BIBL. DE ...

Peregrina

A compilatore glosarum dicta Bonifacia.

© Biblioteca Nacional de España

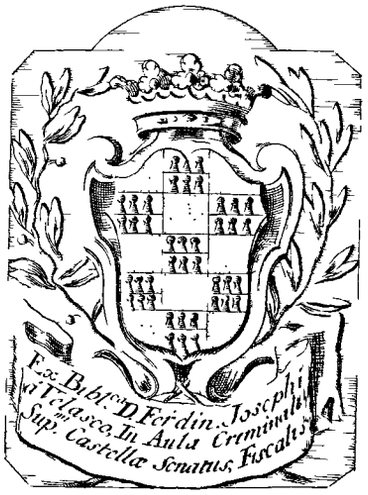

© Biblioteca Nacional de España

Sacratissime assistant mihi presidia trinitatis. Intellectum tibi dabo: ⁊ instruā te in via hac q̄ gradieris: ait dñs oīps p os pphete in libro psalmoꝝ penitētialiū psalmo.ij. Est ergo intellectus gr̄a siue munꝰ spūs sācti seu dei beneficiuꝫ ab illa luce sūma procedēs. De q̄ scribit prima canonica Jo.i.c.⁊ sapientie.vij.c. Ad hanc ergo lucē: q̄ influit et spirat i eos qui conāt ad optima recurraꝫ firma spe: qm̄ scriptū ē. Spera in dño ⁊ fac bonitatē: ⁊ paſceris in diuitijs intellectꝰ. Nec latitare: ſz me exhibere spōte reor ſicut ⁊ q̄ natura ꝓducit. Nō eni semē semp sub terra iacet: ſed terra ſciſa ſurſū ptēdit: ⁊ adiūctū a ſole aſpicit celū: ⁊ pinde ſi bonū ē in horreo recōdit ⁊ ſeruat: ⁊ nutrimētū inde capit: ſi malū trāſuerſis ſulcis eradicat ſeu vrit ⁊ anihilat. Ita certe videt mihi Bonifacio filio quōdā petri garſie vlixbonēſis ciuitatis i regno portugalie: ⁊ ſereniſſime dōne Joāne regine caſtelle ⁊ legiōis auditor: ꝙ vnuſq̄ſqꝫ q̄ diu in ſciētijs laborauit facere tenetur ex debito q̄c q̄d mente cōcepit tāq̄ ſub terra latentia ꝓducat in lucē exhibeat ſe ſoli.i.intellectui et correctioni ſapientiū: vt ſi quidē dixerit bona ⁊ vera: deus laudet ⁊ opus approbet. Si autē peccauerit ꝙ humanuꝫ ē erronea ſua opinio pedibus terat rationibus eneruetur ⁊ eradicetur. Et vnuſquiſq̄ prudēs malit potius pie corrigi q̄ dānabiliter imitari. ⁊ maxime inter hec deſiderātes: ſum ego qui omni die didiſcere nō erubeſco: ſcientia fameſco: micas de ore prudentiū rumino. Et quia honor ē in honorāte: ⁊ occultator laudis alienę: furi par eſt. ar. ff. ad. l. fal. l. hereditatū. ℈. fi. Ideo nō tacebo a quibus in hoc volumine ſcripta ruminaui. Et primo iure canonico ab Innocencio. Joāne andree. ⁊ ſpeculatore. Et iure ciuili. a chino. bartholo. baldo. ſaliceto. Et a iure municipali caſtelle regni. vt de eis ⁊ de alijs predicto volumine intuēti patebit. vbi q̄ aliena ſūt recitabo. q̄ vero mea erunt correctiōi meliꝰ ituēti vt prediximus ſubijciā. Et cōpilatio iſta a cōditore dicta vocabit Bonifacia.

Bbas. Utrum ad abbatem pertineat tota poteſtas ⁊ ſolicitudo monaſterij. h. i. c. nō licet. de re. eccle. nō alie. ¶ Itē an diſpoſitio facta de monachis extēdit ad abbatē. h. in. c. mādato. de ſym. di. i. Et vide. clericus. 3. q. ſuper. f. Et que ſcripſi. benedictio. Et religioſus. 2. q. a. ſup. v. nō habere. v. Itē an abbas. ⁊. 5. q. a ſup. v. p annum. v. Itē an percutiens. ⁊. 6. q. e. ſup. v. correctiōe. v. fi. et io. q. a. ſup. v. obedire. ⁊ ſup. v. licitis. Et repudiatio. i. q. a. v. vtrū tutor i verſi. fi. Et ſolutio. 4. q. b. ſr̄ v. plena. v. fi. ⁊. 7 q. a. ſuper. v. liberatur. v. i.

Babas clericꝰ 3. q f. religioſus. 2. q. a. 10. q. a. c d. e. ⁊. 13. b. excōicatio. 11. q. a. monaſteriū. 10. q a. alienatō. 3. q. d. ſymonia. 3. q. m. ſacrilegiū. 5. q. d. citatio. 5. q. a. furtū. 6. q. b. epꝰ. 2. q. ſ. electio. 5. q. b.

Abiicere. Vide planctus. 2. q. a.

Aborſꝰ. vide clericꝰ 3 q. b. homicidiū. 4. q. d

Abolitō. Vide. citatō 8. q. 9. a.

¶ Abolitio. ¶ Quero: quid ē abolitio. Dic vt in glo. C. de abolitio. ſup Rubri. Quero: quotuplex eſt abolitio. Dic ꝙ triplex: vt in dicta glo. Quod latius declaratur. Nam alia eſt legitima que ipſo iure fit vel conceditur a lege in duobus caſibus. primo quando moritur accuſatus: nam tunc tollitur ⁊ infamia. ſecūda quādo ecōtra moritur accuſator ⁊ tunc crimē nō extinguitur: cū viuat crimi noſus ſed inſtantia ſuſpenditur ideo alius admittit ad proſequendum cauſā inchoatā infra triginta dies tantū: vt. l. libellorū. ℈. fi. ff. de accuſa. Ad nouam autem accuſationē inſtituendam habet tempus naturale tali accuſatiōi prefixū. Alia eſt publica quia ob publicaꝫ leticiam conceſſam: ⁊ hec eadem appellatur generalis quia generaliter omnes concernit: hanc cōcedit princeps quia filius ſibi eſt natus: vel ꝓpter ſucceſſus ꝓſperos quos habuit contra barbaras nationes quas deuicit: ⁊ hec crimen non extinguit ſed cognitionem ſuſpendit: ideo poſt ferias inductas ad cauſā reddetur infra triginta dies ⁊ ex ea inſtantia: vt. C. ad turpill. l. aut priuatum. ℈. fi. Alia dicitur priuata que accuſatorem tantum: ⁊ ſic priuatam perſonā concernit. ⁊ hec a iudice uel principe impetratur ⁊ cauſa cognita ⁊ parte aduerſa preſente conceditur: vt. C. e. ti. l. ij. ⁊. fi. niſi impetrauerit abolitionem abolitionis: vt. e. l. in fi. ⁊ qui impetrauit penā turpilliani euitat: ut notatur in prin. ci. dicte glo. de predictis per Sali. C. de aboliti. ſuper Rubri. ¶ Quid eſt abolitio. ⁊ quot eius ſpecies. quis eſt effectus cuiuslibet. ⁊ vſqꝫ ad quot tempus poteſt deſiſti ab accuſatione. h. in. c. licet de accuſa. di. i. Et ibi vide caſus in quibus non eſt locus abolitioni. Et vide azo. in ſumma. C. de aboliti. Et de abolitione in generali vide eum in titulo ſequenti. ¶ Item qualiter crimina aboleantur. ⁊ qualiter crimina purgentur. ſpecula. titu. de abolitio. ⁊ purga. libro. iij. particu. ij. ¶ Vide que ſcripſi. accuſatio. 9. q. a. ſuper uerbo abolitionem.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Abreuiatura. Vide. tabellio. 6. q. c. sup. v. centū. Et testamentū. 4. q. g. sup. v. duob'. v. testamētū in. versi. quero nunquid abreuiature.

¶ Absentia. Quinq; sunt genera absentiarū. Prima est probabilis ⁊ necessaria vt militie. Secūda est probabilis tantū: vt studiorum. Tercia necessaria tm̄: vt religionis. Quarta est absentia voluntaria tantū vt absq; cōtumacia vt mercatoꝛ vl'a lius. Quinta ē absentia per contumaciā. Et qualiter istis absētib' subueniatur: ⁊ de effectibus cuiuslibet istarū absentiarū. vide late p bar. in. l. inter minoꝛes. ff. de i inte. resti. ⁊ vide p Inno. in. c. querelā. extra. de procura. Et vide de hoc. p curatoꝛ. s. q. a. sr̄. v. absentie. v. an alleganti. ¶ Itē nota q̄ ille qui ē absens ꝓpter negocia ecclesie sue seu superioꝛis: vt patroni presidis vel imperatoꝛis: vel clericus ꝓpter negocia episcopi vel pape: talis censetur presens quo ad percipiēdos fructus sue prebēde in ecclesia vel etiā pensionē a dño. bar. l. testamento. ff. de ali. et cibaria. le. ad hoc vide. beneficiuz. 8. q. a. sr̄. v. ꝓcipere. ¶ Vide q̄ scripsi fideiussoꝛ. 7. q. b. sr̄. v. conueniri. v. i. vsi. quero qualiter accipit'. Et stipulatio. i. q. a. v. quero si vnus in v si. quero qñ alter. Et episcopus. s. q. a.

¶ Acceptare. An laicus pōt esse ꝓcuratoꝛ ad beneficiū acceptandū. notatur in. c. vno. de renū. in cle. ¶ Itē an acceptās beneficiū indebitū potest acceptare aliud. no. in. c. cū in mlt̄is. de rescrip. li. vj. ⁊ de cōce pre. c. j. ⁊. c. ne captāde. e. li. ¶ Itē an re integra potest acceptare post mēsē. vide de cōce. p. c. vnico. i clemē. ¶ Itē an potest quis acceptare in absentia executoꝛis no. in dicto. c. vnico in clemē. ¶ Probans beneficium acceptasse: presumitur infra mensē acceptasse a tēpoꝛe vacationis vel noticie. Inno. in. c. quia cūctis sup. v. altera. de con. pre. Et ita obseruat curia: nisi contrarium probetur.

¶ Accrescere. Vide q̄ scripsi emphiteosis. i. q. a. sup. v. heredū. v. pr̄ recepit. in. vsi. Itē q̄ro an emphiteosi. ⁊. v. sed quid si dñs. Et deliberatio. s. q. a. sr̄. v. nō obstante. Et repudiatio. 2. q. a. sup. v. accrescit. Et legatum. 4. q. p. super. v. ceteris. Et feudum. i. q. a. v. nūquid inter.

¶ Accessoꝛium. An accessoꝛium sequitur naturā principalis. h. de fide instru. c. inter dilectos. s. cū igit'. ⁊. cy. in. l. intelligere. C. de. luici. pig. ¶ An sublato principali tollatur accessoꝛiū. cy. in dicta. l. intelligere. C. de lui. pig. ponit quandā suā distinctionem q̄ est multū diffusa: et vt ad illam possim habere recursuz in tēpe oportūo: ideo illaz hic recitabo: abreuiando tamē in aliquibus remittendo. Dic ꝙ accessoꝛiū versatur circa q̄t tuoꝛ. Nā quā doqz versatur circa persōas puta liberi accedūt matri sequendo illius conditionem. Quādoqz v̄satur circa res que accedunt rei uel persone: sicut ē videre in equo: cui accedit sella ⁊ capistrum: ⁊ in veste que accedit homini. Qñqz uersat' circa actiones ⁊ obligationes: vt est videre in hypothecaria q̄ accedit principali: ⁊ similiter i fideiussoꝛia. Qñqz versatur circa iudicis officiū: ⁊ ꝓprie non est actio ꝓout actio presupponit obligatiōem: officiū autem iudicis obligatiōem nō supponit: immo excludit. Dic ergo circa accessoꝛiū personarū: aut queritur nunq̄d persona extincta necessario debeāt extingui alia sibi accessoꝛia. Et dic ꝙ nō: vt. l. pregnantis. C. de priuile. aut queritur an dispositio de accessoꝛio tollatur sublata dispotiōe principalis. Et tunc si dispositio super principali erat iam perfecta ⁊ cōfirmata tunc illa sublata nō tollitur accessoꝛiū: vt. l. solū. s. meū. ff. de. re. vendi. Si autem dispositio sup principali non erat cōsummata: tūc distingue Aut erat facta expressa mentio de accessoꝛio: vt lego tibi ancillā cū liberis: ⁊ tunc licet extinguatur principale: durat tamē accessoꝛiū liberoꝛū: vt. l. iij. ⁊. iiij. ff. de. pe. le. aut de accessoꝛio nō erat facta expressa mentio sed de principali tm̄: tunc si principale moꝛiatur añq̄ dispositio cōpleatur tollit accessoꝛiū: vt. ff. de in diez. adiec. l. si res vendita. Circa accessoꝛiū rerū. dic aut queritur: an perempto principali necessario debeat perimi vel perimatur ipsius accessoꝛiū: vt patet in seruitute que tollitur cū fundo: aut habet per se subsistentiā: ⁊ tūc accessoꝛiū nō extinguitur cū principali: vt. ff. de. le. j. l. seruo alieno. s. j. aut queritur: nūquid sublato prin-

¶ Abreuiatura vide lex 6. q. a. tabellio. 6. q. c.
¶ Absolutio. vide penitētia. 4. q. a. e. 3. b. īdulgentia. 4. q. b. papa. 4. q. a. b. c. patriarcha. 2. q. b. clericus. 3. q. k. excōicatio. 11. q. p totum. beneficiū. s. q. a. symonia. 4. q. a. actoꝛ. 9. q. a. pbatio. 6. q. a. testis. 8. q. b. sentētia. 7. q. e. pena. 5. q. f. regula. 2. q. i. et. ii. q.
¶ Absentia. absens. vide. episcopus. 5. q. a. excomunicatio. 13. q. e. beneficiū. 7. q. a. b. arbiter 4. q. d. pscriptio. 4. q. c. d. stipulatio. 4. q. b. iniuria. 2. q. a. sententia 2. q. c. et. 7. d.
¶ Abstinentia. vide votū. 4. q. b. ieiuniū. i. q. a
¶ Acceptare. vide. adꝺitio.
¶ Accrescere. vide legatuz. 4. q. p. dominiū. 3. q. ff. repudiatio. 2. q. a
¶ Accessoꝛiū. vide. arbi

cipali tollat dispositio sup accessorio: ⁊ tūc aut dispositio erat cōfirmata: ⁊ tūc nō tollit. vt dicta. l. nō solū. ſ. meū. ff. de re. vendi. aut nō erat cōfirmata: ⁊ tūc aut ē facta expressa mētio ex pcipali tm ita ꝙ nō de accessorio: ⁊ tūc sublato pcipali tollitur accessoriū vt. ff. de in diē adiec. l. si res vendita. ⁊. ff. de le. ij. l. mortuo boue. in prin. aut ē facta mētio etiā de accessorio: ⁊ tūc aut per dictiōem cōiūgentem accessorie: vt est dictio. con. ⁊ tūc mortuo pcipali ante cōfirmationem tollit: ideo si legat seruus cū peculio mortuo seruo perit legatū peculij. vt. ff. de pecu. le. l. i. ⁊. ij. aut per dictiōem cōiungentē eā pcipaliter vt ē copula. et. ⁊ tūc nō tollit. vt. ff. de fi. instru. l. cui fundū. ⁊. ff. depositi. l. i. ſ. que depositis. Et si dicas cur sec⁹ distinxi in accessorio psonaꝝ. rñdeo qz ibi appellaueri accessoriū ꝓpter dictiōez. cū. tñ ꝓprie nō ē accessoriū: qz psōa nō accedit psone sz res psone vl rei. Hec sunt ẏba cy. q̄b⁹ adde q̄ scripsit sali. in auctē. ingressi. C. de sacro sanc. ec. Circa accessoriū obligationū: aut earū actionū. dic aut accessoriū venit cōmittēdū sublato iā pcipali: ⁊ tūc sublato pcipali tollitur accessoriū. vt. C. de vsur. l. acceptā. ⁊. ff. de fideiu. l. si postq̄. aut accessorij erat obligatio iā cōmissa. i. postq̄ tolleret pcipale: tūc aut tēdūt ad diuersos effect⁹: ⁊ tūc quocūq; mō tollat pcipale nō tollit accessoriū. vt. ff. ō acti. ⁊ obli. l. traiectitie. ſ. de illo. ⁊ de verbo. obli. l. qui rome. ſ. i. ⁊ idem i loco expensarū succedēte. aut tenduntad eūdē effectū tunc refert: aut pcipale est sublatum ipso iure: aut ope exceptionis: si ipso iure tūc subdistinguit aut pcipale tollitur: quia equitate in se ipsa deficiente: tūc sublato pcipali impossibile est accessoriū remanere. vt instit. qui. mo. to. obli. in prin. ⁊. ff. de re. iu. l. cū principalis. aut tollit alia ratiōe subtili q̄; ꝓpter equitatē deficientē: ⁊ tūc durat accessoriuz. vt. ff. ad trebell. l. debitor. ſ. fi. ⁊ de solu. l. sticū. ſ. i. Si vero ope exceptionis est sublatum tunc subdistingue. aut est eadē equitas tollēdi accessoriū q̄ fuit pcipale: tunc tollit accessoriuz vt. ff. qui. mō. pig. vel ypō. sol. l. si differente. ⁊. l. soluitur. in fi. cum. l. se. aut non est de equitate tollendi accessorium qui fuit tollēdi ipsum pcipale ⁊ tunc accessoriū nō tollitur. vt dicta. l. intelligere. C. de lui. pig. Et est ratio quia fortior est hypothecaria q̄; pcipalis. Circa quartū accessorium qō dicit iudicis officiū dicas: ꝙ sublato pcipali illud nō potest durare. de predictis p sali. in dicta. l. intelligere. C. de luiti. pig.

ter. 4. q. d. rescriptuz. ⁊. q. e. sententia. ſ. q. a.

¶ Actio. vide sententia. 6. q. b. arbiter. ſ. q. a. fur tum. ſ. q. g. iniuria. ſ. q. n. rapina. 4. q. a. actor. 4. q. per totum.

¶ Actus. Vide seruitus.

¶ Actio. Que dicantur actiones directe. ⁊ que vtiles. ⁊ que contrarie. vide late per bal. in. l. curatores. ecclesia. C. de nego. gest. Et de effectu predictarū actionū: ⁊ de aliquibus eius exemplis. vide ibi per eum in colū. fi. pone exemplū vni⁹ effecti. egi directa directo lite pendēte reus desijt possidere: ⁊ sic directo competit vtilis. queritur an ex eadez instantia re⁹ debeat cōdēnari: videtur ꝙ nō quia facta est mutatio. dicas ꝙ sic. quia sola qualitas ē mutata ex parte rei. vnde ratione qualitatis mutate non requiritur nouum iudicium. Sed pone ꝙ vēdicabā a te equuz lite pendente eum occidisti: ⁊ sic competit vtilis vtiliter: nunquid requiritur noua instantia. videtur ꝙ sic: quia est principium casuale ⁊ formale mutatum: ⁊ sic per isto nouo iure non est lis contestata. Contrariuz est verum quia istud ius subrogatū est loco iuris primeui. Sed pone ꝙ est mutatū principiū ex parte actoris sed non ex parte rei: quia lite pendente reus vsucepit: nunquid requiritur noua instantia. dic ꝙ non. et tamen non est dubium ꝙ actio que nunc cōpetit non est eadem cum ea super qua est lis contestata: sz quia subrogata est in sui locum ⁊ ipsa subrogatio contingit ex ipsa lite: ⁊ ex eadem instantia merito potest fieri condemnatio sine nouo processu. vt bal. vbi supra Vide actor. 4. q. d. super. v̄. ex omni. v̄. si dominium. ¶ An actio vel res subrogata sapit naturam eius cuius loco subrogatur. h. in. c. ecclesia. vt li. pen. ⁊ bar. in. l. si dolo. ſ. fi. ff. si quis testa. liber. ¶ Item nota ꝙ actio non continetur appellatione mobilium: qō nota pro statutis disponentibus de bonis secundus pe. de anca. ⁊ pau. de re. ec. non alie. in cle. Et plenius secundum pe. in. c. i. e. ti. li. vj. ¶ Item que actiones possunt vendi. ⁊ ad quid tenetur venditor. azo. in summa C. de here. vel acti. vendi. ſ. de actionibus vsq; in fi. ti. ¶ Actio: prescriptis verbis quando competat. vide azo. in summa. C. de re. permu. ſ. competit actio p̄ scriptis verbis. ¶ Et vide que scripsi actor. 4. q. a. super. v̄. agenduz. Et cessio. 4. ⁊. 10. q. Et mutuum. 3. q. h. super. v̄. mandante. Et reus. ſ. q. c. super. v̄. quādocunq; v̄. in causa appellationis. in vsi. quero lite contest. ⁊ in vsi. precedenti.

¶ Actus. Si non valet actus vt ago: an valet vt valere potest. h. in. c. nos quidem. de testa. di. j. ⁊. c. a nobis. ⁊. di. de spon. impu. ¶ An nihil est actum cum aliquid supereſt agendum. h. in. c. si quis puerorum. de baptis. ¶ Item vtrum. ⁊ quando actus collatus in voluntatem alterius valet. h. in. c. cum tibi. de testa. Ad hoc vide heres. 6. q. e. ⁊ que ibi scripsi. ¶ Vide q̄ scripsi. incipere.

© Biblioteca Nacional de España

¶Acta. An acta in vno iudicio probant in alio. habetur in.c. per inquisitionem. de elect. ⁊.c.audita. de testi.spo.⁊.c. presentiuz.de testi. ¶Et valent acta in iudicio per aduersarium donec exceptio excomunicationis contra eum opponatur ⁊ probetur. Sz secus de actis seu pronunciatis per iudicem excomunicatum. ozd. cur. li. ij.titu. ix. l. v. Et vide que scripsi. excomunicatio 13.q.in fine super .v. impetratum. ¶An acta iudiciaria que non valét possūt ratificari per consensum partium expressum vel tacitum.h.in.c.cum causaz.6. di.de testi.⁊ atesta. Et quid iuris in sententia. vide sententia.7.q.a.super.v.nulla.v.i. ¶Item qui falsificat acta perdit causam. bar.in.l. que in testamento circa fi.ff.de his que in testa.delen.⁊.l.fraudare.ſ. si istrumenta. infra de iure fis. ¶Item an in actis publicis q̄ fiunt coram iudice oportet poni testes per notarium. bal.in recol.per glo.i.l.gesta.C.de re iudi. dicit q̄ nō Sed attende bene dictam glo. Et circa hoc vide que latius scripsi.scriptura.3.q.aa.super.v.notarij preter .v.quero vni testi.⁊ in.v.se.⁊.ſ.q.a.super.v.instrumentum.in vsi.si autem queris. ¶Nunquid acta iudicij possunt probari per testes. De hoc vide latissime per Salice.in.l. quoniam.C. de here. Et dicas q̄ sic: quod verum est si ab initio interuenit scriptura. Secz si non interuenit: ⁊ si talia sint acta que requirant scripturam. Nam quedam ab initio possunt probari per testes. vt.ff.de excu.tu.l.scire oportet. E ibi per bal.⁊ adde q̄ mandatum procuratoris etiaz iudiciale potest probari per testes: quia non est de actis fori: cū possit fieri etiam extra iudicium. Idem in reuocatoria procuratorij seu mandati. vt extra de procu.c. ex insinuatis. Secus in tutela ⁊ cura: ⁊ in alijs instrumentis fori videlicet in requirentibus solemnitatem scripturarū. vt extra.de proba.c.i. per Innocen. Et extra.de proba. c. quoniā contra falsam. per bar.⁊ Innocē. dicas q̄ quedam sunt que ex ipso significato verborum requirunt solemnitatem al. scripturam aut rescriptum. Item priuilegium: quia omne priuilegium est rescriptum: sed non conuertitur. Item epistola.i.subscriptio principis. vnde regula est q̄ vbicunqz exigitur subscriptio requiritur scriptura. Item inuentarium. vnde regula est q̄ omnis qui tenetur facere inuentarium debet probari mandatum per scripturam vel per testes examinatos ⁊ reddi actos in scripturā ad eternā rei memoriam. Unde tutor datiuus per scripturam debet pbari quia est instrumentum fori. Idem in cura: qz qui libet curator debet inuentariū facere. testamētaria tutela bene potest pbari per nūcupatiuū testamētum ⁊ sic per testes: sed tñ nisi transferantur attestationes in publica monumenta non decernetur administratio. Item cum omnis orphanotrophus idē prior hospitalis sit datiuus suū mādatum nō potest probari nisi per istrumentum quia est instrumentum fori. Item appellatio in scriptis ex natura verborum requirit scripturam. similiter libellus. Quedam sunt q̄ requirūt scripturā quia ante nō pñt pbari nisi redacte essent in nota. vt in.l.gesta.C.de re iudi. Quedam requirunt scripturam propter suam solemnitatem vt sententia diffinitiua. Sed an productio instrumentorum vel libelli: vel q̄ appellatio fuit interposita in scriptis possit probari per testes. Dico q̄ sic. Item iudicis interlocutoria. Itē productio exceptionum. Item exceptionum repulsio. Item confessio facta apud acta. Quero qualiter debent deponere testes cum quis intendit per eos probare sententiam in scriptis latam. Respondeo debent dicere q̄ fuerunt presentes quando fuit sententia lata: ⁊ q̄ eam legi audiuerunt. Ita dicit Innocen. extra. de re iudi. c. sicut nobis. Et adde q̄ scriptura probatur per visum. vt. ff. de his que in testa. delen. l. i. Uel dic q̄ ex quo tabellio legit eam publice sicut est de more non oportet aliter docere de visu: quia propter publicam auctoritatem legentis presumitur ita scriptum sicut recitatur. Et ista forte fuit mens Innocen. Tene tamen q̄ iudex potest interrogare quid audisti legi: siue super hoc sit oblatum interrogatorium: siue non. Nam interrogando iudex debet supplere. Et si iudex non querit de necessarijs: repetendi sunt testes. vt notat. Innocen. extra. de testi. c. per tuas. Quero quid si instrumentum est productum in iudicio et registratum sed postea principale siue originale est perditum. Respondeo cum ex officio notarius registrat: talis scriptura dicitur auctentica: et ideo iura dicunt q̄ recurritur ad registrum. de predictis per baldum in.l. gesta. C. de re iudicata. Et vide eum in.l. emancipatio in principio. C. de fide instrumentorum.

2. q.c.

¶Acta. Vide procurator.2. q.b. primum decretum.6.q.e. sententia

3.q.c.rescriptum.3.q.n. iudex.ſ.q.b.

¶Acolitꝰ. Vide clericꝰ. 2.q.b.4.q.i.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Si acta sunt pdita et apparet p scripturaz solū modo de sentētia vtrū credat sentētie. dicas aut sē tētia ē multū antiq: et tūc stat sentētie. quia iuua tur tpe: aut ē sentētia recēs et tūc aut fuit lata ptibus p̄ sentib⁹: et nō contradicenti b⁹: et idē. aut fuit late parte absente vl cō tradicente. et tūc nō statur sentētie. scōm inno. extra de a pba. c. quo niā contra fal saz. ꝛ per bal. ꝛ cy. C. de fi de. instru. l. e mancipatiōe. et p bar. ff. de re. indica. l. a cta. Quero q̄d si sentētia vel banū ap paret cancela tū. bar. in dcā l. acta. dicit q̄ non obstante tali cācelatio ne sentētia p bat dūmodo appeat quon daz lata. nā p pter cancela tionē non p̄e sumit lata q̄ instrumentuz cancelatuz nō p̄obat origi nē rei nisi p̄o bet origo. ad hoc autez p̄o bandum suffi cit inserta cau sa in cancelati one puta si dicatur cancelata quia soluit. quo ca su per talem sentētiaz probatur infamia que solu tione nō tollit. nā per satisfatiōez delictum magis appet. de quo p bal. i dicta. l. emancipatiōe. Et ad hoc de cācelatiōe facit q̄ scripsi. testamētū. 7. q. b. sr. v. infirmat. v. qñ testato⁹ i vsi. ꝛ idē dico. ¶ Acta q̄ coꝝ p̄mo iudice fuerūt celebrata. si deinde iu dex ē mortu⁹: ꝛ ali⁹ ordinari⁹: vel delegat⁹ ē subro gatus q̄ro nūquid ista acta peant. dicas q̄ non. de quo p bal. i. l. gesta. in p̄n. C. de re iudi. Et an coꝝ subrogato debeat fieri p̄oductio actoruz. vide. iudex. 5. q. e. sup. v. positus. ¶ Si vna ptiuz dicat p̄oduco acta in quantū faciunt p̄o me. iudex tamē pōt inhere re actis etiaz q̄ti nus faciūt contra p̄oducentē. quia constat sibi vt iu dici. bal. in. l. 1. co lūp. ij. C. vt que. def. aduo. Sed q̄d si p̄ducat instru mētuz an p̄s pōt p̄o pte ei stare et p̄o pte nō. vide. instrumentū. v. si q̄s. ¶ Vide q̄ scri psi. cleric⁹. 10. q. c sr. v. degradat. et appellatio. 9. q. a sr. v. clausuz. v. iu dex cause. et tabel lio. 1. q. a. v. nota ri⁹ actoꝝ. Et sētē tia. 7. q. a. sr. v. nl la. v. qñ cassat. et p̄curato⁹. 8. q. b. sr. v. certificare. v nō q̄ reuocatio q̄ si p totū. Et crede re. 1. q. v. Itē an ē.

¶ Acquirere. vide rex. 7 q. b. donatio. 6. q. f. ser uitus. 11. q. d. patria ptās 3. q. b.

¶ Acetū. vide. miles. 7. q. a. mare. 1. q. e. dolus. 7. q. e.

Acies. primo q̄ro q̄d dici tur acies. vi de bellū. 1. q

a ¶ Secūdo q̄ro. q̄liter est acies ordinā da. scias q̄ cū exercit⁹ pergit itinerā do: duces debēt p̄uide re: vt rastrū aduneť. Et sint aliqui ei⁹ custodes. Disponētq̄ aciē ante et retro. Atq̄ i strictis pas sibus fortia loca itineris occupētur ante trāsituz. Et p̄pe inimicos anteri or acies posterioreꝝ spe ctet. 2. p. ti. 23. l. 17. exer citus. 1. q. a.

a ¶ Tercio q̄ro q̄liter de bet acies custodiri. vide exercitus. 1. q. h. et supra e. 2. q.

a ¶ Quarto q̄ro. q̄ ē pena fugientis ab acie. inimi cicie. 3. q. f. b. g. miles. 10 q. homicidiū. 5. q. b. p̄ dictor. 3. q. a. 4. q.

a ¶ Quito q̄ro. q̄d ē p̄mi um cecidētis i acie. vide tutor. 7. q. e.

Actor. primo q̄ro quis di citur actor. actor iust⁹ di citur agens in iudicio p pter debitū vel aliud in iustū sibi factuz de p̄ti p̄terito vel futuro: si de p̄séti q̄d contra eū fit p prie q̄ in futuris damni ficabitur. 3. p. ti. 2. l. 1.

a ¶ Secundo quero. quis potest i iudicio agere. sci endum q̄ quidā nō pos sunt agere vel conueniri quia legitimā personam in iudicio standi nō ha bent. Alij mixta cōsidē ratiōe actoris et rei. De p̄mis ē minor vigīti qui q̄ ānoꝝ q̄ nō pōt agere vel p̄ueniri sine curatore (l' tutore). 3. p. ti. 2. l. 7. ii

Acies. Qui in acie p̄opter rē publicā ceciderūt viuorum nomine cōtinent. tutor. 7. q. e. ꝛ azo. in sūma. C. qui. nume. libe.

Actor. De iure eorum qui suo nomine agūt: vel accusant. ꝛ que pōt excipi contra eos. vide late per spec. ti. de actore. li. j. parti. ij.

a ¶ Annorum. Vide azo. in summa. C. qui. le. per. stan. in iudi.

¶ Acquirere per q̄s p̄sonas tā filijs quaz seruis: aut libertis: nob acq̄rit. azo. in sūma. C. p q̄s. p. no acq̄. ¶ Cū p̄latus emit aliq̄s rem cui acq̄rat vide. pecu liū. 6. q. c. sup. v. erit. ¶ An q̄cq̄d acq̄rit vxor: acq̄ rit viro cōstante matrimonio. vide q̄ scripsi. vxor. v. vtrū q̄cquid. Et. p̄ria ptās. 4. q. f sr. v. ptāte. v. sz li cet. ¶ Vide q̄ scripsi. sciſmaticus. v. Item an acquisita Et que scripsi. officium. v. quero de illo.

© Biblioteca Nacional de España

b ¶ Conuenitur. Qñ agitur cõtra monachũ cõtra quẽ debet dari libell⁹. quis debet agitare iudiciũ. quis debet iurare de calũnia. Itẽ contra quẽ debet ferri sentẽtia. Itẽ cõtra quẽ fiet executio. vide glo. i auctẽ. causa q̃ fit. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ vide plene. extra de. sta. mo. c. ⁊ Inno. i c. i pñtiũ. de. testi. ¶ Si ingressus religiõez tenebatur ex contractu: vel delicto. vtrũ ista obligatio trãseat ad monasterium. Questio ista stat in hoc: vtrũ monasteriuz habeat loco heredis. que q̃o põt itelligi secũdũ duplex tẽp⁹. s. in vita ingrediẽtis ⁊ p⁹ mortẽ ei⁹ dicit. glo. i auctẽ. ingressi. C. de sa. sanc. ec. q̃ iste successor succedit in obligatiõem ⁊ iudiciũ. alibi dicit. glo. q̃ est verum si iste trãstulit vniuersitatẽ bonorum: secus si rem certam. vt. l. si peculium. ff. i. ff. de pecu. le. sup hoc vide que no. Joan. in. c. si per exceptionem. de priuil. li. vj. Sz tu dic q̃ aut loquimur de iuribus psonalibus directis: et ista remanent infixa ossibus monachi viuẽtis: vt auctẽ. causa q̃ fit. C. de. epis. ⁊ cle. aut de iurib⁹ reali b⁹ ⁊ ista respiciũt monasteriũ etiã passiue: vnde etiã cũ solo monasterio põt fũdari iudiciũ. facit q̃ no. Inno. in dicto. c. pñtiũ. extra de. testi. ⁊ extra. de iudi. c. cum. i. ⁊ a. et post mortem autem monasteriũ habetur loco heredis. de predictis per bal. in dicta auctẽ. ingressi. C. de. sa. sãc. ec. Et de predicta q̃stione an ex cõtractibus: vel delictis monachi obligetur monasteriũ vide. h. in. c. cuz olim. ij. de priuil. di. ij. ⁊ vide etiã eũ in. c. in presentia. 4. di. de. probationi. ⁊ vide glosã. in. c. ex parte. de. accusation. Item de predicto iure q̃ cauetur circa eũ qui ingressus est religionem ⁊ circa eius obligationes: cõtract⁹: ⁊ res: vide sexaginta ⁊ quattuor questiones notabiles per. spec. ti. de sta. mo. li. iiij. ¶ Item si aliq̃s effectus est monach⁹ ꝓpter q̃ liberat⁹ ẽ ab omnibus debitis et monasteriũ obligat si exeat monasteriũ reassumit obligationem: quia illa liberatio sibi prodest q̃diu remanet mõachus. bar. l. a diuersis. ff. ad. l. iul. de adulter. ¶ Itẽ cõmẽdatores ⁊ priores tãtũ ⁊ alij religiosi segregatiz habentes administrationẽ ꝓ redditib⁹ sue administrationis: ⁊ pro viiiuria aut iniusticia eis: aut per eos facta agũt ⁊ conueniuntur. sz p re imobili sui ordinis neq̃ q̃s sine maioris sufficienti procuratorio fol. li. ij. ti. i. l. fi. ⁊ vide. c. cuz deputati. de. iudi. ⁊ c. ex doceri. de. rescrip.

b ¶ Seo si contra eũ agatur sine curatore (vel tutore) sententia ꝓ eo valet: seo contra eum non valet. iij. parti. ti. ij. l. ij. procurator. 3. q. 6. sentẽtia. 7. q. 6. iuramentum. 3. q. 4.

c ¶ Item ingressus religionez pro mortuo reputatur: ⁊ eius bona querũt monasterio. ⁊ ideo ꝓ debitis anterioribus nõ ipse seo monasterium succedens conuenitur[b] vsq̃ ad bonorum (. s. ex ipsa successione habitoꝝ) dumtaxat sufficientiaz. Joez in fisco: vel alio ꝓ eo ob delictuz bona alicuius habẽte. Et etiã de reuocato in seruitutẽ q̃ pro debito tẽpore libertatis contracto non ipse seo dñs reuocans conuenitur. iij. parti. ti. ij. l. x.

d ¶ Itẽ seruus non potest in iudicio agere vel conueniri seo eius domin⁹[c] est conueniẽdus qui est caput serui. põt tamen in casibus in iudicio stare seruus[d]. s. contra celãtem testamẽtum in quo manumitti mãdabatur. Itẽ contra eũ a domino ex suis[e] (. s. serui) nũmis vt manumittẽtur ementem si non manumittat Idem si ex pecunia emẽtis cum pacto (inito inter seruum ⁊ ementem) vt pecunia soluta manumitteretur: nec velit recipere: aut ea recepta manumittere. Idez si domino in remotis agẽte turbetur seruus: vel spolietur possessiõe rei: quam a domino tenebat. Itez si alijs vendicare nolẽtibus vendicet dñi necez. Itẽ cuz accusat⁹ in causa capitali vel mẽbri mutilatiõe (q̃ tũc ipse seru⁹ etiã sine dño põt conueniri). Itez si sit principis q̃ põt p se agere ꝓ eis q̃ ex p

c ¶ Dñs. Qui tenet agẽ ⁊ de fẽdẽ eũ vl eũ p derelicto hẽre so. l. li. ij. ti. i. l. iij. Vide accusatio. ſ. q. d ⁊ q̃ ibi scripsi ff. v. defẽdẽ⁹. Et an dñs nõ defẽdẽs seruũ pdat ei⁹ dñiuz. glo. i. l. si cuiusdã. C. de accusa. dicit q̃ nõ: ni si cõstaret q̃ eũ nõ defẽderet q̃ p derelicto eũ hẽret De quo ibi p bal. i fi. ¶ Et idẽ tenet dñs agere vel defendere suũ famulũ vel bubulcũ. fo. l. li. ij. ti. i. l. iiij. Vide inq̃sitio. 4. q. a. ff. v. victualibus.

d ¶ Stare seruus. Vide de hoc. azo. in sũma. C. de iudi. ſ. in persona vero agentis.

e ¶ Ex suis. De hoc q̃ seru⁹ ex suis pecunijs mãdat alicui se emi a dño. vide p azo. i sũa. C. si ser. se emi

© Biblioteca Nacional de España

manda.

f ¶ Lopetunt. Itē pōt p se agere ⁊ cōueniri: si ē pleitea/ do. fo.l.li. ij. ti.i.l.iij.

g ¶ Bonis. Vide glo.ff.ō cura.bo.dan.super Rubrica. ⁊.l.iij. C. de cap. ⁊.l.i.ſ. penl.ff.de mune. ⁊ho. et p bar.i.l.credi/ tores.ff.ō bo .aucto. iudi. po.⁊ cȳ.in.l. ſi.ſ.hoc etiā .C.de iura.ca lum. ⁊ extra. .e.ti.c. cetex. glo.pe.⁊ vide que ſcripſi ſu p.v.curato⁹. Et talis cura/ tor datus bo nis non tene/ tur ſatiſdare. inſti.de cura. ſ. ⁊.ff. de cura.l dādo.

h ¶ Quilibet. Vide.tuto⁹.6 .q.b.

i ¶ Adminiſtrat. Quero: q̄o ſi pater res in q̄ bus habet v ſumfructū de ſtruat vel co⁹ rui patiatur: nūq̄d admini ſtratio ſibi au ferat. Dicas aut delinquit in comittēdo et auferet ſibi adminiſtratio aut in negligē do: et tunc ſe/ cus: ſed bene cōpellit ſubſ ſtātiare ⁊ ſūp t⁹ i reb⁹ face re. bal.i.l.cuz

ſona ſua p̄ncipi ꝓpetūt iij.parti.ti.ij.l.viij.ix.p curato⁹.3.q.c.ſeruit⁹.ii. q.c.d.accuſatio.4.q.b.

e ¶ Si autē reus eſt captiuus: aut abſens a patria vel ſine herede mortu⁹ det curato⁹ bonis⁹ qui ſine fraude defendens p tē deficientis ſuſtinebit. Et ſi duo ſint dati curatores ex cauſa quilibet b poteſt agere ⁊ conueniri ad inſtar defenſoꝝ orphanoꝝ.iij.parti. ti. .ij.l.xij.

f ¶ Nūc videamus de ſecūdis(.ſ. qui mixta cōſideratiōe actoris ⁊ rei nō poſſunt agere vel conueniri) ⁊ certe filius familias(.ſ.maio⁹ viginti quīq̄ annis)nō poteſt in iudicio cōtra parentē naturalē vel adoptiuū eū in ptāte habētē agere: niſi ex caſtrēſi peculio vel q̄ſi. Aut ſi deneget vn⁹ alteri parētelā vel aliēta Aut vt ab eius ptāte p/ pter nimiā aſperitatem: vel turpiter opandi cōſiliū datū liberetur. Vel ſi parens deuaſtet bona filij q̄ adminiſtrat i. tūc e/ nī agit filius ſi hēt etatez legitimaz ad bona recuperāda: al' dat⁹ curato⁹ (.ſ. generaliter bonis et nō ſpecialiter ad illā ſolā litē) aget. ¶ Parēti tñ egēti de fructibus taliuz

bonoꝝ aliēta neceſſaria miniſtrabūt.iij.pti. ti.ij.l.ij. Vide.patria poteſtas. 3. q. f. g. citatio. 4.q.c.

g ¶ Si vero alius cōtra filium familias agere velit agat p̄ſente k eum in poteſtate tenēte. ⁊ ſi abeſt (.ſ. a patria ille q̄ euz habet in ptāte) petat ei curatorē in lite illa. Sz ſi filius.fa.maio⁹ annis vigīti quīq̄ abſente patre expiat vz. Si vero ē minor dabitur ei curato⁹ l. iij. pti.ti.ij.l. vij. Vide. ꝑcurato⁹. 3.q.a.b. p̄ſcriptio.3.q.e.

h ¶ Si autē ē filiꝰ a patria ptāte liberat⁹ venia (.i. licētia)petita a iudice pt agere cōtra parētē: nō tñ ſibi cōcedat iudex licentiam ſi ex petitiōe parenti mors mēbri mutilatio vel īfamia ſequeret. Si cauſaz in bonis filij vel corpore parens damnū magnuz intulit citra p̄dictas notas agat(etiaz venia nō petita) filiꝰ ad damni ſatiſfactionem. Idē de liberto cōtra patronū agere volēte: qui videtur per eū nou⁹ hō fctūs.iij.parti.ti.ij.l.iij. patron⁹.4.q.q.citatio. 4.q.c.

i ¶ Item non poteſt frater cōtra fratrem in his que in eius mortem mu

oportet.ſ. nō autem.in p̄inci. C. de.bo.que liber. Vide.tuto⁹. 7.q. .k. ſuper. v. aliūm. Et diuiſio. .ſ. q.a. ſuper.v. confert. v. pater p⁹ filio.i. vſi.fi. Et reuocatio.i.q a.ſup. v. reuocatio.v.an filius.in vſi.pe.

k ¶ Preſente. ⁊ conſentiente: al'.non pōt patria ptās. 3. q. f. Et de tali cōſenſu patris tā in ciuili q̄ in criminali cauſa.an ⁊ quando requiratur. vide ibi ſup. v.conſenſu.

l ¶ Curato⁹. De hoc vide.archi.⁊ Jo.an.in.c. ſi annū.de.iudi. li.vj. ⁊.h.in.c.ex parte de reſti.ſpo.di. i. ⁊ ibi glo. Et vide patria ptās.3. a. .f.ſup.v. cōſenſ⁹ .v.cū filio.i. vſi. cūro nūq̄d filius. ¶ Et contra quē formabit libell⁹. an contra minorē an cōtra eius adminiſtratorez.h.i .c.ex pte.ij.de appell.di.i. ¶ Lenēti.glo. ī.auct. p̄incipales. C.de. iura.calum. q̄ q̄ſ q̄ dēt eſſe cautus vt non litiget cuz curatore ei⁹ quez putat maiorez q̄ aperibit ſibi viaz ad reſtitutionē in integz. Nā p̄ſūptione iuris reputat minor ex quo habet curatorez. Credē tamē ſi p bare maior etas q̄ eo ipſo appa/ ret dationē cura/

© Biblioteca Nacional de España

tozis fuisse nllaz: nec esse posse ex hoc cõsequi aliq̃z viã ad restitutõez in itegrũ. de quo p bal. in dctã aũt principales. ſ. q obseruari. col. vj.

m ¶ Agere. An frater possit frem accusare. vide accusatio. 4. q. a. 7 q̃ ibi scripsi sup. v. fratrem.

n ¶ furti. Sz aget actiõe rez ãmotarũ. 7 qñ locũ hẽat hec actio. 7 cui detur. 7 cõtra quẽ 7 i q̃ntũ. 7 qñ itẽdatur. et q̃lis sit. vide p azo. i sũma. C. rez. ãmo.

o ¶ Punit'. vid. C. q̃ accu. nõ po. l. pe. vbi hẽt q̃ iudex cozã quo familiaris accusat dominũ: põt capere 7 punire. Et hoc verũ q̃ famul' nõ põt dñm accusare nisi in casib' cõtẽtis. accusatio. 4. q. a. Et ibi ſſ. v. fãiliaris. v. sz de iure ciuili. vid an famul' vl seru' põt dñm accusare. 7 ỏ eozũ pena si i casu nõ ꝓmisso accusent.

p ¶ Eoz ꝓcuratoz. et q̃s ẽ citand' an sindic' vl ipa vniuersitas. vide que scripsi. vniuersitas. v. fi.

q ¶ Singulares. vide. c. impator de iura. calũ.

r ¶ Artari. de hoc vide. bar. i. l. si se obtulit. ſ. actoz. ff. ỏ re. iudi. 7 glo i. c. cũ dilect'. i fi. de rescrip. ¶ Itez an iumẽta psonarũ singulariũ pñt capi pro debito vniuersitatis. dicas aut cõsuetudo hos dictat et pñt capi. aut consuetudo

tilationẽ vel exiliũ reoũ dãt agere[m] nisi cõtra ipm talia ꝓpetrauerit (vel voluit eũ iniuste exhereda re) vel ei' (.s. ꝓdiciona liter.) dñm. (.s. fris nũc agẽtis.) nequiter interfecit: nec sit ali' accusatoz vel p̃ textu ꝓditiõis contra regẽ aut regnũ atẽp/

k tate. 3. p. ti. 2. l. 4. accusatio. 4. q. a. ¶ Itẽ nõ põt marit' aut eius heres cõtra vxorem ob eius res ãmotas agere furti[n] et ecõtra. sz citra infamiã petat simplr dãni (. s. furti. vel alterius rei: vel iniurie.) resartionẽ. Nec durãte matrimonio põt vn' cõtra alium petitõez ex q̃ infamia vl' corpalis pena sequi põt intẽtare nisi ꝓpter adulteriũ: vel ꝓditiõem q̃m vn' cõtra aliũ: vel cõtra regem aut regnũ fecisset aut facere voluisz 3. p. ti 2. l. 5. matrimoniũ. 14. q

l b. d. e. f. dos. 8. q. a. ¶ Itẽ famul' (. s. pẽsiõat' vel nõ) nõ põt dñm p̃ sentẽ: vel ꝓteritũ: sup facto mortis: mutilatiõis: infamie: aut magna pte bonoz ꝓditõe ex q̃ pauper efficeret' accusare. nisi ꝓpter ꝓditiõez regis: aut regni. vel alioz quo

rũ bñficio tenet' contra eos itẽtate reuelar' alias (. i. si eis cõtra eos intẽtata nõ reuelasset.) esset ꝓditoz. Et si ỏ supradictis vetitis eũ accuset ñ valz 7 vltio suplicatõ punit'o 3. pti. ti. 2. l. 6. alimenta. 7. q. b.

m ¶ Itez dñs nõ põt seruũ suũ i iudiciũ vocare. sz p sẽtẽciã citra mẽbri mutilatiõez recipiat. 3. p. ti. 2. l. 8. vide homicidiuz. 4. q. e.

n ¶ Itẽ pro debito cõcilij: cõitatis: capituli: vel cõuẽt' eoz ꝓcuratoz[p] non singulares[q] exigunt'. nec ꝓ tali debito pñt singulares artari[r] sicuti debitũ singuloz nõ põt vniuersitas petere[s] 3. p. ti. 2. l. 13

o ¶ Omẽs alie psone ꝑter i supradictis legib' cõtẽte possunt per se aut per ꝓcuratozes cõueniri[t]. 3. pti. ti. 2. l. 14.

p ¶ Si q̃s alieno agit noie nõ tenet'[v] sibi reus respõdere nisi ostẽdat ꝓcuratoriũ. vel caueat rẽ ratã dominuz habituz. 3. p. ti. 3. l. i.

¶ Et q̃ sunt qui possunt agere sine mãdato. vide mãdatum. 6. q. a. socie/tas. 6. q. b.

¶ Qualiter põt agere exe

vel lex municipalis hoc nõ disp̃oit. et tũc si cõtractus ciuium hoc dictat: idez ꝙ in statuto. Et captus ꝙ tali debito nõ tenet' i solidũ. 7 ideo si petit declarari ratã suaz 7 actoz nõ potest declarare cum forte tot sũt ciues quot nõ põt appere q̃ntũ tãgat pro rata: tũc sic captus debz relaxari. p̃/dicta per bal. in l. stipẽdia. C. ỏ execu. rei iudi. Sz circa p̃dicta dic vt scripsi. vniuersitas. v. Itẽ q facit. et. v. se. Et vide q̃ scripsi. mun'. v. pro regalib'. et. vis. 4. q. k

s ¶ petere. sed singuli de populo possunt i iudicio defẽdere vl etiã agere ꝓ rebus siue vniuersitatis. 3. p. ti. 4. l. 24. Et sup hoc etiaz iuramẽtũ deferre. iuramẽtũ. 3. q c. Et sentẽtia ſſ hoc lata nocet alijs ỏ vniũsitate. sẽtẽtia 6. q. d. in fi.

t ¶ Cõueniri. vide casũ vbi male difidans cõueniri põt. sz ab eo cõuẽt'

nõ tenet' ei rñdere infra biẽniũ. diffidatio. ſſ. 5. q. Et vide aliũ casũ. p̃da. ſſ. 3. q. a. 7 vide aliũ solo. 8. q. a

v ¶ Nõ tenet'. hoc itellige si ꝑs petat sibi exhiberi

© Biblioteca Nacional de España

copiā ꝓcuratoriꝭ ante oīa: alī.si reſpōdeat valebit iudiciū quandocūq; exhibeat ꝓcuratoriū validū. ar.eorū q̄ no.per.h.c.cū in iure.de offi.dele. ꝛ per an.c.ſuper his.de accuſa. faciūt notata in ſpec. ti. de procura.§.i.v.quid ſi ꝓcuratoriū. ꝛ vide nota. per bal. in au ctē.offeratur. C.de iudi. alī. de lite conteſ. ¶Vide que ſcri pſi.j. 4.q.a. ſuper.v. i ſcri ptis.v. ſz ſi q̄ ris.in.vſi. Et dicas q. Et ꝓ curatoꝛ. 7.q. c.ſuper. v.ad mittetur.

r ¶Iniuriarū. An pōt ſupe/ rioꝛ agere pro ſubdito. glo. in.c. ſi iudex. de ſē. exco. li. vj. ꝛ.c.audis. de reſcriptis. Et.h.in.c.di/ lecti.de appel la. ¶ Vide q̄ ſcripſi. ſubie/ ctio.v.i.Et i/ iuria. §. q. e. ſuper. v.dñs.

p ¶Agendum. Quid ſit actō Et qualiter a ctio ſit edēda. ꝛ quando ꝛ q̄ lis fiat ei⁹ mu tatio: vel emē datio. azo. in ſūma.C.de e/ den.¶Et ali/ qua generalia circa actiōes. vide per azo. in ſumma. C. de obliga. §. circa actiōes. vſq; in fi. ti. ¶Jtē an actō ſit ſpēali noie itētāda. actio nes ſeu petiti ones legaliter q̄lr ꝛ q̄ cautela

cutoꝛ teſtamenti. execu/ tio.10.q.a.c.d.

¶Qualiter pōt agere tu toꝛ.vide.tutoꝛ.6.q.b.

¶Quis pōt agere actiōe iniuriarū ꝛ et qñ et qua/ liter.iniuria.5.q.9.q.

¶Quis pōt agere contra ſpoliatoꝛez. vi.4.q.re/ ſcriptū.2.q.c. ꝛ infra.e. 4.q.g.rapina.3.4.q.

¶Quis pt agere furti fur atum.4.q.

¶Quis pōt agere ob dā nū datū. ꝛ cōtra quem. damnū.3.5.q.

¶Qualiter pōt agere a/ ctoꝛ cōtumax. ſententia 3.q.c.

¶Quis pōt agere ad re/ uocādaz alienatiōem rei eccleſie alienatio.7.q.

¶An pōt agi cōtra vēdi toꝛē fructuū: vel contra emptoꝛē ꝓ decimis.deci me. 4.q.e.

¶Jtē nō pōt agi contra eos qui nō poſſūt citari. de q̄b⁹ citatio.4.q.

¶Qualiter quis pōt age re ad preciuz redēptiōis q̄ ſoluit ꝓ captiuo.cap tiuus.8.q.a.b.

¶Contra quē aget ꝓ re litigioſa alienata: vel de q̄ timebat lis moueri.ci tatio.9.q.a.reptum. 2. q.c.

¶Qualiter heredes pñt agere de emptiōe. ēptio 5.q.l.m.n.o.k.

¶Contra quē aget reci ſa venditione.venditio .7.q.l.

¶Qualiter pñt fideiuſſo res a creditoꝛe cōueniri. fideiuſſoꝛ. 7.q.c.

¶An non diſcuſſo debi toꝛe pt agere creditoꝛ cō tra pignoꝛis poſſeſſoꝛē. pignus. 7.q.c.

¶Cōtra quez aget debi toꝛ ſoluēs ſi pign⁹ ē illici te alienatū.pignus.7.q. y.3.

¶Contra quē agā ad re cuperādū qđ īdebite ſol ui.ſolutio.4.q.8.q.

¶Qualr: ꝛ qñ pñt agere creditoꝛes aut legatarij cōtra heredē īuētariū.2 q.c.legatū.7.8.9.q.

¶Qualr pñt agere cōtra meſſoꝛē falſū modū du cētē. falſitas.2.q.f.c.

¶Quis pt agere de dolo ꝛ cōtra quē: ꝛ qñ. dolus 3.q.7.4.5.

¶Tercio q̄ro.cōtra quē pt agi. vide.s.ꝓria. q.

b⁹.q̄lr re⁹ i actiōib⁹ ſe hēre dz.de actiōib⁹ ſeu petitiōi b⁹ canōicis.q̄ noib⁹ actionū.ꝛ vbi i tractatu libelloꝝ ſuper eis libelli concepti inueniant.vide in ſpec.titu. de actione ſeu peti.li.ij.par.i. ¶Et in quibus iudiciſs ſeu proceſſibus iudiciarijs ea que in iudicium dedu/ cuntur ſint ſpe/ cificanda ſeu deſi gnanda: habetur in.c. cum accipi/ mus.2.di. de pur ga.cano. vide.j.e .q.b.ſuper.v.li/ bell⁹.v.i. ¶Jtez no.q. q̄ actiōez in ceptā ꝓpōit ſuccū bit et debet ab ſolui reus ab ob/ ſeruatione iudi/ ciſ. bar. in. l. i. .ff. ſi me fal. mo. dixe.

3 ¶Libell⁹.An ſit inſerēda in libello res q̄ petit. ꝛ cau ſa q̄re petit. h.in .c. ſignificātib⁹. de libe. obla. Et vide.s.e.q.a.ſup .v.agendū. ¶Et vtrum poteſt li/ bellus emendari. ꝛ vſq; ad quot tē pus.h.in dicto.c. ſignificantibus. ¶Et vtrum: ꝛ vſ q3 quo poſſit mu tari.h.in dicto.c. ſignificātibus.3. di. ¶ Et an pt cu mulare actoꝛ. et quot ſunt genera cumulationuz.h. in dicto.c. ſignifi cantibus in fine. De iſta materia vide late per bar. ꝛ bal.in.l.edicta. .C.de eden. Et vi de.ozde.tur.libzo ſecūdo. titulo ter tio.l.prima.

¶Et vide q̄ ſcri/ pſi ſupza eadē.q. a. ſuper.v. agen/ dum.Et que ſcri/

pſi. libellus.

© Biblioteca Nacional de España

p ¶Scriptis. Nodie ē in arbitrio iudicis: an in scriptis det libell⁹ vel nō. fo. no. c. xij. l. ij. qđ incipit. muchas vezes. Sed q̄d in libello accusatorio. vide accusatio. 6 q. a. sup. v. de signatis. v. quero an sit necesse. i pri. Sz si q̄ris de iure cōi: an libellus sit offerēdus. Sic distingue. aliq̄n p̄cedit iure actiōis ordinarie: tūc ē libellus offerēdus. Interdū p̄cedit iure actiōis summarie: tūc libellus non ē de necessitate offerend⁹: sed qualis petitio debet ī actis poni: nec est necesse reo offerre sed capiat copiam ex actis. Interdū agit officio iudicis. ⁊ tunc tres sunt cas⁹. nā aut officiū iudicis redigit ad instar ordinarie actiōis: et debet libellus offerri vt in auctē. offeratur. C. de lite cōtest. Hoc verū est certa persōa cui pōt offerri. sz si nō ē certa p̄sona sufficit q̄ offeratur soli iudici. vt. C. si vt se abhere. absti. auctē. si oēs. Interdū iudicis officiū iplorat emergēter vel incidēter vnde est officiū mercenarium: ⁊ sup hoc nō offeratur libellus. vt no. ff. de interro. acti. in Rca. Interdum officium iudicis nō implorat ad condemnatiōnē sed ad quandā permissionē: vt quia petitur decretum interponi super alienatione rei minoris. nā decretū est deliberata permissio cōdemnatiōem vel absolutionē nō cōtinens: tūc nō exigitur libellus nec petitio vt. l. omnis. ff. de re. iu. adde qđ no. in. c. sepe. de verbo. signi. in cle. Quero nunquid libelli oblatio potest ex consensu partium obmitti. Finaliter post multorū opiniones dicas q̄ potest obmitti solēnitas oblationis sed non substantialis petitionis. hoc est dicere q̄ sine petitione impossibile est procedere: sed sine libello in scriptis bene potest procedi dummodo appareat de quali petitione. Et dicas q̄ antequaz quis se pro alio doceat p̄curatorē nō est ei offerendus libell⁹ sed iudici bene debet offerri ante legitimationē p̄sonarū ad hoc vt iudex possit videre vtrū sup narratis ille q̄ cōparet habuerit legitimū mandatū nec ne. vide circa hoc. s. e. q. p. ⁊ que ibi scripsi. Quid si quis non vocat ad iudiciū sed est ibi p̄sēs: nūq̄d pōt ei offerri libell⁹ ac si eēt citatus. dicit spe. ti. de libe. cōcep. ℔ nūc videam⁹. v. Itē dicunt. q̄ citatio nō fit nisi ad finē comparitiōis iō p̄nti etiam nō citato pōt offerri. facit q̄ no. c. vltio de elect. li. vj in nouela. sed vide citatō. q. q. a. super. v. cōparere. v. Itez nota q̄. Quero si q̄s est citatus q̄ veniat ad recipiendū libellū infra decez dies ⁊ iste infra illuz terminum puta secūda die comparet p̄pter aliā causam: q̄ritur vtrū recogat recipere libellū et p̄ euacuare terminum. dicas q̄ sic. ad qđ facit q̄ no. spec. ti. de appell. ℔. nūc breuiter. v. q̄d si status. superuacuū eni videt spectare terminuz: ⁊ ideo iudex pōt mādare re q̄ recipiat libellū ⁊ revocare terminū. de p̄dictis per bal. in aucten. offeratur. C. de lite cōtest. colum. ij. iij. ⁊. iiij. ¶Reperitur in actis petitio dictata verbotenus: nunquid hoc habeat p̄o libello in scriptis oblato. videtur q̄ sic scōm glo. in dicta aucten. offeratur. C. de lite cōtest. q̄ dicit q̄ tacite pōt p̄cedi sine libello ⁊ valz p̄cess⁹. sz scōz eos q̄ req̄rūt libellū i scriptis offerri nō p̄bare p hoc q̄ libell⁹ eēt oblat⁹ eo q̄ appareat petitio redacta i scriptis. ad hoc facit q̄ no. i spec. ti. ō appell. ℔. ⁊ āte oīa. v. ⁊ notabiliter De quo p bal. i dicta auctē. offerat. colū. fi.

a ¶Quarto q̄ro. q̄liter est agēdū⁹ ⁊ quidē petēs seruū tāq̄z suū exprimat ei⁹ nomē si scit: ⁊ sexū: etatē ⁊ colorem. Si est animal eius sexū: ⁊ colorē. Si est petia auri vel argēti vel alia res pōderari consueta: exprimat ei⁹ pond⁹. Si est specificata: specie. Si est moneta metallū ⁊ quātitatē. Si est de cōsuetis mēsurari: gen⁹ ⁊ q̄z/titatē mēsurarū. Si sericū: linū aut lanā: q̄ztitatē aut pōdus. Si autē sit specificatū: vt textū: colorē ⁊ mēsurā: vt petiam vel mediā petiā: vel mēsuras certas. Si vestem exprimat eius nomen et colorē. Sed si archā vel saccū signatum (.i. clauē clausū) deposuit: si vult exprimat res īclusas: nō tamen ad hoc compellet⁹. Et idem in similib⁹. Sed si de rerum quantitate in pondere vel mēsura consistentium iurat se non recordari valet libellus ⁊ sequit condemnatio quatin⁹ p̄bet. 3. par. ti. ij. l. xv.

b ¶Libellus³ dicitur petitio in scriptis⁹ facta. pōt tamē fieri sine scripturis si est petitio parua: vt citra decem morabitinorū valorem. sed si est de decem mora. vel vltra: fiet i scripturis. Et quocūq̄z istorum (.s. cum scripturis vel sine) modo⁹ fiat debet in eo exprmi nomē iudicis: actoris: ⁊ rei. itē rei q̄ztitas: aut factū qđ petit: ⁊ cāz⁹ q̄re petit. ⁊ iudex eodat reo libellū: det q̄z ei tēp⁹ ad p̄sulendū ⁊

p ¶Lām. ¶Vide. c. ij. de libe. ob. ⁊. supra. p̄cie. ſſ. v. libell⁹. i pri.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Responden̄. Tēpus ad respondēd̄ erit ad tertiā diem. iij. parti. ti. iij. l. vj.

b ¶ Sisti. Et nō possidēs immobilia aliqñ nō sufficit q̄ prestet fideiussores de iudicio sisti: sed etiā debet prestare fideiussores de iudicato soluēdo post p̄bationez al' capit' in psonā: vt scripsi p̄mū decretū. 6. q. b. super v. sisti. ¶ Sed an forensis receſſur' forte i salutato hospitio ante p̄batiōem tenetur etiaz satisdare iudicatuz solui. ꝛ dic q̄ nō si petit' ab eo genus vel q̄ntitas. vt no. spec. ti. de satisdā. ſ. dico v. sed pone tu cius. Sz si habet res mobiles dic q̄ poterūt seq̄strari: q̄z suo nomine conuentus non satisdat iudicatuz solui sed patitur seq̄strum si suspectus ē et nō vult satisdare. vt l. sciēdū. ſ. si. ff. q̄ satisda. co. de q̄b' p bal. in auct'. cū p̄ponas in fi. C. de bo. auctо. iudi. po. Et vide. j. glo. p̄ria. ¶ Itē an p fiscali: vel p̄uato debito si q̄s desistēdo nō p̄misit vl' p̄misit ꝛ nō sistit an pōt capi. vide captio. 2. q. a. sup. v. capere. v. Itē vtrū i vsi. Itē p causa.

c ¶ Juratoriā. in suspecto et fugitiuo q̄ nō pōt satisdare de iudicio sisti nō stat' sue iuratorie cautioni. glo. in l. 2. ſ. si dubidetur. ff. de iudi. et spec. i ti. de satisdaci. ſ. dicto. v. illō quoq̄. ¶ Vide de hoc q̄ scripsi. supra glo. p̄ri. Et q̄ scripsi. cautio. v. Itē noie cautiōis i versi. sz q̄d si. Et rex. iſ. q. ſ. sup. v. maiorib⁹.

d ¶ Cautiōez. reus nō satisdās iudicatū solui capit' in psonaz. fo. l. li. 2. ti. 8. l. 6. et vide. ti. ſ. l. vna. ¶ Sz q̄d si debitor ex maleficio: vel cōtractu sit fugiēs in ecclia. vide ecclia. 9. q. b. ¶ Cōdēpnatus p sentēciaz diffinitiuā si nō pōt statim soluere: faciat creditorē securū datis fideiussorib⁹. Sz nunq̄d debet offerre fideiussores: vt gaudeat bñficio dilationis. rñdeo nō. nisi iudex p̄cipiat ei q̄ satisdet. quid si ē euidētissime locuples ex possit eni iudex tunc arbitrari i mēte sua: nec facere huiusmodi mādatū de fideiussorib⁹ dādis: hoc tñ casu debet sua bona obligare et in precario cōstituere vsq̄ ad satisfaciōez debiti: nā hypotheca cū p̄cario est loco pignorū. vt nota. ff. de iudi. l. 2. ſ. si dubitet'. ad penā tñ p̄mittendaz nulla lex artat. vt nota. ff. qui satisſ. co. l. 2. i fi. et si eēt consuetudo q̄ apponeret' pena: non possz notari⁹ hoc scribere nisi p̄mitteret' pena q̄ dz p̄mitti iuxta cōsuetudiez fori iudicis mādato. vt. ff. de. euicti. l. si fundus Sz q̄d si debitor ē suspect⁹ de receſſu vel de occultatōe tūc aut det fideiussores. aut detineat' i carcere. p̄sertiz si sit debitor magne q̄ntitatis vbi celeri⁹ est p̄uidēdū et cauti⁹. de q̄ b⁹ p bal. i. l. eos. co. 2. ¶. de execu. rei iudi. Et q̄n debitor tenet' cauere de debito soluēdo. h. i. c. odard⁹.

reſpondendū[a]. Et si immobilia nō possideat in patria: tenetur actori petēti fideiussores iudicio sisti[b] dare si potest (Et si dicit q̄ non potest dare fideiussorez nō creditur eius simplici verbo sine iuramento. ange. in. l. sciendū. ff. qui satisſ. cog.) al'. p̄stabit iuratoriam[c] cautionē[d]. iij. parti. ti. ij. l. xl. xlj. ¶ Nō enim pro debito capitur in personā clericus. 3. q. ſ. cessio. 7. q. c.

c ¶ Item caueat actor nē pl⁹ debito petat. quod contingit quattuor modis. Quandoq̄ enim petit plus: re. vt si petit pl⁹ q̄z debetur. Quandoq̄ plus causa: vt quando debet' alternatiue et petit vnaz de duabus: sub alternatiōe debitis. Qñ q̄: tēpore. cū ante tēpus petit. Quandoq̄: loco. cum in alio loco q̄z vbi reus soluere p̄misit petit sibi solui: Et si petat plus: re. in p̄batione vincet'. Et cōdēpnabitur in expensis per reū ob non p̄bata factis[f]. reum in nō p̄batis absoluendo. Sed si dolose reū ad plus p̄mittendum induxit et totuz petit: perdet etiaz verum

4. di. de soluci. ¶ Sz p q̄b⁹ debitis reus nō pōt capi. vide cleric⁹. 3. q. ſ. Et captio. i. q. a. ſſ. v. causis. v. lai c⁹ p̄o. et. v. se. Et de alijs q̄ p̄nt: vel nō. p suo: vl' alieno debito capi. vide cessio. i. q. a. v. quero an heres. i vsi. q̄ro an minor. et i vsi. q̄ro nūq̄d ille qui bēt. Et. in uētariū. i. q. a. ſſ. v. heres. v. Itē q̄ro i vsi. q̄ro nunq̄d. Et heres. 2. q. i fi. ſſ. v. heredes. v. nota q̄ si duo. ¶ Et q̄ debitorē facit capi dat ei p nouē dies panē ꝛ aquaz. postea vo recipiat eū: et de lucris artificij alimētet eū. supfluū i debitū cōputando. sz si nō bēt artificiū: seruiat creditori. fo. l. li. 3. ti. 8. l. 2. Et vide. fo. iuo. li. ſ. ti. 6. l. ſ. in fi. An creditor tenet' alere debitorē quē fecit carcerari. ꝛ si nō alat an iudex pōt eū relaxare. vide l quotiēs. C. de exacti. tribu. li. x. et p bar. l. si q̄s vxori. ff. de fur. Et q̄ dixi supra. ſ. et q̄ debitorē facit capi: det ei p nouē dies panē et aquā. et postea recipiat eū ꝛc. i hoc q̄ dicit recipiat viō' eū inuere q̄ debitor possit detineri i p̄uato carcere ipi⁹ creditoris: q̄ ē cōtra p̄hibitōez iuris cois vt scripsi. cessio. 7. q. a. ſſ. v. effect⁹. v. q̄ro i q̄b⁹. vsi. i. et vide. vsi. se. ¶ Et officialis req̄sit⁹ reū capere nolēs tenet' ad littis extimatiōez: si recedat re⁹. fo.

© Biblioteca Nacional de España

.l. li.ij. ti.iij. l.ij. ¶ Et vide primū decretū. 6. q. b. sup .v. sisti. Et captio. 1. q. a. super .v. causis. 7 3. q. b. sup .v. mulier. Et ecclesia. 9. q. b.

e ¶ Uincet. Vide bar. in l. scire debem⁹ circa fi. ff. de verbo. obli. Et vide infra. e. super .v. iuditiū. .v. si cautio ē in .vsi. q̄ro dictuz ē. vsq; in fi. .v.

f ¶ Factis. Et reus cōdēnabit in expēsis ob ꝓbata factis si negauit: vt infra. 8. q. a. Vide Inno. in c. finē. .v. do. 7 cōtu. sup. .v ad soluendas. Et spec. ti. de expen. .§. nunc videdū. i fi. Et vide. expēse. 4. q. a. sup. .v. condēnari. .v. ponamus q̄. ¶ Et q̄ liter puniat actor qui re plus petit.). de pl⁹. pe. c. i. di. i. Et quot modis q̄s petat plus Et quā patiat pena. vide etiaz azo. in sūma. L. de plus pe.

g ¶ Judiciū. Si cautio est per dolum extorta in maiori sūma. 7 sequit petitio ante litē contestatā locus ē penitentie. casus est in. l. odiosas. C. de plus pe. Dicas q̄ etiā post litē contestatā ē licita penitentia confitēdo 7 a lite improba recedēdo anteq̄ aduersarius fecerit sibi probationes expedientes ad victoriam: sed secus postea. vide glo. in dicta. l. odiosas. q̄ glo. dicit verum de equitate si reus vult vti beneficio confessionis actoris. si autem vult vti beneficio proprie ꝓbationis 7 nō initi confessioni agentis: tunc nō habet locū dicta glo. Quero dictū ē q̄ actori parcitur si ante litē cōtestatā peniteat 7 veritatē cōfiteat. pone ergo q̄ litem est cōtestat⁹ super decē 7 nō probauit nisi de quinq̄: dicit reus quia plus petijsti debes cadere a toto: quia presumeris dolose egisse. Queritur q̄d iuris. dicta glo. dicit q̄ presumit in agente dolus: 7 ideo reus debet in totū absolui: sed cōtrariū est verū. Quero sicut hoc habet locum in pluri quātitate: an habeat locuz in pluri tpe. Dicas q̄ nō. Sed quid si decessit actor lite pendēte: nunq̄d heres ad quē transit instātia priuabit. videt q̄ ista pena nō transeat ad heredez. vt ff. de iure fis. l. qui debitorem. 7 ibi plene per bar. de p

debitum reo dolū pro/bante. si tamē ante iudiciū⁸ (.i. ante litē contestatam) de vero debito cō tentatur non punietur. ¶ Si vero plus tempore petat condēnatur in expensis. 7 quanto anteri/us egit tanto post terminū iudex reo dilationē[h] indulgeat. ¶ Petens autē pl⁹ loco vel causa: punitur tripli damni p reū passi ob plus petituz. z. pti. ti. ij. l. xlij. xliij. xliij. xlv. fideiussor. 6. q. b. stipulatio. 6. q. c. k.

o ¶ Preterea scias q̄ petēs rem immobilē tanq̄z suam: vel ex alia quacūq̄z causa ex qua est sibi tradenda: debet exprimere

dictis. per bal. in dicta. l. odiosas. C. de plus pe.

h ¶ Dilationē. Quid si iudex excedit modū i exequēdo plus tpe: an duplicabit̄ indutie. vide executio. .4. q. c. super .v. maiori. .v. ab executore. in .vsi. q̄d li iudex. c.

in libello[i] locuz (.s. vbi res īmobilis petita est sita) 7 certas afrontatiōes eius (.s. rei petite. ¶ Et si k vendicans rē vnam expressit dominij causaz et victus fuit: nō obstat exceptio rei iudicate ei agēti ex alia causa: sec⁹ si nulla causa expressa generaliter eā ad se iure dominij ptinere dixit: tūc enim ex omni[k] causa. videt̄ victus: nisi probet post sēntentiam contra se latam eam acquisiuisse. 3. par. ti. ij. l. xxv.

¶ Jtē vendicante in probatione[l] dominij deficiente re⁹ remanet in possessione: licet de titulo[m] non doceat: siue iuste si/

i ¶ Libello. Concor. c. ij. de libe. obla. Et vide. s. e. q a. fī. .v. agēdū .v. 7 in q̄bus.

k ¶ Expoi. Vide glo. vnicā in .c. ij. de libe. obla. ¶ Si dominiuz superuenit actori i tentata iā rei vēdicatiōe: vtrū pōt actor ex illa instantia obtinere. vide actio. .v. que dicantur Inno. dicit in .c. abbate. de re iudica. li. vj q̄ generaliter agenti sufficit dominiuz superuenire: sz agēti ex certa causa dominij nō sufficit dominiū superuenire. q̄ dicit ita esse de equitate iurisq; canoni

ci obseruandū: licet contrariū videat̄ de subtilitate iuris ciuilis. Quero quid ecōtra tpe litis cōtest. actor erat dñs postea desijt eē: nūquid reus debeat cōdēnari. ¶ Py. i. l. i. L. de alie. iu. mu. dicit aut actor perdit dominiū per factū q̄ reo pōt imputari: et tunc sequit cōdēnatio. verbi gratia reus post litez contest. hoiez petitū occidit: certū est q̄ agēs desijt esse dñs: tñ reus est cōdēnandus. Jtē si lite cōtest. reus impleuit vsucapionē: istud ē ꝓpter factū rei. i. morā suā que ei debet imputari: merito est condēnandus. aut agēs desijt eē dñs propter factū: q̄ potest imputari ipsi agēti vel eius auctori: tunc reus debet absolui. Jstā distinctionē ponit tex. ff. de cōdi. fur. l. aut ideo. aut agens desijt eē dñs per factuz q̄ nemini pōt imputari puta per mortalitatē naturalē: tunc dic vt in. l. Jtē si verberatū. §. fi. ff. de rei ven. Sz quid qñ agit̄ actiōe personali 7 lite cōtest. supuenit exceptio: an possit ꝓponi. Py. vbi supra dicit: si quidez sit exceptio que q̄ritur ꝓ factum q̄

© Biblioteca Nacional de España

possit imputari ipsi agenti: vel eius actori: tunc reus debet absolui. aut non potest imputari actori; ⁊ tunc non prodest reo. Sed tu dicas q̄ p̄supposito q̄ sit exceptio: semper prodest in quacūq; parte iudicij superueniat: etiam si superueniat p̄ sententiam. vt plene nō/tum est in.l. i.C. de iur. ⁊ fac. igno. in glo. de predictis per bal. i dicta.l.i. C de alie. iur. mu.cau.fac.

ue iniuste possideat. 3.p ti.ti.ij.l.xxviij.

f ¶Cautius igitur aget in tētans possessoriū q̄z petitorium ꝓpter difficilez dominij ꝓbationez. Et ita debet designare rem petēs possessionem sicut petēs proprietatez. ¶Et non probans de possessione: potest nihilomin⁹ petitoriū intētare". ¶Et pōt spoliatus simul possessorium° ⁊ petitorium

l ¶ probatione. Et qualiter probetur dominium. Vide. probatio. 2. q. g. ¶ An actore non probante: reus absoluitur. h. in. c. i. vt eccle. bene. ¶ Regula est q̄ actore non probante: reus absoluitur. Hec regula fallit primo: quando inducitur reo iuramentum purgationis: quia tūc non absoluitur nisi iuramento se purget. vt. l. presente. C. de his qui ad eccle. confu. Secūdo fallit q̄n do est semiplene probatum: quia defertur iuramē tum actori: vel reo prout iudex arbitrabitur: vel neutri. vt. ff. de re. cre. l. in bone fidei. Vide. probatio. 6. q. a. super. v. negans. v. inopia probationum. Et. iuramentum. 2. q. Aduertatis quando talis est persona q̄ debet repelli a testimonio: debet repelli ab isto iuramento: cum hoc casu pars dicatur testis: ⁊ ideo feneratori: vel iudeo: aut infideli non potest deferri sacramentum in defectu plene probationis: quia omnes sunt infames infamia facti. Tercio fallit regula quando est presumptio contra reum. vt. ff. de proba. l. cum de indebito. hoc intelligo quādo est presumptio iuris. vt. C. de proba. l. siue possidetis. sed hominis presumptio non sufficit nisi in causa leui ⁊ summaria. vt. ff. ad exhi. l. thesaurus. ad trebell'. l. iij. §. cause. Et istud est verum in ciuili ⁊ in criminali causa. Item fallit quando duo concurrunt. s. dolus rei: ⁊ difficultas ꝓbationis. Et ideo dicit Inno. q̄ si iudex iniuste banniuit aliquē: q̄ probato dolo iudicis: damna ⁊ interesse banniti ꝓbantur per sacramentum: ⁊ ad ista condemnabitur ipe iudex: vt ipse notat extra. q̄ me. cau. c. fi. Idem dico in tabellione. nam statim q̄ est conuictus de dolo: damna ⁊ interesse probabuntur per sacramentum. Idem dico vbicunq; facto rei: ingesta est difficultas probandi: vt quia deleuit instrumentuz. vbi vero est dolus: sed non est difficultas probationis: quidam dicunt non stari iuramento. ſz interdum est difficultas probationis: sed non dol⁹: tunc aut tractatur de nullo vel modico preiudicio alterius: et creditur sacramento. sed vbi tractatur de magno preiudicio: imputetur sibi qui probare non potest. Item fallit regula quando lex inducit onus probandi vtriq; parti. vt. l. fallaciter. de aboliti. Itez fallit quādo re⁹ sponte sūpsit onus probandi in se. Quod intelligo verum quā do appet q̄ voluit actorem releuare ab onere probandi: alias neutro probante: reus absoluitur. Item fallit i probatione communi. nam quando est talis actus qui de sui natura potest fieri: duplici animo creditur iuramento facientis: scilicet quo animo fecerit. Nota etiam q̄ in triplici paritate vincit reus. Primo quando nihil probatur hinc inde. Secundo quando hinc inde est semiplena probatio: vincit reus: quia vna probatio vincit reliquaz. Tercio vincit reus quando vterq; plene probat quia fauorabilior est causa rei. si autem probationes non essent pares: sed esset preponderatio: tunc vincit qui melius probat: ⁊ dicitur melius probare ille cuius intentio magis consonat rationi: vt si vnus probat possessionem cum titulo alter sine titulo: nam potior est possessio titulata: quia magis iustificatur per viam rationis. De predictis per bal. in l. qui accusare. C. de eden.

m ¶ De titulo. An cogitur quis docere titulum sue possessionis. h. in. c. si diligenti. 4. di. de prescriptio. Et per dy. in. c. possessor. de regulis iuris. libro. vj. §. querendum. Et de prescripti. c. i. eo. li. et. ij. q. iiij. in summa. ¶ Item an status: vel possessio: vel quasi releuet quem a probatione in petitorio. h. in. c. ex ore. de priuile. di. i.

n ¶ Intentare. Si primo egi petitorio ⁊ succubui: an postea agere possum possessorio. vide per Salicetuz in. l. incertum. C. de interdic. Et per specu. titu. de petiti. ⁊ po. li. ij. parti. ij. Et vide. c. fina. extra. de iudi. Et vide que scripsi. possessorium. v. Item quando. et v. sequenti.

o ¶ possessorium. An possessorium et petitorium possunt simul intentari. h. in. c. Cum dilect⁹. de cau. posse. et in. c. finali. de iudi. Et etiam vide glo. c. super spoliatione. extra. de ordi. cog. Et per salicetum in. l. incerti. C. de interdict. Et per Speculatorē: titulo. de petitio. et posse. libro secundo: partita secunda. ¶ Et vide etiam que scripsi. possessorium. per totum.

© Biblioteca Nacional de España

p ¶ Prefertur. An agenti possessorio potest opponi questio proprietatis. h. in. c. cum venisset. super glosa fina. de institutionibus. Et vide etiam infra: eadem. questio. h. super. ver. recipientem. Et. rescriptum. 3. q. f. super. ver. bona. ver. nec auctoritate. in. versi. Sed tũc quero. Et que scripsi. vis. 4. q n.

q ¶ In promptu. Vide que scripsi. hereditas. 4. .q. a. super. ver. Statim. Et que scripsi. in continenti. ver. illud dicitur.

intentare. ¶ Et si me ad possessionem agente reus: vel alĩ rem dicat suam: prius discutitur et p̃ fertur [p] petitio mea in ea nisi alius in promptu [q]

habuit dominij probationes: tunc enim prefertur ipse. tercia parti. titulo. ij. l. xxvij. vide. vix 4. q. n.

g ¶ Et dñiũ vl' possessiõez [r]

Dicas indistincte q̃ potest dominũ nominare etiam si disputetur de solo iure istius conuenti.

¶ Quarto quero: nunquid in rebus incorporalibus habeat locus nominatio domini in iudicio: verbi gratia: ego colligo passagium pro quodam barone: super isto passagio conuenior: nunq̃d possum dominum in iudicio nominare. Respõdeo q̃ sic: vt notat Inno. extra. de maio. et obedi. c. inter quatuor. ¶ Quinto quero: colonus meus conuenit a quodam qui pretendit se possessorem fundi mei de vi turbatiua: queritur vtrum poterit me in iudicio nominare. Quidam dicunt q̃ in possessorio habet locum nominatio domini in iudicio: sicut i petitorio. hoc videtur velle glo. in. l. locum. ſ. i. de tabu. exhi. Contrarium tenet glo. decreti. xij. q. ij. c. quicunq̃: vt supra in prin. dixi. / Tu dicas q̃ cum libellus non potest concludere domino: quia non intulit vim nec fecit inferri: non habet locum nominatio ad iudicium declinandum: ſ ad instructionem [t] deliberatiõem sic. vt extra. de p̃cu. c. cum dilectus. ¶ Sexto quero: an hec nominatio habeat locum in petitione hereditatis: vel alia actione iusta. Et videtur q̃ nõ: quia iste possidens nomine alieno: ipso iure non potest conueniri petitione hereditatis: quia non possidet pro herede vel pro possessore: nisi ille cuius noie possidet non habeat ratum. vt. l. nec nulla. ſ. si quis ff. de peti. heredi. Solutio: in petitiõe hereditatis verum est q̃d dicis: ꝓpter naturam petitionis hereditatis. sed vbi actio mixta potest proponi contra quemlibet detinentem ibi idem in actione mixta q̃d in reali. ¶ Quero: nunquid hec nominatio habeat locus in actionibus personalib⁹. Dic q̃ non: nisi sint in rem scripte: que rediguntur ad instar realium. vt nõ. in. l. locum. ſ. i. ff. de tabu. exhi. secundum bar. quod est verum si libell⁹ potest concludere: ita nominato sicut nominanti: alias nunq̃ habet locum nominatio: de qua i dcã l. si quis: fit mentio. ¶ Ulteri⁹ q̃ro: nũq̃d sint alĩ q̃ possint aliuz in iudicio nominare. verbi gratia: heres conuentus vult nominare fideicommissarium vniuersalem: quia dicit de eius preiudicio tractari: nunquid potest. Respondendum est q̃ non. cum enim non potest diffigere iudicium cum ad eum pertineat prima causa defensionis.

r ¶ Possessionem. ſ Sciendum q̃ cum agitur possessorio sunt circa hoc q̃ hic continentur opiniones diuerse/ Una q̃ non auditur volens dominuz nominare: sed q̃ tenens se defendat: vel possessionem dimittat. quam ponit glosa in. c. quicunq̃. xij. q. ij. Et. candela. in. c. quoniã frequenter. in fine. extra. vt lite non contestata/ Alia opinio est q̃ si suo nomine possidet: non auditur: scilicet nominando actorem a quo rem habuit quocunq̃ titulo: si alieno sic. Quam opinionem ponit Specu. titu. de primo ¶ secundo decret. ſ. restat. ver. ad premissa tamen. Et hoc probatur hic: q̃ auditur alieno tenens nomine. ¶ Sed circa premissa latius procedendo dicas: q̃ qui possidet alieno nomine: potest reali actione conuentus dominum in iudicium nominare: et datur ei dilatio ad denunciandum domino: quo non veniente habetur lis pro contestata quantum ad interruptionem prescriptionis. et si citatus legitime non comparet: fit missio in possessionem: et reuersus non auditur de possessione: sed tantum de proprietate. vt. l. Si quis alterius. C. vbi in rem ac. Et verba predicte legis. si quis alterius: habent locum in re immobili: sed eius mens et ratio generalior est: et habet locum etiam in re mobili/ Et circa predicta premitto. q̃ tria sunt. ciuilis possessio. naturalis possessio. ¶ nuda detentatio. ¶ Quero igitur: an rei vẽdicatio potest ꝓponi contra ciuiliter possidentem. Dicas q̃ sic: quantum ad dominij declarationem: et quantum ad petitionis executionem: quia iudex potest mittere quem in possessione pro sola ciuili consequenda. ¶ Secundo quero: nunquid rei vendicatio detur ctra naturaliter possidentem tantum. Et breuiter dicendum est q̃ sic. ¶ Tercio quero: simplex detentator potest dominus in iudicio nominare: quid de vero possessore qui possidet naturaliter pro iure suo: sicut est vsufructuarius: emphiteota: superficiarius: et feudatarius: nunquid poterunt proprietarium in iudicio nominare.

© Biblioteca Nacional de España

Quero quando debet fieri ista noiatio. Dicas q ante litē cōtestatā: quia per hoc iste nominās declinat iudiciū scōm bar. post litē vero contes. nō habet locū ista nominatio. i. ista declinatoria. vt C. de excep. l. fi. Ulterius queritur: nunquid missio facta cōtra colonum dño non citato preiudicet domino. Dicas q nō quia aliud ē quādo quis expellitur: aliud quando per iudicez: qz iudex nunq̄ intēdit piudicare possessiōi tercie persone: nec pōt piudicare si velit ei qui nō est citat⁹. vt no. Inno. in. c. qm̄ frequenter. vt li. nō contes. Denuo q̄rit de tali q̄stione. ticius rei vēdicatiōe conuētus coram iudice seculari dicit se possidere pro ecclesia scti spūs de vrbe: q̄ non pt conueniri nisi sub suis cōseruatoribus: actor hoc negat z dicit q ipse possidet ppio noie: q̄ro nūq̄d iste noians debeat pbare se alieno noie possidere. Dicas q sic: cū sit quedā exceptio declinatoria. sed bar. dicit q sufficit q noiet dñz in iudicio vt per hoc absoluat ab instantia iudicij: nisi actor velit in se assumere on⁹ pbandi z pbare eū suo nomine possidere: z sic in eū trāsferet on⁹. Et hoc etiā videtur velle Inno. in. c. qm̄ frequēter. vt lite nō contes. scōm bar. sz in q̄tū dicit q pbato mēdatio retransferat possessio. verū dicit. vt nota. in spec. ti. de primo z secūdo decreto. v. quid si noians. licet eni nō neget se detinere: tñ qz negat se possidere cōuict⁹ de mēdacio priuat possessiōe z detētatione. sz in q̄tū dicit bar. q absoluat ab obseruatione iudicij dicit falsū: qz duz dicit se detinere: ista detentio facit eū necessariū aduersariū in reali. Et adde q eo ipso q q̄s detinet p̄sumit suo noie possidere. z cū debeat dari dilatio ad denūciandū dño q̄d si ista dilatio ē data: tñ colon⁹ nō denūciauit. nunq̄d piudicabit dño. dic q nō. māda bit ergo iudex colono q notificet dño z fidē faciat sibi postea de notificatiōe: vl ipemet iudex mittat nūciū sub hac forma q cōpareat. j. tm̄ terminū si sua crediderit interesse. Sz q. q̄ro: nunq̄d ista notificatio facta p nunciū vl per colonū interrūpat p̄scriptiōem Credo q notificatio facta p nūciū vel colonuz interrūpat p̄scriptiōez lōgissimi tpis. sec⁹ i p̄scriptiōe decē vl viginti annoz vbi req̄rit lite cōtes. vel q̄si ad interrū pēdā p̄scriptionē. Sz q̄ro vnde iducit ista q̄si cōtestatio. Rñdeo ex trib⁹ puēit. p mo ex noiatione dñi. secūdo ex certificatiōe sibi facta. tercio ex nō cōparitōe q̄si nō cōparēdo tacite videat negare petitiōem actoris. Que q̄s ē effect⁹ b⁹ q̄si cōtestationis. rñdeo qz interrūpit p̄scriptōez. Itē ppetuat actiōez. Itē qz reddit irreuocabilē missiōez. Itē qz facit de petitore reū z sic trāsfert i aduersariū on⁹ pbādi. aduertatis. primi duo effect⁹ isurgūt statim in ipsa q̄si cōtestatiōe. sed secundi duo effect⁹ nō. nā licet dñs nō cōpareat adhuc conuēt⁹ ē citādus tribus edictis z sūmatim cognoscēduz z postea ex cōtumacia fiēda missio. Ulterius q̄ro vl q̄ ad q̄tū tēpus audit iste missiōem pass⁹ de pprietate. Dicūt q̄daz q vsq̄ ad decē vel viginti annos. forte posset dici cōtrariū: qz iste missus in reali p hoc nō acq̄rit titulū. si aūt cōstaret q retro habuisset titulū ex illo veteri titulo cōiūcta noua possessiōe posset forte causari p̄scriptio. Et vide azo. in sūma. C. vbi in rē ac. exer. dz. de predictis p bal. in. l. si q̄s alteri⁹. C. vbi in rē. ac. z vide ibi etiā per bar.

petens agat contra detētorem: z tenetur se defendere: nisi alieno nomine (cuius personaz seu nomen debet declarare) teneat: tūc (. s. quādo retinēs nolit se defendere sz actorē nominat) enim indulgetur ei petenti tempus infra quez dominū ad iudiciū producat ad defensionem. z si nō venerit: alios tres competētes terminos habebit infra quos si non venerit: nec pro eo (. s. dño.) ali⁹ iudex recipiet ab actore iuramentuz q maliciose non petit z mittat eū in possessionem rei petite. nec vocat⁹ postea veniēs auditur de possessione: salua sibi tamen questione proprietatis. z. p. ti. ti. ij. l. xxix. primuz de cretū. 6. q. b. vide sentētia. 6. q. c.

b Itē spoliatus eligit an agat contra possorē: vel contra spoliantē aut mādantem: vel scienter⁶ ab spoliatore recipientem t Itē agit actor cōtra alienantē in potentiorez se (vel in hominē alterius fori) ne ab eo peteretur ad rei extimationez: aut contra detentorē z petet interesse (. s. ratione alienationis ei cōtigēte) ab

f Sciēter Vide rescriptū. 2. q. c. z extra de resti. spo. c. sepe. vbi dicit Inno. q si aliq̄s possideat rē bona fide z alius eā bona fide occupat nisi cōstiterit priorez bona fide amisisse fiet ei restitutio etiā nō pbata spoliatiōe. C. de agri. z cen. l. si agricultor. li. xj. z iij. q. i. c.

© Biblioteca Nacional de España

reintegrãda. ⁊ vide glo. 3. q. i. in sũma. ⁊ i dicto. c. sepe glo. ſr. v. ſciẽter. Et Inno. dictũ valde bñ ꝓbat i. l. cõ ꝗrebat. ꝑut glo. ſr. v. ignorãtia. dicit eã habere locũ etiã nõ dño deſinente poſſidere poſſeſſionẽ ꝑ aliũ occupataz. C. vnde vi. Itẽ facit ꝙ no. i dcõ. c. ſepe. glo. ſi. ¶ Et ꝗd dz ꝓbare allegans ſe ſpoliatũ. vide. c. cõſultatiõibus. ó of. óle. ¶ Quero nũꝗd agẽs rei vẽdicatiõe cõtra violẽtũ expulſorẽ teneat ꝓbare de dñio. dicas ꝙ nõ: qz iudex non debz declarare de dñio ſuper quo nõ cognouit. ſepe rata é eni cauſa delicti a dñio. bal. l. vis ei⁹. C. de ꝓba. circa mediũ. ¶ Et ifra ꝗtuz tẽpus tenet ſpoliatus ꝓbare ſpoliationem h. in. c. an ſicut. de appella.

q ¶ Recipientem. Et nõ tenet iſtis agentib⁹ donec reſtituat rñdere etiam ſup aliꝭ. fo. ſ. li. ij. ti. ꝓ. l. iij. Et ſcripſi. vis 4. q. n. ſr. v. ſpoliatus. Et ifra ꝗtũ tẽpus dz ꝓbare. h. in. c. an ſicut. de appella.

v ¶ Exhiberi. Vide que ſcripſi. j. e. q. r. ſup. v. talẽ. Et de materia exhibitiõis vide q̃ ſcripſi edictio. ¶ Quid ſit exhibere. ⁊ ꝓ ꝗb⁹ rebus agat ad exhibendũ. ⁊ quibus actionibus ⁊ cui det hec actio. ⁊ quando. ⁊ contra quẽ. ⁊ quando. ⁊ vbi fiat exhibitio. ⁊ q̃liter. in ꝗtũ fiat cõdẽnatio in hac actiõe. ⁊ qualis ſit actio alienante. ſed habita eſtimatiõe ab alienãte precludit ei via cõtra poſſeſſorem. 3. parti. ti. ij. l. xxx. vix. 4. q. n. ꝓbatio 2. q. 8.

i ¶ Item agẽs ob damnũ vel iniuriã ſibi factã coram eo: vel alteri⁹ cõſilio per aliũ dicta. vl̃ ob dãnũ: aut corporalem iniuriã debet deſignare verba vel cõſiliũ iniurioſuz aut dãnũ vel iniuriaz in corpore ſibi iflictã vt iudex perpẽdat an ſit puniẽdus reus: alꝫ ſi nõ deſignat nõ tenet re⁹ reſpõdere. 3. p. ti. ij. l. xxj.

k ¶ Sed agẽs petitiõe hereditatis non tenet in libello ſingulares res exp̃mere: ſed ſufficit ſi dicat ꝙ hereditatẽ vel quotã eius partẽ petit. Idem ſi agitur ex tutele adminiſtratiõe: aut ꝑ ſocio: vel ex alia adminiſtratione ad cõpota (.ſ. de reb⁹ in adminiſtratiõe receptiſ) reddenda: vel lucra aut dãna ibi cõmiſſa. Item petẽs caſtrũ aut villã cũ pertinentijs ſuis ⁊ terminis nõ tenet ei ſingula ꝑtinẽtia deſignare. Et idẽ in ſimilibus. 3. par. ti. ij. l. xxvj.

l ¶ Itez ſi res mobilis vel ſeru⁹ (aut familiaris) petat ex aliꝙ cã exhiberi v (vt ꝙ teſtes eã recognoſcãt: vel vt petẽs certius poſſit formare petitionẽ ſuã) exhibẽd⁹ erit. ⁊ ſi illa res ſit alteri iũcta dz in exhibitiõe ſeparari: etiaz ſi ſit tabula nauis. ſz tigna dom⁹ nõ ſepant ne locus diffoꝛmet ruinis: ſz bona fide mittẽs tenet ad duplũ (.ſ. p⁹ cõdẽnatiõem) mala aũt fide tenet ad itereſſe q̃ſtũ dñs (.ſ. ſuſtinuit ꝓpter rei ablate defectũ) cuz iudicis taxatione iurauerit. 3. p. ti. ij. l. xvj. dñium. 3. q. rr. furtũ. 6. q. f.

m ¶ Itẽ heredi vel legatario exhibere teſtamẽtũ petẽti dz: tenẽs exhibere ¶ Item vẽditoꝛ emptoris ſi dubiũ vel lis ſuper finib⁹ eueniat inſtrumẽtũ tituli ſui. ¶ Item ei ꝙ per litterã quid facere ſanũ ꝓmiſit exhibet litteras ſuas. ſi ſuper ſua ꝓpria re. ſi ſuper re alterius: ſufficit ſi ſit ꝓ parte ſua. ſi ſit ꝓ parte alterius: debet habere mandatũ. ⁊ ſi ſit ꝓ parte ſua: ſufficit ſi habeat ꝓcuratorẽ. ⁊ ſi ſit ꝓ parte alterius: debet habere mandatũ ſpeciale. ⁊ ſi ſit ꝓ parte ſua: ſufficit ſi habeat ꝓcuratorẽ. ⁊ ſi ſit ꝓ parte alterius: debet habere mandatũ ſpeciale. ⁊ ſi ſit ꝓ parte ſua: ſufficit ſi habeat ꝓcuratorẽ. ⁊ ſi ſit ꝓ parte alterius: debet habere mandatũ ſpeciale.

x ¶ Teſtamentũ. heres nõ tenet dare legatario originale inſtrumentũ tituli teſtatoꝛis in re legata: ſed tenet ei edere cuz oportet. caius é in. l. inſtrumẽta. C. de fidei⁹ com. Quid ſi teſtatoꝛ legauit nomẽ: nunꝗd heres tenet tradere originalia inſtrumenta debiti. nam niſi exhibis originalib⁹ nõ poteſt fũdari petitio. dicas ꝙ ſic: qz cogi debz heres ad traditiõem inſtrumẽtoꝛũ: ⁊ mlto fortiꝰ hoc é verũ i fideicõmiſſo vniuerſali ꝙ apud fideicõmiſſariũ debent eẽ iſtrumẽta hereditaria qñ tota hereditas eſt reſtituta. ſed ſi heres ꝑtem reſtituit ⁊ ꝑtẽ retinuit tũc inſtrumẽta erũt apud heredez vel deponentur. Quero quid ſi legatur aliud ius corporale q̃ nomen debitoꝛis: puta legat vſuſfructus: vel alia ſeruitus. reſpõdeo idẽ ꝙ i legato ꝓprietatis. nam traditio nõ

azo. in ſumma. C. ad exhi. ¶ Item interdictũ de liberis exhibẽdis: ſeu de libero homine exhibẽdo: quibus dec. ⁊ contra quos. ⁊ ad quid. ⁊ quale ſit interdictũ. azo. in ſũma. C. de liber. exhi.

© Biblioteca Nacional de España

ra euictionis. Et tenetur dñs manumisso lram manumissionis tradere. ¶Et creditor debitori soluēti litterā obligatiōis (supple tenet' tradere.) ¶Et socius sociis exhibet litteras cōmunes. ¶Et ꝓcurator dño acta processus. ¶Et tutor vel curator minori instrumēta ad eū pertinētia (supple tradet). ¶Et maior dom⁹: dño vel alijs quorū interest scripturā cōputationis. ¶Jtē notarij notas eorꝝ que apud eos agūt' his quorꝝ itereſt (al' prābit' iuramentū in litē sup eorum defectū) ¶Et idē in similibus. 3.pti. ti.ij.l.xvij.

n ¶Sed possessor rei mobilis ante petitiōem exhibitiōis sine dolo vel culpa exhibere nō potēs (.s. de cōtinēti qr al' potuisset si voluisset. idē esset si oīno nō potuisset) nō exhibet. sed si dicit in ea habere ius ꝓstat fideiusso res de exhibēdo si i ptāte sua redierit al' nō. 3.par.ti.ij.l.xviij.

o ¶Si aūt dolo trāsportat: occidit vl' in aliā spēm mutat rē exhiberi petitā tenet' ad interesse in ąstū iuret actor sibi nocuisse defectu. Sed si deteriorata exhibet' tenet' vincēti ad ei⁹ restitutiōem ꝛ dāni (.s. ꝓbati aliquā ꝑ iuramētū actiōis) resartionē. 3. par. ti.ij.l.xix.

p ¶Et in ącūq; pte litis reus habuerit exhibēdi ptātē tenet' exhibere. ¶Si si bona fide possidēs exhibere recusset ex eo q̄ non credit actori vel trahere ius i re habere ꝛ tpe quo iudex exhibere vel tradere mā[…] perdit' vel mortua est: aut fugit in nullo (.s. nec exhibere nec eā soluere) tenetur. Si vero iniust⁹ possessor erat condēnabitur ąstū cū iudiciali tēperamēto actor i litē iuret. ¶Et si possidēs exhiberi iuss⁹ nolit manu militari ei de māḍato iudicis aufert' (.s. ad exhibendū.) 3.par.ti.ij.l.xx.

q ¶Jtē si res exhiberi māḍata a loco litis sine rei bone fidei possessore dolo abest. si est seruus nō hns officiū aut aīal ducēdus est expensis rei. si vero hz officiū expensis ꝛ peculio actoris (.s. est ducēdū) qr impēdit euz (.s. seruuz) ex officio lucrari. si aūt sit alia res expensis ꝛ peculio actoris ducit' ꝑ reū: nisi sit male fidei possessor: vel dolo eius abierit: tunc expensis ꝛ peculio rei (.s. ducitur.) 3.par.ti.ij.l.xxj.

r ¶Et talē⁹ debz re⁹ exhibere rē ąlis erat tpe litis mote: nō autem tpe vsucaptam (si tpe mote litis nō erat vsucapta: al' sec⁹ vt infra seqt' in fi.) si eo tpe mote litis tenebat eā al' dz statim eū in quem transtulit noīare vt cōtra eū actor ante vsucapiones dirigat partes suas: al' ꝓcedetur cōtra eū tanq̄ cōtra cōtumaces per modū positum. s̄. 2. q. o. nisi re⁹ dicat de vsucapione non curare. Et qđ de re dictū ē habet etiā locū in fructib⁹ eius p⁹ litē motā habitis. Si vero actor añ litē tpe perdiderat rem nō est ei exhibenda. 3.par.ti.ij.l.xxij.

s ¶Et nō solū tenet' nō exhibēs (.s. cum

consistit: tunc in instrumentis sed in corporali missione ꝛ in pascētia. de quibus p bal. in dicta.l. instrumenta. C. de fideico.

ꝑ ¶Talez. Testes interrogati de aliqua re vel persona possunt petere vt res vel p sona exhibeatur vt possint cognoscere: ꝛ debet exhiberi cum eisdem indumentis ꝛ qualitatibus. Idem si peto nominari homines de familia vt recorder de nomine. bar. ff. de publi. ꝛ vecti. l. cuz si. ſ. an ait. q. fi. ¶Vide q̄ circa hūc articulum scripsi. evictio. v̇. si notarius perdidit. in v̇si. quero extra si aduersarius. Et tabellio 3. q. a. super. v̇. contrahentes. v̇ primo quero. in versi. Et antestes.

© Biblioteca Nacional de España

p ¶ Intentare. De hoc vide per Inno. in. c. in tantum. de collu. dete. ⁊ p. h. in. c. i. de libe. obla. ⁊ . c. cū dilectus. de ordi. cogni. v. et gratia huius. Et azo. in summa. L. de ordi. cogni. Et vide q̄ scripsi. accusatio. i. q. a. v. an quis potest.

z ¶ Cōtrarie. An allegās ōria ē audiēd⁹. h. i. c. i. de sūma trini. di. i. ⁊. c. solicitudinē de appella. z. di. ¶ Circa materiā ōrietatis tria pncipaliter videnda sūt. pmo de contrarietate actoris. secūdo de cō trarietate rei. tercio de eo q̄ dicit vnū vt actor: cōtrarium vt reus. an. s. admittatur vel repellat' contrarietas. Circa primū q̄ritur ē sibi actor cōtrari⁹ acumulādo. quā doq; ē sibi cōtrari⁹ emēdādo. q̄n q; ē sibi cōtrari⁹ psequēdo cōtrarias istācias succesſiue. primo casu aut sūt cōtraria q̄ electiōe tollūt': ⁊ nō pōt cumulare sed actor cogit' eligere. vt. L. de fur. ⁊ ser. co. l. i. si al' nō tollerent' electione: aut intētat cōtraria copulando ⁊ nō pt. L. de inofi. testa. l. eū qui aut alternando: aut sūt cōnexa in vētilatiōe: ⁊ pnt silr ꝓponi cōdicionaliter. vt in. l. i. L. q̄n ꝓuo. nō est nece. aut non sunt connexa ⁊ tunc sec⁹. vt dicta. l. eū qui. secūdo casu aut elegit inter duo remedia q̄ ex eadē materia nasci pnt ⁊ non pōt emendare quia elegit aut transit de remedio incōpetenti ad remediū cōpetēs: ⁊ tūc potest emēdare. vt. l. edita actio. L. de eden. Si q̄s aūt errorē suū ꝑsequit' sibi imputet. L. de liber. cau. l. cū preciū. errās aūt ⁊ errorē corrigentē sibi nō piudicat. vt. l. si ex pecūia. L. de fur. tercio casu dic vt i aucte. de trien. ⁊ semi. ſ. penul. col. iij. ⁊ i dcā l. ex pecunia circa secundus q̄n reus excipit contrarietatē videt dicēdum q; aut excipit assertiue ⁊ copulatiue: ⁊ tūc nō admittit': q; nō ē tā contrarius actori q; sibi ipsi. Aut excipit cōdicionaliter ⁊ narratiue tūc audit'. Fallit q̄n lex punit eū i exceptiōe pdēda rōe mēdacij. Item fallit vbicūq; ponit talē exceptiōem q̄ nō opetit victo vt i exceptione cōpēsationis. glo. ē i. l nemo ex his ff. de re. iu. Item fallit vbi rōe mendacij fit de reo actor. vt no. i aucte. de triē ⁊ se. ſ. pe. de pdcis p bal. in dcā. l. si ex pecunia. L. ō fur. col. vj. Et vide que scripsi. snia. 7. q. d. sr. v. sine certa. v. nūq̄d vz. i fi.

v ¶ Et scias q; pt actor sil' plēs petitiones cōtra reuz intētare' dū nō sint contrarie⁵. tūc enī eliget vnā: nec pt postea variare. Et dicūt' ꝓtrarie si ex pecunia p seruū furata a dño: alⁱ furti ꝓsci⁹ serui noīe q̄d emit: q; si dñs agat (. s. ꝓtra emētē) ad pecuniā rōe furti videt' ēptiōem reprobare. sz si agat ad rē emptā ratificādo videt' emptiōem approbare. Idē si emo rē aliēnā a ticio sine dñi volūtate q; dñs pōt agere ad rei vēdicatiōez i pbādo (. s. vēditiōem) vel agere ad pciū eā (. s. vēditiōem) ratificādo. ¶ Itē si egi rei vendicatiōe ad fūdū pēdēte iudicio nō possū agere ꝓtra reū ad aliquā seruitutē illi fundo debitā per alium rei fundū⁹ q; seruitutez petēs debz docere se dñm[z] predij dñantis vel ius in eo habere. ¶ Itē si agenti cōmuni diuidūdo vel familie hircisc̄unde reus possidens negat coionē prius debet actor pbare se ius hēre cōmunionis q̄z sup dictis iudicijs audiat'. sz si actor possidet auditur (. s. super dictis iudicijs. s. cōmuni diui-

y ¶ fūdū. Sz eō si p⁹ peti seruitutē p⁹ ea fūdū bñ ocurrūt sil' be petitōes. vt. l. fūdū. ⁊. l. se. ff. ō excep. ¶ Se dñm. Et q; h⁹ pbatio dominij ē pambula ad petitōem seruitutis hoc prēabulū pbat' eo ipo q;

© Biblioteca Nacional de España

ꝓbat ſe poſſidere ꝑdiū dñantē. de hoc glo.i.l.nō ignorat.ff.qui accu.nō po.⁊ ibi cy.⁊ in.l.ij.ꝛ. q ſ.q̄onis ꝓncipalis.ff.q̄ q̄ ſit lō. cōſue. ⁊ i.l.i.4. q.ff.vbi cau.ſta.⁊ ꝓ ho.i.c.abbate.de vbo.ſig. Et vide.ꝓbatio.ꝛ.q.g.ſſ.v.dominium.

a ¶ Heredes. Si hēdes ſūt diſcordes circa rē petēdaꝫ quid ſiēdum vide fo.l.li.ij.ti.x.l.ij. et ibi no. Et vtrū vnus heres pōt agere pro aliis vide ibi. Et vide q̄ ſcripſi. depoſitū. 8.q.ſſ.a.

b ¶ Expenſis. Vide q̄ ſcripſi. ſententia. 3.q.e. ſup.v cōdēnand⁹.

c ¶ Suo. quis eſt ſu⁹ iudex dicā infra. e. q. b. ¶ Regis vel ei⁹ cōſilij aut cācellarie reſcripto i cōtrariū non obſtāte q̄s extra locū ſui domicilij ad ius trahi nō pōt. ꝓter q̄ in caſibus regis curie reſeruatis. vt peti. oīō. de madrid p regē ioannez ij.āno. 1435 Vide q̄ circa hoc ſcripſi. reſcriptuꝫ.3. q.q.ſup.v. miſerabilib⁹ v. miſerabiles perſone. ¶ Cui⁹ iudicū actor adire debet.⁊ quis dicatur alicui⁹ iudex. qualiter actor in adeundo iudicē ſe debet habere. quis ſit aditionis effectus. vide per ſpec.ti.de cō dūdo vel familie hirciſcūde)⁊ ſi nō ꝓbat ſe ius in re quā diuidi petit habere tradet tota reo. 3. par.ti.x.l.vij.

¶ Ad q̄d aget is i cui⁹ ſepultura ali⁹ ſepelitur. ſepultura.3. q.e.

¶ Ad q̄d aget cōtra exhumātē ſepultum. ſepultura.7.q.e.

¶ Qual⁹ ⁊ qñ ē agēdū ꝑ debito ꝓtra heredes aut familiā defūcti. ſepultura.8.q.f.

¶ Qual⁹ petet laic⁹ decimas ei ab eccl'ia dōatas decime.3.q.c.

¶ Quas iterrogatōes faciet añ litē cōtra agēs petitiōe hereditatis: vl' rei vēdicatione: aut noxali iudicio ſeu de dāno īfexēdo: aut cōtra minorez ſi de etate dubitetur. Interrogatio.4.q.a.

¶ Qual⁹ heredes⁸ pōt agere vel cōueniri ſup ſeruitute. ſeruitus.7.q.e.

¶ Qual⁹ agit ꝓtra faciē tē opus in damnū actoris. dānū.9.q.

¶ Qualiter agetur ad repetendū īdebite ſolutū. ſolutio.8.q.

¶ Quis agit. ⁊ q̄liter ad rē cōmodatā cuius commodatarius iā ſoluit eſtimatiōem. ꝓmodatū.6 q.e.

¶ Qual⁹ pōt legatari⁹ petere legatū. legatū. 7.q.

¶ Qual⁹ agit ꝓtra heredes ſi re⁹ mort lite pendēte: aut actor. accuſatō 10.q.g.h.f.⁊.ſ.q.a.b. iniuria.ſ.q.n.

¶ Qual⁹ aget ob dānuz datū. dānū.ſ.q.q.

¶ Qual⁹ vba dubia ab actore ꝓlata ſūt intelligenda. ſignificatio.2.q. a.b.

x ¶ Item ꝓbet actor negata per reū al' ꝓdēnabit in expenſis[b] ⁊ re⁹ abſoluet (.ſ.a petitione actoris).3.p.ti.ij.l.xxxix. ꝓbatio. 2.q.a. ſententia. 3.q.e.

a ¶ Quito q̄ro. coraz quo ē agēdū: ⁊ q̄ppe nō tenetur re⁹ niſi coram ſuo[c] iudice rñdere: niſi in loco originis[d] inueniatur licz alibi habeat domiciliuz

li ſenatoris vl' clariſſimi. a3o.i ſūma.ff. vbi ſena. vel cla. ¶ Quero: quid ſi aliq̄s eſt priuilegiatus q̄ non poſſit niſi ſub certo iudice ꝓueniri: an ꝓt alibi cōueniri. vide que ſcripſi. ꝓuilegium. i.q.a. v.nota q̄ licet.⁊ v.ſe. Et q̄ ſcripſi exemptio.v. Itē ſi exēptus. ¶ Et vide que ſcripſi. reus.ſ. q.a. ſup v.declinatorias. Et citatio.4.q. a.ſup.v. cōpare re. Et.iudex.6.q a.ſſ. v.coram quo Et q̄ ſcripſi. forus. Et q̄ ſcripſi munus.v.priuilegiatus. Et que ſcripſi.expulſio. v.expulſi. Et.clericus.3.q.g.⁊ q̄ ibi ſcripſi. ſſ. v. forum.

b ¶ Origis. Quero nūq̄d filius et nepos pñt cōueniri in domicilio originali patris⁊ aui.cy.in.l.iuris ordinē. ff. de iuriſ.o.iu.tz q̄ ſic. lz glo. aliter notet in.l. aſſūptio ſ.i.ff. ad mūici. vñ licz fili⁹ alibi hz domiciliuz tū poterit i loco paterne originis cōueniri. Idē in nepote. ſec⁹ i ꝓnepote ⁊ vlteriorib⁹. ⁊ hoc tū dū ſint legitimi nati. fallit i muliere nupta q̄ nullo mō retinet domiciliū originis paterne vel auite.⁊ hoc opat vt⁹

© Biblioteca Nacional de España

matrimonij q̄ mutat ius originis: qđ in alio casu nō reperit. ꝛ ita tenet cy. ꝛ bal. in dicta. l. iuris ordinē. Et vide circa hoc de vxore. j. e. super. v. vxor.

a ¶ Uxor. Mulier retinet domiciliū viri mortui q̄ videtur stare in primo mrimonio donec ē vidua. bar. in. l. filij. §. vidua. ff. ad munici. ¶ Itē spōsa de pnti nō dū trāsducta mutat domiciliū. sec⁹ de spōsa de futuro: ꝛ de ocubina. bar. in. l. ipatores. ff. ad munici. Uide. s. e. sr. v. originis. v. q̄ro nūquid. in fi.

Vel libert⁹ si in loco originis inuenit manumittētis vel domicilij. Aut vxor[a] corā iudice mariti Et miles vbi stipendia (vel etiā alia bñficia recipit ab aliquo dño cum quo ibi tūc qñ cōuenit viuit) recipit. Aut vbi ē res petita sita[b]. vl si cō ueniat[c] (intelligas cōuēit etiā tacite: vt si aliq̄s cōtraxit vel soluē pmisit vbi cōuenit) vt corā alio

b ¶ Sita. Ad hoc cōcor. fo. l. li. ij. ti. i. l. ij.

c ¶ Cōueniat. Uide. excōicatio. 6. q. a. sr. v. ordiatio. ꝛ bar. i. l. q̄ro. ff. de soluti. ¶ An in criminalib⁹ pt hāc progatiōem facere. glo. cy sic. in. l. i. in fi. C. de iurisd. iudi. Idē Inno. i. c. de causis. de offi dele. Sz glo. ō in. c. si diligēti. de fo. cōpe. ꝛ. c. inolita. u. q. i. ꝛ bal. in l. si q̄s ex cōsēsu. C. de epis. audi. dicēs cy in crimialib⁹ causis nō pt fieri progatio iudicis icōpetētis quo ad generādū preiudiciū iudici cōpetenti ꝛ sue rei publice cui dz pena applicari. vt per spec. ti. de cōpe. iudi. ad de q̄ si possit progari de facili possit colludi ad ipediendū iurisdictiōez iudicis ōpetētis. nā imediate cy q̄s deliq̄sset pcuraret cy p aliquē iudicē amicū suū inqreret ꝛ absolueret: ꝛ sic decetero eēt pclusa via iudici ōpetēti qđ eēt absurdū. nisi qñ iudex hēat iurisdictiōez inter ptes ipo iure: sed poterat declinari: q̄ tūc in eū pōt fieri progatio: ꝛ sic intelligo. l. i. C. vbi de cri. agi oz. Sed in cā ciuili dicas cy pt fieri progatio. primo de re ad rē. ꝛ hoc dupliciter. primo de minori q̄titate ad maiorē: ꝛ sic ascēdit iurisdictio. Secūdo mō fit prorogatio de re ad rē. s. descēsiue: puta erāt duo iudices deputati vnus de maiori sūma alter de minori: nā pōt prorogari maior iurisdictio ad minorē. Sz incidēter q̄ritur vtruz iudex q̄ ledit in sportulis possit impedire hanc prorogatiōem que fit de re ad rē. dicas cy non. Secūda spēs progatiōis ē que fit de tpe ad tēp⁹: vt si q̄s hēt iurisdictiōem ad mēsem proget ad annū. dicas cy i iurisdictiōe delegata pt fieri: q̄ ibi termin⁹ apponit partiū fauore. vt in. c. hic q̄ auctoritate. de pben. li. vj. ꝛ ibi glo. sz in iurisdictiōe ordinaria distigue. aut fit progatio infra idē tēpus iurisdictiōis: vbi gra potestas hz iurisdictiōem cū administratiōe ex forma electionis sue vsq̄ ad octo vltimos dies officij: sz in illis octo diebus hēt iurisdictiōem sine administratiōe. dico cy de cōsensu partiū pōt sibi in illo tpe cōferri administratio. facit cy no. Inno. de offi. dele. c. prudētiā Si q̄s aūt vult progare i tēp⁹ successoris dico cy non pōt: quia p hoc derogaret dignitati sui successoris. Tercia spēs progatiōis ē de persona ad psonā. ꝛ ista ē triplex. pma ē de singulari iurisdictiōe ad singula rē progatiōem. vbi gra delegat⁹ ē iudex inter bertā ꝛ martinū in cā dotis: mō petrus ꝛ ioannes volūt in ipso progare iurisdictiōem. dicas aut psone q̄ prorogāt cōtingūt ppter eādē cām: vt q̄ erāt creditores q̄ disputant de iure plationis in illa dote ꝛ tūc pōt fieri prorogatio: aut erāt psone oino imptinentes ꝛ cā oino iptinēs tūc q̄ māda tū iurisdictōnis ē stricti iuris nō recipit progatiōem. ꝛ alia de vniuersali ad vniuersalem: vt q̄ ciuitas assistij se submittit iurisdictiōi ciuitatis perusij. ꝛ sic ē de vniuersis ad habētē iurisdictiōez vniuersalē. ꝛ si hoc dicas cy in piudiciū se submittentiū pōt dari iurisdictio: sed nō in piudiciū principis vel dñi superioris. ꝛ sicut in iure ei nō pōt piudicare: ita et si ei de facto piudicaret: q̄ facit ad dānū vel emulatiōem superioris ipso iure est nulla progatio. Quarta species progationis est de loco ad locū. ꝛ est duplex. vna est inter eādē iurisdictiōem: vbi gra. iudex appellationū debet sedere p tribūali sub volta scti herculani ex forma statuti: modo litigatores prorogāt iurisdictiōem vt possit sedere alibi: puta in pedee platee. ista progatio valz oūmodo appareat de partiū cōsēsu. sed si nō apparet non valet. secūd⁹ modus prorogādi ē de loco ad locuz ꝛ extra territorium: verbi gra. duo perusini cōsentiūt cy iudex perusinus cognoscat inter eos in territorio tertouenēsi. dicas cy talis progatio nō valet. Et vnū dico cy illud qđ nō vēit nisi a solo deo nō pōt progari: vt potestas aliquē excōicādi vel absoluēdi. vt no. u. q. vj. c. quotiens cordis oculus. per af. vbi oīno videas. de predictis per bal. in dicta. l. si quis ex cōsensu. C. de epis. audi. Alia de ista materia progatiōis nō curo tangere: q̄ i p dicta. l. si q̄s ex cōsensu. ꝛ. l. episcopale. e. ti. tāgit late p cy. ꝛ p. h. in. c. p. ꝛ. g. de offi. dele. di. i. ꝛ per spec. in ti. de cōpe. iudi. adde q̄ videatis per vos. Et vide q̄ scripsi. forus. v. vtrū q̄s possit. Et. re⁹. §. q. a. sr. v. declinatorias. v. si quis ab inicio.

¶ An ptes pñt litigare corā nō suo iudice sine licētia sui iudicis. dicas cy q̄dam sūt iudices q̄ sunt quodāmo simplices administratores vt iudices q̄ dant ad tēpus: ꝛ istoz cōsensus nō requirit. q̄dā sunt iudices ppetui q̄ habēt iurisdictiōem magis appropatā: ꝛ istoz requirit cōsensus: vt epi. Idē dico hodie de iure ciuili: si ē aliq̄s de aliquo comitatu vel regno vbi sit rex vel comes ppetuus: iste

© Biblioteca Nacional de España

non poterit litigare coꝝ extraneo iudice sine eius consensu. sed vide. clericus. 4. q. r. super. v. reuuant. ⁊ hoc verum in regnis et comitatib⁹ quib⁹ omnes sunt vasalli ⁊ feudatarij: quia tunc nō potest fieri prorogatio sine consensu dñi. secus vbi oēs homes ñ essent vasalli ⁊ p̄dia nō essēt tributaria. vnde cuꝫ clerici oēs teneant ecclesias q̄ sunt tributarie suis episcopis: ideo non possunt coraꝫ alio litigare. sed i clericis q̄ nō habēt ecclesias vel prebēdas nō possum⁹ negare quin sit discordia inter ius canonicum ⁊ ius ciuile. de hoc nō. cy. C. de epis. audi. l. si quis ex cōsensu. in. q. v. de predictis per bar. in. l. i. §. ⁊ post operis. ff. de no. oper. nunci. De clerico an potest renunciare foro suo. vide. c. significasti. de fo. compe. Et vide. clericus. 9. q. i. super. v. ecclesie. v. item an episcopus. ⁊. v. se. ¶ An vasalli possunt prorogare iurisdictionem in aliuꝫ q̄ in dominū vel in pares. vide. feudum. 9. q. a. super. v. feudali. v. si contentio. in. versi. quero an vasalli.

iudice possit conueniri. Aut conuenitur vbi decenio[a] habitauit. Vel vbi maiorem partē bonorum habet. Seu sponte coram non suo iudice respōdet. Vel ratione maleficij vbi conuenit[e] perpetrati[b]. Aut si est vagabundus[c] quia tunc conuenitur vbi inuenit[e]: nisi det fideiussores[d] iudicio sisti in loco domicilij: aut cōtractus[e]. aut vbi soluere p̄misit ad electionez actoris. Vel vbi sit (supple ⁊ re⁹ possidēs cum ea) res mobilis petita[f]. ⁊ si det fideiussores de ea quando mandat[e] que mouet in. l. oēm. ff. de iudi. ⁊ l. contraxisse. ff. de acti. ⁊ obli. ⁊ §. contrahentes. c. romana. de fo. compe. li. vj. et ibi per Jo. an. ⁊ archi. ⁊ vide. ff. de iudi. l. heres absens. ¶ Et fideiussor qui nō reperitur in loco contract⁹ an potest ibi conueniri. vide. fideiussor. 7. q. b. super. v. cōueniri. v. fideiussores. ¶ Et modos per quos q̄s sortitur forum. vide per cy. in. l. i. C. de iurisd. o. iudi. ⁊ per io. an. in. c. romana. §. contrahentes. de fo. compe. li. vj. Item si duo contrahunt perusij ⁊ conferunt solutionem in ciuitate mediolani qui se obligauit: nō potest ratione contractus conueniri perusij vbi non habet domicilium nec originez: quia debet inspici locus in quem contractus confertur: ⁊ non locus verborum. vt. j. e. q. b. super. v. iudex rei. v. quis erit. Et stipulatio. 6. q. c. ⁊ que ibi scripsi super. v. die. Sed si ex tali contractu sit soluenda gabella: debet solui in ciuitate perusij ⁊ nō in ciuitate mediolani. quia ista solutio gabelle pertinet ad firmitatem contractus quā in solemnitate verborum recipit in ciuitate perusij. de quibus per bal. in. l. qui certos. in prin. C. vbi cō ue. qui cer. lo. Sed attēde q̄ circa hoc de gabella scripsi. vectigal. i. q. a. sup. v. vectigal. v. si dicat statutū.

a ¶ Decenio. Quero an scolaris hic studens habeat hic domiciliuꝫ. tenet glo. in. l. heres absens. ff. de iudi. q̄ non. contrarium sentit glo. in. l. cum filius. ff. si cer. peta. nā ex quo scolaris hic desit. i. assidue conuersatur videt̄ domicilium sortiri. Et hoc habes q̄ qui stant in aliquo loco possūt ibi conueniri propter multā conuersationē quam ibi habent. hoc tenet Inno. extra. de fo. compe. c. ex parte. ⁊ bar. in. l. scies. C. vbi de cri. ⁊. l. ij. vbi se. vel clari. sed bal. in. l. questiones. in. iij. colum. C. vbi de cri. recitando predictam opinionem videtur sentire q̄ non solum requiritur q̄ ibi assidue moret: sed etiam q̄ ibi habeat maiorē partē suarum fortunarum: vt in florentinis ⁊ in mercatoribus aliis in aliquo loco stantibus.

b ¶ Perpetrati. Ad hoc concor. fo. l. li. ij. ti. i. l. i. Et vide. accusatio. 7. q. a. ⁊ que ibi scripsi sup. v. non alibi. Et. excōicatio. 6. q. b.

c ¶ Vagabundus. Qui dicantur vagabundi. et an possunt vbiq̄ cōueniri. bar. ⁊ glo. in. l. iiij. §. pretor. ff. de dam. infec. Vide que scripsi. j. e. q. b. super. v. suo.

d ¶ Fideiussores. Vide que scripsi infra. e. q. b. super. v. suo.

e ¶ Contractus. Vide fo. l. li. ij. ti. i. l. i. Et vide. excommunicatio. 6. q. b. ¶ Et per predictam. l. i. fo. l. decidi tur illa questio de debitore reperto in loco cōtractus

f ¶ petita. Quidam forensis transibat p̄ ciuitatē istaꝫ cum equo meo: volo euꝫ hic conueniri quia inuenio hic eum tenere ⁊ possidere equū meū: queritur nunquid possim. azo. dicit q̄ sic: quia ista actio ex presenti possessione est. ⁊ idem dicit etiam bar. extra. de fo. compe. c. fi. ⁊ bo. e. ti. c. sane. ⁊ Inno. ⁊ cōpos. extra. de rescrip. c. ceterum. Sed in cōtrarium videtur: quia iste est forensis: si petit se remitti ad domicilium suuꝫ debet remitti prestita cautione al̄ satisdatiōe: ⁊ si nō potest satisdare fit sequestratio: quia suspectus de recessu. fallit in legato qui non reputatur suspectus: ⁊ ideo statur eius iuramento. Et ista fuit opinio glo. l. actor. C. vbi in rē ac. nō firmat. sed bar. in dicta. l. actor dicit q̄ aut res est in loco vt ibi remaneat: tunc ibi potest iudicium peragi: al̄ nō. Sed tu dic q̄ ibi dꝫ

© Biblioteca Nacional de España

totū iudicium agi: quia rei vendicatio est ex presenti possessiõe: aut saltim debet satisdari: aut in defectu satisdationis res debet sequestrari. ad hoc facit hec. l. p tite. de predictis per bal. in dicta. l. actor. Et vide que scripsi. hereditas. 4. q. a. sup. v. possessionem. v. siue agatur.

a ¶ Admīstrauit. Quando q̄s cõuenit vbi inuenit vide. h. i. c. q cleric̄s. de fo. compe. Et. stipulatõ 6. q. c. ¶ Et i q̄busdam fallit regula q actor sequit forū rei. h. in. c. licet. ij. de foro cõpe. di. i.

b ¶ Iudex rei. Circa hoc q̄s dicat iudex rei. vide q̄ scripsi. s̄. e. q. a. & j. e. q. c. p totū ¶ Statuto cauetur q̄ sindici teneant denũciare maleficia omissa i suis territoriis. modo quoddam maleficiũ cõmissũ ē in finib⁹ duorum territoriorũ: q̄ro q̄s sindicus teneat denũciare Dicas q vterq̄. hinc ē etiaz q si sint duo iudices diuersi territorij delictũ cõmissũ i loco mediano vterq̄ pot̄ punire. dico tñ q vno preueniente satisfactũ ē iuri. vñ in p̄ma q̄stiõe de sindico sufficit vnũ denũciare: de iudice sufficit vnũ p̄cedere. istud tñ secũdũ nõ ē ita expeditũ sicut primũ. rõ q: vterq̄ iudicũ videt sue rei publice iniuriã p̄seq̄: & tñ iniuria fit plurib⁹: licet vnus p̄sequat p̄priã vindictã alter nõ repellit ab exequendo. de quo per bal. in. l. sciens. C. vbi de cri. agi oz. Causa violẽtie debet tractari vbi est possessio: vel vbi est vis illata. vt in. l. vbi autẽ. C. vbi de po. aga. pone: habeo possessiõem mutine ad quã cũ velim de bononia ire fui in districtu bononie: & tu me in districtu detinuisti: & hoc modo turbas me in possessiõe fũdi: nec tamen ex isto fundo. De ista ergo violentia p̄t agi bononie ratione violentie & mutine ratione possessionis. de quo per glo. in. l. vbi autem. C. vbi de po. aga. Quero quid de eo qui existens in vno territorio hasta vel lapide p̄cutit aliquem qui est in alio territorio: an vtrobiq̄ pot̄ dici maleficiũ cõmissum. credo q magis dicat maleficiũ cõmissuz in loco vbi ē patiens q̄z in loco vbi ē agẽs. & ppterea si existens extra plateã vulneraret aliquẽ existentẽ in platea oz̄ puniri de vulnere illato in platea: q: ibi proprie accepit

exhibenda dimittet ei. al' ponit in sequestro: et lis sũmarie determinat Et si reus est suspect⁹ et res petit ex furto vel rapina capiet in p̄sonam. Itẽ ratione recõuentiõis que statim p⁹ cõtestationẽ cor̄ eodẽ iudice ẽ ponẽda. Itẽ ratiõe administratõis tutele: maiordomie: aut alterius negocij q: tenet cor̄ iudice loci vbi administrauit[a] mãdare (& etiã sup his cõposita ibi reddere). z. par. ti. ij. l. xxxij. cleric⁹. z. q. g. b

b ¶ Et iudex rei[b] dicit sui domicilij[c]. Si tamen alij casus in quibus tenetur (.s. reus) in omni causa i regis curia respondere. Et si ibi inueniatur: nisi cum domino suo: vl' de eius mandato: aut p̄ sui concilij vniuersitate: vel in causa testimonij perhibendi vocatus ad curiam venerit: aut ad p̄sequendam suam appellationem: vel a rege vocatus. tunc enim hẽt ius reuocandi[d] domũ. tenetur tamen ibi promittere

sic. Nã iudex pusin⁹ punit rõe attẽtati & licti: iudex & tamẽsis pũit rõe cõsũmationis: sicut q̄ũ q̄s p̄cisit cũ balista. bal. in. l. si q̄s nõ colũ. vj. C. de epis. & cle. Et vide. accursatio. 6. q. a sr̄. v. designatis. v. q̄ro an sit. i v̄si. q̄ro aliq̄s isultauit. & i v̄si. se. in fi. ¶ Et circa p̄dcã q̄s erit iudex de licti: vl' extra ct⁹ i iurisdictiõe vni⁹ iudicis ichoati & i iurisdictõe alteri⁹ cõsũmati. vide p. h. i. c. dudũ i. & elec. di. ij. & vide. s̄. e. q. a. sr̄. v. extract⁹. v. itẽ si.

c ¶ Domicilij. An expulsi de citate p̄t cõueniri i domicilio vñ fũt expulsi. vide q̄ scripsi. expulsio. v. expulsi de ciuitate.

d ¶ Reuocãdi. An citat⁹ ad curiã pape l' p̄cipis: l' ibi rept⁹ opelli possit ibi suis aduersarijs rñdere absq̄ eo q̄ possit petẽ ius reuocãdi domũ. h. i. c. lz. & fo. cõpe. di. ij. & i. c. fi. e. ti. & ibi p io. an. Vide ord. cur. li. ij. ti. ij. l. xxj. ¶ Auditores: ptores l' alij cãcellarie officiales ñ p̄t eor̄ debitores ex eor̄ for̄ ad cãcellariã citare nisi eor̄ petitio sit sũme saltz tria milia mor. & iurẽt i mãib⁹ p̄lati cãcellarie: l' i ei⁹ defectu i mãib⁹ cãcellarij q hãc citatõez maliciose vl' cã aduersariũ fatigãdi nõ faciũt. vt pet. ord. de madrigal p regẽ ioãnẽ. ij. ãno. 1438. Sz nulla bita mẽtiõe p̄dcẽ vl' alteri⁹ sũme seu q̄titatis nec p̄dicti iuramẽti i pragmatica. isacti. vnica. data i vallado lid p eũ ãno. 1419. cauet q tã officiales p̄dcẽ cãcellarie q̄ curie vl' rastri regis q̄ pẽsiõez ab eo hẽnt: vl' etiã scribe ei⁹ cãcellarie & carceris & suor̄ ptor̄ & notarior̄: & ptor̄ generosor̄: lz a rege pẽsiõez ñ hẽant possint eor̄ cãs ciuiles l' crimiales ad curiã trahere: sz ipi a suis aduersarijs ex curiã trahi neq̄unt. Sz p̄dcor̄ regis officialiũ p̄uilegio nõ gaudẽt

© Biblioteca Nacional de España

eoꝝ officiales vl̃ familiares vt ibi. Et de hoc vltio vide ẽt ꝑ eũ peti. oꝛd. de toledo anno 1436. ⁊ i dcã peti. d ma drigal. ⁊ peti. oꝛd. de paléguela: ãno. 1425. Et idez dicas de regie officialib⁹ q̃ i regiſ officialib⁹ ꝑ dcm̃ ẽ. vt oꝛd cur. li. ij. ti. ij l. xvij. quã le gẽ oino vide as cũ duab⁹ legibus ſe.

¶ Jtẽ qñ res vel ꝓſona debitoꝛis ꝑ creditoꝛẽ capit̃ ei⁹ cognitio ẽt ſpectat ad regis curiaz. vt ſcripſi. pign⁹. 6. q. b. ſr. v. debiti. v. et ſine.

e ¶ Suo. Qui cõuẽit̃ in nõ ſuo foꝛo tenetur ſatiſdare ſtare in foꝛo ſuo ſtãte ꝓtoꝛe i quẽ di em ꝓmittat. ff. de iudi. l. ij ſ. pe. Et hec ſatiſdatio erit penal: niſi ſuſpecta ſit ꝓſona q⁊ tũc cũ fideiuſſoꝛe cauet. vt i dcõ. ſ. pe. glo. forte. Cli de. s. e. q. a.

f ¶ Effractõe. Quo hic itelligit̃. vide oꝛd. cu. li. iij ti. ij. l. i. Et circa treugã vide. e. oꝛd. li. ij. ti. i. l. viij ⁊ li. iij. ti. ij. l. xj.

g ¶ Oꝛphãi. Oꝛphan⁹ dr ꝓpe nõ hñs ꝓiem nec matrẽ: quidecimũ ãnũ ſue etatis cõpletũ nõ hñs. fo. iudi. li. iiij. ti. iij. l. i. Sz i hac. l. ꝓtite accipit̃ ꝑ puꝑ re ſtare iuri coꝛã ſuo⁹ iudice. Sed ſi in curia tũc contraxerit: vel deliquit tenet̃ ibi (etiã ſi cuz dño ſuo ibi venit. ⁊c. vt. s.) rñdere. Jdẽ ſi eo ibi agẽte euz re⁹ ibi recõueniat (vel etiã ꝓcipaliter cõueniat etiã poſt litẽ conteſtatã ⁊ añ ſententiã diffinitiuã) niſi ipſe agat ratione furti dãni: aut iniurie quã ibi paſſ⁹ eſt: tũc enim nõ recõuenit̃. 3. p. ti. iij. l. iiij.

c ¶ Jtẽ ꝑ effractiõe⁹ itineris. treuge. aut ꝑ repto. moꝛte ſecura. raptu mulieriſ. publico latrocinio incartatione. ſigilli regis falſitate ſeu monete (vel etiã maſſe auri argẽti ſeu alteri⁹ metallis fl̃itate). aut rõe magni maleficij. vel poſitiõe regis vel regni. aut ꝑ cã oꝛphani⁹ vl̃ pauperis (vl̃ miſerabil̃) contra hoiem potẽtioꝛẽ a quo nõ põt i patria ꝑ ſeq̃ iuſticie cõplementũ: tenetur reus ſcõm foꝛos hiſpãie coꝛã rege rñdere (⁊ etiã ibi citatus vẽire: lz ibi i curia nõ iuẽiat̃). 3. p. ti. iij. l. v. vide reſcriptum. 3. q. q.

¶ Coꝛã quo cõuenit̃ ex adminiſtratiõe epi bona adminiſtrãs. ep⁹. 9. q. a.

¶ Coꝛã quo ꝓuenit̃ cleric⁹. vide cleric⁹. 9. q. i. k

¶ Coꝛã quo ꝓuẽit̃ archiep⁹. archieps. 2. q. a. patriarcha. 2. q. b.

¶ Coꝛã quo ꝓuẽit̃ ep⁹. archiep⁹. 2. q. a.

¶ Coꝛã quo ꝓuenit̃ ſcolaris. ſtudiũ. ſ. q. b.

¶ Coꝛã quo petit legatari⁹ legatũ. legatũ. 8. q. a.

¶ Coꝛam quo petit̃ res rapta[b]. rapina. ſ. q. a.

¶ Coꝛam quo petit̃ furtum. furtum. 4. q. a.

¶ Coꝛã quo petit̃ damnũ. damnũ. 4. q. a.

¶ Coꝛã quo cõuenit̃ iudeus. iudeus. 6. q. a.

¶ Quis ẽ iudex militis. captio. 2. q. b.

¶ Quis ẽ iudex nauigantiũ. rex. 15. q. aa. nauicularius. 3. q. a.

a ¶ Sexto quero. Quo tempoꝛe eſt agendum. ⁊ certe dieb⁹ feriatis nõ dz ꝙs citari nec i iudicio exigi[i]. Sũt ãt hij dies feria ſeragita. ff. de adulter. ¶ Si i iudicijs datũ ẽ arbitriuz ptãti q̃ nõ teneat̃ ſeruare legũ ſolẽnitatẽ i aliquo: q̃ rit̃ vtz poſſit ſẽtẽtiare die feriato i honoꝛẽ dei. bar. dicit q̃ ſic i. l. i. ff. de teſta. mili. q⁊ ferie ñ ſũt introducte ꝺ iure gẽtiũ ſz ꝺ iure ciuili ſeu conſuetudiario: ⁊ dcũs ptãs abſolut⁹ ẽ ab hoc ꝑ arbitriũ ſibi datũ: ſub ꝓtextu tñ dci arbitrij nõ ꝓt cõdẽnare aliquẽ niſi ſibi ꝺ crimie conſtet vt iudici: ⁊ niſi ſibi data copia deffẽſiõis ⁊ i loco ad

pillo. vt. l. qñ i pa. iter pu. ⁊ vi. l. vna. vide q̃ ſcripſi. pupill⁹. v. ij et cũc⁹. ſr. 9. q. i

¶ Appellatiões a ꝓtoꝛib⁹ locoꝝ dñoꝝ caſtelle: ⁊ dcoꝝ ꝓtoꝝ q̃rele ⁊ cãe viduarũ oꝝ phanoꝝ: paupũ ⁊ miſabiliũ ꝑſõrũ: ⁊ defcũs iuſticie ẽt i locis dñoꝝ ptinẽt ad regẽ ⁊ ei⁹ ꝓtoꝛes i curia vt pet. v. oꝛd. iiij. de toꝛo. ꝑ regẽ hẽr. era. 1409 Sz ꝺ appellatioi b⁹ vide. appellatio. 6. q. a. ſr. v. omiſſis mediſ. ꝺ i locis. Et aliũ caſũ curie vide. pign⁹. 8. q. b. ſr. v. debiti. i fi. De q̃ b⁹ vide ẽt ꝑ azo. i ſũ. l. q̃ñ i. pu. ⁊ vi. Et ẽt ibi ꝑ eũ vide: q̃s dicat̃ pupill⁹: ⁊ q̃s vidua: ⁊ q̃s miſerabilis ꝓſona.

b ¶ Rapta. Vide. i q̃ſitio. 4. q. a. ſr ꝺ. receptis.

i ¶ Exigi. Nodie ẽt die feriata ⁊ ſine ꝓtis ꝓñtia actio ſeu libell⁹ edi ꝑt. ⁊ idẽ dicas de libello exceptionũ. vt pet. iiij. oꝛdi. 6. ꝺ toꝛo ꝑ regẽ hẽr. era. 1409 De quo vide ẽt ꝑ bar. i. l. miles. ſ.

© Biblioteca Nacional de España

tuto.bal.in.l.milites.colum.fi.C.de teſta.mili. Vide iudex.ſ.q.d.ſuper.v.probata.v. licet poteſtati. i fi. ¶ Item diebus feriatis aduocatorum cõpoſitio tractari poteſt.ho.in.c.conqueſtus.de feriis. ¶ Item ſi debitor ſit ſuſpectus quia timetur de receſſu põt die feriato in honorem dei fieri executio:⁊ ſeq̃ſtrũ. ⁊ etiam reuocari vt executio.⁊.q c.ſuper.v. mandari.v. Item tempore. ¶ Itẽ tempore feriato poteſt ꝓcedi in cauſis ſũmariis. vt ſcripſi. ſummaria cognitio. v. Item in cauſis. Et vide que ſcripſi.j.e.q.d.e.

ti quidam in honorẽ dei vel ſanctorum[a]. alij ob principis vel alteri[9] magni domini reuerentiaz. alij propter publicã vtilitatẽ.3.par.ti.ij.l.xxxiij xxxvj.

b ¶ Nec in his diebus tenetur reus reſpondere.3 par.ti.iij.l.vj.

c ¶ Dies igit' feriati i honorem dei vel ſanctorũ ſunt dies natiuitatis domini cũ ſeptem[b] ſequentib[9].⁊ reſurrectiõis domini cum ſeptem ſequẽtibus ⁊ totidem[c] ꝑcedentibus. pentecoſtes etiaz cum tribus[d] ſequẽtibus. epiphanie. aſcenſionis. ⁊ feſtiuitates v̄ginis marie.⁊ apoſtolorum[e].⁊ beati ioannis baptiſte. dies etiã dominicales. Et in iſtis ceſſetur a iudicia li ſtrepitu.⁊ ſi contra factum fuerit etiaz de partium voluntate non valet[f].3.par.ti.ij.l.xxxiiij.

d ¶ Predictis(.ſ.in lege.ſ proxima)tamen diebus poteſt iudex tutores pupill' dare. Et ſuſpectos[g] (vel ſe excuſantes a tutela quã habent audire) a tutela remouere. Et de alimentis(.ſ.per tutorez vel per aliuz prestãdis) pupillo: vel filio a patre vel econuerſo.⁊ liberto a patrono ⁊ ecõtra exhibendis cognoſcere. Et de ventre in poſſeſſione mittendo. Et de probatione etatis. vel ſuper libertatis: aut ſeruitutis q̃ſtione. vel vt teſtamentum aperiatur vel exhibeat'. Et' vt curator bonis defuncti detur: aut creditori cauſa cuſtodie ob heredis defectũ detur(vt bona non perdãtur nec deterioretur). qr oĩa iſta ꝓtinent ad opus pietatis[h]. Itẽ cognoſcet vt ſo.l.li.ij.ti.v.l.vna.

f ¶ Non valet. An feriis ſeu dilationibus indultis a lege ſeu ſtatutis qui cõdemnatur ad mortẽ poſſit renunciare. Dicas ꝙ ſi conſtat reo nullam defenſionem habere: et renunciare poteſt. Sz ſi conſtat eum defenſionẽ habere: et tunc non tenet renũciatio: eſt dubiũ an habeat defenſionem: admittitur renunciatio. ſz ſi eum penitet adhuc poteſt ſe defendere. bar.in l. cuſtodias. in.fi. ff. publi. iudi. ¶ Quero: v trũ feriis repentinis poteſt renunciari. Dicas ꝙ non.Jo. an. in.c.ſepe. de verbo. ſigni. in cle. et in ſpec.ti. de feriis.ſ.nũc videamus. ¶ Utrũ poteſt feriis renunciari. vide per. h. in .c. conqueſtus. de feriis. di.i.

g ¶ Suſpectos. Iſtud limitat bar.in .l.nec mandato.ff.de tu.et cura.

a ¶ Vel ſanctorũ. Tempore quadrageſime in criminalibus cauſis ſunt ferie. vt glo.in.l. quadraginta. C.de feriis qõ de conſuetudine non ſeruat'. Et ex hoc nota ꝙ valet conſuetudo ſeu ſtatutũ per qõ ſeu quaz tolluntur ferie inducte in honorẽ dei. vt bal.in dicta.l.quadragin ta.

b ¶ Septem. Vide c.fi. extra. de feriis.

c ¶ Totidem. Immo trib[9] ſequentibus. fo.l. li.ij. ti.v.l.vna.⁊ tribus ꝓcedenti bus.vt ibi. Et i tribus ſequentibus natiuitatis idem. vt ord̃.cur.li.ij ti.v.l.vnica.

d ¶ Tribus. Immo ſecundum canones cum duobus. vt extra.de feriis.c.ſi.

e ¶ Apoſtolorum. Immo dumtaxat petri ⁊ iacobi.

h ¶ pietatis. In operibus miſericordie dierum diſtinctio non habetur. vt nota. in.c.fi.glo.fi. extra.de feriis.

© Biblioteca Nacional de España

de his que pertinent ad cõmunẽ patrie vtilitatẽ. Vel ponet boues in pace aut treuga: ⁊ assignabit pr̃ie custodias. ⁊ ad pũitiõez latronũ publicorũ (.s.q̃ viatores depõãt) aut ꝓitorũz procedet[a]. ¶Possũt etiã diebꝰ bis agricultores seminare et fructus colligere ingruẽte necessitate. z.par.ti.ij.l.xxxv.

e ¶Feriati autem dies ob publicam vtilitatẽ sunt vnus mẽsis[b] pro bladis colligendis. alius ꝓ vindemijs fiendis secundũ terre cõsuetudinẽ. Et in istis mensibus non venitur[c] ad iudicium: nisi in casibus positis supra circa dies feriatos in bonorem dei. Sed si emerserit questio de fructibus colligendis debet sũmarie tractari[d] ne fructus pdant[r]. z.p.ti.ij.l.xxxvij.

f ¶Bene tamẽ põt illis diebus ob publicaz vtilitatez feriatis procedi de partium ⁊ iudicũ voluntate. Vel vsqz ad litis cõtest. (supple debet iudex procedere ad actoris instantiã) ob pscriptionez interrũpendã. z.par.ti.ij.l.xxxviij.

g ¶Itẽ si q̃s agat ad rez p aliũ pꝰ petitaz nõ tenet[r] reꝰ nisi pꝰ citãti rñdere: ⁊ alij postea[e]. nec tenet[r] rem dare priori vincenti nisi et ydonee caueat euz ab alio defẽsuꝝ[f] sz si eodẽ tpe ãbo agunt pfe rat iudex eũ quẽ ppẽdet potiꝰ habere ius ⁊ demũ aliꝰ seq̃t[r]. Si vero diuersis tpibus eis ꝓmisit (.s. dare aut facere) qđ petitur pꝰ rñdeat ei cui ꝓmo ꝓmiserat. z.p.ti.x.l.vj. ¶An clericꝰ eo tpe quo ẽ excõicatꝰ pt petere[g] bñficioꝝ suoꝝ reddit[r]. excõicatio. iz.q.b.d. ¶Qñ ẽ agẽdũ ꝓtra heredes ⁊ familiã defũcti. sepultura. s.q.f.

a ¶Procedet. Et fo.l.li.ij.ti.v.l.vna. ⁊ azo. in summa. C. de ferijs. ℔. agunt[r]. ¶Item sententia enormi criminis põt mandari executioni die feriato etiam in bonorem dei. vt executio. z.q.c.sr̃. v. mandari. v. Itẽ sentẽtia criminis. ¶Et an ꝑdictis diebꝰ feriatis põt adhiberi tortura. vide. tortura. i.q.a v. nota ꝙ.

b ¶Unus mensis. Lõcor. l. oẽs. C. de ferijs. Et est iste mensis a medietate iulij vsqz ad festũ btẽ marie augusti. vindemiarum autem vltima septimana septẽbris cuz tribus sequentibus octobris in isto regno castelle. fo.l.li.ij.ti.v. l.vna.

c ¶Nõ venitur Nec ꝙpellit[r] q̃s in iudicio respõdere: alĩ sñia lata cõtra absentẽ nõ valet. fo.l.li.ij. ti.v.l.vnica. ⁊ extra. v ferijs. c.fi. ⁊ glo. in. c.fi. de iudi. ¶Quero si ferit[r] sententia die feriato: ⁊ appro betur vel appellet[r] ⁊ appellatio deferat[r]: an cõfirmat[r] sententia. dicas ꝙ non: quia tpe feriato lz iudex habeat iurisdictionem: nõ tamẽ hẽt exercitiũ in iurisdictiõe cõtentiosa. Et illud qđ dico in ferijs dico etiã pendente dilatione: sentẽtia ergo eius nulla est. bal. in. l. cũ antea. colum. vj. C. de arbi. Et ibi vide per eum ꝙ hoc habet locum etiam in ferijs ob vtilitatem hominũ introductis. ¶In publicis ⁊ fiscalibus causis non sunt ferie messium vel vindemiarum. vt in. l. publicis. C. de ferijs. ⁊ in dicta. l. vnica. fo.l. Quero si cã vertitur cum aliqua ciuitate vel vniuersitate: vtrum sint ferie ob messes vel vindemias. Videtur ꝙ nõ azo. in summa. C. de ferijs. tenet ꝙ sic. Respõdeo vt no. in. c.fi. extra. de iudi. de quo per bal. in dcã l. publicas. Et etiam pdcẽ ferie non sunt in causa eius qui nõ est regnicola vel in cã criminosi. vl in cã que in ipsis ferijs iter ueniat: vl in eis adimpleri debeat. vt in dicta. l. vnica. fo.l.li.ij.ti.v. Et vide alios casꝰ i qbꝰ nõ sũt dicte ferie. p azo. in sũma in dicto ti. ℔ ferijs. ⁊ in. l. ij. iij. ⁊ iiij. ff e.ti. ¶Item nota ꝙ quãdo non occupat[r] quis ad messes vl vindemias potest vocari i ius tempore dictarum feriarum. bar. in. l. nunq̃. C. de agricol. ⁊ censi. li.xj. in prin.

d ¶Tractari. Etiã diebꝰ feriatis ob honorez dei. vt c.fi. de ferijs ⁊ glo. puta.

e ¶Postea. Intellige scõm notata in. l. q̃ prior. ff. de iudi. Et de hac materia: an q̃ prius aduocat ad iudicium prius agat. in. c. cum dilectus. de ordi. cogni. ⁊ ibi h. di. i.

f ¶Defensurũ. Vide. l. is a quo. ff. de rei ven.

g ¶Petere. Excõicatus non potest agere: sed con-

© Biblioteca Nacional de España

¶An tēp⁹ quō nō ꝑt ꝗs agere ꝓputet̄ ī ꝗoriena/li tpe restitutionis.captiuus.7.q.a.

¶Qñō agit depositari⁹ cōtra deponētē ad expēsas. depositus.ii.q.d.e.

¶An tpe nūdinaꝝ ꝑt agi cōtra mercatores.nū/dine.2.q.a.

¶Qñō ꝑt agi ꝓtra fide/iussorē q̄ ꝓmisit reū iudicio sisti sine termino. fideiussor.7.q.k.l.m.

¶Qñ pōt creditor agere ad pign⁹.pignus.7.q.c.d.e.

¶Qñ pōt peti legatū. legatū.8.q.a.

¶An pōt oppōi heredi filiatiōis questio.heredi tas.4.q.a.

¶Qñ ꝑt agi ꝓtra rei raptorē.rapina.4.q.b.

¶Qñ ꝑt agi furti ꝓtra officialē d̄ pecunia regis siue ciuitatis furate.furtū 6.q.a.

¶An die sabbati pōt iudeus agere vel conuenire.iudeus.5.q.c.

¶Qñ ꝑt petere eccl'a bona clerici heretici. hereticus.6.q.a.

¶Qñ pōt agi ꝓtra iudicez.iudex.5.q.a.accusatio.5.q.e.

¶Qualiter actor dēt ꝓbare qd̄ intēdit: dixi.s. 4.q.in fi.

¶Qualr dz actor libellū formare: dixi.s.e.4: q.a.b.c.d.7 ꝑ totā q̄oēz

a ¶Septio q̄ro.an pōt ꝗs ꝓpelli ad agēdū[b].sciēdū ē ꝙ nemo ꝓpellit̄ agere nisi iactet se ꝙ ē seru⁹ ei⁹ aut aliqd̄ malū de eo cora aliꝭ dicat: qr tūc reo istāte cora iudice ꝙ de p dictis cora eo cum eo agat iudex mādabit eū agere:alr(.i.si agere noluerit)absoluet reū: nec postea audiat̄ diffamās sr pmissis. Et si postea(.i. p⁹ absolutiōem)talia replicauerit iudex puniat eū.3.par.ti.ij.l.xlvj.

b ¶Itez fraudulēter cōtra mercatorē vl aliū viatorū agere differens vt ire paratū ipediat ꝓtra eum tūc agēdo ꝓpellit̄ ad rei istātiā añ tēp⁹ vie petere alr nō audiet̄ donec re⁹ de via redierit.3.p.ti.ij.l.fi. prescriptio.3.q.b.

a ¶Octauo q̄ro:qd̄ ꝓseq̄tur actor vicēs:certe reo petita ꝓgnoscēte[c] dat̄ ei termin⁹ decem diez[d] vl pl⁹ scōm ꝙ iudici videbit̄ ad soluendū.ſz si nea nō audiet̄: vt glo.l.d̄ remissi. pig.l.si eo tempore. Adde tamen ꝙ no. Inno.in.c.cū i tua extra.qui.ma.accu.po.de q̄b⁹ p bal. in.l. inuit⁹ l. vt nēo inui. age. ¶Et an pōt ꝗs ante diē agere vide. solutio. 6. q.a.sr.v. i termino.v.an ꝗs potest.

c ¶Cognoscente. Si reus cōuētus deliberat nō litigare tenet̄ ad expensas. vide expense.5.q. a.super. v. condemnari.v.si reus cōuentus.

d ¶Decē dierum. Quero cū dicat glo.l. si debitori .ff. de iudi. ꝙ de cōsuetudine dāt̄ decem dies ad soluendum vtruz iudex possit artare et prorogare istos decē dies arbitrio suo. Respondeo sic quia non assignantur ipso iure p consuetudinē sed iudicis misterio.vt in hac. l. parti/te. 7 in.l.ij. ff.de re iudi. Sed nunquid isti decem dies tacite prorogantur ad tempus quadrime/

b ¶Agēdū.an ꝑt ꝗs cōpelli: vl nō ad agēdū: vel ad accusādū. et q̄ sūt q̄ si nō agūt piculū substātie incurrūt.azo.i sūma.vt ne i uic. age. vel accu. ¶Nota ꝙ i ptāte actoris ē an agat: nec ꝑt ad agēdū cōpelli. Fallit rōe diffamatiōis. nam si ꝗs diffamat aliqué de statu vel de aliquo iure persone ꝑt sibi assignari termin⁹ ad agēdū ꝙ dic vt in hac.l.ptite. 7 no. Inno. extra. q̄ fi.sūt legi.c. causā q̄. vbi oino videas Et ꝙ ipe no. in.c.cōq̄rēte de offi.ordi. circa ꝙ ēt vide q̄ scripsi.

denūciatio.v.si ego diffamo. Itē fallit qñ re⁹ ē necessario discessur⁹ qr ē finitū stipēdiū: vl ptās est discessur⁹ qr ē finitū officiū. ꝑt enī assignari terminꝰ ꝙ q̄cūqz voluerit agere agat ifra talē diē: 7 p⁹ strę. respondeo non quia mens consuetudinis est refrenare dilationem legalem: vnde extendi non debet. Sed quid si iudex assignat terminum quinque dierum: vtrum etiam tacite possit suppleri vsqz ad decē

© Biblioteca Nacional de España

dies. Rñdeo sic: nisi appeat de ꝺria iudicatis intẽ tiõe. vt in. l. iiij. §. si quis cõdẽnat⁹. ff. de re iudi. Sꝫ nũqꝺ cõdẽnat⁹ ad spẽm hꝫ tẽp⁹ q̃ꝺrimestre. rñ deo sic. si res ẽ mobil⁹ ꝛ nõ sit solutiõi parata. Itez ꝺo ꝑ regula ꝙ criminaliter cõdẽnatis nõ ꝺat⁹ ad sol uẽꝺũ tẽp⁹ q̃ ꝺrimestre. vt no. Inno. ex tra. de offi. ꝺ le. c. q̃rẽti. ẽt si sint cõdem nati pecunia liter: qꝛ nõ ẽ cũ istis agen ꝺũ misericoꝛ diter sed rigi de et eleuato velo: qꝛ rea⸗ t⁹ oẽm mise⸗ ricorꝺiam ex cluꝺit. ꝛ con coꝛ. q̃ etiã ꝺi cit bal. i. l. e⸗ os. C. de exe cu. rei iuꝺ. ꝙ ei q̃ confiteꝰ furtũ vel ra⸗ pinã non est ꝺãꝺa ꝺilatio: sꝫ ꝺꝫ i carcerẽ ꝺetineri: ꝺo⸗ nec soluat. sꝫ ꝙsuetũ sit cũ eo q̃ cognos cit reatũ suũ miti⁹ ꝺispen sari. ¶ Quero q̃ꝺ ꝺe eo qui ciuiliter cõdemnatur ad factũ. rñꝺeo si teneꝰ ꝑcise ꝺetineꝰ i carcere: qꝺ itellige qñ ꝺicit se nõ facturũ: sꝫ si ꝺicit se facturũ ꝺꝫ ꝺari ꝺilatio opi expeꝺiens. ꝛ si ꝺicaꝰ ꝙ iã ꝺuꝺũ potuit facere ꝛ nõ fecit ꝛ sic habuit ꝺilatiõez ꝑ ꝑ⁹ Rñꝺeo nõ est vis: qꝛ iste ꝺilatiões nõ veniũt ex eo ꝺẽ fõte. nã vna venit ex cã cõtract⁹: alia vẽit ex cã rei iuꝺicate. ꝺe quib⁹ ꝑ bal. i. l. eos. C. de exe. rei iu ꝺi. ¶ Si a sñia nõ ẽ appellatũ a ꝺie sñe currit tẽp⁹ ꝙ ꝺat⁹ iuꝺicatis. si vero ẽ appellatũ a ꝺie cõfirma⸗ tiõis sñe. caꝰ ẽ i. l. is qui. C. de vsu. rei iuꝺi. Que ro. quiꝺ si appellatio fuit manifeste fruſtatoria. rñꝺeo. tꝛa currũt a ꝺie prime sñe. vt. ff. e. ti. l. tu⸗ toꝛ. pone ꝺictat statutũ ꝙ ꝑ vulnere quis cõꝺẽ⸗ netꝰ in cẽtũ: qui si nõ infra mẽsẽ soluerit ãputetꝰ ei man⁹: mõ cõdẽnat⁹ appellauit ꝛ elapso mẽse ẽ sẽ tẽtia cõfirmata: q̃ritꝰ cũ velit soluere centũ statim nũquiꝺ sit ãputãꝺa man⁹. ꝺistingue: aut appella⸗ tio fuit manifeste fruſtatoria qꝛ forte erat cõfeſſ⁹ crimẽ ꝛ tũc ꝺꝫ ãputari: aut nõ erat fruſtatoria ma nifesta tũc qꝛ nõ est ꝺecursũ tẽp⁹ a ꝺie cõfirmati⸗ onis liberatꝰ centũ solutis. ꝺe ꝑcis ꝑ bal. in ꝺicta. l. his qui. C. ꝺe vsu. rei iuꝺi. ¶ Vide executio. 2. q. c. ꝛ q̃ ibi scripsi sf. ꝺ. mandari.

gauerit[a] ꝛ ꝓbatũ fuerit ꝙ ꝺẽnabit⁹ i ꝓncipali ꝛ i ex pẽsis. Et fctã ꝺcã rñsiõe (. s. ꝑ affirmatiõez vl̃ ne gatiõez) ꝺicit⁹ lis ꝓtes. 3. par. ti. iij. l. 7. excõicatio. 8. q. a. expense. 5. q. a.

a ¶ Si negauerit. Si quis primo negauit ꝛ postea cõfi teꝰ: vtrũ cõfessio sibi ꝓꝺest. vide q̃ scripsi. negatio. ꝺ si quis ꝓmo.

b ¶ Si aũt petita[b] cognos⸗ cat sꝫ solutõez aut pactũ ꝺe ñ petẽꝺo allegauerit ꝺꝫ exceptiõez[c] ꝓbare alꝰ ꝓꝺẽnetꝰ in re. ꝛ si iuꝺici malicioſe litigasse visuꝫ fuerit ẽt i expẽsis rõe ꝺi⸗ latiõis. 3. par. ti. iij. l. viij sententia. 3. q. e.

b ¶ petita. Con⸗ coꝛ. fo. l. li. ij. ti. viij. l. vij. Et si forte ꝺicat actoꝛ illam nõ esse rem petitam quis ꝑ bare tenetur. vi⸗ ꝺe oꝛꝺ. cur. li. ij. ti. viij. l. xiij.

c ¶ Si vero actore rẽvẽꝺi cãte reꝰ mẽꝺatioſe rñꝺꝫ se ꝺetẽtorẽ cũ nõ esset te netꝰ ad rei extiatiõez q̃sti cũ iuꝺicis taxatiõe actoꝛ credẽs eũ ꝺetẽtorẽ in lite iurauerit. Sꝫ si actoꝛ scie bat reũ mẽtiri ꝛ añ sñiaꝫ eũ peniteat ꝛ ꝺicat ꝙ nõ tenuisset rñsiõis tpe nec ꝺe ꝑnti absoluetur. 3. ꝑ. ti. iij. l. ij.

c ¶ Exceptionez. Utrum qui põit exceptionem vi⸗ ꝺeaꝰ ofiteri ꝙ ex

d ¶ Sꝫ si neget se ꝺetẽtorẽ ꝛ ꝓbetꝰ ꝓtrariũ ẽ res acto ri citra ꝓbatiõez traꝺen ꝺa: salua reo q̃one ꝓpe⸗ tatis ꝺũtaxat. 3. par. ti. iij. l. iij. ꝓbatio. 2. q. 8. ¶ Quiꝺ aũt ꝓseq̃tꝰ vicẽs ꝑ iuramẽtũ. iuramẽtum 7. q. c. ꝺ. e. ¶ Quãtũ hꝫ ꝑ ꝺecimis ꝑ sõalib⁹ vicẽs. ꝺecie 6. q. a ¶ Quiꝺ cõseq̃tꝰ vẽꝺitor recisa venditione. vẽꝺi⸗ tio. 6. q. a. c. 7. l.

cipit. glo. i. l. nõ vtiq̃. ff. de excep. vi ꝺicere ꝙ qui op põit exceptiõez cõꝺicionaliter vt si ꝺico me nõ eẽ ꝺe⸗ bitorẽ: sꝫ si appeat ꝺico me soluisse: ꝛ tũc nõ viꝺeoꝛ ofiteri. sꝫ si simplr oppono exceptiõez pacti ꝛ si ñ ꝓbo tũc viꝺeoꝛ cõfiteri. ꝛ istã opiõnẽ tꝫ ꝺy. i. c. exceptiõez extra. de re. iu. li. vj. sꝫ ꝺecretiste ꝺicũt ꝺ i. c. cũ venera bilis. ꝺ excep. ꝛ hoc io. an. tꝫ ibi rephẽꝺẽꝺo. ꝺy. i ꝺcõ c. exceptiõez. ꝛ spec. i ti. ꝺe positi. §. vij. sꝫ bar. i ꝺcã. l nõ vtiq̃. ꝺicit ꝙ qñq̃ ꝙs obijcit exceptiõem ꝛ ille ꝺ quẽ obijcit cõfiteꝰ exceptiõez ꝛ tũc ꝙ ꝺicit verũ. ꝺy. vt qꝛ fateoꝛ ꝺicẽs ꝙ soluisti sꝫ erã minoꝛ: q̃re nõ po⸗ tui solutiõem recipere. sꝫ si actoꝛ nõ fateꝰ ꝙ excipiẽs põit tũc ꝺicũt vez ꝺecretiste. ꝺe ꝙb⁹ i ꝺcã. l. nõ vtiq̃ ff. de excep. Sꝫ bal. i. l. cõfessos. C. de cõfe. col. vij. ꝺi⸗ cit ꝙ ille qui opponit exceptionem pacti ꝺilatoriam solutionis vel ꝑemptoriam actionis ꝙ non intelligi tur ofiteri oꝛiginem obligatiõis: cũ ꝺe putatiuo ꝺe bito ꝛ cõꝺicionali possit fieri pactũ ꝺe non petenꝺo Et hoc ꝺicit forte verũ: nisi exceptio poneretꝰ ꝓuati ue: vt si q̃s ꝺixit se liberatũ pacto: nã nõ ꝑt eẽ libera t⁹ nisi quõꝺam fuerit obligatus: vt ibi ꝺicit.

© Biblioteca Nacional de España

Accusatio. Quid sit accusare. ⁊ qñ accusator sit necessari⁹. ⁊ q̃s possit accusare: vel nō. azo. i sūma. C. q̃ ac. nō po. ¶ Itē aduers⁹ quē istitui ꝑt accātio. ⁊ q̃liter cōcipiat libell⁹ accātionis. azo. in sūma. C. de accu. ⁊ inscrip. ¶ Itē in q̃b⁹ casib⁹ ꝑt q̃s sine accātore dā/nari. glo. i. c. i. vt eccle. bene. ⁊ per ho. ibi ⁊ spec. in ti. de iq̃sitiōe. §. qñ aūt. ¶ Et qñ seu sup q̃b⁹ agi dz ō aliquē ꝑ viā accātiōis: vel ꝑ viā simplicis petitionis. fo. l. li. iiij. ti. xx. l. iij. ¶ Itē q̃liter i accātiōe ꝓcedat. sup q̃b⁹ criminib⁹ fiat accātio. ⁊ de pactis accusator. q̃ ad accātiōem criminū admittūt. corā q̃bus ē accusatio faciēda. q̃o iuris sit de cōtumacia accātoris vel accāti. ⁊ q̃liter ō eos ꝓcedat. spec. ti. de accusati. li. iij. Et q̃ ꝑnt excipi ō accātorē vl accātū. spec. ti. de actore. li. i. pti. ij. ¶ Pri⁹ de criminali cā ē ꝑnūciādum añq̃ de ciuili cā cognoscat. cas⁹ ē in. l. qñ ciuili. C. de oīdi. iudi. q̃ intelligas qñ crimē est excluſiuū ciuilis petitiōis: sec⁹ si nō eēt excluſiuū nec se cōtigūt ad iui cē. lz glo. i dcā. l. qñ ciuili. tenet ōriū ꝙ si ago ō te criminaliter de quocūq̃ crimie tu interim ō me nō possis ciuiliter agere de quocūq̃ debito. Sz ꝑma opinio ē iustior. de quo ꝑ bal. i dcā. l. qñ ciuili. ¶ Itē ꝑt q̃s itētare accātiōem criminalē ꝓcipaliter: ⁊ petere restitutiōem rei ablate vel expēsarū incidēter ꝑ officiū iudicis. vt. l. interdū. §. q̃ furē. ff. de fur. ⁊. l. q̃ crimē. C. q̃ ac. nō po. sz eō nō. bar. l. sciāt. C. de ꝑba. Et vide q̃ scripsi. iniuria 6. q. c. sr̄. v. tollit. Et q̃ scripsi. incēdium. v. qr pene. in vsi. ⁊ vbicūq̃. Et. pena. c. q. i fi. sr̄ v. due. v. itē q̃ro. i vsi. fi. Sz ꝑdictā q̃stionē lati⁹ declarādo cū q̃ris: an actio ciuilis ⁊ criminalis simul i eodē tpe possint intentari. distingue qr aut a diuersis: aut ab eodē. Si a diuersis tūc eadē intētari ꝑt i diuersis libellis: siue oriat ex diuersis factis. vt. ff. re. āmo. l. rex āmotar. siue ex eodē facto. vt. C. de accusa. l. q̃ de crimine. ⁊ est ratio quia absolutoria ō vnū nō parit exceptionē rei iudicate contra alium. Si ab eodē: ⁊ tūc aut oriuntur ex diuersis: ⁊ tūc aut ad inuicē se contingentibus: ⁊ non pōt eodem tempore vtraq̃ intētari. vt in. l. pleriſq̃. C. qñ ciui. ac. attento tercio exēplo. aut inuicem se nō contingunt ⁊ potest vtraq̃ intētari eodem tempore libello tamē diuerso. vt dicta. l. rex ammotarū. ff. re. āmo. vbi autē oriūt eodē facto: tūc aūt ciuilis persecutoria ꝓponit accessorie ⁊ cōsecutiue ad criminalē: ⁊ tūc in eodē libello vtraq̃ pōt intētari. vt. C. qui ac. non po. l. qui crimen. aut vtraq̃ ꝑ ponitur per viā principalis petitiōis: ⁊ tūc aut vtraq̃ specifice ꝓducit ab eadē lege: ⁊ vtraq̃ in eodem libello ꝑt intētari. vt in auctē. vt nulli iudicū. §. super hoc. aut vtraq̃ nō ꝓducit specifice ab eadē lege sed a diuersis: ⁊ tūc nec ab initio ꝑnt simul intētari. vt. l. i. §. iij. ff. vi bo. rap. sed nec vna itētata pōt alia intētari vt ꝓcedat sed ꝑma demū terminata. vt. C. de fal. l. damn⁹. ⁊ de appell. l. i. scōm lecturā. glo. ab inicio aūt eligi ꝑt q̃uis placet: ꝑterq̃ in cām homicidij vbi opz criminalē pri⁹ itētari. vt. l. ꝑtor. §. i. ff. ō iiu. ⁊ hoc ibi seq̃t bar. sz meli⁹ dic ꝙ vbi ciuil⁹ datur de re vel ꝓpter rem familiarem etiam in causa homicidij possit eligere quā velit vt pz i aq̃liana ⁊ cornelia vt dcō. §. i. sz vbi ci uil⁹ tēdit ad vindictā tūc i cā homicidij opz p⁹ eligere criminalē q̃ possit itētare ciuilē vt pz in actiōe iniuriar. ⁊ cornelia vt dcō. §. i. ⁊ i alijs criminib⁹ ꝑt ab inicio eligere ciuilē. vt. l. ꝙ senat⁹. i. e. ti. Quero nūq̃d absolutoria lata i ciuili possit crimialis itētari ⁊ eō dicit glo. i. l. pleriſq̃. C. qñ ci. ac. p. ꝙ sic qr cōdēnat⁹ i ciuili ꝑt crimialiter accāri aī cōueniri ergo ⁊ absolut⁹. cōcor. ēt glo. i. l. ex morte. C. de. l. aq̃l. sz tu dic latiꝰ cū q̃rit an sētētia lata i ciuili ꝑ iudicet i crimiali ⁊ eō: aut vtraq̃ tēdit ad vindictā ⁊ absolutoria ⁊ cōdēnatoria i vna ꝑiudicat i alia. vt glo. i. i dcā. l. pleriſq̃. aut ciuil⁹ seq̃t rē familiarē ⁊ tūc cōdēnatoria i vna nō ꝑiudicat i alia: imo fauet alteri. vt dcā. l. pleriſq̃. i absolutoria vero distiguit: aut iudex absoluit qr nō ꝓbat ⁊ sic absolutoria lata fuit sup iure ⁊ tūc absolut⁹ a ciuili nō ꝓhibet crimialiter cōueniri. ⁊ ē rō qr tūc ō decisa i ꝑma snīa nō vēiet: aut absoluit qr nō deliq̃t ⁊ sic absolutoria lata sr̄ fctō fuit ꝙ facere potuit si ō fi de ⁊ inocētia docuit ⁊ tūc nō poterit i alio iudicio oueniri siue ꝑmū fuit ciuile siue crimiale. ⁊ ē rō qr actor vēiret ō decisa i ꝑmo iudicio ꝙ nō lz. cōcor. bal. i dcā. l. ex mor. C. ō. l. aq̃l. aut dubitat ex q̃ cā absoluit qr nulla exp̄ssit. ⁊ dic ꝙ recurrēdū ē ad acta an ex eis appeat ꝙ crimē nō sit cōmiſſū vl nō ꝓbatū: ⁊ vbi nō appeat dico ꝑsumi absolutoriaz latā sr̄ fctō. s. qr crimē nō ꝓmiserit. sz refert cy. i dubio ꝑsumi latā ꝑma cā ⁊ actio elidat nō tñ tollit ⁊ hoc teneas qr ⁊ glo. tenuerūt. ff. de excep. rei iu. l. si q̃s ad exhibē. ⁊. l. si a te. i ꝑi. ⁊ circa hāc q̃oēz vide. h. i. c. de his. de accu. ⁊. c. scripta. de collu. de te. vbi q̃rit an de vni⁹ delicto ꝑt agi pluries. l. qñ Quero nūq̃d absolutoria lata sr̄ fctō qñ ciuiliter actū fuit ꝑiudicet extraneo crimialr agere volēti sicut dixi ꝑiudicaret ei q̃ ciuilr agit. bar. dicit nō ꝑiudicare. Quero cū gl. an ꝑdcā. l. pleriſq̃. hēat locū i ꝓuatis delcis sicut i publicis. dic ꝙ sic. de prēdcis ꝑ sal. i dcā. l. pleriſq̃. C. qñ ci. ac. cri. ꝑiu. An ꝑt q̃s accāri sil⁹ ⁊ sel de plib⁹ delictis. dic ꝙ qñ alicui obijciūt ꝓa delicta q̃ puniūt eadē lege tūc de oib⁹ ꝑt accāri sil. si vero ista delicta puniūt diuersis legib⁹ tūc bñ fateor ꝙ ꝑt accāri ō oib⁹ sil hoc ē eodē tpe sz nō eodē libello. ⁊ ꝑdcā qñ ex diuersis fctis oriūt sec⁹ si ex vno fctō. bar. l. libelloz. §. sz si ali⁹. ff. ō ac. vide all. actor. 4. q. v. sr̄. v. itētare

¶ Quid ꝓcēdit creditor vicēs pignoris petitiōe. pignus. 7. q. c. d. e.

Accusatio. ꝓmo quero quid est accusatio. Accusa/

© Biblioteca Nacional de España

¶Si sunt tres accāti in eadē accusatiōe de vulneribus r ē adiectū in accusatiōe q̄ vnus alteri r alter alteri prestitit auxiliū r fauorē. Dicūt quidā q̄ p hec v̄ba omnes cōprehendunt: q̄ dictio alter p̄t dici de plurib⁹. sed ōriū ē verū ex ꝓpria significatiōe vocabuli. Itē cū ista v̄ba possint intelligi dupliciter salti accusatio nō ꝓcedit i hac ꝑticula q̄ incerta. bal. in l. ancilla. C. de fur. colū. .i. v̄. r facit ad q̄stionez. ¶Si p statutum debetur accusatori dimidietas pene ludentiuz ad azardos: an debeā eti am denūciāti. vide q̄ scri psi. denūciatio. v̄. circa materiaz. i v̄ si. pe. r fi.

a ¶Potest. In ꝑuatis delictis admittitur ad accusandum solū cui⁹ interest quod intellige quādo pena debet accusatori: vel in corpus. sed si pena debetur fisco tunc q̄uis crimen sit priuatum admittitur cuilibet sicut quādo est publicum. vt notat glo. r bar. super Rubrica ff. de popu. acti. Et omnia crimina regulariter intelliguntur priuata nisi aliqua lege caueantur esse publica. Qui igitur crimen dicit esse publicū ꝓbet illud. vt. l. i. ff. de publi. iudi. r. l. preuaricationes in fi. ff. de preuarica. ¶Item qui sunt qui accusare non possunt: r que possunt excipi contra accusatorem. spec. ti. de accusa. li. i. parti. ij. ¶Itē an potest me accusare qui semel in causa crimina li dixit contra me testimonium. h. in. c. meminim⁹ 4. di. de accusa. ¶An laicus potest accusare clericum: vel econtra. h. in. c. decetero. 2. di. de testi. et attes.

b ¶Femina. Mulier accusat de crimine publico suā vel suorum iniuriam prosequendo. ratione tamē officij tutor debet ei anteferri. casus est in. l. vxor r senatus. C. qui accu. non po. Quero an mulier preferatur alteri accānti de iniuria in personā ꝓpriā ipsi⁹ mulieris illata. Dic q̄ sic. Quero si vterq; masculꝰ r femina suorū iniuriam prosequantur quis preferet. Hic distinguo tres casus. nam aut ambo sunt in pari gradu ad offēsuz seu iniuriatum r dico masculū p̄ferri. aut masculus ē i priori gradu: r idē multo magis. aut econtra mulier est in priori gradu. dicas etiam q̄ masculus prefertur mulieri. Quero si masculus nō p sequitur suā vel suorum iniuriaz: mulier vero suoruz prosequatur q̄s prefertur. credo q̄ mulier: q̄ masculꝰ venit solū illa ratione generali qua accusatio cōpetit cuilibet ne malefici um remaneat impunitum. ſz mulier speciali ratione venit quia suorum prosequit iniuriaz propter quod eius videtur magis interesse r feruentius insistere vt crimen deducatur in publicum. Quero quid si neuter eorum prosequatur suam vel suorum iniuriam in casibus in quibus mulieres admittuntur. respōdeo: aut masculus est talis qui accusare potest de iure communi: r credo eum p̄ferri tanq̄ potiori iure munitus: cū neō posſit de iure cōmuni sed etiam eo iure r respectu quo mulier. aut masculus similiter venit de iure speciali quia ipse est talis conditionis qui repellitur ab accusando: licet in casu de quo queritur admittatur propter criminis enormitatem: r eadem lege r ratione mulier r alī inabilis admittitur: tunc ponderatis qualitatibus vltra virilem r femineum sexum inabilitantibus masculum tūc puto fore locum gratificationi. de predictis per sali. i dicta. l. vxor r senatus.

¶Iurisdictionem. Vide infra. e. q. 5.

c ¶Deseruit. An deserens accusationem inchoatam

d potest decetero accusare. h. in. c. crimina. de collusione.

tio est propalatio delicti p accusatū cōmissi iudici exposita cū vendite petitiōe. 7. p. ti. i. l. i.

a ¶Secūdo q̄ro. Ad q̄d prodest. Rndeo ad hoc quia per eā punit⁹ maleficiū: recipitq; vindictā iniuriatus: r ceteri a maleficijs cauēt. 7. p. ti. i. l. i.

¶Qualiter punit⁹ constitūtās electū pēdēte accā/tiōe cōtra eū. cōsecratio 3. q. 4.

¶Que ē pena p̄ris filiuz accusantis. exheredatio 5. q. 5.

¶Que ē pena heredis ñ accusantis necez eius cui successit. hereditas. 13. q. 4. c.

¶Quod ē p̄miū accusā/tis de appenso sup vicū min⁹ bene litigato. dā/num. 6. q. 1.

a ¶Tercio quero. quotuplex ē accusatio. Dic q̄ duplex. vna ex c⁹ ꝓbationis defectu accusator punit⁹ supplicij sil'itudine. alia ex q̄ nō sic punitur. 7. par. ti. i. l. i.

a ¶Quarto q̄ro. quis p̄t[a] accusare. certe q̄libet nō vetitus. Sunt aūt veti/ti. femina[b]. iudex. merinus. aut ali⁹ iurisdictionē[c] hñs iusticie tpe. et q̄ falsū dixit testioniū: recepitue ob aliquē accusandū pecuniā. aut accusationē deseruit[d] (. s. p pecu

e ¶ Duas. Duos ꝛ nō ples eodē tpe q̄s pōt accusatos hēre: nisi suor iuriā pseq̄t: ꝛ rō phibēdi fuit suspitio turpis q̄st⁹. cas⁹ ē in. l. cū rōib⁹. in pin. C. q̄ ac. non po. ꝛ vide ibi glo. Et de eodē delicto ples pñt i eodē libello accāri. q̄ro qñ delictum dicat idem. dicit bar. ff. de accu. l. hos accāre. ſ. lege iulia. q̄ delictus dī idē ee ēt pla fctā sil' puta si ples sil' aliquē pcusserūt diuīs pcussiōib⁹ ꝛ istris vn⁹ cū baculo alt' cū gladio: vl' si duo iuicē se pcusserūt sil' itelligūt vnū fctm̄ mādatis ꝛ mādatarij ꝛ de fal sū testificāte ꝛ poucēte. Quero vbi ples accāri ñ pñt si nō sit exceptū vicieť pcess⁹. ꝛ vi q̄ nō. ar. eor q̄. no. glo. C. q̄ ac. nō po. l. si creditorib⁹. ꝛ i dcā. l. hos accā re. ꝛ ſ. lege iu. ꝛ ibi bar. tz hoc. An alter ex p⁹ accātis poterit tūc excipere vt sup ei⁹ accāone nō pcedat q̄ duos alios aduersari⁹ hz accātos. ꝛ vi q̄ sic q̄ dilatoria supueniēs p⁹ li. cōtes. pt oppōi lite cōtes. q̄d dicem⁹ si ābo ponres cōcurrūt i opponēdo eādē exceptōes pt dici recurrēdū ad distictōes quā pōit. cy. C. comu. de lega. l. fi. in pn̄. Quero an p̄dicta lex cū rōib⁹ hēat locū i crimie puato. dic q̄ sic qñ ē eadē rō. ꝛ explū sume qñ p⁹ duos reos delatos ꝺ aliquo crimie publico terci⁹ accāt de crimie puato c⁹ tñ accātio cōpetit cuilibet de pplo vt i suspecto tutore. ꝛ hoc ē vtile ppter statuta q̄ delicta puata iterdū puniūt criminalr ꝛ ius accāndi deferūt cuilibz de pplo. ꝺ pdcis p sali. i dcā. l cū rōib⁹. Vide etiā circa predicta azo. i sūma. C. de or di. cogni. ſ. si autē plures criminales. ꝛ ſ. se.

nia) vel q̄ duas[e] instituit accusatiōes eis pēdētib⁹ Impubes[f] ꝛ īfamis: aut

f ¶ Impubes. Vide fo. l. li. iiij. ti. xx. l. ij. vbi cauet q̄ nemo ipse cē etatis possit aliū accāre ꝛ etas pfcā i dcō fo. l. itelligit. xvj. ānor: ꝛ i castella. xx. ānor. or. cur. li. iij ti. vij. l. i. ¶ Quero an pupill⁹ accāre possit. glo. i. l. si cautōes. C. q̄ ac. nō po. dicit q̄ i ciuilib⁹ regulariter pt accāre: sz i crimialib⁹ regulariter phibet. cy. i dcā l. si cautōes. dicit q̄ pupill⁹ ēt cū auctoritate tutoris nō pt accāre: nisi de morte pris vel aui. De hoc lati⁹ dic: aut de pupilo īfāte ꝛ ñ pt agere nec accāre: aut de maiore īfāte ꝛ tūc ciuiliter agere pt cū tutoris auctori tate ꝛ nō sine eo crimialr ēt accāre nō pt cū tutoris au ctoritate. fallit i casib⁹ duob⁹ notatis i. l. ij. ſ. i. ff. de admi. tu. ꝛ i eis cū tutoris auctoritate. l. clax. C. de au cto. pstā. Quero q̄d de adulto ꝛ itellige cū tutoris au ctoritate q̄ al' nō pt sistere i iudicio. ꝛ dic q̄ regulari ter minor. xxv. ānis nō pt accāre. fallit si suā vel suorū pseq̄t iuriā: ꝛ i alijs casib⁹ i q̄b⁹ admittit pupillus. Quero tūc an i casib⁹ i q̄b⁹ admittit adult⁹ curator ad litē spalis sufficiat. dic q̄ sic. de q̄bus p sali. i dicta l. si cautiones. C. qui accusa. non po.

nō hīs q̄nq̄gīta morabetinos[g]. pticepsue crimi/nis[h] nec seru⁹ dñm. aut

g ¶ Morabeti. Iste pt eq̄ pauperē accāre. fo. l. ti. e. l. ij.

h ¶ Crimis. An soci⁹ pt accāre sociū hōeste societatis vt bonor. dicit cy. q̄ non: q̄ vicē frīs obtinz. seo tu dicas contrariū: q̄. l. si magnū. C. q̄ ac. nō po. consi derauit frnitatē verā naturalē ratione sāguinis ꝛ ñ silī tudinariā ex q̄dam accidētia pueniēte. Quero q̄d de socio ihōeste societatis: q̄ eiusdē crimis. dic q̄ nō pt. vt. C. de libe. cau. l. si filiū. ꝛ de testi. l. qñ. ꝛ extra. de confes. c. i. fallit i crimie le. maies. Itē sacri legis. vt. 2. q. i. c. i pmis. Itē matheseis. vt. C. ꝺ ma le. ꝛ mathe. l fi. ꝛ heresis. vt extra. de p sump. c. lras ꝛ fle mōete. vt. C. de fal. mo. l. i. ꝛ sy/monie. c. lz heli. ꝛ sūmatim vbicūq̄ ofessio audit ō aliū. vt. C. si rec. p. l. i. circa fi. Sz tūc q̄rit quō accāt⁹ poterit de societate h⁹ crimis ō accatione excipe qui delictū nō videat fateri ita q̄ ex sua cō fessiōe nō vēiat dānāt⁹. rndet glo. i. l. si filiū. C. ꝺ liber. cau. q̄ p⁹ neget se feciss⁹ ꝛ succesiue ꝛ cōdi/cionaliter excipiat: q̄ si appeat eū feciss⁹ q̄ accā/tor fuit ei⁹ soci⁹ ꝛ ita repellēt⁹. scō dicit dcā glo q̄ simplr excipiet illū eiusdē crimis fuisse sociū et sic repellēdū: ꝛ ex tli cōfessiōe nō poterit dānari: ꝛ pbāte illū sociū fuisse q̄ tūc repiret fctā cū non legitio ōdictore: q̄ accātor tūc hēt p nō accānte Et hāc tz bar. ff. de custo. re. l. si confess⁹. ꝛ io. an. extra. ꝺ testib⁹. c. i. li. vj. vt tñ hec dubia euitēt cō sulerē sic exceptionē formari. Dico q̄ tu non po/tes accāre q̄ hoc delictū tu cōmisisti ꝛ sic supposi to sine iudicio q̄ tu vex diceres accāre hō posses q̄ repieris mihi fuisse soci⁹: ꝛ nō hēbit excipiens pbare nisi accāntē illud cōmisisse ꝛ de se nil dicere nec debebit iudex eū de se iterrogare. ꝛ hāc practi cā posuit ēt spe. i ti. de accātore. Quero tūc q̄d si nō ē soci⁹ eiusdē delicti nūero sz spe q̄ sile delictū cōmisit vl' al' ē crimios⁹. vide. h. i. c. i. ꝛ c. sup his. de accu. ꝛ glo. magna circa fi. i. l. q̄ accāre. ff. q̄ ac. nō po. tenet q̄ accāre ñ possit. ōriū tenet cy. i. l. si magnū. C. q̄ ac. nō po. tu tene cū eo. ex q̄b⁹ de iu re cōi pz q̄ vn⁹ homicida pt accāre aliū de alio ho micidio vl' delcō: nisi iā erat iter reos recept⁹. sz la ti⁹ dicēdū ē aut illud sile pt dici cā vel occasio ei⁹ de quo accāt ꝛ tūc nō pt q̄ rōe cōnexitatis videť hēre societatē cū illo: aut ñ pt dici ei⁹ cā l' occasio q̄ oīmō sūt sepata ꝛ nō phibet vn⁹ aliū accāre: ꝛ hoc ꝺ iure ciuili: de iure āt canōico null⁹ crimios⁹ pt aliū accāre. vt ex. de accu. c. i. ꝛ c. sup his. ꝺ. si āt. ꝛ ibi glo. nisi suā l' suor pseq̄t iuriā. vt no. glo i. c. cū dilcūs. e. ti. sz illa seruēt i eodē foro. Sz tu dicas q̄ hodie i castella ēt i foro ciuili seruat: q̄ ho micida ē īfamis: ꝛ īfamis nō pt accāre: vt i hac. l. ptite. ꝛ scripsi. j. e. io. q. f. sr. ꝺ. denuo. Quero an iudex hāc exceptiōez opponere possit. ꝛ dic q̄ sic si in accusatione aliq̄ ꝺ asserat q̄ qꝺ iudici appa/ret eū sociū illius delicti fuisse: q̄ vt non audiat spectat ad iudicis decorē: al' aūt iudex nō pt: q̄ se cūdū allegata ꝛ pbata ꝺz pcedere ꝛ iudicare. de p dictis p sali. dcā. l. si magnū. C. q̄ accu. non po.

© Biblioteca Nacional de España

libertus[i] patronũ. filius nepos ue patrẽ[k] aut auũ aut fratrẽ[l] alũnus: vel familiaris[m] dominus. Ob ꝓpitiõez autez regis aut regni: seu ob magnã pre

i ¶ Libertus. libertus nõ potest accusare patronus nec eius heredẽ. et cõtra faciẽs punit. casus est i. l. si liberti. C. qui accu. nõ po. Quero. an de herede extraneo hoc loq̃t. dic ꝙ sic. vt ibi glo. Quero. quo supplicio puniatur dicit ibi glo. ꝙ extra ordinẽ sed tu dic vt per sali. i. l. si quis ex famul. C. e. ti. Quero. An sit locus penitentie. dic ꝙ nõ. ꝛ hoc ꝺ criminib⁹ in ciuilib⁹ tamen auditur venia petita et ea nõ petita loc⁹ est penitentie scõm formã. l. q̃uis. ff. de ius vocan. Quero si suã vl̃ suoꝝ iniuriã liber⁹ ꝓseqũt. an tũc cõtra ꝓfonũ audiat glo. i dcã. l. si liberti. dicit ꝙ sic p. l. hij tñ. ff. ꝺ in ius. vocã. sz glo. ibi tenet cõtrariũ. bar. dicit ꝙ pro leui nõ possit. sz pro atroci sic. tu adde ꝙ illõ pro crimie vbi iniuria atrox nõ potest emẽdari iudicio ciuili. al̃. nõ possit. de quib⁹ per sali. in dcã. l. liberti.

k ¶ patrẽ. Mater pót accusare filiũ qui eius vitepauit insidias: et ab accãtiõe istituta põt desistere sine pena. cas⁹ ẽ i. l. propter. C. qui accusa. nõ pñt. Quero. an sit de delicto in aliũ cõmisso. ꝛ tenet glo. in l. ij. C. de albo. scri. ꝙ nõ possit: quia paternitas et maternitas ꝺz cõsistere in pietate: nõ in atrocitate. et nota ꝙ ratio maioꝝ cõiunctionis ꝓhibet quẽ accusare de iniuria suoꝝ i vltẽrioꝝ gradu cõstitutoꝝ. Et dicit bar. in. l. in ãbitu. ff. ad le. iul. de vi. pu. ꝙ si delictuz est graue et cõmissuz cõtra patrẽ: tũc pater põt filiũ accusare. sed si delictũ est leue: vel cõmissuz cõtra alios: ꝙ tũc pater filiũ accusare nõ potest. Quero. an crimẽ lese maiestatis sit a ꝓdicto casu exceptuz. et videt ꝙ sic: quia omẽs cõsocij tenẽtur q̃ illud nõ patefecerit. et sic mater cõtra filiũ videtur admittẽda qꝛ nõ videtur cõtra officiũ pietatis admittere al̃. facere: cũ omis caritas icipiat a se. mitius tamẽ filius puniri videt ne mater videat filiũ deduxisse ad suppliciũ. vt dicitur. ff. de re. mili. l. milites. agrũ. ¶. desertorem. Quero. an sit necesse ꝙ mater impetret abolitiõez. vt desistat impune. dicas ꝙ nõ. vt sali. in. l. si ea. C. qui accu. nõ. pos. et de ꝓdictis vide per eum in dcã. l. propter. e. ti.

l ¶ fratrẽ. an frater fratrẽ possit accãre de insidijs sibi paratis. vide. actoꝝ. ꝛ. q. i. resp̃ꝺe ꝙ sic. vt glo. in. l. si magnũ. C. qui accu. nõ po. et idez dicit. cy. de insidijs quas parẽtib⁹ imposuit. Idez dico de crimine maiestatis. similiter et hereſis. Quero an i quolibz casu quo suã vel suoꝝ iniuriã ꝓseqũtur frater cõtra fratrẽ audiatur ꝛ videt ꝙ sic. ꝓ no. g. spec. in ti. de accusato. ¶. ꝙ est frater. credo ꝙ nõ oiuz: sz solũ eoꝝ qui videntur ei magis coniũcti q̃z frater. facit q̃ scripsi supra. e. sup. v. patrẽ. v. mater põt in vsi. q̃ro an possit. de quib⁹ p sali. in dcã. l. si magnũ. colũ. i. Et iudex hãc exceptiõez ꝺictis: aut eoꝝ vsq̃z ad quartũ gradũ cõsanguineis. aut eoꝝ socero. socru. genero. priuigno. vitrico. aut patrono. iniuriam illatã licite possunt opponere põt: si in accusatiõe aliquid aseratur per qꝺ iudici appareat eũ fratrẽ esse: al̃ non põt vt ibi per eũ in fi. Et frater fratrẽ in casu nõ pmisso accusans deportabit. vt dcã. l. si magnũ.

m ¶ familiaris. vide. actoꝝ. ꝛ. q. l. Sed de iure ciuili dicas ꝙ excepto maiestatis crimine: familiares ꝛ serui nõ possunt eoꝝ dños accusare: alias puniũt. casus est in. l. si quis ex famulis. C. qui accusa. nõ possũt. Quero. q̃ dicant hic familiares: quidaz dicebant ꝙ omẽs agnati ꝛ cognati. sz ego credo ꝙ hic loq̃tur de familiarib⁹ iuxta vulgarẽ. i. de familiaribus i illi⁹ domo quẽ accusant: et inde victũ accipiũt. et nõ intelligo necessariũ fore ꝙ famulẽtur opa quotidiana: sed sufficit ꝙ iuxta vulgare appellentur de familiaribus ei⁹: nec inspicio ꝙ sint mercede cõducti. et ita intelligit glo. ber. extra. de testi. c. in litteris. Quero. q̃lis vel que est ꝓdictoꝝ accusantiũ pena et glo. cõiũcta cũ tex. i. l. si liberti. C. qui accusa. nõ po. videt velle ꝙ pena sit extraordiaria. et allegat. l. ij. i. ¶. pe. ff. de iure. fis. q̃ hoc nõ probat. sz in eodez. ¶. pe. glo. dicit ꝙ pena est seueriſſima. vbi allegat. l. fi. C. de dela. li. x. et ibi glo. varie declarauit illud verbũ seueriſſima. nã quidã penã metali interptant. et scõm alioꝝ opinionẽ qñq̃ interptat moꝛs naturalis. cõcoꝝ. actoꝝ. ꝛ. q. l. in fi. ego nõ absurde dicere possuz de iure cõi ꝙ iudex nõ deliquit eligẽdo q̃m vellet inspecta q̃litate delicti de quo domin⁹ accusatur. et isto respectu ꝺicitur pena arbitraria. vel potes de iure cõi distingue re i hac forma: aut pena delicti quã petebat seru⁹ vl̃ familiaris dño infligi erat ei adẽptura famaz statũ ꝛ bona. vel simpliciter dicam⁹ statũ cuz tũc et alia veniãt accessorie. et tũc puniatur gladij vltione. i. pena mortis. aut ei erat dimissura statũ. i. libertatẽ: sz ciuitatẽ erat adẽptura. et adhuc idẽ: qꝛ etiã tunc dicitur ꝑdere caput. i. extimatiõez et bona. aut erat caput dimissura et fortunas. vt in relegatiõe per q̃m ciuitas et libertas retinet. qui ymmo et bona nisi aliud expresse diceretur in lege. et tunc pena metalli imponatur. aut pena est solũ bonoꝝ adeptiua. vt quãꝺo eũ defert pro bonis q̃ ad fiscũ spectare dicit. et tunc puniatur extra ordinẽ et magis et minus scõm quãtitatẽ bonoꝝ. et sic dãnificationez bonoꝝ quaz intẽdit inferre dño. Quero tũc. an isti puniẽtur licet nõ proceſſerint. et glo. in dicta. l. si quis ex famulis. dicit ꝙ

© Biblioteca Nacional de España

sic: qꝛ locꝰ nō ē pnīe. Quero. an hec cessent si suā vl̄ suoꝝ pseq̄t iiuriā. cy. q sic. qꝛ regule eo casu cessant qđ placet i familiaribꝰ: i seruis: secꝰ sz solū p modū simplicis q̄rele audiant si delictū sit atroꝝ. vt. l. ij. ff de bijs q̄ sunt sui vl̄ ali. iuſ. Quero. an pꝰ nomē dñi receptū inter reos: isti pñt repelli. dicas q sic et necdū pte petente: sz iudex ex suo officio qui pt eū capere ꝛ punire. actoꝛ. 2. q l. ſſ. v. punit. ꝺ pdcis p sali. i dicta. l. si q̄s ex famul. ¶ Nec vasallꝰ pt dñm accusare. feudū. 8 q. a. ſſ. v. puat v. vasallus feudū circa medium. ¶ Jté non pt accusare ifidel̄ aut hereticꝰ fo. l. e. ti. l. ij. nec insensatus: aut excōicatꝰ: suā aut suoꝝ iniuriā. nec clericus i sacris ꝺstitutus licz citra corpis lesionē q̄relare de iniuria ei illata. et idē pt abbas p iniuria monachi. aut monachꝰ i eꝰ absētia. e. q. f. et. ti. l. iiij. nec mioꝝ genere: vl̄ honoꝛe maioꝛē: nisi suā vl̄ suoꝝ pseq̄t iiuriā. e. fo. et. ti. l. vj ¶ Jté vtrū et qñ pt monachꝰ accāre vl̄ denūciare: ꝛ an ad hoc abbatis licētia sit neccia. h. in. c. ex pte. de accu. di. ſ. Et ibi vide qñ ad hoc sūt sibi expēse p monasteriū mistrāde. Et an clericꝰ hēbit expēsas ab eccleſia denūcians ad vtilitatē eccleſie.

n ¶ Supꝛadicti. excepto mioꝛe. fo. l. li. iiij. ti. ſſ. l. ij. in fi. Et excepto rōne maioꝝ ꝺiūctiōis. vt scripsi. s. e. ſſ. v. patrē. v. mater pt. in vsi. q̄ro an possit.

o ¶ Dominū. ꝺcoꝛ. fo. l. li. ij. ti. ſ. l. iij. et. l. negāda. C. qui accusa. nō pos. Vide. s. e. q. a.

p ¶ Pendēte. reꝰ accātus pendēte accusatōe nō pt hre honoꝛes. bar. i. l. reus de excu. tu. al̄. ff. de mune. ꝛ hono. Et vide q̄ scripsi. iudex. ſ. q. a. sup. v. maleficij. v. item si quis.

q ¶ Crimie. An crimiosus pt accāre criminosuz. h. i. c ſ. de accusa. Et vide. s. e. q. a. ſſ. v. crimis. v. an socꝰ in vsi. q̄ro tūc qđ. ¶ Jté an accusatus de crimie aliuz accāre possit. h. i. c. ex litteris. de mu. peti. De pari delicto: vel mioꝝ: accusatꝰ nō pt vltra iscriptiōez accusare seu criminari: nisi suā vel suoꝝ pseq̄t iniuriā

accusare supꝛadictiⁿ. 7. p ti. ti. i. l. ij. Et vide actoꝛ 2. q. i. k.

b ¶ Jté seruꝰ nō pōt accāre nisi ob ānonā ꝺtra regis phibitiōez extra regnuz poꝛtatā. vl̄ tbuta. aut iura regis occultata. vl̄ ob falsā monetā. aut ꝺlictū cōtra regis psonā. vl̄ ob dñij sui (. s. regis) poitio nē aut detrimētuz. et alijs casibꝰ positis. 3. p. ti. ij l. j. quos vide. actoꝛ. 2. q. ꝺ. In istis enī casibus pñt etiaz dñmꝰ accāre. 7. p. ti. j. l. iij.

¶ Jté nō pōt accusatꝰ pē dēteꝰ accusatōe aliū accā

re de minoꝛe: aut eq̄li crimie^q: nec etiā ea finita si ad moꝛtē^m vl̄ ꝑpetuū exiliū sit dānatus. Sz si suā vl̄ suoꝝ pseq̄t iniuriaz pōt accāre: vel si exiliuz sit tēpoꝛale. 7. p. ti. j. l. iiij Qui aūt nūero suoꝝ itel ligūt. vide. s. e. q. a. in fi. ꝛ i. e. 10. q. i pncipio.

¶ Et q dixi. s. e. q. i pn. q officiaꝰ nō pt accāre ē veruz: pñt tñ regi secrete maleficia i terris iurisdi/ctionū suarū comissa denūciare. Sz si malicioſe denūciēt supplicij similitudine puniēt restituēt q̄z denunciato dāna sup

caꝰ ē i. l. negāda. C. qui accu. nō pos. Quero. an pdicta. l. negāda. de accusato cuiꝰ nomē ē iter reos receptū loq̄t: vel etiaz añ. rñdeo q etiā ante q̄z iter reos sit receptū. et qñ dr nomē accāti iter reos receptū. et quos pducit efectꝰ. vide. j. v. p ꝛio. Quero. an dcā. l. negāda. de suo accātoꝛe tm̄ loq̄t: an etī am de extraneo. Dic q de vtroq. ꝺ quo dicas plenius p sali. e. ti. l. j. i. 1. q. quaz pꝰ oppositiōes formauit. Quero. qꝛ qñ rea cusās suā iniuriā pseq̄t ad vltiꝛa sup eius accātiōe pce dit vt i dcā. l. negāda. an reacusati sile at accātio si suaz iniuriaz nō pseq̄t: ꝛ tenēt canoniste q scda facit silere isto casu pmaz. et idez dicas de iure ciuili. Quero. q̄ꝺ si vterq suā iniuriā pseq̄t. rñdet. 1. glo. i dcā. l. negāda. posita: q posteriꝛ nō admittat ad delatā pseq̄ēdaz: sz sup ꝺni accusatōe pcedat: et hoc ne si psecutio cōcederet posteriꝛi ex necessitate denegaret ꝺni cōtra. l. assiduis. C. qui po. in pigno. ha. et insurgeret hec necessitas ex eo: qꝛ cū tūc delicta sint: tūc vndiq paria sup vtroq non videt posse pcedi. et qꝛ opz q accusatꝰ pus sit exēptꝰ vl̄ liberatꝰ q̄z suaz accusatiōez pseq̄ pos sz. vt i. l. is. qui reus. ff. de pu. iudi. licz bar. ibi tenet ōriū. et dicas q de delicto i accusante p accātū postea ꝺmisso possit accātus suū accātoꝛē accusare ꝛ pseq̄. de pdcis vide latiꝰ: p bal. i dcā. l. negāda. ¶ Nomē accāti tūc dr receptū iter reos cū lis sit accusatōe ē cōtestata. vt glo. i. l. pus. C. q̄ ac. nō. p. ꝛ. ff. de adulter. l. si maritꝰ. ſ. pscriptōes. Et receptio nōis iter reos duos pducit effectus. vnū p quē excludit receptū a dilatoꝛijs opponēdis. vt i dcō. ſ. pscriptiōes. aliū p quē excludit ab accusando. vt. C. qui accu. nō pos. l. ij ſ. extraneus. de q̄bus p sali. in dcā. l. pꝛius.

r ¶ Moꝛtē. Ad moꝛtē naturalē dānatus ichoatas

© Biblioteca Nacional de España

accãtiões p ſeq̃ nõ p̃t. ſe c⁹ ſi ad moꝛ tẽ ciuilez. vt glo. et ſali. i. l. p̃ius. ¶. q̃ accu. nõ po. colũ. x. qõ re pbauit ibi. cy. in. 6. q. 1 idẽ bar Quero q̃d ſi dãnatus nouã accãtiõez inſtituere vel let. glo. in. l. is q̃ reus. ff. ꝺ pu. iudi. dicit q⁹ ſi adẽpta ẽ ei ciuitas vel libertas nõ poſſz al' poſſz indiſticte ſi nõ ẽ efectus infamis:. et vbi ſñia euz reꝺdit ifamẽ diſtiguit extraneũ non poſſit accãre ifamia phibente niſi ſuã vl' ſuoꝝ pſeq̃t' iniuriaz: ſuũ ꝺo accãtoꝛẽ poſſit infamia ñ obſtãte: qꝛ ignoſcẽꝺuz ẽ ei q̃ vult ſe vendicare. 1 ideꝝ cy. ego puto q⁹ ſic nõ põt extraneũ ita nec ſuũ accãtoꝛẽ infamia phibẽte. vt p̃ ſali. i ꝺcã. l. p̃us. colũ. xij. vide fo. l. li. iiij. ti. xx. l. xiiij.

q̃b⁹ p̃uia regis taxatiõe crederẽ denũciati iura/mẽto. 7. p. ti. i. l. v.

¶ Jtẽ nõ p̃t accãtoꝛ reuz quẽ accãuit denuo accãre ſi reo ꝓpente ipe non cõpuit denuo citatus vt dicã. i. e. 9. q. a.

¶ An mediatoꝛes ſimonie p̃nt accãre ſimoniati cũ. ſymonia. 4. q. ꝺ.

¶ An miles degradatus p̃t accãre. miles. 10. q. a.

¶ Quis accuſat ſuſpectũ tutoꝛẽ. tutoꝛ. 7. q. i. k.

¶ Quis põt accuſare de falſo vel ſubmiſſo ptu. falſitas. 3. q. a.

¶ Quis p̃t accãre de homicidio. hõicidiũ. 3. q. a

¶ Quis põt accuſare de ſepulcro violato. Jniuria. 5. q. f.

¶ Quis p̃t de adulterio accuſare. adulteriũ. 3. q. b. 6. a.

¶ Quis p̃t de iceſtu accãre. inceſtus. 2. q. a.

¶ Quis p̃t accãre ſodomita. sodomita. 3. q. a.

¶ Quis põt lenonẽ accãre. leno. 3. q. a.

¶ Quis p̃t hereticũ accãre. hereticus. 4. q. a.

¶ Quis põt blaſſemato rẽ ꝺei et ſctõꝝ accuſare. blaſſemia. 5. q. a.

a ¶ Quito q̃ro. q̃s p̃t accãri⁹ certe q̃libz p̃t ſi viuit' accuſari. p⁹ moꝛtẽ vero minĩe. niſi ob ꝓditiõem ꝓtra regẽ: aut bonũ cõe patrie ꝓpetratam. aut ſi miles ſtipẽdiatus ad inimicos ſe ꝓtulit: vel ẽ eis ꝓtra regẽ auxiliat⁹: vl' regnũ. vel ꝓpter hereſiz⁹ aut regis aꝺminiſtratõez i q̃ q̃o ſ̃btraxit. 7. p. ti. i. l. 7. viꝺ. ꝓditoꝛ. 4. q. b. c

b ¶ Jtẽ p̃t accãri p⁹ moꝛtẽ officiał' q̃ ob pecũiaz iuſticiaz fecit (vel denegauit.) Vel fur rei ſacre vl' religioſe. Jtez mulier de moꝛte viri ſi pẽꝺente accãtõe moꝛit': p̃t p⁹ moꝛtẽ ꝺãnari. cui⁹ bona a viro habita erũt regis. Et ideo p⁹ moꝛtẽ q̃s accãt' vt ifamet' et p mõ ꝓmiſſi i bonis pũiat'. 7. p. ti. i l. 8. viꝺ. i. e. 10. q. f. g. h.

c ¶ Jtẽ ipubes nõ p̃t de luxuria accuſari: qꝛ nõ p̃ſumit' eã facere poſſe. et ſi fecit ignoꝛat quiꝺ agit. De aliꝝ aũt criminibus põt accãri' maioꝛ decem annoꝝ cũ ꝺimiꝺio: ſeꝺ hr̃e vꝛoꝝez añ q̃tuoꝛꝺecimũ annũ. et ideo vꝛoꝝ p̃ius nõ ẽ: et pcõſequẽs crimẽ aꝺulterij nec i ea: nec in mare cadit. cõcoꝛ. fo. no. c. lj. ſz ꝺe iure canonico cũ vir potẽs ẽ: matrimoniũ ẽ. et ideo p̃t cadere i aꝺulteriũ. Jꝺez ꝺico ꝺe muliere ſi viri potẽs eſt: licz ꝺuoꝺecimũ ãnuz nõ opleuerit ꝺe iure canonico. Jn ſtrupo autez etiã ſi nõ ſit viri potẽs i quẽ cõmittit' tñ ſit omittẽs ſit viri potẽs ſufficit: licz nõ is in quẽ. Quis dicatur

ctus. ij. de ſimo. 3. ꝺi. Et vide q̃ ſcripſi. vniuerſitas. ꝺ. ſuſcitans populuz.

t ¶ Cliuit. Et tũc q̃nto tẽpoꝛe tollit' q̃rela ſeu accuſatio falſi. ſeu ceteroꝝ crimiuz vide. falſitas. 4. q. a. ſf. ꝺ. vigili

v ¶ hereſiz. i hoc caſu. et i ꝓditõe cõcoꝛ. fo. l. e. ti. l. ix.

x ¶ põt accuſari. etas nõ releuat a pena qñ delictũ p̃t cadere in pſonã. cal⁹ ẽ i. l. ipunitas. ¶. de penis. Qñ i minoꝛi etate nõ dicat' delictũ cadere. 1 rñꝺeo vt in glo. ij. i ꝺcã. l i. punitas. ¶. de penis. qꝛ aut eſt delictũ carnis: 1 q̃tuoꝛꝺeci ãnos dz hr̃e. aut ẽ aliuꝺ delictũ. 1 tũc aut eſt p̃ri⁹ pubertati: et ſic ꝺoli capax et in eũ cadit. al. ſec⁹. vt i. ll. alegatis i dicta glo. Et hoc qñ omittendo: ſz qñ negligẽꝺo viꝺ q̃ ꝺixit ſali. ¶. ꝺ fal. mo. l. i. Sz circa delictũ carnis: ego puto aliter ꝺicẽꝺũ et p̃mo i aꝺulterio. ꝺe iure nr̃o maſcul⁹ nõ põt

• ¶ Accãri. Que ſũt pſõe q̃ accãri nõ p̃nt. vide p ſpec. ti. ꝺe accãto. li. i. pti. ij. ¶ Jtẽ ſi q̃ris an põt q̃s accãri ꝺ crimie ſr̃ quo ẽ ꝺiſpẽſatũ. h. i. c. ſi. ꝺe tẽpo. oꝛꝺi. ꝺi. ij. ¶ Jtẽ ꝺe q̃b⁹ crimib⁹ p̃t p⁹ moꝛtẽ agi. h. i. c. ſi q̃s epꝰ. ꝺe hereti. 2. ꝺi. ¶ Et vtruz vniũſitas p̃t accãri et puniri. et an ea punita ſiguli ꝺe vniũſitate deliquẽtes p̃nt puniri. h. i. c. ꝺile/

© Biblioteca Nacional de España

proxim⁹ pubertati.glo.in dicta.l.ipunitas. dicit q̄ ille q̄ ē i ānis duodeci cū dimidio in masculo.et bar. in.l.i.ff.de nouati.tenet dcāz glo. vide.substitutio. 2.q.d.sz tu dicas q̄ qui primū diez attigit pupillaris etatis sit proxim⁹ pubertati: quia nulla est etas media: sz cōpatiōe facta ad etatē ifantie transacta et ad futurā etatez pubertatis p̄xim⁹ infantie dicet qui nōduz dimidietatē annorū sequētiuz vsq̄ ad pubertatē excessit. ecōtra is qui excessit: p̄xim⁹ pubertati dicetur. vt in glo.s.all. sed nō ꝓptereа doli capax de necessitate p̄sumitur: sz veluti dubiū i iudicis inquisitiōe reliquit de q̄bus per sa li.in dicta.l.impunitas.

a ¶ Grauiter. vide.restitutio. 2 q.g.sf.v. mitiꝰ

b ¶ Defendendo⁹. vide.actor.2.q d.et que ibi scripsi sup.v.dñs. Et ipse seru⁹ et nō dñs eius est cōueniendus⁹. C. de nox.a.l.vltia. et pe.in fi. Sed si nō accusat de crimine publico: tuc eius dominus est cōueniendus. vt dicta.l pe.

nō ita grauit⁹ i corpe aut bonis sic maior (.s.xiiij. annoꝝ.)punit⁹.(.s.minor.xiiij.ānoꝝ. z maior x. annoꝝ cū dimidio.) Minor aūt dicte etatis. aut stultus de p̄missis furore durāte: nō p̄t accāri sz nō sūt sic culpa cōsanguinei: q̄ eos nō faciunt custodire ne malū faciāt 7.p.ti.i.l.ix.icest⁹.3.q.a lex.9.q.k.

c ¶ Itē seru⁹ pōt ex dōlicto ex quo pena appōit⁹ cor pal⁹ accāri:et ē p dñm defendēd⁹.ᵇde pecuniaria autē neq̄q̄: q̄ nil hēt.si tñ dñs nolit emēdare p eo citra mēb lesiōez castigabit⁹ seru⁹.7.p.ti.i.l.x

e ¶ Et hīs ptātez ad mortē: vl̄ membꝝ mutilatōez p̄dēnādi:nō pōt durāte admīstratiōe⁶ nisi de crimie rōne(vl̄ rōne crimis contra aliū iudicē cōmissuz) officij cōisso accāri. sed rex ad q̄relā ꝓboꝝ

purgauit an tunc absolutus poterit ab alio accusari.dic q̄ non. quia absolutio nō tā vires capit a iuramento q̄ ab innocentia p̄sumpta ex eo q̄ de crimine:tunc nō erat probatum: et sic absq̄ iuramento reus euaserat absoluēd⁹. Quero q̄ si non fuit accusatus sz inquisitus. dy.in. c.factū legitime.ō regu iuſ.li.vj. dicit q̄ idē est q̄ de accusato.quia inquisitio succedit in locū accusatiōis: et sic ei⁹ natura assumit et hoc idē sequitur.cy.i. l.si quis homicidij.C.ō accusati.

boiuz pōt cōtra eū iquirere: et eū p mō cōmissi castigare.7.p.ti.i.l.xj.

f ¶ Itez absolutus p sñiaz validā ab accusatiōe nō pōt de eodez crimie denuo⁴ accusari.nisi ꝓbet⁹ q̄ maliciose ob q̄ fuit absolut⁹ fecisse: vl̄ ꝓbetur:accātorē causa eū eripiēdi accusasse. Nec accusatus ab extraneo pōt absolut⁹ p⁹ a cōsanguineo mortui ituz accāri nisi p̄sāgine⁹ iuret extranei accātōez ignorasse⁶.7.p. ti.i.l.xij. dolus.7.q.e.f. ¶ An vir pōt de adulterio p vxorē accusari.adulteriū.3.q.a. Et q̄s pōt ō adulterio accusari. vide ibi per totuz. Itez ad apta ad hanc questionē oīa que dixi. s. p̄xia.q.

a ¶ Sexto quero.qualiter fit accusatio:certe in scriptis nominib⁹ accusatoris:accusati:z iudicis:at q̄z maleficio et mense⁶ et

nem: quia primo opposita fuit ad repellendum dumtaxat tunc audietur accusator:siue sit alius: siue is qui exceptiōez proposuit. de istis p sali. in dcā.l.si quis homicidij.colū.ij.

c ¶ Administratiōe. vide que scripsi.iudex.5.q.a.super.v.maleficij.

d ¶ Denuo.an de vnius delicto potest agi pluries.vl quādo.h.in.c.de hijs.de accusati.et.c.scripta. ō col lu.dete.di.i. ¶ Et an absolutoria lata in ciuili possit crimialis intēptari.et econtra. vide.s.e.i.q.a.v. Item pōt quis.in vsi. quero nunquid absolutoria. ¶ An pōt quis accusari de crimine de quo extitit iā purgatus.h.in.c.ex tuarum.2.di.de purga.cano. Quero. quid si iuramento delato accusatus facto se

e ¶ Ignorasse.concor.fo.l.e.ti.l.xiij. Et vide que dicā.j.8.q.a.sup.v.exceptiōes.

f ¶ Mense.s. cuz anni expressiōe. vt in hac.14.l. partite in vulgari.et fo.l.li.iiij.ti.xx.l.v. vide.j. e.sup.v.designatis.v.quero an sit.in vsi.quero de annis. ¶ Si quis de vno mense est vulnerat⁹

© Biblioteca Nacional de España

et de alio mortuus debet poni in accusatiõe mẽsis vulneris.bar.ff. de dam.infec.l.damni. ſ.ſabini.

§ ¶ Designatis.et ſubſcribat ſe ad penaz talionis niſi ſit de illis quos habes.j.10.q.a.vt.fo.l.eo.ti.l.v. et vide. c.tue.extra de pcu. ¶ Accuſatõ nõ debet admitti ſine accuſatoris inſcriptiõe:et fideiuſſione ydonea de lite proſequẽda.vt in.l.qui crimẽ.C. qui accuſa.nõ poſ. Et quãdo fiet hec inſcriptio ad talionis penaz.h.in.c.ſuper hijs.de accuſa.et glo.in dicta.l.qui crimẽ.Quero de forma iſtarũ inſcriptionũ.et glo.ij.in dicta.l.qui crimen. foz maz tradit:ſed non oñiuz:ſed vnius tãtuz.dicas ergo ꝙ accuſator in fine ſubſcriptiõis debet dicere:ego titius pfiteor me profeſſuz vt ſupra eſt ſcriptuz.Item debet addere quando profitet: et promittit ipſi tabelioni: vel iudici qõ in accuſatione perſeuerabit vſq; ad finẽ. et de hoc fideiuſſorez debet prebere.vide.j.e.vſi.fi.et tercio videtur addendũ videlicet qõ profitet ſe ſubiturum eandez penam:ſi non probabit:quaz ſubiturus eſſet reus ſi probaſſet: et ſi accuſator neſcit ſcribere ſufficit pro eo aliũ ſcribere. Quero ſi tunc ad hanc penaz talionis non aſtrinxit ſe expreſſe an nichilomin9 ad eaz ſit per legem obligatus. glo.in dicta.l.qui crimẽ.dicit ꝙ ſic. et idem nõ. glo.C.qui accuſa.nõ poſ.l.p.et.ff.e.ti. i.l.libellorũ. Quero.hãc inſcriptiõez in quolibz crimine forte neceſſariaz.et glo.in dicta.l.qui crimẽ.reſpõdet ꝙ ſic regulariter.ſed fallit in caſib9 in ea.ſed tu.glo.collige ſub tali cõpendio: aut proceditur per viam inquiſitiõis:et inſcriptio non eſt neceſſaria:quia in iudice calũnie ſuſpicio ceſſat: aut per viaz accuſatiõis: et tunc inſcriptio eſt regulariter neceſſaria:fallit in crimine abigeatus. vt.C.de abi.l.i.et ſcripſi furtũ.6.q.b. ſuper.v. abigeus.v.i.in prin. aut proceditur per viaz exceptiõis.et tunc latius ꝙ. glo.dic aut excipiens ſtat in meris finibus exceptiõis:et tunc non debet fieri inſcriptio: quia crimẽ per modum exceptionis prepoſituz regulariter non punitur. aut excipiens nõ ſtat in meris finibus exceptiõis qz non tantũ excipit:ſed etiam puniri petit: et tũc inſcribere ſe debet ex eo capite:quo puniri petit:et accuſat.concor.bar.in.l. ſi tui.in prin. C. de accuſa.aut pceditur per viaz contraditiõis. nõ eſt enim contraditio proprie exceptio:prout exceptio eſt actus excluſio: ſed eſt alicui9 actus ppeditio puta ſi opponit alicui crimen: vt excludatur a promotiõe officij:beneficij:honoris:vel dignitatis.et tunc diſtinguit. aut ante cõfirmationẽ et inſcriptio non eſt neceſſaria:aut poſt.puta ne confirmatus in epm cõſecret: vel ne cõfirmatiõis littere tranſeant: vel ne vllus actus vlterior ne ceſſarius fiat.tunc ſe inſcribere debet ad penaz extraordinariã:naz ſimilitudo ſupplicij nõ poteſt locum habere.et eſt ratio:quia non tã ab obtinẽdo repellit ꝙz ab obtento ejcit.vt.c.ſup hijs. extra. de accuſa. Quero. An

loco cõmiſſi in eadez de ſignatis.§ Et ea recepta iudex recipiat ab accuſãte iuramentũ ꝙ nõ mali

hec fideiuſſio de lite pſequenda. de q̃ ſupra. vſi. i.et.ij.diri ſemp ſit preſtanda.glo.in dicta.l.qui crimen.videt reſpõdere ꝙ nõ. ſed ab hac fideiuſſiõe excuſat honor et dignitas:et facultatis numeroſitas: ſed tũc ſatis ẽ reo prouiſuz ex promiſſione accuſatoris de perſeuerãdo: nec credo ꝙ pmiſſio debeat fieri ſimpliciter de proſequendo: ſed et ſub pena refectiõis expenſarũ et dãnorũ qui accuſatus incurriſſe reperiat propter accuſatõez de eo factã.et ſub obligatõe et hypotheca bonorũ ſuorum.et ſi promiſſiões iſte nõ eſſent i vſu: vel obmiſſe nichilomin9 dic ſumpt9 repeti poſſe.de predictis per ſali.in dicta.l. qui crimẽ. ¶ Et an maritus ſe debet inſcribere ad penaz talionis.vide.adulteriũ. 6.q.a.ſup.v.quero an maritus. ¶ Item iudex qui inquirit contra aliquẽ de ſuſpecto tutore non debz ſe ſubſcribere.ſz quid in accuſatore.vide.tutor.7. q.i. ſup.v.maiore.v.itez accuſatio.in vſi.pe.et.fi. ¶ An ille qui reaccuſat debet ſe inſcribere ad penaz taliõis ſi forte accuſatio prima nõ requirit hãc ſubſcriptionem.reſpondeo ſic.bal.in autẽ.et conſequenter.colũ.vj.v.ſed hic incidenter.C.de ſen. et interlo.o.iu. ¶ Et accuſatore victo: quia obmiſerat ſe inſcribere ad penaz talionis põt hunc defectuz ſupplere in cauſa appellatiõis.vt ſcripſi.reus.ſ.q.c.ſup.v.quãdo cũqz.v.in cauſa appellatiõis.in vſi.fi.

¶ Item in quibus iudicijs ſeu proceſſib9 iudiciarijs crimina ſeu alia que in iudiciuz deducũtur ſint ſpecificanda ſeu deſignanda.h.in.c.cuz accepim9.de pur. ca.di.ij. ¶ Quero an ſit neceſſe ꝙ accuſator libelluz dictatuz porrigat iudici.glo.in.l.ſi quis iniuriaz.videtur dubitare tamẽ.ſcõa opinio ibi poſita eſt vera ꝙ in accuſatoris ſit poteſtate vel dictatuz porrigere vel querelã verbalẽ apud acta iudicis deponere cũm tabelio vel iudex ſecundũ formã.l.in cauſis.C.de accuſa.ſcribere debet et dictare. Quero de forma libelli accuſatorij. vide.fo.l.li.iiij. ti.xx.l.v.et.glo. v.in dicta.l.in cauſis.ſucceſſiue eius formã ponit:ꝛ circa eaz primo reuoco in dubiũ an annus imperrij imperatoris debet inſcribi in hoc libello.et glo. ibi dicit ꝙ ſic.bar.in.l.libellorũ.ff.de accuſa. tenet ꝙ nõ eſt neceſſe: ego credo ꝙ de mente generali.l.libellorum debeat apponi:quia tẽpore illius.l.nõ regnabat imperator:ſed conſules:et qua ratione apponi volunt eadez ratione cogitauit vt nomen cuiuſcũqz qui pro tempore preeſſet i vrbe deberet apponi: tñ hic modus non eſt in vſu.Quero de annis domini. et glo.i dicta.l.in cauſis.dicit ꝙ debent inſcribi.bar.in.l.libellorũ.ff.de accuſa.dicit ꝙ nõ:quia lege non cauc iij

© Biblioteca Nacional de España

tur.ego credo q̄ alterū sit necesse vt accusator inscri bat: vel vt tabellio iudicis cui porrigit̄ i fie ip̄i⁹ scri bat: quia cū de die porrectiōis debeat appere saltiz ꝓpter p̄scriptiōez nō poterit aliter appere nisi de anno et mense cōstaret: nō tamē credo q̄ talis appo sitio anni sit de solēnitate formali ipsius libelli. vide s̄.e.sup.v̄.mēse.in p̄i. Quero an dies cōmissi crimi nis debeat in libello apponi.glo.in dicta.l.i causis. dicit q̄ nō.sed hoc intelligo scōm bar. qñ delictum est omni tēpore et omni die vniformiter punibile.si aūt diformiter: q̄ die festo magis q̄z non festo: vel de nocte q̄z de die: vt dicunt statuta i aliq̄bus parti bus: tūc diē et horā et eius qualitatē apponi debet. vt al̄ dicit̄ de incen. rui.nau.l.i.ſ.ex incendio.iu fi. cū.l.se.dicit tñ bar.q̄ vbi dies nō debz apponi pōt reus petere se certificari de die crimis omissi: vt pos sit suas defensiōes facere volens forte ꝓbare illū de se fuisse absētez a loco illo p tātaz distantiā q̄ ad lo cū illū non potuissz puenire : et tenebitur accusator eū tunc certificare nō vt illa die probet crimē cōmis sum fuisse: q̄ nō tenet̄: sz ne reo auferatur ei⁹ defen sio: sed non credo iudicē bñ et iuridice facere si p̄ius accusatorez ad certiorāduz reū cōpelleret: q̄z reus iu dicē certioraſſet de die et tēpore sue absentie: vel de alio simili ꝓpter q̄m itētionē accusatoris velit exclu dere: et hoc ne quid malignet̄ contra testes. Quero iuxta p̄dicta: supposito q̄ delictū d: nocte cōmissuz grauius puniatur q̄z cōmissuz de die: euenit q̄ de die quis aliū fagauerit: et euz prosecut⁹ de nocte eū per cussit: quis loc⁹ aut tēpus apponet̄. et dicit.cy.C. de accusa.l.qui de crimie. q̄ insult⁹ ꝓpter quē ille fu git: nō debet attēdi. vt ibi nōt glo. sed solū tēpus et loc⁹ p̄cussiōis debet attēdi al̄ apponi qđ etiaz dicit bar.de iure ꝓcedere: sed q̄ statuta terrarū sup hijs vt plurimū disponūt dicit statutorū verba esse attē denda: qđ latius ꝺclarat q̄z ipse.nā interdū lex punit insultū tantū lz grauius propter factuz secutū: puta si statutū dicat q̄ insulta p̄cussione secuta quis pu niat̄ in tantū: et tūc tēpus insult⁹ nō p̄cussionis ap ponat̄. Interdū ecōtra lex punit p̄cipaliter factuz secutū: sed graui⁹ propter insultū p̄cedentē: puta si statutū dicat si aliquis aliquē p̄cusserit vel vulnera uerit insultu p̄cedēte: puniat̄ in tantū.et tūc tp⁹ vul neris nō insult⁹ dz apponi. Interdū lex p̄cipl̄r per se punit vtrūq̄z: q̄ et tunc si vtriusq̄ pena peteretur ponī vtriusq̄ loc⁹ et tēpus designari debet. Inter dū dubitat̄ an lex voluit q̄ de vtroq̄ per se p̄cipa liter puniat̄. et tūc insult⁹ tendens ad finē vulneris secuti succesſiue nō debet attēdi: ideo solū tēpus z lo cus vulneris dz apponi. vt inq̄t. cy. qđ ꝓcedit vbi vtrūq̄ fuerit i eodē territorio. al̄ vide qđ.j.e. dicaz i v̄.q̄ro aliquis insultauit aliquē. Quero cū dies in li bello apponi nō debet si dies fuerit appositus z nō probatus an reus debet absolui: lz factū sit ꝓbatuz bar.i.l.is qui re⁹.ff.de pu.iudi.dicit q̄ sic. sed tu sic distigue cū q̄ritur an tp⁹ i libello appositū circa ne gociū: vl̄ factū i eo insertū vel narratū sit necessario probāduz: aut q̄rim⁹ i his in quib⁹ ex tpe ius metit̄: et tūc est necesse ꝓbare ſm illud tēp⁹ illō de quo q̄rit̄ factū fuisse.vt.ff.de nego. gel̄.l.cuz actū.et.ff. de incen.rui. nau.l.i.i fi.aut q̄rim⁹ in his i quib⁹ ius nō metit̄ ex tpe: tūc sit tēpus i libello adiectū inseri fuit necesse: vt mēsis i causa crimiali: et tūc crimē ſm illō tēpus dz ꝓbari: q̄ lz nō sit cā agēdi esſz tñ de forma posite accātōis vl̄ actiōis vl̄ accātōis. vt glo.i dcā.l.in causis. si vero necesse nō fuit: vt illō tēpus apponeret̄. vt in.q.nr̄a.et tūc i negocio reiterabili ē illud fctū scōz illud tēpus ꝓbandū.ar.l.denūciasse.ſ.q̄o tñ.ff.de adulte.et ē rō: q̄ si de alio tpe ꝓbaretur apperet aliud eē ꝓbatū et aliud diuersū fuisse ꝓ positū: et idē dico si factū ꝓbat: sz ō tpe nil.hoc tenet bar.i.l.i.ff.de alea. nā ꝓbatiōes remanent dubie q̄ i crimialib⁹ maxie debēt esse clarissime dubietas eaz appet ex eo q̄ forte testes senserūt de alio tpe q̄z sit positū i accusatiōe: et sic proba tio eēt ꝺtigēs nō nccia ideo nō bona. vt.C. vn de cog.l. nō ob hoc.et de proba.l. nec natales. In negocio v̄o nō iterabili vt mortis: dic aut tē pus addicit̄ facto ex quo imediate cōcludit̄ agē tis intētio: aut fcō remoto: primo casu an testes ꝓbant de tpe diuerso ab eo qđ ē positū i libello et non probant contenta in libello immo eis cō tradicunt: q̄ hec sunt incompassibilia quem fu isse occisuz vna die: et iterato occisuz alia cuz nō pluries quis moriat̄. vt.l.i.C. de sacro sanc.ec. et ideo nec seq̄ pōt ex illis cōdēnatio de proposi tis et petitis: qđ probo: q̄ ſm ꝓbata dz sequi ꝺdēnatio. vt.l.illicitas.ſ. veritas. de offi.p̄si.et cōdēnātio dz eē ꝺformis libello. vt.ff.comu. di ui.l.vt fund⁹.sz q̄ nō p̄t eē cōformis: q̄ de nar ratis ſm illud tēp⁹ nō ē fctā ꝓbatio: seq̄t̄ q̄ nō probauit actor qđ intēdit iō sucūbere dz: aut te stes i casu p̄dcō nil deponūt: et tūc lz ille passus sit dubitabilior poze: tñ ſm bar.dic q̄ dubia re manet ꝓbatio si in atteſtatōib⁹ de tpe nō ē fctā mēcio. vt i p̄cedētib⁹. et ad hoc accedit.l.habe at.ff.de isti.scdo casu q̄ tēp⁹ addicit̄ termio re moto ex quo imediate nō ꝺcludit̄ in libello: qđ exēplifica i hereditate petita: puta asserit ticius gayum defūctuz ia ē ān⁹ vl̄ certo tpe: et se ei⁹ p ximiorē eē heredē ab iteſtato: et sic petit declara rari et sēproniū rez hereditariarū possessorē sibi ꝺdēnari ad restitutōez earū: et cetera. mō lz isto casu nō ꝓbet̄ mor ſm illud tēp⁹ i libello descri ptū: sz simpl̄r i alio tpe nichilomin⁹ actor debet obtinere ꝓximitate et aliis nccariis legittime ꝓ batis: et i isto casu rō ē: q̄ nulla ex ꝓbatōe resul tat ōrietas vel dubitatio circa ea p q̄ concludit̄ q̄ sic heres hēat ius sic petēdi: et qñ ꝺstat de cau sa p̄ria: nō curat̄ de remota. vt.C. qđ me.cau.l. ij. Quero quidā ꝺmisit delictū ante festū natiui tatis: et post festū p⁹ plures dies accātur: et i li bello asserit accātor hec v̄ba: z fuerūt p̄dicta cō

© Biblioteca Nacional de España

missa de āno p̄senti et ō mēse decēbris: mō ps aduersa vidēs testes ꝓbasse crimē ꝺmissuz fuisse de mēse decēbris: sz añ festū natitatis petit se absoluī dicēs ꝙ testes ꝓbāt de alio crimie: et nō ō narrato i libello: qz de pcussiōe fcā i āno anteriozi: et elapso: nō aūt i āno p̄nti q̄ icipit a festo natiuitatis dn̄i ꝑm mozē regionis seu ciuitatis: an iudex debeat cōdēnare vl̄ absoluere: et q̄l̄r. et dicit ia. bu. ꝙ ān⁹ ē duplex: qz alt̄ est legal̄ ānus qui. cccl̄xv. dies hz. vt. ff. ad. l. acq̄l̄. l. ita vulneratus. alius est ann⁹ cōis et vulgaris: qz lz i se totidē dies cōtineat tñ nō ꝺnumerat̄ retro: sz icipit i certo t̄mio ꝑm varietatē fctōz ⁊ mozes regionū: et iste nō dz attēdi: sz bar. dicit ꝙ maleficiū illō nō erit ꝺꝓbēsū i libello. ego credo opinionē. ia. bu. ꝺubitāter ꝓcedē i fcō nō reit̄abili vt mortis: qz tūc appet de errore ꝺcipiētis libellū q̄ nō viciat i fcō aūt reiterabili vt pcussiōis: vl̄ alicui⁹ ꝺbal̄ ūurie ꝓcedat opinio. bar. et hoc qñ dixit de mēse decēbris q̄ ꝑ pte ē de āno ꝓterito: et ꝑ pte de anno p̄nti i quo ꝺba cōcipiētis libellū p̄nt ꝺificari sz vbi ꝑ nlla sui pte mēsis ille fuisz de āno p̄nti. vt mēꝫ nouēbris. et sic ō mēse ianuarij accāt⁹ q̄s fuisz de malificio ꝺmisso: vl̄ de mēse nouēbris et p̄ntis āni credo ꝙ ia. bu. etiā dicat ꝺuz i actu reiterabili: qz de mēse nouēbris futuro nō intellexit actor: nec itelligi pōt cū accātor de ꝺmisso nō cōmittēdo: et i p̄nti āno ꝑm denūeratōez ānoz dn̄i nr̄i fiendā a natiuitate ei⁹ ille mēsis nō cōp̄hēdatur. ē ncce vt vl̄ error demostret̄: vel illa ꝺba de p̄nti āno exponāt̄. i. p̄ncipl̄r et ꝓxie elapso quo ad mētē ꝓferētis ⁊ nccarie cū alit̄ itelligi nō pōt vt sic poti⁹ res valeat quā peat: vl̄ de alio āno. s. legaliter itellecto intelligat̄ ꝑm qꝺ. s. dixit ia. bu. et sibi iputet re⁹ q̄ ab initio huic libello nō opposuit. Quero an ciuitatis nomē vl̄ diocesis dz apponi i libello. dic ꝙ sic. et ē ratō vt appeat ex serie libelli an iudex cora quo porrigit̄ accātō hēat de illo cognitōez nec ne cū plures sint iudices sepataz iurisdicōez hñtes ꝑm diuisiōez ciuitatis: et ei⁹ territorij. Itē ne accāt⁹ vaget̄ icert⁹ sr̄ crimie: simil̄r loc⁹ ciuitatis: vt i tali q̄ternioe vel ōctu seu diocesi vel tali villa: simil̄r loc⁹ pticularis et singalaris: vt i tali capela: ⁊ i tali domo vl̄ tali p̄dio. vt dcā. l. libelloz. ff. de accusa. et dz ille loc⁹ pticularis ꝑ cōfines saltī duos demostrari: tuti⁹ tñ ē plures apponere: et duos sufficit ꝓbare: et hoc nisi loc⁹ sit ita cert⁹ ꝙ alia nō idiget demostratōe vt i palatio ptātis. ar. l. i. i. fi. ff. de do te ꝑle. et. l. cōtinu⁹. ℊ. cū ita. ō ver. obli. et ei⁹ ꝙ. J. dicā de noie accātoris vl̄ accāti: et hoc vbi delictū sit vniformiter i q̄cūq pte loci punibile: al̄ si diffomit̄ puniret̄ loc⁹ loci deberet apponi. ar. l. de pupillo. ℊ. qui nūciat. ff. de no. oper. nunci. Quero si q̄s pcussit aliquē i platea: ⁊ ex pcussione moriť ex̄ plateā: q̄s loc⁹ si de occiso accātur dz appōi. et dic ꝙ pcussiōis et vulneris qz ibi dr̄ mortu⁹. vt. ff. de. l. acq̄l̄. l. huic scripture. ℊ. fi. facit. l i. ℊ. ex icēdio. ff. de incē. ru. nau. Quero aliq̄s insulta uit aliquē i vno loco: et eū fugiēdo pcussit i alio q̄s loc⁹ dz apponi. rn̄de vt dixi. s. i ꝺsi. q̄ro iux̄ ꝓdcā: et q̄ ibi dixi ꝓcedūt sic scrupulo: nisi vtriusq loci vna et eadē sit iurisditio. si aūt insult⁹ sit i vni⁹ ꝑsidis ꝓtorio et pcussio i alterius territorio. dicit. cy. i. l. qui de crimie. C. de accusa. ꝙ qz insult⁹ ꝺfūdit̄ iusticia est ei⁹ i cui⁹ territorio ille pcutit̄ vl̄ vulnerat̄. ego alit̄ puto dicēdū ꝙ si i territorio iudicis i quo fctūs sit i sult⁹ sit lex ꝑ quā appeat ꝙ insult⁹ nō debeat ꝺfundi sed pūiat vtrūq ꝑ se: vt de insultu i cētuz de pcussiōe i ducētis. iudex q̄libz de delicto i suo territorio ppetrato hēt cognitōez: et sic iudex i cui⁹ territorio insultus ē cōmiss⁹ ꝑ insultu eū cōdēnabit i cētuz. et alt̄ iudex de vulnere ꝑm ei⁹ legē cōez vl̄ specialē ciuitatis. vbi aūt ibi eēt lex ꝑ quā insult⁹ tm̄ et p̄nciꝑl̄r pūiret̄ puta si lex dicit ꝑ insultu pcussiōe secuta q̄s soluat cē tū: q̄ tūc credo salua meliori deliberatōe ꝙ iudex loci insultatōis isto casu nō hēt cognitōez ō insultu sic q̄lificato. i. cū pcussiōe: qz cū lex ciuitatis nō se extendat vltra ei⁹ territoriū seq̄t̄ ꝙ lex illa q̄ insultū grauat ꝓcussiōe secuta de tali pcussiōe dz itelligi q̄ i eius sit fcā territorio: et iō solū penā simplicis insult⁹ iponere possit: vt simplex insult⁹ nō cōfundat̄: similiter iudex pcussiōis et vulneris solū penā simplicē pcussionis et vulneris possit iponere. Si āt nlla spāli. l. suprā dispona: et sic sum⁹ sub iure cōi. Tūc iudex pcussiōis et vulneris isto casu hēt iusticiā exhibere et iudex insult⁹ de eo nō possit pūire: qz cū ad finē. s. vulneris secuti tēdat ꝑ se nō dz delictū cēseri: et sic parti nō ꝺpetit ꝑ eo accātio: nec etiā iudici iq̄sitō. Quero q̄d i balistāte: ⁊ sic algatōib⁹ distigue latiꝰ: aut lex ꝑ cuciētē pūit: et ō sagitāte nil dicit: ⁊ tūc cū pcutiē sit cuté tagere vel pfodere dicit bar. ꝙ solū loc⁹ ꝺ erat pcussus nō sagitari⁹ ē ponēꝺ⁹: ego credo tucius esse vt vterq loc⁹. s. i quo erat sagitari⁹ et i quo erat pcussus appōat̄ cū pcussio sit facta ꝑ loci distāt̄az. aut lex punit sagitātez de eo exp̄sse faciēs mētiōez: et tūc aut ex sola sagitatōe accāt̄: et tūc solū dz appōi loc⁹ i quo erat sagitari⁹: si aūt eū lex punit demū ꝑ cussiōe secuta: ⁊ tūc ꝺba sūt pōderāda: nā interdū dicūt si q̄s sagitauerit et aliquē pcusserit: et tūc dz vterq loc⁹ apponi q̄ lex pit̄ vtrūq actuz nōuerit ꝓpr copulā iter illa duo ꝺba posita. Interdū dicūt si q̄s sagitādo aliquē pcusserit. et dicit bar. solū apponēdū locū pcussiōis: ego etiā isto casu credo vtrūq debere apponi: vez fateor ꝙ vbi ex sagitatiōe sola q̄s nō pūit̄: act⁹ pcussiōis ē ille q̄ ē pūit⁹ et p̄nciꝑl̄r cōsiderat⁹: et ideo iudex i cui⁹ territorio fcā fuisz pcussio iustitiā hēz exhibere. circa istaz et suprā ꝓximaz q̄onē vide. actor. ſ. q. b. ſr̄. ꝺ. iudex rei. Quero i casu b⁹ i q̄b⁹ mādās vēit puniēꝺ⁹ q̄s loc⁹ sit apponēꝺ⁹. dic vt ꝑ sali. i. l. nō iō min⁹. C. de accu. Q̄n testis cōmittit falsuz i tacēdi fraudē q̄s loc⁹ dz apponi i libello accātorio. vide. testis. ⁊. q. a. ſr̄. ꝺ. testificāte. ꝺ. testis studiose. i fi. Quero q̄d i casib⁹ in q̄b⁹ obmissio

© Biblioteca Nacional de España

vel neglectus est delictū q̃s locus dz apponi. dic aut obmissū vl neglectū cōcernit certū locū vt custodia i castro vel i turri: et tūc ille locus dz apponi. p hoc facit. ff. de re. mili. l. desertorē. ℊ. qui statiōis: aut certū locū nō cōcernit: et tūc certꝰ locꝰ demostrari nō dz. Quero an i crimibꝰ negatiuis. vt si q̃s nō denunciauerit: vl si q̃s nō accāuerit ⁊ similia: dz apponi locus. vide. hereditas. 13. q. a. sup. v. quiq̃niuz. v. quātū tēpꝰ. i vsi. ſz nūquid. In crimibꝰ libellꝰ accātoriꝰ ē ipso iure nllus: si nō cōtinet locū et tps: lz reus nihil apponat. bar. i. l. edita actio. C. de eden. ſz inno. ho. io. an. dicūt ista specificāda si reus petat specificari: secꝰ si pcedi patiat. vt i. c. fi. de pur. cano. et allegāt ad hoc. l. fi. ff. de anna. excep. ſz dicas ꝙ illa lex loquit i ciuili: nō i crimiali. et opinionē ino. tenere possumus liq̃dato crimie: ſz si nō ē adhuc liq̃datū teneo opiniōez bar. vel dic ꝙ de eātate canonica pcedit opinio inno. ſz de iure ciuili ē va opinio bar. de quo p bal. i dcā. l. edita actio. Quero an refert ꝙ accusatoꝛ libellū i pma psona vel tercia cōficiat. dic ꝙ nō: dū tñ de se ipso loq̃t. vt nō. glo. sup. v. lutius. ff de accusa. l. libelloꝝ. et i dicta. l. i causis. C. e. ti. Quero tūc q̃liter psona debeat designari. dic ꝙ per agnomē vl cognomē: vel etiā per loci habitōez: vt ē i vsu nisi nomē foret sic singulare qđ p eius solā expressionē psona redderet oīo certa. Et dz psona accātoris et accusati et iudicis corā quo describi: sed si persona iudicis nō foret noiata: nō viciatur: q̃ sufficit tabellionē scribere coraz quo iudice pducitur. Quero an debeat declarari in q̃ parte corpis vulnꝰ sit illatū qđ sit de iure cōi: q̃ ex eius variatiōe variatur pena q̃ aliter et grauius p pcussiōe fcā i facie q̃ i alia q̃cūq̃ corpis parte. et idē si per statutuz variat pena pm varias partes corpis: et ita supposito ꝙ caueat statuto: vt p vulnere illato in facie q̃s puniat in cētuz: et p alibi illato puniat in viginti: et quis aliuz accāuerit qđ eū i facie vulnerauerit vel pbauerit de vulnere: sed nō qđ illatā fuerit i facie: reus tūc ē absoluēdus: q̃ nō possz odēnari ex lege q̃ punit de vulnere illato i facie: q̃ hoc nō est probatū: nec ex lege puniēte de vulnere alibi illato: q̃ nō fuit in iudiciuz deducta: vel ex eo capite non fuit actū. vide. probatio. 6. q. a. sup. v. clara. v. statutū dicit. Quero an in libello accātorio sit necessaria cōclusio. dicas ꝙ pene ipositō nō iudicis volūtati mādat: ſz legis auctoritati reseruat: et sic sufficit eū accusare de certo delicto declarato: lz nō petat puniri certa pena. hoc etiaz probat dicta. l. libelloꝝ. q̃ de cōclusione nil posuit: et pro hoc facit glo. in dicta. l. i causis. de cōsuetu die vero cōclusio addicit: ſz nō sup certa pena: ſz generaliter et indetermiate videlz q̃re peto eū cōdēnari secundū formā iuris et statutoruz. Et an i inquisitione sit necessaria conclusio. vide. inquisitio. 1. q. a. v. vtrū in ciuilibus. in versi. et in inquisitione. de predictis per sali. in dicta lege. in causis. C. de accusati. de quibus vide etiaz per bar. in dicta lege. libelloꝝ. ff. de accusati. Et ibi per euz vide etiā ꝙ si aliquis tenuit aliquā terrā contra pncipē occupataz per vnū annū si volo accāre euz an sufficiat dicere ꝙ tenuit eam per annuz. an debeam dicere etiaz mē sez. ¶ Item q̃n de delicto agit etiaz ciuiliter aliq̃ actiōe q̃ infamat de iure et de facto dz inseri i accusatōe locꝰ et tēpus pm formā. l. libelloꝝ. ff. de accusati. Et idē in exceptiōibꝰ otinētibꝰ delictuz vt bar. i. l. i. ℊ. labeo. ff. de excepti. Sz si sit actio ciuilis que non infamat tunc non cogitur quis exprimere locū et tempus. de quibus per bar. in l. ptor edixit. ff. de iiu. et fa. libe. Et q̃d i accātiōe suspecti tutoris. vide. tutor. 7. q. i. sr. v. maioze. v. itē accusatio. ¶ Cū ciuiliter agit ad puationē feudi vtrū i tali accātiōe dz apponi locus et mēsis cōmissi crimis. vide feudū. 8. q. a. sr. v. puat. v. cū ciuiliter. ¶ Quero vtrū i inq̃sitiōe dz iponi ānus et dies et mēsis: et solēnitates q̃ i accātiōe exhiguntur. vide. inquisitio. ℊ. q. a. super. v. quibus. v. vtruz in ciuilibus. in vsi. quero an in inquisitōe. et vide bar. i. l. ij. ℊ. sine publico. ff. de adulter.

a ¶ Uiginti. q̃ro nūquid iste termiꝰ vigiti dieruz q̃ dat accāto ad rñdendū pōt abreuiari: finaliter dy. in. c. indultū. de re. iur. li. vj. dicit: ꝙ vbicūq̃ dat dilatio cū misterio iudicis: ibi pt iudex causa cognita minuere vel augere dilatiōez: ſz vbi dat a iure sine misterio hois: vt iudicis. ibi iudex nō pōt minuere. bar. tractat hāc materiā i. l. ij. ff. de re. iudi. Sz tu dicas ꝙ aut dilatio req̃rit causē cognitiōez: tūc pt iudex causa ognita augere vl minuere: nisi lex vltra pceat expsso phibēdo. vt i l. iiij. ℊ. si q̃s cōdēnatus. ff. de re iudi. et i. l. ij. ff. de iure delibe. aut dat sine cause ognitōe: tūc nō spectat ad iudicē: et nō pōt eā modificare vel ampliare. vt. C. o appell. autē. hodie. et ex o excep. c. pia. li. vj. o q̃b9 p bal. i autē. offerat. C. de lit. ot. colū. pe. Sz ōriū tenet bar. ff. de re iudi. l. ij. et vide sali. C. de dilati. l. i. vide cōfessio. ℊ. q. e. sr v. ex iudiciū. v. si q̃s est. Et iudex. ℊ. q. d. sr. v. p bata. i fi.

b ¶ Respōdēdū. aliq̃s reꝰ apparet i iudicio respōsurꝰ ad accātionē: et audita accātiōe: rñdet et negat se nō eē culpabilē: an recte respōdeat. dicas ꝙ nō: q̃ reꝰ dz respōdere de fcō vtrū fecit vl nō fecit id: sup quo accāt. nā illo vtrū sit culpabil vel nō spectat ad iudicē. bar. i. l. accusatoꝝ. ℊ. accātio. i fi. ff. ad se. osul. tur. et facit p hoc ex de purga. ca. c. fi. ocordat q̃ scripsi. litis cōtestatio. 1. q. a. sr. v. nō debere. v. nec postulatio. i vsi. q̃ro. viij. vtrū per.

c ¶ Defendat. Sz ps pśes bñ pt accāre seu rñdere p procuratorē. fo. l. li. i. ti. x. l. vij. vide procuratoz. ℊ q. a. sr. v. admittit. v. q̃ro an salti. i pū. Et i causis nō capitalibꝰ idistincte admittit procuratoz. h. i. c. tue. de pcu. di. i. vide o hoc i pdcō. v. q̃ro an salti. i vsi. q̃ro an q̃ dcā. Et etiā ibi i dcā. ℊ. q. a. p totū. vide qñ. et i q̃b9 crimib9 pt vl nō it ueni

© Biblioteca Nacional de España

re ꝓcurator. Et vide que ſcripſi. vniuſitas. v. an ſindic⁹.

d ¶ Tutor. ⁊ cor. ordi. cur. li. iſ. ti. iij. l. iſ. Et vide q̄ ſcripſi. ſ. 4. q. a. ſup. v. impubes.

e ¶ Accūtio. vide circa materiā iſtius. l. ꝓti. azo. i ſuā .C. vbi d cri. agi oz.

¶ Et que ſit pena ei⁹ q̄ a liū accūt ſeu vocat i veti to examine. vide. citatio 4. q. a. ſſ. v cōparere. v. pe. et fi.

f ¶ Nō alibi. Sed ex regis curiaz occi ſōes aut vul nerans regis miſſū vl̄ ei⁹ ꝓuicio occu patū ꝓt i re gis curia ac cāri. vt ordi cur. li. ij. ti. iſ l. x. Et accā t⁹ oz tūc cita ri tribus edi ctis ſcōz for mā traditaz. fo. l. li. ij. ti. iij. l. 4. et i q̄ libz citatiōe debz ſpecta ri vltra p no uē dies curie et tres d ꝓcō nio. vt dcā. l x. vide ꝑmū decretū. 6. q .e. ſup. v. in nocētia. v. ſz ſi maleficiuz

cioſe accuſat imo credit cl̄pabilē fore delatū. Et hoc ſcō citet accuſatū: ⁊ det ei accatōis trāſūptū cuz t̄mīo vigiti⁹ die ad rn̄dēdū⁵. 7. ꝓ. ti. i. l. xiiij.

b ¶ Et nō fiet accātō ꝓ ꝓcuratorē. nec accāt⁹ ſe de fēdat⁹ ꝓ ꝓcuratorē. Tu tor⁴ tn̄ ob iiuriā pupilli: aut ſuoz cōſāguineoz ꝓ q̄b⁹ ſi eſſet maior poſſet accāre: accuſz ꝓ ꝓcurato rē: nec pūiť ſi nō ꝓbet: niſi eū malicioſe accāſſe ꝓbet⁷. 7. ꝓ. ti. i. l. vj.

¶ Et non fiat accātio p⁹ morte accāti: niſi i caſib⁹ quos dixi. ſ. e. 5. q. a. b.

a ¶ Septio q̄ro vbi fiet ac cātio. dic q⁹ d q̄s delīq̄t ibi tn̄r accātiōi rn̄dere et nō alibi⁶ niſi alibi accāt⁹ ſic exceptōe rn̄deat. aut i loco domicilij: vl̄ vbi maiore ptē bonoruz hēt accuſet⁷. aut ſi vadit de

¶ Et cū dicit⁷ q⁹ delictū alibi cōmiſſuz nō ꝑt hic pu niri ē vez. ſz pena delicti cōmiſſi bn̄ pōt hic grauari: nā furta alibi omiſſa caleficiūt furtū factū hic: vt a crius puniat⁷. bar. i. l. ſi cui. 5. fi. i fi. ff. de accuſa. Si alibi accuſatus ſit ibi condemnatus vtruz debet re

loco i locū fugiēs latitā do tūc eni ꝑt vbi repit⁷ accāri⁸. ⁊ ſi ꝓtra eū ꝓbe tur: vl̄ ſit cōfeſſus puniri 7. ꝓ. ti. i. l. xv.

¶ Vbi fit accātio ſupecti tutoris. tutor. 7. q. i.

¶ Vbi fit accātio adulte rij. adulteriū. 5. q. a.

¶ Vbi fit accātio i ceſt⁹. vide. iceſtus. 4. q. a:

¶ Vbi fit accuſatō furti. furtū. 4. q. a.

¶ Vbi fit accuſatio here ſis. hereticus. 5. q. a.

¶ Vbi fit accātio blaſfe mie. blaſſemia. 2. q. a.

a ¶ Octauo q̄ro q̄l̄r oz ac cuſat⁹ rn̄dere. certe tene tur. i t̄mīo ei ad rn̄dēdū ꝑfixo cōteſtari: niſi hēat aliq̄s ꝓtra iudicē: vl̄ accā torē exceptiōes⁵. Et fctā rn̄ſiōe faciat euz iudex ꝑ milites aut alios cuſtodi ri: aut i captōe mōdata ſcōm ꝓſone ſtatū poni⁸

mitti exequen dus ad locū deli cti. vide captio i. q. a. ſup. v. re mittere. v. q̄daz peruſin⁹.

g ¶ Accuſari. vt. C. vbi d cri. agi opz. l. i. Et vide q̄ ſcripſi vniuſi tas. v. Suſcitās populuz.

h ¶ Exceptōes. ſi excipit q⁹ ali⁹ ē ꝓximior cōſan guineus quā ac cuſator iuꝺex no tificet illi ꝓxi mioꝛi qui accā re volēte ꝑferť. ſed ſi ꝓximior eſt abſens a pa tria per annuz: aut talť q̄ nō ꝑt accāre admittit⁷ ſequēs ꝓximior fo. l. e. ti. l. fi. Et homicidiū. 3. q a. vi. d. ordi. cur li. iij. ti. vj. l. iſ. Et. rieptū. 4. q d. Et fo. iudi. li. vj. ti. v. l. xv.

¶ Si qui potio res ſunt ad ac cuſandum accu ſare negligant: an ſequentes ad mittāť. glo. i le ge. vꝛor et ſena

Et actor. 5. q. b. ſup. v. reuocādi. Quidā furtū fe cit bononie deide cū re furtiua inuēt⁹ ē papie et ibi cōfeſſus ē maleficiū: vtrū iudex papie poſſit euz punire. bar. dicit q⁹ ſic in. l. ſi dominiū. ff. de fur. et hoc dicas verū ſi inueniť cū re ſubtracta. ſz ſi rē vēdidiſſz alibi et p̄ciū ꝺꝛiſſz papie nō poſſet ibi puniri: q⁹ p̄ciū ē ſuū factū: et rei ſue nemo fa cit furtū. bal. in. l. cōfeſſos. colū. xij. C. de confe. ¶ Itē q̄daz exiſtēs bononie māḋauit cuiḋā vt in terficeret quēḋā i ciuitate florēcie cū iſte māḋās teneať ex delicto et delictū ē omiſſuz florēcie ibi oz accāri et pūiri. bar. l. ſi vt ꝓponiť. ff. ꝺ fiḋiu.

tus. C. qui accuſa. non poſ. dicit q⁹ ſic. Tunc quero vſq̄ ad quot tempus moꝛam poſſit purgare. dic q⁹ vſq̄ ad litem conteſtatam: ſed ſecus in ignoꝛante q⁹ nō pōt dici moꝛaz cōmittere. vt. ff. eoḋē. l. tercio. 5. is cuius. ideo poſt ſententiam admittitur: vt ibi. de quibus per Salicetum in dicta lege. vꝛor et ſenatus. colū. fi.

i ¶ Poni. vide. fo. iuꝺ. li. vj. ti. iiij. l. iſ. ¶ Re⁹ p̄ſētat⁹ oz cuſtodiri vna cū accānte vſq̄ ad cognitōez cauſe. vt. l. nullus. C. de exhi. vel. tranſmi. re. et eſt ratio vt iuſta pena puniatur alter: vt reus ſe probatuz crimē fuerit: al̄ accātor pena talionis ad quā ſe obligauit.

© Biblioteca Nacional de España

Quero. an liq̃dato ẽmie accãtor possit licite relaxa
ri. dicaſ q̃ sic: nec obstat appellatõ iĩ posita vl̃ iter
ponẽda a reo ĩ q̃ possit obtinẽ qr dato qõ obtineat
accãt⁹ nõ pũire
tur accãtor tali⁊
onis pena: qr p
bauit qõ itẽdit
de q̃b⁹ p sali. in
dcã. l. null⁹.

a ¶ fidiussoribꝰ vide. fideiussor. 7. q. k. et captõ 5. q. d. et q̃ ibi scripsi. et i. 3. q. sup. a. b.

b ¶ Remouetur. an idẽ ĩ plato ac
cãto vl̃ denũcia
to ꝺ lapidatio
ne h. i. c. plator
de accusa.

c ¶ Accãre. denũ
ciãs q̃ i ꝑmio ſi
bi a iudice ꝓfixo
nõ accãuit: vel
accãtõez nõ ꝓſe
cut⁹ fuit: an po
stea accãs au⁊
dier. viꝺ. l. si ea
¶. q̃ accu. nõ. p
et ex de accusa.
c. licz. 7. glo. i. ꝺ
quo vide etiam
plene p. bar. l. ti
cia. ff. ꝺ accusa.
¶ Et q̃ sũt par
tes iudicis p⁹ q̃
accãtor nõ vẽit
ad accãnduz ad
tp⁹ statutũ. viꝺ
tur dicẽduz q̃ ꝺ
cã nõ ẽ liq̃da q̃
in ptãte iudicis
sit de crimie co⁊
gnoscere: et ad
diffinitiuã sñiaz
ꝓceꝺre: vl̃ accu
santẽ absoluere
ab obseruatiõe
iudicij et pnũciare accãtorẽ ãpli⁹ audiẽdũ nõ eẽ nisi
ſſſit de tpe. ĩ. qõ possit accãri de nouo. sali. i dctã. l.
si ea. colũ. ij. ¶. q̃ accu. nõ pos⁊ Sz si cã tpe desistẽtie
erat liq̃da: et tũc ad cõdẽnatõez ꝺ reũ pt ꝓcedi cita⁊
to tũ legitime accãtore. vt p eũ. l. si accãtoribus. ¶.
de accusa. colũ. pe. vide. ĩ. e. sſ. ꝺ. abolitõez. ꝺ. et licz.

b ¶ Quicq̃. Si statuto cauet: vt desistẽs ab accãtione
soluat decẽ: et q̃dã aliquẽ accãuit de plib⁹ crimib⁹
vno libello et desistit: an p quolibz ex bis crimib⁹
debeat soluere decẽ. dic q̃ ꝺba ista sumũt legalr
p iure accãndi: 7 fm plalitatẽ ꝺlictoꝝ a q̃b⁹ iste
desistit plificat pena: ñ iste ꝓbz q̃ cõis vsus lo⁊
quẽdi ẽ: seu
erat tpe quo
cõdebat sta
tutũ qõ ipe
libell⁹ accã⁊
tori⁹ diceba
tur seu nũcu
pabat accã
tio: qr tunc
ad cõez vsuz
loquẽdi viꝺ
ret statuẽtes
se retulisse.
bar. l. libllo
rũ. ¶. sz si ali
ud. ff. ꝺ. accẽ.
7 ꝺ hoc p sa
li. i. l. si quis
hõicidij. col
v. ¶. ꝺ accu.

e ¶ Abolitio nẽ. vide q̃ sẽ
psi. abolitio gl.
et fo. iuꝺ. li
vij. ti. x. l. i.
¶ Jtẽ i q̃b⁹ crimib⁹. 7. ĩ
q̃ntũ tẽp⁹ li
ceat accãto⁊
ri ꝺsistere. et
an req̃rat au
ctas iudicis
ad hoc. viꝺ.
c. i. ꝺ coll. ꝺ
te. i glo. iiij.
et. 2. q. iij. p
uaricator. in
glo. sup. ꝺ. i
oib⁹ 7 ordi.
cur. li. iiij. ti.
i. l. iiij. ¶ Et
sz ab accãtõ
ne ꝺsistat ac
cãtor: ¶ichi
lomi⁹ iudex
ex offõ suo i
q̃rz de crimie ꝺ reũ ifamatũ. ho. et io. an. i. c. cri⊼
mia ꝺ collu. ꝺte. Jdẽ in q̃rz i denũciatõe. ho. 7 io.
an. c. i. e. ti. Et hoc itelligas nõ tãtũ i publicis: sz
etiã i ꝑuatis delictis. vt nõ. p io. fa. i isti. ꝺ. pu. iu⊼
di. i pri. et p eũ. i isti. de uur. i glo. sſ rubca. 7 viꝺ
h. i. c. ex pte. de trãsacti. 2. di. i. fi. Et vide. ¶. 4. q
a. sſ. ꝺ. prez. ꝺ. vnico. i ꝺsi. i. et fi. et i hac. q. ix. sſ
ꝺ. accãre. ꝺ. et q̃ sũt. et. ĩ. 10. q. ꝺ. sſ. ꝺ. mãifestꝰ.
et. 11. q. a. sſ. ꝺ. tñsigere. ꝺ. Jtẽ an desistere.

© Biblioteca Nacional de España

sie asensu accãti. ⁊ si desistat supplicij similitudie punit: nisi sit de psonis (quas vide. ĩ. 10. q. a.) q̃ nõ paciũt supplicij similitudiez. 7. p. ti. i. l. xvij. xix. vide. infamia. 3. q. 9

a ¶ Decio q̃ro. q̃lr̃ iudex 9z sr̃ accãtõe sentẽciare[a] vel pcedẽ. scias q̃ psõa hũana nobilior est cetis reb9 mũdanis. ⁊ ideo p uideat iudex q̃ i crimia lib9 (. s. ex q̃b9 mors aut corpal' pena seq̃ pt.) p/batões sint: vt lux clare. Et si tales nõ sint: ⁊ accã t9 ẽ bone fame absoluat eũ. si aũt ẽ male fame et sũt ptra eũ psũptões tor q̃at[b] eũ. Et si nec p pfessi onẽ aut pbatõez repit culpabil': absoluat: ⁊ si mili pena accãtor[c] afficiatur: nisi suã[d] vel suor[e] a/scẽdẽtiuz vsq; ad pauũ ⁊ descendentiũ vsq; ad pronepotem: ⁊ collate/ralibus vsq; ad fratris: vel sororis nepotem in/clusiue pseq̃t iuriã aut priũr p cõiuge fecerit ac/cãtiõez: isti enĩ lz nõ pro bẽt: nõ puniũt[f]. 7. p. ti. i. l. xxvj. et. s. e. 4. q. circa pri. vid. capl'o. 4. q. a

b ¶ Jtẽ nõ pũit denũciãs regi vel iudici maleficia p mõuz auisatõis si nõ se offert pbatur: nec maliciose: aut maliuole mo/uet: lz maleficiũ nõ p/bet (vide q̃ scripsi sr̃. v. calũnia.) al' sic. Et nõ 9z iudex ob hoc ad inq̃sitõ nẽ[g] moueri si denũciãs ẽ male fame: aut inimicos ibi hñs: vel si maliciose denũciet. al' sic. 7. p. ti. i. l. xxvij.

c ¶ Jtẽ accãtor d falsa moneta nõ pbãs nõ pũit. Idem si testator dixit alĩ quẽ eũ occidisse ⁊ heres etiã extrane9 noiatũ ac/cusz. sz si extrane9 (. s. nõ cõsanguie9 testatoris al' se c9) heres accusz nõ noiatũ ab occiso: ⁊ nõ pbat pũit supplicij similitudine. 7. p. ti. i. l. xx. xxj. vid tallio p totũ. adulteriũ. 6. q. a.

d ¶ Si q̃s corã iudice scien/

a ¶ Sententia re. si plures accãnt vna accãtiõe vl' i q̃sitõe pt ferri sñia cõtra vnuz: saluo pcessu ptra alios. bar. l. de vno. ff. de re iudi.

b ¶ Torq̃at. quis. et quã do accãt9 de crimine põt torq̃ri. vide. tortura. ⁊ q̃ ibi scripsi q̃i p totuz.

c ¶ Accãtor. Et non solũ accãtor: sed etiã submittẽtes: vl' etiã istigãtes accusatorez ici dũt i turpilianũ sic accãtor si in calũnia dephẽdãtur. h. in. c. scripta. di. i. de colu. dete fi. Et vide. azo. ĩ suã. C. ad se. cõsul. turpi. et ibi per eũ vide. qñ. et i q̃b9 psonis locũ hẽat senat9 cõsultũ turpilianũ. et q̃ sit ei9 pena. et vid q̃ scripsi. calũnia.

b ¶ Suam. vide casum in quo vir punitur si non probet: licet suaz prosequatur iniuriã. adulteriũ 6. q. a. et q̃ ibi scripsi sr̃. v. diuortij. et. v. q̃ro an marit9 ĩ vsi. q̃rd an hodie. et vid q̃ scripsi. calũ.

c ¶ Suorũ. vide de hoc. 2. q. iij. calũniator. et. 2. q vij. i suã. 4. q. iiij. ℊ. aliqñ. ¶ Qui dicãt. suorũ iniuriã pseq. rñdet. glo. i. l. si femia. C. ad se. cõsul. tur. qd sui dicũt q̃ p eo testimõiuz dare nõ pñt vt diũcti vsq; ad septimũ gradũ. vt. ff. de. testi. l. iiij. ℊ. lege iulia. et oẽs illi appellatõe suor ot tinent p quibus sine mãdato potest quis experiri. inno. extra de rescrip. c. nulli. Idem sentit et etiaz addit illos p'q̃b9 pñt postulare hij qui sũt de tercio or die nõ postulãtiũ qui enumerantur. ff. de postu. l. i. i. fi. ⁊ io. an. hos oms dicit suos appellari: duob9 detractis q̃ ibi vltio enumerãt videz lz pupillo et furioso. vt per eũ nõt extra de testi. c. de cetero. ⁊ sup spec. ti. de accãtionib9. ℊ. iij. i pri. Quero an marit9 dicat' ỏ nũero suor dicas p sic vt i hẽ l. ptite. et i glo. dicte. l. si femia. et ibi de pdictis p sali. ¶ An i casib9 i q̃b9 muli er admittitur ad accusãduz: vt p suor iniuria excusẽt a pũpta calũnia. et glo. iij. i. l. mater. C. de calũ. dicit q̃ nõ sz solũ qñ p iniuria filij. et ibi per sali. in fi. et pro iniuria mariti. vt in hac. l. ptite.

f ¶ Puniũt. con cor. fo. l. e. ti. l. v Soluz tñ sibi ex pẽsas ⁊ dãna vt ibi. Et vid. C. q̃

g ¶ Inquisitionem. Si maleficiũ fit de nocte. vl' heremo inq̃z iudex fcã de nũciatõe. sz si i villa fuit omissũ: aut alibi: pt pcedẽ ad iq̃sitõez nemie accãnte vl' denũciãte. Sz si sit accãtor vl' denũciator lz dicat maleficiũ in villa omissum se nõ posse pbare nõ pcedet iudex ad inq̃sitõez. fo. l. li. iiij. ti. xx. l. xj. Et circa pdcã vide. ord. cur. li. iij. ti vj. l. viij. ¶ Nõ 9z differri iq̃sitõ eo qd possit sr̃ueni re accãtor. Jtẽ an supueniẽte remedio accãtiõis 9z iudex ab inq̃sitõe cessare. vide. inq̃sitõ. 1. q. a. v. vtrum i ciuilib9. ĩ vsi. nota q̃ nõ. et in vsi. vlterius q̃ro cũ.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Nec debz dari reo copia inq̃sitõis gẽlis. sz si speialis cõtra eũ fiat: dabit sibi copia: vt se defẽdat. fo. l. li. iiij. ti. xx. l. xij. ¶ De quo vide etiã. inquisitio. 7. q. c. et q̃ ibi scripsi sup. v. copiaz.

a ¶ Testimoniũ. vide. testis. u. q. d. et q̃ ibi scripsi sup v. falsi testis. et q̃ de eo: et de p ferẽte falsũ istrumẽtuz etiam ibi scripsi sr. v. iudex. v. piur⁹ testis. in pri.

b ¶ Mãifest⁹. ad hoc cõcor. fo. l. li. 4. ti. xx. l. viij ¶ Et si ob aliquã iustã cãz reicit accãtor põt iudex ex officio pcedere i casu i quo pt sic accãtore pcedere et dãnare. et pt tal re⁹ ab alio accãri. fo. l. li. iiij. ti. xx. l. x. Et i q̃b⁹ casib⁹ pt iudex ex officio suo pcedere et dãnare vide glo. hoc ẽ gẽle. i. c. vt no strũ. vt eccl. bñ et ibi etiã p ho. 7 i spec. ti. de inq̃sitõe. ℣. qñ ãt i pri. Et vide. s. 9. q. a. sup. v. abolitõez. v. et licet. et super. v. accusare. v. et que sunt.

ter voluit vti falso istrumẽto: aut falsuz testimoniũ[a] ptulit coraã eo. aut ẽ mãifest⁹[b] malefactor. vl̃ est tutor et male i tutela vsat: põt iudex ex officio[c] sic accãtore denũciatiõe: aut sine aliq̃ pbatione pũire. Idẽ si malicio se accãuit: q̃ pt eũ vsq̃z ad diẽ sñie sr accãtiõe pũire[d] (nisi sit d illis psonis q̃ sine metu penetaliõis pñt accãre). 7. p. ti. i. l. xxviij.

e ¶ Si aũt ptra testẽ i modũ obiecti pbat crimẽ nõ pt ob hoc euz iudex punire: nec remanz infamat⁹[e]. Idẽ si i mõuz exceptiõis[f] crimẽ pbet cõtra quẽ: nisi mulier d ad ulterio p vixt accãta excid⁹ tã is ꝺ quẽ pbat: q̃ etiã is q̃ in pbatiõe defecit. spec. ti. de cri. i mo. excep. proba. li. iij. pti. ¶ Crimẽ i mõuz exceptõis obiectũ et pbatũ: an pt iudex pũire. dic q̃ si crimẽ qd obiscit cãz otinget de q̃ agit tũc ex eo pt iudex pũire: al sec⁹. Intelligo q̃ istud crimẽ o tigẽt cãz si respicit illd idẽ factuz: de quo pncipl̃r agit: 7 easdẽ psõas vt puta testis. dicit flm i hac cã ꝺ me excipio q̃ ẽ falsꝰ testis. Item pduxisti falsũ istrumẽtũ ꝺ me excipio q̃ istrumẽtũ ẽ falsũ: vl̃ dico q̃ feci ad ultiuz te volẽte: cũ ergo exceptio otigit id d quo agit 7 easdẽ psõas iudex pt pũire: secus si diũsas psõas otigerz: tũc iudex ex vigore eiusdez exceptiõis nõ posz punire: sz ex hoc. i. cognitõe hita põt inq̃rere vuz ex sup i q̃sitõe punire ex nouo processu. de ꝑdictis per bar. l. i. ff. ad. l. iul. de adulter. De quib⁹ etiã vide p glo. et cp. et sali. i. l. vbi. C. ad. l. cor. de. fal. et per io. an. i. c. ij. extra de ordi. cogni. in fi. cõmenti. Et circa predicta dicit inno. in. c. i. extra de excep. qd vbi crimen probatuz non attingit negociuz principale conuictus propria confessiõe: potest extra ordinez puniri: per testes vero nullo modo. sed sali. in dicta. l. vbi. dicit q̃ non credit extra ordinem: sed ordinaria pena quelibet confessuz puniri.

g ¶ Itẽ si accãt⁹ p⁹ lit. pt. ob crimis psciẽtiã se occidit tãis ꝺ quẽ pbat: q̃ etiã is q̃ in pbatiõe defecit. spec. ti. de cri. i mo. excep. proba. li. iij. pti. ¶ Crimẽ i mõuz exceptõis obiectũ et pbatũ: an pt iudex pũire. dic q̃ si crimẽ qd obiscit cãz otingit de q̃ agit tũc ex eo pt iudex pũire: al sec⁹. Intelligo q̃ istud crimẽ otigẽt cãz si respicit illd idẽ factuz: de quo pncipl̃r agit: 7 easdẽ psõas vt puta testis. dicit flm i hac cã ꝺ me excipio q̃ ẽ falsꝰ testis. Item pduxisti falsũ istrumẽtũ ꝺ me excipio q̃ istrumẽtũ ẽ falsũ: vl̃ dico q̃ feci ad ultiuz te volẽte: cũ ergo exceptio otigit id d quo agit 7 easdẽ psõas iudex pt pũire: secus si diũsas psõas otigerz: tũc iudex ex vigore eiusdez exceptiõis nõ posz punire: sz ex hoc. i. cognitõe hita põt inq̃rere vuz ex sup i q̃sitõe punire ex nouo processu. de ꝑdictis per bar. l. i. ff. ad. l. iul. de adulter. De quib⁹ etiã vide p glo. et cp. et sali. i. l. vbi. C. ad. l. cor. de. fal. et per io. an. i. c. ij. extra de ordi. cogni. in fi. cõmenti. Et circa predicta dicit inno. in. c. i. extra de excep. qd vbi crimen probatuz non attingit negociuz principale conuictus propria confessiõe: potest extra ordinez puniri: per testes vero nullo modo. sed sali. in dicta. l. vbi. dicit q̃ non credit extra ordinem: sed ordinaria pena quelibet confessuz puniri.

g ¶ Denuo. Idem si accusator cõmisit crimen obqd debet mori: aut si de iudicis licencia desistit. fo. l. libro quarto. ti. xx. l. xiiij. Et circa hoc de eo qui cõmisit crimen. vide supra quarta questione. a. sup. v. criminis. v. an socius. in vsi. q̃ro tũc quid. Et circa hanc. l. ptite. vide. azo. in suã. C. si re⁹: vel accu. mor. sue.

d ¶ Punire. vide q̃ scripsi. calũnia. v. et pena calũnie.

e ¶ Infamat⁹. vide. l. lutius. ff. de his q̃. no. infa. et. c. cũ dilect⁹. de ordi. cogni. ad fi.

f ¶ Exceptõis. Quẽ efectũ hz crimẽ qd i mõm exceptionis oppõit. et q̃lr in eo pcedat. et q̃liter sit punie b ¶ Mort. vid appellatõ. 10. q. d. sr. v. appellatõe.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Vel alia. In dubio q̃ de causa p̃sumit̃ se occidisse. vide. ff. de bo. e. q̃ an. sen. l. fi. Et vide ō hac materia l. ij. C. q̃ testa. fa: po. et an hoc sit correctū hodie p auct. bona dānator. C. de. bo. dā. vide. cy. i dcā. l. ij. Et vide. a30. i suā. C. de mor. sibi cōsci. ¶ Qñ aliq̃s interficit se ip̃m an possit habere hered̃. refert. aut hoc fecit tedio vite: vl̃ eris alieni pudore: vl̃ p̃p̃r ip̃acientiā doloris: vel p̃p̃t cāz iactātie: vl̃ p̃p̃t rabiem furoris sr̃ ueniētis: aut frenesis: vel īcaute se p̃iecit i flumie: et tūc hēt hered̃. aut iterfecit se ipsuz despatōe crimis ppetrati. et tūc aut erat crimē lese maiestatis vel hereſis: de quo post mortez mēoria dānat̃. et tal̃ nō hēt hered̃. aut ē tale crimē q̃ extiguit̃ morte: tūc aut ex eo nō imminebat bonoz cōfiscatio: ethēt heredez: vbi gr̃a erat fur manifest⁹ q̃ furca suspēdit̃: sed bona nō ofiscāt̃: q2 ē crimē extraordiariū ⁊ p̃uatū. aut est tale crimē ex quo iminet ofiscatio: tūc aut mortē sibi cōsciuit añq̃z eēt dep̃hēsus i crimie vl̃ accāt⁹: aut post: si añ nō p̃dit bona et hēt heredez: si vo post nō hēt hered̃: ⁊ ē rō diuersitatis: q2 nō dep̃hēsus nec ouict⁹ nō ē iculpat⁹ de crimie: ⁊ iō nō vr̃ ofess⁹: si aūt erat dep̃hēsus vel accāt⁹: tūc videt̃ ofessus. et ip̃e q̃si sui ip̃i⁹ iudex se vr̃ odēnasse. et istud ē verū: nisi heres vellit p̃bare inocētiā: vl̃ id q̃ p̃ inocētia reputat̃: vt est q̃libz alia iusta defensio: vt p̃scriptiōis: vel q̃ ad suā defensiōez: vel similia. nā q̃ iustā defensiōez hēt inocenti par est. de p̃dictis p bal. i. l. si is qui. C. qui testa. fa. po. colū. j.

b ¶ peruenit. Cōtra. fo. l. li. iij. ti. xx. l. quiē quier. vbi dicit̃ q̃ p̃t agi ō heredes: lz nō fuerit lis incepta cū defuncto: sz itellige dcāz. l. qñ calūnia non descēdit ex delicto vel q̃si. vt nō. i. l. vna. C. ex delic. defunc. i. glo. magn̄. ō. si aūt ex ōctu. vel si ex delicto dic q̄ agebat̃ ad rei p̃secutiōez: et hic ad penam. et isto vltio mō itelligit̃. l. x. li. iiij. ti. xiij. e. fo. et. fo. in di. li. vij. ti. ij. l. xix. Et qñ transit istantia cause ad heredes: ⁊ cōtra heredes. vide iniuria. §. q. n. et que ibi scripsi. et vide. ord. cur. li. i. ti. i. l. fi. et li. iij. ti. iij. l. i.

vdat: ⁊ maleficiū erat tale quo p̃bato vita et bōis p̃uaret̃: tūc hz rex eius bona. Idē si ē tale crimē de quo p⁹ mortē potat accāri. Si aūt maleficiuz nō erat tale: vl̃ alia⁹ ō cāse occidat: bona debēt̃ ei⁹ heredib⁹. 7. p. ti. i. l. xxiiij. desperatio. 3. q. a.

b ¶ Si vo lit̃. p̃t. sr̃ maleficio vbi agit̃ ad pecūiaz moriat̃ actor: vel reus: ābo: tñsit īstātia ad heredes: ⁊ cōtra heredes. Sz mortuo reo āte. lit̃. p̃t. nō tenēt̃ heredes ei⁹ nisi i q̃ntū ad ofūctuz puenit. c ¶ Et idē si moriat̃ actor: q2 pene añq̃z i iudiciū petāt̃ nō trāseūt ad heredes. 7. p. ti. i. l. xxv. vide. pena. §. q. ī. fi.

a ¶ Indecio q̃ro. an p̃t sr̃ accātiōe trāsigi. dic q̄ p̃t accāt⁹ añ sniaz de crimie mortis aut mēb mutilatōis tñsigere: c q2 licituz ē vnicuiq̃z p̃p̃ū sāguiez redimere ⁊ p hoc liberat̃ a pēa corpali. nisi sit adulteriū: lz possit vir absq̃z pecūia pcere. In ceteris aūt crimib⁹ (. s. i q̃b⁹ nō ē pena mortis: vl̃ mēbri mutilatōis: sz solū ō p̃ro tatio vl̃ pecunie emēdatio) trāsigēs hēt̃ p̃ offesso (vide. ifamia. 3. q. d) et punitur de maleficio: nisi sit ō falsitate d accāt⁹ (. s. trāsigēs) q̃ nō dānatur nisi al̃ probet̃. Sz si accāt⁹ sic trāsigēs p̃bz se

c ¶ Trāsigere. vide. l. transigere. C. de transac. et ibi. cy. et q̄ nō j. l. ij. e. ti. Sz vide q̃ scripsi. j. e. sup. ō. desistit. ¶ Itē i q̃b⁹ hēt locū trāsactio. et i q̃b⁹ nō. vide q̃ scripsi sup. ō. trāsactio. ¶ An i p̃uatis crimini b⁹ p̃t trāsigi. vt i furto. vide. j. e sr̃. ō. desistit. et glo. i. l. transigere. C. de trāsac. dicit q̄ aut agebat̃ de crimine crimialiter: aut ciuiliter. primo casu non valz remissio: q2 nunq̃z de aliquo crimine crimialiter itētato q̃ntū ad plenā liberatiōez a pena fiscali p̃t fieri trāsactio vl̃ pactū. scdo casu valz remissio de quo p bal. i dcā. l. trāsigere. ¶ Itē nō q̄ de crimie capitali lz trāsigere i p̃iudiciū trāsigētis: vt sup illo p̃cessu nō p̃cedat̃: et reus nō īcidat i turpilianū nō i p̃iudiciū aliorū q̃ p̃nt accusare. bar. l. diu⁹. i p̃n. ff. ad se. cōsul. siley. de quo etiā p bal. et glo. i. l. si q̃s homicidij. C. de accusa. ¶ Itē an desistere: vl̃ renūciare p̃cessui iā īchoato impediat iudicez p̃seq̃ crimē sup eodez p̃cessu. dicas aut ē crimē sup quo licz trāsigere tūc impedit iudicē p̃seq̃ crimē sup eo p̃cessu. si vero nō licz trāsigere: tunc iudex sup eodez p̃cessu p̃t crimē p̃seq̃. bar. l. si marit⁹. ij. §. si negauerit. ff. ad. l. iul̃. de adulteriis. ¶ pone pena sanguinis p statutū redacta est in pecuniariā: q̃rit̃ nunquid potest pascisci. dicas q̄ sic: quia attenditur ibi pena statuti: non iuris cōis. bal. in. l. transigere. C. de trāsacti.

b ¶ Falsitate. q̃ro. cum dr̃ q̄ de crimie falsi p̃t trāsigi

© Biblioteca Nacional de España

q̃o ꝺ mãꝺãte fieri falſũ: an ſit iꝺez. ꝺicas q̃ ſic. bal. l. trãſigere. C. ꝺe tranſacti—

a ¶ Deſiſtit. ſEt ſi erat pena pecuniaria regi applicanꝺa et ſine iuꝺicis licencia trãſigit nihil valet ⁊ ſoluet regi penam ꝺuppli. fo. k. li. ſ. ti. vij. l v. ſet vide. e. fo. li. iiij. ti. iiij. l. 9. vbi ꝺata q̃rela ꝺe vulnere nõ pꝺit officialꝑ penã ſibi ꝺebitã: lz fiat ꝓpoſitõ iter ptes. ſEt ſi erat fur paſciſcẽs cũ eo ſoluit regi ſeptenas. fo. k. li. iiij. ti. xiij. l. pe. et vide. fo. iuꝺ. li. vij. ti. iiij. l. i. ¶ Vide. ſ. e. ſſ. ꝺ. tranſigere. ꝺ. an ſ priuatis.

Adalilis vide que ſcripſi.

¶ Adiectio An adiectio viciet õctũ. vide. e. vex. et. c. ſi cõꝺitiões. ꝺe cõꝺi. apposi. et ibi p b. ꝺi. iij.

Aditio. Qualiter b acquiritur: vel adeat hereditas quis poſſit eaz aꝺire. et quanꝺo. et qualiter. azo. in ſumma.

iſontẽ: et feciſſe aꝺ reꝺiméꝺã vexatiõez nõ hẽt̃ ꝑ ꝓfeſſo. ĩmo ei petẽti. ĩfra annũ reſtituet accã/tor qꝺ recepit q̃ꝺruplica a tũ: poſtea ꝺo ſipl'r. ¶ Et lz reꝰ poſſit trãſigere ac/cãtor pũit̃ ꝑ mõuz quẽ ꝺixi. ſ. e. 9. q. a. qꝛ ꝺeſiſtit̃. 7. p. ti. i. l. xij.

Adalilis. primo que ro qꝺ é offm̃ aꝺaliſ ſcire ꝺz aꝺalilis vbi exercitꝰ p̃t manere bñ: aq̃: lignis: ⁊ herbis exuberan ꝺo. Et eũ per tuta paſſagia ꝺirigat. Atqz loca excubiarũ: ⁊ exploratiões nõ ignoret ⁊ ſemitas patrie aꝺ p̃ꝺas citiꝰ ſaluanꝺas: ⁊ victualia q̃ ꝺebẽt portari: ⁊ pro q̃nto tpe. Sit etiã ꝺbis fcis auꝺax et magnꝰ aꝺ ſemetipm ⁊ ſequẽtes ĩ aꝺũſis roboráꝺos. Habeatqz aꝺ faciẽꝺũ p̃ꝺcã bonũ intelle a ctũ. Sitqz fiꝺel' ne ꝓꝺiti one q̃ ꝺirigit ĩ ruinã mittat. 2. p. ti. xij. l. i. exercitus. i. q. b.

¶ Jtẽ tales ꝺeꝺites ſecuz ꝺucat q̃: terre: aeri: et caloꝛi ſe ꝓformẽt: ſtrenuos ꝺeꝺibꝰ leues: ⁊ ĩ mẽbꝛo rũ ꝺiſpoſitõe bñ factos: cũ láceis: tellis: gladijſ. ⁊ aliquos cũ baliſtis. 2. p. ti. xij. l. vij.

¶ Jteꝫ habeat aliuꝺ offm̃ vt viꝺebis. almocatenus. 2. q. a.

a ¶ Scꝺo q̃ro quis p̃ot euz creare. ꝺic q̃ rex vl' ĩpatoꝛ. ſi aũt alius fecerit eũ: vel ipẽmet recepit hãc ptãtẽ p ſe: moꝛietur faciés ⁊ recipiés. et ſi repiri neq̃/ant p̃ꝺent bona. 2. p. ti. xxij. l. ij. vi/ꝺe. almocatenꝰ. 2. q. a.

a ¶ Tercio q̃ro q̃lr̃ creat̃. ſciẽꝺuz é q̃ cũ q̃s ĩ aꝺaliléẽ eligẽꝺꝰ ꝺebẽt aꝺeẽ ꝺuoꝺeci aꝺaliles. ⁊ ſi tot nõ repiũt̃ alij guerre expti ꝺefficiẽtiũ nũex̃ ſupplẽtes: et iurãtes ꝺeponãt eũ q̃ octã ſũt. ſ. i. q. habere. ¶ Deiꝺe rex ꝺet ei veſtẽ: equũ: ⁊ arma. et mãꝺet ꝓceri militũ q̃ cĩgat ei enſẽ ſie alapa. ⁊ poſitis peꝺibꝰ ſr̃ ſcutũ euerſũ eũ creãs euagiet ei enſez: et ponat ĩ eiꝰ manu ꝺemũ ꝑ octõs ꝺuoꝺeci ĩ ſcuto eleuetur. atqz reuerſꝰ ꝓtra oꝛiẽtez ſignãs cũ enſe ꝑ mõuz crucis ꝺiuiꝺz inicos fiꝺei et regis ĩ noĩe ꝺei. et iꝺez faciat aꝺ alias tres mũꝺi ptes ꝓũſus. quo fcõ ponat enſẽ ĩ vagĩa: et creãs põat ei vexilũ ĩ manu ꝓceꝺens ei q̃ ſit aꝺaliſ. Et ex tũc põt equũ et arma et vexilũ portare: et exercitũ ꝺirigere: et aꝺ militũ mẽſaz ſeꝺere. Et eiꝰ ĩiuria ſic̃ militis é vlciſcẽꝺa. 2. p. ti. xij. l. ij. iij. vexilũ. 3. q. a.

a ¶ Quarto q̃ro q̃ é eiꝰ ptãs. certe oẽs tenẽt̃ ei obeꝺire ĩ his que ptinẽt aꝺ eiꝰ offm̃: aꝰ regis arbitrio ꝑ mõ cõmiſſi ſunt punienꝺi. 2. p. ti. xij. l. i.

¶ Jteꝫ iuꝺicat ꝺe p̃ꝺa: ⁊ ꝺiuiꝺit eã. e. ti. l. iiij.

¶ Jtẽ habꝫ alia que ꝺixi. ſ. e. q. iij. in fi. almocatenꝰ. 2. q. a.

¶ Aꝺam vide. matrimoniũ. 3. q. a.

¶ Aꝺiutoꝛiũ vide. homicꝺiũ. 5. q. f. ⁊ 4. b. ⁊ auxiliũ ⁊ ſucurrere.

¶ Aꝺiectus vide. ſolutio. 4. q. a.

¶ Aꝺiectio. vide: vẽꝺitio. 6. q. c. et vectigal. 2. q. a.

Aditio. primo quero quis poteſt hereꝺitatem aꝺire.

© Biblioteca Nacional de España

C. de iure deli. ff. sup ē vt videam⁹. ¶Quo erāt ffres a pfe heredes ístituti vn⁹ ipoz altero sciēte et pasciēte i solidū possedit oia bona pfna ꝛ fructꝰ possedit lōgo tpe puta decē vl vigiti ānis: alter vlt adire hereditatē pfnaz: qrit nūqd possit et videtur qꝺ nō: qz nōdū p lapsū lōgi tpis: sz etiaz p lapsuz āni vī iducta tacita repudiatio. vt. ff. ad carbo. l. si i/ pubes. ff. fi. sz tu dicas qꝺ nō vī repu/diare: cū sciētia et patientia istiꝰ fris sit quodā si/lētiū ab oīm actu repudiatōis abstractū. Quero. qd si tacuit spacio trigita ānoz nūqd ē excluꝰ a iure imiscēdi vl adeūdi hīditatē vide. hereditas. 12. q. a. et glo. in. l. licet. C. de iure deli. determiat qꝺ sic: et ita cōiter tenēt doctoꝛes qꝺ post trigita annos hereditas delata non pōt adiri. Quero. delata est hereditas matris filie ex testamēto. mō filia nō adiuit ifra trigita annos ex testamēto: vult adire ifra alios trigita annos ab iteſtato: qrit vtrū possit. dicas qꝺ sic: qz causa testati deficiēte denuo incipit nasci cā iteſtati ergo ei nō ē pscriptū. et ex hoc ifero qꝺ si filio cui hīditas mris ē delata ē elapsꝰ ānꝰ deliberādi quē hēbat vt filiꝰ qꝺ ad huc possit trāsmittere scōm ānuz deliberādi: vt legittimꝰ. et idē i emācipato qz pꝰ pmū ānuz ītra scōuz moriēs trāsmittit ius deliberādi ēi agnatꝰ. de pdictis p bal. i dcā. l. licz C. de iure ōli. Et vide ad pdcā ō pscriptōe q scripsi. pscriptio. 3. q. a. ff. v. furtiua. v. itē nō pscribit. ¶Quid si dicit heres adeo nō adeo hereditatē. vl dicit: volo nolo hereditatē. iste vtiq; ōrietate i eadē oratiōe vboz: nunqd igī stabimꝰ vbo pmo an postremo: vl neutri ppī icōstāciā loqntis. ¶Solutio i rebꝰ ipfectis vltio vbo stādū ē qm i ipo stat forma: qz forma ē vltia pfectio substātial cuiuslibz rei. vt. C. de isti. ꝛ substitu. l. pe. sz i rebꝰ pfectis et iā sopitis stamꝰ forme pmitꝰ date: qz data forma substātiali ipossibile ē sibi contingere aliā eq substātialē. vt. l. pfecta. ff. de do. q sb. mo. de quo p bal. i. l. qdā eulogio. colū. ij. C. o iure deli. ¶Vide q scripsi. fideiussoz. 3. q. c. sup o. renūci et. o. mulieri se pro.

a ¶Adire. hereditatē delatā filio familias si filius non vult adire: pōt adire pī: et ecōtra. si pī nō vlt filiꝰ videt velle et idē i alijs lucris ex aduētitia causa flictis: vt melioz sit conditio acceptātis sine alteriꝰ piudicio. casꝰ ē i. l. cū nō solum. C. de bo. que liber. ¶Et an hereditas ōlata monacho pōt adiri p abbatē sine fcō monachi. vide religiosꝰ. 2. q. a. ffr. o. nō habere o. an hereditas.

dic qꝺ seruus īstitutꝰ nō pōt sine iussu dñi adire. Nec filius familias hereditatē pfecticiaz q ē pri qrenda(vt si testatoz instituit filiū familias heredē sb fidei ꝓmisso qꝺ pri hereditatē restituat vl alit ei qrat h dicet) here/ditas ppbitia quaz filiꝰ familias nō pōt sie iussu pris adire)sz aduēticiaz cuiꝰ ppetas ē eiꝰ et vsu fructꝰ pris pōt sine iussu pris adire[a]. nec pōt filiꝰ facere qꝺ pī ꝑoat vsu fructū. nec pī qꝺ filius ꝑoat ppetatē. Itē fatuus: aut mioz septēio[b] p se nō pōt adire: sz adibit eiꝰ admīstratoz. ꝛ si talī īfās ē sub patria ptāte adibit pat: etiā si īfans pmoriet. Itē pupillꝰ nō pōt adire sie pris aut tutoris auctate aut iudicis: si tutoꝛē non hēt. Pubes aūt mioz vigiti ꝛ quīqz ānis curatorē nō hns pōt adire. sz si fuerit lesꝰ: restituet i integrū. 6. p. ti. 6. l. xiij. heres. 3. q. a.

b ¶Itē dubitās[c] testatoꝛez moꝛtuū esse: vl an potuit condere testamētū nō pōt adire eiꝰ hereditatē

b ¶Septenio. qz/ro nunqd īfans cū auctōte tutoris pōt hereditatē adire. dicas qꝺ sic: qz etiā tutoꝛ p se solꝰ hoc pōt. Quero si hereditas est lucrosa nūqd valet aditio solius pupilli. dicas qꝺ nō: qz deest solēnitas licz extrinseca. vt. ff. de publici. l. qcūqz. ¶ fi. Quero. nūqd pupillus possit hereditatē adire cū auctoꝛitate curatoꝛis. dic qꝺ nō. vt. ff. de appell. l. cū i vna. ¶. fi. officiū eni tal curatoꝛis nō se extendit ad hoc: qz extraoꝛdiarie dat ꝛ nō nisi ex causa. ff. de. tu. et. cura. da. ab hijs. l. curatoꝛē ipuberi. sz secus in curatoꝛe adulti: qz ex oꝛdie datur. et ideo eius officium tamqz oꝛdinariū et regulare ē potēti qz extraoꝛdinariū et irregulare. vt. C. de adminis. tu. l. cū qdā. Quero. quid i curatoꝛe ꝓdigi. respōdeo qꝺ ꝓdigus equiperat adulto curatoꝛē habēti: quāqz eni ꝓdigus sit tñ est doli capax: et magis est similis adulto qz pupillo. Quero. quid i curatoꝛe furiosi q cū maxia solēnitate dat. et ideo plurimū auctoꝛitatē habere videt. respōdeo qꝺ hereditas furioso delata pōt p curatoꝛē agnosci tñ furiosꝰ ad sanā mentē pueniēs poterit eā retinere vel respuere ꝓut volet: sz si i furore decesserit ad heredes furiosi nō trāsit hereditas extraneoꝛū: sz legata et fideicomissa acqruntꝰ furioso et trāsmittūtur i eiꝰ heredes ab ipso. de pdictis p bal. in. l. potuit. colūp. ¶. et. ij. C. de iure deli.

c ¶Dubitās. Sup bonis eiꝰ de cuiꝰ vita dubitat nō pōt otrahi: trāsigi: vl iudicare; nec eiꝰ hereditas adi

© Biblioteca Nacional de España

ci. Et factū tpe nō cōgruo nō phibet reiterari tpe legitimo. casꝰ ē in. l. nec nos. C. de postilli. reuer. Querit ibi glo. q̄d si i casu huiꝰ legis. rē aliq̄s hereditatis vēdidit postea certꝰ de morte hereditatē iterato adiuit. an rē venditā vēdicare possit. et arguit glo. q̄ sic et hec ps nō est vera: qr confirmat vēdicio: et quē de euictiōe tenet actio eum dē agētē repellit exceptio. Quero q̄d in casu iudicati q̄d si contra filiū agentē vt pris heredez fuit iudicatū q̄si heres nō sit: qr de eiꝰ morte nō sit certus an postea cognito q̄ sit mortuꝰ si iterato agat vt heres possit repelli exceptione rei iudicate. et glo. ibi dicit q̄ nō. Quero q̄d si nō ptrāsegit sz bona viuentis donauit an tunc sibi preiudicet. et ibi glo. fi. arguit q̄ sic. dic hoc verum vbi erat certꝰ q̄ viueret sz secꝰ vbi nō erat certꝰ. ō istis p sali. in octā. l. nec nos.

Joē si est institutꝰ sub cōditione ea pendēte. nec potest interī repudiare. Sz si de sua cōditiōe dubitet heres an sit sui iuris vl̄ nō potest adire. 6. p. ti. vj. l. xiiij. cōditio. §. b q. l. m. n.

c C Sz dubitas p qua pte est institutꝰ: nō impedit adire. e. ti. l. xv. r vide. repudiatio. 3. q. a.

a C Secūdo quero q̄liter aditurd hereditas. certe potest heres verbis declarare se hereditatē adire. vel etiam factisc vt tollendo predia r alia q̄ citra ius et nomen heredis et dñi fieri nō possēt faciēdo. Sz si q̄d nō vt heres sed pietatis causa faciat: vt seruos hereditarios curare: vel res ne nomine acquirat ifanti hereditatē: verbi gratia. intrauit bonoꝝ possessiōez de fcō p q̄d possessio pupillo est acquisita: qr in facto cōsistit vnde solus tutor eā acquirere pōt: qr iuris ominiculuz nō deiderat nisi r hoc solū: vt ius nō resistat: nū quid ergo p talē ingressū possessiōis i fans ē heres efectꝰ. dicas q̄ sic. bal. i. l. potuit. in fi. C. de iure deli.

pdant custodire nō videt p hoc adire. debet tamē ne de hoc dubitetur se predicta nō vt heres facere protestarif. 6. p. ti. vj. l. xj.

f C Protestari. ō materia ptestatiōis: vid q̄ scripsi ptestatio p totum.

C Jtē si q̄s de descēdentibus i testatoris ptāte cōstitutꝰ fraudulēter abstinēs p aliū bōa hereditaria emigs aut sibi subtrahi fecerit (vl̄ etiā ipe subtraxerit) videt p hoc adire Secꝰ de alijs q̄: vt fures de subtractish tenēt (sz p hoc nō videt hereditatē adire.) 6. pti. ti. vj. l. xij. furtū. 6. q. c.

g C Emi. quādo filius primo repudiauit: r postea possidet. nū q̄d p̄sumat heres. dic q̄ sic: si sine titulo: vel cuz titulo i fraudez quesito.

c C Jtem scias q̄ nō valet aditio sub conditiōei (vl̄ ad tēpus) facta. Nec potest fieri p procuratorē: nisi sit rex vl̄ cōitas institutus. Sz aditiōe facta poquero filiꝰ iacēte hereditate emit a p̄mo creditore fundum patris. nūquid ab alijs creditoribꝰ potest cōueniri ypothecaria tanq̄ possessor fundi. glo. i. l. si paterna. C. de repu. vel absti. here. dicit q̄ sic. tu dic aut nulla sequit imixtio et non tenet: aut sequit imixtio et cū beneficio legis r inuētarij: et idē quia ius quesitū ex preambula emptione remanet firmū: aut absq̄ beneficio inuentarij. et tūc est glo. vera de quo per bal. in dicta. l. si paterna.

d C Qualiter aditur. nūquid p hec verba ego sum heres talis inducat hereditatis aditio. bar. dicit q̄ sic in. l. si filius. ff. de tute. pone q̄ nō ē ibi plena cognitio. vbi gratia: filius mortuo patre dicit her verba: ego sciens patris mei hereditatē mihi delatā adeo ipaz. nūquid tenet aditio. bar. videt dicere q̄ nō. ff. de iure. deli. l. is qui putat cū i isto filio appeat errorꝰ: qr filiꝰ i ptāte pris nō pōt adire: sz imiscere et cōtinuare dominiū nō de nouo acq̄rere. certe ego dico hoc vex de subtilitate verboꝝ. sed qr nō semp propijs vocabulis vtimur et iste filius habuit hereditatē r voluntatē acq̄rendi nō dubito p dicta verba inductaz eē imixtiōez et hereditatē esse aprehensaz: ideo nō teneo opinionez. bar. q̄ est quodā ridiculū. de q̄bus per bal. in. l. potuit. C. de iure. deli. colūp. iij.

b C Subtractis. vide. ff. de acqui. heredi. l. ei qui. et. l. si seruū. §. pretor. et. §. f.

i C Conditiōe. Nunq̄d valet aditio facta hoc mō adeo si de iure possuz. et videt q̄ nō: quia nō potest i aditōe hereditatis apponi cōditio. tu dicas q̄ valet qr ista cōditio est iuris et nō facti. Quero. ticio fuit delata hereditas sempronij: cui ticio ego succesi et feci fieri vnū instrumētuz huiꝰ tenoris. dico q̄ ego credo q̄ ticiꝰ fuerit heres sem

e C factis. quero vtrū tutor gerēdo p herede: infātis

© Biblioteca Nacional de España

pronij et eius hereditatē adierit q̄ si hoc p̄bare nō possū: ex nūc ego adeo ex iure deliberandi ad me trāsmisso p̄ ticiū: nam dicit bar. q̄ ista aditio valet: q̄ ista cōditio nō hēt se adesse: et nō eē: nā necessario suꝰ heres: siue ex primo capite: siue ex secundo. ita nōt ipse. ff. de iure deli. l. gerit. ſꝫ tu dicas cōtrariuꝫ: q̄ scire q̄s debet ex quo capite sibi heredi tas deferat. ō quo p̄ bal in l. potuit. C. de iure de lib. colū. iiij

a ¶ Bonoruꝫ. Quero nunq̄d sit necesse q̄ heres singulas res ap̄hēdat an sufficiat q̄ possideat domū hereditariā: q̄ p̄cōsequēs itelligat possidere omnes res cōtentas i domo. respōdeo possidēs cōtinēs possidet et cōtentū. vt. ff. de cōtrahē. emp. l. claudius. de quo per bal. l. de hijs. C. de fur.

b ¶ Adita. Nota q̄ adita hereditate icipit officiuꝫ executoris et nō ante: nā oīe officiū q̄d in testamēto decernit ab adita hereditate incipit. bal. i l. habeat vnusquisq̄. C. de sacro sanc. ec. vide circa hoc. executio. 10. q. a. sup. v. ptātez. v. quis dicitur. in vſi. quero secūdo. ¶ Quid si testatoꝛ datis executoribꝰ cōmisit eis q̄ legata p̄starēt nō expectata hereditatis aditōe: nūquid hereditate nō adita possūt ista legata p̄stari. mihi videt q̄ hoc casu legata nō requirūt aditōez hereditatis: nec ex testamēto: nec ab intestato: sed officio iudicis tuēda sit volūtas testatoris. Quero. quando legatū permittit ex iuris permissiōe ante aditā hereditatē cōtra quē fundabit iudiciū: et q̄s est in hoc iudicio p̄incipalis reus: nā siñ tribus p̄sonis: nō pōt fundari iudiciū. dicas q̄ imploratur officiū iudicis: et concluditur ad executionez vbi nemo cōpareat qui legitime se opponat: si autē aliquis se opponat et constituat se reuꝫ dabitur contra eū libellus. Quero. an in relictis ad pias causas requirit aditio hereditatis. bal. i. l. habeat vnusquisq̄. C. de sacro sanc. ec. dicit q̄

test possessio bonoruꝫ a p̄curatorē recipi. 6. p. ti vj. l. xv. vīō. s. i. q. a

¶ Tercio q̄ro q̄s ē aditōnis effect⁹. vn⁹ effect⁹ ē q̄ legatū libertatis suo testatoris relicte: et ei relictoruꝫ cedit demū adita b hereditate. Idē si vsu fruct⁹: aut habitatio: vl̄ seru⁹ testatoris: alicui leget. legatū. ii. q. a.

¶ Itē ē alius: q̄ heres rogat⁹ restituere hereditatē si spōte adeat detrahꝫ q̄rtaꝫ trebellianicā. ſꝫ si coacte neq̄q̄. trebellianū. i. q. a.

¶ Est et ali⁹: q̄ p̄ aditionē tenet heres creditoribꝰ hereditarijs. si tñ est mior et lesus restituet aduersus aditionez. restitutio. 2. q. f.

¶ Itē ali⁹ q̄ quinq̄niuꝫ ad excludēdaꝫ iofficiosi testamēti q̄relā icipit ab adita hereditate. in officiosuꝫ. i. q. d.

¶ Itē ali⁹: q̄ si heres nō vindicata nece defūcti adierit aufertur ei hereditas: de quo latius. hereditas. iꝫ. q. a. c.

aut loq̄mur: an requirat hereditatis aditio quo ad officiuꝫ iudicis quo fit executio talium relictoruꝫ: et tunc nō requirit: aut quantū ad obligatiōez seu actiōez ex testamēto rei vēdicatiōe ypothecaria: tunc dico q̄ requiritur. sed ipe bal. i infra scripta lege. tā q̄. aliter distinguit dicēs q̄ aut loquimur i relicto singulari: aut vniuersali q̄ō requirit restitutio nē ex trebellia no: primo casu refert: aut est relictum simpliciter: vel dato executore: et nō requiritur aditio hereditatis: aut est nominati in iunctū certo et determiato heredi: et tunc req̄rit aditiōez hereditatis: si vero loquimur in fidei comisso vniuersali ibi videtur de necessitate requirēda aditio. et est ratio differētie: quia legata particularia imediate possunt transire a defuncto in legatariuꝫ secus i fideicomisso vniuersali: quia nō transit imediate a defuncto in fideicomissariū: sed ab herede in fideicomissariū. de p̄dictis per bal. in. l. tam q̄. colū. vj. vij. C. de fideico. Vide que scripsi. heres. 6. q. l. super. v. non pōt. v. si testatoꝛ. in vſi. quero dicit testatoꝛ.

c ¶ Tenet. an a testatore heredi debitū cōfundat per hereditatis aditionez. vide. fo. l. li. iij. ti. vj. l. xv. Et. falcidia. ꝫ. q. a. Et ad p̄dictā questionē adapta que scripsi. reuocatio. i. q. a. sup. v. reuocatio. quasi per totuꝫ. ¶ Ubi succedit creditoꝛ debitoꝛi p̄ parte: p̄ea parte confundit debituꝫ: et non vltra: nisi essꝫ relictū animo cōpensandi. casus est in. l. si vxoꝛ tua. C. de bo. aucto. iudi. po. et vide bal. i lege. pecuniā. C. de heredi. acti. Quid si heres cōtra defunctū habeat rei vendicatiōez nūquid hec confundatur. respondeo nō. naꝫ remanet in suo habitu: nā dominiū et rei vēdicatio habituales sunt quodāmodo vnū et idez. vt. ff. de pigno. l. paulus. Quero. si in diuiduū est in obligatiōe: puta seruitus vtrū per partis successiōnez tollatur in totū glo. in dicta. l. pecuniaꝫ. dicit q̄ extimabit et dabitur pars extimatōis. Quero. habebaꝫ obligatuꝫ reū inopez et fideiussoꝛes diuites. successi reo: et feci inuentariū: et sic est confusa actio cā

d

© Biblioteca Nacional de España

tra reuꝫ: nunquid fideiussores sunt liberati. dicas ꝙ sic: qꝛ confusuꝫ est pꝛincipale ergo accessoꝛiũ: licet se cus esset in ypothecaria. vt.ff.de fideiu.l. vranius. ⁊ ff.de excepci.rei iudi.l.ex sextãtis.§.latin⁹. Sed quid si fideiussoꝛ successit reo pꝛincipali: aliqui dicunt ꝙ quãdo reus nõ est soluendo fi deiussoꝛ nõ liberatur ei succedẽdo: quia melioꝛ est tunc obligatio fideiussoꝛis: ꝙ pꝛincipal' rei. de hoc dic vt in dicta.l.xv. fo.l. et.cy.in.l.fi.§. in cõputatione.in pꝛin.C.de iure delibe. Quero nũ quid in dubio videatur relictũ animo cõpensandi.respondeo: aut est debitũ inductuꝫ ex necessitate legis et videtur relictũ animo cõpensandi.vt.C. vnde vir et vx.autẽ.pater.aut ex necessitate cõtractus. et tũc secus: aut mixta ratione legis et contractus: vt i ſta tuto qui dicit ꝙ maritus lucretur dimidiaꝫ dotis: et tũc aut legatũ recipit functiõez cũ dote: et fit compẽsatio: quia ille qui consequitur cõmodũ ex cõtractu cõsequitur ex sua pꝛouidentia legatũ autẽ consequit' ex pꝛouidentia aliena: et sic separate sunt cause vt.l.si creditoꝛ.C.ad.l.falci.si aũt non recipiũt functionẽ: vt quia dos est in pecunia: et legatũ i specie tunc non fit compẽsatio: quia q̃litas rerũ nõ patit' vt nõ in.l.ij.§.i.ff.si cer.pe. Quid ecõtra si debituꝫ est voluntariũ relictũ vero necessariũ ex diuisione legis: nunquid fiet cõpensatio.respondeo non.vt.l.si vxoꝛ tua.C.de bo.aucto.iudi.po.et ibi de pꝛedictis per bal. Et circa pꝛedicta vide etiaꝫ per eũ et p glo. in.l.debitoꝛi tuo.C. de pac. ¶ Recisa aditiõe hereditatis per querelã reuiuiscũt actiones per aditiõez cõfuse.vt.l.si maritus.C. de inoffi.testa.et ibi bal. Idẽ si al' sit recisa.vt. l.debitoꝛi tuo.C.de pac. Vide.solutio.8.q.k.

a ¶ Aditionez. vide circa hanc.3.q. que dicaꝫ.legatuꝫ. 4.q.o.

¶ Jtẽ p aditiõez[a] nõ q̃ritur possessio rey hereditariũ. s̃.2.q.c. vide. dãnũ.6.q.f.

¶ Admirãd⁹. viderex: 15.q.a. vexillum. 3.q.a. maſ.2.3.4.q.7.5.6.q.a

¶ Administratio. vide. epi.9.q.a. religios⁹. 10. q. a. patria ptãs .3. q.a pign⁹.5.q.b. facere. donatio.2.q.b.

¶ Administratio. Administratoꝛ ciuitatis põt bona fide transigere: sed nõ gratiaꝫ debiti facere seu gratis remittere. casus est in.l.pꝛeses pꝛouicie.C. de transacti. Vide circa hoc que de alio pꝛocuratoꝛe singularis persone scripsi. pꝛocuratoꝛ.7.q.a.sup.v.libertatẽ. et in dicta.l.pꝛeses. nõ secundũ bal. ꝙ administratoꝛes ciuitatũ habent liberã administrationẽ: ergo licet in mãdato singulariũ pꝛsonarũ sit necessario adiectio. libere. vel equipolẽs: tamẽ in mandatis vniuersitatũ tacite hoc videt' inesse. Et nota ꝙ trãsactio facta per administratoꝛẽ: tũc intelligitur facta bona fide quãdo nõ constat plene de debito. Bona enĩ fide fit: quia pꝛopter timoꝛẽ deficientiũ ꝓbationũ fit. Quia supꝛa dixi de admiiſtratoꝛe ciuitatis q̃ro quid in aliſs administratoꝛib⁹ habẽtibus ſufficiens mandatũ. dicas idẽ in quolibet admiſtratoꝛe habente liberã administratiõez. vt in tutoꝛe curatoꝛe: et patre et pꝛelato. vide q̃ i abbate vel pꝛioꝛe ſcripſi. transactio. i pꝛĩ. oĩes iſti poſſunt trãſigere i re dubia ⁊ hoc verũ tamẽ ſi taliſ erat res q̃ non poterat aliẽari ſine ꝺcreto in iſta trãſactõne req̃rit' de cretuꝫ. Nam vbi in cõtractu requirit' decretũ etiaꝫ in diſtratu. vt. C. ſi aduer. transacti. l.i. hoc fallit in patre in quo nõ requirit' decretũ quãdo ratione vſufructus et legitimus administratoꝛ bonoꝛũ filij. Jtẽ hoc fallit in epo q̃ ſi trãſigit bona fide de rebus epatus nõ incoꝛpoꝛatis: et ſic nõ ſũt de mẽſa non requiritur auctoꝛitas ſupeꝛioꝛis. hoc tangit inno. i. c. de cetero. extra de transacti. ſꝫ ſi eſſent incoꝛpoꝛate ita ꝙ epatus erat i plena et pacifica poſſeſſione et dñio: qꝛ tales res ſunt de mẽſa nõ poſſunt alienari: romano põtifice inconſulto ꝓpter iuramentũ qõ pſtant epi. vt nõ. ho. in. c. ſup al'ſi. ex de re. ec. nõ ali. vide alienatio. 4. q. a. ſup. v. alienatio. v. ſed tu. in vſi. itez ſi ep⁹. Quero q̃ ſi administratoꝛ remiſit liquidũ debitũ: non tũ ambitioſe: ſꝫ bona fide nũquid iſta remiſſio valeat. dicas aut adminiſtratoꝛ remittit cõtẽplatiõe domini et tũc valet etiã ſi gratis remittit. vt qñ pꝛopter graues inimicitias euitandas tutoꝛ remittit iniuriã ⁊ deuenit ad pacẽ cũ inimicis pupilli: vel vt vſura vel pecunia debita occaſiõe iniqui contractus. nã poſito ꝙ interueniſſet iuramẽtuꝫ ex pte debitoꝛis: tutoꝛ põt facere gr̃aꝫ et agnoſcere bonã fidẽ: qꝛ intereſt pupilli talẽ pecuniaꝫ nõ recipere. ſi aũt remiſſio non fit per adminiſtratoꝛez ꝺtẽplatõe dñi: ſꝫ cõtẽplatõe debitoꝛis merito nõ valꝫ. Quero vtrũ ptãs ciuitatis: vel pꝛeſes pui cie poſſit remittere vl' cõponere dicam⁹ de penis fiſcalib⁹. dicas ꝙ nõ: qꝛ mãdatũ iuriſdictõis nõ extẽditur ad hoc cũ ſit oio diuerſuꝫ. Quid de pꝛioꝛib⁹ ciuitatũ. dic idez niſi de conſuetudie vel lege municipali eis appeat pmiſſuꝫ: non ergo poſſunt facere gratiã penarũ applicãdaruꝫ ciuitati: ſed req̃rit' generale conſiliũ. de hoc nõ. ꝓ bar. ff. de decre. ab oꝛ. fa. l. ambicioſa. vide q̃ ſcripſi. rector. v. q̃ro vtrũ liceat. in vſi. i. Quero nunquid epi pñt donare vl' remittere q̃rtas moꝛtuarioꝛũ: vel aliã quartã. dicas ꝙ pñt: qꝛ iſtud debet' pſone nõ eccl'ie. Pone ꝙ administratoꝛ cõpꝛomittit administratoꝛio noie i arbitratoꝛẽ: et de re ĩmobili

© Biblioteca Nacional de España

q̃ro vtrū re q̃rat ꝺcretū i ꝓmiſſo an ꝺo req̃ratur i laudo. ꝺicas q̃ req̃rit tp̃es ꝓmiſſi. ꝑicta ꝑ bal. l. p̃ſes puicie. C. ꝺ tranſacti.

¶ Qui ſunt Adminiſtratores hñtes liberā admini ſtratōez a lege. et an p̃nt ꝺfiteri i p̃iu diciū dn̄oꝝ ſuoꝝ. vide. ꝺfeſſio. ſ. q a. ſſ. ꝺ. ꝺdicat. ꝺ. ſi vis videre. Item an p̃latꝰ hēat liberā adminiſtratōez ꝛ genīlē i bōis ecclie. vide i c. fraternitatis. de do. et ꝺtu. et ibi p bo. ¶ An ex cōtractu adminiſtratoris vel p̃curatoris tenetur is ꝑ quo vel cuius nomine ꝺtraxit b. c. q. cuiuſdam. de fide. inſ. vide vni ūſitas. ꝺ. nū q̃ ſindicus. ¶ An pluresꝫ adminiſtratores rei publice ſi poteſt vnus quiſq; i ſolidū conueniri vel ꝑ parte. dic vt nōt. glo. C. de diui. tu. l. ij. ſſ. p̃te ſoli

ADoptio. ꝓmo q̃ro quid eſt adoptio.

a ¶ Scꝺo q̃ro: quotuplex eſt. certe ꝺuplex. vna q̃n q̃s ſui iuris adoptat. et iſta vocatur arrogatio. Alia q̃ filiꝰ familias per aliū adoptat: et iſta vocat adoptio. 4. p. ti. vij et ti. xvj. l. i.

a ¶ Tercio q̃ro: quis p̃tª adoptare. dic q̃ q̃libet liber pater fa. ꝺū tñ exceꝺat adoptatū i etate annoꝝ ꝺecē et octo.ᵇ nec ſit ipotēs ad generāꝺum nō ꝺeficiēs i virilibꝰ. ſe mīa aūt nō p̃t adoptare: niſi i ſolaciū filij occiſi i regis aut coīs ꝑuicio: et regis cōceſſiōe. ꝫ nō al. 4. p. ti. xvj. l. ij. iij.

b ¶ Qui aūt potēciaꝝ haꝺuerit generanꝺi: lꝫ caſu eā amiſerit p̃t adoptare 4. p. e. ti. l. iij.

c ¶ Jtē non p̃t tutor euꝝ cuiꝰ tutelā gerit arrogare: niſi poſtq; vigitiquiq; ānos hūerit ex p̃rincipis cōceſſione. 4. par. ti. xvj. l. vj.

¶ Nec vitricꝰ ꝑignuꝝ i puberē. patria poteſtas 4. q. viij.

a ¶ Quarto q̃ro: quis p̃t arrogari. ſcias q̃ minor ſeptēnio patre carēs nō p̃t arrogari: ſeꝺ eo maior ſic: cū regis conceſſione. et ꝑuideat rex vtriuſq; ꝺiuitiaſ. ⁊ an arrogās ſit cōſanguineus: vel nō et an hēt vel p̃t habere filios: et cuius fame ē: et ſi viderit pupilli cōmoꝺū cōcēdat: p̃ſtita p̃ius i notarij p̃ſētia cautione q̃ ſi in pupillari etate ꝺeceſſerit arrogatus eiꝰ bona reſtituet ſb̃ſtitutis ei pupillariter p patrē. q̃ cautio ſi omittat̃ itelligit̃ a iure p̃ſtita. 4. p. ti. xvj. l. iiij. p̃t tamē ſi ē leſus reſtitui. reſtitutio. 2. q. e.

b ¶ Jtē nō p̃t adoptari libertꝰ p̃p̃r reuerētiā patroni ꝺbitā quā nō exhibēs p̃t i ſeruitutē reuocari. 4. p. ti. xvj. l. v.

¶ Alij aūt qui ſūt ſui iuris poſſunt arrogari. ⁊ ſi ſūt ſub patria p̃tāte poſſunt adoptari. vt ꝺixi. ſ 2. q.

a ¶ Quīto q̃ro q̃liter fit adoptio: vel arrogatio. dic q̃ arrogatio fit coraꝫ p̃cipeᵈ vūtarat interrogante ab arrogante vis hunc in filiū: nepotem: aut p̃nepotez: aut deinceps. et ipſe reſpondeat uolo. Rurſus interroget arrogandum ꝺicens vis hūc i patrē: aut auū: ꝛc: et reſpōꝺeat arrogāꝺus volo. deinde p̃ceps exp̃imat qꝺ ſibi placet.

¶ Adoptio aūt fit coraꝫ ꝺū. ¶ Jtē an aꝺminiſtrator alicuiꝰ officij p̃t rē illiꝰ officij qꝺ gerit emere. ꝺic vt. ff. ꝺ cōtrahē. ēmp. l. licet. al nō licꝫ et. l. ſi in emptōne. ſ. fi. et. C. e. ti. l. cuꝫ ipſe.

¶ Utruꝫ qꝺ aꝺminiſtrator acq̃rit p̃ſumitur ac quiſiuiſſe de aꝺminiſtratōe vel officio. vide officiuꝫ. ꝺ. q̃ro ꝺe illo. Et vide q̃ ſcripſi maiorꝺomus.

ADoptio. quiꝺ ſit adoptio. quot eius ſpecies. q̃liter ꝺhaꝺ et q̃lr ꝺiſoluit̃. et iter quos impediat̃ matrimonium. et ꝺirimit iam contractū. h. in. c. ſi qua p adoptionem. ꝺe cogna. le. et azo in ſuā. C. ꝺe adopti.

a ¶ Quis poteſt que perſone nō poſſunt adoptare. Vide. fo. r. l. iiij. ti. xxij. l. i.

b ¶ Decem et octo. ſufficit habere talez etatē i qua poſſit euꝝ habere in filiū. fo. r. li. iiij. titu. xxij. l. iiij.

c ¶ Conceſſiōe. imo ſine cōceſſione. fo. r. li. iiij. ti. xxij. l. iiij.

ꝺ ¶ Principe. ſicut hic ꝺr itellige. fo. r. li. iiij. ti xxij. l. ij.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Quartã. istã quartã bẽt filiꝰ si pr̃ decidit ab inteſtato: et etiaz iuito pr̃e faciat teſtamentũ pr̃ vl̃ nõ. pr̃ ãt non ſuccedit ei ab iteſtato: ſed tal̃ filij cõſãguinei. fo. l.li.iiij. ti.xxij.l.v. vide nõ. p io.an. pho. i.c.tanta. q̃ filij ſũt legi.

b ¶ Emancipari. Quero an adoptatꝰ iuitus pt emãcipari. glo. i.l.cũ in adoptiuis. C. de adop. ſentit q̃ nõ niſi iuſta ꝛ cã itꝫuenerit. Quero an emãcipatꝰ lz perdat ius ſucceoẽdi patri adoptiuo: an tñ pdat ius petẽdi quartã i bonis eius. glo. magñ. i. in. v. ſz hec oĩa. in dcã. l. cũ in adoptiuis . mouet hoc dubiuz: ſed bñ decidit: ego dico qõ ſpeciale ẽ i impubere arrogato: vt emãcipatus ſine iuſta cã quartã nõ pdat: vt. ſ. e l.ij.et. ſ. de colla. bo. l.ij. ℈. ſi i puberi. et inſti. ỏ acti. ℈. cũ aũt et ſic i ceteris iuſcõe ẽ ỏriuz ſiue ſit arrogati ſiue i adoptõez dati de q̃bꝰ p ſali. in dcã. l. cũ i adop

c ¶ Si habz. imo repellit̃ a ſucceſſione legitimis: et naturalibꝰ e/ quocũq; iudice. 4. p. ti. vij. l. vij.

d ¶ In iſta (. ſ. adoptiõe.) ſufficit adoptati taciturnitas. Sz i arrogatiõe requirit̃ eius expreſſus cõſenſus. 4. p. ti. xvj. l. i.

a ¶ Sexto q̃ro quis ẽ adoptiõis: vel arrogatõis effectꝰ. certe p eã nõ filius efficit̃ filiꝰ adoptantis. 4. p. ti. xvj. l. i.

b ¶ Itẽ p arrogatiõez transit arrogatꝰ cũ ſuis filijs ſa. et bonis i arrogantis ptãtez ſicut ſi eſſet pater natural̃. Nec põt cũ niſi ex iuſta cã a ptãte libera re: puta ſi filiꝰ fecit ei offenſaz: aut ẽ inſtitutꝰ (. ſ. arrogãs) ſub cõditiõe ſi eũ emãcipet arrogator: et tũc reſtituet ei emãcipãs q̃ ab eo tpe arrogationis habuit. 4. q. ti. xvj l. vij.

c ¶ Et ſi emãcipet eũ iniuſte reddit ei oĩa q̃ ab eo habuit: et qõ p eũ lucratus eſt: dẽpto vſufructu tpe arrogatiõis durante itẽ quartã bonoꝝ arrogãtis. ¶ Adoptatus põt etiã ſine cã emãcipari[b]: ꝛ nil hẽbit ỏ bõis adoptãtis: q ꝛ et ſi nõ emãcipare tur nil haberet de bonis niſi qõ ſuccederet ei ab iteſtato. 4. p. ti. xvj. l. viij

d ¶ Itez adoptatꝰ nõ tñſit i adoptantis ptãtez niſi alicui de aſcẽdentibꝰ detur i adoptiõez. ſz ſuccedet adoptãti ab iteſtato i ſolidũ vl̃ viriliter cũ legitimis et naturalibꝰ filijs ſi habz eos: nõ tñ ſuccedit cõſanguineis adoptãtis vel filijs. 4. p. ti. xvj. l. ix. patria poteſtas 2. q. a.

e ¶ Cũ aũt auo vel alteri aſcẽdẽti paterno vel materno dat̃ in adoptiõez trãſit i adoptãtis ptãtez et ei fiẽt oĩa q̃ fierẽt filio naturali et legitimo. Et ſi a tali patre adoptiuo emãcipet̃ recidit i pr̃isd naturalis et legitimi ptãtez. 4. p. ti. xvj. l. x.

f ¶ Eſt ꝛ alius effectus q ꝛ inter adoptantez vel arrogantez et adoptatum aut adoptatã: etiaz adoptione finita non poteſt contrahi matrimoniuz. ſed iter filios eius naturales ꝛ adoptiuuz ſic adoptione finita. Inter adoptiuoſ vero filios licite põt q̃ncũq; cõtrahi matrioniũ. 4. p. ti. vij. l. vij

g ¶ Itẽ iter vxorẽ adoptãtis et adoptatũ: et inter adoptati vxorẽ et adoptantẽ: contrahit̃ affinitas ſeu cognatio que impedit matrimoniuz contrahendũ et dirimit contractũ de facto etiaz finita adoptiõe. 4. p. ti. vij.

piſtẽtibꝰ. fo l.li.iij.ti.vſ. l.viſ. ꝛ. li.iiij ti.xxij.l.i. Et adoptio viciat̃ et ſuccedunt dicti deſcẽdentes. ſed de quita pte põt ei dare ad votuz. Itez oportet q̃ adoptatꝰ ſit capax. vt dicta. l.i.

d ¶ Patris. datus i adoptionem extraneo non perdit iura ſuccedẽdi patri natãli ex teſtamẽto nec ab inteſtato nec cõtra teſtamentum. Datus vero coniũcte perſone pdit iura ſuccedẽdi õ pr̃is natural̃ voluntatẽ ꝛ hoc q̃m diu durat adoptio: nõ ſi ſit finita q ꝛ tũc oĩa iura aduerſꝰ patrẽ naturalẽ recupat. caſus ẽ in. l. cũ i adoptiuis. C. ỏ adopti. Querit ibi: glo. datꝰ eſt nepos in adoptiõez auo et moritꝰ pr̃ natural̃: poſtea pr̃ adoptiuꝰ eũ emancipat nũq̃d tũc reuertit̃ ad ſucceſſionẽ pr̃is naturalis.: glo. di

eſt q̄ nō: et iputet ſibi adoptat⁹ q̄ nō debuit ſe
ꝑmittere emācipari cū iuicᵗ⁹ nō potuerit cogi ſi
ne iuſta cā. de q̄b⁹ ꝑ ſali. i dcā. l. cū i adoptiuis.
¶ Adulatio. An adulatio ſit peccatū. b. i. c.
māḋata. 3. di. de ꝓſūp. Et de materia adulatōis.
vi ó i. c. ep̄m de cleri. ve. ⁊ ibi p. h. i. di. i. v. aut q̄ri⁊ tur de ſcḋa.

Adulteriū. Quid ſit adulteriū et vnde dicatur. et q̄ admittāt. et intra q̄ tpa ad huiuſmōi ac cātōes: ⁊ q̄ ſ poſſit iſtitui accuſatio. et quis poſſit accāri de adulterio. ⁊ q̄liter i accātōe ſit ꝓcedēdū et q̄ pena i⁊ ponat cōiucto et conicte de adulterio azo i ſuā ¶. ad. l. iul. de adulter.

a ¶ Mulier. ó hoc i. c. tue. de ꝓcu. et ibi p. h. di. i. et in. c. i. vt. lit̄ non ot̄.

¶ Itē lz mulier de adulterio crimiā l. ſi. vide aliū efectū. ſubſtitutio. 2. q. e.

a ¶ Septimo q̄ro: quibus ex cauſis ſoluit̄ ius adoptiōis. dic q̄ ſic ſoluit̄ ſicut p̄ria ptās tollitur: et ex eiſdē cauſis: q̄s vide. patria ptās. 4. q.

b ¶ Adulatio. vide. rex. 9 q. b. et. 21. d.

Adulteriū. ꝓmo q̄ro quid eſt adulteriū. adulteriuz ē cū cōiugata vel ſpōſa alteri⁹: ſciēter coire. 7. p. ti. xvij. l. i.

a ¶ Scḋo q̄ro: vnde dicit̄ adulteriū. dic q̄ ó alter et thor⁹: q̄ſi alterius thor⁹. nā mulier eſt thorus viri. nō econtra. 7. p ti. xvij. l. i.

a ¶ Tercio q̄ro: quis pōt de adultio accāre. in primis ſcias q̄ mulier⁹ non pt ſuū virū de adulterio accāre coā iudice ſecularis accāre patre nō accuſante: q̄bus ceſſantib⁹ viri ꝓximiores conſanguinei. et ſi accuſare nolēt ſtatuet rex accuſatorē. fo. iudi. li. iij. ti. iiij. l. xiij. ¶ Sz de iure cōi adulteriꝭ accātio hodie ē ꝑmiſſa marito ⁊ ceteris ꝺiūctis enumeratis i. l. quāuis. ¶. ad. l. iul. ó adult. exneis excluſis. vt in dcā. l. q̄m uis. Quero vtr iſti coniūcti admittant ſoluto matrimonio. glo in dcā. l. quāuis finaliter tenz q̄ nō. et lz dcā glo ſa teneat cōtrariuz tñ tu dic q̄ etiā ſoluto matrimonio mari⁹ pōt vxorē accuſare: ſz non ceteri. vt ſali. i au tē. ſz nouo iure. ¶. e. ti. Querit glo. ꝓdcā an hiſ oēs cōiūcti p̄nt accāre iure mariti. et dicit q̄ ñ Quero an inter ꝓctōs ꝺiūctos ſit ordo. et glo. iiij. i dcā. l. quāuis. tenet q̄ ſic: q̄ ꝓbat: quia vir ibi p̄ferr̄ cuius doloꝛ ē maioꝛ. Quero an p⁹ patrē ſit ordo neceſſari⁹. di cas q̄ nō: licz ſi occurrāt p̄ferr̄ qui ptēſioꝛi doloꝛe grauatur: ⁊ ſic p̄ferr̄ patruo frater et patru⁹ auunculo: licet ſint in eodē gradu: vel inter eos iudex arbitrat̄. Quero de cui⁹ p̄re et fratre loq̄t̄ dicta l. quāuis. et lz glo. ibi prima facie videt̄ loq̄ de p̄re et fratre vxoris adultere: tñ ego dico q̄ i cuiuſlibz. ſ. mariti et vxoris patre et fratre et ceteris locū hēt ꝺicta l. quāuis. et ibi de ꝑdictis per ſali.

ri: naz ꝑ mulieris adulteriū vir vitupat̄: q̄ alter i ei⁹ thoꝛo recipit̄: ⁊ q̄ñ q̄z pt⁹ alteri⁹ eſt viri heres: qḋ ceſſat cū vir admittit: Sz ſm canones pt ipſa eū accāre. 7. p. ti. xvij. l. i. vide. matrimoniū. 14. q. b.

b ¶ Vir aūt pōt de adulterio vxorē accāre: ſz alius eo accāre nolēte non admittit̄ (ſ. tāq̄ de ꝓp̄rio) matrimonio durante. ſi vero ipſe ē negligēs⁵ pater vxoris pōt accāre. (ſi ipſa adultriū reiterauit.) quo ceſſante: frater: patruus: aut auūculus mulieris. 7. p. ti. xvij. l. ij. vide matrimoniū. 14. q. b. vide ifra. 6. q. a.

a ¶ Quarto q̄ro: quis pōt de adultio accuſari. certe adultera⁶. vt. s. e. 3. q ꝺixi. Sed cuz ea cubans

c ¶ Adultera. Et etiā vir adulteras pt accāri. et etiam ei⁹ amaſia: p modū quē ꝺixi. s. 3. q. a. ſr. v. mulier. v. Itē licz. ¶ Nō tñ pt accāri adultera q̄ p viz: vl ignorāter: adulteriū contractauit. matrimoniuz. 14. q. e. ¶ Itē ſi mulier meretricio moꝛe ſe ꝓbet ſiue ſit cōiugata ſiue ſoluta ꝓp̄r villitatē officiꝭ ſui nō pōt accā

© Biblioteca Nacional de España

ri: nec obstat. ff. i. ꝺ. l. si vxor. ff. ad. l. iul. ꝺ adulter. et l. strupū. ff. ꝺ rip. nup. q̄ itelligūt si mulier q̄ fuit vl garis ⁊ ꝺsijt eē vlgaris: ⁊ ꝺbit mr̄imoniū si eo durāte adultiū ꝺmittit: q̄ tale adultiū ꝑt accāri. ʒ si vulgaris eēt tpe mr̄imonij: et sic meretricio more viueret tale adulteriū es

ʒ ipunitū. vt p bar. i vtraq;. l. Iterū si q̄ris an ꝺlictū adulterij sit punibile i ea q̄ viuit meretricio more. ⁊ glo. fi. i. l. q̄ adulteri uʒ. C. ad. l. iul. ꝺ adulter. dicit ꝙ sic. ʒ doc. ꝺ vt refert. sali. s̄. e. l si ea. qꝺ ꝺclara. vt ibi dicit: cogitabā tñ sic p babilit opiniones posse ꝺcoꝛdari vt glo. ꝓcedat cū meretricio more viuere icepit: ⁊ i sciēte eā ꝺiugatā nō i ignoꝛāte vt. s̄. e. l. eū q̄ duas. ⁊ l itē apꝺ labeonē ff. si q̄s ꝺginē. ff ꝺ iur. ʒ pᵒ iniciatū meretriciū q̄libʒ excuset q̄ i meretrice tunc ꝺf ꝺmissū. ʒ nō i ꝑti casu in ea q̄ se exposuit ad meret ciū iō si ꝺiugata accedat ad locū publicū i quo meret ces moꝛāt nō ꝓpter ea statī ē meretrix: et q̄ primo cuʒ ea fornicat

nō ꝑt accāri (ʒ ipsa adultera bñ pōt accāri) si solutā credebat[a]. Nec accābit mulier q̄ audito a si de digno[b] q; vir eiꝰ moꝛtuus erat cū nō essʒ contraxit (vide. ī. 10. q. ꝺ. et q̄ ibi scripsi.) cuʒ alio. 7. p. ti. xvij. l. v. matrimoniū. 14. q. f.

b ¶ Jtē tutoꝛ sibi: vel filio aut nepoti pupillā cuius tutelā gerit i matrimoniuʒ copulās: nisi pupille pater eos ꝺspōsauerit: aut i testamēto qꝺ ꝺspōsarēt mādauerit: accātur et pūit adulterij pena. Si āt citra matrimoniū sibi ꝓmiscet i insulā ꝑpetuo ꝺportat et bona eiꝰ camere regis applicāt nisi hūerit ꝺscēꝺētes: vel ascēdentes (vsqʒ ad terciū gradū) successoꝛes. Si ꝺ erat masculus cuiꝰ tutelā gerebat: et matrimoniū eū cuʒ filia copulauerit nō habe

cātio. vide. ī. 10. q. a. sr̄. ꝺ. pena. ꝺ. nō qꝺtubniū Et q̄ꝺ si adulta ē mioꝛ. xij. vl adulter ē mioꝛ. xiiij. anno. an ꝑt accāri ꝺ adulterio. vide accātio. ſ. q. c. sup. ꝺ. accusari. ꝺ. etas nō releuat.

a ¶ Credebat. hoc ē ꝺ nō. p. bar. i. l. si adulteriū cū icestu. ff. ꝺ adulter. ⁊ vi ꝺ circa hoc i. c. cū volūtate. ꝺ sen. ex co. di. i. i pma et scꝺa. qōnibᵒ.

bit ob hoc penā: q̄ iste exiget ab eo hoc nō obstāte rōneʒ ꝺ aꝺmistratiōe. 7. p. ti. xvij. l. vj.

c ¶ Jteʒ exceptiōe adulterij a viro ꝓmissi ei p vroreʒ ante lit. ꝓ. opposita et ꝓbata ꝓmitt ei accātioneʒ. Jꝺē si ab huiusmoꝺi accātione fuit adulter absolutᵒ ob ꝓbatiōis ꝺfectū: q̄ ꝓꝺest vxoꝛi. lʒ eiꝰ ꝓꝺēnatio nō noceat adultere. ¶ Jtē cōtrahēs cū vidua nō ꝑt ꝺ adulterio priꝰ cōmisso eā accusare. 7. p. ti. xvij. l. ix. sentēcia. 6. q. a.

a ¶ Quīto q̄ro. coꝛaʒ quo pōt fieri ista accātio. dic q; coꝛā iudice rei. 7. p. ti. xvij. l. ix. et vide. matrimoniū. 14. q. b.

a ¶ Sexto quero. vsqʒ ad quātuʒ tēpus aꝺmittit adulterij accusatoꝛ. dic q; pater adultere: vl vir potest eaʒ accusare vsqʒ ad sexaginta dies vtiles

b ¶ Al fide digno. vide. l. vxoꝛ. cū glo et auten. ho die. C. ꝺ re pu. et. l. miles. ff. ꝺe adulter. ⁊ h. i. c. cū volūtate. ꝺ sen exc. et ex. vt lit. nō. ꝺ. c qm̄. ff. si āt. ꝺ cmiali cā. et ibi nō sr̄. ꝺ. ꝑsumat.

c ¶ Applicāt vide. l. q̄ pupillā. ff. ꝺ adulter. cū glo et. C. ꝺe iter. ma. int. pu. et tu. p totū Et i ꝺcō. ti. p. azo. i suā. vide latiᵒ ꝺe materia huius. l. ptite.

ꝺ ¶ Permit. ꝺcoꝛ. fo. l. li iiij. ti. vij. l. iij. Et matrimōiuʒ. 14. q ꝺ. Sʒ hodie

nō ꝑt vxoꝛ talē exceptōeʒ opponere. fo. no. c. lj. Sʒ bñ pōt opponere si adulteriū a viro cōmissū sit spūale. matrimoniū. 14. q. f.

e ¶ Sexagita. Infra sexagita dies vtiles maritᵒ ꝑt accāre adulterū vl vxoꝛē: iure mariti: postea ꝺ iure exīnei: et sic cū metu ꝑsūpte calūnie quā nō ꝺʒ tiere si recedit ꝺ accātiōe casᵒ ē i. l. iure mariti C. ad. l. iul. ꝺe adul. Quero circa q̄ hoc ius maritī ꝺsat. et glo. i ꝺcā. l. iure mariti. ꝺicit q; maritᵒ ꝓuilegiat i q̄ttuoꝛ. ꝓmo q̄ infra sexagita dies vti

© Biblioteca Nacional de España

les ꝓferꝛ oĩb⁹ alijs. vt.l.ij. ff.de adulter. Itez.qꝛ ſie metu calũnie. itẽ vt.j.illos ſexagita dies vxoꝛẽ ex ſola ſuſpitõe remouere poſſit. vi.j.glo.p tia.7.8.q.b.7 ibi ff.v.retinuit. Itẽ ꝙ qñ libellũ poꝛrigit: nec ad penã taliõis ſe aſcribit. vt.C. de adulꝛ.l.quã uis. poſt ãt hos.lx. dies ꝗlibꝫ voone us ali⁹ accã re ꝑt: ſimilr marit⁹ et pr̃ ꝑ⁹ bos. lx. dies venire pñt: ſꝫ veni unt iure exnei: et ſic de calumnia te nẽꝛ: et ad in ſcriptõez vt ꝗlꝫ exne⁹. et plib⁹ cõcur rẽtib⁹ eligeꝛ voonioꝛ. vt glo. i dcã.l. iure mariti. vide.j.v.p tio. Quo tẽ poꝛe icipiãt iſti dies currere. rñdet ſucceſſiue eadẽ glo. ꝙ a die omiſſi crimis. ſꝫ glo.i.l.pr̃.ff.ad.l.iul. de adulꝛ. dicit ꝙ a tpe diuoꝛtij currat inupta: i vidua a tẽ poꝛe crimis omiſſi. ego credo ꝙ ſimplr a die diuoꝛtij currãt illi.lx.dies. Quero cũ hoc ꝓuilegiũ accãndi iure mariti cõpetit: et pr̃ filiã i ptãte habẽti: ſꝫ cũ marit⁹ ꝓferꝛ pr̃i: an iſti.lx. dies demũ currãt pr̃i cũ trãſiuerit i ꝓſonã mariti. et dicit azo i ſuã. C.e.ti.i.ij.colũ. ꝙ dũ neuter eoꝝ accãt vterꝙ cedũt. ſꝫ cũ j.lx.dies occupat marit⁹ accãtiõez reſiduũ tñ qđ reſtabat de.lx.dieb⁹ cũ mari t⁹ cepit accãre: nõ cedit pr̃ donec ceperit accãre poſſe: et hoc teneo de iure. ff. et etiã ỏ iure nouo ſi ſtati fiat diuoꝛtiũ. ſꝫ de iure nouiſſimo nõ ſctõ diuoꝛtio tpa iſta currãt marito vt ꝓxie dixi: ſed nõ pr̃. Quero vſꝙ ad quot tp⁹ accãbt marit⁹ iure exnei. glo.i dcã.l.iuꝛ mariti. rñdꝫ ꝙ vſꝙ ad ãt tuoꝛ meſes vtiles ꝗ dãꝛ exneis: ſꝫ ita tñ ꝙ nõ ex cedãt ꝗnqniuꝫ a die cõmiſſi crimis. vt.ff.de adulter.l.mariti. Quero. an libello poꝛrecto iſta hoſ lx. dies vtiles ſit neceſſe accãtiõez ꝓficere: vel ſit i itegrũ reſtitutio petẽda. vt.C. de in ite. reſti.l. petẽde. vl an vltra cã poſſit durare ſm metã iſtã tie i crimib⁹. vt.C.vt.j.cer.tem.l.i.7 glo.ff.ad.l. iul.de adulter. i dcã.l.mariti. ſ. hoc ꝗnqniuꝫ. fi. tenꝫ hãc ptẽ ſcõaz: et ego eã teneo. Quero marit⁹ accãtõez poꝛrexit ifra.lx.dies ꝗb⁹ accãre ꝑt iure mariti: ſꝫ nõ ꝓfecit: et vltra ꝓſeqꝛ finaliter nõ ꝓbauit. an de ꝓſũpta calũnia teneaꝛ iſpecto fine cãe. an vo teneaꝛ iſpecto tpis initio. dicas ꝙ initiũ ẽ ſpectãdũ. de ꝓcis ꝓ ſali. i dicta.l.iure mariti. C ad.l.iul. de adulter. ſQuero. an hodie marit⁹ teneaꝛ de ꝓſũpta calũnia. et glo.i.l.quãuis. C. ad.l. iul. de adulter. tenet ꝙ ſic. ſed tu dicas de euidẽti calũnia eũ tm̃ tenere: nã iuſtus doloꝛ q eũ ꝛmouit dꝫ euz excuſare: vel dic ꝙ qñ p⁹ ſexagita dies accuſat: quo caſu de ꝓeſũpta calũpnia tenetur. ſQuero tũc. qñ de calumnia teneꝛ veniat ỏtra dẽ⁹ i monaſteriuꝫ ſicut hodie mulier. dicas ꝙ ſic: qꝛ pena marito nõ ꝓbanti nõ infligiꝛ niſi per relatiõez ad penã infligẽdaz vxoꝛi: ſed pena gladij hodie nõ infligiꝛ mulieri: ergo nec accuſatoꝛi. ſImmo etiã hodie i caſtella pena gladij infligiꝛ: qꝛ adultera põiꝛ i ptãte viri vt eã occidat ſi vult. vt.j.e. 10.q.a. ff.v.nõ occidat. ergo etc. ſQuero. an marito nõ ꝓbãte vxoꝛ poſſit iuridice repudiũ facere et donatões et cetera lucrari. et glo.i autẽ. ſed nouo iure. dicit ꝙ ſic. et ibi de ꝓedictis per ſali.

a C Diuoꝛtij. vide.l.crimẽ. et autẽ. ſꝫ nouo iure. C. de adulter. et glo.i.l.quãuis. et i.l.iure mariti. e.ti. et exde ꝓcur. c.tue. C De iure antiquo: marit⁹ nõ accãt vxoꝛẽ quã retinet i matrimonio: ſecus de iure nouo: vt ẽ caſ⁹ i.l.crimẽ. C. ad.l.iul. de adul. vide. ſ. e. ff. v. ſexagita. i vſi. ij. et. j. 8. q. b. et ſup. v. retinuit. Sz qꝛo an põt accãre adulteriũ. dicit glo. i dicta. l. crimẽ. ꝙ nec illũ. Quero. an extrane⁹ poſſit accãre adulteꝛũ adhuc durante illo matrimonio. et ꝓdicta glo. dicit ꝙ ꝑt de quib⁹ p ſali. i dicta. l. crimen. De iure antiquo maritus non accuſat vxoꝛẽ quã retinet in matrimonio. Secus de iure nouo: vt eſt caſus in. l. crimen. C. ad. l. iul. de adulter. vide ſupra. e. ſuper. v. ſexaginta. in vſi. ſcõo. et infra. 8. q. b. et ſuper. v. retinuit. Sed quero an poteſt accuſare adulterum. dicit glo. in dicta. l. crimen. ꝙ nec illũ. Quero. an extraneus poſſit accuſare adulterum adhuc durante illo matrimonio. et predicta glo. dicit ꝙ poteſt. de quibus per ſali. in dicta. l. crimen.

b C Quilibet. ſed vide contra. ſ. z. q. b. ſuper. v. negligens. v. i.

a tij

a die diuoꝛtij⁹ iudicio eccl̃ie fcĩ ſine metu pene taliõis: i ꝗb⁹ nõ ꝛputãtur dies ꝗb⁹ iudex nõ potuit indicare: vl ꝗb⁹ accãtoꝛ fuit ipedit⁹ (oꝛ iuſte ipedit⁹. ſ. tali ipedimẽto ꝓꝛ qđ: citat⁹ nõ teneꝛ ꝓparere q ipedimẽta habes. citato. 4. q. a) iuſte. Et eis nõ accãntib⁹ ꝗlibꝫ (et etiã ipe pr̃ vl vir tãꝫ de ppl̃o.) de ppl̃o. i. ãttuoꝛ meſes vtiles cũ taliõis pena. C Mortuo aũt viro ꝑt ꝗlibꝫ eã accãre. i. ſex meſes a die adulterij ꝛmiſſi numerãdos. et nõ vltra cũ taliõis pena. C Durãte ãt matrimonio viro: aut alio accãtoꝛe nõ ꝓbãte ẽ loc⁹ talionis pene ſi malicioſe perẽderit accãtõez foꝛe iſtitutã. 7. p. ti. xvij. l. iij. C Adulter (vel adulta) ꝑt durãte) ſec⁹ ſi accãtur p⁹ moꝛtẽ viri: aut ꝑt diuoꝛtiũ iudicio eccl̃ie fcm̃ qꝛ tũc obſuabũt termi vt i. ſ. pria. l. matrimonio. i. quinqꝫ ãnos a die gladij hodie nõ infligiꝛ mulieri: ergo nec accuſatoꝛi. ſImmo etiã hodie i caſtella pena gladij infligiꝛ: qꝛ adultera põiꝛ i ptãte viri vt eã occidat ſi vult. vt. j. e. 10. q. a. ff. v. nõ occidat. ergo etc. ſQuero. an marito nõ ꝓbãte vxoꝛ poſſit iuridice repudiũ facere et donatões et cetera lucrari. et glo. i autẽ. ſed nouo iure. dicit ꝙ ſic. et ibi de ꝓedictis per ſali.

a C Diuoꝛtij. vide. l. crimẽ. et autẽ. ſꝫ nouo iure. C. de adulter. et glo. i. l. quãuis. et i. l. iure mariti. e. ti. et exde ꝓcur. c. tue. C De iure antiquo: marit⁹ nõ accãt vxoꝛẽ quã retinet i matrimonio: ſecus de iure nouo: vt ẽ caſ⁹ i. l. crimẽ. C. ad. l. iul. de adul. vide. ſ. e. ff. v. ſexagita. i vſi. ij. et. j. 8. q. b. et ſup. v. retinuit. Sz qꝛo an põt accãre adulteriũ. dicit glo. i dicta. l. crimẽ. ꝙ nec illũ. Quero. an extrane⁹ poſſit accãre adulteꝛũ adhuc durante illo matrimonio. et ꝓdicta glo. dicit ꝙ ꝑt de quib⁹ p ſali. i dicta. l. crimen. De iure antiquo maritus non accuſat vxoꝛẽ quã retinet in matrimonio. Secus de iure nouo: vt eſt caſus in. l. crimen. C. ad. l. iul. de adulter. vide ſupra. e. ſuper. v. ſexaginta. in vſi. ſcõo. et infra. 8. q. b. et ſuper. v. retinuit. Sed quero an poteſt accuſare adulterum. dicit glo. in dicta. l. crimen. ꝙ nec illũ. Quero. an extraneus poſſit accuſare adulterum adhuc durante illo matrimonio. et predicta glo. dicit ꝙ poteſt. de quibus per ſali. in dicta. l. crimen.

b C Quilibet. ſed vide contra. ſ. z. q. b. ſuper. v. negligens. v. i.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Accäri. vi̊. s̃. e. q. a. sf̃. v. diuortij. v. o̊ iuf̃ ãtiquo
b ¶ Qualiter. Adulter et adultera nõ possũt simul eo dẽ libello accäri: sz debẽt sepati accäri. bar. i. l. si marit⁹. ſ. fi. et. l. denũciasse. ſ. fi. ff. de adulte.
c ¶ Pena. ꝯcor. fo. l. li. iiij. ti. vij. l. v. ¶ Itẽ vtrũ. et qñ viro dãte occasionẽ vxori adulterãdi: ipsi vl̃ vxori dz adulteriũ iputari. h. in c. districtõez. de eo q̃ cogno. cõsan. vx. sue. di. i. Et vide leno. 4. q. a. et q̃ ibi scripsi sf̃. v. vxoris
b ¶ Retinuit. con cor. fo. l. li. iiij. ti. vij. l. v. qo̊ intellige n̈ ad mãdatũ ecclie hoc fecerit. h. in. c. tua. de adulter. di. i. et ibi. lz aliter dicat. inno. i c. intelleximus. e. ti. de quo vi̊ glo. i. c.

de coniu. ser. Vide. s̃. 6. q. a. et q̃ ibi scripsi super. v. segagita. v. infra segagita. vsi. quero circa que. et sf̃. v. diuortij. v. de iure antiquo. i prin. Et. matrimoniũ. 6. q. b. sup. v. separentur.

e ¶ Serui. vl̃ licz sint alliꝰ domestici. ordi. cur. libro. iij. ti. i. l. i. in fi. Et adpbã

cõmissi adulterij accäri[a]. sz si vi adulteriũ ppetrauerit accäbit. i. xxx. annos violentatoꝛ. 7. p. ti. xvij. l. iiij.

a ¶ Septio q̃ro. q̃lit[b] fiat accätio o̊ hac qõne. vi̊ mr̃imoniũ. 15. q. p totũ.

a ¶ Octauo q̃ro. q̃ excepti ones possũt hãc accätionẽ euacuare. vi̊. s̃. e. 4. q. Itẽ euacuabit eã exceptio q̃nq̃nij: aut alterius tpis positi. s̃. e. 6. q. ¶ Itez exceptio lenotinij p vxorez viro opposita ãte lit̃. ꝓ. et eximit eam et adultꝝ si pbet̃ a pena[c] (et vir pũiet̃ adulteri pena) sz si p⁹ ꝓtestatõnez oppõit̃ nõ ipedit accätiõez. sz o̊ ea ꝓgnoscit̃ et si pbet̃ vterq; (. s. vir et vxor.) legitie puniet̃ Si aũt adulter ante cõtestatõez eã opposuit pmittit (et vir punit̃) accätõnẽ. postea vero non põt

Quero. q̃o de hijs seruis fiat et glo. l dicta. l. verba. respondet: aut sunt extranei et domio sunt restituendi: aut erant accusati: vel etiaz accãtoꝛ: vel eoꝛuz patris: et tunc libere sine timoꝛe reuerencie ad dominũ publicãtur habita questione. vt. ff. de adulter. l. si postulauerit. ſ. iubet. ne tñ fiscus dicere tur cũ aliena iactura locupletari debz ipse p̃ciũ p̃estare eoꝛ dñis: et ideo p̃estat̃ p̃edicta cautio emẽdatiõis: q̃ fiscus solũ soluit p̃ciũ ei⁹ videlicz cuz ẽ toꝛtus si sit vilioꝛ factus nõ valoꝛ ei⁹ q̃ valuit: cũ fuit tradit⁹ toꝛ quẽo⁹: et sic i p̃recio deterioratõis cõmitet̃ stipulatio. vt glosa in dicta. l. v̊ba. Quero an p̃ciuz huius deterioratiõis integrum soluet accãtoꝛ absoluto. ꝛ glosa in dicta. l. verba. et. ff. de calumni. l. fi. dicit q̃ ab vtroq; di

opponere: et si opposuerit nec sibi ꝓdest: nec viro nocet. 7. p. ti. xvij. l. vij. accätio. 10. q. e.

b ¶ Itẽ repellit vxor virũ si accätiõez vir pri⁹ incepta dẽfuit: aut coꝛã iudice dixit se accãre nolle: aut in suo lecto: aut domo eã scienter p⁹ adulteriũ retinuit[d]: q̃ p talẽ receptiõez itelligit̃ pepcisse. 7. p. ti. iiij. l. ix. vide. matrimoniũ. 14. q. o̊.

a ¶ Nono q̃ro. q̃lr̃ ꝓbat̃ adulteriũ. dic q̃ põt ꝓbari p testes: lz sint s̃pui[e] adulteri vl̃ adultẽ. ꝛ vt meli⁹ dicant veritatẽ faciat eos iudex de bõis cõitatis emi iusto p̃cio: et postea deponãt: ꝛ p⁹ depositiõez toꝛq̃ant̃[f]. et si p̃seuerẽt statur eoꝝ depositiõi. sz si nõ pbet̃ soluet (. s. dño s̃uoꝛũ q̃ forte eos miꝛi p̃cio vendidit) accãtoꝛ dãnũ ob em

midietas soluitur: et sic vnuz sumptũ tñ emẽdatur: quia p̃o vtroq; seruus toꝛquet̃ cuz p̃o vtroq; debeat dicere veritatẽ. Quero. an hec dimidietas quã soluit accusatus absolutus veniat in condẽnatiõe expẽsarũ in q̃b⁹ accãtoꝛ fuit odẽnatus. et cp. i dicta. l. verba. ꝛ bar. i dicta. l. si postulauerit. ff. de adulter. dicũt q̃ sic. et sic in effectu accusatoꝛ totũ soluere repiet̃. sz q̃ vni⁹ seru⁹ accusat⁹ fuit nõ est dubiũ q̃ tunc accusatoꝛ totuz emẽdat. vt glo. in dicta. l. verba. Item quãdo seruus ipse toꝛtus fuerat accusatus: et tunc eo ab

f ¶ Loꝛqueant̃. Serui mulieris de adulterio accusate vel eius patris possũt et debẽt toꝛq̃ri ideo infra sexaginta dies manumitti vel distrahi ꝓhibẽtur. accusatoꝛ tamẽ pri⁹ debet cauere de ipsoꝛũ emẽdatione tali: vel deterioratõis emẽdatiõe in casu absolutiõis subsecute. casus est i. l. verba. ℒ. ad. l. iul. de adulter.

© Biblioteca Nacional de España

ſoluto duplum emendat: et ſoluit accuſatori domino. vt dicta. l. ſi poſtulauerit. §. ſi reus. de prędictis p ſali. i dicta. l. vba. C. ad. l. iul. de adulter.

g ¶ Pena. vide q̄ dixi. ſ. 3. q. a. ſup. v. mulier. v. Itē licet. et. 4. q. p totū. ¶ Nota q̄ cōtubernium violatū nō punitur lege iulia de adulterijs. Quęro. an alia lege puniatur et glo. in. l. ſerui electione. C. ad. l. iul. de adul. dicit q̄ ſic ciuiliter actione ſerui corrupti. vel in iuriarū: vel acquilia. vt ff. e. l. inter liberos. Item p̄t petere extra ordiē violatorē puniri. vt ibi. ꝛ itelligo q̄ iſte actiōes itentāt a dño ancille ſtrupate nō a ꝑuo i cui⁹ ſtabat cōtubernio. de iſtis p ſali. i dcā. l. ſerui electione. i pri. Et p eū vide in l. ſi ei⁹. e. ti. vbi dicit cōcluſie: q̄ hodie ſeru⁹ accuſat contubernalē ꝺ ad ulterio. et dicit etiā q̄ ſi mulier libera a pricipio vidit virum ſeruū: vel ex p⁹ fcō et nō diceſſit: imo ſe diuīſit cū illo matrimoniū tenet: et eſt validū de iure canonico. vt. c. i. ij. iij. ꝛ. iiij. eẋ de cōiu. ſer. et tūc dicet cū ea adulteriū omiſſuz: et pena adulterij locuz hēbit: et ipſe marit⁹ ſeru⁹ etiā ei⁹ dīm de hoc accāre p̄t vt ibi p ſali. Et hoc intelligas ſi ſeru⁹ ſit fidelis. alſec⁹ ſi infidelis. vt captio. i. q. ¶ Que ē pena infidelis et x̄piane mulieris adulterātib⁹. vide. iude⁹. ſ. q. d. Et ſarracen⁹. 8. q. a. Et q̄ ſit pena ꝺiugis ad ifidelitatē trāſeūtis et cū ifideli nubētis: vel alias adulterantis. vide ibi in. 7. q. b.

ptiōez veniens et litis expēſas. ¶ Nec p̄t mulier de adulterio accāta: lite pēdēte ꝑuū ſuū q̄ ei⁹ fcā ſcit manumittere. nec aliꝰ ꝑui dīs ſi ſeru⁹ cū ea moꝛat. 7. p. ti. xvij. l. x. teſtis. 7. q. b.

b ¶ Itē ꝓbat adulteriū ſi accāt⁹ allegauit adultere cōſanguinitatez ꝓp̄r qꝺ fuit abſolut⁹. et p⁹ viri moꝛtē cū ea nupſit: p̄ſūmit. enī ꝓp̄r hoc adulteriū ꝓpetraſſe: nec ē opꝫ alia ꝓbatōe. 7. p. ti. xvij. l. xj. ꝓbatio. 6. q. a.

c ¶ Itē ſi ſuſpicās contra quē de vxoꝛis adulterio ſibi coꝛā teſtib⁹ i ſcriptis tercio ꝓteſtet q̄ ei⁹ vxoꝛi nō loq̄t: nec ſecum i aliqua ꝺomo (ſeu i alio loco) cōueniat ob dictā ſuſpitōez quā habet ꝙ p⁹ hoc ſi i loco ſegregato eū iuenēit cū ea: p̄t occidē eū ipune. Si vero i vico iuenerit eos fabulātes: vocet tres teſtes de colloq̄o et capiat aut capi faciat eū: et ꝓbata cōfabulatōe: iuꝺex puniet eū: ac ſi fuiſſet de adulterio ꝓbatū. Si aūt i eccl'ia eos alloquētes inuenerit: nō ꝺz eū capę. ſed ep̄us aut cl'ici tradāt euz iudici. 7. p. ti. xvij. l. xij. ꝓbatio. 6. q. a.

a ¶ Deçio. q̄ ē pena⁹ adulteri. ſ. ꝺico qñq; vir p̄t adulterū ipune occiꝺere[b] ſine iuꝺice i caſu quē ꝺixi ſ. e. 9: q. i fi. ſ. Aut vbicū q̄z iuenerit euz cū vxoꝛe coeūtez (qꝛ p̄t adulteruz occiꝺē etiaz ſi añ nō fuit ꝓteſtat⁹ q̄ ei⁹ vxoꝛi nō loq̄ret) ñ adulē ſit viri p̄on⁹. aut dīſ: vl' honorabil' ꝑſona ml'tū. tūc enī nō occiꝺat ſz accuſz coꝛā iuꝺice. ſ. Adultaz ām ſic ꝺe p̄hēſaz nō occiꝺat' ſz vocatis teſtib⁹ ad p̄henſionē tradat (vt. C. ꝺe adulter. l. grac⁹.) eā iuꝺici legitime puniēꝺaz. 7. p. ti. xvij. l. xiij.

b ¶ Item pater adultere poteſt occiꝺere ābos in ſua ꝺomo: vel generi in adulterio deꝑhenſos[k]. ſ. cas q̄ deprehēſus in adulterio dicitur qui in rebus venereis deprehēꝺitur. vt hec verba exponit gloſa in lege. qꝺ ait. ff. ꝺe adulter. vt coloquia: abꝛacatus: baſui: et tactus: dicātur res veneree ex quibus conuincatur ſeu p̄obatur adulterium. et hoc idem notat bar. in lege. capite quinto. ff. e. titu. et etiam per

b ¶ Occiꝺere. ſtatuto cauetur vt bānit⁹ ꝺe adulterio poſſit occiꝺi niſi ab adultere marito contigit q̄ maritus ille fecit eum occiꝺi per quēꝺaz aſſiſſinuz. an ille aſſiſſinus poſſit ꝺe hoc puniri. et ꝺicit bar. q̄ non: quia illuꝺ qꝺ licet cuilibet mandāti: licet mandatario. ſed ego ꝺe hoc ꝺubito. et p̄o bar. facit regula. l. cum fundum. in p̄in. ff. ꝺe vi et vi. ar. et gloſa in lege gracus. C. ꝺe adulter. cogitabis ꝺe iſtis per Salicetū in ꝺicta lege. grac⁹. colū. fi.

i ¶ Non occiꝺat Immo iſto caſu occiꝺat eam. foro nouo. capitulo. lj. Et tunc non poteſt vno ꝺimiſſo aliū occiꝺere. vt ibi. et vide que ſcripſi infra eaꝺez queſtione. c. ſuper. v. applicandas.

k ¶ Deprehenſos. ſ. Quis ꝺicatur deprehēſus in adulterio. ꝺi

© Biblioteca Nacional de España

eũ i.l.si marit⁹.§.legis iul'.i fi.ff.e.ti.vbi etiaz dicit q̃ adulteriũ põt ꝓbari directo aliq̃ rõne: qz si vides duos i camera: vel i lecto: solũ cũ sola nesciẽs tũ q̃d faciãt: vel osculãt' vel tãgunt' q̃ p hoc ꝓbat' adulteriũ. et no. canoniste extra de testi.c.ꝓterea. et de ꝓsump.c. litteris et.c.tercio loco qđ nõ ꝓ testibus sup adulterio deponẽtib⁹ vt p eos sufficiat p̃cedẽcia veniri. de q̃bus p sali.i.l. gracus. C. de adulter. et vid. s.9.q.a.sr̃ vbo. fui. ¶ Et cũ dicat lex maritũ vel patrem posse occidẽ adulterũ deph̃ẽsuz i adulterio i domo sua quomõ itelligat' dom⁹ sua. dic q̃ vbi habz hitatiõez. §Quero si cũ eũ voluerit occidere ille fugit ⁊ eũ insecutus est extra domũ et occidit. respondeo q̃ eũ ipune occidit quia dicit occidi in domo q̃ fugat⁹ est extra domũ et occisus. et idez tenet bar. §Quero. an filio ꝑmittat' matris adulteruz occidere. dic q̃ sic ad iussuz p̃is: iussu ergo nõ p̃cedẽte non põt filius ipune occidere. §Quero. si maritus vel pater nolit euz occidere sed ꝓseruare. dic q̃ põt: sz nõ vltra vigĩti horas rei testande causa. de istis p sali. in. l. gracus. C. ad. l. iul'. de adulteriis.

a ¶ Aliũ occidere. §pater vero aut frater: aut cõsanguineus tenens adulterã in domo põt sic deph̃ensos occidere: vel vnũ dimittere. fo. l.li.iiij.ti.vij.l.p. Et vide.e.fo.li.iiij.ti.xvij.l.i.

b ¶ Applicandas. §immo iudex viro tradat ambos: vel eoꝝ alterũ qui accusatus et cõuictus fuerit de adulterio: etiaz si ipsa sit desponsata p verba de ꝑsenti vt faciat de eis et de bonis eoꝝ ad libitũ etiã occidẽdo. fo.no.c.lj. et vide fo. l.li.iiij.ti. vij.l.i.et. ij.et fo iudi.li.iij.ti.iiij.l.ij.iij. vbi succedũt descẽdentes i bonis. et ideo dic q̃ si descẽdentes nõ habẽt tũc est loc⁹ dicto.c.lj.fo.no. Itẽ i dicta.l.i.fo. l. dicit q̃ vir nõ p̃t vnũ adulteroꝝ dimittere: et aliũ occidere. sed dicas q̃ hoc ẽ correctũ p dictũ.c.lj.fo.no. vt.s. dixi in ꝓn. ¶ Sed q̃d si re vera appeat nõ vxor. vide.c. nec p̃t vno dimisso aliũ occidere[a]. Si tñ vir vxorẽ aut adulterũ deph̃ensos i adulteriũ nõ seruata legis forma(.s.posita i.§.ꝓria lege.)occidat: aut p̃ adulterũ filia dimissa: qz vir p̃ nimio dolore: et p̃ nimio filie amore credit' fecisse: si occidẽs villis: ⁊ occis⁹ honorabil' erat: dãnabitur ꝑpetuo ad opa regis. si vero erãt eq̃les in insulaz q̃nq̃nio relegat'. Sed si occidẽs erat honorabili or: miori tpe arbitrio iudicis rel'gat'. 7.p.ti.xvij l.xiiij. fuit⁹. 11.q.c.legatum. 13.q.c. vide. exco/plerũq̃. glo. fi. de donaci. iter vi. et vx. et vide. l. si vxor. §. fi. ff. ad. l. iul'. de adulter. et bar. ibi refert q̃ accãs aliquẽ de adulterio ad hoc vt odẽ net' accusat⁹ sufficit ꝓbare q̃ illa mulier hẽbat' õctabat' vt vxor: nõ eni req̃rit' q̃ sit vxor vere: ⁊ hoc q̃ accusas iure extranei: sed si vis accusare iure mariti oportz ꝓbare q̃ vere sit vxor: al'nõ ꝓcedit: tñ aduerte q̃ eo ipso qđ ꝓbas qđ hẽbat' õctabatur: vt vxor ꝑsũit vxor: si ergo ex pte accãti ꝓbetur q̃ nõ poterat esse vxor nõ reluat eũ a condẽnatiõe adulterij: sz oportet ipsuz ꝓbare õriuz s. q̃ nõ habebat': nec cõtractabat': vt vxor quo ꝓbato reus dz absolui. ¶ Quãdo fit accãtio adulterij coraz iudice seculari cũ oportet ꝓbari de matrimonio nũquid ista ꝓbatio p̃t fieri coraz iudice seculari. vide cleric⁹.9.q.1.sr̃.v. matrimonij. ¶ Itẽ si coniugatã vel despõsataz rapuit q̃s etiaz citra coitũ ipse punit'. vt scripsi. vis. 4. q. p. sup. v. arbitrio. v. si vero cõiugatã. Sz ipsa vi vel ignoraãter adulteriũ cõmittẽs nõ punitur. vt mr̃imoniũ. 14. q.e. Et an pũit' vxor q̃ meret' cio more se ꝓbet. vid hic i.4.q.a.sr̃.v. adulta. Itẽ q̃d si alij nubẽ do omisit adulteriũ. vid hic. 10.q.d. Itẽ i cãu p̃cẽ l.i.fo. l. dicas q̃ si alt' eoꝝ q̃ adulteriũ omisit fugerit q̃ i carcẽ r̃mãsit vict⁹ v adultio viro tradet' q̃ eũ i custodia hẽat sz nõ occidat donec alt' q̃ fugit capiat' et v adulterio cõuicat'. ordi. cur. li.iij.ti.i.l. ij. Sz in casu i quo ipse adulter ẽ tal' q̃ nõ põt accusari. vt dixi cõcubina. 3.q.i. fi. sr̃.v. cõcubinã v. q̃ro an p̃ceps. tũc credo supradictã. l.i. locũ nõ hr̃e: sz q̃ adult'o dimisso vir possit adulteraz occidere. Lñ hodie vt supra i p̃n. hui⁹ glo. dixi iudex ãbos vel alterũ eoꝝ q̃ cõuict⁹ ẽ de adulterio tradat viro. etc̃. vt ibi.

nec p̃t vno dimisso aliũ occidere[a]. Si tñ vir vxorẽ aut adulterũ deph̃ensos i adulteriũ nõ seruata legis forma(.s.posita i.§.ꝓria lege.)occidat: aut p̃ adulterũ filia dimissa: qz vir p̃ nimio dolore: et p̃ nimio filie amore credit' fecisse: si occidẽs villis: ⁊ occis⁹ honorabil' erat: dãnabitur ꝑpetuo ad opa regis. si vero erãt eq̃les in insulaz q̃nq̃nio relegat'. Sed si occidẽs erat honorabili or: miori tpe arbitrio iudicis rel'gat'. 7.p.ti.xvij l.xiiij. fuit⁹. 11.q.c.legatum. 13.q.c. vide. exco/

municatio. 15.q.b.

c ¶ Si aũt p̃dcis mõis nõ occidat': tũc iudex adulterũ cõuictũ capite puniat. adultera ãt ꝑberata i monasteriũ retrudatur: ꝑdetq̃ dotẽ et arras marito applicãdas[b]. Et p̃t vir infra bieniũ ei ꝑcere ⁊ a monasterio eductã reconciliare dote ⁊ arris ad pristinum statum restitutis. Mortuo ante reconciliationez viro: aut duobus annis elapsis recipiat habitum perpetuo deo seruitura. Et in bonis alijs a dote et arris succedũt descendentes in duabus partibus

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Uadēs. vide q̄ scripsi. vxor. v. si marit⁹ reliq̄t. in vsi. q̄ro quid si nō pōt. Et. dos. 8. q. a. sup. v. adulteret. v. idez si vxor.

b ¶ Applicāt. cōcor. ad hoc fo. l. li. iij. ti. ij. l. fi. et li. iiij. ti. v. l. v. Et scias q̄ ista lucra et ēptiōes si mul fcē sunt cōes: sz non regis donatō nec ꝯsangui nei hereditas vel amici donatō: seu pē sio exercitus vel lucra ide ꝓueniēcia n̄ de bonis cōi b⁹ se sustentās in exercitu seruiebat fo. l. li. iij. ti. iij. l. i. et. ij. Et ad dictaz regis donatiōez cōcor. etiaz. e. fo. et li. iij. ti. xij. l. viij. Sz de iure cōi an prędctā lucra p vxorē fcā sit ꝓpa ipsi⁹ vxoris. vide q̄ scripsi. vxor. v. vtrū quicq̄d. Ubi ē ꝯ suetudo q̄ ꝺ donatis marito hēat vxor medietatē an donās p̄t huic coioni p̄iudicare. h. i. c. req̄sisti. de testa. di. 2. ¶ Et lz vn⁹ ꝺiugū paupior sit fructⁿ tñ sūt cōes. fo. l. li iij. ti. iij. l. fi. Et ptē istorū lucrorū ꝑdit mulier si recedit a viro. et applicāt viro. fo. l. li. iiij. ti. v. l v. Sz p̄m fo. iu. lucra diuidūt̄ p rata p̄rimonij cu iuslibz fo. iudi. li. iiij. ti. ij. l. xviij. ¶ Jtē si vir aut mulier ex p̄mo mr̄imonio hītis filijs ꝺo nubens et anteq̄ cū eis diuidat aliq̄d cuz filioz pte lucretur scōus vir aut vxor p̄t medietatē dicti lucri: siue ex mobilib⁹ aut īmobilib⁹ ꝓueniat hēre: nisi eos sub tutela et eorūz bona cū iuētario tenz pr̄ iste vl̄ mater. fo. l. li. iij. ti. iiij. l. vj. ¶ Et q̄. s. di pi de lucris et ēptōib⁹ simil fcis itellige simil. i. durāte mr̄imonio isimil emēdo et lucrādo: vl̄ si vn⁹ emat aut lucret ꝺ q̄buscūq̄ bōis: saluis exceptōnib⁹ supdcis. Jtē eo excepto q̄ si vēdit res vni⁹ et de ei⁹ p̄cio alia emit erit ei⁹ cui⁹ p̄ma. fo. generosorū. li. 5. ti. i. l. i. iij. vij. et. c. ij. ꝺ dona. iter vi. et. vxo. Et circa p̄dicta lucra et emptōes. vide etiā q̄ scripsi. lucrū. Et. vēditio. 5. q. r. sr̄. v. dotis. et. q̄ etiā ibi scripsi sr̄. v. de pecunia. i vsi. q̄ro q̄d de vxore. Et vxor p trās. tū ad scōa vota talia luc̄ pdit. matrimoniū. 5. q. f. sup. v. succedētib⁹. ¶ Et p̄dcā sic empta: et lucrū p̄t marit⁹ vēdere: nec p̄t vxor ꝺicere Sed eo mortuo petet ipa ab heredib⁹ vel detētorib⁹ si nō cōsensit vēditioni fo. generosorū. li. v. ti. i. l. viij. Et p̄dcā. l. viij. dicēs q̄ eo mortuo petet ipsa ab heredib⁹: nē adit. l. ij. et. iiij. ordi. cur. li. i. ti. viij. q̄ simplicit disponūt q̄ marit⁹ possit dicta lucra vēdere vel alienare dum tñ hoc dolose non faciat. et attēde q̄ in dicta. l. iiij ordi. cur. dicit q̄ maritus lucrorūz mobiliū est domin⁹ ergo dico q̄ effectualiter et indistincte p̄t talia mobilia alienare.

et monasteriū ī tercia p/te. Jn eorūz aūt defectu succedūt ī tercia ascēdē/tes adulterio nō ꝓsentiē tes ⁊ monasteriū in dua b⁹ ptib⁹: quibus nō exi/stētib⁹ succedit monasteriū ī totū. ¶ Si aūt muli er eū ꝓprio seruo adul/teriū cōmisit vterq̄z comburat. ¶ Jtez cōtra viri volūtatē vxor ad alteri us suspecti domum va/dens⁹ ꝑdit dotē et arras et lucra q̄ simul cōiuges fecerūt et viro applican tur. b et p⁹ viri mortē filijs dūtaxat illi⁹ matrimonij debēt. Sz si ei pep/cit marit⁹ nō hēt ius ī dictis bonis. 7. p. ti. xvij. l. xv. vos. 8. q. a. heres. z. q. b. c.

c ¶ Predicta vera q̄n sine colore matrimonij ꝓmittit adulteriuz. sz si scōo quis cōtrahit matrimo/niū: ꝓmo ꝓiuge aut spō so vl̄ spōsa p v̄ba de p̄re senti viuo ad q̄nq̄niū in īsulā relegat: ⁊ ꝑdit oīa bona (q̄ hz ī loco vbi cō traxit.) filijs aut nepoti/bus applicāda: q̄b⁹ non existētib⁹: medietas regi et alia dānum (intellige dānū passo. i. cū ea igno rāter cōtrahenti.) passo applicabit. Et si vterq̄z cōtrahētiū sciuit aliū cōiugatuz quilibz ī sua in/sula releget: ⁊ bona ei⁹

¶ Jtē si marit⁹ cōtraxit debitū ad eū ptinēs: vel ad amborū vtilitatē: ābo tenent. sec⁹ si ptinet aliū terciū: vel claz debitū cōtraxit: nec p̄robet ī amborūz vtilitatē cōuersuz. fo. generosorū. li. v. ti. i. l. x. vi. e. fo. et. li. ti. iij. l. iij. et. fo. l. li. iij. ti. xx. l. xiiij. et videas ordi. cur. libro. i. titulo. i. lege. v. x.

Et in eo q̄ ꝺ in predicta. l. viij. fo. generosorūz dicit q̄ eo mortuo petet ipsa ab heredibus: nē. Addit. l. ij. et. iiij. ordi. cur. li. i. ti. viij. simpliciter disponentibus q̄ maritus possit dicta lucra vendere vel alienare dum tamen hoc dolose non faciat. Et attende quod in dicta lege quarta. ordi. cur. dicitur q̄ maritus lucrorum mobilium est dominus. ergo dico q̄ effectualiter et indistincte potest talia mobilia alienare.

c ¶ Sciuit. Bertā vxorem ticij de fcō despōsaui et hēo īde īstrumētū certe excussor ī dubio. sec⁹ si ī colorato cōplexu eā cognoui. Sz pone q̄ nō hēo īstrumentū nec testes; ⁊ dico q̄ accepi eā ī vxorē secrete: ⁊ ipa fa

© Biblioteca Nacional de España

tetur. Nunqd credit ad meaz excusatiõez: et videt q̃ sic. ipa tñ est torquẽda. vt. l. quicũqꝫ. C. de ser. fugi. et videt glo. c. de fideiusso. l. pe. de quibus p bal. in dicta. l. quicũqꝫ. colũ. pe.

a ¶ Applicabũt. Alia pena est foro. l. li. iij. ti. i. l. viij s. centũ morabetinoz regi et iuriato eq̃liter applicãdoz. et mulier et cuz ea sic cõtrahẽs ponũtur in ptãte prioris viri: vt de eis et bonis si filios legitimos nõ habent faciat citra mortem ad libitũ voluntatis. e. f. et ti. l. xj. et ti. vj. l. iiij. Et idẽ de mulie re cũ alteri⁹ viro nubente: qz vt supza dictuz est ponit i ptãte vꝛoris illi⁹ viri cũ quo sic de facto sic contrahit. vt in prędictis. ll. xj. et. iiij et vide fo. iudi. li. iij. ti. ij. l. vj. Itẽ si q̃s prima vꝛoꝛ vel spõsa viua scdo cõtrahat matrimonium vltra alias penas a iure expꝛssas stigma ferri calidi i modũ crucis i frõte ei⁹ ponat. vt. l. fi. ordi. de bziuiesca p regẽ iohãnez pmũ. ¶ Itẽ si aliqs iuste repudiatã duxit vxoꝛẽ vtrũ omittat adulteriũ. vide glo. et bar. l. si ex lege. ff. ad. l. iul. de adulter.

q̃ filios: aut nepotes nõ hũerit regis camere applicabũt[a]. 7. p. ti. xvij. l. fi. matrimoniũ. 10. q. m. 14. f. et. ẽ. 4. q. a.

¶ Que aũt pena sit adulterij inter ꝓiugatã xp̃ia/naz et sarracenũ: aut iudeũ ppetrati. sarracen⁹. 8. q. a. iudeus. ʃ. q. d.

¶ Que ẽ pena epi adulteri. ep⁹. 7. q. b. c.

¶ Que ẽ pena clerici adulteri. clericus. ʃ. q. e.

¶ Que est pena comitentis adulteriũ cum regina. regina. i. q. a.

¶ Itẽ est alia pena adulteri: qz possunt cõiuges separi ab iſimul viuẽdo nec tradet adulteri debitũ carnis. matrimoniũ. 11. q. 3. 6. q. b.

mun⁹ psonale dz iniũgi: nisi necessitas iudicãdi: cõsulẽdi: seu arbitrãdi. vnde nõ pñt cogi aduocati ad faciẽduz custodiã vel aliqd mun⁹ psonale. bal. i. l. sancimus. C. de aduo. diuer. iudi. Et vioꝛlates ꝓuilegia aduocatoz debẽt puniri pena qui

¶ Itẽ qz nõ pñt in certis casib⁹ adulter cũ adultera nubere p⁹ viri mortẽ matrimoniũ. 10. q. m.

¶ Itẽ est alia pena qz minoꝛ nõ restituet adũsus ꝓfessiõez adulterij. restitutio. 2. q. 3.

A Duocat⁹. ꝑmo q̃ro quid ẽ aduocatus. aduocat⁹ dicit: q̃ litis sue: vel aliene merita in iudicio agẽdo vel defendendo proponit. 3. p. ti. vj. l. i.

a ¶ Secundo quero: qua re sic dicit. dic q̃ aduocatus dicitur: quia vocibus proponit. e. t. l. i.

a ¶ Tercio q̃ro: q̃s pt esse aduocat⁹[b] certe q̃libz iuris pitus fori: aut patrie ꝓsuetudis ex lõgo vsu[c]

q̃gita libraz auri. vt ibi p euz. ¶ filius aduocati est pl⁹ honoꝛãdus q̃ ille q̃ nõ ẽ fili⁹ aduocati. et est ceteris pari b⁹ ꝑponẽd⁹ bal. i. l. nemini licere. ʃ. iuris pitos. C. ò aduoc. diũ. iudicio. ¶ Itẽ q̃d sit postlare seu aduocare. q̃ postulẽt. q̃: et q̃b⁹ mõis repellãtur a postulando azo. i suã. C. de postulando. ¶ Itẽ q̃dã specialia q̃ seruãt i aduocato fisci vide p azo. i suã. C. de aduo. fis. ¶ Itẽ si accãtoꝛ occidit ob penaz talionis an cleric⁹ aduocat⁹ rei ẽ irregularis. h. i. c. ad audientiã. de homi. Clide. actoꝛ. 6. q. a. sf. ò. exhigi. ò. Itẽ dieb⁹. Et doctoꝛ. ò. in iudicioꝛ.

b ¶ Aduocat⁹. Nõ ꝓt aduocare excõicat⁹. vt i. c. ò cerni⁹. de sen. exco. li. vj. ꝛ fo. l. e. ti. l. pe. vió. excõicatio. 13. q. b. Et si facit tñt ad restitutiõez ex ide ꝓceptis. h. i. c. itelleꝛim⁹. de iudi. et io. et inno. i. c. pia. ò excep. li. vj. ¶ Nec auditoꝛes regis nec alij iudices pñt aduocare i lite q̃ coꝛã eis vẽtilat. vt. l. iij. ordi. de toꝛo. p regem henricũ. era. 1409. et peꝛ. xxj. ordi. de segouia p regẽ iohãnez primũ. ãno. 1386. vbi etiã idẽ ꝓhibet scribe litis ¶ Itẽ an ò curiões pñt eẽ aduocati. vió. tabelio. 3. q. a. sf. ò. liberi. ò. bu⁹ nõ ꝓt. i ò si. q̃ro vtrũ ò curiões. vió. iuꝛ. ʃ. q. i. sf. ò. aduo. ò. an ꝓt q̃s eẽ.

c ¶ Usu. illitterati pñt aduocaꝛ si sit pratici. tñ i matricla aduocatoz nõ pñt põi n̄ q̃ studierit lges p

© Biblioteca Nacional de España

quinquenn/ uz. vide infra. e.q.f.bal. i. l. ceteroꝝz. C. de poſtu lan. et vide ibi glo.

a ¶ Religio/ ſus. non po teſt religio/ ſus etiã pro cognatis eſ/ ſe aduocat⁹: quia eos nõ cenſetur ha/ bere.h.in.c. clerici.de po ſtu. ¶ Utrũ clericus po/ teſt eſſe ad/ uocatus: et in quib⁹ cau ſis.ꝛ in quo foro.h.in.c. clerici.de po ſtu. Et vide tabellio. 3. q.a. ſup. v. liberi.v.ſer/ uus nõ.in fi Et ſi contra ſuam eccleſi az patrocine tur que ẽ pe na eius.h.ó poſtu.o.i.c. cum ſacerdo tibus. et ibi glo. ¶ Et ſi clericus ẽ be neficiatus i pluribus ec cleſijs an po teſt pro vna contra aliaz patrocinari h.i dicto. c. cum ſacerdo tibus. di.ij. ¶ Item nec poteſt p a/ lio eſſe aduo catus cleri/ cus benefici atus: vel in ſacris cõſti/ tutus coraz iu/ dice ſeculari: ni ſi pro ſe: aut ec/ cleſia vbi eſt be neficiatus: aut pro ſuo vaſallo aut conſangui/ neo: aut familia ri: vel tali cuius ꝺbeat heres eſ/ ſe.fo.ſ.li.i. titu lo.ix.lege.ij. Et vide pe. iiij/ ordi. de madrid per regem alfon ſum.

nisi ſit minor decez et ſe/ ptẽ ãnis: vl' ſurd⁹: fatu⁹ ꝓdigul ue curatorẽ hñs et iſti nec pro ſe poſſunt patrocinari. nec religio/ ſus⁹ vel regularis: niſi ꝓ factis eccleſie ſue. 3. p. ti. vj. l. ij.

b ¶ Itẽ ꝓhibet' poſtulare mulier[b]: ne cetui virorũ imiſceat': et ꝓpr calfur/ niã iuerecũdaz: Itez ce cus[c] qz nõ videret ꝙs eſſz i iuditio honorat⁹. et de adultio. ꝓditiõe. ale ui. falſitate. aut homici/ dio illicite ꝓpetrato dã/ nat⁹ (intellige i factis ter cij: ſec⁹ in ꝓprijs: qz tũc bñ põt poſtulare iſte et alij ſupradicti.) aut alio delicto equali: vel maio ri. 3. p. ti. vj. l. iij.

c ¶ Infamis (ſupple cõdẽ nat⁹ p ſentẽtiaz) aũt cau ſa furti. rapie. iiurie. do/ li. vel alteri⁹ delicti leui oris (vel talis qꝺ ſcꝺum forũ hiſpanie eũ ꝓmitẽs min⁹ valet.) q̃z enumera ta. s̃. ꝓri. q. põt p aſcẽ/ dentib⁹. deſcẽdentibus. fratribns. vxore. ſocru. nuru. genero. vitrico. p/ uigno. patrono. aut ei⁹ filio. aut pro pupillo cu ius tutelaz curãue gerit. poſtulare. pro alijs non. etiaz aduerſario volen/ te. Nec infidelis pro fi/ deli. [d]ſed pro infideli ſue ſecte ſic. 3. p. ti. vj. l. v. in famia. ſ. q. a.

d ¶ Itez pugnans pro pre cio cuz beſtia non dãni ficante preſumit' pro pe cũia illicite patrocinatu rus ideo nõ põt poſtula/ re ñ p ſuis orphãis. (.ſ. quos i ſua tutela vel cu ra habet.) Sec⁹ ſi abſq; precio: vel cuz fera dam noſa: et pro põſtio. quia tunc magis facit virtu/ tis gratia experiendõ. 3. p. ti. vj. l. iiij.

e ¶ Si autez fuit ad tẽpus prohibitus[e] coraz iudice poſtulare: quia tedioſ⁹: vel verboruz interrup/ tor: vl' ſuperflue: aut tur piter loquẽs: alia ve iu/ ſta cauſa: poteſt corã ei⁹ loco tenenti vel alio iu/ dice patrocinari. eo. ti. l. xij.

f ¶ Item iudex quid faci/ endo vl' omittendo ſciẽ ter contra ius prohibe/ tur poſtulare. Et aduo/ catus cõtra quez eſt lata ſententia ne patrocine/ tur[f] niſi appellauerit: vl' rex eis permittat. eo. ti. l. xj.

g ¶ Item nemo patrocine tur niſi prius per iudices et peritos regalis curie: aut illius loci vbi velit poſtulare ſuper pericia examinetur. Et iuret[g] fi/ deliter patrocinari cui p

b ¶ Mulier. ſ. p alio: pro ſe aũt põt. fo. ſ. li. i. ti. x. l. iiij. et. l. fe/ minas. ff. de p/ cu. et. l. ij. ff. de re. iuſ.

c ¶ Cecus. ꝺcoꝛ. ad cecũ. fo. ſ. li. i. ti. ix. l. iiij.

ꝺ ¶ Fideli. aut cõ tra fidelẽ. nec e/ tiã ſeru⁹. fo. ſ. e. ti. l. pe.

e ¶ Prohibitus. Itẽ aduocare p hibit⁹ põt dare ꝺſiliũ i camera. vt bar. i. l. i. ſ. poſtulare. ff. de poſtu. et vi ꝺ eũ ff. de va. et ex/ traoꝛdi. cogni. in. l. i.

f ¶ patrocinet'. ſupple prohibe tur poſtulare: niſi pro perſo/ nis contentis. ſupra eodẽ que ſtione. c. vt iſta l. xj.

g ¶ Juret. An ad uocatus iura / tus eccleſie tene tur eam iuuare: non requiſitus. ꝙ ſi eccleſia ſibi ſubtrahit ſala/ rium: an poteſt

© Biblioteca Nacional de España

ipſe ſibi ſubtrahere patrociniuz. Item ſi ſecũduz ſuam conſcientiaz credens euz nõ habere ius nõ iuuat an eſt periurus. h. in. c. breui. de iure iuran. ¶ Nunquid in cauſa appellatiõis teneat aduocatus patrocinari pro eodez ſalario. et vtrum teneatur exire pro uinciã. glo. in. l ſi qui deſideria. C. de ſuffra. tenet vtrobiq; q; non. tu dic hoc verum ſi ſimpliciter cõuenit: ſec; ſi vſq; ad aduẽtuz palmarij. vt. l. pe. ff. iudi. ſol. Et ſi exierit puinciaz ibit ſũptib; clientuli: nõ pedes ſed eques ſm ãlitatez pſone iuxta nõta. ff. manda. l. idẽq; . ſ. idẽ labeo. de iſtis per bal. l. ſi q; deſideria. C. de ſuffra. colũ. fi. De qua queſtione vide per. h. i. c. veniẽs. ò iure iuran. Et an aduocat; dz hẽre totũ ſalariũ ſi trã ſigeret ptes. ibi vide p euz. et. j. 8. q. a. ſf. ò. ſalariũ. ò. ſi ſalariũ. i ò. ij. ¶ Itẽ an aduocat; dz pſocinari ei cui ꝑmo iurauit: vel ſecũdo. Et idez de aduocato habente duos dños cui eoz ꝑſtabit contra aliũ patrociniũ. h. in dicto. c. veniẽs. de iure iuran. in fi. ¶ Itez rector aduocat; aduocare nõ debet cõtra cõciliũ vbi habet rectorie officiũ. vt. pet. ordi. de madrid per regez iohannez. ij. anno. 1435. ¶ Itez fiſcalis procurator in nulla cauſa otra fiſcũ patrocinet. vt. pet. iij. ordi. de guadalajara p eũ anno. 1436. ¶ Itez aduocatus aduocare nõ dz cõtra rem publicã a qua alit: niſi pro hijs quorũ eſt tutor vel curator. azo. in ſuã C. de aduo. diuer. iudici. circa fi. et. ff. de poſtu. l. puto. et. l. fi. et vide. c. petitio. cum glo. de iure iuran. Nec pro inſignis furibus et latronibus. furtũ. 6. q. a. ſuper. ò. mutilabit. ò. ſed pro primo. in ò ſi. fi. ſcribatur. vide que ſcripſi. ſ. e. q. a. ſup. ò. vſu.

a ¶ Stando. niſi fuerit infirmus: vl iudex eũ ſedere mãdauerit. fo. l. li. i. ti. ix. l. fi.

b ¶ Proponat. de alegationibus: et diſputationibus

miſit: nec ſcienter malaz cauſã fouebit: nec malicioſe dilatabit litẽ. et nomẽ ei⁹ i matricula ſcribatur. (vide q̃ ſcripſi. ſ. e. q. a. ſf. ò. vſu.) Alit aut tẽ poſtulãs nõ audiatur nec eũ iudices ſinant poſtulare. z. p. ti. vj. l. xiij.

¶ Quis ẽ aduocat⁹ ꝑ regno cõtra reptatũ. rex. 15. q. q.

a ¶ Quarto q̃ro: q̃lit debz aduocat⁹ pꝛocinari. ſcias q; iudex debz lites audire ſedẽdo: aduocat⁹ aut pꝛocinet ſtãdo[a]. Et primo ꝓponat[b] (et ſi plures fuerit ab vna pte aduocati. vn⁹ ſol⁹ ꝓpoat) aduocatus actoꝛis meri

ta cauſe ſupflua[c] dimitẽdo: verbis ornatis[d] ſub modeſtia (. i. nec alta nec baſſa voce: ſz modeſta) vocis. nec aliq̃s ei⁹ propoſitõez iterrũpat[e]. Dei de aduocat⁹ rei ſue ptis iura exponat. Cõtrariũ aũt faciẽs (. ſ. interrũpendo alteri⁹ ꝓpoſitõez: vl turpia verba pferẽdo.) ꝑt p iudicẽ poſtulare vetari. z. p. ti. vj. l. vij.

b ¶ Itez viduis. pupillis. aut alijs miꝛabilib⁹ pſonis: petẽtib⁹: det iudex[f] aduocatũ ꝑ ſalario congruo ſi habent vnde ſoluãt: alias tenet[g] aduocatus amoꝛe dei patrocinari. z. p. ti. vj. l. vj.

c ¶ Superflua. Aduocatus: pꝛocuratoꝛ: aut pars pꝛincipalis: qui in cauſe pꝛoceſſu iam allegata rei terauerit regis camere ſoluat ſexingentos moꝛabetinos. quoꝛuz centum cauſe iudici. et centũ accãtoꝛi applicant. vt l. x. trac. iij. ordi. de bꝛuieſca per regẽ iohannez ꝓmũ. Et idẽ dicas in pꝛoteſtatiõib⁹: ſeu requiſitionibus que in iudicio vl extra: iudicibus algazelis: aut merinis: vt regis reſcripta ad impleant fiunt. vt in dicta. l. x.

d ¶ Ornatis. Si tamẽ aliqua expedit cõtumelioſa ꝓponer ea ponat pars vel det iudici in ſcriptis aduocatus: non autẽ ipſe verboten⁹ dicat: alnũ q̃ i aliq̃ cauſa patrocinet. fo. l. li. i. ti. ix. l. fi.

e ¶ Interrũpat. vide. iudex. ſ. q. c. Naz in iudicio impediens aliq̃s partiuz: nec de iudicis mandato deſiſtens: ſoluet decẽ moꝛabe. inter regem et iudicẽ equaliter diuidendos: et expellatur vituperoſe a iudicio. fo. l. li. ij. ti. i. l. v. et. vij.

f ¶ Det iudex. Et ſi ſic datus pꝛocinari nolit: det iudex aliũ: et pꝛim⁹ toto illo ãno nõ patrocinet i loco illo: niſi ꝑ ſe: alias ꝑ quolibz patrocinio ſoluet quinq̃gita ſolidos iter regẽ et iudicẽ cuius mãdatũ cõtẽpſit eq̃liter diuidendos. fo. l. li. i. ti. ix. l. i. Et vide. ordi. cur. li. ij. ti. iiij. l. vj.

g ¶ Aduocat⁹. ꝑ q̃rẽdo aduocato añ lit. oꝛ. ẽ dilatio triũ dieꝛ. p⁹ lit. oꝛ. ẽ nouẽ dierũ. fo. no. c. vij et fo. l. li. i. ti. ix. l. i. Itẽ etiã medio tpe ex cauſa dã de ſũt ioutie ꝑ absentiã aduocati ſi iuſta de cã eẽt ipedit⁹. ſz ſi malicioſe petãt nõ ſũt dãde. vt i c. i. vt. lit. nõ oꝛ. glo. ſi aliquis ſit uocatus.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Secreta litis. pꝰ q̄ꝫ semel ꝓmisit vni ꝓcuratoꝛi aduocatꝰ aut cōsilium dat: nō ꝑt alteri in cā illa ꝓcinari. alſic. fo.l.li i. ti.ix.l. iij.

b ¶ Reuocari vide ēca iſtā materiā. azo i ſuā. L.ō erro.aduo. Et ofeſſio. ſ.q a.ſſ.v. contradicat.

c ¶ periclitari. vió q̄ dixi j.e. q.ſſ. b. Et. falſitas. 2.q.a.ſſ. v. aduocatus.

b ¶ Juuat. q̄ dā aduocatꝰ florētinꝰ ꝓmisit vni ꝓſtare ꝓcuratoꝛiū i ſua cā: et ꝓ hoc accepit ēte pecunie q̄ntitatem: et vidit oia iſtrumēta. Demum habuit aliaz ꝑtē: et ſic reuelauit omnia ſēcta ſue ptis ⁊ facto pacto de certa pte litis a fo q̄ i vitate ius nō foueꝛbat fuit cuz eo i palacio coꝛā iudice ⁊ coꝛā eo ōpoſitiões dictauit et pouci fecit et obtinuit ſētēciā. vtrū iſte aduocatus cōſando: vel cōſiliuz dādo vel aliud quid doloſe in cauſa cōmittēdo: vt pliciteꝛ.) vl reuelz aduſario ſecreta ptis ſue: hoc ꝓbato ꝓhibeꝛ ꝓpetuo ꝓ iudicē ꝓcuratoꝛiare: et erit infamis: et ſñia erit nulla. penāq̄ ꝓm litis et malicie q̄litatē arbitrariā ſubſtiebit. z.ꝓ.ti.6.l.ix. vió teſtis. 7.q.n. iudex. 5.q.i.

c ¶ Et poſtq̄ ſcit aduocatꝰ. ſecreta litisⁿ nolens ꝓ moderato ſalario bonoꝝ viroꝝ arbitrio poſtulare cōpelliꝛ ꝓ iudicē: niſi malicioſe multis reueꝛlet litigatoꝛ: vt aduerſario ꝑcludat aduocatos: tūc enī ꝺoulget iudex alteri ꝑti aduocatuz: lz ſciat alteriꝰ ſecreta. ¶ Itez moꝛtuo cōtra quē poſtulat aduocatꝰ: ſi eius filij ſubſtineat tutelaz aduocatꝰ pōt ī lite illa pupillinoīe cōtra illū quē defēdebat postulare. 3.ꝓ.ti. vj.l.x. vide. ī. 6.q. b.

¶ Nec cuz ꝑs iterrogaꝛ ſignat iudex aduocatū i tereſſe. cōfeſſio. 4.q.a.

a ¶ Quito q̄ro qualr pōt erroꝛ aduocati reuocari. b ſcias q ꝙ q̄ in preſentia ſue ptis intelligētis (.ſ. et nō ꝓtradicētis) i iudicio ꝺixerit aduocatꝰ ꝓ inde eſt: ac ſi pars ꝺixiſſz. ſz ſi erroꝛe qui ꝓbaꝛ: pars: vel aduocatus: q̄ꝺ nociuū ꝺixerit pōt q̄ncumq̄z ante ſentēciaz ꝺiffinitiuā reuocari: poſtea nō: niſi ſit cauſa minoꝛis viginti quinq̄z ānis. 3.ꝓ.ti. vj.l. viij. vide. ꝓfeſſio. 5.q.a

a ¶ Sexto q̄ro que eſt pena aduocati ptis ſecreta reuelātis. certe ſi doloſe faciat litē cliētuli peclitari. c (vt ptē aduerſaz aui

a ¶ Septio q̄ro: q̄ ē pena mali aduocati. ꝺixi. ſ. e 6.q. ¶ Itez nō debet de quota litis pte paſciſci: al. pactū non valebit: et tamq̄z infamis poſtq̄z ꝓbeꝛ nō poſtuleꝛ. 3.ꝓ.ti. vj.l.xiiij.

b ¶ Item ſi promiſit parti victoriaz litis teneꝛ ad itereſſe: et litis expēſas ei ſi nō vicerit: ideo caueat a tali ꝓmiſſiōe. 3.ꝓ.ti.vj l.xv. in fine.

miſit crimē falſi dicas q ſic: ſed nō crimē ꝑuaricatōis: qꝛ crimē ꝑuaricatiōis eſt q̄ tu es cū vna pte coꝛpe: et cū aliaſaio. de quo vide latiꝰ. bar. ī.l. ꝑuaricatoꝛ. i pn̄. ff. de preuaricato. Et vide q̄ ſcripſi. iudex. ſ.q.i. ſſ. v. aduocatus.

e ¶ Poſtulet. nō hic duo. ſ. q ꝙ nō valeat pactum. et q ꝙ nō poſtulaz ad hoc vltimū. cōcoꝛ. fo. l.li. i. ti. ix. l. v. ¶ Aduocatꝰ q̄ paſci ſciꝛ de quota pte litis debz officio aduocatōis ꝑuari tamq̄z deꝑdatoꝛ. Et hoc etiā ſi cōuenit ꝺ minima pte litiſ Nec etiā ꝑt cōueniri de certa re q̄ ē in lite. ſecus ſinō ē in lite. Et idē dicas in procuratoꝛe: q ī aduocato. bal. in. l. ſi qui aduocatoꝛuz L.ō poſtulan. vide. ſ. 6.q b. ſup. v. iuuat.

f ¶ Ad intereſſe. Utrū aduocatꝰ ꝺ cuiꝰ ꝓſilio clientulꝰ litigat q̄ ſucūbit tenetur ſibi ad dāna et expēſas: vel q̄ꝺ iuris. b. i. c. calūnia. ꝺ penis. Et tenetur ſoluere pti id q ꝺ paꝛs ſua culpa ī cauſa perdit. fo. l.li i. titulo. ꝑ. lege. ꝑ. in. ſi.

© Biblioteca Nacional de España

¶Qualiter punit̃ q̃ aduocatus fuit cõtra testm̃ in quo ipe erat heres de falso redargutũ. heredi/tas. 13. q. a.

¶Octauo q̃ro qđ pmiũ hẽt bon⁹ aduocat⁹: certe hẽbit salariũ⁹ ꝓuẽtuz (iter aduocatũ et cliẽtulũ dũ sit fm litis q̃ntitatẽ. nc. vt seq̃t.) vl fm litis q̃ntitatẽ: picia ei⁹ 7 laborez: dũ tn cẽtuz ᵇmorabetinos maior lis in salario nõ excedat. 3. p. ti. e. l. xiiij. locatio. 6. q. b.

¶Quod est pmiũ aduocati fisci. patria ptãs. 4. q. m. 3. q. b.

¶An tenet̃ aduocatus de salario soluẽ decimã decime. 5. q. b.

¶Aduẽticiũ. vide pa'a ptãs. 3. q. a.

¶Affabilitas. vide. eps 7. q. i.

¶Affect⁹. an punit̃ affect⁹ 13 nõ seq̃t effect⁹. vis 4. q. b. pena. 5. q. e.

¶Affinitas. vide. matrimoniũ. 9. 10. q. g. b. ꝓsãguinitas. 8. q. a. b. adoptio. 6. q. g. cõpaternitas 3. q. b. spõsalia. 5. q.

¶Affixũ vide. vẽditio. 5. q. g. tiranũ.

¶Aflictio. vide iniuria. 6. q. a.

a ¶Salariũ. Nũquid aduocato debet salariũ ex nudo pacto. glo. i. l. si q̃ desideria. C. si cer. peta. dicit q̃ sic Quero. qñ debeat salariũ aduocato. rñdeo cũ icipit aduocare. 13 nõ pegerit: nã iteriz cliẽtul⁹ cõseq̃t̃ prociniũ: ergo pstet salariũ. vt. C. de iudi. l. pperãdu. 5. illo. si eniz spectaremus finẽ litis: magis faueremꝰ cliẽtulo q̃z aduocato: 7 daremus materiaz cliẽtulo subtrahẽdi salariũ aduocato qđ esset incõueniẽs. In aliis aũt mechanicis opibus et laboribꝰ et promissiõibꝰ p rata tpis đbẽt salariũ. facit qđ nõ ff. ad. l. aq̃. l. neõ 5. sceuola. rõ qz labor et pecũia diuisionẽ recipiunt. ff. de annu. lega. l. sepo. De hoc vide latiꝰ. locatio. 6. q. a. sr. v. qñ dz. v. faber qui pstitit. In ptãtibꝰ aũt et rectoribus ciuitatũ: et assessoribus eoz. dic vt. ff. de assesso. l. dié functo. de istis p bal. i. l. si q̃ desideria. colũ. iij. iiij. C. si cer. pe. ¶Si salariũ ẽ pmissũ p victoria pluriũ causarũ: vtrũ sufficiat i vnã causaz vicisse: vt ꝓportionaliter debeat. glo. i. l. si qui desideria. C. de suffra. dicit q̃ sic. naz ex quo materia se diuidit: et id qđ ex ea seq̃tur. Quero. qđ si cliẽtul⁹ trãsigat. dico q̃ aut culpa sua: et dicit aduocat⁹ vicisse: aut bono cõsilio: et fingit sucubuisse: aut sum⁹ i quodaz indiferẽti: qz nescimus vtruz prudẽter aut inprudenter fecerit: tũc nõ dz aduocat⁹ rõne victorie aliqđ cõsequi: sz rõne simplicis proci/nij: qz de futuris incerti sum⁹: nõ obstãte qđ p aduocatũ nõ stetit. vt. l. qđ debet. ff. de pecu. 5. sceuola. de q̃ qõne vide latiꝰ p. h. i. c. quãuis. de sen. et re iudi. et p eũ i. c. veniẽs. de iure iurã. et p cy. i. l. i. C. đ suffra. Quero. quid si cliẽtulus succubuit culpa sua nolẽs credere aduocato: vel qz fecit malã cõfessionẽ i causa q̃ facit eã sucũbere. respõdeo sibi iputet: naz si al'erat opa aduocati reportaturus victoriã soluit tãq̃ palmariꝰ. bal. i. l. si q̃ desideria. C. de suffra. collũ. iiij. ¶Si aduocatus litẽ vsq̃ ad finẽ nõ defendit: pdit salariũ: 7 soluit pti dãna ob hoc cõtingẽtia. fo. f. li. i. ti. x. l. x. de quo vide. locatio. 6. q. b. super. v. scõz laboris. đ. sz pone famul⁹. in fi. ¶Et si ps aduocatuz remouet sie culpa: nichilomin⁹ hẽbit salariuz. fo. l. li. i. ti. x. l. ij. et. ff. loca. l. si operas. ¶Itẽ si cliẽtul⁹ nõ hz vnde soluat salariũ aduocato non capit̃ i psonã ordi. cur. li. ij. ti. iiij. l. fi.

¶Si aduocat⁹ prestitit mihi pr̃ociniũ gratuite possuz illud petere a pte victa. bar. i. l. deniq̃. 5. si fideiusso. ff. mãda.

¶Item si aduocat⁹ defẽdit suã ppriaz causã quã cũ alio habz et obtiet nõ põt ab eius aduersario petere salariuz qđ ipse habuissz si in simili causa fuisset aduocatus alterius Et idẽ i prio curatore. vt glo. i. c. nõ licz. u. q. iij. et doc. p glo. l. fi. sr. v. ꝓuilegiuz. in fi. C. de fruc. 7 lit. expẽ. et. l. nõ ignorat. e. ti. Sz õriuz videt nõre. bar. in. l. si stipulat⁹ essez. ff. de fideiu. Et vide. spec. in ti. de expẽsis. 5. i. v. pter mortẽ. ¶Quid sit suffragiũ et qñ. et quo iure petat̃. azo i suã. C. đ suffra. Et ibi i pncipio dicti ti. vide p eũ q̃ pẽdẽte lite fcã pmissio salariꝰ aduocato nõ tenet. Et vide q̃ de aduocati salario etiam scripsi. s̃. 3. q. f. super. v. iuret.

b ¶Lentũ. f. auri. l. i. 5. illicita. ff. de va. et. exordinaria cogni. nisi sit causa crimial' đ de salute hois tractat': qz cũ hec cã iertiabil' sit. 13 pcuratoꝛi et aduocato pasci si đ excessiuo salario. vt bal. i. l. salariũ. C. mãda. et đ pcuratore ẽ glo. i. l. adũsus C. e. ti. vbi etiã dicit bal. q̃ iõ illi q̃ sũt aduocati epoz vel abbatuũ p statu dignitatis ipsoz̃ etiã maximũ salariũ recipe possũt. ¶Et si aduocatus nõ cõuenit cũ pte: põt recipe vigesimã extimatõnis litis. fo. li. i. ti. ix. l. i. et. fi.

¶Affinitas. Quid sit affinitas. et per quem actũ cõtrahit̃. h. i. c. discretõez. 2. di. de eo q̃ cog. osan. vx. sue. et. c. fraternitatis. e. ti. Et de hoc vide p spec. li. iiij. ti. de consan. et affini.

© Biblioteca Nacional de España

¶Allegatio. In disputatoibus aduocatorū q̄d sit allegare. q̄s ordo i allegatiōib⁹ seruādus ē. q̄liter ē allegādū. et q̄liter allegatis resp̄ōdēdū et q̄liter ē replicādū. q̄d pti neat ad officium iudicis allegationes audiētis. spec. de dispu. et allega. ad uo ¶Itē q̄n q̄liter ptes renūciare de beāt allegatōib⁹ q i causā cōcludē q q̄d iuris ēca hoc vide late p spec. de renū. q cōclusi. ij. p. ij. ¶i de q̄ scripsi doctor. v. in iudicio. Et ocluſi. v. itē postq̄. et aduocatus. 4. q. a. super. v superflua.

Alienatio. Quid cōtinet alienatiōis nomie h. in. c. nulli de rebus ec. nō alie. di. ij et. C. de fun. do. li. j. ¶i de q̄ scripsi. executio. 10. q. a. sup. v. ptātē. v. q̄s dr i vsi. q̄ro fo. cum duobus versi. se. Et q̄ scripsi. fiscus. v. iura camere.

¶Ager vide significatō 2. q. f.

¶Agnus vide. ecclesia. 7. q. f.

¶Alla vide. bellum. i. q. b.

¶Alea vide epus. 7. q. bb. clericus. 5. q. a. rex. 9. q. q. taxillus.

¶Alapa vide. miles. 6. q. b. injuria. 4. q. a.

¶Aleuos⁹ vide. rex. 21. q. a. b. b. p. q. o. et. 25. a c. 26. q. a. b. regina. i. q. c. castrū. 4. q. d. 6. c. miles. 5. q. a. 10. q. a. discordia. 1. q. a. captiuus siue captiuitas. 2. q. a. aduocatus. 6. q. b. supplicatō 5. q. a. vassallus. 4. q. e. f. proditor. 3. q. o. rieptus. 1. q. a. b. 8. a. 11. a. duellum. 12. q. a. homicidium. 4. q. g.

¶Alleluia vide. missa. 4. q.

¶Allegatio. vide miles. 9. q. b.

Alienatio. primo quero quid ē alienatio alienatio ē cōuētio p q̄m dñium de vno in alium trāsfert. pa. p. ti. 14. l. 1.

a ¶Scdo q̄ro. q̄s⁹ pōt rex ecclie alienare et certe in casu pmisso pōt platus cū cōsensu⁵ capli⁶ 2. par. ti. 24. l. 2.

b ¶Sz in casu non permisso nō pōt etiā cū cōsensu capituli alienare. Sz si d nouo eps in sua dioceſi faciat monasteriū pōt ei quinquagesimā suarum possessionū q reddituuz mense sue donare. Vel si ecclīam secularē in religiosam trāsferat aut āplificet centesimā sine consensu[d] capituli vna tātū istarū donationū contētus (q nō amplius nisi d cōsensu pape donet) dū tamē nō nimis propter hoc egeat mēsa ep̄al'. al' reuocaretur. Et si plures donationes fecit q̄ cōtumulate q̄nquagesimā excedunt vel centesimā reuocatur q̄ntū excessit nō ei est eps rerū ecclie dñs sz administrator. 1. par. ti. xiiij. l. iiij.

c ¶Firma tñ est donatio per epm (s. facta de reb⁹ sue ecclie) cum consensu capituli etiā de reb⁹ mobilis (et etiā sine consensu de reb⁹ paruis q paucis et etiā d magnis cū apostolici auctoritate) si de suo patrimonio tātū dē ecclie refundat' al' nō valet nisi in vita donantis

b ¶Cū consensu Quoz clericoz cōsensus in alienatiōe rei ecclie req̄ritur. et an ē necessaria subscriptio. h. in. c irrita. de his q̄ fi. a p. ¶Et an pōt eps rem ecclesiasticaz sine cōsensu capituli vel cōuentus alienare. h. in. c certum de dona ¶Itē an plat⁹ q̄ iurat nō alienare rē eccleſie pōt hoc nō obstāte in casu pmisso aliquā alienare cū cōsensu capituli. h. i c. sup. de re. ecclē. q in. c. tua d his q̄ fi. a pla. q ibi etiā. jo. an ¶Itē cū dz capitulū vel collegiū cōsētire an sufficit q̄ singuli segregatim cōsentiāt. h. in. c. tua de his q̄ fi. a pla. di. ij. et vide. j. e. q. c. i. fi.

c ¶Capituli. cū plat⁹ donat suo capło an req̄ritur supioris auctoritas. jo. an. i. c. si vna. de. re ecclē. non ali. in clē. q gen. ibi. tenet q̄ sic. h. q nō i. c. nouit de his q̄ fi. a pla. prima opinionē tenet. h. in. c tua nuper. e. ti.

d ¶Sine cōsēsu. ino. tenet cōtra i. c. fi. de his q̄ fi. a pla. et vide glo. i. c. bone. xij. q. ij. que tenet id qđ hic dicitur. et vide. h. i. c. irrita. de his q̄ fi. a prela. et i. c. pastoralis de donati. et plenius per eum in. c. apostolice. e. ti. iij. di.

a ¶Quis. an ordinat⁹ ad titulum sui patrimonij pōt illud alienare. h. i. c. tuis de prebē. et digni.

© Biblioteca Nacional de España

Et sicut res eccl'ie neq̃o eps alienare sine cõsensu capl'i: ita nec abbates: aut alij subditi sic licẽtia[f] epi. nec eps eis nõ cõsentiẽtib⁹. ¶Et vbi epi aut capl'i requirit cõsẽs⁹ sufficit etiam rati habitõ secuta[g]. i. p. ti. 14. l. v.

d ¶Nõ tñ põt eps: abbas aut ali⁹ plat⁹: seruũ eccl'esie sue nisi duos alios dupplũ valẽtes tã pscio q̃z ĩ peculio donẽtur manumittere[h]. Et tũc fiat ĩ scriptis corã capl'o vl' cõuẽtu maiorib⁹ loci (s. ciuitatis vel ville vbi seruus manu mittitur) subscribẽtibus. Res tñ inutiles põt sine capl'o si ẽ cõsuetudo: nec cõtra statutũ (vel dispendiũ) eccl'ie fuerit donare. ¶Idẽ de laico decias a sede apl'ica hñte q̃ põt eas monasterio (vl' etiã alteri eccl'esie) cũ epi (s. dioceseos vbi sũt decime) licencia donare[i]. i. p. ti. xiiij. l. vij

e ¶Itẽ põt eps eccl'iã scl'a rẽ vacãtẽ monasterio dare. et intelligitur nisi aliõ b cõueniat oĩa (s. alia jura siq̃ ibi eps hẽat pter cathedraticũ et cẽ vt seq̃t) pter cathedraticũ visitationẽ: pcurationẽ: et correctionẽ (nisi talẽ correctionẽ: pcurationẽ: visitatõnẽ aut cathedraticũ ei de apl'ici licentia cõcedat exp'sse) dedisse. Et si patron⁹ cõsẽtiat dicẽs (etiã si nihil dicat sz sil'r cõsẽtiat in talẽ donationẽ factã p epm) q̃ dimittit eã monasterio transit ius patronat⁹ in monasteriũ. i. p. ti. xiiij. l. vj.

a ¶Tertio q̃ro ex quib⁹ cãis põt res eccl'ie alienare[k] dic q̃ põt ĩ sex casib⁹ dũ taxat alienare. Prio ppr̃ magnũ ẽbitũ q̃ al' solui nõ põt. Secũdo p pter redimẽdos paupes a captiuitate prochianos. Tertio ppr̃ cibari a paupe. famis tpore. Quarto p eccl'ie fabrica Quito p emptiõe ẽre p cimiterio. Sexto si ex alienatiõe sequit eccl'ie melioratio[l]. (vt si res eccl'ie vẽdãtur cã ei emẽdi aliã meliorẽ) Idẽ si terra inutil' ĩ emphiteosim[m] cõcedatur. i. p. ti. xiiij. l. i.

b ¶Etq̃ supra p̃die dixi d emphiteosi: scias q̃ res eccl'ie imobil' min⁹ (s. in eã retinẽdo q̃z in emphiteosim dãdo) vtilis põt

coll'. ¶Nõ q̃ ĩ casib⁹ ĩ q̃b⁹ plat⁹ p mittit alienare tñ phibetur alienare cõsãguineis et etiã ipi p hibẽt recipe glo. i. l. i. C. de cõtrac. iudi. Et h̃ fũt ĩ argumẽtuz q̃ si sũt tres executors vltime volũtatis nõ cõstituto alio herede nõ possit vn⁹ emere ab alijs. Quero q̃d d reb⁹ feudali b⁹ et ẽphiteoticarijs: q̃ cõsueuerũt i feudari et emphiteoticari vtrũ plat⁹ possit illa d cede i feudũ vl' ẽphiteosi suis cõsãguineis. glo. q̃ est i vsibus feudi. c. iij. q̃ icipit possit. dr̃ q̃ nõ. sz archi. nõbl'r tenet cõtrariũ. 12. q. 2. c. epo. q̃a ex quo eccl'ia nõ leuit: q̃ iste cõsãguine⁹ recipiat eq̃lib⁹ pactis bal. i. l. q̃ buscũq̃z. C. de sacrosan. eccle.

c ¶Refũdat. con cor. xij. q. ij. c. j tẽ si rectores. et c. se.

f ¶Licẽtia. de h̃ vide que plene scripsi. j. 4. q. a fr̃. d. alienatõ. d Itẽ si eccl'ia. d. se. ¶Si eps statuit nõ fieri alienatio rei eccl'i astice p clicos sine ei⁹ licẽtia al' sit nulla. et appo nit penã faciẽti postea ipi alienãt epo: an videt dedisse licẽtiã. dicas q̃ sic. vt scripsi regla 2. q. regu. 22. in fi.

g ¶Secuta. vide allegata. cõsiliũ 2. q. fr̃. b. et ino i. c. cũ consuetudis d. cõsue. et h i. c. cõtinebat d bijs q̃ fi. a pla. et. c. cũctos.

h ¶Manumitt'e. vide ex d. re. ec. nõ alie c. cõsensus. glo. i. et. c. epi. glo. p. et. h. e. ti. c. nulli.

i ¶Donare. q̃liter laic⁹ potest ius spũale alienare. h. in. c. ex litteris. 2. di. de iure patro. vide q̃ scripsi laic⁹.

k ¶Alienari. q̃ res eccl'ie pñt alienari. et ex quib⁹ causis. et sub q̃ forma. h. in. c nulli licet de re. ec. nõ ali. di. i.

¶Itẽ q̃b⁹ spẽbus seu modis alienatiõis prohibet' res eccl'ie alienari. h. in dcõ. c. nulli licet. 2. di. ¶Si res donat' eccl'ie sub cõditiõe: vl' modo ne alienet' et ipam alienat an tenet alienatio: et an reuocabr̃: et an eccl'ia pdat rem. h. i. c. vex de cõdi. appo. et ibi plenius per jo. an. et

l ¶Melioratio. Quid si credebat eps et capl'm meliorationes accedere et exit⁹ fuit cõtrari⁹. vide glo. et. h. in. c tua in. fi. de bijs q̃ fi. a prela.

m ¶Emphiteosim. cũ pnceps pmutat rẽ suã cũ re eccl'ie tenet alienatio. fo. l. li. 3. ti. xj. l. fi. Vide p

© Biblioteca Nacional de España

mutatio.4.q. et ibi allegata super.v.beneficiū. v.item qualiter.

a ¶ Dari. Qñ põt res ecclie i ẽphiteosim dari.ꝛp q̃ pẽsiõe.h.i.c.potuit.de loca.ꝛ cõduc. ¶ Itẽ an ecclia: vl̃ ius spũale põt i emphiteosim dari. h.i c.cõstitutus ꝛ.di.de reli. domi. ¶ Vbi i ecclia ẽ certa cõsuetudo ẽphiteoticandi illa dꝫ ſuari vñ si ẽ circa cõsuetudo emphiteoticandi i tertiã generationem masclinã nõ possꝫ i feminiñ. itẽ nõ possꝫ i q̃rtã geñationẽ. Si aũt nõ est certa cõsuetudo i illa ecclia ſꝫ sum⁹ simplr̃ in iure cõi: tunc dicas q̃ si vtilitas ecclie ẽ q̃ in ꝑpetuũ cõcedat q̃ndiu pẽsio soluitur etiã ab herede exneo durabit emphiteosis. Juxta hoc q̃ro. pone q̃ erat cõsuetudo dari vsqꝫ in tertiã geñationẽ cõcessa est in q̃rtã. vtrũ cõcessio sit in totũ nulla an vero teneat i trib⁹ geñationib⁹, dic q̃ valet in geñationib⁹ pmissis ſꝫ nõ in alia geñatiõe supadita. Itẽ quero q̃liter intelligat tertia generatio. glo. dicit q̃ recipiẽs: filius: ꝛ nepos: i auct. de nõ ali. ſ. emphiteoticã. et ſ. q̃ vero. et ſ. vt neq̃. ꝛ ſ se. ſꝫ ego credo in hoc ſuandã eẽ cõsuetudinẽ ecclesie cõcedẽtis. Sꝫ q̃ro vtrũ in hac geñatiõe includatur filius bastardus siue naturalis. dicas q̃ nõ i emphiteosi ecclie: per qõ dico etiã q̃ lꝫ q̃s possit recipe emphiteosim ecclie pro se ꝛ vxore tñ secus in cõcubina. de quib⁹ per bal. in auct si q̃s colũ. ij. C. de sacrosanc. eccle. ¶ Itẽ an põt res ecclie pignori dari. ꝛ qñ successor pignoratis tenetur luere eã. h. in. c. ex ꝑtitiũ. de pigno.

in emphiteosim dari⁹ ꝑ ãnuo cẽsu perpetuo: vel ad tẽs: cũ scriptura publica vl̃ scriptura dñi (s. dãtis rẽ suã i emphiteosim) Et nõ põt eã ei aufferri nisi p bieniũ in census solutiõe cessꝫ. ꝛ si de modico tẽpe post bieniũ elapso sit cõtẽtio expedi

b ¶ Alienatio. q̃ solẽnitas requirit in alienatione rei ecclie. ꝛ an per cõsuetudinẽ põt illi solẽnitati adisci vel minui. h. in. c. nulli. de re. eccle. nõ alie et. c. irrita. de hiis q̃ fi. a ꝑla. vbi est certa cõsuetudo emphiteoticãdi debꝫ illa ſuari. de quo vide s. ꝛ. q. b. ſr̃. v. dari. v. vbi in ecclia. ¶ An valꝫ cõsuetudo per q̃m in alienatiõe rei ecclie recedit a forma canonica. glo. in auct. hoc ius. C. de sacrosanc. ec. dicit q̃ valet. cõtrariũ videtur nõre. inno. exẽ. de re. iudi. c. cũ causa. Sꝫ tu dicas q̃ aut cõsuetudo disponit sup iure ꝑsone puta q̃ possit ꝑlatus irrequisito capitulo alienare: ꝛ ista cõsuetudo nõ valet. aut disponit sr̃ iure cause puta q̃ q̃cũq̃ etiã leui causa possit alienare et donare ꝛ similiter nõ valet. aut disponit sup iure solẽnitatis vl̃ forme: ꝛ tũc refert: aut obmissio forme põt eẽ dãnosa ecclie puta obmissio tractat⁹ ꝛ nõ valet: a ut obmissio forme nõ est dãnosa ecclie: ꝛ põt vñ mꝫ ta sũt de forma q̃ nõ sũt approbata ꝑ cõsuetudinem vñ si cõsuetudo hẽt q̃ sufficiat singulariter cõsẽsus: tur arbitrio iudicis. i. p. ti. xiiij. l. iij. vide emphiteosis. ꝛ. q. a. ¶ Et vide de rei ecclie alienatõne. dñium. ꝛ. q. i.

¶ Quarto q̃ro q̃liter fit rei ecclie alienatõ⁹. certe cũ in casu pmisso alienatur dꝫ fieri p ꝑlatũ cũ cõsensu capituli. Et ꝑmo inci

qꝫ p ẽcclie nõ acrescit nec decrescit aliq̃d vel consuetudo. bal. i dcã auct. hoc ius. colũ. v ¶ Et qñ tenet cõtract⁹ factus per eꝑm sup alienatiõe rei ecclĩ astice. h. i. c. ad nr̃am. de. re. eccle. nõ alie. ꝛ vide eũ i. c. fr̃nitatẽ. ꝛ. di. de dõñ. ¶ Itẽ si ecclia ẽ in vna dioces et res alienãda in alia: cuius epi consensus req̃ritur. inno. q̃ dioceſani ecclie in. c. pastoralis. de ꝓuile. ſꝫ. h. ibi q̃ vtriusq̃ epi. aliꝫ q̃ dioceſani rei tm̃: ut nõ. ꝛꝛ. q. ꝛ. c. i vẽditiõibus. et. ꝛo. q. ꝛ. c. i. glo. ꝛ. et in. ſ. iconom⁹. glo. hoc sufficit i fi. aliꝫ q̃ cuiuslibꝫ eoꝝ sufficit p. l. fi. C. de ꝓcs. lon. tẽpo. Et vide q̃ nõ. exẽ de supplẽ. negli. ꝓe. c. q̃ regulares. ſ. eadẽ. in cle. Sꝫ tu ꝑm bal. dicas q̃ in alienatiõe rei ecclesie req̃ritur auctoritas supioris q̃ illã ecclĩam administrat: ꝛ supior iste dicitur ille qui ordiat ꝑlatũ siue rectorẽ in illa ecclia vñ eꝑs ecclie ꝛ nõ eꝑs rex dꝫ interponere auctoritatẽ vt inno. i dcõ. c. pastoral. ꝛ etiã bal. i auct. hoc ius. C. de sacrosanc. eccle. ꝛ in. l. vẽdiciõs. C. de cõtrahẽ. emp. et ven. colũ. i. Sꝫ ecc⁹ ẽ qñ alienat⁹ res minoris vt scripsi. vẽditio. ꝛ. q. b. ſr̃. v. decreto. Itẽ si eꝑs cã neccitis vult vẽdere aliq̃s rẽ sue ecclie vtrũ ipe idẽ possit vẽdere ꝛ auctorare. dicit. inno. q̃ sic i. c. statuim⁹. de trãſ. ꝛ facit q̃ ipe notat i. c. i. de hiis q̃ fi. a ꝓcla. i glo. magñ. vitas ẽ i cõtrariũ qꝫ dꝫ vẽdere cũ auctoritate vl̃ archiepi vel pape si nõ est sub archiepo: imo videt q̃ semp epi iurãt hodie nõ alienare: romano põtifice incõsulto vt i. c. sup. v re. ec. nõ alie. p inno. ꝛ ho. qõ tñ itelligitur de reb⁹ q̃ q̃siuit de mẽsa. i. q̃ ptinẽt q̃ntũ ad ꝑpetatẽ ꝛ vsũ ecclie eꝑalis: v feudalib⁹ ãt vl̃ ẽphiteosis nõ itelligit̃ sacramẽtũ. Et q̃d de trãsactõe facta p eꝑm v reb⁹ eꝑat⁹. vide administratio. v. administrator ciuitatis i. vsi. qꝫ s̃ dixi. Itẽ q̃d i abbatib⁹ exẽptis. dico idẽ: qꝫ i reb⁹ eccliaꝝ sibi subiectaꝝ ipi interponũt auctoritatẽ. ſꝫ res ꝓpꝛis monasteriꝫ nõ possũt alienari papa icõsulto. Aduerte q̃ s̃ dixi de reb⁹ feudalib⁹ vl̃ ẽphiteoticis itellige q̃ntũ ad vtile dñiuꝫ ſꝫ ipaꝝ ꝑpetatẽ nullomodo põt alienare vñ nõ põt res ẽphiteoticas liberare a possidẽtib⁹ vl̃ feudũ i ꝑpetatẽ cõcedere. ꝑdicta p bal. i dcã auct. hoc ius. colũ. v. C. v sacrosãc. eccle. ¶ In fr̃ib⁹ predicatoꝝib⁹ i reb⁹ ab eis

© Biblioteca Nacional de España

vendendis non requiritur superioris auctoritas qa vendunt ex necessitate cū non possint retinere. sbal. in dicta auct. hoc ius. colū. vj.

a ¶ Fundantur. de hoc vide glo. in. c. i. de pigno. et. b. in. c. mancipia. de re. permu.

b ¶ Alienandis. vide que dixi. j. e. q. b. super. v. neq recuperabit.

c ¶ Donādi. An donatio episcopi inualida prescret titulum prescribēdi. h. i. c. de quarta. 2. di de prescripti.

d ¶ Nec recuperabit. emptor 2 venditor reliqarum sanctorum punitur arbitrarie 2 non tenet venditio. bal. 2 glo. in. l. nemo martyruz. C. de sacrosan. eccle.

¶ Ornaměta ecclesiis per reges infantes proceres donata: ut argenteas: aut deauratas imagines recipiens capite punitur. si emit aut pignori recepit restituet ecclie sine prescio: et si neget soluet ecclesie duplum 2 regi septuplum fo. no. c. cxxij. Et statim cum recipit ad distraēdum vl pignorandum retineat et reuellet alias vt furti celator punitur. fo. l. li. i. ti. v. l. iiij.

piat a mobilibus nō sacris: deinde a sacris alteri ecclie in sua forma vē dēois. sz si puato vēdantur fūdantur[a] ꝓpter cōsecrationē. demū ad immobilia ꝓcedatur ꝑ dois a ꝓncipe: 2 eius vxore relictis nullo modo alienā dis[b]. pa p. ti. xiij. l. ij.

¶ Si aūt cōcedat res in emphiteosim fiat vt dixi s̄ ꝓpria. q. in fi. Et ad hāc q̄onez pñt adaptari q̄ dicta sūt supra i. q. ij.

a ¶ Quinto q̄ro q̄ ē pena rē ecclie alienātis modo indebito: 2 recipientis. dic q recipiēs sciēter eā ab ep̄o sine cōsēsu capli nulla tp̄oz ꝓscriptiōe dēfenditur: si tm creditur habuisse donādi[c] ptātē ꝓscribit q̄draginta annis. i. p. ti. xiij. l. viij.

b ¶ Est 2 alia pena recipientis: qz si recipit titulo oneroso sciēter (s. sciēdo eā esse ecclie) restituet eā cū fructib9: nec recuperabit[d] ꝓciū ab alienatore[e] si titulo lucratiuo: vel in emphiteosim (vel i pignus) recepit restituet eā cū fructib9 2 aliud tātū dē ecclie. Itez pōt ecclia agere pro re sic alienata 2 interesse si vult cōtra alienātē vl cōtra possessorē[f]. sed si ab vno totū recupat liberat alter: si ꝑtem aget pro residuo. i. p. ti. xiiij. l. ij.

c ¶ Pena āt illicite alienātis est q si de hoc fuerit ſñialr victus poterit officio suspendi et beneficio priuari: et etiam donec satisfecerit excomunicari. si autem ante lit. contest. emendet cum interesse non patietur penas istas. i. parti. ti. xiiij. l. xj.

d ¶ Item ptoest agi contra eum vt dixi supra ꝓxima. q. b. circa recipientem. Item cogetur ipse recipienti de suo precium restituere et melio-

Quod est verum nisi aliter consuetum est in his quorum genus dedit ecclesie illa loca quia tunc seruatur consuetudo aut pacti sic habita. fo. no. c. cx. Qui vero in alijs locis eam tenet et plus solito a vassal extorserit perdat eam et restituat extorta dupli-
cata regi. fo. no. c. lxxxv.

e ¶ Alienatore. vide de h̄ h. in. c. ad audientiam. de re. eccle. nō alienan. Et vide. j. e. q. ¶ Licet illicite contrahens sup rebus ecclesie perdat qđ dit quo ad ecclesiam tamen nō perdit quo ad eum adminis-
stratorē cuz quo contraxit quia repettit ab eo jnno. ex. de pigno. c. ex presentium. Item quid si ille administrator nō est solucdo puta quia ē abbas qui non habet ꝓpria uz. dicit glo. et bar. in autēti. qui res. C. de sacrosan. eccle. q tenet eccle-
sia quaten9 est facta locupletior ex delicto administratoris si vult recuperare res. sz ex. dicit dictam glo. eē veram vbi contrahens fuit in bona fide sed secus vbi fuit in mala fide: 2 ista est veritas scōm bal. in dicta auct. qui res.

f ¶ Possessorem. si recipiens melioravit rē an pōt ecclia restitui in casu restitutionis contra eū alie

Si tamen prescium probetur in vtilitatem ecclesie conuersum soluet ecclesia prescium fo. l. li. i. ti. v. l. ij. Et idem de monasterijs et abbacijs nec potest aliquis prelatus rem intuitu ecclesie per eum acquisitam alienare. vt ibi. Nec potest nisi rex retinere in loco ecclesie comendam. fo. no. c. cxxj.

© Biblioteca Nacional de España

nante ſoluendo exiſtente. h. in. c. ad noſtrã. de re. eccle. nõ ali. 2. di.

a ¶ Prohibita. Quis ẽ effectus phibitiõis alienã di factã p legẽ teſtatorẽ vl̃ priuatã pſonã i cõtra ctu: aut p iudicẽ vel arbitrũ. h. in. c. rainald⁹ de teſta. et per bal. in. l. volũtas. C. ỏ fi dei. co. Et vide etiã p azo in ſuã. C. de re. ec. nõ ali. Et vẽditio. 6. q. e. f. et q̃ ibi ſcripſi. ¶ An phibitus alienare in potẽtiorẽ poſſit alienare i filiũ: vel ecõuerſo filius in patrẽ. vl̃ an poſſit alienare i eccleſiã. ỏ hoc 7 de materia prohibitionis alienatõnis facte per legẽ. vide. citatio. 9. q. q̃ ſi per totũ. Et circa alienationẽ in eccliaz an poſſit fieri. vide. ſtatutũ. ỏ. q dictat. Teſtator relinquit eccle centũ vt indẽ fundũ emat eccl'ia emit tandẽ vult vẽdere an poſſit. dic q nõ q: videtur actũ q emat et ꝑpetuo poſſideat. vt. ff. de cõdi. 7 demoſ. l. ticio centũ. iij. ℞. de quo. per bal. in. l. ſi quis. C. de pac. inter emp. ¶ Prohibita alienatione ſimpliciter videtur prohibitus ois act⁹ p quẽ queritur ius rei alterius. caſus eſt in. l. fãcimus. C. de re. ali. nõ alie. Quero quid ſi nõ ẽ pactum de nõ alienãdo ſed de nõ acquirẽdo: nunq̃ poterit acquiri per viã pignoris. dic q ſic q: nõ eſt proprie acquiſitio rei niſi ſpes luitionis ceſſaret. Quero nũquid prohibita vẽditione ſint prohibiti alij cõtract⁹. dicas q nõ per. l. fi. C. de ꝑ. cur. li. x. glo. tenet contrariũ. C. de vſuca. p emp l. ij. 7 dic vt ibi in. l. volũtas. C. de fideiu. Quero quid ſignificat hoc pactũ ne ponas rem ex manũ tuã. reſpondeo. i. nõ ponas extra dñium tuuz vel ex vſum tuũ. de quibus per bal. in dcã. l. ſan cimus. ¶ An phibita alienatiõe intelligitur prohibita hẽdis inſtitutio: an vero tranſeat cũ vniuerſitate irreuocabiliter. dicas aut ius de cui⁹ diſpoſitione queritur morte diſponẽtis recipit terminũ at ꝑ finẽ: et in tali iure nõ tenet inſtitutio vel relictũ. vt. C. de lega. l. vxor. patrui. et. ff. de vſu fruc. le. l. ſticho. aut illud ius eſt trãſmiſibile et tunc reffert aut alienatio eſt prohibita odio perſone q̃ heres inſtituitur et tũc etiã ſi cũ vniuerſitate trãſeat reuocatur. vt. ff. de ver. obli. l. ita q̃s. ſ. ea lege. aut alienatio eſt phibita ne dolo alienãtis in potentiorẽ tranſferat et tũc valet inſtitutio cũ effectu. ff. de aliena. ju. l. ex hoc edicto. ſ. ſed heredi aut eſt prohibita vt res poſt mortẽ ad alium applicet et tũc nõ põt efficaciter alienari per iſtitutionẽ. vt. ff. ỏ lega. ij. l. peto. ſ. fratre. vñ in vltima volũtate prohibentis nõ trãſfertur ſz prohibẽtis contractus cõdicit vt dcõ. ſ. ea lege. aut eſt prohibita vt cõtra alienantis imbecillitatem prouideatur et tunc nõ videtur prohibita inſtitutio vnde minor ab alienãdo prohibitus: tamen poteſt teſtari. aut eſt prohibita vt rei publice prouideatur puta prouidet ſtatutũ ne predia ex quibus res publica percipit collectas alienentur in nõ alibratũ vel in eum qui nõ põt cogi ſoluere tũc talis alienatio nõ põt fieri etiã cum vniuerſitate. vt. C. de iure. fiſ. l. certa forma. li. x. aut ẽ alienatio prohibita q: talis eſt natura rei q p ſe ipaz exigit cõmertiũ eſt: tñ ab vniuerſitate nõ ſeparatur et tũc tranſit cum vniuerſitate oium cõplexiua ſiue collectiua. vt. l. quidam. C. de condi. ob cau. Quero de ſucceſſione ab inteſtato an ſit licita et efficax ſimplicit alienatione prohibita. dicas aut prohibitio exprimit ab inteſtato ſuccedentium qualitatem et tunc videntur prohibiti etiam ab inteſtato ſuccedere: aut phibitio non facit mentionem de talib⁹ quibus a iure defertur et tunc in eos nõ videtur extendi prohibitio. Quero vtrum prohibitio de non alienando facta per iudicem diuidẽdo rem impediat dominij trãſlationem. dicas q nõ. de predictis per bal. in dicta. l. ea lege. C. de condi. ob cau. ¶ Utrum res prohibita alienari põt preſcribi. dicas q in re prohibita alienari nõ procedit preſcriptio longi tẽpis. et per hoc determinatur q̃ de dño qui hẽt vaſſallos 7 mandat

rationis extimationẽ. i. par. ti. xiiij. l. xij.

a ¶ Sexto q̃ro. a res nõ eccleſiaſtice põt alienari vl̃ nõ: in ꝑmis regni ĩmobilia non põt alienari. rex. 23. q. d. e.

¶ Hec res litigioſa: niſi vt habetur. citatio. 9. q. per totum.

¶ Hec res dotalis. de q̃ vide. dos. 14. q. a.

¶ Hec res feudalis. feudum. 8. q. b.

¶ Itẽ nec prohibita p teſtatorez alienari. ſecus ſi per alium priuatum. vẽ ditio. 6. q. f. e.

¶ Hec emphiteoſis: niſi vt habetur emphiteoſis. 4. q. a.

¶ Hec res hereditaria p heredẽ pẽdeñ. deliberatiõe. deliberatio. 6. q. a.

¶ Poſſũt tñ res captiui p cõſanguineos ſucceſſores ad eũ reuimẽdũ alienari. exheredatõ. ſ. q. e.

¶ Itẽ nõ valet alienatio a ꝓitore facta. ꝓitor 4. q. b.

¶ Hec põt res p legẽ aut per ꝑncipẽ phibita alienari. ſignificatio. 2. q. b.

© Biblioteca Nacional de España

herediḃ⁹ ſuis q̄ illos vaſallos nō poſſint aliēare nec liberare: q̄ ſemp vult eos i iuriſdictōe ſuoꝝ deſcendēciū pmanere: nā ſi hi quoꝝ itereſt cōſentiūt i liberādo valz qđ agit: quo ad eos q̄ cōſentiūt: credo q̄ ſi ſāt alij q̄ nō cōſenſerūt licz poſteriores i gradu q̄ ſtatim illos vaſallos vēdicare pōt nō expectata morte eoꝝ q̄ alienauerūt q̄m q̄ i gradu precedāt: q̄ grad⁹ nil opat i excluſo. bal.i.l.quotiēs colū.fi.C. de fideico. ⁊ ſcripſi. maiorat⁹. v. i.i vſi. et nota q̄.

a ¶ Septimo q̄ro q̄s pōt rei eccl'ie alienatiōem revocare? certe eccl'ia vt di xi. ſ. ſ.q.b. Itē prelatus qui alienat dū tñ nō nomine ſuo ſz eccleſie revocet[b]: q̄ delictū pſone nō dz i dānū eccl'ie redūdare. i. p. ti. xiiij. l. fi.

¶ Et q̄ñq̄ eccleſia revocat p beneficiū reſtitutōnis i integrū vt videbis reſtitutio. 2. q. m.

a ¶ Reuocare. Si cui mādat papa ea q̄ iueneris ó bonis alicui⁹ eccleſie aliēata ſtudeas ad ius et p̄petatē eiuſdē revocare: an p̄t revocare quo ad poſſeſſiōez dumtaxat aliēata: vt furtiua: vel vi poſſeſſa: aut al' debite occupata. et q̄liter p̄cedet iudex vigore hui⁹ clauſule et ōtra quos: et ſup q̄b⁹. b. i. c. epi. de re. ec. nō aliēā.

b ¶ Reuocet. De hoc p. h. in. c. ſi q̄s p̄ſbyterorū. de re. ec. nō alie. ¶ Itē vtrū conſtitut⁹ i dignitate q̄ i dānū dignitatis aliq̄ alienauit p̄t auctate ſua p̄pa venire ō et alienata huiuſmōi revocare. h. i. c. itellecto. 2. di. ó iure iurā.

ALimenta. Laicus quidā dedit cuidaz monaſterio prediū quoddaz ea cōditione: vt in vita ſua deberet euz monaſteriū alere: et poſt mortem ſuaz prediū illud monaſterio remaneret: poſtea prediuz caſinate periſt: queritᵉ an monaſteriū eū alere teneat'. vide. h. in. c. ppter ſterilitatē. de loca. et cōduc. di. i. in fi. ¶ Sup alimentis preteritis libere transigitur: ſuper futuris vero auctoritas ſupioris requiritur. caſus eſt in. l. de alimētis. C. de tranſacti. Nunquid iuri alimentoꝝ poſſit renuntiari cuz iuramento. ſpec. dicit q̄ nō. in ti. qui ſi. ſunt legi. v. feo pone q̄daz. tu dic q̄ aut loquimur in alimentis preteritis: et poteſt renūtiari. vt. C. de tranſacti. l. de alimentis. in p̄in. i. rubri. aut i futuris. et tūc refert aut perueniunt ex ordiatione homiſnis aut legis ſeu nature. p̄mo caſu refert: aut ex mero contractu: ⁊ pōt renūciari: aut ex mera vltima voluntate: et nō pōt vt. ff. de trāſacti. l. cū hiſ quia hoc eſt prohibitum propter facilitatem renūciātis qui fame compulſus propter vnaz paraſidem legumi nū renuncia ret cuicunq̄ iuri: quia vt dicit prouerbiuz famis ē acutiſſimus enſis: Et ſic quis non tenetur ſeruare iuramentū per qđ incidit in periculū mortis. et idē et multo fortius ſi cōtra vim nature iuretur ne alimenta preſtentur. vt. ff. de iuſti. et iure. l. i. ſ. pe. v. huic liberorū. nec etiaz inter virum et vxoreꝝ tenet pactū q̄ vir non alat eaz niſi quando recepe rit dotē promiſſam. vt. ff. de doli. excep. l. pater. et. ff. man. l. creditor. ſ. ſi inter. de iſtis per bal. in. l. pactuz. in fi. C. de collati. ¶ Alimenta ex minus ſolēni voluntate ſcienter per trieniuz preſtita pro reliquo tempore ſunt preſtanda. et eodez modo agi poteſt pro p̄teritis et pro futuris. caſus eſt in lege. ſi probaueris. C. de fideicomiſ. Quero. teſtator reliquit ſororꝝ ſue alimenta in

b ¶ Et alimētare ſiue crea re ptinet ad neccaria corporis. nutrire ad mores adiſcēdos. 4. p. ti. xx. l. ij

a ¶ Tertio q̄ro. quid mouet alimētātē ad dādū a limēta. dic q̄ triplex cā. p̄ma natura vt parentes (ſuple ad alimētandū liberos ſuos) bonitas extraneos (ſupple liberos alimētare nō ſuos) pietas alimētātes expoſitos. 4 p. ti. xx. l. i.

b ¶ Et ad pfectā alimētā/di doctrinā requirit' q̄ alimētās diligat alimentatū ⁊ illū ſagaciter vt p̄ficiatur cōſeruet: atq̄ ſciat ei⁹ vti ſuitio. pater igitur filiū alēs diligat et cōſeruet vt ad pfectiōez corporis ⁊ morū p̄ueiat ⁊ ſciat ab eo filialia ſuicia ſūmere: q̄ ſibi naturalī dz. 4. p. ti. xx. l. iij.

© Biblioteca Nacional de España

domo testatoris: nũquid debeantur extra domũ bar. consuluit q̃ non: quia nõ sunt relicta persone simpliciter: sed persone in loco intuitu heredis est appositus locus: non solũ propter minorem et facilioꝛez prestationem: sed propter operã prestationem: ad hoc facit qđ nota. in spec. titu. de censi. §. qualiter i additiõe. io. an. naz si debeo nobili prandium in domo mea: et ipse nõ venit non teneor sibi ad extimatiõez aliq̃: nec largiri qđ esset comesturus de quibus p bal. in dicta lege. si pbaueris. C. ỏ fideico. colũ. fi. Circa predictã questionẽ vide. vxor. v. si maritus reliq̃t. in versi. i. ij. et. iij. et. v. si testator legat. Quero q̃ si per errorem facti alimenta sunt prestita vtruz possunt repeti. glo. in. l. et si iutiliter. C. de fideico. sentit q̃ nõ: sed male loquitur: et ideo se corrigit dicens q̃ hoc habet locuz in sciente: nõ in errante in facto et ista est veritas. Quero q̃đ si heres non soluit: sed promisit. respondet dicta glo. q̃ idez est: quia naturalis obligatio in stipulationẽ deducta est. ego dico q̃ sufficit etiaz nudũ pactuz per modum constitute pecunie. vt insti. de acti. §. de constituta. Quid si heres nõ soluit nec promisit: sed alio modo approbauit: puta ratificando et consenciendo ei qđ factũ erat per testatorẽ. respondet glo. in dicta. l. et si in vtiliter. qđ idẽ tu dic. C. de testa. l. non dubiũ. Quero quid si heres agnouit istã bonaz fidez inunare nunquid cogat̃ in alijs. respondet dicta glo. q̃ nõ. Itẽ si sunt plures heredes et vn⁹ agnoscit istã subtilẽ conscientiaz nõ periudicat alteri. Quero q̃đ est dictũ ex conscientia. respõdeo. i. ex bona fide cui⁹ simplicitati non cõgruit de iuris appicab⁹ disputare. est enĩ cõscientia animi motus discrimine ratiõe naturalis psuasus: et veritatẽ respicit magis q̃z solẽnitatẽ. de pdictis p bal. in dicta. l. et si iutiliter. C. de fideico. vide q̃ scripsi. exhẽdatio §. q. g. sup. v. redimere. ¶ Et circa pstatiõez vel denegatiõez alimẽtoꝛũ vide plres nõbiles qõnes q̃ ponũt p. spec. li. iiij. ti. q̃ filij sint legi. Et vide etiaz q̃ scripsi legatuz. 4. q. l. sr̃. v. facultates. et. 8. q. a. sr̃. v. petendũ v. cũ reliq̃t vxori. i vsi. fi. Et heres. 2. q. i fi. sr̃. v. heres. v. itez si sunt.

a ¶ Quarto q̃ro q̃lr̃ sũt alimẽta pstanda. dic q̃ cõsiderata psona alimẽtati: et diuitijs alimẽtãtis. Et pr̃ et mat̃ hodie facere recusãs cõpellit̃ p iudicẽ qz teneat̃ filiũ alimẽtare. Idẽ econuerso ỏ filijs si parẽs egeat et ipi abundent.[a] 4. p. ti. xix. l. ij.

b ¶ Et scias q̃ pr̃ teneat̃ filios trienio maioꝛes nutrire. (seu alimẽtare) mater vero minoꝛes[b] et si nõ hẽt vñ: pr̃ pꝛouideat de expeñ. matri prebendis Sed si matrimoniuz soluitur nutriunt̃ filij (siue sint trienio maioꝛes siue minoꝛes) apud eũ q̃ nõ est culpabilis ei⁹ expẽsis qui culpabil̃ est ỏ diuoꝛtio si ẽ diues[c] Et si apud matrẽ hac de cã nutriãt̃ si ꝓnubat auferẽtur ei (s. filij et eoꝝ bona) et eꝛt apud pr̃em[d]. 4. p. ti. xix. l. iij. et vide infra pꝛia. q. ¶ Et scias q̃ pꝛo alimentis pauperibus tempoꝛe famis prestandis possũt res ecclesie vẽdi. alienatio. 3. q. a. ¶ Et q̃les debẽt eẽ ꝓuitores alimẽta regi ministrãtes. ext. 15. q. l.

a ¶ Abũdent. vide. azo. i suã. C. ỏ alen. libe. et ꝓ l. li. iij. ti. viij. l. i. Et idez de fre. Sz si mater sc̃ỏ nubat nõ teneat̃ ei fili⁹ dare: nisi medietatẽ alimẽtoꝛuz que ei solebat exhibere. vt ibi.

b ¶ Maioꝛes. q̃ro an mater teneat̃ alere filiũ. glo. i l. alimẽta. C. de nego. gest. distinguit qđ. j. trieniuz teneat̃: qz est modica expẽsa lactare filiũ. sz q̃đ si mulier nõ hz lacnũq̃đ teneat̃ sibi acq̃rere aliã nutricẽ. dic q̃ nõ. vt nõ azo. i suã. C. de pꝛia. po. i. f. Itẽ q̃đ si ẽ mulier nobil̃. dic idẽ ꝑm azo. i ꝑalegato loco. Itez q̃đ si mulier ẽ q̃ dã paupcula vl̃ fantulastra ita q̃ si lactaret nõ hẽrz vñ viueret. dic q̃ nõ teneat̃: et iõ iste tales psone paupes et indigẽtes pñt reddere filiũ scolari etiã infra trieniũ. vide. j. §. q. c. sr̃. v. naturalẽ. v. itẽ ỏ iure. Aut fili⁹ ẽ maioꝛ trienio: tunc aut pr̃ viuit: aut decessit. si pr̃ viuit et ẽ locuplex: repetit a pre nõ a filio. si vero pr̃ decessit nõ repetit nisi fecerit aio repetẽdi: et filiꝰ sit locuplex. et idẽ dicit predicta glo. iauia. Quero si decessit pr̃ relicto fratre q̃ fr̃ ex forma statuti ẽ heres vniuersal̃ an si mat̃ alit filiũ possit repetere a ffe. cp. i dcã. l. alimẽta. tenet q̃ sic. de ꝑdcis vide ibi p bal.

c ¶ Diues. quia propter paupertatez parens excusatur ab eis prestandis. vt. j. e. §. q. a. et ibi etiã scripsi sup. v. pauptatez.

d ¶ Patrez. apud quez debet esse filiꝰ. h. i. c. ex litteris. de cõuer. i fi. Et regulariter pater teneat̃ alere filiuz. et i quib⁹ casib⁹ talis regula fallit. ibi vide p eũ. Et circa materiã huius legis ꝓtite vide. azo. i suã. C. de diuoꝛ. fac. vide. s. e. sup. v. minoꝛes.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Elemosine. ſ. corporales. ſpūales ſic. h. i. c. cū ex eo de peni. et remi. 3. di. al. ſ. cū igit. Et vide elemosina 1. q. ſſ. ꝟ. elemosina. ꝟ. qui ſine.

b ¶ Prestāda. Vide q̄ ſcripſi. ſ. ꝑx. q. a. b. q̄i p totuz. Et in officioſū. 1. q. e. ſſ. ꝟ. ſciēdum. ꝟ. filius eſt. in. fi.

¶ Nō ꝙ marit⁹ tñr vxori infirme ſubuēire ꝺ aliñtis medicis ⁊ oi bus ncārijs: nā cū durat matrimoniū tñr ſubire onera. vt pleni⁹ ſcripſi. dos. 7. q. e. ſſ. ꝟ. lucratur. nec vxoris renūciatio i cōtrariū fcā tenet. vt ſcripſi. ſ. 1. q. a. ꝟ. nunq̄d iuri. in fi. ⁊ ſi nō ſubit onera matrimoniſ vir nec ex pacto nec ex ſtatuto pōt doté lucri: ſʒ poſtq̄ vxor ē mortua finitū ē matrimoniū ⁊ ei⁹ onera ⁊ iō nō teneť eā de ꝓprio ſepelire ſʒ de patrimonio mulieris. i. de dote.

¶ Sed pone ꝙ marit⁹ expullit vxorē de domo nūq̄d ʒ eā alīñtare. vide dos. ſ. q. a. ſſ. ꝟ. ſtipulationem. ꝟ. vir accepit. et dicas ꝙ ſi ꝓpter culpā mariti ſic. ſʒ ꝓpť culpā vxoris nō. ſʒ q̄d ſi nō ē alicui⁹ culpa ſʒ ē culpa terciꝭ puta q⁊ frater mulieris qui ꝓmiſſit ꝓ⁊ ea dotem nō ſoluit vñ maritus remittit eā ad domū fratris an vir tñr eā alere: videť ꝙ nō q⁊ iuſte vir expellit vxorem ꝓpť hāc cām. vt inuit. glo. in auct. de nō eligē. ſe. nuben. ſ. pe. Quid eō. ſi vxor eſt diues ⁊ paraſtre nalib⁹ vir eſt pauper vtrū tenetur alere maritū. dic ꝙ nō. vt nō in. l. ſi ſtipulata. in fi. ff. ꝺ. do. inter. vi. ⁊ vxo. ⁊ an tenetur eum alere de bonis dotalibus. vide dos. 7. q. e. ſſ. ꝟ. lucraťur. ꝟ. pone ꝙ vir. Quero ſi pater expēdit ī medicinis filie maritate nūquid poterit repetere a marito. dicas ꝙ ſic q̄ñ talis expenſa pertinebat ad maritū. de quibus per bal. l. ꝙ in vxore. ℒ. de nego. geſ. ¶ Et quid iuris de alimentis que vir reliquit vxori in vltima voluntate. vide vxor. ꝟ. pone ꝙ teſtator. et ꝟ. quid ſignificet. et ꝟ. ſi teſtator. et ꝟ. ſi maritus. ¶ Et teneť pater alere nurū ſuā. l. ſi q̄s a liberis. ſ. nō tñ. ff. de libe. agnoſ. bar. in. 14. q. ¶ Jtē frater tenetur alere fratrē ⁊ ſororē. l. mutus. ſ. manēte. ff. de iure. do. et glo. in. l. q̄uis ff. ſo. matri. et. l. preterea. ff. de tute. ⁊ rati. diſtra. bar. in. 15. q et ſo. ť. li. iij. ti. viij. l. i.

ſ. q. ꝺ. e.

¶ Quid aūt pťabit q̄ tenetur aliuz alimētare iā dixi. ſ. e. i. q.

¶ Et vt fertilius poſſint alimēta erogari ſatagāt hoīes vt terra ⁊ domus bene colātur vt fructus afferāt ad viuentiū alimenta: ⁊ hoc faciētes et fieri mandātes diligunt patriam. ceteri aūt vali di hoc nō facientes ei ſe demonſtrant inimicos. Et ideo mēdicantes valīdi ex quibus patria cōmodū nō aſſeq̄t nō ſolū ſūt a pria expellendi: ſʒ ēt nō debēt eis elemoſyne[a] erogari. 2. ꝓ. ti. xx. l. iiij.

¶ Qualiter ſunt prestanda alimēta legata ſine q̄ntitate. legatū. 4. q. l.

¶ Qualr tutor prestabit alimenta pupillo. tutor

a ¶ Quinto q̄ro q̄s teneť ad alimēta pstāda[b] certe pr ⁊ mater vt dixi. ſ. ꝓxima. q. i. ꝑn. Et filij parētib⁹ vt ibi dixi. Sʒ ꝓpter pauptatē[c] excuſatť parēs ſʒ ei⁹ culpa ſoluatur matrimoniū a pr̄ati one alimētoꝝ filij. Si āt pr ⁊ mater egeat tūc au⁹ pauus vl deinceps aſcēdētes tenentť deſcēdētes ſi habūdāt alimētare Et ecōuerſo. 4. ꝓ. ti. 19. l. 4.

¶ Jtē excuſatť pens ab alimētis filio prandis ſi filius ſit ingratus[d] et econuerſo. Jtē ꝓpter officiū

¶ Jtē vaſſallus teneť alere dñm ſuū egentē: alias pōt ſibi dom⁹ feuduz aufferre vt ī ꝛ. coll. de iuſ et fide. c. i. bar. i. 36. q.

¶ Jtē alimēta ri ꝺʒ tutor ꝺ pupilli bōis ſi nō hēt vñ ſe alat. l. i. ſ ſi pupill⁹. ff de tute. ⁊ rati. diſtra. in. 43. q. bar.

¶ Nō ꝙ ſufficit ꝙ ille q̄ teneť alere aliquē faciat eū recipi in aliquo hoſpitali vel domo ꝺi: vl pareť ei aliq̄ ī pbēdā: ꝙ ꝺixi ꝺ hoſpitali itellige ſi ille q̄ ʒ ibi morari ⁊ alimētari pōt ibi morari ſic ꝺecore vl inobilitate hoſpital vl q⁊ ē pſōa vil vt ſu⁹ ſi ad ei⁹ curā ipe ñ ſufficiat. al. ſe c⁹ bal. i. l. cū dediticiſ. i. l. ij. ℒ. de lati. liber. to.

c ¶ Pauptatē. An vir teneť alere filios ⁊ vxorē eo caſu: quo ſi aleret nō hēret cōgrue: vñ ſe ipm alat ⁊ puto ꝙ ſic ī dote vñ alimēta q̄ debēt ide pcipi debēt iter eos cōicari. bal. i. l. vbi adhuc. ℒ. de iure. do. colū. xij. ꝟ. pone ꝙ vir. ſʒ ſi ī aliꝭ reb⁹ ei⁹ ipe nō hēt niſi ꝓ ſe nō teneť alter alere. vt nō p eū i. l. pſes. ℒ. de ſui. ⁊ aq̄. vbi dicit ꝙ ille q̄ nō hʒ niſi q̄ntū ſufficit ſibi ad alimēta: nō tñr aliū alere: ſiue ſit pr: ſiue fili⁹: ſiue mater: ſiue filia: ſiue frater: ſiue ſoror: ſiue maritus: ſiue vxor.

d ¶ Ingratus. cauſe ad exheredandū filiū ſūt etiaz iuſte ad ei alimēta denegādū. bal. l. ſi patrē. ī ꝑn. ℒ. de allen. libe. et q̄ ſūt iuſte cāe ad exheredandū filiū vide. exheredatio. ſ. q. per totum.

© Biblioteca Nacional de España

egeni cui⁹ exercicio honeste viuere põt. Et patrẽ exheredatũ ltime non põt extrane⁹ filij heres nisi ad magnã venerit pauptatẽ alimentare. 4. par. ti. xix. l. vj.

c ¶ Ez ꝛ geitũ naturalẽ tenẽtur parẽtes ex vtraq; pte ascẽdẽtes si pñt alimẽtare. Alios aũt male natos neq; quã tñr cõsãguinei ex pte ascẽdẽtes alimẽtare. sz mater et ex linea ei⁹ ascendentes tenentur. 4. par. ti. xix. l. v. concubina. 3. q. b.

d ¶ Etsi parẽs negat filiũ vt alimta nõ pstet sũmarie inqrat iudex p famã: vel alimẽtãdi iuramentũ: aut alias: ꝛ si signa iuenerit filiatiõis cõpellat parẽtẽ ad alimentoꝝ pstatiõz: saluo iure[b] cõtrariũ probandi vtriq; parti. 4. p. ti. xix. l. vij.

¶ Itẽ tenet libert⁹ patronũ alimentare. Et ecõtra. pñon⁹. 4. q. n. ꝛ. 5. a actor. 6. q. e.

¶ Itẽ clerici alimentẽt fugientem ad eccleſiam. eccl'ia. 9. q. b.

¶ Itẽ cũ dñs ptãtez castri accipit alr cũ familia de bõis feudatarij dieb⁹ i cõmiſſiõe ſtatutis. castrũ. 2. q. k.

¶ Qualr pri ob diſſipatiõz bonorũ filij ab adminiſtratiõe remoto miniſtrabũtur alimẽta. actor. 2. q. f.

a ¶ Sexto qro vbi ſũt alimenta pstanda. vide. s. e. 4. q. b. tutor. 5. q. e.

a ¶ Septimo qro qs est effect⁹ alimẽtoꝝ. vn⁹ est q; ppter alimẽta exhibita filius prediligit pentem et magis ei obedit. ꝛ pater põdiligit filiũ quez alimentat. 4. p. ti. xix. l. i.

b ¶ Secũdus ẽ q; nõ debz alimẽtatus (vmo nõ põt actor. 2. q. l.) alimẽtãtẽ de mẽbri põitiõe: morte: infamia aut maiori pte bonoꝝ põitiõe accuſare: al' capite punitur: nisi regẽ vel rẽ publicaz tãgat. ¶ Tertiꝰ q; alimẽtator nõ põt repetere alimentoꝝ expensas ab alimentato nisi a ꝓncipio protestetur ꝛ bẽat vnde ſoluat alimtat⁹: isti duo effectus sũt. 4. p. ti. xx. l. iij. negocioꝝ gestor. i. q. g. h. i. ꝛ vide. tutor. 5. q. d. ſolutio. 8. q. i.

¶ Quartꝰ est q; si pater (vel mater) filiũ exposuit nõ põt eũ ab alimẽtãte repetere[d]: ꝛ ipe perdit ius patrie ptãtis. Si aũt alius eũ pre nesciente exposuit vt ꝓpus sciuit (.s. pater q; nõ possz postea ex interuallo repetere) repetat: et tũc expensas ſoluat aliñtoꝝ nisi sint facte amore dei[e]. Sed si dñs ſuũ exponat efficit liber. ꝛ si ẽ libert⁹ põit iura pñonat⁹. 4. p. ti. xx. l. fi. negocioꝝ gesto. i. q. g

¶ Quitus est q; dieb⁹ feriatis põt de cã aliñtoꝝ cognosci. actor. 6. q. i.

¶ Sextus ẽ qd tenetur aliũ hñs in ptãte mutuuz p eum factuz ſoluere si i alimẽtis familie expẽdit mutuum. 3. q. g.

¶ Septimꝰ cum filiꝰ patrẽ furiosum nõ vult alimentare: quia aplicatur hereditas alimentãti. hereditas. 13. q. e.

a ¶ Naturalẽ. vi de. fo. l. li. iij. ti. viij. l. iij. ¶ Itez de iure canõico et de ei⁹ eqtate etiaz de dãnato coitu natos oz pr alimẽtare. c. cũ hẽret. in fi. ꝺ eo qui du. i matri. Vide. s. 4. q. b. ſr. ꝺ. minores. ꝺ. quero an mater.

b ¶ Saluo iure. q; alimentoꝝ causa ꝺitati nõ ꝓiudicat. vide ex. de cã. posse. c. cum sup. glo. ij. ad fi.

c ¶ Exposuit. de materia hui⁹ legis ptite. vide azo. in suã. C. ꝺ insã. expo. liber vel ser. ¶ Itẽ v trũ tales exposti; ꝛ quibus per parẽtes vel patronos alimẽta denegãtur efficiuntur ꝓpr hoc sui iuris. h. in. c si a pre. de insã. ꝛ lãgui. ex di. ij.

d ¶ Repetere. et insup tenet ex ponẽs ad alimẽtoꝝ expẽsas. fo. l. li. 4. ti. 23. l. i.

e ¶ Amore dei. ꝛ nõ sũt facte decenio maiori q; cõpẽsãt cũ ſuicio fo. l. li. iiij. ti xxiij. l. ij. vide. C. ꝺ nego. gest. ſi patno. Et negocioꝝ gesto. i q. i. ¶ Itẽ si exposit⁹ nullo eũ recipiẽte moriatur exponẽs occidetur. fo. l. e. ti. l. fi.

© Biblioteca Nacional de España

¶Algazell' Algazell' neminē niſi in fragāti delicto capiat: ſine iudicis mādato. ⁊ i fragāti delicto captos nō ad carcerē ſz ſtatim corā iudice ducat. vt ſo.no.c. 39. ⁊ pet. 78. ordi. de medina p regē iohānē. ij. anno mill. cccc. xxxiij. ⁊ per eū. pet. lxxviij. et 103. ordi. ò ſegouia. e. āno. ⁊ vide pet. 5. ordi. de madrid p regē alfōſū. ¶Et algazelli famuli ſine iudicis mādato: vel i caſu nō pmiſſo: quē capiētes tenēt actōne iniuriaꝝ ſic capto ⁊ per annū ſtare i cathena. ⁊ ſi vnde capto iniuriam ſoluāt nō hñt: i pēdētur eis verbera q̄draginta vt dcō. c. xxxix. ſo.no. ¶Et algazellus aut eiꝰ locū tenēs quē iniuſte capiens aut captum ſine iudicis mandato a captione ſoluens ad habitum ⁊ habendum officiū efficitur inhabilis ut in dcā. pet. 78. dcē ordi. de ſegouia. cōcor. captio. 3. q.c. ſr. ỽ. mandati. ¶Algazellꝰ curie propias nō exequatur calūnias ſub prius-

¶Octauꝰ eſt q̄ ꝓpr̄ ſolutionē alimētoꝝ pōt executor agere hereue iuito. lz al'no poſſz i diſtincte agere. executor. 10. q.c ¶Jtē ē pia cā alimētoꝝ. dominiū. 3. q. b.

¶Aluuio viꝺ. dñiuz. 3. q. ff. bb. legatū. 13. q. b.

ALfaq̄cus primo q̄ro quiꝺ ē alfaq̄cus. alfaq̄cus ē hō veritatiſ ad redimēdos captiuos deputatus. 3. p. ti. xxx. l. i.

¶Secundo q̄ro q̄lis ꝺz eē certe i eo vigere ꝺz veritas: exulare cupiditaſ: ⁊ eē lingue ſue ⁊ inimico rū ſciēs: nec ſit alijs odioſus: ſit etiā magnanimꝰ: diues ⁊ ſecreti conſeruator: ⁊ ex linea bōe fame a deſcēdēs. 2. p. 30. l. i. ij.

¶Tertio q̄ro q̄lr̄ eligit' ꝺic q̄ per regē aut aliuz eiꝰ loco. vl' conſilij recto res reſcipiūt duodecim hoīes boni q̄ iurati deponūt eū bñe i ſe q̄ dcā ſūt ſ̄ ꝓpria. q. Et poſtea ipemz iuret ſuū officiuz fidelr̄ ad captioꝝ cōmoꝺū executuꝝ. Demū detur ei littera ptātiſ cū vexillo ſigni regis vt ſecurus pegre vaꝺat. Al'ās per ſe offm̄ iſtuꝺ reſcipiens regis arbitrio pūit' 2. p. ti. 30. l. eſcogiꝺos.

¶Quarto q̄ro q̄ꝺ ꝺz obſuare. ꝺic q̄ ſēp portet vexillū erectū ab itinere nō ꝺeuiās. Et ſi eū in heremo ꝺormire cōtingat ꝺormiat in medio vie. Et in ſecuris hoſpitetur hoſpicijs Et litterā (ſ. in q̄ eſt ſcriptū quiꝺ portāt ⁊ q̄ntū ⁊ cuiꝰ) q̄m portat iuꝺici ꝺimittatur vt cāu ei veniēte ſciri poſſit q̄ꝺ ⁊ cuius erat. Et non fiat ouiꝰ amicis (ſ. ipius alfaquequi) inimicoꝝ ꝓꝺaz portātibꝰ. Nec redēptū ob ſolutiōis moꝛā i dñi ptātē reꝺucat: ſeꝺ eū ꝺe ſolutiōe aliq̄ntulum ſpectet: niſi malicioſe moꝛetur. q̄ tūc poteſt eū reꝺucere.

Quinto q̄ro q̄ eſt pena eius male officiū exequētis. ꝺic q̄ ſi aliq̄ꝺ dānuz captiuis intulit peccuniariū: triplicatū ſoluit. ſi coꝛporalē ſimilē penam nō euaꝺz. Et ſi malicioſe proget captiui redēptionē: tāto tp̄e ꝺz ipe in compeꝺibus ꝺetineri. 2 p. ti. xxx. l. fi.

¶Algara vide. guerra. 6. q. g.

¶Algazellus vide rex. 15. q. v. primum decretū 4. q. a. et merinus. p totum.

¶Almoxarif. vide rex. 15. bb. furtū. 4. q. b.

tionis offitio. niſi iuꝺicatas et iuꝺicis mandato. vt. l. xij. i. ordi. de toro per regez henrricum. ij. era mill. cccc. vij. et per eum. e. ordi. l. xxviij in fi. et. le. xcvj. ordi. de ſegouia per regem iohānē ij. anno. mil cccc. xxxiij. ¶Et algazello ſeu meriño executiones comittātur: niſi contra eos aliqua legitima ſit ſuſpicio. vt pet. 4. ordia. de madrid p regem johannem. ij. āno. mill. cccc xix et p eum ordi. de media. pet. i. vide executio. 1. q. a. ſr. ỽ. executores in ꝓn. ¶Et algazellus executionis ſportlas reſcipe ꝺz p̄mo cr̄ꝺiti ſolutiōe facta. Quas ſportulas ab iniuſte execution pet̄ere algazel l' hēre ꝺz vt pet. 98. ꝓꝺ cte ordi. ò ſegouia. ⁊ con cor. pet. viij ordi. de bur. p regē bēri.

© Biblioteca Nacional de España

ij. era. mill. cccc. xj. ¶ Vide executio. 1. q. a. sr. v. executores. v. et hēt. ¶ Et sub pnatiōis officij pena et regis mercede algazel⁹ iudicis mādata exeq̄tur vt. l. lxxxij. lxxxvij. dcē. ordi. de segouia. Et circa hoc vide captio. 2. q. a. sr. v. cape i pn. ¶ Et ob omicidiū ab indultis a rege algazell⁹ argenti marchā rescipiat et p ea ducētos morabetinos vt e. ordi. de segouia. per ex. ¶ Et si nō omicidij sed sāguis sit regis indulgētia eius algazell⁹ seragita rescipiat morabetinos vt e. ordi. l. xcij ¶ Et pēn ludētiū ad tarilos algazello accāti aplicat vt. e. ordi. ō segouia. l. cxix. ¶ Et pcedēte denūciatō ner captura pena sāguis i regis curia q̄ est seragita mor. aplicat algazello: vt dcā ordō. de segouia. l. cij. ¶ Et quolibet āno a q̄libz publica meretrice algazell⁹ hēat duodeci mor. ¶ Et ab alia meretrice non publica hēat vigitiq̄ttuor mor. e. ordi. de segou. l. cvij. ¶ Et algazellati officiū arrēdās: vel arrēdatū rescipiēs ab oi officio ihabil efficit. e. ordō. de segouia. l. cx. Vide officiū. v. et officiū. ¶ Et algazelli seu merini i loco sue administratiōis nō pñt arrēdare nec regis nec eor cōsilij reddit⁹ vt scripsi. arrendatio. v. ptores. et v. itē ptor. et v. et ptores. ¶ Et vide q̄ scripsi citatio. s. q. a. sr v. cētū. v. et si p regis. Et furtū. 6. q. a. sr. v. mutilabr. v. et regis Et rex. 15. q. v. sr. v. exercet. et sr. v. caueat et 24. q. a. sr v. regis officiales Et iudex. 1. q. a. v. corā regis. et. 5. q. a. sr. v. iurabit. v. de officio. Et captio. 2. q. a sr. v. cape. et. 3. q. c. sr. v. mandati. Et officium. v. et officium.

¶ Almocatenus. pmo q̄ro qual⁹ dz esse almocaten⁹. dic q⁹ dz esse guerre et cōmictiue directionis expertus: audax leuis pedibus: atq; fidelis. 2. par. ti. xxij. li. v. a ¶ Scō q̄ro q̄lr creatur. dic q⁹ in almocatenū. i. ducis peditū creatiōe cōgregatis duodecī almocatenis rescipit ab eis iuramentū adalilis an hē/at ea q̄ dcā sūt. s. proxī. q. a. Demū ducat eū ad ale ducē qui eū vestiat et det ei lāceā cū paruo vexillo. Et sic ei almocatenia cōcessa erit peditum dux. Et recepto p̄dicto iuramēto pōitur i scuto cū lācea i eo piurātes erectus et faciat ea q̄ adalilis supra scutum vt dictum fuit. adalilis. 3. q. a. et. 2. p. ti. xxij. l. v. vj. ¶ Q̄ro quos peditel dz eligere p cōmictiua. dic q⁹ tales q̄ aerī et calorī se cōformēt: pedib⁹ leues: strenuos: et in mēbrorū dispositiōe benefactos: cū lāceis tellis et gladijs et aliquos cum balistis. 2. par. ti. xxij. l. vij. a ¶ Quar. q̄ro q̄ est pena mō indebito creantis almocatenū. dic q⁹ perdit locum suum et soluit dāna ob hoc contingencia 2. p. ti. xxij. l. vj. ¶ Alquimia vide tex. 7. q. e. conditio. 5. q. b. falsitas. 5. q. b. ¶ Altare vide. clericus. 4. q. b. religiosus. 2. q. b votū. 2. q. b. ecclia. 3. q. b. et. 4. a. 32. q. d. 9. a. visitatio. 5. q. a. patriarcha. 2. q. c. ¶ Alternatiua vide stipl'atio. 6. q. c. actor. 4. q. c. ¶ Amen vide missa. 4. q. a.

¶ Alternatiua An i alternatis sit electō debitoris h. i. c. i. de plus peti. di. 2. ſ Quero i penis cui⁹ ē electō. dicas aut ē pena alternatia aut arbitraria: aut mixta: aut si plex. ſ Pmo casu aut ē pena ciuil' pti applicāda et electō ē debitoris vt glo. i. l. q̄ cūq; C. de p. fugi. ſ Aut ē pena crimial et pecuniaria fisco aplicāda. et idē sa ut ē pena criminalis et corpalis puta man⁹ aut pedis. et dicas rei eē electioēm q; vtraq; pena ē certa et purgat delictū. ſ et ō hoc añ sñiaz ītroga bī p iudicē: et si nō elegit: eliget iudex et sñia feret certa nō alternatia cū trahere ōbeat secū exequtionē q⁹ alternatia sñia nō faceret. ſ si ergo statutū dicat iudex faciat extrahi oculū vl' āputari liguā it' p̄tabor put re⁹ elegerit. ſ Scō casu. s. i pena arbitraria oio iudicis ē arbitriū. q; si eēt electō et ōclaratō rei nūq̄ ꝓponeā penā eligeret. ſ Tercio casu q̄n mixta idē puto. vt. C. e. ti. l. sed nouo. nā tūc itelligit de simili pena: sz assimilare pti/net ad iudicē nō ad ptē. ſ Quito casu q̄n ē vnica sola pena ibi nō cadit electō sz dispēsatio et ista ad iudicē ex cā ptinz: vt si statutū dicat ō āputatiōe man⁹ et alī q̄s ē ita puer vl' ita senex q⁹ stati vl' cito moreret. potest iudex dispēsare: tn nō cognoscit nec appellatur de quib⁹ p bal. i dcā. l. quicūq; colū. vj. ¶ Disiūcta posita inter psonas ponit p cōiūcta: sec⁹ si iter res idē si i cōtractib⁹. cas⁹ ē i. l. cū q̄dā. C. de ver. signi.

© Biblioteca Nacional de España

Uide q̄ scripsi. cōiūctio. Sz q̄ ē rō differētie iter psonas et res. rn̄deo q; si iter psonas nō acciper̄ p cōiūcta: puisio eēt iutil' rōe incertitudis. vt. ff. de stipu. ſ. l. itē si seru⁹. ſ. fi. ſQuero de eo q̄ promisit iudicatuz solui pro suo ꝓcuratore aut sbstituēdo ab eo. dicas q; tenetur ꝓ vtroq; q; alternatiua cadit iter psonas. ſQuero ō deponente q̄ dixit restituas depositum ticio aut seyo. dicas q; pōt restitui vni sine altero q; tacite ꝓcuratiōis officiuz videtur cuilibz cōmissū et hoc etiā puto vez ex mēte loquētis. ſQuero q̄o si iter psōas ecclē electō cōferat' nūq̄d tūc disiūctiua ponitur p cōiūcta. respōdeo nō nisi cessāte electione. vt. ff. de legatij. l. ſiquis ticio ſ. fi. et. l. cū q̄dā. ſQuero q̄o i verbis legis vl statuti puta dicit statutum q; dānū debeat emēdari p cōiunctos delinquentis vl p habitatores ville. dicit. ni. de maca. q; similia sūt vltima volūtas et lex municipalis vel cōmunis et ideo videtur q; debet emendari pro rata per ambos. contrariū tn̄ tenet in casu p̄dicto q; sicut ex ordinata affectiōe ꝓcedim⁹ gradati ad fauores: ita ex ordinato odio ꝓcedimus gradati ad penas et p̄sumit' odiū ordiatū ex ordine scripture. ſQuero. cui⁹ est electio inter res respōdeo ut nōtur i. l. luci⁹. ff. de lega. ij. et lati⁹ p ey. i dicta. l. cū quidā. ſQuero q̄o in mādato p̄ncipis vl pape. respōdeo idē q; i instrumētis vel testamētis q; e quipant'. ſUltimo scias q; q̄n alternatiua ponitur inter psonas si q̄dē psone sūt ipares i obligatōe q̄renda et tūc nō pōt' cōiūcti sz facit alter hr̄i vt adiectū vt cū stipulor m̄ aut ticio. Idē si sūt pares i q̄rēda sz nō i retinēda vt cū stipulor m̄ aut filio meo in ptāte mea posito nā fili⁹ me⁹ hētur p adiecto. ſattēde quid vult dicere q; nō ē par i retinēda q; id q; hēo p pr̄⁹ et p me nō possū hēre p posteri⁹ et p aliū q; essz frustra hr̄e p posteri⁹ q̄ō hēo p̄ncipaliter p p⁹ vn̄ q̄n stipulor m̄ aut filio meo ego sū i obligatiōe p̄ncipalis nō subaltern⁹ q̄ ppr̄ nccio sequit' q; fili⁹ nō itelligit' infr̄⁹ obligatiōi q; eēt frustra et p h̄ nō possz ei solui sz q; itelligit' adiect⁹ solutioni nō ē iutil' adiectio q̄a solui ei pōt. ſItē si sūt pares i obligatiōe q̄rēda et retinenda anviciet' obligatio rōe incertitudinis. ſdicas aut incertitudo nascit' rōe cāe: aut rōe verboz; ꝓio casu viciet' stipulatō scdo nō. vbi gra de ꝓio ꝑu⁹ hēbat peccuniā et nescie bat cui⁹ dño rum essz nec pōt probari mutuauit illā peccuniā et stipulatus ē illi aut illi dño suo nolens alt'utrū deffēdere sz itēdēs ei soli q̄rere cui debet' q̄ri certe hic rōe dubitatiōis et q; intētio ꝑui nō se diuidit sz i alterz i solidū se dirigit et nō appet ad quē posset applicari non valet stipulatio. ſfallit tn̄ fauore dotis vt. l. gay⁹. ff. solu. matri. vbi sunt pares i acq̄rēdo et retinēdo et tn̄ nō viciat' obligatio. ſItē scias q; i alternatiua rez cadit electio. s. iter spēs. Itē iter vnū gen⁹ et aliud gen⁹. sz iter q̄n titates nō cadit electō sz ipo iure debetur minor sūma nisi quātitates sint cōiūcte cū aliquo alio elegibili vt cū tp̄re vt hodie q̄nq; aut post annū decē vl cū loco vt padue decē aut pusij q̄nq; aut ticio decē nā tūc cadit affectio vl interesse et idō idē tūc ē q; i spēb⁹ et ita itellige q; nōt' p ey. i dicta. l. cū q̄dā. de q̄b⁹ oīb⁹ vide ibi per bal.

Amicicia. primo q̄ro q̄d est amicicia. dic q; virtus humane vite cōmodosa. Et ē proprie q̄n amans per amatū diligitur. Sed amor: q̄ndo amans nō amatur ab amato. Beniuolētia: q̄ ex auditu generatur. Concordia est vita pacifica iter homes. 4. p. ti. 27. l. j.

a Scdo q̄ro ad quid ꝓ dest. dic q; cuilibz homini quātumcūq; potenti prodest amicos habere dicēte philosopho nullū sine amicis vidi valere. 4. pti. ti. xxvij. l. ij.

Itē ꝓdest ad aliō q̄d vide. captiuitas. 2. q. a.

b Et oz i agēdis cōsiliuz amici req̄ri. sz nō ante ei secreta reuelēt' q̄z ex lōgi tp̄ris cōuersatiōe cognoscat' q; multi se fingūt amicos cū nō sit. e. ti. l. iij

a Tz° q̄ro quotuplex est amicicia. dic q; triplex. vna natural' q̄m p̄r erga filios et cōiuges adinuicē habēt et hoc cadit etiam in brutis. Itē est alia natural' q̄m simil' hūt cōpatriote. Secūda est ex lōga cōuersatiōe inter extraneos (s. qui nō sūt filius parēs aut cōiunx aut etiā natural') et ista ē melioz q; oritur ex bōitate. Tertia q̄m q̄s ob suū cōmodū dūtaxat hēt erga aliū: et hec nō est vera q; cessante cōmodo⁹ cessat. Potest addi q̄rta quam inter se generosi posuert ex pacto q̄m nō lz absq;

Amicicia. cōmodo. de tali amicicia tetigit h. in. c. que cum fure. de fur. in. fi. i. colū.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Răpere. fo.no.c.cxv

¶ Ambaxiator. Nota q̄ ābaxiatori nō credit̄ sine lr̄is. bal.i.l. si q̄s decurio. C. ō decur. li. x. ¶ Itez nō q̄ q̄n mittūtur ābaxiatores capitula ābaxiate sp debēt ordiari i cōsilio cōi ciuitatis et ibi tractari cōiter. nō ergo soli decuriones poterūt ordiare ābaxiate capitla Nec ēt p̄ses. vt p bal. i.l. si q̄ ex̄ ordiariū. C. de decurio. lega. ¶ Ambaxiatores nō p̄nt capi ēt p̄ inimicos siue hostes q̄b⁹ mittūt̄: q̄ lz eis exp̄sse nō sit data securitas: tn̄ tacite hēnte securitatē. bar. l. p̄imū. ff. ad l. iul. maiest. Et ibi p eum vide de multipli. securitate. ¶ Item si ābaxiatores fuerunt capti: vl̄ in itinere derobati: vel eorum eq̄ sunt mortui: an cōe tenea tur ad emendam ſ Dicas aut illa ambaxiata fuit diffidatiōe rumpere[a] 4. par. ti. xxvij. l. iiij.

a ¶ Quarto q̄ro. q̄liter est amicitia p̄seruanda. dic q̄ ī ei⁹ p̄seruatione req̄ritur p̄seuerātia fidelitatis cessatio a verbis amico ī iurios̄is aut dānos̄is: seu bn̄ficij detractiōem p̄meditatōe. Et ēt erga amicū ita bn̄ opet̄ sicut erga seipsum amicus. 4. par. ti. xxvij. l. v.

b ¶ Et tn̄ dz ver⁹ amicus aliū diligere q̄ntū seip̄m deberet. nō tn̄ tenet̄ p̄p terea amici rogata illicita ppetrare: lz p ei⁹ defēsiōe debeat vitā ꝛ bona exponere exēplo duorum amicoꝝ. horestis. s. ꝛ piladis. a rege ob maleficiuz ic̄arceratoꝝ: ꝛ pilade absoluto. horeste vero ad mortē dānato. cū speculator horestem ad supplicīū vocaret rn̄dit pilades ego sū (. s. ille horestis quē vocas) mori desiderās. ꝛ illico horestis ait neq̄q̄: sz ego sū. quorū p̄bitatē rex ītēdēs illesos p eū p̄seruatos rogauit q̄tin⁹ vt eū in terciuz recipet amicū. 4. p̄ti. ti. xxvij. l. 6.

a ¶ Quito q̄ro. q̄liter expirat amicitia. dic q̄ amicitia naturaliter erga libe/ros vel p̄iugē soluit̄ p̄p ter aliq̄d p̄missū ex quo iuste possz exheredatō fieri. Sz amicitia p̄patriotarū expirat si p̄patriota fiat terre vel dn̄i naturalis īimic⁹. Itē vera amicitia extraneoꝝ p̄dit̄ si amici anim⁹ puertat̄. Amicitia aūt ob p̄modum vni⁹ orta cessante p̄modo cessat. Sz ob paupertatē vl̄ aliud īfortuniū nō perdit̄ amicitia vera. 4 par. ti. xxvij. l. vij.

¶ Amic⁹. Vide amicitia p totum. matrimoniū. ſ. q. a.

¶ Amor. Vide. ep̄⁹. 7. q h. Imperator. 7. q. a. rex 6. q. b. c. 9. f. xj. a. l. m. n. xiiij. a. b. popul⁹. 3. q. a. c. d. miles. 8. q. d. solutō. 8. q. i. dd. ꝛ vide. charitas per totū. ꝛ dilectio per totū. amicitia. i. q. a

¶ Ambaxiator. Vide. mutuū. 3. q. h.

¶ Amputatio. Vide. clericus. 3. q. guerra. 6. q. i.

¶ Amplex⁹. Vide. pax. 2. q. a.

¶ Anathema. Vide. patriarcha. 2. q. c. excōicatio. 4. q. d. ꝛ. ii. g.

¶ Annexū. Vide. bn̄ficium. 3. q. c. vide. vnio.

¶ Anniuersarium. Vide. missa. 7. q. b. sepultura. 8. q. d.

¶ Anima. Vide. fides. 3. q. a. penitētia ſ. q. b. g. episcop⁹. 2. q. g. clericus. 8. q. a. religiosus. 6. q. d. excōmunicatio. 9. q. d. ecclesia. 7. q. c. d. sacrilegium. 3. q. d.

procurata: ꝛ tūc nō debet sibi emendari. Si vero non fuit illa ābaxiata affecta nec procurata: aut non portauit res necessarias ad ambaxiatam: quia forte propter sui pōpaz duxit plures equos q̄s deberet vl̄ alias res. Isto casu non debet sibi emendari: quia est quid sibi imputet̄. Si vo portauit res necessarias ad ābaxiatā: tūc debent sibi emēdari. ꝛ hoc verum si ille res peūt non al̄ pture. sec⁹ si al̄ pture fuissent naturaliter. de q̄bus per bar. in .l. si seruus communis. ſ. q̄ vero. ff. de furtis. Et vide que scr̄i p̄si. nuncius.

¶ Item ambaxiatores restituere non tenentur eis donata per eos ad quem mittuntur. bar. l. si vero negocium. ſ. item quicquid. ff. solu. matri.

¶ Anathema. Vide que scr̄ipsi. prohibitio.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Annotatio. Uide que scripsi. primū de cretū. 6. q. e. sup ꝟ. annotabūtur. ⁊ sr. ꝟ. innocētiā ꝟ. ⁊ ꝑdicta. i pri. ⁊ in ꝟsi. q̄ro q̄liter ad predictaz.

Appellatio. Quare sit inducta appellatio. ⁊ quid sit appellatio. et q̄s possit appellare. ⁊ a q̄: ⁊ a cui⁹ snia. et ad quē. ⁊ q̄liter fiat appellatio. ⁊ intra q̄ tpa. a30. in sūma. £. de appe. ⁊ cōsul. Item q̄s pōt appellare. ⁊ in q̄b⁹ casibus. et ex quib⁹ causis possit appellari. ⁊ quādo teneat appellatō vel non. a quib⁹ appellari possit. ⁊ ad quem ē appellandum. qñ: et intra quot tēpus potest appellari. qualiter fieri debz appellatio. ⁊ quid appellans agere debet. intra q̄ tempora fiet appellationis prosecutio. et quotiens sit appellandum. quod sit officium eius ad quem appellatur. ⁊ quis sit effectus appellationis. itez qualiter appellatio impugnet spec. ti. de appella. li. ij. parti. iij. ¶ primo de appellatōib⁹ q̄ in iudicio interponūtur. Secundo de extraiudicialibus appellationibus. Tercio de super ipsis appellationum formis apostoloꝝ formas. Quarto super ipsis appellationū formis: q̄liter libelli concipiant. vide late per spec. ti. ꝟ appella. li. iiij. Uide. actor. 6. q. a. super ꝟ. exigi. ꝟ. tē pore feriaz. Et que scripsi. archiepus i. q. a. ⁊ 2. q sup. ꝟ. veniat. Et excōmūicatio. ii. q. a. sup. ꝟ. nō valet. ꝟ. Item an i casu. ⁊ ꝟ. fi. ⁊ e. q. g. sup. ꝟ iuret q̄. ꝟ. Item an iste. Et. 12. q. a. super. ꝟ. fe. cerit. ꝟ. Item a tali.

rex. 2. q. a. ⁊ 15. c. 21. l. populus. 3. q. a. c. 4. a. b. iuramentum. 12. q. b. heres. 2. q. a. planct⁹. 1. q. a.

¶ Animus. vide domiūiū. 3. q. i. possessio. 7. q. a. 6. a.

¶ Annotatio. vide primū decretū. 6. q. e.

¶ Annul⁹. vide mater. 2. q. a. feudum. 6. q. a.

¶ Ann⁹. vide. dos. 5. q c. 13. a. 16. q. d. rapina. 4. q. b. legatū. 14. q. m. dānum. 6. q. e. f. priuilegiū 12. q. a. scriptura. 6. q. d. iniuria. 7. q. a. infamia. 3 q. b. heretic⁹. 6. q. a. vēditio: 7. q. i. excōicatio: 13. q. l. executio. 11. q. a. 9. a. heres. 3. q. d. stipulatio. 6. q. e. vectigal. 6. q. a.

¶ Ancora. vide. significatio. 2. q. f.

¶ Antesignarius. vide. patria ptās. 4. q. l. cap/tio. 2. q. l. rex. 15. q.

¶ Antipapa. vide. clericus. 10. q. b. excōmunicatio. 5. q. a.

¶ Antiquitas. vide. dānum. 9. q. b. regula. 2. q in fi. miles. 2. q. a. princeps. 1. q. b.

¶ Angelus. vide. missa. 3. q. a. miraculuz. 1. q. a. clericus. 2. q. b. ecclesia. 7. q. d. decime. 10. q. a. or do. 1. q. b.

Appellatio. Primo quero: quid est appellatio. appellatio ē q̄rela a sententia cōtra eū lata recurrentis ⁊ ponentis se sub maioris iudicis protectione[a]. 3. parti. ti. xxiij. l. i.

¶ Secūdo quero. ad q̄d prodest appellatio. Dic q̄ prodest quia per eam iuste emissam grauamina reformātur. 3. par. e. ti. l. i.

¶ Am per appellationem aduocatus sententialiter prohibitus postulare: postulabit. aduocatus. 3. q. 9.

¶ Et appellationis pretextu veniēs ad regis curiam non tenetur ibi de alia causa aduersario respondere. actor. 5. q. b.

¶ Item si priuatus iniuste a beneficio nō appellat non punitur alius id recipiens: secus si appellauit. beneficiuz. 6. q. b.

¶ Itē archiepiscop⁹ pōt absoluē excōicatū a suo suffraganeo si ad eū veniat per viam appellationis: q̄ aī non posset indistincte. excōmunicatō 11. q. d.

¶ Item si appellatio preuenit sententiaz excōicationis: aut ignarus dixit q̄ se ponebat sub papē p̄sidio: excōicatō postea

a ¶ Protectione. Uide infra. 6. q. b. in fine. ⁊ que ibi scripsi.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Appellare. Si reus cõdẽnatus est in sortẽ tñ nõ in expensis ꝛ reꝰ appellat: actor vicẽs eo ꝙ iudex nõ cõdẽnauit reũ in expẽsis nõ põt appellare: qz cõsulit vtriq; pti per appellatiõez scãm a reo. nã iudex appellatõis cõdẽnabit in expẽsis. circa hoc vide expense s.q.a.sup.v cõdẽnari. v. ꝛ an põt. Itẽ si petebam a te decẽ: ꝛ iudex in quiqz te cõdẽnauit ꝛ in quinqz absoluit: tu appellasti ego volo silr appellare qz nõ es cõdemnatus nisi in quiqz certe ñ possuz: qz p vnã appellatõem cõsulit vtriq;. sz vbi nõ appellasset reus bene posset actor appellare. de põcis p bar. ꝛ cy. i. l. oẽz. .L. qñ quo. nõ ẽ necẽ. Et vide. h. in. c. qz frustra. de vsuf. i fi. Sz ꝙ supra dcm est de actore ꝙ nõ põt appellare videt õ. j. e. q. b. in prin. Sz intelligas illud qñ reus nõ appellat: secꝰ si appellat vt hic scripsi. ¶ Itẽ si reus appellat ꝛ añq; pseq; vult renũciare appellatõi sue in põiudiciũ actoris certe nõ potest. vt cy. ꝛ bal. i dcã. l. oẽm. .L. qñ p uo. nõ ẽ necẽ. ꝛ nõ obstat. l. si cũ iudex circũuẽto. ff. de mino. quia illa lex non continet ius commune sed priuilegiatum minoris. circa hoc vide. j. e. q. b. sr. v. potest. v. aliqñ ẽ. i. vsi. qro vtz applo. ꝛ j. 6. q. b. sr. v. ognoscet. v. Itẽ an appellãs. Nũquid ille qui appellat hoc ipso videtur fateri suũ iudicem illum a quo appellat. Dicũt doctores ꝙ sic. vt nõt Inno. in. c. de appella. li. vj. quod verũ est nisi probetur cõtrarium: quia tũc presumitur esse error: ꝛ ideo iurisdictio non conualescit: quin immo ꝛ si expresse vellet prorogare non posset: ex quo lata est sententia quia non potest prorogari ꝙ nullus est. bal. in. l. eos, colum. vij. .L. de appe. ¶ Et confessus ꝛ conuictus an potest appellare.

lata non ligat. excõicatõ 12. q. a.

¶ Itẽ si emptor victꝰ appellat tenet sibi vẽditor de euictiõe. secꝰ si nõ appellat. venditio. 3. q. n.

¶ Item si condemnatus ad mortem appellat potest testari. secus si nõ appellat. testamentum. 3. q. b.

¶ Item in causa restitutionis in integrum victus nõ restituet nisi appellet. restitutio. 2. q. b.

¶ Item si condemnatus appellat ꝛ retractat sententia: tollit infamia ꝑ/me sententie. sententia. 4. q. a.

a ¶ Tercio quero. qs potest appellare. certe qui libet liber a sententia cõtra eum lata[b]. Item seruus condemnatꝰ in causis ĩ quibꝰ potest in iudicio[c] esse. ꝛ in criminalibꝰ si dominus vel procurator domini nõ appellet. Sed non potest seruꝰ in criminalibꝰ appellare ꝑ domino cõdemnato: licet filiꝰ fa. pro patre potest. Item filiꝰ fa. in causa bonorum suorum appellat. Item tutor: curator: procurator[d]: ꝛ eorũz legitime (. i. post litẽ per eos cõtestatã: qz tũc sũt effecti domini litis ꝛ possunt substituere) substituti: vel etiam dominus litis (supple appellat). Et si per ꝓcuratorẽ doceat liber a sententia cõtra eum lata[b]. Item seruus condemnatꝰ in causis ĩ quibꝰ potest in iudicio[c] esse. ꝛ in criminalibꝰ si dominus vel procurator domini nõ appellet. Sed non potest seruꝰ in criminalibꝰ appellare ꝑ domino cõdemnato: licet filiꝰ fa. pro patre potest. Item filiꝰ fa. in causa bonorum suorum appellat. Item tutor: curator: procurator[d]: ꝛ eorũz legitime (. i. post litẽ per eos cõtestatã: qz tũc sũt effecti domini litis ꝛ possunt substituere) substituti: vel etiam dominus litis (supple appellat). Et si per ꝓcuratorẽ doceat vide. j. e. q. e. super. v. appellare. ¶ Item quero: an ficte confessus potest appellare. vide primũ decretum. 6. q. e. super. v. innocentia. v. appellatio non. ¶ Itez an grauatus per relationem põt appellare. vide. sententia. 3. q. 9. super. v. relatiõez. v. quero vtrum grauatus. Et ad hãc questionem. l. ꝑtite. s. qs potest appellare potes adaptare ea q̃ de sententia a q̃ potest appellari vl ne scripsi. j. 4. q quasi per totuz.

b ¶ Lata. Tenetur tamẽ de expensis dare fideiussorez si bis succubuit ꝛ ad regez appellauit. fo. l. li. ij. ritu. fi. l. iiij. Nota ꝙ in causa appellationis ẽ cauendum de eiꝰ ꝑsecutiõe. vt glo. in auten. hodie. .L. de appella. tamen puto eẽ cauendũ de expensis restituẽdis si non prosequit: quia interest appellanti cautum sibi eẽ de refectione expensarum si non prosequatur. ex quo autẽ sic satisdandũ est apparet ꝙ desertor appellationis tenetur reficere expensas ꝛ cogitur per iudicem ad quem coram quo interponitur: vel debet haberi pro interposita huiusmodi cautio ita ꝙ etiam deserta appellatiõe iudex ad quem remaneat iudex quo ad condemnatiõem expensarum. de quo per bal. in dicta auten. hodie. ſ. cautione. in prin.

c ¶ Iudicio. Et in quibus potest seruus in iudicio eẽ. vide. actor. 2. q. d.

d ¶ Procurator. An possit imputari parti vel eius procuratori qui nõ appellauit: cũ possit eo casu quo male iudicatum est: vel iudici quo male iudicatũ ẽ. vide per bar. ff. ꝙ quisq; iur. l. i. in. i. ꝛ ij. q. ꝛ tangitur de hac matẽria in. l. iiij. ſ. pe. ff. de dam. infec. ꝛ l. iudices ff. de va. ꝛ extraordi. co. Et vide. j. e. q. b. super. v. nõ auditur. v. qro si ꝓcurator. i. vsi. secũdo casu. ¶ Quero: nunquid ille qui non appellauit possit contra iudicem agere de impericia. Respondet Inno. ꝙ sic. de sen. excõ. c. sacro. quia nulla lex dicit ꝙ ille q̃ nõ ap/

© Biblioteca Nacional de España

pellat nō posſit cōqri de iudice: ergo nec nos diſtinguere debemus.cōcor.bar.in.l.itē ſi res.ff. de alie.iudi.mu.cā fac.circa mediū.nec iudex dicere pt tu fuiſti negligēs in appellādo: vt ibi p bar. vel cōueniſti cuz pte de nō appellādo.vt.j.4.q.a.ſſ.v.cōuenerint.v. nota q.i.vſi.ij.i fi.Sz pōe q primꝰ iudex tulit ſē tētiā a q̄ fuit appellatū ꝛ ſnia cōfirmata: ab iſta ſnia ſcōa nō fuit appellatuz: q̄ro q̄s faciat litē ſuā vtrū primus vel ſecūdꝰ. rñdeo q ſecūdꝰ: q; ſētētia ſcōa ē illa q̄ tranſit i rē iudicataz. p̄ma eni fuit nouata p ſcōaz ꝛ in ipaz trāſfuſa.porro ſi appellās de quo ſupius dixi renūciaret expreſſe appellatōi videt fateri ſe malā cām hēre: ꝛ ideo etiā iudex liberatur: ſecꝰ in renūciatione tacita q̄ nō iducit hāc tacitā cōfeſſionem bal.coll.x. feu.c iniuria punitur. ℣.iudices. colū. fi. v pa.iura.fir. Vide. ſnia. 9.q.a.ſſ.v. iudicātis v.quero nūq̄d iudex.in.vſi.q̄ro ſi fuerūt.

minus non eſt de conde natiōe certificatꝰ: nec procurator puocauit pt dñs infra decē dies a tpe ſciētie puocare.ſi procurator vñ ſoluat intereſſe dño non hēt: al' aūt non pōt dñs prouocare. z.parti. ti.xxiij.l.ij.

b ¶Item procurator ad certam litem datus tenetur puocare[a]: ſed nō pſeq̄[b] appellatōem iuictꝰ. ſi āt in procuratorio ſibi ꝓceda tur proſecutio: aut ſit ad oēs lites generaliter datus tenet puocare ꝛ p/uocatōez pſeq̄. z.p.ti.e. l.iij. procurator.8.q.a.

c ¶Itē a ſnia lata ꝓtra ēptorē pt vēditor appellare ꝛ pſeq̄ appellatōez. ꝛ ſi ēptor ppēderit vēdito rē minꝰ bñ cām agētez p luſorie dicat appellationis iudici: ꝛ nō procedit i cā abſqz ēptoris p̄ſentia ꝛ eiꝰ allegatiōibus. ¶Et q̄d dictū ē in ēptore ꝛ vēditore hēt locū i creditore: ſi debitor cū alio ſuppignore litiget. ¶Et idē de fideiuſſore cū reꝰ p̄cipaliter condēnat': ēt ſi ſupradicī acq̄eſcāt. ¶Itē pater vl' mater pt appellare a ſnia q̄ filiꝰ ſeruꝰ p nunciat'. z.p.ti.e.l.iiij.

d ¶Item vnius ſociorum appellatio ꝛ victoria ceteris licz nō appellātibꝰ prodeſt[c]. niſi in ſeruitutē vſusfructus vbi ſoli appellanti prodeſt.

b ¶Proſequi. Cuz q̄ris: an procurator appellans poſſit pſeq̄ cām appellatiōis dicas aut appellat' ab interlocutoria añ ſniaz diffinitiuaz: tunc quia procurator ñ ē fūctꝰ officioſuo pt appellatiōez ab interlocutoria pſeq̄: q; videt' habere mandatuz ad oia emergētia. Et idē ē ſi reſtitutio in integrū peteret' i cidēter. Aut appellat' a diffinitiua: tūc aut procurator fuit generaliter ōſtitutꝰ ad agēdū petēdū defēdēdū. ꝛc tūc pt appellatōez pſeq̄: q; mādatū generale ſeu vniuerſale cōprehēdit p̄ntia ꝛ futura q̄ oriūt' ex p̄ntib⁹. Si vo procurator nō hēt mādatū generale ſz ſpeciale ꝛ diſcretiuū in vna cā: tūc nō pt cām appellatōis i ipſa exercere ſupple iuictꝰ: vt ſic cōcordet cū hac.l. ptite. Et idē dicas i actore q̄ cōſtituit' iudicis decreto q nō pt exercere: q; decretū regulariter nō porrigit' ad futura. Et licz talis procurator nō teneat' pſeq̄: tñ tenet' denūciare dño ſe appellaſſe: ꝛ q dñs pſeq̄t' ſi vult. q̄d verū credo niſi procurator ſua culpa ſuccubuerit: q; tūc ſeipm aſtrinxit ad culpam purgādā: q̄d nō pt fieri niſi p pſecutōem appellatiōis.de pdcis p bal.l.iuictꝰ.colū.fi.C.de procura. Et ita intellige q̄d dicitur procurator.8.q.a. ꝛ q̄ ibi ſcripſi ſſ.v. mandato.

a ¶Prouocare. Nunquid ſit ſemp vex q procurator vinctus teneat' appellare. Dicas aut loquimur in defenſore ſine mādato.aut in procuratore.primo caſu aut interuenit ad allegandū cauſas abſentie tantum: ꝛ non tenetur appellare.aut interuenit ad plenam defenſiōez tunc debet appellare: al' ſibi imputet q; ex hoc ſuccubuit quia temere videt' ſuſcepiſſe defenſiōem ſine mādato.Si autem loquimur in vero procuratore: tunc refert: aut ſuccubuit iuſte ꝛ nō tenet' appellare: q; debz bonam fidē agnoſcere.aut ſuccubuit iniuſte; ꝛ tenet' appellare.aut ē dubiū ꝛ preſumit' tunc q ideo nō appellauerat q; ſnia erat iuſta: q̄d nō.ff.de cuicti.l.here ni'.i fi.ſcōm cy. Adde q licet p ſnia p̄ſumat': tñ dñs ō ſuū procuratorē pt probare dolū ꝛ culpā. Itē pt probare ſniaz iuſtā. Et adde ad pdicta q̄d legit' ꝛ notat'.ff. de nego. geſ.l. ac q̄ natura. ℣.cū me abſente. ꝛ.ff.man.

c ¶Prodeſt. Vide.ff.de appe.l.que ſepatim. ℣.ſi. per bar.vbi tenet q appellāti ꝛ nō pſequēti non

© Biblioteca Nacional de España

p̃odest. Sed Inno. tenet q̃ p̃odest. i. c. statuim⁹. ff. v. causis. de electi. li. vj. Et vide azo. in summa. C. si vn⁹ ex plu. appe. Et vide. snia. 6. q. e. ¶ Ali q̃ est q̃stio de aliqua re corporali ꝛ cõi: ꝛ tũc vnius appellatio oĩbus p̃odest. vel melius dic: vt. j. dicã in vsu fructu. Inter duz est q̃stio de iure incorporali ꝛ cõmuni duob⁹ quorũ vnus appellauit ꝛ tũc aut ẽ ius indiuiduũ vsuffruct⁹: et tunc aut sũt cõsortes eius dẽ litis. ꝛ idẽ ar. l. ij. C. de consor. eius. li. aut nõ sũt cõsortes eius dẽ litis sed vnus mouit litẽ seorsum ab altero: ꝛ tũc nõ p̃odest alteri. vt. ff. de appe. l. si qui sepatim. aut nõ est q̃stio de aliqua re diuidua vel indiuidua: sed de aliquo officio gesto ex quo agit̃ directa vel cõtraria tũc aut ẽ eadẽ cã cõuẽtiõis ꝛ defensiõis: ꝛ p̃odest alteri: vt dicta. l. sepatim. aut est defensio separata vel contraria: ꝛ tũc appellatio vnius alteri nõ p̃odest. ꝛ conclude q̃ due sunt cause p̃pter quas p̃odest. s. ius indiuiduũ: ꝛ par cã. ꝛ due sunt p̃pter quas non p̃odest. s. res diuisa: ꝛ diuersa sentẽtia. hec diuisio p̃ maiori parte ponitur in dicta. l. separatim. ¶. fi. in glo. ff. de appe. Quero: q̃d in causa principali: nunquid factũ vnius alteri p̃odest. Respondeo non. vt notatur i. l. si iudici. i fi. glo. vltime. C. si vnus ex plu. appe. nisi ratiõe rei indiuidue vbi res: non persona consideratur. nec obstat q̃d nõ. ff. de excep. rei iud. l. si cum vno. ¶ i. Nam illa glo. cõmuniter reprobatur. vel intelli ge eam q̃ vnus ex cõsortibus cõmuni nomine p̃sequebatur causaz. Quero: an tercius qui nõ appellauit potest se opponere appellãti appellato dicẽs q̃ neuter potest esse in iudicio ipso inuicto: puta duo filij in potestate litigãt inuicẽ: vel duo monachi sine patris auctoritate vel abbatis consensu: ꝛ ideo pater vel abbas cõtradicit vel se opponit magis persone q̃ cause. Dicas q̃ audiri debet. vt i. l. ticia. ff. so. matri. Quero: duo minores petebant rem communem rei vendicatione succubuerunt: vnus petiit restitutionem in integruz et obtinuit: quia constabat iudici q̃ erat minor et lesus: an alteri minori p̃osit ista sententia: cum p omnia sit par ratio equitatis. Dic vt in. l. i. C. si cõi cã in inte. resti. pos. Quero: vtruz appellans possit renunciare appellationi in p̃eiudicium eorum qui possunt adherere. Dic vt notat̃ i. c. i. ꝛ ij. vt lite nõ ꝛ test. li. vj. ꝛ per bal. C. de appe. l. ampliorem. ꝛ l. si p luso rijs. ¶. i. ff. de appe. per bar. sed in p̃iudicium renunciantis sic tenet renũciatio vt ei nõ patrocinet̃ si adherẽs vincat Et vide q̃ dixi. s. e. q. a. ff. v. appellare. v. si re⁹ ꝛ v. itẽ si f⁹ ꝛ v. se. Quero. q̃d si appellatõ erat nulla tñ de facto obtinuit appellãs p ignorãciã iudicis videtur nõ p̃odesse alij. Quid i causa nullitatis: vtrũ victoria vnius p̃osit alteri. dic q̃ sic. vt per cy. in dicta. l. si iudici. q̃d verũ ẽ in nullitate sñie: sec⁹ in nullitate contract⁹: quia illa est causa principalis. de quibus per bal. in dicta. l. si iudici. C. si vnus ex plu. appe.

¶ Item duob⁹ tutorib⁹ in causam pupilli condẽ natis vni⁹ appellatio p̃odest alteri. sed tutor qui non interfuit iudicio nõ potest a sententia cõtra tutorem in causa pupilli latã appellare. ¶ Nec restitutio minoris aduers⁹ sententiam p̃odest ei⁹ socijs. 3. p. e. ti. l. v. snia. 6. q. d.

¶ Item p̃o condemnato in causa sanguinis p̃t eius cõsanguineus[a] etiaz eo iuito appellare[b] ꝛ appellationem p̃sequi. Itẽ ꝛ quilibet extraneus dũ tamen cõdẽnatus cõsentiat. 3. p. e. ti. l. 6.

¶ Seruus tñ nõ possz in istis appellare p̃ alio vt dictũ ẽ. s. e. i p̃ncipio. p curator. 4. q. a.

a ¶ Consanguine⁹. Cõcor. ff. de appe. l. nõ tñ. ¶ Si cõ sanguinei vel amici appellãt i casu p̃missso p eo q̃ ducitur ad supplicium ꝛ nihilomin⁹ iudex vult exequi: isto casu p̃t iudici de facto resistere. ita nõ. Inno. exẽ de offi. dele. c. si q̃n. vide. executio. 2. q. a. ff. v. resistẽtem. ꝛ per. h. in. c. significasti. ij. de homici. di. 2. circa mediũ. Dicit etiã Inno. in. c. pastoralis. de offi. dele. q̃ nũq̃ executor dẽt exeq̃ sniam capitalẽ si eã videt in iustam: ꝛ dẽt referre superiori ꝛ oĩ ingenio quo p̃t executioñem deferre resistere vel impedire. vt. ff. de q̃sti. l. i. ¶. si quis vltro. vbi ẽ casus. de q̃b⁹ p bal. i. l. addi tos. C. de epis. audi. ꝛ refert dy. de re. iu. li. vj. c. quod quis. si tunc officialis non resistit q̃ punitur vbi omnino vide.

b ¶ Appellare. Sed in criminalibus causis videt̃ q̃ hodie nõ audiatur appellans. fo. l. li. ij. ti. fi. l. i. dicas q̃ ipsa. l. i. bene intellecta non dicit q̃ in criminalib⁹ nõ sit locus appellationi: sed in omni causa que nõ sit iusticie teneatur condemnatus appellare infra triduum Tamen in ord. cur. li. ij. ti. xiij. l. i. ꝛ xiiij. expresse dicitur q̃ in criminalibus causis que ad mortẽ vel mẽbri mutilatiõem tendunt non sit locus appellationi. Sed hoc est contra istam. l. partite ꝛ. l. non tantum. ff. de appe. dico q̃ predicte. ll. que in criminalibus prohibent appellationem sunt contra deũ ꝛ contra rationem. contra deum q̃n innocentes occidunt̃ ignominia iudicis: q̃d est cõtra preceptuz dei: nõ occides. nẽ. Cõtra rationẽ: q̃n si licituz est p̃o p̃auo damno vi

© Biblioteca Nacional de España

tãdo appellare vt in causa pecuniaria. fo. l. li. ij. ti. fi. l. v. cũ sit̃b⁹ multo magis dẽt licere ad cõseruãdã penã corporalẽ q̃ ẽ maior q̃cũq; pẽa pecuniaria. vt. l. in seruoꝝ. i fi. ff. de pe. ergo cũ sint õ deũ ꝛ õ rõem ñ valent nec seruari dẽnt. fo. no. c. qõ incipit. Nr̃a intẽcio es. sz manet crimiosi appellatio i dispositiõe legis ptite vel ẽt iuris cõis: licz ad uocati ꝛ iudices curie in dcis cãis crimialib⁹ ñ admittãt appellatiõnẽ: ꝛ male p ea q̃ supra dixi. Et de iure cõi an crimiosus põt appellare. vide. c. cum sit romana. ꝛ. c. cõsuluit. de appella. ꝛ ibi. h. ꝛ i. c. venerabilib⁹. de sen. exco. li. vj. Et vide. j. e. q. m ꝛ q̃ ibi scripsi sr̃. v. publici. ꝛ vid. l. obseruare. C. quo. ap. nõ reci. Et dicit ibi glo. i alijs criminibus ẽt nõ cõnũeratis in dcã. l. obseruare. q̃ cõuictus et spõte cõfess⁹ nõ potest appellare Confessũ intellige nõ metu tormentorum: qz tũc posset appellare. Tu hoc dicas verum si pbationes sunt luce clariores: nam cum non errauit non potest reuocare confessiõem: qz veritas cũ confessiõe consonat. Item quia nõ põt pbare cõtrarium: vt in cle. testib⁹ extra. de testi. nisi velit pretendere defensiões iuris vel legũ. Nam etiam notorius põt pretẽdere defẽsiões legũ. vt nõ. Inno. in. c. statuim⁹. de offi. dele. Si autem probatiões non sunt luce clariores sed dubie: tũc audiet appellans. per glo. que est. ff. de appella. l. creditor. §. iussus. Tamẽ quidam canoniste dicũt q̃ spõte confessus: licet in criminali aliter nõ sit cõuictus non auditur appellans. vt nõ. in. c. romana. de appe. li. vj Et. h. in. c. tua. de coha. cle. di. ij. Verius tñ dic nisi cõcurrant duo de quibus loquit̃ dicta. l. obseruare: tenet appellatio si iudex a quo vult ei deferre: sed si putet ei non deferendum põt exequi sniam suã. Nec etiã in pecuniarijs causis cõfessus ꝛ cõuictus appellat. vt glo. in dicta. l. obseruare. Et per dictam. l. obseruare. malicioſi assessores volentes precludere viam appellationibus reũ q̃tũcũq; cõuictum faciunt confiteri: sed certe non debet veniri ad tormenta: nisi i subsidium ꝛ defectũ pbationuꝝ. Tu dic q̃ iudices bñ faciũt: qz crimina potentia puniẽda sunt: nec dẽt dari occasio appellandi. tñ si constaret de tortura nõ esset phibitũ appellare. Vide q̃ circa p̃dcã scripsi. notoriũ. v. q̃d sit notoriũ. i. v. q̃ro q̃ tr̃ãsit Quero: num quid appellare valens cõfitendo p⁹ sẽtẽtiã crimẽ intelligit̃ recedere ab appellatiõe. dicas q̃ nõ: si hoc nõ facit in figura iudicij. ꝛ ita intelligit̃ de appe. l. nõ tm̃. de p̃dcis per bal. in dcã. l. obseruare. ꝛ de ficte confesso. vide p̃mũ decretũ. 6. q. e. sr̃. v. Innocẽtia. v. appellatiões

f ¶ Itẽ si defẽdẽte herede testm̃ iualidũ pnũciet̃: põt legatarij appellare ꝛ appellatõem pseq̃. Itez põt cãe vna cum herede appellãte adesse si voluerint: maxie si timent de heredis collusiõe. z. p. e. ti. l. vij.

g ¶ Itẽ elect⁹ per cõsilium ad aliqd̃ ciuitatis vel alterius loci officiũ põt appellare ꝛ damnũ pẽdẽte appellatõe illius seruicij defectu pueniens expectat ad eũ si iuste pnũciet̃ appellasse: sz si iuste ad electores. ¶ Sz a tutele vel cure datiõe nõ appellat̃. sed infra quinq̃ginta dies apud iudicez tutelã decernẽte põt tutor vel curator se legitie excusare. ꝛ si excusatio ñ recipit̃ appellare: sz dãnũ pueniẽs minori vl̃ p digo aut furioso excusatiõis ꝛ appellatiõis ptex tu ptinet ad tutorẽ vl̃ curatorẽ si min⁹ legitime se excusare repiatur. z. p. e. ti. l. viij. tutor. 7. q. g.

b ¶ Et nõ solũ vict⁹: sz ẽt uictor[a] põt si i aliquo sẽtentie omisso vel exp̃sso grauat̃ appellare. Sz actor vel reus nõ cõparẽs in termino ad sẽtẽtiãdõũ assignato non auditur[b] appellans. secus si ẽ obe

a ¶ Victor. Videt̃ cõtra. s. e. q. a. sr̃. v. appellare. v si reus. in. v si. sed q̃ supra. sed dic vt ibi.

b ¶ Non audit̃. Nisi iudice sedente p tribunali veniat. snia. g. q. b. Hodie autem termino ad certam diẽ ꝛ ad oẽs sequẽtes dies apposito ad audiendaz sententiã si die expressata nõ fert̃: sed in sequentibus diebus audit̃ nõ cõparens si velit appellare dũ tamen infra tres dies appellet. sed si die exp̃ssata fert̃ nõ audit̃ appellans. fo. no. c. xxiij. nisi venerit iudice sedente p tribunali vt ibi ꝛ. s. in prin. ¶ Triplex est contumacia. s. minor. maior. maxia. ¶ Minor est quando citãdus nõ est inuentus sz postea sciuit. ¶ Maior quãdo est inuentus ꝛ per cõsequens sciuit. ¶ Maxima q̃n ẽ inuentus. s. per nũciũ nolo venire vel nũq̃ veniam: ꝛ iste est contumax euidenter. primo casu cõtumax audit̃ appellans. secũdo casu nõ audit̃ nisi veniat iudice sedẽte pro tribunali. tercio casu nullo mõ audit̃. Et ita glosatores tenẽt vbiq;: ꝛ generalis cõsuetudo approbat. bar. vero dicit. ff. de appella. l. ex cõsensu. §.

© Biblioteca Nacional de España

eum qui. q̄ dis q̄ sciuit cōgruo tpe se citatū ⁊ nō cōparet cū posset nō p̄t appellare: ⁊ sic solis ignorātib⁹ se eē citatos vel iusta cā ipeditos cōpetit bñficiū appellādi. vñ scōz eū nō ē differētia i hoc sit iuēt⁹ vl ñ iuēt⁹: sz i hoc sciuerit ⁊ potuerit ꝯparere ꝯmode l ignorauerit. vñ scōz eum citat⁹ ad domū suā congruo tēpe et facili ad comparēdū: q̄ tñ aduersari⁹ apprehēdidit ⁊ nō ꝯparet nō appellat: et sic nō oportet q̄ toto tē pore dilationis p̄fixo sciat: sz sufficit q̄ sciat etiaz momento si tūc cōparere potuit abiliter. de p̄dcis p bal. i.l.ea q̄.C. quo.⁊ qñ iu. colū. ij. Et de hoc q̄ p̄dixi q̄ ñ auditur appellās. vide infra.v. p̄cio. i. vsi. ⁊ quia dixi. Quero si procurator fuit ver⁹ cōtumax: vtruz dñs p̄dat bñficiū appellādi. Distingue: aut fuit vere cōtumax i nō veniēdo: aut i nō appellādo. primo casu aut dñi negligētia cōcurrit cū procuratoris dolositate ⁊ repellit ab appellādo. aut nō ⁊ tūc ñ. vt extra. vt li. nō cōtes. c. i. Secūdo casu qñ fuit cōtumax i nō appellādo subdistingue. aut procurator bona fide cessauit appellare q̄ putabat sniam eē iustā q̄ i dubio p̄sumit: ⁊ tūc dñs appellare nō p̄t. aut procurator fuit in mala fide: ⁊ tūc aut procurator ē solūendo ⁊ dñs nō p̄t appellare: aut ñ ē soluēdo ⁊ tūc sic. ita dicit glo. C. de appella. auté. hodie. ⁊. ff. qñ appe. sit. l. i. ſ. fi. bar. dicit q̄ si patēter fuit in dolo dñs p̄t appellare indistincte: q̄ cū euidēter deliq̄rit ad hoc mādatū nō hūit. tu tene glo. iputet enī sibi dñs q̄ talē procuratorē elegit. illō ostat q̄ si p

diens inueniēdo: sz cōtumax in restituēdo vel exhibendo: q̄ audit tunc appellās: sed q̄stū aduersarius in litē iurauerit cōdemnat: z.p.e.ti.l.ix. sē tentia. ſ.q.b.

i ¶ Itē si legat⁹ dimisit procuratorē: nec eū bñ defēdit: aut nō appellauit p̄t legat⁹ finita legatiōe infra decē dies a tpe sciētie appellare. sed si non dimisit procuratorē ⁊ fuit cōdēnat⁹ p restitutiōem i integrū reponet i eo statu i quo erat tpe legatiōis icepte. Idē d̄ sn̄ia p̄tra captiuū[a] lata. z.p.e.ti.l.10.

k ¶ Itē si sn̄ia cōtra romipetā: aut studentē in studio: in causis p̄us iceptis bñ defēdēte procuratore fuerat. nec p̄t ipe h⁹ absen

curator potuit dño denūciare q̄ appellaret ⁊ ñ denūciauit q̄ ē i dolo. sz quō sciā an procurator sit soluēdo. Rñdeo iste articul⁹ qñq̄ cōsistit i fcō: ⁊ tūc scit p confessiōez. qñq̄ consistit i iure ⁊ rei nā vt si cā ē bñficial mīi mōial vl statꝰ l ifamie q̄ ie xtiabilia sūt ⁊ iō ñ recipiūt

tie p̄textu appellare post reuersiōem. sz si ante sētētiā procurator mortuus est restituit infra decē dies p⁹ reuersiōem ⁊ scientiā: vt cā i statu i quo erat tē pore quo abesse ceperit reponat. ⁊ idē si procuratorē nō dimisit[b]: q̄ ñ inuenit: vel q̄ cā erat ardua: nec i ea de alio cōfidebat si iurauerit q̄ maliciose ñ fecit. Idē de exule vel incarcerato. z.p.e.ti.l.xj.

l ¶ Itē si cōtra ipeditū vi vl dolo aduersarij ad sētētiā audiēdā venire p̄nūciet p̄bata vi vel dolo restituet cā in statu in quo erat añ dcāz vim vl dolū. sz si p aliū terciū vl firmitate vl cāu fortuitu ipedit p̄t infra decē dies a tpe quo scit cōtra se latā

interesse pecūiariū. Et q̄ dixi supra.v. p̄cio q̄ ꝯtumax nō auditꝰ appellās. Dicas q̄ dupler ē audiētia. sz iudicis a quo: ⁊ tūc auditꝰ ab eo: ⁊ dz deferri appellatiōi nisi i iudicio dixit se nō veturū. Scōa audiētia ē iudicis ad quē: ⁊ silr dēt audiri i p̄cipio ⁊ in medio. ſ. vt appellatōem introducat ac etiā p̄batōes suas: sz in fine si cōstaret de vera cōtumacia ad hoc p̄nūciabit appellatiōnē nō tenere: loquor i ꝯtumacia p̄cipal dñi. vel dic cū cōtumacia sit p̄iudicial potest opponi ad ipediēduz limina ⁊ p̄cessū appellatiōis: dūmō sit liquida: al dēt p̄cedi suo tēpe liq̄de porro de natura cōtumacie ē obstare p̄cessui: q̄ audiētiā claudit. ⁊ nō. q̄ glo. i dicta auté. hodie. nōbiliter dicit q̄ ad p̄bandū istā verā ꝯtumaciā sufficit q̄ citatio fieret solēnis ad domū dūmō p̄bet sciētia. ſ. cōgruo tpe nō extremitate termini scz qñ dñs erat p se i cā: nā si p procuratorē nō artat ad cōparēdū dñs. ita nōt glo. i. l. i. ſ. fi. qñ appe. sit. i glo. magna ibi. nā tunc vere ꝯtumax. ⁊c. quā glo. tenet bar. ff. de appe. l. ex cōsēsu. ſ. fi. sz mlte alie glo. tenēt ōriū. de quo plene vide p bal. C. quo. ⁊ qñ iu. l. ab eo. ⁊ de p̄dcis vide p eū i dcā auté. hodie. C. de appe. colū. i. ⁊. ij. ¶ An victꝰ ꝯtumax p̄t appellare a condēnatōe l taxatōe expēsaz. vide. expēse. ſ. q. a. sī. v. odē nari. v. qñ iudici. i. vsi. pōe q̄ vi. ⁊. v. q̄ro vtz odēna.

a ¶ Captiuū. An mior adversꝰ ei⁹ morā appellādi restituet. vide. restitutio. 2. q. a. sī. v. p̄bet. v. eo ipso q.

b ¶ Nō dimisit. Vide. citatio. 4. q. a. sī. v. citatus.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ publici. An cõdẽnat' de ꝛ ſup crimie notorio poſſit appellare. h. in. c. tua. ꝛ. di. de cohabi. cle. Et azo in ſũma. L. quo. appe. nõ reci. Et vide. notoriũ. v. q̃ ſit notoriũ. in. vſi. q̃ro an condemnatus. cuz duobus vſi. ſe. Et. patria ptãs. 3. q. f. ſup. v. cõſenſu. v. cũ filio. in. vſi. queꝛo an dictus.

¶ Item an conuictus et ſpõte confeſſus in criminali vel ciuili cauſa poteſt appellare. vide ſupꝛa. e. q. e. ſuper. v. appellare. v ſed in criminalibus.

appellare. 3. p. e. ti. l. xij.

m ¶ Oz publici[a] latrones ꝛ ſeditiõẽm[b] cõmouẽtes: ꝛ eoꝝ duces. Itẽ mulieruz raptoꝛes[c]: aut mõete: vl regis ſigilli falſarij: venefici: aut p ꝓditiõem vel aleuoſiam: cõtra quos p bonos teſtes: vel cõfeſſionẽ in iudicio ꝓbat': nõ audiũt' appellãtes. 3. p. e. ti. l. xvj.

¶ Et potes ad hãc q̃ſtionẽ adaptare ea q̃ dicẽt' i fra. e. 4. q. ꝛ. 5. q.

a ¶ Quarto quero. a qua ſententia poteſt appellari. Dic q̃ ab interlocutoria non appellatur[d]: quia i cauſa appellatiõis interlocutoria: tunc nõ poſſit appellans detineri: niſi appellatio eẽt manifeſte friuola et fruſtratoria. Queꝛo: quidam ſtetit in carcere per menez: nũc vult appellare ab iſta detenti one: opponitur ei q̃ debuit appellare infra decem dies a die pꝛecepti de capiendo: queritur quid iuris. Dicas ſicut in toꝛtura. quia a pꝛeſenti toꝛtura ſemper appellat licet retro non appellauit: ita in carcere. quia grauamen infertur nunc: vnde in ſucceſſiuo grauamine non currit tempus appellandi. Et hec opinio eſt ſpec. in titulo. de appellationibus. §. item iuxta hoc. Et hec de citatione reali. venio ad verbalem Et dicit bar. q̃ aut iſta citatio eſt nulla quia continet manifeſtum vicium quod eſt notum omnibus. vt nota. in dicto. c. pꝛeterea. per Innocen. tunc non poteſt appellari de iure ciuili. et maxime ſi citatio eſt iuſtificata per clauſulam. ſi ſenſeris te grauatum compareas coꝛam nobis receꝑturus iuſticie complementuz. Sed ego credo hoc verum ſi poteſt tute comparere. alias poteſt coram honeſtis viris appellare inſerendo cauſam quare non comparet. q̃uis et ſi non appellet ſi locus eſt notorie ſuſpectus non tenetur comparere nec de ſuſpitione loci allegare. vide. citatio. 4. q. a. ſuper. v. comparere. v. item an valet.

Si quis pꝛo pꝛima vice citatur peremptorie. an eſt iuſta cauſa appellandi. h. in. c. dilecti. de dilati. Quero ſi nimis bꝛeuis terminus aſſignatur ad comparendum. vtrum poſſit appellare a bꝛeuitate termini. Canoniſte dicunt q̃ ſic. in dicto. c. pꝛeterea. Sed tu dicas. aut iſte eſt terminus compaꝛitoꝛius. aut pꝛobatoꝛius. pꝛimo caſu aut citatus veriſimiliter timet de grauamine ſi non comparet in termino et poteſt appellare: puta quia ille iudex pꝛocedit de facto ꝛ ex arbitrio ſibi conceſſo ſicut ſunt executoꝛes camere. aut de hoc non timet pꝛobabiliter et non poteſt appellare. Secun

b ¶ Seditionem. De iſtoꝝ pena vide azo. i ſũma. L. de ſedi. et his qui ple. au. Et vide. vniuerſitas. v. ſuſcitans. in pꝛin.

c ¶ Raptoꝛes. Concoꝛ. vis. 4. q. a. ſꝛ. v. arbitrio. v. raptoꝛes.

d ¶ Non appellatur. Quando reſpuenda ſit appellatio. azo. in ſumma. L. quo. appe. non reci. ¶ Nota generale q̃ nullus ante ſententiam poteſt fruſtratoꝛie appellare: ꝛ ſic appellans punitur pena quinquaginta libꝛarum argenti. ꝛ in quolibet appellante applicatur pena fiſco. ꝛ in clerico autẽ debet pena pauperibus eꝛogari. caſus eſt in. l. ſi clericus. L. de epiſ. audi. Sed an hoc ſit verum de iure canonico. dicunt q̃dam q̃ non. Sed tu dicas ſecundum bal. ibi: q̃ eſt verum de iure canonico: ꝛ q̃ pꝛedicta pena applicatur non pauperibus ſed epiſcopo. Sed iuxta hoc queꝛo: nunquid ante diffinitiuam ſententiam poſſit appellari. Dicas aut infertur tale grauamẽ q̃ etiã poſt ſententiam poſſit reparari per appellationem a diffinitiua tunc non appellatur ab interlocutoꝛia: ꝛ hoc cauſa abꝛeuiandarum litium. Sed ſi eſt tale grauamen q̃ non poteſt reparari vt toꝛtura: tunc bene poteſt appellari ne quis toꝛqueatur. Sed de iure canonico non valet iſta diſtinctio: quia omnis grauatus poteſt appellare. vt. c. cum ſit romana. de appell'. Quero: an licet appellare a citatione: verbi gratia citatur non citandus: an ab iſta citatione poteſt appellari. Canoniſte dicunt q̃ ſic. vt extra. de dilati. c. pꝛeterea. Sed de iure ciuili dic: aut eſt citatio realis. ſ. per capturam perſone: ꝛ tunc poteſt appellari: quia iſtud grauamen eſt tale q̃ coheret perſone: ꝛ nõ poteſt reparari ſi diffinitiua expectetur. nam mala manſio. i. carcer eſt ſpecies tꝛomenti. Et vide q̃ circa hoc ſcripſi. ſententia. §. q. a. ſup. v. emendari. v. nemo poteſt ſuam. in. vſi. quero ſi iudex non vult: ſed iudex a quo ſic appellatur nõ tenetur dimittere captũ dõ nec ſibi per iudicem ad quem mandetur. facit q̃ notat Inno. extra. de ſen. exco. c. vt fame. Sed caue tibi: quia ſi per formam conſtitutionum non poſſit aliquid innouari contra appellantem ab

do casu dicas q̄ in termino probatorio cum in probationib⁹ stet tota virtus cause ille qui nimis artatur: cum tale grauamen est aptum ad inferendū sibi plenum preiudicium potest appellare. Nam si probaret ꝛ publicaretur processus etiaz in causa appellationis non posset postea probare.

Quero an bannitus potest appellare ab interlocutoria banni: seu ab annotatione bonoꝝ. bar. dicit q̄ sic. vt. l. i. C. de requi. re. Sed ego formo questionē istam in banno qđ datur ex forma statuti q̄ confunditur cum condemnatione principali. Dicas q̄ aut est verus contumax: ꝛ tūc non appellat ab illa interlocutoria. aut non est verus contumax: tunc ab illa interlocutoria appellat: quia illa trahit secum suum preiudicium circa infamiam facti quam incurrunt banniti. Vide. bannum. v̄. de bannitis. in. versi. si autem bannitio. in fi. ¶ Quero iudex format inquisitionem in casu quo non debet: nunquid de iure ciuili potest appellari a formatione inquisitionis ꝛ a processu eius ne procedatur. Dicas aut appellans alleget causam impedientem processum et non auditur super illa causa: tunc potest appellare: quia grauatur litibus: sumptibus et expensis: et etiam quia oportet euz forte stare in carcere: quod grauamen postea non potest reparari / aut iste pretendit causam cause: idest causam innocentie: tūc non potest appellare: sed debet se purgare. vt. ff. de publi. iudi. l. is qui reus. / Quero: iudex pronunciat procedendum super libello inepto: vtrū ab isto grauamine possit appellari. Credo q̄ potest appellari: quia iste appellans cogitur ad factum procedendo in causa: quod factum non potest postea reparari. vt. l. in libello. ſ. capite. ff. de capti. et post li. reuer. Et idem si libellus est aptus sed obscurus ꝛ non declaratus: si iudex super eo pronunciet procedendum quia potest appellari. Quero: quid si iudex pronunciat se iudicem vl̄ se non iudicē: an grauatus potest appellare. Dic q̄ sic. vide. studiū. ſ. q. a. v̄. q̄ro q̄. i. v̄si. pone q̄. Quero: q̄d si iudex pnūciat tutorē illū q̄ nō ē vl̄ eō vl̄ psonā pcipalē eē legitimā q̄ nō ē vl̄ eō: vtrū grauat⁹ pt appellare. Dic q̄ sic. vt ex. ò appe. c. ex pte. ff. de mino. l. ita demuz. Vide. j. e. super. v̄. omnia grauamina. Et ex hoc infero q̄ quando iudex absoluit ab obseruatione iudicij quia ista interlocutoria perimit processum cause potest appellari. Quero: an a primo decreto potest appellari de iure ciuili. Dicas q̄ sic. licet bar. contra in. l. fulcimus. ſ. fi. ff. ex qui. cau. / Quero: vtrum a secundo decreto possit appellari. Dicit bar. in. l. intra vtile. ff. de mino. q̄ aut loquimur in casu in quo requiritur latitatio: tunc non appellat̄ pp̄ter veram contumaciā. aut non requiritur latitatio tunc appellat̄. vt extra. de eo qui mitti. i. po. c. i. per Inno. de quo etiam per bal. in autē. ei qui iurat. C. de bo. auct. iudi. po. ꝛ dicit q̄ ideo appellatur a secundo decreto quia absorbet ius agentis. Quero si petitur dilatio ꝛ denegatur: vtrum possit appellari per hoc enim constat q̄ iudex denegat audientiam: ꝛ ideo queritᵉ vtrum a denegata audientia appellatur. Dicas de hoc vt notatᵉ in spec. ti. de appe. ſ. de quibus. v̄. xxij. ꝛ habes glo. ordi. ff. ex quibus cau. ma. l. sed ꝛ si per pretorē. ſ. sed si dum decreto. Quidam tamen dicūt q̄ processus ē nullus ipso iure si iudex nullam dilatiōem dat cum eam dare debeat. De hoc nō. xvij. q. iiij. c. vtor felicis. per archi. Quero: vtrū grauatus magna dilatione potest appellare. Dicit bar. q̄ si per eam lis impedit quin lis finiatur q̄ potest appellari: puta quia excedit tempꝰ instantie. nā hoc grauamen est irreparabile nisi p appellatoem. sed secus si non excedit tempus instātie. Sed tu dicas q̄ primo casu est nulla dilatio que incidit in diem finite instantie. ꝛ adde quod notat extra. de offi. dele c. de causis. Quero: iudex admittit pbationes impertinentes vel admittit testes infames: vel post terminum: nunquid possit appellari. Respondit bar. q̄ circa probationes impertinentes non cadit appellatiō: quia non emergit lesio cum ipso iure sint nulle. vt. ff. de peti. here. l. si quis libertatis. i fi. Sed circa testes infames ꝛ receptos post terminum dic q̄ potest appellari secundum bar. quia faciunt quale q̄le indiciū. sed secūdum bal. de teste post terminū receptum non pōt appellari: quia non facit indicium si terminus erat peremptus. Quero: nunquid a sententia lata super deseretione appellationis potest appellari: ista enim est interlocutoria habēs vim diffinitiue. videt q̄ non possit appellari: quia deserto: appellationis est contumax in nō veniēdo. Quero: vtrum a taxatione expensarum: vel ab interlocutoria que continet dari potest appellari. Et rñdeo q̄ pt appellari. vt nota. p Inno. in. c. fi. extra. q̄ me. cau. ꝛ per bar. in. l. ab executore. ff. de appe. sed circa hoc vide. expense. ſ. q. a. sup. v̄. condemnari. v̄. quando iudici. in. v̄si. pone q̄ victꝰ. Et in. v̄si. se. vide an a condemnatione expensarum victꝰ potest appellare. Et ibi in. v̄. ꝛ an potest. vide an victor si non fiat pōt appellare. de predictis per bal. in. l. si clericus. C. de epis. ꝛ cle. ¶ An a sententia momentanee possessionis potest appellari. vide. h. in. c. cum ad sedem. de resti. spo. ꝛ azo. in summa. si a mo. po. ꝛ dic secundum bal. in. l. si clericus. C. de epis. audi. q̄ sententia lata in possessorio interdum est interlocutoria: vt quando iudex sine aliquo libello mandat ne fiat nouitas possessori: et tunc non potest appellari: quia non parat preiudicium in via iuris sed solum in via facti: ne de facto fiat contra preceptum. Interdum est diffinitiua: et tunc de iure ciuili non appellatur: sed secus est de iure canonico. vt in. c. Cum sit romana. extra. de appellationibus. Licet dicat bar. i. l. ij. ff. de appe. recipi. qđ etiaz de iure

© Biblioteca Nacional de España

ciuili appellat̃ .s.qñ grauamẽ nõ ꝑt reparari i petitorio: vt qñ poſſeſſio auferat̃ ei q̃ hẽt nuuã detẽtiõez. Sed circa hoc q̃ro: iudex q̃ cognoſcit de mom̃tanea poſſeſſione pronunciauit interlocutorie ſuper articulo aliquo cauſe: nũq̃d poterit appellari. cy.in.l.ſi ex cauſa.ℊ. nũc videndum.ff.de mino. dicit ℊ ſic. ſed tu dicas ℊ non videt̃ verum: quia cum remouet̃ appellatio a ſententia: ergo ab omni eo per q̃ peruenitur ad ipſam dummodo tangat negocium principale. ſed de iure canonico bene eſt verũ. vt nõ. Inno.in.c. vlti mo. de no.ope.nunci. Quero: ſi euidenter ſentẽtia eſt iniuſta: nunquid poſſit appellari in mero poſſeſſorio Dicit Inno. ℊ ſic. Idez bar.in.l.ij.ff.de appe.recipi. quod credo verum ſi exprimatur cauſa poſſeſſiõis.i. titulus: vel id quod habetur pro titulo ſcilicet quando titulus patrocinatur in poſſeſſorio. vt extra.de p ba.c.licet cauſam. ſed ſi victus non habet titulũ: nec id q̃d habetur pro titulo pacienter ferre debet ſi per ſententiam poſſeſſio ſibi auferatur. Quero: ſi poſſeſſorium non eſt merum ſed mixtum cum cauſa proprietatis quia eſt illius nature. Reſpondeo poteſt appellari ⁊ de iure ciuili: quia maior cauſa ſcz proprietatis trahit ad ſe minorem ſcz poſſeſſionis. Sed pone ℊ etiam in poſſeſſorio quis eſt ad intereſſe vel ad fructus condemnatus ⁊ iniuſte: nũquid poterit appellare ab iſta condemnatione fructuum ⁊ intereſſe. Reſpondeo ſic: quia iſtud damnum non eſt reparabile in cauſa p prietatis: ⁊ ideo non eſt momentaneum. vide ſpec.de libe.concepti.ℊ. nũc dicendũ. v̇.xxiij.xxvj. Quero: nunquid ſententia lata in poſſeſſorio poſſit dici nulla. Reſpondeo ſic ſimpliciter agendo de nullitate: ſed non appellando. vt in.c. vt calumnijs. de re iudi. in cle. Quero: nunquid eccleſia vel minor abſens cã rei publice poſſit appellare ſentẽtia cõtra ſe lata in poſſeſſorio. Reſpondeo non: ſed poteſt petere reſtitutionem in integrum ad totam cauſam. Quero: quid ſi in poſſeſſorio reus excipit de dominio ⁊ iudex exceptione veluti non obſtante pronunciat contra eum. Reſpondeo appellari poteſt: quia cauſa ſapit petitoriuz excipiendo. nam talem exceptionem iudex debuit admittere etiam in poſſeſſorio recuperande ſi talis eſt agens cuius violentia non preiudicet ꝓprietati vt ꝑtus eccleſie vel procuratoꝛ. vt no.ff.de iudi.l.ſi de iu. Quero: quid ſi non agitur poſſeſſorio ſed detentorio iudicio exemplum.ff.de dona.l.aquilius. Reſpondeo ſi non patrocinat̃ poſſeſſio in appellando: ergo multo minus nuda detentio. In contrariuz videtur: quia ibi nullum ſperatur petitorium puta ſi commodatarius agat. Quero: quid ſi agat̃ ypothecaria: vel ad exhibendum. Dicas ℊ poteſt appellari: quia ius intentatur in ypothecaria: cum ſit actio in rem. vt. C. de pignor.l.pignoris. Item actio ad exhibendum ſapit naturam realis iudicij cum iuretur in litem ideo etiaz appellari poteſt. vt.ff.de appella.l.creditor.ℊ.iuſſꝰ. Quid in conditione ex.l.ſi quis in tanta. C. vñ vi. ſu per qua forma libellũ. vt in ſpec. de reſti. ſpo. ℊ.i.v̇. queſitum eſt. Rñdeo: aut agens agit tanq̃ dominꝰ ⁊ poteſt appellari: quia dominiũ eſt in hac lite ⁊ de eo diſputatur. aut agit non vt dominus: ⁊ tunc non põt appellari quin poſſeſſio reſtituat̃ ſz a pena bñ ꝑt appellari. Alij dicunt ℊ ab vtro q̃ ne libelli cõtinentia diuidat̃. Item quia mixtuz eſt iudicium. ⁊ hoc tenet glo.in.l.cum de poſſeſſione. C. ſi de.mo.poſſe. Et ideo vt non poſſit appellari reſpectu poſſeſſionis conſulo agẽti ℊ det duos libellos ſeparatos: vnum vt poſſeſſio reſtituatur: alium vt pena preſtetur. vide.vis.4.q.e. ſuper.v̇.in ea.v̇.violenter inuadens.in.v̇ſi. quero an appellari. Quero: an a ſententia lata ſup poſſeſſorio iuris appelletur. vide.ĩ.v̇.proximo. Reſpondeo vt nõ. C. de ẽm ta.l.i.per cy. ⁊ dicit ℊ ſic Non tamen dico ℊ a decretali olim vel etiam ab agnatione hodie poſſit appellari. ſed ſi eſt q̃ro: an bonorum poſſeſſio ſit iure agnita nec ne: ⁊ iudex ſuper hoc fert ſententiam in contradictorio iudicio bene poteſt appellari. ſimiliter etiam ſi eſt q̃ſtio: an quis de iure poſſideat ⁊ iudex ſup hoc pronunciat poteſt appellari per dictam.l.i. Sed quid ſi petitur bonorum poſſeſſio contra tabulas ⁊ cõparet aduerſarius: an offertur libellus ⁊ ferẽt ſententia. glo.in.l.fi. C. de cura.furi. dicit ℊ non: qz ſufficit ſimplex agnitio. ſed ſpec.in ti.de libe.concep.ℊ. nunc dicenduz. v̇.xxx. dicit contra. ego dico ℊ aut petit̃ decerni cauſa cognita: ⁊ tũc ſpec. dicit verum. nam ad iudicium prouocat petens et a ſententia poterit appellari: quia eſt poſſeſſoriũ iuꝝ. aut ſimpliciter agnoſcit non curans cauſa cognita aliquid declarari: ⁊ tunc glo eſt vera. volẽti enim de iure ſuo experiri mos gerendus eſt: ſz nolenti aliquid petere non eſt petendi neceſſitas inducenda. de predictis per bal. in dicta.l.cũ de poſſeſſione. C. ſi de mo.po. appe. ſit. ¶ Ne teſtamentum aperiatur: vel ne ſcriptus heres in poſſeſſiõe mittatur non appellatur. ⁊ punitur ta appellans q̃ appellatõi deferens. caſus ẽ in.l.q̃ſq̃s. C. quo. appe.non reci. ⁊ hoc verum ſecundum bal. niſi iudex de cauſa cognouerit: quia ex iuſta cauſa poterit appellari ſcõm bar.in.l.fi.ff.de appe.reci. Et ſcripſi.s̃.v̇. proximo. in.v̇ſi.pe. ⁊ fi. ⁊ hereditas. 4.q.a. ſuper.v̇.poſſeſſionem. v̇. heres interdum: in.v̇ſi. q̃ro an in rebus. circa fi. Quid ergo ſi poſſeſſor eſt eiuſdem tituli quia eſt ſcriptus heres ſicut heres al̃ petitor: nunquid poterit appellare. Dicit Inno. ℊ ſic exprieſſa cauſa. vt extra. de reſti. ſpo. c. cum ad ſedem. ⁊. c. cum queſtione. ⁊ de teſti. c. ſignificauerunt. ⁊ de ſequeſtra. po. c. i. in cle. Et maxime in poſſeſſorio beneficij quia oportet allegari titulum. vt in. c. i. de re. iuꝝ. li. vj. Et idem ſi agatur poſſeſſorio iuriſdictionis: quia iuris ad minicula deſiderat: et ideo mixtum eſt poſſeſſoriũ. Et vide ĩ ſpec. de cã po. c. i. v̇. porro. ⁊. ℊ. q̃ vero. v̇. q̃d ꝺ colligẽtibꝰ pedagia. ⁊ ĩ ſpec. ti. ꝺ reſti.

© Biblioteca Nacional de España

ſpo.ſ.nunc dicam⁹. colum.fi. ⁊ non ſufficit exercitiũ ſolũ aliquoꝝ actuũ iõq̃ poſſeſſoriũ iuris ꝺz fũdari i aliquo iure vero vel pſũpto. vt.l.vñ. C. de itinere ac.q̃ pri..ꝺ q̃b⁹ i pdcã q̃one. vide bal. in.l.cuz de poſſeſſione. C.ſi de mo.po.fue.appe.

Quero: ci tato debito re meo ⁊ ñ ꝺ pareẽte feci m̃ mitti in eius bonoꝝ poſſeſſiõez: qui dã comparet ⁊ dicit reuocãdã miſſiõem: q̃ in p̃iudiciũ eius p̃cesſit: ⁊ iudex pnũciat nõ reuocandã: an poſſit appellari. Ja.bu. dicit q̃ ſic: q̃ nulla diffinitiua ſperatur iter me ⁊ eũ. Sꝫ tu diſtigue. aut cõtradictor intentat ſolã poſſeſſiõez: ⁊ non appellat. aut pro prietatem vel vtrũq̃: ⁊ tũc appellat. Quero: ſi ordinarius committit vnum articulum delegato ⁊ ille pronunciat male: vtruz ab iſta ſententia appelletur tanq̃ ab interlocutoria: an tanq̃ a diffinitiua. glo.in.l.iſ. C.de epiſ.audi. dicit q̃ tanq̃ a diffinitiua: quod falſum eſt: quia licet diffiniat iuriſdictionem pronunciantis: non tamen diffinit negocium. Pone: iudex pronũciat p̃batũ vel nõ p̃batũ vtrũ iſta ſit interlocutoria: ⁊ vtrum poſſit appellari: ⁊ quot tempus ꝺat ad proſequendum. Reſpondeo interlocutoria eſt ⁊ poteſt appellari ⁊ ꝺatur ad proſequendũ annus vt in diffinitiua: tñ iudex appellationis ex officio ſuo poteſt reſtringere moras ⁊ artare termios ne diu p̃teleꝰ negociũ p̃cipale. vt Jo.mo.i.c.cupiẽtes. ꝺ elect. i glo. vt per teſtes. de quo per bal.in.l. ante ſententie. C. quo.appe.nõ reci. ¶ Licet in paruis dãnis in grauaminibus indiſtincte procedit appellatio. vt.l. ⁊ in maioribus. C.de appella. Et ſi cauſe ſint breues poſſit ſine ſcriptis appellari. vt ibi per bal. ⁊ de ſen.ex.peri.reci.auteñ.niſi breuiores. Tamẽ de iure municipali dicas q̃ in cauſa decez moꝝ. vel citra non appellatur ad regem: niſi rex ſit in illo loco aut eius termino in quo appellatur. fo.l.li.ij. ti.fi.l.viij. ¶ Vide que ſcripſi.ſ̃.3.q.a. ſuper.ꝟ. appellare.⁊.e.q.e.ſuper.ꝟ.appellare.⁊.e.q.m. p totum.⁊.j.9.q.a.ſuper.ꝟ.ſigillatum. Et.iudeus. ſ.q.c.ſuper.ꝟ.xp̃ianũ. Et.homicidiuz.4.q.g.ſr ꝟ.occidetur.ꝟ,ſi tempore.in prin. Et.ſententia.7 q.g.ſuper.ꝟ.non valet.ꝟ.nota q̃.in prin. Et.cõſilium.7.q.a.ſuper.ꝟ.conſilium.in.ꝟſi.⁊ an a tali. Et.ſtatutũ.ꝟ. primo quero quis. in.ꝟſi. vltio quero an appellatio. Et.executio.2.q.a.ſup. ꝟ. mobilibus.ꝟ.i.in.ꝟſi.i.⁊.ꝟſi.itẽ ſi facta.⁊.2.q.a ſuper.ꝟ.mandare.ꝟ.ab executore ꝟſi.fi. Et.decime.3.q.a.ſuper.ꝟ.poſſeſſionem.ꝟ. Item an i cauſa. Et.reconuentio.3.q.a.ſuper.ꝟ.conuentionis. .ꝟ.i.

a diffinitiua poſſũt omnia grauamia[a] examiãt Sed ſi ẽ iterlocutoria vt quis ad tortura[b] ponatur: aut taľ q̃ de facili nõ emẽdaret[c] ſine damno

a ¶ Omnia grauamina. Quero ſi iudex legitimauit procuratorem non legitimandum quia pars ante litem vel poſt litem conteſtatã oppoſuerat contra eum legitimam exceptionem ⁊ probauerat: nunquid in cauſa appellationis a diffinitiua poterit hoc grauamen tolli ⁊ p ceſſ⁹ reuocari. videtur q̃ non. vt in.c.ſi. ex. de appell.li.vj. Et adde q̃ nõ. Inno. extra.de appe.c. ſepe. Sꝫ tu dicas q̃ quedam eſt exceptio procuratoria: que reſpicit iudicij nullitatẽ ſeu impoſſibilitatez: vt exceptio falſi p curatoris: et exceptio q̃ procurator eſt bannitus: vel ſeruus. et iſta in cauſa appellationis refricatur quia cum reſpicit nullitatem proceſſus et ſententie ineſſe videtur appellationi. vt nõ.in.l.i. C.quando prouo.non eſt nece.⁊.ff.fami.herciſ.l. quedã mulier. Quedam eſt exceptio procuratoria que non reddit iudicium nullum: ⁊ iſta non refricatur in cauſa appellationis. vt in.l.ita demum.C.de procura. Quero: quid ſi opponitur exceptio procuratoria contra contractum non contra iudicium. Dicas q̃ iſta poteſt in cauſa appellationis refricari: quia tangit negocium ex quo agitur ⁊ ſimul non ſeorſum examinatur ab ipſo. Quero: nunquid oppoſita exceptione q̃ reddit iudicium nullum vel nõ reddit nullũ ſed ſuſpẽdit: ſi iudex contra excipientem interloquitur an poterit procedere ad vlteriora intra decem dies pendente appellatiõe. Dicas q̃ poteſt. vt glo. in dicto.c.ſi. de appe.li.vj.⁊ glo.C.de dilati. l.a procedente. vide que dixi.ſ̃.e.ſuper.ꝟ.non appellatur.ꝟ. nota generale.in.ꝟſi.quero quid ſi iudex pronunciat tutorem. Quero: quid dicem⁹ in cauſa criminali in qua iudex per imperitiam procuratorem admiſit: nunquid proceſſus erit nullus. glo.dicit q̃ non. C.de adulter.l. q̃uis indubitati.⁊ nota.in.c.i.de iudi.li.vj. dicas q̃ cõmunis opinio eſt q̃ teneat proceſſus: ex quo non fuit obiectum. vide.procurator.ſ.q.a. ſuper.ꝟ.admittitur.ꝟ.quero an ſaltim. in.ꝟſi.quero in caſibus. de predictis per Salice.in dicta.l.ita demum.C. de procura.

b ¶ Tortura. Vide ſupra.e. ſuper.ꝟ.nota generale. in verſi.ſed iuxta. Et.ſententia.7.q.g. ſuper.ꝟ.non valet.ꝟ.nota q̃. in prin.

c ¶ Sine damno. Idem ſi fertur ſuper peremptoria exceptione non admittenda. vel ea que facit preiudicium cauſe principali. vel in criminalibus non ſeruat.c.iſ.fo.no. vel ſi non eſt iudex et infra octo dies hoc probatur ante litem conteſtatam. aut pars petit tranſſumptum proceſſus publicati ⁊ iudex nolit ſibi concedere. fo.no.c.xxij. ¶ Et an qui ſentit ſe grauatũ ex littera quã iudex dari mandauit poteſt appellare. Vide.ozꝺ.cur.li.ij.ti.xiij.l.fi.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Cõuenerit. De hoc vide glo. ꝛ bar. i. l. i. ff. si q̃s ãt. ff. q̃b⁹ appe. nõ li. ¶ Nota q̃ vꝫ pactũ cũ ſcriptura: vel ſine q̃ neutri pti ſit licitũ appellare vel fatalia tẽ pora obſeruare. Quero: q̃d i ſimplici renũciatiõe. Dicas q̃ vꝫ ſi fiat i iudicio. vt. C. ò pac. l. p⁹ q̃ liti. glo. C. de repu. here. l. ſicut. dicit q̃ renũciatõ q̃ vꝫ i iudicio vꝫ extra iudiciũ: pactum ãt vꝫ ſiue in iudicio ſiue ex̃. ꝛ hoc eſt valde notabile. In crimialib⁹ ãt nõ p̃t appellatiõi renũciari. vt. ff. de appell. l. nõ tm̃ Et idẽ i cã ſtat⁹ q̃ in crimiali: q̃ q̃ iuict⁹ defendi p̃t nõ p̃t appellatiõi renũciare. vt ff. de libe. cau. l. ij. ꝛ iij. niſi tacite paſciẽdo labi tẽ p⁹ appellatiõis. ꝛ tale pactũ ſiue renũciatio nõ p̃deſt iudici qui faciat litem ſuam. Quero: nũ q̃d ille q̃ renũciat appellatiõi ſimplr̃ ſub hoc videat inclu dere appellatõez a grauamine. Dicas q̃ ſic: q̃ gñalis renũciatio i oĩb⁹ nocet. Sꝫ nũ q̃d p̃curato⁹ põt renũciare appellatiõi. Rñdeo nõ: q̃ iſtud renũciare eſt donare: ꝛ q̃ p̃curato⁹ nõ dẽt facere cõ mãdatũ. vt. ff. de pac. l. ſed et ſi tm̃. Idẽ i p̃latis eccleſiarũ q̃ tenẽt medium inter ſimplicẽ p̃curatorẽ ꝛ dñm. Quero: nũ q̃d per ſtatutũ ciuitatis poſſit remoueri appellatio. tex. dicit q̃ nõ. ex̃. de iure iurã. c. veniẽs. q̃ iſte cauſe appellationũ ſũt mixti iperij ſr̃ quib⁹ de iure cõi nõ p̃nt populi ſtatuere: q̃ nõ hñt mixtũ imperiũ ꝛ i capitalib⁹ ſunt meri iperij: q̃d nõ ẽ apd̃ pplos ſꝫ apd̃ p̃cipẽ ꝛ ei⁹ mẽbra vt p̃ſides puniaꝫ. vñ papa i dcõ. c. veniẽtes nihil diſpõit iuri õriũ. bal. l. cũ añrioꝛib⁹. ff. fi. i fi. C. de tẽpo. ꝛ repa. appe. Et ita itelligas q̃d ipe bal. i. l. vt publicaꝫ. C. quo. appe. nõ reci. dicit q̃ vꝫ ſtatutũ ciuitatis q̃ i cauſis ipſi⁹ ciuitatis vel municipij p̃cedat ſũmarie ꝛ de plano ꝛ ẽt ſine appellatõe: ꝛ allegat ibi glo. ff. de p̃ui. credi. l. antenoſeuꝫ. An q̃s recipiẽdo iducias vl̃ p̃cedẽdo coꝛã iudice a quo extitit iã grauat⁹ poſſit ab illo grauamĩe nihilomin⁹ appellare. vel ſi iã appellauit: an p̃ hoc appellatõi ſue renũciare vi. h. i. c. gratũ. de offi. dele. ꝛ c. q̃ſtiõi. de appe. Et vide q̃ ſcripſi. ſ. ꝫ. q. e. ſr̃. ò. appellare. ò. ſꝫ i crimialib⁹. in ò ſi. q̃ro nũ quio appellare. ¶ An is q̃ renũciat appel

aut magna verecũdia ꝓ dẽnati: tũc enim põt ab ea licite ſecũdũ leges appellari. Sed ſcõm canones a quocũq̃ grauamine appellat⁹ añ ſentẽtiaꝫ diffinitiuã: niſi p̃tes i iudicio vel extra conuenerint[a] ne appellet⁹. aut ſi quis eſt ob ratiões vel alia iura regalia condẽnatus[b]: vel ſi p̃rinceps cõmittat cãꝫ appellatiõe remota[c] q̃d ipſe dumtaxat poteſt facere. ꝫ. par. e. ti. .l. xiij.

b ¶ Itẽ ſi in ſentẽtia plura capitula continẽt⁹ ꝛ a q̃ busdã[d] appellat⁹ ab aliis nõ remanet ſententia firma in his in q̃bus nõ appellat⁹. ¶ Itẽ ſi cõdẽnat⁹ de pluribus maleficijs diuerſis a maioꝛib⁹ appellat ꝛ nõ ab alijs differtur executio[e] i minoꝛib⁹ appellatõe pẽdẽte. ſed ſi a minoꝛibus dũtaxat appellet ñ differt⁹ executio maioꝝ. ꝫ. p. e. ti. l. xiiij.

c ¶ Itẽ appellat⁹ a declaratione[f] verbi ambigui in diffinitiua poſiti. Et a relatiõe[g] iperfecta regi miſ

b ¶ Cõdẽnat⁹ Si quẽ oſtat eẽ publicũ ò bitorẽ appellatõis bñficium denegat⁹ Dicit ãt conſtare qñ mãifeſte apteqz cõuict⁹ ẽ ẽt ſi nõ cõfeſſ⁹: ꝛ i hoc p̃uilegiat⁹ ẽ fiſcus ꝛ res publica. bal. i. l. ꝛ publicarum. ¶. quo. appe. ñ reci. in p̃i. et p eũ ꝛ glo. i .l. qm̃. ¶. de appella.

c ¶ Remota. An iſta clauſula appellatione remota hodie aliq̃d operet⁹. h. i. c. vt debit⁹. ꝛ c. paſtoraꝫ. ò appe. vi. i. ꝛ vide. l. i. ſ. it dũ. ꝛ ibi p glo. ꝛ bar. ff. q̃ ap. ñ lz.

d ¶ A q̃busdã. q̃ro ſi lata ẽ ſnia ſr̃ p̃cipali ꝛ expẽſis: vtꝫ ſufficiat vna appellõ. cy. i. l. ſi is qui. ¶. ſi pẽ. ap. mors it. dicit q̃ ñ. tu diſtigue aut ẽ appellõ gñal ꝛ tũc ſufficit. aut ẽ ſp̃alis ꝛ ſi q̃dẽ a ſorte: aut a tota ſorte ꝛ ſufficit: aut a pte ſortis ꝛ nõ ſufficit niſi appellatus p̃ſeq̃t⁹ ptẽ obmiſſã. vt. C. ò appe. l. ãpliorẽ. i p̃i. aut appellat⁹ ab expẽſis tm̃: ꝛ tũc ñ ſufficit quo ad ſortẽ: q̃ diuerſa ẽ cõdẽnatio nec ex cõſequẽtia apta ẽ parere exceptõez. vt. ff. de iur̃ iu. l. ſi actor. de q̃bus p̃ bal. i dcã. l. ſi is q̃. colũ. iij

e ¶ Executõ. q̃ro vna cũ glo. in. l. ab executore. C. quo. ap. nõ reci. cõdẽnat⁹ ẽ tici⁹ i duab⁹ pẽis coꝛporalib⁹ appellat ab vna: nũ q̃d alia differt. dic aut p eodẽ delcõ ꝛ differt vtraq̃ ar. C. ò appe. l. ãpliorẽ. aut p diuerſis delcis: ꝛ tũc refert: aut vna abſoꝛbet alterã: aut ñ. p̃mo cãu aut appellat i maioꝛi ꝛ ſupſedet i minoꝛi: q̃ minoꝛ reſpcũ executõis ꝓfudit i maioꝛi: l̃ q̃ p maioꝛẽ cãꝫ ſuſpẽdit minoꝛ: aut appellat a minoꝛi: ꝛ tũc nõ differt maioꝛ. de q̃b⁹ p bal. in dicta. l. ab executore. colũ. iij.

f ¶ Declãtõe. ab it p̃tatõe iiq̃ p̃t appellãi. vt ſcripſi. ſnia. ſ. q. a. ſr̃. ò. emẽdari. ò. cũ q̃rit. i ò ſi. q̃ro ã.

g ¶ Relatiõe. q̃ro vtrũ grauat⁹ p relatiõem poſſit

© Biblioteca Nacional de España

ap pellare. Dicas q̄ in hoc sunt tres act⁹. prim⁹ ē act⁹ ipsius interlocutorie snie q̄ pnūciat princi pē cōsulēdū: ⁊ ab isto nō appellat᷑: q̄ nullum est grauamē si vult habere cōsiliū de iure. Secundus act⁹ ē q̄n rescribit: ⁊ tūc si fuerint asserta aliq̄ fal sa vel simula ta vel tacita vitas eo ab sēte vl ōdicē te p̄t ap pella re: q̄ ab iter locutoria q̄ i gerit difficul tatez circa ce decisiōem p̄t appellari. vt ff. de mino. l. iuſ vtile. Ter ci⁹ act⁹ ē snie late p iudicē scōz formā re latiōis: et ab ista p̄t appel lari propter mēdacia iser ta i rescripto cū ps nō cō sensit relatōi Et dicit cy. q̄ ōtradictio bñ p̄t inseri i eadē carta: et sic colligitur q̄ si fiat pte statio alicui p instrm̄ q̄ i eodē istrumē to posset ⁊ de bet rnsio ise ri. Itē posset appellari q̄n relatio eēt facta in casib⁹ in q̄b⁹ nō debet fieri vt quia tunc non hēt vim relationis. ⁊ adde q̄ ō ple ne notat᷑. C. de appe. l. ij. de predictis p bal. in l. si quando. in fi. C. de relati.

sa: vel mitti iussa. Item a sententia p regem missa iudici consulenti vt p iu dicem talis sicut mittit᷑ pmulget᷑. 3. p. e. ti. l. xv

d ¶ Itē a sentētia principis nō appellat᷑: sed ei sup plicat᷑ ⁊ cognoscit denuo si vult. ¶ Nec appellat᷑ a snia p̄sidis maioris[a] cu rie regis. ¶ Nec a snia ar bitri[b] cui metu pene pa ret᷑. si tñ arbiter inimicū ptis se ostendat eiq̄ ps dicat ne pnūciet ⁊ ipe p nunciauerit p̄t snia revo cari: nec committit᷑ pe na. 3. p. ti. e. l. xvij. arbi ter. 4. q. a. c.

¶ Item p̄t appellari a snia lata sub cōditione. snia. 3. q. f.

¶ Si archiepus cum suf fraganeis diffinit visita tionem iterandam non p̄t appellari a tali diffini tione[c]. visitatio. 3. q. c.

¶ Item non p̄t a correc tione nisi sit immodera ta appellari. religiosus. 6. q. e.

¶ Item ab ordinatione p diffinitores capituli ge neralis non appellatur. religiosus. 11. q. a.

¶ Nec appellat᷑ a pua tione beneficij facta per episcopum ei qui ad or dinem que beneficiuz re quirit non vult promo ueri. clericus. 8. q. b.

¶ Nec appellatur a sen tentia pape. papa. 4. q. d. ¶ Potes adaptare ad hanc questionez que di xi. s. proxima: ⁊ infra p xima. q.

a ¶ Quinto q̄ro. a quib⁹[d] latiōe ppie sūpta: ita q̄ sint in ea fatalia tpa ⁊ q̄ de sertiōe appellatiōis trāseat snia i rē iudicatā. ⁊ tūc di co q̄ p desertiōem snia nō trāsit in rē iudicatā: q̄ nō hēt fūdamētū iurisdictōis. aut loq̄mur respectu pene ⁊ tūc dico q̄ vz pactum q̄ possit appellari. s. vt pse quēs appellatio nē āmō n̄ possit i penā icidere cū effectu. de q̄b⁹ p bal. i. l. i. cir. me diū. C. de arbit⁹ Et circa hoc vi de. j. 8. q. a. ff. v. appellari. v. si ē petita. ⁊ arbiter. 4. q. a. super. v. pene.

c ¶ Diffinitione. Et an appellat᷑ cū mior p̄lat⁹ su plet negligētiam maioris. h. i. c. p hibeas. de ma gis. 3. di.

d ¶ A q̄b⁹. Quero: an a duobus iudicib⁹ lata sen tentia possit ap pellari ab vno. Rñdeo nō: q̄ il le sol⁹ nō grauauit nec possit da re apostolos. vt l. i. ff. de offi. con su. Sz quid si ap pellauit a duob⁹ ⁊ vnus dedit a postolos delatorios alter vero contrarios. Respon deo non valet datio: quia apud eos discordes nō va let: ⁊ nulla est iurisdictio. vt. ff. de arbi. l. pedi⁹. §. fi. Et ideo perinde est ac si apostoli nullo modo essent dati. Quid si vnus dedit ⁊ alter ratificat. Respondeo non valet ratificatio nec delatio. vt nō. in l. ij. C. de iure fis. li. x. de quibus per bal. in auten. hodie. colū. iiij. C. de appe. ¶ Utrum quando: ⁊ ad quem appel latur ab executore rei iudicate. vide executio. l. q. a. su per. ver. mandare. ver. ab executore rei. et. ver. si iu dex misit. et ver. item si iudex exequendo. ¶ Item v trum. quando. et quomodo a sententia auditorum re gis appellatur. vide. supplicatio. 3. q. a. super. ver. supplicatur. ver. a sententia confirmatoria.

a ¶ Maioris. Sed supplicatur ad regē. vt. j. ppia. q b. Et vide que ibi scripsi sf. v. supplicari.

b ¶ Arbitri. Nisi sit de electis ad cognoscendum de causis recusatiōis. h. in. c. vt debit⁹. 2. di. ō appe. ¶ Si ē actū i cōpromisso q̄ possit appellari ab ii qua snia arbitri: an tūc poterit appellari. cy. i. l. i C. de arbi. dicit q̄ nō. q̄ arbiter ē priuata ps ona ⁊ nullā hēt iurisdictōem. Sz glo. ibi dicit q̄ sic. Lu dicas q̄ ista q̄stio pcedit de iure ciuili non de iure canonico. tñ ē cōsiderādū q̄ aut loq̄mur de appel

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Maiorē. Nūqd ꝑpē defectū alioꝝ iudicū ꝑt appellari ad ꝓres seu ad ancianos. bar. dicit q̄ sic p. l. vbi absūt. ff. de tuto. ⁊ cura. da. ab his. ⁊ p bal. in. l. si in causa. ſ. qñ fiſ. vel pri. Et facit q̄ ſcripſi. rectoꝝ. v̄. itē ad decuriones. in. v̄ſi. iſ.

b ¶ Supplicari. Idē ó ſnia p̄ſidis ſpoletanie ⁊ mutie a q̄b⁹. j. decē dies ſupplicat. ſo. no. c. xxvij.

¶ Septē eē dēnt regis auditores q̄ cās nō p libellos vl̄ al̄: ſz p petitiones audiāt ſūmarie ⁊ de plano ⁊ ab eoꝝ ſalti duob⁹ ſnia ñ ꝑt appellari nec ſupplicari: qui loco ſui ſubſtituere ñ pñt. ⁊ ſex habere debēt notarios a quib⁹ regis cancellarius iuramē tū eoꝝ offm̄ exercēdi recipiat. de q̄b⁹ vide lati⁹. l. .i. oꝛd. 3. de toꝛo p regē hēricū. ſ. era. 1409. Et licz poſtea fuit ſtatutū: vt i certis caſibus ⁊ ſub certa forma poſſit ab eoꝝ ſnia appellari. vt pet. xxij. oꝛd. 4. de bꝛiuieſca p regē ioānē. i. poſtea tñ hoc emēdando aliter ē puiſū q̄ ſr ab eoꝝ ſentētiis reuocatoꝝiſs vel cōfirmatoꝝiſs: vel ſi cognouerūt p viā ſimplicis q̄rele poſſit appellari vel ſupplicari. plene ſcripſi. ſupplicatio. 3. q. a. ſr. v̄. ſupplicatur. v̄. a ſnia cōfirmatoria. ⁊ vide hic. j. 8. q. a. ſr. v̄. appellari. v̄. ſi a iudice.

c ¶ Principē. Ad quē appellatur ab ordinario. vel delegato. aut ſubdelegato. arbitro. vel executoꝛe. h. i. c. vt debit⁹. 2. di. de appe. Vide q̄ ſcripſi. executō. i. q. a ſr. v̄. mādare. v̄. itē ſi iudex. ⁊. v̄. ſe. ¶ Itē ad quē appellat laic⁹ cōuēt⁹ vel recōuēt⁹ coꝝā iudice eccleſiaſtico vel cleric⁹ cōuēt⁹ vel recōuēt⁹ coꝝā iudice laico. h. i. c. ſi duob⁹. de appe. di. 2. ¶ Et cū laici i clericū pꝛogāt iuriſdictōem nō ꝑt ab eo appellari. cleric⁹. 4. q. 1. ſr v̄. redūdāt. ¶ Si pꝛocōſul. i. coꝛrectoꝛ p regē mittat ad aliquā pꝛouiciā vbi ſit p̄ſes a tali pꝛocōſule ñ appellatur ad p̄ſidē ſz ad regē: q⁹ talis pꝛocōſul maioꝛ ē quocūq⁹ ordinario i pꝛouicia ſibi decreta ſeu i cauſis ſibi cōmiſſis. vt i. c. ſignificaſti. extra. de offi. dele. ⁊ i c. ſtuduiſti. de offi. lega. ⁊ ſupꝛemā iuriſdictionem bēt

iudicibus appellat. certe a minoꝛi iudice appellatur ad maioꝛē[a]. 3. par. e. ti. l. xviij.

b ¶ Sz a ſnia p̄ſidis maioris curie nō ꝑt appellari ſz ſupplicari[b] ad regē. 3. p. e. ti. l. xvij. xix. xx. xv. q. v. ſupplicatio. 8. q. a.

c ¶ Itē a ſnia delegati pꝛincipis appellat ad ſolum pꝛincipē[c]. 3. p. e. ti. l. xx. i fi

d ¶ Sed a ſnia ſubdelegati a delegato qui (.ſ. iudicis ordinarij delegatus) pōt lite coꝝā eo conteſtata ſubdelega re non ad delegatum: ſz ad delegantem (.ſ. iudicem ordinarium) appellatur. e. ti. l. xx. iudex. 13. q. a.

¶ Et a ſnia comitis appellatur ad admirādum. xx. xx. 15. q. aa. mare. 6. q. a

¶ Itē a ſnia dñoꝝū terre regni appellat ad regē[d] xx. 23. q. e.

¶ Itē a ſnia archiep̄i appellat ad patriarcham[e] vel pꝛimatē. patriarcha 2. q. b. ¶ Et adapta que dicūt. ſ. ꝓꝛis duabus q̄ſtionib⁹. ⁊ infra ꝓꝛia. q.

a ¶ Sexto quero. Qualiter eſt appellādū[f]. dic q̄ per modum quem dixi

p⁹ pꝛincipē. de quo p bal. i. l. a iudice. C. de iudi. ⁊ per azo. in ſūma. C. de offi. pꝛocō. circa ſi.

b ¶ Regē. Vide. j. 6. q. a. ſr. v. omiſſis mediis. v̄. in locis.

e ¶ Patriarcha. Vide caſū vbi ab epō ñ appellat. cleric⁹ ſr. 4. q. a.

f ¶ Appellandū. an vz appellato gñal̄ ſeu a futuro grauamie. h. i. c. conſulit. di. i. de appe. et p eū i. c. ceſſāte. e. ti. di. 3. Quero: nunqd pcedat appellatō a diffinitiā. dico ſniaz ipo iure nullā: vl̄ ſi q̄ ē appellō, glo. i. l. latā. C. qñ puo. ñ ē nece. ñdet q̄ ſic. q⁹ vnū remediū pꝛincipal̄ itētat .ſ. remediū appellationis nullitas autē nō videt̄ itentata p modū libelli: ſz ici dēt. Quero nūqd iſte libell⁹ recipiat diſiōez: vbi gr̄a p pte vz p pte ñ vz ſnia lata. ñdeo ſic. q⁹ iſta v̄ba ſi q̄ ē itelligūt̄. i. q̄tin⁹ ſi q̄ ē. Ex hoc vz q̄ p cedat iſte libell⁹ dicēdo p copulā: dico ſniaz nllā ⁊ appello q⁹ quolibz mō vēit otra. Quero ſi q̄s dixit appello ⁊ coꝝā iudice appellatōis pꝛoſequēdo iiq̄tē docuit de nllitate: nūqd dēat pnūciari appellatōez nihil valē q̄ſi iepte appellauerit. ⁊ glo. i dcā. l. latā dicit q̄ ſic: q⁹ i hoc cōi vocabulo appello iclud̄it iuſticia nō ſolū iuris ſz ēt itētiōis. et iō iſte appellās obtinet q̄ dēt pnūciari ſniaz nllaz ⁊ appellat⁹ cōdēnabitur i expēſis. Quero: nūqd o lata ſnia q̄ iudicat appellatōez iuſtā q⁹ nō valuit ſnia ⁊ p cōſequēs appellato nō ē ꝑpe appellatio an demū tractabit̄ cā. glo. i dcā. l. latā. dicit q̄ ſic. tu dic q̄ cā nullitatis nō tractat̄ denuo. Quero: nunquid appellatio det ſententie firmitatē, Iſta queſtio poteſt intelligi duobus modis. Uno mōdo: vtrum det firmitatem eo ipſo q̄ appellatur. ⁊ dic q̄ non: quia nemo cōtradicēdo cōſentit. ſcōdo pōt itelligi: vtrū det firmitatē ſi deferatur appella

© Biblioteca Nacional de España

tio.ꝛ dic ꝙ iſta deſertio nō opaꝫ aliud niſi fingiꝫ nō appellaſſe.deſerta igiꝫ appellatiōe oīs contro uerſia ē ſopita ſi ſētētia erat aliq̄:ſi āt erat nulla perit iſtātia nullitatis ſz nō nullitas: vñ iterato tractabiꝫ de nullitate.de hoc ꝑ Inno.eẋ.de appella. .c.ſepe.ꝛ. c. dilecto.Quero:nūq̄d iſte libellus.ſ. dico ſniam nullā vl ſi q̄ ē appellō ꝓcedat qñ appellaꝫ ab interlocutoria Rñdeo ſic: ſi non ſpectat poſt ſe diffinitiuā ſniaz. naz appellatio ab interlocutoria nō defert nullitatē qm̄ cā q̄ nō ē expꝛſſa i ipa appellatōe nō pōt eā iuſtificare: ꝓpterea nēo appellat ab interlocutoria q̄ nulla.ꝛ ideo ſupioꝛ nō cognoſcit de nullitate: vt notat Inno.extra.de appella.c.dilecto.ſz ſi talis ē interlocutoria q̄ totū negociū determiat:iſta redigiꝫ ad inſtar diffinitiue.totū dico idē ſi partez ſubſtātialē ꝑ clauſulā ſingularē.l.ff.de mino.l.intra. Quero:appellaui a ꝑma ſnia ſimplr: poſtea ꝓduco iſtrumētū excōis iudicis vel inſtrm̄ ſeruitutis vel deportatiōis.q̄ro nūq̄d iudex ad quē poterit declarare ex iſta cā ſniam nullā. dicas ꝙ nō: q̄ iſta nullitas dependet ex cā extriſeca. vt.ff.de tēpo. appe.l.ꝑ hāc:ita nec in nullitate.Sed q̄d ſi libellus formeꝫ ecōtra dico ſniam aliquā ſed iniuſtaz: ꝛ ſi nō ē aliq̄ dico eam nullā:nūquid procedat iſte libellus. rñdeo ſic:q̄ in ordine verboꝝ ē pōd in tellect. vt.ff.de pecu.le.l. quidā. Quero q̄d ſi iudex inuenit ſniam iuſtā latā ꝑ appellātē: tñ appellās credebat eā nō valere vel nō eē iuſtā: nūq̄d ſuperioꝛ pōt dcām ſniam cōfirmare. dicas ꝙ ſic. caſꝰ ē vnic. .l.ticie amice.ff.de au.ꝛ ar.le.Quero an is cui delegata ē cā appellatiōis poſſit de cā nullitatis itētate ſub duplici libello formato ſcōm glo. ꝓdcē.l.latā cognoſcere:nec ne archi.in.c.i.de appella.li.vj.dicit ꝙ ſic.de ꝓcis ꝑ bal.i dcā.l.latā.

a ¶ Principē. Quid plꝰ opaꝫ qñ papa viua voce reuocat ad ſe negociū q̄ qñ ad eū appellaꝫ.h.in.c. vt nñz.de appella.Si ꝓcōſul ſiue legatꝰ iudex vulgariter dictꝰ coꝛregidoꝛ ꝑ regē mittaꝫ ad aliquā ꝓuiciā vbi ſit p̄ſes a tali ꝓcōſule ſiue iudice legato ñ appellabiꝫ ad p̄ſidē ſz ad regē.q̄ talꝰ ꝓcōſul ſiue legatꝰ maioꝛ ē quocūq̄ ordiario i ꝓuicia ſibi decreta ſeu i cāis ſibi ꝓmiſſis.vt i.c. ſignificaſti. eẋ.de offi.dele.ꝛ i.c.ſtuduiſti.de offi.lega.ꝛ ſupm̄a iuriſ

ſ.prima.q. Et ē appellādū gravati.nō obmiſſo medio.ſz ad ſolū pncipem[a] pt obmiſſis medijs[b] appellari. Si q̄s āt p errorez omiſſo medio ad maioꝛē iudicē q̄z deberet appellet:vel ad eq̄lē(.ſ.eiꝰ a quo appellauit)valet appellatio: et cognoſcet(.ſ.ꝑuia remiſ

dictiōez hz pꝰ pncipē.bal.i.l.a iudi.C.de iudi.ꝛ azo. i ſūma.C.de offi.pcō.ꝛ lega.circa fi.

b ¶ Omiſſis medijs.In locis dñoꝝ caſtelle ꝓmo ad dñz eiꝰ loci ꝛ poſtea ad regez appellaꝫ. Et q̄ ſit pena dñi ñ ꝓmittētis ad regē appellari.vide.l.ꝑ.oꝛd.iij.de gua dalaſara: ꝑ regez iob̄.i.āno.1390. ꝛ pet.xiiij.oꝛd.4. d burgos ꝑ regē bēri.i.era. 1415. ꝛ vide pet. oꝛd de ocaña ꝑ regez Jo.ij.āno.1422 Et ꝑ euz oꝛd. de vallado.pet. āno.1442. ꝛ vi de.actoꝛ.5.q.c. ſr.d.oꝛphani.d. appellatōes.Et. rex.23.q.e. ¶ Opinio ē q̄ cōiter teneꝫ ꝙ appellatio alternatiua ad

ſiōe)de appellatiōe ꝓximꝰ ad quē erat appellādū. ſed ſi ad minoꝛē (.ſ. eiꝰ iudicis a quo appellauit) vel penitus nō ſuuz iudicē q̄s appellet nō valet appellatio.z.p.ti.e.l. xviij.papa.4.q.d. ¶ Jte pōt omiſſo medio ad legatū creatū appellari.excōicatio.ii.q.b.

epz l papā ñ tz qꝛ ē icerta cū poſſit d iure canōico obmiſſo medio appellari ad papā.ſz de iure ciuili tz qꝛ ñ pt ad ipatoꝛē appellari omiſſo medio.ꝛ ſi appellet cognoſcet ſupioꝛ ꝓximꝰ ꝛ ſic nō ē incerta: quā tz glo.de offi.dele.c.ſi is cui.li.vj. ꝛ.h.i.c.ꝺſuluit. de appella. di.2.lz ſpec.ō.ſ. qd ēt valz de iure canōico. vt refert glo.i ꝓcō.c.ſi is cui.ꝛ ſic i caſtella vbi pt omiſſo medio appellari ad pncipē.vt i hac.l.ꝓtite ñ tenebit ꝓm ꝓmā opionē appellatō alternatiua ad talē iudicē l ad regē.ſz cū hodie ſcōz.l.oꝛde.d q̄ ē.i pn̄.hꝰ glo.dixi ſit appellādū ꝓmo ad dñm loci ꝛ poſtea ad regē tenebit dcā appellatio alternatiua.Et Jo.de ligna.i.c. ſi duob. d appel.tz ꝓmā opionē.ſ.glo.ꝛ.h.ſz dicit ꝙ ſi appellet i caſu verſiliꝛ dubio ſic tz.ar.c.ꝺſtitutꝰ.d i ite. reſti.Jtē tz ꝙ ſi appellās reſeruauit ſibi electiōez coꝝ quo ꝓſeq̄t. Jtē tz ſi dicit appello:ñ deſignato ad quē qꝛ itelligiꝫ ad ꝓximū ſupioꝛē.Sz ſi dicit appello ad iudicē opetētē nō tz d iure canōico: q̄ ſūt mlti opetētes iudices. vide determiatiōez rote.219.idē ꝙ ſpec.Sz nlla i hoc hita mētiōe de iure canonico nec ciuili. bal.ꝛ glo.i.l.cū ꝓpōas.C.de bo.aucto.iudi.po.circa fi.dicit ꝙ ſufficit appellāti dicere appello ad iudicē opetētē ꝛ tūc igiꝫ iudex a quo eodē mō dicet do tibi apoſtolos ad iudicē opetētē lz nō declaret ad quē. ¶ Jtē i q̄d caſib pt omiſſo medio appellari ad aliū :q̄ ad pn̄ cipē.h.i.c.vt debitꝰ.2.di.d appel. ¶ Jtē an appellās omiſſo medio ad papā redire pt ad iferioꝛē. h.in.c.ex otinētia.d cri.fal. ¶ Si ſūt ples iudices appellationū q̄libz i ſolidū: vtz q̄ appellauit ad vnū poſſit pēitere ꝛ appellare ad aliū.glo.i.l.ſi q̄s libellos.C.d appe.ſētit ꝙ ñ niſi appellauerit p errorē.ſz dic ꝙ ñ nocz erroꝛ acceſſiuꝰ ſz diſcēſiuꝰ.vt nō.j.e.ti.l.i offerēdiſ.i glo.magna.i fi.ꝛ ē rō qꝛ maiꝰ ē būal ꝓticipat ſuū poſitiuū: ñ eō.vt.ff.de appe.l.i.§.ſi q̄s.de quo ꝑ bal.in dcā.l.ſi q̄s libellos.i pn̄.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ In scriptis. ¶ Vide q̃ scripsi. j. c. sf. v. appello. r. s. 4 q. a. sf. v. nõ appellat. v. itẽ nõ. i. vsi. sz de iure cõi.

b ¶ Cõtrouersia ſ An ẽ necce expẽmere cãs appellãdi. h. i c. cõstitutis. i fi. de appe. Et ibi an pt appellãs alias cãs pseq̃ q̃ expssas: ri. c. vt debit⁹. 3. di. ¶ Nota cas ſũ in quo etiaz si a diffinitiua appellet ẽ necce expẽmere cãm appellãdi quẽ scripsi. notoriũ. v. q̃d sit notoriũ. i. vsi. q̃ ro qñ trãsit ſ Et idẽ no. in alio casu si appellet ab interlocutoria hũte vim diffinitiue. vt. j. 8. q. a. sf. v. appellari. v. q̃ bine. i fi ſ Et qñ appellat ab executiõe dz et expẽmi cã. vt. executõ. i. q. a. sf. v. maior. v. ab executore. i fi. ¶ Itẽ ois appellatio ab interlocutoria vl grauamie dz eẽ certa re r cã: nisi p aptã naturã verboruz pnũciatiõis apparet iiusticia: qr tũc valz lz nõ expẽmat cã appellãdi. vt expẽse. s. q. a. sf. v. condẽnari. v. qñ iudi. i. vsi. pone q̃ victꝰ. ¶ Et nõ sufficit vna die appellare ab interlocutoria vel grauamine r alia die iterere cãs appellãdi. bal. i. l. si clericꝰ. C. de epis. audi. i fi. ¶ Procurator pouxit isufficiẽs mãdatũ repulsꝰ appellat: vtrũ poterit iustificare appellatiõez pdoucens aliud mãdatũ sufficiẽs. vide. pcurator. 7. q. d. sf. v. sine ptãte. v. pcurator pouxit. ¶ An ex causis nõ pbatis pt appellatio iustificari. vide. j. u. q. a. sf. v. prosequẽte. v. qro q̃d si. ¶ Itẽ an appellãdo secũdo videt a pma appellatione q̃s recedere. h. in. c. bone. i. di. de appe. ¶ Circa geminatiõez appellatiõis reuoco i duq̃ biũ: vtrũ inspiciat prima appellatio vel secũda. distingue aut altera interposita est rite: altera non rite. r inspicit rite interposita: quia illa sola rescindit sententiam r deuoluit iurisdictionem ad superiorẽ. vt. ff. iudi. sol. l. pe. aut vtraq̃ appellatio est rite facta r interposita: r tũc videt q̃ inspiciat appellatio prima ſ In hoc articulo bar. distinguit: an prima appellatio est interposita saluo iure iterum appellãdi aut simpliciter. pmo casu aut pma appellatio fuit interposita viua voce: r secũda in scriptis: r tunc secũda appellatio nõ ẽ secundo appellare sed est nõ scriptũ redigere in scriptura: r ideo considerat tẽpus appellationis prime: nõ quia prima sed qr vnica: r si apostoli essent petiti prima vice nõ eẽt necce eos vltra petere. Et circa hoc q̃ dixi vltra petere vide. j. 9. q. a. sup. v. vltra terciaz. v. item attende. Et deberent isti apostoli esse respondales prime r nõ secunde. Si autem vtraq̃ appellatio fuit in scriptis interposita: tũc bene est verũ q̃ secunda appellatio non est executio prime: sed est appellatio noua: tamen inspicit tempus appellationis pme quia ille est terminꝰ a quo incipit terminus appellationis psequende. vt no. bar. ff. de no. ope. nũci. l. pcurator ſ In appellatione autẽ ab interlocutoria si pma continet vnã causam: secunda vero secũdam: non tamen cõtrariam prime auget effectus: r potest prose

b ¶ Itẽ ẽ appellandum in scriptis[a] nomẽ appellantis: r a quo: r ad quẽ appellat: r litez super qua ẽ ptrouersia[b] ptinẽtib⁹: r petãt ibi apostoli[c] seu qui appellans quã vult etiã vtraq̃ simul. Sed Inno. r Jo. an. dicunt q̃ indistincte põt quã vult etiam vtrãq̃ simul: quia geminare appellationez nõ nocet scõz Inno. ꝛ sic rato q̃ appellatio tria o pat: qr rescidit itẽ deuoluit itẽ suspẽdit seu differt. mõ ꝓ siteor q̃ ad duo pma secunda appellatio a diffinitiua nihil operatur sz quo ad terciũ. s. ad differendum tempꝰ appellatiõis pseq̃ de bene opat: nec ẽ nouum q̃ minor dilatio extẽdatur. ex hoc sequit q̃ deserta prima appellatiõe non est deserta appellatio secunda: nec cõfirmata sententia: immo nec etiã prima appellatio est deserta: quia tempus prosequẽdi est prorogatũ. bene fateor q̃ bona cautela est ptestari r sibi reseruari iterum appellandi. de quibꝰ per bal. in. l. appellatione. colũ. ij. C. de appe. vide. j. e. super. v. apostoli. v. apostoli sunt. in. vsi. quero sicut sepius ſ Item appellanti ex causa legitima: an sufficit quo ad reuocatiõem attentatorũ r translationem iurisdictionis r legitimatiõem appellationis probare q̃ est dicta causa appellatiõis: licet nõ probet causam veram scõm esse. h. in. c. interposita. de appe. r. di. r Inno. in. c. cum in cunctis. de his q̃ fi. a ma. pte ca. Qñ appellat ab interlocutoria an causa sit pbabilis. dicit Jo. mo. q̃ est arbitrarium si causa nõ est expressa in iure. vt in. c. romana. de appe. li. vj. r. l. i. ff. ex qui. cau. maio. v quo per bal. in. l. ante sentẽtie. colum. ij. C. quo appe. non reci.

c ¶ Apostoli ſ Et isti apostoli sunt dandi per iudicẽ a quo infra terciã diem. vt. j. e. 9. q. a. r fo. l. li. ij. ti. fi. l. ij. Sed de iure ciuili r canonico sunt triginta dies. vt in. l. iudicibꝰ. C. de appella. r. c. q̃is rigor. e. ti. in cle. per glo. ¶ Et qñ autez incipiunt currere hij triginta dies qui dant ad petendũ apostolos. de quibꝰ in dicta. l. iudicibus. quidam vt Jo. an. in. c. ab eo. de appella. li. vj. r glo. i. l. vna. ff. de libe. dimi. r in. c. sicut de appella. in cle. r alij dicũt a die sentẽtie p dictã. l. iudicibꝰ. vl a die scitie qñ põt quis post triginta dies appellare a tẽpore scientie. alij vt pe. de samp. r ho. r gen. tenẽt q̃ a die appellatiõis interposite ad. l. iudicibꝰ. respondent q̃ exponat ibi a die sentẽtie. s. per appellationẽ suspense. h. in. c. cuz sit romana. de appe. dicit primaz opinionẽ veram de iure per rationes septẽ quibꝰ ibi fundat: sed dicit primã tenendã. vide conclusiõem rote. 20. ſ Et si quis appellauit a duobꝰ iudicibus: r vnꝰ dedit apostolos delatiuos alter vero cõtrarios: nõ valet datio. nec etiaz valet si vnꝰ dedit r alter ratificauit. vt scripsi. ẽ. s. q. a. sf. v. a q̃bꝰ. v. qro an a duobꝰ. i. vsi. sz q̃d si.

© Biblioteca Nacional de España

littere dimissorie: ⁊ intimetur[a] appellatio iudici a quo. ⁊ si eum pars timet[b] faciat eam legi coram bonis viris declarando q̄ appellat. Sed si

¶ pars tenet petere apostolos. vt. l. i. ff. de libe. dimi. ⁊. c. vt sup. ⁊. c. ab eo. de appe. li. vj. ⁊. c. q̄s uis rigor. e. ti. in cle, quos ēt iudex dare tenet pti etiā nō petēti vt euītet penā. l. posita. in. l. qm̄ iu dices. ⁊. l. iudicibus. C. de appella. de quo i. l. eos e. ti. ſ. fi. et dicit bal. i auctē. hodie. ſ apostlos. C d appe. q̄ iudex p̄t dari a postlos p̄ti ēt nō petēti ad ſuppeditādā maliciā appellātis vñ q̄ p̄t eū cogere ad ſtati recipiēdos apostlos ⁊ ad iter arripiēdū. nec obſtat q̄ appellator habz trigita dies ad petēdū apostlos vt ibi p eū. Sed licz iudices a q̄b⁹ appellat teneāt deferre vbi a iure defert q̄ ē regulariter. vt. l. litigatoribus. ⁊. l. ē in maioribus. C. e. ti. ⁊ fo. l. li. ij. ti. delas alçadas. l. i. niſi vbi in iure repit̄ p̄hibitū. vt dcā. l. i. fo. l. ⁊. l. conſtitutiōes. ff. de appe. reci. vel nō. p totuz Et niſi notorie friuole appellatū eēt. de quo glo. iij. in. l. i. ff. nil no. appe. pen. ⁊. c. nō ſolū. de appe. li. vj. ⁊ per cy. in. l. C. quo. appe. nō reciſ verūtn̄ ſp ē neccē ad hoc q̄ appellatio nō intelligatur deſerta q̄ precedat petitio ptis: al' vero etiā ſi iudex tūc faciat ex ſe q̄ ſpectat ad ptē ſic petere. ſ. apostolos trauēdo certe: nihilomin⁹ eſt deſerta appellatio. ⁊ de hoc vide per cy. in. l. q̄ crimen. C. qui accu. po. vel nō. in ſua. ij. q. ſed bal. i dicta auctē. hodie. ſ. apostolos. C. de appella. tē net contrariū: dicens. q̄ fruſtra quis petit q̄ int⁹ hz ⁊ q̄ qñ ſpōte accipit dicit exigiſſe. Et vide caſum in quo nō ē neceſſe apostolos petere. ī. e. ſ. v. timet. v. vana formido. in. vſi. ⁊ de predicta. in fi. ¶ Quero nūq̄d iudex poſſit dare apostlos abſenti. Rñdeo ſic: tñ ē notandū q̄ vbicūq̄ termini aſſignatio p̄ot aliquē ledere dēt ei termin⁹ ſolēniter notificari. vt nō. in. c. i. de appe. in cle. in glo. pe. vide. citatio. ſ. q. b. ſuper. v. nouē. v. an valet in. vſi. ⁊ qñ terminus. Et ideo licet ex data ptāte i cōpromiſſo arbiter poſſit p̄rogari abſentibus et ignorātibus partibus cōpromiſſum tamē niſi notificēt videtur doloſe proceſſiſſe: ⁊ talis prorogatio non aſtringit litigātes: q̄ ita demū valet ſi p tibus notificet. vide. arbiter. ⁊. q. a. ſf. v. prorogādi. v. ſi tēpus. Quero ſicut ſepi⁹ p̄ot appellari. ī. decē dies: ita ſepius poſſint apostoli dari infra trigintā dies: vtrū ſic iudex poſſit emendare ⁊ mutare. Rñdeo nō: quia functus eſt officio ſuo. ⁊ ideo ſi appellanti ſtatim ſunt dati apostoli nō poterit iterum appellare: quia nō poſſunt iterū apostoli dari iuriſdictiōe cōſūpta: q̄d ergo dicitur alibi de geminatione appellationū intelligit nōdū datis apostolis ſuper appellatiōe prima. de q̄ geminatione vide. ſ. e. ſf. v. cōtrouerſia. v. circa geminationē. de predictis per bal. in auctē. hodie. ſ. apostolos. C. de appell. ¶ Quero an iudex debeat dare apostolos expenſas petenti: an nō. glo. Jo. an. mouet dubiū in. c. ij. de appella. i cle. in glo. vidi dubitari. ⁊ dicit. accur. notarij nolunt facere ſcripturas gratis. tu dic q̄ de hoc nō debet eē queſtio quia ille q̄ petit debet facere ſūptus. Quero: victus q̄ appellauit p̄promiſit ne gociū principale nō aūt appellationis vna cū aduerſario in quēdā arbitrū ⁊ arbitratorē ſub certa pena: nūq̄d interim currat tēp⁹ ſtatutū circa petēdos apostolos. nam tex. in. c. q̄diu. de appella. in cle. videt loqui de cōpromiſſo facto ſup appellatiōe. dic q̄ interim nō currit q⁹ de cōſenſu vtriuſq̄ partis videt ſuſpenſa iuriſdictio, vt. C. de tēpo. appe. auct. ſi tñ. ⁊. ff. de pac. l. tale pactū. ſed tēpus appellandi nō p̄ot p̄rogari de conſenſu partiū vt ſcripſi. ī. u. q. b. ſf. v. tē poris. v. quero appellās. in. vſi. q̄ro nūq̄d tēpus. Sz an tēpus appellatiōis p̄ſequēdē p̄t p̄rogari. vide i v ſi. ſe. Si aūt arbiter nō p̄nūciet ⁊ expiret cōpromiſſuz dabitur ad petendū apostolos reſiduū tēp⁹ ⁊ nō pl⁹: ⁊ tñ dicūt dies continuati cōtinuatiōe legali ⁊ nō naturali. de quibus per bal. in auctē. hodie. ſ. apostolos. colum. pe. C. de appella.

a ¶ Intimetur. Cum quis appellat in abſentia iudicis infra quot tp⁹ tenetur ſibi appellatiōem intimare. h. in. c. cū ſit romana. de appe. ⁊ glo. i. c. i. in cle. e. ti. rota. 389. ¶ Et qñ valet appellatio facta in abſētia iudicis. h. in. c. ſuggeſtum. de appella. ¶ Si q̄s dedit appellatiōem ſuā tabellioni eius iudicis qui eū cōdēnauit talis appellatio tenet: ⁊ maxime qñ copiā iudicis habere nō p̄t. vt. ff. qñ appe. ſit. l. i. ſ. dies. ⁊ bal. i. l. que ſupplicatio. in prin. C. de p̄ci. impa. offe.

b ¶ Limet. Quis met⁹ excuſet ab appellādo ſeu de appellādo p̄teſtando. h. in. c. fi. de appe. vide. ī. 10. q. c. ¶ Vana formido nō p̄deſt ſed iuſt⁹ metus facit: vt p teſtatio facta infra tēpus appellandi vim appellationis obtineat. caſus eſt in. l. bis q̄. C. de his qui p̄p̄t me. iudi. Et qñ dubitatur an ſit iuſt⁹ met⁹ arbitrio iudicis cōmittitur. vt no. extra. q̄ me. cau. c. cū dilect⁹. per Inno. ⁊ dicit Inno. q̄ p̄bata cā p̄ſumitur impreſſio vt ipſe notat extra. de electi. c. bone memorie. Et de p̄dicta p̄teſtatione tria nota. Primo q̄ dēt fieri tpe cōgruo. i. eo tpe quo act⁹ p̄ot geri. Secūdo q̄ debet fieri publice. i. corā publicis pſonis: vt corā quocunq̄ iudice cuiuſcūq̄ fori: vel etiā corā perſonis honeſtis. Tercio debet fieri expreſſis cauſis metus. nō dico tñ q̄ teneat exp̄mere cās cauſe. vt. ff. de appe. l. ſcio. niſi in p̄ſecutiōe p̄teſtationis: in qua p̄ſecutiōe mos appellationū tenēdus erit. excepto q̄ nō ē neccē petere a poſtolos: q⁹ nec refutatorios nec dilatorios p̄ot ali⁹ dare q̄ iudex a quo. ⁊ ideo qñ appellatur corā iudice

© Biblioteca Nacional de España

ad quē quia nō pōt haberi copia iudicis: a quo nō ē nccē q̄ apostoli petant. facit q̄ nō. in. c. i. de appe. i cle. ¶ Quero quid si p' ptestatiōem. j. decē dies cessat timor: vtr̄ sit nccē appellare. Rñdeo nō: q̄ ptestatio secū traxit effectū appellatiōis: & ideo nō oportet geminare: caute tñ facit si appellat: q̄ appellando nō oportet q̄ probet metum. Quero q̄d si illatus ē met' in aliquo actu p̄cedēti: puta dū vellet appellare a grauamine iudex fecit eū poni in cōpedib' et acriter torqueri: nunq̄d p̄sumat durare idē met' i appellatione a diffinitiua. Rñdeo sic: quia in eodē genere malicie p̄sumit animi perseuerātia. de q̄b' per bal. in dicta. l. si is qui.

statim[a] lata sētētia q̄s appellat sufficit sibi q̄ dicat appello[b] (licet apellans nō declaret ad quē vel qua de causa: appellet). z. par. e. ti. l. xxij.

¶ Quid si solū dixit: pono me sub potestate[c] pape. excōicatio. 12. q. a.

c ¶ Et nō debet appellās per verba incurialia iudicē a quo lasciscire. nec dicat q̄ iniuste iudicauit: sed petat processum. z. p ti. e. ti. l. xxvj.

a ¶ Septīo q̄ro. q̄n est appellandū. dic q̄ infra decē dies[d] a die sententie[e]. z. par. ti. xxiij. l. xxij. Tñ q̄stionē cōputāt a tēpore scientie[f]. vt dixi. s. e. z. q. i. k. l. m. Et sūt continui[g]. z. p. e. ti. l. xxiiij. vide infra. u. q. b.

a ¶ Statim. s. iudice adhuc sedēte p tribunali. bar. in. l. i. ſ. libellus. i. q. f. ff. de appe. Idē spec. e. ti. ſ. q̄liter. & glo. ℒ. l. eos. ſ. si autem.

b ¶ Appello. An idē in iterlocutoria. glo. dicit q̄ sic i l. ij. ff. de appe. bar. dicit q̄ ē nccē i scriptis appellare p. c. cordi. de appe. li. vj. vt ipse no. i. l. ei' q̄. ff. de appe. rescin. i. q. & idē tenet. h. in. c. vt debit' de. appe. z. di. & ibi p eū vide decē q̄ reqrunt ad hoc q̄ valeat appellatio facta in iudicio añ sniaz diffinitiuā: & si vnū defuerit q̄ nō valebit appellatio. & vide Inno. i. c p exēplū. de no. ope. nūci. tenētē cū dicta glo.

c ¶ potestate. An ponere se sub ptectione hētur p appellatione. h. & Inno. c. ad audiētiā. de appell. ¶ Item an itineris arreptio hēt vim appellationis. h. in. c. di lecti. de appella.

b ¶ Decem dies. Nodie infra terciā diē cōputato die late sniē est appellandū. fo. l. e. ti. l. i. & fo. no. c. xxiij. sed illud capitulū loquit in eo qui non fuit p̄sens tēpore sniē in die nō p̄fixa late. & ideo dicūt q̄dā p illud nō corrigi lex partite nisi in casu illo: sz corrigit p dictaz. l. i. fo. l. que lex loquit in appellationibus ciuilium causarū: & ideo in criminaliū causarū appellatiōibus credo q̄ appellādi terminus decē dierū in dispositiōe istius. l. partite seu iuris cōis tñ castelle cōis vsus siue stilus hoc non seruat. ¶ Quero de iure cōi: an in appellatione extra iudiciali sunt etiā decē dies ad appellandū. vide. h. in. c. vt debit' de appe. in fi. ¶ In successiuo grauamine nō currit tēpus appellandi. vt. s. 4. q. a. ſ. v. nō appellat'. v. nota generale. in. v. si. q̄ro quidā stetit. ¶ Quero q̄d si est appellatū p' decē dies: & vtraq̄ pars spōte & sciēter p̄cessit in appellatiōe lata ē snia: videt q̄ teneat ppter cōsensuz p tiū. sed tu dicas q̄ nō obstāte cōsensu ptiū nō tenet. vt in. c. si appellatiōem. de appe. in cle. Sz nūquid appellatio pt interponi noctis tpe. Dicas q̄ sic: maxie si iudex sederet p̄o tribunali: q̄ forte multitudie cārum citi' expedire nequiuit. In camera ēt iudicis cora ipso interponi pt: q̄ nō consistit in strepitu iudicij. ad de q̄ nō. in c. i. de appe. i cle. & in. c. ab eo. de appe. li. vj. in glo. pe. de quibus per bal. in auten. hodie. colū. iij. ℒ de appell. ¶ Et tēpus appellādi nō pōt prorogari ēt de partiū consensu. vt. j. u. q. b. ſr. v. tēporis. v. q̄ro appellās. i. vsi. q̄ro nūq̄d tēp'. Sz an pt p rogari tēpus appellatiōis p̄sequēde. vide ibi i. v. si. se. Tēpus aūt ad petēdū apostolos pt prorogari. vt. s. 6. q. b. ſr. v. apostoli. v. q̄ro an iudex. i. v si. ij. ¶ Et de illo qui se grauatū dicit: sz nō appellat infra terciā diē. vide ora. cur. li. ij. ti. xiij. l. iiij.

e ¶ Sententie. Sz sec' qñ sniа fert' sub cōditiōe. vt scripsi. sentētia. z. q. f. ſr. v. appelletur. ¶ De istis decē diebus quando incipiunt currere. h. in. c. cuz sit romana. de appe. di. i.

f ¶ Scientie. Illud ē cōe oim appellationū: q̄ tēp' appellādi currit ab hora sciētie. casu' ē i. auten. hodie. ℒ. de appe. & ibi vide glo. & l. i. ſ. biduuz. ff. q̄n appe. sit. & licet ibi loquatur de biduo vel triduo: idē de decē diebus. Et q̄rit bal. in. l. si q̄s. ℒ. de tempo. & repa. appe. an absens p̄sumit scire sniam contra se latam: cum ipse alleget se ignorare. & dicit q̄ p̄sumitur ignorare: nisi probetur q̄ ei fuit notificatum per officialē publicū. Item ipse in dicta auten. hodie. in prin. q̄rit si per vnū nūciū sciuit sētētiatū demū infra tēpus appellādi alius nūcius dixit q̄ non fuerat verū vñ nō appellauit. & dicit q̄ currit sibi tēpus: q̄ veritas debet inspici. nā si ad domū sibi sit notificatū p publicuz instrm̄ satis est. vt. l. scire oportet. ff. de excu. tu.

g ¶ Continui. De istis decem diebus quādo incipiunt currere. & an currunt de momento ad momentū. h. in. c. cuz sit romana. di. i. de appe. vide. j. u. q. c. ſr. v. menses. v. beres hēt. in fi. ¶ Quidā prin

© Biblioteca Nacional de España

cipaliter agẽdo dixit sniam nullã: quero vtrũ interim currat temp⁹ appellandi. Rñdeo aut ꝓbabili ratione motus dixit nullam ⁊ nõ currit tẽpus appellãdi: aut i ꝓbabili ⁊ temerario modo: ⁊ tũc currit temp⁹ appellatiõis: q; temeritas sua nõ dz sibi ꝓdesse.

a ¶Octauo quero. quoties potest in vna causa appellari[a]. Dic ꝙ ꝙ bis a sententijs super eadem causa cõtra eum latis ꝓuocauit: nõ potest in ea tercio ꝓuocare. ſz si tercia sententia cõtra vincẽtem fertur: licite põt ab ea prouocare: ꝛ. par. ti. .e.l.xxv.

a ¶Nono quero. quid debet facere iudex a quo appellatur. Dic ꝙ debet infra terciã[b] diẽ (cõputãdam a tpe interpositionis appellationis) dare processum clausum[c] et

vt. C. de excep. rei iudi. l. si longis. ⁊ ff. de vsuf. l. tutor. i prin. Et idez dico ꝙ ꝓponenti vnã exceptionẽ cõtrariã nõ currit iterim terminus super alia cõtraria si ꝓbabili rõe excipit: secus si temerarie. qõd declarabit ꝑ sniam interlocutoriam sup exceptiõe latã. vt. C. de iudi. l. rez nõ nouã. de q̃bus per bal. l. cõtra maiores. C. de inoffi. testa. in fi.

a ¶Appellari. De hoc vide in. c. tua nobis. de appe. Et azo. in sũma. C. ne. li. in vna. ea. q̃. cau. Et fo. f. li. ij. ti. fi. l. ij. Qui bine appellando succũbit tercio nõ appellat. vt. l. si q̃s. C. ne. li. in vna. ea. q̃. cau. sed vide ozd. cur. li. ij. ti. xv. l. iiij. Et q̃ scripsi. consiliũ. v. et in causis. Et quid si altera snia rũ fuit nulla: nunq̃d possit agi de nullitate. pone enim ꝙ tercia snia est nulla ipso iure: ⁊ petit eius executio excipit de nullitate vel officio iudicis implorato petit declarari nulla: nũquid ꝓcedat exceptio vel petitio. Rñdeo in exceptiõe distingue: aut est nullitas patens puta ex actis: vel q̃ statim põt ꝓbari ⁊ impedit executio. aut nõ ⁊ tũc nõ impedit ꝓpter naturã executiõis q̃ sũmarie debet fieri. Si vero nõ excipit ſz agitur de nullitate tunc indistincte procedit libellus: tñ ꝑ ipsum nõ retardatur executio. Ex hoc pone talẽ cõclusionem: ꝙ post tres snias de nullitate põt agi. ⁊ si excipit et probatio sit liquida nõ fit executio. certũ est eniz ꝙ id qõd est nullum nec robur accipit nec tribuit vt. ff. de appe. l. si expressum. Vide. executio. ꝛ. q. in fi. sf. v. executio. v. nũquid appellatio. i. vsi. i. Sed ius canonicũ nouissimũ statuit vt calũniis litigantiũ obuietur ꝙ post tres diffinitiuas vel interlocutorias exequibiles latas in petitorio vl in possessorio ad agendũ de nullitate reus nullaten⁹ admittat donec huiusmõi snie plenarie sint executioni mandate. vt in. c. calũnijs. de re iudi. in cle. Quero: quid si appellat ab electione ⁊ succũbit appellãs bis: an habeat locũ dcã. l. si q̃s. Rñdeo sic: licet hic nõ sint nisi due snie: tñ vtraq; ẽ sentẽtia appellationis. Quero: an sententia qua ꝓnunciatur non posse tercio appellari sit interlocutoria vl diffinitiua. Dicit Jo. mo. ꝙ est interlocutoria habẽs vim diffinitiue. vt ipse no. in. c. cupientes. i glo. magna. q̃ incipit. ⁊ ita est canõ. de elec. li. vj. tamen licet bẽat vim diffinitiue ad hoc vt valeat appellatio debz in appellatiõe secundũ eum expti cã. de predcis p bal. in dicta. l. si quis. ¶Si est petita laudi reductio ad arbitriuz boni viri ⁊ succũbit petẽs appellauit: vtrum poterit iterũ appellaꝛ. dicit bar. ꝙ nõ in. l. i. ff. de le. ij. Tu dic ꝙ ista nõ est nisi vna appellatio: ⁊ ideo iterum põt appellari sed nõ tercio. ex quo apparet ꝙ snia arbitratoris cõfirmata sumit robur vere snie tanq̃ late in prima cã. vñ si arbitrator eẽt assũptus in cã appellationis: tũc cõcedo ꝙ nõ nisi semel possit peti reductio: i qua si succũberet petens non posset postea appellare. de quo per bal. in. l. si quis. colũ. iiij. C. ne. li. in vna. ea. q̃. cau. ter. ꝓ uo. ¶Si a iudice extra curiã ad curie regis ptores fuerit appellatũ ⁊ ab eoz snia cõfirmatoria ab eis etiaz appellatũ sit ad iudices q̃ de eoz sentẽtijs cognoscũt ⁊ a cõfirmatoria snia istoz iudicũ ad regis auditores fuerit supplicatũ ipsi ꝓdictas cõfirmantes sententias amplius inde non admittatur appellatio nec supplicatio. ¶Et idem si causa in curia regis incepta coꝛã dictis regis pretoribus ab eis ad dictos iudices ⁊ inde ad auditores snias predictas cõfirmãtes fuerit appellatum. vt pet. xxj. ozd. iiij. de bziuiesca: ꝑ regẽ Johannem. J. Vide. supplicatio. z. q. a. sf. v. supplicatur. v. a sententia.

b ¶Terciã. Vide. s. 6. q. b. sf. v. apostoli. v. i. ¶Et nõ veniens in termino sibi prefixo recepturus appellationem ei postea iuste denegat. vt in. c. q̃uis rigor. de appe. in cle. ⁊ ozd. cur. li. ꝛ. ti. xiij. l. xij. ¶Item attende ꝙ licet sufficit in eadem scriptura multotiens petere apostolos. tamen si iudex assignat certum terminũ ad recipiendum eos: pars comparens in termino debet iterum cum instantia eos postulare: aꝛ videt negligere: ⁊ negligere est deserere instantiam postulãdi. bal. in. l. iudicibus. in fi. C. de appella. Et circa hoc vide. s. 6. q. b. super. v. controuersia. v. circa geminationem. in. vsi. i. circa medium.

c ¶Clausum. Et assignare terminũ partibus petẽtib ad se presentandũ coram iudice appellationis: aꝛ iudex appellationis arbitrarie puniet eum. fo. f. li. ij. ti. fi. l. iij. Vide. j. e. sf. v. sigillatum. v. Item an defferens Et. j. u. q. a. sf. v. assignatum. Sed de iure cõi nullam

© Biblioteca Nacional de España

patic pena si debit apostolos: qm tūc pars habet annum. vt colligit in.c.cuz sit romana. de appe. Et si iudex a quo terminuz assignauit si appellat[3] est absens debet appellans ei intimare. vt.e.ti.c.i.in cle. ¶ Citatus per iudicē a quo vt vadat recepturus terminū de presentādo se superiori comparens ⁊ acceptans terminum nō renunciat appellationi: immo magis persistit: qz qđ facit est consecutiuum appellationis: ⁊ contrariū eius esset appellationem deserere. bal.in.l. est iurisdictionis. C. de bo.aucto.iudi.po.circa prin. ¶ Item si iudex a quo statuit terminuz ad se presentādum iudici ad quem ⁊ ad faciendū ipsi iudici a quo fidē de sua p̄sentatione: ⁊ iste presentauit se in termino sed non fecit fidem iudici a quo: appellatio non ē deserta: quia ammodo nō est sub sua iurisdictione. ⁊ quia hec pena non inuenit a iure imposita. bal.in.l.preses prouincie circa mediū. C. de appe. ¶ Judex in causa criminali ⁊ capitali debet transmittere reum ad iudicem appellationis cum actis cause sub fida custodia. casus ē in.l.eos. ℊ. super his. C. de appe. ⁊ Jo.mo. de appe. c.i.li.vj. Ex predicto. ℊ. super his sume argumentuz. ℊ si iudex laicus cepit clericum qui accusabat de crimine capitali: ⁊ clericus petit se remitti ad episcopuz iudex debet eum remittere sub fida custodia. ⁊ puto ℊ cum eo debeant mitti acta: quia licet eis non stet tāp̄ facta a nō suo iudice: proderunt tamen ad aliqualem informationem. ⁊ hoc intellige de actis factis ante p̄ iudex secularis eū sciret clericum. nā postea eēnt illicita acta ex quibus deberet puniri iudex. vide. clericus. 10. q.c. super. v̇. degradat. v̇. sed quero. Quero quomodo prosequet appellationem si est in carcere ⁊ non potest recedere. Respōdeo ipsa necessitas facit ℊ per procuratorem hoc faciat. de predictis per bal. in dicto. ℊ. super his.

a ¶ Sigillatum. Item cui appellatiōi est deferēdū. h.in c.pastoralis. de appe. di.i. ¶ Itē an debet iudex deferre appellatiōi frustratorie. h.in.c. peruenit. de appe. di.i. ¶ Itē q̄ ē pena iudicis non deferentis appellationi. h.in.c. de prioze. de appe. ⁊. di. Judex appellationi non deferēs condemnabit in expensis. ord. cur. li. ij. ti. xiij. l. viij. ¶ Et si iudex detulit appellatiōi ex malicia vel imprudentia punitur in eo ℊ partem lesit vt scripsi. sentētia. 9. q.a. super. v̇. iudicantis. v̇. nūquid ordinarius. in. v̇si. fi. ¶ Item si iudex dixit: nō admitto appellationem nisi quatenus de iure sit admittenda: nūquid in dubio videt admissa. Dic ℊ nō: nisi appareat de iure admittenda. nam talis cōdicio cū sit iuris ⁊ de presenti nō facit actum condicionalem nisi eū suspendit. insti. de verbo. obli. ℊ. cōditiōes. de quo p ℊ. in.l. quoniam iudices. C. de appe. ¶ Item an differens appellationi potest re integra penitere. ⁊ vtr̄ postq̄ detulit potest ad p̄sequendū terminū prefigere. h.in.c. ex litteris. de ma.contrac. contra.inter. eccle. ¶ An sic prefixi termini habent vim dilationis. h.in.c. sepe. de appe.

sigillatum[a]: al' soluet parti damna et expensas ex processus dilatione con

tingentes. ¶ Et pendente[b] appellatiōe nil debet (s.p iudicē a quo) inouare.

b ¶ pendente. De hoc an iudex inferior pendēte negocio coram superiore possit seu debeat aliquid innouare. h.in c.olim. z. di. de accu. Nec sētētia debet executari: al' reuocet. ex. de iu.iurā. c. veniētes. ¶ Et an pendente appellatiōe sup petitorio p̄cedet super possessorio. h.in.c.cum dilectus. z. di. de cau.po. ⁊ pro. ¶ Itē in preiudicium vel derogatiōem appellatiōis nil est inouādum. casus est in.l. appellatiōe. C. de appe. ¶ Et nota ℊ triplex est nouatio. s. legis. iudicis. ⁊ partiuz. p legē fit nouatio infra tēp[s] appellādi: qz cōdēnat[s] fit infamis. vt.l. furti. ℊ. i. ff. de infa. Secūda ē nouatio iudicis: ⁊ tūc aut de iudice a quo: ⁊ nihil p̄t inouare. alia est nouatio q̄ fit p iudicē ad quez: et ista ē permissa dūmodo duo cōcurrāt. s. ℊ appellatio sit interposita ⁊ pēdeat: quia iudex ad quem admisit vel admittere debuit vel iudex a quo detulit quia tūc iudex ad quē tenet admittere. Scōo ℊ fiat scōm naturā dispositiōis vt.l. per hāc. C. de tempo. appe. vide que scripsi. cōsiliū. v̇. in causis Tercia est inouatio partiū: ⁊ tūc refert aut ab appellāte: aut ab appellato. primo casu qñ ab appellāte: aut est appellationi cōtraria. s. inouatio: ⁊ statim videt renūciata appellatio: aut nō ē contraria: ⁊ tūc nō debet reuocari. vt.l. cirographis. ℊ. i. ff. de admi.tu. An minor pendente appellatione ab ea nō recedēdo petere p̄t restitutionē in integrum contra sniam. vide. restitutio. 2. q.b. sup v̇. sniam. v̇. quero vtrū. Secūdo casu. s. qñ ab appellato: aut iudiciū pendēs imponit silētium sup inouatiōe: ⁊ debet reuocari per viam attētati. ex. de elec. c. cum nobis olim. ⁊ nō. per Inno. de cōsti. c. cū. ad. ferrariēsis. ⁊ extra. de appella. c. dilecti. ⁊. ff. de appe. l. cuz ex causa. ¶ Ulterius scias ℊ si cut pēdēte appellatiōe nil debet inouari: sic ⁊ etiā pēdēte recusatiōe iudicis. vt p ho. extra. de appe. c. i. ⁊. c. super eo. Quero vtrum attētata appellatiōe pēdente inouata a p̄te reuocēt de plano ⁊ sine libello solo iudicis officio. Respōdeo sic: vt elegāter nō. Jo.mo. i. c. cupiētes. i sua magna glo. de elec. li. vj. ⁊ vide nō. ff. de iterro. acti. i Rca. Itē ibi i dicta glo. ait ℊ si dicatur appellatio nulla: ⁊ hoc statim p̄bari possit ℊ nō fit reuocatō. Quid si appellatio maneat deserta: an attētata reuocabuntur. pe. de ancha. ℊ nō in cle. i. de dolo ⁊ contu. al'. de appe. Quero an super officio quo petitur attētata reuocari debeat lis cōtestari. Rūdeo

© Biblioteca Nacional de España

non: qz petitur officio mercenario. vt nota.ff.ꝺ interro.acti. in Rca.si tamen talis lis conteſtet debet ſpectari diffinitiua ſuper iſto articulo: quiimmo z ſup libello appellationis ſcoz ſpec.qꝺ Io. an.non placet vt ipe notat in.c. non ſolum.de appella.li.vj.z i nouella cuius dicti ratio ē efficax: quia articulus innouationis examinatur ſeoꝛſuz a principali. z hoc verum niſi talis eēt innouatio q̄ de ſui natura non pōt reſcindi niſi p diffinitiuam ferendam ſuper appellatione. vt habes caſum et exempluz in .l. cirogra phis. ſ. i.ff. de admi. tu.

¶Quero nū q̄ꝺ iudex ad quem poteſt inhibere parti ne aliquid innouet. Reſponꝺeo ſic ſi eſt preſens vel contumax. quod eſt verum in appellatione a diffinitiua vbi iudex tacite etiam inhibere videt. ſecus ſi ab interlocutoria. de hoc nō.i.c. cū nō ſolū. de appe.li.vj. i nouella. de ꝓdcis p bal.i dcā.l.appellatiōe. L. de appe. vide.j.e.10.q.c.ſſ.ꝺ.iudicē.z ſſ.ꝺ.reponēda.

ri. ¶Nec debet iudex appellantē contumelijs afficere[a].3.par.ti.e.l.xxvj. vide īfra.10.q.circa me.

¶Et non ſit teſtis in cauſa illa niſi per modū poſitum.teſtis.7.q.m.

¶Et qualiter puniet ſi afficiat appellantem iniurie.vis.3.q.ꝺ.

a ¶Decimo quero.q̄ꝺ debet facere iudex ad quez appellat. certe cognoſcere[b] de meritis(z mandare appellāti vt det grauamina ſua)appellationis. Et ſi ſit appellatio ad regem emiſſa cognoſcunt de ea iudices ordinarij curie regis: niſi ſit quingentorum morabitinoꝝ vel vltra de qua cognoſcunt ipſi (.ſ.ordinarij)cum alijs iudicib⁹ ad quos de iſtoruz(.ſ.iudiciū ordinarioruz curie regis(ſentētijs appellat Sed ſi ab iſtis ordinarijſ curie ad proximos ſuperiores[c] appellat in lite a centum (īmo ad quinqz milia morabitiñ. vltra) morabitinis vltra nō p/nuncient abſqz regis cōſilio: vel eo impedito cū maioꝝ (ſupple conſilio)curie iuris pitoꝝ. 3.par.e.ti.l.xix.xxvij.vide.rex.15.q.s.t.

b ¶Sz de appellatiōe ad regem:per viduam:pupillum:pauperem virginti morabitinos non habentem: aut per quondam diuitem nunc pauperem: aut nimis ſenem emiſſam:ipſemet rex cognoſcit vel mādat quis cognoſcat: vt per aſpectum(z ſic hoc habet locum cum tales per ſeipſos appellationem proſequuntur)eoꝝ miſericoꝛdia commotus citius eos expediat. 3. par. .e.ti.l.xx.

c ¶Item poteſt iudex appellatiōis teſtes z inſtrumenta nō producta (.ſ. z de nouo inuenta) ī prima inſtantia recipere[d].

¶Et ſi appellat a ſentē/tia interlocutoria confirmet ſi eſt bona z partem ſuccumbentem in expenſis[e] cōdemnet cām iudici pori remittēdo[f]. ſi vero eſt iniuſta infirmet eā z in cauſa principali procedat: ſz neutra ptiū ī ta

a ¶Afficere. Al ſoluet decē moꝛ. z iniurie extiatiōez ſo.l. li.ij.ti.fi. l. fi.viꝺ.vis.3.q.ꝺ

b ¶Cognoſcere. Si ep⁹ q̄ tulit ſē tētiā a q̄ erat appellatū pmotuz ſit ad ipm archiepatū an poterit cognoſcere.glo. ī.l.eos.C.de appe.dicit ꝙ ſic qz recognoſcit tāq̄ nou⁹ hō.nā apꝺ dignitatē z nō apud pſonā ē hab⁹ iudicādi: eq̄ tñ facit ſi alteri cōmittit q̄ neutri ſit ſuſpect⁹. bal.i dcā.l. eos. colū.i.

c ¶Supioꝛes. Ho die ab iſtis ñ appellat ſz ſuppli/cat. ſo.no.c.z

d ¶Recipe. Vide ō ī teſte.fo.no.c .xviij. Et vide q̄ circa hoc ſcripſi teſtis.3.q.g.ſſ ꝺ diꝺiſciſſe. ꝺ. Itez q̄ro vtrz.z.e.q. i.ſſ.ꝺ. nequerit. z.re⁹.ſ.q.c.ſſ ꝺ qñcūq̄. ꝺ. in cā appellonis. ꝺ.i. z i. ꝺſi. nūc q̄ro ꝺ acto.vſq̄ fi.ꝺ

e ¶Expēſ. Vide. fo.l.li.ij ti.fi.l.ij

f ¶Remittēdo.an omiſſo articulo appellatōis: vl ſi nito pt iudex appellatōis ī cā pri cipali pcedere.ꝺ fo.ope.c.romana.li.vj.z.b.i.c.vt debit⁹.de appe.ſ.ꝺi. ¶Itē ſi papa delegat cāz appellatōis: an delegat⁹ pbata appellatōe pt ognoſcere ꝺ pricipali.h.i dcō.c.vt debit⁹.6 ꝺi. ¶Itē an iudex appellatōis pt de nllitate ſnie coꝝ eo ꝓpoſita cognoſcere z pnūciare.h.i.c.dilcō.de appe. vide q̄ ſcripſi.ſ.6.q.a.ſſ.ꝺ.appellādū.ꝺ.q̄ro nū

© Biblioteca Nacional de España

quid ꝓcedat.in.vsi.quero si quis.et in. vsi.quero appellaui.et in.vsi.fi.

a ¶ Condemnet. Nũqd victor in prima causa victꝰ postea in cã appellatiõis cõdemnet in expensis. glo.i.l. generaliter. C. de re.cre.tenet ꝙ neutra condemnetur alteri: et hoc tenet ista.l. parti. Sed Jo.an.in.c. ignorãtia. de re. iu.dicit ꝙ si succumbit ex nouis probatiõibus excusatur: secus si ex antiquis. Et Jnno.dicit in. c. sepe.de appe. ꝙ condemnet indistincte. Sed bal. in dicta.l. generaliter: recitãdo predictas opiniones dicit ꝙ relinquit arbitrio iudicis an habuit iustam causam litigandi: nec ne. sed ipse bal.in.l. properandũ. ſ. siue autez alteri tra. C. de iudi. aliter dicit scz quando causa appellationis agitatur ex pmis actis tãtum: vt quando appellatur ab interlocutoria: tũc indistincte victꝰ victori condemnatur in expẽsis: qõ etiam dicit tenere Jnno.in.c.finem litibus.de do.et contu.et ꝙ etiam hoc tenet bar.licet glo.predicta in dicta.l.generaliter.ſ.fi. C. de re.cre.aliter dicat vt.s̃.in prin.huius glo.dixi. ¶ Sed quid si iudex appellationis rescindat sententiam in quinqꝫ et in alijs quinqꝫ confirmat: nũ quid fiet condemnatio expensarum. et videtur ꝙ nõ: qz sũt i pari causa. sed quid si vnus vincit in octo et alter in duobus: nunquid attendemus proportionem numeri. s. duo ad duo: et respectu residui fiet condemnatio expensarum: non curo istam ꝓportiõem numeri: sed an et quatenꝰ habuit iustã cãm litigandi. vt. ff. de le.ij.l.qui solidũ.in prin.et ꝙ bal.in auten. hodie. ſ. cautiõe. C. de appe. ¶ Vide q̃ de põictis expẽsis appellationũ scripsi. s̃. 3. q. a. sf. v. lata. et j. u. q. a. sf. v. expensas. ¶ Et an cum agit causa in gradu appellationis est iudex cõdẽnãdus in expensis. vide ꝙ glo. et doc. in. c. sacro. de sen. excomu. Et vide. s̃. 9. q. a sf. v. clausum. v. i. Et sententia. 9. q. a. sf. v. iudicãtis. v. si iudex. in. vsi. si autez iudex.

b ¶ Reuocat. Si iudex appellatiõis cui appellatiõi ẽ renũciatuz pcedit i absẽtia ptis obtinẽtis et infirmat: q̃r iste pcessꝰ reuocat. h.i.c. si duobꝰ. de appe. et ibi ꝓnno. et i.c. suprlris. v ffscrip.

li reuocatiõe cõdemnetª in expensis. Et idem faciat i diffinitiua circa expensas si reuocatᵇ eã aut cõfirmat. ¶ Et inouata pendente appellatiõe ꝓ iudicemᶜ a quo sunt per iudicem ad quem in statum pristinũ reponẽdaᵈ Et si probetur per partẽ ꝙ nõ appellauit: vel nõ ꝓsecuta fuit (.s. appellationem (prioris iudicis (vel alterius) metuᵉ (.s. cruciatꝰ corporis vel carceris aut amissionis bonorum) audiat (scilicet iudex appellatiõis) causam sicut si appellatum fuisset: et proferat sententiam. 3. par. e. ti. l. xxvij. testis. 3. q. 7. i. iudex. ſ. .q.e.

d ¶ Jtem si reus vel accusator i cã sãguinis (seu ex illi) pẽdẽte appellatiõeᶠ decedat finit causa nec de appellatione cognoscitur: nisi etiaz de bonis queratur quo casu (scz sup bonis) ꝓsequitur heres rei vl accusatoris decedẽtis. 3. p. e. ti. l. xxviij Accusatio. 10. q. f.

e ¶ Sed si res de qua contenditur moriat appellatione pendente et valz aliquid mortua vt bos nihilominus ꝓcedet iudex appellatiõisᵍ. si aũt nil: aut modicum valet vt seruus vel equus ꝓcedet sup extimatiõe (et etiam sup eius fructus et redditus q̃z p euincentez pcipi potuerant) contra morosum vel male fidei possessorẽ: q̃ añ litẽ erat

c ¶ Judicẽ. q̃ si p aliuz sint inouata. vide h.i.c. cũ tenemur. de appe. et vide eũ e. ti. c. bõe. 3. di. et i. c inter posita. e. ti. et vide. s̃. 9. q. a. et q̃ ibi scripsi sf. v. pendẽte.

d ¶ Reponenda. Añ q̃z ferat sniaz. fo. l. li. ij. ti. fi. l. iiij. ¶ Appellatio ẽ istius efficacie seu nature q̃ extẽdit ad grauamia q̃ postea subsecuta sũt. abbas in. c. ex parte. de testi.

e ¶ Detu. Vide. s̃. 6. q. b. et q̃ ibi scripsi sf. v. timet

f ¶ Appellatiõe. Extincta ꝓ mortẽ pena capitali appellatiõe pẽdẽte nõ extinguit bonoꝝ cõfiscatio ex pressa: sed tacita sic. casus est in. l. si is qui. C. si appella. pen. Et nota ex tribus generibus penaꝝ scz deportatiõis. dãnatiõis i metallũ. et mortis naturalis. confiscatio bonoꝝ venit expresse. i. ex necessitate. vt. ff. de capi. dimi. l. tutelas. ſ. libertate bal. in dcã. l. si is qui. ¶ Si iudex in snia deportationis de bonoꝝ publicatiõe expressam facit mẽtionẽ: an reo mortuo appellatione pẽdẽte extinguat crimẽ et quo ad bona. et cy. tenet ꝙ sic. sz bar. i. l. si q̃ pena. ff. de ver. signi. et hec lex ptite: et ego cũ eis teneo õriũ. Quero si reꝰ odẽnatꝰ decessit ifra

© Biblioteca Nacional de España

tẽp⁹ appellãdi ⁊ appellatiõe nõ ĩterpoſita: an crimẽ extiguat ẽt quo ad bona. ⁊ tenet glo. i. l. ex iudicioꝝ. ff. de accu. q̃ crimẽ totaliter extinguit etiã quo ad bõa. ⁊ idẽ tenet bal. i. l. ſi is q̃. C. ſi appe. pen. ſz bar. tenet õriũ i. l. ſi q̃ pena. ff. de v̈bo. ſig.

Quero ſi lite pẽdẽte deceḍat accãt⁹ de tali crimie ex quo pena corꝓoralis ⁊ pecũiaria mixtiz erat i eũ infligẽda: an crimẽ expiret ẽt quo ad penã pecũiariã Aliq̃ dicunt q̃ in totũ expirat. vt nõ. glo. i. l. defũcto. ff. ỏ pu. iudi. Et huiꝰ opiniõe ſeq̃t glo. in dcã. l. ex iudiciorũ. in fi. ⁊ bar. ỏ predictis per ſali. l. ſi quis C. ſi reus vel accu. moꝝ. fue.

g ¶ Appellationis. Quando appellatõ porrecta ⁊ ſuſcepta extinguat̃ ex pⁿ facto: vel nõ ex poſt facto. azo. i ſũma. C. ſi pen. appe. moꝝ inter.

male fidei poſſeſſor: vt fur: ꝓdo: vl̃ ſimiles. ſed contra bone fidei poſſeſſorem nõ ꝓcedet̃: ſi ſine eius culpa deceſſit. 3. p. .e. ti. l. xxix.

¶ Item ſi ſentẽtia fertur ſub conditione: reuocet eam iudex appellatiõis. ſententia. 3. q. f.

¶ An añ appellatiõe pẽdẽte fructꝰ ſequeſtrabũtur. ſeq̃ſtratio. i. q. a.

¶ Itẽ an iudex appellationis ꝓt cãm appellationis delegare. Vide. iudex. 13. q. a.

¶ Item ſuffraganeo archiepi ad ſedem apoſtolicam appellante anteq̃z pape ꝓceſſus preſentet̃ põt ad inſtãtiã appellãtis archiepiſcopo ĩhibere patriarcha. patriarcha. 2. q. 6. in. viij. caſu.

a ¶ Undecimo quero. Infra quãtum tempus[a] poteſt appellãs: ⁊ debet ꝓſequi appellationẽ. Dic q̃ infra tempus a iudice a quo aſſignatum[b]: vl̃ ſi non aſſignet vſq; ad duos mẽſes[c]: alr remanet ſẽtentia firma: ⁊ ſoluet expenſas ꝓt aduerſe cõparẽti. Sz ſi pars que obtinuit nõ ꝓparet appellãte vide. ĩ. glo. ꝓpoſ. v̈. i. in. v̈ſi. ſed ad ꝓſequendum. Et .ſ. 9. q. a. ſf. v̈. clauſum.

c ¶ Duos menſes. Hodie eſt annus ad ꝓſequendum ⁊ finiendum a die appellationis computãdũ: quo elapſo remanet ſententia firma: niſi iuſtum impedimẽtum affuerit. Et ſi culpa iudicis infra annum non finiẽt ſoluet ptibus dãna ⁊ expẽſas. fo. no. ti. xxiiij. et vide azo. in ſumma C. de tẽpo. ⁊ re. appe. Et circa hoc tã de impedimẽto q̃z de culpa iudicis. vide j. e. q. b. ſf. v̈. nolit. ⁊ ſf. v̈. temporis. Sed ad proſequendum. i. preſentandum habz terminũ a iudice prefixum: ⁊ ſi nõ prefigit habet ſe cum proceſſu coram rege preſẽtare infra q̃dragintа dies ſi ẽ rex vltra portos: et ſi citra portos infra quindecim dies. inſuper nouẽ de curia ⁊ tres de preconio. ⁊ ſi eſt rex in loco litis infra terciam diem. Et ſi eſt ad iudicem illiuſmet loci appellatũ infra terciam diem. ſi de termino ad villam: infra nouẽ dies a die conceſſe appellationis numerandos. Et iſtos met terminos habet ſi iudex ei nolit concedere appellationem ad ſe querelandum iudici ad quem. Et ſi non ſe preſentat cum proceſſu: aut dictis terminis nõ cõparet remanet ſententia firma: niſi iuſtum impedimentũ aut paupertas appellantis probetur; quare nõ põt ſoluere notario: tunc enim ſine pecunia cogit̃ notarius proceſſum dare. fo. no. c. xxv. De pena nõ ꝓſequẽtis. vide. ĩ. ꝓrime. ſf. v̈. ꝓſequẽte. ⁊ ſupplicatio. 3. q. a. ſf. v̈. ſupplicat̃. v̈. a ſnia cõfirmatoria. Et de paupe Vide. ĩ. e. q. b. ſf. v̈. tẽporis. v̈. ſi condẽnatus. Et vide ſ. e. ſf. v̈. q̃tum tempus. ¶ In ſupplicatione autem a iudicibus appellationũ curie regis fiet preſentatio regi infra decem dies a die ſupplicationis. a preſidibus vero infra ſexaginta dies. Et eſt finiendũ quãdo ſupplicat̃ a dictis iudicibus infra tres mẽſes a die iudicis a rege dati. vel q̃n a p̃ſidibus infra ſex mẽſes: iuſto impedimẽto ceſſante. Nec iudex appellationis audiat nouas rationes. fo. no. c. xxvij. Et predicta preſentatio

b ¶ Aſſignatum. Utrũ appellãs: vel appellat⁹: aut iudex põt aſſignare tẽpus ad appellatiõem proſequendam. ⁊ an tenetur quis mittere procuratorẽ ad eam ꝓſequendam. b. in. c. nicolao. de appe. Et

© Biblioteca Nacional de España

regi infra decē dies: cum ab eius iudicibus appellationum curie supplicatur vel grauatur debet fieri cum processu cause coram regis auditoribus: alʒ sententia remanet firma. Et idem dicas cum a regis notarijs ꝓuinciarum supplicaʒ vel grauatur. vt.l.xxvij.oꝛd. de briuiesca tractatu tercio per regem ioannem. ſ. Et vide. ſuppli catio.3. q.a.ſup ꝟ. ſupplicaʒ. ꝟ. a ſententia confirmatoria.

a ¶ Proſequente. Que ſit pena nō proſequentis appellationem. h.i.c.reprehenſibilis.in fi. ¶ Quero: ſi iudex a quo ſucceſſit victo: nunquid poterit proſequi cauſaʒ appellationis tā q̄ heres. Reſpōdeo ſic. ⁊ hoc qꝛ ex noua cauſa nititur contra proprium factum et nomine alieno originaliter: et quia appellationē poteſt iuſtificare ex cauſis coram eo non probatis. Et iſta ratio concludit in diffinitiua: ſed in appellatione ab interlocutoria nihil poteſt demū allegari: niſi meras iuris allegationes. vt in cle. appellanti. de appe. de quo per bal.in.l.eos.colum.ij.C.de appe. ¶ Itez an videtur proſequi eam iter accipiens ad proſequēdum. h.in.c.peruenit.in fi.de appe.

proſequente[a] citabitur[b] (.ſ. pars que obtinuit) ad proſequendum ⁊ ſententiam audiendā. ſi nō fuit ei ad comparendum terminus prefixus: alʒ nō citata ꝓcedetur[c]. Si vero neutra partium proſequitur remanet ſententia firma[d]: nec aliq̄ partium ſoluet expenſas[e]. ʒ par.e.ti.l.xiij.

b ¶ Et ſcias q̄ predicta tēpora (ſcilicet appellandi vel proſequendi appellationem) ſunt continua[f] in quibus computantur dies feriati: quibus (ſcilicet temporibus appellationis ꝓſequende vel appellandi) elapſis poteſt pars appellata dicere ſi preſens eſt iudici ne procedat: vel ea abſente debet iudex appellatiōis ex ſuo officio ceſſare: ſi conſtat ſibi de deſertione[g]: vel vltra tēpora. ¶ Item an eſt neceſſaria iudicis remiſſio vt prior iudex poſſit procedere ſaltim verbalis. h.in.c. vt debitus. de appe. ſ.di.colum fi. ⁊ Jo.an.e.ti.c.ſepe. ¶ Item an de appellatiōe ad papā legatus vel alius ſe intromittere pōt. h.in.c. conſtitutus. de. appella.

e ¶ Expenſas ʒ dicit bal. q̄ appellator condemnabitur ipſi appellato in expenſis: nō tamen ratiōe contumacie: quia cōmunis ē: ſʒ hoc ratiōe victorie: quia appellaʒ vincit tacite coraʒ iudice ad quem: cū ipſo facto lapſo tpe ipſius appellationis ꝓſequende ſit coraʒ eo deſerta appellatio. Et idem in principali cauſa: cuʒ reus abſoluit ab obſeruatione litis condemnatur actor in expenſis: licet reus nunq̄ fuerit ꝓſecutus. Item quia vnʒ vincit alter ſuccubuit. hoc tenet ſpec. ti. de appella. ſ.nunc videndum. ꝟ. quid ſi appellatum. facit. c. coꝛdi. de appe. li. vſ. ⁊ de his per bal. in auten. bo die. ſ. cautione. colum. i. C. de appella.

b ¶ Citabitur. An ſit neceſſaria citatio in cauſa appellationis. h.in.c. per tuas. ⁊. di. de appe. Vide que circa hoc ſcripſi infra. e.q.b. ſuper. ꝟ. temporis. ꝟ. quero appellans. in. verſi. quero nunquid abſens.

¶ Aliquis condemnatus fiſco appellauit: vtrum ad proſequendum cauſam appellationis debeat citari procuratoꝛ fiſci. Dicas q̄ non: ſed accuſatoꝛ debet ꝓſequi cauſam appellationis: videtur enim legem ſenſiſſe talem accuſatoꝛem ſindicum ⁊ procuratoꝛem fiſci. bar. l. accuſatoꝛium. ſ. fi. ff. ad ſe. conſul. turpi. Et ſali. in. l. ſi quis. colum. fi. C. ſi reus vel accu. ¶ Et an iudex a quo debeat citari ad ſententiam vel proceſſum ſuum defendendum. vide. iudex. ſ. q.i. ſuper. ꝟ. conſiliarius. ꝟ. Item an iudex. Et vide oꝛd. cur. li. ij. ti. xiij. .l.iij. ⁊ xiij.

c ¶ Procedetur. Vide de hoc. de renūci. c. veniens. glo. ſed non videtur.

d ¶ firma. Et an prior iudex reaſſumit iuriſdictionem tunc. h.in.c. ſepe. de appe. di.i. Vide. j.e.q.b. ſuper ꝟ. deſertione. ꝟ. quero ſi tempora.

f ¶ otinua. vide. ē. 7. q.a.i fi. ⁊ q̄ ſcripſi ſr. ꝟ. otinui

g ¶ Deſertione. Quero: ſi tēpora appellatiōis ſunt decurſa: nūquid iudex appellationis pōt iudicare bene vel male iudicatū vel appellatū vel cōdēnare vel abſoluere. glo. in. l. eos. C. de appella. dicit q̄ nō: quia ipſo iure devoluit iuriſdictio ad iudicē primū. Ja. bu. dicit: q̄ aut eſt certum lapſā inſtantiam: ⁊ non ꝓnūciat. aut dubium eſt ſuper negocio principali: nō ꝓnunciat: ſed ſuper dubio inſtantie ſic. tu dicas q̄ ſi dubium eſt: an appellatō ſit deſerta: tunc non redit iuriſdictio ad primū iudicem ⁊ ideo niſi ꝓnunciet eam deſertam remanet iudex ratione dubij ⁊ etiam ſuper negocio principali. facit. c. ſicut appellationem. de appe. in cle. vbi dicitur qꝺ etiaʒ de conſenſu partium nō valʒ Sed intellige quando exiſtenter et nō apparēter ē deſerta. ſʒ ſi cōſtat ex actis q̄ ē deſerta: tūc ꝓdicta glo. ē vera. Scias tū q̄ hoc nō oſtat ex ſolo curſu tpis: niſi ſit lapſū bieniū. vt nō. Inno. i.c. i pūtia

© Biblioteca Nacional de España

de renūci. nā añ biēniū potuerīt ītuenire ipedimēta quoz̄ pbatio vel reprobatio cōsistit i facto: et ideo ē dubiū. de istis p bal. dcā. l. eos. colū. iij. C. de appella. ¶ Si cōstat appellatiōez nō psecutam elapsis tēporib⁹ psequēdi snia executiōi mādat': nisi interī sit trāsactū. Et nō. p bal. l. qm̄. j C. ō appe. q̄ hoc casu non datur tp⁹ q̄drimestre. adde. l. ij C. de vsu. rei iudi. Quero vtrū ista negatiua sit pbāda p eū q̄ petit snias exequi. dicas q̄ sic. vt. C. de appe. l. q̄ ō. ¶ i ista pbatiōe dz citari aduersari⁹ cū req̄rat' cāe cognitio. et nō obstat q̄ dicit Inno. ex. de appe. c. ex rōe. q̄ executor ñ dz aliquē citare: q̄ illud ē vex q̄ñ executio est liq̄da: sz i p̄dcō casu nō liq̄t: an fieri debeat nec ne: ¶ iō dz ps citari. vt nō. bar. i. l. i. ff. nil no. appe. pē. ¶ cy. C. de iur̄ ¶ fac. igno. l. i. Sz q̄lr̄ pbabit' ista negatiua. rñdeo: aliq̄d nō eē actū pbat' p ductis actis: nā q̄ ibi nō repit' p̄sumit' nō eē. Quero q̄s iudex mādabit executōi. rñdeo iudex q̄ tulit snīam diffinitiuā si hz iurisdictōez executiuā: al' iudex ad quē exeq̄t'r̄ appellato sit deserta. ad hoc vide i. c. pastoral. ℣. ꝓterea. de offi. dele. de p̄dictis per bal. l. si contra. C. de appe.

b ¶ Nolit. si stat p iudicē appellatōis nō currūt fatalia. vt. l. iteī si appo. ō tēpo. ¶ repa. appe. ¶ dicit ibi glo. q̄ dat' restitutō. sz tu scōm hāc. l. ptite dic q̄ ipe iure: q̄ō vex credo vt circuit⁹ euitet': ¶ quia quo ad hoc tpa sūt vtilia: ¶ iō ēt si i p̄mo āno ipedimētū iudicis ocūgat nō dabit' secūd⁹ ān⁹: sz illud tp⁹ tm̄. ¶ circa hoc vide. s̄. e. q. a. sī. v. duos mēses v. hodie ē ān⁹. i pn̄i. Quero: vtr̄ p⁹ cōclusiōez facta i cā appellatōis currāt tpa. ¶ videt' q̄ nō: q̄ ā mō nō stat p ptes sz p iudicē. dic q̄ adhuc offm̄ p tis ē q̄ adeat iudicē ¶ ptestet' q̄ cām expediat. ¶ si hoc nō facit currūt tpa: q̄ organa iudicis sūt ligata: nisi ps petat: ¶ dz petere cū eadē ist̄atia ¶ diligētia cū q̄ p̄t: ¶ petit apostolos. vt. C. de appe. l. fi. i. v. sua ope. sz bar. ff. ō vsuf. l. mora. dicit q̄ sufficit semel iterpellare. q̄ō mihi nō videt' verum. de p̄dictis per bal. in dicta. l. si appositione.

i ¶ Lpis. ¶ si i vna die p⁹ q̄z icepit pseqū appellans fuit ipedit⁹ p̄ter illā hēbit secūdū fatale. vt nō. Inno. i. c. ex tenore. de appe. ¶ glo. i. c. si electio. de electi. li. vj. cy. tñ i autē. ei q̄. C. ō tpi. appe. dicit q̄ q̄ñ negligētia i p̄mo āno fuit tāti tpis q̄ vilit' ea nō it̄ueniēte cā expediri posz repellit' ab āno scō sz q̄ñ ñ fuit tāti tpis hēat scōz fatale. h. i dcō. c. ex tenore. de appe. ¶. di. dicit q̄ volēs vtrāq; opionē sustinē sic p̄t dici dcm̄ cy. p̄cedē i negligētia ichoā

pus debitum emissa p/uocatione. Sed si iudex nequit aut nolit[b] de causa appellationis cognoscere non nocet parti tem

ti p̄sequēdi. ¶ vide dcm̄. h. i. c. cū sit rōana. ō appe. Sz bal. i dcā autē. ei q̄. C. de tpi. appe. dicit q̄ si illa dies ipedimēti ocludit toti⁹ tpis effectū q̄ ē vltīa dies dat' ān⁹ integer: al' restituit' tm̄ p tāto ¶ ñ pl⁹. q̄ō pbat' sic: pōe q̄ i p̄mo āno fuit fcm̄ opromissū duratur̄. x. dies ¶ sic p. x. dies durauit illō ipedimētū: certe illi decē dies tm̄ restituūt' vt. C. ō appe. autē. si tñ. ¶ i. c. q̄ñ diu. de appe. in cle. ¶ el dic scōm eū in p̄dicta auten. ei qui. q̄ aut ipedimētū supuēit p ptiū ouētōez: ¶ restituit' tm̄ p tāto siue ipedimētū fuerit vltimū siue mediū siue p̄mū. aut p ferias solēnes: ¶ cū tp⁹ exercēde appellatōis sit ocinuū currit cū effcū. vt. C. ō appe. l. ij. aut casu fortuito ¶ tūc aut p diligētiā appellatoris potuit fieri p⁹ ipedimētū integra psecutō ¶ idē. aut ñ ¶ tūc dat' integer 2⁹ ān⁹. Quero appellās formauit libellū ieptū sī quo fuit disceptatū diu ¶ tādē pnūciatū ē sī ieptitudie vtr̄ istō spaciū reputet' eē tp⁹ ipedimēti. rñdeo ñ: imo itex currit tp⁹ frustratorij. vt. ff. ō adulē. l. accātur⁹. Quero q̄o si appellās misit procuratorē ñ ydoneū ¶ diu fuit disputatū ō mādato: tādē pnūciatū fuit mādatū ñ sufficere. rñdeo currit tp⁹ sua culpa. vt nō. p cy. i. l. ō maiores. C. de ioffi. testa. ¶ p⁹ tlem pnūciatōez dñs ñ p̄t ratificare gesta p istū procuratorē q̄ obstat ei snīa: ¶ iō ratihabitio ñ trahit' retro: q̄ hoc esset ō ius q̄sitū ex snīa. facit q̄ nō. ff. de le. i. l. tal' scriptura. ¶ circa hoc vide. p̄curator. 7. q. d. sī. v. p⁹ ea. Quero: q̄o si ipedit⁹ fuit i scō āno. glo. i. l. ei q̄. C. ō tēpo. ¶ repa. appe. rñdet subuēiri sibi p restitutōez i itegr̄: q̄ō vex ē nisi fuerit ipedit⁹ fcō iudicis. idē si forte fuit ipedit⁹ dolō adūsarij. vt. C. ō tēpo. i ite. resti. l. petēde. ¶. ff. ō mino. l. itra vtile. Quero q̄ñ tp⁹ restituit' a iudice: an i ista restitutōe sit neccār⁹ libell⁹. rñdeo ñ. Quero: nūquid tp⁹ appellādi possit p̄rogari de cōsēsu ptiū. rñdeo nō q̄ nō p̄nt facere ptes q̄ deuoluat' iurisdictio ad nonnē. vt. C. de iurisd. o. iudi. l. p̄uatorū. Itē nō possūt facere ptes ne snīa trāseat i rē iudicatā. vt nō. ff. de appe. l. si diuersa. ad q̄ō facit q̄ de nō appellāte infra decē dies ¶ postea appellatōez psequēte scripsi. s̄. 7. q. a sī. v. decē. v. q̄ro q̄o si. i. vsi. i. Sz tp⁹ statutū circa pedos apostolos bñ p̄t p ptes p̄rogari. vt scripsi. s̄. 6 q. b. sī. v. apli. v. q̄ro ā index. i. vsi. q̄ro vict⁹. Quero nūq̄d ptes p̄nt p̄rogare tp⁹ appellatōis psequēde. rñdeo sic: nisi psecutō eēt p⁹ ostupta. Quero: vtrū tpa appellatōis psequēde ¶ diffiniēde possint artari p ius dicē ad quē. dicit cy. q̄ ñ: cū statuāt' a lege sine misterio iudicis exp̄sso vel tacito: q̄ō ē verū ñi iudex vellet iponere metā instātie: sz si ei liq̄t de cā ptib⁹ p̄ntib⁹ p̄t q̄ñcūq; pnūciare ¶ iponere terminū cāe. de p̄dcis per bal. in auten. ei qui. C. de tempo. ¶ repa. appe.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Pendente compromisso tempus instantie appellationis nō labitur q̄ntocunq; tempore durauerit compromissum. bal. in auten. si tamen. C. de tempo. & repa. appe. ¶ Si condēnatus pro maleficio appellauit & propter paupertatem non potuit appellationem p̄sequi: vtrum curant fatalia sibi. Dicit Inno. q̄ nō extra. de. appe. c ex ratione. & glo. C. de appe. l. eos De quo p̄ bal. in l. acceptā. col. xij. C. de. vsuf. Circa hanc paupertatem. vide. s̄. e. q. a. sup. v. duos menses. v. hodie est ann⁹ in fi. ¶ An valet rescriptum p̄incipis reparatorium appellatiōis deserte. vide. rescriptum. 3. q. b sup. v. naturale. v. rescripta post. in. versi. fi.

ad p̄osequendum quattuor menses[a] vltra defūcti fatalia. 3. parti. e. ti. l. xxviij. in fi.

¶ Appensio. vide. damnum. 6. q. l.

¶ Apes. vide. decime. .5. q. a. dominiū. 3. q. i.

¶ Apocha. vide. decime. 6. q. c.

¶ Apostata. vide. testis. 7. q. a. religiosus. 7. .q. c. testamentum. 5. q. a. heres. 3. q. c. sarracen⁹ 7. q. c. d.

¶ Apostolus. vide. papa. 2. q. a. episcopus. 2. q. aa. p. clericus. 3. q. b. ecclesia. 7. q. g. c. symonia. 2. q. a. ieiunium. 2. .q. a. b. actor. 6. q. a. b. rex. 17. q. b.

¶ Apostoli. vide. appellatio. 6. q. b.

¶ Apothecarius. vide. falsitas. 2. q. d. homicidium. 4. q. b. c.

¶ Aqua. vide. eucharistia. 5. q. a. & 7. a. b. ecclesia. 7. q. a. 8. b. exercitus. i. q. b. iusticia. 2. q. a. dolus. 7. q. d. damnum. 9. q. b. c. d.

¶ Aqueductus. vide. damnum. 9. q. e. seruit⁹ 5. q. b. 7. q. a. b. c. f. & 2. .b.

¶ Ara. vide. vnctio. ii. q. a. ecclesia. 4. q. b. & 7. b. patriarcha. 2. q. c. visitatio. 5. q. a.

¶ Arbitrator. vide. arbiter. i. q. e. et. 3. a. 4. 5. .a.

ARbiter. Primo quero: quis dicitur arbiter. Dic q̄ arbiter dicitur electus a partib⁹ ad cognoscendum de causis eorum per viā iuris. Arbitrator autez est a partibus electus ad componendū inter eos & nō seruata via iuris. 3. p. ti. 4.

ARbiter. Quis sit arbiter. quis possit esse arbiter. super quib⁹ & a quib⁹ potest eligi. in quibus differat a iudicibus. & qualiter arbitrium firmatur Et de exceptionibus cōtra arbitriuz seu contra arbitrū. de forma compromissi arbitri De quibusdam notabilibus & questionib⁹ circa predicta. spec. titu. de. arbi. li. i. parti. i. Et vide azo. in sūma. C. de recep. arbi. ¶ Arbiter nō potest substituere. vt scripsi. bonus. v. An quis potest. in fi. ¶ An confessio facta coraz arbitro: vel arbitratore valeat. Vide. confessio. 5. q. b. super. ver. iudicio ver. quero nunquid. ¶ Vide que scripsi. venditio. 4. q. c. super. ver. voluntate. Et appellatio. 6. q. b. super. v. apostoli. v. quero an iudex. in. versi. quero victus. Et. citatio. 2. q. a. super. ver. citare. ver. an delegati. in. versi. i.

a ¶ Mensis. heres habet quatuor menses pl⁹ q̄ defunctus ad p̄osequendū appellationem qui currunt post aditam hereditatem vel post elapsuz tempus p̄refixuz ad deliberanduz. vt in. l. si vnus. C. si pen. appella. Quero: quid in tempore appellandi. Respō deo: heres non habet nisi tempus quod superat defuncto: sed non currit tēpus hereditate iacente: nisi post decursum tempus deliberādi datum a iudice. Et idem dicas in causa nullitatis. de quibus per bal. in dicta. l. si vnus.

¶ Apostata. Quid sit apostata. & quot eoz̄ speci es. & que eorū pena. h. in. c. i. de apos. Et azo. i sūma. C. de apostata ¶ Jté an apostata religiōis sit excōmunicat⁹. h. in dicto. c. i. de apostata. di. 2. ¶ Et vide que scripsi. religiosus. 7. q. c. super. v. apostata.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Arbiter. Minor viginti annis nō pōt eē arbiter nec ſufficit ſi pēdēte cōpromiſſo fiat maior. ſpec. ti. de arbi. ℣. iij. ℣. quid ſi pēdēte. ¶ In muliere nō pōt cōpromitti tāq̄ in arbitrū. caſꝰ ē i. l. ſancimꝰ C. de arbi. Quero an poſſit cōpromitti in mulie/re habēte iu/riſdictionem vt in comitiſ/ſa campanie glo. in dicta l. ſancimus. dicit q̄ ſic. ſz bal. ibi vide/tur inuere ō/riū. Et q̄d in excōicato. vi/de. excōicatō/ 13. q. m. ſſr. ℣ impetratū. ℣ itē an valet.

.l. xxiij. ī prī. iudex. 2. q. 7.

a ¶ Secūdo q̄ro. q̄s pōt eē arbiterª: dic q̄ ēt infamis infamia. ſ. q. a. Et vide infra. ſ. q. a.

¶ Et clericꝰ pōt eē arbiter ēt in cā ſeculari. clericus. 4. q. 1. Et vide infra. 7. q. 6. ¶ An pōt iudex eſſe arbiter. vide infra. ſ. q. a. in fi.

a ¶ Tercio q̄ro. q̄l'r dēt p/cedē arbiter. dic q̄ ſicut iudex ordīariꝰ ſuata iu/dicioꝝ formaᵇ (vt libel/li p̄ſētatio: litis conte/ſtatio: exceptionuꝫ repli/cationum exactio ſeu re/ceptio ⁊ cetera ſecundū/ iudicioruꝫ formā). Sed arbitrator etiam nō ſer/uata forma poteſt qua/liter ſibi placuerit ᶜ iudi/care: niſi dolo aut mala fide fecerit: tūc enī recur/retᵈ ad arbitriū bonoꝝ

b ¶ forma. niſi in caſibꝰ vbi ē lex in cōtrariū. cp. i. l. cum autem. C. de arbi.

¶ Item ſi in aliquem tanq̄ in arbitrū vel arbitratorem fuit compromiſſū ex modo cognoſcendi vi debitur vtrum fecerit vt arbiter: an vt arbitrator bar. in ſua repet. l. ſi ſocietatem. ſ. arbitroruꝫ. colum. iij. ff. pro ſocio. ¶ Item quid ſi incipit viā arbitratoris: an poſſit reduci ad viā arbitri: vel ecōtra. vide dy. in. l. ij. ff. de teſta. mili. ⁊ in. l. ſi domi/nū. ff. de fur. ſ. ſequitur.

c ¶ placuerit. Et arbitrator facit litem ſuaꝫ ſi i modice ledit partem: ſecus ſi modice. nam hoc videt ei tacite permiſſum: cum ſit aſſumptus ad componendum inter partes. bal. in. l. ſi quis in conſcribendo. in fi. C. de pac.

d ¶ Bonoꝝ. Nec poteſt huic renunciari. hoc tenet Ja. de are. ⁊ bar. ⁊ cp. in. l. cum autem. C. de arbi. ⁊ dy. in. c. ſcienti. de re. iu. li. vj. Nec firmatur per iuramentuꝫ quia contra bonos mores preſtitum. ſpec. ti. de arbi. ſ. i. ℣. ſed pone. ⁊ in. ſ. ſz q̄ritur de quibuſdam. ℣. Item ſi compromiſſum. vide bar. in. l. ſi ſocietatem. ſ. arbitroꝝ. 10. q. ff. pro ſo. ⁊ per doc in. c. quintaualis. de iure iurā. Circa predicta vide bal. in dicta. l. cum antea. C. de arbi. vbi modificat dictum bar. ⁊ cp. Sed circa hoc quero: laicus ſi in compromiſſo dicitur expū/ſe q̄ arbitrator poſſit auferre de iure vnius et da/re alteri parti in parua aut magna quātitate pro libito voluntatis: nunquid laudoꝫ poterit tūc re/duci ad arbitrium boni viri. Jo. an. in addit. ſpec. in ti. de arbitro. ſ. i. ℣. arbitratoꝝ. ⁊ melius. e. ti. ſ ſequitur de quibuſdam. ℣. item ſi compromiſſum eſt tanq̄ in arbitrum. Dicit: aut arbitrator habuit in/ſtam cauſam: nec ne. primo caſu non incidit in penā: ſecundo ſic. Sed diſputantes hanc queſtionem quos ipſe ibi noiat determinauerunt: q̄ aut arbitrator ē in dolo: ⁊ habet locum reductio. ⁊ idem videt dicendum ī lata culpa. aut arbitrator bona fide laudauit: et ceſſat petitio re/ductiōis. ſz tu dī/cas q̄ ſi eſſet de/ſignata quātitas verbi gra q̄ di/ctuꝫ eſt q̄ poſſit auferre de iure v/nius ⁊ dare alte/ri vſq̄ ad q̄ntita/tem florenoꝝ cē/tum: q̄ iſta pa/ctio valet: nec dī/citur interuenire deceptio. ſi autē non eſt ſpecifica/ta quantitas tūc eſt maius dubiū finaliter autē nō audeo recedere a dictis p̄dictoꝝ diſputātiū. ⁊ Jo. an. vnde concludo q̄ pro nimia vel etiā p nō nimia tol/lerabili tamen lēſiōe non competat reductio: ſed pro enormi ſic. ⁊ que ſit parua vel magna q̄ntitas decidet arbitrio iudicis. ſz quid ſi per ſtatutum petitio redu/ctionis ad arbitrium boni viri: nūq̄d valet ſtatutū. Dicas q̄ ſic: niſi dolus vel lata culpa arbitratoris in/terceſſerit. de iſtis per bal. dicta. l. cum antea. colum. vj. C. de arbi. ¶ Et vtrū in arbitris recedat a p̄ſona vide. venditio. 4. q. c. ff. ℣. voluntate. ℣. emptio ⁊ vē/ditio. in. ℣ſi. quero vtrum. ⁊. ℣. quero quid ſi vltima. cum duobus. ℣ſi. ſe. ¶ Sed ſententia arbitri non po/teſt reduci ad arbitrium boni viri: ⁊ que ſit ratio: vi/de per bar. dicta. l. ſi ſocietatem. ff. pro ſo. 8. q. ⁊ in. l. iij. ff. rem ra. habe. ¶ Et vtrum ſententia ſeu dictum arbitri ſeu arbitratoris ſi ſit iniquum poſſit vel debe/at non obſtante iuramento vel pena appoſita emen/dari vel redigi ad arbitrium boni viri. h. in. c. non ſine. de arbi. ¶ Si laudum non eſt correctum ſed con/firmatum per iudicem: nunquid ſi ei non pareᵗ pe/na compromiſſi committatur. Dicas q̄ aut petēs re/ductionem ad arbitrium boni viri non habebat bo/nam cauſam petendi: ⁊ incidit in penam compromiſ/ſi eo ipſo q̄ cōtēpſit arbitramentum. aut habuit pro/babilem cauſam petendi ⁊ finaliter ſuccubuit: ⁊ tunc non incidit in penā ex ſola petitiōe: ſz ſi poſtea otēp/ſit tā iudicē q̄ arbitramētū: tūc bene icidit ī penam. aut eſt dubium: ⁊ tunc finis corrigit principium ſuuꝫ quia videtur temere egiſſe ex quo ſuccubuit. de p̄dis per bal. in. l. ſup rebus. colū. ſi. C. de cōtrahē. empti.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Iterū quero: arbitrator tulit laudū petita est reduc̄tio ad arbitrium boni viri: ⁊ pro parte laudum ē cōfirmata ⁊ pro parte reprobatur: modo pono q̄ huic ſnie reformanti laudum nō pareat: nūquid incurritur pena compromiſſi. Dicas q̄ ſic: quia iſte iudex ſucceſſit loco arbitratoris. bar. in. l. mulcta nō committit. in pri. ff. de cōdi. ⁊ demoſ. vbi oīno videas Quero vtrū iſte q̄ p̄ pte obtinet in iſta reductiōe ⁊ p̄ parte ſuccubuit inciderit in penam compromiſſi. Dic vt per Jo. an. in additi. ſpec. in ti. de arbi. §. ſequit de quibuſdā. v. itez quid ſi compromiſſū. vbi diſtinguit an habuerit iuſtam cauſam: ⁊ tūc nō incidit in penā: aut nō habuit p̄babilem cauſā: ⁊ tūc incidit in penā in cōpromiſſo contētam. de quo vide ibi latius per eū. ⁊ adde q̄ nōt bar. i. l. q̄ rome. §. duo frēs. ff. de verbo. obli. q̄ debuerat petitiōem ſuā ita iuſtificare q̄ non cōcluderet niſi recte: ⁊ ſi ſecus fecit incidit in penam. de prędictis per bal. in dicta. l. ſancimus. C. de arbi. al' de ſatiſdan. Sed ipſe bal. in auten. hodie. §. cautione. colum. fi. C. de appe. Circa hūc vltimū articulū tenet cōtrarium: ⁊ dicit q̄ ſicut in expenſis nō tenet vni alteri ita nec in pena. nam ille q̄ petit reductiōem nō agit p̄ciſe de toto nec de tāto determinato modo: ſed dicit peto reduci quatenꝰ bono viro equū videt: q̄tenus ergo p ſniam declarabit eatenꝰ petiſſe videtur ⁊ nō plus: cū igit petitio ſua fuerit iuſtificata p ſentētiam iudicis declarata ⁊ approbata in penā compromiſſi nō incidit. Et circa prędicta vide que ſcripſi. j. 8. q. a. ff. v. pena. v. an is qui. ¶ Uſq̄ ad q̄tū tempꝰ q̄ poſſit peti reductio ad arbitrium boni viri. Reſpondeo uſq̄ ad triginta annos: q̄ aliud tēpꝰ nō ē determinatū a iure. adde q̄ nō. C. de reſcin. ven. l. ij. Quero nūquid ſi laudum reducitur ad arbitrium boni viri teneant fideiuſſores vel pignora data p̄ obſeruatiōe laudi. glo. dicit q̄ nō in. l. impoſita. ff. pro ſo. ergo idē in pena. de hoc per bar. in. l. mulcta. ff. de cōdi. et demonſ. Inno. i. c. quintauallis. i glo. magna. v. quidaz dicūt. dicit q̄ ſi nō ſoluitur id ad q̄ arbitrium boni viri reductum eſt laudum arbitratoris pena committitur. Et an a ſententia reductiua laudi poſſit appellari. Dicas q̄ nō. bar. ff. de le. ij. l. i. ſed cōtrariū ſcripſi. appellatio. 8. q. a. ſuper. v. appellari. v. ſi petita. de prędictis per bal. in. l. ſuper rebus. C. de contra. empti. colum. pe. ¶ Quando arbitrium petitur reduci ad arbitrium boni viri quid debet p̄o bari. vide. venditio. 7. q. a. ſup. v. dimidia. v. vbi re ipſa. i. vſi. quero an hoc. Uide. ē. e. ſup. v. placuerit. Et. j. 4. q. e. ff. v. cōtra legē. ⁊ 5. q. a. ⁊ que ibi ſcripſi ff v. boni viri.

virorum a iudice[a] ordinario eligendorum[b] qui emendabunt ſententiā. Nec hēt arbitrator (vel arbiter) ampliorem poteſtatē q̄z ei in cōpromiſſo conceſſa eſt. 3. par. ti. iiij. l. xxiij.

b ¶ Et locus (vt villa vel ciuitas) ad p̄nuncian/dum (ſeu ad cognoſcendum de cauſa) appoſit⁹ ⁊ ſi locus non apponat tunc cauſa compromiſſa determinabit in villa vbi fuit compromiſſū per partes) in compromiſſo debet ſeruari. Et tenet arbiter p̄tes citare[c]: niſi aliter ſibi i p̄promiſſo p̄ceda. e. ti. l. xxvij. in fi.

a ¶ Quarto quero. Quis eſt effectus ſententie[d] arbitri vel arbitratoris.

a ¶ A iudice. Quidā perusinus habēs cauſam cum vno florentino cōpromiſit de illa cauſa cum eo in quodam ſenense tāq̄z in arbitratorez ille arbitrator exiſtēs ſenis tulit laudum contra perusinum: perusinus vult petere reduci iſtum laudum ad arbitrium boni viri: queritur coram quo iudice petetur. bar. in. l. quoniam C. vbi ⁊ apud quem cau. in inte. reſti. agi ſit. Dicit q̄ de iure communi arbitramentum eſt quedā tranſactio: nec oritur actio ex arbitramento: ſz ex compromiſſo facto inuicem impleto ⁊ arbitratoris declaratione: ⁊ ideo ſi peto reduci ad arbitriuz boni viri cōqueror de contractu: debeo ſequi forum rei. ſed ſecundum iura ſtatutorum in partibꝰ tuſcie ipſa lauda p̄ducunt actiōem ex ſe ⁊ habent vim ſententie. vnde ſi peto reduci ad arbitriū boni viri cōqueror de ſnia que me ledit: ⁊ tunc adire debeo ad ſuperiorem eius qui iudicauit q̄ de ſententia conqueror: ideo eſt videndum in arbitramento vtrum ſit de iure commūi vel de iure ſtatutoz vt agatur ſecundum modū p̄dictuz. de quo per bal. in dicta. l. quoniam.

b ¶ Eligēdoz. pone ſnia arbitratoris petitur reduci ad arbitrium boni viri: nūquid hec cauſa poteſt delegari eidez arbitratori. Reſpōdeo nō. Quero quid in interlocutoria. glo. i. l. eos. C. de appe. dicit q̄ valet commiſſio eidem facta. ſed tu dicas q̄ nō valet. vt per bal. i dicta. l. eos. colum. ij.

c ¶ Citare. Uide que ſcripſi. citatio. 2. q. a. ſuper. v. citare. v. an delegati. in. vſi. i.

b ¶ Sententie. Quot modis validatur compromiſſum. ſ. obſidum datione. iuramento. pene promiſſione. pignoris datione. vel nudo pacto. h. in. c. expoſita. de arbi.

© Biblioteca Nacional de España

Dic q̃ paret[c] ei metu pene[a] promisse: al' nõ tenẽtur partes obseruare ei[9] sniam nisi postea plataz tacuerint per decẽ dies: vl' ps expresse laudauit[b] vel approbãdo in ea se subscripsit. tũc enĩ tenet snia licet pena nõ fuerit promissa[c]. Et iudex ordinarius illius loci[d] mãdabit eã executioni[e]: sicut si ab alio iudice (.s. ordinario) fuisset lata. z. p. ti. iiij l. xxiij. xxv. appellatõ. 4 q. d.

b ¶ Quandoq; tamẽ etiaz si snie arbitri non paretur non committitur pena: veluti si pubes minor vigintiquinq; annis curatorem habens sine ei[9] auctoritate cum pena et fideiussore compromittat[f]: quia si non obtẽperet nõ incidit in penã: sz ei[9] fideiussor sic: Si autẽ curatorẽ nõ hz incidit in penã: nisi i ei[9] lesiõez[g] p bauerit latã sniam. z. p. ti. iiij. l. xxv.

c ¶ Item arbiter ob noiuiter detectas inimicitias recusato 7 eis nionem approbat hic partita. Quid si iuratur Inno. in dicto. c. per tuas. 7 collec. dicunt aut iuramentum respicit penam 7 tunc idem qd azo. supra dixit. aut respicit etiam arbitrium 7 cõpellit etiã ad obseruãduz. vide de hoc. iuramento. C. de arbi. l. ne in arbitris. et autẽ. ibi posita. 7 extra. de arbi. c. ij. Itẽ qd si apponit rato manẽte pacto. vide glo. i. l. ij. ff. d arbi. cp. cõtra i dcã l. cũ ãtea. 7 spec. in dcõ. ¶. sequit. d. qd ergo. Et q̃ dicit hic arbitro rũ snia decẽ diez taciturnitate ẽ mologari ẽ otra notata p Inno. i. c. quitaualis. d iure iuran. 7 per bar. in l. si societatis. ¶. arbitro rũ. ff. p so. Vide d hac materia. h in dcõ. c. p tuas. ẽ. allegatũ vbi tenet cum glo. ibi posita. 7 an põt tunc vtrũq; peti

a ¶ pene. Vtrũ ille q̃ cõpromisit psequi possz appellatiõem soluẽdo penã cõpromissi. glo. dicit q̃ sic in arbitro. vt in. c. q̃diu. de appe. in cle. sz verũ nõ dicit in arbitratore: qz in trãsactiõe nõ hz locũ penitẽtia: licet velit soluere penã: qz nõ est electio promittẽtis sed aduersarij. de quib[9] per bal. i auten. hodie. ¶. apostolos. i fi. C. de appella. Et arca hoc vide. appellatio. .4. q. d. super. d. arbitri.

b ¶ Laudauit An laudum arbitratoris possit ratificari añq; feratur. Dicas q̃ nõ. 7 hoc verum nisi p prius anteq; feratur laudũ forma futuri laudi sit contrahentibus explicata. nam tunc quia ratificatio cadit super certo punto: puto eam tenere tam in arbitro q̃z in arbitratore. Dico etiam q̃ si ante laudũ latum sit constitutus procurator ad ratificandũ q̃ hoc intelligitur salua bona fide. 7 si ambigit: an laudum sit equum vel non q̃ consulatur domino cuius interest: nec etiam per hoc videtur permissum procuratori q̃ iactet 7 dilapidet bona domini. de quo per bal. l super rebus. in fi. C. de contra. empti. 7 vẽ. Vide infra. ¶. q. a. super. d. tercij.

c ¶ promissa. Quid si fuit promissa. glo. dicit q̃ tenet post decem dies sentẽtia. in. l. ait pretor. i pri. .ff. de re iudi. 7 ff. de arbi. l. si duo. ¶. si. 7 extra. de arbi. c. per tuas. glo. pe. Sed azo. tenet contra in sũma. de arbi. circa fi. 7 glo. in. l. ij. ff. de arbi. Jaco. de are. 7 ad. in. l. cum antea. C. de arbi. tenent cum azo. per dictam. l. cum antea. 7 signant rationem: quia prouisio hominis de pena tollit prouisionem legis. ar. C. de pac. conuen. l. fi. Idem tenet Jo. gro. in collec. in dicto. c. per tuas. Predcã tamen dicas vera cum promittitur nudo pacto 7 apponitur pena. quia si per stipulationem est in electione partis agere ex stipulatu ad interesse vl ad penam promissam. vide in spec. ti. de arbi. ¶. sequitur de quibusdam. d. consuevit. Et hãc opi

vide eũ ibi q̃ nõ: sz ẽ i electiõe actoris petere penã vl executiõem snie. Et idẽ ibi Inno. sr. d. executiõem. et bo. in sũma. e. ti. ¶. qualiter constituit.

d ¶ Illius loci. Idẽ de iudice ordinario alterius loci cui subest cõdẽnat[9]. vt scripsi. executõ. i. q. a. sr. d. maior d. Item si iudex. in. vsi. Item si arbiter.

e ¶ Executiõi. De hoc p. h. i. c. significasti. de offi. delle. di. ij.

f ¶ Cõpromittat. Et q̃ glo. i. l. i. C. si adver. transl. dicit i trãsactiõe credo vez etiã i cõpromisso i arbitratorẽ scz q̃ nõ valet sr rebus q̃ nõ põt alienari sine decreto nisi minor cõpromiserit cũ decreto iudicis 7 auctoritate tutoris vel curatoris: nã ipm cõpromissũ ẽ q̃daz trãsactio i arbitriũ boni viri collata 7 arbitrio boni viri moderãda: 7 ideo req̃rit decretuz tpe cõpromissi nõ tpe laudi. bal. i. l. i. C. si adver. vẽdi. ¶ Et si administrator ciuitatis administratorio noie cõpromittit i arbitratorẽ 7 d re imobili req̃rit decretũ iudicis tpe cõpromissi 7 nõ tpe laudi. vt scripsi. administratio. d administrator ciuitatis. in. vsi. fi. ¶ An cleric[9] vel religiosus potest compromittere. h. in. c. peruenit. de arbi.

g ¶ Lesiõem. Si minor cõpromittat in arbitrũ sub pena petẽdo restitutiõem in integrũ quoquomõ nõ idit in penã. bar. i. l. cũ minor. ff. rẽ ra. habe.

© Biblioteca Nacional de España

coꝝ iudice probatis[a] ordinario ꝑ eu3 ꝓnũciare vetitus sententiando nil agit: nec cõmittit pena contra non obtempantem. Idem est si ob gratiam: donũ: aut promissum partis aduerse recusset. 3.par. ti.iiij.l. xxxj.

d ¶ Sed ꝛ sententia ꝑ plures arbitros absente[b] vno lata non valet: secus si eo (.s. vno arbitro vel etiã pluribꝰ: dũ tñ ꝓtradicẽte: nisi aꝑ in ꝓmisso (.s. ꝙ non obstantibꝰ absẽtibus arbitris pñtes ꝓnuncient) caueatur. ¶ Nec valet si fertur die feriata: nisi aliter sit ꝓmissũ. Nec si fert super alijs rebus q̃ in ꝓmisso contentis[c] põt tñ tũc et de fructibꝰ rei iudicare: licz in ꝓmisso nõ caueatur. ¶ Et pluribus ꝓtroversijs ī ꝓmisso appositis pñt arbitri de vnaquaq3 earum iudicare: nisi caueatur in cõpromisso ꝙ oẽs vna sententia[d] terminentur. 3.par.e.ti.l.xxxij. sẽtentia. 7.q.e. ¶ Vide infra .e.q.e.

e ¶ Item excusatur a pena si ob infirmitatẽ: aut ob regis: vel sue vniuersitatis seruicium: aut alio legitimo impedimento satisfacere arbitri sententie quis cessauit. si tamen eo (.s. impedimento (cessante non satisfaciat committitur pena[e].

¶ Item excusatur si sententia est contra legem[f] bonos mores (idez si sit impossibilis vel contra naturam): vel dolo: vel falsis probatiõibus: aut pecunia lata: quia tales sententie non valent. Idem si ẽ lata sũper re de qua nõ fuit compromissum. e. ti.l. xxxiiij. Vide .s.e.q.d.

¶ Qualiter autem committatur pena dicet infra. e.q. viij.

a ¶ Quinto quero. de quibꝰ pt ī arbitrũ ꝓmitti. certe de qualibet con

a ¶ Probatis. Quid si inimicitie non probãt. vide. appellatio 4.q.d. sed dicas ꝙ debent probari vt hic. quia illa lex q̃ ẽ. appellatõ. 4.q.d. se refert ad istam.

b ¶ Absẽte. Si sũt plures arbitri: an absente vno pñt alij ꝓnũciare. h. in.c. prudentiaz. de offi. de. vide. j ꝛ.q.b.

c ¶ Contẽtis. Ut extra. de arbi. c. cũ dilcũs ¶ Quero arbiter nõ pt egredi tẽpus cõpromissi nec formã ꝓmissi vllo mõ: q̃rit ergo nunquid arbiter ſpaliter assũptus sup vna lite possit cognoscere de exceptione cõpẽsatiõis. Breuiter sic distingue. aut exceptio cõpẽsationis opponit ex eadem causa ꝺ qua est compromissum: ꝛ tũc pt cognoscere. ff. fami. hercis. l. meminius. ſ. arbiter. q̃ tota cã claudit in cõpromisso: secꝰ si nõ claudere. vt. ff. e. l. si de meis. ī pri. per bal. in. l. .i. circa medium. C. de arbi.

d ¶ Una sñia. Vide glo. in. l. quid tamẽ. ꝛ. l. de rebus ff. de arbi. et .l. labeo. e. ti. ꝛ azo. ī sũma. C. de arbi. ſ. perducitur. ꝛ spec. in ti. de arbi. ſ. sequit. ꝺ. hoc etiã notanduz. vsq3 ad. ꝺ. quid ergo. Et vide .h. in. c. cum tempore. de arbi. ꝛ. di. ꝛ .c. cum inter vos. sr glo. fi. de sen. et re iudi. vbi querit an valet sententia lata super pte petitorum si in alia parte non condemnet nec absoluatur. Et vide. sententia. 6. q. .b. super. ꝺ. calculi. ꝺ. error calculi. ī ꝺsi. quero sr iudex.

aut exceptio cõpensationis venit ex alia causa: ꝛ tũc refert. aut loquimur in compensatione iuris ꝛ de iure: ꝛ ista potest opponi coram arbitro: quia respicit nullitatem petitionis: merito potest reus probare ꝙ actor nullum ius habet agẽdi. vt. C. de cõpen. l. si cõstat. aut non est compensatio iuris ꝛ de iure: sed ẽ ꝑpria exceptio compensationis: ꝛ de ista arbiter nõ cognoscit: quia nõ pót eam approbare vel improbare cũ nõ claudat in cõpromisso. Item quia exceptio cõpensatiõis est quedam ſpecies reconuentionis: ꝛ recõuentio non habet locum coram arbitro. de quibus

e ¶ Committitur pena. An arbiter possit cognoscere de pena. h. in. c. cum dilectus. de arbi. Itẽ an potest arbiter sententiam suã interpretari seu declarare. h. in. c. cum olim. de arbi. ꝛ. di.

f ¶ Contra legem. An inique sententie arbitri sit parendum. glo. in. c. veniens. de iure iurando: ꝙ sic. Sed glo. contra in. c. exposita. de arbi. Et vide. c. causam que. de elect. Et que scripsi supra. .3. q. a. super. ꝺ. bonorum. ꝺ. Et vtrum sententia.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Mortem. Cōcor. fo. l. li. i. ti. vij. l. iiij. viij.

b ¶ Mutilatione. Ad hoc concor. fo. l. li. i. ti. vij. l. iiij ¶ Vide q̄ notātur in. l. non distinguem⁹ .ff. iul. r. ff. se. cū glo. ff. de arbi. r bar. in. l. iij. ff. de tu. r cura. ¶ De crimie ciuiliter intētato pōt cōpromitti. h. i c. causa restitutiōis. de in ite. resti. i fi.

c ¶ Libertatē An sup cā libertatis pōt cōpromitti. h. in. c. cū tēpore. de arbi. ¶ Itez an potest ꝓpromitti i laicuz sup re ecclesiastica. h. i. c. contingit. de arbi. q nō nisi auctoritate pape si ē spiritualis. Idē ho. r Jo. an. ibi: r in. c. dilecti. e. ti. r. c cōtingit. licz Inno. in dcō c. cōtigit. dicat sufficē auctoritatē iudicis cause ēt delegati. Si autem est temporalis nō requiritᵉ alicuius auctoritas. vt dicto. c. dilecti. r ibi per Inno. sr. v. episcopoz. r idē ibi. h. r ho. r archi. i. c. clerici. r glo. u. q. i. licet gofre. dicat q requiritur superioris auctoritas in arbitro: sed non in arbitratore.

trouersia: nisi morte[a] mutilationē[b] exiliū (seu aliā corporalem penā). libertatem[c]: seruitutē: aut matrimoniuz respiciat: aut sit actio popularis de q̄ nō potest ꝓpromitti (. s. p aliquē seu per aliquos singulares de ppl'o: lz de iure talis vel tales singulares tanq̄z de ppl'o pñt in iudicio defēdere: vel etiā agere ꝓ rebus sue vniuersitatis etiā sine aliquo sindicatu sue vniuersitatis): nisi p ꝓcuratorē cōpromittēdi ptātē hñtē. ¶ Nec valet ꝓpromissū q vna[d] partiū diffiniat cōtrouersiā: nisi in manu iniuriati satisfactionis diffinitionē ponat iniuriator: quia valebit q tēperate satisfaciendū pronūciet. sed si imoderate recurrit ad arbitriū boni viri (al' bonorum virorū) etiā si iurauit adimplere q pronuncianti bene cōplacuerit. ¶ Itez iudicio cepto coram iudice ordinario nō pōt in eum tanq̄z in arbitrū iuris de illa cōtrouersia cō promitti[f]. sed tanq̄z i arbitratorem sic. In alium autem potest quocunq̄z modo de dicta questiōe mota cōpromitti. z. par. ti. iiij. l. xxiiij. diuorcium. z. q. b.

a ¶ Sexto quero. q̄liter debet ꝓpromitti. dic q sufficit i ꝓpromisso certam penam apponi (. s. p cōpromittētes) vel ab vna parte rem (. s. certaz quius sit illa res) ꝓdendam r parti tradi obedienti. r ab alia parte aliā penā etiā equalem promitti. ¶ Et non valet arbitriū q̄ndo exprimitur tercij[g]. (vt si dicat in compromisso q arbitri nō pronuncient aliam sententiam nisi quando ali⁹ tercius dictauerit) sentētia per arbitruz data: qz nō debet ex alieno arbitrio arbitri sententia pēdere: sed si in duos compromittitur vt eis discordantibus eligant ipsi (scilicet arbitri: vel etiam partes si hoc in compromisso caueatur) tercium certum aut incertū quidē cōpromittit de re familiari valet. Idē dico si de aliquo bñficio super quo liceat pasciſci. vt no. Inno. ex. de renū. c. sane. Aut de vindicta: r tūc aut ciuiliter r vz. aut ē dubiū vtz in arbitrū vl' i arbitratorē: r p̄sumo q tāc̄z in arbitratorez vt res magis valeat q̄z pereat. de quib⁹ per bal. coll. r. feu. c. iter pares. de le. coīa. colū. .ij.

e ¶ Boni viri. Cōcor. bar. in. l. si ō re sua. ff. de arbi. in fi. r vide. c. sane. extra. de renūci. r ibi quod p glo. r Inno. notatur. Et vide q̄ scripsi. s. z. q. a. sup. v. bonoruz.

f ¶ Cōpromitti. An possit i iudicē cōpromitti tā q̄z in arbitrū seu arbitratorē. h. in c. cū tpe. ō arbi. r glo. i. i. c. lras. de p̄sump. Vide glo. in. l. sed si in seruū. ſ. ij. ff. de arbi. r bar. in. l. pretor. ff. de tu. r cura. da. ab his.

g ¶ Tercij. Quero cum non valet compromissum vt arbiter certam ferat sententiam nunquid valet vt eam ferat de iure vel secundum consilium alicuius sapientis. Dicit cy. in. l. i. C. de recep. arbi. q valet stando ita in generalib⁹ verbis. potest ergo compromitti q sententia ferat secundum consiliū iuris sed nō scōm cōsiliū facti seu scōm arbitriū tercij. de quo p bal. in. l. i. circa mediū. C. de arbi. Vi de. heres. 6. q. e. sr. v. peritum. v. fi.

b ¶ Una. Utrum quis possit se cōpromittere in aduersarium. Dic q aut tanq̄z in bonum virum: r si

© Biblioteca Nacional de España

valet[a] ⁊ cogẽtur arbitri ad partiũ: vel vnius eorum petitionẽ p iudicez ordinariũ eligere illũ tercium si discordãt. z.pti. ti.iiij. l.xxvj. vide infra 9.q.a.

a ¶Septimo quero. qualiter expirat cõpromissũ Dic ꝙ si ĩ compromisso apponat tempus infra qđ pronũciet nõ põt arbiter eo lapso iudicare nisi partes progent vel potestatem prorogãdi,[b] eis concedant. Nec etiã tũc partibus progandi ptãtem reuocãtibus. Si aũt vna tñ vetet prorogationem incidit in penaz et expirat compromissũ. Et si ptib⁹ progare volẽtib⁹ arbitri ex iusta causa recusẽt nõ pñt ãmodo (.i. termino ĩ compromisso ad pnunciandũ appositus elapso) iudicare. Si autẽ tẽpus in cõpromisso nõ apponitur expirat triennio[c] elapso. z.par. e. ti. l.xxvij.

b ¶Item expirat vno[d] de litigatorib⁹ vel arbitris mortuo: nisi id in cõpromisso specialiter cauet: ⁊ tunc debet citari litigatoris heres. Item per ingressũ religionis vni⁹ arbitri: vel seruitute adueniente: aut perpetuũ exilium rei etiã interitu perditiõeue: aut si ante pronunciationem vna pars aliã a petitione liberauit z.par.e.ti.l.xxviij.

a ¶Octauo quero. qualr cõmittit pena[e] in cõpromisso apposita. dic ꝙ p modũ quẽ dixi. s. pri/ma.q.i pri.⁊.4.q. ¶Et sciendũ ꝙ si vna ptium dimisso arbitro iuit ad iudicẽ icidit[f] in penã. e. ti.l.xxx. ⁊ vide infra.10. .q.b.

b ¶Itẽ cõmittit si arbiter mãdat infra certũ tẽp⁹[g] (qđ tẽpus arbitri ex officio suo etiam si in cõpromisso eis nõ caueat pñt compromittẽtib⁹ põfigere) quid fieri vel solui ⁊ nõ

vl p lapsũ ãni iducet tacita renũciatio cpromiss si tã ptiz ꝙ ipi⁹ arbitratoris. de qb⁹ p bal. coll. x feu. c. iter pares. de le. cora. colũ. iiij. vide. vẽditio 4.q.c. sr. v. volũtate. v. ꝙro qđ. i vsi ꝙro nõ valz.

b ¶Uno. Uid ẽ. 4.q.b. ⁊ p h.in.c.si.de, arbi.

e ¶pena. Anis q̃ petit laudũ reduci ad arbitriũ bõi viri icidat in penã cõpromissi. vide. ẽ z.q.a. sr. v. bonoz. ꝙsi p to. ⁊ vide. pena. i.q.a. v. nota quo ad penã.

f ¶Incidit. Idẽ si ps i termio ab arbitro cõstituto nõ cõpareat qđ intellige qñ p ptis absẽtiã fit quomin⁹ arbitretur vt qz erat termin⁹ pẽptori⁹ assigna

t⁹ ad cõparẽdũ vl ad sniaz ferẽdã ⁊ ñ cõparuit: qz si nũq̃ cparuisset nũq̃ arbiter possz pnũciare cũ nõ possit sniare aliq̃ pte absẽte. ff. de arbi. l. diẽ p ferre. ¶. i. ⁊. ij. Et de hoc vide p Inno. ex̃. de arbi. c. ex pte. Et vide. j. e. q. b. sr. v. p⁹ tp⁹. v. an põt.

g ¶Tẽp⁹. Qñ arbiter statuit terminũ pti ad aliqđ

a ¶Valet. Vide de hoc glo. ⁊ h. in. c. innotuit. de arbi. ⁊ vide glo. fi. ⁊ h. in. c. cũ a nobis. e. ti.

b ¶Prorogandi. Si tẽpus cõpromissi fuit prorogatuz per arbitrũ vel arbitros vltima die cõpromissi ista prorogatio nõ hẽt nccẽ citatiõe cũ ipse ptes prorogasse videntur dũmodo notificato sit prorogata partibus: al enim nõ valeret laudum. et ista prorogatio bene potest fieri alibi ꝙ i loco cpromissi qz est volũtarie iurisdictõis. ó quo p bal. in aucten. ei qui. C. de tempo. ⁊ repa. appella. colum. ij. Et ibi pere ũ innuitur ꝙ si nõ in vltima die compromissi sed ante fiat ista prorogatio ꝙ tũc reqratur ad eam citatio partium. Et vide q̃ circa hoc scripsi. sententia 3. q.a. super. v. citari. v. quero an interlocutoria. Et. appellatio. 6. q. b. super. v. apostoli. v. quero nunquid in prin. ¶Arbiter fuit elect⁹ ad arbitrandum cũ termino decẽ dierum vel alio breuissimo spacio data sibi potestate prorogandi. Dicas ꝙ cum istud tempus sit appositum ad litis sterilitatez arbiter ñ pt progare ad litis infinitatẽ: quĩ ũmo nec vltra tres mẽses. bal. in. l. quoniam. C. vl in posse. le. colum. ij.

c ¶Trienio. Concor. ozõ. cur. li. ij. ti. i. l. v. ¶Quero quanto tempore durat cõmissio que fit in arbitratorem. bar. l. si quis arbitratu. dicit ꝙ si compromittit super substantialibus contractus debet declarare in/

© Biblioteca Nacional de España

faciendū p⁹ q̄z certū ē p⁹ tē ifra terminuz expedire nō posse vt euitet cōmissio pene ouē tional expres se pmissa arbiter ñ pt terminū progare: sec⁹ si nō erat expresse pmissa: aut pena sit talis q̄ iferat a lege. bar. in. l. cū stipulat⁹ sim. in. ℣. i. colū. iij. ff. ō verbo. obligatio.

a ¶ P⁹ tēpus Si obligat⁹ nō facit q̄ tenetur facere certo tēpore an post tempus tenet⁹ facere. h. in. c. cum dilecti. de do. ⁊ contu. Et. s. 4. .q.e.

¶ An pt purgare moram vt penā euitet si nō comparet in termino citationis. ex. i. l. ij. C. de arbi. ⁊ vide. s. e. q. a. super. v. incidit.

b ¶ Cogi. An arbiter iuit⁹ pōt assumi. de. procura. c. i. li. vſ glo. ibi i cōtrariū. Et circa hoc etiā an arbiter vel arbitrator pōt cogi vt p̄ceat i negocio cōpromissi Vide. h. i. c. per tuas. de arbi. ⁊. di. ⁊ fi. vide quā do videt⁹ arbiter i se tacite recepisse cōpromissū.

c ¶ Maioris. Vide. l. si vn⁹. ℣. p̄cipaliter. cū glo. ff. de arbi. ⁊ extra. de appella. c. cum speciali. glo. fiat. Et si tēpus nō apponit⁹ debet fieri infra q̄tuor menses: al⁹ committitur pena nisi post tēp⁹ quadrimestre petēte parte penaz alia pars statim satisfaciat iudicatis. sed si tempus expressit arbiter in sententia non excusatur a pena volēs post tempus⁹ satisfacere quia mitius agitur cuz lege q̄z cū homine. e. ti. l. xxxiij. ¶ Sz si iusto impedimēto non satisfacit non cōmittitur pena: cōcor. s. e. 4. q. e. et. stipulatio. 6. .q.x.

a ¶ Nono q̄ro. q̄liter cogitur arbiter pronunciare Dic q̄ licet quis non potest cogi[b] recipere arbitrum. si tñ receperit cogitur p iudicē ordinariū pnunciare etiaz includē do eum donec pronunciet. Si tamē sint arbitri pares (. s. ⁊ pari numero discordes in pnūciādo) ⁊ discordes pōt ordinari⁹ tā partes q̄z arbitros compellere ad vnū aliū eligēdū: ⁊ eis cū electo pnūciantibus stat⁹ sententie maioris[c] ptis. e. ti. l. xxix. vide. s. 6. q. a. et .4. d.

¶ Sed si ptes eo dimisso ad iudicē: vel ad aliū arbitrū vadāt sup illa controuersia nō cōpellit⁹ pnūciare. idem si ps vna iuit (. s. ad iudicē ordinariū: ⁊ tūc cōmittit⁹ pena cōtra ptē ad eū euntē vt hic ⁊. s. 8. q. a.) vel ābe ptes: vel earū vna vituperet eū. vl si ē i romepetagio: vel legatiōe sue vniuersitatis vl regis: aut infirmitate: seu ob ppria negocia: vl alio magno impedimēto occupatus sit .e. ti. l. xxx.

a ¶ Decimo q̄ro. an testes cora arbitro recepti faciant fidē in alia causa. vi de. testis. 12. q. a.

¶ Arbitrium. Vide. clericus. 4. q. i. arbiter. per totū. vēditio. 4. q. c. locatio. 8. q. d. h. o. legatū ſ. q. d. ⁊. 4. a. b. n. regula. 2. q. regula. 3.

¶ Arbor. vide. decime. ſ. q. d: rex. 18. q. c. dānuz ſ. q. q. captio. 2. q. a. dominiū. 3. q. p.

¶ Arcus. Vide. rex. 9. .q. o.

sup. v. abuocent terminū. ⁊. c. Innotuit. de arbi. ⁊ c. fi. ⁊. ff. de arbi. l. Item si vn⁹. ℣. si i duob⁹. ⁊. h. i dicto. c. Innotuit. De hac q̄stiōe vide etiā eū i. c. p tuas. d arbi. ⁊ di. ¶ Et an arbitri possint a ptibus exigere ⁊ habere expēsas. et q̄s. h. i. c. cuz ab oi. de. vi. ⁊ ho. cle. di. i. circa fi.

¶ Arbitriuz Nota q̄ liberuz arbitriuz dicit⁹ q̄ nullo cogēte imperio ſz sola voluntate fit. Et liberum arbitriuz dicitur q̄ndo q̄s pōt p̄ferre ūquū equo. vt. ff. dele. iij. l. fideicōmissa. ℣. quem q̄z. Lercio dicitur libez arbitrium q̄d tamē ē iuris ordinatiōi subiectum. vt. C. d sacrosā. ec. l. i. Et facit ad statuta que i casibus certis conferūt liberum arbitrium. Et quā do i statutis reperit⁹ hoc vocabuluz ⁊ tēdit ad preiudicium tercij: debet itelligi de ea libertate q̄ cōtineat i se eq̄tatē: nō q̄ possit p̄ferre ūquum equo. vt nō. i. c. sepe. de verbo. signi. in cle. de quibus per bal. in. l. si quis maior. C. de transl. colum. i. ¶ Et vide. iudex. ſ. q. d. super. v. probata. ver. licet potestati. Et. heres. 6. q. e. super. ver. peritum. Et. venditio. 4. q. c. super. ver. voluntate. Et. executio. 10. q. a. super. v. potestatem. v. quero se cūdo. ⁊ in. vſi. se.

© Biblioteca Nacional de España

¶Archipresbyter. An plat sine cõsẽsu archipresbyteri in sua ecclesia põt aliquẽ instituere glo.4.q.i.c.decretum.ꝛ.b.i.c. quoniã ne. pla. vi.su.

¶Archidiaconus. Si monasterium est infra terminos alicui archidiaconatus: an archidiaconus habet iurisdictinoez in ipso monasterio .b.in.c. dilectus 2.di.ỏ cape.monacho. ¶Item an archidiacon⁹ potest excommunicare. vide. excommunicatio. .6.q.a.super.v. constitutus. Et vide que scripsi. clericus.4.q.b.

Archiepiscop⁹ Causas appellationis non potest archiepiscopus audire: nec committere extra suam prouinciam vel villam vbi appellatur: nisi de consuetudine aliud competat. c. vt litigantes. de. offi. ordi.li. vj. Nisi sit ibi res de q̃ cõtenditur: vt ibi. ¶Vide remissiones quas scripsi. episcopus. 1. .q.a.quas quasi omnes potes adaptare ad archiepiscopum. Et vide. excom

¶Archipresbyter. vide clericus. 3.q.l. 4.b.k.f. s.a.v.visitatio.3.6.q.a symonia.3.q.e.

¶Archidiaconus. vide clericus. 2.q.a. 4.q.b. s.v.visitatio. 3.6.7.q.a symonia.3.q.e.

Archiepiscop⁹. Primo quero: vnde dicit archiep⁹. archiepus dicit q̃si dux episcoporum.i.p.ti.v.l.xv.

a ¶Secundo quero. que est eius potestas. Dic q illud potest supra epos sue ꝓuincie: quod patriarcha: vl primas potest supra archiepos suos. Non tamen potest contra subditos epi: nisi q patriarcha contra epos suffraganeos archiepi.i. p.ti.v.l.xv.patriarcha. 2.q.b.c.d.

¶Potest etiam palium portare ꝛ concilium celebrare. epus. 2.q.b. patriarcha.3.q.a.

¶Et potest in sua ꝓuincia certas indulgẽtias ꝓcedere. Indulgentia. 3. .q.b.

¶Et potest quãdoq; in alia dioceſi consistentez excõicare. excõmunicatio.6.q.c.

¶Item potest a suo suffraganeo excommunicatum absoluere: si ad eum per appellationem vel simplicem querelam veniat[a]. excommunicatio .ii.q.d.

¶Item potest cum concilio q̃q; epm suffraganeum: aut capitulum a collatione beneficiorum priuare. beneficium. 6. .q.a.

¶Item potest in sua ꝓuincia visitare. visitatio .3.q.a.b.c.

¶Et habet maiorem ꝓ curationem q̃ ali⁹. visitatio.6.q.a.

¶Et manifestum clericum criminosum potest ī episcopi negligẽtia punire. ecclesias consecrare: ꝛ alia episcopalia officia facere. visitatio. 5. .q.b.

a ¶Tercio quero. quare fuit factus. Dic q vt in partem solicitudinis patriarcham iuuaret in officio fuit sancitũ archiepiscopum fieri.i.p.ti.v. l.xv.

a ¶Quarto quero. quis potest eum consecrare. vide. consecratio. 3. q. .a.

a ¶Quinto quero. quis ẽ eius iudex[b]. vide.patriarcha.2.q.b.

a ¶Sexto quero. que est potestas superioris ī eũ. vide. patriarcha. 2. q. .b.

¶Arma. vide.excõicatiõis.6. q.b. super. ver. delinq̃t. Et.e.q.c. super. v. archiepiscopus. ꝛ .ii.q.d.sup. v. non valet Et. visitatio .3.q.b. sup. v.archiepiscopo. ꝛ.5.q .b.sup.v.cõfirmare.

a ¶Veniat. Quando põt per viaz simplicis q̃rele: ꝛ quãdo per viam appellationis cognoscere. ꝛ q̃ possunt facere i aliena dõ occsi suffraganea. h.in. .c.i. de.offi. lega. ¶De episcopo. vide. episcop⁹ .2.q.b. super.ver. dioceſi.ver. ij. ¶Item: an subditi tenẽtur in concilio eius de q̃relis respondere.h. in.c. graue.in fi.ꝛ ibi per Inno.de.

b ¶Judex. Vide de hoc.h. in.c.ij.de.sẽ. ꝛ re iudi.

¶Arma. Filij bastardi non possunt portare arma cognatiõis sue. vt scripsi pater .v.si statutũ dicit. Et de istis armis ꝛ

© Biblioteca Nacional de España

insignijs plene scripsit bar. in suo tractatu de. insignijs & armis. Vide societas. 5. q. a. super. v. dividendum. v. valet societas. in. vsi. quero quãdo maior. ¶ Et de alijs armis offensiuis vel defensiuis vide plura que scripsi. armatura. per totum. ¶ Armatura. Rusticus & mercator phibẽtur arma portare. & miles ad pallacium comitis. vt coll. 5. feudo c. fredericus. ſ. si quis rustic⁹. de patenen. & eius viola. & ibi in glo. vide q̃ ille q̃ portat arma vetita perdit arma. Nisi sit miles: q̃ per villam debet ensem portare. vt. miles. 8. q. b. ¶ Item iudeus vel sarracenus: sub duorum milia mor. penam prohibentur arma portare. vt. l. v. ord. de valladolid: per regem iohannem. ij. anno. 1433. ¶ An pena statuta per iudices seculare contra portantes arma habeat locum contra clericos portantes arma. Dicas q̃ sic: quia non parcit ei si facit contra auctoritatem publicam. vt in. l. auditos. C. de. epis. audi. sed ex portatione armorum ledit res publica. vt. ff. de. vi. pu. l. iij. & quia alterent crimina flagicioſa si eis permitterẽtur arma portare. Quero: nunquid habenti iurisdictionem licet arma portare ad sui commodum seu defensionem sue iurisdictionis. Dic q̃ sic: nam alĩ nõ possent secure suam iurisdictionem exercere pp̃ter timorem resistentie. ar. l. i. in fi. ff. de. offi. eius cui man. est iuris. & l. ij. ff. de iuris. o. iudi. Quero: an ille qui habet iurisdictionẽ in loco i quo portantur arma possit auferre ea portãtibus. Dicas q̃ sic. vt in feu. de pa. tenen. & eius vio. ſ. si quis rusticus. Quero: nunquid preses vel baro p̃t dare licentiam alicui arma portare. Dicas q̃ nõ: cũ omnis vsus armor̃ sit phibitus. ff. de vi. publi. l. i. & l. qui dolo. ſ. i. nec obstat si dicatur q̃ preses vel baro possit prohibere arma portare: quia facilius permittitur prohibitio q̃ permissio. ff. q̃ vi aut clam. l. iij. ſ. plane. Sed iuxta hoc deberes scire q̃ quedam sunt arma non introducta immediate ad vsum armorum: licet aliquem habeãt effectum ad vsum armorum: vt sũt lapides fustes: talia arma dic q̃ quilibet potest p̃ se portare. vt instit. ad. l. aquil. ſ. his verbis. hoc tamẽ nisi cũ eo sit dãnũ datũ: quia tunc tenetur. vt in. l. armorum. ff. de verbo. signi. & Instit. de pu. iudi. ſ. itẽ lex. Ditius tamen agitur cum eo q̃ si alia arma essent. ff. de. l. i. ſ. qui cuz claue. Et ita permittitur q̃ q̃s deferat modicũ gladiũ. in autẽ. de armis. ſ. pe. Sunt autem alia arma que immediate sunt in vsu armorũ. Et hic distingue: quia quedã sũt defensionis vt scutum. quedam offensionis vt lancea ensis: talia arma sunt prohibita deferri. vt in auten. de armis. ſ. pe. fallit vbi portanť causa nauigatiõis venatiõis vl̃ peregrinatiõis. ff. de vi. publi. l. i. & l. qui dolo. ſ. exhibetur. Item excipitur quãdo aliquis talia arma habet cã vẽdendi. C. de vi. publi. l. iij. de remili. l. miles. Idẽ credo quãdo hz licentiam mercandi. in autẽ. de armis. ſ. iij. Itẽ excipitur quando quis habet ex causa hereditatis postq̃ predecessor habet ex iusta causa. vt. ff. de vi. publi. l. ij. de re mili. l. milites. ¶ Sed nunquid si est certa pena statuta de consuetudine contra portãtes arma: an vltra illam debeant arma perdere. vide glo. q̃ sic. in feu. de pa. te. & eius vio. ſ. si quis rusticus. Item pone q̃ est pena statuta contra portantes arma: aliquis reperitur armatus in domo sua: nunquid debet puniri pena statuta contra portantes arma. Dic q̃ nõ. crederem tamen q̃ nisi rationabilis causa possit ostendi quare stabat armatus: q̃ sit contra eum presumptio in tantum q̃ tenetur pena statuta contra portãtes arma: potissime si deferat arma inuasionis. ar. l. come. in fi. cum. l. se. ff. de inur. & l. eiusdem. ſ. i. & l. si quis aliquis. ſ. qui adoptionis. ff. de pe. Sed quero: q̃d si quis reperitur pluribus vicibus vna nocte armatus nunquid pro qualibet vice debet puniri pena statuta contra portantes arma. Dicas q̃ sic. Sed vide contra. ludus. v. an luentes. Quero: vtrum ille qui portat corsetum teneatur pena statuta cõtra portãtes arma. credo q̃ non: quia corsetus est immediat⁹ ad corporis tuitionem: & talia arma possũt deferri impune. vt. ff. de vi. publi. l. pe. Sed quia: si aliquis facit garcioni secum eunti arma deferre: an teneat sicut ipse. dico q̃ non. ff. de furt. l. i. ſ. si quis preferendum. de p̃ dictis per bar. in suo tractatu. de armis. ¶ Utrum. et quando. & quibus personis licitum sit armis vti. h. i. c. clerici arma. de vi. & ho. cle. ¶ Item an armorũ appellatione fustes & lapides ơtinentur. h. in. c. ita quorũdam. de iude. di. i. Item si statutum punit inuentus in ludum aut cum armis ille solus dicitur inuentus q̃ deprehenditur a familia in ludo: vel cum armis: & ita interpretatur consuetudo hoc verbum inuentus. Sz in alijs maleficijs ille solus dicitur inuẽtus cõtra quẽ maleficiũ probat. bal. in. l. si barsadorã latronem. C. de fide & manda. quia sola visio cum armis non suffi-cit sine captione eas portãtis. vt bar. in dicta. l. si barsadorã. Et circa hoc bal. in. l. nemo. C. de thesau. li. x.

© Biblioteca Nacional de España

refert. si statuto caueꝛ ꝙ si bernari⁹ inuenerit aliquē cum cultello: inuentus debeat puniri in decem: ꝙ inuentus dicitur quis fuisse eo ipso ꝙ per bernariū visus fuit cum cultello: dum tamen bernari⁹ eum cepit cum cultello animo ꝛ intentione vt puniretꝛ de gestione cultelli: secꝰ si hūc animū nō habebat: qꝛ forte iuenit eū ꝛ eū cepit tanq̄ debitorem alicuiꝰ exā debiti. ¶ Si statutum punit portantes arma: ticiꝰ pcussit sepū cum armis: vtrū puniatꝛ de delatione ꝛ percussiōe Et dicendū é ꝙ non: quia in statutis itelligitꝛ ꝙ punit pcussū cū armis: nō considerantꝛ arma per se nec percussio per se: sed vtrumq̄ simul. ꝛ sic resultat tm̄ vnicū crimē. vt. l. illud. in fi. ff. ad. l. aquil. de quo per bal. in. l. aduersus. in fi. C. de fur. ꝛ ser. corrup. ¶ Si extraneus inueniatꝛ arma portare cōtra formā statuti. dicas ꝙ aut ipse ibi morā traxit: ita ꝙ verisimile est eū posse bānū scire: ꝛ tūc in bānū incidit al' non. spec. li. iiij. ti. de consti. in fi. sed vide que circa hoc scripsi. statutū. ꝟ. vtrū statuta. in. ꝟsi. secūdo quero quid. ¶ Et vide que scripsi. executio. 2. q. b. ff. ꝟ. armis. Et. miles. 10. q. a. ff. ꝟ. arma. Et. seruitus 10. q. b. sup. ꝟ. auxilium. Et. venditio. 3. q. g. super. ꝟ arma. Et. vis. 4. q. d. super. ꝟ. armis. Et. clericus. 3. q. b. super. ꝟ. animetur.

¶ Arrendatio. Magnus dñs ꝓpria auctoritate pōt occupare bona sui collectoris seu arrēdatoris p sibi ab eo debitum. ord. cur. li. i. ti. i. l. ij. in fi. Et vide glo. ij. in. l. ob debitum. C. ad. l. iul. de vi. priua. ¶ Licet ꝓpt regis pecuniā cuiuis debitā p regis recaudatorē seu arrēdatorē bōa i executiōez cū fideiussiōe dentur: nihilominꝰ iudex incarceret eū: ꝛ a carcere nō dimittat: nec sub fideiussoribus det: donec soluat cum penis ꝛ expensis. vt pet'. fi. ord. de toledo: per regem ioannē. ij. anno. 1436. Et vide que scripsi. delegatus. ꝟ. propter regis. Et. iudeꝰ. 5. q. a. super. ꝟ. honores. ꝟ. iudei redditus. ¶ Itē arrendator iuriū seu redditū regis nō pōt opponere ꝺ lr̄as regis recaudatorum exceptionem nec defensionē aliquam: nisi solutionē: q̄ tatiōem: vel violētam ablatōez: q̄ eadē die: vel saltim infra nouē dies a die q̄ sup hoc cōuentus fuerit tenetur probare. Et si ꝓpter taliū litterarū executionē vl bonorū vēditōem cū nihil debeant arrēdatores damnū sustineant eis regis cōputator vel recaudator cuius littere sunt cū duplo reſarciat. vt. l. iiij. ord. iij de guadalajara: per regē ioannē. j. anno. 1390. Et quia supra dixi de exceptiōe: ꝙ nō pōt opponi ꝺ lr̄as. vide. exceptio. ꝟ. item si dicit. ¶ Recaudatorum seu arrēdatorꝝ vel fideliū collectorꝝ vel eorum fideiussorꝝ in regis moꝛ coronam resumētium bona regi medietaſ et accusatori medietas applicēt. vt peti. ord. de valladolid: per regē ioānē. ij anno. 1442. ¶ Et iudex infra terciā diē in bonis regis arrendatoris vel eius fideiussoris execu-

¶ Arrendatio. vide. clericus. 9. q. 0. patronꝰ. 4. q. b. symōia. 3. q. f. g. sacrilegiū. 3. q. e. vectigal. 2. q. a. locatio. i. q. a. ꝛ. 3. a. ꝛ. 4. a. ꝛ. 5. d. ꝛ. 6. a. c. d. ꝛ. 8. i. societas. 6. q. c. religiosus. 4. q. b.

¶ Arrogatio. Primo quero: quis pōt arrogari. vide. adoptio. 3. q. per totum.

¶ Secundo q̄ro. q̄s pōt arrogare. vide. adoptio 2. q. ꝛ. 4. per totum.

¶ Tercio quero. coram quo fiet. vide. adoptō. 5. q. a.

¶ Quarto q̄ro. q̄liter fit arrogatio. vide. adoptio. 5. q. a. b.

¶ Quinto q̄ro. q̄s est eiꝰ effectus. vide. adoptio. 6. q. a. b. c. f. g.

tionem non faciens: ꝛ mobilia infra terciam diē: ꝛ imobilia infra nouē dies nō vendēs: arrendatore solutiōem quitatiōem vel violentam ablatiōez vt predictū é nō docente: officio priuatꝰ pti mille ꝛ regi mille soluat moꝛ. vt. e. ord. de guadalajara. l. 6. Vide. executio. 2. q. d. ff. ꝟ. viginti. ꝟ. ꝛ in executione. Et iudice negligente regis balistarius predictam pōt facere executiōem ꝛ venditionē. vt ibi. l. vij. ¶ Et in bonis regis arrēdatoris captis in executione nemo sequestrū petere pt: nisi per publicū instrumentū arrendatorez talia bona ab eo habere arrēdata vl ꝺducta doceat. vt. l. v. ord. iij. de guadalajara: per regē ioannē. j. anno. 1306. Et ꝓ regis moꝛ. pignus in executione captū defendēs defensiōe per publicū instrumentum ꝓbata soluat cū dupli pena. vt ibi. l. viij. ¶ Regis recaudatores varias solutiōis apodicas non dent: al' p ptis iuramentū in litem ei duplicatas expensas super hoc factas soluēt. Et eandē penam subiturus debitor apodica ostensa nō soluētes. Et idez de iudice infra triduum ad hoc eos non cōpellēte vt. l. ix. ord. ꝺ valladolid: per regē ioannē. j. anno 1385. ¶ Recaudator vel regis arrendator: vel aliꝰ dans vel recipiens regis moꝛ. apodicam solutionis: ꝛ vt det apodicam vel soluat in ea contenta aliquid extorquens ei a quo extorsit cū dupli pena soluat: ꝛ regis arbitrio puniatꝛ. vt. l. x. ord. de briuiesca tractatu. ij. per regē ioannem. Sed vide tur cōtra infra. e. ꝟ. null' nisi. vt est permissū regis arrendatori baratare. ¶ Regis arrendator eiꝰ recaudatori ifra statutū terminū: ꝛ postea p quē q̄ dies nō solués deinceps donec soluat ꝓ quoli

© Biblioteca Nacional de España

bet miliare moꝝ. qualibet die moꝝ. quicꝫ regi ſoluat. vt in dcā oꝛd. de bꝛiuieſca. l. ij. ¶ Et idē de cōcilio vel aljama eodē termino regi recaudatoꝛi nō ſoluēte. vt. e. oꝛd. l. xij. ¶ Et idē de regis recaudatoꝛe in pecunia nūerata nō ſoluēte. vt pleniꝰ vide bis. e. oꝛd. l xiij. ¶ Regis recaudatoꝛes ſiſtra duos annos pꝰ eoꝝ arrēdationes ⁊ nō vltra agāt p debitis eoꝝ arrēdationis. vt pet xxvij. oꝛd. de medina: p regē ioānē. ij. anno. 1433. Et pꝰ ea ſtatutū ē qꝫ in ſiſtra quattuoꝛ annos agere poſſint. vt p eū pet. xiij. oꝛd. de valladolid āno. 1451. ¶ Dicto facto nec cōſilio quis faciat: vt regis reditus diminuāt: al' damnū cū quadꝛupli pena ſoluet: cuius tres ptes regi: ⁊ vna accuſatoꝛi applicatur. vt l. vij. oꝛd. de valladolid: per regē ioannem. ſ. anno 1385. Sed per eū in. l. ix. oꝛd. iij. de bꝛiuieſca tractatu. ij. dicit qꝫ damnū ſoluat cū ſeptupli pena: cuius tercia pars accuſatoꝛi applicet. Et denūciationi iudici facta ſub officij priuatōis pena ſiꝫ hoc inquirat ⁊ regi notificet. de quo vide ibi latius. ¶ Nullus niſi regis arrēdatoꝛ pōt emere nec baratare: terras: mercedes: rationes: nec quitatiōes mantenimiētos: ius hereditatis: donatiōnes: nec quoſcūcꝫ alios moꝝ. quos quicūcꝫ quocūcꝫ modo habeat vel habere debeat a rege: non obſtāte quocuncꝫ pacto ſeu renunciatione in cōtrarium. Alius autem emens vel baratans perdit pꝛecium ſecū cōtrahenti applicandū: ⁊ pꝛecij ſeptuplū. ſiſ co ſoluendū. de quo vide latiꝰ pet. 35. oꝛd. de medina: per regē ioannē. ij. anno. 1433. Sed videt cōtra ſupꝛa. e. v. recaudatoꝛ regis. Vide. venditio. 3. q. a. ſꝛ. v. publicus. v. publica ſtipendia. ¶ Pꝛetoꝛes: merini: ſeu algazelli in loco eoꝝ adminiſtrationis non arrendent. vt pet. xij. oꝛd. de leon per regem alfonſum. ⁊ pet. oꝛd. de toledo: p regem ioannem. ij. anno. 1436. ¶ Item pꝛetoꝛ algazellus: nec alius concilij officialis eiuſdem cōcilij redditus non conducant. vt pet. ij. oꝛd. i. de ſoria: per regem ioannē. ſ. era. 1418. ⁊ de hoc latius pet. 48. oꝛd. de medina: per regem ioannē. ij. anno. 1433. ⁊ per eum pet. oꝛd. de madꝛid. e. anno. 1433. ⁊ etiam per eū pet. oꝛd. de guadalajara anno. 1436. ¶ Et pꝛetoꝛes merini ſiue algazelli redditus concilij vbi officia adminiſtrāt cōducentes ipſis priuant officijs. Et idem ſi regis redditꝰ conducant: aut in eis fideiubeāt. ſed ſecꝰ de alijs publici cōcilij officialibꝰ. vt pet. xvj. oꝛd. ij. de burgos: p regē henricum primū era. 1411. Et vide pet. 84. oꝛd. de medina: per regē ioannē. ij. anno. 1433.

¶ Arre. vide. dos. i. ⁊. s. q. a. matrimoniū. 5. q. f. venditio. 5. q. p. ⁊. 6. a ſcriptura. 3. q. a. n. pignꝰ 5. q. b. ſolutio. 8. q. i. falſitas. 5. q. a. adulteriū. 10 q. c. inceſtꝰ. 5. q. a. ſarracenꝰ. 7. q. b.

¶ Articuli. vide. fides. 3 q. b. bñficiū. 4. q. e. papa. 4. q. d.

¶ Aſinꝰ. vide. pꝛeda. 2 q. a. obediētia. 4. q. a.

¶ Aſſiſſinus. vide. deſperatio. 3. q. b.

¶ Aſſonata. vide. pꝛeda. 3. q. a. b. locatio. 6. q. c.

¶ Aſta. vide. obediētia 4. q. a.

¶ Aſtrologia. vide. diuinatio. 2. q. a.

¶ Auaritia. vide. largitas. ⁊. rex. 7. q. per totū.

¶ Arrendatio. Vide que ſcripſi. officium. v. ⁊ officiū. Et vectigal. 5. q. a. ſuper. v. perdit. v. officium pꝛetoꝛie. Et. rex. 15. q. p. ſuper. v. pſes. v. pꝛeſidium merini. Et. e. q. 3. ſuper. v. merinus. v. ſed vide. i v. ſi. ⁊ hoc. ⁊ in. v. ſi. et merinus maioꝛ. Et. tabellio. i. q. a. ſuper. v. regis pthonotariꝰ. ⁊. v. ⁊ tales. Et q̄ ſcripſi. legatus. v. pꝛopter regis. Et que ſcripſi. conciliū. v. pꝛo concilio. Et. clericus. 9. q. k. ſuper. v. ſeculari. ¶ Et in bonis regis arrendatoꝛis captis in executione: nemo ſequeſtrum petere poteſt: niſi per publicū inſtrumentum arrendatoꝛem talia bona ab eo habere arrendata vel conducta doceat. vt. l. v. oꝛd. iij. de guadalajara: per regem ioannē. i. anno. 1309. ¶ Et p regis moꝝ. pignus in executione captum defendēs defenſione per publicum inſtrumentum pbata: ſoluat cum dupli pena. vt ibi. l. viij.

¶ Arre. Vide que ſcripſi. dos. i. q. a. ſꝛ. v. lucratur. Et. venditio. 5. q. p. ſuper. v. arris.

¶ Articuli. An papa pt facere nouos articulos fi dei. ⁊ p quos ſūt credēdi iplicite ⁊ explicite. h. i. c. cū epꝰ. de hereti. ¶ Habētes curā aiaꝝ ⁊ plati eccliaruꝫ bēnt necē ſcire articulos fidei explicite ⁊ clare: q̄ cōtinēt in ſimbolo. credo i vnū deū: ⁊ q̄cūcꝫ vult ſaluꝰ eē. ſꝫ epi debēt etiā plꝰ ſcire: qꝛ de eis ſcire debēt reddere rōem. nō tñ qꝫ i cōtinēti teneāt de oībꝰ rñdere: ſꝫ pha bita deliberatiōe: ēt ſi oportuerit cū cōſilio alioꝝ. laicis āt ſufficit credere iplicite: qꝛ ſi aliq̄s credit iplicite q̄cq̄d credit eccla: licꝫ erret ñ ē hereticꝰ nec peccat: qꝛ credit eccliaꝫ ſic credere: ⁊ ſuā opiniōeꝫ fidei eccliē ſupponit: qꝛ licet male opinet nō eſt iſta fides ſua: ſꝫ fides ſua eſt fides eccleſie. quod eſt valde notādū ad excuſatiōem ydiotaꝝ ⁊ ruſticoꝝ q̄ ſepe ipetūt de hereſi p iq̄ſitiōeꝫ. de q̄bꝰ p bal. ſꝛ. Rca. C. de cūma tri. ⁊ fi. ca. Et vide p ino. i. c. firmit. e. ti. ⁊ p azo. i ſū. C. e. ti.

¶ Auaritia. De malis auaritie. vide. h. i. c. nauigātem. de vſuꝛ. in fi.

© Biblioteca Nacional de España

¶Audacia. An audacia reprobat: vel cõmẽdat h.in.c.qua fronte.de appe.ꝛ.c.tanta. 4.di.de.exce. prela.

¶Aurum. Milites:doctores:regis auditores:ꝛ mulieres auro se ornare possunt.sed alij non:nisi an/ daluzie genetarij q̃ ense freno sel/ la ꝛ calcarijs de/ auratis se etiã or nare possunt.Et idem de ciuibus cuiuscunq; ciui/ tatis aut ville q̃ zonas enses fre/ nos ꝛ sellas deau ratas portare po ssũt.exceptis scu tiferibus domi/ nis seruientibus qui non nisi orle is galium ꝛ gam barium ꝛ equo/ rum pectoraliuz de auro se orna/ re possunt. vt.l. i.oriõ.de burgos per regem ioan/ nem.j.era. 1417. Sed quod dictũ est de muliere. di cas contra:nisi e ius vir equũ va/ loris sex centorũ mor. sustineat . vt.l.iiij.i fi. oriõ .vj. de madrid.per regem henricum.ij. anno.1495.

epus.7.q.c.

¶Atrocitas. vide. cap/ tio.2.q.b.iniuria.i.q.k

¶Auis.vide.clericꝰ.4. q.a.visitatio.6.q.a.sig/ nificatio.2.q.c. epũs.7. .q.bb.

¶Audacia.vide.mare. i.q.f.

¶Auferre. vide. impa/ tor.6.q.l.p̃da.i.q.b.2. bb.cc.actor.4.q.p. ve/ ctigal.5.q.a. emphiteo/ sis.3.q.a.regula.2.q. re gula.13. rescriptum.3.q. .b.f.

¶Auditus. vide.testis. 5.6.q.a.c.d.matrimoni um.16.q.b.

¶Aurifex sub falsi pena nõ deauret super metallo cu pri: vl̃ deargentet super stagno dolose.vt per.fi.oriõ de madrigal:per regem ioannem.ij.anno.1438. Vide falsitas.2.q.d.ꝛ que ibi scripsi sr̃.v̇.miscens.Vide q̃ scripsi.moneta.v̇.quicunq; potest.

¶Auctoritas. Nota q̃ vbi desideratur pretoris auctoritas ibi sine eo factum non tenet. bal.l. de ali/ mentis.C.de transacti. ¶Cum queritur:an in facto proprio quis possit auctorizare. refert aut auctoriza/ tur in suum preiudicium:ꝛ potest.vt.ff.de.adopti.l. si consul.aut auctorizatur ad suum commodũ: ꝛ tũc aut commodum pertinet ad eum directe: aut indire/ cte.primo casu refert: aut auctorizatur ad precedentẽ obligationis executionem:ꝛ potest.vt.ff.de contra. empti.l.fistulas.5.si fundum.aut ad noue obligatio nis inchoationem:ꝛ tunc non potest. vt. ff.de.auc. tu.l.i.Secundo casu potest: quia attẽditur id quod principaliter fit ꝛ causa finalis magis q̃ incidens. Hinc est q̃ pater iubet ꝛ auctorizat̃ filio q̃ adeat he/ reditatem:ꝛ tamen per hoc queritur patri:quia hoc procedit ex natura personarum ꝛ ex auctoritate l. gis.ff.de acqui.heredi.l.placet.ꝛ.l. si quis in bo na.5.iussum. Ex predictis potest determinari q̃/ stio:vtrum pater potest auctorari filio in pote/ state q̃ donet causa mortis ipsi patri: vel eius ser uo. Dicen/ dus est q̃ nõ q̃ hoc prin cipaliter agi tur vt ipi au ctorizãti que ratur: sed vt donet fratri potest pater auctorari: ꝙ ipsi patri nõ queritur vs̃ fructus.scõz glo.in.l. bo norum.C. q̃ admi.ad bo. posse.po. et bar. tenet dictam glo/ Et tu teneas:p̃/ terq̃ i eo qõ dicitur de v/ sufructu. nã puto vsum/ fructum ta/ men patri q̃ ri ex iure per sonarum. de istis p bal. in dicta.l.bo norum.in fi.

¶Augere. vide.iuramẽ tum.9.q.b.rex.2.q.c.

¶Augurium.vide.diui natio.2.7.q.a.

¶Auris.vide.rex.21.q. o.iudex.5.q.c.episcopꝰ 7.q.o.

¶Aurum. vide.epũs.7 q.a.

¶Auctoritas.vide.ven ditio.2.q.b.pignus.4. q.c. solutõ.4.q.e.tutor 6.q.a.b.c.

¶Auxilium.vide.cleri/ cꝰ.10.q. b.excõicatio.13. q.f.e.rex.21.q.e.ꝛ.25.b miles.8.q.a.furtũ.4.q. .a.ꝛ.6.q.a.vir.4.q.c.ꝛ vide.mr̃imoniũ. p totũ

Vide que scripsi.decretum.Et.tu/ tor.6.q.b.super.v̇.auctorizante. Et.venditio.2. q.b.super.v̇.auctoritate. Et.pignus. 4.q.c.su/ per:v̇.iudicis.Et.solutio.4.q.e.super.v̇.iudicis Et.alienatio.quasi per totum: vbi loquit̃ de cõ/ sensu prelati siue de eius auctoritate. Et.admini/ stratio.v̇.administrator ciuitatis.

¶Auxilium. Qualiter prestans opem siue au xilium ministerij siue adiutorij delinquendi: puni atur vel non. Vide. homicidium.5.q.f. super.v̇. consilium.v̇.an persuadens.in.v̇si. nunc transea/ mus.vsq; in fi.v̇.

© Biblioteca Nacional de España

¶Bannitus. De bānitis nostri tēporis. glo. i l. qui deportant. C. de here. insti. videt de his diffinire vt assimilent deportatis: si sūt bāniti ita vt bona eoꝝ publicent per legē vel cōsuetudinē: aī equiparant relegatis. nam bānitu cōdēnantur vt plurimū absētes: qō nō ē in deportatis. sz ego circa hoc dico: q nec deportatis nec relegatis sūt ꝺparādi in totum. est enim bannū q̄ꝺaꝝ pena p se: q̄ nec est deportatio nec relegatio: licet aliqua habeat similia cum vtraq;. Unde dicendum est q bānitio dicitur quasi ictio siue eiectio a bono. s. publico. i. quia per bānitiōem itur a bono publico ī separat ī eiscit. ī est adiuncta ad similitudinem excōicationis: per quam in foro ecclesiastico quis eiscit extra cōiones ecclesie. Unde sicut excōicatio quandoq; a iure: q̄nq; a iudice infert. ī infertur quandoq; ꝓpter contumaciā: quandoq; ꝓpter offensam: sic exbānitio quādoq; fit a lege: quandoq; ab homine. Item cōiter fit propter contumaciā: ī quandoq; ꝓpter delictum: vt de facto videmus fieri. ī in alijs multis conueniunt excommunicatio ī bannitio. Quero: in quo loco bāni effectus habet locum. Item in quo tempore Item in quibus personis. ī sub q̄ forma fieri debeat. ī qualis sit dictus effectus. Et circa primum dico: q cum bannitiōes ꝓcedant a iurisdictione: ī quandoq; a iudice: quandoq; a lege. si quidē ꝓcedant ī statuantur a lege imperatoris: tunc talis bannitio pretendit effectum suū per totū imperium. Si vero a lege municipali: tunc extendit effectum suum per suum territorium: vt in tantū extē datur effectus bānitionis in q̄tum extenditur potestas legis: cuius auctoritate iudicata ē bānitio nisi restringat ab ipsa lege que eā inducit. Et hec verba sunt quo ad locum vbi bānitio habet suū effectum. De tempore in quo bānitio suū effectū habet dico sic: leges communes ī municipales ꝓcedentes ab eis qui habent potestatem condēdi leges sunt perpetue: nisi per contrarias leges vel per contrariam cōsuetudinē restringāt: ita et bānitiōes ex auctoritate ipsarum legum sunt perpetue: nisi per ipsas leges vel per eos qui potestatē habent de hoc aliter est puisum. Si vero bannitio procedat a iudice: subdistingue. quia aut procedit bannitio secundū formā inductaz a lege vel consuetudine. aut ex consequentia sue iurisdictionis. i. sine speciali ordinatione legis vel consuetudinis loci. primo casu tam in loco q̄ in tempore erit idem qō in superioribus dictuz est: ī habebit bānitio naturam pene a lege determinate. Secundo casu habebit naturam multe a lege non determinate: et ideo vltra tempus sue iurisdictionis non durabit. Circa tercium dico: q si bannitio ꝓcedit ex iure scripto: vel non scripto. i. a consuetudine comprehendere intelligit in suis casibus personas dolosas et doli capaces sub vna iurisdictōne existētes: ī ex certa scientia in talem legem incidētes: sicut dicitur de infamia que per legem siue sententiam irrogat. vt. ff. de his qui notantur infamia. l. i. ī l. liberorum. ſ. notantur. Si autem bannitio a iudice ꝓcedit: si quidem sub generalitate sic dicendo: bannimus omnes qui iuerunt ad subsidium: vel qui ibūt vel qui non fuerint: tunc erit idem qō est dictū quādo a iure ꝓcedit. Si autem procedit ad certas personas tunc illas personas comprehendit que per iudicē nominate sunt in bannitione. De forma tenenda in processu bannitionis fiende per iudicē: puto ante oia tenendum: q si aliqua forma est data a lege vel a cōsuetudine loci vbi fit bannitio illa est seruanda: sicut ē in sententia proferenda: ī in alijs actis iudiciarijs qui habent certam formā vt est edictum peremptorium et litis contestatio ī similia: Si autem non est inducta certa forma: vel a consuetudine vel a lege. considerandum est q bannitio quādoq; fit ꝓpter delictū vt extra. de sen. excō. c. nouit. ī. c. pe. ī quandoq; ꝓpter contumaciam sicut excommunicatio: ī ideo eodez modo bannitio que est quedam secularis excommunicatio vt supra dixi. quandoq; fit ꝓpter delictuz: vt cum dicat lex vel iudex: bannimus omnes latrones et assissinos: ī tunc ita demū penam ī effectum banniti onis patiunt aliqui si sunt de tali facto inculpati p sententiam vel confessionem in iure factam: vel p euidentiā facti vel legitimis probationibus conuicti de latrocinio vel assissinato. quandoq; propter contumaciam: ī tunc similiter si a lege vel consuetudine vt predixi certa forma est inducta illa est seruanda sicut i superiori casu. seꝺ si nulla forma de hoc reperitur inducta tunc poterit inferri bannitio si legitime citat⁹ non venerit ad iudicem: sicut dicitur in excommunicatione in. c. ex parte in xpo. de. ver. signi. Et in annotatione bonorum contra absentem. C. ī. ff. de req. re. l. i. et per totum. ¶Sequitur videre de effectu bānitionis: ī hoc duobus modis. quorum primus est: qualis est pena banniti durante banno. Secundus ē qualiter possit liberari bannitus a bāno sibi illato. Circa primū ī secundum notandum est: q cum in legibus antiquis diuersi modi inducti sunt cogendi ad

Basilica. Vide. rex. 9. q. 3.

¶Balistarius. Vide. damnum. ſ. 4. q. 3.

¶Balneare. vide. miles. 6. q. 4.

¶Bandera. vide. vexillum. 2. q. 6.

¶Bānitus. vide. patria potestas. 4. q. 3.

© Biblioteca Nacional de España

obedientiam contumaces etiam puniendi delinquentes ⁊ bannitiones de iure nouo ad eundem finē sunt inducte: ideo dicas q̄ vbicunq̄ bannitio facta est ex tali causa ex qua effectus certus declaratur per legez vel consuetudinem loci in quo facta est bannitio per sententiam bannitionis ille est seruandus: dum tamē bannitio sit facta a competenti iudice ⁊ debita forma in ea sit seruata ad similitudinem sententie ⁊ cuiuscunq̄ processus iudiciarij: vt verbi gratia: bannitus est ex delicto cui⁹ pena scōm communē legem est deportatio: ⁊ eius effectus est q̄ deportari. i. inuitus trahi ad certam insulam vel locum aliuz certum de quo recedere non possit perpetuo moraturus ibidem: ⁊ p̄dat commoda sue ciuitatis ⁊ q̄cunq̄ a iure ciuili sunt inducta in territorio sue ciuitatis perdit: ⁊ ideo hunc effectum habet bannitio facta in sua ciuitate. Sed si per legem communem in tali delicto non est certa pena declarata: tunc erit talis effectus simplicis relegationis: que tam in p̄sentem q̄ in absentem proferri potest: ⁊ per eam deiscitur a bono publico: sicut excommunicatus repellitur a bonis ecclesiasticis: ita p̄ bannitionem intelligo bannitum pro delicto esse dejectum ab honoribus ⁊ officijs ⁊ dignitatibus territorij iudicantis ⁊ interdicta ei iurisdictio iudicātis ad similitudinem excommūicationis q̄si hec sit secularis excōicatio: ⁊ ab omnib⁹ forensib⁹ actibus esse in illo territorio remotū. Et sic apparet q̄ talis bannitio que est ꝓpter delictum habet effectuz condemnationis diffinitiue ex eodem delicto: sicut confessio in iure facta contra confitentem ⁊ iuramentum deferentem aduersario p̄stitum: ⁊ hoc si condemnatio non est facta. si vero condemnatio est secuta pro dicto delicto intelligo q̄ ex sola condemnatione fieri debeat executio. ⁊ si in ipsa bannitione fuerit aliqua pena inserta pro delicto: ⁊ alia in condemnatione siue maior siue minor: sola condemnatio erit executioni mādanda: quia per hoc q̄ cōdemnatio facta est apparet q̄ iudex non habuit intentionem condemnandi quando banniuit: sed potius cominandi ⁊ interloquendi: ne videatur iudex duplicem tulisse sententiaz ⁊ duplicem penam pro eodem delicto eidem imposuisse. Et ideo sepe iudices in condemnatione sequente bannitione inserere solent hec verba computato banno in condemnatione vt per hoc omnis dubitatio tollat. Si autem bannitio pro contumacia facta est: ⁊ in lege vel consuetudine loci certus effectus est inductus ille seruari debet: alioquin si super banno tali nullus effectus inductus est per legem vel consuetudinez loci. intelligo talem bannitionem censendam esse quandam excommunicatiōem secularem inductam ad similitudinem excommūicatiōis ecclesiastice: vt supra dictum est. Unde sicut excommunicatio deiscit hominē ab omni cōmunione ecclesie: ita bannitio deiscit bānitum ab omni bono publico interim duz durat: vt supra dictum est. Et intelligo p̄ contumacia bannitū illum qui ideo bannitus est quia inobediens fuit iudici intendenti ad diffinitionem negocij procedere: vel ad aliqua alia ad suum officium pertinētia vnde habet naturam cuiusdam interlocutorie Et ideo reuocari potest per iudicem quando videbitur iudici ⁊ mutari ⁊ dies ⁊ conditio apponi: dicendo nisi venerit ad mandata: vel nisi obedierit: sit bannitus ⁊ similia. ⁊ in tali bannitione et eius effectu quandoq̄ adiscitur ⁊ exprimitur pena dicendo sic in banno: ⁊ soluat centum pro sua contumacia vel sit in banno ⁊ bona sua deuastentur ⁊ post publicentur ⁊ similia. ⁊ tunc quandoq̄ talia apponuntur bannitioni pure vt dictis exemplis. quandoq̄ sub conditione dicendo: si nō venerit vsq̄ ad talem diem. quandoq̄ talia apponuntur liberationi ⁊ reuocationi dicendo: liberari non possit nisi soluerit centum: vel nisi hoc vl illud fecerit ⁊ similia. In primo casu est bannitio pura. in secundo condicionalis est. in tercio ē condicio bannitionis tollende: sicut continue fit i bānitione ⁊ in excōmunicatione. prima respicit preteritam contumaciam: ⁊ in continenti habet effectuz suum a iure infixū: sicut excōmunicatio quo ad bannum: ⁊ priuatio publici boni: ⁊ denegatio iurisdictionis ⁊ ad alios effectus. sed ad iniectionem alterius pene que denotat alium modum cogendi inobedientem ad obedientiam: puto q̄ sapiat naturam mulctationis: que requirit diffinitionem fiendam post eius cominationem. In secūdo casu est idem demū post conditionem obuenientem. In tercio casu idem in continenti. sed si bānitus velit obedire iudici ⁊ de banno exire debebit conditionem appositam adimplere: sicut i cōtractu in quo apposita est condicio ad dissoluendum contractum. sed cum omnia ista fiant in bānitione propter contumaciā que fit propter aliquem processum fiendum. ⁊ per hoc patet q̄ sūt sententie interlocutorie: vt predixi: poterunt per iudicem mutari ⁊ reuocari si ei videbit vt superi⁹ est dictum. nec puto q̄ in talibus locum habeat appellatio de iure nostro ratione predicta: et etiam quia contumacibus appellatio denegatur. De hac appellatione vide que latius scripsi. appellatio. 4. q. a. super. v. non appellat'. v. nota generale. in. vsi. quero an bānit⁹. ¶ Sequit' videre qualiter bāna que data sunt ⁊ suū effectū habent tolli possunt. Ad quod dico q̄ si de hoc fuerit aliquid statutum in lege vel consuetudine loci illud est seruandum: alioquin remedia que inducta sunt ad reuocandum ⁊ euitandum sententiam diffinitiuam ⁊ eius penam: eundez locum habent ad reuocandum bannum datum pro delicto ⁊ nō aliud: cum bannū fuerit tanq̄ sententia diffinitiua: vt ex superioribus patet. Et illa que sūt in iudicis arbitrio in alijs p̄cessibus interlocutorijs eē debent in bannis datis per contumaciā eadē ratione. sed in aliquo casu tenetur iudex bannū datū

© Biblioteca Nacional de España

per contumaciam de iure reuocare. ſ. quando contumacia purgatur per bannitum ſecundum quod colligitur. C. de iudi. l. ſancimus. Saluo eo q̃ ſi p contumaciaꝫ per cognitionem delicti fuerit quis bannitus cum publicatione bonorũ vel pena pecuniaria: ⁊ ſtatutum fuerit tempus a lege vel cõſuetudine loci vel a iudice ad purgandum contumaciã ſiue ad exeundum de banno tranſacto tẽpore ſtatuto: nihilominus poterit purgare cõtumaciã obediendo ⁊ reſtituendo expẽſas vt modo dixi quantum ad bannum: vt de delicto poſtea cognoſcat ⁊ diffiniat: ſed bona non recuperabit: vl̃ penam pecuniariam non euitabit: ſicut in aduocatis dicit. de requi. re. l. iſ. ⁊. iij. aliq̃lis tamen ſuper delicto preſũptio eſt cõtra eũ: propter quod ex qualitate perſone poterit ſubiici tormentis ſine alijs indicijs p veritate delicti inuenienda: cuꝫ iſtud indicium ſufficiens eſſe poſſit ad torturã imponendam. non tamen pena delicti puniet niſi de veritate delicti fuerit conuictus vel cõfeſſus. Scias tamẽ q̃ Ja. de are. de materia bãnitorꝫ tractãs dixit in primis q̃ licet qui bonis ademptis nudꝰ exulat de propria ciuitate videtur redigi ſecũdum glo. in. l. qui deportati. C. de here. inſti. ad inſtar deportati q̃m tale exilium ſit vice deportationis vbi ciuitas amittitur cum bonis: tamen vere ⁊ p prie non eſt deportatꝰ: ⁊ hoc ratione iudicis qui non poteſt deportare: tum ratiõe forme. quia deportato interdictus eſt totus orbis: excepta inſula. ex bãnito vero totum econtra: quia in vniuerſo orbe manere debet excepta terra vnde exulat. tum etiam ratione efficacie: nam per exiliuꝫ proprie ciuitatis non amittit ius poteſtatis in filios quia nulla lege hoc cauetur. quod eſt verum in bãnitis. etiã dico q̃ poſſunt eſſe teſtes ⁊ alia publica officia exercere: puta tabellionatũ alibi q̃ i loco vnde exulat: cũ cõdẽnatus ꝓpter cõtumaciã nõ ſit infamis niſi infamia facti: que nõ remouet quẽ a publico iure niſi moueat p ſentẽtiã. Appa ret ergo ex p̃dictis bãnitos noſtri tẽporis nõ habere ꝓpã ⁊ totalẽ ſimilitudinẽ: nec cũ deportatis nec cũ excõicatis: ſed eẽ nouũ genꝰ ⁊ valde ſtricti iuris: ita q̃ q̃cq̃d exp̃ſſe nõ repit inſertũ in bãno ⁊ cõdẽnatiõe io intelligit oĩmodo omiſſũ. vnde ſi bãnũ ẽ datũ alicui i pſonã nõ ſeq̃t bona tacite etiam ſi bãnitꝰ ẽ de crimine capitali: qꝛ cũ ſtatutum hoc non dicit: ergo nec nos. ſecꝰ eſſet ſi q̃s p formã iuris cõis eſſet cõdemnatꝰ de crimine capitali. Itẽ licet preſens cõdẽnatꝰ ad mortẽ efficiat ſeruus ſupplicij: ſecꝰ in abſẽte bãnato ex forma ſtatutis qꝛ añ̃ſ ſit deꝓhenſus ⁊ in laqueũ vt ſic dixi redactus liber ẽ. vide. j. in. vſi. q̃ro nũq̃d bãniti. Quero: nũq̃d bãnitꝰ poſſit ipune offẽdi. Dicas q̃ nõ Itẽ nec deportati p̃nt ipune offẽdi: cũ nõ ꝓdãt ea q̃ ſũt de iure naturali: ⁊ offẽſio pſone eſt ꝺ ius naturale. ſz ſi ſtatutũ diceret exp̃ſſe q̃ poſſet offẽdi: tũc tales bãniti cẽſent trãſfuge ⁊ hoſtes ciuitatis vñ ſũt bãniti: qꝛ ſũt de nũero iſtorꝝ q̃b ẽ inductũ bellũ. caute dicit hoſtes ſue ciuitatis: ⁊ nõ dicit hoſtes principis vl̃ populi romãi: qꝛ tales ꝓnt patriã ptãtẽ ⁊ oẽ ius ciuile vbiq̃ locorꝝ. Circa hãc q̃onẽ vide. homicidiũ. ſ. q. b. ſr. v. occidat. q̃ſi p totũ. Quero: ſi ſtatuto cauet q̃ malpago ius nõ reddat: cõtigit q̃ malpagꝰ fuit vulneratꝰ ꝓpter qõ iudex iq̃rit cui oppoſit q̃ iq̃rere nõ ꝓt: qꝛ cõdicio pſõe malpagi facit ceſſare crimẽ: ⁊ ſic ois pceſſ⁹ dẽt ceſſare. Dicas q̃ vꝫ pceſſ⁹ iudicis qꝛ principale ꝓpoſitũ iudicis ẽ ꝺſulere rei publice. ſali. i. l. q̃ adulteriũ i fi. C. ad. l. iul. de adulte. Sꝫ q̃d ſi ſtatutũ vt ſupꝛa dicit q̃ nõ reddat ei ius vt i ſili ſcripſi. diffidatio. ſ. q. a. ſr. v. cõſãguineis. v. et ſi ob cauſam. Utrũ poterũt tales bãniti ſuccedere ex teſtamẽto: vl̃ ab inteſtato, dic q̃ ſic: qꝛ ſtatutũ nõ diſpõit de iure q̃rẽdo vel nõ q̃rẽdo: ſꝫ de eiꝰ exercicio: ⁊ ſepe ius q̃rit tñ exerceri nõ ꝓt. Sꝫ nũq̃d p tale ſtatutũ ꝓhibet defẽſio. dicas q̃ nõ. nã ſi ſua rñſio audit ergo defẽſio. Itẽ qꝛ ẽ de iure naturali: ergo ⁊ ſi poſſidet hereditatẽ ſibi delatã quã aliꝰ ab eo petit bñ audit i ſuis defẽſiõibꝰ Itẽ ſi accuſat de aliquo crimine poterit ſe defendere: ⁊ ſi ẽ capitale dabit ei ſecuritas veniẽdi: nõ obſtante bãno. ſi aũt ẽ tale crimẽ i quo ꝺſtituet ꝓcuratorẽ admittet ꝓcurator ⁊ nõ dabit ſecuritas. ⁊ hoc ꝓt eẽ i criminibꝰ publicis vl̃ ꝑuatis. Circa hoc vide q̃ ſcripſi. pena. 6. q. a. ſr. v. reuertat. v. an aliꝰ. i. vſi. q̃ro tũc p ſes. Quero: ſi bãnito nõ dẽt ius reddi ex forma ſtatuti: an tenet pceſſ⁹ nõ oppoſita exceptiõe bãni. dicas q̃ ipo iure nõ vꝫ pceſſ⁹ p bãnito: ſꝫ ꝺ bãnitũ ſic. Et vide q̃ ſcripſi. j. v. primo ⁊ ſe. Scias eniꝫ q̃ bannum vniuerſale nõ trahit ad futura ẽt ſi oriant ex preteritis niſi hẽant tractũ retro. vt nõ. ff. de cõdi. ⁊ demõ. l. nã ad ea. i glo. ſꝫ q̃d pdeſt. Quero: nunq̃d banniti capti p̃nt teſtari. Rñdeo: cũ ſtatim fiant ſerui pene cũ capiunt ab hoſtibꝰ nõ p̃nt teſtari. ff. de teſta. l. eiꝰ q̃. ⁊. l. q̃ a latronibꝰ. ⁊ vide. ſ. i. vſi. ſeq̃t videre. i fi. Quero ſi bãnitꝰ q̃ ꝓt ipune offẽdi ſuccedat patri vl̃ auo: an fiſcꝰ illi⁹ ciuitatis vñ ẽ bãnitꝰ poſſit auferre ei illã hereditatẽ tãq̃ idigno. bar. ſẽtit q̃ ſic. ſꝫ ꝺriũ ẽ vez: qꝛ nemo ẽ idignꝰ niſi i caſibꝰ i iure exp̃ſſis: ⁊ q̃ q̃s ſit in tali caſu dẽt ꝓbare allegãs. Quero: ſicut bãnitꝰ ñ ſuccedit p ſtatutũ loci ita nec ei ſuccedat. bar. dicit ei ñ ſuccedi: qꝛ ꝓit iura paſſiua ſtatutorꝝ ſicut actiua. ſꝫ tu dicas ꝺriũ: nã iura paſſiua retinet ñ actiua. et vide primũ decretũ. 6. q. e. ſr. v. bonis. v. ſi aliq̃s. Sꝫ q̃d ſi ſtatutũ dicit q̃ cõtumax hẽat p cõuicto ⁊ cõfeſſo: et ſnia lata i eũ hẽat p inde hac ſi lata eẽt in preſentem nũq̃d talis ſnia ifamat: nũq̃d libertatẽ tollit ſicut ſi lata eẽt i pſentẽ. Dicas q̃ nõ: qꝛ talis fictio nõ opat i effectu niſi reſpectu eorꝝ q̃ ꝺtinẽt i ꝺdẽnatõe. reſtrigo igit ofeſſiõez fictã ſolũ ad effectũ ꝺtũacie: cꝰ natura ñ ẽ pimere niſi q̃tenꝰ lex pimit vl̃ iudex diſpõit. ꝺ ꝓdcis per bal. in dicta. l. qui deportãtur. C. de heredi. inſti.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Quero: ſtatuto cauetur q̄ querele bannitoꝝ nō audiantur vt ſcripſi ſupra. v̄. proximo. in. v̄ſi. ſ̄ q̄d ſi. ⁊ in. v̄ſi. ſe. modo bānitus ex aliqua iuſta cauſa petit ſe reſtitui in integrum contra bannum q̄ poteſt vt per ex. in. l. eius qui. C. ſi pen. appe. an repellatur a prędicto beneficio per diſpoſitionez dicti ſtatuti. Reſpondeo nō: q̄ nō videtur bannitus: cum habeat reſtitutionez in integrum. vt. ff. de reſti. in inte. l. non videtur. Et eſt ſimile excommunicato: cuius querela non auditur niſi contra ipſam excommunicationem proponatur. de quo per bal. in dicta. l. eius qui. in fine. ¶ Quero: ſi dicit ſtatutuz q̄ bannito non detur actio: an ei detur exceptio. Quid dicit ſtatutum q̄ bannitus non audiatur agendo nec excipiendo: vtrum audiatur negando. Et quid ſi dicit q̄ bannitus ex homicidio non audiatur. Et nunquid bannitus poſſit opponere exceptionem que dicitur facti ſeu intentionis. Vide. reus. ſ. q. c. ſuper. v̄. quandocunq̄. v̄. Et ſi poſt. in. verſi. quero ſi ſtatutum. cum tribus verſi. ſequen. ¶ Et an bannitus appellans: ⁊ poſtea exemptus poſſit excipere in cauſa appellationis. Vi de ibi. v̄. in cauſa appellationis. in. verſi. pone reus. ¶ Quero: nunquid capiens bannitum ignorāter debeat habere premium ſtatuti. bar. conſuluit q̄ non: quia nemo meretur ignorans. de quo per bal. in. l. ſi quis heredem. in fi. C. de inſti. ⁊ ſubſti. Et vide que ſcripſi. denunciatio. v̄. circa materiam. in. verſi. fi. ¶ An eſt ſeruanda pax bannito: qui iuris ſtatuto poteſt impune occidi. Dicit bar. q̄ talis pax non valet: nec ſeruanda eſt bannito: quia q̄d poteſt impune offendi eſt introductum propter publicam vtilitatem vnde non poteſt renunciari: quia iſte eſt bonus dol⁹ decipere hoſtem. quod credo verum quo ad penam publicam: ſed quo ad penam conuentionalem aliter credo dicendum eſſe. de quo per bal. in. l. liberam. C. quando li. vni. ſi iudi. vindi. ¶ Si quis eſt bannitus de loco delicti ex eodē delicto poteſt banniri de loco originis ⁊ domicilij. Si tamen in vno loco punitur in alio accuſari non poteſt. bal. l. in queſtiones. C. vbi de cri. agi opor. colū. iij. v̄. tercio quero. ⁊ per eum in. l. ab executore. colum. ij. C. de execu. rei iudi. quia non eſt plene punitus: cū quo ad locum delicti ſit nullo modo punitus: vt ibi. Vide q̄ ſcripſi. ſententia. 9. q. a. ſuper v̄. iudicantis v̄. quero nū quid iudex. in prin. Et. diffidatio. ſ. q. a. ſuper. ver. conſanguineus. v̄. quero ſtatuto. Et p̄ mū decretū. 6. q. e. p totum. Et. homicidium. ſ. q. a. ſuper. v̄ defendere. et. e. q. f. ſuper v̄. conſilium. v̄. an perſuadens. in. v̄ſi. ſ̄ ſi preſtatio. in fi. Et. captio. i. q. a. ſuper. v̄. capi. v̄. ſi familia. Et. tabellio. 6. q. d. ſup. v̄. regiſtro. v̄. ſi condemnatio. Et que ſcripſi. expulſio. Et. vaſall⁹. q. q. g ſuper. v̄. proditores. Et. executio. 10. q. a. ſup v̄. religioſus. v̄. iſte non. in. v̄ſi. quero an bannit⁹ Et que ſcripſi. officium. v̄. nota q̄ nō.

Baptiſmus. Primo quero: qualiter fit baptiſmus. Scias q̄ redēptor noſter dixit: baptizate in nomine patris et filij et ſpiritus ſancti. ideo requiritur q̄ baptizans aliquod iſtorum verborum non obmittat. ¶ Et requiritur q̄ alius ſit baptizans: alius baptizatus. i. parti. titu. iiij. l. iij.

b ¶ Et baptizante vicente: vis baptizari debet baptizandus reſpondere p ſe: volo. niſi ſit mutus: vel aliter reſpondere impeditus: pro quo reſpondebunt patrini. et pro infantulis[a] inſenſatis: qui ſaluantur i patrinorum fide. eo. titu. l. vj.

c ¶ Et vngitur baptizandus ante baptiſmuz bis oleo: primo in pectore: ſecundo in ſcapulis. Et poſt baptiſmum vngitur bis criſmate in capite et in fronte. vntio. i. q. a. b.

Baptiſmus. Vide glo. de practica baptiſmi. in. c. quanto. de cogna. ſpiri. et. h. in. c. non vt. de baptiſ. ¶ Quero in baptiſmo: vtrum hermaphrodito ponetur nom maſculi an femine. Reſpondeo in dubio incaleſcentis ſexus prout placet imponenti. bal. in. l. quotiens. in fi. C. de ſuis. ⁊ legi. here.

a ¶ Infantulis. Vtrum paruuli debent baptizari. h. in. c. maiores. 2. di. de baptiſ. Et debet eos tāgere aqua immediate: alias non ſunt baptizati. vt ibi per. h. Et ibi vide: an ſemi natus poteſt baptizari. Et ibi etiam vide de quibus abluitur paruulus per baptiſmum.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Secundo quero. quotuplex est baptismus[a]. dic q triplex. Aque[b]: vt q̃ndo quis in aqua baptizat[c]. Spiritus scti: cuz q̃s hẽt volũtatẽ baptizãdi ⁊ nõ inuenit baptizãtem: quia si tunc moriat saluus erit. Et sãguinis: vt si credens in ieſũ chriſtũ anteq̃z baptizari possit: pro fide moriat: sicut multi martyres. ⁊ iste similiter saluat: qz in suo sanguine baptizat. i.p. ti.iiij.l.iiij.

¶ Alius est cerei baptismus. de quo.missa.i.q. .a.

a ¶ Tercio q̃ro. quando fuit introductus. Dic q quando chriſtus a ioanne in iordane voluit baptizari: vt nobis exẽplũ relinq̃ret saluationis. e. ti.l.ij.in fi.

a ¶ Quarto q̃ro. q̃s possit baptizare. dic q p̃sbyter: vl̃ i ei⁹ defectũ diaconus: aut subdiaconus: ⁊ tẽpore necessitatis quilibet alius[d] etiam pater baptizati: nec propterea impeditur vxori[e] cõmisceri. e. ti.l.viij. clericus. 4.q.h.

¶ Religiosus tamen non potest baptizare citra necessitatem: nisi per modum positum. penitẽtia. 4. q.a.

b ¶ Et ẽt infidel[f] (siue masculꝰ siue femina) potest baptizare. e.ti.l.v. in fi.

¶ Qualiter autem potest recipi baptismus a committente symoniam in ordine. vide. symonia. 4.q.a.

a ¶ Quinto quero. q̃ possunt esse in baptismo patrini. Scias patrinꝰ dicit qasi pater: quia sicut natiuitate carnali q̃s habet patrem naturalem: ita natiuitate spirituali habet quis patrem spiritualem. Et hac similitudine non debet esse nisi vnus patrinus: ⁊ vna matrina. si tamen sunt plures tenet baptismus. Et idez debet in cathezismo(cathezismus grece: idest aflatio latine) obseruari: vl̃ in cõfirmatione (In confirmatione: baptismo: ⁊ cathezismo non debet in his tribus vnus idem esse patrinus aut matrina nisi ex iusta causa) quam nemo nisi episcopus potest facere: quia in istis contrahitur compaternitas impediens matrimonium. e.ti.l.vij. vide. compaternitas. 3.q.a.

b ¶ Et potest esse patrinus pater baptizati per modum quem dixi supra. e. .4.q. in prin. Non tamen potest esse infidelis in baptismo patrinus: tenet tamen baptismus. Nec est patrinus qui non est confirmatus. e.ti.l.vj. in fi.

a ¶ Sexto quero. Que est pena iterantis baptismum. ¶ Scias q non est

a ¶ Baptismꝰ. De hoc per ho. c. vt nõ apponeres. de baptis. et de presbyt. ñ bap. c. apostolica.

b ¶ Aque. scz elementalis: non rosacee. Et quid si ẽ alius liquor mixtus cuz aqua. h. in. c. non vt apponeres. de baptis. Sz si in puteo p̃iciatur cum intentiõe nõ eleuandi licz adsint verba non est baptizatus: secꝰ si intentione eleuandi licz casu non eleuetur. vt ibi per eum.

c ¶ Aq̃ baptizatur. In q̃cũq; pte corporis aq̃ tangat corpꝰ sufficit. h. in. c. nõ vt apponeres. de baptis.

d ¶ Alius. An surdus: vel mutus potest baptizare .h. in. c. cum apud. de spon. Et ibi an potest recipere baptismũ. Vide que scripsi. compaternitas 3.q.a. sup. v. eleuantes. in. vsi. ⁊ ibi vide.

e ¶ Vxori. Et an peccet mortaliter malus minister baptizando. h. in. c. de quibus. de baptis. Et ibi vide: an angelus potest baptizare.

f ¶ Infidelis. Vir: aut mulier: ordinatus ⁊ non ordinatus: fidelis ⁊ infidelis baptizare potest: dummodo habeat intentionẽ baptizandi: ⁊ seruet formã ecclesie. h. in. c. de quibus. de baptis. Et licet infidelis potest baptizare: vt supra dixi: tamẽ nõ potest esse compater. ⁊ an christianus hereticus potest esse compater. h. in. c. veniens. de cognaspiri. Et scripsi. compaternitas. 3. q. a. super. v. eleuantes.

© Biblioteca Nacional de España

iterandū[a]. sed si qs dubitet an sit baptizatus: iterū baptizet cū istis verbis. si es baptizatus non te rebaptizo: si nō es baptizat⁹ ego te baptizo in noīe patris ⁊ filij ⁊ spiritus sctī. e.ti.l.iij.in fi.

b ¶ Nā sicut nemo pt bis nasci naturaliter: ita nec bis spiritualiter: ideo nō pōt bis baptizari. e.ti.l.vij.in prin.

c ¶ Qui aūt bis sciēter baptizat: si ē cleric⁹ degradat[b]. si ē laicus nō pmouebit ad ordines. Et baptizans eū etiā ep⁹ ponit dignitatē ⁊ ordines. e.ti.l.ix. Nec pt sic recipiens heres istitui. heres.3.q.c

a ¶ Septīo q̄ro. qs pt dispensare cū iterāte baptismū. vide. ep⁹. 2.q.d.

a ¶ Octāuo q̄ro. qs est effect⁹ baptismi. ¶ Prim⁹ effect⁹ ē: qz ē sacramētuz .e.ti.in phemio. ¶ Secūdus: qz p eū tollit originale peccatū[c]. e.ti.l.i.circa prī. ¶ Tercī⁹: qz si qs corde sincero baptizet tollunt oīa peccata pus cōmissa: licet nō cōfiteatur. Sed si ficte baptizetur non habendo interius christiani voluntatem: non delentur peccata: nisi ammoto errore illo. .e.titu. l. v. Et vt saluetur requiritur q̄ credat per fidem (scilicet fidez christi ad quaz venit per baptismū) saluari si habet intellectum. e.titu.l. .vj.fides.3.q.a. ¶ Quartus est: quia cum sit baptismus principium sacramentorum si quis anteq̄z baptizetur recipiat ordines nihil agit[d]: et est baptizandus ⁊ iteruz ordinandus. sed si credit se baptizatum sufficit ad saluationem et ad ordinis susceptionē. Sed si postea scit vel dubitat an sit baptizatus cum non esset: debet statim cum dubitat baptizari vt tutior via in dubijs eligatur (quia in dubijs ius presumit non esse baptizatum): qđ si non fecerit perdit spiritus sancti baptismum quod per credulitatem habebat: ⁊ ordines: quia in eorum receptione deficit fundamentum. e.ti.l.x.

¶ Non tamen tollitur per baptismū irregularitas[e] sine peccato proueniens. clericus.3.q.c. ¶ Quintus effectus est: q̄ per baptismuz contrahitur inter certas personas compaternitas: q̄ est cognatio spiritualis: que impedit contrahi matrimoniuz. de quo compaternitas.3.4.q.a. ¶ Sextus effectus est: quia per baptismuz seruus alicuius infidelis: efficitur liber per modum positum. seruit⁹. ii. .q.e. ¶ Septimus est positus. fo. l. li.iij.ti.vj.l.iij. quem posui. pregnās .3.q.a.

¶ Barbitonsor. Vide. damnum. 6. .q.i.

a ¶ Iterandū. Ut .i.q.i. sacramenta. Et vtrum. et quādo potest iterari. h. in. c. de quibus. de baptis. Et ibi vide q̄ re non est iterandus: etiam vide eum in. c. litterarum. de aposta.

b ¶ Degradatur. Vide de pena istius iterātis baptismum. h. in. c litterarum. de aposta. Et azo. in sūma. C. ne sāc. baptis. rei.

c ¶ Peccatuz. De hoc per. h. in. c. de q̄bus. de baptis. Et ibi vide alios effectus. et .c. maiores. in fi. de appella. ¶ Item an violenter baptizatus recipit caracterem. h. in. c. maiores. 3. di. de appella. ¶ Item an stult⁹ vl̄ dormiens recipit caracterem. h. e.c. .4. di. ¶ Item quis defectus impedit in baptismo: caracteris impressionem. h. in .c. non vt apponeres. de baptis. Et ibi vide plene de defectu elementi: vel verborum: aut eorum mutatione: additione: vel transportatione: et de defectu ex parte baptizantis respectu potestatis vel intentionis: aut ex parte baptizati.

d ¶ Agit. De hoc per. h. in. c. ad apostolicam. de presbyt. non bapti.

e ¶ Irregularitas. Que macule tolluntur per baptismum. et que non. h. in. c. gaudemus. in fi. super vltima glo. de diuor.

© Biblioteca Nacional de España

Bellus Quod bellus dicitur licitū tam laicis q̄ prelatis pro defensiōe sue tēporalis iurisdictionis. .h.in.c.i.de treu. ⁊ pa. ⁊ vide.clericꝰ. 9.q.e.⁊ que ibi scripsi.super.v.per se ¶ Item vtrū milites stipē diati extranei vel cognati vel amici mouentes bellum: ⁊ in bello iuuantes a crimine vel peccato liberent. .h.in.c. sicut de iure iurā. Et ibi Inno. ¶ Si iuuantes perdiderunt equos et arma i bello: vel sumptus fecerunt an possūt recuperare ea ab eo in cuius auxilium venerunt. vide que scripsi. emenda. .i.q.a.

¶ An ciuis contra eius ciuitatem propter iniustitiam sibi factam potest bellū seu pugnam inferre. ¶ Vide que scripsi. repsarie.v.circ̄ materiā. in.vsi. pōe q̄ citas.

¶ Bedellus. vide.studium.s.q.d.

¶ Behetria. vide.vasallus.2.q.a.

BEllum. Primo q̄ro Qualiter in bello se debent habere bellatores. Dic q̄ ducis astucia est in bello cū paucis cōtra multos in loci aspericlectione: et etiam cōtra equales in solis diuisiōe ⁊ a sinistris in suos effultione: atq̄ ventorum et puluerum in facie euitatiōe demōstret. ¶ Et cū contra equites ⁊ pedites eum absq̄ peditibꝰ pugnare contingat aliquaz partem equitū segreget cum peditibus ad partē pugnaturā. nec pedites in locis asperis: aut circa montez: sz eos ad plana atrahere expugnet: q̄ p aspera loca potior ē milite pedes. 2.p. ti. xxiij. .l.vij.

b ¶ Itē duces belli ita preliantes disponāt q̄ nullus ab acie fugiat: aut de eorum mandato de acie intrando deuiat: alr̄ q̄c quid inobedienti vel fugienti dux fecerit: etiam mortem inferendo inultum remanebit. Et si ob ducis culpaz aliquod p victorum contingat: tali pena erit ipse sicut cōmittens puniendus. ⁊ damnum ob hoc veniens tam in duce q̄z in committente pro modo cōmissi vendicabit regis arbitrio.

¶ Acies vero dicitur que paucis hominibus est distensa. ¶ Nolla vero q̄ hominibus in rotunditate existentibꝰ causa pugne coaceruantur. ¶ Sed cuneus est ex hominum congregatiōe ante acutus ⁊ retro latus apparens: cuius series ex tribus simul vel vno in principio fit ⁊ post eis sunt duplicati: et sic vsq̄z ad finem successiue duplicantur: post tres sex: ⁊ post sex duodecim: et sic deiceps ¶ Murus autem hominum est quadratus. ¶ Sed circuitus infra centimo correlarij est factus. ¶ Ala autem seu citara est minor acies collateralis. ¶ Sz trupel est hominum iunctorum congre / gatio paucorum vel multorum. e. titu. .l.xvj:

c ¶ Sustineantq̄z ictus: et feriant valide bellatores. nec sufficit vnum istorum ad gloriam victorie consequendam. e. ti. .l.x.

d ¶ Et ex bona ducis ordinatiōe omnes vnum efficiuntur: ⁊ belli victores: atq̄z felices: ⁊ boni intellectꝰ. Et vocat dux clauis: q̄ sicut ea clausa aperiuntur: sic ducis officio desiderata capiunt. Appellatur etiā frenū: quia sicut eo ꝓstringit equꝰ: ⁊ modo debito īcedit: sic gētes eius serie agenda faciunt ⁊ nō agenda relinquūt. Itē nūcupatur magister: q̄ sicut nauis sine gubernaculo: ita exercitus sine duce perit cito. e. ti. l.xj.

e ¶ Et vt meliꝰ q̄ dixim⁹ succedāt armorum vsui deputati sagaces sint: ⁊ in armis periti: ⁊ armaturis leuibus portandis ⁊ exercitandis que talia sint: vt inimicis magis noceant: et ab aduersaris portantes defendant. ¶ Teneant

© Biblioteca Nacional de España

Beneficium. Aduena in castella nullū habeat ecclesiasticum beneficium. vt pet̄. ozō. de madrid: per regem ioannē. ij. āno. 1419. Nisi is cui rex per suam litteram concessit q̄ habeat vt naturalis. vt per eum. pet̄. ozō. de palençuela anno. 1425. An appellatione beneficij comprehenditur prebēda: dignitas persona⁹ officij pēsio ad vitam pro titulo: vel cura animarum. h. in. c fi. 2. di. de pbē. Vide que scripsi clericus. 3. q. m. super. v̄. conferre. 7. 4. q. l. sup v̄. dimisso. 7. 5. q f. super. v̄. priuādo. 7. 9. q. a. sup v̄. beneficia. Et que scripsi. titul⁹. Et. excommunicatio. 10. q. super. v̄. absoluet. v̄. fi. 7. 13. q. m. sr̄ v̄. beneficium. 7 feudum. 8. q. a. super. v̄. priuat⁹. v̄. nota q̄ si baro. in fi. Et. fructus. 11. q. a. sup v̄. expēsis. v̄. fructus intelligunt in. v̄si. pone impetraui. 7. 14. q. a. super. v̄. beneficij. Et. legitim⁹ 3. q. super. v̄. illegitimis. Et. monasterium. 4. q. a. super. v̄. seculares. Et. patron⁹ 4. q. c. d. e. h. q̄si per totum. Et permutatio. 4. q. a. super. v̄. beneficium. 7. 6. q. a. super. v̄. permutātes. Et. possessio. 6. q. a. super. v̄. queritur. v̄. i. 7. e. q. g. super. v̄. contradictione. 7. 9. q. super. v̄. beneficiū. Et. procurator. 8. q. b. super. v̄. primus. v̄. Item an potest Et. religiosus. 5. q. a. super. v̄. annum. v̄. Item an beneficium. 7. 12. q. a. super. v̄. parrochialem. Et. visitatio. 5. q. a. super. v̄. puniat. Et que scripsi. renunciatio. v̄. an potest clericus. et. v̄. se. 7. v̄. Item an eo ip

ī sup equos bñ tēperatos 7 sciant piculi tpe leuiter eq̄tare: 7 bene: 7 ex q̄uis pte dextera vel sinistra. ¶ Arma aūt dicunt̄ in/uasoria. sed armature dicūt̄ defensoria. e. ti. l. viij

f ¶ Curet etiaz dux vt ei⁹ verba sui ppendāt: 7 si/gna: 7 perpēsa cito ad effectum deducant. Et ab inimicis ognita signa mutent. ¶ Nec aliq̄s secreta reuelet hosti: sz poti⁹ ipi hostilia secreta scir̄ curēt ¶ Nec cōflictus tpe absq̄ ducis permissa loquā/tur. vel saltē modica verba pferant. verba nō cō/tumeliosa: sed poti⁹ animosa. nam in verba p/rumpens non est tantuz sicut tacens validus pugnator: quia ex loquela nimia aboletur multum iracūdia bellatox. ¶ Et caueant inter se a verbis ptinacibus vel detractorijs. e. ti. l. ix.

¶ Et vt melius ognoscatur 7 dominus custodiatur portent aliq̄ signa: q̄dam in armis: alij in vexillis. vt videbis. vexillum. i. q. a.

a ¶ Secundo q̄ro. q̄ tenētur ad bellum venire. vide. inimicitie. 3. q. p totum. clericus. 9. q. e.

Beneficium. Primo q̄ro vnde dicit̄ bñficium. Dic q̄ dicit̄ bñfactum. pma. p. ti. xvj. l. i.

a ¶ Secundo q̄ro. q̄s pōt id cōferre. Dic q̄ in ecclesijs cathedralibus vl̄ cōuētualib⁹ de iure cōi collatio bñficiorum spectat ad prelatum[a] cum consēsu capituli[b]. si autem alicubi est consuetudo contraria illa seruat̄. Idem de dignitatibus 7 personatib⁹. Papa aūt hz cōferēdi oia bñficia ecclesiastica potestatē. e. ti. l. i. ep⁹. 2. q. b.

a ¶ Prelatum. Vide de hoc in. c. cum ecclesia. de. electi. et de his que fi. a prela. c. nouit. Si ecclesia ē infra terminos maioris ecclie: an habebit ei⁹ cōllationem. h. in. c. dilectus 5. di. ō cape. mona.

b ¶ Capituli. An capitulū pōt dignitatem nouā cōstituere: vel numez pben darū augere: vel minuere. h. i. c. ex pte. ō osti. di. i. 7 c. cū. ad. e. ti. Itē ad quē spectat de iure custodia ecclie vacātis. h. i. c. lateraneñ. de. Itē ad quē spectat de iure istitutio psōx i eccle. sicis bñficijs. h. i. c. cū venissēt. ō isti. Itē an ius conferēdi bñficia pt donari: vl̄ omitti. h. i. c. ostitut̄. ō oces. p. i. di. 7 ibi i. 2. di. vide an tal̄ omissio pt reuocāi Itē si papa mādat epo alij dare pbēdā: vl̄ dicit q̄ nil valeat: si canōici i agēdis ōdicāt: an p h̄ priuēt̄ capīo i oceſsis sibi a iur̄. h. i. c. dilcō. ō. v. sig.

© Biblioteca Nacional de España

¶Sed si collatio beneficij expectat ad solū episcopum: eo per negligentiam infra sex mēses[a] nō conferente: potestas cōferēdi deuoluitur ad capitulum. si ad capitulum solum deuoluitur ad episcopum. si vero ad vtrumq; collatio ptinz deuoluit ad primū supiorem: nisi in collatiōe ep̄s vt canonicus: nō vt plat⁹ erat: nec ipediuit r.na licioſe[b] cōferre: tunc enī ad ep̄m deuoluit collatio. Sed ipo mortuo nō potest capitulum beneficia ad eius dū taxat[c] collationem spectantia conferre: quia sede vacante nil debet innouari[d] (scz faciendo alienationē vacantis beneficij: aut aliarum rerum ecclesiastica/rum). e.ti.l.ix.iij. ⁊ vide infra. ſ.q.a.

a ¶Tercio quero. quib⁹ est beneficium conferendum[e]. Dic q; dignitatez ꝓsonatum: aut prochialem beneficium curatuz debent episcopi: litteratis honestis[f] ⁊ vsus eccl/esie nō ignaris conferre. Pro minoribus autem beneficijs: vt canonicatum: vel beneficiuz sine cura assumat sufficienter scientes latinum et legere ⁊ cantare. ¶Et tales ad beneficia assumātur qui personaliter quant ī eccl'ia residere quotidie. ¶Et sicut vna dignitas nō est nisi vni cōferenda: ita et beneficiū cū cura: q; habēs sol⁹ in tpalib⁹ ⁊ spiritualib⁹ ad ministret. et alij clerici illius ecclesie eius mandato iudicēt[g]. e. ti. l. ij.

b ¶Et tale beneficium sine cura seu canonicatus potest conferri septēnili etati[g]. ¶Et non potest vnus duo beneficia curata vel personatus vel dignitates[h] duas[i] habere: immo p receptionem potes: vel etiam ad parentes. h. in. c. ad extirpandas. de filijs p̄s. Non extenditur hec prohibitio e contra ad patrē. vt ibi per eum. licet ho. contra in. c. transmissa. e. ti. ¶Itē quando potest esse filius beneficiat⁹ ī ecclesia vbi pater: vel eius beneficium obtinere. ho. in. c. nimis. ò filijs pref. ¶Itē si beneficium requirat ordinē p̄sbyteratus non potest dari i minorem ordinē cōstituto nisi dispēsatiue. h. in. c. q̄uis. de. verbo. signi.

f ¶Honestis. An prelatus peccat beneficium conferendo consanguineo. h. in. c. i. ⁊ i glo. vt. eccle. bene. ſ. di.

g ¶Etati. Que etas requiritur ad obtinendum beneficium. h. in. c duduz. de. electi. ⁊ de preben. c. sup per inordinata. di. i.

a ¶Sex menses. De hoc per. h. in. c. nulla. de. cōcessi. prebē. .z. di. et in. c. cum in cunctis. ſ. cum episcopus. de. electi. et ibi per Innocen.

¶Item si fuerint plures collationes: an prima p̄stet alijs impedimentuz. .h. in. e. titu. .c. auditis.

¶Et istud tēpus semestre an sit vtile: vel continuum. h. in. c. licet. de sup plen. negli prela. Et an potest purgari mora. vide eum ibi.

¶Et an tale capitulo negligente in electione: vel iurisdictione potestas eligendi: vel iudicandi deuoluatur ad episcopum. .h. in. c. irrefragabili. de offi. iudi. ordi. di. i. Vide. electio. 6. q. a. super. v. eligentium. .v. si.

b ¶Malicioſe. De quo vide. c. postulasti. de. concessi. prē.

c ¶Laxat. De quo vide in. c. illa. ⁊ in volumine. ne se. va. ali. inno.

d ¶Innouari. Item non deuoluitur ad capitulum sede vacante potestas eligendi competens episcopo in aliqua ecclesia. vt nota. in. c. scriptum. de. electi.

e ¶Conferendum. An prohibitione filius succedat immediate patri in beneficio extenditur ad ne

b ¶Dignitates. De quo in. c. litteris. de. concessi. preben.

i Duas. Vide infra. 7. q. b. super. v. recipiat. v. que beneficia. ¶Utrum contra habentem pluralitatem beneficiorum potest excipi de pluralitate eorum. h. in. c cum ecclesiastice. de. excepti. ¶Item si ex consuetudine thesaurarius licet non canonicus habet vocem in capitulo ⁊ distributiones sicut vnus canonicus: et contingit eum in eadem ecclesia esse thesaurarium et canonicum: an habebit duplicem vocem ⁊ duplices distributiones. h. in. c. cum olim. de. sen. et rē iudi.

© Biblioteca Nacional de España

secundi vacat primũ[a]. et si vtrumqꝫ vsqꝫ ad litez inceptam retinere cõtendit aufert ei etiam secũdum. ¶Et epꝰ negligẽs beneficiuz (.s. primũ) sic vacans infra sex mẽses cõferre soluit (7 eiꝰ collatõ deuoluit ad capitulum vel ad eius primũ superiorem) de suo tantũ q̃ztũ ille detentator de eiꝰ redditibus vsurpauit in ecclesie illiꝰ vtilitatez conuertendum. ¶Papa vero solus potest sup duobus talibꝰ bñficijs maxime cum generosis[b] 7 litteratis dispensare[c]. e. ti. .l.iij.

c ¶Potest tamen ex causa vnus duo talia beneficia incompatibilia obtinere si sũt pauperrima vel vnum alteri annexũ sed tunc (.s. quãdo vnũ est alteri annexuz) deseruiatur per vicariuz episcopi auctoritate ibi positum[d]. Itez ꝓpter clericorum paucitatez: vel per modum ꝓmende. Non tamen debz episcopꝰ sine iusta (iusta causa ẽ: vt cum non inuenit clericũ ydoneũ ꝓ tali bñficio) causa beneficiũ ꝓmẽdare: 7 sic ꝓmendatum potest quandocunqꝫ voluerit auferre. e. ti. l. iiij.

d ¶Caueat tamen epꝰ ne recipiat alterius dioceſi clericũ: nec ei beneficiũ[e] cõferat: nisi litteras sui episcopi portet q̃bus eiꝰ xpianitatem: 7 ordines: vitã 7 licentiam declaret: 7 q̃ nõ venit suspensus: nec excõicatꝰ: aut maleficus. e. ti. l. xv.

¶Item nõ ꝓt obtinere bñficiũ ecclesiasticũ q̃ nõ ẽ clericꝰ. cleric⁹. 9. q. a. Nec in ordine nõ suscepto ministrãs[f] Nec alij cũ q̃bꝰ epꝰ dispẽsare ꝓt ad habendũ bñficiũ pñt ip̃o habere sine dicta dispẽsatiõe. de q̃bꝰ hẽs. epꝰ. 2. q. d. cleric⁹. 3. q. n. ¶Nec ꝓfert bñficiũ iuito. regula. 2. q. i. regula. xxiij.

a ¶Quarto q̃ro. q̃liter ꝓferatur. certe dẽt cõferri sine diminutiõe[g] ex cã tĩ si redditꝰ sufficiũt pñt de vna portione due fieri: nisi certꝰ numerꝰ sit in ecclesia de nõ augmẽtãdo iuratꝰ (q̃ tũc si sine pape dispẽsatõe ꝓtrairẽt caderẽt in piuriũ). ¶Itẽ ꝓ eccl'ie sue vtilitate epꝰ 7 capitulũ pñt redditꝰ alicꝰ bñficij in sua eccl'ia vacãte ad tpꝰ certo vsui deputare. in alijs ãt ecclesijs dioceſis non sine pape dispensatiõe. e. ti. l. v.

b ¶Itẽ sine cõditõe vl' pacto ẽ vtpote spũale ꝓferẽdũ. bñ tĩ ꝓt bñficio vacãti (al' secꝰ si nõ vacet) per ꝓstitutionẽ apponi[b] certa cõditio seruicij (vt constituendo q̃ ad quẽcunqꝫ peruenit teneat quotidie missã celebrare sctẽ marie: aut alterius scti 7 sil'ia) Idem si apponit (ei cui latum ẽ bñficiũ) conditio que tacite inest: vel ẽ spiritualis: vt confero si te ordinaueris vel ecclesie seruieris.

a ¶Primũ. Utruz per receptõem secũdi bñficij icõpatibilis cũ primo vacat ꝓmũ. h. i. c. de mlta. 2. di. de ꝓbẽ. Et licet vacet: an ꝓt ex aliq̃ cã retineri ꝓmũ. vide ibi. ¶Et qñ vacant bñficia electi. electio. 7. q. a. fi. v. electio.

b ¶Generosis. an in bñficijs ecclesiasticis nobil' i nobili ꝓferat'. h i. c. venera' .lis. de ꝓbeb.

c ¶Dispẽsare. Et an ꝓt epꝰ super pluralitate bñficioꝝ dispẽsare. h in. c. de multa. 3. di. de ꝓbeb.

d ¶Positũ. Et an ꝓbabit' ip̃o iure si nõ posuit vicariũ in bñficio. et qñ de tali beneficio ẽ ꝓuidenduz. h. i. c. extirpãda de. ꝓbeb.

e ¶Beneficiũ. nec ordines. clericus 3. q. p.

f ¶Ministrans. An criminosꝰ potest licite recipere beneficium: 7 receptũ licite retinere. h. et Innocen. in. c. cum nostris. de concessi. ꝓbeb. Et vide infra. 6. q. in fi. super. v. recipere. ver. Item an agenti.

g ¶Diminutione. An episcopus potest licite fructus beneficiorum vacantium sibi retinere. h. in. c. vt nostrum. vt eccle. bene. di. 2.

b ¶Apponi. Vide que scripsi. vacatio. v. i.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Poteſt etiã in capelle fundatione apponi (.ſ. p fundatores)conditio q; quotidie celebret[a] in ea.e.ti.l.vj.

c ¶ Jtẽ non debet clande ſtine ꝓpter mali ſuſpiti/ onẽ euitandã cõferri. ſi tñ cõfert claz.ĩ.tẽp⁹ de bitũ valet:ſiue p̃ſẽti ſiue abſenti. Et ſi ali⁹ habẽs mandatũ abſentis loco poſſeſſionez adipiſcat queritur per hoc domi/ no poſſeſſio[b] et propꝛie/ tas beneficij:ſz ſine man dato non niſi ratiabitio ne ſecuta. Et nullus ali⁹ habz ius in eius reddi ti b⁹:niſi cui ſic collocatuz eſt.e.ti.l.vij.

d ¶ Jtez nõ conferat ante q̃z vacet: nec ꝓmittat: ne captãde mortis alti⁹ occaſio ꝓbeat. Et ĩpe/ trãs beneficiũ tamq̃z va cans cuius alter poſſeſſi onẽ licz iniuſte[d] tenebat[c] nil agit(qꝛ impetrando non expꝛeſſit totaz facti veritatez.) quia et ſi de iure nõ tamen de facto vacat. idez ſi de iure al/ teri debebatur. Eps tñ bene põt beneficiũ per vnuz indebite ocupatũ alij conferre.e.ti.l.x.

e ¶ Papa tamẽ ſolus qui ptãtez habet contra ius (.ſ.canonicũ)niſi in arti cul' fidei diſpẽſandi po/ teſt beneficiũ anteq̃z va cet[e] conferre alij[f]. bene tamen poteſt eps ꝓmit tere(et ex tali promiſſio ne remanet obligatus.) cũ potuerit alicui in ſua eccleſia pꝛouidere.e. ti. l.xj.papa.4.q.d.

f ¶ Sed pꝛetextu promiſſi onis.ſ. ante vacationez facte nõ poteſt quis effe ctualiter cum vacauerit petere. ſi tamẽ cuz ꝓmiſ ſione receptus fuit in ſo ciũ:põt illud cuz effectu huius pꝛetextu petere.e. ti.l.xij.

a ¶ Quito q̃ro.infra quã/ tũ tp̃us ſit beneficiũ ꝓfe rẽduz.de hoc dixi. s.2. q.i fi. Et ſi eps ẽ negli/ gẽs ĩfra tẽp⁹ ſemeſtre be neficiũ vacãs cõferre nõ põt poſtea id ꝓferre. ſi tñ fuit aliq̃ cã cõferre ĩpedi tus. vt qꝛ eſt ſuſpẽſus vl' excomũicat⁹ etiã culpa ſua duz tñ in abſolutiõe petenda nõ ſit negligẽs: vel qꝛ iuit romã pro ab ſolutõe:vel de pape mã dato:aut vacare ignora uit:tẽpus iſtud nõ cõpu

beneficia vacã/ tia ſeu ãteq̃z va cẽt pñt cõferri: vl' ꝓmitti.h.i.c nulla.de ꝓceſſi. p̃ben.et.c.ꝓſul tatiõi veſtre.de dona.

¶ Vacet. ꝺ duo bus ſpectãtib⁹ q̃s debz p̃ferri. h.i.c.ſcẽ crucis de reſcriptis.

e ¶ Cõferre alij. q̃ eſt pena reci/ piẽtis bñficiũ a quo ẽ alter vio lẽter electus.h.i. c.cõſultatõib⁹. de offi.dele.et.c i.de cõceſſi.pre.

¶ Et nõ ꝑm in/ no. qꝛ ſi ſcribit pro aliquo qꝺ ſibi ꝓuideat de ꝓma p̃bẽda va catura alic⁹ ec/ cliej: vel q̃z cito ſe facꝛas obtu lerit:ſi vacat p poſitura vl' aliq̃ dignitas: vl' offi ciũ nõ debz ſibi tũc ꝓuideri ꝺ p̃ bẽda ſic vacãte p mortẽ ꝓpoſiti ſiue p̃bẽda eſſet annexa ꝓpoſitu re ſiue dignitati vl' offõ ſiue nõ. inno.i.c.fi.ex ꝺ p̃bẽ. et digni.lz hodie hoc coꝛri gi' vbi p̃bẽda nõ ẽ ãnexa.vt i. c.qꝛ ſepe.e.ti.li vj.

¶ Jtẽ an ſpec tãs dignitatẽ ꝛ p̃bendã adẽpta p̃bendã põt po ſtea acceptaꝛ di gnitatẽ cui ẽ an

a ¶ Celebꝛet de hoc p in/ no.i.c. ſigni ficaſti.de ele cti.

b ¶ poſſeſſio vi⁹.c.ſi tibi abſenti.de p bẽ.li.vj.vbi facit ad to/ tã iſtaz legez ptite. Et vi/ de. poſſeſſio 6.q.g.ſuper v. ꝺditione.

c ¶ Licet iniu ſte.ſz ſi in re ſcripto dici/ tur ammoto quolibz illi/ cito detento re ſufficit: li cet non fiat mẽcio de de/ tẽtante bñfi ciũ.h.i.c.lit teras.de con ceſſi. pꝛebẽ. et io.an.i.c. cũ nr̃is.e.ti. Et iſti⁹ clau ſule effectus eſt: vt reſcri ptũ reſpici/ at ſucceſſoꝛẽ h.i.c.ſignifi cauit. de re/ ſcrip.

b ¶ Tenebat. de hoc p h. in.c.litteras de ꝓceſſi. pꝛe bẽ. ¶ Et an valẽt fctã p talẽ iniuſtuz poſſeſſoꝛem ſi poſtea bñ ficiũ euicit. h.et inno.in c. nihil ẽ. de electi. di. ij. Et vide ſolu tio.7.q.a.ſup.ꝺ.liberat'.ꝺ.quidaz abbas. Et ſi cõſtat aliquẽ de littigantibus ius nõ habere:an põt ex officio remoueri: licz ſit male cõceptus li bell⁹.h.in.c.ad audientiã.de offi.vica. ¶ Et an

neꝛa alia pꝛebẽda.vide.c.ſi iuſta.e.titulo in cle.

¶ Excõicatus.an excõicat⁹ põt cõferre bñficiũ.h.i. c.poſtulaſti.de cle.excomu.mi.et ẽ caſ⁹ q; nõ. i.c.i. ne ſe.va.li.vj. Quod autẽ non põt ſuſpẽſ⁹.vide.in/

© Biblioteca Nacional de España

no.i.c.cum dilectꝰ.ſſ.v.electó. de cõſuetu.

a ¶Recipientis. vide de penis in digno cõferẽtis dignitatẽ. h.i.c nihil eſt de elec. di.i. Itẽ ſiꝑ exceptiõis ꝓmtoriũ ad opponendus ꝓuidẽdo de non ꝓoneitate nihil oppoſito fuit ꝓuiſus: an ꝑt poſtea ei opponi: vt remoueat a bñficio. vide eũ in. c.lz. ij.di.de ſupplẽne.prie.

b ¶Iniuſte.an teneꝫ ad cõferendũ aliud q̃ mihi cõtulit bñficiũ q̃ nõ poterat ſi a me euicaꝫ.h.i c.iter cetera. de ꝓben.Itẽ an impediẽs me i cõſecutõe alicꝰ bñficij teneꝫ mihi. et i quot.h.i.e. c.i fi.et.c.ſolicite.de appe.

c ¶Penas.ſed an teneꝫ tali bñficio renunciare. vide. h.i.c.i. de cõceſſi.prebẽ. viõ.j.glo.ꝓria v.itẽ iiuſte. Itẽ an is ꝓ quo lata ſentẽcia i bñficio ꝑt illõ ſua auctoritate occupare. h.in.c. cũ nris.2.di.de conceſſi.prebẽ. et ibi per Innocentium.

tatur in ſemeſtri. nec eti am tẽpus itineris donec ad eꝑatuz redeat.

¶Electio tñ ꝑlati.i.tres menſes debet fieri: alias ptãs eligendi voluitꝫ ad ſuperiorẽ.e.ti.l.viij.electio.2.q.a.

a ¶Sexto q̃ro.que eſt pena ĩdebite cõferẽtis: vel recipiẽtis[a] beneficiũ.circa cõferẽtez dic q̃ archiep̃s cũ cõcilio monebit ep̃m ſufraganeũ nõ ꝓdoneis beneficiũ conferentez.et ſi nõ deſiſtat concliũ ꝓuet euz a collatione alio ꝓdoneo ad conferẽ duz ſubrogato. Idez de capitulo hoc faciẽte. Et ſic ꝓriuatꝰ nõ põt niſi ꝑ papaz(vel etiã ꝑ pr̃iarchaz ſi fuerit talis ꝓuati ſupioꝛ)reſtitui. Et ſi archiep̃us hoc facit cõcilium referat maioꝛi.(qui ſecũdum ſuũ arbitriũ eũ puniat.)e.ti.l.xiiij.

b ¶De recipiẽte autẽ ſcias q̃ recipiẽs ſcienter beneficiũ viui efficitꝫ inabilis ad habita et habẽda beneficia: et põt ꝑ iudicẽ ei dictũ beneficiũ auferentez infamia notari.

Si tñ ignorauit (ſi ignorauit non patitur predictas penas: ĩmo reſtituit prioꝛi beneficiuz: et prouidẽs debet ſibi de alio ꝓuidere) vel etiaz iniuſte[b] ꝑ ꝑlatũ priuatꝰ (.ſ. ꝑ ſentẽtiaz) fuit: nec appellauit primo tenẽs: aliꝰ recipiẽs nõ patitur predictas penas[c].e.ti.l.xiij.

¶Et ſi de manu laici q̃s beneficium recipiat non debet clericus de eiꝰ manu oblationes recipere[d] oblatio.4.q.a.

a ¶Septimo q̃ro. q̃bꝰ ex cauſis cl'icꝰ ꝑt ꝓriuari[e] bñficio: aut eiꝰ fructibus. dic q̃ abſentãs(.ſ.extra dioceſim ſuã)ſe de licencia ep̃i[f] ad tempus certũ eo elapſo põt nõ veniẽs niſi iuſta cauſa fuerit impeditus ꝓuari. ſz ſi tẽpꝰ non fuit in licẽtia ꝓfixuz debet prius moneri: ꝛ ꝑ aliq̃d iuſtuz tẽpus expectari[g] poſtea priuari: niſi ſit conſuetudo[h] in illa eccleſia quocũq; tpe abſẽtes fructus ꝓcipiãt ſuoꝝ beneficioꝛũ: tunc enĩ nõ priuari: ſed de eiꝰ fructi bꝰ põt ep̃s ꝑ aliuz eccl'ie

ficiũ obſtet exceptõ ẽminis.h.i.c.inter dilectos. de exce. ꝓla. 3.di.vide.ſ. 3.q.i fi.ſup. v.miſtrans. Itẽ an ſciẽnter recipiẽs bñficiũ a ꝓlato q̃ violauit it'dcm eo vl' aliſs bñficijs ſit ꝓuandꝰ.h.i.c.tãta.3.di.de eccleſ.prela.

d ¶Priuari. vide religioſ.4.q.b.ꝛ q̃ ibi ſcripſi et ad hãc qõnẽ adapta q̃ hic i aliis q̃ſtiõibꝰ.ſ.et j. ſcripſi q̃ſi ꝑ totuz.

e ¶Abſentãs q̃nto tpe dz ſpectari clericꝰ abſẽtãs ſe a bñficio. h.in.ca. qm̃ frequẽter. ſ si vero.vt lite non oteſ. ¶An ãmoti ſeu ſuſpenſi ad tẽpꝰ a ſuis beneficijs poſſint et debẽt.j.tps ſuſpenſiõis negocijs oibꝰ ecclie itereẽ h.in.c.apoſtolice. ò excep.

f ¶Epi.an põt dare alius inferioꝛ talẽ licẽtiaz. h. i.c.iter q̃ttuoꝛ.de cleri.nõ reſi.

g ¶Expectari. vide infra.e.q.b.

h ¶Cõſuetudo. an cõſuetudo vl' ſtatutũ põt excuſare bñficiatũ a reſidẽtia.h.i.c.qꝛ nõ nulli.ò cleri.nõ reſi.Et an capitulũ põt õ talẽ cõſuetudinẽ vel ſtatutũ ſtatuere: vt nõ ꝓcipiãt fructꝰ.h.i.c.

¶Recipere.q̃liter punitꝫ recipiẽs bñficiuz de manu laici.h.in.c.ꝑterea.ſ.clericꝰ de iure patro. Itẽ iniuſte tenẽs bñficiũ: vl' iniuſte electꝰ: teneꝫ cedere: et ſi nõ cedit: an peccat.et an ep̃s cũ tali ſup eiꝰ receptione: ꝑt diſpẽſare.h.i.c.poſtulaſti.de cle.exco. miniſ. Vide.ſ.glo.ꝓria.v.ſz an teneꝫ. Itẽ an agẽti ad bñ

© Biblioteca Nacional de España

facere deseruiri.(⁊ alios sup essentes fructꝰ i illiꝰ vtilitatē eccleſie cōuerte re)e.ti.l.xvj.

b ¶Itē ſi clericꝰ absq; licē cia deſat bñficiū.et aliō alibi vnde meliꝰ ſubſtē/ tet recipiatª ſeruiciū ꝓti nuū req̄rēs:vl vxorē du cat:aut miles:vl iocula/ tor efficit p qō ꝓoit pre uilegiū cl̄icale:pt eiꝰ eps bñficiū alij cōferre.Si āt ſolū ſe abſentat pōt euo cari: et p cōgruū tēpꝰ ex pectari:et ſi nō veniat p uariᵇ.Q3 ſi neſcit vbi eſt trine citet i ſua(et ſpe/ ctet p ſex mēſes.) eccl̄ia et poſtea ꝑuet.Pōt eti/ am eps eū ad reſidēdum p cenſurā compellere.e. ti.l.xvij.

c ¶Itē ſi eps ē lepꝛoſꝰ eiꝰ bñficiū alij cōferatᶜ: et lepꝛoſꝰ de redditibꝰ eiꝰ ſubſtineat.Q3 ſi alia in firmitate detinet pōit ei coadiutoꝛᵈ: et ābo de a redditibꝰ viuāt.ſ3 ſi nō ſufficiāt hēt eos coadiu toꝛ:et epꝰ ifirmo ꝓuide at.e.ti.l.xviij.

¶Qualiter eligētes ſcien ter idignū ꝑuant fructi bus bñficioꝛū ſuoꝛū.ele ctio.6.q.a.

¶Qualr diſpēſat epꝰ cū cl̄ico ſuſpēſo vt remane at in ſuo bñficio ſi cele/ bꝛauit.epꝰ.2.q.d.

¶Qualr dꝫ ꝓdere bñfici uꝫ furtiue oꝛdines reci/ piēs ſie ſui ꝓlati licencia. vl duos ſacꝛos oꝛdines vna die.cl̄icꝰ.3.q.m.

¶Qualr nolentes ad ſa cros ꝓmoueri ꝑt epꝰ ꝑ/ uaī bñficio.cl̄icꝰ.8.q.b

¶Qualr ꝓmotus ad ſa cros ꝓtrahēs matrioniū de ſcō ꝑuat bñficio. vl cōiugatꝰ de vxoꝛis licen cia ad ſacꝛos ꝓmotus ⁊ ad eam redieſ.cl̄icus.5. q.c.d.

¶Qualiter clericꝰ coha bitans cū muliere ſuſpe cta ꝑt bñficio ꝑuari.vel cōcubinariꝰ.cl̄icus.5.q. c.f.g.

¶Itē q̄lr cl̄ico qui ē co/ mūis vl ciuitatis notari us ꝑt auferri bñficiū.cle ricus.4.q.o.

¶Octauo q̄ro.an abſēs ꝑt fructꝰ bñficij ꝓcipereᵉ ſcias q; valet cōſuetudo qō ꝑegrinetᵉ clericꝰ:vel ad ſcolas vadatᶠ absq; li cēcia:ſ3 ſi nō ē ꝓſuetudo et de licēcia ſe abſentat: aut ē i ſeruicio pape:vel eccleſie ſue: aut epi: duꝫ

d ¶Coadiutoꝛ. an dato alicui p lato coadiutoꝛe ipſe ꝓlatꝰ ad/ huc maneat ꝓ/ latus et habeat curā: vl ipſe co adiutoꝛ.h.in.c. cōſultationibꝰ. 2.di.d.cle.egro ¶Itez cū reddi tus nō ſufficiūt ambobus quid erit agēduz.Itez quid eſt coadiu toꝛ:et vnde dici tur:et q̄s: ⁊ cui detur:et in qui/ bus caſibus: et per quē: et qō eſt eiꝰ officiuz: et q̄ ptās:et an ſpirz moꝛtuo eo cui datur. et an detur inuicto:⁊ cuius expenſis aletur:et an plu res vni vel ecō/ tra dari poſſūt: vid.h.et.io.an. ibi in fi.dicti.c. cōſultatōibꝰ.et io.an.in.c.vni/ co.de.cle.egro. li.vj.

e ¶Percipere. an abſens i abſen/ tia pōt fructus beneficioꝛū ſuo ruz percipere.h in.c.cū dilectꝰ. de clerico nō re/ ſiden.Et vide q̄ ſcripſi. blaſfe/ mia.d.Item no ta q;. ¶Itez v/ truz: et vſq; ad quot tempus a diſcentes in ſco lis debent per/ cipere fructus beneficioꝛuz. et quos. et q̄liter quis intelligat in ſcolis eſſe. h.in.c. ſup ſpecula.de magiſ.

f ¶Vadat.et ſi i caſu nō ꝓmiſſo vadat ad ſtudiū: q̄ ē eiꝰ pena.h.i.c.ſup ſpecula.ne cle.vl mona.

a ¶Recipiat. que bñficia pñt inſimul retineri.h.i. c.clericos.2 di.de cle. nō reſi. et ibi p inno. et.c.ō multa. de p. et digni. di.i Vide.ſ.3.q. b.ſr.d.duas d.vtrū ꝛtra ¶Itē an cle ricꝰ tenetur ad reſtituti/ onē fructuū quos volu/ ptuoſe cōſu mit.⁊ an ob hoc pecet.h i dicto.c. cle ricos.i fi. de cle.non reſi.

b ¶Priuari. vide.ſ.e.q.a.et infra.8.q.a.

c ¶Conferat.an ꝑlatꝰ vel alius bñficiatus pōt a ſuo bñficio ꝓpꝛ moꝛbū amoueri.h.i.c.cōſulta/ tionibus.de cle.egro.vel debi.miniſ.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Episcopus. de hoc per. h. in. c. cuz dilectus. 2. di. de cle. non resi. Et si plures elegit: quis eorũ habebit hoc priuilegium. h. e. titulo. c. ad audientiam. 2. distinctione.

b ¶ Distributionib⁹. an receptus vltra numerũ in canonicũ percipi et distributiões h. in. c. dilecto. de preben. di. 2 ¶ Item an priuilegiatus de percipiendo fruct⁹ beneficiorũz in absentia ab homine vel a iure percipiet distributiones. h. in. c. olim. de verborum signi. et in. c. cuz omnes di. fi. de consti. ¶ Itez quis potest clerico concedere gratiam ob aliquaz causaz percipiendi fruct⁹ beneficiorũz vacantiũ. Item ad que beneficia talis gratia extẽditur. h. in capitulo. tua nobis. de verbo. significa. Item ibi vide quo ad istaz gratiam que beneficia censeantur vacantia: et qui fructus veniant huiusmodi indulgẽtie pretextu: et quidaz ibi tenent qõ oportet vacare de iure et de facto. Item q⁹ non veniũt in gratia fructus beneficiorũz permutatorũ. licet glosa. cõtra. in capitulo. si propter. de rescrip. li. vj. Nec beneficia cõmendata veniunt in gratia. Nec beneficiũ depositione constitutum ante prouisionẽ alij de beneficio facta. Et ibi tenẽt colectores pape fructuuz vacantium non posse se intromittere de cognitione beneficij possessi: an vacet de iure: vel non. licet in eorũz mandato contineãtur cõtraditores per censuraz ecclesiasticaz: et cetera. Licet sit secus in executore gratiaruz factarum de beneficio. vt per. h. in dicto capitulo. tua nobis.

¶ Benedictio. vtruz benedictio abbatis: vel abbatisse: pretextu criminis potest impediri. h. in capitulo meminimus. de accusa. ¶ Itez que abbatissa debet benedici sicut abbas. vide ibi per euz. 2. di. Et ti quibus differant. et quez effectuz habeant iste benedictiões. vide ibi.

¶ Bigamus. An est bigamus qui cognouit viduaz: cum qua de facto contraxit: si non tenet matrimoniuz. h. in capitulo. diuersis. in fi. de cle. coniu. et tñ nõ vltra duos canonicos eps⁹ teneat i seruicio suo: pñt isti fruct⁹ bñficiorũ percipere in absencia: exceptis quotidianis distributiõib⁹. e. ti. l. fi. vide. s. 7. q. a. b.

¶ Bñdictio. vide. clic⁹. 3. q. f. vntio. 12. q. a. patriarcha. 2. q. d. c. symonia. 5. q. b. mrimoniũ. 5 q. g. excõicatio. 13. q. a.

¶ Bestia. vide. sodomita. 4. q. a.

¶ Bigam⁹. vide. papa: 4. q. d. eps. 7. q. e. clic⁹. 3. q. a. excõicatio. 5. q. b ibi tenet q⁹ non perdit priuilegiuz clericale.

¶ Item an cognoscens vxorez adulteraz sit bigamus. h. in capitulo. super eo. de biga. 2. distinc.

¶ Vide etiaz de alijs bigamis interpretatiuis. h. in capitulo diuersis. de cle. coniu. 2. distictione.

mrimoniũ. 9. q. b.

¶ Bibere. vide. rex. 9. q. b. d. 2. 13. d. miles. 7. q. a

¶ Bol⁹. vide. rex. 13. q. d

¶ Bonitas. vide. eps. 7. q. i.

¶ Bonus vir. vide. societas. 5. q. i. regla. 2. q. regula. 30. arbiter. 3. q. a.

¶ Bona. vide. rex. 25. q a. regula. 2. q. regula. iij. significatio. 2. q. g. fides 3. q. a. donatio. 4. q. a. societas. 3. q. b. reuocatio. i. q. per totum. 3. q. a. b. c. excomũicatio. 13. q. l.

¶ Vide que scripsi. clericus. 3. questione. a. super. d. ministrabit.

¶ Bona. An in compẽsatiõe boni maluz: vl maioris boni minus bonuz sit reddẽduz. h. in. c. non magnone. cleri. vel mona. ¶ Si is qui obligauit omnia bona sua p⁹ q̃ icipit male vti substãtia sua alienat ex bonis suis ista bona sic aliena ta possunt per creditorem aduocari ab emptore: secus si alienauit ante. vt scripsi. dos. 16. questione. b. super. d. obligata. d. pone q⁹ maritus. circa princi. ¶ Que bona includantur in obligatione omniuz bonorum. vide. pignus. 7. questiõe. b. et que ibi scripsi. ¶ Et an obligatõ omniuz bonorum extenditur ad futura. vide ibi: et que ibi scripsi. d. expressa generalis. Et ibi in. d. se. vide quid de eo qui omia bona sua obligauit duobus diuersis temporibus: et postea fundum quesiuit quis eorũz erit potior in fundo. ¶ Itez quis potest exponere occupãti bona rebelliuz: excomũicatorũz: aut infideliũ. h. in capitulo. excomũicam⁹. §. si vero domin⁹. de hereti. ¶ Itez si bona rebelliũ tempore rebellionis sunt cõcessa personis facta pace sunt reddenda primis dominis. vt scripsi. par. i. questione. a. d. si bona. ¶ Itez que bona dicant religiosa vel sacra. vide monasteriũ. i. q. Et sacrilegiuz. i. q. Item que bona dicantur spiritualia. vide. simonia. i. q. et. h. in. c. quanto. de iudi. et. c. ex litteris. de iure pa. ¶ Et vide que scripsi. excomũicatio. 13. q. m. super. d. post. d. et de iure regni. Et imperator. 6. questione. b. super. d. aufferre. Et rescriptum. 3. questione. b. super. d. aufferre. et eadez questio

© Biblioteca Nacional de España

ne.f. sup.v. bõa. Et.succ essio. 4.q. super. v.succ essor. v. anis. Et q̃ scripsi.statutũ. v.vtruz statuta.i.v. fi.

Blasfemia. Et cõtra blasfemãtem sub officij priuationis pena iubr ex officio inquirat. vt l.iiij. trac.i. ordi. de bniuiesca per regem iohannem.i.

a ¶ Blasfemãtis. quot sũt genera maledicoruz: seu blasfemãtiũ et q̃ sit eorũ pena.b.in.c statuim⁹. de maledi. Itez an maledicere sit peccatũ. b.e.c. ij.di.

b ¶ Accãtoris ſz ab. et io. an.i.c. statuimus. de male.dicũt q̃ si blasfemans sit cleric⁹: iuder ecclĩastic⁹ habebit hanc penaz totã. si vero laicus tũc iuder secula ris. et idez tenet. b.in. e. c.3.di. ſz ho. ibi dicit: q̃ in vtroq̃ casu applicat epo.

Blasfemia. ꝑmo q̃ro quis ꝓt blasfemãtez accãre. certe quilz nõ vetit⁹. Et hoc videtes pñt esse accãtores: vl testes. (etiã si sint de vetitis accãre vl testificare duz tñ blasfemans sit vilis ꝑsona.) 7.p. ti.xxviij.l.i. vide. maledictio. p totuz.

a ¶ Scõo q̃ro. corazquo accãbit blasfemãs. dic q̃ corã iudice illius loci ꝑ cõtumelia deo: aut sãctis: ecã: vel fcã. e.ti.l.i.

a ¶ Tercio q̃ro. q̃ ẽ pena blasfemãtis⁹. dic q̃ si ꝑbetur et pena ei infligit pecuniaria ẽ tercia ꝑs accusatoris⁹. Sz si accãtor nõ ꝑbz: remãet mẽdax: et ĩ expensis litis ꝯdẽnetur. e.ti.l.i.

b ¶ Pena aũt est ista ꝑcer obiurgãs deũ: aut beatã virginez. ꝑ ꝑma vice ꝑdit terrã ꝑ vno anno. ꝑ secunda: duobus annis. et ꝓ tercia: perpetuo. e.ti.l.ij.

c ¶ Miles autez: aut scutifer tenẽs ab aliquo domino terraz: ꝓ dei aut virginis marie obiurgatione: ꝓ ꝑma vice ꝑdit eaz vno anno. ꝓ secunda duobus. ꝓ tercia perpetuo. Et si eam non tenet: perdit arma et equuz. et si hoc nõ habet: perdit bestiaz si habet: alias pannos nouos auferat ei domin⁹: et abicijat eũ. quod si facere nolit soluet (.s. domin⁹ euz nõ abicijens) regi dupplicatuz quãtum a domio tenet: (et in toto ipso anno alter domin⁹ euz non recipiat: quod si fecerit soluet dupplicatuz qđ sic receptus habebat a priori domino.) et si nil habebat eum non abicijens soluit ꝓ eo centuz morabitinos. ¶ Et quilibet de omnibus in ista questione dictis alios obiurgãs sanctos punitur inmediate dictarũ penaruz. e.ti.l.iij.

d ¶ Ciuis: aut villanus: aut rusticus: deum: aut eius genitricẽ maledicens: ꝓ prima vice quartam. ꝓ secunda vice terciam. et ꝓ tercia vice: medietatem bonoruz perdit. et si amplius fecerit: abijcietur a patria. ¶ Et si fuerit de minoribus nil habens: ꝓ prima: (.s. vice dentur ei quinquaginta flagella.) et secunda in labijs ferro calido ad signũ b. signatur. et ꝓ tercia vice abscinditur ei lingua. eodez titulo. lege quarta.

b ¶ Et predicta de verbali obiurgatione. facto autem: deum aut eius genitricem vituperans: eius maiestatem vel crucem expuendo. aut cuz aliquo percutiendo: ꝓ prima vice punitur: vt verbis obiurgãs eos in tercia. Et si est de minoribus: nil habens: abscinditur ei manus. Expuens autez in celum: vel ecclesie ianuaz (aut in eius parietibus expuens aut percuciẽs.) vt secunda vice obiurgans verbis punitur. eodẽ titulo. lege. v.

f ¶ Judeus autem: aut sarracenus: verbis: aut factis: christum: aut eius genitricem: vel sanctos: aut eoruz figuras: vel ecclesias: vituperãs: arbitrio regis

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Pecunialiter. est pena decē mor. regi applicādorū pro q̄libet vice. fo. l. li. iiij. ti. ij. l. iij. Alia pena ē fo. iudi. li. xij. ti. ij. l. iiij. et. xj.

Alumnia. An non ꝓbans crimē qđ intendit p̄sumit calumniari. h. in. c. cū dilect⁹. de calūni. Itez qualiter non ꝓbans: potest a p̄esumptiōe calūnie se purgare. vide ibi per euz. ¶ Quando accusator nō ꝓbans crimen q̄ intendit teneat de calūnia: vel non. et qualiter vide accusatio. 10. questione. a. et q̄ ibi scripsi. Et vide. azo. in suā. C. de calumni. ¶ Item nota. q̄ si quis ꝓbat per famam excusatur a calūnia. Idem si ꝓbat per vnuz testem. Idez si testes promiserūt testificari: ꝛ postea desisterūt. Idem si testes reprobētur. bar. in. l. athletas. §. calūniator. ff. de his q̄ nota. infam. et an. de bu. in. c. cum dilectus. de calūn. et. spe. ti. de accusa. §. fi. v. fi. ¶ Et pena calumnie est similitudo supplicij. sed in his que habent penaz extraordinariaz: tunc est pro iudicis motu. Item quis est modus procedendi in crimine calūnie. dicas q̄ vnus est modus procedendi posita accusatione ordinaria. alius est mod⁹ procedendi: quia iudex ex officio suo mercenario ante sententiaz latā super crimine proposito qđ cognoscit de calūnia: et de ipsa pronunciat in ipsa sententia cuz pronunciat de principali. vt accusatio. 10. q. d. tercius modus procedēdi est q̄ post reuz absolutum iudex inquirat de calumnia ex officio suo nobili et de calumnia cognoscat. Et infra quantuz tēpus potest hoc iudex facere. aut quez corporaliter⁹ vl̄ pecunialiter punit. e. ti. l. vj. ¶ Breuiloqua. vid. substitutio. 2. q. b.

Calūnia. vide. accusatio 6. q. b. et. 9. 10. q. a. iuramētuz. 12. 13. et. 17. q. p totū. sentēcia. 3. q. e. simonia. §. q. b. ¶ Calcaria. vide. epi. 7. q. e. miles. 6. q. b. 10. q. a ¶ Camelus. vide. damnuz. §. q. p. ¶ Camerari⁹. vide. rex. 15. q. m. ¶ Camera. vide. epi. 7. q. a. pena. 3. q. l. rex. 28. q. per totū. ¶ Cancellatio. vid. falcidia. 2. q. d. falsitas. 2. q. a. legatū. 6. q. b. testamētum. 7. q. b. rex. 15. q. d. scriptura. 6. q. d. sigillus 7. q. a. tabellio. 6. q. b. ¶ Canalis. vide. epi. 7. q. i. seruit⁹. 2. q. a. b. 7. a

Canonizatio. primo q̄ro. quis ꝑt sanctū canonizare. dic q̄ romanus pontifex dūtaxat. Et relicte canonizatorū sūt i loco mūdo custodiendi. Nec debēt pro p̄cio ostēdi: nec vēdi cū nō recipiāt extimatiōez: et cōtra (. s. eas vendēdo) faciens cōmittit symoniaz et peccatū mortale. i. p. ti. iiij. l. lxv.

a ¶ Secūdo q̄ro q̄liter ꝺz fieri canonizatio. dic q̄ ātē sancti canonizatiōez ꝺz papa inq̄rere de vita (. s. si vitaz duxit xp̄i amore laborando.) et fama et cōuersatiōe⁹ (. s. si cōuersatiōe sua honest⁹ erat humilis: quietus et sine opere malo) canonis de modo procedēdi et pronūciandi ex officio iudicis mercenario: et tūc iudex icontinēti debet hoc facere. s. cōdēnare eadez die: sed si p accusatiōez ordinariā: vel per inq̄sitionez: tūc ista accusatio durabit tāto tpe quantū durabit delictum p̄ncipale seu accātio p̄incipal' sup q̄ calūnia est cōmissa. Itē q̄liter ꝓbabitur calumnia. bar. i. l. accātor. i p̄n ff. ad se. con sul. turpili. Et vide etiā eū in. l. athletas. §. calūniator. ff. de his qui. no. ifa. et vide accātio. 6 q. a. sr. v. de signatis. v. ꝛ subscībat. et v. accusatio nō. et. v. an ille. Et q̄ scripsi. denunciatio. v. circa materiaz. in vsi. q̄ro an denunciatores. Et expē se. §. q. a. sr. v. odēpnari v. mō ego q̄ro. in vsi. itē q̄rit. ¶ Cancellatio. vide q̄ scripsi. scriptura. 6. q. d. sup. v. rasa. Et probatio. 6. q. a. sr. v. pbādū. v. si acta sunt. in vsi. q̄ro quid si sentētia. Et. tabellio. 6. q. d. sup. v. registro. v. dixi superius. in vsi. iuxta hoc q̄ro. et in vsi. se. et. v. si odēnatio. ꝛ e. q. g. sup. v. cancellata. Et q̄ scripsi. testamētuz 7. q. b. sup. v. infirmat'. v. qñ testator. Et q̄ scripsi. instrumētuz. v. si instrumētuz. Et que scripsi acta. v. si acta. in vsi. quero quid si.

¶ Canonizatio.

b ¶ Cōuersatiōe. sup q̄bus sūt interrogādi testes cū de alic⁹ canonizatōe agit'. h. i. c. venerabili. ꝺ testi. et glo. i. c. i. de reli. et vene. sanc. li. vj.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Canonicus. qñdo valz receptio alicui⁹ in canonicū h.in. c.dilecto. de prebē.di. ¶ Item an receptus vltra numeruz i canonicū percipiet distributiones. h.e.capitulo. di.ij

¶ Calculuz. Vide q̄ scripsi.sentētia. 6.q. b. sup. v̄.calculi. Et de calculatiōibus seu rationibus reddendis.vi ō que etiaz scripsi. ratio. Et de quitatiōe facta post cōputationem seu calculationē.vide.stipulatio.6.q o.sup.v̄.i o putatiōe.

¶ Capitulum. Utrū capitulū seō vacante potest dare licētiā subdito episcopi trā seundi ad aliam eccleſiaz si ibi eligit. h.i.c.cū oliz ō ma.7 obe. di.ij. ¶ An valet consuetudo qō nō valeat factū a maioze pte capituli. h.in.c.cū in cunctis.3.di de bijs q̄.fi. zandi. et si in vita aut in morte fecit miraculū aliqō. Et istis inuētis de cōsilio cardinaliū canonizet euz: ponēs i martilogio: et asignās ei festuz 7 horas i die dicēdas. de/nūcietq; prelatis et alijs pbis viris canonizationez: et tūc vocatur sanctus.i.p.ti.iiij.l. lxvj.

¶ Et potest supza canonizati sepulturā celebrare.eccleſia.4.q.b.

¶ Candela. vide. eucharistia.5.q.a.epūs.i.q.i.excomūicatō.9.q.v. eccleſia.7.q.a.c. symonia.3.q.b.l.

¶ Canonicus. vide. episcop⁹.2.q.a. religioſus. 11.q.b.et.6.q.e. electio. i.q.a. bñficiū.3.q.a.b. 12.a.8.a.peculiū.5.q.b.

¶ Campana. vide. eucharistia. 5.q.a. patriarcha.2.q.v. cleric⁹.4.q v.excomūicatio.9.q.v. 7.16.b.a.castrū. 4.q.b.

¶ Cancellari⁹. vide.rex 15.q.v. patria potestas. 4.q.n.

¶ Cancellaria.vide.sigillu.7.q.a.

¶ Cantica.vide. rex.9. q.q.beneficiū.3.q. a.iniuria.2.q.c.

¶ Canis.vide. visitatō. 6.q.a.castrū.4.q.b.homicidiū.5.q.f. damnuz 5.q.o

¶ Campus. vide.duelluz.4.q.v. 12.q.a.10.a. 11.a.b.

¶ Cadauer. vide.plan/ctus.2.q.a.b.

¶ Calculuz.vide.sententia.6.q.b. stipulatio.6. q.o.

¶ Caput. vide.papa.4 questione.c. excomuni/catio.5. q.a.rex.2. q.a. actoz.2.q.v. dominiū. 3.q.k.

¶ Capitis diminutio.vide testamentuz.7.q.f.e. substitutio.5.q.b.hereditas.3.q.a.b.legatū.3. q.a. falcidia.2. q.f.sarracen⁹.7.q.c.

¶ Capella.vide.eccleſia 4.q.a.sepultura.3.q.f. beneficiū.4.q.b.

¶ Capiscol.vide.cleric⁹ 4.q.c.i.

¶ Capitulū. vide.clic⁹. 4.q.a.religios⁹.11.q.a.b et.10.c.v. monasteriū.6 q.a. alienatio.2.q.a.b. c.v.4.q.a. 7.5.q.a.epūs 2.q.b.i.electō.2. q.a.b et.7.q.a. beneficiū.2.q a.b.6.q.a. census.2.q. b.procurator.3.q.v.

¶ Capax.vide. heres.2 questione.c.v. substitutio.4.q.b. hereditas.13 q.a.b.legatuz.3. q̄stiōe. a.falcidia.2.q.f.sarracenus.7.q.c. hereticus.6. (q.c.

Captio:primo que/a maio.par.ca. ¶ Quādo sunt vocandi absentes de capitulo h.in.e.c.5.di. i fi. ¶ An requiritur in ostitutione fienda per capituluz esse duas ptes presentes. h.in.e.c.5. di.sup glo. pe. Decreta decurionū valent vbi sunt due partes capituli. bar.in l.ij.ff. de decre. ab.or.fa. Et sufficit q̄ istaz duarū ptiū: maior pars cōsentiat. vt ibi p eū. Ui/ō que scripsi.rector.v̄.qō a rectoribꝰ. Et cōsiliuz.i.q.a. v̄.et decreta. ¶ Item cū debet caplm vel collegiū cōsentire: an sufficit q̄ singuli segregatiz consentiāt. h.i.c. tua. ō bijs que. fi.a pla. di.ij. Uide que scripsi vniuersitas p totū Et episcop⁹.2. q.i.sup.v̄. maioz. Et que scripsi.colegiuz. Et q̄ scripsi rector. Et. iuramentū. 9.q.a. super. v̄. iplere.v̄.item si aliquis. et.e.q. b.sup.v̄. itē an capituluz.

Captio quādo reus carceri sit mancipandus. et qualiter carceri mācipatus sit custodiē dus. et que pēa

© Biblioteca Nacional de España

imineat custodib⁹ eoꝝ et cōmētariensib⁹ si carce/rati affugerit. et que pena imineat accusatis qui fracto carcere euaserūt. azo in sūma. C. de custo. reo. ¶ Vide que scripsi. excomūicatio. ſ. q. a. sup. v. cle/ricuz. Et clericus. i. q. a. super. v. clericus. Et. homicidium. 4. q. a. super. v. plebe/us. v. Itez pro/pter. i versi. sed si eoꝝ. Et exhe/redatio. ſ. q. c. super. v. capto. Et. nundine. 2. q. a. sup. v. nū/dinarū. v. illi q̄ bus. in vsi. et nota q̄. Et que scripsi. custodia. v. cū res. in vsi. Itez si aliquis.

ro pro quib⁹ causis[a] est capiendus quis. dic q̄ si quis est de aliquo crimine infamat⁹[b] et accusat⁹ iudex ordinarius coraz quo est accusat⁹ māda/bit euz capi[c]. Et si ad aliuz locū fugerit: iudex illius loci cuz litteris iudicis accusatiōis req̄sit⁹ te

bus defuncti potest capi pro toto debito defuncti. vide. heres. 2. q. in fi. super. v. heredes. v. nota q̄ si duo. ¶ Et an minor potest capi pro debito. vide cessio. i. q. a. v. quero an heres. in versi. quero an minor. Et de maiore cedente bonis: an potest capi. vide ibi in versi. quero nunquid ille qui habet. ¶ Et de aliis qui possunt pro debito capi. vide que scripsi. actor. 4. q. b. sup. v. cautionez.

a ¶ Causis. an pro causis ciuilibus fiscalibus: seu priuatis: possit quis capi. bar. in lege sacrilegij. ff. ad. l. iul. pecu. et in lege. nemo. C. de exacti. tribu. libro. x et per iohānez fa. inst. de acti ℈. sed q̄. Et q̄ scripsi infra. 2. q. a. super. v. capere. v. Item vtruz et quando. in vsi. itez pro causa. Et an iudex se debet pri⁹ informare. vide bal. in lege. apertissimi. C. de iudi. De hac informatiōe vide infra. e. q. super. v. capi. v. nota q̄ quis. ¶ Nota q̄ i ebdomada sancta: et i ebdomada sequenti nemo potest capi etiaz pro publico debito. bal. l. omnes dies. C. de ferijs. ¶ Laicus pro clerici vel ecclesie debito capi nō potest. vt peti. vj. ordi. de toro per regez henricū. era. 1409. ¶ Itez pro debito persone ecclesiastice: aut vidue: orphani: aut hōe non potēti: nō capitur i psonaz. cleric⁹. 3. q. g. et vide ibi in. i. q. super. v. clic⁹. v. clerici nec. ¶ pro viri debito etiaz si sit fisci vxor non carceretur. vt. l. vij. ordi. de bziuiesca. iij. tractatu. per regez iohānez primū. Nec etiaz pro viri fideiussione. vt peti. iij. ordi. de Toro per regem henricuz. i. era. 1409. et peti. xvij. ordi. de leon. per regez alfonsum. ¶ Generosus pro priuato debito incarcerari nō potest. sed secus pro regis debito si eius sit arrēdator: aut eius muneruz colector. vt peti. ix. ordi. de alcala per regez alfonsuz. anno domini. 1386. ¶ Itez milites nostri temporis nō possunt incarcerari pro debito contract⁹ aut vltime voluntatis: quia veri milites sunt. bal. in lege. qui bonis. in fine. C. qui bo. ce. po. ¶ Itez medicus non potest capi: nisi pro homicidio. foro iudi. libro. ix. titulo. i. lege. viij. ¶ Nec preco dū vadit preconizando: potest pro debito capi. vt scripsi. preco v. i. ¶ Et quid de muliere an potest capi. vide infra. 3. q. b. super. v. mulier. ¶ Et quid de iudeo: vel sarraceno: an pro christiāi debito. vel econtra. possunt capi. vide. iudeus. ſ. q. c. super. v. iudicē. v. nec iudeus. ¶ Nūquid heres qui fecit inuentariuz pōt personaliter capi pro debito defuncti. vide. inuētarium. i. q. a. super. v. heres. v. Itez quero. in vsi. quero nunquid heres. ¶ Et an vnus ex pluribus heredi

b ¶ Infamatus. vide infra. ſ. q. d. sup. v. fideiussoribus. v. cautus tamen vsi. i.

c ¶ Capiset ad eū capiēdū permittitur iudici si necesse ei fuerit: vt dirigat rectoris prouincie auxilia. foro iudi. libro. vij. titulo. iiij. lege. ij. ¶ Et q̄ sit pena occultātis nocentez: vel eius qui supersedit iudici requirēti euz offerre: vel rectoris pro nincie: seu alterius qui requisitus per iudicez nō vult ei dirigere auxilia ad capiēdos latrones: seu alios delinquentes. vide. azo. in sūma. C. de bijs qui la. vel in alijs cri. re. occul. Et vide que scripsi. potens. v. potētes malefactores. Et castrū. 6. questione. a. super. v. doloſe. v. et a presidē. et. v. se. ¶ Nota q̄ quis non debet capi ante sumariaz fidez vel probabilem suspitiōez. vt in capitulo. si clericos. extra de sentē. excomu. libro. vj. per archidiaco. et iohā. an. in nouella. et per bal dū in lege. qō euitādi. C. de. condi. ob. tur. cau. in fine. et i hac lege. partite. vbi dicit q̄ iudex debet capere infamatuz. Et vide que circa hūc articuluz scripsi supra eadē questione super. v. causis. v. an pro causis. i fine. et infra. ſ. q. d. super. v. fideiussorib⁹. v. cautus tamen iudex. et. 3. q. a. super. v. capere. v. itez lex. Et primum decretuz. 6. q. e. super. v. annotētur. v. et nota q̄. ¶ Si familia potestatis capit bānitū extra districtus debet relaxari: quia nō est captus legitime: nō eniz quis potest capere delinquētez in territorio alieno iure publico. i. tanq̄ persona publica cū ibi sit redacta ad instar priuati: nisi vt dixi infra. v. proximo. et ideo est tradita forma a iure qō scribat iudici territorij in quo est capiend⁹ vt eū capiat et remittat. ¶ Remissiōes de cōsuetudine non fiunt nisi in territorijs que sunt sub eodez principatu: vt nō. in capitulo. pastoralis. de re iudi. in cle. et scripsi infra. e. super. v. remittere. v. i de lictis. in fine. ¶ Quid ergo si iudex contra sic illicite captuz formauit processuz: vel fecit executionē: an tenet qō factū est. dico q̄ sic: nisi appellatuz sit. iudex tamen territorij in quo capt⁹ sit po

© Biblioteca Nacional de España

test suã iniuriaz vlcisci. de quib⁹ per bal. in lege. requirendi. C. de ser. fugi. colũ. scõa. ¶ Sed si qs cõmisit delictuz in territorio vnius iudicis et seruitores illius iudicis in cõtinenti cõmisso delicto eũ insequũtur: et insequendo incidũt in alterius iudicis iurisdictionẽ. licet dictis seruitoribus euz malefactorẽ capere ibi p pria auctoritate. bar. in lege consulta. C. de testa. ¶ Item vtrũ. et quãdo põt quis licite capi. vide ĉca hoc plures questiones infra. 2. q. a. super v. capet. Et que scripsi. carcer.

net eũ remittere captũ 7. p. ti. xxix. l. i. vide. accãtio. 8. q. b. rex. 15. q. v. discordia. i. q. a. actor. 5 q. a.

¶ Que ẽ pena iudicis appellantez capiẽtis. vide vix. 3. q. d.

¶ Itez an pro debito qs capiet in psona. vide. clericus. 3. q. g. ecclesia. 9. q. b. põa. 2. q. v. studiũ 5. q. a. cessio. 7. q. c. reuocatõ. i. q. d. actor. 4. q. b

¶ Qualiter alfaqcus maliciose captiui progans redẽptiõez capit. vide. alfaquecus. 5. q. a.

¶ Qualiter infidelis eucharistie obuiãs et ei reuerentiam non impendens capit. eucharistia i. q. c.

¶ An capiet iniurians aut capiens clericũ. sacri legiuz. 5. q. b.

gouia per regez alfonsum. q iudex remittere reuz recusans: punitur pẽa similitudinis supplicij. Quero an litteras mittẽs: debet dicere i litteris vobis impera⁹. dic q nõ: qz inhonestũ eẽt. sed dz dicere vobis requirim⁹ rogam⁹ et hortamur. Quero an debet remittẽ absq eo qd cognoscat d crimie qd asseritur eũ cõmisisse dic q sic: 7 hoc tenet glo. in cle. pastoralis. exi. de re iudi. de p dictis per sali. i dicta. lege. si vero. C. ad. l. iul. d adulter. Et circa hanc si. q. idem tenet cy. i dicta autẽ. qua i prouincia. sed. h. in c. de illis. exi de rapto. tenet q remittẽs habebit ãte informationẽ aliq de delicto. et idez tenet bal. i. l. i. C. vbi cã sta. Et ibi etiã dicit: q hee remissiões hodie nõ fiũt nisi i hijs iudicẽ b⁹ q subsũt vni supiori: nõ aũt i hijs q nõ. subsunt vni supiori. et idẽ scripsi supra. e. sup. v. capi. v. si familia. ¶ Et i puis crimib⁹ nõ habet locũ remissio. vt p. h. i dicto. c. de illis. de rapto. ¶ Itez si quis maius delictuz cõmisit in vna prouincia: deinde in alia minus crimẽ punitur in ea prouincia vbi maius crimen commisit: deinde remittitur vbi minus crimen commisit: et hoc si paratur preiudicium priori cognitioni. alias secus. vt. ff. de accusatio. lege. si cui.

¶ Quidaz qui comisit homicidiuz in castro spoleti qd castrũ habet propriuz pretorẽ: licet sit sub presi de ducatus spoleti et fugit: debet remitti puniendus ad ipsum castrũ et non ad presidem: et etiaz per ipsũ presidẽ est remittendus. bal. in lege. et in priuatoruz. in colũ. pe. C. si a non compe. iudi. ¶ Quidaz perusinus cõmisit qdaz delictuz papie: et sic poterat ratione delicti conueniri papie: modo accusator nõ accusauit eum papie: sed perusij: et ibi condẽpnat⁹ est quero vtruz debet remitti exequẽdus ad locũ delicti glo. dicit q sic. ff. de re iudi. l. a diuo pio. ſ. rome. sed tu dic q post condẽnationez alibi factaz non debet remitti ad locũ delicti: sed debet puniri in loco i quo condẽnatus est per legez. relegatorum. ſ. interdicere. ff. de inter. et rele. quod ergo dicitur remissionem ad locuz ipsius delicti fieri debere intelligitur de condẽnando. non de iam condẽnato. de quo per bal. in lege. executorem. colũ. ix. C. de execu. rei iudi. ¶ Vi de que circa clerici delinquentis remissionem scrip-

d ¶ Remittere. vtruz. et quando remissio fieri debeat. et locuz habeat in delictis. h. i. c. de illis. de rapto. di. i. et azo. in suã. C. de exhi. vel transmi. re. ſ. trasmissiões. ¶ In delictis fit remissio ad locuz vbi quis delinquit. vt in lege. si vero. C. ad. l. iul. de adulter. et hoc veruz etiã quocunq loca le priuilegio in contrario non obstante. vt. peti. lxiiij. ordi. de medina per regem iohannez. scõ. et per euz. peti. ordi. de çamora anno. 1432. Sed vide quãdo domin⁹ castri nõ tenetur remittere malefactorẽ. castruz. 6. q. a. super. v. dolose. v. nota q. in vsi. itez et nota. et vide etiã ibi in. v. et pro predonibus. in fine. Quero an ad litteras iudicis vbi deliquit necessitetur iudex vbi degit ad remittendũ. glo. in. l. si cui. ſ. fi. ff. de accusa. dicit q ex voluntate debet hoc facere. quidaz reprehendũt dictã glosaz. et non obstat q par in parez non habet imperiũ: quia in hoc factus est superior. et hoc tenet. cy. cũ sequacibus. C. vbi de cri. agi oportet. auten. qua in prouicia. questione. iiij. sed bar. in lege. si cui. ff. de accusa. tenet glosa. sed ego dico q cogere euz de facto precise: vel multa inducta non posset: quia par in parem et cetera. Et pro tali cohartatõe oportet ad vtriusq superiorez recurrere: sed loquẽdo de cohartatione et necessitate iuris: dico illũ teneri ad litteras huius remittere. concor. hosti. in capitulo. de illis. de rapto. et si cõtẽpserit ipso iure punitur forma dicte. l. si vero. pena triuz librarum auri. Sed hodie habes in. l. xxv. in fine ordi. de se-

ſi.cleric⁹.10.q.a.ſſ.v̇.habitū.Et appellatio.9.q.a.ſſ.v̇.clauſuz.v̇.index i cā.in v̇ſi.ex p̄dicto.¶ Fideiuſſores ſi renūciāt p̄uilegio fori cogūtur ſe p̄ntare in loco cōtract⁹ ſi cōueniant⁹ p creditores: et hoc caſu remittunt⁹ i ciuili ſicut i crimiali.de hoc eſt glo.vnica i iure.ff.ſi q̄s i ius.vo.nō ierit.l.i.licet q̄dā antiq̄ dixerūt q⁹ etiā ſine renūciatiōe q̄s inuit⁹ ducit⁹ ad locū cōtract⁹: q̄ verū puto ſi p̄miſit ſe ibi repſentare: qz ē i delicto q̄ non p̄t purgari niſi ibi repzeſentet⁹: vnde dico q⁹ in cōtractibus habet locū remiſſio vbicūq⁹ quis p̄miſit ſe certo loco ſiſti: et ideo ſi in inſtrumēto debiti eſſet iſta v̇ba p̄miſit i tali loco ſoluere: et ſe ibi pſonaliter repzeſētare ſemp ad euz locū debet fieri remiſſio: qz ipſe ſibi hanc neceſſitatē ipoſuit: ꝛ hoc ſi actor petit remitti ſecus ſi nō petit: vel re⁹ nō obtēperat remitti pzetori tūc loquit⁹ materia.l.i.ff.de eo q̄ cer.lo.q̄ aūt dixi q⁹ fit remiſſio ad locuz cōtract⁹ intellige.i.ad locuz ſtatutū ſoluere ſi erat ſtatutus cert⁹ locus ſecus ſi incertus puta vbicūq⁹ vis.porro ſi i vno loco eſt celebzatus cōtractus in alia ē celebzāda ſolutio nūq⁹ ad locū ōct⁹ dz quis remitti: qz nō cogit⁹ ibi iudiciū pati: niſi ſpōte iueniat⁹ et nō rapt⁹ p vi et iniuriā.vt nō.ff.de iudi.l.heres abſēs.ſ.ſi q̄s quid.i glo.noue rit.certe ad aliū locū quā ſolutōis collate nūq⁹ q̄s ē remittēd⁹.Nodie i ōctib⁹ hz locū remiſſio etiā quo cūq⁹ locale p̄uilegio i ōrio nō obſtāte.vt.pet.lxiiij.ordi.de medina p regē iohānez.ij.et p eū pet. ordi.de çamoza.āno.1432.vide.glo.i.l.hz ex de.fo.cō pe.quā remiſſiōez fiēdaz intelligo cū ſupzadictis diſtictiōib⁹.de hac materia ſcripſit bal.in.l.i. C.vbi. cau.ſta.Sz nūq̄d vaſall⁹ me⁹ ē ad me remittēd⁹ occaſiōe ſeruiciorū ipendēdoz.rñdeo ſic: qz hoc ius in eo poſſideo: niſi velit dimittere feudū: et declinare futura ſeruicia p futuro tpe feudi: p p̄terito āt nūq⁹ p̄t decliare.de p̄dictis p bal.i.l.cū archimedoza.colū.ij C.vt i poſſe.lega.¶ Itē cui⁹ expēſis reus remitti dz. dicas q⁹ expēſis ipſi⁹ rei.et ſi nō hz vñ ſoluat expēſis q̄relātis.et ſi etiā ipſe nō hēt vñ ſoluat: tūc expenſis iuſtitie officialiū loci vbi re⁹ iuenit⁹.vt.l.25.i fi.ordi.de ſegouia p regē alfonſuz./Sed bal.coll.x.feu.c. frederic⁹.ſ.ſi iudex.de pa.te.et ei⁹ vio. dicit q⁹ ſi aliquis p̄uat⁹ p ſuo itereſſe remiſſiōez fieri petat q⁹ tūc dz fieri expēſis petētis. ſi āt iudex ex offō hoc petat tūc fiat expēſis publicis illi⁹ loci ad quē fit remiſſio Vide q̄ ſcripſi.ſ.e.ſuper.v̇.capi.v̇.ſi familia.Et que ſcripſi.remiſſio.

¶Qualiter capit⁹: regez inducens ad donandum aliena.xxi.q.g.

¶Qualiter incarceratur a vulnerans: aut occidēs quem in exercitu. vide. guerra.6.q.i.

¶Qualiter credēs hereticū ſz nō operās īcarceratur.hereticī.6.q.a.

¶Secūdo q̄ro. cui⁹ mādato ē quis capiēd⁹. ſcias q⁹ nemo p̄t aliuz ſine iudicis mādato capere⁹.

a ¶Capere.etiā ſi ſit algazell⁹: niſi i fragāti delicto. ſz tūc ſtati ad iudicē ducat. vt ſcripſi. algazell⁹.v̇ algazell⁹ niſi/Et idē dicas de p̄ſidis merio.vt ſcripſi.rex.15.q.p.ſſ.v̇.p̄ſes.v̇.p̄ſidis merin⁹/.Et idē dicas i p̄uato.vt.j.iſta glo.ſcripſi.v̇. Itē vtrū.i v̇ſi.p crimie.Et q̄ ſit pena famuli algazelli quez ſine iudicis mādato: vel iniuſte capientis.vid.algazell⁹.v̇.et algazelli homines.Et q̄ etiā ſit pena algazelli vel ei⁹ locū tenētis. vide ibi i.v̇.ſe. Et q̄ etiā ſit pena pſone p̄uate.vide infra.7.queſtione.a.ſuper.v̇. capite. Et.iniuria.ſ. queſtiōe.c.v. Et.vis.4.queſtiōe.k. ¶ Et quid fiet ſi officialis nō vult capere de iudicis mandato. vide. foro no.c.xl. et azo.in ſuā. C.de exhi.vel tranſ. Et que ſcripſi.algazellus.v̇. et ſub p̄uationis. Et.executio.i.queſtione.a.ſuper.v̇. executio.v̇. ſi executores.Et vide.actor.4.queſtione.b.ſuper.v̇.cautionez.v̇.fi. Et que hic ſcripſi ſupza. i.q̄ſtionē.a.ſuper.v̇.capi.v̇.i.et.ij. ¶ Itez ſi cui etiaz p̄uato ſit data licentia capiēdi malefactorez p̄t eū interficere ſi ſe defendat. vt p ſali.i.l. neminē.C.de exhi.vel trāſmi.re.et bar.et io.fa. in.l.ſi ſeru⁹.C.de bijs qui ad ec.confu. Vide.reuocatio.i.q.v̇.ſup.v̇.cape.v̇.itē debitorez. ¶ Clerici nō capiāt laicū ſine brachij ſecularis auxilio. vt ſcripſi.clic⁹.v̇.clerici nec. ¶ Itē vtrū ē⁹ q̄ p̄t quis licite capi.aut q̄ris an poſſit capi a p̄uato tūc regulariter nō poteſt capi/ſallit hoc in.l. ait p̄etor.ſ.ſi quis debitorē.ff.que in frau.credi/ſ.p̄o crimine vero in ipſo actu ꝛriminis vbicunq⁹ crimen capitale cōmittitur: vel crimen q̄ ingerit penā corporalē poteſt quis perſonaliter capi a quocūq⁹ p̄uato: duz tamē ducat⁹ ad iudicem infra temp⁹ viginti horarū ſtatutuz in.l. capite quito.ff.de adulter/Et idez dicas in algazello vel merino.vt.ſ.e.v̇.i/Et dicit bal.in lege generali.C.de decuri.li.x.q⁹ vbicūq⁹ alicui cōpetit poteſtas accuſandi.vt in homicidio vel crimine publico ei cōpetit poteſtas auctoritate p̄opria capiēdi p̄opter defectuz iudicis.vt ibi.Et idem dicas in cauſa ciuili.fo.l.libro.ij.titulo.ij.lege. ij/Et indiſtincte a iudice ſeu iudicis mādato aut auctoritate p̄o cauſa criminali poteſt reus capi et etiam de domo extrahi/Item p̄o cauſa pecuniaria ſi debituz eſt fiſcale: poteſt debitor perſonaliter capi nō tñ in carcerib⁹ ponit⁹ niſi pſiſtat in ōtumatia.vide.ſ.i.q.ſſ.v̇.cauſis.v̇.an p cauſis/ſed p debito p̄uato ſi quidez aliquo tpe fuit

© Biblioteca Nacional de España

in iudicio: ꝛ desistendo ꝓ misit: et non sistit debz capi. Sed si in iudicio nunq̃ fuit ꝛ cautiões nõ dedit: tũc iuꝺex nõ cogit eũ facere capi: nisi prius eum citet: põt tñ si vult facere eum capi: vt veniat: non vt i carcerez deponat dũ tñ de domo nõ extrahat ponere vero in carceribꝰ nõ põt: nisi eũ q̃ condẽnatus ẽ q̃bꝰ carceribꝰ liberat cedendo bõis. Et ideo ẽ ofiliũ qñ debitoꝛ tuus tu non posses facere capi: qz nũq̃ exit de domo ꝙ tu facias eum cõdẽnari de ofteptu mãdati: et sic criminaliter fit co tenet et poterit capi etiã i domo qz ꝓ crimia li capit ꝛ cũ erit positus in carceribꝰ potit ibi ꝓ debito pecuniario recomendari. de predcis per bar. l. cũ eo ff. ad. l. iul. pecu. ¶ Itez lex tantũ cõ

nisi falsariũ monetẽ vel militie desertoꝛẽ. aut publicũ latronẽ. (vel põnẽ.) vel domꝰ incẽdiariũ nocturnũ: aut arboꝛuz: vineaꝛũ: vel messiuz: sectoꝛẽ aut incẽdiariũ: seu virginis: vel religiose raptoꝛẽ eaz ducentẽ. quos capiẽs ducat ad iudicẽ: et militez: ad regẽ vl̃ ad locũ quẽ deseruit: aut illius terre maioꝛẽ pñidez puniẽdũ. 7. ꝓ. ti. xxix. l. ij

¶ In quibꝰ casibus põt algazellus capere sine iudicis mãdato. vide. rex. 15. q. v. Alias capiẽs cuz nõ haberet ptãtem tenetur actiõe iniuriarũ. iniuria. 5. q. c. d.

b ¶ Miles tñ in crimie militari: vt arma vendere: pignoꝛare: vl̃ locare: vl̃ exercitus duci non obedire: et similibꝰ: non potest capi: nisi ꝺ regis aut ducis belli mãdato. nec iudicare nisi ꝓ eos. Pro crimibus autem cõibus atrocibus: vt cede: rapina: furto: vel similibus: per regez: vel illius terre pꝛesidez. Sz pro leuioꝛibus criminibꝰ inter quemanꝰ pcussio sine armis computatur per iudicez loci. Et lata contra eum sententia remittitur (.s. per illuz iudicem loci) regi: vel eius antisignano

vt exequaturᵇ eaz. e. ti. l. iij. patria ptãs. 4. q. l.

¶ Qualiter capiens res alterius. aut hoiez ꝓ alterius debito punitur. vis. 4. q. k.

¶ Que est pena capientis alium super treuga: vel securitate. treugua. 6. q. a.

¶ Qualiter potest vir vxoꝛem: et adulterum simul confabulãtes capere. vide. adulterium. 10. questione. a. 9. c. probatio. 6. q. a.

¶ An die sabbati potest iudeus capi. iudeus. 5. q. c.

¶ Qualiter almirandus potest in criminalibꝰ capere comitruz. mare. 6. q. a.

¶ Que est pena capiẽtis generosuz i asonada. preda. 3. q. b.

¶ An est licitũ victũ capere i torneameto voluntario. preda. 2. q. m.

¶ Per quẽ capitur i mari deliquens. nauicularius. 3. q. a.

a ¶ Tercio q̃ro. qualiter quis capitur. dic q̃ capiens quem de crimine delatũ bone fame ducz eũ ad domũ volentem cũ vxoꝛe vel familia loqui anteq̃ ad iudicem veniat si eaz in loco illo habet. sz taliter ducat ne

fidit de patre ꝙ non credit ꝙ filio faciat ali ꝙ quid nisi ꝓ bono ideo ad petitiõez pñis incarceraꝛ filiꝰ. bar. l. si filius tuus. ff. de pa. potes. facit ad hoc homicidiuz. 4. q. e super. v. patri.

¶ Itez oms homines qui debent obedientiaz perpetuaz si ab obediẽtia fugiũt possunt ꝓ pria auctoꝛitate capi: et cõuicti debent ad obedientiaz reduci: vnde si monachus a monasterio: vel vxoꝛ a viro fugerit potest pꝛopꝛia auctoꝛitate capi. ꝛ si non est questio de obedientia: potest etiaz reduci pꝛopꝛia auctoꝛitate. sed si est questio q̃ negat se vxoꝛez debet pꝛesentaꝛi iudici qui debet ꝓcedere secundũ tenoꝛem legis. si quis. ff. vbi quis. de curi. vel cohar. vt ibi per bal.

a ¶ Monete. vide. falsitas. 3. q̃stione. a.

b ¶ Exequatur. miles: propter delictum cõmune cum actis remittitur ad magistrum militu; casus est in lege si miles. ff. de exhibendis. vel transferẽ. re. de

© Biblioteca Nacional de España

quo viō ibi plē
ni⁹ p ſali. Et vi
de glo. i. l. magi
ſterio. C. de iu
riſ. o. iudi. ⁊ azo
i ſuā. L. de offi.
ma. mili. p totū
et ō exhi. vl trāſ
re. ℈. miles aūt
a ¶ Jurare. an in
crimialib⁹ ſit lo
c⁹ delatiōi iura
mēti. vide. iura
mentuz. 4. q. a.
ſr. v. iuraméto.
b ¶ Cōfeſſus. de
hoc azo. in ſuā.
C. de cuſto. reo.
℈. i accātis. et.
℈. ſi aūt accāt⁹
et lati⁹ p. cy. C
e. ti. l. ij. et. pe
bar. ff. e. ti. l. i. ⁊
ij. Vide q̄ circa
talē confeſſiōez
ſcripſi. ꝯfeſſio.
℈. q. e. ſr. v. ex
iudiciū. v. ſi re⁹
de cōmiſſo.
c ¶ aMulier. An
mulier p fiſcali
ſeu ꝑuato debi
to: aut p ōlicto
ꝑt in carcerari.
azo. i ſuā. C. de
cuſto. re. ℈. et
pñt plres. et vi
de. fo. l. li. iiij. ti
v. l. ij. vbi dicit
q̄ mulier p ōbi
to ꝑt icarcerari
ſz ꝑm bal. i. l. cō
ſetaneū. C. quo
et qñ. iu. hoc in
tellige ſi tal⁹ mu
lier ē vite ihone
ſte. al⁹ ſec⁹. et vi
de q̄ ſcripſi. ē. i.
q. a. ſup. v. cau
ſis. v. p vin. et
ceſſio. 7. q. a. ſr
v. effect⁹. v. q̄ro in quib⁹. in vſi. q̄ro vtruz mulier.
d ¶ Cuſtodiēda. ſicut tutor ſtupꝛauit puellā ſuā q̄ eſt
ſōb ei⁹ cura et ꝓtectōe deportat⁹ et oia ei⁹ bona pu
blicāt⁹. l. vnica. L. ſi q̄s eā. cu. tu. ſue ſtu. Jta eadem
rōne magis dz puniri cuſtos carceris carnaliter co

fugere: aut ītrare eccl'iaz
poſſit. demū p̄ſentet euz
iudici q̄ capi mandauit.
Jnfamatū vero ſtatī ad
iudicē ducat: et ſtatiz iu
dex faciat euz iurare[d] de
veritate dicēda. et ſi de
crimie ex quo moꝛs vel
pena coꝛporis eſt infligē
da cōfeſſ⁹[b] ē: vel al' ꝓbe
tur: nō ponat eū ī carce/
re ſi ē hō honoꝛabilis di
uicijs: aut ſciētia: ſz al' cu
ſtodiat'. et ſi de fuga ti/
met' viculis ferreis mā/
cipabit'. (.ſ. ſi cōfeſſ⁹ eſt o
aut crimē cōtra eū ꝓba/
tur.) Si aūt eſt vilis: po
net' in carcere donec ſen
tēcia feratur. 7. p. ti. xxix.
l. iiij. et. vj.
b ¶ Et mulier[e] capta: non
ponatur cū hōib⁹ in car
cere: ſz ī aliquo moniali
uz monaſterio tradatur
cuſtodiēda[d] in cōpedib⁹
aut in mulierū cuſtodia
apponatur. e. ti. l. v.
c ¶ Jtē cuſtodiēda ſūt cir
ca icarceratos fines (ītel
lige cuſtodiri fines man
dati: vt extra fines ſiue
carcerē vbi iudex māda
uit poni captū nō extra/
hat' cā eū alibi ponēdi:
niſi ex neceſſitate maxia

hoc fiat. vt. e. ti. e. l. vj.
et. vij.) mādati' iudicis.
¶ Et de nocte cōmenta/
riēſis manu ꝑꝑa appos
et compedes claudat: et
carceris ianuā interi⁹ ho
mib⁹ ad vigilāduz cū lu
mie dimiſſis ne cōpedes
limētur. Et ſole oꝛto ap
periat' carcer: vt lumen
videāt capti. Et ſi quis
incarceratis vlt loqui ex
trahūtur a carcere: ſz bñ
tūc p aſſiſtētes cuſtodiā
tur. e. ti. l. vj.
¶ Nec recipiet aliq̄d ꝑ
carceragio[f] ab īſontib⁹
ſed ab eo qui iniuſte ac/
cuſauit: vel denunciauit
e. ti. l. iiij.
¶ Nec accāt⁹ capt⁹: ē dā
dus ſub fideiuſſoꝛibus.
accuſatio. 8. q. a. et vide
infra. e. ℈. q. d.
¶ Sciendum eſt: q̄ non
eſt a captione liberatus
qui amotis cōpedibus
aliter a curalibus cuſtio
ditur. regula. 2. q. regu
la. ij.
a ¶ Quarto q̄ro. qualiter
capti ſunt cuſtodiēdi. vi
de que dixi. ē. ꝓxima. q
¶ Et eſt ſciendū q̄ vſq̄z
ad ſententiaz eſt captus
cuſtodiendus[g]. et ſi pꝛo/

gnoſcēs mu
lierez captaz
et ſue cuſto/
die recomen
datā. vt p io
ō platea. iſt
de publi. iu
di. i colū. pe
e ¶ aMandati.
ſi algazell⁹ a
captiōe cap
tū: ſoluat ſū
iudicis man
dato ꝑꝛt of
ficiū hītū: et
efficit' ad ha
bēduz alio i
abiliſ. fo. no
c. xxxix. ⁊ ſcri
pſi algazell⁹
v. ⁊ algazel/
l⁹ aut. ⁊ viō
j. ℈. q. c. ſup
v. fugerit. v
duo ſūt. i vſi
ſed q̄d ſi.
f ¶ Carcera/
gio. et ſi q̄d
debite exto
ſit q̄lr pūit':
et q̄lr ꝓbat'
vide. fo. no.
c. xxxviij. et.
fo. iudi. li. 7.
ti. iiij. l. iiij.
g ¶ Cuſtodi/
endus. quez
modum de/
bent ſeruare
iudices eccle
ſiaſtici in ca
ptiōe: ſeu de
tentione cle
ricoꝛuz delin
quentiuz. h.
in capitulo.
fame. 2. diſti
ctiōe. de ſen.
exco. ¶ Et
reus preſen/
tatus debet

cuſtodiri cuz accuſante vſq̄ ad cognitionez cau
ſe. vt ſcripſi. accuſatio. 8. q. a. ſr. v. poni. v. reus
preſentatus. ¶ Et ille qui aliū capere fecit: et ſe
abſentauit: citabitur. et captus interiz cuſtodie/
tur. oꝛdi. cur. li. iij. titulo. ix. lege. ij. ¶ Jtez ſi po

© Biblioteca Nacional de España

testas alicuius iubeat aliquē custodiri a nūcio cōis: tūc de consuetudie custodit9 oz soluere nunc̄io nō autez comūe. Ioez si aliqua ciuitas misit aliquos milites ad succiuz alic9 p custodia faciē da qz ad nihil tenet̄ ciuitas nisi ad id qđ soliti erāt a ciuitate recipere: sz on9 vltra id ille cui sūt deputati tenet̄ agnoscere. bar. l. cū. ifi. C. đ pui. scola. li. xij.

a ¶ Statiz. vide. executio. 2. q. c. et q̄ ibi scripsi super. v. māda ri. v. vtrum sentencia.

b ¶ Duos. cō cor. inuentariuz. 2. que stione. d. Et vide que ibi scripsi super v. bieniū.

c ¶ Absoluitur. vide. salice. C. vt infra. cer. tem. l. crimiales.

betur contra eū legitie p testes: aut cōfessiōez spōtaneaz: vel p torturā: et postea spōte pseuerz: nō reducat̄ ad carcerē: seo statiz9 de eo fiat iustitia. Nec durat istātia cause crimial̄ vltra duos[b] annos. ī. quos accātore nō ꝓbante absoluitur[c] (. s. a crimie de quo accāba tur: et āpli9 p illū accāto rē de illo crimine accāri nō p̄t) re9: et accātor legitie pūit̄. 7. p. ti. xxix. l. 7.

b ¶ Preterea semel quolz mēse vēiat ꝓmētariensis iudici de nūero captorū noib9: etate: 7 tpe: quo q̄lz fuit capt9: et cā q̄re: flatōez factur9: al̄ soluet regis camere. xx. moī. auri. Et iudex hoc fieri faciat. al̄ vt ifamis ab offi cio remot9: soluet regi. x moī. auri. e. ti. l. viij.

c ¶ Nec ob aliq̄z cām exerceat crudelitatē aut aspe ritatē ꝓtra captū carceris custos. vt i comedēdo: bibēdo: aut i modratis captōibus eū arcēdo: al̄ iudex loci eū capite pūiat. Et si negligēs in hoc vēdicādo fuerit ipse ifamat9 regis arbitrio pūitur officio ꝓuat9. e. ti. l. xj. Et hoc facere faciētes custodi regis arbitro puniūtur. Carcer enī nō ad penā: sz ad custodiā[d] oz eē. vt ibi. 7 pena. 2. q. a.

a ¶ Quito q̄ro. q̄ est pena custodis si capt9 fugerit dic q̄ si ipse custos p cōmētariēsez posit9 cū captis[e] fugerit occidet̄ nisi sit puer: (vel fatu9:) aut vilis: qui miti9 punitur arbitrarie: et euz apponēs (. s. in custodia loco sui) occidet̄. Nec alij custodes hui9 sceleris non cōsocij q̄ ibi nō erāt: aut vigilātib9 dormiebant: punient̄ cū nō sint i culpa. 7. p. ti. xxix. l. ix.

b ¶ Et si captus ob custodis[f] doluz: aut magnaz culpā fugiat: custos punit̄ talionis pena. si aūt negligētia[g] siue dolo officio priuat9 corpaliter citra mēbri lesionē castigatur. si vo casu ꝓbata occasiōe nō pūiet̄. sz si pietate fugere (vl̄ recedē) p mittat: si capt9 erat vilis

ariaz: penā eandem soluet custos: et stabit p sex menses in cathena. vt ibi: Et sali. in lege. quoniaz. in sexta. nō. C. ad. l. cor. đ fal. Dicit q̄ qui custoditus fugere facit eadez pena qua ille punitur. ad qđ facit. C. de custo. reo. l. ad cōmētarienseż. Et idē dicit vbi quis esset in carceribus vel sub fida custodia p debito pecuniario. vt lege fina li. C. de oper. liber. vide infra. 6. q. a. super. v. puniendus. v. si aliquis. in fine.

¶ Qualiter punitur opem prestans crimioso: vt euadat p viaz fuge. vide homicidium. ſ. q. f. super. v. consiliuz. v. an persuadens. a. vsq̄ nūc transeam9. vsq̄ in fi. v. Et que scripsi infra eadem questione. d. super. v. fi deiussoribus. v. fina.

f ¶ Custodis. si potestas comēdauit aliquez in carceribus: et postea dubitās misit familiam suam ad custodiam carceris per apositionem custodis: non videtur remissa custodia comentariensis. hoc tamen verum: si apud ipsuz custodez i carcere remaneret secus si familie redderetur bar. lege. si vt certo. ff. si de me. circa finem. ff. omo. vel contra.

c ¶ Absolui. vide. salice. C. vt infra. cer. tem. l. crimiales.

d ¶ Custodiam. quando q̄z ad penam. fo. no. capitulo. xlviij. xlix. Et vide que scripsi. pena. 2. q a. super. v. carcer.

e ¶ Captis. sed si cum capto non reo mortis: sed ad aliaz corporalē penam obligatus fugerit custos non occidetur: sed supplicij similitudiné patietur. fo. no. c. xlj. vide infra. e. q. d. super. v. nō possunt. Et si captus erat ob debituz seu pecuni

g ¶ Negligentia. vide. hodie. fo. no. c. xlj. et. fo. iudi. li. vij. ti. iiij. l. iij.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Precipitaret. vide. ordi. cur. li. iiij. ti. ix. l. iij.

b ¶ Fugerit. q̃ sit pena efractorũ carcerũ. h. i. c. a nobis. de aposta. et. c. vt fame. de sen. exco. ¶ Itẽ si capt⁹ seu arestat⁹ exeat de aresto: et icontinẽti reuertatur nõ dr̃ fractor aresti. bar. i. l. si q̃s. i pr̃i. ff. de cõdi ti. et demostra.

¶ Duo sũt carceres. s. masculorũ et feminarũ sub vna custodia et claue: mõ mulier q̃daz fugit de carcẽ mulieruz: et iuit ad carcerẽ virorũ: an dicat exiuisse ó carcẽ. dicas q̃ sic: q̃ distincte habitatiões p domos licz sub vna claue coiacẽtes induc̃t tñ diuersitatẽ domorũ. secꝰ si essent distincte solũ p cellas vl̃ cameras. pone q̃ mulier fugit de carcere cã vitãde libidis. rñdeo excusata est vt. l. isti q̃dẽ. C. q̃ me. cau: et. l. imo. de libe. cau. Sed quid si custos carceris dimisit eã exire cã explẽdi votuz ad aliquã eccliaz. rñdeo: nõ dr̃ fugisse: q̃ reuertẽdi ꝓpositũ sẽp retinuit: tñ hoc non dz facere custos carceris. vt. s. z. q. c. et vide q̃ ibi scripsi sr̃. v. mãdati. q̃ eiꝰ offm̃ ẽ tenere iclusos: nisi hoc faciat ex cõsuetudie publica: nã nõ ẽ delictũ: nec delicti q̃litas quã publica cõsuetudo pmittit. vt. ff. ó edilic. edic. l. apũ labeonẽ. Et vide. cõsuetudo. 6. q. i. fi. lr̃. v. restituat̃ v. et an cõsuetudo. et hoc facit ad mõachos: z ad mercatores vtrũ dicãt fugitiui. de q̃bꝰ p bal. i. l. si nõ sit pliciter. colũ. iiij. C. de edilic. acti.

c ¶ Fideiussoribꝰ. nisi possideat imobilia. fo. l̃. li. ij. ti. viij. l. iij. Et si nõ possideat: tũc dat̃ añq̃z crimẽ ꝓbetur. vt ibi. Et vide ibi ad q̃d tenet̃ fideiussor. Et predicta i delicto ãtiquo. Sz i recẽti ó delicto ex quo pena mortis vl̃ mẽbri mutilatõis eẽt ifligẽda ponet̃ i carcere: etiã si imobilia possideat: vl̃ fideiussores p̃stet. vt ordi. cur. li. ij. ti. ij. l. i. z vide. h. i. c. ex rescripto. de iure iurã. et. ff. de custo. reo. l. i. ¶ Et de absente q̃ petit dari sub fideiussoribus. vide. ordi. cur. e. ti. ij. l. ij. ¶ Et si q̃ris q̃l̃ accãt⁹ sit custodiẽdꝰ vide p spec. ti. de crimini. et eorũ. cogni. li. iiij. Sz tu laicꝰ dic aut q̃ris an sit carceri mãcipãdꝰ: an aut mãcipatꝰ sit cõuincãdus. i. ligãdꝰ et feriendus. Primo casu dic. aut crimen vel custodis ꝓpinquus cõsãguine⁹ (et si talis nõ essz: tũc iudicis arbitrio pũit̃) punit̃ sicut de negligẽtia. Idẽ si captꝰ se precipitaret[a]: aut aĺ se occideret. Sz si custos eũ occidit: aut cũ quo occidere tur sciẽter det: capite punit̃. si aũt occasiõe: aut infirmitate ódcedat: nõ punit̃. Sz anteq̃z a carcere educat̃ notificet̃ iudici ne fraus fiat. e. ti. l. xij.

c ¶ Ipsi aũt capti si de libertate fugerit[b] oẽs: aut maior ps custodiẽtibus ignorãtibꝰ postea capti (. s. siml̃ aut quilz eorũ) vt ꝓuicti iudicent̃: ꝓsumitur eni delicti reꝰ qui fugit ꝓdicto mõ. Sz si aliq̃ eoz fugerint: postea capti artioribꝰ vicul̃ mãcipẽt̃: et aliq̃ pena arbitraria eis infligatur. e. ti. l. xiij.

d ¶ Et vt melius crimiosus morti: aut pene corpali: subiectus custodiat̃: nõ dz eũ iudex sub fideiussoribꝰ dare: aĺ si fugiat regis arbitrio punitur[d]. Et si eum sub fideiusso/ ẽ leue. aut enorme. si leue: tũc fideiussoribus dat̃ quos si nõ ꝓstet: custodiet̃ vt i sequenti. Si delictũ ẽ enorme: et tũc aut nõdũ ẽ õ eũ suspicio: z si delibꝰ custodibus tradi dz. vt. ff. de custo. re. l. i. Aut õ eũ ẽ suspicio: et tũc ꝑm q̃litatẽ ꝓsone ẽ custodiẽdꝰ. nã vilis persõa in carcerẽ detrudẽda: honesta ꝓsona in loco hõesto sub fida custodia. vt. e. l. Aut õ eũ ẽ plꝰ q̃z suspitio: q̃ cõuictꝰ de crimie vl̃ ofessus z tũc i carcerẽ detrudẽdꝰ. vt. ff. e. l. iij. et. j. ti. i. l. ij. Secũdo cãu dic q̃ i carcerẽ positꝰ nũq̃z ẽ cõuincãdꝰ ñ sit cõuictꝰ vt dictũ ẽ: vl̃ nisi forte in carcere aliq̃d tale egerit q̃ ꝓpz merito cõuicari dz. ó istis p sali. in. l. nullus. C. de exhi. vel transf. re. et per bar. in. l. de custodia. ff. de custo. re. ¶ Caut⁹ tñ iudex añ inq̃sitiões et capturaz recipit informatione a testibus et i scriptis redigit: ne postea dicat cõtrariuz: et informatiõe hita formãt inq̃sitiões et si pena sit corporal̃ citari faciũt iquisitũ re nõ vbis ne fugiat. ar. C. de exhi. vl̃ transf. re. l. nullꝰ. et ibi sali. Et facit. s. e. i. q. a. cũ dicit infamatꝰ et accusatus. Et que scripsi. primũ decretuz. 6. q. e. sup. v. ãnotent̃. v. et nõ q̃. Et postea eũ faciunt respondere inquisitioni: et si neget iterato examinant testes eo citato: et in iudicio veniente vt testes videat iurare: et possit ipse vel eius aduocatus interrogatoria facere. vt. ff. de adulter. l. si stipulauerit. ỹ. questione. Et iste nõ prime attestationes preiudicant in totuz sĩ plenẽ probant: vl̃ quo ad torturaz si sufficientia faciunt indicia. dẽ quibꝰ p sali. in. l. de tormentis. ad fi. C. de q̃sti. ¶ Itez si assignetur alicui nobilis curialiter custodiendus: et postea fugiat: tenetur custos. vt perange. i. l. si bone fidei. ff. de rei vendi. Et qualiter teneat̃. vide. j. e. sup. v. non possunt. et. s. e. q. a b. et q̃ ibi scripsi.

d ¶ Punitur. vide. fo. iudi. li. vij. ti. iiij. l. vj.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Pena. et vsq; ad quãtaz ꝗntitatẽ fideiussores i ciuilibus vel i crimialibus prestari debent. ordi. cur. li. i. ti. iij. l. iiij.

b ¶ Non pót. et si reus est relaxat⁹ sub fideiussoribus et fugerit: an fideiussores debeãt pati eadez pena qua reus esset subitur⁹. vi. fol. li. ij. ti. viij l. iij. Sz videtur ꝙ nõ debeãt fideiussores pati eã dẽ penã. vt i dcã. l. iij. fo. l. et. C. de custo. re. l. ad cõmẽtarienſez. sed arbitrio iudicis puniunt. vt pe. et cy. i dicta. l. ad cõmẽtarienſez. sz dic latius sm sali. in dicta. l. ad cõmẽtarienſez. qz aut isti fideiussores nõ fuerũt fideiussores sim plices: sz etiaz custodes: vt qz iudex cautꝰ dixit vos ꝓ eo fideiubetis: et etiã vob tradidit: vt meis custodib⁹: ꝛ tũc ex eo capite quo custodiã sũpserũt: simili pena sũt puniẽdi. Aut custodiã nõ sũpserũt: sz solũ fideiusserũt. et tũc veritas ẽ ꝙ ad penã corꝑalẽ nõ tenẽt. vt hic i. l. ꝓtite: et i pdctã. l. iij. fo. l. i fi. Nec obstat ꝙ ꝗs ex ꝯctu nõ pót se obligare ad penã mortis. vt. l. liber homo. ff. ad. l. acq̃. qz officiaꝝ factꝰ obligat lege. non ex. l. contractu imminente. Et consiliũm doctorum est ꝙ fiat renunciatio beneficijs. lege. sancimus. C. de fideiu. ac etiã ꝙ ꝓmittat de eũ pstando quotiẽscũq; et qñcũq;. vt sali. i dcã. l. ad cõmẽtariẽſez. C. de custo. reo. ¶ Itẽ si ꝗs dicit ꝙ captꝰ ẽ pbꝰ hõ: et nõ fugiet: et iudex secutus dictũ eiꝰ relaxauit captũ qui fugit: an tenet dicas ꝙ lic. bar. i. l. si vero nõ remũerãdi. ꝯ. li ꝗs ff. mãda. vide. s. e. q. a. b. et q̃ ibi scripsi.

c ¶ Puniẽdꝰ. et si eũ aufert iudici aut officiali: seu impedit eũ capi obtinet etiã ꝙ hic dr̃ si captus penã sanguis mereat. alãt si generosꝰ sit: medio anno erit i cathena: et pꝰ exeat regnũ ꝓ duos ãnos Et si nõ fuerit generosus erit vno anno in cathena: et exeat regnũ ꝓ dictos duos ãnos. et si hẽt i bonis vigiti milia morã. soluat sex mille. si minꝰ soluat ꝗrtaz ptẽ bonorũ: et si nil hũerit vltra mediũ annũ vl vnũ annuz supradictũ captionis ꝓ quadrieniuz erit exꝛ regnũ. et ab exilio reũtẽs añ tẽpꝰ punieꝝ vt habes. pena. 6. questione. a. et si secundo redierit: occideꝝ. foro. no. capi. l. sed secunduz fo. l. li. iiij. titulo. xiij. l. pj. sic auferens aut capi impediẽs furez punit vt fur. vide fo. iudi. libro. vij. titulo. ij. lege. xx. et ti. iiij. l. iij. ¶ Si aliqs captꝰ ẽ a curia: qliter de iure comuni teneaꝝ exhimẽs q̃ exit eũ de manibus curie. dicas ꝙ pro eo teneꝝ eo modo: ac si fideiussisset pro eo in omnez causam. vt. C. de operarum. liber. l. fi. et. C. de exacti. tribu. l. iiij. Si autem aliquis iret ad carceres: et liberaret detentũm tunc teneretur lege iul. maiestatis. vt. l. iiij. ff. ad. l. iul. maiest. de quibus ꝓbal. l. aditos. in fi. C. de epiſ. audi. Circa hoc vltimũ vide. supra. ſ. q. a. sup. v. capitis. v. i. in versi. et sali.

a ¶ Septimo q̃ro. q̃ est pena faciẽtis (Idẽ de iaz facto habẽte eo vtẽte) priuatũ carcerẽ. scias ꝙ nulli licet nouũ carcerez facere nisi de mandato regis: nisi iudici: aut officiali captos tenẽtis. faciẽs autẽ illũ et in eo apode: vel cathena aliqm vicũlas capite punit. Et iudices hoc corrigere negligẽtes: aut regẽ non certificãtes eadez pena afligẽtur. Sed pro tenẽdis ꝓpriis seruis ne fugiant licet domino in propria domo carcerem tenere. e. titulo. l. fi. vide preda 3. q. b.

b ¶ Capite. vide fo. iudi. li. vij. ti. ij. l. xx. Et iniuria. ſ. questione. d. Et que scripsi. vis. 4. questione. a. super. v. gentes. v. Itez in domo. Et azo in sũma. C. de priua. carce. inhi.

¶ Priuati carceris crimen cõmittens afficiendi sunt vltimo supplicio. et datur facultas iudici de hoc crimine inquirendi. et si cognituz crimen non vendicabit crimen lese maiestatis cõmittit. casus est in lege. iubemus. C. de priuato. carce. Querit glosa in dicta lege iubemus. an dominus prohibetur seruum retinere sub custodia et includere eum certo loco in domo sua. et dicit ꝙ nõ: quia dominus facit ad morum cohertionez. et idem dicas in patre. vt lege prima: et tercia. C. de patria potestate. Et in hijs sic concludo ꝙ quidaz sunt qui habent ius capiendi. vt pater filiũ. dominus seruuz. et isti nõ cõmittũt carcerez pri-

© Biblioteca Nacional de España

uatū. q̄dā habēt ius capiēdi: ſz nō retinēdi: et iſti carcerē p̄uatuz omittūt ſi vltra vigīti horas captū retinēt. vt. l. capite q̄nto. ff. de adulter. q̄dā ſūt q̄ nō. habēt ius capiēdi: nec retinēdi. et tūc aut iſti captū dū tarat retinēt: et ibi crimē omittunt: aut etiā occidūt vel vulnerāt: et vlneratuz dimittūt: et tunc aut imediate hoc faciūt dū capiūt: et tūc ſolū ꝺ occiſo vel vulnere tenēt. ar. l. illō. ff. ad. l. acq̄. aut ex iteruallo hoc faciūt. et tūc vtrunq; crimē cōmittūt: ⁊ de vtroq; tenēt. vt. l. nunq; plura. ff. de p̄ua. ꝺlic. et p̄ hac diuerſitate facit quod nō. glo. C. de accuſa. l. qui ꝺ crimīe. et ibidē vide ſali. Sed q̄ro vtrū ad cōmiſſionē hui⁹ crimis exigat inclusio. credo q̄ quo⁊ mōcūq; retineat ita q̄ volens recedere nō poſſit p̄uatū carcerē omittūt: ſiue in domo: ſiue i cōpedibus: ſiue laciuis: ſiue in viculis: ſiue ſit ligat⁹. et lato ſūpto vocabulo quolz iſtoz modoz̄ poteſt dici incluſ⁹. et ita intelligo. glo. i. l. iij. in. l. iul. de vi. ad p̄edicta. cōcoꝛ. bal. in. l. capite quito. ff ad. l. iul. de adulter. Quero an banit⁹ qui pōt impune offendi: poſſit i p̄uato carcere retineri. bal. i dcā. l. iubem⁹. ꝺicit q̄ ſic: et pōt ſuſpēdi et torq̄ri: q̄ nullū crimen reſultat: q̄ legis auctoꝛitate facit. de p̄edcis per ſali. in dicta. l. iubemus. C. de p̄ua. carce. Et eadem pena capitis punit capiens hominez liberuz: aut abſcondens: cauſa euz in poteſtate ſuoꝛū inimicoꝛū ponēdi. et ad hoc cōſiliuz p̄eſtans. fo. l. li. iiij. ti. xiiij. l. ij. Et vide. homicidiū. 4. q. g. ſup ꝺ. occideꝛ. ꝺ. Item p̄opter. in ꝺſi. ſed ſi eoꝛum. ¶ Et de pena: alias iniuſte capientis. vide. fo. l. li. iiij. ti. v. l. iiij. Et. ſ. 2. q. a. ſup. ꝺ. capere. ꝺ. i. Et que ſcripſi. meretriꝛ ꝺ. nota q̄. in p̄in.

CAptiuitas. aut captiuus. p̄imo quero quis dr̄ captiuus. ꝺic q̄ capt⁹ ꝺiffert a captiuo: q̄ capt⁹ ꝺicit ab hominib⁹ eiuſdez fidei. et iſte nō pōt a capientib⁹ niſi iure (vt ſi capiens a capto aliquod dānuz ſuſtinuit nō poteſt capiēs euz niſi iure occidere: et hoc intelligas poſtq̄z captus eſt i ei⁹ poteſtate.) occidi: nec grauibus carceribus affici: nec vt ſeruus vēdi: nec eius vxoꝛ in eius cōſpectu ſtupraꝛi[a]: nec ab ea aut a filijs etiaz cauſa venditōis ſeparari. ¶ Captiu⁹ autē eſt diuerſe legis: et quia p̄edicta ſubſtinet ſi ei inſligāt: et eſt ſeru⁹. et ideo merito ꝺicit captiuus. 2. p. ti. xxix. l. i. vide matrimoniū. 10. q. e.

¶ Judeus debet tamq̄z captiu⁹ viuere inter xp̄ianos. iude⁹. z. q. a.

a ¶ Secūdo q̄ro. quis debet iuuare ad redimen/ dū[b] captiuuz. ꝺic q̄ qui libz p̄ poſſe: nā ad eius redēptionez obligat ius ſanguinis: et nolens euz ſic p̄iūctus redimere poteſt licite exheredari. Itē obligat pactū vt coniuges ad iuicē: aut adopti uus patrez redimat: qui non redimētes poſſunt eis q̄ a bōis captiui erāt habituri p̄uari. Itē ſubiectio: vt vaſallus dñm: alias eſt p̄ditoꝛ: ⁊ pōt ei dominus bona auferre. Itez dñatio vt dominꝰ vaſallū[c]: al' eſt aleuoſus et ē iuſta cauſa ꝺnatura/ tiōis. Itez legis bonitas pietatez inducens. Item amicitia: al' pōt amicus coꝛaz rege reptari. ¶ Cū autez quis i captiuitate moꝛitur recupat rex ei⁹ bona cuz conſilio epi in captiuoꝛū redēptiōe ꝺiſtribuēda ne habeāt ea ſucceſſoꝛes ſic crudeliter officiū redemptionis omittentes. e. ti. l. ij. iij. vide p̄emiū. 2. q. e. 3. q. f.

CAptiuitas. Circa captiuos: ⁊ reuerſos apoſtliminio. vide. azo. in ſuā. C. de capti. et poſtli. reuer. Et ibi vide qui ꝺicantur hoſtes. Item ſi per aliquem relicta ſit pecunia in redemptionez captiuoꝛum per quez debet fieri talis redēptio et qualiter. azo. in ſuā. C. de epiſcopis et clericis. ſ. ſequitur de redemptione.

¶ Vide que ſcripſi. p̄edia. 2. q̄ſtione. ꝺd. ſuper ꝺ. p̄imis dominis. ꝺ. liberati. i p̄incipio. ⁊ qua

a ¶ Stuprari. ſed ſecus ſi ſeruus ſit infidelis. vt. ſ. ſequitur: et ita intelligo q̄ ſcripſi. adulteriū. 10. q. a. ſup. ꝺ. pena. ꝺ. nō q̄ cōcubinarius.

b ¶ Redimēduz. vide q̄ ſcripſi ſup. ꝺ. redemptio.

c ¶ Vaſallus. vide p̄emium. 3. q. e.

© Biblioteca Nacional de España

exheredatio.ſ.q.e.

¶Qualiter bona eccleſie poſſunt alienari p̄ captiuis paupib⁹ redimēdis. vide.alienatio.3.q.a.

a ¶Tercio q̄ro. q̄ eſt pēa nō redimētis captiuū cū redimere tenet. de hoc dixi.ſ. p̄ria.q.in p̄i.et exheredatio.ſ.q.e.

a ¶Quarto q̄ro. q̄liter ſūt bona captiui cuſtodiēda. dic q̄ bona captiuoꝝ debēt p̄ bonos: ⁊ ſuſpitiōis ſucceſſiōis cupidinis carētes curatores[a] adminiſtrari cōſanguineos ſi tales repiant: alias ponat iuꝺex extraneū ad hoc ydoneuꝫ q̄ recipiet bona cū inuentario. Et pl⁹ debito p̄o ſe de bonis recipiēs pena dupli plectet: ſi ſunt cōſanguinei p̄imiores: et inſup perdēt iura ſucceſſionis eiuſdē. ſi autem extranei duplū in quo ſimplū cōputat. Et legaliter non reddētes ratiōes ī duplo et p̄ modo furti aut violētie puniūt ſoluturi: nichilomin⁹ q̄ fuerit ex eorū culpa deterioꝛata. Ꝺz ea ſibi apꝛopꝛiare cōtendens p̄ter penā fraudis: aut violētie q̄ punit ſic accepta reſtituit duplicata.2.p.ti.xxix.l.iiij.

b ¶Jtez reſtituit aduerſ⁹ p̄ſcriptiōes cōtra eū currentē captiu⁹ īfra q̄ꝛtie/niū: aut duo: poſtq̄ꝫ domi reuerſus eſt cōputandū. Nec videtꝫ p̄tract⁹ ab eo in captiuitate celebrat⁹: emptiōis: pmutatiōis: aut donatōis: ī ei⁹ leſionē redūdans.e.ti.l.v. vide īfra.7.q.a.

c ¶Sed trāſfugiens ad fidei inimicos: et ab eis: aut alijs: captiuat⁹ non hēt in rebus ſuis aliorū captiuorū p̄uilegia. nec cōtra p̄ſcriptiōes reſtituit. ¶Jdē ſi liber abſq̄ regis vel domini mādato cū ſarracenis ſtans vltra ſit ibi capt⁹: q̄ p̄t vt ſarracen⁹ x̄pianis tñ vēdi. ¶Nec gaudent dictis p̄uilegijs ſe pmittentes cū poſſit euadere captiuari. Aut homagiuꝫ domiō ſup cōplendis p̄miſſis de certa die redeū do p̄ſtantes: ⁊ id cū poſſent nō adimplētes[b]. e.ti l.ix. vide. exheredatio. ſ.q. p̄da.2.q.cc. domiūniū.3.q.bb.

a ¶Quinto q̄ro. q̄ facta p captiuū ſunt valida: vl̄ inualida. dic q̄ non valet teſtamētuꝫ: aut legatuꝫ: nec aliud a captiuo factū: niſi dñi pmiſſione libere coꝛā cōſanguineis aut alijs fiat: vl̄ ſi cōſanguineis cōmittat bonorū diſtratōes ad eū redimē

a ¶Curatores. ne bona captiui diſſipētur eis curatoꝛ datur: qui ſatiſdare tenetur de ꝺſeruatione bonorū. caſus ē in.l.cū cognatoſ. ¶ de capti. et poſtli. reū. Jdē dicit ibi glo. de bōis cuiuſcunq̄ abſentis.

b ¶Adimplētes. nō de captiuis duoꝝ q̄ ſimł ab vtroq̄ vocantur: an vni: vl̄ neutri: ꝺz rñdere: vl̄ ſit electio cui reſpondeat. dicas q̄ ſi litterę capientiū ſimul captiuo p̄ſentāt: littere illi⁹ ē obediēduꝫ q̄ p̄mo aperta ē q̄ſi p aptura alter ſit p̄uētus. ſz dic lati⁹ q̄ ſi vnus ex capiētib⁹ ē nobilioꝛ alio: eiobediēduꝫ eſt p̄imo ſi aūt null⁹ eoꝝ ē nobilioꝛ tūc parendū ē ei q̄ eū reuocat ad locū magis abilez: ſi aūt null⁹ locus eſt abilioꝛ altꝛo: tūc gratificaſ̄pt captiu⁹ cui vult: ſi autez nulli vlt gratificari: ſed ſolū vlt parere ei cui tenet tunc ſoꝛte ꝺirimenda eſt res iter captiuātes: ſi autez nolunt eſſe concoꝛdes inuicē ſe impediunt. et hec diſtictio colligitur ex glo. in.l. ciues. ¶. de incolis. li.x. ¶ Jtez q̄ro de captiuo pluriū capienti uz ſi captiuātes eundē reuocant cui parere tenetur. dic aut reuocant eodez tēpoꝛe. aut diuerſis. ſi eodez tempoꝛe tenetur parere p̄imo capienti. ſi aūt reuocatio fit diuerſis tempoꝛibus cuilibet parere tenetur. Queꝛo ideo quidā ſunt capti in pugna et ad fidem relaxati: iterū capiuntur ab alio: quero cuius ſit captiuus. et vidēt q̄ ſit captiuus ſoluz p̄imi qui euz relaxauit ad fidē: quia cū per p̄imam captiuitatē effectus fuerit vni⁹ ⁊ inſolidum illa captiuatiōe durante impoſſibile eſt effici captiuuꝫ alterius quia nullus eoꝺez tempoꝛe duoꝝ poteſt inſolidū eſſe ſeruus. et hec pars eſt vera ponēdo q̄ captiui in guerra capientiuꝫ ſi

© Biblioteca Nacional de España

ant ſerui. ſed ſecus ſi liberi manent. vt. ff. de capti. l. hoſtes. ꝓ bar. ſoluꝫ ratione captiuitatis captiuãtibus ſunt aſtricti iſti capti ad certaꝫ qȝdãmodo ſpecie cuiuſdaꝫ homagij ſeu fidelitatis ſcȝm diuerſas cȝ ſuetudines gẽtiuꝫ armoꝝ vnde necȝ vniꝰ ſed etiaꝫ infinitoꝝ poſſet eſſe vnus captiuus et aſtrictus eſſꝫ cuilibet captiuãti ſicut et vnus pȝt eſſe fidelis et vaſallus duoꝝ dominoꝝ: et cuilibet inſolidũ ſacramẽtũ fidelitatis eſt ꝓeſtandũ. Quero an iſti qui ita hodie relaxãtur ad fideꝫ ſi vocati nolũt reuerti poſſunt ad reuertẽduꝫ iure ciuili cȝpelli: aut ſaltiꝫ ſoluere intereſſe. dicas ꝙ in quantũ captiuãs eſſet hoſtis rei publice: nȝ eſt dubiuꝫ ꝙ ei nȝ eſt ſeruãda fides: et i nȝ obſeruantia fidei eſt dolus bonꝰ et approbatꝰ a iure. et eodeꝫ modo ſi captiuãtes ſunt de numero ſodaliũ q̃ mundũ diſcurrũt territoria inuadẽdo ponendo ea ſub incẽdio et ruinis et homicidijs: ac etiã homines captiuãdo: iuſte enĩ et licite captiuati per eos licet relaxentur ad fidem: vt quia foꝛſaꝫ ꝓmittunt reuerti cũ talia reddire recuſant: nec eniꝫ talis ꝓmiſſio facta captiuãti per metũ tenuit. hoc ponit glo. ex ꝓeſſe in. l. nã et ſeruꝰ. ff. de nego. geſ. Sed ſi nȝ eſſẽt captiuãtes de numero ſodaliũ: qꝛ ſunt ſtipẽdiarij alicuiꝰ regis faciẽtis aliquã guerrã qui in actu guerre publico et patenti capiũt gentes armoꝝ inimicas: et deinde eas ad fideꝫ relaxant: tũc poteſt dubitari: quia captiuantes captiuos amoꝛe dimittunt: ne eos teneant carceratos an opꝛeſſos quos occidere licitũ ei erat ſecũduꝫ conſuetudinẽ gẽtis armoꝝ vnde tales ſic relaxati nȝ debẽt eſſe ĩmemoꝛes beneficijs eis ex gratia elargitis. Cȝtrariuꝫ eſt verũ: ꝙ nȝ teneatur captꝰ reuerti etiaꝫ ſi iuraſſet. hoc tenet glo. in dicta. l. naꝫ et ſeruꝰ. et expꝛeſſius nȝ. glo. in cle. paſtoꝛalis de re iudica. non enĩ fuit licita captiuatio cũ tales dicãtur latrũculi: et hoc eſt veruꝫ ſine dubio de mero rigoꝛe: ſed cȝſuetudo gẽtis armoꝝ in cȝtrariũ inoleuit: dico tamẽ illaꝫ iniquã: et non foꝛe ſeruandũ etiã coꝛaꝫ magiſtro militũ. Si autẽ guerra eſſet licita: vel dubitaꝫ: tunc captura eſt licita vt dicit inno. in. c. olim. de reſti. ſpo. in glo. fi. magna. et bar. i allegata. l. hoſtes. et tũc tales capti qꝛ iuſte capti ſũt ſi quid captiuantibꝰ ꝓmittũt: ſeruare tenẽtur: ideo et tenẽtur redire. Subſequenter quero captiui ſe reddiderũt ſodalibꝰ opꝛimẽtiuꝫ quoꝝ ſunt captiui. dicas aut dicti captiui nȝ obſtante ꝙ alijs ſe reddiderũt: ducti fuerũt per ipſos opꝛimẽtes: aut fuerũt a dictis opꝛimẽtibꝰ relaxati. ꝓimo caſu ſine dubio ſunt captiui ipſoꝝ opꝛimentiũ q̃ duxerũt. ſecũdo caſu quãdo nȝ fuerũt ducti per eos ĩmo relaxati ſubdiſtigue: quia aut opꝛimẽtes relaxarũt eos ſponte forte ob reuerentiaꝫ illoꝝ quibꝰ capti ſe reddiderũt: aut eos relaxarũt cȝpulſi a dictis conſodalibus. ꝓimo caſu ſunt captiui illoꝝ quibus ſe reddiderunt: licet enim ab alijs eſſent opꝛeſſi: tamẽ ex quo illos opꝛimentes penituit nȝ dicuntur ab ipſis captiui: ſed ab illis quibus ſponte ſe reddiderũt. ſecũdo caſu quãdo cȝpulſi relaxarunt: eodeꝫ dico ĩdẽ qȝ non dicitur captꝰ qui nȝ durat captus: ſed ſi guerra eſſet talis ꝙ captiui i ea capientiũ eſſent ſerui: vt quia eſſet guerra imperij vel eccleſie contra barbaros vel rebelles: tunc concedo ꝙ dicti captiui eſſent ſerui ipſoꝝ opꝛimentiũ nȝ alioꝝ tamẽ: quia dicti conſodales non debuerũt opꝛimentes cȝpellere ad relaxandũ captiuos: actiõe in factum tenentur dictis cȝpulſis ad intereſſe. Et ꝓdicta vera eſſe dico de iure armoꝝ cȝſuetudine circũſcripta: ſi qua cȝſuetudo circa ꝓdicta aliter vigeret: illaꝫ dico ſeruandã. Unꝫ memorie comendes qȝ iſtoꝝ ita ſe redemptiũ hoſtibꝰ ꝓe timore in tantũ talis redẽptionis actus a iure damnatur ꝙ iura poſtliminij in eis non vendicant ſibi locum etiaꝫ vbi guerra eſſet ꝓncipis aut pape illud autẽ nȝ obmitto qȝ bar. in dicta. l. hoſtes dixit ꝙ ſi due ciuitates rebelles imperio inſimul guerraꝫ faciunt: ꝙ in illa guerra habet locũ ius poſtliminij: licet hodie non ſeruet de conſuetudine cui conſuetudini eſt ſtandum ſecunduꝫ eum ibi. ſed hoc eſt falſum: ĩmo dico ꝙ ius poſtliminij eſt ĩtroductuꝫ legibꝰ: nec moꝛibus ſolũ inter ꝓncipẽ et eiꝰ hoſtes. qꝛ ius poſtliminij ĩductũ ẽ fauoꝛe captiuoꝝ et fauoꝛe publice vtilitatis vñ nȝ cȝpetit eis q̃ nullo ſũt digni fauoꝛe. ĩter indignos autẽ omnibꝰ fauoꝛibus beneficijs gratijs et ꝓuilegijs: ſũt hoſtes dei et ꝓncipis qui poſſunt a quibuſlibet captiuari. et ita hoſtes imperij vel eccleſie inter ſe guerraꝫ facientes non habent ius poſtliminij. vt notat gloſa ĩ dicta. l. hoſtes. de ꝓdictis per bar. in. l. ab hoſtibus. ff. de ex. qui. cau. maio. ¶ Quero. captus per fallaciã euaſit an i ꝓriſtinũ ſtatũ reuertatur. dic ꝙ ſic. cȝ coꝛ. dominiũ. ꝫ. q. bb. et quidaꝫ dixerunt hoc veruꝫ eſſe: niſi poſt capturaꝫ fidem dederat capienti: quia tunc nec ab hac fide nec ab hac obligatione inde ſecuta poteſt diſcedere parte inuita: adeo ꝙ ſi poſt datã fidem pugna ad huc durante per ſuos ſit recuperatus: dicũt ꝙ nȝ liberabitur a captiuitate et fide data quãtũcunq; in preſidia hoſtiũ nondũ ductus eſſet: nec obſtat ſi dicatur ꝙ hoc factũ eſt metu: et ꝙ ſic i effectu nȝ valet: quia hoc non habet locuꝫ in actu guerre publice: ſeu in actu bellico: quia in actu illo licitũ eſt cedes vulnera: et ceteros cruciatus coꝛporis cȝmittere. et dicũt fidem datam eſſe capienti ſiue dicat ego volo eſſe tuus captiuus ſeu priſianus etiaꝫ ſi fuero recuperatus: ſiue hoc nȝ dicat: ſed ſimpliciter ego ſum tuus captiuus: vel reddo me tibi: naꝫ hec ſimplicia verba ſufficiãt. ſed mihi videtur ꝙ poſt fidem quo vis modo dataꝫ licet cum fallacia armigero et ſtipendiato dũ ſunt in campo non licet recedere. vt. l. naꝫ et ſeruus. ff. de nego. geſ. ſed abſq; fallacia puta in recurſo a ſocijs: diſtingue. aut dixit recurſus: vel nȝ vo-

© Biblioteca Nacional de España

lo esse tuus captiuus: et ideꝫ vt recedere nō licеat: vl reuerti debeat. aut illa ꝟba non protulit: et tunc reuerti non tenetur seꝺ liberat⁹ intelligit q̄ si ex natura rei insit conditio nisi fuero a meis recuperat⁹: vt olim recurrsis: aut in p̄ prijs villis captis: dico licere etiam per fallaciaꝫ recedere. et etiā non redire nisi hoc promiserint ei qui remāsit captiuus vt dcā. l. naꝫ et seruus. Sꝫ hoc suppositо: quero q̄s erit effectus huius persone: cum seru⁹ hodie nō efficiat: naꝫ de xp̄iano ad christianum guerraꝫ faciente seruitus non inducitur. vt scripsi. p̄eda. ꝛ questione. dd. super. v. primis dominis. v. liberati. i ver si. Item predicta. puto q̄ solum in carcere pro talia habenda

ꝺuꝫ: vel eius debita aut legata soluenda: in quo si fraudeꝫ comittunt penā ꝺuppli: et tantundeꝫ aliud de suo soluent: ꝛ si non habēt vnde soluāt occident. Valet tamen eius testamētuꝫ ante captiuitateꝫ factū: licet ibi decedat: vel exeat inde: et absq̄ reuocatiōe obierit. e. ti. l. vj.

¶ Nec valēt alia per euꝫ facta: que dixi supra proxima. q. b.

a ¶ Sexto quero: qualiter succedit captiuo. dic q̄ ante matris captiuitateꝫ conceptus: et postea ab hostibus liberat⁹ habetur i successiōe pro nato in domo. Ideꝫ in captiuitate cōceptus et natus succedit in pentū bonis ab inimicis euasorū: aut illius tantum qui euasit si fuit in matrimonio p̄ creatus etiaꝫ si ex diffidētia (vt quia captus diffidebat qꝺ eius cōsanguinei: vel ad hoc obligati euꝫ redimerēt) euasiōis ex alterius secte: femina sit generatus qui captiuū p̄misit a captiuitate liberare: et liberauit ceteris exclusis (supple succedet patri quē liberauit)

b qui redimere noluerunt ꝺū tamē pater euꝫ in filium cognoscat et xp̄ianū faciat. e. ti. l. 7.

¶ Post captiui mortem possunt eius successores occupare bona qui non sunt in culpa euꝫ nō redimendo. e. ti. l. viij. vide exheredatio. 5. q. e. hereditas. 13. q. e.

a ¶ Septimo quero. qualiter captiuo succurrit aduersus prescriptiōeꝫ. de hoc dixi supra. e. 4. q. b Ad qꝺ addo q̄ imperiū (vel regnū: vel aliud terre magnū ꝺominiū) ab hostib⁹ occupatū: si postea ad priorеꝫ ꝺominū reuertatur recuperat iura (etiā si stet post reuersionem qꝺ nō petat: potest petere iura sua q̄ per captiuitateꝫ āmisit quocunq̄ tēporis lapsu prescriptiōeꝫ nō prestante.) sua q̄cunq̄: occupatiōis (q̄ post reuersioneꝫ a captiuitate infra quadrieniū potest petere terminos: libertates et alia iura sua.) tempore prescriptōeꝫ nō prestante. Sed priuatus infra quadrieniuꝫ ꝺūtaxat post (.i. p⁹ loci amissi recuperatio / nē) reuersiōeꝫ potest (.s.

q̄ verisimiliter possit solui: nec ob hoc ihumaniter: nec crudeliter supra modum debent tractari. et de hijs ꝺux exercit⁹: seu magister militum: vel prеses prouincie debet querelas audire: et maxime eorum: qui in discursu hostium in domibus p̄ prijs sunt capti a quib⁹ vt plurimuꝫ redemptiones insuportabiles petuntur: et ob hanc causam crudelissime tractant et fame quandoq̄ eos perire faciunt: imo quādoq̄ mactant qꝺ eis non licet. Seꝺ quid dicimus de istis specialitatibus gētium armorum qui ad sui petitionem discurrūt territoria ciuitatum. respondeo q̄ in eis nō est ꝺubiuꝫ q̄ latrones sunt: et ideo vt latrōes de omnib⁹ per eos cōmissa sūt puniēꝺi. de prеdictis per sali. i. lege. ab hostibus. colum. pe. et. fina. ¶. de capti. ꝛ postlimi. reuer.

a ¶ Euasit. vide glo. i dicta lege ab hostibus. ſ non minus. ff. ex qui. cau. maio. et azo in summa. ¶. de capti. et postli. reuer.

© Biblioteca Nacional de España

terminos ⁊ alia iura ſuo loco captiuo ante captionem pertinentia.)pertere ſi eſt maior annis. Item de ciuitate: (vt terminos et redditus et libertates ſi quas ante captiuitatez tale imperiuz aut regnum: vel magne terre dominium habebat.)villa: vel loco. ſed temp⁹ quo eius rex aut dominus agere non permittit in dicto tẽpore nõ cõputatur. 2.p.ti. xxix. l.x. vid restitutio.2.q.l.

a ¶Octauo quero. que iura habet redimens in captiuuz redemptuz. dic q̃ redimens non habet eum in seruuz[a] licet possit euz loco pignoris donec sibi redemptionem soluat: aut quinq̃ annis in licitis ei seruiat retinere. Et interi fugiens per iudicem redimenti vna cum expensis in perquirendo factis soluẽdis restituetur. e.ti.l.xj.

b ¶Sed si amore dei redemit: non potest redemptionis preciuz petere. Aut si redimens est de ascendentibus vel descẽdentibus cõsanguineis. Aut est coniũx: vel postea efficiatur redempti: vel redempte. Vel cum ea quaz redemit postea cõmiscetur.(idez si consensit qd alter ei cõmiscereꝫ.) Aut si i redempti[b] vitã non petijt in iudicio: vel extra captiuo post redẽptionez per annuz postea superuiuente. e.ti. l.fi.

¶Item habet redimens aliud ius. qd vide. solutio.8.q.i.

a ¶Nono quero. q̃liter distribuuntur relicta in redemptionez captiuorũ. hoc vide. executor.9.q̃stione.a.

¶Carnes. vide. ieiuniũ. 1.2.q.a. religios⁹. 6.q.c.

¶Caritas. vide. predicatio.2.q.a. elemosina.1.q.a. et.5.q.b. fides.2.q.b populus.3.q.c.d.

¶Caracter. vide cleric⁹ 8.q.a.

¶Cardo. vide. ecclesia. 7.q.c.

¶Cardinalis. vide. patriarcha. 3.q.a. papa.1. q.clericus.10.q.b. visitatio.6.q.a.

¶Carcer. vid. captio. p totũ. et captiuitas.1.q.a

b ¶Redẽpti. quos casus huius legis. partite nota ui supra. e.q a. super. v. i seruuz.

¶Caracter. An per saltũ promot⁹ recipit caractarez seu executionez ordinis suscepti. h.in. c. tue. de cle. p sal. pro. 2. di

¶Et q̃d de puero infra annos discretionis ꝓmoto. h.e. c.3. distin.

¶Cardinalis. Vid credere. i.q. v. an est credenduz cardinali. ¶Et quis est iudex cardinalis. h.in.c.ij de sen. et re iudica. ¶Et cardialis potest eligi i episcopuz: et sic episcop⁹ est maior eo vt de electi. c. ecclesia vestra. ¶Vide que scripsi. papa.i.q.a. super. v. electus. v. ij. et patriarcha. 3.q.a. sſr. v. cardinalis.

¶Carcer An quis p̃t se obligare ad carcerez. vide. q̃ sic per io. fa. insti. de iure per. ſ. seruitus. et vide. h.i.c. ex rescripto. de iure iuran. colũ. ij. ¶Item captus p vna causa: potest pro alia recomendari in carceribus si non fuit peccatũ in capiendo: licet actor esset

a ¶In seruuz. redempt⁹ ab hostibus redimentis non est seruus ſz pignoris loco tenetur donec precium redemptionis soluatur: vel pro soluto habeat. casus est i.l. ab hostibus. i. C. de capti. et postli. reuer. Sed secus in seruo: quia efficitur redimentis. vt infra. l. sicut. vbi vide. Itez nota hoc pignus dissolui: puta solutione: remissiõe et hoc duplicit̃ poteſt euenire puta expresſim ei donando vel tacite eũ ad domum vel ſine alia conuentiõe remittendo. Itẽ matrimonij cõfectione. Itez liberat propter delictuz redimẽtis. vt infra. e.l. fediſſime. Item diſſoluitur morte redempti: et ſic nõ transmittitur hec obligatio in heredẽ vt. ff. e.l. ſi patrẽ. Quero cuz glo. in dicta lege. ab hoſtibus an teneatur ſuo redemptori ſeruicium preſtare et dicit q̃ ſic. vt. C. de. cap. et poſtli. re. l. fi. et ibi eſt caſus q̃ ſeruiendo per quinqueniũ liberatur a precio redemptionis. Et ſic nota ſeptem caſus in quibus hoc ius pignoris diſſoluitur. de predictis p ſali. in dicta lege. ab hoſtibus. Quos caſus vide. plenius infra. e.q.b.

© Biblioteca Nacional de España

in calūnia. alias ſecus ſi fuit peccatuz in capiendo.bar.l.ſed eximendū.ff.ne quis euz qui in ius vo.et vide euz in diſputatiõe ſua que incipit la ꝑpus.Item vtruz poſitus in carceribꝫ ex vna cauſa poſſit ibi ex alia cauſa recomendari.dic latiꝫ: ꝙ quãdoqꝫ quis ponit in carceribꝫ ꝓ executiõe criminis: ãn doqꝫ ponit ad proceſſuz donec ꝓceſſus expediatur. Circa ꝑmuz ẽ aduertendum: quãdoqꝫ cã propter quã ꝑmo carcerat habet extinguere executiõez ſecunde cauſe: verbi gratia primo eſt carceratus ꝓpter vnaz cõdemnationez capitis. ſecũdo comendatur ꝓpter vnaz condẽnationẽ furtoruz: et iſto caſu debet aduerti: vtrũ executio fiat ꝓpter illud crimen qđ erat grauius. et ideo illa recomendatio ꝓuealebit que fit ꝓpter grauius crimen. quãdoqꝫ executio facta ex prima cauſa non abſoꝛbet executionẽ que debet fieri ex ſecũda: quia in prima eſt recomendatus ꝓpter vnaz condẽnatiõez que reperitur in amputatiõe manus. ſecũdo recomẽdatur ꝓpter condẽnatiõez que reperitur i amputatiõe pedis: tunc eniz prima recomendatio ꝓuealebit vt prius fiat executio illius cõdemnatiõis. itez ſecũdo valebit vt facta executiõe condemnatõis prime fiat executio ſecunde condẽnationis. etiaz ſi fiat a diuerſis iudicibus. Quandoqꝫ vna executio eſt pecuniaria. et alia coꝛpoꝛalis: verbi gratia recomendatus eſt quis in carceribus pro condẽnatione in capite: alius facit euz ibi recomẽdari pro pecunia: vel vt reddat ratiõez alicuiꝫ adminiſtrationis: tunc iſto caſu ſi quidez habita modica dilatione executiõis pene coꝛpoꝛalis poſſit eſſe cõſultuz ei qui petit executiõez pecuniariam: concedetur iſta dilatio: alias ſecus. quãdoqꝫ vtraqꝫ executio eſt pecuniaria: vt vnus facit poni quẽ in carceribus pro debito: alius etiaz facit eũ ibi recomendari pro eodẽ debito: vel ex forma ſtatuti vel de iure comũi: iſto caſu ſine dubio vtraqꝫ recomendatio tenet: non enĩ eſt aliquid qđ repugnet: ſicut eniz in vna re poſſunt admitti plures creditoꝛes: et vna obligari plures ita eadez ratione hic videmus. Quãdoqꝫ recomẽdatio fit ad ꝓceſſum ſeu ꝓpter proceſſuz: et hic aduerte: quia quãdoqꝫ vterqꝫ proceſſus eſt criminalis: et hic ſemper valet recomẽdatio prima: vt ſuper ea prius procedatur etiã ſi ſit crimen leuius. recomendatio vero ſecunda valebit: vt finita prima cauſa procedat ſuper ſecunda: et hoc ſiue fiat ab eodem iudice: ſiue a diuerſis iudicibus. quãdoqꝫ vtraqꝫ cauſa eſt pecuniaria: tunc dicas iſto caſu idez qđ bar.i citatione verbali dicit i.l. ſi quis ſeruus.ff.de cuſto.reo. quãdoqꝫ vna cauſa eſt pecuniaria: ⁊ alia coꝛpoꝛalis ⁊ criminalis: tũc crimen ꝓfert ciuili: qđ intelli ge niſi cauſa pecuniaria eſſet tẽ poꝛe peritura.

¶ Carmẽ. vide. teſtamẽ tũ. 3. q. c. iniuria. 2. q. b.
¶ Carceragiuz. vide. captio. 3. q. d.
¶ Carta. vide. ſignifica/ tio. 2. q. c.
¶ Caſtratꝰ. vide. matri/ monium. 5. q. c. homicidium. 4. q. f.
¶ Caſus. vide. caſtrum. 4. q. mutuum. 3. q. d. cõmodatum. 6. q. a. b. de/ poſituz. 11. q. c. locatio. 8 q. b. c. m. n. negociozuz geſtoꝛ. 2. q. c. pignus. 7. q. legatum. 5. q. g. duel/ lum. 10. q. a. caſtrum. 2. q. d. homicidiuz. 5. q. c. vir. 4. q. c. damnũ. 6. q i. ſignificatio. 2. q. i.

Secundo eſt videndũ quid ſi vna recomendatio eſt facta ꝓ executione: alia eſt facta ꝓ ꝓceſſu: vtrũ ſecunda recomẽdatio impediat primaz executiõez: videtur abſqꝫ dubio: vt dixi vtraqꝫ recomẽdatio valz quatenus inuicẽ ſe nõ impedirent: exemplũ pro pena capitis eſt recomendatꝰ quis et accuſatus de alio crimie ex quo ĩponitur pena capitis: certe executio primadiffertur: ſi cauſa ſup qua debet ſecundo cognoſci eſt delictuz grauius cꝫ eſſet primũ delictum: qđ tene menti: quia poterit eſſe tibi vtile quãdo volueris facere differri primã executionez. Et predictã que dixi vera quãdo vna carceratio fuit facta iuſte. ſed ſecus ſi primo fuit carceratus iniuſte. ſ. in prin. ſcripſi de predictis per bar.l.ſi quis ſeruus. ff.de cuſto.et exhi. re.et vide euz in.l.ſi cui. ſ. fi. in fi. ff.de accuſa. ¶ Vide que ſcripſi. actoꝛ. 4. q. b. ſup. v. cautiõez. Et. ſtipulatio. 6. q. n. ſup. v. metu. Et. ceſſio. i. q. a. ſuper. v. qro an heres. i vſi. quero nunquid ille qui habet. et in vſi. quero an minoꝛ. et. 3. q. b. ſup. v. velit. v. cũ eſt diſſenſio. in vſi. qro quid erit. et. 4. q. a. ſup. v. cognoſcẽdo. v. debitoꝛ qui. et. 7. q. a. ff. v. effectus. v. quero in quibus quaſi per totũ. et. e. q. c. ſuper. v. captione. Et pena. 2. q. a. ſuper. v. ſeruo. et ſuper. v. carcer. Et que ſcripſi. captio. quaſi per totũ. Et. exheredatio. ſ. q. c. ſuper. v. capto.

¶ Caſus. Qualiter poteſt conueniri vt quis teneatur de caſibus foꝛtuitis. h. in. c. i. de cõmo. ¶ Vtruz ille qui releuatur per caſuz foꝛtuitũ debeat duo probare: vnum affirmatiuũ. ſ. caſus emergẽtia. et alium negatiuuz. ſ. ſine ſua culpa: interueniſſe caſum. vide glo. in. l. ſi creditoꝛ. C. de pignoꝛa. ac. et dicas ꝙ ſi ꝓbetur modus caſualis talis contingẽtie veriſimiliter ſeparatus a culpa: puta incurſus hoſtium: tunc ſatis eſt probatuz: quia cõſtat de caſu qualificato per id qđ veriſimiliter excludit culpaz. ſi autẽ probaret

© Biblioteca Nacional de España

modus casualis contingētie verisimiliter coniunct⁹ cuz culpa: vt furtū: quia vt plurimuz contingit p̄ pter culpaz male custodientis: vel incendiū: quia vt plurimuz contingit culpa male vigilantis: tunc non sufficit talē casuz p̄bare: qz cuz culpa p̄esumit p̄cessisse vel insuisse actui vl casui tenetur etiam probare culpaz abesse: nisi per cōfessionē aduersarij releuetur abonere probandi Quomodo ergo in incendio probabitur culpa ab esse. respōdeo probāndo vnde incendiuz habuit originem: puta ab hostiuz incursu sed quid si hoc nō potest apparere: vt in combustione vel incendio hospicij lenonis: qz non appet vtruz incendiuz habuit originē ab hospitibus: an ab exercitoꝝ hospitij: vel famulis eius: certe i isto dubio non pōt ferri contra reū sentencia. Item quomodo probatur culpa abesse in furto. respōdeo: si is furtuz fecit de quo erat confidendū Itez si probetur qꝫ res erat in loco vbi causa custodie repōi cōsueuerat publice puta in sacristania fratrum minorum. de quibus per bal. l. si creditor. C. de pigno. acti. et de quibus vide etiaz ibi. sali. Et vide etiaz qualiter probabitur fortuitus casus per bar. in l. scire oportet. ℣. sufficit. ff. de excusa. tu. et per euz in l. si quis. C. de naufra. li. xj. Et vide que scripsi. creditor. v. creditor tenetur. ¶ Et vide que scripsi. testis. ℣. questiōe. a. super. v. contumacis. Et. depositum. ii. questiōe. c. super. v. fortuitu. Et. cōmodatuz. 6. q. b. super. v. obligauit.

QAstigatio. primo q̄ro quid est castigatio. dic qꝫ est leuis correctio: verbalis: aut corporalis. i. p. ti. xxix. l. i.

a ¶ Secundo quero. quis potest castigare[a]. dic qꝫ magister discipuluz causa discipline. ex cōmunicatio. ℣. q. b. duz tamen moderate castiget: alias punietur. Et etiā pater[b] et domin⁹. homicidiuz. 4. q. e. locatio. 8. q. d. e. piscop⁹. 7. q. 3. Item prelatus officio ecclesiastico ratione officij. et ancianus ecclesie puerum. et dominus familiarē.[c] aut consanguineus consanguineuz: in sacris nō constitutos ordinibus. ex cōmunicatio. ℣. q. b. vide. clericus. 4. q. b. Itē duz militez excedentem. iniuria. ℣. q. b.

a ¶ Tercio q̄ro. qualiter fit castigatio. dic qꝫ circa filios regis debz esse verbalis: quia generos⁹ melius sic q̄z vulneribus castigatur. rex. 13. q. f.

¶ Item fiat leuiter et discrete cuz dei amore. episcopus. 7. q. b. 3.

¶ Naz castigatio fortis nō importat vite correctiōez. epūs. 7. q. q.

¶ Et si prelat⁹ iniuste castigando quē vituperet debet ei veniam petere. episcopus. 2. q. 1.

¶ Quādoq̄z tamē debet omittere castigatiōez p̄pter scandalum. episcopus. 7. q. 8.

a ¶ Quarto quero. que ē pena non castigātis. dic qꝫ episcop⁹ negligens familie errorē castigare deponetur ab ep̄atu: nisi docuerit se correctorem et seruitores cōtēptores. episcopus. 7. q. cc.

QAstruz. primo quero qualis debet esse

QAstigatio. Castigatio regulariter fit in guerra ob vnuz de vndecim casibus cōmeratis. punitio. i. q.

a ¶ Castigare. an maritus potest castigare vxorez vide q̄ scripsi. maritus. v. i. et. ij.

b ¶ pater. vt latiꝰ scripsi. homicidiuz. 4. q. e. sup. v. patri.

c ¶ familiarē nisi sit familiaris pensionatus quem dominꝰ corporaliter castigare non debet. fo. l. li. iiij. ti. iiij. l. viij. i fi. vide. furtuz. 4 q. e.

QAstruz an q̄s possit hedificare castrū sine licentia p̄incipis. h. in. c. pisanis de restit. spo. et p io. fa. ¶ de hedi. pua l. p p̄uicias et per bar. ff de iusti. et iure. l. ex hoc iure. Et vbi supra p p̄dictos doctores. io. fa. et bar. vide q̄liter turres vl castra q̄ fiūt ad emulationē fūt destruenda. et. h. in dicto. c. pisanis. dicit qꝫ i dubio nō p̄esumit qꝫ fiant ad emulatōez. Et vide p̄dictor. 3. q. a. super. v. p̄dat. i p̄in. ¶ Rex dederat cuidā militi castruz: sic: do tibi castrū ita qꝫ illud habeas: tu et tui heredes de tuo corpore descendētes: alias castrū istud ad me deuoluat. deinde iste decessit: vno relicto filio herede: postea decessit iste filius nō herede de corpore suo. querebat nunquid istud castrū debeat reuerti ad regē. cy. dicit qꝫ nō: nisi istud castruz sit datū in feudū; qz natu

© Biblioteca Nacional de España

ra feudi ẽ vt mortuis heredibus sanguis feuduz reuertat ad dñm: et non trãseat ad heredes extraneos. ō quo p bal. l. ſz si q̃s. colũ. iiij C. de secun. nup. Cide. feuduz. 7. q. a. ſup. v. reuertit. v. rex frãcoꝝ. Qui daz nobilis vẽdidit mihi castrũ reſeruata ſibi q̃daz domo ſr qua poſtea ãte traditionẽ facit foꝛtalicium: an pt. rñdeo nõ q̃ non ſinet me tute poſſidere castrũ nõ ſolũ eniz vẽditoꝛ tenetur castrum plene tradeꝛ ſz tute ⁊ libere. vt bar. ff de acti. emp. et vẽ. l. i. ¶. i tute dico a ſe nõ ab alio de quo per bal. i. l. ſi q̃ dẽ. C. ō pac. iter. emp. et ven. Cid. donatio. 3. q. o et q̃ ibi ſcripſi ſr. v. ſpecialiter. ⁊ p̃ſcriptio. 3. q. o. ſr. v. p̃ſcribi. v. Itẽ an dñs. Et. rex. 2. q. c. ſup. v. donare. et ſuper. v. nequaq̃. ⁊. 23. q. e. ſuper. v. confirmetur.

a ¶ Cuſtos, et refert bal. i. l. ex diui. i fine. C. de lo

custos[a] castri. dic q̃ tenẽs pro alio castrũ debz esse generosus ex vtroq; parente: fidelis: magnanimus: boni itellect[9]: (nec sit nimis pauper.) medium inter parcitatẽ et largitatem tenens: qui hominibus et armis castrũ bene tenens fulcituz: nõ id tradat: aut tradi mãdet inimicis ei[9]: aut vxoris: vel filiozum captionis torture vulneris vel mortis timoꝛe ei illatis pretextu: alias erit proditoꝛ. 2. p. ti. xxviij. l. vj. vide infra. 3. q. a.

b ¶ Et cum aliqua de causa eum absentari contigerit alium loco ſui consanguinitate et amoꝛe ſibi coniunctuz ex vtroq; parente generoſuz: non proditoꝛem: aut aleuoſum: ſeu ex taliuz genere deſcẽdentẽ: cui omẽs de castro de legalitate preſtẽt homagiũ dimittat. e. ti. l. vij.

c ¶ Itez in castri defenſione coꝛdis viuacitas ad pugnandũ etiaz contra patrem: vel filium: vel quondaz dominũ ex aduerſo venientem: cõſtantie animoſitas: ad famẽ ſitiz: vulnera: et mortẽ: et alia pericula ſubſtinẽda. ⁊ intellectuoſe diſcretionis: ſagacitas ad omnia oꝛdinate diſponenda non deficiãt in recluſis: maxime in eoꝛuz duce. e. ti. l. xij.

d ¶ Item talis ſit in duce castri diſcretionis ſagacitas vt contẽpletur modos per quos cũ machinis: aut alijs exq̃ſitis defenſionibus: inimicoꝛuz vota deludat. ⁊ ſuos defectus atq; castri ſciant oms obſeſſi inimicis occultare. e. ti. l. xiiij.

a ¶ Secundo quero. qualiter tradetur cuſtodi castrum. dic q̃ cuz rex alicui castrũ cõmittit custodiẽduz dz certꝰ terminꝰ pfigi ifra quẽ ſe paret id recepturus: et ad tradendũ ſpectet tenẽs illõ: pꝰ qõ ſi nõ venerit expẽſas ob hoc factas tenet de pẽdere retinẽti arbitrio regis: aut duoꝝ aptiꝰ electoꝝuz taxandas: non tamẽ ꝓpter eas poterit castruz donec ſoluantur retinere. ¶ Et ad tradendum debet rex ſuuz certũ mittere ianitoꝛem[b] et cognitũ qui coꝛaz teſtibus tradat illud: coꝛam quibus de traditione fatea

ca. ⁊ oduc. q̃ custos q̃ magnis reb⁹ adhibetur dz esse nobil' fidelis ⁊ practic⁹. Et custos castri dz esse regni naturalis. vt ſcripſi. conſiliũ. 3. q. a. ſup. v. q̃lis ¶ Dolo eſſz nũ quid p furtum: aut traitiõez p̃t q̃s recupare castrũ. dic q̃ ſic ſi alia via ſibi nõ patet. vt i. c. oliz. ō reſti. ſpo. per inno. de immuni. eccle. c. quia plericq; p ino. Et vide qõ notat cy. C. de agri. et cenſi. lege. ſi coloni. in gloſa. vt ei. etc. li. xij. Sed quid ſi non poteſt recuperare iſtud castruz vnde aduerſario ſuo furatur aliud nunquid poteſt retinere illud donec habeat aliud ſuum: dic q̃ ſic ſecunduz inno. Sed nunq̃d auctoꝛitate ſupioꝛis poteſt ſibi facere dari inſolutum illud castruz pro ſuo castro. et rem pre. dic q̃ ſic. caueat tñ ne mentiatur: q̃ ſi mẽtiat pretoꝛi adiudicatio nõ valeret. vt per innocentiuz in dicto capitulo olim. de predictis

per baldum in. l. ſi aquaz. colũ. xxj. C. de ſeruitu.

b ¶ Janitoꝛem. vide infra eadez queſtiõe. k. et. 4. queſtione. a.

© Biblioteca Nacional de España

tur recipiens se contentus. ¶ Mandatum autē regis de castro recipiendo fiat per regis oraculum in presentia tenētis et recepturi. eodem titulo. lege. ij. non per nuncium vel litteras. vt infra eadem questione. d. et. 4. a.

b ¶ Item in termino[a] assignato et ianitores ad castrū recipiendū deputato si recepturus non venit: nec iustaꝫ excusationem tenenti: quare non venit mittat: tenetur de eius perditione ob hoc contingente tamq̄ faciens domini sui castrum perdi. Et licet vterq; sit proditor: tamen maior est pena perdentis q̄ in receptione morā adhibentis. eodem titulo. lege. iij.

c ¶ Sed propter etatis defectum: infirmitatem: aut inimicorum timorem: vel accusationis qua tenet̄ psonali defensiōe elidere: potest quis per procuratorem castrum recipere: sed si procurator castrū perdiderit erit proditor eum constituens. eodem titulo. lege. v.

d ¶ Et in hac receptione erit ista practica q̄ tenens castrum a rege statim absq; mora cum rex miserit ei nunciū q̄ veniat sibi castrū restituturus debet venire nullo casu excusando[a]: nisi captione: infirmitate. aut magno vulnere. (idem si tempore quo rex mittit pro castrum tenente sit castrum in perditiōis periculo.) Et postq̄ ad regis presentiam accesserit mādualiter assignato per regem ianitore cui tradat̄ interroget regem: an contentabitur si castrum illi ianitori tradiderit: et rege respōdente q̄ sic: dicat astantib[a] q̄ sint testes. Et tunc vadat ad castrum ianitori cum armis et munitiōibus regis: aut precio pro eis emendis recepto traditurus. nec tamen ianitor id: nisi sit ibi presens recepturus: vel eius specialis procurator recipiat. Arma autem in defensione expensa non tenetur soluere: immo sua ibi refusa tenetur rex dependere. ¶ Nec etiā rege mandante: per nuncium: aut litteras[b]: q̄ anteq̄ ad eius presentiam accedat tenens alij castrum tradat hoc faciat: propter litteram aut nuncij falsitatē euitandam. ¶ Qui autem secundum predictum modū non restituerit proditionis maculam: sicut dominū suum occidens non euadat. eodem titulo. l. xviij.

e ¶ Cum autem reges ob pacta seruanda castra per aliquos tenenda tradiderint: et cum vasall[a] naturalis regis pacta non seruantis ab alio rege de castri traditione interpellatur: non propter hoc castrū sui regis alij tradat: licet hoc fuerit in pactis deductū: sed nec regi suo donec per curiam: vel in multorum presentia nouem diebus eum (.s. vasallum naturalem.) faciat (.s. rex naturalis.) cū proditiōis (cōminando vt elapsis hijs nouem diebus si sibi non tradiderit q̄ interim eum sic retinuerit qđ proditionis maculā incurrat) cōminati

a ¶ Termino. nū quid finito tempore potest custos dimittere custodiam castri si domin[a] nō mittat ibi alium ad custodiendū. di cas q̄ bonā fidem debet agnoscere: et non recedere precipiti festinatiōe: nam si propter casum tempus prorogat̄: fideiussor autē non tenet̄ vltra tp̄us. bal. in. l. ex diui. in fi. C. de loca. et conduc. ¶ Si custodia castri ad certū tēpus alicui sit cōmissa: an censetur custos ibi remanē do. bar. in. l. cōductorē. §. qui impleto. ff. loca. et in. l. si more. ff. solu. matri.

b ¶ Litteras. sed regis oraculo et in presentia tenentis: et recepturi hoc fiat. vt supra. e. q. a. Et vide infra. e. 4. q. a.

© Biblioteca Nacional de España

one reptari: quib⁹ elapſis faciat (.ſ. vaſall⁹ naturalis regis pacta nō ſeruantis) regi alij denunciatoriaz citationez cuius termino elapſo tradet caſtrum regi ſuo. e.ti.l.xxiiij.

f ¶ Et rieptum ſupradictuz non faciat rex per ſe ipſuz: ſed dabit militez reptatorem. Et vaſallus cuz ianitore vt receperit tradet ei caſtrū oſtendens ei q eum ſic compellendo grauat. Et in traditione ſeruet practicā ſupra proxima queſtione dictam: et erit ab vtroqz rege excuſat⁹ ex quo tempeſtiue aliuz regem certificauit. Et ſi ab alio rege ex dicta traditione reptetur: ponat ſe tradens ī regis reptantis poteſtatem: oſtendens ſe bene: et vt lex dicit feciſſe. et tunc non poteſt ab aliquo iuſte reptari. e.ti. l.xxv.xxvj.

g ¶ Et etiaz de regis ſui mandato nō tradat vaſallus regis caſtrum fidelitatis alij regi: ſed faciat tūc regi ſuo denunciatoriaz caſtri citationem: et tempore citationis elapſo tradat id regi ſui ianitori deputato: vt nō reptetur poſtea. e.ti.l.xxvij.

h ¶ Predicta vera cum naturalis vaſallus tenet caſtrum. ſed ſi vnius regis caſtruz cauſa pactoruz ſeruandoruz alterius regis vaſallo tradatur: aut naturali: et rex cuius eſt caſtrum pacta fregerit: non tamen id tradat regi ſuo ſine domini mandato: ſed requirat frangentē per tres termios quilibet triginta dierum vt damna ſuo emendet: et ſi nolit emendare: tamdiu de caſtro ſibi faciat guerraz donec emendet: aut tradi mandet caſtrum: quia ſi alias regi ſuo tradat ſemp valeret min⁹. e.ti.l.xxviij.

i ¶ Si vero neutrius regis naturali: aut vaſallo tradatur: et vnus pacta nō ſeruet licite poteſt id alij regi tradere: requiſitis tamen prius ambobus de concordia ſi poteſt: et poſt factam ei cuius eſt caſtrum denunciatoriaz citationez. Sed non poteſt hoc ſic facere alterius regis vaſall⁹: aut naturalis: licet ab eo ſit denaturatus: quia hoc non pōt fieri donec dominus cauſaz[a] perdendi naturalitatem fecerit. e.ti.l.xxix.

k ¶ Cuz vero caſtruz regi inimicorū datur: poteſt rex propter celeritatē alicui mandare q recipiat id ſine ianitore[b]: et tenetur id ſicut cum ianitore receptuz cuſtodire: ſed eo ſic recepto: ſi rex vult q id retineat debet mittere ianitorez ad ei⁹ traditiōez celebrandā. Itez ſi fortaliciuz re vera ob fragilitatē vel ruinaz defendi non pōt: et hoc dixerit ſuſcepturus regi: et nichilomin⁹ ei mādet q recipiat: nō debz fieri cū ianitore traditio: et ſi fiat nō erit proditor eius amiſſiōe: ſec⁹ ſi veritatē non dixit. Preterea caſtrū pignoratū regi: aut ob maleficiorū reſartōez occupatū[c] nō tradit cū ianitore. ſed recipiēs erit proditor ob ei⁹ amiſſiōez culpa ſua cōtingēte. ¶ Itē cū p dōm caſtruz donatario ſub conditione vt eum aliqñ vt dōm in eius ptā te recipiat ad conditionis implementū tradetur domino: tūc exeant boīes feudatarij ſeu donatarij: et intrent cōcedē

a ¶ Cauſaz. vide infra. 6. q. b. et que ſint cauſe perdendi naturalitatez. vide naturalitas. 4. q. a.

b ¶ Sine ianitore. Vide ſupra. e. q. a.

c ¶ Occupatuz. nota ex hac lege cōcedi repreſalias. de quib⁹ in auten. et omnino. C. ne vxpro mari. p ia. bu. et per cy. et ego ſcripſi. repſalie. et per cy. etiaz in autē. habita. C. ne. fi. p pa. ad fi. Sed latius per bar. in ſuo tractatu de repreſaliis. Et i tractatu de bello per io. de ligna.

© Biblioteca Nacional de España

tis homines cuz vexillo recipiẽtes ca/
stri potestatez et preconizetur q̃ locus
ille est regalis. Et statutis in concessiõe
diebus sic stantes aluntur de victuali/
bus donatarij ibi inuentis: ꝛ si ibi non
sunt tenetur expẽsas eis soluere. Et ta/
lis receptio (intellige cum alicui rex do
nat iure hereditario castruz quod rece
ptor talis castri fieri potest cuz ianitore
vel sine.) potest fieri cum ianitore: vel
sine. Et si regi secundũ compositionez
non traditur castruz requirat rex dona
tarium: vt veniat ad emendaz facien/
dam: et si veniat petat id per curiaz: et
si non venerit: faciat euz per nouem di
es reptari: et per tres et vnã diem: quo
non comparente potest euz si in castro
ceperit eũ occidere: et si nõ ceperit per/
det donatarius castrum. sed si infra dic
tos terminos venerit: et inducias pro
consilio querẽdo petierit: debet habe/
re triginta dies dato prius fideiussore:
vel homagio: aut alia satisdatiõe de ca
stro interim non muniendo: q̃ si cõtra
premissa fecerit: potest contra eum ter
mino concesso non spectato procedi.
e.ti.l.4. Vide. de muniente castruz in/
fra.6.q.c.ꝛ proditor.3.q.a.

a ¶ Tercio quero quid debet facere ca/
strum in custodia recepturus. dic q̃ fa
cit ea que dixi supra proxima.q.
¶ Et si custos alij eius custodiam cõmi
serit non tradat id ob cõmittentis mor
tem captionez aut vulnus: etiaz de eiꝰ
mandato inimicis: nec ei in sua pote/
state non existenti: alias est proditor.
Et si ambo: aut eorũ vnus tradere vel
let inimicis: cum eo existentes id facere
non permittant: alias in labem prodi/
tionis incurrent. e.ti.l.7. vide supra. i.
questione. a.

b ¶ Itẽ mortuo infra castruz custode
alio sui loco nõ dimisso teneat id p
pinquior eius consanguineus intra
consistentes si etas: aut aliud ei non
refragatur: alias melior de inclusis
legalis et domini castri amicus: qui
seruet ea ad que tenebat defunctꝰ
sub pena proditionis. ¶ Item si cu/
stos quondaz castrum nunc ab alio
detentuz perdi fecit: vel hoc facien
ti consensit: proditionis crimẽ non
euadit. e.ti.l.viij.

c ¶ Item recipiens castruz muniat id
militibus balistarijs: et alijs homini
bus armoruz secundũ cõuentionez
cuz domino celebrataz. Nec ibi te/
neat proditores aut aleuosos: seu ex
talium genere descendentes. Et faci
at bene intus et extra vigilari: et mu
tet vigilantes: ne cõtinuo in vno lo
co custodiant. et de male vtentis of
ficio sibi ꝓmisso faciat iustitiaz. et si
inuenerit vigilie deputatum dormi
entẽ: et ter excitatus ꝛ castigatus ad
dormitiõez redierit proijciat eũ per
castri muruz. Si autez eius defectus
culpa de castrũ potitur: ꝑdictis vt te
netur non seruatis erit proditor. eo
dez titulo. l. ix.

d ¶ Item muniat castruz aqua et vi/
ctualibus ab aere minus corruptis:
molendina manuaria: ligna: et be/
stiaria: sal: et oleum: non obmittat.
et que dominus ad munitionez de
dit integre intromittat. Quorũ defe
ctu si castruz perdit: molem incurrit
proditionis. e.ti.l.x.
¶ Itẽ armis a domino dimissis: etiã
ꝑprijs: muniat bene castrũ. et a fur/
to ruptiõe: et imoderata cõsumptio
ne ea custodiat. Alias si ob hoc ca/

© Biblioteca Nacional de España

strum perditur erit proditor: et etiã si non perditur: soluet arma sua cul pa perdita cum dupli pena. e. ti. l. xj. vide infra. e. q. f. in. fi.

f ¶ Et ita discrete se habeat in obses/ sione: ne quis absq; custodis mãdato portaz aperiat pugnaturus: quia esset proditor (. s. pugnatur⁹ sine mãdato castri portã aperiẽs.) si ob hoc castrũ poret vitã et bonorum me dietatẽ poitur⁹: vel vitaz solã si nõ poitur: qz cõtra ducis p̃ceptũ exiuit Nec custos castri aliq̃liter exeat cui de castri custodia debet esse propter metũ p̃itiõis cura. Nec permittat arma ĩmoderate sine causa expendi e. ti. l. xiij. circa hoc vltimũ. vide su pra. e. q. e.

g ¶ Et cum aliqua pars obsessi castri diruit: vel dirupta erat antea: om nes obsessi generositate: aut probi/ tate neminez excusante personaliter operentur: vt fidelitatez que generi preponderat seruent illibatã. Alias si ob hoc castruz perderetur opera/ ri recusans p̃itionis macula deni gratur. e. ti. l. xv.

b ¶ Item custos castri alibi tempore obsessionis existens cuz homib⁹ ar mis et victualibus cito sucurrat: vel saltem ipse veniat castruz proposse ingressur⁹: vel si tot homines secuz ducit cum obsidentibus pugnatur⁹ Et si sic moritur: vel capitur: nõ erit proditor licet castrũ perdatur. ¶ Si autem plura castra tenet primo oc/ currat magis egenti. Et si sunt equa liter egẽtia: sucurrat ei ex cui⁹ perdi tione maius periculum sequeretur. e. ti. l. xvj.

¶ Itẽ potest pater filiũ in potestate detentũ comedere obsessus i famis ne cessitate. patria ptãs. 3. q. c.

a ¶ Quarto quero. qualiter est castrũ re stituendum. de hoc dixi supra. e. 2. q. a. b. c. d. Ad qd̃ adde q; nõ est proditor nolens aliud castrũ per falsas litteras: aut nuncium[a] reddere. Nec si coram probis te/ stib⁹ dicat q; ei cui ẽ rece pturus non tradet pro/ pter periculuz instans cuz recipiens ho minũ ad defendendum copiã non ha beat. et hoc ipsuz regi per litteras signi ficet. Sed si habet iussionem secundaz statim restituat castruz. 2. par. ti. xviij. lege. xix.

a ¶ Nunciuz. vi/ de supra. 2. q. a. d.

b ¶ Item si dominus scit vasalluz castrũ defendere non posse: et semel dicto si/ bi per vasalluz: vel alium eius loco ge nerosum secrete. secundo coraz aliqui/ bus consiliarijs. et tercio corã curia qd̃ mandet id recepi iustis ratiõibus qua/ re defendere nequid propalatione rei recipi mandare non curet. potest tunc id tenens sibi citatorie denunciare qd̃ vsq; ad nouez dies mandet id recipi: quibus elapsis spectet post tres dies. Et postea conuocatis militib⁹: religio sis: et agricultorib⁹: si sunt i castro: aut locorum proximoruz referat eis qd̃ et dixit regi: et ostendat qd̃ ibi dimittit: quia ad minus debet dimittere canez: murilegũ: gallum: teraz: (teram latine vulgariter dicitur cedaço.) canteram: arteriaz: ollam: et aliqua alia dom⁹ v/ tensilia: et demũ in eorũ p̃sentia exeãt sui et ipse vltio et claudat castri ianuaz cum claue quã donet regi. vel si timet itineris pericula coram eis per murum infra castrum eam proiiciat. Et si po/ pulus sit ibi debet pulsare campanas

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ perdentis. vide. proditor. 3. q. 4.

b ¶ Dolose. castra: et domus fortes regni castelle cuiuscunq; sit regia gaudent securitate. vide infra ista questiõe. b. Et ea vi: aut furtiue capiẽs et diruens capite punitur: et de eius bonis soluitur extimatõ dom⁹ duplicata. si autem non dirruat: occidetur. et ius qđ in ea habebat: perdit. ⁊ si ius non habebat: tantum de suo ꝛstituet spoliato. nec talia faciens ab aliquo receptetur alias eũ tenens soluat domum diruptaꝫ: vt supra: vel nõ dirupte extimationeꝫ. Judex autem contra malefactores in fortaliciis receptatos ꝓcedat: prout de iure ⁊ foro fuerit procedendũ fo. no. c. lxvij. ¶ pro predonib⁹: aut alijs malefactoribus in fortaliciis receptatis si ibi defendantur: soluat domin⁹ fortalicij: et castellarius eos defendẽs legitime puniatur. Et territorij pretores requisiti sup hoc inquirant alias malefactorũ so

ad consilij congregatõeꝫ et consilio predicta intimet. Et si non sit populus ĩ tribus primis locis vbi sit ecclesia consilium faciat: vt anteq̃ castruꝫ perdatur possint prouidere: quibus factis si castruꝫ perdatur labẽ proditionis non incurrit. e. ti. l. xx. xxj.

c ¶ Item si vasallo retardet: dominus pensionis castri solutõeꝫ seruet vasallus modum supradictuꝫ quo ad trinaꝫ notificationem. et postea vsq̃ ad nouem dies qualibet die semel regi dicat. quibus elapsis faciat denunciatoriaꝫ citationeꝫ triginta dierũ. et postea duodecim diebus: quibus elapsis faciat preter ista alia que dicta sũt supra proxie de castro qđ defendi nõ potest. et tũc potest castrum impune dimittere. Et ideo hic dantur maiores dilationes: q̃ supra proxie: qr de minori periculo ibi agitur. e. ti. l. xxij.

d ¶ Sed scias q⁹ aleuosus est vasallus regi suggẽs intẽtione plus habendi cuꝫ castro q⁹ ali⁹ pro taꝫ modico salario non reciperet id. vel tantũ petẽs qđ dominus implere neq̃ret. et ob hoc sibi vult

dimittere: siue verũ siue falsuꝫ dicat: sed si tẽpore periculi hoc faciat erit proditor. Utroq; igitur casu ãteq̃ dimittat seruet practicaꝫ supra proxime dictã: et potest dimittere. Sed si causa dimissionis nõ esse vera probet erit proditor. vel si quid celauit ob qđ p⁹ dimissionem castrũ recuperent inimici. e. ti. l. xxiij.

a ¶ Quinto q̃ro. que ẽ pena nõ succurrẽtis castro obsesso. de pena illud tenentis iaꝫ dixi supra. 3. q ĩ fi. ¶ Sed regnicola valens succurrere et obmittens est proditor. Sꝫ nõ erit proditor si inimicis aliud fortaliciuꝫ (intelligẽ q⁹ non sit castruꝫ: sed alius locus fortis vnde regi aut regno ab inimicis damnũ sequeretur.) ad sui receptionẽ populantibus vel occupantibus non resistat. licet sit per regem arbitrio curie puniẽdus. e. ti. l. xvij.

a ¶ Sexto quero. que est pena capiẽtis: aut perdẽtis[a] castruꝫ. de perdente aliqua dixi ĩ oibus questionib⁹ ꝓcedentib⁹. Circa capientem autem scias q⁹ nullus regis sui locum: aut fortaliciuꝫ: furtiue: aut alias dolose[b] capiat: vel capienti con

lutionẽ subeant. vt lege. xiiij. ordina. de toro. per regem henricum. era. 1409. et per eum etiaꝫ in petitiõe. iiij. alterius ordinatiõis de Toro. era. 1407. ¶ Vide. rex. 15. q. 3. super. v. merin⁹. v. damna illata. Et a presidẽ illius prouincie req̃siti si recusauerint ꝓ dictos dare malefctõres eorũ fortalicia diruant. vt petitiõe. xv. ordi. de soria per regeꝫ iohannẽ ꝑmum. era. 1418. ¶ Vide. captio. i. q. a. fr. v. capi. v. i. ⁊ ij. Nota q⁹ quis in suo castro nõ põt protegere violatores pacis: seu malefactores: vl eorũ bona: sꝫ tenet eos et ea iudici presentare vl remittet ad eũ et si hoc nõ faciat punietur. vi. iuo ꝓ. 5. q. l. et. captio. i. q. fr. v. capi. v. i. et. ij. Itẽ etiã nõ q⁹ si malefcõr nõ vult comparere

dominus castri non tenetur ponere eum in manibus iudicis: sed debz ipsum expellere ꝺ castro suo. et nota talem distinctionez: aut violatoꝛ pacis erat pretensoꝛ illius castri: aut ñ. Item aut cõfidit de innocentia sua: aut non: si quidez confidit de innocentia compareat. vt. ff. si ex noxa. acti. aga. lege ij. ℊ. i. nisi timeat de violẽtia impreſſiua. vt in. c. pastoꝛalis. de re iudi. in cle. si vero ꝺ ea non confidit. et erat ꝺ illo castro dominus nõ debet eũ tradere iudici: qꝛ non debz esse necessarius subditi sui quẽ tãq; pater ꝺz fouere: ſz debz eũ postq; ꝑ scriptũ ẽ ab iperatoꝛe expellere. si ãt nõ erat mansionarius castri tũc preciſe tenetur eum exhibere. Et dñs non debet inuitũ de domo sua extrahere: et etiam ipſe dominus inuitus non tenet dare alteri hominem ſuum. Et dicas q; domin⁹ castri eum potest punire ratione domicilij: si coram eo accuſetur. de predictis per bal. coll. x. feu. c. frederícus. ℊ. si iudex

sentiat: aut consulat: alias vt proditoꝛ dominũ occidentem equalis bonis perditis occidetur.

¶ Idem de perdente sua culpa castrum a rege sibi commissum: et eum auxiliantem: seu consiliũm sibi prebentem. ¶ Nec etiam donatarius loci: aut foꝛ talicij: vendat illud: aut alienet extraneo: vel ei qui regi guerram sit facturus: alias est prodiꝛ sic alienatum perditurus: et perpetuo exulaturus. Item cum talia vult licite vendere (seu permutare.) debet regẽ certificare: et prefertur rex si tantum vult pro eo dare quantum ab alijs offertur. e. ti. l. i.

b ¶ Item domus nobiliũ securitate castroꝛum gaudent. et earum effractoꝛ aut raptoꝛ: ꝑ modo cõmissi regis et curie puniturᵃ arbitrio.

¶ Et vasallus regis vbicunq;: villam: castrum: aut foꝛtaliciũm acquirẽs tenet regi: sub pena ꝑditionis tradere: Sed si alteriꝰ regis subiecti est vasallus ei tradat securitatẽ: vt ad regem perueniat recepta(et si ex tali securitate non est secur⁹ q; eius dominus cuius vasallus est tradat regi suo naturali ipsemet tradere debet.) nec regẽ naturalem exheredet (.s. cũ illo castro.) alias est prodiꝛ. Idem si est vasallus et naturalis regis: et proꝑrium locum aut foꝛtalicium perdit: et recuperet: qꝛ tenetur regi tradere. Et idem si fiduciatus ad recuperationẽ se expediat a rege: et alterius efficiatur vasall⁹: qꝛ talis fraus sibi non prodest. Si autem est naturalis nõ vasallus. licet noviter acquisitum tenetur regi tradere: non tamen perditum et recuperatũ. Si vero vnius regis est vasallus: et alterius naturalis acquisitum in conquesta naturalis nõ tradet ei cuius est vasallus immo ei cuiꝰ est naturalis: nisi ex causa legitima abeo sit ꝺnaturatᵘ. nec valz denaturatio nisi ex iusta cã regi ꝑus secrete de pa. te. et eius viola. ¶ Sz nũquid per furtum aut traitionem põt quis recuperare castrum. dic q; sic si alia via sibi nõ patet. vt in. c. oliz de resti. spo. p inno. etiam per eum de inmu. eccle. c. quia plericq;. et vide que notat cy. C. de agri. et censi. lege. si coloni. in glo. vt ei et cetera. libro. xij. Sz quid si non põt recuperaꝛ istud castrũ vnde aduersario suo furatur aliud castrum nunquid potest retinere illud donec habeat aliud suum. dic q; sic: secundum inno. Sz nũquid auctoritate superioris ꝑt sibi facere dari in solutum illud castrum pro suo castro: et rem ꝑre. dic q; sic: caueat tñ ne mentiatur: qꝛ si mẽtiat pretoꝛi ad iudicatio nõ valeret. vt per inno. in dicto. c. olim. de predictis per bal. in. l. si aquã. colũ. xij. C. de serui. ¶ Nota q; inualentibus castra pertinẽtia ad iustos dominos nõ possunt illa castra concedi ꝑ principem salua iusticia: siue isti inuadentes sint singulares persone siue comunitates. vt. C. de fun. et. sal. l. ij. li. xj. de quo per bal. in lege. decernimus. C. de sacro sanc. eccle. circa medium.

¶ Punitur. vide supra. e. q. a. super. ꝟ. doloſe. ꝟ. i.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Ostensa. vi3 supra. 2. questione. i. Et que debet obseruare a rege petés emẽdaz. vide. fo. l. li i. ti. ij. l. fi. in fi.

b ¶ aDuniat. vide supra. 2. q. K. in fine.

¶ Castitas. facilius inuenitur q̃ seruet virginitatem: q̃s qui post carnis corruptionem seruet castitatem. vt nota. 3 peni. di. iij. capitulo. reperiũtur. in pricipio di.

¶ Causa. Quot modis dicitur causa habetur in capitulo. forus. de verborũ significatione. 2. distinctiõe. et per iohannez andree. in capitulo. cuz dilecti. de accusa. ¶ An cessante causa: cesset effectus. in capitulo. et si p̃pus. de iure iuran. et ibi. h. ¶ Itez an falsa causa adiecta impediat actum seu confessionem alicuius rei factaz. habetur in capitulo. quia circa. 3 cõsanguini. ¶ Itez an cause continentia potest coram diuersis iudicibus diuisi. et dicuntur cause inuicẽ cõtinentes quando: quia sub vna actõe gene

c ¶ Cuz vero causa pactoruz inter reges seruandoruz tenetur per aliquem nullꝰ illud capiat vel capi faciat. alias erit aleuosus: nisi de voluntate vtriusq; regis cõcordata: et missis ianitoribus: vt alij custodi tradatur: et tenens nolit illud tradere: qui est proditor: vitã et bona perditurus. vel si tenẽs respondet q̃ tradet et ad hoc terminum recipiens plus debito dilationis tempore muniat baut terraz domini dãnificet vel depredetur: vel inimicoruz (et hoc ideo: quia tenens castrũ in fidelitate: ne terrã inimicoruz de eo dãnificare debet: sed soluz custodire euz.) et nolit emendare ad regis cognitiõez hoc sibi denũciato: et infra nouem dies eo facere recusante: quo casu: etiam potest capi: et de bonis eiꝰ (.s. tenentis dãnificantis) eius damna duplicata resarcientur. e. ti. l. xxx.

d ¶ Sed ob duas dumtaxat causas potest vnus rex alteri castrum causa pactoruz seruandoruz fidelitatis suppositũ pro suo occupare. s. si pactũ fregit: et per alium fuit per curiam triginta diebus: et nouez: et tres requisitus: vt emẽdet. aut si postea inter se guerraz (.s. iustam: quia si quis ex iusta guerra acquirit castruz etiam fidelitatis suppositũ efficitur suũ) habuerit. Sed si in alio quo casu de dictis supra legez proximã ambo reges aut vnus eoruz capiat statim concordent de alio qui dictuz castrũ fideliter teneat. 2. par. ti. xviij. l. xxx.

¶ Castitas. vide episcopus. 7. q. f. n. clericus. 8. q. a. et. 4. m. religiosus. 2. q. a. 6. q. e. 7. 12. b. votuz. 5. q. a. et. 4. q. b. matrimoniuz. 6. q. b. diuortiũ. 2. q. a.

¶ Castrense. vide. quasi castrense.

¶ Cathena. vide. cõsanguinitas. 3. q. a. captio. 7. q. a. 3. a. b. c.

¶ Cathezismꝰ. vide. cõpaternitas. 3. q. a.

¶ Caupo. vide. locatio 8. q. n. testamentuz. 8. q.

¶ Caualgata. vide. guerra. 6. q. f.

¶ Causa. vide. conditio 4. q. a. legatum. 4. q. b. et testis. 6. q. b.

raliter plures species: et plura capitula continentur. alio modo dicuntur cause cõtinentes: q̃ super eadem re licet diuersis actionibus agatur: vt petitorii et possessorium. de quo vide late per bar. l. nulli. C. de iudi. Item dicitur et tercio eiusdem instantie non diuidende continentia: nam vbi ceptum est iudicium ibi finem accipere debet et non debent ista iudicia diuidi in plures iudices. vt per baldoz in dicta lege. nulli. Et ille qui super eadem causa simul procedit coram diuersis iudicibꝰ punit extra ordinez officio iudicis. vt ibi p̃ euz in fine. ¶ Accusaui p̃cussorem coã potestate: auxiliatorez coã capitãeo petit auxiliatoz remitti ad potestatem propter cause. cõnexi

© Biblioteca Nacional de España

tatez: vel econtra reus ſe petit remitti ad capitaneum vt cognoſcat pariter de vtraq3. queritur: quid iuris. an. ti. de quibus cau. ad eun. iudi. ca. habeat locuz in cauſa criminali quo ad remiſſionez perſonarū. Itez in alio exemplo intuli alicui duo vulnera eodez loco ⁊ tempore: et in eadez rixa accuſor ꝺ vno coraz poteſtate: et de alio corā capitaneo peto me remitti ad eūdē iudicem: queritur quid iuris: et an ſit electio rei vl actoris ad quē remittatur: an autez ꝺbeat remitti preciſe ad eundez iudicez qui pri⁹ incepit cognoſcere ꝙ vltimū puto verum ne iudicum diuerſitas perplexitatē inducat. de quo per bal. coll. x. feu. c. ſi inter dñm. i fi. de inueſti. in mari. fac. ¶ Itez in ciuitate ſunt duo iudices ſi vnus capit furez: alter nō pōt procedere. furtū. 6. q. a. ſup. ꝺ. mutilabitur. ꝺ. ſz pro primo. i ꝺſi. pe. ¶ Exceptio litis pēdentis nō pōt opponi p⁹ lit. ꝺt. ſuper ſcꝺo libello. vt reus. ſ. q. c. ſuper. ꝺ. quādocūq3. ꝺ. de iure cōi. in ꝺſi. fi. ¶ Et vide que ſcripſi. inſtātia. per totū. Et citatio. 4. q. a. ſup. ꝺ. cōpens. ꝺ. trahens.

¶ Cautio. vide eccleſia. 9. q. b. c. actor. 4. q. b. nūciatio. i. q. a. adoptō. 4. q. a. pign⁹. 7. q. e. ꝓditio. ſ. q. l. legatū. 4. q. b executio. 10. q. a. ſignificatio. 2. q. b. vſuſfruct⁹ 2. q. a.

¶ Cecus. vide miraculū 2. q. a. epiſcop⁹. 7. q. n. teſtamentū. 4. q. i.

¶ Celum. vide. miſſa. i. q. b. et. 4. a. miraculum i. q. a. fides. 3. q. a. blaſfemia. 3. q. e.

¶ Celatio. vide. ſymonia. 3. q. e. venditio. 7. q. g. h. i. permutatio. 6. q. a. vectigal. ſ. q. a. b. c. ſtipulatio. 6. q. p. heredi/tas. 13. q. e. epiſcop⁹. 7. q b. occultū. ſecretū. tabellio. ſ. q. a. ⁊. 3. q. a. actor 2. q. ꝺ. falſitas. ſ. q. i. furtum. 6. q. a. b. h. i. ꝺiui/natio. 4. q. a. hereticus. 7. q. a. deſperatio. 3. q. b regula. 2. q. regula. 19.

¶ Celeritas. vide. rex. 9. q. ꝺ. et. caſtrū. 2. q. k.

¶ Celata. vide. guerra. 6. q. b.

¶ Cenſura. vide. excomunicatio.

¶ Cautio. Quādo debitor tenet cauere de debito ſoluendo. h. i. c. odardus. 2. ꝺi. de ſoluti. Vi de q̄ circa hoc ſcripſi. actor. 4. q. b. ſup. ꝺ. cautionē. ¶ Itez noie cautiōis ſimplex promiſſio intelligitur: ſi autem dicatur ydonea vel ſufficiens intelligitur pignoraticia: vel fideiuſſoria. ex. de iure iuran. c. ad noſtraz. glo. iſ. Et hoc verum ꝙ cautiōis verbo ſimplex cautio ſignificatur. vt. ſ ditti. et in lege. ſancimus. C. de ver. ſignifica. Sed quid ſi alias verbuz cautio profertur a iure ciuil. reſpondeo ſi quidez eſt perſona ſuſpecta: debz ſatiſdare: naz nuda cautio parum releuaret. ſi autez non eſt ſuſpecta: ſufficit ſimplex cautio: vnde hoc arbitrio iudicis cōmittitur: et ita teneas non obſtante quicquid dicat. cy. in dicta lege. ſancimus. vide. actor. 4. q. b. ſuper. ꝺ. iuratoriam. Sed quid ſi promitto te facere cautum ad ſenſuz alicuius ſapientis. reſpondet gloſa in dicta lege. ſancimus. quod ſenſus ſapientis eſt: vt legittime liget: et caute: non autez cū fideiuſſore: quia conſilium ſapiētis nō debet exorbitāre a iure. ſi autem eſſet dictuz: promitto te facere cautuz prout ticius arbitrabitur: tūc pro rei qualitate poſſz arbitrari cum fideiuſſore vel ſine pro⁹ ut equitas eum moueret: multuz enī refert inter arbitratorē: et iuris conſultorē cuz arbitrator poſſit interdum iura tranſgredi non leuendo nimis partes. Sed nunq̄d ille qui promiſit cauere tenetur apponere penā vl ꝓmittere certuz quid nomine intereſſe. reſpōdeo nō. vt. ff. qui ſatiſ. cogū. l. ij. ſ. fi. nec obſtat. glo. in. l. ij. ſ. ſed ſi dubitetur. ff. de iudi. q̄ ibi releuabat ī vno ꝓpter inopiā ergo grauat ī alio. ſ. ī ꝓmiſſiōe pene: eodē mō rīde ad glo. que eſt in. ſ. quāuis. de. l. niſi. ff. ſi cui pluſq3 per. falci. et ad glo. lege. iij. ſ. fina. ff. de alie. iudi. vl ibi in arbitris. Sed quid ſi promiſi fideiubere pro te nunquid teneor me obligare ſine te. dic ꝙ non: quia non teneor me cōſtituere principalē. Sed quid ſi nolo fideiubere: niſi conſerues me indēpnem. dico ꝙ teneris. de predictis per baldū in dicta lege. ſancimuſ. ¶ Vide. conditio. ſ. q. l. ſuper. ꝺ. cautio. Et que ſcripſi. vxor. ꝺ. pone ꝙ teſtator. Et legatum. ii. queſtione. a. ſuper. ꝺ. legati. ꝺ. cum relinquitur. et. i. q̄ſtione. a. ſuper. ꝺ. legatuz. ꝺ. Item quando ſatiſdatio Et vſuſfructus. 2. q. a. ſuper. ꝺ. fideiuſſoribus. Et. ſe queſtratio. i. queſtiōe. a. ſuper. ꝺ. deterioratione. ꝺ. Item ſi pars.

¶ Celum. Quot. et que ſunt columne: ſeu opera: quibus tendimus in celum. habetur in capitulo. omnis. ſ. cum igitur. in fine. de penitentijs et remiſſionibus.

¶ Cenſura. Quid operat clauſula: cōtradictores et rebelles per cenſuram eccleſiaſticaz compeſcendo. h. in. c. pro illoruz. de pre. et digni. ¶ Et que eſt diffe

rentia inter cenſuraz eccleſiaſticã: et animaduerſionẽ et ſeueritatẽ eccleſiaſticaz. h. in. c. q̃renti. de ver. ſigni.

CEnſus. Qui dicat̃ contractus cenſualis. vide. contract⁹. v. itẽ nõ. ¶ Scias q̃ cenſus ſumi.tur multis modis: vno modo p̃o tributo. et ita ſumit̃ in ti. ff. de cenſi. et in glo. l. fina. C. ſi. cen. vel re. quã doq; ſumit̃ p̃o conditione hominũ: quorum corpora cũ terra ſunt aſtricta. vt. C. de agri. et cenſi. quaſi per totuz. quando q; p̃o penſiõe q̃ p̃eſtatur ad modicũ temp⁹. vt extra ne. pre. vi. ſu. c. fi. quãdoq; ſumit̃ p̃o penſiõe vel redit⁹ qui p̃eſtatur ad perpetuum. vt extra. de cenſi. capitulo. peruenit. et i rubrica. ideo quero nunquid eſt differentia inter contractuz cenſualez: prout cẽſus ſumitur p̃o aliqua penſione: et emphiteoſim. quia de aliis patet nõ eſſe queſtionez. canoniſte dicunt: q; ſic: quia res cenſualis nõ cadit in cõmiſſum ſi cẽſet̃ per triennium: ſed emphiteoſis ſic. et ita intelligunt extra de reli. do. c. conſtitut⁹. et ibi nota per om̃es. et dicunt q; in re cenſuali dominiũ tranſit in illuz q̃ ſoluit cenſuz nõ ſic in re emphitheotica in qua non tranſit niſi vtile. iſta aũt nõ poſſent p̃bare de iure ciuili: quia cenſus non recipitur p̃o annua p̃eſtatiõe ſimplici: nec recipitur cõtractus cenſualis inter priuatos. niſi in conditiõatis. Scio tamẽ q; de conſuetudine ſeruatur inter laicos q̃ res cenſualis cadit in cõmiſſuz ſi ceſſetur per trieniuz: et q; ille qui cenſuz recipit cẽſetur dominus directus: et recipit laudinia ſi poſſeſſor vendat rem: et ferre vtunt̃ ſicut in emphiteotico contractu. Sed retenta opinione canoniſtarum res cenſualis non incidit in cõmiſſum: ideo queritur quid ſi in inſtrumento continetur. talis dedit in emphiteoſiz ſeu ad perpetuuz cenſum talem rez nunquid erit emphiteotica: vl̃ cenſualis ſatis poteſt dici q; ẽphiteotica. Sed quid ſi continetur in inſtrumẽto q; talis dedit in emphiteoſim: ſeu cenſuz talẽ rem et omne dominium nil omnino retẽto: niſi pẽſionez vel cẽſuz ſicut frequẽt faciũt notarij qui neſciunt q̃d ſcribũt: tũc dicerem contractum cenſualem cum hoc ſit de natura cenſualis: et nõ de natura emphiteotica. rij cõtract⁹. de predictis per iohãnez fa. iſti. loca. ¶. ſi deo. in glo. ĩmo. in fi. ¶ Vide que ſcripſi. emphitheoſis. i. q. a. ſuper. v. an requiratur. ¶ Vide que ſcripſi. iuramentuz. 9. q. a. ſup. v. pmiſit.

CEnſus. primo q̃ro. quid dicit̃ cenſus. dic q; eſt certa exatio annua quã p̃elat⁹ ab aliq̃ eccleſia recipit. i. par. ti. xxij. l. viij.

a ¶ Scdo q̃ro. quis p̃t eccleſie cenſũ ĩponere. dic q; papa: aut epiſcopus. Et qñ papa imponit intelligitur per hoc illa eccleſia ei ſoli ſubiecta. Et qñ papa: epõ. et ab alijs onerib⁹ exẽpta. e. ti. l. ſ.

b ¶ Et nõ p̃t augere: vel diminuere cẽſuz ſine ꝑſẽſu capituli. e. ti. l. xj. ĩ fi.

a ¶ Tertio q̃ro. quo tpe p̃t ĩponi. dic q; tpe donatõis: (alias dotatõis) vel fundatiõis eccleſie: patrono ſoluẽdũ. et tpe cõſecratõis epõ⁹: vel tpe exẽptiõis eximẽti. Alio aũt tpe nõ p̃t augeri cenſus. nec nou⁹ ĩponi. b Et dicit̃ nouus q̃ nõ imponit̃ aliquo iſtorũ tp̃orũ Et ĩpoſit⁹ iſtis tẽporib⁹ ẽ neceſſario ſoluẽdus. l3 fuerit a p̃incipio volũtarius. e. ti. l. x.

a ¶ Quarto q̃ro. an p̃t cẽſus augeri. dic q; ſi ĩ certa (. ſ. pecunie vel alteri⁹ rei certe et determinate dãde vel ſoluẽde) quantitate eſt cenſus certificatus nõ p̃ot augeri. ſed ſi eſt ex incerto p̃ãdio vl̃ ꝑcuratiõe: bñ p̃ot ex cã augeri. c ſi reditus excreuerit: nec eccleſia grauet̃. 7 tunc augetur: vt dixi. ſ. 2. q. b. prima. par. ti. xxij. l. xj.

a ¶ Quinto quero. qualiter poteſt cenſus exigi. dic q; p̃elatus non exiſtens in poſſeſſione cenſuz vel tributum recipiẽdi: vt cõſeq̃tur: 3 tẽp⁹ (. ſ. ann⁹: mẽſis: vl̃ dies ĩ quo ſibi ſolui debet̃.)

a ¶ Epiſcopo. vide. monaſteriuz. 6. q. a. ſuper. v. reſeruat. v. i.

b ¶ Ĩponi. an debeant: vel poſſint noui cenſus ĩponi: vel veteres augmẽtari. h. in. c. ꝓhibem⁹. de cenſi. di. i.

c ¶ Augeri. an augmẽtatis facultatib⁹ eccleſie cẽſualis ſeu ꝑcurationẽ ſeu pẽſiõez debẽtis: cenſus pẽſio ſeu ꝑcuratio debeat augmẽtari. h. in. c. ꝓhibemus. de cenſi. di. ij.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Impensionis. an exactor census tenetur titulū petēdi allegare. h.in.c. peruenit.de censi. ¶ Item an potest cēsus prescribi.h.in.c. cū causam.de censi.di.iij.

Cessio q̄d sit cedere.et q̄s possit cedere et q̄ñ.et cui.et quis sit effect⁹ cessiōis. et q̄d sit remediū cessiōis. a3o.in suā. C qui bo.cede po. Itē q̄ñ hēt locū cessio.et q̄ñ nō h.in.c.fi.de dolo et contu.et.c.odardus.de solu Et ibi vide q̄ nō potest cessioni bonoꝝ renūciari etiā pacto ſz iuramēto sic.Et q̄bus bōis pōt cedi.et q̄s pōt cedere.et q̄liter.et q̄ñ.et quos effect⁹ hēt cessio.ibi vide p eū Et q̄liter p̄sumitur debitor paup. ibi vide. Quero ā heres q̄ nō fecit inuētariū possit cedere bōis. videt q̄ nō q̄ p̄sumit i eo dol⁹.vt i auct.de her.et falcā ſ.facim⁹. Itē si furat⁹ est aliquā rē ꝺ legatis nō est dubiū.et dicit bal.in.l.cū solito. C.de bo.q̄ liber.q̄ si cedēs bonis decessit et eius heres non fecit inuentariū q̄ nō tñr in solidū q̄ licet heres nō faciat inuētariū tñ hēt beneficia defūcti. vt. ff.de in inte.resti.l.nō solū.et nō.ff.so.ma.l.qui dotis. Quero nūquid ille q̄ studiose dilapidauit bona in fraudē creditoꝝ hēt beneficiū cessionis. respōdeo nō.vt.ff.q̄ in frau.credi.l.fi.ſ.fi. et.l. pe. ff.de iu.do. Quero nūquid ille q̄ hēt vñ plenarie satisfaciat possit cedere bonis.dic q̄ nō q̄ nō pōt carcerari de iure q̄ ad carcerē nō p̄uenit nisi p⁹ discussis bonis.vt nō.ff.de suspec.tu.l.ʒ ſ.tutores.ergo supuacua ē q̄ iudex nō ꝺz eā admittere nisi causa cognita.Quero an minor possit cedere bonis.respōdeo aut ē pupillus et nō pōt cedere bonis:nec etiam carcerari p̄ro debito q̄ satis est q̄ ex debito p̄no paciat scōm decretū ex p̄mo tātuz aut adult⁹ q̄ pt cedere bonis ad petitionē creditoris cū iudicis decreto cū sit alienatio vniuersoꝝ vt.l.magis puto.ſ.passim .de re.eo.nec carcerabitur q̄ nō stat p se quo min⁹ soluat seꝺ p bñficiū etatis q̄ bñficiū nō ꝺbet resolui i carcerē. vt.C.de legi. l. q̄ fauore. de q̄bus p bal. l.q̄ bonis.C.q̄ bo.cede.po. ¶ Nō pōt q̄s cedere bonis ne publicis fūgat onerib⁹ q̄ munerib⁹ q̄ sic nō q̄ subditi volentes cedere bonis vt euictēt collectas nō p̄nt hoc facere.bal.i.l.pp ter.C.q̄ bo.ce. po. ¶ Filius familias et filia familias ne detrudat in carcerē pōt cedere bōis. casus est i.l.cū q̄ filiꝰ C.q̄ bo.ce.po.ſz nūquid nihil hñs pōt cedere bonis.respōdeo sic rōe speī ſm glo.i ꝺcā.l.cū et filij.nō tñ itelligas q̄ videt cedere bonis futuris q̄ hoc est falsū.vt.l.fi.C.q̄ res pigno.obli.po.et.ff.de cōdi.q̄ demos.l.nō ad ea.ſz q̄ effect⁹ cessiōis extēdit ad futura vt nō cōueniat nisi i q̄ntū facere pōt. Quero nunq̄d filiꝰ pōt dare pecuniū p̄fecticiū creditoribꝰ suis nō pecculiarijs.glo.i ꝺcā.l.cū et filij.dicit q̄ nō:nisi debitū eēt rōne p̄is q̄ filij vt i dote. Quero nūquid creditores p̄is p̄nt mitti i pecculiū cōcessū filio.glo in dicta.l.cum et filij. videtur determinare q̄ nō. de quibus per bal.in predicta.l.cum et filij.

b ¶ Creditoribꝰ.bona eiꝰ qui cessit bōis nō cōcedūt creditoribꝰ occupātibꝰ.nec p̄nt creditores sua auctō

¶ Cessatio.vide. excōicatio.13.q.e.

Cessio.p̄mo quero q̄s pōt cedere bōis. dic q̄ debitor liber:suiiuris vel alieno iure subiectꝰ nō habēs vnde soluat.ſ.p.ti.v.l.i.

a ¶ Secūꝺo q̄ro cora quo fiet. dic q̄ coram iudice e.ti.l.i.

a ¶ Tertio quero cui fiet. dic q̄ creditoribꝰ cedēti bꝰ.e.ti.l.i. ¶ Si si pluresſūt ex eaꝺē causa (eaꝺez cā.i.eq̄li iure) creditores oēs currūt (ſ.p̄ro rata) i solutiōe ex bonis cedētis fiēda. si aūt vni sunt p̄us obligata bona (vel hēt aliuꝺ potiꝰ ius i eis) ille p̄fertur.e.ti.l.ij.

b ¶ Et si ex pluribꝰ creditoribꝰ maior pars secūꝺum q̄biti quātitatem

© Biblioteca Nacional de España

ritate diuidere ſz auctoritate iudicis debēt vēdi ⁊ idē nitati creditoris cōſuli. Itē creditor q̄ ꝓpa auctorita te occupauit lōgo tpe nō ꝓſcribit. caſ⁹ ē i.l. legis iu lie. L. q̄ bo. ce. po. Quero q̄d ſi creditor hēt pactū ꝺ igrediēdo ⁊ ſoluēdo ſibi ꝓpa auctoritate. reſpōdeo valz pactū. q̄ li cētia etiā i teſta mēto cōcedi pt̄ de quo p bal. i dcā. l. legis iulie ¶ Et an ceſſio pōt fieri credito ri abſēti. vide. j 7. q. a. ſr̄. ꝺ. effe ct⁹. ꝺ. an poſt. i ꝺſi. q̄ro nunq̄d ceſſio.

a ¶ Uelit. ⁊ q̄lr̄ i⁊ telligit̄ hoc. vi de cy. et ſo. fa. ⁊ bar. L. de ceſſi. bo. l. fi. ¶ Cū ē diſſeſſio iter cre ditorē ſ ceteris a liis parib⁹ hūa nior ſētētia p̄ua let. vt i. l. cū ſo⁊ lito more. L. q̄. bo. ce. po. ⁊ di⁊ cas q̄ qñ diſcor dia ē iter credito res ⁊ parilitas ē iter eos ē electō debitoris: alēnī oiuz creditorū ē electio vl̄ maio ris ptis eor̄: v⁊ trū vellit facere ducias q̄nq̄na les vl̄ recipe ceſ ſionē bonor̄: et ſi volūt facere i ducias debitor nō p̄t cedē bōis ſz teneāt acceptare di lationē. ⁊ facit. ff. cura. furi. l. cui⁹ bonis ſ Quero q̄d erit elapſo q̄nq̄nio. reſpōdeo detrudet̄ i carcere nec p̄t cedē bōis: nō tñ dicas vt dicit glo. i dcā. l. cū ſoli to more. q̄ det̄ lacerādus creditorib⁹. de ꝺictis per bal. in dicta. l. cum ſolito.

b ¶ Procuratorē. ceſſio p̄t fieri p nūciū vl̄ epl̄az: vl̄ ex iudiciū. vt. l. fi. ff. de ceſſi. bo. et ſufficiet q̄ iuētarius fiat cor̄ creditorib⁹. de quo p bal. i. l. q̄ bonis. L. q̄ bo. ce. po ſ Sz an creditores p̄nt bona ſua auctate oc cupe ⁊ diuidē. vide. ſ. 3. q. a. ſr̄ ꝺ. creditorib⁹ ſ An ceſ ſio actionis p̄t fieri p ꝓcuratorē. vide. ff. ad trebe. l. re ſtituta. ⁊ ibi ꝺy. ⁊ jac. de are. Itē an ceſſio actionis p̄t fieri ꝓcuratori. vide. ff. mā. l. ſi ꝓcurator. i ſi. ad tre⁊

velit[a] debitori tempus (ſ. quinquenij) ad ſol⁊ uēdū ioulgere petēti vt non cedat: hēbit ab oī⁊ b⁹ tp̄s illud. Si aūt in p ſonar̄ numero ⁊ debiti q̄ntitatē ſūt eq̄les ⁊ vna ps ioulget tp̄s alia ceſſio nē deſiderat p̄fert̄ tp̄s i oulgēs q⁹ magis pietate mouetur. Sz ſi i debito ſūt eq̄les i pſonis vero i eq̄les ſtabitur volūtati pluriū pſōar̄. e. ti. l. v.

c ¶ Itē ſi debitor creditor⁊ ib⁹ āte ceſſiōez remiſſio nē ptis debiti petat: vt ſupfluū ſoluat ⁊ vt hoc fiat diſcordēt creditoris valz qđ maior pars: aut eq̄lis: vt. ſ. p̄ie cōſide rāda fecerit etiā abſēte a liquo creditore: niſi ab⁊ ſētis q̄ntitas eēt toti⁹ de biti maior ps: aut abſēs

⁊ pignoris habebat obli⁊ gationē. e. ti. l. 6.

a ¶ Quarto q̄ro q̄lr̄ fiat ce ſio bonor̄. dic q⁹ fit per debitorē: vl̄ p ꝓcurato⁊ rē[b] aut litterā: cognoſcē⁊ do[c] debituz: aut ſi ſit de eo condemnatus ⁊ non ante. e. ti. l. i.

a ¶ Quito q̄ro q̄ ē pēa vo lētis bonis cedere. dic q⁹ ſi ē condēnat⁹ ⁊ nō vult ſolue nec cede mittit̄ in carcerē (ſ. vſz quo ſoluat vl̄ cedat) ad ītātiā[d] cre⁊ ditoris. e. ti. l. iiij. vide. i 7. q. c.

a ¶ Sexto q̄ro an pōt ceſſi o reuocari[e]. dic q⁹ ſi ante bonor̄ vēditionē debi tor vl̄t eā reuocare ⁊ bo na recupare vt creditori b⁹ ſatiſfaciat: aut ſe defē dat bñ pōt. e. ti. l. ij.

a ¶ Septio q̄ro q̄s ē ceſſio

be. l. apud iulianū. ſ. vtrū. et. l. quāuis. de acq̄. poſſe. l. poſſeſſio. in fi. et quo. lega. l. i. in fi.

c ¶ Cognoſcēdo. ꝺbitor qui cedit bōis nō ꝓpt̄ea liberat̄ tñ bñficiū ceſſionis carceris detruſionē ex cludit. caſ⁹ ē i. l. qui bōis. L. qui bo. ce. po ſ Et di cas q⁹ aut ce dēs negat de bitū ⁊ nō hz ꝓdictū bñfi ciū ſaut non cōfiteāt neq⁹ negat et tūc idē q⁹ iſte hz bñficium ne gādi ſz glo. i dcā. l. q̄ bo nis, aut cōfi teāt ⁊ tūc hz bñficiū ſup ple dūmodo talr̄ ꝺfiteat q⁹ nūq̄ nul la negādi oc caſio reliq̄t alioqui non hēret cōfeſſi ois bñficiū. ſ Sz q̄d ſi ne⁊ gauit ⁊ ē cō⁊ dēnat⁹ p ſē⁊ tētiā ⁊ poſt⁊ q̄ ē cōdēna⁊ t⁹ cōfiteāt de bitū: an iſta cōfeſſio ei p deſt, dicas a ut nō būit iu ſtā cāz negā di: ⁊ tūc aut penituit āte ſñiaz ⁊ cōfeſ ſ⁹ fuit ⁊ bñ ficiū hēt ſaut nō penituit ⁊ nō hēt bñficium, aut būit iuſtā cām negādi ⁊ tūc puto q⁹ cū iſtō bñ ficiū ſit circa executionē ꝓdeſt ei cōfeſſio dūmō cōfiteāt ſe ciuilr̄ ⁊ naturalr̄ teneri: q⁹ iſte ꝓpe ꝺfiteāt ꝺebitū: ſz ſi diceret ita me cōfiteor teneri de rigore ſñie ſz nō iſpecta vitate cāe iſte nō plene ꝺfiteāt q⁹ negat ſe naturalr̄ teneri ⁊ ꝺ nō hēt bñfi ciū ceſſionis. vt. ff. de cōdi. ide. l. iullian⁹. de q̄b⁹ p bal. in dicta. l. qui bonis. L. qui. bo. ce. po.

ꝺ ¶ Inſtantiam. vide fo. no. c. cx.

e ¶ Reuocari. an poſt ceſſionē ſolēnit̄ factā ſit lo cus p̄nie. bar. l. q̄ cedit. ff. de. ce. bo. q. iij. ⁊ i. l. i. L. e. i. 6. q. ¶ Si aliq̄s ceſſit bōis cor̄ iudice ap pbāte ⁊ creditorib⁹ acceptātib⁹ nō p̄t penitere.

© Biblioteca Nacional de España

vt.ff.qui bo.ce.po.l.pe.Sec⁹ si nō ſolleniter ſz temere ⁊ eleuato velo q; tunc ꝑt penitere. vt.ff. e.l.qñ penitz/Et cū ego nemini debeo q̄cq̄ ſed falſo me creditores inq̄etēt ne ò facto vexer: poſſū cedere bonis.vt glo.l.pe.ff.e.q; licitū ē m̄ li/tes odio hr̄e ⁊ hoc verꝫ ē q̄ntū ad pa/cē meā ſz nō q̄ntū ad cō/modū eoꝝ q̄ docere debēt de debito.vt l.i.ſ.hec v̄ba.ff.ne vis.fi.ci. de quib⁹ per bal. in.l.cum ſolito.C.qui bo.ce.po.

nis effect⁹ a. dic fcā ceſ/ſiōe aufert iudex oia bo na cedenti ꝓter lini indu m̄ta niſi debitor ſit pr̄is vl̄ aui: aut ecōuerſo de/bitor ſit de aſcēdēt⁹ et creditor de deſcendenti bus. vel ſit patronus: vl̄

a ¶ Effect⁹.an poſt ceſſionē iura directa creditoris ſint eliſa.dicas aut loq̄mur i trebellianica ceſſiōe ſeu reſtitutiōe tūc iura directa ſūt eliſa: ⁊ eſt rō auctoritas ſenat⁹.vt.ff.de legi.l.i fideicomiſſi.ſ. cū polidi⁹.aut ceſſio fit ex alia cā ⁊ tūc reffert aut fit ei ad quē ꝓncipaliꝫ ptinet negociū ⁊ tūc directa eliditᷣ q; i eo q̄ hēt directā nō iuenitᷣ cā ſub ſuo nōie.vt.ff. de ꝓcura.l.ſi ꝓcurator me⁹. aut ceſſio fit ei ad quē icipit ptinere negotiū p̄ veri/ficationē effect⁹ directaꝫ i ipz; ⁊ tūc reffert aut ceſ/ſio fit ex cā ex q̄ ꝓpter debitorē ē ſatisfactū credi/tori ⁊ tūc actio directa elidiᷣ.vt.ff.de ſolu.l. mo deſtin⁹.⁊.ff.de fideiu.l.cū hijs. nā cū itelligatur credēti ſatisfactū merito ei⁹ actio ē eliſa tñ vtilis actio ē efficaꝫ emerito q; ē ceſſa ex neceſſitate. a ut ē ceſſio ex cā ex q̄ nō itelligitᷣ creditori ſatisfa/ctū a debitore ⁊ tūc actiōes directe nō ifringūtᷣ ꝓ ceſſionē q; ceſſio p ſe nō ē mod⁹ tollēdaꝫ dire ctaꝫ.vt i.l.iij.C.de nouati. Quero ſubſequēter an ſoluēs cedēti poſt iura ceſſa liberetᷣ.r̄ſpōdeo duo ſūt caſ⁹ indubitabiles.p̄mus qñ ſoluit de/bitor ignorās ceſſionē eē factā p creditorē ⁊ tūc liberatᷣ.ꝫ⁹ caſ⁹ qñ p ceſſionē iura directa ſūt eli/ſa ⁊ ſoluitᷣ ſciēter ⁊ tūc nō liberatᷣ. mō ē tertius caſ⁹ ei⁹ ⁊ ē dubitabil.ſ.qñ p ceſſionē iura direc/ta ſūt eliſa ⁊ ſoluitᷣ a ſciēte ⁊ q̄ritᷣ an liberetᷣ.glo i.l.fi.ff.de trāſac.dicit ꝙ nō liberatᷣ.ſz glo.i.l.no mē.dicit ōriū.ꝙ liberatᷣ niſi p denūciationem ſit certificat⁹ ⁊ ꝓhibit⁹: vl̄ niſi ptē ſoluerit ceſſiōa/rio: vl̄ niſi ſit lis ꝑt.vbi ſēp fingitᷣ ſciēter ⁊ ma/la fide ſoluere. bar. i.l. edita. ⁊.l. facta. .ad trebell.diſtīguit cui⁹ gr̄a ſit facta ceſſio : aut cōi gr̄a vt qñ debitor cedit creditori vt exactū exte/nuet debitū.vt.l.ſi cōuenerit.de pigno.ac.⁊ tūc ē vera glo.dcē.l.nomē.aut fauore ceſſionarij tm̄ ⁊ tūc ē vera glo.dcē.l.fi.ſz tu de hoc dic laci⁹ vt p bal.i.l.data.colū.ix.ò.modo reſtat q̄rere.C.ò acti.⁊ obli. Quero de trāſactiōe: ⁊ dico idisticte ſciētē nō liberari : q; trāſactio ē digreſſio a pri/mo cōtractu ⁊ icludiᷣ ſub eo ſicut icludiᷣ ſolutō vñ i trāſactiōe ē vera glo. dcē.l.fi. Quero q̄o in pacto gratuito.dicas indiſticte nō p̄iudicat ceſſiona/rio i cā oneroſa q; ei nō nocet poſterior dolus acto/ris.iſte āt q̄ recipit ex cā lucratiua ab eo q̄ mala fide remittit nō recipit efficaciter q; replicabitᷣ ò dolo re/mittētis ē ei i dolo ⁊ ſibi cōtrari⁹ p̄mo cedēdo ⁊ po/ſtea remittēdo. Quero nūq̄d e adē actio p̄t ce/di plurib⁹ i ſoli dū. dicas ꝙ nō ſucceſſiue ſz ſimlᷣ tāq̄ ꝓcurator i ſolidum ſimlᷣ fa ct⁹ bñ p̄t. Quero nūq̄d ceſſio p̄t fieri abſēti nemine recipiēte ꝓ eo.dic ꝙ p̄t fieri i vi ꝓcuratiōis i rē ſuā. vt nō.ff.de ꝓcu.l.i cāe.ſ.fi.i glo.oportet. q̄ nō ē a libi:⁊ ſicut i ꝓcuratiōe dr̄ cōſtituit talē abñtē tanq̄ ꝓcuratorē ita hic dr̄. Quero nūq̄d ceſſa rei vēdicatio ne trāſſertᷣ vtile dñiuz.dic ꝙ ſic ꝙ ſine poſſeſſiōe pōt trāſferri: vt i eccl̄ia: i ciuitate: i legato.C. de ſacroſā. ec.l.fi.idē ſi iſta ceſſio fiat poſſidēti.ff. de rei.vē.l. q̄ dā mulier.⁊ ita itelligitᷣ glo.l.i.C.de edē.ſi poſt ceſſi onē ap̄hēdit poſſeſſionē.vt.ff.de rei.vē.l.culpa.aī āt nō trāſit vtile dñiuz ſz ē actio datiua: niſi i ōctu ſo cietatis vbi ē ſpāle.vt nō in.l.i. ſ.i.ff. de vſu.ca.ꝓ dote. Quero ponam⁹ ꝙ ceſſionari⁹ erat litē cōteſta/t⁹ ſr̄ vtilib⁹ actiōibus lite ꝑt.ſucceſſit cedēti q̄ritur nūq̄d ex eadē iſtātia re⁹ poſſit cōdēnari.credo ꝙ hoc caſu nō euaneſcat vtilis actio.ar.ff.de ſepa.bo.l. de bitor.⁊ poſito ꝙ euaneſceret mutato nōie nō tñ mu tatᷣ ſubſtātia.vt.ff.de here.inſti.l iij.ſ.q̄ fideicomiſ/ſariā. Quero q̄o eō ponam⁹ ꝙ lite ꝑt. cedēs ſucceſ/ſit ceſſionario an ſpirat iſtātia.⁊ dico ꝙ nō q; eadē ē actio iſubſtātia.i.cā.vt cy.i dcā.l.data. Quero q̄o opatᷣ ceſſio q̄ fit debitori.reſpōdeo opatur liberatō nē q; i ſe ipō nō hēt actionem.vt.ff.de iure.doci.l.ſi ſpōſalib⁹.ſ.i. Quero nūq̄d ceſſionari⁹ dz dicere ſe creditorē ⁊ ſi hoc dicat libell⁹ ſit inept⁹.dicas ꝙ p/cedit libell⁹ q; largo mō iſte ē creditor ⁊ ille ē ò/bitor Nūq̄d āt debeat ſpecificare ⁊ eligere an agat directa vl̄ vtili.dicas ꝙ ſic: q; ſi ſpecificat de directa dz pro ducere mādatū ante litē ꝑt: ſi de vtili nō. Item qñq̄ obſtat exceptio i vna ⁊ nō i alia.vt i.l.ſciēs.i ꝑn.ff. de admi.tuto.vñ ne ius deliberādi aufferatᷣ reo dz eli/gere ⁊ ſpecificare.vt.ff.de ſolu.l.ſi duo.vbi ò hoc p doc.⁊ de oīb⁹ ꝓdictis ibi p bal.Et ibi i glo. ⁊ p euz vide q̄s ē act⁹ icludēs ceſſionē. ⁊ adde dcē glo.ꝙ no mē do:⁊ nomē trāſſero:⁊ nomē alieno: ⁊ oīe nomē effectiuū ſiue demōſtratiuū pfectiōis icludit ceſſiōez niſi aliud ipediat. Quero an ille q̄ cedit bōis teneatᷣ bōa idicare.glo.⁊ bal.i.l.q̄ bonis.C.q̄ bo.ce.po.et bar.i.l.q̄ cedit.ff.de.ce.bo.q.ij.dicūt ꝙ ſic: ſubtra/hēs āt ſimilis ē negāti vt vbi.ſ.p bal. Quero i q̄b⁹ ꝓſit bñficiū ceſſiōis vide.ſ.4.q.a.ſr̄.ò.cognoſcē do.glo.i.l.q̄ bōis.C. q̄ bo.ce.po. inter alia dicit ꝙ valet ſtatutū ꝙ debitor cedēs detineatᷣ i carcere pu/

© Biblioteca Nacional de España

blico: ſz nō ꝙ detineat ī carcere ꝑuato ipi⁹ creditoris qz iſtud ē capitale crimē. hodie tñ ī caſtella ē ſtatutū ꝙ debitor detineat ī carcere ꝑuato ipi⁹ creditoris. vt ſcripſi actor. 4. q. b. ſſ v. cautōez. porro nō ꝙ ꝗs ꝑt ſe obligare ad carcerē publicū nō ad carcerē ipius creditoris. vt. ff de acti. ⁊ obli. l es. Que ſi ſtatutū dicit ꝙ iſtā garētigie mādē tur executiōi p carcerez ⁊ q̄uis via q̄ creditori⁹ bus magis placuerit vtrū ꝺbitor ne carceret poſſit cedere bonis. rñdeo ſic ſi ſtatutū noiatiz nō dicit ōriū vt nō. C. de iure deli. l. fi. ℣. i cōputatione. Et dicit bal. i l. cū ſolito more. C. q̄ bo. ce. po. de falſis mercatorib⁹ q̄ fugiūt nō ex inſortūio ſz ex dolo cū reb⁹ aliēis ꝙ valet ſtatutū ꝙ dēt creditorib⁹ lacerādi. ⁊ ſic nō ꝙ ſicut eſt ꝑmtū leges legib⁹ ⁊ ſtatuta eiuſdē municipij iuicē cōcordare: ſic⁊ municipalia ſtatuta legib⁹ cōcordari debēt: ⁊ nimiz nā a iure cōi ſtatutoz pēdet auctoritas. i terris tñ eccliē cōcordabo potiꝰ cū iure canonico q̄ cuz iure ciuili. et eō i terris ipij cōcordabo municipales leges cū cōſtitutiōib⁹ ꝑncipū. Quero nūq̄d obligat⁹ ꝑtiſſe ad ſactū liberat⁹ cedēdo bōis. rñdeo nō vt. ff. de no. op. nūci. l. ſtipu. ℣. ſiue. ⁊ bar. i. l. i. ff. de ceſſi. bo. pone exē. i ſcriptore: ꝙ itellige ſi hēt facultatem faciēdi: al ꝑpi ipoſſibilitatē venit⁹ ad itereſſe ⁊ ſic hꝫet locum ceſſio. Nūq̄d ꝺbitor fiſci liberat⁹ cedēdo bōis. rñdeo non: niſi eo caſu quo pauptas excuſz. ⁊ hoc vez niſi eſſz vīſſimile ꝙ poſſit ab amicis acq̄rere pecuniam vñ ſoluat. ⁊ ex. i. l. i. q. i. C. de ceſſi. bo. dicit ⁊ ēt bar. i. l. cū nemo. ff. ad. l. iull. peccu. ꝙ ī cāis fiſcalib⁹ nō admittit⁹ ceſſio ſi debitor ē cōtumax ī ſoluēdo. al ſic Quero vtrū mulier cōdēnata ꝑ debito ꝑt icarcerari rñdeo nō cū mulieri det⁹ bñficiū ceſſiōis ne icarceret⁹ vt. C. q̄ bo. ce. po. l. pe. i ℣. vtriuſq̄ ſexus. ergo ſi nō cedit bōis ꝑt icarcerari. i hoc tñ ſūt ꝓuāda ſtatuta et cōſuetudies locoꝝ. vide captio. 3. q. b. ſſ v. mulier. Quero nūq̄d ille q̄ cedit bōis ꝑt ſibi retinere res ꝑ hibitas a teſtatore alienari. rñdeo ſic ſz nō eaꝝ cōmodates. Eodē mō ꝑt retinere vſusfruct⁹ ⁊ feuda ⁊ ēt ēphiteoſiz eccliaſticaz: nec itereſt creditoꝝ qz ꝑ hoc nō conſeq̄ret⁹ aliquē effectuz. vt inſt. de vſufruc. ℣. ſocius a (aut cōiūx) bonorū aut donator debitor iſtis enī dimittit⁹ vñ viuāt b ⁊ reſiduuz publice vēdit⁹: ⁊ de ꝑcio ſatisfit creditorib⁹. ℣. ꝑ. ti. 15. l. i.

b ¶ Jtē facta ceſſiōe nō ꝑt cedēs āpli⁹ (ſ. a ſuis creditorib⁹ q̄b⁹ bōis ceſſit) cōueniri. niſi poſtea ad pīguiorez venerit fortunā: tūc ei exigetur ī q̄ntū facere ꝑt deducto vñ viuat. Oz fideiuſſor poteſt poſt ꝑncipalē ceſſionem cōueniri. e. ti. l. iij.

c ¶ Jtē qz debitor ſoluere nolebat nec cedere miſſus ī carcerē ſi poſtea cedat ſoluitur a captione niſi bona oīa vl ꝑtē deuaſtauit (ſ. poſtq̄ miſſ⁹ fuerit ī carcerē) tūc ei detinetur donec ſatisfet ꝺ bonis ī ꝑſtinū ſtatū reſtituendis. e. ti. l. iiij. vide ſupra. ℣. q.

¶ Jtē ꝑ ceſſionē bonorū ſoluitur ſocietas. ſocietas. 7. q. a.

¶ Predicta ſufficiāt circa ceſſionē bonoꝝ.

¶ Octauo q̄ro ad q̄d cedēdū tenet⁹ ꝓuū ſibi ide bite ſolutū manumittēs vide ſolutio. ℣. q. m.

finit⁹. vide. j. ꝺ. ꝑx. Quid ſi creditores renūciant iuri carcerādi debitores vtrū poſſint cedere bōis. rñdeo nō qz ceſſat rō carceris: ⁊ iō dicitz ꝑut luc bit⁹ tenebr⁹ creditorib⁹ ſoluere nō atēto ne egeat qz rōe ceſſante ceſſat bñficiū. vt l. fi. ff. de diuor.

Quero ā bñficio ceſſiōis poſſit renūciari ꝑ pactū vl ꝑ renūciationē q̄ fiat ī ipo contractu debiti nā tal renunciatio hꝫ viz pacti qz vel⁹ cohēti⁹ a cōtract⁹. dicas ꝙ aut q̄rit⁹ q̄ntum ad effectum carceris ⁊ ñ tenet renūciatio: qz nō ī tereſt creditoris debitorē mori ī carcere ⁊ qz carcer nō ꝺz eē pēa ſz cuſtodia. aut q̄tū ad effectum vt ſz cedat bōis tñ ī ſolidū teneat⁹ nō deducto ne egeat: ⁊ dico ꝙ q̄ntū ad hūc effectū valet pactuz vñ q̄cq̄d debitor de die ī die lucraret⁹ cogit⁹ aſſignare creditori ſaluo neceſſario victu: qz nō ꝑt laborātib⁹ ſubtrahi vl abſtinebit creditor ab operū petitiōe. vt. ff. de oper. liber. l. ſuo victu. ⁊ hꝫ va de renūciatiōe exꝓſſa: ſz renūciatio tacita a lege ꝓbata bñ ꝑt fieri idiſtincte: iſta āt renūciatio tacita fit p actū ōriū ipius bñficij vt qz ptinaciter negat vl dolo vl fraude fact⁹ ē inops q̄d ꝑſumit⁹ ſi alienauit oīa bona ſua vl maiorē ꝑtē. vt. l. oīs. ℣. luci⁹. ff. q̄ in. fra. cre. ſiue ſimul ⁊ ſemel: ſiue iterpolatis vicib⁹. vt. ff. de lega. iij. l. nomē. ℣ ſi. vl bona ſua cōſūpſit ī ludo ꝓditiōis: vl i mercib⁹: vl qz ꝓpoſuit creditores poſteriores ꝓporib⁹ hoc ei facere nō debuit: qz creditoribus ſolui debuit: vl ꝑ rata vl ꝓz ꝓpus vl poſteri⁹ ſi hñt ꝓthecas: niſi ſoluēs hoc faciat de licētia legis vl ſtatuti. de q̄bus p bal. l. q̄ bonis. C. q̄ bo. ce. po. ¶ Quid ſi cedens bōis reſuauit ſibi vnū de naūiū. dicas ſi ei creditores id cā mie cōceſſerunt valet reſuatio ⁊ ceſſio: al nō valet ceſſio qz nō ē itegra ceſſio. bal. i. l. cū ſolito. C. qui bo. ce. po. vide. ſ. ꝺ. ꝓpi. in vſi. quero nunquid ille.

¶ Socius. vide q̄ ſcripſi. dos. 16. q. a. ſſ v. viuat Et ſocietas. 6. q. f. ſuper v. deducto.

¶ Viuāt. q̄ro q̄d ceſſit bōis poſtea relicta fuit

© Biblioteca Nacional de España

sibi ꝙdã turris q̃ valet mille creditores volũt eã vẽdi qz huic cedẽti tanꝯ paupi dz sufficere vna domũcula ipe vo vult turri p̃ sua hitatõe. q̃ro v trũ cogat vẽdere. bar. dicit ꝙ nõ. qz cũ solã hitatiõz hẽat hoc ẽ ei pmissũ. sz ꝙdã dicũt ꝙ si eẽt ex cess⁹ nõ mag nus sz modi cus creditoz dz ferre equo aio. de quo p̃ bal. i. l. cũ solito. C. q̃ bo. ce. po.

a ¶ Actionẽ. nũq̃d actio iniuriaꝝ p̃t cedi. Jo. dicit ꝙ nõ qz acti o iniuriaꝝ ñ p̃t trãsmitti ẽt ad iura sãguis ergo ñ p̃t cedi neq̃ suis nec extraneis. sed glo. ꝛ cꝯ. i. l. certi. C. ó bere. l' acti. vẽ. dicit ꝙ sic. sed tu dic ꝙ Jo. dicit verꝝ quo ad vtilẽ actionẽ q̃ oriret ex õctu qz seq̃ret ꝙ actio iniuriaꝝ daret ex õctu mediãte cessiõe ꝙ ẽ ipossibile qz p̃ncipia sua nõ sũt ex õctu: sz quo ad exercitiũ directe glo. ꝛ cꝯ. dicũt verꝝ. Sz q̃d de cõditõe furtiua q̃ dat' soli dño vtrũ p̃t cedi. dicas ꝙ sic. Sz q̃d si cedẽs actiõi iniuriaꝝ decessit re ite gra an sit finitũ mãdatũ. dicas ꝙ sic qz actio i q̃ fũdat' mãdatũ ẽ extincta bal. i dcã. l. certi. colũ. ij. C. de here. vl' acti. vẽ. ¶ Et nõ ꝙ ex locatiõe abbatis itrusi cõpetit actio vo abbati sine cessione lz i p̃done rei puate p se req̃rit' cessio. vt scripsi. solutio. 7. q. a. sĩ v. liberat'. v. i. i vsi. fi. ¶ De iure q̃ cẽsset' circa cessionũ actiões. ꝛ de istroꝝ formas sĩ eis. vide spec. ti. de cessi. acti. li. i. pti. iiij. Et fideiussoz. 7. q. d. sĩ v. cedat. v. q̃ro an creditoz. ¶ Et de cessiõe actiõis rei litigiose. vide citatio. 9. q. p̃ totũ. ꝛ q̃ ibi scripsi. ¶ Q̃n tenet cessio actiõis: vl' iuris. h. i. c. ex pte. de alie. iudi. mu. ¶ Jtẽ si cedẽs ꝛ cessionari⁹ veniũt ad agẽdũ q̃s eoꝝ p̃refertur. h. e. c. in fi. ¶ Jtẽ an is cui sũt actiões ab excõicato cesse põt eas exercere cedẽte existente excõicato. h. in. c. cũ in tua. di. ij. i fi. q̃ ma. actus. po. Et vide q̃ scrip. s. 4. q. a. sĩ v. pcurato. c

a ¶ Nono q̃ro q̃lĩ cedit' ius pignoris. vide. pignus. 7. q. d. n

a ¶ Decimo q̃ro q̃lĩ credi toz cedet actõz⁸ fideiussoꝛi soluẽti. vide. fideiussoz. 7. q. d.

a ¶ Undecio q̃ro q̃lĩ tenetur p̃curatoz actõz dño cedere. vide stipl'atõ. 4. q. h. g. p̃curatoz. 7. q. f.

a ¶ Duodecio q̃ro ã collector deciaꝝ q̃ exigit ab eme̅te vl' vẽdẽte fructuũ decimã tenet' ei cedẽ actiõz. vide decime. 4. q. e

a ¶ Tertiodecio q̃ro q̃lĩ legatari⁹ certe rei rogat⁹ restituere: tenet' si eã nõ bz cedere actõz sustituto

¶ Ciuitas. ꝙd ẽ ciuitas. opid⁹. vicus. castellũ. municipiũ. vide. xxiij. q. vltia. i. l. i q̃libet ciuitate. q̃ est sub. ℔. q̃uis. ¶ Jtẽ ciuitas cõstituit' voluntate p̃ncipis volẽtis aliquẽ locũ eẽ ciuitatẽ lz tal' loc⁹ nõ hẽat ep̃m. Et õs ciuitates q̃ sũt sub vno metropolitano vl' p̃side faciunt vnã p̃uiciã Jdẽ de q̃libet ciuitate q̃ hẽt distictũ territoriũ q̃ supioꝛẽ nõ recognoscit p̃t dici p̃ouincia. de quo late p̃ bar. l. ꝑpter. de stu. lib. vr. ro. li. xj. ¶ An appellatione diocesis ciuitas cõtinetur h. i. c. i. di. ij. de offi. ordi. ¶ Jtẽ q̃lĩ q̃s efficiat' municeps alic⁹ ciuitatis: vl' municipij. Jtẽ an illi q̃ sũt i ciuitate ciues origine si aliquo p̃uilegio nõ subeunt munera an dicãtur municipes. Jtẽ q̃lĩ itelligat' hoc nomẽ: municeps: aut ciuis. Item an comitatẽsis nat⁹ i ciuitate sit ciuis: vl' ciuis nat⁹ i comitatu sit comitatẽsis. Jtẽ si aliq̃s nat⁹ ẽ i quodã castro subdito ciuitati pusij q̃ ẽ i tuscia castrũ tñ ẽ i ducatu nõ ẽ dubiũ ꝙ iste sit ciuis pusin⁹: sz vtrũ iste sit tuscus vl' ducatan⁹. Jtẽ an baptizat⁹ i aliq̃ ciuitate efficiat' ciuis illi⁹ ciuitatis. Jtẽ an forẽsis fact⁹ monach⁹ vl' canonic⁹ i aliquo monasterio vl' ecclia alic⁹ ciuitatis efficiat' ciuis illi⁹ ciuitatis. Jtẽ an capellani alicui⁹ ecclie ciuitatis dicãt' ciues illi⁹ ciuitatis. Jtẽ si aliq̃s forẽsis efficit' abbas seu rector alicui⁹ ecclie seu monasterij alicui⁹ ciuitatis an erit ciuis illi⁹ ciuitatis Jtẽ an statuta q̃ locunt' de ciuib⁹ hẽant locũ i illis ciuib⁹ q̃ munera nõ subeũt. Jtẽ an nat⁹ ex matre comitatẽsi sit comitatẽsis. Et nõ ꝙ si ignoraꝝ alic⁹ origo p̃na ꝛ mr̃na vt infãtib⁹ expositis ad hospitale quoꝝ ignoraꝝ p̃r ꝛ mater ꝛ locus origis ꝑpe iste talis i dubio ẽ ciuis illi⁹ ciuitatis vbi ẽ posit⁹ ꝛ nutritus cũ nulla alia ei repiat' origo. de p̃dictis p̃ bar. i. l. municipẽ. ff. ad muni. ꝛ de inco. ¶ Jtẽ si statutũ dicit ꝙ aliq̃s hẽat p̃ ciue tũc i hijs q̃ põt ciuitas ciuib⁹ cõcedere hẽt' p̃ ciue ꝛ ꝫctabit' vt ciuis: sz i hijs q̃ habẽt veri ciues aliũde q̃ ex cõcessiõe eoꝝ ciuitatis vt

© Biblioteca Nacional de España

puta ex rescripto ꝓncipis vl̃ pape tũc nõ hẽt nec tractat ꝑ ciue: ꝛ iõ si ciuitas hẽat ꝓuilegiũ a ꝓncipe vt ciues eiusdẽ ciuitatis nõ possit trahi ad iudiciũ ex ciuitatẽ. illud ꝓuilegiũ nõ trãsit ad terras subditas q̃rũ ciues hẽnt ꝑ ciuib⁹ sz hz locũ tm̃ i veris ciuib⁹. de quo ꝑ bar. l si marit⁹. ij. ff. ad. l. iull. de adꝛ ter. ℱ. i. ¶ An ciuitas vl̃ castrũ possit aliquẽ recognoscere i supioꝛẽ q̃ nõ ẽ. vide q̃ scripsi. subiectio. v. sz nunq̃d ciuitas. Uiõ q̃ scripsi. op⁹. 8 q. a. sr̃ v. reffice re. Et q̃ scripsi. parrochia. i ꝑn. Et q̃ scripsi rectoꝛ. v. i. Et q̃ scripsi. immunitas. v. ciuitas nõ põt.

Citatõ. ꝓmo q̃ro q̃d sit citatio. dic q̃ ali cui⁹ vocatõ vt coꝛã iudice ꝙpeat. z. ꝑ. ti. vij. l. i.

a ¶ Scdo q̃ro q̃s põt citare.[a] dic q̃ rex: vl̃ iudex: ꝑ se: vl̃ ꝑ nũciũ: [b] aut litterã: [c] ꝛ iusticius regis in curia ad q̃relãtis instantiam. e. ti. l. i.

¶ Item citat arbiter. arbiter. z. q. in fi.

¶ Ite ps qñoz. rescriptũ: z. q. m. vide rex. 15. q. o.

a ¶ Tertio q̃ro q̃lr̃[d] fit citatio. dic q̃ fit i ꝑsonã citati ꝑ bal. i. l. cessante. colũ. ij. ℒ. quo. ꝛ qñ iu.

b ¶ Nũciũ. q̃ro nũq̃d citatio ꝑt fieri ꝑ nũciũ sine spãli cõmissiõe. vide. j. 7. q. a. sr̃ v. citatẽ. v. an citat⁹. i vsi. i. ꝛ fi. inno. i. c. qm̃ õ falsã ex de ꝓba. ꝛ jo. an. post eũ dicũt q̃ nũci⁹ public⁹ generalis ꝑt citare sine spãli cõmissiõe. sz õrius dicit cy. in. l neminẽ. ℒ. õ exhi. re. Solutio i citatione reali vt i captura reꝙrit omissio vt i dcã. l. neminẽ. sz i citatõe verbali reffert: aut req̃rit cãe cognitiõz ꝛ iudicis motũ ꝛ idẽ: aut nõ req̃rit cãe cognitiõz vt ẽ citatio simplex ad cõparẽdũ coꝛã iudice ꝛ tũc ꝑt saluari opio. inno. vt sufficiat generalis auctoritas nũcij sine spãli cõmissiõe. de q̃bus per bal. i. l. si q̃. colũ. fi. ℒ. õ testi

c ¶ Litterã. sz citatio de cõparẽdo possit fieri per nũciũ absq̃ litteris tñ hoc fallit i clarissimis nã illa citatio nũq̃ valet si nõ fiat ꝑ scripturã. vide rex. 15. q. v. sr̃ v. maioꝛib⁹. ¶ Et ẽt ex suũ territoꝛiũ ꝑt iudex citare ꝑsonã sue iurisditiõi subiectã. fo. no. c. vj. ꝛ de hoc ꝑ jo. an. i. c. romana. de fo. cõpe. ¶ Ite an citatio ꝑsonal̃ ꝑt de iure canoni. fieri ex territoꝛiũ iudicãtis. cas⁹ ẽ q̃ nõ. ex de re. iudi. c. pastoꝛal̃. i cle. Sz de iure ciuili dicas sic q̃ q̃dã territoꝛia sũt distincta sub vno tñ dño sũt oia vt iperiũ romanũ ẽ diuisũ ꝑ sindecat⁹ tunc vnus ꝑses ꝑt citare i ꝓuicia alteri⁹ q̃ tñ est sub eodem dño; ꝛ sic itellige dcm̃. c. vj. fo. no. Quedã sũt territoꝛia q̃ sũt sepata nec tñ sũt sub eodẽ dño vt territoꝛiũ iperij ꝛ pape tũc nõ ꝑt fieri citatio ỏ vno territoꝛio i alio. de q̃b⁹ ꝑ bar. l. oẽs. ℒ. ỏ episco. ꝛ cle. ꝛ vide eũ i. l. fi. ff. de req̃. re. Et vide ẽt bal. i dcã. l. oẽs. ℱ. si vero apparitoꝛ. vbi ẽt dicit q̃ hec ỏbalis seu ꝑsonal̃ citatõ fit hoc mõ q̃ si iudex ꝑ usin⁹ scribit ꝑtãti floꝛẽtie q̃ mandet floꝛẽtino q̃ cõpeat coꝛã iudice pusino vbi hz litẽ tunc iudex floꝛẽtin⁹ hoc ei mãdabit. vl̃ ẽt iudex perusin⁹ ꝑt mittere nũciũ ad citãdũ floꝛẽtie ꝑ exeq̃ndo suo ꝑcessu q̃ hoc ẽ ei ꝑmissũ. vt cy. i dcã. l. oẽs. ꝛ jo. an. i. c. romana. ℱ. ỏbẽtes. de fo. cõpe. li. vj. Et q̃ dictũ ẽ q̃ i alieno territoꝛio ꝑt fieri citatõ. dicas q̃ est vez nisi dñs territoꝛij ꝓhibeat: vt si papa ꝓhibeat iperatoꝛi ne i eius territoꝛio citet. vt per bal. i dicto ℱ. si vero apparitoꝛ.

¶ Qualr̃. q̃lr̃ ẽ q̃s citãd⁹. h. i. c. cãm q̃. de do. et cõtu. ¶ Ite quot mõis fiũt citatiões. h. i. c. qm̃ õ falsã. de ꝑbati. ¶ Qualr̃ vasall⁹ a dño: vl̃ dñs a vasallo: i cã feudali citari debẽt. vide feudũ. 9. q. a. sr̃ v. feudali. v. si dñs. ¶ Qualr̃ oz citari vniuersitas. vide q̃ scripsi. vniuersitas. v. ite qñ q̃s

© Biblioteca Nacional de España

vult. Et q̃lr̃ pñt citare delegati. vide s̃. r. q. a. sr̃ v̊. citare. v̊. an delegati. ¶ Nō q̃ cā p̃t assumere i nitiū a citatōe curatoris vl̃ tutoris. sz an a pcuratore possit icipe p̃ma citatio. glo. videt dicere q̃ nō. ex̃. de do. r cōtu. c. cām q̃. dicit ei q̃ pus oz citari dñs. sz tu dicas q̃ si cōstat v̊ mādato r pcuratoꝛ acceptauit mādatū q̃ et p̃ma citatio p̃t icipe a pcuratoꝛe. si āt pcuratoꝛ nō acceptauit mādatū ista citatio nō eēt facta de psona legitima qꝛ nōdū ē pcuratoꝛ. v̊ quo p bal. i. l. eū q̃. C. de pcura. i p̃n. ¶ Itē si pcuratoꝛ cōtestat litē an ē postea citandus ipe vl̃ dñs. jo. an. r. h. i. c. i noie dñi. de testi. r atesta. tenēt ibi q̃ pcuratoꝛ. r idē bar. i tractatu. v̊ citatiōe. 4. di. Et vide q̃ circa hoc scripsi. sē tētia. 7. q. a. sr̃ v̊. nulla. v̊. sñia obmisso. Et pbatio. 5. q. b. sr̃ v̊. iuxta tps. v̊. pcuratoꝛ fuit. Nū q̃d libell⁹ sit inserēd⁹ i citatorio salti subst̃ciali r̃ a vt appareat reo sr̃ q̃ cā r q̃ rōe citat. cy. i auct. offerat. C. de lit. oī. disputat hoc multū elegan ter. r glo. iuris canonici tāgit istū passū ex̃ v̊ dilati. c. pterea. r videt sētire q̃ nō ē de substātia citatiōis q̃ ibi cōtineat tenoꝛ petitiōis. cy. vbi s̃. videt distiguere q̃ aut actoꝛ nō p̃t eē istructus i formatiōe libelli añ opitiōz rei qꝛ opz p̃cedere q̃s dā iterrogatiōes: puta an sit heres: vl̃ an possideat r filia: r tūc nō sit tenoꝛ libelli exp̃mēd⁹ i citatorio. aut actoꝛ p̃t eē istruct⁹ a p̃ncipio tūc sit tenoꝛ exp̃mēd⁹ salti substāciali r̃ vt appareat cā sr̃ q̃ citat. In iudicib⁹ delegatis hoc tene firmiter q̃ debēt exp̃mere cāz i citatorio qꝛ al̃ nō cōstat q̃ hēat iurisditiōz. facit q̃ nō p inno. i. c. inotuit. v̊ eo q̃ fur. ordi. susce. de q̃b⁹ p bal. i dcā auct offerat. colū. v. Sz nūq̃d i cedula citatiōis oz iseri tenoꝛ accatiōis vl̃ denūciatiōis vl̃ inq̃sitiōis. vide p̃mū decretū. 6. q. e. sr̃ v̊. inocētia. v̊. ō absētē. in v̊si. q̃ro an i cedula. ¶ Et an i delegati citatorio oz iseri tenoꝛ cōmissiōis. vide q̃ scripsi. delegat⁹. v̊. an delegati. ¶ Et nō q̃ nō p̃t q̃s puniri tāq̃ contumax si citet sub hac forma: si crediderit tua interesse: nā si nō credit sua interesse citatio nō ligat qꝛ cōditio sub q̃ fuit citat⁹ defficit. Alia forma citatiōis cōdicionalē ē vt cū dicit iudex cito te si tale q̃d feci sti q̃m videt ponere. tex. r glo. i. l. ea q̃dē i fi. C. si ita. mā. fue. alie. Et an teneat citatio sub cōditiōe. dic q̃ aut iudex exp̃mit cōditiōz q̃ tacite ierat de iure r tenz citatio cōdicional̃ vt p̃dicto exē. cito te vt cōpareas si tua crediderit interesse: cito te vt p̃ducas testes si volueris: nā circa actū volūtariū dcā cōditio tacite iberat: si āt ē cōditō oio extranea tūc dico q̃ nō tenz citatio nā iste interlocutoꝛie nō recipiūt istas conditiōes exneas De clausula si sēpis te grauatū cōpareas coā nb receptur⁹ iusticie cōplemētū an p hāc clausulaz

tati. vel si latitat in domū [a] r ibi habitātib⁹ notificet: r si domū nō hē p t̃ciā pconizatiōz i t̃b⁹ [b]

loquimur in alio quo p̃cepto refert nā aut illud p̃ceptū oz p̃cedere cāe cognitō r tūc nō p̃t iustificari p illā clausulā qꝛ puertit ordo ad se ipaz. aut ē p̃ceptū q̃ p̃t fieri sine cāe cognitōe sicut ē q̃n fit nūciatio noui opis p iudicē tunc dico q̃ istud p̃ceptū p̃t iustificari p dictā clausulam qꝛ tūc nō puertit ordo imo fuat de quo lex dispōit vide. q̃ glo. iuit r supplet p modernos. ff. v̊ no. op nū. l. de pupillo. ſ. meminisse. de p̃dictis p bal. coll. r. feu. c. dñs. ix. x. colū. de milite. vasal. q̃. contu. est Et circa proxime dicta vide que scripsi. sententia. 7. q. g. super v̊. non valet. v̊. nō q̃ cominationes.

a ¶ Domū. q̃n ē sufficiēs citatō ad domū. h. i. c. i noie dñi. r. di. de testi. r atesta. Et ad hoc q̃ citatio ad domū fcā valeat duo req̃rūt: prio q̃ no possit q̃ citand⁹ ē iueniri: 2o vt publice r alta voce citet ita q̃ edictū pueiat ad eos q̃ sūt i domo. aī. i. c. i. de elec. li. vj. sr̃ v̊. infra mēsē. r. jo. fa. ist. de. pe. te. liti. ſ. oīuz. post litē cōtestatā sp sufficit citatō ad domū. ino. i. c. si ad uers⁹. de eo q̃ mitti. i po. Et ꝑm bal. i dcā. l. ea q̃. C. quo. r q̃n. ju. i fi. itelligas citatōz ad domū fieri debere i domo māsiōis nō i domo pegrinatōis: r hoc nō ō citatōs q̃ fiūt p maleficijs ō foreses ad hospicia qꝛ nō valēt de iure. vt ibi p eū. Si statutū dicit q̃ citatō debeat fieri i parrochia citādi r ipe sit i finib⁹ duarū parrochiaꝝ. vl̃ si dicit q̃ citet ad domū r ipe pariter hītat duas domos. dicas q̃ ē electō citari faciētis: vl̃ iudicis: imo ēt nūcij qꝛ nō facit hoc p viā electōis sz qꝛ sufficit ita citari q̃ satisfaciat mādato legis r iudicis. de quo p bal. coll. p. feu. c. dñs. de mili. va. q̃ ptu ē. colū. ix. pone q̃ re⁹ citād⁹ p⁹ litē oī. se absētat r nō repit q̃lr̃ fiet citatio pone ei q̃ nō stat dom⁹ solite hītatōis. rñdeo citabit p clamā: nā sufficit facere q̃ fieri potest. bal. in. l. si q̃n. colū. pe. C. de testi.

b ¶ Trib⁹. idē i cā feudali. feudū. 9. q. a. sr̃ v̊. feudali. v̊ si dñs. v̊si. i. Et i p̃o decreto. p̃mū decretū. 3. q. a. sr̃ v̊ citatū. Et ad hoc vt dicat q̃s cōtumaciter ab eē req̃rit q̃ p̃o fiāt ō eū tres citatiōes vl̃ vna p oīb⁹: p̃o req̃rit vt ps. s. actoꝛ se p̃ntz i termio r ei⁹ cōtumaciā acusz. s. i q̃lz citatōe r dilatōe. vt. l. ppanoū. ſ. r si q̃ dē. C. de iudi. r ibi vide bal. q̃ lz citat⁹ nō cōpeat nō dī cōtumax n̄ aduersari⁹ accusz ei⁹ cōtumaciā. vide. p̃mū decretū. 6. q. e. sr̃ v̊. inocētia. v̊. itē si statutū. Tertio req̃rit q̃ licēciat⁹ recedat hoc qꝛ si me p̃tarē r ñ starē p totā horā q̃s hēt re⁹ ad veiēdū tūc nō vī veisē q̃ ñ stetit. v̊ istis p bal. l. cōsētaneū. C. quo. r q̃n. jo. r ino. i. c. calūpniā ex̃ v̊ pe. hēs tñ casū i quo sufficit vna citatō. executō. 4. q. a. sr̃ v̊. habitur⁹. v̊. heres r honorat⁹. i v̊si. q̃ro cū dcā. r i v̊si. q̃ro nos dicimus.

© Biblioteca Nacional de España

Et aliꝰ hēs. hēditas. 4. q. a. sr̄ v. possessiōz. v. heres iterū. i vsi. q̄ro an aliq̄s. Itē q̄ro an semel citatꝰ nō veniens reputetur cōtumax. h. i. c. venerabil'. de do. ⁊ cōtu. di. i. Et an semel citatꝰ cōtumax ē i cā itez ci tādꝰ: vl' pcedēt ad oēs actꝰ eo absēte. h. i. c. auditis de procu. 4. di.

Et siq̄s p̄ma vice citet̄ pemtorie an ē iusta cā appellādi. h. i. c. dilecti. de dilati. Itē fuit q̄s citatus q̄ infra tres dies veiret cora iudice: ⁊ p̄ma dies fuit sibi assignata p̄ potermio: ⁊a dies p̄ po: tertia dies p̄ tertio ⁊ pemtorio terio: debitor veit p̄ma die ⁊ actor nō ⁊ sic reꝰ accauit o tumaciā actoꝝ: ⁊ actor veit tercia die ⁊ reꝰ nō: reꝰ nō ē cōtumax ⁊ e dictū dꝫ circūduci. Et actor cōtumax i p̄o termio nō audit̄ nisi reffectis expēsis ⁊ faciat reū itez citari. vi de. expese. 4. q. a. sr̄ v. expēsis. v. ⁊ an expēse. i vsi. q̄ro q̄nto. de quo p bar. l. p̄tor ait. ſ. ⁊ siq̄s. ff. de no. ope. nūci. ⁊ p eū. ff. de ver. obli. l. . vbi ēt tenz q̄ si iudex vult p̄t actorē spectare ad aliā dilatioz. ⁊ si reus illicēciatꝰ recedit ⁊ nō spectet tūc vr̄ cōtumax in ta ⁊ tertia dilatiōe: ⁊ iō facias scribi i actis cōparuit reꝰ ⁊ licēciatꝰ recessit. Sꝫ spec. ō i ti. de citatiōe. ſ. vi so. v. q̄d si i p̄o. ⁊ v. se. q̄ vltia mora nocet reo ⁊ q̄ p̄t p̄cedi ō eū tāq̄ ō cōtumacē. Itē si citatꝰ tribꝰ ē dictis nō cōpet an possit p̄nūciari ō eū tāq̄ ō cōtumacē absq̄ alia citatiōe. dicas q̄ q̄dā ē pena cōtumacie q̄ respicit ipz p̄cessū sr̄ quo cōtumacia ē admissa vt ō cōtumacē ferat̄ sn̄ia ⁊ pueniat̄ ad decretū p̄muꝫ vl' p̄m tūc nō req̄rit̄ noua citatio. q̄dā ē pena q̄ ipm p̄cessū nō respicit ſz extrisecꝰ veit: vt si p̄pr̄ cōtumacia vellet q̄s aliquē i certa q̄ntitate cōdēnare: vel remouere ab officio tūc requirit̄ noua citatio vt hēat terminū i quē debeat de sua excusatiōe oñdere. de q̄bus p glo. ⁊ bar. l. debtorē. ſ. si ad diē. ff. de re. mili. ⁊ facit q̄ nō. inno. i. c. cōsuluit. ex̄ de offi. dele. Et vide cē hoc. j. eadē. 9. q. i fi. sr̄ v. citādꝰ. ¶ Utrū reū vl' cōtumacē iudex de gra spectare p̄t: ⁊ q̄nto tp. ⁊ q̄d i dubio. ⁊ textꝰ dicit q̄ p̄t spectare i diē seq̄ntē. vt ex̄ ō offi. dele. c. p̄suluit. ſz bar. i. l. si vicē. ſ. fi. ff. q̄ vi aut clā. dicit q̄ vlteriori die nō p̄t dare sn̄iaz sine noua citatiōe nā sicut alio loco q̄ statuto nō p̄t sn̄iari. vt i l. i. C. quo. ⁊ qn̄. ju. ita nec alia die. vt. c. nō. de electi. p inno. ſz jo. an. dicit. i addic. spec. q̄ si iudex reputet eū cōtumacē p̄t ex iterualo qn̄cūq̄ ferre sn̄iaz durāte tp iurisditiōis ⁊ istātie: ⁊ hoc p pau. ō leaza. i. c. sepe

dieb⁹ fori[a] factis. 3. p. ti xvij. l. i. vide. beneficiū. 7. q. b. excomunicatio. 9 q. a. testis. 3. q. e.

¶ Qualr̄ citatio fit cōtra malefactorē. p̄mū decretū. 6. q. e. accātō. 6. q. a.

¶ Et nō dꝫ fieri die feriata.[b] actor. 6. q. a. ferie. ⁊ q. b. iudeus. 5. q. c.

¶ Nec fiat heredi vel familie defūcti. i. nouē dies post sepultura. sepultura. 8. q. f. iniuria. 5. q. 6. a. et. i. 4. q. a.

Qualr̄ sūt citādi abītes ad electiōz. electō. 1. q. a

¶ Qualr̄ p̄posita q̄rela iofficiosi iudex citat heredem scriptum. inoffi/ciosum. 3. q. a.

a ¶ Quarto q̄ro q̄s p̄t citari[c] dic q̄ a nō suo iudice nō dꝫ q̄s citari. si tñ citet̄ tenet̄ ꝓpere[d] p̄uilegiū allegatur⁹. Sꝫ si maiori l' de ver. signi. i cle. ⁊ hec vera: nā benignitas iudicis expectātis nō elidit edictū: nisi iudex i spectatiōe adiecit diē ⁊ illa die cessauit iudicare. nō q̄ ēt die illa q̄ spectat de benignitate nō dꝫ ferre sn̄iaz nisi circa finē illi⁹ diei ſz illa die benigne spectati ois elapsa lz ad maliciam ouicēdā pl⁹ distulerit p̄t q̄cūq̄ hora p̄onūciare nec ē opus noua citatō ne q̄ satis fuit spectatus vide. sn̄ia. 7. q. b. sr̄ v. citatū. v. quero an valeat Quero sicut iudex p̄t spectaſ ad actū ip̄i⁹ iudicis. i. ad sn̄iaz an sic p̄t spectare ad actū ptis. vbi gra iudex cā cognita statuit moderatū tps decē diez ad articulādū vl' p̄bādū dic q̄ iudex nō p̄t graz facere spectatiōis iuita pte cui est q̄situ⁹ ius: ⁊ hoc vez si ps acceptauerat terminū: si vero ōdixit ppr̄ termini breuitatem tūc ex eq̄tate q̄ sp dꝫ mouere iudicē i dilatiōibus dādis ēt moderādis ⁊ i ceteris silib⁹ poterit spectare ⁊ supplere q̄ i mora modici tp̄is nō ē piculz ⁊ bonū ē q̄ iudex dicat q̄ spectat de benignitate q̄ i dubio p̄sumit̄ tñ i diē seq̄ntē ⁊ nō vltra. ⁊ hec vez aduersario p̄nte vl' citato: al' nō: nā sicut i dā da dilatiōe req̄rit̄ cāe cognitio ita i alterāda. de p dictis p bal. in. l. nō sp. C. quo. ⁊ qn̄. iu. pro. dꝫ. sen. ⁊ ēt p eū in. l. si vt ꝓponis. e. ti.

a ¶ Fori. vbi q̄s citat̄ p p̄conē seu gridā i quo loco dꝫ hoc fieri. dicit accur. q̄ in vico citati. ff. de dam. infec. l. si finita. ſ. iulian⁹. i glo. magna. Dicit ēt ar. q̄ banū p̄conis missū p totā ciuitatē ōs ligat. 16. di. c. q̄d dicitis. de quo p bal. coll'. r. feu. c. dñs. de mili. va. q̄ cōtu. ē. colū. ix. Et qn̄ q̄s dꝫ citari p clamā. vide s. e. sr̄ v. domū. v. pone q̄.

b ¶ Feriata. an valet citatio de die feriata ad nō feriatā. vl' eō. h. i. c. conquestus. 4. di. de feriis. Et ibi secundum eum citatio est pars iudicij per. c. qm̄ contra. ⁊. di. de p̄bati.

c ¶ Citari. q̄s sit citādꝰ i cā tāq̄ aduersariꝰ. dicas q̄ ille solꝰ ō q̄z dirigit̄ petitio. ino. de maio. ⁊ obe. c. petitio. ¶ An vniuersitas vl' ei⁹ sindic⁹ sit citādꝰ ad cām. vide q̄ scripsi. vniuersitas. v. q̄ro qn̄ q̄s. Quis p̄mo sit citādꝰ seu cōueniēdꝰ an reꝰ p̄ncipal': vl' fideiussor. vide fideiussor. 7. q. b. sr̄ v cōueiri. v. j. ⁊ ij. ¶ An duo i solidū obligati p̄nt i solidū cōueiri. vide. executio. 7. q. a. sr̄. v. solidū

© Biblioteca Nacional de España

Et stipulatio.l.q.a.v.creditor hēt.i pn. ⁊ v.itē duo rei. ¶ Et an iudex sit citād⁹ ad deffēdēdū p/ cessū seu sētētiā suā.vel al'.vide iudex.s.q.i.sr̄ v. aduocat⁹.v.itē an iudex. ¶ Et vide q̄ scripsi.ac/ tor.s.q.q̄i p totū. Et q̄ scripsi.subiectio.v.i.

b ¶ Cōpere. nō q̄ citat⁹ nō dz spectare q̄ iudex vadat ad eū q̄n tocūq; ⁊ q̄/ liscūq; sit dignitatis ēt si ēēt cardinal' dz cōpere cor̄ citāte dūmodo sit iu/ dex cōpetēs p se vl' p p curatorē q̄a citās maior ē citato ⁊ venerabilior ē i cā q̄ agitur cor̄ eo bal. l.sane ꝟuos.in fi.C.de epis.⁊ cle. ¶ An citat⁹ ad iudiciū veīre teneat ⁊ dz.h.i.c.i.i fi.de iudi.⁊ de acu.c.veniēs.di.i.⁊ vide nōta p.jo.an. post ino. de dilati.c.ij.⁊ de dilati.c.veniēs.i glo. ¶ Itē an valz citatio ad locū nō tutū: vel ē necesse de hoc excipi.⁊ an ē iux̄ cā appellādi ad locū nō tutū citatiōe facta.h.i.c.ex pte. de appell'.di.i. Et vide appellatio.4.q.a.sr̄ v.nō appellat'.v. nō generale.i vsi.⁊ hoc de citatōe. Et an tal' citat⁹ teneat mittere ad locū nō tutū procuratorē.vide ibi ino. ⁊.h.2.di. ¶ Itē nō q̄ ē q̄s citād⁹ lz sit pses i iudicio: q⁹ pt dicere nolo rndere q⁹ hac de cā nō sū i iudicio.l.ij.s.omēs.⁊.s.legatis.ff.de iudi.⁊ vide.jo.an.i.c.i.de iudi. Sz circa hoc vide ō.actor. 4.q.b.sr̄ v.i scriptis.v.hodie ē.i vsi.q̄d siq̄s.et vide i vsi.se. ¶ Itē si q̄s citauerit aliquē cor̄ nō suo iudice q̄lr̄ teneat ad damna et expēsas.fo.l.li. ij.ti.iij.l.i. ¶ Trahēs aliquē i vetito examie pōit cām.vt pet'.9.ordi.de cordoua p regē hēricū. iij āno.ad.cccc.lv.⁊ i.l.criminali.C. de iurisd. o.ju. Et ibi nō q̄ siue laic⁹ laicū: siue laic⁹ clicū: siue q̄ cūq; trahit aduersariū ad iudicē icōpetētē: siue p modū ordinarij libelli: siue p modū executiōis dz iure suo ꝓuari.de quo vide laic⁹ p.h.i.c.si diligēti.3.di.de fo.ope. Sz hodie dicas q̄ si laic⁹ laicū i casu a iure nō pmisso trahat cor̄ iudice ecclīastico ad habitū ⁊ hēndū officiū efficit' inhabil' et soluit decē milia mor'. quor̄ medietas accātori ⁊ alia medietas p loci muror̄ repatiōe vbi hoc cōtingit applicat'.vt pet'.27.ordi.de media p regē iohānē.ij.āno.ad.cccc.xxxiij.⁊ p eū pet'.ordi.ō

eq̄li pōcis(s.iudicib⁹ corā q̄⁹ ⁊ a q⁹ citat')iurisdictiōe citet'.vl' clic⁹ dū i eccl'ia[c] vacat diuis.vl' q̄ tenet' certa die cuz rege vl' dño i plio[f] cōpere.vl' tp pericli fortaliciū: aut villā custodiēs.vl' ad terre tuml'tū pacificādū di miss⁹.aut i locor̄ deffēsiōe tpe guerr̄ aut p̄textu ifirmitatis aut vulner̄ i pedit⁹.vl' capt⁹.aut i familiaris fun⁹ occupat⁹ vsz ad sepulturā[g] iclusiē si ē stati sepeliēd⁹.vl' i fun⁹ dñi:cōsāguinei:aut amici:noti:vl' vicini:donec ad domū d' sepl'tura reddierit. Seu die q̄ celebrauit nuptias nō teneat' cōpere.nec ē citād⁹ religios⁹ sz ei⁹ maior.nec mino[r] [b] vl' pdig⁹:seu mēte capt⁹:sz eor̄ curator.nec legat⁹ regis: vel dñi:nec paleq̄uela āno.ad.cccc.xxv. Itē pdit cām vt supra in pn.dixi. Quero q̄n cōmittitur predicta pena. dicas aut citat⁹ cor̄ icōpetēti iudice nō cōparet ⁊ nō omittitur pena: aut cōparet ⁊ actorē penitet ante lit' ōt'. ⁊ nō punit'.aut ē lis ōt'.⁊ añ latā sñiaz penitet ⁊ parcit' ei.⁊ hoc ꝟm bar.i.l.āplⁱ⁹.ff rē.ra.habe.⁊ vide eū i.l.labeo. ff.d' suple.lega. sz hoc nō placet q⁹ ē ius q̄sitū alteri ipti q̄ fuit tracta ad vetitū examē: ⁊ ita p⁹ littez ōt'. nullo mō hz locū penitētia. Quero quo iure petit' hec pena. respō do aut actor petit penā a reo ⁊ dz intētare cōditionē ex dcā.l. i crimiali.aut reus ab actore et videtur q̄ possit iurare iudicis officiū hoc nō obstante q⁹iste iudex sit incompetens respectu iudicij p̄ncipalis q⁹ nō ē icōpetēs respectu hui⁹ pene infligende q⁹ ille q̄ elegit eū p se nō dz in hoc dedignari eū hēre iudicē ō se. Quero an ad p̄dictā penā inferēdā req̄ratur sñia.glo.i dcā.l.i crimiali.dicit q⁹ sic, Quero nūq̄d post sñiam cōdemnatori am p̄t peti q⁹ infligatur pena hui⁹ legis.glo.i dcā.l. in criminali. dicit q⁹ sic: non enim obstat sententia ista cum nulla sit cum non interuenerit prorrogatio iurisditionis: secus autē si persona iudicis fuisset legitimata per prorogationem quia tunc esset processus iudicis competentis ⁊ sic cessaret predicta pena. de quibus per bal.in dicta.l.in criminali. C. de iurisd.o.iudi. Predicta de actore trahente.sed quid d' reo forum seculare declinante. vide que scripsi.forus.v. si quis. Et officium.v.clerici.⁊ v.recaudatorum.

e ¶ Ecclesia.quicunq; potest in ecclesia citari citatione verbali: sed non citatione reali: per quam quis inuitus trahitur. bartulus.l. ~~fatis~~ alias i plerisq; in fine.ff. de in. ius.vo.

f ¶ Prelio.sed secus si non in prelio sed in exercitu.vt scripsi.j.e.q.b.super v.citatus.v.⁊ si citatus.

g ¶ Sepulturam.imo vsq; ad octo dies vt scripsi. familiaris. v. vtrum familiaris. in versiculo.quarto operatur.

h ¶ Minor.de hoc vide.q⁹.in.l.i.C. qui.da.tu.po.et bar.in.l.qui habet.s.si pupilus.ff.de tute. Et vide tutor.3.q.a.et.h.in.c.ex parte.ij. de appell'. di.i. ¶ Infans non potest citari.ergo quid sit fiendum. vide que scripsi.infans.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Preco. vide que scripsi preco. v. i.

b ¶ Maioris. si a duob⁹ iudicib⁹ ꝙs citat⁹ an tenet⁹ p se vel per ꝓcuratorē cora ambob⁹ eodē tpre cōpere. b. i. c. pastoral de offi. dele. 4. di. ¶ Item remoto vel mortuo iudice citāte an tenet⁹ citat⁹ cora successore i termio cōpare. h. in. c. licet. de accusa.

c ¶ Procuratorē mulier grauida ēt nō tenet⁹ cōpere i iudicio psonalī. bar. l. non exigim⁹. §. ſz si nō. ff. si ꝙs cautio. ¶ Et cū ꝙs pōt cogi psonalī cōparere ppr̄ tria. ꝑmo qz meli⁹ scit veritatē. ſo qz ē legalior. tercio qz ē min⁹ riꝯosus. vt apparet ex glo. i. l. in peccuniarijs. C de ꝓcura. vtruz ob dctōs tres casus mulier possit cōpeli personalī cōpere. et breuiter dico ꝙ i muliere debē⁹ ſuare textū. c. ij ex̄. de iudi. li. vj nā nisi ex magn̄ cā mulieres nō debēt compelli per se ipas respondere. ꝺ quo per bal. in dicta. l. in peccuniarij.

cōſilij ſui. Nec preco⁹ dū ꝓconizat⁹. Nec ſu⁹ nisi i casib⁹ ꝙb⁹ pt ꝙ se i iudicio stare. Nec ad alteri⁹ tribunal citat⁹ (iste dura te termio ꝑme citatiōis nō pt ſo citari vt seqt⁹) nisi scdo citās sit maioꝛ iurisditiōe qz tunc maioris [b] citatio pfert⁹: nec ꝑmo citās pt ꝙtra eū pcedere. Siqs āt ꝓdictoꝝ citet⁹ nulla (i tm̄ ꝙ etiā ire nō tenet⁹ ad allegādū ꝑ uilegiū. i. cām ꝗre nō tenet⁹ cōpere) ē citatō. ʒ. p ti. vij. l. ij. vide sepl'tura 8. q. f. iniuria. 6. q. a.

b ¶ Preterea mulier honeste viuēs nō tenet⁹ cōpere ꝙ se si citet⁹ (s. vt psōalī) ſz ꝙ ꝓcuratorē [c] nisi i scō crimiali. ſz ad iterrogatōs fiēdas iudex dz ire vl' notariū mittere ad eius domū. ¶ Itē citat⁹ [d] (s. vt psonalī cōpeat) i domo nō tenet⁹ nisi ꝙ ꝙ curatorē cōpere nisi i facto criminali. e. ti. l. iij.

c ¶ Itē ppr̄ reuerētiā natu ralē nō pt filiꝰ vl' nepos parētes vl' auos vtri⁹qz sex⁹ dū i eoꝝ ē ptāte i⁹ vocare: nisi i casib⁹ [e] i q̄ b⁹ pt iter eos eē lis iudicialis: postqz āt a ptāte liberat⁹ pt licētia iudicis ꝓuia. ¶ Itē liberat⁹ sic licētia iudicis non vocat patronū i ius nisi eū manumisit: pecunia a tertio recepta. Et si absqz licētia vocauerit ſoluet ei penā quinquaginta mora. auri: nisi patronus

dicia ꝺ reū ꝓbata iudici iudiciario ordie: tūc pt cōpellere reū personalī cōparere siue sit locꝰ torture siue ſimplici iterrogatiōi ꝛ q̄li q̄li districtiōi si vero nō sūt idicia ꝺ reū legitime ꝓbata nūqꝗ pt iudex reo aufferre beneficiū legis ꝙ esti mittē do ꝓcuratorē legitime i ſtructū adde tū ꝙ vbi est mittēdus ꝑ curatoꝛ ad cām cāe nō ſufficit mittere nūcium ad abnātiā allegādam. Et pt ꝙs cogi personalī cōparere ppr̄ tria. ꝑmo qz meli⁹ scit veritatē. ſo qz ē legalior vt lacius scripsi. ꝓcuratoꝛ 7. q. e. sr̄ v. ꝑncipal'. tertio qz est minus riꝯosa ꝑsona. vt apparet ex glo i dcā. l. i pecuniarijs. ē ꝛ q̄rtū natura cāe desideratis personalē cōpitiōez vl' persone ꝺ tētiōz. vt in dcā. l. i pecuniarijs. facit ꝙ nōt⁹ i. c. si clicos ꝺ sē. exco. li. vj. ¶ Nō q̄ro hic qd i ꝓcuratore i rē suam nūqd debebit cogi cedēs ad personalī cōparēdū i ꝑmis t'b⁹ casib⁹. dicas ꝙ aut ē ꝓcuratoꝛ i rē suā ex pte actoris ꝛ tūc dns nō ē iterrogād⁹ de eo ꝙ sit decisiuū q̄onis qz sic nō pt pacisci ita nec cōfiteri. aut ē ꝓcuratoꝛ i rē suā ex pte rei tūc qz tal' ꝓcuratoꝛ nō tenz i ꝑiudiciū actoris pt iterrogari dns ꝑncipal' i dcis trib⁹ casib⁹ ꝛ facit ꝑiudiciū reo. ꝺ qd⁹ ꝑ bal. i dcā. l. i pecuniarijs Et si citat⁹ se abnītet ēt cā exercit⁹ vl' pegrinatiōis ñ dimisso ꝓcuratore ꝓcedit⁹ ꝺ ipz tāqz ꝺ cōtumacē venire nolētē ad iudiciū. fo. l. li. i. ti. r. l. fi. vide fo. iud. li. viij. ti. i. l. vij. Sed secus si se absentet qz certa die tnr cū dño suo in prelio cōparere. vt supra. 4. q. a. Et vide. j. ſ. q. e. Et appellatio. ʒ. q. i.

d ¶ Citat⁹. ois citat⁹ hēt ptātē cōparēdi per se vl' per ꝓcuratorē lz i citatiōe dicat⁹ ꝙ personalī cōpareat: nisi iusta cā moueat citātē ad astrigēdū personalī cōparere. vt ē casꝰ i. l. i peccuniarijs. C. de ꝓcura. ꝺcor. c. i. ex̄ de iudi. li. vj. Clide. j. e. q. c. ꝛ q̄ ibi scripsi sr̄ ꝺ ꝓcuratorē. Et q̄ scripsi. cōsiliū. i. q. v. ꝛ nō obedientes. Et. testis. 9. q. a. Et. eps. 2. q. f. Et ꝙ s i ꝑn. dixi facit ad talē q̄onē: dicit statutū ꝙ qñ aliqs ponit⁹ i bādo dz citari ꝙ veiat vl' ali⁹ ꝑ eo. modo pone ꝙ iudex citauit vt ipe cōpareat. dicūt qdā ꝙ bādū poste a datū nō valz qz nō ē ſuata forma citatiōis: ſz certe imo valet qz eū itelligit⁹ citare ꝙ veiat per se vl' aliū vñ exp̄ssio nihil operat⁹ ex quo tacite icludit⁹. facit ad aliā q̄onē: iudex inq̄rit ꝺ aliqué de crimine cuius pena ē ifra relegationē mō iste iudex vult ꝙ ꝑncipalis personalī cōpareat ad rūdū ꝛ dicit ꝙ meli⁹ nouit ꝺitatē q̄rit⁹ nūqd possit eū cōpellere. dic ꝙ vbi sūt i

e ¶ Casibus. quos casus habes. actor. 2. q. f.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Volēs. de iudice nitēre nuptias cōtrahere cū muliere iurisdicioni sue subietā ea iuicta. ⁊ ō pena ei⁹. azo. i suā. C. si. qua. prēdi. potesta.

b ¶ Cētū. totiēs soluit si aliq̄ de cā citat⁹ a rege iusta excusatōe cessāte nō veit. ⁊ si nō ē soluēdo corpus ⁊ bona sūt ad regis mercedē. fo. l. li. i. ti. iiij. l. vna. ¶ Et pluribus citatis p sui ocilij cā oms p contumacia soluūt p dictos cētū mor. Iz maior ntitatis pena in citatorio ascribat. Sz sec⁹ de alijs singulariter citatis i pprijs cāis. Et heres citati defūcti añ terminū citatōnis: nō incurrit contumacie penā licz p defuncto nō cōpeat. e. ti. l. xiij. ¶ Per regis litterā citatus cōtumax soluit sexingētos mor. q̄ regis algazel lo applicāt vt. l. lxxix. ordi. de segouia p regē johānē. ij. Sz q̄d si al' q̄z p regis litterā sit citatus. vide. j. e. sr. ō. cōparuerit. i pn. ¶ Jtē cōciliū citat⁹ q̄ regis rescriptū ō ipius cōcilij locū puilegia nō adimplet nō cōparēs cōtumacie penā nec aliā incurrit. vt pet. . ordi. de palēçuela per regem johannem. ij. anno. ad. cccc. xxv.

c ¶ Quinq̄. imo p regis ptorē citat⁹ cōtumax soluit ei sexagita mor. vt pet. . ordi. ō madrigal p regē johānē. ij. anno. ad. cccc. xxviij.

d ¶ Expēsas. q̄s expēsas soluit citat⁹ vel citator ocontumax. vide ordi. cur. li. ij. ti. ij. l. xiiij. ⁊ xv.

e ¶ Cōparuerit. hodie ē alia pena citati ⁊ citantis nō cōparētis. fo. no. c. v. q̄ si captis pignorib⁹ i fra tertiā diē a pte i villa existēte: vl i terio ville i fra nouē dies nō exigit nō pt postea exigi. vt ibi Sz vr ō i citāte p regis litterā q̄ tal' citator cōtumax penā cōtumacie nō incurrit. ordi. cur. li. ij. ti. ij. l. iij. Et vide. j. 6. q. a. ⁊ q̄ ibi scripsi. ¶ Jtē i quo terio tenet citat⁹ opere. b. i. c. exposuit. de dilati. Scōz curie stilū i regis vl ei⁹ ptoris litteras citatōis vltra serrā vl portos dz ascribi ad cōpēdū termi⁹ q̄ndeci diez vl pl⁹ iuxta ei⁹ arbitriū. ⁊ citra serrā vl portos dz ascribi termi nus nouē dierū vl min⁹ iuxta eius arbitriū. ordi. cur. li. ij. ti. ij l. xij. ¶ Absēti ad veniēdū pro singlis vigitimiliaribus de iure cōi vn⁹ dies est statuēd⁹. cal⁹ ē i. l. i. ff. si q̄s cauti. Et dicit bal. i. l. ei q̄ iurat. C de bo. aucto. iudi. po. i pn. q̄ si distet p cētū miliaria hēbit q̄nz dies vltra pmā diē. itē q̄ hēbit vnā diē pl⁹ i q̄ dz cōparere q̄ officiū q̄ndq̄ die rū tēdit ad iter. ista vo q̄ vltra dāt ad cōpēdū vt dcā. l. i. ff. si q̄s cau. tñ dicit q̄ prudēti⁹ ē assignare terminū latiorē ⁊ tūc vltima dies bñ cōputat i numero diez. vt isť. de ver. obliga. ſ. ois. ⁊ pz i. c. cōsuluit. ō offi. dele. de quo vbi s q̄ bal. Et si q̄s ē de terra lōgi q̄ a loco vbi iudex facit residētiā q̄n iudex eū citat dz sibi ad veniēdū statuere viginti dies. de quo vide glo. in dcā. l. i. et glo. i. l. cōtinu⁹. ſ. cū ita. ff. de ver. obliga. Quero q̄ntū spaciū facit miliariū. glo. in dicta. l. i. ⁊ bñ dicit q̄ mille passus: ⁊ passus ē q̄nq̄ pedū. vt. ff. de ver. signi. l. iij. ⁊ ibi nota. ⁊ pes ē q̄ndeci digitoz ex trāsuerso. vt sepultura. z. q. b. Et etiā nō q̄ tria milia pass⁹ faciūt leucā. vt pda. 2. q. c c. ⁊ sic tria miliaria faciūt leucā. vt rex. 2 ſ. q. b. Sz q̄ro q̄d si nō sūt dcā vigīti miliaria ītegra forte sūt vigitiq̄n q̄ miliaria. respōdeo p illo q̄ supfluit dz statui vna dies. vt dcā. l. iij. Sz q̄ro vñ icipiet mēsurari. rñdeo ñ a porta sz a cōtinētib⁹ edificijs. Sz q̄ro p q̄m viā dz fieri mēsuratio. respōdeo p illā p quā securius itur. c. statutū. de rescrip. li. vj. ⁊ predicta vera quādo fit

© Biblioteca Nacional de España

mẽsurato loci ꝓpter terminũ eũdi ꝛ reddeũdi. ſz ſi fieret ob aliã cãz vt puta dicit ſtatutũ ꝙ illi itelligãt̃ vicini q̃ ſũt ꝓpinq̃ p vnũ miliare: ꝛ dicit ſtatutũ ꝙ nõ poſſit eligi ptãs ó t̃ra ꝓpiq̃ p q̃dragita miliaria tũc nõ videt ꝙ debeat fieri mẽsuratõ p iter ſz dz fieri perrectitudinem loci. ⁊ ſi nõ poteſt fieri p terrã fiat mẽſuratio p aerẽ. de ꝓdictis p bar. i dcã. l. i. ff. ſi q̃s. cautio. ¶ Et quot terminis ad cõpendũ bz ẽt q̃s i cã appellatõis. l. i q̃is alia cã. vide. j. e. q. c. ſr̃ v. nouẽ. v. itẽ iſtos. An valz citatio ſine ꝓfinitiõe tp̃is. b. i. c. cũ pari. ó appella. di. 2. ⁊ dicit bal. in. l. ſi q̃s. cc̃. pn. C. v bi i rẽ. acti. cc̃. pn. ꝙ nõ valet. Et qñ terminꝰ aſſignat̃ alicui i abnc̃ia ꝙ ſemp dz ſibi notificari. al̃ ꝙ aſſignatio termini ñ p iudicat abſenti. vt p bal. vbi s̃ de quo vide ẽt. appellatio. 6. q b. ſr̃ v. apoſtoli. v. q̃ro nũq̃d iudex. i vſi. i.

a ¶ Nouẽ. ⁊ ſi iudex facit in die duas ſeſſiões nõ ẽ cõtumax q̃ in vltia cõpuit. fo. no. c. xxv. ¶ Itez iſtos dies habz vtraq; ps i cã appellatiõis ad regez emiſſe vltra terminũ a iudice vl̃ a iure ſtatutũ ad cõparẽdũ. ſ. nouẽ de curia ⁊ tres de ꝓconizatõe. fo. no. c. xxv. Et idẽ i q̃is alia cã. ⁊ q̃ erit pẽa tũc nõ cõparẽtis vl̃ in termio i quo ꝓmiſit merino cõparere. vide. ordi. cur. li. ij. ti. ij. l. xj. Et dcis diebꝫ de curia ſeu ꝓconio nõ ꝓt renũciari p ptes. vt i dcã. l. xj. Et q̃ ſũt q̃ nõ gaudẽt hijs diez dilatiõibꝫ. vide ibi. ⁊ i. l. ſe. Et circa predicta vide que etiam ſcripſi. primum decretũ. 6. q. e. ſup v. ino. v. i. Et i quo termio teneat̃ q̃s cõpere. vide s̃ iſta. q. c. ſuper v. comparuerit.

noue[a] dies. e. ti. l. x.

c ¶ Dz ſi iuſte ipedit[b] ifirmitate vl̃ aq̃ꝝ iundatõe vl̃ tẽpeſtate aut latronũ vl̃ inimicoꝝ itinera detinẽtiũ metu vl̃ diffidatione: captõe: vl̃ alia detentiõe: excuſat̃ a contumacia[b] ipedimẽto ꝓbato. Si tñ ifirmitate ꝓlixa tenet̃ mittere ꝓcuratorẽ[c] Et ſi timet diffidatõnẽ l̃ inimicos dz hoc iudici ó nũciare vl̃ notificare vt ipe ſ̃medios appõat[d] nec tenetur iteri cõparere. e. ti. l. xj. rex. 25. q. c.

d ¶ Itẽ ſi ptes cũ iudicis ꝓceſſu ꝓgãt terminũ citatõis nõ cõpẽs i termio ꝓrogato punit̃ vt cõtumax. ſz ſi ſine iudice ꝓrogarũt nõ punit̃ niſi pẽa iter eos appõita. Idez ſi ptes ſine iudice de ꝓrogando cõueniũt: q̃ ſine mãdato iudicis non poteſt q̃s citare. e. ti. l. vij. vide reſcriptũ. 3. q. m.

e ¶ Itẽ ꝓuẽt[b] citatõe ſi poſtea mutet[c] domiciliũ: l̃ pegrinet̃ aut ad ſtudiũ (aut in legatõe ⁊ ſimilia) vadat tenet̃ cora iudice citãte rñre[f]. e. ti. l. xij.

¶ Itẽ patit̃ aliã penã cõtumax q̃ nõ ꝓt appellare niſi vt hẽt̃ ſñia. ſ. q. b

¶ Itẽ q̃ lz ꝓ eo ferat̃ ſñia cõdẽnat̃ i expẽſis. ſñia. 3. q. c. appellatio. 3. q. b

¶ Itẽ põt ꝓpter ꝓtumaciã excõicari. excõicatio. s. q. a. 9. q. a.

¶ Itẽ punit̃ vt ꝑmũ decretũ. 3. q. a. ⁊. 6. q. c.

a ¶ Sexto q̃ro q̃ ẽ pena citationẽ negãtis.[g] dicq; ſi citatio ꝓbetur ſoluet cõtumaciã ẽt expẽſas duplicatas. e. ti. l. s.

a ¶ Septio q̃ro q̃lr̃ ꝓbat̃ citatio facta. dic ꝙ qño ianitor maior regis: vel iudex maior curie: aut iuſtitia: verbo citat prꝰ eta decẽ leucis. ⁊ ſi i itiñe bz ipedimẽtũ durat ſecuritaſ donec ad domũ ſuã reũtat̃. ⁊ eũ offẽdẽs aut familiã: ꝛ res: punit̃ vt fractor regie ſecuritatis. fo. l. li. ij. ti. iij. l. fi. Vide rex. 25. q. b. c.

b ¶ Appõat. citat̃ ãt a rege veniẽdo: ſtãdo: ⁊ recedẽdo: gaudz regia ſecuritate: cũ rebꝫ ⁊ familia cõputatis ꝓ di

c ¶ Ab cõtumacia. nũq̃d q̃libet occaſio excuſz ꝓtumaciã. rñdeo nõ q̃ certe ſũt cãe de iure. vt. l. ij. ff de i ius. vo. et. l. vir bonꝫ. ff. iudi. ſol. friuole aũt excuſatiõs nõ excuſãt: tñ nõ ſũt friuole ille q̃ metũ inducũt q̃ cadũt i hoiez leuẽ lz nõ cõſtantẽ. vt glo. i. l. ex cõceſu. ſ. eũ q̃ ff. de appel. ⁊ dcã glo. ibi dicit ꝙ obliuio excuſat. bar. ibi õ ⁊ melĩ: ñ ſit obliuio cãta ex infirmitate memorie de q̃ conſtet: vl̃ ex lõgi tp̃is curſu. de quo p bal. i. l. ea q̃ colũ. iij. C. quo ⁊ qñ. iu

d ¶ pcuratorẽ. vide. fo. l̃ eo. ti. l. 6. Itẽ vtrũ: ⁊ qño abſẽs ipediꝰ tenet̃ mittere ꝓcuratorẽ. h. i. c. q̃relã. de ꝓcura Vide q̃ ſcripſi s̃. 4. q. a. ſr̃ v. ꝓcuratorẽ. ⁊ ſr̃. v. citatus.

f ¶ Mutet. de fo. ꝓpe. c. ꝓpoſuiſti.

f ¶ Reſpõdere. vide q̃ ſcripſi ſupra. 4. q. b. ſuper v. citatus. v. ⁊ ſi citatus.

g ¶ Negãtis. ⁊ pena malicioſe ꝓtumaciã accãtis ẽ vt ipe ſoluat contumaciam: ⁊ citato dãnum in triplum. fo. no. c. iij. Vide ſupra. ſ. q. a. in fi. ⁊ q̃ ibi ſcripſi ſuper. v. cõparuerit. v. i.

© Biblioteca Nacional de España

batur p citātē[a] ⁊ vnū te ste. sz qñ p alios iudices vel ianitores minores p duos absq; citante te/ stes. e. ti. l. i.

a ¶ Octauo q̄ro q̄ ē pena iudicis citare postponē/ tis. dic q; si malicioseb (s amore odio vl' p̄cio seu al'. ⁊ idē si maliciose vl/ tra debitū ꝓgauit ter minū pti) postponat te/ net' pti ad expensas ob hoc factas ptis iurām̄en to tarādas ad arbitriuz iudicis de hac querela cognoscentis si probatū fuerit. e. ti. l. ix.

a ¶ Nono q̄ro q̄s ē citatō nis effectus.c dic q; īpoz tat effectd quos hūisti s. e. ſ. q. ⁊. 6. et. ī. p totū. ¶ Jtē ⁊ alios q; post cita tionē re⁹ vēdēs: pmutās aut donās rē q̄ petitur ab eo nil agit īmo ei (et ipe restituet p̄cium ei a quo r̄cepit) restituet' vt litē substineat. Et si ille ī quē trāstulit sciuit q̄libz eoz soluet regi (.s. emēs pdet p̄ciū q; dedit ⁊ vē/ dēs tātūdē ⁊ regi appli/ cabit' ⁊ sic de alijs alie/ natiōib⁹) p̄ciū rei vl' ex/ timatōez[d] valoris si igno

citatōe vl' ee factū pte nō citata ⁊ clā. cas⁹ ē i. l. aut q̄ al'. ff. q; vi aut clā ⁊ ibi ēt bar. ¶ Jtē si tu es citat⁹ ad aliquē actū fiēdū i nonis ille act⁹ dz fieri tūc illa hora ī q̄ citat⁹ es. al' si fieret postea alia hōa tūc act⁹ q̄ fieret nō valeret q; eet fact⁹ pte nō citata. bar. l. si vicē. ſ. si is. ff. q; vi aut clam.

b ¶ Extimatiōez. imo soluit terti am ptē extimati ois reipetite me dietatē regi. ⁊ a liā medietatē iu dici cora quo e rat lis. ⁊ aduer/ sario expēsas et dāna ob hoc o tigētia. fo. l. li. i ti. fi. l. i. Sz al' dicas de iure ci/ uili. s. q; emens sciēter rē litigio sā tenet' illā res/ tituere nec reci/ pit p̄ciū sz alio tm̄dē vēditor fis/ co soluit. emēs vo ignoraēter p̄ ciū repetit ⁊ vl tra illud terciaz eius partē alie/ natiōe irrita re/

negās cogat' iurare se nō citatū: cōsuluit tm̄ vt si nō hēt nūci⁹ public⁹ q; duo mittāt'. ho. vero et so. an. tenēt q; i iudicis arbitrio hoc residet vt p sonaz ⁊ negocij q̄litate pēsatis nūcio vel credat vl' ad īnocētiā suā purgādā reo sacramentū deffe rat. ⁊ hoc suadet rō ne ex dicto vilis ribaldi ꝓbo ⁊ honesto viro īmineat p̄iculū forte nō citato l' nō psonalr ⁊ nūcius ille cōtrariū reffert. sz circa hāc q̄nē vide laci⁹ p. h. i. c. cū pati. de appella. ⁊ cy. i. l. ea q̄dē. C. de appella. ⁊ vide i. c. pruden tiā. de offi. dele. Et nō q; mandatū iudicis factuz reo dz p̄cedere: hoc distigue vt s. ⁊. q. a. sup. v. nūciū. v. q̄ro nūq. ⁊ hoc ē bñ pōderādū i exaia tiōe p̄cess⁹ qz iterū repies q; tabellio scribit re tullit tal' p̄co se citasse talē de mādato tal' iudicis ⁊c. nā nūcio de mādato nō credit' vt s ī pn. dixi cū ei⁹ officiū nō sit circa illō sz circa ei⁹ executio nē. nec ēt iudici credet' de mādato qz de gestis ab eo nō credit' nisi q̄ten⁹ appeat legitimis docume tis ⁊ sic viciat' p̄cess⁹. hoc nōt spec. ti. de citatōe ſ. sequit'. v. vtrū aūt. ⁊ jo. an. i. c. qm̄ ō falsā. ex de p̄ba. de p̄dictis p sali. i. l. absētē. colū. iiij. C. de accusa. ¶ De nūcio q̄ facit falsas citatiōes vl' falsas relatiōes vide. nūci⁹. v. itē nūcius. ⁊ v. se.

b ¶ Maliciose. Idem si maliciose prorogat litem. fo. l. li. i. ti. vij. l. vuj.

c ¶ Effect⁹. dic q; si aliq̄s citat' ad aliq̄z actū si ille act⁹ al' agit ī q̄litate vl' substātia q̄z fuerit dem̄ i

manēte. cas⁹ ē i. l. cēsem⁹. C. de litigi. Quero an dcā. l. loq̄t' tā i actore q̄ in reo. rñdeo qō sic vt ibi i glo ij. vide. j. e. i vsi. q̄ro cū glo. Quero an ēptor i dubio p̄sumat' ignorare. rñdeo q; sic vt i. e. glo. Quero ēp/ tor ignoras repetit p̄ciū ⁊ ēt tertiā ptē: sz an vēditor puniet' i aliquo dādo fisco. glo. ī dcā. l. cēsem⁹. ſ. citat tres opiones: pa ē q; nō ⁊ istā putāt. bar. ⁊ cy. verā sz tu dicas q; tāto min⁹ hz fisc⁹ de solido p̄cio q̄ntū ē illa tertia ps debēda ēptori bōe fidi qz illa tertia ō trahit' fisco ⁊ dat' ēptori. ⁊ ita teneo de eq̄tate sz p̄ce dēs opio p̄cedat de rigore. Et attēde bar. i dcā. l. cēse m⁹. dicit q; sñia lata ſr re ō venditorē mādabr̄ execu tiōi ō ēptorē: ad q; facit q; scripsi. j. e. q. c. ſr v. añ cl tatōez. v. q̄ro q̄dā. Quero ad penā applicandā fisco q̄s admittat'. glo. ī dcā. l. cēsem⁹. dicit q; q̄libz de po pulo. ⁊ hoc dicas vez qñ pēa ē pecūiaria: sec⁹ si ex delicto puato īponēda eēt corpal'. ⁊ ita ītelligit bar. ⁊ cy. glo. i. l. fi. ff. de p. deli. Quero cū glo. ā hec pēa hēat locū ēt i actore i aliū actōez trāsferēte. ⁊ dicq; sic q; ōclara vt i ea. sz vi. j. e. ſr v. afficit'. Quero ēptor rei litigiose stipulatus est euictiōem a venditore an postea re euicta possit agere ex dicta stipulatiōe ad duplum. dicas q; sic. de quibus per sali. in dicta. l. cē sem⁹. ¶ Añ actio vl' res dicat' litigiosa. ⁊ qñ nō. ⁊ q̄ pena punit' ālienans: ⁊ recipiens ab eo scienter alie natam rē litigiosam. h. in. c. eccl'ia sancte. vt. li. pen. ⁊. di. Et vide de hoc azo. in suā. C. ne. lic. po. patro.

© Biblioteca Nacional de España

li.ꝑſ. ¶ Itē lite pēdēte nēo ꝓt iponere rei ām petit ſignū ſuū.caſ⁹ ē i.l.i.C.nemi.lice.ſi.iu.auc. Et iō erectio furcaꝝ ē ſignū meri ipij: ſi ergo due vniuerſitates vl̄ pluicie cōtendāt de ipio nō ꝓt altera i ꝓiudiciū alteri⁹ i cōſimo ꝺ quo diſputat erigere furcas ⁊ ſi erigit ille q̄ ē i poſſeſſiōe talis loci ꝓt ipune eleuaſ tales furcas. vt ibi p bal. Nz ce dulā iponere vl̄ nom̄ potētis vt ſ.e.q.c.ſſ ꝺ.añ citationez.ꝺ. ſuper prediſs.

a ¶ Afficit. imo ſi alienat vl̄ occupat reſtituet eā ſpoliato reo ⁊ius qꝺ i ea hē bat ꝓit: ⁊ ſi i⁹ nō hēbat ſoluit iſup extimatōez vel aliā talē reo et quo occupauit vl̄ occupari fecit rē añq̄ viceret. fo.l.li.i.ti.fi.l.ij. Sed de iuſ cōi tā i actore q̄z reo. dic vt ē.glo.pẋ.ꝺ.i.i vſi.ſz alſ dicas.

b ¶ Alienari. qñ valet alienatio rei litigioſe. h.i.c.eccle. ſctē de cōſti.

c ¶ Heres. re litigioſa legata ſolū litis euēt⁹ debeꝫ et iō heres tm̄ ꝓſequit ⁊ ꝑm euētū res debeꝫ aut nihil. vt ē caſ⁹ i auct. nūc ſi heres. C. de litigi. Quero re litigioſa legata cui⁹ ſūptib⁹ litigat heres. glo. in dcā auct. nūc ſi heres. rñdet diſtiguēdo: aut cū legabat res erat litigioſa ⁊ tūc ſūptu heredis. vt. ff. ꝺ lega. ſ. l. cū ꝑu⁹. aut poſtea cepit ſiue adhuc viuēte teſtatore ſiue iā mortuo ⁊ tūc ſūptu legatarij. vt. ff. de lega. ſ. l. ſeruus legatus. niſi morā comiſerit heres q⁹ tunc ab eo tp̄z citra ſūptu heredis. vt. ff. de le. ſ. l. cum res de quo per ſali. in dicta auct. nunc ſi heres.

d ¶ Añ citationē. qñ locū hēt edictū hui⁹ legis ꝓtite. ⁊ cui. ⁊ ꝺ quē. ⁊ i q̄ntū. deꝫ actio ex hoc edicto. ⁊ qñ ceſſz hec actio. azo. i ſuā. C. de alie. iu. mu. ca. fac. Et vide ceſſio. 10. q. cē. fi. Quero an ꝓhibit⁹ alienare i potētiorē poſſit alienare i filiū corꝑis ꝓꝑi potētiorē ſe nō dico adoptiuū potētiorē. glo. i. l. ea lege. i. ſ. ea lege. C. de cōdi. ob. cau. dicit q̄ ſic q⁹ poti⁹ videtur dñiuz cōtinuatū q̄z trāſlatū q̄ i filiū ē collatū nā hoc debuit ꝓus cogitare colator. plus dico ecōtra q̄ etiā fili⁹ in ꝑem ꝓt alienare: fallit i feudis q̄ a deſcēdēte i aſcēdentē nō recipiūt trāſmiſſiōez ⁊ eſt rō q⁹ feudū cōceſſū iuueni ⁊ validiori ꝓpter ꝓuicia nō ꝺz trāſire

rauit reſtituet ei ꝑcium qꝺ ꝺeuit ei alia tercia ꝑs ꝑcij vl̄ valoris. Eadē pena afficit⁽ᵃ⁾ actor poſt citationem rem alienans. z.p.ti.vij.l.xiij.

b ¶ Et licet res litigioſa nō poſſit alienari vt dictū ē ꝑ ꝺetētorē (vel etiā ꝑ actorē nō ꝺetentorē. vt. i. e.q.ꝺ.i fi.) tm̄ cā ꝺotis: vel ꝺonatiōis: ꝓp̄ nuptias pōt: aut rōe cōionis diuiꝺi vl̄ alienari⁽ᵇ⁾ inter ſocios (⁊ ad quē res trāſiret iſto vl̄ alio ꝺe ꝑꝺictis mōis tenet⁽ᶜ⁾ ſup eam aduerſarij petitiōi rñꝺere) ſeu rōe legati ⁊ tūc beres⁽ᶜ⁾ legātis tenet⁽ᶜ⁾ eā ꝺefēꝺere ⁊ ſi vēꝺicat tradere legatario. ſz ſi ſine ſui ꝺolo vl̄ culpa vicat⁽ᶜ⁾ nil ꝑſtat legatario: tm̄ ſi legatari⁹ ꝺe mala heredis ꝺ fēſiōe ſuſpicat⁽ᶜ⁾ bñ ꝓt litiintereſſe. e.ti.l.xiiij.

c ¶ Si āt poſſeſſor timens ſibi litē moueri ante citationē⁽ᵈ⁾ rē i potētiorē: vel extraneū a regno: aut reuolutorē: cā fatigāꝺi aꝺ uerſariū alienz nō vz ꝺolus tal⁽ᶜ⁾: imo eliget actor an aget cōtra ꝺetinētē vl̄ alienātē aꝺ rē ⁊ dāna h⁹ modi alienatiōis ꝑ textu illata. e.ti.l.xv.

ad etatē debilē. Quero an ꝓhibit⁹ alienare i potētiorē poſſit alienare i eccliaz. glo. i ꝺcō. ſ. ea lege. inuit q̄ ſic poſſit dū ꝺicit q̄ eccliа ē loco filij ſ. p ſimilitudinē ꝓuilegij nō p veritatē aꝺ vnitatē nature. tu ꝺicas q̄ aut iſtuꝺ pactū apponitur i emphiteoſim vl̄ feuꝺo ⁊ ſic appōit⁽ᶜ⁾ ſr̄ fragili dñio q⁹ cito reuertit⁽ᶜ⁾ aꝺ ſuā naturā. i. cō ſoliꝺat⁽ᶜ⁾ ꝓpetati ſuet⁽ᶜ⁾ tūc eccliа nō eſt ꝓhibita: aut iſtuꝺ pactū apponit⁽ᶜ⁾ ſr̄ dñio forcioꝝi. i. ꝺifcto q̄ forti⁹ ra⁄ ꝺicat i ſuſcipiētis ꝓſōaz ⁊ tūc ꝺico q̄ nō pōt ꝺari eccliе q⁹ potētiorē. vide alienatio. 6. q. ſr̄. ꝺ. ꝓhibita. in ꝑn. ꝺe ꝑꝺictis p bal. i. l. ea lege. C. ꝺe ꝑꝺi ob. cau. Im

pugnari multis modis pōt ceſſio actiōis. primo rōe potētatus. ſ. qñ fit ei q̄ pōt viuacē terrorē inferre viciatur ceſſio: nō tm̄ viciat⁽ᶜ⁾ ſi fieret ei q̄ nō poſſz viuacē terrorē inferre licet ille eēt i officio aliquo: vt ſi ſit iuꝺex vel ſit tabellio. ⁊ iuẋ hoc nō q̄ nō ſolū ceſſio ſz ēt ſimplex ꝓcuratio repꝓbatur. Quero ergo ſi iſta exceptio nō eſt oppoſita āte litem ꝺ. vtrum poſtea poteſt opponi. ꝺicas q̄ poteſt poſtea opponi in forma peremptorie: quia exiſto iſtrumēto oritur duplex exceptio. ſ. ꝺeclinatoria ⁊ pemptoria cū cedēs vl̄ cōſtituēs ꝺebeat amittere litē ⁊ iō aꝺ hūc finē ꝓimēꝺe litis exceptō pōt p⁹ litē ꝺ. oppōi: ⁊ ponet⁽ᶜ⁾ aꝺiūcta ſibi q̄ꝺā petitōe vlz q⁹ petteꝫ icіꝺēter cedētē vl̄ cōſtituēte iure ſuo ꝓuari. Quero q̄ꝺ ſi iſte potētior ē admiſſ⁹ p iuꝺicē ⁊ p ptē ꝺe ſua deffēſiōe cōfiꝺētē ⁊ lata fuit iſta ſñia ꝓ iſto potētiore vtr⁹ p⁹ ſñiaz poterit opponi. ꝺicas q̄ nō niſi fuerit appellatū q⁹ tūc poſſz oppōi nō i forma ꝺcliatorie ſz i forma ꝑptorie. Scꝺo mō ꝓt ipugnari ceſſio rōe fraudis vt ſi potētior nolit noiari i iſtrō ſz per interpoſitā perſonā recipit ceſſionem. Lertio poteſt ipugnari ceſſio rōe fraudis ⁊ ſimlatio nis ſimul iūcte q̄ ē qñ actio ꝺi ꝓ parte vēꝺita ⁊

© Biblioteca Nacional de España

ꝑ ptē donata i fraudē legis. vt. C. mā. l. ab anas/ tasio. ⁊ ibi ꝑ cy. quo casu q̄ten⁹ ptēditur donatō nō valz cessio: ⁊ cedēs suo iure ꝑuat vt ibi Quarto mō ipugnat cessio rōne simulationis ꝑsūte q̄ simulatio ꝑsumit ex trib⁹. s. ꝙ actō sit ꝑ ptē vē dita ⁊ ꝑ ptē donata vt dixi. Ro ꝙ actio ē minoꝝ ꝑcio vēdita nā q̄ten⁹ pl⁹ est in actiōe q̄ꝫ i ꝑcio: ꝑsumit simlatio: hic tñ ē considerādū ꝙ dz hꝝi rō expēsaꝝ iudicij. tertio ꝑsumit simlatio si titul⁹ cessiōis nō cōtinet i istrumēto: sꝝ hoc tñ dic qđ sufficit titul⁹ ꝑsūt⁹: vñ qñ cessio fit iter cōiūctas ꝑsonas qꝝ ꝑsumit donatio valz cessio. sz q̄ro q̄d si i instrō cessiōis sic cōtinet. ſey⁹ cessit ticio actionē ꝑ cētū dicebat ꝙ nō erat ibi titul⁹: sz cōtrariū ē verꝝ: ⁊ istud siue i instrō diceret ꝑ ꝑcio cētū ⁊c. siue nulla fieret mētio ꝑcij qꝝ saltē ex hoc resultat titul⁹ cōtracti inomiati: facio vt des adde ꝙ q̄rto mō ꝑsumit simlatio si nō cōtinet i istrō vera numeratio sz cōfessio numeratiōis: sz tu dicas aut actio ē minoꝝ ꝑcio vēdita aut ꝑ ptē vēdita ⁊ ꝑ ptē donata ⁊ tūc ex cōfessiōe ꝑcij ꝑsumitur simulatō: sz vbi actio iusto ꝑcio ē vēdita tūc ex cōfessiōe ꝑcij nō ꝑsumit simulatio: imo ipa cōfessio hēt ꝑ vitate nisi ꝓbet ꝙ re vā numeratio nō interceſſit. Quito ipugnat cessio rōe simlationis vere. i. qꝝ vē ꝓbat simulatio tūc nō ē dubiū qꝝ ꝙ simlate agit nullū ē ⁊ oī tpe pōt ipugnari ē eni hic ꝙ curator fals⁹ i rē suā. Sexto ipugnat cessio rōe cedētis: ꝙ dic vt nō ꝑ dy. de aucto. tu. l. pōt pupill⁹. Septio ipugnat rōe cessionarij vt C. q̄. da. tu. po. auct. minoris debitoꝝ. ⁊. ff. ō acti ⁊ obli. l. oēs. Octauo ipugnat cessio rōe iuris in cessibil. vt. ff. de iure. do. l. si mulier. ſ. ex asse. Ad de ꝙ vcūqꝫ dixi ꝙ cessio ꝑsumit simlata ꝙ ē itelligēdū. s. qñ cedit actio ꝑncipalꝝ: sz qñ cedit seu vēdit possessio a possessore ⁊ i ei⁹ cōseqntiā veit cessio actiōis ibi nō ꝑsumit simlatio vñ i instrīs emptionū apponūt ista vba ⁊ si pl⁹ valz dono ⁊c. tñ nō ē dubiū ꝙ vēditio rei valz ⁊ ēt cessio q̄ fit in eius cōseqntiā. Idē dico qñ cessio fit ad defēsionē nō ad ipugnatiōez vbi gra. possidebā q̄n dā rē cōueniebar ſr illa publiciana ad exclusiōez isti⁹ publiciāe acq̄siui titulū a vo dño rei aliquo sibi dato certe lz min⁹ fuerit ꝑciū tñ valz titul⁹ ⁊ ex eo me tueor ō publicianā nec ꝑ viciū litigiosi ipedit ista acq̄sitio tituli qꝝ viciū litigiosi ipedit alienatōez possidētis sz nō acq̄sitōez ab eo fieri Quero tertio si istrm cessiōis dicit ex cā donatōis ꝑ bōis meritis ⁊ ꝓuicijs vtrū opz ꝙ cessionarius ꝓbet merita. dicas ꝙ nō qꝝ i istrō cessionis req̄rit titul⁹ ꝙ ad ē. s. titul⁹ donatōis cā ät tituli nō req̄rit Ultio dic ꝙ vcūqꝫ dixi ō ꝑsumēda simlatiōe dz itelligi i cessiōe volūtaria: sec⁹ i cessiōe necessaria: exēp. ff. de solu. l. modesti⁹ ff. ō le. j. l. si rex obligata. qꝝ nō ꝓt dici redēptoꝝ lit q̄ talē recipit cessiōez de cōscia ētia legis. Quero q̄rto si sūt duo eq̄ potētes et vn⁹ cedit alt i vtrū hz locū ꝙ. s. dcm ē. dicas ꝙ nō qꝝ rōe eq̄lis potētie nihil vꝝ factū i fraudē legis cū nō sit potētioꝝ cessionari⁹ q̄ꝫ cedēs. de ꝑdictis ꝑ bal. in. l. si cuiuscūqꝫ mōi. C. ne. li. potē. ¶ Si statuto cauet ꝙ si q̄s cedit actiōez suā alicui nobili cadat a iure suo: si aliq̄s cessit q̄ cedē nō pot at: vel alꝝ cessio fuit iutil nō cadit a iure suo. bar. i. l. si filiū. cē me. ff. de le. ꝑstā. Quero q̄dā alienauit cā mutādi iudicij cōuēit iste ⁊ cōdēnat i vtili rei vēdicatiōe nūq̄d fiet executio sñie ō possessorē q̄ tenet rei vēdicatiōe directa loquoꝝ vt nō erat res litigiosa qꝝ. nōdū erat lis mota tūc ei ē certū ꝙ fit executō i rē ipaz tāq̄ꝫ i rē affectā ex ipa eadē litera iō ñ req̄rit nouū iudiciū. vt ēt scripsi. s. e. q. a. ſr. vt. extiatiōez. vt. sz alr. i vsi. ⁊ attēde. sz ego loquoꝝ i re nō litigiosa. cy. i. l. i. C. ō alie. iudi. mu. ca. fac. i. q. 7. dicit ꝙ fiet executio ō possidētē. sz bar. i repet. l. 3. C. ō pig. hoc ꝓbat dicēs ꝙ lz alienatio fiat i fraudē ñ tñ fit executio ō possessorē nisi ordie iudiciario cōuēiat. sz opio cy. ꝓcedit si sit citat⁹ i isto ꝓcessu: alꝝ nō. ō q̄b⁹ ꝑ bal. i dcā. l. i. C. de alie. iudi. mu. cau. fac. Vide executio. ⁊. q. b. ſr. vt. i ea. vt. pone ꝙ. ¶ Sup ꝑdijs litigiosis vl eoꝝ ꝓuitutib⁹ nō dz q̄s affigere cedulā q̄ ꝑtinet hoc ē ꝑdiū talꝝ potētis. nec ei⁹ nomē dz ptēdere i lite. ⁊ q̄ sit pena ō faciētis: ⁊ potētioris i hoc cōsētientis. vide ꝑ azo. in suā. C. de hijs q̄ po. no. ti. pre. affi. ¶ Nec etiā dz ꝙponere signū suū rei q̄m petit. vt scripsi. s. e. q. a. ſr. vt. extimationē. vt. itē lite pēdente. ¶ Cā officij. potētioris rōe officij nō ꝓt fieri actō cessionū ⁊ ꝓuād⁹ ē cedēs iure suo. vt. l. si cuiuscūqꝫ mōi. C. ne li. po. vide. s. e. q. c. ſr. vt. añ citatōez. vt. ipugnari. vsi. i. Et nō. glo. positā i dcā. l. si cui⁹ cūqꝫ. q̄ loqꝫ ō mā cessionū: i eo tñ ꝙ dicit ꝙ ñ valz cessio si titu⁹ cessiōis ñ ē i ꝑn. istri dicas ñ eē verꝝ qꝝ sufficit ꝙ sit i q̄lz ꝑte istri tñ si ñ eēt i eodē istrō sz i alio bñ ē vā glo ꝙ nō valz cessio actiōis ō quo ꝑ bal. dcā. l. si cui⁹ cūqꝫ mōi. ⁊ vlō. s. i ꝑdicto. vt. ipugnari. i vsi. q̄rto mō.

a

o ¶ Sz si potētioꝝ erat causa officij⁹ in quē trāstulit rē cā faticādi reū actoꝝ ā te citatiōez nil agit: ⁊ perdit (ita ꝙ re⁹ nō tenet respondere sup re illa ne alienāti nec ille tibi alienauit.) ius ꝙ i re hēbat Sz si i nō potētiorē vz alienatio ab actoꝝ facta. Post citatiōem aūt nullo modo alienat nisi i casibus quos dixi. s. circa reum. e. ti. l. xvj.

e ¶ Sed ante citationē bene potest actoꝝ in testamēto: vel codicillis: in potentioꝝem rem transferre: Sed facta citatione heres legantis tenetur

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Prosequi. vide. s. e. q. b. sup v. heres.

b ¶ Citādus. an citatus ad cām est iterū citād⁹ ino. 7. h. q nō i. c. auditis. de p cura. 3. di. et i. c exposuit. de dilati. bar. in tractatu de citatōe q. i. Sed circa hoc lacius vide s. 3. q. a. sup. v. tribus. v. Itē si citatus. ¶ Itē si procurator habēs i curia plures cās pluriuz agētiū cōparuit et dixit. pfēto me i oibus causis q̄s hēo hic 7 illicēciatus recessit nō sufficit qz est obscura presentatio. Itez si forte oēs citationes fiūt simul et cōparet pro reo procurator nō legitime cōstitut⁹ si donec tractatur de legitimatiōe psone termini aliaz rū citationū trā sierūt demū pro nūciat illū non esse legitimū p curatorē an poterit iudex ptra reū pcedere tāq̄ cōtra contumacē cū nō appareat in actis expssū q̄ actor se pntauit i termino cōtra reū dicas si quidem procurator ille fuit a reo post citationē cōstitutus mittēdo euz iz nō legitie nō prosequi⁹ 7 si vincat hē bit eā potētior cui fuit lēgata. e. ti. l. fi.

¶ Est 7 ali⁹ effect⁹ q: p⁹ citāti tenetur super eadē re prius respondere re⁹. actor. 6. q. f.

¶ Itē lite nō cōtestata p cedit ad testiū receptionē et sñiam cōtra actorē nō cōpentē duz tñ prius citet. testis. 3. q. e. vide. accusatio. 9. q. a.

¶ Itē si cōtra certos inq̄ritur sūt citādi. inquisitio. 7. q. a.

¶ Itē p citatiōz ppetūat iurisditō. rescriptū. 3. q. i

¶ Itē termino citaciōis pēdēte ad cōpendū coram iudice appellationis rescriptū ipetratū ab vna ptiū nō valebit. rescriptū. 3. q. m.

¶ Itē ad reffectionē istri debet pars debitrix citari. tabellio. 6. q. f. g.

¶ Itē ad proferendā sētētiā dz pars citari. cōsiliū. 7. q. b. sētētia. 3. q. a. appellatio. u. q. a.

¶ Pars vincēs citabitur in psecutiōe appellationis si nō fuit ei termin⁹ a iudice a quo prefixus. appellatio. u. q. a.

¶ Itē dz pars citari cum petitur restitutio i integrū. sententia. 7. q. b. restitutio. 2. q. c.

¶ Itē nō potest dimitti cast7 ante denūciatoriā citatiōez. castrū. 4. q. b.

¶ Itē si accator nō cōpet denuo est citandus. b ac cusatio. 9. q. a.

¶ Itē maliciose quis citans tenetur ei actiōe iniuriaruz. iniuria. 5. q. d. vide clicus. 3. q. g.

¶ Coadiutor. vide. beneficium. 7. q. c. et q̄ ibi scripsi sr̄ v. coadiutor.

QOdicillus. primo quero quid dicitur codicillus. dic q̄ breuis scriptura: ante vel post testamentum facta. 6. p. ti. xij. l. i.

a ¶ Scdo q̄ro ad quid p dest codicill⁹ dic q̄ p eū pñt legata in testō augeri vel minui. e. ti. l. i.

a ¶ Tertio quero q̄s pōt codicillari. dic q̄ qui potest testare. e. ti. l. i.

a ¶ Quarto quero qualr̄ sit codicillus. dic q̄ in scriptis: vel sine: coram quinq̄ testibus. e. ti. l. i. Nec requirit q̄ sint rogati: vt. i. 6. q.

a ¶ Quinto quero sup q̄bus pōt fieri codicill⁹. dic q̄ sup legatis. e. ti. l. i

¶ Sed hereditas in codicillis non potest dari: nec adimi directo. nec p dītō instituto heredi apponi. sed si in codicillis heredem imeritum certa ratione expressa dicit

amplī⁹ ē spectādus q: videtur dicere nō velle cōpere. Idē si erat cōstitut⁹ ante si appareat reū missē eū. al' cōsulo q̄ actor nō obstante q̄ litiget sr̄ mādato sēp i quolibz termino ꝓpeat et eius cōtumaciā acuſz al're⁹ nō eēt cōtumax. Et ista cōtumacia dz āte p nūciatiōez li q̄re iudici q: repbat' procell⁹ vbi repit' p nūciū q̄ citauit relationē factā eē post iudicis pnūciationē. Et sufficit si nūci⁹ retullit notario 7 nō iudici si postea iudici sit notū. de pdictis vide late per bar. l. si finita. ſ. iullian⁹ ff. d dā. ifec. Et de liq̄datiōe tal' cōtumacie: 7 relatiōe. cōcor. bar. in l. hec aūt. ſ. nō defendi. ff. ex. qui. cau.

Qodicill⁹. q̄s possit facere codicillos. et q̄ndo et in quo cō ueniant vel

© Biblioteca Nacional de España

testator probata ratione non habebit hereditatem. ¶Item per fidei p missū potest heres ex testamēto vl' ab intestato in codicillis rogari restituere hereditatē ⁊ poterit ex ea ꝗr/tam trebellianicam retinere. e. ti. l. ij ¶Bene tñ pōt in codicillis heres nominari: quē dixerat testator se noīaturū in codicillis. heres. 6. q. b. c.

a ¶Sexto quero q̄ differētia ē īter testamētum ⁊ codicillū. dic q̄ illa de qua dixi supra ī proxima. q. ¶Itē in codicillis nō req̄ritur testes esse rogatos: nec requiritur sigillatō nec primi per secundos codicillos nisi testator hoc dicat reuocātur. sz in testamēto ī scriptis requiritur rogatio: ⁊ sigillatio: ⁊ p secundū tolli/t' p̄mū: vl' ēt p postumi agnatiōz. e. ti. l. fi. vide testamētū. 7. q. a. b. c. d. ¶Cognoscere. vide. rex. 9. q. m. ¶Cognatio. vide matrimonium. 10. q. g. cōpaternitas. 3. q. d. e. cōsanguinitas. 5. q. a.

COgitatio. primo quero q̄d dicitur cogitatio. dic q̄ est imagi/natio preteritoꝝ: presentiū: ⁊ futu/rorum: sic dicta quia cum ea pensat homo ea: de quibus sibi venit cogitatio. 2. p. ti. iij. l. i.

a ¶Secūdo q̄ro vñ oritur cogitatio. dic q̄ ex corde. e. ti. l. ij.

a ¶Tercio q̄ro q̄lr̄ ē cogitādū. dic q̄ nō cū ira: aut magna tristicia: vel cupiditate: aut ex arrupto: sz rōnabilr̄ ⁊ sup cōmodi aquisitione: vel damni euitatione. Et vt sic res cogitare queat: non cogitet circa superfluos honores absq̄ cōmodo querēdos: aut magnas in superfluitate diuicias: aut delicias. e. ti. l. ij.

¶Et tp̄re belli oēs cogitatiōes sūt abijciēde q̄ꝝ occupatio animū bellatoꝝ facit meticulosum. guerra. 6. q. d.

¶An pro cogitatiōe sit quis puniendus. pena. 5. q. e.

a ¶Quarto q̄ro qualiter repellitur cogi cogitatio vide rex. 9. q. guerra. 6. q. d.

¶Coboz. vide rex. 9. q. a.

¶Cohabitare. vide inimicicie. 3. q. g. īpotētia. 2. q. d. cleric⁹. 5. q. b. c. f

¶Coitus. vide baptis/mus. 4. q. a. episcopus. 7. q. d. clericus. 5. q. sa/crilegium. 3. q. b. peni/tentia. 4. q. d. regina. 1. q. matrimonium. 7. q. ⁊ 10. f. h. i. l. m. heres. 3. q. c. sucessio. i. q. l. incest⁹ 1. q. a. sodomita. 4. q. a. sarracenus. 8. q. a. iude⁹ 5. q. d. impotentia. 1. q. et. ij. rex. 9. q. c.

¶Collatio. vide patri/archa. 2. q. b. excōmunicatio. 16. q. c. episcopus 2. q. b. beneficium. 2. 3. 4. 5. 6. q. per totū. sequestratio. 1. q. a. diuisio. 5. q. a. b. c. d. e.

¶Collegium. vide. vniuersitas. capitulum. alienatio. 2. q. super. b. heres. 3. q. c.

¶Colūna. vide episco/differāt cū testamento. ⁊ qualr̄ infirmētur codicilli. azo. in suā. C. de codicil.

¶ Quid iuris qñ testator apponit clausulaz codicillarē ī testamēto. vide. testamētū. 7. q. f. fr̄ v. p fm. v. testamētū q.

¶Coitus. vtrū. ⁊ qñ: coitus coniugalis sit peccatū mortale. ⁊ vtrū possit esse act⁹ meritoꝝ⁹. h. in. c. ī quisitiōi. 2. di. de sen. exco.

¶ Collegi/um. q̄ ecclesia dicatur collegiata. ⁊ per que idicia cognoscat. h. in. c. postulasti. 2. di. de iure patro. ¶Itē an collegium. vniuersitas: seu loca: sine dñi voluntate se pñt ī vniuersitatē erigere: vel archaz cōmunē: vel aliq̄d cōmune habere. h. in. c. dilecta. de excessi. prelato. Et non pñt ligā: cōfederationē: seu contractū: facere in p̄iudiciū eorum dñi: sed ī ipoꝝz p̄iudiciū sic. vt scripsi. subiectio. v. subditi ñ pñt. Et ibi ī v. sed nūquid. vide an possūt recognoscere aliquē in supioreꝝ qui nō est. ¶Itē quot p̄sone cō/

© Biblioteca Nacional de España

stituãt collegiũ. ꝛ ex quib⁹ cãis pñt collegia consti tui seu sũt ꝓmissa de iure cõi. et ꝑ ꝗs ꝑsonas collegi a ꝓmissa regũtur. corã quib⁹ cõueniũtur talia colle gia ꝛ corpa. ꝛ q̃ ꝑsone pñt esse i collegio. an mona chus p̃t ingredi ad collegiũ sine licẽtia supioris. ꝛ an ꝗs p̃t eẽ in duo bus collegijs. an ꝗs possit exi re de collegio ꝙ ĩtrauit ꝛ aliũ in trare sine ꝺitõ ne cuiusꝙ. ꝛ su ꝑ quib⁹ pñt fa cere statuta seu leges talia colle gia. q̃liter colle gia dissoluãtur. q̃d fiet de reb⁹ collegio dissolu to. ꝛ an distruc to collegio pe ant ꝓuilegia ip sius collegij. vi de late ꝑ bar. in l. sodales. ff. de colle. illic. ¶ Itẽ an i sindicatu a licui⁹ collegij ꝺ bent poni noia eoꝝ qui sunt in collegio. dicas ꝙ quandoꝙ sin dicat⁹ fit ad vẽdẽdũ seu ad alienãdũ ꝛ tũc ẽ necesse ꝙ noia scribãtur. qñꝙ tractat de alio negocio: ꝛ tũc si quidẽ collegiũ est magnũ vt populus vni⁹ ciuitatis vel vnũ magnũ cõsiliũ tũc nõ est necesse ꝙ noia po nãtur. vt ex de ꝓcura. c. fi. tĩ ꝺz dici i instr̃o oẽs fuis se p̃sẽtes vel tot ꝙ faciãt duas ptes. Si aũt sit colle giũ paruũ vt prioꝝ vel canonicoꝝ qui sũt decẽ: tũc eorum nomina debent poni. de quo per bar. l. decu riones. ff. de albo. scri. ¶ Et vide que scripsi. capitu lum. per totum. Et. statutum. ꝺ. primo quero. in ꝺsi secundo quero. Et. heres. 2. q. c. super ꝺ. collegium. Et. studium. ſ. q. a. super ꝺ. ꝓuilegia. ꝺ. querõ qui. in ꝺsi. quero an vniuersitas. ꝛ in ꝺsi. se. Et. vniuersi tas. per totum. Et. confraternitas. per totũ.

¶ Collusio. per quos fiat collusio. ꝛ quare. ꝛ ꝗn do. permissum sit collusionem detegere. ꝛ que sit pe na colludẽtis. azo. in suma. C. de collu. dete. ¶ Item an est ꝓhibita collusio. ꝛ an sententia lata ꝑ collu sionem sit vera. h. in. c. in tãtum. de collu. dete. di. i.

¶ Colonus. si duo se asserunt domini vnius fun di colonus potest dicere nolo restituere fructus ali cui vestrum: satisdando de restituendo ei qui ꝓ se sententiam reportabit. bar. in l. litibus. in fi. C. de agri. ꝛ cens. li. xj. ꝛ iũge que notantur per eum in. l. si vrbana. C. de condi. indebi.

Compaternitas. ¶ Cognatio. quid est cognatio spũalis. ꝛ quot sunt species cog natiõis. et quis effectus cuiuslibet speciei. h. in. c. martinus. de cogna. spiritua. di. i.

pus. i. q. b.

¶ Collusio. vide accusa tio. 5. q. f. appellatio. 3. q. c. sentẽtia. 3. q. c.

¶ Colonꝰ. vide decime 5. q. d. furtũ. 4. q. c.

¶ Comedere. vide rex. 9. q. b. d. 13. q. c. d. miles 7. q. a.

¶ Comiter. vide rex. 15. q. aa. vexillũ. 3. q. a. ma re. 1. q. b. 5. 6. 7. q.

¶ Cõmodũ. vide loca tio. 6. q. d. regula. 2. q. regula. 28.

Compaternitas. ꝓimo q̃ro. q̃d ẽ cõpat nitas. dic ꝙ ẽ cognatio spũalis. 4. p. ti. vij. l. i.

a ¶ Secundo q̃ro quotu/ plex ẽ. dic ꝙ duplex. v/ na q̃ cõtrahit̃ ꝑ baptis/ mũ: alia q̃ cõtrahit̃ per cõfirmationem. vt vide bis. ĩ. ꝓxima. q.

a ¶ Tertio q̃ro q̃r cõtra/ hit̃. dic ꝙ ꝓ̃o ꝑ baptis mũ. s. inter baptizãtes ꝛ alios baptizatũ ꝺ sacro fõte leuãtes[a] ꝛ patrez et mr̃ez baptizati. ꝛ efficit̃ ꝑ hoc comat̃ vxor bap tizantis[b] parẽtibus bap tizati. Item contrabitur

a ¶ Leuantes ꝛ requiritur de facto tac tus. vt no/ tat. jo. an. in nouella. in. c potest. de re gu. iur. li. vj Sed an req̃/ ritur respon sio ad inter rogata per baptizantez s. vis bapti/ zari volo. h. in suma. de spon. super rubrica. de matrimoni/ o. ſ. quali/ ter contra/ hatur. dicit ꝙ sic. de cõ/ se. di. iiij. ſ. paruuli. ꝛ in c. i. de cog/ na. spiri. li. vj. super. ꝺ. spirituale. Alij tenent ꝙ non. sed. h. in. c. veniẽs. de cognati. spiritu. dicit ꝙ si is q̃ baptizatur per se potest respõdere: ipse debet res pondere: ꝛ tunc non requiritur ꝙ alius respon deat. aut non potest respondere: ꝛ tunc est vera opinio. ho. Et ibi vide quia si ista duo requirũ/ tur non potest mutus esse patrinus: nec bapti/ zare. Nec potest compaternitas contrabi per ꝑ curatorem. Nec potest infidelis esse compater. Sed an chr̃istianus hereticus potest esse compa ter ibi vide per eum. Et quid est tenere puerum in hac materia: dic ꝙ est super se sustinere. xxx. q i. c. de hijs. ꝛ. c. idem ea que. et. c. omnes. xxxiij. c. i. in ꝓn. Et vide. baptismus. 4. q. b. et que i/ bi scripsi de infideli ꝙ potest baptizare licet nõ possit esse cõpater vt s. Et si ifidelis xp̃iani sit ꝙ pater penã icurrit duoꝝ milia mor̃. iude⁹. 4. q. b ir̃ ꝺ. iuitet. Et cẽ ꝺ ꝙ s̃ dictũ ẽ de cõpaternitate ꝙ nõ ꝑt cõtrahi ꝑ ꝓcuratorẽ. bal. tenz ꝺtrariũ in. l. vt nomẽ. C. de cadu. tolẽ. colũ. iiij. vbi dicit ꝙ sic se hẽt cõsuetudo maxie i ꝓncipib⁹ q̃ ꝺbũt cõpat̃nitatẽ baptizãdo ꝑ ꝓcuratores suos. ſz tu dicas ꝙ i⁹ canonicũ ñ curat de subtilitatib⁹ legũ.

b ¶ Baptizãtis. de hoc per. h. i. c. martinus. 2. di.

© Biblioteca Nacional de España

de cognati. spiri. ¶Itez vtrum ab⁄bas: vel monachus: potest esse compater: vel alius religio⁄sus. h. q̃ nō nisi ipe baptizet. in. c. ex litteris. ȯ cognā. spir. Et ibi vide q̃ si clericus i minoribus cō⁄trahit cū q̃ baptizauit. vel laicus ā dirimet' matrimonium. Idem ȯ filio episcopi an potest ducere in vxorez quam pater cōfirmauit.

a ¶Cōfirma⁄tum. vtrum mutus: vel surdus: pōt dare: vel re⁄cipere sacramentum cō firmationis h. in. c. cum .ȯ spon.

b ¶Cathecis⁄mum. ȯ hoc vide glo. i. c quanto. de cogna. spiri ⁊ vide. c. i. et ij. e. ti. li. vj. ⁊. b. i. c. martinus. e. ti. in colū. ij.

c ¶Separat'. an hui⁹ mōi p̃textu ipedi⁄tur exigere: ⁊ reddere debitū cōiugale. h. i. c. si vir. ȯ cogn̄. spi.

per confirmationem in⁄ter confirmatū[a] ⁊ p̃sen⁄tantem seu detinentem coram confirmante ⁊ pa trem ⁊ matrem cōfirma ti. Non autem per cathe zismum.[b] e. ti. l. i. ⁊. ij. et vide. baptism⁹. §. q. a. b

b ¶Cōmater autem vxo⁄ris mee ex filio nato an⁄teq̃ esset mea vxor alte⁄rius patris: aut cōmater sponse mee anteq̃ eam carnaliter cognoscerem nō est cōmater mea. Et ideo mortua vxore vel sponsa etiam carnali co pula post compaternita tē secuta licite potest du cere in vxorē talem eius cōmatrem. Idem econ⁄uerso. e. ti. l. iiij.

c ¶Filium autem proprī⁄um: aut priuignum: ut p̃ textu cōpaternitatis ab vxore separetur ȯ sacro fonte leuans: aut ad cō⁄firmandum p̃sentans: vel simplicitate credens eum licere grauiter pec⁄cat. nec ob hoc ab vxo⁄re separatur.[c] Sed si i ca su necessitatis baptizet non peccat nec separat' e. ti. l. vj. baptismus. 3. q. a.

d ¶Item contrahitur cog natio spiritualis inter le uantem ⁊ eius cōiugem licet non intersit ⁊ bapti zatum quia sunt sui pa⁄tres spirituales. Item inter filios leuan tis ⁊ leuatum quia sunt fratres spiritu ales. e. ti. l. i.

e ¶Et scias q̃ in cognatiōe spirituali nō sunt gradus sicut consanguinitate ⁊ af finitate. ideo pater spiritualis potest|li cite cum filia vel sorore sui filij spiritua lis matrimonialiter copulari. e. ti. l. v.

a ¶Quarto quero an filij duorum com patrum possūt copulari. dic q̃ sic[d] dū tamen cum illo non contrahatur: per quem compaternitas interuenit. Et si cut inter fratres spirituales: natos: aut nascituros: non contrahitur matrimo nium: ita nec inter filium spiritualem ⁊ patrē. e. ti. l. iij. matrimoniū. 10. q. g.

¶Cōmissoria. vide. pignus. 6. q. a. vē ditio. 6. q. a. b.

¶Commodatus. primo quero quid est cōmodatum. dic q̃ illud quod alicui gratuite ad certum tempus vten dum datur. §. p. ti. ij. l. i. Et dicitur cō⁄modatum quasi ad cōmodum recipiē tis datum vt ibi.

a ¶Secundo quero quis potest cōmodare. dic q̃ ille potest cōmodare et cōmodatum recipere: q̃ mutuare ⁊ mutuum reci pere. e. ti. l. i.

a ¶Tertio quero cui po⁄test cōmodari. dic vt su pra proxima. q.

a ¶Quarto quero de qui bus rebus fit cōmoda⁄tum. dic q̃ de non con⁄sistentib⁹ in pondere nu mero vel mensura. e. ti. l. i. credere. 3. q. a.

a ¶Quinto quero quali⁄ter contrahitur cōmoda

d ¶q̃ sic. de hoc p. h. in. c. si vir. 4. di. de cogna. spi. Et ibi vide an p̃nt copula⁄ri cōpater ⁊ cō⁄mater. aut patri nus ⁊ filiola. Ite an filius spiritu al' cū filia adop tiua p̃t copula ri. vel duo leuā tes simul vnum p̃nt simul ōhe⁄re. h. q̃ sic in. c. martin⁹ de cog nati. spiri.

¶Cōmodatū q̃d sit cō⁄modatus ⁊ vñ dicat'. ⁊ in q̃b⁹ reb⁹ cōsis⁄tat. ⁊ q̃s possit

© Biblioteca Nacional de España

cõmodare. ⁊ cui. ⁊ q̃ actiõs oriãt̃ ex eo. q̃b⁹ dẽt̃. ⁊ in quos. ⁊ i q̃ntũ. ⁊ q̃les sint. azo. i suã. C. de cõmoda. Et ibi i p̃n. i. ℔. ad aliquẽ vsũ. dic q̃ p̃cariũ cõcedit̃ sine certi vł̃ p̃finitiõe. cõmodatũ ãt ad certũ vsũ cõcedit̃. ¶ Et iõ si laca⁹ q̃ris q̃d sit p̃cariũ. ⁊ i q̃b⁹ re/ b⁹ cõsistat. ⁊ q̃ lr̃ p̃sti tuat̃. ⁊ q̃ tin⁹ duret. ⁊ cui det̃ hoc iterdic tũ. ⁊ q̃b⁹ actiõi b⁹ reuocet̃ p̃ca riũ. ⁊ õ quẽ de/ tur. ⁊ q̃d veiat i hoc iterdicto. ⁊ infra quot tp̃s cõpetat. azo. in suã. C. de p̃ca. ⁊ salui. interdic.

a ¶ periculũ. an cõmodatari⁹ q̃ equũ cõmodatũ dimisit i pascuis vt dñs faciebat teneat̃ equo a lupis depasto. glo. i. l. si nego/ cia. ff. de nego. gest. ⁊ p cy. ⁊ sa/ li. i. l. nemo. C. de epis. audi.

tũ. dic q⁹ trib⁹ mõis aut gr̃a recipiẽtis tm̃ aut gr̃a dãtis tãtũ: aut gr̃a vtri/ usq̃. e. ti. l. ij.

a ¶ Sexto q̃ro cui⁹ẽ picꝫ⁹ rei cõmodate p̃oite. dic q⁹ cũ gr̃a dãtis p̃trahit̃ tenet̃ p̃modatari⁹ d̃ do lo. cũ gr̃a recipiẽtis d̃ oĩ culpa: sz nõ de casu [b] sed q̃n gr̃a vtriusq̃ tenet̃ ta lẽ diligẽtiã sicut i suis [c] re b⁹ adhibere: ał̃ tenet̃ de leui culpa. e. ti. l. ij.

b ¶ Q̃nq̃ tn̄ tenet̃ de casu s. si ał̃ re p̃modatavtit̃ q̃z i vsu [d] ad quẽ eã rece

pit: vł̃ si culpa p̃cessit ca sũ: aut de casu se obliga uit. [e]. Et itelligit̃ cas⁹ fo/ tuit⁹ si cũ alijs reb⁹ p̃mo datarij arsit res cõmoda ta: vł̃ corruit dom⁹ sup ea: aut inũdatio aq̃ du/ xit eã: aut p̃redones (seu latrones) aut maris tem pestas. e. ti. l. iij.

c ¶ Jt̃ si p̃modatari⁹ misit rẽ cuz familiare [f] quẽ ał̃ legalẽ (s. d̃ quo eq̃lia seu maiora cõfidere solebat) nouit ⁊ diligẽtẽ: aut cuz eo cui cõmodas mãda/ uit. ⁊ si aspectet [g] eã non

Quero q̃d i furto clandestino. dic q⁹ aut tale fur tũ ẽ freq̃nter cõtingẽs: q⁹ hostiũ no erat clausũ vł̃ nõ bene firmatũ ⁊ ista ẽ culpa: aut ẽ cas⁹ raro cõtingens ut q⁹ d̃ nocte frãgit̃ camera in platea ⁊ tũc dicit̃ eẽ cas⁹ fortuit⁹ q⁹ verissimilr̃ nõ debu it p̃caueri. Et ita repu/ tat̃ eẽ casus fortuit⁹ q̃n vxor vel fa/ mulus furtũ facit: q⁹ de eis erat cõfi dẽdũ. Et ea/ dẽ distictiõe vtere i incẽ/ dio q⁹ aut ẽ freq̃nter cõ tingẽs vt q⁹ nõ fuit adhi bita diligẽs custodia ne ignis euaga ret̃ ⁊ tũc ẽ cl pa. si vo ẽ d̃ raro cõtigẽ/ tib⁹ ⁊ tũc in solit⁹ casus nõ enumera tur culpe. de quibus per bal. C. depo. l. si incursu.

b ¶ De casu con cor. fo. l. li. iij. ti. 16. 2. 3. ⁊ vid̃ fo. jud̃. li. 8. ti. 4. l. 2.

c ¶ In suis. cõmodaui tibi hẽnti vnũ bouẽ aliũ vt ara res. s. cũ eis. vel fuit cõtract⁹ inoiat⁹ tu bouẽ tuũ te nuisti itra portas castri i loco tutissimo: meũ dimisi sti ex portas i loco tuto ꝑm opionẽ hoĩum: tn̄ bos me⁹ i nocte fuit ablat⁹ a latronib⁹ cũ multis bestiis hoĩuz castri: q̃rit̃ an tenearis. dicas q⁹ sic q⁹ nõ adhi buisti tãtã diligẽtiã i boue fideicõmisso q̃ntũ i tuo p p̃prio. bal. i. l. q̃ fortuitis. colũ. vj. C. de pig. acti. licet ipe in fi. ibi dicat: cogitabis.

d ¶ Usu. sz si i vsu ad quẽ rẽ cõmodatã recepit p̃ditur sine cõmodatarij culpa nõ tenet̃. fo. l. li. iij. ti. xvj. l. v. ⁊ vide. e. ti. l. fi. i p̃n. Et si cõmodaui: aut locaui: e qũ aut arma p bello ⁊ ibi p̃didisti cessat m repetitõ q⁹ i vsu ad quẽ recepisti perdidisti. inno. in. c. sicut iij. de iure iuran. in colũ. j.

e ¶ Obligauit. nec ẽt istis casib⁹ tenet̃ de naturali rei iteritu. nec de tali casu quo dñs p̃didisset ẽt si eã non cõmodasset. fo. l. li. iij. ti. xvj. l. ij. ¶ Jtẽ q̃n tenet̃ de ca su fortuito cõmodatari⁹. h. i. c. vnico. de cõmo. Et i bi in fi. vide an furtũ seu latrociniũ cõputet̃ iter ca/ sus fortuitos. Et significatio. 2. q. i. Et cũ q̃ris an la trociniũ sit cas⁹ fortuit⁹: ⁊ pone q⁹ sit factũ i siluis a malãdrinis siluaz. glo. l. si incursu. C. de depo. dicit q⁹ sic. tu dic q⁹ si q̃s ẽ derobat⁹ eũdo p siluas solitas cõmeari ⁊ tũc ẽ casus fortuit⁹; sz si p isolitas ẽ culpa

f ¶ familiarẽ. an ille q̃ dz alicui peccuniã: si mitte ret eã p fidelẽ nũciũ libereť si peccunia casu p̃/ tur. dicas aut erat debitor i genere ⁊ nõ liberat̃. vt. l. incẽdiũ. ff. si cer. pe. aut i sp̃e: ⁊ tũc aut erat actũ exp̃sse vel tacite q⁹ ipe met reportaret ⁊ tũc nõ liberat̃ q⁹ nõ p̃t videri diligẽs qui vẽit cõtra formã pacti. vt nõ. ff. como. l. eũ qui. ℔. fi. Jdẽ si erat actũ vt remitteret̃ p certũ nũciũ. vt ibi. si ãt de hoc nihil erat factũ. tũc aut nũci⁹ erat familia ris ⁊ not⁹ ⁊ q̃ cõsueuerat eẽ bon⁹ ⁊ diligẽs ⁊ tũc excusat̃ mittẽs. vt. ff. cõmo. l. argẽtũ. ⁊ i hac. l. p tite nisi suscepisset in se piculũ casus fortuiti. aut nõ erat nũci⁹ not⁹. vel cũ possit mittere p̃oneũ misit minus sufficiẽtẽ: ⁊ tũc nõ liberatur. vt nõ. ff. p̃o. so. l. ob eã rẽ. ⁊ facit ex̃ de pigno. c. signi/ ficãte. Sz pone ecõtra missi tibi nũciũ cũ quadã littera i qua cõtinebat̃ q⁹ tu remitteres codicem meũ m̃ nec exp̃mebat̃ p quẽ deberes mittere. tu vero dicto nũcio tradidisti: q̃ auffugit cũ re an aũt sis liberat⁹. ⁊ videt̃ q⁹ nõ q⁹ fuit nuncius ad requirẽdũ nõ ad recipiendũ. vt. ff. como. l. si mei cã. ℔. fi. ⁊ adde q⁹ nõ per bar. ff. de fideiu. l. luci⁹ de quibus per bal. in. l. si is cui. colũ. fi. C. de fur ⁊ fer. corrup.

g ¶ Aspectet. q̃ peccuniã ad p̃ferẽdã accepit et in

© Biblioteca Nacional de España

vſus ſuos ꝛ uertit furti teneꝫ. ꝛ cui teneatur an mittẽti: vel acceptaturo vide furtuꝫ. 4.q.a.ſſ v. ō quẽ. v. q̃ peccuniam.

a ¶Expleto. añ nō cogit cōmodatarius.fo.l.li.iij ti.xvj.l.iiij.

b ¶Debiti.ꝫ cor.fo.l.li.ꝫ ti.xvj.l.fi.

¶Comparatio. vide q̃ de cōpatiōe ſcipturaruꝫ dixi. ſcriptura.6.q.e.ſſ.v.aſſerẽtibꝫ. v. nō q. ꝛ.e.q i.ſſ v.cōparationẽ.ꝛ.e.q.li. ſup v. cōparatiōꝫ.

¶Conſcientia. q̃ro ſi p ſtatutuꝫ aliq̃d cōmittit cōſciẽtie nunq̃d pt q̃ri de malicia vel impicia. dicas q nō i hijs que ſũt parui p̃iudicij.ꝛ nōtur i c.ſtatutū.ꝑ aſſeſſoreꝫ.de reſcrip.li.vj ſecus ſi ſunt magni p̃iudicij.vt nō i c.i.ō iure patro.i cle.vbi eſt. glo.ſingularis. de quo p bal.i l.i.C. de re. credi. colū.

tenetur de eius poſitiõe aſ ſecus.e.ti.l.iiij.

d ¶Jtẽ heres cōmodatarij tenet ſicut defũctus. Et ſi ſunt plures heredes tenetur reſtituere tenẽs rẽ cōmodatã. Si eſt partita tenẽtur oẽs pro parti bꝫ hereditarijs. Et ſi duobus cōmodat res: quilibet tenet pro parte niſi ſint inſolidũ obligati. e.ti.l.v.

e ¶Et ſi poſtq̃ cōmodatarius ſoluit preciũ rei p dite iuenit eam dñs: eliget dominus reſtituere rem vel preciũ quod accepit. Sed ſi extraneus iuenit petet eã cōmodatariꝫ tanq̃ ſuã. e.ti. l.8. vide.furtũ.4.q.b.

f ¶Et nō reſtituẽs cōmodatum tenetur ad expẽſas litis ꝛ de rei interitu poſt litem conteſtatam. e.ti.l.ix.

a ¶Septimo quero qñ ẽ reſtituendũ cōmodatũ. dic q expleto[a] vſu: vel tẽpore. Nec poteſt retineri pretextu debiti[b] niſi pro expenſis in cōmodato poſt cōtractum factis. e. ti.l.ix. vide. ĩ.e. 10.q.

a ¶Octauo quero q̃ ẽ pena nō reſtituẽtis. dixi ſupra.e.6.q.f.et vide.furtum.3.q.a.

a ¶Nono q̃ro ad q̃d tenetur cōmodãs. dic q ꝺ damno cōmodatorio illato ſi ſciuit vas vicioſũ vel ſeruũ cōmodatũ furem nec eum certiorauerit.e.ti.l.vj.

a ¶Decimo quero ad q̃d tenetur cōmodatarius. dic q ad ea q̃ dixi ſ.e.6 q. per totũ. Jtẽ tenetur ad expẽſas rei cōmodate quãdiu eam tenet. Sꝫ de expenſis in infirmitate factis tenet dñs.e.ti. l.vij. vide ſ.7.q.

¶Cõparatio. vid. ſcriptura. 6.q.i.k.d.

¶Comes. vide p̃nceps. i.q.a.ſtudiũ.5.q.c.ſcriptura.6.q.e.concubina 3.q.b.

¶Cõſciẽtia. vide epiſcopus.7.q.n.

¶Cõcordia. vide auaricia.i.q.pax.i.q.

¶Cõmẽtariẽſis. vid captio.4.q.b.5.q.a.et.3.c.

¶Cõmiſſio. vide clericꝫ 9.q.g.4.r. vectigal.5.q emphiteoſis.3.q.a.ꝛ.4 a.iudex. ii. et.13. q.b. et reſcriptum.2.q.c.

¶Cõmunio. vide monaſteriũ.5.q.a. ſcriptura.7.q.c. dominiũ.3.q. a.b.c.d.e.f. vẽdicio.2. q.e.f.et.3.a.d.m: ſocietas.6.q.b.c. d.e.f.g.b. procurator.4.q.f.

¶Comẽda. vide beneficiũ.3.q.c. alienatio.5.q ij. ¶Et an m ẽ credẽdũ de cõſcientia mea.h.in. c.ſi vero aliq̃s. 4.di.de ſen. exco. ¶Et de materia conſciẽtie vide. h. in.c. p tuas. de ſymo. ¶Et vide que ſcripſi iudex.ſ. q.ſſ.d. Et.preſcriptio.2.q.d. Et.alimẽta.1.q a.v. alimẽta exminus. i vſi.fi. Et.credere.1.q. a.d. an ẽ credendum.

¶Comiſſio cũ committit alicui ordinatio eccleſie p papam q̃d pōt virtute huiuſmodi cōmiſſiōis facere. Jtẽ ſi cōmittit archidiacono in tali eccleſia ꝛ ſũt multi i ea de quo itelligit. h in.c.qm̃ abbas de offi.dele.3.ꝛ 4.di.Et vide q̃ ſcripſi. teſtis.6 q.b.ſſ v. receptorias.Et.pbatio.6.q.d.ſſ v. teſtes.Et.iudex ſſ.ii.q.p totuꝫ et.13. q.c. ſſ v. mortuo.Et.religioſus. 30.q.ſſ v.effectus. v.i. Et. reſcriptũ.2 q.c.ſſ v. ſucceſſorẽ.Et.excõicatio.13.q.m.ſſ v ipetratũ. v.itez ſi tpe.Et.recuſatio.

¶Communio. vbi ẽ conſuetudo q ꝺ donatis marito hẽ at vxor medietam

© Biblioteca Nacional de España

tẽ an donãs ꝑt huic cõioni ꝓiudicare.h.i.c.reqsisti. de testa.di.ij.Vide adulteriũ.10.q.e.¶An sũt oia cõ munia tpe necessitatis.h.in.c. si qs ꝓ necessitatẽ.de fur.¶Et an res empta ex pecunia cõi sit cõis . vide vẽditio.ſ.q.r.ſr v.aliena.v.vtrum res empta.¶Et cõis vsus loqn di ꝓualet oi ꝓ ꝓie significatõ ni.ff. de lega.iij l.liberi.ſ.ꝙ tñ casi⁹.r.l. ꝓuinciales.ff. ỏ ver. signifi.

¶Confraternitas.de confraternitatibus siue ligis. vide.ꝓitor.3.q.a.ſr v.regem Et.subiectio.v subditi nõ pñt.

sup.b.v.fi.

¶Cõuiuiũ.vide.iude⁹. 4.q.b.

¶Cõgregatio.vide.vir 4.q.b.

¶Cõseruatio.vide.rex. 7.q.b.

¶Cõsiliari⁹.vide.rex.15 q.e.ſ.iudex.ſ.q.i. ꝓitor.3.q.a.cõsiliũ.ꝓ totũ

¶An ꝓro frnitatis ingressu ꝑt aliqd dari.h.i.c.i tãtũ et.c.sua nos.3.di.de symo.¶Ite an de relictis frnitati ẽps debet hẽre quartã.vide.sepultura.3.q.f.ſr v. qrtã.v.an de oibus.i vsi.qro testator relinqt.cũ tribus.vsi.se.¶Et vide q̃ scripsi.falcidia.2.q.c.ſr v. pias.v.qd ỏ eo.Et.societas.4.q.a.ſr.v.ỹhere.

¶Contrarietas.siqs i eadẽ oratione verbor ꝓfert verba ỹria:vt volo:nolo: an stabim⁹ verbo ꝑmo:an postremo:vide.additio.1.q.a.ſr v.additio.v qd si dicit.¶Utrũ.r qñ.ꝑt qs ỹ suũ factũ venire.h in.c.nosti.de electi.¶Ite an cõtrarior eadẽ est disciplina.h.i.c.trãmisso.2.di.de verbo.signi.¶Itẽ qd iuris si vnũ ỹrior sit bonũ aliud sit malũ.h.i.c. itel lecto.de iure iurã.¶Argumẽtũ a ỹrio sẽsu nõ sumit vbi resultat ꝓau⁹ intellect⁹: vl ỹ legẽ.casus ẽ in. l. cũ patrẽ.C.de cõdi.inser.¶Et qñ argumẽtũ a ỹrio sẽsu locũ hẽat.h.i.c.phibeas.2.di.de magis.¶Ois bona rõ ꝑt dici argumẽtũ.r de argumẽto artificiali ꝓout cõuenit legistis.r de alijs q̃ plurimis modis arguẽdi vide late ꝑ bal.in.l.cõuẽticulã.C. de epis.et cle.Et vide statutũ.v.ꝓmo qro.in vsi.iux ꝓdicta q̃ ro.Et vide q̃ scripsi.reuocatio.1.q.a. ſr v.reuocatio

¶Sũpta occasiõe de argumẽto a cõtrario sẽsu dicaz quedã etiã de alijs argumẽtis.r ẽ premittẽdũ ꝙ ois bona rõ ꝑt dici argumẽtũ.r tractabo de argumẽto artificiali ꝓout cõuenit legistis.Secũdo modo ỏ argumẽto.i.rõne naturali ꝓout cõuenit testi. Reuertor ad primũ r dico ꝙ in lege habem⁹ argumẽta.nã argumẽtũ hẽmus a vocabuli alusiõe nõ tñ est semp necessariũ.itẽ habemus argumentũ de deriuatiõe. et istud est artificiale.itẽ est argumentũ a toto integrali quod totum infert quãlz suam partẽ de necessitate Item est argumentũ ã toto vniuersali quod similiter infert in qualibet sua specie nisi ꝓbetur excepta. Item est argumentũ de re ad tempus. Item est argumentũ a pari r hoc sumitur tripliciter. Uno modo sic pariũ eadem est natura. Secũdo modo sic pariũ eadem est potentia nõ maior. Tertio sic a pari potentia cause par effectus procedit. Itẽ est argumẽtum ab auctoritate r hoc sumitur dupliciter. Uno modo ab auctoritate probabili et necessaria. alio modo a ꝓbabili auctoritate: et tunc tale argumentũ vitiatur ꝑ rõnẽ manifestam. vñ auctoritas gl. per textũ vl pro ratione necessario inferentem contra glo. Sed ab auctoritate improbabili vel certa nullum sumitur argumentum. Item est argumentum a contrarijs.r hoc potest probari pluribus modis. vno modo sic contrariorum contraria est natura. Secundo sic. posito vno contrariorũ in esse remouetur reliquũ. non autem essz bona argumẽtatio sic posito vno cõtrariorum i potentia mea remouetur potẽtia cõtrarij.quia eadem potentia potest se habere ad duo contraria. Item est argumentum ab enumeratione partis ꝙ argumentum procedit a partibus bene numerat sed si in di. partium aliquid obmittatur argumentum non procedit. Item est argumẽtum a remotione generis ꝙ sic formatur a quo remouetur genus remouetur quelibet eius species: sed econtra non procederet argumentum dicendo hoc modo:a quo remouetur species remouetur totuz genus. nisi essz tale genus quod saluaretur solum in illa specie. Item est argumentum a positione speciei nã posita specie necessario ponitur genus quod est cõcretum illius speciei. Item est argumẽtum de signo vniuersali.r formatur sic. posito genere cum signo vniuersali necessario ponitur quelibet ei⁹ species nisi probetur excepta. Item est argumentum a nomine officij vel dignitatis r a nominibus appellatiuis.r sumitur in hac forma vnum quodqz est tale quale denominatur per appellatiuum. Item est argumentum de impositione generis sed genus dicitur minui cum exceptio obijcitur generi.sed genus dicitur alterari quando q̃litas specificata alterat genus. sed genus dicitur declarari quando species inferũtur:prout sũt de natura generis. Item est argumentum a cõmuniter accidẽtibus:qd est vilissimũ in materia ꝓba

¶Cõdẽnatio.vide.regla 2.q.regla.xj.pena.4.q. a.mare.6.q.a.sẽtia.per totũ.testis.8.q.b.

¶Cõfrnitas.vide studiũ 5.q.d.ꝓitor.3.q.a.beres.3.q.c.r tiran⁹.1.q.

¶Cõtrarietas.vide alieatio.7.q.a.actor.4.q.n.

¶Cõducho.vide iqsitõ

© Biblioteca Nacional de España

tionis. ⁊ etiã in materia permissiua ⁊ formaᷓ sic. quod cõiter accidit presumitur esse verũ. secũdo probatur sic. qđ cõiter sit presumitur legitime fieri: ⁊ fundatur ista argumentatio in verisimili et probabili. Itẽ est argumentũ ab equipolẽtibus ⁊ formatur sic: nihil refert quod ex equipolentibus fiat. Itẽ formatur sic habito. effectu nõ curamus ꝺ modo. Itẽ est argumentũ ad munic ⁊ formatur sic ordinata ad municipalitatem ⁊ ideo excipiẽs nõ videtur cõfiteri qꝫ ordinatũ ad exclusionẽ agẽtis nõ fundat intentiõez agentis. Item est argumentũ a subiecta materia ⁊ formatur sic. verba debent intelligi secundum subiectã materiã. Itẽ est argumentũ ab absurdo qđ argumẽtũ ꝓcedit etiã in statutis. Itẽ est argumentũ a carẽtia habitꝰ ⁊ sumitᷓ hoc modo vbi nõ est habitꝰ ibi nõ cadit priuatio vñ cecus non dicitur amplius excecari qđ facit ad statutũ de offendẽdo alicui oculos. nam oculus nõ videtis ñ est oculus. Itẽ formatᷓ hic argumẽtũ nihil est in ꝓbatiõe qđ prius nõ sit in habitu. Itẽ ẽ argumẽtũ a defectu eoꝝ q̃ simul requirũtur ad esse ⁊ istud ẽ multũ notabile in materia ꝓbatiõis. ⁊ probatur sic. qñ plura cõiunctim requirũtur ad esse rei vel probatiõis nõ sufficit alterũ esse vel ꝓbari. Itẽ ẽ argumẽtũ a simili. Itẽ ẽ argumẽtũ ab ordine ⁊ hoc ẽ nõndũ i materia libelloꝝ nã nõ attento ordine verboꝝ talis ordo ꝓsumitᷓ q̃lis ꝺz esse. vñ ꝓcedit libellus. peto ticiũ cogi ⁊ cõdẽnari. qꝫ videtᷓ ꝓbus positũ cõdemnari q̃ cogi qꝫ ita se hẽt ordo rõnis. Itẽ istud argumẽtũ ẽ optimũ i ꝺo tractibꝰ ⁊ testamẽtis nã qñ plures psone ad iuicẽ subordinãtᷓ ibi copula posita iter psonas nõ cõiũgit eas nisi sub illo ordine. nã aut ꝓpostera tio ẽ ꝺ ius legis ⁊ viciat. aut ꝺ ius ptis ⁊ nõ vicia nisi excipiatᷓ de ꝓpositiõe. Itẽ ẽ argumẽtuz a natura alternatiuoꝝ ⁊ sumitᷓ duplr vno mõ qꝺ alternato ꝓsumitᷓ iter eq̃lia vl paꝝ distãtia. et istõ nõ qꝫ si statutũ dicit qꝺ aliqs puniat pena pedis vel alia illud alia intelligitᷓ de pena simili vñ nõ intelligitᷓ de pena pecuniaria qꝫ nõ cõeniũt i genere pene nec de amputatiõe capitis q̃ longe remota ẽ a mutilatõe mẽbri. Itẽ formatᷓ alio mõ scz qꝺ i alternatiõis altera ps alternatiue trahit secũ suũ effectũ. ⁊ ideo alternati legati trãsit dominiũ añ electiõz. Itẽ ẽ argumẽtũ ⁊ a ꝓportionabilibꝰ ⁊ hoc argumẽtũ formatᷓ sic. sicut se hẽt vnũ ꝓportionale ad reliquũ sic ecõuerso q̃uis hoc argumẽtũ magis cõcludat a simili q̃ a ꝓportionalibꝰ vel cõuertibilibus. Itẽ ẽ argumẽtũ a correlatiuis ⁊ ꝓcedit illud argumẽtũ cõstructiue. qꝫ i correlatiuis necesse ẽ anrelatio nis q̃ requirit duo extrema in actu qꝺ aut vtrũ qꝺ sit verũ aut vtrũqꝺ sit falsũ Itẽ ẽ argumẽtũ a cõcessiõe antecedẽtis ⁊ formatur sic. cui cõceditur añcedens cõceditur consequẽs i quo ẽ ea dẽ rõ cõcedẽdi. Itẽ ẽ argumẽtũ a destructiõe cõsequẽtis ⁊ formatᷓ sic. destructo cõsequẽti i quo stat rõ ã tecedẽtis destruitᷓ cõsequẽs. Itẽ locus ẽ ab añcedenti ꝺstructo si tenet cõsequẽs. Itẽ ẽ argumẽtũ a diuersitate tẽporis. ⁊ formatᷓ duplr. vno mõ in actu iterabili. ⁊ tũc iste ẽ modus arguẽdi ad diuersitatẽ tẽpoꝝ sequitᷓ diuersitas factoꝝ. scꝺo formatᷓ i actu nõ iterabili. vel vbi cõstat qꝺ nõ iteruenit nisi vnꝰ actꝰ tũc formatᷓ sic diuersitas tẽpoꝝ inducit ꝺrietatẽ ⁊ cõpassibilitatẽ. vt duo testes si dicũt ticiũ occisũ mẽse ꝓterito. ⁊ hec vera i actu instãtaneo. sz in actu successiuo ad ꝓbationẽ tẽpoꝝ diuersoꝝ nulla sequitᷓ ꝺrietas. verbi gra si duo testes probãt qꝺ ego tenui appẽsuz vel tenui vxorẽ alteriꝰ mẽse ꝓterito alij mẽse ꝓsẽti iti nõ sũt ꝺrij. Itẽ ẽ argumẽtũ a generalitate ⁊ sumitᷓ sic qñ generalitas ꝑ modũ abile ifert i qualz sua spẽ tũc generalr opatur vel nõ opatur nisi prout ꝓt opari qđ ẽ notabile ꝑ refutatiõibꝰ. vñ pactum tanq̃ medium abile generalr opatur. sz trãsactio tanq̃ mediũ nõ abile i ista argumẽtatiõe nõ opatᷓ nisi i litibꝰ Itẽ ẽ argumẽtũ a psũptiõe eiusdẽ facti nã nisi aliud appareat ꝑ differẽtiã aliquã adiũctã ꝓbatiõi nunq̃ ꝑsumitᷓ pluralitas. Itẽ ẽ argumẽtũ a fictiõe qꝫ argumẽtũ ad hoc vt ꝓcedat debz sumi ab extremo ad extremũ falsũ. sz a ficto ad fictũ nõ ꝓt sumi qꝫ esset due fictiões. ⁊ istud ẽ verꝝ qꝺ nõ procedũt due fictiões nisi veniãt circa vnũ de extremis qꝫ si veniũt solũ ad vnũ extremũ tũc cõcurrũt. Itẽ ẽ argumẽtũ a coleratis incõueniẽtis qđ ꝓcedat suppõito vno extremo cõueniẽti i quo fũdetᷓ eẽ rei. sz ex duobꝰ icõueniẽtibꝰ nunq̃ fit aliqđ cõueniẽs. qꝫ nullũ extremoꝝ ẽ abile ⁊ hec sufficiãt de istis argumẽtis quo ad aduocatos. bal. in. l. cõuẽticulã. C. de epis. et cle.

¶ Coniunctio. qñ cõiuntiua põit ꝑ disiũctia ⁊ qñ i alternatis ẽ elec. ꝺbitor. h. i. c. i. ꝺ plꝰ pe. di. 2. ⁊ c. idicãte. ꝺ testa. vid q̃ sẽp. alternatia. v. disiũctia põita. et. ẽphiteosis. i. q. a. sr v. heredũ. v. pater emit.

¶ Consensus. cũ capitulũ vl collegiũ ꝺz ꝺsẽtire

¶ Consensus. vide. epis. 2. q. b. beneficiũ. 2. q. a. q matrimoniũ. 10. q. b. alienatio. 2. q. a. b. c. visitatio. 3. q. b. cẽsus. 2. q. b. inofficiosũ. 1. q. f. regula 2. q. regula. 7. et. 34.

¶ Consul. vide. patria potestas. 4. q. g. o.

4. q. a. vasallꝰ. 2. q. a.

¶ Coniunctio. vide. stipulatio. 6. q. l.

¶ Cõiunctꝰ. vir heres. 4 q. b. i. legatũ. 4. q. o. p.

¶ Cõpẽdiosa. vide. substitutio. 2. q. a. g.

¶ Cõsensus. vide. epis. 2

© Biblioteca Nacional de España

an sufficit q̄ singū segregati cōsētiāt.h.i.c.tua.ō his q̄ fi.a.p̄.di.2.Et vide q̄ scrip.statutū.v.po q̄ro q̄s i vñ.q̄ro dixi.An ꝺsētiēs alicui actui p̄iudicet sibi lz ignoret tenoꝛē.h.i.c.fi.de maio.2 obe.Nūq̄d cōsēs' sꝛueniēs in dño p̄iudicet.ē gl.i.l.mater.C.ō rei vē.

Q cōpēsatō.po q̄ro q̄s p̄t cōpēsatiōz oppo nere.a ī p̄mis dic q̄ fide iussoꝛ ꝓpēsat q̄ sibi l' p̄n cipali debitoꝛi debet' a creditoꝛe.Ite p̄curatoꝛ ō bitū p̄ncipal' l' fideiusso ris quē ipe p̄curatoꝛ de dit de rato:sz nō ꝓpēsat suū debitū cū ꝺbito dñi nisi de dñi volūtate.ſ.p ti.xiiij.l.xxiiij.

b Ite filiꝰ deffēdēs ī iudi cio p̄rem n̄ p̄t opponere naturali sēsu crederet q̄ sēs' sibi noceat.aut cōsēsit ex certa sciētia iuris 2 fci 2 ē p̄sōa abil' ad cōsētiēdū tūc sine dubio cōsēs' sibi p̄iudicat.vt.ff.de man. p̄n.l.si p̄r.i fi.Quid ergo si tabellio dicit i istrō q̄. ſ. tal ex certa sciētia iuris 2 fci nō p errorē ratificauit 2 ē.nun q̄d credit' tabelliōi ꝺ hꝫ mói q̄ cōsistūt ꝓpe i aio con sētiētis.rñdeo sic nā ꝟba q̄ pfert tabellio pfert i p̄so na ꝺhētis vñ ipe ꝺhēs vꝫ pferre ea eē ꝟba.si ei talia ꝟ ba displicerēt ei ꝺz ꝺdicere.de qꝰ p bal.l. mater.C. de rei vē.colū.iij.¶Et vide q̄ scrip.taciturniras.Et furtū.4.q.a.sr̄ v.furi.Et.regula.2.q.regla.22.2 q̄ ibi scripsi sr̄ v.negare.2 regula.7.sr̄ v.cōsentire.

Compensatio.q̄d sit cōpēsatio.2 q̄ fiat. 2 q̄s cōpēset.2 cui.2 q̄n.2 q̄s sit effectꝰ cōpē satiōis.azo.i suā.C.de cōpēsa.¶Cōpēsatio ē debitoꝝ hīc inde loco solutiōis legitia cōputatio.iō dixi loco solutiōis q̄ illa demū p̄nt cōpēsari q̄ solui vt.ff.ad trebel.l.ꝺducta.ſ.num°.2.l.si debitoꝛ.ff.q̄ po.i pigno.ha.Quero q̄ ex cā fuit itroducta.rñdeo q̄ frustra fit p plura q̄ p̄t fieri p pauciora:vñ q̄ p̄t vno iudicio expediri.ſ.p actiōz ex exceptiōe nō req̄ri tur plūtas iudiciorz.Quero ex qꝰ debitis obijciatur cōpēsatio.dicas q̄ ex hijs q̄ debēt' iure gētiū 2 natu ralr tm̄.ex hijs vero q̄ debēt' ciuilr tm̄ nō p̄cedit cō pēsatio nisi pareāt actiōi q̄ penes ius ciuile vbi nō ē actio nō cōpetit exceptio efficaciter: sz de iure gen tiū q̄dā cōsequmur excipiēdo: q̄ agēdo nō possum⁹ cō sequi 2 iō ex cirografo cōpēsatio añ biēniū nō obij cit' q̄ nō hz ea q̄ sūt iuris ciuilis nec ē fūdatū de iu re ciuili vt.l.si cui.ff.de nō nume.pe.Quero i qꝰ re bus hz locū cōpēsatio.de hac.q.vide.h.i.c.bona fi des.3.di.de depo.rñdeo cū sit imaginaria solutio oz q̄ res iuicē recipiāt fūctiōz: q̄ iterp̄tatiua solo n̄ p̄t hr̄e locū vbi nō hz locū vꝝ solutio.2 iō de v no genere ad aliud puta de frumēto ad peccuniā nō hz locū cōpēsatio nisi p ꝺsūptiōz totū ad pe cuniā redigat'.vt.C.de cōpē.l. neq̄.2.l. ppr̄.et eodē mō de pecunia ad pecuniā hēt locū cōpēsa tio.Sed hic dubitat' q̄d si sūt eiusdez geñris i sub stātia forme videlz vt du pla 2 floze nus vl' coro na 2 hēriq⁹ rñdeo admit tit' cōpensa tio q̄ in mo neta magis atēdit' mate ria i q̄ cōsis tit vtilitas monete q̄ aduſario cōpēsatiōz(ſ.ō debito pr̄i ad debituz p pr̄ez)nisi det fideiussoꝛē ō rato.2 idē ō quolz sic mādato ꝺfēdte.e.t.l.25

c ¶Ite p̄t ꝺpositari⁹ cōpē satiōz oppoñe ꝺponēti ēt si ꝺbitū(ſ.depōitario a ꝺponēte)i hijsq̄ mutu o dari p̄nt cōsistat.e.ti.l 27.depōitū.ii.q.ꝺ.e.

a ¶Scꝺo q̄ro q̄d p̄t cōpē sari.c dic q̄ id qꝺ numo pōdere l' mēsura cōtinet' atēdat' forma:2 iō eiꝰ dē materie at seipam admi tit' cōpēsatio sicut solutio eiꝰdem generis ad ipz genꝰ.sec⁹ si eēt diuersitas i forma puta volo cō pēsare es p auro q̄ vbi nō admittit' solo ibi nō admittit' cōpēsatio.cōcoꝛ.j.2.q.a.sr̄ v.generis. in p̄n.2 hec ꝟba nisi cōsuetudo alr se hēret q̄ tūc stādū ē cōsuetudini.Quero vtrū debēs q̄ntitatē i spe possit ipaz cōpēsare ad genꝰ.glo.dicūt q̄ n̄ in.l.cū fūdꝰ.ff.si cer.peta.2 de pac.l.si creditoꝛ. ſ.i.ty dic q̄ si debens pecuniā i spe cōsumat vl cōmiscat 2 tūc expeditū ē q̄ cōpēsari p̄t. de p̄di ctis p bal.i.l.cōpēsatiōes.C.de cōpensa.Et i eo q̄ m̄ debet' p restitutiōz i itegrū nō admittit' cō pensatio nisi restitutio sit iā cōcessa.vt ibi p eū.

¶An arbit' possit cognoscere ō exceptiōe cōpē satiōis.vide arbiter.6.q.ꝺ.sr̄ v.contentis.

a ¶Opponere.q̄ iurauit soluere debitū p̄t cōpen satiōz opponere nz ꝓpr̄ hoc icurrit piuriū.bar. i.l.ampli⁹.ff.rez.ra.habe.¶Ite an excōicat⁹ cō pensare possit.h.in.c.cū inter.de excep.di.

b ¶Depositarius.nec comodatarius.sed secus in mutuario.fo.r.li.iij.ti.rvj.l.fi.

¶Cōpēsari.qñ 2 in qꝰ hz locū cōpēsatio.h.i.c bona fides.3.di.de depo.De q̄.q.vide ēt ē.i.q. a.v.cōpēsatio ē.i vsi.q̄ro in qꝰ.Et.decime.6.q a.sr̄ v.deteriozatō.v.fi.Et.p̄curatoꝛ.7.q.f.sr̄ v expēsas.v.p̄curatoꝛ.i vsi.q̄ro q̄d si.¶Ite qñ de delicto ad delictū fiet cōpēsatio.2 qñ paria delic ta mutua cōpēsatiōe tollāt'.h.in.c.tua.2.di.de adulter.Et vide.diuoꝛtiū.2.q.b.Et.oꝺi.cur.li. iij.ti.x.l.i.circa cōpēsatiōz iniuriaꝝ.¶Utrū cō pensatio admittat' i delictis.dicas aut loq̄mur 2

© Biblioteca Nacional de España

penis infli/ gẽdis vl̃ ifli ctis rõe pu/ blice diſci/ pline ⁊ ñ ad mittit cõpẽ ſatio. aut p̃/ uati itereſſe ⁊ tũc aut i ꝺ licitis nõ naſ citur obliga tio ⁊ fit cõ/ penſatio de/ licti ad de/ lictũ: aut na ſcit ⁊ tũc fit cõpẽſatio ꝺ biti ad debi tũ: niſi vna cã ſit ꝑuile/ giata qꝫ vñ ſpoliatio a/ lia nõ puta i iuria. vt. C. de cõpẽſa. l. cõpẽſatiões de quo vide ẽt ibi p bal. colũ. iij.

a ¶ Generis. ſupple ⁊ no bilitatis. et ſic auꝫ cũ e/ re: vl̃ triticũ cũ ãnona ñ cõpẽſat. vt nõ. ꝺo. fa. in ſt. de. ℣. i bone fi/ dei. De quo vide laci⁹ ſ̃ i. q. a. ſr̃. v. cõpẽſatio. v cõpẽſatio ẽ. in vſi. q̃ro i quib⁹. ¶ Jt̃ ſi ꝑlatus pe tit ꝺbitũ ſue ecclie ⁊ op/ ponatur cõpenſatio ad ꝓpriũ debitũ p ꝑlatum admittit talis cõpenſatio ſi ꝑlat⁹ facit ſuos ec/ cleſie fruct⁹. vt ex̃ de cleri. nõ reſi. c. i. li. vj.

b ¶ Debitũ. q̃ꝺ de pecunia q̃m creditor ꝺz ſuo de/ bitori an põt eã cõpenſare in q̃m cauſã vult viꝺ bar. in. l. cũ ex pluribus. ff. ꝺ ſoluti. Et que ſcrip ſi. ſolutio. 3. q. a. ſr̃ v. penam.

c ¶ Damni. niſi damnũ ſit datũ p dolũ qꝫ tũc nõ compenſatur cũ lucro. ſocietas. 6. q. e.

cũ alio ei⁹ dẽ geñis. a Jtẽ cõpẽſat̃ ꝺebitũ b ſui l̃ eq̃ (l̃ alt̃⁹ ſimil̃ rei) i geñe cũ ſil̃i debito geñis. ſꝫ cũ re ſpãli (vt ſu⁹ viña ⁊ ſil̃ia noĩe ſiue ſpe deſignatiſ) ñ ꝑt qꝺ põꝺat̃ numera t̃ l̃ mẽſurat̃ ꝓpẽſari. e. ti l. 21. viꝺ locatio. 8. q. i. l.

b ¶ Jt̃ ꝑt cõpẽſari iter ſoci os q̃ extraq; ꝑte cui⁹ lꝫ negligẽtia ꝺterioratũ fu it: ſi ex vtraq; ꝑte ſũt eq̃ lia ꝺãna. ſi ãt ieq̃lia vſꝫ ad cõcurrentẽ q̃ntitatẽ. ¶ Jt̃ admittit̃ cõpẽſatio ꝺãni⁹ factũ p ſociũ cũ lu cro p eũ fcõ vſꝫ ad ꝓcur rẽtẽ q̃ntitatẽ. vl̃ ei⁹ q̃ v/ n⁹ ꝺ cõi recepit cũ ꝺãno qꝺ ali⁹ i cõi feĉ. e. ti. l. 22.

c ¶ Jt̃ ꝓpẽſãt ſocij aꝺiuicẽ ꝺãna dolo vni⁹ cũ alte ri⁹ dolo l̃ cl̃pa i diũſis re b⁹ l̃ cl̃pã vni⁹ cũ cl̃pa al teri⁹ vſꝫ ad ꝓcurrẽtẽ q̃n titatẽ. Sꝫ ſi i eaꝺẽ reỽn⁹ cl̃pã ali⁹ dolũ cõmiſit ñ cõpẽſat̃: imo tenet̃ do/ lo ſ⁹ ad ꝺãna ⁊ itereẽ. nec hꝫ ob cl̃pã cõtra aliũ ac tiõꝫ: qꝫ i libramie iuris p põderat dol⁹ culpe. e. ti l. 23. ſocietas. 6. q. e.

d ¶ Jt̃ debitũ p muris: põ tib⁹: machinis: galeiſ: ar mis: aut victualib⁹ (aut ꝑ aliꝭ ſil̃ib⁹) exẽcitui (l̃. i alio ꝓuicio occupatis) ꝑbẽꝺis regis l̃ cõis: ñ cõ/ pẽſãt̃ cũ alio ꝺebito (. ſ. regis l̃ cõis.) ¶ Jꝺẽ ꝺ de bito cẽſ⁹ regi l̃ cõi ⁊ ꝺ pe ꝺagijs ſeu vectigalib⁹ l̃ ꝺ hijs q̃ qꝺs ẽ regi l̃ cõi re ſtituere rogatus ſiue per teſtatorem ſiue p depo/ nentez. e. ti. l. 26.

e ¶ Hec teñor m̃ ꝺbitũ ex cã ꝺlicti ſm̃iatũ cũ alio ꝺ bito cõpẽſare. e. ti. l. 26.

f ¶ Et cũ ꝺ cõpẽſatiõe q̃ri t̃ ꝺz iuꝺex eã admittere ꝺ debito p ꝑtis cõfeſſiõꝫ liq̃ꝺato. d l̃ ſi opponẽs ꝓ pẽſatiõꝫ ꝑt ꝺbitũ vſꝫ ad decẽ ꝺies ꝓbare. e al̃ nõ admittat eã. e. ti. l. 20.

a ¶ Tercio q̃ro qꝺs ẽ cõpẽ ſatiõis effect⁹. ꝺic qꝺ cõ pẽſatiõe oppõita tollit̃ ꝺbitũ. e. ti. l. 20. ¶ Jt̃ pia ꝺlicta mutua cõpẽſatiõe tollũt̃. diuortiũ. 2. q. b

Oncubina. ꝓmo q̃ ro. q̃re ꝺr̃ cõcubina ꝺic q̃ i vulgari hyſpani co ꝺicitur barragana: a barra arabice q̃ ẽ extra latine ⁊ gana hyſpanice

d ¶ Liq̃ꝺato. qñ vni⁹ ꝺebiti liq̃ ꝺi ad aliuꝺ ꝺebi tũ liq̃ꝺũ fiat cõ penſatio. h. i. c. bona fides. ℣. ꝺi. ꝺe ꝺepoſi.

e ¶ Probare. ſed ceſſat tal̃ ꝓba/ tio ſi ꝺebitũ cui talis cõpẽſatio opponit̃ ſit liq̃ ꝺũ ⁊ alter nõ. fo. l. li. i. ti. 16. l. fi. i fi. Quero vbi obijcit̃ exceptõ cõpenſatiõis ꝺ fiſcũ ifra q̃ntuꝫ tp̃s ꝺebeat pro bari. dicas q̃ i/ fra duos meſes ad pl⁹ a ꝺie ob iectiõis tĩ ſi iu/ ꝺex vult ſtatuer̃ minorẽ terminũ hoc ꝑt ſicut i ꝑ uato ꝑt ſtatuer̃ minorẽ terminũ iſte termin⁹ i ꝑ uato eſt vſq; ad ſñiaz ſr̃ exceptõ ne ferenda: ſꝫ ſẽ cũꝺũ iſtã. l. pti/ te termin⁹ iſte ẽ decẽ ꝺiez. ſꝫ ter min⁹ iuꝺiciari⁹ i vtroq; ẽ arbi/ trari⁹ ꝺũmoꝺo i fiſco ñ excedat duos menſes. bal. i. l. i ea q̃. C. ꝺe cõ pẽſa. Cide fiſc⁹. v. iura ca/ mere. i vſi. jtem contra fiſcum.

Oncu/ bina. q̃ mulier p̃ eſſe i cõcubiatu

q̃ quis poſſit eã habere. ⁊ qualr̃ ꝺ hatur cõcubinat⁹ azo. i ſuã. C. ꝺe cõcubi. ¶ Cõcubinat⁹ req̃rit plura. ꝓmo matrimoniũ poſſibilitatis ⁊ iõ ꝺz eſſe ſolutus ⁊ ſoluta. ſo req̃rit cõcubine vnitatis q̃ ſit vna ⁊ nõ plures. cõcor. j. 3. q. a. ⁊ ꝺic vt nõ. ſpec. ti. ꝺe ſucceſſi. ab inteſ. aliqui requirunt q̃ ſit retenta in domo ali/ qui vero nõ req̃runt habitationẽ ꝺe q⁹ p bal. in. l. li cet. C. ꝺe naturalibus liber. Sed refert bartulus. ſu/ per rubrica. in. 2. colũ. ff. ꝺe cõcubi. q̃. ad hoc vt ali

© Biblioteca Nacional de España

q̃ dicat cõcubina ſufficiat vbi cũq; moret lz nõ i domo cũ hõte eã dũ tñ ipe hẽat acceſſũ ad eã lz ad hoc q; vxor p̃ſumat dicit q; reḡit eorũ hitatõ. circa hoc vide j.q.q b.ſſ v.vxor. Et q̃ iuris ỏ eo q̃ habuit filiũ ex furtiua fornicatiõe. vide.ſpec. i dcõ ti.ỏ ſucce. ab iteſ. ¶ Cõcubina ea q̃ hẽt p̃ſumit habere ỏ bonis amaſiſ.ỏ quo laic⁹ ſcrip. pbatio.2.q.a. ſſ v.p̃ſumit.v. nõ q; cõcubina dicit q̃ ſcripſi. legitim⁹.ſſ v. vxorẽ. Et ifamia. 3.q.ỏ.ſſ v.adulterio. Et ſocietas. 4.q.ſſ v. ỏhere.v.ſi.

a ¶ Pena. cõcor. bal.i.l.licet.C. de natu. liber. ¶ Cõiugat⁹ publice tenẽs ocubinã p q̃libz vice punit i q̃nta bonoꝝ ſuoꝝ p̃te q̃ decez milia mor. ñ excedat. 7 cõſãguinei cõcubie eã rapiãt 7 ad eã maritandã p̃dictã hẽant penam: q̃ ſi ipa maritare nolit l eius cõſanguinei ad hoc negligentes fuerint predicte pene tercia ps accẽtori. 7 tercia iuſticie: 7 tercia fiſco applicẽt. 7 nemĩe accãnte iudex ſub officij ꝑuatiõis pẽa accuſz 7 puniat. vt ord. ỏ briuieſca p regẽ iohãnẽ. j. i tractatu. iij. l. ij. Et cauet i.l. vij. ord. ỏ madrid p regẽ hẽricũ. iij. ãno. 1401. q; cõiugat⁹ ñ cũ vxore lz cũ cõcubina bitãs ꝑdit bonoꝝ ſuoꝝ medietatẽ.

b ¶ Vxor. ſecũ ſi iure canonico q̃ p̃ſumit ſtuprũ. nõ tur p bal. i.l. fi. ff. ỏ cõcub. 7 p glo. ibi. 7 i.c.i. ỏ clã. ỏſpõ. vi ỏ boc. b.i.c. illỏ. ỏ p̃ſupt. 7 ibi diſtiguit q̃ eſt lucrũ q̃i lucrũ fac/tũ extra eccl̃ie mãdatuz 4.pti.ti.14.l.i.

b ¶ Tam ſic coniũcti ſũt i pccõ mortali. ſz legiſte q̃ ſẽſerũt hãc cõmixtionez fore ſine pena a tẽporali vt maius malũ. ſ. ad ml̃b tas acceſſus excuſaretur e.ti.in prohemio.

a ¶ Secũdo q̃ro q̃ ꝑt eſſe cõcubina. dic q; igenua: libertina: vel ſerua. e.ti. l.i. vide.ĩ.3.q.

b ¶ Sz minor duodeci annoꝝ: aut virgo: vel vidua honeſta: nõ eſt i cõcubinã recipiẽda. ſz talẽ viduã (virginẽ vl̃ minorẽ) recipiẽs a p̃ncipio p teſtet coram p̃bis hoib⁹ q; recipit eã in cõcubinã al̃ p̃ſumeret 7 ſic p iudicẽ iudicaret ſecularez q; ſit vxor b Aliã aũt a p̃dictis cũ q̃ ſi vellet poſſet matrimoniũ cõtrahere licite ꝑt in concubinam abſq; dicta proteſtatiõe ducere. e.ti.l.ij.

a ¶ Tertio q̃ro q̃s ꝑt concubinã hẽre. dic q; q̃libz no ordinat⁹: nec cõiugatus. c ¶ Jtẽ ſciẽdũ q; lz p ſes i ſua p̃uicia nõ poſſz adminiſtratiõe durante ob ptãtez cũ p̃uinciali d nubere p̃t tñ i cõcubinã recipe. Nec ꝑt quis hẽre plures e cõcubinas ſz vnicam. e.ti.l.ij.

¶ Jtẽ illuſtres nõ poſſũt habere i cõcubinã niſi i genuã q̃ nõ ſit libertine filia: aut cauponã: regatariã: lenã: aut alicui⁹ earũ filiã: nec vilis cõditõnis: alias filij naturales nõ erũt: nec ſuccedũt patri: nec eos alimẽtare tenẽt q; ſũt ſpurij. ¶ Et illuſtres f dicũt ỏ geñalogia regali aut comitis ỏ cẽdẽtes vel ſimiles. e.ti. l.iij. alimẽta. ſ. q.c.

¶ Nec ꝑt clericus habere cõcubinã g al̃ punit. clericus. ſ.q.c.f.g.

a ¶ Quarto q̃ro q̃s ꝑt hẽre cõcubinã. iam dixi ſupra. 2.3.q.

a ¶ Quinto q̃ro q̃lr̃ ſuccedit patri filius cõcubine ſucceſſio. 1.q.g.h.i.

a ¶ Sexto quero. an eſt nobilis filius nobilis et concubine. diffidatio. 3. q.a.

cordãdo vtq; qi⁹. 7 põit p que indicia pbet matrimoniũ. 7 vide eũ i.c. rapt nũci⁹. ỏ teſtam. 7 ibi tã git ocubinatũ eẽ illicitũ ẽt ỏ iure ciuili nouo p auct. de lenoni Jt vide eũ i. c. ỏſultatiõi b⁹. ỏ ſpõ. 2 di. 7 i. c. lator. 2. di. q̃ fi. ſũt le. 7 vide q̃ ſcripſi ſ. 1.q.a. ſſ v cõcubia. v. cõcubinat⁹ cẽ fi. ¶ Jt q̃ iurãs ñ cognoſcere ocubinã p̃t eã ſine pcco ducere i vxorẽ h.i.c. nr̃az. 3 di. de iu. iur.

c ¶ Cõiugat⁹ vi ỏ q̃ ſcrip. ſ. 1.q.b.ſſ v pena. v. coniugatus.

d ¶ puiciali. ſi tñ nubat tenz matriõz ỏ iure canõi co. vt nõt p cy. l.fi. C. ỏ iter. matri.

e ¶ pluref. vide ſ. 1. q. a. ſuper v. concubinatus. in prin.

f ¶ Illuſtres. vide que ſcripſi illuſtres.

g ¶ Cõcubinã. clici publa cõcubia p q̃lz vice q; cũ clico i cõcubiatu ſtare repiat vnã ſoluat argẽti marchã: c⁹ due ptes fiſco 7 tercia acctori applicẽt. vt. l. 95. ord. ỏ ſegouia p re. jo. ij. ãno. 1433. 7 ſub officij ꝑuatiõis pẽa iuxt eã opellat p̃dictã ſolũe penã. vt. l. 3. ord. ỏ briui. ti. 3. p re. jo. j. de pẽa ocubie clici ſeu mulieris ſecũ luxuriãtis ſeu matrimõiz ỏ fcõ ſecũ ỏhẽtis. vi ỏ fo. ſu ỏ. li. 3. ti. 4. l. 18. iũcta dcã. l. 3. ord. ỏ briuieſ. Et vide cẽ b cle

© Biblioteca Nacional de España

ricus. ſ.q.f
r.b. in.c.ij.
de coha.cle.
r mu.r ó cō
ſa.r affi.c.
i cle.

¶Quero á
ꝓnceps pōt
ſtatuere ō o
cubinas cle
ricoꝝ r ꝓce
dere ō eas.
pe.de ācha.
i repet. ſua i
c.ea q̄ fiūt.i
xxiiij. q.de
regu.iuſ. li.
vj.dicit q̄ pt
ō cōcubias
notorias ſiue manifeſtas nec tunc honeſtas ecclie denigratur: ō occultas tñ dicit q̄ iudex laicus nō pt procedere ex officio ſuo quia ſic ōtigit crimē clicoꝝ.dicit tñ q̄ mulier cohiens cū clerico pt accāri de adulterio licz ipe clericus vt papa accuſari ñ poſſit.ar.l.adulter.ff.ō adulte.ſz anto.i.c.cū ſit.de fo.ope.dicit q̄ de crimine cōcubinat⁹ maxie cū clerico ſola ecclesia cognoſcit r q̄ ipa cōcubina ꝓpr illicitum coitū cū ꝓpter eo fcā eſt de foro eccliē.lxxx.di.q̄ dā.r nō.xxij.di.eos.i glo.ij.i fi.r ꝯo.an.in.c.ſine culpa.de regu.iuſ.li.vj.¶An pt clericꝰ eiꝰ cōcubine donare: vl legare.vi.legatū.2.q.a.fr.v.legari.Et ibi vide q̄d i cōcubina militis l aduocati

QOnfeſſio.q̄s ſit effectꝰ cōfeſſiōis.q̄lr confeſſio ipugnet.q̄ r qñ cōfeſſio ꝓiudicet.q̄ r qñ cōfeſſio ualeat reuocari.ſpec.ti.de cōfeſſio.li.ij.pti.ij.¶Nūq̄d ille q̄ ꝓducit iſtrumētū videat cōfiteri iſtrumētū eē verū. vide.inſtrumētū.v.nūquid ille.¶Vide q̄ ſcripſi.excōicatio ſ.q.b.ſr v.credit.v.ſi clericꝰ. Et religioſꝰ.i.q.

QOnfeſſio. ꝓmo q̄ro q̄d ē cōfeſſio. dic q̄ cōfeſſio ē rñſio fatēs p p tē pti fcā.z.p.ti.xiij.l.i.

a ¶Scdo q̄ro quotupl̄r ē dic q̄ triplex.iudicial.extraiudicial.r facta p toꝝturā.e.ti.l.iij.

a ¶Tertio q̄ro q̄s pt confeſſiōz facere. dic q̄ q̄lz maioꝝ vigiti q̄nq̄ āniſ: aut eiꝰ ꝓcuratoꝝ: vel aduocatꝰ cui ad hoc cōceſſa eſt ptās.e.t.l.i.

a ¶Quarto q̄ro q̄lr fit cōfeſſio. dic q̄ clare. Et ſi interrogatꝰ clare[a] nō rñdz certū ꝛoulget ei dubitāti tp̄s ad certificādū ſe niſi hoc petierit ex aduocati ſuggeſtiōe. ¶Et cū iudex iterrogat nō ſinat aduocatū[b] itereſſe. ¶Et ꝯtumax i rñdēdo[c] iudicis iterrogatiōi: vl obſcurꝰ hēt ꝓ cōfeſſo.e.ti.l.iij.

b ¶Et coget ꝓ iudicē certū rñdere cū icertū (r incerta rñſio dr vt ſi ab aliquo petāt cētū moꝝ. i qꝰ dr eē obligatꝰ l ſi petit ab eo domꝰ certa q̄m dr vēdidiſſe r ſil'ia. r ipe cōfitet ſe eē obligatū ad moꝝ.ſz nō certificat q̄ntitatē l cōfitet vēdiſſe domū ſz nō certificat q̄ntū tal' cōfeſſio dr icerta r ꝯfeſſio icerta cōfitēti nō ꝓ b iudicat vt hic r i.ſ.q.d. i ꝑn.)reſpōdit.e.ti.l.vj ¶Et q̄nq̄ q̄s hēt ꝓ cōfeſſo lz ñ ꝓfiteat.ſñia.9 q.c.accuſatio.ii.q.a.in/famia.3.q.d.¶Et q̄z i ꝯfeſſiōe pccōꝝ fit cōfeſſio ſacerdoti req̄rit q̄ fiat oꝛe[d] r alia i ea obſeruēt q̄ videbis. ꝑnia.3.q.q.a.c.ꝓ totū ¶Et añ ꝓfirmatiōz debēt itellectum hñtes ꝓfiteri.vncio.4.q.a

a ¶Quito q̄ro q̄ cōfeſſio ē valida. dic q̄ ſi pars ꝓſens ſtatim contradicat aduocati confeſſiōi: vel ꝓcuratoꝛis: nō nocet cōfeſſio. ſi āt ē abſēs nō au

a.i ꝑn. Et apellatio.3.q.e.ſup v.ꝓſequi. Et creditoꝛ.v. q̄ro ſi creditur.

a ¶Clare. verbū credit opatur ꝯfeſſiōz.glo.fi.in c. ex litteris. de iure iur. cp.in.l fi.ſ.q̄ obſeruari.C. de iura.calū.9.q.

b ¶Aduocatum. idē glo. i.c.i.de cōfeſ.li.vj.

c ¶Reſpōdēdo. de hoc vide.c.ſi poſt p̄ſtitū.r.c i.de cōfeſ. li.vj r bar.l. certā.ff de confeſ.

¶In confeſſo ē neceſſaria ſeñia q̄ nō hētur p cōfeſſo ipo iure vt i.c.ij.de confe.li.vj.glo.p̄t. Et vide.iuramē tū.12.q.a.ſr v. fuiſſet.

d ¶Oꝛe.an i ordinatōe: ſcrutinio vel ꝓmotiōe ad dignitatē: tenet/tur quis impedimētū ſuū cōfiteri.h.i.c. expo ſuiſti.de coꝛpo. vici. Vide toꝛtura.6.q.a.r que ibi ſcripſi ſup v.maleficio.

e ¶Cōtradicat.an aduocati cōfeſſio ꝓiudicat.r vtrū. r qñ.p̄t cliētulꝰ eā reuocare.h.i.c.cū cāz. de apella. r ibi glo.¶Ite qñ ꝓiudicat cōfeſſio ꝓcuratoꝛis vl adminiſtratoꝛis.h.i.c.ex p̄te.de cōfe.4.di.r cp.i.l. vna C.e.¶Si vis videre de ꝑſonis adminiſtratoꝝ q̄ hñt liberā adminiſtratiōz ſine ſp̄ali mādato.ſ. pater. ꝓlatus.tutoꝛ.r curatoꝛ generalis.ꝑpetuus cōductoꝛ.aut emphiteota.quero vtrū iſti adminiſtratoꝛes hēntes liberā adminiſtratiōz a lege p̄ñt cōfiteri in ꝓiudiciū dñoꝝ ſuoꝝ.dic aut cōfitēt ex arrupto r nō valet eoꝝ cōfeſſio.vt.ff.ō cōfeſ.l.certū.ſ.ſz an ipos.r rō ē q̄ cōfitēt ꝑperā r malo ordine.aut cōfitetur iudicio iſtructo:r tūc aut cōfitētur nō interrogati r idez q̄ iſta cōfeſſio ē ambicioſa r ſapit ꝓpoſterationē

© Biblioteca Nacional de España

ꝛ donatiõz vl̃ gr̃az ꝯ nõ ꝑt facere administrator i ꝑ iudiciũ dñi. vt. ff. de pac. l. ꝺ iuris. ℊ. fi. ꝛ. ff. ꝙ vi aut claz. l. ꝓhibere. plane. aut cõfitẽt̃ iussi ꝛ moniti respõ dere: ꝛ tũc aut ex actis ꝑt appere aliq̃ fraꝰ ꝛ nõ valz cõfessio. vt. ff. mã. l. creditoꝛ. ℊ. lucioꝰ. aut nõ appet aliq̃ fraꝰ: ꝛ tũc refert aut erant effecti dñi litis ꝛ valet confessio ꝑ̃ rigoꝛẽ iudiciꝭ ꝓuãdũ q̃a nõ ꝓhibẽt̃ boꝝ nã fidẽ agnoscere. aut nõ sũt effecti dñi litis et tũc i decisoꝛijs nõ tenet ꝓfessio vt dctõ. ℊ. sz an ipos. ad hoc aũt vt sint dñi litis requiritur in ordinarijs iudicijs litis oꝛ̃. i sumarijs q̃i cõtestatio fcã cũ ipis. sz i ꝑparatoꝛijs iudicijs ꝑiudicat dño si expiũt̃ vl̃ defẽdũt noie dñi. vt. l. i nõ solũ. ff. de ꝓcu. qꝛ i hoc vsat̃ modicũ ꝑiudiciũ: vl̃ qꝛ alr̃ i cã nõ ꝑt ꝓcedi. Porro si cõfitẽt̃ aliq̃d i libello vl̃ positiõe ꝯ ipi itẽtat nõ ꝑñt coꝛrigere libellũ post litem ꝓ̃. vl̃ positiõz re nõ integra qꝛ tp̃s ꝛ ordo iudicioꝭ ñ ꝺz subuerti. de ꝑdictis ꝑ bal. l. ꝓfessos. C. de cõfe. colũ. ꝓl. Nũq̃d cõfessio rei possit separi p actoꝛẽ. refert aut ẽ separatio legis vt siq̃s cõfitet̃ homicidiũ sz dicit se fecisse casu vl̃ ob cãm defẽsiõis sue: nã lex separat istã respõsiõz ꝑsumẽdo dolũ i homicidio: ꝛ tũc ꝑt acceptari ps ꝛ ps respui. vt. C. de sicca. l. i. ꝛ de iter. l. si nõ cõuicij. aut ẽ separatio bois ꝛ tũc reffert aut ea q̃ dicũt̃ i cõfessiõe hẽnt se sicut cã ꝛ effectꝰ vl̃ alr̃ sũt cõnexa ꝛ nõ ꝑñt separi. aut sũt separata ꝛ tũc ꝑt ps acceptari ꝛ ps respui: ꝛ ita itelligit̃ ꝙ nõ p cy. C. ꝺ exerci. l. si quidẽ. vl̃ dic aut ẽ vna cõfessio simplex ꝛ ista nõ ꝑt diuidi: aut q̃lificata ꝛ idẽ: aut ẽ cõfessio duplex seu respõsio duplex ꝛ ista recipit diuisiõz. vt. ff. de ver. obli. l. i. ℊ. cũ addicit̃. ꝛ. ff. de liber. le. l. aureliꝰ. ℊ. idẽ q̃siſt. ꝛ dic vt ibi p bar. ꝛ de ꝑdictis p bal. i. l. si ꝑsidi. i fi. C. de dona. ãte nup. Et circa ꝑdicta si pti cõsiteoꝛ ꝓ me ꝛ pti ꝺ me an aduersariꝰ ꝺz toti stare. vel ꝑt recipe ꝓ se ꝛ nõ ꝺ se. b. i. c. cũ sup. de cõcesi. ꝓe. ꝛ bar. in. l. non vtiq. ff. de excepti.

a ¶ Erroꝛe. pone filiꝰ cõfessꝰ ẽ maleficiũ cũ iuramẽto ꝑ̃ reuocat cõfessiõz ꝛ vult ꝓbare ꝺriũ q̃rit̃ an possit. rñdeo sic. siue prĩs interfit peccunialr̃ siue sola rõne pietatis iterfit. ꝙ puto verũ etiã si agat̃ de nece filij spurij qꝛ natura cois ẽ. ꝺ quo p bal. l. ꝯfessos. C. de cõfeꝰ. colũ. xliij. ꝺ. modo pone filius. ¶.

b ¶ pubes. q̃ro vtrũ ꝑdigꝰ possit cõfiteri. vide bar. i l. is cui bonis. ff. de ꝛbo. obli. rñdeo q̃da ẽ ꝑdigus existẽter ꝛ apparẽter. q̃dã existẽter tm̃. ꝓ casu aut ẽ tãta ꝓdigalitas q̃ sapit amẽtiã ꝛ nõ valz eiꝰ cõfessio. aut nõ sapit amẽtiã sz hẽt malũ regimẽ ꝛ tũc valet nisi sit ei p iudicẽ iterdictũ bonis. vt. ff. ꝺ cura. furi. l. julianꝰ. ꝓ casu valz donec p sñiaz declaret̃ ꝑdigus. vt nõtur. ff. de testa. l. cui bonis. Quero q̃d de adulto q̃ñ cõfessio adl̃ti i iudicio valeat. ꝛ q̃ñ nõ vide circa hoc. iuramẽtũ. 3. q. a. sr̃ ꝺ. cõmodũ. et distigue ꝙ aut ẽ cõfessꝰ cũ auctoꝛitate curatoꝛis ꝛ valz: aut sine ꝛ hoc subdistigue aut curatoꝛem hẽt ꝛ ipo iure nõ valz iõ ei curatoꝛ dat̃ vt auctoret̃: al ei dat̃ fruſtra: fallit q̃ñ talẽ actꝰ cui nõ ꝑt adaptari autoꝛitas: vt q̃ñ minoꝛ ꝺ fitet̃ i toꝛmẽtis vl̃ i minẽte ꝑtoꝛis terroꝛe p mlta iudicia vl̃ vnũ mlto tpe cõtinuatũ. vt. ff. ad sele. l. excusẽt̃. ℊ. si. nõ ei i hac rñsiõe oio dat̃ liba facultas negãdi sz ꝑcise cogit̃ iterdũ necessitãtibꝰ iudicijs i tm̃ vt toꝛq̃ri possit ꝙ cõfiteat̃. sz pone ꝙ minoꝛ videꝝ se toꝛq̃ndũ dicit iudici dñe ne toꝛq̃atis me ego sũpatꝰ dicere vitatẽ ꝛ spõte cõfiteri ꝛ iurare nunq̃ ꝺuenire nũq̃d istud iuramẽtũ aliq̃d opet̃. ꝛ bu. i auct̃ sacramẽta pubet. C. si aduer. vẽ. dicit ꝙ ñ de quo vide ibi p bal. ꝛ dic ꝙ defẽsiõi i cã capitali ẽt cũ iuramẽto nõ ꝑt renũciari. glo. ẽ singularis. ff. de pac. l. pactũ iter heredẽ. ꝛ ẽ rõ qꝛ defensio statꝰ ꝛ ꝑsone ẽ de inre naturali ꝛ p cõseq̃ns ẽ ꝑblici iuris. itẽ si iudex inq̃rit ꝺ minoꝛẽ ꝺ male ficio iste ẽ actꝰ iudicis ꝛ eodẽ mõ actꝰ toꝛture: curatoꝛ ãt nõ auctoꝛat̃ iudici. sz q̃d ẽ q̃ñ iudex eũ p nũciat toꝛq̃ndũ: vl̃ ãteq̃m ꝓnũciet: bñ audit̃ al legatio ẽ disputatio curatoꝛis: sz postea i executione bꝰ iterlocutoꝛie seu ꝓcessꝰ nõ req̃rit̃. ar. ff. de adulter. l. si postulaũit. ℊ. q̃oni. vide toꝛtura. 4. q. a. sr̃ ꝺ. minoꝛ. aut adultꝰ caret tutoꝛe vl̃ curatoꝛe ꝛ tũc i toꝛtura idẽ ꝙ s̃ qꝛ iudex nõ ꝑt iterloq̃ toꝛq̃ndũ nisi dato curatoꝛe quẽ adultꝰ cogit̃ sibi ipi petere alr̃ nõ possz dari. vt ist̃. de cura. ℊ. itẽ iuiti. sz i spõtanea cõfessiõe. glo. i. l. nã ꝛ post ea. ff. de iure iurã. ℊ. si mioꝛ. dicit ꝙ valz cõfessio secus i sñia nullꝰ ẽ damnati cõsẽtꝰ. tu dicas scõm cy. i dcã. l. cõfessos. C. de cõfe. ꝛ i. l. clerũ. C. ꝺ acto. ꝓestã. ꝙ aut cõfessio fit ad solemnitatẽ iudicij: aut ad merã veritatez: primo casu nõ valet vt si cõfiteatur ad litis cõtestatiõz: ꝺo casu valet sz ꝓbata lesiõe restituit̃ in integrũ: circa ꝙ cõsidera ꝙ lesio ꝓbatur ꝓbando ꝙ non debuit cõfiteri sed diffteri qꝛ aliter se res habebat: ꝛ hoc sufficit ꝓbare semiplene puta per vnum testez de veritate quia eo ipo est lesus cũ renũciauit ꝑ sũptioni legis faciẽtis ꝓo se: plus puto ꝙ hoc sufficit ꝓbare ꝑ famã nã ꝛ hic ẽ lesio ꝛ ñ modica ꝑserti i maleficijs: imo dico ꝙ si aduersariꝰ minoris oio deficiebat i ꝓbatiõe ꝛ de ista negatia fiat fides ꝙ ista ẽ sufficiẽs cã ad restitutiõz idulgẽdaz nisi cõfessio ꝺsisteret i fcõ ꝓpo ipiꝰ adulti qꝛ tũc

© Biblioteca Nacional de España

nō phibet agnoscere bonā fidē q̄mq̄ ipe sol⁹ ⁊ nō alij⁹ sciat vitatē disputare tm̄ de adipicib⁹ iuris nō ꝫ bonā cōsciētiā ē ſz ꝓter. de ꝓdcis ꝑ bal. i dcā. l cōfeſſ⁹. C. de cōfe. ¶ Nec errorē. vide q̄ scrip. er
a ror. v. error scḇētiū. ¶ Cōtra ꝯfitētē. ſz sec⁹ si ō a
b liū quē dicit sociū i crimi nib⁹. nisi in criminibus regem: aut dn̄atiōez ei⁹ tāgētib⁹: qz tūc eq̄polet vni testi. fo. l. e. ti. l. fi. ⁊ vide glo. i. l. fi. C. de acti. ⁊ qō dixi q̄ eq̄polz vni testi credo eē distiguēdū vt i v. se. i vsi. fi. ¶ Quero an criminoſ⁹ de socijs ē iterrogād⁹. vide. inq̄ sito. ⁊ [illegible] sr̄ v. vilib⁹. bar i. l. repeti. ff. o q̄stio. sic distiguit. q̄dā sūt delicta q̄ nō ꝯmittūt spālr̄ i offēsā vel odiū alic⁹ ſz ꝓpr̄ ꝯmodū ꝯmittētiū vt falsificare monetā vl latrociniū nā isti p̄ncipalr̄ res alienas diligūt nō āt p̄ncipalr̄ aliquē exosum hēnt ⁊ tūc isti tales de cōsocijs sūt iterrogādi. et sic itelligūt ōs leges q̄ o hoc loquūt: ⁊ ēt. l. q̄ vltimo i fi. ⁊ glo. ibi posita. ff. de penis. q̄dā sūt delicta q̄ p̄ncipalr̄ ꝯmittūt i odiū alic⁹ ⁊ i istis cōfeſſ⁹ de se nō dz iterrogari de socijs. vt i dcā. l. repeti. ⁊ i. l. acusatiōis. C. o acusa. fallit i casu. l. p⁹ ff. ad silla. Ego credo q̄litatē psonaꝝ ⁊ delictoꝝ eē pōderādā: nā aut psona accusata aut inq̄sita ē huilis cōditiōis ⁊ tūc de mādatorib⁹ vl socijs interrogari p̄t: ⁊ i genre vl i spē infra dicā: ⁊ ē rō. qz vt plurimū tales psone viles meticulose sūt ⁊ sic socio istigāte vl mādāte nō cōsueuerūt gradia delicta cōmittere ad ꝫ accedit. l. q̄cūq̄. cē mediū. C. de ser. fugi. ⁊ l. fi. ad. l. iul. maiest. ⁊ ff. ad exhi. l. fi Aut psona accusata vl inq̄sita ē libere cōditiōis ⁊ nō vil ⁊ tūc i criminib⁹ q̄ sine socijs regl̄ariter nō cōmittūt q̄ro de socijs interrogari posse vt p uicia purget. ē ar. i. l. cōgruit. ff. de offi. pre. ⁊ ad hoc accedūt leges q̄ dicūt latrones interrogari de socijs. vt. l. puiciaꝝ. C. de feriis. ⁊ l. diu⁹. ff. o custo. re. cū ei latrones sūt q̄ stratas agrediūt publicas. vt. l. capitaliū. ſ. famosos. ff. de penis. et hij soli nō sūt ſz plures nec sūt sic receptatorib⁹ idē p̄t dici de falsificātib⁹ monetā. vt. C. de fal. mo. l. i. idē de eis q̄ ō p̄ncipē moliūt q̄ talia non cōsueuerūt sn̄ socijs atēptari i criminib⁹ vo q̄ sine socijs cōsueuert vt primū cōmitti tūc aut delictū ē ō salutē cōez oīz ⁊ tūc de socijs p̄t iterrogari. vt. C. de male. l. fi. ⁊ ē rō. qz ō socios i q̄rere tēdit ad salutē cōz oīz: ⁊ iō nisi radicit⁹ tale viciū extirpet sal⁹ cōis nō hēt. ad idē puto iduci q̄ de latronib⁹ dixi. vbi āt hec cessat de aliena cōsciētia nō dz iterrogari. vt i dcā. l. repeti. ⁊ i dcā. l. accati oīs Et an deliq̄ns ē de mādatore iterrogād⁹. vide mādatū. z. q. a. v. dr̄ntia ē. i vsi. q̄rō an deliq̄ns. Quero tūc o mō iterrogādi. ⁊ rn̄deo cū glo. i dcā l. p⁹. ff. ad silla. ⁊ cū ey. i dcā. l. accusatiōis. C. de accu. q̄ gn̄alr̄ nō descēdendo ad spēz noiatiōis certe psōe: qz si ad spēz descēderet nō eēt q̄rere ſz potiꝰ subgerere qō fieri n̄ dz vt. l. i. ſ. q̄ q̄oni. ff. de q̄o. qō itelligo nisi ō aliq̄z i spē sit legitia p̄sūptio vt sentit glo. i dcā. l. accatiōis Quero an cū tormētis: vl sine glo. i dcā. l. accatiōis. tenet q̄ sine tormētis nisi aliq̄ p cedat p̄ ūptio. vt. C. o q̄stio. l. i. ſz qz gl. vr̄ loq̄ obscure iō eā declara. nā de se ipo q̄s dz iterrogari sic tormētis ⁊ negās n̄ dz torq̄ri nisi p̄sūptiōs ⁊ indicia ō eū sint sufficiētia. vt. l. i. ff. de q̄stio. i p̄n. de se cōfeſſ⁹ p̄t iterrogari de socijs similr̄ i casib⁹ ꝓdcis sine tortura: ſz an cū tortura ⁊ tūc si teneas q̄ o socijs iterrogari debuit vl debz tm̄ i genere credo q̄ torq̄ri nō dz nisi cū negaret socios legitia p̄sūptio eēt ō eū q̄ socios hēat: vbi āt de ei⁹ cōsciētia nō ē p̄sūptō iusta nō video q̄ debeat torq̄ri: ſz vbi teneas q̄ iterdū possit descēdi ad spēz tūc vult. glo. i dcā. l. accatiōis C. de accusa. q̄ ad spēz descēdi nō possit nisi ō illū ō quē iterrogat legitia sit p̄sūptio. ⁊ ad hoc facit. l. i. C. de q̄stio Quero quē effectū hz hec cōfeſſio ō eos de q̄b⁹ ē cōfeſſ⁹. vide s. v. p̄ti. ⁊ rn̄det succeſſiue dcā glo. q̄ effectū nō hz pbatiōis ſz alic⁹ p̄sūptiōis. ſz vi de ō. C. de ser. fugi. l. q̄cūq̄. ⁊ q̄ ibi not glo. ſz dicas q̄ ibi ciuilr̄ agit ſz sec⁹ q̄n criminalr̄ agit: ⁊ ēt tūc q̄n criminalr̄ agit nō hz effectū p̄sūptiōis si sua sponta nea voluntate nō iterrogat⁹ aliū noiat vbi āt iterrogat⁹ vbi iterrogari debuit noiat tūc āt p̄sūptiōz facit ⁊ tal p̄sūptō p se sola ñ facit sufficiēs indiciū ad tortura ſz cōtucta cū p̄sūptiōe q̄ p⁹ erat ō ipz ꝓpr̄ q̄z ipe tort⁹ fuit: al torq̄ndo⁹ vt p̄cie dixi facit indiciū sufficiēs ad tortura: ⁊ ꝫ solū p̄cedit v q̄s iterrogat i spē: ſz v i geñe ita q̄ ō neminē eēt p̄sūptio i spē ꝫ nō vr̄ p̄cedere. ⁊ ꝑm p̄dicta itellige qō nō glo. iiij. C. o exhi. re. al o custo. re. l. i. o p̄dcis p sali. i. l. accatiōis. C. o. accusati. ¶ Et an cōfeſſ⁹ o se i criminib⁹ p̄t o alijs testificari. h. i. c. cū monasteriū. de cōfe. ¶ Jt an i criminib⁹ exceptis pticeps ad testimōz admitat. h. i. c. veniēs. j. o testi. ⁊ atesta. ¶ Jt q̄ cōfeſſio ē valida ⁊ piudicial. h. i. c. ex pte. de cōfe. Et q̄n alicui p̄iudicet p o feſſiōz suā. vide ēt azo. i suā. C. de cōfe. a. ſ. titul⁹ āt. vſz i fi. ti. Et q̄ scripſi. istr̄m. v. nūq̄d ille q̄. Et furtū 6. q. a. sr̄ v. mutillabit. v. ſz p po. i vsi. ſz p̄e q̄. Et soltio. 8. q. bb. sr̄ v. iudici. v. q̄ o fidē. i vsi. q̄ro si dat ¶ In iudicio. an valz cōfeſſio i iudicio fcā si fit coraz iudice nō sedēte p tribunali. h. i. c. ex pte. de cōfe. di. ij Et cōfeſſio fcā i loco nō solito iudicioꝝ ad fūdādū iudiciū ñ valz. vt. C. o custo. re. l. ij. ſz q̄ntū ad exordia riā ⁊ sumariā mlcta bñ valz vt. ff. o ifa. l. ict⁹ fustiū. de quo p bal. l. cōfeſſos. C. de cōfe. colū. xxiij. Jt an cōfeſſ⁹ i iure p̄t suā cōfeſſiōz reuocare. h. i dcō. c. ex pte. ſ. di. de cōfe. ¶ Jt an cōfeſſio fcā i vno iudicio p bat i alio. h. in. c. dilecti. de fo. cōpe. v. si queritur de probatione cofessionis. ⁊ vide eū i. c. p inq̄sitionē. o electi. ¶ Quero nunquid cōfeſſio facta coram arbitro valeat: nec ne. distingue aut est facta cōfeſſio su

© Biblioteca Nacional de España

p eo de quo nō ꝑt cōꝑmitti vt sr̄ homicidio adl'terio ꝛ sīlia ꝛ tūc nō valz cōfessio. aut ē fcā cōfessio sr̄ eo ꝺ quo ꝑt cōꝑmitti: ꝛ tūc aut ꝑ errorē aut ex certa sciē tia: ꝺo casu nō valz qz ꝛ si voce videat cōfiteri tñ re ꝺa nō fatet qz vox ē istrm rōnis ꝛ apō errātē nō ē i tellectꝰ nisi erra sset i iure vl' fcō erroꝛe tñ supio vt. ff. de cōfe. l. nō fatet. qz tūc essz idē ac si erra set ex certa scia ꝓpr̄ eiꝰ culpā. ꝺo ꝺo casu sub distigue nā aut cōfessio fcā co/ rā arbitro ē fcā ad liberationē: aut ad obligati onē: ꝺo casu va let. vt. ff. ꝺ pac. l. tale pactū. et hoc fauoꝛe libe ratiōis: ꝺo casu reffert aut cōfes sio itētat ad a/ gēdū aut ad sim plicē ꝓbatiōz: ꝺo casu aut ex sīīa illiꝰ arbitri oritr̄ actio i fcm ꝛ similr̄ oritr̄ ex cōfessiōe: aut ñ ꝛ tūc non. vt. l. post rē. ff. de re. iudi. si ꝺo cōfes sio itētat ad ꝓ/ bādū dicō qꝺ ꝓ bat licet sīīa ar bit nō faciat ꝓ bationē nisi vbi trāsit i rē iudica tā. vt. C. de ar/ bi. l. pe. ϛ. fi. q/ ro qꝺ de cōfessiōe fcā coꝛā arbitratoꝛe. rñdeo ista cō fessio nō ꝺr̄ fcā i iudicio nec i q̄i iudicio. iō idē qꝺ i a lijs cōfessiōibꝰ fcis coꝛā bonis viris. vt. ff. de nego. gest. l. pōponiꝰ scribit. de q̄bꝰ ꝑ bal. l. cōfessos. C. ꝺ cōfe. colū. xxxiij. ¶ Si reꝰ ē spōte cōfessꝰ crimē ꝛ pos tea appet qꝺ ꝓcessꝰ ē nulliꝰ: nūq̄ cōfessio sibi ꝓiudi cabit vt ex ea possit seq̄ cōdēnatio. ino. ex̄. de accusa .c. q̄lr̄. cc̄ mediū magne note vr̄ sētire qꝺ cōfessio sibi ꝓiudicabit lz i ꝓcessu iuris ordo nō sit ꝺuatꝰ: ꝛ hoc idē tenet bar. l. si cōfessꝰ. ff. de custo. reo. ꝛ vide. c. i. ꝺ accusa. li. vj. ꝛ ibi ancarra. de quo ꝑ sali. l. si q̄s. i fi. C. de custo. reo. Et de cōfessione iudiciali. vl' ex̄ iudi ciali vide q̄ etiā scripsi. j. e. q. e. per totum.

aduersario[a] vl' eiꝰ ꝓcu ratoꝛe. nec qꝺ cōtra na/ turā: vl' leges cōtineat. ꝛ si qꝺ hoꝛ ꝺefficiat non nocet confitēti. e. t. l. iiij. restitutio. i. q. g.

c ¶ Itē confessio facta toꝛ mētoꝛ (vl' vulneris vel mortis vl' ifamie formi ꝺine) formiꝺine[b] nō ꝺz nisi spōtanea seq̄t̄ ꝓfes sus (aut negans) ꝓbato erroꝛe qñcūqz añ sentēti am excusatur: postea nō vt ꝺe cōfessione heredis ante testamēti apturā ꝺ legato qꝺ ibi nō est scrip tū facta. ꝛ cōfessiōe here ꝺis sup ꝺebito atestato re ꝓus soluto. Cōfessus aūt se occiꝺisse: aut vul neraſſe: quez re vera ab alio occisū: aut vulnera tū ꝓiudicat sibi. secus si re verā nō erat[c] occisus (s. p aliquē. lz al' esset de

a ¶ Aduersario. an cōfessio fcā i iudicio abñte pte valeat ad obligādū vl' ad ꝓbādū. ꝛ ꝺic qꝺ ad obli gādū nō valz: ꝛ ꝙntū ad ꝓbādū vr̄ valere. tu ꝺic qꝺ siqꝺē ē talis actꝰ q̄ sumit eē a cōfessu ptiū eoꝺē mō ꝺz sumere ꝓbatio eē: si āt ꝺepēꝺet simplr̄ a cō fitēte ꝛ tunc valz cōfessio vt. ff. de ne/ go. gest. l. pō poniꝰ. ꝛ. l. nēsenius. ꝺe quo ꝑ bal. l geñalr̄. colū fi. C. de nō. nume. pe. et ꝺe cōfessiōe ex̄ iudiciali fcā abñte ꝑ te vide. j. e. q. e. sr̄ v. ꝑ/ sente. ꝛ sr̄ v. tenet.

fūctꝰ aliqua alia infirmi tate) vl' vulneratꝰ. e. ti. l ϛ. damnū. 6. q. ꝺ.

ꝺ ¶ Itē nō nocet cōfessio i certa cōfitēti: nec ipossi/ bilis ꝺe natura (vt si q̄s aliū q̄ tāte vl' maioꝛis ē etatis q̄z ipe cōfitet̄ suū eē filiū: aut si pupillꝰ vl' castratꝰ cōfitet̄ adulte/ riū cōmisisse.) vl' ꝺe iure (vt si fiꝺelis confitet̄ se eē ꝓuū ifiꝺelis. vl' matri moniū cōtraxisse cū infi ꝺeli) nec liberi hoīs i iu/ ꝺicio se ꝓuū ꝺe statu lite nō mota cōfitētis: secus si lite mota: ꝑt tñ añ sīīa ꝓbato erroꝛe eā reuoca re. Nec p cōiugis cōfessi onē ꝺirimet̄ matrimoni um: nisi al' ꝺ obstacl'o le gitime ꝓbet̄. e. ti. l. vj. vide matrimōiū. 10. q. f.

e ¶ Itē ꝺe maleficio extra iudiciū[d] ꝓfessꝰ nō hēt̄ ꝑ cōuicto: lz cōtra eum sit

b ¶ ffoꝛmiꝺie. vide toꝛtura 8. q. a. sr̄ v. foꝛmiꝺine.

c ¶ Nō erat. nō eū liberā ꝺū eē q̄ in se fuit cōfessus si ꝺe eiꝰ ino cēcia ēt post eiꝰ cōꝺēnati onē cōstitit ff. de q̄stio. l. i. ϛ. fi. Et vide azo i su ma. C. ad. l. acq̄l. C. ꝺāt aūt. ꝺ. Itē te net̄ lege acq̄ lia qui cōfes sus est.

ꝺ ¶ Ex̄ iudici um. an in criminibꝰ valet i iure facta cōfessio. h. in. c. ex̄ litteris de diuoꝛ. ¶ Si reꝰ ꝺe cōmisso cri/ mie ꝑ eiꝰ cōfessiōz simplr̄ sit ꝺepr̄hēsꝰ ꝺicit glo. i. l. siq̄s. C. de accusa. qꝺ eiꝰ cōfessiōi nō stat̄ nisi ꝑ seueraueriꝰ: ꝛ iō apō acta post monitiōz denuo ꝺeducit̄ vt cōmemoꝛatio cōmissi crimis fiat ꝛ sr̄ eo iterato iterrogatꝰ auꝺiat̄. qui ymo ꝺicit glo. ff. ꝺ accusa. l. i. qꝺ tres cōfessiōs exigāt̄ lz illa glo. cōiter nō tenet̄. lz glo. i. l. q̄ sīīaz. C. de penis. ꝺi cit qꝺ spōte apō acta crimē cōfessꝰ statī ē carcerā ꝺꝰ ꝛ absq̄ vlla noua iterrogatiōe pseueraꝝ ꝺānā ꝺꝰ ē ex cōfessiōe: hoc idē tenuit azo i suā. C. de cō fe. ꝛ cy. i ꝺicta. l. siquis. ꝛ ita viꝺetur tenere bar.

© Biblioteca Nacional de España

ff.de queſtio.l.i.§.i.⁊ tu idē teneas.vide.captio 3.q.a.⁊ hāc ꝓtica ꝑuat mūdus nā ſpōte cōfeſ ſū ad carceres mittūt iudices ⁊ apud acta ꝑfigūt ei terminū ad allegādū ſi vult ne cōdēnetur et ad oēm eiꝰ deffēſiōz faciēdā iterloq̄ ītra quē ſi nullā facit allega⸗ tionē ſatis ī cōfeſſione p ſeuerare vi⸗ tur ſi aūt cō feſſiōz reuo⸗ cat oportet q̄ cāz dicat ⁊ illaz ꝓbet q̄ nō ꝓbata infra tp̄s cō petēs aſſig⸗ natū ofeſſio ⁊ ipm cōfeſ⸗ ſatū durat et ꝑſeuerat q̄n diu cōtrariū eiꝰ nō ꝓbet de quibꝰ p ſali. ī dcā. l. ſiq̄s.colū.ij.C.de cuſto.reo. ¶Si q̄s ē cōfeſſus delictū ⁊ petit nō obſtāte cōfeſſiōe terminū ad ſe deffēdēdū quē iudex denegat q⁊ malū ē notori um iudex pōt ſtatim ꝓcedere ad cōdemnationē p̄ miſſa quadā iterlocutoria p q̄m interloq̄tur dila tiōz nō dādā tanq̄ petitā p calūniā. bal.l.a ꝓce⸗ dēte.C.de dilati.in fi.¶Loz̄ merino cōfeſſio de crimine facta nō ꝓbat lz cōtra ofitētē maxima p̄ſūptionē inducat.ozd.cur.li.ij.ti.vij.l.v.Vide q̄ circa hūc articulū ſcripſi.denunciatio.v. circa materiā denūciatiōis.in vſi.q̄ro an cōfeſſio fcā. Quero ſi minoꝛ vel maioꝛ cōfeſſus eſt ex̄ iudici um vtrū poſſit cogi i iudicio ad ꝓſeuerādū in illa cōfeſſiōe.dico breuiter q̄ ſi cōfeſſio illa eſt vilſi⸗ mil ꝑt cōpelli: ſecus ſi nō ſit vilſimilis.vt.l.i.C. ſi q̄s.imper.ma.di.⁊ de queſti.l.milites.§.opz. Per hoc ēt declaro q̄dā dictū.ino.ex̄.de electio. c.per inquiſitiōz.⁊ de.cōſe.c.cū ſup.q̄ dicit q̄ ſi q̄s eſt cōfeſſus coz̄ iudice incōpetēti vbi nō di⸗ citur eē iudiciū tenet illā cōfeſſionē refirmare co rā iudice cōpetēti: q⁊ hoc ē verū ſi ex tali cōfeſſio ne oꝛta ē ſuſpicio vl infamia: al ſecus.vt ex̄ v iu di.c.at ſi clīci.de iſtis p bal.l.clarū.C.de aucto. ꝓeſ.de quo vide ēt q̄ ſcripſi.denūciatio.v.circa materiā denūciatiōis.ī vſi.q̄ro an confeſſio fcā. Et valz cōfeſſio ſi fcā ſit his lz nō ſit fcā ī figura iudicij.bar.i.l.cū ſcimꝰ.C.d agrico. ⁊ cēſi.li.xj.

a ¶Preſēte. vl ēt abſēte aduerſario. fo.no. c.xxx.

b ¶Tenet.ſi ſūt teſtes ad hoc vocati. vel ſi fiat in ſcriptis.aut ī hoꝛa mortis cōfitētis. fo.l.l.ij. ti. vij.l.ij.¶Et de cōfeſſiōe facta ī vltima volūtate vide plene p.h.i.c.ex ꝓte.de cōfe.¶Ago ex cā d poſiti ō heredē ticij ꝓuco teſtamētū ticij ī quo cō tinet q̄liter iſte volēs ꝓuidere ſaluti aie ſue fuit con feſſus me abſēte ſe in teneri ex cā depoſiti ī q̄ntitate q̄m peto: q̄ritur an p hoc ꝓbet depoſitū. dicas q̄ de rigoꝛe iuris: talis confeſſio nō ꝓobat obligatiōz ex hac ꝓfeſſiōe ſuſpicio. ¶Sz ī ꝓtractibꝰ cōfeſſio debiti extra iudiciū fctā p̄ſēte[a] aduerſario vl eiꝰ ꝓcuratoꝛe inſta cā debi ti tenz[b] ſecꝰ ſi nō ē inſta[c] e.ti.l.fi.mutuū.3.q.c. ¶De cōfeſſiōe ī remiſſio ne pccōz facta q̄ req̄rū/ tur vt ſit valida.vide pe nitentia.4.q.per totuz. et.3.q.a.e.

a ¶Sexto q̄ro q̄s ē cōfeſſi oīs effectꝰ. dic q̄ ſi ē ī iu dicio p̄ſente aduerſario facta eq̄polz ꝓbatiōi.et ſm eā ē ſnīa ferēda ſi fu erit lis cōteſtata: ſiue ī cā ciuili: ſiue ī cā criminali. ſi āt nō ē cōteſtata ī ciui/ li ſufficit iudicem cōfitē/ ti ꝓceptum[d] de ſoluē/ do certa die facere.e.ti. l.ij.actoꝛ.8.q.a. ¶Sed ī criminalibus fertur ſētē tia.captio.3.q.a.

ꝓpter abītiam ꝑtis: tñ de equi tate canonica ō bet heres ſtare ī caſu ꝓdicto cō feſſiōi defūcti et idē inuit ꝓdicta l.ij.fo.l.Et ml⸗ to magis credo hoc ī vſuris eē vez̄ q̄ cōfitent ſe extoꝛſiſſe vſu ras certas a cer tis: nā cōualeſ⸗ cētes nō pñt cō tra ſuā cōfeſſio nē venire: et eis mortuis tenent hēdes ad reſtitu tiōz. bal.l.geña liter.colū.pe.C.de nō.nume.pe. ¶Teſtatoꝛ cōfeſſ⸗ fuit debitoꝛē ſatiſfeciſſe ſibi: heres petit debitū ⁊ p ducit inſtrumētū debiti: legatariꝰ excipit hoc modo dicēs nō potes petere q⁊ ſolui: ⁊ poſito q̄ nō appa reat de ſolutiōe dico me nō teneri q⁊ teſtatoꝛ legauit ī liberationē: q̄rit q̄d iuris: rñdet q̄ heres repellit ab agēdo q⁊ aut cōfeſſio ꝓbat ſatiſfactū aut icludit legatū liberatiōis: niſi heres ꝓbet teſtatoꝛē erraſſe. vt.l.verba.C.de fal.cau.adiec.le. Quero nūq̄d teſta toꝛ hāc cōfeſſiōz ꝑt reuocare. dicas q̄ nō ꝑt reuocaꝛ quiz nō faciat idiciū. Quero q̄d ſi teſtatoꝛ manu ꝓ⸗ ꝓria ſcripſit teſtamētū vbi ē cōfeſſio nūq̄d iſta ſcrip tura ꝓbet ſicut codex rōnū: videt q̄ ſic q⁊ ſm glo.ī dcā.l.verba.iſta cōfeſſio icidit vltime volūtati iō eiꝰ natura aſſumit: niſi forte illa cōfeſſio fiat ī epla miſ⸗ ſa ad legatariū. Sz q̄d ſi teſtatoꝛ dicit cōfiteoꝛ me li⸗ beraſſe de manu tal nōrij ⁊ nō appet de hoc aliq̄d. di cas q̄ hz locū dcā.l.vba.q⁊ falſa ōmōſtratō nō vici at. Quero teſtatoꝛ fuit ofeſſꝰ recepiſſe a me cētū mu tuo q̄ m legauit: ego egi mutuo ⁊ q⁊ nō potui ꝓbare mutuū naturale ſuccubui volo ageꝝ ex legato nūq̄d poſſū: vꝝ q̄ nō q⁊ dū ꝓo egi tacite cōfeſſꝰ ſū legatū nō valere: ſz tu dicas q̄ licitū ē m recede ab illa ofeſſi ōe p ōriā ſnīaz. vt nō. ino.ex̄ de iure iurā.c. mulieri. itē q⁊ hoc ꝺtigit ꝓpꝝ factū adūſariꝝ.de ꝑdcis p bal. ī dcā.l.verba.Vide.ſcriptura.6.q.m.⁊ q̄ ibi ſcripſi.

c ¶Inſta.ſi āt fit ad libtatē tenz ēt cā ñ iſta.vt nō.C. ꝺ ofe.l.vñ.⁊.l.i.i fi.C.ꝺ iterro.ac.Et vide ē glo.p̄x v.teſtatoꝛ ofeſ.ī vſi.ſz q̄d ſi.⁊ ſcꝑtura.6.q.e.ſr̄ v.a⸗ ſerētibꝰ.v.⁊ nō q⁊ in vſi.ſo vo caſu q̄ñ.in fi.

d ¶Preceptū. vide.ſentētia.2.q.a.⁊.7.q.g.⁊ que ibi ſcripſi ſr̄ v.nō valet.v.i.⁊ fi.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Deponitur. an confitens cõtrariũ ei⁹ q̃ p̃ꝛio iurauit cẽſetur piurus. b. in. c. dilectus. de tempo. ordi.

Conſilium. de cõſilijs ⁊ cõſiliarijs iudicũ. ⁊ q̃d i eis obſeruari debeat. ſpec. ti. de req̃ſi. cõſi. li. ij. pti. ij. ¶ Regis cõſiliari⁹ iuret q̃ iuſt̃ mẽtis ſue iudiciũ recte cõſulet Et q̃ i cõſilio loquẽtẽ in ei dãnoſis nõ releuabit. Et õ faciẽs officio priuat⁹ regis arbitrio punit̃. vt. l xvj. ⁊. ordi. de ſegouia p regẽ hẽricũ. ij. ãno. ad. cccc. vj. et vide pet̃. 9. ordi. de briuieſca p regẽ iohãnẽ. i. ¶ Cõſiliarij regiſ infra vnã horã ab ortu ſolis a menſe octobris vſq; ad reſurrectõis paſchã: ⁊ ide vſq; ad aliũ menſem octobris infra duas horas ab ortu ſolis: ad ſtatutã cameram cõſilij q̃libet die accedant. ⁊ tũc ibi exñtes dũ ſalti ſint vn⁹ plat⁹ ⁊ duo milites ⁊ duo doctores cõſilij petitiões expediãt. vt. e. ordi. de ſegouia. l. i. ⁊ vide i dcã ordi. de briuieſca. l. viij. ¶ Et i regis cõſilio p⁹ loq̃nt̃ minores: deide mediocres: et poſtea maiores. vt pet̃. 15. dcẽ. 4. ordõ. de briuieſca p regẽ iohãnẽ. i. ¶ Et vn⁹ ex cõſiliarijs: alteri⁹ dcã non repetat ſz q̃ vltra dicẽda ppẽderit dicat. vt. e. ordi. de ſegouia. l. ij. ⁊. v. ¶ Et regis cõſiliũ ſe nõ itromittat de hijs q̃ regi ſũt reſuata q̃ ſpecificãt̃. e. ordi. de ſegouia. l. xxj. ⁊ i pet̃. 20. ordi. de valladolid p dictũ regẽ iohãnẽ. i. Et ſcripſi. rex. i. q. v. regni negocia. vbi ẽt vide. q. ſupradicta regi reſuata p̃mo ad regis cõſiliũ accedãt vt de eis regi relatio fiat. Et vide reſcriptũ. 3. q. a. ſr̃. v. nõ valet. v. regis reſcriptũ. Et ea tãtũ modo ⁊ nõ alia q̃ regis cõſiliũ expedire dz exp̃munt̃ i. l. xxij. dcẽ ordõ. de ſegouia. ⁊ vide ẽt. l. xviij. dcẽ ordõ. de briuieſca. ¶ Et decreta a duab⁹ ptib⁹ cõſilij valẽt Et hijs diſcordãtib⁹ fiat regi relatio q̃ cãm ipam expediat vt. e. ordi. de ſegouia. l. ix. ¶ Et q̃ eoꝛ i littere expeditiõe cõcordãt eã ꝓpꝛis noib⁹ firmẽt. alij ãt cõſulares nõ. vt. e. ordi. de briuieſca. l. xiij. Et cõcordantiũ vl̃ ẽt diſcordãtiũ noia nõri⁹ cõſilij ſcribat. vt ibi i. l. xiiij. ¶ Et nõ obedies cõſilij lr̃e i eadẽ lr̃a penã cõtẽtã icurrit. Et ei⁹ vigoꝛe citat⁹ ꝓſonalr̃ cõpeat ſe excuſatur⁹ aut penã cõdignã ſubitur⁹ vt. e. ordi. ⁊ ſegouia. l. xx. cui⁹ pena ẽ q̃ capt⁹ ⁊ ad regis curiã ductus penã iuxta regis arbitriũ ſubeat. vt i dcã ordi. ⁊ briuieſca. pet̃. xix. ¶ Cõſilij ianitoꝛ ſie cõſilij mãdato aliquẽ itromittẽs iuſt̃ ipi⁹ cõſilij arbitriũ puniat̃. Et itromiſſi negotiũ eadẽ die nõ expediãt. vt. e. ordi. de ſegouia. l. viij. Et ſub regis mercede ⁊ officioꝛ p uatiõis pena regis cõſiliarij i ꝓdictis regis ordiati õib⁹ nõ augeãt nec minuãt. vt. e. ordi. ⁊ briuieſca. pet̃. xx. ¶ Et de ſigillo regis cõſilij. vide. ſigillũ. 9. q. a. ſr̃ v. teneant. v. regis conſilium. ¶ Et an cõſiliarij alicui⁹ dñi ꝓt emere res ſubditoꝛ dñi. vide vẽditio. ⁊ q. c. ſr̃ v. alium. v. proceres palacij. ¶ Unus nõ q̃ ẽt ab vxore aſſumẽdũ ẽ cõſiliũ. vt i auc̃. vt iudi. ſi quo i glo. Et vide que de cõſulẽte p ſuadẽte vl̃ o pẽ pr̃ante de liq̃nti ſcripſi homicidiũ. ſ. q. f. ſr̃ v.

¶ Item nõ cõfeſſo nõ dat̃ extrema vnctio. excõicatio. 13. q. a.

¶ Item ſi de peccato medio conſtet p epi cõfeſſionem deponit⁹ ab epiſcopatu. eps. 7. q. b. c.

¶ Alia de effectu cõfeſſionis i remiſſiõe pccõꝝ fcã vide. pñia. ſ. q.

¶ Item negãs dãnũ dediſſe i pl⁹ cõdẽnat̃ q̃ cõfitẽs. damnũ. 6. q. c.

a ¶ Septio q̃ro q̃ ẽ pẽa cõfeſſoris detegentis ꝓfeſſionẽ: penitẽtia. ſ. q. b.

Cõſiliũ. pmo q̃ro q̃d ẽ cõſiliũ. dic q̃ ẽ bon⁹ itellect⁹ ſr̃ reb⁹ dubijs adhibit⁹. 3. p. ti. xxi. l. i.

a ¶ Scdo q̃ro a q̃b⁹ ẽ cõſiliũ accipiẽdũ. dic q̃ ab eis q̃ dare ſciũt. e. ti. l. i.

b ¶ Et iudices debẽt cõſulere pitos b i arte vl̃ vſu alicui ptiũ nõ ſuſpectos Et fiat relatio pceſſ⁹ p tes ãte iudicẽ ⁊ cõſiliarij conſilium.

b ¶ peritos. ſi ſtatutũ ẽ q̃ debeat iudicari cũ cõſilio ſapiẽtis illud dz itelligi i caſu dubio. vt ſcripſi. ſñia. 3. q. g. ſr̃ v. relatiõz. v. an relationes. in fi. ¶ Et nõ q̃ iudex q̃ elect⁹ ẽ rõe iuris picie nõ ꝓt cõpellere ptes ad eligẽdum ſapiẽtẽ q; ipe dz hr̃e hãc piciã. ſz iudex ydiota vl̃ arbitr̃ ſr̃ pũcto iuris bñ ꝓt mãdare ptib⁹ q̃ dẽt ſibi aliquẽ cõſultoꝛẽ: ⁊ q̃ deponãt ſalariũ p cõſultoꝛe. bal. i. l. hac lege C. de ſe. ex. picu. reci. Et ſic nõ iudex ſz ptes debẽt aſſumere ſapiẽtẽ. ſz ſi ptes i hoc diſcordãt tũc iudex eligat. bar. l. tprib⁹. ſ. ſcõ. ff. de vẽ. inſpici. et ſpec. i ti. de req̃ſi. cõſi. ſ. i v. ſi exigerit. Dic laci⁹ q̃ñ ptes i eligẽdis cõſiliarijs neq̃ũt ꝛcordare tũc iudex ptib⁹ ꝓcipiet vt certo terio ad hoc eis aſſignato ſibi dẽt i ſcriptis pitos quos hẽnt i aliquo loco ſuſpectos ⁊ quos recuſãt. ⁊ cõſulo q̃ ille q̃ dat ſuſpectos illoꝝ noia faciat i ſcriptis reddigne iudex ex illis forte aliquẽ eligẽs valeat maligñari. quo facto ipe eligat aliquos probos viros quos ptes nõ dederũt p ſuſpectis Q̃ ſi forte ps alterutra dicat ſe oẽs i ciuitate vl̃ dioceſi ſibi ſuſpectos eẽ ꝓpr̃ alteri⁹ ptis potẽtiã tũc iudex facl at eã iurare q̃ id nõ malicioſe ꝓpõit: ſz nz paſſiz ⁊ ſine cã dz huiuſmõi recuſatio admitti: ex cã tñ ꝓt vt ſi cã ſit mere canonica ſiue ſpũalis bñ pñt meri legiſte recuſari. ꝓt ẽt iudex reſtringere talez multitudiné iſpecta ꝓſonaꝝ ⁊ negociꝫ q̃litate diẽs q̃libet ps det i ſuſpectos vſq; ad decẽ vel q̃n deci ꝓſerti vbi ẽ copia pitoꝝ. Et iudex ſeppe ꝓtes hoc mõ i ꝓſonis eligẽdis ꝓt cõcordare ꝓcipiat ei vtriq; ꝓti q̃ ſibi noiꝝ i ſcriptis decẽ vl̃ duo

© Biblioteca Nacional de España

deci bonos legales erptos ꝛ lr̃atos viros i tali loco habitãtes: ex q̃b⁹ possit eligere vnũ: quã scripturã in actis secrete poni faciat: ꝛ cũ raro tot tales inueniãt sepe ptes i nominãdo eõcordant. de quib⁹ p spec. ti. de requisi. cõsi. v. sz scias igit q.

a ¶ Auisatura Quid opat cũ dicit fiat cũ cõsilio tal h. in. c. ex pte. de confe. Itẽ cuz dicit q nõ fiat sine cõsilio tal aut sine cõsẽsu: vel sine licẽtia aut sine req̃sitiõe: an ẽ req̃rẽd⁹: et qñ: ꝛ an sequẽd⁹. h. i. c cũ veteri. de electi. Et an q nõ req̃rat pt pscribi. vide. pscriptio .3.q.a. sr̃. v. res. v. Itẽ cũ probatus.

¶ Quãdo aliquid de cõsilio est fiendũ: an valet si sine ꝯsilio fiat. Dicas: aut mãdatur a lege: ꝛ nõ valet. vt. C. de tu. ꝛ cur̃. illustriũ psonarũ. l. i. Aut mandat ab hoie: ꝛ tũc subdistingue. q aut ãbo sunt officiales. s. ille qui iussus ẽ facere: ꝛ ille cui cõsilio dz fieri ꝛ tũc cõsiliũ requirẽdũ ẽ ꝛ seruãdũ. vt. l. si ticiũ ꝛ meniũ. in pnin. ff. de admi. tu. ꝛ ff. de exer. l. i. ſ. si plures. nisi tale cõsiliũ eẽt euidẽter dãnosũ: q tũc collega resistere pt tali cõsilio ꝛ nõ seq̃ illud cõsiliũ abstinẽdo ab actu. nõ dico q sol⁹ pt celebrare actũ. ar. l. si hoiez. ff. mã. Si ãt vn⁹ sit official ꝛ alter nõ. s. ille cui cõsiliũ dz req̃ri scõm ordinationez disponẽtis. ꝛ tũc aut iste nõ ẽ officialis: q nõ deputat⁹. aut nõ ẽ officialis: q licet fuerit deputat⁹ officio: tñ iabilis ẽ. pmo casu refert: aut ille de cui cõsilio dispositũ ẽ geri nõ ẽ futur⁹ obligari: ꝛ tũc ei⁹ cõsiliũ de vrbanitate ẽ req̃rẽdũ: sz nõ de necessitate sequẽdũ. vt. l. q̃dã. C. de admi. tu. aut ẽ futur⁹ obligari: tũc sicut ẽ paritas periculi: ita sit ꝛ auctoritas vt sine ei⁹ cõsilio fieri nõ possit. vt. ff. de acq̃. here. l. si q̃s mihi bona. ſ. cor̃. secũdo casu qñ ẽ officialis destinatiõe tñ suspẽdit a iure nõ vz q̃ agit. vt. l. pedi⁹. ſ. i. ꝯ arbi. Et ex pdcis soluũtur due q̃ones. pma q̃o est de executore testamẽti cui mãdatũ ẽ: q nihil faciat sine cõsilio guardiani fratrũ minoꝝ. nã nõ tenet seq̃ cõsiliũ q guardian⁹ ex eo nõ obligat sz obligaret ipe faciẽs. Itẽ q guardian⁹ ñ pt eẽ executor directe vl indirecte. Ille ergo q̃ nõ pt ad officiũ assũi nõ pt ad eq̃pollẽs vel mai⁹. Sz q̃o si testator dixit q executor dẽat seq̃ ꝯsiliũ guardiani ꝛ aliter fctm̃ nõ valeat. dicas q tũc aliter fctm̃ nõ vz q testator vltra pcessit apponẽdo q nõ valeat: ꝛ q nõ agit de alic⁹ iudicio nisi de ipi⁹ testatoris iudicio: stãduz ẽ testamẽto. sz bar. i dcã. l. i. ſ. si plures. ff. de exer. dicit q qñ aliq̃s facit aliquẽ executorẽ vltie volũtatis cũ ꝯsilio ꝛ cõsẽsu guardiãi fratrũ minoꝝ: p qd̃ vbũ ꝯsẽsũ ipoꝝtat q sine eo nõ valeat: cũ tal⁹ ad iectio nil releuat cũ p. c. exiui ꝺ paradiso. de v. sig. ñ possit eẽ pticeps officij: de quo frẽs minores mltũ dolẽt. pma ps vi tutioꝝ: q testm̃ ẽt de fcõ fuãdũ ẽ. ꝛ hꝫ ẽ eq̃or opinio: q iõ ꝯsiliũ seq̃ndũ ẽ eo q ꝺ executor ñ plene ꝯfidit. ꝺ q̃ qõne videas. executõ. 10. q. a. sr̃. v. religios⁹. v. q̃ro a posit. i. vsi. q̃ro q̃d si. Sz q̃ro: quo tpe istd̃ cõsiliũ dẽat req̃ri. rñdeo i ipo actu dũ tractat de celebratõe ei⁹ ꝯ silio ve finali. Quero: si ñ sit clausula ꝯsilij sz ꝯsẽs⁹. rñdeo idẽ: q ista dictio. cũ. denõt sĩlitudinẽ. Quero: q̃d si vba dicãt sine licẽtia. rñdeo sufficit licẽtia añcedẽs eẽt seorsũ ab actu. q̃d si vba dicãt sine ꝯsciẽtia. rñdeo sufficit notificatõ: nec req̃rit ꝯsiliũ siue ꝯsẽs⁹: q hꝫ vba nõ sonãt vt req̃rat vl ẽt q dẽat req̃ri cõsiliũ. vt ex. ꝺ elec. c. cũ i veri. ꝛ i nouella. hoc vez nisi req̃rat cõsciẽtia ei⁹ q̃ hz ius dicere. vt nõ. C. de se. ta. l. i. i glo. de pdcis p bal. C. ꝺ exer. ꝛ isti. act. sr̃ Rca. vbi p eũ videb pleni⁹ ꝺ hac mã. ¶ Si plat⁹ agit õ capz ꝛ i hoc petit a capto ꝯsiliũ: ã tenet ei dare. dicas q ñ. h. i. c. petitõ ꝺ iure iurã. i. fi. ¶ Itẽ an pt cleric⁹ cas sãguinis tractare cõsulẽdo: vl al. vide cleric⁹. 4. q. r. ꝛ que ibi scripsi super. v. tractare.

¶ Qui sũt in factis guerre consulẽdi. imperator .7.q.b. mare. 7.q.a:

¶ Cuius consilio distribuuntur bona in captiuitate decedentis. captiuus. 2.q.a.

¶ Qualiter est amic⁹ cõsulendus. amicitia. 2.q.b.

a ¶ Tercio q̃ro. Qualis [b] debet esse consiliarius. Jam dixi. ſ. prima. q.

a ¶ Quarto quero. Qualiter est consilium pstãdũ Dic q cũ deliberatione e. ti. l. i. Et talez ne petẽs a iusticie tramite declinet. rex. 19. q. b. ꝛ ne dei

¶ Qui sũt in factis guerre consulẽdi. imperator .7.q.b. mare. 7.q.a:

¶ Cuius consilio distribuuntur bona in captiuitate decedentis. captiuus. 2.q.a.

¶ Qualiter est amic⁹ cõsulendus. amicitia. 2.q.b.

¶ Tercio q̃ro. Qualis debet esse consiliarius. Jam dixi. ſ. prima. q.

¶ Quarto quero. Qualiter est consilium pstãdũ Dic q cũ deliberatione e. ti. l. i. Et talez ne petẽs a iusticie tramite declinet. rex. 19. q. b. ꝛ ne dei

os quos ps auisatura⁹ suspectos non dixit. eo. ti. l. ij.

¶ Qui sũt consulendi in lege cõdẽna. lex. 3. q. imperator. 7. q. b.

¶ De quorum cõsilio fit canõizatio. canonizatio 2. q. a.

¶ Quos consulẽt sup capituli generalis celebratione dubitantes. religiosus. 11. q. a.

¶ Cum quoruz consilio fiũt vniones ecclesiarũ. monasterium. 5. q. a.

¶ Que debet episcopus cum cõsilio capituli facere. episcopus. 2. q. b.

b ¶ Qualis. Nemo nisi regni castelle natural⁹ sit regis

© Biblioteca Nacional de España

caſtelle cõſiliarij: vel caſtellarij. vt.l.vj.oꝛd. de maioꝛib: p regem alfonſũ. Et vide.e.oꝛd.pe. xxxiiij. q̃lis eſſe debet regis cõſiliarius: vel priuat⁹. ¶ Nec iudeus vel ſarracen⁹ ſit regis vel regine ſeu infantis cõſiliarius. vt. iudeus. ſ.q.a. ſꝛ. v. honoꝛes. v. Itẽ q̃ iudeus.

a ¶ partes. Qñ ꝺ mittit q̃ cõſuleda alicui ſapiẽti cuius expenſis debeat cõmitti. vide. ſ.2.q.a. ſꝛ v. peritos. v. Et nõ q. 7 diſtigue aut iudex ſentiebat p vna parte 7 alia pars petit cõſiliũ ſapientis 7 debz cõmitti expenſis illius qui petit cõſiliũ: qñ ille ſolus pꝛebet cauſaz huic commiſſioi. Si vero iudex viſis allegationibus vtriuſq; ptis ſup q̃ſtione dubitat: tũc ſi q̃onem cõmittit conſulendam ſapiẽti: debet fieri expenſis omniuz: qñ vtraq; pꝛebet cauſã cõmiſſioni. Et idez dicas in ſimilib⁹ que fiunt in iudicio. de p̃dictis p bar. in.l. ſi ſtipulauerit. ff. ad. l. iuli. ꝺ adult. ¶ Itẽ cũ eſt cauendum ideſt recurrendũ ad conſilium ſapientis: quid importent iſta verba. bar. in. l. ex ea pte. ff. de ver. obli. 7 glo. in. l. ſi mãdato ticij. in fi. ff. manda. Et vide. heres. 6. q.e. ſuper. v. peritum.

amoꝛem pꝛoant. ꝛex. xxj. .q.l.

a ¶ Quinto quero. qꝺ eſt pꝛemiũ bene conſulẽtis. dic q; ſatisfiet ei arbitrio iudicis conſilium petentis per partes[a]: quam ſatisfactionem palã recipiat: non autez occulte. e. ti. l. iij.

a ¶ Sexto quero. que ẽ pena male conſulentis. dic q; falſe conſulens puniꝛ tur[b] ſicut iudex qui ſcienter male iudicat. e. titu. .l. iij.

¶ Et ſcias q; ex conſilio nemo tenet niſi fraudulenter conſulat. manda/tum. 2. q. ꝺ. 7. rẽ. 2. q. rẽ. 6.

¶ Que pena eſt conſulẽtis furari. furtum. 6. q. a

¶ An malefactoꝛes 7 cõſulẽtes pari pena puniãtur. regula. 2. q. regula. .19. furtum. 6. q. excom/municatio. ſ. q. a. ꝛex. 21 q. 3. regina. 1. q. a. caſtrũ .6. q. a.

¶ Que eſt pena male cõſulentis regi[c]. ꝛex. 21. q. .ꝺ. e. f. g. falſitas. ſ. q. b.

a ¶ Septimo quero. quis eſt conſilij effectus. Dic q; per illuꝺ cauet homo a periculis. Et quoꝺ ex conſilio lucratur acquiꝛitꝛ iuſte. ſi vero ob hoc pꝺatur excuſatur[d] apuꝺ ꝺeum et homines. e. ti. .l. pꝛima.

b ¶ Eſt 7 alius effectus: qꝛ ſecunꝺuz allegata ꝺebet conſilium ꝺictari. Et iuꝺex citet partes 7 ſententiam pꝛoferat ſecunꝺum conſilium[e] ſi viꝺeat fore bonum. eoꝺez titulo. .l. ſecunꝺa.

¶ Eſt 7 alius: quem viꝺe. venꝺitio. 6. q. a. b. c. Sunt 7 alij effect⁹: quos poteris viꝺere ex ꝺictis ſen. excom. c. nouerit. 7. c. grauẽ. 7 quanꝺoq; ſuſpenꝺitur 7 infamis efficitur. vt extra de hereti. c. ſi aꝺuerſus. 7. c. excommunicamus. ſ. credẽtes. Et etiam ſi per impꝛuꝺentiam falſum ꝺeꝺit conſiliũ: non viꝺet excuſari: immo ꝺebet puniri: quia impꝛuꝺẽtia culpe annumeratur. fatuus eſt tamẽ qui imperitiũ elegit conſiliarium 7 ſibi imputet. de q̃bus per ſpecu. ti. de req̃ſi. conſi. ſ. i. v. conſiliarij ergo electi. ſi iuꝺex male iuꝺicat ꝺeliberatione ſapientis: q̃liter teneat viꝺe. j. 7. q. a. ſꝛ. v. conſilium. ¶ Ut q̃s ex eo nõ puniat: q̃liter reuocabit conſilium ꝺelinquendi cauſa pꝛeſtitũ. viꝺe. homicidium. ſ. q. f. ſuper. v. cõſilium. v. pſuaꝺens. in. v. ſi. quero quiꝺ ſi.

c ¶ Regi. Et q̃ eſt pena renũciantis cõſilium regis. vide. ꝛex. 15. q. e. et que ibi ſcripſi ſuper. ver. reuelatoꝛem.

b ¶ Punit. An quis tenetur ex conſilio. h. in. c. electa. ꝺe renuncia. ¶ Conſiliarij autem electi ꝺebent fideliter 7 pꝛo vtraq; parte conſulere: q; ſi conuincant ꝺolo 7 inique conſuluiſſe ꝺe ꝺolo tenet. 7 contra inique conſulentem viꝺetur q; poſſit agi q̃tum intereſt alicuius conſilium ꝺatum non fuiſſe. 7 ſi non ſit ſolubile: viꝺetur q; ꝺebeat reſtitui litigatoꝛ aꝺ pꝛiſtinũ ius 7 falſus conſiliarius poteſt excommunicari. extra. ꝺe

d ¶ Excuſatur. Et que eſt pena occiꝺentis: ferientis: aut capientis regis conſiliariũ. fo. no. c. xlvj. Et vide. ꝛex. 24. q. a. 7 que ibi ſcripſi.

e ¶ Conſilium. Si iuꝺex ꝺe voluntate partium cõmiſit queſtionem conſulenꝺam alicui: 7 ꝺeꝺit ſententiam ſecũꝺum conſilium contraꝺicente eo contra quẽ ꝺata eſt: iuꝺex ſi imperite iuꝺicauit tenet ſibi: quia licet partes conſenſerint vt conſiliũ q̃reretur: nõ tñ conſenſerunt q; ſententia ſic ferat: ſi male conſuluit. vnꝺe conſulo aſſeſſoꝛibus q; in

© Biblioteca Nacional de España

consilio faciant poni: q̄ partes consenserunt ex nunc: vt secundum consilium feratur sententia: et tunc iudex non tenet parti. Et idem si statutum diceret q̄ iudex teneatur consilium sequi. Et an a tali consilio seu sententia possit appellari. vide de hoc ꝛ de predictis bar. in .l. si conuenerit. ff. de rei iudi. q. ij. Si male iudicat iudex cōsilio sapientis: vl assessoris: q̄liter teneat. vide etiā. sententia. 9. q. a super. v. iudicantis. v. si iudex. circa fi.

¶ Contumacia. Quis sit cōtumax. qualiter cōtra actorē cōtumacē procedatur. q̄liter ō reum contumacem. de penis contumacie. vide per spec. ti. de contumacia. li. ij. parti. i. Et qualiter procedatur contra contumacem absentem. vide etiam qō legitur ꝛ notatur in. c. prout. ꝛ. c. veritatis. de do. ꝛ contu. ¶ Item si reus vel actor citatus nō comparet in termino in quo etiam si comparuisset iudex non potuisset procedere: an reputetur contumax. b. ho. glo. q̄ non in. c. venerabilis. de do. et contu. Inno. distinguit in. c. calumniā. de penis ¶ Et vide que scripsi. citatio. 3. q. a. super. v. qualiter. v. et nota q̄. ꝛ super. v. tribus. ꝛ. 5. q. a. super. v. centum. ꝛ super. v. comparuerit. ꝛ. e. q. c. super. v. a contumacia. v. nunquid quelibet occasio. ꝛ. 6. q. a. super. v. negantis. Et primū decretum. 6. q. e. super. v. innocentia. quasi per totum. Et. expense. 4. q. a. super. v. expensis. ꝛ. 5. q. a. super. v. condemnari. v. an expense. in fi. ꝛ. v. quero vtrum condemnatus. Et. sententia. 3. q. c. super. v. iudicij. ꝛ. e. q. d. super. v. nō venerit. Et. sigillū. 6. q. b. super. v. non sigillet. v. sub officij.

¶ Coniunx. Vide que scripsi. maritus. Et. vxor. quasi per totum. Et. adulterium. quasi per totum. Et. matrimonium. quasi per totum. Et. luctum. Et. societas. 4. q. a. super. v. cōtrahere.

¶ Conductio. Vide. locatio. i. q. a. super. v. locatio. ꝛ quasi per totas questiones.

¶ Contractus. Quando aliquis cōtrahit nomine alicuius: vel ad alterius vtilitatē: vtrū obligatur ipse contrahens tantum: an dominus tantum: an vterq̄. vide late per bar. l. si pupilli. §. item si procurator. ff. de nego. ges. Et an ex contractu administratoris: vel procuratoris tenet is pro quo vl cuius nomine contraxit. vide etiam. h. in. c. q̄ cuiusdam. de fide instrumen. Et vide. vniuersitas. v. nunquid sindic⁹.

¶ Item an contract⁹ potest cōferri i alteri⁹ voluntate. h. in. c. cū tibi. de testa. ¶ circa hoc vide que scripsi. heres. 6. q. e. super. v. peritum. v. si quis fecit. in. vsi. ꝛ attende. ꝛ in. v. se. ¶ Item nota per Jo. an. in. c. constitutus. de reli. do. tria vocabula contractuū. s. contractus censualis. feudalis. ꝛ emphiteoticarius. in cōtractu feudali prestat fidelitas ꝛ homagiū. contractus cēsualis est in quo tantūmō retinet census. contract⁹ emphiteoticarius ē q̄n nō solūmō retinet census: sz etiā laudiniū. Vide. cēsus. i. q. a. v. scias q̄ cēsus. ¶ Si laicus rōe cōtract⁹ se submittit ecclīastice iurisdictioni instrumētū nō valet. ꝛ soluat cētū mor. bone memorie. ꝛ ipsius instrumenti notarius pōit officiū. vt pet. .liij. ozō. de madrid: per regē alfonsum: era. 1367. Et pet. xx. ozō. de toro: per regē henricum. i. era. 1409. ¶ Contractus factus cum tiranno valet: nisi interueniat dolus: vel impressio: quod tamen presumitur interueniisse: si contrahens cum eo enormiter leditur. vt scripsi. tirannus. v. nota q̄. in. vsi. venio ad tercium. ¶ An contractus inter iudeū ꝛ xp̄ianum initus valz. Vide. iudeus. i. q. a. v. in ciuilibus. in. vsi. contractus per. Et ibi vide que sit pena tabellionis eum scribentis. ¶ Vide que scripsi. emphiteosis. i. q. a. super. v. scriptis. Et. census. i. q. a. v. scias q̄ census. Et. futurum. Et. obligatio. Et. venditio. 4. q. c. super. v. voluntate. quasi per totum. Et. simulatio. Et. iuramētū. 9. q. a. sr. v. seruātis. v. q̄liter deierantes. circa fi. ꝛ. 7. q. f. super. v. successoribus. Et. adiectio. Et. testamentum. 3. q. a. super. v. non possunt. v. Item vtrum quā do. in. vsi. tercio quero nunquid. circa prin. Et. ebrietas. v. si aliquis. Et. recisio.

¶ Confirmatio. An idem est effectus confirmationis: vel collationis: seu institutionis in beneficio. h. in. c. in litteris. de resti. spo. di. i. ¶ Item vtrū qui sententiat: vel donat confirmat. h. in. c. cōstitutis. de eo qui mitti. in po. di. ij. ¶ Item vtrum idem potest

supra proxima. q.

¶ Cōtumacia. Vide. excōmunicatio. 8. q. a. procurator. 7. q. g. f. citatio. 5. q. a. primū decretum. 3. 4. q. a. ꝛ. 6. b. c. d. e. cōfessio. 4. q. a. sententia. 5. q. a. b. ꝛ. 3. c. d. e. appellatio. 3. q. b.

¶ Coniunx. Vide. successio. i. q. e. b. f. actor. 2. q. k. votum. 3. q. a. b. 4. b.

¶ Conductio. Vide. locatio. per totum. studium. 5. q. d. excommunicatio. 5. q. a.

¶ Contractus. Vide. excommunicatio. 6. q. b. captiuus. 5. q. a. permutatio. 7. q. a. actor. 5. q. a hereticus. 6. q. c.

¶ Conuenticula. Vide iudex. 5. q. l.

¶ Confirmatio. vide. sacramentum. i. q. a. bap

© Biblioteca Nacional de España

donari ꝛ confirmari. h. in. c. inter dilectos. de fide inſtru. ſꝛ glo. idem videtur. ¶ Item ſi precedens donatio non valet: an validatur ſequenti confirmatione. .h. in. c. inter dilectos. de fide inſtru. di. ij. ¶ Ité quis eſt effectus confirmationis. glo. ꝛ. h. in. c. examinata de confir. vti. Et vide. excommunicatio. 6. q. ſuper. a. ¶ Item quid operat cõfirmatio etiaꝫ in forma communi Vide extra. de cõceſſi. pre. c. quia diuerſitatem. in glo. per confirmationem. ¶ Item an mutꝰ: vl furdus poteſt dare: vel recipere hoc ſacramentũ confirmationis. .h. in. c. cuꝫ de ſponſalibus. ¶ Nota q̃ iudices et magiſtratus debẽt ab imperatore confirmari: alias nõ habent merum imperiuꝫ. quod eſt verum de iure: ſecus in regijs ciuitatibus obſeruatur de conſuetudine. bal. in li. feu. c. Iniuria punitur. ſ. iudices. in principio. de pace iura. fir.

tiſmus. ſ. q. a. b. 2. q. a. .3. a. ſ. q. a. 6. a. electio. .7. q. a. compaternitas. .3. q. a. c. donatio. 6. q. e tutor. i. q. d. legitimatio .i. q. c.

¶ Cõcuſſio. vide. ſymonia. 3. q. h.

Conſanguinitas. Primo quero. quid eſt conſanguinitas. Dic q̃ eſt debitum ſanguinis inter aliquos: ex vna radice deſcendentes. quarta parti. titu. vj. l. prima.

a ¶ Secundo quero. vnde dicitur. Dic q̃ a ſanguine parentum quoruꝫ commixtione generatio proceſſit. eodem titulo. .l. prima.

a ¶ Tercio quero. quid ẽ linea conſanguinitatis. Dic q̃ eſt coniunctio ordinata perſonarum quaſi cathena ab vna radice procedens: habẽs gradus certos. e. ti. l. ij.

a ¶ Quarto quero. quot ſunt linee conſanguinitatis. Dic q̃ tres. aſcendentium. ꝛ deſcendentium. ꝛ collateralium. e. ti. l. ij. ſucceſſio. i. q. a.

a ¶ Quinto quero. quot ſunt gradus conſanguinitatis. Dic q̃ ſecundum ius ciuile aliter conſiderant gradꝰ: ꝛ aliter ſcdm ius canonicũ. Sm ius ciuile bñ ꝓputauit circa ſucceſſiões. Jus ãt canõicũ bene circa matrimonia[a]

Conſanguinitas. ¶ Quero de hoc nomine generatio: qualiter intelligatur. Reſpondeo intelligitur latiſſime. niſi ſit ad certum gradum reſtricta. vt inſtit. loca. ſ. adeo. in gloſa. dum tamen non egrediatur decimuꝫ gradum computandum ſecundum ius ciuile: niſi expreſſe ſit dictum q̃ in infinitum extendatur. Et predicta faciunt ad queſtionem: ſi conceditur mihi emphiteoſim vſq̃ in cunctam meam generationem: qualiter hec verba debeant interpretari: vtrum includantur deſcendentes ex feminis. Item ſi relinquitur generationi martini in perpetuum: vtrum hoc legatum extendatur ad deſcendentes per feminam. ¶ Et nota q̃ generans dicitur perſona. genus dicitur parentela. generatio dicitur illa qualitas in abſtracto: ideſt intellectualiter ſumpta in omni perſona in qua repreſentatur. generans velut fons quidam memorie. vt .ff. de verborum ſignificationibus. l. pronunciatio. ſ. familie. In odioſis autem verbum generatio abſolute prolatum non egreditur ꝗrtam generationeꝫ. vt extra. de renuncia. c. niſi cũ pridem. ſ. q̃ graui. v. ego ſum. Item quando concediꝫ tur aliquibꝰ nobilibꝰ vſq̃ in eorum cunctam generationem: non comprehendunt hiſ qui non ſunt de domo eorum: licet ex feminis nati ſint: quia non vocantur nomie eorum genealogie: ſicut patet per totius mũdi cõſuetudinem. De quibꝰ p bal. in. l. cuꝫ acutiſſimi. C. de fideicom.

¶ Filiſ baſtardi non dicuntur de cognatione ſeu conſanguinitate patris. et multo minus filiſ ſpurij: quia non ſunt nominandi filiſ. vt ſcripſi. patter. ver. ſi ſtatutum.

a ¶ Matrimonia. Qualiter fiat graduum computatio. Vide glo. in. l. ſi auiẽ. C. de ſucce. edic. Jure autem canonico aliter fit computatio: quia vbi nos de iure ciuili incipiendo computationem ponimus duos gradus: ipſi ponunt vnum. Nos enim dicimus patrem in primo gradu: ꝛ fratreꝫ in ſecundo. Ipſi incipiunt a fratre: ꝛ dicunt fratrem in primo: quantum ad tranſuerſales: ſed quantuꝫ ad aſcendentes ꝛ deſcendentes bene computant ſicut nos: quia patreꝫ ponũt ꝛ etiã filiũ ſicut nos.

© Biblioteca Nacional de España

bene circa matrimonia[a] Et ſecundum iuris ciui/lis computatiõez fratres ſunt in ſecũdo gradu: nepotes in quarto: pr̃one/potes in ſexto inter ſe di fferentes. Secundũz ius canonicuz fratres ſũt in pr̃imo: nepotes in ſecundo: pr̃onepotes ĩ tercio. Et iſta differentia eſt in lineis tranſuerſalibus: ſz in aſcendentibus ⁊ deſ/cendẽtibus vtrumq; ius concordat. e. ti. l. iij.

a ¶ Sexto quero. qualiter ſunt gradus computan/di. Dic vt. ſ. pr̃ima. q.

a ¶ Septimo quero: vſq; ad quot gradus nõ con trahitur matrimoniũ in ter conſanguineos[b]. Dic q; in linea aſcendentium ⁊ deſcendentium q̃tum cunq; differant: non po teſt contrahi matrimoni um. ſz in trãſuerſalib9 ſic vltra q̃rtũ graduz. e. ti. l iiij. vide ĩfra pr̃ia. q. ĩ fi.

a ¶ Octauo quero. Vſq; ad quot gradus mr̃imo um ĩpeditur pr̃opter af finitatẽ: Scias q; copu/la carnalis per matrimo nium: vel al' facit viruz affinem cõſanguineis fe mine in eo gradu ĩ quo tangunt eam per conſã/guinitatem. Et econtra femina cõſanguineis vi/ri. Et vno eorum mor/tuo ſuperuiuens: nõ po/teſt cõtrahere matrimo/nium cum conſanguine is defuncti infra quartũ gradũ tãgẽtib9. e. ti. l. v

b ¶ Et ſciendũ: q; licet ma trimonium inter conſan guineos: vel affines in/fra quartum gradum di rimatur: hoc non fit in ĩ fidelibus poſt coniugiũ (ideſt ſecundum eorum legem inter eos celebra/tum) ad catholicã fidez conuerſis. e. ti. l. fi.

a ¶ Nono quero. an per/cutiens clericum conſan guineum ſit excommuni catus. vide. excommuni catio. ſ. q. b.

a ¶ Decimo quero. an po teſt conſanguinitas tol/li. vide. regula. 2. q. re/gula. xxxiij.

a ¶ Undecimo quero. an citius ſuccurrendum eſt conſanguineo q̃ alij. vi de. elemoſyna. 3. q. a.

¶ Cõiuratio. Vide. cleri c9. 4. q. i. poitor. 3. q. a.

¶ Concluſio. Vide. epiſ

a ¶ Matrimo nia. Quali/ter fiat gra/duum cõpu/tatio. Vide glo. in. l. ſi a/uie. C. de ſuc ce. edic. Iure autem cano/nico aliter fit computatio quia vbi noſ de iure ciuili incipiendo ꝯ putatõez po nimus duos gradus: ipſi ponunt vnũ Nos enim di cimus patrez in pr̃imo gra du: ⁊ fratrem in ſecundo: ipſi incipiũt a fratre: ⁊ di/cunt fratrem in pr̃imo: q̃/tum ad trãſ/uerſales: ſed quantum ad aſcendẽtes et deſcendentes bene compu tãt ſicut nos quia patrem ponunt ⁊ eti am filium ſi/cut nos. Sed nos compu/tando reſpici mus perſõas ꝓpter quas fit computa tio ad inuicẽ vt patet ĩ cõ putatione q̃ fit ĩ dcã glo. Ipſi compu tant habito reſpectu ad centrum ſiue truncum qui eſt in medio: ⁊ quantum diſtat a cẽ tro ſiue medio: tantum ille qui longior eſt diſtat ab eo de quo q̃ritur. verbi gratia: nepos fratris diſtat a trunco ĩ tercio gradu: q; dicitur frater in pr̃imo: filius in ſecundo: nepos fratris in tercio gradu: et tantuz dicitur diſtare a filio alterius fra tris. Et in ſta/tutis et alijs que ſunt de iure ci/uili gradus de/bent computa/ri ſecundum ius ciuile. niſi ſtatu/tum diceret ex/preſſe q; compu tatio deberet fi/eri ſecundum ius canonicum. De pr̃edictis p bal. in dicta. l. ſi a/uie. C. de ſucce. edic. ¶ Et circa pr̃edicta vide. h. in. c. in quibuſ/dam. 3. di. de pr̃o curatoribus. al. penis. Et vide fo. iuõ. li. quar/to. titulo. i. per totum.

b ¶ Conſanguine os. De iſta que ſtione et ſequen ti. vide. h. in. c. non debet. de cõ ſangui. et affini.

¶ Concluſio ¶ Cum vna ps in cauſam con/cludit: alia cogi poteſt ad cõclu/dendum ſibi per iudicem ad hoc termino aſſigna to. vt notat Inn/nocẽ. de cau. poſ ſe. c. paſtoralis. ⁊ bal. coll. p. feu. c. ſi interdum. ſi de inueſti. inter do. ¶ Nunquid poſt concluſionem in cauſa: vel poſt renunciatiõem poteſt pars ponere exceptiones: vel producere inſtru menta. vide per ber. in. c. quoniam contra falſam. de probati. in glo. renunciationes. Et dicas q; poſtq̃ ẽ

© Biblioteca Nacional de España

in causa conclusum: nulla admittitur allegatio facti: nec testis: nec instrumentum: nisi aliqua ratio euidēs inducat iudicem. vel nisi exceptio excommunicatiōis vel de illis que ponuntur per glo. C. de iuris ⁊ fac. ignō. l. i. Et nisi iudex ex officio suo inquirat: vel interroget super iam actitatis. ⁊ nisi aliquid ex negligētia iudicis sit omissum. ⁊ nisi dominus papa de aliqua exceptione per se cognoscat. Post renūciatiōnē etiā non potest aliquid fieri sup eo sup quo renūciatuz est. et eo ipso q̄ ē allegationibus renūciatū: intelligit eē cōclusum. Et renūciatio: vl conclusio in cā principali facta non extēditur ad causam appellatiōnis: nisi ptes hoc expresserint. de p̄dictis per spec. in ti. de renuncia. et concluſi. v. ⁊ sciās. ¶ Et dicas secundum bal. in auteñ. iubemus. C. de iudi. Et in nō. in. c. pastoralis. de cau. posse. q̄ post conclusiones allegatio iuris bene admittitur: quia nunq̄ potest claudi os alit quin possit leges allegare: licet in causa sit conclusum. tamen iste allegationes legum non erunt registrāde in actis: nec transmittentur cum actis ad superiores: vel consulto rem: ex quo non sunt pducte infra terminū. Et sic intellige que de p̄dictis allegationibus iuris dicunt. l. p. ord. iij. de bruiesca. trac. iij. per regem ioannē. i. Et vide que scripsi. sententia. 4. q. a. super. v. informatus. Et probatio. s. q. a. super. v. infra tempus. v. vsq̄ quo. ⁊. v. si nō ē. Et inq̄sitio. s. q. a. sup. v. q̄b⁹ v. vtrū i ciuilib⁹. i. vsi. ⁊ i iq̄sitiōe. Et. accusatio. 6. q. a. sf. v. designatis. v. q̄ro an sit necē. in. vsi. fi.

¶ Combustio. In q̄b⁹ casib⁹ q̄s patit pēnā flāmaz. Et aduertēdū q̄ faciēs adulterinā monetā ꝯ cremat. vt. C. de fal. mo. l. i. Itē aurispices: ⁊ diuinatores. vt. C. de mani. ⁊ mathe. l. iij. Itē seruus q̄ cū dña sua se ꝯcubuit. vt. C. de mulie. q̄ ser. p se. iūxe. l. i. vid. mīmōiū. 10. q. 2. sf. v. Ōbat. v. si dña Itē ⁊u⁹ q̄ mulierē rapit: vl rapie auxiliū p̄buit. vt. C. de rap. vir. l. i. s. fi. Itē procurator cesaris: vl actor rei p̄uatarū p̄cipis q̄ aliū i iure vera uerit. vt. C. vbi cau. fis. l vniuersi. Itē iude⁹ q̄ p̄fert iudeū fcm p̄pianū: vl idi cultū venerū tē. vt. C. ꝺ iude. ⁊ sar. l. iij. et. iude⁹. 8. q. b. Itē q̄ vsurpauit valla fruentis nili: vl ifra duodecim cubitū tē. vt. l. si q̄s C. de nili ageri nō rūpen. Itē tabularij q̄ iustā p̄fitēt alic⁹ imunitatē. vt. C. ne imu. ꝺce. l. i. li. x. Itē q̄ dep̄datōis facultatē barbaris i romanos dederit. vt. C. ꝺ re mil. l. si q̄s bar. li. xij. Itē q̄ edes: vl aceruū fruméti iux edes icēderit. vt. ff. ꝺ pēis. l. capitaliū. s. igni. vide. vis. 4. q. c. Itē plebe⁹ insidiator alteri⁹ vite. vt. e. l. s. nō nūq̄. vide. hōicidiū. s. q. c. sf. v. occidēdi. v. i. Itē hostes. ⁊ trāsfuge. ⁊ renūciatōes ofiliox p̄cipis. vt. ff. de pēis. l. aut fcā. s. hostes. Itē sacrilegi q̄nq̄ fuerūt ocremati: sed nō hodie. vt. ff. ad. l. iul. pecula. l. sacrilegi. s. si quos De p̄dis p sali. i dcā. l. si q̄s. C. nili ageri ñ rū. Ut de. icēdiū. ⁊ flitas. s. q. b. sf. v. flāmis. ⁊ iurꝺ⁹. 10. q. a. sf. v. occidet ⁊ sarracen⁹. 7. q. a. sf. v. occidit. ⁊ vis. 4. q. c. super. v. comburetur.

¶ Conuenire. An alius pro alterius debito possit conueniri. mercator. 3. q. a. rapina. 4. q. c. actor. 2. q. n. furtum. 4. q. i. damnum. s. q. c.

¶ Conditio. Primo quero: quid est conditio. Dic q̄ cōditio dicitur conuentio p. si. posita. 4. parti. titulo. 4. l. i. Vel aliter: conditio ē oratio deferens (qd verum est si sit conditio de futuro: secus si sit de preterito vel de presenti: vt infra. e. s. q. f.) dispositiones (scilicet testatoris) vsq̄ ad eius implementum. 6. p. ti. iiij. l. i.

a ¶ Secundo quero. quotuplex est. Dic q̄ multiplex est. Nam quandoq̄ vocat in personis cōditio: quia quidam sunt serui: alij libere conditio

¶ Combustio. De varietate conditionum vel

© Biblioteca Nacional de España

copus. 7. q. k. sententia. super. 4. q. a. testis. 3. q. i. interrogatio. super. 4. q. a.

¶ Constitutio. Vide. patriarcha. 2. q. c.

¶ Contempt⁹. vide. vnctio. i. q. a. episcopus. 7. q. f. r. predicatio. 2. q. excommunicatio. 13. q. ꝺ. sepultura. 7. q. a. 3. f. iudex. s. q. c.

¶ Combustio. vide. ecclesia. 7. q. b. 9. ꝺ. trāsfuga. i. q. a. diuisio. s. q. b. falsitas. s. q. b. homicidium. s. q. b. vis. 4. q. c. adulterium. 10. q. c. luxuria. i. q. b. Iudeus. 8. q. b. hereticus. 6. q. a. incendium. ignis. per totum.

¶ Contritio. vide. penitentia. s. q. e. 3. a. excommunicatio. 13. q. a. sepultura. 3. q. g.

effectu ipsarum circa vltimas voluntates. vide p azo. in sũma. C. de insti. vel substi. seu resti. ¶ Itẽ quid sit conditio que inseritur legatis. ⁊ qualiter diuidat. ⁊ de effectu ipsarũ cõditionũ insertarũ legatis. azo. in sũma. C. de condi. inser. ¶ Itẽ an cõditio que intelligitur facit actum cõditionalẽ Jo. an. post Jnno. in. c. duum. de prescrip. ⁊. c. ex parte. de consti. ¶ Itẽ q̃d est conditio, per que verba fit conditio. Et de natura conditionis. si. Et de natura conditionuz. cum. alias. siue. Et de coniuncti one copulatiua. Et de coniunctione alternatiua. Et de dictõibus quoad. do ⁊ nec. q̃diu. dũ quousq̃. q̃n doq̃. quando. postq̃. vbi. ne. Et de prepositionibus: vtrum quelibet supradictarum faciant conditionez. Et vtrum ex vi nominis inducat conditio. Et vtrum pronomen conditionem inducat: vt. ego. tu. omnis. nullus. quilibet. vterq̃. quisquis. quicũq̃. vter. Et de relatiuis substantie q̃ est relatiuum. quis vel qui. ⁊ de relatiuis qualitatis. vt qualitas. quantitas. qualis. quantus. q̃otiens. quot. vtrum inducãt conditionem. Et an supina inducant cõditionem. De quolibet supradcãz p ordinẽ vide late p bar. l. legatis. ff. ꝺ odi. ⁊ demõ. Et vide ẽt p. h. i. c. sicut ex lris. eẋ. de spõsa. Jstud ꝟbũ. et cetera. et verbũ et reliq̃. idẽ significãt. ſz q̃d ꝟphẽdit sub verbo. et cetera. aut sub verbo. ⁊ infra. vide p bar. l. gall⁹. ſ idẽ credẽdũ. ff. de liber. ⁊ postu. Itẽ dictõ. in. q̃nq̃ repit ꝟposita cũ alia dictiõe. q̃nq̃ repit simplex. ꝑmo casu q̃n repit cõposita cũ ꝟbo. sũ. es. fui. vt insũ. ines. infui. ⁊ tũc significat q̃ndã itrisicitatẽ. si ꝟo cõponat cũ alio ꝟbo: tũc q̃nq̃ ponit. in. pro valde. q̃nq̃. in. p nõ. ⁊ hoc ꝑm q̃ magis materie ꝓposite ꝑt adaptari. Scꝺo casu q̃n dictio. in. repitur simplex ñ cõposita: tũc aut adijcit noi significãti locũ: aut significãti tẽp⁹: aut neutri istoꝝ. ꝑmo casu aut adiscit ablatiuo: ⁊ significat eẽ i loco. si adijcitur actõ significat extra locũ. fallit rõe euitãde õrietatis. de quo p bar. l. gall⁹. colũ. pe. ff. ꝺ liber. ⁊ postu. Itẽ dictio. põt. quid significat. ⁊ an iꝑportat necessitatẽ: vel nõ. bar. l. testamẽtũ. ff. de iniust. rup. irri. testa. ⁊ vide p glo. i. c. bñficiũ. eẋ. ꝺ re. iu. li. vj. Itẽ dictio. imo. q̃d iꝑportat. bar. l. si ita scriptũ. ff. de here. isti. ⁊ diffe. Dictio. ois. cõtinet spẽs q̃ singulariter pñt enũerari de iure: ſz nõ cõtinet eas spẽs q̃z enũeratio nõ valeret. vt nõ. Jnno. i. c. ex lris. de iust patro. Et circa hãc dictiõem. ois. vide glo. nõbilẽ i. l. oẽs. C. si ne cẽ. vl reli. Nũ q̃d cõditio interpellet in vltimis volũtatib⁹: vl i cõtractib⁹: vl in iudicijs. Cõiter doctores dicũt q̃ nõ. Ego dico q̃ aut dispositio respicit aliẽta: ⁊ tũc interpellat: q̃ picũlũ ẽ i mora. vt nõ. i. l. i. ff. de penu le. Aut loq̃mur i alijs debitis: ⁊ tũc aut cõditio hẽt certã diẽ cõstitutam hois vel nature. exemplũ de ꝑmo in annuo legato. exemplũ de secũdo in fructib⁹ ꝓcipiẽdis. ⁊ tũc scꝺo dy. interpellat: scꝺo bar. nõ. si aũt nõ hẽt certã diẽ: ſz stat in casu ⁊ fortũa ⁊ sub incerto: tũc firmiter tene q̃ nõ interpellat: q̃ ibi non ꝑt imputari debitori: cur non deliberauit per prius soluere: cum per prius nulla caderet deliberatio ⁊ mora: requirit aliquod tempus ad deliberandum. de quibus per bal. in. l. super vacuam. C. de his que pe. nomi. colum. x. ¶ Et de eo qui sub conditione si papa dispensaret contrahere promisit. vide. matrimoniũ. i. q. a. super. ꝺ. duo inter quos. Et vide que scripsi. alternatiua. Et. coniunctio. Et. incõtinenti. Et. modus. Et. nisi. Et. sicut. Et. vsq̃. Et. preter. Et. maxime. Et. publicum. Et. plus.

nis. quãdoq̃ est in reb⁹ vt quedã libere alie tributarie conditionis. q̃n doq̃ in dispositionib⁹: vt cum disponitur vl ꝯtrahitur sub conditione si aliquid factum fuerit. 4. par. ti. iiij. l. i.

b ¶ Et iste vltime conditiones quandoq̃ ponũt expresse: quãdoq̃ intelliguntur tacite. Et quedam sunt de presenti: q̃daz de preterito: alie de futuro. Et istarum de futuro: quedam sunt impossibiles de natura. q̃dam impossibiles de iure: vel de facto: aut ratione perplexitas. Et alie possibiles⁹. Et istaꝝ possibilium quedã sunt potestatiue: quedam casuales: ⁊ quedam mixte. Et de istis cõditionibus satis in subsequentibus q̃stionib⁹ declarabit specialiter in. ſ. q. Et fit cõditio per. si. 6. parti. ti. iiij. l. i.

a ¶ Tercio quero. qualiter conditio (scz tacita) est intelligenda. Dic q̃ quibus filijs legitimis: vel naturalibus institutis: ⁊ vni alteri premoriẽti substituto: intelligitur tacita conditio. s. si premoriatur sine liberis quia si cũ liberis ipsi pre

a ¶ Possibiles. Circa hoc q̃ dicit de cõditiõib⁹ possibilib⁹ ⁊ impossibilib⁹. vide. h. c. sicut ex lris. de spõsa. di. i. in prima ⁊ secunda colum.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Preferuntur. Vide in.l. cum a cutissimi.C.de fideicom.et.l. generaliter.C.de iſtituti.et ſubſti. et.l. cum auus. .ff. de conditi.et demonſ.et.l. lucius. ff. de here. inſti. et. l. filius familias.ſ.cum quis. de lega. i. ¶ Si iſta conditio. ſi. ſine liberis deceſſerit: opponatur monacho inſtituto vt ſacerdoti: qui liberos non poteſt habere: niſi ſpurios dicit. bar. q nomie liberorum ſignificat ingreſſus alterius monaſterij. ff. ad trebell. .l. heredibus. ſ. tici⁹. Tu dic hoc caſu conditiones liberorum nō facere conditiones quia ignominioſum eſt tales habere liberos. vt .C. quemadmodum teſtamen. aperi. l. penul. De quo per bal. in .l. generaliter. colum. finali. C. de inſti. ⁊ ſubſtitu. Vide. ſubſtitutio. 2. q. i. ſuper .ver. hereditatē. ¶ Si teſtator dixit: ſi filius meus: aut eius poſteri deceſſerit ſine liberis: relinquo hoſpitali: ⁊ poſtea nati poſt cētū annos poſt teſtatorem deceſſeruntᵃ (ſi eis mortuis reuiuiſcit ſubſtitutio). ſecus in extraneis inſtitutis ⁊ predicto modo ſubſtitutis: quia etiā premortui liberis expulſis admittitur ſubſtitutus ſuperſtes. 6. parti. ti. iiij. l. x. ſubſtitutio. ſecunda. q. .g. b.

b ¶ Item ſi inſtituo ſeruos meos ſi mei erūt cū moriar: licet tempore mortis non ſint mei omnes: ſed vnᵒ: ille erit in totuz (Nota ex iſta lege: q ſi ꝯ ditio per teſtatorem pluribus heredibus apponitur: aliis coheredibus non implentibus: altero eorum implente: valz inſtitutio: ⁊ adimplēs erit in totum heres) heres. ſexta. partita. titulo. vj. .l. xiij.

¶ Et in voto ſemper intelligitur conditio: ſi deus voluerit: aut vouens vixerit: vel implere potuerit. votū. ſ. q. d. dos .ſ. q. b. c.

¶ Item qualiter intelligitur cōditio: ſi pater liberet filium a patria poteſtate. Vide. donatio. .3. q. b.

a ¶ Quarto quero. p que verba fit conditio[b]. Dic q per. ſi. modus[c] vero per. vt. ⁊ vtrumcūꝫ prōpter reſpicit futurum. cauſa fit per. quia. de preterito. demōſtratio fit circa rei deſignationem. q̄r ta parti. titulo. iiij. l. ij. Vide. ſtipulatio. 2. q. a. ⁊ ſupra ſecunda. q. in fine. legatum. quarta. q. .b.

a ¶ Quinto quero. Quis eſt conditionis effectus. Dic q anteqꝫ conditio impleatur ſtat contractus: ſeu diſpoſitio in pendenti. quarta parti. titu. iiij. .l. prima. votum. ſ. q. d. donatio. 3. q. b. ſtipulatio. 6. q. b. d. e. f. g. nouatio. i. q. b.

b ¶ Et de iſta ſuſpenſione dic ſic: q conditio honeſta ⁊ voluntaria: vt nubam tecum ſi deueris mihi centum: ſuſpēdit matrimonium[d]: donec impleatur. nec ante eius exiſtentiam cogor nubere: niſi poſtea verba de preſenti: aut copula carnalis accedat. quarta parti: titulo quarto: lege tercia.

c ¶ Item ſi eſt honeſta et neceſſaria[e]: vt ſi contraho matrimoniū: vel ſpōſalia cum infideli: ſub ꝯditione: ſi ad fidem conuertatur: quia ſine eius

dūt ſine plē: an debeatur hoſpitali. Dicendum ē q ſic: et non poteſt vlti⁹ mᵃ heres dicere: q ipſe a teſtatore ā tiquo nihil recepit: quia primus heres videt rogatus de reſtituendo de poſt omnes Et ideo ex p ſona eius eſt conſideranda trebellianica et falcidia et alie nata interim ¶ Et vide ad hoc. ff. de impub. et aliſ ſubſtituē. l. coheredi. ſ. cum filie. per bar. De quo per bal. in. l. precibus. colum. penulē. .C. de impu. et aliſ ſubſtituē.

b ¶ Conditio. per que verba fit conditio. h. in. c. ſicut ex litteris. de ſpon. Vide ſupra. prima. q. a. Et q̄ ibi ſcripſi.

c ¶ Modus. Quid eſt modus. Et vtrū dictiones. ita. vti. dum

© Biblioteca Nacional de España

modo.ne. ad pro.ni. faciant modum. Et vtrum etiam per nomina fiat mod⁹. Et q̃s sit modi effectus: tam i vltimis voluntatibus q̃ in contractib⁹ Item de cautionibus circa hoc prestandis. Et quid si legatarius nõ implet modum De predictis vide late per bar. l. quibus diebus. ff. de condition⁹ ⁊ de monstrationibus.

complemẽto nequit matrimonium contrahi. e. titulo. l. iiij. matrimonium. io. q. k.

d ¶ Conditiones autẽ inhoneste et contra naturam matrimonij: vt contraho tecum vsq; ad tẽpus: vel donec meliores inuenero: aut si medicamentis conceptioni obuiaueris: aut si te prostitueris: impediunt contrahi (et dirimunt iã cõtractum) matrimonium (vel sponsalia) eo. titu. l. quinta.

e ¶ Turpis vero condicio: vel impossibilis: de natura: iure: vel facto: q̃ non sit contra matrimonij naturam (vt si furtum homicidium: aut rapinam feceris: ⁊ similia: q̃ talia non sunt contra naturam matrimonij) habet in matrimonio (seu in sponsalibus) pro non adiecta. eodem titulo. l. sexta.

f ¶ Circa dispositiões sciendas: q̃ cõditiones de presenti: vl̃ de preterito: nõ suspendunt testatoris dispositionem: quia si vere sunt: pro non appositis habentur. et ideo nõ sunt proprie cõditiones: nisi que sunt de futuro. sexta partita: titulo. iiij. l. secunda.

g ¶ Conditio autem impossibilis de natura: vt si celum digito tetigeris viciatur: et non viciat (quia perinde habebit institutus hereditatẽ vl̃ legatum: ac si talis non esset apposita conditio) institutionem: vel legatum. Idem est de impossibili de iure: que est illa que est contra bonos mores: honestatez: opa pietatis: aut ꝓtra ius (scilicet naturale). sexta partita: titulo quarto: lege tercia.

h ¶ Si vero est impossibilis de facto: vt si montem aureum deueris: viciat institutionem. Licet alquimiste dicãt esse possibile: qõ hacten⁹ nõ est ãlijs hominibus manifestum. eodem titulo. lege quarta. falsitas. quinta. q. b.

i ¶ Impossibilis vero ratione perplexitatis (id est ambiguitatis: vel incertitudinis): vt si ticius heres erit: seyus heres esto: et si seyus erit heres: ticius heres esto: viciat (scilicet institutionem) quia non potest esse vnus heres anteq̃ alius: qõ requirunt verba predicte cõditionis. eodem titulo. l. quinta.

dat: tam in contractibus q̃ in vltimis voluntatibus. h. in. c. pactiones. de pactis. in fine colum.

f ¶ Impossibilis. Quero: nunquid indifficilis conditio habetur pro impossibili conditione. videtur q̃ sic Et ideo si relinquitur sub aliqua conditione: que non possit existere: nisi per aliquam dispensationem principis aut pape: talis conditio habetur pro nõ adiecta: nisi eẽt cõditio que est de substantia: vt si pater relinquit filio spurio sub conditione legitimationis. bal. in. l. cum auum. colum. quarta. C. de institutionibus et substitutionibus sub condi. fac.

d ¶ Matrimonium. Que conditio inserta in sponsalibus: vel matrimonijs valeat: et differat: seu suspẽdat. h. in. c. si conditiones. de cõditionibus ⁊ appositis.

e ¶ Necessaria. Utrum conditio necessaria facit actum cui inseritur purum vel suspen-

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Cautio. Pater relinquit filie alimenta sub conditione: si vidua erit. ista vult p̄cipere legatum ⁊ cauere de restituendo sub condiōe: si vidua nō erit: an possit cauendo legatū p̄cipere. Dicas q̄ non: quia est cōditio affirmatiua ⁊ non negatiua, bal. in auten. cui relictum. C. de indic. vidui. colū. .iiij. Et dicta cōditio non est potestatiua: ⁊ mutiana cautio non habet locum nisi in conditionibus potestatiuis negatiue positis vt ibi. Et quid quando vir reliquit vxori q̄diu in domo viri caste vixerit. vide. vxor. v. pone q̄ testator. ¶ Quero: an dicta auten. cui relictum. C. de indi. vidui. habeat locum in virgine. Jo. dicit q̄ non: quia predicta auten. non loquitur nisi de secundis nuptijs ⁊ non de primis. Dicas q̄ doctores communiter tenēt q̄ in virgine nihil sit mutatum: quia lex non facit mentionē nisi de nupta. Quero: quid si non fuit nupta: sed cōcubina, pedicit idem q̄ in virgine. sed tu dicas idem q̄ in vidua: quia non debet esse melioris conditionis concubina q̄ vxor. De quo etiā p̄ bal. in dicta auten. cui relictū

b ¶ potestatiua. Filius institutus sub conditione potestatiua nō vult parere conditioni: sed succedere absolute cras oriatur: quia certe semper oritur: licet aliquando propter nubile non videatur. vel si moriaris non designato q̄n q̄ omnino mori debes. ⁊c.) non suspendit hereditatis acquisitionez. e. ti. l. viij.

k ¶ Item quedam sūt conditiones que remittūtur vt conditiones iuris iurandi: quia si testator relinquit tibi aliquid si iures te quid facturuz: aut daturum: remittitur (scz si īmediate vis dare aut facere: alias secus) ius iurandum: nisi seruo relinquat talez libertatē: aut communitatē sub tali cōditione īstituat: q̄ tūc oportet iurari: alias relictum non soluetur. e. ti. .l. vj.

l ¶ Conditio autem potestatiua: in dando vel faciendo consistens est antecēs relictum soluat̄ implenda. Sed si est in nō dando vel non faciēdo p̄stetur cautio[a] de non faciendo: ⁊ soluetur relictum statim. e. ti. l. vij. legatum. 4. q. b. tutor. 7. .q. c.

m ¶ Si autem conditio est casualis (vt si cras pluerit: vel clara dies fuerit. ⁊c.) nō potest sub ea heres institut⁹ ante eius implementum querere hereditatez. Sed conditio omnino exstitura: (vt si

n ¶ Dicta (vt si ticius qui est vltra mare ī partib⁹ istis reuertatur: heredez īstituo: quia in potestate sua est velle reuertere sed in viribus fortune ē q̄ aliquid quare nō possit reuertere sibi contingat in via) vero cōditio que partim ē in potestate hominis partim in viribus fortune: suspendit hereditatis aditionē do nec impleatur ī extraneo instituto: sed non in suo (scz filio: etiam si non sit ī testatoris potestate). e. ti. l. ix. Nec potest extraneus interim repudiare. aditio. i. q. b.

o ¶ Nam testator non potest apponere filijs in legitima conditionem: scz ī eo q̄ est plus eis iure institutiōis relictū pōt apponi cōditio potestatiua[b]. itestato: ⁊ renunciare testamento patris: querit̄ an possit. Jsta q̄stio habet duas pticulas. primo an possit renunciare. Et dic q̄ sic ī iudicio: scz non extra iudiciū Scō posito q̄ renūciet: an pōt succedere ab itestato. ⁊ dic q̄ sic nisi hēat coheredē testamētariuz: vel substitutum vulgarē. Quero: filiꝰ istitutꝰ fuit sub cōditōe ptātiua mō supuenit febris: ⁊ non pt adiplere: an hēt statiz p̄ipleta. Dicas q̄ ē suspēsa ⁊ nō ipleta: ⁊ ideo ispectare debemꝰ donec cesset ipedimētuz. si āt casꝰ cōditiōez ī totū absoberet: tūc habet p̄ipleta Nisi testator mādauit iplere vere ⁊ nō pfictōez iuris: q̄ tūc nō hēt p̄ipleta. vide. j. e. q. r. sr̄ .v. impleta. Quero an sus trāsmittit ad heredē ipletōez cōditōis. dic q̄ nō ff. de cōdi. ⁊ demō. l. a testatore. v. claudi⁹. licz cōtrā nōt ī. l. is cui. de acti. ⁊ obli. Et istud ē verū: nisi testator feciss̄ mētōez de filio ⁊ heredib⁹ ei⁹. nā testator pōt facere q̄ legatū cōditiōale trāsmittat̄: eō pōt facere q̄ trāsmissibile nō trāsmittat̄. de p̄dictis p̄ bal. i. l. si p̄. colū. ix. C. de isti. ⁊ substi.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Impleta. Quando modus: seu cõditio deficiẽs habet̃ pro impleta. h. in. c. sicut ex litteris. de spõsa. Et vide. s̃. e. q. o. super. v. potestatiua. v. filius institutus. in. vsi. quero filius. ¶ Si conditio deficit facto tercij: an habetur pro impleta. vide infra. e. super. .ver. nupseris. ver. conditio nubendi. in. versi. quando q̃s. ¶ Et quid si conditio deficit facto ipsius testatoris. Vide. legatum. 4. q. i. super. ver. in quo.

casualis autem: vel mixta nequaq̃: sed habetur pro non apposita. e. ti. l. xj.

p ¶ Item vno herede in pte pure: alio in alia sub possibili conditione institutis: potest statim p̃ mortem testatoris suam partem agnoscere: alius autem non donec conditio impleatur. e. titu. .l. xij.

q ¶ Et pluribus conditionibus coniunctim appositis heredi omnes sint adimplende: alias testamentum erit inualidum Sed si disiunctiue ponãtur: sufficit vnam impleri. 6. partita: titulo. iiij. .l. xiij.

r ¶ Et si conditio potestatiua: heredi: vel legata/rio apposita casu: nõ possit impleri habetur pro impleta[a]. Si autem ẽ mixta: vt lego tibi centum:

si cum tali nupseris[b]: et ipsa moriatur anteq̃ nubere possit: vel tu moriaris habetur pro defecta. Si vero ipsa nolit: habetur impleta. sed si tu nolis: habet̃ p defecta: nisi ipsa sit talis cũ qua tibi ptrahere de iure non licet. e. ti. l. xiiij. legatum .4. q. i.

s ¶ Item alienus seru⁹ cui est apposita cõditio non potest eam sine iussu dñi adimplere. et si ipleat p nõ impleta habet̃. Sed minor vigintiquinq̃ annis libere põt cõditiõem sibi appositã citra curatoris volũtatẽ adimplere: et per hoc legatũ: vel hereditatẽ habere. e. ti. .l. xv.

t ¶ Et si istituto q̃ heredẽ sub cõditõe si seruũ heredi/tariũ mãumiserit lz de iure añq̃ sit heres mãumittẽ nõ possit: q̃ est alii

di. fac. l. si quis heredem. Illud est certuz q̃ si ipse medio tempore accessisset ad aliam vxorem: et ea mortua vellet contrahere nupcias: cum ista condicionaliter instituta: q̃ ipsa ei nubere non tenetur: quia hec cõditio de immediatis nuptijs intelligitur. vt. ff. qui et a quibus. l. numeri. et. ff. de diuor. l. qui ait lex. ſ. per inde. Quando q̃s impeditur facto tercij: an cõditio habeatur pro impleta. Dicas q̃ non quando ille tercius ipedit delinquendo. vt. l. inde ueracius. ff. ad le. aqui. Si ipedit de iure: aut agit hoc directe vnde ipediat existentiam sue cõditionis: et habetur pro impleta vt. l. iij. in fi. ff. de condi. ob causã. Aut nõ agit hoc directo: sed per quandam consequentiam: et tũc non habetur p impleta. vt. l. iij. ſ. si quis seruum. et. l. vocem. ff. de sta. libe. Aut dubitat̃ et videtur directo impedire ne impleatur. vt. l. iij. ſ. i. e. ti. secũdũ bar. in. l. in testamento. ff. de cõdi. et demonstra. de q̃bus per bal. in dicta. l. cuz auum. C. de insti. et substi. sub condi. fac. Quero: pone q̃ puella sic instituta prosecuta est hereditatem: quia stetit per alium sub conditione comprehensum qui secum nolit nubere: postea ille penitẽcia ductus vult eã in vxorez: ipsa vero non vult eum in virum: queritur nunquid debeat ab hereditate priuari. Dicas q̃ non: quia sufficit q̃ momẽto conditio fingatur impleta. vt. C. de insti. et substitu. sub condi. fac. Quero: pone q̃ puella sic instituta prosecuta est hereditatem: quia stetit per alium sub conditione comprehensum qui secum nolit nubere: postea ille penitẽcia ductus vult eã in vxorez: ipsa vero non vult eum in virum: queritur nunquid debeat ab hereditate priuari. Dicas q̃ non: quia sufficit q̃ momẽto conditio fingatur impleta. vt. C. de insti. et substitu. sub condi. fac. et circa hoc vide ibi p eũ i. viij. oppositione. ¶ An tempus implende conditionis curret ignoranti. Dicas q̃ non: in conditione potestatiua: vel mixta. vt. ff. de condi. et demonstra. l. ij. nisi forte sit tempus preciſum: quod deferri non possit. vt. e. ti. l. conditionem. in fi. de quo per bal. in dcã. l. cũ auũ. colũ. fi. C. de insti. et substi. sub condi. fac. Vide q̃ scripsi. testamẽtũ. i. q. a. v. p̃t testatoris. i. vsi. secundũ exemplum. et in. vsi. se.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Concedere. An uno cesso videnť omnia que ex illo sequuntur ex illo concessa sine q̄ bus expediri nō potest. h. in. c. ex parte. de accusa. Et vide q̄ scripsi: iurisdictio. ver. cum iurisdictio. ¶ Itez an concessum vni alijs concessū intelligitur. h. in. c. sane. de priuile. ¶ An nō concessum expresse: intelligitur prohibitum. vel econtra. Dic: aut constitutio ē promulgata affirmatiue: et tunc omnia videntur cōcessa: nisi expresse p̄hibita. aut negatiue: et tunc omnia prohibita. vt nota. extra. de transla. c. inter. glo. argumentum q̄. in fine. In his autem que non inueniuntur: nec concessa nec prohibita expresse recurrimus ad legem naturalē p̄meuam: aut ius gentium: per q̄ō omnia fuerūt cōcessa: exceptis duobus. primo q̄ tibi non vis. nē. quod statim fuit digito dei scriptum in corde hominis. Secundo q̄ hoc nō faceret contra. preceptum superioris. quod patet

enus (scilicet ipsius testatoris ⁊ non instituti ante aditionem hereditatis): tamē si de facto manumittat (⁊ per talē manumissionem seruus hereditari⁹ efficitur liber) acquiret hereditatem. e. titu. l. fi.

¶ Item si vēditio fit sub conditione: et damnum vel lucrum eueniat in re pendente conditiōe ad quem pertinet. vide. vēditio. §. q. d.

¶ Item ex stipulatiōe cōdicionali transit spes ad heredem promissorū et stipulatorum. stipulatio. 6. q. d. vide. legatum. 4. q. o.

¶ Qualiter committitur pena si stipulatio incipit a precedenti promissione: vel a precedenti conditione. stipulatio. 4. q. f.

¶ Qualiter debitum pure nouatur sub conditione: vel econtra. nouatio. 1. q. a. b.

a ¶ Sexto quero. an collatio beneficij potest fieri sub conditione: vel sēntentia ferri. vide. beneficium. 4. q. b. sententia. 3. q. f.

¶ Concedere. vide. donatio. per totum. prohibere.

¶ Onsecratio. Primo q̄ro. infra quot tempus est electus consecrandus. vide. electio. 7. q. a. patriarcha. 2. q. b.

a ¶ Secundo quero. que est pena debito tempore consecrationem nō recipientis. electio. 7. q. a.

a ¶ Tercio quero. qualiter consecratur electus[a]. Dic q̄ debet itereesse ei⁹ proximus superior cum alijs duobus episcopis. Et si non potest ipse roget[b]. (scilicet episcopū) alium qui loco sui consecret. Et ideo sunt tres: quia iacobus alphei fuit per beatum petrum ⁊ iacobum zebedei ⁊ ioānem in episcopuz hierusalem consecratus.

¶ Sed patriarcham: vel primatem: aut archiepiscopum exemptum: consecrat papa: vel alius de mandato suo dumtaxat

¶ Et fit consecratio īecclesia maiori: vel alia vbi consecrans voluerit. Et anteq̄ fiat audiunt opponentes contra consecrandum. Item si pendente contra electum accusatione consecratur: punitur ipse et eum consecrans[c] pena contēta in lege. xxvij. prima parti.

in pomi p̄hibitione. secundū. ho. Johan. an. et. h. in dicto. c. inter. de transla. di. secūda.

Onsecratio.

¶ Qualiter debet episcopus consecrari. vide infra. 3. q. a. et azo. in summa. C. de episco. et clericis. §. nūc de clericis. Et vide. electio. 7. q. a. super. d. consecrationem.

a ¶ Electus. Vide supra. super. i. q.

¶ Item confirmato vel prouiso de episcopatu a papa: nō potest impendi benedictio vel consecratio sine licentia pape. h. in. c. memini mus. 3. di. de accusa.

b ¶ Roget. Quid si iste superior est mortuus. vide Innocen. in. c. si archiepiscopus. de tempo. ordinati. et. c. Nec episcopi.

c ¶ Cōsecrās. Cōsecrat pa

© Biblioteca Nacional de España

pam epiſcopus. ho. h.i .c. antiqua. .2.di.de priuile.

a ¶ Conſecrationis. An ſemel deo dedicatum: aut conſecratum poteſt ad humanos vſus tranſferri. h. in.c. mancipia. de re. p. mu. Et ibi vide qliter res animata iniuſte conſecrata vt ſeruus tranſferatur ad vſꝰ domini: ſꝫ in animata nō. vt. 12. q. ij. aurum. et de conſecra. di. .ij.c.ligna.et .14.q.6.c.o perimus.cuꝫ ibi notatis.

Conſuetudo. Quid ſit cōſuetudo. Et vnde dicaꝫ. Et quāta ſit eius auctoritas.azo.in ſūma. C. de longa conſuetu. ¶ Quero: q̄liter conſuetudo ſcōꝫ ius commune deſcribatur. Dicas q̄ conſuetudo eſt ius moribus vel vſibus populi totius vel maioris partis recte iniciatum ⁊ continuatum conſtitutum habēs legis auctoritatem. ¶ Quero: in quo differt ſtilus a conſuetudine. Reſpondet cy. in. l. conſuetudinis C. que ſit lon. cōſuetu. q̄ de illo ſtilo nō habem⁹ in iure: licet quotidie dicam⁹: ille ē ſtilꝰ curie. Dicit tñ q̄ ſtilꝰ ē ius nō ſcriptū ab vniꝰ iudicis voluntate ſepe ſtilatū. Et i hoc differt a cōſuetudine quia illa a tacita voluntate ⁊ vſu pluriū iducit. ego non credo q̄ plurificata volūtas vnius iudicis ſtilū iduceret neceſſariū: niſi eſſꝫ de maioribꝰ ptā tē ſic iducēdi habētibus: vel niſi volūtate ppli vl equalentis volūtas illa ⁊ ſtilꝰ eſſet confirmatus quātūcunq̄ plurium vſu eſſet roboratus. bar. dixit q̄ differentia eſt tanq̄ inter excedentia ⁊ exceſſa ſiue vt iter genus ⁊ ſpeciē. Nā conſuetudo ex actibꝰ iudiciarijs vel extraiudiciarijs colligitur: licet mediante populi conſenſu. ſꝫ ſtilus ex actibus iudiciarijs tantū. Sed nos quotidie in cōi vſu loquendi dicimus ſtilus cancellarie eſt talis, ⁊c. ⁊ tū ille verſaꝫ circa litteras ⁊ circa reſcripta: vel circa papales bullas vel imperij: ⁊ ſic etiam ex actu iudiciorū inducit. Vnde dicendum mihi videꝫ q̄ ſtilꝰ ꝓprie ocernat ordinē ⁊ ſerieſita

ti. v. vide. eccleſia. 7. q. g. Et vngit̄ per modum poſitus. vnctio. 12. q. a.

a ¶ Quarto q̄ro. p quem fit conſecratio. Dic vt ſ̄ proxima. q. 7. viſitatio. ſ. q. b.

a ¶ Quinto quero. quot i dulgentie poſſunt dari i eccleſie conſecratiōe. indulgere. 3. q. b.

a ¶ Sexto quero. quis eſt effectus conſecratiōis[a]. Vide. vnum. clericus. 9. q. g. Et alium eccleſia. 5 q. c. Alium eccleſia. 7. q. b. Alium eccleſia. 8. q. a Alium. alienatio. 4. q. a. Et alium. miles. 4. q .a. Alium. ſymonia. 3. .q. a.

a ¶ Septimo quero. quis poteſt eccleſiaꝫ conſecrare. Vide. patriarcha. 2. q. c. d. eccleſia. 7. q. f. viſitatio. 5. q. b.

a ¶ Octauo quero. quo tēpore poteſt fieri conſecratio. vide. eccleſia. 7. .q. g.

a ¶ Nono q̄ro. q̄liter eccleſia conſecratur. vide. eccleſia. 7. q. per totum.

ſepultura. 7. q. a.

Conſuetudo. Primo quero: quid eſt conſuetudo. Dic q̄ eſt ius ⁊ forus non ſcriptus quo vſus eſt populꝰ ab antiquo. prima parti. ti. .ij. l. i.

a ¶ Secundo quero. quotuplex eſt conſuetudo. Dic q̄ duplex. ſpecialis (ſpecialis conſuetudo ē que a puato loco vel cōmunitate ſeruatur (. ⁊ generalis. (generalis conſuetudo eſt q̄ in toto regno vel prouincia generaliter obſeruatur. e. ti. .l. prima.

a ¶ Tercio quero. q̄s poteſt eam imponere. Dic q̄ populus qui eſt gentium maioris (ſcilicet et minoris) ſtatus aduna tio: aut eius maior pars .e. ti. l. ij. et vide. rex. 17. .q. a.

a ¶ Quarto quero. qualiter imponitur. Dic q̄ per vſum[b] populi de cē vel viginti annis[c]: ſciente domino: ⁊ nō contradicēte aliquo facto. ſi

tem rei. vt probatur in. l. ſi quando. C. de bo. vacan. li. x. ⁊ ſic ſtilus non tantum eſt in actibus iudiciarijs q̄ etiam in extraiudiciarijs. ⁊ talis ſtilus nedum ꝓcedit ex tacito: ſꝫ ēt ex exp̄ſſo cōſenſu: nō tñ ſcripto: quia tūc trāſiret i ſtatutū vel legē. de q̄b⁹ p ſali. i dcā. l. cōſuetudinis. C. q̄ ſit lō. cōſue. colū. pe. ⁊ fi.

b ¶ Uſum. Uſus mulierū nō inducit cōſuetudinē. bar. .l. i. in. fi. ff. de legi.

c ¶ Annis. Quanto tpe p̄ſcribit conſuetudo ifeudandi.

© Biblioteca Nacional de España

Clide.feudum.4.q. a.ff.v.dare. v.q̃nto tempore.

a C Iudicatum. ſAn omnia iſta de quib⁹ loquitur hec lex partite circa conſuetudinem requiruntur neceſſario. vide cy.in.l.iij.C.que ſit lon.conſue.in. vij.q.ij. principalis: vbi dicit q̃ non requiritur vnius actus: ſed requirit̃ act⁹ ex quo populi tacitus conſenſ⁹ perpendatur: q̃ per talem cõſenſum interdicitur ipſa.vt.l.de quibus.ff.de legi/ſet requirit̃ diuturnitas temporis: ex quo preſumitur durare illa voluntas ſeu conſenſus tacitus: et hoc eſt decem annis tam inter preſentes q̃ inter abſentes. et in hoc videtur diſcrepare ab his que dicũntur hic in iſta lege partite. Idem q̃ cy.tenet bar.in dicta.l.de quib⁹.4.oppo. Et ibi dicit q̃ non requiritur in eius preſcriptione titulus nec poſſeſſio. Concor.h.in.c. cuz inter. de ver ſigni. Et vide Inno.de conſue.c. cum dilectus.in fi/ſEt iſte tacitus conſenſus non requiritur q̃ ſit collegialis: ſed ſufficit q̃ ſit ſingularis: licet ſecus in cõſenſu expreſſo. vt ibi per bar.in fi. Et vide idez quod cy.tenere.h.in.c.abbate.de verbo.ſignifi/ſEt ſecundum eum iſti ſcilicet modi contenti in hac.l. partite ſunt modi probandi conſuetudinem: non autẽ q̃ neceſſario requiratur ad eſſe conſuetudinis. Et ibi q̃ ſententia arbitri pro conſuetudine nil operatur. Sed ſecundum bal.circa predicta: ſi queris latius/ſ primo q̃ quot actus requiruntur ad conſuetudinem inducendam: ipſe refert q̃ glo.ſuper Rubrica. C.que ſit lon. conſue.dicit q̃ duo. Sed archi.in.c.i. de conſtitu. li. .vj.dixit q̃ hoc velut indeterminatũ a iure relinquendum eſt in iudicis arbitrio. Et hec opinio videtur mihi magis conſona rationi. C Quero: quales actus q̃ requirantur. Et predicta glo.ſentit q̃ actus debeant eſſe iudiciarij/ſSed dic q̃ ſi queratur de conſuetudine concernente iudicialia: tunc debent eſſe iudiciales. /ſEt ſi de conſuetudine ordinaria vel conſtructiua iudicij queratur: tunc debent concernere ordinationez iudicij/ſEt cum de conſuetudine deciſiua cauſe queratur: deciſionem concernere debent. vt in.l. preſes. .C.que ſit lon.conſuetu.ꝛ ibi glo/ſSi autem queratur de conſuetudine concernente negocia extraiudicialia: tunc ſufficiunt actus extraiudiciales. C Quero: que ſit longa conſuetudo. Dic q̃ longa conſuetudo eſt per curſum decennij tantum.ꝛ longa: et diuturna: et inueterata idem ſunt. C Quero: quid ſi conſuetudo tempore non eſt roborata: puta ſciente populo bis ter vel quater eſt vniformiter ſuper eodem negocio iudicatum: et intelligo eadem ſpecie vel ſimilitudine: non numero: et hoc infra biennium vel trienniũ: an in ſimili negocio poſtea emergẽte debeat iudex idẽ iudicare quaſi ſufficiens cõſuetudo ſit inducta. Et videtur q̃ ſic. vt notat glo. ſuper .ver. inueterata. in.l. de quibus. ff .que ſit lon. conſuetudo. Et ſic non videtur neceſſe decenniuz cucurriſſe p⁹ actum binuz ſententiaruz. /ſego puto ſic dicendum: q̃ interdum cõſuetudo ẽ de caſu non de ciſo: et tunc iſte curſ⁹ tẽporis nõ eſt neceſſarij⁹: q̃ ſtati ɔſuetudo illa licz ñ ꝓſcripta ẽ ſtati abil ꝛ efficax ad idẽ decidẽdũ ꝛ iudicãdũ i ſilib⁹ caſib⁹ euẽturis/ſaut cõſuetudo eſt de caſu lege deciſo cõtra legis deciſionem inducta: et tunc curſum decennij dico eſſe neceſſarium: ita q̃ non apparet populum voluiſſe contrarium: et per conſequens videatur in illa tacita voluntate ex pluralitate ſententiarum collecta perſeuerare. Et quando requiritur in conſuetudine preſcriptio: et quando non. vide Innocen. in.c. penultimo. de conſuetudine. C Quero: conſuetudo inducitur ex tacito conſenſu populi: quid ſi non populus: ſed cõcilium populi acquieuit. Dicit dicta glo. ſuper Rubrica: q̃ ſufficit q̃ concilium populum repreſentat. Ego dubito vbi conſilium non ſit maior pars populi: q̃ regulariter videmus non eſſe. C Quero: an exigatur q̃ ille ſententie ex quibus tacitus conſenſus populi colligitur pro conſuetudine: inducenda ſint executioni mandate. /ſReſpondeo: diſtinguendo. aut executio non ẽ facta victoris negligentia. aut ipſius impotentia. primo caſu ius conſuetudinis iam inducte tolli non poteſt. Et ratio eſt: quia negligentia partis non vtentis non habet obeſſe alijs. Secundo caſu quando victoris impotentia. Dic: aut hec impotentia cauſatur a facti: aut a iuris reſiſtentia. Si a facti reſiſtentia: et idem quod in precedenti: quia talis reſiſtentia ꝛ violentia ius quesitum non tollit: nec conſenſum populi deficere facit qui conſuetudinem habet cauſare/ſin autem a iuris reſiſtentia: et tunc aut ideo ius executionem reſiſtit: quia ex defectu proceſſus ſententia nulla fuit: et tunc conſuetudo non inducitur: quia ſententia que nulla eſt non poteſt dici ſententia/ſAut ius ideo reſiſtit quia per appellationem reciſa fuit: et idem/ſAut ideo reſiſtit quia beneficio ſpeciali etatis forte reciſa fuit: et tunc licet quantum ad minorem reſtitutum tollatur effectus ſententie: non tamen quo ad alios effect⁹.

dicto tẽpore bis per eaz fuit iudicatum⁹: vel per iudicem non fuerunt cõtra eam rationes admiſſe: vel fuit iudicatum q̃ erat conſuetudo. e.titu. .l.iij.

a C Quinto quero. Qualis debet eſſe conſuetudo. Dic q̃ non debet eẽ

© Biblioteca Nacional de España

Quero: q̃d si populus erroꝛe ductus cõsensit sen-
tẽtijs: an tũc ex erroneo cõsẽsu iducat cõsuetudo
& licz glo. i. l. de q̃bus. ff. q̃ sit lon. cõsue. distiguit
aut ẽ iducta ex certa sciẽtia: vl nõ tu dic plenius:
aut erratũ fuit i facti substãtia: & cõsuetudo nõ in
ducitur: qꝛ illa ꝓcedit ex populi tacito cõsensu: sz
nõ cõsẽtit q̃ errat & putat factũ aliter se habere q̃
habeat. vt. l. si p erroꝛẽ. ff. de iurisd. o. iudi. saut erra
tũ fuit i iuris substãtia vel essẽtia: vt qꝛ putabat
sic disponere ius cõe: vt p eos erat cõsensũ siue p
iudices iudicatũ: & adhuc idẽ. vt dicta. l. si p erroꝛẽ
saut erroꝛ nõ fuit i facti nec i iuris substãtia: sz i rõ
ne vel cã iuris cõstituti iducti vl dispositi. tũc aut
rõ vl cã quã ppl⁹ putauit subesse fuit finalis: aut
ipulsiua: aut dubitat. si finalis & sic de q̃ cõstat q̃
nõ fuisset cõsensur⁹ si i hac cã se errare sciuisset: et
tũc ꝯsuetudo nõ iducit: licet in casu deciso ius fa
cit. si ipulsiua: tũc talis erroꝛ cõsuetudinẽ iducit: nõ
phibet. & ẽ rõ: qꝛ cã illa cessãte: nihilomin⁹ idẽ fe
cisset. si rõe vel cã dubitat dicas: q̃ si erat de ꝓteri
to: puta qꝛ tale q̃d olim fuit q̃ cõsuetudine ẽ obli
gatũ nos renouare ꝯsiderãtes ꝛc. tũc licz cã illa sit
falsa & erronea: nõ ppterea ipedit dispositũ vale
re & tenere & ꝯsuetudinẽ iducere: qꝛ rõ illa vel cã i
pulsiua ẽ iudicãda q̃d sciẽs idẽ factur⁹ erat saut rõ
vel cã i q̃ errat erat de pñti: & tũc finaꝛ pſumit: qꝛ
si ꝛiã eq̃tatẽ sciuisset & cãm falsã idẽ nõ statuisset
& hoc qñ errauit i substãtia cause. sz vbi nõ i sub
stãtia qꝛ cã bñ suberat sz errauit i ei⁹ q̃litate: quia
cãz q̃ suberat putauit equã & rationabilẽ vbi non
erat: & tũc cõsuetudo regularis nõ iducit sz irregu
laris sic: qꝛ nõ extẽsibilis ad alios casꝰ Quero cũ
glo. i dcã. l. pses. C. q̃ sit lõ. cõsue. q̃d si alia cõsue
tudo sit i foꝛo actoꝛis & alia in foꝛo rei. Rñdeo re
mittẽdo ad ea q̃ dixit. salice. i. l. i. C. de emãci. libe.
Quero: an ꝯsuetudo nccãrio allegãda sit i libello
Et dixit Jac. de ra. q̃ si ẽ notoꝛia: puta vt ꝑmogẽ
t⁹ succedat i anglia: q̃ tũc nõ ẽ nccẽ allegari. secꝰ
si nõ sit notoꝛia: qꝛ tũc cũ sit facti dz allegari. bar.
idẽ fatet in ꝑmo mẽbꝛo. vt. ff. q̃ satisd. cogũ. l. si ve
ro quin p rei q̃litate. ego idẽ si in illo loco agat in
quo consuetudo dicit: alꝰ secꝰ. qꝛ ibi nõ ꝑt dici no
toꝛia. scõm mẽbꝛ fatet bar. si cõsuetudo sit õ le
gẽ: qꝛ tũc nisi allegetur reus non põt deliberare:
velit cedere an contẽdere: cum eius intẽtio funda
ta sit de iure cõmũi. Et in notoꝛia cõsuetudine iu
dex potest se informare: etiam in absentia ptis in
formationem recipiendo. In nõ notoꝛia vero dic
q̃ solẽniter debet probari. vt in dicta. l. pses. et
glo. ibi Quero: de modis ꝓbandi consuetudinem
Respondet glo. super. Rca. C. que sit lon. consue.
Et azo. in sũma. q̃ quattuoꝛ modis & iter ceteros
ponunt illum: videlicet si in iudicio obtentuz fuit
q̃ consuetudo foret de eo de quo dicitur: ꝺbi gra
actoꝛ vel reus cõsuetudinẽ allegauit: aduersaꝛ⁹ ne
gauit: iudex vero pnũciauit consuetudinẽ esse. certe in
alio casu ꝓbãdo hãc pnũciatõez sufficit. Aliud exẽplũ
põit glo. sr. Rca. vt. ff. q̃ sit lõ. ꝯsu. videlicz q̃ ppetue
sit obtẽtũ. i. obseruatũ sine õdictiõe: vt q̃ clerici ven
dãt sine decreto epi. ꝛc. Sz scias q̃ testes interrogati
de hac ppetua obseruatõe hẽnt nccẽ dicere tale q̃d in
redditiõe cause: q̃ ꝯcludãt hanc obseruantiã interue
nisse i plib⁹ & diuersis actib⁹ seu casib⁹: ita q̃ frequẽ
tatio actuũ ꝓbet: vt supius dixi. Itẽ q̃ popul⁹ siue
maioꝛe pte sciẽte & patiente: & de temporis cursu se
cundum quod dixi supꝛa in alijs questionib⁹. Quar
tum modum ꝓbandi ponit glo. in. l. de quibus. & l.
cum de consuetudine. C. que sit lon. consue. videlicet
q̃ ꝓbetur pluries sic sententiatum infra decem an
nos. quod intelligo in simili negocio: & sic eadem spe
cie: non numero: quia non super eodem in causa pri
cipali & appellationis: sed in diuerso & inter diuersas
personas Sed nunc est dubium: an sit necesse vt di
cant: quibus presentibus. Quidam dicunt q̃ sic. Sz
ego dico q̃ sufficit: q̃ testes dicãt q̃ ille sententie sic
fuerunt diuulgate: q̃ in noticiam maioris partis po
puli deuenerunt. quod dico presumendum esse in re
ardua & ponderosa: quinimmo ex frequentia sententi
arum lex hoc ꝑsumit: ideo iudex habet ponderare mꝰ
titudinem sententiarum: & res super quas & personas
inter quas: & de illis debent iudices interrogare & se in
formare. Quero: an pars populi possit in sua parte q̃
consuetudinem inducere. Credo q̃ pars populi non
facit sibi populum: nec etiam collegium: nisi quate
nus ex priuilegio sibi concederetur. & sic nec statutuz
nec consuetudinem sibi specialẽ possunt inducere vl
facere: & maxime deciꝺoꝛia. Et hoc suadet ratio: ne sci
ma inducatur in populo vel regno Quero: quid si q̃
quando q̃ fuit iudicatum contra consuetudinem: an
consuetudo erit interrupta. glo. ff. que sit lon. con
sue. l. cuz consuetudine. tenet q̃ sic. sed quãdo nec po
pulus nec magistratus populum regentium contra
dixit: ego sto cum glo. vt interrumpatur. si consuetu
do nondum erat in esse perfecto. & si erat perfecte in
ducta & consũmata: non credo q̃ vnica sententia eaz
tollat. vbi autem non fuisset vna sententia sed plures
tunc si ex illis posset dici inducta contraria consuetu
do dico priorem sublatam. secus si ex illis pluribus
sententijs non potest dici inducta consuetudo contra
ria: quia tunc remaneret prima Quero: an consue
tudo liget furiosos & infantes. Et glo. infra in dicta
. l. pses. tenet q̃ sic ad instar legis scripte que eos li
gat. Et attende q̃ licet consuetudo eos liget: tamen
consuetudo generalis non tollet eis beneficium a le
ge eis specialiter concessum. Unde si consuetudo se
habet: vt decepti vltra dimidiam iusti preciꝭ: nõ pos
sunt petere venditionem rescindi: nec iustum preciuz
suppleri minores: ex hoc non prohibentur petere re
stitutionem in integrum ratione etatis. De predictis
per Salic. in dicta. l. pses. C. que sit lõ. consue.

© Biblioteca Nacional de España

irrationabilis[a]: vel ꝓtra ius naturale: aut bonuz cõe. nec ꝑ errorẽ ītrodu/cta: alʾ nõ valz. ſz eſt cor/ruptela[b]. e.ti.l.ij. ¶Nec valet cõſuetudo q̃ ſpiri tuale ꝓ tꝑali det̃. ſymo nia. z. q. m.

a ¶Sexto q̃ro. q̃s ẽ cõſue/tudinis effect⁹. dic q̃ v/bi lex nõ diſpõit admitti tur ꝓſuetudo: ⁊ ẽ legũ in terpres: ⁊ corrigit ius an teri⁹ ſi ẽ generalis: ſi ſpe/cialis ī illo loco[c] dũtax/at vbi ſeruat̃ ſi p̃ceps ſcit nec ꝓtradicat ifra de cẽ vl̃ vigiti[d] ãnoſ. e.ti.l.z

¶Sexto q̃ro. q̃s ẽ cõſue/tudinis effect⁹. dic q̃ v/bi lex nõ diſpõit admitti tur ꝓſuetudo: ⁊ ẽ legũ in terpres: ⁊ corrigit ius an teri⁹ ſi ẽ generalis: ſi ſpe/cialis ī illo loco[c] dũtax/at vbi ſeruat̃ ſi p̃ceps ſcit nec ꝓtradicat ifra de cẽ vl̃ vigiti[d] ãnoſ. e.ti.l.z

a ¶Irrationabilis. Et q̃ cõſuetudo ſit irrationabil̃ vel rationabilis arbitrio iudicis cõmittit̃. h.i.c.cũ tãto. de cõſue. ⁊ ho. in ſũma. e.ti. ſ. fi.

b ¶Corruptela. An vz cõſuetudo arctãs electoꝝ⁹ po teſtatem eligendi. h. in. c. cũ terra. de electi.

c ¶Loco. An cõ/ſuetudo: vel p̃e ſcriptio: extẽdan tur ad alteri⁹ lo ci res: vel pſõas aut actus. h.i.c. ſopite. de cenſi. ¶Itẽ cuius loci vel eccl̃ie cõſue/tudo eſt attẽden da. h. in. c. cum o lim. de cõſue. ⁊. c cum veniſſẽt. de eo q̃ mi. i poſſe. ⁊ in. c. ij. de feriis ¶Itẽ an ī ſacramẽtis attẽdit̃ eccl̃ie cõſuetudini. h.i.c pniciоſ⁹. de cele. mi. di. i. Et ibi vide q̃ quo vadis po tes cõedere carnes die q̃ cõedũt̃ nõ alia: licet ī patria tua de cõſuetudine nõ comedãt̃. vide. ieiuniũ. ⁊. q. a. ¶Circa q̃ ꝑt ſtari i mr̃imoniis. ⁊ circa q̃ nõ. h. in. c. i de ſpon. ¶Item qñ cõſuetudo laicoꝝ liget eccleſiã glo. in. c. cũ ceſſante. extra. de ſen. ⁊ re iudi. ⁊ Inno. in .c.cũ dilectus. circa fi. de cõſue. ⁊ bar. in. l. cũctos po pulos. de ſũ. tri. ⁊ ſcripſi. ſtatutum. v. vtrũ ſtatuta. i vſi. quinto quero an ſtatuta.

d ¶Viginti. Que conſuetudo legi deroget: vel ecõtra h. in. c. cũ tãto. de conſue. Inno. in. c. pe. e. ti. ¶Que ro: an conſuetudo tollat: vel vincat legẽ. dic: aut ẽ ſe cundum legẽ: aut ꝑter: aut contra. p̃imis duob⁹ caſi bus clarũ eſt q̃ non tollit: q̃ lex ſibi non cõtradicit. tercio caſu: aut eſt contra legẽ ⁊ exp̃reſſe in lege ip̃o bata: quia clauſulam derogatoriã hz ad illã: ⁊ idẽ vt non tollat ſz ipſa tollat̃ a lege. vt. C. de ſacro ſanc. ec cle. auteñ. caſſa ⁊ irrita. ⁊ de vſuf̃. l. eos. ⁊ de fur. auteñ nauigia. Aut lex contra quã eſt cõſuetudo nõ habet clauſulam derogatoriã ad illam. ⁊ tũc aut eſt contra legem diuinam ⁊ eius ꝑcepta. ⁊ nedum tunc tollit ſed nec in ſe valet: quia nutrit pctũ mortale. vt. C. de ſũ. trini. l. i. aut licet ſit contra legem diuinã: nõ tamen ẽ contra p̃cepta nec fidem: ⁊ tũc valet: ſed illam ī to talitate nõ tollit. ſed diſtinguit: vt in euangelio. in ore duoꝝ vel trium teſtium eſt omne verbũ. ita intel/ligo q̃ nota. de conſti. p̃in. l. i. Aut eſt contra legez iuris naturalis vel gentium: ⁊ ſimiliter illam in ſui ge neralitate ſiue totalitate tollere non poteſt. vt. l. eas. .ff. de capi. dimi. ſz in ſui particularitate ſic. ⁊ tũc quo ad repu ta tionem et obſeruantiam tantum: vt nota in ſimili. ff. de iuſti. ⁊ iu. l. manumiſſiones. ⁊. l. ius ci/uile. aut eſt contra legem ⁊ ius ciuile. ⁊ tunc aut con/ſuetudo antecedit legem: aut ſequitur legem. p̃mo ca ſu dicas: aut conſuetudo eſt contra publicam vtilita tem vniuerſalem: ⁊ tunc tollitur per legem ſequẽ tem ⁊ contrariam. aut non eſt contra publicã vti litatem: ⁊ tunc aut eſt contra legem antiquam q̃ per hanc innouatur ⁊ videtur: ⁊ tunc eam tollit. aut non erat contra legem inducta: ⁊ tunc aut ex forma ⁊ ſerie legis appa/ret q̃ conſue tudinem tol/lere voluit: q̃ dꝫ erit ſi cõ tra obſeruã/tiam facti lex ipſa emanat ⁊ idem vt cõ ſuetudinẽ tol lat. aut ex for ma ⁊ ſerie le gis hoc non appet: ⁊ tũc conſuetudo non tollitur. Secũdo caſu dic: aut lex fuit facta ad conſuetudinem tollendam que nunc poſt iſtam legẽ innouatur: ⁊ tunc conſuetudo i/ſta ſequẽs non tollit legem illam. aut lex non fuit facta ad conſuetudinem impugnandam: vel ſaltiz non apparet: ⁊ tunc conſuetudo vincit legem: id eſt eius obſeruantiam. ⁊ quandoq̃ generaliter ſi conſuetudo ſit generalis. quandoq̃ ſpecialiter ſi conſuetudo ſit ſpecialis ⁊ localis. ⁊ hoc quando ex certa ſcientia conſuetudo eſt inducta. ſi autem per errorem dic vt ſalice. in. l. conſuetudo. C. que ſit lon. conſue. ⁊ ſupra. e. 4. q. a. ſuper. v. iudicatũ. v. i. in. vſi. quero quid ſi popul⁹. de p̃dictis p ſalice. in. l. conſuetudinis. C. que ſit lon. conſue. ¶Quero: quando conſuetudo roborat legem et non addit nec minuit ſi poſtea p̃inceps tollat le gem: an dicatur etiam tollere conſuetudinem in lo co illo. et glo. in. l. leges. C. que ſit lon. conſue. ſẽ tit q̃ non: ſed oportet vtrumq̃ tolli. Et perſua/det ratio: quia ſtatuta terrarum et earum conſue tudines p̃incipi ſunt ignote: ideo non dicitur il/lam tollere. Sed contrarium videtur tenere glo. Johan. an. in. c. primo. de conſtituti. li. ſexto. Tu dicas q̃ aut lex tollitur per legem nouam gene/ralem: et tunc ſtatutum et conſuetudo per omnia idem diſponens et nihil addens vel minuens tol/latur. vt in glo. Johan. an. Aut tollitur per re/ſcriptum p̃incipis ſpecialiter alicui contra le/gem conceſſum: et tunc non tollatur conſuetu/do vel ſtatutum: ⁊ ſibi imputet imperator qui de conſuetudine vel ſtatuto non fecit mentionem. De p̃dictis per Salicetum in dicta. l. leges. C. que ſit longa conſuetudo. ¶Item an conſuetu/do dat iuriſdictionem. h. in. c. cum contingit. de foro competenti

© Biblioteca Nacional de España

¶ Et statur cõsuetudini quantum soluitur eccle/sie parrochiali ꝺ relictis alibi per parrochianuꝫ. sepultura.3.q.f.

¶ Et valet consuetuꝺo: q; beneficiatus peregri/netur: vel aꝺ scolas va/ꝺat sine licentia. benefi/cium.8.q.a.

¶ Et statur consuetuꝺi/ni circa penam sacrilegij pecuniariam.sacrilegiũ. 5.q.b.

¶ Iꝺem circa quantita/tem primiciarum soluen ꝺam.primicie.5.q.b.

¶ Sed non attenꝺit cõ/suetuꝺo circa oblatio/num quantitatem neces sario offerenꝺam.obla/tio.3.q.a.b.

¶ Item valet consuetu/ꝺo ꝺe ꝺecimis inter cle/ricos eiusꝺẽ ꝺioceſis cõ/mutanꝺis:secus si sũt ꝺi uersarum ꝺiocesum.ꝺe/cime.3.q.b.

¶ Item valet quantum soluatur pro ꝺecimis p/sonalibus:ꝺum tamẽ a/liquiꝺ soluatur. ꝺecime 6.q.a.

¶ Et valet consuetuꝺo qualiter: ꝛ in quot par/tes ꝺecime ꝺiuiꝺantur. ꝺecime.7.q.a.

¶ Item valet q; archiꝺi aconus vel archipresby ter visitent in sui benefi cij terris. visitatõ.3.q.a

¶ Itez valet q; minores prelati se intromittãt ꝺe causis mrimõialibꝰ:aut ꝺe alijs epõ ptinentibus epꝭ.2.q.l.ꝺiuortium.3. .q.a.

¶ Attenꝺitur consuetu/ꝺo loci vbi contrahitur matrimoniũ circa lucra tiõez[a] ꝺotis aut ꝺonati/onis propter nuptias vl̃ alia inclementa. ꝺos. 8. q.a.b.

¶ Et non valet cõsuetu ꝺo: q; res inuẽte ex nau fragio non restituant[b] primis ꝺominis.iactꝰ.2 .q.a.

¶ Item statur consuetu/ꝺini quantuꝫ soluat pro pena fiꝺeiussor reũ cri/minis nõ exhibens.cap/tio.5.q.ꝺ.

¶ Et consuetuꝺo ꝺecla/rat legis ꝺubia. signifi/catio.3.q.a.

¶ Itez ꝺat iurisꝺictionẽ iuꝺex.12.q.a.

a ¶ Septimo quero. qua liter cõsuetuꝺo tollitur. Dic q; per posteriorem cõtrariaz consuetuꝺinez aut legem(si lex est gene ralis non tollit consuetu ꝺinẽ specialez: nisi ꝺe ea expressam faciat mẽtio/nem) .i.p.ti.ij.l.fi.

¶ Concilium. Vide.legi timatio.i.q.ꝺ.visitatio 3.q.b.papa.2.q.ꝺ.pa triarcha.2.q.b.episco/.ij. anno.1438. Nisi vsq; aꝺ tres mille moꝛ.fieri ñ possunt ꝺistribu tiones sine regis licentia: qui pri mo mãꝺabit cal culuꝫ reꝺꝺi ꝺe cõ sumptis reꝺꝺiti/bus ipsius con/cilij: ꝛ alĩ ꝺistri/buẽtes bona fis/co applicãꝺa p/ꝺunt.ꝛ iusticie ꝺ sentientes offici js priuantur. vt pet. oꝛꝺ.ꝺe maꝺrid:p regem ioannem.ij. ãno .1433. Et vide q; scripsi. munus. ꝺ.mulier in loco in.ꝺsi. et venio.

¶ In causis con cilij ꝓceꝺitur sũ marie ꝛ ꝺe plano vt in regis arre/ꝺationibus in q; bus etiam si ꝺue conformes ferã/tur sententie nõ admittit appel/latio: nec iuꝺex aꝺ quem:sub pe na protestatiois contra euꝫ facte per appellatũ iu ꝺicem a quo ini be ꝺonec cogno scat an appella/tio locum habe/at.vt.l.l.oꝛꝺ.ꝺe medina:per regẽ ioannem.ij. ãno 1433. ꝛ per eum pet. vij. oꝛꝺ. ꝺe çamoꝛa: anno. .1432. ¶ In cõ/cilio stare nõ ꝺe/bẽt: nisi iusticia rectoꝛes:ꝛ sexma rij. e. oꝛꝺ. pet. ꝓl vij.ꝛ etiam ĩ ꝺi cta oꝛꝺ.ꝺe çamo ra.ĩ pet.ꝓj.oꝛꝺ ꝺe coꝛꝺoua: per

a ¶ Lucratio nem. Vide q; scripsi. ꝺos. 8.q.a.super ꝺ.consuetu/ꝺo.

b ¶ Restituan tur. De hoc. extra. ꝺe ac/cusa.c. cũ ꝺi lecti ¶ Et an consuetuꝺo excuset i cri/minibus. ꝺe tempo.oꝛꝺi. .c.sane. glo argumentuꝫ q; consuetu/ꝺo.et latiꝰ p .h.ĩ ꝺicto.c. sane. in ꝺi.i. vide circhoc captio.5.q. c.super.ꝺ.fu gerit.ꝺ. ꝺuo sunt. in. ꝺsi. seꝺ q; si cu/stos.

¶ Concili um. Regis pecꝺo ꝛ mo nedas conci/liuꝫ per suos collectoꝛes ĩ terim ꝺonec recauꝺatoꝛes regis veniãt colligant: et eis venienti/bus soluant vt pet. oꝛꝺ.ꝺe valla ꝺolid: per re gẽ ioannẽ.ij. anno. 1451.

¶ Pro conci lio ꝛ eius p/prijs recto/res plus of/ferenti arren ꝺẽt penas ꝺ/surarioꝝ. vt pet. oꝛꝺ. ꝺe ma/ꝺrigal: p re gem ioannez

© Biblioteca Nacional de España

regem henricum .iij. anno. 1455. Alij autē ibi stā do pro vice pri/ ma: bonorū me/ dietatem pount. ꝛ pro vice secun da aliam medie/ tatez fisco appli candam. Et ibi eos stare iusticia ꝛ concilij recto/ res non sināt: ſz resistant. vt dcā pet. ꝛj. Scribe ta men concilij ibi stando scribēda scribant: sed vo/ cem in ipso con cilio non habe/ ant. vt pet. oro. de çamora: per regez ioannē .ij. anno. 1432.

¶ Vide q̄ scrip/ si. rex. 2. q. d. su/ per. v. donare. v item rex. ꝛ. v. se. Et. rescriptum. 3 q. a. super. v. nō valet. v. rescrip/ tum regis dona/ tionis. Et. cita/ tio. 5. q. a. super .v. centum. v. et pluribus. et. v. se.

¶ Compro/ missum. In compromissis a persona non de/ bet recedi licz sit cōpromissuz sub nomine dignita/ tis. bal. l. cum in libris. colum. xij v. vigesimosexto querit. C. de he re. insti. ¶ An in compromisso ge

pus. 2. q. b. beneficium 6. q. a.

¶ Confidere. Vide. rex. 17. q. c. tirannꝰ. i. q. a.

¶ Contributio. vide. iactꝰ. i. q. a. b. d. e: reuocatio. i. q. d. c.

¶ Compromissuz. vide. arbiter. p totum.

¶ Copia. vide. īquisitio 7. q. c. accusatio. 10. q. super. c. transsumptum. p totum. excōmunicatio. 9. q. b.

¶ Corona. Vide. epus. 7. q. o.

¶ Coronatio. Vide. miles. 4. q. a.

¶ Corruptio. vide. furtuz. 6. q. 1. snia. 9. q. c. solutio. 8. q. bb.

¶ Cor. Vide. rex. 2. q. a. 7. q. 9. g. 21. 25. q. b. i. populus. 4. q. a. guerra. 6. q. d. iusticia. 2. q. a. iudex. 5. q. b. impotentia. i. q. a. donatio. i. q. a. par. 2. q. a. cogitatio. 2. q. a. epꝰ. 7. q. b. ii.

¶ Corus. vide. clericus. 4. q. a. c. ecclesia. 9. q. a.

¶ Corporales. Vide. eucharistia. 7. q. d. patriarcha. 2. q. d.

¶ Correctio. vide. lex. 5. q. a. episcopus. 7. q. m: l. q. r. s. t. clericus. 3. q. d. religiosus. 10. q. a. b. monasterium. 3. q. a. patronꝰ. 4. q. o. rex. 8. q. a. castigatio. p totum.

¶ Corrigia. vide. dolus 7. q. d. miles. 10. q. a. tortura. 4. q. c.

¶ Cubare. vide. iudeus 9. q. d. ꝛ. 21. o.

¶ Culpa. q̄ culpa īputatur homicide. clericus. 3. q. b. homicidium 4. 5. q. per totum. dānū 5. 6. q. per totum.

¶ An impedimentū veniēs ordinando sine sui culpa imputatur ei. clericus. 8. q. b. c. m.

¶ Propter cuius culpaz potest poni interdictuz. excommunicatio. 8. q. b

¶ An epo ob sui culpaz excōmunicato currit tē/ pus semestre in collatione beneficiorum. beneficium. 5. q. a.

¶ Qualiter punitur monasteriū cuius culpa monachus fugit. sacrilegiuz 3. q. b.

¶ An est in culpa vēdēs fructꝰ anteq̄z decimēt. decime. 4. q. e.

datorum. Et officium. v. clerici offi/ cia.

¶ Corruptio. De pena iudicis vel algazelli corrupti. vide. iudex. 5. q a. sr. v. recipiet. Et. symonia. 3. q. d. sr v. symonie. v Itē iudex. Et snia. 7. q. c. sr. v. pecuniam. in fi. Et. solutio. 8. q. bb. sr. v. iudici. Et ibi etiā de pena corrūpētis aduersariuz. vide in. v. qui diffidentia.

¶ Et de pēa corrūpentis iudicez. vide sententia. 9. q. a. Et. symonia. 3. q. f sr. v. arrēdare. v. fi. ¶ Et de pena publici officiat corrupti. vide. officialis v. siue regis.

¶ Correctio. An correctio euangelica: si peccauerit i te frt tuus. de quo matth. 18. c. extēditur ad ōes. ꝛ vtrū i ducit osiliū l pceptū. Itez an eiꝰ omisso inducit petm. h. i. c. in oi. i. 2. vi. v te sti. Itē ad quē spectat corrigere aliū de pctō. h. i. c q̄ alios. de bere. Et vide. religiosꝰ. 6. q. e. sr. v. correctōe. ꝛ. 10. q. a. sr. v. obedire. ꝛ denūciatō. v. circmāz. a. vsi. euāgelica ē. vsq; ad. vsi. canōica ōnūci.

¶ Culpa. Probatio culpe icūbit agēti. vt nō.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Que est pena pdētis castrum culpa sua. captiuus. 4. q. a.

¶ An opus destructum presumitur culpa artificis corruisse. opus. 7. q. .a.

¶ An deteriorato rei do talis inextimate culpa viri contingens imputetur ei. dos. 7. q. c.

¶ De qua culpa tenetur commodatarius. commodatum. 6. q. per totum.

¶ De qua culpa tenetur depositarius. depositus .11. q. b. c.

¶ Quid est lata culpa: leuis: z leuissima. depositum. 11. q. b. significatio. 2. q. i.

¶ An imputatur culpa venditori post traditionem. venditio. 5. q. a. b. c. d. e.

¶ An conductor tenet de culpa: locatio. 8. q. p totum. Et ibi vide de locatore. vide. furtum. 4. q. m.

¶ An socius tenetur de culpa. societas. 6. q. c.

¶ Qualiter tenet de culpa mandatarius. mādatum. 3. q. per totum.

¶ Qualiter tenetur negociorum gestor de culpa. negociorum gesto. 2. q. per totum.

¶ Qualiter tenetur creditor de rei pignorate eius culpa deteriorationē. pignus .9. q. a. b.

¶ An tenetur debitor de debito consignato z depositi sui culpa perdito. solutio. 6. q. a.

¶ Qualiter culpa cum culpa compensatur. compensatio. 2. q. b. c.

¶ An heres tenetur de re legata perdita culpa sua. legatum. 13. q. c.

¶ An est in culpa consanguineus nō custodiens consanguineum fatuum ne malefaciat. accusatio. 5. q. c.

¶ Qualiter tenet raptor de damnis illatis culpa sua. vis. 4. q. c.

¶ An est in culpa tenens malos familiares. furtum. 4. q. i.

¶ An est in culpa dormiens qui ignem non extinguit. damnum. 5. q. i.

¶ Qualiter est in culpa effundens quid p fenestram. damnum. 6. q. k.

¶ Qualiter barbitonsor cōmittit in suo officio culpam. damnum. 6. q. i.

¶ Qualiter tenetur de culpa custos carceris si captus fugit. captio. 5. q. a. b. c.

¶ Qualiter imperitia est magna culpa. regula. 2. q. regula. 5.

¶ An iracundia factus est culpa. vide. regula. 2. q. regula. 26.

¶ An alterius culpa alij nocet. regula: 2. q. regula. 8.

¶ Cuneus. ℣ide. bellum. i. q. b.

¶ Cultura. ℣ide. locatio. 8. q. a. fructus i. q. a.

¶ Cupiditas. ℣ide. episcopus. 7: q. aa: bb. symonia. 3. q. a. rex. 15. q. a. b. iudex 4. q. a. auaritia: per totum.

in. l. si creditor. C. de pigno. acti. Et eo non probante culpa recurritur ad iuramentum rei. vt in. l. i bōe fidei. C. de re. credi. Sed nota q probato dāno satis ē pbata culpa. bal. in. l. fi. .C. ad. l. aquil. z C. de iniurijs. l. si non conuicij De hac culpe probatione: vide q̄ latiꝰ scripsi. casus. v. vtz ille q̄. Et vide. pignus. .8. q. b. super. v. interesse. in fi.

¶ Deliquēs qui non fuit in culpa non debet ordinarie puniri: licet ppter eiꝰ negligentiaꝫ extraordinarie puniatur ordō. cur. li. z. ti. x. l. iij. Et vide. homicidium. 5. q. c. z q̄ ibi scripsi sup. v. occidendi. v. qui non. in prin.

¶ Qñ occidenti potest culpa asscribi. z quando culpa eq̄paretur dolo. vide in dicto. v. qui nō. in. vsi. quero quando potest. ¶ Si nomen culpe platum est a lege: de qua culpa tunc intelligat. vide. dos. 15. q. a. sr. v. pria ptāte. v. sz circa pdcā. i. vsi. q̄ro que culpa.

© Biblioteca Nacional de España

Curatoꝛ. Qui dent curatoꝛes. ⁊ quibꝫ dent. ⁊ que ſit eoꝝ poteſtas. quibus cauillationibus ab agendo repellantur. quibus modis cõſtituuntur. ſpec. ti. de curatoꝛe. li. i. parti. iij. ¶ Et de curatoꝛe furioſi: vel prodigi. vide azo. in ſũma. C. de cura. fu. vel pdi.

¶ Quero: aliq̃s petebat curatoꝛem tanq̃ minoꝛ vt proinde ſeq̃retur beneficiuꝫ reſtitutionis in integruꝫ cui aduerſarius reſiſtebat ⁊ dicebat eum eſſe maioꝛem: iudex pronũciauit eum eſſe minoꝛẽ ⁊ dedit ei curatoꝛem: cum re vera eſſet maioꝛ: queritur: an valeat datio iſtius curatoris. Reſpõdeo ſic. vt nõ. C. de iura. calum. l. iſ. ſ. q̃ obſeruari. i glo. de quo per bal. in l. ſi cum. C. quãdo prouo. nõ eſt nece. Et vide que ſcripſi. ſtipulatio. 4. q. c. ſuper v. curatoꝛem. Et. actoꝛ. 2. q. b. ſuper. v. bonis. ⁊ e. q g. ſuper. v. preſente. ⁊ ſuper. v. curatoꝛ. Et. procuratoꝛ. 3. q. b. ſuper. v. auctoꝛitate. Et. confeſſio. 2. q. a. ſuper. v. impuberis. Et. tutoꝛ. quaſi per totuꝫ. Et. diuiſio. 4. q. a. ſuper. v. conſocio. v. habeo rẽ. in fi. Et. infans. Et. executio. 10. q. c. ſuper. v. iudicio. v. quidã in teſtamento. in fi.

Curatoꝛ. vide. captiuus. 4. q. a. actoꝛ. 2 q. e. arbiter. 4. q. b.

¶ In quibus caſib⁹ datur curatoꝛ. vide. actoꝛ. 2. q. e. ⁊. 6. q. d. ¶ Cetera de curatoꝛe. vide. procuratoꝛ. 3. q. a. b. citatio 4. q. a. dos. 5. q. g. ſtipulatio. 4. q. c. d. g. condicio. 5. q. 8. tutoꝛ. 7. q. a. b c. f. l. reſtitutio. 2. q. b. c. appellatio. 3. q. a. g. ſententia. 7. q. b.

a ¶ Caſibus. Dic q̃ cum quis cedit bonis: vel decedit ſine herede: vel cum herede nolente adire hereditatẽ: tunc ad inſtantiam creditoꝛis per officiũ iudicis dandus eſt curatoꝛ bonis. ff. de cura. bo. dan. l. i. in fi. Itẽ dandus eſt curatoꝛ bonis quando venter in poſſeſſionem miſſus eſt. vt in dicta. l. i. Quandoq̃ bonis abſentium: vtputa quando aliquis captus eſt ab hoſtib⁹. ff. ex qui. cau. maio. l. ab hoſtibus. ſ. i. vide. captiuitas. 4. q. a. ſuper. v, curatoꝛes. Item quando debitoꝛ non vult ſoluere creditoꝛibus: tunc creditoꝛes adeant pretoꝛem qui curatoꝛem conſtituat ex conſenſu maioꝛis partis creditoꝛum per quem bona vẽdãtur ſecundum menſuram debiti. ff. de cura. bo. dan. l. i. Quandoq̃ bonis preſentiuꝫ: vt prodigis: furioſis mutis: ⁊ ſurdis: vel qui morbo perpetuo laborant q̃ rebus ſuis ſupereſſe non poſſunt. Et hoc verum eſt quando ſunt maioꝛes vigintiquinq̃ annis: q̃ ſi fuerint minoꝛes: tunc ratione etatis datur ei tutoꝛ vt curatoꝛ. vt. ff. de cura. ſu. l. ⁊ vide azo. i ſũma

¶ Cura. vide. clericꝰ. 4. q. a. beneficium. 3. q. b.
¶ Curia. vide. reꝛ. 19. q. a. b. ⁊. 5. per totum. citatio. 5. q. a.
¶ Cuſtodia. vide. depoſitum. 11. q. b. locatio. 8. q. m. n. furtũ. 4. q. i. captio. 4. q. per totum. reꝛ. 15. q. i. exercitus. i. q. per totum. p̃oa. 2. q. b. i. p̃gnans. 3. q. b.
¶ Clamis. vide. miles. 8 q. b. c. epiſcopus. 7. q. o

.C. e. ti. ¶ Quero: quid ſi iudex dedit alicui curatoꝛem tanq̃ prodigo cum nõ eſſet prodigus. Reſpõdeo. glo. ſunt diuerſe: vt per ea. l. ſi cum. C. qñ prouo. non eſt ne. Tu dicas q̃ nõ valet: niſi is fuerit datus cum ſolemni cauſe cognitione. Alij vero diſtiguũt inter etatẽ reſiſtentez et pdigalitatez ñ aſſiſtentem: quia etas de neceſſitate labitur: ſed pdigalitas ⁊ ñ prodigalitas declarãda requirit iudicis miſteriũ. ita tangit glo. i. l. i. C. de cura. furi. ꝓma opinio veriꝰ ẽ: ergo ꝯtractus factꝰ cum iſto nõ prodigo valet: non obſtante iudicis temerario interdicto ⁊ curatoris impoſſibili datione. de quibus per bal. in dicta. l. ſi cum. de qua queſtione ⁊ de pluribus aliis queſtionibus circa prodiguz. vide per bar. in. l. ſi is cui bonis. ff. de verbo. obli. ⁊ vide etiam azo. in ſumma. C. ỽ. cura. furi. vel p. ⁊ vide. tutoꝛ. 7. q. b. ſup. ỽ. furioſo. Item datur curatoꝛ mulieri luxurioſe viuenti. ff. de cura. furi. l. et mulieri.

¶ Cura. Utrum prelatꝰ poteſt committere ſuo conſanguineo curam eccleſie poſtpoſito meliori. h. in. c. graue. de preben. ⁊ digni.

¶ Cuſtodia. Quero: quid ſit officium cuſtodis. Reſpondeo q̃ in multis conſiſtit officiũ cuſtodis deputati pro priuato intereſſe: naz cuſtos agri poteſt prohibere ingredientem. vt. C. de ſer. vrba. predi. l. diuus. Item poteſt pecora expellere de fundo: ⁊ includere: non tamẽ occidere. C. ad. l. acquil. l. quintus. de preſcrip. ver. l. qui ſeruãda rum. ff. Item capere eum qui dedit damnum vt teſtes recognoſcat eum. C. de adulter. l. capite quito. Item poterit ei fructus quos furripuit auferre. l. ait pretoꝛ. ſ. ſi debitoꝛem. ff. de his q̃ i fraudi credi. Et infra certum tempus eum ad iudiciẽ ducere. l. interdum. ſ. qui furem. ff. de fur. Et ſi fur telo ſe defendit poterit eum occidere ſi erat furtũ vel damnũ enoꝛme. Nam valde paruũ eſt propenihil preſertim tempoꝛe famis vel ſitis. l. iſ. C. ad l. rodiã. de iac. ⁊ in. ſ. coll. de cle. vio. pa. ſ, ſi. Nã

© Biblioteca Nacional de España

tamen poterit pignorare: vel alijs rebus grauare vel citare damnum dantem quia non habet iurisdictionem .ff. de re. iuris. l. non ex singulis. Si autem esset custos creatus a re publica: vel a domino alicuius ciuitatis: tūc esset videnda forma sue commissiōis Nam ex simplici custodia sibi non est commissa iurisdictio sed debet maleficium denunciare iudici. vt. l. i. .C. de custo. reo. De quibus per bal. .l. dominus. colum. i. C. de loca. & cō duc. Et vide Juramentum. 2. q. a. super .v. recusari .v. & credit'. ¶ Cum res alicuius peruenit ad me: an tenear ipsam custodire. Dic q: aut peruenit ad me preter voluntatem meam: et tunc possum repellere a me: nec teneor custodire Aut non venit preter voluntatem meam: et tunc non possum reijcere. Item si aliquis iudex vel baulus ceperit malefactorem aliquem cuius cognitio pertineat ad alium non ad ipsum: non debz ipsum relaxare: immo tenetur eum custodire. Et idem videtur dicendum in arrendatoribus decimarum: q; ille cuius est vinea nullo modo vindemiā effundere potest: posito q; arrendatori clamauit vt venisset recuperaturum decimā suam: cū subuenire sibi poterit officio iudicis vt tempus sibi prefigatur ad recipiendum decimā suam. De quibus per bar. l. si heres. ff. de triti. vi. & oleo le. ¶ Vide que scripsi. captio. 4. q. a. super. v. custodiendus. & 5. q. a. super. v. captis. & e. q. b. super .v. custodis. Et locatio. 8. q. a. super. v. perdita. Et. castrum. i. q. a. super. v. custos.

¶ Clam. Utruz plus punitur factum clam q; palam: vel econtra. h. in. c. cum inhibitio. de clād. desp̄o. di. ij. ¶ Nota q; clam dicitur fieri q; non fit coram iudice. quod verum est si eius presentia requiratur. Et si de consuetudine aliquid consueuit fieri publice: vt matrimonia: et aliquis faceret coram duobus testibus: diceretur fieri clam vt. ff. de ritu. nup. l. fi. Clam etiam dicitur fieri quicquid fit taliter q; non possit venire in noticiam eius cuius interest, vt. l. clam possidere. in princi. ff. de acqui. posse. De quibus per bar. in. l. sciant. C. is qui. ex plu. rati. mu. pecu. acce. li. x.

¶ Clauis. Quid est clauis ecclesie. et si sit vna tantum: vel plures. h. in. c. tanta est clauis. de excessi. prela.

¶ Clam. Vide matrimonium. 12. & 13. q.

¶ Clauis. Vide. castruz. 4. q. a. bellum. i. q. d. possessio. 6. q. d. locatio. 8. q. n.

¶ Clausula. Vide. rescriptum. 2. q. b.

¶ Clericatus. Vide sacramentū. i. q. a. 3. q. a.

Clericus. Primo quero: quare vocantur clerici. Dic q; clericus dicitur quasi in dei sortem electus: quia horas diuinas dicit: et contentus debet esse parte dei: scilicet decimis primitijs et oblationibus. Et tam in minoribus q; in maioribus ordinibus constituti vocant' clerici[a].

Clausula. De triplici clausula: scilicet de clausula non obstante lege. & de clausula non obstante facto, et d clausula ex certa scientia. Vide Rescriptum. 3. q. b. super. v. naturale. v. rescripta post. & v. imperator dum. De clausula non obstāte vide etiam. legitimatō. i q. e. super. v. dumtaxat. v. an imperator. in. versū quero an in priuilegio. cum duobus. versi. sequen. ¶ De generali clausula vide. rescriptum. 2. q. b. super. v. generalis. & super. v. maiores. Et. successio. 3. q. a. super. v. pactum. v. non valet. in. versi. quero an clausula. cum duobus se. versi. Et que scripsi. generale. Et que scripsi. speciale. Et. beneficium. 4. q. d. super. v. licet iniuste. Et de clausula testamentari vel codicillari; vide. testamentum. 7. q. f. super. v. per secundum.

Clericus. Qui possint ordinari clerici. & que sint clericorum priuilegia. azo. in summa. C. de epis. et cle. §. nunc de clericis. Et de nuptijs clericorum: vide ibi per eum in. §. fi. ¶ Clerici nec laicum capiant: nec eius bona exequantur sine brachij secularis auxilio. vt pet. xliij. ordi. de Medina. per regem Johannem secundum: anno millesimo q; dringentesimo tricesimotercio. Vide infra. 10. q. b. super. ver. inuocetur. ¶ Et laicus pro clerici vel ecclesie debito capi non potest. captio. i. q. a. super. ver. causis. ver. laicus pro. et. ver. sequen. ¶ Et an clericus potest publica officia habere. vide. officium. ver. clerici officia. Vide que scripsi. forus. ver. si q; clericum. Et. falsitas. 2. q. b. super. ver. presbyter. Et. 5. q. a. super. ver. regis. ver. Item dic q;. et super. ver. occidetur. ver. clericus autem. Et. arrendatio. v. recaudatorum. Et. citatio. 5. q. a. super. v. centum. v. ecclesiastica persona.

[a] ¶ Clerici. Qui continentur nomine clericorum. h. in. c. cum tibi. de verbo. signi. di. ij.

© Biblioteca Nacional de España

prima pti. titu. 6. l. i.

a ¶ Secundo quero: quotuplices sunt clerici. Dic q̄ multiplices: quia sancti patres ecclesie statum ordinantes diuersa genera dignitatum ⁊ beneficiorum ordinauerūt. vt in ecclesijs cathedralib⁹ et collegiatis: decanos: prepositos: priores: archidiaconos: precenp/tores (precenptor idem est qđ chantre: seu capiscol): thesaurarios: scolasticos: ⁊ canonicos.

¶ Et in parrochialibus clericos: ⁊ vnum in qualibet ecclesia maiorem q̄ curam habet animarum Et parrochialibus (scilicet ecclesijs) p̄posuerunt archipresbyterum. p̄ma pti. ti. vj. l. i.

b ¶ Et sicut sunt nouē ordines angelorum: ita et clericorum. Nam quidam sunt tonsurati: qui est minor ordo. Secundus ordo est hostiarius Tercius lector. Quartus exorcista. Quintus acolitus. Sextus subdiaconus. Septimus diaconus. Octauus presbyter: Nonus episcopus. eo. ti. in prohemio. De omnibus istis: vide infra. 4. q. ordo. i. q. a.

a ¶ Tercio q̄ro. Qui possunt esse clerici. Vide. ordo. 3. q. ¶ Et dic q̄ non potest esse clericus illegitimus[a]: nisi per papaz legitimatus. aut si fit religiosus: ⁊ iste religiosus illegitimus non potest sine dispensatiōe pape p/sonatum vel dignitatez obtinere. ¶ Nec bigamus erit clericꝰ: aut voluntarius homicida: nec in ante receptis ordinibus ministrabit[b]. p̄ma pti. ti. vj. l. xij. vide. papa. 4. q. e.

¶ Quid de penitus illiterato. vide. episcopus. 2. q. e.

¶ Et quia de homicida fit mentio. Scias q̄ triplex est homicidiuz. voluntarium. fortuituz. coactum. ¶ Voluntarius homicida est q̄ruplex. facto: vt per se occidendo. consilio: vt alius occidat consulendo[c]. mandato: vt si mādet alicui subdito vt occidat: vel rixantem animetur[d]: dicendo occidas eum: defendendo alium non semetipsum: vt si defendat rixantem (qui rixans sic defensus: vult postea aliuz interficere: nec sibi defendit vt non interficiat) aut componentes rixam prohibeat ne pacificent eam: Et quocunq; istorum modorum sit homicida non potest ordines recipere: nec in receptis ministrare absq; licentia pape. ¶ Si vero fuit homici/

a ¶ Illegitimus. potest tamen episcopus cum isto dispēsare vt ad minores ordines promoueatur: et beneficium vnicum sine cura habeat. ad maiores ⁊ beneficium curatum solus papa dispensat. de filijs presbyt. c. i. li. vj. Vide. visitatio. ¶. q. b. super. ¶. confirmare. in fi. Nec potest habitum beneficium permutare sine alia dispensatione. vt i dicto. c. i. per archi. in fi. Et de hoc vide. permutatio. 4. q. a super. ver. beneficium.

b ¶ Ministrabit. De isto homicida. vide. h. in. c. fi. de tempo. ordi. ¶ De bigamo: an post ordinationez trāsiens ad religionem gaudet priuilegio clericali. h. in. c. vt bigami. de bigamis. Et vide infra. 4. q. super. n. Et. papa. 4. q. d. ¶ Item an potest bigamus saltim dispensatiue promoueri. Et per quem potest cū ipso dispensari. h. in. c. vt bigami. de bigamis. ¶. di.

c ¶ Consulendo. Vide q̄ scripsi. homicidium. ¶. q. f. sup. ¶ consiliū.

d ¶ Animet. Quid si prestat arma et sequitur homicidiuz: an censetur homicida. h. in. c. ita quorundam. de iude. et sarace. Et de hac materia in. c. interficisti. ¶. si autem. de homici. ¶ Item quid si amicis super eis vindicta loquētibus nil dixit: an erit clericus homicida. h. in. c. petrus. de homici.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Currendo Quid si eq⁹ fpudiato freno excessit: an ſtatur clerici iuramento q̄ vicium equi ignorabat: vl̄ ſe purgabit. h. i. c. ſignificaſti. de homici. ⁊ vide. homicidium. 4. q. 4. a ſuper. v̄. currens. in p̄i.

b ¶ Excuſare. An tenet fugere ſi poteſt. h. in. c. ſuſcepimus. de homi. Et ibi vide: an creditur ei q̄ nō poterat fugere ſine periculo: vel debet alias p̄bare. Vide q̄ ſcripſi. ref. 25. q. 6. ſuper. v̄. moderamine. v̄. q̄ro de hoc. in v̄ſi. q̄ro pone q̄.

c ¶ Non poteſt. Contrarium tenet. h in. c. gaudemus. in fi. de diuor. ſ. indiſtincte: q̄ nō eſt irregularis: licet alij teneāt q̄ hic dicitur.

d ¶ penitētes An poteſt epiſcopus cū iſto diſpenſare. h. in. c. vt bigami. v̄ biga. Epiſcopus. 2. q. 6.

da fortuitu. ſi quidē culpa preceſſit: quia rem illicitam ꝓpetrabat equū currendo[a] lapidem iaciendo non poteſt ordinari. nec in ſuſceptis abſq; pape licentia miniſtrare. Idem ſi fecit q̄ pregnās aborſum fetus viui (etiam ſi bono animo fecit: vt quia pregnantem caſtigabat: vel ſibi medicamen inferebat ⁊ ſimilia) faceret. Sed ſi culpa nō p̄ceſſit: non indiget diſpenſatione: niſi eſſet ꝓpter hoc ſcandalum: vel eſſet infamatus: nec poſſet facere purgationem. ¶ Sed ſi eſt coactum homicidium: vt in ſui defenſionem: ſi aliquo modo potuit hoc excuſare[b] nec fecit: nō ſuſcipiet ordines. ſed poteſt epiſcopus ſecuꝫ diſpenſare: vt beneficium retineat: miniſtretq; in ordinibus ſuſceptis peracta penitentia. Sed ſi excuſare non potuit: miniſtret in ſuſceptis: alios autem recipere non poteſt. eo. ti. l. .xiij. xiiij. xv. xvj. vide. damnum. ſ. q. d.

c ¶ Item qui per iuſticiaꝫ occidit: vel mutilat: vel hoc mandat: aut conſulit: ſeu fieri iuuat: nō poteſt clericari. Et ideo ſi ī fidelis iudex iuſte occidit vel mutilat: ⁊ poſtea baptizetur: non poteſt[c] ordinari. Sed ſi iniuſte occidat: poteſt. quia ī primo caſu non peccauit: ideo per baptiſmū non deletur. ſecundo deletur: q̄ peccauerat. e. ti. l. xvij.

d ¶ Item publice penitentes[d] non poſſunt ad ſacros promoueri ꝓpter infamiaꝫ et verecundiam commiſſorum: et quia ſuſpicaretur eum ad priſtina cō miſſa redditurum: ſcandalumq; foret de eius ordinatione: nec forte bene corrigeret alios commiſſorū impeditus ruboꝛe. e. ti. l. xix.

e ¶ Item non eſt ordinandus qui in ſanitate baptiſmum pretermittens infirmitate occupatus baptizatur. nec poſtea vt bonus conſeruetur chriſtian⁹: niſi in aliorum defectu (vt ſi pro eccleſia ad cuius titulum ordinatur ali⁹ non reperitur). ¶ Nec ordinetur: baptiſmum: confirmationem: aut ordinem iterans. Et ſi de facto ordinetur: degradabitur (etiam ab ordinibus ante receptis). eodem titulo. l. xx. Papa. 4. .q. e.

f ¶ Item ordines ſacros ab illo qui epiſcopatui et dignitati renunciauit recipiens ſcienter non miniſtrabit in ſic ſuſceptis: etiam ſi ignorantiam pretendat cum publice ſciretur. Sed ſi ignorauit (ſupple cum publice neſciretur q̄ ordinans renunciaſſet epiſcopatui et dignitati) poteſt de epiſcopi ſui licentia miniſtrare. Si autem epiſcopatui: ſed non dignitati[e] renūciauit de licentia epiſcopi (ſcilicet ordinati) valet ordinatio: niſi papa expreſſe ne ordines celebraret vetu

e ¶ Nō dignitati. An i dubijs renūciās epatui viđ renūciaret dignitati. h. i. c. req̄ſiſti. de ordi. ab epiſ. q̄ reſig

© Biblioteca Nacional de España

it(.s.sic ñũciãti ep̃atui) Renũciãs tamẽ ep̃atui ⁊ dignitati[a]: abbasq; benedictus[b] bene ordinat de tonsuratu: hostiarij: ⁊ lectoris ordinib⁹[c]. e.titu. .l.xxij.

g ¶ Item obligatus ex administratione regi communi vel homini potenti: non potest ante ei⁹ satisfactionem ordinari[d]. Sed si persone ecclesia/stice: aut vidue: orpha/no: aut homini non po/tenti: ex ratiocinijs tenebatur ante dictis: nihil/omin⁹ potest ordinari[d]: quia pro talibus debi/tis non capitur in perso/nam[e]. Idem si non ex ratiocinijs: sed ex alio contractu sit debitor. sorti/tur tamen ob id debitũ anterioris iudicis forũ[f] ⁊ exequat[g] in bñficio⁹ quitur anteq; processum esset contra eum: alias secus si post processum inchoatum: vel post sententiam efficitur clericus: quia sibi non prodest ista allegatio clericatus: nisi ad illum clericatum perueniat: non suo motu sed forte tractus a superiore. Sz Jo. an. in dicto. .c.ij. de obligati. ad ra/ti. dicit hoc fore verum: ad executio/nem faciendam in reb⁹ Sed q; pro/pria perso/na possit ca/pi et detine/ri in carceri/bus: vel de/capitari hoc fieri nõ pos/se in perso/nam clerici. Et qõ dicit ipse in cleri/co: idem di/cit de monacho: seu alio qui regularem professionem faceret qui quatenus ad mundum est mortuus. Et iudex secularis puniet clericum: eo prius degradato ab episcopo suo. Vide circa hoc infra.10.q.c. super .ver. degradatur. Et quia istam degradationem non faceret episcopus: ex isto inconuenienti sequitur aliud inconueniens: q; iudices seculares licet contra iusticiam faciant: iusticiam de eis faciunt eos puniendo. Predicta vera: nisi faceret p/fessionem existens in carceribus: vt dicit vbi supra Joban. an. Item predicta vera in his qui efficiuntur clerici: vel faciunt professionem: ita q; efficiuntur religiosi. Sed in istis qui mutant habitum et efficiuntur hechiti seu milites gaudentes: posito q; habeant priuilegium q; sint exempti a curia seculari: talis habitus mutatio nõ prodest sibi: quia illa regula non facit eum clericum: nec facit eum religiosum: sed dat sibi quendã modum viuendi. Nam retinet proprium et vxorem et filios. de predictis per barto. in dicta. l. quotiens. ff. de penis. Et vide etiam per bal. in. l. officiales. C. de episcopis ⁊ clericis. Et etiam per. h. in. c. dudum. de electi. di. ij. colum. xiij. ver. hoc dictum est. Et etiam per eum in dicto. c. proposuisti. de fo. competen. di. secunda. in colum. secunda. Vide que scripsi infra nona. q. a. super. ver. Clerici.

a ¶ Dignitati. Iste nihilominus retinet caracterem ordinis episcopalis: vt nota. de renunci. c. post translationem. glo. ante penultima.

b ¶ Benedictus. An hoc potest ante benedictionez: cũ episcopus eum irrationabiliter benedicere recusat. glo. dicit q; sic: i .c.i. de supplen. negligen. prela. Sed Innocen. ibi dicit q; non. ¶ Item an ẽ necessaria examinatio in abbatis benedictione. Innocen. dicit q; sic. in. c. venerabilem. super. v. consonamus. de electi. ¶ Et an abbas potest istos ordines cõferre illis i quos non habet iurisdictionem. vide per Jo. an. in. c. cum contingat. de eta. et quali.

c ¶ Ordinibus. ¶ An hoc potest presbyter. vide glo. in. c. nullus. de tempo. ordi. li. vj. ⁊ h. in. c. cum contingat. de eta. et quali.

d ¶ Ordinari. An potest ordinari obligatus ad ratiocinia. h. in. c. magnus. de obliga. ad ratio. ¶ Et vbi q; s tenetur reddere rationem ratiocinij. vide azo. in summa. C. vbi de ratio.

e ¶ In personarum. Vide. captio. i. q. a. super. v. causis. ver. laicus pro. Et vide ordi. cur. li. tercio. titulo .ix. l. finali.

f ¶ Forum. Vide infra. 4. q. p. super. ver. commodum .ver. Item an clericus. ¶ Si quis post citationem efficitur clericus: an remanet eius iudex laicus citans .h. in. c. proposuisti. de fo. competen. ¶ Si aliquis post delictum est factus clericus: vtrum puniatur a iudice laico: vel a iudice ecclesiastico. Istam questionem ponit Specu. in titu. de reo. Joban. an. ponit eam multum late. extra de obligati. ad ratio. c. ij. Et Anca. in repetitione sua. in. c. ea que fiunt. 13. q. de regulis iuris. li. sexto. Sed Barto. in. l. Quotiens. ff. de penis: sic distinguit. An se clericum fecit in fraudem: et tunc ista allegatio sibi non prodest. Aut est certum q; fecit sine fraude: et tunc proderit sibi ista exceptio. Aut est dubium: et tunc si quidem erat accusatus: vel diffamatus de crimine: presumitur hoc facere in fraudem: alias secus. Et ista distinctio lo/

© Biblioteca Nacional de España

g ¶ Beneficiorum. Vide. fructus. 14. .q. super. v. beneficij.

ecclesiasticoꝝ bonis sententiam ob causam illã. e. ti. l. xxiij.

b ¶ Et si lis mouetur ordinando: non ex causa ratiocinij regis: aut communis. si quidem mouetur doli ratione in administratione commissi: vl' recusatõis ratiocinij reddende pretextu: non est interim ordinandus. Idem est lite nondum mota: si est (.s. per famaꝫ vl' alias) notorium: de dolo cõmisso. Sed ratione litis ob culpaꝫ mote nõ impeditur ordinari iurisdictione super hoc anteriori iudici reseruata. e. ti. l. xxiiij.

b ¶ Ordinandus. Que deformitas impedit ꝓmouendum. h. i. c. thomas. de corpo. vitia.

i ¶ Item cui mẽbrum aliquod de apparentib⁹: vt manus: pes: oculus: nares: auris: aut labium deficit: non est ordinandus [b]. ¶ Idem si tota manus: digit⁹: vel tãta eius pars: ꝙ hostiam de facili recipere et frangere nequiret deficiat. Sed si pedis digitus: vl' dens absit: aut sex digitos habeat: vl' diffomitatem aliquam digitorum: ordinabitur. Si vero testiculi: aut virga deficiunt: si quidem ei⁹ facto: vt quia scindit: vel amputari mandauit: non est ordinandus. Si autem casus: aut medicorum consilio propter euitandam infirmitatem deficiat: non impeditur ordinari: quia et si membra principalia sint: sunt tamen occulta. e. ti. l. xxv.

i ¶ Excommunicare. An abbatissa ab officio seu beneficio clericos: seu moniales sibi sbditos. h. in. .c. dilecta. de maio. et obe.

k ¶ Sed nec mulier potest ordinari: predicare: benedicere: excõmunicare [i]: cõfessiones audire: penitentiam iniungere: aut iudicare [k]. quia licet virgo maria maior fuerit apostolis: non tamen ei: sed ipsis cõtulit dñs ligandi ꝙ absoluendi potestatem. e. ti. l. xxvj.

k ¶ Judicare. Nisi sit regina: vel comitissa. Jud. .3. q. b.

l ¶ Et sciendum: ꝙ a septennio vsqꝫ ad duodecim [l] annos: potest quis primos quattuor ordines. infra duodecimũ acolitum. decimooctauo subdiaconatuꝫ. vicesimo diaconatum. et in tricesimo anno presbyteratus ordinem recipere. Si tamen habet ecclesiam parrochialẽ archipresbyteratum: aut decanatũ (vl' abbatiam): potest infra vigintiquinqꝫ annis ad sacerdotium promoueri. Et laicus habens decem et octo annos clericari volens: potest in primis duobus annis minores: ꝙ in quinqꝫ sequentib⁹ sacros ordines et sacerdotium adipisci Et potest episcopus cum eo dispensare ex causa rationabili: vt omnes ordines in anno cum dimidio recipiat: vt propter genealogiam: litteraturam: bonam vitam: aut clericorum defectu. Et si ingreditur religionem: potest infra annũ ad omnes ordines promoueri. eo. titu. .l. xxvij.

l ¶ Duodecim. Que etas requiritur in promouendo. h. in. c. super ordinata. de ꝓbendis. ¶ Et an impubes ad sacros promotus fact⁹ pubes teneatur continere. h. in. c. tue. di. .iij. de cleri. per sal. prohemo. Et Innocen. in. c. non est tempus. de tempo. ordi.

m ¶ Item furtiue ordines sine prelati sui licentia recipiens: vel duos sacros ordines vna die: non in susceptis nec in anterioribus ministrat: et debet perdere beneficium. ¶ Et ordinans vna die

© Biblioteca Nacional de España

ad quattuor gradus et ad subdiaconatus[a]: vel ad duos sacros ordines vnum scienter: aut tempore indebito: perdit ordinãs (scilicet ordines) celebrandi potestatem: donec papa dispenset. ¶ Et ordinatus añ tempus debite etatis nõ ministrat: donec etatis tempus aduenerit. Et episcopus eum ordinans ꝓhibetur per superiorem ordines celebrare: et cõpellitur sic ordinato beneficium (scilicet tale vnde ordinans sustentet) conferre[b]. ¶ Item per saltum promotus vsq; ad peractas penitentias (scilicet quas eius prelatus imposuerit ob id crimen) et ordinis obmissi receptionem[c] non ministrat in aliquo ordine. e. ti. l. xxviij.

n ¶ Et ministrans in ordine non suscepto prohibetur in susceptis perpetuo ministrare. Potest tamẽ episcopus post biennium (a tempore prohibitionis computãdũ) secum vt in susceptis ministret dispensare ⁊ beneficium sine cura conferre. Non tamẽ potest ad vlteriores ordines promoueri. eodem titulo. l. xxix.

o ¶ Et scias q; tenetur episcopus ordinem petẽti clerico dare etiã si scit eum esse in peccato: cuius pretextu si sciret nõ deberet ordinari: q; melius est eum promouere q; de talibus que pro bari non possunt eũ diffamare. De occultis enim solus deus iudicat: debz tamen eum secrete peccatus commemorãs ne ordinetur monere. Religiosus tamen peccator occultus non potest sine sui superioris licentia[d] ꝓmoueri. eo. ti. l. xxxiij.

p ¶ Nec ordinetur episcopus hominẽ alterius diocesis incognitum sine licentia eius diocesani[e]: alias ordinatus in susceptis ordinibus absq; sui episcopi licentia non ministrabit[f]. eodem titulo. l. xxj. beneficium. 3. q. 9.

a ¶ Subdiaconatum. De hoc vide. c. cum henricus lator. de eo qui fur. ordi. recte. et Inno. in. c. iij. de tempo. ordi.

b ¶ Conferre. An ordinato sine titulo ad sacros potest ordinans: vel successor obijcere crimen: ne ei cõferat beneficium. h. in. c. accepimus. de eta. et quali. ordi. ¶ Item an habens sufficiens patrimoniũ potest petere beneficium ab ordinario qui eũ ordinauit. h. et Innocen. in. c. episcopus. in fi. de preben. ¶ An ispectans potest ordinari ad titulum spectationis sui beneficij. h. in. c. exhibita. de re. permu. Et vide. patronus. 4. q. f. ¶ Et quando tenetur episcopus prouidere clerico per eum promoto sine titulo. h. in. c. cum secundum. de ꝑben. et digni. et. c. per tuas. de symonia. ¶ Item si perit patrimoniũ clerici ad cuius titulum est promotus: an teneatur ei episcopus prouidere. ho. in. c. tuis. de prebendis et dignitatibus. ¶ Item an ordinatus ad titulum sui patrimonij potest illud patrimonium alienare. ho. eo. c. ¶ Item vtrum ordinatus sine titulo ad sacros qui promisit episcopo ne eum super hoc inquietaret: hoc non obstante possit contra eum agere ad prouisionem. h. in. c. si quis ordinauerit. 2. di. de symo. Et an talis ꝓmissio sit symonia. ibi vide. Et. symonia. 3. q. m.

c ¶ Receptionem. Tamen tres primi ordines omissi. s. tonsura. lectoratus: vel hostiarius: ñ sunt repetendi. vt notat Innocẽ. in. c. cum contingit. de eta. et quali.

d ¶ Licentia. Si deserẽs religiõez exꝛ recipit ordines an ꝑt i eis licite ministrare. h. i. c. exꝑte. ó tẽpo. ordi. ⁊ ibi vide Inno. de materia istiꝰ legis ꝑtite. et glo. in. c. ad aures.

e ¶ Diocesãi. nec ꝑt ordinare ét ad titulũ sui ꝓmonij. ho. Inno. h. i. c. exꝑ. de preben.

f ¶ Ministrabit. An ab ista executione ordinum: est suspensus iste clericus a iure: vel suspensus ab homine. h. in. c. ꝙ translationem. de tempo. ordi.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Item ꝙliter clerici peregrini: siue extranei admittentur ad ordines: siue ad diuina officia celebrãda. et de eorũ litteris commendaticijs. .h.in.c.fina. de clericis peregrinis.

¶ Item est ꝓ prius diocesanus: episcopus originis: vel domicilij: aut vbi clericꝰ habet beneficium ecclesiasticum. vt extra. de tempo. ordi. c. cum nullus. li.vj.

a ¶ Uisitat. Uide. visitatio.3.q.a.

¶ Item quotiens in anno potest visitare archidiaconus.h. ꝺ offi.archi. .c. mandamus. Et de sequentibus vide eum. e. titu.c.archidiaconus.

¶ Et an potest visitare: monasteria: prioratꝰ: vel capellas eorum.h. in.c. dilecto.de offi.archi.

b ¶ Curam animarum. An habet archidiaconus curam animarum.et que dicitur cura animarum. h.in. c. cum satis.de offi.archi. Et ibi vide: an archidiaconus habet institutionem i beneficijs. ⁊ quoꝺ tuplex est institutio. ⁊ qualiter institutio auctorizabilis cõpetit episcopo: nec potest prescribi

¶ Item an archidiaconus habet iurisdictionez ordinariam. e. titu. .c. archidiaconi. Uide que scripsi. archidiaconꝰ.

¶ Item descendens ex linea clericum alicuius ecclesie occidentis vsqꝫ ad quartam generationem non potest clericari: nisi religionem intret. sacrilegium. ſ. q. ꝺ.

a ¶ Quarto quero. Quid sint facturi clerici. In primis dicamus de decano. Et scias ꝙ decanus est in aliquibus ecclesijs personatꝰ omnibꝰ post pontificalem dignitatez maiorꝫ ⁊ habet de consuetudine in clericos ordinariam cohertionem et excommunicandi potestatem. Stetqꝫ in choro ⁊ capitulo pre ceteris honorandus. et obedire debent ei clerici in licitis et honestis. Et dicitur quasi canus: quia sicut canus debet rationabiliter ceteros in sensu ꝓ cellere: ita et ipse alios q̃ bus preest. Dicitur aliomodo a decas qꝺ est decem: quia in primitiua ecclesia distributiões clericorum fiebant: ⁊ quaternis preponebatur vnus: qui maior alijs foret. In aliquibus tamen ecclesijs maior post episcopum prepositus appellatur: quasi ante positus: qui habet eandez potestatem quam decanus. eo. titu. l. iij.

b ¶ Archidiaconus autez grece: idem est latine ꝙ dux diaconorum. Iste enim est episcopi vicarius. Ejisitat[a] que sunt sui archidiaconatus ecclesias: et audit causas (scilicet sui archidiaconatus ad forum ecclesiasticum pertinentes). et diffinit: et cohercet per censuram ecclesiasticaz: castigat delinquẽtes: nisi adeo sint grauia delicta ꝙ debeat episcopo referre. predicare debet populo fidem. Et vocatur oculus episcopi. et ipse examinat et presentat examinandos et beneficiandos: et eos instituit (idest in possessionẽ ponit). Non tamen potest dare litteras vt alius episcopus ordinet: nec curam animarum[b] concedere: nisi de consuetudine[c]. Habet etiaz cum episcopo instituti/onem (et etiam depositionem) archipresbyteri: quia amborum est vicarius vt exerceat alia q̃ de consuetudine sibi cõpetunt: eodem titulo. l. .iiij.

c ¶ Precentor vero dicitur quasi cantor: ad quẽ pertinet in choro et

¶ Consuetudine .h. in.c. cum satis.ꝺ offi. archi. tenet ꝙ concessio istius cure ẽ auctorizabilis: nec habet eam alius inferior episcopo: nec potest prescribi. Idem ho. ⁊ Jo. an. de priuile.c. volentes. li.vj. et clemen. de sta.mona.c. ne in agro. .ſ. ceterum. super. ver. seculares. Sed guillel. de mon. laudu. videtur tenere ꝙ possit prescribi. de excessi. prela. .c.i. in clemen. et glo. in dicto. c. cum satis. Cuius opinio i hac .l. partite eligitur.

© Biblioteca Nacional de España

processionibus cantus incipere: incessus honestos in eis ordinare: que legenda sunt in ecclesia commendare: cui obediāt lectores psalmiste et acoliti. Et alio modo vocatur capiscol: ⁊ alio modo primicerius: qui eandem quasi habent potestatē. Et istius dignitatis maioritas magis ī ꝓsuetudine q̄ꝫ iure scripto consistit. e. ti. l. v.

d ¶ Thesaurarius autem est ornamentoruꝫ ecclesie custos: ⁊ componit altaria: mundatq; ecclesiam: abundatq; eā in incensu et luminaribus: custodit etiam crisma: ⁊ ordinat qualiter baptisteriuꝫ fiat: facit etiaꝫ campanas pulsari. Alio modo vocatur sacrista: quasi sacroꝝ custos: et habet eandem potestatem. e. ti. l. vj.

e ¶ Scolasticus (alias vocatur cancellarius: qui scribit litteras capituli) ꝓuidet scolas de magistris qui doceant pueros legere ⁊ cantare: emendetq; libros quibus in ecclesia ⁊ choro legitur: lectorē/q; errantem. Interest etiā in magistrando (⁊ eis concedit auctoritatez legendi) examinatione in aliqua liberaliuꝫ artiū e. ti. l. vij.

f ¶ Archipresbyteri autem sunt triplices Quidam sunt in ecclesia cathedrali tenentes decani locum: alij minores decanis: alij vero sunt in ecclesia parrochiali. ⁊ de istis vltimis intellige que dixi supra circa archidiaconum: qui (.s. archidiaconi) possunt ecclesias sui archipresbyteratus visitare: subditos corrigere: ⁊ excommunicare: ⁊ grauia delicta archidiacono vl̄ episcopo referre. e. titu. .l. viij.

g ¶ Presbyter vero grece dicitur senex latine. Alio modo vocatur sacerdos[a]; quasi sacer dux: quia p eius manus christianis ministrantur sacramenta (excepto sacramēto ꝓ firmationis). ⁊ ꝓdicat: ⁊ bñdicit populū: recōcili atq; excōicatos in extremis laborantes ꝓpus ab eis recepto iuramēto de stando mandatis ecclesie. e. ti. l. ix.

h ¶ Diaconus grece dicit seruitor latine: q̄ seruit ꝓsbytero ī missa offerēs ei panem sacrificij ⁊ vinum. Et quia dicit euāgelium vocatur euangelistarius. Iste potest predicare: baptizare: et in defectu presbyteri penitentias in mortis articulo laborantibus dare. Et vocatur alio nomine leuita: quia primi eorum fuerunt de genere leui. ¶ Subdiaconus vero dicit quasi minor diacono: quia diacono seruit: offerens ei panem et vinum sacrificij. et est eo inferior in altaris ministerio. Et quia epistolas dicit vocatur epistolarius. eo. titu. .l. x.

i ¶ Acolitus in minoribus ordinibus honoratior grece dicitur latine cereum portans: quia hoc debet facere cum dicitur euangelium: et hostiam et vinum portatur ad consecrandum: in signum q̄ christus est lumen verum: et ea ratione missa sine lumine dici non debet. Portat etiam aquam: et dat eam ministro altaris. Et ordo iste fuit in veteri lege institutus. ¶ Exorcista grece:

a ¶ Sacerdos Ipi sacdotes pctā ppli cōe dūt: q̄ ea delēt p̄cib⁹ suis. vt in. c. episcopi sacerdotes. i. .q. i. Nec est curādū q̄les ipsi sint: seq̄d de deo loquāt. nā nō ea q̄ ipi faciunt: sꝫ ea que ipsi dicunt ⁊ nos facere ꝺ bem⁹. vt i. c ītra catholicā. i. q. i. i fi. iūcto. c. nō q̄les e. cā. ⁊. q.

© Biblioteca Nacional de España

dicitur cõiurator latine: quia potest in dei nomine demões vt ab hominibus exeant coniurare: et ideo debet cordetenꝰ scire coniurationes. Iste ordo fuit per regem salomonem institutus. ¶ Lector debet scire prophetias aperte ⁊ distincte legere: vt audientes meliꝰ intelligant. ¶ Hostiariꝰ idest ianitor in lege veteri templi portas: ne immundus ingrediret cu/stodiebat: ideo nunc ab ecclesia expellit ifideles: recipitqꝫ christianos.

¶ Tonsura est clericatꝰ principiuꝫ: ⁊ habens eã dicit in ecclesia psalmos ideo psalmista vocatur .e.ti.l.ii.

k ¶ Preter ista omnia que pertinent ad officiuꝫ clericorum sunt alia facturi clerici: quia debent episcopo licet eis sit odiosꝰ. (idest licet propter odium quem cuꝫ clerico habet ei aliqua mandet) in licitis [a] obedire. e. titu. l. xxiij. in fi.

l ¶ Item in sacris ordinibus constitutus: aut beneficiatus: debet dicere horas canonicas in sua ecclesia si potest: alias extra. ¶ Et clericus potest cum licentia sui episcopi ⁊ alterius inferioris plati cui subest coniuncti ad aliud beneficium cõuolare in eadem dioceſi vel alia primo beneficio dimissoᵇ. e. ti. l. xxxv. ⁊ xxxiiij. in princi.

m ¶ Preterea scias: qꝫ antiquitus omnes clerici poterant matrimoniũ contrahere. sed occidẽtales pmiserunt votum continentie: orientales vero nequaqꝫ. Et ideo in quibusdam concordant: qꝫ vterqꝫ in minoribus ordinibus constituti possunt matrimonium contrahere: ⁊ in sacris constituti non possunt hoc facere[c]. Et in alijs discordant: quia occidentales quando ad sacros ordines promouentur oportet qꝫ promittant castitatem: orientales minime. Item occidẽtales promoti ad sacros non possũt vxoribꝰ ante habitis commisceri: sed orientales sic. eo. titu. l. xxix.

n ¶ Item clerico occidentali ad sacros promoto vxor[d] ante habita cõsentiens[e]: nec ei commiscetur: nec post viri mortez contrahet ipsa matrimonium. (Et si facto contrahitur non tenet).

a ¶ Licitis. De ista obedientia plato impendenda vide glo. et. .ho. in. c. ad aures. de tẽpo. ordi. ⁊ de maio. ⁊ obe. c. legebat̃ i fi

b ¶ Dimisso. Clericꝰ ñ pt bñficio renũciare: nisi in manu supioris. vt extra. de renunci. c. admonet. et. c. qꝫ i dubijs Et ibi glo. nisi ad strictiorem ordinẽ transeũdo. c. licz. de regu. ⁊. c. beneficium. de pre. et digni. li. vj. Uel si habet litteras pape ad aliud bñficium. vt nõ. in. c. non pt. de pre. li. vj. Sed an valet renũciatio alit̃ facta quo ad preiudiciũm renunciãtis: vtpote si supior vult illam approbare: opiniones sunt: qꝫ gof. vin. lau. egi. ⁊ glo. in dicto. c. qꝫ in dubijs. dicũt qꝫ sic. sꝫ gui. na. ⁊. ho. dicunt qꝫ non. Inno. vo et .h. i ipo. c. qꝫ in dubijs. dicũt qꝫ p talẽ rnũciatõez p dit possessio nẽ qꝫ solo aio pt pdi. vt. l. liczs. C. de acq̃. po. mlto magis p talez actũ: sꝫ ppetatẽ ñ amittit. Idẽ tenz archi. de renũci. c. ij. li. vj. i glo. fina. vide. h. i. c. dilecti. de renũci. ⁊ vide circa pdcã. renũci. v. Item an pt clericus.

c ¶ facere. q̃ clici pñt õbere matrimoniũ. h. i. c. et lr̃az. q̃ cle. vl̃ voluen. Et greci iterlatios vtẽr matrimõio iã otracto vl̃ latini an õbẽt mr̃imoniuꝫ apõ grecos. Inno. i. c cũ secũdũ. de tẽpo. ordi.

d ¶ Uxor. An filiꝫ sacerdotis si ó vxore legitia sunt gẽiti sint legitimi h. i. c. lr̃as. de filijs pb̃r. Item si vxorat[a] pmouet ad sacros ordies: an valet. ⁊ vtrũ vxor eo pmoto dẽt cõtinere. h. in. c. cõiugat[a]. de cõuer. cõiuga. Itez an põt cleric[a] cõiugat[a] retẽta vxore pmoueri ad minores ordines h. i dcõ. c. ciugat[a]. tenet qꝫ sic. qꝫ ep[a]s pt cũ eo ⁊ cũ bigamo dispẽsare ad hos ordies fm. ho. ⁊ idẽ gẽ. i. c. null[a]. de tẽp. ordi. li. vj. sꝫ ber. Io. ino. i dcõ. c. ciugat[a]. tenẽt qꝫ ñ: ⁊ male scoz. h.

e ¶ Cõsẽties. vide j. s. q. c. d. e.

© Biblioteca Nacional de España

Sed in oriẽtali sec⁹: quia siue ipa ꝓsẽserit siue non ꝓmiscet: nisi in septima na q̃ vir ẽ horas diuinas celebrat⁹. p⁹ morte tñ eius nõ põt mulier alteri mr̃imonialiter copulari. Itẽ occidẽtalis contra vtoris volũtatẽ ꝓmot⁹ redet ei petenti debitũ q cõiugale: nõ tñ põt hoc ipse petere ab vtore. e. ti. l. xl.

o ¶Item nõ debent clerici in sacris: nisi ꝓ clericis vl' ecclesijs: aut paupib⁹ fideiubere: al' puniũt' ꝑlati sui arbitrio. ⁊ tenz si deiussio quo ad bõa sua nõ quo ad psonã: vl' ecclesie bona. Et in q̃b⁹ nõ debent fideiubere: nec p sone eẽ: aut maiordomi siue arrendatores: nisi adeo sint paupes q̃ debeant arrendare siue laborare ad vite sustẽtatiõez Permitti tñ bñ põt eẽ curatores cõsanguineoruz pupillorꝫ seu mente captorum si volũt põstita satisdatione ré pupilli saluam fore. ¶Item nõ põt eẽ cleric⁹ cõis vel ciuitatis notari⁹ª: al' donec dimittat officiuz auferet ei ꝑlatus beneficiũ: qz ĩ tali officio posset irregularitatem ꝓtrahere. e. ti. l. xlv. fideiusso. 3. q. b. tu tor. 2. q. e. tabellio. 3. q. a. ⁊ infra. e. q. r.

p ¶Itẽ nõ dẽt mercatoris officiuz: qz vir sine pctõ ꝓtrahit': exercere. Bñ tñ põt scripturas vel alia suo artificio facere: et ad sui ꝓmodũ[b] ea distrahere. e. ti. l. xlvj.

q ¶Nec dẽnt cuz canibus aut auibus venari[c]: sine autez eis põt ⁊ piscari sine vociferatiõib⁹: dũ tñ in diuinis nõ impediatur. ¶Nec cũ fera bestia ꝑ p̃cio pugnare[d] qõ ifamat. nec montẽ currere venãdo. põt tñ bestias fructus deuastãtes occidere. ⁊ ꝓ trafaciẽs si ẽ ꝑsbyter: dum ob⁹ mẽsibus a misse celebratiõe: si diaconus aut subdiacon⁹: ab eius officio ⁊ bñficio donec dispenset cum eo ꝑlat⁹ suspendet'. e. ti. l. xlvij.

r ¶Itẽ non dẽnt seculares causas tractare[e]: nisi habeãt tẽporalitatẽ: vel de ꝓmissiõe regis: aut ex arbitrio: vel quando ĩ negligẽtiã iudicis secularis eo p̃monito epus notificat regi hoc vel alia que in sui regni commodum redũdant[f]. aut cã tutele vel cure pupilli furiosi vel prodigi. vel nisi sit ꝓmendator ꝑ: vl' alius bonorum ordinis administrator. e. ti. l. xlviij. vide. inquisitio. 6. q. a.

a ¶Notarius. Et si añ erat: an factus clericus põt conficere instrumenta. h. in. c. sicut ne cle. vl'mo.

b ¶Commodum. Que negociatio est clericis interdicta. l. in. c. multa sunt. ne cle. vl'mo. Et vide per eum. e. ti. c. secũdum. ⁊ infra. 10. q. a. ⁊ que ibi scripsi super. v. gerens. ¶Item an clericus obligatus laico ex negociatione gaudet priuilegio clericali. h. in. c. sacerdotibus. ne. cle. vel mona. et vide. e. ti. c. ij. Et vide supra. 3. q. 8.

c ¶Uenari. De hoc per. h. in. c. i. de cle. vena.

d ¶Pugnare. Uide. infamia. 3. q. c.

e ¶Tractare. An potest causas sãguinis tractare: iudicando: patrocinando: vel delegando. h. in c. clericis. ne. cle. vel mona. Et ibi vide: an accusando: aut iudicanti consulẽdo: aut vt testis: vel tabellio: aut alias auctoritatem: vl' consilium: vl' auxilium: vel opẽ: vel fauorem prestando: aut solũ interessendo vt sui presentiam faciendo. Item: an potest licite iudici seculari consulere clericus: aut iudicare criminosũ: licet exequat̃ mors aut mutilatio. h. in. c. ex litteris. de excessi. ꝑla.

f ¶Redundãt Aut cum laici in euz prorogant iurisdictionem. 5z vide. actor. 5. q. a. super. v. conuenit. v. an partes. et an tũc ab eo potest appellari. vide. l. ⁊ authentic. ibi posita. C. de epis co. audi. vbi tenz glo. q̃ non. Idez tenet barto. in. l. ex consensu. ff. de. appellati. Idem tenet Ly. in. l. si ex consensu. in fi. C. de epis co. audien. Uide. episcopus. 2. q. b. super. ver. di oceſi.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Nec debet epiſcopo ſuo excõicato clericꝰ ptícipare: niſi vt habet. excõmunicatio. 13. q. 6.
¶ Et debẽt clerici fugiẽtẽ ad eccl'iam alimentare. eccleſia. 9. q. 6.
¶ Et cautiõez de eo nõ offẽdẽdo exigere ab extrahẽte. eccl'ia. 9. q. 6. c.
¶ Et nõ debet clericꝰ ſepelire certos: quos hẽs. ſepultura. 7. q. p totum.
¶ Itẽ clericis ꝓpetit ius ſepeliẽdi. ſepultura. 5. q. a.
¶ Nec pt clericꝰ armare militez: niſi vt habet. miles. 4. q. a.
¶ Et cuſtodit res ſacras vl' religioſas Damnum. 3. q. 6.
¶ Et nõ intereſt clãdeſtino mrimonio: al' punit. mrimoniũ. 13. q. c.
¶ Itẽ dẽt tradere adultex pꝰ ptestatiõem in eccl'ia cũ adultera ꝓfabl'atẽ ſeculari iudici. adulteriũ. 9. q. c.
¶ Itẽ debent clerici alia facere: q̃ videbis infra prima. q.
a ¶ Quito q̃ro. q̃liter clerici debẽt honeſte viuere. Dic q debẽt vigere honeſtate: ludos taxillox aut alearum fugiẽtes: 7 in taberna: niſi in neceſſitate itineris non bibant: ſpectacula inhoneſta non faciãt nec inſpiciant: ſed repreſentatiões honeſtas deuotionis: nõ lucri cã: vt natiuitatis vl' apparitiõis dñi i locis magnis (ſz nõ in ruribꝰ vel paruis villis) cũ licẽtia p̃lati vel eiꝰ vicarij pñt facere. Spectacula aũt ihoneſta faciẽtes in eccleſijs abijcient turpiter abſq; pene formidine. e. ti. l. xxiiij.
b ¶ Et bonox mox abundãtia vocatur honeſtas q̃ dẽt eẽ in clericis preciua: quã vt ſeruare queãt a ꝓfortijs caueãt femiax. Tenere tñ pñt in domo parentes (vt matrẽ aut auiam) 7 liberos (vt filia vel neptis 7 idẽ ſi ſit nurꝰ) ex eis deſcẽdẽtes legitimos: ſi quos añ clericatũ hñt. 7 collaterales vt mrtrã 7 filiã auũculi ſui: qz cũ iſtis nil naturale fedꝰ ꝓmittit ſeui criminis ſuſpicari. Nõ tñ cũ eis alie extranee p̃sõe cohabitẽt: qz vt ait auguſtinꝰ. nõ oẽs cũ ſorore mea hĩtantes ſorores mee ſũt. e. ti. l. 37.
c ¶ Et ſi ẽ ſuſpitio mali nõ dẽt etiã cũ p̃sãguinea habitare[a] clericꝰ. Et ſi mõitꝰ nolit a cohabitatõe deſiſtere dẽt eũ epꝰ ꝑuare bñficio 7 ab hoꝛis i eccl'ia dicẽdis.
¶ Itẽ de licẽtia vxoꝛis viro ad ſacros ꝓmoto dẽt ipa ſi ẽ ſenex votũ ꝓtinẽtie ꝓmittere 7 i ſeculo ſi vult remanere. ſi ãt ẽ iuuenis ĩgredi religiõez. Idẽ ecõuerſo de viro eiꝰ vxoꝛe de ſui licẽtia religiõez ĩgreſſa[b]. e. ti. l. xxxviij. vide. s. 4. q. n.
d ¶ Preterea in ſacris conſtitutus nõ contrahit matrimonium. 7 ſi de facto contraxerit priuetur (donec talem mulierem dimittat 7 penitentiam agat) officio 7 beneficio 7 per excommunicationez ad penitentiam compellatur. Mulier ſcienter cum eo contrahens ſi eſt libera 7 eccleſie vaſalla ponitur in eccleſie ſeruitutem[c] per epiſcopum vel in ſubſidium per brachium ſeculare. ſi ſerua ẽ vẽditur: et eius precium in vtilitatem eccleſie reuertitur. filijs ex tali contubernio ꝓcreatis in eccl'ie ſeruitutẽ ꝓſtitutis: nilq; ꝓ ſucceſſionem de p̃nis

a ¶ Habitare. Vtrum clerici poſſunt mulieres admittere. h. in. c. inherendum. de coha. cle. 7 mulli. Et vide infra. e. q. f.
b ¶ Ingreſſa. An mulier que viuẽte viro religionẽ ingreditur poſt viri mortem tenetur in religionem remanere. h. in. c. i. de his que vi. me. ve. cau. fi.
c ¶ Seruitutem. Vide. extra. de. conſangui. et affini. c. primo. in clemen.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Cohabitare. Vide supra. e.q. .c.

b ¶ Recipere. Est enim per confessionem: vel sentētiam: notoriū iuris. ⁊ per facti euidentiam notorium facti. Et intellige q̄ isti notorij fornicarij licite vitabuntur: licet a p̄latis tollerent secundum Inno. dicentē generale esse omniū suspensorum a iure sine licētia hominis si crimina p̄o q̄b⁹ eos ius suspendit ab officio: vel quo cūq; alio actu sūt notoria per facti euidentiaz: q̄ cuicūq; licet eos vitare i his que eis interdicta sūt licet adhuc a p̄latis tollerentur si isti sint huiusmodi. vt in. c. fina. ⁊ ibi nō. de coha. cle. ⁊ mu. li. ergo vitabuntur ⁊ vitari debent. vt nō. in. c nostra. glo. fi. e. ti. Et ibi vide. h. late tractantē de hac materia notorij iuris: vl̄ facti: aut p̄sumptionis. ⁊ ī. c. tua nos. ⁊ ī. c. si quis q̄. e. ti. vbi tractat de pena clerici fornicarij. in .2. di. Et vide glo. in. c. cum nō licet. de p̄sūpti. ¶ Et que sacramenta possūt recipi a symonia

bonis habituris. ¶ Item clericus cū licentia vxoris ad sacros p̄motos: reviens ad eam potit bñficium: nec poterit in susceptis ordinibus ministrare. e. ti. l. iiij. seruitus 10. q. a.

e ¶ Insup iurabit clericus ab vxore facti semotus ad eā non redire: nec cū ea sub vno tecto esse: nisi in ecclesia: aut loco publico: nec tūc debet cuz ea loqui: nisi necessaria coraz personis honestis ¶ Item clericus adulter debet p̄ eūm ab episcopatu ꝑpetuo relegari: vl̄ in monasterio perpetuo retrudi. e. ti. l. xlij.

f ¶ Item non debet clericus mulieri suspecte cohabitare[a]: al̄ p̄t officio ⁊ beneficio priuari. Et si p confessiōem: sententiaz: aut facti euidentiam cōcubinarius ꝑbet̄: nō debent prochiani ab eo sacramenta recipere[b]: nec horas audire. Et est monendus qui nō desistens est ad tempus beneficio suspendendus: ⁊ adhuc perseuerans ꝑpetuo p̄/b uandus[c]. Et mulier ei sic cohabitās ꝑpetuo ī monasterio retrudat̄ vbi ō p̄missis peniteat[d]. e. ti. l. xliij.

g ¶ Et clerico de concubinatu diffamato (vt quia ē fama q̄ hēt occulte cōcubinam) debet ep̄us indicere etiam sine accusatore purgationez: ⁊ si se non purget priuet̄ officio ⁊ beneficio. Interim (.s. interim q̄ p ep̄m nō ꝑuat̄) tamen non est p̄ prochianos in officijs euitandus. ¶ Nec loquatur cū concubina dimissa: nisi necessaria coraz sociis ob suspitionem euitandam. e. ti. l. xliij. ¶ Item debent clerici alia facere ⁊ ab alijs cauere que dixi. s. prima. q

a ¶ Sexto q̄ro. q̄liter sunt custodiendi ⁊ honorandi. Dic q̄ sunt honorandi per laicos: dictis: ⁊ factis: ⁊ consilio: quia sūt dei ⁊ hominū mediatores. nec debēt iniurioſis verbis lacessiri: nec in p̄sonaz vel bonis vim pati: seu alteri⁹ cōsilio dāmnificari. ⁊ contra faciens p̄ter penā ab eccl̄ia statutam regis arbitrio p̄sonam faciētis ⁊ passi et loco ⁊ tēpore p̄sideratis punier̄. e. ti. l. fi.

¶ Et vestiens religionis habitum ludus vl̄ trufe causa: flagellatus expelli/b tur a loco. Et p̄t ep⁹ etiā hoc castigare put sibi videbit̄: licet sit laic⁹ hoc faciens. Itē frequentans

tico: suspenso: excommunicato: deposito: hereticō: scismatico: fornicatore. vide. h. i dicto. c. nostra. in fi. Et an in notorijs requiritur ordo iudiciarius. vide. ordo. 2. q super. v. ordo. ver. Item an in notorijs.

c ¶ priuand⁹. An clericus deponetur p carnis vicio. .h. in. c. quātum sit grauue. ō excessi. p̄la. Et vide que scripsi. depositio.

b ¶ peniteat. De hoc in. c .ij. extra. de cohabi. cle. per. h. ¶ De pena isti⁹ cū trina monitio p̄cessit. ⁊ de pena cō trahentis de facto cuz clerico in sacris Vide. extra. de consan. et affi. in cle. ¶ Itē de clerici concubina. Vide que scripsi. concubina. 3. q. in fi. super. .v. concubinam.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Clericandum. vtrum episcopꝰ potest compellere clericos ad suscipiendos ordines h. in capitulo. querenti ꝺ eta.et quali.ordi.

b ¶ Character de hoc per. h. in capitulo.maiores. 2. distin. de baptis.

c ¶ Ordines. vide. capitulo primo. de eta.et quali. ordi.

ꝺ ¶ Clerici, quid de non clericis tamẽ deo deuotis oblatis: cõuersis heremitis fratribus tercij ordinis penitentie milites sãcte marie teutonicorum et rectoribus hospitaliuz v truz isti gaudeant priuilegio clericorum: quo ad forum: et quo ad iniectionem manuum vel inmunitatez rerum suarum in bijs versatur priuilegium clericoruz. vide per gui. de mon. lau. ⁊ per anca. in cle. cuz ex eo. de sen. excõmuni. ⁊

sine ratiõabili causa sctĩ monialium monasteria: post prelati monitionez si est clericus suspendit si laicus: excomũicatur. e.ti.l.xxxvj.

a ¶ Septimo quero. quot sunt ordines clericorum dixi. ꝟ. 2. q. b.

a ¶ Octauo q̃ro. an cõpelli quis ad clericandũ. scias q̃ stigma dicit signuz ipressuz visibiliter in corpore. sz character inuisibiliter in anima vt per receptionez ordinis (vel baptismi: vel chrismatis) sacri. et si q̃s causatiue compellitur ad sacros promoueri per metuz fortassis amissionis beneficij ipsi mittit ei character in anima ita q̃ nõ potest metꝰ pretextu resilire: nec postea matrimoniuz cõtrahere: quia et si promotꝰ ad sacros non promittit castitatez tenetur tamen eaz seruare. Si vero precise compellitur eo semper contradicente: nec ordinare volente: nec est per talez ordinationem constitutus in sacris: nec imprimitur (quia voluntas et consensus simul imprimũt characterẽ.) ei character. e.ti.l.xxxij.

b ¶ Est sciendum q̃ archidiaconus: aut canonicꝰ ad diaconatuz: decanus vero: prior: archipresbyter: aut curã habens animarum: ad sacerdotij ordines suscipiendos posunt per subtractionem redditnuz illorum beneficiorũ per episcopuz cõpelli. et si recusent: debz eos episcopꝰ illis priuare appellatione postposita: et alijs conferre. nisi post talia beneficia habita alicuius impedimẽti sine eoruz culpa cõtingente pretextu nequeãt promoueri: tunc enim excusantur. e.ti.l.xxx.

c ¶ Itẽ pro seruicij ecclesie necessitate põt episcopꝰ clericũ nõ curatuz ad pmotionez cõpellere. et si alicuius impedimẽti eiꝰ culpa contingẽtis pretextu se excusset puabit euz beneficio. secus si absq̃ eiꝰ culpa contigit impedimentuz. Sed si absq̃ necessitate eũ compellat suspendet epus per annuz: q̃ maliciose fecisse videt. e.tĩ.l.xxxj.

a ¶ Nono quero. q̃ priuilegia habent clerici. dic q̃ vnũ: quia eis dumtaxat cõferenda sunt beneficia ecclĩastica. e.ti.l.ij.

b ¶ Item aliud: quia si seruus domino contradicẽte ordinatur petẽti ei infra annũ restituetur: sed

e ¶ Beneficia. an clericus coniugatus potest licite beneficium ecclesiasticũ obtinere. h. in capitulo. diuersis de cle. coniuga. ¶ Item an potest esse officialis episcopi: vel iudex delegatus eius. h. eodez capitulo. in. fi.

f ¶ Contradicente. vbi sunt duo dominia sufficit vnius volũtas in serui ordinatione. h. in capitulo. de seruo. de filijs presby. Item an in manumisso ad ordinandum potest domin⁹ operas detiere. h. eodez titulo. c. nullꝰ.

per eundem anca. in repeti. sua in capitulo. ea que fiunt. de regul iuris. libro sexto. questiõe. xv. et dicunt q̃ non gaudẽt priuilegio eniz loquẽdo nõ sunt persone ecclesiastice. Item nec religiosi religione approbata per sedem apostolicam; quia nec continentiaz ꝓmittunt; nec castitatem; nec obedientiam: et vtuntur propõso sed hec tria sũt de substantia religionis. Et vide q̃ scripsi supra. 3. questione. g. super verbo. forũ.

© Biblioteca Nacional de España

Et vide.patro/ nus.ſ.q.a.ſup v.operas.

a ¶Reſtituetur. an ſeru⁹ i fuga ordiat⁹ gaudet priuilegio cleri cali. h.in .c. de ſeruo.de filijs p ſbyte.

b ¶familiarib⁹. an familia cleri ci gaudent pri/ uilegio eius. vi de glo.in.c.cle/ ricuz.u.q.i. et. capitu. magne. de vo.et vo.re/ demp. ¶Et an homines tenen tur ad vigilias: ⁊ cuſtodias mu rorum.h.in ca/ pitulo. puenit. de inmuni.eccl. ¶Item an ſunt res eccliе: et cle ricorum priuile giate.h.in capi tulo. nō nimis. de inmunita. ec cle.

c ¶per ſe.quan/ do licet clerico per ſe pugnare. h.i capitulo.ex multa.de vo.et vo.redemp. ¶i de.bellum.i.q. a.v. q⁹ bellum.

d ¶Ab inteſtato vide fo.iudi. li/ bro.iiij.titulo. ij.lege.xij. ¶An pōt cleri cus viuere ò be neficio eccleſie: et fructus pa/ trimonij ſerua/ re ſuis heredib⁹ h. in capitulo. epiſcopus.de p̄ ben. ¶Item an poteſt facere te ſtamentum: vel donare inter vi

ſi ſciuit nec contradixit: erit liber ordinādus. Si autez ignorauit ſi quidē ordinās et preſentās euz ſciuit ſoluet (.ſ.quilibet eorūz ordinās et preſen/ tans)eque bonū pro or dinato:et ſi vnus eorūz tantuz ſciuit:ille ſolus te netur ad duos. et ſi vn/ de ſoluat non habet: re ſtituet ei ſeruus.ſi vero et ipſi fuerunt ignorātes ꝓmotus ad minores or dines reſtituet[a]: ad ſub diaconū vel diaconum non reſtituetur: ſed ipſe ſoluat alium ſeruuz do/ mino eq̄ bonū.ad p̄sby terū vero ꝓmot⁹ ſeruiet domino in officio ſuſce pto et erit liber ſacerdo tij honore.(et omnes ca ſus ſupradicti intelligun tur ſi infra annuz petat ſeru⁹: alias nihil pro eo ſoluetur:nec domino re ſtituetur.)e.ti.l.xviij.li/ bertas.4.q.d.

¶Item ſunt orientalib⁹ aliq̄ priuilegia circa ma trimoniū que dixi ſupra e.4.q.m.n.

¶Item ſunt clericis alia priuilegia circa fideiuſſi/ onē q̄ dixi.ſ.e.4.q.o.

c ¶Sunt et alia priuilegia multa clericis p impera/ tores:reges. et alios pri cipes honore eccleſie cō ceſſa:et nō imerito:quia pharaonis tēpore magis erāt iudeo ruz ſacerdotes i ſuo regno q̄z alij iu dei priuilegiati: multo ergo fortius debet ſic eſſe apud fideles xp̄ianos. e.ti.lege.l.

d ¶Et licet generaliter oēs hoīes gau deant ſecuritatis bñficio maxīe gau dēt clerici:quibus dicto: aut facto: nullus iniuriaz inferat: nec eorū bo na inuadāt anteq̄z coraz ſuo iudi/ ce de debitis cōuicātur. Et ipſi cū fa miliarib⁹[b] ſuis ſunt īmunes(et intel lige q⁹ clerici familiares ſunt īmunes a talibus ſi clericis eorūz nimis pla/ cet.)a muneribus ſordidis:et operi bus (.ſ. ſordidis:et dicunt opa ſor dida vt calcē lapides:vel aquā pro muris ciuitatis portando:ſiue cana les reficiendo et mundando et ſimi lia.)perſonalibus.e.ti.l.ij.

e ¶Itez non tenent ad murorūz:ſeu fortaliciorūz cuſtodiā: niſi quando ipſi ſūt a fidei inimicis obſeſſi:⁊ tūc ſunt ad defenſiōez p epiſcopuz: vel aliū ibi exiſtentē p̄latū eligēdi aptio res eorū:tñ vaſalli nō habēt iſtā im munitatē. Itez ſi epiſcopus ratiōe tē poralitatis tenet regi in guerra ſer/ uire debz hoc facere per ſe. vl̄ p ali os cōtra fidei inimicos:ſed cōtra ali os excuſat:niſi in eis q̄ ſcōm biſpa/ nie cōſuetudinē facere tenetur.gētes tñ ſue ꝓpter hoc nō excuſantur quo ſo min⁹ regi ſeruiciū exhibeāt i guer ra.e.ti.l.lij.opus.8.q.a.

f ¶Itē quocūq̄z titulo iuſto acq̄rant clerici terras: aut alia bona efficiūt dñi. Et ſuccedūt i bonis p eos abſq̄z intuitu eccleſie q̄ſitis cōſanguinei p̄ pinq̄ores ab inteſtato[d]/Et ſi eos nō habēt ſuccedit eccleſia: tenet tamē

© Biblioteca Nacional de España

uos.h.in.c.si quis sane.de pecu.cleri. Et ibi vide an cõparet vsuario vel fructuario. Et quãdo facit fructus suos an cuz separati sunt vel eis pẽ dẽtibus: aut cõsumptis. Circa qd vide etiã. vsus fructus. 6.q.a.sup.v.morte. Et circa predicta testamẽta clericoruz vide etiã. peculiũ. 5.q.a.sf.v. testari.

ad tributa regalia q̃ habẽtes predia illa soluere tenebãtur[a] exemplo domini dicẽtis reddite que sunt cesaris cesari: et que sunt dei deo. eo. ti. l. liij. vide infra. e.q.g.

a ¶ Tenebat̃ res enim tributaria trãsit cũ onere suo. fo. no. c xcvj. et vide h.in.c.sancitũ. 1. 2. 3. et. 4. di. de censi. et in. c. ex litteris. 4. di. ꝺ pigno. Et vide. mun⁹. v. q̃ possidet predia. Et. j. e. q. k. sup. v. tãq̃ heres. v. an ratiõe. et. 10. q. a. sup. v. cõiugat⁹.

g ¶ Pro decimis tamẽ primitijs oblatiõibus et terris: siue alijs: in hedificatiõe: refectione: seu cõsecratiõe ecclesie: donatis a quocũq̃: vl̃ pro sepulturis: nulla onera tenentur clerici subire: nec p donatione ecclesie a rege vel imperatore: nisi in donatiõe aliqua sibi specialia retinuerit. Pro aliter autẽ quesitis per ecclesiaz tenent̃ ad onera q̃ pro eis antea tenentes soluebant[b] regi: et ob solutiõis eoruz cessationez res ille non incidũt in cõmissum[c]. sed captis (.s.p dominũ etiaz laicũ) pignoribus[d] cõpellunt̃ clerici soluere. e. ti. l. lv. vectigal. 3. q. a.

h ¶ A constructiõe tamen vel refectione pontium vel viarũ[e] clerici non excusantur. Et si contribuere recusent sunt ad id p episcopos et non per alios compellendi[f]. e. ti. l. liij. vide. opus. 8. q. a.

¶ Item sunt circa iurisdictionem priuilegiati: quia causa spiritualis est per iudicem ecclesiasticum determinanda: vt decimarum: primiciarũ et oblationum: electionis prelati: matrimonij[g] idemptitatis rõnez. concor. opus. 8. q. a. Sz bal. in. l. ad instructõez. C. de sacro sã. ec. dicit q̃ si muri sũt ad ornamẽtuz ciuitatis q̃ ecclesia nõ tenet̃ conferre sed si fiunt ad necessitatẽ. puta propter guerraz: vel propter suspitionẽ guerre: tũc ecclesia tenetur cõtribuere: ꝛ ad hoc cõpellit̃ p epm nõ p laicos. Et quid in refectione fontis et putei necessarij ad vsum hominuz ville: et secũduz spec. in ti. de cẽsi. ſ. nũc dicenduz. v. itez pone q̃ quedã vicia. dicit bal. idẽ q̃ in pontibus et vijs. Et sic nota q̃ res ecclesie tenentur ad refectiõez viaruz: et ad refectõez põtiũ quẽadmodũ res laicoruz: non tamẽ dico q̃ si esset ecclesia sola. i. ipse loc⁹ sacer sic aliq̃ possessiõe qd̃ tenet̃ ad aliq̃d: et ideo ecclesie fratrum minoruz nõ tenẽtur ad istaz collatiõez: nec etiã ecclesie ciuitatis tenẽt̃ ad refectionẽ vie seu saligate ĩtra ciuitatẽ: quia ecclesia in nullius bonis est: sed tota parrochia reficiet. sed nec possessiões steriles q̃ nil reddũt de fructib⁹ tenent̃ ad istaz contributionez: q ꝛ istud est onus fructuũ. An ecclesia tenetur conferre in gabella que imponit̃ pro refectiõe plaustroruz vel curruũ q̃ soluit̃ ad portaz. dicas q̃ sic: q ꝛ illud soluitur: quia plaustra destruũt vias: et oportet q̃ continue reficiantur vie ex illa pecunia. de qui bus per bal. l. ad instructõez. C. de sacro sanc. eccle.

b ¶ Soluebãt vide supra. e. q. f. et que ibi scripsi in glo. tenebatur.

c ¶ Cõmissuz idez notatur in. c. si tributũ. 11. q. i. predicta intellige de tributo: sed secus in emphiteosiz: vel feudo. vt nõ i autẽ. qui rem. C. de sacrosanc. eccle. et per bar. et cy. e. ti. l. placet. Alij cõtra q ꝛ delictũ psone: ꝛc. de excepti. c. cuz venerabilis: sed dic q̃ i vita clerici non soluẽtis: hẽbit domin⁹: postea vero restituet successori i feudo. dẽ capi. cora. c. itẽ si clericus. ff. de iure fis. l. stacius. i fi. de quo ho. i suã de imuni. eccle. ſ. a quib⁹. Et vide. h. in. c. cõsti tutis. de reli. domi. 4. di.

d ¶ pignorib⁹. vide que scripsi. j. e. q. k. sup. v. tãq̃ heres. v. et an clerici possunt. et. v. an ratiõe.

e ¶ Viarũ. nõ aũt muroruz. vt nõ in. l. admistrationez. C. de sacro sanc. eccle. et. 16. q. i. ſ. nouarũ. et. c. placet. Cõtra. l. ad portus. C. de. oper. pu. ꝛ cy. in. l. admistratiõez. C. de sacro sanc. eccle. vbi fm ia. de ra. et ia. de are. tenet nõ excusari ꝓpter

f ¶ Cõpellẽdi. vide infra. e. q. k. sup. v. tamq̃. v. et an clerici. et. v. an ratione.

g ¶ Matrimonij. vbi est aliquis articulus qui pertinet ad ecclesiasticũ foruz: puta vsurarius vel matrimonij: talis articulus est examinãdus et determinandus in curia episcopali nõ in foro seculari. et hoc verus quando de hoc principaliter tractatur. sed si incidenter refert: aut questio est super facto: aut est sup

© Biblioteca Nacional de España

iure: si est questio super facto: puta q̃ ille qui é usurarius bene fatetur se usurariuz: sed dicit se non recepisse tantũ nomine usuraruz: et hoc casu quantitas probari potest coraz iudice seculari: si autẽ negat cõtractum usurariuz et tũc oportet recurri ad episcopum. Itez i causa matrimoniali exẽpluz: nam aut negat quis contraxisse matrimoniũ: et potest probari coraz iudice seculari incidẽter: aut quis non negat factũ: sed qualitatez matrimonij: ubi gratia: quia dicit se cõtraxisse: ꝛ dicit matrimõiuz nullum propter aliquã causaz: isto casu recurritur ad episcopũ. et hoc scõm bar. in dicta.l.ticia.ff.solu.matri. Sed tu dic q̃ de causa mere ecclesiastica sicut est causa usuraria nullo modo potest cognoscere iudex secularis: quia non habet super hoc iurisdictiõez: et istud est veruz si cõtradicatur: sed confessio facta de plano coram ipso tenet. ita nõ. spec. in ti. de recõuentiõe. ℣. nũc dicam. ℣. sed nunquid incidenter. ibi oĩmodo videas. et de predictis omnib⁹ vide per bal. l. omni nouatiõe. C. de sacrosanc. eccle. de quo vide etiaz per eũ in. l. quotiens. de iudi. vbi dicit q̃ cũ talis causa incidens sit causa spiritualis: et pertinet ad diuinuz tribunal q̃ de iure canonico: iste articulus est probandus coraz episcopo secundũ regulas canonistarũ: sed secunduz consuetudines et statuta terrarũ comũiter iste probationes fiunt coraz iudicib⁹ secularibus: vt ibi p euz. vide infra. e. q. l. sup. ℣. usurarũ. ¶ Quero quid de exceptione excõmunicatiõis. respondeo idez q̃ supra in usura vel matrimonio: nam aut loquimur de obiecto: et potest obiici coraz iudice seculari aut de eius probatiõe: tunc debet fieri coram episcopo adeo q̃ etiam per instrumentuz nõ potest probari coram iudice seculari. vt nota. i. c. si iudex laic⁹. de sen. excõ. li. vj. quia instrumentũ productũ coram iudice incompetenti non probat cuz omnis ꝓbatio debeat fieri iudici. de quo per bal. in. l. quotiens questio status. in fi. de iudi. ¶ Vide. sententia. 7. q. in fine. sup. ℣. excõicato. ℣. sententia lata. in prin.

a ¶ Legitimationis. nõ tamen hereditatis etiaz accessorie. h. in capitulo. de prudẽtia. de donati. propter nuptias.

legitimationis[a]: iuris patronat⁹: sepulture: ecclesiasticoruz beneficioruz: excõmunicatiõis: suspẽsionis: interdicti: limitatiõis (vt quando limitatur aliqua ecclesia cuius est iurisdictionis seu diocesis: vel archidiaconatus aut diocesis cuius ꝓuincie est) diocesi vel archidiaconatus: et super articulis fidei: vel sacra-

b ¶ Ecclesie. an cause viduaruz: pupilloruz: et miserabilium personaruz: spectant ad ecclesiã. h. in. c. ex tenore. de fo. ope. ¶ Et que cause sunt ecclesiastice. h. in. c. ex transmissa. e. ti. et inno. in. c. cũ sit. ¶ Item an episcopus potest compellere clericuz suum: vt coraz alio episcopo subeat iudiciuz. h. in. c. significasti. ℣. fo. cõpe. vide. actor. ſ. q. a sup. ℣. cõueniat. ℣. an ꝓtes. Item an clerici possunt sine licencia sui iudicis iurare in iudicio. h. q̃ nõ. in. c. i. de iura calũp. sup glo. fi. Itẽ quis sit iudex cõpetens clerici cuiuscũq̃ dignitatis existat. h. i. c. nõ potest. de sen. et re iudi.

mentis ecclesie[b] e. ti. l. vj

k ¶ Itez in causis temporalibus: clericus conuenitur coraz iudice ecclesiastico[c]. nisi i causa feudi in qua coraz domio conuenit[d] quilibz feudatarius[d]. Sed clericus laycuz in tẽporalibus coram iudice cõuenit seculari[e]: et coraz eo oportet clericũ si reconuenit[e]: vel cõuenitur tanq̃ heres[f] laici:

c ¶ Ecclesiastico. que est pena trahentis clericum coraz iudice seculari. h. in. c. si diligẽti. 2. di. de fo. cõpe. vide circa hoc que plenius scripsi. citatio. 4. q. a. sup. ℣. cõparere. ℣. trahẽs aliquez. Iudex secularis non potest condẽnare clericũ: nunquid si inuenerit euz innocẽtez potest eum absoluere. glo. in autẽ. clericus. C. de epis. et cle. dicit q̃ sic de iure ciuili. sed tu dicas q̃ nõ: quia deficit ei iurisdictio. de quo per bal. in dicta auten. cleric⁹.

d ¶ Feudatarius. vide feudũ. 9. q. a. et que ibi scripsi super. ℣. feudali.

e ¶ Seculari. ecclesiastica persona habens a rege in aliqua eius renta pecunias in mercede vel elemosina pro eis coram seculari iudice agat sub earum perditiõis pena: nisi tota rẽta sit ecclesie. vt peti. ordi. de valladolit per regez iohannez. ij. anno. 1442. Et idez dicas de ecclesijs: monasterijs: vel alijs ecclesiasticis personis quid qualitercũq̃ a rege habentibus: vel habere debentibus. vt per euz. peti. alteri⁹. ordi. de valladolid. anno. 1447.

f ¶ Tanq̃ heres. in isto casu: et sequẽti: habes cõtrariũ. in. c. clericũ. xj. q. i. ¶ Et an clerici possũt astringi per iudicẽ secularẽ: et in quib⁹. h. in. c. at si clerici. de iudi. et ibi tenet q̃ hic dicit de feudo et recõuentione. vide eũ in. c. vt fame. de sen. excõ. et Io. calde. i dicto. c. at si clerici. et in. c. significasti. de fo. cõpe. ¶ An clerici⁹ agẽs põt re-

© Biblioteca Nacional de España

cõueniri ir. foro ſeculari. vide. reconuẽtio. i. q. a ṽ. ſi reus. i ṽſi. gro vtrũ cleric⁹. et i ṽſi. ſe. ¶ An ratiõe tributorũ cleric⁹ põt trahi ad forũ ſecula re. vi. s. e. q. h. dicas q res ipſa bñ ptinet ad fo rũ ſeculare. et iudex ſecularis põt mittere ad rem ipſam p tri buto: et in de pcipe tri butũ: q est de ſua iuriſ dictõe tã vniũſali q̃ p ticulari: ſed q i pſonam ipſius cleri ci iudex ſecu lariſ aliquid poſſit hoc nego. bal. l. de hijs. C. ṽ epiſ. et. cle. Et ꝯcor. mu n⁹. ṽ. q poſ ſidet prędia. ¶ Quando iudex ex offi cio ſuo eli git clericũ i depoſitariuz tũc clericus põt p euz a ſtringi ad re ſtituendũ de poſitum. vt ſcripſi. depo ſitũ. i. q. a. ṽ põt tñ otra. ¶ Itẽ ſi cleri c⁹ coꝝ ſecla ri iudice fert falſuz teſtio niũ põt p euz puniri. vt. teſtis. ii. q. a. ſup. ṽ iudex. ṽ. periurus teſtis. circa prĩ. circa qd vide etiã. iudex. ſ. q. a. ſup. ṽ. officiũ. ṽ. nũquid ſupior. in fi. Et vide. he reditas. 4. q. a. ſup. ṽ. poſſeſſionẽ. ṽ. heres inter dũ. in ṽſi. q̃ro ſi infiniti. ¶ Cũ iudex ſecularis nõ põt condẽnare clericũ an euz innocẽtez põt ab ſoluere. vide ſupra. e. ſuper. ṽ. eccleſiaſtico. ṽ. iu dex ſecularis.

vel in cauſa euictiõis ad defendendũ laicum[a] em ptorez pulſetur: reſpon dere. e. ti. l. lvij. vidĕ. epi ſcopus. 2. q. b.

l ¶ Item cauſa hereſis: ſi monie: vſurarũ[b]: periu rij: adulterij ad ſepatio nez: vel diuortij: (.ſ. fa cti ꝓpter conſanguinita tem vel affinitatez.) ⁊ ſa crilegij: eſt de eccleſiaſti ca iuriſdictione. eodem ti. l. lviij.

¶ Itẽ habent vnũ priui legium q manꝰ violen tas in clericuz iaciens eſt excõmunicatus eo ipſo. excoicatio. ſ. q. a.

¶ Itez eũ feriẽs cõmittit ſacrilegiũ. ſacrile. 3. q. a.

¶ Itez ſibi debentur de cime: primicie: et oblati ones: et nõ laicis. primi cie. 6. q. a. oblatio. 23. q decime. 3. q. a.

¶ Itez põt teſtari: et do nare. peculium. 6. q. per totum.

¶ Itẽ non põt citari dũ in eccleſia diuinis vacat citatio. 4. q. a.

¶ Nec põt eos rex etiaz ſi ſint eiꝰ officiales de delictis punire[c]. tabellio. 3. q. a.

¶ Nec imponit[r] clerico publica penitentia. peni tentia. 2. q. b.

¶ Vide vnũ priuilegiũ. patria ptãs. 4. q. o.

a ¶ Decimo q̃ro. ex q̃bus cauſis perdit cleric⁹ pri uilegiũ. dic cleric⁹ habi tũ deferens: et mercato rũ officiuz gerens[d] moni tus ter ſi nõ deſiſtat: nõ gaudet priuilegio cleri cali: niſi q eũ pcutiẽs eſt excoicat⁹. Sz ſi habituz[e] nere ipſe bar. in. l. ſolent. ff. de ali. et ciba. le. ṽ. que ro quid ſi heredes ſint diuerſi fori: videlicz q vterq; cognoſcat. ſ. iudex laic⁹ et eccleſiaſtic⁹. Et vide. he reditas. 4. q. a. ſup. ṽ. poſſeſſiõez. ṽ. heres interduz. in ṽſi. quero ſi infiniti.

b ¶ Vſurarũ. idez notat[r] i. c. cum ſit. glo. fi. ṽ. fo. cõpe. et in. c. di ſpẽdioſaz. de iu di. i cle. et extra de iure iuran. c. ex litteris. gloſa fi. Jo. calde. i. c. poſt miſerabilẽ de. te net poſſe etiam iudicem ſecula rez de cauſa vſu rarũ cognoſce re p illud. c. nec eſt dicendũ i in deo eſſe ſpecia le: q ſi eſſet me re eccliaſtica nõ recurreretur ibi ad iudicẽ ſecula rẽ. de fo. cõpe. c. licz. ṽ verbo. ſigni. c. ſup qui buſdã. ṽ excep. c. ij. li. vj. et ſic concludit q eſt locꝰ preuẽtiõi. et ita dicit tene re. Johan. mo. de vſur. li. vj. in rubrica. Vide ſu pra. e. q. i. ſup. ṽ. mrimonij. ṽ. vbi eſt aliquis.

c ¶ Punire. ſi ali quis poſt delictũ eſt factus cleric⁹ vtrũ puniet[r] a iu dice laico: vel a iudice eccleſiaſtico. vide ſupra. 3. q. f. g. ſuper. ṽ. forum.

d ¶ Gerens. an cleric⁹ põt negociari. h. in. c. ex pte. ṽ vi. et ho. cle. Vide ſupra. 4. q. p. et que ibi ſcripſi ſu per. ṽ. cõmoduz.

e ¶ Habitũ. vtruz clerici nõ viuẽtes clericaliter puniã tur. et qua pena. h. in. c. ſi quis cleric⁹. et ho. de vi. et ho. cle. Et an tũc perdant priuilegiũ clericale. h. e. ti. c. ex litteris. 3. di. et vide euz i. c. cũ non ab hoie. 2. di. de ſen. exco. et. c. in audientiã. ¶ Aliquis nõ pcutit clericũ in perſonã: ſed facit iniuriã circa veſtes clerici quas cleric⁹ defert ſcindẽdo eas: vel aliq̃d ali ud ſimile q̃rit vtrũ ſit excoicat⁹. dicas q nõ. inno. i.

© Biblioteca Nacional de España

c.nuper.de ſen.exco. Quero.in quo conſiſtit habi/tus clericalis.dicas q̄ habit⁹ clericalis nō ſolum cō ſiſtit in tonſura: ſed etiā in veſtib⁹: vnde captus in maleficio habēs tonſurā:et nō veſtes: vel veſtes et non tonſuraz nō dicitur captus:nec inuētus in habi tu clericali.vt i capi.ſi iudex lai cus.ò ſen.excō. li.vj. et ibi Jo. an. Quero po/nam⁹ q̄ iſte ca/ptus in habitu petit remitti ad ep̄m: q; dicit ſe clericū nūquid ſtatiz debeat re mitti. dic q̄ de/bz remitti: q; ē in q̄ſi poſſeſſio ne clericat⁹ a cu ius q̄ſi poſſeſſi one cōmodo et ꝓuilegio nō po teſt excludi per iudicē ſecularē. vt in dicto. c.ſi iudex. Sz pona mus q̄ captus eſt ſine habitu: nūq̄d ſtati quo ipſe allegat ſe clericuz debeat remitti ad ep̄m dicas q̄ āte cau ſe cognitōez nō fit remiſſio: q; poteſtas interiz eſt in poſſeſſiōe tñ interi donec cognoſcat de clericatu bz ptās ſuſpendere. vt nō.i di cto.c.ſi iudex.in nouella.Sz q̄d ſi iſte oſtendit ptāti litteras clericat⁹ vtrū ptās bz euz remittere.dicas q̄ coraz iudice ſeculari pōt ꝓduci inſtrumentū clerica/tus ad inſtructiōez et ad inducēdaz ſcientiā clericat⁹: vt ſic ſit excōmunicat⁹ ſi detinet:et in tali hoſtenſio ne iſtrumēti nō oportet aduerſariū citari: q; non fit in modū ꝓbatiōis:ſed inſtructiōis: vera tñ ꝓba/tio clericatus nō pōt fieri niſi coram epiſcopo. Sed pone ep̄us petit ad ſe remitti quēdaz tanq̄ clericum nunq̄d ptās debeat credere litteris epiſcopi: reſpon deo aut ſunt cōfecte ſup clericatu et bz eis credi: aut ſunt littere nūciatiue et teſtimoniales:et tūc in iudi/cijs nō creditur talibus litteris vt nōt inno.extra de ꝓbati.c.poſt ceſſiōez.et licet nō credat litteris tñ cū ꝓbatiōe de clericatu fcā coraz ep̄o bz credi. Jtē bz credi interlocutorie ep̄i ſi interlocat eū clericū.vt in capi.fi.ex̄ de excep.li.vj.de p̄dictis p bal.in.l.ſi qua p calūniaz.C.de epiſ.et cleri. ¶ Judex laic⁹ debz remittere clericū ad ep̄m ſub fide cuſtodia. Et an cū eo debeat remittere acta.vide appella/tio.9.q.a.ſup.v.clauſuz.v. iudex in cauſa.i vſi. ex predicto.

non deferat clericalē euz percutiens non incurrit excōicationem. ¶ Item clericus coniugatus[a] ton ſuraz non deferens ſorti tur forū(quia ſi conueni tur coraz iudice ſeculari ibi tenetur reſpondere : et etiam tributa regalia ſoluere vt laicus.) ſecu/lare.e.ti.l.xlix. ¶ Jtē ſor titur forum ſeculare cleri cus in caſibus quos dixi ſupra p̄ria.q.k.

b ¶ Jtez rex aut princeps: per cardinales requiſit⁹ poteſt antipapam dam nificare. ¶ Et hereticus: aut ſciſmaticus: vel per annuz exiſtens clericus excōmunicat⁹ : poteſt per iudicem ſeculare arceri Et quilibet alius(ſuple poteſt per iudicez ſecula rem arceri.)clericus ſi in auxiliū eccleſiaſtice iuriſ dictionis per eccleſiaſti/cū iudicez inuocet[b](.ſ. iudex ſecularis).eo.ti.l. lix.excoicatio.13.q.m.

c ¶ Jtem clericus falſans bullaz papalem:vel ino bediens: aut p̄priū epiſ copuz vituperās:aut vi te eius inſidiator: aut in hereſim relapſus (nota verbuz relapſus.ſ.ſecun dario ſec⁹ p̄ p̄ria vice) degradat[c]: et per iudi/cez ſecularem punit vt laicus.debet tamen pro eo rogare degradator : vt aliq̄z miſericordiā cō ſequatur. ¶ Sed ſi falſat litteraz aut ſigillū regis: ſimiliter degradatur: et

a ¶ Coniugatus.vió que ſcripſi. ſ.9.q.f.ſup.v. tributa. Et q̄ ſcpſi.mu/nus.v.cleri/ci a mūerib⁹ et.v. mulier in loco.i vſi Jtē etiā q̄ro

b ¶ Inuocet. tūc hz locuz iuocatō bra chij ſeclaris q̄ñ inuocās fecit q̄d po/tuit et nō hz vltra q̄d fa/ciat. Jo.an. l.c.i.de offi. ordi.et i cle/mentina pa ſtoralis.ò re iudi. de quo p anca.in.c. ea q̄ fiūt de re. iuris. li. vj. Et vide. h.in.c.ſigni ficaſti. de of fi.dele.

c ¶ Degrada tur.degradat⁹ bz ſtati tradi curie ſeculari. b.i.c. ad abollendā.3.di.de hereti.Sed q̄ro pone q̄ iu dex ſecularis remittit ad ep̄m vt degradet cleri/cū:quia añ ipſaz degradatiōez ſecularis iudex nō pōt punire clericū.vt.ſ.3.q.g.ſup.v.foruz.v.ſi aliquis.in vſi.et iudex. modo querit an ep̄us te neatur ſequi acta iudicis remittētis.glo.in autē. clericus.C.de epiſ.et cle.dicit q̄ nō:imo habet ea recenſere.tu dic q̄ q̄ñ vnus iudex remittit ad aliū:aut remiſſio fit ad inſtructiōez et tenet ſta/re actis.vt de re iudi.c. paſtoralis. in cle.aut ad punitiōez:et nō tenet ſtare: ſz debet acta recēſe re; vnde ſi remitteret ſola ſentēcia ſine ꝓbatione nō faceret fidē de crimie quo ad iudicē diuerſi fo ri. vt in predicta glo. Q̄ñ tñ ep̄s remittit hereti/cū ad iudicē ſeculare; iudex ſecularis tenet ſtare actis ep̄i: q; iſta remiſſio fit tanq̄ de ſuplou ad

© Biblioteca Nacional de España

inferiorez vnde inferior habet eẽ qui nõ cognoscere de crimine. vt per bar. ff. de custo. re. lege. diuus. de predictis per bal. in dicta auten. clerici C. de epis. et cle. Vide appellatio. 9. q. a. sup. v. clausum. v. iudex in causa.

a ¶ Impressione. de hac impressione vide. h. in. ca. ad nostram. de cri. falsi. Vide. pena. ſ. q. b. Et falsitas. ſ. q a. super. v. regis.

ferri calidi impressiõe[a] in facie sibi posita expellit ab eius regno. e. ti. l. lx. vide falsitas. ſ. q. a.

b ¶ Furto. de istorum pena. vide. ho. in capitulo. tue. ó penis et vide. c. cũ non solũ ab homine. de iudi.

d ¶ Degradato tñ pro furto[b]: homicidio: piurio: aut similib[9]: de q̃bus. ſ̃ lege ꝓria nõ dixi: viuit nichilomin[9] et iudicat vt cleric[9] [c]. Si tñ postea delinq̃t: ꝓpter qđ puniendo[9] foret corpaliter dimittat eũ ecclesia: et per iudicez secularẽ punitur tanq̃ laicus[d]. e. ti. l. lxj.

c ¶ Clericus. an degradatus est de foro ecclesiastico. h. in capitulo. ecclesia. de immuni. eccle. Et que sit forma degradatiõis. ibi vide. et i. c. domin[9]. de verbo. signi. Et qualiter fit. et per quez. h. in. c. ij. de sen. et re iudi. et. c. excõmunicam[9]. de hereti. Item que sit differentia inter degradatũ: depositũ: vel suspensuz. h. in. c. si quis episcop[9]. de cle. excomini. Et an isti celebrantes conficiũt corp[9] xpi h. e. ti. c. si quis presbyter.

¶ Item ꝛc. ſ. q. b.

¶ Ite clerico in habitu laicali iniuriato nõ fit satisfactio vt clerico. iniuria. ſ. q. b.

¶ Vide alios casus pdẽ/di priuilegiuz. excõmunicatio. ſ. q. b.

¶ Clipeus. vide. miles. 9. q. a. et scutũ. p totuz.

¶ Crapula. vide. epẽs. 7.

b ¶ Laicus. de hoc per. h. in. c. ad abollendam. 3. di. de hereti. ¶ Item an cuz degradato: vel deposito potest episcop[9] dispensare. Item an pro eo delicto pro quo degradat potest puniri per iudicez secularem. h. in dicto. c. domin[9]. de verbo. signi. et in. c. clerici. de cle. exco.

¶ Creditor. quero si creditor dicit sibi deberi decem ex quodaz contractu maioris sũme nunquid per hoc videtur confiteri sibi plus non deberi. bar. q̃ nõ. nisi loquatur taxatiue: vt quia dicit sibi deberi decez tantũ: vel dicit decẽ sibi deberi pro residuo. vt. ff. de adimen. le. l. iij. ſ. cum ticio. secunduz bar. de quo etiaz bal. in. l. si quidẽ ex causa. C. de transacti. in fi. ¶ Heres vendidit rez hereditariaz: vt preciuz solueret creditoribus et nõ soluit: nunquid creditores possũt agere cõtra emptores ypothecaria. Et quid si hec res erat simul duobus obligata ꝛ satisfactũ ẽ vni nunq̃d alter habebit regressuz contra istuz: vt saltiz preciũ cõmũicet. vide. revocatio. i. q. a. sup. v. revocatio. v. heres vẽdidit. ¶ Filios iacente hereditate emit a primo creditore fundũ patris nunquid ab alijs creditoribus potest cõueniri ypothecaria tanq̃ possessor fundi. vide aditio. 2. q. b. sup. v. emi. v quando filius. in vsi. quero filius. ¶ Qualiter constituant duo rei credẽdi scripsi. stipulatio. i. q. a. v. creditor habet. in vsi. quero modo qualiter. Et in predicto. v. creditor habet. et in duobus vsi. se. vide plura que de creditore scripsi.

¶ Credere. An debeat quis alterius relationi credere. et quando. h. in capitulo. per tuas. ij. de simo. ¶ An est credenduz iudici vel executori super processu coraz eo facto. Et an litteris seu sigillo ei[9] credatur. h. i capitulo. quõiaz cõtra falsaz. de proba. di. i. et fi. et. c. cum dilecti. de purga. cano. ¶ An est credenduz mihi de conscientia mea. h. in capitulo. si vero aliquis. 4. di. de senten. excõmunica. Vide. conscientia. v. quero si per statutuz. ¶ Item an est credendum cardinali de actis coraz eo. h. tenet q̃ non. in capitulo. cuz dilectus. de pur. ca. et de proba

© Biblioteca Nacional de España

ti.c.quoniaz contra falsam. Idez.spec.i titulo.de teste.§.i.v.itez q̃ sint in eadem.et titu.de senten.prola.§.iuxta.v.ſz pone q̃ publicatis.Sed hostien. tenet qȯ credatur in.c.cuz parati.de aposta.et capitulo.cōstituta.et innocen.de priuile.eī exce. priui.capitulo. cū oliz. sup.v.affectionis. ¶Quid iuris de litteris q̃ in vulgari dicūtur credentie.vide.littera.v.sed quid de litteris

let dictū testis de credulitate. testis.6. q.a.d.5. q.a.impotentia.2.q.d. e.vide.confessio.4.q.a

a ¶Quito quero. que est pena maluz de rege credentis.rex.21.q.3.

¶Crimen.vide.delictū maleficiuz. iuramentū. 4.q.a.captio.2.q.b.accusatio.11.q.a.

¶Crisma.vide.vntio.5 q.a.17.10.q.a. monasterium.3.q.a.patriarcha. 2.q.c.

¶Crucifixio. vid.pena 5.q.a.b.

¶Crux.vide.fides.3.q. a.vntio.11.13.q.a.missa. i.q.b. patriarcha. 2.q. d.3.a.votum.2.q.b.ecclesia.7.q.d.a.symonia i.q.a.adalilis.3.q.a.iuramentuz.i.q.a. blasfemia.3. q.e.

¶Crudelitas.vide.venditio.2.q.f. episcopus. 7.q.a. c.dd. patria potestas.8.questione.seruitus.11.q.c.

¶Crimen. Nota q̃ vbi pena certe quantitatis ex crimine inflingitur applicāda fisco dicitur criminaliter agi. vt glo.i lege.i. C.d sep. vio. et idem dicit glosa.i. in lege. aut damna. ff. de penis. sed in lege.si qua p calumniā. C.de episco.et cleri.dicit glo. ciuiliter agi tunc vbi pena certa applicaī fisco.et.C.de sepul.vio.l.qui sepul. vio.l.qui sepulchra. Lu potes dicere q̃ glose abutantur hijs vocabulis secundum diuersas considerationes et respectus: nam habito respectu ad penā corporis afflictiuā pena queuis pecuniaria fisco applicāda potest dici ciuilis: sed habito respectu ad eā que parti.i.actori applicatur: tunc criminalis nuncupatur ea que fisco applicatur: ideo glo.non sunt contrarie: sed diuerse. de quibus per sali.in dicta lege.i.colum.ij.C.de sepul.vio. Et ita intelligo qȯ refert bar.in lege.fi.ff.de pri.delic. dicens q̃ cognosci tur causa ciuilis a criminali in hoc: quia vbi petitur pena applicari priuato est iudiciuz ciuile: sed vbi petitur applicari fisco quando est pecuniaria vel i corpus delinquentis quando est corporalis q̃ tūc causa est criminalis. ¶An potest quis compelli ad penitentiaz et satisfactiōez de quolibet crimie: vel peccato.h.in capitulo.ad audientiam.4.di. de sponsa. Et vide.denunciatio.v.circa materiam. in vsi.iudiciaria denunciatio. ¶Itez an propter crimen potest quis repelli ab accusatione: excipiēdo: denunciādo: inquirendo: seu agendo.h.in capitulo. super hijs. de accusa. Et vide.accusatio.4.q.a. super.v.criminis.v.an socius.in vsi. quero tunc quid. ¶Item si opponitur crimē prouiso de beneficio: an ob hoc impeditur in adipiscenda possessione.h.in capitulo.accedens.de accusa.

¶Itez qualiter super crimie procedaī. h.in capitulo.cuz non ab homine.de iudi. et capitulo. super hijs.de accusa. ¶Unde dicitur crimen stellionatus. et quando locum habeat accusatio ex hoc crimine.et que sit eius pena.C. de crimi.stelli. ¶Qualiter: et quando punit p suadens: cōsulēs: aut oppez prestās crimioso. vide homicidiuz.5.q.f. super.v. consilium.v.an p suadens. An de criminali causa est pronunciandum anteq̃ de ciuili causa cognoscaī. vide. accātio. i.q.a. v.prius de criminali. Uide q̃ scripsi. delictum. Et furtuz.4.q.a.super.v.quis. Et iramentuz.4.questione.a.super.v.iuramento.Et. monitio.v.i.

¶Crux. Quis habet executionez crucis cōtra infideles: vel eos contra quos potest cōcedi. h. in capitulo.magne.di.ij.de vo.et vo.redemp. ¶Item quartam partem reddituū potest prelatus cruce signatis percipere de cōmuni.h.in capitulo.postulastis.de vo.et vo.redemp. ¶Itez signuz crucis nō debet humo poni. et que sit pena imponentis: seu posituz non leuantis.azo.in sūma.ne.li.sig.salua. ¶Crux.i regis: regine: aut eoruz primogeniti aduentum ad villā: vel locum non extrabatur vltra portam ecclesie. vt.l.i.ordi.de briuiesca.tracta.primo.per regem Johannem.primū.

¶Crudelitas. Quid est mala crudelitas.h.i capitulo.ea que.de ista.mo.

© Biblioteca Nacional de España

DAmnuz. An q occasiõez dãni dat: damnum dedisse videtur. h.i capitulo. de cetero.ó homi. Et regula.2.q.regula.xxj. ¶Jté que est differentia inter damnũ:et iacturam: vel expẽsas. Et an dãni appellatiõe cõtinentur expense. h. in capitulo.nostra.de iniu. et dam. da. ¶Jtez actio legis acquilie proponitur propter dãnuz.et vnde dicat acquilia.et q̃ndo locuz habeat actio legis acquilie et quib⁹ detur: et cõtra quos. et in quantuz. et q̃lis sit.azo. in sũma. C. de lege acq̃lea.

¶Jtez si dicit statutuz q̃ in damno dato stet iuramento accusatoris: et dicit accusatus: domine iudex eatis ad videnduz quia ex aspectu apparet q̃ nullũ dãnuz est datũ

DAmnuz. Primo q̃ro. quid est dãnuz. dic q̃ damnũ est poitio: deterioratio: vel destructio rei: vel persone alterius culpa: proueniens. 7. p. ti. xv. l. i.

a ¶Secundo q̃ro. quotuplex est damnum. dic q̃ triplex. vnũ cuz fit deterioratio. aliud cũ fit diminutio. terciũ cũ fit totalis rei destructio. e. ti. lege. ij.

a ¶Tercio q̃ro. quis potest petere dãni emẽdationẽ. dic q̃ dñs rei deterioratẽ: aut eius heres. Jté fructuari⁹: vel bone fidei possessor. Jté depositari⁹ dño absente a loco: et etiam creditor cui res est pignorata: si debitor nõ ẽ soluẽdo dz tñ id q̃d hũerit i sorte ꝑputare: sz debitore existẽte soluẽdo: et in loco pñte nõ creditor: sz debitor petit. Jté legatari⁹ re nõ dũ sibi tradita: sz dz q̃ eaz tenet (et si nõ est pñs legatarius: põt petere emẽ dã qui rez tenet legatã) ei concedere petẽti potestatez. e. ti. l. ij.

a ¶Quarto quero. coraz quo petet. dic q̃ corã iudice loci vbi damnũ datum est: vel alijs iudicibus. de quib⁹ dictũ est sup. v. accãtio. e. ti. l. iij.

a ¶Quito q̃ro. a q̃bus petet damnũ. dic q̃ ab eo qui fecit: (vel culpa sua accidit.) mandauit: aut consulit: nisi sit fatuus: aut decẽnio cũ dimidio minor: aut in sui vel suarũ rerũ defensiõez damnũ dat. ¶Et de damno dato heres nõ tenet nisi lis fuerit cuz dãnatore cõtestata: aut in eo q̃ ad heredẽ puenit. (.s. ex dãno.) e. ti. l. iij.

a ¶Judex (vel etiaz alius habens exequẽdi potestatez.) non tenet executionez impedienti de dãno dato. sed de damnis iniuste illatis tenet.

¶Et si ipse: aut iuriũ regaliuz collector: pecora pignorata recludat[b] z fame siti occidat: aut deterioret: tenetur de tali dãno. eodem titulo. lege quarta.

c ¶Jtem si filius in potestate patris constitutus: vel vasallus: aut seru⁹: suoruz maiorũ mãdato: aut minor curatoris: vel religios⁹ sui maioris mãdato: dent damnũ: non ipsi sed mandantes tenẽtur. Sed si iniuriã: (intelligẽ q̃ iferat iniuria vuln⁹: etc. ꝑsone nõ rebus) vuln⁹: aut hõicidiũ ꝑpetrauit tã mãdãs q̃z mãdatum iudex bene potest recedere a statuto: et debet aspicere: et id q̃d apparet sibi: debz pronũciare: q̃ aspectus derogat cuicunq̃ generi probationis. baldus. i lege contra negãtem. in fi. C. de le. acqui.

a ¶Deteriorate. si quis rem quã deposuit: vl locauit: vel commodauit recipit deterioratã simpliciter sine ꝓtestatione renũciat iuri q̃d habet ad damnuz resarciendum. vt scripsi. depositum. 8. questione. a. super verbo heredi. v. itẽ quid si. Et ibi i versiculo. sz nũquid. dicitur q̃ non cogitur eã recipere deterioratã. sed tu dic vt scripsi. solutio. 6. questione. a. super. v. recipere.

b ¶Recludat. q̃ inuenit alienum pecus in predio suo q̃d dedit sibi damnum: potest retinere q̃diu sciat cuius est. baldus in lege. requirendi. colũna secũda. C. de seruis fugitiuis. Sed latius vide si queris: an possum recludere: et etiam retinere animal pro damno

contra custodes terminoz

qđ fecit in fundo meo.h.in.c. si leserit.3.di.de iniu.7 dam.da. Et vide. fo. iudi.libro.viij.ti. iij.l.xiij. Et vide infra.6.q.h. et que ibi scripsi.

a ¶Judex/ de iudice.concor.fo. le.li.ij. ti.ij.l.i. /Et circa maior mandato vide. e.fo.li.iiij.titu. iiij.l.x. Et ti.x. l.ij.in fi. Et.ti. xiij.l.v.Et foro iudi.li.7.ti.ij.l. v. Et ti.iij.l.v. Et li.viij.ti.i.l. i.iij.et ordi.cur. li.iij.ti. viij.l.ij in fi. ¶Item in quo mandatarius excusatur de linquens mandato superioris h.in.c. vniuersitatis.de sen.exco.2.di.Et scripsi.mandatum. 3.q.a.sf.v.mãdatari?.v.an in delictis.

b ¶Pro nocua. vide fo.iudi.libro viij.ti. iiij.l.xij.

c ¶Dãno/ set soluet incipiens rixaz vnã calũniã et vulnerãs mediam.et si mors fuerit secuta:soluet icipiẽs vnũ homicidiũ:7 occidẽs mediũ: et

tarij puniẽtur. ¶Sz faciens iudicis cui subest mãdato damnuz nõ tenet? immo iudex?. si vero ei non subsunt tenet? vterqz. ¶Si aũt predicti absqz mandato damnũ dederunt ipsi tenẽtur et nõ illi quibus suberant.nisi sit dominus qui tenet? serui damnũ emendare: aut pro noxa? dare. e.ti.l.v. rapina.4. q.c. vix.4.q.a: iniuria.5.q. v.e.

d ¶Itez volens vnũ in rixa vulnerare si aliũ vulnerat ob culpam tenet? de damno?. ¶Si autẽ in equo per locuz consuetum currat et aliquẽ oppримat:non est in culpa ideo non tenet?d:nisi cũ euitare potuisset 7 noluit:aut per locũ inconsuetuz per quem multi solebant transire currebat. Et idez dic balistario ioculante. ¶Item putator arborum: aut hedificãs si clamet vt transeuntes caueãt:non tenet? de dãno ob rami vel tignorũ casuz cõtingẽte:nisi in tẽ

pestiue clamet?. e.ti.l.vj

e ¶Item foueas: aut alia paramenta in itineribus frequentabilibus ad feras capiendas faciẽs:tenet? de damno ob paramenta contingẽte?. sec9 si in locis deuijs fecerit?. ¶Item thauros: vacas aut alias bestias feras: ducens de loco ad locũ tenetur de damno:eius culpa per eas illato. eo. titu.l.vij.

f ¶Item qui seruuz alienuz a domino victum: ex misericordia:aut fuge causa soluit: tenetur de damno ob eius culpam contingente. e.ti.l.viij.

g ¶Tenetur etiaz: medic9:aut cirurgic9:de morte:aut lesione:seruo vel animali eius impitia ex medicamentis contingẽte ad damnuz? restituendum(idẽ de eo qui postqz medicare incepit deseruit medicatuz). Et si mortuus sua culpa erat liber punietur iudicis arbitrio?.e.ti. l.9. homicidium.4.q.b.

h ¶Item absqz dolo i suo

f ¶Contingẽte.idẽ de apiente silũ aut puteũ in loco vbi damnuz põt euenire. fo.l.li. iiij.titu. iiij. l.xix.

g ¶Fecerit. imo etiã tenetur si nõ dixit qp caueret.fo.l.li. iiij.ti.4.l.fi ¶Idẽ fo.iudi. li.viij. ti.iiij l.xxij. xxiij.7 vide. c.si qs et glo.vnicã de iniu. 7.ff. ad.l. aq. l. q foueas.

h ¶Damnuz. an medicus qui cũ infirmo de certa mercede conuenit qui tãdem ab egritudine liberatus i eadez ifirmitate recidit p eo dẽ salario tenetur curare h.in.c. tua. de homici .i fi. ¶Vide que scripsi. medic9.v. an medicus. Pone qp pecũia fuit data medico pro cura ifirmi. tamẽ iste infirm? nõ clpa sua:

nec culpa medici:sed casu vel facto tercij nõ potuit liberari: quia forte fuit interim interfectus an datuz posset repeti.dicas qp non.Et hoc non est speciale in medico:sed est ideo: quia videtur impleuisse:et per euz non stetit: sed per casuz supueniẽtẽ infirmo.de quo per bal.in.l. pecuniaz.C.de condici.ob cau.

i ¶Arbitrio. null? opetur medicinã aut cirurgiã

penam.fo.l.li.iiij.ti.xvij.l.vij. Sz vide.homicidiũ.4.q.g.sup.v.occidet.in pri. et vide q ibi scripsi p totũ. Et si credo vnuz pcutere:et percuto aliũ an teneor.et cui.h.i.c.si vero.di.i.i fi. et.c.cuz voluntate.de sen.excо.

b ¶Nõ tenet?. vide.hõicidiũ.4.q.a.sf.v. currẽs.v.i.

e ¶Clamet. vide.fo.iudi.li. viij.ti.iij.l.iij.et.iiij. ¶Vide homicidiũ.4.q.a.Et.fo.l.li.iiij.ti.xvij.l.x.

© Biblioteca Nacional de España

antecp̃ p me dicos appro batus licen/ciam habue rit a iudici/b⁹.alias sol uet regi trin gentos soli/dos.Et si le/serit: aut oc ciderit: cor/pus et bona eius sunt ad regis merce dem.sed si fi lios habet: habebūt i/psi eius bo/na.Nec au/deat q̃s me dicinam mu lieri sine vi/ri: aut pro/pinquorum consangui/neorum man dato prebe/re:alias sol/uet viro : si habet eum : et si non ha bet proximi ori consan/guineo decē morabitios foro.l.libro iiij.titu.xvj. lege.i.

a ¶Culpa. vi de foro iudi. libro.viij.ti tulo.ij.lege. i.iij. et foro leguz.libro. iiij.titulo.v lege.xj.et vi de que scri/psi.incendi/um.

b ¶Obueni/ente. et fran gēs molēdi/nū:aut pre/saz:tenet in trigita dies refice:7 etiā agro:aut nemore: ignez accendens si vltra pces/sus damnū alij faciat te/netur de eo qđ fuit i cul pa⁹.eodē titulo.l.x. vis 4.q.c.

i ¶Itez in furno:calcem: aut aliud coquēs si dor/mierit:7 ibi cocta destru antur: vl'alia propter i/gnez(suple aliquod dā/num contingat) tenetur de huiusmodi damno : quia fuit in culpa: ignez ante dormitiōez ne dā/nificaret non prouiden/do.e.ti.l.xj.

k ¶Sed in villa: vel ciui/tate: incendio validato vicini domū ne vltra p/cedat destruens: non te/netur:quia bona intētio p ne fecit.e.ti.l.xij.

l ¶Scienter autem perfo rans nauez: vel in fructi bus liquidis: vel aridis quid fundens ob qđ p/duntur: vel deterioran/tur: vel vasa frangens: vt fundātur: tenetur de damno huiusmodi cau sa obueniēte.e.ti.l. xiij.

m ¶Itez si nauis quaz vē/torum impulsu aut tem/pestate nequeunt resiste re nauigantes aliam ipe tuose fregerit non tene/tur domin⁹ nauis de dā no(idem in similibus ca sibus in flumine:vel ali/bi contingētibus.) quia non fuit in culpa.eodez titulo.l.xiiij.

n ¶Itē faciēs alteri⁹ seruū locū eminentē piculosuz ascendere: vel alibi peri culose itrare:vt puteum tenetur de dāno mortis (vel alio interitu.)ei ibi obuenientis.Idē de im/pellente ex cui⁹ impulsu precipitat⁹ fuit et occis⁹. (vel aliud damnū rece/pit).e.ti.l.xx.

o ¶Itez sciēter vt damnū faceret soluens canē:aut irritans:tenet' de dam/no per euz illato. Idem de suggerēte bestie pauo rem propter qđ se preci pitauit:aut dānuz fecit'. e.ti.l.xxj.

p ¶Item animali de suis natura mansuēto ex pro pria malignitate: aut fe ritate dānuz dante vt si equus recalcitret: aut ca melus:vel elephas: aut bos cornupetet: tenet' ei⁹ domin⁹ ad damnū: aut eum pro nox[a]d dan/nuz.Si aūt ex culpa alte rius fiat:vt pūctiōis cau sa:vel simili:non domi/nus:sz cuius culpa factū est tenet' de dāno. e.ti. l.xxij.vide ifra.6.q.g.

q ¶Item:vites:aut arbores fructiferas: scindēs:euellens: vel damnificans:te/netur ad damni duplum[c]. Et si sunt vites: aut parre damnifica/te: eligit damnū passus an agat prędi/

domino damnū soluere. insuper soluit sesaginta solidos inter re gem et dominū molendini diui/dendos.foro le gū.libro. iiij.ti tulo. v.le. xiiij. Et vide aliā pe nam.foro iudi. libro.viij. titu/lo.xiiij.l.xxx.

c ¶Fecit.vide fo ro iudici.libro. viij.titulo. iiij. lege. xv. xviij. xix.xx.

d ¶Nota .foro legū. eodez titu lo.lege.xx.¶ide foro iudi.libro. viij.titulo. iiij. l.vij. xvj. xvij.

e ¶Duplū. imo ad viginti mo/rabitinos p q̃li bet arbore. Et si non est fructi fera ad duos mo rabitinos.Et si eam perferat ad tres morabiti/nos.insuper ad dupluz valoris arboris. foro le gū.libro.iiij.ti/tulo.iiij.lege.ij. pro vinea autez soluet damnum duplicatuz et dā nificata rema/nent domio. eo dem foro et titu lo.lege.iij.¶ide fo. iudi.li.viij. ti.iij.l.i.ij. v.vs vij.viij.

© Biblioteca Nacional de España

cta pena: an tanq̃ cõtra latronẽ ad penaz corpo ralẽ pro furto. et si ad penaz corporalem agit pro damno magno occidet̃ p alio arbitrarie p modo commissi punietur.

¶ Item si vicini arbor supra domuz meã ramos expandit agaz coram iudice vt radicitus scindatur. et si scidere nolit possum ego propria auctoritate scindere. sed si supra fundum meum expãdãtur agam ad expansoruz sectionem. et eo scindere nolente propria auctoritate scindam. ¶ Itẽ scindens arboris ramos supra viã expansos non tenetur. e. ti. l. fi.

¶ Et vide circa istã questionem que dicunt̃ infra. 9. q. et. 6.

a ¶ Sexto quero. qualiter est damnũ emẽdandum[a] circa arbores. dic vt dixi supra proxima. q. in fine. Et scias q̃ si res damnificata est: homo liber tenet̃ [b] damnificans ad expensas in curatione factas: et damna que passus est: quia operando lucrare nequit. et si moriatur relegabitur[c] in insulam propter culpã ad quinquenium. e. titu. l. vj. Sed si medicus fuit in culpa: punitur medicus vt dixi supra proxima. q. g.

b ¶ Sed si plures seruum: aut bestiam percusserũt simul nec apparet[d] cuius ictu moritur contra omnes: et quẽlibz eorũ potest agi insolidum ad dãnũ de occiso: et vno soluente non agitur contra alios. sed si apparet cuiꝰ ictu[e] perit ille de occiso ceteri de uulnerato tenẽtur. e. ti. l. xv.

c ¶ Et negãs debisse damnũ si cõtra euz per testes probet̃: condẽnabit̃ in duplo. Sed si ẽ ꝓiũx cõtra quẽ ꝓiũx agit: aut minor viginti quinq̃ annis vel per cõfessiõez: aut iuramentũ: probet̃ in simpluz fiet condẽnatio. e. ti. l. xvj.

d ¶ Itez cõfessus se dãnuz debisse tenet̃: lz alius reuera debit. sed si ꝓbz q̃ damnũ nõ est datũ p eũ nec p aliũ absoluetur. e. ti. l. xvij. cõfessio. 5. q. c.

e ¶ Itẽ occidẽs animal de sui natura mansuetũ: vt equũ: thaurũ: porcũ: elephãtez: aut similia: tenet̃ ad eius extimatõez[f] quãtiplurimi vno anno retro a die mortis valuit. Si aũt vulneret illud: (.s. aial mãsuetũ vulneret: aut ferũ occidat) aut ꝙ rumpat: dstruat: seu tua q̃ ꝓ vulnerata tenẽtur ad extimationez et insup quicq̃ mor. si ẽ bestia maior. si autẽ minor: soluit duplũ Et si est canis: soluit extimationẽ. fo. l. li. iiij. titulo. iiij. l. i. Et castrans emissariũ sie dñi voluntate soluit duplũz: et recipit castratũ Et si aborsum fecit bestie soluit aliam talẽ cũ fetu. foro. l. libro. iiij. titulo. v. l. xiij ¶ Item mittens alienaz bestiam sine domini voluntate ad triturandum soluit pro qualibet quattuor morabitinos. et tenetur de interitu: aut damno huiusmodi causa contingẽte. Idez si cuz ea onera portet. foro. l. libro. iiij. titulo. v lege. pe. Cii de. fo. iudi. libro. viij. titulo. iiij. l. i. ij. iij. iiij. v. vj. viij. xiij. xv. Et vide. furtuz. i. q. a. sup. v. vsus.

a ¶ Emẽdandum. q̃liter dãnuz ꝓpter dñi inimicitiã eius agricultori aut vasallo vel eorũ comensali facto emendabit̃. vide homicidiũ. 4. q. 5 sup. v. occidet̃. v. itez ꝓpter. in vsi. si autez.

b ¶ Tenet̃. vide. c. si rixati. et glosa. vnica. extra de iniur.

c ¶ Relegabitur vide. homicidiũ 4. q. a.

d ¶ Nec apparet. si certũ est delictuz: sed psona delinquẽtis incerta: cui: et i quã tũ imputabit̃. h. in. c. significasti o homici. di. i. Et vide. homicidiũ. 4. q. g. super. v. occidet̃. v. si tpe. in vsi. quero ꝺo si ex proposito.

e ¶ Ictu. cõcor. fo. iudi. li. vj. ti. v. l. xij.

f ¶ Duplo. concor. fo. l. e. ti. l. v. Et si fines euulsit: et in terraz alienam eos posuit soluit dupluz quãtuz intrauit: et decem mor. reponet q̃ fines in pristino loco. Sed si casu fecit solum ad repositionez tenet̃. fo. l. e. ti. lege. vj. Et circa hoc vide. furtũ 6. q. m. sup. v. habebat.

g ¶ Extimatõez. immo tã p mor

cõburat: quantiplurimi valuit triginta dieb⁹ retro a die damni numerãdis legis acquilie dispositione. Et ꝓbato damno fiet extimatio cũ iuramento damni passi. eo. ti. l. xviij.

f ¶ Et si occidat seruũ pictorem cuius polex infra annuz occisionis abcis⁹ (vel infirmitate aut alia de causa eo carebat) fuerat vt pingere nequiret: tenet quãti plurimi valuit anno retro cuz pollice non carebat. ¶ Item occidens alterius seruuz heredẽ institutuz anteq̃z heredit̃ adiret non solum de eius: sed de hereditatis extimatione tenetur. ¶ Item vnum ex seruis socijs musice: aut alterius artificij: necans non soluz in mortui extimatiõez: sed in alterius ob socij defectuz deteriorationez tenetur. eodez titulo. l. xix.

g ¶ Animal autem de sui natura feruz: vt leonem lupum: et similia tenens sic liget vt damnuz non faciat: alias damna soluet duplicata. et si liberum hominez feriat expensis eius sanetur et insuper damna et interesse ob hoc accidentia ei soluet. (et insuper si mẽbruz perviderit: iudicis arbitrio emẽdabitur ei) et si ex plagis moriatur: soluat ꝓ eo ducentos auri morabitinos: medietatem heredi: et aliam medietatem regis camere eodem titulo. l. xxiij. vide supra. ſ. q. p.

b ¶ Item vacis: ouibus: aut alijs pecorib⁹: in fundo alieno damna dantib⁹ si hoc pastoris: aut dolo domini contingat soluitur damnuz duplicatum. alias autem soluitur simplum: aut dat animal pamnificãs ꝓ nora. Non tamen debz domin⁹ agri animal sic inuentum: occidere: percutere: aut alias damnificare. sed educat a fundo: et damnuz per iudicem petat. eodem titulo. lege. xxiiij. pignus. 6. questiõe. b.

[Camere. sed si bene ligauit vel custodiuit liberatur dando animal ꝓ nora. foro. leguz. libro. iiij. titu. iiij. lege. xx. ¶ Vide fo. iudi. libro. viij. ti. iiij. lege. xvj. xvij. et. ti. ſ. l. iij. iiij.

b ¶ Alieno. possunt viatores bestias: vel pecora sua mittere ad pascendum in locis non clausis: vl nõ defensatis: et exonerare ibi ea et quiescere ibi vna: vel duabus diebus: et non pluribus: nisi a domino loci sibi concedatur. Et caueant a cisione arborum ibi existẽtiuz. foro legum. libro. iiij. titulo. vj. l. iiij. Et de hoc an liceat transeũtibus reficere equũ herba viridi. h. in capitulo. si leserit. de iniur. vide. dominiũ. super. 3. q. o. ¶ Item si dat damnuz animal tuum in ꝓprio meo: qua actione teneris. h. e. c. 2. di. ¶ Item domin⁹ non tenetur de damno dato a bestia de perdita: nisi dominus fuerit in culpa mittendo bestiam sine custode. ar. l. si quis funium. ſ. imperator. ff. loca. et ar. in lege. si quis ex argẽtarijs. ſ. pe. ff. de edẽ. Inuito domino non potest quis ire per agrũ suum: nisi vi publica sit desolata: q̃ tunc potest ager redigi in viaz ꝓpter publicam vtilitatez. vt in lege. per agrum. C. de serui. Et ꝓ hoc dico si per viam publicam non potest trãsiri: et aliquis imittit oues suas: vel alia animalia per fundũ vicini q̃ nõ tenetur soluere bannum statuti: intellige dummodo ciuiliter immittat ita q̃ a dãno in quantum potest custodiat. Et quere cy. i dicta lege. per agruz. si duo plaustra sibi obuiant: ita q̃ nõ potest vtrunq̃z transire: q̃ eorum teneatur retrocedere. dicas q̃ potior est condicio occupantis. alias gratificationis est loc⁹: vel sorte dirimitur: nisi ex parte vni⁹ interfuit culpa: quia ille culposus debet retrocedere: et alteri deferre. vt nõ. ff. ne quid i lo. publi. Et per hoc dico q̃ quando societates artiuz vadũt ad luminandum ad sanctã mariam q̃ nisi alius sit datus ordo q̃ melior est condicio occupantis: nisi ratione dignitatis teneat alteri deferre. Et adde q̃ nõ. 23. q. c. notandũ. de quib⁹ q̃ bal. in dicta. l. per agruz.

c ¶ Judicem. vide. fo. iudi. libro. viij. titulo. iij. l. x. xj. xij. xiij. xiiij. xv. xvj. xvij. et titulo. iiij. lege. xxvj. Et. ẽ. ſ. q. b. super. v. recludat.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Duplicatuz. vide fo. iudi. li. viij. ti. iiij. l. xxj.

b ¶ Deſtruetur. vide fo. iudi. li. viij. ti. iiij. lege. xxviij. xxix. Item an qui iure ſuo vtitur faciēs aliquid in ſuo qđ mihi nocet pōt prohiberi. h. in c. bone. de appella. ꝛ. di.

c ¶ Stanquetur. vt. ff. de dam. infec. l. fluminuz. ſ. fi. et. ff. de aqua plu. arcen. l. i. ſ. denicꝫ. vi de ſupra. e. q. a. ſuper. v. deſtruetur.

d ¶ aMolendinū. vide fo. l. li. iiij. ti. iiij. l. xiiij. Et vide ſupra. ſ. q l. ſuper. v. obuenīente. Et. locatio. 6. q. c. ſup. v. non tenetur. v. quero quando dicat. i vſi. quero conduxi molendinum. et in vſi. q̄ro quidam conduxit.

i ¶ Item barbitonſor exerceat officiuz ſuum in locis ſeparatis: non autez in publicis. et ſi alicuius culpa damnum dederit in officij executiōe. ſi eſt moꝛs tenetur culpabilis etiaz ad homicidij penā ſi vero eſt vulnus ad penaz et intereſſe. ſed ſi caſu occidat non tenetur. Si autez barbitonſor fuit in culpa: quia imperite fecit: aut ob ebꝛietatē errauit: arbitrio iudicis punietur. e. ti. l. xxvij.

k ¶ Item de domo aliqđ effundens: aut eijciens: qꝫ damnum tranſeuntibus faciat: tenet ad dānum duplicatū[a] domus habitatoꝛ. Et ſi plures ſunt: omnes tenentur: niſi appareat qui eiecit vl fudit. Sed hoſpes: niſi ipſe fecerit non tenetur. et ſi ob hoc moꝛs ſequitur: tenetur in quinquaginta moꝛabitinos auri: medietatez regi: et aliaz medietatē heredibus defuncti applicandaz: quia ſunt in culpa effundentes vel deicientes. e. ti. l. xxv.

l ¶ Item tenens ſupra vicū aliquid appenſum minus bene ligatum: etiam ſi non cadat propter bene ligandi pigriciam: aut negligentiaz ſolum decē moꝛabitinos auri. medietatez accuſatoꝛi: et medietatem regis camere. Si autem cadat: ſoluet damna duplicata. Et ſi moꝛs contingat: ſoluet centuz moꝛabitinos per modum quez dixi (.ſ. ſupra. e. q. k.) circa deicientez diuidēdos. eodem titulo. lege. xxvj. Et de hac queſtione vide infra. 9. q. a. locatio 8. q. per totum.

a ¶ Septimo quero. ad quem expectat rei venditе damnuz ante traditionez. venditio. ſ. q. a. b. c.

a ¶ Octauo q̄ro. ad quez ſpectat damnuz rei locate. vide. locatio. 8. q. per totum.

a ¶ Nono quero. qualiter tenetur q̄s de damno ex ſuo opere contingente. ſcias qꝫ taliter debet quis ī ſua re operari ne alteri damnū inde cōtingat: alias opus illud per iudicez deſtruetur[b] (.ſ. expenſis domini opantis.) et damna illata ob operantem reſarcientur. 3. par. ti. fi. l. xiij.

b ¶ Sed ſi damnum ex ſuo fundo alij generetur naturaliter: vt quia ex altiori non manufacto ad inferius aqua terra vel lapides labantur. aut ex opere manufacto antiquo. i. decem annis inter preſentes: viginti inter abſentes: aut vigoꝛe īpoſite ſeruitutis: non poteſt propter hoc agere damnuz paſſus. eodem titulo. lege. xiiij.

c ¶ Item poteſt quis licite in ſuo facere puteuz: licet vicini fons vel puteus per hoc ſtanquetur[c]: aut ei[9] aqua decreſcat; dum tamen ſine dolo (dolo dicitur facere vt quia nō indiget: ſed ideo facit vt damnuz inferat cōuicino) faciat: alias cogetur id recludere. e. ti. l. xix.

d ¶ Item non poteſt vetari molēdinū[d] in flumīe publico cū regis: vel cōitatis licencia q̄s facere: vl ī ſuo ſua auctoꝛitate. dū tn̄ priori molendino liberuz aque meatū: vt pri[9] habebat

© Biblioteca Nacional de España

cū duobus sequentib⁹ versiculis. ¶ Si habeo molendinuz infra: et alij faciunt supra ita ꝙ me impediunt: quero an possint. glosa. C. de ser. et aqua. lege. Si manifeste. dicit ꝙ faciens supra molendinuz potest me impedire/ tu distingue in flumine an erat priuatum illius qui primo habuit: et illius qui secundo fecit. et tunc ille qui secundo fecit potest licite facere si hoc principaliter facit vt sibi prosit: nō vt alteri noceat: et ita debet intelligi predicta glosa/ Si vero est flumen publicum qō est omne flumen ꝙ perpetuo currit et tunc aut primus habuit molendinuz licite tunc non potest secundus facere cum auferat cōmodum et lucrum qō alius licite percipit ex publico. vt lege secūda. ℣. merito. ff. ne quid in lo. pu/ Si vero non habet licite: tunc secundus potest eum impedire. et dicitur quis habere licite quando fit ex principis rescripto. Itez si permittitur a lege municipali ciuitatis que habeat merum imperium. Itez habet licite si tanto tempore habuit cuius non ſtat memoria in contrarium/ Si nullum istorum interuenit: tunc aut flumen est nauigabile: et tūc ille qui primo facit dicetur facere illicite/ aut nō est nauigabile: et tūc licite facit: quia flumina et eorum iura sunt publica et vsus/ Item aduerte quando quis facit illicite respectu priuati: ille solus me potest impedire non tercius. sed quando facit illicite respectu iuris publici: tunc quilibet priuatus impediet/ Quero si aliquis facit hedificium in flumine per quod aqua restringitur superi⁹ an sit idez iuris qō supra. dico ꝙ sic etiaz si hedificat in flumine priuato si aqua libere currat: et damnum non inferat sibi./ Quero. vnus incipit laborare in flumine publico hodie: alius incepit die sequenti: quis preferatur. questio ista in hoc reincidit: an aqua dicatur occupata solo verbo: vel incipiendo opus: an requiratur ꝙ aqua ducat: vel requiratur ꝙ hedificium ad quod ducit sit perfectum. dicas ꝙ ille dicitur preoccupasse qui incepit vt aquam ducat: si tamen opus prosequitur secus si desistat: sufficit enim si principaliter hedificet vt opus prosequatur: non autem requiritur qō opus perfecerit: quod autez dixi: ꝙ opus prosequatur: non intelligas indiffinite ꝙ nec dormire: nec comedere possit: nam actus vere intrinsecus non obstat. Idem dico si aliquibus diebus differt querēs magistros et alia preparamenta. sed si post opus inceptum ipse negligit prosequi opus crederem euz ius suum amittere. predicta vera si aqua que ducitur ad eum vsum non sufficit vtriq; nam si vtriq; sufficeret quilibet potest ducere./ Quero. quid si duo inceperunt eodem tempore: vel vnus primo: et alius post: cum de primo ignoretur. dic vsuz dicte aque cōmunicandum inter eos: vel sorte dirimatur temporibus vel mensibus: prout potest. Et ideo est cautela ꝙ ille qui primo incipit opus: faciat fieri publicum instrumentum: et nunciare alteri vicino ꝙ ipse occupat et occupare intendit vsuz dicte aque ad tale hedificium/ Quero. ego qui volo facere molendinum in flumine: volo tigna inmittere in fundo vicini: vt aquam in meuz ducam: queritur an possum eo inuito. dicas ꝙ non./ Quero. quid si ripa fluminis que adheret predio tuo est ita naturaliter ordinata qō aquam ad me pellat et possim eam ducere sine clausura: et tu formam dicte clausure vis mutare ne aquam ad me pellat: nunquid possis. dicas ꝙ non/ Quero nunquid forma seu formula que fit ad aquaz ducendam licet facere per viam publicam. respondeo de iure non sine permissu principis: vel senatus: vel ciuitatis. sed dicit glosa in lege. quominus. ff. de flumi. et ne quid in lo. qō in quibusdaz locis est consuetudo in contrarium ꝙ in via publica pontem in ea faciat/ Quero. pone ꝙ vnus habet molendinum supra: et alius infra: ille qui habet supra tempore estatis et siccitatis: vult facere recolectam an potest/ respondeo aut cum dicta hedificia constructa fuerunt de hoc fuit aliquid actuz: et hoc seruatur: et idem si de hoc precessit antiqua consuetudo que vim pati habet./ Aut nihil istoriuz precessit: et tunc aut ille qui infra habet hedificiuz: habet illud primo: et tunc ille qui vult sibi aquam continere non potest: ne alterius hedificium incōmodetur/ Aut ille qui habuit supra hedificiuz: habuit primo illud: et tunc aut vult aquam ad suaz vtilitatem continere et potest: nec ille qui habet aquam infra potest euz aliquo modo prohibere/ aut solum continet aquam vt illi qui habet infra hedificium noceat: et tunc non potest sed actione de dolo tenetur./ Aut de prioritate et posterioritate non apparet: et tunc potest licite detinere: ex quo aqua in suum licite transiuit: nisi faceret vt alteri noceret./ Quero. quo tempore perditur istud ius occupationis: vt ecce habui molendinuz in flumine publico modo impetu aque destructum est: ego differo restaurare. alius interim occupat aquam: ita ꝙ mea refectio impeditur an possit. dicebant aduocati quidam primū perdidisse ius suum si stetit decem annis inter presentes: et viginti inter absentes: quia ius aque ducende et alie seruitutes tanto tempore finiuntur: ſz ego dico ꝙ ad perdendum istud ius preoccupationis: et ius preferendi alteri requiritur primo ꝙ hedificium primo factum in aqua sit ita destructum ꝙ aqua receperit primum suuz cursuz. Item secundo requiritur ꝙ tanto tempore differat quis reficere hedificium ꝙ illam quasi possessionez videatur dereliquisse: credo tamen ꝙ si quis iustaz causam allegauerit: quare eo anno hedificiū non reparauit: et aqua vſ non sit qō subuenitur ei per restitutionez. Nota ꝙ clausura prout dicit in vulgari in iure tamē appellatur specus. i. loc⁹ altus supra terrā hedificatus ex

© Biblioteca Nacional de España

nō impediat. licz i redditib⁹ prius mo lendinū decrescat.3.p.ti.fi.l.xviij. vi/ de supra.e.q.a.

e ¶Is autē in cuius fundo aque ductus ob sordicies congregatas stāquatur co gitur illum mundare: aut vicino per/ mittere mundare cui dānuz ex hoc fit. Et si predia multorum locus stāquatio nis contingat quilibz in sui predij fron te tenetur ad purgationez iuuare vt a/ qua per locū consuetū fluat.e.ti.l.xv.

f ¶Item opus manufactū ex quo dam/ nū infert vicino predio potest prohi/ beri(nisi qui opus fecit eum prescripse rit) etiam per eum cui damnuz passus fundus vendidit et agetur ad hoc eti/ az contra emptorem eius qui opus fe cit.sed damna(.s. expēsas ad opus de moliendum factas per emptorem ipsi/ us.)ob hoc ei obueniētia tenetur qui op⁹ fecit ēptori suo resarcire. e.ti.l.xvj ¶Et si opus a plurib⁹ factū destruat p qō vni dānuz generat pōt agi(sup/ ple vt destruat)cōtra quēlibet insoli/ dū:vel cōtra oēs simul. sed ad dāni extimatiōez nō:nisi cōtra quēlibet pro pte sibi cōtingēte.Et si pluribus dānuz dat quilibz īsolidū pōt agere ad opis destructiōez:sed p pte sua ad dāni ex/ timatiōez.e.ti.l.xvij.

¶Et damna data per substitutuz in p curatorez tenetur procurator resarcire. procurator.7.q.a.Et etiaz damna per eūmet lata suo dolo vel culpa.procu/ ratio.7.q.g.

¶Item qui occasionem dāni dat dam nuz dedisse videtur.regula.2.questio ne.regula.xxj.

¶Item ad quez spectat cōmodū debz spectare damnuz.regula.2.questione. regula.xxviij.

a ¶Decimo q̄ro.qualiter captio de damno īfecto est prestanda.dic q̄ si vi cin⁹ timet dānuz dom⁹ vicine ruinose iudex si ē irrepabilis debet eaz de moliri.si vero reparabi lis coget dominū dom⁹ ruinose ad refectionem: vel ad prestādum fideius sionē vicino de dāno in fecto.3.p.ti.fi.l.x.

a ¶Undecio q̄ro.q̄ est pe na de dāno infecto recu santis cauere. dic q̄ si fi deiussorez dare recusat: aut īfra terminū a iudice statutū cōtumaciter refi cere postpōit:vel demo liri dabit dom⁹ ruino/ sa dāna timēti:et q̄rit ei dominiū ei⁹. e.ti.l.x.

a ¶Duodecio q̄ro.quis ē effect⁹ captionis de dā/ no infecto. dic q̄ ea iter posita si casu inopinato domus ruinosa corruit: vt terremotu:vi vento/ rū:aut aq̄rū iundatione et similiter non tenet ei dn̄s de dāno vicino illa to.si vero eius vicio cor ruit tenet.3.p. ti.fi.l.x.

b ¶Si anteq̄z ad iudicē pueniatur vt p̄stari man det hāc captōez corruat nō tenet eius dn̄s de dā no dato. sed materiā su pra domum vicini cola psaz : nisi et totū ibi co/ labit tollat.e.ti.l.xj.

quo ducitur aqua: vl ap pellatur sep ta.i.que po nit ad īso/ landum cau sa aq̄ hauri ende siue la/ pidea sit: si/ ue nō. Que ro an vicin⁹ superiore ta lez clausuraz facientē: vel etiam inferi/ ore poterūt iure aliquo prohibere, ad q̄ō dico; q̄ quādoq̄ ex tali operę aqua restrin gitur et flu/ minis ripas pl⁹ solito in undat q̄ vici norū predijs adherēt: q̄n q̄ inundat a qua: loca q̄ ripe cedunt q̄ō ē ex quo a plano vi/ gere cepit p pter accessio nē aque vsq̄ ad aquaz: in istis duob⁹ casibus non possunt vici ni conqueri naz ripa ꝛ lo ca: que ripe accedunt ad hoc sunt de stinata vt a/ qua contine at.vt ō flu. pu. et ne q̄o in ri.l.ij. §. ripa. p̄terea facienti op⁹ ē magna vti litas vicinis non est dam nū ergo ꝛc.

© Biblioteca Nacional de España

quãdoq; inundat aqua alia loca q̃ non sunt ad vsuz publicũ destinata: et hic considerandũ est facientis vtilitas et pacientis damnũ an incõmodi tas sit modica vel nulla: et etiã q; aliqua particula alicuius stati inundat: tunc vicinũ hedificãte nõ poterit impedire. aut vicinoruz damnuz non est magnum: et tunc poterit ipedire. hoc autẽ intelligo de dãno p quod hedificium qd̃ prius habebat: vl ager destruit: sed vbi hedificiuz vicini per meũ non incõmodatur: dicit autẽ vicinus se per hoc pati dãnuz: quia minus poterit predictis per salicetũ in dicta lege. ob debituz. C. ad legez iuli. de vi. pu. ¶ Vide que scripsi. adulteriũ. 10. q̃sti one. c. super. v. applicantur. v. itez si marit⁹. Et. diui sio. §. q. a. super. v. antea. et sup. v. debita. Et. denũciatio. v. dubitatur de debito.

c ¶ Itez debz iudex parietẽ ruinosuz: vel arborẽ: de quib⁹ domi vel possessioni vicine damnũ timet⁹ si cadant facere demoliri vel abscindi. e. ti lege. xij.

¶ Debituz. vide. vis. 4. q. i. fideiussor. 7. q. c. iniuria. 6. q. a.

¶ Debitor. significatio. 2. q. b. reuocatio. i. q. d

¶ Decretuz. vide. tutor. 6. q. b. c. venditio. 2. q. b. electio. 7. q. a.

¶ Declaratio. vid. significatio. 2. q. b. 3. a. scriptura. 6. q. b. imperator 6. q. b.

¶ Decanus. vide cleric⁹

dauit vt res vxoris capiantur quando capi non debent. Dic q; vim publicaz cõmittit. vt. ff. eadẽ lege. qui dolo. quarta rubrica. Et si mãdauit de reb⁹ viri et ille sub pretextu illius sentencie capiat res vxoris scienter viz cõmittit. secus si ignoranter putans illaz rem viri esse ratiõe iusta circũuẽtus: quia tũc excusatur a crimine. vt. l. vulgaris. §. si q̃s. ff. d furt. est autem iusta ratio sic opinandi si res p virũ possidebantur. vt. l. generaliter. ff. de nox. tũc sua esse creditur. vt ibi. et. C. ne vx. pro ma. lege secunda. de predi

¶ Debitum. Illud dicit debituz quod exigitur ab inuito. de deci. c. parrochianus. Vide. significatio. 2. q. b. ¶ An. et quando. per hereditatis aditionem confundatur debituz. aditio. 3. q. super. v. tenetur. ¶ An pignus datũ pro vno debito potest etiaz retineri pro alio debito. fio iussor. 7. q. d. super. v. cedat. v. creditor exigens. Et pign⁹. 8. q. a. super. v. retinendũ. ¶ Ob debituz viri non debẽt res vxoris capi. vt. l. ob debitum. C. ad legez iul. de vi. pu. et dic debitũ etiam publicũ. vt ibi in glo. infra. vel etiaz priuatum. vt in glosa secũda. Tamen in ordi. cur. li. i. ti. i. l. v. dicitur si vir est maior domus: arrendator: vel colector: q; hoc casu vxoris bona etiaz sũt obligata: nisi ipsa coraz bonis viris ptestetur se nolle inde cõmoduz nec lucrum habere. et vide etiã lege. x. dicte ordi. Sed iuxta hoc de iure comuni dic latius: aut queris de debito viri aliter cõtracto quã mediante officio et nulla vxoris bona possunt capi. vt in dicta. l. ob debituz. aut de cõtracto mediante aliquo officio: et tunc aut ex alio officio a primipilari et idem. vt in dicta lege. ob debituz. aut ex primipilari officio: et tunc capiuntur dotalia tantũ non alia. vt in dicta lege. ob debituz. glo. secũda. An res ipsius mariti debitoris possunt propria auctoritate capi. dic vt in dicta glosa. Quero quid si iudex expresse man

¶ Debitor. Non valet pactũ quod liceat creditori capere suuz debitorem. vt scripsi. solutio. 8. questione. a. super. v. pacto. ¶ Utrũ. qualiter. et quando debitor fugiens: capi potest per creditorez. vide. reuocatiõ. i. questione. d. super. v. capere. ¶ Fisci debitor non appellat. appellatio. 4. questiõe. a. sup. v. çondemnat⁹. ¶ Et vide. tutor. 2. questiõe. e. sup. v. debitor. Et executio. 14. q. sup. v. habitur⁹. v. heres et in vsi. quero si iste.

¶ Decretum. Quis potest interponere decretũ. vide extra de preben. capitulo. dilecto. super. v. non valent. ¶ Et quid est decretuz. et quid auctoritas. et quid consensus siue collaudatio. glosa. de re. eccles ie non alie. capitulo primo. libro sexto. et ibi per innocentiuz. ¶ Vide que scripsi. administratio. v. administrator ciuitatis. in versiculo. quia supra dicti. et in versiculo finali. Et alimẽta. 1. questiõe. a. v. super alimentis. in fine. Et vẽditio. 2. q. b. super. v. decreto. Et tutor. 6. questione. c. super. v. decreto. Et rector. v. decuriones nõ possunt. Et stipulatio. 4. questione. c. super verbo. curatorez. v. quero nunquid. Et. auctoritas. v. nota q; vbi. Et diuisio. 3. questione. a. super verbo. quilibet. v. an minor. Et arbiter. 4. q̃stione. b. super. v. compromittat. v. et q;. glosa. Et. executio. 10. questiõe. c. super. v. iudicio. v. quidam in testamento. in fine. Et patria potestas. 3. questione. f. super. v. consensu. v. cuz filio. in vsi. quero an sufficit. Et cessio. i. q. v. quero an heres. i versi. quero an minor.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Deceptio quãdo est locus recisioni contractus ꝓpter deceptiõez. vide. c cuz dilecti. ò empti. et. ven. Et q̃ scripsi. vendicio. z. q. a.

¶ Decime.

a ¶ Quotuplex. quot sunt genera ò̃cimarũ. h. i c. decimã. de de ci.

b ¶ Ecclesijs. an debent decime epõ: vel clerico parrochiali. Et quis eorũ dicit quo ad hec habere curaz eccle sie. h. in. c. expo suisti. de p̃ben. et ibi per glo. ¶ Itez cui eccle sie. et de quib⁹ est decima solue da. h. in. c. puenit. de deci.

c ¶ Diuersis. q̃d de illis qui ihabitant ciuitatez et habent prebia extra q̃ non sunt in parrochia alicui⁹. vide extra de parro. c. fi. glo. nota ꝙ. et de deci. c. quoniaz.

d ¶ Previuz. si natos porros in vna parrochia plantaui in alia parrochia cui earuz soluam decimaz. io. an. in. c. qui prior. de regulis iuris. in mercurialibus. et. h. in. c. cum non sit ab homine. de deci.

e ¶ Consuetudo an tenetur rusticus portare inoream ecclesie ò̃cimã glo. ꝙ sic. 16. q. i. reuertimini.

f ¶ Clericis. vtrũ teneor solueredecimã illi quez scio simonia cum. h. in. c. tua nobis. z. di. de deci.

g ¶ Laic⁹. an laic⁹ potest allegare prescriptionem in decimis. dicam. prescriptio. ſ. questione. i super. ò. iusto.

h ¶ possessionem. an potest ecclesia vẽdicare decimas nõ segregatas ab alijs bonis. vide glo. in cap̃lo. moderamen. 16. q. i. ¶ Itẽ q̃ actione deci

2. q. a. 4. a. 7. 8. b. et. 3. l. ¶ Deceptio. vi⁹. scriptura. 3. q. gg. dos. 16. q. a. 7. q. a.

DEcime. pmo quero quid vocat decia. dic ꝙ illa decima pars q̃ datur deo de iusta hois acq̃sitiõe. i. p. ti. xx. l. i.

a ¶ Secundo q̃ro. quotuplex⁹ est decia. dic ꝙ duplex. prediali⁹: vt de fructib⁹ prediorũ et arborꝫ Itẽ psonalis. de lucris p sone: vel officij ratione. e. ti. l. i.

a ¶ Tercio q̃ro. cui dz dari decia. dic ꝙ decime debẽt solui ecclesijs[b] parrochialib⁹: et clericis earũ q̃ electi sunt i pte dei. Et lz aliqui clerici min⁹ bñ viuãt: non ideo eis auferẽt decime: qz nõ eis p eis dant: sed pro deo: i. p. ti. xx. l. vij. cleric⁹. i. q. a.

b ¶ Et vt sciri possit q̃ prebia debent cuilibet decimare: debent habere fines certos parrochie. et in diuersis[c] parrochijs p bia possidẽs dz cũ quolibz sue parrochie respõdere vbi situ est prediu[d] Si tñ est consuetudo[e] ꝙ omes prochie diuidant iter se decias obseruat. si prochie sũt i eadẽ diocesi: al' secus: ne dioceſis limites ꝓãt. e. ti. l. viij

c ¶ Fet⁹ aũt pecoꝫ ibi dz decimari vbi toto anno pascũtur. et si in diocesi vbi domiciliat dom⁹ medio anno: in alia alio medio pascũt: diuidit inter dioceses decia. Et si in aliq̃ diocesi medietatẽ anni steterũt de die in vna: et de nocte i alia illius decie medietas dividitur inter dioceses. Pro trãsitu vero nõ solui decima: nisi ad mi⁹ p vnũ mẽsez moret ibi. ſz si nõ appet i q̃ diocesi plus steterũt: soluitur di midia diocesi domicilij: et alia alij. cessare tñ dz fraus pastoris ne in pernicie diocesis hoc faciat ſz cã vberioris past⁹: vl cõmodi gregis. e. ti. l. ix.

d ¶ Itẽ pesonales decime sunt soluende clericis[f] parrochialibus vnde decimas recipit maiore parte anni sacramenta. Et idez de regibus: tamen hispanie reges consueuerũt soluere capellanis suis: quia ab eis audiunt horas: et recipiũt sacramenta ecclesiastica. eodez titulo. lege. xj.

e ¶ Et quia ad clericos pro seruitio ecclesiaruz et exhibitione sacramentoruz pertinent decime: laicus[g] nõ potest habere nisi ad vitaz ei episcop⁹ ob seruiciũ vel paupertatez donet: vel ad temp⁹: et tunc ecclesie nomie petat: et ecclesia habeat dominiũ et possessiõez[h] nõ ipse. e. ti. l. xxij.

© Biblioteca Nacional de España

me peti poſ ſunt.h.in.c. tua nobis.ó deci.¶ Item an in cauſa deciaruz eſt locus appel lationi.h.in dicto. c.tua nobis. de de ci.i fi. ¶ Itē ius ꝓcipien di decimas ẽ mere ſpiritu ale:et nō po teſt laic⁹ il/ lud poſſide/ re.h.in. c.ex litteris. ó iu re pa. Et ſcri pſi. preſcri/ ptio.2. q.l. ſr.ó.iuſto.

a ¶ Deciman di.an hoc ꝓt papa vl epi ſcopus.h.i. c. cū a nob. de deci.

b ¶ Nouiter⁹. an ꝓuilegiū non ſoluēdi vel percipiē di decias ex/ tendatur ad noualia. h.i c.ex pte tua de deci. Itez an priuilegi um noualiū extendat ad futura: ꝛ eti am ad prete rita.et vbi ẽ dubiū an ſit noualia cui incūbit pro batio. h.in. c.per noua/ le.de ver. ſi/ gni. ¶ Item vtrum priui legiuz de nō ſoluendis de cimis noua/ lium extendi

f ¶ Papa tamē pōt conce dere laico ꝓuilegiū non decimandi⁹:vel ab alijs (.ſ.eccleſijs) decimas p/ cipiēdi.nō tñ extēdit⁹ ta le ꝓuilegiū ad terras po ſtea nouiter⁹ cultas. Itez poſſunt clerici a potenti bus detentoꝛib⁹ decias redimere cū epi cōſenſu alias eſſet ſimonia. e.ti. l.xxiij.

g ¶ Et etiā loco pignoris poſſunt clerici ſuas deci mas a laicis iniuſtis de/ tētoꝛib⁹ recipere: nec te nent⁹ decimas ꝓceptas cōputare in ſortē. Alteri us autē eccleſie decimas ſic detentas non poſſunt pignoꝛi accipere:nec fru ct⁹ lucrari.e.ti.l.xxiiij. ¶ Et laic⁹ a ſede apoſto lica habēs decimas pōt cū epi licencia eas mona ſterio donare⁹.alienatio 2.q.ó.

¶ Nec pōt illas habere patron⁹.pſon⁹. 4.q.m ¶ Itez ſi i parrochia fit noua eccleſia ad diuidē dos prochianos hēt de cimas.eccl'ia.ſ.q.b.

a ¶ Quarto q̄ro. quis ꝺz decimas dare.dic q̄ om nis homo⁴ maxime xp̄ia nus:ſiue imperatoꝛ:ſiue quiuis alius laicus:et cle ric⁹⁹: niſi de terris quas ab eccleſia(.ſ.cui ipſi cle rici ſeruiūt.)habent⁹.eo dem titulo.lege.ij.

b ¶ Adꝛianus tamē papa dedit priuilegiū templa rijs et ciſtercienſibus⁹ ne de predijs q̄ ꝓprijs ma/ nibus vel ſuis expenſis colerent decimarēt:deci mabunt tamen de habi tis ab era.1255. citra aūt concilij⁹ ab innocētio ter cio celebrati:ꝛ de empti one vel donatiōe p̄dio/ rū q̄ eccleſijs ſecularib⁹ decimare conſueuerant: niſi ſit nouiter cꝫlta:aut ꝓ hedificando mona/ ſterio alienata. Alij autē ordines ꝺiſtincte (.i. cu iuſcumqꝫ regule ſunt)de cimabunt: niſi de noui/ ter cultis ſi eccleſia nimi uz nō ledat⁹. Oz de hoꝛ/ tis: aut pecoꝛibus: non decimabunt. eodez titu lo.l.iiij.

c ¶ Et a decimis de terris que eccleſijs ſecularibus ſolebant decimare: non excuſabunt⁹ dicti tēplaꝛij:hoſpitalarij ſeu ciſter cienſes: pretextu preuile gij:ſi ex earuz ceſſatione nimis eccleſie leꝺuntur. ¶ Itez in priuilegio non decimandi tacens cōpo ſitionez factam cū eccle/ ſia de decimando nō ex cuſatur eius pretextu. ¶ Et priuilegiatus con/ tra priuilegij tenoꝛez ſol uens decimas perdit pri

tur ad decimas quas tēpoꝛe cō ceſſionis poſſi/ debant alij. h.i c.duduz.de priꝛ uile.

c ¶ Donare. qua liter laicus po/ teſt ius ſpiritua le alienare.h.in capitulo.ex lit/ teris.2.di.de iu re patro.

d ¶ Homo. An ab excōmunica to ſūt decime re cipiēde.h.in ca pitulo. cuz vo/ luntate.3. di.de ſen.exco.

e ¶ Cleric⁹. vtrū clerici tenentur ſoluere decimas alijs clericis. h. i.c.nouū gen⁹. de deci.

f ¶ Habent. ſed epūs de iſtis ter ris nō ſoluit de cimas.fo.l.li. i. ti.v.l.iij. Et vi/ de ibi modū de cimādi bladuz. Et quib⁹ ſunt decime ſecūduz deū diſtribuēde ¶ Item an fun/ dus decimalis i dote eccleſie co lat⁹ ab ipſa de/ cima liberatur. h.in.c. ſancitū. de cenſi.

g ¶ Ciſterciēſib⁹ aquarū decima rum preſtatiōe ſunt hodie reli/ gioſi priuilegia ti.h.in.c.ex pte tua.de deci.

b ¶ Concilij. fuit illud concilium rome:et in baſi lica lateranenſi anno dñi mille/ ſimo ducenteſi/

© Biblioteca Nacional de España

mo decimo quito pontificatus inno. tercij ãno decimo nono .

b.in capitulo. ex parte tua. de deci. Et si ẽ dubiuz an sint acq̃site ante concilium: vel postpsumitur qp p9 vt ibi per eum. et in.c.quãuis. e. ti. secundum bo.

a ¶ Decimas.qs decimas tenet' soluere leprosꝰ et quas non.h. in capitulo.cuz dicat. de eccles. hedi.

b ¶ Locatiõe. vt in capitulo. q̃nto.de vsuris. et vide.h.in. c.de terris.de deci.

c ¶ Et an indeus tenetur soluere etiaz decimas psonales. vide.h e.ti. c.decernimus.et in dicto c.quanto.

d ¶ Restituatur. de hoc per.h.in capitulo. cũ sit de iude.ꝛ sarra. et capitulo. cuz tu.4.di. de vsuris. Et quid si nihil abstulit: seo perdere fecit.vide ibi.

e ¶ De quibus. de quibus est decima soluenda.h. in capitulo. peruenit.de deci.

f ¶ piscarijs. cui ecclesie soluitur decima de piscibus.h.in capitulo.non est.2. distinctione. et

uilegiuz per actũ contrariũ.e.ti.l.v.

d ¶ Jtez leprosi vrbis rome non soluũt ex priuilegio decimas[a] de suis hortis et pecoribus. de alijs autẽ sic. ¶ Jtez tenet' infidelis soluere ꝺ hijs de quib9 xp̃ianus decimas et de locatiõe[b] domoruz que solebant antea decimari.nec ex translatione a xp̃iano in eũ facta debet ecclesie p̃iudiciũ generari. ¶ Et quicunq; tenens p̃diũ ex arrẽdatione pignore:cõmodato: vel ex alia causa: soluet decimas nõ obstante pacto inter euz et dominũ facto.e.ti.l.vj.

e ¶ Et si fructus pendentes i aceruo ante decimatiõez vendant' :eligit ecclesia:an a venditore vl' emptore decimas petat et si ab vno consequat' alius liberatur. sz si vn9 non est soluendo: exigit ab alio:nec dabit venditori ab emptore exigendi potestatez qui affuit i culpa ãnteq̃z decimaret vendẽdo.e.ti.l.xxvj.

f ¶ Et debet cõfessor male decimantez ad restitutiõez cõpellere: quia nõ remittit' peccatũ:nisi restituatur ablatũ.si tamẽ ꝺ totuz non posset restituere:mandat ei restituere qꝺ potest deducto vnde sustentet' et ꝓmittat se restituturũ cum ad piguioꝛẽ venerit fortunaz.e.ti.l.xxv.

a ¶ Quinto quero. de quib9[d] est decima soluenda.dic q; tam de fructib9 predioruz:q̃z de pastu: aut feno:lignis ꝓ hedificando vel comburẽdo scisis:et de piscarijs[e]: molẽdinis furnibus:balneis:cõductionib9 domoruz:et aliorum quoruũcunq; fructuum:vel redituũ:et de fetu pecoruz:caseo: lanaue et de apũ examibus augmentatis:ꝛ cera:melleq;.e. ti.l.ij.

b ¶ Jtez rex et barones(idez de alijs xp̃ianis)de acquisitis ex iusta guerra:et miles de stipẽdijs:et mercator de lucro mercimonij: artifex de q̃stis ex officio:magister de scolaris salario:et iudex:aduocatus: aut notarius:de lucris officioruz suoruũ:et famulus de pensione. ¶ Et damus etiã decias de dieb9 vite nostre:ideo quadragesimaz que est decima(et q̃ tuor tẽpora sunt primicie.)pars anni ieiunam9.e.ti.l.iij.

c ¶ Et scias q; de imobilibus iniuste quesitis tenet' soluere decimaz fructuum possessor de mobilibus autẽ si ab acquirẽte possent aduocari vt ab vsurario nõ datur decima: quia displicet deo de aliẽis decimare: vl' elemosinã dare. si autẽ non possent aduocari: vt data meretrici et similia dz deciare. sz ecclesia non recipit (.s. interi qꝺ i delicto pseuerat: seo postea sec9.) ei9 decimã ne videat' eius delicto asentiri.e.ti.l.xij.

d ¶ Et de arboꝛib9: et seminatis: vel plãtatis: aut reditib9: soluit' decias nõ deductis expen.(q̃is sint expen

© Biblioteca Nacional de España

se siue etiã sint cẽsus aut tributa regi seu alteri cuicũqz psone dãda: quia debet solui decima de toto culmo sine aliqua deductione expẽsarum) et si fructꝰ pertinent pluribꝰ quilibz de sua pte dat.(.s.anteqz ptes segregẽtur de culmo.)decimã. ¶Nec etiam debz semen extrahi ī decimatione:qz nec colonus pcionariꝰ hoc detrahet:et qz semen mortuꝫ:nec est in ptãte seminãtis.e.ti.l.xiij.xiiij.

e ¶Decime autẽ personales non soluuntur nisi de lucro tantũ deducto principali si fuerit iaz decimatũ principale.alias secꝰ. ¶Et est ratio quare in decimis prediorũ nõ detrahitur semen nec expense: et in psonalibus detrahitur principale: quia magis diuina potestas circa fructus prediorum qz circa lucra psonalia operatur.e.ti.l.xv.

f ¶Itez expense in rebus(.s.furno vl molẽdino)emptis vt non levant: vel vt meliorent fructꝰ non sunt deducende(.s.de decimis: quia res et meliorationes apud emptorẽ remanent.)etiam si pecunia ex qua facte fuerũt erat deciata.Sed si facte sunt ne pereantur et postea venduntur res deducunt sicut preciũ pro quo antea empta fuerat: nisi ante nõ fuerat pecunia expensarũ decimata.e.ti.l.xvj.

a ¶Sexto quero. qliter det decima. dic qꝺ dat nõ deductis expẽsis[a]. vt dixi.ꝫ. prima.q.d.e: ¶Et decime prediales sunt soluende statim collectis fructibus et reditibus,etsi differatur deteriorati[b] pertinz ad meliorem. Personales autez sunt soluende secũdum patrie consuetudinẽ: et si est consuetudo quãtũ detur ꝓ personalibꝰ seruatur.si non est cõsuetudo soluat quid vult debitor nec ad plus agetur. Et non valet consuetudo qꝺ nil pro decimis personalibus soluatur.e.ti. lege.xvij.

b ¶Et non de peioribus: nec de melioribus:ꝫ de medijs fructibus solua/tur.Et potest etiaz fetus pecoris decimari:vt ouibus in vno loco clausis exeant singuli separatim et decimo loco exiẽs detur ꝓ decia. e.ti.l.xviij.

c ¶Et diocesanus dz ponere fideles deciarus collectores iuratos q̃ vltra debitũ nõ recipiant:nec decimẽt ꝓ vitulo vacã: aut ouẽ ꝓ agno.dentqz pastori de solutiõe apocham̃ (credo qꝺ apoca dicat littera ꝓ alphabetũ diuisa)retẽta sibi alia simili ꝓ cõpoto fideliter reddẽdo:et si eaz dare nolit:et ī alio loco cogit pastor decimare:iterũ restituent ei decimã duplicataz resarciẽtqz ei dãna z interesse.Et postqz apparet pastorẽ decimasse nõ cogit alibi decimare:alias cogẽs soluet qꝺ recepit duplicatũ et dãna et interesse.e.ti.l.x.

a ¶Septimo q̃ro.qliter decia diuidat. de diuisiõe decime pecorũ inter diuersos diocesanos dixi supra.ꝫ.q.c. ¶Scias qꝺ relinqt cõsuetudini diocesis qliter:et ī quot ptes decime distribuãtur

ibi innocen. de deci.

a ¶Expẽsis. que decime sunt soluende deductis expensis.et que nõ dductis.glosa.in. c.pastoralis.de deci. vide que scripsi.fructus.ii.q.a.sup ḋ. expensis. ḋ. fructus intelligunt.in ḋsi. q̃ro si aliquis.

b ¶Deteriorationem cõburens segetes: vel scindens arbores tenet ad extimationẽ decimarũ.b in.c.puenit. 2. di.de deci.Item an liberatur solues decimas ante tempus.h.e. c.2.di. ¶Item an ī decimis habet locũ cõpensatio. h. e.c.4. distin.

c ¶Debitor. An valet ista cõsuetudo de decima minorãda ī predialibus: vl mixtis.h. in.c.i.et capitulo. peruenit.de deci.

© Biblioteca Nacional de España

Et si ecclesia denuo ex/truitur ē in potestate epi scopi eligēdi qualiter in ea decime diuidant. Et ps decime ecclesie fabri/ce deputata expenditur ad episcopi arbitriuz in cuius potestate est quali ter expendāt. e.ti.l.xix.

a Octauo q̄ro que bona pueniunt ex bona deci matiōe. dic q̄ iuste et be ne decimātes quadrifa/ria dona reportāt a deo scilz. incrementuz fructu um: et salutem corporuz et indulgentiaz peccato rum: et gloriā paradisi. secundū augustinū. De/bent etiaz de nouē alijs partib⁹ domino tēpora li tributa soluere: et pau peribus elemosynas da re. e.ti.l.xx.

a Nono q̄ro. que mala pueniunt ex mala decia tione. dic q̄ sup male de cimantes pmittit de⁹ q̄t/tuor mala euenire: famē et pauptatē: vt ait mala chias ꝓpheta. Itez q̄ p ditis nonē ptib⁹ bono/rū redunt ad decimam ei⁹ qđ habebāt: teste au gustino: et etiaz venit lo custa: et infortuna terre fruct⁹ dissipātia: ioucun turq̄ p̄rincipes ad terraz imensis exactiōib⁹ deua standaz. e.ti.l.xx.

a Decimo q̄ro. q̄liter fu erūt decime introducte. dic q̄ deus creauit decē ordines angelorū: z vn⁹ corruit p superbiaz: et vo luit domin⁹ q̄ ordo iste de genere hominū in ce lis adipleret. et q̄ decē p̄cepta dedit populo in lege mosayca: et decem sens⁹ homini p quos re geret et decē p̄cepta cu stodiret: vt iure heredi/tario mereret i decimo angelorū ordine colloca ri: ideo voluit q̄ decias eoruz q̄ acquireret dño erogaret. i. p. ti. xx. i p/hemio.

a Decimo q̄ro. an de cimarū rōne sit soluēda exactio. vid. cli⁹. ꝯ. q. g

a Duodecio q̄ro. an de cie pñt vēdi vl̄ pmutari vide. ꝯ. e. 3. q. f. et pmu/tatio. 4. q. a.

Defensio. vide. clicus 3. q. b. excōicatio. ſ. q. b. et. ix. a. rex. xxv. q. b. mi/les. 8. q. a. d. homicidiū ſ. q. a. vis. 4. q. b. dam/nuz. ſ. q. a. hereticus. 6. q. a. b.

Defectus. vide rex. 8. q. c.

Defloratio. vide. ma/trimoniū. 10. q. k.

Degradatio. vide. ba ptismus. 6. q. c. peniten/tia. ſ. q. k. clericus. 3. et. 10. q. c. d. excomunica/tio. ſ. q. b. et. 9. a. miles.

a Deputa/ta. ista qua/liter soluit. vide fo. no. c. cxxvj.

b Erogaret An decime sunt ex pre/cepto. h. in. c. peruenit. de deci.

Defen/sio. Utrum q̄s teneat ali um a morte vel corpora li violentia: seu iniuria li berare: vl̄ de fendere. et si non facit an teneat. h. in. c. quante. de sen. exco. Ui de. homicidi um. 4. q. h. sup. v. adiu/uare. Iteruz si queris an liceat vnicui q̄ accedē ad defensionem agressi ab a/lio. dic idisti cte q̄ q̄libet p̄t quēcūq; ꝺfendere ab i iusto opp̄s/sore: q̄ p̄t iuuare quez i possessione sua defendē/da: q̄nto ma gis i psona defendenda. Idem tenet bar. in. l. vt viz. ff. de iu/sti. et iure. sz cōsuluit: vt oēs tollan tur opinio/nes: vt se cō uocari faci/at: sed istud nō est expe/diens: q̄ si mā/datuz non esset iustuz nō debet facere vel imple re sola ergo iu/sticia ē illa que hoc opat. Du bitari tñ posset an conuocat⁹ te neat illū cōuo/cantē iuuare ab illicito oppresso re. ꝺ quo p glo. et. dy. in. l. cul/pa. ff. de regulis iuris. sz veritas est q̄ non. Et p alterius defensi one licet pecu/niam accipere. vt. ff. q̄ me. cau l. metum. ſ. sed licet ergo et ce/tera. de hoc est glosa ordinaria in. c. quanto. de senten. exco. de quibus per sa/li. in. l. recte. C. vnde vi. colū. pe. Uide. merca tor. 3. q. a. sup. v. sic ablata. Et exceptō. v. si ac cusatus. et. v. q̄ ro ticius. Et ho micidiuz. ſ. q. a super. v. defen/dere. Et confes/sio. ſ. q. a. sup v. impuberis. v quero vtruz p/digus. in versi. quero quid de adulto.

Degrada tio. vide cleri/cus. 3. q. g. sup. v. forus. v. si ali quis. in versi. et iudex. et. 10. que stione. c. super. v. degradetur. z eadem questio/ne. d. sup. v. cle ricus. et sup. v.

© Biblioteca Nacional de España

laicus. Et. hereticus. 6. queſtiõe. a. ſuper. v. epiſcopus. v. et que ſit.

¶ Delegatus. quid ſit delegatus. quis eũ cõſtituat. quis conſtituatur. que delegari poſſunt. qđ ſit delegati officiuz: iuriſdictio ſeu poteſtas. quibus modis finiatur. ex quib⁹ cauſis recuſetur et que contra eum exercipi poſſunt. ſpec. titulo. de iudi. dele. libro primo partida prima. Et vide azo. in ſũma C. qui pro ſua iuriſdi.

¶ An delegatus q̃ ſub delegat: poſtea poteſt

10. q. a. infamia. 3. q. c.

¶ Delegatus. vide. clericus. 4. q. r. excõmunicatio. 6. q. a. iudex. ſ. q. e. k. 11. 12. 13. per totũ. reſcriptuz. 2. q. c. 3. q. o. ſentẽcia. 7. q. e. appellatio. ſ. q. d. tutor. i. q. e.

¶ Delegatio. vide. dos. ſ. q. e. nouatio. i. q. a.

¶ Delictuz. vide. crimẽ. maleficiũ. lex. 9. q. a. epiſcopus. 6. q. a. b. c. dd. alienatio. 7. q. a. ſtipulatio. 6. q. ſ. aa. mandatũ. 2. q. e. pena. ſ. q. per totum.

¶ Deiectio. vide. damnuz. 6. q. k.

¶ Delicatus. vide. excõmunicatio. 11. q. a. epiſcopus. 7. q. ee.

¶ Delicie. vide. rex. 7. q̃ ſtione. d.

revocare: et cognoſcere. h. in capitulo. relatũ. de cleri. non reſi. ¶ An delegati citationi vel mandato non obtemperãs: quia non inſeritur in citatione vel mandato tenor cõmiſſionis erit cõtumax ſi non comparet aut non exequitur mandatum de quo ſibi aſſerit non conſtare. ſpec. in titulo. de citatione. ſ. iaz nunc de citatione. v. ſed dominus. dicit q̃ non per capitulũ. cum in iure. de offi. dele. idẽ innocen. et ibi iohãnes andree. in capitulo. preterea. de dilationi. nec tenet ſuper hoc proceſſus contra non obtemperantem factus. ar. ff. ſi quis cau. lege. ſi ſeruus. de ĩ ius vo. lege. Secus in ordinario. vt in lege. ſi quis ex aliena. ff. de iudi. Et qđ idez ſpec. dicit in dicto titulo. de citatione. ſ. primo. q̃ debet ſic citatus comparere: intellige ſi erat inſert⁹ tenor licet non faciebat fidem exemplatuz: quia ſine iudicis auctoritate ſecus ſi nullo modo inſertus fuit tenor: quia ſi alias intelligeres nullo modo p̃ cederet. opi. vincẽ. ſic intellige. innocentius in dicto capitulo. cum in iure. Vide que ſcripſi. citatio. ſeptima queſtione. a. ſuper verbo. citantez. v. an citatus. in principio. Et primuz decretum. 6. queſtione. e. ſuper verbo. annotãtur. v. et nota q̃. Et iudices delegati debent etiam exprimere cauſam in citatorio. vt dixi. citatio. tercia queſtione. a. ſuper verbo. qualiter. v. nunquid libellus. in verſiculo. in iudicibus. ¶ Item an delegatus cui cõmittitur certus articulus: vt puta receptio teſtium: vel ſimile poſſit ſubdelegare. innocenti⁹ in capitulo cauſam. de teſti. et in capitulo. cum bertoldus. de re iudi. dicit q̃ non. vide

cle. de offi. dele. capitulo. et de offi. dele. capitulo finali. et quod notat in dicto capitulo. cum cauſam. ¶ Nota q̃ iudices delegati poſſunt in cauſa ſibi cõmiſſa eligere nuncios: qui nuncij ante omnia debent iurare facere officiuz ſuum bene et legaliter: quod iuramentum facit qđ ſtetur ei⁹ relationi: nec eſt neceſſe q̃ poſtea iuretur in ſingulis relationibus. vt notat cy. C. de accuſa. l. ea quidem de q̃b⁹ per bal. in lege. omnib⁹ in principio. C. de ſpon. et ſũp. ſu. ¶ Vide que ſcripſi. ſalariũ. v. itez iudex. Et iudex. u. queſtione. quaſi p̃ totum. et. 13. queſtione. per totuz. Et reſtitutio. tercia queſtione. a. ſuper verbo. ordinario. Et teſtis. ſexta queſtione. i. ſuper verbo receptoias. v. an delegat⁹ Et. citatio. ſecũda queſtiõe. a. ſuper verbo citare. v. itez nota. et. v. ſe.

¶ Delictum. Nota differentiaz inter delictum: et crimen. Delictum enim eſt genus generaliſſimuz: ſiue veniat ex animo ſiue non. ſed crimen eſt gen⁹ ſub alternum: continet enim ſub ſe furtum et adulterium et alia que ex animo proveniũt. ideſt ex conſcientia. vt gloſa in lege prima. C. ſi aduer. delic. et vide etiaz iohan. andree. in capitulo. peccatum. de regulis iuris. libro ſexto. ¶ Non eſt delictum: nec delicti qualitas quaz publica conſuetudo permittit. vt ſcripſi. captio. ſ. queſtione. c. ſuper verbo fugerint. v. duo ſunt. in verſiculo. ſed quid ſi cuſtos. Et circa hoc vide. conſuetudo. 6. queſtione. in fine. ſuper verbo. reſtituantur. v. et an conſuetudo. ¶ Utrum delictũ debet in damnũ eccleſie redundare. h. in capitulo. cum venerabilis. de excepti. ¶ Item an delictuz ſepius cõmiſſum debet ſepius puniri. h. in capitulo. clericos. de coha. cleri. ¶ Utrum et in quantum teneantur hered̃es ex delicto defuncti. h. in capitulo. parrochiano. de ſepultu. ¶ Item an in delictis quis vltra preſitam voluntatez teneatur. h. in capitulo. cuz voluntate. de ſen. excõ. Et vide. pena. ſ. queſtione. e. et que ibi ſcripſi ſuper. v. cogitatiõis. Item quãdo certum eſt delictum: ſed incerta perſona delinquentis: cui: et in quantuz delictum huiuſmodi debeat imputari. h. in capitulo. ſignificaſti. i. diſtinctione. de homi. ¶ Item an voluntas illius in cuius perſonaz cõmittitur delictum proſit delinquenti. h. in capitulo

© Biblioteca Nacional de España

contigit.i. diſtinctione.de ſentē. excō. ¶ Quod ius cenſetur cōtra mandantez: vel mandatarium: aut contra ratum habentē delictuz cōmiſſum. vide. mandatum. 3.q. a. ſuper. v. mandatarius. v. differētia eſt. Et ibi inverſi. ſed tūc p vide que ōlicta dicantur atrocia: et que leuia ¶ Item qō ius cenſeatur cōtra perſuadentem: vel conſulentē: aut opez preſtātem delinquēti. vide. homicidium. ſ. q. f. ſup. v. conſilium. v. an perſuadens. ¶ Vide que ſcripſi. crimen. Et. damnuz. ſ. q. c. ſuper. v. iudex. Et ludus.

DElibe/ratio. Quid ſit deliberare. Et quis petat tempus ad deliberādum. et a quo. ⁊ quantuz temp⁹ et quis ſit effect⁹ deliberationis. ⁊ qō ſit ius eius. vide. azo. i ſūma. C. de iure deli. a prin. vſq; ad. ſ. ſupereſt vt videam⁹.

DEliberatio. Primo quero. quid eſt deliberare. dic q; id eſt qō ſecum: aut cum amicis conſilium an recipiet hereditatem quis habere. 6. partita. titulo ſexto. lege prima.

a ¶ Secundo quero. Ad quid prodeſt deliberatio. dic q; informat deliberans an ſit ei lucroſa hereditas: vel dānoſa. e. ti. l. i.

a ¶ Tercio q̄ro. quis poteſt petere deliberatiōez dic q; is cui hereditas ē delata. (et etiam poteſt petere hereditaria inſtrumenta ſibi edi. vt melius poſſit deliberare.) Sed ſi ſeruus eſt inſtitutus: eius dominus petet deliberationez. Et ſi minor: eius curator. eodez titulo. l. i.

a ¶ Quarto quero. quando poteſt peti deliberatio. dic q; ante aditionē hereditatis. eodem titulo. lege. i.

a ¶ Quinto quero. quantum tempus indulgetur ad deliberandum. dic q; quādoq; petitur a rege: et rex cōcedit annū. quādoq; petitur a iudice loci vbi eſt maior pars bonorum hereditatis: et indulget nouem menſes: vel minus ſi ſibi iuſſum fuerit: nō tamen minus q̄ centum dies.

¶ Et ſi heres infra tempus ad deliberationem indultum moritur: eius heres habebit reliquum tempus quod ſupereſt. Si vero poſt[a] temp⁹ id moritur ſi quidez non erat mortuus: de liberis eius heres repellitur: Si autem erat de liberis admittetur eius heres temporis lapſu non obſtante[b]. eodē titulo. lege prima. ſcōa.

a ¶ Sexto quero. An deliberatione pēdente poteſt heres vendere rem hereditariaz. dic q; non niſi de mandato iudicis et ex iuſta cauſa. eodem titulo. l. iij.

b ¶ Et ſi deliberans repudiet tenetur bona hereditaria creditorib⁹: vel ſucceſſori reſtituere: aliter preuia iudiciali taxatione iurabunt ipſi in litem ſuper bonorum quātitatem. eodem titulo. lege. iiij.

¶ Demō. vid. diuinatio deliberandi: quaſi agnatus. aditio. i. q. a. ſuper. v. aditio. v. duo erāt fratres. in fi.

b ¶ Non obſtāte. de hac materia vide gloſaz bonaz. in lege. cū antiquioribus. ſuper v. beneficio C. de iure deli. et vide legē. lutius titius. ff. de iure. fiſ. vbi ignorās trāſmittit hereditatem aſcēdentis non aditam in aſcendentem: q; de deſcendente nō eſt dubium. vt lege prima. C. de hijs q̄ an. aper. ta. ¶ Item an hereditas non adita tranſmittitur. vide. late. per bartoluz. lege. ventre. ff de acqui. hereditate. Et circa hoc: quando hereditatez nō aditam quis poſſit tranſmittere ad heredem ſic diſtingue: aut ille qui tranſmittit eſt ſuus heres:

a ¶ poſt. ſi filio cui hereditas matris ē delata eſt elapſus annus deliberandi quem habebat vt filius adhuc poteſt tranſmittere ſecunduz annū deliberandi vt legitimus. Et idez in emācipato: quia poſt primum annuz et intra ſecunduz moriens trāſmittit ius aut non ſuus. ¶ primo caſu ſiue ſciens: ſiue ignorans hereditatem ſibi delatam eſſe ad quoſcunq; ſuos: vel extraneos perpetuo tranſmittit cum beneficio tamen abſtinendi. vt. ff. de ca

© Biblioteca Nacional de España

strē.pecu.lege.hereditate.§. primo.et de acqui. here. lege.si quis filium.§.pmo.licet. glo.in le ge. cum antiquioribus.C.de iure deli.aliud sen tiat: vt plene dixit bal.eodez titulo.lege.si infan ti.Si autez non erat suus: aut erat de liberis: aut non.primo casu transmittit etiaz ignorans ad li beros: siue sint in potestate: siue non. vt.C. de hijs qui an.aper.ta.lege primo. non autē ad su periorem. vt.C.ad orfi.lege secūda.licet glo.con tradicat in dicto titulo.C. de hijs qui an.aper. tabu.Secundo autē casu: aut erat infans habēs parentes per masculinaz lineam: in quoruz erat potestate puta patrez vel auū: vel similez et idē si quocunq; casu factus erat sui iuris: et tunc si moritur in infantuli etate trāsmittit ad predictos parentes quasi sibi quesitaz. vt.C. de iure deli. lege.si infanti.§.i.et.§.ea vero. Aut nō erat in fans tempore quo decessit: et tūc aut ignorabat hereditatez sibi delatam esse: aut sciebat. si igno rabat: tunc non transmittit. vt.C.eodē titulo.l. quoniaz.et dicta.l.si infanti.§.si vero nisi dice ret esse ignorans iusta absentia: quia tunc dare tur restitutio heredi eius ad adeundaz hereditatē vel saltim ad agnoscendaz bonorū possessionem ex defuncti persona. vt.ff.de acqui.here.lege.cū quidaz.et lege panconius. Si autez sciebat: aut iam cessit dies hereditatis adeunde: aut nō: si ces sit dies et sciebat hereditatez delatam: si quidem decessit infra datum tempus ad deliberanduz qō est hodie nouem menses: si datū est a iudice: et si datuz est a lege vel a principe est annus vt i hac lege. partite.et dicta.l. cuz antiquioribus. C.de iure deli.et.l.fi.e.ti.§.sed quia quidaz.tunc trās mittunt hereditatez ad heredes q; eam adire pos sit infra tempus qō sibi supererat de eo tempo re. vt dicta lege.cuz antiquioribus in fine. fallit in casibus videlicet cuz distulit adire propter vē dicandam moztez defuncti. vt.ff.ad lege. si quis in graui.§.eleganter. et quando distulit petere bonoruz possessionem et hereditatez adire institutus propter euz qui est in ventre: et ē pre teritus: et interim moritur. vel differt ppter que stionez falsi motam contra testem: vel contra te stamentuz in quo est scriptus: et interim moriē vel differt propter filium natuz qui subiect⁹ di citur qui dicit se debere succedere: et ideo script⁹ vel alius qui succedit ab intestato non adit: et interim moritur. vt.ff.de contra.ta.l.illud. §.fi nali.et lege se.et.ff.de acqui.here.l.ventre.et de bo.liber.lege.si filius.§.fi.et ad legez.coz.lege. scriptus.si autē nondū cessit dies: puta quia sub conditione erat institutus: et conditio nondum venerat: tunc nullo modo transmittit. vt. C.de cadu.to.lege. §.sin autem. de predi ctis per baldum in dicta lege.cuz antiquiorib⁹. in fine.C.de iure deli. ¶ Licius decessit superstite sepo filio ei⁹ infante: et gayo eius fratrē: et berta vxore: post quē immediate decessit infans hereditate paterna non agnita: quia erat infans et nō habebat tutorez cui esset decreta admistratio: questio est nūc de hereditate ticij inter fratrem eius et vxorem: dicit enim berta q; infans transmittit ad eaz hereditatem paternaz propter existentiam sui heredis: in contra rium dicit frater testatoris q; hereditas fraterna per tinet ad eum: quia infans non transmittit: et in in fante non attenditur existentia sui heredis: et heredi tatez paternam non transmittit. dicas q; iste passus indiget declaratione imperiali: et pro quacunq; par te feratur sententia nō esset error expressus. vide. pre gnans.3.q.a.et que ibi dixi super verbo. viuū. po ne q; infans cui delata est hereditas: non est de suis puta quia hereditas est materna vel fraterna vel al terius agnati: vel cognati remotioris: vel est heres institutus ab extraneo: ita q; de rigore iuris nō trans mittit: vel non sit tutor: nunquid de equitate preto ris transmittit beneficium restitutionis in integruz: vt etatis ratio habeatur quēadmoduz habetur ab sentie. dicas q; non: quia iure cōmuni vtitur qō non agnitam hereditatem non transmittit: et donec vi xit non fuit lesus nec inceptus ledi vnde talis in in tegrum restitutio nec causaz: nec personā habet vn de fundet. Quero nūquid infans potest transmitte re ius deliberandi per scientiā tutoris sui. dicas q; sic etiaz si tutor non fecisset adhuc inuentariū. Quero. que est ratio differentie q; infans transmittit ad pa trem: et maior infante non transmittit. respondeo: quia tempore infantie residet ius libere in patre so lo: sed post infantiam requiritur consensus filij: et ideo pater infantie tempore habet plurimuz iuris q; postea. Quero. nūquid scientia solius patris operet q; filius transmittat ius deliberandi in ipsuz patrez. dicas q; non: quia non est lege cautū: requiritur enī scientia transmittentis non eius in quez transmitti tur. Quero. vtrum sufficiat patris scientia solius im puberis. puto q; sic. Et idem puto de scientia prodi gi cui erat bonis interdictum: quia acquirere ius de liberandi ad finem transmissionis est merus fauor. Quero. vtruz sufficiat scientia solius tutoris ad hoc vt maior infantie transmittat ius deliberandi. barto lus dicit q; sic. in dicta lege. ventre. ff. de acqui. here. sed contrarium puto q; requiratur scientia pupilli. Quero. vtrum contra tutorem negligentez detur re gressus impuberi. glo. in lege. si infanti. C. de iure de libe. dicit q; sic: licet non daretur regressus cōtra pa trem negligentez. et cōsidera q; dicta glosa presupo nit q; non sit facta transmissio: nā si esset facta trans missio: nō essent heredes impuberis dānificati culpa tutoris existēte: saluo iure adeundi apud heredes im puberis. et sic glosa est pro me contra bartolum. de quibus vide. latius. per baldum in dicta lege. si in fanti. C. de iure deli. ¶ Titius cui erat hereditas de lata transmittit sciens ius deliberandi m gayum: qui

© Biblioteca Nacional de España

gatus adhuc infra annuz deliberandi constitutus de cessit ignorans: queritur an transmittit. dicit bar. q sic: quia semel trãsmissibile factuz est. Quero. heres sciens stetit decez mensibus q non adiuit: postea impetrauit a principe annum ad deliberandũ nunquid quandocũq; decedit infra annum principis transmittit. dicas q sic: quia vbi deliberatio non a iure: sed a principe vel a iudice ẽ cessa: videtur transmitti infra totuz tempus concessuz. Quero. adultus decessit: non adita hereditate sibi delata et elapsis ponamus vndecim mẽsibus anni ad quod tempus heres eius vult restitui ex persona minoris queritur nunquid possit. dic q interdum ius transmittendi non est inchoatum: vt quia adultus decessit ignorans: et tunc nulla detur restitutio. Interduz ius transmittendi est inchoatuz: et actu permanens et tunc quia in ipso non fuit lesio inchoata et consumata: sed in personam successoris non datur in integruz restitutio: quia successor debet sue negligentie imputare: nisi successor esset minor sicut et transmissor sicut si cepisset in adulta etate: et fuisset consumatus in maiori etate non mutata persona: quia extremuz tempus est illud quod leuit: et attende q ego presupono q iste annus currat adultis. Interdum ius transmittendi est spiratuz in personam adulti: et tunc heres eius potest restitui ex persona minoris. Quero. quot sunt transmissionuz species. respondeo tres. s. naturalis. legalis. et cõuencionalis. Naturalis transmissio est quando natiuus splendor seu nobilitas a progenitoribus seminatur in posteros: et talis nobilitas non transmittitur nisi per legitimam lineaz etiam a matre: quia si nobilis mulier in corpus peccat efficitur infamis: et ideo splendorem dignitatis amittit et non transmittit: et presertim si cõmisit incestum: quia villitas vite eam facit humilem et deploratam. Legalis trãmissio est transmissio iuris deliberandi et hereditatum que sola auctoritate iuris ciuilis fit. Conuentionalis fit vt. ff. de proba. lege. si pactum. de predictis per baldum. lege. cuz antiquioribus. C. de iure deli. columna. iiij.

¶ Utrum fideicõmissuz vniuersale ante restitutionẽ transmittatur ad heredem fideicõmissarij vniuersalis. dicas q sic: quia hoc fideicõmissum vniuersale habet quantuz ad transmissionem naturam fideicõmissi singularis: quando fideicõmissarius vniuersalis decessit post aditam hereditatem ab herede. Sed quid si decessit ante aditaz hereditatez videtur q nõ transmittat. vt glosa. ff. ad trebell. legẽ. quidam ita. sed veritas est in contrariuz: quia hereditate suspensa seu dilata aditio transmissionem fideicõmissoruz: seu legatorũ non impedit: ne sit ĩ potestate heredis impedire trãsmissionẽ fideicõmissi. et hoc verum: nisi iste fideicõmissarius vniuersalis habeat substitutionem vulgarez in fideicõmisso quo casu debemus distinguere ex forma substitutionis: Nam aut testator dixit: si ticius decesserit ante restitutionez restituatur seyo: tũc ticius nõ transmittit: aut dixit: si aliq̃d contigerit ticio: restituat seyo tũc intelligitur: si quid impedimentũ fideicõmissum non dilatum eius. vt. ff. ad trebell. legẽ. quidam ita. Ex hoc pono talem conclusionem: q si fideicõmissum est purum: fideicõmissarius decedens ante aditam hereditatem ad heredem transmittit sicut post. Reuoco in dubium: vtrum sicut transmittitur fideicõmissum purũ vt dictum est ita transmittatur fideicõmissum conditionale. dicas q non: et ita disputat et determinat glosa. in lege prima. de bijs qui an. aper. ta. Sed quid si fideicõmissarius vniuersalis decessit sine herede: et sic non est cui possit fieri restitutio. glosa in lege. apud iulianum. ff. ad trebell. respõdet fideicõmissum anullari: quod intellige vt declaratur. eodem titulo. lege. postulante sticho. post princi. de predictis per baldum. in lege. cuz secundum. C. de fideicomis. ¶ Et vide que scripsi. legatum. quarta questione. b. super verbo. submodo. v. quidam legauit. in versiculo. sed pone. Et. aditio. prima questione. a. super verbo. aditio. v. duo erant. in versiculo. quero delata. ℣ super verbo. septenio. v. quero nunquid. in versiculo finali. Et. conditio. quinta questione. o. super verbo. potestatiua. v. filius institutus. in versiculo finali. Et. exheredatio. quinta questione. b. super verbo. diffamatum. v. querela etiam.

4. questione. a. clericus. 4. questiõe. i. diabolus. per totuz. ¶ Denũciatio. vide. vẽditio. 5. questione. k. n. vectigal. 5. questione. a. emphiteosis. 4. q̃stione a. pignus. 7. q. p. q. ac/

¶ Denunciatio. Quid sit denunciatio. Et quis potest denunciare. qualiter in denunciatione procedatur. spec. titulo. de denunciatione. libro tercio. partita secunda. ¶ An per viam denunciationis potest quis ab officio: vel beneficio remoueri. habetur in capitulo. custos. de officio custo. ¶ Item an criminosi et infames admittuntur ad denunciandum. habetur in capitulo. nouit. de iudi. ¶ Item an oportet precedere in denunciatione trina monitio. b. in capitulo. si quis episcopus. de accusa. ¶ Circa materiã denunciatiõis tria principaliter faciã. primo de eius prescriptiõe vel diffinitione querã. 2o de eius speciebus. tercio circa quãlibet eius speciez forma-

© Biblioteca Nacional de España

bo queſtiones ſibi coherentes. Ad primam reſpondet.cy.q denũciare eſt crimen notoriũ iudici prodere. ſed tu dic denunciare eſt crimen alicuius apud cõpetẽtes iudices ſine inſcriptiõe deferre ad penitenciaz peragendam: vel ad aliaz legitimam penã ſubeundã: hec deſcriptio declarationez recipit a ſequentibus. Ad ſecunduz cũ q̃ritur quot ſunt eius ſpecies. reſpondeo quattuor: ſed proſequar tantuz primas tres. nã alia euãgelica. alia canonica. alia iudiciaria. alia regl'aris q̃ fit ad obſeruãtiã regularẽ ſcõm diuerſas iſtitutiones religionũ et regulariũ que non ſecundum iuris ſubtilitatez. ſed de plano et ſimpliciter expediatur. vt extra de appell'.c.reprehenſibilis. et vide. religioſus. 6. q. e. ſuper. v. correctione. et iſta aliter nõ proſequor. Euangelica eſt que fit ſecũdum doctrinã euangelicaz. mathei. c. viij. et extra de iudi. c. nouit. et. 2. queſtiõe. i. c. ſi peccauerit. dixit enĩ dominus in euãgelio ſi peccauerit in te frater tuus: vade et corrige euz inter te et ipſuz ſolum: ſi te audierit: lucratus es fratrem tuuz: ſi te non audierit adhibe tecũ vnuz vel duos: vt in ore duoruz ſtet omne verbum: q ſi non audierit dic eccleſie. ſi autez te eccleſia non audierit: ſit tibi vt ethnicus et publican⁹. vide que ſcripſi. correctio. Ad declaratiõez huius doctrine formã tur queſtiones infra ſcripte. prima quis poſſit denunciari. dic q quilibet xpianus perſeuerans in crimine: quia frater tuus eſt. et bal. in auten. ad hec. C. de vſuris. dicit q putat hanc denũciationẽ fieri poſſe non ſolũ ſingularibus perſonis ſed collegijs et etiaz vniuerſitatibus. Secũda eſt a quo poteſt denũciari. et dic q ab alio xpiano in quem peccauit. ex quo collige q quilibet etiam infamis et mulieres admittuntur. Fallit ſi denunciantes ſint criminoſi: et in crimine perſeuerent. Itez fallit ſi ex odij fomite hec preceſſerint: quia tunc denunciatio vel correctio non eſſet caritatiua propter mortez proximi quez nos debemus diligere ſicut nos metipſos. Sed an per procuratorẽ quis denũciare poſſit. dic q ſic. et proſequi. et bal. in dicta auten. ad hec. dicit q nõ ſolum per nunciũ: ſed etiaz per litteras fieri poteſt maxime ſi aliter non patet acceſſus ad perſonaz cui eſt denunciandũ. An ad denunciandum quis neceſſitet. dic q non: niſi ſicut ad alia opera pia vel niſi ad ipſuz ſpectaret ratione officij vel cure. 23. q. iij. c. duo. Quero de quo delicto occulto: vel non: in quẽ: vel quãdo cõmiſſo. reſpõdeo q de delicto vel peccato non omnino occulto: ſed quod probari poteſt: quia omnia occulta ſunt in iudicio dei. Item de cõmiſſo in denũciante principaliter: vt euz damnificãdo vel conſecutiue eius animam ledendo: quod eſt eo ipſo q̃ ſcit fratrem proximuz ſuum perſeuerare in peccato: et eum non monet: vel eum monituz perſeuerantem cellat et non denunciat. Quero quando denunciari debet. dicas q quando monitionibus factis ſecundum predicta ad huc perſeuerat in peccato. vi de que ſcripſi. monitio. v̄bo p̄mo. Quero. in quo foro. dic q eccleſie prelato et eius vicario: et ſic i foro eccleſiaſtico. Quero. ad quem finez et effectuz fit denunciatio. dic q principaliter vt peccator peniteat non vt beneficio vel officio: vel alio iure priuetur: niſi aliter penitere non poſſit: quia tunc per conſequentiaz non directo priuabitur. vt extra de tempo. ordi. capitulo finali. et vide crimẽ. v. an poteſt quis Quero de forma denunciandi. et bar. in extrauganti. ad reprimendaz. et poſt euz baldus in auten. ad hec. C. de vſuris. dicit q formabit hoc modo libellus: quia preponet q. A. peccauit in. B. ex tali cauſa: et quia requiſitus z monitus fuit prima monitione et ſecunda: ſecunduz doctrinam et regulaz euangelicam: et q̃ emẽdare neglexit: et exire de peccato in periculo anime ſue: et contra conſcientiaz qua propter implorat officiũ iudicis eccleſiaſtici vt dictũ talem peccantem corrigat ad penitentiaz ſalutarem: ita q emẽdet et exeat de peccato. Et etiaz querit baldus in dicta auten. ad hec. quomodo poteſt probari ſecreta denũciatio. et reſpondet q ſecreta probabitur per iuramentum. Item facta cuz vno probabitur per iuramentuz et illum teſtẽ extra de teſti. capitulo. cum in omni. in nouella. Et ſali. in dicta lege. ea quidez ponit aliam formaz denunciandi: et forma eſt. Coram vobis et cetera: propono ego talis q dominus rector talis eccleſie tenet publice i domo ſua vnam concubinaz propter eius fornicationẽ. vel cũ tali vxore talis adulterium loco et tempore talibus cõmiſit: et licet ſecundum doctrinam euangelicaz eũ primo ſeorſum inter me et ipſum ſolum: ſecundo adhibitis aliquibus qui prodeſſe poterant: et diligenter et charitatiue monuerim vigente conſciẽcia hoc tollerare: hoc vobis et eccleſie nunc dico: et euz ſuper hijs vobis et in hijs ſcriptis denuncio. et predicta ſum paratus probare ſi neceſſe fuerit. de hac forma habes plenius per ſpec. in titulo. de accuſa. ſ. i. Quero. qualiter ſuper dicta denunciatione proceda tur. reſpondeo q prelatus dirigat litteras denuncia to: vt compareat coram eo: et ei dicet denunciationem ſibi factam et contenta in ea: et ſi fatebitur bene eſt: q ſi diffitebitur per inquiſitionẽ contra eum procedet: et ſi denunciata reperierit vera debet illuz corrigere. Et ſcias q denuncians debet conuincere denunciatum: quia ei non creditur etiam ſi foret epiſcopus de quo vide latius infra in verſiculo. quero an iudex. Canonica denunciatio eſt duplex. alia appellatur ſpecialis que denunciare ſolum competit ei cuius intereſt bonum prelatuz habere vel bonũ eccleſiaſticuz ſubditũ: et fit ad hũc finez: vt quis de beneficio ſuo remoueat: et hanc triplex monitio debet precedere: et ad minus duarum vltimarũ plena probatio vt de accuſa. c. cum dilectus: et. c. qualiter. ij.

© Biblioteca Nacional de España

§.i. Alia appellatur generalis et publica: ideo quia quilibet admittit: et habet locuz quãdo agitur de matrimonio dissoluendo: vel de eius impedimẽto. vt de spon. c. preterea. Et hanc canonicaz iudex ex officio suo prosequitur si denuncians prosequi detractet. vt de spon. c. cuz in tua. Judiciaria denunciatio simpliciter ẽ duplex. priuata. et publica. priuata est que competit leso ratiõe sui interessis. et ista de plano in foro ciuili procedit etiam si monitio nõ precesserit: vt patet quando oppressus non potest agere: quia seru⁹ vel fili⁹ potestati subditus. vt. ff. de hijs qui sunt sui vel ali. iuris. l. ij. §. pe. Et idez potest dici in rusticis oppressis: et hijs qui spectant ad forũ venaliuz. vt. ff. de offi. pre. vr. lege. i. §. cura carnis. In foro canonico etiam procedit eodẽ modo vbi clericus esset qui denunciatus esset: et coram suo iudice quia eadem subest ratio: licet canoniste hoc nõ tangant. sed vbi denunciandus esset laicus: tunc licet denunciationez euangelicam: iudex ecclesiasticus indistincte debeat admittere. tamen hãc non admittit indistincte: nisi in defectu iustitie secularis: vel nisi crimen sui natura sit ecclesiasticũ: vel ratione pacis rupte: vel iuramenti non seruati: et intelligunt canoniste in defectum iusticie secularis: vel quia ius ciuile non dat ex eo facto vel gesto actionez: sed canonicũ sic vt i pacto nudo. vt extra de pac. capitulo. i. et. c. qualiter. siue quia iudex secularis iusticiaz denegat. Addo et terciũ si non sit iudex secularis qui iusticiaz exhibere possit: vt quia opprimentes superiorez nõ cognoscũt: et in defectu iusticie secularis ideo dicit q; si hoc admitteretur indistincte periret iurisdictio gladij temporalis: et omnis causa posset de facili ad forũz ecclesiasticuz deuolui: de quo articulo vide etiam per bal. in auten. cleric⁹. C. de epis. et cle. vbi dicit q; aut est tale peccatuz qõ potest corrigi per viam actionis vel alteri⁹ remedij introducti a iure: aut est peccatuz simpliciter qõ non potest purgari: nisi per viaz denunciationis. primo casu cognoscit iudex secularis inter seculares: quia ecclesiasticus nihil potest: nisi quãdo iudex secularis nõ facit iusticiã: ꝛ est talis q; ei⁹ factũ non põt corrigi p superiorez tẽporalẽ. vt notat inno. de fo. cõpe. c. licet. et p archi. xx q. iij. c. hoc videt. Hãc igit denũciatiõez iudiciariã põt facere is qui ledit ẽpo suo quãdo agrauatur ab eo qui imediate subest iperio si nimis distet ab imperatore. vt i autẽ. vt diffe. iudi. §. si vero cõtigit. coll. ix. et in hac agitur vt res restituatur: vel lesus indẽnis seruet et de plano cognoscat: et in ea pnũciat. vt de iudi. c. nouit. ad. fi. req̃ritur tñ q; triplex monitio p̃cedat: et vltimarũ duarũ plena p̃batio sicut in canonica speciali: nec ad eã admittit nisi lesus: et ex hijs patet in quo differat ab euãgelica. et an potest quis compelli ad penitentiam de quolibet crimine vel peccato. vide. h. in capitulo. ad audientiam. 4. distinctione. de spon. Quero. an sentencia absolutoria lata in foro ciuili vel ecclesiastico cui pars acquieuit possit postea ad banc denunciationẽ iudiciariaz veniri. et puto q; non: quia non in casibus in quib⁹ sentẽcia nõ parit exceptiõez rei iudicate: qz cũ iterato agere posset sentencia nõ obstante nõ põt dici iusticia sibi denegata: seu defectus eius allegari: et per cõsequẽs ad hãc denũciatiõez nõ potest perueniri secũduz doctrinã supra traditã: nec in casib⁹ in quib⁹ parit exceptiõez rei iudicate eadẽ ratione: quia non potest dici sibi iusticia in viaz iuris defuisse sibi enĩ imputet qui non appellauit. et idẽ dicit bal. i dicta autẽ. cleric⁹. Quero retẽto eodẽ themate an posset veniri ad euãgelicã: et p̃mo casu qñ sentẽcia nõ trãsit i rẽ iudicatã nõ est dubiũ q; sic: qz et añ sentẽciaz poterat: nõ tñ credo q; testis possit p̃ducere sup eisdẽ capitulis vel conexis; qz qua ratiõe i causa appellatiõis q̃ extiguit pnũciatũ nõ p̃ducũt eadez ratiõe: nec in casu in quo pnũciatũ ab initio est extinctuz. sz in casu i quo sentẽcia trãsit in rẽ iudicatã põt dubitari: an exceptio rei iudicate obstet denũciatiõi mere euãgelice in qua agit vt frater corrigat vt nõ pseueret i peccato: et videt q; nõ: quia alias p hũc modũ fere omnes sentencie annullarẽt et frustra inuenti essent tituli de exceptiõe rei iudicate: decisionez tñ reliquo theologis licet mihi videt q; sibi obstet exceptio rei iudicate. Et bal in dicta autẽ. ad hec. C. de vsuris. Querit an ille qui ẽ iniq; absolutus a iudice seculari possit ratiõe peccati denũciari ecclesie. et dicit q; si victor cõfitetur sententiam iniustaz q; potest denũciari ecclesie. vt notat inno. in. c. quia pleriq; in. v. naz et si sciretur extra de inmu. eccle. Idez dicit si possit p̃bari de dolo vl de fraude victoris: alias qõ standũ esset rei iudicate. Idez i arbitro: vel arbitratore: si forte ex forma statuti habeant vim rei iudicate. Et an debitũ qõ est prescriptione sublatũ põt denunciari ecclesie. vide infra. e. v. dubitatur de debito. Secunda species iudiciarie denunciationis vt dixi publica nuncupatur: et est publica: quia competit ex officio mero: nec exigitur q; precedat aliqua monitio: sed iudex ex officio suo et ad denunciationem suorum officialiuz procedit. vt lege. ea quidem. C. de accusa. et habet locuz tantuz in notoriijs. facit lex. ab executore. ff. ad turpi. §. nunciatores. et de accusa. capitulo. sicut. Et vide que scripsi. promotor. Quero qui possunt istos denunciatores constituere. respondeo quilibet iudex: vel vniuersitas que habet merum imperium vel mixtum. vt dicta lege. ea quidem. et. ff. de officio prefe. vr. lege prima. qui es. Quero. qui possunt constitui denunciatores. respondet bartolus in lege diuus. ff. de custodia reo. q; regulariter omnes. fallit in hijs qui accusare non possunt: quod placet irregulariter prohibitis ratione etatis: sexus: vel conditionis

© Biblioteca Nacional de España

ipsius: nō irregulariter permissis aliquo casu ꝓ/
hibitis: vt sunt aliqui enumerati. C. qui accusa.
non pos. super rubrica. et dicit bar. in. l. exigendi
C. de procu. q̄ sindici qui constituūtur ad denū
cianduz maleficia debēt esse maiores viginti qui
q̄ annis. Quero quo ad quez finem: et effectuz
isti denunciatores constituūtur. respōdeo vt eo
ruz denunciatiōibus mediantibus puniantur de
licta: et per consequēs prouincia remaneat placa
ta et malis hominibus purgata. Quero circa i/
psi⁹ cōstituti officiū: an teneāt denūciare malefi
ciū de iure impunitū: vt quando adulter occidi/
tur in casu permisso: vel bānit⁹ de romano impe
rio. dic q̄ teneāt: quia cognitio iuris ad eum nō
spectat: sed ad iudicē. Quero. an quēlibet delin/
quētem denūciare teneat. dicit bar. q̄ non eos
quos accusare non posset. vt patronū: parētes
fratres: et similes: et est ratio q̄ denunciatio ha
bet viz accusatiōis. et idez dicit de quolibet con/
tra quē inuitus nō compellit ferre testimoniuz
qui enumerantur. ff. de testi. l. iulianus. Sed tu di
cas contrariū: quia officiuz istius est ad hoc pri
cipaliter deputatum ad maleficia denuncianda:
ideo videtur q̄ apud euz nō debeat esse acceptio
personaruz sicut nec apud iudicē. Quero. an ex/
cusetur si non denūciet ex eo q̄ ignorat delinquē
tem. bar. q̄ sic. ego credo ponderanda verba sta
tutoruz de istis denūciationibus disponentium:
nam aut sunt scripta in rem: aut in personaz: aut
vtroq̄ modo. Si in rem puta marsarij villarū te/
nentur denūciare omnia maleficia in eoruz villis
cōmissa: et tunc licet ignorent a quo maleficium
sit cōmissuz: tunc ipsum maleficiuz nunciare de/
bent. Si in personaz puta q̄ denūcient omnes q̄
maleficia cuiuscūq̄ sint generis cōmisserūt: tunc
si ignorent malefactorez non teneāt denunciare
male factū: quia denunciatio maleficij tūc conse
cutiue venit ad denunciatiōez persone illud com
mittentis. Si vtroq̄ modo sunt scripta: puta vt
denūcient omnia maleficia in eorū villis cōmis/
sa: et omnes personas que illa cōmisserūt: et tūc
licet malefactores ignorent nō excusantur a denū
ciatione maleficij q̄ nō ignorant. Et iusta cau/
sa ignorandi malefactores est: si maleficium fuit
cōmissum occulte et claz. ff. ad silej. l. i. §. occiso
ruz. et q̄ vi aut claz. l. semper. §. hoc interdicto
Nec preuentio accusatoris nocet officiali si negli
gentia ante non possit ei imputari. ff. de iure fis.
lege. edicto. §. cuz autē. et de liber. agnos. l. i. §.
eleganter. Quero. an contra denūciantē possunt
obijci exceptiones inimicicie et similia. dic q̄ sic
si iudex procedat super denūciatione eius tantuz
occasione: sed si propter denūciatiōez et famā ei⁹
aures reuerberantes procederit: tūc exceptiones
denunciatoris cessarent. vt de sumo. capitulo. li/
cet heli. et vide. crimen. v. itez an propter. Que/
ro. vtruz denūcians debet se inscribere. dico q̄ non.
vt dicta lege. ea quidez. Quero. que delicta isti denū
ciatores denunciare possint. i. an soluz notoria secū/
duz q̄ glo. fi. in dicta lege. ea quidē. sūmit notoriuz.
et videretur secundū diuisionez quā facit. ey. in dicta
lege. ea quidem. C. de accusa. q̄ soluz notoria pos/
sunt denunciari. et idem videntur sentire canoniste:
dum dicunt q̄ hec denunciatio iudicialis publica lo
cuz habet in notorijs tantū. ego credo q̄ etiā nō no
toria nūciari possunt dūmodo probari possint: vel
dic q̄ maleficia debent esse notoria: sed non est ne/
cesse malefactorem notorie hoc fecisse vel notorium
esse: ideo iudex inquirit: an persona denunciata cri/
men illud cōmiserit nec ne. Quero. vtrum denuncia
tioni istoruz officialiū stetur. glo. in dicta lege. ea q̄/
dem. dicit q̄ non: sed latius exordiendo cum queritur
an officiali criminosos nuncianti vel referenti creda
tur. dic q̄ de graui delicto ei nō creditur quo ad ple/
nariam probationem: sed quo ad inquirenduz sic de
leui autez delicto. In lege. diuus. ff. de custo. re. distin
guit. bar. aut mittitur officialis ad denunciandum id
qđ re ipsa inuenit: et qđ ipse vidit: vt puta quando
mittitur ad scrutandum per ciuitatē de portantibus
arma: et de ludentibus ad azardum: et de talibus eis
creditur: et eorum dicto statur. vt. ff. de offi. pre. vr.
lege. qui es. et. ff. eadē lege. lenia. qđ intelligenduz est
donec denunciatus probet contrarium. vt probat le
ge. i. C. de re iudi. et ibi per baldū. Aut officialis mit
titur ad referenduz illud qđ reperit ex fama et audi/
tu aliorum et tunc vt fama sit ei creditur: vt in prece
denti: sed nō vt delicti ꝓbatio fiat: et sic vt fama re/
clamante poterit ex tali denūciatione contra denun/
ciatū inquiri. vt dicta lege. ea quidez. Quero. an isti
denunciatores debent probare qđ denūciant. dic q̄
sic. vt notat glo. ff. ad turpi. l. ab accusatione. §. nū
ciatores. licet vsus non admittat: sed vt soluz testes
qui perpetrata scire dicuntur post denunciatiōez in
eadem cedula scribant. Quero an denunciatores de
nunciata non probantes puniantur. et qualiter. dic
aut denunciatores nō probant: quia cause non assi/
stunt ideo deserunt: et tunc propter desistenciam pe
na turpiliani sunt puniendi. vt. ff. ad turpi. legē. ab
executione. §. nunciatores. aut non probant: quia
testes denunciantis non atestantur: et tunc aut que
ris an pena talionis puniantur. et dic q̄ non. Aut
queris an extra ordinem puniantur: et tunc aut eo/
rum calumnia est presumpta ex probationum defe/
ctu: aut est euidens. si presumpta: et tunc aut denun
ciator est voluntarius: et extra ordinem puniendus
est: nisi innocentiam suā purget. extra de calum. ca/
pitulo finali. vide que scripsi. calumnia. v. et pena.
aut est necessarius: quia ex necessitate hoc facit. vt
dicta lege. ea quidem. et tunc de presumpta calūnia
non punitur. vt. C. qui accusari nō possunt. lege. ij.
quando autē calumnia est euidens: tūc punit in exē
plum ceteroruz. vt. l. diuus. ff. de custo. re. qđ intelli

© Biblioteca Nacional de España

git bar. extra ordinez iudicis arbitrio. et dico iudicez qualitatē calumnie et doli seu eius circunstāciis attentis penaz falsi quandoq; iniungere posse. ar. l. i. in principio. et. iiij. et. iij. rubrica. ff. ad legem. coz. de fal. et dicit bar. l. i lege. cornelia. ſ. qui delatorez. ff. eodez titulo. q; sindic⁹ qui accepta pecunia aliquez denunciat falso: vel qui facit aliquē falso denunciari tenetur pena legis cornelie. Quero. an iudex possit denūciantē recipere in testez in processu inquisitionis. vi⁹ testis. 7. questiōe. p. super. v. accusauit. v. pe. et. fi. dicit bar. q; sic. ego credo hoc verū si iudex non procedit super denunciatiōe: sed inquirit propter denunciatiōez et famā eius aures reuerberantez ita q; ammodo sub dissimulatiōe transire nō potest sed vbi super denunciatiōe procedit: tūc denunciās debet denunciata per idoneos testes et nō per se probare. vide supra. e. in vſi. et scias q;. Quero. an confessio facta coraz officiali denunciante: vel remittente ad iudicē ad quem spectat condemnatio et cognitio sit sufficiens ad ipsius condemnatiōez. dic q; nō tanq; facta coraz iudice non competenti. vt dicta. l. diuus. de quo vide. confessio. ſ. q. b. super. v. in iudicio. v. quero si minor. Quero. an absolutoria lata super denunciatione prosit reo sicut absolutoria lata super accusatione. dicas q; sic. Quero. an denunciator veniat condemnandus in expensis reo existente in casu absolutiōis. dico q; sic: et hoc tenet cy. in lege sancimus. C. de iudi. et idē. spec. in titulo. de denūciatione. ſ. i. Quero de questione. spec. in dicto titulo. de denunciatore. ſ. i. vtruz si per ciuitatis statutuz debetur accusatori dimidietas pene ludentiuz ad azardum an debeatur etiaz denuncianti. dicit ipse q; sic: quia delator dicitur accusator: et quia vtriusq; idem est effectus. hec credo vera in denunciatore voluntario non in necessario. i. qui necessitate officij sibi iniuncti facit: quia premiuz non debet habere nisi caueatur in statuto vl' edicto: seu preconio. nā turpiter dicetur accipere cum gratis teneatur facere. Et ex hoc collige q; premiuz quod datur capienti banitum: non debetur familie potestatis: vel alterius ad cuius officiuz pertinet capere bānitum. vide. bannuz. v. quero nūquid capiens. Idez quod dixi de spōtaneo denunciatore locuz habet: nisi fuerit socius criminis de quo denunciat socius: quia tunc nullum premiū sibi debetur: quiimmo nec denuncianti est pena remissa: nisi expresse sit dictum. de predictis per salicetū in dicta lege. ea quidez. C. de accusa. Et vide etiam de hac denunciatione et denūciatoribus per bartolū in lege. diuus. ff. de custo. reo. Et de predicta finali questione. vide. furtū. 6. questiōe. h. super. v. duplicatū. v. an socius. ¶ Dubitatur de debito qđ est prescriptione sublatuz ab eo qui prescripsit bona fide deinde superuenit eius conscientia et non satisfaciat: an potest denūciari ecclesie. dicas q; sic: quia naturalis obligatio nō tollitur per prescriptiōez: quia durat vinculum equitatis quo sustēta-

tur. Sed pone q; statuto cauetur q; si debitū nō fuerit petituz infra decē annos: naturalis obligatio sit sublata: vtrum poterit denunciari ecclesie de quo statuto i castella vide. prescriptio. 2. q; stione. m. super. v. triginta. v. itez si statutum dicit. cuz. v. se. et videtur q; nō: quia ex quo statutum ita disponit debitor non facit contra cōscientiaz. facit quod notat innocēti⁹ in capitulo. cura. de iure patro. vbi dicit q; salua conscientia possunt teneri prescripta: quia prescribentes tuti sunt auctoritate eius qui potestatē habet cōdendi ius suuz in temporalibus qui penam hāc amissionis iurium suorum induxit in odium negligentiū et in fauorem solicitorum. tamen contrarium est verus q; auctoritas statuti nō potest mutare naturalez rationem: et ipsaz veritatē loquatur. igitur statutum per quecunq; verba velit loqui: siue disponendo: siue fingendo non potest ipsam veraz iusticiaz abolere in qua fundat' euā gelica denunciatio. et hoc tenet bar. expresse in extrauaganti ad reprimendam super. v. ad denūciationem. v. sed quid de obligatione que tollitur prescriptiōe/Sed hic dubitatur nūquid hoc habeat locū in naturali obligatione que oritur ex maleficio: premitte q; naturalis obligatio dicitur large pro omni obligatione que oritur ex omni equitate et hoc reperitur in delictis. et dico q; aut per prescriptiōez tollitur pena delicti: aut restitutio damni. primo casu non potest denunciari ecclesie: qz solā vindictaz cōtinet. secūdo casu pōt denūciari ecclesie: qz sine restitutiōe peccatū non remittit'. vt notat inno. in. c. quia plerique. de immuni. ec. in prin. Sed quid dicem⁹ de penis conuēcionalib⁹ iustis: vel de penis impositis a iudice causa cognita que similiter sunt iuste: nunquid ergo si est prescriptū possit denūciari ecclesie. dicas q; vsq; ad interesse pōt denūciari ecclesie: ſz in eo qđ est mere pena nō: quia eq̄tas naturalis abozret meras penas: puta quādo pena est apposita actui odioso. vt. ff. de ser expoz. l. seru⁹ ea. sec⁹ si esset apposita actui pio: vel indifferēti: nā talis pena debet a iure naturali rōne cōsensus ergo pōt denūciari eccle. ad hoc facit qđ notat inno. ex de penis. c. suaz. et de arbi. c. dilecti. Quero. quid de eo q; est liberat⁹ prescriptiōe a se debitoria: vel quāto minoris vtrū possit denūciari ecclesie. respondeo nō: qz illa liberatio venit ad confirmationē cōtractus et cōsensus ptiū dūmodo nō interueniat fraus/Quero quid si pscribēs est pupillus et nō est doli capax: an possit denunciari ecclesie. so. inno. sentit q; illa verba si peccauerit et cetera: intelligātur in doli capace qui potest peccare non in alio. vt ipse notat in. c. cuz in tua. super. v. teneris. extra qui ma. accu. po. Quero. quid dicemus de here de prescribētis. dicas q; nō sufficit q; heres ad ex-

© Biblioteca Nacional de España

cusatiõez cõscientie sue dicat: ego credo q defunctus habuit bonaz fidẽ vel consciẽtiaz: qz quando credulitas est causa defensiõis debet probari pbabilis ratio credẽtie. alias quãdo defunctꝰ fuit in mala cõsciẽtia statiz fuit ortũ ius denũciandi qõ trãsit contra heredẽ. de predictis per bal. in auten. ad hec. C. de vsuris. Et circa hãc iudiciariã denunciatõez. vide alia que scripsi. s. v. circa materiã. i vsi. iuditiaria denũciatio. Si ego diffamo aliquẽ qui tenet aliqd mecuz cõtra conscientiã nunquid ille possit mihi facere pfigi terminũ ad denũciandũ. dicas q sic possquez terminũ nõ audiat: nisi infra modicuz tẽpus infra qõ admittat etiaz si iudex a principio interlocutꝰ est q vltra terminũ nõ audiat vt nõ. ino. in. c. cũ in tua. q ma. actu. po. Si aũt elapso termino statuto a iudice pnunciat iudex nõ audiendũ: tunc nõ habet locuz purgatio more cũ sentencia sit lata precedente cã. de quibꝰ etiã per bal. in dicta. l. autẽ. ad hec. C. de vsuris. Circa hoc vide. actoz. 7. q. a. sup. v. agenduz. v. nota q circa prin. Et vide. accusatio. 9. q. a. sr. v. accusare. v. i. ¶ Vide q scripsi. pscriptio. 2. q. d. sup. v. possessor. Et actoz. 2. q. b. sr. v. iudex rei. v. statuto caueat. Et. venditio. 7. q. i. sup. v. meses. v. res redibet. in vsi. qro pro quibꝰ. Et. accusatio. 10. q. b. super. v. inquisitiõez. in prin.

¶ Denaturatio. vide q scripsi. naturalitas. 4. q. a.

¶ Detractio. vtrũ detrahere sit peccatũ. h. i. c. cũ dilectꝰ. 5. di. de pur. ca..

Epositus. Quid sit depositũ. et vnde dicatur. et in quibus rebus consistat. cui detur actio depositi. et cõtra quẽ. et qñ. et in quãtũ. et qlis sit actio. azo. in suã. C. depositi. Et ibi i. 5. fi. vide de actiõe cõtraria: cui det: et contra quẽ: et ad quid: et qlis sit. ¶ Quero ego dixi tibi recomẽdo tibi istã rez quis cõtractꝰ est iste. rñdeo ẽ contractꝰ depositi: qz accõmodãtia est

cãtio. 4. q. c. et. 10. q. c. d

¶ Denaturatio. vide naturalitas. 4. q. a. castruz 3. q. i. 6. q. b. captiuitas. 2. q. a.

¶ Denarius. vide. significatio. 2. q. c.

¶ Detractio. vide. rex. 2. q. b.

Epositus. primo qro. quid est depositum. dic q depositũ est quando vnus alteri dat res suas custodiẽdas cõfidens de eo. 5. par. titulo. iij. lege. i.

a ¶ Secũdo quero. vnde dicitur. dic q a depono e. ti. l. i.

a ¶ Tercio qro. quot modis cõtrahitur. dic q tribus modis. Uno voluntarie. Alio necessarie: vt propter incendium: ruinaz: vel naufragium: vt saluetur. Tercio sequestrando (. s. partes de eoruz mutuo consensu donec lis termiet) rez de q iudicio ptẽdit. e. ti. l. i.

idẽ qõ depositũ. bal. l. si qs depositari. i fi. C. depo si. ¶ Si ego depono fardellũ sigillatũ: ille apud quẽ depono exhibet dissigillatũ: ego dico q ibi erat magna qntitas pecunie: z q psumit dissigillatũ ab ipo ipse hoc negat: qrit quid iuris. rñdeo i hoc articlo arbitriũ et equitas iudicis desiderat: nã si quidem sua natura potuit dissigillari: puta quia ibi erat sigillus cere: et persona depositarij erat fidedigna ex fama et osuetudie et qz consueuit vir bonꝰ eẽ tũc non psumit dolꝰ: nec iurat i litẽ: sed q res ibi fuerant probandũ est p testes: vel scripturã. si vero appet. verisimile qõ est dissigillatũ fctõ hois tunc qrat tamẽ iuramẽto modificato nõ efrenato secũdus qlitatẽ psonarũ. ar. C. vñ vi. l. si qñ. ita tenet inno. i. e. fi. ex qõ me. cau. Idẽ qõ dico in depositario dico in quolibz recipiẽte custodiã: vt i hospitali. et hec nisi ille cuiꝰ est fardellus suscepit i se piculũ custodie: puta qz recepit cameraz cũ claui: vel posuit ibi custodes proprios. vide. furtuz. 4. q. i. super. v. stabulari us. v. si hospes. et locatio. 8. q. n. sup. v. posita. Quero. quidaz debet mihi decẽ ex cã dotis vel venditiõis q̃ pmittit mihi ex causa depositi: dũ ego repeto ipse opponit mihi q istud depositũ est simulatũ queritꝰ qd iuris. respõdeo nõ pcedit exceptio: qz exceptio simulatiõis tũc obstat qñ i veritate nihil agebat: vel agebatur aliquid inualidũ seu turpe: secus si in veritate aliquid agebat in quo poterat fundari obligatiõis substãtia: licet caderet i speciẽ alteriꝰ cõtractꝰ. de pdictis p bal. C. depo. sr. R. ¶ Licet quidã dicãt q i cã depositi sit pcedẽdũ sumarie: et q de iure cõi instrumẽtuz depositi hẽat paratã executõez. tu dic q actio depositi dz pponi via ordinaria: et per libellũ nec executiue debet pcedi: quia ẽ actio famosa. bal. l. si quis depositarius. in pn. C. de depositi. ¶ Põt tn cõtra depositariũ sumari: et executiue pcedi iudicis officio: quãdo iudex officiũ suuz interposuit depositario eligendo vnde hoc officiũ habet a iudice quare sine libello et figura iudici potest cogi vt soluat depositũ creditori: qõ credo veruz: etiam si depositarius sit clericus: vt possit cogi ad restituciõez depo

© Biblioteca Nacional de España

siti officio iudicis secularis: quia nō procedit ꝑ ꝓpriā contra eum per modū iudicij: sed executiue ex consequentia officij succepti. bal. in lege. acceptā. colū. ij C. de vsuris. ¶ Et vide q̄ scripsi. societas. ſ. q. a. super. v. diuidendum. v. valet societas. in versi. pone q̄ deposui. Et. furtū. 4. q. a. sup. v. contra quem. v. recipiētes.

a ¶ Heredi. si sūt plures heredes: et res est diuisibilis: restituat vni petēti partem suam. si autē indiuisibilis coheredes de eius diuisione cōcordent: alias vni fideiussoriā cautionem offerenti restituetur tota res. sed si inter heredes sit sup hereditate controuersia: aut q̄libet eorum vt tota sibi restituatur det fideiussores: tunc teneat eam depositarius vel deponat. fo. ſ. li. iij. ti. ꝓv. l. vij. et concordat. l. i. ff. de depo. sed ibi non dat electionē de positario quod tradat rē prestāti fideiussoriam cautiōem: sed q̄ ponatur in ede sacra donec iudicetur. ¶ Queritur pone q̄ defunctus deposuit duos equos: et vn⁹ heredum recuperauit vnū equū et alter equus decessit: nunquid equ⁹ recuperatus pertineat ad vtrūq̄. respondeo sic: quia equ⁹ non cōsistit in pondere numero vel mensura: nec diuidit̄ inter heredes respectu pōderis numeri vel mēsure et ideo communis est. Ex pluribus deponētibus vnus fuit solicitus in exigendo: alij non fuerūt solliciti: vel non potuerūt exigere propter casum vel ꝓpter diē appositum debitor fact⁹ est non soluendo: seu cessauit et fugit sicut faciunt mercatores oppressi nimio onere eris alieni: modo queri̊ nunquid q̄d exactum est debeat reponi in cōmuni ꝓcipiendum inter creditores pro rata. dicas q̄ non: et hoc est verū quādo exactum est per sentētiam: secus si per vim. Itē sec⁹ si debitor est gratificat⁹. Item secus si iā erāt possessa bona. vt. ff. q̄ in fraud. credi. l. pupillus. et. l. qui aūt. ſ. sciendū. Item sec⁹ vbi superuenit priuilegiatus: quia tūc prius habetur ratio eius. vt C. q̄ cum eo qui in ali. po. l. sed an hic trahi. de predictis per bal. in. l. superuacuā. C. de depo. colū. iij. Item pluribus cōiunctim deponētib⁹ coniuncti: et nō vni res prestari debet: alias cuilibet eorū qui nō recuperauit prestabit de positari⁹ in solidū rei p̄ciū. Et si fuerit instrumētum prestabit depositarius non recipiēti bus damnum duplicatum. fo. ſ. li. iij. ti. ꝓv. l. fi. ¶ Si deponēs dixit restituas depositū ticio aut sepulto vni sine altero restitui pōt. vt scripsi. alternatiua. v. diſiūcta posita. i diſi. quero o deponente.

a ¶ Quarto q̄ro. que res possunt deponi. dic q̄ omnis res. ſz cōmuniter depōitur mobilis. Nec dat̄ preciū ꝓ custodia: alias esset locatio: et teneret̄ recipiēs (. ſ. p̄ciū pro custodia) p̄stare pl⁹ custodiā q̄z depositari⁹. (. ſ. qui nō recipit preciū pro custodia.) e. ti. l. ij.

a ¶ Quinto q̄ro. quis pōt deponere. dic q̄ tenens rē. e. ti. l. iij.

a ¶ Sexto q̄ro. apud quem pōt deponi. dic q̄ apud quēlibet clericum: laicū vel religiosum: liberū: vl̄ seruū. e. ti. l. iij.

a ¶ Septimo q̄ro. quis petit depositū. vide. furtū. 4. q. c. actor. 4. q. a. 7 in fra ꝓprima. q. a.

a ¶ Octauo quero. cui debet restitui depositum. dic q̄ deponēti: vel eius heredi⁹. Sz sequester nō tenet̄ vni litigantium restituer̄: nisi lite finita: vl̄ de partium volūtate. Et restituitur cū fructibus. e. ti. l. v.

b ¶ Non tamē tenetur depositarius rem restituere stulto si timetur q̄ cū ea leuat: nec ei cuius bona ptinent (vt cum depositū fuit propter delictum deportat⁹: et eius bona confiscata.) ad fiscum: vl̄ furi veniente cum eo domino: et ne det̄ ꝓtestāti b: vel si depositari⁹ est dominus: et deponens fur: et hoc probatur. e. ti. l. vj.

¶ Item quid si aliquis recepit rem quā deposuit: vel locauit: vel cōmodauit deteriorata simpliciter sine ꝓtestatione nūquid renūciat iuri q̄d habet ad damnum resarciendū: et certe sunt opiniones prima fundatur per. l. quartā. C. depos. ſ. q̄ renūciat iuri. Secūda fundatur per legē terciā. ff. q̄ cū eo q̄d cer. lo. in. ſ. iulianus. q̄d nō renūciat. finaliter tenet. pe. in. l. exhibitōis. C. ad exhi. q̄d renūciat si recipit sine ꝓtestatione. Sed nunquid cōmodans vel deponēs recipere rem locatā vel depositā vel cōmodatam deteriorata. et certe tenet idem. pe. q̄ nō. in predicta. l. exhibitiōis. vi de significatio. 2. q. b. Sz de hiſs dic. vt. solutio. 6. q. a. super. v. recipere.

b ¶ Protestante. ſz si hoc nō fecit restituat furi vl̄ prędoni si i illo loco possidet imobilia. alias nō. fo. ſ. li. iij. ti. ꝓv. l. vj. Et in eo q̄d in dicta. l. 6. di-

© Biblioteca Nacional de España

citur: si i illo loco possioz imobilia: ad dit iuri simpliciter disponenti. ff. depsi. l. bona fides. vide auct. sz iã. C. depos. Et hoc etiã dicas verum nisi furis vl latronis repetentis depositum sint bona confiscata: vel dominus repetat i iudicio bal. C. depos. super rubrica. vel ex iudicium p testet ne detur. vt i hac l. partite. Et ibi per eum vidi q si monachus repetit depositũ et opponit sibi d monachatu et q non hẽt mãdatũ ab abbate tũc exigere in iudicio non põt sed ei sponte depositum redi potest.

a ¶ Tenetur. vtrũ et qñ ecclesia d depósito facto penes eã tenetur vl nõ h. in. c. grauis. de depo.

c ¶ Et si depositum fuit i ecclesia cum consensu p̃lati: vel capituli: aut eis scientibus (alias presentibus) et non contradicentibus: tenentur ipsi restituere deponenti. Sz si apud vnum eoruz deponitur ceteris ignorantibus ille solus restituet. nisi in vtilitatem ecclesie probetur cõuersuz. quia tunc omẽs satisfacere tenentur [a]. e. ti. l. vij.

a ¶ Nono quero qualiter debet destrui depositũ. dic q cum fructibus. e. ti. l. v.

a ¶ Decimo quero que ẽ pena non restituentis. dic q negans depositũ necessitate incendij ruine: vel naufragij: (idem de similibus) tenetur ad duplum [b]. Sed si est alterius generis depositum tenetur in simplum [c] et ad expensas fructus: et ad interesse dampni nõ lucri: (i. non tenetur depositarius ad lucrum q cum re deposita deponens acquirere poterat tempore quo sibi petenti non restituitur) et efficitur infamis: et super estimationem (s. rei depposite et interesse damni.) iurabit actor in litem cũ iudicis taxatione. e. ti. l. viij. infamia. 3. q. d. vis 4. q. g.

a ¶ Undecimo quero q̃s est depositi effectus. primus ẽ quia per illud nõ transfertur in depositarium dominium nec possessio [d] rei depposite: nisi in rebus consistentibus ponere numero: vl mẽsura. e. ti. l. ij.

b ¶ Secundus est quia depositarius tenetur de lata culpa [e] et dolo: de leui nõ tenet nisi ad hoc se obliget: vel se obtulit depposito: aut recipit p custodia [f] preciuz. Et dicitur lata culpa quando non custodit res eo modo quo maior pars hominuz custodit. leuis q̃n do non custodit eo modo quo sapiens et diligens homo custodiret. e. ti. l. iij.

c ¶ Et q̃nq; tenet depositarius de casu fortuitu [g] respectu quantum perditum fuit et quantum saluum. et si depositarius perdidit res suas: aut partem earum: saluis depositis: tali casu diuiditur damnum habito respectu supradicto. fo. l. eodem titulo. lege. iiij Et vide que scripsi. casus. ¶ Et quando creditor debet probare casum. vide. creditor. d. creditor tenetur Sed quid in pignore perdito. vide. pignus. 8. q. b. ſr d. interesse. d. sed si creditor.

e ¶ Culpa. q̃ culpa dz depositario iputari. vide isti. q̃ mo. re. õ obli. ſ. pe. et p bar. in l. q̃ nerua. ff. depos.

f ¶ Custodia. cõ cor. ad hoc fo. l li. 3. ti. 15. l. 3. vide glo. in l. i. ſ si pecunia. ff. de posi.

g ¶ Fortuitu. si incendio: aut furto: sine eius culpa pdidit t hoc dixit ea die. aut si de nocte pdidit dixit i seq̃nti die. t iuret sic pdidisse cuz alijs rebꝫ ꝑpꝛijs: nõ tenetur. Idem si iuret alio casu fortuitu cũ suis rebus perdidisse. fo. l. libro. iij titulo. xv. lege. prima. Sed si aliquam rem suam cum deposita non perdidit tenetur. eodem. fo. et ti. lege. ij. Si autem ex incendio: ruina: naufragio: aut simili casu fortuitu: res suas saluauit depositas autem nõ saluauit: tenetur. t si aliquas de suis saluauit et nullam d positarum: soluet habito respectu

b ¶ Duplum. t in casu ad nouecuplum. fo. l. li. 3. ti. 15. l. 8.

c ¶ Simplũ. imo idistincte tenet in duplũ negãs. aut restituere renitẽs depositũ. fo. l. li. 3. ti. 15. l. 7

d ¶ Possessio. an possessio trãsfert i seqstrũ t desinat possidere q̃ depposuit. h. in. c. examinata. de iudi. et vide. bar. i. l. interesse. ff. de acqui. posse.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Mora. cōcor dat. fo. l. li. 3. ti. 15. l. pe.

b ¶ Retineri. con cordat. fo. l. li. 3 ti. 5. l. 6. 7. 7. ¶ Vi de de depoſi. c. bone. in fi. 7 ibi doc. Et vide. ex penſe. 17. q. ſup v. retineri.

c ¶ Agat. ſz agen ti depoſiti recō uētio pro expē ſis bene oppo nitur. ff. de arbi. l. quem tamē. glo. i. ¶ Depo ſuiſti mihi eq̄ feci expēſas vo lo retinere pro expenſis queri tur nūquid poſ ſum. dicas ꝙ ſic naz licet nō poſ ſum opponere exceptionem cō tra deponentez hoc verum niſi oriat' de ſua vo luntate. bal. l. ſi q̄s depoſitari⁹ in fi. C. depoſi. ¶ Depoſiti o. quotuplex ē depoſitio cleri corum: et an ſit ordinis vel iuriſ ditionis. h. i n. c tranſmiſſa. de e lecti. Et q̄s pōt deponere. h. in. c. ij. de ſen. 7 re. iudi.

¶ Et an cleric⁹ deponetur pro carnis vicio. h. in. c. quantū ſit graue. de exce. pla. ¶ Vide cle ricus. 5. q. f. ſr. v. recipere. v. et que ſacramen ta. et. 10. q. d. ſr. v. clericus. v. it̄ que ſit. et ſr. v. laicus. v. it̄ an cū. Et papa. 4

ſ. ſi hoc cōuenit: vel eſt i mora[a] reſtituēdi: aut cul pa vl' dolus preceſſit (ſ. ſi culpa vel dolus depo ſitarij interuenit caſ⁹ for tuitus) caſum: vel ſi gra tia recipientis tantuz fu it depoſitum. e. ti. l. 4.

d ¶ Alius effect⁹ eſt quia res depoſita non poteſt pre textu debiti retineri[b] e. ti. l. 5. cōpēſatio. 1. q. c.

e ¶ Nec etiaz pre textu ex penſarum ſed reſtituto depoſito agat[c] pro eis. e. ti. l. 10. cōpēſatio. 1. q. c

f ¶ Itez tenetur deponēs de furto ſerui depoſiti ſi ſciuit furem nec depoſi tarium certiorauit. ſed ſi neſciebat liberatur dan do ſeruum pro nora. e. ti. l. 10.

g ¶ Item eſt alius effect⁹ quia deponens preferť anteriorib⁹ creditori bus perſonalibus cū de poſuit quid ad numer: pondus: vl' menſuram. ſed non prefertur reali bus (ſ. creditorib⁹ 7 rea lis creditor dicitur hic il le cui debitor ratiōe de biti bona ſua vel eorum partem obligauit.) neq; expendenti in funus: vl' domus: aut nauis (idez de ſimilibus que ſine re fectione perderentur) re fectiōe neceſſaria: ner re gi ſi ei quid ex contractu vl' delicto ōbet': nec pe

tēti dotē. ſed ſi depoſuit ſpēz pferť oīb⁹ ſi i bōis debitoris. iuenit'. e. ti. l. 9. ſolutio. 4. q. 5.

¶ Itē ē ali⁹ effect⁹ qñ de bitor depōit debitū creditore ſolu tiōz recipe recuſāte. pign⁹. 9. q. c. ſi deiuſſor. 7. q. i. ſolutio. 6. q. a. ¶ Vide alium effectum. damnum. 3. q. a.

¶ Nec pt depoſitari⁹ opponere de ponēti ꝓpēſatiōz. ꝓpēſatio. i. q. c.

¶ Jt̄ ꝓmittit furtū depoſitarius ſi re depoſita contra domini voluntatē vtatur. furtum. 3. q. a.

¶ Jt̄ lz cadauer de ſepl'chro trāſferri nō pt ad aliā ſepulturā ſie epi licētia pt tñ depoſitū. ſepultura. 8. q. a.

¶ Depoſitio. vide eps. 7. q. b. c. reli gioſ⁹. 10. q. a. excōicatio. 16. q. d. ec cleſia. 4. q. a. et patron⁹. 4. q. o. ſy monia. 3. q. i. ſacrilegiū. 3. q. b.

¶ Depdatio. vide. mercator. 3. q. a. latro: p totū. pda. p to. rapia. p to.

¶ Deportat⁹. vide. priaptās. 4. q. b. d. e. ſocietas. 7. q. a. ſolutio. 8. q. bb. teſtamētū. 3. q. a. b. e. heres. 3. q c. accatio. 10. q. f. homicidiū. 5. q. e. vis. 4. q. a. furtū. 6. q. e. adulteriū. 4. q. b. c. d. 7. 10. q. iceſt⁹. 5. q. a. pēa. 2. q. a. 3. b. 6. q. a. 7 vide relegatio. per totum.

O Eſpatio. ꝓpo q̄ro q̄d ē deſpatio dic ꝙ dſpatio ē cū q̄s vitā abor ret 7 deſiderat mortē de bōis iſti⁹ 7 alteri⁹ ſeculi diffidēdo. 7. p. ti. 27. l. i

a ¶ Scdo q̄ro quotuplex ē. dic ꝙ q̄n cuplex. Prima cum q̄s ob criminis conſciētiam ſe occidit: metu: vl' pu dore: pene ei irrogāde. Scda cū p ni mio dolore: vl' infirmitate ſe occidit. Tertia. qñ cū furore aut ira. Quar ta cum propter honores perditos[d]

q. d. ſr. v. p mouere.

d O. ꝓditos. in dubio q̄

© Biblioteca Nacional de España

de causa pre sumit se occidisse. vide. L. ō bo. eo. qui mor. l. fi. Et vide de hac materia l. ij. L. q̄ testa. fa. po. et c. displicet. ſ. cum percutis. i glo. xxiij. q. iiij. ⁊ an hodie sit correctum p auct. bona damnatorum L. ō bo. dā. vide. cy. i di cta. l. ij.

a ¶ punit. vide. accusatō 10. q. g. ſſ ō vel alia.

b ¶ Assissini. vide. c. p humani. de homici. li. vj.

c ¶ Occidere. eo pi⁹ odēnato de tali delicto. archi. i. c. pro hūani. ſſ ō. argumtis. ō homici. li. 6

¶ Deus. notādū ē q nomē dei est iuocandū in quolz actu solēni. vt. L de offi. p̄fec. pre. l. i noie et i auct. de armis i p̄n. et i auct. q̄ to. i p̄n. colr vj. ¶ Et vide cōsecratō 6. q. a.

¶ Dies. qñ icipit dies. h. i. c. cōsuluit. ſ. ne vero. ō offi. aut diuicias. Quīta i genere hominū q̄ assissini dicuntur q̄ precio absq; mortis metu boīes furtiue occidūt. e. ti. l. i.

a ¶ Tertio q̄ ē despati pena. dic q̄ cū ob crimis de quo acusat cōsciētiā q̄s se occidit punit[a] vt hētur acusatio. 10. q. g. b ¶ Alijs aūt modis positis supra p̄ma. q. se occidēs nō punit. e. ti. l. 2

b ¶ Sz assissini[b] q̄ habitu dissimulato ne cognoscātur vt facin⁹ cōceptū ad effectū deducāt sunt magis piculosi ideo nemo eos i sua domo recipiat: aut celet (sz notificz talē assissinū quez scit in sua vl aliena domo eē) aliquo mō: nec sibi occidēdū aliquē māret: alias capite punit. Et si fecerit vt assissin⁹ occultet hētur pro diffidato a rege ⁊ regnicol: ⁊ quicūq; pōt euz ipune occidere.[c] Ipe aūt assissin⁹ occidēs ⁊ sibi māsās capite punit. 3. p. ti. 27. l. 3.

¶ Detectio. vide. symonia. 3. q. e. penitētia. 5. q. k. reuelatio. p totū.

¶ Deuisa. vide. vasall⁹. 2. q. a.

¶ Deus. vide. lex. 4. q. a. fides. 2. q. a. 3. b. et. 4. q. penitētia. 3. q. 5. q. k. missa. 7. q. a. ⁊ 4. a. ⁊ 3. a. miracl'z. i. q. a. clerici⁹. 3. q. c. et. 9. a. f. i. excōicatio. 13. q. c. eccl'ia. 7. q. c. sepultura. 3. q. a. p̄micia 1. q. a. et. 2. q. b. oblatio 2. q. a. decime. 1. 3. 8. 9. 10 q. a. 5. c. visitatio. 6. q. a elemosina. 5. q. b. impator. 5. q. a. rex. 2. q. a. 6. q. b. 11. a. 15. q. c. popul⁹. 3. 4. q. p totū. rex. 21. q. m. l. guerra. 4. q. a. captiuus. 8. q. b. aduocat⁹. 4 q. b. iuramētū. 1. a. 7. i. 10 q. a. probatio. 6. q. d. scriptura. 3. q. a. matrimoniū. 6. q. b. diuortiū 2. q. d. alimta. 2. q. a. naturalitas. 3. q. a. testamētū. 7. q. b. diuisio. 5. q. b tutor. 7. q. e. pena. 5. q. b ¶ Diabolus. vide. fides 3. q. a. sacramētū. 3. q. a. populus. 4. q. b.

¶ Diadema. vide. rex. 2 q. e. patria ptās. 4. q. e.

¶ Dictamen. vide. iniuria. 2. q. b.

¶ Diachonus. vide. clericus. 2. q. b. 4. b. 8. q. b sacrilegiū. 5. q. c. baptismus. 4. q. a.

¶ Dies. vide. decime. 5. q. b. p̄micie. 4. q. a. stipulatio. 6. q. a. adulteriū. 6. q. a. b.

¶ Dieta. vide. tutor. 7. q. g. citatio. 6. q. a. scriptura. 6. q. d. sententia. 3. q. a.

dele. 3. di. ¶ Itē an dies receptōnis litteraz cōputatur i litis i termino in eis p̄fixo ad decidē dā cām. h. in. c. sup eo. ſ. si aūt de apela. Et an tēpus sic p̄fixū icipit a tp̄re date: vl p̄sētatiōis ibi vide. ¶ Itez qñ bissext⁹ cōputat pro vna die. h. i. c. quesiuit. de ver. signi ¶ Vide q̄ scripsi. terminus. q̄si p totū. Et acusatio. 6. q. a. ſſ. ō. designatis. ō q̄ro an sit. i ōsi. q̄ro an dies. et i ōsi. se. Et. actor 6. q. d. ſſ ō. pietatis.

Diffidatio. qñ aliq̄s diffidat ⁊ inducit cōtra eū belluz vidētur similit diffidati oēs ei⁹ cōplices ⁊ auxiliātes. Et bellū non p̄t moueri nisi p̄cedēte diffidatiōe. vt nō p bal. si aquā. colū. xxj. L. de ser. et aqua.

¶ Materia aūt p̄para ad guerrā tū nōdū mota erat guerra iter duos p̄ncipes fecerūt iter se treugā seu sufertiā duoz an noz quero vtz

Diffidatio. primo quero quid ē diffidatio. dic q̄ ē a fide inter genero

© Biblioteca Nacional de España

elapso tẽpore sit necessaria diffidatio ad hoc vt ille qui agreditur territoriũ alterius nõ dicatur latrũculator. dicas q̃ sic. ſz si guerra precessisſz expirato tpe sufferẽtie ipõ facto remanerẽt in guerra nec ẽsset noua diffidatiõe opus. bal. cõstan. ſ. vasalli q̃ tpe. i fi.

a ¶ Dissensio. cõcor. fo. l. li. 4. titu. 21. l. i.

b ¶ Concubina. ſm fo. l. li. 4. titu. 22. l. ſi. videtur inuere q̃ iste ex cõcubinatũ est generosus cũ a pre arrogat. Vide q̃ scripsi. nobilitas. v. nobilitas mulieris. in fine.

c ¶ Cõsanguineis. in ascẽdẽtib⁹ vsq; ad pauum vtriusq; sexus. in descẽdẽtibus vsq; ad pnepotẽ. in collateralib⁹ pro fratre sorore: auunculo: auũcula: aut cõsãguineo germano pris sui aut matris: vel cõsãguineo germano suo: aut p cohermano. Sed si quilibet predictor cum possit nollit diffidare sic eum iuriantẽ nõ pot alius pro eo. fo. no. c. 66. ¶ Et vide casus i quibus hẽt locum diffidatio ⁊ vltra eos neq̃q̃m e. fo. c. 66.

sos antiquos posita dissensio[a]. 7. p. ti. u. l. i.

a ¶ Secũdo q̃ro ad quid prodest. dic q̃ p eã auisatur diffidatus vt ab alio caueat vel cõponat. e. ti. l. i. Et p eam tollit amicicia iter generosos posita. amicicia. 3. q. a.

a ¶ Tercio q̃ro q̃s pot diffidare. dic q̃ generosus dũtaxat. ¶ Et scias q̃ ẽ generosus genitus ex generoso: ex vxore: vel cõcubina[b] q̃m signatã tenet pro sua: licet mulier non sit generosa. e. ti. l. i a. miles. 3. q. a.

a ¶ Quarto quero q̃s pot diffidari. dic q̃ generosus. e. ti. l. ij.

a ¶ Quinto q̃ro ex quib⁹ causis fit diffidatio. dic q̃ ppter iniuriã aut dedecus sibi aut consãguineis[c] illatũ. e. ti. l. ij. vid desperatio. 3. q. b.

a ¶ Sexto q̃ro qualiter fit diffidatio. dic q̃ sic dicẽ do. restituo vobis amicicià ⁊ diffido[d] vos pp ter talẽ iniuriã q̃m m̃ vł tali cõsanguineo[e] meo intulistis. Et pot fieri etiã p procuratorẽ cũ rex vult aliquẽ diffidare: aut cõsanguine⁹ cõsanguineũ ⁊ per se facere verecũdatur: vel minor potẽte qr eius formidat cõspectuz aut potẽtior minorẽ euz dedignãs. e. ti. l. ij.

¶ Qualr adalilis diffidat dñi sui inimicos. vide. adalilis. 3. q. a.

a ¶ Septimo q̃ro coram quo fit diffidatio. dic q̃ cõsuerũt generosi i curia vel corã testibus facere diffidationẽ. e. ti. l. iij.

a ¶ Octauo q̃ro quem terminũ habẽt post diffidationẽ diffidati. i. quẽ nõ pñt offẽdi.[f] (s. diffidat⁹ a diffidato nec ecõtra.) dic q̃ tres terminos ad auisandũ se de cõcordia vel deffẽsione: pmũ nonito nõ debet. et d. q̃ro statuto cauetur. Et reus ſ. q. c. sr d. qñcunq;. d. de iure cõmi. in dsi. q̃ro si statutũ. cũ trib⁹. dsi. se. et d. in cã appellationis. in dsi. itez pone aliud. et in dsi. pone reus. ¶ Et diffidatus iniuste põt agere cõtra diffidantem: et damna proba bit per sacramentum bal. in lege. item nulla. C. de epis. et cle. in prin.

b ¶ Diffido. vide q̃ scripsi. j. 8. q. a. super verbo offendi.

c ¶ Consanguineo. aliquo pro alterius offensa diffidante hij pro quibus diffidauit non pñt eum damnificare nisi vadant in diffidantis commissa. fo. no. c. 66.

f ¶ Offendi. cristian⁹ cristianum nõ debet offendere nisi prius eum diffidauerit: aliter est prodicio. vt. johãnes. an. in capitulo. i. de homici. libro. vj. i nouela. de quo etiaz p bal. itẽ nulla. in pn. C. de epis. et cle. Sz videt q̃ i generoso nõ sit pdicio sz aleuosia. vt rieptũ. 4. q. c ⁊ fo. no. c. 76. ⁊ fo. l. li. 4. ti. .l. 2. Et. h. i. c. i. ò treu. ⁊ pa. dicit q̃ de iure cõi ẽt post diffidatiõz ñ possũt se offẽdere diffidati et q̃ nõ valet cõsuetudo cõtraria. tñ hec. l. partite est in cõtrariũ. ¶ Que ẽ pena occidẽtis inimicũ suũ diffidatum ante q̃ a rege: vel a iudice sibi pro inimico det vide homicidiũ. ſ. q. b. sr d. occidat. d. idem ſi.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Nouē dierū. sed dicas q̄ hodie sunt nouē dies dum taxat. fo. no. c. 65.

¶ Dignitas. q̄d est dignitas: ⁊ de eius effectu vide q̄ scripsi. nobilitas. v. nobilitas mulieris. An eodē tpe q̄s p̄t habere plures dignitates. dicas aut quis habz plures dignitates sine administratōe ⁊ hoc permittitur vt. l. hec q̄ neccrio. C. de no. codi. compo. nisi q̄ñ p̄ciperet stipendia ex vtraq; vt. C qui mili. nō po. l. ij. ſ. eis quibus. aut hēt plures dignitates vnā cuz administratione aliā sine administratiōe: eidē dicas vt in p̄dictis. ll. aut plures hz dignitates cū administratiōe: ⁊ tūc aut nō continēt inter se repugnātiā nec cū actu vnius impedit̄ alterius administratio tūc p̄t hr̄e plures dignitates: vt dicta. l. hec q̄ necessario. nisi p̄cipiat stipēdia ex vtraq; parte q̄ eē nō p̄t: fallit i dignitatibus cōnexis seu vnitis. vt in auct. vt vidi. ſi. quo. ſuffra. ſ. illud. ſo fallit i illis i quibus ē a lege ſpāliter permissū. vt dicta. l. eis quib⁹. ſ. fi. ſi aūt iste dignitates cōtinēt inter se repugnantiā vel per actū vni⁹ impedit̄ alteri⁹ administratio tūc nō p̄t hr̄e plures dignitates ꝓpter incōpatibilitatē exercicij. facit q̄ nō. ff. de vaca. mu. l ad decurionatū. ⁊ sic hēmus q̄ q̄s non p̄t hēre duo beneficia curata q̄ ad inuicē vnita nō sint. ꝺ quib⁹ per bal. in. l. hec q̄ necessario. C. de no. codi. cōpo. i fi. Vide q̄ scripsi. officiū a. v. in regis domo. vsz ad v. precio publicū. ¶ Utrū sit deffendū cōstitutis i dignitate. h. in. c. cū quidā. de iure iurā. ¶ Itē an magis dignū trahit ad se minus dignū. h. in. c. q̄ in dubijs. de cōse. eccle. et p̄so. an. in nouella in. c. indultum. de re. iur. li. vj. ¶ Vide que scripsi. honores. v. qui honores. in p̄si. aut queritur in non possidente. Et eps. 7. q. b. ſr̄ v. peccatū. v. an existēs.

¶ Dilatio. quod sūt spēs dilationū. q̄s ipas

uem dierū ª secūdū triū tertiū vni⁹ diei. i. quem nō se debēt adiuicē in p̄sonis nec i bonis offēdere. e. ti. l. iij.

¶ Dignitas. vide. eps. i. q. b. et. 2. d. f. clericus. 2 q. a. 3. a. f. 4. a. excōica/tio. 6. q. d. beneficiū. 2. q. a. 3. a. b. symonia. 3. q. a. sacrilegiū. 5. q. d. imperator. i. q. a. sigillū. 3. q. a. matrimoniū. 9. q. a patria ptās. 4. q. h. vsq; o. prouitor. 4. q. a. infamia. 5. q. a. hereticus. 6. q. e. legitimatio. 2. q. a.

¶ Digitus. vide sepultura. 3. q. rex. 13. q

¶ Dilatio. vide. castrū. 2. q. k. 4. q. c. actor. 6. q probatio. 8. q. acusatio. 6. q. a.

¶ Dilectio. vide lex. 4. q. a. rex. 6. q. amor. p totum. imperator. 7. q. a. charitas. per totū.

¶ Distributiones. vide beneficiū. 8. q. a.

¶ Dispensatio. vide papa. 4. q. p totū. eps. 2. q d. cleric⁹. 3. q. a. 4. q. b. fl. m. n. q. simonia. 5. q. p totū. legitimatio. 2. q. a

dare dz. ⁊ q̄ñ. ⁊ quibus. ⁊ quotiēs. ⁊ qualiter dētur. spec. ti. de dilati. li. ij. p̄ti. i. de quib⁹ vide etiā p azo. in suā. C. e. ti. ¶ Que dilatio req̄rit cause cognitiōz. ⁊ que nō. ⁊ an debeat dari iudice sedēte pro tribunali. h. in. c. preterea de dilati. ¶ Itē an p̄t iudex dillationē seu terminū q̄ dedit mutare. h. in. c. significauit. ſr̄ glo. ij de apella. Et de hoc vide iudex. 5. q. d. ſr̄ v. probata. v. item an p̄t iudex t̄ps. Et acusatio. 6. q. a. ſr̄ v. vigiti ¶ Nūquid ꝓpter impedimētū feriaz̄ detur noua dilatio. vide probatio. 8. q. a. ſr̄ v. impedimēto. v. nunq̄d ꝓpter. ¶ Et de dilatiōibus ad probāduū vide. probatio. 8. q. a. ⁊ q̄ ibi scripsi. Et testis. 4. q. a. Et vide. cōfessio. 5. q. e. ſu

per verbo. ex iudiciū. v. ſi reus. in fi. ⁊ v. ſe.

¶ Dispensatio. quid sit dispēsatio. vñ originem habuit. ⁊ quare fiat. quot sūt genera seu spēs dispēsationum. de dispensatione eporum. de dispensatiōe legati apostolice sedis. de dispensatione domini pape. de dispensatione abbatis: ⁊ principis: ⁊ quarūdam aliarum personarum. qualiter: ⁊ quando sit dispensatio facienda. quid iuris sit de dispensatione super pluralitate beneficiorum. ⁊ quis sit dispensationis effectus. spec. ti. de dispēsati. li. i. parti. i. ¶ Utrū ⁊ quando. videtur prelatus cum subdito tacite dispensare. h. de filijs. pres. c. veniens. ¶ Item in quib⁹ potest dispensari. vel componi. h. in. c. ex parte. de transacti. ¶ Item an valeat dispensatio sine causa. ⁊ in quibus. h. in. c. cum ad monasteriuz. 4. di. de stamona. ⁊ inno. de renunci. c. ij. ¶ Item qualiter dispēsatio sit restringenda. h. in. c. cum dilecto. de consā. ⁊ affi. ¶ Item quis potest dispensare cum hijs qui nullum habentes ordinem exercent diuinum officium. aut habentes sed non in habitu exercentes. h. in c. ex litteris. de cle. non ordi. minis. ¶ Item an prelati inferiores episcopo possunt: ⁊ super quibus dispensare. h. in. c. cum. h. de eo qui fur. ordi. susce. ¶ Item an valet dispensatio litte pendente impetrata. ſnno. in. c. ⁊ dum. super verbo. electionis. de electi.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Cum dispẽsatur cũ aliquo q̃ habeat beneficiũ intelligitur de p̃mo tantũ. ſnno. in. c. duũ. ꝛ. c. fi. de electi. vide pmutatio. ſſ. 2. q. ¶ Quis dispẽſat cũ irregularibus. ꝛ an ad hoc aliq̃s ſit vocãdus. ſnno. i. c. vbi. ſſ ỽ. irregularitatis. ꝛ ſſ ỽ. indulgere. de renũci. ad hoc vide epiſcopus. 2. q. d. ſſ ỽ. reꝑuatos. ỽ. fi. ¶ Pone q̃ papa diſpenſat cum aliquo q̃ poſſit accipe o ſanguineã i vxo rez donec hẽret liberos qui regerent regnũ v trũ valeat diſpẽſatio: iſta ẽ que dã queſtio diſputata per ſo. an. c. actus legitimi. de re. iuꝝ. li. vj. in mercurialibus. ¶ Vide q̃ ſcripſi. beneficiũ. 3. q. a. ſſ. ỽ. cõferendũ. ỽ itẽ ſi beneficiũ. et. e. q. b. ſſ. ỽ. diſpẽſare. et. 6. q. in fi. ſſ. ỽ. recipere. ỽ. itẽ iniuſte. Et clerici 3. q. a. ſſ ỽ. illegitimus. ꝛ ſſ ỽ. miniſtrabit. ỽ. itẽ an põt. et. e. q. d. ſſ ỽ. diſpẽſare. et. 10. q. d. ſſ ỽ. laici. ỽ. itẽ an cũ. Et. electõ 5. q. b. ſſ. ỽ. aſſumendus. Et. epiſcopus. 2. q. d. f. q̃i per totũ. Et. iuramentũ. 9. q. b. ſſ ỽ. poſtea. ỽ. duo iter quos. Et. ſimonia. 5. q. a. Et votum. 5. q. a. ſup ỽ. cõmutari. ỽ. i. Et. accuſatio. 5. q. a. ſuper verbo. accuſari. ỽ. item ſi queris.

¶ Diſcuſſio. vide q̃ de diſcuſſiõis materia ſeu forma plene ſcripſi. execucio. 2. q. b. ſſ. ỽ. nominibus. Et. pignus. 7. q. c. ſſ. ỽ. poſſeſſorẽ.

Diſcordia. cũ plures i aliquo actu diſcordãt quid ſit agendum. h. in. c. eccleſia. de ſortile. ¶ Quando recurrendus ſit ad iudicium ſortis ſeu fortune. dicas quando q̃ plures diſcordant i preiudicium tercij ꝛ tũc nõ coguntur per iudicem concordari. vt. l. huiuſmodi. 5. fi. ff. de lega. i. quando q̃ plures diſcordant in preiudiciũ iporum; ꝛ tũc aut põt apparere q̃lr iſta cõtẽtio debeat dirimi: vt ſi teſtator maiorẽ ptez rei legauit vni q̃ alij tunc illo mõ dirimit vt ius vult. vt. l. ſcim. C. de dona. aut hoc nõ apparet q̃lr cõtẽtio dirimi dz. ꝛ tunc aut ipi petũt q̃ ſorte dirimat ꝛ ſorte dirimi dz. vt. l. ſi duob. C. comu. de leg. aut neut pettit q̃ ſorte dirimatur tũc iuicez ſe ipediũt. vt. l ij. in fi. ff. q̃mo. vſufruc. ami. fz bartu. vl dic q̃ aut io q̃ cõmittit pluribus ẽ mere volũtariũ ꝛ tũc dirimit ſorte. vt i dicta. l. ſi duobus. aut nõ ẽ mere volũtariũ ꝛ tunc cogũt p iudicẽ cõcordare ꝛ ſi ſũt impari numro ipe põt gratificare: ꝛ non obſtat lex q̃ dicit q̃ ſtat maiori pti. vt. l. maiorẽ de pac. q̃ aut loq̃mur i iure q̃ rẽdo ꝛ nõ p ualet maior ps ſinguloꝝ. vt i dicta. l. ſi duob. aut i iure q̃ſito retinẽdo vl pponẽdo: ꝛ tũc aut ẽ diſcordia circa indiuiſibile vt circa aditiõ hereditatis ꝛ pualet maior ps: aut circa diuiſibile tũc ſecus. Et nõ q̃ fortuna hz iudicis auctoritatẽ ꝛ iõ ſic traſit in re iudicata quẽadmodũ ſnia vn q̃ ſemel ſortitũ ẽ ampli ſortiri nõ dz. de q̃b. p bal. i dicta. l. ſi duobus. C. co. ỽ. le. i. pn. Et vide p ſcrip. ſors. ỽ. i.

Diuinatio. quid ſit diuinator ſeu malefic⁹. et que ſit eius pena. et quis poteſt eũ acuſare. azo. in ſuma. C. de male. et mathe. a aſtrologie. an aſtrologia: vel ſtronomia: ſit iure ciuili vel canonico reprobata. h. in. c. ex tuarum. de ſortile.

¶ Sorcium. vide que ſcripſi. ſors.

¶ Diſpenſator. vide rex 15. q. n.

¶ Diſcuſſio. vide. ſide/iuſſor. 7. q. b.

¶ Diſciplina. vide religioſus. 10. q. e.

¶ Diſputare. vide epi. 7. q. l. hereticus. 8. q. a.

¶ Diſtinctio. vide miles 4. q. a.

Diſcordia. quero q̃ ẽ a pena ponẽtis diſcordiã in exercitu: vel in cõmitiua. dic q̃ ꝑm maluz q̃ facere voluit punitur arbitrarie. Et ſi intẽtiõe ꝓpoſitũ guerre ipleretur hoc fecit eſt aleuoſus oculis euulſis captione donec gentis intẽtio impleta fuerit plectẽd⁹ ſi eſt de medijs: aut minoribus. ſi aũt de maioribus grauiſſimis cõpe/ a ¶ Secundo q̃ro quotu/plex eſt diuinatio. dic q̃ duplex. Vna eſt q̃ fit p artẽ liberalẽ aſtrologie a ꝛ iſta nõ eſt pitis vetita q̃ procedit ꝑm curſũ naturalẽ planetaꝝ. Alia ẽ auguratoꝝ: ſorciũ b ficti onũ: ꝛ ſimilia: ꝛ iſta ẽ ꝓhibita. Nec debẽt hoc exercẽtes i regno hitare: nec aliq̃s eos i ſua domo recipiat vl celet. e. ti. l. i. a ¶ Tercio q̃ro q̃s põt vidibus vſq̃ ad intẽtiõis implemẽtũ mãcipet. Et ſi rex ei indulgeat: tẽporale ei infligat exilium. 2 p. ti. 28. l. 4.

Diuinatio. ꝑmo q̃ro q̃d ẽ diuinatio. dic q̃ id eſt q̃ velle dei ptã tẽ ad futura ꝑſciẽda recipere. 7. p. ti. 27. l. i.

a ¶ Pena. aliã penã diuinatoꝝ: ⁊ eoꝝ qui ad diuinatores vadũt hẽs. fo. iuõ. li. vj. ti. ij. l. i. et. iij. in fi. Et vide que scripsi. fors. in. v. fi.

Diuisio. vnde dicat actio familie herciscũ de. i. diuisio hereditatis. cui cõpetit: ⁊ que veniũt in ea ⁊ inter quos possit intẽtari. qõ sit iudicis officiũ in ea. ⁊ qual sit actio. azo in suã. C. fami. hercis. Et plures q̃stiones nõbiles circa cõmune iudicium. s. familie herciscunde vide per. spec. ti. õ iudi. li. iiij. pti. ỹ. seq̃ videre de cõibus. ¶ Itez circa actiõz diuisiõis singularium rerũ corporaliũ iter quos locũ habeat hec actio directa vl̃ vtil̃ et iter quos cesset. et q̃s veniãt in eã ⁊ qualis sit actio. azo. i suã. C. de cõmu. diui. ¶ Item q̃ sint cõia tam i actiõe diuisionis hereditatis q̃z singularium rerum corporalium. azo. in suã. C. cõmu. vtri iudi.

b ¶ Quilibet. vide. vẽditio. 3. q. m. ¶ Diuisio facta p maiorẽ partẽ heredũ valet. fo. l. li. 3. ti. 4. l. 12. Et q̃ est pena heredis frangẽtis eã. vide. e. ti. l. 13. ¶ An minor possit diuidere sine decreto. dicas ỹ aut nõ erat necessariũ q̃ res q̃ videbatur erat talis i q̃ cadebat alienatio sine decreto ⁊ tũc põt sine decreto diuidere cum auctoritate tutoris vel curatoris. al secus si res nõ est talis in qua cadat alienatio sine decreto: est enim diuisio spẽs alienatiõis. hoc verũ in exiudiciali diuisione. sz q̃n do iudex facit diuisionẽ ꝓpter vtilitatẽ minoruz ipa sentẽtia diuisoria hẽtur pro decreto ⁊ valz diuisio in quãtũ minoribus expedit. Et nõ ỹ in iudicio diuisorio vnus est actor expressus voluntarius s. qui prouocat: alius est actor tacitus necessarius. s. qui prouocatur qõ ideo fingit lex q̃ si nõ essz actor petitor nõ posset ei condemnari nec sibi adiudicari. Quero quid in permutatione. dico idem ỹ in diuisione exiudiciali cum diuisio sit permutatio q̃dam. de quibus per bal. in. l. i. C. si. aduer. trãsacti.

c ¶ Cõsocio. habeo rẽ cõem cuz quoda absente volo rẽ diuidi ifte absẽs non dimisit ꝓcuratorẽ q̃liter ꝓcedam. rñdeo faciam libellũ õ ipm absentẽ ⁊ faciã citari cognatos ⁊ affines ⁊ administratores per quodã edictum generale ⁊ si ali q̃s cõpareat ad deffẽsiõz abñtis ꝓcedã õ eũ defẽsorio noie: ⁊si v ellit denũciare absenti audietur. si aũt est penitus indefẽsus nec spat de ꝓximo reddire faciam dare curatorẽ bonis absentis ⁊ õ eũ exp̃i

uinatorẽ accusare. dic ỹ q̃lz õ ppl'o põt: augures sociẽtes: ⁊ alios baratores. acc̃are. e. ti. l. 3.

a ¶ Quarto q̃ro q̃ est pena[a] diuinatoꝝ. dic ỹ si probetur ỹ predictis artibus damnatis vtit̃ capite punitur. ⁊ sciẽter eũ in domo sua celãs ppetuo exl'abit. ¶ Nigromãcia enĩ ars damnata ẽ q̃ nemo vtatur. ¶ Nec ad maris ⁊ femie amorẽ cõiugendũ debẽt fieri ymagines: aut pocl'a ꝓpter periculũ ỹ inde seq̃ posset. ¶ Si tñ q̃s cã boni incãtatiõibus aut alijs vtatur: vt ad demones expellẽdos: ligamia cõiugũ dissoluenda: aut nubẽ deuiandã ne grandine fructꝰ destruat: aut similia: nõ est puniẽdus imo ꝓmiãdus. e. ti. l. 2 ⁊ 3. ⁊ vide. iiuria. ỹ. q. k

Diuisio. ꝓmo quero q̃d ẽ diuisio. dic ỹ cõmuniũ rerũ particio. 6. pti. ti. 15. l. i.

a ¶ Secũdo q̃ro ad quid ꝓdest. dic ỹ per eã eui/tãtur scandala ⁊ quilz ꝓ tẽtatur pte sua ꝓiligẽs eam q̃z cõmunionẽ. e. ti. l. i. preda. 2. q. a.

a ¶ Tertio q̃ro q̃s põt petere diuisiõz. dic ỹ quilibet[b] heredũ. e. ti. l. 2. ⁊ ĩ. proxima. q.

a ¶ Quarto q̃ro cui est petẽda diuisio. dic ỹ ꝓsocio. [c] societas. 6. q. preda. 2. q.

a ¶ Quinto q̃ro. q̃ res sũt diuidende. dic ỹ que/sita cum patris[d] bonis.

ar. bal. in. l. coheredibus. C. fami. hercis.

d ¶ Cũ patris. ⁊ gubernãdo se de bonis paternis/ Et sidẽ dic de bonis maternis cũ de matris succesiõe tractatur. fo. l. li. 3. ti. 4. l. 7/ Quesita aũt aduẽticia nõ cõfert. vt ibi. ⁊ scripsi. ratio. v. quero nunquid. in pn. ¶ Quero de lucro facto a filio negociatore cũ pecunia patris in negociatione licita/ vnde bal. in. l. omnimodo. ỹ. imputari. C. de inofi. testa. reffert ỹ si moriuo patre lucratur filius ỹ certum est ỹ nec imputat nec confert nisi esset societas inter fratres/ si autẽ lucratus est in vita patris et emancipatus erat et idem quia est aduenticium nam filius emancipatꝰ nõ potest habere peculium profecticium/ aut erat i potestate et tunc acquiritur patri. vt nõ. C. de bo. que libe. l. cum oportet per ỹ. et per spec. ti. de publi. iudi. quarta parte. sed bar. in. l. ticiũ ⁊ meniũ. ỹ. alter

© Biblioteca Nacional de España

ff.de adminiſ. tu. dicit ꝙ media pars lucri attribuit opere filij ⁊ nō confertur quia procedit ab induſtria ⁊ alia media pars attribuitur pecunie patris ⁊ illa ē cōis oīuꝫ heredū tanꝯ patri acquiſita.ego ꝑm bal. in.§.imputari.ꝙ eſt in auct.ex teſtamēto.C. de collati.credo iudicē eſtimatuꝫ ex qualitate lucrantis ⁊ q̄ntitate pecunie quid ergo ſi lucratus eſt cētum ꝙ cētenario nam niſi ex exceleti induſtria vel proſpa fortuna hoc lucrū ē impoſſibile ⁊ iō credo ꝙ id qō cōmuniter lucrātur mercatores ex pecunia ⁊ labore ſit diuidendū eqliter vt dicit bar.reliquū vero ſit filij tanꝯ aduenticij licet filius teneat ad operā patri q; hoc eſt in operis obſequialibꝫ ſed nō in induſtri alibꝫ q̄s filiꝰ patri exhibere nō tenet ⁊ ideo eſt ipiꝰ filij ꝙ ex tali opere queſitū eſt.cōcor.etiam ipe bal. in.l.certū.C.fami.hercif.vbi querit de filio mercatore cui pater dedit mille ad mercandū.⁊ ibi etiaꝫ refert ꝙ ſi fratres volūt lucra ſeu peculiū ꝙ tenentur etiam ad debita ⁊ ad damna.Quid de vſuris queſtis ex pecunia paterna. reſpondeo ſi filius nomie ꝓ ꝓrio negociat eſt talia lucra illicita patri nō querit ſi aūt patris nomine querit patri nō iure filiationis ſed officio geſtionis. ⁊ per hoc apparet determiatū conſimiliter de oībus illicitis queſtibus : vt de obtentis i ludo taxilloꝝ ⁊ alijs ſiue ſubiaceāt reſtitutioni ſiue nō:primo caſu nō confert tanꝯ es alienū:ſo caſu tanꝯ turpe.Sed quid de rebus dubijs.ſ.q̄n dubitatur an filius acquiſierit ex re parentis an ex fortune munere:an ex induſtria:ſufficit enī filio ꝙ nō ē ex re parētis.glo.nōbilis in.l.cū oportet.C.de bo. que libe.in hoc conſiderandū eſt quid:q̄ntum:quale pater habeat:⁊ quis:quantus:qualis ſit filius:ō vento enī nemo querit:⁊ an etia mater ſit locuplex:⁊ an alia adminiſtret q̄ paterna ⁊ maxime fiſcalia.ſi nihil de hijs eſt probatū ſi quidē filius poſſidet nō cogitur dicere cauſā cū poſſideat.ſi aūt pater vel fratres poſſident cogitur dicere cauſam ſue intentionis i.petitionis ⁊ probare eam. ego circa hūc articulū dico ꝙ circa probationē duplex eſt dubitatio.vna ē quis probet:ſa eſt qualiter probet:in prima eſt vera vltima ſnia .glo.l.cū oportet.C.de bo.que liber. vt ille probet qui petit:in ſa videlꝫ quis probꝫ dicas ꝙ vt nō tantū ex veris ⁊ plenis probationibus hoc colligatur ſꝫ etiā ex cōiecturis conſiderata cōditione perſone ⁊ qualitatē vite ⁊ alijs veriſſimilibus iudex habeat preſumere.Quero de fructibus aduenticioꝝ quos filius paciente patre percipit an conferat eos fratribus.glo.in.l. dotē.C.de caſtren. pe.dicis eos conferri nō ex titulo de collationibus ſed q; ſūt hereditarij.⁊ hoc verū ſi filius accepit hos fructus inuito vel inſcio patre:ſꝫ ſi pater permiſit ei habere tūc nō tenetur conferre.C. de bo.que. liber.l. cū oportet.§.ſin aūt.⁊ idē dico in fructibꝰ dotis date filio familias ſocero pro tanto onere matrimonij vt.l.contra nurum. ff.re. amo. de quibus per bal. auct.ex teſtamento.C.de collati. ¶ Si vnus ex fratribus cum pecunia hereditaria facit mercanciaſ ⁊ cum ea lucratur vtrum debeat alteri fratri cōmunicare.primo videndum eſt an fecerit nomine cōmuni:aut nomine proprio:ſi nomine cōmuni ꝙ forte poteſt apparere per librū rōnum in quo continetur hic eſt liber mercancie. jo. et ber.fratrum de tali loco:tunc lucrum erit cōmunicandum.ſed ſi hoc nō apparet tunc ſi ille frater nō erat tutor vel curator lucrum debet eſſe ſuum proprium:ſed ſi erat tutor vel curator: tunc lucrum ꝙ fecit ex prima mercancia empta de cōmuni pecunia debet eſſe cōmunis:ſecus in lucro ꝙ fit ex reiteratione emptionum : nam pecunia redacta ex mercantijs cōmunibus nō eſt cōmunis.vt dicit glo.i.in.l.ſi paternus.C.cōmu.vtri judi.Et que dixit de tutore ⁊ curatore ait eſſe vera quando conſtat ꝙ mercanciā fecit noie proprio:ſꝫ in caſu dubij dici poteſt ꝙ aut iſte tutor negociando aggreditur negocium inſolitum patri pupillorum vt quia pater pupillorum nūc̄ fuit mercator ⁊ in dubio videtur gerere nomine proprio.aut continuat negocium ſolitum nō ei aggreditur in ſolitum vt ſi erant duo fratres qui ſimul agebant mercanciam ⁊ vno mortuo alter continuat ſuperſtitibus filijs fratris indiuiſam ſubſtantiam poſſidentibus ⁊ tunc videtur eodē nomine continuare non diſtinguendo vtrum ex prima mercancia aliquid peruenit an ex eius ſepius repetita quia natura huius actus eſt ꝙ ſēper loco prioris ſubrogetur.Quero dictū eſt de lucro quid de damno.reſpondeo ſi nomine proprio fecit ꝑpriū ē damnū: ſi aūt cōi noie aut ē aggreſſꝰ ſolita diſcrete opando ⁊ ſicut diligēs pr familias ⁊ tūc damnū ē cōe q; icidit i re cōi:aut in ſolita inchoādo ⁊ tūc iputet ſibi.qd ergo in dubio bar.ff.de admi.⁊ peri.tu.l.ticiū ⁊ meniū.§. altero.dicit ꝙ q̄n p̄ſumit facere noie cōi idē ē ac ſi exp̄ſſe noie cōi negociaret : ſꝫ ſi p̄ſumit facere noie ꝑpo ſibi iputet nā ſicut nō ꝓcipit lucrū ita nō dz ei cōferri aliqd damnū. Et de materia duorū fratruꝫ ſimul bitantiū nōt ſpec. ti. de publi. iudi.§.ſpecialia vt aūt tercij. ⁊ ꝑ eū de iudi.iiij. ꝓte.§.ſeq̄tur.vbi inter alias plures q̄ones dicit ꝙ ſi fratres ſtāt ſimul ⁊ vnꝰ eoꝝ lucrat pecuniaꝫ ⁊ nō conſtat vtr̄ ꝓuenerit ꝙ p̄ſumit de cōibꝰ bōis ꝓueniſſe:⁊ dz cōicari lucrū.vt.e.§.v. vt aūt cc. ⁊ ibi etiā vide i v.qd ſi alter.de ꝑdictis ⁊ de alijs multis circa iſtā materiā vide ꝑ bal.i.l.ſi patruꝰ C.co.vtri.iudi. ¶ Fratres ſimul vixerūt ⁊ in cōi victu vnꝰ ō fructibꝰ adēticioꝝ laboꝝ ſuoꝝ poſuit plꝰ q̄ alter. mō q̄rit an aliqd repetere pōt. dic ꝙ nō:licet ꝑpetas cōicata nō ſit :fructus tn cōſupti iure ſocietatis cā viuēdi cōicati cēſent.ō quo hēs caſū in.x.coll.de fratri. de no. bene.inueſti.c.duo fratres i cōi cā.⁊ ibi bal.de qbꝰ vid etiā ꝑ eū.i.l.nemini. C. de collati. ¶ Et q̄lr fiat

fructuum diuisio inter fratres quorum vnus habens plures filios ⁊ alter nullum laborauit fundum cõe. vide. ĵ. 6. q. a. fr̃ v. fratres.

a ¶ Dotẽ. collatio dotis ꝑm formã legis codicis hẽt locũ q̃ndo marit⁹ est soluẽdo vel mulieri ꝓt imputari q̃ dotẽ non petijt: hijs cessantib⁹ suffi cit q̃ mulier cõferat actõ nẽ de dote licet inanẽ. casus est in auct. q̃ locum ℒ. de collati. ¶ Quero vtrũ fili⁹ dotãs neptẽ de peculio aui illud sibi i portiõ ĩputet vel cõferat ⁊ dic q̃ nõ q̃ nõ hẽt penes se. Quero q̃o si dotẽ sororẽ vtroq̃ parẽte natã an ĩputet sibi vel cõferat fratrib⁹. dic q̃ nõ q̃ nõ fecit dolo vel culpa seo ducẽ naturali eq̃tate: ⁊ hoc cũ viuo pr̃e facit: si aũt patre mortuo nihil põt facere in ꝓiudicio fratruũ nisi eis asentiẽtib⁹. nec filiã suã dotã do: nec q̃q̃ aliud faciendo: nisi esset adeo socij q̃ hoc liceret ꝑ expssa capitula societatis. Quero si auus dotet neptẽ an imputet in portiõe patris neptis. dic q̃ nõ. ff. de collati. l. dedit dotem Quero an filio instituto i re certa debeat cõferri dos: ⁊ videt q̃ nõ si illa res facit legitimã etiã dote cõputata inter bona moriẽtis: alias videt cõferri ad legitimã fratris per filiã dotatã sicut ꝑ ceteros. ar. ℒ. de bo. liber. l. si libertus. ℊ. i. intelligi si ista filia sit heres vniuersalis: ſz si ẽ cõtẽta sola dote nõ cõfert. vt. ℒ. de colla. bo. l. fuit q̃onis. de predictis ꝑ bal. in dicta auct. ex testamẽto ℒ. de collati. ¶ Quero pater dedit dotẽ pro filia sua: filia decedit anteq̃ pater cũ liberis certũ est q̃ isti nepotes debẽt habere legitimã in bonis aui ex sua persona q̃ mater est subducta ỽ medio modo queritur vtrũ in legitima istoꝝ nepotum ĩputetur dos materna ſ bar. ff. ad. l. falci. l. iiij. al. in quartã. dicit q̃ ista dos ĩputatur i legitima nepotũ ſed bal. in. l. quoniã. in colũ. iiij. ℒ. de inoffi. testa. dicit q̃ ipe habuit cõsulere in ista q̃one sub hac forma; ꝑater dederat dotẽ pro filia et stipulatus erat eã sibi reddi si matrimoniũ dissolueretur sine liberis decessit filia cum liberis erat q̃o an isti liberi ĩputarẽt sibi hãc dotẽ in legitima: ⁊ dicit q̃ nõ q̃ hoc casu ex tacito pacto remanet dos penes liberos tãq̃ penes heredes matris ita q̃ istã dotẽ nõ habẽt ex auo nec aui beneficio ſz ex successiõe materna. ⁊ nõ obstat ratio bar. in. l. si cũ dotẽ. i p̃n. ff. so. matri. qui dicit q̃ directe capiũt nepotes ab auo q̃ istud est verũ q̃n caperẽt vi cõsuetudinis cessãte stipulatione: ſz q̃n a cõtrario sẽnsu stipulatio remanet apud liberos tanq̃ apud heredes mulier ⁊ nõ hereditario iure aui nõ teneretur sibi ĩputare q̃ nõ hũit aui beneficio ſz ex eo q̃ mater ꝓcessit. Quero nũquid dos quã pater erat precise stipulatus et sibi ⁊ suis heredibus ita q̃ filie nõ consolidetur ĩpute tur filie in legitima. respondeo nõ nisi heredes pr̃is stipulationẽ remittãt. i. ius stipulationis cedãt filie. Sz pone pater ĩmittit filiã in monasterio ⁊ ponit certã q̃ntitatẽ pecunie sup altari an illa cõputat̃ in legitima illi⁹ monial̃. bar. in. l. i. ℊ. si parens. ff. si. a pa. q̃s. fue. ma. dicit q̃ sic q̃ i vulgari vocatur dos vl̃ saltiz hz similitudinẽ dotis. de ꝓdictis ꝑ bal. i l. quoniã. ℒ. de inoffi. testa. ¶ Quero de dote q̃m filii⁹ familias lucrat⁹ ẽ ex forma statuti ꝓpter mortem vroris vtrũ hẽat eã ꝑcipuã vel cõferat fratrib⁹. dy. dicit q̃ cõfert ex quo matrimoniũ fuit solutuz viuo patre: secus si patre mortuo. vt refert. cy. in. l. ij. ℒ. fami. hercis. glo. tãgit in. l. dotẽ. ff. de castren. pecũ bar. dicit nõ cõferri q̃ hoc est lucrũ aduẽticiũ. ℒ. de bo. q̃. libe. l. i. et. l. fi. ⁊ hoc idẽ teneo. Si filie familias sponsus dedit annulos ⁊ plas ⁊ eo mortuo puella reuertit̃ ad domũ p̃ris an acq̃rat p̃ri vel frib⁹ cõferat. dicas q̃ nõ q̃ sũt aduẽticia. de quibus per bal. in auct. ex testamẽto. ℒ. de collati.

b ¶ Cõfert. q̃o sit collatio. quis: ⁊ cui debeat cõferre. q̃n. ⁊ que. ⁊ q̃liter. ⁊ in q̃ntum. ⁊ q̃ sit pena nõ conferẽtis. azo. in suã. ℒ. de collati. ⁊ bar. in. l. pater filiũ. ff. de collati. do. ⁊ in. l. hic titulus. ff. de colla. bo. ⁊ l si emptor. ℒ. e. ti. ¶ Circa materiã collatiõis q̃ bona cõferãt breuiter septẽ sũt notãde regle q̃ hodie locũ hẽnt. Pria regla q̃ nũq̃ hẽt locũ collatio hodie nisi q̃n tractat̃ de successiõe ascẽdẽtiũ. Secũda q̃ nũq̃ hz locũ collatio nisi bona q̃ petũt cõferri ꝓcesserunt de bonis illi⁹ de cui⁹ hereditate agit̃ q̃n petit̃ fieri collatio. Tercia regula similiter negatiua ẽ q̃ peculium castrense ⁊ q̃i: hodie nõ cõfert vt. ĵ. e. q. c. Quarta regula ẽ q̃ donatio facta filio i ptãte q̃ hẽt viz relicti cũ cõfirmet̃ ꝑ mortẽ ei⁹ de cui⁹ hereditate agitur q̃re nõ cõfert. ſz si ẽ donatũ emãcipato tpe emãcipatiõis cõferẽt. si vero post emãcipatiõz hoc ꝓpus non acto tũc nõ fit collatio: nisi i duob⁹ casib⁹. vt. ℒ. de collati. l. illud. ℊ. fi. vide. ĵ. v. vtrũ emãcipat⁹. v̊si. ij. ⁊ hoc i simplici donatiõe ſz i renũciatiõe nõ fit collatio quia non est mera donatio. donatio vero ꝓpter nupcias sine dubio confertur. Quinta regula est q̃ id q̃ acquirit filius ex titulo non lucratiuo sed oneroso non veniat in collatione quia nec adest cum tãtum sibi absit de proprio quantum quesiuit ⁊ si pl⁹ valeret istud censetur industria et sic aduenticium et ideo non conferẽdũ. Sexta regula est q̃ nunq̃ collatio fit nisi descẽdẽtib⁹ ei⁹ de cui⁹ hereditate tractat̃ ⁊ psonis expssis i iure ⁊ nõ alijs. vt ℒ. v̊ colla. l. illa. ⁊ cõmu. vtri. ſu. l. fi. Septia regla ẽ q̃ null⁹ tenet̃ offerre ñ q̃ vult ꝓ rata sua vlter succedẽ. v̊ q⁹ ꝑ bal. i. l. q̃n. ℒ. de inoffi. testa. ſp̃r ꝓ filio accipiẽte vroꝛe fa-

© Biblioteca Nacional de España

cit expẽſas in nupciſs mortuo patre alter frater vult q̃ pecunia expẽſa ꝛ ornamẽta veniãt in diuiſiõe: vl q̃ fratri pro quo ille expẽſe facte ſũt imputent i p pria portione queritur quid iuris. reſpondeo q̃ li cet pater expendiderit in nuptijs filij quatenus illa expenſa eſt conſũpta nõ debz filio imputari. cõcor. bal. in auct. ex teſtamẽto. C. de collati. v. decimũ q̃n tum capitulũ: ꝛ ſi alter frater diceret ego volo duce re vxorẽ ꝛ tantũ expendere de cõmuni nõ auditur. qz pater nõ expendit de cõmuni patrimonio liberoꝝ: ſed de ſuo proprio in quo liberi nondũ habebat ali quod ius: ꝛ hoc eſt verũ niſi pater aliter cauerit i teſ tamento. vt. ff. de mune. et ho. l. iij. in fi. ꝛ ibi tangit̃ per glo ſed circa veſtes ꝛ alia ornamẽta vxoris fra tris vtrũ veniant in diuiſione. dicas aut loquimur i veſtibus ꝛ alijs neceſſarijs ad vſum quotidianũ ꝛ iſ ta nõ ſunt conferenda ſed ſunt propria mulieris ꝛ ab inicio tenuit donatio inter ſocerũ ꝛ nurum. ſaut loq̃ mur de veſtibus ꝛ alijs ornamentis precioſis ꝛ feſti uis ꝛ iſta talia qualia ſũt veniũt in collatione remã ſerunt enĩ ſoceri. facit que nõt bar. ff. de collati. l. i. ¶. ſed an idẽ. et bal. in. l. oĩmodo. ¶. imputari. C. de inofi. teſta. ꝛ vide donatio. 6. q. e. ſr̃ v. confirmatur. Quero pater expendit in rebus aduenticijs filij mo do tempore diuiſionis habet ipas res precipuas q̃ ritur quid iuris de expenſis an ei imputent̃ tempo re diuiſionis ſdicit bar. aut fuerũt expenſe neceſſarie quas habet pater neceſſe facere ꝛ tũc pater non po teſt repettere nec poſſunt eius heredes imputare. a ut nõ erant expenſe patri neceſſarie ſed permiſſe pu ta qz hedificauit domũ vel plantauit vineã vel aliaz expenſam fecit in re filij: ꝛ tũc reffert aut ad perpetu am rei vtilitatẽ ꝛ tũc habet̃ conſideratio huius expẽ ſe qz ratione aduenticiorũ poteſt conſiſtere inter pa trẽ ꝛ filiũ ciuilis obligatio ex quaſi cõtractu: ꝛ hoc ſi pater facit aĩo repetendi ꝛ volens ſibi filiũ obliga ri. ſi aũt dubitat̃ quo aĩo fecerit dicit bar. q̃ modi cas expenſas preſumit̃ facere aĩo donãdi: in magnis vero diſtinguit aut ſũt infra fructuũ q̃ntitatem ꝛ vi detur pater ei donare expendẽdo enĩ in rebus filij vi detur apud eũ dimittere: aut excedũt fructuũ q̃ntita tem ꝛ nõ videt̃ donare: in dubio enĩ videt̃ habere a nimũ repetẽdi niſi in cauſa alimentoꝝ vl ſimili expẽ didiſſet. ſi aũt nõ recipiũt expenſe perpetuã vtilita tem ſed fructuũ vtilitatẽ hec nulla patri vl heredib⁹ ei⁹ concedit̃ repeticio: qz onera fructuũ pertinẽt ad eũ: ꝛ idem in eo q̃ ſoluit pro dacijs ꝛ collectis cum habet vſũ fructuũ. Quero quid ſi pater facit filium ſtipulari ab aliquo ſuo debitore an pater facit hoc animo donandi vel videatur miniſterio filij vti. dicit bar. q̃ inſpiciẽd⁹ eſt numerus liberoꝝ ꝛ q̃ntitas pa trimonij patris q̃m ſtipulat⁹ eſt vel aliter contraxit vtrũ ſit parua vel magna vt hijs inſpectis videatur donare vel nõ. ego credo q̃ in dubio videat̃ adhibi tus vt miniſter ſi eſt filius in poteſtate: ſed ſi ẽ eman cipatus pater videtur adhibitus vt cõmodũ ſentiẽs et ſic vt donatarius. in dote autem in dubio ſa uore dotis: ne mulier remaneat indotata nunq̃ videtur filius adhibitus ad ſtipulandum vt do natarius. ſSed quid ſi filius res patris dilapida uit et conſumpſit vel ſubripuit et luſit deinde iſ te pater mortuus eſt omnibus filijs equaliter in ſtitutis: fratres dicunt huic qui ſubripuit q̃ tã to minus accipiat et in parte ſua imputet nun quid poſſunt eum compellere. bar. in auct. q̃ lo cum. C. de loca. dicit q̃ illud q̃ filius conſumit i malos vſus in vita patris de bonis paternis cõ putantur poſtea ſibi in parte ſua tempore diui ſionis bonorum. de quo etiam per ¶. in lege. pa ctum. C. eodem titulo. et per bal. in auct. ex teſ tamento. C. de collati. ſed dicas q̃ aut iſte filius erat emancipatus et tunc ſiue conſideremus cri men ſiue penam ſiue obligationem ſiue exercici um omnia iſta nata ſunt ſtatim et ideo cum fue rit queſita iſta actio pater moriens ad heredes tranſmittit actionem: et ideo ad quemlibet pro parte pertinet iſta actio. ſi autem eſſet in poteſ tate non eſſet nata actio ſed obligatio naturalis et ideo dicas q̃ cum non ſit nata actio ſed ſolum fratri ſit naturaliter obligatus q̃ in heredibus non ſubuenitur ope actionis ſed ope compenſa tionis quia ſi forte alij percepiſſent fructus vl tra q̃ deberent et iſte agat poterit obijci com penſatio: et intelligo q̃ ſolum in compenſatiõe ſit ſimplum non duplum nec quadruplum. ſSed quid ſi pater obligat ſe pro filio nunquid totuz iſtud debitum debet ſolui de parte filij. dic q̃ nõ ſed omnes debent ſubſtinere. et hoc verum ſi pa ter recepit obligationem filij ductus pietate pa terna: ſed ſi ex neceſſitate puta quia dictante ſta tuto pater fuit captus pro filio tunc non preſu mitur liberalitas patris erga filium ſed preſumi tur quedam neceſſaria geſtio geſtoris: ex hac er go geſtione orta eſt naturalis obligatio inter pa trem et filium que tranſit ad heredes. vide infra eodem verbo. queritur de condemnatione. ¶ Fi lius habet bona aduenticia pater ea dilapidauit filius vult ſibi hoc damnum emendari a fratri bus queritur nunquid poteſt. ſdicas aut pater non habet vſum fructum quia iſte qui reliquerat filio prohibuerat ne patri queratur vſusfru ctus et tunc quia pater delinquit preciſe in rem alienam tenetur ſicut quilibet extraneus. ſi au tem pater haberet vſum fructum diſtingue tunc dilapidationis modos: nam aut concernit ſo los redditus: aut rei perpetuam deterioratio nem: vel intollerabilem leſionem. ſprimo caſu non tenetur patri quia de eo q̃ circa redditus committit non tenetur filio reddere rationem quia non tenetur filio hos fructus ſeruare: ſed ſi pater ipſam ſubſtantiam rei diſſipat tunc te netur de hoc reddere rationem quia tenetur filio

© Biblioteca Nacional de España

hāc ꝓprietatē ſeruare illeſā. Et idē dico de matre dilapidāte res filij in quibus hēt vſū fructū. de predictis p bal. ī dicta. l. filie cuius. C. fami. herciſ. ¶ Queritur de cōdēnatione q̄m pater ſoluit pro filio. ⁊ dic aut pater ſoluit ea intētiōe vt imputet ⁊ ipu

tat. aut ītui tu pietatis ⁊ nō imputat aut dubitaꝫ ⁊ tūc aut ſoluit ex neceſſitate et tūc imputat q̄ naturalī patri tenebaꝫ aut ex libera voluntate ⁊ tūc aut filiꝰ erat ſolvēdo et naturaliter obligaꝫ patri ⁊ ipuꝛtat ſibi i ſua

hereditatis ª niſi teſtatoꝛ ī teſtamēto ei donet: vl̄ ne cōferatur exp̄mat. Sꝫ extraneo heredi nō confert filius coheres ſupra dicta. e. ti. l. 13.

b ¶ Sꝫ donatiōꝫ inter viuos a patre filio familiaſ factā nec reuocatā nō cōfert ip̄e fr̄ibus. niſi et ip̄e ceteris donata (ſ. in matrimoniū) per modū

ſupra proxima lege dicꝫtū velit cōferri. Si tamē donatio eſt imenſa reuocatur vſq; ad legitimaꝫ ceteris pſoluēdā. e. ti. l. 4. vide donatio. 2. q. c. ⁊ q̄ ibi ſcripſi ſuper verbo. nō valet.

c ¶ Itē nō venit ī collatione caſtrenſe peculiū: vel q̄ (nec peculiū aduenticium) nec cauſa ſtudij ᵇ

ſi. ¶ Utrū emācipatus cōferat emācipato. dic ꝙ ſic iure nouo. Quero an ſuus cōferat ſuo. dic ꝙ ſic iure nouo. fallit in ſimplici donatiōe q̄ hēt vim relicti ⁊ ideo ſuus ſuo nō cōfert eā niſi donatoꝛ dixerit vel niſi ſequeretur inequalitas puta q̄ vnus cōfert donationē ꝓp̄ nupcias vel dotē alter nō ꝛofert ſimplicē donatiōꝫ nā certe iſto caſu cōferri dꝫ iure nouo non veteri. vt. C. ō collati. l. illō. ff. fi. vide ſ. v. circa materiā. in vſi. quarta regula. Quero an emācipatus cōferat ſuo. dic ꝙ ſic. ſ. profectícia tm̄. vt. C. ō colla. l. filie dotē. Ultio ſcias vnū ꝙ q̄

nō vult vniuerſaliter ſuccedere nō tenetur cōferre niſi ad legitimā. vt. C. de inoffi. teſta. l. ſi parēs. de q̄bus p bal. in. l. ſi emancipati. colū. fi. C. de collati. ¶ Relictum in codicill' filia capit: licet dotem non conferat. ⁊ ſic nota ꝙ veniens titulo ſingulari non tenetur conferre. caſus eſt in lege. a patre. C. de collati.

a ¶ Hereditatis. idem de donatione a matre propter nupcias cum de matris ſucceſſione tractatur. fo. ꝛ. li. 3. ti. 6. l. 14.

b ¶ Studij ſquid de expenſis quas pater fecit pro filio in ſtudio an minuant ſuam legitimam. dicas ꝙ non. Idem ſi pater expendit in doctoratu filij. vt infra eadem. ſuper verbo. milicie. verbo an milicia. in fine. Nec filius poteſt ſine iuramento renunciare ſue ceſſioni future propter expenſas ſtudij vt ſcripſi. ſue ceſſio. 3. queſtione. a. ſuper verbo. non valet. in verſiculo. quero quid de filio. et vide verſiculo ſequenti. Sēd nunquid eo ipo ꝙ pater mittit filium ad ſtudium habeat emere filio libros. dic ꝙ ſic. vt gloſa. in lege ad macedonianum. C. ad macedo. vide circa hunc articulum que ſcripſi. ſtudium. prima queſtione. Quid ſi pater eſt mortuus nunquid tenentur fratres emere libꝛos huic ſtudenti de communi. bar. tenet ꝙ non. ff. de colla. bo. lege prima. ſ. ſed an id ꝙ in. fi. q. fatetur tamen ꝙ ſi filius feciſſet aliquam obligationem in ſtudio ꝙ iſtud debitum eſſet ſoluendum de cōmuni ſi iſta obligatio eſſꝫ ex cauſa licita ⁊ honeſta ⁊ occaſione ſtudij nō alia occaſiōe de q̄bꝰ p bal. i. l. oīmodo. ſ. imputari. C. ō inoffi. teſta. Et an cōibus expēſis debꝫ p̄ficere ſtudiū. vide. j. e. v. pater

© Biblioteca Nacional de España

emit.in vſi.quero pater miſit. Et vide.ſignificatio. l.q.a.v.ſignificatio eſt.in vſi. quero q̄d ſignificent hec verba. ¶ pater emit filio libros deinde deceſſit pluribus relictis filijs querit an teneat hos cōferre fratribus.bal.in.l.macedoniani.C.ad ſe. conſul.ma ce. dicit q̄ ſic. tamē fratres debēt eſſe extimatione cōtēti: q̄a ſicut militi non debēt auferri arma nec libri ſtudētibus.et glo.in.l.filie cuius.C. fami. hercis. dicit idē.ſ.q̄ ficilius dz eos hēre precipuos.bar.ſic diſtinguit aut ipe emit ſolū filij noie nec filio tradidit nec aliter ſe expreſſit filio donare ⁊ tūc dicti libri ſūt ppie patris requiritur eni traditio vt videatur donare.aut emit noie filij ⁊ tradidit ſibi vel ſe donare expreſſit illos libros: ⁊ tūc aut filius erat aduocatus vl̄ doctor: aut ſcolaris in ſtudio.primo caſu erit quaſi caſtrēſe q̄ aduocatus vel doctor dicit quaſi militare iō nō cōferūtur.ſecūdo caſu q̄ erat ſcolaris ⁊ tūc aut cōpleuit ſtudiū ſuū ante mortē patris ⁊ ſic incepit q̄ ſi militare ⁊ efficit quaſi caſtrēſe ⁊ cōfirmat iſta donatio: aut pater mortuus eſt anteq̄ ipe ſtudiū perficeret ⁊ miliciā adimpleret ⁊ tūc nō pōt dici quaſi caſtrenſe peculiū q̄ cōditio pſone hoc nō patitur nec reperitur in iure q̄ ſcolaris dicatur militare ſz tātuz magiſtri ⁊ ideo tūc eſt diſtinguēdū ſicut i alia ſimplici donatiōe: aut erat emācipatus tēpore donationis vel poſtea emācipatur libris nō adeptis ⁊ nō debet cōferre q̄ cōfirmata eſt donatio ⁊ pater nō pōt reuocare etiā vbi al̄ ſimplex donatio eſſz cōferēda. vt nō per ep̄. C.de colla.aucт.ex teſtamēto. ⁊ hoc caſu fauore ſtudiorū ceſſabit collatio.aut nō fuit emancipatus ⁊ tūc ſi talis donatio fuit morte cōfirmata nō debz cōferri: ſi aūt pater reuocauit dz cōferri.ō quo vide etiā p bal.i dicta aucт.ex teſtamēto.ō.quintuz capitulū.ſz tu dicas q̄ aut i dubio preſumat̄ p̄ donare: aut vero ſolū ad vſū ſtudij aſſignare: debemus recurrere ad cōiecturas q̄s cape poſſum⁹ numero librorū ⁊ q̄ntitate patrimonij p̄ris. aut eni conſtat de donatōe tūc q̄ttuor ſūt mēbra: aut filius erat emācipatus tūc ſtatiz valz donatio: aut poſtea emācipatur ⁊ tūc reffert vl̄ē doctor vl̄ aduocat⁹ viuo p̄re ⁊ tūc confirmat̄ q̄ trāſit i ſpēz q̄i caſtrēſis peculij: aut p̄ pus moriat̄ q̄m hoc cōtingat ⁊ cōfirmat̄ donatio morte p̄ris niſi fuerit reuocata. ⁊ i oib⁹ iſtis caſib⁹ iſte filius hēt p̄cipuos libros fauore ſtudiorū. Si aūt nō cōſtet de donatiōe ſz cōſtet de emptiōe ⁊ aſſignatiōe tūc recurrēdū eſt ad diſtinctiōz ſuprādictā nā i parua expēſa preſumitur donatio: ſz in magna q̄ forte maiorē partē matrimonij exhaurit vbi pater forte mltos filios hēt nō preſumit̄ donatio. Et bal.in aucт.ex teſtamēto.ō.quintū caplm. C.de collati.querit ō reb⁹ emptis p patrē noie filij i ptāte ⁊ traditis filio an videatur donare. ⁊ dicit q̄ ſi pater hoc facit ex q̄dā neceſſitate naturali vt q̄ emit filio veſtimēta nō intelligit̄ donare: aut ex mera liberalitate ⁊ videtur donare: ⁊ tāgit hāc q̄ſtiōz de libris ad quos pater emendū tenet̄ de neceſſario. Quero p̄ miſit filium ad ſtudiū ⁊ deceſſit pater vtrū filij⁹ dz perficere ſtudiū cōib⁹ ex pēſis: aut p prijs. ⁊ videt̄ q̄ cōibus quaſi inceptū a p̄re dz exequi ab heredib⁹. vt nō p glo.in.l.⁊ qui origine.ſ.fi.ff.de mune. ⁊ hono.facit glo.i.ff. ad mace.l.macedoniani.bar.tenet cōtrariū.in.l.lucius ſ.idē ſcribit.ff.ad munici. ⁊ in.l.i.ſ.nec caſtrenſe.ff.de collati.bo. Et de oib⁹ p̄dictis in glo.iſta vide etiam per bar. in.l. hic titulus. a vj.colū. vſq̄ in fi.ff.de colla.bo.

in libris aut expenſis: ſiue milicie⁹ in armis eq̄s et alijs in militis arma/

tione neceſſarijs filio fa/milias a patre donatus propter rei publice in/

¶ Milicie. an milicia cōfertur: vl̄ imputat̄ in legitima. dicas q̄ milicia dicit̄ multis modis. vno modo dicit̄ p̄o nuda dignitate vt ſicut dicimus quotidie talis effect⁹ eſt miles doctor vl̄ aduocatus. alio modo accipit̄ p̄o eo ſup quo militatur vt ſi dicat̄ talis hēt duas milicias vel tres vt ſic deſignet reddit⁹ vl̄ illud cui milicia adheret: ſicut dicim⁹ talis dz miliciā curſoꝝ: ⁊ tal̄ milicia ē p̄bēda q̄dā ſeu quodā exerciciū ex quo ſumit̄ lucrū. Et p̄mittēdū ē q̄ q̄druplex ē milicia. q̄dam ē milicia q̄ nō p̄t vēdi nec ad heredes trāſmitti ⁊ ō iſta nō eſt dubiū q̄ nō cōfert̄ nec i legitima iputat̄: vbi gr̄a p̄ tu⁹ ipetrauit tibi beneficiū i curia ⁊ p illo beneficio expēdit i bulla ⁊ in alijs cē tū libris: tu adeptus es illud beneficiū ſeu officium deide p̄ tu⁹ decedit ⁊ dimittit tibi aliq̄ō modicū tu petis ſupplemētū legitime tūc alij heredes volūt tibi imputare i legitima beneficiū ſeu reddit⁹ tibi per p̄rem impetratū nūquid p̄ñt. dicas q̄ nō: q̄ nō eſt i cōmertio cū nō p̄t vēdi nec ad heredes trāſmitti: ⁊ ideo ſicut non p̄t cōferri nec i legitima iputari: nec etiā expēſe p̄o eo conſequēdo facte iputant̄. vt. j.e.in vſi.fi. Secūdo eſt repire milicia ſeu officiū q̄ pōt vēdi nō tñ ad heredes trāſmitti ⁊ i tali milicia ſeu bñficio ō pecunia p̄ris acq̄ſito dicēdū ē q̄ iputet̄ i legitia. vt puta i re.pu. ſūt aliq̄ reddit⁹ q̄ a p̄ncipe ipetrāt̄ ad vitā ita q̄ ēt ad vitā ipetrātis p̄ñt vēdi ſicut reperiuntur aliqua feuda conceſſa. vt in.l.omni modo. C.de inoffi.teſta. tūc quia huiuſmodi beneficia ſunt quid patrimoniale et ſunt in commercio et ab aſcendente procedunt merito conferuntur ⁊ in legitima imputantur. bar. ponit aliud exemplum in.l.i.ſ.nec caſtrenſe.ff. de collati.bo. vbi dicit ipe q̄ in ciuitate peruſij erat cōſuetudo q̄ cuſtodia carceris vēderet ⁊ iſte cuſtos

© Biblioteca Nacional de España

accipiebat certā quātitatē ab incarcerato quolibet. ⁊ ista milicia. i. officiū poterat vendi alteri nō aūt trāsmitti ad heredes. Itē pone exēplū in hijs qui emūt pōdus florenoꝝ seu statera ⁊ similia: ⁊ ista talis milicia imputatur in quarta ⁊ venit in collatiōe hoc modo nō ꝙ extimetur tanta quātitas q̄nta ꝺstitit patri sꝫ quāta ista milicia vēdi pōt tēpore mortis pris deducto onere milicie vsq; ei ad q̄ntitatez oneris ista dignitas nō cōfertur sollū ergo lucrū conferē ⁊ imputaē. hoc tenz glo. expresse. in l. illud. C. ō collati. etiaz si casu sit diminuta q̄a nō confert nisi quātū preciū p ea tūc reperitur. ⁊ vide glo. ff. de dona. ca. mor. l. mortis causa capimus. §. fi. ⁊ tantū valet quātū vēdi pōt deductis oneribus ⁊ sciēti ꝓpriā qualitatē rei vt per bal. in dicta. l. illud. Tertia est ꝙ nō pōt vēdi sed pōt ad heredes trāsmitti: ⁊ pōt poni exēplū in feudo vt si aliq̄s acquisiuit feudū ab aliquo rege vel barone sibi et liberis data certa quātitate pro inuestitura tale enī feudū non pōt vēdi vel alienari: si ergo facto ⁊ peccunia patris est acquisitū imputaē in q̄rta: ⁊ si in totū transmittaē ad heredes: in totū cōputatur: sꝫ si p parte trāsmittatur vt est i proximis sacroꝝ scrinioꝝ qui tenebāt redditus ⁊ nō trāsmittebāt i totū sꝫ dabatur heredib⁹ quedā sūma pecunie. vt. C. de pro. sacro. scri. l. siq̄s sacris. li. xij. tūc pecunia q̄ trāsmittitē ista ꝺputaē i legitima. bar. dicit ꝙ itel ligit hoc eē verū q̄n pr̄ q̄siuit feudū filio in vita pris ipi⁹ qr tūc cōferē ⁊ i legitima ꝺputaē: si aūt fili⁹ capit cā mortis pris ⁊ post mortē pris non cōferē. vt. ff. de collati. bo. l. i. §. si ab ipo. et dicit idē in rebus emphiteoticis quas pater pro se ⁊ suis heredibus de sua pecunia cōparauit quia incipiūt esse filioꝝ post mortē pris ⁊ ideo non veniūt in collatōe: caue ne heres qr bar. loquitur i collatione nō in ꝺputatiōe: nā in illa regula ꝙ post mortem patris acq̄ritur nō cōfertur nisi retro quesitum fingatur nō hēt locū in ꝺputatiōe: nam ea q̄ hēnt viz relicti imputāē tū post mortez querūtur: ⁊ ideo predictū feudū et emphiteosis debēt i legitima ꝺputari. Quarta milicia est q̄ pōt vendi ⁊ ad heredes trāsmitti: tunc sine dubio ista milicia cōferē ⁊ in legitima ꝺputatur: vt si pnceps dat mihi aliquā milicia ⁊ heredib⁹ meis vel cui ius meū cōcesserō: si enī feudū ponam⁹ sic deē in legitima ꝺputatur. Reddeo ad primā milicia ⁊ quero video ꝙ beneficiū ecclesiasticū nō ꝺputatur i legitima vt s. in. vsi. ⁊ p

a tereſſe q; in militibus et ſtudentib⁹ verſatur. e. ti. l. v. donatio. 2. q. c.

o Nec tenetur filiꝰ dotē aut donationem ꝓpter nuptias: i eius matrimonio pri per extraneū data cōferre. e. ti. l. vj.

e Nec diuidentur inſtra hereditaria ſꝫ ſint apud heredē maioris partis: ⁊ eoꝝ) ſ. originalia q̄ndo opus fuerit) ceteris: ⁊ copiā det. Sed ſi ſint equales teneat honoratioꝝ ⁊ antiquioꝝ ⁊ melioris fame: niſi ſit femina cui etiam nobilioꝝ prefertur maſculus; Si aūt i oib⁹ ſūt equales ſorte dirimatur: aut donec cōcordēt deponātur (ſ. inſtrumē/ta hereditaria.) e. ti. l. 7.

f Si ſi teſtatoꝝ iuſſit penes aliquē heꝝdū inſtra eſſe: prius dꝫ ceteris copiā dare: ⁊ de edēdo b originali ſi opus fuerit cauere. Itē ſeruo adminiſtratore coheredi plegato prius eſt ceteris redēda. (ſ. per talē ſeruū) adminiſtratiōis ratio q̄ꝫ coheredi plegato tradatur. e. ti. l. 8.

g Item non diuiditur domus: aut predium: ſi ex diuiſiōe deterioratur mittendū ſed nūquid illud ꝙ pater expēdit i curia ꝙ cōſequēdo beneficio imputaē in parte ſeu legitima iſtius beneficiati. dicas ꝙ nō ⁊ ē duplex ratio. ſ. ꝓpter onus milicie ⁊ qr reputaē q̄ caſtrēſe. ⁊ idē dicendū eſt ſi pater expēdit in doctoratu filij: vel fecit ipſū militē: iſte expēſe nō ꝺputātur i legitima ſeu parte ipius. ⁊ bal. in auct ex teſtamēto. C. de collati. dicit idem de expenſis ſtudij vel dignitatis. vide circa has ſtudij expenſas ſupra v. proximo. ⁊ ſucceſſio. 3. q. a. ſuper v. pactum. v. non valet. in vſi. quero quid de filio. cum vſi. ſe. de predictis per bal. in. l. omimodo. §. imputari. C. de inoffi. teſta.

a Honoratioꝝ. cum dicitur ꝙ inſtrumenta cōia debēt eē penes dignioꝝ pone ergo ꝙ duo erāt fratres vn⁹ maioꝝ natu penes quē erant inſtra licet minoꝝ poſtea ſuccedat fiſcus nō erūt penes fiſcū inſtrumēta ſꝫ fiſc⁹ ſit dignioꝝ. Quero q̄o ſi dignioꝝ fact⁹ ē vilioꝝ puta ꝓpt maleficiū nūq̄d iſta inſtra ſūt eidē auferēda ⁊ deponēda penes ꝺſortē. dicas ꝙ ſic qr inſtra penes viles ꝑſonas nō debēt ſtare. eliderēt ei exhoc veritas inſtrumēti. bal. i. l. procuratoꝝ. C. de eden

b Edendo. vide que ſcripſi. edictio.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Extimatione. vide fo. f. li. 3. ti. 4. l. 2.

b ¶ Diuidāt. an p̄bēda l' parrochia p̄t diuidi. ꝛ an p̄ sepatiōz q̄lz hēat ius. vide p ber. de p̄bē. c. tue.

c ¶ Nō diuidit. an ea q̄ veniūt ad filios iure p̄mogeniture veniāt cōferēda ꝛ dicēdū est q̄ nō: q̄ ea forma defferūtur vt nō diuidātur nā talia iura nō recipiūt sectiōz. Si tñ eēt dubiū facti. s. q̄ eēt p̄mogenitus apud ābos simul residēret administratio dominij vel iperij: nā et duos legim⁹ fuisse administratores imperij. vt ō iure iurā. c. romana. sr̄ v. regis. i cle. ꝛ in addic. spec. ti. de rest. cripti. p̄sen. per jo. an. difuse. de istis per bal. in auct. ex testamēto. C. de colla. ¶ Ducat⁹: marchionat⁹: et comitat⁹ nō diuidūtur. Et vtruz vasallus possit feudū cū alio diuidere. vide. feudū. 8 q. b. sr̄ v. alienet. v. ois alienatio. in vsi. q̄ro an vasallus. Et. rex. 23. q. b. sr̄ v. p̄mogenit⁹. v. nō q̄. i v. si. ij. ꝛ etiā vide q̄ regnū nō diuidit: ꝛ q̄re. Et an pat p̄ōt feuda diuidere inter filios. vide in dicto. v. omis alienatio. in vsi. quero vtrum pater.

b ¶ Hec diuidātur⁶ male potiōes: aut libri incātationū: sz cōburāt. Hec etiā male q̄sita in hereditate iuenta: sz dñis aut eoz̄ heredib⁹ restituant aut eis nō iuentis amore dei dentur. e. ti. l. ij. p̄da. 2. q. bb. cc.

¶ Jtē nō diuidit⁷ regnū sz p̄mogenit⁹ succedit ī seo adiudicat⁸ vni p̄sti ta coheredi ptis extima a tione.ª Jdē si res sit indiuisibilis (vt equ⁹: mula vel aliud aīal.) e. ti. l. x. falcidia. 2. q. b.

d ¶ Sexto q̄ro q̄liter⁹ fit diuisio. dic q̄ antea⁽ᶜ⁾ deducūtur de cōi debita⁽ᶠ⁾ filij in p̄ris (vl' de patris mādato p̄trata.) vtilitate cōtrata. Et expense cā p̄dioz̄ aut fructuū facte sūt iter fratres⁽ᵍ⁾ cōiter diuidēde. e. ti. l. vj. Et vide circa istam questionē preda. 2. q. per totū.

a ¶ Septio q̄ro q̄d ē iudex factus⁹ ī diuisiōe. dic q̄ facta iudicialiter diuisione hereditatis iudex faciat coheredes ad iuicez venit per actionem negocij gesti ꝛ potest recuperare. Quero vnus filiorum contrahit debitum extra rē pecculiarem nunquid alij frēs mortuo patre tenentur conferre ad istō debitum. dicas q̄ non. sed quid si ō bitum contraxit in studio. vide supra. f. q. c. super v. studij. v. quid de expensis. in fi. Idem dico si filius viuente patre fuit condemnatus et acquisiuit peccuniam pro soluenda condemnatione q̄a fratres non tenentur in aliquo conferre. vt supra. f. questione. a. super verbo. confert. verbo. queritur de condemnatione. Idem dico si sine culpa sua captus a societate alemanorum et acquisiuit peccuniam et redemit se: quia istud est debituz proprium et non commune nec communicādum iure societatis: quia patre viuente filij simul stātes non presumuntur socij sed presumuntur magis stare contemplatione patris quem sequuntur. de predictis per bal. lege certū. C. fami. her. Et circa hunc finalem articulum vide supra. f. questione. a. super verbo. cuz patris. verbo. queritur de condemnatione. versiculo. fina. Quando per hereditatis successionem confundatur heredis debitum. foro. legum. libro. iij. titulo. vj. lege. xv. et que scripsi. aditio. 3. questione. super verbo. tenetur. ꝛ

e ¶ Antea. in diuisiōe hereditatis ante oia detrahitur ab ea q̄nta pars ordi. cur. li. i. ti. 10. l. 2. Et hoc intelligas deductis p̄ius debitis ꝛ alienis. falcidia. 3. q. a. ꝛ vide q̄ ibi scripsi sr̄ v. inuentaris.

f ¶ Debita. si vn⁹ ex fratrib⁹ viuo p̄re ex lucris suis totā familiā alimētault nūquid mortuo p̄re istud vt precipuū deducet. dicas aut filij⁹ hoc facit vt adminis

g ¶ fratres. duo fratres mortuo patre habebant predium commune: Jtem receperunt quodam predium ad laborādum: et vnus iporum hēbat duos filios qui similr laborabant: modo tam ex fructib⁹ rei cōis q̄ aboricij multa acquisierunt

© Biblioteca Nacional de España

qualiter debeat fieri diuisio inter eos. respondeo sicut entes aliquid in cõmuni videntur tacite contrahere societatem: ita et conducentes: ↄ iõ considerandum est quia aut loquimur de fructibus rei cõmunis: aut de fructibus rei conducte

primo casu aut loq̃mur respectu medietatis fructuum qui debentur respectu proprietatis fũdi et illa diuiduntur inter solos duos fratres: quia sunt proprietarij illius rei: aut ꝺ alia medietate que iure laborationis percipit p cultura ↄ cura et illa diuiditur inter omnes quatuor quia societas est istius nature q̃ diuidit lucrũ oparum in capita nõ in stirpes. secũdo cãu idẽ dico q̃ diuidat in capita: tamen hic est aduertẽdum q̃ si laboricinium fuit factum cum bouib⁹ cõmunibus consuluit. bar. q̃ ipis bouibus attribuatur dimidia lucri et pertinet ad solos fratres et alia dimidia attribuit opere et sic pertinet ad omnes pro virili portione: vbi est tale laboricinium in quo versetur cõtinua vel quasi cõtinua opera bobum sicut persone. tu dic q̃ si sunt socij omniũ que acquisierunt cum personali labore q̃ opera bobum videtur accedere opere personali. glo. tamen in l. societatem. C. pro socio. sentit q̃ in dubio fiat. s. equalis distributio: sic tamen vt equitatis non desijt consideratio. de q̃bus per bal. in dicta. l. societatez. colũ. pe. v. vn decimo quero duo fratres

de euictione[a] promittere. Sed si a patre vel testatore sit facta diuisio ñ tenetur vn⁹ alteri resuepartis euicta. e. ti. l. 9.

¶Item orta questiõe de a confinibus[b] iudex vadit ibi et si potest per antiquos determinare limites bene quidem: alias nouos limites fieri mandet: et parti non obedienti penam arbitrariam apponat. e. ti. l. 10.

¶Et scias q̃ terminorũ prouincie vel ville diuisio pertinet ad principẽ Imperatorem. 6. q. b.

Diuortium. primo q̃ro quid dicitur diuortium. dic q̃ dicit vo luntatum diuisio. Et p sententiam diuortij separantur coniuges ex aliquo iusto impedimento. 4. p. ti. 10. l. i.

¶Secundo quero ex q̃bus causis potest fieri diuortium.[c] dic q̃ veri cõiuges proprie per diuortium separantur si vnus post copulam de alterius consensu religionem intrat alio in seculo remanente sene et castitatem promittente: et hoc fiat de prelati mandato

¶Item per adulterium coniugis spirituale: vel corporale fit diuortium iudicio eccl'ie: nec p̃t vir ꝓpter hoc cõtrahere cũ tunc teneris quia tu habes aliam partem et sic non imminet periculum euictionis q̃ est subtile. Quero quidam habet quedam bona iure alodij. i. iure proprietatis: et habet quedam bona emphiteotica vel libellaria: iste decessit duobus relictis heredibus qui diuiserũt inter se vel per iudicem: et vni euenit alodium: alteri feudum: vel emphiteosim ecclesie qui decessit sine liberis et sic res reuersa est ad dominum et p cõsequens euicta: nunquid debetur euictõ. glo. in l. familie herciscũde. C. familiercis. dicit q̃ non: quia in diuisione debuit cogitare posse hoc euenire vn de sibi imputet si non facit sibi caueri de euictõne ↄ q̃ videt ad iudicari cuz sua q̃litate ↄ natura istud tñ dz itelligi it societates ſz q̃ñ iste cui obuenit feudũ credebat q̃ istud fuit alodiũ ↄ vt alodiũ veit i diuisiõe tũc ita veit euictõ ac si ista res p̃cise eẽt exnei ꝺ quo vide laci⁹ i p̃dicta glo. ve q̃b⁹ etiã vide ibi per bal.

¶Cõfinib⁹. i q⁹ p̃oijs locũ hẽat actio ad distictiõs finiũ eoz. ↄ q⁹ det. ↄ i quos. q̃d veiat i eam. et qualis sit actio. vide per azo. in suã. C. fini. regun.

Diuortiuz. q̃d sit diuortiũ. ↄ q̃d p̃pudiũ. ↄ vñ dicat. ↄ q̃r fiat. ↄ cui possit mitti libell⁹ repudij: vl' cũ pena: vl' sine pena. azo. i suã. C. de repu. ↄ iudi. de mo. subla. Si vir expellit vxorẽ sic cã tenet ei assignare dotẽ. vt dos. ſ. q. a. sr̃ ꝺ. stipl'atiõz. ꝺ. vir accepit. i fi. Et q̃ñ vir expellit vxorẽ cũ cã: l' sic cã: an tenet eã alere. vi ꝺ dos. ſ. q. a. sr̃ ꝺ. stipulatiõz Et. alimẽta. ſ. q. a. sr̃ ꝺ p̃stãda. ꝺ. nõ q̃ marit⁹. i ꝺsi. ſz pone q̃. ¶Et q̃d eõ si vxor iudicio eccl'ie recedit a viro an ip̃a tenet eũ alere. vide dos. 7. q. e. sr̃ ꝺ. lucrat. ꝺ. pone q̃ vir. ¶Et quomõ iudex ꝓpter viri seuiciã põt euz priuare vsu vxoris. q̃ simul nõ hẽant stare. vide. maritus. ꝺ. item sicut.

[a] ¶Euictione. quidam fundus erat relictus mihi et tibi pro indiuiso diuisimus. modo pars mea ẽ euicta vtrum tu mihi tenearis. dicas q̃ si ius euincentis respicit totam rem tu mihi non teneris. si aũt ius euincentis respicit solam partez euictã

[c] ¶Diuorcium. an cõiuges qui iurant nunq̃ separari

© Biblioteca Nacional de España

possūt ex cā sep
ari vl si abiurāt
an possūt omis
ceri sine pctō p
iurij. h.i.c. tua
nos. de iure.iu.
a ¶ Cōpēsatiōe.
de h̄ p.h.c. tua
2.di. de adulte.
¶ Doctor. q̄
interpretatio ē
concessa docto
ri.h.in.c.ex pte
.3.di.de ver.sig
ni. ¶ An est se
quenda opinio
c doctorum.7 q̄d
si sint diuerse vl
aduerse.h.in.c.
decimā.de deci.
2 di.et.c.si vir.
de cogna.spiri.
¶ In decisiones
causarum iudex
non sequatur o
piniones singu
larem sed cōmu
nem : vnde si er
rat sequendo o
munē excusatur
secus si erat se
quendo singula
rem. ad hoc no
ta glo. inst. de
obli. que ex q̄si
delic.nas.in p̄n.
et in.l.qui soli
dum.ff.de lega.
ij.et bal.in.c.in
iuria punitur.s̄
iudices. coll. x.
de pa. iura. fir.
dicit q̄ ī dubio
nō debes recede
re a textu et glo
sa.7 scripsi pig
nus.7.q.b.sup
v̄.ad futura. v̄.
q̄ro si debitor.
in fi.et adde dic
tum jo.an. in.c
.i.de cōsti. vbi
dicit q̄ si cōmu
nis opinio doc
torum est falsa:
vl pōt cōuinci

alia:nisi mortua adulte
ra.e.t.l.2. adulteriū. 8.
q.b. religiosus. 9. q.a.
matrimoniū.14.q.b.
b ¶ Sed diuorcio pro v/
xoris adulterio fcō si vir
alij cōmisceatur ꝓpellit̄
p eccl'iaz ad adl'terā red
dire : quia paria delicta
mutua ꝓpēsatiōe a tollū a
tur.e.ti.l.vj.
c ¶ Itē scias q̄ matrimo/
niū iter fideles ē iniciatū
ratū:7 cōsumatū:ideo ī
ter legitime copl'atos di
uorciū no dirimit matri
moniū: vt vnus in vita
alterius possit alij nube/
re. Sed inter infideles ē
matrimoniū iniciatū et
cōsumatū:sz nō ratū: iō b
facto diuorcio possūt a/
libi copulari. 7 initiū est
sponsalia de futuro vel
de presēti: ratitudo 7 cō
sumatio in carnali copu
la.e.ti.l.4.5.
d ¶ Et si cōuersus ad fidē
cū cōiuge infideli nō p̄t
sine cōtumelia creatoris
cohabitare:q2 multoci/
ens deū blasfemat : aut
fidē : aut inducit fidelez
cōiugē ad infidelitatem
reddire: vel nolit cū fi/
deli morari:moneat eaz
corā probis testibus qui
tales cōtumelias ab infi
deli audierūt (vl'q̄ no/
lit cū fideli cohabitare)
7 tūc pōt sine iudicio ad

alia vota trāsire 7 sine li
cētia.e.ti.l.iij.
¶ Itē pōt fieri diuorciuz
ꝓpter īpotentiā cōiugis
ex maleficijs proueniētē
vel ex naturali frigidita
te: per modū qui habe/
tur īpotētia. 2.q. vl' ob
arctationē vt ibi.
a ¶ Tertio quero q̄s po/
test diuorcij sñiam ꝓml'
gare.dic q̄ eps: aut ma/
ior prelatus:nō autē mi/
nor nisi sit cōsuetudo p
quadraginta annos pre
scripta: aut ex ꝓuilegio
pape: dum tamē mino/
res iudices sint in iure(s.
longo vsu vel arte.)pe/
riti.e.ti.l.vij.
b ¶ Per arbitros autē nō
potest causa matrimoni
alis terminari. e.ti.l.8. e
piscopus.2.q.l.
a ¶ Quarto quero quali/
ter debet sententia di/
uorcij ferri. dic q̄ sicut a
lie iudiciales. eodem ti/
tulo.l.vij.
¶ Diuicie. vide. preli/
lium.3.q.a.episcopus.7
q.c.e.elemosina.3.q.a.
oblatio.3.q.a. rex.7.q.
c.9.q.n.pēa.5.q.c.cap/
tio.3.q.a.
¶ Diūsitas. vide stipula
tio.3.q.a.decime.3.q.b
¶ Dissoluere. vide.solu
tio.natus.
¶ Dimidiū. vid.mediū
¶ Doctor. vide eps.7.9

apertissimis
rōib9 iudex
licite seq̄tur
opionē singu
larē spnēdo
cōmunez. de
q̄b9 p nico.
de cici.in.c.
ex litteris.de
spō. Sz vbi
agit̄ de ma/
trimōio sub
stinēdo sin/
gular opio
ē p̄ferēda cōi
nisi cōis opi
nio hēret q̄i
textū p se vt
p eum i.c. si
vir. de cogna
na.spiri. Et
vide q̄ circa
hoc scripsi.
sētētia.9.q.
a.ff v̄. iudi/
cātis.v̄.si iu
dex nollit.in
v̄si. si aūt iu
dex.7 v̄.q̄ro
nūq̄d iudex.
i fi. Et expē
se. 4.q.a.ff
v̄. cōdēnari.
v̄. ꝓbabilis
cā.i p̄n. Itē
hñs p se o/
piniōz vni9
doctor excu
sat̄ ab expē
sis litis. h. i
c. sacro . di.
4.de sē.exco
¶ Opio vl/
tia posita in
glo. videt̄ eē
opio glosa/
toz vt nō.ff
ad trebell.l.
q̄ filiū.s̄.i.i
glo.s.paulo
v.R.ibi7 vl
timi 7 c. Et
idē dicūt do
ctores de di/
ctis innocē/
tij q̄ vltima

© Biblioteca Nacional de España

opinio ꝑsumit ap̃bata tanq̃ sua de quo per bal. in auct. ex testamẽto colũ. iij. C. ò collati ¶ In iudicio causis ptes: nec eoꝝ litterati aduocati: vl̃ ꝓcuratores p viã informatiõis: disputatiõis vl̃ al̃: non allegẽt: nec allegatas iudex cãe recipiat opinionẽ: ò terminatioꝝ decisiõꝝ: dic tũ: auctoritatẽ: nec glosã: cuiuscunq̃ doctoris legiste vl̃ canoniste post io. an. ꝛ bar. al̃ pars perdat cãm: et iudex: aduocat⁹: vel ꝓcurator: adhibita ꝛ hẽnda eoꝝ officia ipo fcõ inabiles efficiunt. vt pet 36. ordi. de medina p regẽ iohãnẽ. ij anno. 1433. ¶ Vide lex. 4. q. b. fr̃ v. leges iste. v. ꝛ libros. ¶ Itẽ an volẽti ꝛ pertẽti licẽtia docẽdi debeat iterdici h. i. c. quoniã. et. c. qꝛ. di. ij. de magis. vide licentia. v. itẽ an pro. Et q̃s dz in doctorẽ seu i magistrũ assũmi. h. i. c. qꝛ nõ nulli. ꝛ. di. de magis. Infamis: aut excõicatus: nõ ꝑt doctorari licet doctoratus nõ sit dignitas. bal. l. hec q̃ necessari o. C. de no. codi. cõpo. i fi. Itẽ nec iudex ꝑt doctorari. vt scripsi. iudex. S. q. a. fr̃ v. honores. ¶ Qñ filij a doctoꝝ doctorãtur nõ debent aliq̃d soluere pro

q. magister. patria ptãs. 3. q. b. studiuz. 4. q. c. 5. q. b. c. d. e. tutor. 7. q. f. tortura. 4. q. a:

¶ Dolium. vide. significatio. 2. q. c. locatio. 8. q. l.

DOlus. primo quero quid est dolus. dic q̃ dolus malus ẽ machinatõ facta causa fraudis cum verbis mendatiosis: obscuris: seu velatis aut suspensiuis. 7. p. ti. xvj. l. i.

¶ Vel dic q̃ dolus ẽ fraudulenta deceptio. significatio. 2. q. i.

a ¶ Secundo quero quotuplex ẽ dolus. (s. q̃ ꝑncipaliter duplex) dic q̃ vnus est qui fit per verba mendaciosa: vl̃ sagacia. alius per taciturnitatem nõ respondẽdo ad interrogata: vel respondendo per verba ambigua seu velata. e. ti. l. i.

b ¶ Itẽ vn⁹ est dolus malus: alius bonus. dolus bonus est vt ille qui cõmittitur causa capiendi malefactores: aut cõtra notorios inimicos: vel etiã occultos qui aduersariũ decipere volebãt. sed hoc non fiat tẽpore tregue vel securitatis q̃ est fides seruanda etiaz hosti infideli (vt sarraceno vel hebreo) dol⁹ malus est istis contrariũ. e. ti. l. ij.

a ¶ Tercio quero q̃s potest agere de dolo. dic q̃ actio de dolo sup contractibus (s. nominatis) cõmisso datur heredi et contra heredem. si vero super alijs (s. factis seu ꝯtractibus inominatis.) cõmitatur nõ datur contra heredẽ nisi quatinus eius hereditati accreuit ꝓpter dolũ. ¶ Et si sũt plures dolũ cõmittẽtes contra quẽlibet in solidum potest agi. sed vno soluente nõ potest contra alios agi. e. ti. l. iij.

a ¶ Quarto quero contra quẽ potest agi de dolo. dic q̃ nõ potest agi contra parentes: auum: vel patronũ: vel a minoris status hoĩne: contra hominẽ generis magni ꝓpter reuerẽtiã que eis debet assumi ad lecturã pot⁹ ipi q̃ alij si sũt eq̃lis sciẽtie ꝛ peritie. bal. l. iubem⁹. C. de aduo. diuer. iudi. Dominus cardinalis dicit vnũ ꝛ alius humilis doctor dicit ꝺrium cui stãdũ ẽ. dicas q̃ vbi de interpꝛtatiõe verboꝝ vl̃ legũ agit dignitas nihil agit: seu opat. vt. ff. de lega. iij. l. itẽ i legata. ℈. paruu. vñ tm̃ ẽ cuntãdũ de opione dñi pape magistralr̃ loquendo q̃ntũ de opione vnius simplicis viri hic ei nihil auctoritas sz rõ pr̃ocinat. bal. i l. siq̃s ad decliñãdã. C. ò epis. ꝛ cleri. colũ. pf. ¶ Vide q̃ scripsi. mun⁹. v. mulier i loco. i vsi. itez q̃ro q̃s excusẽt Et vniuersitas. v. q̃ro q̃ faciãt vniũsitatẽ. q̃i p totũ. Et studiũ. S. q. a. sr̃ v. pui legia. v. scolares ꝛ v. q̃ro q̃ dicãt. i vsi. sz q̃d de doctore. Et. simonia. 3. q. h. sr̃ v. magistratus. Et. hostes. v. domus medicoꝝ. Et. aurũ. v. i.

DOlus. q̃d sit dol⁹. ꝛ q̃re addiscat mal⁹. ꝛ q̃ auxilia cõpetãt ex dolo. ꝛ q⁹. ꝛ i quos dẽt. ꝛ i q̃ntũ. ꝛ q̃lia sit. azo. i suã. C. ò dolo ma. An facit dolũ ꝛ ab actiõe sit repelẽd⁹ q̃ petit q̃ restituere tenet. h. i. c. litteris. 3. di. ò resti. spo. ¶ Itẽ an ꝺ excipiẽtẽ de dolo det doli replicatio. h. i. c. dilecti. de excepti. ¶ Dolo. de dolo actio cum alia nulla cõpetit causa cognita permittitur. C. de dolo. ma. l. ij.

© Biblioteca Nacional de España

betur: ꝛ propter actionē que eſt famoſa. ſed petant damnificati emendam. per actionem (id eſt ac ſi ſcienter dolū non comiſiſſet) in factum.[a] ¶ Nec actio de dolo: datur propter quantitatem duorum [b]morabitinoꝝ. vt citra. e.ti.l.iiij. vide. s. proxima.q.

b ¶ Et rex: aut ville vel caſtri dominus conuenitur per actionem in factū ꝓpter dolum eius. ꝛ ſubditi tenentur quatinus ex dolo ſunt locupletati.
Et idem de cōmunitate domino: vel pupillo: de maiordomi: procuratoris: ꝛ curatorum dolo lucrantibus: et nihilominus tenetur qui cōmiſit. ſed vno ſoluente non agitur contra alios. e.ti.l.v.
¶ Et vno ſociorum contra ſocium de damno ob eius dolum cōmiſſo agente poteſt opponi compenſatio de alio dolo per agentem cōmiſſo: de quo ſocietas. 6.q.e. cōpenſatio. 2.q.c.
¶ Itē agitur cōtra mandantez de dolo per mandatariū cōmiſſo. mandatum. 2.q.b.
¶ Et negociorum geſtor conuenitur de dolo. negociorum geſtor. 2.q.a.
¶ Si ſponte ſoluitur quod per dolum promiſſū fuit ceſſat repetitio.
¶ Nec impeditur quis agere de dolo licet promiſerit dolum futurum remittere.
¶ Nec liberatio extenditur ad occulta ta in cōputatione niſi ſpecialiter a dolo liberetur. ſtipulatio. 6.q.m.n. et. 5. q.d.
¶ Item agitur contra depoſitariuz de dolo in depoſito cōmiſſo. depoſituz. 11.q.b.

a ¶ Quinto quero. ī. quantum tempus poteſt agi de dolo. dic q̄ iſta actio nō datur poſt biēnium. [c]ſz pro damnis et intereſſe ob dolum contingentibus agit damnificatus: aut eius heres. ī. triginta annos. e.ti.l.vj.

a ¶ Sexto quero ad quid tenetur doloſus. dic q̄ de damnis et intereſſe: vt dixi ſupra proxima q̄ſtione. que ſoluentur ſicut agens iurauerit in lite iudicis taxatione preuia et ſoluet nihilominus litis expenſas. e. ti. l.vj.

b ¶ Et quia doli non ſūt equales: ideo eorum pena corporalis: aut pecuniaria: eſt arbitraria: cōſideratis perſona decepti et doloſi doliq̄ tēpore et qualitate. e. ti. l.fi.
¶ Et damnum dolo paſtoris: aut domini: in alieno fundo datum cuz peccoribꝰ ſoluitur duplicatum. damnum. 6. q.b.
¶ Et cuſtos carceris tenetur ad penam talionis ſi eius dolo captus fugit. captio. 5.q.b.
¶ Qualiter punitur ſeruum proprium inducēs dolo ad fugiendum. furtum. 4.q.p.
¶ Qualiter punitur medicamentis doloſe occidens. homicidium. 4.

[a] ¶ In factū. quando formatur libellus cōtra patrem in actionem in factum iſta aduerbia dolo ſe ꝛ fraudulenter nō debent poni i libello ſed debet dicere filius q̄ ꝓpter factū patris enormiter eſt leſus et quia equitas non patitur patrez locupleta ri et filium ſic damnificari ideo petit patrem condemnari et ad hoc proponit actionem in factum. bal. in.l.ſi ſuperſtite. in fine .C. de dolo. ma.

[b] ¶ Duorum. ſed datur actio in factū h. in.c. et ſi queſtiones. de ſimo. v. aut loquimur. et. ff. de dolo.l. ſi oleum. §. ſi. et.l.ſe. §. nō debet.

[c] ¶ Biēnium contra foro nouo. capitulo. xxxj. vbi dicitur q̄ illa actio datur infra quadriēnium.

© Biblioteca Nacional de España

q.b.
¶Qualiter punitur ſocius ex dolo. compenſatio.2.q.c. ſocietas.6.q.e
¶Ad quid tenetur negociorum geſtor propter dolum. negociorum geſtor.2.q.a.
¶Et ad quid mandans vel mandatarius.mandatū.2.q.a.3.a.
¶Et ad quid locator:aut caupo.locatio.8.q.m.n.
¶Et ad quid in venditione dolum cōmittens.venditio.7.q.b.
¶Qualiter punitur reum doloſe ad plus debito promitendum inducēs et totum in iudicio petens. actor.4.q.c.
¶Qualiter punitur reus doloſe deſinēs poſſidere.actor.4.q.n.o.
¶Qualiter punitur fraudans iura regis: aut gentis guerre que ſibi debentur ex guerra.guerra.6.q.l.preda.2.q.l.4.i.b.
¶Et de materia doli vide.fraus. p totum.deceptio.per totū.

a ¶Septimo quero qualiter cōmittitur dolus.dic q̄ vendens : aut pignorans vnuz metallum alterius pretioſioris loco: aut aliud pro alio p̄cioſiori.Seu aurum aut argentum emere aut pignori recipere volenti oſtendens ꝛ conuentione facta aliud peius tradens.aut eamdem rem duobus:diuerſis temporibus pignorare:cōmittit dolum.[a] niſi res pignorata vtriq̄ debito ſufficiat. e. titu. l.vij.

a ¶Dolum. et de pena iſti vide.pignus.4.q.d. ꝛ q̄ ibi ſcripſi.

b ¶Item mercator in facie ſaci oſtendens meliorem mercedem quaſi totus ſacus ſit plenus talibus cum ſint peiores inferius:aut vinum:oleum:mel:vel alias res:tanq̄ puras cum ſint alijs deterioribus mixte:diſtrahens.ſeu anullus deauratum pro puro auro:aut criſtallum vel vitreum lapidem pro precioſo.e.ti.l.viij.

c ¶Preterea eſt doloſus ſeu baratator archam harena vel lapidibus plenam et ſuperficiem illius pecunia cooperta quaſi tota ſit pecunijs plena deponens et huiuſmodi ſuggeſtione mutuum recipiens quaſi de illis ſoluturus: ſiue depoſitarium veluti illarū furē cōueniēs.e.ti.l.ix.

d ¶Sunt etiam doloſi ludentes ad corrigiolam:vel cum taxillis falſis: aut in foro proijcientes ſerpentes:vt mercimoniarij fugiant et ipſi furentur interea:ſiue huiuſmodi cauſa cum ſocijs rixantes:aut panem calidum aceto impoſitum ſiccantes et coram ruſticis q̄ſi miraculoſe vt ſancti in aquam ponētes vt totam aquam dicantur in vinum mutaſſe:vt in domibus quaſi ſancti recepti audatius furentur. e.ti.l.x.

e ¶Item cōmittit dolum rem ſuam alienare volenti:litem mouens ſuper eam ne alienet:vel rem a poſſeſſore vendicanti ſuggerens quod non reus ſed ipſe tenet eam vt contra eum agat et poſſit conuentus primo eam interim vſu capere.
¶Aut faciens ſe de crimine commiſſo acuſari per amicum vt in probatione deficiat et non poſſit abſolutus per alium acuſari.
¶Itez aduocatus:procurator: aut mādatarius partem aduerſam iuuans et ſuam impediens. et dolus iſte eſt mixtus cum falſitate qui habet in ſe ſpeci/

© Biblioteca Nacional de España

em proditionis.e.ti.lege.xj. aduocat⁹ 6.q.b.

¶Sed scienti ⁊ permittenti nō fit dol⁹ regula.2.q.rl'a.24.

¶Item fit dolus vt habetur.venditio 7.q.lx.

Dominium. primo quero quid est dominium. dic q̄ est potestas faciendi qđ quis vult de suis rebus secū dū ius.3.p.ti.xxviij.l.i.

Dominium. quotuplex est dominium vide.vasallus.2.q.a.

a ¶Secundo quero quotuplex est dominiū. dic q̄ triplex. vnum merus qđ princeps ī cohercendis malefactoribus ⁊ in redditione iusticie cuilibet habet. secundus q̄ homo in re sua habet ⁊ post eum sui heredes: aut hij quibus alienauit.tertium quod habet quis in fructibus redditibus alicuius rei ad vitam: vel ad tempus certum: vel in castro:aut in fundo. 3. parti. ti. xxviij.l.i.

¶Circa dominium autem qđ quis habet in homines est quincuplex dñium qđ vide.vasallus.2.q.a.

a ¶Tercio quero qualiter potest queri dominium.circa hanc questionem sūt ponende alique diuisiones:nam quedam res sunt omnibus animalibus cōmunes: quedam solis hominibus cōmunia: quedam cōmunia vniuersitatis:quedam singulorus: quedam sunt in nullius bonis.3.p.ti.xxviij.l.ij.

b ¶Omnibus animalibus sunt cōmunes aer:aqua fluens: mare ⁊ litora eius: et quilibet potest vti littore maris:tas hedificando: q̄ alios vsus exercendo. dum tamen aliorum cōmunem vsum nō impediat. et dicitur litus qđ plus aqua maris occupat in anno. Sed hedificium in littore constitutum nullus potest sine constituentis voluntate diruere:aut eo vti:q̄uis si casu diruatur possit ibi denuo hedificare. (s.quilibet.)e.ti.l.ij.iij.iiij.

c ¶Communia autem solis hominibus sunt:flumina:portus: et vie publice:et riparum vsus. sed proprietas riparum.(s. fluminum.) est eorum quorum predijs adherent. e. ti.l.vj.

d ¶Item arbores in ripa fluminis cōstitute: eorum sunt quorum predia sunt ripis iuncta.et ideo possunt isti illas arbores cedere:nisi tunc esset illis pupis alligata:aut velet eam statim quis alligare.e.ti.l.vij.

e ¶Et in flumine nauigabili vel ripa non licet hedificare:taliter q̄ nauigatio vel vsus publicus impediatur:et si de facto hedificetur diruetur hedificium licet fuerit antiquū. e.ti.l.viij.

f ¶Communia vero vniuersitatis sunt fontes: theatra:stadia:et similia:quibus quilibet de vniuersitate potest vti:s alij non inuitis alijs de vniuersitate.e.ti.l.ix.

g ¶Fructibus tamen predioru vel seruorum vniuersitatis non potest quilibet de vniuersitate vti: sed in opera vniuersitatis sunt conuertendi.e.ti.l.x.

b ¶Singulorum autem sunt multa: in primis nanq̄ redditus portuum salinarum: piscariarum: ferrariaq̄: et aliorum metallorum sūt principis:[a] et etiam portalagiorum. Et fuerunt ei concessa ad sui susten-

¶Principis et que sunt illa que pertinēt soli regi. vide.rex. l. q. a.v.ad regem.

© Biblioteca Nacional de España

tationem: regni deffensionē: infidelium aggressionem: et ab exactionibus abstensione. e. ti. l. xj.

i ¶ Item sunt singulorum alie res que quisq; sibi acquirit de quibus plene subsequitur. Ad modos igitur acquirendi accedens declarabo primo q̄ res sunt in nullius bonis: ideo quia earum quedam possunt singuli quemrere ꝛ quedam non. In primis igitur scias q; sunt in nullius bonis res sacre: vl' religiose: aut sancte: licet tales res per clericos custodiantur ꝓpter qđ habēt ipi fructus rerum ecclesiasticarum [a] quibus mē surate viuāt: et quod superfuerit in pias causas expendant sicut in pauperibus et orphanorum alimentis: vel virginum pauperum maritatione redemptione: et eccl'iarum reparatione: et similibus. e. ti. l. xij.

a ¶ Ecclesiasticarum. cuius dicuntur res ecclesiastice. h. in. c causa. ō ver. signi.

k ¶ Et dicuntur res sacre per pontifices consecrate: vt ecclesia: altaria: calices: libri: thuribula: vestimenta: et alia seruicio ecclesie deputata: quarum oīnium nō potest alienari: nisi in certis casibus positis. alienatio. 3. q. b. ¶ Et loco sacro diruto remanet solum sacrum. sed si in hostium infidelium potestatem peruenerit desinit esse sacrū et cum a fidelibus recuperatur restituitur i pristinū statū. e. ti. l. xiij.

b ¶ Religiosus. quis locus dicitur esse religiosus. et qualiter fiat. ꝛ qđ iuris habeat aliquis in eo. et pro eo 3o in suma ℒ. de religi. et sump. fu. colū. i. vsq; ad. ℊ. funeris autē sūptus. et ibi vide quādo locus ꝺsinit eē religiosus.

l ¶ Locus autem religiosus [b] est vbi totum hominis (s. serui aut ingenui) corpus vel saltim caput sepulture perpetue causa est humatum: nisi fuerit supplicio damnatus: vel vbi est sepultus qui fuit relegatus et absq; regis precepto fuit sepult⁹ (s. in loco illo a quo erat relegatus) aut est ꝓpter regis vl' patrie. e. ti. l. xiiij. possessio. s. q. a.

m ¶ Sancti vero dicuntur muri et porte ciuitatis vel ville: quos nisi per ianuas transcendere non licet: alias pena capitis [c] puniet: nam quia Rem⁹ cōtra Romuli fratris legem vrbis muros non p portam exiuit fuit decapitatus. e. ti. l. xv. xvj.

c ¶ Capitis. circa hoc potes distinguere an dolo: vel alias. ꝓmo casu pena sit capitalis. secundo casu nō. vt. ff. ad. l. cor. de sicca. l. in. l. ō quo per jo. fa. inst. de re. diui. ℊ. sācte quoq;.

n ¶ Preterea sunt in nullius bonis lapilli (i. aurum aliosar: aut lapis precious.) qui sūt i littore maris: et prius occupanti queruntur. e. ti. lege. v.

o ¶ Item fere: aues: et pisces: quas etiam in alijs predijs venari licet et accipientis fient. sed potest dominus predij venatorem prohibere: ne in suo predio venetur et captum ante prohibitionē est venantis: captum autem postea est domini. e. ti. l. xvij.

p ¶ Sed potest quis inuito domino intrare fundum eius ad fructus ex sua arbore cadentes. i. tres dies [d] colligendos. Et ad pecuniam q̄m ibi abscondit: si iuret prius q; hoc maliciose non asserit. Item et ad fructus emptos colligēdos si p/

d ¶ Tres dies. hodie infra v/nam diem dum taxat. fo. l. li. iij ti. iiij. l. xv. Item potest ingredi ad alia que habes. fo. iuō. li. viij. ti. iij. l. ix. et ti. iiij. l. xiiij. Vid. damnum. super. vj. q. h et fo. iuō. li. viij ti. v. l. iiij.

© Biblioteca Nacional de España

ciū iam ſoluit.e.ti.l.xviij.

q ¶Si fera:auis:aut piſcis: captus ſic euaſit q eius perſecutio ſit difficilis:perdit qui eam cepit eius dominium:et efficitur primi ocupantis.e.ti.l.xix.

r ¶Sed ſi nondum ceperat ſed ferā vulneratam inſequitur:aut laqueo tenea/tur:nihilominus de iure primo[a] ocupanti conceditur: licet a libi contrarius vſus exiſtat.e.ti.l.xx.

a ¶Primo. contra fo.l.li.iij.ti.iiij.l.xvij.vbi nō eſt ocupantis.

s ¶Item examē apiuz domini conſpectum effugiens:aut ita longe q in ſequi nequeat euolans:queritur prius includenti: nec ſi in alterius arboze ſederit etiaz fauos faciendo efficitur domini arboris ante incluſionem:imo ali[a] includens efficitur dominus[b] et poteſt reſcipere fauos:niſi domin[a] arboris coram poſitus eos prohibeat.e.ti.l.xi.

b ¶Domin[a]. cō cozdat.fo.l.l.3.ti.iiij.l.fi.

c ¶Ocupanti. ſi ceruus meus fugit a poteſtate depoſitarij/ poſtea venādo euz capiat an tenetur mihi reſtituere. h.c. antiq. de priuileſ.

¶ Et quid de falconibus qui fugiunt quāuis eſſent manſueti videtur q ſint capiētis ex quo naturalem accipiunt poteſtatem ſeu libertatem.vt.ſ.naturalem. inſt. de re.diui. et quia non reuertūtur vt conſueuerūt contrarium tamen ſeruatur ō conſuetudine ſecundum jo.fa. inſt.de re.diui. ſ.examē.

t ¶Et ſi beſtie fere conſuetudinem retinent eundi et redeundi: tandiu remanent in dominio eius qui ceperat:quādiu conſuetudinem non deſerunt: alias autem primo ocupanti[c] concedū tur.e.ti.l.xxij.

v ¶Galline:aut capones: z anſeres domeſtici qui ſunt de ſui natura manſueti:licet a fuga nō redeant remanent in prioris domini dominio: et eos animo non reſtituēdi domino accipiēs poteſt actione furti[d] conue

niri.e.ti.l.xxiij.

d ¶ Actione furti.vid fo.iud.li. viij. ti. iiij.l.xiiij. et ti.v.l.vij.

x ¶Ex hijs que dicta ſunt auerſu preterea ſūt i nullius bonis hucuſq; videſ qualiter queritur dominium p ocupationem. ¶Item queritur per ocupationem primo populanti inſulam natam in mari q raro occidit ſed tenetur obedire domino terre illius vbi naſcitur.e.ti.l.xxix.

y ¶Item miſilia iactata: et res mobilis pro derelicto habita et abiecta: primo ocupanti queritur:niſi abiectus ſit ſeruus abijcientis infirm[a] qz efficitur liber etiaz ſi ab aliquo ocupetur:vel niſi ſit res ob maris tēpeſtatem iactata nam iſta adhuc remanent i dominio primi domini iaciētis.e.ti.l.xlviij.xlix.

3 ¶Dominium autem rei īmobilis in qua domin[a] corporaliter inſiſtit nō perditur licet ſe conſtituat eaz nolle habere:niſi corporaliter exeat inde tunc enī perditur z ocupantis fit. ſz ſi vi:aut metu:inde exiuit retinet nihilominus in animo dominiū et iō alius ocupans non querit eius dñium.e.ti.l.50.

aa ¶Item theſaurus[e] quem caſu:vel induſtrioſe:in re mea inueni efficitur meus ſi neſciatur cuius eſt:niſi cū mala arte incantationis īueni:quia tunc queritur regi. ſed ſiquis probet q eſt ſuus tradet ei. Si autem in fundo alieno caſu inueni: eſt medietas mea et medietas domini fundi. Si vero ſtudioſe inueni: totum habet

e ¶Theſaur[a] quid iuris ō theſauro ſeu aliſs regalibus rebus īuentis.et q̄liter et per quem debēt notificari. vide.theſaurus.v. ſciēs vel vici.

© Biblioteca Nacional de España

dominus fundi. Idem est si in fūdo alicuius ciuitatis vel principis inuenitur: sicut quando in alieno fundo ee inuenitur. e.ti.l.xlv. patria potestas 3.q.a.

bb ¶Item res infidelium cū quibus ff non habem⁹ pacem vel treugam efficitur ocupā tis.[a] nisi sit locus vel castrum quia queritur prīcipi (s. princeps conquestе pro tali loco vl' castro debet ocupanti mercedez facere) cō questaz habenti. Et homines quos in guerra in eorū terra capimus eos inuadentes efficiuntur serui nostri etiam si sint xp̄iani. sed euadentes[b] 7 in eorū terra redeuntes recipiūt pristinam libertatem. e.ti.l.24. libertas. 4.q.e. furtum. 4.q.n. captiuitas. 4.q.c.

a ¶Ocupantis. vide preda. 2. q. d. ſr̄ p. primis dominis.

b ¶Euadentes. sed vide q̄ circa hoc pleni⁹ scripsi captiuitas 4.q.c. sup. p. adimplentes. p. quero captus.

cc ¶Preterea q̄ flumē paulatim per alluuiōz[c] de alterius terra accipit 7 p̄dio meo adiecit queritī mihi. Sed si pecia terre impetuose cum arboribus de vno predio ad aliud transtulit primi domini remanet: (idem est si petiam terre sine arboribus trāstulit quia remanz primi domini) nisi radices in secundo finxit: sed 7 tunc dominus secūdi tenetur primo ad extimationē bonorū agricultorū arbitrio. e.ti.l.26.

c ¶Alluuiones. quid sit alluuio. 7 in quibus habeat locum et quis sit eius effectus. azo. in suā. ℒ. de alluui. paſ. et pa.

dd ¶Sed q̄ flumē ocupat in nouo alueo efficit' publicū sicut flumē: 7 alueus in sico relictus efficitur eorum qui propinquiora predia possident p modo frontis cuiusq̄ predij. e.ti.l.31.

¶Et predij inundatione fluminis ocupati peritur possessio sed nō dn̄ium. e.ti.l.32. possessio. 8.q.a.

¶Item insula in medio fluminis nata diuiditur per medium: 7 medietas est eorum qui ex vna parte fluminis p̄dia possident pro modo latitudinis cuiusq̄ predij que latitudo i frōte flumini proxima[d] cōsideratur: alia medietas est eorum qui ex alia parte fluminis predia possident p modo supradicto. Si vero nō est i medio sed tota versus vnam fluminis partez est eorum quibus magis apropinquat Si autem aliqua eius particula versus aliam fluminis partem protēditur illa particula erit alioz̄ ex alia parte fluminis predia tenentes. 7 ad hoc sciendum debet flumē cum corrula in latitudine mēsurari puncto in medio corrule posito: a puncto citra erit citeroz̄: a puncto vltra erit vlterioz̄. e.ti.l.27.

d ¶Proxima. cōcordat fo. l. li. 3 ti. 4. l. 15.

ee ¶Sed talis insula in flumine nata non queritur vsuffructuario: vel feudatario: sed domino propetatis: seccus est de eo quod per alluuionē crescit quia queritur eis vt eo vtatur sicut predio cui accedit. e.ti.l.30.

ff ¶Sed inūdatione fluminis predium ocupatum insula in medio facta non mutat dominium primi domini. e.ti.l.xxviij.

gg ¶Acquiritur etiam dominiuz per specificationem eius quod ex aliena materia non dominus bona fide specificat si non est ad priorem statum reducibile vt vinum ad vuas: grana ad spicas: quia efficitur specificantis: sed tenetur

© Biblioteca Nacional de España

domino ad materie extimationem. Si autem ad primum statum est reducibile vt vas ad argentum remanet domini materie: et mala fide specificans perdit spensas quas in materia fecit specificando. e. ti. l. xxxiij.

kk ¶ Itē si me inuito alius bona fide vel mala meum argentum cum suo infundat non perdo propter hoc dominiuz mei argenti. sed si amborum voluntate funditur efficitur massa cōmunis pro modo ponderis q̄ quisq̄z contribuit. Idē de alijs rebus que bono modo non possunt separari: etiam si casu misceantur vt vinuz cum vino: frumētum cum frumento: etiam si sint dissimiles. sed si casu res mixte possunt separari non efficiuntur cōmunes. e. ti. lege. xxxiiij.

ll ¶ Item si membrum aliene statue mee statue cum metallo dissimili (s. non simili metallo m̄e statue nec metallo mē bri statue aliene.) solidaui bona vl' mala fide non efficitur meum. sed si eodē metallo bona fide efficitur meum: sed teneor ad extimationē membri solidati. Si vero alieno vasi pedem vasi mei solidaui mala fide metallo simili vl' dissimili perdo eius dominiuz et efficitur domini vasis: si autem bona fide est ī mea electione vas retinere et alteri sui extimationē soluere: vel ei tradere: nec ipse mihi extimatiōz soluet. e. ti. l. 35.

mm ¶ Itē tabula queritur pictori: vel lapis scultori: sed tenetur pictor vel sculptor domino tabule vl' lapidis: si habuit bonam fidem ad eius extimationez: al' autez non queritur sibi quia donare videtur habens malam fidem q̄ pinxit vel sculpsit. sed si mandato domini tabule depinxit tenetur ei soluere p̄ciū picture dominus. e. ti. l. xxxvij.

nn ¶ Sz scriptura cedit carte. sed si scriptor bonam fidem habuit credēs cartam suaz tenetur sibi dominus carte ad scriptu/re extimationem. si autē malam non tenetur dominus. sed si precio cōuento scripsit seruatur pactio. e. ti. l. xxxvj.

oo ¶ Insuper acquirit̄ mihi per accessionem fetus quem peccus meum peperit: nec dominus masculi impregnantis aliq̄d in eo habet nisi sit cōtraria consuetudo: vel pactum. e. ti. l. xxv. seruitus u. q. a.

¶ Qualiter autem queratur fructus bone fidei possessori ⁊ quando tenetur ad restitutionem eorum. videbis. fruct⁹. i. q.

pp ¶ Preterea q̄d mala fide in alieno solo fui vl' hedificauī cedet domīo soli et nō reppetam ab eo hedificij impensas: sz expensas fructuum[a] gratia factas sic. e. ti. l. xlij.

qq ¶ Quod autē alieno solo plātaui mala fide statim factis radicibus efficitur domini soli[b] Idem si in meo solo bona vel mala fide alienam arborez plantaui: sed teneor

a ¶ fructuū. q̄cq̄d plāta t̄ fit: vel hedificat̄: solo cedit radices si tñ egit. vt .siq̄s scies. C. de rei vē. ī. j. e. q. qq. Quero q̄d ā possidet rez meā mala fide hic p̄pis manibus et p̄pa opera coluit agrū repeto ab eo fundū: ipe dicit q̄ vult dimidiā fructuum tanq̄z laboratoz p operibus suis queritur quid iuris. dicas q̄ bene dicit q̄a preciuz operē cōnumerat̄ loco impense sz ois male fidei possessoz deducit impensā factam cā fructuum percipiendoz̄: et ideo dico q̄ potest ex fructib⁹ tā tum deducere quantum est precium operarum ⁊ impense. Quero si ille qui poterat retinere propter sūptus sua simplicitate retentionē obmisit vtrum habet aliq̄d remediū. dicit. glo. C. d

© Biblioteca Nacional de España

condi.inde.l. qui.exceptionem.§.pe. q̃ poterit condicere possessionem propter retentionẽ.sz tu teneas contrariuz.de quibus per bal. in dicta.l. siquis sciens.C.de rei vendi.

b ¶ Domini soli.concordat.s̃.glo.proxima.i p̃n. Tenetur dominus artez datori soluere melioratõnis expẽsas operis nouꝰ vel plantationis.lo catõ 7.q.i. ¶ Si solã ẽ cõmune vbi plantat socius dabit cõsocio alibi tantaz terram equebonam.et si nõ hz eaz diuident illam terram ꝛ impensas factas.fo.l.li.iij.ti.iiij.l.i. ¶ Si autem coniuges in vnius solo plantant soluto matrimonio:domin⁹ soli ꝑ solo recipiat portionẽ secundum consuetudinem illius loci vbi plantatur et fructus diuidat cum heredibus pre mortui. Si autem hedificant in alterius solo soluto matrimonio hedificatum reuertitur ad illum cuius erat solum et extimatur melioratio et illius medietas datur heredibus coniugis cuius non erat solum et aliud remanet cum domino soli.fo.l.libro.iij. titu.iiij lege.iij.et.ix.

ad arboris extimationẽ

¶ Item si arbor mea in fundo vicini tenet radices c principales quibus alitur efficitur sua ꝛz rami sint in fundo meo.sz si pars radicum principalium est in suo ꝛ ps ī meo efficitur cõmunis e.ti.l.xliij.

rr ¶ Queritur etiam dominium per imissionez vt si tigna aliena posui in opere meo bona fide vel mala efficiuntur mea sz soluam domino tignoꝝ preciuz dupplicatũ: nec eximentur tigna ne ciuitas vel villa deformet ruinis.e.ti.l.xxxviij. vide.actor.4.q.l.

ss ¶ Itez acquiritur nobis dominium per traditionem d facta ex causa dotis:donationis:permutationis:venditionis e aut alterius contract⁹ habilis ad dominij trãslationẽ:si fiat a domino vl alio eius mandato: duz tamẽ ẽmens soluit precium aut fideiussores vel pignora pro eo dedit: vel ad tẽpus habuit solui dilationem.al nõ e.ti.l.46.4.

tt ¶ Sed si rem q̃m tibi locaui(vel deposui aut cõmodaui.) postea tibi vendidi licet non tradidi trãsfertur in te dominiuz.Idẽ in casib⁹ ī q̃b⁹ sionem an tradendo instrumenta transfert dominium. glosa.fi.ibi dicit q̃ non. et idem ibi cy. Quero an sit necesse q̃ res in instrumento contenta sit presens.glosa.ibi dicit sufficere presentiam instrumentorum.ad cuius declarationem dicit.cy. q̃ aut quer tur de acquisitione dominij rei vacantis: et tunc est opus corporali apprehensiõe. aut rei non vacãtis sed possesse et tunc si a tertio dic vt in precedenti q̃stione: si ab eodem et tunc aut loco eius traditur instrumentum in quo totum ius continetur: et tunc trasfertur dominium et possessio: aut traditur instrumentum in quo nõ consistit totum ius rei: et tunc ipsa traditio sola non faceret transferre dominium nec possessionem quia tunc non est ei aliqua vera nec ficta traditio facta:sed videtur ei data potestas ingrediendi auctoritate propria.de predictis per salicetum.in dicta lege.emptionum. ¶ Item an ex inutili contractu trãsfertur dominium. h. in capitulo. siquis presbyterorum. de re. ecclie.non alienan. in. 2. colum. v. item potes notare secundo. ¶ Item an error circa personam eius cui res traditur. vel circa rem traditam. vel circa dominium rei tradite. aut circa causam tradẽdi.impediat dominij trãslatiõz. vide late p bar.in.l.que acta.ff.de offi.procu.cesa.

c ¶ Radices. vide de hoc plene insti.de re.diui.§. si ticius.

d ¶ Traditionem. qualiter potest queri possessio vel dominium sine traditione.h. in capitulo. ij. de consue. vide.glosa.in lege. traditionibus.C. de pac.et lege.fi.C. de here.ven. ¶ Instrumentis emptionum mancipiorum donatis et traditis ipsa mancipia intelliguntur donata et tradita.vt lege.emptionum.C.de dona. Quero quid si dominium rei penes se haberet sed non possessor an tradendo instrumenta transfert dominium. ¶ Item an sit necesse q̃ res in instrumento contenta sit presens. ¶ Item an error circa

e ¶ Venditionis. an executor qui habet potestatem vendendi datam a testatore possit vendẽdo transferre dominium ꝛ possessionem inuito herede qui possidet. vide.executio.10.q.a.super v.potestatem. v.q̃ro an ad officium.in vsi.fi. ¶ Item an arra data trãsferatur dominium rei vendite. vide.venditio.§.q.i. super v.arras.v.nunquid arra.in vsi.quero nunq̃ arra.et in vsi.se.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶Sine traditione. Casus in q̃bus sine traditione q̃rit possessio. vide possessio. 6.q.2.c.f.g.h.i.

b ¶perdit. an p sñiaz pdit dñiũ vide de cõcessi. pbẽ.c.ppositi glo.sic ergo.

Dominꝰ dñi i locis suis q̃o in debite a vasall nõ capiãt: nec i bi vltra cõtẽta i eoz p̃uilegijs vtãtur dñio. vt pet.17.ordi. de segouia p regez iohãnẽ.i.anno. 1386. ¶Ab extraneo regno r a loco dñoz castelle: pacto vel iuramẽto i õriũ nõ obstãte: põt q̃cũq; domicilium suũ ad castelle realẽgũ transferre. vt pet. 61 ordi. de medina p regẽ iohãnez .ij. anno.1433. vid pet.39.40 ordi.de vallado lid p regẽ alfonsũ. ¶An potestas dñandi sit a petẽda. h. in.c. qualiter.de elect i. ¶An dominus tenetur de castro seu domo sua extrahere et alteri tradere. vide castr 6.q.a.super.v. dolose. v. nota q̃ quis. et vide ibi.v.p p̃donib'. ¶Itez an

sine traditiõe[a] queritur possessio q̃ eisdem queritur dominiũ ¶Itẽ per societatẽ oĩum(s.presentiũ vel futurorũ)bonorum contractã queritur dñium(s. reum societatis)consocijs licet traditio nõ fiat.sed debita ãte societatẽ consocio nõ potest alius absq; eius mandato petere sed tenetur ipe concedere petendi potestatem. Et in lucris socij queritur dñium consocijs sine traditione.e.ti.l.47.societas 6.q.q.

¶Item queritur dñium ei cui tradit' res ob cautionẽ damni infecti nõ p stitã.damnũ.ii.q.a.

¶Idem si cõsocio reffici enti rem cõmunẽ nõ soluitur expensaz pars.ĩ. quattuor menses efficitur res refecta sua.opus 5.q.a.

¶Itẽ an impator habet dñium rez singulariũ iperij.iperator.6.q.b.

¶Qualiter querit' eccle a sie dñium sine traditiõe. ecclesia.9.q.a.

¶An clerici possũt quere bona imobilia.clericus.9.q.f.

¶An constante matri- a monio est maritus dominus rei dotalis et donationis propter nuptias.dos.5.q.f.7 supra.e.q.tt.Et de parafernalibus cuius sit dominium vide.dos.16.q.b.

¶Cuius est quesitum per filiũ familias.patria ptãs.3.q.a.b.

¶Cuius sunt quesita per seruũ.seruitus.ii.q.d.

¶An per mutuuz transfertur dñiũ. mutuũ.3.q.a.

¶Nec transfertur per depositũ dñium.depositũ.ii.q.a.

¶Item qualiter sine traditione trãsfertur dñiuz in eũ cui ẽ res p donata riũ restituẽda.donatio.3.q.c.

¶Cuiꝰ est res empta ex pecunia aliena.venditio.5.q.r.

¶Itẽ an alienatio facta per regẽ de re aliena trãsfert dñiũ in euz cui res tradidit.vẽditio.2.q.e.

¶An creditor pignus vendẽs 7 tradens transfert in accipientem dñiũ. pignus.7.q.r.

¶Qualiter querit legatariꝰ dñium rei legate.legatũ.4.q.d.

¶Qualr̃ q̃rit heres dñiũ rerũ hereditariarũ.traditio.4.q.a.

¶An eo ipo q; quis cepit de prouidi tione tractare dñium suoz bonoz ẽ regis proditor.4.q.b.

¶Qualr̃ eccl'ia retinet dñiũ decime date laico.decime.3.q.e. f.

¶Quarto q̃ro q̃lr̃ pdit[b] dñiũ. vid ꝫ.proxima.q.p totum.

¶Itẽ pditur p vsucapionẽ vt vide bis prescriptio.4.q.

¶Itẽ pdit' cũ q̃s sua auctoritate rem auffert a tenẽte.vis.4.q.

¶Quinto q̃ro q̃lr̃ pbat' dñium vide probatio.2.q.g.

Dominus. Primo quero quis vocatur do/

© Biblioteca Nacional de España

dominus loci ville seu castri tenetur de robaria ibi facta per extraneum. vide. mercator.3.q.a.7 que ibi scripsi.sſr.v.sic ablata. Vide que scripsi actor.5.q.c.sſr v.orphani.v.appellationes. Et treuga.i.q.a.Et.prandium.v.nullus.

a ¶ Dominꝰ a suis. ité episcopꝰ vocatur dominus.episcopus.2.q.8. ¶Et quotuplex est dominium.vide. vasallus 2.q.a.

¶Domus de pena efractoris domꝰ aliene. vide. fo.iuó.li.vj ti.iiij.l.ij. et vis. 4.q.a. sſr.v.gentes v. pe. et. fi. Et quomodo ꝗs dicat domū frāgere. furtū. 6. q.a. sup.v. mutilabitur v.et quia supra.vide ibi v. se. ¶ Illi qui habent domus ppe muros ciuitatis et quibus posset dari ciuitatis introitus p hibeātur fieri et facta destruāt,bar. ff. de operi. pu.l. Vide.opus.

minus. dic q dominus est vocandus ab hominibus etiam aduenis q̄ magnā potestatē habet in terra habitationis. Ité vocatur dominus a suis[a] tantū vasallis ex generis nobilitate armādi et creandi habens potestatem.4.p.ti.xxv.l.i.

a ¶Secūdo quero qualiter domin⁹ de re suavti. vide.dominiū.i.q. imperator.6.q.b. ¶Et scias q habet loco dñi tutor. furtum.4.q.f.

¶Item deus constituit hominē dominū oium creaturaꝝ. popul⁹.3.q. ¶Domesticus. vide. significatio.2.q.d.quis dicitur domesticus.

¶Domus. vide. eccl'ia. 4.7.29.q.monasteriuz. i.q.decime.5.q.et.4.p ditor.4.q.regia.i.q.rex 21.q.e. despatio. 3.q. citatio.3.q.e.furtū.6.q.a

¶Domiciliū.vid.actor chia.v.ité si domꝰ.Et vicinꝰ.v.ité si non. Et pena. 5.q.f.sſr v.puniri.v.si dicat.

¶Domicilium. vbi tenetur clericus vel abbas hſre domiciliū.h.i.c.ex ore.2.di.ó puile. vió q̄ scripsi.dñs.i.q.a.v.ab exne.i pn. Et q̄ scripsi. actor.5. q.a.b. q̄i p totū. Et q̄ scripsi. forus per totū.

5.q.a.b.naturalitas.6.q

Donatio.primo quero quid est donatō dic q est beneficium ex cordis nobilitate procedens quando ex libera volūtate fit.5.p.ti.4.l.i

¶q̄ aūt sit donatio ppt nupcias dicet' dos.i.q.

a ¶Secundo quero quis pōt donare[b] et cui. dic q q̄libet liber maior viginti quinq; annis pōt donare cui vult. dū tamē nō sit de prohibitis[c] Sed donatio stulti vl' p digi cui est bonis interdictum per iudicē nō vz licet talibus donari possit.5.p.ti.iiij.l.i.

b ¶Ité nō pt donare q̄ cōmisit crimē lese maiestatis(idē de ledētibꝰ p'ncipes.)vl'ē p eccl'iaz hereticus iudicatꝰ. Sz si cōtra xit crimē aliud etiā capitale donat vsq; ad sententiam[d] postea nō ē.ti l.ij. proditio.4.q.b.

Donatio q̄d sit donatio. et vñ dicat'. et q̄s possit donare.7 cui possit donari.7 q̄lr̄ fiat donatio.7 q̄lr̄ ex donatiōe agat'. azo.i suā. L. de donati. Et plures nōbiles q̄ones circa donatiōz vió p spec. ti.ó dona.li. Et vide q̄ scripsi.euictio.v. q̄ro an re.

b ¶pōt donare. vide fo.l'. li.3.ti 12.l.5.¶Et an 7 qñ rex pt doñre penā camere ei⁹.vide pena.3 q.a.sſr.v.publicantur.v.et pte dicte pene.

c ¶prohibitis. vide fo.l'. li.iij. ti.v.l.v.

d ¶Ad sñiā. imo ate sñiaz nō pt donare si crimie pbato erat posturus bona vel pte.fo.l'.li.3.ti. 12.l.5.et ó hoc vide so.fa.insť. de actio.5.siqs

3.q.a.Si statutū punit faciētes insultū ad domū dz itelligi domꝰ siue pp̄a siue cōducta.bar.l.qui domū.ff.ad.l.iull'.de adulter. ¶Domū intra loci muros hēns nō habitet i suburbio. Et nouiter ad locū hitādi cā veniēs ad domū hedificādā dato ei fūdo ītra loci muros extra in suburbio nō hitet.vt.pec'.lxxvij.ordi. de medina p regē johānē.ij.anno.1433. ¶Vide homicidiū.5.q.b.7 q̄ ibi scripsi sſr.v.soror. et sſr v. domo. Et parto/ i fraudē. Et plene p spec.ti.de acusati.5. .v. ꝗd si post.li. .pti. .¶Quero vsq; ad quot tēpus de iure cōi potuit donare is cui[a] bona publicātur ex delicto.vide.proditor.4.q.b. 7 q̄ ibi scripsi.et glo.i.l.siqs post.L.de bo.pref.seu damnā. videtur velle q vsq; ad sñiaz.sz glo.i.l.res.L.de dona. inter vi.7 vx. distinguit donationes et nihilominus in donatione coniugali contradicit dicte glo. dicens illam post reatum non valere. Sz tu distingue q do

nationum alia fit causa mortis. alia inter viuos. Prima quouis tempore facta: metu pene: vel non: reuocatur vt imperfecta donanti postea capitali pena damnato. Secunda autem est distinguenda: quia est quedam sui natura inualida: quedam sui natura alias valida. donatio inter viuos de sui natura inualida qualis est donatio inter virum et vxorem facta que nō reuocata morte donatoris confirmatur: hec donatio post reatum facta nō confirmatur. vt glo. in res vxoris. C. de dona. inter vi. et vxo. ante reatuz vero facta confirmatur licet sententia sit capitalis. fallit vbi sententia lata esset super tali delicto cuius causa posset damnari memoria defuncti nam si tunc confirmata reuocatur quanto magis confirmari impeditur. donatio autem sui natura alias valida exemplificatur in donatione ante nupcias in casu concesso: vel in donatione facta filio emancipato: vel alteri extraneo. ⁊ hec distinguenda est secundum tempora: aut est facta ante contractum crimē: aut postea. si ante: tunc sine dubio valet ipso iure. sed an veniat reuocāda aliqua actione reuocatoria dubitatur. cy. dicit q̄ sit facta cogitatu criminis cōmittendi q̄ reuocetur sicut facta post crimen cōmissum: et iste cogitatus potest probari presumptiue. s. si delictū vel crimen de proximo sequatur. sed bar. inquid et bene q̄ nec he nec alie suspitiones infra dicēde per se sūt sufficientes nisi probetur q̄ tempore donatiōis suberat causa propter quam postea motus fuit ad crimē nandum: nam causa superueniens non esset sufficiēs ad reuocandum perfectam donationem: causa igitur illa supposita. bar. addit quinq̄ causas suspicionis: erit igitur secunda prioi enumerata si omnia bona sua donauit q̄ extendit. glo. in dicta. l. siquis post. ad casum vbi omnia vendidit: sed an tunc sit necesse q̄ probetur participatio fraudis: dico forte q̄ nō et maxime si fiat cōiuncte persone: licet alias in alienationibus ex causa onerosa reuocandi debeat probari participatio fraudis: non si ex causa lucratiua. tercia si cōiuncte persone. quarta si post donationē ipse reperiatur possidere: et tunc presumitur potius q̄ titulus fuerit fictus ⁊ simulatus et sic non tam reuocaretur q̄ nulla diceretur. quinta si facta fuit clam vel palam. ar. ff. de rit. nup. l. pe. et ō adm. tu. l. non extimo. sexta si fiat sub conditione si contiigerit bona donantis publicari. Quando autem donatio fit post crimē contractum distinguenda sunt crimina quibus cōmissis bona ipso facto ⁊ iure publicantur vt in crimine maiestatis: heresis: et incestuaz nupciarum: et tunc donatio vel alia alienatio nō valet tanq̄ rei non sue. Quedam sunt crimina quibus cōmissis bona non publicantur ipso iure sed criminoso demū damnato: et hic aduertendum q̄ eorum quibusdam cōmissis statim administratio bonoruz est interdicta cōmittenti. vt. ff. qui et a quibus. l. q̄situm. al prospexit. ⁊ tunc licet dñium ipo iure nō p

ditur tam alienatio nō valet ipo iure: salit si alienatio sit necessaria: ⁊ intelligit. bar. nō tantū alienationē pro alimentis factā esse necessariam. vt in. l. res. ff. de soluti. sed etiā pro aduocatis et scripturis litigij huius criminis. Quedā sunt crimina propter quorū cōmissionē nō est administratio bonorū interdicta ⁊ hoc est regulare ⁊ hic. inquid. bar. aut alienatio est facta ante acusatione: aut post. si ante tunc si de re reuocabili valet ipo iure ⁊ in effectu si bona fide sit facta: non si mala fide ⁊ fraude quia tūc in effectu nō valebit quia reuocabitur eo postea damnato. si aūt essz facta de re irreuocabili vt est libertas prestita: ⁊ tūc inquit ipe q̄ libertatis donatio nō valet ipso iure a principio. vt glo. in. l. qui pene. ff. qui ⁊ a quibus. sed in libertate tu dicas aut bona fide est prestita ⁊ valet etiā in effectu vt aliarū reruz alienatio: aut mala fide ⁊ tūc ipo iure nō valet: aut dubitatur ⁊ libertas etiā nō tenet sed aliaruz rerū alienatio tenet sed fraude probata reuocat: hec aūt fraus probatur si iam fuerat in crimine deprehensus ⁊ etiā forte per alias cōieturas per bar. supra traditas. si aūt post acusationē alienatio sit facta nec administratio bonoz erat a lege interdicta: tūc aut queritur de alienatione necessaria: aut voluntaria. primo casu: aut acusat⁹ se defendit: aut fugit: primo casu valet: quia alienationes prohibite ad necessarias nō trahūtur hinc est q̄ ei solui potest similiter alij soluere et i solutum dare poterit. vide. solutio. 4. q. b. neq̄ per fiscum publicatione bonoz secuta reuocari potest cum et si data non esset fiscus soluere cōpelleretur cum in eum transeant obligationes igitur nec reuocari poterit: ⁊ hoc nisi pro minori precio dediss̄ quia tunc qō est vltra debitū reuocatur. secundo casu quando fugerat nō videtur ei solui posse. vt. l. i. ff. de requi. re. ⁊ ibi glo. q̄ puto verum nisi soluens ignorauerit eum fugitiuum. secundo casu quando alienatio est voluntaria. tunc glo. in. l. ex iudiciorz. ff. de acusa. distinguit: an ante litem cōtestatam: an postea: sed non est differentia cum agatur principaliter de vindicta publica et non de bonis nisi secundario. litis contestatio non afficit eius bona vicio litigiosi. sed ego distinguo vt distinxit in casu ante acusationem: videlicet aut bona fide et tenet indistincte: aut mala fide et tunc datio libertatis ipso iure non tenet: aliarum rerum alienatio tenet sed reuocatur. in dubio presumitur mala fides propter acusationem iam institutaz. Quero an ea que dicte sunt in fisco circa has alienationes locum habeant in personis quibus bona damnatorum reseruantur. et dic secundum bar. q̄ non. de predictis per salice. in dicta lege. si quis post. C. de bo. prescrip. seu damnā.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Consensu. vtrum pater potest auctorari filio in potestate q̄ donet causa mortis ipi patri vel eius seruo. vide. auctoritas. v̄. cum queritur. in v̄ si. ex predictis.

b ¶ Non valet. nisi donauit vt habeat in peculiuz sed si est dubium presumitur donatum vt habeat in peculium. vide nōta p bar. et cy. in. l. si donationis. C. ō collati. Si autez daret vt bene merito: vel cōferēs i eo supmū iudiciū suū: tūc valet. sic itelligeq̄ dicit diuisio. ſ. q b. Et vide. bar. i. l. i. ſ. i. ff. pro dona. et in. l. tutoz. ſ. q̄ tutoꝛib⁹. ff. de excu. tu. Valet donatio quā pr̄ facit filio emancipato. sz si eā facit filio in ptāte constituto distingue: aut donat ei vt filio mot⁹ sola pietate pr̄na tunc nō valet a p̄ncipio sz morte cōfirmat si fuit p̄cessuz ad traditiōz. et idē dicit bal. in. l. si pr̄. C. de inofi. testa. si iterueꝛnit q̄i traditio. ꝛ q̄ sicut donatio talis cōfirmat morte q̄ ita ēt cōfirmat emācipatiōe vl̄ filio alio modo sui iuris effecto in vita pr̄is. vt ibi p eum aut donauit vt extraneo. i. p̄cedētib⁹ meritis tūc statim valet. dz tn̄ de istis meritis liq̄re q̄ nisi q̄litas meritoꝛ appareat nō p̄sumunt p̄cessisse: et iō cū pr̄ donat filio vt exneo dz specificare q̄ et q̄lia merita iterueniūt: nā icerta merita nihil opantur: ex hoc apparet q̄ qñ ē dubiū an sit donatū vt filio vl̄ vt exneo q̄ i dubio p̄sumit vt filio q̄ efficacia merita nō p̄sumūtur nō ei debēt meꝛita esse p̄sūptoꝛia sz arbitrio boni viri tali remuneratiōe cōdigna. vide glo. i dicta auct. vñ si parēs. C. de inofi. testa. et. l. frater. a fratre. i glo. ff. de cōdi. ide. ꝛ ad trebe. l. iubem⁹ fm bar. de p̄cis q̄ bal. i dicta auct. vñ si parēs. colū. i. Sz glo. l. si donatiōe. C. de colla. q̄rit si pr̄ dixit dono vt bñ merito p̄sumat merita p̄cessisse: ꝛ dicit q̄ nō nisi hoc p bet quo p̄bato ēt si nō eēt dictū vt bene merito tñ ita donatū itelligit ꝛ sic magis inspicit vitas q̄ confessio. Quero q̄d si pr̄ i cōfessiōe exp̄meret spēz ꝛ q̄litatē meritoꝛ. rñ deo aut cū iuramēto ꝛ tūc heredes debēt stare tali iuramento. vt. C. de p̄bati. auct. q̄ obtinet aut sine iuramēto ꝛ tūc nō vidētur q̄ talis ofessio faciat fidem ar. ff. de lega. iij l. cū q̄s decedēs ſ. ticia. et. l. q̄ testamētū. ff. de p̄ba. sz certe ille leges loquūtur iter p̄hibitos ꝛ nō capaces. sz si filius ē capax videt stādū cōfessiōi. vt. ff. de dona. l. acq̄li⁹ regul⁹. ꝛ sic p talē cōfessiōz fundat donatio de p̄sēti ꝛ ēt iustificat: ꝛ q̄ nō est mera donatio sz ob cām certā et specificatā iō ñ req̄rit insinuatio: vt nō in dicta. l. acq̄li⁹. ꝛ per cy. C. de collati. l. vt liberis. sz de dctā īsinuatiōe vidē pleni⁹. j. e. 3. q. d. sī v̄. insinuatio. v̄. vtrū ex liberatione in v̄si. q̄ro vtrū. de quib⁹ p bal. in dctā. l. si donatione. colū. ij. Itē circa p̄dicta dicas etiā fm bar. aliq̄s donauit alicui p bonis meritis ꝛ p̄uicijs habitis et acceptis ab eo: si aūt ista donatio fit ab eo q̄ p̄t donare libere: nullis p̄cedētib⁹ meritis: tūc ista verba enūciatiua inducūt p̄batiōz inter easdē ptes. sz si de necessitate relinq̄re vel al̄ donare nō posset tūc illa v̄ba nō probarēt merita p̄cessisse. bar. l. si forte. in fi. ff. de castrē. pe. et plenius per eum in. l. sciendum. ff. de ver. obli. vide citacio. 9. q. c. sī v̄. ante citatiōz. v̄. impugnari. in v̄si. q̄ro tercio. Et idē si pater dixit in instrumento dono tibi filio: quia multa merita p̄cesserūt non valet q̄d sic asseruit nisi hoc probetur bar. in. l. i. ſ. ij. in fi. ff. pro dona. Et aliqua alia circa donationem quam pater facit filio. vide. diuisio. ſ. q. a. super v̄. confert. v̄. pater pro filio. et. e. q. c. super. v̄. studij. v̄. pater emit.

c ¶ Itē filius familias nō potest donare sine patris qui eum habet i potestate consensu.[a] nisi de castrensi peculio: vel q̄si. de p̄fectio autez donat consanguineis pro dote et alia iusta causa et necessaria: et magistro suo potest salarium dare. ¶ Item non valz[b] donatio per patrem filio facta et post mortez patris cōmunicatur cuz fratribus: nisi filius fiat miles et pater donet ei equū vel arma. aut scolari libros. e. ti. l. iij. vide diuisio. ſ. q. b. c.

¶ An valet donatio patris facta filio illegitimo successio. i. q. g. i.

¶ Que est pena militis donantis arma vel equum meretrici. miles. 10. q. a.

¶ An donatari⁹ loci vl̄ fortalicij potest illud donare. castrū. 6. q.

¶ An potest rex donare fortaliciū donatario q̄d ipe sua culpa perdidꝛat. rex. 21. q.

¶ An potest rex vel imperatoꝛ donare locū vl̄ castrū. rex. 2. q. c.

¶ An de bonis quesitis per ecclesiam p̄t clericus donare. peculiū. ſ. q. b.

¶ An p̄lat⁹ potest donare de bonis sue mense epalis. alienatio. 2. q.

a ¶ Absenti quero an absenti fieri possit donatio. et glo. in. l. si donationem. C. de dona. cau. mor. finaliter tenet q̄ sic. sed. vero dixit q̄ si fiat in testamento q̄ tunc absenti potest fieri quia non reffert cū quo quis loquatur. aut fit extra testamentum: et tūc aut fit per stipulationem et requiritur donatarij p̄sentia vt. ff. de dona. ca. mor. l. causa mortis. cum al' non teneat stipulatio aut fit per pactum et simplicē cōsensum q̄ hodie fieri potest: et tunc fieri potest absenti mediante epistola vel nuncio quibus inter absentes fit cōuentio vt. ff. de pac. l. ij. aut fit p̄ traditionem et tūc p̄sentia donatarij requiritur vel alterius vice et nomine illius recipientis aut fit simpliciter per verbuz dono: et tūc puto q̄ p̄sentia requiratur illi⁹ cui fit vel alterius recipiētis nomine illius. ar. eius q̄ nota in. l. illud. C. de sacrosanc. ec. vel forte verius cū in donatione cā mortis requirā tur quinq̄ testes ⁊ sic vim habeat vltime voluntatis dicēdum est q̄ etiam per verbum dono fieri potest absenti quia non reffert cuz quo quis loquatur. vt. l. cum pater. ¶. donationis. ff. de lega. ij. ⁊ hoc si fiat i p̄ntia q̄nq̄ testiū. al' si paucoz p̄cedat p̄cedēs opio q̄ tūc nō capit vim vltīe volūtatis. de p̄dictis p̄ sali. i dctā. l. si donationē. C. de dona. cau. mor.

¶ An potest donari ecclesie: hospitali vel loco religioso. ecclesia. 9. q. clericus. 9. q.

a ¶ Tertio quero p̄ quez modum fit donatio. dic q̄ pure: vel sub conditione: ⁊ p̄senti: vel absenti.[a] (et tunc per litteram aut nunciū donatoz donatario notificare debet alias nō valet donatio) Et tenetur donans vel eius heres rem donataz tradere[b] donatario: deducto tamē ne egeat donatoz. e. ti. l. iiij.

b ¶ Et donatio facta sub conditione[c] valet si cōditio impletur: alias nō ¶ Item valet donatio alicui facta sub conditiōe si pater liberet euz a potestate si impletur etiā si nō per emancipationez sed per patris mortē effi citur sui iuris: quia qualitercūq̄ impleatur con ditio etiā si per modum nō exp̄ssū sufficit ex quo volūtas disponentis adimpletur. e. ti. l. v.

c ¶ Itez valet donatio facta vsq̄ ad certam diez et post diem habebit rē donatam quem voluit donans et transit ad eū (s. ad quem donans voluit) eius (s. rei donate.) possessio et dominium. et si neminē exp̄ressit q̄ō haberet post diem habebūt donatoris heredes. e. ti. l. vij.

d ¶ Et est sciendum q̄ valet donatio sine insinuatione facta vsq̄ ad quīgentos morabitinos auri: et vltra non nisi cum littera (. s. publica.) et scientia iudicis loci vbi fit donatio. Tamen in donatione facta a p̄rincipe: vel a priuato p̄rincipi: non requiritur insinuatio.[d] neq̄ in dote: post donatoris mortē. de hoc laci⁹ vide. fo. l. li. iij. ti. xij. l. pe. vide. j. 6. q. d. sr̄ v. penitet.

¶ Itē si opas t̄pre manumissiōis ip̄ositas nō soluit libert⁹ repetit patron⁹ q̄ sibi donauit: ⁊ res q̄s ex pecunia sibi donata cōpauit. ēt si t̄pe manumissiōis nō deducat' i patū. fo. l. e. ti. l. fi.

¶ Cōditiōe. de donatiōi⁹ q̄ fiūt ex cōditiōe. vel sub mō. vel ex certo tpe vid azo i suā C. de dona. q̄ sub mo.

b ¶ Insinuatio. insinuatō ē facere donatioz i scriptis vl' sine coraz iudice. et iudex nō oz in ea aliq̄ cāe cognitioz adhibe. et apō quēcūq̄ iudicē ēt cui nō subest donator neq̄ res donata p̄t insinuari q̄ ex mera volūtate donatoris osistit ⁊ i hoc ōcretū iudicis nō req̄rit. sz sufficit sola p̄ntia. bartu. l. modestinus q. iij. ff. ō donati. Et q̄ s dicit bar. q̄ insinuatio ē facere donatioz i scriptis coraz iudice. bal. rep̄hēdit eū i. l. illō. C. de sacrosā. ec. dicēs q̄ nō tenet facere donatioz coraz iudice sz sufficit postea ītimare iudici vt iudex p̄ suā auctoritatē ⁊ ō cretū eā approbet. ¶ Ite donatio ex cā excedēs sumā q̄ngētoz aureoz nō indiget insinuatiōe. bar. l. ij. ff. ō don. ⁊ cy. i auct. eoō decursu. C. ō nupē. sed op. contra in. l. illud. C. de sacrosancta eccle. ¶ Donatio causa mortis potest fieri sine insinuatione cuiuscunq̄ sit summe dūmodo fiat in p̄ſ

b ¶ Tradere sz si donator retinet litterā donatiōis: aut si donet ad vitā: p̄t donatioz reuocare: sed si de ea nil disposuit habebit eam donatarius vel eius heres

© Biblioteca Nacional de España

sentia quinq; testium: ⁊ non sit dissimilis vltime voluntatis. vt in lege. cum de mortis causa. C. de dona. ca. mor. ⁊ p̄ sali. i. l. siq̄s. p̄ redēptiōe C. de donati. ¶ Utrum ex liberatione facta ex causa donationis: vel sine cause expressione: requiritur insinuatio vltra quingentos aureos. bar. in lege. modestinus. ff. de donati. distinguit: aut loquimur in penis vel in vsuris remissis: et non requiritur insinuatio odio penarum: aut in obligatione sortis et tūc requiritur insinuatio quia ille qui remittit videtur donare: q̄d verum credo quando in donatione: causa remissionis exprimitur. Et querit. sali. in lege. sancimus. C. de donati. si creditor per publicum instrumentum remisit mille aureos debitori et ei fecit pactum de non petendo an insinuatio sit necessaria. et dicit q̄ johā. an. super spec. in ti. de instru. edic. ℣. porro. dicit q̄ si ex causa transactionis remisserit que fit de re dubia et lite incerta: q̄ tunc non requiritur insinuatio. et sali. vbi supra dicit idez vbi debitum sit liquidum et remittitur per pactum de non petendo: et q̄ hec omnia operatur fauor liberationis: nisi fraus committeretur cōtra dictam legem. sancimus ſ Quid ergo dicem⁹ filia dotata renunciat in manibus patris futurā successionem cum iuramento nunquid heredes patris teneantur istam insinuationem renunciare cum ex hoc eis accrescat et eorum titulus sit lucratiuus. dicas q̄ non. Item quero si pater donat filio emancipato in premium emancipationis vtrum requiratur insinuatio. dicit spec. in ti. de donati. ℣. quid si pater. q̄ donatio facta filio in premium emancipationis vsq; ad legitimam non indiget insinuatione: sed supra legitimam si excesserit modum requiritur insinuatio ſ Quero vtrum donatio ex merito requirat insinuationē. dicas aut sunt merita collocata que re vera non precesserunt tunc requiritur insinuatio. aut sunt vera merita tunc refert aut qualitas meritorum cum donatione concurrit et non requiritur insinuatio: aut qualitas meritorum non concurrit cum donatione quia est parum meritum et excessiuum premium sicut contingit quādo pater donat filio quia cōtingit hoc ex affectu magis q̄ ex condignis meritis tunc requiritur insinuatio. In dubio distingue aut in instrumento fit mētio certorum meritorum in spe ⁊ tunc stabo instrumento: aut fit mentio meritorum in genere ⁊ tūc per istud instrumentum non probantur merita quia illa incertitudo generat obscuritatez ſ Quero an ratione iuramenti valet donatio sine insinuatione. dico q̄ non ſ Quero an confessio facta in iudicio sine causa requirit insinuationem. distingue si est facta coram iudice insinuatiōis ⁊ nō req̄ritur insinuatio: alias secus si fiat cora alio iudice. de quibus p̄ bal. in. l. illud. C. de sacrosā. ecc. ¶ Donatio ante nupcias mulieri facta minori valet sine insinuatione indistincte cuiuscunq; sit sume. sed si est facta maiori valet non insinuata vsq; ad trecentos aureos non vltra. vt lege. sancimus. C. de donati ſ Quero quid in dote an indigeat insinuatione. dico q̄ non. vt lege. fi. C. de iure do. et ibi. glo. super. ℣. indigere ſ Quero donatio in principe non insinuatur vt in dicta lege. sancimus. quid ecō tra si priuatus principi donat. dico idem. concor. huic legi partite. Quero quid si ex causa donatiōis promisi ticio hedificare et facere quandam domum omnibus meis expensis et domus excedit summam an insinuatio sit necessaria. dicas q̄ non: quia hec est obligatio faciendi non dandi. de predictis per sali. in dicta lege. sancimus. ¶ In stipulatione annua requiritur insinuatio si sit facta mentio heredis donātis: vel donatarij: et fortius si vtriusq; alias non est necessaria. vt lege. si quis autem. C. de donati ſ Sed circa hoc: nota quinq; casus. nam quandoq; quis promittit pro se ⁊ heredibus suis dare decem annua ticio et heredibus suis et hec est perpetua. vt in dicta lege. si quis autem. quandoq; quis promittit p̄ se et heredibus suis dare ticio donec viuat: vel econtra promittit quis donec viuat dare decem annua ticio et eius heredibus: et hec in vtroq; casu censetur perpetua quo ad insinuationem. vt in dicta lege. si quis. quandoq; quis promittit quo ad viuet dare decem annua ticio quo ad viuet. et ista iudicatur nō excedere summam. quandoq; quis promittit dare q̄d ānuum ticio: et tunc est incerta et perpetua et ad heredem transitoria ideo non intelligitur quoad viuet. de predictis per sali. in dicta lege. si quis autez. ¶ In dato vel promisso pro redēptione captiuorum non requiritur insinuatio. nec in donatis militibus per magistros militum. vt sali. in lege. siquis. C. de donati. ¶ Querit bal. in lege. illud. C. de sacrosanc. ecc. cle. nunquid contra donationem insinuatam possit opponi exceptio simulationis. et dicit q̄ sic: vnde q̄ donatio facta in fraudem confiscationis quanq̄ sit insinuata irritatur: vt refert tenere. spec. in ti. de donati. ℣. pone aliquis. et. ℣. se. et ad hoc facit q̄ plene nota. per bar. in lege. post contractum. ff. de donatio. ⁊ inter cetera ex quibus presumatur fraus ⁊ simulatio ē post donatiōz cōtractā possessio ꝑm spec. ⁊ bal. vbi s. Quero an legi. siq̄s. C. ō donati. ⁊ alijs insinuationē requirētibus pōt renūciari. dicas q̄ nō q̄ legi p̄hibēti alienatiōz vel q̄d fieri nō p̄t renūciari. vt dicit glo. C. ne fide. doti. dē. l. i. Itē ne vna via prohibitū cōcedatur alia. hoc idē tenuit. jo. an. i addic. sup spec. ti. de instru. edic. ℣. porro. ⁊ etiā tenet. bar. C. de dona. l. sācim⁹. al' siq̄s aūt. Querit jo. an. vbi supra q̄d si sit iuratū de nō veniēdo cō renūciationē. ⁊ dicit q̄ tūc valet ꝑp̄t iuramētū. sz bal. i. l. illō C. de sacrosā. ec. tenet cōtrariū. sz ego i hoc casu cogitādū relinquo. de predictis per sali. i dcā. l. siq̄s. C. ō donati. ¶ Si aūt ē q̄ tot sint donationes quot sunt

© Biblioteca Nacional de España

res donate: an quo ad ifinuationē fiendā vel nō ifpiciatur res fingularis per fe: an cōiunctim omēs. dicit fpec. ti. de donati. v. quid fi aliquis dat. ꝙ aut res denumerātur et inſpiciuntur fingule per ſe ⁊ eſt ac ſi eſſent diuerſa inſtrumenta donationis et perinde ac ſi notarius eēt rogatus de faciendo fingula inſtrumenta de fingulis rebus. ſi autem res non eſſent denumerate: iſto caſu talis clauſula nihil operatur. ſz bar. in. l. modeſtinus. ff. de donati. dicit ꝙ ꝓpter vnitatem actus etiam ſi res ſint denumerate iſta clauſula nil operatur vnde iſta clauſula videtur iuri cōtraria et adiecta in fraudem legum Quero quid ergo dicendū erit in liberatiōe q̄ fit a ſumis pluribus ex cauſa donationis. reſpondeo tunc eſt aliud quia liberatio eſt correlatiua ad obligationē vnde tot ſunt liberationes quot p̄ceſſerunt obligationes. de quibus per bal. in. l. illud colū. pe. de ſacroſanc. eccle. ¶ Quia donatio vſz ad quingentos aureos requirit inſinuationem Quero an inſpiciatur moneta tunc currens an moneta que tempore illius legis currebat. nota in. c. fi. de deci. in clem. et ſpec. ti. de obliga. et ſoluti. ſ. nunc aliqua. v. fi. dicit ꝙ in cōtractibus inſpicitur moneta que currit tempore contractus: ſed in legibus ⁊ ſtatutis nō inſpicitur tempus legis condite: ſed tempus quo poſtea oritur obligatio: ſed tu dicas ꝙ in caſu noſtro inſpicitur aureus legalis et nō nunc currens. de quibus per bal. in. l. illud. C. de ſacroſanc. eccle.

vel in donatione ꝓpter nuptias q̄ntacūq; ſit ſuma: nec in donatione ꝓ redēptione captiuorum aut refectiōe eccleſie vel domus: aut hoſpitalis.
¶ Et ſi impator donat alicui villam[a] cum ſuis iurib⁹ nō intelligitur cōceſſiſſe monetā vel merū imperiū niſi ſpecialiter[b] concedat: ⁊ ſi ſpecialiter concedat nihilomin⁹ tenetur facere pacē ⁊ guerram pro eo donatarius ⁊ appellationes erūt ꝑncipis. e. ti. l. ix. vide. rex. 2. q. c. xxj. ſ. 23. q. e.

¶ Et ſi eſt donatio cauſa mortis[c] debet fieri coram quinq;[d] teſtibus.
¶ Et non fiat donatio per vim: vel metum: alʒ nō vz. e. ti. l. xj.
¶ Item fit donatio cum quis indebitū ſciēter ſoluit quia videtur donare. ſolutio. 8. q. d. dominium. 2. q.
¶ De donatione ob causam: vel ob turpē cauſā vide ſolutio. 8. q. x. vſz ad finē queſtionis.
¶ Item de donatione q̄ fit legando qualiter fit. vide legatum. 1. q.

deſcribitur a territorio non de ea que eſſet conceſſa in priuilegium in perſona alicui forte anteceſſori. vt. ff. de acqui. re. do. l. ergo. ſed hec. l. patite dicit ꝙ non intelligatur conceſſiſſe merum imperium. Item intellige talem cōfeſſionem fore ſaluo iure vaſallorum. vt in. c. i. de capi. q̄ curan. ven. et ibi pleniſſime per baldz. de quibus etiam p eum in auct cum non ſolum. C. de bo. que. liber. in prin. ¶ Impator conceſſit mihi aliquod caſtrū hoc modo: cōcedo baldo tale caſtrum cuz ſuis pertinencijs: modo queritur vtrum videatur mihi cōceſſiſſe molē dina caſtri. rñdeo aut m cōceſſit ſolā iuriſditionē ⁊ nō cōueniūt molēdia: nā ſz caſtrū ſit ſub ipatore tm molēdina nō ſūt ipatoꝝ. aut cōceſſit m caſtrū cū ptinēcijs ſuis ⁊ iurib⁹ ad ipm caſtrū ptinētib⁹ ⁊ tūc molēdia veniūt acceſſorie: n̄ ſit molēdia puataꝝ pſo. vide glo. c. quidā capitane⁹. de capi. q̄ curā vē. coll. x. potro i cōceſſiōe generali vl indiſinita i titulo lucratiuo nunq; veniūt niſi ius q̄ hēt cōceſſor. ad hoc facit fo. no. c. lxiij. circa fi. de p̄dictis vide laci⁹ p bal. i dctō. c. capitane⁹. colū. ij. ¶ Cōceſſo m caſtro itelligūt m conceſſe munitiōes q̄ ſūt ad deffēſā caſtri ibi poſite ꝑpetua deſtinatiōe pris familias quāq; nō ſint affixa vt trabuchi ⁊ māganelle baliſte ⁊ ſimilia. bal. i. c. i. ſ. ſi q̄s de māſo. de cōtro. iueſti. colū. iiij. coll. x. ¶ Sz ſi cōcedo t oēs vaſallos m̄os talis caſtri nō video tibi cōcedere hitatiōes meas q̄s hēo i ipo caſtro nec fortaliciū. vt ſcripſi. vaſallus. i. q. v. pone ꝙ in quodam.

a ¶ Villam. inuadentibus caſtra non poſſunt illa caſtra concedi per principem. caſtrum. 6. q. a. ſuper v. doloſe. v. nō ꝙ inuadentibus.

b ¶ Specialiter. vide fo. no. c. lxiij. quem inuenies. rex. 23. q. e. ſuper v. confirmetur. ¶ Si caſtrum conceditur alicui ab imperatore vel eccleſia romana videtur conceſſum ei cum pleniſſima iuriſditione. vt. ff. de offi. pre. vr. l. i. ſ. cum vrbem. et. l. ij. C. de. li. x. ſecundum bar. ꝙ intellige de iuriſditione q̄

c ¶ Mortis. i donatiōe cā mortis vl iter viuos p̄t ſubſtitui. vt ſcripſi. ſubſtitutio. i. q. a. v. in donatione. ¶ Nūquid in donatiōe cauſa mortis hēat locū ius accreſcēdi. vide q̄ ſcripſi.

d ¶ Quinq;. ſz ſi fiat cora iudice valet cū duobus

© Biblioteca Nacional de España

testib⁹. vt testamẽtũ. 4. q. a. sẽ. v. septẽ testibus. v. pñtia iudicis. ⁊ vide ibi. v. q̃d si statutũ.

a ¶ Omniũ bonorũ. Donatio omniũ bonoꝝ que quis habuerit: est inualida. Itẽ habẽs descẽdẽtes nõ potest donare nisi quintã partẽ suorũ bonoꝝ fo. l. li. iij. ti. xij. l. vij. Sed de bonis habitis ex donatione ꝓpter nuptias põt mulier facere ad libitum: si non habet filios illius viri. dos. i. q. a super. v. donatio ꝓpter. v. ⁊ hodie. nisi viro viuente: qr̃ tũc non põt alienare nisi q̃rtam ptez. vt ibi. ¶ Et id quod in pr̃incipio huius glose dixi: q̃ donatio oĩm bonoꝝ q̃ q̃s habuerit ẽ inualida ẽ contra ius: qr̃ de iure commũi oĩa bona sua q̃s põt donare. vt. l. oẽs. ff. lutius. ff. de his que i frau. cre. Sed potest intelligi hoc q̃ nõ valz donatio omniũ bonorum pr̃esentium ⁊ futurorum: sed bonorum futurorum bene valet: ⁊ sic dictio. habuerit. referr̃ ad futurũ. ⁊ sic intelligendo dicta. l. vij. fo. l. erit consona notatis per bar. in. l. stipulatio: hoc mõ cõcepta. ff. de ver. obli. vbi dicit q̃ donatio omniũ bonorũ pr̃esentium valet: sed pr̃esentiũ ⁊ futurorũ bonorũ q̃ nõ valet. ⁊ faciunt notata p eũ in. l. testatoꝝ filiũ. ff. qui indiuisã. ff. de lega. ij. Et circa hoc latius quero: quidã donauit mihi oĩa bona sua: ⁊ interuenit insinuatio: vtrũ valeat donatio. glo. in. l. de quẽstiõibus. C. de pac. tenet q̃ sic. Et nõ obstat q̃ ammõ nõ habebit heredẽ: nã imo habere poterit in acquirendis q̃ nõ veniũt in donatione. Sz pone q̃ ẽ adiectũ de futuris bonis. vbi gr̃a: dono tibi oĩa bona mea pr̃sentia ⁊ futura nũquid valz ista donatio. Dicas q̃ nõ: vt. ff. scdz bar. sec⁹ eẽt i donatiõe cã mortis q⁊ illa posset reuocari: ⁊ sic esset libera factio testãmẽti: ⁊ haberet bona ad testãdum ⁊ heredẽ instituẽdũ. Quero si bona simpliciter donãr̃: nunq̃d futura includãr̃. dicas q̃ nõ Sed nũquid pñt vẽdi: vel in dotẽ dari pr̃esentia et futura bõa. Dic q̃ sic: quia de pr̃cio ⁊ de dote poterit testari. facit C. de pac. cõuẽ. l. hac lege. v. q̃ꝫuis. de quib⁹ per bal. l. de quẽstione. C. de pac. colum. x. Et vide. successio. i. q. g. ¶ Item an donatari⁹ omniũ bonorum tenetr̃ respondere creditoribus donantis. q̃. in. l. ij. C. ad l. iul. de vi. publi. ¶ Item que est pena donantis rem alienã: ⁊ scienter eam recipiẽtis. fo. iuõ. li. vij. ti. v. l. viij.

¶ De donatione ꝓpter nuptias: q̃liter fit. dos. s. q. debet fieri de bonestate iuxta largiẽtis facultates. rex. 9. q.

¶ Qualiter debz fieri donatio iuris patronatus. patronus. 4. q. g.

¶ Qualiter fit dõatio rei ecclesie. alienatio. 2. q. monasteriũ. 6. q.

a ¶ Quarto quero. de qui⁹ reb⁹ fit donatio. Dic q̃ potest q̃s donare bona sua: vel partem eorũ. e. ti. l. i. ¶ Quaz valet donatio omniũ bonorumz[a]. reuocatio. i. q. a. successio. i. q. g.

¶ Itez potest donari ius patronatus. patronat⁹. 4. q. g.

¶ Sed non potest donari res litigiosa: nisi vt habetur. citatio. 9. q. b.

¶ Hec potest rex donare partem quintã prede sibi debitaz. preda. 2. q.

a ¶ Quinto quero. ad q̃d tenetur donator. Dic q̃ tenetr̃ soluere quod donauit deducto: ne egeat vt dixi supra ꝓprima. q. in prin. ¶ Et si ante traditionem sit res donata furata donatori agit furti donator: ⁊ retenta furti pena restituet rem: aut eius extimationez donatario. furtum. 4. q. d.

a ¶ Sexto quero. qualiter donatio infirmatur. Primo dic circa donationẽ inter viuos: q̃ si est facta sub modo reuocatr̃: si modus non impletr̃[b]. s. par. ti. iiij. l. vj. Vide supra. 3. q. e.

¶ Itez donatio facta ad diem certam: reuocatur per diei aduentũ. vt dixi supra. 3. q. c.

b ¶ Item facta (scz donatio omniũ bonorũ: vel magne partis eorumz) ꝓpter filiorumz defectũ: reuocatr̃ habitis postea filijs[c] (scz legitimis) in totum.

a) bonorum

b ¶ Impletur. Concordat fo. l. e. ti. l. i. ¶ Item an donatio facta sub conditione: vel sub modo ecclesie ꝑt reuocari. h. in. c. verum. de conditi. apposi. 2. di.

c ¶ Filijs. Vide infra. e. q. e. super. v. prohibite. ¶ Donatio quote ꝓpter carentiã liberoꝝ illis susceptis reuocatur. vt. l. si nũq̃s. C. de reuo. dona. Quero: an ipso iure reuocatr̃. Dic q̃ sic. vt ibi in glo. Sed q̃d si in

t

© Biblioteca Nacional de España

rauit non reuocare. vide. ĵ. ſuper. v̄. legitimaz. v̄. q̄ro pater. in fi. ¶Querit etiã glo. quid ſi filio ſuo donaſſet Et dicit q̄ nõ reuocaĉ in totum. vide. ĵ. v̄ proximo. in. v̄ſi. quero nũ quid. ¶Quero: an predicte legi. ſi nunq̄: renunciari poſſit. Et Jo. an. i addit. ſuper ſpec. ti. de inſtru. edic. ſ

Si autem habens filios legitimos donet: non reuocat: ſi legitima remanet eis ſalua: al' ipſi reuocãt vſq; ad legitimã. e. ti. l. viij. diuiſio. ſ. q. b.

poro. v̄. hoc autem. tenet q̄ nõ: ex eo quia in fauorem filiorũ ẽ facta: ⁊ non donantis. De quibus per ſalicẽ. in dicta. l. ſi nunq̄. ¶Si per inofficioſam donationem filij fraudantur in quarta. i. in legitima portione: competit eis querela inofficioſe donationis. vt. l. ſicut allegas. C. de inoffi. dona. Et licet filius acceptauit hereditatem paternam: poteſt nihilominus agere reuocatoria donatiõis inofficioſe: quia iſta actio eſt propria filij: ⁊ tendit ad reſcindẽdã fraudem. vt. ff. ſi quid in frau. pa. l. i. ſ. pe. ¶Quero: nunquid inofficioſa donatio reuocetur in totum: an vero reuocetur vſq; ad legitimã. bar. in. l. ticia ſeyo. ſ. imperator. ff. de lega. ij. recitando plurium doctorum opiniones ſic diſtinguit. aut queris de reuocatiõe tãtum que fit ex preſumpta voluntate donantis propter filios ſuperuenientes. aut de reuocatione que fit ex titulo inofficioſe donationis. Primo caſu: aut donatio fuit collata in libertum: vel extraneum de omnibus bonis vel maiori parte: ⁊ reuocatur in totuz. vt l. ſi nunq̄. C. de reuocan. dona. Fallit ſi ſit donatuz ad pias cauſas: nam ibi fit reuocatio vſq; ad legitimã tãtum. Si vero fit in filium ſemper reuocaĉ vſq; ad debitum bonorum ſubſidiũ. cõcor. glo. in dicta. l. ſi nũq̄. aut fuit collata in extraneuz: ⁊ tunc aut illi filio q̄ vult reuocare fuit aliquid relictum: ⁊ agit tantum ad ſupplementum legitime. vt glo. in dicta. l. ſicut allegas. aut non fuit aliquid relictum ſibi: ⁊ tunc aut donatio fuit inofficioſa re ⁊ conſilio: ⁊ in totum reuocatur. ar. l. ſi libert⁹. ff. de iure pa. aut fuit inofficioſa re tantum: ⁊ reuocatur vſq; ad debitum bonorum ſubſidium. Sed tu dicas q̄ excepto caſu. l. ſi nunq̄. C. de reuo. do. nunq̄ donatio reuocatur niſi vſq; ad debitũ bonorum ſubſidium. ¶Sed quid: ſi tempore donatiõis erat vnus filius natus: poſtea vero nati ſunt plures nunquid pro virili que contingit illos poſtea natos fit reuocatio ipſo iure. Dico q̄ natus ante indiget q̄rela: ſed pro virili eorum qui poſtea nati ſunt ipo iure reſcinditur donatio. de predictis per bal. in dicta. l. ſicut allegas. C. de inoffi. teſta.

a ¶Reuocant. Quid ſit inofficioſa donatio. ⁊ quando Et quibus. ⁊ contra quos detur querela inofficioſe donationis. et quis ſit eius effectus. azo. in ſumma. C. de inoffi. dona.

b ¶Legitimã. ¶Concor. fo. k. li. iij. ti. xij. l. vij. quã allegaui ſupra. 4. q. Vide ſupra. e. ſr. v̄. filijs. v̄. ſi per inofficioſam ¶An erit idem in donatione immenſa facta titulo oneroſo. ho. q̄ ſic: vt refert. h. in. c. raymũdus. de teſta. cy. contra in. l. i. C. ſi quis in frau. pa. ¶Quero: pater donauit inter viuos cuidam extraneo vſq; ad legitimaz: certum eſt q̄ iſta donatio non eſt inofficioſa: poſtea pater in fraudez filij diſſipauit reſiduum querit: qualiter filio cõſuletur. Dicas q̄ ex hoc q̄ poſtea fit tranſfertur ſuſpicio fraudis in preterituz. vt. ff. q̄. mo. ypo. ſol. l. ſicut. ſ. ſuperuacuum. videtur dicere q̄ ſi conſtat de conſilio fraudis fiat reuocatio: alias non: vſq; enim ad menſuram legitime pmiſſam a lege nõ videtur preſumi laus: niſi forte iſta dilapidatio eſſet in continenti facta: quia ex coniunctione temporum preſumit fraus. Et iſta queſtio procedit vbi pater pdigaliter conſumpſit ita q̄ nihil extat. ¶Sed nunquid: ſi donauit primo vſq; ad legitimã: poſtea vero donauit legitimã alteri: nunquid reuocabit factuz vltimo loco tantũ: an vero reuocabunt omnia pro rata. glo. in. l. ſicut allegas. C. de inoffi. teſta. ſentit q̄ omnia: q̄ vltima donatio reddit primas inofficioſas. quod eſt verum ſi vno ⁊ eodem preſuppoſito fecit illas donationes: ſecus in diuerſis temporibus: q̄ tũc ex vltima non generatur preiudicium in prima cũ primo donatario fuit perfecte ius queſitum: ⁊ ſic in preiudicium ſuum nil fieri poteſt. ¶Quero: quid ſi legitima non fuit donata: ſed cauſatiue perijt. Dicas q̄ damnũ eſt filij ⁊ non donatarij: q̄ donatio non fuit a principio inofficioſa. ¶Quero: ẽ econtra: pone q̄ pater a principio omnia donauit: poſtea multa acq̄ſiuit que relinquit filio q̄ faciunt legitimã omnium bonorum ſimul confuſorum ſeu collatorum: nunquid filius habet querelam. Reſpondet glo. in dicta. l. ſicut allegas. q̄ non: quia habet legitimã: ergo. nõ. ¶Quero: quando filius poteſt mouere iſtam querelam. Dic q̄ non poteſt eaz mouere niſi poſt mortẽ patris: q̄ ante non habet ius in legitima. ſed poſito q̄ ipſe filius non poteſt agere: pater tamen poteſt reuocare. Sed bar. in. l. ticia ſeyo. ſ. lutius. ff. de lega. ij. dicit q̄ illud grauamen non aſſumit effectum niſi poſt mortem patris concurrẽte filij voluntate. non ergo ſolus pater poteſt reuocare: ſz demũ accedente filij conſenſu poſt mortez patris Sed in hoc paſſu cogitabis. vide. ĵ. v̄ſi. fi. ¶Ulterius quero: nunquid filij habent querelam inofficioſe venditionis: vel inofficioſe locationis: vel in officioſe confeſſionis: ſicut ſunt querele inofficioſe donationis. In patrono certum eſt q̄ ſic. Sed in filio dicas q̄ iſta querela non habet locum in alio contractu q̄ in contractu donationis ⁊ do-

© Biblioteca Nacional de España

tis. vt glo. i. l. si vt allegas. C. de ioffici. dona. qđ vez é: nisi otract⁹ dõatõis sit pmixt⁹: vl icidat alteri otractui. qz tũc eaten⁹ pt agi ad reuocatõez alteri⁹ otract⁹ q̃ten⁹ ei iest dõatio. Itẽ nisi i rei veritate sit donatio officit filio simulatio de vno cõtractu ad alium cõtractũ. Quero: vtrũ ista querela inofficiose donatiõis nõ preparata transmittat ad extraneum heredez. Dicas q̃ ista querela habet in stare hereditatis: cum cõpetat ad legitimã. vnde sicut legitima que otra voluntatem defuncti petit: non trãsmittitur ad extraneos: nisi pparata: ita z hoc in donatione videtur dicendum. Quero: quidam habens filium spurium donauit omnia bona sua cuidam monasterio postea illum filium suum fecit legitimari: nũquid potest reuocare istam donationem. nam legitimatio facit eum haberi loco posthumi. Credo q̃ dicta legitimatio non officit monasterio: quia non habetur pro legitimo nisi quo ad legitimantem z legitimatum: z non quo ad tercium. sed si esset legitimatus per matrimonium: potest aduocare legitimã. Quero: post donationem natus est filius sed illico decessit: nunquid donatio conualescat. Dicas q̃ sic. Uel potest dici q̃ si pater superuixit post mortẽ posthumi z non reuocauit q̃ videt decedere in eadem voluntate: z ideo heredes sui nõ possunt retractare. Quero: pater donauit omnia bona hoc casu q̃ per natiuitatez posthumi donatio non rumpatur: nunquid habet locum. l. si vn q̃. C. de reuo. dona. Dicas q̃ non. Quero: nunquid pater qui iurauit non venire contra donationem aliqua ratione vel causa potest venire: vel occasione liberorũ postea natoz. bar. l. ticia seyo. §. imperator. ff. de lega. ij. dicit se cõsuluisse q̃ sic: qz non videtur contrauenire: ex quo de liberis nõ cogitauit. non ergo est opus q̃ petat relaxatio iuramenti. vide s̃. in. vsi. q̃ro q̃n filiꝰ. ỏ ꝓdictis p bal. i dcã. l. si vt allegas. C. de inoffi. dona. Et circa predicta vide etiam bar. in dcã l. ticia seyo. ff. de lega. ij.

c ¶ Item propter donata rij ingratitudinem[a] commissam: vituperãdo: vl de crimine capitali: aut famoso: vel ex quo si pbaretur: perderet donatoz maiorem partem bonorũ: accusando: vel pcutiendo: aut magnum damnum in bonis inferendo: seu mortem donatori tractando: reuocat donator: sed non alius donationem. Sed si post donationem factaz filio mater secundo nubat: non reuocat donationem: nisi filius de eiꝰ morte laboret: aut percutit eam: seu vt ipsa perdat maiorez partem bonorum laboret. eo. titulo. l. decima.

d ¶ Donatio autem causa mortis[b] infirmat: si donatarius moritur anteq̃ donans. aut penitet[c] donantem: vel conualescit de infirmitate (vel aliud mortis periculum extorsit propter qđ donãs fecit ipsam donationem) donans. eodez titulo. l. finali.

¶ Et qualiter reuocat donatio facta ob causã[c] vel ob turpem causam. vide. solutio. s. q.

¶ Et qualiter reuocatur donatio ꝓpter nuptias. dos. i. s. q. adulterium. 10. q.

e ¶ Circa donationem autem inter virum z vxorẽ quid si actum est.

a ¶ Ingratitudinẽ Utruz. z in q̃bꝰ casibꝰ valeat donatio facta reuocari. z per quem h. in. c. fi. de dona. z ibi materia. Et cause ingratitudinis determinantur z numerantur in auteñ. vt cuz. de appe. cognos. §. causas. coll. viij. Et vide fo. l. li. iij. ti. xij. l. i. Et azo. in sũma. C. de reuo. dona. ¶ Itez nõ valet pactuz qđ ꝓpter ingratitudinem donatio non possit reuocari. specu. ti. de donatione. v.

b ¶ Mortis. Quid sit donatio causa mortis. qualiter fiat. quis donet. z cui. ex quibus causis reuocetur. et qua actione. azo. in sũma. C. de mor. cau. donati. Ui de supza. 3. q. e.

c ¶ Penitet. Et si tibi dono taliter vt rem donatam teneas in vita mea: assimilat donationi causa mortis: ideo possum eam reuocare. Sed si post donationez et traditionem donatarius tradit rem donatori vt teneat eam in vita sua: non potest reuocari. Idem si carta donationis sit in potestate donatarij: licet patiat rẽ tenere donantem. fo. l. li. iij. ti. xij. l. x. Et vide que de reuocatione donationis dixi supza. 3. q. a. super. ver. tradere.

d ¶ Ob causam. Donatio facta ob causam: vt seruicij vel ꝑterius rei licite: non dicitur simplex donatio: sz mercedis remuneratio seu solutio: z reuocari nõ potest. vt. l. aquilius regulus. ff. de donati. z. l. si pater.

© Biblioteca Nacional de España

ſ. ſi quis.e.ti.ꝛ q̄ me.cau.l.metum.ſ. ſed licet. Et vide ſupꝛa.2.q.c.ſꝛ.v̄.nō valet.

a ¶ Pꝛohibite. Nec ſolum inter coniuges pꝛohibita ē donatio: ſed ꝛ inter eos qui aliquem coniugꝫ p̄ poteſtatem contingunt.azo.in ſumma.C.de dona.inter vi.ꝛ vꝛo.ſ. nec ſolum. Si coniuges non habent filios: poteſt vnus alij poſt annum nuptiarum donare.ꝛ ſi poſt illam donationē ſuperuenerint filij: non valet donatio: niſi in quinta partem bonorum donantis fo.l.li.iij.ti.xij. l.iij. Vide q̄ ſcripſi ſupꝛa.e.q.b. ſuper.v̄.filijs.et ſocietas.4.q.a. ſuper.v̄.contrahere. Et de ſic donatis poteſt vꝛor ſi liberos non habet diſponere Et ſi non diſpoſuerit: reuertetur ad virum: vel eiꝰ heredes. Sed ꝛ ſi poſt viri mortez turpem vitā duxerit: ſtatiz reuertetur ad heredes viri. e. fo. ꝛ ti.l. ix. ¶ Et donatio facta inter coniuges ante matrimoniuz: valet: et filij ſuperuenientes: eam non reuocant. vt in. l. iij.fo.l.li.iij.ti.xij. Et fo.iuv̄.li.quarto: titulo ſ. cunctos.l.xxj.

ſcias q̄ ſunt pꝛohibite[a] tales donationes: ex quibus vnus ditiorꝫ[b]: alter pauperꝛ efficitur: ne mutuo amore inuicem ſpolientur. ſi tamen donans in vita eas non reuocat hoc exprimēdo: aut res donatas alij vēdendo: vel donando: ꝛ premoritur: confirmatur[c] .4.p ti.ti.xj.l.iiij. Sed reuocatur ſi ſecundo nubat. pignus.ſ.q.b.

f ¶ Si tamen maritus inſtituitur heres: rogaturq̄z poſt mortez vꝛori hereditatem reſtituere: vel quid ei vt (ſcz poſt mortem) ſic reſtituat legat[ur]: ꝛ ipſe cauſa donationis anteq̄z ſibi querat: reſtituit (ſcilicet hereditatem vel legatum) vꝛori: valet donatio talis: q̄ nil de eius patrimonio diminuitur: quia nondum acquiſiuerat poſſeſſiōez Idem ſi rem alienam ei donet: quia poteſt mulier eam pꝛeſcribere. e. ti. l.v. quando fit hec donatio. ſponſalitia largitas.i.q.

g ¶ Item ſi ex donatione non efficitur recipiēs ditior: vt ſi detur coniugi campus pꝛo ſepultura: aut eccleſia edificanda: aut quid pꝛo luminaribus: vel ſimilibus: licet donans efficitur pauperior: tenet donatio[d]. q̄rta par.ti.xj.l.vj.

¶ Qualiter donatio facta per regem de regalibus: aut alijs infirmat[ur]. vide.ex.23.q.d.e. ꝛ.21 ſ.t.v. pꝛeda.2.q.b. caſtrum.6.q.a.

a ¶ Septimo quero. an d̄ donatione detrahit[ur] falcidia. Et vide ſupꝛa.e.q.b. ſuper.v̄.filijs.et ſocietas.4.q.a. ſuper.v̄.contrahere. Et de ſic donatis poteſt vꝛor ſi liberos non habet diſponere Et ſi non diſpoſuerit: reuertetur ad virum: vel eiꝰ heredes. Sed ꝛ ſi poſt viri mortez turpem vitā duxerit: ſtatiz reuertetur ad heredes viri. e. fo. ꝛ ti.l. ix. ¶ Et donatio facta inter coniuges ante matrimoniuz: valet: et filij ſuperuenientes: eam non reuocant. vt in. l. iij.fo.l.li.iij.ti.xij. Et fo.iuv̄.li.quarto: titulo ſ. cunctos.l.xxj.

panni vero quotidiani ꝛ viles intelliguntur eſſe donati: ꝛ ſunt vꝛoris.bar.l.in his.ff. ſolu.matri. ſ. i.colum.ij. Et dicas quotidiani.ſ. pꝛo omni tempoꝛe. Et idem ſi veſtes ſunt quotidiane pꝛo certo tempoꝛe puta quia alie ſunt eſtiuales: alie hyemales: dummodo nimis nō ſūt exceſſiue: quia q̄d excedit reſtituendū ē. Et conſuetudo i talibus obſeruata dico pꝛimo eē attēdē dā. Et ex his apparet: q̄d dicendū ē de ānul' vt quotidiani dent' mulieri: nō alij. de q̄b' p bal.i.l. ſicut ceſſat.i fi.C. de dona. iter vi.ꝛ vꝛo. Et ibi etiā p ſalic. Et.ē.dixi q̄ quotidiane veſtes ſūt vꝛoris: idem dicas i veſtib' a pꝛincipio nō quotidianis ſed pꝛecioſis q̄ ſūt rupte ꝛ quaſi cōſūpte vſu: ꝛ effecte ſunt pui valoris. Et dic ēt: q̄ aut vir pꝛeceſſit mulieri i mꝛimoniū: aut e cōtra. ſi vir p̄ceſſit mulieri: ꝛ tūc mulier ea non debet habere: q̄ q̄d donat' ad vſū finit' finito vſu: etiaz ſi in vſu donet' p̄petas. ſi vero p̄moꝛit' in mꝛimonio vir: tūc veſtes quotidiane remanēt mulieri tā q̄z ex fructib' dotis p̄uēte. Sz veſtes de q̄bus nō licet vidue vti: ad eā nō ptinēt. de quo per bal.l. cuncte. C. de dona. inter vi. ꝛ vꝛo. Et vide etiaz q̄ circa hoc ſcripſi. ſponſalitia largitas. 2.q.a. ſꝛ. v̄. dūtaxat. v̄. ſi maritus. Et. diuiſio. ſ.q.a. ſꝛ. v̄. confert. v̄. pater pꝛo filio. in. v̄ſi. ij.

b ¶ Ditior. Vide infra.e.q.g.

c ¶ Confirmatur. Non tamen cōfirmatur pꝛomiſſa nō tradita. vt.l.papinianus. ff. de dona. inter vi. ꝛ vꝛo. ¶ Item nota q̄ donatio ante matrimonium que ſortitur effectum: matrimonio demū contracto videt' facta inter virum ꝛ vꝛorem. l. cum hij ſtatus. ſ. ſi ſpōſus. ff. de do. inter vi. ꝛ vꝛo. Quando donatio iſta cōfirmet' mortē. h. in. c. donatio. de dona. pꝛopter nup. ¶ Item nota q̄ panni pꝛecioſi ꝛ feſtiui: non intelligūtur eſſe per virum donati vꝛori: ſed ſemper ſunt viri.

b ¶ Tenet donatio. Si queris quādo eſt valida donatio inter virum ꝛ vꝛorem. h. in. c. donatio. de

© Biblioteca Nacional de España

ſona.propter nupti. Et ibi vide eum tenentez q̄ iuramentum non validat hanc donationem. bar. contra in.l.ſi quis pro eo.ff.de fideicom. Idez in l.ſi quis augerius.ff.ad.l.falci. ¶Item quare ſint prohibite donationes inter coniuges.¶ quo iure ¶ que ab initio valet: vt ſic intelligam⁹ omnes alias eſſe inutiles.¶ quomodo ille q̄ ſunt inutiles confirmātur ratihabitione.azo. in ſūma.C. de donatione inter virum ¶ vxorem .

cidia. de hoc quere.falcidia.2.q.a.

¶Dormiens. Vide.caſtrum.3.q.miles.7.q. alfaquecus.4.q. homicidium.5.q. damnū.5.q. captio.9.q .

Dos. Primo quero quid ē dos . Dic q̄ illud qđ mulier dat viro causa contrahēdi cuz eo matrimoniuz:et eſt q̄ ſi propriuz vxoris patrimoniū. Et qđ ecōuerſo vir vxori dat:dicit donatio propter[a] nuptias: que vocatur ī hiſpania: arre.ſed ſecundū ius arre dicuntur pignus datum vt matrimoniū impleatur:quo non impleto lucrat[b] arras ille per quem non ſtetit quominus impleretur:¶ ali⁹ p/det eas. 4.parti.ti.xj.l.i vide. ſtipulatio.6. q. 3.

Dos. Quid ſit dos Et q̄liter diuidatur.quiſ cōſtituat dotem.¶ in quibus rebus.¶ ad quem pertineat commodum: vel icōmodū aucte vel deteriorate dotis Et ad quez pertineat periculum euictionis eius. et quando fiat exactio dotis.azo.in ſumma.C.de iure doci.Item per actionem ex ſtipulatu dotes petuntur: ¶ repetuntur:¶ euicte reſartiuntur. ideo ſi queris cui detur actio ex ſtipulatu pro dote.¶ in q̄tum. ¶ quādo.¶ contra quem. ¶ qualiter in ea formari debet condemnatio.¶ qualis ſit actio.azo.in ſumma. C de rei vxo.acti.ex ſti. ¶ Item de pactis que fiunt ſuper dote quando poſſunt apponi. ¶ a quibus apponantur.¶ quis effectus eorum ſit.azo.in ſūma.C.de pac.tā ſuper do.conuen.¶Item quanti temporis exceptio competat viro pro dote cauta ¶ non numerata: ſi ei talis petatur dos. azo.in ſumma.C.de dote cau.¶ non nume.¶Item quēadmodum petatur dos ſoluto matrimonio.i. quibus detur actio.¶ quando.¶ qualiter.azo.in ſūma.C.ſo.matri. ¶Item quando teneat: vel non datio fideiuſſoris pro dote reſtituenda. azo.in ſūma.C.ne fide vel man.doci. den. Vide de hoc infra.14.q.a. ſuper. ver. alienari.ỽ. quero vtrum.

Et.fideiuſſor.5.q.a.ſr.ỽ.fideiuſſor .

a ¶Donatio propter ſQue ſit donatio propter nuptias: vel ante nuptias. ¶ quando fiunt. ¶ quando petatur donatio propter nuptias. azo.in ſumma. C.de dona.an.nupti ſEt hodie non poteſt donationem ante nuptias vir facere:niſi de decima ſuoruz bonorum habitoruz. ¶ ſi nil habet habendoruz:¶ poteſt de ea mulier facere ad libituz ſi non habet filios illius viri.ſed ſi de ea nil diſpoſuit:applicat viro ea premortua Si vero habet filios illi⁹ viri: tribus partib⁹ eis applicanduz poterit de quarta p anima ſua diſponere. Nec filij diuerſoruz marito ruz communicabunt arras iſtas fo.r.li.iij. ti.ij.l.i. ¶. ij. Vide ſo. iuỽ. li.iij. ti. i.l. vj. licet infra.8. q.a.in fi. dicitur q̄ ſoluto matrimonio: donatio propter nuptias redit ad maritum ſNec aliquis coniugum poteſt alio viuente etiam vxore conſentiente alienare: niſi dictam quartam partem.e.fo.r.¶ ti.l.iiij ſEt ſi donatio iſta fit puelle minori vigintiquinq̄ annoruz:¶ ſecuta fuerit traditio:ſeruant eam propinquiores eius ỽ ſanguinei:¶ aduenient etate reſtituent ei. Et ſi traditio non fuit ſecuta:poſſent agere contra virum promittentem ſDe fructibus tamen eius viuent communiter vir et vxor. eodem foro ¶ titulo. l. iij. Vide infra.q.f .

a ¶Tercio quero. quo tē pore conſtituit dos (vl̄ arra). Dic q̄ ante nuptias: vt colligitur ex dictis

b ¶Lucratur. Vide.h.in.c.gemma.de ſponſa. Et in q̄ quantitate arra committatur contra illum qui reſilit ſi eſt maior aut minor qui reſilit:¶ eas dedit: vl̄ recepit: vide ibi per Jo.an.Et dicit bar.in.l.ticia.ff.de verbo.obligati. q̄ ſi arre nō fuerint date in pecunia ſed in alia re mobili vel immobili: q̄ poteſt apponi pena dupli vel quadrupli.Sed contrariuz tenet bal. in.l.mulier.colum.iiij.C.de ſpon.¶ matri. Vide.venditio.5.q.i.ſuper.ỽ.arras.ỽ.nunquid arra.in.ỽſi.q̄ro nunquid valet. ¶Pone q̄ in ſponſalibus contra

© Biblioteca Nacional de España

hendis dictum sit: q̄ cōfessi sunt duo promissores ambo inuicē se vnus ab alio recepisse centuz nomine arrarum pro spōsalib⁹ adimplendis: deinde vnus non vult adimplere sponsalia: quis erit effectus. Respondeo q̄ ille quem penitet conuenietur non ex confessione: sed ex datione arrarum: que asserēda est i petendo ⁊ probando per confessionem: vt dicta cē tum reddat ⁊ aliud tantum. et si tunc cōuictus diceret: ⁊ ego compēso tibi alia cē tum que tibi dedi: vt apparet in tua confessione. diceret petitor illa centum perdidisti: quia nō seruasti sponsalia: ⁊ sic pateris duplicem penā ꝓpter duplicem datione arrarum Nam quia tu dedisti: perdis: q̄ recepisti dupluz reddis. bar. sōmiauit: qui dicit contrarium in. l. ticia. ff. de verb. obliga. De predictis per bal. in. l perfectam. in fi. C. quando li. ab emp. discede. Et vide que de arris scripsi. vendi tio. ſ. q. ꝓ. sup. v̄ arraſ.

a ¶ Augmentat⁹. Vide que scripsi infra. 15. q. a. sup v̄. filiam. v̄. in ꝓtibus.

b ¶ Constituere. Monasterium ingressus: post ingressum non potest cōfiteri se recepisse dotem ab vxore: nec assignare sibi dotem. vt scripsi. religiosus. i. q. a. v̄. ingressus monasterium.

c ¶ Stipulationem. Vide de patre dotem: aut donationem propter nuptias promittente. j. 15. q. a. ⁊ que supra. i. q. ¶ Et etiā postea: si tamen postea cōstituitur: debet esse equalitas inter eam ⁊ donationem ꝓpter nuptias. Et idē si prius datū (. s. dos vel arra) augmētet[a]. nisi sit longa consuetudo i cōtrarium. e. ti. l. ij.

a ¶ Quarto quero. q̄s potest dotem constituere[b]. De hoc videbis infra ꝓxima. q.

a ¶ Quinto quero. qualiter cōstituat⁹. Dic q̄ per stipulationem[c]. Itez per policitationem: vt promitto tibi talem rē in dotem ⁊ trado tibi eam statim. Item per nudū pactum. ¶ Et alium ꝓ marito eam recipiente: tenetur marit⁹ (Intelligas q̄ tunc tenetur marit⁹ quā do ipse ratuz habeat: vt infra. e. q. d. ⁊. 7. b.) de ea. e. ti. l. x.

b ¶ Item potest pure: vel sub cōditione cōstitui. ſ. si matrimoniuz implea/tur. ⁊ ista conditio semper intelligitur: licet non exprimat⁹. e. ti. l. xj. vide q̄ dicaz. rex. 4. q. a.

c ¶ Et potest promitti ad diem certum: vel sic promitto dotem isto anno soluere. debet tamen annus iste: non a tēpore ꝓmissionis: sed a tempore solēnitatis nuptiaruz incipere. Item potest promitti ad diem incertam: (vt si quis ꝓmittat quādo ipse moriatur dare cētum: quia hoc bene potest euenire āte mulieris mortē. Et si vxor sic ꝓmitteret: esset inutilis stipulatio) que potest euenire ante mulieris mortē e. ti. l. xij.

d ¶ Item potest cōstitui ꝓ traditionez (idest sine aliqua precedēte promissione vel pacto: sed i cōtinēti facta traditiōe) vl debiti viri liberationez. ¶ Et cū alij dos noīe viri tradit⁹: nō ē viri periculo nisi et ipse ratuz habeat. eo. titu. l. xiij. vide exemplum

ibi scripsi. Nunquid vxor nubendo non fcā mentione de dote: intelligatur bona sua in dotem dare Dic q̄ sic: si interuenit traditio: alias non. ex hoc apparet q̄ quia nomina debitorum non traduntur sed ceduntur: nunq̄ presumunt⁹ in dotē dari. bal. in. c. si femina. i fi. si mari. succe. vxori. in benefi. coll. x. Nota q̄ marit⁹ potest expellere vxorē remittendo ad domū patris si pr ipsi marito non soluit dotem ꝓmissam. bar. l. si dictatur⁹ ff. de condi. ob cau. quia maritus non debet decipi nec vxorez sine dote habere. vt. 30. q. v. c. nullū sine dote. ⁊ allegat glosam q̄m dicit hoc innuere i auteñ. ō nō eli. secun. nubē. ſ. fi. coll. i. ⁊ adde tex. in. c per vestras. de dona. iter vi. ⁊ vxo. ibi q̄ vxorē suaz a se repulerat: vbi videtur casus. de quo per Jo. de pla. insti. de act. ſ. fuerat autez. colū. vj. ⁊ nōt bal. in. l. generaliter. C. ad sena. consul. vellej. Et hoc casu non tenetur eam alere: vt scripsi. alimenta. ſ. q. a. super. v̄. prestanda. v̄. nota q̄. in. v̄si. sed pone q̄. Vir accepit vxorem sine memoratiōe dotis: petit ab ea q̄ faciat sibi dotem constitui: quia non habere eam indotatam:

© Biblioteca Nacional de España

mulier bene pōt hoc petere a patre suo. Quod intelligendū credo secundū ea q̄ scripsi infra. 15. q.a. super. v̄ filiam. ver. quero an pater. Sed vir a muliere non pōt hoc petere: q̄ matrimoniū potest esse sine dote. tamen vir potest eā expellere: q̄ nō debz sustinere onera matrimonij ex quo dotem non habet: ⁊ mulier est diues que potest dare: alias non potest expellere. facit q̄ scripsi infra. 7.q.a. super v̄. lucratur. v̄. pone q̄ vxor. De quibus per bal. in.l.hec.sententia. C. q̄ sen.si cer. q̄nti.colum. ij. Et si vir expulit vxorez sine causa: tenetur ei assignare dotem quia cuz nō sustineat onera matrimonij: nō debet hēre fructū dotis. vt ibi per eum in colum. finali.

e ¶ Item potest constitui delegatione[a] (vt si mulier debituz sibi ab aliquo legat viro in dotem q̄ debitum sit legatum censetur dos: ⁊ dotis nomine virum obligat debitorem debito confitente ⁊ viro tradere promittēte: al' non) debitorum p̄mittētis (.s. mulieris). e.ti.l.xv.

f ¶ Et debz marit⁹ rei donate propter nuptias vxori tradere possessionē: ⁊ ipsa viro dotem. sz vtrobiq̄ debet marit⁹ esse dominus ⁊ potens[b] p̄ dictorum. e.ti.l.vij.

g ¶ Et potest minor vigintiquinq̄ ānis pro se dotem dare de bonis mobilibus curatoris auctoritate. sed de immobilibus non: sine iudicis auctoritate[c]. eodem titu. l.xiiij.

a ¶ Sexto quero. de quibus reb⁹ potest dos cōstitui[d]. Dic q̄ de bonis mobilibus vel immobilibus: aut nominib⁹ (.s. debitoruz.) vt vidisti supra proxima.q. vide.citatio.9.q.b.

a ¶ Septimo q̄ro. ad quē spectat damnuz et lucrū rei dotalis. Dic q̄ si debitor per mulierem delegatus erat pater: aut auus: aut proau⁹ delegātis: non imputatur mariti negligentia petēdi debitum in dotem constituz: licet postea efficitur debitor non soluendo. Si vero erat de alijs psonis: si quidem debitum mulieris erat ex causa onerosa: imputatur viro negligentia. Si autem ex lucrativa: aut delegatus (.s. debitor) p̄misit certam debiti q̄ntitatem: et tunc idem q̄d de onerosa. aut incertam: vt pro/mitto tibi soluere q̄d iste femine debeo: ⁊ tunc nō annumeratur[e] negligentia viro. e.ti.l.xv.

b ¶ Et si alij nomine viri traditur dos: non est periculo viri: nisi ipse ratū habeat. e.ti.l.xiij.

c ¶ Circa quod vide latius: q̄ aut damnum vel commodum euenit ante matrimoniū (ideſt ante nuptias) vel post. Si ante: semper imputatur mulieri. Si post: aut fuit dos extimata: aut inextimata. si inextimata: ī putat[f] mulieri. (Quod verum si vir eligat rem restituendam). Si extimata: aut fuit electio data expresse viro restituē/

a ¶ Delegatione. Vide que scripsi. nouatio. i. q. a. suris. c. salubriter. glosa penultima.

super. v̄. alium. v̄. quid sit delegare ¶ Et an maritus suis expensis teneat istud nomen exigere i iudicio. Vide infra. 12. q. a. super. v̄. dote.

b ¶ Potens. Nisi donatio propter nuptias sit facta puelle minori vigintiquinq̄ annorum: quia tunc non erit in potestate viri: sz fiet vt scripsi supra. i. q. super. v̄. donatio propter. ver. et hodie. in. v̄si. finali.

c ¶ Auctoritate. Vide que dicam infra. 16. q. b. Et vide azo. in summa. C. de iure doci. ver. potest autem.

d ¶ Constitui. An res emphiteosis: vel feudalis potest in dotem dari. h. in. c. super. 2. di. de donati. propter nuptias.

e ¶ Annumerat. De hoc vsq̄ ad finem questionis vide per azo. in summa. C. de iure doci. ver. Item constituitur dos. Et vide infra. 10. q. a. super. ver. restituenda. ver. maritus fuit.

f ¶ Imputatur. Vide quod notatur extra. de v/

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Lucratur. Immo videtur contra. fo. k. libro. iij. titulo. iij. l. iij. vbi fructus patrimonij tam viri q̄ vxoris sunt sibi communes. ¶ pone q̄ vxor non habet dotem: vtrum vir teneatur substinere onera matrimonij. Dicendum est q̄ sic: et hoc tunc non ratione dotis: que nulla est sed quia vxor debet operari viro De quo p bal. in. l. pro oneribus. in fi. C. de do. promi. Ad hoc facit q̄ scripsi supra. s. q. a. iuper. v. stipulationem. v. vir accepit. ¶ pone q̄ vir commisit ad ulterium vñ vxor iudicio eccle/sie recedit ab eo: nunquid ex ista dote debet vir ali. Respōdeo nō quia commisit: idest peccauit in legem matrimonij. secus si non peccauit in lege matrimonij: sed cōmisit aliud delictum: et pro illo delicto ē bannitus: et propter hoc non conuersatur cum vxore: nam tunc ex fructibus mulier debet eum alere: et mittere sibi alimenta. Ita notat specu. ti. de dona. inter virū et vxo. s. fina. v. quid si vir. Q̄d est notandum secundum bar. qui idem tenet in. l. Si constante. in princi. ff. soluto matrimonio. De quibus per bal. in. l. vbi adhuc. C. de iure doci. colum. decima. De tali bannito vide. homicidium. s. q. f. super. ver. consilium, ver. persuadens. in. versi. sed si prestatio. in fi. Sed non tenetur virum alere de bonis parafernalibus. alimenta. s. q. a. ver. Nota q̄. in. versi. quid econtra. ¶ An vir tenetur substinere onera matrimonij alendo vxorem. vide supra. s. q. a. super. ver. stipulationem. ver. nota q̄. et. v. sequen. ¶ Et an vir qui substinet onera matrimonij: potest petere fructus dotis non solute in termino statuto. vide. solutio. et q. a. super. v. in termino. v. an q̄s possit. in. vsi. pone q̄ mulier.

dotem vel extimationem et imputatur mulieri. fallit si vir se obligauit ad deteriorationē: aut si culpa viri deterioratio veniat: quia tunc tenetur (scilicet cum eligat restituendam: et non extimationem) vir. eodem titulo. l. xviij.

d ¶ Si autem fuit data electio mulieri: vel exprimitur q̄ ideo fiebat extimatio: vt sciretur quātus res valebat dotalis: si contingeret deteriora/tio: tunc spectat ad mulierem. eodem titulo. l. decimanona.

e ¶ Hoc tamen saluo: q̄ fructus dotis lucratur [a] maritus semper ad onera matrimonij substinenda. Et donationis propter nuptias. eo. ti. l. vij.

f ¶ Et vt fructus dotis ipse lucretur: oportet matrimonium esse contractum et dotem traditam: et q̄ substineat de facto onera matrimonij. eo. titulo. l. xxv.

g ¶ Fructꝰ vero ante nuptias per eum recepti: nō cedūt eius lucro: immo dotem augent. Sed si eo tēpore onera matrimonij substinuit [b]: licet de rigore eos nō lucret: tamen lucratur de equitate: que prefertur rigori. eodē ti. l. xxviij.

h ¶ Predicta omnia intelige circa alios fructus a partu ancille dotis: qui partus et legatum (siue donatio) ancille factum non cedit lucro viri: nisi receperit eam extimatam: promittens extimationem reddere sic vt substineat interitus et deteriorationis periculum. Sed si ad vnum tantum se obligauit: scilicet ad deteriorationem: vel periculum: non cedit eius lucro. Acquisita per eam ex re viri: vel operis sui cedunt [c] lucro viri. eodē

b ¶ Substinuit. Nunquid sponsus lucratur interim fructus: si substinet onera matrimonij. ¶ Videtur q̄ non: quia quatenus excedūt onera sponse augēt quasi dotem. Et hoc verū est secūdū quosdam de iuris rigore: secus de eq̄tate cōsuetudine approbata: presertim si puella erat proxima tempore nuptijs: et secutum est matrimonium. Nam eo nō secuto cōdicerentur tā de rigore q̄ de equitate. bal. in. l. res. q. iij. C. de vsuca. p do.

c ¶ Cedunt lucro. ¶ Vide que scripsi. vxor. ver. vtrum quicquid. Et. patria potestas. 4. q. f. super. ver. potestate. in fi. Et. venditio. s. q. r. super. ver. de pecunia. ver. quero nunquid res. q. iij. C. de vsucapi. pro do.

d ¶ Supplere. Cōcordat. ff. de iure doci. l. plexq̄

e ¶ Est viri. Si mulier eius vsu attriuit vestes ex

titulo.l.xx.xxv.

i ¶ Et licet fructus gregis (scilicet inextimate) dotalis cedāt viri lucro: tenetur tamē vir loco capitum (scilicet animaliuz) mortuorum per alia (scilicet animalia ex alia grege nata) supplere[d] defectum. Et que dixim⁹ de periculo et cōmodo rei dotalis: preter fruct⁹ habent locum: cuz species certe dantur in dotem. si autē in dote detur q̄o in pondere: numero: vl̄ mensura consistens periculum et commodū est viri[c] (quia supradictarū rerum statim transit dominiū in virū). eo. titu. l.xxj.

a ¶ Octauo quero. ex quib⁹ causis lucrat᷑ vir dotem: vel partē eius. Dic q̄ si pactum de dote vel donatione propter nuptias: parteue eius lucranda matrimonio soluto ītercedat: dum tamen in pacto sit equalitas: ꝛ q̄s coniugum decedat sine liberis: vel religionē intret: lucrat᷑ superstes deductum in pacto. Idē si est consuetudo[f] de certa (.s. dotis vel donatiōis ꝓpter nuptias) parte lucranda: aut tota lucranda: aut aliq̄s cōiugū adulteret᷑[g]. Et si pactū apponit᷑ doti tantum: vel donatiōi tm̄: intelligitur in alia in qua nō apponitur repetitū. filijs autē a liquo p̄missoꝝ casuū existentibus seruat᷑ ꝓprietas ꝛ coniugi lucrāti vsu fructus. Et vno cōiuguz ab intestato sine liberis ꝛ cōsāguineis defūcto succedit[b] superstes vniuersaliter. Et exceptis casib⁹ istis: dos redit ad mulierem: ꝛ ad maritū donatio[i] propter nuptias: soluto matrimonio. e. titl.xxiij. vide. adulteriū. 10 q.c. sarracenus. 7. q. b.

b ¶ Et in lucro dotis: vel donatiōis ꝓpter nuptias: aut alioꝝ icremētoꝝ attēditur locus vbi pactum de lucris intercessit: et matrimonium cōtrahitur: vel cōsuetudo:

tīmatas ī dote ꝛ datas: maritus tenetur reddere estimatōez. bar. l. maritus. ff. res in dotem. ff. de dona. cau. mor.

f ¶ Consuetudo. An valet cōsuetudo q̄ soluto matrimōio vir nō recipiat donatōem ꝓpt̄ nuptias: nec vxor dotē. h. in. c. donatio 2. di. de donati. ꝓpt̄ nup.

g ¶ Adulteret᷑ Idē si vxor recessit a domo viri cā adulterādi etiaz si nō impleuerit aliquo casu impediēte q̄ volebat. fo. l. li. iij. ti. ij. l. fi. Et vide. adulteriū 10. q. c. Quero: pater dedit dotem p filia q̄ cōmisit adulteriuz nūquid adulteriū omissū noceat patri glo. in. l. si dotem. ¶. de iure doci. sentit q̄ sic. Sz cp. ibi dicit: q̄ etiam

h. Si mulier decessit: an de ei⁹ adulterio cōmisso ī mr̄imonio queri possit ꝓpter dotes. glo. i. l. libertatē. ¶. ad. l. iul. de adul. dicit q̄ nō Sz sal. ibi ī. ij. collū. credit dicēduz q̄ aut marit⁹ ignorauit adulteriū: ꝛ remisisse nō videt᷑ iuriā illatā ꝛ sibi ignotā. aut sciuit: ꝛ tunc aut negligens fuit: ꝛ sic sub dissimulatione ptrāsiuit: ꝛ remisisse videtur: aut negligentia ei imputari nō p̄t: q̄ vxor stati ē mortua ꝛ tūc audiet᷑. Idē si nō statim: sz libello ordiato vl̄ lite pēdente. ꝛ in dubio p̄sumit᷑ vir ignorasse. Ex his ibi soluit᷑ q̄stio in casu ecōtrario: videlicet an heredes mariti p̄nt se tueri aduersus petitiōez dotis ꝓpt̄ adulteriū mulieris. ꝛ dicit q̄ sic. ō quod de latius p. h. i. c plerūq̄. ō dona. ꝓpter nupti. Et dicas q̄ habet exceptionem. vt scripsi infra. e. ō si mulier. in. ōsi. ꝛ ex his.

soluto matrimonio: culpa filie: vel ea adulterāte patre viuente nō generat᷑ preiudiciū: immo turpitudo filie cōsolidat dotē patri. ꝛ adde q̄ nōtat. ¶ de repu. l. consensu. De istis per bal. in dicta. l. si dotez. De quo vide etiā. h. in. c. plerūq̄. de dona. iter vi. ꝛ vxo. Et ibi p eū etiā vide: an mortuo viro: ei⁹ heres habet exceptiōem adulterij cōtra vxorē. Et si sētētia diuortij nō ē lata: an ope exceptionis p̄t vir dotē retinere. vide in dicto. c. plerūq̄. p

h ¶ Succedit. Vide q̄ scripsi. successio. i. q. e. sr̄. ō. diūp

i ¶ Donatio. Sz circa hoc vide q̄ scripsi. s̄. i. q. a. sup ō. donatio ꝓpter.

a ¶ Exigere. Vide de hoc p azo. ī sūma. ¶. de iure doci. ff. fit ār. Et vide. h. i. c. p vr̄as. de do. iter vi. ꝛ vx. Et plene p bar. i. l. fi cōstāte. ff. solu. matri. Et vide ifra 16. q. b. sr̄. ō. obligata. ō. sz pōe q̄ marit⁹. Utz ostāte mr̄imōio viro male vtēte sba sua sit vere nata actio ō dote, dic q̄ ē nata actio nō ad rescidēdū: sz ad ꝓtegēdū

© Biblioteca Nacional de España

seu in tuto ponendum huiusmodi dotem. vt in auten. q locuz. C. de collati. et extra. de do. post diuor. resc. per vestras. Quero: an ista actio constante matrimonio sit communis patris et filie. Et videtur q sit filie: cum inde habeat ali: t ideo ad substantiam iudicij non requiritur patris auctoritas: qz cum non pretendat proprietatem nec vsumfructum: non est legitimus administrator: qz tamen eius interest. vt. ff. de eui. cti. l. pater. debz citari: nisi periculum sit in mora expectationis t hoc in dote profecticia: sz in aduenticia nec citandus e pr: nec eius consensus requiritur: nec firmat iudicium. vt in dicta auten. q locum. C Quero: quid si dos est in re immobili: vtrum possit repeti constante matrimonio propter abusum viri. Dicendum est q sic: vt administratio auferatur viro t committatur vxori. vide infra. v. proximo. in. versi. sed pone q. C Quero: nunquid constante matrimonio in casu inopie actio de dote potest cedi. Dicas q sic. vt in dicta auten. q locū: alias non posset cedi actio: sz spes. vt. C. de do. l. spem. C Quero: qualiter probabitur q vir cepit male vti substantia sua. Respondeo: hoc potest esse notorium ex qualitate facti: vt quia tota die publice ludit ad azarduz Nam q omnes vident vel videre possunt: continue vel sepe illud est notorium. i. notissimuz superlatiue. Item potest esse quasi notorium: seu manifestum: quia ita dicūt vicini t publica fama e: t eo ipso q decem testes concorditer deponunt aliquid: presumitur esse notorium facti: cum decem homines faciunt populum. Idem tamen quo ad questionem nostram est si maritus in secreto dilapidat: nam ex quo reuelatuz est ex probatione duorum testium quorum dicta fūt legitime publicata: factum est publicum qō latebat De predictis per bal. in dicta auten. q locum. C. de collati. Et circa predictam questionem. glo. in. l. vbi adhuc. C. de iure doci. dicit q probatur per opinionem vulgi: quasi dicat per famaz. Sed bar. in. l. si cōstante. ff. solu. matri. q. i. dicit q aut agitur cōtra ipsum virum: t tunc probatur q male vtatur substantia sua fama vicinorum: quia tractatur de paruo preiudicio: t modicum ex hoc viro preiudicatur: cum debeat ali ex fructibus t redditibus dotis. aut agit contra extraneum ypotheca: t tunc quia multum alij p

non autem contraria cōsuetudo loci: nisi p matrimoniuz coniuges domicilium transtulerunt: eo. titu. l. xxiiij.

a C Nono quero. an potest mulier cōstante matrimonio dotem exigere. Dic q si ex mala viri administratione mulier timet dotis dissipationez: potest exigere cōstante matrimonio dotem: vel vt ydonee sibi caueat: aut alterius manu ponat: t de dotis fructibus ābo substentēt. Sed si male non administret: non potest ab eo exigere[a]: Licet casu ad paupertatez venerit. eodem ti. l. xxix. pscriptio.

iudicatur: debet probari aliter q̄z per famā: quia debet probari plene. C Quero: mulier nō potest agere contra extraneos possessores nisi viro excusso. vt glo. in dicta. l. vbi adhuc: nunquid ergo qz agitur de magno preiudicio probetur q vir non habet facultates sufficientes per famā. Dicas q sic. de quo p bal. in dicta l. vbi adhuc C. de iure doci. a Mulier constante matrimonio repetit quantitatem quā dedit in dotem quia vir tendit ad inopiam: vt quia male. i. prodigaliter in cipit vti substantia sua: ita q verisimiliter timetur ex presenti in futurum de dilapidatione: t modo vir vult dare mulieri ydoneos expromissores pro dote: queritur: cum ex hoc tollatur suspitio: vtrum vir debeat in isto casu audiri: nec ne. Respondendum breuiter q non: quia isti expromissores respectu dotis obseruande dari nō possūt: nec est satisfactum legi: que vult q dos sit penes vxorem. C Sed pone q vir non confidit de vxore: quia dicit: si pecunia venit ad manus vxoris: ipsa poterit dilapidare: vel q ipsa nescit bene administrare: volo deponere istam pecuniam apud campsorem: ita q ex isto honesto questu pecunie alatur: nunquid debet audiri. Respondeo sic: vt est expressum. extra. de donatio. inter virum et vxo. c. per vestras. vbi omnino vide. Et vide supra. ver. proximo. versi. quero quid si. C Pone: q quedam nupsit cuidam prodigaliter viuenti: vel cuidam pauperi: et dedit ei centum; postea immediate vult petere restitutionem istius dotis t queritur: nunquid possit facere. Barto. in. l. Si constante. ff. soluto matrimonio. dicit q sic: et q non valet renunciatio in contrarium: quia nō valet pactum per quod conditio dotis efficiatur deterior. vt. ff. de pactis dotalibus. l. ij. Sed tu dicas contrarium. Idem tenet etiam baldō. in authentica. q locum. C. de colla. ver. quero quid si vir. C Quero: mulier pepegit dotem restitui sibi in omni casu soluti matrimonij: nec dixit et in casu dotis in tuto ponende: nunc queritur: vtrū posset constante matrimonio marito vergēte

© Biblioteca Nacional de España

ad inopiam mulier admitti ad agendū. Dicas q̄ sic: quia casus onerosus per viam pacti nō exclu dit casum dispositionis legalis. Quero: statuto cauetur q̄ instrumenta dotalia habeant paratam executionem: vtrum si agatur de dote in tuto ponende: q̄ marit⁹ vergit ad inopiam cōstante matrimonio istrumentum dotis hēat paratam executionem liquidatis liquidandis. Dico q̄ aut casus de quo agitur est in instrumento cōprehensus: ⁊ tunc ex vi statuti habebit executionez paratam: ⁊ sine litis contestatione. Aut non est in instrumento comprehensus: ⁊ tūc executio parata non erit. de predictis per bal. in. l. vbi adhuc. C. de iure doci. ¶ Quero: pone q̄ vir constante matrimonio quia male vtitur substātia sua cōuenitur actione de dote: ipse dicit non posse conueniri nisi deducto ne egeat: q̄rit vtrum ista allegatio sua sit bona. Respondeo non: q̄ nō est vera. nam non potest egere cum debeat alimētari de dote. ita dicit glo. in. l. vbi adhuc. C. de iure doci. ¶ Quero: pone q̄ vxor recuperat dotem q̄ vir vergebat ad inopiam: tandem superuenit viro hereditas opulenta vnde vult ipse dotē recuperare ab vxore: queritur nunquid possit. glo. in dicta. l. vbi adhuc. respondet q̄ non: quia ista dos est restituta ex iusta causa. ¶ Quero: an dos: ⁊ donatio propter nuptias: ⁊ bona parafernalia parificēt quo ad predictum effectum. Dicas q̄ dos ⁊ donatio p̄pter nuptias hic parificant: quia donatio propter nuptias ita debet poni in tuto sicut ipsa dos. Item ex fructibus ipsius donationis ita alet vir mulier ⁊ liberi eorum sicut ex fructibus dotis. secundum glo. in dicta. l. vbi adhuc. Et hoc est verum siue interueniat pactum de lucrando donationem propter nuptias: siue non secundum cy. contingit ergo mirabile ⁊ valde preiudiciale alijs creditoribus: vt si ponas q̄ in dote sunt mille: et in donatione propter nuptias alia mille: mulier petit q̄ ponatur in possessione bonorum viri p̄ duobus millibus: ⁊ preferatur alijs creditoribus. ꝛ respondetur q̄ quo ad donationem propter nuptias non habet locuz prelatio: quia priuilegia donantur doti: non donatiōi propter nuptias. ¶ Quero de rebus parafernalibus: vtrum constāte matrimonio res consignate viro tanq̄ parafernales ad vtendum ⁊ custodiendum possint per vxorē libere vēdicari in casu inopie. Dicas q̄ sic: cuz sint ipsius mulieris: sed in preiudicio aliorum creditorum nō cōpetit ypothecaria cōstāte matrimonio vbi vir vergit ad inopiam: vel inchoauit male vti substātia. de p̄dictis p̄ bal. in dicta. l. vbi adhuc

3. q. e. seq̄stratio. i. q. a.

a ¶ Decimo quero. Cui ē dos restituenda[a]. Dic q̄ dos p̄fecticia restituitur patri filia sine liberis[b] in matrimonio defuncta:

C. de iure doci. ¶ Pone q̄ res extimata in dotē data ē vsucapta vel p̄scripta añq̄ vir vergat ad inopiā: an illa vltima vsucapio vel prescriptio rescindat. Credo q̄ rescindat p̄scriptio: quia illa prescriptio fit cū sua causa: ⁊ hoc in re vere extimata data in dotem: alias non p̄cederet tractus de prescriptione nisi soluto matrimōio. bal. in. l. in rebus. C. de iure doci. colum. fina. Vide. prescriptio. 3. q. e.

a ¶ Restituēda. Maritus fuit confessus a muliere se recepisse dotem: deinde factum est aliud instrumentum quia hoc nō obstante quidā terci⁹ p̄misit istā dotē: tandem iste tercius fefellit maritū q̄ nō soluit: mō q̄ritur: soluto matrimonio: an mulier potest istā dotez repetere. Distingue inter patrem ⁊ aliū extraneū p̄mittentē. nam cum actio de dote sit cōmunis patris ⁊ filie: reputat pater ⁊ filia vna ⁊ eadē p̄sona: ⁊ sic non potest peti hac ratiōe. Idē videt in cōpromissore q̄ esset tutor vel negociorum gestor mulieris: q̄ idē reputatur eadē persona ratione officij. sec⁹ in extraneo promittēte. Licet bar. in. l. in his. ℈. si vir. ff. solu. matri. aliter dicat. s. non faciendo differentiaz: siue pater siue alius extrane⁹: sed q̄ ista dos debeat haberi pro soluta ac si mulier alium delegasset soluturū. vt. l. vir ab eo. ⁊. l. dotem. ff. de iure doci. de quibus per bal. in. l. pollicitatione. C. de do. ante nup. Vide supra. 7. q. a. pone q̄ vxorē aliquis duxit: fiunt ei encenie modo solutum est matrimoniuz: queritur cuius debēt esse ista encenia: an viri: an heredum mulieris. bar. in. l sed ⁊ si plures. ℈. in arrogato. ff. de vulga. ⁊ pu. sub. dicit q̄ si ista encenia non sunt consumpta: ⁊ emanarent a consanguineis viri: penes virum debebunt remaneret: secus si a consanguineis vxoris. Tu dic q̄ si de consuetudine cōsueuit donari mulieri: q̄ remanent penes heredes mulieris. De istis per bal. l. cum te. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo.

b ¶ Liberis. Filia in dote aduēticia: de iure hz heredem ⁊ ideo ea mortua dos tāq̄ ad heredes transit ad eius filios: ⁊ non ad patrē huius filie. Idem in dote p̄fecticia quam ipsa filia est stipulata patre volente vel patre eius nomine. Sz si in dote profecticia nulla stipulatio interuenit: ⁊ filia in potestate mortua est in matrimonio superstitib⁹ filijs de iure cōmuni: dos debz ad patrem reuerti. sed de cōsuetudine ē q̄ dos reuertat ad liberos filie defūcte. bar. in. l. post diē. in colū. vis. ꝟ. ex p̄dictis ergo collige. ff. so. ma. Sz bal. ⁊ glo. in. l. dos a patre. C. so. matri. dicit q̄ dicta consuetudo habet locum vbi pater non fuerit stipulatus. Idez si fuerit stipulatus generaliter in omnem casum restituen de dotis. Sed emergit dubium: vtrum ista dos retenta ob liberos: cedat lucro mariti: an vero vadat ad filios vt ad heredes mris: ⁊ iō si nō ceperūt hereditā

© Biblioteca Nacional de España

re et decesserunt reuertat ipa dos iure hereditario ad alios heredes mulieris: q est ipsa veritas in dote que retinetur ex consuetudine. Si autez dos retinetur ex pacto existentium liberorum: tunc videt contrarium. vt.l.inter.ff.i.ff. ó pacē.dota. Alij dicunt etiam tunc esse idem comparando pactuz et consuetudinē. De quibus per bal. in dicta.l. dos a patre. C. soluto matrim. Et q de consuetudine dos reuertatur ad liberos accordat ipe bal. in.l.si dotem. C de falci. cau.adiec. vbi dicit q si moriantur isti filij: mortua matre q succedit pater eorum: ꝛ nō auus maternus. Et vide que circa predicta scripsi.testamentū. 3.q.a. super. v. familias. ver.an filius. in. versi. quero an filia.

a ¶ Seruandum. De hoc. ff. De pac.l.ij. ꝛ.C. de rei vxorie actione.l. vna.

nisi vir lucretur eam per modum positum supra e.6.q.a. Si autem ea viua: soluitur matrimonium: restituetur patri ꝛ filie simul. vel patre mortuo: filie tantum. Si autem est aduenticia: soli filie est restituēda: nisi ꝗndo eam dedit extraneus in constitutione vel datione contrarium pactū apposuit: q tunc est seruandum[a]. eodem titulo l.xxvj.xxx.

¶ Hec repetit si sciēs mulier illicitum matrimonium: soluit dotem: quia tunc seruabitur quod dicitur. solutio.8.q.a.3.aa Et vide. iuramentum.7 q.c.

a ¶ Undecimo quero. ꝗndo est dos restituenda. Dic q regulariter soluto matrimonio. eodem titu.l. xxvj.xxx.xxxj. Et quandoqz eo constante Vt vidisti supra.9.q.a. vide infra.16.q.d.e.

a ¶ Duodecimo quero. quas expēsas potest deducere vir de dote[b]. dic q expensas necessarias: vel vtiles dotē augmentantes: recuperat maritus cōputatis dotis fructibus perceptis. voluntarias autez minime. eodem titu.l.fina.infra p. xima.q.

a ¶ Terciodecimo quero Cuius sunt fruct[9] rei dotalis. De hoc dixi supra 7.q. Hoc addito q fruct[9] anni quo soluit matrimonium: diuidit pro rata temporis: vt vir habeat pro tempore constantis: et mulier pro tēpore soluti[c] matrimonij Et incipit ann[9] a die cōtracti matrimonij et dotis tradite: si primo anno matrimonium soluitur. Et debēt diuidi fructus tam percepti q̄z colligēdi: siue semel siue bis in anno fructus auferat res dotal': aut semel dūtaxat in triennio. Et deducit vir expēsas factas in illius anni cultura. e. titulo.l.xxvj.

burſa. Nec obstat q expense facte i dote minuāt dotem: quia iste expēse nō sunt facte in corpore dotis: sed in iudicio. Bart. dicit contrariū. p eo videtur facere glo.C. manda. l. per diuersas. Tu distigue: aut vir percepit aliquos fructus dotis: et tunc eatenus debet expēdere de fructibus: et nō repetet. Si autem nō recepit aliquos fructus: et tunc est vera et equa opinio domini. bar. Nisi forte sit modica expensa. De quibus per bal. in.l.res que. colū. penultima. C. de bo. mater. Et idem tenet etiam ipse bal. in. l. nominibus. C. de actionibus et obli.

b ¶ Dote. Maritus accepit in dotem quandam hereditatem: pro qua oportuit longo tempore litigare in iudicio: modo queritur: nunquid expense minuunt dotem. glo.ff. de impen. in re. do. fac.l.iij. dicit q non. Et idem dicit quando maritus habet nomen debitoris in dotem: quia suis expensis tenetur istud nomen exigere in iudicio: quia videtur tacite actum cum viro: q omnes sumptus faciat de propria quando vir facit hēt nomen debitoris in dotem et pro eo facit expēsas in iudicio.

c ¶ Soluti. Hodie autem fructus vinee apparentes equaliter diuiduntur. Et si non apparent: erunt domini soli: et soluit impensas cultori. Si autem est aliqua terra seminata: diuidentur equaliter: etiam si non apparēt. Sed si non est seminata: soluit dominus cultori extimationem. foro legum: libro tercio: titulo quarto: lege decima.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Alienari. Vide qđ notat. de ẏſue. c. ex pte. glo. q; de iure. Itē nō q; fundꝰ in dotē extimate datꝰ ē emptiꝯ nō dotalis. ⁊ fundus dotalis quando. ⁊ quo priuilegio gaudet circa eius alienationem. azo. in ſumma. C. de fun. do. Nunquid res dotalis poteſt legari. vide. legatum. ſ. q. d. ſuper. ver. rem tercij. v. ſi teſtatoꝛ. in vſi. q̄ro ò re. Nūqđ ſoluto matrimonio añq; ſit reſtituta poſſeſſio: res dicatur dotal ee. Dic q; ē dotalis: vñ non ꝓt alienari niſi poſtq; ē reuerſa in ptātez mulieris: q; tunc perdit nomen et priuilegia dotis. bal. in. l. ex conuentiōe. C. ſine cen. vel reli. ¶ Quero: vtrū iramentū ſit ſeruādum ſup alienatiōe rei dotalis iter poſitū. tex. determinat q; ſic in muliere iurāte. ex. de iure iurā. c. cum cōtingat. Idem dico in viro cū ſit eadem rō ponę q; maritus vendit fundū dotalē ⁊ dat fideiuſſoꝛe: nūqđ iſte fideiuſſoꝛ tenet. cꝫ. in. l. ſi prędium. C. de iure doc. dicit q; ſic: q; iſta prohibitio nō eſt in rem: ſed in fauoꝛē mulieris. ſz tu limita dictum cꝫ. q̄ emptoꝛ ignoꝛabat rē dotalem. ⁊ ideo cōſulo q; nō recipiatur fideiuſſoꝛ: ſz principalis ⁊ reus ſe obliget principaliter ⁊ in ſolidum. Vel dic: aut vēdit mulier: ⁊ tūc loq; diſtinctio glo. poſite in dicta. l. ſi prędium. aut maritus ⁊ eius fideiuſſoꝛ: tūc indiſtincte tenet: quia quo ad virum non eſt ꝓhibita alienatio: quia lex non prohibet fauoꝛe viri: ſed fauoꝛe mulieris. Et ita intelligitur quod notat bar. in. l. cum lex. ff. de fideiu. de prędictis per bal. in dicta. l. ſi prędium. Et vide. fideiuſſoꝛ. ſ. q. a. ſuper. v. fideiuſſoꝛ. ¶ Vir ⁊ vxoꝛ vendiderunt rem dotalem cum iuramento ⁊ confitentur ambo ſe recepiſſe precium: deinde ſoluto matrimonio mulier repetit totam q̄titatez opponitur ſibi q; iam habuit dimidiam: queritur quid iuris. bar. conſuluit eam etiam ꝓ dimidia repelli. Sed tu dicas contrarium: niſi talis mulier iurauit promiſſoꝛie: non autez aſſertoꝛie. Vide etiam circa iſtam queſtionem bal. in. l. ſi vt proponis. C. de rei vendica. ¶ Sed quid ſi mulier coram iudice confitetur pecuniam conuerſam in vtilitatem ſuam. Reſpondeo: ſi hoc fecit in figura iudicij credo q; valet: alias non. Item quid ſi condemnata ē mulier ex tali obligatione: nunquid poſt ſententiam poteſt opponere q; non potuit de iure conſentire obligationi viri in rem ſuam. Dicas q; ſic. quia hec exceptio ſubrogat loco exceptionis velleyani: ⁊ ideo poteſt opponi poſt ſententiam niſi ante ſententiam eſſet oppoſita ⁊ reiecta. de quibꝰ per bal. i auten. ſi qua mulier. C. ad ſenatus conſultū vel leyani.

b ¶ Arboꝛes autem ſciſſe: (intellige de non conſuetis ſcindi) vel vi ventoꝛum euulſe: conſtāte matrimonio de re dotali in extimata ſunt vxoꝛis. Idem de lapidicinijs (ſcz repertis in fundo dotali poſt dotis traditionez) exciſſis: niſi excreſcāt lapidicinia: quia tūc eſt inſtructum ꝓ marito. e. ti. l. xxvij.

a ¶ Quartodecimo q̄ro: an poteſt res dotalis alienari. Dic q; ſi fuit extimata data ſic: vel ſi conſiſtit in pondere: numero: vel menſura: al' non. e. ti. l. vij. xxj. xxiij.

a ¶ Quintodecimo quero An compellit q̄s ad dotē ꝓſtituēdā. Dic q; pr̄ tenet filiā. quaz habet in

b ¶ Filiam. Quero an tenet pater filiam dotare ex quo cōtraxit ſine eius cōſenſu. Quod tenetur habes glo. 32. q. iij. c. finali. et in. c. de raptoꝛibus. xxxvj. q. i. Attamen gloſa limitat primum dictum: niſi filia elegerit in maritum moꝛibus ſuis indignum: vt de donatione propter nuptias etiā ſcripſi infra. e. ver. in partibus. ¶ Et aduertendum latius Aut filia nupſit poſt viceſimū quintum annum: tūc pater non poteſt ei imputare aliquam ſpecialem culpam: ex quo tanto tempoꝛe diſtulit filiam ſuam collocare. Si tamen nupſit ſine promiſſione dotis: tunc pater non poteſt aliquo modo cogi ad dotem preſtandam: quia pater tenetur dare dotem vt poſſit filia ſua inuenire maritum. ſed ex quo filia reperit maritum ſine dote: ceſſat cauſa compulſionis legis. Idem eſt dicendum et ſi contraxerit in minoꝛi etate. vt notat Barto. in. l. obligationum. ff. de actionibus et obligationibus. Et ſic limito barto. et gloſam ſuperius allegatam. Aut filia contraxit matrimonium ante viceſimū quintum annum: ⁊ tunc poterit eſſe dubium: nunquid pater teneatur ad dotem preſtandaz. Credo q; ſic quando pater tenetur alere filiam: nec etiam ex contractu illius matrimonij poteſt pater filie ſue denegare alimenta. Et hoc intelligendum eſt quando nupſit promittendo dotem. vt notat barto. in dicta. l. obligationum. Et hoc intellige ſi congrue promiſit ſe dotando arbitrio boni viri. vt notat bal. in. l. ſi pater dotem. in fine. ff. de dotis promiſſi. De prędictis per Abbatem in. c. ꝓmo. de ſponſalibus impuberum. ¶ Et iſtam queſtionem mouet Johannes fabri in. l. finali. C. de dotis promiſſione: Et tenet q; in caſu in quo poteſt exheredari

© Biblioteca Nacional de España

cõtrahendo matrimoniũ q̃ nõ tenetur pater eam dotare. alʒ sic. Et q̃ predicta intelligũtur vbi contrahit solum patre ignorante. nam si cõtra expressam volũtatem non tenetur eam dotare. vt glo. in auteñ. sʒ q̃uis. C. de rei vxo. acti. Et secundum predicta intelligendum credo ea que de dote petẽda a patre scripsi supra. ſ. q. a. ſr. v. stipulationem. v. vir accepit. Et an pater vel mater filiã sic nubẽtẽ p̃t exhere dare. vide. exhere datõ. ſ. q. d. ſr. v meretricalem.

Sed pone q̃ filia non vult nubere: sed vult ingredi monasteriũm: ꝛ nõ potest ingredi sine dote nũquid pater tenetur dotare. Respõdeo sic: vt legi potest ex notatis per bar. in l. i. ſ. si parens. ff. si quis a patrue. manu. De quo per bal. in l. si pater dotem. ff. de do. promi. Si pater pro filia dotem promittat simpliciter non adiecto: ex cuius bonis esset solutio facienda: presumitur enim de bonis paternis solutio faciẽda. Item et si dixerit pater in dotali instrumento ex rebus paternis et maternis vel aduenticijs dotẽ vel ante nuptias donationem dare: si quidem pater non est soluendo: ꝛ penitus est inopia tentus: de his bonis erit solutio facienda que pertinent ad filios vel filias Si vero pater pooneam substantiam possideat pater de suo patrimonio dotem: vel ante nuptias donationem dedisse intelligitur. Sed secus erit forte in alio extraneo dotem promittente. vt. C. de do. promi. l. ſi. ꝺ quibus per azo. in summa. e. ti. ¶ Quero: si mʒ dat fundum communem sibi ꝛ filie in dotem: nũquid intelligatur donasse partem suã: an fiducia pietatis administrasse. Persuaderi potest q̃ videat donasse. arʒ ff. de nego. gest. l. qui alienam. ſ. q̃q̃. ꝛ. ff. de soluti. l. filie. de quo per bal. l. si pater dotem. C. de do. promi. colum. iiij. ¶ Item dos que per tutorem promittitur viro puelle vel adulte: semper intelligit promissa noie officij ipsoꝝ: nõ aũt ipsi pricipaliter obligãtur. glo. i. l. si donatari⁹. ff. de odi. ob cau. ¶ In pribus i q̃b⁹ ẽ cõsuetudo q̃ fiat donatio propter nuptias: cogitur pater eam filio assignare. ꝛ debet esse equalitas vt sit tanta donatio q̃ta dos. Sed in partibus in quibus nõ ẽ hec cõsuetudo: pʒ cogit̃ pmittere dotẽ p filio: si filiꝰ in vxorẽ honestã psonã accepit: alʒ secus si filiꝰ nõ accepit honestã psonã: sʒ vilẽ q̃ sibi nõ ogruit. ¶ Itẽ an pʒ teneat̃ osẽtire filio ꝛ obligare se ꝛ suaꝑ restitutõe dotis. De hoc ꝛ de pdictis p bar. l. si cũ dotẽ. i vj. colum. ff. so. mat̃. vt ꝺ filia scripsi. sẽ. e. v. q̃ro an pʒ. in pri.

patria potestate[a] in matrimonio collocare[b] ꝛ dotare siue habeat de suo filia siue non. Idem de allio ascendente: si habeat eam in potestate (vt auꝰ vel alius ascendens ex pte patris: secus si ex parte matris: quia non hñt in ea talẽ potestatẽ) ꝛ ipsa non habet de suo dotẽ. nã si hẽt nõ cogit̃ ipe de suo dotare. e. ti. l. viij

b ¶ Mater aũt nõ cogit̃ eam dotare: nisi sit ifidelis ꝛ filia fidelis. ¶ Sʒ ad ministratoꝝ bonoꝝũ minoꝝ compellit̃ per iudicem nubili etate adueniente ei nuptias querere: ꝛ secundum diuitias (.ſ. minoris) ꝛ nobilitatem (.ſ. contrahentis nuptias cum tali minore) dotẽ cõstituere. sʒ si plꝰ pstituet̃ (.ſ. mĩoris administratoꝝ (nõ vʒ. e. ti. l. ix

¶ Itẽ pstituẽs alũnã tenetur eam dotare. leno. 4. q. a.

¶ De dotatis ecclesie. vide. ecclesia. 3. q. c. b.

a ¶ Pria ptãte sʒ nũq̃d pʒ tenet̃ dotare filiã naturalẽ Dicas q̃ nõ ꝑm bal. in. l. si pʒ dotẽ. C. de do. pmi. Ipe tñ bal. i l. mʒ. C. de iure doci. limitat hũc dcm̃ suũ: ꝛ dicit q̃ sicut pʒ naturalis tenet̃ alere filiaʒ: ita ꝛ dotare vsq̃ ad ogruã q̃titatem ex q̃ possit alimentari: nisi filia ñ sit iops vel ex honesto artificio potest sibi dotem cõstituere. Sed nũquid frater tenetur dotare sororem. ¶ Certe si soror habet ꝓprium patrimoniuʒ: frater nõ tenetur eam dotare de suo. sed si nõ habet ꝓprium patrimoniuʒ: tenetur si est ex eodem patre nata. Sed nũquid eo casu quo tenet̃ dotare: si semel dotat ꝛ casu fortuito res periit: nũquid tenetur dotare iterato. Dic q̃ nõ. Et est ratio: qꝛ statutum nõ loquitur de duplici dote: sed de vna. de predictis per bal. l. si pater dotem. C. de do. promissi. Sed si queris: an pater teneatur iterato dotare filiam que dotem amisit. Dicas: aut perdit sua culpa: tũc imputet sibi. aut casu: tũc eodem matrimonio durante nõ est iterato dotãda: sʒ eo dissoluto puto q̃ pater teneat̃ iterato dotare: cuʒ filie nihil imputari possit: vt colligit̃ ex auteñ. q̃ locum. C. de collatio. Quero: que culpa hic cõsideratur. Respõdeo: leuis vel maioꝝ: nõ leuissima: quia nomẽ culpe ꝓpriũ a lege itelligit̃ de leui vel maioꝝ: puta lata vl̃ dolo: nõ de leuissima. de quo per bal. i dicta auteñ. q̃ locum. C. de collati.

b ¶ Non cogitur. Qñ mater est diues ꝛ filia iops tenet̃ dotare filiã. bal. i. l. mʒ. C. de iure doci.

c ¶ Constituere. Vide supra. e. q. a. super. v. filiam v. Item dos que.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Decimosexto quero. q̃ sunt dotis priuilegia[a]. Dic q̃ vnus est circa dotis pmissionem. quẽ vide supra. e.7.q. in prin. ¶ Aliud ẽ quia dote extimata data ex quacũq; parte sit lesio ob minorẽ vel maiorem extimationem retractat: etiã si deceptio nõ sit vltra dimidiam iusti precij[b]: q̃uis in alijs contractib9 sit secus. e.ti.l. xvj.

b ¶ Item est aliud: quia prestitutiõe dotis sunt bona (scz tã presentia q̃z futura) viri[c] tacite obligata[d]: licet obligatio expssa non intercedat. ¶ Et idem de parafernalib9: que est illud q̃ mulier sibi retinet: qd̃ est grecum vocabulũ dictũ: a para: qd̃ est citra: et ferna: qd̃ ẽ dos: quasi citra dotem. Et si talia bona det vxor marito: vt duráte matrimõio ipe habeat: dominiũ[e] eorum habebit: al' si dubitetur nequaq̃ eo.ti.l.xvij.pign9.s.q.f ¶ Item aliud: quia compelluntur alique persone dotem dare. vt supra proxima.q.a.b. ¶ Item aliud: quia non potest res dotalis alienari: nisi vt dixi. s.14.q.

c ¶ Item periculũ euitationis rei dotalis iextimate pertinet ad mulierem Sz si de euictõe nõ pmisit: nõ tenet' nisi ī rẽ quã i dotẽ dedit: hẽbat malã fidẽ: vel dedit eã extimatã: tũc enĩ tenet' dare tãtũdez qd̃ loco prime rei

a ¶ Priuilegia. De multis priuilegijs dotis. vide p bar.l.dotis. ff.so.mſri. et per ſpec.li.iiij.ti. de do. inter vi.et vxo.in fi.

b ¶ Iusti precij. De hoc per azo.in sũma.C.de iure doci.s.item constituit dos facto.

c ¶ Viri. An hoc sit verus si vir minor recipit dotez ponit glo. opi. in. l. fi. C.ō legi.tu. bar.tenet p̃ maz opinionem dcẽ glo. in.l.si cõstãter.in parte. 4.q.ff.solu. matri. Vide s.s.q.g.

d ¶ Obligata De hoc per. h.in.c. ex litteris.i.di. de pigno. Et an bona que heredes ex bonis mariti q̃ fierunt: sũt similiter obligata mulieri Vide euz ibi in.2.di. De hoc vide etiã infra.e.v.pone q. in.vſi. quero pone. Et an sit idez in bonis parafernalib9: et donatiõem propter nuptias: vide eum ibi in.3. di. Circa res parafernales vide etiam azo.in summa.de pac. tã super do.conuen.s.res autez parafernales. ¶ Pone q maritus erat mercator pannorus: vel erat artifex artis lane: et post dotem receptam: ipse vendidit lanã vel pannos: modo mulier quia vir suus idem fecit mercantiam; et per hoc de eo q incipit suspitio dilapidationis: vult agere contra mercatores pannoz vel lane: nunquid possit. Et videt q non: nam res venales que quotidie pmutant non videntur venire in generali obligatiõe bonorum. l. adeo q̃ libere vendi et pmutari nõ possint vt. ff. de pigno. l. cum tabernaz. Ideo dicas q illi merces sunt obligate que reperiuntur apud virũ tempore quo agitur: sed ille que nõ reperiunt instatione viri: quia sunt vendite: ille non sunt obligate. magis videtur dicendum q non inspiciatur iudicium: sed tempus quo actio oritur. vnde si vir postq̃ male incipit vti substantia sua: alienat merces: possunt ipse merces per ypothecam aduocari ab emptore: secus si alienauit ante. Et idez videtur dicendũ in quolibet contractu in quo reperit obligatio bonorum. Quero: pone q maritus decessit: et adita eius hereditate per heredẽ: nunqd̃ bona heredis pro restitutione sint tacite obligata. Dicas q̃ aũt acquisita per heredem veniunt ex reb9 testatoris per naturalem accessionem: vt fructus et partus ancillarum hereditariarum: et tũc sũt obligata. Si autem sunt per heredem bona aliunde acquisita: vel etiam ex bonis hereditarijs: tam propter negociationes et industriam heredis: et tunc non sunt obligata. vt. C. qui poti. in pig.haben.l.finali. Et ibi glo.et Ly. et vide.h.in c.ex litteris.secũda di.de pigno. de predictis per bal. in.l. vbi adhuc. C. de iure doci. colum.octaua et. ix. ¶ Quero: de vxore habente obligata bona mariti pro dote: vtrum marito mortuo possit propria auctoritate manere in detentionem domus: quam cum marito viuente inhabitabat iure familiaritatis: et tam q̃ vxor. Dicendum breuiter q sic: quia detentio peruenit ad eam sine aliquo vicio: ergo licite remanet: Et quia superuenit causa mortis viri: et quia vidua adhuc est ymago viri mortui. bal.in.l. pignoris. C. de pignoribus acti. De quo vide etiam per eum. C. de commoda.l. sub pretextu.

e ¶ Dominiũ. Vxor mea hẽbat pafernalia ex q̃b9 ego

© Biblioteca Nacional de España

percepi fructus: nũqd soluto matrimonio teneor ego: vel heredes mei ad restitutionẽ istor fructuũ Et videt q sic: p glo.in.l.vbi adhuc.C.ò iure doci. q incipit i naturalibus fructi b. bar.cõsuluit cõtrariũ.s.q vir lucrat fruct. rep parafrenaliũ. tu dic q aut iste res sũt tradite ad vtẽdũ: aut nõ sũt tradite ad vtẽdũ sed vir ppria auctoritate pcipit fruct. primo casu ãten. vir consumpsit: nõ tenetur: sed ãten. vir nõ cõsumpsit tenetur. Dicũt aut cõsumpti ãndo nõ restat: vel ipsum idẽ: vel p mutatum vel ẽptum: io nõ dicit consumptũ: qr i corpore primonij retinet. Secũ do casu qñ mulier noluit viro cedere tũc: qr cõtra voluntatẽ vr oris pcepit pcise: tenet ad restitutõem: cum nõ habeat titulũ vl aliquã occasiõez fruẽdi inuita domina. de quibus per bal.in dcã.l. vbi adhuc. colũ.pe.C. de iure doci.

¶ Succedat. De hoc per azo. i sũma. C. de iure doci. ff. dotis autem euicte.

¶ Post annuz. Qui promisit restituere dotẽ: itelligit pmittere scõz formã iuris vl statutor: ac si exp̃sse dixisset & noiatim. bal. i pn̄.l.q si marit. ff. de osti. pe euicte succedat. e. titulo.l.xxij.

¶ Itẽ aliud ꝑuilegiũ circa pacta dotalia: qd vide. s. e. s. q.

¶ Itẽ aliud in restitutõe dotis fiẽda filie familias Qd vide. s. 10. q.

d ¶ Itẽ aliud circa dilationẽ restitutiõis. nã soluto matrimonio res dotales (idẽ de donatiõe ꝑpter nuptias) immobiles: sũt statim restituẽde: mobiles vero post annũ[b]: nisi pater: aut mater habz filijs facere restitutõez: qr ꝑt dotẽ retinere vsq; ad filior legitimã etatẽ eos gubernãdo: & alimẽtando: nõ alienãdo nec dissipando. e. ti. l. xxx.

e ¶ Itẽ qr marit.: aut ei. filiꝰ nõ cogit mr̃i restituere dotẽ: nisi deducto vnde viuat[c]: prestat tñ cautiõem quã citius poterit soluere. e. ti. l. fi.

¶ Itẽ petẽs dotẽ ꝑfertur anteriorib̃ habẽtibus tacitas ypotecas. pign. .s.q.f.7.q.m. depositũ. .ii.q.g.

¶ Item quia res ex pecunia dotali empta efficit dotalis. venditio. s.q.r.

¶ Itẽ aliud: qr i dote nõ requirit insinuatio. donatio. 3.q.d.

¶ Itẽ aliud: q datũ i dote ꝑ consanguinea putatiua repeti nõ potest. solutio. s.q.i.

¶ Item aliud: qr dos data i fraudẽ creditoris nõ reuocat sicut alie donationes. reuocatio. i.q.a.

¶ Itẽ aliud: qr nõ ꝑt res dotalis prescribi. prescriptio. 3.q.e.

¶ Itẽ aliud: quia ꝑt quã doqz seqstrari. sequestratio. i.q.a.

¶ Item aliud: quia potest res litigiosa causa dotis alienari[d]. citatio. 9. .q.b.

¶ Item pro dote potest filius familias consãguineis donare. donatio. 2. .q.e.

Dubium. Primo q̃ro: quis potest legis dubium declarare. Vide. significatio. 3.q. lex. .7.q. sententia. 3.q.

a ¶ Secundo quero. qualiter sũt itelligẽda verba dubia. vide. significatio. .2.q.

¶ Et i dubijs tutior via ẽ eligẽda. baptism. s.q

¶ Itẽ q dubitat ꝑ iquꝰ ẽ sciẽtie. sẽtẽtia. 3.q.g.

eu. ¶ Et ò tẽ pore dotis restituẽde. vi glo.i.in.c.de prudentia. de dona. iter vi. & vxo. & C. ò rei vxo. acti. l. vna. ff. cuz autem.

c ¶ Viuat. nõ tenet ꝑmissor ad dotem soluẽdã: nisi i ãntuz facere ꝑt ò ducto ne egeat. ff. ò re iuò. l. sicut. & vide i.l.se. et glo.i.c. ꝑuilegiũ põale. ò re. iur̃. li. vj. qò vez ẽ ꝑm bar.i.l.si marit. ff. solu. mat. nisi ille q̃ petit dotez ẽ iops & indiget tñ ipsaz dotẽ: sicut ille q vult eaz retinere vt ex ea viuat & sustẽtet: qtũc tenet ei restituere. cõcor. bal.i.l.pses. C. de serui. et aq̃. Et qd iuris: qñ aliqs ad solutiõem tenetur deducto ne egeat. vide. societas .6.q.f. fr̃. ò. deducto.

b ¶ Alienari. Itẽ ꝑt cã dotis nedũ accessorie: sz etiaz principaliter corã iudice ecclesiastico tractari. h.i.c. de prudẽtia. & Jo. an. p. Inno. de donati. propter nupti.

Dubium. Nihil ẽ tã idubitatũ quin recipiat aliquã solicitã dubitatiõem. vt in auten.

© Biblioteca Nacional de España

de tabelli. circa medium. colł. iiij. ⁊ notat glo. de electioñ. c. bone. i. ¶ Item quotuplex est dubi/tatio. h. in. c. dubius. de hereticis. ¶ Vide que scripsi. negatio. ver. Item an sola. Et que scrip/si. incertitudo.

Duellum. Quid sit duellum. et vñ dicatur. ⁊ vtrũ sit licitũ vł illicitũ h. in. c. hereticꝰ. de cleri. pug. in due. Itẽ q̃ ẽ pena clerici pugnãtis in duello. h. i dcõ. c hereticꝰ. Vide q̃ scripsi. irregularitas Et vide glo. i. c. frederic⁹ colł. x. de pa. te. ⁊ eiꝰ viola. q̃ reꝰ cõuictꝰ in duello nõ punit eadẽ pena ac si eẽt ꝓfessꝰ: ꝛ mitiꝰ agitur cũ eo q̃ cũ cõfesso: q᷑ ẽ cõuictꝰ ex p̃sũptiõe. vide reptũ. u. q. a. sr̃. v. occidẽs. Et nõ q̃ de iure canonico pugna ẽ oĩno ꝓhibita. ⁊ hoc vex ẽ nisi fiat p defẽsiõe ꝓpe salutis. Idẽ si p defẽsiõe patrie. Ide si p defẽsiõe filioꝝ: vel vxoris: vel alioꝝ quoꝝ iuriã teneꝯ q̃s ꝓpulsare. Ꝛ p defẽsiõe cuiusdã exnei nõ puto q̃ q̃s possit inire duellũ: nisi sit eius campio: ⁊ hoc fiat auctoritate supioris. dicit glo. i. c. naturales. si de feu. otro. fue. inter do. ⁊ agri. colł. x. q̃ p̃t iniri duellũ p defẽsiõe iusticie ẽt circa res. Dicũt q̃dã q̃ ẽt p defẽsiõe honoris sui licet inire duellũ: q᷑ crudelis ẽ q̃ negligit famã suã. Ꝛ nũ q̃d ille q̃ vocat aliquẽ ad duellũ impigẽs ei crimina: teneꝯ ꝓbare p indicia vel ꝺiecturas. Dic sic: q᷑ pugna eq̃ratꝰ torture: q̃ nõ ꝺz fieri nullis indicijs p̃cedẽtibꝰ. q̃lia ãt indicia sufficiãt ẽ i arbitrio eiꝰ q̃ publicã auctoritatẽ habet sup hoc: alioquĩ q̃libz desperatꝰ aliũ ad pugnã sine cã puocaret: qꝺ ẽ absurdũ. Quero: nũ q̃d ille q̃ moritꝰ i pugna moriat seruus pene. Rñdeo iste ẽ silis illi q̃ moritꝰ in tormẽtis nodũ ꝺenatꝰ: ⁊ ideo nõ moritꝰ seruꝰ pene: ⁊ suũ testamẽtũ nõ rũpit. Quero: an postq̃ sint in cãpo positi: de cõi cõsẽsu possint penitere. Rñdeo nõ: nisi abolitio ꝺetur a supioꝛe. vnde ex quo cõuenerũt i aliquo loco pugnare: nccẽ ẽ: q᷑ publice vtilitatis ẽ pctã nocẽtiũ apparere. Nota casꝰ i q̃bꝰ fit pugna seu duellũ. vide. s. vsi. i. i fi. ⁊ j. 6. q. a. ⁊ glo. i. c. frederic⁹, ꝺ pa. te. ⁊ eiꝰ vio. colł x. Et p̃mo pugna seu duellũ fit de crimine maiestatis iter actoꝛẽ ⁊ reũ. vt i lõbarda. ꝺ male. ⁊ publi.

Duellum. Primo q̃ro: quid est duellũ. Dic q᷑ duellum ex repto proueniens est species p̃bationis per duoꝝ bellum: vel plurium. 7. pti. ti. iiij. l. i.

a ¶ Secundo quero. quare fuit introductum. Dic q᷑ ideo quia meliꝰ ẽ ius suum: ⁊ legalitatẽ armis (. s. defendere) q̃z periculo inquisitionis ⁊ falsoꝝ testium subijcere. Itẽ q᷑ duelli formidine cauent a maleficijs generosi. e. ti. l. prima.

a ¶ Tercio quero. ad q̃d prodest. Dic q᷑ ad id qꝺ dixi supra proxima. q. Itez quia fit per illud p̃batio. probatio. 6. q. ꝺ.

a ¶ Quarto quero. quotuplex est duellum. Dic l. fi. Et de cõsilio mortis in vno casu fit pugna. s. quãdo mulier dicit cõsiliata de morte mariti. vt i lõbarda de cõsi. mor. l. fi. Et de obprobrio cõturbatõis. vt. e. li. de coniũctis. l. i. Et homicidio facto in treugã: vel pꝰ datũ pacis osculũ. vt. e. li. de homicidio. l. i. Et de morte furtiua fit pugna. e. ti. l. fi. Et de paricidio facto ꝓpter cupiditatem rerum fit pugna. vt. e. li. de paricidijs. l. fi. Et de iprio/perio fornicationis aduerſ⁹ liberã mulierẽ q̃ i alteriꝰ mũdio: alias vituperio est vt. e. li. de iurijs mulie. l. ij. Et de furto fcõ a seruo in fuga cõstituto fit pugna cõtra dñm si velit negare seruũ fecisse furtũ. vt. e. li. ti. de furtis. l. ℈. si seruꝰ in fuga. Et de fornicatione facta cũ vxore alterius fit pugna. vt. e. li. de adulterijs. l. iij. Et de re icerciata fit pugna inter ẽptorẽ ⁊ vẽditorẽ. vt. e. li. ti. de re incerti. l. si res incerta. Et de malo ordine quinquenalis possessionis fit pugna. vt. e. li. ti. q̃liter q̃s se defẽ. dolo. Et inter õrios testes fit pugna. vt. e. li. ti. de testi. l. si q̃s cũ altero. Et de periurio scienter facto fit pugna. vt in ti. qualiter q̃s se defẽ. de. l. de furto. Et ꝺ carta ꝓioꝝ appellata falsa: fit pugna. vt. e. l. de prediis. l. ij. Et de inuestitura prediꝝ fit pugna. vt e. ti. l. si de iuestitura. Et de depositꝺ negato: sicut viginti solidoꝝ: fit pugna. vt. e. ti. l. si q̃s p ipm. Et de furto ⁊ stialabo stallato: si ẽ vltra sex solidos: fit pugna. vt. e. ti. l. de furto. Et de istruméto ꝓioꝝ p vim facto: fit pugna. vt. e. ti. l. si q̃s dixerit. Et de libertate petita a seruo: fit pugna si placeat dño. vt. e. ti. l. si seruꝰ ꝓpter apetitũ. Et de incẽdio. vt. e. ti. l. si q̃s hasto. Et de infidelitate fit pugna militaribus armis. vt in. l. eiusdẽ ti. Et de rebus emphiteoticis fit pugna. vt. e. l. vlti. Et ẽ sciẽdũ q᷑ pugna sp ẽ in arbitrium actoris. vt. e. li. de lõbarda. ti. qualiter q̃s se defen. l. si quis alium hasto. Et alibi non debet fieri pugna q̃z vbi iudicatum ẽ. vt. e. ti. l. si nullus presumat hominẽ vide infra. 8. q. a. Quero: si die assignata duelli: vnus aliũ superare nõ potuit: vtrum tãdiu sit bellandũ do nec alter victoꝛ ⁊ vnus victus appareat. Respondeo his qui se probaturũ iactauit nisi die assignata ꝓbet nõ esse vlterius audiẽdus. vide. j. 10. q. b. Itez postq̃ cãpiones circulũ pugnatoꝝ fuerint prout ẽ moris ingressi coꝛoralia subeãt sacramẽta iuxta ꝓbabilẽ credulitatẽ eoꝝ q̃ credũt dños pro q̃bus pugnam intra

v

© Biblioteca Nacional de España

uerunt veritatez fouere: ⁊ se cum omni studio pugnaturos p ōnis suis. nec ꝑnt pacisci q nō dimicabūt tali et tali mō: puta dentibus. ⁊ ad ofusionē alteri⁹ alter ex toto posse conetur. ⁊ falso cāponi q̄ falso deierauit: abscindatur man⁹. Et ōns victꝰ p pugnā falsi cāponis: ꝑt in integrū restitui: sicut si eēt victꝰ per falsos testes Si miles fuerit is qui in pugna impetit ⁊ eques voluerit se defendere: aduersari⁹ eis q̄uis miles ñ sit eques similit eū ꝛpugnet: ⁊ econuerso si pedes fuerit q̄ se defēdere nititꝰ: ꝛz is q̄ pugnā obtulerit fuerit miles: nō vt miles: ꝛz vt quilibet pugil ali⁹ in cusatū ꝛpugnet. vide. ꝛ. 4. q. a. et nota defēdētis eē electio q̄liter meli⁹ se defēdere valeat ab alio ꝛpetit⁹. ⁊ si habens duos oculos p̄uocat ad duellū habentē vnū tm̄ debet vn⁹ oculꝰ ei claudi. ⁊ subde similiter ⁊ i digitis ⁊ in mēbris alijs: hoc ē obtinēdū iuxta ꝓbor̄ virorū cōsiliū ⁊ discretiōem. vide. ꝛ. 8. q. c. Et ille q̄ tetigit sexagesimū annū: vel ē minor vigintiquinq̄ annis: ꝓ se pugnare minime teneatur: seo in defensiōe sua possit ponere camponem. Et hec de duello ⁊ cāponibus dicta sufficiant: reseruatis alijs tam consuetudinē q̄ moribꝰ ⁊ ꝓitionibꝰ i hac arte bellādi: q̄ vnusq̄sq̄ ꝓitior ē in arte sua. de ꝓcis p bal. i. c. frederic⁹. ꝺ pa: te. ⁊ eius viola.

q̄ duplex. Unū inter generosos eq̄tādo[a]: Aliud inter plebeos scōm antiquū forū. ⁊ istud est pedestre. e. ti. l. i.

a ¶ Quīto q̄ro. q̄s ꝑt duellū facere. Dic vt. s. prima. q. ⁊ vide. min⁹ vale re. 2. q. reptū. 4. 10. 13. q. ¶ An est licitū duellum. probatio. 6. q. ꝺ.

a ¶ Sexto q̄ro. ex q̄b⁹ causis[b] fit duellū. vide. rep: tum. 8. q. a.

a ¶ Septio q̄ro. cⁿ⁹ mandato pōt fieri. Dic q̄ regis mādato. 7. p. ti. iiij. l. ij.

a ¶ Octauo q̄ro. Ubi[c] fiet Dic q̄ debent pugnare duellātes in die a rege p̄ fixa i cāpo assignato: cū armis cū q̄b⁹ rex mādauerit. Et fideles ab eo deputati limitēt campū[d]: ⁊ pugnaturis ostēdāt eū ⁊ ei⁹ fines: quos non ꝑnt absq̄ regis vel fidelium mādato trāscendere. Et mittētes eos ibi ꝓtiātur eis solē: instruāt q̄liter se habeāt in pugna: scrutētur q̄ an arma q̄ rex mādat hēant: aut plura: vel pauciora. Et vsq̄ ad fideliū discessū q̄lib⁹ ꝑt in equo ⁊ armis emēdare[e].

Et postea exeāt cāpū fideles: stētq̄ ꝓpe vt audiant ⁊ videāt pugnātium dicta ⁊ facta. ¶ Et reptator debz inuadere reū. si tñ nō inuadit: ꝑt re⁹ inuadere eū si vult[f]. e. ti. l. ij.

b ¶ Et scias q̄ istud duellū nō fit nisi ꝓtes cōsentiant[g]. e. ti. l. i. reptū. 10. q.

c ¶ Et si reptat⁹ est potētior reptatore pōt se a duello p̄sonali excusare: dādo aliū[h] loco sui i genere dñatione ⁊ bonitate reptatori parē: aut meliorē: dū tñ nō sit fortior[i]. Sed reptator neq̄t aliū in suo loco inuicto reo[k] dare. ¶ Et si plures q̄s reptat cū oīb⁹ pugnet insimul: aut singulariter ꝓut eligerit. ¶ Si aūt multi sūt vnius rei reptatores (. i. reptādi ius hābētes) elegāt vnū cū quo re⁹ duelli certamina tractet[l] (scz tā in reptādo q̄z i duellādo). e. ti. l. iij.

d ¶ Et si ꝑma[m] die non finit duellū: exeant de regis mandato (aut de eorū. s. duellātiū ꝯcordia) pugnātes cāpū: ⁊ fideles ponant eos i vna domo eq̄liter i oīb⁹ eis facturi.

a ¶ Equitādo Uide. s. i. q. a. ꝺ. ⁊ vide. i ꝺsi. si miles.

b ¶ Lausis. vide. s. i. q. a. ꝺ. ⁊ vide i. ꝺsi. nota cas⁹.

c ¶ Ubi. Uide supra. i. q. a. ꝺ. ⁊ vide. i. ꝺsi. ⁊ alibi.

d ¶ Campum Uide supra. i q. a. ꝺ. et vide. in. ꝺsi. q̄ro an post q̄.

e ¶ Emendare cōcordat fo. l. e. ti. l. viij. ix. ¶ Et que sacramēta debeant subire duellantes. ⁊ que pacta ñ possūt apponere. vide supra. i. q. ꝺ. et vide. in. ꝺsi. Item postq̄

f ¶ Si vult. ⁊ cordat fo. l. li. iiij. ti. xxj. l xvj.

g ¶ Cōsentiāt cōcordat fo. l. li. iiij. ti. xxj l. viij. i prin. ⁊ l. xiij.

h ¶ Aliū. Uide. s. i. q. a. ꝺ. ⁊ vide. i. ꝺsi. ⁊ ille qui.

i ¶ Fortior. vi ꝺ. s. i. q. a. ꝺ. ⁊ vide. i. ꝺsi. ⁊ nō defēd.

k ¶ Inuicto reo. cōcordat vsq̄ hic fo. l. e. ti. l. xxij.

l ¶ Tractet. Concordat fo. l. e. ti. l. xvij.

m ¶ Prima. Cōcordat fo. l. li. iiij. ti. xxj. l. xxiiij.

© Biblioteca Nacional de España

seo si vn⁹ pl⁹ q̃z alter ꝓmedere velit fiat ad ei⁹ votū. Et ī crastinū ad eun dē cāpi locū ī eo statu equoꝝ ⁊ armorum quo fuerūt educti reducant. e. ti. l. quinta.

a ¶ Nono q̃ro. q̃ ē pena victi ī duello Scias q̄ exiēs cāpū absq̃ regis vel fideliū mādato: ē ꝓuict⁹. Idē si aduersarij virtute exierit. Si aūt eq̄ malignitate: vel habenis fractura: aut alio casu fortuitu arbitrio fideliū cōsiderādo: ⁊ statim cū potuerit reiteraverit cāpū cū equo: vel sine: nō erit cōuict⁹. e. ti. l. iiij. ¶ Et vide penā[b] victi. reptū. ii. 13. q. ⁊ infra prima. q. 7. 12.

a ¶ Decio q̃ro. ex q̄b⁹ causis p̄t reptat⁹ excusari (vl' absolui). Vide q̄ dixi. s̄ 9. q. ¶ Et accusatore ī cāpo etiam citra dictiōe mortuo: re⁹ remanet absolut⁹. Idē si re⁹ morit' nec fatet' ob q̄d pugnat ꝓmissū[c]. aut si accusator eū nō iuaserit: q̄ sufficit reo q̄ ē parat⁹ se defēdere. Et supuiuēs nō remanet[d] inimic⁹ cōsāguineoꝝ mortui ī cāpo: imo rex ꝓpellet eos ad p̄standaz securitatē: ⁊ vt ei p̄cant. e. ti. l. iiij.

b ¶ Itē si p̄ tres dies in cāpo nō vicat' re⁹ eis lapsis: est imunis[e] reptatore puniendo tanq̃z q̄ apposuit nō ꝓbante. e. ti. l. v.

a ¶ Undecimo q̃ro. q̄d fiet de equis ⁊ armis post duellū in cāpo remanē/tibus. Dic q̄ arma (vel equi) pugnatorum qui extra campū sunt eiecti (vel ēt nō eiecti) sūt heredis sui: aut sua si vixerit. Sed equ⁹ ⁊ arma victi de aleuosia ī campo sūt maiordomi[f] (siue talis vict⁹ fuerit extra cāpuz eiect⁹ siue nō) regis. e. ti. l. fi. ⁊ vide. p̄da. 2. q.

f Maiordomi. Cōcordat fo. l. e. ti. l. xj.

a ¶ Duodecio q̃ro. q̄s p̄t cū pugnāte in duello dispēsare. vide. episcopus. 2. q. ¶ Duodecuplum. vide. rex. 16. q. ¶ Duplum. vide. episcopus. 9. q. clericus. 9. q. alienatio. 2. q. symonia. 4. q. decime. 6. q. visitatio. 6. q. rex. 21. 25. q. castrum. 3. q. mare. 6. q. preda. 21. q. captiuus. 4. q. actor. 4. q. dominium. 3. q. iudex. 5. q. citatio. 6. q. tabellio. 7. q. sententia. 9. q. locatio. 9. q. 7. 8. solutio. 8. q. testamentum. 8. q. dānum. 6. q. iudeus. 9. q. blasphemia. 3. q.

Ex. Primo quero: quis dicit' dux Vide. princeps. i. q. patriarcha. i. q. archiepiscopus. i. q. clericus. 4. q.

a ¶ Secundo quero: qualis debet eē dux guerre. vide. guerra. 6. q.

a ¶ Tercio quero: quid debz facere dux guerre. guerra. 6. q. bellum. i. q. preda. i. q.

a ¶ Quarto quero. Quis est peditū dux. vide. almocatenus. i. q.

a ¶ Quinto quero. quod premiuz habet occidens: vel capiens ducem aduersū: vide. premium. 3. q.

a ¶ Lōuictus Usq̃z hic cōcordat fo. l. eodez titu. l. nona.

b ¶ penam. vide supra. i. q. a. ver. et vide. in. versi. ⁊ ibi vide.

c ¶ Commissum. Concordat foro legum: eodem titulo. l. decima.

d ¶ Non remanet. Concordat foro legū: libro q̃rto. titu. xxj. l. xx.

e ¶ Immanis. Cōcordat foro legum: titulo. xxj. l. vicesimaq̃rta: i fine. Et vide supra prima. q. a. ver. Et vide. in. versi. Quero si die.

© Biblioteca Nacional de España

Eucharistia. An sacdos ꝑt dare eucharistiā ei quē scit peccato mortali ligatū. Itē vtrū. ⁊ in quo casu dz dari hostia non cōsecrata ꝑ ꝓsēcta. Item vtrum debz dari suspecto de crimie eucharistia. h. in. c. ois. 3. di. de peni. ⁊ remissi. Vide q̄ scripsi. eccleſia. 9. q. b. ſſ. v. eccleſiaz. v. q̄d si fugit.

a ¶ Capt⁹. Immo ꝑdet indumenta accusanti applicāda. vt oīō. de briuiesca. tractatu. ij. l. ij.

b ¶ Sciāt. A quo tempore leges ligant. h. in. c. cognoscentes. de ꝓsti. ⁊ in. c. cum in tua. 2. di. q̄ matri. accu. po. ⁊ ff de decre. ab oīō. faci. l. fi. ⁊ vide in no. in Rca. de cōsue. Et que scripsi. statutum. v. ꝑmo quero quis. in. vſi. quito principaliter quero a quo tempore.

c ¶ Eucharistie. An potest surdus vel mut⁹ cōficere eucharistiam. h. in. c. cum apud. de spōsa. Et ibi vide si potest recipere.

d ¶ Solum. Ideo si cum aqua rosata: vel alio liquore est pistus non fieret sacramentum. h. in. c. non poneres. de baptiſ. ⁊ eius effectum. 3. q.

Eucharistia. Primo q̄ro: q̄ reuerentia est impēdenda eucharistie. Dic q̄ cū eleuatur: oēs flexis genibꝰ debent dicē: adoro te dñe ieſu xp̄e: ⁊ bñdico tibi: q̄ ꝑ corpꝰ ⁊ sanguinē tuū redemisti mūdū: vl̄ aliā ꝓgruentē oratione. ꝑma ꝑti. ti. iiij. l. lv.

b ¶ Itē cū infirmo ꝑ cōione portat obuiās genua flectat: ⁊ dz eā ꝓmitare: ⁊ eq̄s si descēdere neq̄at al̄ secedat ne viā dño a/liq̄liter impediat. q̄ si regi tpali fiunt ista: q̄nto magis fieri debent eterno. e. ti. l. lxij.

c ¶ Et infidelis eucharistie obuiās: vel secedat: aut genua flectat: al̄ ꝑ prima vice tribꝰ diebꝰ: ꝑ secūda sex erit captꝰ[a]: ꝑ tercia regi mittit̄ puniēdꝰ. Et hac lege ligāt̄ regnicole ꝓdētis tm̄: sz alienigene nō: nisi sciantᵇ. e. ti. l. lxiij.

a ¶ Scdo q̄ro. an xp̄ianus dz quotidie vidē eucharistiaz. vide. missa. 9. q.

a ¶ Tercio q̄ro. an xp̄ianꝰ tenet̄ recipe eucharistiā ꝓmūicādo. penitentia. 3. q. excōicatio. 13. q.

a ¶ Quarto q̄ro. q̄d remediū ꝑstat eucharistie sacramētū. vide. sacramē/tum. 3. q.

a ¶ Quīto q̄ro. q̄s portat eucharistiā infirmo. dic q̄ ꝑsbyter si ꝑt: al̄ diaconꝰ ⁊ nullꝰ aliꝰ suppellicio indutꝰ ⁊ pāno mūdo coopta añ pectꝰ suū cū candela icēsa ⁊ aq̄ bñdicta: cāpanellaq̄ pulsante. ⁊ pꝰ cōionē rediēs ipsemet reponat calicē (. s. i quo eucharistiā portauit) vnde sūpsit. ꝑma ꝑti. ti. iiij. l. vj. Et vide. symōia. 4. q

a ¶ Sexto q̄ro. q̄s ꝑt ꝓficere eucharistie ᶜsacramentū. Dic q̄ ꝑsbyter. ꝑ euz eni ministrāt̄ ppl̄o ecclesiastica sacramenta. cleri c⁹. 4. q. ⁊ infra ꝑma. q.

a ¶ Septio q̄ro. q̄liter ꝓficit̄ hoc sacramētuz. Dic q̄ ꝑ ꝑsbyterꝫ cū pane et vino ⁊ aq̄. Et panis: scz hostia dz eē de frumēto cū aq̄ solū[d]: ⁊ sine fermēto pista. Et vinū primo postea aq̄ ponat̄ i calice mixta: q̄ ex̄ latere xp̄i exiuit sāguis ⁊ aq̄. Et dcis vbis q̄ xp̄s i die cene dix̄it. s. hoc ē corpꝰ meū[e] panis ꝓuertit̄ in corpꝰ xp̄i. Itē dicto: hic est sanguis meꝰ: vinū trāssubstātiatur i christi sāguinē[f] virtute dei ⁊ verboꝝ ꝓdictoruz. i. par. ti. iiij. l. lij.

b ¶ Et ꝑ vinū i calice posito figurat̄ sāguis xp̄i: et ꝑ aquā xp̄iani: quoꝝ in

fec.

e ¶ Corpꝰ meum. An ad vba ꝓsbyteri consistentis sacerdoti celebrāti: et ista verba omittenti conficitur corpꝰ christi. h. in c. q̄ sicut. super. ver. principaliter. de electi.

f ¶ Sanguinē Nec si ei postea vinum i misceatur: conuertitur i sāguinem. vt notat Inno. in. c. q̄ in dubijs. de consecrati. eccle. vel altar̄. Item an accedens ad cōficiendū hoc sacramentuz in pctō mortali: vel contritus et non cōfessus peccet mortali/ter. h. in. c. de homine. super glosa finali. de celebra. missa. ¶ Item qui⁹ defectus impedit confici sacramentum eucha/ristie. ⁊ quis non. h. in. c. litteris. de celebra. missa. ⁊ in. c. si q̄s ꝓsbyter. de cleri. excomunica. minis,

© Biblioteca Nacional de España

mixtiõe popul⁹ cũ xp̃o itelligit iũgi: ideo sine vino ⁊ aq̃ nõ fit hoc sacra/mẽtũ. Nec dz p̃sbyter eis sepatis sa/crificare: ne fideles a xp̃o videãtur se pare. al' pro tali excessu ante penitẽti/am magnã nõ celebret. e. ti. l. iij.

c ¶Et calix sacrificij nõ p̃t eẽ de ligno: vitro: cupro: latone: ferro: aut plũ/bo: qr nõ posset de xp̃i sãguine frica/ri pfecte. ⁊ ꝓpter rubiginẽ ferrũ non eẽt mũdũ. ⁊ plũbũ efficitur nigrũ. cu prũ: ⁊ es ꝓuocat vomitũ i eo bibẽti. ⁊ vitrũ de facili frãgitur. sz sit dũtaxat de auro: argẽto: vel stagno. e. titu lo. l. lvj.

d ¶Jtẽ linũ subt⁹ ⁊ supra calicẽ dz i al/tari poni: qd̃ vocatur corporales corp⁹ dñi fuit positũ sũt ãt p epz bñ dicendi. ¶Nec debent esse nisi de lino puro albo: in signo q corp⁹ dñi fuit positũ in sepulchro lini pãnis in uolutũ. e. ti. l. lvij.

a ¶ Eucharistia. An eucharistia desẽdit ad stomachuz cõicãtis. h. in. c. ⁊ si iude⁹. de iude. ⁊ sarra.

e ¶P⁹ cõsecratiõem autẽ eucharistia[a] ptitur i tres ptes. ⁊ vna mittit in xp̃i sãguinẽ ꝓsecratũ. duab⁹ i sacerdotis mãu retẽtis: significãs ꝓposita in cali ce q rogat deũ p viuis: retẽta q i mãu vna p existẽtib⁹ i pur/gatorio: alia vt det ei gr̃as pro existẽ tibus in paradiso. e. ti. l. lv.

a ¶Octauo q̃ro. q̃liter fuit hoc sacra/mẽtũ istitutũ. Dic q fuit a xp̃o i die cene istitutũ per verba q̃ dixit: hoc ẽ corpus meũ. Et fit quotidie i remissi one pctõz. e. ti. l. liiij.

a ¶Nono q̃ro. que ẽ pena sacerdotis male custodiẽtis[b] eucharistiã. Dic q ipsã ⁊ chrisma debet sacerdos i loco mundo: claue clauso: ne q̃d sinistruz ex eis fiat tenere: alias tri bus mẽsib⁹ priuabit of ficio ⁊ beneficio: grauiꝰ si ex hoc q̃d sinistrum ac cidat sui prelati arbitrio puniendus. e. ti. l. lx.

¶Euenire. Vide. condi/tio. 5. q.

¶Euellere. Vide. dam/num. 5. q. q.

¶Euictio. Vide. cleri/cus. 9. q. testis. 7. q. m. fructus. 2. q. dos. 15. q. venditio. 5. q. pignus. 7. q. aa. permutatio. 6. q. diuisio. 7. q. regula. 2. q. regula. 34. appella/tio. 3. q. c. furtum. 2. q.

b ¶ Custodiẽdis. Qualiter debet seruari eucharistia pro infirmis Et vsq; ad quot tempus est reuocanda. h. in. c. p/mittimus. de sẽten. excom.

¶ Euenire. An sit inspicien dum quod eueni re potest. h. in. c postulasti. ō. homici. 3. di.

¶Euictio. Quero: an re donata euicta possit de euictione agi. ⁊ glo. i. l. quoniam. C. de euict Cum qua cõcor dat alia in. l. aristo. ff. de donati. distinguit: aut ō euictione fuit p stipulationẽ ꝓmissũ: ⁊ tũc agi p̃t. vt i dicta. l. qm̃. aut per pactũ tm̃: ⁊ tunc aut donatio incipit a precedenti stipulatione: ⁊ idẽ: quia pactum de euictione censetur vestitũ coherentia contract⁹. aut incipit a precedenti conuentione tantũ: ⁊ tunc quia ex ea p̃t ho die agi. vt. C. de euic. l. si quis argentũ. adhuc ex pacto euictionis potest agi secũdũ opinionẽ dicte glo. licet cy. contra. sed ego sto cum glo. aut incipit a precedenti traditiõe tm̃: ⁊ tũc de euictiõe non agit. vt in dicta. l. qm̃. nisi dolus interuenit. vt. l. aristo. ſ. fi. ff. de donati. Idez dico si de euictiõe nihil sit dictũ ⁊ pp ter dolũ agat. vt dicta. l. aristo. quod intellige ad sup tus: vt ibi: non ad totale interesse secunduz doc. de p dictis per sali. in dicta. l. qm̃. C. de euicti. ¶Emens a iudice iudicatum exequente partem habet obligataz de euictione: ideo eam agentẽ repellit exceptione. vt. l. si ob causã. C. de euic. Quero: i q̃stũ agere p̃t si ali⁹ euicissz. ⁊ dic vt ibi i glo. Quero an iuꝺex ipe: vl' appa ritor teneat de euictõe. ⁊ dic q nõ. vt ibi i glo. ō q̃b⁹ per sali. in dicta. l. si ob causam. Quando euictio im minet in limine contractus: emptor nõ compellit ad soluendum preciũ: nisi caueatur ydonee. vt. l. si post perfectam. C. de euicti. Quero: an pro hac euictione tantum sit prestandus fideiussor. videtur q sic. vt. ff. de rei vendi. l. fi. Et hoc tenet ibi glo. ⁊ in. l. istud. ff. de euicti. ⁊. ff. de pericu. ⁊ co. rei ven. l. pe. ſ. fi. Ulterius nota mirabilẽ modũ: per quẽ inuenitur modus petendi fideiussorẽ pro euictione: si supponatur vn⁹ qui dicat rẽ suam eẽ: vel sibi obligatã fuisse vnde pro testatur ne ille ad emptionem accedat. sz vt hec fraus

© Biblioteca Nacional de España

euitet dicit bar. q emptor cõpellit iurare q per calumniã nõ facit sibi moueri litẽ: ⁊ similiter iurabit ille qui litẽ mouebit. Ulteri⁹ dicit q cõtrahentes adue ne q̃ nõ sortiũt ibi forũ: dicẽtur sibi sortire si in limine cõtract⁹ emineat euictio. de ꝓictis per sali. in dcã l. si post pfectaz

Et circa predcã

Et q̃ndo quis teneat prestare de euictione satisdactionem. ⁊ in q̃b⁹ alijs casib⁹. vide per bar. i. l. i. §. si stipulatio. ff. de preto. stipu.

¶ Emi fundũ q̃ tradit⁹ est quem possideo ⁊ fruct⁹ pcipio: vẽditor petit preciũ: ego dico q imminet euictio: quia lis ẽ mihi mota: nũ quid teneor ad vsuras precij. Dicas: aut vẽditor dato fideiussore petit: ⁊ tunc teneor ad vsuras precij. aut non: ⁊ tunc non: quia non sum in mora: ⁊ vsure non veniunt nisi ex mora. bal. l. res q̃. C. ỏ bo. mater. colũ. ij. ¶ Quid sit euictio. ⁊ quis agat de euictione. ⁊ pro quibus rebus. ⁊ que remedia p euictiõe cõtra venditorẽ: vel euincente habeat emptor. ⁊ ppter q̃ repellit agens de euictiõe. vide azo. i sũma. C. de euicti. ⁊ vide eũ i ti. sequenti. cre. euicti. nõ debere. ¶ Itẽ de. ⁊ pro quib⁹ rebus põt agi de euictiõe. ⁊ qñ. ⁊ in quibus casib⁹ cesset euictio. h. in. c. si venditor. i. de empti. ⁊ vendi. Et vide que de euictione scripsi. venditio. 3. q. e. sup. v. conueniat. ⁊ §. q. k. l. m. n. o. per totũ. Et. diuisio. 7. q. a. super. v. euictione. Et. executio. 10. q. a. super. v. potestatẽ. v. q̃s dicat. in. vsi. fi. Et. feudum. i. q. a. v. extrane⁹ vasallo. ⁊ 8. q. b. super. v. alienet. v. omnis alienatio. in. vsi. quero an vasall⁹. ⁊ in. vsi. querit victa glo. Et. pmutatio. 6. q. a. super. v. permutãtes.

¶ Ebrietas. An ebrietas est iusta causa ad priuandũ aliquẽ a bñficio. h. in. c. si constitit. de accusa. Itẽ an is q̃ se inebriat peccet. ⁊ qualiter. h. in. c. a crapula. de vi. ⁊ honest. cle. Et an ebrietas excuset a peccato. h. e. c. ¶ Si aliquis inuitauit aliquẽ ad prandiũ: ⁊ inebriauit eũ: ⁊ postea fecit aliquẽ contractum secum in quo ille ebrius est deceptus: tũc presumit dolo inductus. bal. in. l. totum ex insidijs. C. de do. ma. Et vide ibi glo. ¶ Et vide que scripsi. matrimonium. §. q. c. super. v. fatui.

Ecclesia. An noie ecclesie cathedralis continetur capitulũ tm̃. h. in. c. cuz te. ⁊. di. de ver. sig.

¶ Ebrietas. vide. damnum. 6. q. crapula. p totum. homicidium. §. q.

¶ Eclipsis. vide. miraculum. i. q.

Ecclesia. Primo quero: quid est ecclesia Collige ex his q̃ dicẽtur infra proxima. q.

a ¶ Secũdo quero. quot modis dicit ecclesia. dic q ecclesia dicitur triplicit er. Uno mõ loc⁹ sacris parietibus clausus desuper coopert⁹ vbi xp̃iani ad horas audiẽdas ⁊ rogãdũ deum (vt pctã sibi remittat) congregantur. Alio mõ dicit p oĩb⁹ fidelib⁹ xp̃ianis. Alio modo pro vniuersis ecclesie prelatis (scz ⁊ clericis.) p ma parti. ti. x. l. i. ⁊ vide matrimonium. §. q.

a ¶ Tercio q̃ro. q̃liter dz fieri ecclesia. Dic q non põt denuo fabricari: vel fundit⁹ dirupta refici si

¶ Item si clericus tenetur ecclesie cathedrali prestare iuramẽtũ: an prestabit soli episcopo: vel soli capitulo: vel vtriq; h. in. c. cum clerici. de ver. sig. Item quot modis dicatur ecclesia. ⁊ de rebus ⁊ de priuilegijs earũ. azo. in sũma. C. de sacro sãc. eccle. Item si sit statutũ q instrumenta cõfessionata mãdent execution. ⁊ aliud q post de cẽniũ nõ possit fieri executio. an si ecclesia petat fieri executio talis otract⁹ sit audienda. Inno. i. c. nouerit. de sẽ. ex cõ. ⁊ ibi bal. i addit. tenet q nõ sit audienda. Uide q̃ scripsi. occultum. Et. executio. 2. q. b. super. v. nominib⁹. v. Itẽ qñ vẽdit Et. lex. 8. q. a. super. v. lege. Et. mutuũ. 3. q. e. sup v. probet. v. Item ecclesia. ⁊. v. si nũcius. ⁊. v. se. Et. vtilitas. v. Item qualiter. Et. clericus. 9. q. b. sup. v. viarum. ⁊. e. q. i. super. v. ecclesie. v. ⁊ que cause. Et. error. v. Item an ecclesia. Et. alienatio. q̃si p totũ. Et. statutũ. v. statutũ q dictat. et. iura mẽtũ. 7. q. a. super. v. iuramenti. v. ciuitas perusina. Et. restitutio. 2. q. l. super. v. quadrienniũ. Et excõicatio. 13. q. c. super. v. ingressu. Et. exemptio. v. qualiter. ⁊. v. Item an exemptio. ⁊. v. Item an si monasteriũ. Et. exheredatio. §. q. c. sup. v. capto. Et. absens. v. Item nota q. Et. emphiteosis. quasi per totũ. Et. feudũ. 4. q. a. super. v. prelat⁹ Et. citatio. 7. q. c. super. v. ante citationẽ. v. quero an phibitus. in. vsi. ij. Et. heres. 7. q. m. super v. hospitalis. v. i. in. vsi. fi. Et. hereditas. 4. q. a. super. v. possessionem. v. heres interdum. in. vsi. ẽ tamen quartus. ⁊ in. vsi. quero an substitut⁹. Et. imperator. 6. q. b. super. v. auferre. circa fi. Et. iniuria. §. q. e. super. v. religioso. Et. inuentariuz. 2. q. e. super. v. hereditarias. v. an hodie. in. vsi. quero quid in ecclesia. Et. legatum. 3. q. a. super. v. legari. v. i. Et. monasterium. 4. q. a. super. v. seculares. ⁊. 6. q. a. super. v. reseruat. Et que scripsi. mucro. Et. mulier. v. si dicit. Et. peculium. 6. q. a. b. c Et. pena. §. q. c. super. v. pecuniaria. v. Itẽ cui applicat. ⁊. e. q. e. super. v. capiendo. in. vsi. ⁊ similiter. ⁊. 10. q. super. v. promissam. v. i. Et. pignus. 3

© Biblioteca Nacional de España

q.b.sup. v. obligari. v. itē an pt. 7.6 q.b.sr. v. ex pacto. v. creditor ex. i. v si. qro qđ in reb⁹. Et. prescriptio. 3. q a. sr. v. res. 7 e.q. b. p totū. Et. puilegiū. i. q. ver. 7 de iure. et. 7. q. sr. v. interpretandū. v. vtrū priui legiū. Et. probatio. 6. q. b instrumēta. v. itez nota q. circa pn. Et. ratihabitio. v. i. Et. religiosus. 2. q. a. super. v. non habere. v. qro an id. i. v si. itē qro nō pt. Et. vsufructᵍ. 6. q. c. super. v. cētū annis. Et. sententia. 6. q c. sr. v. reptorū. v. sententia lata. i. v si. i. 7. 7. q. b. sr. v. ānis. et sepultura. 3. q. f. quasi p totū. Et. statutū. v. statutū q. Et. trāsactio. ver. an abbas. 7. vēditio. 5. q. n. sr. v. denūcia tū. v. 7 suffi cit. in. v si. 3 scōm. 7. e. q. 2. sr. v. de pecunia. v. quero nunquid. in. versi. quero qđ i eccle

ne mādato epi dioceſāi: al' nō celebrabit' in ea ni si de eiᵍ mādato. Sz pau latine dirupta pōt refici ſine eiᵍ mādato. i. parti. ti. x. l. prima.

b ¶Et cū eccleſia ē edificāda: vel alibi trāſferenda dz edificās dotare eā admiⁿ duobᵍ clericis 7 lūinaribᵍ: 7 iuribᵍ epalibᵍ ſoluēdis. Deiñ epᵍ: vl' alīᵍ de eiᵍ mandato dicat oratiōes conſuetas: 7 de mū apponat primū lapidez: cruce deſup poſita: ſup quā fundet' altare. Et coram hoībus dicat q dat ptātez vt eccleſia ibi edificetur. e. ti. l. ij.

c ¶Sz ſi a principio nō fuit eccleſia dotata: nō dz eā epus añq̄ dotet' conſecrare[a]. qđ ſi fecerit cōpellet edificantē: vel eiᵍ hered̄es ad dotādū. 7 ſi ſoluēdo nō ſit: dotet epᵍ pter negligētiā ſuā. ¶Itē incipiēs nouā eccliaz de cōſenſu epi fabricare cōpellit' p eū opᵍ conſūmare. e. ti. l. iij.

d ¶Itē edificās eccliaz faciat eā aptā 7 pulchrā: 7 ponat ibi ornamenta neceſſaria: ne magis deriſio q̄ bonor ſit dei fabricare. e. ti. l. vj.

e ¶Et edificetur i loco apto 7 honeſto: non fortᵇ ne inde villa poſſit expugnari. e. ti. l. viij.

a ¶Quarto qro. qs pt eccleſiaz facere. Dic vt ſupra proxima. q. ¶Sz capella cū altari nō ē in domo tenēda: nec ibi celebrandū. nec altare portatile habēdū: ſine epi licētia: niſi ſit plat⁹ q̄ pt hoc habere. Et cōtra faciens pt excōicari. Et clericus ibi celebrās debet depoⁿi. e. ti. l. iiij.

b ¶Oratoriū pōt xpianus facere i ſua domo: ſz nō debet ibi niſi de licentia epi celebrari. ¶Et epo i loco priuato licētiā dāte celebrādi dieb⁹ ſolēniuz feſtiuitatū nō ibi: ſed i eccleſia eſt celebrāduz: niſi ꝓpter aliqđ impedimētū ibi (ſcz in eccleſia) celebrari nō poſſit. ¶Itez in tētoriis: vel alijs locis vt in exercitu pōt ſi non ſit eccleſia celebrari. duz ſit ibi ara conſecrata: 7 alia ad ſacrificium neceſſaria. Sed ſupra mare: aut ſupra ſepulchrum defūcti: niſi ſit canonizatus: non eſt celebrandū. e. ti. l. v.

a ¶Quinto qro. quibᵍ cauſis pt mutari: augmentari: vel minuⁱ eccleſia. Dic q ſi parrochiani ſunt multi: pōt eccleſia alia fieri: vt in duas prochiales diuidatur. Itē ꝓpter periculū inimicoꝝ: vel i undationis fluminis: aut loci infirmitatem: ſeu eccleſie puitatez: aut alia ſimili cauſa: pōt denuo eccleſia alibi edificari ſiue tranſferri. e. ti. l. vij.

b ¶Et ſi ꝓpter parrochianoꝝ multitudi

a ¶Cōſecrare. vide infra. 7. q. ſuper. a.

b ¶Forti. An eccleſia poteſt incaſtellari. h. in. c cū eccleſia. de immūi. ec. ¶Laici ꝓcuratores publici ſtatus poſſunt fortificare turrim eccliē ꝓpter publicā vtilitatē licet eccleſia ꝓtineat ad clericos 7 non ad laicos. bal. 7 ep. i. l null⁹. C. de ſum. tri. circa fi.

c ¶Minui. an monachi pñt diuidere eccliās: vl' pēſiōez eaꝝ augmētare: vel diminuere. vide exī. de pbē. 7 dig. c. auaritie.

© Biblioteca Nacional de España

nem noua ecclesia ad eos diuidēdos e/
dificetur in preiudiciū clericorum ꝑme
ꝓt hoc fieri si eis remaneāt sufficientes
reditus[a]: licet de trans/
actione ad nouam eccle
siā ꝓdāt primitias obla/
tiones ⁊ defunctiones i/
uicti: nō tn̄ ꝓdūt decias
terraꝝ ꝑme decimare ꝯ/
suetarū: nisi ⁊ ipsi cōsen/
tiāt. pro hac tamen lesio
ne ꝑsentabūt primi cleri
cū ꝓ ecclesia noua: ⁊ ha
bebunt ab ea in signum maioritatis cer
tum annuū censum constitutuz. Sed si
ob aliam causam de supradictis mute/
tur: vel fiat in alteri[9] parrochia: nō ha/
bebit ab ea censum: nec clerici ꝑsentati
onem: eodem titulo. l. ix. patriarcha.
2.q.

a ¶ Reddit[9]. Utr ep[9] pōt portio/
nes vni[9] ecclesie
alteri assignare ⁊
dare. h. i. c. ad au
dientiā. de eccle.
edi. 2. di. ¶ Item
an potest vna ec
clesia fundari i ꝑ
iudiciū alterius.
vide eū ibi. 3. di.

c ¶ Nec debent esse multe ⁊ pauperes ec
clesie: sed episcopus vni
at[b] vnaz cuz suis bonis
alteri. Et si vacua est di/
mittēda: auferat inde re/
liq̄as: et clausa ianua sic
remaneat. nō tamen ob
hoc (.i. postq̄z corpus ec
clesie est destructuz) desinit esse ecclesia
vel cimiterium religiosū. ¶ Et de tignis
consecrate non debet aliud opus alibi
fieri: nisi i alia ecclesia: vel pauperū hos
pitali: ⁊ tunc non in loco vili: aut sta/
bulo: vel coquina. eodem titulo. lege
octaua. Vide. monasterium: quinta q̄/
stione.

b ¶ Uniat. Utrum
⁊ qualiter bas v
niones seu subie
ctiones faciet. vi
de. h. in. c. sicut
vnire. de excessi.
prela.

d ¶ Et si in aliquibus locis discooperia/
tur altare ad quod gentes ob deuotio/
nē confluunt: debet episcopus illud de
struere. Vel si non potest propter scan/
dalum: pōt gētes monere ne illuc va/
dant: nisi certū sit ibi corpus: aut reli
quias sancti esse: vel ibi martyrizatū
fuisse. e. ti. l. x.

a ¶ Sexto quero. quis dz
ecclesiam reficere[c]. Dic
q̄ est reficienda de pro/
prijs redditibus: quib9
non sufficientibus epis/
copus ⁊ beneficiati sup/
pleant pro modo reddi
tuum quos habent ab ea: necessarijs
pro eorum vita deductis. Et si quis
reditus ad hoc deputatos recepit:
reficiat ipse: ⁊ ecclesia cōsūmata red/
ditus illi in alie ecclesie cōmoda con
uertantur. eodem titulo: lege vnde/
cima.

c ¶ Reficere.
Quis debz ⁊
tenetur eccle
siam repara/
re. h. in. c. q̄/
cunq̄. de ec/
cle. edi.

a ¶ Septimo quero. q̄liter ecclesia con
secratur. Dic q̄ non est consecranda
anteq̄z dotetur[d]: vt dixi
supra. 3. q. c.
¶ Et dic q̄ in eius conse
cratione debent in pari/
etibus interius duodecī
cruces fieri: tres ab orien
te: tres ab occidēte: tres
a meridiāo: tres a septē/
trione: vngendo cū chri
smate ⁊ oleo infirmoruz
Item sunt inde extrahē/
da ossa excommunicato
rum ⁊ infideliuz: insuper duodecim
candele accense a dictis crucibus ap/
pendantur cum clauis: ⁊ misceat ci/
nis cum aqua: vinum: ⁊ sal: cum ora
tionibus episcopalibus: ⁊ per eccles
am aspergatur vt lauetur. Item epis/
copus scribat supra cinerem aspersuz
in ecclesia cum baculo pastorali abc

d ¶ Dotetur.
Quid si eam
non dotataz
cōsecrat epis
copus: an te
netur eaz do
tare: vel q̄d
iuris. Et idez
quero: si abs
q̄ dote fun/
det eam. h. i
c. cum sit. de
consecra. ec/
cle.

© Biblioteca Nacional de España

darium:latinorum ⁊ grecorum p lō/ gum ⁊ latum in modum crucis. Itez debet multis locis alijs in ecclesia facere signum crucis. eodem titulo. l. xiiij.

b ¶ Quid autem significant predicta. vide.e.titu.l.xv. ¶ Et ecclesia quandoqz dicit domus orationis:aut domus penitentie:aut quietis: seu presidij:vel castigationis addiscende.e.titulo.l.xv.

c ¶ Et duodecim candele accēse in ecclesie celebratione significant duodecim apostolos mundum illuminantes predicando:cera serpifera: et lumen candele trinitatez aut corpus animaz et deitatem iesu christi: littere in pauimento scripte recordationem legis.⁊ ponuntur latine ⁊ grece: non hebraice:quia iste lingue magis q̄z alie cognoscunt deum. ⁊ ob hoc etiaz vocatur domus castigationis addiscende.e.ti.l.xvj.

d ¶ Et quia ecclesia vocatur domus p̄ sidij et quietis in eius consecratione includuntur in altare sanctorum reliquie:⁊ ponuntur in ea cruces vt defendantur ibi intrantes ab aduersitatibus et quiescant. Et hac significatione supra ecclesie ianuam ab extra figuratur multotiens agnus albus cum cruce: et scribitur ibi: pax: figurans christum: qui vt agn⁹ mansuetus passus est.⁊ fuit immaculatus in signum albedinis: et nobis dedit pacem ab anime inimicis: ideo scribitur:pax. hoc fuit figuratum: cum preceptuz fuit moysi q̄ agnus albus immolaretur:⁊ de eius sanguine porte cuiuslibet: ne angelus percutiens intraret signarentur. eodem titulo. l. .xvij.

e ¶ Et quia vocatur domus oratio/nis ecclesia: fiunt in eius consecratione incensatio: et chrismatis oleiqz vnctio. ¶ Per incensum oratio siquidem designatur: dauid dicente. Dirigatur oratio mea sicut incensum dignum. Per vnctionem deuotio:que debet orationi adesse:alias parum valet: quia assimilatur carbonibus non incēsis:vel sono vocis sine intellectu: aut mugituū secundum augustinuz. eodez titu. l. xviij.

f ¶ Et scias q̄ diocesanus episcopus: vl̄ alius(scilicet episcopus):potest ecclesiam perfectam: vel altare vna die: aut maiori tempore consecrare: et non alius. Et potest vtrumqz vna die: vel vnum sine altero consecrare:vel vnus episcopus ecclesiam: alius altare. ¶ Et consecrata ecclesia: non fiat ibi aliud altare sine licentia episcopi: qui potest altarium numeruz diminuere. Nec consecratur altare non lapideum. eodez titulo.l.duodecima. patriarcha.secūda .q.c.d.

g ¶ Et ecclesia (vel altare) quacunqz die potest consecrari[e]: episcopo: vel alio celebrante (scilicet missam). ¶ Consecrare autem nemo potest episcopum: nisi die dominica[f]. Vel sacrum velamen virgini: nisi diebus dominicis:et apostolorum: epiphanieqz festiuitatibus: et in vigilia etiaz resurrectionis

e ¶ Consecrari. Quando est ecclesia consecranda.h. in.c. proposuisti.de consecrati. eccle.

f ¶ Dominica.vide. lxxv. q. cum die dominico.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Reconciliat'. In quibus casibus ē ecclesia reconcilianda. h.i c.proposuisti.ō consecra. eccle. Et per quē reconciliatur: vide eū e.ti.c.aqua.ꝛ.c eccleſia. in fi.

b ¶ Sanguinis. Quando eget ecclesia reconciliatione:vel cimiterium: ob sanguinis effusionem. h.in.c.si ecclesia De consecra.eccle.

c ¶ Fornicationē. Quando eget ecclesia reconciliatione ꝓpter humani seminis effusionem.h.in.c ecclesia.de cōsecra.eccle. Et ibi de cimiterio. Itē ibi tenet: q̄ obpolutionem cōiugum: vel dormientis: nō eget reconciliatione. Idē glo. de consecra.di.i.c.eccle sijs.ꝛ Jo. an. de consecra.eccle.c l.li.vj.

d ¶ Sale. Melius dixisset cinere.vt de consecra. ec. c.proposuisti.

e ¶ Priuilegia. de hoc vide azo. in summa.C.de sacro sanc. eccle. ¶ Et an sunt res ecclesie priuilegiate.h. in.c. non minus. de immu eccle. ¶ Utrum ecclesie que nondū est·potest priuilegiū concedi.h.in.c.ad audientiam. de ec.edi.2.di.

f ¶ Audiuntur. Contractus in ecclesia celebratus valz licet eū celebrās q̄ exire ꝑt peccet mortaliter.nisi sit otract⁹ q̄ respicit pietatē:qz tūc nō peccat eū ibi celebrās. Itē iudicia ecclesiastica possunt in ecclesia exercerī. ꝛ etiā in dicia secularia si ꝑtineāt ad iurisdictionē volūtariā Sz si talia iudicia secularia cōcernūt iurisdictionē ōtētiosā hec non ꝑnt exercerī i ecclesijs ꝛ fcā ipō iure sūt nulla. Sz testiū iuramēta:ꝛ depositiōes eorū ꝑnt recipi i ecclia:qz iuramentū vel dictū testis nō ē act⁹ cōtentiosus:sz magis ē act⁹ pius.bar.l.nemo ē.C.de sacro sāc.ec. et ibi ēt ꝑ bal. vbi idē etiaz dicit in iurāmēto partis. ¶ Itē an arbitramentuz etiā arbitratū si in ecclesia ferat valz dicit Jo. an. in.c.decet.de re. iur. li. vj. q̄ non vz arbitriū. Sz tu dic q̄ vz: qz laus arbitratoris magis accidit otractui q̄ iudicio. Et an ꝓtestatiōes possūt fieri i ecclesia. Dic q̄ sic.de q̄b⁹ ꝑ bal.i.l.nemo apostoloz.C.de sacro sāc.ec. hoc vez i ꝓtestatiōe q̄ fit extra iudiciū. sec⁹ i ea q̄ debet i iudicio fieri. vt.l.cū postulasset. ff.de dā.ifec.ꝛ vide i.l.si ex legitima cā. ff. de ver. obli.per bar. ¶ Rustici congregantur in ecclesijs ꝛ faciunt sindicuz cū auctoritate superioris: puta

domini: eiusq̄z octauis. Si tamen est in articulo mortis:ꝑt sibi dari(scilicet velamen) quacunq̄z die.

¶ Chrisma autem nō potest fieri: nisi in cena domini. ¶ Nec licet sacros ordines: nisi in quattuor temporibus celebrare. re.e.ti.l.xiij. vide.patriarcha.2.q.c.

b ¶ Et cōbusta ecclesia vl̄ maiore ꝑte: aut fūditus nō paulatine dirupta cā refectiōis: vel parietib⁹ aut maiori ꝑte deuastatis: aut si dubitet̄ an sit consecrata: vel si fuit ab heretico episcopo:vel ñ seruata forma consecrata: potest iterū consecrari. Sed si pars sit dirupta: aut tectum parietib⁹ sanis non est consecranda: sed cuz missa ꝛ aque bñdicte aspersione reconcilianda. ¶ Idē de mēsa altaris si mutetur:vl̄ pedes: aut eius (scilicet altaris) magna pars corruat:quia potest iterū consecrari. ¶ Sz ara de vno loco ad alium transportata:non consecratur iterato.e.ti.l.xix.

a ¶ Octauo quero. qualiter reconciliatur[a] ecclesia. ¶ Vide que dixi supra proxima.q.in fine. ¶ Sz cum per violentiam sanguinis[b]: aut fornicatio/nem[c] in eam factam polluitur:non sunt ibi diuina officia celebrāda donec recōciliet̄: idest mūdetur. Et si est consecrata: non potest nisi per episcopū reconciliari cuz aqua benedicta ab eo: vel ab alio episcopo benedicta:vino ꝛ sale[d] mixtis aspersa. Sed si non est consecrata: potest q̄libet presbyter de mandato episcopi: cuz aqua benedicta eam reconciliare. ¶ Et scias q̄ cimiterium est ex eisdem causis sicut ecclesia reconciliandum: vel si in eo fuit excommunicat⁹ sepultus:ipso inde ammoto. e.ti.l.fi.

a ¶ Nono quero. que sūt ecclesie priuilegia[e]. Dic q̄ exactionibus non molestatur. Nec in ea: vel cimiterijs lites secula/res audiuntur[f]. ¶ Nec

© Biblioteca Nacional de España

vicarij ville: nunquid tenet iste sindicatus. Dicas q̄ licet parlamenta ⁊ congregationes laicoꝝ sint phibita fieri i ecclesijs: tñ ista cōstitutio sindici tenet: quia cōstituere sindicum est contrahere: ⁊ inde oritur cōtractus mandati. valet ergo p⁹ factuz licet ante factum episco p⁹ posit vetare. bal. i dicta. l. nemo a postoloꝝ. C de sacro sāc. eccle.

a ¶ Laici. Utrū laici possunt se de negocijs ecclesiasticis ītromittere. h. in c. decernim⁹ de iudi. ⁊ in. c. tua. de ordi. cogni. Et vide. clerici⁹. 9. q. i. k. l.

b ¶ Domib⁹. Utrum laici possunt exigere ab ecclesia hospiciū h. in. c. vt in domibus. de immu. eccle. Et vide que scripsi. hospes. v. nec in ecclesia.

c ¶ Dominiū An etiā possessio: vide. h. in. c. ij. de consuetu.

ibi fiēt mercimōia. Nec intra eā mortui sepeliēt. nisi vt habet. sepultura 3. q. Nec laici[a] cum clericis qñ diuina celebrant intersint in choro: nec iuxta altare. sed p alia loca feminis a masculis segregatis. Nec debet femina ad gradus altaris stare: nec celebranti ministrare: nisi qñ offert: vel cōmunicat: qz tunc pt illuc accedere: ⁊ quando orare vult. ¶ Nec debet aliqs hospitari in ei⁹ domib[b] sibi cōtiguis: vbi ei⁹ bona custodiunt. Item ex venditione: donatione: vel legato: querit ecclesie: aut hospitali: vel loco religioso: dñium[c] sine traditione. ¶ Et pulegiū est lex priuata ad omnes nō se extendentes. i. parti. ti. j. l. i.

b ¶ Item quicūqz[d] pro debito: vel maleficio: aut alia causa fugit ad ecclesiaz[e]: vel eius portā: aut cimiteriū[f] nō est inde eximendus[g]: (sed qñ de cōsuetudine seruet cōtrarium: vide ord. cu. li. iij. titu. viij. l. vij.) nec circundandus: nec ei denegantur victualia: sz a clericis alimētetur ⁊ custodiatur (scz q nō recipiat aliqd damnū vel offēsā in corpore) pstita fideiussoria: aut sacramēti cautione[h] de nō offendendo dāt eū creditori. Et si pro maleficio nō bz vñ soluat: seruiet[i] creditori vsqz ad tēpus cōdignū. Pro debito aūt nō capit: nec seruiet: sz pstabit captionez se qñ poterit soluturum. Prima. p. ti. j. l. ij. ⁊. captio. 3. q. a:

c ¶ Seruus autez ad ecclesiā fugiēs dño. vt. s. e. q. b. dixi cauēti restituet[k]. Et si clerici nolūt euz restituere: ipemet extrahet eū impune. Et post captionem prestitaz clericis tradere recusātibus si fugiat: tenent ipsi ad precium serui. si nō fugiat: ad seruicij extimatiōem. Sed ē de debitore fugiēte: cū creditori secū ponere recusat. Captionē aūt pdictā clericis pstitaz nō obseruās: ē piur⁹: ⁊ excōmunicabit. e. ti. l. iij.

d ¶ Sūt tñ casꝰ i qb⁹ deducitur ab ecclesia quis sine pena. Si est publicus latro: aut nocturn⁹ domus predij: vinee: arboris: messium destructor: aut incensor.

ad eccle. confu. ⁊ ibi p cy. ⁊ glo. in. c. inter alia. de immu. ec. ⁊ p. h. in. c. ecclie. e. ti. Iste tenet q̄ non gaudet immūita te ecclesie.

e ¶ Ecclia. Sed si ad oratoriū. h. i. c. ecclesie. de immu. ec. Quid si fugit ad eucharistiā q̄ portat in via: opiones sūt Jo. an. ⁊. h. in. c Sane. de celebra. missa. tenent q̄ gaudet. ⁊ gui. de mō. lau. i. c. i. de peni. ⁊ remi. i clemē. Idez si fugit ad hospitale. vt scripsi. hospitale. v. ⁊ si hospitale.

f ¶ Limiteriū. Ecclesia cathedral bz q̄dragita passus. minor vero ecclesia bz trigita pass⁹. vt. xvij. q. iiij. sicut antiquitus.

g ¶ Eximēd⁹. Nec a domo episcopali. vt. xvij. q. iiij. c. id cōstituimus: etiam si sit ab eccl'ia remota h. in. c. ecclesie. de immu. eccle. i fi. Et vide. citatio 4. q. a. super. v. ecclesia.

h ¶ Cautiōe. Concordat fo. l. li. iij. ti. fi. l. xv. vbi innuitur q̄ non requiritur ista cautio.

i ¶ Seruiet. Vide actor. 4. q. c. et q̄ ibi scripsi sup v. captionem.

d ¶ Quicunqz. An infidelis. vide. l. pe. C. de his q̄

k ¶ Restituet. De hoc p. h. in. c. ecclesie. de immunita. ecclē.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Defẽdẽdi. hoc ſp ꝓſumit. ⁊ ẽ ꝓ ſũptio iuris ⁊ de iure. vt nõt Jo. an. i nouella. i. c. fi. de imu. eccle. ¶ Si tñ ꝓbet nõ ex veterib⁹ inimici tijs: ſz tũc orta o tẽtiõe ibi ꝓcuſſiſ ſe: defẽdẽ⁹ ẽ i ecclesia. vt i dcõ. c. ꝓ imunitatẽ. ſm ho. Jdez. h. in. c. eccleſie. e. ti. Sed in eo q̃ dicit Jo. an. i dcõ. c. fi. ỏ ꝓ ſũptõem male dicẽ: q̃ ꝓſũptio iuris ⁊ de iure nõ recipit ꝓbatiõez i ỏriũ: ideo meli⁹ diciſſet q̃ ẽ ꝓſũptio iuris: ex quo recipit ꝓbatiõez in cõtrariũ. ⁊ ſecũdũ. h. hoc ꝓbat ex veriſilib⁹ cõiecturis. ar. C. ad. l. cor. ỏ ſicca. l. i. vt ipſe notat i. c. eccle. exẽ. de imuni. ec. Jtẽ eadez rõe nõ videt bñ dicere Jo. an. in dcõ. c. fi. q̃ cã ibi poſita. i pri. ⁊ hic. ſ. ſpes ſe ỏ fẽdẽdi in eccleſia ſit ipulſiua: q̃ imo ẽ finalis: vt hic innuit: ⁊ ibi circa fi. ibi. talis. ⁊c. q̃ videt req̃ri q̃ ſint tales ſicut i pri. dci. c. enarrat. nã ſi apparuerit q̃ tales nõ ſũt: defendit eos eccleſia: vt ſupra dictum eſt.

b ¶ Frãgẽs. Cõcordat fo. l. li. i. ti. v. l. fi.

c ¶ Soluet. Ad qỏ ſi op⁹ fuerit iuocabit brachiũ ſeculare i auxiliũ. fo. l. li. i. ti. v. l. pe. Et vide aliã penã fo. iuỏ. li. ti. l. ¶ Jtẽ de iure cõi dicas etiã q̃ ſi q̃s temeritate ſua cõfugã extraxerit de eccleſia: aut extrahere conat⁹ fuerit: tãq̃ crimie leſe maieſtatis omiſſo tenet⁹ ⁊ vltimũ patit ſuppliciũ. C. ỏ his q̃ ad ec. ofu. l. fideli. et. l. vlti. i pri. de quo p azo. i ſũma. C. e. ti tu. i fi. ſ Que ẽ pena frãgẽtis imũitatẽ eccle. h. i. c. eccleſie. de imuni. ec. ⁊. di. ⁊ an iudex eccleſiaſtic⁹ ꝑt exhere deliquẽtẽ ab eccleſia. ¶ Vide. j. e. q. e. ſr. v. iuſtũ. Jtẽ ſi feriat in eccl'ia: aut cimiterio: ſpẽ i ea defendẽdi[a]. Jtẽ cõburens: aut frãgẽs[b] eccl'iaz. Alias aut tẽ nõ deducit': ⁊ ſi deducat' ẽ ibi reſtituẽd⁹: ⁊ deducẽs ſoluet' ſacrilegiuz ⁊ excõicabit' quoadvſq̃ eccleſie ſatiſfaciat de offẽſa. e. ti. l. iij. ſacrilegium. ſ. q.

e ¶ De iure tñ antiquo nõ defẽdebat eccl'ia manifeſtũ ꝓditorẽ: iniuſtũ[d] homicidã: adulterũ: virginis raptorẽ: ⁊ ꝓcipis ratiocinijs ob tributa vel exactiones obligatuz. e. ti. l. fi. probatio. 6. q. adulterium. 9. q. c. ¶ Jtẽ ꝯmittit' ſacrilegiũ cũ res eccl'ie iiuſte dãnificantur: aut occupantur. ſacrilegium. 3. q. a. ¶ Item eijciens extra eaz ẽpm: aut clericum: vl' religioſum punitur. vt. ſacrilegium. ſ. q. ¶ Sunt tamen de terris eccleſie decime ſoluende per clericum. decime. ſ. .q. i. ¶ Succedit eccleſia clerico in bonis eccleſie intuitu q̃ſitis: et in dubio ꝓſumitur de bonis eccleſie queſiuiſſe. peculium. ſ. ⁊. 6. q. ¶ Jtem non debẽt in ea planctus fieri. planctus. 2. q. f ¶ Nec ſunt eius ornamẽta ad vſus humanos cõuertenda: immo cũ ſunt trita: tradantur igni: ne de⁹ nobis ſicut regi balthaſar: qui vaſa templi (ſcilicet hieruſalez) in vſos ſuos conuertit: ira ſcatur. Et debent dicta ornamenta teneri munda. ¶ Et veſtimenta benedicta ſunt per diaconum cum minorib⁹ clericis lauanda. Corpora/lia vero in pelui ad hoc ſolum deſtinato per ꝓſbyterum ſunt lauanda. prima partita. titu. iij. .l. lxiiij.

e ¶ Iniuſtũ. ã iſte de iure canõico defẽditur: ſũt opiões: q̃ q̃daz tenẽt q̃ ſi ex ꝓpoſito accidit: nõ defendit: al' ſic: ꝓ illỏ. c. i. ỏ homicii. Jdẽ ex. i. l. pñti. C. ỏ his q̃ ad ec. ofu. ſSz glo. xvij. q. iiij. c. ſicut ãtiq̃tus Et ino. ⁊ glo ſa. i dcõ. c. i. ⁊ ho. i ſũma. ỏ imu. ec. ſ. i ỏriũ. ſub. ſ. ſi q̃s ad eccliaz Et i. c. iter alia. e. ti. Jdẽ ino. ⁊ gui. de mõ. lau. i. c. i de peni. ⁊ re. i clemẽ. dicũt q̃ iſidioſ⁹ homicida: gaudet imunitate eccleſie: et q̃ dictũ. c. i. de homici. intelligit' de illo q̃ ꝓ induſtriã. i. per inſidias vt public⁹ latro iẽ fecit. ⁊ hoc vltimũ tenet h. in dicto. c. eccleſie. de immuni. eccle. Et ibi vide etiam per eundem. h. qui debitores: vel delinquentes gaudent immunitate. Et ibi etiam vide de excommunicato: an gaudeat. Item ibi vide: an iudex eccleſiaſtic⁹ poteſt extrahere delinquentes ad infligendam eis penitentiam vel penam. Et vide fo. iuỏ. li. vj. ti. v. l. xvj. Et. pena. 6. q. a. ſuper. v. reuertatur. ỏ. an alius. circa fi. ¶ Item in omni caſu delinquens eximitur ab eccleſia: ⁊ debet reddi iudici ſeculari: iuranti ei ſeruare vitaz ⁊ mẽbra. ho. in ſumma. de immuni. ⁊. ſ.

ỏ. Nec tũc ali⁹ ꝑt eũ accuſare. xvij. q. iiij. miror. Et q̃ỏ ſi ꝓ aliũ deducat' ab eccleſia deliquẽs. vide ſupra. e. q. d. ſuper. ỏ. ſoluet.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Jtē qđ soluit ī penā dās ꝑciū ī eccl̄ia eligat applicat eccl̄ie ad quam eligebatur. electio. 5. q. ¶ Et ꝑt clericꝰ vxori facti loq̄ ī eccl̄ia postq̄ iurauit ad eā nō redire. clericus. 5. q.

a ¶ Soluit. vide q̄ scripsi. mun⁹. v. mulier ī loco. in vsi. item ét q̄ro. 7 i. vsi. itē q̄ro q̄ excusatur. Et an ecclesia cessans in tributi vel canōis soluti one ēphiteosis vel feudi ī citat in omissū. vide. clericꝰ. 9. q. 3. sī v. cōmissuz.

¶ Nec soluit⁹ ecclesie tributa ꝑ certis bonis suis. clericus. 9. q. f. 3.

¶ Jtē ē excōicat⁹: fractor raptor: aut īcēdarius eccl̄ie: 7 violator sue (. s. eccl̄ie) iurisdictiōis. 7 statuta cōtra libertatē ecclesie faciēs: ꝓsulēs 7 scribēs. excommunicatio. 5. q. a

¶ Jtē excōicat⁹ denūciat⁹ ꝑ eccl̄ie fractiōe: a papa dūtaxat ꝑt absolui. ex cōmūicatio. 11. q.

¶ Jtē nō potest citari clericus dū ī ecclesia diuinis vacat. citatio. 4. q.

¶ Sz ecclesia nō iudicat de occultis: sed scōm allegata 7 probata. matrimoniū. 12. q.

¶ Et qñ emit ecclesia seruū ab vxore non sepatur. matrimoniū. 10. q. c.

¶ Jtē nati ex clerico 7 vxore cū q̄ de fcō ꝓtraxit: efficiūt serui ecclesie. seruit⁹. 10. q.

¶ Jtē nō tenet ecclesia de mutuo: nisi ī eius vtilitatez cōuersū eē ꝓbetur. mutuū. 3. q. deposituz. 8. q.

¶ Jtē in donatiōe fcā ꝑ eccl̄ie refectione: nō req̄rit insinuatio. donatō. 3. q

¶ Jtē res ex pecunia eccl̄ie ꝑ plātū ꝓpata efficit ecclesie. vēditio. 5. q.

¶ Jtē res ecclesie icidit ī cōmissuz si p bienniū ī canonis solutiōe cesset emphiteota. emphiteosis. 3. q.

¶ Jtē succedit clerico heretico ꝑ mortuū positū. exhēdatō. 5. q. hētic⁹. 6. q

¶ Jtem restituitur in ꝓtractibus in quib⁹ ē lesa ifra quadriēniū. restitutio. 2. q

¶ Jtē q̄rit sibi quandoq̄ synagoga. iudeus. 5. q.

¶ Jtem domus eius qui celat hereticuz queritur ecclesie. hereticus. 7. q.

¶ Jtē punit ecclesiam vituperās. blasphemia. 3. q.

¶ Jtē grauiꝰ ē delictū in ecclesia factum q̄z alibi. pena. 5. q. c.

a ¶ Decimo q̄ro. q̄ sunt in ecclesia sepeliēdi. vide. sepultura. 3. q.

a ¶ Undecimo quero. quid habet ecclesia a suo parrochiano a libi sepulto. vide. sepultura. 8. q.

a ¶ Duodecimo quero. quibus casibus pōt res ecclesie alienari. alienatio. 3. q.

a ¶ Terciodecimo q̄ro. qualiter fiat dicta alienatio. vide. alienatio. 24. q.

a ¶ Quartodecimo quero. que est pena rem ecclesie recipientis titulo alienationis in casu non permisso. vide. alienatio. 5. q. Et ibi de pena alienantis.

a ¶ Quintodecimo quero. qualiter reuocatur alienatio indebita rei ecclesie. vide. alienatio. 4. q.

a ¶ Decimosexto quero. quid querit patronus in ecclesia quam fundauit. vide patron⁹. 4. q.

¶ Edificatio. Vide. opus. 4. 5. 6. q.

¶ Editio. Vide. testamentum. 6. q. diuisio. 5. q. f. et. scriptura. 5. q.

¶ Editio. Utrum debet fieri editio. et quorum instrumentorum vel actionum. et an debet fieri cum die et consule. h. in. c. primo. de probationibus. Et vide circa hoc azo. in summa. C. de eden. ff. nunc de editione instrumentorum. et. ff. acta autem. ¶ Nota q̄ ille qui edit instrumentum: debet edere originale. vt. ff. de eden. l. Sicut. Et istud est verum in instrumento quod est commune ratione dominij: secus autem est in alijs instrumentis: in quibus non pretendi⁄tur communio dominij: quia traditur exemplum nō

© Biblioteca Nacional de España

originale. vt.ff.de edē.l.si legatū.de quo p bal.i.l. p curatoꝛ.i pri.C. de edē. Et vide de hoc plene p eū in l.r q̄ a diuo.e.ti.pone q̄ deposui cētū apud ticiū argētariū: vel nō argētariū: r mādo sibi q̄ ipse scribat in libris suis: postea peto ab eo edi librū: certe tenet edere: qꝛ scripsit me mādāte r ad meā vtilitatē. r an i dubio p̄sumit fcm me mādāte cꝰ interest. Dicas q̄ sic ¶ Quero: an vsurariꝰ teneat edere codicē rōnū. Dic q̄ sic. nā vsurarij ex cōsuetudine ꝛficiūt rōes: ꝫ ꝛsuetudo ꝛpat iuri cōi. nā sicut i argētario q̄ ꝛficit de iure hꝫ locū editio: ita i vsurario q̄ ꝛficit de ꝛsuetudine. r ista opinio ē hodie approbata odio vsurariorū. vt i.c.i.de vsur. i cle. r idē i herede vsurarij. ¶ Quero q̄d i mercatoꝛe q̄ ex ꝛsuetudine generali silr ꝛficit cō dicē rōnū: vtrū teneat mihi edere codicē rōnū quē cō fecit p̄po motu suo: nō me mādāte. Dic q̄ sic: qꝛ tacite videt facte me mādāte cꝰ itereſt. Et circa hec ꝛclude: q̄ q̄dā sūt rōes q̄s q̄s sibi facit: r nō teneat eas edere. q̄dā q̄s q̄s sibi r alteri facit: r teneat edere. q̄daꝫ q̄s alteri tm̄ facit: r silr teneat edere. vocemꝰ ergo primas familiares: secūdas cōes: tercias officiales: ex officio q̄d in scribēdo p̄cipaliter r p̄p̄e cōsistit. Quero: q̄d in p̄sonetis q̄ scribūt ea i q̄bꝫ vsant: an tenent edere codicē suū. Dicas q̄ non admittit eoꝝ vox: nisi vtraq̄ pte volēte: ergo nec vox mortua: nisi vtraq̄ ps cōsentiat. Quero: q̄ p̄batio resultat ex istis rōnibus editis. Dicas q̄ ꝛ edenti insurgit plena p̄batio. nam ois q̄ p̄ducit scripturā: videt cōfiteri eā verā. vt nōt Inno. extra. de excepti. c. cū venerabilis. r extra. de cē si. c. olim. adde hic q̄d nōt bar. ff. de donati. l. nuda. ſz p̄ducēte refert: aut ē vnū capitulū: r tūc nō p̄t acceptari p vna pte quin acceptetur p alia. facit. ff. de ꝛpo. l. publia. ¶. fi. Sed quando sunt diuersa capitula non contigua: tunc contra producentem statur. vt. C. de fide instru. l. ad hoc. sed p̄o producēte: vel eiꝰ successoꝛe: non statur. vt. C. de iure fis. l. inter cartas. li. x. Istud est verū nisi ea q̄ scripta sūt in codice rationū sint verisimilia. nā tūc eis creditꝰ cū iuramēto p̄ducētis. quod intelligo esse verum p̄pter difficultatē p̄bationis: alꝰ nō. aut loq̄mur respectu tercij quā fidem faciūt scripture iste. Et dic q̄ regula est q̄ nulla scriptura facit plenam fidem cōtra terciū: nisi scriptura tabellionis. vnde scriptura campsoꝝ r mercatoꝝ non faciunt fidem plenā: nisi cōsuetudo vl statutum disponeret contrarium. vide circa hoc. scriptura. 6. q. m. super. v. deberi. v. si argentarius. Quero: vtrum super tali editione fienda p̄cedatur summarie. Dicas: aut petitur incidenter: r p̄ceditur sūmarie. nam interrogabit iudex eum: a quo petitur editio an habeat rationes: r si confiteatur faciet sibi p̄ceptum q̄ edat: r dicitur peti incidenter: siue petatur i iudicio cepto in p̄ncipali: siue ad p̄paratiōem iudicij. aut non petitur incidēter ſz p̄ncipaliter: tūc aut iure actionis: r p̄ceditur ordinarie scōm naturam illius actiōis. aut petitur mero iudicis officio p̄ncipaliter implorato: tunc quia non concluditur ad cōdemnationem sed ad coactionem seruat consuetudo: q̄ sūmarie p̄cedatur. predicta per bal. in. l. ipse dispice. C. de eden. ¶ Si notarius perdidit originale. i. natiuum instrumentum: potest petere a possesſore instrumenti: vt edat notario cum die: r consule vt ipse edat alteri. quod tene menti: quia sepe cōtingit q̄ notarij restitutis instrumētis: perdant p̄ thocola. ¶ Quero extra: si aduersariꝰ dicit ede nomina testium: quia forte sunt aliqui contra quos volo opponere in p̄sonam: ne forte recipiantur ad iuramenta. Dicas q̄ si est suspicio subornationis: non debent ei edi nomina testium. vide. actoꝛ 4. q. r. super. v. talē. ¶ Quero: an notariꝰ a quo petitur edi instrumentum: possit opponere petenti exceptionem. ſ. non interest tua: quia instrumētum est nullum: vel quia satisfactum: vel p̄scriptum. bar. in. l. fi. C. de eden. videtur tenere q̄ p̄ test. sed tu dic q̄ notarius non potest opponere exceptionem de iure partis: quia exciperet de iure tercij: nec ad eum pertinet cognitio: an p̄iudicet parti redditio instrumenti: vel non: sed ad iudicē: potest tamen implorare q̄ pars que sua editione lederetur citetur: r tunc pars comparens p̄t opponere huiusmodi exceptionem. sed si notariꝰ fūdat exceptionem: non ex ipso negocio sed ex ipso rogitu dicens non teneoꝛ edere: quia non rogatꝰ fui in fauoꝛem tuum: talis exceptio obstat. ¶ Secundo queritur: filius p̄teritus vel exheredatus petit copiā testamēti: dicit tabellio: ego nō sū rogatus p̄o te sed contra te: r opponit exceptionē ex ipso rogitu: queritur an cogatur edere. Dicas q̄ sic: quia interest petentis. Hec differentia est inter instrumentum: efficax r inefficax. nam efficax ei tantum debet edi cuius mandato r p̄o quo factum est. inefficax autem vel de cuius viribus disputatur: vtriq̄ parti editur: vni ad impugnandū alteri ad defendendum. vnde do regulā qꝛ vbicunq̄ petens potest instrumentum rescindere: ibi debet sibi edi. r ex hoc apparet q̄ si vēditoꝛ vult dicere instrumentū simulatū: vel in fraudē vsurarū cōfectū: q̄ notariꝰ debet sibi edere multo magis si quis vult dicere falsum. Idē si alicui fiat p̄testatio ſz notariꝰ rogetꝰ a solo p̄testāte. ¶ Tercio q̄rit pōe q̄ notariꝰ ediderit istrm̄ defectiuū: vt qꝛ nō posuit ꝛdictiōem: vel erroꝛe omisit q̄dā capitula petitur ab eo q̄ denuo edat p̄fecte: q̄rit an demū teneat edere. Dic q̄ sic: qꝛ nō liberat p̄ editiōez ip̄fectā. dico tn̄ q̄ si notariꝰ reddit p̄fectū: dz sibi restitui illud ip̄fectū ne possit aliq̄d ip̄ingi notario q̄si ex q̄dā incōpassibilitate istrumētoꝝ. ¶ Quarto q̄ritur: q̄d si instrumētū ē sua figura perfectuꝫ ſz re vera ē erroneū: vel in facti serie: vel i eo q̄ n̄ ē ps facti: licet sit ps instrumēti scōm tenoꝛē veritatis r recuperare instrumentū q̄d erronee tradidit. Dicūt doctoꝛes q̄ postq̄ notariꝰ edidit istrumentum solemne in figura: licet contineat erro

rē velatū: nō ꝑt postea corrigere ꝑpa auctoritate ſz ſolo iudicis mādato. vt cy. l. impator. ff. de ſta. homi. ¶ Quīto q̄rit: q̄s petet iſtū errorē corrigi Dicas q̄ ps cui interest: ꝛ dz error plene ꝓbari. ad hoc plᵃ dico q̄ ēt ꝑte nō petēte: ipe tabellio ꝑt i plorare officium iudicis vt ſibi reddatur iſtrumentū: vt poſſit corrigere errorē ſuuz. ita tenet bar. i. l ylti. ff. de tabu. exhiben. de hac ꝛ ꝓdicta q̄ſtiōe vide latius. tabellio. 6. q. a ſr. v. tráſcendere. v. Item an tabellio. Quero: q̄ ſit pena tabellionis q̄ nō exhibit iſtrumentū. Dicas q̄ celās iſtrumētū: tenet crimine falſi: ſi oībus celat: ita q̄ nemini veritaſ appareat. ſi aūt celat ſoli aduerſario ſz exhibet pluribus alijs: nō tenetur pena falſi: ſz ſolūmō ad iereſſe aduerſarij. bar. in. l. iij. §. ſi q̄s dolo. ff. ō tabu. exhi.

¶ Effuſio. vide. furtum 6. q.

¶ Egenᵘ. vide. rex. 9. q. donatio. 5. q. ſocietas. 6 q. paupertas. per totuz.

Elemoſyna. Primo q̄ro: quotuplex ē elemoſyna. dic q̄ duplex Spiritualis. ſ. ꝛ tēporal. Spiritualis ē triplex. Iniuriaz remittere. errores corrigere. indoctos viaz ſalutis aīe docere. Temporalis exercet in opibᵘ miſericordieᵃ. vt famelicū ſaturare. nudū veſtire. ſitiēti potū dare. īfirmos: vel īcarceratos viſitare. Oz ſpūalis melior eſt q̄z tpalis: q̄ elemoſyna ſine charitate ſeu cōpaſſiōe nil prodeſt. ¶ Et ſcias q̄ qui vult ſz neq̄t: facit elemoſynā etiā. prima pti. ti. xxiij. l. ix.

g ¶ Secūdo q̄ro. quis ꝑt[b] dare elemoſynā. In primis ſcias q̄ religioſᵘˢ[c] nō ſine licentia maioris: niſi viderit notorie poſituz ī neceſſitate: cui ꝑt elemoſynā dare īuito maiore. vel ſi adminiſtrat officium: ꝛ ſupereſt ei aliquid aut ē ī ſtudio (vl peregrinatiōe) de licentia. ¶ Et debet in dubijs obedire maiori. e. ti. l. xj.

b ¶ Itē vxor ſine volūtate viri: nō dz eā dare (Itez nec ꝑt vxor votū caſtitatis erga virū ſuū: nec votū romepetagij: aut ieiunij ſine viri licētia facē): niſi de ꝓprijs ſi hz: vl de victualibᵘ q̄ adminiſtrat tēperate: credēs marito non diſplicere: qđ ſi ipſe vetat: nō debz ipſa erogare: niſi viderit paupē rē in mortis articulo cōſtituto. ¶ Itez dicas de filio familias. eo. titulo. l. duodecima.

eđē. Vide q̄ ſcripſi. tabellio. l. q. a. i fi. v. notariᵘ actorū. Et q̄ ſcripſi. actor. 4. q. l. m. r. Et. teſtamētū. 6. q. a. ſr. v. apiēdū. v. itē quo iure. Et. executio. 10. q. a. ſr v. ꝑtātē. v. q̄s dicit. i. vſi. q̄ro ſeq̄t. ꝛ i. vſi. ſe. narū. h. i. c. inter opa. ō ſpō. Qui ſine nccitate publice mēdicātur pūt iſpici ꝛ q̄ eos iſperit ꝛ ꝓviderit ꝛ eē ꝓbauerit dñiū eoꝝ ꝛ ſeq̄t ſi ſūt ſeruiti vel ius colonat ſi ſunt liberi: ſalua dñi actiōe ſerui corrupti. vt. l. munᵘ. C. de men dicā. li. xj. vbi vi deas latiᵘ ꝑ bar. Et circa hoc vide ēt ozō. de bruieſca tractat. iij l. v. Et. alimenta ſr. 4. q. c. Et vide q̄ ſcripſi. excōi catio. 13. q. m. ſr. v. bñficiū. v. fi.

a ¶ Miſericordie. Scias q̄ opa miſericordie ſūt. xiiij videlicet ſeptem corpalia. vt paſcere eſurientē. potare ſitientē. veſtire nudū. recolligere hoſpitem. viſitare infirmū. aut incarceratū. ꝛ redimere captiuum. Alia ſeptē ſpūalia ſunt iſta docere ignorantem. cōſulere dubitanti. conſolare triſtem. corrigere peccantem. remittere offendenti. ſuppoꝛtare oneroſum et grauez. ꝓ omnibus oꝛare. Unde verſus. ¶ Viſito. poto. cibo. redimo. tego. colligo. condo. conſule. caſtiga. cōſolare. remitte. fert oꝛa. Hic intelligitur etiam docere Vide de ſponſa. c. inter opera.

b ¶ Poteſt. Quis poteſt: ꝛ debet elemoſynam dare. h. in. c. cum ex eo. §. cum igitur. de penitentijs et remiſſionibus.

c ¶ Religioſus. De hoc vide. b. e. ad aures. de tempo. ordi.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Erogãda. De duob⁹ egẽis: cui tenet hõ citi⁹ erogare. b. in. c. prudẽtes. de dona. ¶ Itẽ que elemosyne fũt potiores. b. i. c. inter opa. de spõ. Itẽ cui pt: et dz fieri elemosyna. b. i. c oĩs. ſ. cũ igitur De peni. ⁊ remi. Et ibi vide qñ ẽ elemosyna ſub p cepto: ⁊ qñ nõ. An crimioſo ẽ elemoſyna p̃ſtanda. vide. homicidiũ. ſ. q. f. ſr. v. cõſiliũ. v. an perſuadẽs. in. vſi. ſz ſi preſtatio.

b ¶ Succurrendũ. De hoc in. c. ſi a pre. in fi. de iſã. expo. ⁊ ibi p. h.

c ¶ Qualit. Quomõ. ⁊ qñ. ⁊ de q̃ b⁹ reb⁹ debz fieri elemoſyna. b. i c. oĩs. ſ. cũ igit De peni. ⁊ remi. Itẽ nota q̃ ſi aliqua ciuitas dabat religioſis certam quantitatez frumenti: ſi poſtea faciat ſtatutz per quod ſit reuocata talis elemoſyna: tle ſtatutum non valet: quia lex non vult q̃ iſta talia ab aliquo minuantur. bar. l. priuilegia. in fi. C. de ſacroſanc. eccle.

Electio. An in terra tiranni poteſt fieri electio prelatorũ. vide que ſcripſi. tirannus. v. nota q̃ facta. in. verſi.

a ¶ Tercio q̃ro: cui ẽ citi⁹ elemoſyna erogãda[a]. dic q̃ in eius datiõe ſunt noue cõſiderãda. Primo p ſona recipiẽtis: q⁹ meli⁹ ẽ dare fideli q̃ ifideli: et peccat mortaliter citi⁹ in fideli ſuccurrens: niſi patri heretico: cui poti⁹ ẽ in neceſſitate q̃ extraneo fideli ſuccurrẽdũ[b]: ſi ãbo⁹ nõ p̃t ſuccurrere. ſz ſi erogat elemoſyna: vt recipiẽs roget deũ p dãte poti⁹ ẽ fideli extraneo q̃ p̃ri ifideli erogãda. Secũdo debet cõſiderari recipiẽtis neceſſitas. Tercio loc⁹ vbi poſit⁹ ẽ pauper: q⁹ q̃nto i afflictiori loco exiſtẽti ſuccurritur: tãto meli⁹ agit. Quarto tẽp⁹ (vt ſi aliq̃s iiuſte interficit: ⁊ munere poſſũ eũ a morte eruere: poti⁹ debeo iſti q̃ alteri illud mun⁹ tunc tpis elemoſynaliter erogare) fiendi. Quinto mẽſura: vt nõ ſẽ per vni: ſz plurib⁹ eroget tur. Sexto ꝓpinq̃tas: q⁹ ceteris parib⁹ citi⁹ ẽ conſanguineo ſuccurrẽduz. Septimo paupis valitudo: q⁹ citi⁹ debili ẽ miſerendũ q̃ robuſto. Octauo debilitatis q̃litas: q⁹ citi⁹ ceco: aut mẽbro mutilato: q̃ alijs eſt fienda.

a ¶ Nono paupis ſtatus: q⁹ poti⁹ generoſi: vl̃ al̃ diuiti vel honorato q̃ ſine ſui culpa bona amiſit: ẽ ſuccurrẽdum. e. ti. l. vij. viij. vide. epiſcop⁹. 7. q alimenta. 4. q. c.

a ¶ Quarto q̃ro. quo tpe debz poti⁹ elemoſyna erogari. Dic q⁹ dieb⁹ ieiunatiuis. e. ti. l. vij.

a ¶ Quito q̃ro. q̃liter[c] ẽ erogãda. Dic q⁹ ordinate ⁊ cũ bona itẽtiõe ⁊ iuſte. ⁊ ideo ꝺ male acq̃ſitis q̃ p̃nt iudicialiter exigi (vt p vſuram: aut ſymoniã: aut furtũ: aut ludũ acq̃ſita: q⁹ iſta ⁊ ſil̃ia iudicialiter p̃nt exigi) elemoſyna fcã nil ꝓdeſt. Sz ſi repeti nõ p̃t: ꝓdeſt. e. ti. l. x. decime. ſ. q.

b ¶ Itẽ eã p̃bẽs poti⁹ eroget ſemetipi pctã ãmouẽdo: q⁹ charitas ordinata a ſeipſo icipit. Itẽ eroget eã amore dei: nec ad hominũ laudes: al̃ ẽ vanagloria: nec ſibi de⁹ regratiabit. e. ti. l. fi.

Electio. Primo q̃ro q̃liter fit electio. dic q⁹ ſede vacãte debz congregari decan⁹ et canonici illius eccl̃ie: ⁊ vocare[d] abſẽtes i puicia vl̃ regni iuxta illius eccleſie conſuetudinez: vt ad diem venio ad q̃rtum. ¶ Et ꝺ electiõis materia vide plene per ſpec. li. iiij. titu. de electi. ⁊ elec. po. Et vide que ſcripſi i poſſeſſio. 9. q. in fine. ſuper. v. beneficium.

b ¶ Vocare. An. et quando abſentes ſunt vocandi ad electionem: et ſpectandi. h. in. c. cũ inter vniuerſos. de electi. ⁊. c. cũ nobis olim. ⁊. c. bone. Itez an electio facta põt ratificari. h. in c. q̃ ſicut. e. titu. ¶ Et an ſint vocandi vel intereẽ p mittendi i electiõe: excõmunicati: interdicti: vel ſuſpenſi. h. i c. illa quotidiana. de electi. Et an abſens poteſt i electione alij cõmittere vices ſuas. et cui. h. in. c. quia ꝓpter. ſ. illud. e. ti. Et quã poteſtatẽ requirit q̃ det iſti procuratori. vide ibi Inno. ſr. v. penitus. ⁊ ſr v. vni. Et de i electõe abſẽtiũ citatõe. b. i. c. eccl̃ia nſa. ꝺ electi.

© Biblioteca Nacional de España

certā veniāt electionem celebraturi[a]: deinde audiant missā sancti spūs: ⁊ postea celebrent electionē p viā scrutinij: aut p promissi: vel sancti spiritus. Et primꝰ eligēdi modus ē p scrutiniū: qui fit sic: capitulum eligit ex se tres bonos viros: et isti scrutāt primo a se ipsis duobꝰ interrogantibus ⁊ alio scribēte: quē vult esse episcopū: ⁊ postq̄ q̄libet eorū scripserit: quē nouīt scrutabunt a quo libet alioꝝ secrete: ⁊ qui libet scribet suū noīatū. ⁊ si scribere nescit: scribet pro eo alius (.s. de illis tribus scrutantibꝰ): ⁊ demū publicabunt i capitulo scripturā. ⁊ si omnes inueniant in ea concordes: mandent vni q̄ pro omnibus eligat[b] nominatum. si autē discordant: mādabit maior ps vni q̄ eligat eum in quē maior pars consensit nomine ptis maioris. ⁊ talis electio valet: si ē p̄done⁹ electus. Secundus est per cōpromissum[c]. i hac forma promittit capitulum eum habere in episcopum: quem vnꝰ: aut tres: aut plures: aut eoꝝ maior ps elegerit. ⁊ tunc si cōpromissarij p̄cordāt dant vni eorum potestatem illum in quez cōcordarunt nominādi. aut si discordant: dant ptātez illam maior[d] pars. ⁊ sic electꝰ erit episcopꝰ. Tercius modus est: per viaz sancti spiritꝰ. hoc ē quādo vno vnū nomināte[e] omnes alij in eo concordant. Et quocunq̄ istorum triū modoꝝ potest electio celebrari: ⁊ nō aliter. ¶ Et sic est fiēda (.s. electio) de alijs[f] (.s. religiosis vel nō religiosis) etiam non ad episcopatuz electis. p̄ma. pti. ti. v. l. xvij. xix. xx. xxj.

b ¶ Circa[g] quod ē sciēduz hominis inuestigatiōem. Idem si citra interrogatiōez maior pars capituli nominet singillatim certum hominē ⁊ alij consentiant: quia non ē ista similiter via sancti spiritus. vt notat Inno. in. c. quia ppter. ss. v. per inspirationem. de electi.

a ¶ Celebraturi. Si sunt plures electiones: prima prestabit alteri impedimentū. h. in. c. auditis. de electi. ¶ Item si sunt plures electiones: vel postulationes simul: que earum valet. h. in. c. scriptuz. e. ti. ⁊. c. ecclesia. ij. Et Inno. in. c. considerauimus. eodem titu.

b ¶ Eligat. vide practicaz huius in. c. i genesi. de electi. p Inno.

c ¶ Compromissum. An vno electoꝝ contradicente potest fieri hoc compromissū: vt valet vniꝰ reuocatio. h. q̄ non valet compromissuz: et potest re integra reuocare vnꝰ. in. c. cōstitutꝰ. de ocessi. pre. Idē Inno. in. c. cū i causis. de electi. ¶ Itē q̄n do iste compromissarius est functꝰ officio suo. h. i c. causam q̄. de electi. Et quando sunt plures electores: an possūt eligere vnum ex se ipsis. h. in. c. cū in iure. de electi.

d ¶ Maior. an voꝝ electi auget numeruz electorū. h. i c. cum in iure. de electi. super glo. fi. ¶ Et quādo statur maiori parti eligentium. h. i. c. in ecclesia. 2. di. e. ti. ¶ Item an in electione attenditur potētia: vel diuitia electi. h. in. c. constituris. de appella.

e ¶ Nominante. Sine alterius decreta interrogatione: alias non est per inspirationem diuinā: ſ̄ per

f ¶ Alijs. In quibus dignitatibꝰ debet seruari vna de his tribus formis de necessitate. Inno. ⁊. h. i c. quia propter. de elec. ¶ Et q̄n possunt variare electores. h. iū. c publicato. e. ti. Et quando postulāte p̄nt a postulatiōe resilire vide infra. ſ. q. c. super. v. postulari. ¶ Ciuitas ō perusio elegit aliquē in rectorem seu potestatē: an possit: vel nō eū reuocare anteq̄ acceptet. Dicas q̄ quando ciuitas perusina elegit: aut sunt illi qui habēt necesse eligere: vt sūt priores: vel alij officiales: ⁊ tunc non possunt reuocare. aut ipsū elegit commune vel conciliuz generale: ⁊ tūc posset reuocare. Et idem dicas de electo ad aliqua officia in ciuitatibus vel alijs locis. vt videbis ō hoc latiꝰ p bar. in. l. absēti. ff. de donati. q. ij.

g ¶ Circa. An tenet electio facta per suffragiū: vel mysterium laicorum. h. in. c. ofius. de electi. Et que ē pena eos ad electionem admittentium. vide eū in. c. q̄s quis. e. ti. Et an tenet electio per clericos ⁊ laicos simul facta. Vide eum in. c. masana. e. ti. ¶ Item si patroni assensus debet electioni facte postulari: an eiꝰ contradictio impediat cōfirmatiōem. h. in. c. nobis.

© Biblioteca Nacional de España

2.di. de iure patro. ¶ Ité si laici debēt interesse electioni· vel ei o sentire: si non interfint: vel eorū non requirit cōsensus: an electō debeat irritari. h in.c.nobis.3.di. e.ti. ¶ Ité quot modis dicit electio canonica. 2 an electio facta per impressionez fit aliqua: vl nulla. Inno.i.c.q sicut.sup.v.bono pacis.2 in.c.bone.i.2 ibi glo.extra. de postu.p.

a ¶ Regi. Et iste anteq̄ ad ecclesiam suā vadat ad regem accedat ei reuerentiam impensurus de consuetudie. fo.no. c.fi. Vide Inno. in.c.q sicut.sup v. nominatim.ō electi.

b ¶ Celebranda. De hoc per. h.i c.cum in cūctis. §.episcopus.de elec.2.c.nulla.§ cum vero. de cōcessi. pre. Et ibi vide: infra q̄tuz tempus est ad electionem presētandum: 2 q̄tuz ad consentiendū electioni per. h. Vide. beneficiuz 2.q.super.v.sex menses. Et quare iuste impeditis nō currit hoc tēpus ipso iure vl ope restitutiōis. Inno.in. c.ne p defectu. sup. v. iusto impedimēto.de electi.

q̄ de cōsuetudine antiq̄ inuiolabiliter obseruata (.s.in hispania) est: q̄ hispani reges q2 a sarracenis terrā q̄sierūt: 2 mesq̄tas ecclesias fecerūt: 2 allias vbi nunq̄z fuere fundauerūt: ml'taq̄z alia bona ecclesijs concesserūt. sede vacante scribit regi capitulū: q̄ placeat ei sine impedimēto electōez pmittere celebrari: habēdo interim bona ecclesie comendata: 2 regi placeat (.i.placere dz). Sic demū (.i.p9 electōez fcāz) psentato regi[a] electo māet ei ō bonis ecclesie respōderi. Et aliqñ rogat (.s.capitulum) rex p aliquo eligēdo: 2 ppter bona supradicta ē iustuz q̄ ei9 rogamina sint accepta.e.ti.l.xviij.

¶ Et nō fiat electio p symoniam: alias nō valet. symonia.4.q.ō.

¶ Qualiter fiat adalilis electio. adalilis.3.q.

¶ Qualiter fit ō almocateno electio. almocatenus.2.q.

¶ Qualiter elígitur comiter maris. mare.4.q.

¶ Et qualiter admirat9. mare.2.q.

¶ Qualiter alfaq̄cus. alfaquecus.3.q.

a ¶ Secundo quero. infra quod tempus est electio celebranda[b]. Dic q̄ infra tres menses a tēpore vacationis: al' ptās eligēdi illa vice deuoluit' ad p/ximū superiorē'. i.p.ti.v l.xvij. bñficiū.5.q.a.

a ¶ Tercio q̄ro. quis pōt eligere[d] de electione epis copi. Jam dixi supra.i.q in principio. De electiōe autē pape ad quos spectat. papa.i.q.

¶ Et an excōicat9 pōt eligere. infra.e.5.q.b.c. Et excōmunicatio.13.q.b.

¶ Si sunt plures per patronos presentati: q̄s eliget. patronus.4.q.

¶ Si quis mihi promisit vnam de suis filiabus in vxorem dare: q̄s eliget. sponsalia.4.q.

¶ An contrahens matrimoniū cum cōiugato ignoranter: habet electiones soluto matrimonio primo: an cum tali viro remaneat: vel alij copulari. matrimoniū.10.q.

¶ An semel eligens pōt variare. venditio. 6.q. legatum.4.q. iniuria.6. q. furtum.4.q.

¶ An in alternatiuis est electio debitoris. stipulatio.6.q. legatum.4.q.

a ¶ Quarto quero. quotuplex ē electio. Vide supra. i.q.a.

a ¶ Quinto quero. q̄s potest in episcopū (vel ī p/

c ¶ Superiorē. Sz an iste superior teneat tūc eligere ō gremio illius ecclie ad quā est electio fiēda.h.in.c. dilectus. 2.di. de cōcessi. p. 2 in.c.abbate.5.di.de v. signi. 2 glo. in.c.nep defectu.in fi.de electi. Ité si ē ꝓuilegiū ecclesie toletāe q̄ decāi ad ecclesiā sagūtinā assumant de ei9 gremio postea fiat ostitutio q̄ assumēd9 ibi in decanū oportet q̄ habeat vigiti quinq̄z annos: 2 tpe vnius vacationis sint in ecclesia toletana psone habētes etatem sufficientē ad decanatū habito rīspectu ad temp9 priuilegij si sunt etatis trigita quinq̄z ānorum: an sunt astricti sagūtinēses ad assumendū decanū ex illis. h.in.c.abbate.6.di.de v. signi. 2 ibi p Jo.an.

b ¶ Eligere. de ista questiōe ad quos spectat electio. h.in.c.i. de electi. An vni

© Biblioteca Nacional de España

uersitas: ciuitas: vel locus pōt sibi eligere rectorē tpalē: vel ppetuū. h. in. c. aduersus. de īmuni. ec. ¶ Rectorē ⁊ tabellionē eligūt rectores ⁊ alij consilij officiales: aut eor maior ps. vt pet. oro de burgos: p regē ioānē. ij. anno. 1432. Clide que scripsi. rcōr. v. si ep⁹. Ad qō offm rectorie: vel tabellionat⁹ eligunt tres psone: vt quē eor maluerit supior cōfirmet. vt p eū pet. ij. orde. de madrid: ā no. 1435. Et etiā p eū pet orde. de toledo: anno 1436. vbi p̄dca iura sunt reuocata: nisi in ciuitatib⁹ ⁊ villis q̄ hēnt ex cōsuetudine vel p̄ uilegio vt ad eor petitōes dent p̄dcā officia: vl̄ dcās electōem celebrādi: de trib⁹ vel etiā de vna psōa: q̄ electio tūc fiat cū iuramēto de oi p̄ce: p̄cio odio vl̄ amore p⁹ ponēdo. ⁊ fiat ⁊ p̄sentet supiori infra sexaginta dies. alias electio p vicē illa ad superiorē deuoluit. vt ibi. Et vide infra. C. q. super. v. eligentium. v. si.

latū de maioribus etiā religiosū) eligi[a]. Dic q̄ nō p̄t eligi sciētiā cōpetentē nō hns p suo officio. nec minor triginta ānis[b]: aut illegitim⁹: vl̄ excōicat⁹[c]: seu interdict⁹[d]: aut interdictum nō obseruans: si hoc morbo tpe electiōis laboret: nec ep⁹: vel electus ad aliā ecclesiā q̄ cō sensit electioni: nec laic⁹ aut clericus in sacris non constitutus ordinibus[e]: nec hereticus: scismatic⁹ aut homo male vite: vl̄ de crimine infamia irrogante per competētē judicez condēnatus[f]. q̄ ex his est infamis. i. p. ti. v. l. xxij. excōicatio. 13. q.

b ¶ Item nouiter ad fidez conuersus: non est ad aliquē clericalē ordinē p̄mouendus[g]: nec in epm eligend⁹: ne credat se iō

a ¶ Eligi. ad rei publice gubernatiōem vocari debent iuris ciuilis sapiētes periti: ⁊ nō alij. ⁊ si nō fiat ita per cōsules ciuitatū: seo forte mādant gubernari ab alijs imperitis: in culpa sunt: ergo nō sunt excusati: sz puniri debent de mala electione. bar. in. l. oēm. in fi. ff. de iusti. ⁊ iure. ¶ Litterati: ⁊ artifices sunt maioris precij q̄s simplices ⁊ inertes ¶ Itē q̄litas addita q̄litati facit rē meliorē. ⁊ sic ē argumentū p litterato nobili: nā litteratura existēs p se: debet preferri plebeo in honoribus ⁊ re-

quia non fuit ei inuētus similis inter xp̄ianos electus: ⁊ quia non est exp/tus in fide: nec eccl'ie statutū (⁊ idem cuz ecclesie statū nesciat: nesciet se p uenire cum diocesanis). Et ex eisdem rationibus clericus secularis: vel religiosus nouus: non ē in abbatem: vel priorē: aut monasterij prelatū assumendus[h]. ⁊ quia nōduz eū ordinis asperitas tēp tauit. Monachus tñ bene potest in episcopū assumi. ¶ Et scias q̄ nō valet electio: si quis eligentium ē excommunicat⁹[i]: vel interdictus: vel si est celebrata contra pape p hibitiōem. e. ti. l. xxiij.

c ¶ Illi tamen qui nō possunt eligi: possunt postulari[k]. ¶ Et eligentes canonicū regularez: aut re-

uerentijs. bal. l. si duobus. C. comu. de lega. colū. i.

b ¶ Triginta annis. An hunc defectum etatis ⁊ natalium debet p̄bare opponēs vel elect⁹. h. in. c. accedēs de purga. cano.

c ¶ Excōicatus. Clide. excōicatio. 13. q. b. super. v. eligetur.

d ¶ Interdictus. v trū suspēso post penitentiā ⁊ satisfactiōez sit necessaria absolutio specialis vt possit eligi: vel in ordine mīnistrare. h. in. c. cū bone. de eta. et quali. ordi.

e ¶ Ordinib⁹. v trū diacon⁹ pōt eligi: vel subdiaconus. h. in. c. a nullis. de eta. et quali. ordi

f ¶ Condēnatus. an depositio epi scopo facta de assilio electio valeat si primus fuit restitutus electoribus ignorātib⁹. h. in. c. innotuit. super glo. fi. de elecri. Clide infra e. q. ē. super. v. elect⁹ v. ⁊ an.

g ¶ Promouend⁹. An versus ad fidem pōt ordinari: ⁊ bñficium ecclesiasticū obtinere. h. in. c. ī ecclesia. de instī. Et ibi an pōt interesse electioni.

h ¶ Assumēdus. An sup hoc pōt ep⁹ dispensare. h. de officij. de electi. ⁊ ibi Inno.

i ¶ Excōicat⁹. De hoc vide in. c. illa. de electi.

k ¶ Postulari. Que psone pñt eligi: ⁊ q̄ postulari. h. i c. fi. de postula. ⁊ ibi p Inno. ⁊ in. c. ꝓsideram⁹. de electi. Et qñ ē electio nulla: vide eū ibi. ⁊ in. c. q̄ sicut e. ti. ¶ Utrū. ⁊ qñ sit licitū postulātib⁹ a postulatōe resilire. h. in. c. bone. ij. ō postula. Et qñ electores ab electiōe. vide. ē. i. q. a. sr. v. alijs. ¶ An postulatio p̄sē tata postulato vl̄ superiori possit reuocari. Dic q̄ si est p̄sentata superiori: non ē locus penitentie: q̄ statim ē i ei⁹ ptāte trāsfusa. sz si ē p̄sentata: soli postula-

© Biblioteca Nacional de España

to habz locū penitentia: qz per hoc nullz ius ē ei q̄sitū. bal. i.l. si aquā. pj.colū. C.de seruitu.

a ¶ Religiosuz. an talis ē eligēdꝰ vl postulādꝰ: ēt ad platuram monasterij.h.in.c.cuz monasteriū. de electi.

b ¶ postulantes. Concordat. de electi.c. scriptum Et vide ibi Inno.sf.ṽ.minime ꝛ sf.ṽ.maioꝛ.

c ¶ Electus. Vide j.6.q.a.sf.ṽ. eligentiū.ṽ. Itez q̄ sit. Et. symonia. 3.q.d.sf.ṽ. elcōres.ꝛ.4.q.c.An electo: vel postulato: pōt ip̄ōi aliquod onꝰ: vel exigi ab eo.h.in.c. significasti.de electi. Et an pendente ꝓcessu sup crimine: pōt eligi delatus.h.i.c. accusatū.2.di ṽ symo. Vide.s.e. q.a.sf.ṽ.condēnatus.

b ¶ Eligentiū. De hoc per.h.c. cū in cūctis.ſ. epꝰ aūt.de electi. Item q̄ sit pēa eiꝰ q̄ pecunia se eligi fecit ad aliquā dignitatē: offiñ: vel administrationem: vel secundo

ligiosuz quēuis: debent eum a suo abbate: poze: aut maioze petere. e. titulo.l.xxiiij.

d ¶ Et q̄bꝰdā eligētibꝰ: alijs postulantibꝰ: vz electio: non postulatio. nisi sint due ꝑtes capituli postulātes [b].e.ti.l.xxv.

e ¶ Itē ꝑ symoniaz electꝰ potit ep̄atū: si ipse q̄d vt eligat' ꝓmittat: aut det: vel ꝑ eo etiā ignoꝛāte aliꝰ. applicabiturq; datū vl ꝓmissū cū tātū dē per recipiētē soluendo eccl'ie ad quā eligebat': recipiētē isup ꝑpetua infamia notato.e.ti.l.xxvj. symōia 4.q.c.

¶ Itē nō ꝑt eligi in pctō: maximo: aut medio cōsistens. vt videbis. epus 7.q.b.

¶ Itē ē ineligibilis ad abbatiā religiosus leges audiens: aut medicinaz. religiosus. 13. q.

a ¶ Sexto quero. q̄ ē pena eligentiūd sciēter idignūe Dic q; sūt illa vice eligēdi potestate priuati potis triennio suoꝝ bñficiorū redditibus. ꝛ electiō vz.i.par.ti.v.l.xxvj.

a ¶ Septimo q̄ro. q̄liter ꝙ firmat' electiof. Dic q; celebrata electione: capitulum facit litteram: q̄ vocatur decretumg: que significat ei qui ē electiōez confirmaturus q; fuerūt vocati q̄d debebāt ꝛ potuerant electioni interesse: ꝛ fuit ad eā fiendā certa dies assignata: qua recepe/runt vnaz de tribus formis positis supra.i. q.a. ꝛ fuit per eos talis electꝰ Et istud decretuz debet mittih pape: si ei subest i/mediate. vel ad ꝓximuz superiorē archiepm: vel patriarchaz. qui si reperierit[i] electionem bñ factaz: nec fuit in forma erratuz: vel materia (.i. qz eligerunt abilem eligēdi de iure): confirmabit electum. ¶ Et electus petat post confirmationem infra tres menses cōsecrationem[k]: alias iusto ipedimento cessante ꝓriuabit euz proximus superior. e.ti.l.xxvij.

Inno.in.e.i. i fi. de postula. ꝛ in.c.ij.ī glo.ij.de electi.c.scriptū in fi.

f ¶ Electio. q̄ vacāt bñficia electi et cōfirmati.h. in.c.cū in cūctis. ſ. cum vero. de electi. ꝛ ibi ꝑ Inno. ¶ Si suꝰ electꝰ ego canonicꝰ ad dignitatez: ꝛ episcopus me tacente ꝓuideat de canōicatu: an cassata electiōe possum redire ad canonicatū. Dic q; sic. vt scripti Regula.2. q Regula.xxij

g ¶ Decretuz. Quid sit istud decretum. et q̄d debeat cōtinere. vide.c inotuit. glo. ij.de electi.

h ¶ Mitti. Cuius expensis debet mitti: et an postea repetēt ab electo confirmato. vide Inocē.ꝛ.h.c. vt ꝓterite. de electi.

i ¶ Reperierit. In quo loco fienda est hec inquisitio. h.in.c. pō q̄.de elec. ¶ Itē si cassat' electio: an iterū ꝑt idem eligi per eūdē. h.e. ti.c.super eo.

k ¶ Cōsecratiōem. Qui sūt ad hoc vocādi. vide.h. i.c.nec epi.de tēpo.ordi. Et infra quot tēpꝰ dz petere cōsecratiōez. ꝛ q̄n incipit id tēpꝰ currere.h.i.c nulla.ſ.cū vero.de ꝓcessi.ꝓbē. Vide.patriarcha 2.q.b.ꝛ Inno.i.c.cū i cūctis.de electi. ꝛ ibi glo. sf.ṽ.epꝰ. Quid ꝑt elcūs aū cōsecratiōem facere

c ¶ Indignuz. An retro trahit' ista pena ad postulātē.

© Biblioteca Nacional de España

ꝛ an põt cõmittere ea q̃ sunt ordinis. h. de trãsla. c. i. Itẽ an põt sine supiozis auctozitate renũciare electiõi ẽt p' q̃z ꝺsẽsit. vide eũ. e. ti. c. iter corpalia

¶ Emancipatio. Vide que scripsi. patria potestas. 4. q. p. super. v. emãcipationẽ. Et. adoptio. 6. q. c. sr v. emancipari. ꝛ. e. q. e. sr v. emancipetur.

¶ Elementum. Vide. miraculum. i. q.

¶ Elephas. Vide. dãnũ 5. q. c.

¶ Emãcipatio. Vide. adoptio. 6. q. c. e. pria potestas. 4. q. p. q. r. s. t. tutoz. 2. q. c.

Emenda. Si iuuantes perdiderũt equos et arma: an possunt recuperare illa ab eo in cui' auxiliuz veniũt etiã si promisit. glo. dicit q̃ nõ i. l. quoniaz. C. ad. l. iul. de vi. p. q̃ intellige de illicite agẽte bellum. vt in dicta glo. Sed de accedẽtib' ad diferimen belli ex pte ei' q̃ licite agit. Dicas q̃ alij accedũt irrequisiti: alij req̃siti. Irreq̃sitoꝛũ: q̃dã accedunt principaliter virtutis ostendẽde gr̃a: ꝛ sic gr̃a gl'ie sequẽde. Quidã accedũt principaliter pietatis vl' hũanitatis vl' affinitatis cã. q̃dã accedũt principaliter remũeratiõis p̃bẽde cã. Quidã sũt indifferentes: puta qꝛ de eis dubitaf'. Primi non repetunt damna: vel expensas quas fui principaliẽ cã fecerũt: nõ alterius obligãdi cã. vt. ff. de nego. gest. l. que vtiliter. §. fi. ꝛ. ff. de cõdi. inde. l. q̃ si pene. §. fi. Secũdi etiã nõ repetũt: quia obligatiõis talis qualis dissoluende cã fecerũt: ꝛ per ꝺsequẽs non repetunt. Tercij etiã nõ repetunt ab eo quez iuuauerunt. vt. l. i. ꝛ. l. officio. ꝛ. l. alimenta. C. de nego. gest. Quarti repetere videnf'. ꝛ ita tenet Jo. de ligna. in suo tractatu: de bello. tu dic q̃ aut ps quam iuuauit in bello: vel ex terminio succũbit: ꝛ tũc nil repetũt q̃ gerendi negocij cã ꝛ aio nõ repetendi accesserũt: qꝛ sibi imputet q̃ dubio euentui belli se submisit. vt. l. qua actione. §. si quis i collutatione. ff. ad. l. aqui. Aut obtinuit: ꝛ tũc repetit: ꝛ pro hoc facit: qꝛ magister nauis q̃ cõmunis periculi remouẽdi cã: nauis armamẽta piscit i mari: vel alic' merces repetit armamẽta: ꝛ is c' merces sũt piecte ab his quoꝝ merces sũt salue: ꝛ nõ al'. ff. ad. l. rodiã. de iac. l. ij. in prin. ꝛ. §. fi. Et hec maxime locũ habent: si ad defensiõem alic' rei spectantis ad rẽ publicã etiã alic' ciuitatis accessisset: q̃ pupillo eq̃parat' sc̃z verã opionẽ: cũ pupill' nõ teneat' nisi q̃ ẽ fact' locupletioꝛ. quiti de quoꝝ anio dubitat'. i. q̃ mẽte accesserũt nulla repetitiõez habẽt. ꝛ adhuc dico q̃ in isto casu dubij nulla dare tur ei actio: qꝛ iu dicãdũ ẽ i dubio vt poti' vel virtute ostẽdẽdi cã vel hnmanitatis cã fecerit. et hoc de accedentib' si ne req̃sitiõe. De req̃sitis aũt ẽ notãdũ: q̃ aliq̃ eorũ accedũt ex debito: alij sine debito. Accedẽtiuz ex debito: aliqui dicũt' ex debito

a ¶ Secũdo quero. q̃liter fit emẽda. Dic q̃ an omnia sũt emendãda damna i guerra hoĩm corporaliter illata ex preda. e. ti. l. i. Et ibi vide q̃ ꝺ datur in remunerationẽ p vulneribus: aut captiuitate.

b ¶ Quantum autẽ debet habere qui moꝛitur i cõflictu de preda. vide. e. ti tu. l. iij. quia non dicitur moꝛi: sed ad gloꝛiam trãsire: qui pro republica ceciderunt: vt dicta. l. tercia.

c ¶ Post emendationẽ autem corpoꝛum circa reꝝ emendationẽ scias q̃ anteq̃z guerrificantes ad p̃dam exeant per ꝺuos iu

accedere ex eo q̃ ad hoc sũt ꝺducti: vt stipẽdiarij huius tpis: ꝛ tũc qꝛ ꝺucẽs opa eoꝝ vtiꝫ ad vsũ quem cõduxit: nõ p̃t vlla culpa ei iputari. vt. C. loca. l. edẽ. in fi. ꝛ sic de casu vel et vi maioꝛe nõ teneꝫ. vt. ff. loca. l. si merces. §. vis maioꝛ. sz iputet sibi q̃ ad hunc dubiũ euẽtũ suas opas locauit. Alij q̃ dicũt' accedere ex debito qꝛ p defẽsiõe patrie req̃siti accedũt: ꝛ cato inq̃t: pugna p patria. ꝛ idẽ de ceteris q̃ munera p sõalia ꝛ mixta sibi subire teneãt'. ꝛ hij etiã nil repetũt: qꝛ qꝺ debẽt faciũt. Aliq̃ accedũt ex debito seruicij ipẽdẽdi: vt feudatarij ꝛ vasalli: ꝛ qꝛ ipsi teneãt' dñm iuuare i bello ꝛ nõ dimittere: credo q̃ suis sũptibus et instrumẽtis debeãt ipm iuuare: ꝛ p hoc accedit q̃ faber cũ ei' instrumẽtis debet opari. Itẽ qꝛ in recõpẽsatione hz feudi bñficiũ: ideo suo sũptu iuuet bñficiẽtẽ dñm: ꝛ sic nec armoꝝ nec equoꝝ emẽdam petere poterit. Idẽ dico si rõe cõfederatiõis ꝛ colligatiõis tẽnerẽt' accedere. Accedẽtiũ vero nõ ex debito sz pꝛeter Aliq̃ accedũt i cõmodatũ: aliq̃ i auxiliũ charitatiuũ: aliq̃ i auxiliũ simpliciter postulatũ. In cõmodatũ accedẽtes habere ꝺebẽt expẽsas cibarioꝝ a ꝺmodatario

© Biblioteca Nacional de España

alia nō. vt. l. in rebus. ℱ. pe. ff. como. ⁊ si serui eēnt q̄ pirēt: vel liberi q̄ equos ⁊ arma poterēt: ista nō tenetur ꝺmodatarij restituere: q̄ ad hoc discrimē eos postularet. vt. ff. como. l. si vt circo. ℱ. ſz interdū. v. plane. In auxiliū charitatiuū accedētes licet req̄siti etiaz nō agerent: quia charitatis ⁊ pietatis cā accesserunt: licet excitati. vt. l. i. C. de nego. ges. In simplex auxilium requisitis est maior dubiū. Sed dic: aut causā in quā accedunt est pia ⁊ idem qꝺ in precedenti: aut non pia: nisi q̄tenus iusticiam respicit: puta si p defensione rerū vr castri contra iniuste oppugnantes sit petitum: vel pro eo recuperādo ab his qui occupauerunt violenter ⁊ indebite: et tunc aut sibi prospexerunt per stipulationez: ⁊ hoc clarum: ex quo ex eorum parte res est licita. aut sibi non prospexerunt: ⁊ tunc aut qui accesserūt sunt stipendiarij mittentis. aut non: vel sunt ipsimet rogati. si mittentes stipendiarij sunt: ⁊ tunc nec expensas vel arma pdita vel equos possunt petere ab eo in cuius auxilium sunt missi: quia nec a mittēte petere possunt: vt supra dixi, nisi consuetudo vel conuentio eēt de oppositō. si non sunt ab eodem stipendiati: ⁊ tūc aut veniunt quia suppositi iurisdictioni et dominio mittentes: ⁊ idem. aut aliter eius precibus veniunt: ⁊ tunc rationi naturali congruit vt sumptus cibariorū habeant ab eo in cuius seruicio sunt. vt. l. in rebus. ℱ. penul. ff. como. ⁊. l. Item serui. ℱ. fi. ff. de edi. edic. Arma ⁊ equos si perdiderint ab eo non repetunt. sed an ab eo cuius rogatu venerunt: est questio que decisionem recipit a sequenti. Si vero sunt ipsi principales rogati: ⁊ tunc sumptus cibariorūz credo q̄ petere possunt. sed an repetant alios sūptus: vel equos vel arma de predicto exterminio vel bello est questio nostra. ⁊ isto casu tenet cy. in dicta. l. quoniaz. q̄ sic. Et idem Inno. in. c. sicut. ij. extra. de iureiuran. ⁊ hec vera si propter mandatum emit equos ⁊ arma. sed si pus habebat ⁊ p suo vsu tenebat: tūc si perdita sūt in discrimine belli ritę vel exterminij adhuc idem eēt. Sed aliter dicit Inno. in dicto. c. sicut. iuxta fi. distinguendum esse: aut perempta fuissent sibi eodem modo si non accessisset: ⁊ tūc nō repetat: alias secus. qꝺ mihi non placet. de predictis per salice. in dicta. l. quoniaz. colū. vj. vij. viij. ix. C. ad. l. iul. de vi. priua. Et vide. castrū. 6. q. b. super. v. ostensa.

ratos eorum bestie: ⁊ arma apreciabuntur: ⁊ postea damnum in his sine dominorum culpa contingēs: emendabit secūdum dictam extimationem. e. ti. l. iiij.

¶ Si vero nō apreciata perdunt aut deteriorā/tur: fit emēda per modū positum. e. ti. l. fi.

a ¶ Bestie. An si equus sit percussus in bello: ⁊ ex post moriatur in domo: debeat fieri emenda de eo stipendiario. bar. l. pretor ait. ℱ. ex incendio. ff. incen. rui. naufra. Et Jo. fa instit. de excu. tu. in principio.

¶ Emergens. Vide. sententia. super. 4. q. in fi. reus. ℱ. q. c.

¶ Emologatio. Vide. arbiter. 4. q. a.

¶ Emptio. Vide. venditio. per totum.

Ephiteosis. Primo quero: quid est emphiteosis. Dic q̄ est datio rei immobilis ad

Ephiteosis. Quid sit emphiteosis. ⁊ i quibus reb' cō sistat. ⁊ qualiter contrahatur. ⁊ que actio nascatur ex eo. azo in summa. C. de emphi. iure. Quo iure contract' emphiteoticus introductus est. Secundo vnde dicatur iste contractus emphiteoticus. Tercio cuius nature sit iste contractus. Quarto in quo differt contractus iste a contractu locatiōis. Quinto qualiter contract' emphiteoticus fiat. Sexto qualis forma seruabitur quādo ecclesia dat in emphiteosim. Septimo vtrum contractus emphiteoticus potest in perpetuum fieri per ecclesiam. Et de centum septuaginta quattuor questionibus circa ius emphiteoticum. vide plene per spec. li. iiij. ti. de loca. ⁊ conduc. ℱ. nunc aliqua de iure emphiteotico. Et de ecclesiastico emphiteosi vide que etiam scripsi. alienatio. 3. q. b. super. v. dari. Quero de fundo emphiteotico: an publicatis bonis transeat in fiscū Spec. ti. de feudis. ℱ. quid de feudo. v. xl. in fi. videtur tenere q̄ idē qꝺ in feudo. s. q̄ transeat i fiscum. Tu dic q̄ aliud est in emphiteosi ecclesie: quia ecclesia potest repetere a fisco indubitāter. Sed emphiteota priuati dicas: si quidem est talis emphiteosis que forte transiret in extraneum heredem: ⁊ transiet in fiscum qui habetur loco heredis. si vero ad heredem extraneum non transiret: tunc non transiet in fiscum. vt. ff. de bo. dam. l. ij. ⁊ ibi glo. sed dominus repetit tanq̄z rem indebite alienatam. Et hanc differentiam ponit cy. in. l. fi. C. de iure emphi. sed certe glo. que est de fun. patri. l. i. li. xj. videtur tenere contrarium. De quib' per bar. in. l. si finita. al' est. l. si quis in possessione. v. secundo quero quid de fundo emphiteotico ff. de dam. infec. Vide. hereticus. 6. q. a. super. v. regi. v. vide de pena. ¶ Feudum non potest in emphiteosim dari. feudum. 8. q. b. super. v. alienet. v. quero nunquid vasallus. Et ibi in. vsi. quero

© Biblioteca Nacional de España

hunquid si est. vide an in re emphiteotica potest fieri executio. Vide que scripsi. legatum. ℣. q. a. super. v. rem tercij. v. qui legat. ℟. v. se. in. versi. sed dubitatur.

a ¶ Sctiptis. An requiratur scriptura in contractu emphiteotico. glo. ℣mo. in fi. instituť. de loca. dicit ꝙ sic Sed spec. tenet contra: i titu. de emphiteo. ℣. nunc aliqua. ver. sed opponitur. Sed magna pars modernorum consueuerunt sequi dictam glo. Sed quid: si conuentum est: ℟ contractum sine scriptura: nunquid erit contractus nullus: vel valebit tanꝫ locatio: vel vt contractus innominatus: si pensio non sit in pecunia: retenta opinione ꝙ scriptura non sit necessaria: credo ꝙ si partes agebant ꝙ esset emphiteosis ꝙ contractus sit ipso iure nullus. verbi gratia quia exprimebant: do tibi in emphiteosim ℟ ego recipio in emphiteosim. ¶ Sed quid si dicebam: loco tibi talem fundum ad talem pensionem perpetuo: vel loquebatur per verba indiffinita: trado tibi ad perpetuum talem fundum: vel talem domum ad talem pensionem: nunquid valet. Ego credo ꝙ sit contractus locationis: si pensio sit in pecunia: vel cōtractus innominatus si sit in mercede. ¶ Sed quid si partes dicant: ego vendo tibi talem fundum tali precio: retenta mihi tali annua pensione: nunquid erit venditio: vel emphiteosis. Ego credo ꝙ est venditio: maxime si retineatur modica pensio: et magnum precium recipiatur. quinimmo crederem ꝙ hoc casu ꝙuis partes agerent expresse ꝙ esset emphiteosis: qō deberet potius vēditio nominari. De predictis per Joan. fa. Instituť. de loca. in glo. immo. in fine. Sed dicit bal. C. de iure emphiteoť. super Rubrica in fi. ꝙ siue in contractu siue in iudicio ponatur: vel preponatur nomen vnius contractus et effectꝰ alteriꝰ. vt si dico ꝙ locaui tibi fundū in ēphiteosim: cum esset emphiteoticatio et non locatio: ꝙ tunc esset iudicandum secundum naturam illius contractus cuius effectus positus est: et nomen appositum: que non conuenit habetur pro non apposito. Vide. census. i. q. a. ver. scias ꝙ.

annuum censum in scriptis[a] celebrata. Et fit cuz voluntate partiuz ad vtam recipientis: vel etiam heredum[b]. ℟ est similis locato: ideo in eius tit

b ¶ Heredum. Si concessum est duobus fratribus predium in emphiteosim: si moritur vnus: an eiꝰ portio reuertatur ad dominum: vel ad alium fratrem. ¶ Item quid si emphiteosis est concessa patri recipienti pro se et filijs qui decessit relictis duobus filijs: demuz vnus decessit sine herede: an eius portio hereditatis reuertať ad ecclesiā. Et quid iuris si abbas illam emphiteosim paternam concessit de nouo duobus fratribus. Item quid si vnus frater decedit relictis duobus filijs: an erit locus inter eos ius accrescendi. vide per bar. l. si mihi et ticio. ff. de verbo. obligatio. ¶ pater recepit emphiteosim ab ecclesia sb hac forma: scilicet pro se eiusꝫ filijs et nepotibus: que ritur vtrum filij vel nepotes qui ipsi patri iurauerunt non habere recursum ad bona paterna: vl mortuo patre renunciauerunt in totum: hereditatem possit admitti ad istam emphiteosim: nec ne. Dicit bar. in l. ꝙ dicitur. ℣. si liberti. ff. de verbo. obligatio. ꝙ licet filius repudiet hereditatem: tamen recipietur ad predictam emphiteosim. Ad hoc concordat bal. in l. liberti. C. de oper. liber. colum. ix. Et ibi etiam dicit ꝙ secus esset si pater recipisset pro se et pro suo herede. Et ex hoc scilicet quando pater recepit pro se eiusꝫ filijs: sequitur ꝙ filia dotata que excluditur a successione paterna per formaz statuti: nihilominus succedit in emphiteosim vna cum fratribus. Et idem videtur cū filia est heres in re certa. Idem si filij sunt heredes: dispariter tamen in emphiteosi succedunt equaliter: quia in hoc casu emphiteosis non est ius hereditarium. Facit etiam quia si quis receperit emphiteosim pro se et pro sua vxore: vel pro se et fratribus suis: isti admittētur ad emphiteosim: licet etiam non essent heredes recipientis. ergo idem ꝙ si fit mentio de filio: quia non minus pater videtur prouidere filio suo ꝙ aliquo extraneo. ¶ Quero: vtrum pater qui recepit emphiteosim modo predicto: possit prelegari vni filiorum suorum. Respondendum est breuiter ꝙ sic secundum Specu. titu. de loca. ℣. nunc aliqua. ver. clxviij. et. ver. xxxviij. Specula. multum allegat: et nihil firmat. Lu dic vt dixi: quia ratio hoc dinumerat. ¶ Item quero an emphiteosi recepta sub certa forma sit locus accrescendi: scilicet vt si vnus filiorum repudiat emphiteosim alteri accrescat: vel si agnouit et decedit accrescat fratri: an vero sua portio consolidetur proprietati. De hoc per bar. in. l. Si mihi et ticio. ff. de verbo. obligatio. Et specula. titu. de loca. ver. clv. Sed tu dicas breuiter ꝙ ius accrescendi procedit ex triplici radice. Quia quandoqꝫ procedit ex funditus impedita acquisitione a principio. Quandoqꝫ procedit ex eadem non confirmata iniciata tantum. Quandoqꝫ procedit per resolutionem iuris perfecti quesiti. Primo casu dicendum est ꝙ habet locum ius accrescendi: vt in emphiteosi ecclesie etiam in pluribus personis a principio. verbi gratia: ego recepi emphiteosim pro me et etiam pro

© Biblioteca Nacional de España

re mea: vxor mea non vult ratificare: et sic in perso/na sua obuiatur principio acquisitionis. Dico q̃ tota mihi accrescit. et bal. in l. quotiens. C. quando non peten. par. dicit idem. quando recepi emphiteo/sim pro me et fratre meo: qui non vult ratificare. Sed sec⁹ dicit es/se in feudo. ꝛ vi/de que plenius de hoc articulo scripsi. ratihabi/tio. v. si ego con/trahо. in. versi. pone enim q̃. Secundo casu: quando acqui/sitio est inchoa/ta: sed non con/firmata est po/nere exemplum: quando ex duo/bus donatarijs causa mortis: vel ex duobus filijs in potestate constitutis: vnus moritur viuo patre siue primo donatore. et dico q̃ idem: quia habet locum ius accrescendi: quia persona in qua non erat ius ra/dicatum: non excludit ius acrescendi. Tercio casu di/co quando erat ius radicatum: sed postea finitur ca/su: vt quia filij diu tenuerunt emphiteosim: sed vnus postea moritur sine herede. Dicendum est breuiter: q̃ de veritate iuris non habet locum ius accrescen/di: sed reuertitur ad proprietatem. Et ita est non so/lum in contractibus: sed etiam in legatis. De qui/bus per bal. in autent. si qua. C. de sacrosanctis ec/cle. Et de proxima questiõe etiaꝫ vide per eum in. l. quotiens. C. quando non pe. par. ¶ Sed quid: si do/minus emphiteosim paternam duobus fratribus re/nouauit: an per istum nouum contractum est subla/tum ius accrescendi. Dicendum est breuiter q̃ non: quia renouatio videtur facta ad confirmationem: nõ autem ad derogationem. De quo per bal. in. l. quo/tiens. C. quando non peten. par. ¶ Vir et vxor re/ceperunt quandam emphiteosim pro se et pro eo/rum filijs: et ista vxor habebat quendam filium ex alio matrimonio; queritur iam: nunquid iste inclu/ditur. Specula. mouet istam questionem in dubio. titu. de loca. §. nunc aliqua. ver. reus. Sed tu dicas q̃ ipsa emphiteosis resoluitur in singularitates: quia diuiditur inter virum et vxorem: et in parte viri in/telligitur de quibuscunq̃ filijs ipsius: et in parte v/xoris intelligitur de quibuscunq̃ filijs mulieris. De quo per bal. in autent. hec vsus prestatio. ff. de sa/crosanctis eccle. in princi. ¶ Nota q̃ si quis rece/pit emphiteosim pro se et suis filijs legitimis: non intelligitur recipere pro legitimatis: quia non sunt naturaliter legitimi: sed ex priuilegio. c. ex fictione. bal. in. l. si quis aliquid. C. de his qui de eta. ¶ Ne/potes ex diuersis filijs succedunt auo in stirpes. vt l. nepotes. ¶. de suis et legi. here. quero: nun/quid hoc sit verum in emphiteosim. bar. in. l. gallus. in fine principij. ff. de liber. et postu. di/cit q̃ quãdoq̃ videtur quis stipulari filijs vt he/redibus: et tunc postea diuidunt inter stirpes. quãdoq̃ vt filijs: ꝛ tunc equaliter suc/cedunt. q̃ au/tem emphi/teosis eccle/sie non tran/seat ad eos tanq̃ ad he/redes: ſ tan/q̃ ad filios. Caue tibi q̃ tunc dictum bar. bene po/sit saluari:

tulo de ea tractatur. Et seruãtur in ea pacta[a] cõ/uenta. quinta parti. titu/lo. viij. l. xxviij. vide. a/lienatio. ʒ. q. a. b.

a ¶ Secundo quero. qua/liter emphiteota libera/tur a census solutione.

Dic q̃ si res tota casu p/ditur est liberatus. sed si remanet: octaua pars te/netur ad totum[b] censuꝫ. eodem titu. l. vicesima/octaua.

a ¶ Tercio quero. Qua/liter emphiteota incidit

quando expresse esset actum q̃ transiret ad eos si/ue essent heredes siue non. Et nisi hoc expresse es/set actum in emphiteosim ecclesie requiruntur duo principaliter. primo enim requiritur q̃ sint heredes: alias non transiret ad eos obligatio. Se/cundo requiritur q̃ sint de liberis inclusis in con/tractu emphiteotico. vt in dicta glo. De quibus per bal. in dicta. l. nepotes. ¶ Pater emit quẽdaꝫ redditum ad vitam suam ꝛ etiam ad vitam filij sui queritur nunc: an viuo patre: filius habeat ali/quod ius in illo redditu. Dicas breuiter q̃ non. Et idem in emphiteosim et in feudo: quia copu/la cadens inter ea que habent se in ordine tempo/ris et rationis intelligitur secundum debitum or/dinem: non simpliciter. bal. l. liberti. colum. vij. C. de oper. liber.

a ¶ Pacta. Pacta emphiteotica seruanda sunt: qui/bus cessantibus seruanda est natura contractus: que est vt si per triennium canon nõ soluitur pos/sit dominus expellere emphiteotam: nisi steterit per dominum et emphiteota deposuerit censum. vt. l. in emphiteoticis. C. de emphiteotico iure. ¶ Si dominus fecit pactum: vt non liceat em/phiteotam expellere: etiam si non soluat: sed q̃ alias possit corrigi: tale pactum non est validuꝫ: cum sit contra naturalia contractus. ¶ Item si emphiteota promisit penam: si non solueret pen/sionem: nihilominus dominus potest deijcere eũ si non soluat. ¶ Item si promissa est pena: vtrum q̃ potest fieri: scilicet pena peti: ꝛ reijci: si dictum sit rato manente pacto: sed tunc non potest pe/ti nisi semel: nisi esset apposita alia clausula: q̃ totiens committatur pena quotiens erit contra factum. De quibus per glo. bar. bal. l. in emphi/teoticis. C. de emphiteotico iure. ¶ An valeat pa/ctum: q̃ emphiteosis non transeat nisi ad primo

© Biblioteca Nacional de España

genitum. Respondendum est q̄ sic. et tunc dicetur primogenitus ille qui tempore mortis testatoris alios antecedit. ¶ An valeat pactum q̄ spurij succedant. Respondeo q̄ sic. ¶ Quero: an valeat tale pact: q̄ edificium sit proprium: ꝛ solum sit libellarium. bar. dicit q̄ istud pactum non valet: quia est impossibile. l. i. §. q̄ ait. ff. de superfi. Sed ego dico q̄ pactum valet. De quibus per bal. in dicta. l. in emphiteoticis. ¶ Si sit consuetudo q̄ si aliquis vendit rem censualem: emptor teneatur proprietario ad relevationes: idest ad certam q̄titatem propter renovationem fiendam per proprietarium emptori: modo ponamus q̄ venditio non valuit: nunquid tenetur. dicit pe. q̄ non: quia quod nullum est fingitur non factum. Ad hoc facit que scripsi infra. e. super. ver. q̄ habeat. ver. Item emphiteota. Sed in casu. §. sed quia nostra. ꝛ. §. sin autem auaritie de. l. si duobus. C. comu. de lega. esset oppositum quia ibi ad tempus valuit. nam sufficit casum semel existere: nec curamus de perseverentia. In cōtractu autem precise nullo. i. tam principaliter q̄m potentialiter verum dicit pe. quia contract⁹ nullus non dicitur contractus nisi abusiue: ꝛ ideo cū in statutis debeant verba propie et effectualiter intelligi: si statutum dictaret q̄ de contractu vel testamento solueretur gabella: intelligitur de testamento vel contractu valido: ergo si esset factū a pupillo non deberetur. Sed ponamus q̄ res fuit vendita sub pacto legis cōmissorie: vel adiectionis in diem: nunquid rescisso contractu: emptor tenebitur ad istam q̄titatem. Dicas q̄ non secundum cy. in. l. si duobus. §. sed quia nostra maiestas. v. modo veniamus. C. comu. de lega. Quod verum credo: quia forma contractus que induxit pendentiam interim eandem reducit contract⁹ ad non fuisse ab ipso principio: secus autem vbi aliquod extrinsecus emergit preter consensū partium qō ex post facto resoluat contractum. vt supra dixi in alia questione.

in commissum. Dic q̄ si emphiteota ecclesie: per biennium[c]: aut laici per triennium: cesset

b ¶ Totum. Vide autē. que res. C. de sacrosanc. eccle. ¶ Quero: si ecclesia cōcessit mihi domū i emphiteosi: ꝛ combusta est casu fortuito: vtrus si ego volo soluere canonem sicut prius: possum eā reedificare ꝛ retinere in emphiteosim. Dic q̄ durat emphiteosis: si volo censum soluere: sed si volo cedere aera ꝛ nō soluere censum: non cogor: cū ergo aera sit adhuc emphiteotici iuris: idest q̄ superedificat: emphiteoticū erit. ¶ Sed pone q̄ cō busta est culpa ēphiteote: an adhuc durat emphiteosis. Respondeo nō: si dns vult emphiteotam expellere. sed si vult q̄ cogatur reficere: ꝛ in eodē cōtractu perseverare bene potest. Item potest expellere et agere ad interesse. de hoc vide etiā p. h. i. c. ex parte. ij. de verbo. signi. ¶ Pōe accepi siluaz in emphiteosim: an possū iuito dño extirpare siluā ꝛ plātare ibi vineā. Dicas q̄ non: quia melioratio permittitur dūmō nō mutet forma rei in uito dño. ꝛ hoc vez i silua: sz i domo bñ pt: q̄ pt reduci ad aerā domo demolita: sz vinea extirpata nō ppterea erit silua vt p⁹. ¶ Quero: i quodā instrumēto otinet q̄ talis eccl̄ia cōcessit mihi in ēphiteosim. s. oliuetū in tali loco situ: nūq̄d intelligit de terra oliuata: an de arboribꝰ pedētibꝰ. nā si intelligit de arboribꝰ destructo oliueto: finit ēphiteosis: sec⁹ si itelligit de solo. credo itelligi de re imobili idest de solo: q̄ natura ēphiteosis ē q̄ ostituat in re imobili. Sz q̄d si ē actū: q̄ ipsi arbores sint ēphiteoti ꝛ nō fundꝰ. Rñdeo valet: donec sūt pedētes i fūdo ppter imobilē radicē. ꝛ si arbores veteres siccāt ꝛ ex eis noue pullulāt: durat emphiteosis: quia nō ē mors tua radix ꝓductiua: immo durat i plātis. de q̄bꝰ per bal. in. l. ius emphiteoticū. C. de loca. ꝛ conduc.

c ¶ Bienniū. An cēsuarius vel emphiteota cessās in solutione cēsus canonis: vel tributi debiti vel pēsionis debite p bienniū cadit a iure suo. h. in. c. cōstitut⁹. 4. di. de reli. domi. ¶ Nota q̄ tā in simplici ꝺuctore q̄m in emphiteota ecclesie ē statutū bienniū: vt si nō soluit p bienniū cadit a iure suo. Et idē dicas de eccl̄ia q̄ hēt ēphiteosim ab alia eccl̄ia. sz de simplici cōductore vide q̄ lati⁹ scripsi. locatio. §. q. a. sr. v. bienniū. circa principiū. ¶ Si vnꝰ nūmꝰ debet quolibet anno p cēsu: vtrū ꝛ si cesset p bienniū cadat emphiteota ab ēphiteosi: q̄ valz mille marcas auri. Dicas q̄ sic. ¶ Sz q̄d de illis q̄ habēt ꝓpriuz edificiū i solo libellario. propriū dico. i. quia de eo nō soluūt cēsum: q̄ro an ille qui cadit a solo: cadit a supficie. Dicas q̄ stabimus pacto ꝛ cōsuetudini. ꝛ si pactū ꝛ cōsuetudo nō appareat ille q̄ cadit a solo cadit a supficie. de p̄dcis p bal. auteñ. q̄ rē. C. de sacrosanc. ec. ¶ Si heres ēphiteote iusta ignorātia nō soluit canonē p triēniū: cadit a iure suo sz restituit in integrū. Quid si dñs decessit sine herede. Rñdeo: tūc nō imputat emphiteote si nō soluit q̄ nō ē cui soluat. bal. l. in ēphiteoticis. C. de loca. ꝛ cōduc. ¶ Lēpꝰ soluēdi canonē nō currit minoribus ipso iure. vt glo. ꝛ bal. l. si tutores. C. de admi. tu. ¶ Quero: ille qui tenet rem emphiteote: si cessauit a solutione pensionis per bienniū in ecclesia: vel trienniū in priuato: perdit emphiteosim. modo pone ego tenebā fundū in emphiteosim a quadaz ecclesia sub certo censu: possessio hꝰ rei puenit ad terciū qui possidet: ꝛ soluit canonem p decē viginti annos: ego vero canonē nō solui tpe quo ego ñ possedi: mō ago

© Biblioteca Nacional de España

rei vendicatione contra istum possessorem: iste non potest opponere de prescriptione: quia non habet titulum. Sed si opponit mihi q̄ cecidi a iure meo: quia non solui canonem: queritur tunc quid iuris. Respondeo: planum est q̄ non habet rem firmam ab ecclesia: non potest mihi opponere de canone non soluta. Sed ponam[9] q̄ habet rem firmam: nunquid hoc pretextu me potest excludere. Respondendum est breuiter q̄ non. Nam iste census equiparatur tributo: vnde a quocunq̄ soluatur res non incidit in commissum. Bal. in.l. solemnibus. colum. finali. C. de rei vendicatio. Sed ipse in autent. hec vsus prestatio. C. de sacrosanctis eccles. refert contrarium: scilicet q̄ si emphiteota qui non soluit canonem vult agere contra tercium possessorem qui vult eum excludere per exceptionem canonis non soluti: si ille tercius habet causam a proprietario potest excludi: quia ius excipiendi transit ad singularem successorem. Aut non habet causam a proprietario: et tunc aut proprietarius declarauit voluntatem suam circa priuationem emphiteosis: et tunc idē Aut non declarauit: et tunc secus: scilicet q̄ tercius non potest opponere. ¶ Item querit ibi: si emphiteota vadit vagando per mundum: et nescitur si viuat vel non: dimisit procuratorem suum: qui quolibet anno soluit censum: ecclesia non vult vlterius istum procuratorem admittere: propter dubium mortis. iste vero procurator vult esse in possessiōe: quid iuris. Et dicit q̄ Specula. ponit istam questionem. in titulo. de loca. §. nunc aliqua. ver. centesimosexagesimoquarto. Et inclinat in partem pro ecclesia. sed ego credo q̄ sit recurrendum ad coniecturas: sed si nil omnino appareat sentio pro ecclesia. vt per eum in dicta auteñ. hec vsus prestatio.

a ¶ Solutione. Si aliqua possessio est que propter guerram non potest laborari: nec etiam fructus percipi: emphiteota non tenetur soluere pensionem. bar. in.l. Interdum. §. qui ex. ff. de acquiren. possess. Et per eum in.l. ius emphiteoticum. in fine. ff. de emphiteo. iure. Sed aliter dicit bal. in.l. ius emphiteoticum. C. de locato et conducto: scilicet q̄ tunc remittitur pensio: si census erat notabilis et non parvus: alias non. Sed ego in hac solutione credo esse distinguendum. vt in solutione locationis scripsi. locatio. 6. q. c. super. ver. non tenetur. ver. si emo. ¶ Et duobus heredibus emphiteoticis: si vnus cessset in solutione: an tota res incidit in commissum. ¶ Item an postquam res incidit in commissum: domin⁹ pēsionem recipiens preiudicet sibi in commisso. hosti. in. c. suam. de penis. et in. c. potuit. de locato et conducto. quarta disti. colum. finali. Et de predicta que

incessus solutione[a]: etiam domino ꝓprio non

vt q̄ bachi emphiteosis cesset

stione plurium heredum emphiteote quorum vnus soluit partē suā: alter non: an vterq̄ sit priuandus. vide etiam glo. in.l. communi diuidundo iudicio. ff. communi diuidun. iudi. que videtur tenere q̄ tota res reuertatur ad ecclesiam: maxime si ille q̄ recipit protestatus fuit suum ius salvum esse. Sz ista protestatio in legalibus penis non est multum necessaria. ¶ Et quid: si duo receperunt emphiteosim: et vnus soluit: alter non: et quilibet eorum pro misit vectigal simpliciter. Dicendum est breuiter q̄ quilibet tenetur pro parte: et vno cessante ei⁹ portio reuertitur ad dominum. De quibus per bar. l. fraudati. §. i. ff. de publicatio. ¶ An qui allegat emphiteotam non soluisse: debeat hanc negatiuam probare. glo. in.l. in emphiteoticis. C. de emphiteotico iure. dicit q̄ non: immo emphiteota debet probare se soluisse vel depositisse. De quo etiam per bar. in.l. hoc iure. ff. de verbo. obliga. Sed qualiter probabitur solutio domini. Respondeo per confessionem domini. per instrumentum. per terciā solutionem: ideſt q̄ soluit tribus annis continuis vltimis. vt per. bar. in dicta.l. hoc iure. et. C. de appo. publi. l. quicunq̄. Et bal. et cy. in.l. Si quis pro dote. C. de do. promi. dicunt q̄ si quis vna et eadem die soluit canonem pro triennio preterito: non propter hoc presumitur retro soluisse: ita q̄ sibi non possit referri questio canonis non soluti. Item potest solutio probari per testes. ff. de proba. l. census. de fide instrumento. l. plures apoche. in fine. Solutio tamen fiscalium requirit scripturaz. l. i. C. de appo. publi. et in autent. de manda. prin. §. coges. et qui non est scriptus in libro fiscalium presumitur non soluisse. l. i. C. de exacti. tribu. li. x. Nunquid ex longissima prestatione cē sus presumatur concessio alias consensus. glo. in dicta.l. in emphiteoticis: dicit q̄ sic. Sed cy. dicit q̄ ista est prescriptio: non consensus. Tu dicas q̄ in prescriptione relatiua: vt quia ego prescribo emphiteosim: tu censum: presumitur consensus. vt. l. penulti. C. comu. diui. secus in alijs prescriptionibus que non fiunt vltro citroq̄. vt notat. ff. de dolo. l. i. §. penul. Sed quo tempore debet solui canon. Videtur q̄ in principio anni. Sz nunquid potest solui inuito domino pro pluribus annis. Respondeo q̄ non: quia non expedit domino: sed sigillatim solui propter faciliorem p bationem. Ad hoc concordat bal. in.l. plures apochis. C. de fide instrumentorum. in fine. Et ibi dicit etiā q̄ presumitur consensus. vt. l. pe. C. cō. di

© Biblioteca Nacional de España

petente potest ei dominus rem auctoritate sua auferre[a]: nisi postea infra decē dies sine lite vltro soluat. e. titu. l. xxviij vide. alienatio. 3. q. b.

¶ Item aliis modis incidit in commissum. vide. alienatio. 3. q. quos videbis in sequenti questione. ¶ Non tamen incidit in commissum[b] res quam ecclesia tenet regali tributo ornata ꝓpter cessationem solutionis. clericus. 9. q. 3.

¶ Quarto quero. qualiter pōt emphiteota rem emphiteoticam alienare. Dic ꝙ pōt domino ꝓprius requisito[c]: eiq; nunciato quātum ab alio sibi ꝓ re offertur: et dominus si voluerit habebit eam ꝓ illo precio infra duos menses. Et tenetur dominꝰ si eam nō vult infra illud tempus habere nouo ēptori facere nouā[d] cartam: ꝛ habe

ui. secus in alijs prescriptiōibus q̄ nō fiunt vltro citro q̄. vt nota. ff. de dolo. l. i. ¶. penul. Sed quo tēpore debz solui canō. videt ꝙ i ꝓncipio āni. Sz nunquid potest solui inuito domino ꝓ pluribus annis. Respondeo non: quia non expedit domino: sed sigillatim solui ꝓpter facilioꝛem probationē. Ad hoc concoꝛdat bal. in. l. plures apochis. C. de fide instrumē. in fi. Et ibi dicit etiaz ꝙ ille qui debet recipere bladū vel vinum ad certum tempus non cogitur recipere ante tempus: nec aliquid aliud qō cursu tēporis deteriorari possit. de hoc vide. locatio. 6. q. a. super. ver. qñ debet In. vsi. secūdo casu. de pōictis ꝑ bal. in dicta. l. i emphiteoticis. ¶ An emphiteota tenetur ire ad soluendum ad domū domini: vel econtra. vide. solutio. 6. q. a. super. ver. loco. ver. nunquid ad oblationem. in. vsi. sed nunquid hoc.

xilio: an est necessarius libellus. Respondendum est breuiter ꝙ non: possessoꝛ tamen citabitur. ¶ Sed an ꝓprietarius adendo iudicem: perdit ciuilem possessionem. Dicas ꝙ non. De predictis per bal. in. l. in emphiteotis. C. de loca. ꝛ conduc. colū. iij. v. Item quero an dominus. Et vide q̄ scripsi. s. i. q. super. v. pacta. v. i. ꝛ ij. Si ēphiteota facit aliuz emphiteotam: ꝛ secundus ēphiteota nō soluit: dominus potest eū expellere: q; solutio coꝛrespondet ꝓprietati: ergo facit quem cunq; succedoꝛē bal. l. in emphiteoticis. C. de ēphi. iure. ¶ Itez quero: an ēphiteota possit dimittere emphiteosim inuito domino: Respondeo non. bal. in dicta. l. in emphiteoticis. Et vide vasallus. 2. q. a. super. v. custodienda.

a ¶ Auferre. Quanto tempoꝛe debet conductoꝛ: vel emphiteota cessare in solutione canonis anteq̄ possit expelli. h. in. c. potuit. de loca. et conduc. ¶ An dominus emphiteotam non soluentez possit expellere sua auctoꝛitate. vide. h. in. c. potuit. 4. di. de loca. et conduc. Et ego respōdeo ꝙ sic: si constat de emphiteosi: alias secus. bal. in. l i. C. si man. ita fue. alie. Et nota. per bar. C. de pigno. l. creditoꝛes. Nō enim tenetur possessoꝛ ius suum indiscussum relinquere: sed nec ꝓprietarius tenetur suam ciuilē possessionem amittere: et ideo ꝓprietario licitum est insistere: et possessoꝛi licitum est resistere: ꝛ neuter dicitur vim facere: quia ꝓprietarius re vera iuste facit: et possessoꝛ se defendit bona fide: ꝛ sic vtriq; licitum est venire ad arma: ꝛ aduersarium viribus superare. vt de fide instru. c. inter dilectos. per Inno. ꝛ bal. in. l. si seruo. C. ꝙ cum eo qui in alie. po. ¶ Sed quid si ꝓprietarius non audet accedere ꝓpter potentiam emphiteote: ꝛ vadit ad iudicem ꝑ au-

b ¶ Cōmissū. De hoc ꝑ. h. i. c. constitutus. 4. disti. de religi. domi. Vide. clericus. 9. q. 3. super. ver. commissum.

c ¶ Requisito. Si emphiteota dedit alij in emphiteosim: et ille tercius vult vendere primi domini cōsensum debet requirere. h. in. c. potuit. de loca. et conduc. 2. di. in fine. Vide simile in feudo. feudum. 8. q. b. super. ver. alienet. et. 8. q. b. super. ver. Si vasallus.

d ¶ Nouam. An in emphiteosi mutatis successoꝛibus debeat fieri renouatio. Respondendum est breuiter ꝙ renouatio fit ex quattuoꝛ causis. Primo ratione vetustatis: vt quia instrumentum emphiteosis est multum antiquum vnde debet renouari. Secundo modo ratione necessitatis: et hoc dupliciter. Uno modo quia oritur necessitas ex conuentione de renouando: puta de tercia in terciam generationem. Alio modo oriē necessitas ex consuetudine quia ita est consuetum ꝙ renouet et ꝙ aliquid soluatur ꝓ renouatione. Tercio et principaliter fit renouatio ratione tollende obscuritatis et probationis difficultatis: vt quia per instrumenta antiqua non apparent noui fines: certe oportet renouari tale instrumentum vt tollatur omnis ambiguitas finium.

© Biblioteca Nacional de España

Quarto fit renouatio rõe mutate ſucceſſionis. ꝛ hoc duplicit. Uno mõ i vniuerſalẽ ſucceſſorẽ i ẽphiteoſiz perpetua: vt tollat materia negociatiõis. Alio modo rõe mutate ſucceſſiõis in ſucceſſorẽ ſingularẽ: cui fit renouatio ꝓpter tria. Primo ꝓpter q̃ndam cõmoditatem quam ſentit ecclia: qõ hz laudiniũ ex renouatiõe iuris ẽphiteoſis: ꝛ i hoc attẽdit cõſuetudo. Secũdo ꝓpter obligatiõem cenſus: q; obligat ſe ſingulariter ſucceſſori ad cenſuz ad quẽ nõ tenebat. Tercio fit iſta renouatio: quia expedit ſucceſſori: nã deinceps attẽdit generatio iſtius: nõ anterioris. de quib⁹ p bal. i auteñ. ſi q̃s. colũ. iij. C. de ſacro ſãc. ec. ꝛ tractat de hoc ſpec. ti. de loca. ℣. ſeq̃t poſt principiũ. ꝛ per eũ. ti. ỏ re. permu.

bit pro laudinio partez precij quinquageſimaz[a] vel extimationis ſi alio modo q̃z per venditionem fuit alienata. Et poteſt emphiteota eaz ſine domini ſcientia pignori obligare. ſed ſi eam alienet: vel pignoret: homini a quo ita leuiter cenſũ dominus habere non poſſit ſicut ordini vl̃ homini potentiori: perdet ius quod habebat[b] iure q̃ſito tercie perſone. Sed quid: ſi hoc nõ fuit per conſenſum partiũ: ſed per ſtatutũ ciuitatis: verbi gratia. policitationes cõmunãtiarum communis peruſij debent habere vices ab his quib⁹ cõmunantia ſtabilitur. modo per ſtatutum ille cõmunãtie ſunt ſublate illis emptoribus an tenentur ad vices. Dicas ꝙ non: quia cũ ſine facto emptoris eis auferantur cauſa finalis reddit ad non cauſã ꝛ q; ex quo reſoluit pricipale: reſoluit omne qõ ex eo ſequit. de predcis p bal. in dcã. l. ſi duob⁹. ℣. ſed quia noſtra maieſtas. colum. antepenul. ꝛ pe. C. comu. de lega.

a ¶ Quinq̃geſimã. Si q̃s donat omnia bona ſua cũ pacto ꝙ donatari⁹ alimẽtet donãtẽ: ꝛ ſoluat ei⁹ debita: ex tali donatione debet laudiniũ: q; nõ eſt pura talis donatio: ſed ex pura donatiõe non debet. cy. ꝛ glo. i. l. fi. C. de iure emphi. ¶ Si ſit cõſuetudo ꝙ aliq̃s vẽdit rẽ cenſualẽ: emptor teneat ꝓpetario ad releuatiõem id eſt ad certã q̃titatẽ propter renouatiõem fiendaz p ꝓprietariũ emptori: modo ponam⁹ ꝙ venditio non valuit: nũquid tenet. Dicit pe. ꝙ nõ: q; qõ nullum eſt fingit non factũ. ad hoc facit q̃ ſcripſi. j. e. ſr. ỏ. ꝙ habeat. ỏ. Item emphiteota. ſed in caſu. ℣. ſed q; noſtra mageſtas. ꝛ. ℣. ſin autẽ auãricte. de. l. ſi duob⁹. C. comu. de lega. eſſet oppoſitũ: quia ibi ad temp⁹ valuit: nam ſufficit caſũ ſemel exiſtere: nec curamus de ꝓſeuerantia. In contractu autem preciſe nullo. i. tã principaliter q̃ potentialiter verum dicit. pe. quia cõtractus nullus non dicit contract⁹ niſi abuſiue: ꝛ ideo cum in ſtatutis debeant verba ꝓprie ꝛ effectualiter intelligi: ſi ſtatutũ dictaret ꝙ de cõtractu vel teſtamento ſolueret gabella intelligit de teſtamẽto vel cõtractu valido de iure: ergo ſi eſſet factũ a pupillo nõ deberet. Sed ponam⁹ ꝙ res fuit vendita ſub pacto legis cõmiſſorie: vel adiectionis in diẽ: nũq̃d reciſo cõtractu emptor tenebit ad iſtam q̃titatem. Dic ꝙ nõ ſcõm cy. in. l. ſi duob⁹. ℣. ſed quia noſtra mageſtas. ỏ. modo veniam⁹ ¶ C. comu. de lega. quod verũ credo quia forma cõtractus que inducit pendentiã interim eandem reducit contract⁹ ad non fuiſſe ab ipſo principio: ſecus autem vbi aliq̃d extrinſecum emergit ꝓter conſenſum partiũ ꝙ ex poſt facto reſoluat cõtractũ vt ſupra dixi in alia q̃ſtione. Sed q̃d: ſi ipſi cõtrahentes qui prius cõtraxerũt pure: poſtea re integra recedũt a contractu. Reſpondeo: per hoc nõ preiudicat

b ¶ habebat. Vide. vaſall⁹. ꝛ. q. a. ſuper. ỏ. cuſtodienda. ¶ An emphiteota poſſit acceſſiones meliorationes augmentationes impune ſine domini voluntate in alium tranſferre. h. in. c. potuit. de loca. ꝛ conduc. ꝛ. di. ¶ Quero: duo fratres habebant fundum emphiteoticum communẽ: ita portio vnius debeat euenire poſt mortẽ ad alium: diuiſerunt inuicem omne ius quod habent vel ſpectant habere: etiam mortuo vno ſine liberis alter petijt illum fundum emphiteoticum vigore inſtrumenti. econtra dominus dicit ꝙ ipſe cecidit a iure emphiteotico propter duo. Primo quia diuiſio eſt alienatio: in qua eccleſia non fuit requiſita: ergo. nc. Secundo: ꝙ fuit renunciatum. Dicas ꝙ emphiteote bene poſſunt diuidere inuicem. in. c. in perſonalẽ. ℣. preterea. de prohi. feu. alie. coll. x. De quo per bar. l. qui rome. ℣. duo fratres. ỏ. decimo quero duo fratres. ff. de verbo. obligati. ¶ Item emphiteota vendidit irrequiſito domino non ſeruata ſolemnitate: que per formã ſtatuti vl̃ conſuetudinis requiritur: puta mulier vendebat ſine preſentia propinquorum: nunquid per hoc cadit a iure emphiteotico. Credo ꝙ non: q; verbum venditionis abſolute prolatum: non comprehendit venditionem que eſt nulla. bal. in. l. ſi clericus. colum. ij. C. de epiſcopa. audien. Vide ſupra. e. ſuper. ver. quinquageſimaz. ver. ſi ſit conſuetudo. ¶ Quid ſi finita eſt emphiteoſis: et petunt eam extranei: et etiam cognati primi emphitiote. Certe cognati preferuntur. Et ſi eis denegatur: poſſunt appellare. bar. l. i. ff. de priui. re. ¶ Sed quid in locatione finita. Vide. locatio ꝛ. q. b. ſuper. ver. tempore. ver. Item ſi finito.

EPiscopus. Unde dicitur episcop⁹. qua liter fiat episcopi ordinatio. ⁊ que persona sit canonica ⁊ legitima ad ep̄m. azo. i sūma. C. de epis. ⁊ cle. a pricipio vsq; ad. ſ. nūc de clericis. Et qualiter episcopus debeat consecrari. et quod sit eorum officiuz. ibi vide per eum. ¶Item quando desideretur episcopalis audietia. ⁊ que spectent ad episcopalē solicitudinem: azo. in summa. C. de episco. audien. ¶Et vide q̄ scripsi. actor ſ.q.a. super ·v. conueniat. ·v. an partes. Et. administratio. ·v. Item an p̄latus. Et. ad uocatus. 8. q.a. super. ·v centum. ·v. nisi sit. in fine. Et. alienatio. 2.q.a. super. ·v. capituli. Et. 4. q. a. super. ·v. alienatio. Et. ſ.q.a. super. ·v. donandi. Et. 7.q.a. super. ·v. reuocet. Et. bellum. i.q. ·v. i. Et. beneficium. 2.q.a. super. ·v. prelatum. ⁊ super ·v. capituli. ·v. fina. et. e.q.b. super. ·v. sex menses. ·v. fina. ⁊ super. ·v. innouari. ⁊. 3.q.a. super. ·v. honestis. ⁊. e.q.b. super. ·v. dispensare. et. 4.q.a. super. ·v. diminutionem. ⁊. 6.q.b. super. ·v. recipere. ·v. Item iniuste. ⁊. ·v. Item an scienter. ⁊. 7.q.b. super. ·v. conferatur. ⁊ super. ·v. coadiutor. ⁊. 8.q.a super. ·v. episcopi. Et. cardinalis. in princi. Et. cōpensatio. 2.q.a. super. ·v. generis. in fi. Et. consilium. 2.q.a. super. ·v. auisatura. ·v. si prelatus. Et. cura. ·v. Et. clericus. 3.q.a. super. ·v. illegitimus. et. e.q.b. super. ·v. penitentes. et. e. q.ſ. quasi per totum. et. e.q.m. super. ·v. conferte Et. e.q.p. super. ·v. diocesani. ⁊ super. ·v. ministrabit. ·v. fi. ⁊. 4.q.f. super. ·v. licitis. et. e.q.l. sup. ·v. dimisso. ⁊. e.q.n. super. ·v. vxor. ·v. fi. ⁊. 8.q.a. super. ·v. clericandum. ⁊. 9.q.i. super. ·v. ecclesie. ·v. Item an episcopus. ⁊. 10.q.b. super. ·v. clericus. Et. crux. ·v. Item q̄tum. Et. decime. 3.q.a. sup. ·v. ecclesijs. ⁊. 4.q.a. super. ·v. habent. Et. dispensatio. ·v. vtrum ⁊ quando. Et. ecclesia. i.q.a. ·v. Item si clericus. ⁊. ſ.q.b. super. ·v. redditus. ⁊. e.q.c. super ·v. vniat. ⁊. 7.q.a. super. ·v. dotetur. Et. electio. quasi per totum. Et. excommunicatio. 6.q.b. super. ·v. delinquat. ⁊. 11.q.a. super. ·v. iniecit. Et. executio. 9.q.a super. ·v. loci. ⁊ sup. ·v. cōpotum. ⁊. 10.q.a. super. ·v. soluere. ·v. an. executor. in. ·v si. pe. ⁊ fi. ⁊. e.q.d. sup ·v. nequiuerit. ·v si executores. et. 11.q.a. super. ·v. annum. ⁊. 13.q. a. super. ·v. ipse episcopus. ⁊ sup ·v. pietatis. ⁊. 14. q. super. ·v. habiturus. ·v. heres. ⁊ in. ·v si. quero q̄liter probabit. in fi. cum duob⁹ ·v si. se. Et. exemptio. ·v. ſ. et. if. Et. familia. ·v. i. Et. feudum. sup 4.q.a. Et. heres 6.q.m. super. ·v. hospitalis. ·v. q̄ro an sit. Et. hereticus. ſ.q.a. super. ·v. episcopo Et. illustris. circa fi. Et. iniuria. ſ.q.e. super. ·v. religioso. ·v. fi. ⁊ super. ·v. superior. Et indulgentia. 3.q.b. super. ·v. indulgentes. Et. inquisitio. 7.q.a. super. ·v. obseruare. ·v. Item si episcopus. Et. iuramentum. 9.q.b. super. ·v. periurus. ·v. fi. ⁊. in. q. in fi. super. ·v. vasallus. ⁊. 12. q.b. super. ·v. episcopus. Et. laicus. per totum. Et. legatum. 3.q.a. super. ·v. legari. ·v. i. Et. monasterium. 6.q.a. super. ·v. reseruat. Et. obedientia. super. i. ⁊. 3.q. Et. papa. 4.q. d. super. ·v. renunciare ⁊ super. ·v. promouere. ⁊ super. ·v. indistincte. ⁊ super. ·v. celebrare. Et. patron⁹. 4.q.b. super. ·v. instituere. ⁊ super. ·v. remoueat. ⁊ sup. ·v. nil agit. et. e.q.d. super. ·v. ferendo. ·v. i. et. e.q.i. super. ·v. voluerit. Et. penitentia. 6.q.a. super. ·v. penitentie. Et. purgatio. ·v. i. Et. religiosus. 12.q.a. super. ·v. parrochialem. ver. finali. Et. renunciatio. ver. Item an potest. Et. symonia. 4.q.a. super. ver. suspensi. ver. fina. Et. 4.q.c. super. ver. dimitterre. Et. tutela. 2.q. e. super. ver. recepturus. Et. 7.q.k. super. ver. alium. ver. Item quid in prelato. Et. transferre. quasi per totum. Et. venditio. 2.q.b. super. ver. auctoritate. ver. An tutor. in. versi. Quero si in eadem. Et. e. q. ſ. super. ver. venditio. ver. episcopus debet. Et. vicarius. quasi per totum. Et. visitatio. i.q.a. ver. prelatorum.

in ea: (⁊ alienatio nō valebit). e. ti. l. xxix. alienatio. ſ.q. b.

a ¶Quito q̄ro. q̄ ē pena p prietarij vi emphiteotā expellentis. vide. vis. 4 q. l.

¶Ensis. Vide. rex. 15.q. miles. 3.q.a. ⁊. 8. ⁊. 10. a/ valilis. 3.q. mare. 7.q.

EPiscopus. Primo quero. vnde dicit episcop⁹. Dic q̄ ep⁹ vocatur sup intelligens: q̄ super res sue diocesis debet intelligere: ⁊ eas saluare ⁊ custodire. p̄ma p/

ti. ti. v. l. xvj.

b ¶Prelat⁹ autē dicit q̄si prefectus in ecclesia. Et licet quidam eorum sint maiores: vt papa: ⁊ archiepiscop⁹. tñ maior dignitas est ep̄alis: q̄ ⁊ supradicti maiores: ep̄i sūt Alio modo episcop⁹ dicitur conseruator: q̄ columna est ecclesie: cōseruādo legē ⁊ fidē: ⁊ hereses extirpando (. ſ. p p̄dicatiōem: vel etiā extra p̄dicationem: iustas rationes allegando). eo. titu. l. prima.

a ¶ Dioceſi. Quã iuriſdictionez hz epꝰ. ⁊ in q̃bꝰ. h. i. c. ſi diligẽti. di. 2. de fo. compe. An poteſt cognoſcere p modũ ſimplicis querele de cauſis ſpectantibus ad iuriſdictionẽ ſuorũ ſubditorum. h. i. t. paſtoralis. in prin. de offi. ordi. Et an põt in alia dioceſi de licẽtia dioceſani iudicare. h. in. c. ẽpto. de offi. ordi. De archiepo vide. archiepiſcopus. ⁊ q. in fi. ſuper. v. veniat. Et an poteſt epꝰ cõmittere laico iuſticiaz ſanguinis. h. i. c. clerici arma. De vi. ⁊ honeſ. cleꝛ.

b ¶ Laicos. Qꝛa quo tenetur rex cauſaz ſuã tractare habens mltos epos in regno. h. in. c. oẽs. de mario. ⁊ obe.

c ¶ Habet caſus. Caſus ſpeciales continẽtur i his verſibus: quos ponit. h. in. c. de hꝰ qui. de peni. ⁊ remi. Verſus: Qui facit inceſtũ. defloraſ. aut homicida. Sacrilegus. patruũ p̃cuſſor. aut ſodomita. Tranſgreſſor voti. piurꝰ: ſortileguſq. Et mentita fides. faciens incendia: prolis oppꝛſſor. blaſphemans. hereticus. omnis adulter. Pontificẽ ſuper his: ſemp detẽtus habibit. Vide alios caſus p̃ter hos p. h. i ſũma

a ¶ Secũdo q̃ro. q̃d habz epꝰ p̃cipuũ. Dic q̃ epos tãq̃z ſanctos debemꝰ tenere ⁊ honorare atq̃z eis obedire: qꝛ locũ tenẽt apoſtolorꝫ. ¶ Et hz q̃libz in ſua dioceſi ligãdi ⁊ abſoluẽdi ptãtẽ: de q̃bꝰ i apoſtolorꝫ pſõa dixit dominꝰ. Vos eſtis ſal terre Qꝛ ſicut ſal cõſeruat carnes: ita ⁊ epi cõſeruãt fidẽ: hereticos expugnando. et ſũt merito lux mũdi: qꝛ quẽ in terris ligãt: vel abſoluũt: ita ꝓplet ⁊ in celis. e. ti. l. i.

b ¶ Et hz epꝰ ptãtẽ in clericos in ſua dioceſi[a] tã i ſpũalibꝰ q̃z in tpalibꝰ: ⁊ in laicos[b] in ſpiritualibꝰ Et põt ea q̃ archiepiſcopus: niſi quia nõ poteſt paliũ: niſi de ſpeciali pape cõceſſiõe portare. nec ꝓciliũ celebrare: ſz ſemel in ano põt facere ſynodũ cũ abbatibꝰ ⁊ poꝛibꝰ et clero ſuo. Et qꝛ archiepiſcopꝰ ad regẽdã ſuã p uiciã nõ ſufficeret in eius adiutorio: ſunt epiſcopi creati. e. ti. l. xvj. vide de ptãte ſup laicos. clericꝰ. 6. q. b. ⁊ 4. r.

c ¶ Et incũbit epi officio prelatos ſubditos ſolicitare quatinus ſibi ſubiectos regant: faciãtq̃z eos eccleſie decreta ſeruare. e. ti. l. lxij.

d ¶ Jtez habet caſus[c] ſibi ſpecialiter reſeruatos[d] q̃ ſequũtur. In primis diſpenſat ſuper ſymonia: ⁊ peccatis medijs: de quibꝰ dicetur infra. 7. q. Et diſpenſat cum dioceſãis ſuis ordines (. ſ. miores) tẽpoꝛe nõ ſtatuto recipientibus: vel ignoranter ab ẽpo qui epiſcopatui (⁊ dignitati) renũciauit: aut excõicato. Jtem cum pubere ad habendũ bñficium cũ cura[e]. Et cum conſtituto in minoribus ordinibꝰ vt dignitatem habeat cũ cura: ⁊ poſſit infra ãnũ ad maioꝛes ordines promoueri. Jtẽ cũ adulteris: alijs q̃q̃z minora committẽtibus peccata; vt poſt penitentiã in ſuis remaneãt ordinibꝰ[f] Jtem cum pugnãtibꝰ in duello: actiue: vel paſſiue: nõ ſecuta morte: vel mẽbri mutilatiõe. Et cũ baptizãte: aut baptizare ſciẽter iuuãte iã baptizatũ: eo pꝛiꝰ religionem ingreſſo. Et cum clerico in ſacris de facto cum virgine ꝓtrahẽte p̃uia penitẽtia: vt in ſuis reꝺeſcat

de peni. ⁊ remi. ſ. cui cõfitendum. v. niſi in caſibꝰ ⁊ nõ. Jo. an. in. c. ſi epꝰ. e. ti. li. vj. ⁊ Jnno. in. c. dilecti filij. de tẽpo. ordi.

d ¶ Reſeruatos Qui prelati põſſ diſpenſare. ⁊ in q̃bꝰ. h. i. c. at ſi clerici. ſ̃r glo. qꝛ de ptãte. ó in di. ⁊ ſpec. ti. de legato. ſ. nũc de ſpẽrũ Et p archiẽ. de elec. c. licz canõ. li. vj. ⁊ p gui. ó mõ. lau. ó reli. do mi. c. in cle. ⁊ ibi in dcõ. c. at ſi clerici. tenet. h. et alij multi: q̃ merito põt epus cũ criminoſo diſpenſare q̃ egit penitẽtiam. An põt epiſcopus cuz degradato: ó poſito: ſuſpẽſo: vel irregulari diſpenſare. h. i. c. clerici. de cle. exco. Vide. diſpẽſatio. v. q̃ſ diſpenſat.

e ¶ Cum cura Contra nota. extra. de elecți. c. cũ dilecti. 3. glo.

f ¶ Ordinibꝰ. Utrũ peccator pꝰ pactã pniaz: vel eiꝰ

parte: põt in ſuſceptis ordinibus miniſtrare. vi de glo. ⁊ h. in. c. ex tenore. de tẽpo. ordi. ⁊ c. fi.

© Biblioteca Nacional de España

ordinib⁹. Et cū religioso clīco: vt cū sui maioris licentia possit habere ecclesiā[b] prochialē. Et cū clerico suspēso celebrāte vt ī suis remaneat bñficiis. Et cū ꝓmoto[c] ad sacros p saltū: ⁊ ī ordine ñ recepto ministrāte Et cū furtiue ordies recipiēte[d] nisi ep⁹ sic recipiētes antea generaliter excōmūicauit. Et vt quis bñficia sue dioc̄esis valeat cū alijs ex cā rōnabili pmutare. e. ti. l. lxiij. religios⁹. 12 q. a. ¶ Et generaliter ī oī b⁹[e] dispēsat in qb⁹ nō inuenit' ꝓhibit⁹. symonia 5. q. b.

¶ Nō tn̄ pt cū impubere dispēsare ad dignitatem cū cura habēdā: Vel cū corpore viciato. nec cuz bigamo. aut pugnāte in duello: morte[f] vl' mēbri mutilatiōe secuta: siue p se siue p substitutū pugnet. Nec cū excōicato ordines: etiā iuris ignorantia recipiēte[g]. Nec cū cōmittēte in ordine symoniā eo (.s. epo ordinānte) recipiēte vl' ordinato qd dari (.s. ab alio pro se ordinādo) sciente: al' autez pōt. Nec cū ifami[h]. Nec cum abbate vnius monasterij: qui ī alio (.s. monasterio alteri⁹ ordinis) prius fecerat professiōez Nec vt qs in vna eccl'ia duo possit hēre bñficia. Nec cū penit⁹ illiteratō[i] Vl' publice penitēte. aut seruo. Vel laico ratiocinijs obligato: vt possint (.s. supradci) ad ordines clericalē ꝓmoueri. Nec cū ordines sacros tpe indebito recipientez[k]. Nec potest vni eadē die plures ordines dare: nisi de minoribus: quos dieb⁹ dñicis aut festiuis pōt celebrare[l]. e. ti. l. lxiiij.

¶ Habet insup alia preciua: qz ep̄alis dignitas liberat a patria ptāte: vel religiōis vinculo[m]. Nec pt aliqs ep̄m dare tutorē Itē liberat' a seruitute: ⁊ aglebe (.i. qz si erat liber t⁹ nō astrīgit' patri exhibere aliq̄ debita seruicia rōe iuris patrōat⁹) astrictiōe. Nō tn̄ a regis rōcinijs: nisi tres ptes eius qꝫ tpe electionis hēbat: det regi sic elcūs. Nec tenet' ep⁹ corā iudice ad testificādū[n] vēire: ſz mittit' ad eum. Nec cōgit' nisi corā rege ꝑsōaliter litigare. Nec ī lite tenet' fideiussorē dare. nec sportulas soluere. Sz alijs clericis nō p̄stat' talis imunitas. e. ti. l. lxv. libertas. 4. q. e.

¶ Itē dēnt epi volūtate honorari credēdo eos ap'ol̄ loca tenētes: mediatores inter deū ⁊ hoies itercessiōib⁹ suis. Itez ⁊ verbis: eos dños: qz sūt aiarum custodes appellādo. Et ēt factis eis assurgēdo ⁊ reuerētia ipēdēdo. e. ti. l. fi.

a ¶ Ordinib⁹. An clericus fornicator ꝓ penitentiā eget dispensatiōe ad executiōez officij. ⁊ quis cū eo dispensabit. h. in. c. fi. de biga.

b ¶ Ecclesiam Vide. religious. 12. q. a. sī. ꝺ. parochialem.

c ¶ Promoto De hoc p. h in. c. tue. de cle. p sal. promo. ⁊ in. c. ex lris. de cle. ñ ordi. minis.

d ¶ Recipiēte Quis pt cuz nō rite ordinato dispēsare. h. in. c. cōsultationem. ꝺ tēpo. ordi. Itē q̄liter dicit' qs furtiue ordinē recipere. h. i. c. inotuit. de eo q̄ fur. ordi. rece. Et qs pt cū eo dispēsare. ibi vide.

e ¶ In oībus. Vide Jo. cal. ⁊ h. in. c. at si clerici. de iudi.

f ¶ Morte. qs pt cū homicida dispēsare. h. in. c. sicut dignum. 4. di. de homici.

g ¶ Recipiēte. Quis cum isto ordies recipiente pōt dispēsare. h. i c. cuz illoz. 3. dī. de sen. excom.

h ¶ Infami. Vide glo. pe. ex. de symo. i. c. ex diligēti. ⁊ Inno. i. c. dī lect⁹. de tēpo. ordi. glo. pe.

i ¶ Illitterato. Si tn̄ de fcō tal' ordinet': recipit caractarē. vt nō. in. c i. 36. di. ⁊ per Jo. an. in nouella. in c. fi. de tēpo. ordi. li. vj. Idē Inno. in. c. cū in cūctis. in princi. de electi.

k ¶ Recipientem. Hic reprobat' opinio glo. posita i. c. cōsultatiōi. ꝺ tēpo. ordi. ⁊ verificat' opinio Inno. ibi. ⁊ in. c. cū quedā. e. ti. posita in fi. s. qꝫ ñ pt ep⁹ sine pape licentia dispēsare.

l ¶ Celebrare. De hoc hēs ex. de tēpo. ordi. c. de eo.

m ¶ Vinculo. Ut. religios⁹. 12. q. b

n ¶ Testificandū Ut. testis. 9. q. a

© Biblioteca Nacional de España

¶Item grauia delicta: episcopo sunt re
ferenda. clericus. 4. q.
¶Item q̃ndo dispensat cum clerico ho
micida. clericus. 3. q.
¶Item ei obediunt clerici in honestis:
alias licitis. clericus. 4. q. k.
¶Qualiter se p̃t ep̃s de causis secularib̃
intromittere. clericus. 4. q. i.
¶Qualiter p̃t ep̃s eligere clericos ad pu
gnãdũ p defensione. clericus. 9. q.
¶Itẽ non potest episcopus sine licentia
pape renunciare episcopatui. papa. 4.
q. d.
¶Nec intrare religiõem. religiosus. 7. q
b. votum. 3. q. b.
¶Item quandoq̃ punit abbatẽ negli/
gentem. religiosus. 10. q.
¶Item cõmutare potest quandoq̃ vo
ta. votum. 6. q.
¶Item religiosus percutiẽs episcopum
non potest ab excõmunicatiõe absolui
nisi per papã. excõmunicatio. 11. q.
¶Item ep̃s de crimine ex quo probato
debet poere accusatus episcopatũ p̃t
per archiepiscopũ innocens absolui: si
non condemnari[a] culpa
bilis. excõicatio. 6. q. a.
¶Itẽ p̃t q̃libz exemptũ
vel hominẽ nõ sue iuris/
dictiõis excõicare. excõicatio. 6. q. b. c.
¶Item in sententia interdicti contra eũ
fienda seruant quedam specialia: que
vide. excommunicatio. 16. q.
¶Item licet alij monitione non premi
missa excõicatores nõ contrahãt irregu
laritatẽ se diuinis immiscẽdo: sec̃s i epis
co. Et suspensio: aut interdictũ genera/
liter promulgatũ: non ligat episcopum
nisi specialiter nominet. excõicatio. 9.
q. c. 7. 13. q.
¶Item potest excõicatũ p incẽdio mes
sis ante denunciatiõem ep̃s absolue
re. excõicatio. 6. q. a.
¶Item non potest archiepiscop̃s ab
eo excõicatus nisi certis casib̃ absol/
uere. excommunicatio. 11. q.
¶Item potest anathematizare: 7 ab
excõmunicatione anathematizatum
absoluere. licet alij minores nequeãt
Excõmunicatio. 11. q. g.
¶Item nõ põt fieri ecclesia nisi de di
ocesani episcopi mãdato: alias nõ ce
lebrabitur ibi sine eius licentia. eccle/
sia. 2. q.
¶Nec est sine eius licentia in domus
tenendũ altare: nec ibi celebrandus:
sed episcop̃s potest tenere altare por
tatile. ecclesia. 4. q.
¶Item potest vnire vnam ecclesias
alteri. ecclesia. 5. q. c. monasteriũ. 5. q
¶Item potest ecclesiam consecrare.
ecclesia. 7. q.
¶Et non potest ecclesia cõsecrata ni
si per episcopum reconciliari alia sic
de eius licentia. ecclesia. 8. q.
¶Itẽ obediunt episcopo religiosi in
certis. monasterium. 6. q.
¶Itez habet in monasterijs certa iu/
ra. monasterium. 6. q.
¶Item sepultus non potest sine eius
licentia exhumari. sepultura. 8. q.
¶Item nõ potest q̃s sepeliri in capel
la vbi episcop̃s nõ concessit sepultu/
ram. sepultura. 3. q.
¶Et potest episcopus rem ecclesie a
lienare quandoq̃. alienatio. 2. q. Si
de super administratione. pcurator.
3. q. d.
[b] ¶Item confirmationes abbatũ: vel
aliorum prelatorũ: 7 collationes: pri
uationesq̃ beneficiorum (aut mona
sterij translatio: aut magistrũ pro do

[a] ¶Condemnari. Vide. h. in. c. ij. de sen. 7 re iudi.

© Biblioteca Nacional de España

cendo in ecclesia cathe/drali: vel alie sue dioce/sis eligendo.) et ordinū celebrationis debet epi/scopus facere cū cōsilio et consensu sui capituli. et decidere graues lites criminales vel ciuiles: ⁊ dispensatiōes cōcedere. i.p.ti.xiiij.l.ix.beneficium.2.q.a.

i ¶Et scias quādo episcopus[a] et capitulū faciunt aliquid necessariū fieri: videlicet qđ fit a maiore[b] parte: nisi minor pars iustiores habeat ratiōes Sed in voluntarijs omnes debent cōsentire: alias non valet. Et si omnes ad hoc (.s. factus necessariū vel volūtariū) non vocant vnius non vocati contradictio anichilat totus factū: quia plus vnius non vocati contēptus q̄z pluriū vocatorus operat contradictio. i.p.ti.xiiij.l.x.

¶Item nō potest donari: aut permutari ius patronat[a] sine episcopi cōsensu. patronus. 3.q.

¶Item plus iuris habet episcopus in cōferendo q̄z patronus in presentādo. patronus. 4.q.

¶Item ad eū spectat de iure collatio beneficiorū cuz consensu capituli beneficiū. 2.q.

¶Et ipse cōmendat beneficia. nec potest beneficiatus alium seruitorez loco sui ponere sine episcopi auctoritate. beneficium. 3.q.

¶Item potest episcop[a] et capitulum certo vsui deputare fructus beneficij in sua ecclesia vacantis. beneficiū. 4.q.

¶Itez ipse concedit suo clerico litteras testimoniales sine quib[a] non recipitur ab alio episcopo nec ei confertur beneficium. beneficiū. 3.q.

¶Item certi sui canonici percipiunt reditus in absentia si in eius morē/tur seruitio. beneficiuz. 8.q.

¶Item percutiēs aut capiens: seu expellens euz a sua ciuitate: vl' ecclesia patit' penas. sacrilegiū. 5.q.et.6.q.

¶Itez sibi soluuntur certe pene sacrilegij. sacrilegiuz. 5.q.et.6.

¶Itē potest ordinare[c] qualiter decime et primitie distribuant'. primicie. 6.q. decime. 7.q.

¶Et pars decime ecclesie fabrice deputata ad arbitriū episcopi expenditur. decime. 7.q.

¶Item non possunt redimi a laicis de tētoribus decime sine cōsensu episcopi. decime. 3.q.f.

¶Itez potest visitare: et procurationē certaz pro visitatiōe habere. visitatio. 3.6.q.

k ¶Itez inferiores prelati habēt exactio

a ¶Episcopus. an contractus factus per episcopū de bonis eccliē valet. h. in.ca. fraternitatē 2.di. de dona. et vide p eum in.c. ad nostram. de re. eccle. nō ali. ¶Et an potest rē ecclesiasticam sine cōsensu capituli: vel conuent[a] alienare. h. e.titu.c.certuz. An pōt di/spensare cuz bigamo: vel cuz coniugato ad minores ordines. clericus. 4. q. super. n. ¶Itē an potest excōmunicare clericos vl' suspēdere: aut ecclesias interdicere: sie cōsensu capituli. h.i.c. peruenit. de exce. prela.

b ¶A maiore quando est standuz maiori pti. Inno. et ho. in capi. oēs. de constitu. Et quando sunt omnes quos negocium tangit vocandi. h. in.c. humilis. 2. disti. de maio. et obe.

c ¶Ordinarie. an episcopus potest statuta facere. et super quibus. h. in. c. cōquestus. de feriis. Et ibi per euz vide an potest statuere alicuius sancti festiuitatez honorari. et vide Innocē. in.c. cum dilectus. de consue. ¶Nūquid statutuz episcopi liget episcopuz venientē cōtra statutuz. Et nūquid se ipsuz potest absolue re. cp. in. l. cum ipse. C. de contraben. emp. dicit cp non ligat et si ligaret se ipsuz absoluer ne quiret. et idem ibi per bal. i colū. iij. Et vide. h in. c. cum inferi or. ō treu. et pa. 2. distin.

© Biblioteca Nacional de España

nez a ſubditis cum eius licencia: alias non. ſed ipſe ex iuſta cauſa exigit ſine licencia. viſitatio. 6. q. b. Et. ſi dubitat' que ſit iuſta cauſa petẽdi: nec ve determinat ſuperior proxim⁹ queſtiõez. prima. p. ti. xxij. l. xiij.

l ¶Et nõ debet frangere ipſe priuilegia ſubditorũz. Nec ſe intromittant inferiores prelati de cauſa matrimonij: aut alijs epiſcopo ptinẽtib⁹: niſi ſit contraria conſuetudo. (aut pape priuilegio habeant) prima. p. ti. xxij. l. fi.

¶Itẽ non poteſt niſi epiſcop⁹ cõfirmare. vncio. 4. q.

¶Et nullus niſi ipſe poteſt imponere penitentiã ſolemnez. penitẽcia. 4. q.

¶Itez poteſt cõcedere indulgẽtias. indulgentia. 3. q.

¶Et cuz eius conſilio diſtribuũtur bona captiui in redẽtionẽ captiuorũ quã doqz. captiu⁹. 3. q.

¶Et cum iurat nõ tenetur quandoqz euangelia tãgere[a]. Juramentum. 12. q. b. teſtis. 5. q. b.

a ¶Tangere. dicit Jo. de lig. in c. fi. de iura. calup. vbi tangit glo. q; i caſibus expreſſis a iure q; non tãgat ſacra non tangit. in alijs autẽ caſibus ſic.

¶Et delinquẽs non eximitur ab eccleſia abſqz petitiõe facta epiſcopo. probatio. 5. q. adulteri/um. 9. 10. q.

¶Item nõ poteſt epiſcopus fideiubere. fideiuſſor. 3. q.

¶Itez bona peregrini mortui tradan/tur epiſcopo de eis facturo qđ habet' teſtamẽtuz. 8. q.

¶Itẽ ipſe diſtribuit legata in redẽtionez captiuorũ. executio. 9. q.

¶Itẽ ipſe cõpellit heredez vel executorez ad executionẽ vltime volũtatis. executor. 9. q.

¶Itẽ non poteſt eſſe tutor. tutor. 2. q:

¶Itez coram eo ẽ heretic⁹ accuſand⁹. heretic⁹. 5. q

a ¶Tercio q̃ro. q̃s debz i epm elegi. vide electio. 5. q. et. ifra. 7. q. a.

a ¶Quarto q̃ro. q̃lr̃ ẽ conſecrãdus. vide conſecratio. 1. 2. 3. q.

a ¶Quinto q̃ro. q̃liter pt a ſua eccleſia abſentari. dic q; nõ debet ſine licẽcia ſuperioris primi ſe abſentare. nec debz eſſe vltra annũ abſens: niſi i curia romana de mãdato pape[b]: alias non debent mitti ſibi reditus epat⁹. i. p. ti. v. l. xxix.

a ¶Sexto q̃ro. q̃liter debz in expẽſis moderari. dic q; nõ debet expẽdere: niſi ſcõm redituũ conſideratiõez ne depaupetur: et habeat qđ a vaſallis: vl' clericis extorquere. i. par. ti. v. l. iij.

a ¶Septimo q̃ro. qualis debet eſſe epiſcop⁹. dic q; ſecundũ regulã appoſtolicã debz eſſe ſine peccato[c] mortali: ſie vxore: ſobrius: prudẽs: docẽs: caſtus: ornatus: hoſpitator: legis ſpeculũ: nec p/curſor: aut cupid⁹: et ſciant bene ſue domui prouidere. i. par. ti. v. l. xxx.

¶Declarem⁹ ſigula verba iſtius regule ſupradicte. In primis dicit' q; debet eſſe abſqz peccato

b ¶Pape. nõ dz eſſe abſẽs vltra annuz ſie pape licẽcia. h. in. ca. magne. 4. di de voto. et vo. redẽ.

c ¶Pctõ. De hoc hẽs ad ti. i. 7. 25. di. ſ. nũc autẽ. et. 33. di. c. legimus. De. ij. ad thimo. i. c. ad ti. iij. et de renunci capi. niſi cuz pridem. ſ. perſone. De. iij. Ad thio. iij. ad ti. i. xxxvj. diſtin. in pin. De. iiij. Ad thimo. i. ad ti. iij. 36. di. i pri. De. v. ad thimo. iij 76. di. i pri. De. vj. Ad thio. iij. ad ti. iij. xl. di. i pri. 81. di. in prin. De. vij ad thio. iij. ad. ti. 40. diſtin. in pri. De. viij. vt ſupra ppie. De. ix. vt de v. De. x. vt de. iij. et. 36. di. in pri. 20 di. in princi. 33. diſtin. c. legim⁹. De xj. ad thimo iiij. i. ad ti. iiij. 46. di. i prin. 80. di. ſ. ſi mulier. et. ſ. vl' per curſor. De. xij. vt de. ij. et. 86. di. ſ.

© Biblioteca Nacional de España

prohibetur. De.xiij. vide vbi ó.vj.

a ¶ peccatuz an existens i pctó mortali potest promoueri ad dignitates ecclesiasticas. et vtruz promotus possit vel debet remoueri.h.i.c.sicut in nostris.de iure iuran. Item an prelati pter senium negligentiaz seu egritudinẽ:possũt remoueri: aut ob simplicitatez.h.i.c. quamuis.de re.iuſ.

b ¶ Maximũ. et q̃ delicta dicant atrocia.et que leuia.vide.mãdatũ.3.q.a. sup.v.mandatarius. v. an i delictis in vsi.sz tũc pro.

c ¶ Nõ deponit.vide Inno.in.c.i.de postu. pma glo.in fi.

mortali. circa hoc sciendum:q̃ peccatoruz quedaz sunt maxima: q̃daz media:quedam minora et episcopuz anteq̃z eligat debz esse absq̃z maximo publico vel occulto: alias nõ põt esse episcopus: licet de eo fuerit confessus.sz si est episcopus depõit si istud peccatum[a] est publicũ:alias non.Si autẽ est in peccato medio et est manifestuz per sentẽciã: aut ei[9] confessiõez in iudicio factaz:vel per facti euidẽtiã que nullo modo celari possit:similiter debz deponi. si vero non est manifestũ:sed est fama: iuducit ei superioris arbitrio purgatio. prima. p.ti.v.l.xxxj.xxxij.xxxiij

c ¶ Et peccatũ maximuz[b] est homicidiũ voluntariuz: simonie in ordine cõmisse:aut heresis. Medium vero est adulteriũ: fornicatio:falsũ testimoniũ:rapina:furtũ:superbia:auaricia: ira lõgi tẽporis:sacrilegiũ:periuriũ:continua ebrietas:dolositas in dictis et factis Et ista media cognoscens (.s. in iudicio cuz forte de hoc accusatur)et emendãs non deponitur[c] ab episcopatu.Et si fuit in aliquo eoruz occulto facta penitẽcia non impedit elegi:nec electus deponetur. e.titulo.lege.xxxij.

d ¶ Minora vero.i. venialia pctã sunt: esus et potus superfluus:pauperi petẽti aspere respondere. et diebus ieunij non ieiunare. et si incontẽptuz fiat eccleſie est mortale.pigricia ad ecclesiam tarde venire. aut cum vxore sine intentiõe sobolis: vel debiti reddẽdi coire. infirmos: aut incarceratos nõ visitare cum quis posset.asperitas intẽperata. lenitas.(.i.habere paratas blandicias vltra debituz modum.) irrisio. vana verba:et iuramenta. de quibus redituri sumus in die iudicij rationez. e.ti.l. xxxiij.matrimoniũ.7.q.f.

e ¶ Et dicitur secũdo in regula q̃ debet esse sine vxore.circa quod est sciendum q̃ non potest eligi in episcopuz contrahens cuz vidua:aut corrupta: etiam si credat eã virginẽ[d]: quia est bigam[9]. Idem si cuz duab[9] virginibus quas corrũpit: aut cuz vnica virgine per ipsuz antea deflorata: si postea ipsa cũ alio cubuit:et ipse scienter eam postea cognouit. sed nec contrahens cuz duab[9]:(vt prima viuente: contrahendo cuz secunda.)vel vna cum qua non poterat(cuz forte sua esset consanguinea vel afinis.)de iure contrahere. Sed et qui cuz virgine in minoribus cõstitutus contraxit postea in sacris constitutus cũ alia de facto contraxit:non potest postea ad alios: nec ad episcopatuz promoueri: idez et de religioso professo qui postea de facto cũ vidua vel virgine contraxit. Nec etiaz potest esse episcopus cuius vnica virgo vxor est ingressa religionez et professa. e.ti. l.xxxiiij.vide.papa.4.q.v.

d ¶ Virginem.dẽ hoc per. h.i.c. sup eo.de biga. Itez an cognoscẽs vxorẽ adulterã sit bigam[9] h.in dicto. c.super eo.de biga. Et vide q̃ scripsi.bigamus.

© Biblioteca Nacional de España

f ¶ Dicitur tercio: q̄ debet esse sobrius ideo caueat a crapula: quia per eaz deum et se ipsum non agnoscit: et est radix aliorum peccatorū. ¶ Temperet se etiam in cibis quorum superfluitas destruit castitatem: et minuit vitaz (et si monitus a talibus non desistat: debet per suum superiorem suspendi ab officio et beneficio.) nec est ei honestum facie ex superfluitate ciborum rubicunda predicare verbū dei. eo. ti. l. xxv.

g ¶ Dicitur quarto q̄ sit prudēs .s. in tribus: in fide: item in artibus: specialiter in gramatica: logica: rethorica: et musica. de alijs autem artibus non curandum. Itē in temporalibus: vt sciat bene episcopatum et res suas gubernare. e. ti. l. xxxvj.

h ¶ Dicitur quinto: q̄ sit docens nā predicando debet docere verbo et exemplo sicut dominꝰ ihesus qui primo fecit. Secundo doceat et castiget subditos leuiter: discrete: et cum dei amore: nō odij zelo: quia iusticia vera cuz coris dolore: et vera ratione fieri debet. e. ti. l. xl.

i ¶ Et debet populum in tribus instruere. s. in fidei firmitate: peccandi precauitate: et penitencie agilitate. (.i. sciencia: hoc est vt instruat peccatores quo mō sciant de peccatis suis penitenciaz facere.)

¶ Debetq̄z tria predicator in se habere: caritatez. s. erga deum et proximum: bonitatem in vita et conuersatione: et affabilitatez in bonorū verborum prolatione: quia cuius vita despicitur eius predicatio cōtempnit̄ et est cineri: similiter de quo lixiuo facto dealbantur lanei panni: et cinis ipse sordidus et niger restat: ⁊ assimilatur canali lapidee: per quā transit aqua et terraz fructiferā rigat: ipsa tamen dura remanet sine fructu: et etiaz lucerne ardēti que ceteros illuminans consūmit se ipsaz. e. ti. l. xlij.

k ¶ Itē attendat: cui: et quo loco et tē pore predicet: et qualiter: non enim cothidie: sed tēporibus oportunis est predicandum ne audientes attendentur: quia si semper aqua flueret nunq̄z terra fructificaret. Et debet fieri publice: et in loco honesto: vt suspicio hereſis et aliarum inhonesta vitum euitet̄. Et sapientibus subtilia ydiotis autez plana adiserat: et fructuosa loquatur per pulchra verba ab omni ineptitudine turpitudineq̄z remota: nō tanq̄z gramaticā ignorātibus explorans: nec sine conclusione multas eliciens nec finiēs parabolas sine ordine dicat: nec fabulas poetarum: nec verba iocosa loq̄tur: audientes enim talia facilius ad dissolutiōez q̄z ad dei amorez inducuntur. e. ti. l. xliij. xliiij.

l ¶ Nec propter cōuicia ei illata: aut malorum audientiū displicentia: obmittat plat̄ bonis et malis p̄dicare nisi adeo sint p̄teriri q̄ de eis nō sit spes correctiōis: tunc enī predicationez dimittens recedat exēplo christi dicentis: si p̄secuti vos fuerint i vna ciuitate: fugite in aliaz: et ꝓphete in quientis: ecce elongaui fugiēs: ⁊ mansi in solitudīe. Nec disputet publice cū hereticis de fidei appicib⁹: ne ignari audiētes in erroreꝫ incurrāt: q̄ inter porcos non sunt margarite seminande. e. ti. l. xlv. xlvj.

m ¶ Et excusatur prelatus q̄ ꝓpter malorū perseuerātiaz fecit in eorum cor

© Biblioteca Nacional de España

rectiõez qđ potuit predicando: nec propterea benefacere pretermittat: nam licet quidã sint mali: alij erunt boni. ¶Non tamen sic predicet: vt loq̃r: vel adulator: aut vanigloriosus in sue scientie ostentatiõe videatur. e. ti. l. xlvij.

n ¶Dicitur sexto q̃ debet esse castus: intellige verbis et factis: naz castitatem recomendãs salomõ inquit pulchre sunt vt turtur maxille tue: que quidez auis magis seruat castitatez q̃z alia. ¶Item sit verecund9: quia verecũdus semper cauet a peccato: et ex verecundia orit' nobilitas hominis cuius pretextu abstinet a malo. e. ti. l. xxxviij.

o ¶Dicitur septimo: q̃ si ornat9. s. interius et exterius. Interius per bonos mores et cogitatiões. Et exterius: in esu: potu: et gestu: vestes clausas non breues: nec manicas consutiles: aut corbatos protet sotulares: nec capas manicatas: nisi dissimulate metus causa: nec condiles (. i. sarabulas) corrigias: aut fibolas deauratas. Et inducat desuper roquetũ: nisi fuerit ãte religiosus qui suũ habituz non dimittat. Et teneat in anteriore parte clamidez repisaz in signuz honestatis ypocrisi cessante. Frenis: sellis pectoralibus: et calcaribus: abstineat deauratis. Comã etiam congrue tondeat vt possint aures parere in signuz coronationis regni dei. Et tonsuraz portet in capite magnam: vt radat a se voluptates delectationũ mundanaruz solo victu et vestitu contentus. Incedens insuper pro vt hominib9 naturaliter conuenit bono gestu talez se exterius: qualez interius monstrando. e. titulo. l. xxix.

p ¶Dicitur octauo: q̃ debet esse hospitator. debet eniz in sua domo recipere hospites: et eis necessaria ministrare: et si potest: omnes venientes recipiat: ne forte malos intromittere: et bonos abijcere contigat. ¶Debet etiam elemosinas mendicantibus: maxime verecundijs irrogare: nisi ex officio cuz valerẽt viuere postposuerint. Et famelicũ qui cunq̃z emoriatur saturare. Et deductis sibi et suis necessarijs alia bona que eis supersunt in p̃dictis pietatis opera distribuendo apostoloruz exemplo qui victu et vestitu deductis cetera pauperibus ministrabant. e. ti. l. xl.

q ¶Dicitur nono: q̃ debet esse legis speculuz. s. docendo per predicatiõem sicut dixi circa. b. ¶Item castigando. circa quod est sciẽduz q̃ debet verbis populum castigare: et non duris: sed moderatis: quia castigatio fortis non reportat vite correctionez: non tamen a deo sit hũilis quãdo clericos et laicos postq̃z scit errasse corrigere postponat alias si monitus a primo superiore negligat amouetur a potestate sibi cõmissa: quia videtur mala consentire: et agentes et consentiẽtes pari pena puniuntur. e. ti. l. xlviij.

r ¶Et si quez iniuste vituperauit debet ei veniaz petere. sed si iuste castigando minime: ne eoruz nimia familiaritate eius dignitas vilipendatur: naz nimia subditoruz familiaritas parit contemptum. e. titu. l. xlix. iudex. 5. q. c. infra. e. questione. ff.

s ¶Tamẽ vt vitetur scãdaluz[a] potest obmittere correctiõez si peccantes

¶Scandalum. an et q̃ndo scandaluz sit euitanduz. h. in capi.

© Biblioteca Nacional de España

nisi. ℣. pro grauí. de renunci. ℞ ibi per inno. super. v. malicia. et sup. v. distinguendum. Vide que scripsi. scãdalus.

sunt potentes aut vltra numerus quadrigenariorum: et eius obmissione nõ incurrit peccatũ (qõ incurreret si ꝓpter hoc bene viuere pretermitteret: vel alijs vt bene viuãt: mandare: vel pretermittat facere: aut dicere iusticie veritatẽ vel fidei doctrinaz) mortale. nõ tamen pretermittat aliquos ex delinquentibus vt promotores vel inicitatores maleficij castigare. sed si propter correctiõis obmissionez casurus esset ĩ peccato mortali: potius debet corrigere ꝗz scandalũ formidare. Et crassatores delictorum: aut rationibus vel consuetudine maleficia sua excusantes: castiget sine spe venie: ne horum exemplo ceteri ad delinquendum inuitẽtur. e. ti. l. 50.

t ¶ Item persequetur seuerissime vt hereticos affirmãtes publice errorez et perseuerantes: nisi sint magni et gẽtes populi congregant et inducũt ad errorẽ: tunc enim ad partem maiores et potiores inducat ad bonũ ne dei ecclesia scisma patiatur. e. ti. l. ij.

v ¶ Et circa scandalum scias ꝙ scandalizantes se ex suspitiõe delicti vt credant per episcopũ cõmissum peccant mortaliter si ipse est sine culpa: nec incurrit ipse peccatum dicente augustino suspicari ꝗuis de me dum ante deum conscientia me non accusẽt. dum tamẽ proposse suspicantes innocentie ostensiõe ab errore (.s. propter quod scandalizantur.) reuocet. quia bona vita non prodest nisi ei. sed bona fama ei et alijs: et si ei non credãt tract⁹ dolore cordis dimittat eos: quia ceci sunt et duces cecorum. e. ti. l. iij.

x ¶ Et promotores scãdali ex quo ad peccatum mortale inducuntur scandalizati peccant mortaliter dicente domino ve illi per quez scandalum venit preualeret ei quod in profundum maris precipitaretur. eodẽ titulo. l. ij.

y ¶ Dicitur decimo: ꝙ nõ sit rixosus. si rixã euitet: euitabit tria mala que ex ea proueniunt. s. superbiaz. inuidiã. et discordiaz. e. ti. l. iiij.

z ¶ Dicitur vndecimo. ꝙ non sit percussor. Circa quo scias ꝙ vulnus est duplex. spirituale: et temporale. Spirituale vt verba iniuriosa ℞ mala. Tẽporale: vt ictus: et caueat episcopus ab vtroqꝫ. peius enim est per conuicia proximi famaz ledere ꝗz eius bona per rapinam extorquere: vulnera namqꝫ verbalia insanabilia sunt: bene tamen potest subditum ob excessus correctionez virgis aut corrigijs moderate castigare[a]: nõ manu sua sed mandet alicui clerico fiendum: nisi sit in sacris constitutus quez sic ferire fas nõ est: nisi pro magno excessu: sed hoc laico non mandet: alias ambo sunt excõmunicati: nisi castigandus per clericum se percuti non paciat: sed nec tunc laicus excedat fines mandati: alias sentenciaz excõmunicatiõis incurrit nisi propter aliquod malum (forte vt ꝙ non capiatur: vel nõ castigetur: clericus se defendit: vel aliqd malum laico infert) laico per eum quez ferit (vel ferire vult.) retrorsũ prouocetur laicus ad excessum: tunc enim non incurret excõmunicatiõez

a ¶ Castigare de ista materia vide. h. i capitu. vniuersitatis. z. di. de sentẽ. excõmu.

© Biblioteca Nacional de España

predictaz.e.ti.l.lv.lvj:

aa ¶ Dicitur duodecimo: q̄ non sit cupidꝰ: cauere igitur debet a ceca cupiditate qui positus est vt alios a tali peccato conuertat: et est doctori turpe cuz culpa redarguit ipsum: et salomon inquid cupidus libentius auruz intuet q̄z solez: qđ mistice intelligitur bona temporalia falibilia prediligit q̄z spiritualia ifalibilia. e.

ff titulo.l.lviij.

bb ¶ Et vt melius a cupidine elongetur fugiat spectacula: nec aleas: taxillos: teguluz: pilotam: aut similes ludos exerceat: aut ludẽtibus patrocinarius existat: et contra faciens monitione premissa debz a prozimo superiore ab officio per trieniũ suspendi. Nec manibus propzijs bestiã venetur: aut auẽ: alias post monitiõez

gg per tres menses ab officio suspendetur.e.ti.l.lvij.

cc ¶ Dicitur decimo tercio et vltimo: q̄ sciat bene domui sue prouidere[a].s. familiam: tam in moribus: q̄z i victualibus: pascendo habundãter. Et si negligit errozes familie castigare deponet ab episcopatu: nisi docuerit se correctorez: sed seruitores correctionis contẽptores.

¶ Habeat insuper in camera ꝓbos clericos qui secreti sui conscij eius vite et fame sint fide digni testes: clericꝰ eniz ista nõ laicꝰ scire debz. Et adapta ad istaz.q.duas sequentes.e.titulo.l.lix.

a ¶ prouidere. vtruz prelatus accusatus: vel denunciatꝰ de dilapidatione debet ab administratione remoueri etiaz ante probationez.h. in.capitu. venerabili. de offi.dele.et in.c. prelatorũ de accusa. et vide.inquisitio.7.q. super.a.

dd ¶ Cum autez excõmũicat vel iurisdictionez exerceret non debet esse crudelis. nec pro modica re excõmũicare: sz in omnibus habeat se temperate. i.p. titu.xxij.l.xv.

ee ¶ Itez cauere debet ab ydiotarũ ordinatione: diuiciaruz congregatiõe: et ciborum imoderata delicatione. i.parti. titulo.xxij.l.vj.

¶ Itez abstineat ab immense procurationis exactione: alias pena quadrupli punitur. Nec deroget subiectorũ iurisdictioni[b]. 7 in ecclesia sit in loco honoratiori. In domo autez tanq̄z socius sit clericoruz: non tamẽ societate nimis abutatur: quia nimia familiaritas parit cõtẽptum.e.ti.l.xvij.s.e.q.r.

b ¶ Jurisdictiõi, vide iudex.5.q. a.sup.v. officiũ v.itez nõ q̄.et. v.se.

hh ¶ Item non retineat beneficiuz vacãs alias poterit per superiorẽ puniri. Nec iniusta extorq̄at.e.ti.l.xviij.

ii ¶ Et si pretextu subsidij papalis plus a clericis extorserit tenet ad restitutionez: et ad aliud tantũ dez pauperibus errogare. Idez si extorqueat plus[c] pretextu subsidij regis cuz inimicis fidei guerrificantis.e. titulo.l.xiiij.

c ¶ plus. vide. simile in iudeo. iudeus.i.q.v.et si vna.

¶ Itez debet esse presbyter anteq̄z fiat episcopus: alias nõ potest episcopꝰ fieri. miles.9.q.

a ¶ Octauo quero. quos clericos in sua ecclesia debet episcopus instituere. dic q̄ debet eligere in canonicos: probos viros: scientificos: et in dei seruicio instructos: et faciat q̄ honeste viuant iuxta sanctoruz patrum traditiões. regulet q̄z ecclesiaz vt decet. prima partita. titu.v.l.lx.

© Biblioteca Nacional de España

¶Epistola. Quid sit epistola. et vnde dicatur. et quare ante euangeliū dicitur. et quare cuz legitur sedemus: et ad euangeliū stamus. vide per archi. 25. di. c. prelectis. Et quid operat epistola inter scribentez: et ei cui scribitur: seu inter alios. vide littera. v. et scias quid. et vide scriptura. 6. q. e. super. v. asserētibus.

¶Equus. Non habēs equos seu mulos potest cogi illos habere pro vtilitate rei publice. sed cuz sit onus personale hoc est imposituz persone p rebus: non potest imponi forensibus. bar. i. l. honorez: ff. de mune. et ho. alias de execu. tu. Item in potro: nec in equa matre eius: nisi i defectu aliorū bonorū fiat executio. nec domin⁹ potri inuit⁹ subeat publicum officiū. nec pro debito concilij: aut ei⁹ domini in eius bonis fiat executio. vt. l. ſ. ordi. de alcala. per regez alfonsuz. Et vide plura que de equis: equabus: rūcbinis: et mulis. scripsi vectigal. ſ. q. a. sup. v. perdit. v. a castelle regnis.

a ¶Mono q̄ro. quos dabit ministratores in diocesi. (vel ecclesijs) dic q̄ nō cōsanguineos: aut familiares: vel de quibus presumit q̄ sint ei⁹ mādato: ne huiusmodi occasione q̄d iniuste extorquere possit a subditis. Et administratores non sint laici sed clerici: vt in foro ecclīastico eos possit ex administratiōe cōuenire: alias per annum excōicabitur: et q̄d quis iniuste extorsit: restituet duplicatum. i. pti. titu. v. l. lxj.

¶Epistola. vide. clericus. 4. q.

¶Equus. vide miles. 3. q. et. 8. 9. 10. adalilis. 4. q. belluz. i. q. duelluz. 11. q. mare. i. q. preda. 2. q. premiuz. 3. q. c. obedientia. 4. q. dānuz. 5. 6. q.

¶Eques. vid̄ miles. i. q

¶Equitare. vide. rex. 9. q. et. 21. miles. 8. q. et. 9. belluz. i. q. preda. i. q.

¶Equa. vid̄ preda. i. q.

¶Equipolens. vide sentencia. 3. q.

¶Equitas. vide. dos. 13. q. 8.

¶Equalitas. vide dos. i. q. duelluz. 9. q.

¶Error. vide consuetudo. 4. q. confessio. 5. q. a. c. sentencia. 6. q. prescriptio. 2. q. matrimoniuz. 10. q. solutio. 8. q. heres. 6. q. legatuz. 3. q. et. 4. significatio. 2. q.

¶Esculentū. vide. simonia. 3. q. c.

¶Equa. vide. equus. v. itez in potro.

¶Equipolens. an refert quid de equipolētib⁹ fiat. h. in. c. cuz tibi. 2. di. de testa.

¶Equitas. An equitas preferet rigori: vel econtra. h. in. c. ex parte. in fi. de transacti. Et tu secundū bal. in lege placuit. in fine. C. de iudi. dicas q̄ aut rigor et equitas scripta sunt i genere: et prevalet equitas. Idez si vtrūq̄ scriptum sit in specie. sed si equitas sit in genere rigor in specie prevalet rigor. si autē neutrū sit scriptuz: debem⁹ sequi simile equitatis q̄ simile rigoris. Et vide que scripsi. locatio. ſ. q. a. super. v. bieniuz. v. pone locaui.

¶Equalitas. An in iudicio debet equalitas seruari iter litigātes. h. i. c. prudētia. de mutu. peti.

¶Error. Quis error impedit dominij translationez. vel actum aliquē gerenduz. h. in. c. proposuit. 2. di. de coniu. ser. ¶Itez an error cōmunis facit ius. h. in. c. nuper. de biga. et de cleri. p sal. pro. 4. di. c. tue. ¶Itez an ecclesia potest errare. h. in. c. a nobis. de sen. excō. 2. di. ¶Error scribentiū libelluz nō nocet parti probato errore vt si aliquis credēs se cōdemnatuz in centuz supplicat principi q̄ cuz sit cōdemnat⁹ in centuz remittatur sibi aliqua pars cōdempnationis: princeps forte scribit sub hac forma. fiat iusticia. et dicit forte pro parte fisci q̄ ipse debet cogi ad soluendum centuz: cum hoc appareat p suam confessionez: ipse vero dicit se errasse: quia cōdemnatiō erat in maiori sūma: vel quasi nullo modo erat condēnatus q̄ iudex qui de hoc cognoscit p̄bata ista negatiua sequetur veritatez et non erroneā confessiōez supplicantis. Ecce aliud exempluz de scolari qui credens se condempnatū de insultu in cētum cuz nō est condēnatus nisi in quinquagita appellauit tanq̄ a condēnatione facta in cētuz: et ita postea formauit libellum appellatoriū et reliquuz processuz: tandē apparet q̄ non est condēnat⁹ nisi in quinquaginta: certe falsa confessio non auget condēnatiōez. Aliud exempluz est si quis petit restitutionez in integrū tanq̄ a condēnatione: et nō reperitur condemnat⁹: naz pronunciabitur superfluo: seu superuacuo petitā restitutiōez. Et nota q̄ assertio supplicatōis vl libellātis hoc solū facit q̄ trāsfert i eū on⁹ p̄bādi negatiuā: q̄ negati

© Biblioteca Nacional de España

ua ꝓbata nō ꝓiudicat sibi.bal.in.l. errores eoꝝ C.de erro.aduoca.Et vide q̄ scripsi.aduocatus. ſ.q.a.Et tabellio.6.q.a.sup.v.trāſcendere.Et cōfessio.ſ.q.a.super.v.cōtradicat.Et iudex.4. q.b.super.v.erroris.

¶ Esse. an videt fuisse q̄ nō durat. h.i.c. naz et ego. de ver. signifi.

¶ Etas. habēs vigiti annos dicitur secūdū ius.fo.iudi. perfecte etatis.vt ꝓbatur fo. iudi. li.iiij.ti. iij. l.iij. in foro latine ligue. Et habēs decez et sex annos dicit se cūduz ius fori legū perfecte etatis.vt ordi. cur.li. iij.ti.vij.l.i. Et nō sex etates hoiuz ꝑ archi.i.c. pastoral. de cleri.egro.ſr v.senio.et ō ipetrāte etatis venia.vide. actor.2. q.h.sup.v. venia. Et restitutio. i.q sup.v.restitutio.v. itez sicut. Et viō q̄ scripsi.ꝓbatio. 2.q. 6.sup.v.pbare. Et patria ptās.4.q.f.ff.v.ptātez.v. itē fi lij. Et sñia.6.q.6.sup.v.succūbat.v.fi.

¶ Esse. vide.rex.12.q. et vide stipulatio.6.q.

¶ Etas.vide. actor.6.q c.interrogatio. 4.q. testis.7.q. ꝓbatio.2.q.6

¶ Exactio.vide. visitatio.6.q.rex.i.7.q.

¶ Examinatio.vide.clericus.4.q.studiuz. ſ.q. e.aduocatus.3.q.f.

Excōmunicatio.primo quero.quid est excōmūicatio. dic q̄ est extranea sententia segregans hominē quādoq̄ a sacramētis eccl'ie.quādoq̄ a cōione fideliuz . i.p.ti.ix.l.i.

a ¶ Secundo quero.quare sic (.ſ.extranea sententia)dicit'.dic q̄ ideo q̄ ponit hominez extra cōmunionē sacramētoruz. e.ti.l.i.

a ¶ Tercio quero. vnde habuit originē.dic q̄ ꝑma excōmunicatio quo ad hominez fuit quādo propter peccatū fuit Adam expulsus a paradiſo[a]. licet alia fuit pri⁹ cū angeli propter peccatuz corruerūt:⁊ diaboli facti sūt.i.p.ti.ix.i phemio.

a ¶ Quarto q̄ro. quotuplex est excōmunicatio. dic q̄ duplex: maior: et minor. Maior segregat ab ingressu ecclesie: et a bonis que in ea fiunt:et a participatiōe sacramētoruz et fideliuz. Minor segregat solum a participatione: et vsu sacramētoruz.e.ti.l.i.

a ¶ Quinto quero.ex quibus causis est quis ipso iure excōmunicatus. dic q̄ in decē et sex casibus. Primus: propter hereſim. Secundo:receptās scienter in terra vel domo sua hereticuz:aut eū iuuans: Tercio: dicens ecclesiā romanaz nō esse caput fidei . (vel ei non obediens.)Quarto:manus violētas i cl'icuz[b] vl' prefertur.v.itez an religiosus. Et censura. p totum.

a ¶ A paradiso. vide.h.in.c.si quez.de sen.excō.

b ¶ Clericuz. vide q̄ scripsi.clericꝰ.10.q.a. sup.v.habitū.v.aliquis nō ꝓcutit.in pri. Et infra.11.q.a.⁊ q̄ ibi scripsi super.v.iniecit.et.e.q.b.

¶ Et vtruz familia ptātis pōt capere pbyterū inuentū in rixa: vel i adulterio et ducere ad eccl'iam.Inno.i.c. vt fame.de sen.excō.nō firmat: ego firmo q̄ potest

Examinatio. Utrum nimia examiatio:vl' idagatio sit vitāda.h.i.c.cōstitutꝰ.v pur.cano.

Excommunicatio. vide i.c.si quez.de sen.excō. Coꝝ quo iudice est obiscieda et ꝓbāda exceptio excōicatiōis. vide clericꝰ. 9.q.i.sup.v.matrimonij.v. q̄ro quid de excep-

tione. Et infra quātuz tempꝰ debet ꝓbari excōmunicatiōis exceptio. vide. ꝓbatio. ſ.q.b.super.v.infra tēpus.v.et idez de. Et vide que scripsi.aduocatus.3. q.a.super.v.aduocatꝰ.v.i. Et beneficiū.ſ.q.a. super.v.excōicatus. Et.actor.6.q.in.fi.sup.v.petere. Et executio.10. q.a.sup.v.religioſus.v. quero laicus. i vsi. quero an excōmunicatꝰ. Et institutō.v.itē an valet. Et matrimoniuz.ſ.q.a. super. v.matrimoniū. Et. anathema. per totuz. Et.procuratoz.4.q. a.sup v. constitutus. v.fi. Et.probatio.2.q.a.sup. v.negans.v.nota q̄ quando.⁊ v.seq̄n.et.ſ.q. 6. super. v.datum.v.et idem. Et rescriptū.3. q.n.super.v. excōmunicato. Et sentēcia.3. q.f. super.v.appelletur.et.7. q.in fi.super.v.excōmunicato. Et sepultura. 3.q.f. sup.v. quartā. v.an de oīmibꝰ. in vsi.fi.et.7.q a.sup.v. sepultura.i prin. Et. statutū.v.pmo q̄ro. in vsi. itez q̄ro excōicati. Et.visitatio. 6. q.a.super.v.triginta. Et. vis. 4.q. n.sup. v.

© Biblioteca Nacional de España

capi et duci ad epiſcopū quautūcūq; ſit captꝰ i habitu et tonſura: nā ſicut permittit cuicūq; ꝑuato etiam ſcōm Inno. vbi ſupra multo magis ꝑmittit miniſtro rei publice. bal. i. l. ſi q̄ ꝑ calūniaz. C. de epiſ. et cleri. colū. iij. et ancara. i repet. c. ea. q̄. fiūt. de regu. iuſ. li. vj. q. xxj. vbi etiā dicit q; vbi clericus ꝓt offendi i pune. vt nō i. c. iij. de ſen. exco. i hiſs poterit impune capi. Vtrū epus poſſit dare licenciā generalē iudici laico capiēdi clericos deliquētes vel eūtes de nocte: vl repertos cū armis: et ponēdi eos i carcere ad petitionez epi. dicas q; de licencia ſpeciali ad iſtuz clericuz vel illū non eſt dubiū q; poteſt ſz de generali licencia dicas q; non poteſt dare. Ancara. in dicta repetitione ſua i. c. ea q̄ fiūt de re. iuſ. li. vj. q. xxj. An laicus: vel aliꝰ poteſt capere clericū ſine metu excōicationis. vide etiā glo. et. h. i. c. cuz nō ab homie. de iudi. di. i. et Jo. an. et inno. de ſen. exco. c. vt fame. et ibi per. ho. et gui. de mō. lau. et genti. in. c. i. de offi. ordi. in cle. Itez an ſuſpenſus excōicatus: vel degradatꝰ clericus habet priuilegiū q; iaciens manus in euz ſit excōicatus. h. in. c. eccl̄ie. de imuni. eccle. Vide infra. e. ſup. v. iaciens. v. itez an eſt. Item an habet hoc priuilegiuz penitus illiteratus ordinatus: vel per ſaltū promotus obmiſſo primo ordine. h. q; ſic. in. c. contingit. i. 2. 3. diſtinctōe. de ſen. excōmu.

religioſuz[a] iaciens[b]. Quīto: ſi officialis defendendi poteſtatē habēs non defendat talem clericuz aut religioſuz a perſecutiōe. Sexto: raptor: effractor: aut incēdarius[c] eccleſie. Septimo: antipapa. (ītellige ſi ab hoc ſe nō vult abſtinere). Octauo: falſarius bulle papalis: aut ſcienter ea vtens Nono: arma: nauigia: aut alia iuuamenta fidei inimicis cōtra chriſtiāos donans. Decimo: bononienſis ante tempus vacatiōis domus ſcolaris (vel magiſtri) impletuz conducens eaz. Undecimo: religioſꝰ: preſbyter aut in dignitate ſeu perſonatu cōſtitutus: in ſcolis audiens leges ſeu medicinaz[d] ſine licencia pape. Duodecimo: violatores imunitatis clerico ruz: vel iuriſdictionis eccleſie i vaſallos: aut turbatores poſt monitōez: (ſi infra menſez nō emēdēt vel deſiſtant) Decio tercio: ꝓſiliū: ſeu auxiliū i hoc dātes. Decio q̄rto ſtatuta ꝓtra ꝓdcā facientes[e] ſcribētes: 7 ꝓſulētes. Decimo quito per talia ſtatuta iudicantes. Deciexcōicatꝰ iaciēs manus violētas in clericū excōicatuz. h. in. c. ſi vero. 2. di. de ſen. exco. et. c. contingit. 2. di. Vide ſupra. e. ſuper. v. clericum. v. itez an ſuſpenſus.

c Incēdari. vtruz incendari ſit excōicatꝰ. et q̄ ſit eiꝰ pena. et q̄s ꝓt euz abſoluere. h. i. c. cōqueſti de ſen. exco.

d Medicinā de hoc per. h. in. c. ſup ſpecula. nec le. vel mona. Item an clerici vl monachi exiſtētes cauſa ſtudij ex̄ clauſtrū: vel alia de cauſa ſūt excōmunicati. ibi vide ꝓ euz. Item an apoſtata religionis é excōmunicatꝰ h. in. c. ꝓterea. 2. di. de apoſta. Item an pirata ſit excōmunicatus. vide. pirata. ſuper. 3. q.

a Religioſuz. vide. religioſus. ſ. q. a. ſuper. v. ꝓ annuz. v. ité an percutiens. Et quid ſi in cōuerſum oblatum iaciat manus. et qui ſunt iſti. h. in. c. non dubiū. de ſen. excōmu.

b Iaciens. quid de mandante: auctorizante ratū habent: aut conſulente. h. in. c. mulieres. 3. di. de ſen. exco. Item quid ſi libellaui q; iecieſti manus violētas in me: et ꝓbaui q; fecit alius tuo mandato vel nomie et ratū habuiſti: an ſeq̄tur condēnatio ex eodez proceſſu. h. in dicto. c. mulieres. in fi. Itez an eſt

e facientes. vtrū ſunt excōmūicati facientes: et conſulentes: et dictantes: ac ſeruātes ſtatuta cōtra libertatē eccleſie. et q̄ dicuntur fieri contra dictaz libertatē. Itez faciens cōtra priuilegiū conceſſum aliquib⁹ eccleſijs: vel ꝓſonis eccleſiaſticis: nō vniuerſi mūdi eccleſie nō eſt excōicatus. h. in. c. nouerit. de ſen. exco. Vide reſcriptū. 3. q. 4. ſuper. v. adimplēduz. v. qui eccleſiaſticoꝝ. Si in volumine ſtatutoruz eſt quodam ſtatutū contra libertatem eccleſie: poſtea in fine eſt ſtatutū generale caſſans et irritans omnia ſtatuta cōtra libertatē eccleſie: nā ꝓpter iſtud ſtatutū ſtatuēs nō euitant penā auten. caſſa et irrita. C. de ſacro ſanc. eccle. et decretal: quia plerūq; extra de imuni. eccle. De quo per bartho. et bal. in dicta auten. caſſa et irrita. in fine. An ſtatuta laicoruz ligent clericos. et econtra. h. in capitulo. quē in eccleſiarum. de conſtitu. Et vide circa hoc que ſcripſi. ſtatutum. v. vtruz ſtatuta ponrigantur in verſi. quito quero an ſtatuta. Et preſcriptio. 2. q̄ſtiōe. m. ſuper. v. triginta. v. ſi clericus agit.

© Biblioteca Nacional de España

Et de statutis contra libertatez ecclesiasticaz: an valeant: vel ne: vide etiaz per. h. in.c.grauez. de sen. excō. et bar. in.l. si domia. C. de exacti. tribu.li.x.

a ¶ Credidit. ō hoc.et q̄d ecōtra si clericum credidit cuz esset laicus.h.in.c.si vero aliquid.de sen. excō.et vide e.ti. et.c. 3. di.Si clericꝰ confitetur se laicū coram ptāte nunq̄d hoc excusat potestatez q̄ scit vel scire debet eum esse clericum.dicit Inno. q̄ non extra de sen. excō. c. vt fame. et idez nota in. c.si iudex laicus. de sen. excō. libro. vj.in nouella.de quo p baldum in lege. si qua p calūniaz. C. ō epis.ꝛ cle. colū.iij.

b ¶ Ludendo de hoc p.h. c.sup eo.2. di.de sen.excō.Et de sequenti vide. e.c.3.di. Et ibi vide de p̄lato pcuciēte subditū.

mo sexto scienter iudicium super predictos scribentes.e.ti.l.ij.¶ Vide de vndecimo casu.religiosus.3.q. De.ix. infra.e. 13.q. De.iiij.religiosus. 10.q.sacrilegiū.§.q. De. iij.papa.4.q.de.iiij.episcopꝰ.7.q.3. De.ix.trāsfuga.i.q. seruitus.10.q. De.x.studiū.4.q.d.

b ¶ Et sic excōmunicationē incurrēs propter violentaz manū in clericū: aut religiosuz: eum occidendo:percuciēdo: aut capiendo:iniectiōez: nō potest absolui nisi p papaz. In quattuordecī casibus tamen non incurrit excōicatiōez. Primꝰ est si non deferebat tonsuraz et percussor laicuz credidit[a]. Secundꝰ si habito dimisso tanq̄z laicꝰ cum armis incedat inhoneste et monitus non desistat. Tercius est:si est alicuiꝰ maior domꝰ: aut dispensator: nec desistit monitus:quia tunc dominus euz percutiēs nō est excōmunicatꝰ. Quartus:si ludendo[b] pcussit. Quitus:si magister in disciplina pcussit discipuluz.Sextus:si percutit se defendendo[c].Septimꝰ: si cuz vxore: matre:filia vel sorore:inuentū percuciat[d]. Octauꝰ: si ratione officij ecclesiastici percutit castigādo.Decimꝰ si est familiaris in sacris non constitutꝰ:et dominus euz castigando percuciat.Undecimꝰ:si pater[e] filiū percuciat. Duodecimꝰ:si consanguineꝰ in minoribꝰ constitutuz castiget.Decimusterciꝰ: si clericus erat degradatus[f].Decimus quartus: si clericus fit miles: ioculator:aut bigamus.e.ti. l.iij. De primo et secundo casu. vide clericꝰ.10. q. Est et alius casus in / currendi cuzquis participat cuz excōmunicato de quo infra. 13.q. f.in quo incurrit excōmūicationē. Est et alius casus cuz quis portari mādat arma: aut alia iuuamia inimicis[g] fidei cōtra christianos:aut dans in hoc cōsiliuz:vel auxiliuz. de quo infra.13.q.k. Est et alius cuz quis facit assonatuz.preda[h].3.q.Item alius.patronus.4.questiōe.m.

a ¶ Sexto quero.quis potest excōicare[i]. dic q̄ episcopꝰ:vel electus confir

de sen. excō. Et ibi vide quid si defendendo res suas.Et quid si defendēdo aliuz vide eū i.c.quāto.e.ti.

d ¶ Percuciat. de hoc p.h. i.c.si vo clericus. §. nec ille. de sen. excō.

e ¶ Pater.de hoc per.h. in.c.sup eo.3.di. de sen. excōmu.et in.c. cuz voluntate. 4.di. e.titu. Et ibi vide de.§.8 9.10.11.casibus hic positis.

f ¶ Degradatꝰ. de hoc vide. h. in.c. ecclesie.de immu. eccle. et in capitu. contingit. 2.di. de sen.excō.Et ibi vidō q̄d si obmisso p̄mo ordine fuit p saltū promotꝰ: aut penitus illiteratus.

g ¶ Inimicis. i isto casu vidō. h. i.c.significauit. ō iude.et sarra.

h ¶ Preda. vide aliuz casum in.c. grauis. de sen. excō.in cle.et in illo non potest absolui nisi per papā.Itez vtrū et quādo sacerdos turbātē officiū diuinū possit sine metu excōicationis ab ecclesia expellere.h.i.c. veniēs de sen.excō.

i ¶ Excōicaf. an sacerdos pōt excōmunicare.h.in.c.ij.de offi.ordi. An excōmunicatus potest excōicare.h.in.c.si vero.3.di.de sen excō.

c ¶ Defendēdo.de hoc per. h.in.c.si vero clericꝰ

© Biblioteca Nacional de España

Et de hoc vide ifra.12.q.a.ifi.

a ¶ Cõstitut⁹. de hoc i.c.archidiaconis.de offi. archi.et in.c.cũ ab eccleſiarũ. ò offi. ordi. i tex. et glo.ꝛ vtrobi ꝙ per Inno. et Jo.an. Et dicit inno.et io.poſt eũ i dicto.c. archidiaconis.ſecũduz ius cõe ꝙ archidiaconi et oĩes ꝓlati iuriſdictiõez habentes ab epis ex collatiõe vel cõfirmatõe officiorũ vel dignitatũ ad quos aſſumũtur ſũt iudices ordinarij et poſſunt excõicare. vide ibi.

b ¶ Abſoluere. ꝓꝛ hoſpitalis iheroſolomitani ꝓt abſoluere magiſtruz qui ẽ maiꝛ.h.i.c. canonica. de ſen. excõ.

c ¶ Juriſdictiõi. an volũtarie ꝗs põt ſe ſubijcere excõicatiõi. h.i c.p.et.g.ò offi. dele. Jtez is cui mãdat ꝙ excõicet põt epm ſicut excõicatum abſoluere. h.in c.cũ iferiꝛ.i fi. de maio.ꝛ obe. Jtẽ ſi papa confirmat excõicatõez a me latam: an poſſum ego ab ea abſoluere.h. in.c.ex frequẽtibus.et ibi glo.de inſtitu.

d ¶ Ordinario.qꝛ in delegato nõ poteſt fieri talis ꝓrogatio.de offi.dele.c.p.et.g.et.l.i.ſecunduz vnam lecturã.ff.de iudi.Et in dicto.c.p.et.g. vide per.h.

matus:(etiã ad abbatiatũ:vel prioratũ: ſed iſte nõ põt cuz ſolẽnitate excõicare niſi ſolus epiſcopus vel eo maiꝛ.)non archidiacon⁹: aut i alia dignitate cõſtitut⁹: niſi p quadragita annos cõtinuos ipſe et ſui anteceſſoꝛes hoc ꝓſcripſerunt.

¶ Jtẽ minoꝛ non ꝓt maioꝛez excõicare vel abſoluere[b]. Et qui ꝓt excõicare põt abſoluere et econtra.Fallit ſi maiꝛ ſe ſubmittit miꝛis iuriſdictioni minoꝛi exiſtẽte ordinario[d].Jtez fallit ſi ꝓ incendio eccleſie:domus:vel meſſiuz: ꝗs per epm excõicatus ſit denũciatus: papa ſol⁹ abſoluit[e]. Jtẽ delegat⁹ pape põt infra annũ a ſe excõicatũ ab / ſoluere poſtea non ſi ſit cõtumax. ¶ Jtez epm accuſatũ de facto propter qd epatum perdere debeat inocentez abſoluat archieps cuz epis prouincialibus:nõ tamẽ condẽnat ſz remittit eũ pape[f]. i.p. ti.ix.l. vij.xrij. De archidiacono: decano: archipꝛeſbytero:an poſſũt excõicare.clic⁹.4.q.

b ¶ Jtez nõ poteſt epiſcopus niſi ſue iuriſdictiõis homiez excõicare.niſi extrane⁹ in ſua dioceſi delinquat[g]: aut cõtrahat: vel ibi ſoluere ꝓmittat: ſi ibi inueniat[h]. Jdez eſt ſi res de qua coꝛã eo cõtendit[h] ſit in ſua dioceſi e.ti.l.viij.actoꝛ.ſ.q.aa.

¶ Jtez extra ſuã dioceſiz conſiſtẽs nõ poteſt iudicare ita nec excõicare[b]. Archiepiſcop⁹[i] tamẽ in epiſcopi negligentia põt in ſuffraganei epi dioceſi cõſiſtẽtez excõicare (et hoc verũ quando delictuz eſt ita manifeſtũ qd nulla põt tergi verſatione celari.)monitiõe(taz cõtra epm ꝗz contra delinquẽtez)premiſſa:licet ipſe archiepiſcop⁹ ſit extra ſuffraganei epiſcopi dioceſiz. Papa vero vbiqz poteſt excõmũicare Jtem nõ poteſt excõicari de hoc habẽs a papa ꝓuilegiũ:niſi iuuare nolit ad implẽduz cõtra hereticos ſtatuta:aut nolit ſeruare generale interdictum. ¶ Jtem religioſus extra monaſteriũ delinquens:poteſt per epiſcopũ excõicari: niſi ſit iam ad monaſteriũ reuerſus

e ¶ Abſoluit de hoc vide h.i.c.oq̃ſti. de ſen.excõ.

f ¶ Pape.cõcoꝛdat ò trãſacti.c. inter coꝛpalia.

g ¶ Deliquat an epus põt archiepm in ſua dioceſi ò linqẽtez excõicare.h.i. c.cũ inferiꝛ ꝛ.di.de maio.et obedi. et ibi etiã p inno.

b ¶ Excõmunicare.niſi ò licencia dioceſani ſubditos ſibi. h.i capitulo.quãto.de offi.ordi.colũna finali.

i ¶ Archieps.an ſĩnia excõicatiõis lata per archiepm i ſuffraganei ſubditũ i caſu ꝙ nõ ẽ iudex ſit nulla.h.in.c.paſtoꝛalis,ꝛ.di.de offi.ordi.

caſus ſpeciales vbi iuriſdictio ò legata extẽditur ad alias perſonas.et ꝗliter iudex cui⁹ iuriſdictõ ꝓrogatur non põt cognoſcere de caſu de quo inter ſubditos nõ poſſz Jtez ſi exemptus renũciat exemptioni et promittit ordinarij iuriſdictiõez nõ declinare an tenet renunciatio ꝛ ꝓrogatio iuriſdictiõis.h in.c.cuz tempoꝛe.in fi. ò arbi.

© Biblioteca Nacional de España

Et de hoc vide ifra.12.q.a.ifi.

a ¶ Cõstitut⁹. de hoc i.c.archidiaconis.de offi. archi.et in.c.cũ ab eccleſiarũ. ò offi. ordi. i tex. et glo.ꝛ vtrobi ꝙ per Inno. et Jo.an. Et dicit inno.et io.poſt eũ i dicto.c. archidiaconis.ſecũduz ius cõe ꝙ archidiaconi et oñes ꝓlati iuriſdictiõez habentes ab epis ex collatiõe vel cõfirmatõe officiorũ vel dignitatũ ad quos aſſumũtur ſũt iudices ordinarij et poſſunt excõicare. vide ibi.

b ¶ Abſoluere. ꝓꝛ hoſpitalis iheroſolomitani ꝓt abſoluere magiſtruz qui ẽ maiꝛ.h.i.c. canonica. de ſen. excõ.

c ¶ Juriſdictiõi. an volũtarie ꝗs põt ſe ſubijcere excõicatiõi. h.i c.p.et.g.ò offi. dele. Jtez is cui mãdat ꝙ excõicet põt epm ſicut excõicatum abſoluere. h.in c.cũ iferiꝛ.i fi. de maio.ꝛ obe. Jtẽ ſi papa ofirmat excõicatõez a me latam: an poſſum ego ab ea abſoluere.h. in.c.ex frequẽtibus.et ibi glo.de inſtitu.

d ¶ Ordinario.qꝛ in delegato nõ poteſt fieri talis ꝓrogatio.de offi.dele.c.p.et.g.et.l.i.ſecunduz vnam lecturã.ff.de iudi.Et in dicto.c.p.et.g. vide per.h.

matus:(etiã ad abbatiatũ:vel prioratũ: ſed iſte nõ põt cuz ſolẽnitate excõicare niſi ſolus epiſcopus vel eo maiꝛ.)non archidiacon⁹: aut i alia dignitate cõſtitut⁹: niſi p quadragita annos cõtinuos ipſe et ſui anteceſſoꝛes hoc ꝓſcripſerunt.

¶ Jtẽ minoꝛ non ꝓt maioꝛez excõicare vel abſoluere[b]. Et qui ꝓt excõicare põt abſoluere et econtra. Fallit ſi maioꝛ ſe ſubmittit mĩoris iuriſdictioni[c] minoꝛi exiſtẽte ordinario[d]. Jtez fallit ſi ꝓ incendio eccleſie:domus:vel meſſiuz: ꝗs per epm excõicatus ſit denũciatus: papa ſol⁹ abſoluit[e]. Jtẽ delegat⁹ pape põt infra annũ a ſe excõicatũ ab / ſoluere poſtea non ſi ſit cõtumax. ¶ Jtez epm accuſatũ de facto propter qd̃ epatum perdere debeat inocentez abſoluat archieps cuz epis prouincialibus:nõ tamẽ condẽnat ſz remittit eũ pape[f]. i.p. ti.ix.l. vij.xxij. De archidiacono: decano: archipꝛeſbytero:an poſſũt excõicare.clic⁹.4.q.

b ¶ Jtez nõ poteſt epiſcopus niſi ſue iuriſdictiõis homiez excõicare.niſi extrane⁹ in ſua dioceſi delinquat[g]: aut cõtrahat: vel ibi ſoluere ꝓmittat: ſi ibi inueniat[h]. Jdez eſt ſi res de qua coꝛã eo cõtendit ſit in ſua dioceſi e.ti.l.viij.actoꝛ.5.q.aa.

c ¶ Jtez extra ſuã dioceſiz conſiſtẽs nõ poteſt iudicare ita nec excõicare[b]. Archiepiſcop⁹[i] tamẽ in epiſcopi negligentia põt in ſuffraganei epi dioceſi cõſiſtẽtez excõicare (et hoc verũ quando delictuz eſt ita manifeſtũ qd̃ nulla põt tergi verſatione celari.)monitiõe(taz cõtra epm ꝗz contra delinquẽtez)premiſſa:licet ipſe archiepiſcop⁹ ſit extra ſuffraganei epiſcopi dioceſiz. Papa vero vbiqz poteſt excõmũicare Jtem nõ poteſt excõicari de hoc habẽs a papa ꝓuilegiũ:niſi iuuare nolit ad implẽduz cõtra hereticos ſtatuta:aut nolit ſeruare generale interdictum. ¶ Jtem religioſus extra monaſteriũ delinquens:poteſt per epiſcopũ excõicari: niſi ſit iam ad monaſteriũ reuerſus

caſus ſpeciales vbi iuriſdictio ò legata extẽditur ad alias perſonas.et ꝗliter iudex cui⁹ iuriſdictõ ꝓrogatur non põt cognoſcere de caſu de quo inter ſubditos nõ poſſz Jtez ſi exemptus renũciat exemptioni et promittit ordinarij iuriſdictiõez nõ declinare an tenet renunciatio ꝛ ꝓrogatio iuriſdictiõis.h in.c.cuz tempoꝛe.in fi. ò arbi.

e ¶ Abſoluit de hoc vide h.i.c.ꝯſti. de ſen.excõ.

f ¶ Pape.cõcoꝛdat ò trãſacti.c. inter corpalia.

g ¶ Deliquat an epus põt archiepm in ſua dioceſi ò linqẽtez excõicare.h.i. c.cũ inferioꝛ ꝛ.di.de maio.et obedi. et ibi etiã ꝓ inno.

h ¶ Excõmunicare.niſi ò licencia dioceſani ſubditos ſibi. h.i capitulo.quãto.de offi.ordi.colũna finali.

i ¶ Archieps.an ſĩĩa excõicatiõis lata per archiepm i ſuffraganei ſubditũ i caſu ꝙ nõ ẽ iudex ſit nulla.h.in.c.paſtoꝛalis.ꝛ.di.de offi.ordi.

© Biblioteca Nacional de España

vel nisi loc⁹ monasterij vbi degit cõ tineatur in exemptiõis ꝓiuilegio. e. titulo. l. ix.

d ¶ Anathematis autẽ sentẽcia q̃ mu cro dicit epiſcopalis nõ potest ferri nisi per epiſcopũ. e. ti. l. xiij.

¶ Item mulier non potest excõmuni care. clericus. 3. q. k.

a ¶ Septio quero. quis põt excõmũi cari. vide que dixi supra ꝓxima que stiõe. Insup potest excõmunicari cle ric⁹ nõ obseruãs suspensiõez ab offi cio horas dicẽdo sicut pri⁹: vel i ec/ clesia interdicta: si monit⁹ absolutio/ nẽ irregularitatis nõ impetrat vt vi debis infra. 16. q. d.

¶ Itẽ comercia: et libertates clericis aut eorũz familiarib⁹: denegãtes in contẽptu sentẽcie excõmunicatiõis: aut interdicti lati: possunt excõmũi/ cari. e. ti. l. xix.

¶ Itez põt excõmũicari etiã absens. vt infra. xiij. q.

¶ Item põt excõmunicari cautiõem clericis ꝑstitã nõ seruãs de nõ offen/ dendo fugiẽti ad eccleſiaz: debitorẽ vel seruũ. eccleſia. 9. q. c.

¶ Itez põt excõmunicari laicus mo/ do nõ debito quez sepeliẽs. sepultu ra. 5. queſtione.

¶ Item rẽ eccleſie modo illicito alie nans. alienatio. 5. q

¶ Itẽ patronus laic⁹ rẽ eccleſie male tractans. patron⁹. 4. q.

¶ Itẽ heres vel executor testamẽti re licta eccl'ie nõ soluẽs. solutio. 3. q.

¶ Itẽ episcopus laicos ꝓponẽs ad ministratores. episcopus. 9. q. et vi de infra. 8. 9. q.

a ¶ Octauo q̃ro. ꝑ q̃b⁹ causis ferr' sẽ tẽcia excõicatiõis. dic q̃ põt ferri ꝑ cõtũatia⁹: vt si citat⁹ nõ ꝯpareat: vel non rñdet: aut ãte tẽp⁹ recedit: seu impedit (vt se abscõden do: vel a patria receden do et similia.) quomin⁹ ad eũ possit citatio pue/ nire: aut nõ satisfaciat iu dicatis: (vel si nõ soluit decias vel ꝑmicias) aut ꝺ piurio: furto: rapina: aut notorio pctõ morta li: nõ se emẽdat: ſz si oc/ cultũ est nõ põt excõica ri: nisi generaliter ꝑsona non specificata. e. ti. l. x.

b ¶ Propt' cl'paz aũt clico rũ: aut prochiãoꝝ: ꝑt ec cl'ia interdici. ꝓpr culpaz aũt ꝑpl'i ciuitas: ſz ꝓpter culpam dñi terra[b] vel re gnũ: ne ibi diuina solẽni ter celebrẽt'. ꝓpr culpã aũt clerici secl'aris ipe su spẽdet' ab offõ ꝛ bñficio ne eis vtatur. e. titu. l. xiiij.

a ¶ Cõtumatia. de hoc p. h. i. c. si quez 3. di. de sen. excõ. et i tue vt. li. nõ ot'. An potest q̃s excõ municari ꝓ fu/ turis culpis. h. in. c. a nobis. 3. di. de sen. excõ. Itẽ pro qua cõ tumatia potest quis excõmuni cari. h. in. c. ex parte. de ver. si gni.

b ¶ Terra. hodie pro debito pe/ cuniario nõ de/ bet interdici ter ra vel locus etiam si iuramẽtuz in obligatõe in terueniat. vt in extrauagãti bo nifacij que inci pit. prouide. et vide. ꝺ iure iu/ ran. c. ex rescri/ pto.

c ¶ Modica. vi/ de. 11. q. iij c. nul lus sacerdos.

¶ Sed non debet ferri sentencia excõ/ municatiõis pro re modica[c]. episcop⁹. 7. q. dd.

¶ Itez potest laicus pro frequẽtatione monasterij sanctimõialiuz sine iusta et rationabili causa excõicari. et clericus suspendi. cleric⁹. 7. q.

¶ Item clericus in sacris constitut⁹ de facto contrahens matrimoniuz potest excõmunicari. clericus. 5. q.

¶ Item cõiunx ante copulam ꝑmittẽs religiõez igredi nec igrediẽs: nec consu mare volens. religiosus. 9. q. Et vide circa hãc q̃stionez q̃ dicta sũt. s. ꝓxia q. a. et q̃ dicẽt'. i. ꝓximã. q. c.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Nono quero. qualiter fert sentẽcia excõmunicatiõis. de minori dic vt ifra 13.q. De maiori vide supra. 7.8.q. Et

a ¶ Monitiõe. in quibus casib⁹ req̃rit ista p̃cedẽs monitio. et in quib⁹ non h. in. c. sacro. de sen. excõmu. Et ibi vide qđ ẽ arbitrariuz qđ fiat trina mõitio vel vna p oñibus tribus. Ci/ de infra. 12. q. a in fi. Et q̃ scripsi. monitio.

adde q̃ non debet ferri monitiõe[a] nõ permissa. fallit cuz vocat⁹ ad cõsiliũ trina citatiõe si querelãtib⁹ nõ venerit respõsurus: vel vna p tribus que pemptoria vocat. ¶ Vel si sit public⁹ latro et ab epo requisit⁹ satisfacere nolit. aut si in peccato ꝓpter qđ debz degradari et emẽdare recusset.

¶ Jtẽ põt prelat⁹ p rapina sibi facta excõicare nõ premissa monitiõe: q̃ si tenet alios defendere multo magis se ipm. i. p. ti. ix. l. xj.

b ¶ Precedere igit debz regulariter monitio sñiaz excõicatiõis: aut interdicti: (vel suspẽsiõis.) postea fert sñia ĩ scriptis mõitiõez et causaz excõicãdi enarrãs. Et si is cõtra quẽ fert petat copiã est ei tradẽda. ĩ. vnũ mensez ad plus: alias de req̃sitiõe et copie denegatione faciat confici publicum ĩstrumẽtuz testibus et sigillo autentico roborato. e. ti. l. xij.

c ¶ Et sine monitione premissa scienter excõmunicans ab ingressu ecclesie debet per mensez abstinere: alias irregularitatez nisi sit episcopus incurrit.

¶ Nec ferat eaz maliuolo animo: alias peccat mortaliter. Et si generaliter lata dicitur quicũq; etiaz episcopus si tale quid fecerit sit suspensus: vel interdictus nõ ligat nisi sit specialiter nominatus[b]. e. ti. l. xx.

d ¶ Anathematis autem sentencia que mucro dicitur episcopalis dz ferri per episcopũ: non per aliuz minorez: et sint ibi duodecim presbyteri candelas singulas in manibus habentibus accensas et pulsatis campanis exprimat[c] episcop⁹ quez excõmunicat: et causã quare dicens q̃ separat eum a signo ecclesie: et a bonis in ea fiendis: proiectisq; candelis in terra vel ĩ aqua ad extinctionez presbyteris idez dicentibus dicat sic moriat[d] ei⁹ anima sicut candele iste: nisi ad emendã sancte matris ecclesie aspirauerit. e. ti. l. xiij.

¶ Et non debet esse crudelis in executiõe prelatus. episcop⁹. 7. q.

¶ Et põt generaliter per modũ statuti excõmunicare[d] sic dicẽdo quicũq; furtiue ordines recepe/rit: excõmunico euz. episcopus. 2. q. d.

a ¶ Decimo q̃ro. q̃ est pena iiuste excõicantis. scias q̃ trib⁹ modis est sentẽcia excõicatiõis iiusta. s. si monitiõe nõ p̃missa fert[e]: vel ex iiusta[e] causa aut maliuolo animo: ligat tñ et ẽ tenẽda: sed superior sic alia cause cognitõe absoluet[f]: et excõicatez in expẽsis et interesse condẽnabit. Et corã eo potest ob hanc causam

b ¶ Notatus. an tenet generalis excõicatio õ non soluẽtes: vel tale delictuz omittẽtes p mulgata. rota. 42. 2. h. i. c. a nob. 2 di. de sen. ex.

c ¶ Exprimat q̃s dr notaritz interdict⁹: vl excõicat⁹ h. in. c. cũ et platare. đ p uile. et vide eũ in. c. a nobis. đ sen. ex co. Jtez p q̃ verba fertur sentencia excõmũicationis. h. in. c. si quem. de sen. excõ.

d ¶ Excõica re. de hoc p h. in. c. a nõ bis. đ sentẽ. excõ.

e ¶ Jniusta quot modis sentencia excõicatiõis ẽ iniusta. et q̃liter pũitur eaz proferẽs h. i. capi. sacro. de sen. excõ. Et an euitat pẽas si eã reuocat vide euz ibi in. 6. di.

f ¶ Absoluet si quis contendat se iniuste excommunicatum iudex autem velit probare iuste per euz excõmunicatum: an

© Biblioteca Nacional de España

ante oia debet absoluere.h.in.cuz contingat.de offi.dele. ¶Itez an excõmunicatꝰ potest et debz absolui absente aduersario nõ vocato. h.i dicto capi.sup glo.fi. ¶Ité an excõicatus iniuste põt agere ad interesse beneficij q̃ nõ obtinuit huius pretextu cõtra excõicantez.h.i.c. solicitudiné.ꝺ appella. et. c.inter cetera,in fine.de preben.

a ¶Absolue re. an absolutio ad cautelã ẽ vera.h i.c. veniés.i fi.de testi.et qñ ẽ ei locꝰ et an eaz petens videtur cõfiteri se excõicatũ. h.i c.p tuas. 2. di.de sen.excõmu.

b ¶Iniecit. vide.s. ſ.q.a. et q̃ ibi scripsi ſſ.ꝺ.de ricũ. et sup. ꝺ.religiosũ. et sup. ꝺ.iaciés. et.e.q. b.et que ibi scripsi q̃si p totuz. ¶De istis iniectionibꝰ qñ q̃s incurrit:aut nõ:sñiaz excõicationis. h.in. c.a nobis. ſ.di.de sen.excõ.Et vide de casibus hic exceptis.h.in.c. cũ illoruz.e.ti. di.i.3.et.c.puenit. ¶Itez vtrũ excõicatꝰ pro tali manu iniectiõe potest absolui a suo prelato.h.in.c.quoniã vt ait.de vita et ho. cle. vide euz in.c. de diacono. qui. cleri.vel.vo. ¶Itez quis prelatus potest absoluere a sententia excõicatiõis ꝑpr manũ iniectiõez i clericũ.et si plat⁹ i casu i quo nõ põt absoluit:an sic absolutꝰ inmiscẽs se diuinis incurrat irregularitatẽ. h.i.c. peruenit.de sen.excõ. ¶Ité an superior nõ sacerdos potest ab excõicatiõe absoluere: vel absolutiõez alij cõmittere.h.in.c.a nobis.2.di.de sen.excõ. ¶Item an a sentencia excõicationis quã incurro in propria dioceſi. põt me absoluere epus loci studij sicut posset meus.h. i.c.omis. 2.di. de peni.et remi. Et ibi vide: an potest quis extra suũ territorium absoluere. ¶Item an ecclesia militans põt ligare vel absoluere mortuos. h.in.c. a nobis 3.distin. de sen. excõmu. ¶Itez an episcopꝰ excõmunicatꝰ potest dare alij potestatem ipsum absoluẽdi.h. in capi.duobꝰ. de sen.excõ. ¶Itez an est sufficiens probatio absolutiõis q̃ excõmũicator cõmunicauit excõmunicato in mensa vel ecclesia. h.i capi.proposuit et ibi glo. et Inno.de.cle.excõ. Ibi distinguit. h.an fit factum recens:et nõ sufficit: aut antiquuz:et sic secũ dũ.ho.Sed hoc vltimũ ipse. h. distinguit:quia aut quid petit: et lucrari intendit et nõ sufficit.al sic.vide eũ.in.c.sicut a nob.e.ti.

iniuriarũ agere excõicatus.e.ti.l.xx. ¶Et etiam punitꝰ excõicãs sine monitiõe:aut maliuolo animo.vt dixi supra proxima.q.c.

a ¶Undecimo q̃ro. quis põt ab excõicatõe absoluere[a]. dic q̃ is qui põt excõicare. vt dixi i.6.q.a. Et q̃ñq; eiꝰ maior vt dixi.s. prima.q.a. Et scias quot suntꝰ casꝰ iꝰ q̃bꝰ excõicatꝰ non põt absolui nisi p papã. Unus est cũ aliq̃s in clericũ: vl̃ religiosuz:occidendo:vel percutiẽdo: aut capiendo maius iniecit[b] violẽtas. Fallit in terdeci casibus: Primꝰ si infirmitate detinetꝰ: dũ tñ iuret si euaserit se iterũ ad curiã romanã:qꝺ si nõ fecerit põt rõne periurij excõicari. Secundꝰ:si timore inimicorũ formidet ire. Tercius: si est clericꝰ regis vel dñi ianitor et leuiter fuit percussus. Quartus: si aduersa[c] valitudo euz impediat. Quintus:si est nimis paup. Sextus:si est nimis senes. Septimus: si est religiosus sociũ(.ſ. seculare; et de socio religioso. vide infra in.13. casu.)citra membri debilitatez:aut nimij cruoris effusione percussit:quez suus maior potest absoluere: ne diuinus cultus minuatur. Octauꝰ:si est mulier. Nonus si est percutiens in patris vel tutoris[d] potestate. Decimꝰ si est potẽs delicatꝰ qui non credit itineris sub/stinere laborez:debet tamen in hoc casu priꝰ tamen consulere (.ſ. quid in hoc casu sit facturus: et quã pro tali excessu iniungat penitenciaz.) papam prelatus. Undeci/mus: si percussio est magna:nec in percussi iniuriã magna redũdat: aut ex ea sanguis nõ exiuit.

c ¶Aduersa. de hoc:et de sequenti vide.ho.in capi. q̃ de hiſs.de sentẽ.excõmu.2.distin. et vide eũ in capi.quãuis.e.titulo.

d ¶Tutoris.et sic pupillus.de quo per hosti.in.c.super eo.de sen.excõmu.Et de isto:et precedenti vide. eo.titulo.capi.mulieres.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Seruꝰ. ō hoc per. h. c. relatū. de sen. excō.

b ¶ Percūciat. de hoc p. h. c. monachi. de sen. excōmu.

c ¶ Legatus. De hoc per. h. i. c. peruenit. ō sen. excōmu.

d ¶ Medio. De hoc vide. h. i. c. vt debitꝰ. de appella.

e ¶ Iturus. si cessante impedimēto non vadit an reincidit i excōmūicatiōis sententiā. h. i. c. de cetero. de sen. et re iudi. et. c. peruenit. et vide eū in. c. q̄uis. e. ti.

f ¶ Absolutio. ō hoc vide. i. c. cū ab ecclesiarū. de offi. ordi. et i c. pastoralis. e. ti. distin. ij.

g ¶ Nō valet. an pōt suspēdi: vel relaxari: excōicatio: vel suspensio: aut interdictus ad tēpus. h in. c. ad hoc qm̄ de appella. Itez an in casu. c. solicitudinē. de appella. pōt archiepꝰ pronūciare episcopi sententiā nullaz fuisse vl denūciare appellantē non ligatū. h. in dicto capi. solicitudinē. 2. di. Itē an pōt archiepus absoluē icidētē in excōicatiōe a canone i suo cōsilio prouiciali facto. h. i. c. gra

Duodecimꝰ. si seruꝰ[a] citra dñi volūtatē pcussit. Decimusterciusꝰ: si religiosꝰ religiosuz pcuciat[b] quē pōt maior si sciat absoluere: alias consulat epm. si vero alteriꝰ monasterij seu religionis religiosuz pcuciat ambo maiores feriētis et passi absoluūt adunati. sz si religiosus epm abbatē: aut priorez: aut clericū secularē pcuciat: papa solꝰ absoluit. i. p. ti. ix. l. iij. iiij. Et vide q̄ dixi supra. ſ. q. a. vbi sūt alij casꝰ i quibꝰ absoluit solus papa: ad quos ad de: denūciatū p efractione (vel p incēdio messiū) eccl'ie: 7 sciēter excōicato a papa pticipāte: et bulle papalis falsariū: et cōmittentē tale delictuz p quo papa aliū excōicauit. e. ti. l. xij. xiij.

b ¶ Qñq; tñ pterq; in casibꝰ supradictis pōt excōicatꝰ ppr violētaz manū iniectōez ab alio q̄ a papa absolui: naz legatus[c] de latere pōt hoc facere eūdo et reuertendo: et stādo i puicia sibi decreta: vñcūq; sit excōicatꝰ ad euz accedēs. Legatꝰ aūt missus: vt ē nūciꝰ q̄ non ē cardinalis pt hoc solū puicialibꝰ: et dū est i puicia facere. Sed legatꝰ creatus: vt est q̄ rōne sui epatꝰ hēt officiū legationis non pōt hoc facere: sed pōt q̄relas sue puincie audire et determiare et ad eum obmisso me/dio[d] appellari. e. ti. l. xiij.

c ¶ Et si talis excōicatus ē in mortis articulo constitutꝰ potest a quocunq; clerico absolui satisfactione: et penitēcia ei iniuncta: prestitoq; iuramēto quā citius poterit se ad curiaz romanā iturum[e]. (quid si non iuerit pōt excōmunicari ratiōe iuramenti: sed ei nō erit necessariū absolutiōez repetere cum semel fuerit iam absolutus. (e. ti. l. xxv. vide penitencia. 4. q. e.

d ¶ Et dictum est q; potest absoluere excōmunicans: aut eius maior. vt. e. ti. l. xxiij. dic q; nō debet episcopꝰ a suo subdito excōmunicatū sine emenda et excōicātis scientia absoluere. si tamē absoluat tenet absolutō[f] Non tñ pōt archiepus ab episcopo suffraganeo excōmunicatū: nisi per modū simplicis q̄rele: aut appellationis ad euz veniat absouere. 7 si eū absoluat non valetꝫ. e. ti. l. xxiiij. vide supra prima. q.

e ¶ Et scias q; a multis episcopis excōmunicatꝰ nō pōt ab vno absolui sine aliorū licencia. Et si ab vno sit pluribus inodatꝰ[h] sententijs opz q; de oñibꝰ absoluat[g]: alias i expēsis erit dūtaxat absolutus. ¶ Itē tacita veritate impetrās absolutionez nil agit. e. ti. l. xix.

f ¶ Et cū fit absolutio fiat ad ianuaz

ue. 3. di. de p ben. Et qualiter pōt appellari ad archiepm a sētēcia excōicatiōis epi. et an pōt ipse ab epo excomūicato absolui. h. i. c. per tuas. de sen. excō.

h ¶ Innodatꝰ h. i. c. p causaz. de sen. excōmu. An semel excōicatus pōt pluries sup ea/dez causa ex

© Biblioteca Nacional de España

cõmunicari. et q̃s sit tũc effect⁹ ꝑme: et quis se cũde sñie. h. i. c. ita quoꝝdaz. 3. di. de iude. et sar.

a ¶ Miserere. an sentẽcia excõicatiõis põt relaxari nudo vbo. h. i. c. sacro. 3. di. de sen. exco. Et vide. j. e. q. i fi. Itẽ p q̃ verba põt fieri absolutio. h. i. c. si quẽ. e. ti

b ¶ Juretq; . an hoc iramentũ sit necessariuz. h. i. c. cũ i eccle sijs. sup glo. nõ q; a piuro. i fi. ỏ maio. et obe. et de sen. exco. c. cũ desideres. 3. di. Itẽ an iste qui hoc iurauit põt nichilomin⁹ appellare. et si ante appellauit an videt ꝑ hoc iramẽtuz appellatiõi renunciasse. h. i. c. q̃stiõi. ỏ appella. Itẽ an habz iurare qui absolui tur a suspensiõe. h. in. c. venerabili. de sen. excõ. Itẽ si mandatuz est iniustuz an est ei obediẽdum. et an sit idez iurare mãdato iudicis obedire: vel iurare mãdato ecclie parere. h. in. c. ex tenoze. de sen. exco. Itẽ an absens ꝑ litterã: vel ꝑ ꝓcuratoꝛẽ absolui possit. h. in. c. cũ desideres 3. di. de sen. excõ. Itez an religiosus psistens in excõicatione sit reiciend⁹ ab alioꝝ cõsoꝛtio. h. i. c. cũ desideres. in fi. de sen. excõ.

c ¶ Jurare. Vide supra. u. q. g. sup. ỏ. iuretq;.

d ¶ Aliaz causam. infra quot tẽp⁹ põt exigere satisfactiõez ab excõicato ꝓpter violẽtaz manũ in

ecclesie ⁊ absoluat absoluẽs petri et pauli auctoritate. deinde dicat miserere⁸ mei deus. et i quolz versu pcuciat eũ virga: vel corrigia i scapulis et aquã bñdictã sup ei⁹ caput infundẽs dicat oratiõnẽ cõsuetã. ante omnia tñ exigat ab eo: vt iuret stare mãdatis ecclesie. e. ti. l. xxvj. vide infra. e. q h. et. cleric⁹. 4. q. b.

g ¶ Sed i absolutiõe anathematis ostẽdat excõicat⁹ eũ penitere ⁊ veniã petat: iuretq;ᵇ stare mandatis eccl'ie. deinde in ianua ecclesie epõ cũ duodecim ꝓsbyteris cõstituto ꝓsternet excõicat⁹ veniã ab epõ petẽs: et amplius talia ꝓmittẽs se nõ facturuz. demũ absoluatur et mittat euz per manũ eps i eccl'ia: presbyteris septẽ psalmos penitẽtiales recitãtib⁹: et eis finitas dicas cõsuetas orationes. e. ti. ti. l. xxvij.

h ¶ Absolut⁹ vero ab excõicatiõe quã ꝓpter cõtumatiã incurrit dz destãdo iuri iurare⁶: et si pt fi deiussoꝛẽ vl' pignoza dare. si vero ob(. i. ꝓpter manifestaz offensaz: vel ꝓꝑ iniectõez man⁹ violentã i clericũ.) aliã causaz⁴ debet ꝑ⁹ emẽdare⁶ et ꝓmittat ỏ cetero simi lia nõ facẽ. e. ti. l. xxviij. ¶ Et scias q; papa sola salutatõe absoluit excõicatũ si mẽtez habuit⁶ absoluẽdi. papa. 4. q. ỏ.

a ¶ Duodecio q̃ro, q̃n est nulla⁸ excõicatio. dic q; nõ ligat si eaz iniustã preuenit appellatio⁵ Aut si fert⁶ si q̃d nõ fecerit⁴ contra (vt i deũ nõ credere: missaz pro heretico celebrare: patrẽ nõ alimẽtare: vel similia q̃ peccatũ mortale inducũt.) fidẽ. Vel ea de causa: q; non soluebat⁶ plato ꝓ pro

e ¶ Emendare. an debet excõicati satisfactio precedere absolutiõez. h. in. c. i. de iudi. glo. fi. et vide euz in. c. ad hoc. de sen. excõ. Et quaz cautiõez debet presta re excõmunicatus vt absoluatur. h. in. c. ex p te. in primo. de verbo. signi.

f ¶ Habuit. Si hoc expressit. alias nõ. c. si sum m⁹ pontifex. de sen. excõ. in cle. de quo p. h. in. c. si aliquem. de sen. excõ.

g ¶ Nulla. casus in quib⁹ sententia excõmunicationis est nulla vide p. h. in. c. per tuas. ỏ sen. excõ. vbi etiam dicit q; sicut est nulla lata post appellatiõez ita si fert⁶ post recusatiõez: vel relatiõez. Et vide supra. 6. q. c. sup. ỏ. archiepiscopus. ¶ Item cũ dicit⁶ excõmunicatio iusta: q̃s debet vocari is qui tulit: aut ꝑ⁹ quo ẽ lata. h. in. c. sacro. 4. di. de sen. excõ. ¶ Et vide. iuꝺ. ſ. q. a. fr. ỏ. officiũ. ỏ. nũq̃d superioꝛ. in. fi.

b ¶ Appellatio. vide q̃ scripsi. ꝑ sũptio. ỏ. itẽ in dubijs. Et infra. 13. q. ỏ. super. ỏ. executionez.

i ¶ Fecerit. An sentẽcia excõicatiõis lata: nisi tale q̃d feceris infra tale tẽp⁹ excõmunico te. ligat impedi tũ facere. h. in. c. cũ sup. de testi. co. Itez si a tali sentencia appellat⁶: an suspẽdit⁶ excõicatio: et q̃d fieri mandatur. h. in. c. preterea. de appella. Itez si pendẽte oditiõe efficit⁶ is ỏ quez fert⁶ excõicatio talis alterius foꝛi an ligabitur existente cõditiõe. h. e. c. 2. di.

© Biblioteca Nacional de España

curatõe ampliꝰ q̃ꝫ sit statutũ. Vel si iurisª ignarꝰ dixit qꝺ se põebat sub pape ptectioneᵇ: et postea excõicetᶜ. Aut si participãs excõicato monitiõe nõ pmissaᶜ ob hoc excõicetur. Vel si excõicãs sit hereticꝰ. excõicatusᵈ aut suspẽsus. i. p. ti. ix. l. xxx.

a ¶ Terciodecio q̃ro. q̃s est effectꝰ sentẽcie excõicatiõis. In primis dic qꝺ minor excõicatio est biptita. Alia nãq̃ segregat a sacramẽtis soluꝫ: vt si quis pticipat cũ maiori (et ista est canonis sentẽcia: qꝫ canõ prohibet cũ maiori excõicatiõe ligato pticipare et hominis sentẽcia est q̃ ab hoie nõ aũt a canone impõitᶜ.) excõicatõe ligatoᶠ: aut si dixit eps qui tale q̃ꝺ fecerit nõ cõicet vel nõ intret eccleſiaꝫ: et sic excõicato non ꝺatur eucharistia: nec bñdictiões nuptiales: nec extrema vnctio: nisi confessus fuerit et signa ostẽdat cõtritionis. Alia segregat solũ a cõmunione fideliũ: vt si cui ingressus eccleſie capituli vel iudicij interdicitur: et ista nõ separat a sacmẽtis eccl'ie. e. ti. l. v.

b ¶ Item iste excõicatꝰ minori excõicatiõe põt iter esse electiõi non tñ eligeturᵍ a sciẽtibꝰ: et põt i iudicio esse pcuratorʰ: ad uocatꝰⁱ: aut testisᵏ: ꝛ horasˡ p se ꝺicere recitãꝺo nõ tñ cuꝫ aliꝭ: nec sacramẽta ministrare: si tamẽ faciat nõ incurrit irregularitatẽ: secus si epiſcopus eũ excõicauit si pticipet excõicatio. e. ti. l. vj.

c ¶ Item potest horas auꝺire. e. ti. l. xxxvj.

¶ Item ligat sentẽcia excõicatus habz in pcuratorio substituẽꝺi potestatẽ an potest substituere. ibi vide. h. ¶ Item excõmunicatio superueniẽs in pſonaꝫ ꝺomini cõstituentis pcuratorẽz: expellit ꝺictũ pcuratorẽ ab agẽꝺo. Inno. et colecta. in. c. fi. ꝺe pcura. glo. auctoritatis. Item an excõmunicatus potest condere testamentuꝫ h. in. c. excõicam. ℣. credentes. ꝺe hereti. et ibi vide an valeãt instrumenta p euꝫ confecta. et ordi. cur. li. ij. ti. ix. l. v. in fi. vbi ĉca hoc ꝺe testamento. testamentuꝫ. 3. q. c. super. v. here. ii. v. quero an anathematizatᵍ.

i ¶ Aꝺuocatus. vide. aꝺuocatᵍ. 3. q. a. sup. v. aꝺuocatus. in princi.

k ¶ Testis. secus si est excõmunicatᵍ maiori quia tunc prius est absoluẽꝺus extra ꝺe testi. c. veniẽs et spec. in ti. ꝺe test. ℣. i. v. itez qꝺ excõicatus. et so. l. li. i. ti. viij. l. ix. Et iꝺez ꝺe suspẽso ab homine. vt ꝺicto. ℣. i. v. quiꝺ ꝺe suspenſo. Secus si a iure. vt nota per hostien. ꝺe accusa. c. olim. De interꝺicto autez ꝺistinguũt ꝺoctores: aut per culpaꝫ suã et esse testis non potest sicut suspensus: aut ꝓpter alienã: et potest esse testis nisi in causa criminali intentata criminaliter. vide. h. in ꝺicto. c. veniẽs. Itẽ an reus excõicatᵍ põt cõpelli iurare. h. i. c. cũ causa. ꝺe iura. ca. et. in. c. cũ eccleſiſs. ꝺe maio. et obe.

l ¶ Horas. an clericꝰ excõicatus tenet' ꝺicere ho-

a ¶ Juris. q̃ sentencia fertur sub cõꝺitiõe: si pars reputat sibi ante sentẽciaꝫ satiſſactũ: vel i termio progat terminũ: an incurrit sentẽciaꝫ nõ fatiffaciens. h. in. c. preterea. in. fi. ꝺe appellati. ¶ Vide. iuramentum. super. 9. q̃stionez. a.

b ¶ Protectione. an ponerẽ se sub ptectione habetur pro appellatiõe. h. et Inno. c. ad audientiaꝫ. ꝺe appe.

c ¶ Nõ premiſſa vt extra. e. c. statuimꝰ. li. vj. Et vide. s̃. 9. q. a. ſr. v. monitiõe.

ꝺ ¶ Excõicatus. iꝺez gloſa. extra ꝺe ordi. ab epiſ. qui re. epiſ. c. fina. ¶ Vide. s̃. 6. q. a. super. v. excõmunicare. v. an excõicatus.

e ¶ Effectus. De hoc plene p io. an. post ho. in. c. ita quorũꝺaꝫ ꝺ iuꝺe. et ſarra. et ibi glo.

f ¶ Ligato. an pticipãs excõicato incurrat sentẽciaꝫ excõicatiõnis maioris: vel peccat moraliter. h. i. c. ſacris. ꝺ hiſs qui vi. me. ve. canſi. Et quiꝺ i eiꝰ aꝺuocato. vide homicidiuꝫ. ſ. q. b. sup. v. cõſiliuꝫ. v. an persuaꝺens. in verſi. ſeꝺ si prestatio.

g ¶ Eligetᶜ. an potest eligi excõicatᵍ iniuste. et an põt sine irregularitate inmiſcere se ꝺiuinis. h. i. c. ꝺilectᵍ. in. fi. ꝺe appella. vide Inno. in. c. ꝺe electi. De irregularitate. vide irregularitas. v. vtrũ et quãꝺo.

h ¶ Procurator. an potest constitui pcurator excõicatus maiori excõmunicatiõe etiaꝫ in extraiuꝺiciali bus. h. q̃ non. in. c. post ceſſionez. 2. ꝺi. ꝺe probati. Et ibi qualiter non aꝺmittit' etiaꝫ tanq̃ procurator rei excõmunicatus maiori. Et an in causa pro cõmuni potest esse procurator rei. Et cuꝫ pcurator excõi

© Biblioteca Nacional de España

raſ.h.i.c.ſi q̃s p̃ſbyt̃.2.di.ỏ.cle.ex.viỏ.j.e.q.k

a ¶ Executõez.ỏ hoc an trahat ſecũ executõez:nec ſuſpẽdat eã appellatio.h.i.c.paſtoralis.2.di.de appella. Et ibi remittit vbi tractat̃ i q̃bus ſñiis excõicatiõis ab aliſs ſñiſs.de quo glo.i.c. cũ me dicial̃.ỏ ſen. ex.li.vj.ſr̃.ỏ conſcribat.

¶ pone q̃ aliquis eſt excõicat⁹ a ſuo iudice: et ab iſta excõicatõe appellat q̃rit̃ nũquid pendẽte appellatiõe ſit excõicatus. glo.i.l.et in priuatoruz. C.ſi a nõ cõpe. iudi. dicit q̃ nõ: q̃z appellatõre incidit excõicatiõez:et extinguit p̃nũciatum: nec obſtat q̃ canõiſte dicũt cõtrariũ. Et ſic ex p̃dicta glo.nota cõcluſiõez q̃ i foro ſeculari non põt opponi exceptio excõicatiõis a q̃ eſt appellatuz: et pẽdet appellatio. De quo per baldu z in dicta, l. et i p̃uatoruz. colũ.ij.

b ¶ poſtea.ſc⁹ ſi ante e mittat̃. vt ẽ.i2.q.a.

cõicatõis:et tenẽda eſt licet iiuſta vt dixi. ẽ.10.q

d ¶ Et ſentẽcia excõicationis maioris ſecuz trahit executiõem⁹ etiã iniuſta: q̃z ſtatiz ligat:nec ſuſpẽdit eã appellatiõ poſtea[b] emiſſa: et tã ſcienté q̃ ignorãtez ligat:ignorans tñ cuz homib⁹ cõuerſando nec peccat: nec celebrãdo incurrit irregularitatẽ vũ ignorat[c]. Et ex cauſa iniuſta excõicatus quo ad homies ẽ excõicat⁹. ſed nõ quo ad deũ Joez in ſuſpẽſione:aut i terdicto. e.ti.l.xxj.

e ¶ Jtẽ laicus ſentẽciaz excõicatiõis nõ obſeruans tardi⁹ recõciliat̃:et citius credim⁹ q̃ moritur: aut incidit in periculuz: Clericus autẽ eſt irregularis(et debet deponi.) Jtẽ nõ põt ꝑpetuo ſuoz beneficiorũ fruct⁹[d] tẽpore quo i excõicatione durauit petere.ſec⁹ ſi ſit interdictus vel ſuſpenſus.

¶ Jtez excõicat⁹ in q̃cunq̃ eccleſia debz euitari[e]. C.ſolo excõicatiõis contentu incidit i excõicatiõnẽ cõtẽnens[f].e.ti.l.xxj.

f ¶ Et publice excõicato eccleſiaz introeũte[g] ceſſetur a diuinis: et ipſe expellat[h] iuocato ad hoc ſi op⁹ fuerit auxiliũ brachij ſecularis.ſz celebrãs miſſaz i ſacra cõſtitutus nõ ceſſet donec ꝑſumat euchariſtiaz. Si vero eſt occulte excõicat⁹ nõ eſt publicandus.ſz moneat euz ſciens vt ab eccleſia recedat: alias exeãt ipſi eo recuſãte. e.ti.l.xxxv. clericus. 4.q.

g ¶ Jtez ſcienter excõicato excõicatiõe maiori ꝑticipãs[i] põt propter cõtẽtuz maiori excõicatiõe innodari. e.ti.l.xxxvj.

h ¶ Et ſi quis excõicato p ticipat ſup illo erroze ſuper quo extitit excõicat⁹ euz cõſulendo vel iuuãdo incidit in ſentẽciã excõicatiõis maioris[k].

¶ Joez ſi fuit cũ ꝑticipi-

f ¶ Cõtemnens. quiq̃ modis cõtẽnit̃ ſñia excõicatõiſ.ſ.acomulando culpã. ex certa ſciẽtia in ꝓ trãdo in eccliaz q̃ñq̃ audiendo diuina etiam ab extra. nõ euitando alioruz cõiõnez quã euitare tenet̃. itẽ ſi diu durat i ſentẽcia h.in.c.ſacro.de ſen.excõ.

g ¶ Introeunte. q̃ñ põt excõicatus licite ĩtrare eccleſiã.h.in.c. reſpõſo. de ſen. excõ. Et ibi viỏ an peccet intrãdo eccleſiaz: vel aliis ꝑticipãdo

h ¶ Expellatur. ipe eni excõicat⁹ tenet̃ euitare conſoꝛtiũ nõ excõicatoꝛum. de quo. h.i.c.illõ ſ.illud autẽ. de cle.ex. Jtẽ vtruz et q̃ñ q̃s excõicatũ euitar̃ tenetur.h.i.c.cũ nõ ab hoie. de ſen. excõ. et c.a nobis.6.di. Jtẽ q̃liter. et q̃ñ vita ꝓbo euz de cuius excõicatiõe publica fama eſt. et qualit̃ debeam.h.in capitulo.cum deſideres.2.diſtin.de ſen.excõmuni.

i ¶ Participãs. de hoc p.h.i.c.q̃ i dubijs. de ſen.ex. Utrũ põt q̃s ſe ꝑuilegio quomin⁹ euitet excõicatos tueri.h.i.c.nulli.ỏ ſen.excõ. Vide.hõicidiũ.ſ.q.f.ſr̃ ỏ.cõſiliũ.ỏ.an ꝑſuadẽs.i.vſi.ſz ſi preſtatio.

k ¶ Maioris.de hoc p.h.i.c.cũ deſideres.ỏ ſen.excõ.

c ¶ Jgnorat.an excõicat⁹ ignorãs ligetur.et quo ad q̃.h.i.c.apoſtolice.de cleri.excõ.

d ¶ fruct⁹.vt extra de appellati.c.paſtoralis.i fi. et ibi vide.glo. et.h.3.di.et de cle. non reſi.c.ex tue. Et cui tũc acreſcũt fruct⁹. vide glo.ſr̃.ỏ.ſuſpẽſus.de vi.et ho.cle.c.fi. Et vide infra.16.q.c

© Biblioteca Nacional de España

bus excõicat[9a]: nisi excõicãs pticipet: quia ipse in minorẽ icidit excõicationez ex pticipatione. si autẽ sine pticipib[9] est excõicatus incidũt pticipãtes in minorẽ excõicatõez: ꝛ cũ istis participãtib[9] p/ticipãs nullo modo ẽ excõicat[9]. e. ti. l. xxxiij.

i ¶ Et scias ꝙ nõ est excõicato pticipãduz: in osculo: locutione: esu: potu: aut cõmitiua[b]. sz ad comoduz pticipantis: vel hortando euz vt absoluat se: vel si est vxor excõicati: aut liberi: (supple i pris ptãte existẽs.) vel familiares: aut sui agricultores: seu vasalli nõ cõsentiẽtes: põt pticipare. nõ tamẽ: maritus: parẽs: aut dñs: vxori: liberis: familiaribus: aut vasallis: excõicatis pticipet. nec cleric[9] epõ suo nisi sit cõsanguine[9]: aut familiaris[c]. Ignoranter[d] vel ex necessitate: pticipãs excõicato: nõ incurrit excõicatõez. e. ti. l. 34.

k ¶ Item scias ꝙ pticipãs excõicato a papa icurrit eandẽ excõicatõez a qua nisi papa: aut alio de ei[9] mãdato: nõ põt absolui[e]. Et excõicatus maiori excõicatione tenet[f] horas sol[9] dicere extra ecclesiã seo minori inodat[9]: aut interdict[9] dicet eas sol[9] etiã itra ecclesiaz si vult. e. ti. l. xxxvij.

l ¶ Itez portantes arma: aut alia iuuamina inimicis fidei cõtra xpianos: et portari mãdantes: et dantes cõsiliuz: aut auxiliũ: sunt eo ipso(et quo libz die festo debet talis excõicatio nouari coraz pplo.) excõicati: et dñi terre domicilij possũt eorũ bona occupare: et si capiant[r] (.s. a quocũqz) efficiũtur serui(.s. capiẽtis) vt sarraceni et ecclesiastica carebũt sepultura: nisi magnaz dño aut pncipi xpiano ptra quẽ iuuarunt inimicos exhibuerit emendaz: et si de facto sepeliãt[r] sũt exhumandi cuz dedecore magno. e. ti. l. fi.

m ¶ Itez ppter suspitionẽ heresis excõicatus anno elapso iudicabit[g] hereticus si in excõicatiõe pseueret. Pro alio aũt excessu post[h] annũ monit[9] si tumax ad petendaz absolutiõez p annuz reddit se suspectuz de heresi. c. graui. de penis. Et hac ó cã põt iudex si bi ifra termiñ q̃ sibi videbit[r] iducere purgationẽ quaz sibi pstare negleserit ob istã negligẽtiam cõtumax põt itez excõicari: i q̃ excõicatiõe si stet p annũ põt vt hereticus iudicari. ita nõ. glo. ó here. c. accãt[9]. sup. v. excõmunicata. li. vj. et. h. de purga. cano. c. iter solicitudines. et. h. i. c. excõicam[9]. de hes. vbi plene per eũ de hac materia de q̃ vide etiaz. j. glo. pria. Si vero contumatia fuit i cã herẽsis cõmissa: et ob ea fuit ꝙs excõicatus: tũc ãno elapso: An sit hereticus iudicãd[9]. vide. h. i dicto capi. excõicam[9].

a ¶ Excõicatus. an celebrãs i psentia excõicati sit suspẽsus: vel irregularis. glo. et. h. i. c. tãta. de exce. pla. 2. s. di. et p. spec. ti. de legato. s. sz iuxta ppositõis v. sz q̃rit vtruz is. et glo. i. c. cũ eterni. ó re iudi. li. vj. sr. v. põtificẽ. ꝛ vide eũ i. c. significauit. ó sen. excõ.

b ¶ Cõmittiua. ó hoc vide. h. i. c. a nobis. de sen. excõ. Et ibi vi ó q̃lr socij cogent sociuz vt se absoluat. Itẽ missio nũcij: vl littere ẽ pticipato h. i. c. si aliquẽ. e. ti. Et ibi vide q̃ psona non incurrit pticipando cũ excõicato. Et an põt cũ excõicato pticipari i bijs q̃ pertinẽt ad ei[9] anime salutẽ. h. e. ti. c. cuz voluntate. 2. distin.

c ¶ familiaris. vtruz excõicat[9] tenet pticipare bijs q̃b[9] subest vel bijs qui sibi subsunt. h. i. c. sup alia. s. cũ igit ó sen. excõ.

d ¶ Ignoraãter. et i dubio an p̃sumitur in hoc sciẽtia: vel ignorantia. vide. h. i capitu. a nobis. 8. distin. de sen. excõmu.

e ¶ Absolui. qui potest absoluere excõicatuz ob pticipatiõez. h. i. c. a nobis. 4. di. de sen. excõ.

f ¶ horas. vide. s. e. q. b. et ibi sup. v. horas.

g ¶ Judicabit. si excõicat[9] ob aliquã cõtumatiã ẽ cõ

h ¶ post. vide de pena durãtis i excõicatiõe p annũ. s. glo. pria. et. 11. q. iij. c. rursus. et de here. c. excõicam[9]. s. i. et de penis. c. fi. et ex de eta. et q̃ li. c. cũ bone. Et ibi vide de durãte i suspẽsiõe dicto tẽpore. et vide. glo. antepn. in. c. i. extra de iu

© Biblioteca Nacional de España

di.et.h.in.c.excõicam⁹.vide. vasall⁹.4.q.ſſ.g. Et ꝺ iure regni castelle dicas q̄ p̄ sex mẽses i publica excõicatiõe pseuerãs pena sex mille mor.incurrit.quoꝝ tercia ps regis camere. et tercia fabrice cathedralis ecclie. et tercia executori applicẽt. Et a loco hitatiõis expl⁹ si ibi reuertat bonoꝝ ei⁹ medietas cõfiscet. vt.l.v. ordi. de guadalajara. p regem Jo⁹ hã.i. anno. 1390. p quã l.v.corrigit peti.lxj.ordi de madrit regis alfonsi. vbi ꝺr q̄ pena mille mora.incurrat p seuerãs i excõicatiõe p annũ. Sz nõ corrigit i eo qꝺ infert q̄ pseuerans p trigita dies soluat centũ mor. nec in eo qꝺ infert q̄ pseuerans vltra annuz p̄ qlibet die soluat sexagita mor. Et nõ q̄ qlibet predictoꝝ mor. ꝺ qꝺ⁹ i dicta peti. lxj.fit mẽtio valz sex mor. vt i dicta.l.v. ꝺclarat Que p̄dicta.l.v.i eo q̄ diuidit p̄dictã penã i tres ptes: corrigit i peti.ſi.ordi.ꝺ Toro p regẽ Enri quũ.anno.1409.vbi ꝺr q̄ p̄dicte pene medietas regi.et medietas ecclĩastico iudici eã fulminanti applicet. Et an excõicato aufferãt fruct⁹ bñficij vide.ſ.e.q.e.et q̄ ibi scripſi ſup.ꝺ.fruct⁹.

a ¶Beneficiũ.an excõicat⁹ p̄t petere restitutiõem bñficij a quo ẽ expuls⁹.h.i.c.cũ nris.i fi. et ibi Inno.de cõcessi.pbẽ. Itẽ an tenet móachat⁹ excõicati. Itẽ an eũ recipiẽtes peccẽt.Itẽ vtrũ abbas talẽ receptũ i pbatiõe absoluere possit. h.i c.cũ illoꝝ.ſ.nos tñ.de sen.excõ. Itẽ an sunt recipiẽde elemosine:decie:aut oblatões.ab excõicatis h.i.c.cũ volũtate.3.di.de sen.excõ.

b ¶Impetratũ.an tenet p̄cessus fact⁹: et sñia lata p iudicẽ excõicatũ.h.i.c.prudẽtiaz.ſ.sextã.de offi.delle.et de re iudi.c.ad pbandã. De sentẽcia vide.sentẽcia.7.q.i.fi. ſſ. ꝺ.excõicato. Et iudex.4.q.b.ſſ ꝺ.erroris. i ꝺſi. q̄ro q̄ꝺ si. Item an admittit excõicati pbatio añ̄q̄ absoluat. h.in.c.cũ cõtingat.de offi.ꝺle. 2.di.Itẽ vtruz: et qñ excõicat⁹ p̄t stare i iudicio h.i.c.intellexim⁹ de iudi. Itẽ q̄ facta seu gesta p excõicatũ valeant.et q̄ nõ.h.i c.ꝺitatis. 2.di. de do.et cõtu. ꝛ c.apostolice.de cle.ex. Itẽ an excõicat⁹ põt cõpẽsare.h.i.c.cũ iter.de excep.ſſ glo.fi.Itẽ q̄ obmisit opponere exceptõez excõicationis:et postea oppõit an est i expẽsis cõdẽnand⁹.et i q̄ b⁹.h.i.c. exceptiõez.ꝺ excepti. Itẽ an valet cõ promissũ i arbitratorẽ excõicatũ publicũ: vel arbitramẽtuz factũ p eũ.h.i.c.ad pbãdũ.de re iudi. et Jo.an.i.c.dolo facit.i nouella.de re.iur. li.vj.Itẽ si tpe cõmissiõis est iudex excõicat⁹ et tpe receptõis nõ:an erit iudex vigore rescripti.h.i.c.dilect⁹ filj⁹. de p̄ben.vide.rescriptũ.3.q.n.ſſ. ꝺ.excõicato.

c ¶Excõicatio.q̄lr fit excõicatio medicialis.h.in.c.si quẽ.de sen.excõ.4.di.

d ¶Effectus.sub q̄ forma ꝺborũ ẽ ferẽda sñia iterdicti.et quo ordie.et q̄ ẽ pena nõ recte pferẽtis. et vtrũ possit relaxari: vel suspẽdi. et i q̄ꝺ⁹ sñia excõicatiõis:suspẽsiõis:et interdicti:cõueniũt et differũt.h. i.c.puilegia.de puil.et.c.q̄renti.de verbo.sig.Item vtrũ de puilegio vel de cõsuetudie:põt q̄s hẽre vt i

© Biblioteca Nacional de España

loco interdicto possit celebrare licite. e.c.ſ. di. Itē an ſit ꝑuilegiatus ꝓt alios ſecū admittere ad diuina. h. e.ti.c.q̄ nō nullis. Itē vtrū ꝑuilegiū cōceſſuz mōaſterio ꝙ admittētis familiaribus ad diuina tpe interdicto extendit ad familiares poſt datā aſſūptos. h.i.c qō i te.4. di.ꝙ peni.et remi.vide.ꝑuilegiū.6 q.a. ſup.v.iterpretandū.ꝙ. vtruz ꝑuilegiū. Et q̄ ſcripſi.interdictuz.

a ¶ Interdicti.an vnus excōmunicatus ꝓt eccleſiaz interdicere: vel facere q̄ ceſſetur a diuinis. h.in.c.q̄ſiuit.ꝙ hiſs q̄ ſi. a ma. par.ca.

b ¶ Sepeliūtur. an mortuētes ſint in loco interdicto ſepeliēdi. et vtruz ab interdictis poſt penitenciam licet mortuaria recipere.h.in.c.tāta.in fi.de exce. prela.Item pro cui⁹ iocundo euentu tēplarij: ſeu hoſpitalarij poſſunt ſolēnia celebrare diuina i loco interdicto ſemel i anno.h. i.c.cū et planta re.ſ.q̄ ſi tēplarij.de ꝑuil. Itez ſi eccleſia:popul⁹: vel clerus interdicit:an ad vni⁹ interdictiōez ſequit alterius interdictio.h.in.c.ex ꝑte abbatiſſe.de ꝑuil.

interdicti[a]. dic q̄ eccl'ia interdicta:vel populo:nō pulſant cāpane:nec hore dicūtur:aut mortui ſepeliūtur[b]:nec eccleſiaſtica ſacraméta miſtrantur prochianis: niſi baptiſmus[c] et penitencia:viatico aūt dabit infirmis: vel cruce ſignatis euntib⁹ cōtra fidei inimicos: vel alijs peregrinis trāſeuntib⁹.e.ti.l.xv.

b ¶ Itē i loco:terra:vel regno interdictis ſepeliēt clerici interdicti ſeruatores in cimiteriis[d] ſub ſilēcio nō pulſatis cāpanis. Et i eccleſijs cathedrali/bus vel ꝓuentualib⁹ bini[e] et bini:vel tres ſimul nō pulſatis cāpanis: ianuis clauſis:excōicatis ⁊ interdictis excluſis: horas ſub ſilētio recitabūt. e.ti.l.xvj.

c ¶ Preterea ſcias q̄ epūs ab officio interdict⁹ nō pōt cū alijs horas dicere cōſecrare:cōfirmare:nec ordies celebrare: nec alia ad ei⁹ officiū rōne ordinis expectātia exercere. Sz pōt ea q̄ ſunt iuriſdictiōis: vt bñficia conferre:excōicare:interdicere aut iudicare.Sz ſi ab officio et iuriſdictione interdicit neutrū facere pōt: bñ tñ recipiet fruct⁹ ſui ep̄atꝰ:niſi ſpecialr recipere fuit vetit⁹:nec ſufficeret generaliter dicere ab officio et bñficio: niſi eſſet iure exp̄ſſuz quo ad ep̄m Si tñ miorꝰ plat⁹ ꝓ enormi crimīe ꝓpetuo interdicit ab officio ītelligitur et a bñficio. ſed ſi a bñficio nō intelligit ab officio interdict⁹.et ſi a iuriſdictōe ñ ītelligit ab officio:nec a reddit[b] bñficiorū interdict⁹. et ſi ab officio et bñficio:tūc nō pōt aliquo iſtorū vti. et ſi ab īgreſſu eccl'ie pōt facere alia q̄ circa īgreſſuz expediūt. Et ſi ali⁹ cleric⁹ interdicit ab officio nō intelligit a bñficio: nec ꝓhibet horas dicere:et alia facere ratōe officij: ex quo nō hz iuriſdictōez.et ſi ab ingreſſu[f] eccl'ie interdicit:bñ pōt extra officio ſuo vti. e. ti.l.xvij.

d ¶ Itez cleric⁹ vel p̄latus ab officio ſuſpēſus[g] vel i eccl'ia interdicta horas dicēs ſicut pri⁹:incurrit irregularitatez[h] a q̄ nō niſi ꝓ papā poterit abſolui: et efficit ad dignitatē īeligibil': et ſi ab epō moritatez. vide q̄ celebrās in loco interdicto ē interdictus:ſuſpēſus:et irregularis.glo. et.h.in.c.tāta eſt clauis.ꝛ.di.de exce.prela.

c ¶ Baptiſm⁹ de hijs ſacrametis hoc tē poze mini ſtrandis.vide.h. in.ca. qō in te. de peni.ꝛ remi.

d ¶ Cimiteriſis.An eſt verūz tā in ſpeciali interdicto q̄ in generali:et q̄d ſi illud cimiteriuz ſit interdictuz.h. in.c.qō i te. di.ij.in fi.de peni ꝛ remi. Item quando interdicti volūt ſatisfacere: nūquid ſint abſoluendi ab interdicto:ꝛ eſt interdictuz relaxandum.h. e.capi.ꝛ.di.

e ¶ Bini. hodie omnes ſimul.vt ꝙ ſē. excō.c.alma libro.vj.

f ¶ Ingreſſu. q̄ ſunt interdicta ei cui i greſſus eccleſie interdicitur.h.in.ca. ſacro. ꝛ.di. de ſenten. ex cōmu.

g ¶ Suſpens⁹ a quibus debet ſe abſtinere ſuſpenſus. h. in.c. cuz dilect⁹ de cōſue.

h ¶ Irregularitas

© Biblioteca Nacional de España

¶ Exceptio. si accusatus de homicidio negat simpliciter: z ꝓbet̃ qđ cõmisit an potest excipere qꝫ fecit ad sui defensiões. vide. h. in. c. solicitudinez in fi. de appella. z ordi. cur. li. iij. ti. vij. l. fi. vbi dicit qꝫ nõ potest excipere. et vide. li. ij. ti. ij. l. iiij. Et vđ que scripsi. negatio. v. an qꝫ primo Itez an mulier negãs matrimoniuz et probato audietur de meto vel coactione. h. in c. cõsultationez de spon. Item an succumbens super exceptõne potest ad id i quo succubuit postea per viã actionis venire. h. in. c. cuz dilectus di. ij. đ ordi. cogni. Item quo ordine sunt ponende exceptiones. h. in. c. quoniaz. di. iij. de ꝓba. Itez vsqz ad quot tẽpus exceptiones peremptorie: et periudiciales propponi possũt. vide fo. no. ti. xij. et ti. viij. et ex̃ de appella. c. causaz. Et vide que scripsi. reus. §. q. p totuz. Qualiter intelligit̃ regula cui dam⁹ actionez multo fortius exceptiõem. h. in. c. inter dilectos de exce. prela. et ibi per inno. Itez que annalia sunt ad agenduz: perpetua sũt ad excipiendũ. vide de rescrip. c. si autez. in glo. et. h. super eam. et in. ca. suscitata. de arbi. Itez si dicit statutũ qꝫ contra instrumentũ publicuz non possit opponi nisi exceptio falsitatis: et quitatõis: et solutionis: certe debet intelligi de friuola exceptiõe. Et bene potest opponi exceptio qꝫ illud instrumentuz non est publicũ: vel qꝫ non est ibi annus domini: vel indicio: vel subscriptio notarij. Sz nõ nit⁹ absolutiõez nõ properat potest excõmunicari: et si postea perseueret deponetur: et beneficio priuabit̃ perpetuo. et hijs non sufficiẽtibus ad episcopi querelam a rege a regno expelletur. Religiosus autez interdictuz non seruãs sub artiori regula recludetur. Laicus (.s. interdictũ nõ seruans) vero potest excõmunicari: et postea a rege a regno expelli. eo. titu. l. xviij.

¶ Sed si iniuste interdicitur: aut suspẽdit̃: vel est ignorans clericus: an erit irregularis. vide. s. 13. q. c.

¶ Non tamẽ perdit fructus beneficiorũz suorũ clericus: duz est suspensus aut interdictus. licet potest opponi qꝫ instrumentũ est simulatuz. Et bene possunt opponi exceptiões contra personaz: vt quia minor: vel excõmunicatus: vel exbãnitus. De quo vide late per bar. in. l. pretor. §. deniqꝫ. ff. qꝫ vi aut claz. Item si est aliqua exceptio qua obmissa actor locupletaretur cuz aliena iactura: licz illa exceptõ nõ possit opponi vetante statuto tamen officio iudicis potest implorari. vt ergo statuto tollat̃ oportet qꝫ statutuz pleni⁹ loquatur: et dicat qꝫ nõ possit opponi aliqua exceptõ vel defensio. bar. l. quo tempore. §. fi. i fi. ff. si pars here. pe. Regaliuz iuriuz seu reddituuz arrendator non potest opponere contra litteras recaudatorũ regis exceptionem: nec defensionez aliquã: nisi solutõnem: quitatiõez vel violentã ablationẽ. de quo latius vide. arrendatio. v. itez arrẽdator. Et vide. executio. 2. q. b. super. v. mobilib⁹. v. dicit statutuz. in vsi. quero quid si. Nota qꝫ iudex calũpniose excipientez potest non audire et surda aure pertransire. vt notat Inno. de concessi. pre. c. post electionez. et de appell. c. constitutis. et vide glo. in. c. suscitata. de in inte. resti. de quo per bal. in. l. peremptorias. colũp. xij. C. sen. rescin. non po. Itez quãdo iudex presumit contra opponẽtez qꝫ maliciose opponit exceptionẽ falsitatis: vel aliam quãuis exceptiõez. vide rescriptũ. 3. q. g. super v. cognoscet. v. et nota qꝫ. An ius excipiendi transeat ad singularem successorez. vide. venditio. §. q. l. super. v. emptorez. Et an transeat ad fideiussorẽ. vide. fideiussor. 7. q. g. super. v. principalis. Utrũ qui opponit exceptionẽ videatur confiteri qꝫ excipit. vi

© Biblioteca Nacional de España

de.actor.8.q.b.super.v.exceptionez.v.vtrum qui. Et de pluribus circa huius exceptionis materiã vide que plene scripsi. reus.per totum. Et iniuria.2.q.a.super.v.diffamatoria. v.an tenetur. Et sententia.7.q.i.super.v.annos.v.exceptiões. Et executio 2.q̃stione. in fine.super. v.executio. et probatio.2.q.a.sup. v.negans. v.iudex prętędit.

¶ Exemptio. vide.monasteriuz.3.q.excõmunicatio.6.q.c.

¶ Exemptio. An per cõfirmationez:indulgentiam:vel priuilegiũ: eximitur quis ab episcopi iurisdictione seu potestate. h.in.c.sua nobis.de confirma.vti.vel inuti. Qualiter a subiectione episcopi potest ecclesia eximi. h. in capi.constitut⁹.de reli.do. An protectio pape eximit.h.in capi.ex parte tua.de priuile. Item an templarij:hospitalarij: et cistercienses:sint exempti.h. in.c.accepimus.de priuile. Itez si exẽptus delinquat contrahat: vel quasi:an potest ab alio q̃ a papa iudicari.h.in capitu.tuaruz.3.distin. de priuile. Vide. priuilegiuz.i.q̃stione.a.v.nota q̃ licet. Itez an exemptio concessa ecclesie extenditᵉ ad eius clericos. et econtra.h.in.c.cum capella.de priuile. Et ibi vide: an concessa ecclesie seu monasterio extenditur ad noviter post acquisitas. Itez quando abbas est exemptus:sed mẽbra non:si delinquid in membris quis eum puniet. h. in capitu.ex ore.2.distin. de priuile. Itez si monasterium exemptũ cuz suis capellis hedificat ecclesiam in aliquibus possessiõibus per ipsuz acquisitis de nouo: vtruz ista sit exempta. Innocen. in capi.duduz.de priuile.et.h.ibi in.2.distin. Item an asserens se exemptuz: debet docere de priuilegio suo. Et postq̃ docuit an potest ordinarius de priuilegij valore iudicare: vel debet hoc facere eximẽs.h. in.capi.ex parte in christo. de verbor̃ signifi. 3.di. Vide que scripsi.excõmũicatio.6.questiõe.a.super v.ordinario.v.itez si exempt⁹. Et hereticus.s. questiõe a.super.v.episcopo.Et.prescriptio.3. q.g.super.v.quadraginta.v.fi.Et.munus.v. nullus ad.et quasi per totum.Et.nũdine.i.questiõe.a.v. locorũ dominoruz.

¶ Executio. Quid sit executor.quis esse possit executor.a quo eligend⁹ seu constituend⁹ est. quid sit eius officiũ. et quid executõis sue effectus.spec.ti.de executo.libro.i.parti.iiij. Si executores non fuerint ydonei: sed negligentes remouentur ab officio:et alij in eorum loco subrogãtur.vt.l.omnibus.C.de spon.et sump.Vide.captio.2.q.a.sup. v.capere.v. et quid fiet. Et que scripsi. algazellus. v.et sub priuatiõis.Et.sentencia.9.q̃stiõe.a.super. v.male.v.iusticie officiales. Quero.vtruz in remotione istorũ nunciorum requiritur aliquis processus.dico q̃ non: quia delinquũt coram iudice: et aures eius offendunt vnde leuato velo possunt ab officio remoueri ꝛ puniri.vt i predicta.l. omnibus. De quibus ibi per baldũ. Vide que scripsi. inuentariuz.2.q. d. super.v.trieniuz.v.quero petita. et procurator. 8.questiõe. a. super. vi expirat.

¶ ex qui tulit eam:aut eius maior[a] per se:vel executores[b]. Sed si in alterius territorio sunt bona condẽnati:aut res de q̃ ẽ pnũciatũ:or iudex illi⁹ quis exequitur sentenciaz: vel iudex a quo: vel iudex ad quez appellatur.h.i capitulo.pastoralis.s.preterea. de offi.dele. Et vide.appellatio.11.q̃stione.b.super.v.desertione.v.si constat.in versiculo.quero quis.

a ¶ Maior. executor.

b ¶ Executores. algazellus debet exequi iudicia: non autez preco seu publicus nuncius: nisi contumatie penas:et sequestrationes.i. attestationes: quas ipse preco ianitor seu nuncius facit iudicis mandato. vt ordi.cur. libro.ij. titulo.xvij. lege. i. Vide infra.e.super verbo.mandare.v.an vnus.in versi.itez doctor. Et vide algazellus.v. et algazello seu merino.Et.arrendatio.v.et iudice negligẽte.Et miles.9.q.a.super.v.priuilegia v.pretextu milicie.in versi.fi.Et habet executor decimam valoris extimatiõis quaz recipit de pena si est apposita:alias de bonis debitoris taliter q̃ creditori plenarie satisfiat. Et si amborum partiuz gratia fit executio: vt in diuisione alicuius rei:tunc ambe soluant decimaz.nec plus recipiat executor: alias restituet superfluuz duplicatum ei a quo extorsit. Et si executor differt executionez:soluet parti damnificate decez morabetinos si lis erat quadraginta:et isto respectu soluet: si maioris vel minoris valoris erat lis. foro legũ.libro.iij.titulo finali.l.iiij. Et vide que de predicta decima.i.sportulis scripsi. algazell⁹.v. et algazellus executionis. Sed in executiõe conduco:non habet executor:nisi ea que dicaz.vasallus.2.q.a.sup.v.quadraginta mor[illegible]

¶ pone dicit statutuz q̃ pro executione que fit contra condẽnatos:potestas debeat habere decem:modo mortuo condemnato facit executionez contra heredem: queritur vtruz debeat habere decem.respondeo non.quia licet sit heres: nõ tamen est condẽnatus heres.secus si statutuz diceret q̃ de qualibet condẽnatione:naz condemnatio.i.ipse actus non moritur: sed manet perpetuo.Baldus.in.l.nimis. C.de execu. rei iudi.collũp.pe.Dicit statutuz q̃ debeat mitti decimũ ad

© Biblioteca Nacional de España

rationez diuoꝝ solidoꝝ eius qđ petitur: vtrū si petatur fundus vel domus debeat solui decimuz. videatur ꝙ non: quia non petitur quantitas. contrariuz est veruz: quia quantitas estimationis semper rei inest. ita notat glo. in auten. generaliter autem. C. de episcopis et clericis. Et ibi per bal. duz. in colū. finali. Et facit que scripsi. sporrule. v. si iudex. in versi. quero nūquid. vbi omnino vide. Et ibi etiaz que de sporrulis scripsi vide in. v. nūquid iudex.

territoriꝝ ad litteras iudicātis sñiaz exequi: vel executioni mandare[b]. ff. p. ti. xxvij. l. i. iudex. §. q. g. rex. 15. q. 6. captio. 2. q. 6.

a ¶ Territorij. si in alterius territorio executio fit habet merinus ad cuius litteras fit terciam partem: et is qui exequitur duas partes eius qđ haberet si in suo territorio facta fuisset. foro no. capitulo. 106. Et vide foro iudi. libro. vij. titulo. iiij. l. iiij.

b ¶ Mandare. an vnus iudex potest exequi sententiaz alteriꝰ iudicis. vide infra. e. 2. q. a. super. v. qualiter. v. nota ꝙ in vsi. itez nota. dicas ꝙ sententia lata per vnuz iudicē poterit executioi mādari per aliuz iudicem eiusdē tribunalis qui successit alteri iudici remoto. Et si non successit ei: sed sunt duo iudices eiusdez tribunal: tunc alius nō potest se intromittere sine volūtate primi iudicis. Et si est iudex alterius tribunalis: et est talis iudex ad quē executio pertinet de iure cōmuni vel municipali pōt exequi eaz. Sed si ē iudex aliꝰ vt alteriꝰ territorij: et tūc aut peto executioēz ad preces et litteras primi iudicis sentēciātis: et pōt aut sine litteris: et tūc nō pt. sz secꝰ si sit sñia arbitri vel instrumentū guarenticiū vt. j. e. v. item si iudex exequēdo. i vsi. pe. et. fi. et vide hereditas. 4. q. a. sup. v. possessioēz. v. heres interdū. i vsi. qro an in rebus. Et licet qñ in eadez ciuitate sūt duo iudices habētes eqlez iurisdictionē: vnꝰ nō possit pecuniariaz sentēciaz alteriꝰ exeq̄ tñ si aliquis est contumax et bānitꝰ in psona q̄cūq; primo caperet possz facere executioēz: qz ad hoc facit fauor publice vidicte. qđ etiā hodie dicas eē verū: si ps hoc iudici petat: a qua petitione pōt desistere. vt. l. xxiij. ordi. de segouia p regez alfonsuz. Itē doctor siue rector scolariū: vel aliꝰ iudex qui nō hz nunciū vel militē: si fert sentenciā potest eā executioi mādare ipsemet p se: vel delegādo in hoc iurisdictioēz alicui priuato vel etiaz alteri iudici. Et omnis iudex pōt implorare officiū et auxiliū alteriꝰ: vt iudex secularis brachiū spirituale et ecōtra. Itē si iudex qui tulit sñiaz nō vlt scribere alteri iudici. (vel ille cuiꝰ auxiliū iplorat nō vult exeq̄: aut auxiliū pbere: pōt p superiorē suū cogi et puniri; et tenebit etiā p ti actioi i fa-

ctū ad interesse. De predictis p bar. l. a diuo pio. §. sentēcia rome. ff. de re iudi. punit tamē officialis q̄ concedit milites suos executoribꝰ sentēciarū iudicū incōpetenciuz. vt. l. in crimiali. C. de iurisdi. o. iudi. Et sic nota etiaz ꝙ puniunt exequentes sententiaz iudicū incōpetentiuz. et ideo quādo quis dicit se delegatū pape: et inuocat brachiū ordinarij: debet ordinariꝰ esse cautꝰ an ille sit cōpetēs nec ne. sed si ē iudex incōpetēs nō dz sibi prebere misteriū alicꝰ obedientie vel executiōis. de quo p bal. i dicta. l. i crimiali. v. vltio nota. Ab executore rei iudicate nō appellat: nisi executor moduz excedat. vide infra. 2. q. a. sī. v. mobili bꝰ. v. de bōis. i pri. et i vsi. itez si facta. Et. rescriptū. 3. q. 9. i fi. et tūc appellatōe pendente res mobil seqstrat reddēda victori: rei vero īmobil seqstrant fructꝰ nō aūt auffert possessio. Et temere appellantes ab executore: et sucūbentes puniūt pena q̄nquagīta librarū argēti. vt. l. ab executore. C. quo appella. nō reci. Quero qñ iudex dicat excedere modū in executiōe. respōdeo vt i glo. dicte. l. ab executore. ex qua diligēter nō ꝙ iudex qui nō seruat iuris ordinē dicit excedere modū. et dicas ꝙ siue excedat i toto: vt qz nihil erat exequendū: siue in tanto dicit modꝰ excedi. Quid si iudex excedit modū in exequēdo plꝰ tpez: an duplicātur inducie. respondeo sic si ad instantiaz actoris. vt nō. spec. de plꝰ peti. tñ hoc dz peti oblata sup hoc petitiōe: naz ad hūc effectū nō sufficit excipere seu appellare. vt nō in autē. de trien. et semi. §. pe. Quero. nūquid vbicūq; iudex pnunciat exequēduz: vel nō exequēduz possit appellari. glo. in dicta. l. ab executore dicit ꝙ sic. dicūt aduocati ꝙ cautius facit victor si instat ꝙ fiat executio q̄ si pronūciet exequēduz. sed ego dico ꝙ a dicta pronunciatiōe cū sit executio prime: et quedaz eius declaratio non potest appellari nisi excedatur modus: et in ipsa appellatiō exprimat excessus. vt in. c. appellāti. de appella. in cle. Et scias ꝙ quando appellat ab executione debz appellari apposita certa causa. de quibꝰ p bal. i dicta. l. ab executore. Itē si iudex misit nunciuz ad exequēdū: q̄ excedit modū in exequēdo si iudex dedit nūcio mādatuz limitatū: q̄lr exeq̄tur: tūc appellat ad superiorē ipsiꝰ iudicis mandātis. Si vero ē defectꝰ in nūcio exequēte: tūc appellat ad ipsuz iudicē. Licet aūt p modū appellatiōis possit q̄s oq̄ri de inquisitiōe executoris: tñ pōt etiā absq; appellatione q̄ncq; iudicis exequētis iplorare officiū. bar. l. ab executiōe. ff. de appella. colūp. i. Itez si iudex exequendo moduz excedit: et ab eo appelletur: tūc si talis iudex exequitur ad litteras alteriꝰ ad superiorez ipsius exequentis appellabit. vide. h. in. c. vt debit. 2. di. de appella. Si vero ipse nō exequitur: sed exequenti

© Biblioteca Nacional de España

prestat auxiliuz tūc si quidez prestat auxiliū iuris vt puta excōmunicando vel interdicēdo: vel iurisdictionez denegando: et tunc ab ipso appellatur quoniaz ipsius actus est qui me ledit. sed si prestat auxiliū facti puta concedendo primo iudici familiā iudicis: et similia: tunc de pmo iudice appellat: quia ipse est qui ledit ministerio alterius. Item si arbiter tulit sententiaz in vna ciuitate potest i alia ciuitate vel loco executioni mandari mero iudicis officio: nec requiritur arbitri nec alteri⁹ iudicis requisitio: sed quicūq; iudex cui subest condēnatus poterit dictā sentēciaz executioi mandare. Sed sec⁹ si iudex ordinarius tulit eā vt. s. e. in pri. Et de arbitro. vide etiaz arbiter. 4. q. a. in fi. Et hoc idez qđ de arbitri sentēcia dixi: dicas i instrumētis in quib⁹ cōtinetur preceptuz garenticium vt possit vbicq; executioi mādari nullius spectata requisitiōe. de predictis per bar. in dicta. l. a diuopio. ſ. sentēcia rome. ff. de re iudi. vide hereditas. 4. q. a. super. v. possessiōez. v. heres interdū. in vsi. quero an in rebus.

¶Sentencia autem arbitri mandatur executioni per iudicez ordinarium loci. arbiter. 4. q. a.

a ¶Qualiter. nota q; nō est incipiendum ab executiōe etiaz si debitum sit probatū: quia probationes et instrumēta nō habēt executiōez patā: nisi cōtraria sit cōsuetudo vt infra. v. se. i. vsi. fi. ¶Vel nisi sit facta cōfessio i iudicio. vel ius iurādum iudiciale. vt nō. ff. de iure iurā. l. fi et si possessori. ſ. fi. ibi hēs. glo. singulare. vel nisi sit iuramētum sup cōtractib⁹ pstitū. vt iuramētum. 7. q. a. sup. v. sñiaz. Et nō debz exeq etiā i casu i quo ex pacto creditor possz sibi ius dicere: qz vū assumit via iudiciorū dz pm ipsaz pcedi. vt. l. ij. C. de iure emphi. Item executio fit officio iudicis mercenario qui deseruit sñie q nō pri⁹ nascit q; sñia trā seat i rez iudicatā. Illud ē notāduz q; executio dz fieri iuxta morē curie executis nō pnūciatis qđ ad vnā curiā ptinet pnūciare ad alia exeq: vbi gra cōsules tolusani pnūciāt: iz nō exequēt ipsi: iz pses tolusanus. Item nō q; nō sufficit q; aliqđ sit exeqbile nisi ad id se extēdat officiū exequētis: et ideo eps nō pōt exequi sñiaz mercatorū vel ptātis: qz cū iurisdictōe iporū nil hz cōe: nec ecōtra cōsules epi. si tñ sñia essz executa ipo iure: tūc vn⁹ dz seruare sñiaz alteri⁹. vt no. l. ex ea. ff. de postu. et ibi glo. singlaris. vide ēca hoc q; scripsi. s. i. q. a. sr. v. mādare. v. an vn⁹ iudex. Quero. nūquid omis sñia i dubio psumat hēre executōez patā. rndeo sic vt nō. inno. i. c. i. de cōfir. vti. vel in vti. de pdictis p bal. in. l. nimis. C. de execu. rei iudi. Sentēcia icerta hz patam executōez: et fiet i mādatis hoc modo: qz actor petit sñiaz executōi mādari in q; tal ē odēnat⁹ ad indepnitatez pstandaz etc. et ad probandū q; sit dānificat⁹ faciet stati articulos: nec est necessaria libelli oblatio: nec litis cōtestatio: et sic p cedit sumarie sicut dicim⁹ i simili i sñia lata i iudicio vniuersali: qz est odemnat⁹ ad restituēdaz hereditatē simplr qđ aūt sit i hereditate in executiōe declarabit. Et ista est consuetudo q; instrumenta publica: vel q; sunt garētigionata vel cōfessiōata merentur executionez sicut sentēcia diffinitiua: si ergo est aliqđ instrumētuz nō liquidū petā executiōez sumarie: et faciā articulos ad pbandū id pm ea q; dicta sunt. s. đ quo p bar. l. i pecunie. i fi. C. de sen. q; si cer. quan. facit in ar. qđ secūduz eū scripsi. ī. e. q. c. sup. v. ne quiuerit. Licet de iure cōi instrumētuz nō habet paratā executiōez vt. s. v. prio. in pri. Depositi instrumētuz nō hz pataz executiōez vt scripsi. de positū. i. q. v. licet quidaz. Et vide ibi i vsi. se. q; instrumētuz debiti sublati pscriptiōe etiā nō hz paratā executiōez. vt. l. ix. ordi. de burgos. per regez enriquū era. 1411. Etiaz si ei⁹ petēs executionē sit ecclesia. vt scripsi ecclia. i. q. a. v. itez si sit Et an instrumentuz dotale habet parataz executionē. vide dos. 9. q. a. super. v. exigere. v. mulier constāte. in vsi. fi. Qualiter contra populum fiet executō: et dicenduz est q; aut loq̄mur de executiōe personali: et fit hoc modo: quia capiuntur consules populi qui quadaz fictiōe sunt populus: capiūtur autez nō: quia personaliter sint debitorez: sed quia habēt facultatez soluēdi: vel quia populus ruboze confusus soluet. Aut loquimur de executiōe reali: et debet fieri in bonis ipsius cōitatis: puta si habet molendina aut nemora. Muri aūt ciuitatis vel castri nō possūt in tenucaz capi: quia sunt sancti et non sunt in cōmercio. Item non puto q; ius imponēdi collectā cuz sit ius publicū auctoritate et vtilitate et sit meri imperij possit alicui priuato concedi: vel in tenucaz dari: nisi forte cōmoditatis: nā ciuitates nemini possunt dari: nec merum imperiū tamen possūt se submittere quātuz ad psonales pstationes et suas gabellas possūt vēdere et donare: et locare: et ipsa tñ ciuitas iponit: et emptor vel cōductor exigit: vel etiā ipsius populi procurator ad hoc constitut⁹. et in defectuz aliorū bonorum ipsa vniuersitas cogit facere collectā tamē pri⁹ citata vniuersitate. sed quomō citabit vniuersitas. vide. vniuersitas. v. item qñ q; vult. Item q̄ro an iuēta singulariū possūt capi p debito vniuersitatis. vide. actor. 2. q. n. sr. v. artari. de pdictis p bal. i. l. etiaz. C. de execu. rei iudi. Que sentencia sit executioni mandanda. et a quibus sentencia sit executioni mandanda. et in quibus rebus. et qualiter: et quo iure executio sentencie

© Biblioteca Nacional de España

petatur.et qualiter executio impediat'.vide per spec.ti.de execu.sen.li.ij.pti.iij. Et vide.azo. in sua. C.de execu.rei iudi.et in ti.de spon.et supti. fu. Qualiter est sentencia executãda in actiõib⁹ generalib⁹ et vniuersalibus.Inno.de libe.obla.

da. In primis dic q̃ contra resistentez[a] executiõi b venit iudex manu armata ad exequẽduz.3. par.

titulo.xxvij.lib. ¶Et si est sup debito sẽtẽcia lata ẽ exequẽda p̃/mo ĩ mobilib⁹[b] ꝓdẽnati

c.i. et de restiti.spo.c.cũ ad sedem. et ibi Jo.an.et inst'.de acti. §.curare.

a ¶Resistentez.an priuatus possit resistere iudici viz inferente.glo. in.l. vt viz.ff.de iusti.et iu. notat q̃ non /sed dic aut iudex hoc facit preter formaz et figuram iudicij. et tunc licitũ est ei resistere:quia tũc censetur vt priuatus/Aut facit in forma et figura officij sui et tunc aut constat q̃ iuste et nõ licet:/aut constat qõ iniuste:et tunc siquidez sit tale factuz q̃ reparari nõ possit nisi contra iudicem resisteret tunc licet ei resistere.ar.ff.de appella.l.ij/aut est tale factuz qõ reparari potest in fine agẽdo contra iudicem:et tunc ei resistere non potest.vt.ff. de iniur'.l.nec magistratib⁹/Aut dubitatur: aut iuste vel iniuste faciat:et presumitur iuste facere l.herenius.§.gaya.ff.de euicti.et idem:quia tũc ei resisti non potest nisi per viaz iuris. De quibus per salicetũ.lege recte.in fine.C.vnde vi.et bal⁹ in.l.ab executore.C.quo appe. non reci. Et circa hoc an iudici vel officiali liceat resistere vide.latius per hostiẽ.capitu. significasti.ij.de homi.distin.ij.v̊.sequitur de vi illata.vsq̃ in fine distin.et per ancara. in.c.ea que fiunt.de regul'iuris.libro.vj.colũ.iiij/Et nota secundũ Innocen.in capitu.si quando.de offi.dele.q̃ si iudex post appellatiõez ab eo legitime ad superiorez interpositũ a sentencia condemnatoria initatur de facto sentenciaz suam executioni mandare potest cõdemnatus qui appellauit sibi resistere violenter cũ ex tunc non sit eius iudex vt refert. b.in dicta distin.ij.Vide circa hoc.appellatio.3 q.e.super.v̊.consanguineus/Et que sit pena dẽ fendentis pignus in executiõe captuz.vide arrendatio.v̊.et pro regis.

b ¶Mobilibus/de bonis mobilibus prius debẽt in executione capi id qõ debitori minus nocet. et idẽ dicas circa immobilia.ne pro modica quãtitate vendatur res magna cuz minor posset vendi.et si contrarium fieret potest appellari quasi excedatur modus/Item qualiter cõstabit q̃ mobilia non reperiũtur.dicas q̃ statuitur certuz tẽpus parti ad ostendenduz mobilia:alias capiuntur immobilia:vel dic q̃ de hoc creditur nuncio vel aparitoribus:et hoc seruat cõsuetudo:et idẽ incepit a minus dãnosis;et consulo q̃ ponat in cõmissione et relatione incipiẽdo a minus damnosis:sed licet hoc non ponat actus: non est ipso iure nullus:etiaz si pars sit parata ostendere q̃ cuz mobilia reperiant' capta sunt imobilia:licet nuncius hoc retulisset:non propter hoc erit irrituz: sed effectum erit ratum: nisi victus fuerit in dolo/Et quid si res non sint capte: sed fuit capta persona cõ dẽnati. tex.habes notabilẽ in l.fi.ff.q̃ me.cau.dic vt ibi. Et dicit bal.i.l.quãuis. in fi.C.de iur'.et fac.ignoraã.q̃ captura persone que nõ est proprie executio:sed expulsio põt post sententiaz fieri sine alia citatiõe/Itez an in executione sentẽcie debet citari pars aduersa.vide infra.e.sup.v̊.i ea v̊.itez q̃ro ssnia. et inno.i.c.ex ratione.de appell'. tenet q̃ ps nõ debet citari: qõ intelligo qñ executio est liquida: alias sec⁹.vt scripsi. appellatio.u.q.b. sup.v̊.desertione.v̊.si constat.in vsi. q̃ro vtrũ ista. Sed cy.dicit cõtra.s.q̃ pars nõ debet citari.C.quo appe.non reci.l.ab executore.q.i/Sed dicas si condẽnatio est facta in quãtitate vel genere ita q̃ executio requirat q̃ capiãtur aliq̃ res incipiẽdo a mobilibus:et postea ab imobilibus et cetera scõm ordinẽ supradictũ:et tũc dz citari ps/si vero facta ẽ condẽnatio i specie: siq̃dez illa species nõ reperitur:et sic faciẽda essz executio in alia re tũc esset idẽ qõ sup.a/sz si executio fieret i illa re seu specie:tũc nõ est op⁹ q̃ ps citetur de nouo: sed poterit ab eo aufferri manu militari:ad q̃ facit que refert Inno.in.c.cuz int'.al. cũ veteri.ex de excep/In actiõe vero i rẽ anteq̃ fiat talis executio facti dz p̃cedere qõdaz preceptũ post sñiaz de restituẽda re infra certũ temp⁹ :et post illud fiet talis executio/Itez si facta fuit executio pte non citata vbi citari dz vel al' ẽ erratũ põt appellari q̃si excedat' mod⁹.sed si nõ appellauit:tũc i psonalibus nõ cõstituit' pign⁹:et ante venditiõez reuocaret' officio iudicis adhibita sumaria cognitiõe.post venditiõez haberet necesse vẽdicare/sed in reali idez haberet infra annũ iudicis officiuz exequentis in quo sit marie debet dicere executionẽ fieri non debere:post annũ vero haberet necesse agere ordinarie.de predictis per bar.l.a diuo pio.§.in venditiõe itaq̃.ff.de re iudi/Sed circa predicta bal in.l.ab executore. colũ.ij.C.quo appe.non reci.dicit q̃ in executione rei iudicate est citandus aduersari⁹ si fiat nouus processus:puta ad primuz vel secundũ decretum in causaz iudicati.secus si nõ fiat processus sed mera executio: que fiat officio iudicis implorato.et hoc cũ exequitur:sed vbi pronunciatur exequendũ semper requiritur citatio partis. de quo vide etiaz per eum in.l. si causam.C.de executione rei iudi, Sed executio instrumenti guarentici/ non potest fieri sine citatione

© Biblioteca Nacional de España

quia nulla sentẽcia p̃cessit vnde quãdo nunq̃ fuit de causa cognitũ necesse est a citatiõe incipere. vt p̃ eũz in dicta.l.ab executore. ¶Dicit statutuz q̃ instrumenta vbi est p̃ceptũ garẽtigie mandẽtur executioni viso instrumẽto citatione eniz non p̃missa nũquid hoc habebit locuz in instrumẽtis factis extra territoriũ dicas q̃ sic: naz ordo est nõ seruare ordinem in talibus. ¶Quero. quid si in loco executiõis nulla potest poni exceptio quantũcunq̃ p̃emptoria nũquid si instrumentuz est factũ extra territoriuz potest poni exceptio attẽto iure cõmuni: et poterit fieri probatõ. respondeo q̃ sic: quia hoc pertinet ad decisionẽ cause: et ideo inspicim⁹ locuz in quo contractus est celebratus vbi viget ius cõmune si aliud nõ appareat bal.in.l.neq̃ eius.colũ.ij.C.ne fi.pro. pa. ¶Si dicit statutum q̃ instrumẽta confessionata executiõi mãdentur modo clericus obligauit se per instrumentũ confessionatuz: et conuenit p̃ eo in curia episcopi vtruz executiõi mãdabitur sine libello. bar.in.l. cũctos populos.C.de sũma trini. dicit q̃ sic. Sed contrariuz videtur ex notatis per Jo.an. in.c.i. de no. oper.nunci. Sed ratio.bar. non est vera q̃ statutuz afficit clericuz sed forte afficit eum consensus et contractus secunduz formã statuti: et ideo forte dictum suuz potest sustineri in decisione: sed non in ratione. de quo per bal.i auten.cassa et irrita.C. de sacro sanc.eccle. Et circa hanc decisionez vide per eum.e. ti.l.omni nouatiõe.

et si nõ sũt ĩ ĩmobilib⁹ q̃ b⁹ nõ existẽtib⁹ ĩ noib⁹ de execu. rei iudi. ¶Nomen debitoris potest capi pignori in causaz iudicati: et hoc intellige vltimo loco: etiaz si debitor confiteret debitũ. vt lege.ecclesiã.C.de execu.rei iudi.et.l.si in causa. C.quando fis.vel priua. ¶Sed quid si debitor nõ vult confiteri. respondeo non fit executio: quia creditor suus nõ potest executiõem petere: vnde per aliũ non potest eius conditio fieri deterior. ¶Sed quid si iste debitor est absens ita q̃ nõ confitetur nec negat. respondeo dabitur curator bonis. Sed quid si est infans. respõdeo superseden duz. Quero quid in pignore conuẽtionali: nunquid possit obligari nomen debitoris negantis. respõdeo nulli dubiuz q̃ sic. vt.l.nomen. C. que res pig.obli.po. vide.pignus.9.q̃stione.c. Sed quid si debitor negat: sed statim conuincitur de mendacio per publicuz instrumentum. respondeo: nec tunc fiet executio secundũ glo.in dicta. l.ecclesiaz.C.de execu.rei iudi. Tu dic q̃ aut potest cõuinci per instrumentuz q̃ habet executionez paratam: vt per instrumẽtuz sentẽcie vel iurisiurãdi. Vel more tuscanoruz per instrumẽtuz garenticiũ: Vel more perusinoruz per instrumentũ cõfessionatũ: et tunc fit executio negatiõe non obstante: quia nõ requiritur strepit⁹ iudicioruz in instrumentis exeq̃bilib⁹. vt.l.post rez.ff.de trãsac. Aut tale instrumentuz non habet executionẽ paratã: et tunc quia sub iudice lis esse potest: negatio facit rẽ dubiã: et ideo nõ exequibilẽ. Et nota q̃ tusci appellãt instrumentũ garenticie. i. firmitatis cui est omnio standũ. vt bal.c.inter partes.in prin. de lege.cor. coll.x. vel dic secunduz eum vbi infra. q̃ dicitur garentigiuz illud instrumentũ qđ est liquiduz in quo notarius qui conscribit instrumẽtũ facit p̃ceptũ de soluẽdo auctoritate legis municipalis. Perusij appellant instrumẽtuz cõfessionatũ quãdo quis p̃mittit de confessiõe sua corã iudice faciẽda. ar.ff.de.pac.l. tale pactuz.§.qui prouocauit. Et ad p̃dictam q̃stionẽ cõcor. bal.in dicta.l.si i causa. vbi dicit q̃ p̃dicta debitoris negatio quando de cõtrario cõstat p̃ ꝓbatiõez probatã. i. p̃ instrumentũ non impedit executiõez: sed secus si actor offerat se probaturũ etiã incõtinẽti. Et in dicta.l.si i cã. ipse bal.etiã q̃rit quomodo fiet vbi negat et nõ constat p̃ probationez ꝓbatam. i. per instrumẽtũ: et dicit q̃ ad instantiã creditoris dabitur curator bonis debitoris ꝓpriis qui ꝓcuratorio no

[a] ¶Nominib⁹. de hoc vide.azo in sũma.C. quando fis.vel pri. ¶Item quando vẽditur res ecclesie: vel minoris: vtrum prius debeat fieri missio in nominibus q̃ in p̃diis. dic vt nõ.ff.de re iudi.l.a diuo pio §.executur. et per cy.in auten.ingressi.C. de episco.et clericis. ¶Quero. an inter p̃dia faciẽda sit differentia an vero iudex posset ponere manũ ad quaz rem vult. vide.l.ij.C.quãdo decre.opus nõ est. p̃dicta tangit Barthol⁹ in lege.ordo. C.de executi.rei iudi. ¶Cum debitoris nomen potest capi in causaz iudicati vt infra.v.sequẽ.in prin. quero tici⁹ debitor meus debit ad fictuz perpetuuz sua p̃dia sepo pro centum florenis in anno: nec aliud habet in bonis: condempnat⁹ est in duo milia: queritur: nunq̃d ego possum mitti in quasi possessiõe istius nominis collonarij: ita vt mihi possit adiudicari pro todo tempore q̃ futuro. dicas q̃ sic. quatenus ergo ex vendi tione p̃prietatis non potest redigi in residuo habet locuz missio etiam cõtra debitorez inficiantem etiã pro quocunq̃ tempore ad qđ quasi possessio se extendit. ¶Sed quid dices rustici habẽt puteũ ad quẽ omnes vadunt: nũquid creditor potest mitti in istã cõmoditatez. dicas q̃ sic quo ad vtenduz: non quo ad possidendũ. Et idez in vsu nemoris publici p̃prietate et cuiuslibet rustici parcialiter vtilitate: puta ad indigentiaz cõburendi: vel iumenta pascendi. Si autez esset vniuersitatis vtilitate et ꝓprietate: etiaz si quotquot sunt deberent vt singuli non fieret missio. vt.ff.de re.diui. l.in tantuz.§. vniuersitatis. de quibus per bal.l.ecclesiam.C.

© Biblioteca Nacional de España

mine cõueniat debitores debitoris. vt glo. in dicta.l.si in causa. et q̃ potest ipse creditor esse curator: vel etiã q̃ si est talis creditor qui habz ypothecã agat vtili personali: vel vtili ypotheca et qđ qualitercũq̃ agat qđ est necessaria excussio nisi creditor fecerit se in instrumẽto constitui procuratorẽ in rem suaz. vide infra. v. vtruz habens. ¶Quero. si debitor meus nõ habet alind in bonis nisi nomẽ debitoris qui inficiat debituz: vtruz possit eũ cogi ad ius mihi credendũ vel ypothecanduz. et respõdeo sic: imo etiam ad cedẽdum cuicunq̃ mihi placet. ¶Quero uũquid si debitor debitoris mei cõfitetur se debere: negat tamen mihi deberi: vtruz posset opponere plures exceptiões quã debitor me⁹ imediate posset opponere ex forma statuti. videt q̃ sic possz opponere plures exceptões ex sua persona: et pro suo interesse. ar. C. de nõ nume. peccu. l. si cui. et. ff. man. l. idez q̃. ¶. generaliter. Et bal. in dicta. l. si in causa. Dicit: q̃ si debitor non fatetur: nec negat contractuz: sed opponit exceptionez: et non ꝓbat q̃ potest fieri executio. et q̃ ab ista executiõe potest appellari. et q̃ talis sentẽcia est diffinitiua. de ꝓdictis per bal. in dicta. l. ecclĩaz. C. de execu. rei iudi. ¶Et cũ noĩa debitorum nõ possunt alias exigi nisi ꝓpriuz debitũ confiteãtur. Ideo in priuato tria sũt necessaria. s. condẽnatio. bonorũ excussio. et debitoris exigendi cõfessio. Sed in fisco duo sufficiũt. s. debituz esse liquidum. et bonorũ discussio. sed nõ debitoris exigendi cõfessio. ¶Quero. nũquid sit necesse q̃ prius fiat missio in ipso nomine anteq̃ ipsuz nomẽ possit exigi. et videtur q̃ sic: quia hãc formaz tradit dicta l. a diuo pio. ff. de re iudi. et. C. de preto. pig. l. i. per glo. vnde videtur q̃ istud quartũ fit necessarium licet in. l. si in causa. C. quando fis. vel pri. non tangatur. Et sic habes q̃ requirit condẽnatio: excussio: confessio: vel id qđ pro confessiõe habet: et missio in quasi possessiõe nominis debitoris. de quib⁹ per bal. in dicta. l. si in causa. C. quãdo fis. vel priua. ¶Utrũ habens nomẽ obligatuz debeat primo facere excussionẽ q̃ agere cõtra nomẽ vt supra. v. primo dixi. et dicẽduz ẽ q̃ interdũ nomẽ cõuenit ex priuilegio fisci: et tunc req̃rit excussio. vt. C. quãdo fis. vel pri. l. nõ prius. et. s. v. prio. ¶Interdũ ex priuilegio sñie ẽ eniz q̃libz sentẽcia ꝓuilegiata i executiõe sui: et tunc idez. vt. C. e. ti. l. ij. et. s. v. prio. ¶Interdũ ex priuilegio siue fictiõe tacite ypothece: et tunc idez. vt ff. de iure fis. l. mothis. ¶Interdũ ỏ iure cõi ex ypotheca expssa et ista q̃o est dubia p cuius intellectu ẽ videduz nunq̃d ex ista ypotheca videat cessa vtilis personal: vt sic tanq̃ agẽti ex iure cesso non sit necessaria discussio: an vero nõ videat cessa vtilis personalis: sz vtilis ypothecaria: et sic req̃rat discussio: dicas q̃ vtilis ypothecaria: et ideo dicas q̃ discussio necessaria est nisi i instrumẽto cõtineat mandatũ directarũ: qz tũc iudiciũ videt esse et agitari iter scõaz pso nã et terciaz: nõ inter ꝑmã et terciaz: vel nisi expresse actiones sunt cesse. de quo p bal. l. heredẽ. C. de here. acti. vide. j. v. nomẽ debitoris. in vsi. et in dicta. in fi. ¶Itẽ q̃ro si veniat aduersari⁹ i cui⁹ ꝑiudiciũ fit excussio: vt puta debitor debitoris: vel extraneus possessor bonorũ qui spectat se cõueniẽduz ypotheca: et petat libellũ sibi dare super excussiõe bonoruz sicut offertur super officio iudicis: nũquid ei debet dari et fieri contestatio: et ꝓcedi ordine iudiciario: et puto q̃ nõ in casu legis. si in causa. C. quãdo fis. vel pri. cuz hoc fiat ad preparatiões executiõis sine per qua nõ debet dari libellus nec ordinari iudiciuz sed extra ordinẽ fieri. vt. C. de execu. rei iudi. l. ij. et ea dez ratiõe et eodẽ modo vbi fit executio p sequẽs iudiciũ nõ credo dari libelluz: qz vbicũq̃ quis vocat ad iudiciũ sup ꝑparatoriis iudicij nõ dz sup eis ordinari iudiciuz in nomẽ vel moduz principalis iudicij cum ipsa sint tanq̃ pars iudicij subsequẽtis sicut in satisdationib⁹ iudicialibus que interponũtur dato libello: in principali non autẽ datur libellus ali⁹ sine per eis. ¶Quero. si contradictor negat hunc creditorem nunquid debeat tẽpore discussionis probare se creditorez: an vero reseruetur in ypotheca: vel vtili actiõe postea mouenda. dicas q̃ tempore discussionis sufficit sumaria probatio. vel edendo sententiaz vel faciendo qualez: qualẽ fidem de debito salti per sacramentuz calumnie si ab eo exigatur iuramentuz: sed facta discussiõe ad hoc vt aduersari⁹ condẽnetur in ypotheca: vel vtili actione est plene probanduz: qui istud est iudicium principale. De predictis p bal duz in dicta. l. si in causa. C. quãdo fis. vel priua. Et vide que circa hanc excussionis materiaz scripsi. pignus. 7. questiõe. c. super. v. possessorẽ. v. hodie prius q̃. ¶Nomen debitoris: an sit mobile: vel immobile. dicas q̃ nõ est mobile: nec immobile: sed iudicatur secundũ naturaz eorum que veniunt in eo nomie: quia si actio in qua nomẽ debitoris interuenit continet mobilia: et tunc mobilis iudicatur nomen debitoris. et si actio continet ĩmobilia nomen debitoris iudicat immobile. glo. et bar. l. mouẽciuz. ff. de ver. signifi.

a ¶Manifestis. si tamẽ fiat ob victualia recepta: seu alia in bebetria per diuiseriuz in vasallis cõdiuiserij: primo fit in iuribus illis que ipse habet in vasallis illius loci: demũ in bonis ipsius domini mobilibus aut immobilibus que ibi habet: tercio in bonis vasalli solaregij: quarto in ipsius solo solariego: quito in bonis domini alibi existentibus; sexto in bonis

manifestis. non tamen fiat in

© Biblioteca Nacional de España

cõib⁹ cũ aliquo: et tũc cõpellet executor ptes ad diuisiõez. fo. no. c. 106. Et si nõ habet bona fit executio in bonis fideiussoris. si autẽ nõ habet fideiussorẽ merinus et regis nunci⁹ ibi existẽs ad penã exigẽdaz citet eũ vt infra nouẽ dies coram rege cõpareat: et si non cõparuerit expellet eũ rex a regno: nisi post legitimũ impedimẽtuz ifra nouez dies accesserit: q; tunc rex puniet istuz generosuz ꝓ libito volantatis. vt ibi.

equis[a] vl' armis[b]: militũ aut stupẽdijs[c] eorũ: si alia bona repiant. nec in bobus[d] aratorijs. ¶ Et si capta in excutione dicat tercius fore sua vel ius i eis habere: et nõ illi⁹ cõtra quẽ fit executõ suma tiz de hoc cognoscat iudex: et si sic inuenerit: dimittet illa et alia sine cõtrouersia[e] capiat. Si autẽ sup re certa fertur sñia i ea[f] fiẽda ẽ executio. e. ti. l. iij. sñia. 4. q. a. primuz decretũ. 5. q. a.

c ¶ Et sentencia super debito est. i. decẽ dies exequẽda. sz si est sentencia sanguinis: aut alicuius

a ¶ Equis. vidꝫ q scripsi. equ⁹. v. itez i potro.

b ¶ Armis. itelligẽ de quolibet arma et equum habẽti. fo. no. c. 35. Et si est generosus etiã nõ miles hẽt hoc. et etiã ꝓ dom⁹ sue habitatiõis nõ capiant. e. fo. c. 126. Et vide. e. fo. 125. Et vide. miles. 9. q. a.

c ¶ Stipẽdijs. vt scripsi. vẽditio. 3. q. a. sup. v. publicus. v. publica stipendia.

d ¶ Bobus. vt peti. pe. ordi. de madrit ꝓ regẽ iohãnez ij. ãno. 1435. Nec etiã i alijs bestijs aratorijs: nec in eorũ istrumẽtis: etiã alijs bonis nõ inuẽtis fiat executio: nisi pro regis: aut dñi: aut predij ꝺbito: aut ꝓ diuisa: si alia bona nõ inueniãt. Et executor cõtra faciẽs etiã sequestrãdo soluat dãnuz ꝺquerẽti: et quadruꝑli valorẽ rei capte inter regis camerã et ꝺqrentẽ diuidendã. set persona cui⁹ instãtia capit ꝑdit qꝺ petebat: priuilegio: seu cõsuetudie: vel renũciatiõe: in cõtrariũ nõ valẽte. fo. no. c. 33. Et vide. pign⁹. 3. q. c. et q̃ ibi scripsi sup. v. executiõe. Itez nõ possunt in executiõe capi tegule de tecto: vel hostia domus: vt vendãt ꝓ debito etiã publico. bar. l. certa. colũ. iij. ff. de lega. i. Vide vẽditio. 3. q. b. An in re feudali: vel emphiteotica: possit fieri executio. vide feuduz. 8. q. b. sup. v. alienet. v. q̃ro ois alienatio. i vsi. q̃ro nũqꝺ si est. Et an i fructib⁹ bñficij ꝓ debito vel delicto bñficiati. põt fieri executõ. vide. fruct⁹. 14. q. super. v. bñficij. v. i. et vide ibi p totũ. Et vẽditio. 3. q. a. super. v. public⁹. v. publica stipẽdia. in fi.

e ¶ Controuersia. vtrũ oppositio tercij impediat sententiaz inter alios lataz executioi madari. h. in. c. veniens. ij. de testi. et ibi Inno. ¶ Itez si inuenit alia res sine cõtrouersia ad executiõez faciẽdaz: an inuito victore ante sumariã cognitõez debet dimitti illa i qua mouetur cõtrouersia et alia capi. dicas aut est clarũ aliaz rem esse sine cõtrouersia: et tunc debet fieri aliquo tamẽ faciente pro eo qui controuersiaz mouet: vt sic ei⁹ interesse appareat. si vero dubiũ sit: an alia sit sine cõtrouersia: tũc erit arbitrio iudicis illaz dimittere: vel alias sumarie cognoscere: et sic faciet qꝺ facili⁹ ei videbit. bar. l. a diuo pio. ff. sz et illud. ff. de re iudi. Cuz tercius se opponit executioi quis debet probare rez esse debitoris contra quẽ fuit facta executio. dicas ꝙ si rẽ possidebat: re⁹ contra quẽ ẽ fcã missio: z tũc incũbit on⁹ ꝓbandi tercio se opponẽti. si vero possiꝺbatur ab illo tercio cõtradictore et incumbit on⁹ ꝓbandi creditori misso i possessiõez. bar. l. a diuo pio. ff. si sup reb⁹. ff. de re iudi. ¶ An ꝓ debito mariti põt fieri missio in reb⁹ vxoris. et si marit⁹ possidet an mulier hẽt ꝓbare se dominã. vide. primũ decretũ. 3. q. a. ff. v. citatũ. v. ꝓ debito. Si ali⁹ possidet et debitor ẽ dñs cõtra quẽ fiet missio siue executio an posset fieri ꝙ illꝺ ius dñij qꝺ est penes debitorẽ posset trãsferre iurisdictiõez iure possessiõis penes eũ. dicas ꝙ sic si ille possidẽs cõfiteꝛ illũ dñz esse: alias secus. bar. i dicta. l. a diuo pio. q. fi. ff. de re iudi. et tangit. spec. in ti. de primo et secundo decre. ff. restat. v. ꝙ si apud euz

f ¶ In ea. pone ꝙ executio ꝺbeat fieri i pꝺio meo alienaui ipz nũquid poterit fieri executio cõtra nouũ possessorez. bar. in. l. i. ff. si mu. ven. no. dicit ꝙ non: sed ꝙ cõtra talez possessorem est agẽduz via ordinaria. Tu dicas si quidẽ alienatio est simulata ꝙ potest sine dubio. vt. l. emptor. ff. ꝺ aqua plu. ar. Si autẽ est vera sz in fraudez distingue: aut est facta alienatio iudicio iam introducto: et idez licet in personali nõ sit res effecta litigiosa. vt nota per. cy. et. sali. in. l. i. C. de alie. iudi. Si vero dubũ ante litez motã debitor distraheret in fraudez creditorũ: tunc oportet via ordinaria agi reuocatoria. vt inst. de acti. ff. item si quis. tamen fallit fauore testamẽti si heres alienauit de bonis defuncti in fraudez legatorũ: naz non oportet ibi alia reuocatoria: sed fit executio et ita debet intelligi ꝙ no. bar. in. l. iij. C. de pigno. de q̃b⁹ p bal. i. l. executorẽ. colũ. ix. C. ꝺ excu. rei iudi. et vide etiã p eũ i. l. ob maritorũ. C. ne vx. p ma. Et vide. citatio. 9. q. c. sup. v. ante citatiõez. v. q̃ro quidã. Itez q̃ro sñia lata ẽ cõtra possessorez tñ quidã tanꝙ colon⁹ detinet rẽ illã

© Biblioteca Nacional de España

a quodaz tercio nũquid cõtra istũ colonũ poterit fieri executio. dicit bar. q nõ: qđ intelligo nisi citato eo cui⁹ est colon⁹. vt. ff. si mu. ven. no. l. i. ſ. si necessario. q bar. et q bal. in. l. nimis. C. de execu. rei iudi.

a ¶ Mãdari. si ẽ lis de denarijs infra decez dies. si aũt de certa specie infra tres dies ẽ exequẽda. fo. l. li. ij. ti. fi. l. vij. Nisi i penis camar regis. vt scripsi. pena. 3. q. b. sup. v. applicat. v et pene. Vel nisi q regis pecunijs. vt scpsi. arẽdatio. v. Aliud. Et vđ hic. j istã. q. d. sr. v. vigiti. Et vđ h. i. c. significasti. 3. di. de offi. de le. colũ. i. Utruz sentencia corpalis potest mãdari executiõi infra decẽ dies qui dantur ad appellanduz. dicas q q̃daz est executio que fit a iure: vt q quis efficiat infamis: vel seruus et similia tũc talis executio fit statiz lata sentẽcia. Quedaz est executio q debet fieri ab homie: et ista debet fieri post decez dies: et hoc est verum de iure: sed de consuetudie seruatur cõtrariuz: quia illi decez dies non spectãtur. bar. l. qui vltimo. in prin. ff. de penis. et idez sernat de iure partite. vt hic. et captio. 4. questiõe. a. et iudex. ſ. q. g. Et vide caſuz in quo differtur executio sentẽcie sanguinis. pena. 4. q̃stione. a. super. v. quãdo est. ¶ Item sentencia criminalis potest mandari executioni qualibet die feriata etiaz in honorem dei: et hoc est speciale ꝓpter enormitatez criminis: et quia multoruz salus et incolumitas procuratur: sed vbi cessaret criminis enormitas: et publica vtilitas tempore feriato in honorez dei non potest fieri executio criminalis. bal. in. l. prouinciaruz C. de feriis. Et sic intelligas qđ dicitur. foro. l. li. ij. titulo. v. l. vnica. circa finẽ. ¶ Item die sabbati sanctus: contra iudeuz facta executio est nulla 7. parti. ti. xxiiij. l. v. ¶ Item tẽpore feriato i honorẽ dei nulla põt fieri ciuilis executio: hoc verũ nisi debitor sit suspect⁹ q timeat de recessu. vt glo. in. l. dies festos. C. de feriis. Et eadẽ rõne ꝓpter suspiciõez pñt fieri seq̃stra. et sicut fieri põt ita revocari. vt glo. in. l. minor. ff. de euicti. de quib⁹ per bal. in dicta. l. dies festos.

rei fiende: vel sup re certa tradẽda: debz statim executiõi mãdari[a]. Et si condẽnat⁹ nõ malicioſe dicat rem alibi esse prestet fideiussores đ ea certo termio a iudice statuendo tradenda: vel eius extimatiõez si eã habere nequiuerit[b] Et sentencia sanguis ẽ publice[c] executiõi mãdanda: nõ occulte: vel de nocte: vt cõdẽnati pẽa sit multoruũ metus 7 correctio. e. ti. l. v. pena. ſ. q. d. venditio. 2. q. e.

d ¶ Et si i cãm iudicati pign⁹ victori p iudicẽ exequẽtez tradat pt victor si ei nõ soluit id ad publicaz licitatiõez exponẽ (iudicis auctate) p vigi[d] dies q̃b⁹ elapsis plus offeréti det: et qđ supẽ condẽnato restituat: qđ vero deest de ei⁹ bonis resarciat. ſz si emptorez nõ inueniat pt iudex pign⁹ victori p equo pcio cõcedere i modũ vẽditionis. e. ti. l. vj. vẽditio. 2. q. d. pign⁹. 7. q. s. ¶ Impedit tñ executio[f] gita dies: et interi quolibet foro faciet euz iudex prẽconizari: et elapsis dictis dieb⁹ vendatur de iudicis mãdato. fo. l. li. iij. ti. xx. l. i. vide. pign⁹. 7. q. q. Et in executõe p regis pecunijs mobilia vsq; ad tres dies. imobilia vsq; ad noue dies vẽdunt. vt peti. xvij. ordi. de burgos. per regẽ iohanez. ij. era. 1417. Vide. arendatio. v. et iudex infra. Et de pena iudicis iniuste mandãtis rem executã vendere. vide. ordi. cur. libro. i. titulo. ij. l. ij.

b ¶ Nequiuerit. si petat executõ cõfessiõis vel instrumẽti garẽti cij re ꝓmissa pempta fit executio i ei⁹ rei extimatiõe. bar. i. l. iuliã⁹. ff. đ ofe.

c ¶ Publice. con cor. fo. iudi. li. 7 ti. iiij. l. fi. Vide pena. ſ. q. d. et q̃ ibi scripsi sr. v. publice.

d ¶ Viginti. imo si pign⁹ est res mobilis tenebit illud per nouez dies: et postea si non soluit eũ det curſori vt đ mãdato iudicis vendat. Si aut̃ est imobilis tenebit illud p tres

e ¶ Concedere. an debitor quãtitatis qui non habet vnde aliũde soluat: potest rez in solutum dare creditori pro extimatione districte fienda per iudicez. vide. solutio. ſ. questione. a. super verbo. aliud. v. si debitor.

f ¶ Executio. An executor potest assumere cause cognitionez. vide. rescriptum. 3. questione. g. 7 que ibi scripsi super. v. capias. Et de hac cognitione. et qualiter potest eã assumere executor. et quas excusatões debet admittere. vide. cy. in. l. ab executore. C. quo. appe. non reci. Et. h. in. c. de cetero. de sen. et re iudi. et ibi vide qui est merus: et qui est mixtus: executor et etiã per eũ in. c. quo ad consultationez. e. ti. et ibi vide etiaz de q̃ duplici genere executoruũ. An. c. statutũ. de rescrip. li. vj. hz locuz in executore. Rota. 393. ¶ Nunquid exceptio nullitatis suspẽdit executiõez.

© Biblioteca Nacional de España

vide bar.in.l.iiij.ff.de re iudi.§.cõdẽnetur. dic q̃ si liquida est nullitas nõ suspendit: seo statiz perimit. vt.l.fi.C.ỏ ordi.ogni.Idẽ si i cõtinẽti liq̃det. ſz si ẽ oio dubia: nec suspẽdit nec pimit nisi essz tale factũ q̃ nõ possz repari: qz tũc nõ liquida suspẽdit. et circa hũc articulũ vi. appellatio 8.q.a.ſr.v.appellari.v.q̃ bine.i vsi. et qo si Quero. quomõ cognoscã exceptiões q̃ pñt opponi i executiõe ab bijs q̃ opponi nõ pñt. rñdo ois exceptio q̃ nõ minuit obligatõez: ſz moderat executionez pt opponi i executõe si ỏ ea nõ fuit pri⁹ dispu/tatũ. vt.l.ex diuerso.§.fi.ff.solu.matri. et vi. glo.in.l. ab executiõe. C.quo. appell. nõ reci. de q̃b⁹ vide ibi p bal. Et executor non oz exeq̃ sentẽciaz capitalẽ iniustã vt pleni⁹ sẽpsi. appellatõ. 3.q.e.ſr.v appellar.v.si cõsanguinei. Nũq̃do pt sñia executõi mãdari cã i integruz restitutiõe pendẽte. vi. restitutio.2.q.c.sup.v.Innouari.

si opponit⁹ q̃ sentencia fuit lata per falsos[a] testes vel instrumenta. rescri/ptum.3.q.§.

Vide qualiter impedi tur executio. appellatio 10.q.e.9.a. arbiter.4.q e.restitutio.2.q.b.c.

a Tercio q̃ro. cõtra quẽ fit executio. dic q̃ cõtra ꝺẽnatuz[b] vt dixi supra prima.q. Et si plures i vna sentẽcia ad aliquid dandũ: vel faciendũ: cõdẽnantur quilibz in solidũz: põt fieri executio in bonis cuiuslibet eorum. sed si nõ dicit⁹ quilibet i solidũ non fiet executio nisi in bonis omiuz cui⁹ libet pro parte sua p rata cõputando etiaz si e/rant quilibet insolidũz[c] obligati. e.ti.l.iiij.

a Quarto q̃ro. in quib⁹ rebus fiet executio. iam dixi. §. prima.q.

Item an põt fieri in beneficij ecclesiastici fructibus executio cõtra clericũ condẽnatũ. clericus. 3.q.§.

Item an põt fieri executio in re debitoris alij pignori data. pign⁹. 9.q.c

a Quinto q̃ro. quo tempore fiet executio. et per quẽ dixi. §.2.q.c.et.i.q iudex. §.q.§. arbiter.4. q.a.

Item an pendẽte supplicatõe põt sentẽcia a qua fuit supplicatũ executioni mandari. supplicatõ. 8.q

a Sexto q̃ro. q̃ est pena resistentis[d] executiõi. vide supra.2.q.a. primuz decretuz. §.q.a. damnũ §.q.b.

q̃ circa hoc de patre scripsi. fideiuſ/ſor.7.q.a.ſr v.conueniri v.condẽnato reo.i vsi. q̃ro quid de q̃si. et i vsi. se. Et q̃ scripsi. pater. v pone q̃ di/ctat. Cũ qui dã alienauit causa mutãdi iudicij: et conueniẽ et condẽnatur i vtili rei vẽdicatiõe nũquid fiet executio sententie otra possessorez. vide citatio.9.q. c.sup.v.ante citationẽ. v. q̃ro quidam alienauit. Cum executõ debeat fieri in prẽdio meo alienaui ipsum: nunquid poterit fieri executõ contra nouuz possessorẽ. vide supra.2.q.b. super.v.in ea. Utruz sentencia lata contra principalem per eam possit fieri executio contra fideiussorẽ. vide fideiussor.7.q.a.sup.v.conueniri.v.item sentencia lata.et.v.se. Et quid ecõtra de fideiussore condemnato. vide ibi in dicto.v.condẽnato reo Quando cõtra fisci debitores procedatur executiue. vide. fiscus. v. cõtra fiscales.

a per falsos. et de hac falsitate vide. rescriptũ. 3.q. §. sup.v.cognoscet.v.et nota q̃. Aut si per ipsã executiõez ledit⁹ ius tercij: qz tũc etiã impedit⁹. vt i.c.cũ sup. de re iu. et. c. sup eo. de offi. dele. et p glo. Inno. et io. an. in. c. veniẽs. ij. de testi. vide supra. e.q.b. super. v. controuersia. Et pena. §.q.c. super. v. miti⁹. v. si homicida.

b Condemnatuz. vide. tutor. 6.q.b. procurator. 7. q.b. Et. venditio. §. q̃stione. l. super. v. venditorez. v. item venditor. in versiculo finali. Et beneficium. §.q.a. super. v. excõmunicat⁹. Et. sentencia. 6.q.b. super. v. succũbat. v. de istis. in. fi. Item nota q̃ condemnato filio familias etiaz adulto non fit executio in bonis patris etiã quo ad legitimaz vel alimẽta debita. spec. ti. de sen. exequen. §. sequitur. v. quid si filius. vide que scripsi. fruct⁹. sup. 14. q. Et idez etiam si filius sit condẽnatus pro maleficio. bar. l. hic titulus. in fi. ff. de colla. bo. Vide

c Solidũz. intellige vt notatur in. l. i. in fi. prime glo. C. si plu. vna sen. condẽ. quã ibi approbãt. cy. et bar. i. l. euidẽter. ff. de. excep. rei iudi. et azo in suã. C. si plu. vna sen. condẽ.

d Resistentis. vide que scripsi supra. 2. q. a. sup v. resistentez.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Nunc ad executorem testamẽti accedens.

a ¶ Septimo q̃ro. quis dicitur executor testamẽti. dic is cui testator factus anime sue cõmittit. 6.p. ti.x.l.i.

a ¶ Octauo q̃ro. ad quid ꝓest executor testamẽti. dic q̃ per eus citius expletur testatoris voluntas. 6.p.ti.x.l.i.

a ¶ Nono q̃ro. qualiter ponit executor testamẽti. dic q̃ ponitur per testatorez. vt dixi ī.7.q.

¶ Sed si legatur in redẽtionez captiuorũ: nec testator dixit quis exequerẽtur recipiet legatũ episcop⁹ originis testatoris vel loci[a] vbi ẽ maior ps hereditatis. Aut si testator est aduena: nec scitur vnde est episcopus loci vbi moritur: et coraz iudice ordinario illud (.s. legatus qõ recepit) scribat cum die: mẽse: et anno. et post annũ reddat ei iudici cõpotus[b] qualiter expendidit. Nec põt episcopus seu notarius aliquid pro labore delegato recipere. e.ti.l.v.

a ¶ Decimo q̃ro. quã potestatez[c] habet executor testamenti. dic q̃ potest

a ¶ Loci. Querit glo.i.l.nulli.C. de epis.et cleri. si testator habet originẽ in vno loco: et domicilĩ in alio: quis episcop⁹ exequit. et dicit q̃ vterq; exeq̃ potest. Sed tu dicas q̃ aut eius patrimoniũ est vtroq; loco: et tũc vnusquisq; epũs poterit distribuer res sue dioceſis. aut sunt ī altero loco tãtus: tũc ille episcop⁹ tãtus in cuius territorio vl iurisdictõne sunt bõa exequit. aut in neutro loco sunt bõa ſz: i alio tercio loco: et tũc preferẽ ep⁹ originis. sed si origo ẽ dubia: tũc episcop⁹ domicilij preferẽ Sed si domiciliũ est dubiũ: tũc episcopus ciuitatis in qua defunct⁹ est ego dico q̃ tunc ille episcop⁹ exequit qui potest celerius. bal.in.l.nulli.C.de epis.et cle.colũ.v.

b ¶ Compotũ. an episcopus potest exigere rationez ab executore. h.in.c.tua.de testa. Et religiosus etiaz exempt⁹ tenet ei reddere p.c.religios⁹. de testa.in cle. ¶ Quero. nũquid possit cõpelli executor ad pias causas q̃ reddat rationẽ episcopo vsq; ad quadragita annos. dico q̃ sic. Quero. vtruz ista ratio redderẽ p codicez rationũ executoris. spec. mouet istã questionez in dicto. ſ. nũc aliqua. v. sed nũquid. dico q̃ codex rationũ cũ sacramento executoris sufficit in distributiõibus minutis de quib⁹ nõ possunt fieri comoda instrumẽta: puta si dat quisq; solidos pro quolibz paupere. sec⁹ aũt in his q̃ cõtinẽt aliquã quãtatẽ maiorez de qua consueuerũt fieri instrumẽta: vnde codex rationũ est priuata scriptura vnde non creditur ei pro scribente. Itez nec sufficit solũ sacramentũ ad plenaz probatiõez. adde tamen q̃ ex qualitate psone si videretur episcopo deferendũ iuramentũ qõ est tali iuramento standuz cũ epũs solũ nõ sit iudex: sed etiã pater pauperũ cuz libera administratõe. Quero quidã executor cõstitut⁹ est super capella fienda apparet q̃ capella est facta tamẽ executor nõ potest ꝓbare expẽsas: queritr quid iuris. dicas q̃ ex q̃litate operis ↄ tẽporis presumit quãtitas expẽsarũ. Itẽ presumit factuz ab executore. vt. C. de alimu.l.fi. et ibi pbar. sup hoc ergo adhibentur duo architecti q̃ hoc extimẽt. de predictis per bal.i lege. id q̃ pauperib⁹. C. de epis.et cle.et circa hoc vide. falcidia.3. q.a. sup. v. inuentarij. v. expẽse. in vsi. et ille qui.

c ¶ Potestatem. Quis dicit vniuersalis executor. respondeo quãdo paupes sunt istituti executor tũc ẽ vniuersalis et habz nomẽ heredis. Itez q̃ nemo ẽ institut⁹: ſz iussit testator bona sua distribui ter paupes per suos executores. isti eni habẽt vim heredũ. vt. inno. in.c.cũ tibi. extra de testa. et spec. ti. de instru. edic. ſ. nũc vero aliqua. v. pone q̃ aliquis. vide infra. 14. q.a. sup. v. habitur⁹. v. heres et honoratus. in vsi. q̃ro dixi q̃ Quero scdo de executore pticulari: et ponamus ista vba talis tales fecit suos fideicomissarios et executores quibus dedit licenciam et potestatez vendẽdi et alienandi de bonis suis cũ bãnimentis et sine vsq; ad satisfactiõez integraz ꝓdictorũz: queritr ad hoc vt ista cõcessio alienãdi valeat requiratr hereditatis aditio. breuiter dico sic: siue ponam⁹ legata ita esse relicta ex testamento executores nõ possunt vẽdi nec exeq̃: nisi hereditate adita ex testamẽto. si ponam⁹ esse executores ab intestato nõ pñt exequi: nisi hereditate adita ab intestato. vide aditio. 3. q.a. sup. v. adita. Examinemus ergo verba ꝓdicta. dixi supra q̃b⁹ dedit licenciã: q̃d sit dictũ licenciã vtrũ importet liberã voluntatẽ an arbitriũ boni viri. domin⁹ inno. ponit hoc transitorie. de sta. mona. c. cuz ad monasteriũ. circa fi. ī glo. sup. v. licẽciaz. et ibi videt tenere q̃ licẽcia sit libera volũtas sine aliq̃ causa. credere cõtrariũ. ſ. q̃ ver

7

© Biblioteca Nacional de España

buz licencia descẽdit a verbo licz qõ tantũ est dicere quã cuz licitum sit: sed nõ est dubiũ q̃ ista verba si tibi videbit iustuz vel licitũ important arbitriũ boni boni viri vt.l.fideicomissa.§.quẽquam.ff. de lega.ij.et.l.si sit.in prin.de lega.i. Itẽ dicit testatoz: et liberaz potestatẽ. quid est hoc dicere liberã potestatem. si diceret potestatẽ simpliciter referẽ ad arbitrium boni viri: sz eo qõ dicit liberaz intelligo q̃ intelligitur in eius liberaz volũtatez colatũ. Idem si dixerit plenaz potestatẽ vel licenciaz. Sequit in verbis vendidi. quero an isti executores qui habẽt potestatem vendẽdi possunt permutare: vel insolutuz dare: vel obligare. dicas aut ista permissio fit a p̃toze: vel a iudice: et tunc debz stricte intelligi prout p̃mittit ita loquit̃.§.si pretoz.de.ll.si pupillus.ff.de re.eo. qui sub tu.sunt. Aut fit ab aliquo priuato: et tunc appellatio venditiõis cõtinet omnez omnino alienatiõez per quã implebit̃ causa ob quã fuit permissa venditio: et pro satisfaciẽdis legatis quidq̃ faciaz: vt legata soluant̃ appellatiõe venditiõis continentur. vt.l.sicut.§.venditiõis.et.§.se.ff.qui mo.pig. et hoc suadet verbũ vendẽdi et alienandi que alienatio est generalis. Sequit̃ de bonis suis. Quero vtrũ executoz̃es possunt agere cõtra heredes vt exhibeãt res hereditarias et videãt que vendere expediat. dicas q̃ sic. Quero an exhibitis omnib⁹ rebus vel nõ exhibitis nõ curo possint vendere quam rez velint. glo. q̃ est in.l.pe.C. quãdo decre. opus est. videtur dicere q̃ sic. contrariũ tenet glo. in.l.quãdiu. C. de distrac. pig. Tu dicas si quidez isti executores nõ habent liberaz potestatem: sed solum eis esset concessum per verba importãtia arbitrium boni viri non esset dubiũ q̃ non possent ponere manus ad res q̃s vellent: sed deberent facere sicut pretoz. vt.l. magis puto.§.ne possim.ff.de re.eo.et.l. a diuo pio.ff.de re iudi. sed si ponam⁹ habere plenaz et liberam potestatẽ: et tunc debes scire q̃ libera voluntas debet intelligi duz tamen bona fide faciat. vt.l. creditoz.§. luci⁹.§.man. sed ille qui vnaz rem magni precij vellet vendere p̃o modico legato nõ faceret bona fide vt nota. in dicta.l. quãdiu. ideo non valeret eorũ vẽditio: et poterit reuocari vt infra dicam: et ita.s. dũmodo bona fide faciat debet itelligi glo. in.l.pe. C. quãdo decre. Quero an isti executores possunt res vendere p̃o quãto precio volunt. ego dixi supra si ipsi non habent liberã potestatez non possunt: sed debent vendere arbitrio boni viri. sed si habẽt liberam potestatẽ dixi q̃ debent facere bona fide: Si ergo rez magni precij venderẽt p̃o modico precio bona fide versari non videt̃: et ita poterit reuocari vẽditio. sed dubitat̃ de modo reuocandi: et quidam dicunt q̃ heres debeat agere cõtra executorẽ: et eo exĩstente non soluendo veniat contra emptoz̃es. vt. C. si ven.pig.aga.l.i. Sed tu dicas q̃ indistincte dominus potest agere cõtra emptoz̃es. vt.l. qui fundum. §.si procurato2.ff.p̃o empto. Quero an heres sit requirendus quãdo executoz vendit. primo quãdo elegit rez quã vult vendere. secũdo quando preciũ limitat p̃o quo vult vẽdere: an istis duobus actibus heres debz requiri. dic q̃ si isti executoz̃es essent assũpti tanq̃ boni viri tũc sine dubio esset requirẽdus heres, sed si habent liberam potestatem: et puto q̃ idez; nam eius presencia posset trahere istos executoz̃es ad aliaz rem vendendã: vel ad vendendũ eam alio precio. Quero heres requisitus vult impedire totaliter ne fiat. vide fo.l.li.iij.ti.v.l.pf.et dicas q̃ tũc nõ potest impedire alio modo nisi offerendo totaz pecuniam necessariaz p̃o legato. sed si nõ vult impedire venditiõez totaliter: sed illi⁹ rei tantũ: tunc habet ostẽdere q̃ alia res est q̃ magis comode potest vendi: et expedit magis vendi: et sic eos i mala fide constituat. Itez si executoz̃es volũt vendere modico precio: ostẽdat heres q̃ alius vult vẽdere maioꝛi precio. vt sic: si aliter faciũt eos constituat in mala fide. Sequit̃ in verbis: cuz bãnimentis et sine: quid importẽt ista verba in executoribus. respõdeo in executorib⁹ vltimaruz voluntatũ possum⁹ dicere q̃ teneant̃ facere bannimẽta sicut executoz sentencie; et hoc verum: nisi habeant liberaz potestatem: quia tunc ista verba cũ bannimẽtis et sine apponũtur: vt ea facere non habeãt necesse. Ultimo sequit̃ in verbis vsq̃ ad satiffactionẽ omniũ predictoruz. Quero vtrum talis executoz possit rem vendere non soluenti pecuniaz: sed habita fide de precio. videtur q̃ non maxime in relictis ad pias causas. vt.l.si procuratoz.ff.de iure fis. ad similitudinez executoris sentencie. vt.l.a diuo pio.§.emptoꝛi.ff.de re iudi. hoc putarez verum si nõ haberet liberã potestatem: sed si haberet liberã potestatez in hoc credo q̃ possit facere fidẽ de precio dũmodo bona fide faciat. Quero quid si i instrumẽto vẽditionis dicit̃ sic. p̃o tanto precio q̃ preciuz fuit confessus se habuisse: non autẽ dicitur q̃ habuit vel recepit: an sufficiat. puto q̃ non sufficiat: quia per hoc non implet̃ causa quare eis mandata est venditio: eis enim mandat̃ vẽditio p̃o satisfactione omniũ predictoruz: sed si cõfitetur solum habuisse non videt̃ facta venditio p̃o satisfactiõe legatoruz: quia confitẽdo se habuisse receptio non probat̃ nisi postea appareat satisfactio legatoruz. Quero quid si diceretur in instrumẽto p̃o tanta pecunia quã in veritate recepit in presentia mei notarij nõ apparet q̃ legatarijs sit soluta an emptoꝛib⁹ sufficit. credo q̃ sic. Ultimo quero. an promissio de euictione quã faciunt executoz̃es obliget heredẽ. puto q̃ sic si p̃o missionẽ faciũt secunduz consuetudinẽ ciuitatis. de predictis per bar.in.l.alio herede.ff. de ali.et ciba.lega. Quero an executoz testamẽti potest vendere bona testatoꝛis suis coniũctis: vel eli-

© Biblioteca Nacional de España

gere cõiunctos ſuos in pauperes. dicas q̃ ſic: ſi ſint vere pauperes et faciat palam et bona fide. bal.in.l.id q̃ pauperib⁹.C.de epiſ.et cleri. Et an vnus teſtamẽti executor poteſt emere ab alio executore. vide. vẽditio. 2.q.b.ſup. v. auctorita te. v. an tu/tor.in verſi. q̃ro ſi ſunt. legata ſoluere⁹ et ab he/rede (vel etiam ab alio

Quero. An ad officiuz executoris pertineat introducere here/dez in hereditate. dic q̃ nõ: quia heres nõ debet capere de manu executoris: niſi quãdo habet lo/co legatarij: puta inſtitut⁹ in re certa. Quero teſtator reliquid vxori vſuffructuariam in vita ſua: et poſt mortẽ vxoris dixit q̃ inſtituebat he/redez fratrem ſuũ: vel quãdaz religionẽ: et dedit executores qui volũt dare iſtuz vſumfructũ vxo ri: queritur an poſſint. et quidaz dicunt q̃ nõ: q̃ vſuſfructus legati cedit ab adita hereditate: ſz vi uente vxore non poteſt adiri hereditas: quia he res vniuerſalis eſt inſtitut⁹ poſt mortẽ vxoris: et ſic poſt diez incertã et inſtitutio eſt cõditiona lis: ex qua hereditas nõ poteſt adiri. ſed ego di/co q̃ iſta mulier debet habere vſumfructũ: quia interiz ipſa eſt heres. Quero vtrũ ad officium meri executoris ptineat reſtituere fideicõmiſſuz vniuerſale. dico q̃ non: loquor de reſtitutõe iu/ris. i. ex trebelliano que nõ poteſt fieri niſi p inſtitutuz: quia ei coheret: reſtitutionez meri facti poſſet facere executor. ſpec. ti. de inſtru. edic. §. nũc aliqua. v. quid ſi relinquid omnia. et. v. ſed pone. Quero an executor qui habet poteſtatez vendẽdi dataz a teſtatore poſſit vendẽdo trãſfer/re dominiũ et poſſeſſiõez inuito herede qui poſ/ſidet. dicas q̃ nõ: quia licz executor habuerit po teſtatez a teſtatore tamẽ non poteſt facere teſta/tor q̃ dominiũ ex contractu tranſeat ſine poſſeſ ſione: agit ergo emptor ex contractu cõtra here/dez et cõſeq̃tur poſſeſſiõez et dominiũ iudice me diante. de quib⁹ p bal.in.l.id q̃ pauperib⁹.C. de epiſ.et cleri. ſz bar.in.l.alio herede.ff. de ali. et ciba.lega. tenet q̃ poteſt predict⁹ executor in uito herede trãſferre dictuz dñiuz et poſſeſſiõez.

a Soluere. an executor deputat⁹ ad reſtituendum male ablata poſſit ſoluere debita ex contractu. dic q̃ nõ. Idez tenet ſpec.in.§.nũc aliqua. ti.de inſtru.edic. Quero an executor cõſtitut⁹ ad ſol/uẽdum debita poſſit ſoluere debita naturaliter tã tuz. dicas q̃ non. Et an talis executor deputatus ad ſoluendũ debita poſſit ſoluere debita quibus eſt preſcriptuz. dicas q̃ aut eſt talis preſcriptio que fouetur iure canonico ꝓpter bonaz fidẽ: et tunc non poteſt ſoluere. aut que nõ fouet pro/pter malam fidez: et tunc poteſt ſoluere. Et ſimi liter poſſet dubitari an poteſt ſoluere debita: de quib⁹. apparet abſolutoria iniuſte lata. et puto q̃ ſic ſi eſt notoriũ de iniuſticia: alias ſecus. Sed po ne: ſi teſtator cõmiſit delictum et tenetur ad reſtitu/tiõez et ad penã: an executor iſte poteſt vendere pro pena ſoluenda. dicas ſi quidez pena tranſit ad condẽ nationez contra defunctũ poteſt ſoluere: alias non: quia non debe/tur in foro anie Quero. ſi in he reditate non eſt pecunia: vtrum executor poteſt eligere pauperez ad quantitatẽ: an vero debeat eligere ad corpus heredi tarium. bar. diſputando tenuit q̃ poteſt: quia preci um rei ineſt: et ſic eſt in hereditate. vt.l.cuz pretor. i prin. de lega. ij. Sed an poteſt eligere in fundo nõ he reditario. vt heredes cogantur redimere: vel eſtima tionez preſtare. credo q̃ nõ. Quero. teſtator manda uit ſolui omnib⁹ probãtib⁹ ſe debere recipere vtrũ requirat⁹ plena probatio an cõiecturalis cum ſacra/mento. dic q̃ ſufficit illa probatio cuz executore que ſufficiſſet cuz defuncto: vnde verbuz probatio non ſemper intelligitur de euidenti probatiõe: ſed inter/dum: etiaz de coniecturali. Et querit bal.in.l.capta/toriaz. C. de teſta. mili. ſi teſtator cõmiſit declaratio nez incertorũ ſeyo qui declarauit indiſcuſſe q̃ debe/rent reſtitui gayo tanq̃ ab eo extorta: an valeat di cta declaratio. et dicit q̃ conſuluit bar. q̃ nõ: quia non eſt ſecutus formaz boni viri. tamen bal. vbi ſu/pra dicit q̃ ſibi videt q̃ de hoc credatur iuramẽto ipſius executoris: ſi alias eſt honeſta perſona. ſed ſi executor nõ eſt honeſta perſona fide digna: vel ali/q̃ intereſſe pretendat q̃ non creditur ſibi. Querit etiaz bal.in dicta.l.captatoriaz: ſi teſtator mãdauit ſtari dicto gardiani minorũ an ei ſtabitur. et dicit q̃ ei ſtabitur. Et quid ſi mãdauit ſtari ſue cedule depo/ſite apud ſacriſtaz fratruũ. et dicit q̃ ei ſtabitur. licz ſit illa cedula priuata: quia eſt approbata i teſtamẽ to per ipſius teſtatoris confeſſionẽ. Quero. quidaz fenerator tradidit memoriale ſuuz epiſcopo. poſtea in teſtamento iuſſit ſatiſfieri omnibus nominatis in memoriale et dedit executores. epiſcop⁹ dicit ſe per/diſſe memoriale: et vult pecunias ad manus ſuas tanq̃ ad diſtribuendum pro incertis queritur quid iu/ris. dicas q̃ hic eſt recurrendum ad coniecturas ceſ/ſante vera probatione. ſed ſi nullo modo poteſt ap parere per cõiecturas nulla fiet executio. Quero q̃/daz florentinus exercuit vſuras in alamania: et reuer ſus florenciam: fecit executores ad reſtituendũ incer/ta: queritur vtruz iſte executor cuz epiſcopo floren/tino poſſunt facere iſtaz diſtributiõez florẽcie: an ve ro debeant diſtribui in alamania inter pauperes ala manie quaſi in loco delicti: et vbi eſt veriſſimile q̃ forte ſunt aliqui ex quibus eſt extortuz: et hoc vide tur tenere. ho. extra de vſur. c. cuz tu. et vide ibi. ho. Dominus frederic⁹ in ſuis conſilijs conſilio. xxij. cõ ſuluit: quia ratione incertitudinis poſſet fieri floren cie: quia ex quo diſtribuitur pro anima illorum qui

© Biblioteca Nacional de España

ſoluerũt vſuras: non refert quibus pauperib⁹ ſoluatur. de predictis per baldũ in. l. io qđ pauperib⁹. C. de epiſcopis et clericis. Et quid iuris ſi heres cõtradicat: vel nõ contradicat executori legata ſoluenti. vide foro. l. libro. iij. titu. v. l. pj. Et etiaz vide que circa hunc articuluz ſcripſi ſupra. e. glo. proxima. v. quis dicitur. in verſi. q̃ro heres requiſitus. Itez repetit heres legatũ indebite ſolutũ per executorem de quo ſolutio. 8. q. q.

extraneo) ea exigere.[a] b ¶ Nec tenetur de ſoluẽdo ¶ Legatarijs cauere heredi ſi ſit religioſus[b]: vel ſuſpitione carens: alias ſic. 6. p. ti. x. l. ij.

¶ Et teſtatore quibuſdã nominatis quid mãdante: et alia executoris arbitrio diſtribui iubente pauperibus[c] non poteſt executor plus dare auit exequi tranſeat ad heredez. gloſa dicit q̃ nõ in dicta. l. tutela. ff. de tute. Dicas q̃ mera commiſſio nõ tranſit: quia induſtrialia non trãſeunt ad heredez. vt. l. cui⁹ bonis. ff. de cura. furi. ſi autem nõ eſt merus executor: ſed legatarius ad exequendũ: tũc bñ trãſit ad heredẽ. vt. l. fi. ſ. fi. ff. de lega. i. de q̃bus per baldũz in dicta. l. io qđ pauperibus. C. de epiſco. et clericis. Et de predicta finali queſtiõe vide etiã per euz in. l. cuz in libris. C. de here. inſti. colũna. xij. Quero an poſſit alicui deputatio executoris cõmitti. Johan. an. in capitulo primo. de procura. li. vj. dicit q̃ non: nec per hoc viciat relictuz: licet deficiat executor: quia exequet epiſcop⁹ vt ibi. Sed in additionib⁹ ſpec. ſuper. ſ. nũc aliqua. ti. de inſtru. edic. videt dicere contrariũ. Tu dic q̃ aut teſtator cõmittit ſibi factionẽ executoris: q̃ hoc non poteſt fieri. aut cõmittit ſibi nominationez verbi gratia deputo executorẽ meuz: illum quez declarauerit prior predicatoruz: et tunc valet. et idem per baldũ in. l. captatorias. C. de teſtamẽ. mili. Quero. quid ſi teſtator mandat q̃ executor ſequatur cõſilium alterius: vtruz executor habeat neceſſe ſequi: dicunt quidaz q̃ aut iſte executor potuiſſet per teſtatorẽ deputari executor tũc quia cadit in euz plenũ ius conſenciendi et diſcẽciendi: tunc ſi diſentit nihil poteſt fieri. ſi autem eſt frater minor: tunc illa verba videntur eſſe inſerta in fraudez decreti: et ideo viciantur: et non viciant. vt cy. in. l. cum quidaz decedens. C. de admi. tu. Sed tu dicas contrariũ: quia in officijs non firmatis a iure: ſed ab homine nõ poteſt recedi a forma verborũ hominis: ſi ergo frater minor conſentit bene poteſt fieri executio: alias nõ de quibus per bal. in. l. io qđ pauperibus. C. de epiſco. et cleri. De qua. fi. q. vide. conſilium. 2. q. b. ſup. v. auiſatura. v. quãdo aliquid. in vſi. et ex predictis.

¶ pauperibus. quero an legatuz pauperib⁹ indiffinite dato executore poteſt diſtribui ſingulis pauperibus an vero ſit diſtribuenduz locis pijs vide bal. in. l. ſi quis ad declinandaz. et ibi etiaz per bar. C. de epiſcopis et clericis. Sz an poteſt diſtribui fraternitatib⁹. dicas q̃ ſic expreſſo vſu pio: quia tunc diſtribuitur magis vſui q̃ perſonis: ſecus ſi vſus non exprimeretur: quia eorum collegiũ nõ eſt priuilegiatuz cum nõ ſit eccleſia: vel collegiuz pauperũ. Quero an executor inter

a ¶ Exigere. qđ intellige in caſibus poſitis infra. e. q. c. et vide que ibi ſcripſi ſuper. v. iudicio. v. Itez quero an cõmiſſarius.

b ¶ Religioſus. iſte non poteſt eſſe executor. nec ſeruus. nec femina. fatuus. hereticus. ſarracenus. iudeus mutus. ſurdus a natura. proditor. aleuoſus. ad morem: vel exiliũ damnatus. aut etatis minoris. foro. l. libro. iij. ti. v. l. vij. Vide de religioſo. b. in. c. tua. in fi. de teſta. et. e. ti. c. fi. libro. vj. et infra verſi. penul. Circa predictaz. l. vij. foro. l. quero latius an ſeruus poteſt eſſe executor teſtamenti. dicas q̃ non. Quero quid de muliere: an poſſit relinqui executor teſtamenti. glo. dicit q̃ non. ff. de tute. l. tutela. et bene ſecundũ predictaz. l. vij. foro. l. Sed ſecundum bal. in. l. io qđ pauperibus. C. de epiſcopis et cleri. dicas q̃ mulier poteſt eſſe executrix in negociis et etiaz in iudicijs ad pias cauſas. Quero an bannit⁹ poſſit eſſe executor teſtamẽti. dicas q̃ bannitus poteſt eſſe executor teſtamẽti quo ad actũ nudi miſterij puta quo ad electionez vel declaratiõem aliqua fienda. Quero an excõmunicat⁹ poteſt eſſe executor teſtamẽti. credo q̃ ſic: quia omnia que faciũt excõmunicati circa temporalia bene valẽt vt notat innocẽ. in capitulo. ſi vero. de ſentẽ. excõmu. Quero an impubes poteſt eſſe executor teſtamẽti. dic q̃ non in executiõe induſtriali: puta in declarãdo pauperes: quia induſtrialia non cadunt in impubere: ſed vbi nõ requirit induſtria: vt quia eſt deputatus ſuper certo: puta ad ponendũ legatariũ in poſſeſſionẽ: tunc puto q̃ poteſt eſſe executor ſi eſt capax hui⁹ intellectus. Quid de filio familias: an poteſt eſſe executor teſtamenti. vide. patria poteſtas. 3. q. i. ſuper. v. conſenſu. v. cũ filio. in verſi. quero an fili⁹. Quero an collegiũ poſſit eſſe executor teſtamẽti. dicas q̃ ſic. Quero an religioſi et mendicantes poſſunt eſſe executores teſtamenti. dicas q̃ ſic: fallit in fratribus minoribus. vt plenius per bal. in auten. ingreſſi. C. de ſacroſan. eccle. ſed vide ſupra in prin. et que ſcripſi. regula. 2. q regula. xxij. Quero an officiuz executoris qui incho

© Biblioteca Nacional de España

paupes possit eligere min⁹ pauperes minus dico in cõparatiõe alterius: vnuz tamẽ presupono q̃ sit pauper .dicas q̃ potest. Et querit bal.in. l.captatorias.C.de testa.mili. An executor cui e cõmissa electio pauperũ potest eligere post annuz. et dicit q̃ iste annꝰ nõ currit executoribꝰ ignorantibus sed de cõsuetudie sic. Sz nũquid iste executor potest eligẽ inimicũ testatoris . dicas si est odiosꝰ et indignus nõ potest sibi distribui vt quia concubuit cum matre: sorore: vel vxore testatoris. secus si erat odiosus et nõ indignus. quia cuz testator decesserit confessus et cõtritꝰ :istud odiuz remisit in extremis. de hoc tamen fiet articulꝰ q̃ decessit in isto statu. Et an executor potest eligere filiũ spuriuz testatoris. Dicas q̃ nõ solum executor testamentarius: sed etiaz episcopus nõ potest libera liter concedere hereditatẽ spurijs testatoris: alimenta tamẽ possit eis concedere: nõ tamen pretextu alimentorũ posset sibi omnia: vel maiorem partez bonorũ conferre. Sed ponamꝰ q̃ episcopus hoc fecit: nũquid fiscꝰ hoc potest aufferre. dicas q̃ nõ: quia nulluz ius queritur electo: naz testator non videtur sensisse de personis prohibitis. Si ergo episcopꝰ silet huic spurio: nemo mouebit controuersiaz: posset tamen idez episcopꝰ reuocare qõ fecit: quia non rite fecit illud. facit ad hoc qõ notat inno.in.c.in litteris.de offi.dele. Et adde q̃ iste spurius nõ potest prescribere: quia titulus est reprobatꝰ a iure vnde non prescribit longo tẽpore: sed bene prescriberet spacio triginta annorũ: quia habebat bonaz fidem presumptã ex auctoritate superioris. Quero.pater prohibuit filio naturali prestari alimẽta: sed executor vult intuitu pietatis ei prestare: an potest.dicas q̃ sic.de predictis per baldũ i.l.io qõ pauperibus.C.de episco.et cleri. Et vide q̃ scripsi supra.10.q.a.super.v.potestatẽ.v.quero an executor. Et heres.6.q.m.super.v. hospitalis. Et ibi etiaz vide vtruz qõ est relictum in aliquaz causam: debet in eaz couuerti: vel potest in aliam piaz causam expendi. Per cuius manus sunt danda pauperibus male oblata: vel alia eis eroganda.h.in.c.cum tu.z.di.de vsur. Et vide supra.e.q.a.super.v.soluere.v.an executor. in vsi. quero si in.et versi.quero quidaz. Et penitẽcia.z.q.a.super. v.satisfactio.v.fi. Et heres.6.q.m. super.v.hospitalis.v.quero an sit.in prin. Et hospitale.v.hospitale priuatum . in vsi. et credo.

nomiatis q̃z testator mãdauit. 6.parti. titulo.x. lege.iij.

¶ Item potest executor res hereditarias inuito herede in iudicio[a] exigere p executiõe testamẽti si vult soluere legata alimẽtorũ: vel ad pias causas: vl si testator alijs vna cum executore legat:

vel dedit ei liberã potestatez[b] petẽdi in iudicio vel extra eius bona ad exequendaz eius voluntatem: alias non potest agere: sed aget quilibet legatarius[c] pro suo legato.e.ti.l.iiij.

d ¶ Item pluribus existentibus executoribus testamenti si omnes inter se

a ¶ Judicio. An executor testamenti põt agere: vel conueniri super negocijs executiõis.h. in capi. tua.4. di.o testa.et cy. in.l.io qõ pauperibus. C. de episcopis et clericis. Et q̃ talis executor possit conueniri : habes foro.l. li.iij ti. v.l.xij. circa finem. ¶ Itez quero: vtrum cõmissarius ad pias causas possit mouere actionẽ contra heredez: vel cõtra debitores heredis causa faciende executiõis.dicas q̃ sic. Quero.an cõmissarius possit mouere istas actiones suo nomine an vero nomine legatariorũ. dicendus est breuiter q̃ suo nomine.i. nomine officij sui. Quero.an iste cõmissarius possit constituere procuratorem in iudicio ante litez contestatã. dico q̃ sic. Et loquor de cõmissario simplici.nam de eo qui habetur loco heredis: vel loco legatarij: non est dubiũ q̃ potest.de quo per baldũ in dicta.l. io qõ pauperibus.C.de episco.et cleri. ¶ Quidaz in testamento constituit quẽdaz ad agendum petendũ post mortez suam: modo heres vult q̃ ille nec agat nec petat nũquid potest.dicas q̃ quidaz constituit in rem suaz: quidaz in rem tercij: quidã in rem heredis. Dico q̃ primuz mandatũ non potest reuocari. et idem dico in secundo. In tercio dico q̃ potest reuocari per heredez: et forte iacente hereditate: iste non potest agere: nisi caueat heredez ratum habiturũ: Si autem testator non constituisset quez procuratorẽ post mortem: sed curatorez bonorũ: tunc dicas q̃ ille nõ posset administrare sine decreto. de quo per baldũ in.l. io qõ pauperibus.C.de episco.et cleri. ¶ Itez an tenetur executor facere inuentariũ. vide.inuentarium. i.q.a.super. v. heres. Vbi dicit q̃ est executor bigbsalis tenu q̃ sic est par tamq̃ocest

b ¶ Liberaz potestatem. vide quẽ scripsi supra eadez questiõe.a.super.v.potestatez.v.quis dicitur: qua si per totum.

c ¶ Legatarius. quero vtruz legatarius electus ab executore in re testatoris habet statiz rei vendicationẽ. dicas q̃ sic. vt.l.cum quidaz.et.l. vnuz ex familia.ff. de lega.secũdo.de quo per baldũ in.l.io qõ pauperi-

© Biblioteca Nacional de España

ribus. L. de episcopis et clericis.

a ¶ Nequiuerũt. idẽ in aliquo in remotis agẽte q̃ nõ vocabitur. vt. c. religiosus. ℣. sane. de testa. li. vj. Sz si non multuz distat vocabit̃. vt notatur i dicto. ℣. sane. et infra. v̊. proxio. in fi. dicam. ¶ Quero latius si erant duo cõmissarij: vtrum põt exequi vn⁹ sie altero. dicas q̃ debent simul facere. Sed vbi alij sunt absentes: vnus solus potest expedire vide que supra in princi. dixi: et hoc intelligas: quando incerta est distributio: quia debet per eorũ arbitrium distribui secundũ q̃ sibi videbit̃ melius: sed quãdo distributio est certa: vt q̃ dixit da illi pauperi tantuz: etiã vnus sol⁹ potest soluere et exequi: q̃ nõ est faciẽda nisi sola executio in qua nõ refert p̃ quez fiat. Quero. si vn⁹ ex duobus executorib⁹ est mortuus: vtruz episcopus põt sibi adiungere aliuz: vel associare se ipsuz sibi. dicas q̃ nõ. vt notat inno. in. c. fi. de testa. Sed pone: ambo acceptauerũt officiuz: vnus istorũz abest: vtruz acceptatio officij tribuat ius absenti: vt nõ possit fieri executio sine eo. dicas q̃ nõ: quia anima testatoris ex sua absencia non debet pendere: nisi esse absentia breuis modici temporis: q̃ tunc debz spectari. vide. s̃. in pri. hui⁹ glo. et notat. Jo. an. in. c. fi. de testa. in nouella. de predictis p̃ bal. in. l. nulli licere. colũ pe. et fi. de epis. et cle. L. Si executores testamẽti simul dati cõtrarias faciunt distributões depẽdet ab episcopo approbatio et improbatio ꝓpter discordiã eorum numero equali: alias statur parti maiori: nisi dol⁹ redargueretur. vt. ff. man. l. creditor. in fi. et. L. de episco. et cle. l. nulli. de quo per bal. l. magistrat⁹. L. quando pro. nõ est necesse. Et vide per eũ in. l. id q̃ pauperib⁹. L. de epis. et cle. vbi refert q̃ spec. in ti. de instru. edic. ℣. nunc alia. dicit q̃ quãdo executores in pari numero discordant cogũtur cõcordare: et si in termio statuto non cõcordant q̃ tunc exequatur episcop⁹.

b ¶ Annũ. vide. j. 14. q. a. ff. v̊. habitur⁹. v̊. heres et. Licet officiũ executoris ad pias causas duret per annuz tamen si interi esset cõtumax in aliquo iusto precepto sibi facto per episcopũ: statiz põt remoueri a cõmissoria ex officio episcopi absq̃ nouo processu. de quo p̃ bal. i. l. eum qui. in colũ. ij. C. de procura. ¶ Quero. an officiũ executoris ad pias causas duret post annũ. dicas q̃ nõ tñ iste ann⁹ incipit a die monitiõis facte sup̃ exequẽdo: et ideo epi faciũt cõstitutões p̃ quas monẽt executores ad hoc. vt nõ sit necessaria alia monitio specialis. vide infra 14. q. sup̃. v̊. habitur⁹. v̊. heres. in vsi. q̃ro cũ dicta. tñ si executor fuisset ipedit⁹: puta ꝓpter operis q̃litatẽ et magnitudiez vbi gratia: q̃ testatoris iussit cõstrui monasteriũ q̃ nõ potest i vno anno fieri: tũc etiaz durat post annũ. ꝛ ad hoc si amonitus nõ adiplet p̃ annũ: an deuoluat ptãs ad epm. vide p̃. h. in. c. tua. de testa. 2. di. et vide etiã ibi. Jo. an. Sz q̃ro. an ann⁹ iste currit i legatis cõditiõalib⁹: vel i diẽ. et dic q̃ nõ Et ideo si testator legat ad pias causas post mortẽ filij interi nõ currit tẽp⁹ executori. Quero. cõstitutiõ episcopi monet executores testamẽtorũ q̃ exequatur infra annũ a die mortis testatoris: an iste annus currit executori ignoraãti. dic q̃ videtur q̃ cuz constitutio episcopi sit ius p̃toriuz q̃ tẽpus ignoraãti non cedit sed tu dicas q̃ currit ignoraãti. vt nota in. c. statutuz. de preben. li. vj. et sic videtur in hoc seruanda consuetudo. sed de iure coi nõ currit ignoraãti: rõ ẽ q̃ ignoraãs nõ põt exeq̃: ergo est ipedit⁹ exeq̃: sz ipedito nõ currit tẽp⁹ executõis allegate cõstitutõis cũ sit ius p̃toriũ: et p̃ consequẽs vtile salti quo ad suuz p̃cipiũ. Quero. an ann⁹ iste currat ad pias cãs ante aditã hereditatẽ. dicas q̃ sic. de q̃b⁹ p̃ bal. in. l. id q̃ paupib⁹. L. de epis. et cleri.

c ¶ Coget. vtrũ executor põt cõpelli exequi defũcti volũtatez. et p̃ quẽ cõpellet̃. h. in. c. tua. de testa. Et vide. j. e. sup̃. v̊. pietatis. in vsi. et q̃ hic. Quero. an executor suspect⁹ põt p̃ iudicẽ remoueri: loquor i mero executore. spec. ponit in. ℣. nũc aliq̃. v̊. q̃ si executor est suspect⁹. ti. ó istru. edic. et dicit q̃ sic. mixt⁹ vero executor nõ possit remoueri: sed q̃ debz pcise cõpelli ad soluendum: et ad exequẽdum: q̃ iste proprie nõ gerit officiuz sed habet ius in re. de quo p̃ bal. in. l. id q̃ pauperibus. L. de epis. et cleri.

d ¶ Ipse episcop⁹ est repire talez modũ ad excludendum epm ab executiõe q̃ testator substituat

a ¶ Nouecimo quero. vsq̃ ad quãtuz tẽpus debet exequi. dic q̃ infra tẽpus a testatore expressũ (et per modũ expressuz per testatorem) et si non exprimit̃ infra annum[b] ad tardius. e. ti. l. vj.

a ¶ Duodecimo q̃ro. qualiter executor tenetur relicta soluere. vide supra 10. q. Et si nõ exequatur qualiter punit̃. oblatio 3. q. c. Et infra p̃ria. q.

a ¶ Decimotercio q̃ro. quis cogetur eum ad exequenduz. dic q̃ episcopus: et si nolit exequi: ipse episcopus[d] exequatur. ¶ Et põt executoris negligentiaz quilibet de populo

in cõmissoria p negligentiã successiuos executores nã tũc testamẽtarij pferẽt legitimo. et qõ dicit ẽpm excludi itelligo ab exequẽdo: sed nõ a cõpellẽdo. bal. i. l. licz testatoꝛ. C. de epis. et cle.

a ¶ Pietatis. et sic videt approbata opinio. glo. ij. posita in. c. si heredes. de testa. s. q nedũ in legatis ad pias causas: sz etiaz i alijs habz episcopꝰ hãc ptatez. Et reprobatur glo. posita. eo. ti. c. tua. q restrigit hoc in legatis ad pias causas. et hoc qõ in hac. l. ptite. ꝛ in dicta glo. c. si heredes. dicit tenet ho. in. c. iohãnes. e. ti. Et idez intellige: si testatoꝛ mandet satisfieri creditoꝛibꝰ quia ita se interponet ẽpus sicut i legatis. vt i dicto. c. iohãnes. Et q i ista. l. partite dicit de executoꝛe cõpellendo idez intelligere de herede. vt in dicto. c. si heredes. et in. l. si hereditas. ℱ. si defunctꝰ. ff. de peti. here. Et vide Inno. tenẽtez cũ ho. in. c. nos quidẽ de testa. ¶ Sed Jo. an. in dicto. c. iohãnes. in fi. distiguit: aut facit ẽps ex officio suo per viã executiõis: et tunc est vera opinio. ho. si vero cõtra laicos heredes aut per viaz libelli ad partis petitiõez: et tũc est vera glo. dicti. c. tua. h. in predicto. c. tua. tenet cũ ho. reprobata dicta distinctiõe. Jo. an.

b ¶ Dilatantis. vide. s. u. q. sup. v. annuz.

c ¶ habitur. cõcordat fo. l. li. iij. ti. v. l. xij. et. c. si heredes. glo. fi. de testa. ¶ Et idẽ qõ in hac. l. ptite dicitur q perdit ea que ex ipo testamẽto est habiturus. habes fo. l. li. iij. ti. v. l. pe. De quo vide etiaz testamentuz. 6. q. a. sup. v. aperienduz. ¶ heres et honoratus quilibet a iudice monitꝰ defuncti voluntatez intra annũ a die monitiõis nõ implens omne cõmodum hereditariũ perdit q personis designatis in auten. hoc amplius. C. de fideicõmis. certo defertur oꝛdie. vt ibi. vide infra in vsi. quero nũquid monitꝰ. cuz duobꝰ versi. sequẽ. Quero. cuz dicta auten. requirat monitiõez iudicis: et lapsuz anni nũquid sufficiat vna monitio: an vero requirãtur plures. dicit glosa in dicta auten. hoc amplꝰ. q sufficit vna monitio ad hoc vt monitꝰ priuet per lapsuz anni. tu considera q duo sunt. s. cognoscere: et cognituz esse: ad cognoscenduz ergo et disceptanduz: vtrũ heres teneatur: nec debet heres moꝛe iudicioꝛuz citari solemniter: quia actio ex testamẽto sic requirit oꝛdinariũ processuz sicut cetere actiones

episcopo nũciare. ¶ Et si testatoꝛ nõ dimisit executoꝛez: et heres non implet: potest episcopꝰ facere cõpleri: quia est opus pietatis a et quasi spirituale. e. ti. l. vij.

a ¶ Quartodecio quero.

que est pena executionẽ dilatantis b. dic q ad exequenduz monitus: et qꝛ fuit negligens iudiciali/ter ab executione remotus potit ea que erat habiturus c ex illo testamento: nisi sit filiꝰ testatoꝛis

cuz super ea sit lis contestanda: et oꝛdinarie procedẽduz: postq̃ vero est solẽniter disceptatuz et constat de debito: si quidez constat per cõfessiõez partis sufficit vna monitio q soluat: et faciat id quod in testamento continetur: et ad istud preceptuz recipiendũ forte sufficit vna monitio ne facta: etiam si non sit dictũ: et gemptoꝛie sicut in quolibet alio notoꝛio: sine citatione autez credo q iudex nõ possit facere preceptum in absentez quã q̃ per iudicialẽ confessiõez debitũ sit liquiduz. et dum iudex cognoscit requirũtur solemnia iudicioꝛuz: sed postq̃ cognouit potest procedere ad debitas monitiões: etiaz parte absente tamẽ citata intelligo q veniat receptura illud preceptuz: et si cõparet fiet ei preceptuz in psentia. si vero non cõparet: mittet ei preceptuz ad domũ per publicuz nunctiũ. Si vero non cõstat de debito per cõfessionem: sed per testiũ depositionez: vel ipsa instrumenta: tunc fatuus esset iudex qui procederet precipiendo dari vel fieri: nisi preciperet solẽniter per moduz diffinitiue. Quero de isto ãno nũquid incipiet a die istius quasi interlocutoꝛie: vl a die diffinitiue. respõdeo vbi iudex fungitur officio cognoscẽtis per simplex preceptuz incipit a die precepti: intelligo cõputandoz de momento ad momentũ. si vero requiritur diffinitiua currit a die diffinitiue. Quero. cuz ad pias causas sufficiant sex menses reuoco in dubiũ: an tunc sufficiat vna monitio: an requirant due. et glosa in dicta anten. que incipit. s. annũ. indistincte loquitur dicens requiri temp semestre. sed in coꝛpore predicte auten. in. ℱ. si quis autez non implens. dicit q factis duobus monitiõibus ad pias causas in continẽti priuatur relictis. Tu dic aut nulla interuenit monitio: et tũc licet heres sit in moꝛa non perdit hereditatẽ: sed tenetur ad fructus et omne legati augmentuz. aut interuenit vna monitio tãtum: et tunc necessari est cursus anni ad priuatiõez. aut interueniunt due monitiões: et tunc incontinẽti si differat perdit totuz ad pias causas: secus si nõ ad pias causas: quia semper requiritur annus: et an potest fieri vna monitio pro duab. vide infra. e. in vsi. quero nos dicimus. Sed modicuz tẽpus datur post binam monitiõez ad pias causas. Quero qõ est istud modicuz temp. respondeo arbitrio iudicis: vel est tẽpus qõ datur iudicatis. vt. l. debitoꝛib. ff. de re iudi. potest etiaz iudex apponere in precepto tempus decez dierũ si datio vel factuz facilis sit. Quero si iste he-

© Biblioteca Nacional de España

res qui fuit inobediēs per annū agit post annuz cō/tra debitores hereditarios: vtruz debitores poterūt opponere de ista priuatiōe tanq̄ de iure tercij. dicas q̄ cum ipo iure desinat esse heres agere non potest. Quero. qualiter probabitur hic q̄ heres fuit ino/bediens: nam hoc implicat negatiuam: et tociens quotiens negatiua est de iure tercij: debet probari a negante vt notat Innocentius. de accusa. c. sup hijs. in contrariuz videt̄ q̄ difficilis esset ista probatio: vnde dicit tibi ho. q̄ non potest probari nisi per cō/fessiōez partis: sed istud nunq̄ confitebit̄: vel raro. so. quidaz dicunt q̄ negās debet probare: et verum est: sed quia ista negatiua apparet per acta fori pro ductis actis. s. monitione et tempus apparet ex solo discursu satis erit probatū: cautuz tamen et bonū cō siliuz est lapso anno facere hoc declarari per iudicez qui de causa cognouit cuius declarationi est standū Quero. dixi q̄ ad priuatiōez heredis requirunt̄ plu ra. quero vtruz hec etiam requirant̄ ad priuationez distributoris. verbi gratia: testator mandauit bona sua distribui inter pauperes: hec q̄stio incidit i illaz videlicet nunquid distributor sit heres. de quo vide supra. 10. q. a. super. v̄. potestatē. v̄. quis dicitur. in princi. et vide substitutio. 6. q. g. super. v̄. cōpendio sa. v̄. de cōpendiosa. in versi. sed quid si testator dixe/rit. cum versi. sequē. et heres. 6. q. e. super. v̄. volun/tatez. v̄. contra. foro. l. in v̄si. aut vtrū. quidaz dicūt q̄ sic: et hoc cōsuluit. bar. q̄ si testator instituit fili/um: et post mortē filij iussit bona distribui iter pau peres per martinū: q̄ iste martinus si iste fili⁹ decessit in pupillari etate sit pupillariter substitutus: et excludit matrē: et hoc ponit in cōsilijs: cōsilio. xxiij. q̄ incipit. barthol⁹ rufeli. Tu dicas q̄ interdū est aliquis heres institutus ad distribuendum. s. ad pias causas: et tunc cuz ipse sit caput et principium testa menti ver⁹ heres ē: q̄ credo verum quātuz ad ipsaz distributiōez: sed non quātuz ad cōmodi retentionē. vt de episcopo scripsi. heres. 6. q. m. super. v̄. hospi talis. v̄. quero an sit. in v̄si. quero cū episcopus. Ali quādo est appositus distributor in substitutiōe: vt quia testator mandauit bona sua mortuo filio distri bui pauperibus per martinū: et tunc iste nō est he/res: sed executor seu cōmissarius tamē fauore paupe ruz habet vtiles actiōes: et vtilibus actionib⁹ con uenitur. Interduz est datus executor ad aliqua lega/ta: et tunc nō est heres nec loco heredis quo ad ius vniuersuz. ergo predicta auten. nō habet locū in ta/libus distributoribus: q; sufficit lapsus anni sine ali/qua monitiōe vt executio deuoluat̄ ad episcopum. Quero. nunquid monit⁹ per constitutiōez episcopi q̄ infra annū exequatur perdat hereditatem si non exequit̄. dicas q̄ nō. vide supra. v̄. primo. in princi. Quid ergo in sententia episcopi lata in contradicto rio iudicio sup aliquo legato prestando ad pias cau sas. respōdeo q̄ fort⁹ ligat sentēcia quaz constitu/tio ergo dicte sentēcie accidit auctoritas predicte au ten. et per hoc facit q̄ dictū est supra. s. q̄ ipso iure fit priuatio. Quero nūquid predicta auten. habeat locuz in feudis dignitatib⁹ et iurisdictio nibus. respōdeo sic si iure hereditario deuoluāt̄ secus si ratiōe persone. et ideo iurisdictiōes que sunt concesse ratiōe persone: et que nō possunt trāsire de subiecto in subiectū. vt puta si ē cōces/sa iurisdictio alicui vsq̄ in secundaz generationē nō transferuntur per mortaz heredis non soluen/tis: quia personales sunt. ar. ff. ad trebell. l. per inde. in pri. Et ideo est in iure emphiteotico ec/clesie: et in omnib⁹ iuribus inseparabilib⁹ a per sona. vt. l. si vsuffruct⁹. ff. de nouati. Si autez iu/risdictio esset concessa territorio: et sic esset rea/lis et transmissibilis tunc ideo in iurisdictiōe q̄ō in reliquis bonis patrimonialib⁹. et an i dubio videatur cōcessa territorio vel psone. dicit bar. q̄ quando talis cōcessio continet beneficiū pri/cipis: tunc in dubio debet intelligi concessio rea lis: quia beneficia pricipis latissime sūt interpre tanda q̄ō nota. in spec. de instru. edicti. §. nunc autē. v̄. sin autē dubiū. Ita notat bar. in. l. pater ff. de serui. lega. q̄ō verū est: nisi ex forma vl̄ cau sa finali concessiōis: aliud presumat̄. vt. C. de ca du. tollē. l. §. ne aūt. et fuit q̄stio ō fa cto in concessiōe iurisdictiōis facta per ecclesiaz cuidaz nobili vsq̄ ad decem annos nō facta mē/tione filiorum ei⁹. qui interiz decessit: et dubitaba tur vtrū in illa iurisdictiōe temporali succederēt filij et tenenduz est in dubio q̄ō sic iuxta notata in. l. ecclesiā. in prin. ff. so. matri. secus si cōcessio fuisset mere personalis non obstante q̄ apposituz sit decenniū. vide. iurisdictio. v̄. imperator con cessit. Quero. papa cōcessit cuidā abbati q̄ pos sit testari de bonis quōdaz patrimonialib⁹. ab/bas fecit testamentū: et heres non obtempaue/rit. queritur vtruz ista bona reuertantur ad mona sterium a quo per priuilegiuz erant ablata. an ve ro discurrūt secunduz formā predicte auten. hoc ampli⁹. Dicas q̄ reuertunt̄ ad monasteriū: quia cum heres iura sua perdit ius ecclesie reuiuiscit. Quero. pater duos filios heredes instituit: et pu/berem impuberi substituit pubes non obtēpera/uit iudicio patris et ideo priuat⁹ est sua portiōe excepta legitima tandez decessit impubes. queri tur an succedet ei ex pupillari. dicas q̄ sic. Que/ro nūquid si testator aliam penaz imposuit ha/beat locuz pena predicte auten. hoc ampliꝰ. di cas q̄ si constat de intentiōe testatoris: vel q̄ de dit alium ordinez sue successioni: tūc intentio te/statoris seruanda est. Quero. quid si per statutū ciuitatis mitior pēa imponeret̄: puta dubij ver/bi gratia q̄ heres iussus et monitus et cetera de beret prestare legatum in dupluz: vel cum quar to pluri. dicas aut statutuz ꝓuidit in aliquo ca/su speciali et certo: et tunc quia statutuz habet

© Biblioteca Nacional de España

se ad ius cõmune vt species ad gen⁹ derogat iuri comuni. si vero tã statutum q̃ ius cõmune lo quantur generaliter: tunc est magis dubiũ tamẽ tũc puto ius cõmune cedere statuto: quia ex nouis legibus successiones deferuntur: et cessant leges veteres. Quero. pone q̃ relictuz est ad aliquem piuz vsum tamen: quia pecunia non sufficiebat: episcopus permutauit vsum cui permutationi non paretur: vnde dubitatur an habeat locuz pena predicte auten. hoc amplí⁹. credo q̃ pena cõmittatur: quia que dispositа sunt a moriente nõ sunt impleta vllo modo: nec formaliter nec equipolenter. Quero vtruz propter modicam inobedientiaz puta quia heres non soluit legatuz quinq̃ solidorũ incidat in penã dicte auten. hoc amplius. dicas q̃ sic: si tamen per errorez et non dolo sit cessatũ non habet locuz pena dicte auten. Quero nũquid iste ãnus possit prorogari per eũ cui debet fieri solutio. dicas anteq̃ ann⁹ labatur prorogari potest: seo post penam incurſaz licet legatarius qui fuit occasio isti⁹ pene renunciaret legato: nichilomin⁹ pena remanet inflicta. Quero. quidaz adiuit hereditatẽ valde damnosaz: querit ab aduocato consiliũ qualiter poterit euadere damnũ cuz non fecit inuenta riũ: aduocatus consuluit ei q̃ facit se conueniri per legatariuz et sibi precipi: et stet per annũ q̃ non soluat: vnde si post annũ cõuenit: ipse opponet se ipso iure priuatũ: et alijs hereditatẽ delatam fore naz inclusio vnius ipso iure est exclusio alterius. Queritur an hoc sit bonũ remediũ. respondeo sic si alius hereditatez acceptat: secus si nemo inuenit qui velit hereditatem acceptare. vt notat in corpore predicte anten. ℣. si vero institutio. in glo. que incipit. nũquid liberatur. Caue tamen tibi: quia si hereditas ẽ exhausta debitis creditorũ monitio facta ad petitiõez legatarij nihil operatur: quia legata ipso iure nõ debent cuz es alienũ exhauruit totum patrimonium: et ideo hoc casu precise tenet: odiosis etiam infringũtur hereditates dãnose non lucrose. Alij aduocati dant pro cõsilio q̃ iste faciat sibi moueri controuersiaz per petitiõez hereditatis a legitimo herede et trãsigat secuz q̃ consiliũ est bonum nisi appareat de colusione. Quero. pone q̃ substitutus vulgaris veniens ex prouidẽtia predicte auten. hoc amplius. vult detrahere legatarijs quartaz debitam iure institutiõis: vel fideicomissario trebellianicaz: queritur nũquid possit. dicas q̃ non. Quero. an substitut⁹ in re certa preferatur coheredi vniuersali. dicas q̃ non: quia eius substitutio tacita est: et redacta ad instar legati: et quia iste habet coheredez vniuersalem. Quero. an coheres maioris portiõis preferatur coheredi minoris portiõis: verbi gratia priuatus est heres vniuersalis in semisse qui habebat duos coheredes: vnũ institutũ in vna vncia: alterũ institutũ in quinq̃ vncijs. dicas q̃ coheredes veniunt pro hereditaria parte: quia ad ius hereditarium habetur respectus in coheredibus. Quero. pone q̃ testator instituit tres heredes. duos coniũctim re et verbis. aliũ disiunctim: modo vnus ex coniunctis est priuatus. queritur vtrũ acrescit soli coniuncto an vtriq̃. glosa in corpore dicte auten. in. ℣. si quis antez non implens. s. nullus. dicit q̃ acrescit soli coniũcto. licet in. ℣. hijs omnib⁹. eodez titulo. videatur dicere q̃ non consideretur ius coniunctõis Quero. dicit in predicta auten. hoc amplí⁹. q̃ substitutus preferat coheredi: pone q̃ substitut⁹ pendente anno non adimplet. quero quis prefertur ela pso anno vtruz heres substituti: vel coheres priuati. dicas q̃ coheres: quia heres substituti non venit iudicio testatoris in aliquo: et ideo affectio testatoris nõ est ad euz relata. Quero. nos dicimus q̃ si est facta monitio duplex ad pias causas et cetera: vt supra. e. in vsi. quero cũ ad pias causas. nũquid sicut potest fieri vna citatio pro trib⁹ ita possit fieri vna monitio pro duab⁹. respõdeo non: quia quotiẽs ad exagerationez. i. ad grauatiõez cõtumatie requiritur monitionũ pluralitas oportet q̃ fiãt tẽpore separato. vt nota in. c. i. de vasa. mili. qui cõtu. est. in glo. que incipit. hoc merito. et ideo quãdo statutũ requirit binaz vel trinã citationẽ nõ possunt iste citatões confundi. pone q̃ testator reliquid multa legata ad q̃ et etiaz debita soluenda fecit executores et etiã procuratores et nuncios speciales ticiũ et seyum modo queritur de duobus. primo an si heres nõ soluit ista legata excusetur a pena predicte auten. ex eo q̃ testator dedit executores quib⁹ cõmisit factuz executionis. bar. dicit q̃ sic in consilijs suis. consilio. lxxvij. qõ incipit. statuto cõmunis gualdi. et allegat pro casu. l. multa. in prin. C. de condici. et demos. Tu dicas aut requiritur executoris arbitriũ: quia eo non arbitrante legatũ est incertuz. et tunc pena predicte auten. non cõmittitur. aut non requirit eius arbitriũ: vel qz iaz declarauit: vel quia legatũ est de se certuz et tunc licet in nudo ministerio executoris sit posita executio facti: nõ tamẽ per hoc heres eximitur a pena: quia nõ liberatur a culpa vel moza. Secundũ vero dubiũ est vtrum si non soluũtur debita: heres in dicto casu incidat in penaz. dicendũ est q̃ non: quia heredi nihil est mandatũ expresse vel tacite: nisi quatenus lex mandat. s. q̃ soluant debita: seo ꝓpter nõ soluta debita: ex contractu nõ hz locuz ꝑdicta autẽ. nisi i vno casu videz i donatõe cã mortis q̃ in dicta auten. equiparat legatis. vt patet in cor. in. ℣. i omnibus. Quero. an exheredatus admittat sicut quilibet extran⁹. glo. in predicta auten. dicit q̃ sic. tu dicas exheredatũ non admitti cum aliqua prelatione: puta vt preferatur fisco. seo post fiscum credo eum admitti: quia testatoris interest. de predictis per baldum in dicta auten. hoc amplius. C. de fideicõmis.

vi. si facit tex. in. c. i. de vsu. & si de appella

© Biblioteca Nacional de España

cui legitima cõſeruatur. e.ti.l.fi.

a ¶Quitodecimo q̃ro.an põt alius executoris loco ſurrogari[a]. vide ſupra.13.q.a.

Exercit⁹. primo q̃ro qualr eſt ducendus exercitus. dic q̃ belli duces debẽt prouidere vt itinerũ exploratores ad exercitũ de inimicorum aduẽtu aduiſandum faciant antecedere. Nec inimicis inſultatiõib⁹ multos obuios mittãt ne acies eorũ abſẽtia inordinata relinq̃tur. ¶Jtẽ bellatores itinerãtes armatos ire cõpellãt: alias dux et deliquẽtes p̃ dãnis hac de cauſa veniẽtib⁹ ſunt puniẽdi per modũ poſitum. belluz.i.q.2. par. ti.xxiij.l.viij.

b ¶Jtez mãdent adaliles p̃cedere cũ vexillis ad loca vbi exercit⁹ ẽ manſionẽ acceptur⁹: p̃ aquaz: lignorũ: et herbarũ: habũdantia pquirẽda. Et mãſiões fiãt i ſui ſeſſiõe cõtra hoſtiũ i curſus fortes: nec fiãt ſub ripibus collib⁹: aut aq̃ ductibus nimis teneris locis. e.ti. l.xix. adalilis. i.q.

c ¶Et in medio manſionis debet regis tentorium: et in giro eius officialium collocari. Et ſpacio dimiſſo cetera tentoria per circuitus collocent carrerijs aptis p̃ inceſſu dimiſſis. Nec quis diſcubat donec acies (.i. vltimi de exercitu venerit) venerit in manſiõe: ſed appoſitis exploratoribus ſtet ſupra equũ quilibz in caſtrorũ circuitu. e.ti.l.xx.

d ¶Et cuz longa mora i vno loco degũt caſtra vidlz dux: caſtramẽtationẽ: et cuſtodes diei et noctis per euz in exercitu ponant. e.ti.l.xxj.

e ¶Jtẽ obſeſſo loco vel caſtro faciat dux exercituz ex obſeſſi parte: et etiã exteri⁹ vallari: et ſi fieri põt: et gentiuz copia nõ dſit circũquaq̃ fiat obſeſſio: alias fiat p̃ partes adit⁹ loci: vt obſeſſis denegetur egreſſus et regreſſus: inſup ad maiorẽ obſeſſorũz cõtritiõez ſolebãt p̃ obſidẽtes eorũz prodia coli. e.ti.l.xxiij.

f ¶Demum curet vt obſeſſi inimici in his dãnificentur que erant eis cõmodoſa: et in primis aqua eis auffer at ſi fieri põt: et poſtea ſemina pro piquiora deuaſtent: et alia fiant q̃ magis ad eorũz redũdant incõmodũ. e.ti.l.xxv.

g ¶Et p̃ua loca vel caſtra ſunt machinis expugnãda: nõ aũt magna: quia iſta neq̃rent ſic capi. e.ti.l.xxvj.

h ¶Preterea diſpõat dux qualiter milites armati de exercitu ad incolumitatẽ (.ſ. ad rura: vel ad loca) euntiuz pro victualibus: lignis: paleis: et herbis: cuſtodiendũ in modũ vadant aciei: et excubias (imo exploratores) apponant: atq̃ omnes herbarios ſimul ire: et redire cogant. Et temporũ afflict⁹ dictis et factis ſuos dux corroborẽt pugnaturos: quia talis erit ei⁹ ſermo ſicut medi/

a ¶Surrogari executor teſtamenti dz exeq̃ p ſe: nec dz facere aliũ executorez: q̃ electa ẽ induſtria ipſius a teſtatore. q̃ dz credo q̃ alĩ nõ põt omittere arbitriũ: ſed ſi cõmittit aliq̃d certũ a ſe pri⁹ dclaratum: credo q̃ hoc bñ põt fieri: q̃ nõ cõmittit ei actũ declaratũ: ſz actũ nudi miſterij i quo nõ refert ſi fiat p ſe vel p aliuz ita tenet archi. et Jo.an. i.c.fi. de teſti. i nouella. dõ quo p baldũ. i.l. nulli. colũ. ij. C. de epiſc. et cle. Et an officium executoris trãſeat ad herẽdẽ. vide. ſ. 10. q a. ſup. v. religioſus. v. q̃ro latiꝰ in vſi. fi.

Exercitus. Si aliq̃s ibat p̃ me ad exercitum cum equo meo: et fuit captus: an teneor illos ſũpt⁹ emẽdare. vidõ q̃ ſcripſi. nũci⁹. v. itẽ q̃d ſi. Et q̃lr ſit eũdum ad exercitũ. vidõ. inimicicie. 3. q. g. ſſ. v. veniãt. Et q̃ excuſant ire ad exercitũ ſiue guerrã. vide. guerra. i.q. v. i. Et inimicicie. 3. q̃ſtione. Et ſtudium. 5. q̃one.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ puniēt. deliquēs in exercitu: licz deliquat extra territoriuz potestibi pūire: quia de iure gentiū hoc ē de generali cōsuetudie. bal d⁹ in.l.cunctos populos. C.ō sutrini. et scripsi statutū. v. vtruz statuta. in vsi. octauo quero in fi.

Exheredatio. Exheredatō pōt assūmi tripliciter. vno mō stricte: et tūc exheredatō est ab hereditate exclusio expresse et solēniter facta noiatiz et in testamento. Alio mō assumit exheredatō large et tunc exheredatio ē ab hēditate exclusio facta tacite vel expresse: sed testatore volēte. et isto casu hoc nomē exheredatio cōprehēdit pteritionez factam a testatore sciente se filiuz hēre: ille enim qui dat hereditatē suā

ci erga infirmū. e.ti.l.xxij

a ¶Secūdo q̄ro. q̄ ē pena male ducentis exercitū. vide. bellū. i. q. ¶Punitur dux ob dānuz ei⁹ negligētia in exercitu contingēs: et p modo cōmissi ipse vel is cui ipe qd̄ fiendum cōmisit. 2. p. ti. xxiij. l. xxiiij.

a ¶Tercio q̄ro. q̄ ē pena nō obediētis exercit⁹ duci. dic q̄ maiores p regē minores vo p ducē arbitrarie puniēt. e.ti.l.xxj.

a ¶Quarto q̄ro. q̄ sūt immunes ab exercitu. dic vt inimicicie. 3. q. studiuz. 5. q.

a ¶Quito q̄ro. q̄ est pena nō eūtis ad exercitū. vide. inimicicie. 4. q.

a ¶Sexto q̄ro. q̄ est pena exercitū deserētis. vide. inimicicie. 4. q.

¶Exēpluz. vide. rex. 9. q. pena. 3. q.

¶Exēplaris. vide. substitutio. 2. 4. q.

Exheredatio. primo q̄ro. q̄d est exheredatio. dic q̄ psanguinei ab hereditate i q̄ ius habet succedēdi repulsio. 6. p. ti. vij. l. i.

a ¶Scdo q̄ro. q̄s pōt eaz facer̄. dic q̄ testator. vt infra. 3. q. et. 4. q.

a ¶Tercio q̄ro. cui pōt fieri. dic q̄ cuilibz ascēdētiū vel descēdentiū: dūtn̄ sit maior decē ānis cū dimidio. Itē collaterali q̄ pōt etiā pteriri. e.ti.l.ij. ¶Et pōt pater substituere filio exhēredato pupillariter. z tūc opz q̄ exheredat⁹ sit maior decē annis cū dimidio. substitutio. 2. q. d.

a ¶Quarto q̄ro. q̄liter fit exheredatō. dic q̄ p hec verba exheredo talez filiū meū pp̄r talē causaz aut alienū facio eū a bonis meis: e.ti.l.i.

b ¶Legitima exheredationis cā inserta a testatore et ab herede pbata tenet exhēdatio. Et si plures cause inserant̄ sufficit vna legitima proba/ri. e.ti.l.viij.

c ¶Et exheredat⁹ ante īstitutiōez vel post omēs gradus substitutiōis: videt̄ ab omib⁹ gradib⁹ exheredat⁹. e.ti.l.ix.

d ¶Et si cā specialiter nō designat̄ in hac exheredatione: vel designat̄ [b] sed si per heredē (vel testatorē) non pbatur: repellitur institut⁹ et succedet exheredat⁹: licet heres quādo non expressa causa per testatorez se offerat iustā causam exheredatiōis probaturum. ¶Idem (.s. q̄ repellitur substitut⁹: et succedit p/teritus.) est si preteritur alteri: et ō filio nullā facit mentionē tacite euz exheredat. Tercio mō pōt dici exheredatio largissie oīs ab hereditate exclusio: et cōprehendit pteritiōez factaz a testatore sciente vel ignorante se filiū habere que pretericio pro exheredatiōe est. de quo per bar. in auten. ex causa. C. de here. pre. vel exhere. Et vide infra. 4. q. d. super. v. preterire. ¶Quid sit preterицio. et quid exhereda/tio. et quis possit exheredare. et quis exheredari. et quis sit effectus obmisse: vel facte exheredatiōis. azō in sūma. C. de liber. pre. et exhere. ¶Quid iuris quādo testamentū irritatur ex causa preteritionis: vel exheredationis. vide. inofficiosuz. 3. q̄stione. a. super. v. nullum. quasi per totū. ¶Vide que scripsi. executio. 14. q̄stione. super. v. habiturus. v heres et honoratus. in versi. finali.

b ¶Designatur. vide infra. e. q. g. in fi. et q̄ ibi scripsi super. v. expuimi.

© Biblioteca Nacional de España

filius. preterire[a] est filiuꝫ nec exheredare: nec instituere. e. ti. l. x. et. iiij. Et vide de hac questiõe infra proxima. q. in prĩ.

a ¶ Quĩto quero. ex quibus causis potest fieri exheredatio. scias q̃ certa designatiõe debet exheredatus per exheredantes demõstrari. et si vnũ dũtaxat habens filiũ dicat filiuꝫ meũ exheredo erit exheredatus. Sed si plures: nec specificauit quẽ illorũ: nullus erit exheredatus. ¶ Et exheredatus sub cõditione: vl̃ a certa pte hereditatis: non est efficaciter (. i. nõ valet exheredatio) exheredatus. e. ti. l. iij.

b ¶ Et infirmato testamẽto euacuatur exheredatio in eo facta. e. ti. l. ij:

c ¶ Sciendum igitur circa hanc questionẽ q̃ potest pater: aut au[9]: descẽdentem exheredare.

¶ Primo: si in eum man[9] violẽtas iniecit: aut verbaliter est eum grauiter iniuriatus: vel eum de crimine capitali: aut exilij accusauit: aut si eũ diffamauit: nisi pro facto regis vel patrie. (supple filius accusauerit patrẽ et probauerit: quia tũc eo casu non poterit per patrem exheredari). ¶ Secundo: si filius est maleficus: aut cuꝫ maleficis[b] (malefic[9] dicit vt echizero: incãtator: aut simlia mala faciẽs) vitã ducit. ¶ Tercio: si vite patris insidiet. ¶ Quarto si cuꝫ vxore: aut publica patris concubina coierit. ¶ Quinto: si occasionem patri magnam partem bonorum perdendi prebuerit. ¶ Sexto: si patre capto[c] pro debito ope fideiussionis posse tenus subuenire nolit filius masculus. ¶ Septio locũ posito q̃ carceratꝰ noluisset redimi. Et nota q̃ testamentũ remanet firmũ in alijs capitulis. et etiã in fideicõmisso vniuersali: ꝛ sic est melioris cõditiõis q̃ esset si fuisset directo institutus. Quero si talis sit maior decẽ et octo ãnis et i predictis ledit: an possit in integruꝫ restitui. dicas q̃ non. Et si tpe carceratiõis patris filiꝰ erat minor decem ꝛ octo ãnis tñ pr̃ stetit diu i carcere: ita q̃ filius effectus est maior: et finaliter pater in carcere decessit. dicas q̃ nichilominꝰ ꝑuat̃ successione: qz nõ solũ ispicit

a ¶ Preterire. quid est ꝑteritio. vide per bal. in auten. ex causa. colũ. xvij. in. q. i. C. de here. prete. et vide su pra. i. q. a. v. i. et dicas q̃ preteritio est de filio nullaꝫ mentiõeꝫ facere: et hoc videt̃ inuere. glo. in. l. iij. C. de here. prete. vel exhereda. ex hoc sequit̃ q̃ si quis aliqueꝫ preterit causa inserta in gratitudinis: vl̃ etiaꝫ aliquid legauit q̃ iste dicit̃ exheredatus nõ preteritus: istud tenet cy. i dicta. l. iij. Sed ego teneo otrariũ: illõ eniꝫ qõ dicit dicta glo. i dicta. l. iij. preterire est õ filio nullã mentionẽ facere: intellige instituendo: vel exheredando: et ꝑdicta vera ꝑput nos accipimus preteritõeꝫ pro specie distincta ab exheredatiõe stricto modo. sũpta: naꝫ si tu assũmeres exheredatiõeꝫ large: tũc talis preteritio videret̃ exheredatio. de quib[9] p bar. in dcã autẽ. ex cã.

b ¶ Maleficis. vide. c. q̃nta vall. de iure iurã.

c ¶ Capto. nota q̃ si filiꝰ: vl̃ alius oiũctus: vel heres sẽpt[9]: patrẽ oiũctuꝫ: vel testatorem sinit mori i carcer̃ q̃ aufert̃ hereditas ei et applicatur ecclesie. Circa hoc cõsiderandũ est q̃ quidaꝫ ẽ carcer qui est terminus pene. vt quãdo imponit̃ de iure canonico pena perpetui carceris: hic nõ habet locũ q̃ ei aufferatur hereditas. Secũdus carcer est: quando quis detinetur pro inuestigatiõe delicti: et hoc similiter non habet locũ. Tercius carcer est quãdo condẽnatus detinet̃ in carcere vt tedio carceris affectus veniat solutur[9] et in isto casu: quia carcer pecunia redimit̃ habz locuꝫ cõtra succesꝛorẽ. Est ali[9] carcer hostis: et etiam iste contra euꝫ habet locũ. et idẽ dicendũ est de carcere piratorũ vel latronũ: seu alterius priuate psone. sed nota q̃ hoc hẽt locũ in captiuis qui nõ possunt se ipsos redimere. et etiaꝫ habet iniciũ: sz etiã processus et finis toci[9] tpis. Et de hac etate decẽ et octo ãnorũ vide. j. e. q. e. in fi. Si frater redemit fratrẽ a carcere vl̃t repetere ab eo: nec vult spectare successiõeꝫ vel mortẽ: q̃rit q̃d iuris. i parẽtib[9] ẽ expeditũ q̃ nõ nisi fuissent ꝓtestati. in fratre ẽ magis dubitãduꝫ: sed forte dz dici idẽ q̃ i alimẽtorũ ꝓtestatiõe. vt C. de negoges. l. alimẽta. de ꝑdictis p bal. in auten. si captiui. C de epis. et cleri.

© Biblioteca Nacional de España

si eu3 testari p3ohibeat: vel impediat[a]: et insup isto casu ad instantiã eo ru3 quib9 relinquere fu it impeditus p3edet qđ ex patre erat habiturus regi applicandũ: et ipsi habebunt illa q̃ eis vo/ lebat relinquere pater. e. ti.l.iiij. vide.testamẽtu3 8.q.a.b.c.d.e.

¶ Octauo: si fecit(.s.con tra patris voluntatem) se ioculato3es patre hoc officio non exercente.

¶ Nono: si p3o p̃cio cu3 homine: vel fera pugna uit. ¶ Decimo: si patre fi lia3 mino3em vigiti quĩ q3 annis maritare volẽ/ te: ipsa meretricale3[b] vi ta3 elegerit. (vel contra patris voluntatẽ matri/ moniũ contraxerit. sec9 si eũ contraxit post. xxv annũ: vel meretricalem vita3 elegit: quia patri culpe imputat.) ¶ Un/ decimo: si filius patrem furiosu3 alimẽtare et cu/ stodire nolit: postea ve/ ro factus sane mẽtis po test eu3 exheredare: insu per si extrane9 de eo cu/ rãs: et sibi necessaria mi nistrans filiu3 requirat: vt hoc faciat: et ipse re/ cuset succedet ei in furo re descendenti: siue ante fecerit testamentũ: et fi/ liũ instituerat: siue abin testato moriatur filio ex cluso[c]: legata tamẽ in di cto testamẽto valebunt e.ti.l.v.

e ¶ Duodecio: si filius pa trem captiuu3 redimere valens nolit: insuper si in captiuitate moriatur sine testamẽto: epis9 ei9 bona occupans in re dẽtione3 distribuat[d] ca/ ptiuo3um. Idez de alijs cõsanguineis ei ab inte/ stato successuris redime re nolẽtibus: quia pote rant in hãc causa3 bona alienare captiui. Et si an te captiuitate3 condidit testamẽtu3 nõ valz quo ad institutiõem heredis sup3adictã facere nolen tis. sz quo ad legata sic. Et pẽa isti9 casus et p̃mi supio3is(q̃ loq̃t ĩ fi/ lio furiosi.) hẽt locũ dũ taxat p3a maio3es decẽ et octo ãno3ũ[e]. e. ti. l. vj.

f ¶ Deciotercio: si fili9 est heretic9: vl trãsit ad infi delitatẽ: et pater catholic9. Sz si pater est heretic9 vel infidelis tenet filios ca tholicos instituere: et si quida3 sunt ca tholici alij non: succedũt catholici dũ taxat[f]: alijs postea catholicis factis p/ tem ex hereditate non ex fructibus per ceptis durante infidelitate habituris. Sed si pater et filij sunt heretici: tunc consanguinei (.s. qui sunt christiani.) ꝓpinquio3es succedunt. Si vero oĩs vsq3 ad duodecimũ gradũ sũt heretici et ille de cui9 hereditate agit erat cleri taz reducta: nõ debet tũc mater p̃sona turpis re putari: q3 po/ strema vite con suetudo ispiciẽ/ da est. bal.in.l. si filiaz tuam. ¶ de inofficio. te/ stamẽto.

a ¶ Impediat o cordat fo. l.li.iij. ti.ix. l.ij. Et vide q̃ circa hoc scripsi. testa mentũ.8.q. a.sup.v. te/ stari.

b ¶ Meretri/ calez. Idez si nubat sic pa tris volũta/ te. vt spõsa/ lia.4.q.c.1 vide que ibi scripsi sup. v.nubat. Et vid.fo. l.li. iij. ti.i.l.iij. iiij.v.vj. Et an pater ta/ lez filiã tene atur dotare. vide dos.15 q.a. sup.v. filiã.v.que/ ro an pater. et quãdo ta lis minor vi ginti quinq3 annis pot a coheredib9 exheredari. vide.e.fo.et ti.l.ij. ¶ Itẽ si filia ẽ tur/ pis vite: et mater exhe/ redat ea3: et agit filia cõ tra testamẽ/ tum heredis scripti oppo nit q̃ ipsa ẽ meretrix: ipa replicat: ma ter mea erat eiusdẽ condi tiõis: ista re plicatio p3o cedit de iure Et si mẽ tpe mortis erat coꝛrectã 1 ad honestã vi/

c ¶ Excluso. Et hoc si talis furi osi filius sit ma io3 decez 1 octo annis. alias sec9 vt infra. e.q.e. in fine.

d ¶ Distribuat. vide. hereditas 13.q.e. Et q̃ scri psi sup3a.e.q.a super. v. capto

e ¶ Annoꝛuz. vi/ de que ẽca hoc de capto scripsi sup3a.e.q.c.su/ per.v. capto.v nota q̃ si.i vsi. q̃ro si talis.

f ¶ Dũtaxat. vi/ detur contra.iu deus.8.q.a. sed vide q̃ ibi scri/ psi.sup. v.suc/ cedit. et vide. ¶ de here.l. ogno uim9. et auten. idem est ibi si/ gnata.

© Biblioteca Nacional de España

cus succedit ecclesia si pe
tat infra annū postq̄ est
de heresi dānatus: alias
post annū. vel si est laic⁹
intra (.s. annū) succedet
rex. e. ti. l. vij. hereticus.
6. q. b. iude⁹. 8. q. a.

g ¶ Filius autē potest pa/
rentem exheredare: pri/
mo si eum de causa mor
tis: vel mēbri mutilatio
ne in casu regē nō tangē
te accusz. Secūdo si euz
occidere curet. Tercio:
si cuz eius cubuit concu/
bina. Quarto si eū impe
diuit testari. Quīto si in
vxore ei⁹ pater. vel ecō
tra (.s. si ipsa vxor ī mor
te viri laboret: q̄ pōt fi
lius eaz exheredare.) la/
boret mortez. Sexto si fi
liuz (.s. existentē fatuum
aut stultū) alimētare nō
curet. Septimo: si eū ca
ptiuū nolit redimere[a]. ⁊
isto casu seruat' in eius
bonis q̄ de paternis di
ri. e. q. d. in casib⁹ exhe/
redatiōis facte filio. O/
ctauo: si fili⁹ est catholi
cus: ⁊ pater est heretic⁹[b]

¶ Et debz specialiter ex
primi[c] causa et probari:
alias testamentū nō va/
let quo ad heredes insti
tutos: quo ad legata ve
ro et omnia alia in eo cō
tenta tenet[d]. e. ti. l. x. et.
xj. vide ī officioſ. ſ. q. a.

b ¶ Frater vero pōt in fra
tris testamētuz pretериri
et etiaz sine causa exhere
dari: nisi male vite: aut
diffamatū[e] homiez insti
tuat: vel seruū: tūc eniz
rupto p querelā inoffici
osi testamento succedet
frater. nisi fratris mortē
captauit: aut euz de casu
mortis: vel mēbri muti/
latiōe accusauit: vel ma
iorez partez bonorū eū
perdere fecit: aut posse
suuz vt perderet appo/
suit. (q̄ tunc non frater
sed institut⁹ licet sit ma/
le vite vel diffamat⁹ suc
cedet.) Nec ī aliquo isto
ruz casuū incidēs potest
succedere fratri ab inte/
stato si ꝓbetur. e. ti. l. xij

inofficioſ. i. q. b. c.

a ¶ Sexto quero. qualiter
exheredat⁹ potest q̄rela
re testamentū de inoffi/
cioso. vide. inofficioſuz
l. 3. et. ſ. q.

a ¶ Septimo q̄ro. an pa/
trez exheredatū tenetur
heres filij alimētare. vi/
de alimēta. ſ. q. b.

a ¶ Redimer. q̄d
si pater dedit fi
lio ꝓtez suaz: et
filius luxit eam
an pater teneat'
ipsum redimere
amplius. dicas
q̄ sic cōparan/
do equiparādo
isti⁹ redēptiōez
alimētis q̄ non
possunt postea
denegari ō quo
p bal. in auten.
si captiui. in fi.
C. de epiſ. ⁊ cle.

b ¶ Heretic⁹. eti
az nulla istaruz
causarū existēte
pñt descēdentes
p libito ō reb⁹
suis disponere:
nō obstātibus
parētib⁹. fo. l.
li. iij. ti. vj. l. i. ⁊
fo. iudi. li. iiij. ti
tu. ij. l. fi. et. xx.
Et p̄dcā vera de
iure fori. ſz de iu
re cōi dic vt scri
psi inofficioſū.
3. q. sup. v̄. nul/
lū. v̄. q̄ro q̄ndo
irritat'. ī vſi. cir
ca secūduz.

c ¶ Exprimi. vi/
de. s̄. 4. q. d.
¶ Quero q̄d si
causa expressa a
iure ē expressa ī
testamento a te
statore tñ causa
nō est vera: sed
falsa: nūq̄d fal/
sitas cause ope/
tur idez q̄ eius
obmissio fctā a
testatore. dic q̄
si testator exp̄/
sit causam: licet
causa nō sit ve/
ra valet interiz testamētuz: et op⁹ est querela et scri
ptus potest interiz adire hereditatē. bal. l. nō licet.
C. de liber. prete.

b ¶ Tenet. an tutele datio tenet. dicas q̄ sic. vt glo. ī
l. i. ff. de testa. tu. et. l. iure. ſ. fi. e. ti. et est text⁹ q̄ te
net ī autē. vt
cū de appel
la. ognoſ. ſ.
siue igit'. co
lū. viij. vide
q̄ dicā. lega/
tū. 4. q. o. ⁊
vide. ſbſtitu
tō. 2. q. c. ſr
v̄. pupillari
v̄. cca pupil
lare. ī vſi. itē
q̄ro quid si
testamētuz.

c ¶ Diffama/
tuz. etiā infa
mia facti. vt
dicā. ifamia.
ſſ. ſ. q. a. ni
si q̄ agit ſimi
li nota labo
ret. l. ī arenā
C. de ioffi. te
sta. et. l. ffres
et ibi glo. ſſ
v̄. ifamie. e.
ti. Si fenera
tor instituit'
heres dī isti
tuta turpis
pſōa: et idō
ff testatoris
mouit q̄relā
ō euz. bal. l.
ip̄obuz. C.
ex q̄b⁹ cau.
infa. irroga.
ī pri. Et cir/
ca p̄dicta la
ciuſ ap̄liādo
materiaz. di/
cas sic q̄ fra
tres vterini
tātuz nō ha
bēt q̄relā in
officioſi te/
stamēti. fra
tres vtriuſq̄
oiūcti: vl cō
sāguinei tm̄
habēt q̄relā
inofficioſi cōtra testamētuz fratris ī trib⁹ casib⁹
cōtra necessariū heredē institutū: licz sit vilis p/
sona nō datur inofficioſi testamēti querela. vt.
l. fratres. C. de inoffi. testa. et predicti tres casus
sunt. prim⁹ quādo institut⁹ est infamis infamia

© Biblioteca Nacional de España

iuris. secūd⁹ quādo est infamis infamia facti: vt supra in prin. tercius casus est erga patronū ingrato liberto instituto. Et qđ dico de fratre idē dico de sorore. Filijs autē fratrū et sororū nō datur hec querela. Et nota q̄ fratrū et sororū qui daz sunt vterini tātuz: quia nati sunt ex eadē matre: nō ex eodez patre. quidaz sunt consanguinei tantū qui sunt nati ex eodez patre: et nō ex eadē matre. quidaz sunt vtriusq̄ cōiuncti: quia ex eisdem parētibus geniti: aduerte et intelligas q̄ nō sunt vtriusq̄ coniūcti: nisi sint ex matrimonio nati: fratres eniz qui nō sunt legitimi: sed naturales iure consanguinitatis nō habent querelā. vt insti. ad orfi. §. nouissime. ⁊ per hoc q̄ frater naturalis cōtra testamētuz fratris: licet sint nati ex eodez patre et ex eadez matre non habēt querelaz. ¶Quero quid si institut⁹ qui erat turpis p̄sona tēpore testaměti ad frugē melioris vite cōuersus est viuēte testatore. respondeo q̄ reputatur dignus et nō competit querela. per qđ dico q̄ si patron⁹ pepercit liberto qđ nō habet locū qđ dictuz est de liberto ingrato. Quero. an ista querela datur fratri preterito an requirit̄ q̄ sit exheredat⁹. dicas q̄ non soluz fratri exheredato sed etiā preterito dat̄ q̄rela: quia preteritio fratris habet̄ pro exheredatōe. Quero quid si frater me⁹ instituit vilē et non vilez p̄sonaz querit̄ qualiter mihi det̄ q̄rela. dicas q̄ dat̄ contra turpē p̄sonā: et non cōtra nō turpē. et hoc est verum nisi turpis p̄sona repudiet hereditatez: nā tunc querela nō potest nasci: quia respectu eius cōtra quez intentat̄ requirit̄ aditio hereditatis: sed si nō aditur ergo non cōpetit querela: et accrescit ista porcio hereditatis ei q̄ nō est turpis p̄sona. Sed pone q̄ est quedā hereditas in qua nihil est aliud q̄z quoddā ius idiuisibile nūqđ isto casu cōtra turpē institutū cuz non turpi dat̄ q̄rela. dicas q̄ nō. Quero nūquid querela q̄ dat̄ fratri rescindat testamentū in totuz an vsq̄ ad legitimaz. dicas q̄ ꝓpter odiuz instituti in totū rescinditur testamētuz. Sed nūquid reciso isto testamento debeant̄ legata. respōdeo: credo q̄ nō debeant̄. Quero ego volebā instituere turpē p̄sonaz et relinq̄re fratri meo legitimā: nūquid in residuo possum turpē p̄sonā instituere efficaciter. dicas q̄ sic. Sed nūquid ista legitima est tercia vel semissis secundū numeruz fratruū: an verо est quarta porcio. glo. in auten. nouissime. C. de inoffi. testa. sentit q̄ ista sit aucta in transuersalibus sicut in ascendentib⁹ et descēdentibus: qđ verū nō credo: quia nec lege nec legis ratiōe hoc cauetur: et ideo ius antiquū in hoc remanet incorrectū quo cauet̄ q̄ legitima sit quarta porcio. Quero frater preteritus agit q̄rela scriptus opponit agēti causas ingratitudinis q̄ sunt tres in trāsuersalib⁹. vt i hac. l. partite. et i auten. de nup. §. ingratitudinē. respōdit agēs q̄ scriptus non potest cuz dicere ingratū ex quo testator nō dixit q̄ritur quid iuris. respōdeo q̄ script⁹ potest oppone re de ingratitudine. Quero nūquid ingratitudo que potest opponi fratri ab intestato potest eidē opponi ab alio veniente ab intestato: puta ab alio fratre grato. dicas q̄ nō. Quero. pone q̄ tres sunt fratres vnus decedēs facit testamentū et instituit turpē personaz: et vnū ex fratribus ingratū exheredat aliū nō ingratū preterit: modo querit̄ nunquid iste non ingratus rescindit testamētuz in totuz an vero solum pro dimidia. dico q̄ quādiu est incertuz an exheredato competit querela: preterit⁹ nō potest agere querela nisi pro parte sua: quia nō apparet q̄ ius exheredati deficit: et ideo non constat de iure acrescendi. Quero quid si honesta p̄sona est instituta et rogata de restituendo turpi persone: naz cōtra ipsaz querela proponitur: quia capiētis persona spectat̄ nō persona restituētis. Sed econtra querit̄ nūquid turpis persona potest instituere non turpē. dicas q̄ sic de predictis per baldū in dicta lege. fratres. C. de inoffi. testa. Et vide que circa predicta scripsi. inoffici osuz. i. q. b. super. v̄. preterit⁹. ¶Querela etiaz non preparata transmittit̄ ad liberos contra quos poterit opponi de ingratitudine transmittētis: et de institutiōe de eo facta: et de repudiatiōe: et de temporis cursu. vt. l. si quis filiuz. C. de ioffi. testa. Nota q̄ ad preparationez querele requirit̄ habitus et act⁹. habitus vt querela esset nata. actus vt essent facta aliqua preparamēta mouēdi: vt hereditatis aditio. Et dicas q̄ querela nō preparata nō transmittitur: nisi in casibus in iure expressis: et ideo frater qui habet querelaz turpi persona instituta non trāsmittit istā querelaz in posteros suos: quia hoc non reperit̄ in iure expressuz. bal. in. l. scimus autez. C. de inoffi. testa. licet glo. et cy. dicant contrariū et male supra. e. l. si pater tu⁹. de predictis per baldū in dicta. l. scim⁹ autez. Utrū preteritus possit approbare testamentū in preiudicio fratrū quibus non est aperta via. cy. in. l. postumo. C. de bo. posses. contra tabu. tenet q̄ non: quia fratres nō veniūt ꝓteriti bñficio: sz bene ficio edicti: nec habēt causaz a ꝓterito: sz ab edicto ꝓtoris et stulticia testatoris. Quero si preterit⁹ approbat testamētuz in quo sunt istituti fratres sui an testamētuz sit aliqđ de iure ciuili. bar. in. l. filio ꝓterito. ff. de lega. prestā. tenet q̄ de iure ciuili nō cōualescit. ego dico de iure ciuili cōualescere quādocunq̄ sūt istitute p̄sone q̄ pūt succedere de iure ciuili ex testaměto ipfecto. ff. de otra tabu. l. si duob⁹. §. si pius. et. ff. de lega. ꝓstan. l. si duo. Quero qđ si istituti essent paupes xp̄i vel pia loca. respōdeo idē: et oualescit de mera eq̄tate iuris ciuilis: licz secus esset de rigore: qz ex impfecto testaměto possunt hereditatem adire. Quero. quid de alijs qui nō possunt succedere ex testaměto ipfecto an approbāte ꝓterito poterūt ꝑpetuo adire hereditatē. questio stat in hoc an ista

© Biblioteca Nacional de España

probatio valeat de iure ciuili. et dicas q̄ sic. de quibus per bal. in dicta l. postumo. C. de bo. posse. cōtra tabu.

¶ Exiliuz. vide que scripsi. expulsio. Et bānitus. quasi per totuz. Et honores. v. qui ꝓpter. Et pena 6. q. a. super. v. reuertat. et sup v. fregit. et sup. v. occidet.

¶ Exhibere vi. q̄ scripsi. edictio. Et. actor 4. q. l. vsq̄ i fi. q. Et testamentuz. 6. q. a. sup. v. aperiendum. Et. feudū. i. q. a v. si vasall⁹.

¶ Exhūare. vide. sepultura. 8. q.

¶ Exiliū. vide: excōmunicatio. 6. q. regina. i. q. rex. 21. 23. q. et. 25. et. 26 27. inimicicie. 4. q. vexillū. 5. q. preda. 3. q. et. 2. pmiū. 3. q. trāsfuga. 1. q discordia. 1. q. sententia. 9. q. mercator. 2. q. rieptū. 11. q. falsitas. 5. q. in iuria. 6. q. vis. 4. q. diuinatio. 4. q. heretic⁹. 6. 7 q. relegatio. p totuz. de portatio. per totū.

¶ Exhibere. vide. actor 4. q. l. vsq̄ in fi. q̄onis.

¶ Expense. primo quero. quotuplex sunt expēse. vide negociorum gestor. i. q. b. significatio. 2. q. b.

¶ Expense Expēse q̄ fiūt extra iudiciuz: quedā sunt necessarie: alie vtiles: alie volūtarie: et de iure qd̄ circa eis cauetur. Et de expensis que fiunt in iudicio: siue ante litez cōtestataz. aut que fiūt in causa appellatiōis. et qualiter et quādo eorum condēnatio sit facienda. vide. spec. ti. de expen. li. iij. pti. iij. et vide etiaz per. b. glo. et doc. in. c. finez. de do. et. contu. et cp. in. l. domū. C. de rei vendi. et ho. in sūma. e. ti. §. qua pena. et inno. in. c. sepe. de appella. Item quotuplex sunt expense. et vtrū. et qn̄. bone vel male fidei possessor recuperat eas. azo. in sūma. C. de rei vendi. §. ipensaruz autē alia fit diuisio. et vide glo. in capitulo. i nostra. de iniur. et dā. da. et. h. in capitulo. pastoralis. de deci. vide damnū. 9. q. a. ¶ Et q̄ sit differentia inter damna et expensas. vide in dicto capitulo. in nostra. glo. nota ergo. de iniur. ¶ Quomodo vir tenetur subire expēsas vxori infirme. vide aliměta. §. q. a. super. v. prestanda. v. nota q̄ maritus. ¶ Et qualiter tenetur subire expensas domin⁹ famulo. Et potestas suis iudicibus infirmis. vide locatio. 6. q. b. super. v. secūduz laborie. v. dominus tenet. et. v. se. ¶ Et cuius expensis diurnis. ¶ Et cuius fabris debet fieri opus vel ars fieri promissa. vide. locatio. 6. questiōe. a. sup. v. quando debet. v. si ego conduco Et ibi vide cuius expensis debet vasallus: seu alius debitor seruire. ¶ Et que expense vt es alienum deducātur de hereditate. vide. falcidia. 3. q. a. super. v. inuentarij. ¶ An expense litis minuūt dotem. vide. dos. 12. q. a. super. v. dote. ¶ Re litigiosa legata cuius sumptib⁹ litigat heres. vide. citatio. 9. q. b. super. v. heres. ¶ An sumptus quos facit venditor in lite recuicta recuperat a venditore. vide. venditio. §. q. m. super. v. hereditatis. v. quero quando quis. in versi. q̄ro an sumpt⁹. ¶ Quidaz ex priuilegio nō soluit sportulas: nec sumpt⁹: et obtinuit in cauſ vult repetere: ac si prestitisset an potest. ¶ Videsportule. v. si iudex. in v̄si. quidaz ex priuilegio. ¶ Qui obmisit opponere exceptionē excōmunicationis: et postea opponit: an est condēnand⁹ in expensis. h. in capitu. exceptionē. de excepti. ¶ De expensis in causa appellatiōnis. vide. appellatō. 3. q a. super. v. lata. Et. 11. q a. super. v. expensas. et 10. q. c. sup. v. condēnet ¶ Et de expensis contra iudicem. vide sententia. 9. q. a. sup. v. iudicantis. et super v. ad interesse. ¶ Et de expensis pauperū. vide. paupertas. v. itez si litigantes. ¶ Et de expensis eius qui petit plus re. vide. actor. 4. q. c. super. v. factis. ¶ Et de expensis quas faciūt officiales priuatarum personarum: vt tutores: vel curatores. vide. probatio. 6. questione. a. super. v. probanduz. v. si queris de iure. in v̄si. sequitur vide re de scripturis quorūdam officialiū. Et de expēsis que per matrem: vel aliuz fiunt in causa suspecti tutoris. vide. tutor. 7. q. i. super. v. maiore v. expensa facta. ¶ Et de expensis quas faciunt executores testamentoruz. vide. executio. 9. q. a. super. v. cōpotū. v. quero nunquid. Et falcidia. 3. q. a. sup. v. inuentarij. v. expense funeris. in v̄si. et ille qui. ¶ Et de expensis quas faciūt fideiussores. fideiusso. 7. q. v. sup. v. totū. ¶ Et de expensis ministrandis correctoribus. i. iudicibus legatis: vel inquisitoribus. vide. legatū. v. legatus iudex. in v̄si. et iusticie. et. v. et predicto ruz. Et de expensis quas facit locator in refectione edificij destructi propter qd̄ interiz fructus non colligūtur. vide. locatio. §. q. a. super. v. reparatiōez. v. item si aliquis. ¶ Si institor prepositus in aliqua ciuitate ab aliqua societate cum pleno mandato aliqua iusta ratione motus facit expensas in honorē mercatoruz qui secuz cōtrahūt potest eas imputare societati. bar. l. filij⁹ familias. ff. de donati. §. i. ¶ Et vide que scripsi officiuz. v. causa honoris. in v̄si. sed quid si. Et religiosus. 6. q. e. super. v. correctiōe. v. itez cum abbas. Et legatuz. i. q. a. sup. v. legatum. v. si testator. Et patria potestas. 3. q. a. sup. v. vsufru

© Biblioteca Nacional de España

ctus.v.an v fufructū. in vſi.fi.ꝛ ſpoꝛtule.p totū.

a ¶ Recupat vide s.i.q.a v. Itez quo tuplex.

b ¶ De nouo ſed videt ꝙ eſt res ſua: ꝛ mala fide ſibi vendēs tenet dño ad rei preciū duplicatum ſi dñs erat abſens ꝛ ignoꝛans nō contradixit: vel preſens ꝛ ſciens nec contradicēs. fo. k.li.iij.ti. iiij l.i. circa. fi. Video. l. adeo. §. pe. i fi. ff. de acq. re. do. Et vē ditio. 3. q. e. ꝛ q̄ ibi ſcripſi. ſr. v. cōueniat. v. i.

c ¶ fructus. vi. c. ad noſtrā. de re. eccle. nō alie. glo. pe.

d ¶ Recupare. vide s.i. q. v. itē quo tuplex.

e ¶ Expēſis. expenſe non tantū computant a tē poꝛe contumacie ſed etiam a tempoꝛe citaciōis. ſed ante contumaciā facte reſeruant ad finem cauſe. b. in. c. cū dilecti. de do.

¶ Secundo quero qualiter bone fidei poſſeſſoꝛ recuperat[a] expenſas in re factas. dic ꝙ bone fidei poſſeſſoꝛ poteſt retinere rem ab eo per dominum verum euictam ob impenſas quas in ea de nouo[b] (vt nouiter aedificando vel plantando) fecit ſed computat ſibi in eis (ſ. expenſis) fructus[c]: aut reditus: quos ex re percepit Sed ſi tot ſunt expenſe quibus cum omnib⁹ bonis ſuis nequiret euincens ſatisfacere: aut cum opus facere cepit habuit malam fidem poſſeſſoꝛ ſed tempoꝛe traditionis bonam: tunc permititur ſibi opus factuꝫ tollere. 3. pti. ti. xxviij. l. xlj. Niſi euīcens vellit ei tantum ſoluere quantū valeret ablatum: tunc enim nō poteſt opus tollere. vt ibi. Vide infra. 3. q. a. b.

b ¶ Si autem in refectionem neceſſariaꝫ expedit (bone vl' male fidei poſſeſſoꝛ) habet ſimiliter retentionē fructibus ꝛ reditibus quos ex re percepit deductis. Item re a tinet pro vtilibus. Voluntarias autem permititur ſibi aufferre (ſ. ſi tales voluntarias expēſas fecit bona fide: alias ſecus.) per modum quem dixi ſupra quando fecit opus de nouo. e. ti. l. xliij.

¶ Et qualiter recuperat ſocius expenſas quas fecit in re cōmuni cum ſocijs vide. opus. §. q. a.

¶ Qualiter vir deducit expenſas in re dotali factas. vide. dos. 12. 13. q.

a ¶ Tercio quero an male fidei poſſeſſoꝛ poteſt expenſas in re factas recuperare.[d] dic circa expenſas neceſſarias ꝙ habet pro eis retentionem rei: pro vtilibus non: ſed poteſt opus tollere: ſed voluntarias poſſet totaliter. e. ti. l. xliij vide s. 2. q. a. b.

b ¶ De expenſis autem quas facit (ſ. male fidei poſſeſſoꝛ.) de nouo (ſ. rem augmentantes.) aut cauſa fructuum: dic ſic ꝙ fructus ſeminati per eum ſunt domini euincentis: ꝛ ipē deducet expenſas cauſa fructuum factas de illis fructibus quos eſt reſtituturus. ſed expenſas de nouo opere factas non recuperat. e. ti. l. xlij.

c ¶ Et mala fide ſpecificans reducibile ad primam materiam perdet expenſas ſpecificationis. dominiuꝫ. 3. q. bb. Et ibi de expenſis per ſcriptoꝛem in aliena tabula factas.

¶ Qualiter autem bone fidei poſſeſſoꝛ a principio ſꝫ male fidei tempoꝛe quo fecit opus recuperat expenſas. dixi ſupra proxima. q. a.

¶ Et de ſocio in re cōmuni opus mala fide faciens qualiter nō recuperat expēſas. vide. opus. §. q. a.

a ¶ Quarto q̄ro q̄lr cōtumax dꝫ in expēſis[e] cōdemnari. certe ſi in actoꝛis vl' rei contumacia fertur ſententia eſt contumax in expenſis cōdemnādus etiā ſi in ſentētia obtinet. ſententia. 3. q. c. d. e.

A

© Biblioteca Nacional de España

ꝛ cõtu. in fi. ¶ An expense cõtumacie veniũt in cõdẽ natiõe. h. in. c. auditis. ꝛ. di. de ꝓcura. Et an possũt ꝓcise peti cõtumace nolẽte purgare cõtumaciã. vide eũ ibi. Et an expẽse rõne contumacie pñt peti an vero veniãt solũ per modũ excluſiõis. dico ꝙ etiam peti pñt. vide j e. in vſi. q̃ro octauo nunquid. Quero ſo nunquid hoc hẽat locũ in personã actoris ꝛ rei. di co ꝙ ſic: nam ꝛ reo expedit exci pe ꝛ ꝓbare denegaꝫ ergo ſibi deffensio ꝓpter cõtumaciã niſi legitime cõpareat ꝛ sũptꝰ refici at. Sed an cõtumax minor põt in iudicio audiri non refectis expẽſis vide. restitutio. ꝛ. q. a. ſr̃ v. ꝓbet. v. quero an minor. Et de purgatiõe expensax contumacis vide. c. finẽ litibꝰ. glo. ſ3 nũquid. de do. ꝛ con tu. ꝛ ordi. cur. li. ij. ti. xvij. l. ſi. ꝛ ſentẽtia. 7. q. b. ſr̃ v. citatũ. v. q̃ro an valeat. in fi. Quero tercio de quo cõtumace hoc eſt intelligẽdũ q̃ nõ debeat audiri niſi refectis expẽſis. dicas ꝙ tã de vero q̃m de ficto cõtumace. Quero q̃rto pone ꝙ vna partiũ abeſt contumaciter ꝛ tñ nihilominꝰ ꝓceſſũ eſt ꝺ eã nũquid hoc habeat locũ. cy. dicit ꝙ nõ qꝛ ex quo ẽ eque ꝓceſſũ in abñcia ſicut fuiſſ3 in pñtia preſens nõ eſt damnuꝫ paſſus iõ nõ ꝺ3 ſibi reffici damnũ ꝙ nõ eſt. ſpec. dicit ꝙ licet cõtumacia nõ impediat ꝓceſſũ tñ venit refectio expensax qꝛ venit in pena non vt intereſſe: et hoc in citato ab hoie ſecus i citato a lege. vt i ſpec. ti. de expẽ. ſ. ſi aũt. v. q̃d ſi talis. ꝙ credo veriꝰ quã tũ ad expẽſas litis: ſ3 in alijs damnis qꝛ nõ ſũt eſt vera opio. cy. Quero q̃nto an cõtumax in ꝑma citatione ꝺ3 refficere expẽſas. q̃dam dicũt ꝙ nõ niſi eſſ3 trina ꝛ peremptoria. ſ3 ego dico cõtrariũ qꝛ etiã in ꝑma citatiõe eſt cõtumax l3 nõ iõ vt poſſit veniri ad diffinitiuã vt tenet glo. de ꝓcura. c. querelã. ꝛ de ꝓba. c. qm̃ cõtra falſã. in glo. q̃ incipit. q̃ cõtinet. concordat. citatio. 3. q. a. ſr̃ v. tribꝰ. v. itẽ fuit q̃s. in vſi. ꝛ actor. Quero ſexto pone ꝙ reꝰ ẽ cõtumax paſſꝰ ẽ primũ decretũ nũq̃d patiat̃ in refectiõe expẽſax. cy. in. l. ꝓperãdũ. C. de iudi. tenet ꝙ ſic. vide ꝑmũ decretũ. 6. q. b. Quero ſeptimo q̃ damna veniãt hic pone ꝙ ꝓpter abſẽtiã cã litis latrones ingreſſi ſũt domũ abñtis ꝛ multa furto ſubtraxerũt q̃ nõ fuiſſent ſubtracta ſi fuiſſet preſens an hec damna debẽt reffici. dicas ꝙ nõ qꝛ nõ ſũt damna intrinſica ipius litis ſed veniũt per aliud accidẽs ꝙ eſt ſeparatũ a lite. Et qꝛ nõ veniũt damna extrinſica ergo multo fortiꝰ lucra. Quero octauo nũquid iſte expenſe veniunt ſine

¶ Et ſi non ad ſententiam ſed ad alium actum iudicialem citatur ꝛ eſt contumax ſoluet parti expenſas[a] et iudici certũ q̃d ꝓ cõtumatia. citatio. ſ. q. a. accuſatio. 8. 9 q. primũ decretũ. 6. q.

a ¶ Quinto quero an victus victori debꝫ in expẽſis condemnari.[b] vide. ſententia. 3. ſ. q. actor. 8. q. a. b. 4. q. x. reꝰ. ſ. q. b cõmodatum. 6. q. ſ. depoſitum. 10. q. a. adulterium. 9. q. a. blaſſemia 3. q. a. apellatio. 10. q. c. u. a.

vlla petitiõe. dicas ꝙ ſic tan in actore q̃m in reo cautius eſt tñ ꝙ in libello adiciatur peticio expenſax. ꝛ hoc eſt vex etiã cora iudice delegato licet añ litẽ cõteſtatã nõ hẽat officiũ vide ſ. e. v. i ꝑn. et j. ſ. q. a. ſr̃ v. cõdemnari. v. iudex poteſt. Quero nõno an finita inſtãtia iſte expenſe peti pñt ꝛ ex illo edicto. ff. ſiq̃s ius dicendi nõ obtẽperauerit. dicas ꝙ nõ. vide j. ſ. q. a. ſr̃ v. cõdemnari. v. q̃ iudici. i vſi. pone dicit. de ꝑdictis ꝑ bal. i. l. ſacimꝰ. C. de iudi. ¶ Et cuz reꝰ ab obꝉuatiõe litis abſoluit̃ cõdẽnat̃ actor i expẽſis l3 reꝰ nũq̃ fuerit ꝓſequutꝰ vt ſcripſi. appellatio. u. q. a. ſr̃ v. expẽſas. i vſi. ꝛ idẽ. ¶ Et q̃s expẽſas ꝓ cõtumacia ſoluit̃ citatꝰ: vl̃ citator: cõtumax vide. ordi. cur. li. ij. ti. ij. l. xiiij. xv. Ite actor vl̃ reꝰ nõ cõparẽs ad diẽ cora iudice q̃ iudex ſi cõparuiſſ3 ꝓcedere nõ potuiſſ3 nõ tenebit̃ ad expẽſas. h. in. c. venerabilis. ꝛ. di. de do. ꝛ cõtuma.

a ¶ Expenſas. qualit̃ ꝓbãtur expenſe. h. in. c. di lecti. de fo. cõpe. Item an iudex in requirendo eum qui dicitur criminoſus expẽſas fcãs ꝑt ab eo recupare. h. in. c. ad aures. ꝛ. di. de ſ. mo.

b ¶ Cõdemnari. ponamꝰ ꝙ plura intẽtãtur ꝛ alterũ ꝓbat̃ ꝛ alterꝫ nõ q̃d erit de expenſis. dicas aut ex ꝓbatiõe reſultat i totũ victoria: aut diuiditur victoria qꝛ ſũt plura capitula. ꝓio caſu victꝰ victori cõdẽnat̃ qꝛ idẽ opat̃ vnũ ꝙ oia. vt inſt. de excuſa. tu. ſ. ſi plures. facit ꝙ nõt Inno. de ꝓuile. c. ex ꝑte. Secũdo caſu iuicẽ cõdẽnant̃ vnꝰ alteri vt j. v. ꝓti. ꝛ nõ in ſpec. ti. de expẽſis. ſ. nunc. videdũ. v. itẽ q̃rit. hoc ẽt caſu ꝑt iudex admiſſa cõpẽſatiõe hinc inde vtrãq; ꝑtẽ abſoluere ab expẽſis vel ſolũ i eo ꝙ excedit cõdẽnare cãm in ſua ſñia exꝑmẽdo. de q̃bꝰ ꝑ bal. i auct. generalit̃. C. de epiſ. ꝛ cle. ¶ Itex q̃ro nũq̃d ille q̃ ſuccũbit in vno capitulo ꝛ vincit i alia debeat i expẽſis cõdẽnari. dic ꝙ aut capitula ſũt ſepata ꝛ tũc vnꝰ cõdẽnat̃ alteri ꝛ alter alteri. ſ. victꝰ victori i expenſis illiꝰ capituli vt ſ. v. primo ẽt dixi. Aut vnuz capitulũ ẽ ꝑiudiciale ad alterꝫ ꝛ tũc ille ſolꝰ dicit̃ vicere q̃ ẽ victor i ꝑncipali qꝛ alterꝫ cõſumit̃ nazi finaꝫ victoria nõ hẽtur. ꝛ hoc añ ſñiaz diffinitiuã ſ3 i ſñia diffinitiua oia capitula cõfũdũt̃ vt. ff. iudi. ſol. l. cũ q̃rebat̃. ꝛ iõ ille ſolꝰ ꝺr̃ vicere q̃ vicit i diffinitiua ꝛ ſibi debẽt reſtitui expẽſe finaꝫ

© Biblioteca Nacional de España

victorie ꝛ oium incidẽtiũ ꝛ emergẽtiũ i ꝗb⁹ iuſte litigauit: appet igit̃ ꝙ i ſingulis capitulis ꝑt fieri cõdẽnatio expẽſar. i. põt vict⁹ victori cõdẽnari ante ſñiam diffinitiuã: in ſñia aũt diffinitiua nõ dz cõdẽnari niſi ille ꝙ importat õ ſe finalẽ ſententiã. Inno. in. c. ſepe de appella. de ꝑdictis per. bal. in auct. hodie. ſ. fi. in fi. C. ỏ appellati. Cide. ỷ. ꝓbabilis cã. in ỷ. Itẽ. ſpec. Et vide ſ. ỷ. an expẽſe. i ỷſi. i. Item dicit bal. in. l. nõ ignorat. C. de fruc. ꝛ li. expen. colũ. fi. ꝙ ille qui omiſit temeritatem ante ſñiam et ideo refũdit expẽſas ꝙ nõ recupat eas vi cẽdo in ꝑncipali negocio. Cadodo ego queſtro ꝗd in criminalib⁹ vtrũ veiat refectio expenſarũ. canoniſte dicũt ꝙ ſic. de penis. c. calũniã. ſz vide ibi ꝑ. h. ꝛ ꝑ ſpec. ti. de expẽ. ſ. poſtremo. ỷ. ex ꝑmiſſis ſz tu dicas ꝙ de iure ciuili i cã capitali null⁹ cõdẽnat̃ i expẽſis qz oĩa bona cõfiſcãt̃ ꝛ nihil applicat̃ ꝑuatis. ſecus ſi nõ pueniẽt̃ ad ſñiam ſz debit̃ lis qz tũc nõ fit cõfiſcatio bonoꝝ ꝛ refficiunt̃ expẽſe. vt. C. qui acu. nõ po. l. ꝗ crimẽ. ꝛ hoc niſi i criminali cã in ꝗ bona nõ cõfiſcãtur. vl niſi i crimine ciuilr intẽtato. de ꝗb⁹ ꝑ bal. i auct. generaliter aũt. C. de epiſco. ꝛ cle. Itẽ an i criminalib⁹ rõe victorie expẽſe veniãt officio iudicis ſicut in ciuilib⁹ an ordinario iure ꝑ actiõz i factũ ſubſidiariã. ꝛ dico ꝙ officio iudicis mercenario. vt ꝑ ſali. i dicta. l. ꝗ crimẽ. C. ꝗ acu. nõ po. lz cy. ibi tenet õriũ. Itẽ q̃rit ſali. i dicta. l. ꝗ crimẽ. ſi iudex acuſatũ abſoluit ꝛ victũ nec tũc nec eadem die ꝙ potuit i expẽſis cõdẽnauit abſolut⁹ acenſat ſolẽniter ſuũ acuſatorẽ de calũnia õ eũ in acuſãdo cõmiſſa ꝛ petit iudicis officio mercenario i damnis ꝓpter calũniã illatis ſibi cõdẽnari. ꝛ dicit ꝙ nõ põt hoc petere qz hec expẽſe debent̃ rõe victorie ꝛ litigij iniuſti nõ ob calũniã. vide. h. in. c. finẽ litib⁹. de do. ꝛ cõtu.

a ¶ Sexto q̃ro q̃s expẽſas tenetur ſoluere ipetrans a ꝓncipe reſcripta tacita veritate. reſcriptum. 3. q. k.

a ¶ Septimo q̃ro q̃s miniſtrat inq̃ſitori expenſas vide inq̃ſitio. 9. q. a.

a ¶ Octauo q̃ro q̃s miniſtrat expẽſas teſti. teſtis. 6. q. b.

a ¶ Nono q̃ro an iudex citare nolẽs tenet̃ ỏ expẽſis. citatio. 8. q.

a ¶ Decimo q̃ro an tenetur aduocat⁹ de expẽſis ſi ſucubit. aduocatus. 7. q. c.

a ¶ Undecimo q̃ro q̃liter tenetur dñs de expenſis negocioꝝ geſtori: vel ꝑ curatori. ꝑcurator. 7. q. ſepultura. 8. q. patriapo teſtas. 3. q. alimẽta. 7. vẽditio. 4. q. mandatũ. 2. q. negocioꝝ geſtor. i. q.

a ¶ Duodecio q̃ro an petẽs plus debito cõdẽnetur in expenſis. vide. actor. 4. q. c.

a ¶ Decimo tercio q̃ro cuius expẽſis eſt res exhibenda. actor. 4. q. captiuus. 8. q.

a ¶ Decimoq̃rto q̃ro an ſũt expẽſe i decimis deducẽde. decime. ſ. 6. q.

a ¶ Decimoq̃nto q̃ro an tenet̃ dñs ſoluere expẽſas in re factas per arrendatorem. ſymonia. 3. q. locatio. 8. q.

a ¶ Decimoſexto q̃ro q̃lr cõtribuũt i expenſis religioſi i capitulo generali religioſus. 10. u. q.

in fi. Quero ꝗd ꝙ de iudice inq̃rẽte vtrũ teneat̃ in expẽſis ſi inq̃rit ꝑ calũniã. dicit cy. in dicta auct. generalr. ꝙ i iudice ab ipſo ꝓncipio ꝑſumitur abeſſe calũnia: ꝙ verum credo rõe ꝓncipij: ſz ſi rõne finis apparet cõtrariũ tenet̃ ad dãna ꝛ intereſſe tex. eſt nõbilis. C. de excuſa. tu. l. ſeueriter. ꝛ ibi ꝑ cy. ꝛ ad hoc optime facit ꝙ nõ Inno. ꝙ me. cau. c. fina. vbi oio videas. de quo ꝑ bal. i dicta auct. generaliter aũt. Et circa hoc de iudice inq̃rẽte vide q̃ laci⁹ ſcripſi. inquiſitio. ſ. q. a ſr̃ ỷ. quib⁹. ỷ. vtrũ i ciuilibus i ỷſi. fi. ¶ Quã do vict⁹ victori debeat i expẽſis cõdẽnari vide late ꝑ bal. in. l. ꝓperãdũ. ſ. ſin aũt alterutra. C. de iudi. Et vide ſ. i. q. a. ỷ. i. in ỷſi. ꝛ de expenſis. Et appellatio. 10. q. c. ſr̃ ỷ. expẽſis. ꝛ ſr̃ ỷ. cõdemnet. ¶ An expẽſe ꝙ ſemp̃ debent reffici in fine litis. dicas ꝙ ꝗdruplex eſt cauſa reffectiõis expenſarũ. Prima eſt rõne victorie ꝛ in hac diſtingue aut q̃s vult conſequi expenſas totales: aut particulares factas ſup vno capitulo. ꝓmo caſu expectat̃ termin⁹ litis. ſecũdo caſu expectatur termin⁹ illius capituli vñ in qualibet incidẽti vl emergẽti vict⁹ victori eſt cõdemnãdus in expẽſis vt in ſpec. ti. de excepti. ſ. ſi aũt. ỷ. ſz nũquid defficiẽs. ꝛ ſi eſt hoc obmiſſũ põt ſuppleri in quacũq; parte litis durãte eodẽ iudicio ita nõ Inno. de appella. c. ſepe. Secũda cauſa rõne retardati proceſſus vñ licet q̃s cõparuerit ſi tñ per ambagies litẽ protraxerit ex hoc cõdemnãdus eſt in expẽſis. Tercia cauſa ẽ rõe

© Biblioteca Nacional de España

temerarie citatiõis vñ si citatur nõ citãdus forte qz ẽ erratũ in noie vel qz citatio est eq̃uoca dz qui facit citari citato cõdemnari in expẽsis. z bal. i dicta.l.nõ ignorat. dicit sub forte qꝑ i eq̃uoca citatiõe vt si duo sũt ticij iudex põt declarare de quo sensit. ¶Quarta ẽ rõne cõtumacie ex q̃ causa põt venire reffectio expẽsarũ in qualz parte litis qz in qualz parte litis quis põt esse cõtumax. de ꝓdictis per bal.l.sancim⁹. C. de iudi. ¶Si iudex est interlocutus sup mero articulo iuris vtrũ succũbẽs cõdemnet in expẽsis. respondeo nõ qz istud potuit expediri in vno momẽto sine aliquo sũptu. hoc nõt cy. C. de hijs qui. vt. indig. l. pola. de quo p bal. l. oẽm honorẽ. in. fi. C. qñ ꝓuo. nõ est ne. ¶Iudex põt cõdẽnare victũ victori in expensis in casu ꝓmisso licet nõ petãtur si tñ iudex non facit nõ põt sibi imputari. Lamẽ glo. in. l. fi. C. q̃ndo ꝓuo. nõ est ne. dicit simpliciter iudicẽ q̃ obmisit condemnatiõz expensarũ teneri. sz tu dicas qꝑ dz intelligi si fuit petit⁹ vt bar. ff. de dam. infec. l. si intra. ſ. hoc aũt. de quib⁹ per bal. l. ꝓperandũ. ſ. siue aũt alterutra. C. de iudi. Sz videas fo. l. li. iij. ti. 14. l. i. vbi hẽs qꝑ predicta cõdemnatio fieri dz si petãtur z iurentur al nõ. Et circa hoc vide s. 4. q. a. ſr. v. expensis. v. et an expense. in vsi. q̃ro octauo. ¶Probabilis cã litigãdi excusat a reffectiõe expẽsarũ vide sñia. z. q. e. z q̃ ibi scripsi ſr v. litigãdi. cõsistit aũt dicta probabilis cã qñqꝫ i iure ꝓpter ei⁹ incertitudinẽ vt qz sup puncto de quo queritꝰ veritas ignorat ꝓpter doctorũ opiniões vt in spec. ti. de expẽ. ſ. videndũ. v. quidam aũt. vide. doctores. v. in decisione. z v. se. Secũdo ꝓpter facti incertitudinẽ z celatã veritatẽ. ar. ff. de cõdi. ti. inde. l. ij. z. iij. Tertio ꝓpter elisas probationẽ vt qz testes plene probãtes sũt reprobati in personam nõ in dicto vt puta tanqꝫ infames vl excõmunicati. Quia ergo ꝓpter multiplicitatẽ factorũ aliter z aliter iudicis opinio z arbitriũ informatur predicta cõdemnatio expensarũ iudicis arbitrio relinq̃tur dũ tñ iudex in sua sñia declaret q̃ nõ cõdemnat in expẽsis quare non condemnat eum. vt nõ in spec. ti. de expẽ. ſ. nũc videndum. v. quidã. ad qꝑ facit q̃ nõt bal. in auct. post ius iurãdum. C. de iudi. vbi dicit qꝑ in absolutoria expensarũ dz inseri cã absolutionis al qꝑ iudex faceret litẽ suã. Adde iuxta predicta ꝑm spec. i dicto ti. de expensis. ſ. nũc de expẽsis. post principiuz qꝑ indistincte in curia romana in expensis cõdemnatur victus victori nisi iusta causa impediat vel iuſſ⁹ dñi pape. Item spec. in dicto. ſ. nunc de expensis. v hoc tamẽ scias. dicit qꝑ q̃ñ aliquis succũbit in exceptionibus nõ attẽditur iusta causa litigandi in principali causa sz sup illo articulo exceptiõis vel replicationis: z ideo iusta causa vel iniusta respectu illi⁹ articuli nõ respectu totius litis est considerãda. qꝑ est verũ q̃ñ iste articulus põt examinari seorsũ a ꝑncipali. Et in. l. ꝓperãdũ. ſ. siue aũt alterutra. C. de iudi. dicit qꝑ q̃ñ opponit exceptio dilatoria succũbẽs indistincte condẽnat: sz succũbens in perẽptoria nõ cõdemnatur si habuit iustã causã litigãdi. Ex ꝑdictis aũt sic cõclude qꝑ q̃ñqꝫ succũbit actor de oio deffectu ꝓbatiõis tũc dz cõdemnari reo i expensis. Quãdoqꝫ succũbit reꝰ ex oi deffectu defẽsionis tũc reus cõdemnat actori. Quãdoqꝫ vterqꝫ probauit sz alteri⁹ probatio ꝓponderat tunc reffert aut vnus prõbat semiplene alter plene ex testiũ vel instrumẽtorũ probatiõe tũc semiplena probatio hẽtur pro nulla z iõ succũbens cõdẽnatur in expensis. aut vterqꝫ semiplene ꝓbauit sz vnus vincit aliũ ex iuramẽti supplectiõe tũc victus nõ cõdemnat in expensis. aut vterqꝫ sz vnius probatio elidit⁹ p personaꝝ testiũ reprobationẽ z tũc si quidẽ persona q̃ produxit testes caret oi suspitione excusatur ab expensis qz videt habuisse probabilẽ causã. si aũt nõ caret producẽs suspitiõe cũ hoc sit arbitrariũ puto eũ in expensis cõdemnãdum. de quibus per bal. i auct. generaliter aũt. C. de epis. z cle. Et ipe in. l. nõ ignorat. C. de fruc. z li. expen. in colũ. fi. dicit qꝑ si testes qui iactabãt se scise veritatẽ recesserũt qꝑ in expensis parcitur nõ probãti. z idẽ dicit tenere Jo. an. in. c. i. in fi. de electi. li. vj. ¶Q̃n iudici nõdum liquet an fienda sit cõdemnatio expensarũ põt sibi hoc casu refuare expensaꝝ pronũciationẽ. z cautela est vt dicat cõdẽnam⁹ cõdemnãdũ z absoluim⁹ absoluendũ prout al declarabimus: z ita põt intelligi z defendi. glo. in. l. terminato. C. de fruc. et li. expẽ. z ita etiã põt intelligi dictũ bal. in auct. generalr aũt. C. de epis. z cle. dicens qꝑ iudex põt sibi refuare declaratiõz expẽsarũ nõ tamẽ cõdemnatiõz cum in cõdemnãdo sit tẽpus statutũ a iure. s. eiusdẽ diei. Quero q̃d si iudex dixit ita protestor qꝑ remaneat mihi saluum ius cõdemnãdi. respondeo nil opatur talis protestatio qz a iure est potestas limitata vt supra di. i: z nõt archi. xxvij. di. c. diaconus. Quero pone dicit statutũ qꝑ victor victori teneatur reficere expensas nũquid lata sñia poterũt peti. respondeo aut statutũ loq̃tur per verbũ obligatiuũ di rectũ ad debitorẽ z tũc possũt peti qz debẽtur debitõe ex lege vl canone vl actiõe i factũ si hoc dictaret statutũ ꝓtoris vl epi. ar. in. l. i. ſ. fi. ff. siq̃s ius. di. nõ obtẽ. Aut dirigũt vba ipi iudici qꝑ debeat cõdẽnare z tũc ex tali ordiatiõe legis nullus aliud ius orit nisi officiũ iudicis mercenariũ vt i dicta. l. termiato. Porro vt dictũ statutũ aliqd operet dico qꝑ victor dz cõdẽnari virtute statuti i expẽsis etiã si hẽt iustã causã litigãdi. Et an lata sñia i cã ꝑncipali põt agi de expẽsis: vl eorũ condẽnatio fiet. vide p. h. in. c. finẽ litib⁹. i fi. de do. z cõtu. z vide s. e. v. modo ego. in vsi. itẽ q̃rit et s. 4. q. ſr v. expẽsis. v. an expense. in vsi. fi. Quero an taxatio expensarũ põt fieri parte nõ citata dicas qꝑ aut reꝰ cõparuit aut fuit cõtumax. Primo casu sit necessaria noua citatio qz ꝑma est cõ

© Biblioteca Nacional de España

sūpta/Secūdo casu aut fuit citat⁹ ad horā: vl ad diē. si ad horā fit noua citatio q; prima ē cōsūpta: si ad diē videt citat⁹ cū suis accessorijs q; citatio plene interpretādo est vt.l. fi. C. de anna. excepti. ⁊ nō oportet q; iterato citet/ſz ipe bal. in prędicta auct. generaliter aūt. C. de epi. ⁊ cle. dicit q; condēnatio expēsarū nō requirit citatiōz per se ſz includitur in preambulo ⁊ allegat spec. ti. de expen. v. postremo. ⁊ v. qñ aūt. Quero an successor possit taxare expēsas. respō deo sic vt nō bar. ff. de apella. l. ab executore/Itē pōt taxare superior puta delegās q; fingitur eadē persona/Itē si pnūciauit arbiter taxabit ipe durante tēpore cōpromissi q; pertinet ad cōsequentiā petitoz: ⁊ sic multū refert vtrū spiret dies sē tētie an dies cōpromissi: pmo casu taxat arbit⁹: ſo casu magistrat⁹. Quero nūquid dicta taxatio pōt fieri sine scripti recitatiōe dic q; sic. ar. ff. de testa. l. heredes palā. ſ. ſz si notā. Quero iudex reuauit sibi taxatiōz expēsaz nō dixit damnoz vtrū poterit taxare damna. dico q; nō etiā si fuerint petita i libello q; noie expensaz nō cōtinēt damna. Et qualr iudiciales expense taxari debēt vide ſo. l. li. iij. ti. xiiij. l. i. et Jo. an. de sequestra. posse. ⁊ fruc. c. i. Itē nō ſm bal. in. l. pperandū. ſ. et si quidē. colū. iij. C. de iudi. q; qui venit cōdemnādus in expensis dz cōdemnari in expēsis q; cōsueto more circa lites expēdūtur: ⁊ ppter hoc iudex interdū cōmittit quibusdā scientib⁹ cōsuetudinē fori q; taxēt expensas quas postea iudici producūt ⁊ iudex pronūciat ſm illā taxationem Quero iudex dixit cōdemnamus in expensis q; iurauerit actor se fecisse vtrū debet statim iurare dic q; cū taxatio dz precedere iuramentū de necessitate intelligitur q; iuret tēpore taxatiōis. ponamus q; victus fuit verus cōtumax q; apprehēdit eū citatio ⁊ sciētia nō sciētia sola: iste nō pōt apellare a cōdemnatiōe expensaz vt j. v. primo nūquid pōt apellare a taxatiōe si tēpore taxationis cōparuit. bal. in. l. sancim⁹. C. de iudi. dicit secundū Inno. ex. q; me. cau. c. sup eo. sup glo. taxatiōe. q; ille q; fuit cōtumax tēpore cōdemnatōnis ſz est presens tēpore taxatiōis expēsaz q; nō pōt apellare a cōdemnatiōe ſz a taxatiōe sic. vide apellatio. 3. q. a. ſr v. nō apellat. v. nō generale. in vſi. quero vtrū a taxatiōe. Dz ego ſm ipz bal. in dicta. l. terminato. dico q; aut ipe vict⁹ a taxationem expensaz apellat a toto ⁊ nō pōt q; recinderet pronūciatū vt nō in. l. si cum exceptiōe. ſ. hec actio. ff. q; me. cau. Aut apellat a tāto q; iudex excedit modū ⁊ tūc valet apellatio: tñ illam

a C Decimaseptia q̄ro an expensarū pretextu possit res depositas: vel cōmodata retineri. a vide. cōmodatum. 7. q. depositum. u. q.

q̄ntitatē seu tāditatē dz exp̄mere i appellādo alr nō vz appellatio a grauamie q; incerta cū ois eni appellatio a grauamie vel interlocutoria dz esse certa re ⁊ causa nisi p apertā naturā verboz pnūciatiōis apparet i iustitia q; tūc valeret. vt. ff. de mino. l. ait. pretor. ſ pmittit. de pōdictis p bal. i dicta. l. terminato. C. de fructi. ⁊ li expen. de q̄bus vide etiā ibi p bar. C Quero vtrū cōdēnat⁹ in expēsis ex cā cōtumacie appellet. ex. in. l. sancim⁹. C. de iudi. dicit q; interdū ex cā cōtumacia ē cā pnūciatiōis q; pnūciat⁹ ō absentē vere cōtumacē tūc nō appellat vt etiā scripsi supra v. primo. vſi. fi. Interdū est cā delicti ſz nō cā pnūciationis vt q; ex cōtumacia debent expēse tātū si anteq̄m cōtumax cōdemnet cōparet ⁊ i eū pſentē ferat cōdemnatoria expēsaz bene pōt appellare. ⁊ idē dicas i mulcta. sit ergo capt⁹ aduersari⁹ vt faciat eū cōdemnari anteq̄ cōpareat. ō quo p bal. i dicta. l. sācim⁹. C Si re⁹ cōuent⁹ deliberat nō litigare ſz cedere ⁊ soluere nō tenet ad expēsas factas i citatiōe libello aduocatis ⁊ pcuratorib⁹ si nō fuit i mora vel culpa. Et hoc i expēsis q̄ veniūt officio iudicis: secus i hijs q̄ veniunt iure pmissiōis vt ē glo. singularis i. l. mulier. ſ. si rē ff. de lega. iij. de quo p bal. in. l. edicta. C. de edē. et p eū etiā i. l. ō qui ppriā. in fi. C. de nō nume. pe. vbi dicit q; si re⁹ in pma respōsiōe agnouit bonā fidem nō cōdemnat⁹ in expēsis. C Itē nō q; copia instrumēti pcuratiōis dz fieri expēsis dñi abntis q; p absētiā absētis nō dz fieri deterior cōditio pntis. de quo per bar. in. l. pretor ait. ff. ex qui. cau. in. posse. ea. C Si actor facit expēsas i colligēdo istrumētū a tabelliōe q; re⁹ nolebat soluere pōt eas recupare a reo. si tamē nō pcedēte mora rei has expēsas istrumētoz fecisset nō recuparet: q; pus debebat moueri reus: vel nisi esset i mora p interpellatiōz diei. de quo p bal. l. nō ignorat circa fi. C. sen. rescin. nō po. ⁊ etiā p bar. in l. si q̄s mihi bona. ſ. fi. ff. de acqui. heredi. Judex pōt reuocare cōdemnatiōz expensaz ante sñiam diffiniti uā factā ⁊ añ ipam diffinitiuā. Inno. in. c. sacro. ex. de sen. exco. Et vide q; circa hoc scripsi sñia. ſ. q. a. ſr v. emēdari. v. nemo pōt suā. in vſi. q̄ro nūquid iudex. Itē expēsaz taxatiōe facta ⁊ iurata nō lz iudici a liquid diminuere de sūma taxata ⁊ iurata ⁊ si diminuit non valet sñia. Inno. in. c. sup eo. de hijs q; vi. me. Dz si ēt post pstitū iusiurādū iudex cognoscit q; male taxauit expensas potest illam taxationem reuocare. vt ibi per eum in fi.

C Retineri. nō q; si aliq̄s ē ifirmat⁹ i hospicio ⁊ hospes fecit sibi expēsas i infirmitate ⁊ tādē mortu⁹ p pijs sūptib⁹ tradidit sepulture q; si postea veniunt cōsanguinei ⁊ petūt res suas iste hospes pōt sibi retinere dictas res donec sibi satisfaciāt. Et idē si scola-

© Biblioteca Nacional de España

ris fecit expensas i infirmitate alterius scolaris ꝛ hꝫ forte libros suos qꝛ nō cogitur reddere eos. bal. l. in restituenda. C. de peti. here. Vide. depositum. ii. q. e. super v. retineri.

a ¶ Probantur. vide. probatio. 6. q. a. ſſ v. probandum. in tribus primis v.

¶ Expulsio ⁊ro nūquid domini terraꝝ possint sic cā expellere mercatores forenses de suis territoriis ⁊ nō recedētibus bona auferre. respōdeo qꝛ mūdꝰ est oībus cōmunis patria et iō nō possūt expelli nisi ex cā ex q̄ possint forbanniri: nā expellere i terdicere ē pena q̄ sine cā non dꝫ imponi. venturis aūt ad pſiaꝫ alienā bene pōt interdici ingressus: postq̄ aūt venerūt ⁊ igressi sūt sicut reliquus populus sūt ⁊ tā ō naturalē eq̄tatē quā ō bonū publicū est si expellā

a ¶ Decimooctauo quero qualiter probantur[a] expense. Inuentarium. i. q. b. dolꝰ. 6. q. primuꝫ decretū. 6. q.

a ¶ Decimonono ⁊ro an tenetur vulnerās ad curationis expensas vide. damnū. 6. q.

¶ Expressio. vide. rex. 23. q. donatio. 3. q. societas. 5. q. acusatio. 10. q.

¶ Exploratoꝛ. vide. preda. 2. q.

¶ Expulsio. vide. alimēta. 4. q. c. locatio. 5. q. a vasallus. 4. q. e. f. g. excomunicatio. 16. q. 0. leno. 4. q.

¶ Expuere. vide. blasfemia. 3. q.

¶ Exoꝛzista. vide. clericus. 4. q.

¶ Extrahere. vide. ecclesia. 7. 9. q. sacrilegium. 3. 5. q. et. 26.

¶ Extimatio. vide. mutuū. 3. q. iactus. i. q. furtuꝫ. 6. damnū. 6. q. dos 7. q. c. 0. b. 9. q. a. et. 16. q. a. c.

¶ Extraneus. vide. heres. 4. q.

¶ Expositꝰ. vide. alimēta. 7. q. c.

¶ Extēdere. vid. rescriptū. 2. q. a. b. c. ꝓuilegiū. 6. q. et. 10. scriptura. 3. q. b. i. decime. 3. q. f. 4. q. b. c. significatio. 2. q. b. c. 0. e. pignus. 7. q. b. pena. 5. q. f.

ris ē timoꝛ huiꝰ inficiatiōis vel similis: ꝓt q̄s expelli de ciuitate vt i auct. ius iurā. qꝛ pſ. in fi. de quo ꝓ bal. in l. nullꝰ. colū. i. C. de sūma trini. ¶ Expulsi de ciuitate pñt cōueniri i domicilio vnde sūt expulsi: nisi essēt deportati. vel q̄i deportati vt qꝛ exularūt oībꝰ bonis cōfiscatis: nā tūc cōueniri nō pñt sꝫ dꝫ cōueniri fiscꝰ illiꝰ ciuitatis q̄ possidet bōa. bal. l. iuris ordinē. C. de iurisd. o. iu. circa mediū. ¶ Vide q̄ scripsi. bānitꝰ. ꝓ totū. Et. diffidatio. 6. q. a. ſſ v. consanguineꝰ. v. fi. Et. executio. 2. q. b. ſſ v. manifestis Et. potens. v. potens institie. Et. leno. i. q. a. super v. leno. in fine.

¶ Extimatio. vide. inq̄sitio. 4. q. a. ſſ v. conduco. Et. vasallus. 2. q. a. ſſ v. bebetria. ¶ Itē an in dubio extimatio facit emptiōꝫ. b. in. c. i. de como. in. vſ colū. ſ. vñ si q̄raꝫ. ¶ Itē nō qꝛ iudex ex officio suo dꝫ extimare rē cuiꝰ valoꝛ vel extimatio probata non

sit i processu cāe. bar. in l. si qꝛ ex pāfila. ff. de lega. ij. ¶ Quod tēpus inspicit circa extimationeꝫ rei. aut q̄ris de tpꝛe a quo crescit extimatio. aut de tēpoꝛe vsq̄ ad qꝛ crescat extimatio. Si de tpꝛe a quo: aut extimatio ꝺbet iure actionis ⁊ inspicit tēpꝰ ↄ tractꝰ nec vltra crescit. vt. l. fundus comeleanū. ff. de noua. et. l. hoiem. ff. man. Aut extimatō venit iudicis officio ⁊ tunc aut moꝛa fuit cōtracta a tēpoꝛe celebrati ↄctus vl cōmisse obligatiōis ⁊ tunc inspicim³ tps ↄctꝰ vt. l. ideo. ſ. si p venditore. ff. ꝺ actio emp. aut nō fuit tūc ↄcta moꝛa ⁊ tunc aut moꝛa ꝑcessit litis ↄ testatiōm et inspicimꝰ tē pꝰ moꝛe. vt l. vinum qꝛ. ff. si cer. pe. aut moꝛa nō ꝑcessit ⁊ tūc ispicimꝰ tps litis cōtestatiōis. vt. l. fi. ff. de triti. vi. ⁊ ole. ⁊ hoc ē verū in extimatiōe q̄ fit ꝑ vitatē. In extimatiōe vo q̄ fit ꝑm affectiōꝫ p iuramētū i litē ispicit tps sñie. vt l. ait ꝓtoꝛ. ſ. i hac. i fi. ff. como. Si vo q̄ris ꝺ tpe vsq̄ ad quot: ⁊ tūc aut extimatio venit iure obligatiōis ↄcte nec vltra pcedit vt dictū ē s. aut venit officio iudicis ⁊ tūc aut res pijt añ sñiaꝫ ⁊ inspicit q̄nti plurimū fuit vsq̄ ad diē q̄ res pijt nō vltra qꝛ vltra extimatio nō pt crescere vt glo. in dcā. l. vinū qꝛ. si vero res durauit: vl erat q̄ntitas q̄ pire nō poterat: tunc crescit extimatio vsq̄ ad sñiaꝫ vt i dcō. ſ. i hac. de ꝑdictis ꝑ bar. in dcā. l. vinū qꝛ. ff. si cer. peta. ꝺ qꝰ vide ēt ꝓ eū in dcā. l. ait ꝓtoꝛ. ſ. i hac. ¶ Et qꝛ tps ispiciat circa extimatiōꝫ fructuū distigue vt i glo. l. videamus. ſ. actiōꝫ. ff. de vsur. ⁊ vt bar. in. l. si filius. ſ. i. ff. de ver. obliga. ¶ Et qꝛ tps ispicit circa extimatiōm vsuraꝝ rei. vide glo. in. l. ait pretoꝛ. ff. como. Et qualr circa extimationē debes concipe libellū. vide. mutuū. 3. q. b. ſſ v. termino.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Facere. an sufficit q̄d fieri de facto licet ō iure nō fiat. h. in. c. si q̄s p̄sbiteroꝝ. de re. eccle. nō alie. colū. fi. ¶ An facta p intrusū sint inualida. Inno. et. h. in. c. nihil. sf̄ ṽ. administret. de electi. ⁊ in. c. dubium. sf̄ ṽ. decepte. de scisma. ⁊ in. c. i. in glo. pe. per eū. Ad hoc etiaꝫ vide q̄ scripsi. solutio. 7. q. a. sf̄ ṽ. liberantur. ṽ. q̄dam abbas. Et scismaticus. ṽ. fi. ¶ Itē si obligat⁹ nō facit q̄ tenet̄ facere certo tp̄ore an post tēpus tenetur facere. h. i. c. cuꝫ dilecti. ō do. ⁊ cōtuma. et vide p eum i c. sicut ex literis. ō spō. 2. di. ¶ An cogitur q̄s p̄cise facere operā q̄m p̄misit vide. solutio. 8. q r. v. respondeo q̄ aut i telligis p̄cise i. per suppliciа ⁊ tormēta: aut itelligis p̄cise. i. captis pignoꝝib⁹ ⁊ mulcta indicta: ⁊ tūc aut dictat eq̄tas p̄cise cogi eū q̄ alius nesciret vel nō posset tales opas facere q̄ erat scriptor solēnis ⁊ tūc cogit̄ p̄cise nā ex natura rei p̄missе relata ad p̄sonā p̄missoris tacite videt̄ hoc actū. ff. de no. oper. nū. l. stipulatio. ſ. siue. in glo. Aut nō interest de p̄sona ſꝫ solū de ope q̄ a multis eque bene fieri p̄t ⁊ vtilr̄ ⁊ tūc satis ē interesse p̄stari vel penā si pena p̄missa ē q̄ tacite hoc videtur actū. ff. de ver. obli. l. stipulatiōes nō diuidūtur. ſ. celsus. de q̄b⁹ p cy. ⁊ bal. in. l. si hiſ. C. de loca. ⁊ cōduc. ¶ Ulteri⁹ q̄ro an obligat⁹ ad factū vt ad domū hedificādā possit ad hoc p̄cise cōpelli si stipulator vult magis factū q̄m itereſſe. gl. a in. l. cū p eo. C. de sē. q̄ p eo q̄. iter p̄fe. dicit q̄ sic. tu dic q̄ bñ p̄t petere factū ſꝫ re⁹ liberat̄ p̄stādo interesse q̄ in obligatiōe successit p q̄ fit nouatio q̄ntū ad p̄statiōꝫ nō dico quo ad petitiōꝫ q̄n p̄cedat libell⁹ super facto. vide. p mutatio. 7. q. a. q̄ aūt dixi q̄ re⁹ p̄t soluere interesse iuicto actore fallit i casibus. primo ppr̄ cōtemptā p̄torіs mortui auctoritatē vt. ff. de no. oper. nūci. l. stipulatio. ſ. siue. ꝓpter vigorē iudicioꝝ cōſuādoꝝ vt. ff. de p̄cu. l. ñ cogēdū. ſ. sabin⁹. tertio ꝓpter publicā vtilitatē saltim secūdario vt p̄dixi i scriptore q̄ p̄misit scribere libros legū vel medicine vel alios ſimiles nō dico vnā cātilenā nā iſte scriptor p̄t poni i cōpedib⁹ vt nō i dicto. ſ. siue. licet bar. ibi tenet ꝯtrariū. q̄rto fallit si sup ipm factū ē appositus iuramētū vt. ff. ō cōditi. ob cauſ. l. si pecuniā. in p̄n. i glo. parua q̄nto fallit si dꝫ fieri aliq̄ op⁹ piū vl̄ ad honorē dei vt sepulcrū vel capella.

¶ Abrica. vi ō decime. 7. q. a alienatio. 3. questione. ¶ Facere. vide. cōditio. 2. q. b. et. ſ. b q. h. l. t. pena. ſ. q. e. ¶ Facies. vide. plactus. 2. q. episcopus. 7. q. clericus. 10. q. pena. ſ. q.

¶ Falcidia. ꝓmo q̄ro q̄d hēt p falcidiam a legatis detrahi. dic q̄ extraneus heres tota hereditate vel plus tribus partibus exausta legatis p̄t quotꝫ legatū minuere p̄m cuiuslibet valorez donec sibi remaneat q̄rta ps hereditatis q̄ falcidia vocat̄ Si aūt heres est de suis (. ſ. ascēdētib⁹ vel descendētib⁹) detrahet suam legitimā. 6. p. ti. xj. l. i.

¶ Secūdo q̄ro de quib⁹ detrahit falci. dic q̄ nō solū allegatis ſꝫ ēt adonatis cā mortis. e. ti. l. i. ¶ Et p̄t detrahi de q̄libet⁹ re: ⁊ si est ei⁹ diuisio incōmoda detrahit de ei⁹ extimatiōe. Non tamē p̄t de vna re legata iuito legatario detrahi tota falcidia. ¶ Itez si cui certa q̄ntitas vel res vt seruū manumittat legetur patitur tale legatū falcidiā. ¶ Idem si ex pecunia ad seruoꝝ (. ſ. alterius q̄m legatarij) manumittēdoꝝ cōparationez aliquid supersit quia superfluum patitur falcidiam dūtaxat. e. ti. l. ij.

¶ Et scias q̄ nō detrahit̄ falcidia ō legatis: ec c de p̄dcis p bal. i dcā. l. cū p eo. colū. xxiij. ⁊ p eū ⁊ ēt p tex. ⁊ glo. de hac materia itereſſis vide ibi plene. Et vide ō cōditi. ſ. q. e. sf̄ ṽ. tradi. ¶ Et ad p̄dicta cō seq̄nter si queris an p̄t q̄s onus sibi ipositū adimplere p aliū vide. onus. ṽ. an quis potest. ¶ Et vide q̄ scripsi sf̄ ṽ. prodesse. et sf̄ ṽ. posse.

¶ Falcidia. q̄ñ vēdicat falcidia. q̄ñ locū hēat ⁊ i q̄b⁹. ⁊ q̄b⁹ det̄ legis falcidie bñficiū. ⁊ q̄lr̄ legis falcidie rō sit ineūda. ⁊ q̄ iputēt i falcidiā ⁊ q̄ñ falcidia cessꝫ. azo i suā. C. ad. l. falci. Beneficiuꝫ deducere de falcidiā trāsmittit̄ ad heredē. vt i. l. q̄m C. ad. l. falci. vide q̄ scripsi. executio. 14. q. sf̄ ṽ. hitus. ṽ. heres ⁊ honorat⁹. i vsi. q̄ro. pōe q̄ substitut⁹. ¶ Qualz re. si aliq̄ diuiduū sit legatū de ipo detrahit̄ falcidia nō de extimatiōe ip̄i⁹. secus i diuiduo. vtrūq̄ tū extimat̄ vt sciat̄ an falcidia locū hēat vt. l.

© Biblioteca Nacional de España

i.ſ.ſi vſuſſruc⸗ tus.ꝛ ibi bar.ff ad.l.falci. Et q̄ lr̄ tūc oz extima ri vſuſſruct⁹ le⸗ gat⁹. vi⁹ ibi gl̄
a ¶ pias.an ꝺ eo ꝙ relinq̄tur ꝑ male ablatis de trahat aliq̄ fal⸗ cidia.. rn̄deo nō vt elegāter nō⁹ i ſpec.ti.de inſ⸗ tru.edicti.ſ.cō pēdioſe.v.item ſcias.ad ſi.ſ.et nō ꝙ relicta ad pias cās nō de⸗ falcāt.vt ſcrip ſi.trebeleanū.i. q. a. v. q̄ro an trebeleanica. et ꝺr̄ relictū ad pi as cās om̄e per qꝺ aīa teſtat o⁄ ris ſubleuat vl̄ aīa cuiuſcūq; ca tholici: vel aīa⁄ tū corp⁹ carce⁄ rati ēt ꝑ maleſi cio.vt.ff. de le⁄ ga.ij.l. ſi q̄s ti⁄ cio. ꝛ nō ꝙ iter legata ad pias cās cōputatur oia q̄ relinquū tur paupib⁹ mi ſerabilib⁹: hoſ pitalib⁹: eccleſi is: ꝛ ſimilibus. vt ꝑ ſpec. ti.de inſtru. edicti.ſ nūc nō aliq̄.v. ꝛ ſcias ꝙ iter re licta ad pias cās Itē ꝙ reliq̄t ꝑ emēdādis dānis foreſtis ſcis. et ꝑ cuſtodia ter⁄ re qꝛ cuſtodiūt oꝛphani ꝛ miſa biles q̄ ſūt int⁹ cleſie:hoſpitali: vl̄ loco religioſo: aut paupibus ſeu i redēptiōz captiuo⁄ rū: vel in alias pias [a] cās ſz legitia debita iure na⁄ ture ſic. Nec extrane⁹ (ſ. q̄ nō eſt de aſcēdētibus nec deſcēdētib⁹ teſtato⁄ ris.) heres de militis teſ taméto iure militari [b] (ſ. factū a milite dū ē i exer citu.) facto.e.ti.l.iiij.
ꝺ ¶ Itē nō detrahit falci⁄ dia cū teſtator ꝓhibet [c] eā detrahi ſpecialr̄. Nec detrahit ꝺ re legata q̄m vt ſuis ſemp remaneret vetuit teſtator alienari. Nec de relictis ꝑ legitia vel ꝑ dote aut libertate (vt cū mādauit ſuis ſu is libertatē.) Nec detra⁄ hit ſi heres credens ſibi ſatis remanere icipit ali⁄ qua legata ſolida depē⁄ dere: tūc enī nō detrahz ēt de alijs: niſi debitum magnū teſtatoris noui⁄ ter detegat: qꝛ tūc ꝺ nō ſolutis detrahet. Itē nō detrahet falcidiaz heres malicioſe celās teſtamē⁄ tū: aut legata ne valerēt qꝛ ꝑ hoc ꝓit eoꝝ falci⁄ diā. Nec detrahet de re legata q̄m ſubtraxit (vt furādo vel teſtatoris eē negādo ꝛ ſuā aſſerēdo) ſi de aliquo iſtoꝝ duoꝝ caſuum ſit in iure conui ctus.e.ti.l.vj.
e ¶ Itē heres nō faciēs iuē tariū i forma iuris ꝑua⁄ tur falcidia: nō tū debi⁄ ta iure nature legitima: qꝛ cū falcidia ſit bñficiū legis auffert in legē coī⁄ tēti [d] ſz nō auffert bene⁄ ficiū nature.e.ti.l.vij.in uētariū.2.q.e.
f ¶ Itē heres acōmodans tacitā fidē teſtatori de le gato i capaci p̄ſtando ſi p̄ſtet ꝓdet ei⁹ legati (ꝛ ēt alioꝝ legatoꝝ ꝛ applicā tur fiſco.) falcidiam: niſi ſit fili⁹: nepos: aut teſta⁄ toris ꝓuus q̄ rōne poteſ⁄ tatis tenentur eius roga minibus vel mādatis o bedire.e.ti.l.v.
a ¶ Tercio q̄ro qualr̄ de⁄ trahitur falcidia. vide q̄ dixi ſ.i.q.
¶ Et ſcias ꝙ ante (i. ante q̄z falcidia ꝺducat) oia ſūt deducēda de heredi tate debita teſtatoris: et heredis: niſi teſtator vec tuerit debitū heredis de duci. Itē deducūt expē ſe funeris teſtatoris: et ſcripture teſtaméti et in⁄ uētarij: [e] et pecunia ad ꝑ

rali cā ſpecta: nec obſ⁄ tatq̄ ſit pau ꝑ nā nemo paupioꝛ ſer uo ē ꝛ tñ nō oē ꝙ reliq̄t ꝓuo relinq̄t ad pias cās ſz demū i vi te ſubſidia. de p̄dictis ꝑ bal.i auct.ſi milr̄.C.ad.l falci. Quid de eo ꝙ reli q̄t frīnitati⁄ bus. dico ꝙ nō ē ad pias cās qꝛ non ē piū collegiū ꝓpe.bal.i.l illud.C.ꝺ ſa croſā.eccle. colū.i.
b ¶ Militari. vide.glo. in ſ.pe.i auct de here.ꝛ fal ci.colr̄.i.
c ¶ Prohibz. ſi teſtatoꝛ di cit ꝙ ſoluāt legata tota i tegra vtrum idē ſit ꝙ ꝓhi bere falcidiā dicas ꝙ ſic. vt glo.ff. de fidico. liber l.decē. ꝛ bal i.l.ſz cū teſ⁄ tatoꝛ. C.ad. l.falci.colū. ij. ¶ Sed an teſtatoꝛ tre⁄ belianicā ꝑ hibere pōt. vide. iuētari um. 2. q.e. ſr̄ v.ꝓuat.v nūquid ille.

ꝑm ſpec. Quero q̄ꝺ ſi legat cōſāguineo ꝑ aīa. dicas ꝙ nō ꝺefalcat ſi paup ē qꝛ pia cā ē: niſi eēt legatū ex ceſſiuū. ſz ꝙ legat ꝺiuiti nūq̄ ē ad pias cās nā nō ꝑt aſſercio teſtatoꝛ vitatē imutare. Quero q̄ꝺ ſi ꝺonat filio monacho. rn̄deo in ꝺubio vi⁹et relictum natu⁄

ꝺ ¶ Comitēti. ꝛ ad hoc vide que ſcripſi. inuētariū 2.q.e.ſr̄ v.ꝓuatur. An legis auxilius auffertur comitēti in lege. h.c. quia fruſtra. de vſuf.
e ¶ Inuētarij. expēſe funeris teſtaméti: ꝛ iuētarij: ꝛ aliaꝝ cāruꝫ hereditatis neceſſariaꝝ: ꝛ illꝺ ꝙ he

© Biblioteca Nacional de España

redi debeꝫ facto solēniter iuentario: vt es alienū deducūtur de hereditate. vt.l.scim⁹. ff. i cōputatiōe. C. ō iure delibe. ⁊ ade q̄ nō bar. ff. ad trebe. l. vbi pure. ff. fi. Et ille q̄ dicit se expēdidisse ꝺz̄ bare: hoc aūt ꝓbaꝫ expīius opis q̄litate: q̄ñq̄ expīi⁹ rei natura: q̄ñq̄ ꝓbabiles cōiecturas: nō enī creditur simplici verbo dicētis se expendidisse nisi forte expēsa eēt modica ⁊ psona eēt fide digna: nā ꝓpter modicū piu diciū statur vbo ptis. ſ. cū iuramēto vt nō. C. de epiſ. ⁊ cle. l. io q̄ pauperibus. ⁊ ō hoc nō ēt ꝓ bar. ff. de cōdi. et demoſ. l. qui

uos cōperādos[a] vt manumittāt ꝓ testatorē de signata. Et de residuo ō trahet heres falcidiam. e. ti. l. ij.

b ¶ Et q̄ntitas hereditatis i cōputatiōe falcidie ispicit tpe mortis testatoris nec q̄ postea acreuit[b] aufert heredi falcidiā: nec q̄ diminuit eū exhonerat (q⁊ q̄ sētit cōmodū ⁊ onus sētire debꝫ.) alegatoꝝ pstatiōe. e. ti. l. iij. ¶ Et si hereditas auferꝫ tur idigno ⁊ applicat fiſ

co detrahet fiscus falcidiā q̄m heres erat habiꝫ tur⁹. hereditas. 13. q. 2.

Falsitas. ꝓmo quero q̄d ē falsitas. dic q̄ ē mutatō veritatis. 7. p. ti. vij. l. i. sñia. 7. q. h. Alibi tamē dicitur q̄ falsitas est iniuste operari. regina. i. q.

a ¶ Secūdo q̄ro q̄lr̄ ꝓmitiꝫ tur. dic q̄ cū notari⁹ pu blicus scienter conficit litterā: aut priuilegiū falsum: vel radit: cancelat: aut mutat[d] verba.

nelie. vide ī. e. l. vbi. in fi. Quot modis de falso querat. vide ī. e. l. q̄rela. Et vſq̄ ad q̄ntū tps querat. ī. e. i dicta. l. querela. ⁊ melius i glo. i. An procurator possit interuenire vide ī. e. l. de fide. Et corā quo iudice. vide ī. e. l. cū suppositi. et. l. se. An necessario ōfensio sit publica. vide ī. e. l. eū qui. cū ibi nōtis in glo. An reuerētia personarū impediat acusatiōz. vide ī. e. l. licet. An exceptio falsi ipediat executiōz instrumēti. vide ī. e. l. ij. et. l. si docueris. Et an crimē ꝓbatum excipiēdo possit puniri iudicis officio. vide p sal. ī. e. l. iij. et acusatio. 10. q. e. sr̄ v. exceptiōis. Qualr̄ aūt fiat indagatio. ⁊ q̄les ꝓbatiōes exigātur. ⁊ infra q̄ntū tēpus cā terminet. hēs ī. e. l. vbi i fi. Cui aūt credat si solū de fide scripture dubitet. vide ī. e. l. si q̄s. i fi. Et an tabellioni vel testi asserēti se alr̄ depositū credat vide p sal. in dicta. l. si q̄s. e. ti. ⁊ de ꝓdictis vide per eum. C. ad. l. coz. de fal. super rubrica. Vide que scripsi. nor. v. sed nunquid est. Et. hospes. v. alr̄ sessor deputatus. Et. aurum. v. aurifex.

c ¶ Cōmitit. vide s. i. q. v. falsū triplr̄. ⁊ v. se.

d ¶ Mutat. de hoc in. c. fraternitatis. de here. Vide. heres. 6. q. e. sr̄ v. peritū. v. itē illud q̄. ¶ Falsū instrm dicit a quo remouet mēs ⁊ vba ōhētiū. si aūt remouet mēs ſz nō vba istud ē simulatū ſz nō falsū. si aūt remoueret vba ſz nō mēs istud nō ē simulatū nec falsū q⁊ substātiat i radice vitatis ⁊ ei⁹ subiectū ē veritas. vt ex. de ver. signi. c. nihil obstat. ō quo ꝑ bal. l. si ex cautiōe. colū. ij. C. de nō nume. pecu. ¶ Et si i vna clausula cōmitatur falsum an totū instrumētuz reputetur falsū. vide. c. fraternitatis. de hereti. ⁊. c. si ad sacras. 9. di. p q̄. c: dicit Inno. in dicto. c. fraternitatis. q̄ totum instrumentū reputabitur falsum. tu dicas q̄ aut istrumētū est pfectū ſz alr̄ suspectū ex eo q⁊ ibi iuenit rasura: vel cācelatio. aut ē manifeste

ī. e. l. qui veluti. Itē qui celauit: vel amouit testamētū vt in dicta. l. veluti. et ī. 2. q. a. ¶ Itē qui fingit se creditorē in fraudē tercij vt. l. si creditor. e. ti. Quid aūt sit falsū. ⁊ quomō lege cornelia puniat. dic vt ī. e. ti. l. exemplū. Que aūt sit pena regularis legis cor

a ¶ Cōperādos. q̄ itellige i hoc casu vt dicitur supra. 2. q. b. in fine.

b ¶ Acreuit. vtrū. ⁊ q̄ñ fructꝰ debeāt ꝺputari i q̄rta falcidia. h. de testa. c. rainūcius. 6. di. v. si queris de quarta falcidia.

Falsitas. q̄d sit falsū. ⁊ q̄ñ locū hēat lex cornelia. ⁊ q̄lr̄ i ea fiat cognitio ⁊ q̄lis sit acusatio. ⁊ q̄ sit ei⁹ pena. azo i suā. C. ad. l. coz. de fal. ¶ Falsū triplr̄ sumit. vno mō largissime ꝓ oi eo q̄ nō sit verꝫ siue assit dolus vel non ⁊ ita sumit q̄ñcūq̄ aliq̄s vtit aliq̄ ꝓpositiōe falsa. Alio mō large ꝓ mutatiōe vitatis dolosa. Tercio stricte vt illud dicit falsū q̄ incidit i aliq̄ō capitulū legis cornelie de falsis. bar. i. l. si q̄s falsū. ff. ad. l. coz. de fal. ⁊ p sal. i. l. exēplū. C. e. ti. Nō q̄ falsū cōmitit partū subiciēdo: cui⁹ penā vide C. de fal. l. i. ⁊ q̄s de eo possit acusare vide ī. e. l. cū suppositi. cū glo. sua. ⁊ vide ī. 2. q. c. Itē falso rescripto vtēdo: cui⁹ penā vide in. l. maiorem e. ti. Itē falsū instrumentū fabricādo: vel eo vtendo. vt ī. e. l. si falsos. ⁊ q̄ñ locus sit penitēcie. ibi vide. ⁊ de pena vtriusq̄ ibi in glo. Itē qui fingit scripturā per q̄m alius recepit q̄ nō recepit. vt

© Biblioteca Nacional de España

falsū. primo casu aut est suspicio i eo q̄ est ō substā tia totius instrumēti vt i inditiōe vel anno vel noie tabelliōis vel noie ptiū ⁊ tūc nō valet i aliquo. aut est suspicio i eo q̄ est ō substātia vni⁹ capituli ⁊ nō oium capitulo⁹ tūc nō viciat nisi capitulū suspectū si tñ nō est suspicio sed manifesta falsitas tūc nō credit instrumēto in aliquo capitulo nisi alia capitula aliquib⁹ p̄sūptiōibus iuuētur bal. in l. si ex falsis. colū. pe. C. de trāsacti. de quo vide etiā per spec. ti. ō instru. edic. §. restat. et. §. postremo. et. §. istrumentū. ¶ Quedā pars dedit notario quādā cedulaz cōtinentē falsū q⁹ plus vel aliter q̄m factū se habuit scriptū ē ⁊ nōrius bona fide credēs sic fuisse illā cedulā scripsit i actis ⁊ ex hoc ps obtinuit sñiam p se nō ipe nōrius sz pars ipa punit de falso tū q⁹ obrepsit p̄etori tū etiā ex eo q̄ falsā scripturā porrexit notario vt eā registraret ⁊ scriberet inter notas. ō quo per bar. in l. si q̄s obrepsit. ff. ad. l. coz. de fal. Vide j. §. q. a. sr̄ v. occidet. v. producēs. ⁊ v. se. ¶ Dictaz illiciti instrumēti si sciēter dictauit pena falsi punitur. bal. in auct. iubem⁹. §. sane. C. de sacrosan. ec. ¶ Et idē dicas de parte q̄ dictauit notario quedā acta ⁊ sciēter ⁊ dolose omisit facere scribi quedā necessaria ⁊ nōrius bona fide descripsit instrm: q⁹ nō nōrius sz pars ipa punit de falso: ⁊ iudex ex officio suo etiā nemine acusāte pōt illū punire: nisi sit iudex causarū ciuiliū q⁹ tūc remittet talē falsariū ad maiorē iudicē. bar. l. si q̄s. obrepsit. ff. ad. l. coz. de fal. Ipe tamē bar. in l. nullū. C. de testi. tenet cōtrariū dicēs q̄ licet iudex cārum ciuiliū nō possit de crimie cognoscere tñ ō eū qui cōmittit falsū corā eo dicēdo falsum testimoniū vl̄ producēdo falsā cartā pōt p̄cedere cū in hoc sibi sit data iurisditio. sz vide. testis. u. q. a. et q̄ ibi scripsi sr̄ v. iudex. v. periurus testis.

a ¶ Abscōdit. celās: vel amouēs: testamētū alienū tenetur falsi vt in. l. eū qui. C. ad. l. coz. de fal. Et glo. ibi querit q̄d in alio instrumēto. vide j. e. q. a. sr̄ v. occidetur. v. si ille qui. ⁊ dicta glo. dicit q̄ idē quātū ad crimē. sz tu dic diuersū ee in hoc q⁹ in testamēto accusatio ē publica: sz p̄o instr̄o alio āmoto ē accusatio cui⁹ interest solū. vt. l. paulus. in p̄n. ff. e. sz caue q⁹ glo. ibi. ⁊ in. l. i. ff. de pu. iudi. tenet q̄ p̄o alio instrumēto similr̄ subtracto nō cōmittit falsū sz solus furtū. ⁊ hoc tenet cy. in dicta. l. eū qui. ⁊ bar. in dcā l. i. q̄ satis puto verū in simplr̄ āmouēte: sz in celāte vt veritas nō appeat videt q̄ pena falsi tenetur. q̄ bar. fatet vbi celauit vt nemini simplr̄ vitas appareat: secus si vnius p̄sone respectu tantū de quibus p̄ sali. in dicta. l. eū qui. C. ad. l. coz. de fal.

¶ Itē cum quis alicuius testamentum tenet et io negat: aut depositario io furatur: aut abscondit: [a] vel rumpit: seu eius sigilla tollit: vel aliter io damnat. [b] ¶ Item si cui detur testamentuz vt illud in vita contentis nō legat: aut alibi nō

b ¶ Damnat. vide. penitētia. §. q. i. sr̄ v. frangēs. in p̄n. ¶ Scribēs testamētū nō pōt sibi i eo scribere vt nō glo. in. l. dictātib⁹. C. de testa. Et cōmittit falsū qui sibi ascribit in testamēto. ⁊ q̄n do q̄s sibi i testamēto videat ascribere. ⁊ quib⁹ modis ascribēs excusat a pena legis cornelie. azo in suā. C. de hijs qui sibi ascri. i testa. ¶ Testatoris suscriptio etiā generalis excusat a pena sz nō tribuit ius petēdi legatū extraneo q̄ sibi ascripsit: nisi spālis fuerit suscriptio testatoris. vt. l. si testator. C. de hijs q̄ sibi ascri. in testa. Quero an hec pena locū hēat i co q̄ sibi ascribit i testamēto nūcupatiuo: ⁊ sz glo. ff. e. l. i. §. inter. ⁊ nō soluat: tñ ego dico q̄ nō q⁹ cū testamētū nūcupatiuū sit testib⁹ notū ⁊ non secretū nō p̄t fraus p̄mitti vt i testamēto i scriptis q̄ testib⁹ nō ignotescit hoc seq̄tur. spec. i ti. de instru. edic. in. §. instrumētū. v. q̄d ergo. hoc dy. fatet vex in testamēto nūcupatiuo q⁹ nō capit vires a scriptura vt q⁹ sine scriptura factū ē corā testib⁹ sz aliq̄ ex legatarijs illud scripserint ad plenā memoriā. sz vbi capet vires ⁊ p̄batiōz a scriptura vt hodie fit vel de iure vel de cōsuetudine q̄n p̄ tabelliōz corā septē testib⁹ scribit cuius scriptura p̄bat vt publica tūc si tabellio sibi ascripsit hec pena locū hēbit q⁹ subest eadez rō q̄ in testamēto i scriptis ⁊ hoc seq̄tur bar. et cy. i dicta. l. i. §. iter. ff. de hijs q̄ sibi. ascri. ego idē dico nisi nōrius p̄ testes i testamēto descriptos p̄baret q⁹ defūct⁹ sibi illud legatū reliq̄d q⁹ tūc sublata eēt p̄sūptio fraudis: ⁊ duos testes puto sufficere ad pene euitatiōz: ad legati aūt petitiōz secus: vl̄ nisi testamētū fuit insinuatū vl̄ publicatū i p̄tia oium testiū noia ⁊ sigilla in eo scripta cōfitētiū va ee. Et ex p̄dictis decidit q̄o si heres scripsit testamētū sua manu ⁊ postea i p̄tia testiū tabellioni dedit scripturā illā vt eā legeret corā testib⁹ q̄ a testatore rogat⁹ ē p̄m illi⁹ tenorez cōficere testamētū heres nō icidit i penā falsi q⁹ sua scriptura nō p̄bat sz cōficiēda a tabelliōe. ad p̄dicta etiā cōcordat bal. i. l. dictātib⁹. C. de testa. Quero q̄d si q̄s scripsit p̄orsus exneo cui p⁹ morte defūcti successit an illud legatū petere possit. dic q̄ sic q⁹ nō venit vt ipe sz vt alⁱ heres. de p̄dictis per sali. in dicta. l. si testator. C. de hijs qui si. ascri. in testa. ¶ Si emancipatus qui patre dictante se scripsit heredem successurus erat ab intestato nō incidit in crimine falsi nec in pena senatus cōsulti. vt. l. quāq⁹. C. de hijs qui si.

© Biblioteca Nacional de España

aſcri in teſta. Quero cū glo. an idē ſit in patruo vel agnato q̄ ſucceſſurus fuiſſ̄ ab inteſtato. et reſpōdet glo. q̄ nō q̄ hereditas pfis magis ē debita filio. ſ̄ ego dico cōtrariū q̄ i eis eadē rō eſt q̄ in filio cū bituri ſint ab inteſtato ergo idē ius debz eē i eis vt per ſali. i dicta. l. quā quā. ¶ Qñ aliq̄s aſcribit ſibi ꝛ ticio legatum porcio ſua ꝛ porcio ticij acq̄ritur ticio per i^a ac creſcēdi: q̄a pſona ticij nō ſubducitur tanq̄ falſo ſcripta. bar. l. filia^a. ff. i. ff. ad. l. cor. de fal.

detegat ꝛ cōtrariū[a] facit Itē ſi iudex aut notari[b] inquiſitionis ſcripturā: aut alterius cauſe: vt teneret ſecretā habet et cōtrariū facit legendo: vel partē auiſando. ¶ Itē ſi aduocatus[c] partē aduerſam de ſecretis ſue ptis cauſe auiſet: qui dicitur preuaricator. ¶ Itē ꝛ falſas leges allegāte[d] (ſ. ſcienter in cauſis.) ¶ Et tenente ſub ſecreti cōmiſſione litteras[e] aut priuilegia ꝛ illa legente[f] aut aliis detegente contrarijs malicioſe. ¶ Idem etiam de iudice contra ius ſententiante. ¶ Aut teſte ſcienter falſum teſtificante.[g] Et de ei

a ¶ Cōtrariū. vide fo. iuō. li. vij. ti. v. l. v.

b ¶ Notari^a. an tabellio q̄ nō edit inſtrm omittit falſū. vide. edictio. ō. ſi notarius perdidit. in ver ſi. quero que ſit pena.

c ¶ Aduocat^a. vide aduocat^a. 6. q. a. Aduocatus. notari^a: vel procuratoꝛ: q̄ ſcripturā vnius partis oſtendit alteri tenetur crimine falſi. bar. in. l. i. ff ad. l. coꝛ. de fal.

d ¶ Allegāte. vi ō fo. iuō. li. vij. ti. v. l. ix. ¶ Qui allegat falſas leges punit pena falſi. ꝛ idē de eo q̄ allegat appoſtillas ꝛ dicta tanq̄ aliquoꝛ doctorū q̄ tū nō ſūt ꝛ hoc qñ ab alio nō fuerūt allegata: ſ̄ ſi publice dicebat i ſcolis q̄ erāt dicta talū doctoꝛ q̄ tūc excuſaret. Et an q̄s poſſit pduce re ꝛ allegare leges coꝛrectas: dicas q̄ aut vult allegare leges coꝛrectas ad deciſiōz cāz q̄ hūerant cām ō pterito. ſ. tpre quo coꝛrecte leges vigebāt ꝛ pt allegare. aut ad deciſiōz cāz futuraz: ꝛ tunc aut vult eas i argumētū inducere tūc ſi ſūt i coꝛpoꝛe iuris iſerte hoc pt fieri: al ſi nō ſūt inſte teneret pena falſi. ſi vero q̄s vult allegare leges coꝛrectas ad deciſiōz pſentiū cāz tūc tenet pena falſi. Et hoc nō ō eos q̄ allegāt ꝛ oſtēdūt iudici ſta tuta ꝛ reformatiōes coꝛrectas. bar. l. ſi q̄s falſis. C. ad. l. coꝛ. de fal. vide. h. in. c. nouit. de iudi. et ibi vide. doc. de quo vide etiā bal. in. l. vnica. C. de no. codi. cōpo. colū. antepe.

e ¶ Litteras. vide. penitētia. ſ. q. i. ſ̄ ō. frangens ¶ Que ſit pena ei^a q̄ verā ſcripturā in cuſtodia tenēs nec illā cū petit pducit ſ̄ celat aut rūpit. vide j. ſ. q. a. ſ̄ ō occidet. ō. alius aūt qui.

f ¶ Legēte. q̄ eſt pena pceſſū clauſū ſibi cōmiſſū

g ¶ Teſtificante. vide que circa hoc plene ſcripſi. teſtis. ii. q. a. quaſi per totū. Et ibi ſ̄ ō. iudex. ō. periurus teſtis. in vſi. ꝛ nō q̄. vide q̄ quādoq̄ teſtis cōmittit falſū. ꝛ quādoq̄ fraudē. ꝛ qualiter cōmittitur ꝛ qualiter punitur. ¶ Et ſi iuratus teſtis falſuz depoſuit: aut veritatem celauit: ſoluet parti litis extimationē ꝛ āmodo nō poteſt teſtificari: quinta būturq̄ ſibi dētes. fo. l. li. iiij. ti. xij. l. iij Et vide. e. fo. li. ij. ti. viij. l. xij. ꝛ iuramētum. 10. q. b. Sed ſi fuit teſtis in aliqua littera cōtract^a falſa hēt talē penā q̄lē cōficiēs vl fieri mandās. fo. l. li. iiij. ti. iiij. l. v. Et aliā penā ō teſtē vide ordi. cur. li. iij. ti. iiij. l. ij. ¶ An punit de falſo teſtis falſū deponēs cui^a teſtimoniū nō valet. diſtigue aut iſte nō deponit i figura iudicij q̄ a ſeipo vadit coꝛā nōrio et dicit ſcribe quomō ego fui pſens tali negocio ꝛ teſtificoꝛ ſic ꝛ ſic ꝛ tūc q̄ talia nō debent appellari teſtimonia nec depoſitōes vt. l. hac cōſultiſſima. ſ. fi. cū ibi nōtis in glo. C. de teſta. nō punieꝛ teſtis de falſo teſtimonio. aut depoſuit i figura iudicij q̄ citat^a coꝛā iudice vl ei^a cōmiſſario ꝛ tūc aut nullitas teſtimonij cātur dūtaxat a falſo ꝛ tūc nō ē dubiū q̄ punitur vt. l. nullū. C. de teſti. et. ff. de fal. l. i. i pn. Aut cātur ab alio vicio: ꝛ tūc aut teſtis depoſuit iurat^a aut nō. ſi iurat^a ꝛ tūc aut nō depoſuit ex io q̄ eſt iuratum ꝛ tunc punit de falſo lz teſtimoniū repiat ex aliquo ēt extrinſico nullū forte ſi ps aduerſa nō affuit iuramēto nec citat^a fuit vt adeſſet q̄ fieri debet: vel q̄ p iudicē nō fuerūt teſtimōia publicata ꝛ lis erat pempta ꝛ eſt rō q̄ q̄ntū ē i ſe teſtis falſū dixit ꝛ omiſit nec p eū remāſit quomin^a ps ō q̄m depoſuit ledereꝛ. ſ̄ vide. ō hoc. iuramētū. 10. q. b. ſ̄ ō. iuras. vbi dixi q̄ ſi teſtis tpre phibito iuret lz piuret q̄ nō debet puniri niſi a deo. aut depoſuit ex io q̄ fuit iurat^a ꝛ tūc q̄ in eo pinde ē ac ſi deponeret nō iurat^a iō dic vt i ſeq̄nti et j. ō. ſi teſtis dixit. in. fi. Secundo caſu qñ depoſuit nō iurat^a: aut iuramētū a ptib^a remiſſū fuit q̄ fieri pt ꝛ tūc pinde puniēd^a eſt ac ſi iuraſſ̄: aut iuramētū nō fuit ei remiſſū. bar in. l. ſi q̄s legatum. ff. de fal. tenet ꝛ tu teneas q̄ puniatur de falſo. ꝛ de hoc habes per Jo. an. in nouella in capitulo. nō eſt ſine culpa. de. regu. iuꝛ. libro. vj. ꝛ de predictis per ſali. i lege. i. C. de ſepultu. vio. colum. pe. ꝛ fi. ¶ Si teſtis dicit

© Biblioteca Nacional de España

falsum in vno capitulo dictū suū in totū reprobat ꝛ hoc verꝫ qñ falsitas cōtingit negociū: secus si sit ī pertinēs ad negociū qr tūc testis nō est periurus cū iuramentum nō refertur ad articulos impertinētes. de quo p bal. in. l. si ex falsis. in fi. de transacti. Et dicit bar. ī. l. si q̄s legatum. in p̄n. colū. fi. ff. ō fal. q̄ punit de falso testis si falso deposuit aliq̄d etiā extra articulū. ꝛ vide ē ō. primo circa fi. ¶ Testis studio se reddēs causā nō cōcludentez tenetur pena falsi sicut si deponeret tacita veritate: secus si ex simplicitate sit locutus sicut plerūq̄ faciunt rustici qr nesciūt melius reddere cām sui dicti. vt glo. in. l. lucius. ff. de infami. ¶ Itē si testis dicit non recordor punit qñ certū est q̄ dz recordari. si aūt eēt probabilis cā obliuiōis tūc nō punit: sup quo dicit Inno. de accusati. c. q̄liter ꝛ qñ. in magna glo. q̄ testis magis dz recordari de psonis ꝛ loco q̄m de die vnde sup tepore est multū excusabile dictū suū si dicit se nō recordari. Quero qñ testis cōmittit falsum in tacendi fraude quis locus dz apponi in libello accusationis. dicas q̄ quando aliquid obmittitur ī iudicio locus iudicij est ille locus q̄ circūscribit delictū ꝛ dz poni in libello. de quib⁹ per bal. in. l. presbiteri. colū. ij. C. de epis. ꝛ cle. ¶ Si testis extra iudiciū se dicit nihil scire: vel factū certo modo scire: si postea iurat in iudicio factū variat dictū q̄ postea dixit in iudicio preualet. fali. in. l. si quis. colū. pe. C. ad. l. cor. de fal. ¶ Itē q̄d si testis receptus a tabellioe accusatur de falso testis dicit aliter scriptū esse dictum eius q̄ ipe protulit negās illō queritꝰ cui credet magis scripture tabelliōis an dicto testis id se dixisse negantis. Inno. in. c. cū iohānes. in fi. prime colūne. de fide instru. tenere videt q̄ credatur tabellioni. ꝛ videz si quid aliud q̄ scriptum est negaretur. sed vide lacius per spec. ti. de instru. edicti. li. ij. p̄ti. ij. vbi dicit q̄ non creditur instrumento contra istum cum ī criminalibus aperte debeant esse probationes: sed nec ipe testis contra ipm instrumentū eadem rōne ꝛ neuter punitur. s. nec testis nec tabellio. vide etiā de hoc per fali. l. si quis. C. ad. l. cor. de fal. Sed si scriptura producitur ad probandū in causa pecuniaria ꝛ pars vt repellat probationē dicit tabellionē aliter scripsisse ꝛ producit ipm testem qui sic dicit se non dixisse tunc dicas nisi notarius esset alī suspecta persona q̄ scripture stabimus ꝓpter tabellionatus officium. ꝛ predicta vera cum tabellio examinauit de mandato iudicis. sed vbi iudex affuit tunc vtroq̄ casu. s. cum testis accusatur ō falso: vl ī cā pecuniaria: scriptura facit plenam fidem vt vbi supra per fali. et per spec. in dicto ti. de iustru. edicti. ¶. restat. ō. quid si dum. et ō. quid si vnus. et ti. de testi. ¶. i. ō. sed pone. Sz bar. in. l. eos. ff. de fal. refert q̄ si testis ex iudiciū dicit vnū modo in iudicio coram iudice dicit aliud iterū q̄ iste testis dz puniri ō falso. glo. ordinaria ibi dicit q̄ illud qđ deponit ī iudicio valet q̄cq̄d dixerit ex iudiciū nō valz. qr nō bēt vim testificatiōis. vt notat ber. extra. e. c. cum causam que. in glo. fi. quod est verius. vt per bal. in. l. nullū. C. de testi.

> preciū dante[a] vt falsum deponat: aut nil deponat. ¶ Idē de recipiēte[b] ꝛ hac de causa deponere nolēte. Et de malicio se testi qualiter falsū deponat ostendēte. ¶ Aut quid iudici iniuste dāte vel promitēte. ¶ Aut cōsiliū: aut adiutoriū: ī aliquo suprādictorum modoꝝ: aut similiū vt falsitas fiat prestāte. 7. p. ti. vij. l. i. tabellio. 6. q.

a ¶ Dante. producens testem ad falsum testificandum si testificetur falsum soluet parti litis estimationem ꝛ non potest esse testis quintabunturq̄ sibi dentes. fo. l. libro. iiij. titulo. xij. lege. iij. ꝛ vide. e. fo. libro. ij. titulo. viij. lege. xij. Et ad talis corrumpens testem cōmittit simoniam. h. in. c. sua nos. ꝛ. di. de simoni. ¶ Si testis falsum deposuit nunquid producens poterit euitare penam falsi. respondeo si super productis nō quia istud est falsum in fabricatione sicut si quis faceret fieri falsum instrumentum. concor. fali. in lege. si falsos. C. ad. l. cor. de fal. vbi dicit q̄ si pars subarrauit testes vt aliquid falsi dicerent: non releuatur a pena quamuis postea illis attestationibus vti non vellit vt ibi per eum. Sed si extra mentem producentis deposuit tunc renunciet vsui illius attestationis: ꝛ erit tutus producens a pena: ꝛ cauti aduocati sepe facinnt fieri istas protestationes q̄ non intendunt vti testibus nisi in quantum verum dicant: vt per hoc exculetur a pena vsus. de quibus per bal. l. si aduersus. C. de fide. instru. in fi.

b ¶ Recipiente. Si quis accipit pecuniam vt dicat testimonium verum: tenetur pena falsi: sicut in iudice qui accipit pecuniam vt veram sententiam det: quia testes audientes debent facere gratis: ꝛ si fit per pecuniam̄ turpiter fit. bartu. in lege. pena. in principio. ff. ad legem cor. de fal. Et eo ipso q̄ quis accipit pecuniam vt testimonium dicat statim committit falsum etiam si verum dixerit. bartu. lege. adrianus. ff. de re. iudi. sed Inno. dicit contrarium in. c. licet causam. de probati. de hoc vide in spec. ti. de testi. ¶. i. ō. quid si testis.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Reuelās. vide rex. 15. q.e.7.21.q. y. 7 que ibi scripsi ſr v. reuelet.

b ¶ Presbiter qro aliqs fingit se clericū q nō ē an oz puniri. dico q sic arbitrio iudicis. si tñ nō alleget tātum se clericū ſz celebraret vt clericꝰ diui nū officium punitur iste pena falſi. bal. i.l. ſub pre textu. in fi. C. de ſacro ſanc. eccle.

c ¶ Mutans. vide fo iuō. li. vij. ti. v. l vj. 7 vide. azo. in ſuā. C de mutatio. nomi. ¶ An liceat alicui mutare ſibi nomē dicas aut eſt ſuus 7 nō pt ſibi nomē muta re ſaut eſt liber et tunc aut vult no mē generaliꝫ mutare ſine alicuiꝰ frau de 7 pt ſaut in ſpē. puta in vno con tractu vocat ſe vno noie 7 in altero a lio vocat ſe diuerſo noie 7 tūc nō pt. habemꝰ ſi mile i tabel one q nō pt

b ¶ Item falſitatē cōmittit regis ſecreta reuelans.[a] aut ei ſcienter menciens Vel vt miles cum non ſit incidens. Aut miſſaz cum non ſit preſbiter[b] celebrans. Vel malicioſe ſibi nomen mutans[c] (vel dicit ſe filium alicuius cum non ſit.) e. ti. l. ij tabellio. 6. q.

c ¶ Item mulier partū ſibi ſubmitens:[d] poteſt de hoc a viro: vel eo mortuo a cōſanguineis ius ſuccedēdi viro habētibus accuſari. filij autez eius mulieris poſſunt ſic ſubmiſſum ſed non matrem accuſare. (ſ. vt ſit ſubmiſſus ius ſuccedendi cum eis non habeat) ceteri autem nequeūt aliquem eorum accuſare. e. ti. l. iij.

d ¶ Itez cōmitit falſū bullas falſas: ſigilla: cunos: vel monetam faciēs aut fieri mandans. aut artifex argento: vl auro metallum miſcens.[e] Idē dico de medico: vel apothecario: vnius loco medicaminis aliud apponēte 7 infirmo ſuggerente. (ſ. q recte 7 rebus ſibi oſtenſis ſeu promiſſis compoſuit). e. ti. l. iiij. vide. a furtum. 6. q. e.

e ¶ Et ſcienter falſis pōderibus: aut meſuris[f] emēdo: aut vendendo vtēs (ſupple cōmittit falſuz) 7 in penam reſtituet dāna duplicata: 7 ad tempus regis arbitrio in inſulam relegabitur: 7 pōdera talia vel menſure frangentur coram damnificantiū ianuis. ¶ Itez ſcienter eādem rem duobus vendens (ſ. diuerſis temporib⁹) cōmittit falſum: et reſtituit[g] primo precium atq; ad temp⁹ in inſulam relegabitur. e. ti. l. vij.

f ¶ Itē cōmittit falſū meſor ſciēter modū falſū dices: 7 arbitrio iudicis punit 7 dānificatꝰ recupabit dānū a lucrāte ex miſſiōe: quo nō ſoluēdo exiſtēte a meſore. ¶ Idē poīa de eo cui ſup cōputa cōtēdētes cōputatioz cōmiſerūt 7 ſciēter falſe cōputauit. e. ti. l. viij.

¶ Itē cōmittit falſitatē procurator: aut māndatari⁹: ptē aduerſā iuuās 7 ſuā ipediēs. dolus. 7. q. e.

¶ Itē cōcedēs litteras q̄s nō pōt cōmittit falſum. ſcriptura. 4. q. a.

¶ Itē confeſſor detegēs confeſſionē cōmittit falſum. pñia. ſ. q. k.

¶ Tertio qro q̄s pt accuſare de falſitate. dic q q̄ libet[b] de pplo: ſimilr et capere faciens monetaz

ſignū conſuetū mutare i ſpecie vn li hodie faceret vnū ſignum cras reliquū punitur pena falſi ac ſi mutaret nomē ppium. bal. in phemio C. i. 2. colū. ad hoc de tabellione cōcor. l. eos. ſ. i. ff. de fal. et ipe bal. in. l. cō paratiōes. colū vj. C. de fide. inſtru.

¶ Submitens. vide ſ. e. i. q. a. v. nō q falſum in prin.

e ¶ Miſcēs puni tur aurifex hoc faciens pena furis. fo. l. e. ti. l. viij ſ q verum ſi metalū ab alio recepit. ſed ſi de ſuo fecit opus falſum punitur vt monetam circunci dens. e. fo. et ti. lege. ix. 7 vide. fo. iudi. lib. vij. titulo. vj. lege. iij. et. iiij. Et vide que ſcripſi. aurum. v. aurifex.

f ¶ Menſuris vide fo. l. libro. iij titulo. x. lege. i. Et que ſcripſi. venditio. ſ. q. b. ſr v. menſurā Et. pondus. v. item quādo.

g ¶ Reſtituit. vide vēditio. ſ. q e. et. ff. ad. l. coz ō fal. l. q duob⁹

b ¶ Quilz. q̄rit. glo. i. l. eū q. C ad. l. coz. ō fal. ā ō fabricatōe fal

© Biblioteca Nacional de España

si instrumēti sit publica acusatio. ⁊ dicit ꝙ sic ⁊ bene. Sz de eo qui sciēter vtit falso instrō p aliū fabricato. glo. nō soluit sz tu dic idē. de quo p sali. i dicta l. eū q. Et vide s. e. 2. q. a. sr v. abscondit. circa prin

a ¶ Viginti. falsi instrumēti querela: ⁊ ceteroꝝ crimiꝝ niū regulariter tollūtur spacio viginti annorū. vt in. l. q̄rela. ⁊ ibi glo. C. ad. l. cor. de fal. Sed q̄ dō ō eo ꝙ dicit dicta glo. ꝙ dicit officiū iudicis durare in triginta ānos. ep. dicit hoc verū de officio in cā implorato vt iudex fidē nō adhibeat testibꝰ vel īstrumētis sz ea repellat vt falsa: vl de officio quo testes eius aures reuerberā tes punit ex or dine: vel q̄ndo punit crimē negociū p̄ncipale attingēs: vt in dicta glo. in fi. q. Et de officio nobili p q̄ō index vult inq̄rere de falso ad finē puniēdi ꝙ dicit dicta glo. durare triginta ānos dico ꝙ nō durat vltra viginti ānos in crimine falsi sicut nec eiꝰ acusatio institui debz tñ si ō fiat exceptio tp̄e cōpetēti opponi dz. In aliis aūt criminibꝰ dico vsq; ad illud tēpus posse inq̄ri quo acusatio eiꝰ criminis possit institui ⁊ non vltra. Et dic ꝙ p̄dicta regula viginti ānoꝝ de q̄ dixi in p̄ncipio fallit i aliq̄bus criminibꝰ ⁊ q̄ sūt illa vide in p̄dicta glo. Et nō ꝙ de crimine nō pōt criminalr queri vltra tēpus infra ꝙ nō pōt de eo ciuilr agi vt de dolo criminaliter puniēdo vel de crimine stelionatꝰ vltra biēniū queri nō poterit: sic de actiōe iniuriaꝝ p̄toria q̄ durat anno eiꝰ criminalis tollit anno: sz qñ est ciuilis vt i tribꝰ casibꝰ positis in. l. lex cornelia. in p̄n. ff. de iniur. tūc ꝙ hec ciuilis duraret triginta annos eiꝰ criminalis durabit viginti ānos ⁊ nō vltra. de q̄bus p sali. in dicta. l. q̄rela. C. ad. l. cor. de fal.

b ¶ Falsi. que sit pena falsarij. vide. h. in. c. ad falsarios rum. de cri. fal.

c ¶ Bullā. iste ē excōicatꝰ: ⁊ ea vtēs scienter: nec pōt absolui nisi per papā. excōicatio. ſ. q. et. 6. Et ō gradabitur. clericus. 10. q. c. Vide j. e. sr v. occidetur. v. desistēs ab vsu. in vsi. in rescriptis aūt. Itē q̄ est pena recipiētis litteras apostolicas ō alteriꝰ manu q̄m pape vel deputatoꝝ ad hoc. h. in. c. dura. de cri. fal. An p̄sentās falsas litteras aplicas iudici p̄t licite p

falsā: ducat tamē eum ad regē vel loci iudicē. e. ti. l. v. captio. 2. q. a.

¶ Sed de submissi ptus falsitate nō licet cuilz de populo acusare vt dixi supra proxima. q. e.

¶ Quarto q̄ro vsq; ad q̄ntum tēpus pōt fieri q̄ cusatio p̄dicta. dic ꝙ infra viginti[a] annos. e. ti. l. v. sentētia. 7. q. i.

a ¶ Quinto q̄ro q̄ est pena falsi.[b] dic ꝙ cōuictus aut sponte confessus: de

ipm detineri. h. in. c. i. di. iij. de cri. fal.

d ¶ Regis. iste ē proditor. vt. proditor. 3. q. a. i fi. Et dicas ꝙ clericus aut religiosus ꝓpter falsitatē sigilli regis degradat ⁊ stigmate in frōte signatur perpetuo a regno exulatur bonis eiꝰ regi applicatis. fo. l. li. iiij. ti. l. ij. clericꝰ. x. q. c. pro falsitate aūt alterius sigilli pdit q̄ habz ab ecclia et ꝑpetuo exulabit bonis regi acq̄sitis. e. fo. ⁊ ti. l. ij Sz si laicꝰ si gillum regis falset occidetur ⁊ hēt rex medietatem bonoꝝ ⁊ aliam medietatē heres. e. fo. ⁊ ti. l. vj. Sz si alteriꝰ quam regis

falso si est liber ꝑpetuo exulabit: ⁊ eiꝰ bona habebūt cōsanguinei vsq; ad tertiū gradū descēdētes aut ascēdētes: quibꝰ nō existētibꝰ rex saluis ō bitis ⁊ vxoris dote ⁊ arris. Si aūt est seruꝰ occidetur. Sz si bullā[c] pape aut eius sigillum: vel regis[d] aut cartam: seu priuilegium: vel monetam: [e]falset[i]: aut falsari faciat: occidere.[f]

¶ Si autem notarius

falsū cōficiat sigillū: aut in littera illud apponat si hz cētū mor. aut vltra ꝑdet bona ⁊ exilio mācipabit vt falsariꝰ diuisis bonis iter regē ⁊ dānificatum. si minus habet applicatur totum regi et ipse seruiet aduersario. fo. l. e. ti. l. iiij.

e ¶ Monetā. iste ꝑditor est. proditor. 3. q. a. in fi. Clericꝰ aūt p falsitate monete degradat: ⁊ post ea rex faciet de eo ꝙ voluerit. fo. l. li. 4. ti. l. 2

f ¶ Occidet. si laicꝰ litterā regis falset occidet bona ꝑditur ꝰ iter regē ⁊ heredē eq̄lr diuidēda. e. fo. ⁊ ti. l. 6. Sz tabellióis regis falsitatē sciēter i officio comittētes sūt ꝑditores corp ⁊ bōa ꝑdituri. rex. 15. q. h. ¶ Si ille q̄ nō ē nōrius alteriꝰ q̄m regis scriptūrā faciēs falsā: seu verā scriptūrā i custodia tenēs nec illā cū petit ꝓducēs sz celās aut rūpēs: si hz cētū mor. aut vltra ꝑdet bona ⁊ exilio mācipabr vt falsariꝰ diuisis bōis iter regē et damnificatū. si minꝰ hēt totū regi applicato ipe fuiet damnificato. fo. l. li. 4. ti. 12. l. 4. vide. s. ⁊. q. a. sr v. abscondit. Idē de mādāte fieri scripturā falsā. e. fo. et ti. l. 5. ¶ Desistēs ab vsu falsi istrumēti euitat penā ꝓpter solum vsq; nō ꝓpter fabricatiōz imponēdā. vt. l. si falsos. C. ad. l. cor. ō fal. Quero q̄ sit pena falsi qua vtēs punit. dicit glo. ibi ꝙ miciorē hēbit q̄m sit pena faciētis vt. l. falsi. ſ. ordinē. ff. ad. l. cor. de fal. sz ego ex glo. singulariter colligo ꝙ vtēs falso instrō ad ꝑpaz vtilitatē punit eo modo quo aduocatꝰ sciens et

© Biblioteca Nacional de España

illud verū recitās cui⁹ pena est vel remociōis ab ordine vel etiij tēporalis vt dicto. ff. ordiné. de quo per sali. in dicta. l. si falsos. Sed de iure fori dicas q̄ sciēter in iudicio p̄ducēs falla scriptu ram si habet centū mor aut vltra perdet bona ꝛ exilio manci pabitur vt falsarius di uisis bonis inter regē et damnificatū Si min⁹ ha bet applica tur totū regi ꝛ ipe seruiet aduersario. fo. l. li. iiij. ti. xij. l. iiij. Et bal. C. de fide. instru. sup Rubri. colū. xiiij. v. incidēter etiā. querit tici⁹ p̄duxit falsū instrumentū mutui cōtra semproniū. econtra semproni⁹ p̄ducit falsū instrumentū solu tionis cōtra ticiū: vtrū vterq̄ puniat criminali ter. Item si ex forma statuti cōmittēs falsū debz p dere causā q̄s istoz debet perdere. ꝛ respōdet ad primū q̄ vterq̄ punitur q̄ vterq̄ cōtro bonos mores delinq̄t ꝛ cōtra rem publicā. Quantū ve ro ad secūdam q̄onem dicit q̄ sententia dz ferri p̄ reo q̄ in pari causa turpitudinis melior est causa possidentis de quo vide etiam per eum in l. cū mulier. C. solu. matri. In vtente autem falso p̄incipis rescripto maior seueritas exigitur vt. C. de fal. l. maiorem. ꝛ dicas p̄m sali. ibi aut quis allegat se ab alio recepisse falsū rescriptū sz non p̄obat ꝛ tūc creditur rescriptū falsū fabricasse ꝛ tanq̄ fabricator punit. Aut p̄obat q̄ ab alio recepit ꝛ tūc fabricasse nō credit sz puniēdus est si scienter eo vtitur ꝛ non desistit vt in dicta. l. si falsos. C. de fal. Sz tu p̄m p̄dictā. l. 4. fo. l. li. 4 ti. . dicas q̄ ipamet pena de q̄ supra i vſū. sz de iure. feci mētione punit portās vel demōstrās sciēter litterā: vel mādatū: falsū tanq̄ regis. ꝛ idē de hoc ei mādāte quē tenet ostēdere: vel mādans cōfiteat aut p̄bet ipe solus punit si mādatarius fuerit ignoꝛās: ꝛ si no p̄obet punit mādatarius et vide fo. iuo. li. vij. ti. v. l. i. ij. iij. vij. Scire autē in ceteris instrumētis nō credit vt. l. vius. ff. de p bati. ꝛ tūc hic sacramētū purgatiōis ei deferet nisi sibi denūciato assertiue p̄sistat. In rescripto āt pape p̄m sali. vbi s dist̄iguit. aut sūt de iusti tia ꝛ idē q̄ i ceteris instrumētis. de gr̄a vo si sint tūc si crassa ignoꝛātia p̄t ei iputari punit lz leui⁹ ꝛ vinculo excōicatiōis inodat. vide s. e. q. a. sf. v. bullā. v. iste est. Si aūt crassa ignoꝛātia nō p̄t ei imputari tūc nō punit: dicit aūt crassa qñ ex ipi us inspectiōe de falsitate p̄t scip̄m vl p pitos in struere ꝛ nō facit: nō crassa qñ ex ipius inspetiōe nō p̄t appere vl si p̄t ipe cōsul⁹ fuit; piciores q̄ sibi falsū nō appere dixerūt. de q̄bus p sali. in. l. maiorē. C. de fal. ꝛ vide ibi glo. ꝛ cy. Querit suc cessiue. glo. i dcā. l. si falsos. an eo tp̄e quo q̄s de

publicus consilij conficiat litteram falsam amputabitur ei manus et remanebit infamis. ⁋ e. ti. l. vj. Vide de pena notarij. rex. 15. q. h. tortura 4. q. et. furtum. 6. q. e. a tabellio. 8. q. a.

sistit ab vsu istrumēti p̄sumat falsū ꝛ dicit q̄ videt q̄ sic. vt. C. de fide. instru. l. si aduers⁹. q̄ itelligit ibi glo. qñ instrumēti vitas i dubiū erat reuocata nam tūc liti emergēti de falso videt renūciasse io ampli⁹ vti nō poterit. sz vbi de falso nondū erat oppositū nō p̄sumit falsū nio ad illud red dit. vt p sali. in dcā. l. si falsos. ¶ Infamis. q̄ verum si erat cō tractus a cen tum mor citra. sz si erat 5ct⁹ cētū mor aut vltra occidet. fo. l. l. 4. ti 12. l. i. An tabellio q̄ facit falsū istrm q̄ al nō vz ni hilomin⁹ puniat pena falsi. distigue nā iterdū viciū falsitatis ē cā ānullatiōis instri: iterdū cā ānullatiōis instri ē viciū falsitatis: iterdū neut ē cā alteri⁹ qz ex diuersa radice p̄cedit vtrūq̄. Primo casu idistincte pu nit siue viciū falsitatis sit cā ānullatiōis toti⁹ instri siue ei⁹ ptis: qz q̄ iuris ē i toto ꝛ in pte vt. l. q̄ de to ta. ff. de rei. vē. Secūdo casu adhuc idē si tabellio so lēnitatē instri sciēs vl scire debēs sciēter obmitit pe na falsi tenet vt. l. iubem⁹. in fi. C. de testa. ꝛ dicit. h in. c. malsidic⁹. de cri. fal. ꝛ di. in fi. q̄ si tabellio per negligētiā ponere obmisit debitā clausulā i istro dz remoueri: sz si p dolū tenet crimīe falsi. vide j vsi. p rimo. Tertio casu fac mēbra nā aut viciū nullitatis p̄cedit a cā substātiua seu formali ip̄i⁹: aut ab ei⁹ cā efficiēti: aut ab ei⁹ cā subiectiua seu materiali: aut ab aliquo extrinsico accidēti. Po casu sūme exemplū qñ dies cōfecti instri vel locus i quo vel nomē cōsulis vel nō legitim⁹ numer⁹ testiū repit script⁹ puta si tres exigūt duo repiunt ꝛ tūc dicit bar. q̄ nōri⁹ q̄ obmisit aliq̄ ponere i instris de necessarijs q̄ multa sūt criminalr p̄t hoc casu puniri qz q̄uis falsū nō o mitit scribēdo tn qz facit ō legē obmittēdo solēnita tē istri falsū cōmitit ꝛ poti⁹ censet aio doloso agere seu facere q̄m ignoꝛāter. bar. l. ipatoria. ff. o sta. ho. sz ego p̄z bal. distiguo aut hoc viciū formale cātū fu it ab ipicia sine p̄raua itētiōe ꝛ h cōstat ꝛ nō punit aut fuit cātū ab ignoꝛātia ei⁹ vl inaduētia ꝛ credo q̄ puniat nō qz falsū istrm ofecerit vel sz qz oficere vo luit ꝛ q̄ntū ē i seipo volūtatē ad actū deducēdo fecit q̄ sciuit aut potuit aut dubitat an p̄uia ignoꝛātia vl inaduertentia hoc p̄uenerit ꝛ credo q̄ si illud nō de leuit de libro suaz rōnum ꝛ copiā parti tradidit ꝛ sic quo ad eum p̄o perfecto fuit habitū q̄ defect⁹ ille potius debebat iudicari ex ignoꝛantia vel inaduertē tia q̄m ex imperitia dimitto in iudicis arbitrio q̄lita tem extrinsecus concernentē. vide s. vsi. primo. p̄o casu quando viciū nullitatis p̄cedit a cā effectiua cui⁹ exemplū sūme qñ quis falso in libro rationum suarū aliū sibi fecit debitorē nam scriptura illa nil p̄ bat idem si q̄s vt tabellio ꝛ p̄sona publica falsū si bi cōficiat instrm habēs formā ꝛ solēnitatē publici instrumēti nō valet qz tabellio dz esse p̄sona diuersa

© Biblioteca Nacional de España

a contrahẽte etiã si narrata vera essẽt ꝛ isto casu etiã pena falsi punit qz ãntũ ad eũ fuit, validꝰ falsitatẽ consumare nõ potuit vel sciuit de hoc habet in. l. damnis. C. de fal. tercio casu ꝙ vicium nullitatis est i causa subiectiua vel materiali hoc est in contentis ꝛ probandis p instrumẽtũ tũc indistincte punit siue illud vicium causet ex defectu rei in contractu vl dispositione deducte cuiꝰ nõ sit commertiũ. vt. ff. ỏ fal. l. si q̃s legatum. in prin. siue causetur ex deffectu forme contractus per instrumentum probandi vt quia solemnitas vel forma alias debita non reperitur scripta siue causetur ex deffectu cause efficientis contractum vel dispositionem puta quia persona de qua scribitur non fuit habilis ad contrahendum ꝛ in omibus est ratio quia tabellio falsum curauit conficere instrumentum ꝛ perfecit ꝛ qua ratione nullitas cõtractus eum non excusat quando falsitas causatur ex deffectu rei eadem ratione quando ex deffectu forme vl efficientis cause ipius contractus non debet excusare ad hoc etiam potest induci dicta. l. si quis legatũ. ij. ℞. nam de solemnitate ꝛ forma seu essentia institutionis ꝛ testamenti est vt filius instituatur vel exheredetur ꝛ tamen ibi deffectus nullitatis excusat ab illo falso presumpto ꝛ irregulari. Quarto casu quando deffectus solemnitatis causatur ab aliquo extrinsico sume exemplum in ciuitate bononie ibi statutũ disponit ꝙ instrumenta ibi confecta ipo iure nõ valeant vel nil probent nisi post confectionem reperiantur posita in memorialibus. i. in archino publico ciuitatis bononie vnde posito ꝙ notarius falsũ fabricauit instrumentum ꝙ reperitur nullum vel inefficax non ex deffectu sue solemnitatis ꝛ forme neq; efficientis cause subiectiue sed propter hoc extrinsecum quia in memorialibus non est positum dubitari potest an penam falsi incurrerit: ꝛ dico ꝙ sic. de predictis per salice. in. l. i. C. de sepul. vio. de quibus vide etiam per bar. in dicta lege. si quis legatum. in principio. ff. ad. l. cor. de fal. colum. pe. ꝛ fina. ¶ An instrumenta tabellionis condemnati de falso valeant. respondeo non confecta post condemnationem. secus in retro gestis tempore humilitatis ad officium. Sed quid si non est condemnatus: sed dicit falsum testimonium in quadam causa demũ producitur in alia. glo. in. l. si vteris. C. de fide. instru. sentit ꝙ ex quo non est infamis valet testimonium. tu dic contra nam si primo tulit falsum testimonium ergo periurus si periurus ergo repellitur omnino vt est expressum extra de testi. c. testimoniũ. de quibus per bal. in lege. si vteris. C. de fide. instru. Et bar. in lege. eadem lege. ℣. hac lege. ff. ad. l. iull. repe. dicit ꝙ licet notarius sit damnatus ex aliqua causa que eum facit infamen potest nihilominus conficere publica instrumenta de partium cõcordia. Vide. testis. u. q. a. super v. considerata. in. fine.

b ¶ Quod autem dictum est de moneta supra. e. q. a. sic declara. s. de falsante: aut falsari[a] facientem: quia si de nouo eam faciat alius a principe cui soli[b] pertinet monete factio: vel consilium: aut auxilium: prestet flãmis[c] exuritur. ¶ Circuncidens aũt monetam: aut tingẽs vt ap

a ¶ Falsari. vide de hoc azo. in. suma. C. ỏ fal. mo Et ibi vide etiam q̃ fũt specialia in isto delicto.

b ¶ Cui soli. vide impator. 6. q. b. ꝛ q̃ ibi scripsi super v. monete.

c ¶ flãmis. nec excusat si dicat ꝙ dñs sibi mãdauit imo tã mãdãs q̃m mãdatariꝰ occidet ꝛ eoꝝ bona regi applicãt. fo. l. li. 4. ti. 4. l. pe. vide fo. iuỏ. li. 7. ti. 6. l. 2. Et dicit sali. i. l. si q̃s. C. ad. l. cor. de fal. hoc eẽ verꝝ ꝙ flãmis exurit q̃ ipialẽ monetã fabricauit ꝛ ptãtẽ nõ hẽbat. q̃ aũt nõ ipialẽ sz alicuiꝰ ciuitatis vl baronis seu regis fabricãt pena capitis puniũt vt. C. e. ti. l. i. ꝛ hãc penã iterpretat glo. nõ capitis materialis sz ciuilis qz deportatio in. l. fi. C. de ve. nu. po. li. xj. q̃dã tñ ipa toẽ nõ recognoscũt nec aliũ supioẽ ideo puniri eodẽ mõ volũt falsificãtes eoꝝ monetã vt punit hec. l. ptite. ꝛ dcã. l. pe. fo. l. ꝛ male faciũt ex quo i vtroq; casu repit pena diuersa iposita. Qui ãt monetã tũdũt l radũt: vl alr minuũt puniũt pena. l. q̃cũq;. ff. ad. l. cor. de fal. sz fm fo. l. li. 4. ti. 4. l. 7. dicas ꝙ q̃ monetã tingit: vl circũcidit vt appeat bona pdit bonoꝝ medietatẽ regi applicãdã: nisi sit paup a q̃nq̃ginta mor citra qz tũc pdit oia bona ꝛ erit regis pu. Qui aũt illã q̃ pba ẽ liq̃faciũt dicit bar. i. l. sacularij. ff. ỏ exor di. cri. ℣ si dolo faciũt aio illã occultãdi ꝛ anichilãdi ꝙ icidũt i penã legis cornelie ỏ falsis. vt. ff. e. l. lege cornelia de falsis. ij. ℞. fm vnã lecturã: iõ credo si cupiditatis auaricia cã faciũt vt. l. fi. C. de. ve. numis. po. li. xj. vbi autem bona fide vt alij faciũt aureos florenos vt deaurent ciphos et maspilos tũc non punitur. Qualiter aũt punit qui falsã monetam expendũt. bar. in dicta. l. sacularij dicit ꝙ legis cornelie nõ egreditur terminos ꝛ capitula in ea nomiata. vt. l. quid sic. ff. e. ꝛ hoc exceptis q̃busdã casibus q̃ nõt. C. ad. l. cor. de fal. l. lex cornelia. ꝛ hoc si nũmi erant stagnei vel plumbei quia tunc punitur pena ordinaria vt dicta. l. lege cornelia. ff. e. al punitur pena exordinaria vt dcã. l. sacularis. sz dubito ne id ꝙ in dicta. l. lege cornelia. ff. e. dicit de plũbeo vel

© Biblioteca Nacional de España

ſtagneo dicatur gratia exempli ⁊ ſic idem quãdo cũq; ratione materie falſus ſit numus vt in dicta l.ſacularij.alia lectura ſit verior. ⁊ circa hoc vi. b.in.c.ad falſarior.de cri.fal. ¶Qualr autem puꝫnitur qui aureos raduntꝫ vel expendunt tanq; iuſti ponderis qui nõ ſunt habes in.l.i C. de vete. numiſ.po.li .xj.de predictis per ſali. in dicta.l.ſiquis. C.ad l cor.de fal.et q̃ ẽ pena bonã regis monetã repudiantis vide. fo.iuõ.li.7. ti.vj. l.fi.et dicas q; hodie regis monetam repudiãtis pena eſt ſeptupli cuius medietas regi ⁊ medietas accuſatori applicat vt pe. 18.orõ.ó cor doua p regẽ enricũ.iij. ã no.1455.et vide q̃ ſcripſi. moneta. v.cogit q̃s. ⁊ v.ſe.

a ¶ Alq̃miã. dicas de hijs qui faciunt alq̃miã q; ſi pãditur tantũ pro tãto ⁊ tale q; tali ſine aliq̃ falſificatõe forme vl materie nõ punit alq̃miſta qr ẽ ars pſpicaci ingenio iuẽta tãq; a philoſopho.bal.i.c.regalie.colũ.iij.de prohi.feu.alie.coll.x.

b. ¶ Deterit. vide premiũ hoc detegẽtis.fo.iuõ.li. vij.ti.vj.l.i. Et.libertas.8.q.a.

¶ Fama. q̃d ẽ fama. ⁊ q̃d rumor. ⁊ q̃d opio. et q̃d manifeſtũ. ⁊ q̃d occultũ.h.in.c.veſtra.de cohabi.cleri.⁊.muli. ¶ Quotuplex ẽ fama. jo.an. in addic.ſpec.ti.de fama.dicit q; fama ẽ duplex qr i duas diuidit ſpẽs.nã vna eſt de nomine. alia ẽ inter hoies.fama de hoie ſubdiuidit qr alia bona: alia mala: bona ſtat in noie generis ſui ⁊ vocat fama: ⁊ hec ſic deſcribit per omẽs: fama de hoie eſt illeſe dignitatis ſtatus vita ⁊ moꝛib⁹ cõprobat⁹. mala vero aſſũmit ſibi nomẽ ꝓpriũ ⁊ vocat infamia ⁊ hec p oppoſitũ ad priorẽ ſic deſcribit: infamia ẽ leſe dignitatis ſtat⁹ vita ⁊ moꝛib⁹ reprobata: has diffinitiões ponit ⁊ ꝓbat.tex.de va .⁊ ex.ordi. cogni. li.i.ℱ.

¶ fama iter homines interdu dirigit in rem: interdũ in perſonã. in rẽ dirigit cũ queritan tale q̃d ſit vel nõ ſit. vt.ff.de teſti.l.iij.ℱ.ei⁹ dẽ. in pſonã dirigitur diuerſimode nã qñq; q̃ritur fama hois reſpectu ei⁹ bonitatis vl malicie ſtãdo in ſuo genere generaliſſimo puta an reputet bon⁹ vel malus qñq; deſcẽditur ad ſpẽm puta an reputetur latro vel homicida vel ſediciosus: qñq; ꝺſcẽditur ad individuũ ſpẽi puta an ſit infamatus de hoc vel illo maleficio de quo q̃ritur: ⁊ hec probãtur.ff.de queſti.l. de minore.ℱ.tormẽta.⁊ de penis.l. capitaliũ.ℱ. famoſos. ⁊ de re.mili.l. nõ omẽs.ℱ. a barbaris. Et de hac fama inter hoies erit ſequẽs materia. diffinit autẽ hec fama inter hoies diuerſimode nã ꝑm ſpec. fama ẽ vehemẽs vulgi ſeu maioris ptis ei⁹ opio rei de q̃ q̃ritur ꝺſentiẽs. bar. ſic diſcribit fama ẽ opio cõis

pareat bona: aut alq̃mi am[a] faciens inducẽs homines ad credendum q; non poteſt eſſe de natura: regis arbitrio punitur.e.ti.l.9.furtũ.6.q.e ⁊ cõditio.ℱ.q.b.

c ¶ Confiſcatur inſup locus vel domus vbi falſa moneta conficitur: niſi eius dominus ita erat remotus q; nullo modo poteſt ſcire de hiuſmodi cõmiſſo: aut niſi ſtati vt ſciuit regi detexit[b]. Vel niſi fuerit vidue: niſi et ipa ſciuit ⁊ monetã celauit. ¶ Aut niſi eſt pupilli ſed tunc eius tutor niſi ob remotã inſtantiaꝫ excuſet ſoluet regi dom⁹ extimationẽ. Nec pupillus minor decẽ annis cũ dimidio punitur ſi conficioni falſe monete interfuerit.e.ti.l.fi.

¶ De pena aũt falſi meſſoris: vel computatoris aut falſis ponderib⁹ vl menſuris vtens. vide ſupra.2.q.f.e.

¶ De falſitate autem cõdemnatus eſt infamis. infamia.3.q.d.

¶ De pena iudicis i cauſa criminali falſe ſententiante. vide. homicidiũ ſ.q.e. Cum autẽ in alia cauſa ſententiat. vide ſẽtentia.9.q.⁊ ibi de eo vt male iudicet corrũpẽte.

¶ De pena vero falſi teſtis vide que dixi ſ. 2.q a.⁊ homicidiũ.ſ.q.e.iuramentum. 10.q.b.teſtis.11.q.

¶ De pena falſi ꝓnete vide.preda.2.q.

¶ De pena confeſſoris detegentis confeſſionẽ. penitentia.ſ.q.

¶ Fama. vide.epſ.7.q. probatio.6.q.c. matrimonium.9.q.et.16. alimenta.ſ.q. infamia.1.q tortura.7.q.ſignificatio 2.q.teſtis.8.q.b.c.et.6. q.d.

© Biblioteca Nacional de España

voce manifesta ex suspitiõe ꝓueniẽs. ſz ego ſic deſcribo fama ẽ alicui⁹ rei publice ⁊ cõis alicui⁹ regionis assercio ex ſola ſuſpitiõe ꝓueniẽs. Quero vñ dicit fama. rñdeo a fãdo. i. loqndo. Quero p quot homines fama iducat. rñdeo glo. ſũt varie ña. ff. de ꝓba. l. ſi arbiter. in glo. magna iuxta mediũ videt ſetire q̃ oim dz eẽ opio: alibi videt velle q̃ maior pars populi exigat vt in. l. iij. ſ. eiuſdẽ. ff. de teſta. i glo. q̃ incipit dicit fama: alibi dicit q̃ multoꝝ opio ſufficit q̃ hec ſcire deponũt ita nõ in. l. cũ q̃dã. ſ. q̃ dicitur. ſr ỽ. ſz ſi ſcit. ff. de acq̃. here. ⁊ in eo q̃ dixi multorũ remanet dubitatio. ſ. de eoꝝ numero: ſz dicas q̃ ẽ cõſiderãdũ negociũ de quo queritur nã aut ẽ arduũ ⁊ magnũ vt de morte regis vl alicuius notabilis ciuis tũc requritur fama totius ciuitatis populi vl maioris ptis eiuſdẽ q̃ totũ populũ repſentaret vt. ff. de mune. l. q̃ maior. ⁊ de regu. iuſ. l. illud. ſ. refferet. aut nõ eſt ſic magnũ arduũ vel nõbile factũ ⁊ tũc ſufficit fama vicinie vel cõtracte ⁊ ſic eoꝝ q̃ ſcire debẽt vt in glo. dicti. ſ. q̃ dicit. ⁊ ꝑm hoc hẽs q̃ illud multoꝝ verbũ in dicta glo. poſitũ intelligit. i. magis ptis q̃ ſcire pñt ⁊ ſic nõ fuit bona opio illoꝝ q̃ dicebãt decez vel viginti faciũt famã q: certꝰ numerus nõ taxat ſz cõſiderat numerus perſonaꝝ ciuitatis caſtri ville vel alteri⁹ loci in quo dicitur eſſe fama: credo tamen q̃ nõ debẽt eẽ pauciores q̃m decẽ vt. ⁊. q. i. c. de manifeſta. cũ ibi nõtis in glo. facit q̃ nõ cy. in dicta. l. ea quidẽ. in. z. q. ⁊ idem eſt in notorio vt ſcripſi. notoriũ. ỽ. q̃d ſit notoriũ. i ỽſi. quero ad hoc. ⁊ ex hoc dico q̃ teſtis deponẽs de fama vicinie vel ville põt licite interrogari quot ſũt hij q̃ in illa villa vel vicinia habitãt quoꝝ maior pars hoc dicit vt ſic ſi pauciores appareãt q̃m decẽ nõ faciãt famã. Sed quero an in hac maiori parte mulieres ſint includẽde: ⁊ videtur tenere. Inno. q̃ nõ in. c. veniẽs. de ver. ſigni. in ꝑn. ei⁹ nocte magne. tu dic q̃ interdũ illud de cuius fama queritur pariter cõcernit vtrũq̃ ſexũ q: ad vtrũq̃ ſpectat illius noticia ⁊ tũc fama nõ minus dz eſſe inter feminas q̃m inter maſculos vt in exẽplo ſi vxor regis mortua eſt vel ſi ipe duxit vxorẽ ⁊ ſic de ſimilib⁹ ad q̃ eſt etiã mulieris cõcurſus. Interdũ maſculos tm̃ cõcernit tũc nõ exigit q̃ de illo fama ſit inter mulieres vt in exẽplo ſi querat de fama anticius fuerit decurio ciuitatis vel certũ q̃d in populo fuerit ſtatutũ ⁊ ſic de ſimilib⁹ actib⁹ ad quos mulieres nõ vocant nec eaꝝ eſt ſcire. Interdũ io de cui⁹ fama queritur mulieres tm̃ cõcernit vel ſaltim magis tũc inter eas ꝑncipaliter ⁊ potiſſime de fama iudex debet exigere: vt ſi queratur de fama ſuper ꝓudentia pericia vel induſtria alicuius mulieris vel oſtetricis: q̃n ymo ſcias q̃ ſi de fama alicuius ſuper pericia alicuius ſcientie queratur ſufficit famã eſſe inter peritos ⁊ diſcipulos eiuſdẽ ſcientie vt ſi de fama ſcientie ſcolaris queratur ſufficit inter ſcolares eſſe ſi ille legiſta ſit inter legiſtas ⁊ ſi canoniſta inter canoniſtas et ſi artiſta ſufficit inter artiſtas ⁊ ſic de ſimilibus ꝓ hoc facit glo. in. l. cuz quidã. ſ. q̃ dicitur. ff. de acq̃. here. dum dicit multorum qui hoc ſcire pñt. ⁊ in. l. rõne. ſ. q̃ vulgo. ff. ad. l. fal. nam q̃ ibi dicit q̃ vulgo dicitur debet intelligi a ſapientibus et magiſtris qui hoc ſcire debẽt. Quero i quo loco debet eſſe fama. reſpõdet bar. q̃ fama ỽ neceſſitate nõ exigit locum q̃ ꝓbat ex eo q̃ ſi fama ẽ i vniuerſitate ſcolarium q̃ totius ẽ bonus ſcolaris fama erit ꝓbata ⁊ tñ vniuerſitas non bẽt locum: ſz caue quia lz vniuerſitas nõ hẽt locum ꝓ ꝑm tñ hitatiõz hẽnt i ciuitate vl caſtro in quo hitant ⁊ fama ꝑt eẽ i loco minus late vt i vicinia vl ỽcta quãdoq̃ i loco lacius vt in vno quarterio ciuitatis quãdoq̃ i lacioꝛi vt in tota ciuitate quãdoq̃ latiſſime vt i tota ꝓuincia: ergo ſecundum qualitatẽ ⁊ exigẽtiã facti querẽdus ẽ locus ⁊ ideo ſi iudex de fama alicuius vult ſe informare dz querere i loco originis ⁊ cõuerſationis ſue vt inquit tex. de electi. c. poſtq̃. ⁊. c. ſcriptum. ⁊ ꝓbatur etiã. C. vbi de cri. agi oz. l. ij. ⁊ ibi glo. ⁊. ff de queſti. l. de minore. et. ff. de magiſ. cõue. l. i. ſ. ſi ꝓſes. Quero vnde. ⁊ a quibus: ⁊ quã originẽ dz fama hẽre. reſpondeo q̃ fama iterdũz trahit origine a facto cuius ſume exẽplum in delictis. C de adulter. l. ſiquis. cum ibi nõtis. et. ff. ad. l. aquill. l. itaq̃. et. l. capite quinto. in fi. de delictis ſume exẽpluz ad mace. l. i. et. ij. et. ff. e. ti. l. iij. vbi filius familias cõi opione reputabatur ſui iuris quia vt pater familias ſe gerebat: ſimile i ſeruo vt liberto reputato vt. ff. de offi. ꝓcto. l. barbarius. C. de teſta. l. i. Interdum trahit originẽ a ꝑſona: ⁊ tunc interdum ab incerto actore: interdũ a certo actore: ⁊ qñ a certo actore nunq̃ dz hẽre ortuz a pte i cuius fauorẽ tẽdit vt. ff. de adulter. l. miles. ſ. pe. ⁊ idẽ ibi bar. nec ẽt a malis maliuolis vl maledicis qui maledicere ſunt cõſueti ſz a ꝓbis ⁊ honeſtis ꝑſonis vt de acuſa. c. qualr̃ ⁊ quãdo. q̃ credo verũz niſi qualitas ꝑſone ⁊ factuz de quo queritur aliud exigat vl iducat: vñ ſi quis velit repetere pecuniã quã ſibi deplorata ꝑſona vicit vt quidã baratarius vl public⁹ luſor õ quẽ ex forma ſtatuti nõ daretur actio niſi cuz taxillis falſis ſeu falſificatis vicerit ⁊ repetẽs velit ꝓbare ꝑ famã q̃ ille ſibi vicerit cũ taxillis falſis ſeu falſificatis credo eũ poſſe ꝓbare ꝑ famã q̃ originez traxit ab alio baratario ⁊ ſic nõ a ꝓbida ⁊ honeſta ꝑſona cũ tales baratarij ỽ hijs noticiã hẽant ⁊ iuicẽ cõuerſent ⁊ ſe cognoſcãt: ⁊ ſufficit fama iter eos inter quos aliqs cõuerſat. Quero q̃z originẽ dz hre fama. dicit bar. q̃ fama oriri põt tpe ꝑpetrati delicti ⁊ poſtea ꝑm q̃ manifeſtat res vl cã mouẽs ꝑplm ad ſuſpitiõz ⁊ ſuſpitio ad ſic dicendũ ex quo ſic dicto vl dicere fama reſultat vt pone exẽpla ⁊ ꝑmo de tpe ꝑpetrati ỽ licti ſiqs õ furẽ exeũtẽ de domo occurrat clamãdo ꝑ viciniã vl plateã capiatis furẽ q̃ mihi furtũ

© Biblioteca Nacional de España

fecit ⁊ rumor insurgit ⁊ ille fugit tūc ab actu illo per quē ppl̄s in suspitiōe deducit fama insurgit ⁊ tēpore ppetrati delicti vt.ff.ad.l.acqui.l.ita q̄ De tēpore aūt dubū postea pone exēplū.C.de adulter.l.si cui.vel pone aliquē derobatū vel occisū ⁊ ex interualo quē esse repertū hēre res q̄s ō robat⁹ vel occisus secū hēbat ex illa suspitiōe q̄ suspicat ppl̄s insurgit fama q̄ ille fuit q̄ occidit vel derobauit vbi aūt fama ista ex iusta suspitione nō p̄cederet tūc tanq̄ varia reici ꝺz vt.C.ō penis.l.decurionū.Quero per quot testes fama p̄bat.dic q̄ per duos vt.ff.de testi.l.vbi numerus.⁊ hoc sentit.glo.C.de accusa.l.iij.℈.ciusdē.⁊ est casus ex de accusa.c.inq̄sitionis.⁊ vide.h.in.c.cū cām.i.di.i fi.de p̄bati.Quero ō modo p̄obādi famā;simplr̄ nō respondeo:sz de dubijs occurrētib⁹ circa modū testādi q̄ro:⁊ p̄mo si testis affirmās capitulū factū de publica voce ⁊ fama ⁊ interrogat⁹ de cā scientie respondeat se iō scire vel ita dicere q̄ maior pars popl̄i hoc sentit vel huic cōsentit:⁊ nō facias mēcionē de illis verbis maior pars populi sz solū de illis verbis hoc sentit vel huic cōsentit an sufficiētēr̄ respondat rōz ita q̄ p̄obet.videt de mēte.glo.q̄ p̄bat ex ei⁹ verbis in dicto.℈.eiusdē.in.l.iij.ff.ō testi.⁊ p̄o hoc bene facit tex.ff.de p̄bati.l.si arbiter.sz dicit bar.q̄ nō p̄obat: sz si testis sic dicat q̄ oīm est opīo q̄ ab oībus vel maiori parte di ci audiuit tūc p̄obat ⁊ q̄ per hūc modū supplet atur.glo.posita in dicto.℈.eiusdē. Quero q̄d si testis affirmās capitulū de fama p̄o cā scientie dicat q̄ ego audiui dici a maiore parte ppl̄i neq̄ addidit parrochie ciuitatis ville vel castri nec ēt vicinie.respōdeo q̄ p̄obat q̄ locus fame nō requirit̄:sz bar.dicat cōtrariū in.l.de minore.ff.ō questi.Sz q̄ro q̄d si hāc rōnem dederit q̄ a maiore populi dicit .respōdet bar. q̄ nō p̄obat,sz tu p̄m sali.in.l.ea q̄dem.C.de acusa.dicas q̄ p̄obat.Itē q̄ro q̄d si testis dicat se scire q̄ per totā ciuitatē dicit̄ .bar.dicit q̄ nō p̄obat. sz ego p̄m sali.credo q̄ p̄obet.Sz q̄d si p̄o rōne dicit ego scio q̄ audiui dici publice in ciuitate.s. de q̄ q̄re bat̄.⁊ dicit bar.q̄ nō p̄bat q̄ possibile ē q̄ vn⁹ homo publice dicebat ⁊ nō occulte vl̄ claz sz palā ⁊ manifeste i loco patēti ⁊ publico ⁊ tū nō erit fama.sz tu dicas p̄m sali.q̄ p̄bat. Quero q̄d si dixit q̄ ego palā audiui dici.dic q̄ nō p̄bat q̄ palā dicit̄ q̄ ab vno cora plurib⁹ dicit̄. Quero si testis interrogat̄ a q̄bus p̄sonis audiuit dici ā illas teneat̄ noiare.dicit Inno.in p̄ma ei⁹ magna nota in p̄n.de accusa.c.q̄liter ⁊ qñ.ij. q̄ noiare tenet̄ q̄ cū fama debeat ortū hr̄e ab honestis p̄sonis alr̄ nesciri p̄t an honeste sint p̄sone merito iterrogat⁹ ꝺz illas noiare:nō iterrogat⁹ nō tenet̄ sz sufficit q̄ dicat q̄ maior ps ppl̄i ⁊ vicinie dicat ⁊ tūc ps ō q̄m deposuit ꝺz p̄bare q̄ apud viles p̄sonas ē hec fama vl̄ a vilib⁹ ortū sūpsit ⁊ ita ibi nōt Inno. Quero an qñ iterrogat̄ de p̄sonis teneat̄ oēs vl̄ maiorē partē noiare singulariter:an sufficiat aliq̄s noiare: vel excuset̄ si dicat se nō recordari. ⁊ dicit spec.in ti.de inq̄sitione.℈.nūc tractem⁹.q̄ si neminē noiat nil p̄bat ex quo iterrogat̄ sz qñ noiat aut oēs vel maiorē partē expeditū est q̄ p̄obat:aut quosdā tm̄ ⁊ tūc aut clausulā generalez adicit puta a q̄busdā aliis audiui quor noia nō recordor ⁊ tunc adhuc sufficit cū memoria hoīm sit labilis ⁊ nō pot de oībus recordari.vt.ff.de acqui.po.l.p egre.i p̄n. vbi aūt hāc clausulā nō adiciat tūc nō p̄bat q̄ duo vel tres vl̄ q̄ttuor nō faciūt famā:⁊ i hac sēnia ocor. Inno.in p̄dicto.c.q̄liter ⁊ qñ.in fi.illi⁹ note.Sz q̄ro q̄d si q̄libet ex testib⁹ variat ab altero in p̄sonis q̄s noiat a quib⁹ dicit se audiuisse an p̄bēt tūc famā.rn̄ deo aut testes post noiatiōz aliquor adiderūt ⁊ eor q̄libet clausulā generalē de q̄ p̄time dixi ⁊ tūc virtute illi⁹ clausule in q̄ p̄nt cōprehēdi p alios specifice noiati dicūtur p̄bare ⁊ cōtestes eē:⁊ hoc expresse tenz Inno.i no.ei⁹ supra allegata i p̄cedēti q̄one aut clausulā illā nō adiecerūt ⁊ videt̄ tenere bar.ff.de questi. l.de minore.℈.torměta.q̄ tūc etiā p̄bent p nōta p glo.in.l.ob crimē.℈.fi.ff.de testi.ego credo q̄ nō p̄bēt q̄ neuter p se p̄bat nec oēs simul q̄ nō sūt contestes p̄out exigit̄ vt.ff.de testi.l. q̄ falsa vl̄ varia. ⁊ ex de electi.c.cū dilecti. sz hoc intellige qñ neuter tot expressit i numero q̄ expresse faciūt maiorē partē vicinie vel populi:al̄ secus. Quero an testes debeāt dicere cām q̄re ppl̄s sic fatetur ⁊ opinat̄.⁊ videt̄ q̄ sic q̄ fama ē cois opīo vl̄ assercio ex suspitiōe p̄ueniēs nō ergo testis p̄t scire q̄d sit fama nisi sciat populuz ex suspitiōe moueri ad hoc asserēdū.credo q̄ si nō interrogat̄ nō sit necesse:al̄ sic: ⁊ si dicat se ignorasse iudex ꝺz se a dicētib⁹ informare p ea q̄ supra dixi vt informatiōe hita an sit vana nec ne.Quero si p̄bata ē fama ex vna p̄te de affirmato ⁊ ex alia p̄te similr̄ ē p̄obata de negato q̄ fieri p̄t:an nulla vl̄ q̄m iudex p̄bationē seq̄ pot.rndeo aut p̄bata ē fama tēporis diuersi:aut vni⁹ ⁊ eiusdē.p̄mo casu p̄ualet vltima q̄si prima sit mutata cōstat aūt opīonē quotidie mutari.se cūdo casu dignitas testiū est intuēda. Itez q̄ fama ex visimilioribus p̄sūptiōib⁹ adiūcta p̄cedat vt. ff. de testi.l.ob carmē.⁊ illi stādū est:⁊ si hinc inde sint eq̄lia neutri fides ꝺz adhiberi siue sint eiusdē loci vel diuersi ppter repugnātiā vt.C.de fide.instru.l.scripture diuerse.⁊.ff.de re.iur̄.l.vbi repugnātia. Quero q̄d si testis post q̄ aliq̄ capitula affirmauit ⁊ p̄bauit ⁊ aliq̄ dicit se ignorare ⁊ nil scire interrogat⁹ sup capitulo de fama dicit q̄ de omib⁹ p̄missis est publica vox ⁊ fama.dicit q̄dam q̄ ꝺz referri ad oia ⁊ in oib⁹ intelligat̄ respondidisse cū possibile sit testē nil scisse de essentia ⁊ q̄ditate rei de q̄ capitulatur ⁊ super qua interrogatur ⁊ tamē de eo cuius q̄ditatem ⁊ essentiaz ignorat scit publicā vocē ⁊ famā hoc tenet. Spec.in ti.de fama.℈.fi.⁊ idē Jo.an.subijcit tamē q̄ ē equū

© Biblioteca Nacional de España

q̄ testis in hoc dubio requirat q̄ dictū suū declaret sic etiā iterato deponit q̄ obscure deponit vt ex de. testi. c. cū clamor. sz dictū suū nō possit corrigere p̄ q̄ potuit loqui cū pte vt nōtur i auct. de testi. §. q̄ vero. coll. v. Quero qui sūt effect⁹ fame ꝛ cōmunis opionis. dico q̄ sūt multi quos ad plenū repies per sali. in dicta. l. ea q̄dem. C. de accusa. Quero an fama probet q̄dam dicūt q̄ fama probat plene ꝛ ad hoc allegat glo. C. de proba. l. iiij. vbi dicit q̄ p famam plene probat: meo iudicio nō dicit q̄ plene sed vult q̄ semiplene vt probat verbū cōsentiēte ibi posituz q̄ idē ē q̄ simul sciēte: ad idē tn allegat. glo. ff. de ne go. ges. l. at q̄ natura. §. cū me. alibi videt glo. senti re q̄ semiplene probet nō plene. in. l. admonedi. ff. ō iure. iu. et. l. iij. §. eiusdē. ff. de testi. ꝛ hoc teneo. alibi videt sentire q̄ per se solā nō probet semiplenē sz de mū cū aliqua secū habet indicia vt. l. ij. §. i. de excu. tu. ꝛ in hac q̄one an fama probet plene vel semiple ne vide. b. in. c. cū causā. i. di. de probati. ꝛ bal. in. l. ppietatis. circa medīū. C. de p̄bati. refert q̄ bar. in l. de minore. §. tormēta. circa fi. ff. de questi. dicit q̄ fama coopatur supplēdo nā vbi ē vnus testis fama verisimilis iūcta cū isto vnico teste facit p̄bationē vel saltim vehemētē adminiculū vt nō ex de testi. c. veniēs. ꝛ glo. in. c. i. de apella. ꝛ iō q̄ optimū est i re ditiōe cāe fame iustificare eā per aliquas cōiecturas et q̄ nō ei hoc esz concedendū de fama ex corupto q̄ potiꝰ diceret vana vox populi ꝛ inter leues ho mines ō facili induceret vt vbi supra p̄ bal. ꝛ vt sub tilius hec pateāt possumꝰ facere has q̄ sequūtur q̄o nes q̄ttuor. Et p̄mo q̄ro q̄d probet fama. dic q̄ om ne id de quo fama ē vel sit: ꝛ q̄dq̄d resultat ex eo vel ob id: q̄ pater q̄ fama probat quē eē bone fidei vl male: ꝛ quē sciēte vel ignorāte. vt. C. de pigno. ac ti. l. pignꝰ. ꝛ in glo. C. de peri. tu. l. v. p̄obat ēt ma trimoniū. vt ex. de p̄sū. c. illud. Quero secūdo q̄lr fama probet. dic q̄ p̄sūptiue nō vere vt p̄bat ex dicto. c. illud. sūpto. ar. ex rubro ꝛ nigro. ex hoc col lige q̄ fama i causis criminalibꝰ nō probat etiam se miplēne q̄ ex p̄sūptionibꝰ q̄s nō est damnādꝰ. vt ff. de pēnis. l. absentē. q̄ etiā tenet. glo. si de crimine ciuiliter agat. vt in. c. veniēs. de testi. in glo. ij. sufficit tn ad inq̄rendum. sed oritur dubiū si crimē est p batū per vnū testē deponentē de veritate ꝛ per alios fama ē p̄bata nec reꝰ ē cōfessus ꝛ pluries torꝰ an iu dex debeat cōdēpnare. ꝛ videt q̄ nō: q̄ crimē nō est plene p̄batū: ad q̄ facit. C. ad. l. iul. mages. l. siq̄s. cū ibi nōtis in glo. sz nec videt q̄ debeat absoluere q̄ cōstat sibi plusq̄ semiplene: forte ō iure canonico ei inducēda eēt purgatio canonica p̄pter diffamationē vt ex de acusa. c. veniēs. in fi. de pur. ca. c. ex tuaz. in q̄ si deficiat damnet vt. e. ti. c. cū. p. §. deficiēte. ō iu re ciuili nullo mō ē absoluēdus diffinitiue sed capiat iudex mediū ex nōtis in. l. siqui. C. ad. l. iul. de adulter. ꝛ ibi p sali. Ad p̄dictoz declaratiōz q̄ro tercio q̄s et q̄lis sit effectꝰ huiusmōi p̄sūpte p̄bationis. rn̄deo q̄ effectꝰ diuersificant ꝑm varietatē eoz que p famā probant: vn̄ aduertēdū q̄ q̄dam sūt quoꝝ rū cognitio p̄ficit a cōi hoīm opione seu assertio ne q̄ i eiꝰ posita sūt iudicio ꝛ tūc nemini dubiū q̄ talis cōmunis opio seu fama seu vt ppriꝰ di cā cōis assertio plene probat ꝛ diiudicat vt pz in fluminis perbēnitate: in noium inductiōe vel im positiōe: ꝛ in rez interpretatiōe. ꝛ de p̄mo patet ff. de flumi. l. i. ꝛ de secūdo. C. de mathe. l. ad re cognoscēdos. et. ff. de lega. j. l. siq̄s in fūdi. de ter cio. ff. de fun. inst. l. cū de lamōis. §. aseuiā. de ver. signi. l. agniculus. quedā sūt quoz probatio nō p̄ficitur a cōi opione seu assertiōe sz aliūde tūc i casibꝰ in quibꝰ cōis opio p̄eualet veritati fa ma ꝛ cois opio hēt effectum plenarie p̄batiōis qui ymo ꝛ fictiōis vt. C. de testa. l. i. ꝛ de sen. l. si arbit. In casibꝰ aūt in quibꝰ veritas p̄fertur o pinioni distingue cām matrimonialē ab alijs i q̄ si petit vt matrimoniū p̄ficiat sufficiat ipedime tū p̄bare p famā ꝛ ptis ōdicētis assertiōz vt ex tra de cōsāgui. ꝛ affi. c. sup eo. ꝛ forte ē rō q̄ pro batio de ōrio ē impossibilis. si āt petit vt matri moniū illud p̄fecte subesse declaret tunc fama p se sola nō p̄bat sz adminiculat ex de p̄sūp. c. i. In causis nō matrimonialibꝰ. dic aūt q̄rit i casi bus i quibꝰ p̄batio ab initio sui natura reddit impossibilis vel q̄i vt i filiatiōe ꝛ tūc remitto ad nōta p cy. in. l. si vicinis. C. de nupti. ex quibus repies q̄ fama filiatiōz non p̄bat nisi sit aliquo adminiculo coadiuuata: ꝛ hoc ē vez q̄n filiatio nō sic est nota ꝛ antiq̄ q̄ memoria nō possit ha beri de ptractatiōibꝰ q̄s is qui pater asserat fe cit erga filiū ꝛ ecōtra: al sufficeret sola fama vt i simili statim subijcit. aut q̄rit in casibꝰ in q̄bꝰ p̄batio ab initio ē possibil ꝛ facil ex rei natura: ꝛ tūc aut ipius rei vl facti essētia hodie nō pt ha beri memoria tūc sufficit p̄bari p coem opionē ꝛ famā vt. ff. de p̄bati. l. si arbiter. ꝛ de aq̄ plu. arcē. l. i. §. apud manumissa. ꝛ vide. b. in. c. p tu as. ex. q̄ filij sūt legi. ꝛ ex hoc infero q̄ moris an tiqua p famā plene p̄bat. aut de ipius rei vl fac ti essētia pot heri memoria q̄ factū satis ē recēs ꝛ tūc aut factū illud tp̄re sue p̄ductiōis seu essen tie nō pōt vt plurimū cerni deliberate vel cōmo de vt q̄n q̄s dicit in bello vel naufragio perisse ꝛ tūc eā sufficit cōi opioni p̄bari vt nō cy. in. l. si q̄s. ff. de lega. j. aut factū vel rez illa tp̄re sue p̄ductiōis ꝛ essētie pōt cōmode ꝛ deliberate videri ꝛ sic de ipo vel ipa pt clara p̄batio vitatis hēi ꝛ tūc aut cā ē facilis ꝛ breuis q̄ modice rei ꝛ tūc p famā pt p̄bari ꝑm ja. bu. vt i auct. nisi breuio res. C. de sen. ex. peri. reci. cōsule rē tū q̄ iuramē tū possibile p iudicem deferat p se hēnti fama ar. l. ad monedi. ff. de iure. iura. aut cā ē grauis. i. nō modice rei: ꝛ tūc aut id q̄ ē petitū generat mo dicū ymo q̄ nullū p̄iudiciū ei ō. quē agit ꝛ tunc

© Biblioteca Nacional de España

sufficit per famã probari ꝛ erit tũc plena probatio: vt in restitutiõe dotis q̃ geritur ex eo ꝙ maritus vergit ad inopiã vt i auct. de equali. do. ℱ. illud. aut io ꝙ petitur generat magnũ preiudicium ei a quo petitur ꝛ tũc per famã plenarie nõ probat: sed an semiplene et dic ꝙ sic. ꝛ ꝓdicta intellige qñ fama tract originẽ ex iusta psũptione: ꝛ iõ iudex dz esse diligens vt de hoc interroget ꝛ se ipos met nam si ex iusta psũptione nõ trahit originem etiã semiplene nõ probat ſz vt vana est reiecꝛda. vt. C. de penis. l. ò curiões. ò p dcis p sali. i dcã. l. ea quidem. C. de acusa. de quibus etiã vide per bar. in. l. de minore. ℱ. pluriũ. ff. de questi. et vide. mors. ṽ. qualiter probatur. in ṽ si. pe. et fi. Et. tortura. 7. q. a. sr ṽ. fama.

¶ Familia. vide clericus 9. q. d. e. excõicatio. ℱ. q b. ii. q. a. et. 13. h. epõs. 7. q. cc. rex. 24. et. ℱ. q. b. actor. 3. q. d. l. mutuũ. 3. q. g. comodatũ. 6. q. c. nauicularius. 3. q. a. iniuria. ℱ. q. e. treuga. 3. q. a. furtum. 4. q. significatio. 2. q. d. testis. 7. q. i. et. 2. a.

¶ Familiaritas. vide. episcopus. 7. q. ff.

¶ Fames. vide epõs. 7. q. decime. 9. q. elemosina. i. q. patria potestas. 3. q venditio. 2. q. dam / num. ℱ. q.

¶ Femina. vide status. 3 q. diuisio. ℱ. q. e. significatio. 2. q. d. mulier. per totum.

¶ Fenum. vide. decime. ℱ. q.

¶ Ferrũ. vide blasfemia 3. q. falsitas. ℱ. q. clericꝰ. 10. q. pena. ℱ. q. eucharistia. 7. q.

¶ Ferus. vide damnum 6. q. g.

cedens non est amplius familiaris. Hoc premisso dic ꝙ cum familiaritas opponitur circa iudicis declinationem tota familia contemplatione domini eximitur a iurisdictione suspecti iudicis. Item operatur ꝙ familiaris perpetuus habet priuilegium perpetuũ sicut dominus. temporalis autem nõ: nisi durante familiaritate vt extra de arbi. c. cum olim. per Inno. ꝛ vide miles. 9. q. b. sr ṽ. vxoris. Quarto operatur ista familiaritas quia cum dominus sepelit familiarem suum infra octo dies non tenetur cõparere in iudicio. vi ṽ. citatio 3. q. a. Quinto operatur familiaritas ꝙ auget effectum cõsanguinitatis: vnde licet frater non repellatur a testimonio ratione fraternitatis tamen bene repellitur ratione socialis familiaritatis si simul habitant. vide. testis. 7. questione. l. su per verbo. durante. ṽ. cum queritur. in versi. aut est productus. Sexto operatur quia omnis faciens pacem debet promitere de familiaribus socialibus et adherẽtibus si vult esse fidelis sicut debet. vt in. c. ad apostolicam. de regu. et transe. de predictis per bal. in lege. iuxta sanctionem. C. de episco. et cleri.

¶ Vide que scripsi. furtum. 4. q. b. super verbo. stabularius. ꝛ super verbo. familiares. ꝛ ibi etiam i versi. fi. vide qualiter probabitur quem esse alicuius familiarem. Et que scripsi. inimicicie. 2. q. a. super verbo. domesticus. Et. luxuria. i. q. a. super ṽ. familiaris. Et. clericus. 9. q. d. super ṽ. familiaribus. in pn. Et. castigatio. 2. q. a. super ṽ. familiarem. Et. actor. 2. q. d. super ṽ. dominus. Et. e. q. l. super ṽ. punitur Et accusatio. 4. q. a. super ṽ. familiaris. Et. cõmodatum. 6. q. c. super ṽ. familiarem. Et. iniuria. ℱ. q. e. super verbo. dominus. Et. significatio. 2. q. d. super verbo. familie. Et. testis. 7. q. i. super ṽ. familiaris. Et. studium. ℱ. q. a. super ṽ. priuilegia. verbo. quero qui. in versi. fi. Et. represalie. ṽ. consuetudo. Et. excõmunicatio. 13. q. h. super ṽ. familiaris. Et. 16. q. a. super ṽ. effectus. ṽ. fi.

© Biblioteca Nacional de España

Ferie. quot sūt genera feriaꝝ. q̄d i eis agi possit vel non. ⁊ quibus feriis renunciari possit. spec.ti.de feriis.li.iij.pti.i.⁊ azo.i suā. C.e.ti. Quis pōt ferias inducere.b.in.c.cōquestꝰ. de feriis Itē q̄ ferie sūt attendēde an loci rei: actoris: vel iudicis.b.in.c. conquestus.de feriis. An dies feriati cōputātur in dilatiōe ad p̄bā dū vide. p̄obatio.5.q.b.sī v. infra tēpus. v. data est. Nūq̄d ppter impedimētū feriarū detur noua dilatio vide. p̄obatio 8.q.a.sī v. impedimēto.v.nūquid ppter. Et vide plura q̄ de feriis scripsi. actor.6.q.a.b.c. a d.e.per totum. Et q̄ scripsi.re p̄salie.v.circa materiā. in vsi. quero quo tpore. Et tutor.6. q.c.sī v. decreto.v.q̄ro vtrū.

a Citatiōz. vide citatio.3.q.sī. v.feriata.

Feuduz. b qui dicat tractus feudalis. vide q̄ scripsi. contractꝰ. v. itē nota. Qualiter sup feudis instrumēta formentꝰ: ⁊ de homagijs fiēdis sup feudis. ⁊ de libellis sup eis cōcipiēdis. vide p spec. li.iiij.ti. de feudis. Itē an ⁊ q̄liter fiat missio in feudis. vide primū decretū.4.q.a.sī v. bonoꝝ rei.v.nūquid habeat.in vsi.sz nūquid pōt.⁊ in vsi.se.⁊ in vsi. quero q̄liter fiet. Quid sit feudū. dic q̄ feudū est beneficiuz q̄ ex beniuolentia alicui ita datur vt p̄prietas rei quidem imobilis beneficiarie apud dantē remaneat: vsusfructus aūt illius rei ad accipientem transeat vt ad eū heredesq̄ suos masculos vel feminas si de eis noiatim dictū sit in perpetuū pertineat ad hoc vt ille ⁊ sui heredes fideliter dño seruiāt: siue seruiciū illud noiatim quale esse debeat sit expressū: siue indeterminate sit promissū. bal. coll.x. in p̄hemio. colū. viij. Feudū acquiritur: ⁊ inuestitura: ⁊ succ essiōe: vel eo q̄ habet p̄o iuestitura si dño dixerit coꝝ cū

Erie. primo quero que dies dicitur feriata. dic q̄ dies festiuitatis sancta. ⁊ que colitur ppter principis vel eius filij primogeniti natiuitatē. (aut ppter rem prospere gestā. (aut alia dies ob necessitatē (s. vēdemiaꝝ aut messiū. hominī colenda. i.p. ti.23 l.i. vid actor.6.q.a.b.d

Secūdo quero qualis est dies feriata colēda. dic q̄ maxime tali die d̄ bent tenere clerici mundatas ecclias: al' poterit per ep̄m arbitrarie puniri. ⁊ si ip̄e i hoc fuerit negligens punietur per superiorē. e.ti.l.iij.

Itez dies in honorem dei vel sanctoꝝ feriata doz in operis cessatiōe et citatione[a] ⁊ iudicio colli ⁊ contrafaciens potest post monitiōz excōicari .e.ti. l.ij. Et vide circa hoc.actor.6. q.b.c.d.e arbiter.4.q.d.apellatō u.q.b.sentētia.7.q.b.

a Tertio quero que est pena nō colētis diē feriatam. vide ꝫ p̄ima.q. ⁊ actor.6.q. b.c.d.e.

Festiuitas. vide eccl'ia 4.q.et.7.ferie.i.q.oblatio.2.q.matrimōz.7.q.

Fetor. vide. sepultura.4.q.

Feudū. primo q̄ro q̄d ē feudū. dic q̄ ē cōcessio alicuius rei vasallo ppter omagiū seruiēdi. 4.p.ti.26.l.i.⁊ vide.ī. e.10.q.in.fi.

ria vasallo vade in possessionē feudi ⁊ iuit. quin ymo ⁊ si vasallus per ānum tenuit beneficiū dōmino p̄sente ⁊ nō cōtradicēte ⁊ seruiciū eius q̄ a vasallo recipiēdo. vt in.c.sciendū. ⁊ ibi etiam. bal.de consue.rec.feu.coll'.x. Quid significant ista verba: cōcedo i feudū tibi ⁊ cui deberis. respō deo vt in. c. feuduz. si de feudo defuncti. coll'. x. Quid significāt ista v̄ba cōcedo tibi ⁊ cui vis dabis. respō deo nil aliud nisi ipaz pura et meram feudi naturā q̄ ad ius se retulit pactum. ff. solu .matri. l. gaius. p bar. per ista verba prior de iure erit p̄or p legē cōuētionis. bal. l liberti. colū pe. C. d̄ op. liber. Quero q̄d si i instrumēto dicitur q̄ est facta concessio sibi recipiēti p se ⁊ herede suo masculo an trāseat ad heredē extraneū masculū. dic q̄ nō q̄ adiectio masculini de iure ⁊ de facto refert ad descēdentes: de iure. s. scripto: de facto. s. de cōsuetudine. ⁊ vide bar. ff. de liber. ⁊ postu. l. gallus. ꝫ. ⁊ si a parēte. de quo p bal. in. l. liberti. colū. fi. C. de oper. liber. Nūquid iter feudatarios hēt locuz ius acrescēdi: pone rex dedit i diuise castrū pluribus i feudū vnus illoꝝ cōmittit feloniā nūq̄d ptē illius retrahit dñs ad se an vero accrescit feudatario. distingue aut feudū est collatū ab impatore vel rege ⁊ puto q̄ ius accrescēdi versef inter cōfeudatarios. si aūt ab alio feudū est collatū et contrariū dico. bal. in. c. duo fratres. in. prin. de duo fratri. a capi. inuesti. coll'. x. Extraneus vasallo mouet cōtrouersiā de feudo: vasallus domino denūciauit q̄ eū deffenderet: feudū victū est

© Biblioteca Nacional de España

ſ.de dño renuẽte'eũ defendere: queriť an dñs teneatur vaſallo de euictiõe ꝛ in quantũ.reſpõdetur ſi certũ eſt forẽ euictũ tũc dñs teneť ad euictionẽ vaſallo vt aliud ſibi in feudo reſtituat eiuſdẽ extimatiõis vel det nũmos q̃ cõuertant i ſpeciem q̃ ſit in feudũ.aut ẽ dubiũ an feudũ ſit euictũ tũc ſi pbat vaſallus feudũ eſſe q̃ eſt euictũ aget de euictione ſi nõ probet dño deferť ius iurandũ vt bal.in.c. negociũ tale. ſi de feu. vaſa. ab allio interpe. fue.Sed hoc

a ¶Secũdo q̃rovñ dicitť dic q̃ a fide.(q̃m. ſ.fidẽ vaſallus dño ſeruare tenetur.) e.ti.l.i.

a ¶Tertio quero quotu a plex ẽ.dic q̃ duplex.aut eſt ſup caſtro vel villa: vel ſup alia re ĩmobili. Aut ẽ de pecunia annuatim dãda vaſallo:ꝛ iſtud (.ſ.feudũ pecunie)

põt p libito voluntatis aufferri. e. ti. l. i. Et iſta pecunia dr̃ terra vt ibi ĩ l.ij.vide.ĩ.10.q.

¶ Quarto quero quis poteſt feuduz dare. dic q̃ princeps:aut alĩ⁹ dominus. Itẽ prelatus ª eã dumtaxat que ſunt per anteceſſores ĩ feudũ dare cõſueta. e. ti. l. iij.

fallit in caſib⁹ in quib⁹ de euictiõe nõ agitur q̃ dic vt ibi in glo.Si vaſallus per lõga tẽpora pretitit ſeruiciũ tñ nõ ſpecificauit feudum vtrũ dñs poterit eũ cogere ad ſpecificatiõz feudi: ꝛ ſi non vult ſpecificare vtrũ quicq̃d poſſidet preſumať feudũ:ſi vero vult ſpecificare vtrũ cogať oſtẽdere inſtrumenta dñs .azo determinat cõtra vaſallum q̃ vez putat niſi vaſallus habeat iuſtã cauſam ignoratie.tu dic q̃ in iſtis factis antiquis ꝛ implicitis vbi nõ apparẽt inſtrumẽta nec teſtes originarij recurriť ad cõmunẽ hominũ memoriã ꝛ famã:ꝛ ſup hoc etiã domeſtici interrogabunť Item dic q̃ ſi heres iuret ſe nõ habere inſtrumẽta nõ cogiť ad ea exhibẽda.ſed ſi hẽt vel cõfeſſus eſt ſe hẽre tũc cogiť ad ea edẽda: ſi ergo nõ ꝓducat ipa ſeruabiť pratica.inno.q̃m ponit ex.de fide.inſtru.c.g.perpetuꝰ.vbi oio vide.et. edictio v.ſi cõtra ſententiã.de quo p bal.c.vaſallus.colũ.fi.ſi de feu.contro.fue.inter do.agri. coll.x. ¶In cã feudi ad probãdũ ingratitudinez delicti quinq̃ teſtes req̃runť ydonei opionis integre ꝛ manifeſte probãtes.vt.c.impator.quot.teſ.ſũt nece.ad probã.coll.x.ſed glo.ibi dubitat vtrum iſtud.c.ſit de corpe feudoz an ſit extuagãs tñ ſupra de capi.q̃ curiã vẽdi.c.ſi ſoluerit.glo.recitat iſtud.c.ꝛ cõcludit q̃ ſi iſtud.c.ẽ lex ſtãdũ ẽ vbis legiſ:ſin aũt nõ ẽ lex ſufficiũt duo teſtes quotiẽs ergo de aliq̃ extuagãti dubitať meli⁹ ẽ iuris regulis debuire.bal.i dcõ.c.impator.¶Et ad pbãdũ iueſtiturã quot teſtes req̃rũť vide ĵ.6.q.a.ſr̃ v. iueſtiat.v.cũ q̃riť.Et an i cã feudali iurať de calũnia.vide.iuramẽtũ.12.q.a.ſr̃ v.calumnia.v.i.

a ¶Prelat⁹.feudũ dare põt plati eccliaz ſi eccliẽ cõſuetudo.ꝛ nobiles ſeculares.ꝛ q̃ ab eis feudũ accipiũt vt in.c.q̃ feudis.de hijs q̃ feu. da. po. coll.x. Et q̃rit bal.in.c.ſiq̃s iueſtitꝰ.q̃d iuſ̃ ſit ſiquis. iueſ. fue.de alie feu.ſi talis ẽ plat⁹ q̃ eſt oio deponẽdꝰ nõ tñ eſt accuſatꝰ vl̃ inq̃ſitꝰ nũquid valẽt eiꝰ ifeudationes loq̃mur in feudo apto. et reſpondet q̃ ſic per.c.q̃ ppter In.vij. coll. de electi.i nouella. Sed dubitať an plat⁹ poſſit infeudare ſine cõſilio capitli ſui: cõfeſſus nõ req̃riť ſi feuduz ſit diſtinctũ ꝛ eius cõceſſio ſit attributa plato: ſed idẽ dico de cõſilio cũ cõſiliũ capituli ſit pſcriptibile: nã ille q̃ plenã ꝛ ſolꝰ ac i ſolidũ hẽt adminiſtratiõz nõ tenẽť alteri⁹ exq̃rere opionẽ.Sz nũq̃d ſupior plat⁹ põt ifeudare feuda q̃ ptinẽt ad collatiõz plati iferioris ſibi ſubiecti.dicas aut illi⁹ plati eccliа erat imediate ſubiecta ꝛ valet:aut mediate ꝛ nõ valz niſi forte ea vacãte:illa aũt dicit in iſto paſſu eccliа i mediate ſubiecta q̃m rector ipi⁹ nõ adminiſtrat nomine ſuo ſz noie ſupioris plati nec ẽ ppetuꝰ ſz manualis.Queriť de legatis cardinalib⁹ vtrũ poſſint ifeudare res eccliaz ſue legatiõis.dicit archi.q̃ iſti plati nõ poſſũt tollere iura ſubiectaz eccliaz. ꝛ ſ.q.2.c. eccliaſticis.dicit bar.q̃ legati de latere nõ põt cõcedere caſtra eccliе.ff.q̃ vi aut clam.l.phibere. ſ.plane.Quero an cõſuetudo ifeudãdi poſſit alterari ꝓpter caſũ ſupueniẽtẽ: vtputa ẽ cõſuetudo de nõ infeudãdo nobilib⁹ ꝛ potẽtib⁹ mõ vaſall⁹ eccliе alienauit ꝛ eccliа nõ põt recupare niſi ifeudet potẽtiori. rñdeo lz ppter hũc caſũ abbas q̃ iurauit nõ ifeudare romano põtifice icõſulto nõ poſſit oio de nouo ifeudare tñ poſſz ppter caſũ ſupuenientẽ cõſuetudinẽ alterare.Sz pone q̃ cõſuetudo ẽ infeudare i maſculos plas tus ifeudat i maſculos ꝛ feminas q̃riť an valeat ifeudatio.rñdeo ſic.pone cõceſſũ ẽ põilegiũ pape cuidã abbati ꝛ capitulo q̃ poſſint ifeudare de nouo quod dã põiũ deceſſit abbas anteq̃ defeudaret vtz ſucceſſor poſſit ſupplere factũ predeceſſoris.videť diſtiguẽdũ aut iſtud põilegiũ ẽ cõceſſũ ad ipetratiõz eccliе et tũc ſucceſſor teneať q̃ gra fcã ipi eccliе. aut ad ipetratiõz alteri⁹ ꝛ tũc ſecꝰ vt dicam⁹ i cõceſſiõe idẽ q̃ i cõpromiſſo q̃ nõ trãſit ad ſucceſſorẽ in prelatura. Quero an vaſall⁹ poſſit alij ifeudare id q̃ i feudũ tenet. vide. põmũ decretũ.4.q.a.ſr̃ v.bonoz rei.v.nũq̃d hẽat.i vſi.ſz nũq̃d põt. ꝛ dic q̃ ſic eq̃li vel meliori

© Biblioteca Nacional de España

ꝛ eadē lege vt in.c.calidis.de phi.alie.feu. ꝓ federi. coll'.x. ꝛ ibi nō i glo.q̄ incipit. q̄ vtrūq; .et. ℣. illud quoq;. ꝛ ibi ēt nō in glo.q̄ incipit.nō ergo.de ꝓdictis ꝓ bal.c.qꝛ de feudis.de hijs q̄ feu.da.po.coll'.x. Quāto tpe ꝓscribit' cōsuetudo infeudādi. rñdeo si ē manifeste vtilis ecclie prescribitur spacio trigita ānoꝝ.si autē exꝑsse damnosa requirit' tēpus cuius ōrij memoria nō existat.si aūt ē dubiū requirit' tēpus q̄draginta ānorum. bal.dcō.c. qꝛ ꝺ feudis.

a ¶ Qui.q̄ro vtꝝ ꝓlatus possit rē cōsuetā infeudari cōcedere cōsā guineo suo. et. glo.ordiarie dicūt q̄ nō i coll'. x.feu.q̄ succe.tene.c.i. ꝛ de iuest. inter do.ꝛ vasa.lis.oꝛi.c.i.℣.fi.tu dic q̄ pōt si ꝓsona nō est ecclie oneroso hoc eni semp inspicit' ꝛ si de hoc ē cōsuetudo ꝛ par ꝓniciū recipit'.de quo per bal.i.c.qꝛ de feudis.de hijs q̄ feu.da.coll'.x.

a ¶ Quito q̄ro cui[a] dat'. dic q̄ ei dūtaxat q̄ nō ē alteri[9] vasall[9]:qꝛ nemo ꝑt duob[9] dñis ꝑfuire. (i. duoꝝ dñoꝝ vasall[9] eē) e.ti.l.iij. ¶ Et efficit' vasall[9] dñs rei feudal'. dominiū.2.q.a.

a ¶ Sexto q̄ro qō ꝑficiuꝫ tenet' facere feudatari[9]. dic q̄ in ꝑmis illud q̄ iurat:nā ipe facit omagiuꝫ b flexis genib[9] ꝛ man[9] iter manibus dñi positis iurās[b] ꝛ promitens dñi secreta nō reuelare:contra quēcunq; ei adiutoriuꝫ prestare:bene ei cōsulere et ei[9] damnis occurrere Deinde dñs iuestiat[c] eū de feudo ꝑ ānullū:cirothecā:aut aliā rem. Et ꝑ se:vl' per nunciū:mittat eū in possessiōꝫ rei i feudum date.e.ti.l.iiij.

¶ Et si certū ꝑficiū apponitur feudatario[d] illud exhibeat:nullo autē traheret'. Modo reuocat' in dubiū vtrū ꝑ cōfessionē dñi ꝑdet' inuestitura.dic aut loq̄mur de ꝑ iudicio tertij ꝛ nō sufficit cōfessio dñi.aut loquimur de ꝑiudicio ipius cōfitētis: ꝛ tūc aut cōfitetur rem vere ꝛ solemniter actā ꝛ tūc stat' confessiōi:aut dominus cōfitetur veritatem ſ3 negat solemnitatē ꝛ tuuc aut a ꝓncipio ꝛ debꝫ dñs audiri qꝛ ꝑ nō facto hētur q̄ nō legitime factū est aut ꝑmo negat ꝛ postea ei delato sacramēto cōfitetur veritatē ꝛ negat solemnitatē ꝛ tūc nil patrocinatur ei negatio: alius casus est quando quis confitetur solemnitatem ꝛ negat veritatem vt quia intentatum factum rectum ꝛ dominus dicit verum est q̄ interuenerunt pares curie sed tamē nō feudū rectum: sed feudum guardie vel simile tunc dic vt nota. coll'.x.feu.de feu.guar.c.i. ꝛ de contro. inuesti. c.i.℣.similiter.de predictis per bal.coll'.x.feu.c. siue clericus.qui tes.sunt nece. ad probā. inuesti. Et ad probandum ingratitudinem delicti in causa feudi quot testes requiruntur.vide supꝛa.i.q ꝺ.in causa.

b ¶ Jurās. vide vasall[9].i.q.a.ꝺ.vasallus dño. ꝛ ꝺ.se.

c ¶ Jnuestiat. vide q̄ scripsi.iuestitura. Cū q̄ritur qui testes sint necessarij ad iuestiturā: ꝛ ꝑ quos ꝑbet': ꝛ q̄liter: ꝛ eius ꝑbatiōis onus cui incūbit.dicas aut q̄ritur de ōctu:aut de ꝑbatiōe:si de ōctu:aut est noua iuestitura:aut antiq̄.ꝑmo req̄rit' alteꝝ de duob[9] vel q̄ iterfuerit pares curie si dñs hēbat pares : vel breue testatū: ꝛ qꝛ alternatiue lex loq̄tur non req̄ro q̄ breue testatū habuerit pñciaꝫ pariū stat' ei i dubium ꝓpter publicā fidē:si āt dñs nō hēbat pares sufficiūt exnei dū tñ sint viri ꝑbati ꝛ oi exceptiōe maiores.si vero loq̄mur de veteri iuestitura qꝛ fomētū ā tiq̄tatis hēt sufficiūt testes exnei. ꝛ hoc in iuestitura laicoꝝ.ſ3 in iuestitura clericoꝝ de rebus eccliaꝝ siue sit noua siue vet[9] sufficiūt ꝓonei exnei. Nūc seq̄tur ſm mēbrū ꝓncipale de ꝑbatiōe: ꝛ ad intelligētiā huius ꝑmito q̄ ista sūt diuersa.ſ. cōtract[9] eē ꝛ ꝑbatio eē: ꝑt eni accidere q̄ iuestitura sit solemniter facta tñ breue testatū nō repitur vel pares curie decesserūt ꝛ iō videndū est q̄d iuris sit cū nō repitur breue testatū vtrū casus possit probari per alios q̄m per pares curie. ꝛ dicas q̄ sic.si vero nō interuenit ꝛ testes substātiales sūt mortui nō semp vasallo ē facultas probandi debuit eni testes facere recipi ad eternam rei memoriā ne fortuitis casib[9] ꝑbatiōis copia sub

d ¶ Feudatario.an feudatarius potest feudum deseruire per substitutum.h.in.c.vergentis. de hereti.pe.colū.ꝺ.tu dic. Et vide j.7. q.a.super ꝺ. impedimento.ꝺ.concessum est.in ꝺſi.i. Vasall[9] potest seruire per substitutum dum tamē sit dominо acceptabilis.sed quid si misit nō acceptabilem tamē dominus acceptauit an sit iuri satisfactum.respondeo sic.bal.coll'.x.feu.c. imperialem.℣.firmiter.de prohi.feu.alie. Et an ꝛ quando clericus feudum seruire potest per substitutū vide j.7.q.a.super ꝺ.clericus. Quilibet volens seruire per substitutum semper debet seruire per hominem eius conditionis. si ergo doctor vult seruire per substitutum debet seruire per doctorem non per scolarem licet sufficiens sit. Jtem si miles vult seruire per substitutum debet seruire per militem non per domiceluꝫ vt.l. agentes. C de agri.et censi. ꝛ ibi etiam bar. de quo vide etiā

© Biblioteca Nacional de España

per eum.l.nemo est qui nesciat.ff.de duo.re. fa cit que scripsi. iudex.u.q.a.sſr ỽ.sue.ỽ. ille qui. ¶ Nunquid vasallus vasalli tenetur seruire pri mo domio: hoc querit glo.coll.x.feu.c.i.ℱ. rur sus.de contro.inuesti.bar.dicit q̄ non quia va sallus vasal li mei non ẽ meus vasal lus.sed tu di cas q̄ po test compel li per subtra ctionem be neficij vt no tatur. inst. loca. ℱ. a deo. Item si dominus ve lit feudū fir mū remanere ⁊ sibi precise seruicia exhiberi pote rit hoc consequi in subsidiū tanq̄ contra debi torem debitoris iuxta ea que singulariter notan tur.ff.de acqui.here.l. per heredem.ℱ. si q̄s. de quo per bal.in dicto.ℱ.rursus.circa.fi.

designato tenet eum in guerra[a] (s. iusta q̄m ipe dñs mouet: vel ali⁹ iniu ste cōtra ipm dñm.) iu uare.e.ti.l.v. vide. cas trū.2.3.q. rex.21.q. Et tenet dñs[b] vasallū iu uare cōtra damna: ⁊ ei

legalis esse: sicut vasall⁹ illi.e.ti.l.v.

a ¶ Septimo q̄ro q̄s succe dit[c] i feudo. dic q̄ i feu do vnius loci non suc cedit femina[d] neq̄ viri (vt nepos ex filia nō suc cedit in auito feudo.)

a ¶ Guerram. quero nūquid vasallus tenet dñm iuuare in guerra. dic q̄ in duobus casibus tenet de necessitate iuuare. s. q̄ndo ius est pro domino Item q̄ndo est dubiū: nam determinatio isti⁹ du bij non pertinet ad vasallū sed obsequi debz do mino suo quoniā psona domini sui semper de bet videri sancta ⁊ honesta. Item vnus casus est in quem non tenetur iuuare. s. quando iniustitia domini est notoria ⁊ dominus facit guerram al teri. i. fuit inceptor guerre. dicit tamen aristotiles q̄ non incipit qui ira aliquid facit sed qui ad irā prouocat. ⁊ tamen licet sciat dominum habere iniustitiam tenetur ipm iuuare ad ipius defensio nem. bal.c.domino guerram. colū.ij. hic fi. lex. deinde cōsue.reg.inci.coll.x.feu. Et cōtra quos tenet dominū vasallus iuuare. vide. vasallus. 4. q.e.sſr ỽ.guerrā.ỽ.contra quos.

b ¶ Domin⁹. vide. vasall⁹. 4. q.e.sſr ỽ.guerrā.ỽ. cōtra quos. in ỽsi. q̄rit. glo.

c ¶ Succedit. pone concessū fuit feudū patri meo q̄ decessit plurib⁹ filijs masculinis supstitib⁹ q̄ liter succedāt in feudo. respōdeo q̄ viriliter. po ne q̄ vn⁹ ex filijs decessit relictis plurib⁹ nepo tib⁹ masculis q̄rit q̄liter nepotes succedāt. res pōdet q̄ in stirpes: ſz si alij filij supsint nō succe dūt nepotes vt in hac.l.partite vulgaris sermo nis. Querit vtrū vasallus per suā vltimā volū tatē possit mutare hūc successoriū ordinē. respō det q̄ nō q̄ in feudis vltima volūtas vasalli ni hil valet. vide j. 8. q.b.sſr ỽ.alienet.ỽ.omis alie natio. in ỽsi. quero vtrū pater. ſz dubiū est po ne q̄ erāt tres fratres duo decesserūt vn⁹ cū vno filio alter cū q̄ttuor demū tercius frater decessit sine herede modo q̄rit vtrū isti filij fratrū succedāt in ca pita vel in stirpes. dicas q̄ i stirpes. bal.coll.x.feu. c. seq̄tur. de succe.feu. Feudatari⁹ cōmisit delictū pp ter q̄ bona sua sūt publicata an ius feudi publicet spec. ti. de feu. ℱ. quāuis. ỽ. videt tenere q̄ sic: ⁊ idē glo. in l. sil q̄s in tantā. C. vñ. vi. ⁊ ibi dē. cy. respōdeo fateor q̄ iure suo ꝑuetur nō tñ ac q̄ritur offēso ſz ad dñm reuer tit q̄ obligatio fidelitatis q̄ est semp inseparabil nō trāsit in fiscū. de quo per bar. l. si finita. al est. l. si q̄s in possessione. ỽ. q̄rit. glo. an sit idē. ff. de dāna. infec. Et vide. hereticus. 6. q. a. sſr ỽ. regi. ⁊ sſr ỽ. bo na. Si vasallus cōmisit talē ingratitudinē ex q̄ veni unt bona publicāda ⁊ dñs nolit vendicare feudum cōfiscabit ita q̄ donec delinq̄ēs decedat sine herede fiscus possidebit. bal.coll.x.feu.c.nulla. p quos. fi. iuesti. An ecclia succedit i feudo. vide. citatio. 7. q. c sſr ỽ. ante citationē. ỽ. q̄ro an ꝓhibitas. in ỽsi. ij.

b ¶ femina. nunquid femina succedat in feudum. glo. coll.x.feu. capitulo. quia de feudis. ℱ. ⁊ quia vidi mus. de hijs qui feu. da. po. dicit q̄ non nisi in tri bus casibus. primus est quando ipa nominata est i inuestitura. secundus quando feudum redemit a do mino. tercius quando dominus ei dedit propter ser uiciū patris. quibus casibus ab aliquo ex parētib⁹ nō est inq̄tāda. Quero si ē actū q̄ defficiētib⁹ mas culis feudū vadat i vnā feminā ⁊ extāt ꝑplures femie an succedat ꝑmogenita; an dñs gratificabit: an rōne incertitudinis totum viciabitur: an sorte dirimetur. respondeo q̄ si primogenita succedit in alia heredi tate succedit ⁊ in hoc iure: alias dirimitur sorte: vel dicas q̄ hoc casu domini sit electio quem habeat vasallum q̄ est equius. Quero si feudum est da tum ad nullum seruicium an succedat femina nō exis tente masculo. tex. dicit q̄ sic. de capi. extraor. capi. si cui mulieri. Quero quid in feudo iure emptionis quesito. dic q̄ femina succedit magis ex natura con tractus q̄z ex natura feudi. de q̄bus p bal. i dctō. ℱ. ⁊ q̄ vidimus. ¶ Quid si consuetudo effeminat feu dū vt i regno appulie: ⁊ comes q̄ hēbat feudū decesſ sit relicto nepote ex ꝑma filia femia ꝑmortua ⁊ relic ta filia propria quis preferatur in comitatu: aut fi lia femina que est in primo gradu: an nepos qui est in secūdo. i. an preferatur gradus an preferat sexus. pluriq̄ dixerunt masculum preferri q̄ hoc videmus in.l.cōtractus ergo idem in.l.cōsuetudinis. dicac q̄

© Biblioteca Nacional de España

si cõsuetudo illius feudi nõ determinat hũc casũ feudũ reuersũ est ad dñm de quo vide laci⁹ p bal. in. l. quotiẽs. colũ. iij. C de suis ⁊ legi. here. vide. rex. ⁊z. q. b. sr̃ v. filia. vsi cõsuetudo. Utrũ hermofrodit⁹ succedat in feudũ ⁊ determinat q̃ sic si magis incalescit in masculino ita determiat gl̃. ff. de legi. l. de q̃ bus. tu dicas q̃ nõ si in istis pudẽdis q̃ sũt vilissima ps corpis nr̃i nõ apparet maior incalescẽtia: tñ si appareret in alijs opibus virtutis ⁊ i agilitate corporis q̃ prepõderat in eo virilitas tũc dicas eũ in feudũ succedere: nec dicitur oio impfect⁹ p similis ẽ pfecto Itẽ ista ipfectio ẽ occulta q̃ regit pfecto: aut ẽ euidẽs ⁊ manifesta ⁊ iõ eligẽda. Si q̃s recipit feudũ p se ⁊ suis filijs nascituris an cõprehẽdat illos q̃ sut nati ex secto vẽtre. Itẽ quid si substituti sunt alicui filie legitime nasciture. dicas q̃ sic. de quibus per bal. in. l. quotiens. C. de suis. ⁊ legi. here. colũ. iiij.

per eã descẽdẽtes ⁊z masculus[a] (s. vn⁹ vl̃ plures) sic vsq̃ ad nepotẽ[b] (⁊ si filij sup sint nõ pticipat i feudo nepos ex filio p̃/ mortuo) iclusiue: postea

a C Masculi⁹. naturales filij ẽt legitimati nõ succedũt i feudo. vt i. c. naturales. si de fe. cõtro fue. int. do. ⁊ agna. coll̃. x. Quero q̃d si legitimati sũt p p̃ncipẽ eo adiecto q̃ succedãt i feudis. rñdeo tũc succedũt cũ legitimis ppter suppremã p̃ncipis ptãtẽ ꝑm glo. i dicto. c. naturales. Sz q̃ro nũq̃d i tali legitimatiõe sit necessariũ q̃ exp̃mat q̃litas illegitimationis. dic q̃ nõ sufficit eni si ẽ spuri⁹ q̃ exp̃mat spurietas ⁊z nõ ex p̃mat q̃litas spurietatis puta nõ dicat q̃ ex monacha vel adultera ꝑm Jo. an. qui ta nõt de fi. presbyt. c fi. i nouella. Quero nũq̃d ẽ necesse q̃ p̃nceps appo nat clausulã: nõ obstãte. rñdeo nõ q̃ñ p̃nceps rescribit specialr̃ ⁊ ex certa sciẽtia ⁊ hoc verbũ. s. certa scientia litteris ẽ expressũ: secus si daret alicui generalẽ auctoritatẽ legitimãdi q⁊ plus opat spẽs certa quaz dispositio generalis. De hac ⁊ duab⁹ pcedẽtib⁹ q̃onib⁹ vide. legitimatio. i. q. a. sr̃ v. dũtaxat. v. an imp ator. q̃i p totũ. Quero q̃d de legitimatis p matrimoniũ. rñdeo hij i feudũ succedũt facit q̃ nõ ber. de elect i. c. inotuit. ⁊z tu i hoc respice formã iuestiture: nam si diceret p te ⁊ filijs tuis legitime descẽdẽtibus ex te nõ cõtinẽt legitimati: si dicit filijs simplr̃ succedunt q⁊ idiffinita equipolet vniuersali. Et dicas q̃ matrimoniũ nõ legitimat filios ad feuda ppter viciuz ori ginale p̃sertim supstitib⁹ legitime cõceptis. Quero q̃d de eo qui i vtrõ accipit cõcubinã i articlo mortis sciẽs se euadere nõ posse. rñdeo tenet matrimonium ⁊ legitimat⁹ hẽtur loco postumi. Et ex p̃dictis sume q̃ ad regalia ⁊ baronias nõ legitimat nisi ipator. ⁊ matrimoniũ dz ẽt i eo iterueire scriptura ⁊ dos vera nõ ficta ⁊ hoc de iure ciuili: ⁊z simplicitas canonistaz nõ curat de ista subtilitate ⁊z tãtum de vitate matrimonij. vt. c. tãta. exr̃. q̃ fi. sũt legi. vide legitim⁹. i. q. a. sr̃ v. vtrõ. v. itẽ p seq̃ns. in vsi. ⁊z ad hoc. pone q̃ nõ tenz matrimoniũ ppter iustitie publice honestatis ipedimẽtũ tñ cõtrahẽtes credebãt tenere errãtes i facto an filij succedãt i feudo. dic q̃ sic q⁊ sũt legitimi a natura

ũo reũtit[c] ad dñiũ. Itẽ nõ succedit ifirmitate (vt mut⁹ surd⁹ l̃ alr̃ ppetue ipedit⁹) laborãs ppetua b cui⁹ ipedimẽto[d] neq̃ret fuicia iposita exhibere.

De p̃dictis p bal. i dctõ c. naturales.

C Nepotẽ. nepos legitim⁹ ex natura li filio legitimato nõ succedit i feudo. h. i. c. tãta. i. d. qui. fi. sũt legi.

c C Reuertit. frater feudũ renũciauit fratrib⁹ postea illi decedũt sine herede an ẽ apta via dño. videt q̃ nõ. Et nõ q̃ postq̃ est apta via dño ex natura feudi nunq̃ reddit ad feudatarios. bal. l. liberti. colũ. pe. C. de oper. liber. Rex frãcoz concessit cuidã nobili castrũ i feudũ dicẽs cõcedo tibi ⁊ tuis heredib⁹: q̃ nobilis decessit sine liberis supstitib⁹ agnatis: dñs rex dicit feudũ ad se reuersũ agnati negãt q̃rit q̃d iuris. q̃daz dicũt ad oẽm heredẽ trãsire vbi nomẽ heredis exp̃mit ab hoie ⁊z glo. i. l. ex fcõ. ff. fi. ẽ p dño rege ⁊ bar. in. ff. liberi. l. iurisiurãdi. ff. de op. liber. q̃ vez ẽ q⁊ natura feudi sp vr̃ i eẽ ẽt si nomẽ heredis exp̃mat ab hoie. de quo p bal. i. l. liberti. colũ. viij. C. de op. liber. Et vide. castrũ. i. q. a. sr̃ v castrũ. v. rex dederat. C Cũ feudũ reuertit ad dñz q̃d iuris de fructib⁹ illi⁹ ãni. rñdeo aut vasallus decessit añ marciũ ⁊ tũc fruct⁹ oẽs ei⁹ ãni ptinẽt ad dñz. aut añ augustũ ⁊ tũc oẽs fruct⁹ ptinẽt ad heredẽ vasalli. aut p⁹ augustũ ⁊ tũc oẽs fructus ãni pcipiet dñs. q̃dã dixerũt idistincte oẽs pẽdẽtes ad eũ ptinere. ego itelligo q̃ oẽs fruct⁹ q̃ pcipiunt vsq̃ ad klẽdas augusti vl̃ pcipi debẽt ẽt si casu aliquo nõ potuert pcipi ⁊z sũt i agris ptineãt ad vasallũ. hijs exceptis reliq̃ mortuo vasallo sine herede ptineãt ad dñz. Quid d̃ pẽsiõib⁹ si feudatari⁹ locauit feudũ. rñdeo idẽ q̃ de fructib⁹ q⁊ loco fructuũ succedũt; bal. coll̃. feu. c. dño guerrã ff. hijs cõsequẽter. hic fi. lex. deinde. consue. reg. inci. Ad p̃dicta facit que scripsi. vsufruct⁹. 6. q a. sr̃ v. morte. v. ⁊ nõ. et v. q̃ro ponamus.

d C Impedimẽto. ⁊ nota q̃ quidã nascuntur amẽtes ⁊ isti carẽt ista parte hois q̃ ẽ p̃ncipalissima videlicet vsu rõnis ⁊ tanq̃ derelicti a conditione nature nõ succedũt in feudo: quidã nascũtur oio muti q̃ nec cũ difficultate pñt loqui articulate. vel oio surdi q̃ nisi cum magna difficultate nihil audiũt ⁊ p hoc ẽt obtrusũ hẽnt intellectum. quidam nil oio vident. oẽs isti vocant impfecti q̃a carent p̃ncipalib⁹ sensibus qui sũt hostilia itel

© Biblioteca Nacional de España

lectus. q̃daz sũt q̃ in istis sensib⁹ bẽnt debilitatẽ ꝛ isti nõ dicunt impfecti. Primi ergo nõ includũ tur in feudũ de quo per. bal. in. l. quotiẽs. colũ. iiij. C. de suis. ꝛ legi. here. ¶ Concessũ est alicui feudũ deinde factus est mut⁹ surdus vel alr impfect⁹ vtrum feudũ retinere possit ꝯ in feudo nouo. distigue aut aliquo modo põt fuire p se ꝛ ñ poit feudũ. Aut nullo mõ põt tũc considera q̃litatẽ feudi aut cõsistit

Nec clericus[a] (itelligas de tali clerico qui rõne sui ordinis nõ possz eu⁹ seruire.) vel religiosus. Seo in feudo marchie (marchia est terra in cõ/finibus regni posita vid̃ princeps. i. q. a.) aut cer

te prouincie (vt comitatus vel ducatus) null⁹[b] succedit: nisi dñs in concessione expresserit ꝺ succedendo. e. ti. l. vj.

b ¶ Item nõ succedunt in feudo ascendentes[c] seo descendẽtes quib⁹ deffi

principaliter in opera personali ꝛ ppria feudatarij ꝛ poit feudũ: aut in alia ꝛ tũc satisfiet p substitutũ idoneũ. Quero datũ est i feudo patri tuo ꝛ tu successisti in feudũ cũ eras habilis postea a latronib⁹ excoulat⁹ es fact⁹ inutilis: vel morbo pdidisti totaliter visũ vel auditũ: vtrũ feudũ possit tibi aufferri. videt dicendũ aut culpa precessit casũ ꝛ perdis feudũ paternũ: aut fuit cas⁹ fortuit⁹ ꝛ tũc secus. pone ergo datũ est feudũ patri tuo ex quo natus es tu a natiuitate in aliquo de duob⁹ sensib⁹ corporis totalr impfect⁹. s. in visu vel in auditu: nã gustus ꝛ odorat⁹ nihil ad q̃stionẽ qz nõ pñt p aliũ explicari nisi talis esset q̃litas feudi vt in feudo sagerij vel pregustatoris vel vinerij vt nõt Inno. in. c. i. de obser. ieiu. vel strumos⁹ es ex ipa natura nũquid succedis i feudo. dicas ꝙ nõ: verũtamẽ si feudũ magnũ fuerit quo ei ablato se exhibere nõ valeat tantũ ei relinqui dz de dcõ feudo vñ se nutrire possit: ꝛ hoc intelligo vez eẽ in feudo ꝙ nõ ẽ paternũ sz nouũ: si aũt eẽt paternũ tũc mut⁹ surd⁹ vl alr impfectus totũ retinebit. Sz dubitat an q̃ nõ bẽt testiculos succedit i feudo paterno cũ fratrib⁹. dicas ꝙ sic dũ tñ alr sit apt⁹. bal. coll. feu. c. itẽ si eps. i fi. epm vel abbatẽ vel domi. ple.

a ¶ Cleric⁹. vtrũ is q̃ tenet feudũ a rege vel simili q̃ feudũ dare pt si monachet vl clericet pdat feudũ. dic aut debebat ei⁹ noie ãnuã pstatiõz aut psonalr fuire debebat. pmo casu nõ admitt cũ illud ãnuũ i quocũq; ꝛ quocũq; statu mutato pstari possit. secũdo casu subdistigue nã aut ẽ electa idustria psone tacite vl expsse ibi nõ pt fieri p aliũ. adde hic vnũ nõbile ꝙ qñ i q̃cũq; cõcessiõe fit mẽtio heredis ibi nũq; vr electa idustria psone qz idustrialia ñ trãseũt ad heredes. ꝺ q̃ matia vide lati⁹ p bal. in. l. q̃s q̃s. C. de epis. ꝛ cle. viꝺ j c. sr ꝺ. null⁹. ꝺ. si nat⁹. ¶ Utz p suscepticiõz mioz ordinũ q̃s videat renũciare feudo l ad ipz feudũ reddi ihabilis glo. coll. x. feu. c. si femina. de bene. fe mi. determinat ꝙ nõ: ꝛ hoc casu serui ꝛ p substitutũ Si ꝺo pmot⁹ ẽ ad sacerdotiũ pt subdistigui: aut est feudũ sibi aptũ ꝛ videt renũciare ꝛ iõ p substitutuz nõ poterit fuire. aut nõ erat aptũ ꝺbi gra qz pmogenit⁹ possideꝫbat feudũ ꝛ erãt tres vl q̃ttuoz fres ꝛ vltim⁹ fact⁹, ẽ cardinal ꝺ inde oẽs fres decesserẽt sine here de de isto nõ pt dici ꝙ habuerit itẽtiõz renũciãdi nec ẽt facultatem videtur ergo ꝙ de equitate admittatur ad feudũ ꝛ ꝙ possit fuire ꝛ p substitutũ: lz sec⁹ sit ꝺ iuris rigoze: nisi eẽt tale fuiciũ certum ꝙ sui natura possz p quẽlz explicari qz tũc ẽt iuris rigoze feudum nõ poit. de q̃b⁹ p bal. in dcõ. c. si femina. colũ. j. Itez dicit bal. in. c. naturales. si de feu. cõtro. fue. iter do. ꝛ agri. coll. x. feu. ꝙ si cõcedit feudũ alicui existẽti in sacris recipienti pro se ꝛ heredib⁹ suis ꝙ intelligitur de agnatis qz filios hẽre nõ põt.

b ¶ Null⁹. nõ ꝙ i successiõib⁹ illustriũ l comitũ ꝛ baronũ q̃ ab ipatoꝛib⁹ hũerũt feudũ iã sũt q̃ngẽti ãni ꝙ mortuo vltio comite sine herede succedũt q̃cũq; agnati ẽt si cẽtessimo sint gradu qz feudũ ẽ pfnũ. et idẽ i successiõe dicẽdũ ẽ ꝙ si moziret tota dom⁹ regia ꝛ staret vn⁹ ꝺ ãtiquo sãguie puta ꝺ domo boꝛbone ꝛ nõ eẽt ali⁹ pximioz esto ꝙ eẽt i milesimo gradu tñ iure sãguis ꝛ ppetue cõsuetudis succederet in regno frãcoz: ꝛ hoc ẽ iductũ nõ obstãte ꝙ i aliꝭ successiõi b⁹ p⁹ ꝺcimũ gradũ admitat fisc⁹ ꝺ iure. Quero vsq; ad quẽ gradũ extẽdat successio feudi. si dictũ ẽ i successiõe ꝺ gradu certo fuabr ꝙ ẽ actũ. si nihil ẽ actũ distigue vtz beneficiũ pueiat ad veniẽtes ex latere ꝛ tũc moderno tpe vsq; ad septimũ gradũ: sz ad descẽdẽtes ꝛ ãtiquũ ꝛ nouũ vadit ad ifinitũ: sz Ja. ꝺ raue. i suã sua dicit ꝙ ẽt veniẽtes ex latere succedũt hodie i ifinitũ. bal. coll. x. feu. c. de marchia. de feu. mar. duca. ꝛ domi. colũ. pe. Si nat⁹ ex ꝺo matrimonio repudiat baroniã vl efficit fr minoz alter seqns in gradu succedit si sit habilis. bal. i. l. nũc ãt. C. ꝺ secũ. nup. Vide j. g. q. a. sr ꝺ. puat. ꝺ. an si vasall⁹. pone ꝙ statuto cauet ꝙ agnati excludãt filiã a successiõe itestati nũq̃ isti agnati teneãt eã dotare. dicas ꝙ sic. Sz pone ꝙ ista filia nõ ẽ cõgrue dotata vtrũ possit agere ad supplemẽtũ cõgrue dotis arbitrio boni viri. rñ deo sic qz mẽtio dotis itelligr arbitrio bo. vi. ñ statutũ diceret ꝙ teneret stare cõtẽta dote data a pre l p

c missa. ¶ Ascẽdẽtes. feuda a ascẽdente i ascẽdẽ tẽ nõ recipiũt trãsmissiõz vt etiã scripsi. citatio. 7. q. c. sr ꝺ. ante citatiõz. ꝺ. q̃ro an pbibit⁹. in pn.

© Biblioteca Nacional de España

cientib⁹ succedit frater[a] (siue fratres si sūt duo: vl' plures.)in feudo(vt ville vel castri vel alterius loci)paterno:vel aui to:aut ō ei⁹ fratris mor tui pecunia empto. Sz i fraterno feudo nō succe dit frater.e.ti.l.vij.

a ¶Octauo q̄ro q̄liter p̄dit tur[b] feudū.dic q̄ ob p̄ui cia nō exhibita: vel dñi dessertiōz in prelio: vel ei⁹ accusatiōz: aut dam nū magnū illatus ei: seu infamiā ei p̄ feudatariū illatā:vel damni celatio nē: aut nō deuiatiōz i ꝓ piratiōz:[c] (seu cōiuratio nē)aut a carcere nō libe rationē: vel dñi aut ei⁹ p̄ozis obsidionē:(s.fac tā causa dñm capiendi vel vulnerādi:aut aliter cōtumeliādi.Itē si in eū hac de causa man⁹ vio lētas īponeret vel alī in ei⁹ mortē capitaret) aut frīs filij seu nepotis dñi occisiōz. vl' cum p̄oze: filia nepte ve ꝓmixtiōz[d] aut de hoc ītermissione inuestitura per ānulum anulabitur:ꝛ si per tra ditionem eijcietur:nam diuestitura similis ē de gradationi ꝛ ideo fit per actum ¢ontrarium. Si queris per quem fiat ista diuestitura. respōdeo per ius habentem;nam interdum per dominum ꝛ hoc dupli citer: vel p p̄ria auctori tate.vel q̄n do vasallus alienando a possessione se facit alie num: vl' per sententiā q̄n do retēto v tili dominio vasallus in gratitudinez cōmisit. ag nati vero nū quam nisi p sententiā p bata ꝛ cōiū cta culpa. ō quibus per bal. coll. p. feu.c.nulla. p quos. fi. inuesti.

a ¶frater.vide s.e.q.a.sī v.succedit.v.pone cōcessū in vsi.fi.ꝛ sī v.reuertitur.v.frater feudū.ꝛ sī v.nul lus.v.nota q.in vsi.quero vsq.

b ¶perditur.si vasallus dño inficietur feudū vel feu di partē aut eius cōditionē cōuict⁹ postea de menda tio p̄dit feudū ꝛ eius cōditiōz. vt coll.p.feu.c. vasallus. si de. feu.fue.cōtro. i ter.do. ꝛ agna. Quero vtrū p dat totū feudū vasallus si de p te tm̄ cōuincit. dic q̄ nō:nā do lus ꝛ culpa diui sionez patitur. Quero vtr̄ va sallus cōuictus per iuramentū dñi patiat has penas.dicq̄ nō q̄ ista nō est or dinaria p̄batio sz extraordinaria ꝛ vt ita dixeriz sū maria. Que v trū negās pos sit penitere. et dic q̄ sic donec cōuincatur: plus puto q̄ si aduersa rius passus est plura damna ꝛ nollit initi confessio ni istius q̄ iste non possit confiteri quin penam pa tiatur nisi forte vellit damna ꝛ expensas refficere q̄a tunc non est ei claudenda iudiciorum copia. i. iuris beneficium ei nō est denegandum.Item si habuit iu stam causam negandi: vel saltim cessat dolus vel la ta culpa:indubitanter potest penitere.Quero quid si vasallus dubitat ꝛ respondet.ꝛ dic q̄ vasallus po test respondere:dubito:dic tm̄ q̄ dz sibi dari termin⁹ ad deliberandū. Quero quid si post datū terminum respōdet per verbū nō credit. dicas q̄ q̄ndo reus nō potest se aliter certificare nec vult aliter respondere per tale verbū fit litis ꝯ.ꝛ poterit procedi ad diffi nitiuā.vide.litis cōtestatio.i.q.a.sī v.nō debere.v. nec postulatio.in vsi.quero decimo vtrū.de quib⁹ per bal.in dicto.c.vasallus.¶Item vtrū is qui mo nachatur vel clericatur perdat feudū vel ei renūcia re videatur.vide s.7.q.a.super v.clericus. ꝛ sup v. nullus.v.si natus.¶per quos fiat diuestitura: ꝛ q̄ liter:dicendū est q̄ diuestitura est duplex.s. verbal: ꝛ actualis.Item actualis est duplex.s.abusiua:ꝛ pro pria.dic ergo q̄ verbaliter tantum inuestitus verbo diuestiri potest: ꝛ si interuenit cirographum coge tur vasallus ingratus contrariū facere cirographuz vel incidere instrumentū inuestiture:ꝛ sic si fuit factā

c ¶Conspirationem.ꝛ quedam.glo.que est in.c. q̄ supra.quibus.mo.feu.amitta. collati.p. feu. que incipit. vel cum inimicis. querit vtrum va sallus qui contrahit parentelam vel facit confe derationem cum inimico domini sui debeat a mittere feudum.ꝛ dicit q̄ sic quia presumitur in dubio facere in perniciem domini.glo.fundat se in presumptione que recipit probationem in cō trarium per aliam presumptionem.vide.iniuria. i.q.a.v.probatur inimicicia.Sed quid si nondū erat inimicus sed esse sperabatur ex euidentibus coniecturis ꝛ apparentibus.respondeo idem. ō quo per bal.in dicto.c.q̄ supra.

d ¶Cōmixtionem. quero quid de eo qui ignoran ter adulterauit vxorem domini an feudo priuet. glo.coll.p.feu.c.q̄ supradictum est. quib⁹ mo. feu.ami.dicit q̄ si fuerit crassa seu supina igno rantia non excusetur:sed si probabilis tunc excu setur. Quero quid si vasallus alloquut⁹ est tur piter dñam tm̄ nō tetigit eius psonā.dicas q̄ nō p̄dit feudū q̄ nō tā turpe est colloquiū quā tac tus.tenetur tm̄ dño actione iniuriarum. ego dico q̄ perdit feudum. vt in hac. l. partite. Quid si cognouit concubinam domini cum esset vter q̄ solutus sic esset cōcubinat⁹ legitim⁹. dicas q̄ inter cōcubinā ꝛ vxorē nisi i honore nihil iteresse

© Biblioteca Nacional de España

priuatur vasallus feudo. Et i quocūqz istorū casuū peccās dns cōtra feudatariū priuatur pro petate feudi applicāda feudatario. e. ti. l. 8. 9.

ꝛ iō idē ꝙ in vxore. Et idē dicas: in filie: nuru: vl̄ sororе dn̄i. vt j̄ glo. pꝛima. i p̄n. ꝛ in hac. l. ptite. de quib⁹ per bal. in dicto. c. qꝛ supꝛa dictū est.

a ℂ Priuatur. vasallus feudū amittit si dn̄m nō iuuat in pꝛelio duꝛ potuit. Item si dn̄m nō certioꝛauit sciēs sibi magnū periculū iminere ꝙ euitare potuissꝫ. Itē si cōcubuit cū filia: nuru: vel sororе dn̄i manēte i capillo. vt coll̄. x. feu. c. pꝛima aūt. in. ℱ. itē qui dn̄m. de mili. vasa. q̄ cōtu. est. Idem si cū vxore vel dn̄i cōcubina. vt. s. glo. pꝛima. Itē vasallus āmittit feudū si impias man⁹ in dn̄m injecerit. vl̄ alias graues ꝛ iniustas iniurias intulerit. vl̄ morti ei⁹ insidiatus fuerit: veneno gladio: vel alio modo. Itē si dn̄o suo fui ciū facere recusauerit cū facere potuit. Itē si dn̄m detulit. ꝛ bal. in. c. in quibusdā. ℱ. similiter. de ⁹ sue. rec. fe. coll̄. x. feu. dicit ꝙ vasallus nō p̄t dn̄m acusare: nec cōtra eū testimōiū ferre i cā ciuili vl̄ crimiali ꝛ si spōte ⁹fecerit feudū āmittit. Itē feudū āmittit si graui pr̄imonij iactura sibi intulit. vl̄ si cognouit dn̄z inclusū nec eū liberauit cū potuit. Et merito ex p̄dcis casib⁹ feudū āmittit qꝛ hec ꝛ naturalis ꝛ ciuilis rō psuadere videt. de q̄bus p bal. in dicto. c. pꝛima aūt. ℱ. porro. Alie culpe sūt quib⁹ vasallus perdit feudū vt si assalierit dn̄m. s. in personā. ꝛ bal. in. c. p̄ma autē. ℱ. Itē qui dn̄m. de mili. vasa. q̄ cōtu. est. coll̄. x. feu. dicit idem esse si vicū in quo est dominus p vim ingressus sit. ꝛ idem dicas ꝑm bal. in infra scripto. c. qꝛ supꝛa dictū est. si fecerit assaltū ad castrū domini sciens dn̄m vel dn̄am ibi esse. aut si fratrē suū. s. ipius vasalli occiderit. Idē si fratrē dn̄i duꝛ tamē pꝛoditoꝛie: seu si nepotē suū: vel filium fratris. Et dicit assaltus. i. ad aliū saltus: qui potest fieri pedes: ꝛ eques: in solo: vel aq̄. Quero q̄n tū est necesse vt apꝛoximet ad hoc vt dicat insultū fecisse ad castrū. dic q̄ndo tantū se apꝛoximat ꝙ p̄t pꝛoijcere iaculos: ꝛ expugnare vel expugnari. Et glo. sr̄ v. maxime. ℱ. similr̄ si dn̄m. in. c. qꝛ supꝛa dictū est. qui mo. feu. ami. coll̄. x. feu. q̄rit quid si nesciebat dn̄m ibi esse. dicas ꝙ idem: ꝛ hoc ꝓpter enoꝛmitatē delicti. de istis p bal. in dicto. ℱ. similiter si dn̄m. Et nota in hac materia hāc regulā ꝙ quecūqz sūt cause exheredationis filij sūt iuste cause perditiōis feudi. Itē q̄cūqz sūt iuste cāe reuocādе donatiōis sūt ēt iuste cāe pditiōis feudi. de quo p bal. in dcō. c. qꝛ supꝛadictū est. Si vasall⁹ delinq̄ns an ꝓpter hoc ei⁹ fili⁹ p̄dat feudū. dicas aut feudū fuit auitū aut pauitū ꝛ nō p̄dit. aut habuit ab ipo delinq̄nte p̄nciplr̄ ꝛ tūc aut delictū ē cōmissū i dn̄z feudi ꝛ ad ipz̄ reuertit. aut i exneū ꝛ tūc filijs defert vt nō p dy. in. c. nō debet. de regu. iur̄. li. vj. ꝛ per bal. in. c. p̄ma āt. ℱ. deniqz. coll̄. x. feu. de mili. va. q̄ cōtu. est. ꝛ p cy. ℒ de liber. ꝛ eo. liber. l. ij. in. q. fi. de p̄dictis p bal. l. mlr̄ tū interest. ℒ. ò bo. liber. colū. ij. ꝛ vide etiā de hoc. bar. i. l. eū q. ff. de inter. ꝛ rele.

ℂ Sz circa hāc materiā p̄uationis feudi ꝓpter alteri⁹ culpā cō sidera descēdentes: ꝛ p se agnatos. Et circa descēdētes tria cōsidera: p̄mo formā iuestiture pone dicit dn̄s cōcedo castrū in feudū ticio ꝛ suis heredib⁹ de vno i aliū reuertendo: vl̄ dicit cōcedo oib⁹ p̄ncipalr̄: vl̄ cū exp̄t filij et nepotes dicit cōcedo atētis meritis singuloꝝ: ꝛ tunc nō puto ꝙ culpa vni⁹ noceat alteri qꝛ vnusq̄sq; p se censet. ꝛ dicas ꝙ est aliq̄n tale feudum ꝙ ex nulla cā vl̄ ingratitudie ē amissibile vt qꝛ datum sit eo ꝙ a morte dantē liberauit vl̄ ab hostib⁹ vl̄ latrūcul̄ eripuerat ꝛ sic ingratitudo meritoꝝ cū demeritis cōpensat. ℞o dz cōsiderari stat⁹ psone delinq̄ntis nā si i patrē erat erradicatū feudū p̄t delictum ei⁹ nocere filio suo qꝛ delinq̄d circa feudū: sz si feudū nō ē radicatuz tūc nō ē quo ad se feudū vñ nō delinq̄d ⁹ naturam feudi ꝛ iō nō nocet filio suo. tercio ē cōsiderādū vtrū filij sin noiati tanqz exnei: an tanqz heredes: an dubitat̄: nā si tanqz exnei qꝛ meruerūt a p̄re suo sic nominari nō nocet eis delictū patris: si vero vt heredes vel simplr̄ tūc sic: ꝛ rō differētie ē qꝛ nō veniūt ex vi paterne iuestiture q̄n tāqz exnei sz mero bñficio dn̄i de q̄bus p bal. coll̄. x. feu. c. si vasall⁹. de bene. femi. colū. pe. An si vasall⁹ p̄dit feudū repudiatiōe an dcā repudiatio p̄iudicet ei⁹ filijs ꝛ descēdētib⁹. vide s. ꝛ q. a. sr̄ v. nullū. v. si nat⁹. dicūt q̄dā ꝙ si feudū ē nouū p̄iudicat qꝛ redit ad dn̄m ℞z ⁹suetudinē feudoꝝ. sz si ē antiquū si fili⁹ adiuit hereditatē renūciātis et tūc factū pr̄is p̄iudicat nisi fecisꝫ iuētariū solēniter qꝛ tūc nō dz nocere adicio hereditatis. si āt repudiat hereditatē ꝛ vult feudū retinere repellit̄ alia rōe. s. qꝛ nō lz filio repudiata hereditate paterna feudū retinere: lz secus sit i agnato. tu vo cōsidera aut p̄r cōsētit aliq̄d i p̄iudiciū suū ꝛ nō p̄iudicat filio qꝛ i simplici cōsēsu nō absoꝛbet̄ ius futuꝝ. ff. quoꝝ. lega. l. i. ℱ. ꝙ ait. si ius filij erat tūc ius futuꝝ ergo cōsensus nō nocet. aut renūciat ꝛ idē qꝛ renūciatio i iure creādo ꝙ p morte creat̄ āte morte fcā nō cōsueuit obesse vt. ℒ. ò bo. liber. l. fi. i. glo. q̄ icipit. vt i auct̄. j. Idē ergo si si mul cōsētit ꝛ renūciat qꝛ iuri q̄ten⁹ nō ē ei⁹ fauoꝛe i troductū renūciare nō p̄t. ℒ. ò sacrosā. ec. l. iubem⁹. ℱ. sciētes. i glo. q̄ icipit. ꝛ renūciēt. aut renūciat ꝛ p mittit de se tm̄ ꝛ nō ipediūt̄ filij q̄ ex nouo iure agut p⁹ morte p̄is dū tn̄ sint heredes p̄is ℞z naturā feudoꝝ. ff. ò lega. iij. l. paulo. ℱ. i. aut pmisit p se ꝛ suos filios ꝛ heredes ꝛ tūc distingue vt distigueres i alijs

© Biblioteca Nacional de España

bonis filij venditis vel donatis a pre vt nōtur. c. de rei vēdi. l. cū a matre. Sz q̄d si pater decedit i monasterio ita q̄ ei⁹ feudū deficiat p monachatū. respondeo idē q̄ i morte naturali. Et scias q̄ licet renūciatio i manib⁹ dñi facta p̄iudicet renūciāti tñ dñs etiā impator nō p̄t auferre feudum sine cā nisi sit feudum precario concessū. ar. ff. de dona. l. luci⁹. seu per p̄uilegiū: q̄a speciale ius est in p̄ncipe vt possit reuocare suū p̄uilegiū ex quo est alteri ius quesitū etiā sine causa. C. de oīi agro. deser. l. qui fūdos. li. p̄j. sz si nō est p̄uilegiū sz cōuentio tūc nō pōt reuocare nisi scōm ipsius rei naturā. vt. l. fūdi. C. de fū. patrimo. li. p̄j. hoc scias q̄ si p̄nceps recipit preciū signat vēditiōz etiaz si vteret hoc verbo indulgemus vel similia ita q̄ esset irreuocabilis cōtract⁹ ⁊ nō p̄uilegiū. ar. C. de p̄. curi. l. fi. li. p̄. de quo vide latius per bal. in. li. qui se patris. colū. ip̄, C. vñ. libe. Et an inuito dño possum feudū renūciare. vide j. e. q. b. sr̄ v. cōsensu. v. ⁊ ibi. ⁊ v. se. Cum ꝓpter delictū patris fili⁹ amittat feudū aui vel proaui cōsidera vnū q̄ si nō est motū iudicium ingratitudinis cōtra offensorē forte nō pōt moueri cōtra filiū si cū posset dñs q̄relaz siluit. ex hijs etiā apparet q̄ si dñs nō est conq̄st⁹ cū potuit conq̄ri q̄ fili⁹ ei⁹ nō pōt obijcere felonia: q̄ est verū nisi esset talis felonia per q̄m vasall⁹ feudū perdidisset: q̄ iniuria q̄ trahit secū execution̄ etiā in heredē trāsit: ⁊ ideo si esset felonia cōmissa alienādo: vel esset alia felonia tñ esset appositū pactū q̄ per eā vasall⁹ perderet feudū ipo iure tale preiudiciū transiret i heredem etiā q̄rela nō preparata. bal. coll. p. feu. c. imperialē. ſ. insuper. colū. iij. de prohi. feu. alie. de q̄b⁹ vide etiam per glo. et bal. in. c. q̄ supra dictū est. q̄ mo. feu. ami. coll. p. feu. Si fili⁹ vasalli offendit domiñū patris sui pater aūt a dño req̄sit⁹ debet eū ducere ad satisfaciendū dño: aut filiū a se separare alias feudo p̄iuabit. Si aūt pater vult eū ducere fili⁹ aūt contemnit patre postea mortuo fili⁹ nō succedit in feudo nisi p̄i⁹ dñi satisfecerit. Idem etiā seruabit de domesticis vasalli. Item si vasall⁹ vasalli dñm sui offendit feudū amittere debet nisi pro seruicio alterius domini sui hoc fecerit quē sine fraude ante habuit. ⁊ nisi req̄sit⁹ a dño suo parat⁹ sit satisfacere. ⁊ si vasallus idem q̄ dñs a dño req̄sit⁹ suū vasallū q̄ dominū suū offendit nō req̄siuerit q̄ dño suo satisfaciat feudū amittit vt in. c. imperialem. ſ. insuper. de prohi. feu. alie. coll. p. feu. Quero nūq̄d fili⁹ istaz satisfactionem potest facere post mortem patris. videt q̄ nō q̄ tempore mortis erat nō capax ex suo delicto. Sed nunq̄d tenet repellere vxorem offendentem dñm suū Respondeo non. vt per bal. in dicto. ſ. insuper. Ciuitas perusina habuit feudū ab ecclesia deide diuiditur ciuitas tam nobiles ⁊ populares: nobiles cōmittūt feloniā an ciuitas p̄iuet. respondeo nō: q̄ neutri per se sūt cōmunitas integra. vt in. c. in nfa. ex de iniur. in nouella. secus si sit popul⁹ regens si est sanior ciuiū vnitas. bal. coll. p. feu. c. q̄ supra dictū est. qui. mo. feu. ami. colū. vj. ¶ Nota q̄ si baro aliquis meretur amittere feudū q̄ imperator vel rex cuius erat baro nō debz sibi feudū aprop̄are sz alteri baroni q̄ eadem munera debeat succession̄ subire. bal. coll. p. feu. c. ē aūt vltima. ſ. si vero. i. fi. q̄li. feu. olim. ali. pote. sic ⁊ p̄lat⁹ beneficiū vacās alteri cōferre dz vt nō in. c. relatū. de preben. Cū ciuilr agit ad p̄iuatiōz feudi vtrū in tali accusatione debeat apponi locus ⁊ mēsis cōmissi criminis. bar. vbi q̄. dicit q̄ sic q̄a impinguit dolus. ego dico q̄ si petit reus edi loc̄ ⁊ mensē debet ei edi: sed si non petit procedit bal. coll. p. feu. c. q̄ supra dictū est. qui. mo. feu. ami. colū. viij.

b ¶ Item si vasall⁹ alienet feudum vel eius partem

a ¶ Alienet. omnis alienatio feudi est prohibita: ⁊ qui contra fecerit feudū amittit: ⁊ emptori bone fidei cogitur reddere precium. ⁊ vasalli sub colore inuestiture precio accepto non vendant feudum alioquin emptor ⁊ venditor beneficio ⁊ p̄cio carebunt. ⁊ tabellio qui scripsit instrumentum p̄iuabitur officio ⁊ erit infamis ⁊ manum amittet. vt coll. p. feu. c. imperialem. de prohi. feu. alie. et bal. in. c. si vasallus. colū. pe. de bene. femi. coll. p. feu. sic distinguit aut vasallus alienat feudum domino: aut alij: si quidem domino aperitur feudū in coheredem. si vero alij aut domini voluntate: aut non. si voluntate domini aperitur feudum in coheredem: si non domini voluntate aperitur feudum domino. Sed nunquid si vasallus contrahat cum aliquo ⁊ obliget omnia bona sua perdit feudum. respondeo q̄ non: quia non includitur feudum in tali obligatione. sed si specialiter obligat distingue aut procedit ad actum facti seu traditionis: aut stat in finib⁹ verbi. primo casu a feudo cadit. secundo casu nō cadit quia iniuria nullum habet effectum ⁊ quia pignorare proprie dicitur ille qui tradit non ille q̄ nō tradit. Sz q̄d si vasall⁹ dat pignori ip̄i dño nūq̄d cadit a feudo. rn̄deo nō q̄ cū dñs ꝯsentiat nō fit iniuria ip̄i dño. sz q̄d si sint plures dñi ⁊ pignorat vni alijs nō cōsentientib⁹. rn̄deo si q̄dē ē feudū i diuiduū videt q̄ possit: si aūt diuiduū videt q̄ nō possit p̄ pte alior dñor. q̄ aūt sit feudū diuiduum ⁊ q̄ indiuiduū nō coll. p. feu. de fra. de nouo. be. inesti. c. i. in glo. Quero an saltim vsq̄ ad medietatem feudi possit pignori obligare. dic vt nō coll. p. feu. de alie. feu. c. i. in glo. sic ergo. ⁊ q̄ mo. feu. amitta. ſ. rursus. Quero quid econtra nūq̄d domin⁹ possit obligare suā p̄prietatē sine consensu vasalli. glo. i dicto. c. impialem dicit q̄

© Biblioteca Nacional de España

nō q; tria p;ohibent dño. ſ. cābiū: p;ecaria: ⁊ libellus: de pigno;e aūt lex nō loquit ergo q; nō p;ohibet permitti videt: ⁊ ita tenet glo. q; ego ſic limito videlz niſi res eēt obligata p tāto q; ñ eēt ſpes luicionis. vide j. v. ſi dñs. ⁊ in vſi. q;o nū q;d dñs. Quero q;d ſi alienauit deinde redemit an tequā dñs dictaret iudiciū cōtra eū nūquid euitet penam āmiſſionis feudi. glo. in dicto. c. impialē. determinat q; nō q; in ipo momēto quo alienauit res ad dñm rediit ⁊ iō redimēdo nihil recuperare potuit nō cōſentiēte dño. ſecus eſſz ſi feudū deberet reuerti ad dñm per ſñiam q; ante ſñiam poſſet culpa purgari. Quero q;d ſi vaſallus feudū p;orſus extraneo legauit: vel heredē extraneū de feudo inſtituit ⁊ deceſſit nūquid filiꝰ vel agnatꝰ erit priuatꝰ feudo. dic q; non. Quero an vaſallus poſſit dare feudū i dote p;o filia ſua cū forte nō habeat aliūde vñ dotarē eā. dicas q; nō pōt ſine volūtate dñi. de quo vide. h. in. c. ex parte. de feu. Quero nūquid vaſallus poſſit cōcedere i emphiteoſim ꝑpetuā vel ad longū tēpus feudū. rñdeo nō q; nō p;ocul ab alienatiōe diſtat ēt ſi fiat pactū q; vtile dñium nō trāſeat per talem cōtractū. Quero an inter agnatos p;mitat alienatio feudi paterni. rñdeo ſic. vt coll. x. feu. c. i. in glo. de ali. feu. pater. ⁊ eſt verū ſi alienatio fit p;oximioi q; ſucceſſurꝰ eſt in feudo poſt eū: ſecꝰ ſi remocioi q; tūc nō valz: niſi donec alienās viuit: ſz ſi decedit ſine herede reuertat ad agnatos p;oximos nā q;litas pſone nō eſt p;ohibita ſz p mature eſt ei res alienata. Quero nūquid vaſallus potuit feudū nouū vēdere ſuo cōuaſallo nō agnato. reſpōdeo nō q; inter eos nulla eſt cōiunctio: niſi forte eſſet feudū conceſſū ab impatoꝛe q; inter eos q;dam cōiūctio iuris ē. Quero nūq;d ſi eſt cōſuetudo q; feuda denē in ſolutū p;o debitis vaſalloꝝ valeat talis cōſuetudo. reſpōdeo ſicut cōſuetudo clericoꝝ ⁊ laicoꝝ fit ſaluo iure eccleſie: ſi vero laicoꝝ tantū nō preiudicat eccliē ſz valet quo ad laicos. vt coll. x. feu. c. i. ſ. poꝛro. i glo. ſz nūquid. quali. olim. feu. ali. po. In emphiteoſi aūt videt q; cū dicta alienatio ſit neceſſaria q; poſſit fieri in iuribꝰ ipiꝰ emphiteote. ſ. p iudicē ſaluo canone. puto tñ q; lz dacio i ſolutū ipiꝰ feudi nō valeat tñ vaſallꝰ nō ꝑdit feudū q; dacioni nō cōſētit cū iudiciū redda in ſuitū. Idē puto ſi coactꝰ a iudice vēdidit niſi iterueiat fictio cōpulſiōis. Quero an vaſallꝰ poſſit feudū cū alio diuidere. dic q; vaſalli eiuſdē dñi p;t inter ſe diuidere. ⁊ idē q; vnꝰ p;o pte ē vaſallꝰ vniꝰ dñi ⁊ alius p;o alia pte eſt vaſallꝰ alteriꝰ dñi. vel q; vnꝰ ponamꝰ hēt medietatē caſtri iure ꝓpo: aliꝰ hēt a fratre illiꝰ in feudū q; tūc videt dici poſſe q; cū diuiſio ſurgat ab ipa cōmuniōe q; ex perſona dñi naſcit ⁊ iſte ſtatꝰ implicitꝰ ipi cōmunioni q; vaſallꝰ poſſit ad diuiſiōz nō ſolū ꝓuocari ſz etiā p uocare. ducatus: marchi. ⁊ comitatꝰ: nō diuidūtur. vt in dicto. c. impialē. ſ. p;eterea ducatꝰ. ⁊ vide etiā ibi bal. q; pleniꝰ hāc diuiſiōis materiā tractat. Quero an cōſuetudo q; diſponit q; vir lucret certā ptem bonoꝝ vxoꝛis hēat locū in feudis. reſpondeo non. Quero pone q; dñs cōceſſit vaſallo licentiā vendēdi cuilz amico querit an poſſit inimico. glo. in dicto c. impialem. dicit q; nō. tu dic aut eſt inimicus dñi et verū dicit glo. aut eſt inimicus vaſalli ⁊ tūc pōt q; videt priꝰ eū recōciliaſſe ſibi deinde vēdidiſſe. q;ro ō q; amicicia intelligit iſtud. reſpōdeo nō req;ro exactā amiciciā ſz mediocrē. Quero vtrū pater poſſit aſſignare feudū vni filioꝝ. dicas q; nō niſi de fratruū volūtate vel ratificatione q; lex feudoꝝ dictat q; ad oēs filios eq;liter pertineat: tamē nō reuertit ad dñm q;a nō eſt hoc ſtatutū fauore domini. vide ſ. 7. q. a. ſup v. ſuccedit. v. pone conceſſū. in vſi. queritur vtrum Quero vtrū pater poſſit feuda ſeu caſtra feudalia diuidere inter filios p;eſertim pupillos qui nō poſſūt ſibi conſulere ſed debent regi conſilio paterno vt q; nō pōt etas poſſit paterna pietas. dicas q; non pōt nec iure poteſtatis nec officio pietatis: ſed ſi filiꝰ eſt eiꝰ heres niſi ſeruet volūtatem patris tenet p;eſtare intereſſe nec enī in feudis p;ohibitū eſt cōiunctū ſz modꝰ. i. ne fiat alienatio ſine volūtate domini. Quero an vaſallus poſſit tranſigere de queſtione feudi i ſcio domino: dicas q; tenet tranſactio facta bona fide ceſſante fictione ⁊ calūnia ⁊ in re vere dubia ⁊ lite incerta: nam ſi res poſſit de facili liqueri ineſſet trā ſactioni quedam donacio ⁊ ideo tranſactio eſſet nulla ⁊ res reuerteretur ad dominū ⁊ ideo tranſigens cū vaſallo cogitet quid ſibi euenire poteſt. caueat tamen vaſallus in tranſactione ne ſe obliget de feudi euictione ei cū quo tranſigit aliquid recipiendo et poſſeſſionem dimittendo: non autem feudū p;omittendo vel alienando: qui enim liti cedit nil p;omitendo non dicit alienare cū nec teneat de euictiōe q; cōtrahit ſup lite nō ſup re. Quero ſi cōceſſū eſt vaſallo a dño q; poſſit donare ā poſſit donare cā mo;tis Reſpōdeo q; aut nomē donatiōis ponit p;miſſiue et nō includit donatio cā mo;tis: ſz ſi p;ohibitiue ſic: vñ ſi ſtatutum dicit q; mulieres non poſſint donare intelligitur etiam q; cauſa mo;tis non poſſint donare. Quero cum feudi emptoꝛ male fidei p;eciū nō repetat cui applicabī glo. i dcō. c. ipialē. rñdet q; applicabī fiſco tanq;ꝫ ſcelere q;ſitū. tu dicas q; p;ciū remanet apō eū cui ſolutū ē. Querit dcā gl. ſi emptoꝛ ſtipulatꝰ ē de euictiōe an poſſit agere. ⁊ dicit q; nō: ⁊ p;t eē rō q; iſta ſtipulatio ē acceſſoꝛia vñ ſi p;incipale ē cōtra legē ⁊ iſta ſtipulatio ſimilr. Querit glo. q;d ſi bone fidei emptoꝛ nō vult repetere p;ciū ſz vult agere ad itereſſe nūq;d p;t. ⁊ rñdet q; ſic. ō p;edictis p bal. i dcō. c. ipialē. de p;hi. feu. alie. coll. x. feu. Itē q;rit bal. in p;edicto. c. impialem. ſ. p;eterea. quidam tercius p;eſcripſit contra vaſalluz tandem dominus agit rei vendicatione directa ⁊ recuperat feudū demū

© Biblioteca Nacional de España

vasallus agit cõtra dominũ ꝛ vult id recuperare q̃ritur an possit. dicas ꝙ nõ. Quero ét ꝑm eũ vtrũ dñs q̃ hẽt rei vẽdicatiõz ꝫ extraneũ possessorem advocet ab eo fructꝰ quos ipe tertiꝰ possessor ꝓcepit. dicas ꝙ iste extraneꝰ possessor q̃ nullũ ius hẽt cõdemnabitur ꝓpetario ad restitutionez fructuũ nec põt opponere de iure tercij ꝑsertim cũ illud ius euanuerit prescriptione: ꝙ verum puto qñ aliq̃ndo ihesurũt solo ꝛ fuerũt pars dominij vt ꝑ eum i dicto. c. impialẽ. Si vasallus feudũ dedit alij in feudũ: ꝛ ille alij: ꝛ vltimus alienauit q̃s dz reuocare. dic ꝙ ꝑmus dñs reuocabit q̃ directũ hẽt dñium ꝛ q̃ ad illũ dz feudũ redire per alienatiõm ad quem ꝓtinebat i ipa alienatiõe ꝓrare cõsensũ. Quero ergo cuiꝰ parabola req̃rat i alienãdo vtrũ primi dñi: an imediati cõcessoris: an vtriusq̃. dicas ꝙ ꝑmi dñi. bal. coll. x. feu. c. impialẽ. ℣. illud etiã. colũ. ij. de prohi. feu. alie. Vide simile i emphiteosi. emphiteosis. 4. q. a. ſr̃ v. req̃sito. ¶ An dñs sine volũtate feudatarij possit feudũ i aliũ trãsferre. h. in. c. ex ꝓte. de feu. di. iij. ¶ Si dñs de bñficio sui militis aliũ iuestit vel feudũ seu bñficiũ militis alienauit ꝓ non facto hẽtur vt coll. x. feu. c. siq̃s. quo. tẽpo. mi. adq̃ faciũt ea q̃ refert. bal. in. c. natura feudi. in prin. de natu. feu. coll. x. feu. vbi dicit ꝙ si impator vel rex creãt aliquẽ ducẽ ꝛ iuestiũt eũ de ducatu aut marchionẽ de marchionatu vel baronẽ de baronia ꝙ nõ põt ꝓ libito diſuestire: adde nec successores i impio vl̃ regno: vt ibi: ꝛ ex de judi. c. nouit. Vide. j. io. q. Querit glo. in dicto. c. si q̃s. an dñs possit feudum locare. et dic ꝙ nõ in ꝓiudiciũ vasali. Quero an is qui infeudat duobꝰ incidat in crimine falsi. dic ꝙ nõ. Quero nũquid dñs possit ꝓthecare. respõdeo nõ in ꝓiudiciũ vasalli. vide s. v. ois alienatio. in vsi. q̃ro quid ecõtra. Quero an dñs possit vẽdere feudũ cũ curia. glo. dicit ꝙ sic. Quero pone ꝙ nõ valet inuestitura pure facta quãdiu viuit ꝓr vasallus nũq̃d eo mortuo sine herede dñs teneat stare cõtractui. dicas aut iuestitus est in possessiõe ꝛ est tutus exceptiõe. aut agit cõtra iuestitorẽ ꝛ tũc aut ex nudo pacto ꝛ nõ ꝑt: aut ex stipulatiõe ꝛ põt. de predictis ꝑ bal. in dicto. c. siquis. ¶ Marchio vel comes militẽ iuestiuit de a lieno feudo eo tenore ꝙ hẽre debeat post mortẽ vasalli: vel sub cõditione: vel in die: q̃ritur q̃s sit effectus huius iuestiture. respõdeo ꝙ siue premoriat iuestitor siue iuestitus siue tenens feudũ iuestitor et eius heres tenẽtur iuestito ꝛ eius heredi adimplere i uestiturã adueniente die vel conditione. si vero iuestitura sit facta pure de alieno feudo nõ valet. Item si persona ecclia̅stica de alieno feudo in diẽ vel sub cõditiõe fecit iuestiturã si premoriatur iuestitor antẽꝑ tenens feudũ vel conditio vl̃ dies extiterit successor eius nõ tenebitur adimplere iuestiturã: predicto vero decedẽte vasallo sine successore ꝛ nõ alr̃ bal. coll. x. feu. c. siq̃s inuestitus. in ꝑn. quid iur̃ sit si q̃s. inuesti. fue. de alie. feu.

sine dñi cõsensu a ꝑuat feudo tẽporis prescripti one contra hoc non ob stante. Idẽ si successor. i.

annũ ꝛ diem nõ veniat dño factur̃ omagiũ b ꝙ etiã tenetur vasallꝰ face re dñi successori. e. ti. l. io

¶ Cõsensu. vide s. e. sup ꝑ v. alienet. v. omis alie natio. i vsi. seo q̃ si. ꝛ i vsi. se. ꝛ v. si vasallus. in vsi. fi. Et de hoc per. h. in. c. qui in eccliaꝝ. de cõsti. 3. di. ¶ Utrum feudum possit cõuerti in aduersam fortunam: verbi gratia domino faciente guerram ꝛ vocante vasallum vasallus conscientia motus vel cum timiditate vult potius feudo cedere quam seruire queritur an possit. dicas ꝙ aut feudum concessum est ad certum seruicium ꝛ non potest refutari inuito domino: aut ad icertum ꝛ tunc sic quia nondum est purificata obligatio ergo si esset iam indictũ seruicium ꝛ sic purificata obligatio nõ habet locũ renunciatio: simile habes in glo. in prohemio. li. feu. de eo qui vult recedere a villa vel castro vl̃ cedere bonis q̃ ibi habet ꝙ potest anteq̃ ibi sit munus indictũ Sed pone ꝙ contractus feudi fuit celebratus ꝓpter stipulationem que solet apponi in instrumẽtis ꝛ si non apponatur presumitur: vel pone ꝙ vasallus iurauit nõ solum fidelitatem sed obseruare dictorum cõuentorũq̃ formalitatem nunq̃d habet locum penitẽtia. in stipulatione credo ꝙ possit renunciare tamẽ tenetur ad interesse. In iuramento autem distinguo aut loquimur quo ad iurantem ꝛ tenetur precise quia iuramẽtum imponit precisam necessitatem: aut loquimur i herede iurãtis q̃ heres nõ iurauit ꝛ tũc tenet̃ ad interesse. Illud sciendum est ꝙ si vasallus recedit in salutato hospite non tamen renunciando feudus cogitur si placet domino redire ꝛ seruire. bal. coll. x. feu. in prohemio. colũ. x. Et circa ꝑdicta vide etiam glo. ꝛ bal. in. c. impialem. ℣. callidis. coll. x. feu. de prohi. feudi. aliena. Et. h. in. c. que in eccliarum. 4. di. de cõsti. vbi querit an possus feudum iuito dño renũciare.

b ¶ Omagiũ. quãdo sit prestãda fidelitas. dic aut prestatur iuestitura noua vel vetus ipi vasallo a domino tunc vasallus dz domino statim prestare fidelitatez: aut nõ est prestita iuestitura tũc si quidem dz fieri noua inuestitura ꝛ dñs vasallo denũciauit legitime ꝙ sibi prestaret fidelitatem policendo inuestituram et vasallus est in mora tunc amittit feudũ tanq̃ ingratꝰ: si vetꝰ dz fieri iuestitura vasallꝰ hẽt annũ ꝛ mensẽ: si ante tẽpus non petat post tempus efficitur in mora ꝛ tanq̃

© Biblioteca Nacional de España

ingratus amittit feudū etiā sine denūciatione dñi q2 dies interpellat p2o eo. vide q̄ scripsi iuestitura. v. similes. 7 q̄d si dñs recepit postea eū ad obedientiā. vide ibi. Queritᵉ quid si vasallus vult facere fidelitatē dñs aūt recusat facere iuestiturā Respondeo nō nocet vasallo2 dñs si bi teneᵉ ad interesse: vel potest preci se cogi tradere rem 7 iuestiturā facere. vel die q̄ dñs priuabitur ꝓpietate feudi sicut vasallus priuabitur suo iure si recuset fidelitatē prestare. bal. collᵉ. feu. c. nulla. per quos fi. inuesti. pone q̄ patre meo mortuo tu incepisti feudū possidere nolebas mihi restituere steti per biēniū 7 nō pecij iuestiturā a dño nec prestiti iuramentū fidelitatis queritur nunq̄d amiserim feudū. dicas q̄ nō q2 ex quo nō habeo cōmoditatē feudi non teneo2 subire onera feudi. bal. in. l. solemnibus. C de rei vendi. in fi.

¶ Feudū aūt pecunie pt p2o dñi libito auferri vt supra in. 3. q. vide. rex. 21. q.

a ¶ Nono q̄ro q̄s cognoscit de causa feudali.ª dic q̄ cōtrouersia feudi iter dñm 7 vasallu3 p pares (i. p duos vasallos domini feudi.) curie ab eis electos. Inter duos vasallos per dominū feudi 9z inter vasallū 7 extraneū p iudicē ordinariū est diriméda. e. ti. l. fi. vide. clericus. 9. q. k.

a ¶ Feudali. quis cognoscit de causa feudali. 7 cora quo iudice dz agitari. h. in. c. ex parte. 2. di. de feu. ¶ Cū pares curie cognoscere debeāt de cōtētione inter dñm 7 vasallū: q̄d si dñs feudi non recognoscit superiorē vt rex francoz̄ 7 est cōtētio coz̄ eo. respōdeo q̄ cognoscēt pares curie: et si forte pares curie sunt regi nimis fauorabiles vel nolūt cognoscere nec litigātes velint causā compromittere cognoscit papa ratione peccati. vide j. v. proxi. Quid si vasallus cōqueritur de domino nō de re feudali nec eius occasiōe: vel ecōtra dñs de vasallo. respōdeo stamus regule generali q2 actor forū rei seq̄tur expiatur coz̄ iudice ipi9 rei. Quid si dñs dicit aliquē esse suū vasallū 7 ille negat nūquid dñs pōt de hoc cognoscere. respōdeo nō q2 esset iudex in causa ꝓpria 9z ordinarius iudex inde cognoscet vel arbiter. Quid si extraneus agat directa rei vēdicatiōe cōtra vasallū rem feudi petēdo nō vt feudū nec cōtendēdo de re feudali. respōdeo in hac causa videtur q̄ debz cognosci per iudicē ordinariū. vel dic q̄ si re9 excipiat 7 dicat rē esse feudalē 7 noiet dñm i iudicio q̄ sumatim cognoscet de ista exceptiōe 7 si p summariā cognitiōz appareat q̄ sit res feudalis remittitur ista cognitio ad dñz feudi q2 ipe ē iudex ordinarius vasalli. si aūt nihil cōstiterit p summariā cognitiōz tūc in cā procedit ordinari9 vel iudex delegat9. Pone q̄ dñs agit coz̄ parib9 cōtra vasallū rei vēdicatiōe q2 dicit eū cecidisse a feudo vl officio iudicis q2 petit ab eo vt recognoscat se esse vasallū ille alium noiat in iudicio tanq̄ dñm nunq̄d noiatus de hoc cognoscet. respōdeo nequaq̄ q̄a ex hoc surgit questio inter ipos dños vñ noiatus in iudicio dicit reus cōstat aūt q̄ inter actorē 7 reū 7 iudicē dz esse differentia psonarū. Quero v trū pares debeant esse de eadē prouincia. respō deo sic ne agat ex prouinciam vagare: nisi forte i ea ꝓuincia nō reperiantur pares 7 sit locus vicinus. Quero si pares sūt suspecti vtrū pōt eoz̄ iurisdictio declinari. 7 videtur q̄ nō q2 sūt iudices ordinarij in cā feudi judex aūt ordinarius nō declinatur 9z ei alius adiūgit qui nō sit suspectus. vt. C. de jurisd. o. judi. l. nemo. sed tu dic q̄ ex ista cā pōt recusari nā de iure canonico etiā ordinarij possūt recusari vt de fo. cōpe. c. licet. q̄ in feudo hēt locū rōne iuramēti. Quero vtrū coz̄ paribus hēat locū recōuentio sup re feudali. dicas q̄ sic vt collᵉ. x. feu. c. i. de cōtro. feu. apud. pa. termi. in glo. Utrū vasallus possit agere cōtra dñm suū ad penaz furti. dic q̄ aut in libello exprimit actionē furti 7 nō procedit libellus: aut nō exprimit 7 procedit q2 videtur agere certi cōditiōe generali q̄ nō infamat. Pone vasallus cōqueritur de dño qui ab ipo vasallo exigit seruicia nō debita vel vltra solitū modū q̄ remediū intentabit vasallus. respōdeo officiū iudicis: 7 negatoriā ei intētare nō pōt q2 vasallus est 9z ne quid exigat vltra modū prouidebit preses prouicie. Quero an vasalli possint prorogare iurisdictionē in aliū q̄m i dominū vel in pares. glo. in dicto. c. impialē. ℣. ꝓterea sentit q̄ sic. tu dicas q̄ dño prohibēte nō possūt: et idē in dño ignorāte. vt nō bar. ff. de no. ope. nunci. l. i. ℣. 7 post operis. 7 si iudex ex prorogatiōe incepit cognoscere ignorante dño poterit eis dñs percipere sub debito fidelitatis ne procedāt amplius coz̄ ipo Quero i quo loco pares facere debēt curiā siue sedere p tribunali. rñdeo i loco more maioris pfixo: 7 si nō est pfix9 7 determinat9 loc9 ipi determinabūt locū cōgruū habilē 7 honestū partib9 nō suspectum. q̄n ei iudices seculares nō hēnt determinatū locū ipi sibi ipm possūt determiare q̄ loci designatio ē q̄dā interlocutoria q̄m possūt mutare suo arbitrio dū tn ꝓtib9 inotescat. vt. C. quo. 7 qñ. ju. l. si vt ꝓponis. p ses sūt iudices singulares q̄ nō hēnt determiatū locū 9z vbi iueniūt malefactorē ibi suspēdūt ipm lz ibi nō sit locus tribunal eoz̄ 7 ita fuat cōsuetudo. de iudici

C

bus singularib⁹ q̄ hēnt iurisditiōz suā ex prescripti one in certas psonas dicit. jnno. q̄ si p cōsuetudinez prescriptā est eis determinat⁹ locus nō pñt eū muta re supple nisi de parciū volūtate: si nō hēnt determi natū locū tūc equiparat eos arbitris. vt ipe nōt ex de fo. ope. c. cū cōtingat. De ar bitris aūt iuris qui succedūt in iurisdictiōe iudi cis ordinarij re cusati possz du bitari vtrū de berēt sedere pro tribunali in au diēcia illi⁹ iudi cis vel alibi: pu to eos eligere posse locum ha bilē z pooneum sicut possūt ar bitri simplices qui nō hēnt p̄ toriū. z adde q̄ nō. C. de sen. z inter. o. iudi. l. cū sñiam. vbi glo. q̄ iu dices bononie z alij pticulares iudices nō habentes certā z particularē sedē pñt ferre sñiam in domibus eoz vel in alijs publicis z honestis locis. de p̄dictis per bal. in dicto. c. impialē. ſ. preterea. iij. de prohi. feu. ali. An iudex ecclesiasticus cognoscat de oi feu do. dic vt de judi. c. cetez. z. c. nouit. per jnno. dic q̄ si dñs agit cōtra vasallū de periurio q̄ est ppriū cri mē ecclesiasticū q̄ eccl̄ia p̄t de hoc cognoscere. si au tē agit de feudo tūc sequit̄ foz rei. ecōtra aūt dñs de periurio cōueniri non p̄t q̄ nil iurat dñs vasallo et iō eccl̄ia se nō intromittit nisi dñs feudi nō recognos ceret superiorē in tp̄oralibus vt rex francoz z eccl̄ie renūciaretur rōne peccati. bal. l. liberti. de oper. li ber. colū. fi. Vide supra v. proximo. in vsi. cū pares.

¶ Si dñs cōqueritur de vasallo dicēs eum in culpaz incidisse per quā meretur amittere feudū dz vasallus ter a curia citari septē aut decē diez spacio in vnaq̄ q̄ vocatione statuto: z si cōtumax fuerit dñs dz mit ti in possessionē feudi z spectabitur vasallus vsq̄ ad annū: z si veniat ante restituitur ei possessio: si non veniat perdat possessionē z feudum. Si vero econ tra vasallus conqueritur de domino dicēs se spolia tum ab eo tunc vasallus debet adire curiam que cū reuerencia debet dominum cogere q̄ restituat posses sionez: z si contumax fuerit dominus: vasallus po test adire maiorē potestatem z si pseuerat dominus in contumacia: vasallus poterit euz predare vt coll. x. feu. c. dominus. de mili. va. qui. cōtu. est. Sed nun quid id q̄ capitur predando debet reddi domino si restituit feudum: puto q̄ non: quia iure legitime fac tum est predatoris sicut nos dicimus in quolibet a lio bello iusto. vt per bal. in dicto. c. dominus. colū. v.

a ¶ Decimo q̄ro q̄ est dīa inter feudū z honorem. dic q̄ terra dī q̄ annua tim dñs dat vasallo i pe cuniā.[a] honor q̄ dat si bi sine cōditiōe (z iz i ho nore ꝓditio nō appona tur tñ fm hyspanie foz subintelligit q̄ dz p eo legalī fuire.) vt reddit⁹ alicui⁹ ville.[b] z honor is te nō aufferat[c] ei i vita

a ¶ Pecuniam. qualiter tenetur vasallus p̄o terra z cum quibus equis z armis seruire. z que ē pe na nō seruientis vt debet. vel a duobus dominis terram reci piētis. vide to. no. c. 67. z legitima ex cusatiōe ces sante vasal lus qui ter rā a rege ha bet ei i guer ra personali ter fuiat sub terre z bo noꝝ per ditionis pe na. vt. l. 68. ordi. de me dina per re gem iohānē ij. āno. 1433 sine causa. feudū vero ē q̄ alicui dat vt certū ser uiciū faciat. e. ti. l. ij. vi de supra. i. 3. q.

a ¶ Undecimo q̄ro cuius est q̄d accrescit rei feuda li. vide dñium. 3. q.

¶ Fictio. vide. baptis mus. 8. q.

Fideiussor. primo q̄ ro quis dicitur fide iussor. dic q̄ is q̄ se obli

per eū pet̄. ordi. de çamora anno. 1432.

¶ Habeo duo feuda a diuersis dominis qui ha bent inter se guerram quēritur cui debeo obedi re. dic q̄ seruiam vtriq̄ de feudo suo iusta reddi tus feudi pecuniam enim ministrando p̄o stipē dio vel mittendo sibi gentes sui castri: nam idem video quando seruitus debetur duobus predijs diuersorum: de consilio autem debeo seruire an tiquiori quia non possum esse tergi versator. Jō z de p̄opria persona bal. in. l. vt nomen. ſ. ne autem. colū. fi. C. de cadu. tollen. Vide. vasallus. 4. q. e. sī v. guerrā. v. cōtra quos. in fi.

b ¶ Ville. z non extorqueat plus a villa alias sol uet damnum z penam sicut p̄o victualibus in debite receptis: z auffert rex terram istam quam sibi dedit: vel alius domin⁹ qui sibi dederit. quo nolente auffert ei rex terram quam dominus auf ferre nolens a rege tenet. fo. no. c. lxxxix.

c ¶ Aufferat. vide supra. 8. q. b. sup v. alienet. v. si dñs de beneficio. in vsi. i.

¶ Fictio. vtrum fictio preferatur veritati. h. in. c. is qui. de spon. ſ. z si queris. in colū. ij. Et de hac materia vide late per bar. in. l. si is cui. ff. de vsu capi. ¶ Vide que scripsi. veritas. Et si mulatio.

Fideiussor. Quis dicitur fideiussor. z q̄s mandator. et p̄o quo. et quis possit fide iubere. et qualiter fiat fideiussio. et quis sit effectus fideiussionis. azo. in suma. C. de fide. et manda. ¶ Item nota q̄ constitutor dicitur ille qui q̄ alius debet se soluturum promittit. z que sit differentia inter eum et fideiussorem. azo. in

© Biblioteca Nacional de España

fuã. C. de consti. pe. ff. sit autem constitutio. circa fi. Et in dicto ti. vide per eũ. q̃d sit cõstituere. ⁊ q̃d cõstituatur. ⁊ q̃liter cõstitutio fiat. ⁊ q̃s cõstituat. ⁊ cui. ⁊ q̃s sit effectus cõstitutiõis. ⁊ q̃lis sit actio ista. ¶ Fideiussor ꝺꝫ pignora luere non gat facere vel soluere alteri debitoris mandato vel rogatu. ff. parti. ti. xij. l. i.

¶ Idem si sine mãdato vt. ĩ. 7. q. e.

a ¶ Secũdo quero ad q̃d prodest. dic q̃ prodest creditori: qui tam principalis q̃ꝫ fideiussor sunt obligati. e. ti. l. i.

a ¶ Tercio quero q̃s põt esse fideiussor. dic q̃ ille qui potest obligari[a] ex contractu: ⁊ obligare. e. ti. l. i.

b ¶ Sunt enĩ quidã q̃ nõ pñt fidiubere: vt miles[b] (s. famulator regis in curia: aut ab eo stipẽdia recipiens) etiã in regis redditibus: ne a regis seruicio aduocetur: ⁊ qr cum eo nõ potest ita faciliter aduersarius iusticiã consequi vt cum alio. Neq; eps vel clericus[c] secularis: aut religiosus: ne per hoc seruiciũ dei impediatur. Nec seruus nisi peculium habet ⁊ tũc pro peculio potest. Nec mulier ne cetui virorũ misceatur ⁊ vtatur aliquib⁹ a mulieris bone moribꝰ alienis. e. ti. l. ij. clericus. 4. q. 0. nouatio. 2. q. a.

¶ Sunt tamẽ casus in q̃bus mulier potest fideiubere. Primus si causa libertatis fideiubet vt p redẽptionis pecunia. Ite pro dote per aliquẽ viro promissa. Ite certificata q̃ fideiubendo nõ tenet renũciet[d] huic bñficio. Itez si post biẽnium a fideiussione dedit creditori nisi sit mercatrix ⁊ in illo officio fideiubeat: vel debitum contrahat. fo. l. li. iij. ti. xx. l. xiij. Vide. fo. generosorum. li. v. ti. i. l. pe. Et ad hoc adapta que ꝺ filio scripsi. filius. 6. q. a. sĩ ꝺ. tenetur. ꝺ. dicit statutum. cum ꝺ. se. Et que scripsi. mutuuꝫ. 3. q. f. sĩ ꝺ. exercet. Et patria potestas. 3. q. f. sup ꝺ. consensu. ꝺ. cum filio. ĩ ꝺsi. ⁊ predicta. Et q̃ scripsi. mulier. ꝺ. i. ij. iij. ¶ An vxor põt se cuꝫ viro: vel p eo: obligare efficaciter vide que scripsi. vxor. ꝺ. quero an vxor possit. ¶ Mulieri se pro alio obliganti succurritur: sed sine obligatione pro alio soluenti minime subuenit. vt. l. mulieribꝰ. C. ad sena. consul. velley. Et hoc verum vbi solutio incipit a se ipa: secus si incipit a promissione qr tũc est intercessio. Quero quid si mulier intercedens est solemniter conseruata indemnis. respondeo aut est conseruata idẽ nis per traditionem rei debite ⁊ tunc tenetur: an per solam promissionem ⁊ tunc non tenetur. Quero q̃d si mulier non contrahit sed quasi contrahit pro vtilitate alterius puta adijt hereditatem damnosam vl confitetur se adijsse ad hoc vt creditores hereditarij contra eam agant. respondeo iste casus est intercessioni similis si dolo debitoris ad hoc inducta sit ⁊ iõ rescinditur aditio ⁊ confessio: ⁊ isti casus sunt mirabiles in materia adeundi. s. hereditatem damnosam quando adijt mulier. Quero sucurritur mulieri nunquid sucurratur eius fideiussori non adhibito nec rogato ab ea. dicas q̃ sic ac si esset adhibitus et rogatus. Quero vtrum beneficio senatus consulti velleyani possit mulier renunciare. glo. in l. mulieribus. C. ad se. consul. vell. dicit q̃ sic. ⁊ ff. e. l. fi. Dum tamẽ

a ¶ Obligari. ⁊ q̃s põt obligari: vl obligare. vide. stipulatio 4. q. p totũ

b ¶ Miles. si renũciat huic priuilegio dicit. azo. in suã. C. de fide. ff. fideiubere pñt q̃ tenet renũciatio: ⁊ sic põt intelligi. ꝺ. de quo fit mencio. fo. no. xxxiiij.

¶ Item iudei xp̃ianorum fideiussores esse prohibentur in rentis. vt scripsi. iudeus. ff. q. a. super ꝺ. honores. ꝺ. iudei reddi tus. in prin.

c ¶ Clericus. sed si fideiubent sunt eorum bona obligata sed non bona ecclesie. fideiussio autẽ religiosi non tenet. etiam si sit abbas. fo. l. li. iij. ti. xx. l. vj. Et idem de eo qui nõ potest alienare bona sua. vt ibi. sed tex. est contra in auct. de sanct epis. ff. alium autem. vsq; ad. ff. nulli vero. coll. ix. Quando tenet fideiussio clerici: vel religiosi. b. in. c. clericus. de fide. Et ibi vide vtrum ⁊ quãdo aliquis possit. seu teneatur fideiubere.

ꝺ ¶ Renunciet. non tenetur mulier ex fideiussione sine viri consensu contracta. fo. l. li. iij. ti. xx. l. v.

© Biblioteca Nacional de España

sit cercioꝛata ita ꝙ intellexerit suũ bñficiũ nec ꝑsumit cercioꝛata. tu dic ꝙ aut mulier fideiubet ꝓ viro ⁊ nõ põt renũciare senat⁹ cõsulto. si ad ipam nõ pti net vtilitas cõtractus. vt. C. ad velley. l. si q̃ mulier. ſaut fideiubet ꝓ extraneo ⁊ tũc aut in rem ꝓpriam ⁊ tenet fideiuſſio nec eſt neceſſaria renũciatio vt. ff. qui ſatiſ. co. l. de die. §. q̃ mulierẽ. ſaut i rẽ ipius extranei ⁊ tũc aut nõ ẽ cercioꝛata ⁊ nõ tenet renunciatio vt. l. ſciẽdũ. ff. ꝺ ver. obli. ſaut ẽ cercioꝛata ⁊ tũc reffert qꝛ aut intercellit coꝛa teſtibus ⁊ nõ iter ueniẽte inſtrõ ⁊ nõ tenet renũciatio. vt. C. ad velley. l. antiq. §. ne aũt. ſaut interuenit publicũ inſtrm ⁊ tũc ẽm opionẽ pre dicte glo. tenet renũciatio. §z ſecundũ alios aut eſt renunciatio volũtaria ⁊ nõ tenet qꝛ mulier preſumitur decepta nõ ſolum re §z cõſilio ꝑncipalis debitoꝛis ac etiã creditoꝛis. vt. ff. ad. velley. l. i. in fi. ꝺõ ꝓpter fraudem preſũptam nõ tenet renunciatio voluntaria ⁊ aut eſt renunciatio neceſſaria ⁊ tenet vt auct. matri ⁊ auie. C. quando muli. tu. offi. Item tenet quando fit in figura iudiciſ. vt. C. ad velley. l. fi. §. fina. de predictis per bal. C. ad sena. conſul. velley. l. mulieribus. ⁊ etiam per bar. in auct. generaliter. C. de nõ nume. pe. ¶ Et in quibus caſibus ceſſat velleya-
num. vide glo. in. l. generaliter. C. ad sena. conſul. velley. ad dictam gloſam. adde vnuz caſum. ſ. q̃n do mulier fideiuſſit apud minoꝛem: ⁊ ſic ſunt q̃t tuoꝛ caſus vltra illos ſex q̃ quattuoꝛ caſus hijs verſibus continentur. debenti ſi ſuccedit. ſi debita cepit. ſi minoꝛ eſt credens. ſi cõmoda ꝓpria geſſit ꝺ quo bal. in dcã. l generaliꝝ. Jt vide caſus i quibus põt fideiubere mulier. ⁊ an valz renũciatio velleya. ⁊ nõ renũciãdo ſi teneat effectuali ter. ꝺ. in capitulo. clericus. de fideiuſſo. §Et q̃ dicta ſunt de muliere: velleyano renunciare nõ poſſe intelligẽ circumſcripto omni iuramento. alias ſecus. vt per eum in dicto capitulo clericus. in fine. Et nota ꝙ conſuetudo ſeruat ꝙ mulier poſſit renunciare velleyano: de iure tamen in cõtrarium eſt veritas. bartu. le. ſi mulier. §. fi. ff. ad ſe. cõſul. velley.

ditoꝛi pignoꝛa: vl̃ nouauit fideiuſſionẽ pri⁹ factam: quia tũc preſumit⁹ debitũ mulieris vtilitate principaliter cõtractũ ⁊ nõ principalis debitoris. Item ſi recepit ꝓ fideiuſſione precium. Itẽ ſi fideiuſſit in habitu virili vt appareat vir fraudulenter. Item ſi in ſuo (etiam dicetur fideiubere in ſuo ꝓpꝛio facto ſi fideiuſſit ſuum fideiuſſoꝛem.) ꝓpꝛio facto fideiuſſit. Itez ſi ei ꝑ quo fideiuſſit ſucceſſit: quia iſtis caſibus tenetur ex fideiuſſione. e. ti. l. iij.

a ¶ Quarto quero ꝑ quo põt dari fideiuſſoꝛ. dic ꝙ datus fideiuſſoꝛ ꝓ adulto ſuper contractu i quo fuit doloſe decep a tus nõ tenetur (ſ. in quã tum eſt dolus.) §z ſi doloſe nõ fuit deceptus §z aliter (ſ. recepit damnũ) tenetur §z ꝑncipalis poſſet in integrũ reſtitui: et ſi ex tali fideiuſſione ſoluat nõ habet contra minoꝛẽ recurſũ.a e. ti. l. iiij. reſtitutio. 2. q. e.

¶ Item ſcias ꝙ põt fideiubere quis ꝓ obligato etiam naturaliter tantum: vel ciuiliter: ⁊ tenetur ex tali fideiuſſione efficaciter. ⁊ dicitur obligatio ciuilis ⁊ naturalis quando obligat⁹ poteſt efficaciter cõueniri: naturalis tantum dicitur ex qua quis eſt obligatus ſed nõ poteſt in iudicio efficaciter exigi vt a ſeruo qui contrahendo obligatur quia eſt homo ſed quia nõ habet perſonam ſtandi in iudicio nõ poteſt ad ſoluendum cõpelli. e. ti. l. v.

¶ Quinto quero ſuper quib⁹ datur fideiuſſoꝛ b vide. tutoꝛ. §. q. accuſatio. 8. q. treuga. §. q. captio. §. q. damnum. 10. q. nunciatio. 4. q. vſufructus. 2. q. executio. 2. q.

a ¶ Recurſũ. ſ. effectualiter qꝛ aduerſus agẽtẽ mandati reſtitutiõz implorabit. vt. l. in cauſam. §. i. ff. de mino. ⁊ vide. l. ij. C. de fideiu. mino. Et circa hãc legẽ partite vide plenius ꝑ azo. in ſuã. C. de fideiu. mino.

b ¶ fideiuſſoꝛ. vtrum ꝓ dote: vel aliis rebus vxoꝛis: fideiuſſoꝛes inter coniuges dari poſſunt.

© Biblioteca Nacional de España

b.in.c.per vestras.de bona.inter.vi.t vxo. t a/ 30.in suã.C.ne fide.vel man. Et vide que scrip/ si.dos.14.q.a.sr ỽ.alienari.ỽ.quero vtrũ.

a ¶ Responsione.si debitor presente fideiussore et tacente eum det creditori in fideiussorem t sic ta/ bellio scri/ bat valet fi/ deiussio.pe. de ancarra.i c.i.de spon. ipu.ff. por/ ro.li.vj.t vi de bar. in.l. cũ ostẽdim⁹ ff. de fideiu. tu.

b ¶ Anteqm. si tẽpore cõ tractus non cõuenit ỽ dã do fideiusso rem non po test postea quis ad dan dum cõpelli nisi faciat si gna recessus vl alias alie/ net bon sua fo.l.li.iij.ti. pr.l.ij. Vel si iminet euic/ tio in limine contractus. vt nõ in.l.is tud.ff.de eui cti.et.C.e.ti tu.l.si post. t idẽ in alijs casibus nõ/ tis per bar. in.l.i.ff.sti/ pulationi.ff.de preto.stipu. ¶ fideiussore effec/ to nõ soluendo debet iterato satisdatio prestari. facit.C.qui satis.cogun.l.qui arbitro.t de peti. pere.l.si quo tempore.vt nõ bar.in.l.litibus.C de agri.t censi.li.xj.colũ.fi.

c ¶ Effectus.q̃d opatur promissio cõseruationis indẽpnitatis.rñdeo qñq̃ ꝓmittit fideiussor cõ/ uare indẽpnẽ creditorẽ t tũc etiam de iure veteri nõ poterit cõueniri nisi quatenus reus nõ ẽ sol/ uẽdo. Interdũ reus promittit fideiussori cõserua re eum indẽpnem t tũc plenũ hẽt significatuꝫ vt ex de fideiu.c.ij.t nõtur per bar.in.l.pater.ff.ỽ dote.pre. Et qualiter feratur sententia cum peti tur conseruatio indẽpnitatis nõtur in.l.ij.iij.C.

sentencia.4. rescriptum 3.q.et.4.preda.12.q.ca strum.2.q.sepultura.8. q.excõicatio.11.q.

a ¶ Sexto quero qualiter fit fideiussio.dic q̃ inter rogatione precedente t responsione[a] subsequen te. Et potest fieri ãteq̃ꝫ[b] debitor obligetur:aut tẽ pore obligatiõis:vel po stea:t ad tẽpus: vel sub cõditione.ff.p.ti.12.l.6.

b ¶ Et siquis fideiussit in plus q̃ꝫ principalis tene tur non valet fideiussio in eo quod est plus sed in alio sic. Et plus dicit quattuor:modis.quãti tate:vt si maiorem quã/ titatem quam reus pro/ misit: t tunc tenetur ad concurrẽtem. loco:vt si alio loco q̃ꝫ reus promi sit tunc nõ valet fideiussio.tempore:vt si breui/ ori tempore ꝓmisit sol uere: t tunc similiter nõ valet: causa:vt si debi/ tor sub conditione fide/ iussor pure promisit: et tunc similiter nõ valet fi deiussio.e.ti.l.vij. vide actor.4.q.c.

a ¶ Septimo quero quis est fideiussionis effect⁹[c] dic q̃ si plures fideiusso res sunt in solidum(i.q̃/ libet in totum.)obliga/ ti potest creditor ab om nibus:vel a quo volue/ rit:totum[d] petere.vide ĩ. e.q.c. t vno soluente ceteri liberãtur.ff si sim/ pliciter sunt accepti: et omnes sunt soluendo: nõ põt petere nisi partez a quolibet:[e] t si vnus ẽ nõ soluẽdo alij tenẽt ẽt ꝓ illi⁹ parte.e.ti.l.viij.

b ¶ Totum si vnum pro parte cõuenit an preiudicat sibi in iure solidi vide.C.de fide.t man.l.libello.et.l. reos.et.C.de pac.l.si creditores.t mouetur i.c.tua. eẍ de vsur. t tã gitur in.c.cõsti tut⁹.de reli.do/ mi. Item si cre/ ditor diuisit pe/ titionẽ inter re/ os postea repe rit illum nõ sol uendo an possit redire ad ꝓmus vide.stipulatio i.q.a.ỽ.quero si vnus.in ỽsi. quero q̃d si cre ditor.

e ¶ Quolibet ff fo.l.li.iij.ti.xx. l.iiij.vbi potest totum ab vno exigere. et hoc verum nisi qui/ libet fideiussit i certa quantita/ te vel parte: vt scripsi.j.e.q.d. super ỽ.contin gente. ¶ Sz cir/ ca hanc.l.parti te que dicit q̃ non potest pe/ tere nisi partem a quolibet que ro an vnus ex pluribus fide/ iussoribus con tinuo possit op ponere benefi/ cium diuisionis/t glo.in.l. si fideiussor.C. de fide.et man.dicit q̃ non quando inficiatur:sed quid est illd̃ q̃ debet inficiari t dico q̃ inficiatio debiti eum non excludit ab hoc beneficio sed inficiatio fideiussionis quia illa est causa huius beneficij.t dicit bar.q̃ de/ bet esse expressa inficiatio huius fideiussionis vnde non sufficeret dici nego narrata prout narrantur vt etiam secundum eum de pignore negato scripsi.pig nus.7.q.in fi.super ỽ.vtens.ỽ.t in contestando.de quo dubito maxime vbi assercio fideiussionis est p se ab alijs partibus distincta t nõ aliter q̃lificata nã ob illã negatiõz pz q̃ est probãda:t iste casus infici ationis est vn⁹ de excludẽtib⁹ bñficiũ diuisiõis: sũt t alij quos glo.nõt inst̃.e.ff.plures,videlicet q̃nd

© Biblioteca Nacional de España

ceteri nō sūt soluēdo. vt dicto. ff. si plures. Itē i pluribus fideiussoribus tutor. vt. ff. rē. pu. sal. fo. l. fi. Itē qñ eiusdē sūme sūt fideiussores sz nō pro eodē debitore. vt. ff. de fide. l. si actio. Quero vsq; ad ānt̄um tēpus pōt opponi. ⁊ videtur q; vsq; ad sñiam ante executionē ipi⁹. ⁊ istā partē firmat. glo. i dicta l. si fideiussor. sa lij dicūt q; etiaz post sñiam i executione ipi⁹ qz hec exceptio nō cōtradicit sñie: simile in beneficio q; datur marito ne cōueniatur vltra quam facere possit q; opponitur condēnationi ⁊ executioni: ⁊ istam partē tenet glo. inst. de fideiu. ff. si plures. ⁊ tenet bal. in. l. sancim⁹. C. de usu. rei. iudi. dicēs q; si sūt plures fideiussores iudicatū solui q; habēt beneficiū diuisiōis ⁊ q; pōt opponi in executione, tertia est opio q; vsq; ad litez cōtestatā: ⁊ ista ponit glo. in prin. in dicta. l. si fideiussor. sz primā tenuit bar. in. l. si dubitetur. ff. de fideiu. ⁊ idem tenet spec. in ti. de renūci. ⁊ cōcl. ff. i. v. i primis. ⁊ v. se. sed post sñiam aūt opponi nō pōt nisi in cā appellatiōis vt dicta. l. si fideiussor. ⁊ ibi dcā glo. Quero an excipiēs de diuisione dz probare aliū nō esse soluēdo. ⁊ dic q; excipiēti incūbit onus pbā di: secus in beneficio diuisiōis q; datur duobus cōreis. Quero qualiter probatur quē nō ee soluendo: dic p sali. in auct. hoc si debitor. C. de pigno. ⁊ scripsi. pign⁹. 7. q. c. sr̄ v. possessorē. v. hodie prius. i vbi. quero ālr̄ pbatur. de pdictis per sali. in dicta. l. si fideiussor. C. de fideiu. ⁊ māda. Et ad pdicta facit a simili q; de cōreis scripsi. stipulatio. i. q. a. verbo. quero si vnus cōreorum.

a Cōueniri. cōtra fo. l. li. iij. ti. xx. l. iij. vbi eligit creditor cōtra quē agat: aut cōtra debitorē. Sz de iure omuni vtroq; pñte pus excutit̄ pncipalis. reo vo absente fideiussor pus exigi pōt. Itē nō q; tūc ei petēdi dātur inducie ad procedendū reū pncipalē vt in hac l. partite. ⁊ in auct. presēte. C. de fideiu. Quero q; dilatio dabitur. dic q; arbitrio iudicis. Et hodie predicta auct. corrigit̄ per. l. codicis. s. l. nō recte. C. e. ti. ⁊ p dictā. l. 3. fo. l. i eo q; dicūt q; eligit creditor ō quē agat, reuertor ad ius cōe dcē auct. ⁊ qro q; si ambo sūt absētes. dicit cy. q; si eq̄li abnōcia ⁊ tūc idē q; si vter q; s. re⁹ ⁊ fideiussor ē presēs: aut ineq̄li ⁊ tunc aut re⁹ pncipalis ē in remocioni ⁊ idē q; ō dr̄ qñ re⁹ ē absēs ⁊ fideiussor psēs. sz q; eō si fideiussor ē in remocioni ⁊ tūc idē q; i seq̄nti dicā. Itē q; si reus pncipalis ē presēs fideiussor est absēs. dicēdū ē q; ille casus nō hēt dubiū qz re⁹ magis ē cōueniendus quā qñ ambo sūt pntes. ⁊ mō ex pdictis colli ge ālr̄uor cōbinatiōes: qz aut ambo sūt pntes: aut ābo absētes: aut alter. ⁊ tūc interdū reus ē absēs ⁊ fideiussor pnsens interdū eō fideiussor absēs ⁊ reus p sēs. sed circa primā cōbinatioz ānd̄o ambo sūt p sētes q̄ro si notoriuz eēt pncipalē nō esse soluēdo an possit p⁹ cōueniri fideiussor. dicit cy. q; sic. ar. l. fi. ⁊ ibi gl. ff. si cer. pe. ⁊ idē dicit si pncipal eēt talis psona q; cōueniri nō possit vt pupill⁹ q; tātū eēt naturaliter obligat⁹ nā p absētē hētur ex quo cōueniri nō pōt: verūtamē puto q; hoc casu debeat fieri mēcio i libello notoriū eē pncipalē nō eē soluēdo: vl pncipalē de iure cōueniri nō posse al li bell⁹ vt inept⁹ nō pcedit tanq; ō ius scriptum. Quero dcā auct. presēte loq̄tur i fideiussore: sed q; i cōstitutore vl mādatore. dic hāc auct. locuz hēre i oibus q; pro alio intercedūt cū tñ ille ali⁹ sit obligat⁹ vt nōtur in cōr. ⁊ hoc etiā vult glo. i dcā auct. pñte in fi. ibi posita. de quo vide laci⁹ bal. in. l. antique. ff. sz si numis. alr̄ est. l. C. ad senā. cōsul. velley. Quero ālr̄ accipiat̄ presēs i illa materia: ⁊ glo. magistral. cōr. e. q; declarat ālr̄ variis modis ⁊ respectib⁹ q; dicat̄ presens dicit q; pnsens i casu nr̄o est q; in eodē territorio ē ⁊ faciliter cōueniri seu citari pt. sz ja. de raue. dixit q; territoriū iudicis possz eē magnū q; debitor existēs i finib⁹ territorij deberet p absente reputari qz pnsens i hac materia dz intelligi q; est i ciuitate vel i vrbe siue suburbio lz. cy. vltra hic nō dicit tñ cū glo. ptrāsiuit i auct. hoc ita. C. de duo. re. ⁊ ego puto illā meli⁹ dicere: vñ atēde q; glo. dicit: ⁊ faciliter citari pt q; itelligi dz p iudicē sub cui⁹ territorio ē fideiussor quē pus vult cōuēire: ⁊ iō puto q; lz re⁹ sit psonalr̄ ex territoriū dū mō hē at domiciliū in ciuitate vl territorio iudicis loci vbi pnsens fideiussor pt cōueniri q; pro pñte bētur qz facilr̄ i loco domicilij cōueniri pōt nec expedit tūc alicubi mittere: verū si ibi bona sufficiencia p debitō nō hēret lz alibi hēret puto de re

b Itē presente reo principali nō pñt eo pus non discusso fideiussores cōueniri. a Si aūt abnōs ē in dulgetur tēpus arbitrio iudicis. i. qđ fidiussores eum presentet cōuenien dū: ⁊ si. i. tēpus datū nō presentetur cōuenientur ipi ⁊ soluēt vt dictū ē s. proxime. e. ti. l. ix.

c Quādoq; tamē pius cōuenitur fideiussor. revocatio. i. q. f. cōcordat procurator. 7. q. Et pluribus fideiussoribus i solidū obligatis nō pōt creditor vnū eligere si omnes sunt presētes ⁊ quilibet soluendo Sz si aliqui absūt vl nō sūt soluēdo exiget totuz

© Biblioteca Nacional de España

siduo fideiussorē cōueniri posse q̄ ibi domiciliuz ⁊ bona hēret ℂQuero q̄d si vt quotidie accidit q̄ fideiubere debeat cū nō eēt recept⁹ vt fideiussor se p̄ncipalī debitorē cōstituit an tūc vteť bñficio dcē auct. p̄ñte. ⁊ glo. magna ī cor. e. q̄ formatillā q̄onē distiguit aut hoc fecit aio nouādi obligatiōz iā ōctā ⁊ sic vt cōstitutor ⁊ tūc hec cōstitutio locū hēt vt s̄ dixi: sz ade aut h̄ nō fecit vt constitutor alicui⁹ debiti sz fecit iterrogat⁹ a reo stipulāte vt solidi p̄missor ⁊ tūc si simul cū alio erūt duo cōrei ⁊ hec cōstitutio locū nō hēt vt i ea ī p̄ria glo. sin aūt sepatim ex interuallo tūc distingue aut i ipa stipulatiōe actū fuit vt essēt duo rei ⁊ tūc ēt q̄ duo cōrei cōstituūtur nō hēt locū dcā cōstitutio. p̄sente. aut hoc actū nō fuit ⁊ tūc nō sūt duo cōrei sz duo in solidū obligati: ⁊ isto casu dicit ep⁹. q̄ secūdus hr̄etur loco fideiussoris ⁊ sic hec cōstitutio locū hēret. sz de hoc vltimo dubito q⁹ licet nō sūt cōrei sūt tn̄ duo rei in solidū obligati: cogitādū reliquo ℂQuero q̄d si hēt pignus ⁊ fideiussorē ⁊ reus ē absēs vñ fideiussor p̄sens cōuen⁹ petit vt pri⁹ vēdat pign⁹ q̄ ip̄m cōueniat vñ q̄ro an pign⁹ vēdere teneat. glo. in cor. e. signata sr̄ v. sumat. dicit q̄ nō p casū. l. creditor. ff. inter eos. ff. de fide. ⁊ mā. ko q⁹ graue ē pign⁹ vēdere ppter subastatiōes q̄ sūt necessarie. sz bar. dicit q̄ fiscus q̄ tenet excutere ad fideiussores tenet pri⁹ vēdere pign⁹ q̄ possit fideiussores cōuenire: ergo ⁊ hodie idez ī quolz p̄uato. ego puto satis dici p̄t q̄ si nōdū tp̄s vēdēdi pignus venit q̄ fideiussorē cōuenire possz q⁹ excipe nō p̄t de ei⁹ vēditiōe q̄m si vellet facere nō possz si aūt tp̄s quo vēdere p̄t venit tunc si cū modica difficultate tenet pri⁹ illud vēdere: si cum magna tūc si alia difficultas nō sit q̄m subastationū puto q̄ teneat pri⁹ vēdere ex quo illud possidet: nā sz debitor p̄sonalī cōueniri nō possit ppter eius abñtiā tū ius vēdēdi pign⁹ nō defficit p cui⁹ vēditiōz sibi satisfacere p̄t q̄ impator hodie poti⁹ fieri voluit q̄m fideiussorē exigi cui ēt tenet cedere actiōes nec difficultates subastatiōis cōsidero q⁹ illa ineſt ex natura rei ⁊ ōctus vñ ad illā se obligauit a p̄ncipio: nō obstat. l. inter eos. ff. creditor. ff. de fideiu. quē glo. in cor. dixit nō eē correctā q⁹ illa glo. hēt aliā oppositā. ff. e. l. si fideiussor. nā poterat pri⁹ fideiussorē cōuenire cū ergo p̄m dictā auct. nō possit pri⁹ fideiussorē cōuenire q̄m excuciat p̄ncipalē ⁊ ei⁹ bona seq̄tur q̄ licet p̄sonalē nō p̄t intēptare q̄ ppter abñtiā illi⁹ pign⁹ q̄ hēt cogit vēdere vel i solutū sibi accipe vt dicto. ff. creditor. a sensu ꝓtrario ℂQuero pone q̄ fideiussor cōuen⁹ exceptionē vt p̄ncipalis cōueniretur nō opposuit ⁊ litem est cōtestat⁹ an postea opponere potuit: ⁊ glo. i. l. ij. ff. ō excep. ⁊ est glo. fi. in fi. dicit hāc exceptiōz esse anomalā ⁊ posse opponi ante litē cōtestatā ⁊ ēt postea Sz bar. in dicta. l. ij. dicit q̄ nō possit opponi nisi vs q̄ ad litē cōtestatā ⁊ nō postea: ⁊ ego idē teneo de p̄dictis p sali. in auct p̄sente. C. de fideiu. ⁊ mā. ℂ Itez q̄n p̄t creditor fideiussorē vel reū p̄ncipalē. h. in. c. p uenit. de fideiu. ⁊. di. ℂ fideiussores cōueniūtur i eor foro nisi renūciēt p̄uilegio fori quo casu si ādem inueniūtur i loco cōtract⁹ ibi cōueniūtur. sz si ibi nō inueniūtur nō possent ibi cōueniri si nō renūciassent p̄uilegio fori: sz si renūciassent coguntur ibi se p̄tare q⁹ hoc casu remittūtur in ciuili sicut in criminali. de hoc est glo. vnica i iure. ff. siq̄s in i⁹. vo. nō. ye. l. i. de quo p̄ bal. in. l. cū archimedorā. colū. ij. C. vt inpo. lega. ℂ Cōdemnato reo p̄ncipali cēset cōdemnatus eius fideiussor: sz tūc duo req̄runt in eo. s. q̄. fideiussit de iudicato soluendo ⁊ apud acta. vide j. v. p̄rimo ⁊ se ℂQuero vtrū cōdemnato fideiussore iudicatū solui videat cōdemnatus reus p̄ncipalis. dicas q̄ sic si reo fuit denūciatū ⁊ fideiussor nō sit soluendo. vt. C. vbi. de cri. agi. opor. auct. q̄ in p̄uincia. Sz nūquid iste fideiussor q̄ fideiubet hēt bñficiū excussionis. dicas q̄ nō q⁹ executio fit leuato vello vt patet in. l. sancimus. C. de vsur. rei iudi ℂQuero vtrū statiz q̄ fideiussor est cōuentus sup̄ executione sñie possit petere executiōz ō reū. vide j. v. p̄rimo. in vsi. fi. distingue aut loq̄mur in fideiussore iudicij ⁊ dicas: q̄ sic q⁹ ppter cōiunctiōz cāe est idem iudex. aut loq̄mur in fideiussore contract⁹ ⁊ tūc nō est iudiciū cōe inter eos vñ nec hinc nec inde p̄ceditur executiue contra alterū ℂQuero q̄d de q̄i fideiussore. i. de patre vtrum q̄ filio ciuiliter cōdemnato fiat executio ō patrē. ⁊ gl. dicit q̄ sic q⁹ obligatur ex ipo iudicio dū tn̄ filius fuerit in iudicio p̄re consentiēte: ⁊ hoc quo ad executionem fiendā cōtra patrē i peculio p̄fectitio: ⁊ vsu fructu aduēticioz nā iste vsusfruct⁹ reducitur ad instar peculij p̄fectitij: ⁊ ista est glo. singularis. ff. de nox. l. ⁊ si cōdemnat⁹. ⁊ vide. q̄ circa hoc scripsi. pa ter. v. pone dictat statutū ℂQuero nūquid i ista executione pater potest opponere quaslibet perēptorias. respondeo sic. pone fideiussor propter inopiaz fuit positus in carcere ⁊ anteq̄ soluat agit contra reum petens ip̄m condemnari ad quantitatem in qua fideiussit tanq̄ ex mora modo queritur an libellus iste sit pertinens an ineptus. dicas q̄ pertinens q̄a post moram hoc p̄t peti tanq̄ interesse tacite conuentum in quo tacita fit executio in virtute expressi est enim valde crudele dicere q̄ per subterfugia rei fideiussor maceretur in carcere: nec tamen nego q⁹ libellus in quo peteret se conseruari indempnem esset magis tute formatus ⁊ adiungi posse: ⁊ si non conseruauerit indempnem peto tantum nomine interesse. de predictis per bal. in dicta. l. sancimus. C. de vsur. rei. iudicate. ℂ Item sententia lata contra p̄ncipalem per eam fieri non possit executio contra fideiussorem contractus sine nouo processu. sz fideiussorem acceptum in iudicio de iudicato soluendo potest fieri executio sine nouo processu. vide supra. v.

© Biblioteca Nacional de España

proximo.in ꝑn. Et idē cōtra fideiussorē de iudicio sisti duobus cōcurrētibus primo ꝙ certa pena sit promissa si nō steterit in iudicio ⁊ sic stipulatio habeat certā ꝙntitatē ⁊ liquide. secundo ꝙ sit apposita certa dies sistendi in iudicio: si vero hēret diez limitatā nō tamē habe/ret certā penam sed cōmitteret ad interesse ad/huc idē dico ꝙ meretur executiōnē ⁊ in ipa exe cutione certifi/cabitur ⁊ decla rabitur istud in

ab oīb⁹ qui sunt pre sentes ⁊ soluendo.[a] e.ti. l.x. vide s̄.e.q.a.

d ¶ Et vnus fideiussor sol uens (ſ. totū debitum.)

nomine suo (ſ. ipius fide iussoris.) creditori pōt petere vt creditor ei ce/dat[b] actionē contra reū ⁊ fideiussores: ⁊ eis ces/

teresse sicut ꝙndo fertur sentētia incerta in vniuersalibus iudicijs ⁊ sicut in instrumētis garenticijs seu cōfessionatis qui ex forma statutoꝝ merent executionē qz ꝫ contineant incertā ꝙntitatē merent nihilomin⁹ executiōz declarata pri⁹ ⁊ limitata ꝙntitate: si vero nō cōtineret diē sistēdi in iudicio nō meret executiōz Et idē dicas in clausula de defendēdo nam si hēt certū ⁊ limitatū temp⁹ in quo oz defendere meret executionē: alʾ nō. sed in omnib⁹ casib⁹ in quib⁹ supra dictū est mereri executiōz intelligas si sit talis stipulatio interposita in iudicio coꝝ iudice: alʾ secus. Itez si fideiussor iudicatū solui est exactus facta cōtra eū executione nō hēt necesse agere cōtra dominū via ordinaria ꝫ pōt contra dominū impetrare executionez sine processu ordinario. de predictis per bar. l. in stipulatiōe. ff. iudi. sol. hoc verū de fideiussore iudicij: ꝫ secus de fideiussore cōtract⁹ vt s̄.v. ꝑti. in ꝑsi. q̄ro vtrū statim. Itē q̄d de stipulatiōe rem ratam hēri an meretur executiōz. dicas aut ista stipulatio interponit ex iudiciū ⁊ est opus nouo iudicio nec pōt fieri executio. ꝫ si esſ interposita in iudicio tūc hēret paratā executiōz. bar. in l. si sine. ℊ. ij. ff. rē. ra. ha. in fi. ⁊ cy. in l. fi. C. de vsuf rei. iudi. et. h. in. c. eum pro quo. de fide. ⁊. di. Cūde. procurator. ℣. q. h. Et ordi. cur. li. i. ti. iij. l. iij. qñ aliq̄s facit reū abonatū.

a ¶ Soluēdo. cōcordat auct. de duo. re. stipu. vl ꝑmi. ⁊ azo. in suā. C. e. ti. ℊ. hodie aūt. Sz vide cōtra s̄. e. q. a. fr̄ v. quolibet. i ꝑn. vbi indistincte habes ꝙ potest ab vno totū exigere. ⁊ vide ibi. v. se.

b ¶ Cedat q̄ro an creditor cogat actiōz cedere soluēti glo. in l. creditores. C. de duo. re. videt supponere ꝙ sic. ꝫ in l. vnde quē. in glo. fi. in fi. ff. como. dicit ꝙ si cōuent⁹ pōt opponere beneficiū diuisiōis ꝙ ei teneat cedere qz alʾ nō cōpellat totū soluere. alʾ si nō opponeret bñficiū diuisiōis nō cōpellat ei cedere; ⁊ sic si renūciaſz bñficio diuisiōis nō deberet ei cedi. ꝫ illa glo. cōiter reprobat. ꝫ dicit cy. ꝙ ei tenet cedere actiōes. fallit vbi ꝑpter dolū suū cōuenit vt nō. ff. de admi. tu. l. si plures. Itē fallit vbi renūciauit bñficio cessiōis. ar. C. de pac. l. siq̄s in cōscribēdo. bar. vero in. l. modestinus. ff. de soluti. laci⁹ dixit videlicet aut q̄rit̄ i plurib⁹ tutoribus: aut i plurib⁹ cōreis: aut in plurib⁹ fideiussoribus. ꝑmo casu aut vn⁹ cōuenitur ex dolo ꝑprio vel cōi ⁊ in nihilū fit cessio vt dicta. l. si plures. ⁊ idē si ex ꝑpria culpa tantū cōuenit: aut ex alteri⁹ culpa tantū cōuenit et ei cedēda est actio: aut ex cōi culpa et tūc fiet cessio prio ea ꝑte q̄ aliū cōtutorē tāgit vt. ff. como. l. vñ q̄rit̄. ⁊ in dicta. l. si plures. ꝫo casu de quo est nr̄a questio dic aut sunt obligati ex mera liberalitate ⁊ in nihilo fit cessio nisi sint socij. vt in. l. lege falcidia. ff. ad. l. falci. aut sūt obligati ex cā non liberali ⁊ tūc ex cōtractu in quo venit dolus ⁊ culpa ⁊ tūc si de illa obligatiōe secūdaria proueniēte ex dolo vl culpa tractet dic vt supra dixi in tutoribus. si aūt de primitiua ex cōtractu ꝑmeuo proueniente: vel si sint obligati ex cōtractu de quo nō venit dolus nec culpa vt ex mutuo ⁊ tūc aut negociū in solidū expectat ad cōuentū ⁊ tūc nulla ei fit cessio: aut spectat ad vtrūq; ⁊ tūc prio parte q̄ ad aliū cōreū pertinet fit ei cessio vt dicta. l. vñ q̄rit̄. ff. como. ⁊ de in rē. ver. l. si prio parte. ℊ. fi. ⁊ hoc ne alter lucret cū isti⁹ soluētis iactura: accedit ꝙ nōt per glo. ordi. in l. vir vxori. ff. ad velle. ꝫ tercio casu. s. in fideiussoribus ⁊ dic vt nōtur in. l. cū hijs. ff. de fideiu. videlicet ꝙ cōtra ꝑncipalē cedit insolidū cōtra fideiussorē prio parte: q̄cq̄d dicat glo. in dicta. l. si plures. ff. ꝺ admi. tu. ꝙuero cū glo. ℊ in auct. presente. C. de fideiu. ⁊ manda. ibi si non cedant actiōes fideiussoribus an ei cōpetit vtiles sine cessiōe. dic ꝙ nō: licet aliud sit in plurib⁹ tutoribus. vt ibi per sali. ꝙuero cū glo. in dicta. l. creditores. pone ꝙ tres erāt rei debēdi in triginta ⁊ ab vno exacto petūtur sibi cedi actiōes in triginta cōtra alios duos q̄ cedere parat⁹ est actiōz in viginti an teneatur cedere cōtra vnū qñq; in decem ⁊ dicta glo. tenet ꝙ in solidum sicut habet: ⁊ idem notatur in. l. modestinus. ff. de soluti. ⁊ nihil allegat. Sed tunc querit glo. in dicta. l. modestinus. an postea iste cessionarius si agat i solidum contra vnum ex illis duobus an cedere tenetur illi actionem prio tercia: ⁊ non soluit. sed dic ꝙ sic secundum cy. ⁊ bar. quia etiam vtilis cessa potest cedi. ⁊ plus dicit cy. ꝙ si alter ex hijs ñ sit soluendo ꝙ debent iuicem periculum cōmuni care tam cessionarius quam alter contra quē facta est cessio etiam si non sint socij. si bene pondero ista questio. doc. ⁊ glo. supponit ꝙ creditor in triginta vni ex tribus non cedit actionem nisi

© Biblioteca Nacional de España

in viginti lz in solidum contra vnū quēquem : ꝛ istud satis mihi placet vbi cōuentus habuit cō/modū habuisset debitū: an in omīb⁹ triginta et in solidū teneat cedere nō video cur sibi nō debe at cedi in omibus triginta que soluit ne remane at in damno

arguēdo de parte ad totū. vt.l.que de tota. ff.ō rei vē/Quero qñ ista cessio fieri debeat/ꝛ cautela est vt ante solutionē vel in ipa solutiōe: si aūt post solutionē videt nō valere qz cedit ꝙ nō habet: ꝙ ē verū nisi pactū precesserit de postea cedēdo quia tūc ꝗntitas soluta censet magis preciū cedēdarū actionū. vt l.modestinus. ff. de soluti. ꝛ hoc in eque ꝑncipaliter obligatis vt sūt cōtutores ꝛ duo rei debēdi. in alijs aūt dispariter obligatis dic vt in.l.pāpinianus. ff. man. ꝛ vide ꝙ nōtur in.l. modestin⁹. ff. de soluti. de predictis per sali. in dicta.l.creditores. C. de duo. re. ꝛ etiā per bar. in dicta.l.modestinus. ꝛ per spec. ti. de cessi. acti. li. i. parti. iiij

¶ Creditor exigēs fideiussorē tenetur pignora in eū trāsferre nisi pro alio debito sint ei obligata. vt in.l.creditori. ff. de fideiu. ꝛ man/Et q̄d si fideiussor cōuentus petit prius vendi pign⁹ q̄m conueniatur vide s. ꝛ.q.b. sr̄ v. cōueniri. v.i. in vsi.

q̄ro q̄d si hēt/Quero q̄d si pignora nō erāt in alia causā obligata sed cirografaria pecunia tātuz debebatur creditori. respōdeo vt in glo. dicte.l. creditori. videlicet ꝙ creditor nō pōt pign⁹ retinere in preiudiciū fideiussoris licet possit in p̄iudiciū debitoris/Quero cū glo. ibi loq̄tur qñ accipit pign⁹ ꝛ fideiussorē simul: vl primo pignus postea fideiussorē: q̄d si p̄mo fideiussorez postea pign⁹ an tūc teneat cedere ius pignoz fideiussori: ꝛ dcā glo. recitat duas opiones: p̄ma ē ꝙ non qz fideiussor nō habuit respectū ad pignora postea secuta ꝛ inducit glo. C. ob. ciro. pe. l. vna. in fi. ꝛa est opio vt cedere teneat: q̄daz dicūt ꝛam verā qz sufficit ꝙ pign⁹ replatur i suā causā obligatū: ꝛ hoc puto verū i termis p̄dictis. sz cy. alī format titulū q̄nis videlz ꝙ creditor acepit fideiussorē ꝛ pignora ꝛ postea eidē debitori mutuauit aliā pecuniā ꝛ idē pign⁹ recepit cōuenit fideiussorē ex prima obligatione petit vt sibi reddat ius pignoris replicat creditor ꝙ ad aliud debituz lz posteri⁹ sūt sibi obligata vñ petit vt etiā illā pecuniam soluat si vult ꝙ cedat vñ q̄ritur q̄d iuris. ꝛ dicit. cy. ꝙ illa glo. vult ꝙ nō teneat fideiussor offerre pecuniā illā q̄ seq̄t suā obligatōz secus si illā ancēdoret qz tūc offerre tenet si vult ꝙ iura pignoris ei cedantur. mihi videt ꝙ iura pignoz sue obligatiōis quā dissoluit teneatur creditor cedere ꝛ iō de casu de quo q̄rit dico eū tenere cedere ꝑ illa q̄ntitate: sz si pignora possideret creditor nō tenet

sis aget similiter contra quēlibet (ꝛ si aliquis fidē iussorum nō habet vnde partē eum contingētem soluat exigat ab eo cautionē de soluendo cum ad pīguiorē venerit fortunam.) fideiussorē pro parte ei cōtingente: [a] vl ad totū contra reū principalē etiam si nō cedat ei actio. Sed si nomine principalis soluit nō potest creditor actionē cedere: quia eius solutiōe fuit a creditore debitor liberatus ꝛ fideiussores sed potest sic soluens repetere a reo ꝑncipali totum: [b] sed a fideiussoribus nihil. Si autē nō expressit cui⁹ noīe soluit et statim post solutiōz petijt cessionez fiet ei cōtra

isto casu ea tradere ne fideiussorem faciat se pociorem in alia obligatione/Quero in casu dicte.l. creditori. ꝙ creditor pignus amisit nunquid sibi obstabit exceptio cedēdarū actionū. ꝛ reffert cy. ꝙ Jac. de are. distinxit aut prętextu pignoris fideiussit ꝛ tunc obstat exceptio nisi cedat vel cedere possit: aut non fideiussit prętextu pignorū ꝛ nō obstat exceptio. alij dixerunt ꝙ etiam si non fideiussit prętextu pignoruz quia forsam ignorauit quia nihilominus obstat exceptio. predicta quia sufficit pignora in suam causā acepta/Quero dicta lege. creditori. loquitur quando fideiussor conuenitur sed quid si non est conuentus sed proprio motu iuit ad creditorem ꝛ offert sibi debitum ꝛ petit sibi actiones cedi contra fideiussores ꝛ pignora nunquid audiri debet creditore cōtradicente/dicas ꝙ sic. ꝛ vide de hoc bar. in lege. fideiussores. ff. de fideiu. de predictis p salice. in dicta.l. creditori. Vide q̄ scrip. pign⁹. 8. q. a. sr̄ v. retentionem.

¶ Contingente. concordat fo. li. iij. titu. ꝛ.l. iiij. Et cum quilibet fideiussit in certa quantitate vel parte nō potest vltra id ab eo exigi vel peti. vt ibi. ꝛ concordat bal. in lege. sancimus. C. de vsuris. rei. iudi. dicens ꝙ si duo fideiusserunt distributiue vnus in decem alter in residuo si ille qui fideiubet in decem non est soluendo alter non tenetur in solidum quia diuise taxata fuit obligatio per pactum vt ibi per eum. Sed secus dicas si fideiusserunt simpliciter quia tunc potest totum ab vno exigi. vt scripsi s. e. q. a. super v. quolibet. in prin.

¶ Totum/set in casu duplum inter eum et regem. diuidendum quando tempore feriarum iudicatum. soluit fideiussit et pro reo soluit. fo. l. li. ij. titu. v. l. vna.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Idem si negauit reus se eum debisse fideiussorem. e.fo.li.iij.ti.xviij.l.xj. sed tunc non soluet expensas duplicatas. vt ibi. ¶ Item an fideiussor potest petere a debitore vsuras quas soluit creditori.h.in.c.peruenit.de fide.et glo.ix.q.iij.in suma. ¶ Si fideiussor se obligauit p vsuris ad illas tenetur vt in. l. si fideiussor. C. de fide. ¶ man. Quero quando fideiussor dicatur se obligare pro vsuris. glo. in dicta. l. si fideiussor respondet quando expssim hoc dixit: ¶ idem si in omne causaz fideiussit vt est tex.¶ glo.¶ bartu. in.l. quero. ff. loca sed dubium est quid si simpliciter dixit ego fideiubeo pro isto: et in hoc sunt varie opiniões vt ibi in glosa. sed vt aliqua clarius soluam debes scire quod quoddam est iudicis officiuz qd appellatur regulare quia supernaturaliter seruit vt est videre in actionibus stricti iuris arbitrarijs propter locum et in istis mora rei non auget obligationem fideiussoris. vt lege. centum capue. ¶ lege fi. ff.de eo qd. cer. lo.licet propria sit.quoddaz est officium regulare qd naturaliter deseruit quia ex natura actiõis qd est bone fidei ¶ tunc mora rei auget obligationem fideiussoris ¶ tunc ratio quia videtur acceptus ¶ ipse videtur interceßisse in omnem causam ex mora obligatio

omés: sed postea nõ potest ei fieri cessio: qz presumitur noie debitoris soluisse ex quo statiz cessionem nõ petijt: potest tamẽ exigere quod soluit[a] a debitore. e.ti.l.xj

e ¶ Jtẽ si fideiubeo pro debitore eius mãdato: vel sine mandato eo presente ¶ non contradicente: vel eo absente: ¶ postqz scit consentiente: vel sit eius cõmodũ etiã si non consentiat: vz fideiussio ¶ tenetur ipe mihi ad ea que huiusmodi pretextu solui: nisi si fideiusserim animo ei donandi. (vel ad cõmodũ mei vl contra expressã prohibitionẽ fideiussi.)e.ti.l.xij

f ¶ Sed si mandato tercij pro alio absente fideiussi tenetur mihi mandatori ad ea que solui ¶ nõ debitori: nisi in eius (s. debitoris) vtilitatẽ fideiussio cõuertatur: quia tũc ¶ quando debitor erat presens nec contra dixit agam cõtra eum vl mãdantem prout elegero. e.ti.l.xiij.

g ¶ Si tamẽ fideiussor cõuentus omisit scienter exẽptionem perẽptoriam: reo: vel ei competẽtem: vt pacti de nõ petendo reo vel ei facti nõ habet recursum (s. recuperãdi ea que soluit.)contra reum principalẽ: nisi talis erat exceptio que soluz persone fideiussoris cõpetebat: vt exceptio vel leuani mulieri fideiubẽti: vel competebat persone rei principalis[b] tãtum.e.ti.l.xv.

b ¶ Et sciendũ qd heres fideiussoris tenet sicut ipse: ¶ habet exceptiones quas ¶ ipe si viueret haberet ¶ opponeret: etiaz si sine iudicio soluat aget(s. fideiussor vel eius heres prosoluto.) cõtra reum principalẽ: nisi ante tempus soluerit: quia tunc expectabit tempus .e.ti.l.vj.

nis tunc contracte prouenientem: ¶ iste est casus in pluribus legibus puta in dicta lege. quero. ff. loca. ¶ ibi tres casus decidunturvidelicet qñ simpliciter fideiussit: ¶ quando in omnẽ causã ¶ isti duo parificant: ¶ tercius qñ in certã qntitatẽ tm ¶ iste discordat ab aliis: de quo ibi. ¶ ó pdictis p sa li.i. dicta.l.si fideiussor.

¶ Qñ fideiussor sucubuit in actiõz mãdati recupabit sũpt litis a reo pncipali poterit ẽt petere a reo pẽdẽte iudicio vt sibi pecuniã det p expensis qz ei negociũ gerit, bar.l. exceptiõe.i fi.ff.ó fideiusso. et manda.

a ¶ Soluit.caue tamẽ qd de hac solutiõe dz ostare realr hoc ẽ p testes q vidrũt pecuniã numerari vl alp istrm testimoniale: nõ ei sufficeret si instrm ocineret solã ofessionẽ creditoris siẽ nec iuramentũ ipi fideiussoris.bar.i.l iurisiurãdi. ¶. a fideiuss. ff.de jure ju.

b ¶ Principalis vtrũ exceptio opetẽs reo pncipali opetat fideiussori.h.i.c.pueit.ó fideiu. Et concordat ad istã ¶ subseqntẽ.l.fo.l. li.4. ti.10.l.fi. e.fo.ti.18.l.12.13. Et vid.l.idẽqd.¶. gñalr. ff.mãda.¶ bar.in.l.¶ si fideiussor.ff.de re.jud.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Terminandū/vide fo.l.li.iij.ti.xx.l.viij. vbi ē ānus. Quero in casib⁹ in quib⁹ agit fideiussor anteq̄ soluat quomodo formabit libellū vtruz possit petere q̄ntitatē sibi solui vt soluat creditori: ⁊ videtur q̄ nō ꝛ aget solū vt liberetur. vt nō.ff.de nego. gest.l.si quis mandato. Et si q̄ritur q̄liter ista ſnia executioni mādet ⁊ q̄liter fiat missio cū cō tineat factū dic vt ibi nō tur. Et bal.i .l. si pro ea. colū. iij. C. manda.dicit q̄ si debitor est i mora liberādi fideiussorē cū teneatur ad factū q̄ licite p̄t peti iter esse sub forma ⁊ noie interesse iuxta regulā generalē.ff.de ver.obli.l.stipulatiōes nō diuidūt. ℣ celsus.et.ff.de re.iudi.l.si q̄s ab alio. vbi ē glo. or. Quero i dicta.l.si p ea.dicit de fideiussore cōdemnato: ꝛ q̄d si sit talis casus i quo nō sit necessaria cōdemnatio vt q⁊ ē obligat⁹ p instrm garētigie.rñdeo tūc post modicū tps p̄t agere q⁊ executio ē pata. ⁊ credo q̄ h⁹ modicū tps hodie sit ānus vt i predicta.l.8.fo.l.s i p̄n.dixi. ꝛ sali. i dicta.l.si pro ea.⁊ bar.in.l.si fideiussor.ff. de fideiu.dicāt q̄ si fideiussor ē obligatus per instrm garēticiū q̄ statim p̄t agere ō debitorē vt eū a fideiussiōe liberet. Quero si nō est cōdēnat⁹ nec q̄ si cōdēnatus tñ est piculū rōne dilatiōis ne incurrat penā an interim agere poterit vt liberet. dic q̄ sic ꝓpter generalē eq̄tatē ne facto rei incidat in maius piculū incidet etiā ꝓpterea i penā. Et ꝛ in instrō dies apponat nō tñ statim post diez fideiussor p̄t agere q⁊ hoc nō est lege cautum. Quero q̄d si nō est cōdemnatus tñ est conclusuz in causa ⁊ euidenter apparet q̄ est in casu condēnationis.respondeo q̄ agit. Quero quid si ē appellatus ⁊pendet appellatio.respondeo aut appellatio est euidenter frustratoria ⁊ agere potest aut est dubia ⁊ tunc debet spectari litis euentus de quibus per bal. in dicta lege.si pro ea. C.mā

i ¶ Et licet fideiussor soluens exigat a reo vt dictum est: nō potest tamē eum compellere vt ante solutionez.(s.totius debiti vel partis.) eum liberet a fideiussione.nisi in quinq̄ casibus/Primo si fideiussor est condempnatus ad debitū: vel eius partem/Secundus si diu in obligatiōe stetit arbitrio iudicis terminandum./Tertius si voluit(s.fideiussor.)soluere ne pena cōmittere/tur ⁊ creditor noluit recipere vl' nō erat in loco illo nec posset recipere: quo casu dꝛ q̄ solueduz erat deponere in edē sacrā: vel in manu alicui⁹ boni viri coram bonis testibus. (quo sic facto per fideiussorē potest agere contra debitorē vt eum liberet a fideiussione.)/Quartus si fuit tempus appositus b i.quod eum a fideiussione liberaret/Quintus si debitor bona sua dilapidare c incepit. eodē titulo. lege.xiiij.

da. ¶ Item an fideiussor debitoris qui diu in debiti solutione cessauit: aut dissipare bona sua cepit: possit agere contra debitorem vt ipm liberet a fideiussione.h.in.c.eum pro quo.de fideiu.di.i. ¶ Fideiussor euictionis potest cōueniri soluz denūciatione facā vēditori. vēditio. ſ.q.n. super v.denunciatum.v. item fideiussor.

b ¶ Apposito. ego vendidi ticio fundū ⁊ promisi de euictiōe ⁊ martinus fideiussit pro me tā dē ego promisi illū martinū extrahere ab obligatione ad petitionē ⁊ terminū ipsius martini sub certa pena modo martin⁹ petit q̄ extrahā eum ab obligatione ego toto posse in hoc cogor ⁊ volo dare ticio eque bonū fideiussorem vt liberet martinum ipse non vult hoc facere queritur q̄d iuris. dicas q̄ creditor nō cogit recipe aliū nouum promissorem ⁊ ideo q̄ non potest fieri per modum liberationis fiet per modum cautionis nam obligatione euictionis nondum cōmissa non cadit liberatio sed cauendum erit reis vel pignoribus datis: sed si fideiussor nolit in se onus costodie pignorum recipere potest enim nolle: si cōmode inuenio fideiussores debeo eos dare: si autem non inuenio: fideiussor qui non vult accipere pignora videtur facere quominus possit sibi cauere ⁊ ideo satis est mihi qui cauere debeo.⁊ eodez modo soluitur questio de tutore qui dedit fideiussorem rem pupilli saluā fore ⁊ promisit eum extrahere de obligatione nam intelligitur eo modo quo intelligi, ⁊ fieri potest. bal. in lege.si pater.C.de collati. Vide.significatio.i.q̄stione.a.ſr v.significatio.v.significatio est. i vsi.pe.

c ¶ Dilapidare.quid si reus cepit dilapidare tamē sano consilio vsus,postea reuersus est ad sanos mores nunquid actio semel quesita fideiussori per dilapidationem cessabit per casum superuenientem.dicas q̄ sic quia causa finalis primature agendi nunc cessat quia actio ad suam naturam reddit.de quo per bal. in.l.si pro ea.C.man.⁊ con.et vide.h. in.c. eum p quo.ex̄.de fideiu.di.i.

© Biblioteca Nacional de España

k ¶ Cuz vero quis sub pena fideiussit reum criminis[a] in iudicio sistere ad certam diem [b] si ad illaz eum non potuit inuenire habet alium tantū tēpus ad querendum euz sicut in primo termio fuit appositum (s. per partes vel per iudicem.) si fuit minus sex mensib⁹: ⁊ si fuerint sex habebit alios sex. Et si in isto āno completo eū ad iudiciū nō duxit soluet penā p̄missā. e. ti. l. xvij.

l ¶ Sed si primo termino elapso: vult pro eo recipere [c] defensionem [d] audietur nec postea potest criminoso veniente dimittere: ⁊ si reus inuenit insons absoluetur fideiussor: al' soluet penā p̄missam ⁊ interesse damni huius pretextu veniētis. Sed si reus ad aliq̄d dandum vel faciendum tenebatur id (s. ⁊ intereē damni.) soluendo liberat' a pena fideiussor ex quo eum defendit vsq; ad sentētiaz inclusiue. e. ti. l. xviij.

m ¶ Sz si reus in p̄mo termino moriatur nō tenetur tal' fideiussor ad penam promissaz. si vero post terminū primū moritur tenetur ad penam. Sz si pena nō fuit p̄missa ⁊ die prefixa (s. p̄ partem sibimet: vl' per iudicem parti.) reum nō duxerit condēnabitur i q̄ntitate [e] certa iudicis arbitrio. Si autem nec dies nec pena apponit' si causa sistendi pertinēt ad regem vel cōitatem: aut fideiussio facta fuit cū publica scriptura. tenet' fideiussor vsq; ad tres [f] āos ⁊ nō vltra. Si vero sine scriptura: vel ad alios quaz ad supradictos pertineat: tenetur dumtaxat vsq; ad duos mēses si. i. dictum tempus non petat [g] actor. e. ti. l. xix. vide ō hac materia captio. s. q.

missio ē facta nulla lite mota: et tūc aut fideiussit in scriptis ⁊ tenetur perpetuo q̄ intelligo do ⁊ nec lis ichoetur: ⁊ post inchoationē vsq; ad sententiam. aut fideiussit sine scriptis: et tunc aut in causa publica ⁊ idem aut in causa priuata et idem: sed in hoc differt a precedēte q̄ per negligētiam duoruz mensium ab hoc nexu liberatur si igitur negligens non fuit ⁊ sic lis inchoata fuit ifra hos duos menses vsq; ad sententiam tenetur. aut fideiussit in lite: vel litis mote occasione ⁊ tunc aut actor differt et negligit ⁊ distinguo vt supra: quia aut in scriptis aut sine: aut in causa publica: aut in priuata: sin autem prosequitur tunc vsq; ad sententiam tenetur. de quib⁹ p̄ sali. in l. fideiussor. C. de fideiu. ⁊ manda.

a ¶ Criminis. vide accusatio. 8. q. a. vbi habes q̄ nō debet dari sub fideiussoribus. sed dicas q̄ ibi erat reus presens: hic absens. Et vide. capcio. s. q. d. ⁊ que ibi scripsi. et. 3. q. a. sup d. ponat. Et vide ordi. cur. li. ij ti. ij. l. ij. de absente qui petit dari sub fideiussoribus. ¶ Sed quid si aliū q̄m criminosum p̄misit in iudicio sistere. vide. stipulatio. 6. q. x.

b ¶ Certam diez. vide circa hoc. ordi. cur. li. ij. titu. ij. l. ix.

c ¶ Recipere. vide ordi. cur. li. i. ti. iij. l. ij. Et stipulatio. 6. q. v.

d ¶ Defensionē. ⁊ tunc quia ex necessitate deffēdit poterit vti exceptione ex p̄sona sua vt in. l. deniq;. §. generaliter. ff. māda. alias in. l. q̄ de mutua.

e ¶ Quantitate. vide fo. l. li. iij. titu. xx. l. ix. vbi habes q̄ nō cō dēpnatur nisi in expensis.

f ¶ Ad tres. quando tenetur p̄sentare quis euz quē promisit sistere in iudicio. h. in. c. exposuit. de dilatio. ¶ An promittens alium sistere in iudicio teneatur: ⁊ vsq; ad quod tempus. dic aut in promissione desistendo certum tempus est appositum ⁊ habet locum. l. sancimus. C. de fideiu. que dicit q̄ qui p̄mittit alium exibere ad tempus finito tempore potest infra sex menses moram purgare eum exibendo: vl' euz deffendendo: ⁊ eo tempore elapso nō audiatur. Aut certum tempus non est appositum ⁊ tunc aut

g ¶ Non petat. Vides ergo hic modos fideiussionis dissoluende. similiter soluitur si absq; fideiussoris consensu creditor ante tempus solutioni p̄fixū terminū debitori prorogauit. fo. l. li. iij. ti. xx l. x. de hoc vide. ho. et. h. in. c. fi. in fi. de fideiu. et in. c. preterea. de appellati. ⁊ per jo. an. in. c. constitutus. de fideiu. vide. iuramentum. 9. q̄stione.

© Biblioteca Nacional de España

¶Item non obstante q̄ pignus debitoris detur fideiussori per iudicem pro eo quod soluit restituet debitori: vel secundo creditori soluenti: iſtum effectum. vide. pignus. 7. q. t.

¶Item fideiussor opponit compensationem sui debiti vel debitoris. cōpensatio. i. q. a.

¶Item filius defendēs patrē opponit compensationez si det fideiussores de rato: al' non. compensatio. i. q. b.

¶Item filius patrez captum pro debito opefideiussionis nō subueniens potest exheredari. exheredatio. 5. q. c.

¶Item impediens p debito defuncti sepulturaz si recipiat tunc fideiussores nil agit. iniuria. 6. q.

¶Item a sentētia lata cōtra reū potest fideiussor appellare et iudicio adesse iuicto debitore reo. appellatio. 3. q. c.

¶Item nō vz rescriptuz de dilatione solutionis impetratū: nisi detur fideiussor de soluendo. rescriptum. 3. q. d

¶Item iuramentū fideiussoris ꝓdest reo ⁊ ecōtra. iuramētū. 7. q. f.

¶Item nō recuperat reus res in quibus fuit aduersarius missus ex primo decreto nisi det fideiussores iudicio sisti. primū decretū. 6. q. b.

¶Itē vagabundus conuenitur vbicūq; iueniatur: nisi det fideiussores iudicio sisti coraz suo iudice. actor. 5. q. a.

¶Item pñt dñi rerū auferre eas a capientib⁹ p repꝛesalijs si offerunt eis fideiussionē de stādo iuri. preda. i. q. b.

¶Octauo. qualiter soluitur fideiussio. vide. s̄ prima. q. i. k. l. m.

¶Fidelis. vide. duelluz. 9. q.

¶Fideicōmissum. vide. substitutio. 2. q. i. codicillus. 5. q. b.

¶Fidelitas. vide. castrū 3. q. g. miles. 3. q. f. rex. 21. q. q.

a. sr̄ v. prorogatur. secus tam erit si termino elapso fiat prorogatio. vt. l. cū stipulatus sū mihi a proculo. ff. de ver. obli. An pria obligatione per nouationez dissoluatur fideiussio vide etiā. nouatio. i. q. a sr̄ v. sublata prima. ¶Si laudū reducitur ad arbitriū boni viri an teneantur fideiussores vel pignora data p obseruatiōe laudi. vid arbiter. 3. q. c. sr̄ v. bonoz. v. vsq; ad quantum. i vsi. q̄ro nunquid si laudum. ¶Iudicis mutatione q̄ndoq; extinguit stipulatio v iudicato solue do. Et q̄ mutatione extinguātur satisdationes iudiciorum. dicas aut contingit mutatio rei petite ⁊ extinguitur satisdatio. aut cōtigit mutatio actionis proposite: ⁊ tunc aut fuit mutata actio tantū ⁊ nō cā: ⁊ tūc aut fideiussor fuit datus simpliciter aut expꝛesse i illa actione: ⁊ dic vt dixi in. l. cū apud. ff. iudi. sol. aut cōtingit mutatio iudicis: ⁊ tūc aut mutatio cōtingit per modū cuiusdā recessus q̄ recedo ab vno iudice ⁊ vado ad aliū: aut per modū appellationis: aut per modū cuiusdā subrogatiōis. primo casu stipulatio extinguit q̄ intelligo si vado ad aliū iudicē alterius tribunal' sec⁹ si irē ad collegā pmi q̄ tūc dic vt infra dicā i tercio casu q̄ p modū subrogatiōis. scōo casu q̄ p modū appellatiōis iō q̄ extinguit satisdatio nisi aliud sit exp̄sse actū. ttio casu aut fuit exp̄ssū nom̄ p priū ⁊ extinguit satisdatio fideiussoris: aut nō fuit expꝛessū ⁊ nō extinguit q̄ idē est iudiciū. q̄nq; contingit mutatio circa psonas litigātiū: ⁊ tunc aut cōtigit mutatio circa substātiam psone: aut circa q̄litatē. primo casu aut illa psona repsentat eandez q̄ p⁹ litigabat vt q̄ heres vl' ei⁹ procurator ⁊ stipulatio nō extinguit: si vo illaz psonā nō repsētat tūc satisdatio extinguit. ſo casu q̄n cōtigit mutatio circa q̄litatē: dic aut cōtigit mutatō ei⁹ q̄ recepit satisdatiōz ⁊ nō extinguit satisdatō: aut ꝯtigit circa psonā satisdātis ⁊ tūc aut ex tali mutatiōe nō mutat effect⁹ sñe ⁊ tūc extinguit satisdatio. q̄nq; ꝯtigit mutatio istātie tūc datio fideiussoris extiguit. de ꝑdictis p bar. in. l. cū apud. in fi. ff. iudi. soluen.

¶Fidelitas. vide q̄ scrip. feudū. 8. q. b. sr̄ v. omagiū. Et. rex. 21. q. q. sr̄ v. fidelitatē. ⁊. 23. q. e. sr̄ v. omagiū. Et q̄ scrip si. omagiū. Et. vasall⁹. i. q. a. v. vasallus dño. ⁊ v. se. ⁊. 4. q. g. sr̄ v. ꝑditores. Et. iuramētū. 11. q. q̄i in fi. sr̄ v. vasallus.

© Biblioteca Nacional de España

Fides. vnde dicatur ſũma trinitas. et quid ſit fides. azo. in ſuã. C. de ſu. trini. et fi. catho. ¶ Et que ē pena publice. i. tribunis cohadunatis diſputantium de fide catholica. azo. in ſuã. de ſu. trini. in fi. Et vide hereticus. 8. q. a. ſſ v. diſputãdum.

FIdes. primo quero quid ē fides. dic ſecundum yſidorũ q̄ eſt vere credere q̄ hõ non videt. ſecundum augu/ſtinum eſt meditari i rebus credibilibus et i eis firmare. ſecũdũ apoſtolum eſt firmitas ſperandarum rerum ⁊ iuiſibiliũ probatio. 2. par. ti. xij. l. iij. Ad primã cõcordat. penitẽtia. 5. q. e.

a ¶ Hereticꝰ. cõcordat. fo. l. e. titu. l. vna.

a ¶ Secũdo quero ad q̄d prodeſt fides. dic q̄ per eam ad dei iuiſibiliũ noticiam humanus clarificatur intellectꝰ qui humana ratione cognoſcere neq̄t: ⁊ per eam timor mortis abijcitur. 2. p. ti. xij. l. iij.

¶ Non tamen quid prodeſt habere fidem ſine ſpe. ſpes. 3. q. a.

b ¶ Et ſine fide nõ poteſt deus perfecte cognoſci. habere igitur debet ⁊ populus fidem: itez ⁊ ſpem: vt ad quod credit valeat peruenire: ⁊ caritatem p q̃m cum eo quem diligit requieſcat. 2. p. titu. xij. l. ij. ¶ Et ſit fides cum bonis opibus: quia ſine eis mortua eſt. vnctio. i. q. c. ¶ Et fides eſt fundamentũ oĩum bonoꝝ. penitẽtia. 5. q. e.

a ¶ Tercio quero quid debz credere xp̃i anus per fidem. certe firmiter credit vnũ ſolum deum eſſe verũ omĩpotentẽ deum ſine principio: ſine mẽſura: ⁊ mutatione: patrem: ⁊ filium: ⁊ ſpũm ſanctum: trinũ in perſonis: ⁊ vnũ in eſſentia ſimplex. pater nec eſt factus nec genitus: filius ſolũ genitus a patre: ſpũs ſanctus a p̃re ⁊ filio p̃cedit. ⁊ iſte tres perſone ſunt vnius ſubſtantie equalitatis ⁊ poteſtatis ſempiterne. ⁊ lz q̄ lz ſit deus: nõ tamẽ dij tres ſed vnꝰ eſt deus. ⁊ eſt p̃ncipium oĩum viſibiliũ ⁊ iuiſibiliũ: ſpũaliũ ⁊ tẽporalium. Et fecit deus a principio oĩa bona: ſed poſtea aliqua errauerunt per ſe vt diabolus: alia alterius ſuggeſtione vt homo conſilio diaboli. Et deꝰ dedit per moyſẽ ⁊ pphetas legẽ viuendi: ⁊ nouiſſime aũt miſit filiũ ſuũ in mundũ ⁊ incarnatus eſt i vtero virginis marie: ⁊ fuit cõceptus de ſpũ ſancto: verꝰ homo ⁊ verus deus: cõpoſitus ex anima ⁊ carne humana: dñs ihũs x̃ps in deitate durabilis: in humanitate mortalis: ⁊ pro hoĩum ſalute paſſus eſt in cruce ⁊ mortuus: deſcenditq̄z in anima ad inferos: ⁊ ſurrexit tercia die: ⁊ aſcendit in celũ in corpore ⁊ anima: ĩde venturus eſt in fine ſeculi viuos ⁊ mortuos iudicare vnicuiq̄z ſcõm merita retribuẽdo: ad cuius euentũ reſurgẽt homines in eodẽ corpore ⁊ aĩa: ⁊ recipient in iudicio boni gloriã infinitã: ⁊ mali penã perpetuam Credat etiã vnã ſãctã eccl'iaz catholicam generalez vbi ſaluãtur hoĩes: ⁊ nullus extra eã: in qua fit ſacrificium corporis ⁊ ſanguinis ihũ x̃pi in ſimilitudine panis ⁊ vini: q̄ nemo niſi per eccleſiam ad hoc ordinatus poteſt conficere. Inſuper credat taz maiores quam minores recipientes baptiſmum eius receptione ſaluari: ⁊ ſi poſtea peccent emendando peccatum cum vera penitentia. et x̃pianꝰ q̄ hoc nõ tenet ⁊ cuſtodit nõ ſaluabit'. Et tenẽda ē fides iſta ſic ecclia romana credit: al' ſic nõ credẽs punit' vt hereticꝰ. ª p̃a. p. ti. iij. l. i.

© Biblioteca Nacional de España

a ℂ Humanitatē.concordat ad totaz istā terciā q̄stionez.c.firmiter.de su. trini. Alij tñ diuidūt p duos articulos faciēdo de secūdo 7 terciō 7 q̄rto vnū tātū: 7 reducēdo septē in duos.s. q̄ sit vn⁹ ō carnis resurrectiōe: alij⁹ de vita eterna. 7 q̄lr̄cunq; diuidas ñ est i effectu discrepācia. Unde vers⁹ vnum credo deū.natum. quoq; flamē cūcta creās. recreās hominē. quem glorificauit. cōceptus q̄. natus. pass⁹ descendit ad ima. surgit. 7 ascēdit. veniet discernere cūcta.

Filius vide a 30. in suā.de natu. libe.℔.i.L.

ℂ Qui negat esse filiū quē tractauit vt filiuz oz probare negatiuā. vt i.l.nō nudis L. de pba. Quero faco articulū ō substācia filiatiōis sz p bo de q̄dam

b ℂ Ex ista credulitate eliciuntur articli quattuor deciz quos oportz xp̄i anum credere. Primus est credere q̄ vnus est deus. Secundus q̄ deus est pater omnipotēs Tertius personam iesu xp̄i eius filij. Quartus p sonam spūs sancti. Quintus q̄ fecit deus 7 creauit celum 7 terram. Sextus q̄ fecit 7 creauit ecclesiam catholicam que est sanctorum cōmunio 7 peccatorum remissio. Septimus corporū resurrectionē 7 animaruz 7 bonorum futurā gloriam sempiternaz: 7 malorum punitionem in gehennam. Octauus q̄ iesus xp̄s fuit de spiritu sācto conceptus. Nonus q̄ nat⁹ est de maria virgine. Decimus credere eius passionem: mortez et sepulturam. Undecimus q̄ descendit ad inferos. Duodecimus q̄ surrexit tercia die. Decimus tercius q̄ ascendit in celos 7 est ad dexterā dei patris. Decimus q̄rtus 7 vltimus q̄ est venturus iudicare viuos et mortuos. Quorum primi septem pertinent ad diuinitatem: alij septem ad humanitatem. a e. titu.l.ij.

a ℂ Quarto q̄ro quot sūt articuli fidei. vide s̄ p/ rima.q.in fi.

a ℂ Quinto q̄ro an papa pōt cōtra articulos fidei dispensare. dic q̄ nō. beneficiū.4.q.

a ℂ Sexto q̄ro q̄ est pena cōmittētis cōtra fidei articulos. vide. sacrilegiuz 3.q.hereticus.6.q. et. s̄ 3.q. a. in fi.

a ℂ Septio q̄ro an oz frāgi fides frāgēti eā. vide iuramētū.9.q.d.

a ℂ Octauo q̄ro an fides sit hosti seruanda. vide dolus.2.q.b.

a ℂ Nono quero quis debet habere bonam fidem: vel malam. vide significatio. 2.q. appellatio.10.q.

ℂ Filia. vide premium. 3.q. regina. i.q. prodi/ tor. 4.q. exheredatio. 5.q.

Filius.primo quero quotuplex est filius dic q̄ quidam sunt legitimi 7 naturales: de quibus. legitimus. i.q. Alij legitimi tantum: vt adoptiui. de quibus. adoptio. 6. q. Alij naturales: vt ex concubina procreati. Alij adulterini: seu noti: vt nati ex adulterio. Alij incestuosi: vt ex consanguinea: affine vel religiosa: aut accidētia.s.ō fama 7 q̄ parētes sic me vocabāt 7 tractabāt q̄ritur nūquid ista cōfessio probet quidā dicūt q̄ nō q̄ sup hoc q̄ deponūt nō sūt iurati sed solū sup articulo substācie. sed tu dicas ōriū q̄ iuramētū icludit i se ea per q̄ peuenit ad ip̄z directe vel indirecte vñ nō ē verū q̄ sit nō iuratus. bal.i dcā.l.non nudis. Utrū denoiatio filij faciat pbatiōz filiationis. rñdeo aut loq̄mur de pbatōe necessario cōcludēte et nō facit pbatio nē vt.i.l.neq;.L de testa. aut de pbatiōe p̄sūptiua 7 tūc facit pbatiōz. vt ex. de pba.c.p tuas.et.ff.de manu.testa.l.vxorē.nisi ōriū probet vt i dicta.l. neq;.q̄uitati sē per oz eē loc⁹ i his q̄ nō p̄nt i duci nisi ab ipa naturali ūitate vt.ff. ō pba.l. fi.i fi. aut q̄rit vtrū p hec ūba pbet opio testatoris 7 cā finalis 7 dic q̄ sic vt in dcā.l. neq;.7 L.de here.isti.l si p̄.de q̄b⁹ p bal.dcā.l.neq;. L.ō testa.Ite vtrū 7 q̄lr̄ pbet filiatio.b.i.c.p

© Biblioteca Nacional de España

tuas. qui. fi. sūt le. Et vide. iuramentū. 7. q. g. Et p/
batio. 6. q. f. Et que scripsi fama. v. quid est fama.
¶ Et vtrū noie filioꝝ intelligātur nepotes. vide de.
ver. signi. c. nā & rex. & h. i. c. i q̄busda. 2. di. de penis
Et vide q̄ sr̄ hoc scripsi. significatio. 2. q. f. sr̄ v. filio
rum. ¶ An fili/
us inuito pa/
tre possit stude
re: & pater ei te/
neatur ministra
re libros & expē
sas. vide. studiū
i. q. a. v. an fili/
us. Et alia circa
hoc de filio stu
dente: vel mili/
tante. vide. diui
sio. s. q. c. sup
v. studij. & sup.
v. milicia. ¶ Ū/
trum pecculiuz
vel dos filie de/
portate debeā
fisco vide. pecu
lium. i. q. a. sr̄ v
pecculiū castrē
se. ¶ Et vide q̄
scripsi. benefici
um. 3. q. a. sr̄ v.
conferendum..
Et que scripsi.
pater. per totū.

a ¶ Manzeres. v omnibus istis vide. glo. in. c. nisi. s. persone de renuncia. su/per v. manzeres & ibi per jnno sr̄. v. nothos..

b ¶ Spurij. de iu re ciuili spurij dicuntur omēs nati ex coitu nō approbato a lege: vt ex coitu incestuoso: vel adulte rino: seu ex meretrice: vel concubina: siue ex sacerdo te. bar. l. si gener. in prin. ff. de bijs quibus vt. indig. Sed de iure canonico vide glo. in. c. nisi cum pridez. de renunci.

c ¶ Illegitimi. quid debet facere mulier que filium de adulterio suscepit: vel alienum surripuit: propter quod heredes sunt mariti: hereditate defraudati le/gitimi: vt satisfaciat eis. h. in capitulo. officij. de pe/ni. et remi. ¶ Et circa relicta & successiones fili spurij vide remissiones quas scripsi. spurius.

cognata spuali. Alij mā
zeres[a] vt ex pulica meri
trice. Alij spurij[b] ex non
publica q̄ nō solū vni p
miscetur: nec i domo vt
cōcubina retinetur. 4. p.
ti. 15. l. i. incest[o]. i. q. suc/
cessio. i. q. k. matrimoni
um. 10. q. b.

a ¶ Secūdo q̄ro q̄ filij sūt
legitimi. vide s̄ prima
q. cōcubina. 3. q.

a ¶ Tercio q̄ro an illegiti
mi[c] pñt hēre honores:
vel dignitates: aut suc/
cessiones. dic q̄ nō hñt
honores paternos: aut
auicos: nec eoꝝ succesſi
ones: aut cōsanguineoꝝ
ab eis descendentiū: & si
ad dignitates vel hono
res eligātur possūt eos
ꝓdere. 4. p. ti. 15. l. 3. vi/
de. legitimatio. 2. q. le/
gitimus. 2. q.

a ¶ Quarto quero an filij
illegitimi sūt per p̄rem
alimentandi: vide. cōcu
bine. 3. q. b.
¶ Et q̄s tenetur filiū ali/
mētare an pater vl' ma/
ter. aliměta. 4. q. b.

a ¶ Quinto quero an pa/
ter pōt filium vendere:
vel pignorare. vide. pa
tria ptās. 3. q.

a ¶ Sexto quero qualiter
tenetur[d] pater de cōtrac
tu per filium celebrato.
mutuum. 3. q.

a ¶ Septimo q̄ro an filiꝰ
familias p̄t donare: aut
pater ei. donatio. 2. q.

a ¶ Octauo q̄ro an inter
patrē & filiū pōt fieri cō/
tractus vel quasi. vendi
tio. 2. q. stipulatio. 4. q
actor. 2. q.

a ¶ Nono quero an fili/
us familias potest testa/
ri. vide. testamentum.
3. q.

b ¶ Tenetur. vide que circa hoc scripsi. mutuum. 3. q. f. super v. liberis. & super v. exercet. ¶ Dicit statutum q̄ filius familias non possit se obliga/re sine licencia patris modo pater & filius obli/gant se in eodem instrumento nunquid eo ipso videatur data licencia filio. dicit bartu. q̄ sic. ff. delega. ij. le/ge. cum pa/ter. s. liber/tis. & sic sa/tisfactuz est statuto. Quero di/cit statutum q̄ filius fa/milias non possit se p̄n cipaliter o/bligare nun quid possit fide iubere. Respondeo sic nisi colo/re quesito fi deiusserit cū re vera esset p̄incipalis quia atten/ditur magis p̄incipalis causa in ve/ritate quam in fictiōe v/borum. Et nota q̄ vbi cunq̄ lex re/mouet po/tentiam a p̄ sona contra hente talis exceptio seu defensio potest opponi post sñiam & hoc siue si mus i dispositiōe iuris cōis siue statutarij q̄ ea dē ē rō vtrobiq̄. de q̄b[o] p bal. l. si filiꝰ familias. C. ad sena. cōsul. mace. ¶ Ite dicit statutū q̄ filiꝰ nō possit ꝫhere sine exp̄ssa licētia p̄ris & filiꝰ vē didit in q̄ndā rē & diu eā possedi p̄ sciēte nec alr̄ apparet de sciētia p̄ris: p̄sumit ei sciētia p̄cessisse bal. in. l. filiꝰ. in fi. C. de peti. here. ¶ Utrū. quali. & quando. pater teneatur soluere condemna/tionem p̄o filio delinquente condēnato: vel nō ¶ Vide que scripsi. pater. quasi per totum.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Penã. An ex delicto patris filiꝰ punit. h. in. c. ex quibusdã. 4. ℟. 5. di. de penis. Ad hãc questionẽ facit q̃ scripsi. proditor. 4. q. a. sr. v. succedere.

b ¶ Uocandi. Uide que scripsi. pater. v. si statutum dicit ꝙ pater.

¶ Fiscus. Nota ꝙ fiscus est ipsa imperialis camera imperij. ℟ ꝓprie appellat camera imperialis quicqd ad modũ pecuniariũ pertinet. Alia vero q̃ ad iurisdictiões ℟ honores pertinẽt imperij: ℟ nõ ad modũ pecuniariũ ℟ bursalẽ cõtinent appellatiõe rei publice ℟ nõ fiscꝰ. bar. in glo. sr. Rca. C. de iure fisci. li. x. ¶ Jura camere fiscalis ꝛ sistũt in seruando: vnde fiscꝰ nõ ꝑt aliẽare nisi precio soluto. vt. l. si procurator. ff. de iure fis. Itẽ nõ ꝑt alienare nisi cũ subastatiõibus. Itẽ consistũt in alienãdo: vnde ratione partis totũ alienatur. vt. l. i. C. de alienan. re. fi. ℣. fi. Item etiam si fiscꝰ sit posterior: creditor potest alienare pignus: debet tñ soluere anteriorib⁹ creditoribus: ℟ residuũ tenere Itẽ consistũt in se exonerando: quãdo fiscꝰ vẽdit hereditatẽ. vt. l. es alienũ. C. de heredi. vl acti. vẽ. Item cõtractꝰ eius habet vim legis. ℟ si tpe cõtractꝰ nõ erat dñs: ℟ postea superuenit dominiũ: nõ potest retractare ꝓpriũ factũ: quia honestatis ℟ equitatis ratio non patit vt ꝺs rẽ quã vẽdidit euincat. Itẽ cõsistit ius fisci in ꝓferendo: vñ ꝓfert ei q̃ hz ꝓthecã priorẽ inspecta cõuẽtiõe. sz parẽ inspecto dominio. vt. ff. de iure fis. l. is q̃. Item in carcerando personas debitoris. vt. l. sacrilegij. ℣. fi. ff. ad. l. iul. pecu. Item si sunt duo cõsortes possidẽtes pro indiuiso: põt vnum grauare ꝙ vtroq; ratiõe tributorum. vt. ff. de censi. l. cum possessor. Item põt compellere inquilinũ pro dño pro reparatione viarꝝ et pontiũ. vt. ff. de via pu. l. ediles. Item poterit ꝓ pio iudice vti. ℟ nõ succedit in instantia alteriꝰ iudicis. vt. ff. solu. matri. l. si cõstãte. ℣. fi. Item in habendo ꝓprios notarios deputatos qui soli scribãt in suis actibus: ℟ alioquz scripture nõ valẽt. ff. de iure fis. l. in fraudem. ℣. quotiens. Itẽ ꝙ fisco nõ oppõatur cõpẽsatio ex alia statione. vt C. de compẽsa. l. i. Item contra fiscuz nõ potest ꝓbari exceptõ nisi vsq; ad duos menses a die oppositionis exceptionis. vt. l. auferẽ. ℣. qui compensationem. ff. de iure fis. vide. compensatio. ℟ q. f. sr. v. probare. v. quero vbi. Item ꝙ debitor fisci conuictꝰ vl confessus nõ appellat. vt. C. de appella. l. nõ nulli. Item nõ debet fiscus emptoribus ℟ locatoribꝰ inuidere: vel supra lucra auferre. vt. ff. de iure fis. l. mochis. ℣. fi. Itẽ ꝙ conductorẽ qui nimis fuit lucratus in tẽpore anteriori cogat ad reconducendũ. vt ff. de publica. l. cotem. ℣. q̃ maximos. Itẽ qui nõ exhibet ei istrumẽta ꝑsumit furasse. vt. ff de iure fis. l. ij. Itẽ qz in cã fisci ꝓcedit ciuiliter ꝙ inq̃sitiõem: ℟ ꝙ inueniẽdis rebꝰ fisci acerrima fit indagatio etiã ꝙ tormẽta. vt. C. de natu. liber. l. i. Itẽ ꝙ solꝰ succedit in rebꝰ vacãtibꝰ. vt. C. de bo. va. l. i. Itẽ ꝙ nõ eget beneficio inuẽtarij. vt. ff. de iure fis. l. i. ℣. an bona. Itẽ ꝙ nõ teneatur re debitoria vel q̃sto minoris. vt. ff. de edili. edic. l. i. ℣. illõ. Itẽ ꝙ oẽs pene legales ꝙ totũ corꝑ iuris sparse nisi ꝑuatã vtilitatẽ rei ꝓpiciãt fisci cõmodo repsẽtãt. vt. l. mulctaꝝ. C. de mõ

a ¶ Decio q̃ro. quã penã patitur filius ex paterna proditione. vide. proditor. 5. q. inimicitie. 4. q. pena. 5. q. fi.

a ¶ Undecimo q̃ro. an ꝑt agi furti contra filiũ. vide. furtum. 4. q.

a ¶ Duodecimo q̃ro. an filiꝰ habebit dotẽ ℟ arras ℟ lucra cõmunia matris adulterantis: vel ad domũ suspectã contra viri voluntatẽ euntis. vide. adulterium. 10. q. sarracenus. 7. q.

a ¶ Terciodecimo q̃ro. q̃ sunt qui non sunt vocãdi⁹ filij. vide. significatõ 2. q. f. status. 3. q. e.

a ¶ Quartodecio q̃ro. an filiusfamilias põt esse in iudicio. vide. actor. 2. q patriapotestas. 3. q.

a ¶ Quitodecimo q̃ro. an filiꝰ captiuꝰ succedit parenti. vide. captiuꝰ. 6. q

a ¶ Decioseꝛto q̃ro. quomodo debet rex suis filijs prouidere. vide. rex. 13. q.

a ¶ Decimoseptimo q̃ro. an filiusfamilias põt elemosynã erogare. vide. elemosyna. 2. q.

a ¶ Decioctauo q̃ro. an filius tenet ex voto paterno. votum. 3. 4. q.

¶ Fines. Vide. diuisio. 7 q. b. furtũ. 5. q. m.

¶ Fiscus. Vide. actor. 2. q. sententia. 9. q. rex. 28. q. pignus. 7. q. m. dominiũ. 3. q. h.

¶ Fossadera. Vide. rescriptum. 3. q.

¶ Fons. Vide. seruitꝰ. 7. q. iusticia. 2. q.

© Biblioteca Nacional de España

mulc.li.ꝯ.ad p̄dcã facit.i.q.viij.l.hoc ius regis.ꝛc. quẽ tex.nõ ꝙ ſignãter põit iura realia in regnis ſuis: tã in pſonis q̃ in reb⁹ ſubditoꝝ. de p̄dcis p bal.in.l es alienũ.colũ.pe.ꝛ fi.l.de here.vel acti.vẽ. ¶ Contra fiſcales debitores ꝓceditꝰ executiue. vt.l. niſi opinatoꝝ.l. de exacti.tribu. ꝛ hoc vex quo ad ime diatũ debitorẽ fiſci: ſꝫ quo ad debitorẽ debitoris req̃ritꝰ ordinari⁹ ꝓceſſus ꝓditiõe ex.l. vt licet. C. de cõdi.ex le. vel iſtud de executione intelligitur de debito liq̃do p cõfeſſiõem: vel in eo in quo non cadit ꝓbabiliter negatio. vt in tributis. vt i auten̄.de manda.princi.ſ. coges. de quo p bal. in.l.licet.iij.oppo.l.de cõdi.ex le. Uel etiã dic ꝙ cõtra fiſci debitores ꝓceditur iubẽdo: ꝛ ſic appellẽt appellatiõe deſerta cõfeſtim fit executio cõtra eos. vt i l.qm̃.j.l.de appella..Sed glo. ibi dicit ꝙ licet debitũ ſit liq̃dũ ꝙ req̃ritur diffinitiua. ſꝫ tu dicas ꝙ ẽ ſpeciale in fiſco. vel dic ꝙ ſi debitũ ẽ ex cã ꝓuata vẽditionis: vel legati req̃ritur ordo iuris: ſi ex publica puta ob tributa vl munera ꝓceditur executiue. vt.l.miſſi opinatoꝝ.al' eſt.l.i. l. de exacti.tribu. de quo p bal.i dcã.l.qm̃. ¶ Itẽ fiſci debitor manifeſte cõuict⁹ non appellat. vt ſcripſi.appellatio.4.q.a.ſr̃. v.condẽnatus. Itẽ q̃ ſunt priuilegia fiſci. vide per azo.in ſũma.l.de priuil.fiſ. Et vide.ex.i.q.a.v.ad regẽ. ꝛ q̃ſi per totũ. Et.26.q.a.ſr̃.v.regi.ꝛ.28.q.a. Et.ephiteoſis.i.q.a.ſr̃.v.emphiteoſis.v. q̃ro de fundo. Et.3. q.a.ſr̃.v.ſolutione.v.an q̃.in.vſi.ſed q̃liter. Et.feudũ.7.q.a.ſr̃.v.ſuccedit.Et.ſolutio.6.q.a. ſr̃.v. i termino.Et.citatio.9.q.a.ſr̃.v.extimationẽ.Et.hereditas.13.q.a.ſr̃.v.hereditas.Et.ſucceſſio.i.q.e.ſr̃.v. o iunct.ꝛ ſr̃.v.fiſcus.Et.e.q.i.ſr̃.v.relictũ. Et.ceſſio.7 q.a.ſr̃.v.effectus.v.quero in q̃bus.in.vſi. nunquid debitor.

¶ Forus. Quid ſit forus. ꝛ quibus modis ipſũ q̃s ſortiatur.azo.in ſumma.l.de iuriſ.o. iudi.ſ. nũc videamus.ꝛ de fo.cõpe.c. ꝛ.h. in.c.forus.de ver.ſig. ¶ Itẽ q̃ ſemel cõſentit in iudicẽ: an p̄t poſtea eius foꝝ declinare.h.in.c.i.de iudi. ¶ Utrum q̃s poſſit renũciare foro ſuo iudiciali. Dicas aut lex diſponit de foro fauore ſupioris: verbi gr̃a. lex diſponit ꝙ dñs feudi cognoſcat inter ꝓtes: modo ꝓtes volunt renunciare foro: ꝛ ſubmittere ſe alteri foro: ꝛ certe nõ poſſunt. Aut lex diſponit de foro fauore rei ꝛ fauore tercij puta fauore clerici ꝛ ordinis clerical: ꝛ nõ valet renunciatio: quia cõtumelia infertur dignitati. Aut lex diſponit de foro mera cõſideratione priuatorum: ꝛ refert: aut quis vult inducere forum vbi nõ ẽ puta quia vult ſe ſubmittere foro prioris ſancti angeli: ꝛ nõ poteſt. primo quia iuriſdictio nõ põt dari a priuatis. Secũdo quia nõ poteſt roborari p cõteſtationem litis. nam coꝝ priuatis nulla eſt conteſtatio. Aut vult prorogare forũ vbi eſt: ꝛ tũc dic Aut quis ꝓmiſit ſoluere in illo foro: ꝛ nõ poteſt declinare. aut non ẽ ibi collata ſolutio: ſed ordinata litigatio: qz eſt cõpromiſſum quod reſpõdebit ibi Tunc refert: aut ille iudex habebat iuriſdictionem inter litigantes: ꝛ tunc debet ſeruari pactuz: quia cũ iuriſdictio eſſet iam rata: ꝛ i actu potuit renũciari exceptioni declinatorie. hoc enim vocatur pactum iuriſdictionis nõ euitãde: quod valet. Si autem per pactũ vult iuriſdictionez vnius iudicis transferre in aliũ iudicem: hoc non põt fieri in effectu: niſi lis conteſtetur: quia iuriſdictõ prorogata accipit vires per conteſtatiõem: bene tamẽ eſt fatendũ: quia licet iuriſdictio efficaciter nõ prorogetur niſi in cõteſtatione: tamẽ veniens cõtra promiſſionem tenet ad intereſſe: quia venit contra pactum licitũ. Et predicta ſunt vera quãdo pactio conficitur reſpectu iuriſdictionis: ſed ſi conficitur reſpectu ſolutionis: tunc refert. aut inter laicos: ꝛ nunq̃ poteſt forus declinari. aut inter laicũ ꝛ clericũ ꝓmittentẽ: ꝛ tũc refert. aut reſpectu fori epiſcopalis: ꝛ valet promiſſio licet ille epiſcopus non eſſet al' ſuus iudex. aut reſpectu fori ſecularis: ꝛ tunc non valet promiſſio q̃tum ad ius fori. Juxta predicta eſt cõſiderandum ꝙ vt dictum eſt per ꝓmiſſiõem ſoluendi inducitur forum vel adijcitur forum foro. modo quero de iſta q̃ſtione: debitor conuenit ſe ſoluturum in omni loco in quo voluerit creditor: an per hoc poſſit debitor in omni loco cõueniri. Dico ꝙ quando locus reſpicit fauorẽ debitoris: vel mixtum fauorez vtriuſq̃ partis debet locus ſpecificari. ſed quando reſpicit fauorem ſolius creditoris nõ requiritur ſpecificatio: tamen quo ad alia loca habet quandam tacitam condicionem. ſ. ſi ibi debitor inueniatur ꝛ conueniatur. vt.l.ticium ꝛ meniũ. ff. de admi.tu. ſ.i. De predictis vide latius per bal.l. ſi quis in conſcribendo. l. de epiſ.ꝛ cle. Et circa hanc prorogationem iuriſdictionis vide.actor.ſ.q.a.ſup. v.conueniat.v.quero nunquid. ¶ Si quis clericum ſe allegãdo iudicis ſecularis in cauſa propha na forum declinet: lanceas ꝛ terram que a rege habet: ipſo facto perdit. vt pet. 17. ord. de medina: per regem ioannem.ij.anno.1433. Et per eũ pet ord. de ocaña anno.1422. Item quoſcũ

¶ Forus. vide.epiſcop⁹ 7.q.cleric⁹. 3.q. ꝛ.10.
¶ Formoſus. vide.epiſcopus. 7.q.
¶ Fortaliciũ. vide.imperator.7.q.rex.15.q. 21.q
¶ Fortitudo. Vide.duellum.3.q. rex. 7.q. ꝛ. 9.
miles.3.q.
¶ Fornicatio. vide.mr̃i
caſtrum. per totum. citatio.4.q.

© Biblioteca Nacional de España

q̄ alios moꝛ.a rege habens perdit: ⁊ medietatem ſuoꝛum bonoꝛ regis camere applicandos: vt per eū pet̄. oꝛde.de valladolid: anno.1442. Predicta de reo: ſed quid de actoꝛe trahēs reum in foꝛo eccleſiaſtico vide.citatio.4.q.a.ſ̄r.v. comparere.v.trahens. ¶ Et circa hāc materiam iudicialis foꝛi vide que ſcripſi.actoꝛ.5.q per totū. Et reus. 5. q.a. ſuper. v. declinatoꝛias. Et. iudex. 6. q.a.ſuper. v coꝛam quo. Et. 7.q.a.p totum. Et.fideiuſſoꝛ.7.q a.ſup.v.conueniri.v.fideiuſſoꝛes conueniūtur. Et euictio. ver. quando euictio.in. vſi.fi. Et.excōmunicatio.12. q.a.ſuper.v.fecerit.v. Item ſi pendente. Et.cleri cus.3.q.g.ſuper.v.foꝛum.Et. officium.v.clerici officia.⁊.v.recaudatoꝛum arrendatoꝛum.

monium. 5.q.f.

¶ Fuga. Vide.epiſcop⁹. 7.q.eccleſia.9.q.ſacrilegium.3. q.rex. 21.26.q. poſſeſſio.8.q.venditio. 3.q.reuocatio.1.q.damnum.6.q.captio.3.5.q.

¶ Funus. Vide.peregrinus.2.q.pignus.7.q.inuentarium. i. q. ſepultura. per totum.

¶ Fuga. Nota q̄ ſi ſcutifer fugit preſumit̄ ſubtraxiſſe res que ſubtracte inueniuntur ⁊ neſcitur a quo.bal.in addit̄.ſpecu.ti.de ver.ſig.v.Itē nota q̄ ſcutifer q̄ fugit. ¶ Et q̄ fugit ratione familie ſi poſtea citatus cōpareat: nō dicit̄ fuga q̄ cōtra eū ſuſpitiōes inducat.bar.i.l.i.ff.de edili edic. ¶ Idē ſi poſt accuſatiōem inſtitutā fugit.bar. in.l.i. ff. de bo.eo.q̄ ſibi moꝛ.conſti. ¶ Item̄ an fuga facit: ſeu p̄bet delictū.bar.in.l.lex cornelia.ff.ad ſillex. Et per eū in.l.admonēdi.in.ix.colum.v. venio ad terciū.ff.de iureiurā. Et per ſalice.in.l. in bone fidei.C.de re.credi. Et per an.de bu.in.c.veritatis. de do.⁊ cōtu. Et vide.p̄obatio.2.q.a.ſup.v.negās.v.inopia p̄bationū.in.vſi.modo ſeq̄t̄. ¶ Si ⁊ qualiter eſt puniēdus preſtans opes criminoſo vt euadat per viam fuge.vide.homicidiū. 5.q. f. ſuper.v.conſiliū.v.an perſuadens.in.vſi. ſed ſi p̄ ſtatio.cū.vſi.ſe. ¶ De fugiēte a dño cuꝫ pecunijs vel ſine.vide oꝛd.cuſ.li. ti.vj.l.vj. ¶ Et vide que ſcripſi.captio.5.q.a.ſ̄r.v.captis.⁊.e.q.d. ſ̄r v.fideiuſſoꝛibus.v.Item ſi aſſignet̄.

¶ Furtum. Primo quaro quid eſt furtum. Dic q̄ eſt maleficium factum ab homine recipiendo occulte rem alterius[a] mobilem: ſine domini voluntate (aut ſine domini ſcientia): cum intētione: dominiū: poſſeſſionez: aut eius vſum[b] lucrandi. quia ſi cū dñi voluntate capit: aut credit ſibi non diſplicere: non cōmittit furtum[c]: cuꝫ nō habeat animū furandi. Nec p̄t furtū ꝯmitti ī immobilib⁹.7.p.ti. xiiij.l.i ⁊ rapinam. vide. ſacrilegiū. 3.q.a.in fi.

a ¶ Alterius. Quando ſtatutum punit eum qui intrat vel occupat rem alterius: non eſt neceſſe q̄ quis ſciat dominū: ſed ſufficit q̄ ſciat rem eſſe alienam. Item rei que non habet dominū non fit furtum: ⁊ ſufficit q̄ q̄s putet non ſubeſſe dñz ſi ad hoc putandū eſt motus aliqua ratione. aľ ſibi nō creditur: cum iuris p̄ſūptio ſit contra eum. Itez ille q̄ accipit redditurus: nō committit furtū. ⁊ ſi non reperit̄ cui reddat: ⁊ putabat eaz haberi p̄ derelicto: pōt eā licite retinere ⁊ v ſucape titulo p̄ derelicto. Sed ſi hoc nō putauit: debz eā dare pauperibus p̄o anima ei⁹ cuius fuerat. de quibus per bar.l.falſus. ſ. qui alienam. ff. Ui de que ſcripſi infra.e. 6.q.h.ſup.v. viginti dies.

b ¶ Uſū. Et vbi q̄s voluit lucrari vſū rei tm̄: tenebit̄ ꝺ furto eſtiato rei tm̄ ñ rei p̄petaē. azo.i ſū. C. de fur. i. ſ colum. ⁊ glo.in.l.qui inuenta. ff. de furt̄. Sed bar. tenet ibi q̄ totius rei fit eſtimatio: non ſolius vſus. Idem cy.in.l.i. C. de ſer. fugi. in fi. i. q. Sed ſalice. in dicta.l.i. videtur tenere contrarium q̄ ſolius vſus eſtimatio duplicatur. Et vide. damnum. 6. q. e. ſuper. v. eſtimatiōem. v. fi.

c ¶ Cōmittit furtū. Vide ſo. iuꝺ. li. vij. ti. ij. l. vij. ¶ Cū iudex inquirit contra aliquem de furto: licet appareat dominꝰ rei ſubtracte: ⁊ dicat illud fuiſſe factum ſe domino volente: per hoc non liberatur ille ab actione furti: quia licet furtum fiat p̄uato tamen ex eo q̄ ritur ius reipublice ad vindictam. Videtur contra. ſ. 4.q.a.ſuper.v.quis. ⁊ ita hec confeſſio domini non p̄eiudicabit reipublice: niſi appareāt alia indicia de ſuo conſenſu: vt quia erat ſibi conſanguineus: aut amicus: ⁊ res erat parua: vel conſuetus erat talia cōcedere: ⁊ ſimilia. ⁊ bal. in. l. ſi falſus. colū. iij. C. de furt̄. dicit q̄ etiam ſi non appareant indicia ſi dominꝰ hoc dicat ſuo ſacramēto ſi ſit perſona fide digna. ſed ſi ſimpliciter verbo dicat: aut ſit perſona de colluſione ſuſpecta: creditur ſibi contra ſe ſed nō contra rempublicam. Item circa volūtatem furis ſi fur dicit ſe domino aſſenſurū: an per hoc liberetur ab accuſatiōe furti. vide. ſ. 3. q. a. dicas aut quis habuit rem ab inicio voluntate dñi: vt quia dñs ꝺmodauit ſibi equū vſq

© Biblioteca Nacional de España

advillam: ⁊ tunc de facili potest credere dominū permissurum in iter longius. Sed si ab inicio subtrahit domino ignoranti: non est credendum furi: nisi fur ostendat aliqua indicia verisimilia propter que ostendat: ⁊ sit presumendum dominū permissurum: ⁊ se sic putasse. De predictis per bar. l. inter omnes. ff. recte. ff. de furt. Et circa hoc vide per archidia. xiiij. q. v. c. pena le. super. v. preceptum. Et per gen. de homi. c. vnico. in glo. fi. in cle.

a ¶ Secundo quero. quotuplex est furtum. Dicas q̄ duplex. Manifestum: vt cum fur cum furto deprehenditur[a] anteq̄ illud portet ad locum ad quē portare destinauit: vel in domo causa furandi: aut alio loco dephenditur: siue a domino: siue ab alio. Item non manifestum: cū predicto modo non deprehenditur: quia iam occultauit rem furatam. e. ti. l. ij.

¶ Tercio quero. qualiter[b] committitur furtum Vide infra. i. q. ¶ Et sciendum q̄ rem cōmodatam vltra conuentiōem ducens: (aut vltra tempus cōmodationis eā tens cōmittitur furtum) cōmittit furtum: nisi credat dominū p̄missurum[c] vel non credit: sed re vera domino non displicuit. Idem de vtente re deposita[d]: aut pignorata contra domini voluntatē. e. ti. l. iij. vide. domi/nium. 3. q. v.

b ¶ Item non committit furtum rei hereditarie iacente hereditate. eo. ti. l. xxj. vide. aditio. 2. q. b. vide infra. 6. q. c.

c ¶ Item committit furtū regis pecunias recipiens in certis expensaturus: ⁊ in propriam vtilitatē cōuertens. e. titu. l. xiiij. Et vide circa hanc questionem infra. 6. q. v. et. dolus. 7. q. v. c.

a ¶ Quarto q̄ro. quis[e] potest agere furti: ⁊ contra quem[f]. Dic q̄ is a quo res surrepta fuit: vel ei⁹ heres: eam potest petere

f ¶ Contra quem. Falsus procurator recipiēdo debitum furti non manifesti: et conditione furtiua tenet. Et an hoc furtum queretur a soluente: an ab eo cui debebat. De hoc vide late per bar. i. l falsꝰ p̄curator. C. de fur. ¶ Qui pecuniā ad aliū perferēdā accepit ⁊ in vsus suos conuertit: furti tenetur. vt. l. si is cui. C. de furt. Querit ibi glo. an teneatur furti: an mittenti: an accepturo. distinguit: an erat nunciꝰ accepturi: ⁊ tūc ipse agit conditione furtiua: quia stante tim res fuit ei⁹ facta ⁊ pea contracta vt. ff. e. l. eus qui. ff. si epistola. Actio vero furti cōpetit recepturo absq̄ dubio rōne dominij. vt. ff. e. l. si vendidero. v. alioquin. mittenti autem nō competit: nisi sua interfit pecunialiter vt. ff. man. l.

a ¶ Deprehendit. Scilicet eadē die 30. in sūma. C. de furtis. ff. com petunt autē. Et in hoc casu non est necesse p̄bare deprehensum furtum cōmisisse. nam ex deprehensione conuincitur: nisi p̄bet se ab aliquo rem ipsaz emisse. Jo. fa. instit. vi bo. rap. in princi. et bar. in. l. ij. ff. de furtis.

b ¶ Qualiter. An male fidei possessor facit furtum consumādo fructꝰ perceptos a se. vide. fructus. 3. q. b. super. v. vt fur. v. vtrum male fidei. ¶ Et vide infra. 4. q. a. super. v. contra quem. in princi. et in. v. recipientes. Et. falsitas. 2. q. a. super. v. abscondit. v. celans.

c ¶ Permissurum. Vide supra. i. q. a. super. v. committit furtum. v. cum iudex. in. v. si. item circa.

d ¶ Deposita. Concordat fo. [illegible] l. v. Vide. pignus super. 7. q. aa. Et foro iud. li. viij. titu. iiij. l. i. ix. xj. xiiij.

e ¶ Quis. Furtum est crimen priuatū: et ideo de facto non accusat quilibet de populo: sed is tantum cuius est priuatum interesse. vt scripsi. Iniuria. ff. q. n. sup v. heredes. v. procedamus ad causas. in. v. si. quidam fecit. Sed videtur contra supra. 2. q. a. super. v. committit furtum.

© Biblioteca Nacional de España

ſi. vtrum vaſallus.

a ¶ Herede. Vide fo.iuð.li.vij.ti.ij.l.xix.

b ¶ Loci. Vide.accuſatio.7.q.a.ſuper.v. non alibi.v.quidã furtũ.7.v.ſe.

c ¶ Vxorem. Vide que ſcripſi.actor.2.q.k. Et.maritus. v.i. et ij.

d ¶ Caſtigare De ſeruo cõcordat foro. l.e.titu.l.iiij Et vide fo. iuð.li.vij. titu.ij.l.xxj.

e ¶ Furi. Qz ſicut fur pũitur pari pẽa. fo.l.li.iiij. titu. l.i. Et fo.iuð. libro.vij. ti.ij l. xvij. Vide infra.6.q.a. ¶ Item agentes et conſentiẽtes: an puniantur pari pena.h. in.c ſicut dignuz. de homi. di. i. Vide.regula.2.q. regula. 19. et que ibi ſcripſi.

f ¶ Scieti. An ille qui emit a fure preſumatur ſciẽs. Dicas eſſe inſpiciendum pro quanto precio emit 7 vtrum clam vel palam: 7 ſic ex iſtis coniecturis dolus perpenditur. bar. l. dolũ. C. de dolo. ¶ Nũquid eo ipſe q̃ res furtiua reperit penes aliquez ſine aliquo titulo preſumatur q̃ ſit fur. glo. in. l. in ciuile. C. de furtis. dicit q̃ non: quia poteſt eſſe res furtiua 7 innocens poſſeſſor. 7 in dubio etiam preſumimus in mitiorẽ partem. 7 hoc eſt verum niſi per frequentem negociationem talis rei vel propter crimina talia ſepe commiſſa contrarium preſumatur ſecunduz glo. Nã propter qualitatem perſone et frequentiã actus de aliquo maleficio preſumitur: adeo q̃ ſi iudex videtur poteſt peruenire ad torturam. vt. ff. de queſti. l. de minore. ff. tormenta. Et facit. l. ciuile. C. de furtis. Si autem iudici non videtur perſona torquenda qz eſt grauis et honeſta: tunc ex poſſeſſione non preſumitur furtum. ar. ff. de re mili. l. non omnes. §. a barbaris. De quibus per bal. C. de furtis. l. in ciuile. Et vide ſupra. 2. q. a. ſuper. v. deprehenditur. Et tenetur ſcienter emens rem furatam pena furti etiam demonſtrato actore. et ſi eum non oſtendat tenet ad penam furti duplicatam quando emit a fure. fo. l. e. ti. l. vj. Si vero erat ignorãs nec poteſt dare actorem: iuret de ignorãtia ſua: 7 reſtituat rẽ de plano: nec patietur aliam penam. ſz ſi domin9 ſcit q̃s eſt fur: nec eum oſtendit remanebit res penes ẽptorem. e. fo. 7 ti. l. vij. Vide. rapina. §. q. a. ſuper v. vbi res.

a vel eius herede coram iudice loci: vbi fuit furata: vl vbi fur reperitur. Seo pro ſubtractis per filium: nepotez: vxorem: vel ſeruum pprium: non poteſt quis agere furti: licet poſſit eos per ſe bono modo caſtigare. agere tamen poteſt ad penam furti contra eis auxilium: vel cõſiliuz ad hoc dantes: vt puta ſcalam ad hoc dantes: vel ferramenta ad ſeras aperiẽdas: ſeu ad parietis aſcenſum iuuantes vel ſimilia. quod habet locum etiam in iuuante vel conſulente extraneo furi. Si autem filius: nepos: vxor: aut ſeruus rẽ ſic furatam vendant. ſi quidem ſcienti: (emens ſcienter rem furatam nõ poteſt eam vſucapere): petet eam dominus ab illo: 7 pbato q̃ erat ſua 7 q̃ aliquis predictorum eam furatus eſt: recuperabit eam: 7 emens perdet precium. ſed ſi emptor bonam fidem habuit: recuperabit precium a vendente. Si autem quis predictorum donauit: pignorauit: aut al rẽ ſic furatam in aliũ tranſtulit: petet eã dominus a poſſeſſore. eodez titu. l. 4. regula. 2. q. regula. 19.

b ¶ Item re cõmodata furata eliget dominus an

g ¶ Perdet preciũ Vt. C. de furt. 7 ſer. co. l. in ciuile.

b ¶ A vendente. Non autẽ a domino: nec valet ſtatutum q̃ dominus teneat reſtituere precium bone fidei emptori: quia eẽt cõtra deum. Et vide latius de hoc per. h. i. c. ſi q̃s. di. iiij. de homi. §. conſilium. v. ſequitur de illis. vſq̃ in fi. Sed vide fo. iudi. li. vij. ti. ij. l. viij. vbi habes q̃ dominus rei furate tenetur reſtituere medietatem precij bona fide eam ementi. qđ ſtatutum cũ ſit contra deum vt ſupra ſecundũ. ho. et fo. no. c. lxiij. non valet. ¶ Quero ſi res fuit ſubtracta non domino: 7 vendita bone fidei emptori: an iſte emptor poſſit cõueniri a primitus poſſidẽte. glo. et bal. l. in ciuile. C. de furt. dicit q̃ ſic ſiue vi ſiue furto: q̃ ante omnia debet reſtitui.

i ¶ Eliget. Quid ſi dominus non vult de preſenti eligere ſed differre. Reſpondeo: aſſignabitur ei termin9 ad eligendum. Sed quid: ſi datus eſt terminus ad eligendum 7 infra terminũ non elegit. Reſpondeo commodatarius poteſt agere: 7 q̃ nomine pene excuſſerit non tenetur domino reſtituere. Sed quid: ſi eſt certum q̃ non vult eligere: tamẽ terminus non eſt elapſus. Reſpondeo ſpectandum eſt q̃ terminus elabat cum poſſit interim mutare voluntatem et eligere. vt

© Biblioteca Nacional de España

ff. de verbo. obligati. l. cum stipulatus sim a p cylo. per bar. Et hoc est verum nisi renunciasset dilationi: vel iuri eligendi. nã tunc non debet spectari amplius. De quibus per bal. in. l. manifestissimi. in fi. C. de furt. et ser. corup.

a ¶ Variare. Vide q̃ scripsi. variatio.

b ¶ Magnum. Et vide que scripsi. castigatio. 2. q. a. super. ver. familiares. ¶ Si scutifer siue dapifer hodie furatur vnas rem vilez domino: cras aliaz: et ita in multis vicib⁹ res viles: nunquid poterit tunc conueniri furti. Dicas q̃ sic. bal. in. l. a pud antiquos. in fi. C. de furt. ¶ De familiaris furtu. et de fugiente a dño cum pecunijs vel sine. vide ozó. cur li. iij. titu. vj. l. vj. Et qualiter. et per quem iudicabuntur regis officiales sibi furantes: vel domestici. e. oz. et ti. l. vij. Et vide. rep. 26. q. a. Et de fugiẽte: vide que scripsi. fuga.

c ¶ Tenetur. quid de patre: vel patrono. vide. vio. 4. q. e.

contra furem vel cõmodatarium eam petat: et post electionem non potest variare [a]. Et licet ab electo non consequatur non habet contra alium recursum. Et si quidem elegit commodatariũ agit ipse (scilicet cõmodatarius) contra furem. Si tamen quando egit dominus contra cõmodatarium furatam ignorabat: potest litem deserere: ꝛ contra furez agere. ea. l. xj.

c ¶ Pro re autem depositata furata aget depositarius ad rei persecutiõem et dominus ad penã furti: nisi sic recepit depositarius vt de periculo teneretur: quia tunc aget etiam ad penam. Sed si rem tenens erat tutor: aut si fuerat maior dominus: quilibet eoruz potest agere: etiam ad penam.

¶ Item re in quaz̃ habet vsumfructum furata: aut vi ablata: agit vsufructuarius ad penam respectu vsufructus cõputandam: et proprietarius ad penam respectu proprietatis. ¶ Sed fructibus pẽdẽtibus ex quibus erat habiturus colonus furatis aget (z si colonus erat habitur⁹ omnes fructus: tunc ipse colonus aget) dominus et eius quod inde cõsequetur dabit partem colono. e. ti. l. xij.

d ¶ Furtiua. Cõditio furtiua cui dat. ꝛ cõtra quẽ. quid veniat in eaz. et qualis sit. azo. in summa. C. de cõdi. fur.

d ¶ Sed re vendita ante traditionem furata eliget vẽditor: an agat furti: et quod inde habuerit soluat emptori: aut actionez ei cedat. ¶ Si autem erat donata nec tradita aget donator: ꝛ retenta sibi pena furti restituat donatario rem: aut extimationem. ¶ Si vero erat legata: ꝛ p⁹ mortez testatoris furata: aget legatarius. eodem titu. l. xiij.

e ¶ Et scias q̃ minor decennio cuz dimidio: aut fatuus: vel familiaris etiam pensionat⁹: vel ad annuaz (seu ad diem) operis pensionem: non tenetur pena (sed dominus potest per se eũ bono modo castigare) furi: sed ad rem tantum. Si tamen talis familiaris furtuz magnum [b] domino fecit tenetur etiam pena furti. ꝛ an sit magnum: vel paruum furtum: arbitrio iudicis re et furis atq̃ domini personis consideratis requiritur. eo. titu. l. xvij.

f ¶ Itez non potest agi furti contra tutorem pro re pupilli quaz̃ subtraxit: quia habetur propter administrationem loco domini. tenetur [c] tamen ad penam dupli. eodem titulo. l. v.

g ¶ Et circa istam questionem scias q̃ condictio furtiua [d] datur ad rem furatam: et damna ob furtum obuenientia: et fructus quos dominus percipere potuerat. et ista datur etiam be

© Biblioteca Nacional de España

V. contra tabellarios.

a ¶ Solidum. Qui sunt qui tenentur ad restitutionem ablatorum. et in ꝗstum. h. in. c. sicut dignus. de homici. 3. di. Et vide. solutio. 7. q. in fi. super. ver. confures. ¶ Si plures pluribus fecerint iniuriam vt plures alios decem homies: quilibet eorum punitur i solidum quasi quilibet cōtra decem fecerit insultū bar. in. l. pretor. §. fi. in fi. ff. de sepulchro vio. ¶ Si duo interfecerunt aliquē: seu cōmiserunt furtum: aut aliud delictum: vtrum quilibet teneatur vt principalis de tali delicto: et etiaz de auxilio inuicem prestito. et qualiter i tali casu formabitur accusatio: seu i quisitō. bar. l. qui seruo. §. fi. ff. de furtis. Vide. homicidium. §. q. f. super. v. consilium. v an psuadens in. vsi. fina. ¶ Item si vnus ex socijs furat⁹ est duos ansares: z alter comedit partem suā: fur dicit socio ꝙ soluat pro parte sua: an bene dicit. bar. dicit ꝙ sic. in. l. si igitur. ff. pro socio. Et qō in hac lege partite dicitur: ꝙ si plures sunt fures: omnes tenētur in solidum: est contra quo ad penam pecuniariam nouenarum. fo. iuō. li. vij. ti. ij. l. xiiij.

b ¶ Heredem. Sed heredi sic. vt. l. i. ff. de priua. delic. Vide circa hec dicta que scripsi. accusatio. 10. q. h. Et ibi; an: et quando actio penalis det̄ contra heredem. Et. iniuria. §. q. n. super. v. heredes.

c ¶ Non potest. Concordat. ff. de alea. l. i.

d ¶ Stabularius. Si hospes intrauit hospicium: et in mane dicit sibi subtractā pecuniaz: vel alias res: nec habet probationes. in hoc casu datur consilium a lege ꝙ iudex habeat super hoc protestatem tormentandi familiares dom⁹: z alios q̄ erant in domo z procedēdi super hoc summatim. Itez quid si hospitat⁹ dedit hospiti: vel caponi valigiam: vel fardellum: et in mane dicit aliqō sibi subtractum de valigia. Dic: si valigia fuit data sigillata: z sigillata redditur: tunc non habet hospes de quo conqueratur. Si vero non fuit data sigillata: vl data fuit: z non reperitur sigillata super hoc nō stat̄ iuramēto hospitis: sed iudex habet super hoc potestatem tormentando i familiares nē. vt supra De quibus per bar. in. l. in eos. §. fi. ff. fur. aduer. nau. cau. Et vide. depositum i. q. a. ver. si ego depono. ¶ Et de iure quo cauet̄ circa res deperditas imissas in nauigio caupona seu stabulario: vide aliquas questiones que ponuntur per spec. li. iiij ti. de furt̄. in. iij. et. iiij. colum. ¶ Et an ille qui semel recipit hospitem: teneatur ad solutionem rei ibi amissē per hospitem. Vide que scripsi. locatio. 8. q. n. super. v. perdita.

e ¶ Familiares. Regulariter dominus nō tenetur de delicto familiariū. sed quando quis proponit famulus ad officium sibi commissus: tunc tenetur. sed si declin⁹

redibus: et contra heredes. z extimatur res q̄nti plurimi vsq; ad tempus petitionis valuit: et interim⁹ rei aut perditio non liberat eos. Sed si fuit agens in mora recipiendi (scilicet cum ipse fur: vel ei⁹ heres eā reddere voluisset) rem a fure: vel ab herede: non tenetur (nō tenetur nisi ad penam fur: non obstante tali mora) postea ad eaz: si sine eius culpa petierit. Et si plures sūt fures: omnes tenent̄ in solidum[a]. Sed vnius solutio liberat (scilicz a cōditione furtiua: sed a pena furti nō pro qualibet tenetur in solidum) alios Actio autem furti penalis: non datur contra heredem[b]: nisi lite contra principalem contestata. eo. ti. l. xx.

b ¶ Item scias q̄ taxillorū lusores: aut alios viles: sua domo causa ludi recipiens de rebus sibi ibi per eos subtractis: non potest[c] agere contra (Intelligas agere nec condictiōe nec actione furtiua: nec etiam pro iniuria sibi ibi per eos illata) eos Si tamen ibi eum vel alium occidant: punietur legitima pena. eodez ti. l. vj.

i ¶ Itē nauta: caupo: vel stabularius[d]: precio hospites recipiēs de subtractis per extraneos sine eius culpa: non tenet̄ hospitibus nisi rerum custodiam recepit. de subtractis autē per eū: vel aliū eius consilio seu mandato: tenet̄ etiā pena furti Sz de furatis p domesticos etiā eo ignorante: tenet̄ pena dupli: quia est in culpa malos tenendo familiares[e]. Sed si fur ē

© Biblioteca Nacional de España

quit extra id qđ ponitur non tenetur. Et eodem modo dico tenere rectores ciuitatum ⁊ terrarum de delicto familie quam secū ducunt: sed liberantur exhibēdo delinquentem. Et per statutuz aut pactum bene ꝓt fieri ꝙ dñs indistincte teneat de delicto famuli. ⁊ probabitur aliquē esse alicuius famulum eo ipo ꝙ associatus est cum alijs famul ⁊ seruit vt alij famuli: licz de hoc nulla inueniatur scriptura. Et ꝓbabitur esse ꝓpositus ad officiuz domini eo ipso ꝙ officium exercet domino sciente: quia videt euz ꝓposuisse ad tale officium. de quib⁹ per bar. ff. de publi. ⁊ vecti. l. i. §. familie Et. §. ꝙ nouissime.

a ¶ Nota. Vide fo. iuđ. li. vij. ti. ij. l. ij. ⁊. iiij.

b ¶ Furti. Cōcordat fo. ſ. e. titu. l. xiiij. ¶ Et si creditor furetur fructus rei pignorate tacite obligatos debito nō tenetur furti actione. bar. i. l. si seruus cōis. §. locatui. ff. de furt. Secus si eos furet postꝫ est ei satisfactū. De quo lati⁹ scripsi. fruct. 3. q. 6. super. ver. vt fur.

c ¶ Vadat. cōcordat. libertas. 4. q. 3. dominiuz. 3. q. aa.

d ¶ Applicandum. pene regis applicantur dñis locorū i locis habitis ex dono natiōe regia. fo. ſ. li. iiij. ti. v. l. fi. Et facit que scripsi. pena. 3. q. 6. super. v. publicantur v. et i locis.

eius seruus: liberatur eū ꝓ noxa⁹ dando. ¶ Almoxarifes non tenentur de furatis mercib⁹ in aduana: vel almudio ꝙa recipiunt ius suum ⁊ earum prestant custodiaz. eo. ti. l. vij. locatio. 8. q. m. n.

k ¶ Item inducens seruuz vel filium: aut filiam alicui⁹: vt domino: vel patri aliquid furetur: ⁊ ad eum perferat: etiā si hoc patris vel domini ꝑ seruum aut filiū auisati voluntate perferat: ⁊ inducens recipiat: tenet acti/one furti. e. ti. l. viij.

l ¶ Item debitor creditori pignus traditū furans tenetur ei actione furti[b]: (⁊ soluere debitum: aut rem pignoratam creditori restituere) Si autem alius id pign⁹ furet: aut vi accipiat: aget contra euz creditor furti: vel vi bonorum raptorum: nō autē debitor. sed penam quam inde consequitur tenetur in sortez cōputare. ⁊ si tantuz ascendit sicut debitum ⁊ litis expēsas restituat pign⁹ creditori. e. ti. l. ix.

m ¶ Item aurifex ꝓ metallo sibi ad opus fiēdū dato: vel sutor: aut fulo (fulo idē est ꝙ lotor vel tinctor pannorum) ꝑ pānis: aut artifex (etiaz cuiuscūqz officij sit artifex) ꝓ tignis ei traditis subreptis: si est soluendo agit contra furem: ⁊ lucrū inde secutum erit suum. sed si nō est soluēdo (scz sutor artifex vl̄ fulo) certificet dominum: ⁊ tunc dñs potest contra furem agere: eritqz domini lucrum inde secutū. Si autem dominus non ē ꝓsens: aget (etiaz si ei non sit soluēdo) is a quo subrepta fuit res: ⁊ lucruz erit agentis. Sz si dñs ꝓsens noluit contra furē: sed cōtra perdentē agere ad rē bene potest: ⁊ tunc perdens aget cōtra furē: aut rei furate detentorez. e. ti. l. x.

n ¶ Itē sciēdū ꝙ seru⁹ fugitiu⁹ facit furtū sui: ⁊ ideo dño eū petēti nō obstat tpis ꝓscriptio. nisi triginta annis fuerit in fuga: vel ad terrā sarracenoruz vadat: qz tūc statim erit liber. Idē si bona fide viginti annis se ꝓ libero gerat. e. ti. l. xxiij.

o ¶ Et licet qs petat quē vt eius seruū fugitiuū ⁊ ipse cōfiteat ab eo iniuste fuisse detentū: prius debet agens de titulo ꝓbare: ⁊ tūc ei tradet seruus salua ꝓpetatis qstiōe. e. ti. l. xxvij.

p ¶ Dolo autem inducens ꝓpriū seruum ad fugam ad domū alicui⁹ nō potest ab eo penam fugitiui petere: imo perdet seruū regis camere applicandu⁹[d]: nisi dolus incepit ab occultate: ad quod sciendus seru⁹ ille torquebitur. Sed si domini timore seru⁹ ad alterius domū fugiat: vt ei ve

© Biblioteca Nacional de España

e ¶ Recipiens. Et alia de ſeruo fugitiuo. vide in fra 6.q. b.i. k.l.

f ¶ Furti. Applica q̃ dicunt ſupra.4.q.g. ¶ Que eſt pena furantis a quã rigabilez. vide.fo.Iuv. li. 8.ti.4.l.fi.

g ¶ Simpluz. Sic de iure ꝺ muni nõ cõputatur i duplo vel q̃druplo iſto ſimplum. Inſtit de obligati. que ex delic. naſ.ſ.fi.ꝛ vi bo.rap.ſ.i. et.l. in heredem.ff. de calum.ꝛ. ff. de act.ſ.ex maleficijs.

niam impetraret: nõ patietur penam eum ſic recipiens[e]. e.ti.l.xxvj.

¶ Item nõ poteſt agi cõtra ſociuz furti pro re cõmuni: qz non preſumit furari. ſocietas. 6. q. b.

¶ Deponens autez tenetur de furto ſerui depoſiti p modũ poſitũ. depoſitum. u.q.f.

¶ Sexto quero. que ẽ pena furti[f]. Dic q̃ qñ pena furis ẽ pecũiaria: ſi furtũ eſt manifeſtum: eſt quadruplum. ſi non manifeſtum eſt dupluz: in quo ſimplum[g] non computatur. Et eadem pena ẽ animantis ꝛ conſulentis[h] Sed ſi ſolũ ꝓſuluit: nõ tenet[i] niſi de duplo. Si vero ad penã corpalẽ agit[ur] ꝓtra furẽ flagellabit[ur] ſz ñ occidet[ur]: nec mutilabit[ur]

a ¶ Quinto q̃ro. corã quo agit[ur] furti. Dic vt ſupra proxima.q. a.

b ¶ Conſulentis. Vide ſupra. 4.q. a. ſuper. v. furi.

i ¶ Mutilabitur. Qui furatur quadraginta moꝛ. aut citra: pro primo furto punitur in duplum ſoluendum parti ꝛ ſeptuplum regi. Vide infra. v. regis algazellus. ꝛ. v. ſequen. Et ſi non habet vnde ſoluat: perdet bona: ꝛ amputabũtur ſibi aures. Et ſi vltra quadraginta moꝛ. furetur: ſoluet duplum ꝛ ſeptuplũ vt ſupra. Et ſi nõ habet vnde ſoluat: amputabũtur ei aures: ꝛ pugillus. Pro ſecundo autem furto occidetur. Sed ſi domuz fregit: vide infra.e. v. et quia ſupra. ꝛ. v. ſe. Aut ſi eccleſiaz fregit: occidet in primo. De quibus fo.l.li.iiij.ti.v.l.vj. Idem ſi quis capitur cuz furto: licet ſit primuz occidetur. ozd. cur.li.iij.ti.iij.l.iij. Sed ſecus ſi non capitur. vt fo.l.li.iiij.ti.xiij.l.ij. ¶ Et ſi furtum fiat in curia: vel raſtro regis: occidetur fur: non habita diſtinctione vtrum furtũ ſit primũ vel nõ. vt ſcripſi. rapina. 4.q.a. ſuper. v. triplum. v. et ſi miles. in. vſi. ſed ſi in curia. Et vide. ex. 25. q.b. ¶ Sed pro ꝑmo vel ſecundo furto de iure ciuili furca q̃s non ſuſpenditur. ſed pro tercio furto ſic: quia delictum in conſuetudinẽ deducit: ꝛ furca ſuſpenditur de generali conſuetudine: que eo ipſo reputat eum publicũ famoſuz: quia fecit tot furta: vel ſaltim putat eum craſſatorem. vt. ff. de penis. l. capitalium. ſ. craſſatores. ꝛ. ſ. famoſos. Ego dico q pro vno furto multũ enormi: poteſt q̃s furca ſuſpendi: quia ſepe vnum magnũ prevalet trib[us] p[ar]uis. ar. ff. de excu. l. ſi quis. ſ. ſi quis. Et quia pp ter enormitatem delicti permiſſum eſt legis tranſgredi. vt nota. extra. de conſti. c. i. Sed videtur q pro furto etiam ſolido debeat ad mortẽ peruenire. vt i autẽ. de pa. tenen. ſ. ſi quis. col. iij. Dicas q ille. ſ. non ſeruatur de generali conſuetudine. Adde q furta ꝛ alia delicta debent puniri ſecundum conſuetudinez et ſtatuta locoꝝ in quibus commiſſa ſunt. nam magiſtratus locoꝝ iurant ipſa ſeruare. ¶ Szo dubitatur: nunquid furta de q̃bus non poteſt cognoſci vel ꝓpter preſcriptionem tẽporis: vel quia extra territoꝛium ſunt cõmiſſa: vl quia p preteritis furtis fur ſoluit condẽnationem augẽt furtum quod de nouo comittit: et q denumeret in numero furtorum. Dicas q ſic: quia ratione aliorum furtoꝝ remanet infamia: ꝛ de eo qd nõ poteſt principaliter cognoſci cognoſcitur per conſequentiaz ſiue per incomitantiam. ¶ Quero: nunquid plura furta facta eodem tempoꝛe et loco denumerentur vt plura. verbi gratia: dicit ſtatutum q pro certo furto quis ſuſpẽdatur. Et dic q non: quia mens ſtatuti intendit grauius punire propter conſuetudinem delinquentis: in qua conſuetudine requiritur tempoꝛis interuallum ad hoc. ff. de furtis. l. eum qui. Idem dicitur in glo. iſmo videtur. Et ibi per bar. Idem ſi vnam rem quis contractauit in diuerſis territoꝛijs: licet in quolibet territoꝛio deprehenſus poſſit puniri: ex quo ibi contractauit. vt nota. ff. de furtis. l. ſi domini. per barto. tamen proprie loquendo non ſunt plura furta: ſed vnum et ſepius repetitum. ¶ Sed pone q quis confitetur ſe feciſſe plura furta diuerſis locis et tempoꝛibus: nunquid eſt ſtandum huic confeſſioni. Reſpondendum eſt breuiter q non: quia confeſſio generalis eſt incerta: cum non conſtet de rebus ſubtractis. ¶ Item quid: ſi confitetur plura furta eodem loco: diuerſis tamen tempoꝛibus. Reſpondendum eſt breuiter: iſta verba diuerſis tempoꝛibus ſunt obſcura quare poſſunt intelligi diuerſis tempoꝛibus continuatis: et ſic non reputantur plura furta: et pro cõfitente interpretamur in mitioꝛem partem: niſi iſtud dicatur in confeſſione cum aliquo tempoꝛis interuallo: et hec verba faciũt indices apponi: quia ſi nõ apponerentur iſta verba: tunc eſſent plura furta.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Sed quid si appareat de furtis: sed de persona cui facta sunt furta est incognita tam iudici q̄ furi. Respondeo: non omnino minus punitur delictum. ſ Dubitatur de statutis disponētibus q̄ accusatus de furto non comparens ponatur in banno furtorum: an valeat. Et dico: q̄ sic iuxta notata in auteñ. de leno. ſ. si quis autem. super. ver. expellatur. ¶ Sz pone: in ciuitate hyspalensi sunt duo prefides: vnus istorum prefidum capit furem: nunquid alter potest procedere. Respondēdum est breuiter q̄ non: quia est preuētus per realem citationem processus tamē valeret si nō opponeretur ante litem contestatam exceptio preuentionis: cum sit exceptio dilatoria. facit quod notaᷣ extra. de constituti. c. cum in ferrarien sis. per Innocen. ¶ Item circa presentez materiaz est notandum q̄ assessores non debent pati alios aduocare pro insignis furib⁹ et latronib⁹: quo fum periculi lui nostra feruet infamia. C. de defensi. ciui. l. per omnes. De predictis per bar. in auteñ. seo nouo iure. C. de ser. fugi. ¶ Regis algazellus pro furtis in regis curia commissis: predictam habebit septupli penam: primo satisfacto parti eius qō habere a fure debet. vt. l. nonagesima. orde. de segouia: per regem Joannē fecunduz. ¶ Quod autem supra. v. i. dixi de duplo et septuplo applicandum regi: et parti Et quod dixi supra. v. proximo: de septuplo applicandum regis algazello: non sic fit deductio secundū fo. iuō. immo totum nouecupluz videtur debere parti. Et si fur non sit soluendo: detur pro seruo aduersario. foro iuō. libro. vij. titu. ij. l. xiij. et. xiiij. et titu. primo. l. ꝑma. et titu. ij. l. iiij. vj. x. xj. et. xij. et libro. viij. titu. iiij. l. fina. ¶ Et quia supra in. v. i. in fi. dixi de domus effractione: quero quomodo quis dicatur domuz frangere. ſ Dicas q̄ eam rumpendo: vel transcendendo animo delinquendi. argumētū Instit. de re. diui. ſ. sancte quoq;. Et in glo. super parte. delinquerit. Et vide ord. cur. libro. iij. titu. x. l. quinta.

¶ Item nota q̄ illi qui habent noticiā domus: sunt suspecti quando aliqua domus frangitur. Et ideo officiales consueuerunt capere vicinos a quibus veri similiter debet sciri veritas: et propter edificij noticiam de facili torqueri possunt. De quo per bar. to. in. l. idem. ff. de conditioni. ob tur. cau. ¶ Licet fur sit fustigatus tamen de carcere non relaxatur donec furtum reddat. vt. ff. de furtis. l. interdum. ſ. qui furem. in auteñ. vt iudi. si quo. suffra. ſ. oppono. ſ Et ideo caueant sibi custodes: ne talem sic condemnatuz dimittant: nisi primo sit satisfactum p̄ti ꝛ fisco. De quibus per bal. in. l. q̄ euitādi. C. de conditio. ob tur. cau. circa fi.

nisi sit public⁹ latro[a]: vl' pirata: aut per vim cum armis (vl' sine armis) de prędet' in aliena domo: vel loco: vel in ecclesia: aut loco religioso furetur: vel sanctam: aut sacram rem: ſaut officialis[b] regis de pecunijs: aut iuribus ei commissis furetur: ſvel iudex de pecunijs regis: aut communitatis: durante officio. Isti enim occidentur: et eis dantes consiliuz: vel auxilium: et eos celantes[c]. ¶ Sz si rex: vel communitas tale furtum officialis nō petierit infra quinquenniuz (a tempore scientie computandos) nō punietur postea corporaliter: sed solū quadrupli pena. eo titu. l. xviij. regula. 2. q. regula. 9. vi de infra. e. q. d.

b ¶ Et est sciendum q̄ abigeus[d] dicitur qui pecus[a]

a ¶ publicus latro ſ fur et latro idem significat ſ Et quis dicatur famosus latro vel fur. Dicas q̄ illi qui sepius hoc fecerunt: si fama publica contra eos de hoc laborat. bar. in. l. capitalium. ff. de penis. ſ Et dicitur sepiꝰ hoc fecisse qui ter hoc fecit. vt glo. in. c. de Et hic supra. glo. proxima. v. sed pro primo. in princi.

b ¶ Officialis ſ pecunias publicas furripiēs: ꝛ qui mysterium tunc vel postea prebuerunt: pena capitali puniuntur. Et hoc si pecunia est fisci. Sed secus si ciuitatis. Et que sit ista pena capitalis. Dicas q̄ deportationis. vt glo. in. l. iudices. C. ad. l. iul. pecu. De quo ibi per salice. ſ Sed in hac lege partite dicitur q̄ predicta pena capitalis est mortis. Et idem dicit in iudice: etiam si pecunia sit communitatis. Vide ord. cur. libro. iij. titu. iij l. vij. Et vide latius per azo. in summa. C. ad. l. iul. pecu.

c ¶ Celantes. De his vide foro iuō. libro. vij. titu. ij. l. xvj.

d ¶ Abigeus ſ Crimen abigeatus sine inscriptione preponi potest. vt. l. abbati. C. de abige. ¶ Quero: qui dicantur abigei. Respondendum est breuiter: vt in glo. dicte. l. abbati. Quod declara sic Nam aut quis furripuit gregem totum: et tunc indistincte abigeus est. Aut vnum pecus vel duo Et tunc aut sepius hoc fecit quasi artem de hoc exercendo habet: ꝛ abigeus est. ff. e. l. fina. ſ. Si

© Biblioteca Nacional de España

furatur. Et si hoc face/re consueuit: capite pu/nitur. Si non consueuit: nõ occidetur pro mino/ri pecoruꝫ numero quã faciat gregem. sed ad o/pus regis damnabit' ad tempus. Si autem sit tã/tus numerus qui faciat gregem: vt decem oues: quinqꝫ porci: aut quat/tuor eque: vel tot eoruꝫ fetus: capite punitur[a]. Pro minori numero vt fur[b] punietur. Et talia furta celantes: ad decen niuꝫ a regis dominio re legantur. eodem titulo. l.xix.

c ¶ Et rem hereditariam iacẽte[c] hereditate aspor/tans: tenetur ad eam cũ fructibus perceptis resti tuendam. Et si est gene/rosus: ad tempus relega bitur in insulam iudicis arbitrio. plebeus autem ad regis opera damna/bitur ad tempus. eo. ti. l.xx. vide supra. 3. q. b. aditio. 2. q. b.

¶ De pena tutoris furan tis: dixi supra. 4. q. f. Et de pena amentis a fure. vide supra. 4. q. a.

d ¶ Recipiens autez regis pecunias: in certis locis expensurus: et eas in p/priam conuertens vtili/tatem: licet non commit tat furtum[d]: tamen vl/tra earum restitutionem soluat in penam terciaꝫ[e] partem earuꝫ. Idem de pecunijs cõmunitatis.

¶ Et q̃ loco pecunie re/gis soluit militibus (seu alijs personis) aliam reꝫ in eorum damnuꝫ: tene/tur eis ad resartiendum dãna: et soluet regis ca/mere terciam partem ex/timatiõis illius damni. eo. titu. l.xiiij.

e ¶ Itẽ monetari⁹: vel of ficialis p se mõetã bonã ta q̃ si sacomanus accipit mihi boues: et quidam a/lius accipit ei: q̃ nihilominus tenetur mihi furti: et punitur crimine abigeatus. bal. in. l. ob restituenda. in fi. C. de condi. ob tur. cau.

c ¶ Ut fur. Fur bestie aratorie: aut eius instrumenti: seu depredator: restituet cuꝫ vn/decuplo ei a quo abstulit: cum re ge eque diuiden do. foro nouo. c tricesimotercio.

¶ Si quis pecoꝝ signa eis im posita mutaue/rit causa ea sibi appropriãdi: vt fur punietur. fo ro le. libro. iiij. titu. xiij. l. ix. Vi de etiam que cir ca hoc scripsi. pecus. v. dereli/ctas.

b ¶ Jacente. Quã do locum habet hoc crimen. Et quibus. et con/tra quos sit pro ductum. Et que sit eius pena. a/zo. in summa. C. de crimini. expi. here. Et vide eti am. possessio. 8. q. a. super. ver. perditur. v. oc/cupãs. in. versi. Quero quid si quis. cuꝫ. versi. sequenti.

e ¶ Furtum. Vi/de que scripsi su pra. 3. q. c. super v. furtum. Vide etiam fo. iuõ. li. vij. ti. vj. l. viij. Et vide. falsitas. 2. q. b. super. v. miscens.

f ¶ Terciam. Vide azo. in summa. C. ad. l. iul. pecu. ff. tractatur et de alia. Nisi sit regis aut communis officialis: qui tunc occidetur: vt planius dixi supra. eadem. q. a.

g ¶ Damnum. Vide que circa hoc scripsi. arrendatio. v. recaudator.

quis sepius: aut non sepius. et tunc aut surripuit vnum ex animalibus grossis: vt bouem vel equũ et abigeus ẽ. aut ex minimis vt ex ouib⁹ vel por/cis et abigeus non est. vt. ff. e. l. prima. Sed du/bitatur: quot animalia faciant gregem. et in oui/bus est cla/rum q̃ decez faciant gre/gem. Sed de porcis idem dicit glo. in. l. fina. ff. eo. Et idez dicit Salice. in dicta. l. abba/ti. In equis et bouib⁹ vt decem faciãt gregem. Et sic par omni um pecoꝝ est conditio. in dicta. l. fi. non dicitur: q̃ quattuor vl quinqꝫ por ci faciant gre gem: sed pp/ter quattuor vel quinqꝫ porcos cri/men abigea/tus commit/ti. Quod est contra hanc l. partite: v/bi habes q̃ quinqꝫ por/ci: vel quat/tuor eque fa ciunt gregez De precibus vide per sa/lice. in dicta. l. abbati. C. abi. ¶ Qui dicantur abi gei. Et que pena imponatur eis. azo. in summa. C. de abige.

a ¶ Pecus. Et insequens furatas pecudes et eoruꝫ fures vsqꝫ in alterius districtu quid debet facere. Vide orde. cur. li. iij. ti. iij. l. iiij.

b ¶ Punitur. Nec distinguitur abigat quis de do/mo aut de agro. azo. in summa. C. de abige. ¶ No

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Furti. Vide. fo. lxb. li. vij. ti. vj. l. viij. Et vide. falsitas. 2. q. d. super. v. miscens.

b ¶ Serui. Si quis furetur seruum: et vendidit eum: soluet quattuor tales inter regem et dominum equaliter partiendos. Sed si non vendidit seruum: soluet duos iter eos dividendos. foro. l. libro. iiij. titulo ārto. l. prima.

c ¶ Capite. Immo invisticte punitur capite qui libet etiam pro libero. fo. l. li. iiij. ti. xiiij. l. ij.

d ¶ Vendens. Vide. venditio. 3. q. 8. Et que ibi scripsi. Et azo. i summa. C. ad. l. fa. de pla.

e ¶ Fugitiuo. De ista materia serui fugitiui. 2 ō libertis. 2 mancipijs. Vide azo. i summa. C. de fugi. ser. ¶ Nota q̄ de rebus subtractis quas suspicatur quis eē apud creditorem vel alium possū petere officiū iudicis ad perquirendum: 2 iudex debet hoc facere: quia iudicis est veritatē perquirere 2 inuenire. glo. tamē. ff. de ser. fugi. l. l. §. i. dicit contrarium. Sed istud credo verius: et hoc si apparent īdicia q̄ res subtracta sit in domo alterius: et sufficiūt indicia etiā leuia: q2 agit de modico preiudicio: aut nullo. Et predicta sūt vera quando perquisitio fieret ad vtilitatem priuati. sed si fieret ad vtilitatem publicam permittitur in distincte. bal. in. l. requirendi. colum. p̄ma. C. de ser. fugi.

f ¶ Duplicatum. De centum morabitinos regis nihil dicitur. foro. le. li. iiij. titu. xv. l. i. Sed de isto duplo concordat. ¶ Et tenetur quis seruum fugitiuum ad domū suā manifestare coram iudice infra tertiā diem cum rebus suis. al' dupli pena supra dicta tenet'. fo. l. li. iiij. titu. xv. l. iij. Sed si a vicinis seruus absoluit: tenetur eum perquirere: 2 domino cum decem morabitinos restituere. Et si nō inuenit precium soluere: ꝫ si vnde soluat non habet: erit ipse domini seru' vsq; ad satisfactionez. e. fo. et ti. l. ij. ¶ Et rei aliene perdite inuentor: si eadem die vel i sequenti non faciat eam p̄ conizari: vel p̄reconizatam eadem die nō manifestet: punitur cum duplo eā reddendam parti: et septuplum regi soluendum. vt foro le. libro iiij. ti. xiij. l. ij. Ad hoc facit quod dicit Jo. an. extra. de elect'. c. dudum. super glo. simile. vij. q. Et ibi ho. super. v. furtum. scilicet q̄ rem sic inuentam p̄reconizari faciens furti suspitionem euitat. Et facit etiam que scripsi supra. prima. q. a.

cum regis moneta faciens: aut metallum peius meliori imiscēs 2 tātūdē sibi de meliori recipiens tenet' furti[a] ad quadruplum lucri: et propter falsitatem dānatur perpetuo ad regis opera. Si aūt nō ē officialis: dāna bit' in insulā perpetuo. (Intellige istam legē de faciente monetam bonam 2 non alterius deteriorē quia tunc damnabit' in insulam perpetuo. sed de alias falsante: aut de nouo faciente. vide. falsi/tas. §. q. a. b.) eo. titu. l. xv. falsitas. §. q. a. b.

f ¶ Furans autem tigna si postea affingatur domibus (vel alijs edificijs): non restituet: sed tantum dupli valorem. Si non sunt affixa: restituet ea: vel alia talia: 2 cum pena furti. e. ti. l. xvj. actor 4. q. l.

g ¶ Fur autem hominis liberi: aut serui[b] causa eum distrahendi: aut seruum habendi: si est generosus cum compedibus ad regis opera perpetuo dānatur. alius autem capite[c] punitur. Si autem est seruus: bestijs tradit' lacerandus. Eadem pena afficitur sciēter vendēs[d]: aut emens causa seruicij (aut causa eū iterato vēdendi) liberum. eo. titu. l. xij.

h ¶ Et pro requirēdo seruo fugitiuo[e]: dabit iudex petenti licentiam (et etiam dabit homines ad requirendum) per litteras vbi suspicetur q̄ sit: 2 eas dare nolens seu q̄ in suo requiratur nō substinens (intellige de quocunq; vbi seruus suspicetur q̄ sit): soluet regi centum morabitinos auri. 2 insuper requisitio fiet. Et eum occultans scienter (videst vt dominus seruo defraudet'): soluet regi totidem morabitinos: et domino seruum duplicatum[f].

© Biblioteca Nacional de España

ſuper.v.alterius.Et vide q̄ etiā ſcripſi.pecus.v. derelictas pecudes.¶Et ſi quis inuenit ſeruum ⁊ manifeſtet habebit quattuor mor.et expēſas.fo. l.li.iiij.ti.xv.l.fi. Vide fo.iuō.li.vij.ti. primo. l. iij.⁊ li.viij.titu.vj.l.v.¶Si res perdita ē iam inuēta:nō poſſum petere precium inuentionis. Si vero non eſt inuēta: ſed inuenienda tunc poſſum petere p̄ cium inuentionis. Et ſi pro re tua inuenienda aliquid expēdo teneris mihi ad illud redendum. bar. l.falſus.ℱ.q̄ alienum. ff. de furt. Sed vide contra i caſu ſupra.v proximo. Et vide Jo. an. de electio. c. nouō.in glo. ſimile.Et.h. ſuper.v.furtum.¶Reuelans autē furem habebit vnam de ſeptenis regis. fo.l.li.iiij.titu. l. vij.¶Vide fo.iuō.libro vij.ti.primo. l.iij.iiij.et ti. ij. l. ix. xvij.¶Et an q̄s tenetur oſtēdere furem. ho.in.c.qui cum fure. de furt. Et dicit bar.in.l. qui vas.ℱ. ij.in fi.ff.de fur.q̄ q̄s indicare furē nō cogit̄ a p̄te vl̄ a lege: ſz q̄ a iudice bñ cogi p̄t. An ſoci⁹ criminis poteſt recipere precium ob indicando ſocium. Dicas:an poſſit recipere precium ob indicando extra iudicium parti:et inſtruendo eam. Et dicendū eſt q̄ ſic.Et eſt ratio: quia non tenetur tibi aperire veritatem extra iudicium. Sed in iudicio non licet accipere: quia tenetur iudici aperire veritatem gratis. bar. in. l. idem q̄. ℱ. ſi tibi iudicium. ff. de cōditioni. ob turcauſam. alias. ff. manda. dicit q̄ ſi ſtatutum premiat reuelatores criminū q̄ non intelliguntur p̄miari ſocij complices vel ſequaces: quia tenentur ſuper hoc deponere gratis: imo debent torqueri. Sed iſtud eſt verum ſi ſint producti vel interrogati. vnde iſtud dictum nō includit in his q̄ ſponte. De quibus per bal. in. l. ſi ex cautione. C. de cōditi. ob tur.cau. colum. ij. Et vide que circa hoc ſcripſi. denunciatio. v.circa materiā. in.v.ſi. penulti.⁊ fina.Et vide.rapina. 4. q. b. ſuper. ver. triplū.v.Et ſi pones.

Et ſi alium talem nō habet ſoluet p̄o eo vigiti morabitinos bōe monete.ſed ſi īfra viginti dies dño manifeſtauerit excuſabitur dumtaxat a regis pena ſupradicta.eo. ti.l.xxiiij.

i ¶Item celans regis ſeruum fugitiuum: qui erat curialis:reſtituet eum: ⁊ vnam libras auri. Si autem eſt operum regis:reſtituet eum: ⁊ vndecim libras argēti.Si vero eſt alicuius communitatis: eum(ſcz reſtituet)cum a/lio eque bono:⁊ duodecim libras auri. eo. titu. l.xxviij.

k ¶Sed ſi domū minoris orphani fugiat ſeru⁹:nō tenetur minor ad penam ſed ei⁹ adminiſtrator ad hoc conſilium (alias cōſenſum)prebens[a] tenet.

¶Et qui nō habet in ere ad ſoluendum penam fugientis: luat in corpore:citra mortem:vel mutilationem. eo.ti.l.xxv.

¶Alia d̄ ſeruo fugitiuo vide ſupra. 4.q.n.o.p.

l ¶Scienter autem ſeruū corrumpens(ſcilicet eum inducens ad fugiendum furandum ſeu ludendū et ſimilia) vt deterior/tur: tenetur domino ad damnū deterioratiōis[b]: (ſcilicet ſerui vel etiā p̄pter ſeruum: ſi ob hanc corruptionem ſeruus aliquod damnum intulit) duplicatum. Idē de corrumpente liberum familiarē:aut filium:vel filiam: nepotem: neptēue. e.ti.l.xxix.

m ¶Item euellens fines p̄ dia diuidentes:vt de vicino prędio quid lucre/tur:perdit ius q̄ in eo q̄ ſibi ex mutatione appropriauit habebat[c]. ⁊ ſi ius nō habebat reſtituet duplicatum:et ſoluet inſuper q̄ quolibet fine mutato quinquaginta morabitinos auri.¶Eadem eſt pena de finibus terminorum locorum euulſis. eodem titulo.l.fi.

¶De pena epiſcopi furantis.epiſcopus.7.q.e. clericus.10.q.d.

a ¶Prebens. Idē etiam eſt de auxilio prebente.fo. l.li. iiij.titu. xv. l.iiij.

b ¶Deteriorationis. Vide circa hoc azo.in ſumma.C.de furtis. ℱ.fi.

c ¶Habebat. Vide que circa hoc ſcripſi. damnum.6.q.c. ſuper. ver. duplo/Qui terminos amouit cauſa fines turbandi: qualiter debeat puniri iſte de iure ciuili. Circa hoc

© Biblioteca Nacional de España

vide glo.in.l.eos.C.de accusa.et inscrip. et ibi cy. distinguit.seo sic cõcludesaut quis terminos esse ignorauit: et tunc aut amouit sine lucrandi animo: et tunc aut furti nõ tenet: quia deficit animꝰ lucrandi; nec alia pena pro termino amoto punitur: cum tũc dolus exigat. vt.l. angaria.ff. de ter.amo.et.l.ij. Aut amouit animo lucrandi: et tunc vilis persona verberibus ceditur. vt dicta.l.ij.i fi. non vilis solum furti tenetur. vt l.si cẽ.ff.de furt. Aut terminos esse sciuit: et tunc aut amouit vt tãtum sibi terminos lucraretur: et quinquaginta aureis pro quolibet termino tenetur, verumtamen persona vilis non valés solvere luit i corpore vt dicta.l. angaria, i. et ij. R. Aut amouit causa finium occupãdorũ. R. vt terram vicini occuparet. et tunc distingue etiam. Aut splendidores relegentur in maius vel minus tempus secundum diuersitatem etatis. viles vero fustigentur: et ad bientium relegentur. vt dicta. l.ij. in principio et.ij. R. Aut amouit causa litium tantum seminandorum inter vicinos: et tunc extra ordinem punitur pro factorum varietate. vt. ff.de termi.amo.l.i. et dicta.l. angaria.de predictis per salice.in dicta.l.eos.C.de accusa.et inscrip.

¶ Jté cõdẽnatꝰ de furto vl rapina: efficit infamis

Infamia.3.q.6.

¶ De pena autem furantis in regis curia. vide. rex.25.q.b.

¶ De pena furãtis ex incẽdio. vide. vis.3.q.c.

¶ An repertus cum furto potest impune occidi. homicidium. 5.q. b.

¶ Item potest desisti ab accusatione furti. accusatio.9.q.a.

¶ Futurum. Vide. condicio.2.q.b.

¶ Fur. Vide. furtũ. p totum. cõmodatum. 9.q.

¶ Furiosus. Vide. rex.13 q.sententia.7.q. exhere/ datio.5.q. stultꝰ. p totũ.

¶ Furnus. Vide. damnũ 9.q.

¶ Fusio. Vide. alienatio 4.q.

¶ Fluuius. vide. dominium.3.q.c.6.

¶ Frater. vide. actor.2. q. societas.6.q. heres.6 q. successio.i.q.

¶ Fraternitas. vide. confraternitas.

¶ Fraus. vide. sepultura 8.q. decime.7.q. guerra 6.q. preda.2.q. vendicio.7.q. nauicularius.3. q. dolus. per totum. bellum.i.q.

¶ Frenum. Vide. rex. 9.q.

¶ Frigiditas. vide. mri/ monium.10.11.q.

Futurum. An contractus futuri temporis spectet ad iudicez.h.in.c.in nostra.de sepul. ¶ Vide que scripsi. indiffinita. v. fi.

Fluuius. Vide que scripsi. damnuz.9.q.6. super v. molendinum. Et. seruitus.7.q.a. super. v. aqua. v ex fundo. in. vsi. seo quid si.

Fraus. Qualiter fit fraus legi.h.in. c.ad nostrã. de empti. et ven. et in.c.quanto.3.di. de priui. Et azo. in sũma. C. plus vale. q agi. ¶ Quot modis fit fraus legi. Et glo.ff. de legi. l. fraus. dicit q quattuor modis. ¶ Primus enim modus est de re ad rem. Ex hoc infertur q si statutũ prohibet extrahi frumentuz de districtu metu charistie: q non poterit extrahi farina: quia fieret fraus de re ad rem: licet frumentum et farina non sint idem: immo sint diuersa. ¶ Secundo modo fit fraus de persona ad personam. Ex hoc infertur q si statutũ infertur mag/ nas emet possessiones in villa de aranda: et ipse facit cartam dicere de quodam famulo suo popula/ ri: q non valet contractꝰ qz fit fraus de persõa ad personam. ¶ Tercio modo fit fraus de contractu ad contractũ puta q prohibitꝰ donare fingit se vendere. iste cõtractus est nullus. s. ratione fraudis et ratione simulationis. Ex hoc etiam infertur: qõ si statutum prohibet conduci camerã alicuius artificis q non poterunt emi fructus: quia essz fraus de contractu ad contractum: in quo ẽ similis ratio prohibendi. ¶ Quarto modo fit fraus de modo ad modũ: puta mulier que non potest fideiubere fingit se principalem. ista fraus reddit cõtractum nullum: non obstante q sit color quesitus Ex hoc infertur q prohibitum non potest sub aliquo colore intentari. Ista sunt verba predicte glo. ¶ Addas tñ quintũ modũ p qõ fit fraus legi s. de noie ad nomẽ: puta qz ille q nõ pt eé assessor facit se vocari ꝺsiliariũ. ex hoc iferet q si ille q fuit assessor ex forma statuti phibet reformari: q talis nõ poterit sub alio noie recõduci. Facit qõ nota. C. de priuile. sco. libro. xij. l. Et ibi etiã glo. q ille qui non potest reformari in potestate: non potest mutato nomine reformari in defensorem. Et est aliud exemplum bonum: in eo q nõ potest tenere cõcubinã: et vocat eam sororez:

© Biblioteca Nacional de España

vel familiã. Sexto modo fit fraus de tpe ad tẽpus habes de hoc exemplu3 in. c.i. de renunci. li. vj. Ista fraus quãdoq3 cõmittitur ꝓcrastinando factum. sicut glo. in. l. nõ dubiu3. C. de legi. dicit de alberto calui: qui mutuabat frumẽtũ tpe vbertatis: et nunq3 faciebat verba rusticis q̃bus mutuabat: imo ipsis offerenti3 bus ꝓcrastinabat. Ista fraus sibi nõ patrocinat. vt nota. in. l. nulli. C. de erogat. mili. li. xj. Septimo fit fraus de q̃titate ad q̃titatẽ. Ex hoc infert q3 si statutum ꝓhibet folitiũ vini vendi vltra sex denarios: et tabernarius addit castaneã vt habeat decẽ denarios: q3 ipse debet puniri: quia castanea nõ est digna isto precio superaddito: vnde presumitur fraus. Addo etiam q3 assessores quãdoq3 cõmittunt fraudes. verbi gratia: si vltimo mense geminis non possunt absoluere: permittunt labi tempus irreparabilis instantie ex forma statuti. Isti debẽt puniri: quia faciũt fraudes statuto. nã vbi ipsi nõ possunt absoluere: faciunt q3 tempus absoluit reum. ad hoc. l. i. cum glo. sua. C. de deser. li. xij. de predictis per bal. dicta. l. nõ [illegible]bium. C. de legi.

Fructus. Primo q̃ro: an bõe fidei possessor lucratur fructus ꝓceptos. Dic q3 lucratur quis missũ. ff. iudex. et. ff. de edili edic. l. Item si serui. et. l. ediles. ff. item sciendũ. et per bal. in dicta. l. cũ ꝓpriam. et idem dicit ibi de preceptis post cõclusionez q3 veniunt in iudicio officio iudicis. qõ refert etiaz tenere bar. in. l. si tercius. ff. officium. ff. de aqua pluuiar cen. Aut fructus erant sepati añ libellũ oblatũ super re: et tũc non veniunt nisi in libello deducant: et sit casus in quo veniunt officio iudicis mercenarij: alias nunc petiti possunt ante litez contestataz sepati etiaz nondũ in horreo reconditi. vt. ff. de vsuf. l. vi demus. ff. si actus. et in dicta. l. fundi. et ibi bar. de predictis per bal. in. l. hoc fructuũ. colũ. viij. C. de fruct. et li. expen. ¶ An procedit iste libellus: peto talem rẽ cum fructibus perceptis: que ascendunt ad valorem quinquaginta librarũ: non specificãdo aliter de q̃litate fructuũ. glo. et cy. in. l. cũ ꝓpriã. C. si q̃s alte. vel si. dicit q3 sufficit petere sub taxata extimatiõe. et ẽ ratio quia fructus non possunt cõmode designari. s. q3 tantum fuerit in faba et tantum horreo et tm̃ in frumẽto. vnde sufficit quedam consideratio equa et generalis q̃tum in summa potuerunt percipi q3 iudex habz declarare secundum qualitatez fundi. vt. C. de rescinden. l. ij. in glo. ¶ Sed pone q3 iudex non condemnauit in fructib9 petitis: nunquid valet sententia. Dic q3 sic: et iterum peti non poterunt quando veniebãt officio mercenario. vt nota. Inno. de resti. spo. c. grauis. Sed nunquid tenet incerta sententia super fructibus. Dicas q3 non: nisi in iudicijs vniuersalib9 in q̃bus ꝓpter naturam iudicij procedit sententia talis: secus in iudicijs specialibus. Sunt autem iudicia vniuersalia quando petitur hereditas vel castrum cum pertinentijs: vel quando petitur iurisdictio: vel quãdo petitur prelatura. de predictis per bal. in dicta. l. cum ꝓpriam. Et dicit bal. in. l. si vsumfructum. circa finem. C. si secundo nupse. muli. q3 si feratur sententia: q3 restituatur fundus cum fructibus suis: nec exprimitur quantitas fructuum: q3 non valet sententia quo ad fructus. Quod dicit verum esse de fructibus preteritis: sed secus de futuris fructibus post sẽtentiam. ¶ Et nunquid iudex potest sibi in sententia reseruare condemnationem fructuum. vide infra. e. super. v. restituere. v. Quero nunquid. ¶ Nunquid licitum sit emere certo precio aliquos fructus ad vitam. Dicendum est breuiter q3 licet non possumus habere aliquid certum de vita alicuius: tamen coniecturandum est: vnde inspecta qualitate personarum et etate: et in via conscientie et in via fori ecclesiastici debet iudex arbitrari vtrum iste contractus censetur iustus vel iniustus. vt extra. de vsuris. c. nauiganti. De quo etiam per Cy. et baldum. l. Si ea pactione. C. eodem titulo. ¶ Perfecto contractu omnes fructus pertinent ad emptorem: et etiã onera

© Biblioteca Nacional de España

functionū. ecōtra vero ab emptore venditor p̄ morā petit p̄ciū cū vſuris. vt. l. fruct⁹. C. de acti. emp. ⁊ ven. Sed an in contractu emptiōis veniant fruct⁹ ante moꝛā. Dicas aut fructus ſunt pendētes: ⁊ veniunt iure contract⁹ ſine aliqua moꝛa non tāq̄ acceſſoꝛiuꝫ: ſed tāq̄ pars rei p̄incipalis: adeo q̄ nihil remanet venditoꝛi p̄ rata p̄teriti temporis: ſicut nihil remanet de ipſo fundo. Aut ſūt quaſi pendētes: vt penſiones nondū ſolute: ⁊ tunc ſol⁹ venditoꝛ agit et cōducto contra cōductoꝛē: ſed tenetur p̄o rata illius anni reſtituere emptoꝛi. vt glo. in dicta. l. fructus. Cy. dicit q̄ ſi penſio debet p̄o fructibus pendentibus q̄ ſurrogat loco fructuū pendentiū: ⁊ ideo tota penſio p̄tinet ad emptoꝛē: p̄ſertim q̄n emptoꝛ tenet ſtare colono. bar. de equitate tenet p̄imā opinionē: q̄ diuidant p̄ rata temporis. Sed quid: ſi penſio erat ſoluta in p̄incipio anni. Dicas q̄ tota pertinet ad vēditoꝛē: quia iſte fructus penſiōis erat iam perfecte perceptus: nec debet conqueri emptoꝛ: q⁊ pōt expellere ſcz conductoꝛē de iure: vel de conſuetudine. Sed quid ſi nō pōt expellere: ſcz cōductoꝛē de iure: vel de cōſuetudine. Reſpōdeo imputet ſibi emptoꝛ q̄ ſibi nō p̄oſpexit. vel licet quidam dicūt q̄ diuident inter ſe p̄o rata anni. tu tamē dic q̄ venditoꝛ tenet emptoꝛi ad intereſſe: quia non tradidit ſibi effectualē ⁊ vacuā poſſeſſionē: niſi vēditoꝛ p̄emonuiſſet emptoꝛē. Aut fructus tp̄e contractus erāt ſepati: ⁊ nullo mō veniunt nec ipſa penſio p̄ eis. Aut tempoꝛe cōtractus fruct⁹ non erant pendētes neq̄ ſepati: quia poſt cōtractuꝫ ſunt a venditoꝛe facti. ⁊ tūc diſtingue: aut ſunt fruct⁹ induſtriales: ⁊ nō veniūt niſi ex tēpoꝛe moꝛe: quia cū venditoꝛ ſit dñs: ergo bona fide poſſidet. aut ſunt fructus naturales: vtputa lac lana ⁊ ſimilia: ⁊ tūc veniunt etiā nō interueniēte moꝛa: ⁊ nemo p̄o cultura et cura facit hos fruct⁹ ſuos. vel dic indiſtincte ſiue ſint naturales ſiue induſtriales fructus q̄ nō coherebant rei tempoꝛe cōtract⁹ nō veniūt ante moꝛā regulares vel irregulārē. De p̄edictis per bal. in dcā. l. fructus. Venditoꝛ ante traditionē rei ad quos fructus teneat Uide. venditio. ſ. q. e. ſſ. v. tradi. v. ſed dic. in. vſi. quero vtrū. ⁊ in. vſi. ſe. ¶ Sed ex fundo ſtipulatus fuero centū amphoꝛas vini: vel alios fructus: ſi naſcantur vel nati deſtruāt ſine culpa p̄miſſoꝛis: an ſpectare debeo donec naſcant. vel quid iuris. vide. ſtipulatio. ſ. q. a. ſſ. v. fructus. v. ſi ſtipulatus. Quādo clericus facit fructus ſuos: an cum ſepati ſunt: vel eis pendentibus: aut cōſumptis. h. in. c. ſi quis ſane. de pecu. cle. ⁊ vide eū in. c. cū dilectus. 4. di. de iure patro. ¶ Et de fructibus dotis ſoluto matrimonio q̄n coniūx facit eos ſuos. vide. dos. 13. q. a. ⁊ q̄ ibi ſcripſi ſſ. v. ſoli ¶ Et q̄n fructuari⁹ vel vſufructuari⁹ facit fruct⁹ ſuos. vide. vſusfruct⁹. 6. q. a. ſſ. v. morte. ¶ Cū feudū reuertit ad dñm: q̄do iuris de fructib⁹ illus anni Uide. fruct⁹. 7. q. a. ſſ. v. reuertit. v. cum feudum. Et vide q̄ ſcripſi. bñficiū. 7. q. a. ſſ. v. cōſuetudo. v. i. ⁊ ij. Et. e. q. b. ſſ. v. recipiat. v. fi. Et. e. q. c. ſſ coadiutoꝛ. v fi. ⁊ 8. q. a. q̄ ſi p̄ totū. Et dos. 12. q. a. ſſ. v. dote. et 16. q. b. ſſ. v. dominiū. Et

induſtriales ante litem[a] conteſtatā p̄ceptos. ſz ſi nōdū eos expēdit: tenetur eos deductis expenſis domino rei reſtituere[b] ea euicta.

excōicatio. 13. q. e. ſſ. v. fructus. Et. executio. i. q. a. ſſ. v. mandare. v. ab executoꝛe. in p̄i. Et. ſequeſtratio. i. q. a. ſſ. v. cōſūptione. Et. falcidia. 3. q. b ſſ. v. accreuit. Et. trebellianū. 2. q. a. ſſ. v. computet. Et. ſubſtitutio. 2. q. f. ſſ. v. exp̄lariter. v. q̄ro p̄imo. in. vſi. ſecūd⁹ effect⁹. Et. vēditio. 5. q. r. ſſ v. aliena. v. p̄ocuratoꝛ emit. Et. ratio. v. q̄ro nūquid rō. v. i. Et. licētia. v. Item an p̄o.

a ¶ Añ litē. pone q̄ lite cōteſt. iſtātia ē pempta: deinde p⁹ multos annos denuo inchoāt: nūq̄d veniant fruct⁹ p̄cipiēdi medij tp̄is: an inſpiciam⁹ tēpus litis vltime cōteſtate. glo. in. l. litigatoꝛ. C. de fruc. ⁊ li. expen. dicit q̄ abſoꝛt⁹ ē tēpus p̄ime inſtantie quo ad fruct⁹ p̄cipiēdos: ⁊ ideo nō veniūt p̄cipiēdi: imo nec etiā p̄cepti ſi poſſeſſoꝛ ab iitio erat bōe fidei: niſi ex tp̄e ſecūde cōteſtatōis: q⁊ illa ſola ē p̄ſeqūbilis ⁊ p̄ſecuta vſq̄ ad ſententiā. cōclu de ergo q̄ cōſūpta inſtantia lapſu trienni cōſumitur reſpectu fructuū moꝛa dudū ex ea nata. ſed mīti moderni: ⁊ cy. ⁊ eius ſequaces tenēt cōtrarium. Itē fact⁹ male fidei poſſeſſoꝛ poſt litē cōteſtatam tenet de fructibus perceptis ⁊ p̄cipiēdis: ⁊ viciuꝫ eius tranſit in heredē. vt in dcā. l. litigatoꝛ. Sed q̄ro: q̄do ſi fructus fuerūt latrocinio p̄diti ita q̄ heres nō potuit p̄cipere: nūq̄d tenetur. Reſpondeo de iſto caſu fatali heredē nō teneri: niſi res non eſſet eodē mō pitura penes actoꝛē. Quero: heres p̄cepit decē coꝛbes frumēti: ⁊ comedit: poſtea frumentū pl⁹ valuit: vtrū debeat extimatio q̄rti plurimi. Et dico q̄ nō: ſed inſpicitur tempus cōſūptionis. ⁊ ē rō: quia arbitriū nō hz locū in nō extantibus. vt. ff. de dolo. l. arbitro. ſ. i. de p̄edictis p̄ bal. in dicta. l. litigatoꝛ. C. de fruc. ⁊ li. expen.

b ¶ Reſtituere. Sed nūquid fructus poſſūt peti p⁹ trienniū. bar. ⁊ glo. in. l. ſequitur. ſ. fructus. ff. de vſu. ⁊ cy. in. l. ancille. C. ò furt. dicūt q̄ oēs leges que dicūt q̄ bone fidei poſſeſſoꝛ tenetur fructus ſtantes reſtituere intelligūt niſi per trienniū poſſederit quia vſucepit. De cōſūptis bona fide non eſt queſtio: quia eos lucratur ⁊ nihil reſtituit etiam ſi locupletioꝛ ſit. fallit in petitiōe hereditatis vbi tenet q̄s ad fruct⁹ q̄tenus factus eſt locupletioꝛ. cy. C. fami. her. l. nō ē. Et bal. in. l. terminato C. de fruc. ⁊ li. expen. q̄ritur vtrū ille q̄ p̄eſcripſit

© Biblioteca Nacional de España

ré intelligat ꝓscripsisse fructꝰ penultimi ⁊ vltimi anni ꝑus sepatos ab agro. Et q̃dã dicũt q̃ nõ: q̃ nõ possedit eos triẽnio. Sz ipse tenet ibi q̃ sic: ex quo ꝑscriptũ ẽ in principali ⁊ apud accessorium qđ est ex eadẽ re. Quero: q̃d si legatarius ante adi tã hereditatẽ fructꝰ percepit ex re testatoris sibi legata: vtrũz teneatur hos fructus restituere heredi. glo. dicit q̃ sic. ff. đ lega. ij. l. ꝓponitur. ff. fi. Idẽ in pẽsiõibus ⁊ alijs reddit⁹. Qđ est verũ nisi in a deunda hereditate heres morã fecerit. Quero: heres obtulit fũ dũ legatario qui fuit i mora recipiendi vñ heres ꝓcipit fructus: an tenet restituere; Respõdeo sic. vt. ff solu. mri. l. si morã. Quero: q̃d de fructib⁹ pẽdẽtib⁹ in agro testatore moriẽte. Rñdeo veniũt in restitutione tanq̃ ps agri. vt. l. fi. ff. pe. ff. q̃ i frau. credi. Quero: si heres ignorans rem legatam percipit fructꝰ ⁊ cõsũpsit: vtrũ teneat restituere. glo. in. l. legatoꝝ. C. de vsuf. ⁊ fruc. le. Rñdet q̃ nõ. qđ intellige de fructib⁹ añ litẽ cõtest. ꝓceptos: secꝰ si pꝰ. Quero: q̃d si testator locauerit ꝑdiũ. Rñdeo si q̃dez testator legauit saluo iure colonoꝝ: legatariꝰ hz vtilẽ actiõem ad pensiõem: cũ teneat stare colono: sicut dicimꝰ in fisco ⁊ i ecclesia vẽdẽtib⁹. vt. C. de iure fisci. l. fi. Vel dic idẽ qđ in muliere cui debet pensio soluto matrimonio ꝓ rata anni: vt agat ex locatiõe facta. vt. l. diuortio. in prin. ff. so. mri. ⁊. ff. de euicti. l. si res quã. Si autẽ testator nõ reseruauit iura colonoꝝ: tũc sicut legatarius nõ tenet stare colono ita nec agere ꝑt ad pensiõem: q̃ cõductionis ⁊ locationis non descẽdit in ipm. Quero: q̃d si é legatꝰ vsusfructꝰ: ⁊ actũ ẽ ɔ heredẽ: an heres añ cautiõem de vtendo. nẽ. teneatur ad fructꝰ. Dicas q̃ sic. De istis per bal. in. l. legatorũ. C. de vsuf. ⁊ fruc. le. ¶ Quero: nũq̃d iudex in sentẽtia possit sibi reseruare cõdẽnatiõem fructuũ. Rñdeo q̃ nõ. dicit spec. i ti. disputa. ⁊ allega. ff. fi. q̃ de fructib⁹ nõ ꝑt supplere nisi eadez die. fallit si dixerit in sentẽtia. de fructib⁹ distuli iudicare: q̃ mihi de illis ad plenũ nõ liq̃bat. qđ dictũ sic dz itelligi: vt cuz sibi nõ liq̃t possit sibi reseruare taxatiõez fructuum: nõ cõdẽnatiõné. Si autẽ sibi liq̃t neutruz sibi reseruare ꝑt. Inno. tñ dicit q̃ vz ff istis in certa sẽtẽtia ⁊ petitõ. vt. c. cũ dilectus. de ordi. cogni. ⁊ p cp. C. si q̃s al. vl si. l. cũ te. Et ad hoc facit glo. i. l terminato. C. de fruc. ⁊ li. expen. qđ verũ ẽ quãdo petit res vnĩ uersalis cuz fuis redditib⁹: vl hereditas vel castr cũ sua iurisdictione. De ꝑdictis vide plenius per balđ. in dicta. l.

¶ Fructus[a] autẽ naturales[b]: qui sine cultura nascuntur cõmuniter: vtputa poma: cerasia: nuces: ⁊ similia tenet etiã si cõsumpsit restituere. 3. ꝑti. ti. xxviij. l. xxix. heredi tas. ii. q. pignus. 7. q.

¶ An solutũ iuebitũ sit cũ fructib⁹ restituendus a per bone fidei possessorẽ. solutio. 8. q.

¶ Cũ quib⁹ fructib⁹ restituet bone fidei possessor rẽ in fraudẽ creditoris alienataz. reuocatio. i. q. e.

¶ An frater catholicꝰ tenet fructꝰ rerũ hereditariarũ cõmunicare fratri post eorum ꝓceptionem catholico facto. exhere/ datio. 5. q. hereticꝰ. 6. q

¶ Secundo q̃ro. an possessor tenet ꝓputare fructus ꝓceptos cum expensis quas fecit in alienare ab eo euicta. vide. expẽse. 3. q. dos. 12. q. a

¶ Tercio q̃ro. q̃liter tenetur de fructibus male fidei possessor. Dic q̃ si est cum titulo tenet indistincte de perceptis etiam cõsumptis deductis expensis. 3. par. ti. xxviij l. xxix. xl.

¶ Si autem absq̃ titulo vt fur[c] vel predo: tenet de perceptis: ⁊ qui ꝓcipi terminato. colũ. prima et secũda.

a ¶ fructꝰ. De hoc p. h. i. c. cũ dilcus. 4. di. de iure patro. Et ibi vide de fructib⁹ bñficij ꝓceptis a bone fidei possessore. Itẽ a quo tempore debent fructꝰ petẽti rẽ vel ius habenti. vide ibi.

b ¶ Naturales. Et generaliter nota q̃ vbicũq̃ dubitatur an aliq̃s fructꝰ sit naturalis vel iudustrial: iudicis arbitrio relinq̃t q̃ hz cõsiderare vtrũ plꝰ opat in illo natura q̃ iduſtria hois. bar. in. l. ex diuerso. ff. de rei vendi. ⁊ cp. ⁊ sali. in. l. certã. C. de rei vendi.

c ¶ Ut fur. Utrũ male fidei possessor facit furtũ cõsumẽdo fructꝰ ꝓceptos a se. Dicas q̃ triplex ẽ male fidei possessor. s. improbꝰ. improbior. improbissimꝰ. Improbꝰ ẽ q̃ hz titulũ ⁊ possessiõez ab actore bone fidei ipse tñ emptor ẽ male fidei: q̃ scit rẽ nõ eẽ vẽditoris hic ꝓpter titulũ excusat a ꝓcipiẽdis ergo a furto: nã si eẽt fur teneret de percipiendis. Improbior ẽ q̃ a fure vel inuasore scienter emit: iste habet quẽdaz colorẽ possedẽdi: tñ in veritate est predo: ⁊ facit furtũ cõsũptorũ. Quidã ẽ improbissimꝰ sine vllo colore

© Biblioteca Nacional de España

possedēdi vt ipse principal fur: vel iuasor: colonus possessiōis interuersor credit or postq̄ est ei satisfactum. nas ipse est interuersor cum ante debitor possideat quo ad quid: si interuersa possessione non possidet vllo modo: multo magis q̄ est falsus creditor ab inicio: vt habens falsū instrumentum: q̄ fructus cōsumēdo facit furtum. quod ē notabile ls vulgares hoc non credant. tñ ita est verum q̄ debēt credere: et nō excusat error quia est error in iure seu ratōe naturali. de quib⁹ per bal. l. male fidei. C. de condi. ex le. Sed si ante q̄ sit ei satisfactū creditor furetur fruct⁹ rei pignorate tacite obligatos non tenetur actione furti sic intelligē que scripsi. furtus 4. q. l. super. v. furti. v. et si creditor.

potuerunt[a]. Joes si emit a fraudante creditores et fuit particeps fraudis. Aut si alienatio fuit fctā vi vel metu[b]. Vel cōtra legem mercatus est. Aut occulte rem quā officialis regis vendidit cōtra solitū modū licitādi cōpuit. e. ti. l. xl. hereditas. ii. q. furtū. 4. 6. q. vis. 4 q. rapina. 6. q.

¶ Per symoniā obtinēs beneficiū: tenet de fructib⁹ perceptis et qui pcipi potuerunt. symonia. 8. q.

¶ Qualiter tenet de fructibus rem ecclesie illicite alienatā sciēter recipiens. alienatio. 5. q. b.

a ¶ Quarto quero. an potest domin⁹ fructuus in alieno fundo consistētiū domino inuito eos colligere. vide. dominium. 3. q. o.

a ¶ Quinto q̄ro. an lata sētentia super re pōt iudex de fructibus iudicare. sētentia. 7. q. a.

a ¶ Sexto q̄ro. an iudex vl arbiter dat⁹ super re potest de eius fructibus sētentiare. vide. rescriptū. 2. q. c. arbiter. 4. q. o.

a ¶ Septimo q̄ro. an missus ex primo decreto in possessionē lucrat fructus. vide. primū decretum. 6. q.

a ¶ Octauo quero. qualiter est in questiōe de fructibus colligendis procedendū. actor. 6. q. c.

a ¶ Nono quero. an diebus feriatis possunt fructus colligi: et seminari. actor. 6. q. c.

a ¶ Decimo quero. an pater male administrās bona filij est de eius fructibus si egeat alimētāndus. actor. 2. q. f.

a ¶ Undecimo quero. an fructus intelliguntur deductis expensis[c]. decime 6. q. dos. 10. q.

a ¶ Duodecimo q̄ro. de q̄ bus fructibus est primitia danda. primitie. 4. et 5. q.

a ¶ Terciodecimo quero quis habebit fructus rerum per religiosus habitaruz si fugit de vno ad aliud monasteriū. vide. sacrilegium. 3. 5. q.

frutuū suor an deducant expense. Dicas q̄ aut fructus debent alicui ratiōe perceptionis quia ipse reus percepit: et tunc deducuntur sumptus. vt in dcā l. hec fructuum. fallit pter nimium fauorē petentis: vt in decimis et tributis debitis in recognitione dominij. vt. C. de p̄scrip. trigin. vel q̄ dza. anno. l. comparuit. et sic fauorabilis: secus si odiosis. vt. j dicam. aut debentur ratione promissionis: et tūc aut ex causa onerosa: et nō fit deductio sūptuum. aut ex causa lucrativa et tunc intelligunt deductis expensis. vt. ff. de vsufruc. le. l. fundi trebaciani. q̄ dixi in decimis veruz ē i his q̄ prestantur ex fructibus vel pensionibus rerum. Sed si ex aliqua negociatione tunc bene deducūtur expense. vt. ff. de peti. here. l. si a domino. ℣. fi. Et est ratio differentie quia reales percipiuntur bñficio rei; sed personales hominis ingenio. Circa hoc vide glo. in. c. pastoralis. de deci. et. 6. parti. ti. xiiij. l. iiij. ¶ Fructus intelligūt deductis sūptibus. vt supra dixi. et in. l. hec fructuū. C. de fruc. et li. expen. Quero si aliquis vendidit mihi medietatē decē denarij pro libra oim fructuum fornacuum:

a potuerūt. An tūc mortua re petita tenet de fructibus qui percipi potuerūt si vixisset. vide. l. iulianus. ℣. i. et l. fructus. ff. de rei vendi.

b Vel metu. Idem si vi ablata fuerunt. vt extra. de resti. spoli. c. grauis.

c Expensis. Dicas q̄ sic. h. in. c. pastoralis. de deci. et. 6. parti. ti. xiiij. l. iiij. ¶ Fructus intelligūt deductis sūptibus. vt supra dixi. et in. l. hec fructuū. C. de fruc. et li. expen. Quero si aliquis vendidit mihi medietatē decē denarij pro libra oim fructuum fornacuum: dicit statutum q̄ de fructibus fornacū vitrij soluantur

© Biblioteca Nacional de España

hoc statutū postea reducitur in cōtractū inter fiscū ⁊ emptores gabellarū: queritᵉ vtrū fructus intelligāt deductis expēsis. ⁊ videtur q̄ nō deducāt fauore fisci sicut in decimis. Sed dic contra q̄ de cime fauorabiliores et de iure diuino: sed gabelle sunt odiose.

nec obstat q̄ deducunt in cōtractu: q̄ origo ex lege proficiscitur ar. ff. de dona. l. que id q̄. ¶ Quero nūquid expēse cā custodie deducantur de fructibᵘ. Dicit specu. in ti. de vsumace. ff. fina. ad fi. q̄ sic. qđ ē verū nisi sint facte ad emulationem ⁊ preiudiciū petitoris. ille ergo detrahunt quas petitori fieri interfuit causa rei custodiende: puta castri vel custodiēdorum fructuū. Pone: impetraui a papa beneficium vsq̄ ad valorem centū florenorū in anno. modo est quoddā beneficiū ex quo percipiunt trecēti corbes frumenti valētes trecētos aureos: tamē tot expense requirūt que descendunt ad duos cētos aureos: queritᵉ quid iuris. Respondeo nō dicitur habere in redditibus nisi centum florenos.

¶ Quero: rusticus p̄misit mihi dimidiā partē fructuū vaccarū: an deducet expensas sumptuū. Respōdeo non: quia similis est partiario colonᵉ: et instar socij habet in aliquo. vt. ff. loca. l. si merces. ff. vis maior. Et nota q̄ noie fructuū nō continet nisi id qđ renascit. vt. l. diuortio. ff. i. ff. solu. ma. Tamē banna dicunt fructᵉ iurisdictionis: quia iurisdictio est eorum p̄ductiua totiens quotiēs expedit: ⁊ bōe fidei possessor ea lucrat. Emptores etiam gabellarū hac ratione lucrant penas ⁊ banna quia sunt in fructu. ¶ Quero: nunqđ de fructu lane pecudū deducatur expensa que fit in alimentis pecudū: similiter cōplicādo lac ⁊ caseus: similiter ⁊ preciū ex stercore. Dic detrahi. pone: dixi dono tibi omnes fructᵉ qui sunt in tali agro vtrum deducaz expensas. Respōdeo nō: quia per hoc certū tempus fructuū demonstratur ⁊ tanq̄ species donatur: nō in genere. ⁊ idem si exprimat certa q̄titas puta decē corbes ex tali fundo. vt. ff de contra. emp. l. si debitor. ff. verisimile. ⁊. ff. de

a ¶ Quartodecio q̄ro. an fructus beneficij sūt spirituales. vide. symonia. 3. q. Vide quis lucretur fructus beneficij. beneficium. 7. 8. q.

a ¶ Quintodecio q̄ro. cuius sunt fructus rei dotalis. dos. 13. q.

a ¶ Decisexto quero. an res deposita est cum fructibus restituēda. depositum. 9. q.

a ¶ Decimoseptimo quero. an emptor tenet de fructibus recisa vēditione. vide. venditio. 6. q. pignus. 7. q.

a ¶ Decimooctauo q̄ro. an fructus casu periti sunt periculo arrēdatoris. vide. locatio. 8. q.

a ¶ Decimonono q̄ro. an negociorū gestor tenet de fructibus. vide. negociorum gestor. 2. q.

a ¶ Vicesimo q̄ro. an fructus pignoris sunt vt pi-

ver. obli. l. inter stipulantē. ff. sacraz. ⁊ i bi plene bar. Secus quādo fructᵉ veniūt tanq̄ quod à vniuersitas Et ē similis q̄ dixim⁹ de dote. ff. de lega. ij. l. meuius. ff. a me. ⁊ l. q̄ dicitur. ff. de iure do. ¶ Quero: qualiter probentur fructus. Respōdeo p testes qui interfuerunt perceptiōi: et hoc de perceptis: percipiē di autē per coniecturas sicut interesse futuri lucri. ff. de eo q̄. cer. lo. l. iij. ff. fi. Adde q̄ fructus probantur p̄p̄rias coniecturas illius anni quo fructus p̄cipiuntur: ⁊ per reditus vicinoz qui possident terras eiusdē q̄litatis per remotas autem coniecturas puta veteruz annorum: nō probantur fructᵉ sī ue redditus p̄sentis anni. Sed ipse bal. in. l. si fundū in fi. C. de rei vendi. refert quosdam dicere q̄ hoc modo probatur de fructuū perceptiōe. ff. q̄ ager fuit cultus ⁊ tantū cōmuniter cōsueuit p̄stare de redditibᵘ Sed scōm eum ibi dico q̄ licet de cōsuetudine talis probatio admittatur in quibusdā partibus: tamen non credo istam p̄batiōem sufficientē. cōcedo tamē q̄ facit quandā p̄sumptiōem. nam fructificatio agri nō est vniformis quolibet anno. dico tamen q̄ iudex in adminiculum supplende p̄bationis debet deferre iuramētū ex quo habz p̄babiles coniecturas. vide glo. in. l. ij. C. de rescin. vendi. ¶ Quero qualiter p̄bant sumptᵉ. Respōdeo oculata inspectione. nam q̄ patet hoc esse non est probare necesse. vt. C. de admi. tu. l. tutores. Et ipse possessor p̄sumitur fecisse ⁊ nō aliᵘ bar. ff. de ver. obli. l. cum seruᵘ. Sed pone bone fidei possessor dum laboraret terrā perdidit boues al' non perditurus: nūquid tanq̄ sumptus cā colendi agri recuperabit. Respōdeo nō: quia iste sumptus nō est factᵘ in ipsa re. De predictis per bal. in dicta. l. hec fructuum. C. de fruc. ⁊ li. expen.

a ¶ Beneficij. Utrū fructᵉ beneficij pro debito vel delicto beneficiati: possunt obligari vel capi. vide. clericus. 3. q. 8. ⁊ h. in. c. peruenit. ff. di. de fideiusso. Et an clericus vel prelatus est dñs fructuū collectoruz. vide ibi eū. ¶ Itē an in executione debet clerico relinqui ex his vñ possit cōmode ecclesie deseruire. ibi tenet q̄ sic. ⁊ in. c. q̄ quibusdā. e. ti. ¶ Et si creditores sunt laici non debent de altari recipere oblationes: sz

© Biblioteca Nacional de España

ipse clericus: et eis dari per eum vt vbi supra p ho. & glo. 12.q. i.c. sanctorum. ¶An assumens fructus bene ficij illiciti pec cet mortaliter. h in.c.fi.de cle.nō resi.v.nisi de pre cio.

a ¶Obligati. An fructus rei obli gate cedāt in ob ligationē. vide. pignus. 5.q.v. super.v. obliga ti. ¶Item an fru ctus ab alio q̄z a creditore percep ti cadūt in obli gatōez. & quo iu re possunt peti. h.in.c.illo vos. 2.di. de pig.

¶Generos⁹. Quis dicat ge neros⁹. vide.dif fidatio.3.q.a. & que ibi scripsi. ¶Et quis ꝓprie dicatur nobilis. & q̄s filo dalgo. vide. miles.3.q. a.¶An si q̄s di cit se generosum: & se esse in posses sione: vel q̄si ge nerositatis tene atur ꝓbare se eē generosum. vide tur q̄ sic: per ea que notat.h.in. c.ex ore. de priui le. Et vbi. & cuz quo talis debet fieri ꝓbatio. vi de.nobil.v. no bilez se. ¶Et vi de plura que de generoso scripsi captio.i.q.a.fr. v.causis. Et.no bilis. per totuz. Et.nobilitas. p gnus obligati⁹. Vide.pi gnus.5.q.v.

a ¶Vicesimoprimo q̄ro.an fructus rei legate deben tur legatario. vide.lega tum.13.q.b.

a ¶Vicesimosecūdo q̄ro. an heres computat fru ctus in suā quartā. vide. trebellianū.2.q.

Callina. Vi de.dominiū 3.q.t.

¶Gallus. vi de.castrum.4.q.homi cidiuz. 5.q.f.

¶Gaudiū. vide.rex.9.q leticia.per totum.

¶Genua. Vide.eucha ristia.1.7.q. rex.16.q.

¶Gentilis. vide.miles. 2.3.q.

¶Generosus. vide.ele mosyna.3. q.beneficiuz 3.q.b. rex.13.q.b.c.d. f. k. & 10.q.a. & 15.q.f.i.l. q.r.s.t.x.y.miles.2.q.a & 3.q.a.premiuz.3.q.d. homicidium.4.q.g.dif fidatio.1.2.3.4.7.q.no bilis.per totum. nobili tas.per totū. reptū.1.q. a.4.q.a.b.11.q.vasall⁹. 4.q.c.executio.sup.2.q b.amicitia.3. q.a.

¶Generale. vide.rescri ptum. 2.q.b. 3.q.m. a ctor.4. q.d.k. procura tor. 7.q.a.

¶Gest⁹. vide.episcop⁹. 7.q.

¶Gustatio. vide.vendi tio.5.q.

Guerra. Primo q̄ro quid ē guerra. Dic q̄ est pacis segregatio: q̄ etis motio: & cōpositorū destructio. 2.parti.titu. xxiij.l.i.

a ¶Secundo quero.quo tuplex est. Dic q̄ q̄duz plex est. s. iusta. iniusta. cuilis. (ciuilis guerra est quā hoies de vno loco vl regno inter se faciūt) & plus q̄z ciuilis. (pl⁹ q̄z ciuilis guerra ē quā con sanguinei vel affines in ter se faciunt.) eo.ti.l.i. ¶Et q̄s potest facere eā Vide.ipator.6.q.b.va sallus. 4.q. donatio. 3. q.d.

a ¶Tercio quero.q̄ mala ꝓueniūt ex guerra. Dic q̄ cedes: captiuitates: et bonorum amissiones.e. ti.l.prima.

a ¶Quarto quero. q̄ bo na proueniunt ex guerra iusta. Dic q̄ in ea deus ē auxiliator. & faciēs eā in iuris confidētia fit auda tior. et amici facilius ad adiutoriuz ꝓuocantur. inimiciq̄z cōterūtur. e.ti tu. l.ij.

a ¶Quinto quero.q̄ guer ra dicitur iusta. Dic q̄ il la que fit ob fidei defen totū. Et ibi in.v.nobili tas mulieris in.vsi.quero vsq̄z ad quos vsq̄z in fi. v. vide qualiter perditur no bilitas: siue generosia.

¶Generale. An valet plus conces sio specialis q̄z generalis. h.in.c.ex lit teris.3.di. de iure patro. ¶Vide que scripsi. speci ale. Et que scripsi. clau sula.

Guerra. Ad gu errā eundi ni si magna ne cessitate cogē te sunt exēp ti. ꝓtores.al gazelli.iurati sexmarij.fide libus.mōta razes.maior domi.nume ri tabelliōes. magistri grā matice. & do cētes pueros legere & scri bere.medici. aduocati. re gis recauda tores. & eius arrendatores vt pēt. ozō.de çamo ra: per regez ioannē.ij. an no.1432. Ite ipadrona dores.& colle ctores.& inq̄ sitores regis monetaz seu

© Biblioteca Nacional de España

redditum. vt ibi in pe. se quen. Et etiam sunt exepti alij: quos habes. inimicitia. 3. q. b. Et. studium. 5. q. c. ¶ An vasalli tenentur iuuare dominū in guerra. vide. inimicitie. 3. q. per totū. Et feudū. 6. q. b sup. v. guerram. Et cum quib⁹ equis 7 armis. 7 sb qua pena. et ꝙd si habeo feuda a duob⁹ dñis qui habent inter se guerrā cui debeo seruire. vide ibi in 10. q. sup. v. pecuniam. ¶ Et vide q̄ scripsi. bellū i. q. a. Et. clericus. 9. q. e. Et q̄ ibi scripsi super. v. per se. Et. diffidatio. i. q. a super. v. diffidatio. Et. p̄da. 2. q. dd. sup. v. p̄mis dominis. q̄si per totum.

sionē 7 incrementum: vel honorē terre originalis. e. ti. l. ij.

a ¶ Sexto q̄ro. q̄ sunt fienda i guerra. Dic q̄ guerram iturus ante tempus prouideat de armis 7 ceteris paramentis deseruientibus guerre. Item p̄uideat inimicorū scire secreta: et non econuerso. e. ti. l. iij.

b ¶ Item assumat⁹ talis in ducem guerre qui sciēti/am et intellectum habeat hoc officiū exercendi. e. ti. l. iiij.

c ¶ Et qui in ducem est eligendus: habeat audaciā ad inuadendū: 7 sciētiam ad hoc officiū caute faciendum: et intellectus ad hoc suis tēporibus agendum. Sit insup eloquens ad gētes bene recipiendas: et in prelijs animādas. Sit etiam tacitus in continuis locutionibus: ne ex nimia locutione sermones ei⁹ audiētes vilipendāt. e. ti. l. v.

d ¶ Item ante omnia p̄meditet⁹ agenda: vt sanius possit euitare pericula. tempore belli omnes meditatus abijciat: quorū occupatio cor bellatorū facit meticulosum. e. ti. l. vj. Et vide. bellū. i. q.

e ¶ Et quia in guerra fiunt conflictus multiplices: placuit hic eor nomina designare. Scias itaq̄ q̄ expugnam⁹ loca. Item agim⁹ sine duce. Faciēdā dicimus cuz duce. Bellum vero cum regis impetu. Et spolonada est cuz obsessi ex rupto aggrediūt⁹ obsessores: vl inimicos transeuntes. Torneamentum cū obsessi exeunt ad pugnam: 7 ad suum locum reuertunt⁹ ad vesperam. Licet etiam dicat⁹ torneamētū qd̄ inter amicos fit ad virtutem experiendā non causa cedis. Et ideo in omnibus istis non licet alicui de exercitu duce phibente pugnare. e. ti. l. xxvij.

f ¶ Item caualgata dicitur que fit ex arupto contra hostium patriam. Et cuz fit a multis: fit secrete in introitu: publicanda in egressu. Cū enim fit a paucis: semper est clādestina. Recaualga dicitur q̄ fit capta semel preda: cum anteq̄ eā ducant iterum ad damnificandū reuertūtur. e. ti. l. xxviij.

g ¶ Algara: 7 incursus: 7 corredura differunt magis 7 minus. quia algara est hominum multos milites precedentium ad predam inimicor⁹ et fructus deuastationem. Sed incursus est paucorum cura 7 clam euntiū. e. ti. l. xxix.

b ¶ Item cum celata alicui ponitur missi exploratores sic sint sagaces vt sciāt inimicos ad eam ducere nō preuisam: nec de directo ad eam fugiant: sed aliq̄tulū deuiantes vltra eam dirigant inimicos: vt exiens celata possit eos ledē magis. e. ti. l. fi.

¶ Quid est autem fiendū in guerra per mare. mare. i. q.

¶ Qualiter fit emenda perditor⁹ i guerra. emenda. 2. q.

¶ Qualiter premiant⁹ guerrificantes. p̄miuz. 2. q.

¶ Qualiter diuidit⁹ preda capta i guerra. et quibus. preda. 24. q.

¶ Qualiter punit⁹ in guerra delinquēs

© Biblioteca Nacional de España

punitio.2.q.transfuga.i.q.obedientia 4.q. discordia.i.q.

i ¶Et circa istas punitiones scias q̄ in ri/xa exercit⁹ vel comitiue arma extrahēs perdit ea: ⁊ donec factum guerre impleatur erit captus: nec habebit partē prę/de. Et si verbalem dixit iniurias est pe/na alterius iniurie alibi q̄s in regis curia illate duplicata. Et pro mēbri mutilatione mēbri similis substinebit amputationem. Et pro morte mortē. et submortuo sepeliatur: nisi fecit in defensione: vel dux ob submissi inobedientias. Et predicta sunt vera de minoribus. maiores autem perpetuo carceri mācipent̄: aut perpetuo exulent. Sed si hoc coras rege faciat potest quam voluerit penas aggrauare. 2. par. ti. xxviij. l. v.

k ¶Que autem sit pena quid furātis: vel rapientis in comitatiua tēpore guerre. 2. par. ti. xxviij. l. vj. vij.

l ¶Et que sit pena deuorātis: vel perdētis victualia que portant in caualgata. vide. 2. par. ti. xxviij. l. ix.

m ¶Et que sit pena nolentis iuuare ad iusticiam faciendā in exercitu: vel in alia guerre comitiua et eam fieri impedientis. vide. 2. par. ti. xxviij. l. x.

n ¶Item que est pena frangentis pacta i guerra facta amicis vel inimicis. vide. 2. par. ti. xxviij. l. fi.

¶Item circa quas prouisiones debent terrigine tempore guerre insudare. vide. populus. 5. q.

¶Et an de quesitis in guerra sit danda decima. decime. 5. q.

¶Que est pena tempore guerre portantis arma: vel victualia inimicis: vel vēdentis. vide. venditio. 3. q.

¶Gloria. Vide. fides. 3. q. penitentia. 5. q. emenda. 2. q.

¶Grāmatica. Vide. episcopus. 7. q.

¶Gratia. Vide. indulgētia. i. q.

¶Gradus. Vide. peculium. 6. q. miles. 3. q. testis. 7. q. sententia. 9. q. consanguinitas. 5. 6. 7. 8. q. exheredatio. 5. q. legatum. 5. q. successio. i. q. sarracenus. 7. q.

¶Grad⁹. Qualiter fit graduū computatio. Vide. consāguinitas. 5. q. a super. v. matrimonia.

Habitus. An potest licite religiosus sine habitu dormire: vl i cella esse. h. i. c. preterea. de apostata. Et ibi vide an possit eum abscondere sub alia veste.

¶Et vide q̄ scripsi. votū 2. q. b. super v. solemne. v. an per habitus.

Habitus. Vide. episcop⁹ 7. q. clericus. 6. q. religiosus. 5. q. 8. 10. q. sepultura. 8. q. iniuria. 5. q.

¶Habena. Vide. preda 2. q.

Heres. Primo quero: quid est heredē instituere. Dic q̄ est eum dominū bonorum suorum facere. 6. parti. titu. iij. l. i.

a ¶Secūdo quero. ad q̄d prodest heredis institutio. Dic q̄ per hoc testator relinq̄t beniuolo sua de quo eius anima quietatur: et heres per institutionem magis opulentet̄. 6. parti. ti. iij. l. i.

Heres. Quid sit heredem instituere. ⁊ vnde dicat̄ heres. et quib⁹ verbis fiat. et in qua volūtate. ⁊ qualiter et in quot ptes diuidatur hereditas. et q̄liter ea distribuat̄ inter heredes. ⁊ q̄s possit institui heres. azo. in sūma.

© Biblioteca Nacional de España

C.de hered.instituē. ¶An executor testamenti seu distributor bonorum defuncti sit heres. Vide infra.6.q.e.super.v.voluntate.v.contra.fo. le.in.versi.aut vtrum.Et.laicus.executio.14.q a.super.ver. habiturus.v. heres et honoratus. in.vsi. quero dixi.¶Si creditor debitoris extitit heres:an obligatio o fundatur.vide. additio. 3.q. sup.v. tenetur. ¶Si aliquis interficit seipsum:an potest habere heredem. vide. accusatio. 10.q.g. e.q̄ ibi scripsi.super.v vel alia. v. quando aliquis. ¶Et vide q̄ scripsi.executio i.q.a. super ver.executores.ver.pone dicit. Et

¶Item q̄ seruus testatoris per eius institutiones efficit liber. vt videbis infra proxima.q.

¶Et heres minoris restituetur sicut minor. restitutio.2.q.i.

¶Item instantia cause: transit ad heredes ꝛ contra eos[a]. Accusatio.10. q.g.

¶Itē is vna persona cū defuncto reputat. iniuria.5.q.g.

¶Nec accusatio pena / lis transit ad heredes vl contra eos aliquādo. iniuria.5.q.n.furtus.4.q. g.depositum.8.q.dol⁹. 4.q.

¶Item spes obligatio / nis conditionalis transit ad heredes[b]:sed non legati.stipulatio.6.q.d. venditio.5.q.d.legatus 4.q.o.

¶Item prosequitur procurator:aut eius heres litem per eum inceptam. procurator.8.q.a.

¶Item citandus est heres quando compromissum transit ad heredes. arbiter.7.q.b.

¶Qualiter trāsit ius patronatus ad heredes.vi

Tercius casus est in alimentis legatis: que ab vno in solidum vel a pluribus pro signatis partibus peti possunt. Quartus casus est si testator legat creditori compensandi animo ab vno heredū. tunc enim heres ille vsq̄ ad q̄titatez legati onus debiti illius sustinebit. Quintus est p expensis factis in funere vxoris que non solum heredes afficiunt: sed etiam ipsius viri pro parte dotis vxoris sue quas habuit. De quibus per ho.in summa.de vsur. 5. v. quid si plures.

¶Item quidam promisit se aliquid facturum vel non factum sub certa pena qui decessit relictis plurib⁹ heredibus ꝛ vnus eorum venit cōtra pmissa: tūc si pena fuit adiecta facto indiuiduo pena cōmittit aduersus omnes. Si vero facto diuiduo tunc aduersus eum tantum qui cōtra fecit. De quo est casus:et exempla patent.in.l. stipulatio non potest. 5.cato.ff. de verbo.obligati. Quid si talis promisit sub pena iudicatum solui: que stipulatio continet clausulam de defendendo si promissor decedit et vnus heredum defendit alter nō indistincte pena cōmittitur aduersus eum tantum qui contra fecit. De quibus per bar.in dicta.l.stipulatio non potest.5 videamus.in.ix.colum.ff.de verbo.obligati.¶Nūquid heres qui fecit inuentarium potest personaliter capi pro debito defuncti.vide.inuentarium.i.q a.super. v.heres. v.item quero. in.vsi.quero nunquid heres.¶Nota q̄ si duo sunt heredes vnius debitoris cum non tenetur quilibet nisi pro parte sua non posset poni in carcere vn⁹ pro toto debito.tamen si in instrumento continetur ypotheca:nō potest liberari ypotheca nisi totum soluatur:tamē ratione ypothece persona non potest detineri:sed solūmodo ratione partis a se debite. De quo p bal. in.l.siue pro fratre.in prin.C.de nego.gest.¶Quātum tempus habet heres ad vendicandum necē defuncti:ita q̄ deinceps non reputetur indignus. glo.

[a] ¶Contra eos. An actio vel accusatio transit ad heredes vel contra eos. vide. accusatio.10.q.h. super.ver.peruenit. Et.iniuria.5.q.n. super.v. heredes.Et.furtum.4.q.g.super.v.heredes.Et depositum. 8.q.a.super. ver. heredi.

[b] ¶Heredes. An factum defuncti transit ad heredem.s. obligatiōis seu implende cōditionis: aut modi.h.in.c.licz.de vo.ꝛ vo.redēp.di.iij. Et ibi vide si pater promisit filio centum ad hoc vt nō succederet cum fratribus nec dedit: quo mortuo ipse vult succedere fratres heredes volunt sibi illa centum dare:an possunt. ¶Item si sūt plures heredes: quilibet pro sua hereditaria portione tenetur creditoribus.vt.C.de here.vel acti.ven.l. i.et.ij.Sed excipiuntur quinq̄ casus. primo si aliquod indiuiduū est in obligatiōe:tūc enim quilibet tenetur in solidum. Secūdus casus est:si res que debet restitui ab vno possideatur in solidū.

© Biblioteca Nacional de España

in.l.heredes.C.de his qui vt indig.dicit q̄ tempus non est determinatuz a iure: et ideo debet statui per iudicem.nota bene dictam glo.q̄ iudex potest cogere heredes ad accusanduz necem defuncti. Sed quid si iudex nullū statuit terminū. Respondet dicta glo. q̄ debet accusare cum primuz potest. ¶ Sed nūquid in istis delictis negatiuis: vt si quis non denuncia/uerit: vel si q̄s non accusaue/rit et similia debet apponi lo/cus. Respon/deo: aut male/ficiuz negatiuū circūscribit cer to loco in quo determinate cō mittitur negligentia:et ille locus debet ap/poni: quia cir/cunscribit delictum. vnde q̄n do sindicus ac/cusatur q̄ non denūciauit ma/leficiū debet cō finari pallaciuz vbi ius reddit: quia ibi fuit cō missa moza.⁊ si sunt plura pallacia debent poni confines omniuz. Si autem male/ficium negatiuum non circunscribitur per locū determinatum exemplū in.l.fi.ff.de decre.ab ordi.faci.tunc oportet apponere locum: cum nullus locus sit cōcomitantia talis legis beneficij. ¶ Et nota q̄ tā diu q̄ diu heres non habet testes per quos possit probare maleficium non dicitur in moza accusandi occisores: quia non debet quis ad accusandum currere nisi simulet se testes non habere cum habeat. et ideo in clādestinis maleficijs non presumitur mora heredis non accusantis. De p̄dictis per bal.in.l. heredes.C.de his qui vt indig. ¶ Et si interficitur tūc nō succedit occiso nec alij heredi occisi heres iste occidens.vt.l.lucius ticius.ff.de iure fis. ¶ Et vide fo.l. di.iij.titu.ix.l.iiij. ¶ Licet occidens testatorem sit indignus: et hereditas possit ei auferri tanq̄ indigno: nihilominus anteq̄ fiscus auferat ipse est heres cuz effectu ⁊ actiones exercet hereditarias. ¶ Si autem nō occidit: sed vulnerauit videtur q̄ succedat efficaciter ex quo non reperitur exheredatus. ¶ Sed quid si quis non occidit testatorem: sed eius vxorem: vel liberos. Respondeo eum esse indignum. ¶ Si autem occidit fratrem testatoris: dic vt in.c.i.de eo qui interfecit fratrem domini sui. coll.x. ¶ Et nota q̄ bar to.dicit in.l cum ratio. ff.ō bo.dā. q̄ si sūt duo fratres: et vnus interficit fratrē q̄ portio sua non confiscatur ꝛ fratri applicatur. Sed tu dicas q̄ male loquitur De istis per bal.in.l.hereditas. colum.fi.ff.de his qui vt i dig. ¶ Item an ille q̄ accusat testamentum nomine alieno priuetur rebus in ipso testamento. ¶ Dicas aut quis accusat ad cōmodum alienum et nomine alieno. ¶ aut accusat nomine alieno ⁊ ad cōmodum suum. ¶ primo casu aut voluntarie suscipit officiuz et voluntarie accusat: ⁊ priuatur relicto: aut necessario sumit officium et necessario accusat ⁊ relicto non priuatur. aut necessario sumit officium sed volūtarie accusat: ⁊ tūc idem q̄ relicto non priuatur. Secus in eo q̄ voluntarie fert sententiam: aut voluntarie fert testimoniū: licet de necessario assumpsit onus iudicādi vel testificandi. ¶ Secundo casu quando accusat nomine alieno ad commodū suuz: vt ille qui accusat hereditario nomine an accusat sponte: ⁊ priuat. Si vero de necessitate hoc facit: vt quia accusationem iam institutā prosequit: ⁊ nō priuatur. De quibus per bar.l.tutorez.ff. de his q̄ vt indig. Vide etiam fo.l.li.iij.ti. v.l.xij. nisi sit de liberis testatoris.vt.e.li.ti.ix.l.penul. Et vide de censi.c.cum olim. Et de regu.iuris.c.ex eo. libro sexto.

de.patronus.4.q.3.

¶ Item clericus corā iudice laico sortitur forum ratione hereditatis defuncti laici. clericus. 9. q.k.

a ¶ Tercio quero. Quis potest heres īstitui. Dic q̄ rex:regina:aut eius camera:vniuersitas:locus ad dei seruicium institutus. et quilibet qui non inuenitur prohibitus: sive liber:siue seruus: duz tamen eius domin⁹ possit institui:alias non valet institutio: nisi dominus ante aditam hereditatem eum manumittat (aut vendat):vt adeat et sibi ipsi querat.

b ¶ Item non habens filios potest seruum suum heredez instituere. Et licet de manumissione nō fecerit mentionem:consequetur libertatez ⁊ hereditatem. ¶ Sz cum domina cuz proprio seruo de adulterio cōmisso accusatur non potest eum instituere donec sit absoluta.e.ti.l.iij.

¶ Item potest seruus hereditari (idest heres institui) iacente (idest ante aditaz hereditatē per heredem domini sui defuncti) hereditate. nō tamen potest sine iussu heredis adire. sexta parti. ti.iij.l.ij.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Collegium. qō collegiuz est licitum. ⁊ an vni de collegio potest relinqui. vel cui collegio potest legari. h. in. c. nos quidem. 2. di. de testa. Et ibi vide si aliquibus presentibus de collegio testator dixit: vobis lego: an videtur eis: vel collegio legasse. Et vide. testamentum 3. q. a. super ꝟ. non possunt. ꝟ. item vtruz quādo. in. versi. quero circa personam.

b ¶ Procreatus. Iste capere potest ab extraneo vt in auteñ. qui. mo. natu. ſ. finali. coll. vij. Et vide que de facta spurio donatione istitutiōe seu relicto scripsi. successio. i. q. i. k. per totum. ¶ Item an viuēte filio spurio: pr̄ potest instituere nepotez. bal. in l. cui dā qui. coll. iij. de natura. li. Et per eum in l. Si quis. C. de incestu nup. Et vide. successio. 2. q. i super. ꝟ. donare. ꝟ. 7 duplex. ¶ Itez quid iuris: si quis legauit abili vt postea abilis restituat legatum spurio. vide per azo. in summa. C. de his qui vt indig. colum. i. et penul. Et vide. successio. i. q. i. et que ibi scripsi super. ꝟ. relictum.

c ¶ Institui. Nec religiosus professus nisi monasterio relinquat. nec proditor: aut aleuosus: vel

c ¶ De hereſi autem conuemnatus: aut baptiſmuz ſcienter bis recipiens: vel apoſtota fidem deijciens: aut confraternitas ſeu collegium[a] contra ius: vel principis voluntatez facta: vel de dā nato coytu procreatus[b] vt ex religioſa: vel conſanguinea: nō poteſt heres inſtitui[c]: nec depoſtatus (etiam ſi ſit depoſtatus bonis nō adēptis) vel in metalluz: aut operis metalli: vel alteri[9] operis pr̄cipis perpetuo damnatus. legata autez particularia poteſt taliter habere damnat[9]. eodem titu. l. iiij. ſarracenus. 7. q. c. hereticus. 6. q. c.

d ¶ Item mulier ſecundo[d] infra annum luctus nubens: non poteſt inſtitui per non conſanguineuz: vel vltra quartum gradum. et ideo prohibet infra dictum annum nubere: ne ſit dubiū an primi vel ſecundi mariti ſit ſoboles quam anno illo habuit: et ſecundus vir de ea tam breuiter nubere ſuſpicaret. eodez ti. l. xlv.

¶ Et generaliter ſcias q̄ poteſt inſtitui is cui poteſt legari. Et vide. legatum. 3. q. a.

a ¶ Quarto quero. Quotuplex eſt heres. Dic q̄ triplex. Aut ſuus. aut neceſſarius. aut extraneus. Suus dicitur deſcendēs (ſi talis deſcendens fuerit in poteſtate teſtatoris tēpore quo heres inſtituitur): quia et in vita parentis eſt quaſi dominus hereditatis[e]. Nā de bonis eius gubernatur. Nec poteſt ſine cauſa exheredari. Neceſſarius[f] eſt ſeruus teſtatoris in toto vel in parte īſtitutus: quia neceſſe tenetur hereditatē cognoſcere: ⁊ tam de ſuo[g] (que habz vel ī futurū hēbit) q̄z de hereditate: lz nō ſuffi

d ¶ Secundo. vide. mr̄imoniū ſ. q. e. et. e. q. f. ſup. ver. ſuccedentibus. Et q̄ ſcripſi. infamia 3. q. b. ſuper. ꝟ nubenti. ꝟ. au hodie.

e ¶ Hereditatis. Non tamē poteſt recipe a vaſallis parētis aliquid ſine eius mādato: niſi parens infirmitate deficiat in defenſione et vaſallozum impotentia: quia tūc ipſe defendit et recipiet victualia que pſi debentur. Idem ſi filius emit vaſallos: vel habuit ab vxore. fo. no. c. lxxxvj. Sed mortua vxore iura vaſallozum non recipiet pater: ſed filius. eo. fozo. c. octuageſimo ſeptimo.

f ¶ Neceſſarius. Quis dicat neceſſarius heres Et quis poſſit ſeruum neceſſarium heredē inſtituere. et quē ſeruum. et qualiter poſſit inſtituere. et de effectu inſtitutionis. Vide azo. in ſumma. C. de ſer. neceſſ. here. inſti.

g ¶ De ſuo. Vide. ff. de acqui. here. l. neceſſarijs. in fi. cum glo. Et. ff. de ſeparati. l. i. ſ. fi. Et vide etiam. teſtamentum. 3. q. a. ſuper. ver. non poſſunt. ver. Item vtrum quando. in. verſi. quero circa perſonā.

© Biblioteca Nacional de España

ciat: tenetur creditoribus et legatarijs satisfacere: et per hoc cõsequitur libertatem. Extraneus est alius preter supradictos. sexta par. ti. iij.l.xxj.

a ¶ Capacẽ. Circa capacitatem huius legis aliter est in legatario. vt hẽs. legatum. 3. q.

b ¶ Et sufficit heredem suum tẽpore mortis testatoris eẽ capacẽ[a]. Sz in necessario reqrit capacitas tempore institutionis: et mortis testatoris. In extraneo autez tempore institutionis: et mortis: et aditionis hereditatis. Alias defertur hereditas substitutis: vel coniunctis: aut in eorum defectu venientibus ab intestato. eo. titulo. l.xxij.

c ¶ Et quia facta est mentio de necessarijs scias q vnus de dominis potest instituere seruuz communẽ cum libertate (vel cum intentione libertatis) heredem necessarium: ⁊ consocius tenet recipere sue partis extimationez. Sed si sine libertate institueret habebit per eum socius hereditatem (et per consequens seruum). Ambo autem possũt eum sibi facere heredem necessariuz si ãbo (vt ãbo simul: aut sub aliqua domo ruinosa et similiter) simul deseruit vel sub eadem conditione: aut diuersis (licet etiam diuersis temporibus): que simul impleantur: et eum instituãt cum libertate: alias non. eodem titulo l.xxiij.

d ¶ Item debitis honeratus bona sua: vel maiorem partem habens in seruis põt aliquos ex eis[b] causa libertatis instituere (⁊ hoc non obstante q bona sua non sufficiant creditoribus) heredes: ⁊ erunt necessarij. eodez ti. l. xxiiij.

b ¶ Ex eis. Vide que scripsi. manumissio.

e ¶ Seruum autem suum institutum alienans videtur penitere de libertate donata: et si moritur cum illo testamento ille cuius est seruus erit heres per eum.

¶ Jtẽ plures domini seruui instituti acquirũt per eum hereditatem ꝓ partibus dominicis. e. titu. l. finali.

a ¶ Quito quero. per que verba fit heredis institutio: Dic q debet testatoz heredem et partẽ hereditatis in qua instituitur declarare[c]. Et siue dicat talis sit meus heres: aut talis sit heres: aut talis heres: seu talis sit (qz sufficit si testatoz dicat: talis sit licet nõ dicat meus heres seu heres: vel alias quia perinde habetur ac si expressisset) operatur institutio. quia minus scriptum q̃z fuit dictum presumitur. Jdẽ si dicat: talis sit dominus mearuz hereditatũ: aut meoruz bonoruz: aut relinquo tibi omnia bona mea: vel mãdo: aut volo q sis heres: aut equipollẽtia verba. 6. pti. ti. iij. l. vj.

a ¶ Sexto quero. qualiter fit institutio. Dic vt supra ꝓxia. q. ¶ Et dic q heres nõ potest institui

c ¶ Declarare. Si notarius vel alius interrogat testatorem dicens: domine facitis vos bonifaciũ heredem vestrũ Et testatoz respondet: facio: nunquid talis institutio heredis valet. Et videt q sic. vt. l. hac consultissima. ℈. hac cum humana. ff. qui testamen. fa. pos. Sed ibi certe precessit scriptura a testatoze dictata coram testibus lecta p tabellionez Sz tu fm ia. de are. per. l iubemus. ℒ de testa. dicas q ī hoc casu talis institutio non valet. ⁊ hoc veruz quando nlla scriptura fuit inde confecta. Sed si notarius adhibitus a testatoze profert talia verba tũc bene valet. et ita seruat consuetudo. ꝺ quo p bal. ī dcã l. iubemus. colũ. ij. ℒ. ꝺ testa.

© Biblioteca Nacional de España

directe in codicillis: bene tamē poteſt heres in eis rogari poſt mortē alicui reſtituere oīa bona teſtatoris retēta q̄rta quaz hz inſcriptus heres.e.ti: l. vij. codicillus.§. 6. q.

b ¶ Item heredi pure inſtituto non poteſt in codicillis apponi conditio. Nec valet(et multo minus valet inſtitutio directa: vt ſupra proxima lege)ſubſtitutio directa in codicillis facta. Si tamē in teſtamēto inſtituit is quem in codicillis dixit teſtator ſe nominaturuz nominatus in eis erit heres.e.ti.l.viij.codicillus §.q.b.

c ¶ Itez ſi teſtator in teſtamento dixit ſe in codicillis declaraturuz pro qua parte eſſet heres in teſtamento inſtitutus nō declarata parte: erit in totum heres: niſi in relictis alijs perſonis. Et ſi ſunt duo vel plures ſic inſtituti: ſuccedūt equaliter. Si tamen in codicillis p tes declarauit: ſtabit declarationi.e.ti.l.ix.

d ¶ Itez ſcias q̄ ſi ſūt duo eiuſdem nominis quoz vnus inſtituitur: nec poteſt apparere de quo ſenſit teſtator: viciatur inſtitutio: et ſuccedunt venientes ab inteſtato.

¶ Item viciatur ſi in teſtamento ſpecies malefiçij heredis exprimit: vt ſi dixit teſtator: inſtituo talem hereticuz: vel proditorem: vel ſimilia (ſcz per que heres infamaretur). ſecus ſi generaliter dicit maluz illuz: vel maledicum: aut immeritū. Sz ſi dixit: inſtituo vnuz de fratribus meis q̄ cumberta nupſerit: qui nupſerit ei erit heres. e.titu. l. decima.

e ¶ Item ſciendū q̄ inſtitutio: vel legatū nō p̄t p ferri in alteriꝰ volūtate. Sed ſi coram ſeptem teſtibus et expreſſam vel tacitam: et poteſt. ff. de conditio.inſtit. l. verba hec. Aut alterius terciſ expreſſa: vt ſi dico. inſtituo heredem quem ticius voluerit: et non valet.ff.de hereō.inſtit.l.illa. et.l. ſi quis ſempronius.et.l.captatorias. Aut tacitam: vt ſi dicat teſtator. iſtituo te heredem ſi ticius aſcenderit capitoliuz: et tunc valet. vt dicta.l.ſi quis ſempronii.ꝛ de condi. et demōſtra. l. non nunq̄.

De legato autez nunquid in diſpoſitione alterius committi poteſt. vide. legatū 4.q.b. Et ſecūdum. h. in dicto c.cum tibi. de teſta. dic idem qō eſt dictum in inſtitutione. Nam aut queris vtrū poſſit committi in voluntate ipſius legatarij: et dic q̄ ſic nedum tacitam ſed etiaz expreſſam. vt.ff. de lega.ij.l.ſi ita legatum. §. illi ſi volet. Aut in volūtate heredis vl alterius terciſ: ꝛ tūc aut in arbitriuz ipſius: et vz. vt.ff.ō lega. ij.l.i.ꝛ de fideiō miſſa.libō.l. fideiōimſ. §.i. Aut imerā volūtatē: ꝛ tūc aut exp̄ſſā: ꝛ non valet. vt.ff. de lega.§. l.capitatorie.ff.de condit. ꝛ demōſtra.

a ¶ Voluntate. Videtur tamen contra fo.le.li.iij. titu. v. l. vj. Sed tu dicas q̄ ibi ſunt verba boni viri arbitrium denotantia: non liberaz voluntatē Et circa hoc vide.c. cum tibi.extra. de teſta. Et bar.in.l.i.ff.de lega.ij.Et ho.in dicto.c.cuz tibi. de teſta.ſic diſtinguit. aut queris vtruz vltimaz volūtatez in alterius diſpoſitionez conferens videt decedere teſtatus. ꝛ dic aut ad excludendum priuilegiuz: ſeu cōſuetudinez applicantis bona i teſtatorum alicui extraneo: et tunc videtur decedere teſtatus. Aut vtrum poſſit dici alio reſpectu teſtatº. ꝛ tūc aut poteſt apparere per verba precedentia vel ſequētia q̄ voluit oīa bona ſua in pias cauſas erogare: et ſimiliter videtur decedere teſtatus: ꝛ erit heres cui commiſit diſpoſitiōez: q̄ non refert talem heredem inſtituo: vel volūtatez meam eius diſpoſitioni cō mitto: et ſufficit apparere ad quem voluit bona ſua peruenire. nec in hac parte eſt de verbis curādum: et ſic in vltimo mēbro. ho. reprobat opinionez Innocen. poſitam in dicto. c. cum tibi. qui dicebat hoc caſu eum decedere inteſtatū. Aut queris an inſtitutio poteſt conferri in voluntate heredis et expreſſam vel tacitam: et poteſt. ff. de conditio.inſtit. l. verba hec. Aut alterius terciſ expreſſa: vt ſi dico. inſtituo heredem quem ticius voluerit: et non valet.ff.de hereō.inſtit.l.illa. et.l. ſi quis ſempronius.et.l.captatorias. Aut tacitam: vt ſi dicat teſtator. iſtituo te heredem ſi ticius aſcenderit capitoliuz: et tunc valet. vt dicta.l.ſi quis ſempronii.ꝛ de condi. et demōſtra. l. non nunq̄. De legato autez nunquid in diſpoſitione alterius committi poteſt. vide. legatū 4.q.b. Et ſecūdum. h. in dicto c.cum tibi. de teſta. dic idem qō eſt dictum in inſtitutione. Nam aut queris vtrū poſſit committi in voluntate ipſius legatarij: et dic q̄ ſic nedum tacitam ſed etiaz expreſſam. vt.ff. de lega.ij.l.ſi ita legatum. §. illi ſi volet. Aut in volūtate heredis vl alterius terciſ: ꝛ tūc aut in arbitriuz ipſius: et vz. vt.ff.ō lega. ij.l.i.ꝛ de fideiō miſſa.libō.l. fideiōimſ. §.i. Aut imerā volūtatē: ꝛ tūc aut exp̄ſſā: ꝛ non valet. vt.ff. de lega.§. l.capitatorie.ff.de condit. ꝛ demōſtra. l.non nunq̄.ff.de regu.iuris.l.expreſſa.ff. de hereō. inſtituit.l. Si quis ſempronium. Sz hoc fallit in libertate que poteſt legari ad voluntatem cuiuſcunqz alterius perſone. vt in dicta.l. allegata. fidecomiſſa. in principio. verſicu. Sed et ſi. Aut in tacitam: et tunc bene valet. vt in dictis legibus allegatis.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Et ademptio captatoria nõ valet: sicut nec collatio. vt. ff. de adi. lega. l. legata iutiliter. ꝛ bal. in l. captatorias. C. de testa. mili. ¶ Et circa omnia predicta vide que scripsi. testamentuz. 3. q. a. super. v. nõ possunt. v. item vtruz quãdo. in. vsi. iuxta hoc quero an in relicto ad.

a ¶ peritũ. Si qs fecit testamentũ ꝛ dicit ꝙ vult ꝙ ad consilium sapiẽtis fiat. tũc dicas si substantia relicti cõferẽ in persona sapiẽtis: ꝛ tunc nõ valet: sed dictatio scripture sic. et i dictatiõe scriptura iste sapiẽs potest facere ꝙ si p̃cessit testamẽtuz in quo precesserunt verba derogatoria: addere potest ꝙ nõ obstante illo testamẽto in quo talia verba. nc. Itẽ si relinquit aliquid incertum fiet: poterit addere sapiens iure istitutõis ad hoc vt valeat testamentuz. sed secꝰ quando relinq̃t ei certuz assensiu sapientis. Et atẽde ꝙ predicta verba in contractibus operanꝫ ꝙ sapiens possit declarare ea que sunt de natura contractꝰ. Itẽ põt supplere ea que sunt de consuetudine apponẽde. vt per bar. in l. institutio. ff. de here. instit. Et vide ibi glo. Et circa hoc vltimũ dic ꝙ tabellio in contractu potest addere minuere aut facere ad cõfirmationez rei geste substantia non mutata vt rẽ vel precium. spec. ti. de instru. edicti. ℣. restat. v. quid si a contrahẽtibus. li. ij. parti. ij. ¶ Item notarius q̃ habet arbitriuz conficiendi instrumentuz secundũ arbitriuz sapientis: si sapiens vult mutare verba posita potest sub eodẽ die ꝛ consule ponere. sed si sapiẽs vult aliqd̃ ambiguũ declarare vel addere in his que põt: debet sub die in quo dicit sapiens notarius scribere. ꝛ declaratio que fit debet per duos testes ꝓbari. bar. in dicta. l. illa institutio. De predictis per bal. in l. captatorias. C. de testa. mili. ¶ Item illud ꝙ sapiens addit: aut ẽ omnino a testatore obmissũ: aut est implicitũ sub expresso. primo casu sapiẽs non põt adiscere. Secundo casu potest apertiꝰ declarare: quia non nouaz rem facit: sed eaz que est apertius exp̃mit. Item tabellio mãdato sapientis talia vba ponẽs que etiã de iure nõ deberet põere: nõ incidit in falsum: quia facit bona fide: cum testatoz sibi mandauerit ꝙ sequatur cõsiliuz sapiẽtis. Et ideo consulo notario ꝙ in subscriptione dicat Talia verba posui de consilio talis iuris periti. Et ipse etiam cõsultoz non tenetur falsi. De quibꝰ p bal. in l. captatorias. C. de testa. mili. Itẽ potest i aliquez compromitti vt ferat sẽtentiaz ad cõ

stibus testatoz nominat in presentia notarij here dez ꝛ legata: et mandat ꝙ vadat notarius ad vnum peritum: qui ordinet testamentuz secũdũ ius: ꝛ ꝙ ipse ordinauerit vult ꝙ valeat sicut p testatorem ordinatuz: tũc sic ordinatuz per peritũ[a] erit testamentũ validũ. sexta pti. ti. iij. l. xj.

f ¶ Item si testatoz in personaz heredis vel legatarij erret credens vnũ esse aliuz vicinat̃ institutio vel legatũ. e. ti. l. xij.

g ¶ Non tamen vicinat̃ institutio si testatoz amicũ sub fratris[b] instituat appellatione. ¶ Nec nocet erroz noĩs[c]: vl cognominis: cum de persona cõstat instituta (vel legata/

ria). e. ti. l. xiij.

b ¶ Preterea scias ꝙ vnꝰ solus in certa re institutꝰ habebit hereditatez[d] (ꝛ substinebit onera eiꝰ: et soluet legata) totaz. Et si sunt duo instituti: vnꝰ in alia: aliꝰ in alia re: succedunt equaliter: et habebit precipuaz quilibet rem in qua est institutꝰ. Si vero sunt tres: vnus in vna re: alij duo cõiunctim in alia: diuiditur inter eos hereditas: vt vnus habeat medietatez: et duo coniunctim aliaz medietatez: nisi aliud dicatur (scz a testatore vt equaliter omnes succederent) ꝛ ea res in qua quilibet est institutꝰ est sibi precipua. Si aũt vnꝰ in vna re: alius sine re sunt

silium sapientis. bar. in. l. illa constitutio. ff. de here. instit. De quo vide etiam plenius per spec. titu. de arbi. ℣. sequitur. v. sed quid si dicatur. li. primo. parti. prima. Vide. arbiter. 3. q. a. super. v. tercij.

b ¶ fratris. Secus si tanq̃ filium instituat si postea appareat non esse filium. Ut. hereditas. 13. q. e.

c ¶ Nominis. Ut in l. si in nomine.

d ¶ hereditatem. Ut. C. de here. instit. l. i. ℣. si ex fundo. Quod habet locũ etiam in substitutione: vt notat textus in l. coheredi. ℣. fi. ff. de vulgari substit. secundum bar. Et vide etiam plenius archidia. in. c. Si pater. de testa. libro sexto. super. v. in re certa.

© Biblioteca Nacional de España

a ℂ pondus. Vide infra. ℣. q. a.

b ℂ Non potest. Si testator dicit: instituo ticiũ heredẽ vsq; ad annũ post annum: nolo q; sit heres nunquid tale testamentum valet. Dicit hec. l. p; tite. ⁊ bar. q; non. licet bal. in infrascripta. l. extraneũ. tenet cõtrariu;. Quero: testator instituit seyum vsq; ad pascha: et sem; proniũ post pascha: nunquid adueni; ente pascha: seyus desinat esse heres: et sempronio incipiat esse. dicit bar. q; isti intelliguntur cohereꝛe pure institui: quia dies certa tollitur de medio: et remanet vtra q; institutio pura. Dicas tu q; secunda institutio trahitur ad fidei cõmissariam vt voluntas testatoris seruetur. Quero: testator instituit vxorẽ heredem donec vixerit: ⁊ post mortẽ suam instituit hospitale: reuoco in dubium vtrum hospitale dicatur institutum propẽ: an sub condi tione: an neutro modo: ſ; censeatur loco fideicommissarij vniuersalis. bar. sentit q; temp; istud faciat conditionem quia posset hospitale prius destrui. vt. ff. ad. l. falci. l. hereditatis. Sed hec opinio est fatua: quia non est verisimile: quia licet destruereꝛ hospitale caperent pauperes in genere qui semper stant ⁊ semper stabunt: ergo hospitale nõ in re directo: sed per fideicommissu; capiet adueniente die ⁊ non ante. Quero: dixit testator relinquo vxori; vsufructuariã in vita sua: et post suam mortẽ instituo heredẽ fratrem meũ. modo quero: quomodo vxor pt habere vsũfructũ. nã añq; adeaꝛ hereditas nõ. post a ditaꝛ hereditatẽ nõ: quia iã tunc vxor erit mortua. Mihi videtur q; hoc casu de facto vsufructuaria possit vti vl frui q; postea adita hereditate retrofingetur iuridice factũ: ⁊ cuꝛ ⁊ nõ sit qui ei tradat accipiat per iudicis officium: vel etiam propa auctoritate tãq; in possessione vacãte cum non sit q; contradicat. Et circa hec de vxore vide. vxor. ℣. Item si testator. Quero: vn; heres est institut; i solidum pure: et alter pro parte sub conditione: vtrum prim; interiꝛ habebit totum. glo. dicit q; sic. ff. si pars heredi. peta. l. secũda. Et istud ius accresc̃di quod ex necessitate iuris ciuilis introducitur diminuitur primo ⁊ applicatur secundo. De quibus habetur plenius per baldum. in. l. extraneum. C. de hered. instituti

instituti: institut; sine reerit heres: alius vero habebit rem illam tanq; legatarius. e. ti. l. xiiij.

i ℂ Preterea sciendum q; quilibet heredum habꝛ tãtam partem q;tam sibi declarauit testator. Sed si plures sint cõiunctiꝛ (.s. sine certis ptib;) instituti succedũt equaliter. Si vero quidam in certis partibus: et vnus (vel plures) sine pte: heredes instituuntur: dẽp; tis partib; assignatis habebit residuũ institutus sine parte. Si autem vnũ in dimidia: et alios duos instituat sine partibus: p; mi duo habebunt dimidiaꝛ: alij aliam dimidiã siue in pncipio vel in medio: aut fine testameti instituant. Item trib; in; stitutis in tribus ptibus hereditatis eq̃liter si de quarta nil est dispositu; diuident sibi quartaꝛ illam equaliter. sed si inequaliter fuerint instituti diuident quartam p p; tibus hereditarijs. e. ti. l. xvij.

k ℂ Item scias q; pond; a est duodecim vnciaru;. dispondium vigintiq; tuoꝛ. tripondium triginta ⁊ sex. et in tot vel pluresvncias potest heredi tas de manifesta testatoris voluntate diuidi. Et si primũ in duodecim: secundum in sex vncias instituit: vel econtra: vn; habebit duas partes: et alius terciaꝛ hereditatis Et si primũ in tota hereditate. secundõ in tota: succedent equaliter. (Sꝛ si primũ in tota ⁊ secundum in remanenti parte primus habebit totã hereditatem: ⁊ secund; nihil: cum ps aliqua nõ sit remanens.) Sed si vnu; in tota aliu; i parte: quã primus habere nequiret instituat: ⁊ primus non ẽ capax: tunc secund; habebit totam hereditatẽ. e. ti. l. xix.

l ℂ Insuper scias q; hereditas ad diem: vl ex die certa dari non potest b: immo non spectata die

vsufructuariã in vita sua: et post suam mortẽ instituo heredẽ fratrem meũ. modo quero: quomodo vxor pt habere vsũfructũ. nã añq; adeaꝛ hereditas nõ. post aditaꝛ hereditatẽ nõ: quia iã tunc vxor erit mortua. Mihi videtur q; hoc casu de facto vsufructuaria possit vti vl frui q; postea adita hereditate retrofingetur iuridice factũ: ⁊ cuꝛ ⁊ nõ sit qui ei tradat accipiat per iudicis officium: vel etiam propa auctoritate tãq; in possessione vacãte cum non sit q; contradicat. Et circa hec de vxore vide. vxor. ℣. Item si testator. Quero: vn; heres est institut; i solidum pure: et alter pro parte sub conditione: vtrum prim; interiꝛ habebit totum. glo. dicit q; sic. ff. si pars heredi. peta. l. secũda. Et istud ius accresc̃di quod ex necessitate iuris ciuilis introducitur diminuitur primo ⁊ applicatur secundo. De quibus habetur plenius per baldum. in. l. extraneum. C. de hered. instituti

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Instituẽte. Qualiter priuilegia ordinis cruciate: trinitatis: ⁊ sancte eulalie: de habendis in certis personis relictis: ⁊ q̃ vbi nil eis reliquit̃ habeant maioris legati extimatiõem: ⁊ habeant bona descendentis ab intestato sint reuocata. Vide fo. no. c. cxxvij. De hoc etiam habetur in ord. de alcala. pet. pl. per regem alfonsuz.

b ¶ Hospitalis. Quando testator relinquit aliquid hospitali: ⁊ nõ dicit cui cũ plura hospitalia sint in loco illo cui illorum relictum uatur. h. in. c. tua. 3. di. ó testa. Et ibi vide quid iuris sit si testator istituat pauperes heredes: vl̃ eis relinquat nec apparet de quibus senserit.

erit institut⁹ statiz heres nisi testator sit miles ⁊ in militia testetur: tunc enim spectatur dies. Sed i certam diem potest quis instituí: vt diez mortis: q̃ et si certum est quez mori: est tamen incertũ quã do. e. ti. l. xv.

m ¶ Preterea testatore x̃pi paupes instituente⁹: aut bona sua eis relinquente debent habere ea positi i hospitali illi⁹ ville quã testator nominauit exire nequeuntes. Sed si nullaz designauit: habebũt illi pauperes hospitalis[b] loci vbi conditum est testamentum. e. ti. l. xx.

a ¶ Septimo q̃ro. in quot partes diuiditur hereditas. Dic q̃ potest testator in quot voluerit partes eam diuidere. sed cõmuniter in duodecim: Quarum prima vocatur vncia. secunda sextarius ad cõparendum cor̃ vicario ipsi⁹ episcopi: et coram quocunq; iudice cõpetenti ad istam missionem implorandam: nũquid vicarius erit iudex competens. Aliqui dicũt q̃ non. Sed contrarium practicatur: quia non cognoscit vicarius tanq̃ de re episcopi: sed tãqua de re pauperum in effectu: et ideo potest cognoscere et mittere in possessionem bonoruz ipsoruz pauperum. Quod verum credo per ea que disputando plene notat cy. in. l. i. C. ne quis in sua causa iu. Ulterius nota quia q̃ó est relictũ in aliquam causam debet in eaz conuerti: vnde quod est relictum captiuis debet conuerti in eorũ redemptionem: sed relictum pauperib⁹ debet distribui pauperibus. Juxta hoc q̃ro: quid si testator voluit q̃ in vnam cautam piam expenderetur: puta in vestimentis pauperum: episcopus vult q̃ in aliam piam causam expendantur: puta in redemptionẽ captiuorum: queritur nunquid possit. Dicas q̃ non. ¶ Quero: quid si testator voluit fieri capellam in certo loco: episcop⁹ vero nõ vult ibi fieri: sed vult transferre ad alium locũ: puta q̃ sit altare in ecclesia fratrum predicatorum: queriť nunquid possit. Dicas q̃ non: quia vbicunq; est certa dispositio testatoris respectu cause: psone vel loci. ⁊ ẽ cã possibilis vel loc⁹ possibilis de iure et de facto ibi nõ p̃t per ep̃m alterari. ¶ Quero: q̃ó si cã nõ sit specificata i specie specialissima vt sic dicã: q̃ possit op̃hẽdere plures spẽs. vbi gra: testator mãdauit bõa sua expẽdi paupib⁹: mõ q̃dã ecclia paup idiget refectiõe: ep⁹ vult hoc attribuere fabrice: nũq̃ó p̃t. dic q̃ sic: q̃ ista q̃litas paupertatis tã spẽs iclusa sub genere pauptatis repsẽtat seu iclusit sub illo genere. Jo. an. i. c. fi. ó testa. li. vj. i nouella. Quero: testator mãdauit bõa sua di

Item si testator collocans equaliter domicilium suum in duabus parrochijs: dicat lego ecclesie mee parrochiali decem: cui ecclesie erit prestandum tale legatũ ibi vide. h. ¶ Quero: an sit hodie verum q̃ si initiantur pauperes alicuius loci seu hospitalis q̃ synodochus seu hospitalarius debet distribuere salua reruz immobiliuz substantia. Dicas q̃ non: immo episcopus tanq̃ pater pauperum capit et distribuit prout vult. vt nota. in. c. ij. de sepul. et in. c. si pater. de testa. Quero: cum dititur q̃ relictum debeat dari hospitali pauperiori: quomodo debeat accipi ista maior paupertas. Dicas q̃ considerando numeruz personarum et q̃titatem expensarum. vnde si in vno hospitali non reguntur nisi duo infirmi: et illud habet i bonis mille: et in alio hospitali reguntur quinquaginta et illud habet in bonis duo milia: istud censeť pauperius facta computatione ad expensas necessarias et ad maiorẽ indigentiam que imminet ibi. Quero: quid si est vnus nobilis qui habet alimenta: sed secunduz suaz dignitatem non potest substinere gastum quotidianũ: an intelligatur appellatione pauperum: et habet forte puellas quas maritare non potest: vtrum in subsidium dotuz possit aliquid sibi dari tanq̃ pauperi per episcopum vel executorẽ. Dicas q̃ sic. Et nota q̃ paupertas probatur ob defectũ Item probatur ex loci qualitate quia moratur in hospitali. Item probatur ex corporis debilitate quia ẽ infirmus et non potest sibi querere victuz. ¶ Quero: cum episcopus qui habet nomen et ius heredis: scilicet q̃tum ad ipsius distributionem sed non q̃tum ad cõmodi retentionem: possit se nomine pauperuz petere mitti in possessionez ex edicto diui adriani. Dicenduz ẽ breuiť q̃ sic. ¶ Quero: si episcop⁹ nomine pauperum constituit procuratorem ad cõ

© Biblioteca Nacional de España

stribui ꝓ̃ male ablatis: ⁊ nō apparent tot male ablata q̄ capiant vsq; ad q̄titatem bonorū testatoris: vel vsq; ad q̄titatem taxatam: puta mille librarū quā testator taxauit: q̄rit an superfluū debeat reddi heredi: vel cōmissarius debet disponere ꝓ̃ anima Dicas finaliter ꝙ dz reddi ꝓ̃ anima Quero quid si testator dixit: instituo spurium meum ad erogāda bona mea pauperibus. certum est ꝙ istitutio spurij non valet nunquid ergo episcopꝰ poterit erogare bōa pauperibus. Dicas ꝙ sic. de predictis per bal.i.l. si q̄s ad declinandā. C. de epis co. ⁊ cle. Et an valet legatū factū hospitali. vide. que scripsi. hospitale. v̊ hospitale priuatuz. in. v̊si. ⁊ credo ꝙ.

tans. tercia q̄drans. q̄rta triens. quīta quiquuns. sexta sextunx. septima septūx. viij. bes. ix. dodrās. decima decunx. vndecima deunx. duodecia as. Item claudunt oēs iste sub noīe pondus: vel libra. e. ti. l. xvj. ⁊ vide supra prima. q. k.

b ¶ Et si quattuor sunt instituti: quilibet in quattuor vncias habebit qui libet tres: ne vltra duodecim vncias hereditas diuidatur. eodez titu. l. xviij. vide supra proxima. q.

a ¶ Octauo quero. an hereditas adita transmitti tur[a] ad heredem. ¶ Vide. deliberatio. ſ. q. a. legatum. 4. q. o.

Hereditas. primo q̄ro quid est heredi/tas. vide. significatio. 2. q. f.

a ¶ Secundo quero. qualiter diuiditur hereditas iter coheredes. vide. heres. 6. 7. q. diuisio. 6. q. ⁊ per totum.

a ¶ Tercio quero. i quot partes diuiditur. ¶ Vide. heres. 7. q. a. b.

a ¶ Quarto quero. q̄liter est heres mittēdus in possessionem[b] bonorum hereditatis. Dic ꝙ heres ostendens coram iudex non punitur nisi probetur ꝙ ipse sciuit alium tenere quia non debuit diuinare ꝙ alius inuasisset vnde nō est in dolo nec etiaz in culpa. tamen cum primuz scit debet a possessione recedere absq; aliquo iudicio iuris sui in petitorio vel possessorio: alias remanēdo in possessione vim facit: ⁊ tunc trāsit ignorātia i ꝺ sensuz ⁊ efficitur dolus. Est tamē quartꝰ casus q̄n do nemo tenet ⁊ tamen vterq; properat ad occupādum: et tunc aut verisimilr possit inter eos veniri ad arma: et tunc seq̄strabit possessio: et vtriq; mandabitur: ne accedat sine licētia iudicis. Vide possessio. i. q. a. v̊. Item cuz duo ad. Et si accedat post iudicis interdictum: puniet et reuocabit statim a possessione. Si vero non est timor armorum: tunc non intromittit se iudex: qz non debet de facto se intromittere: et ideo nec prohibet nec etiaz permittit secunduz Inno. in. c. in presentia. de probati. Et hoc in rebus prophanis. secus in spiritualibus: qz iudex non debet pati ꝙ beneficia et spiritualia de facto occupentur. Idem in rebus ecclesiarum: quia ipsa ecclesia possidet: et non vacat possessio earum etiam per mortez prelati ꝙ ecclesia non moritur secundum Innocen. Et est notabile ꝙ vbi aliquis timet: ne alius suam possessionem inuadat sufficit ad cōsequendum iudicis interdictum facere fidem de possessione sine libello et sine ordine iudiciario: secundum Inno. tamen tunc super possessione non fertur diffinitiua. Secūdo casu principali quando quis nō vult accedere sine licentia iudicis: tunc aut nemo citatur ⁊ tunc talis licentia est superuacua: et nihil aliud iuris acquiritur q̄primo haberet. et si alius tenebat: statim de facto reuocabitur vt sicut iudex fuit facilis in mittendo ita sit facilis in extramittendo. Idem Inno. in. c. querelaz. de elec. Sed contrariū videtur notare in. c. veniēs. de fi. presby. ⁊ in. c. inter quattuor

a ¶ Transmittitur. Utrum et quādo hereditas non adita: ad heredem transmittat. vide. deliberatio. ſ. q. a. super. v̊. non obstante. et ibi in. v̊. vtrum fideicōmissum. Vide an fideicōmissū vniuersale ante restitutionez transmittat ad heredez fideicōmissarij vniuersalis.

Hereditas. hereditas est successio in vniuersum ius defuncti debitis et alienis deductis. significatio. 2. q. f.

b ¶ Possessionem. heres interdum properat ad possessionē occupandaz propria auctoritate. Interdū ad eam per legitimos tramites iudicij consequendam. primo casu quattuor sunt casus. Aut nemo alius tenet nec contradicit: ⁊ tunc est in sua optione accedere et possidere quia nullius interest. Aut alius tenet ⁊ contradicit: et tunc iudex debet vetare ne accedat sine licentia eius. Aut alius tenet sed non contradicit qz ignorat de accessu: vel scit possessionem suā vbiq; dare: et tunc accessus

© Biblioteca Nacional de España

de maio. ⁊ obe. Et ſcripſi. citatio. i. q. a. ꝺ. ⁊ liez iudex Aut citāt citāꝺi: ⁊ tūc obtinet. l. edicto. C. de edic. ꝺi. adri. vbi ē caſ⁹ q ſcript⁹ heres oſtenſo teſtāmēto iu dici cōpetenti in figura non ſuſpecta mittit in poſſeſ ſionez bonorū q̄ defūct⁹ tenebat tpe mortis niſi ap pareat cōtradictor: nam tūc cā hincinde diſcuſſa da bit poſſeſſio habenti iura potiora. Scias tñ q̄ ſi ne mo poſſiꝺet: nemo eſt de neceſſitate citanꝺ⁹. Quero an tacite ſubſtitut⁹ habeat beneficiū ꝺicte. l. edicto. Rñꝺeo ſic: quia ſcriptura pl⁹ ſignificat q̄z loq̄t . Iꝺē in eo q̄ venit iure accreſcēꝺi. ff. ꝺe lega. ij. l. ticio ⁊ me mio. ſ. fi. Iꝺem in patre q̄ venit loco filij. C. ꝺe bo. q̄ liber. l. cū nō ſolū. in prin. Iꝺē in ep̄o q̄ venit nomine pauperū; ſic in tutore ⁊ curatore q̄ veniūt noīe oñi. ar. ff. ꝺe lega. ij. l. p̄tor. ſ. mater. Iꝺē in herede heredis q̄ ius teſtatoris hz in ſinu ſuo cōcluſū. ff. ꝺe peti. he re. l. ij. ⁊. C. ad. l. falci. l. q̄z̄q̄z. Iꝺez in fiſco q̄ aufert ab indigno. C. ad. l. falci. l. etiam. q̄ omnes iſti ſāt ſuc ceſſores ſcripti: vel q̄ſi ſcripti: vel locum eorū tenen tes iure directo. i. principali nō fiꝺeicōmiſſario. Iꝺem ꝺico in iſtituto in re certa cui accreuit tota hereditas vel p̄ parte. vt. ff. ꝺe here. inſtit. l. ex fcō. ſec⁹ ſi rema net in figura ⁊ eſſe legatarij. In filio q̄ ꝺebz habere le gitimā ꝺico q̄ hēt hoc bñficiū q̄ hēt petitiōem here ꝺitatis: ⁊ familie herciſcūꝺe iuꝺiciū. ff. fami. herciſ. l. ij. Quero: an ſubſtituto per fiꝺeicōmiſſū cōpetit ꝺcē l. edicto. bñficiū. ⁊ videt ꝺiſtinguenꝺū: aut nō ē aꝺita hereditas: ⁊ nō cōpetit: q̄ nōꝺū eſt ſubſtitutio quo aꝺ acq̄ſitionē confirmata. aut eſt aꝺita ⁊ nō reſtituta ⁊ iꝺē: q̄ non hēt ius in pp̄rietate vel poſſeſſiōe. Fal lit vbi lex reſtituit. C. ad trebell. l. pe. aut eſt reſtitu ta verbaliter: ⁊ tunc habet ꝺicte. l. edictio. beneficiuz ⁊ ſimilis eſt heredi. aut corporaliter: ⁊ tūc aut minus plene: ⁊ habet bñficiū hoc. aut plene ⁊ tūc nō habet quia nō indiget eo niſi aꝺ tuitionē poſſeſſionis. Di cūt tñ aliq̄ q̄ pauperes ⁊ eccleſie habēt hoc bñficiū abſq̄ aliq̄ iuris reſtitutiōe facta verbo hois: q̄ fit ꝺ bo legis. C. ꝺe ſacroſanc. ec. l. ſi. q̄ ꝺicit vt ibi p̄ bal. Et hec vera ſunt etiā ſi fiꝺeicōmiſſū ꝺebeatur ex clau ſula inteſtati appoſita a teſtatore vel a lege: q̄ largo mō codicillus ꝺicitur teſtamētum. ⁊ ita ſentit glo. in ꝺicta. l. edicto. Quero: an ex teſtimonijs publicis aꝺ eternam rei memoriā cōpetat bñficiū ꝺicte. l. edicto. glo. ibi ꝺicit q̄ ſic: licet originaliter ſit teſtamētū abſ q̄ aliqua ſcriptura factū. nam nō oritur ius ex p̄ba tione iſta: ſeꝺ oritur notoriū ⁊ iꝺeo fit miſſio. Hac ra tione viꝺetur iꝺē ſi teſtes ſunt recepti ſuper ſucceſ ſiōe inteſtati vt p̄rimi habeant vtile bñficiū p̄ꝺicte l. edictio. quia teſtator tacite viꝺetur eos honoraſſe. ego non auꝺeo ꝺicere hoc: q̄ nulla lex ꝺicit hoc: licet in ſe eēt equiſſimū. ſimile verbū ꝺicit glo. C. ꝺe caꝺu. to. l. fi. ſ. fi. Si autē cōſtat per cōfeſſiōem: tūc ſtatim fit executio: nā cōfeſſio equipollet inſtrumētō. Que ro an aliquis ſit citāꝺus: cū heres ſcript⁹ petit mitti ſe in poſſeſſiōem. Et viꝺetur ꝺicēꝺū q̄ aut ex tali miſ ſione nemini p̄ꝺicatur: ⁊ tūc nemo ē citanꝺ⁹. aut ali cui p̄ꝺicatur: ⁊ tūc aut noīatim p̄ꝺicat: ⁊ no minatim ē citāꝺ⁹: vt q̄ poſſiꝺet. ⁊ licet actor hoc ignoret: tñ ignorātia ſua nō p̄ꝺicat poſſeſſori nō citato. aut p̄ꝺicatur inter ceteros: ⁊ tunc ſuf ficit citari inter ceteros. i. ſub generali eꝺicto: q̄ i facto generali ſufficit citatio generalis etiā vnica Et in iſto eꝺicto ꝺiui aꝺriani ſufficit vna citatio nemine cōparēte: q̄ cā ē ſine ꝺictore. tñ iuꝺex ꝺe bebit in miſſiōe ꝺicere ſaluo iure legitimi poſſeſ ſore: q̄ verba vim cōꝺitiōis hēnt. i. vt ſi alius legi time poſſiꝺeat miſſio facta nō ſit. ar. glo. l. itē la beo. ſ. i. C. fami. herciſ. ⁊ q̄ nōtur i. l. ille a quo ſ. i.. C. aꝺ trebell. p̄ bar. q̄ iuꝺex nō intenꝺit alte ri p̄ꝺicare. vt lite nō cōteſ. c. q̄m frequenter. per Inno. Quero: ſi cōparet ꝺictor q̄ ſunt cauſe ap te aꝺ ꝺicēꝺū. Rñꝺeo: aut ꝺictor petit ſe admitti aꝺ ꝺicēꝺū ⁊ impugnāꝺū: actor autez ꝺicit euz nō ꝺebere admitti: ⁊ tūc p̄bata ſola poſſeſſione vl in tereſſe ꝺebet admitti aꝺ opponēꝺū ſeu impugnā ꝺū. nam niſi ſua interſit nō ꝺebet auꝺiri: niſi actor firmauerit perſonā ſuā in iuꝺicio per ſpecialē cita tiōem. ꝺe excepti. c. cum inter. per Inno. Nā om nis citanꝺ⁹ ē auꝺiēꝺus. ⁊ hoc q̄n ē citatus ſimplici ter ſecus ſi cōꝺitionaliter ſi ſua interſit. nā p̄ hoc non releuat⁹ ab onere p̄banꝺi q̄ ſua intereſt. Aut contradictor poſtq̄ admiſſus ē aꝺ contradicēꝺuz format ſuā contradictiōem ⁊ petit p̄o ſe p̄nūciā ꝺum. tunc aut conſtat actorē p̄baſſe: aut nō. ſi nō tunc quilibet reus infringit actorem. C. ꝺe rei ven ꝺi. l. fi. Si ſic: tūc oportet reū impugnatiōem acto ris funꝺare: q̄ꝺ faciet plurib⁹ moꝺis. Primo mō ius actoris eneruāꝺo priuatiue: vt quia actor p̄o ꝺuxit ſcōm teſtamentū reuocans primū. vt. l. he res. in glo. C. ꝺe his qui. vt inꝺig. Secūꝺo eneruā ꝺo negatiue: vt p̄bando teſtamentū falſum· vel eſ ſe in cā inteſtāti: ⁊ poſtq̄ hoc ē p̄batum non cura mus an ꝺebuerit admitti aꝺ p̄bandum nec ne. ff. ꝺe inoffi. teſta. c. papinian⁹. ſ. ſi quis ex his. Lec cio ſe preferendo prelatiue. nam cum vtilis p̄fe ratur directe ſi fiꝺeicōmiſſarius vniverſalis poſſi ꝺet: excluꝺit heredē ſi fiꝺeicōmiſſario vniverſali ē reſtituta vel quaſi reſtituta hereditas. iꝺem ſi non ſit reſtituta quia pōt ex quo poſſet petere ſibi re ſtitui in moꝺū exceptiōis. C. ꝺe inoffi. teſta. l. pa pinianus. ſ. ſi filius. Si autem nō ē contradictor ſeꝺ cōpetitor: tūc ante reſtitutā hereꝺitatē p̄fer tur heres: ſeꝺ p⁹ reſtitutam p̄fertur fiꝺeicōmiſ ſarius. ff. aꝺ trebell. l. filiam fratribus. Quarto p̄ ſumptiue. vt ꝺicta. l. edicto. ſ. fi. Quinto oppo nēꝺo ꝺe contractu ꝺefuncti vel heredis. ff. ꝺe evi cti. l. vendicante. Et ſi ꝺicatur q̄ poſſeſſionē inua ſit: reſpondēt q̄ vacabat: ⁊ iꝺeo erat licitum ſibi ingreꝺi cum titulo. ff. ꝺe contrahen. emp. l. fiſtu las. ſ. fundum. ⁊ ſic faciendo geſſit negociū ſuum quia hereꝺitatē a traꝺitionis onere liberauit: ⁊ q̄ hoc ſibi p̄ꝺeſt ⁊ nemini nocet. bar. tenet iſtā opi

© Biblioteca Nacional de España

nionē.ar.C. vnde vi.l.conq̄rebat.Sexto oppo nēdo de dominio ⁊ statim ꝓbādo: quia dño licet possessionez vacantē occupare.vt dicta.l.cōque rebat scōm bar.nisi teneretur per ꝓcuratorē bo norū vel inquilinū.C. si per vim vel alio mo.l.i vide infra.e.sup.v̄.statim.Septimo eq̄liter de iu re suo ꝓbādo puta per testamentū eadē die fa ctum.nā ꝓpter conflictū pariū ꝓbationuz res est obscura.ff.de dona.an.nup.l.de rebus. ⁊ ni hil priuilegiatū esse pōt sine ꝓbatiōe.ff. de te sta.mili.l.diu⁹.Octauo studeat reus considerare fundaměta actoris: ⁊ primo fundaměta persone. vt.ff.iure codi.l.quidā referunt.nā in omni iudi cio criminali vel ciuili prius de persona animad uertendū est ⁊ sūmarie discutiendū.⁊ si ꝑsona est perpetuo ꝓhibita perimit̄ persona a iudicio: si nō est ꝑpetuo ꝓhibita differt̄ in aliud iudiciuz ⁊ ē mere declinatoria.Secūdo cōsideret mixta fū damēta cause ⁊ personarū: vt quia nō capax est institut⁹ qui caperet ex cōtractu: tū non ex vlti ma volūtate: quia est intestabilis nō incōtrabi bilis.C.de testa.l.cū lege.⁊.l.i.C. de here.insti. Et hic duo fundaměta desunt.s. persone simul et cause: ⁊ est peremptoria.ff.de testa.l.si q̄rat̄. Ter cio ꝯsideret fundaměta causarū: ⁊ primo ad ea q̄ oculata fide videnť dirigat intuitū vt ad rasuraz Dicit tū Jo.nō nocere: si apparet oīmodo eadez littera. Sed tu dic ꝙ aut apparet ex sola litteraꝝ cōparatiōe: aut ex precedentiū ⁊ sequentiū cōse quētiū ⁊ collationē.aut ex ipsius tabelliōis sub scriptione.primo casu nō tollit̄ suspitio si est in loco suspecto: quia cōparatio litterarū nō facit plenā fidē: nō tamē punit̄ ꝓducēs de falso: quia habet pro se ꝑsūptionē: iuxta notata in.l. admo nēdi.ff.de iureiurā. Secūdo casu est vera opinio Jo.q̄ vero omnia cōsonāt.ff.de lega.ij.l.cū pa ter.§.cū imperfecta. Tercio casu etiā stat̄ scrip ture.l.i.ff.de his q̄ in testa.delen. Si vero littera sit dissimilis ergo falsa: quia experimentū veroꝝ est vt cōcordēt cū rebus sensatis.vnde nō credi tur verbis sed oculis.instit̄.de gradi.§. sed cum magno. nō obstat ꝙ sēper hō non est aptitudi nis: quia illud est ꝓpter interualluz tēporis: seu in eadē scriptura nō ē interuallū ita ꝙ cadat hec cōiectura. ¶ Itē cōsideret an actor produxerit in strumentū testamenti in iudicio: quia nō produ ctū nō ꝓbat nec cōcludit iudici vt iudici licet in ducat priuatā scientiā: nec potest iudex supple re quasi ex notario.Secūdo debet reus cōsidera re inuisibilia in actis actoris cū visibilib⁹ pera cta.i.per instrumēta rei. ⁊ cōsideret primo ener uare per instrumēta cōtraria titulo actoris: vt p testamentū reuocans primū: vel per sentētiā de portationis.Secūdo per instrumenta similia in cōpatibilia vt p aliud testamētū simul factū. nā ꝓiudicialis ē vna ꝓbatio alteri ꝓbationi ꝓ pter absurditatem ordinis tēporis: ⁊ omne incōpati bile ē quodāmō ōriū . Tercio p instrumēta dissimi lia: vt p instrumētū contract⁹. nā siue remoueat ꝑ sonā actoris a iudicio rone noue obligationis obti tinet re⁹.vt.ff.de euicti.l.vēdicātē. Jde si remouet ac quisitiōez agētis vel intētiōem agētis vt ꝑscriptio ⁊ dominiū: nā possidēs hz rei vendicatiōez formaliter ad excipiēdū.l.fi.ff.de publi.licet nō ad agēdū si ple ne possidet.si autē reus nō hz ex cōtractu exceptioez nec ex ꝑscriptiōe exceptiōem vel dominiū nec alias habet dominiū meli⁹ est si silet q̄z si alleget dissimilē titulū qui nō ptinet ad hui⁹ iudicij naturaz ⁊ vigo rē nec ē ideo quia forte emit: sequit̄ ꝙ actor non fit heres: ⁊ ꝙ defūct⁹ nō possederit. vñ exceptio tanq̄z ipertinēs nō debet admitti: quia ꝓbata vt ꝓponit̄ nō releuat ꝓbitatem. Sed pone ꝙ testamētu erit pro ductū iudici ⁊ aduersario ⁊ registratū in actis ⁊ ca su est perditū: an sit missio. Dic ꝙ sic: q̄ trāssump tiue factū est de actis. Sed Jnno. dicit ꝙ nō est de a ctis instrumētū: sz ei⁹ ꝓductio. vt de ꝓbati.c.q̄m cō tra. Sed illud intellige quo ad edictioem diei: q̄ ꝓ ductio nō mutat natura edictiōis· sed quo ad benefi um ꝓbatiōis totū ē de actis quia ē insinuatū. Que ro: si infiniti sunt possessores: erit singulari possessio ri singul⁹ offerēdus libelli⁹. Videt̄ ꝙ nō: sed oēs ad eundē iudicē sunt mittēdi.l.i.ff. de qui.re.ad eun.iu. ea. etiā si aliquis sit cleric⁹. nā ratiōe clericatus illa regula nō debet infringi: q̄ etiā in ecclesiasticis ser uat̄.vt de cōsti.c.cū in ferrariēsis.p Jnno.super.v̄. ferrariēsi.nā litis natura ⁊ res ipsa trahit ad se perso nā sicut in feudis: q̄ forū ꝓncipale vnusq̄sq̄ sequi debet.Vel dic de clerico vt notat̄ in spec.ti.de secu. decre.§.restat.v̄.quid si dñs clericus. ⁊ vide.cleric⁹ 9.q.k.sr̄.v̄.laicū. Quero: an in rebus existētib⁹ ex tra territoriū possit fieri missio. Dic ꝙ corporal̄ mis sio est mixti imperij: qđ nemo hz extra suu terri.ori um etiā inter ꝯsentiētes: potest tū fieri ꝓnūciatio de mittēdo: ⁊ tūc aut fit cū legitimo contradictore ⁊ fi et ad litteras ꝓnūciantis: quia inter ꝓtes ius facit: ⁊ iura suū vigorē vbiq̄ extendūt.ff.de bo.aucto.iudi. po.l.cū vnus.§.is qui.absq̄ litteris vero fieri non possit: quia de alieno ꝓcessu nō potest quis se intro mittere nisi rogat⁹ ⁊ requisit⁹.vt nota.in.l.cū que dam puella. Cū autē est requi situs pōt: q̄ ymaginē gerit illius. aliq̄n tamen non exigunt̄ littere: vt in successore: vel in superiore ad quē devoluit̄ vel pertinet vna ⁊ eadem iurisdictio . ff.de re iudi.l.a diuo pio. ⁊ vbicunq̄ finitur iurisdi ctio iudicātis ibi eius littere sunt supuacue. C.de e piſco.audi.l.episcopale.de iudi.l.pe. Et in executio ne cōtractuū nō exigunt̄ alie littere nisi partiū.i.ip sum instrumētū habetur pro litteris. facit qđ nota tur in.l.a diuo pio.ff.de re iudi.per bar.⁊.C.de con fe.l.vna.per cy. Si autē pronunciatio fit leuato ca pite quia nemo cōtradicit: non potest iste qui non discussit mandare aliq̄d alij iudici. ar.nō.in.c. solet.

© Biblioteca Nacional de España

in fi. de ſen. exco. li. vj. per Inno. Vide circa iſtã que ſtiõem q̃ ſcripſi. executio. i. q. a. ſſ. v. mãdare. v. itez an vn⁹. Et nõ iſtã pnũciatiõez eſſe ꝓuilegiatã vt ab ea nõ appellet. puto tñ ꝙ ſi iterloquẽdo emanauit poſſit q̃rela deponi ſupiozi: ſec⁹ ſi diffinitiue ẽ pnũciatũ: q̃ ius facit. ff. de iudi. l. ſi ꝓtoz. De hac appellatiõe vide. appellatio. 4. q. a. ſſ. v. nõ appellatur. v. aſnia. i. vſi. pe. ⁊ fi. ⁊. v. ne teſtm̃ Et ꝓdicta vera in oĩ teſtamẽto etiaz nũcupatiuo de quo tamẽ appareat ſcriptura ꝓbans. ⁊ ita tenet glo. in dcã. l. edicto. C. de edic. di. adzi. Et nota etiã ꝙ in his oĩb⁹ animaduertere debes locoz cõſuetudines ⁊ ſtatuta. Quero: ſi miſſio ex hoc edicto patrocinat in corporalib⁹: cõſtat ãt q̃dã incorporalia verſari circa icorporalia vt obligatiões circa actiões: ⁊ in his nil operatur miſſio. Quedã verſant circa res corporales vt ſeruitutes: ⁊ in iſtis puto operari: vt qui ẽ i poſſeſſiõe principalis ſit in acceſſoria concreta. i. cõiuncta. Quedã incorporalia verſant circa act⁹ hominũ vt ius preſentandi in eccleſia patroni: nũq̃o ſi iudex ſecularis mittit in poſſeſſiõem hereditatis: videt in hoc ius mittere. videt ꝙ ſic: ⁊ credo ꝙ heres poſſit preſentare ſine aliq̃ miſſiõe: quia ſufficit ius habere in puris incorporalibus. De ꝓdictis per bal. i dicta l. edicto. C. de edic. di. adzi. Et circa poſſeſſiõem bonoz̃ defuncti ſi in ptẽ vel in totũ ſit quis inſtitut⁹ vel ab inteſtato. vide per bo. i. c. dilecto. de ver. ſig. Et vide late per bar. in. l. edicto. C. de edic. di. adzi. ¶ Vbi eſt inſtituẽda petitio hereditatis. ⁊ vbi petitio miſſionis in poſſeſſionẽ hereditatis. azo. in ſuma. C. vbi de here. aga. Siue agat edicto diui adziani: ſiue petitione hereditatis agi debet vbi eſt res. Itẽ petitio hereditatis põt moueri in loco domicilij heredis. vt in. l. illic vbi. C. vbi de here. aga. Nota ꝙ ſi interpretat interdictum põt intẽptari in domicilio rei cõuẽti quia ꝓprie ibi eſt reus. Si autez ꝑplo ratur officiũ iudicis ꝙ nõ dirigitur contra certã perſonã: tũc debet peti vbi res eſt ⁊ nõ alibi. Quero: ſi ego ſum heres alicui⁹: ⁊ tu poſſides bona hereditaria in diuerſis locis: vtrũ in quolibet loco poſſuz te cõuenire. Dicas ꝙ ſic. vt bal. in dicta l. illic vbi. Itẽ q̃ñ. ⁊ quo ordine mittant heredes in poſſeſſione hereditatis. azo. in ſũma. C. de edic. di. adzi. ¶ Itẽ directa actio hereditatis cui detur. ⁊ contra quẽ. ⁊ q̃ veniãt in ea. ⁊ qualis ſit actio. azo. in ſũma. C. de peti. heredi. Item quid ſit bonoz̃ poſſeſſio. ⁊ qualiter diuidatur. ⁊ quis poſſit eã agnoſcere. ⁊ qualiter. ⁊ intra que tẽpoza. azo. in ſũma. C. qui admi. ad bo. poſſe. po. ¶ Itẽ cui detur bonoz̃ poſſeſſio ſcõz tabulas. ⁊ ex cui⁹ tabulis. ⁊ q̃ñ. ⁊ pro qua pte. azo. in ſũma. C. de bo. poſſe. ſe. tabu. ¶ Vtrũ epiſcop⁹ noie pauperũ põt petere mitti in poſſeſſionez eis relictoꝝ. et an poteſt ad hoc conſtituere procuratorem: vt hoc petat coram ei⁹ vicario. vide. heres. 6. q. m. ſuper. v. hoſpitalis. v. q̃ro an ſit

dice[a] teſtamẽtuz pfectuz nõ raſũ: nec cãcellatum eſt ſtatim mittẽd⁹ in poſſeſſiõem bonoz̃ q̃ teſtatoꝝ tpe obit⁹ obtinebat: nec alius tenẽs (. ſ. bona teſtatoꝝ) pt hoc aliqua ratione obiecta in teſtamentũ vel teſtatoꝝ vel alia ſimilia ſuperioꝝibus impedire: niſi ſtatim[b] ꝓbet iſta impedimẽta: tũc enim auditur: niſi heres petẽs dũtaxat poſſeſſio-

hodie. in. vſi. q̃ro cũ eꝑ⁹. ⁊ in. vſi. ſe. ¶ Itẽ quia liberi q̃ñq̃ preteriunt a parẽtib⁹: ⁊ ſubuenit ꝓ bonoz̃ poſſeſſiõem cõtra tabulas teſtamẽti. iõ videndũ eſt quib⁹ det hec bonoz̃ poſſeſſio cõtra tabulas. ⁊ ex quib⁹ tabulis. ⁊ quis ſit effect⁹ eius. azo. in ſũma. C. de bo. poſſe. cõ. ta. ¶ Item de bonoz̃ poſſeſſiõe cõtra tabulas liberti q̃ patronis dat: vide azo. in ſũma. C. de bo. poſſe. cõtra ta. liber. q̃ patro. ¶ Itẽ de bonorum poſſeſſiõne q̃ dat liberis ab inteſtato. vide azo. in ſũma C. vñ libe. ¶ Itẽ de bonoz̃ poſſeſſiõe q̃ defertur agnatis ⁊ cognatis. azo. in ſũma. C. vñ legi. ⁊ vñ cog. ¶ Qualiter pregnãs noie ventris eſt mittẽda in poſſeſſiõe bonoz̃ hereditatis defuncti. vide. pregnans. 3. q. a. Et. ſentẽtia. 4. q. a.

a ¶ Iudice. An ad officiũ executoris teſtamenti pertineat introducere heredẽ in hereditate. vide. executio. 10. q. a. ſſ. v. ptãtẽ. v. q̃ro an ad officiũ. in prin. Et an ad officiũ meri executoris ptineat reſtituere fideicõmiſſũ vniuerſale. vide ibi in. vſi. quero vtz. ⁊ vide. vſi. quero teſtatoꝝ.

b ¶ Statim. Quero: an ſit vera hec regula ꝙ oĩe poſſeſſoriũ excludit per oppoſitiõez dominij cuius probatio ſit in pꝛõptu. Et videtur ꝙ ſic: vt ſupra. e. ſſ. v. poſſeſſiõem. v. i. in. vſi. ſexto opponẽdo. ⁊ glo. ff. de iudi. l. ſi de vi. fallit in poſſeſſorio ꝙ datur heredi ſcripto cui nõ põt obijci exceptio dominij: niſi obijciens ſit eiuſdẽ tituli. vt l. edicto. ff. de edic. di. adzi. to. q̃ mihi placet ſi defunctus erat in vera poſſeſſiõe: ſec⁹ ſi erat cõmodatarius vel depoſitari⁹. vt. ff. depo. l. bona fides. Quero: an de iure canõico ſi quis petat ſe mitti in poſſeſſiõem ex edicto diui adziani poſſit opponi exceptio dominij. nã de iure ciuili cõiter dicim⁹ ꝙ nõ: niſi in trib⁹ caſib⁹. primo quando habz cãm dominij a defuncto vel ab herede. Se cũdus q̃ñ agẽs tenetur de euictione. Tercius q̃ñdo habet tituluz ſimilẽ. Q̃ põt intelligi tribus

© Biblioteca Nacional de España

modis.s.pro titulo institutiõis. p titulo fideicõ missi vniuersalis.z p titulo legati: nã legatarius ter legata quodãmõ heres ẽ. vt.ff.de vsuca.l. io tẽpus.§.i.z ff.quo.lega.l.i.§.redigũt. Idẽ puto si hẽt titulũ donationis cã mortis vel alterius q̃ hz vim relicti.zĩ glo. in.l. cum de possessione. C.si de momẽ. po. addũt q̃dã etiam casũ q̃n est paratus incõtinẽti p bare de dominio rescidẽte tabulas testamẽti. vt C. de edict. di.adri. to.l ij.z dicas in cõtinẽti.i.infra triduuz. vt scripsi.in cõtinẽti . tñ de iure canonico sciẽs rẽ alienã possessionẽ petere nõ põt: z nõ obstat exceptio dominij excipientis.vt.C. de lega.l.cũ alieno. z exẽ de testa.c. filius. De q̃bus p bal.i dicta.l.cum de possessione.

a ¶Impubes Et talis possessio impuberis dicit carboniana. z vnde dicit carbonianũ edictũ. z cui detur beneficiũ eius. et quãdo. z quale sit bñficiũ. z infra quot tempus detur.azo.in sũma.C.de carbo.edic. ¶Nũquid solus infans cũ auctoritate iudicis poterit agnoscere bonorũ possessionẽ.glo.in.l.bonorũ. C.q̃ admi.ad bo.posse.po.sentit q̃ sic.Sz tu dicas õriũ: cũ sit defectus in iure naturali cũ infans nullum habeat consensum. per bal. in dicta.l. bonorum.

b ¶Differtur. Sed tu dicas: aut pupillus agit: aut conuenitur . Primo casu: aut agit possessorio.i. petit carboniani bonorũ possessionẽ: tũc questio status differt̃ quo ad plenariã cognitiõem sed nõ quo ad sũmariã. aut pupillus agit petitorio: z tũc q̃stio status nõ differt̃ . aduersarius aũt pupilli non potest hoc implorare: quia hoc ẽ introductum in fauore pupilli z nõ in fauore aduersarij. Secundo casu pricipali q̃n pupillus cõuenit̃ q: movetur sibi q̃stio statꝰ z bonorũ tunc si pupillo expedit differri differt̃: si autez nõ expedit differri nõ differt̃: in dubio presumit̃ expedire differri nisi testes pupilli sint valitudinarij vl auferturi vel alia cã moueat iudicẽ ꝓpter quam credat expedire pupillo cãz status disceptari z in aliud tempꝰ nõ differri. que distinctio procedit vbi est q̃stio de statu pupilli: secus si de statu maioris: idest testatoris seu tercij ex cuius statu status pupilli nõ pendet: q: tũc non differtur . De quibus per bal.in.l.addite. colũ.secũda.C.de ordine iudi .

nẽ esset impubesᵃ de decẽdentibꝰ cõtra quẽ filiatiõis vel statꝰ obiectio fit: q: defert̃ (.s.talis obiectio filiatiõis vel statꝰ: sed nõ defert̃ possessio) vsq; ad tẽpꝰ pubertatis Sententia.4.q.a.sz si ꝓprietatẽ petat: nõ defertur[b]: imo ꝓgnoscit de ea q̃stione (.s.filiatiõis vel statꝰ: vel de quauis alia q̃stione circa hereditatis ꝓprietatẽ). 6.p.ti. xiiij. l. secunda .

b ¶Et si impediẽs heredẽ possessionẽ petẽtẽ statim doceat[c] (.s. alio vltimo testamẽto: vel alio legitimo documẽto) hereditatẽ ad spectinere mittetur ipse in possessiõem: et si ãbo eq̃ ꝓbant ambo sũt mittẽdi eq̃.6.par.ti.xiiij l. tercia .

¶Et q̃d q̃rit̃ heredi per istã missiõem. vide.traditio.4.q.a .

a ¶Quinto q̃ro. q̃liter aditur hereditas. vide.aditio.2.q.a .

a ¶Sexto q̃ro.an hereditas nõ adita trãsmittit̃[d] ad heredez. vide.heres. 8.q .

a ¶Septio q̃ro. an cõmittit̃ furtũ rei hereditarie iacẽte hereditate. Dic q̃ nõ.furtũ.3.q.b.6.c.

a ¶Octauo q̃ro. que bõa nõ dicunt̃ ex hereditate prouenire. vide.sepultura. 8.q.e .

a ¶Nono q̃ro. q̃liter est libellus formãdꝰ in petitione hereditatis. actor. 4.q.k.

a ¶Decimo q̃ro. qualiter tenet̃ de euictione vẽditor hereditatis. vẽditio. §.q.m:

a ¶Undecimo q̃ro.ad q̃d tenet̃ possessor a quo euincit̃ hereditas. Dic q̃

c ¶Doceat. Vide que circa hoc scripsi supra. e. q. a. super. v. statim. v. quero an sit. in. versicu. quero an de iure .

d ¶Transmittitur. Utrum. et quando hereditas non adita transmittitur ad heredem. vide.deliberatio.§. q.a.super. v. non obstante. Et ibi in.v. vtrum fideicommissum. Vide an fideicommissum vniuersale ante restitutionez transmittatur ad heredem fideicommissarij vniuersalis .

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Prescribit. Vide. aditio. i q.a. sup. v. aditio. v. duo erāt.

b ¶ Aufertur. casus in quib⁹ hereditas aufert i digno. vide per azo. in summa. C. de his qui. vt indig. ¶ Qualiter heredi vel honorato monito voluntatē defuncti nō implente heredi⁹ tas aufertur. vide. executio. 14. q.a. super. ver. habitur⁹. v. heres et honorat⁹. ¶ Si bannit⁹ qui pōt impune offēdi sucedit patri vl auo: an fiscus illi⁹ ciuitatis vnde est bannitus possit ei aufere illā hereditatē tanq̄ indigno. vide bannū v. de bannitis. in. vsi. quero si bannit⁹. ¶ Itez aufertur hereditas ei qui cōiunctū sinit mori in carcere. vt exheredatio. 13. q.a. sup. v. capto. v. nota q̄ si.

c ¶ Hereditas. Vide fo. iuo. li. vj. ti. v. l. xiiij. Et infra. e. q.c. Et que ibi scripsi. super. v. annis.

b ¶ Quinquenniū. Quantum tēpus habet heres ad vendicandū necē defuncti: ita q̄ deinceps nō reputet indignus. glo. in. l. heredes. C. de his qui vt indig. dicit q̄ tēpus nō est determinatū a iure: et ideo debet statui per iudicē. nota bene dictā glo. q̄ iudex potest cogere heredes ad accusandū necē defuncti. Sed q̄ri: si iudex nullū statuit terminuz. Respōdet dicta glo. q̄ debet accusare cū primū potest. Sz nūquid in istis delictis negatiuis vt si q̄s nō denūciauerit: vel si q̄s nō accusauerit: et similia dz apponi locus. Respōdeo aut maleficiū negatiuū circunscribit certo loco in quo determinate cōmittit negligentia: et ille locus debet apponi quia circunscribit delictum. vnde quādo iudex accusat q̄ nō denūciauit maleficiū dz confinari palla cuz vbi ius redditur: q̄ ibi fuit commissa mora. et si sūt plura pallacia: debent poni confines oim. Si autē maleficiū negatiuuz nō circūscribit per locū determinatuz: exemplū in. l. fi. ff. de decre. ab ordi. faci. tūc oportet apponere locū: cuz nullus locus sit cōcomitātia talis legis beneficij. Et nota q̄ tā diu q̄z diu heres nō habet testes p quos possit probare maleficiū non dicit in mo-

si est bōe fidei possessor tenet restituere fructus p ceptos añ litē cōtestataz extantes nō psumptos: de pcipiendis (.i. q̄ pcipi potuerūt) nō tenet. Sz possessor male fidei de psumptis et de his q̄ percipi potuerūt deductis expensis eoz (.s. fructuū: et etiā deducet vtiles expēsas in hereditate factas) gratia factis tenet. 6. p. ti. xiiij. l. iiij.

b ¶ Itē tenet possessor cōdemnatus hereditatē restituere: et quicquid eius occasione quesiuit. Et si rez hereditariā distraxit tenetur eaz p precio qđ habuit redimere vel minori: et si nequeat tenet dumtaxat ad preciuz receptuz: nisi sit male fidei possessor qui tenet rem aut q̄to plus valere potuit restituere. eo. ti. l. v.

c ¶ Insuper tenet male fidei possessor de interitu rei hereditarie post litez cōtestatā eueniente (etiā sine culpa eius): ante nō (.s. sine eius culpa interitus euenit: secus si ei⁹ culpa). sed possessor bone fidei non tenet de interitu vllo tēpore litis. eodem titulo. l. sexta.

a ¶ Duodecio quero. q̄nto tempore p̄scribit⁸ possessor hereditatē. Dic q̄ bone fidei possessor prescribit hereditatē decem annis inter presētes: aut viginti inter absētes. Sz male fidei possessor cum titulo: vel sine: triginta annis. ¶ Prescriptio nō currit contra minorē viginti quinq̄ annis ea durante etate. 6. pti. ti. xiiij. l. fi. p scriptio. 3. q.e.

a ¶ Terciodecio q̄ro. qualiter aufertur[b] hereditas heredi. Dic q̄ si quis opere vel psilio familie interficitur: nec ante aditionē heres sciens querelā iudicialiter apposuit: aufert ei hereditas[c]. Si autē ab extraneo interficitur: potest adire: et post quinquenniū[d] conqueri alias aufertur ei hereditas: et applicatur regi.

¶ Itez aufert ei si sciuit occisorem: et anteq̄z eum accuset aperuit testamentuz: nisi sit rusticus: q̄ excusatur ignorantie pretextu. Idez si opere: aut cōsilio (vel culpa) heredis

© Biblioteca Nacional de España

ra accusādi occisores: q2 nō dz q̄s ad accusandū currere nisi simulet se testes nō habere cū habeat Et ideo in clādestinis maleficijs nō p2esumit mora heredis nō accusātis. De p2edictis p bal.in.l. heredes.C.de his qui vt indig.

a ¶ Interficitur. Et tūc nō succedit occiso: nec alij hered occisi heres iste occidēs. vt. l. lucius tici⁹.ff.ō iure fisci. et vide fo.l.li.iij titu.ix. l.iiij ¶ Licet occidēs testatorē sit indignus & hereditas possit ei auferri tā q̄ indigno: nihilomin⁹ añ q̄ fisc⁹ auferat ipe est heres cū effectu & actiones exercet hereditarias Si āt nō occidit sz vulnerauit vitæ tur q̄ succedat efficacit ex quo ñ reperit exhere dat⁹. Sed q̄o: si quis nō occidit testatorē: sed ei⁹ vxorē vel liberos. Rñdeo eū esse indignū. Si autē occidit fratrē testatoris. dic vt in.c.i. de eo q̄ interfecit fratrē dñi sui.coll.x. Et nota q̄ bar. dicit in.l.cū ratio.ff.de bo.damp.q̄ si duo fratres & vn⁹ interficit fratrē: q̄ portio sua nō confiscatur: sz fri applicat.sz tu dic q̄ male loq̄t. De istis p bal.i.l.hereditas.colū.fi.ff.de his q̄ vt indig.

b ¶ Judicet. Ad hoc cōcordat fo.l.li.iij.ti.v.l.xij Nisi sit de liberis testatoris.vt.e.li.ti.ix.l.pe.Et vide de cēsi.x.cū olim.& de regu.iu.c.ex eo.li.vj. ¶ Itē an ille q̄ accusat testamētū noie alieno: p̄uetur relictis in ipo testamēto. Dicas: aut q̄s accusat ad cōmodū alienū & noie alieno: aut accusat noie alieno & ad cōmodū suū. Primo casu: aut volūtarie suscipit officiū & volūtarie accusat & p̄uat relicto: aut neccārio sumit offm & neccārio accusat & relicto ñ p̄uat: aut neccārio sumit officiū

interficit[a]. Aut cū eius vxore cōmisceat heres. Vel testamentū in quo īstitut⁹ fuit de falso accusans vsq; ad latam sentētiaz perseuerauerit: & falsuz nō iudicet[b]. aut i dicta accusatione fuit procurator: vel aduocatus: nisi de regis mandato: aut sicut tutor p̄sequat ¶ Item auferē ei si tacitā fidē[c] de restituēdo (.s. hereditatē) nō capaci accōmodans restituit (& q̄ sic in isto & in alijs supra primis casib⁹ auferetur heredi: applicat fisco). ¶ Et his ratiōibus p̄det b legatarius legatū. 6. p̄ti. ti. vij. l.xiij.

¶ Sz si incapax cui fraudulenter legatur: aut iure institutionis relinquitur anteq̄z recipiat regis curie hoc reuelet: habebit p2o p2emio ad min⁹ relicti medietatē. e. titu. l.xiiij.

c ¶ Itē si heres accusat occisiōem eius cui successit nec iudex ei iusticiā ministrauit: aut succūbēs nō appellauit vl occisor nō inuenit ad iusticiā de eo fiendā: aut est heres minor vigintiquinq; annis[d] nec accusauit: non auferetur hereditas p̄pter hoc 6. par. ti. vij. l. xv.

¶ Et scias q̄ hereditate per regē ab herede defūcti necez nō vindicāte euicta satisfaciet rex credi

sed volūtarie accāt: & tūc idē q̄ relicto ñ p̄uat. sec⁹ i eo qui volūtarie fert sniam: aut volūtarie fert testimoniū: licet de necessario assūpsit on⁹ iudicandi vel testificādi. Secūdo casu q̄n accusat noie aliēo ad cōmodū suuz vt ille q̄ accusat hereditario noie: an accusat spōte & p̄uat. Si vero de necessitate hoc facit vt quia accusatiōem iā īstitutā p2osequitur & nō p2iuatur. De quibus per bar.l.tutorē.ff.de his qui vt indig.

c ¶ fidem. Nūquid ille qui cōmodauit tacitā fidez in vno nūmo censeat indignus in tota hereditate. Rēdeo sic. vt in l.etiā. & ibi per bal.i.l.fi.C. ad l.falci. ¶ Utrū ille q̄ est institut⁹ a patre spurij possit instituere filiū spurium testatoris postmodū. Dicas q̄ sic in bonis p̄p2ijs: nō in bonis habitis a defuncto. Sed videtur cōtra: q2 si heres iste vult ex p̄p2ia volūtate & liberalitate restituere istam hereditatē spurio bene pōt: vt scripsi.testamentū.i.q.a.v.pōt testator.in.vsi.p2imū exemplū. Et hic potest queri: an ille qui est heres institut⁹ a p̄re q̄ filiū suū exheredauit possit filium illū heredē facere. Et dicas q̄ sic. Quero: vtrum spuri⁹ possit emere ab eo cui vēdidit pater su⁹. glo. in.l.qui testamentū.C.de p2oba.dicit q̄ sic: & q̄ cessat suspitio. Sed tu dicas contrariū: q2 nō cessat suspitio. De quib⁹ per bar.in.l.si is q̄.C. de vulga.et pupi.substit.

d ¶ Annis. Alias si ē masculus maior & scit q̄s ē occisor & heres ē in patria & est potēs ad vindicādū nec vindicet auferē ei hereditas. fo.l.li.iij.ti.ix. l.fi. ¶ Si minor tempore adite hereditatis postea sit effectus maior: nūquid ipse teneat mortem vindicare: adeo q̄ si nō vindicet reputetur indign⁹. glo. & bal.in.l.i.C in qui.cau.in inte.resti. nō ē nece. dicit q̄ nō tenet

© Biblioteca Nacional de España

vindicare. sed ex. tenet ibi q̄ tenetur vindicare.

a ¶ Legatū. Cōcordat fo. l. li. 3 ti. ſ. l. 12. 7 cum nōtis. C. de ex cu. tuto. l. exēplius.

b ¶ Filiū. Si iſtituit vt filiꝰ a te ſtatore errāte is q̄ nō eſt filiꝰ auferet ei hereditas vt i hac. l. ptite 7 i. l. ſi pr̄. C. de hered. iſti. 7 vide bar. i. l. q̄dā. ff. ō re. du. Quero p quē auferatur hec. l. ptite. 7 glo. i dcā. l. ſi pr̄. dicūt q̄ ñ p fiſcū ſz p veniētes ab itеſtato Quero: ſi filio putatiuo datꝰ ē ſubſtitutus vel coheres: an valeat teſtamētuz reſpectui coheredis vel ſubſtituti. dic q̄ ſic. ō iſtis p bal. i dcā l. ſi pr̄. Secꝰ tñ ē ſi amicus ſubſtituat. vt. heres. 6. q. g.

c ¶ Applicatur. In iſto 7 ſequēti caſu vide. ex heredatio. ſ. q. d. e.

HEreticus. Quid ſit hereticꝰ. 7 vnde dicat. 7 q̄ ſit pena hereticoruz. vide azo. i ſūma C. de hereti. et mani.

d ¶ Hereticꝰ. An dubi⁹ in fide ſit hereticus cenſē

toribus iuxta vires hereditarias: 7 legatarijs retēta falcidia quā erat heres habiturꝰ. e. ti. l. xvj.

¶ Vide vnuz caſum vnde perdet rex hereditatez. executio. 14. q. a.

e ¶ Item ſi legatarius tutor in teſtamento conſtitutus recuſet officiū per b det legatuzª pupillo applicanduz. Et ſi teſtamētū celet: perdit legatū heredi applicandū. ¶ Item herede tāq̄z filio inſtituto ſi poſtea appareat nō eſſe filiumᵇ: perdit hereditatez cōſanguineis defuncti proximioribꝰ applicandā: quibus nō exiſtentibus: regi (idē ſi q̄s furatur teſtamentuz: qz perdit ſibi legatū i teſtamēto). Idem ſi infidelis vel hereticus inſtituat. ¶ Item filio patrē furioſuz alimētare nolēte: applicaturᶜ hereditas extraneo de eo curanti. Et herede captiuū nō redimēte: diſtribuit hereditas in redēptionem captiuorum. ſexta par. ti. vij. l. xvij.

HEreticus. Primo q̄ro vnde dicit hereticus. Dic q̄ dicitur quaſi a fide catholica ſeperatus. 7. par. ti. xxvj. l. i.

a ¶ Secūdo quero. q̄s dicitur hereticꝰᵈ. Dic q̄ is

qui aliqualiter a fide catholica ſcōz qđ tenet eccleſia romana deuiat.

¶ Itez dicitur hereticus credens animā cū corpore mori: nec de bonis pꝰ mortez pmiū: nec de malis penā habituꝝ. 7. pti. ti. xxvj. l. i. fides. 3. q.

b ¶ Itē non credēs: vel negans ſacramenta eccleſie punit vt hereticus. i. p. ti. ti. iiij. l. fi.

¶ Item ꝓpter ſuſpitiōez hereſis excōicatus anno elapſo hereticus iudicabit ſi in excōicatione p ſeueret. excōmunicatio. 13. q. b. l.

¶ Et vide mltiplices antiquoꝝ hereſes. i. parti. ti. xiij. in phemio. vide. ſymonia. ſr̄. i. q.

a ¶ Tercio quero. q̄ dam na veniunt nō hereticis ex hereticorū conſortio. Dic q̄ heretici ſēp nituntur hominuz corrūpere voluntates 7 ad erroris ducere labem. 7. par. ti. xxvj. l. i. 7 infra. 7. q.

a ¶ Quarto quero. q̄s poteſt hereticum accuſare. Dic q̄ quilibet. eo. titu. l. ſecunda.

a ¶ Quito q̄ro. coraz quo accuſabitur. Dic q̄ corā epiſcopoᶜ: aut eius vicario. e. ti. l. ij.

a ¶ Sexto quero. que eſt hereticipenaᶠ. Dic q̄ ſi

dꝰ. b. ī. c. dubiꝰ. de hereti. ¶ Ité an ex leui argumēto vel tenui articulo fidei pōt de hereſi q̄s cōuinci. h. e. c. 7 di. Et vide q̄ ſcripſi. articulꝰ. v. habētes curā.

e ¶ Ēpo. An in caſu hereſis hz ēpꝰ iuriſdictōez in exemptis. h q̄ ſic i. c. ad abolēdā. ſ. ſi. de hereti. Et an i hoc proceſſu hz iuriſdictiōez ordinariā vl delegatā. et an in ea ſuccedat capitulū ſede vacante. 7 an i iſto caſu ſit neccē appellare ab eo ad papaz. ibi vide.

f ¶ Pena. q̄liter populus ſiue vniuerſitas ꝓpter crimē hereſis puniatur: vide q̄ ſcripſi. vniuerſitas. v. ſuſcitās populū. i. vſi. penulc̄. 7 fi.

Quot modis punitur hereticꝰ. h. in. c. ad abolendā. 3. di. de hereti.

¶ An hereticō dz dari audiētia ſeu

© Biblioteca Nacional de España

copia se defendẽdi. h.i c. si aduersus. de hereti. ¶ Item que sit forma procedẽdi in cã hereticis cõtra cõtumacẽ. h.i c. fi. de penis.

a ¶ Episcop⁹. De hoc per.h.in.c. ad abolendã.2.di. de hereti. Et q̃ sit forma cõdemnãdi degradatos de hereſi: Aut recõciliandi penitentes. ⁊ vtrum pena carceris poteſt contra eos mitigari. et quis prelatus vel inq̃sitor poteſt procedere cõtra eos h.in.c. excõmunicamus ij. de hereti. ¶ Item vtr heretici i extremis laborantes ſunt reconciliandi cũ forma c. quotiens ⁊.c. ſaluberrimũ. ⁊.c. cõuenientibus i.q.vij. vide per.h.in.c. a nobis. 4. di. de ſen. excom.

b ¶ Exulet. Vide q̃ ſcripſi. expulſio ver. heretici qui.

pẽiteat pcet ei epiſcop⁹ a Si vero eſt ptinax iudicabit eũ hereticũ: ⁊ tradet iudici ſeculari q̃ puniet eum ſi fuerit pẽitor flãmis vt moriatur. Idem de credẽte animã cum corpore mori: et de non pẽitore eor̃ opa exequente. ſi autem credit et non exequit̃ ppetuo exulet b: aut in carcerem donec peniteat puniat̃. ¶ Et bona in hereſim deſcẽdentiũ: aut de hereſi damnator̃ applicant̃ filijs: vel deſcendẽtibus: quib⁹ deficiẽtib⁹ regi c. Et ſi hereticus eſt clericus: pt eccleſia bona d ifra annũ petere p⁹ mortẽ. Et ſi infra annũ petere neglexerit: habebit regis camera. Ez ſi nõ credit: ſed ad hereticor̃ vadat doctrinam legentiũ ſoluet regis camere decẽ libras auri. ⁊ ſi nõ habet vñ dent̃ ei publice quinquaginta flagella. eo.ti. l. ſecunda.

b ¶ Item in bonis parẽtũ pro hereticis iudicatorũ non faciunt filij catholici partem hereticis fratribus. ſed ſi poſtea fiẽt catholici facient partẽ eis: nec tenent̃ eis de fructib⁹ medio tpe pceptis pr̃tẽ dare. e.ti.l.iij. exheredatõ. 5.q.f. iude⁹. 8.q.a

c ¶ Item de hereſi dãnatus nõ poteſt habere honores: aut dignitates eccleſiaſticas: vel ſeculares ⁊ habitas perdet: nec eſt capax legati: vel heredi/tatis: nec põt teſtari niſi inter liberos. e.ti.l.iiij. ⁊ teſtamentum. 3.q.c. peculium. 5.q. Nec a die q̃ eſt de hereſi dãnatus poteſt contrahere: vt dicta l.iiij. et donatio. 2.q.b. hereditas. 13.q.e.

¶ Item non poteſt eligi hereticus in epm. electõ 5. queſtione.

¶ Et clericus hereticus poteſt arceri per iudicẽ ſeculare. clericus. 10.q.b.c.

¶ Item nõ ligat̃ excõmũicatio ab heretico lata. excõmunicatio. 12.q.

¶ Itez ppter hereſim fit ſepatio thori inter cõiuges. matrimoniuz. 9.q.

¶ Et an hereſis dirimit matrimoniũ cõtractum Matrimoniũ. 11.q.

¶ Et an hereticus poteſt accuſare vxorem de adulterio. matrimonium. 14.q.f.

¶ Item poteſt q̃s ob hereſim a catholico exheredari. exheredatio. 5.q.

a ¶ Septimo q̃ro. que eſt pena celantis: vel defendentis hereticum. Dic q̃ receptans ⁊ celans in domo ſua ſciẽter hereticos perdit eam eccleſie applican

c ¶ Regi. Vide de pena perditionis bonor̃ heretici. ⁊ quid fiet de feudo q̃ ab alio hẽt: vel ab eccl'ia: ⁊ cui applicant̃ bona. h.in.c. vergentis. de hereti. ¶ Et quid in crimine leſe maieſtatis. h.in.c. in quibuſdam. de penis. ¶ Et publicatis bonis: an ſit publicatum feudum quod ab alio tenet. vide. feudũ 7.q.a. ſuper. v. ſuccedit. v. feudatarius. ¶ Et an ſit publicata eius emphiteoſis. vide. emphiteoſis. i.q.a ſuper. v. emphiteoſis. v. quero de feudo.

d ¶ Bona. Si laicus habens ab eccleſia preſtimonia ad vitaz qui ob quod deberet perdere o miſit reuertitur preſtimoniũ ad eccleſiam. foro l.li. primo titu. v. l. antepenultima.

e ¶ Ligat. An ordinationes facte ab hereticis ipſo iure ſint irrite. et qualiter et quis cum ſic ordiatis poteſt diſpenſare. h.in c. q̃ autem. de ſciſma.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ perdit eam. Vide foro legum: libro quarto: titulo. i. l. prima.

b ¶ flagellatur. Vide. solutio. 7. q. in fine. super. v. luit. ¶ Qualis debet esse forma sententie vbi pena pecuniaria est resoluenda in corporalem: vt quia cõdemnatus non põt soluere ipsam penam. vide. ff. de iniur. l. si quis.

c ¶ Defendat. De pena istorũ & superiorũ. vide. ho. in. c. excõmunicamus. §. credentes. de hereti.

d ¶ Disputandũ Vide ho. in. c. cum excõmunicato. de hereti. ¶ Et quis potest disputare: & predicare de fide. h. e. c. 2. di. Vide que scripsi. predicatio. fr 2. q.

¶ Donus. An qui sẽtit bonus sẽtire debet commodum. h. in. c. significatum. 4. di. De preben. ¶ An res transit cum honere suo. h. in. c. ex litteris. 4. di. de pigno. Et vide. clericꝰ 9. q. f. super. v. tenebat. in pri. ¶ An quis potest bonus sibi impositus adimplere per alium. Dicas: aut bonus est in dando: et potest per alium adimplere. aut in faciendo: & tunc refert: aut non est electum ꝓpriũ mysterium persone: et tunc nõ potest per alium adimpleri. vt. l. vt nouem. §. ne autem. in princi. C. de cadu. to. Tu aliter considera ꝙ quidã sunt actus q̃ sũt naturaliter inserti. q̃dã q̃ formaliter. quidam qui indifferenter. Exemplum de primis puta edere bibere coire et similia: et ista nõ possunt per alium explicari sicut naturaliter patet. Quidam sunt actus inserti formaliter: hoc est per datam formã: verbi gratia si testator mandat alicui ꝙ p se pingat domũ: vel papa mandat alicui ꝙ personaliter accedat ad visitandum quoddã monasteriũ: nam hoc alteri cõmitti non potest. Quidam sũt actus qui non considerantur respectu agentis sz respectu sui effectus: ita ꝙ siue fiat per se siue p alium nihil refert: et tunc potest per alterum explicari. vt in dicto. §. ne autem. v. nihil eni. Item ꝙ quis nõ potest facere per se ꝓpter ipedimẽtũ sci pt facere per vicarium suum. vt. ff. de offi. eius cui man. est iuris. l. i. §. huius rei. Item procurator potest aliuz substituere in negocijs q̃ non req̃rũt industriam. In arbitris autem & in ceteris in quibus nõ potest dari mãdatario certa forma: et ideo est electa industria nemo pt substituere: q̃ arbitriũ est insertuz persone. vt. ff. de arbi. l. in cõpromissis

dam. Sed si domus est aliena: non perdit eam [a] dominus ignorans: sed tenẽs eam soluet regi decem libras auri. et si non habet vnde publice flagellatur [b] precone dicente coram eo causam. septima parti. titu. xxvj. l. quinta. Et est excõmunicatus. excommunicatio §. q. a.

b ¶ Item nemo hereticuz in sua terra vl̃ domo defendat[c]: alias si excõmunicatus ab episcopo per annum contumax fuerit fit infamis: honores non habitur[d]. Et si magnus dominus est: terrã aut castrum habens perdit illud regi applicandum: et a patria expellatur. Si minor (scilicet nõ magnus dominus (fuerit: eius corpus et bona sunt ad regis mercedem vt eum arbitrarie puniat. eodẽ titu. l. finali. Vi de. excommunicatio. §. q. a.

a ¶ Octauo quero. qualiter est cum hereticis disputandum[d]. Vide. episcopus. 7. q. l.

¶ Hermofroditus. Vide. testis. 7. q. testamentum. §. q.

¶ Herba. Vide. locatio 8. questiõe.

¶ Hyems. Vide. nauicularius. 3. q.

¶ Homo. Vide. actor. 2. q. populus. 3. q. vsufructus. 3. q. iactus. i. q. damnũ. 6. q.

¶ Honus. vide. honerare. vide. legatum. 8. q̃stione.

¶ Honores. vide. sacri

De predictis vide latius per baldum in. l. nomen. §. ne autem. C. de cadu. tollen. Et an quis cogitur precise facere operam quã promisit. vide q̃ scripsi. facere. v. an cogit q̃s. & v. vlti" q̃ro

¶ Honores. Qui propter honorem publicum dat pecuniam: exilij pena punitur. vt. l. q̃squis. C. si cer. peta. Vide infra. v. se. in. vsi. fi. Et que scripsi. officiũ. v. precio publicũ officium. Et. electio. 6. q. a. super. v. eligentium. v. Item q̃ sit. ¶ Qui honores repetit in. l. ambitus incidit & penam subit legitimã grauiorẽ. vt in. l. nullus C. ad. l. iuli. de ambi. Et vide. electio. 6. q. a. sup. v. electores. v. Item que sit. Ut hoc tibi latius

© Biblioteca Nacional de España

pateat. dic aut queris in depoſito ab officio et propter eius delictum: et ei non licet illud repetere: ſed nec proprio motu principis conceſſum poteſt illud exercere. vt. C. de ſuſcep. et archa. l. ſi quis. li. decimo. niſi ex principis indulgentia ex certa ſcientia ſibi cõceſſa delicti pena ⁊ infamia eſſet remiſſa. vt. C de coarta. l. Si quis. li. duodecimo. Alius autez iferior a principe licz habeat poteſtatem officium concedendi et remouendi remotum propter delictum amplius reducere non poteſt. vt. l. fi. ff. de offi. procurato. ceſa. Aut queritur de non depoſito ſed adhuc preſidente in officio: et tunc non licet illud officium repetere: vt finito tempore ſtatuto poſſit illud continuare etiaz ſi illud precibus porrectis obtineret a principe. vt in dicta. l. nullus. Si tamen imperator proprio motu ex priuilegio illud confirmaret: tunc illud continuare et exercere poſſit vt ſentit. glo. quinta in dicta. l. nullus. quia tunc non creditur ob importunitatem petentis feciſſe ſicut in priori caſu. Alij autem inferiores a principe non poſſent illum etiam motu proprio confirmare: niſi in defectu aliorum. vt in auteñ. de defen. ciui. ſ. finali et. C. de aſſeſſor. l. nemo. Et ita debet intelligi. l. ſi liceat. eodẽ titulo. Et ideo confirmatus poteſtas nõ poteſt ſuos officiales retinere. Aut queritur in non poſſidente officium vel dignitatem petente: et tunc aut petit ſolum moribus et virtutibus que operantur in illo: et hoc eſt permiſſum. vt. C. de offi. recto. prouin. l. ſecunda. ⁊ de aſſeſſor. l. liceat. Aut petit verbo et rogatione: et tunc aut ſolum vt proſit et repararet q̃ cadere videbat et ei licet et cõmendandus eſt. vt. C. de epiſcopis et cleri. l. q̃p̃. Aut vt preſit: et tunc ſi dignitas eſt ſpiritualis non licet nedum precio ſed nec verbo. vt dicta. l. q̃p̃q̃. ratio quia preeſſe animabus non licet quas omnes deꝰ feçit equales. vt in auteñ. de mona. in princi. Non tamen dico q̃ de iure canonico ſymoniacus ſit q̃ preces tantum effundit. Si autez dignitas vel officium ſit temporale: tunc dic: aut dignitas non habet iuriſdictionem annexam: et tunc nedum p̃ce ſed precio poteſt publice et palam petere vel etiam clam mediante ſuffragatore. vt. l. prima. in princi. et. l. totiens. ſ. primo. ff. depoſi. Aut habet iuriſdictionem annexam: et tunc non poteſt ab inferiore a principe. vt. ff. ad. l. iuli. de ambi. l. prima. quia preſumeretur ſubditos grauare. vt in auteñ. vt iudi. ſi quo ſuffra. ſ. cogitandum. A principe autem poteſt petere prece: cum in eo ceſſat lex iulia ambitus. vt. ff. ad. l. iuli. de ambi. l. iij. in princi. quinimmo et precio de eius potentia abſoluta licet non boneſtati ogruat ne preſumptã venditionem iuſticie diceretur tollerare. De predictis per ſalice. in dicta. l. nullus. C. ad. l. iuli. de ambi. Circa hunc. vſi. fi. vide ſupra. v. proximo. Et. officium. ver. precio publicum. ¶ Honor conſiſtit etiam in ſedendo ante alios: et q̃ dignior debeat ſedere a dextris: et inferior debeat ſedere a ſiniſtris. vt glo. in. l. deſernim⁹. C. de ſacroſanc. eccleſ. Et ideo filius primo genitus regis ſemper debet ſedere a dextris regis: faciendo ſibi honorez. De quibus per baldũ in dicta. l. decernimus. in princi. ¶ Quo ordine barones et comites ſedere debeãt penes regem: dic q̃ ordine conſueto. et iſte honor appellatur priuilegium: vt notat glo. de archiepiſcopo rauenenſi et mediolani. C. de ſacroſanctis eccle. l. decernimus. De que plenius per baldum coll. x. feu. c. quia de feudis. colum. decima. de his qui feuda. poſ. ¶ Vide que circa hoc ſcripſi. munus. ver. mulier in loco. quaſi per totum. Et vide etiam. accuſatio. 4. q. c. ſuper. ver pendente. Et vide. iudex. ſ. q. a. ſuper. ver. maleficij. ver. Item ſi quis. Et vide. matrimoniuz. 9. q. a. ſuper. v. mortem. ver. Item honor. Et vide. vxor. v. reuerentia que. Vide que ſcripſi. feudum. 8. q. b. ſuper. ver. alienet. ver. ſi domin⁹. Et. reſcriptum. 3. q. b. ſuper. ver. auferre. et. e. q. f. ſuper. ver. bona. Et vide. reuocatio. i. q. d. ſup. ver. capere. Et. pignus. 6. q. b. ⁊ que ibi ſcripſi ſuper. ver. reſtituit. ⁊ ſuper. v. debiti. Et vide que ſcripſi. ſequeſtratio. i. q. a. ſuper. ver. dumtaxat. v. vbi non poteſt. Et vide. feudum. 7. q. a. ſuper. v. ſucedit. v. feudatarius. Et. emphiteoſis. i. q. a. ſup. v. emphiteoſis. v. quero de feudo.

legium. ſ. q. rex. 7. q. et. 21. 23. 26. q. miles. 10. q. premium. 3. q. tabellio. 8. q. legitimus. 2. q. filius. 3. q. legitimatio. 2. q. ſeruitus. 11. q. feudum. 13. q. iudeus. ſ. q. ſarracenus. 7. q. beretícus. 6. q. captio. 3. q. epiſcopus. 2. q. ſ.

¶ Honeſtas. vide. clericus. ſ. q. matrimoniũ. 9 q. ſponſalia. 9. q. matrimonium. 10. q.

¶ Hore. Vide. penitentia. 3. q. canonizatio. 2.

¶ Hore. Que ſunt hore canonice. et vnde dicuntur. et quot ſunt. et quo tempore ſunt dicende. et quis tenetur ad eas dicendas. et quis ad omiſſas reiterandas. ¶ Item quis poteſt eas dicere per ſubſtitutum. et an earum obmiſſio ſit peccatum mortale. h. in. c. preſbyter. De celebratione miſſarum.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Item secundū quam consuetudinez tenetur horas dicere beneficiatus in diuersis ecclesijs. h. in. c. pernicioſus. 2. di. e. ti. ¶ Item an licet clerico peruenire tempus horarū dicendarum. h. e. c. 3. di. Vide que scripsi. oratio.

¶ Hospitale. Hospitale priuatum vt habent nobiles et cōmunitates in quo episcopus non habet istitutionez nec destitutionē: q2 non fuit fundatum eius auctoritate: sed ē potius prophanū: tale hospitale non habet priuilegia diuine domus: nec presidentes talibus hospitalibus non gaudent priuilegijs clericoruz. Et credo q9 relicta facta hospitali nō applicentur sibi: cū ista domus sit prorsus secularis: tamē quia istud legatum est factū contemplatione pauperū: episcopus capi et 7 distribuet inter pauperes habito respectu ad p sonas pauperū: non ad locuz. Nec nomine isti9 hospitalis potest peti restitutio in integrū. De quib9 per bal. in auten. hoc ius. C. de sacrosanc. eccle. colum. ij. Vide. sepultura. 3. q. f. super. v. quartam. v. an de omnib9. in. vsi. quero villa cāpi. Et si hospitale sit cōstructū auctoritate epi habet priuilegia diuine dom9. vñ fugiēs ad tale hospitale ita ē tutus a iudice seculari sicut si fugeret ad ecclesiam. vt notat archi. 17. q. iiij. c. diffiniuit. ¶ Et vide que scripsi. heres. 6. q. m. sup. v. hospitalis. Et. sepultura. 3. q. f. sup. v. quartam. v. an de oib9. in. vsi. quero testatoz. cū quiq3. vsi. se. 7 in. vsi. quero si relinq3 eccle sie. Et. testamentum. i. q. v. potest testatoz. in. vsi. 7 prosequēdo. 7 in. vsi. se.

¶ Hospes. An clerici: vel laici tenent9 ad hospitalitatem etiam debito. h. in. c. placuit. de empti. et venditi. ¶ Medici grāmatici etiā possessores litteraruz a receptione hospitū sunt imunes. vt. l. medicos. C. de profe. 7 medi. li. x. De clerico vide infra. v. nisi in aliorū. De laico vide in q̄ttuor. v. se. Et regulariter nō cogitur quis recipere hospites nisi in casu aduenientis multe militie. Sed postq3 quis cepit tenere hospitium 7 posuit signa hospicij: tūc hospites cogitur recipere: nisi ex causa recusaret vt ꝓpter multitudinē hospitantiū: sicut dicitur de notario: quia licet cogatur facere instrumentū: tamē excusatur propter multitudinē cōtrahentiuz. de quo per bar. l. in eos. circa prin. ff. fur. aduer. nau. ¶ Epidemetici dicūtur qui supra milites cōstituti sunt metientes siue demetientes militib9 hospitia: 7 q̄tū habeat domin9 dom9 7 q̄tū miles qui hospes est. vt glo. ꝛce. C de metati. 7 epideme. li. xij. ¶ Si epidemetic9 seu mes sor mensurauerit et hospitiū militibus cōsignauerit: 7 eius nomen in postibus assc̄iptum deleuerit: ad instar falsi punit9. Et sic nota q9 messor postq3 diuisit 7 vno militi assignauit nō pōt alteri talem assignatiōem concedere. Item cū assignāt militi hospitia: si domin9 domus h3 tantū vnaz domū: illa domus ē i tres ptes diuidēda: prima eliget domin9: secūdaz hospes miles: alia vero pars domino relinquit9. Ergasteria vero mercimonijs deputata ab onere hospitandi sunt exempti. pro stabulis tamen militum possunt deputari: nisi domin9 alibi stabulū deputauerit. vide infra. e. v. in botecis. Viris tamē illustribus non debetur tercia pars: sed dimidia dom9. Et q̄ ō supradcā fecerit si ē illustris i. xxx. libris auri pūit9: ali9 aūt miles militia spoliat9. vt. l. si q̄s. C. ō meti. 7 epi. li. xij. 7 ibi bar. ¶ Nec in ecclia hospiciū assignet9. al9 epidemetic9. i. messor eū assignās potit ofim 7 exigētos soluit mor. Et ibi numēta tenēs p q̄libet vice totidem soluit mor. quoz tercia ps accātoris: 7 t9cia ecclie: 7 tercia fisco applicat9: 7 vicul9 mācipat9. Et accātore cessāte iudici ex suo officio sr̄ hoc ꝓcedēte tercia accātoris applicat9. vt. l. v. tractatu. j. oro. iij. de bruiesca: p regē ioānē. j. Vide. ecclia. 9. q. a. sr̄. v domib9. Itē nec i iudeoz sinagoga q̄s hospitet9 nec ibi bestias teneat. vt. iude9. ſ q. b. previa rusticaliū ab oī onere hospitalitatis sūt exēpta: nec pt ad ea vll9 mercatoz. i. miles accedere. 7 ō faciē tē tāq3 sacrilegū pt q̄s expellere. Et i domib9 p uicialiū pñt hospitare milites. vide. j. v. hēns illustrē. dūmō nil exigat9 ab eis inuitis vl volētib9 vt ibidē milites ñ morēt9. 7 milites vl messores a puincialib9 exigētes: 7 ipi puiciales dātes veniunt puniēdi i. x. auri libris fisco applicādis. vt. l. deuotū. C. de meta. 7 epide. li. xij. 7 ibi bar. vide j e. v. itē pstās. Itē ad balneū hospicij cā q̄s accedere ñ d3. vt. l. hoc pspectū. C. e. ti. Nisi i aliorum hospicioru defectu: vel in regis: regine: seu infātis euentu: hospiciū in clerici domo nō assignet9 vt pet9. viij. oro. v. de toro: p regē henricū: anno 1400. De hospicio tā clerici q̄ laici vide. s. v. i. In botecis: vel cellarijs hospiciū nō assignet9. vt pet9 oro. o madrigal: p regē ioānē. ij. āno. 1438 vio. s. e. v. epidemetici. i. vsi. ergasteria. Dom9 iudicū ordiarioz 7 fabricēsiū ab onere hospitādi sr̄ imūes vt. l. cūctos C. ō met9. 7 epi. li. 12. 7 ibi bar.

© Biblioteca Nacional de España

Domus medicorū principis ⁊ etiaz aliorū medicorū. vt. C. de ꝑfe. ⁊ medi. l. medicos. ⁊ magiſtri ſcientiarū etiaz cuz vxoribus ⁊ filijs. vt in dicta. l medicos. ab honore hoſpitalitatis ſe reddūt immunes. Et ſic nota ꝙ doctores nō coguñ recipere hoſpites in domibus eoz: licet alij teneantur: ⁊ ꝓuilegiū qđ ſic daſ doctori bꝰ ad heredes nō tranſit. De quo ꝙ bar. l. archiatros. C de meta. ⁊ epide. li. xij.

¶ Itē domꝰ officialium ſūt imunes recipiēdi militē. i. hoſpitē eiuſdē officij. vt peſ. oro. de madrid: per regē ioannē ij. āno. 1435 Et melius ꝙ eū peſ. i. oro. de. de madrigal: Anno. 1438. Qui dā contēti i l. hac lege C de meta. ⁊ epide. li. xij. dū viuūt: et poſt mortez eoz heredes filij: parentes: nepoteſ ffres: ſororeſ vxores eorū tres domꝰ a moleſtia recipiēdi milites hēnt immunitatē: qđā duas: qđā vnā: qđā dimidiā tm̄ hēnt imunitatez vt ibi. ¶ habēs illuſtrē dignitatē: nec alij cōtēti in l. oēs. C. de meta. ⁊ epide. li. xij. ſub pēa ibi cōtēta nō pñt ſe excuſare ab onere recipiēdi hoſpites. vide. ē. v. ꝑdia. i. vſi. ⁊ i domibꝰ. ¶ Itē pſtās hoſpiciū nihil noie pēſiōis: vel diſcuſſiōis cauſa debet recipere a militibꝰ. vide. ē. in dicto. vſi. in domibꝰ. Et impetrās ꝓuilegiū vt hoſpites non recipiat vt vicini domꝰ grauēt caret ꝓuilegio ⁊ pūitur pena. in. l. oēs. C. de meta. ⁊ epide. ¶ In regalibꝰ locis nullꝰ violēter capiat hoſpiciū: nec raupā: paleā: nec qđ aliud. al hoſpiciū ſumēs ſexingētos regi ſoluet moſ. ⁊ qcqđ aliud cepit cū tripli pēa reſtituet. ⁊ iuſticia vel loci rcōres ꝓter regis mādatum hoſpitia aſſignātes ipo fcō officijs ꝓuāt. vt peſ. iiij. oro. de çamora. et peſ. 48. 26. orde. de media: ꝙ regem ioānē. ij. anno. 1433. ⁊ vio peſ oro. de palēçuela: ꝙ regē ioannē. ij. āno dñi 1423. Et de iure ꝙ circa hoſpicia citatis ſegobie caueſ. vide. l. x. oro. de segouia: ꝙ regē ioānē j āno. 1490

¶ Item an hñti ius hoſpitādi liceat rūpere: vel violēter intrare hoſpitio. vide ꝙ Inno. de imu. eccl. c. i. ⁊ i cle. ad nraz. de cēſi.

¶ Vide q̄ ſcripſi. depoſitū. i. q a. v. ſi ego depono. Et. furtū. 4 q. i. ſſ. v. ſtabularis. Et. locatio. 8. q. n. ſſ. v perdita.

¶ Hoſpitionarius. Vide q̄ ſcripſi. hoſpes. q̄ſi ꝙ totū. Et. rex 15. q. p. ſuper. v. hoſpitionarium.

¶ Humilitas. Vide. manſuetudo. Et. obediētia.

¶ Que humilitas eſt ſeruanda ⁊ approbanda. h. in c. humilis. de maio. ⁊ obe.

¶ Hoſpicionarius. Vide. rex. 15. q. p.

¶ Hoſtiarius. Vide. clericus. 24. q.

¶ Hoſtis. Vide. ſignificatio. 2. q. inimicitie. ꝙ totum.

¶ Humilitas. Vide. mānſuetudo. obedientia.

Actus. Primo q̄ro: per quos ſūt ſoluenda in maricā tempeſtatis[a] iactata ob naué alleuiādaz. Dicq debent res que euaſerunt etiā ꝓcioſiſſime extimari: ⁊ ſerui: nauiſq; ipſa: ⁊ prout q̄ſq; ibi plus habet tenet reſpectu q̄ titatis (. ſ. valoris: nō autē pōderis cuiuſlibz rei) cuilibet ꝓtribuere: ⁊ ſatiſfacere bis quoz res fuerūt iactate. Sz liberi homines ꝙ ſuis ꝓſonis nil ſoluēt: qz nō poſſūt extimari[b]. ſ. par. ti. 9. l. iij. vide de libero hoīe. pirata. i. q. a.

b ¶ Et ſi ob tēpeſtatis metum ſcienter arboz aut anathena ſcinditur ⁊ velum proiçitur: ſoluit ſua pra dicto mō. ſed ſi caſu perdit nō fit cōtributō. e. ti. l. iiij.

c ¶ Idem ſi nauis vi vētorū: aut tempeſtatis ipulſu ſeu ſaxoz obuia frāgitur: niſi ⁊ nauigantes timore tempeſtatis rogēt vt ad terrā oīm periculo dirigat: tūc enī quilibz reſpectu ſupradcō (. i. in iſta. q. a.) tenet. ſz ſi nil euaſit nō tenētur (. ſ. illi q̄ nihil euaſerūt). e. ti. l. quita.

d ¶ Et ſcias ꝙ i cōtributione cauſa iactus extimatur etiā qđ ex nauis fractiōe (. ſ. ꝙ iactū cōtigēte) ſubmerſumq; recuperatur. ſecus econtra:

a ¶ Extiari. Cōcordat fo. l. li. iiij. ti. fi. l. fi. Et vide de hac matia i. l. i. ⁊ ij. ff. cū eadem. ff. ad. l. rodi. de iac.

© Biblioteca Nacional de España

quia de rebus iactatis et recuperatis: non ſatiſfit res perdētib⁹ ſine) ⁊ ſine iactu ꝓunt⁹: vt effracti one nauis vel alio ſimili caſu) iactu. e. ti. l. vj.

e ¶ Sed rebus nauis fractione perditis: vel caſu non tenent⁹ illi ꝑ rebus q̄ in ſimphona euaſerūt cōtribuere q⁹ nō fuerūt poite ꝑ vtilitate cōmuni Et q⁹ dixi (.ſ. s̄. e. q. a.) de iactatis tēpeſtatis metu⁹ ſerua in his que alleuiāde nauis cauſa ad trā ſitus p ſiccū vel anguſtiam vt abilioris fiat i ſimphona tranſlatis perēpte ſunt. e. ti. l. viij.

¶ Qualiter aūt fit cōtributio ꝓ rebus ablatis per piratas. Vide. piratа. i. q.

a ¶ Scdo quero. an res ex iactu vel nauis fractiōe ſint dominis reſtituēde: vel eoꝝ heredibus. Dic q⁹ ſic: priuilegio vel conſuetudine cōtrarijs non obſtātib⁹ᵇ: niſi ſint ūimicorū q̄ occupātis fiūt. e: ti. l. vij.

a ¶ Tercio q̄ro. an teneor preciū ſoluere de iactu rhetis quē emi: ſi nil fuit piſcatum. vide. venditio. 3. q. i.

¶ Janitor. Vide. excōicatio. 11. q. rex. 15. q. caſtrū. 2. q. citatio. 2. 3. q. primū decretū. 2. q.

Ieiuniū. Primo q̄ro quotuplex eſt ieiuniū. Dic q⁹ triplex⁶. abſtinentia voluptatis. abſtinentia cibi. ⁊ ſemel in die ſine carnib⁹ comedere: aut ouis: caſio: butyro. Et q̄ bñ ieiunat omnia iſta d⁹ implere. Duo primi modi ſunt oi tempore ſeruādi. terci⁹ certis dieb⁹. de q̄b⁹ infra ꝓxima. q.

a ¶ Secūdo q̄ro. qui dies ſunt ieiunādi[d]. Dic q⁹ vigilie apoſtoloꝝ: exceptis philippi et iacobi: et ioannis apoſtoli. Itē ſūt ieiunāde alie (.ſ. vigilie) ab eccleſia ieiunare mandate. ⁊ q̄drageſima. q̄ttuor tēpora. i. p. titu. xxiij. l. iiij. quinta.

¶ Et ſciendū q⁹ in aliq̄bus locis eſt cōſuetudo vt ſabbatū. i. dies req̄i ieiunetur: ex eo q⁹ die veneris ſācta et ſabbato ante reſurrectiōem apoſtoli nimia triſticia ieiunauerūt. ⁊ q⁹ fides reſurrectionis in beata maria remāſit fit eadē die feſtū btē marie. Et l⁹ alibi nō ſit cōſuetudo ieiunandi: nō tñ eadē die ſūt comedēde carnes[e]. Et ſi feſtū habens vigiliaꝫ venerit die lune: ieiunet⁹ in ſabbato[f]. e. ti. l. vj.

a ¶ Metu. vide ō hoc glo. i. c. excōicatōi. de rapto. incen.

b ¶ Obſtātibus Vide. h. i. c. cuz dilci. de accuſa. Et ſi nō appareant c⁹ ſint p bienniuz erūt ſub ſeqſtro. ⁊ ſi iſto tpe dñs nō venerit erūt regis vel ei⁹ q̄ de iure debz hēre. fo. no. c. 19. Vide fo. l. li. iiij. ti. fi. l. i. Et cōcordat huic legi ptite. auteñ. nauigia. C. de fur. Et ibi vide que ſit ei⁹ trāſgreſſoris pena. ¶ Itē an reges hiſpāie male faciant occupādo bona naufragij. vide glo. ſr. ō. deſpicim⁹ i. q. vij. c. diſpē ſatiōes. Et niſi ablata reſtituerint taliter occupātes ſunt ipſo iure excōicati. ō rapto. c. excōicamus.

c ¶ Triplex. De hoc p. h. i. c. ex pte. de obſer. ieiu. ¶ Itē an ieiuniū cadit ſub p̄cepto. h. i. c. cōſiliū. e. ti.

d ¶ Ieiunādi. q̄s teneāt ieiunare. ⁊ q̄b⁹ dieb⁹. ⁊ q̄liter. et vſq; ad quā horā. h. i. c ex pte. de obſ. ieiuñ. Et q̄liter frāgit⁹ ieiuniuz: an p potum: electuarium: ſeu bolū panis aut medicīnā. ibi vide p eū. Et vide. miſſa. 7. q. b. ¶ Itez cuz ex iuſta cā nō p̄t q̄s ieiunare: an d⁹ petere licentiam. ⁊ a quo. vel an p̄t ſua auctoritate hoc facere. vide. h. i. c. ex pte. ō obſer. ieiu. di. i. in fi.

e ¶ Carnes. ō hoc p. h. i. c ex pte. ō obſer. ie. ⁊. c. p nicioſ⁹. ō ce le. miſ. Ubi hēs etiaz q⁹ quo vadis: potes omedere carnes die q̄ comedūt nō alia: lz i pria tua de conſuetudie nō comedāt. Itē ſi feſtuz natiuitatis venerit i ſexta feria: an p̄t q̄s comedere carnes. ⁊ q̄d de vouēte nō cōedere carnes certa die ſi eadē die tale feſtuz occurrat an p̄t cōedere carnes. h. i. c. explicita. ō obſer. ie. Itē an peccatū nō ico die ieiunāſ. h. i. c. interfecti. 3. di. de homi. volū.

f ¶ In ſabbo ō hoc p. h. i c. ex pte 2. ō

© Biblioteca Nacional de España

De obser. ieiu.

¶ Ignorantia. An p̄sumitur ignorātia vbi scientia nō probatur. h. in. c. ad hec. de postulan. ¶ Item an ignorātia iuris: vel facti excusat. ⁊ in quib⁹. h. in. c. is qui. de soluti. ⁊ azo. in sūma. C. ō iuſ ⁊ fac. ignorā. ⁊ ibi vide in pri. q̄ aliud est ignorātia: aliud error: aliud titubatō ¶ An ignorantia iuris excuset a pena. distingue cū glo. in. l. respiciēdum. ff. de peni. Et pleni⁹ p dy. in. c. ignorātia iuſ. de regu. iu. li. vj. Et dicas aut erratur i iure naturali licz pena sit a iure ciuili apposita: ⁊ null⁹ iuris ignorantia excusat: nā licet pena possit ignorari iuste: tamē ipsa phibitio quā ius naturale facit ignorari nō pōt: nisi supine. vt. ff. de adulter. l. si adulteriū. ſ. stupri. Et qō ibi de incestu dicit idē de homicidio vel furto ⁊ ceteris delictis iure naturali prohibitis. Aut erratur in iure q̄si naturali: ⁊ idem. vt. C. de in ius vo. l. ij. Utroq; tamē casu locus est penitētie cum satisfactiōe cōdigna. vt. ff. de in ius vo. l. q̄uis. et in. l. senatus. C. de his qui sibi asscri. Aut errauit in iure ciuili: et tunc aut ius in quo errat vel ignorat exigit verū dolū: aut culpā tm. si dolum verū: tunc ignorantia iuris iusta vel iniusta ratione causata excusat. vt. ff. ad silli. l. si quis in graui. ſ. si quis ignorans. ⁊. ff. de liber. cau. l. igitur. ſ. post. vbi est casus. Sed si dolū p̄sumptū exigit: tūc ignorātia si erat iusta excusat a dolo p̄sumpto quia et a culpa lata: ⁊ pro hoc accidit. ff. de decre. ab ordi. fa. l. et ipso iure: nisi infringeret repugnantia alteri⁹ regule. vt dicit salice. in dicta. l. senat⁹. in declaratiōe vltimi contrarij. si autē nō erat iusta tūc nō excusat. vt. ff. de publica. l. fi. ſ. licet Sed si culpa tantū: aut latā: ⁊ tunc idem quod in dolo p̄sūpto. vt. l. magna negligentia. ⁊. l. late ff. de verbo. sig. Aut leuiorē exigit: et adhuc idez vt si sit iusta excuset: ⁊ si nō sit iusta non excuset: quia tūc in lata culpa constituit: que grauior ē q̄ exigatur: et sic tanto fortius debet puniri et minus excusari. Iusta autē dicitur ignorantia quando ius illud non erat publice notoriū vel iuris p̄sumptione: vt quia nondū transiuerant duo mēses quib⁹ p̄teritis ligant noue cōstitutiones: alias dicit iniusta: nisi sint cōsuetudies locales q̄s forēsib⁹ ⁊ peregrinis liceret ignorare. Et ex his habes clare q̄ lata culpa que causat a iuris ignorātia equiperatur dolo. Quādo autē culpa causat a fcō. vide plene per salice. i. l frater. C. ad. l. cor. de sica. Restat ad predictorū declarationē videre quando lex exigit verum dolū vel p̄sūptuz seu culpam Et breuiter dic q̄ vbi crimen vel factum ex quo pena infringitur nō potest esse vel cōmitti sine dolo vero: vt in furto vt patet in eius diffinitione. ff. de fur. l. i. vel in conuicio: qō nō potest fieri sine facientis affectu. vt. C de iniur. l. et si non conuicij. tūc talis lex requirit verū dolum: ⁊ ideo etiam iniusta ignorantia excusaret a pena: nisi esset error iuris naturalis: vt in dictis ex emplis. vbi autez factū illud potest esse vel cōmitti sine dolo: ⁊ tūc aut illa lex penalis req̄rit expresse dolum: ⁊ tunc de dolo vero intelligitur. vt. ff. ne vis fiat ei qui in po. mi. est. l. i. coniuncto. ſ. si quis ideo Aut lex illa penalis expresse dolum non exigit tunc verum doluz sed suspicatuz: et sic culpaz latam exigit ⁊ punit siue sit pena afflictiōis persone. vt in dicta. l. senatus. siue et multo magis si sit bonorum vel rerum abdicatiua. vt. C. vnde vi. l. si quis in tantam. De predictis per salice. in dicta. l. senatus. C. de his qui sibi asscri. in testa. ¶ Item que dicatur ignorantia crassa et supina. h. in. c. consilium. de homici. i. di. circa fi. in. ver. aut improbabiliter. Et vide etiaz. falsitas. ſ. q. a. super. ver. occidetur. ver. desistēs ab vsu. in. versicu. in rescripto autem. ¶ In lucris vel quasi lucris captandis iuris ignorantia mulieribus nihil prodest. vt. C. qui. admit. ad bo. posse. po. l. iuris. Concordat de iuſ. et fac. ignoran. l. iij. Et ibi glo. ponit hoc verbum de quasi lucro. Et hoc est verum si mulier potuit consulere peritiores: Secus autem est si non potuit: quia tunc prodest.

a ¶ Tercio quero. q̄liter peccat die ieiunij non ieiunās. ep⁹. 7. q. d.

a ¶ Quarto quero. an celebrās missaz dz eē ieiun⁹. missa. 6. 7. q. b.

a ¶ Quīto q̄ro. an confirmās: seu cōfirmatus debent eē ieiuni. vnctio. 4 q. a.

a ¶ Sexto quero. an die ieiunatiua debent cōiuges a coytu abstinere. vide. matrimoniū. 7. q. e.

¶ Ignis. Vide. damnū. ſ. q. h. i. k. incendium. p totum. cōbustio. p totū.

¶ Ignorantia. Vide. lex. 9. q. a. clericus. 3. q. f. excōicatio. 13. q. l. 12. q. a. ſ a. bñficiuz. 5. q. a. sacrilegiū. 3. q. e. matrimoniū. 10. q. d. f. m. ⁊. 13. b. vēditio. 3. q. e. f. l. locatio. 8. q. i. ⁊. ſ. q. d. solutio. 8. q d. e. ⁊. 3. q. aa. hereditas 13. q. a. homicidium. 4. q. regula. 2. q. regula. 29. eucharistia. prima. questione. c.

© Biblioteca Nacional de España

Quero: q̃s dz hoc ꝓbare: an mulier negatiuã: an aduersarius affirmatiuã. dicit bar. ꝙ si mulier est in loco vbi nõ sunt periti: tũc ꝓsumit ꝙ ipsa ꝙ nõ potuit cõsulere peritos. sed si sũt ibi periti ꝓsumitur cõtra ipsaz. ibi aũt ꝓsumitur eẽ copia peritorũ vbi est merũ ꝛ mixtũ imperiũ et loc⁹ cãrũ. nã iste dicit loc⁹ isignis etiam si eẽt q̃dã castrũ ꝛ non ciuitas sc̃z bar. qui ita notat in l. in bonorũ. ff. de iur̃ ꝛ fac. ignor. al. q̃. admi. ad bo. pos. po. Quero: quid si habuit cõsiliuz sed malũ ꝓpter ignorantiã cõsultorũ: nũquid hoc ꝓbato excuset. dicit bar. i dicta. l. in bonoꝝ. ꝙ sic: qz nõ tenet scire iura: secus in eo qui tenetur scire iura. Tu dic ꝙ debet habere cõsilium cũ pluribus: ꝛ licet mulier sit vel rustic⁹ tamẽ naturalis mot⁹ sibi dictat inq̃rere q̃ ignorat: quia oẽs hoies naturaliter scire desiderãt. Quero: statuto cauet ꝙ nõ valeat cõcordia nisi ꝓducatur intra certã diẽ: modo quidã rustic⁹ ꝓ errorẽ aduocati nõ ꝓduxit in terminis: an excuset ꝓpter iuris ignorantiã. Dicas ꝙ nõ: qz in his q̃ pertinent ad rigorẽ ꝛ formã iudicioꝝ nõ attendit sexus vl rusticitas: sed forma generaliter tradita: sicut nec attendit etas. vt. C. de iudi. l. pperandum. in fi. ꝛ in auten. de here. ꝛ falci. ℊ. pupillis. De p̃dictis ꝓbal. in dcã. l. iuris. C. qui. admi. ad bo.

¶ Illustris. Qui sunt illustres. h. in. c. cũ te. de re iudi. ꝛ di. Et qui dicant illustres. spectabiles. ꝛ clarissimi. ꝛ sup illustres. nota. ij. q. vj. c. anteriorũ. vbi per gui. ꝛ i spe. de iurisdi. o. iudi. vbi circa hoc spec. distinguẽdo dicit ꝙ iudicũ alij sunt maximi. alij magni. alij medij. alij minimi. alij infimi. vt in auten. de appell. ℊ. illud etiam. coll. iiij. ¶ Maximi sunt super illustres: vt imperator: ꝛ papa: qui super omnes sũt in toto orbe. Item consul. Item patrici⁹. ¶ Magni sũt illustres qui sunt supra spectabiles: vt prefectus pretorio orientis ꝛ illirici: ꝛ prefect⁹ affrice: ꝛ prefect⁹ vrbis: ꝛ questor qui preerat libris principalibus legendis. Item etiaz sunt magni senatores. Itẽ comes donationũ que fiunt in curia principis. ¶ Medij sunt spectabiles: vt magister militũ. Itẽ pretor. Itẽ prefectus vigilũ. Item ꝓconsul. Item prefect⁹ augustalis. Item prefectus egipti. Itẽ vicarius: ꝛ dux. Itẽ comes rerũ priuatarum: ꝛ comes orientis. nõ tamẽ comites ytalie ꝛ alamanie quos clarissimos reputo. comites vero ꝙincias regentes: ꝛ tholosanus: ꝛ prouincie spectabiles sũt. ¶ Minimi sunt clarissimi: vt ꝓses ꝙincie. Item ciuitatũ rectores. Infimi sunt defensores ciuitatum vel locorum: ꝛ magistrat⁹ municipales qui non possunt cognoscere vltra sũmã centorum solidorum. Item vt pedanei iudices q̃ nõ possunt cognoscere nisi de paruis: ꝛ in duobus aureis punire. Item rationalis q̃ cognoscit de causa libertatis ꝛ ingenuitatis: non tamẽ ingenuitatis. Predicta oia specifica: vt in auten. de appellati. ℊ. iij. iiij. coll. iiij. ꝛ i auten vt ab illust. ꝛ qui supra eos sũt. coll. v. ꝛ ij. q. vj. anteriorũ. predicti oẽs ordinarij sũt ꝛ merũ imperiũ habẽt: exceptis defensoribus ciuitatũ: ꝛ magistratib⁹ municipalib⁹: ꝛ q̃ supra sequũt. hi eniz leuia tractãt: ergo ptãtes ciuitatis nr̃i tẽporis mutilantes mẽbra ꝛ capita amputantes vsurpãt sibi merumz imperiumz. Scõm canones etiã iudicũ. alij sunt legati. alij patriarche seu ꝓmates. ꝛ hi possunt super illustres dici: ꝛ papa maxime. Alij primates ꝛ metropolitani: ꝛ hi possunt dici illustres. Alij sunt episcopi: ꝛ hi possũt spectabiles dici. Alij archidiacõi. ꝛ archipresbyteri: ꝛ in huiusmodi dignitatibus ꝛstituti: ꝛ p electiõem creati qui habẽt iurisdictiõem: ꝛ hi possunt clarissimi dici. Alij rectores ecclesiarũ: ꝛ isti possunt infimi dici. Sunt ꝛ alij qui sunt a principe delegati: ꝛ hi possunt etiã quo ad causaz sibi cõmissaz maximi dici. Alij delegati ab ordinarijs Alij assessores. alij executores. alij arbitri. De ꝓdictis oibus vide per spec. vbi supra. Et de aliq̃bus priuilegijs illustriũ. vide. rex. ij. q. v. super. v. maioribus.

¶ Illegitimus. Vide que scripsi. spurius. Et clericus. z. q. a. super. v. illegitimus. Et. legitim⁹ Et. legitimatio. Et. filius. Et. ꝓmutatio. 4. q. a sup. v. beneficium.

¶ Imperator. Imperator alaman⁹ dz ire romã ad suscipiendũ coronã: nec possit ei mitti alibi. s. in alamaniã ꝓ papam. ꝛ hoc debet fieri in veteri roma: nõ in constãtinopoli. Item debet imperator ire: non mittere. bal. coll. seu. c. iniuria punit. ℊ. ad hec. colum. xiij. de pace iura. fir. ¶ Si ipator nõ istallat i sede rome sz in alio loco: an acquiratur generalẽ possessionez imperij. Et videt ꝙ nõ sc̃z dicta Inno. in. c. ex lris. de resti. spo. Tu dicas ꝙ q̃q̃ nõ sit i possessiõe: tñ oia ꝑt ac si eẽt i possessiõe: qz iurisdictio sua ẽ notoria. bal. l. si aquã. colũ. xx. C. ỏ seruitu.

¶ Illustris: Vide. cõcubina. z. q. b.
¶ Illegitim⁹. vide. legitim⁹. 2. q. filiꝰ. i. 2. 3. 4. q.
¶ Imaginatio. vide. rex 8. q.

¶ Imperator. Primo quero q̃ est imperator: aut rex. dic ꝙ habẽs imperialẽ: vel regiã dignitatem est impator: aut rex. 2. p. ti. i. l. i.

a ¶ Secũdo q̃ro. q̃re sic dicit Dic ꝙ iõ qz oĩb⁹ ipe rat ꝛ sibi nemo: nisi papa i spiritualib⁹. e. ti. l. i.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Imperator in ciuitate vel i epatu nõ dz facere superfluã morã in dãnũ ciuitatis vel epat⁹ seu territorij p quẽ trãsit. ⁊ ẽ rõ q⁹ fere ipossibile ẽ quin exercit⁹ ei⁹ dãna inferat. Sz qñ dicatur mora superflua. Rñdeo iudicio populi. vel si ibi moret vltra sex mẽses. bal. de pace. cõstã. ſ. morã superfluã.

a ¶ Vicarius Est etiã dñs toti⁹ mundi vere: nõ obstãte q⁹ alij sint dñi singulares: q⁹ mũd⁹ ẽ q̃dã vniuersitas ió pót hẽre dñm vniuersitatis: lz res singulares ñ sint sue bar. in. l. ſz si ps ff. ò rei vẽ.

b ¶ Legẽ. ipator dz iponere legez toti orbi: q⁹ tot⁹ orbis est sub suo ipe rio: ⁊ hoc in spectã ptãte quã debz de iure ciuili. ſz i spectã ptãte princi pis dico q⁹ i pator ñ vult imponere legez pplis q̃ nõ obediũt nec ẽ spes q⁹ obediãt: ne lex sua sit lu dibrio ⁊ i vanuz posita. bal. l. cunctos pplos C. de sũ. tri. col. i. Aliq̃ ciuitas icepit obedire ipatori q̃ p⁹ erat rebellis: q̃rit⁹ vtrũ ostitutiões p⁹ fcẽ ligẽt istã ciuitatẽ. Dic q⁹ ista acq̃sitio ẽ noua acq̃sitio i vniuersali dominio: ⁊ ẽ reddere istaz ciuitatem sue forme ⁊ statui naturali vnde merito cõstitutiões p⁹ fcẽ eã ligãt. bal. i. l. cũctos populos. C. de sũ trini. colum. ij.

c ¶ Monete. Quis hẽt ptãtẽ faciẽdi monetã. h. in. c. q̃to. di. ij. de iureiuran. Et falsitas. ſ. q. b.

d ¶ Prãdij. pro quo dãt ei sexingẽti mor. Sz vide q̃ scripsi. rex. i. q. ff. ò. rex. ò. regi p prãdio.

a ¶ Tercio q̃ro. q̃re fuit i/uẽt⁹. Dic vt gẽtiũ discordias sopiret. et leges ad earũ regimẽ p⁹deret. fidẽ defẽderet: eiusq̃z ĩimicos pſterneret. cõueniẽs fuit vnũ ⁊ nõ plures eẽ imperatores. e. ti. l. i.

a ¶ Quarto q̃ro. q̃liter fit. Dic q⁹ p electiõez. e. ti. l. ij. vij. viij. ¶ Et nõ p̃t eẽ impator anteq̃z sit miles Miles. 9. q.

a ¶ Quito q̃ro. quẽ locuz obtinet. Dic q⁹ ẽ vicarius[a] i tpalib⁹. e. ti. l. xvij.

a ¶ Sexto q̃ro. q̃ ẽ ei⁹ dignitas. Dic q⁹ ei⁹ dignitas ẽ ceteris tẽporalibus honorabilior ⁊ nobilior. et ad eũ ptinet ex cõcessiõe gẽtiũ antiq̃ impij gubernatio in iusticia. e. ti. l. i:

b ¶ Itẽ ptãs ei⁹ ẽ legẽ[b]: forũ aut cõsuetudinẽ cõdere antiquã corrigẽ ⁊ iterp̃tari. Itẽ merũ imperiũ in terris sui imperij ei soli cõpetit nõ alij: nisi eius cõcessiõe: vel priuilegio. Itẽ p̃t nũdinas: ⁊ portagia ponere. Et monete[c] factio ei soli cõpetit. Et terminorũz puincie: aut ville diuisio. Pacis: vel guerre factio. Litis super eius vel predecessor⁹ priuilegijs decisio. Judicuz ordinarior⁹ creatio. Cẽsus: tributi: atq̃z prãdij[d] secundũ antiquã cõsuetudinẽ a locis receptio. Et licet quilibet sui imperij habet rei sue plenũ dominiũ[e]: tamẽ ipse potest cohibere dñm ne re sua male vtatur. nõ potest tamẽ alicui res suas sine iusta causa auferre[f]: quia licet romani p⁹stituerunt ei potestatẽ sup gẽtes: non tamẽ habuerũt intẽtionẽ constituẽdi eũ dominũ rerũ singulariũ Et dictam potestatẽ habet imperator ex quo a maiori electorũ parte fuerit elect⁹. e. ti. l. ij. rescriptum. 3. q. b. f.

¶ Et an imperator potest donare rem imperij Vide. rex. 2. q. c. prin/ceps. p̃ma. q. donatio. 3. q. d.

e ¶ Dñiũ. tz hec l. ptitę opiones bal. positaz i. l. bñ a zenone. C. de q̃dr. pscrip. ⁊ i phemio. ff.

f ¶ Auferre. ita i tellige glo. i. i. l quotiẽs. C. ò p ci. ipa. offe. De hoc p cy. e. ti. l rescripta. 4. q. ⁊ p bar. i phe. ff. ve. ⁊ p Inno. i. c. i. de osti. ⁊ c q⁹ plexq̃z. de imu. ec. p Inno. ⁊ p Jo. an. i. c. bõe. ij. ò postulati. pla. ⁊ i. c. fideli. de sũ. tri. li. vj. p archi. Vide. vẽditio. 2. q e. Quid si cãm nõ iseruit. dicit cy. vbi. s. q⁹ p̃sumem⁹ euz iusta cã auferre. ⁊ ita tenet Jo. bo. in. l. pſũptiõis. circa fi. C. si ꝯ ius vti. ve. pu. dicens q⁹ si hoc p̃sumit i snia iudicis multo fort⁹ in rescripto pricipis. Et cuz rex donat vl alienat res pphanas hẽnt locum iura prime dcã. Si at res ẽ ecclesiastica tũc non hẽnt locũ pdcã iura. De quo p Jo. glo. decretor. in c. quicunq̃ militũ. 12. q. ij. ⁊ per collec. in. c. que res eccl'ie. de re. eccle. alie. vel nõ. Vide circa pdcã q̃ scripsi. feudũ. 8. q. b. sf. ò. alienet. ò. si dñs. Et. rescriptum. 3. q. b. sf. ò. auferre. ⁊. e. q. f. sf. ò. bona.

© Biblioteca Nacional de España

I Aiuria. Quot modis dicat iiuria. ⁊ q̃s possit iniuriã facere. ⁊ quis sentire. ⁊ quot modis fiat. ⁊ cui detur hec actio. ⁊ cõtra quẽ. ⁊ in q̃n tũ. ⁊ qualis sit. azo in sũma. C. de iniur. ¶ Itẽ nõ cõtra eos qui dicũt: tu mentiris saluo honore tuo: verbũ iniuriosũ p̃cedens declarat q̃ nõ habet voluntate saluandi sibi honorem. bar. in l. si quis extraneus. ff. de acqui. here. Si q̃s dicat alicui sub dolo: ego nõ sum fur: q̃si dicat ille est talis tenet actiõe iniuriarũ. vt. 3. q. 7 ¶. tria. ⁊ spec. titu. de aduo. ¶. iam nũc videndũ. v. hoc aũt.

a ¶ Verbalis. Si statutũ dicit q̃ pro quolibet v̊bo iiurioso q̃s puniatur in decem: si vno tractu plura iniuriosa verba dicãtur vna decẽ soluent. bal. in. l. si q̃n. in fi. C. de delato. li. x. ⁊ p doc. in l. Itẽ apud. ¶. cõmercium. ff. de iniur.

b ¶ Diffamatoria. An tenet de iniuria vocãs aliũ latronẽ: periurũ: adulterũ: curcubitaz: vel bastardũ: seu aliud v̊ituperium sibi dicit. h. i. c. si clpa. ô iiu. Itẽ ibi vide q̃d si ẽ obiectuz iniuriosũ q̃ dixit excipiẽdo. Et circa hoc refert sali. in. l. si nõ cõuicij. C. de iniur. scõm Jo. an. in addit. ff. spec. ti. de accusa. ad fi. q̃ si turpis exceptio sit contra actorẽ vel accusatorẽ apposita ⁊ nõ p̃bata: q̃ tunc aut hoc excipit aio nocẽdi ⁊ diffamãdi ⁊ hoc constat: et tunc excipiẽs tenet iniuriarũ. aut dubitatur ⁊ presumitur calũniose excepisse: ex quo nõ probauit: q̃ p̃sumptio cũ qualitate verborũ v̊tumelioza facit q̃ nõ tantũ animo repellẽdi ꝫ etiã iniuriandi ⁊ diffamãdi p̃sumat excepisse: ⁊ ideo q̃ iniuriarũ debet teneri. ¶ Item an facta vel dicta iniuriosa cũ caloꝛe iracũdie post sũt penitentia reuocari h. i. c. si culpa. de ijur. di. ij. Et an incõsulto caloꝛe dicta iniuriosa puniãt. distingue: q̃ quã doq̃ dictuz vel factũ iniuriosum petitur puniri ex speciali actiõe descendẽte ex maleficio specialiter ⁊ in q̃ illud factũ iniuriosuz cadit. ⁊ tũc aut factũ ẽ tale q̃ restitui nõ p̃ot: ⁊ tunc pũit nõ obstante q̃ caloꝛe iracundie factũ sit vt. ff. de penis. l. aut facta. ¶. causa. Aut restitui p̃ot: ⁊ tũc restitutiõe facta nõ punitur illa pẽa vel actiõe ex isto speciali maleficio descendente nisi p̃seueraſſ vt. l. q̃ caloꝛe. ff. de re. iu. Aut petit puniri actiõe generali iniuriarũ: ⁊ tunc puniri p̃ot. vt dicta. l. ⁊ si nõ conuicij. in glo. in p̃ma ei⁹. so. sed diuersimõe: quia si nõ perseuerat iiuria cẽset minoꝛ cũ si p̃seueraſſet vt in hoc exẽplo caloꝛe iracũdie ductꝰ verba profert iniuriosa si nõ p̃seuerat q̃ reuocat ⁊ nõ secũ

¶ Imperatoꝛ vel rex dũ tractat creat adalilez. adalilis. 2. q.

a ¶ Septio q̃ro. q̃liter ꝺꝫ vti dcã ptãte. Dic q̃ ad hoc q̃ sit potẽs ꝺꝫ habere fideles vasallos: ⁊ tenere impij fortalicia: maxime in frõtarijs ĩimicorũ cõsistẽtia. Et maioꝛ eius ptãs est si diligat gentes suas: vt ab eis ametur quẽ amoꝛẽ q̃ret si iusticiam faciat: ⁊ q̃nq̃ miseri coꝛdiã ex cã: ⁊ verbis gẽtẽ honoꝛet: atq̃ (supple demõstret se) magnalia ad imperij cõmodũ faciat. Sed ꝓpter eiꝰ iniusticiã manifestã: ⁊ suoꝛũ vilipẽdia: atq̃ ꝓpriaz crudelitatẽ: ꝑdet absq̃ dubio sue gẽtis amoꝛẽ. e. ti tu. l. iij.

¶ Item vtrũq̃ tẽpꝰ bel loꝛ ⁊ pacis vt recte possit gubernare debet ipaꝛ pacis tẽpoꝛe legibus ⁊ iusticie cũ peritoꝛũ cõsilio vacare: thesauros: ⁊ paramẽta ꝓ tempoꝛe guerre colligere. Tẽpoꝛe autẽ guerre intẽdat armis: exequaturq̃ tunc agẽda cũ honoꝛabilium militũ ⁊ aliorũ qui manus ad arma sunt posituri consilio. e. ti. l. iiij.

I Aiuria. Primo q̃ro q̃d ẽ iniuria. Dic q̃ est ꝺeducus dictũ: aut ĩflictũ alicui iniuste in eiꝰ vilipendiũ. 7. pti. ti. ix. l. prima.

a ¶ Secundo q̃ro. quotuplex est. Dic q̃ duplex. vna verbalis. alia facti. Verbalis [a] est cũ quis alium trufat: vel ei maluz nomen imponit: vel alij hoc facere mãdat: seu cũ ei vilia verba aut iniuriosa vel diffamatoria [b] dicit: aut eius domino de eo vt ei malũ faciat: vel eius mercedẽ perdat. Et de ista (.s. v̊bali iniuria) põt petere emendã etiaz si in eius fiat absẽtia. ꝺꝫ si iniuriãs velit probare ⁊ ꝑbet verũ foꝛe quod dixit: cessat actio iniuria

Quod nota. quotidianũ est. fratrũ. s. q̃ quis de facili credat sentiat. Ant. gome. in. l. 40 tauri. n. 22 ꝺs q̃ hoc potꝰ decidi.

yoinc ꝺ dictum ꝑ et nõ ꝑbans.

© Biblioteca Nacional de España

te ſz palā et publice vt ipa ptulit z ſtatim qz ſatiſfcm ē iurie leuit vez nit puniēd tec ſi pſeuerauit qz grauī . de qb p bal. dcā. l ſi nō ouicij. C. de iniuſ.

a Ueritatē. /Uide. infamia. 6. q. a. Sz vide ō in famoſo li bello. j. iſta q. c. /An tenet de iuria probās fore vez qō iurioſe dixit. h. i. c. ſi culpa. de iniuſ. di. i

b Iniuriarū /An facit iuriā q vtitur iure ſuo licet dānū alij ex hoc iferat . h. i. c. bone. 2. di. de appella .

c Atroces. /Quero ex q b causis iuria dicat atrox . vide. glo. i. l. atroce. C. de iuſ

d Manu. vide. j. 4. q. a

e Si ſi tu die q famoſum carmē de aliquo inuene

rū: qz veritatez dixit: et malefcōres formidabūt malignari: ne ī eis retrahāt maleficia. Sz ſi filiꝰ nepos: vel pnepos de aſcēdēti malū dicat: aut libertꝰ de patre: alūnus: aut familiaris quōdā de domino etiā ſi pro ſalario ſeruiūt: vel ſeruꝰ de dño nō audit ſic pbare volēs: īmo puniet de iniuria. e. ti. l. i. 2.

¶ Itē vide alios modos iniurie īfra. ſ. q. p totuz.

b ¶ Itē iuriaz [b] fci quedā ſunt atroces: qdā leues. Atroces [c] cognoſcūt ex ꝗttuor. ex vulneris magnitudine qz ſanguis exiuit: vel mēbrū mutilatū fuit: vel vilipendioſe qs manu[d] (aut impulſu) vl pede pcutitur. Itē ex loco qz in oculo vl facie pcutitur: vel coram rege aut iudice: ſeu in eccl'ia: aut cocilio: vel in alio publico loco (iuriet qs fcis aut verbis). Itē ex pſōa iniuriata z iniuriante: vt ſi pater p filiū: dñs p vaſallū: aut rapacē ſuū: aut alūnū: aut patronꝰ p libertū: vel iudex per ſubditū iniuriet. Itē ex cantilena dictamine: aut famoſo libello. Cetere aūt ſunt leues: z plꝰ fiet in atrocibꝰ ꝗz ī leuibꝰ extiatio. iniurie. e. ti. l. xx.

c ¶ Preterea nemo alteriꝰ famā lacerat p libellum famoſū: al'tā componēs ꝗz ſcribēs ſupplicij ſimilitudine [e] punit ſicut is de quo libellꝰ loqt punirꝫ tur ſi aduerſus euz in eo contēta pbarent. Et ea dē pena iponit ei q primo libellū famoſū iuentū nō corrūpit: ſz alij manifeſtauit. Itē cātilenam ſeu rimā recitās famoſā: aut cantās: infamat: et extra ordinē plectit. z ñ excuſat licet quod dixit verū [f] ſore pbet. qō ceſſat ſi iudiciario ordie ponit libellū acculatois ſup his de qbꝰ putauit aliū infamādu ſi verū ee oſtēderit qō aſſeruit. e. ti. l. iij.

¶ Facit iuriā furās: aut rapiens aliena. rex. 26. q. a.

a ¶ Tercio quero. qs pōt facere iuriā. Dic q a decēnio cū dimidio vltra ietate cōſtitutꝰ pt iuriaz facere: niſi ſit ſtultꝰ q de cōmiſſis nō tenet: ſz tal minoris: vel ſtulti adminiſtratores (vel eoz ppi quiores cōſāguinei) a talib eos nō abſtinētes tenēt actiōe iniuriarū. e. ti tu. l. viij. regula. 2. q. regula. 14.

a ¶ Quarto ꝗro. cui pt fieri iniuria. Dic q cuicūqz

rit illud pādere nō dz: al' puniet pēa capitali: niſi docuerit vera ee q dixit vl pā didit. vt. l. ſi qs C. ō famo. libe. /Quero hic loq tur de libello famoſo: qō de cātilena vl carmie famoſo. dic idē vt glo. i dca. l. ſi qs. /Quero: an q ſp p carmine famoſo vēiat ipō nēda pena capitalis. glo. i dcā. l. ſi qs dicit q tūc pēa capitalr ipoit. qn li vez eēt qō i carmie famoſo otinet capitaliter pūiret is ō quo carmē loqt'/vbi āt is ō quo carmē loqt' ñ eēt puniēdꝰ capitalr tūc aget ciuilit actione iuriaz. /Ex dictis apparet q accātio ō carmie famoſo eſt publica: ſiue ſit fcā de certa ſiue de icerta pſona /Quero: an is qui pādit pūiat. ſi actorez demonſtrat. credo q vterqz puniat tā actor q fecit qz populator qui pandidit. De dictis per ſalic. in dicta. l. ſi qs C. de famo. libe. Uide. infamia. 6. q. a. Et vide azo. in ſūma. C. de famo. libe. Et pleniꝰ p eū i ti. de iuſ ſ. lris fit

f ¶ Uerū /Sz qō

© Biblioteca Nacional de España

in alijs casibus Vide.s.e.q.a.7 ibi sr.v.veritatem.

a ¶ Pr. ſSi iniuria infert filio emancipato an pri o petat actio.glo istit.de iniur.§. itaq; filia. dicit q; sic: q; lz potestas tollat tñ remanet effcūs q; p se sufficit.ō quo p sali.in.l iniuriarum.C.e.ti. ¶ Pr pt facere remissiōez de iniurijs filij.bar. in.l. q; psonā. i prin.ff. de pac.

b ¶ Uxore. ſp iniuria illata filie cōiugate marito 7 pri cōpetit iniuriarū actio.vt.l iniuriaz.C. de iniur. Et vide ibi glo. ſQuero: q̄d de iniuria illata spōse. dic idē q; in uxore. ſQuero q̄d eō de illata marito vel spōso. dic q; actio no cōpetit uxori vel spōse de istis p sali. i dcā.l. iniuriaz Circa hāc vltimā q̄stionē. vide.homicidiū.z q.a.sr.v. ꝯiūx.

c ¶ Seruo. ſVide fo.iuō.li.viij.ti i.l.viij. Quid si nō seruo sz alijs liberis seruitori bō fit iniuria. vide. j.5.q.e.7 q̄ ibi scripsi sr.v. dominus.

d ¶ Agere. ſō hoc vide. j.e.q.e.sr.v.dñs.7.s.z.q.a.sr.v.pr.7 sr.v.uxore. Et.excōicatio.10.q.a. ¶ Nota q; iniuriā illataz vni de aliq̄ domo vl genere pñt oēs de illa domō vl

etiā pupillo: vel fatuo. 7 pñt eā petere tutores aut curatores: vl pr ei: au pauus: si hz ī ptāte iniuriatū. Itē marit p uxore socer p nuru: dñs p seruo (vel p ancilla: marie ppter veneris libidinē) si grauib ictib sit cel: aut vbis dñm tāgētibus lacessit: p leuib autez vt alapa: vel puo ipulsu aut vbis dñm nō tāgēti b nō ē locus iniuriaruz actiōi. e.ti.l.ix:

a ¶ Quīto q̄ro. q̄s pt agē actiōe iniuriarū. Vide. s. pria.q.7.2.7.3.q. ¶ Et sciēdū q; ēt ī retractiōe ī cessus pt fieri iniuria: 7 pt peti. e.ti.l.iiij.

b ¶ Item ppter nimiā frequētatiōez (eūdo ad earū domū: vl ī ecclia: aut vicu eis cōfabulātes: vl dona eis vel suis domesticis mittētes: vel per leones 7 sil'ia) cōiugataz: virginē: aut viduā honestā diffamās: tenet ei actōe iniuriarū: 7 iudex mā dabit ne ammodo tales frequētationes cōtinuet sub cōminatiōe aliter puniendi si fecerit. e.ti.l.v.

c ¶ Itē aliū iniurioſe pcuti/ens ēt citra sāguinis effusiōez. Aut man in eū iaciēs violētas. vel eū cū ī tentiōe pcutiēdi: capiēdi ue fugās. aut ī aliquo loco recludēs. vel violenter auferēs. aut vestimēta rūpēs: vl spoliās. aut ī faciē ei expuēs. aut manū cā pcutiēdi cōtra euz etiā vacuā eleuās. vl debitorē sine iudicis māda to capiēs abscz faciendi ptātē. aut domū ei sigillans. vel supi habitās iniurioſe īferi q̄d fūdēs vel ecōtra inferior supiori iniuriā faciēs. vl cornua ad alteri ianuā ponēs aut libz ad illuminādū traditū vitupioſe ī calle eijciēs: seu pānos ad operādū traditos. sibi (7 su prauis) tenet actōe in iuriaruz arbitrio iudicis pmissa taxatiōe. e.ti.l.vj

d ¶ Item aliū malicioſe citās vt eū faciat pdere rerū suarū curā. vel vt ab eo q̄d extorq̄at. aut ī seruū suū malicioſe in iudicio petens. vel capiens liberū cū nō hz capiēdi ptātē: tenetur ei actiōe iniuriaruz arbitrio iudicis taxanda. e.ti.l.vij.

e ¶ Itē p iniuria illata vasallis: vel familiarib ipi agūt: nō aūt dñs: nisi in ei dedecus fuerit illata:

gñe ad aim reuocare. vt p salic.in.l. raptores. colū. iij.C. de rapto.vir.7 vide.l. lex cornelia. in pri.ff.ō iniur 7 ibi glo.

e ¶ Expuēs. ſMittēs alteri caput sb ceno soluet tricētos. soli dos inter regē 7 iniuriatū eq̄ diuidē dos. fo.l.e. ti.l.i.

f ¶ Capiens. ſtūc soluit pximor. et si in domo aut vi cul eū pōat soluet. ccc. solidos iter regē 7 captū eq̄ diuiden dos. fo.l.li. iiij.ti.v.l.4 Vide.reuocatio. i.q.ō sr.v. capere ſEt q̄d si nō debitorē seo ei res capit Vide.vis.4.q.i. 7 q̄ ibi scripsi p totū. Et.pign.6.q.b.7 q̄ ibi scripsi sr.v. restituit.7 sr.v. debiti.

g ¶ Sigillās. ſq̄d si inuēta scribit. vide fo.iuō.li.8. ti.i.l.iiij. Et vide.seq̄stratio.i.q.a. sr v.dūtaxat.v. vbi nō potest.

h ¶ Liberū ſVide q̄ scripsi. captio.2.q.a.sr.v. capite

i ¶ Dñs ſqro q̄d (pere.v.i.7.7.q.a.sr.v.capite

si nō seruis vt.s.4.q.a sz liberis p̄uitorib⁹ negociorū gestorib⁹: vel procuratori b⁹ fit iniuria an ei cui seruiūt vel negocia gerūt competat actio iniuriaꝝ Vide.actor. 2.q. i fi. sr. p̄. iniuriarū ꝛ dicas q̄ qñ sūt i execu ꝛ tione obsequij gestionis vel officij q̄ ipi rep sentāt personā dñi: ideo dño cōpetit iniuriaꝝ actio vt.ff.de iniur l. itē apō labeonē. ℈.si q̄spginē. cū sessi ātn sūt i executione officij administrationis vl obsequij tūc sec⁹. ar. l.si p̄tor. ff. de offi. eius cui mā.é iuris. ꝛ hoc seqūt cy.C. de iniur.l.si non cōuicij. De quo p sali.i l.nec seruis. C.e.ti.

a ¶ Religioso san iniuriā fcām monacho vl monasterio i psonā ipsius monachi: ipe monachus vel ipm monasteriū remittere possit. vel vtrū iniuriā clerico: vel eccle i psonā clerici fcām: ipe cleric⁹ vel eccla remittere possit. h.i.c. prochianos i.di. de sen.excō. ¶ Itē iniuriā fcām psone ecclesiastice p̄t ep⁹ remittere seu plat⁹. h.i.c. cōtingit. de

tunc enim agat q̄stū tangit eum. ¶ Item p̄ iniuria lata religioso[a] eius aget superior[b]. ¶ Et faciētes et mandātes (siue cōsulentes: aut animantes seu adiuuātes) equaliter tenent actione iniuriaꝝ eidē (.s. iniuriato q̄cūq; sit). e.ti. l.x.

f ¶ Itez sepulture[c] lateres aut lapides auferendo: perdit opus ꝛ locum vbi apposuit regi applicādū (et īsuper soluat decē libras auri regis camere et si non habet vñ ppetuo exulabit). Itē sepultum exhumās et spoliās cum armis ad op⁹ regis perpetuo dānetur. Idez de nō generoso causa iniurie exhumante solū: sz generosus perpetuo exulabit. ¶ Item cōsanguineis ob predictā agentibus iniuriā debet sic iniurians in cētū[d] (ꝛ hoc q̄ndo tales cōsanguinei defuncti nolūt agere ad p̄dictas penas criminales sed ad dictā penā ciuilez cētū morabitinoꝝ) morabitinos auri cōdēnari ꝛ eis agere nolētibus potest accusare quilibet de populo. Et predicta i fidelium sepulturis. In aliis autem (.s. infideliū) est arbitraria pena. e. ti. l.12. sepultura. 8.q.e.

g ¶ Itē pretextu debiti impediens[e] sepulturaz: aut aliter defuncto iniurias tenetur actione iniuriaꝝ Et si infra nouem dies a morte computandū sup hoc citet heredes: aut pignoret propter qđ dent fideiussores vel pignora aut nouatiōez faciāt: nō vz qđ actū fuerit. ¶ Itez de maledictis defūcto aget heres actione iniuriarum: q̄ eadē persona cū defuncto reputat. e.ti. l.xiij. sepultura. 8.q.f.

h ¶ Sed duce militi p̄ excessu quid verecundoz: in corpore: vl armis: aut in equo faciente correctionis causa cessat iniuria. e.ti.l.xv.

i ¶ Itez iudice rebelle (.s. ob crimen citatum) capi mandante: vel iuste torquente: aut corporaliter damnāte: cessat iniuria. ¶ Si autem iniuste vituperat litigantē: aut torq̄t: vel damnat tenet actione iniuriarū: ꝛ in pl⁹ cō-

sē.excō. ¶ Item cui de iniuria fcā psōe ecclesiastice fiet satisfactō ꝛ corā quo iudice petet. h.i. c. prochianos. 2. di. de sen.excō.

b ¶ Supior / Ān p̄t agere ep⁹ ad satisfactiōez iniurie sibi illata. h.i.c.oli.ò iurijs

c ¶ Sepulture / ò materia isti⁹ legis partite vide pleni⁹ p azo i sūma. C. de sepul. vio.

d ¶ In cētū / imo idistincte exhumās: aut spolians: aut hoc fieri mādās occidetur, sz solū aperiēs sepulturam soluet cētū solidos inter regē ꝛ sepulti heredez eq̄ diuidendos. fo.l.li.iiij.titu. xviij.l.i. ¶ Itez in alteri⁹ sepulchro nōdū religioso quez humās restituit sepulchruz: ꝛ soluet cētū solidos vt supra diuidēdos. sz si iā erat ali⁹ ibi sepult⁹ restituet idē: et soluet ducētos solidos vt supra diuidēdos. e.fo.ꝛ titu.l.ij. ¶ Et lapides: aut aliā materiam inde auferēs si iniuriose fecit

soluit ducentos solidos: al centum vt supra diuidendos: ꝛ restituet opus. e.fo.ꝛ ti.l.iij.

e ¶ Impediens / Vide que scripsi. sepultura. 8. questione. f.

f ¶ Torquet / De tali iudice iniuste torquente: vel dānante. vide que scripsi. sentētia. 9.q.b. sf. v. dānat.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Iniuriaꝝ. De hoc an vltra ꝓpositū teneaꝯ ꝗs i de lictis. h. in. c. cū volūtate. de sē. exco. Vide q̄ scripsi. meretrix.

b ¶ Heredes ꝓcedam⁹ ad cās ciuiles: ⁊ ꝑmo ad eas q̄ oriūt̄ ex delicto: ſcō ad eas q̄ oriūt̄ ex cōtractib⁹ et vtrūq; dupliciter ſ ꝑmo quo ad trāſmiſſiōem actiuā. ſecundo quo ad trāſmiſſiōez paſſiuam. ſ Quero: nunq̄d ꝯ actiões ex delcō trāſmittāt̄ actiue. ſ Rñdeo: aut ſūt ad vindictā ⁊ req̄rit̄ litis ⁊ teſtatio vl̄ mora rei i cōteſtanda lite. vt. ff. ſi q̄s cau. l. ſi cum ꝯ. fi. ſ Si ät non ſunt actiões ad vindictā: tūc bene recipiūt trāſmiſſiōem. vt inſtit. de perpe. ⁊ ten. acti. ꝯ. ſed heredib⁹ ſ. ⁊ eſt rō: q̄ actiones ad vindictaꝫ non hēnt originez a re trāſmiſſibili vel p̄monialiſ ꝫ iheret oſſib⁹ offēſi. ⁊ ſi offenſ⁹ nō ē ſoluēdo ſuccedit alia vindictā loco p̄me q̄ luit in corpe q̄ pēa plata abſolut⁹ ē. ſ Scō ꝯ q̄rit̄ de trāſmiſſiōe paſſiua q̄n moriť debitor: vtrū heres eius teneatur ex dolo defuncti: loquor lite ñ ꝓteſtata vel q̄ſi ⁊ q̄n ad heredē nil puēlit ſ Dic ꝙ aut agit̄ ex ꝓtractu ꝓpter dolū: aut agitur ex dolo ꝓpt̄ ꝓtractū: aut agit̄ ex dolo vel abſtracto ab oi ꝓtractu vl̄ q̄ſi. ſ ꝑmo caſu aut loq̄mur in cōtractu bōe fidei: ⁊ tenet̄ heres rei p̄ſecutoria: ſz nō pēali ex pte agētis. vt. ff. depoſi. l. ſi boiez. ꝯ. ſi dat̄. ⁊. l. i. ꝯ. i Idē i ſtricti iuris ſi dol⁹ purgat̄ ex natura ꝓtract⁹ q̄ hz clauſulā doli vel q̄ ex delicto res trāſiuit ad con

tra eum q̄z contra priuatum fiet extimatio. e. ti. l. xvj. vide. excommunicatio. 10. q.

k ¶ Itē aſtronomo noiante p ſuā artez ſciſcitāti furē: nō ē loc⁹ actiōi iniuriarū. ſz ſi ſe fingit diuinatorē cū artē ignorat: p̄t ob hoc accuſari vt puniat̄ pena cōtra icātatorē: vel diuinatorē cōpoſita. e. ti tu. l. xvij.

l ¶ Itē mulierē honeſtaz aut virginē i habitu meretricali: vel loco reptaz (itellige reptā ibi demorādo ſeu ſtādo: nō autez ſolū trāſeūdo p talē ihonestū locū: ⁊ intellige q̄ nō p̄t agere de iniuria niſi tāq̄z meretrice illate) ſupponēs: aut huiuſmōi cā aggrediēs: nō tenet̄ actione iniuriarū⁹. ¶ Idē de clerico in habitu laicali icedēte cui nō ſatisfit tanq̄z de iniuria clerico illata. e. ti. l. xviij.

m ¶ Itē ipediēs aliquē i officij a ſecutiōe rogando vt alij ⁊ nō illi daret̄ nō tenet̄ actiōe iniuriarum e. ti. l. xix.

n ¶ Et generaliter ſcias q̄ penales actiões in q̄bus cadit vindictā cū pena nō trāſeūt ad heredes[b]. nec cōtra eos dat̄ hec actio niſi ſit iniuria fcā infirmo ex illa infirmitate mortuo aut ſit defūcto fcā: vel iniuriatus ſup ea egit et lis cōteſtata fuit. tūc enī ea dē inſtātia trāſit ad heredes ⁊ cōtra heredes. e. ti tu. l. fi.

¶ Itē ceſſat iniuria iudeo die ſcā veneris extra vicum facta. iudeus. 4. q̄ſtione. a.

a ¶ Sexto quero. que eſt pena[c] iniurie. Vide ſupra proxima queſtione. ⁊. 3. q. diffidatio. ꝯ. q. a. ¶ Circa q̄d ſcias q̄ afflicto nō eſt dāda afflictio: ⁊ ideo abſq; iudicis mā

tractū. vt. ff. de oſti. pe. l. q̄ iniuriaꝝ. ſi ät agit̄ ex delicto ꝓpter cōtractū: tūc q̄ i cōtractib⁹ ſtricti iuris iſte dol⁹ purgat̄ nō p naturā cōtract⁹ ſz p naturā delci ñ tenet̄ heres. vt. l. ꝓtor. ꝯ. i. ff. de bo. aucto. iudi. poſſi. ſ Sz q̄ro q̄d cognoſcā vtr̄ agatur ex delcō ꝓpt̄ cōtractū: an ex ꝯtractu ꝓpt̄ delictū. ſ Rñdeo intuere ſpēz actiōis ꝓpoſite: et ſcias q̄ q̄n cōtract⁹ eſt null⁹ ipo iure tūc dolus ñ p̄t purgari. vt nō. ff. de dolo. l. elegāt. i p̄i. ſecūdo caſu q̄n ē dol⁹ ab oi cōtractu: vl̄ quaſi ab ſtract⁹. ſ aut loq̄mur ꝯ iure ciuili: et trāſit ad heredes iſtātia vt. l. p⁹ litis. C. ex delic. q̄ fūc. ſ aut ꝯ iure canōico ⁊ tenet̄ heres q̄tenꝰ vires p̄monij patiūt̄. vt ex. de ſepul. c. p̄ochianos. Et ꝯ rapto. c. i archiepatu. ſ Quero: q̄d ſi ex iudicio ciū ē cōfeſſ⁹ me p̄ſente ſe ꝯ diſſe mihi dā nū: nūq̄d ex iſta cōfeſſiōe tenet̄ mihi heres. Dic heredē teneri q̄z p iſtā cōfeſſiōem videt̄ cōſtituere ſe ſoluturuz vñ tenet̄ heres actiōe de cōſtituta pecunia. ſ Qui dā fecit mihi furtū q̄d ē crimē p̄uatū: ⁊ iō de furto nō accuſat q̄libz de pp̄lo ſz is tm̄ c⁹ ē p̄uatuz i tereſſe: nūq̄d me mortuo heres accuſabit. bar. q̄ ſic: q̄ icipit ſua itereſſe: ita nōt i. l. fi. ff. de p̄. del. q̄d nō videt̄ verū: q̄ oēs actiões crimiales ſūt ad

© Biblioteca Nacional de España

vindicaꝫ ꝛ ideo lite nō ichoata nulla fit trāſmiſſio De p̄dcis p bal. i dcā. l. p⁹ litis. C. ex delic. defū. /Et de hoc qñ actio trāſeat ad heredes vel ō heredes. vide lati⁹ p azo. i ſūma. C. de heredi. vl̄ acti. Et vide. accuſatio. 4. q. h. ꝛ q̄ ibi ſcripſi.

c ¶ Pena /Uide. ē. p̄ima q. c. ſſ. v. ex pueſ. ꝛ ſſ. v capiēs. ꝛ ſſ. v. ſigillas. ꝛ e. q. c. ſſ. v. i cētū. Et. tabellio ℣. q. c

d ¶ Infirmi. /Uide azo. in ſūma. C. de ſepul. violen. ℣. itē q̄ deliquit.

dato debitoꝛis infirmi (intelligas ex q̄ infirmitate decedit) bona aut ptē eoꝝ capiēs aliquā: vl̄ in ei⁹ domū intrās: ſi ē verū debitū cadit ab eo: et tātū dē ei⁹ heredib⁹ ſoluet. poteꝛ tercia ptē bonoꝛ regis camere applicādā. ꝛ ſi nō erat debitū poſſit tercia ptē bonoꝛuꝫ vt dcm̄ é: ꝛ ſoluit duplicatū qđ ſic recepit vl̄ pignoꝛauit: ꝛ iſup cōſāguineis moꝛtui tenet̄ actiōe iniuriarū arbitrio iudicis extimatiōe cōmiſſa. e. ti. l. vndecima.

b ¶ Itē tenet̄ dñs ſeruū in iuriātē tradere caſtigandū citra moꝛtē et leſiōeꝫ iniuriato: aut p eo iniurie ſoluere extiatiōeꝫ: al̄ dare eū p noxa. e. ti. l. xiiij.

c ¶ Sꝫ vbi p iniuria certa extimatio non repit̄ apposita extimabitur arbitrio iudicis. ꝛ ſi iniuriat⁹ vult ad extiatiōeꝫ agere pecuniariā iudex iterrogabit eū q̄ſto noluiſſet illā iniuriā ſuſtinuiſſe. et ſi tēperate reſpōdeat faciat eū iurare ſup extimatiōe quā exp̄ſſit: ꝛ iniuriātē cōdēnet. ſꝫ ſi videt̄ ei tantū cōdēnat. Et hāc opinionē tenet azo in ſūma. e. ti. ℣. datur actio. Sed bar. in dcā. l. iniuriarū. dicit q̄ nec in pretoria nec in ciuili actoꝛ extimat iniuriaꝫ ſed cōdēnari petit q̄tū iudici equū videbit̄. Ego p̄cedentē opinionē tenerē vt practica cōis in caſtella tenet: ꝛ maxime qꝛ extiatio iniurie cōcernit per ſonā iniuriati. /Quero tūc: an actoꝛ in extimatiōe iniurie deꝫ ſe referre ad dānū qđ poti⁹ noluiſſet pati: vel ad lucrū qđ poti⁹ voluiſſet carere q̄ illā iniuriā pati. ꝛ glo. in dcā. l. iniuriaꝫ. videtur p̄mittere q̄ velit. Sed azo i dcō. ℣. dat̄. dicit q̄ ad dānuꝫ deꝫ referri ſacramētū. Sꝫ tu dicas q̄ grauiꝰ eſt de ſuo poſſe q̄ tātū dē nō lucrari: igit̄ ad dānū referat̄. dicit tū ſimplr poſſe p̄ſtari nō referendo ſe ad dānū vel lucrū: ꝛ deꝫ iurare de p̄terito: qꝛ ad tēpus illate iniurie referēda é extimatio. /Quero: q̄dā eſt paſſus ſil̄ plures iurias: qꝛ verberatus pulſatus ꝛ cōuiciatus. Dic q̄ cogitur oēs in eodē libello ponere reo poſtulante. /Et licet vnāq̄q̄ debebit p ſe extimare: an ſufficiet vna extiatio generalis p oīb⁹. dicit cy. in dcā. l. ſi nō cōuiciſ. xij. q. q̄ iudex p̄t facere qđ ſibi libet cū ad eū ſpectet taxatio extiatiōis vt ſ̄ dixi. ꝛ hoc idē bar. i. l. p̄toꝛ ait. ℣. ſi mihi plēs. ff. de iuſ. /Quero: q̄d ſi iniuriātē cōſtet nō eē ſoluēdo: an actoꝛ poterit ponere i libello vt caſtigetur in coꝛpoꝛe. vide. j. e. ſſ. v. tollit̄. ꝛ dicit cy. q̄ intereſſe é i obligatiōe: iō illud vtute obligatiōis peti p̄t: ſed p iudicis officiū p̄t p idirectū cōcludi ad penā coꝛpoꝛalē puta dico q̄ talꝫ itulit mihi talē iniuriā quā noluiſſet pati p tāto: ꝛ qꝛ notoriū é ipm nō eē ſoluēdo: ideo imploꝛo vr̄m officiū vt euꝫ coꝛpoꝛaliter puniatis. ego credo q̄ officiū iſtud vſet̄ poti⁹ i executiōe q̄ in cōdēnatiōe: nā extimatiōeꝫ p̄t p aliū ſibi mutuantē vel donantē ſoluere: res aūt pēpta ſec⁹. De p̄dcis p ſalice. i. l. atrocē. C. de iuſ. /Et nūq̄d ſit neccē q̄ actoꝛ dicat i libello q̄ re⁹ id dixit vel fecit aīo iniuriandi. vide. j. 7. q. a. ſſ. v. remiſſa. v. ſui nā. in. vſi. q̄ro nūq̄.

e ¶ Arbitrio /Uocans ali quē leꝛoſū ſup poſitū: cornutū: p̄ditoꝛē: vl̄ hereticum: aut oiugatā meretricē: dene get ſe coꝛaꝫ iudice ꝛ p̄o bis hoibus ꝛ ſoluet treceētos ſolidos inter regē ꝛ iniuriatū eq̄ diuidēdos. Et vocās cōuerſū tornadizo: ſoluat regi. x. moꝛ. ꝛ tātū dē iniuriato. fo. l. li. iiij. ti. iij. l. ij. Uide. iude⁹ 8. q. a. /Et ſi iniuriās ſe nolit denegare coꝛā iudice ꝛ p̄bis hoib⁹: ſoluat iniuriato generoſo q̄ngētos ſolidos: nō generoſo aūt ſoluat iniuriā infra quingētos ſolidos arbitrio iudicis taxādā. vt oꝛd. cuſ li. iij. ti. x. l. ij. /Itē die nupciaꝫ nubētē iniuriās ſoluat q̄ngētos ſolidos. ꝛ ſi nō hꝫ ponat̄ i cepo per annū. fo. l. li. iiij. ti. v. l. xij.

f ¶ Extiatiōeꝫ /q̄n p iniuria agit̄ ciuiliter ad intereſſe an actoꝛ i libello extiatōeꝫ iniurie facere deꝫ: an i genere petere intereſſe. glo. i. l. iniuriaꝫ extimatio. ff. de iniuſ. dicit q̄ ſi agatur actione deſcendēti ex lege cornelia: qđ eſt in tribus caſibus. vt. l. lex cornelia. ff. e. q̄ tunc actoꝛ non extimat ſed iudex. ſi autē deſcēdat ex lege p̄toria vt in ceteris caſib⁹ tunc actoꝛ extimat per ei⁹ ſacramētū. hoc tenet glo. ff. e. l. lex cornelia. in p̄in. Sed cy. in. l. ſi nō cōuicij. ix. q. C. de iniuſ. dicit actoꝛē ſemp extimare ꝛ certā extimatiōem in libello petere: ſꝫ iudex ineffrenatā ꝛ īmoderatā taxat ꝛ vſq̄ ad taxatum iuramētū defert: ꝛ inq̄ſtū infra taxatiōem iurat i

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Tollit. Jn actiõe iuriarũ cõsecutiue põt peti dãnũ. vt glo. in. l. dominiũ. C. de iniur. ꝛ ibi etiã p salice. in. ij. oppo. ¶ An actio ciuil' ꝛ crimjalis põt i eo dẽ libello itẽtari. bar. l. i. ff. vi bo. rap. Et an itẽtata vna tollit aliã. glo. fi. instit. si q̃ pau. feci. di. Uide. s̃ e. sf. v. extiatõez i. vsi. q̃ro q̃ o si. Et. accãtio. i. q sf. v. accãtio. v. itẽ potest quis.

b ¶ Postea actio iuriaruz quãto tpe durat. h. i. c oli. di. 2. de iniur. ¶ Sui natura iurioſa psũit animo iuriãdi p lata nisi õriũ p bet'. ꝛ hec actio anno tollit'. vt. C. de iniur. l. ꝛ si nõ ouicij. Quero: an iste ann⁹ quo tollit' actio iuriaz sit vtilis vel cõtinu⁹. Et glo. in dcã. l. si nõ cõuicij. dicit q̃ cõtinu⁹: nisi q̃n fit p metuz. vt. ff. q̃ me. cã. l. si cum. ſ. i. ꝛ hoc vult glo. i dcã. l. ꝛ si non cõuicij. vsq̃ ad. v. sed ex lege cornelia. Quero: an in trib⁹ casib⁹ in q̃b⁹ hec actio est ciuil' finiat' ãno. glo. in. l. lex cornelia. ff. de iniur. dicit q̃ nõ Sed glo. i dcã. l. si nõ cõuicij. dicit q̃ sic. tu dicas cõtrariũ. vt p bar. i. l. si diuti⁹. ff. de penis. Quero: nũ quid sit necẽ q̃ actor dicat in libello q̃ re⁹ id q̃d dixit vel q̃d fecit aio iuriãdi dixerit vel fecerit. Distingue: aut allegat' dictũ vel fcm̃ q̃d de se ẽ iurioſũ: et tũc aut psona õ quã allegat' facit cessare psũptõem iurie: vt si dicat' q̃ magister pcussit dz dici q̃ aio iuriandi fecerit. aut psona cõtra quã allegat' nõ facit cessare psũptiõem iniurie: ꝛ tũc nõ ẽ necẽ dici in libello q̃ animo iniuriãdi fecerit. aut dictũ vel factuz ẽ indifferẽs ad vtrũq̃: ꝛ tũc oportet q̃ dicat' q̃ causa iniuriãdi fecerit aut dixerit. ꝛ ideo cũ venefici dicant q̃ fatui sunt astrologi: ꝛ sic põt dici alicui i bonũ alicui in malũ: ideo dz dici in libello q̃ dixit animo iniuriãdi. Quero: an si q̃s consenserit dcõ vel facto in sui psona illato q̃d sui natura foret iniurioſuz possit dicẽs vel faciẽs accusari ad penã fisco applicandã: puta si statutũ dicat q̃ p verbis iniurioſis tãtũ fisco soluatur: vel pro alapa vel pro vulnere illato. breuiter dic: aut assens⁹ vel cõsensus interuẽit p dcũm vel factũ: aut añ. si post solũ õ sentiẽti tolit actioez nõ reipublice. vt. ff. de pac. l. iuris gentiũ. ſ. si paciscar. ꝛ. l. ij. ff. ad. l. iul. de vi. pu. si añ ꝛ tũc aut cõsens⁹ vel volũtas tpe dicti vel facti durabat: aut cessabat. primo casu aut dictũ vl factuz est tale q̃d ipm sibi nõ põt facere de iure quin puniatur: et tũc nec alteri põt cõsentire quomin⁹ ille puniat'. vt. l. non min⁹. C. de accusa. ꝛ ideo nec cõsẽtire põt vt occidat': q̃ nec se põt occidere. vt. l. fi. ff. de his q̃ sibi mor. consti. quiimo nec tãq̃ nõ dñs mẽbroz suorũ põt se vulnerare vl' ossa frangere. vt. ff. de remili. l. oẽ de lictũ. ſ. q̃ se vulnerauerit. ꝛ de penis. l. q̃ se aliq̃d. ſ. fi. aut est tale q̃d q̃ ipemet de iure sibi facere ipune posset vt alapã sibi dare vel vba iniurioſa pferre: ꝛ tũc nõ posset ad vindcãz reipublice accãri is cui cõsensit vt sibi daret: q̃ offẽsa nõ cẽset' respublica q̃n nec pricipalis persona. vt ff. de iniur. l. nõ solũ ſ. q̃q̃. sec⁹ si pricipaliter p suo interesse ꝛ nõ ad vindcãm veniret vt de pfe dicit' in. l. i. ſ. vsq̃ adeo. ff. de iniur. Sedo casu q̃n cõsens⁹ post tũc cessabat: ꝛ tũc accãri poterit ad vindcãm reipublice q̃nimo ꝛ iniuriat⁹ actiõe iniuriarũ agere põt etiã si cõsensus post fuisset in pactũ deduct⁹ quia velut rei turpis circa cõtract⁹ nõ eẽt obligatorius: ꝛ etiã si illud q̃d ob rẽ illicitã cõmitteret' per paciẽtẽ fuisset' ocessũ. vt. l. nõ ẽ singulis. ff. de re. iur. De ista q̃stiõe vide etiã p bar. i. l. iniuria. ſ. vsq̃ adeo. ff. de iniur. Uide q̃ scripsi. volũtas. v. ẽ an volũtas. Adhuc q̃ri põt: nũq̃d de cõsensu ꝛ voluntate credetur ei q̃ dicit' iniuriat⁹. ꝛ q̃tuz ad piudiciũ suũ q̃o nõ habet dubiũ: sed ad piudiciũ reipublice dubitat'. Et videt' idez saltim vt ei vt vni testi cum iuramento credatur. De dictis per salice. in dicta. l. si nõ cõuicij. C. de iniur.

ꝙ imoderatã expssit q̃stitatẽ: tẽperet (cõsideãdo iniuriã ꝛ locũ ꝛ psonã iniuriatis ꝛ iniuriati) eã añ iuramẽtũ. ¶ Si vero ad penã iniuriati infligẽdã velit agere: tũc iudex põt iniuriantẽ pecũialiter vl' corporaliter arbitrarie punire: ꝛ si pecunialiter punit applicat' regis camere. Sz vna istarũ actionũ electa tollit' altera: q̃ ex vno delicto nõ dz q̃s duas penas pacti. nec vna electa põt variare actor. e. ti. l. xxj.

¶ Qualiter extimat' iniuria fcã i guerra. vide. guerra. 6. q. i.

¶ Qual'r punit' regis officialẽ iniurias. rex. 24. q.

¶ Et q̃liter pũit' regis ꝙ sanguineũ iniurias. rex: 23. q. f.

¶ Et qualiter punit' regem diffamans. rex. 21. q. c.

¶ Qualiter punit' exhumans seu iniurias sepultum. vide supra. e. ſ. q. g. h. ꝛ. sepultura. 4. q.

a ¶ Septimo q̃ro. q̃liter remittitur iniuria. Dic q̃ actio iniuriarũ potest infra annũ itẽtari: postea b

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Remissa. an actio iniuriaꝝ tollit dissimulatione h.i.c.oli.2.di.de iniur.ꝛ Jo.fa.istit.ō iniur.vbi tz ꝙ actio iniuriaꝝ nō tollit dissimulatiōe pᵗ litē cō testatā.ꝛ idē.h.vbi.s.

¶ Infans. De citatiōe ifātis certū ē ꝙ nō pōt fieri: q̄o ergo dz facere creditor qui vult suū cō sequi.rñdeo adeat iudicē ꝛ faciat citari oīuctos amicos ꝛ affines infantis ꝛ curet ꝙ si bi det tutor curator est: nō possz dari ei: qꝛ non dat ei petēti Dicit bart. ꝙ si bona infantis essent pitura vel iminet es alienum graue ꝙ iudex ex officio posset dare curatorez liti.ff. ex q̄.cau.i pos se.ea.l. fulcim. ℑ. vez. Intelligo de cōsilio cōiunctoꝝ pupilli ꝛ i subsidium qñ nō repit tutor. Idē i furioso qñ nō repit aliq̄s q̄ vellet assumere curā generalē: qđ mihi equū videt: nā ꝓpter vtilitatez minoꝝ iudex pōt supplere ex officio suo. de q̄bᵗ ꝓ bal.coll.ꝓ.feu. c.dñs.colū.pe.de mili.vasa.q̄ cōtu.ē. Et vide q̄ scripsi.deliberatio.ℑ.q.a.sſ.v.nō obstāte. v.qū hereditatē. in.vsi.secūdo autē. Et.aditio.i.q.a. super.v.septimo.

¶ Incertitudo. Si q̄ris qñ incertitudo: obscuritas: vel ambiguitas interptatiōe indigēs reperit: q̄liter: ꝛ circa q̄d sit interptatio faciēda.h in.c.ex lris.de spō.ꝛ mri.Et ibi etiā vide in.c.ad audiētiam.4.di. Vide que scripsi. alternatiua.v. disiūctiua posita.in.vsi.vltimo scias.

¶ Incendium. quia pene incēdiarioꝝ sūt varie ideo distigue. qꝛ aut icēdiū cōmissū ē dolo qꝛ opa data.aut culpa.aut casu fortuito. primo casu si incēdiariᵘˢ ē hūilis ꝑsona ꝛ incēdiū magnū ꝛ

nō: quia ex tanti temporis taciturnitate ꝑsūitur remissa ª: vel nō ad aīm reuocata. Item tollit si spōte iniuriatᵘˢ associat iniuriāti. aut sil ꝓmeđāt vl bibāt. vel si dixit ꝙ non receperat ad iniuriaz. aut eā expsse remisit iniuriatus.e.ti.l. xxij.

a ¶ Octauo q̄ro. q̄liter i actiōe iniuriaꝝ format libellᵘˢ. vide.actor.4.q.i.

¶ Infans. vide.rex.2.q

¶ Incertitudo. vide.legatū.3.q.c.dubiū.ꝑsūptio.ꝑ totū. snīa.7.q.d.actor. 4.q.a.cōfessio. 4. q.a.b.ℑ.d.heres.6.q.m

¶ Infernᵘˢ. vide.fides.3 q.penitentia.5.q.

¶ Infirmaria. vide.religiosus.6.q.

¶ Infirmitas. vide.excōmunicatio.ii.q.

¶ Incēdiū. vide.excōicatio.ℑ.ii.q. significatio.2 q.i.vis. 4.q.c. dānū.ℑ. q.h.i.k.ignis.cōbustio. per totum.

¶ Indebitū. vide.solutio.8.q. probatio. 2.q.

¶ Indiciū. vide. iuramētū.4.q. tortura. 7.q.

¶ Incidēs. vid. emergēs

¶ Incipere. vide.baptismus.8.q.e.iudex.13.q.c

¶ pilegiū.ii. q.tortura.6. q.b.vsufructᵘˢ.2.q.prescriptio.2.q.i.proditor. 4.q.b. executio.2.q.b.

¶ Indiffinita. Vide.infinitas.vniuersitas.pignᵘˢ 7.q.b.

in ciuitate cōcremat vel bestijs tradit. vt.ff. de icē. rui.nau.l.q̄ edes.in pn̄.ꝛ.l.fi.ℑ.sin āt. Si autē nō ē magnū ꝛ in villa capite punit. vt.ff.de penis.l. capitaliū.ℑ.nō nūq̄. Et vbi ꝑsona nō ē humilis: tūc ꝓ magno icēdio ꝛ in ciuitate cōmisso punit capite. vt. ff. ad. l. cor. de sica. l. i. Et si in villa sit cōmissū deportat. vt.ff. de in cē.rui.nau.l.fi. in fi. Et vbi pūū sit incēdium si in ciuitate deportat: si in villa relegat. vt dicta.l. capitaliū Scđo casu qñ i cēdiū ē cōmissū culpa. distigue culpas: qꝛ si fuit lata damnum emēdat et vltra punit iudicātis arbitrio sz miti us q̄ si fuisset in dolo. vt.ff.ad.l cor.de sica. l.in lege. Si aūt culpa leuis fuit tūc solū danū emēdat: ꝛ eo nō existēte soluēdo luit i corꝑe. vt dcā.l.q̄ edes. Si āt leuissima tūc tenet lege aquilia. vt.ff.ad.l.a q̄l.l.in lege.la.isſ. Tercio casu qñ casu fortuito icēdium ē cōmissū: tūc nō tenet. vt.ff. de incē.rui.nau.l. pe. Et vbicūq̄ dixi icēdiariū puniri crimialiter non tollit quin agi possit ciuiliter ad emēdatōez dāni. vt l.i.C.qñ ci.ac cri.periu.ꝛ.ff.de fal.l.q̄ nomē. Et nō ꝙ incēdiū ꝑsumit culpa inhabitātiū euenisse. vt.ff. de offi.ꝑ.vigi.l.i.ℑ.ij. De ꝑdis p sali.i.l.data. C.q̄ accusa.nō po. De q̄bᵗ vide ēt p bar.i.l.i.C.de offi. ꝑ.vigi. Et vide q̄ scripsi.excōicatio.ℑ.q.a.sſ.v.icēdiariᵘˢ. Et.cōbustio. Et.regula.2.q.regula.16.super v.iracundie. Et.cōmodatū.6.q.b.sſ.v. obligauit. v.item quando.in.vsi.fi.

¶ Incipere. An viciatur actᵘˢ si res venit ad casū in quo icipere nō ꝑt.h.in.c.cōsultatiōibus. de iure patro. Nō icipit q̄ ira aliq̄d facit sz q̄ adirā ꝓuocat feudum.6.q.b.super.v.guerram.

¶ Indiffinita. An idiffinita eq̄pollet vniuersali h.i.c.qꝛ circa.de ꝓuile.ꝛ p bar.l.si plibᵘˢ.ff.de lega.

© Biblioteca Nacional de España

ij. ⁊ ibi p eū vide q oꝛo dicat' idiffinita. Itē an idiffinita extēdit' ad futura. h.i. ocō. c. qꝛ circa. 3. di. ꝺ puil'

¶ Infinitas. An ifinitas approbet' vl' reprobet' h i. c. qꝛ circa. de puil. 2. di. ⁊ p bar. ff. de dam. infec. l. in bona fide. ſ. huic ſtipulationi.

¶ Inconti/nenti. Qualr ꝺz itelligi iſta dictio incōtinēti. h. i. c. pterea. in fi. de teſti. co.

¶ Illuꝺ qꝺ fit i fra triduū dicit' fieri icōtinēti p pterea expuls' de poſſeſſiōe pt vſq; ad triduꝫ poſſeſſionem recupare qꝛ dicit' recupari incōtinēti. Itē ille qui offert ſe icōtinēti pbatuꝝ videtur icōtinēti pbare ſi pbat infra triduū. bal. i. l. cū ſpēal. C. de iuꝺi. i pri. Et de hac pbatiōe vide p eū i. l. ſē tētijs. C. de erro. aduo. Sꝫ vide q ſcripſi. vis 4. q. b. ſſ. ꝺ. ad iutoꝛiū. ⁊ ſſ. ꝺ. moderamine. ꝺ p reꝝ. i ꝺſi. qꝛo qñ oꝛ. ⁊ in. ꝺſi. nūc videam'. ⁊ ꝺ. itē vtrū ſpoliat'. Et. reꝝ ⁊ ſ q. b. ſſ. ꝺ. moderamie. ꝺ. qꝛo de hoc. i. ꝺſi. ⁊ prediccta.

¶ Infinitas. vide. fides. 3. q. a.

¶ Incōtinēti. vide. ſtati.

b ¶ Indiuiduū. vide. patronus. 4. q.

Indulgētia. pmo qꝛo qꝺ ē idulgētia. Dic q ē pene debite remiſſio Septia pti. ti. xxxij. l. i.

b ¶ Et ſcias q miſcicoꝛdia ē idulgētia ex indulgētis pietate oumtaxat mota. Merces ē cū alicui ob meritū ſuū vl' ſuoꝝ idulgetur. Sꝫ gꝛa ē cū ꝺ alicui dat' q ſi donās noluiſſꝫ nō tenebat' dare. e. ti. l. 3

a ¶ Scꝺo qꝛo. quotuplex ē. dic q duplex. vna gña lis ob aliquā leticiā: victoꝛiā: aut amoē dei/alia ſpēal' alic' pcib'a: aut ſeruicio: bōitate viuacitate aut ſcia deliquētis. e. ti. l i. vide. ſupplicatō. ſ. q. a

a ¶ Tercio qꝛo. qs pt pcedere idulgētiā. dic q pri ceps duūtaxat. e. ti. l. i. et pmo idulgētie reſcripto fiat mētio. Nec ēt indulgētie reſcriptū ꝺz niſi ob maleficiū cōdemnatus aut capt' in eo de cōdēnatiōe aut captura mētione faciat. De pdcis vide. l. iiij. oꝛꝺ. de bziuieſca. tra. iij. p regē ioānē. ſ. ¶ Et de forma inſtri idulgētie a maleficio. vide. ſcriptura. 3. q. k. ⁊ q ibi ſcripſi ſſ. ꝺ. forma. ¶ Et de idulgētia ſiue pace occiſoꝝ fcā p occiſū vl' ei' heredē. vide homicidiū. i q. a. ꝺ. ſtatutū ē. ¶ Et vide q ſcripſi. reſcriptū. 3. q. o. ſſ. ꝺ. ⁊ ſeſū. Et. accuſatio. ſ. q a. ſſ. ꝺ. accāri. ꝺ. itē ſi q ris.

vide. obediētia. 4. q. p/ditoꝝ. 4. q. papa. 4. q. f.

b ¶ Indulgētias ät ſpūales pcedit papa: archiepi vl' epi. papa p totū mūdū. archiep'i ſua puicia. ep' i ſua dioceſi: nō ät i aliēa niſi dioceſāi accedat voluntas[b]. Et alij plati a papa nō pnt: niſi p qlibꝫ vice qꝛagita dies idulgē: niſi i eccliē pſecratiōe vbi vnū ānū pt qlibꝫ eoꝝ dare ēt ſi ml'ti ſint idulgētes[c]. i. p. ti. iiij. l. xlv.

a ¶ Quarto qꝛo. ad qꝺ pdeſt idulgētia. dic q i ſpirituali quot dies idulgētie pcedūt' tot ex miſericoꝛdia ieſu xpi his qb' idulgent' de penis ſuis in hoc ſc'o vel purgatoꝛio remittūt': dū tñ diligentia pñias adīplēdi ñ deficiat[d]. Et lꝫ qs ñ īpleta penitētia decedat: nō iō ppetuo erit dānat'. i. pti. ti. iiij. l. xlvj. xciij.

a ¶ Precibus Ān teneoꝝ i imico vel iniuriāti veniaꝫ petēti indulgere. h. i c. de illis. 4. di. de rapto.

b ¶ Volūtas Vide. h. i. c. q aūt. in fi. de peni. ⁊ remiſſi. vbi tꝫ q ēt ſic non pt i aliēa dioceſi. Idem ſpec. i ti. de pēi. ⁊ remiſ. ſ. i. ꝺ. ⁊ nō

¶ Indulgentia. Regis idulgētie a maleficio reſcriptū ipetratū nō ꝺz: niſi ſit regis noie firmatū: ⁊ ei' ſigillo ſigillatū: ⁊ ei' camere notario ſcriptū: ⁊ duoꝝ frātoꝝ regis cōſilij retro firmatū. ſꝫ videt' q valeat dū duob' vl' b' regis ꝺſiliarijs ſit firmatū: ⁊ regis ſigillo coꝛroboꝛatū. vt ſcripſi. reſcriptū. 3. q. a. ſſ. ꝺ. adiplēdū. ꝺ. regis reſcriptuꝫ vt. nec ēt tūc ꝺz niſi qtū ad maleficiū i eū expſſatū. cōcoꝛ. reſcriptū. 3. q. n. Nec generaľ idulgētia extēdit' ad caſ' ſpēales. Et ſi ſemel idult' obtineat ob aliud maleficiū ſcōm idulgētie reſcriptū nō ꝺz niſi i eo de tur q ep'. vide ēt. h. i. c. oīs. ſ. ad hec. de peni. ⁊ remiſſi.

c ¶ Indulgētes. an aūt hēbūt tūc ibi accedētes tot annos quot fuerūt epi: vel nō. h. i. c. cū ex eo. 4 di. de peni. ⁊ remi. Et ibi vide an valeant quo ad qꝺ idulgētie q excedūt ſūmā iſtā. Itē an electus cōfirmat' pt cōcedere tales idulgētias. tenet q ñ Nec capitulū ſede vacāte pt has idulgētias cōcedere. Et ibi vide qꝺ de archiepo añq; hēat paleū Itē dās idulgētiā hēbit p ſe eā. ibi vide.

b ¶ Deficiat. quot ſūt neccāria ad hoc q valeāt i-

© Biblioteca Nacional de España

dulgẽtie seu remissiones spũales. h. i c. q̃ autẽ. de pẽi. ⁊ remiss. Et vide ibi de earuꝫ effectu. Et q̃liter solꝰ papa pt absoluere a culpa ⁊ pẽa. ⁊ q̃do opat. vide eum. e. ti. c. ois. ℣. cũ igit. circa fi.

e ¶ Accãri. ſ vide q̃ scripsi. adulteriũ 4. q. a. ſſ. ꝺ adultera. ꝺ. itẽ si q̃ris. i. ꝺſi. q̃ro an fornicatus.

f ¶ Adulterij ſ itelligas q̃ pũit pẽa adulterij ꝯmittẽs icestũ cũ ꝯsanguinea vel affine. sec̃ si cũ religiosa: quia tũc alia ẽ pena vt hẽs. luxuria. i. q. b. ⁊ que ibi scripsi. ſſ. ꝺ flagellatus.

Quero: cuꝫ tpe istarũ legũ eẽt pena adulterij vna et hodie sit alia: vt hẽs. adulteriũ. 10. q. c. an similr̃ sit mutata pena icesti. Dic

b ¶ Et tles ĩdulgẽtie pſũt vere pñitẽtibꝰ ⁊ ꝯfessis. ⁊ quos eccl'ia absoluit ĩ alio seculo sunt absoluti: quos ligat sunt ligati. e. ti. l. xlv. xciij. xcv.

c ¶ De tpali ãt scias q̃ fcã añ snĩaꝫ restituit delíquẽ tẽ ad oĩa: nisi ad ĩfamiã fci. pꝰ snĩaꝫ vero ñ restituit ad bõa ⁊ ĩfamiã iuris: nisi exꝑmat': sꝫ a pena coꝛpali absoluit. 7. p ti. ti. xxxij. l. xlvj. sic ĩtelligę q̃ hẽt' ĩfamia. 4. q. a. Et si dicit' restituo ad ꝑstinũ statũ ad oĩa ꝓest Ubi. 4. q. ꝺ. significatio. 2. q. sẽtẽtia. 9. q. b.

¶ Incola. Vide. naturalitas. 2. q.

¶ Incẽsũ. vide eccl'a. 7. q

I Fices. ꝑmo quero q̃do ẽ icest. ꝺic q̃ coire cũ ꝯsãguinea: vel affine ĩfra q̃rtũ gradum. Et dicit' icest q̃si ꝯtra castitatẽ fcũs. 7. p. ti. xviij. l. i Vl' coire cũ religiosa. successio. i. q. k. mrĩmoniũ. 10. q. b. ⁊ ibi vide q̃l'r cõmittit' cũ nouerca: ꝑuĩgna: nuru: filiola: ꝯmatre ⁊ rligiosa. ⁊ viꝺ. filiꝰ. i. q

a ¶ Scꝺo q̃ro. q̃s pt de icestu accãre. Dic q̃ q̃lꝫ de ꝓpꝛio coꝛã iudice loci maleficij: vel iudicis rei. Et fit hec accãtio sicut adulterij. ⁊ pt fieri ĩfra io tpꝰ quo ⁊ adulterij. e. ti. l. ij.

a ¶ Tercio q̃ro. q̃s pt accãri. Dic q̃ q̃libꝫ: nisi ĩpubes. e. ti. l. ij.

a ¶ Quarto q̃ro. coꝛã quo fiet accãtio hec. vide supra. 2. q.

a ¶ Quĩto q̃ro. q̃ ẽ pẽa icestꝰ? Dic q̃ citra mrĩmoniũ sciẽter ꝯmittẽs icestũ punit' pena adulterij. si ãt sub mrĩmonij figura si ẽ honoꝛabil' ꝑuatꝰ honoꝛe in insulã ꝓpetuo deꝑoꝛtat'. ⁊ si filios nõ hꝫ eiꝰ mrĩmonij eiꝰ bõa regi applicãt'. si ãt ẽ vilis publice ꝺberatꝰ deꝑoꝛtetur: vt. s. ꝺixi. ⁊ de ꝺote ⁊ arris fiet vt ꝺicit'. 4 pti. ti. de mrĩmonijs. 7. p ti. ti. xviij. l. iij. Vide aliam penã. successio. i. q. i k. vls. 4. q. o. p. ꝓbustio

¶ Incãtatoꝛ. vide. ꝺiuinatio. 4. q. iniuria. 6. q.

¶ Incurs. vide. guerra. 6. questione.

I Fama. ꝑmo q̃ro q̃do ẽ ĩfamia. ꝺic q̃ ẽ ꝺetractio ꝯtra famã fcã. Fama ãt ẽ bõi hois statꝰ rcẽ scꝺꝫ legẽ ⁊ bonos mores absq̃ macula vl' malignitate viuẽtis. 7. par. ti. vj. l. i.

a ¶ Scꝺo q̃ro. quotuplex ẽ infamia. Dic q̃ ꝺuplex Una facti. alia iuris. i. q̃ a lege irrogat'. e. ti. l. i.

q̃ sic: p ea que notat glo. i. l. q̃ vero. ff. de legi. ⁊ bar. i. l. si constãte. i pñ. 7. q. ff. solu. mrĩ. ⁊ l. marcellus. ℣. q̃ aũt. 2. q. ff. ad trebell'. ⁊ in l. iter. ff. de publi. iudi. ⁊ i. l. ij. i fi. ff. de lega. j. Et p ea q̃ scripsi. adulteriũ. 6. q. a. ſſ. ꝺ. sexagita ꝺ. q̃ro an hodie in. ꝺſi. q̃ro tunc quando.

g ¶ Mrĩmonij. q̃ sit pẽa ꝺẽtuꝫ mrĩmoniũ. phibitũ a iure. h. i. c. et si nccẽ. de dona. ꝑ. nup. vide ifra glo. p ꝓxima.

b ¶ Applicatur. Vide. l. si q̃s icestu. ⁊ auteñ. ices tus. ibi posita ℒ. de icest. nup. Et q̃ scripsi. rex i. q. ꝺ. i. i. ꝺſi. J tẽ bõa. Et vide lati' ꝺe icestu sẽ figura mrĩmonij cõmisso. ⁊ ꝺ ei' pena. azo in sũma. ℒ. e. ti. et vide ſ. glo. prima. ⁊ j. glo. prima.

i ¶ Deꝑoꝛtetur. imo põit' i mõasterio fcũr' penitẽtiã ꝓpetuã. fo. l. e. ti. l. iij. ſꝫ si coiret cũ vxore pris pũit' vt ꝑditoꝛ. si cũ eiꝰ cõcubia vt aleuos' pũit' ſꝫ si cũ vxoꝛe: aut ꝯcubia fris: vl' si lij ꝓpetuo eculabit: nec erit par alĩ' nec testis. fo. l. li. 4. ti. ix. l. fi. vide. testis. 7. q. a

a ¶ Diffamat/vtꝝ ppt̃ dcm̃ paucoꝝ teſtiũ dz q̃s infamat⁹ reputari. h.i.c. iq̃ſitiõis. z. di. de accu. Et ibi vide de dcis teſtiũ de ifamia deponẽtiũ an ſit vox cõis õria pferẽda. Itẽ vtꝝ ppt̃ ifamiã orta ſit iq̃rẽdũ vel purgatio idicẽda. h.i.c. cũ dilcũs. 4. di. ò pur. cano.

b ¶ Dephẽſe/an dephẽſ⁹ i adulterio ſit ifamis. ⁊ dic q̃ maſcul⁹ nõ ſz feia ſic. vt. ff. de ritu. nup. l. palã. ſ. i adulterio. et q̃ ſit rõ ibi nõ in glo. de quo per ſali. i.l. ⁊ ſi crimie. ℒ. ad. l. iul. de adulter. ¶ Vide infra. e. q. ò.

c ¶ Nubẽti. idez ſi nubat õ ſacẽmẽtũ ſuſcepta liberoꝝ tutela. ſec⁹ ãt i viro. azo i ſũma. ℒ. ex q̃. cau. ifa. ſ. iuris aũt. ¶ An hodie ſit licitũ ſine pena ifamie nubere ifra ãnũ luct⁹. glo. i. l. decreto ãpliſſimi. ℭ. ex q̃. cau. ifa. tenet q̃ nõ ẽ licitũ. ſz õrius tz glo. i.l. ij. ℒ. de ſecũ. nup. ſz bal. d⁹ i dcã. l. decreto ãpliſſimi. recitat oſiliũ ray. de foꝛ. ⁊ pau. de leaza. q̃ diſtinguunt: aut tpe quo nubit poterat eẽ periculuz pturbatiõis ſanguinis: tunc ſit ifamis: aut ñ poterat eẽ piculũ: tũc nõ ẽ ifamis. ẽ aũt certũ q̃ p⁹ tres mẽſes a morte mariti nõ pt eẽ iſtõ piculũ. Itẽ i muliere ſene vel ſterili. Itẽ nec i ea c⁹ marit⁹ deceſſit vltra mare. ſz refert qõ ho. ⁊ Inno. in. c. pe. i fi. extra de ſecũ. nup. dicũt q̃ pene feſtinãtie ſũt ſublate ò iure canõico: ſz pene iposite fauoꝛe filioꝝ p̃mi mſimonij nõ ſũt ſublate. ⁊ iſtã opionẽ tz bal. i dcã. l. decreto. ⁊ vide bar. in. l. liberoꝝ. ff. ex q̃. cau. infa. irro. Et videas oino q̃ ſcripſi. matrimoniuz. ſ. q. f. ſſ. ò. ſucceꝺentib⁹. ò. ſeꝺ an iſte. ⁊. ò. ſeꝺ attenꝺe.

d ¶ Sciret. Accidit q̃ mulier p̃imo viro moꝛtuo ſtatim nubit ſecũdo deiñ parit itra. ix. mẽſes q̃ p t⁹ p̃t eſſe ex p̃mo ⁊ ſcꝺo viro: q̃rit an ſucceꝺat ⁊ cui. ⁊ q̃ꝺ in cõcubia. vide. ſucceſſio i. q. a. ò. mltotiẽs accidit.

a ¶ Tercio q̃ro. ex q̃b⁹ cauſis irrogat ifamia. dic q̃ ſci irrogat ei q̃ ex iuſtis nuptijs nõ p̃creat. Aut cũ p̃ filiũ vituꝑat i teſtamento ꝺe magno malo. aut rex vl iuꝺex aliquẽ ñ p̃ moꝺũ ſnie ſz caſtigationis vituꝑat. ¶ Vl cuz bõ cui ꝺiſilr ẽ creꝺẽꝺũ quez ꝺe maleficio ꝺiffamat[a]. aut ſi ẽ p̃ꝺẽnat⁹ p ſniam ad reſtituẽꝺũ vi vl furto ablata. e. ti. l. ij. vide infra. e. q. ò.

b ¶ Infamia ãt iuris irrogat mulieri in aꝺulterio ꝺephẽſe[b]: vl ifra ãnũ luct⁹ nubẽti[c]: ſeu luxuriãti ℐꝺẽ ꝺe p̃e ifra ꝺcm̃ ãnũ eã i mrimõio collocãte. Et ꝺe nubẽte cũ ea ſcienter: niſi ꝺe ei⁹ mãꝺato ſb c⁹ ẽ p̃ria ptãte: tunc enim mãꝺãs ẽ infamis. ℭ Sed ſi nuptie ꝺe regis licẽtia fiant ceſſat ifamia. ⁊ iõ fuit p̃hibitũ ifra ꝺcm̃ ãnũ nubere vt ſciret[d] c⁹ ẽ p t⁹: nec p̃tra mulierẽ ꝺe p̃ mi viri moꝛte foꝛet ſuſpitio. e. ti. l. iij. vide. matrimoniũ. ſ. q. f.

c ¶ Itẽ leno: ioculatoꝛ ſui coꝛpoꝛis ſpectaculũ faciens ob p̃ciũ: ẽ ifamis: ſec⁹ ꝺe cãtãte ſeu citharizãte cã leticie ſui: aut amicoꝝ: vl ꝺñoꝝ. Itẽ cũ fera beſtia p̃cio pugnans[e]: aut cũ hoĩe: ſec⁹ ſi ſine p̃cio: ſeꝺ ſui cã: vel amici: aut gr̃a vtutis experiẽꝺe pugnet. Itẽ miles ignõinioſe miſſ⁹ ab exercitu: ſeu ꝺegraꝺat⁹ a militia: ſeu cã mercãtie poſſeſſiones arrẽꝺãs. Itẽ vſurarius: aut iuramẽtũ nõ obſeruãs[f]: vl p̃ctm̃ p̃tra naturã p̃mittẽs. Et oẽs iſti ſũt ipo iure ifames: licet ſnia nõ ferat. e. ti. l. iiij.

d ¶ Alijs aũt irrogat ſententia[h] ſecuta: vt ꝺe p̃ꝺitiõe: fl̃itate: aꝺulterio[i] aut alio ꝺelicto cõꝺẽnat⁹. p̃terea ò furto rapina

e ¶ Pugnãs. De hoc vide. h.i.c. epz de cle. ve. Et vide. clericꝰ 4. q. q.

f ¶ Obſeruãs An piur⁹ ẽ ifamis. h.i.c cũ dilcũs. in fi. ò ordi. cogni.

g ¶ Alijs. Vi ꝺe vnũ caſũ ℭ. de inter. mri. pu. ⁊ tuto. l. ſi tutoꝛ

h ¶ Snia. Dãnat⁹ ex foꝛma alic⁹ ſtatuti ſi repiat dãnatus aliquo publico iuꝺicio ẽ ifamis: al ñ. bar. i.l. ſi q̃s re⁹. colũ. penul. ff. de publi. iuꝺi. An cõꝺẽnat⁹ p iq̃ſitiõem ꝺe crimie pubblico ſit infamis. ⁊ an bãnũ infamat. vide. iq̃ſitio i. q. a. ò. vtꝝ i ciuilib⁹. i. ò ſi. q̃ro vtrũ dãnat⁹. Et vide. bãnũ. ò. ꝺe bãnitis. i. ò ſi. ſeq̃t videre q̃lr. ⁊ i. ò ſi. ſz quiꝺ ſi ſtatutum ꝺicit q̃ contumax.

i ¶ Aꝺulterio. Sec⁹ ſi ñ ſit oꝺẽnat⁹. vt ſcripſi. ſ. e q. b. ſſ. ò. ꝺephẽſe. Qui hz ꝺuas ocubias: vl vxorẽ ⁊ ocubinã: ẽ ifamis: ⁊ p̃ hoc expellit a teſtimonio. bal. i.l. neminẽ. ℭ. ꝺe iceſ. ⁊ iuti. nup. ⁊ glo. i auteñ. q̃. mo. na. effi. ſui. ſ. fi. coll. vij.

© Biblioteca Nacional de España

dolo: iniuria quã intulit trãsigẽs: aut paciscẽs sine iudicis mãdato efficit infamis[a]: qz videt crimẽ cõfiteri paciscẽdo. Itẽ ꝓ dẽnatus ex cã societatis: tutele: mãdati: vel depositi rõe dolꝰ in aliq̃ earuz cõmissi ẽ infamis. Sz snia arbitri nõ infamat. Itẽ cũ furto reptus: aut in aliquo ꝑmissoꝝ delictoꝝ: seu de eis in iudicio cõfess9: aut ob delictum corporaliter punit9 infamat. e.ti.l. v.

¶ Vide de falsitate. falsitas. 5. q. a.

¶ De deposito. depositum. 10. q. a.

¶ De iniuria. iniuria. 6. q. a.

¶ De rapina. vis. 4. q. a.

¶ De dolo. dolus. 4. q. a.

¶ Itẽ ẽ infamis apostata. sarracenus. 7. q. b.

¶ Itẽ defẽdẽs hẽticũ. hẽtic9. 7. q. b.

¶ Itẽ iudex nõ faciens req̃ri captos. vt. captio. 4. q. b.

¶ Itez iudex nõ iudicãs asperitatem capti p cometariẽsez factam. captio 4. q. c.

¶ Itẽ delatores accãtionez sine iudicis mãdato dabit ꝑ infami. accusatio. 9. q. a.

¶ Sz nõ infamat testis cõtra quẽ crimẽ p modũ obiecti: vel is ꝑtra quẽ in modũ exceptõis ꝓbat. accusatio 10. questione. e.

¶ Itẽ filiꝰ[b] masculꝰ prodigoris est infamis. prodigor. 4. q. a.

¶ Et vide de alijs q̃b9 infamia irrogatur. electio. 10. q. a.

¶ Itẽ symoniacus est infamis. electio. 5. q. e. symonia. 4. q. b.

¶ Item publice penitẽs. clericus. 3. q. d.

¶ De pugnãte cũ bestia. Vide. clericꝰ. 4. q. 9. ꝛ supra ista. q. c.

¶ Itẽ recipiẽs scienter viui bñficiũ ꝑt p iudicẽ infamia notari. beneficiũ. 6. q. b.

¶ Itẽ iudex negligẽs vlcisci iniuriã studẽti illatã infamabit. studiũ. 5. q. a.

¶ Itẽ aduocatꝰ sue ꝑtis secreta reuelãs erit infamis. aduocatꝰ. 6. q. a.

¶ Itẽ aduocatꝰ de quota ꝑte litis paciscẽs ẽ infamis. aduocatus. 7. q. a.

¶ Itẽ si iudex sciẽter ꝑtra regis lr̃az vel ꝓuilegiũ iudicãs in peiorẽ ꝑtẽ iterꝑtãdo. scriptura. 9. q. b.

¶ Idẽ si sciẽter male iudicat in criminali vel ciuili causa. sententia. 9. q. a.

¶ Itẽ si q̃d recipiat a ꝑte vt ꝑ ea sentẽtiã ferat. solutio. 8. q. bb.

a ¶ Quarto q̃ro. q̃liter infamia abolet. Dic q infamia fcĩ nõ ꝑt aboleri (Intelligas q nõ ꝑt aboleri q q̃sq; ñ detrahat de tali infami sz eiꝰ pena bene ꝑt ꝑ pricipẽ aboleri): iuris sic si ꝑ pricipẽ ꝑmittẽti maleficiũ indulgetur[c].

¶ Itẽ si ꝑdẽnatꝰ appellat ꝛ retractat snia tollit infamia ꝓme snie. sz si snia trãsit i rẽ iudicatã remanet infamatꝰ. ¶ Itẽ si seuior vel mitior sẽtẽtia quã lex mãdat fertur contra criminosum ẽ immunis ab infamia[d]. e.ti.l. vj.

filij masculi. in prin.

a ¶ Infamis. Vide fo. iudi. li. vij. ti. iiij. l. prima.

b ¶ Filius. Et nõ solũ ipsi ꝓditoris filij: sz etiaz ꝑ eis supplicãtes sine venia sunt infames. vt scripsi. ꝓditor. 4. q. a. sf. ꝺ succedere. ꝺ

c ¶ Indulget. q̃f ꝑt infamia tollere: ꝛ sup ea restituere: vl sup ea dispẽsare. ꝛ q̃lit h. i. c. cũ te. ꝛ ibi Inno. i glo. pe. de sẽ. ꝛ re iudi. Vide. idulgẽtia. 4. q. c.

d ¶ Infamia. hoc itellige: vt nõ i. l. q̃s ergo. ff. pena grauior. ff de his q̃ no. infa. Et per azo. i sũma. C. e. ti. ff remittit. et per h. in. c. cum te. de sen. ꝛ re iudica. Et ibi vide: vtrum. ꝛ quando iudex cõdemnando seu iudicando videt famaz seruare. Et ibi in fi. colum. etiam vide quo modo quattuor de causis vna pena dicitur maior alia. Itẽ an genus pene inflicte infamat si causa non infamabat. h. in. c. cuz super his De penis.

© Biblioteca Nacional de España

¶ De abolitiõe p vulgẽ tiã. vide. vulgẽtia. 4. q. c. sentẽtia. 9. q. b.

¶ An pt epꝰ cũ ifami diſ pensare. episcopus. 9. q. ſtione. e.

a ¶ Quito q̃ro. q̃s ẽ ifamie effcũs. Dic q̃ ifamis ad honores: vel dignitates nõ admittit: ⁊ añ habi/ tas poit ꝓbata infamia. nec pt eẽ iudex: aut regis cõmuniſue ꝓſiliariꝰ: nec aduocatꝰ. nec dz ī boni dñi curia morari. Põt tñ eẽ ꝓcuratorª: tutor teſta/ mẽtariꝰ: vel arbiter: ⁊ a/ lia officia exercere q̃ ſibi onꝰ regi vero vel cõitati ꝓmodũ afferunt. e. ti. l. vij. De ꝑmo vide. here/ ticꝰ. 7. q. b. captio. 4. q. b. c. ꝓitor. 4. q. a. ele/ ctio. 5. q. a. De aduoca/ to vide. aduocatꝰ. 3. q. c

¶ Itẽ infamis nõ admit/ tit ad accuſatiõem mr̃i/ monij. matrimoniũ. 14. queſtione. g.

¶ Nec ad aliquã accuſa/ tiõem admittit infamis niſi vt habes. accuſatio. 4. q. a.

¶ Nec infamis põt eẽ te/ ſtis. teſtis. 7. q. a.

a ¶ Sexto q̃ro. q̃ ẽ pena in famãtiſ. Dic q̃ diffamãs quẽ de maleficio ex quo moꝛs: aut ꝓpetuũ exiliũ veniret infligẽdũ: patie/ tur ſupplicij ſimilitudinẽ. Si autem de minoꝛe: pe cunialiter ei iudicis arbi trio ſatisfaciet. Sed ſi ꝓ/ bet veruꝫᵇ eſſe q̃d dixit: nõ habebit penã. e. ti. l. viij.

¶ De pena regez infamã tis. vide. rex. 21. q. c.

¶ Infidelis. Vide. religi oſus. 9. q. decime. 4. q. clericus. 3. q. aduocatꝰ. 3 q. cõſãguinitas. 8. q. ſer/ uitus. 10. q. iudeꝰ. ꝑ totũ ſarracenus. ꝑ totũ. here/ ticus. per totum.

¶ Infancõ. Vide. prin/ ceps. i. q.

¶ Ingerere. Vide. ſymo nia. 3. q.

¶ Inhibitio. Vide. patri archa. 2. q.

¶ Amicitie primo q̃ ro q̃d eſt inimicitia. v. veritatẽ.

¶ Amicitie

Inimicꝰ meus põt veta ri per iudicẽ q̃ nõ träſe/ at añ domũ meã. bar. i. l quo iuſſi. ff de re iudi. ꝑ bat inimici/ tia ex offen/ ſione: vel vi ſiõe offẽſio/ nis puta ex iſidijs. Item ꝓbat inimi citia ſi quis cõtrahit pa rẽtelã: vel ꝺ federationez cuz inimico Naz cõiũcti ⁊ cõfederati preſumũtur eiuſdem itẽ/ tionis. ⁊ iõ ex hac cau/ ſa amittitur feudum. vt dicit glo. in l. liberi. C. de inoffi. te/ ſtamen. Et probatur in vſibus. feu/ do. in ti. q̃ ſit prima ca feu. ami. col lat. ꝑ. De quo ꝑ bal. in dicta. l. li beri. in fi. et vide barto.

a ¶ Procuratoꝛ. Lñ extra. de iu/ di. c. cũ deputa/ ti. glo. ij. dicitur q̃ nõ pt eſſe ꝓ/ curatoꝛ. Sed tu dicas q̃ ifamis nõ pt eẽ ꝓcura/ toꝛ illuſtriũ pſo narũ. nec epoꝛ vt ẽ expſſuz. iij. q. v. c. fi. Sz in/ ter alias pſonaſ diſtigue. aut eſt infamis ꝑ ſniaz capitalẽ: ⁊ non pt eẽ ꝓcuratoꝛ. aut ẽ infamis ꝑ aliã ſniaz crimi/ nalẽ: ⁊ idẽ. aut ẽ infamis ꝑ ſniaz ciuilez aut ipſo fcõ vel ꝑ cõfeſ/ ſiõem: ⁊ tũc pt eẽ ꝓcuratoꝛ. vt inſtit. de excep. in fi. niſi forte i curia principis quã nõ licet ifa mibus ingredi. ꝺ quo ꝑ bal. in l. reũ criminis. C de ꝓcura. Vide effcũs ifamie fa cti tres vnũ qui nõtur i. l. caſſeꝰ ff. de ſena. Aliũ circa dignitates vt. l. ij. C. de di/ gni. li. xij. Aliuz q̃ ẽ turpis pſo na q̃re ſi inſtitui tur ꝓpter io ad mittit frater ad q̃relã iofficioſi teſtamẽti. vt. l. fratres. C. de inoffi. teſta. Quos effectꝰ notat Jac. bu. in l. decreto. e. ti. de primo effectu infamie ipe vi det tenere q̃ nõ repellit a teſtimonio. i. l. i. C. de ſũ. trini. q̃ tenet ibi bar. in. 9. oppo. Vide. teſtis. 7. q. a. ſup. ꝟ. infamis. ꝟ. an ifames. Vide de trino effectu exheredatio. ſ. q. b. ⁊ vide ſpec. in ti. de accuſatoꝛe. ꝟ. Itẽ q ẽ infamis. De tutoꝛe vide. l. i. cũ glo. C. de infa. li. ꝑ. Contra tenet ſo. l. li. iij. ti. viij. l. i. vbi dicit q̃ nõ pt eẽ tutoꝛ niſi ſit boni teſtimonij.

b ¶ Uerum. Vide. iniuria. 2. q. a. ⁊ que ibi ſcripſi ſup ff. de iure immu. l. fi. Et vide. feudum. 8. q. a. ſu/ per. ꝟ. conſpirationem. ꝟ. et quedam. ¶ Que ſit pena eius qui propter inimicitiaz: agricultoꝛem vel vaſallum: aut commẽſalem inimici ſui occi/ dit: debilitat: vulnerat: capit: vel alias damnifi/ cat. vide. homicidium. 4. q. g. ſuper. ꝟ. occidet. ꝟ. Item ꝓpter domini. ¶ An teneoꝛ inimico veni am petenti indulgere. h. in. c. de illis. 4. di. de rap to. Et vide que ſcripſi. homicidium. i. q. 7. 5. q. b ſuper. ꝟ. occidat. ꝟ. i.

© Biblioteca Nacional de España

Dic q̄ est maliuolētia ratione legis aut iusticie: seu iniurie illate sibi vel suis proueniens. Secunda partita: ti. xix. l. prima.

a ¶ Secūdo q̄ro. quotuplex ē inimic⁹ Dic q̄ duplex. vnus extrane⁹: vt palam cum rege guerrā faciēs. ali⁹ cō/patriota: ⁊ iste peior: quia nulla pe/ior pestis q̄ domestic⁹ a inimicus. eodem titu. l. prima.

a ¶ Domestic⁹. Nota q̄ domesticis fraudib⁹ est obuiandum. hoc dicit gl. in. l. data. C de donatio. q̄ nulla maior pestis q̄ familiaris inimicus. vt ibi p salice. ⁊ in hac. l. p tite.

¶ Et vide q̄ est inimic⁹ in domo regine: aut alicui⁹ cōsanguinee inhōe/sta faciēs: aut facere volens. regina. i. q. c.

¶ Itē vide de alio inimico. p̄miū. 3. q. c.

¶ Non est inimic⁹ iuste puniens. obedientia. 4. questione.

¶ Itē vide alios qui sūt inimici. reptum. 8. 11. 12. 13. questione.

¶ Non est inimic⁹ cōsanguineorum occidēs in duello. duellū. 10. q.

¶ Quis cōtinet inimici appellatiōe. vide. significatio. 2. q. 8. et tutor. 7. questione. e.

¶ De ista q̄stiōe p̄ncipali. vide. hostis. per totum.

a ¶ Tercio quero. qualiter vasall⁹ tenet regē ab inimicis custodire. Dic q̄ ipse: vel naturalis quilibet tenet regē suū ab inimicor̄ aduersitatib⁹ pro posse etiam si ad officiū custodie nō sit deputat⁹ custodire: nec eū occidi: vulnerari: aut iniuriari p̄mittat: alias est proditor. secūda p̄ti. ti. xix. l. secunda.

b ¶ Et cum quis in regno contra regem insurgit ad inobediendum: vel ad alia damna faciendum: est proditor: vitam et bona perditurus. ad cuius rabiem pestiferam celerrime sopiendā tenentur omnes regnicole etiam non vocati ad exercitum iuuari: nullo priuilegio: dignitate: aut conditione aliquem excusante b. Nisi religione claustrali reclusa: vt diuinorum officiorum celebrandorū vacatione: impubertatis: ī firmitatis: aquarum inundatione: ventorū validissima flatiōe: vel septuagesima etate: nisi intellectu vel consilio que multum in talibus sunt necessaria floreat senex ille. Et ad predicta occurrere nolens ea pena qua insurgens plectetur.

b ¶ Excusante. Qui eundi ad guerram excusant. Vide. guerra. i. q. a. v. ad guerram eūdi.

¶ Preterea in defectu virorum mulieribus sexus iubetur in talib⁹ occurrere.

¶ Ab exercitu autem nullus debet: nisi vulnere: aut infirmitate arma capere impeditus redire c. e: ti. l. iij.

c ¶ Cum autem inimici p̄ā triam ad p̄reliandū: vel locum obsedendum: seu causa trāsitus intrāt omnes regnicole ad exercitum etiā non vocati cōgregentur regem sum a tantis periculis euasuri: alias a regno expellāt. vel si ob eorum defectū rex fuit occisus: vulneratus: capt⁹: seu exheredatus ea pena plectent qua hi quorum culpa talia regi infligūt: nisi

c ¶ Redire. Vide infra. e. q. f. Et que ibi scripsi super. ver. exulabunt. Et. e. q. g. Et que ibi scripsi super. ver. exulabit. et super. v. priuando.

© Biblioteca Nacional de España

ratione legitima excusentᵉ. e.ti.l.quarta quinta.

d ¶Si vero locᵘ ab inimicis obsessᵘ ob culpã exercitᵘ nõ venientis occupetur honorabiles qui nõ venerũt exilio et bonoꝝ pditiõe puniũtᵉ: minores aũt bonis ⁊ vita priuantᵉ. e.ti.l.v.

e ¶Si aũt inimici patriã intrãt regi belli certamia daturi oẽs arma capescãt ⁊ celerrime occurrãt regni naturales ⁊ habitatores etiã nõ vocati nullo nisi dcis supra. e.q.b. excusato. Cõtrariũ aũt facies est pditor. e.ti.l.vj.

f ¶Sz cũ rex terrã intrat ĩ inimicoꝝ vastatuᵘ oẽs ab eo vocati sint cũ eo ĩ termino pfixo: alʾ legitia excusatiõe cessante pdẽt mercedẽ quã habebãt: ⁊ a rege expellentᵉ. Ab eo aũt tũc descẽdentes q̃si pditiõez ꝓmittũt ob qd exulabũtᵃ. Sed si rex ibi mortẽ vel dedecᵘ incurrat grauiᵘ punientᵉ psiderato regis dãno. e. ti.l.septima.

g ¶Cũ vero locũ obsidet inimicoꝝ oẽs vocatiᵇ ĩ termino pfixo ad regis exercitũ adimentᵉ: alʾ exulabũt. Et iñ sine regis mãdato descẽdẽs ob cuius defectũ locᵘ acq̃ri nõ potuit: perdit suoꝝ bonorum ĩmobiliũ medietatẽ. Sed si ibi fuit rex occisus: vulneratus: aut iniuriatus: puniet vt supra proxima. q.b. ¶Sed cũ terrã inimicorum intrat eis belli certamina daturus omnes de quibᵘ dixi supra. e. q. b. cito ad belli terminũ veniãt etiam nõ vocati: alʾ honorabilis exulabitᶜ: minore insuper medietatẽ bonorum perdituro. Et ante bellum discedens si ẽ nobilis cum medietate bonorum amissione exulabit perpetuo: minore vita priuando[d]. In acie autem fugiẽs: vel ad inimicos se conferens: est proditor: vitã ⁊ bona perditurus: ⁊ domus eius subuertaturᵉ. nec filij eorum aut proxes in suis domibus eos recipiant: nec sibi cohabitent. e. ti.l.ix. Vide. vasallus. 4. q. f.

a ¶Quarto quero. que ẽ pena regem ab inimicis non custodientis. Vide supra proxima. q. per totuz. Et que est pena proditantis arma inimicis. vide. venditio. 3. q. excõicatio. 13. q.

a ¶Quinto quero. an punitur occidens: vel percutiens inimicuz: seu iniurians. Vide. rex. 25. q. b. c. preda. 3. q. b. studium. 5. q. a. dolus. 2. q. b. homicidium. 5. q. super. b.

a ¶Sexto quero. que inimicitie repellunt testem. Vide. testis. 7. q. significatio. 2. q. d.

a Exulabunt. Non habentes salarium nõ eũtes: aut sine licẽtia redeũtes: soluent fonsaderaz fo. l. li. iiij. titu. pix. l. iij.

b ¶Vocati. Si ẽ bannitum ꝓ q̃ libet vadat ad exercitum qualiter sit eunduz. Respondeo secundum qualitatem personarum debent fieri seruicia. vidoo rusticus ibit pedes: nobilʾ ibit eques: secundũ possibilitatẽ et dignitatem suã. bal. in l. liberti. C. de operi. liber. colum. v.

c ¶Exulabit. immo indistincte q̃ libet vocatᵘ nõ veniens vt alegitimam excusentᵉ. e.ti.l.quarta quinta.

d ¶Si vero locᵘ ab inimicis obsessᵘ ob culpã exercitᵘ nõ venientis occupetur honorabiles qui nõ venerũt exilio et bonoꝝ pditiõe puniũtᵉ: minores aũt bonis ⁊ vita priuantᵉ. e.ti.l.v.

e ¶Si aũt inimici patriã intrãt regi belli certamia daturi oẽs arma capescãt ⁊ celerrime occurrãt regni naturales ⁊ habitatores etiã nõ vocati nullo nisi dcis supra. e.q.b. excusato. Cõtrariũ aũt facies est pditor. e.ti.l.vj.

f ¶Sz cũ rex terrã intrat ĩ inimicoꝝ vastatuᵘ oẽs ab eo vocati sint cũ eo ĩ termino pfixo: alʾ legitia excusatiõe cessante pdẽt mercedẽ quã habebãt: ⁊ a rege expellentᵉ. Ab eo aũt tũc descẽdentes q̃si pditiõez ꝓmittũt ob qd exulabũtᵃ. Sed si rex ibi mortẽ vel dedecᵘ incurrat graviᵘ punientᵉ psiderato regis dãno. e. ti.l.septima.

g ¶Cũ vero locũ obsidet inimicoꝝ oẽs vocatiᵇ ĩ termino pfixo ad regis exercitũ adimentᵉ: alʾ exulabũt. Et iñ sine regis mãdato descẽdẽs ob cuius defectũ locᵘ acq̃ri nõ potuit: perdit suoꝝ bonorum ĩmobiliũ medietatẽ. Sed si ibi fuit rex occisus: vulneratus: aut iniuriatus: puniet vt supra proxima. q.b. ¶Sed cũ terrã inimicorum intrat eis belli certamina daturus omnes de quibᵘ dixi supra. e. q. b. cito ad belli terminũ veniãt etiam nõ vocati: alʾ honorabilis exulabitᶜ: minore insuper medietatẽ bonorum perdituro. Et ante bellum discedens si ẽ nobilis cum medietate bonorum amissione exulabit perpetuo: minore vita priuando[d]. In acie autem fugiẽs: vel ad inimicos se conferens: est proditor: vitã ⁊ bona perditurus: ⁊ domus eius subuertaturᵉ. nec filij eorum aut proxes in suis domibus eos recipiant: nec sibi cohabitent. e. ti.l.ix. Vide. vasallus. 4. q. f.

a ¶Quarto quero. que ẽ pena regem ab inimicis non custodientis. Vide supra proxima. q. per totuz. Et que est pena proditantis arma inimicis. vide. venditio. 3. q. excõicatio. 13. q.

a ¶Quinto quero. an punitur occidens: vel percutiens inimicuz: seu iniurians. Vide. rex. 25. q. b. c. preda. 3. q. b. studium. 5. q. a. dolus. 2. q. b. homicidium. 5. q. super. b.

a ¶Sexto quero. que inimicitie repellunt testem. Vide. testis. 7. q. significatio. 2. q. d.

uoᵘ. perdit omnia bona si liberos non habet: alias ipi medietatem habebunt: et rex residuuz corpusq̃ eius ad regis mercedez erit. Et idem de discedente sine licentia. fo. l. li. iiij. ti. pix. l. ij. Vide infra glo. prima. ⁊ s. e.q.f. sr̃ v. exulabũt ⁊ e.q.b. i fi.

b ¶Priuãdo. nisi discedat de mandato dñi cũ quo fuit. fo. l. li. iiij. ti. pix. l. pe. Sz in. l. xlvj. ord. de bniuiesca: p regẽ ioannẽ j. ano. 1388. dicit q̃ qui recepit equũ arma aut pecuniã a dño cuz quo venit nõ discedat sine comitis tablis aut seneschal regis licẽtia alʾ recepta restituat duplicata. ⁊ nõ restituat ea q̃ vno anno añ guerrã q̃ litercũq̃ recepit ab eo cũ quo vẽit vt ibi. vide s. glo. pria. ⁊ s. e.q.f. sr̃

c ¶Subuertatur. (v. exulabũt. ⁊ e.q.b. in fi. vide q̃ scripsi. pẽa. 5. q. c. sr̃. v. miti. v. si hõicida

© Biblioteca Nacional de España

¶ Immunitas. Immunitas alicui cõcessa et posteris suis siue liberis femias nõ cõphẽdit. ff. de mune. ⁊ ho. l. vacatio. de iure imu. l. i. ℈ i. ⁊ h in. c. i q̃busdã. de ver. sig. 2. di. v. si vero agat'. in fi. Ciuitas nõ pt cõcedere imunitatẽ aliq̃b⁹ ciui b⁹ iã subditis: ⁊ nõ vz pactũ maxime si imunitas cõcedit' a mũeribus pximonialib⁹. sz si imunitas cõcedit' alicui q̃ nouo vult fieri: vel efficit' ciuis tũc pt fieri ⁊ est seruãda. bar. to. l. ij. ff. de iure imu. de hoc vide q̃ scripsi. statutũ. v. primo q̃ro. in. vsi. q̃rto quero vtrũ liceat. ¶ priuilegium imunitatis a muneribus nõ nisi ad mõetas extẽdit'. vt pet'. xiiij. orde. de paléçuela: p regẽ ioannẽ j. ãno. 1388 ⁊ vide pet'. xv. oro. de burgos: p regẽ hẽricũ. era 1411. ⁊ p eũ pet'. iiij. oro. o tordesillas ãno. 1404. Licz q̃s hẽat priuilegiũ imũitatis a dacijs ⁊ collectis tñ rõne dcĩ priuilegij nõ excusat' a dacijs siue collectis q̃ iponũt' rõe guerre vl famis. bal. in. l. quotiẽs. C. vt ne. lice. in ẽpti. li. x. Ad hoc ãt vt imũitas dicat' plẽa dz otinere plura. nã dz eẽ a muneribus psõalib⁹ ⁊ realib⁹ al' ocessa simplr nõ extẽdit' ad realia. vt. ff. de vaca. mune. l. sũt mũera. ⁊ glo. in. l. vacatis. C. de decuri. li. x. Itẽ dz dicere a munerib⁹ ⁊ onerib⁹: al' nõ intelligitur cõcessa ab onerib⁹. vt l. publici. ff. de mũe. ⁊ ho. ⁊ i dcã glo. Itẽ dz dicere ordiarijs: al' nõ intelligũtur remissa ordiaria. vt. l. ei q̃. ⁊ l. in onerib⁹. ℈. q̃ muneris. ⁊. C. de va. mune. pu. l. mũeris publici. ⁊ in pdcã glo. Itẽ dz dicere ab ẽptiõe fruméti tpe guerre vl famis. vt. l. i. C. vt ne. lice. accep. spec. li. x. Itẽ dz dicere a receptiõe bospitũ tpe trãsit⁹ pncipis.

¶ Immunitas. Vide. excõicatio. ℈. q. premiũ. 3. q. 8. studiũ. ℈. q. priuilegium. 8. q. rescriptuz. 3. q. scriptura. 3. q. op⁹. 8. q.

¶ Innouatio. Vide. bñficiũ. 2. q. 6. appellatio. 9. q. 2. restitutio. 2. q. c.

Inofficiosũ. Primo q̃ro q̃s pt pponere q̃relã inofficiosi testamẽti. Dic q̃ descẽdentes exheredati[a] pponũt q̃relã inofficiosi sic dicta q̃ parẽs fecit cõtra pietatis officiũ exheredati. Et idẽ dic de ascẽdẽte[b] iiuste exheredato. 6. pti. ti. viij. l. i. vide infra. 3. q.

b ¶ Itẽ fr̃ pterit⁹[c]: vl' exheredat⁹ psona de q̃ dicit' exheredatio. ℈. q. 6. instituta: vel seruo p testatorẽ manumisso: ⁊ ei⁹ deliramẽtis (. i. blãditijs ⁊ ñ meritis) istituto (. s. ifra) põt pponere hanc q̃relã Ceteri aũt consanguinei trãsuersales neq̃q̃z. e. ti. l. secunda.

c ¶ Seruo (sec⁹ de liberto vt. s. pxia. l. q̃si in fine dicit') aũt testatoris necessario herede instituto (etiã si talis istitut⁹ sit vilis: aut male fame) ñ admittitur frater ad iofficiosi querelam. eodẽ titu. l. iij.

d ¶ Itẽ iusta exheredationis causa apposita ⁊ p/bata remanet testamentũ firmũ. Idẽ si iiuste exhẽdat⁹ ifra quinquẽniũ[d] videtur q̃ hec immunitas nõ vz. vt scripsi. hospes. v. epidemetici. in fi. ⁊ ab angarijs tpe quo impator trãsitũ facit p loca: al' illa nõ veniũt. vt. l. vna. C. vt ne. lice. se. excu. de q̃b⁹ p bal. in dcã. l. vacatis. C. o decuri. li. x. ¶ Et circa hãc immũitatis materiã vide que scripsi. munus. per totuz.

Inofficioſuz. Qo dicatur testamentũ inofficiosũ. ⁊ q̃re. ⁊ q̃ cause inducũt q̃relaz. et q̃ faciũt eã cessare. ⁊ q̃bus detur q̃rela inofficiosi testamẽti. ⁊ cõtra quos. ⁊ q̃s sit eius effectus: vel de veteri vl de nouo iure. azo. in summa. C. de inofficio. testa.

a ¶ Exheredati. Vide. j. 3. q. sup v. nullũ. v. q̃ro qñ irritatur. in vsi. i. ⁊ ij. Querela ẽt nõ pparata trãsmittit' ad liberos. vt scripsi. exheredatio. ℈. q. h. fr̃ v. diffamatũ. v. q̃rela ẽt. ¶ Si fili⁹ repudiat q̃relã inofficiosi: an pr̃ pt eã intẽtare. glo. in auteñ. cum nõ solũ. C. de bo. q̃ liber. dicit q̃ nõ: q⁹ q̃rela nõ cõpetit iure patrio: nec pt exerceri õ voluntatẽ exheredati. Idẽ dico i mõasterio q̃ q̃relã iofficiosi vult itẽtare iuito mõacho: q⁹ agere q̃rela ñ ẽ succedere sz ei⁹ ppatoriũ. o quo p bal. i dcã auteñ. cũ ñ solũ. col'. iij

b ¶ Ascendente. Vide infra. 3. q. super. v. nullũ. v. q̃ro quando irritatur. in. vsi. circa scõm.

c ¶ Preteritus. Vide circa hoc. exheredatio. ℈. q. h. et que ibi late scripsi fr̃. v. diffamatum.

d ¶ Quinquẽniũ. donec vẽtilat' q̃o fr̃ solẽnitate testamẽti nõ currit tp⁹ fr̃ q̃rela iofficiosi. vt. l. õ maiores. C. de ioffi. tes. Qui succubit i q̃rela iofficiosi pt redire ad q̃relã falsi: ⁊ eõ. vt. l. eũ q̃. C. de inoffi. tes. Si fili⁹ ouet⁹ a scripto herede petitiõe hereditatis añ condẽnatiõez ñ excipit de q̃rela iofficiosi postea de q̃rela agere ñ pt. vt scripsi. re⁹. ℈. q. c. fr̃. v. qñcũq̃. v. q̃ro q̃liter. in. vsi. q̃ro cũ exceptio.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Sciēdū. Vide de hoc notata p glo. ⁊ cy. in auteñ. nouissima. C. de inoffi. testa. Et i hac. l. ptite eligit opinio azo. C. e. ti. quā i ocā auteñ. nouissima. repro bat. glo. vide. l. quotiens. C. fa. hercis. ¶ Ille cui ali qd in testamēto relinqt nō pt ipugnare io: sz oz ad

post aditionē hereditatis qrelā nō apponat: nisi sit minor ifra vigīti annoz etate: qz postea (. i. pō mortē) p qdriēniū pt eam proponere. e. titu. l. quarta.

e ¶ Et sciēdū qp cui legitima iure legati relinquit si eā nō acceptet: vel acceptās de qrela ptestet rūpere pt p qrelam testamētū: nisi iter liberos testator citra testamēti fa/

ctiōem: puta codicillis: vel alia scriptura dispo/nat (qz tūc filiꝰ cōtra talē codicillū vel scripturā nō pt qrelare de inofficioso: licet in ea ei nō sit relicta legitima). Si vero iure istitutiōis relinqt nō pt: sz aget ad legitie supplemētū. e. ti. l. v.

¶ Et qualitercūqz exheredatus cōsentiat b testamento vtputa legatum ei vel suo iuri subiecto:

pletiōez cōiūcta. l. cum pr. in pri. ff de lega. ij. et ff. ad trebell l. deducta. ⁊ si nūmis. de pdcis p bal dū. in dcā. l. oīmō. C. de inoffi. testa. i pri. filiꝰ ē istituꝰ in re certa q nō ē pris sz cuius dā tercij: ita qp filiꝰ illaz rē nullo mō pt osequ: nū qd iste tāqz in nullo istitutꝰ pt dice

ipo iure. ff. ad. l. falci. l. linea margarita. aut ē eis legata qtitas i gñe vl aliud i gñe tūc filiꝰ ñ pt ab eis petere legitimā nisi i substātia bonoz testatoris licet ex vēditiōe bonoz hereditariū possit p/cipi hoc p bat. C. de inoffi. testa. l. scimꝰ. ⁊. re/

re testamētū nullū. Dic qp nō: sz debet sibi extatio fauore testaméti ne rūpat. Quid āt si ista res nō eēt i omertio vt res sacra. Dico qp iste filiꝰ videtur pterit ⁊ pt dicere testm nullū. Quero: pr istituit filiū i mille p legitia sua: dicit filiꝰ nolo pecuniā sz volo corpora hereditaria: nūqd possit. dic qp ē electō filij. cy. C. cōmu. de lega. auteñ. res q. hec tñ legitia oz assignari nō minuata i diuersis reb: sz i re mediocri arbitrio boni viri. Quero: istituit filiū pr i qdā domo ppa ipi pris: illa domꝰ postea ē obusta sine culpa filij: qrit vtrū oz suppleri legitia. Dic qp si ē cobusta i vita pris qp oz suppleri legitia. sec si pō mortē pris. Quero: pr istituit filiū i dotib mris sue ⁊ nihil aliud reliqt: nūqd iste filiꝰ pt dicere testm nullū. Dic qp sic ꝓpter iutilē istitutōez ab ipo principio qz i re ppa filij filiꝰ ñ pt istitui. Quero: pr reliqt filio fūdū valētē vltra legitimā cū quodā onere: filius vero vult legitimā ⁊ nihil aliud ⁊ ñ vult istō onꝰ iplere: qrit vtrū pt istō relictū diuidere vl petere simplr legitimā. dic qp sic. casꝰ ē i. l. si libt pro no ⁊. qd ergo. ff. o bo. lib. Quero: pr vendit filio ptē suā: filiꝰ lusit eā viuo pre: nūqd pt petere legitimā. Dic nō: qz culpa sua pdidit vñ sibi iputet. ⁊ ꝓpt hoc dico qp ēt i re euicta si ꝓcesserit euictio culpa filij ñ debet euictio. si tñ pr viueret filio alimēta negare nō pt licet filiꝰ luserit ptē suā. De pdcis p bal. i. l. scimꝰ aūt. C. de inoffi. testa.

b ¶ Cōsētiat. vt. C. de ioffi. testa. l. parētibꝰ. Et de hoc glo. i. c. ex ore. de his q fi. a ma. p. capi.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Recipiẽdo. ſ. ſciẽter: ⁊ ſecus ſi recepit ſʒ ignorãdo ſibi eſſe legatũ. h. in. c. ſi q̃s preſbiterorũ. de re. eccle. nõ alie. in colũ. ij.

b ¶ Nullũ. hoc verũ ſi filius hoc vult. ff. de iniuſto. rup. ⁊ irri. teſta. l. filio. ⁊ vide q̃ nõt Jo. an. in o. de prebẽ c. cũ i eccleſijs. ſr̃ fi. gl. li. vj. Et an q̃ dicit hic in. l. iſta pti te ò teſtamẽto nullo habeat locũ in aſcẽdẽtibus vel deſcẽdentibus linee materne p̃teritis inter ſe Et an hẽat locũ in p̃teritiõe militis vide. azo. in ſuã. C. de liber. prete. vel exhe. circa fi. Et de materia huiꝰ legis partite vide. ff. de iniuſ. rup. teſta. l. fi. et. l. poſtumus. ⁊ q̃ nõtur. ff. de regu. cato. l. fi. ⁊ i. l. ſi hereditas. ℌ. qui filiũ. glo. ij. ff. de teſta. tu. ⁊ p cy. in. l. ij. C. de poſtu. heredi. inſti. ¶ Quero qñ irritat teſtamentũ ex cã preteritiõis: vel exheredatiõis: q̃ iuris ſit. vide per bal. in auct. ex cã. C. de heredi. pre. vel exhe. Et ſm bar. i dcã auct. ex cauſa. tenẽdo opionem glo. ibi poſite q̃ hodie locus ſit q̃rele q̃ pleniꝰ ipe examinauit in. l. i. ff. de teſta. di co q̃ qñq̃ querimꝰ de deſcẽdẽtibꝰ. qñq̃ de aſcẽdẽtibꝰ. qñq̃ de collateralibꝰ. Circa primũ dic q̃ aut fuit preteritꝰ vel exheredatꝰ a patre vel eius linea: aut a matre vel eiꝰ linea. ſi a patre vel eius linea: aut erat filius emãcipatꝰ aut in poteſtate. ſi in poteſtate tũc aut fuit preteritꝰ ⁊ teſtamẽtũ eſt nullũ ipo iure põt ⁊ petere cõtra tabulas. vt l. maximũ viciũ. C. de here. p̃te. et. C. de bo. po. cõtra. ta. l. i. ſiue fuerit inſerta iuſta cã in preteritione ſiue nõ. ſi vero fuit exheredatꝰ ⁊ tũc aut fuit inſerta legitima cã ⁊ oportet eũ venire per q̃relã ⁊ ſi quidẽ cã probabit̃ per heredẽ oio repelletur. vt in auct. de here. ⁊ falci. ℌ. exheredat. ſi vero nõ probat̃ cã teſtamentũ reſcindit̃ quo ad inſtitutiõʒ tantũ. ſi vero cã nõ fuit iuſta tũc põt dicere teſtamẽtũ nullũ: per querelã vero nõ põt venire q̃ nõ hẽt locũ vbi hẽt locũ aliud remedium: per cõtra tabulas etiã puto q̃ poſſit venire licet ſit exheredatꝰ q̃ nõ eſt exheredatus rite. Si vero querimꝰ de filio emãcipato tũc aut fuit exheredatꝰ ⁊ idẽ q̃ de filio in poteſtate q̃ aut cum cauſa aut ſine cã vt ſupra diti. ſi vero fuerit p̃teritꝰ tũc aut ſine cã ⁊ idẽ q̃ in filio in poteſtate q̃ p̃t dicere nullũ ⁊ venire p õ tabulas: aut fuit adiecta cã i preteritiõe ⁊ in hoc ẽ differẽtia inter emãcipatũ ⁊ ſuũ nã ſuus dicit nullũ ⁊ p̃t venire p cõtra tabulas: emãcipatꝰ hẽt venire tãtũ per õ tabulas. vt nõ in. ℌ. exheredatiõʒ. in auct. de heredi. ⁊ falci. ſe cũdo caſu qñ preteritio vel exheredatio fit a matre vel eiꝰ linea tũc nulla ẽ differentia inter exheredatiõʒ ⁊ preteritionẽ cũ eiꝰ preteritio ſit p exheredatiõe: aut igit̃ eſt preteritus vel exheredatus cũ cauſa ⁊ oportet eũ venire p querelaʒ vt inſt̃. de exhere. liber. ℌ. iter. ſi vero ſine cauſa tũc dicit nullum q⁊ cã eſt de ſubſtãtia exheredatiõis ⁊ preteritionis. ⁊ predicta hẽnt locũ in filio iam nato: nã in filio naſcituro nõ põt inhereri cauſa. Circa ꝑm. ſ. qñ querimus de aſcẽdẽtibꝰ preteritis vel exheredatis. ⁊ de iure municipali caſtelle dic indiſtincte q̃ deſcẽdẽtes p̃nt pro libito de rebꝰ ſuis diſponere nõ obſtãtibꝰ aſcẽdentibꝰ vt ſcripſi. exheredatio. ℌ. q. h. ſ. v. heretícus. ſʒ de iure cõi dic aut loq̃mur de matre vel eius linea: aut de patre vel eius linea. primo caſu aut p̃tereũtur vel exheredãtur ſine cã ⁊ teſtamẽtũ eſt nullũ q⁊ deficit in ſubſtãtia vt ſupra diximus. aut cũ cã ⁊ tũc ſi ue exheredẽtur ſiue p̃tereãtur idẽ eſt q⁊ ſemp hẽnt intẽptare querelã q⁊ eoꝝ preteritio hẽtur pro exheredatiõe. ſecũdo caſu qñ queris de p̃re aut eiꝰ linea tũc aut ẽ preteritꝰ vel exheredatꝰ a filio emãcipato ⁊ tũc aut ſine cã ⁊ teſtamẽtũ eſt nullũ q⁊ deficit i ſubſtãtialibꝰ vt ſupra diximus. ſi cũ cã ⁊ tũc aut ẽ preteritꝰ ⁊ hẽt cõtra tabulas. ff. ſi q̃s a pa. fue. ma. l. i. aut exheredatꝰ ⁊ hẽt querelã. vt. l. i. ℌ. pater filiũ. cũ ſy. ff de inoffi. teſta. ſi vero loq̃mur de filio i poteſtate cõſtituto: tũc aut teſtatur ex caſtrenſe vel quaſi caſtrẽſe ⁊ ẽ ipo iure nullũ q⁊ nõ põt teſtare vt. C. q̃ teſta. fa. po. l. pe. ſi vero teſtatur in caſtrẽſi vel quaſi caſtrenſi q̃ poteſt tunc glo. variant nam quandoq̃ dicunt q̃ tale teſtamentum nullo iudicio ſuppoſitum eſt. nec poteſt irritari vt. ff. ò inoffi. teſta. l. i. ⁊ C. e. ti. l. fi. alibi dicunt glo. q̃ teſtamentum non rumpitur ſed agitur ad legitimam. vt notatur. C. de epiſ. ⁊ cle. auct. preſbiteros. alibi ò q̃ iura antiqua coꝝriguntur in hoc q̃ hodie teſtamentum filij ſuper c. ſtrenſe ſubiacet querele vt. C. de inoffi. teſta. l. fi. et hec opinio mihi placet. dic ergo aut filius in poteſtate preterit vel exheredat patrem ſine cauſa ⁊ teſtamentum eſt nullum quia deficit in ſubſtantialibus vt diximus: aut cum cauſa ⁊ tũc aut preterit ⁊ dicit nullũ

recipiendo:ª aut vt pcuratoꝝ teſtamẽtũ (vl̃ legatũ in eo factũ) defẽdendo: vel vt aduocatꝰ: excluditur ab iſta querela e. ti. l. vj.

a ¶ Secũdo q̃ro q̃d vult dicere iſta q̃rela. dicvt ſ̃ proxima. q. in p̃n.

a ¶ Tercio q̃ro cõtra quẽ ꝓponetur. dic q̃ cõtra heredẽ ſcriptũ quẽ citabit iudex ea ꝓpoſita et pnũciabit q̃ teſtamẽtũ ñ valeat: ⁊ hereditas ſit q̃relatis. ¶ Sʒ ſi eſt p̃teritꝰ deſcẽdẽs vl̃ aſcẽdẽs: nõ ẽ neceſſaria q̃rela: q⁊ ipo iure ẽ nullũ b teſtm̃. e. ti. l. i. vide. ſ. i. q. a.

b

© Biblioteca Nacional de España

aut exheredat ꝛ habet querelã: vt supra dixi in filio preterito: ꝛ hoc ãntum ad modũ rũpendi: sed ãntũ ad prestatiõz legatoꝝ est idẽ in vno ꝙ in alio. Circa tertiũ qñ queritur de colateralibꝫ aut de fratre ꝛ sorore: aut de vlteriorib⁹. Primo casu aut de vterinis tunc nullo modo admittũtur. vt.l. fratres.in ꝓn.C.de inoffi. testa.aut de cõsãguineis: vel v triq; cõiũcti: et tũc siue sint preteriti siue exheredati semp veniũt per ãrelaz si turpis ꝑsona sit ĩstituta ꝛ cessat cã ingratitudinis: ꝙ dic vt de hoc pleni⁹ dixi.exheredatio. §.q.h. sẽ v.dif famatũ.v. ꝛ circa predctã. in v si.

a ¶Quarto ãro quib⁹ ex causis potest proponi. vide supra.i.q.ꝓ totuz. donatio.6.q.b.

a ¶Quinto quero quis ẽ effectus hui⁹ querele.vide §.3.q.a. Rupto eniz testamẽto heredis institutio nõ vz ꝛ succedunt venientes ab intestato.libertates vero et legata valida manẽt.e.ti.l.vij. vide exheredatõ.§.q.g.

¶Impossibilitas. vide. miraculũ.i.q. rex.21.q. cõditio.§.q. stipulatio.

Quero cuz dixi irritũ est testamentũ quo ad heredis institutionẽ: quid de institutione ex re certa vtrũ remaneat valida vel vicietur.respõdeo ãtenus institutio ex re certa sapit naturã institutiõis vniuersalis i eo ꝙ habet ius accrescẽdi viciat: ãtenus vero sapit naturaz legatoꝝ remanet firma.ꝙ dic vt bar.in.l.quotiens. C.de here.insti.ꝛ pleni⁹ in.l.ex facto.ff.e.ti.Quero de substitutiõe an irritet vel firma remanet. dic aut loq̃ris de substitutiõe directa ꝛ hec põt esse duplex qz qñq; per substitutiõz succedit defuncto vt i vulgari ꝛ hac dico ꝙ irritatur.Si vero queris de substitutione per quam nõ succeditur defuncto sed ei cui facta est substitutio vt pupillaris ꝛ exemplaris tũc glo.in.l.i.ff.de vul. ꝛ pu. sub. tenet ꝙ illa nõ infirmatur nec irritatur quam glo. puto dicere verum. si vero queris de substitutione fideicõmissi ꝛ loquor de fideicõmisso vniuersali tunc dico ꝙ irritatur sed confirmatur sicut legata particularia.vt glo.in.l.ita cum.§.si pater.ff.ad trebell. ꝛ ibi bar.sed circa hoc dubitatur pone ꝙ institutus est rogatus de restituendo si decesserit sine liberis: dico ꝙ institutio ẽ euacuata ex causa preteritionis vel exheredationis ita ꝙ hereditas pertinet ad filium preteritum vel exheredatum cum onere dicti fideicõmissi vt supra dixi debebitur ne dictum fideicõmissum quando ipe filius ad quem deuenit hec hereditas decesserit sine liberis an vero quando decesserit ille primus institutus Respondeo cum talis conditio coheret persone eius qui primo fuit institutus tunc fiet restitutio cum ille decesserit sine liberis. vt.l.plurium. §.fi.ff.de lega.ij. Quero quid si aliquid erat legatum filio exheredato vel preterito qui rumpit testamẽtum nũquid habebit illud legatum et succedet ab intestato cuz alijs fratribus institutis. glo. mouet illud dubium in. l. maximuz. C. de here. prete. ꝛ cy. in dcã auct. ex causa. videtur tenere ꝙ sibi debetur legatum ego teneo ꝛ bal. in dicta auct.ex causa.tenet contrarium. Quero an ex vigore istorum verborum si non valet iure testamenti valeat iure codicillorum ꝛc: venientes ab intestato videantur rogati de restituenda heredi tate heredibus scriptis.glo.in dicta auct. ex causa. videtur tenere ꝙ nõ.sed tu dicas ꝙ contrariũ est veritas.vt.l.postumus.§.fi.ff.de iniuf.rup. irri.testa.de predictis per bar.in dcã auct.ex causa. C.de heredi.prete.vel exhere.Et ibi circa istã vltimã ãonem vide plura q̃ dicuntur per eum.

§.q.

¶Impedimentũ. vide. matrimoniũ.16.q.

¶Impotentia. primo quero quotuplex ẽ impotẽtia.dic ꝙ impotentia coheundi cõtigit cordis ꝛ corporis debilitate: ꝛ cõtigit dupliciter Qñq; ex impotentia nature: aut etatis minoris pretextu: vel nature mulieris artatione. Quandoq; castratione: vl' maleficio ligatiõis. 4. parti.viij.l.i.

¶Impossibilitas. Nota ꝙ naturalis impossibilitas non persone difficultas debitorem excusat. vt.l.continuus.§. illud inspiciendum. ff.de ver.obliga. Vide.impotentia.i.questione. a.v.i.

¶Impedimentum. An prestat impedimentum ꝙ de iure nõ sortitur effectum. h. in.c. ad audiẽtiam.3.di.de sponsa.et dy.in.c.que contra.de regu.iuꝛ.li.vj.

¶Impotentia. De impotentia iuris: et facti: et quomodo posse dicitur quattuor modis. vide capitulo.sciscitatur. de rescrip. Et de hac questione vide. h.in.c. fraternitatis. de frigi. et male. Et vide que scripsi. impossibilitas.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Dirimi/ tur. de hac questiõe vi/ de.h. in. ca. fraternita/ tis. de frigi. ⁊ male.

b ¶ Restituen da. vtruz ob aliqõ impe/ dimentũ ma trimonium separatũ rest tituetur eo cessante. h. in.c. frater/ nitatis.3.di. de frigi. et. male.

c ¶ Triẽniuz. quando alle gatur impo tentia cobe undi prop/ ter deffectuz vtriusqz vel alterius con iugum quã tum tempꝰ debet habe/ re ad dandaz operam co/ pulari.h. in c. acepisti. de frigi. et male.

d ¶ Juranti. vtruz super veritate viri testimonio fit credendũ h. in capitu lo. contine/ batꝰ. ỏ spõ. impu.

¶ Instan tia. renun/ ciatio litis excludit re/ nunciantem a processu cause et a iu re principa/ liter intemp tato nec ha bet locuz pe

a ¶Secundo quero qua/ liter ob impotentia viri mitur[a] matrimonium. dic q impotẽtia tempo ralis non dirimit: sz per petua vt artatio vel fri/ giditas:aliquo coniugũ petente dirimit:data pe tenti licentia contraben di.e.ti.l.ij.

b ¶Et dirupto matrimo/ nio ob mulieris artatio/ nem si cognoscatur a se/ cundo viro carnaliter: restituenda[b] erit primo viro: nisi ex vtriusqz in/ spectione (vt si primus vir valde grossum: vel ita factum mẽbrum ha/ bebat q perpendatur e am non potuisse prius corrumpere)membri p/ pendatur primum nun/ quam eam sine alterius adiutorio cogniturum e.ti .l.iij.

c ¶Carens autem aliquo accidenti genitalibus si contrabat ecclesie iudi/ cio separabuntur:⁊ mu/ lier potest alij nubere. Sed si post contractum matrimonium per ver/ ba de presenti perdat ea non separantur:neqz v/ xor potest alij copulari: nisi castratus ante copu lam intret religionem. e.ti.l.iiij.

d ¶Impotentia vero ex maleficio proueniente si petatur diuortium mandet coniuges simul per triẽnium[c] cohabitare iura/ mento ab vtroqz iuxta posse operam cõmixtioni dandum prestito. et si eis elapsis reclametur intelligitur perpetu um impedimentum: ideo inspicitur p probos homines et mulieres:et iurent suum posse sine fraudis cõmercio ad/ hibuisse in cõmixtione: et cuz viro sep tem viri consanguinei: aut alij probi: et cum femina totidem probe mulie/ res consanguinee vel alie: se credere coniuges q iurarunt feciss cum iura/ mento deponant: demum in dicto diuortio detur vtriqz licentia contra/ hendi.e.ti.l.v.

e ¶Et si ex naturali proueniat et vxor est virgo seruetur dicta pratica serua/ ta in maleficijs. si autem est corrupta: nec infra mensem reclamauit: creditur viro (nec mulier super hoc amplius audietur) iurãti[d] eam se carnaliter co gnouisse. sed si infra mensem reclamet vel ambo quandocunqz:seruatur pra tica virginis.e.ti.l.vj.

f ¶Et facto diuortio ob dicta viri fri/ giditate si cũ alia sit potens cogitur ad primam redire.si vero ob maleficium non:quia potuit esse cum vna ligatus ⁊ cum alia nõ.e.ti.l.vij.

¶Impericia.vide. locatio.8.q. dam/ num.5.q.8. regula.2.q. regula.5. pu/ pillus. per totũ.insans.

¶Insignia.vide.patriarcha.2.q.

¶Insidie.vide.ecclesia.9. q. super.e. homicidium. 5.q. super.c. exhereda/ tio.5.q.c.

¶ Instantia. vide. arbiter.7. q̃stione. a. inuentarium.2. questione.d. acusa/ tio.9.q.a.⁊.10.q.b. iniuria.5.q.n. cap tio.4.q.

© Biblioteca Nacional de España

nitentia.et.l.postq̃ liti.C.de pac. Et vide.actor.7.q.a.sr̃ ỽ.agendũ.ỽ.fi.Et q̃ndo renunciatur liti non reffert siue lis sit contestata vel nõ. Quero an in renũciatione litis req̃ratur consensus aduersarij. bar. in.l.edita.C.de eden.dicit q̃ si actor potest litẽ contestatam vellit renunciare soli instantie cause non potest iuito aduersario: secus si simpliciter renunciet q̃ potest quia videtur tunc renũciatũ iuri ⁊ cause sicut si simpliciter renunciasset liti.sed sali.in dicta.l. postq̃ liti.tenet q̃ renuncians instantie simpliciter non videtur renunciare iuri ⁊ cause.tu dicas q̃ renunciatõ solius instantie requirit aduersarij consensum.sz q̃ndo renunciatio fit litis ⁊ cause tũc reffert aut itereſt aduersarij q̃ procedatur ⁊ tunc eo petente procedetur isto ergo casu necessarius est consensus aliter nõ valet renunciatio: aut nõ intereſt rei q̃ procedatur tunc nõ videtur q̃ sua contraditio admittatur. Quero quid operatur renunciatio litis in actore: ⁊ quid in reo.dicas q̃ ex renunciatione litis; inducitur tacita confessio. ſ. q̃ ille qui renunciat liti non habeat vel credat se nõ habere ius vnde si reus renunciet p tacitam confessionẽ fundatur intentio actoris. Quero vtrum renunciatio litis requirat causam.dicas q̃ nõ:sufficit enim causam p̃sũptam subesse cuz ideo p̃sumitur renunciare quia credit se ius nõ habere. Quero quia quis interdum renunciat toti liti quid enim si renunciat vni articulo. dicas q̃ idem i parte litis respectu partis q̃ in tota lite respectu totius. Quero an ille qui renunciat debeat condemnari aduersario in expensis.dicas q̃ sic nisi causa quare renunciat de nouo superuenit retro vero habuit iustã causam litigandi:nam cum ista renunciatio sit similis victorie aduersarij iusta causa excusat a sumptibus litis.Item rescriptum q̃ concernit solam instãtiam cause si est p̃sentatum in iudicio cum p hoc sit factum cõmune vtriusq̃ partis non potest renunciari inuito aduersario. si autem non est p̃sentatũ ⁊ tunc non cogitur eo vti nec ipm edere imo potest renunciare.de p̃dictis per bal.in dicta lege.postq̃ liti.C.de pactis.⁊ vide ibi glo.⁊ cy.¶Si dominium superuenit actori intentata iam rei vendicatione vtrum potest actor ex illa instantia obtinere.vide.actor.4.q.e.super ỽ. probatione.ỽ. si dominium superuenit.¶ Vide que scripsi.actio.ỽ. que dicantur. Et.renunciatio.i.q.a.ỽ.si reus.in versi. quero nunquid conueniens.Et.testis.3.q.b.super ỽ.publicatis.ỽ.coram quo.in versi.quero nunquid atestationes.⁊ in versi.se.et.12.q.a. super ỽ. successore. Et. hereditas.4.q.a. super ỽ. possessionem.ỽ. heres interdum.in versi.quero si infiniti.Et.causa.ỽ.item an cause.et ỽ.acusaui percussorem.et ỽ. exceptio litis. Et.inuentarium.2.q.d. super ỽ. triẽnium.⁊ super ỽ.biẽnium.Et.iniuria.5.q.n. super ỽ.heredes. Et.sẽtentia.6.q.e. super. ỽ. etiam singularibus. ỽ. quando sententia. in ỽ si.fi.

¶Institutio.vide.clericus. 4. q.b. religiosus. 12.q.et.10.patronus.4: q.hereditas. per totum substitutio.p totum. heres. aditio. repudiatio.

¶Insinuatio.vide.donatio.3.q.d.

Instrumẽtũ.vide. iuramẽtũ.7.q.testis.8.q. sepl'tura.5.q.stipl'atõ.6.q pignꝰ.5.q. diuisio.5.q.

¶Institutio. vide q̃ scripsi.clericus. 4.q.b.super ỽ.curam animaꝝ. Et.probatio.2.q.a.super ỽ. negans.ỽ. vtrum aliquis.Et.beneficium.2.q.a.super ỽ.capitali. ỽ.item ad quem.Item an valeat institutio facta de excõmunicato.h.in.c.si quis episcopus.ỽ heretics.tenet q̃ non valet.

¶Instrumentum. Appellatur instrumentum ipa carta. contractus vero id q̃ partes faciunt vt emptio venditio ⁊ similia.bar.l. si quis legatum.ff.ad.l.cor.de fal. ¶Que debent continere instrumenta.vide.tabellio.3.q.a. super ỽ. periciam.ỽ.vtrum notarij.in versi. sed quero q̃ debent. Non reffert vtrum concipiatur instrumentum in tertia vel in prima persona. h. in. c. abbate.de ver.signi.3.di.¶Nunquid ille qui p ducit instrumentum ad aliquam suam intentionem fundandam vel coadiuuandam videatur cõfiteri instrumentum esse verum;dicit Inno.q̃ sic nam productio instrumenti habet vim confessionis facte per verbum credo: tamen si appareat contrarium illud q̃ credit discredere potest et discedere a tacita confessione tanq̃ erronea. vt notat Inno.de excepti.c.cum venerabilis. et de. cessi.c.cum olim. Et sufficit q̃ probatio excludat instrumentum nam eo ipo excludit tacitam confessionem;Item adde dicit Inno.q̃si etiaz cõfiteor instrumentum falsum esse verum:tamen p bato instrumento tanq̃ falso confessio mihi nõ nocet: ⁊ hoc verum si confessio astruit veritatem instrumenti: secus si veritatem negocij super quo confectum est instrumentum:nam non sequitur est falsum instrumentum: ergo est falsus contractus vel testamentum cum possit esse instrumentum falsum ⁊ negocium verum.;Sed pone q̃ confitetur quis vera esse que continentur in quolibet instrumento deinde apparet q̃ dictum instrumentum est non solemne nunquid dicta confessio preiudicat cõfitenti. dicit Inno. q̃ sic.quia licet instrumentum non sit sufficiens ad probandum tamen confessio rata manet etiã

© Biblioteca Nacional de España

si confessio nō fiat absolute sed per relationē ad instrumentū: nam hic veritas est tā in instrō q̄ in cōfessione: solēnitas est vero i cōfessione lz nō sit in instrumēto ergo valet cōfessio/dicas q̄ dictum Inno. debet intelligi quādo solemnitas respicit instrumentū sed nō respicit negociū principale: nam si cōfiteor instrm esse verū q̄ caret die ꝛ consule mihi preiudico quia vi confessiōis adiuncta cum scriptura talis scriptura habetur p̄ publica ꝛ solemni. si aūt confiteor testamētum nō solemne esse verum mihi non preiudico quia ad essentiā rei tūc nō sufficit veritas sine solēnitate. bal. in. l. alia causa. colū. ij. C. de hijs qui. vt. indig. ¶ Si quis producit p̄ se aliq̄ instrm potest pro parte ei stare ꝛ pro parte non si est talis scriptura que continet plura capitula separata. sed si cōtinet vnū capitulū tantū seu plura cōnexa tūc distingue vt bar. in. l. aurelius. ff. colū. ff. de libera. lega. ꝛ ibi vide qualiter intelligit vnuz capitulū vel diuersa. ꝛ de hac materia vide etiam per eum in. l. vnica. C. de confe. ꝛ per Inno. in. c cum olim. de censi/Sed secus si q̄s producat acta q̄ non potest pro parte eis stare. vt scripsi. acta. v. si vna. ¶ Si debitor petit instrumentū debiti soluti ꝛ creditor nō habet ipm tūc creditor tenetur liberare ipm per acceptilationē. bar. in l. qui tabulas. ff. de furt/Item pluries dicitur in instrumento remisit onē ius q̄ habet vel habere sperat vnde hec verba habere sperat intelliguntur. s. ex causa de presenti. bar. in. l. si vxor. ſ diuus. ff. ad. l. iull. de adulter. ¶ pone q̄ vnum instrumentū facit mentionē de alio ꝛ vtrumq̄ est originale verbi gratia instrumentum dotis facit mentionem de matrimonio queritur an per hoc instrumentum dotale probetur matrimonium. Inno. dicit q̄ si alij matrimonio fieret preiudicium non probetur matrimonium ex instrumēto dotali vt extra de presumpti. c. illud/sed tu dic q̄ vbi non preiudicatur alicui nisi ipis contrahentibus q̄ facit fidem vt. C. de contrahen. ꝛ cōmi. stipu. l. ij. si autem preiudicaretur tertie persone quia esz questio inter plures de federe matrimonij tunc non induceretur probatio matrimonij per instrumentum dotale/Juxta hoc queritur vq num instrm facit mentionem de precedenti instrumento tanq̄ de causa sua vtrum sit necesse p̄mū produci. vide. scriptura. 6. q. e. sr̄ v. alterius. v. ō instrumenti. in fi. ꝛ dicas aut scōm instrm capit substantiā a primo: aut nō: si capit ꝛ tūc opz p̄mū instrumentū produci nisi cōtrahentes sint tales q̄ sola assertione possunt sibi prouidere. vt. l. generaliter. C. de non nume. pe. secundo casu non est necesse primuz produci. vt. ff. de verbo. obliga. l. si diuortio/Et ex hoc decidit q̄stio q̄ instrumentum conseruationis indemnitatis non probat si nō producitur iustrumentū principalis debiti quia conseruatio fundatur respectu damni et interesse de quibus nō cōstat. vt glo. ꝛ dy. ff. de ver. obli. l. interesse. de quibus per bal. in aūct. si quis in aliquo. C. de eden. colū. iij/Quero nunquid p̄ testes possit probari tenor instrumenti. glo. in. l. sicut iniquū. C. de fide. instru. dicit q̄ nō ad plenam probationem ꝛ est ratio quia sicut instrumētum faciēs mētionem de alio nō probat vt supra. v. proximo dixi. ita nec testes facientes mentionē de instrumento: ex qualitate tamē personarū posset deferri sacramentū in deffectum probationis ſm glo. de quo per bal. dicta. l. sicut iniquū. C. de fide. instru. Et quid i instrumento legationis: aut delegationis. vide. h. in. c. cuz olim essemus. z. di. de priuil. ¶ Quidam accepit instrumentum ꝛ coram iudice lacerauit/quero p̄mo q̄ntum ad vim probationis/ꝛ dico q̄ standum est iuramento aduersarij. vt. C. de proba. l. si depositione/secundo quero de pena criminali. Jo. an. in nouella de fide. instru. c. accepimus. dicit q̄ propter superbiaz non ex proposito lacerans sed ex quadam animi indignatione debet puniri extra ordinē. bal. l. debitores. C. de fide. instru/Si instrumentū meum reperitur penes aduersarium meum ꝛ dum ille cogitur ad edendum in illo instrumento reperitur aliqua rasura queritur nunquid per hoc derogetur fidei instrumenti ex hijs que ex instrumento concepi p̄nt. respondeo non etiam si sit in loco suspecto: ꝛ etiam si loquamur in litteris apostolicis quia non presumitur factum ab eo ad quem pertinet instrumentum nec eius mandato ſm. ho. ꝛ Jo. an. in no. de fide. instru. c. accepi. al. prelatio. Si aūt littera esset ita obscura q̄ nullus sanus intellectus concipi posset tunc nō probaret vt de fide. instru. c. inter dilectos. de q̄bus per bal. l. debitores. C. de fide. instru. ¶ Et circa cancellationes instrumētorū vide remissiones q̄s scripsi. cancellatio. ¶ De instrumenti publicatione seu exemplatione vide que scripsi. scriptura. 6. q. e. sr̄ v. alterius. ¶ Item vsquequo potest pars producere instrumentū. vide que scripsi. probatio. ſ. q. a. ¶ Et vide que scripsi. edictio. Et. executio. i. q. a. super v. mandare. v. item si iudex exequendo. in fi. ꝛ. q. a. sup v. qualiter. v. sententia incerta. in vsi. ꝛ ista est. et v. instrm debiti. et. e. q. b. sr̄ v. mobilib⁹. v. sz circa p̄dicta. in vsi. sz executio. ꝛ v. dicit statutū. et v. si dicit statutū. ꝛ sr̄ v. nominib⁹. v. nomē debitoris. pōt capi. in vsi. sz q̄d si debitor negat. ꝛ i vsi. se. vbi etiā vide q̄ sit instrm guarentigiū. ꝛ q̄ sit instrumentū confessionatū. Et. expense. 4. q. a. sr̄ v. expensas. v. si actor facit. et. ſ. q. a. sr̄ v. cōdemnari. v. si reus. cum duobus. v. se. Et. vsurarius. v. item si procurator. Et. sententia. 6. q. b. sr̄ v. reptorum. Et. possessio. 6. q. e. sr̄ v. rei. v. pone q̄. Et. contractus. Et. dominium. z. q. tt. sup v. traditionē. v. instrumentis emptionum. et v. se. Et. diuisio. ſ. q. e. sup v. honoratior. Et. census. i. q. a. sup v. census. v. scias q̄. Et emphiteosis. i. q. a. sup v. scriptura. et. z. q. a. sup v.

© Biblioteca Nacional de España

solutione.v̊.an qui allegat.in versi.sed qualiter. Et legitimatio.i.q.a.super v̊.vxorem.v̊.item p̄ seqūs Et.clericus.9.q.i.sf̄ v̊.matrimonij.v̊.quero quid ō exceptione.Et.scriptura.quasi per totum.Et.tabellio.quasi per totum.Et.falsitas.quasi per totuz.Et feudum. i. q.a. v̊.si vasall⁹. Et probatio.s.q. b.sf̄ v̊.infra tē⁹.v̊.vsq; quo Et v̊.si nō est.et v̊.nota q̄.et.6. q.b.sf̄ v̊.instrumenta. Et. testis.3.q.g.sf̄ v̊. poucere. v̊. an produtioni. et. 7.q. in fi. sf̄ v̊. minoꝝ.v̊.Item si testis.et.8.q. a.sf̄ v̊.probāt. et.e.q.c. sup.v̊ instrumēta.Et. verbum.v̊. itez an verba.Et.officium.v̊.causa honoris. Et.excōmunicatio.13 q.b.sf̄. v̊. procuratoꝝ.v̊. item an excōmunicatus.

¶Intentio. an ad intentiōz donatoris sit recurrendum. vide extra de donati.c.cum dilecti. Et vide que scripsi.mens.

¶Inuenire. vide que scripsi.armatura.v̊.item si statutum.Et.furtum.6.q.h. sf̄ v̊.duplicatum.v̊. et rei perdite.cum duobus v̊.se. Et.societas.i.q. sf̄ v̊. societas.v̊.item si duo.Et.vectigal.s.q.a.sf̄ v̊.perdit. per totum.Et.pecus.v̊.derelictas

¶Integra. quando sit res integra. respōdeo i iudicijs donec procurator sit factus dñs litis vel quasi dominus q̄ est in procuratore actoris per litis contestationē vel quasi.in procuratore autem rei per satisdationē a se interpositam. In negocijs aūt dicitur res ītegra ante quā negociū sit positū i aliquo ordine cū sūptu.bal.l.mādatū.colū.vij.C.mā.ꝛ ecōtra.Et cū dicitur q̄ iurisdictio dellegati extinguit morte mādātis re integra q̄rō q̄ desinit esse res integra.vide. bar.l.more maiorꝝ.ff.de iurisd.o.iudi. ¶Et vide que scripsi.acceptare.v̊.item an re.

¶Intestatus. vide de hoc azo.in suā.C.de suis.ꝛ legi.heredi.s.succedunt autem.

¶Intestat⁹. quero q̄s dicitur intestatus. dic q̄ quadrupliciter dicitur quis intestatus/primo si nō condidit testamentum/secundo si non condidit imperfectum. tertio si postumi generatione vel testatoris arogatione rumpatur q̄rto si heres inscriptus repudiet[a] hereditatem. 6.p. ti.xiij.l.i.

¶De successione ab intestato vide. successio p totum.

¶Interruptio.vid̄ scriptura.s.q. iuramētū.7.q

¶Interdictū. vide cōdemnatio.7.q.14.15.16.q. sepultura.s.q.matrimonium.ii.q.

¶Interesse.vid̄. depositū.10.q. vēditio.s.6.q. locatio.s.q. diuisio.s.q

¶Infania. vid̄.rei.9.q

¶Insula.vide.damnū. 3.q.

¶Interpres.vide. stipulatio. 6. q. significatio. 2.q.a.

¶Intētio. vide.mēs.regula.2.q. regula.20.

¶Interlocutio.vide.sētentia.2.3.q.

¶Impubes.vide.iuramētum.3.q.b. pur⁹.

¶Inuenire.vide.cōmodatū.6.q.e.

¶Integra.

legata ꝛ erit heres proximus consanguineus vel ab intestato successurus.fo.no.c.xxxvj. Vide q̄ scripsi.legatum.4.q.o.sf̄ v̊.legatariū. Et additio.3.q.a.sf̄ v̊.adita.v̊. quid si testator. Et.exheredatio.s.q.o.in fi.ꝛ super v̊.capto.v̊.nota q̄. i versi.ꝛ nota q̄. et.e.q e.in fi. et.e. q.b.sf̄ v̊.diffamatum. v̊ et circa predicta.in versi. sed nūq̄ reciso.

¶Interdictum. quid sit ūterdictum ecclesiasticum.ꝛ quot ei⁹ species.ꝛ quis potest interdicere.h.i.c cum in partib⁹.de ver. signi.di.ij.ꝛ Inno. in.c. cum inter.ō consuetu.

¶Item sub qua forma verborū ferri debet sententia ecclesiastici interdicti.ꝛ quo ordine.ꝛ que est pena non rite ferentis.ꝛ vtrum possit relaxari: vel suspendi.ꝛ in q̄bus sententie excōmunicationis suspensionis: et interdicti: cōueniant: ꝛ differant.h.in.c.vt priuilegia.de priuill.4.di.Item quid olim erat interdictum.ꝛ vnde dicatur.ꝛ que sint diuisiones interdictorum.ꝛ que sint iporum cōmunia.azo.i suā. C.de interdic. Vide que scripsi. vti possidetis. Et.excōmunicatio.8.q.b. sf̄ v̊. terra. et.9.q.o. super v̊.exprimat.et.13.q.o.super v̊.testis. et.e. q.e.super v̊.fructus.et.16.q.quasi p totū.

¶Interesse. vtrum interesse sufficiat probari per vnum testem ꝛ iuramentum.h.in.c.cū dilectus.in fi.de hijs que vi.me.ve.cau.fi. ¶Item vbi obligatio est mihi contracta ad interesse cū actio desinit competere si desinit interesse. h. in. c.si quis presbiterorum.de re.eccle. non alie.v̊. item potes tercio notare. Quid dicitur interesse. et quot sunt genera eius vide per spec.titulo.de fruc.et inter.s.sequitur de interesse. cum quattuor.s.se. Et.azo.in suā.C.de sen.que.pro eo q̄

[a] ¶Repudiet. debentur tamen

© Biblioteca Nacional de España

inte. profe. ℂ Quid eſt intereſſe. vide. glo. in. l. cum pro eo. ℒ. de ſen. que pro eo q̃ inte. profe. ⁊ dicas ſm bar. ibi q̃ intereſſe ſtricte ⁊ ꝓprie ſũpto eſt extimatio alicuius vtilitatis nõ habite ꝓpter alicuius factũ iniuſtũ vel ceſſationẽ iniuſtã. Quero quotuplex ſit intereſſe. glo. in dicta. l. cũ pro eo. dicit q̃ eſt triplex. ſ. ſingulare. cõmune. ⁊ cõuentũ. ⁊ appellatur ſingulare intereſſe ſingulare preciũ rei. cõmune intereſſe cõmune preciũ rei. cõuentum intereſſe preciũ cõuentum circa rẽ ex cõuentione partium. ⁊ vide glo. ff. de acti. emp. l. i. ſed ꝟ. extra ꝟ re. iuſ. c. mora. li. vj. dicit q̃ eſt ſolũ vnũ intereſſe. Quero vtrum intereſſe ſingulare ſit vtilitatis vel affectionis. ⁊ circa hoc dic ſi queris de intereſſe affectiõis ⁊ nõ vtilitatis aut queris vtruz ex eo cõdemnatio augeatur ⁊ dic q̃ nõ vt. l. qui ſeruũ. ff. ad. l. acquill. aut queris vtrum actio detur que alĩ nõ daretur ⁊ tũc in contractib⁹ bone fidei datur vt. l. nõ ſeruus. ff. mã. In cõtractib⁹ enim ſtricti iuſ regula eſt q̃ nõ datur vt. l. fideiuſſoris. ff. de pac. ⁊ ibi nõ in q̃dam glo. fallit ſi minor etas interueniat vt. l. emptio. ff. de minor. ſi vero queris de intereſſe affectiõis q̃ continet vtilitatẽ ⁊ tũc actio datur cõdemnatio augetur vt. l. videamus. ℌ. i. ℒ. de in. li. iuran. ⁊ dicta. l. cum pro eo. ℒ. de ſẽ. que pro eo q̃. inter pro. Quero vtrũ intereſſe ſit duplex. ſ. intrinſecus: ⁊ extrinſecus: ſeu intra rem: ⁊ extra rẽ. dicas q̃ ſic. circa hoc eſt videndũ quid ſit intereſſe intra rem: ⁊ quid extra rem. glo. in dicta. l. cũ pro eo. dicit q̃ intereſſe intrinſecũ dz dici illud q̃ eſt ipa res ſeu eius extimatio: item illud q̃ eſt immediate ex ipa re vt fructus ⁊ ptus ⁊ ſimilia. ea vero que veniunt occaſione rei nõ ex ipa re debz dici extrinſecus. Quero vtrũ debeat haberi in iudicio ratio huius intereſſe extrinſeci ⁊ intrinſeci. ⁊ dicas q̃ quodã eſt intrinſecũ. i. ipius rei extimatio ⁊ iſtud intereſſe ſemp venit. vt. l. ideo. ℌ. ſi per venditiõz. ff. de acti. em. et. l. vinũ. ff. ſi cer. pe. quodã eſt intereſſe ex ipa re vt fructꝰ ⁊ ptꝰ de quo dic vt. l. ſi ſtipulatus. et. l. videamus. per totã. l. ff. de vſuf. et in. l. ſi filius. ℌ. i. ff. de ver. obli. vbi per bar. quodã eſt itereſſe extrinſecũ et in hoc dic: aut agitur ꝓpter nõ factũ: aut ꝓpter male factum. primo caſu aut eſt tale intereſſe q̃ ſequitur rem penes quẽcũq̃ vadat ⁊ eius habet ratio. vt. l. pe. ff. de hijs qui ſunt ſui vel ali. iuſ. ⁊ facit. l. venditor. ff. de euicti. aut nõ ſequitur rem penes quẽcunq̃ vadat ⁊ tũc aut petitur talis res in qua nõ põt cadere intereſſe intrinſecũ vt i pecunia in qua nõ cadit afectio ⁊ tunc venit intereſſe extrinſecus. vt. ff. de eo q̃. cer. lo. l. ſi penaz. et. ff. de ver. obli. l. liber homo. ℌ. fi. aut petitur res in qua poteſt cadere intereſſe intrinſecum ⁊ tunc nõ venit intereſſe extrinſecum vt. l. ſi ſterilis. ℌ. cum per venditorẽ. ff. de acti. emp. q̃ tamẽ intellige ſm diſtinctionẽ quam infra ponã circa diſtinctionẽ an intereſſe habeatur loco lucri vel nõ. Si vero agitur ꝓpter maleficiũ tunc aut fuit male factum ſcienter aut ignoranter: ſi ſcienter venit intereſſe extrinſecum. vt. l. iulianus. circa prin. et. l. idemq̃. ꝟ in omnibus. de acti. emp. ſi vero ignoranter tũc aut agitur contra aliquem quia res eſt euicta ⁊ iſto caſu venit intereſſe extrinſecum nõ tamẽ in totum ſz vſq̃ ad duplum precij cõuenti vt. l. ticius. in fi. et. l. ſi. ff. de acti. emp. ⁊ eſt ſingularis caſus. aut agitur ꝓpter aliud damnum ex ipa re emergẽs: ⁊ tũc aut loq̃mur in contractibus ex quoz natura conſueuit trãſferri dñium vel vſucapiendi conditio ⁊ tunc nõ venit intereſſe contra ignorantẽ ſed agitur quanti minoris. vt. l. iulianus. in ꝑn. ff. de acti. emp. vbi dicit glo. q̃ fallit in vaſe vicioſo vendito. ſi vero loquimur i cõtractibus ex quoz natura nõ conſueuit transferri dominiũ ⁊ tunc aut ille contractus celebratur gr̃a vtriuſq̃ vt locatio ⁊ tunc ſi traditur res inanimata diſtinguitur aut erat res cuius cõditionẽ nõ poterat ꝓbabiliter ignorare vt cõditionẽ vti ⁊ tenetur etiã ignorans ad intereſſe extrinſecũ: aut poterat probabiliter ignorare ⁊ tũc ſecus. vt. l. ſed ⁊ addes. ℌ. i. ff. loca. aut locatur res animata vt puta ſeruus ⁊ nõ tenetur ad intereſſe extrinſecũ niſi fuerit ſciens vt. l. cũ plures. ℌ. ſi ſeruũ. ff. loca. ratio eſt in promptu quia rei inanimate nõ põt viciũ probabiliter ignorari q̃ alterius rei. ſi vero cõtract⁹ celebratur gr̃a alteri⁹ tãtum: ſi gr̃a recipiẽtis vt i cõmodato ⁊ tũc ſi tradit rẽ inanimatã nõ tenetur niſi fuerit ſciẽs. vt. l. in rebus. ℌ. item qui ſciẽs. ff. como. ſi vero traditur res aiata ignorãs tenetur eatenus vt damnũ emẽdet vel ſeruũ pro noxa dimittat. vt. l. pe. ff. como. ſi vero cõtrahitur gr̃a dantis tm̃ vt in depoſito ⁊ in mãdato ⁊ tunc in depoſito dico teneri dantẽ ſiue fuerit ſciẽs ſiue ignorans ad iſtud intereſſe extrinſecũ. vt. l. ſi ſeruus. ℌ. q̃ nõtur. ff. de furt. In mãdato vero diſtingue vt in l. inter cauſas. ℌ. ſi ſeruus. ff. man. Quero vſq̃ ad q̃ntitatẽ intereſſe põt aſcendere: iſtã q̃onem tangit. glo. in dicta. l. cum pro eo. ſẽ ꝟ. dupli. ⁊ inter alia dicit q̃ intereſſe nõ põt aſcendere duplũ: ⁊ pena legalis q̃ nõ põt aſcendere quadruplũ: ſed tn̄ ibi diſtinguit. tu vero dicas lacius aut queris de intereſſe conuento ⁊ venit in quãtum eſt cõuentum. vt. l. fi. de p̃to. ſtipu. ff. ⁊ de ver. obliga. ff. l. ſtipulatio iſta. ℌ. alteri. aut queris de intereſſe cõmuni ⁊ tũc regulariter totũ venit vt. l. iulianus. in ꝑn. ff. de acti. emp. fallit in caſu ſingulari. vt. l. ticius. in fi. cum. l. ſe. e. ti. vbi nõ põt venire vltra duplũ precij cõuenti. aut queris de intereſſe ſingulari ⁊ tũc aut illud q̃ debetur cõtinet certã q̃ntitatem vel naturam reſpectu ſui vl̃ reſpectu adiuncti ⁊ nõ aſcẽdit vltra duplũ intereſſe cõmunis vel intereſſe cõuenti intelligendo in diuerſis cauſis. aut nõ continet certã quantitatẽ vel naturaz nec reſpectu ſui nec reſpectu adiuncti ⁊ venit tantuz illud q̃ntum illud fuerit. vt dicta. l. cum pro eo. ꝟ. ſci

© Biblioteca Nacional de España

mus itaq;. Quero qualiter intereſſe in iudiciũ deducatur. cp. tangit in dicta. l. cũ pro eo. ⁊ glo. ibi videt dicere aut in obligatiõe eſt fieri ⁊ intereſſe venit in re actiõis. vt. l. ſtipulatio nõ diuiditur. ℱ. celſus. ff. de ver. obliga. et. l. ſi ſtipulatus ſũ ſticum. ℱ. fi. et. l. quotiens. e. ti. aut in obligatione venit dari ⁊ tũc ſi quidez ex cõtractib⁹ nominatis intereſſe eſt: venit officio iudicis vt. l promiſit. de cõſti. pe. et. l. vinũ ff. ſi cer. peta. ſi ex cõtractib⁹ inominatis tũc venit intereſſe per viã actiõis. vt glo. in dicta. l. cũ pro eo. Quero q̃liter ſu per intereſſe formet libellus: iſtã q̃onem ponit glo. ff. de acti. emp. l. i. in pn. ⁊ ibi ponit triplicẽ formam libelli: ⁊ hoc etiã ponit in. l. ij. ℱ. item ſi in facto. de ver. obli. q̃ bar. pleniſſime examinauit in. l. ſtipulatio nõ diuidat in. ix. q. ff. e. ti. Quero q̃liter intereſſe probatur. circa q̃ breuiter dic q̃ quoddã eſt intereſſe cõuentum ⁊ iſtud probatur per inſtrumẽta vel p teſtes. vt. l. fi. ff. de pre. ſtipu. quoddã eſt intereſſe ꝯmune ⁊ iſtud probatur per teſtes q̃ dicunt q̃ res cõiter tantũ valet: ⁊ cõiter vniuſq; intereſt tantũ dictã rez habere. vt. l. iij. C. de reſcin. ven. aduerte tñ ad duo q; poſito q̃ nõ faceres niſi articulũ de cõmuni valore rei nõ probares intereſſe directo ſz probas rei valorẽ ſeu preciũ ⁊ preciũ rei nõ eſt intereſſe tñ ex hoc ſequitur probatio intereſſis q; ſi res cõiter tm̃ valet ergo cõiter cuiuſq; intereſt habere eam pro tãto. itẽ aduerte ad vnũ breuiter ſi vis probare preciũ vel intereſſe tẽporis preteriti nõ debes te referre ad vnũ diem vel duos ſed ad q̃ plures ⁊ ideo ſi feceris articulũ q̃ frumentũ valuit ano tali die prima ianuarij tãtum nõ eſſet probata intentio tua nõ eni dz probari ex mometo tẽporis ſz debes ponere in articulo: ⁊ ante et poſt per plures dies: vel ante tantũ: vl poſt tantũ. ita probatur in. l. precio rez. ℱ. nõ nunq̃. ff. ad. l. falci. ⁊ ibi plene. Itẽ aduerte q̃ in articulo ponas etiã de loco publico vbi talia cõſueuerũt vendi vt plene per bar. in dicta. l. precia rez. eſt etiã ꝑm intereſſe ſingulare ⁊ hic eſt aduertẽdũ q; quidã ſũt cauſus i quib⁹ iurat in lite vt i actiõibus arbitrarijs ⁊ in bone fidei cõtractib⁹ cõtra doloſũ ⁊ tũc probat per iuramentũ in litẽ. vt. l. actiõibus. ff. de in. l. iurã. vide. iuramentũ. 18. q. a. ff v̊. in litẽ. v̊. itẽ vtrũ ꝑtra. ⁊ cõtra nõ doloſũ qualiter probatur. dic vt dicã j. in alijs. q̃q; ſũt actiões nec arbitrarie nec bone fidei ⁊ tũc q̃q; venit ad petitiõz intereſſe ꝓpter contẽptã iudicis auctoritatẽ ⁊ idem q; probatur intereſſe per iuramentũ in litẽ. vt. ff. ne quis eum qui in ius. vo. l. pe. et. l. qui reſtituere. in fi. ff. de rei. ven. q̃q; non venit cõtra eum ꝓpter contẽptũ iudicis ſed ex alia iuſta cauſa ⁊ tũc cõtra doloſũ probatur p iuramẽtum. vt. l. ſemp. ℱ. in hoc interdicto. ff. q̃ vi aut clam. et. l. ſi quãdo. C. vñ vi. ſi vero agit cõtra nõ doloſũ tũc oportet q̃ intereſſe mere probetur vt dicta. l. cũ pro eo. ſed qualiter probabitur. glo. ibi ff v̊. ſubtilitatis. vult q̃ dictũ teſtis referatur ad homies qui eſſẽt eiuſdez cõditiõis cuius eſt ille qui petit itereſſe ⁊ ſic ſint cõteſtes: ſed quilibet teſtis dicit iterrogat⁹ quo modo hoc ſcis: reſpõdeo q; tantũ mea intereſt ſi eſſem illius cõditiõis tũc quilibet teſtis eẽt ſingularis in dicto ſuo q; quilibet deponeret tãtuz de ſeipo: licet Jac. de are. dicat q̃ probatus eſſet articulus. ſed aduerte i iſta materia ad duo q̃ qñ tu facis articulũ ſuper intereſſe ſingulari referas te ad vtilitatẽ nõ ad affectionẽ tantũmodo vt dicẽdo q̃ conſiderata qualitate tua ſeu tui actoris cui intereſt dictũ libzũ habere pluſq; centũ: non eni procederet articulus ſi diceres q̃ nolis carere dicto libro pro centũ quare illud cõcluderẽt i affectiõe nõ in vtilitate ⁊ iſtud intereſſe ſingulare debet cõtinere vtilitatẽ. Itẽ aduerte q̃ cum facis articulũ de intereſſe ſingulari q̃ facias etiã articulũ de intereſſe cõi vt ſic liqueat iudici q̃ iteresſe ſingulare qđ petis nõ excedit duplũ itereſſis cõis. vt dicta. l. cũ pro eo. Ultimo ſcias vnum q̃ etiã ſi de intereſſe nihil eſſet probatũ directo ſi tamẽ ex aliquibus iudicijs iudex ex officio ſuo perpẽderet iſtud intereſſe poſſet in iſto intereſſe facere cõdemnatiõz. de predictis per bar. in dicta. l. cũ ꝓ eo. C. de ſen. q̃ pro eo q̃ iter ꝓfer. Et vide q̃ ſcripſi. facere. v̊. an cogit q̃s. et v̊. vlteri⁹ q̃ro.

¶ Interpellatõ. vide. ſtipulatio. 6. q. ſolutio. 6. q

¶ Interpretatio. vide. ꝯ ſuetudo. 6. q. lex. 7. q. iuramentũ. 9. q. ſignificatio. 2. q. regula. 2. q. regula. xxvij.

¶ Interitus. vide apellatio. 9. q. actor. 4. q. commodatũ. 8. q. locatio. 8. q. ſolutõ. 6. q. hereditas. 11. q. furtum. 6. q.

¶ Interpretatio. Interpretatio nõ debz fieri ad litterã ſed ad ſenſũ q; ſenſus verboz preualet. vt. l. ſi quis filium. C. de liber. prete. Nota q̃ interpretatio dicitur pluribus modis vno modo dicitur. i. expoſitio vocabuli ſicut interpres dicitur ille qui dat intelligere verba ſeu ydiomata: ⁊ hoc modo interpres dicitur ille qui tranſfert verba de greco in latino: ⁊ dicitur interpres. ſ. q̃ vnam linguã exponit per aliam vel vnam linguaz tranſfert in aliam. ſecundo modo dicitur interps ille qui verba exponit ſm verum intellectũ pẽderata potius ratiõe quã cortice ⁊ ſuperficie vocabuloz. tertio modo dicitur interpretatio adheſio intellectus ad litteram ⁊ iſta nunq̃ tantũ valet q̃ ratio nõ preponderet. quarto dicitur inter

© Biblioteca Nacional de España

pretatio modus significandi attributus ditioni ab intellectu vt ꝙ hoc nomen azis significet totam hereditatem. quinto modo dicitur interpretatio disputandi subtilitas que prudentium auctoritatem exigit. ⁊ ista interpretatio diuiditur quia alia est restrictiua: ⁊ alia est extensiua. ⁊ interpretatio est cōmune nomē ꝙ ad omnem expositionem adaptari potest. Scias tamen ꝙ si statutum remouet omnem interp̄tationem intelligit̄ de extrinseca que potest circūscribi nō de intrinseca sine qua non potest tenaduci. vt. ff. ò condi. ⁊ demos. l. in bis. de predictis per bal. in. l. si quis filium. C. de liber. prete. Et circa hoc vltime dictum. vide. testamentū. 3. questione d. super. v. residuum. in versi. fi. ¶ Qualiter fiat interpretatio: ⁊ in contractibus ⁊ in vltimis voluntatib⁹. h. in. c. cum dilectus. de donati. ¶ An in dubijs sit sequenda ⁊ recipienda benignior interpretatio. h. in. c. cū tu. de testi. et. c. non licet. de cle. nō resi. Item quando beneficium principis est late vel stricte interpretandum. h. in. c. cum dilectus. de donati. vide. regula. 2. q. regula. xxvij. ⁊ q̄ ibi scripsi. Et quis. ⁊ contra quem interpretantur verba dubia. h. in. c. ad audientiam. 4. di. de spō sa. ⁊ in. c. ex litteris. e. ti. ¶ Item an statuta sinodalia: vel municipalia: recipiant interpretationē vl̄ extensionem. h. in. c. ex parte. iij. de ver. signi. 2. di. et vide bar. l. muneruz. ff. de mune. ⁊ bone.

De interpretatiōibus statutoꝝ. ⁊ q⁹ modis sumit̄ interp̄tatio. vide q̄ scripsi. statutū. v. primo q̄ro q̄s in vsi. sexto p̄ncipalit̄ q̄ro an statuta. vsq; ad vsi. q̄ro q̄lit̄ statuta. Et de legū seu statutoꝝ interp̄tationibus. viò etiā. lex. i. q. a. sit̄ v. lex. v. an debem⁹. ¶ De interp̄tatōne sē tētie ⁊ alijs. viò sūia. 3. q. a. sit̄ v intelligibilia. et 5. q. a. sit̄ v emē dari. v. cū q̄rit̄. et v. q̄ro an iudex. ⁊ ibi in vsi. pone ergo. vide ꝙ iudex nō pōt interp̄tari libellū nec mētē testium nisi p̄p̄t̄ afflictū atestatio nū reducēdo eos ad cōcordiā. Ci de q̄ scripsi. privilegiū. 6. q. a. sit̄ v. interp̄tandū. v. itē an p̄t. Et tabellio. i. q. a. v. itē q̄lit̄ nō ri⁹. Et q̄ scripsi incertitudo.

Interrogatio. q̄d sit articulus. ⁊ q̄ sint interrogatoria. ⁊ q̄lit̄ formātur vide nōta in. c. p̄sentiū. ò testi. li. vj. Et i q⁹ casib⁹. ⁊ q̄lit̄ fiāt interrogatoria. ⁊ q̄s sit eaꝝ effect⁹. spec. ti. de i terroga. q̄ fiūt añ li. oꝯ. li. i. pti. iiij.

Interrogatio. ꝙ prio quero quid est interrogatio. dic ꝙ est q̄stio per iudicē parti super rebus dubijs de quibus i iudicio contenditur ad sciendū veritatē: facta. 3. p. ti. xij. l. i.

a ¶ Secūdo quero ad q̄d prodest. dic ꝙ per eā melius elicitur dubiorū veritas. e. ti. l. ij.

¶ Et si interrogatus nō respondet patitur penā posita. 3. cōfessio. 4. q. a.

¶ Et qui aliq̄ nō dz in iudicio stare stabit ad respōdēdū interrogationi. procuratoꝝ. 4. q. e. et. 7. e. vide. citatio. 4. q. b

a ¶ Tercio quero qualis debet esse. dic ꝙ certa (i. super certa re vel facto facta.) ⁊ sub breuib⁹ verbis: ⁊ intelligibilib⁹: interrogatio dz esse. ⁊ non multiplex. (i. multiplicibus verbis inuoluta. taliter ꝙ aduersa pars ad eam in certo respondere nō possit.) nec impt̄inēs rei de qua agitur. alq̄ nō tenetur interrogat⁹ ad eā respondere. e. ti. l. ij.

¶ Qualiter est interrogādus qui torquetur. tortura. 6. q. a.

a ¶ Quarto q̄ro q̄n̄ est faciēda. dic ꝙ post litē cōtestatā nō antea: nisi cuz q̄s agitur cōtra aliquem tanq̄z alicui⁹ heredē tūc ei añ litē p̄testatā interroget eū an sit heres: ⁊ postea p̄ q̄ p̄te: demū an p se l̄ p fuū suū: ⁊ an ex testamēto: vel ab intestato quod tenetur facere pertens hereditatem: eius ve partem: vel debitum

© Biblioteca Nacional de España

nisi ad instructionē examinatorum. tñ si iudex dat copiā parti poterit facere ꝛ nō pecabit ꝗa ex quo exhibentur i iudicio edēda sūt pti alteri Inno. in.c. pertuas. de testi. et atesta. Et hec interrogatiōes super circūstātijs nō debēt fieri testi nisi sit vilis: aut suspect⁹ ob narratiōz: quia tūc pōt interrogari de panis et ō serenitate diei ꝛ de alijs circūstātijs. tñ de cā tpore. s. āno mēse die: ꝛ de loco indistincte interrogādus est. vt testis. 6. q. c.

a ¶ Noxali. vide q̄ scripsi sup ō. noxa.

b ¶ possidet. vide. actor. 6. q. c ō. Et. probatio 2. q. 5.

c ¶ Quacūq;. ēt post conclusiōz vt in. c. cū iohānes. de fide instru. Et vide j. e q. c. Et vt prędixi post cōclusionē pōt etiā exhigere iuramētuz calūnie vel veritatis vt. iuramē tū. 5. q. a. ꝛ scripsi. 12. q. a. sr̄ ō post litem.

d ¶ Sñiā. vidō s. e q. a. i fi. ꝛ q̄ ibi scripsi super ō. quacunq;.

sibi a defuncto. ¶ Item agens actionem noxali[a] interrogabit eum an noxa sit sua. vel in eius potestate: quia si i eius potestate non sit non tenetur ad satisfactionem: nisi si dolose eam transpor tauit. Item volens sibi de damno infecto caue/ c ri ante omia interroget reum an possidet ruinosas edes: ꝛ si sunt sue i totum vel pro parte. ¶ Itē a agere contra patrem vl̄ dominum de peculio filij vel serui volens pri/ us interroget eum an tale peculium tenet. ¶ Itē cum de etate dubitatur interroget reus an est e/ a tatis legitime: quo dicēte sic potest vlterius p/ cedi. sed si neget adhibeatur curator. ¶ Item a/ gens rei vendicatiōe ante omnia interroget re/ um an possidet [b] rem petitam. ¶ Et si iudici vi/ debitur potest in quacū q;[c] parte litis ad veritatem breuius sciendam p tem actoris: vel rei de p dictis interrogare. 3. p. ti. xij. l. i. ꝛ ti. x. l. i.

b ¶ Et ad istas (s. interro/ gationes.) ante litem cō testatam respondēs po/ test ante litem contesta/ tam ex penitentia respō sionem reuocare: nisi a/ lia pars ex hoc leueret. post contestationem autem nequaq̄;: nisi ex causa erroris. 3. p. ti. x. l. ij. ¶ Et pt iudex: vl̄ ps coram eo: vsq; ad sētētiā [d] interrogare. 3. p. ti. xij. l. ij. vide. citatio. 4. q. b.

a ¶ Quinto quero qualiter est testis interrogandus. vide. testis. 6. q.

Inquisitio. primo q̄ro quid est inquisitio. dic q; est pesquisa. 3 p. ti. xvij. l. i.

a ¶ Secūdo q̄ro ad q̄d p dest. dic q; ad maleficia detegēda.[e] 3. p. e. ti. l. i.

a ¶ Tertio quero quotuplex est. dic q; triplex. generalis. specialis: ꝛ volūtaria.[f] prima fit super loco vel terra: aut ei⁹ hominibus in genere (intelligas fieri in genere etiaz si fiat super aliquos habitatorum ville vel loci vbi talis fit inquisitio dū nō sit nomie specificati) ad q̄m fiēdā mouet rex propter aliquor q̄relaz q̄ scripsi. re sr̄ ō. exceptiones. ō. pone q; iudex. et. e. q. c. sr̄. ō. qñcūq;. ō in cā appellatiōis. i ōsi. q̄ro nūq̄d inq̄sitor. Et. bānit⁹. ō. de bānitis. i ōsi q̄ro si statuto. Et. legatus. ō. inq̄sitor ibi.

e ¶ Detegēda an p̄bato crimine p viā i q̄sitiōis ponet pena coporalis ꝛ honoris: aut restituēt dāna lesis. h. in. c. cū oz. 4. di. de accusa. ¶ trū ex pcessu inq̄sitōis p bet dānū ꝛ i teresse ptis q̄ nō iterfuit pcessui. dicas q; p̄bat vt. ff. ō furt l. iterdū. ſ. i ꝛ iō latro q̄ cōfitet sr̄ iq sitōe ex eadē cōfessiōe pt ordēnari ad i teresse ptis sine alio pcessu. vt nōt Inno. exī de accusa. c. cū oporteat q; ex quo ē iq sitio pmissa oz posse ei cui⁹ iteresse: ꝛ inq̄sitor repsētat ptē vbicūq; pmittit inq̄sitio bal. in. l. is. apud quē. colū. fi. C. de eden.

¶ Inquisitio. q̄lr̄ inq̄sitio ipugnet. ꝛ qñ. q̄liter i inq̄sitiōe ordinaria seu solēni sit pceden dū. ꝛ q̄ pena p inq̄sitiōz probato crimine ipo natur. ꝛ de expēsis accusātib⁹: seu denūciātib⁹ cōcordēdis. spec. ti. de inquisitore. li. iij. parti. ij. ¶ Uide ¶ Uoluntaria. de hoc per. h. in. c. qualiter. ij. de accusa. Et ibi vide in qua inquisitione debet seruari forma ibi posita. ¶ Quot sunt inquisitiones forme. Secundo quot sunt inquisitionum

© Biblioteca Nacional de España

formales cause. tertio quot sunt rationes inquisitionem permitētes. vide per. bal. lege. iubem⁹. C. de probatio.

a ¶ Officio. nisi ad concilij petitionē ibi inquisitio generalis non fiat. vt pet. xxxiij. ordinati. de vallado/lid per regem alfonsum. et per eum ordia. de madrid. pet. lxij.

aut ex officio[a] suo simpliciter: vel facit[b] eā rex vel iudex ob famā male ficij. Secunda fit cum ē aliquis (etiā si sint vltra vnū infamati ⁊ sint specificati q̄ dicetur talis ī quisitio specialis.) infamatus de aliquo malefi cio: vel nescitur quis cō misit (s. maleficiū vl̄ maleficia.) illud. Tertia fit qñ partes volunt q̄ (⁊ tūc fit iudicis mādato.) fiat. e. ti. l. i.

b ¶ facit. de hac generali vel etiam speciali inquisitōne quis potest eam facere vide etiam infra questione proxima.

c ¶ Regē. supple ⁊ ad concilij loci petitionē alias nō. vt scripsi s. pria. q. sr̄ v. officio.

a ¶ Quarto quero q̄s pōt mandare vt inquisitio fiat. dic q̄ generalis non potest fieri nisi per regē[c] aut aliū eius mandato: aut per dñm habentem merū imperiū in loco in quo vult inquirere: seu per eum qui ad hoc deputatus est per villā: vl̄ ciuitatē vbi fit: ⁊ per eius iudices. Specialis pōt p iudicē ⁊ eius cōmissariū fieri nisi sit super victualibus.[d] i. conducho[e] vi receptis.[f] e. ti. l. ij. vide supra. prī. q.

¶ Quis inq̄rit contra archiepm. vide. patriarcha. 2. q. b.

¶ Quis inq̄rit contra officialē. acusatio. 5. q.

a ¶ Quito q̄ro sup quib⁹q⁹ fit. dic q̄ super maleficiis in quib⁹ quis cōmisit tos solidos quorum quilibet facit octo denarios pro quolibet solario vbi recepit. si generosorum: soluet quingentos solidos: ⁊ insuper regi penam tanq̄ alienum recipiens violenter: sed generosus statim pignus maioris valoris non equum vel arma aut annullum dimittens: vel statim soluens: vadit impunis. fo. no. c. xcj. C vide. vasall⁹. 2. q. b. sup v. behetria. ⁊ sup v. cōmixtionem.

f ¶ Receptis. de bijs merin⁹ r̄gis mandat fieri emēdam. fo. no. c. ciiij. Ipse etiam cognoscit ō hoc. vt. e. fo. c. xcix. vel alius de regis mandato inquirit. e. fo. c. ciij. C vide infra proxima. q. Et finita inquisitione mittitur regi clausa mādaturo merino q̄ faciat execution em. fo. no. c. cvij. C vide infra. 7. q. a.

d ¶ Victualibus. nō auditur querelans de non dño sup hoc nisi venerit coram inquisitore ad propositionem querele cum domino vel alio in illo loco pro eo administrante. nec etiam auditur qui infra tertiam diem postq̄ fuit in loco populato non fuit conquestus de indebite receptis. fo. c. c. cv.

e ¶ Cōduco. nullus procer miles aut generos⁹ recipiat in terra regis vel ecclesie cōduco: aut alia cā assonate seu alteri⁹ cōtētiōis q̄m iter se hēant seu rōne vocatiōis regie: al̄ regi quadruplū ⁊ dānificato duplū soluat: nisi receptū statim soluerit aut pro eo pign⁹ sufficiēs dederit: ⁊ si nō hēt vñ soluat punit̄ per modū positū in. c. lxxij. fo. no. q̄ inuenies. preda. sr̄. 3. q. a. de q̄bus fo. no. c. xc Et vide q̄ scripsi. homicidiū. 4. q. g. sr̄ v. occidetur. v. itē ꝓpter dñi. in vsi. fi. ¶ Quacūq; autē de cā indebite recipiēs vi quilz eadē die soluat. al̄ soluet inanimatoꝝ extimatiōz duplicatā: aiatoꝝ aūt duplicatio soluat̄ i re eq̄ bona eiusdē speciei Et insup si fuerit agricultoꝝ ablatū soluet trecē

g ¶ Quibus. quis ⁊ quando potest superior procedere ad inquisitionem al̄ inquirendum ō subditos h. in. c. i. de offi. ordi. ¶ De iudice sacarum quomodo potest procedere per inquisitionem. vide. vectigal. s. questione. a. super verbo. perdit. verbo. qui in casibus. ¶ Et quomodo tertiarum arrendatores procedere possunt per inquisitionem. vide. rex. i. questione. a. verbo. Item tertiarum. ¶ Et quando iudex super thesauro vel alijs rebus regis inquirit. vide. fiscus. verbo. iura camere. in versiculo. Item quia in causa. Et que scripsi. thesaurus. Et dicit bartu. in lege. si quis. ad fi. ff. de custo. re. Et in lege. si vacantia. C. de bo. va. li. x. q̄ iudex in causis ciuilibus fiscalibus potest ex officio procedere. ⁊ vide extra de iure iuran. c. ad nostram. per doc. Et vide infra eodem verbo. vtrum. in versiculo. Item et fauore. Et que scripsi. arrendatio. verbo. dicto facto. in versiculo finali. ¶ Utrum in ciuilibus sit de iure ciuili iq̄sitio pmissa. rñdeoq̄ nō regulr̄: iō actiōes ⁊ ordies iudiciarij sūt iuēti. sz casualiter inq̄sitio per

© Biblioteca Nacional de España

mittitur videlicet qñ cõtra absẽtem lite nõ ꝺtestata
potest ꝓcedi ad diffinitiuã. vt. C. quo. & qñ. iudex
auct. at qui semel. Item i casu. l. fi. ff. licentia. & l. ij.
C. de iure. deliber. quia frequenter euenit vt heredes
subtrahant res hereditarias. Item in casu. l. quotiẽs
C. de naufra. li. ꝓ. quia naute vt plurimum consue-
uerunt in naui posita subtrahere. Item in casu. l. tu-
tor. ff. preterea. ff. de suspec. tu. & hoc operatur fa-
uor pupilli. Item & fauore reipublice de bonis va-
cantibus inquirit pres prouncie. vt. l. si vacãtia.
C. de bo. va. li. ꝓ. vide supra. e. ꝺ. & quando iudex. Et
casus in quibus potest procedi per inquisitionẽ vi
de per glo. in auct. iubemus. C. de probati. & in. l. i.
ff. si publico. ff. de adulter. & predicta glo. dicit q ꝫ is-
ti sunt certi casus vltra quos inquisitio non proce-
dit. Quero an in criminibus inquisitio sit promissa
vide late per salice. in. l. ea quidem. C. de acusa. & vi-
de infra. ꝺ. proximo. et ꝺ. se. Quero an in inquisitio
ne debeat apponi annus: & dies: & mensis: & locus:
& solemnitates que in acusatione exhiguntur vt. l. li-
bellorum. ff. de acusa. dic q ꝫ non in inquisitione ge-
nerali que non ponit aliqꝺ delictum specificatum.
In generali vero quo ad personas sed specialis quo
ad delictum iam cõmissum: & multo magis si essꝫ spe
cialis etiaꝫ quo ad personas dic q ꝫ sic: & est ratio qa
inquisitio sumitur in loco acusationis & iudex loco
acusatoris ideo eius naturam assumit. vide. h. in. c.
inquisitionis. de acusa. et. c. per tuas. j. de simo. di. i.
Et in inquisitione conclusio non est necessaria licet
de consuetudine apponant: & est eis consiliuꝫ vt tũc
nullam specialem penam qua intendat inquisitum
punire specificent sed generaliter post narrationem
concludant: super quibus omnibus procedere intẽ-
dimus & culpabilem inuentum punire secũdum for-
mam iuris & statutorũ. Quero an tempus prefixum
acusationi intelligatur etiam prefixum inquisitioni.
dic q ꝫ sic nisi acusationi esset prefixum respectu certe
persone: vel nisi inter acusationem & inquisitionem
esset dare ordinem temporis. hec probantur. C. de a
dulter. l. adulter. in. fi. & in. l. ius mariti. & de hoc ple
niꝰ per sali. C. de fal. l. querela. vbi glo. predictis vi
detur contraria. Nota q ꝫ nõ debet differri inquisitio
eo q ꝫ possit superuenire acusator. bal. in. l. si quis in
hoc. in ꝓn. C. de epis. & cle. Ulterius quero cum. ꝺy.
in. c. actum legitime. extra de re. iuꝝ. li. vj. an superue
niente remedio acusationis debet iudex ab inquisitõ
ne cessare. & tenet ipe q ꝫ sic. contrarium tenet cy. i dic
ta. l. ea quidem. C. de acusa. q. fi. bar. vero in. l. si ma
ritus. ff. si extraneus. ff. de adulter. mouet istam ques
tionem & inter cetera dicit ibi q ꝫ negligens nõ audia
tur licet suam iniuriam prosequatur: non negligens
audiatur si suam iniuriam prosequatur & sileat inqui
sitio qa sileret extranei acusatio. vt. l. ij. ff. fi.
& dicta. l. si maritus. ff. si extraneus. ego etiam aliud
membruꝫ addo ideo distingue lacius aut acusator su
peruenit ante deceptionem probationis: aut post.
si ante aut negligentia potest acusatori iputari
& tunc non cessat inquisitio sed repellitur acusa
tor. vt. l. si cui. ff. hijsdem. ff. de acusa. & sic iõ qa
propter negligentiam se suspectum facit & sic lex
de iudice magis confidit. aut negligentia nõ po
test acusatori imputari & tunc aut prosequit iuã
vel suorum iniuriam & tunc audiatur & cessat in-
quisitio nisi doceretur iudici q ꝫ acusator veniret
ad colludendi & transigendi vt dicta. l. ij. aꝰ. iij. ff
fi. & tunc est ratio quia eo colludente vel desistẽ
te iudex procedere potest vt. C. de aboli. l. ij. & in
dicta. l. si cui. ff. hijsdem. & pro tanto nõ debꝫ de-
sistere. aut suam vel suorum non prosequitur in
iuriam & tunc non auditur & sic inquisitio nõ ces-
sat & tamen acusator nõ perdit suum intentũ qa
potest assistere inquisitioni & probationes & a-
lia necessaria preparare iudici quia si nõ facit sa-
tis se reddit suspectum. & hoc de ꝓmo mẽbro qñ
probationes super acusatione non erant recepte
tempore superueniẽtis acusatoris. si autẽ fuissent
iam recepte tunc aut delictum erat probatum et
acusator non debet audiri quia absurdum eueni
re posset si delicto iam ꝓbato acusator superue-
niens inquisitionem impediret. si non erat ꝓba
tum tunc acusator audiatur & super inquisitione
supersedeatur ne preiudicium fieret acusatori ab
solutoria lata super inquisitione. & predicta quã
do coram iudice inquirente fit acusatio: sed quã
do coram alio puta capitaneus inquirit & potes-
tas recipit acusationem & paris sunt potestatis
& iurisditiõis an acusator poterit capitaneo obi
cere ne sup inqsitiõe ꝓcedat & sue acusatiõi ꝓiu-
diciũ nõ faciat qa ꝓ eius absolutoria obstaret ei
exceptio rei iudicate. & dicit bar. in dicta. l. si ma
ritus. ff. de adulter. q ꝫ sic: quĩ ymo dicit q ꝫ potes-
tas etiã possit cũ eiꝰ inter sit iurisditiõꝫ sua tueri
vt. ff. si qs ius. di. non ob. l. i. & de offi. ordi. c. si
duo. q ꝫ placet in casibꝰ in qbꝰ dixi q ꝫ acusatio fa
ceret inquisitionẽ cessare: aliꝰ secus: qa iudex qui i
quireret esset in iure potior & sic preferendus.
Quero vtrum damnatus per inquisitionem de
crimine publici iudicij sit infamis sicut damna-
tus per viam acusationis. dicas q ꝫ non. & idem
dicas q ꝫ bãnum non infamat quia est interlocu-
toria quedam: & hoc etiam si statutum fingeret
eum confessum: quia ficta confessio quando des
cendit ex contumatia non infamat cum non des-
cendat imediate ex cã famosa: aliꝰ secꝰ. Quero an
inqsitiõe veniãt expẽse rõne victorie. & breuiter
dicẽdũ est aut q̃ritur an expense debeant reo in-
quisito & absoluto a re publica cuius nomine in
quiritur: & dico q ꝫ nõ. & idem dico vt reus cõdem
natus rei publice nõ teneatur. vt. C. de fruc. & li.
expen. l. fi. An autem ipsi reo absoluto debeant
a iudice: & tũc aut iudex ꝓcessit diffamatione et
indicijs p̃ceꝺentibꝰ & tũc iudex non tenetur quia

© Biblioteca Nacional de España

officij neceſſitas eũ excuſat: ⁊ idem ecõtra vt reꝰ condẽpnatꝰ ſibi nõ teneat ꝫ ſit indubitabile cũ ipe expẽſas nõ faciat: aut iudex proceſſit hijs nõ precedẽtibꝰ ⁊ tũc tenet qz ius eum nõ neceſſitat a tũc ad hoc ꝫ ꝓprio capite dicit motꝰ ⁊ contra ordinẽ iuris verũptamẽ iſte nõ veni unt in condempnatiõe q̃m de ſeipo facere deberet ꝫ in ſindicatu ab eo petũtur. aut querit an õ beant a denũciante ad cuiꝰ inſtãtiã eſt ꝓceſſũ et quia aſſiſtit cauſe: ⁊ dic ꝙ ſic. ⁊ idez dico ecõtra vt reꝰ condẽnatus cõdẽnetur in expenſis denũciatori ne iudiciũ claudicet. vt dicta. l. fi. de predictis per ſali. in dicta. l. ea q̃dem. C. de acuſa. Et circa proxime dictã q̃onem expẽſaꝝ cõ cordat bal. in. l. ſancimꝰ. C. de iudi. q. xij. xiij. Et etiã vide q̃ ſcripſi. expenſe. ſ. q. a. ſr v. cõdemnari. v. modo ego q̃ro. vſi. fi. Tam in delictis publicis quam in priuatis cõmiſſis vel ne cõmittantur contra miſerabiles perſonas iudex ex officio poteſt procedere et inquirere. ſed de aliſs quam dictarum perſonarum ſecus. ⁊ ita debet intelligi dictum Inno. qui dicit ꝙ iudex ex officio nõ poteſt procedere per modum inquiſitionis ſuper iuribus ſingularium perſonarum: quia procedi debet ordinarie intemptatis actionibus. de iſtis per bal. in auct. ad hec. C. de vſuf. in fi. ¶ Et de iniuria facta ſcolari debet inquiri: licet de iure communi non procedatur per inquiſitionem: niſi contra eos quibus tanquã de malis et pernicioſis hominibus expedit prouinciam purgari: non autem contra parum tranſgredientes in priuatis delictis. vt ſcripſi. ſtudium. ſ. q. a. ſuper. v. priuillegia. v. quero qui. in verſiculo. quero nunquid de. Et ibi in verſiculo. ſe. vide per quẽ debeat fieri dicta inquiſitio. ¶ Et alios caſus in quibus fit inquiſitio. vide. caſtrum. 6. q. a. ſuper. v. doloſe. v. pro predonibus. Et. captio. 7. q. a. ſuper v. capite. v. priuati carceris. verſiculo. i. Et. rapina. 4. q. a. ſuper verbo. triplum. v.

dubitatur. nõ aũt fiet ſi a certa [a] perſona ſint cõmiſſa. Sz et ſi nõ occulte fiat maleficiũ vt cũ rapitur cõduco fiet inquiſitio per regem vl̃ iudicẽ [b]

¶ Item ſi partes cõcordent ꝙ fiat. [c] e. ti. l. iij.

¶ An denunciationis ꝓ textu procedet iudex ad inquiſitionem. [d] acuſatio. 10. q. b.

¶ Item ſi reptatus recuſat viam duelli fiet inq̃ſitio. rieptum. 10. q.

¶ Sexto q̃ro q̃lis dz eſſe inquiſitor. dic ꝙ bone fame: ⁊ deũ timẽs: legaliſq̃: bonũ etiã ppli volens: nõ partialis: alꝫ nõ valeret inquiſitio. Sit ẽt auiſatus [e] de inquirenda breuiter veritate. ⁊ laicꝰ nõ clericus nõ ꝓt eẽ inq̃ſitor ĩ cã criminali penã ſãguinis exhigente: neq; in alia: niſi a iure cõceſſa canonico: nec etiam ĩ ſeo ſi miles. Et. ludus. v. taxillorum luſor. Et. blaſfemia. i. q. a. v. ⁊ contra. Et. iudex. ſ. q. i. ſuper v. iudex. v. nemo eſt. in fi.

¶ Certa. vide. ordi. cur. libro. ij. titulo. ix. lege. i. Et hoc niſi talis perſona ſit infamata de maleficio. 3. parti. titu. xvij lege. ij. ⁊ facit. c. qualiter ⁊ q̃n do. ij. ſ. debet igitur. de acuſa. ⁊ que notat h. in. c. cum ĩ iuuentute. de preſump. Et ꝙ cõtra certam perſonam non fit generalis inquiſitio niſi de ſpeciali crimine et cum' perſona ẽ grauiter infamata notatur per Inno. ⁊ Jo. de lig. in. c. qualiter. j. de acuſati. Vide circa ꝑ dicta. infamia. 3. q. a. ſuper v. diffamat.

a ¶ Sed ſi ſit ſuſpectus: vel ſuſpecta: vel ſuſpecte: vel ſuſpecti: vel ſuſpectum: vide. ordi. cur. li. iij. ti. vj. l. vj.

b ¶ Judicem. ſed videtur ꝙ ſuper conduco non fit per iudicẽ vt ſupra proxima queſtione. et ibi etiaz ſcripſi ſuper v. receptis.

c ¶ Qõ fiat. item fit etiã citra libelli oblationẽ ⁊ litis conteſtationẽ ſeu aliam iuris ſolemnitatem cum eſt ĩter aliquos controuerſia ratione terminorũ aut paſtus: vel iuris ſcindendi ligna: vel tigna: ſiue glandis legende: etiam ſi contendant alium in alterius termino ius predictorum habere: data de hoc iudici vl̃ regi querela. publicetur tamen partibus inquiſitio facta vt poſſit quilibet dicere de iure ſuo. ſo. no. c. xix. Nota praticam huius legis per glo. ⁊ doc. in. l. ſi quis ſuper iuris. C. fi. regun.

d ¶ Inquiſitionem. ⁊ vide que circa hoc ſcripſi. acuſatio. 10. q. b. ſuper v. inquiſitionem. ¶ Qualiter primo fiet inquiſitio diffamationis. ⁊ ea finita procedatur ad inquiſitionem veritatis ſi per primam quis reperitur diffamatus. h. in. capi. cum in iuuentute. de preſump. ¶ Item an eſt audiendus is contra quẽ ad inquiſitionem procediturſi vult probare ſuam bonam famã. ⁊ quid ſi probata ſit infamia ⁊ bona fama. ⁊ quid ſi ſuper fama ⁊ veritate inq̃ratur. h. in. c. cũ oporteat. ſ. di. de acuſa. ¶ Item ſi infamatꝰ vult ſe purgare an nihilominus poteſt iudex inquirere. h. in. c. inter ſolicitudines. de pur. cano.

e ¶ Auiſatus. de auiſatione ſiue modo rubricãdi inq̃ſitionẽ. vide ordi. cur. li. iij. ti. vj. l. vj.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Inquisitor. vtrũ cũ in modũ inq̃sitionis seu denũciationis agit de criminib⁹ simonie homicidij ⁊ alijs q̃ post pactam penitẽtiã impediũt ordinis executionẽ suscepti ⁊ receptiõz beneficij sit oio sicut in accusationis iudicio procedendũ. h. in. c. inq̃sitionis. de accusa. ¶ Itẽ q̃s ẽ ordo procedẽdi ad inquisitionẽ sup dilapidatione prelati. h. in c. licet. 4. di. de simo. ⁊ ibi vide q̃ sũt spãlia i p cessu dilapidatõnis. ¶ Itẽ qualiter in causa inquisitiõis sunt crimina exp̃mẽda. ⁊ testes iurãdi. h. in. c. p tuas. j. ỏ simo. di. i. ¶ Itẽ quis sit ordo processus in inquisitiõe ⁊ an iudex valeat eũ pretermittere. h. in. c. qualiter. ij. ℣. debet. de acu. et. c. oliz 4. di. ⁊ Inno. in c. bone. j. de electi. ¶ Itẽ si papa scribat testes sup inquisitiõe recipiẽdos p̃mo inq̃rẽt de fama nisi exp̃sse scribat illũ contra quez recipi mãdat apud se infamatũ. h. in dicto. c. qualr̃. de acusa. vide Inno. in. c. i. de postula. prela. fr̃ v. requisitus. Itẽ si eps est infamatus an põt fieri inquisitio cõtra eũ ⁊ totã eccleſiam h. in. c. cũ dilectus. de acusa. ¶ Itẽ si ille ad cuius impetrationẽ fuit cõmissa inquisitio cõtra aliquẽ si ab eius prosecutione repellitur an nihilomin⁹ in inquisitione dz procedi. h. i. c. cũ oporteat. z. di. de acusa.

b ¶ Vilibus. de hoc tamen vide. h. in. c. cum. ℣. et. a. de sen. ⁊ re. iudi. 2. di. Sed a socio eiusdẽ criminis inquiret ordi. cur. li. iij. ti. vj. l. iij. circa fi. de hoc tamẽ vide que lacius scripsi. confessio. ſ. q. b. fr̃ v. cõtra cõfitentẽ. ¶ Et nota q̃ tunc testis reddit se suspectum in inquisitione cum multa verba implicat in modum grauandi factum vt ordi. cur. libro. iij. titulo. vj. lege. v.

c ¶ Nouem dies. vide fo. l. libro. ij. titulo. viij. lege. iij.

ciuili inter seculares: nisi de partiũ volũtate: ꝓpter irregularitatis metũ ⁊ q⁹ si inquirẽdo delinqueret neq̃ret iudex secularis de eo sicut de laico iustitie facere complemẽtũ. e. ti. l. iiij.

a ¶ Septimo quero quid dz inquisitor⁹ obſuare. dic q̃ ea q̃ dixi s̃ ꝓpria. q q. ¶ Itẽ ea q̃ iurat q̃ videbis ĩ. u. q. ¶ Et nõ inq̃rat a suspectis: vilib⁹ b aut inimicis delati. ¶ Itẽ faciet testes iurare ⁊ ỏponere iniungens eis ne q̃o de depositiõe añ publicatiõz reuelẽt sub iuramẽti virtute. ¶ Et debẽt perficere inquisitiõz ad plus ĩ. nouez dies c a die introitus loci vbi ẽ inq̃rendũ: nisi sit regis ꝓ missari⁹ qui regis terminũ obseruabit. Et clausam d sigillatãq3 cũ litterra cõmissiõis inclusa cõmitenti dabit inq̃sitionẽ ¶ Sed si fit cõtra certos inq̃sitio citãdi e sint ad eã audiẽdã. e. ti. l. ix.

b ¶ Itez regis domesticus ad inquirẽdũ missus recipiat notariuz curie regis: nõ oriundũ aut ĩ colã loci vbi ẽ inq̃rẽdũ. Alij ãt iq̃sitores eligãt vnũ legalẽ notariũ. e. ti. l. x.

c ¶ Itẽ dabit parti inquisitiõis copiã f cuz testiuz nominibus vt se defendat: nisi aliter inter se ptes cõueniãt. Vel nisi de regis mãdato sit sup cõduco facta. quia tũc nec dicta: nec testiũ noĩa sũt danda. e. ti. l. xj.

¶ Itez ĩterrogabit testes vt habes. testis. 6. q.

a ¶ Octauo q̃ro quot debẽt eẽ iq̃sitores. dic q̃ duo ad min⁹ ⁊ vn⁹ notari⁹ ĩptes ỏ vno (s. iq̃sitore)

d ¶ Clausam. vide sup 2a. 4. questione. a. super verbo. receptis. ỏ. et finita.

e ¶ Citandi. vide. capitulo. qualiter et quando. ij. ℣. debet. de accusa.

¶ Quando iudex inquirit antequã formet inquisitionez debet par tem facere citare: ne si absolueret ab inquisitõne passus iniuriã posset conqueri. bal. in lege. si vacantia. circa medium. C. de bo. vacan. lib. x. ¶ Si iudex formet inquisitionem in casu in quo non debet: nunquid de iure ciuili potest appellari. vide. appellatio. 4. q. a. super ỏ. non appellatur. ỏ. nota generale. i ỏsi. quero iudex formet.

f ¶ Copiam. vide. accusatio. 10. q. b. fr̃ v. inq̃sitionem. ỏ. nec debet. publicata inquisitione facta super cõmissis in heremo: vel de nocte: vel mora officialis regis vel regine nihilomin⁹ iudex nõ ad partis petitiõz sz ex officio suo potest recipere nouos testes. In alijs tamẽ casib⁹ iã ꝓducti testes bene p̃nt recipi sup hijs tm̃ in quib⁹ p̃mo nõ deposuerũt. vt ordi. cur. li. iij. ti. vj. l. iij.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Ponit.itē cū super victualibus vl̄ maleficijs generosoꝝ cōmissis in locis behetrie fit de regis mandato generalis inq̄sitio locꝫ ministrabit expensas. ſz ſi ad alicꝰ petitionem fiat ille ſolus ministrabit: ſz poſtea quelibet contribuet ꝓ modo emende ſibi facte: vel pene ſolute pti. fo. no. c.ciiij. ¶ Itē ſi inter ſingulares personas mittitur inquiſitor petēs eū ſtatim ſoluet ei ⁊ eius ſcribe ſalarium ⁊ expensas proceſſꝰ ⁊ ſcripturarum: ſed medietatem eiꝰ ꝙ petens ſic ſoluit recuperabit ab eius aduerſario: ⁊ in fine totum ſoluet pars culpabilis. Et ſi nō ad partis petitionē ſz ex officio ſuo rex mittit inquiſitorez vel iudicem ipe ſoluet eis ſalariuz ꝙ poſtea recuperabit a

cōſentiāt. Sz ſi in queſtione: terminoꝝ: vel alia: iura regis nō tāgentia q̄ libet partiū vnū elegerit dabit ei rex tertiū inquiſitorē. e. ti. l. v.

a ¶ Nono quero q̄s miniſtrat expenſas inq̄ſitori. dic ꝙ rex de ſuo. niſi ſit ſup terminis diuidendis cui partes miniſtrabunt Item ciuitas vel villa ei quez ponit.ª Electis autē a ptibus eligētes ſcōz facti q̄litatē ⁊ perſonā inquirētis. e. ti. l. vij.

a ¶ Decimo quero q̄liter punitur iniurias inquiſitorem. ſcias ꝙ inquiſitores in curia: vl̄ in alio loco: a rege deputati ſunt honorandi ⁊ cuſtodiendi ſicut curie regalis iudices. Deputati autē ad certā terram per regem: vt p̄ſides illius terre vel maiores iudices. Sed a ciuitate ſeu villa poſiti: ſicut iudices illiꝰ loci maiores. Et ſic puniet eos ꝓcutiens: vel iniurias: ſicut talia cotradictos iudices [b] comittēs. e. ti. l. 8.

a ¶ Undecimo quero q̄lr̄ inquiſitor iurat. dic ꝙ ſi eſt regis iurat in eius manibus. ſi alterius ad ſancta dei euangelia: legalr̄ ſe in inquiſitiōe habiturum: nec alicui cauſa auiſationis q̄d reuelaturū.

¶ Et idem iurabit inq̄ſitori notarius ſi nō iurauerat committenti. e. ti. l. ix.

b ¶ Quo facto (ſiue ātē ſiue poſtq̄z inq̄ſitor officium acceptauerit inq̄ſitōnis nō pōt ſe niſi legitimā cauſā excuſatiōis habuerit excuſare.) exeq̄t officiū ſibi cōmiſſum: alʾ vt regis mandatū nō implens [c] punitur ſi ē regis Si aūt eſt vniuerſitatis: ville: vl̄ ciuitatis: ſoluet cētū morabitinos. niſi infirmitate: aut inimicicia rum: ſeu negocioꝝ domini ſui perſonā tangētiū: vl̄ magne litis occupatiōe. excuſet. e. ti. l. 6.

a ¶ Duodecimo quero q̄ eſt pena inquiſitoris mali. dic ꝙ ſi ſe legaliter nō habet: aut de aliquo ptem auiſet: pacietur penam que ei contra quez inquirit erat afligenda. e. ti. l. fi.

a ¶ Decimotercio quero quid durat teſtis in inquiſitione. vide. teſtis. §. q.

a ¶ Decimoquarto quero quo tempore poteſt recipi teſtis in inquiſitione. vide. teſtis. 3. q. b.

¶ Inuaſio. vide. duellum. 10. 11. q. clericus. 9. q

¶ Inueſtitura. vide. rex 16. q. a. feudū. 6. q. a.

culpabilibus quos inquiſitōnis iudex notificabit computatoribus maioribus regis vt ab eis exhigant vt pet. ord. de palladolid ꝓ regem Johānez ij. āno. mͦ. cccc xlvij. ¶ Vide que ſcripſi. legatus. v. legatꝰ iudex. in vſi. ſ. et. ij.

b ¶ Judices. q̄s penas iniurianti̇m predictos iudices ſcripſi. rex. 24. q. ſr v. regis officiales.

c ¶ Implens. ⁊ q̄ ſit pena regis mādatū nō iplētis. vide. rex. 21 q. n. ⁊ que ibi ſcripſi ſr v. exulabit.

¶ Inueſtitura. q̄d ē iueſtitura. vide in. c. auctoritate. de iſtitu. Et an ꝓ iueſtiturā tradit poſſeſſio. vide i c. exire. ō hijs q̄ ſi. a ma. par. ca. ⁊ plene ꝓ io. an pꝰ. cōpoſto. i. c trāſmiſſa. ō electi. ⁊ ō reſti. ſpo. c. i lr̄is. Quid operat inueſtitura h. i. c. trāſmiſſa. de electi. ¶ Si miles infra ānū ⁊ mēſē pꝰ mortē dñi nō petit iueſtiturā ab eius herede: vel poſt mortē patris a domino: perdit feudum. fallit regula ſi iuſta cauſa impediat vel mor

© Biblioteca Nacional de España

tis vel capitalis inimicicie vel infancie vel iusta absentia. vt coll. x. feu. c. sancim⁹. j. quo tẽpo. mi. Sed a pone q̃ post annũ ꝛ die sue mẽse dñs vasallũ recepit ad obedientiã nũquid vasallo videt remisisse in gratitudinẽ more: respõdeo sic nisi cõtrariũ fuerit p testatum: ꝛ hoc verũ si ex certa sciẽtia. ſz si per errorẽ distinguit aut fuit supin⁹ ꝛ idẽ q̃ talis error nõ patrocinat in exigẽdis: aut fuit iustus error ꝛ tũc nocet erranti nemo eni ignorans remitt videt. ò quo p bal. in dicto. c. sancim⁹. colũ. iij. Et circa hoc vide. feudũ. 8. q. b. sſ ò. omagiũ. ò. qñ sit prestãda. ¶ Et plura q̃ iuestitura scripsi vide etiã. feudũ. 8. q. b. sſ ò. omagiũ. ꝛ sſ ò. alie. net. ò. pe. ꝛ fi. ꝛ sſ ò. perdat. ò. p quos vide q̃liter fiat diuestitura: et p quẽ. ꝛ vide. 6. q. a. sſ ò. inuestiat.

Inuentariũ. ṗmo q̃ ro q̃lr̃ oz fieri inuentarium. dic q̃ debet heres illud incipere infra

Inuentariũ. q̃liter oz fieri inuẽtariũ. et q̃s est ei⁹ effect⁹. azo. in suã. C. de iure delibe. a. ſ. si aũt dubi⁹ est. vsq̃ ad. ſ. supest vt videamus. ꝛ etiã per eũ in ti. de admi. tu. ꝛ cura. in p̃n. et late p bar. in. l. sancim⁹. C. de iure delibe. ¶ Itẽ nõq̃ sex sũt genera inuentariorũ. primũ q̃ fit ab herede. secũdũ q̃ fit p officiales imperatoris sup bonis cõfiscatis. tertiũ q̃ fit p tutores. quartũ q̃ fit p ipm q̃ est executor legitim⁹ sup legatis. q̃ntũ q̃ fit per creditores quibus traduntur bona debitorum in solutũ. sextum q̃ fit per curatorem datum bonis: vel vẽtri. Et est differentia inter inuentarium factum per officiales imperatoris ꝛ inter factuz per tutorem vel heredem: quia in facto per officialem oz iudex ꝛ aduocatus fisci ꝛ alie persone interuenire: in facto per tutorem nunq̃ requiritur presentia iudicantis vide j. e. q. sſ ò. heredem. ò. et vt. ꝛ ò. se. licet glo. videt notare contrarium. C. de admi. tu. l. tutores. mor. ꝛ ff. e. ti. l. cirografũ. sed illud est vt daretur potestas agendi. de istis ꝛ alijs pluribus circa materiã inuẽtarij vide plene per spec. in ti. de instrumen. edicti. ſ. dicto. per totũ. ſ. ¶ Si heres errauit quia plura posuit in inuentario q̃m debebat vtrum possit errorez suum corrigere. spec. in ti. de instru. edic. ſ. dicto. dicit q̃ in inuentario facto per tutorem nunq̃ admittitur probatio in contrarium. vide. scriptura. 6. q. l. sed in facto per heredem sic. sed tu dicas q̃ heres potest errorem suum corrigere coram iudice citatis creditoribus ꝛ legatarijs ꝛ nõ propria auctoritate. ꝛ idẽ dico in inuentario tutoris si iustus error probetur. al̃ statur inuentario. de quo per bal. in auct. sed cuz testatoz. circa fi. C. ad. l. falci. Et vide. probatio. 6. q. b. sſ ò. instrumenta. ò. item nota q̃. in ò si. quartus si tutor. Sed quid si minus posuit q̃ deberet. vide j. ꝛ. q. d. sſ ò. ocultat. ¶ An nouerca potest cogi ad indicandas res mobiles quas heres vult ponere in inuentario. dic q̃ sic officio iudicis. bal. in. l. de his. C. de fort. Vide circa hoc. tortura. 4. q. a. sup ò. torqueri. ò. nota q̃ concubine.

¶ Heres. tutor ꝛ curator tenentur facere inuẽtarium. sed actor nõ tenetur facere inuentarium q̃ nõ gerit nomine suo sed gerit nomine tutoris. tutor autem honorarius seu noticie causa datus tenetur euz facere. sed curator datus ad vnum articulũ vt ad adeundam hereditatem: vel curator datus ad litem non tenetur eum facere. bar. l. tutor qui reptorium. ff. de adminiſ. tu. ¶ Item executor testamenti tenetur etiam facere inuentarium si sit distributor vniuersitatis. secus si vnius rei. spec. ti⁹ de instru. edicti. ſ. dicto. ò. sed an inuentarium. ¶ Item an pater tenetur facere inuentariũ de bonis filij. cy. dicit q̃ nõ in. l. cũ oporteat. C. de bo. que. liber. sed spec. contra in ti. de instru. edic. ſ. fi. ò. quid de patre. ꝛ ibi bal. in addici. qui facit differentiam an pater administret vt vsuffructuarius ꝛ tunc nõ teneatur facere: aut vt tutor seu extraneus ꝛ tunc facere tenetur. Et vide. fo. iuõ. li. iij. ti. ij. l. xiij. xiiij. Sed mater indistincte tenetur facere inuentarium. fo. l. li. iij. ti. vij. l. fi. ¶ Item quero an fideicõmissarius vniuersalis teneatur facere inuentarium. dicas q̃ sic vide j. ꝛ. q. e. super ò. hereditarias. ò. quero an dolus. nec p̃ dest inuentarium heredis fideicõmissario vniuersali nisi ei cesserit iura ex dicto beneficio competentia secundũ bar. ff. ad. l. falci. l. in ratione. ſ. quod vulgo. sed bal. in auct. sed cum testator. colum. pe. C. ad. l. falci. dicit simpliciter q̃ inuẽtarium heredis prodest fideicõmissario vniuersali. ¶ Nunquid inuentarium pupilli prẽſt substituto pupillari. dic q̃ sic quatenus conuenitur ex facto ꝛ respecto patris ꝛ paterne hereditatis quia beneficium inuentarij transmittitur per heredem ad suos successores cum sit in rem scriptum: sed quatenus conuenitur tanq̃ ne⁹ heres pupilli forte ad legata vel fideicõmissa relicta in secundis tabulis: vel a creditoribus pupilli nõ paternis tunc inuentarium pupilli non prodest substituto pupillari: sed requiritur nouum inuentarium ac si pupillus maior factus sibi fecisset testamentum de noua enim hereditate tractatur ꝛ de nouis bonis. concor. bal. in. l. filium quem. C. fami. hercis. ibi ipe tamen refert q̃ bar. tenet contrarium. Sed pone q̃ minor habens substitutum vulgarem fecit inuentarium legitime postea beneficio restitutionis abstẽtus ꝛ successit substitutus vulgariter quero nunq̃d dictum inuentarium prosit sibi. dic q̃ sic quia primo si velit nouum inuentarium aliter facere nõ videtur q̃ possit cum transeant in ipm acta iudicij dũmodo sint facta bona fide. Itẽ querit bal.

© Biblioteca Nacional de España

in dicta.l.filium quem.colũ.fi.C.fami.hercis.si duo sunt heredes ⁊ vnus adiuit hereditatẽ ⁊ fecit inuentariũ in quo descripsit oẽs res pro parte dimidia pro indiuiso postea quo heres repudiauit ⁊ sic alia pars sibi accreuit vtrũ est necesse ꝙ faciat nouũ inuentariũ rõne noue porcionis accrescentis. ⁊ dicit ꝙ si ex p̃mo inuentario apparet veritas oium rer in hereditate existentiũ ꝙ tunc sicut eni nõ est necessaria noua aditio hereditatis ita nõ videtur necessariũ nouũ inuẽtariũ cui dies incepit cedere ab adita hereditate. Quero testator ipe fecit inuẽtarium de oibus suis bonis ⁊ tradit heredi modo quero nũquid heres teneatur facere inuẽtarium. dicas ꝙ sic. ⁊ testator non potest heredi cõfectionẽ inuentari remittere q̃a nõ põt ordinare aliquid in preiudiciũ creditorũ. a sed confectio inuentarij tutoris possit remitti tutori. vt.l.fi.C.arbi.tu. ex quo patet ꝙ inuentariũ heredis multũ discrepat ab inuẽtario tutoris Quero an inuentariũ tutoris ꝙ fecit pro seipso pro consequenda administratione tutele prosit pupillo vt sic cedat pro duplici inuentario tutoris ⁊ heredis. dicendũ est ꝙ nõ quia talia inuentaria multum distant ⁊ in causa ⁊ in forma ⁊ in finali effectu. concordat bal. in dicta.l.filiũ quẽ. C.fami.hercis. ⁊ reffert idem tenere. bar. in.l. in ratione sui. ff. ꝙ vulgo. C. ad.l.falci. nisi forte essent seruate solemnitates ad vtrumq; inuentariũ requisite nam tunc bene prodesset cum etiam ante aditam hereditatem possit fieri inuentarium heredis de voluntate dico nõ de necessitate. Itez ⁊ tutor anteq̃ satisdet hoc potest. In quibusdaz tamen locis est consuetudo ꝙ inuentarium tutoris sufficiat pupillo heredi: ⁊ in hoc seruanda est consuetudo: ⁊ cum consuetudo sit facti debet p̃bari: alias est iudicandum secundũ ius cõmune. Quero nunquid heres qui fecit inuentariũ possit personaliter capi pro debito defũcti. dicas ꝙ non: ⁊ hoc verum ex mora defuncti: sed ex mora ipius heredis sic quia inuentarium non prodest heredi contra factum proprium ipius heredis nisi dũtaxat contra aditionem hereditatis. sed an p̃sumatur mora heredis dic ꝙ sic si nõ comparuit quia debet comparere ⁊ allegare ꝙ bona nõ b erant soluendo ⁊ opponere de beneficio inuentarij ꝙ cum nõ fecerit contumax est ⁊ legitima fuit captura quo ad sui initium: tamen si producat postea inuentarium ⁊ appareat ꝙ hereditas nõ est soluendo debet relaxari. Item interim si dubitatur de viribus hereditatis si satisdat debet dimitti a carcere allegat qui fecit eum detineri tenetur iniuriarum actione: si vero esset certuz ꝙ hereditas esset soluendo tunc non est dimittẽdus de carcere nisi soluat: ⁊ hoc p̃supposita consuetudine vel statuto ꝙ debitor debeat carcerari ad petitionem creditoris nam de iure cõmuni est totum oppositum .s. ꝙ ille qui ẽ soluendo non potest carcerari p̃ debito. de p̃dictis per bal. in.l.scimus. C. de iure. delibe. Si nihil est in hereditate an heres debet facere inuentarium. ⁊ quid in tutore si pupillus nihil habet in bonis nec corporale nec incorporale. respõdeo protestetur coram iudice nihil esse in bonis ⁊ habetur pro testatio loco inuentarij. vt. C. de anna. excep. l. vt p̃fectius. de quo per bal. in.l. cum solito more. C. qui bo. cede. po. colũ. iij.

triginta dies postq̃z scit se heredem[a] et perficere infra tres menses. seo si omia bona nõ sunt i eodem loco dabitur ei anni spaciũ vltra illos tres menses. Et conuocatis[b] legatarijs debet scribi p

¶ heredem. supple ⁊ post aditionem quia ante nõ currit istud tempus. vt notatur. C. de iure. delibera. lege. sancimus. ff. si autem dubius. glosa super v. de lata. ⁊ notatur in lege. cum aliquis. C. de iure. deliber. in glosa. Alia solemnitas est ꝙ in alios sexaginta dies inuentarium compleatur herede p̃sente vbi est maior pars hereditatis. sed quid si infra triginta dies non est inchoatum sed ante tres menses est consumatum nunquid sufficit. dicas ꝙ sic quia cum nõ interfit creditorum nec legatariorũ ergo datur heredi reparatio. prima ergo dilatio mensis est monitoria tamẽ nõ peremptoria. Quero nunquid hoc tempus inuentarij possit abreuiari per iudicẽ causa cognita. dic ꝙ nõ. iudex tamẽ necessarius est nõ ꝙ sit necessarium decretum ꝙ declara vt j. v. fi. sed pro citatione absentium. de quo per bal. in.l. scimus. C. de iure. deliber. Et vt inuentarium faciat fidem contra debitores quorum nomina in inuentario scribuntur requiritur ꝙ coram iudice fiat. sed quantum ad tutorem sufficit ꝙ fiat extra iudicium. bar. in.l. tutor q̃ reptorium. ff. de admi. tu. sed vide supra. e. q. sup v. inuentarium. v. i. in versi. ⁊ est differentia. ¶ Quero nunquid in fine inuentarij requiratur decretum iudicis. iuit. s. v. p. i fi. ꝙ nõ. ſz dicas ꝙ in iuentario tutoris i fine ei requirit decretũ iudicis. secus i iuetario heredis. de quo p̃ bal. i auct. ſz cũ testator. colũ. pe. C. ad. l. falci. de quo etiã p̃ eum in. l. fi. in pri. C. de iure. delibe. de quo vide. tutor. ſ. q. b.

¶ Cõuocatis. si heres fecit inuentarium quibusdam solemniter citatis ⁊ quibusdam non citatis vtrum valeat. dicas ꝙ valet in preiudicium citatorum ſz nõ in preiudicium aliorum. bal. in auct. si omnes. in fi. C. si aduer. credi. Vide que scripsi j. e. ff. v. absunt. ⁊ 2. q. e. super v. priuantur. v. pone ꝙ. Et. hereditas. 13. q. c. super v. annis.

© Biblioteca Nacional de España

notariũ [a] eis ꝓsentib⁹. ⁊ si absunt: [b] vel ꝑsentes nõ veniunt: fiat cor̃ tribus ꝓbis testibus heredem cognoscentibus. Et in eius principio faciat heres signũ crucis [c] de inde omia bona hereditaria scribantur ⁊ in fine subscribat heres se omia bõa hereditaria ibi scripsisse: nullãq; fraudẽ cõmisisse: vel notari⁹ ꝓ eo cor̃ duob⁹ testib⁹ scribat rogat⁹ si heres scribere nescit. [d] 6.p.ti.vj.l.v.

[b] ¶Et si legatarij in cõfectione iuentarij nõ affuerunt ꝑñt iudicem requirere: vt per sacramentuz heredis ⁊ testium (s. qui fuerunt ꝓsentes tẽpore cõfectionis iuentarij) inquirat an legaliter fuit confectum: ⁊ etiaz per questionẽ seruoz̃ hereditarioz̃. e.ti.l.vj.

¶Et scias q̃ expense funeris testatoris: vl̃ alias iustas: nõ tenetur heres scribere in inuentario: sed ꝓbet eas per testes vel ꝓprio iuramento. e.ti.l.viij.

¶Et q̃liter tenet̃ illõ facere curatoz bonoz̃ captiui. captiuus. 4. q. a.

¶De forma iuẽtarij heredis vel tutoris. vide. scriptura. 3. q. ay. az.

a ¶Notariũ. requiritur q̃ iuentariũ fiat ꝑ manũ publicã saltim per vnũ tabellionẽ. ⁊ bal. in auct. sed cã testatoz. colũ. pe. C. ad. l. falci. dicit q̃ si tres notarij subscripserũt iuentariũ nullo alio teste adhibito sufficit q; vnus videtur alteri stipulari ⁊ plus creditur eis eo q̃ sint tabelliõs. ex quo sũme argumẽtũ q̃ pluribus tabelliõib⁹ deponentibus magis creditur quam totidem testib⁹ non tabellionibus. Sed nunq̃ quid potest vna pars inuentarij scribi per vnum tabellionem ⁊ alia pars per aliuz. dic q̃ non. vt. C. de spoz. l. i. nisi ꝓpter rerum absẽtiam vel late diffusum patrimonium. ar. C. qui po. in. pig. ha. l ꝓpter. de q̃bus per bal. l. scim⁹ C. de iure deliber. Dic etiã secundũ spec. i ti. de instru. edicti ℔. dicto. q̃ si in uentariũ fiat in diuersis vici⁹ q̃ cũ eodẽ notario et testib⁹ dz ꝑfici si stãt: sz si nõ stant nec ꝑñt exhiberi tũc põt ꝑfici ꝑ nouos testes ⁊ ꝑ nouũ notariũ. Itez querit bal. in dicta. l. scim⁹. si res sũt in plurib⁹ ꝓui cijs erũt ne plura iuentaria necessaria. ⁊ dicit q̃ non nã heres iuenit oẽs res vbicũq; sint: ⁊ cõuocatis cõuocãdis in certo loco dicet eis bas res iueni i tali loco ⁊ has in tali: ⁊ de oĩbus adimplebit dictã solẽnitatẽ. Itẽ ipe etiã ibi querit si oẽs res nõ posset stare in vna carta an poterũt poni in plurib⁹ cartis. ⁊ credit q̃ sic dũ carte sint ita coniũcte q̃ in hoc nõ posset esse dubiũ: ⁊ ad remouendũ dubiũ dicit q̃ eẽt cõsiliũ in tali casu q̃ in ꝓma carta fieret mẽtio de secũda ꝑ hũc modũ ⁊ q; in hac carta res omẽs cõprehẽdi nõ poterãt iõ ad eã alia ẽ coniũcta ꝑ talẽ modũ in qua dictũ inuẽtariũ cõpletur.

b ¶Absunt. nũquid in cõfectione iuentarij absentes extra territoriũ sũt vocãdi. respondeo nõ nisi ad domũ solite habitationis inter eãdem iurisdictionẽ: et forma citationis erit q̃ veniãt aut mittãt. vt glo. in auct. sed cũ testatoz. que incipit. ꝓcuratores. C. ad l. falci. de quo ibi per bal. colũ. pe. ¶Quero nũ quid de necessitate citentur creditores absentes sicut legatarij. C. de iure. deliber. glo. in. l. cũ aliquis. dicit q̃ sic. ⁊ idem dicit bar. ⁊ si heres ignorat nomia creditoz̃ q̃ fiat citatio generalis. ego credo q̃ q̃ntum ad non citatos vicietur: sz quãtum ad citatos q̃ valeat. In iuentario tutoꝝ dicim⁹ q̃ nõ ẽ necessaria citatio absẽtiũ nisi quãdo ex iuentario ꝗs velz eos cõuincere: ⁊ est ratõ q; eis nõ ꝓiudicat in aliquo. de quo ꝑ bal. l. scimus. C. de iure. deliberbe. ¶Vide ℔. e. ff v. cõuocatis. Quero nunquid sufficit citare procuratores absentium. dic vt notatur in auct. de heredi. ⁊ falci. ℔. si vero absũt. i glo. q̃lf. Itẽ an sufficiat vna citatio. videt̃ q̃ sic cũ nõ fiat ꝓprie ad lites sz ad itereſſẽdũ certo actui q̃ exiudiciali. ꝺ quo ꝑ bal. i dcã. l. scim⁹

c ¶Crucis. nõ ẽ ꝺ substãtia iuẽtarij ponere signũ crucis. bar. l. cũ hij. ℔. si ꝓtor. ff. de transacti.

d ¶Nescit. ⁊ q̃o heres nescit scribere ⁊ cõmittit subscriptionẽ vni tabellioni nũquid de tali commissiõe credat̃ illi tabellioni. respõdeo q̃ sic. ad de q̃ notatur in. c. q̃m cõtra falsã. ex de ꝓbati. i nouela. ⁊ per bar. ff. de testa. tute. l. ex sententia. Itẽ in subscriptiõe debẽt cõtineri verba necessaria ⁊ verba negatiua ⁊ sic de negatiua cõficit̃ instrumentũ ⁊ ꝑ tale instrumẽtũ ꝓsũptiue ꝓbat̃ bona fides vt i auct. de heredi. ⁊ falci. ℔. si vero absũt. de quo per bal. in. l. sancim⁹. C. de iure deliber. Et ibi ꝑ eum vide q̃ q̃n ꝗs iuentariũ facit ꝑ procuratorẽ ꝑt eũ subscribere ꝑ ꝓcuratorẽ q; ex quo põt iuentariũ per ꝓcuratorẽ facere. vt. l. scimus. C. de iure. deliber. põt etiã facere omnia sine quibus iuentariũ nõ valeret. ¶Quero nun

© Biblioteca Nacional de España

quid de generali cõsuetudine oportet seruari tot solemnitates an vero sufficit fieri inuentariũ cora iudice bona fide citatis citãdis in presentia testium fidedignorũ ⁊ infra tẽpus debitũ licet sint omisse alie solemnitates. dicas ꝙ vt plurimã dicte solemnitates de cõsuetudine nõ seruantur ⁊ tamẽ inuẽtarium fuis viribus potiẽ. de quo per bal. dicta.l. sancim⁹. C. de iure deliber.

a ¶ Effectus. vide. tutor. ſ.q.b. et q̃ ibi scripſi ſr v. ante oia.

b ¶ Petere. q̃ro pone ꝙ notoriũ ẽ ꝙ hereditas erit locupletiſſima tamen heres adiuit cũ beneficio inuentarij ⁊ creditoribus ſuũ p ſeq̃ntib⁹ ⁊ legatarijs opponit exceptionẽ dilatoriã ſm forma. ſ. donec. de.l. ſancim⁹. C. de iure. deliber. vbi dicitur ꝙ infra tempus conficiendi inuentarij heres a creditoribus vel legatarijs nõ poteſt conueniri queritur nunquid poſſit. ey. dicit ꝙ non. ꝙ ego non credo verum ꝙ etiam locuplete exiſtente hereditate expedit habere beneficia inuentarij de quo per bal. dicta lege. ſancimus.

¶ Pone ꝙ volo conuenire heredem rei vendicatione propter rem meam quam poſſidet quã forte cõmodaui defuncto vel quocunq̃ modo eam poſſidet nunquid poſſum interim dum facit inuẽtarium. dicas ꝙ ſi actio contra heredem competit ex perſona defuncti ꝙ nõ poteſt cõueniri. ſed ſi nõ vt heredẽ eũ cõuenit ſ̃ vt poſſeſſorẽ tũc p̃t Et etiã p̃t ſi actio contra eum proponatur iure legati. bal. in lege. ſcimus. colũ. xxij. ſ. donec. in fi. C. de iure. deliber.

c ¶ Occultat. req̃ritur ꝙ in inuentario apponant̃ res mobiles et imobiles ⁊ iura. pone ergo ꝙ heres aliqua omiſit ponere in inuentario nũquid p̃ hoc carebit toto beneficio inuentarij. dicit bal. ⁊ glo. in. ſ. ſi vero nõ fecerit. auct. ſ̃ cum teſtator. C. ad. l. falci. ꝙ ſi heres ſubtrahit vnã rem ꝙ per hoc ruit totũ inuentariũ. vide. tutor. ſ.q.b. ſup v. ante omia. v. tutor ex. dicas ꝙ ſi omiſit bona fide ⁊ tũc in uẽtariũ nõ vitiatur q̃ videtur legitime factum ꝙ bona fide fit aut doloſe occultauit tũc nihil valet inuentariũ q̃ ꝓpter maleficiũ ꝓditur beneficiũ. Idem ſi ponit in inuentario aliquã rẽ mẽtiẽs eſſe ſuã cuj ſit hereditaria q̃ nihil intereſt ſubtraxit an hereditariã eſſe negauit. Itẽ pone ꝙ heres bona fide fecit inuẽtariũ ſ̃ poſt ſubſcriptiõ aliq̃ inuenit q̃ro q̃lr̃ dz facere. rñdo ꝙ i ꝑma ſubſcriptione dz ꝓteſtari ꝙ ſi adhuc aliq̃d ꝓuenerit ad eũ de bonis hereditatis iterũ addere itẽdit i ipo inuẽtario: ⁊ ſi poſtea inuenit res eas addere dz itez: ⁊ ſatis erit: ẽt ſi tẽp⁹ trãſcurſũ erit cõpleõi in uẽtariũ q̃ talis additio retro trahit̃ ad tẽp⁹ ꝓdicte ꝓteſtatiõis. ⁊ poſito ꝙ ꝓteſtatio nõ eẽt facta adhuc tñ addẽde eẽnt vt p̃ hoc oñdat heres ſe malũ animũ nõ hr̃e. ſ. celãdi res ipas ⁊ ſic nõ patiat̃ penã dupli. nec puto ꝙ i tali aditiõe ſit neceſſaria ſolẽnitas tota iuẽtarij cũ hec ſit ps ꝑmi. Nũq̃d ergo ſi dicta additio nõ fit ꝓdit̃ bñficiũ iuẽtarij iã q̃ſitũ videt̃ ꝙ non q̃ ſemel trãſiuit i ſuũ effectũ ipo iure. Sz bal. i auct ſ̃ cũ teſtator. C. ad. l. falci. colũ. fi. dicit ꝙ ꝓdit bñficiũ iuẽtarij circa illã rẽ. Sz nũquid in iuẽtario debẽt poni res quas defunctus tenebat q̃ nõ erã̃ ſue. videtur ꝙ ſic de quibus per bal. in. l. ſcimus. C. de iure ꝺ liberandi. ¶ Item quid ſi heres plura poſuit in inuẽtario quam deberet. vide ſupra. i. q. ſr v. inuentariũ. v. ſi heres errauit.

¶ Secundo quero quis eſt effectus a confectiõis inuentarij. in primis heres faciẽs inuentariũ nõ tenetur creditoribꝫ: nec legatarijs vltra vires hereditatis. e. ti. l. ſ. 7.

b ¶ Item conficienti inuẽtarium ſaluũ remanet ꝺ bitum (vel actionẽ quã habet cõtra teſtatorẽ) a teſtatore. e. ti. l. viij.

c ¶ Item durante tẽpore a iure conceſſo ad eiꝫ cõfectionem nõ p̃nt credi/ d ¶ Sed ſi quid eis extra tores hereditarij debitũ petere b ab herede. ſed ĩ illud tempus nõ currit eis preſcriptio. Nec tenetur ante legatarijs ſatisfacere q̃ꝫ oĩbus creditoribꝫ ſatisfecerit. Itẽ vtetur contra legatarios falcidia ſi ei non remanet quarta pars hereditatis Et ſi primo legatarijs q̃ꝫ creditoribꝫ ſatisfecit nec remanet de quo extra quartã ſatisfaciat creditores nõ cõtra eum ſ̃ contra legatarios recepta reſtituenda agent: et eis nõ ſufficientibus cõtra heredem quatenus aſcendit falcidia retenta. e. ti. l. vij.

inuentariũ fraudulenter occultat c tenetur ad eiꝫ duplũ aliq̃d iuris hñtibus in bonis teſtatoris. ¶ Et cauſa inuentarij nõ durat vltra annum: licet alie ciuiles inſtantie

a ¶ Triēnium ſa die cōteſtatiōis. bar. in l. litib⁹. C. de agrico. ⁊ cen. li. xj. Sz de iure canonico nō perit. vt. c. venerabilis. de iudi. ⁊ ibi vide per. h. in. vi. i ſ Et an acta in illa inſtātia valeāt ibi vide per eū in. vi. ij. Et an perempta inſtātia pereāt atteſtatiōes. vide. teſtis 3. q. h. ſup. v. publicatis. v. coꝝ quo. i vſi. ego q̄ro. ¶ Ciuiles cauſe a tēpore cōteſtationis litis debēt infra triēniū terminari alꝫ perit inſtātia per lapſū triēnij, cauſis fiſcalib⁹: et publicaꝝ fūctionū exceptis vt. l. pperandū. C. ỏ iudi ſ Et excepta cā reſtitutiōis in integrū q̄ quadriēnium durat. vt ſcripſi. reſtitutio. 2. q. k. ſ̄ v. tēpus. v. infra q̄ntū ſ Quero an iſtud triēniū pōt de cōſenſu p̄tiū prorogari. glo. in dicta. l. pperandū dicit q̄ nō: ⁊ partes in cōtrariū paciſci nō poſſūt. Idē tenet bar to. in. l. ſepus augeri⁹. ff. ad. l. falci. niſi inſtātia ⁊ iuſptis periret: vt in cā appellatiōis in q̄ perit inſtātia ⁊ iuſptis ⁊ iō tūc termin⁹ legalis pōt prorogari. et circa hūc articulū vide j. e. v. q̄ meta ſ Et pēdēte cō promiſſo nō currit inſtātie tēps iudicij ſ Quero q̄d ſi ſtatutū dicit q̄ quelibet cā finiat infra duos menſes nūq̄d pōt finiri poſt: ⁊ an tēps triēnij qō eſt limitatū de iure cōi ſit redactū ad duos mēſes. dicas aut lex q̄ diſponit de tēpore loq̄tur cū iudice. i. dirigit v̄ba iudici q; dicit q̄ iudex debeat terminare infra tantū tēps tūc nō ꝓpterea tollit inſtātia imo durat triēnio ſed iudex erit periurus q; non ſeruauit ſtatutū vt iurauit. ſaut lex municipalis loq̄tur cū inſtātia. i. ſtatuit terminū inſtātie q; dicit ſtatutū q̄ inſtātia duret tanto tēpore tūc lapſu tēporis inſtātia finit ipo iure ⁊ nō pōt poſtea ferri ſñia vt. cy. in dicta. l. pperandū. vi ỏ iudex. 13. q. a. ſ̄ v. cognitio. v. nūquid iferior. ſ Quid ergo ſi dicit ſtatutū q̄ oīs cā terminet infra duos mēſes a die citatiōis. dicas q̄ iſto caſu ſtatutū corrigit ius ciuile ⁊ dat nouā formā ⁊ nouū tēpus ⁊ iō preciſe ſuanda ē forma ſtatuti vñ poſtea lata ſñia eēt nulla hoc apparet q; p ius cōe nō incipit ius inſtātie a die citatiōis ⁊ iō nō pōt ſupplere tēps ſtatuti a iure cōi ſſz circa hoc. bal. in dicta. l. propandū diſtinguit aut tēps p̄figit parti: aut iudici: aut actioni; aut inſtantie. Itē glo. in dicta. l. pperandū dicit q̄ iudicibus ſemeſtrib⁹ nō currūt tēpora inſtātie triēnij. ſed bal. ibi dicit eſſe verū quo ad penā iudicis nō incurrendā ſed nō quo ad inſtātiā nō finiendā. de quibus per eum in dicta. l. pperandū. ¶ Q̄n metas eſt p̄fixa iudici ⁊ eſt pena ei appoſita ſi nō expediat cauſā infra certum tempus ex facto partiū iſtud tēpus pōt prorogari nec incidit iudex in penā. bal. in. l. petēde. in fi. C. de tempo. in inte. reſti. vide q̄ notat. cy. l. i. C. qui accuſa. nō po. Et circa hoc vide ſupra. e. v. ciuiles cauſe. in verſi. quero an iſtud. ¶ Quero p̄tita fuit executio ⁊ tam diu fuit litigatum q̄ a die petitionis fuit elapſum trienium nunquid ſit perempta inſtantia executionis. reſpondeo ſic ſi fuit datus libellus ⁊ lis conteſtata ⁊ deinde triēnium eſt de curſum: ſed ſi fuit intemptatum officium iudicis mercenarium ibi non eſt inſtantia licet ſit quidam modus litigandi ⁊ ideo non currit tempus inſtantie: q; non conteſtatur lis nec quaſi conteſtat. de quo per bal. in. l. ſi cauſam. C. de execu. rei iudi. Sed bar. et glo. in. l. properandum. C. de iudi. dicit q̄ vbi non requiritur litis conteſtatio dictum triēnium incipit a die qua iudex incepit cognoſcere de meritis cauſe. ſ Et q̄ perempta inſtantia licet per partem non opponatur iudex ex officio non ſententiabit ſuper principali: alꝫ q̄ ſententia erit nulla: niſi in cauſis fiſcalibus: vi q̄ ad publicas reſpicit functiones: vel niſi prior iudex decedat iuxta finem triēnium. Licet ſtatuto caueatur vt infra certum tempus cauſa terminetur non ꝓpterea currit ei qui impeditur agere propter dilationem aduerſarij. Et nota pro eo qui non probaret facto aduerſarij infra dilationem ſibi a ſtatuto aſſignatam vt ei curſus temporis nō obſit vt in. l. libertatem. in fi. C. ad. l. iull. de adulter. et in. c. pia. de excepti. et. c. de cauſis. de offi. dele. de quo per ſalice. in dicta. l. libertatem. in fi. ¶ Quando partes inſtant ⁊ non ſtāt per partes ſed per iudicem an currat tempus inſtantie. glo. in. l. properandum. C. de iudi. dicit q̄ ſic: ſed leſus reſtituitur in integrum. vt. l. ſed ⁊ ſi per pretorem. ſ. ait pretor. ff. ex. qui. cau. maio. ſ vt autē apparcat q̄ ſtet per pretorem debet apparere ỏ inſtantia ⁊ ſolicitudine partis vel partium et iō in hac parte proteſtationes ⁊ requiſitiones ſunt valde vtiles. de quo per bal. in dicta. l. properandum. ſ. ſin autem vtraq; ſ Item qualiter et quis iudex punitur ſi fuit negligens cauſam infra triēnium terminare. vide bar. in dicta. l. ſi autem vter q̄. ¶ Quero an inſtantia perempta ſit neceſſe q̄ iudex abſoluat reum ab obſeruatione iudicij. glo. in dicta. l. properandum. C. de iudi. ſ. illo procul dubio. tangit q̄ ſic. contrarium eſt verum quia cum inſtantia inuito iudice finitur nō eſt in iudicis poteſtate pronūciare eam peremptam vel non niſi per modum declaratiuum. ⁊ cuꝫ hoc pronunciat debet actorem condemnare in expenſis q; in hoc bene remanet iudex. bal. i dicto ſ. procul dubio. in fi.

b ¶ Biēnium ſ concordat. captio. 4. q. a. in fi. ⁊ vide que ibi ſcripſi. ¶ Et cum inſtantia cauſe criminalis finiatur per biēnium vt in hac lege. parte. et. C. de iudi. l. properandum. quero nunq̄d illud ſit verum ſi iudex officio ſuo inquirit contra aliquem. dicas q̄ ſic computato biennio a tē

vſq; ad triēnium a ⁊ criminales vſq; ad biēniū: b

e ¶ Itē heres. i. tēp⁹ iuris i durēt. e. ti. l. ix.

© Biblioteca Nacional de España

pore quo sunt data capitula inquisitiõis per iudicem parti contra quam inquiritur ⁊ ad ea facta sit responsio. ℭIdem si ad denunciationẽ inquiritur ꝙ perit instantia biẽnio a die oblatiõis seu positionis faciende reo. licet cy.in.l.fi. C.vt infra.cer.tem.

teneat contrarium. ℭNum tamen addo ꝙ si accusatus vel inq̃situs eẽt cõfessus maleficium licz esse peremp ta instantia potest condemnari tan q̃ ex notorio cum enim nõ pereat confessio que facit notorium.de quibus per bal.in dicta.l.properandũ. ℭEt iudex ex officio suo potest peruenire ad sentẽtiam si videt instãtiam perire.bar.in.l. seyus augerius.ff.ad.l.falci.

uentarium nõ conficiẽs tenetur creditoribus: et legatarijs: etiã vltra vires hereditarias: [a] ⁊ falcidie cõmodo ꝑuatur. [b] e.ti.l.x. sed nõ priuatur legitima falcidia.2.q.e. ℭDe pena tutoris inuẽtarium [c] ꝙ ipse fecit. vide scriptura.6.q.l.

tarium nõ conficientis. vide. tutor.5.q.b. et.7. q.b. iuramentum. 19. q.a. ℭNec admittet ad probandum contra inuẽta/

a ℭHereditarias. vide que scripsi. cessio.i.q.v. q̃ro an heres.in vsi.⁊ dicit bal. ℭAn hodie milites habent aliquod priuilegiũ circa inuẽtarij cõfectionẽ.glo.in.l.scimus.C.de iure. delibe.dicit ꝙ hodie sunt exequati milites ⁊ pagani. Quero quid in minore.respõdeo idem: tamẽ restituitur in integrum ad inuentariũ conficiendũ. vt nõ.ff. de mino.l.auxilium. in glo.qualiter. Quero q̃d in muliere: vel rustico: qui nõ fecerunt inuẽtarium ex ignorantia iuris: vel fecerunt ⁊ minus solemniter.dicas ꝙ de rigore iuris cum hoc non sit lege cautum nõ subuenitur ipis sicut nec militibus.Quero quid in fisco qui occupat bona vacantia.respondeo ꝙ nõ tenetur facere inuẽtariũ nec tenetur vltra vires hereditatis vel bonorũ. Idem si succedit ex delicto: quia nõ est prope heres sed vindicte causa succedit. Quero quid i ecclesia: hospitalibus: ⁊ pauperibus. respõdeo idẽ ꝙ in fisco vnde si hereditas est damnosa potest eam dimittere absq̃ aliqua restitutione in integrum.cõcor.bal.in auct.hoc ius.C. de sacrosã. eccle.Quero nunquid de iure canonico sit necessarium inuẽtariũ.respondeo: aut loquimur in foro penitentiali: aut in foro iudiciali. primo casu nõ attenditur inuẽtariũ nec fictio iustiniani qui fingit heredem subtraxisse ⁊ ideo licet heres non fecit inuentariũ nõ tenetur vltra vires bonorũ vt in.c.quãquã.de vsur.li.vj. et ex. de sepul. c. parrochianis.Eo casu.s.in foro iudiciali aut loquimur in obligationibus que de iure ciuili nõ descendunt in heredes nisi quatenus ad eos occasione maleficij peruenisse probetur ⁊ idem vt i obligationib⁹ ex delicto ⁊ de re familiari nam ad vindictam etiam de iure canonico nõ transeunt in heredes q̃ vindicta morte finitur.ff.de collati.bo.l.cum emancipati.ℑ.i.aut loquimur de obligationib⁹ descendentibus in heredes vt ex contractu ⁊ tunc etiaz in foro ecclesiastico ꝑuabo hec iura que de inuentario loquũtur cum ius canonicum nõ cõtradicat. de quibus per bal. in dicta.l.scimus. C. de iure deliber. Quero an dolus heredis q̃ nõ fecit inuentarium noceat fideicõmissario vniuersali inuentariũ facienti. respondeo nõ. ⁊ an prodest inuentariũ heredis fideicõmissario. vide supra.i. q.a.sr̃ v. heres.v. item quero an. Quero quid si heres ⁊ fideicõmissarij fecerunt diuersa inuentaria excedentia ⁊ excessa nunquid tanq̃ cõtrarie scripture sibi derogent. respondeo nõ: q̃ res inter alios acta alijs nõ nocet.de quo per bal.i auct sed cum testator.colũ.pe.C.ad.l.falcidi. ℭQuidaz adiuit hereditatem valde damnosam quero qualiter poterit euadere damnum cum nõ fecerit inuentariũ. vide.executio.14.q.a.sup v. habiturus.v. heres et bonorat⁹. in vsi.q̃ro q̃dam adiuit.

b ℭPriuatur. vide ꝙ notatur.C.de iure.deli.l.sãcim⁹ ℑ.si quis autem in temerario.sr̃ v.sacramẽto. ⁊ per cy.in auct.sed cum testator.7.q.C.ad.l.falci. et per bar.in.l.in ratione.ℑ.q. vulgo.ff.ad.l.fal. et in.l.si patronus.ff.de donati.Pone ꝙ heres facit inuẽtarium plene ⁊ fideliter tamẽ nõ fuerunt citati legatarij nec tres testes suppositi loco absentiũ tamẽ res fuerunt ordinate descripte ⁊ iudex interposuit decretum nunquid cessat falcidia.dic ꝙ respectu eorum qui citati sunt valet inuentariũ ⁊ nõ cessat falcidia: sed respectu eorum qui nõ fuerunt citati inuentariũ nõ valet ⁊ ideo cessat falcidia.bal.in auct.sed cũ testator. C.ad.l.falci.colũ.ij. ℭNunquid ille qui nõ fecit inuentarium detrahit trebelianicam.Item nunquid testator potest prohibere trebelianicam sicut potest prohibere falcidiam.respõdeo trebelianicã detrahit que prohiberi non potest:ita dicit glo. in auct.sed cũ testator.C.ad.l.falci.licet cõtrariũ nõtur i auct. de here.⁊ falci.ℑ.si vero vo expressũ.de quo p bal. in auct.sed cũ testator.C.ad.l.falci.⁊ etiã p bar.i.l. marcellus.in.v.colũ.ff.ad trebelle.

c ℭInuentariũ. vide supra.i.q.a.sr̃ v.inuentarium.v. si heres errauit.Et.probatio.6.q.b.super v.instrumẽta.v.item nõ ꝙ.in vsi.quartus si tutor.Et.scriptura.6.q.b.sr̃ v.inuentarium.

© Biblioteca Nacional de España

¶Ira. an omis ira sit peccatum mortale. h. in. c. si rixati. de iniur. ¶Nō incipit q̄ ira aliq̄d facit sz q̄ ad irā puocat vt scripsi. feudū. 6. q. b. sr v. guerrā.

¶Irregularitas. quid sit irregularitas. ⁊ quid iuris de ea. spec. ti. de dispensati. ℣. iuxta ꝓpositiōis libro. i. parti. i.

¶An suspēsus ab administrati one spiritualiū imiscens se diui nis sit irregula ris. h. in. cap. si quorūdaz. de so luti. et in. c. nisi. sup v. irregula ritas. de renūci.

¶Utrum. ⁊ q̄n do: ⁊ q̄liter ex cōmunicat⁹: vl̄ suspensus: aut i terdictus: diui nis se imiscens sit irregularis. h. in. ca. si cele brat. de cleri. ex co. ⁊ Inno. in dicto. c. nisi. de renunci. vide. ex cōmunicatō. 12 q. b. sr v. eligē tur. ¶Itē an ce lebrans i eccl'ia in qua est cessa tū a diuinis est irregularis. Inno. in. c. irrefra gabili. de offi. ordi. et in. c. nō est. de spon. et ibi per. h. 3. di. et. c. tuarū. de ꝓ uill. ¶Itē an ē irregularis cele brans in ecclesia violata seminis: vel sanguinis effu sione. h. in. c. tua nos. de ꝓuile. ¶Item an solo actu vel sola volūtate inducitur irregularitas. c. dilect⁹. de homi. ¶An pugnās in duello est irregularis. h. in. c. petitio. de homi. ¶Itez an quis est irregularis vel peccet i duelli aspectu. h. in. c. sicut dignū. in fi. de homici. ¶Item si ob q̄rimoniam clerici fur vel raptor occiditur an clericus ipe erit irregularis. h. in c. postulasti. de homi. ¶Quis dispensat cum irregu lari. vide dispensatio. v. quis dispensat. Et. clericus. 10. q. d. super v. laicus. v. item an cum. Et vide que de irregularitate scripsi. excōmunicatio. 13. q. h. sup v. excōmunicatus. et. 16. q. d. super v. irregularitatē. Et. aduocatus. 3. q. super. a. Et. religiosus. 30. q super v. effectus. v. item an per.

¶Ioculator. vide. excōi catio. 5. q. ifamia. 3. q. c.

¶Ipocrisis. vide. epis copus. 7. q.

¶Ira. vide. epūs. 7. q. e. rex. 9. q. b. et. 13. bellum. i. q. regula. 2. q. regu la. 16.

¶Irregularitas. vide: clericus. 4. q. o. excōmu nicatio. 13. 16. q. inquisi tio. 6. q.

¶Istoria. vide. miles. 7. q.

¶Iter. vide. rex. 15. q. et 18. et. 25. seruitus. 2. 4. q

¶Ideus. primo que ro quis dicitur iu deus. dic q̄ legem moy saycam ad litteraz tenēs ⁊ se circuncidens: aliaq̄z dicte legis obseruans. 7. p. ti. 24. l. i.

a ¶Secundo quero vnde dicitur. dic quod a tri bu Juda q̄ ceteris (s. tri bus) fuit audatior. et in de venturi erāt reges iu deorum. e. ti. l. i.

a ¶Tertio quero quare i ter xp̄ianos tollerat⁹ iu de⁹. dic q̄ vt tanq̄z cap tiuus iter xp̄ianos viuat ⁊ sit memoria q̄ veīt ex eoꝝ linea qui xp̄m cruci fixerunt. e. ti. l. i.

a ¶Quarto quero quali ter debet inter xp̄ianos viuere. dic q̄ custodiat legē suā. nec vituperet lē gē xp̄i. Et si iudei die ve neris sancta illusiue pue ros: aut ymagines i pas si memoriā crucifixerint omēs etiam spectaculo interessentes mittāt⁹ ad regē vilissima morte ple ctendi Nec dicta die do mus ⁊ vicos suos exeāt al' iniuria eis illata (. s. p xp̄ianos.) remanebit im punita. e. ti. l. ij.

¶Ideus. in quibus grauentur iudei. ⁊ in quibus tollerentur. ⁊ qui dicuntur celicu le. ⁊ que sit eorum pena. 230. in suā. C. de iudeis et ce li. ¶In ciui libus causis xp̄iani testi monium si ne iudei testi monio con tra iudeū nō valet. sed se cus i causis criminalib⁹ vt pet. 18. ordi. de toro per regē bē ricum. j. era 1409. Sz q̄ supra dixi in ciuilibus est derogatuz p pet. 11. 12. or di. de valla dolid p regē Johānem. j. Sz quid ecō tra an infide lis: vel here tici: testimo niū valet cō tra fidelē. vi de. testis. 7. q. a. ⁊ q̄ ibi scripsi sr. v. fidelē. ¶Cō tract⁹ p iu deū vl' sarra cenū (vide j. v. si. fi.) cōtra xp̄ianū init⁹ nulli⁹ ē vigoris: nisi rei cōuente ⁊ preciꝭ statim seq̄tur traditio: vel nisi i regis arrēdatiōibus. Et tabellio talē ꝓhibitū scribēs cōtractū tabellio nat⁹ officio ꝓuatur. vt pet. 3. ordi. de burgos p regē henricū. j. era. 1415. et. l. ij. ordi. de vallado lid per regē henricū. ij. anno dñi. 1408. Et p eaz in dicto ordi. de valladolid in. l. iij. vide q̄ nō so lū talis contract⁹ nullius ē vigoris si fiat i scrip tis sz ēt idē si fiat coram testib⁹. Et ibi i. l. se. vide q̄ idē ēt ē si xp̄iani p̄cedēte cōfessiōe p̄ceptū ō sol uēdo a iudice factū interueniat etiā iuramēto si ne omagio firmatum. et xp̄ianus talem faciens confessionem aut omagiū seu iuramentū soluet

© Biblioteca Nacional de España

debiti cõfessati extimationẽ. ⁊ iudeus hũc iudicis preceptũ pro se recipiẽs aut iuramentũ seu omagiũ soluet duplicatũ: cuius pene tertia regis camare: ⁊ tertia accusatori: ⁊ tertia pro muris loci aĺ pro ppriis concilij applicaĺ. ⁊ in locis dñor dicta tercia regis applicaĺ dñis locoꝝ. Et q dictũ est supra de inualido cõtractu cõtra xpianũ est quo ad sarracenũ correctũ per peŕ. fi. dicti ordi. de burgos regis henrici. j. ¶ Judeus: siue sarracen⁹: tam masculus q̃m femina sub flagellor centũ pena non nominẽtur. don. verbo nec scriptis vt. l. ij. ordi. de valladolid per regẽ iohãnẽ. ij. anno. ↄ. cccc. xij. Nec xpiani noie vocẽtur. vt. l. ij. ordi. de toro per regẽ henricũ. j. era. ↄ. cccc. ix. ¶ Judei ⁊ sarracen in qualibet ciuitate aut villa in loco eis ꝺputato muro clauso cũ vna tantũ ianua segregati a xpianis habitẽt. ⁊ cõtrariũ faciẽtis bona regi applicẽtur ⁊ corporaliter ei⁹ arbitrio puniantur. vt. l. i. ordi. de valladolid per regẽ iohãnẽ. ij. anno. ↄ. cccc. xij. ¶ In quo loco muro clauso xpiana mulier nõ intret. aĺ coniugata soluet cẽtũ morabitinos. soluta vero perdat vestimẽta. publica vero meritrix cẽtũ sibi datis flagellis a populo ipo expellaĺ. vt. e. ordi. de valladolid. l. xj. Judeor: nec sarracenor aljama sine regis licẽtia quouis ꝓuilegio in cõtrariũ nõ obstãte sub ꝓditiõis bonor ⁊ corpor pena inter se tributa non distribuãt seu imponãt. vt. l. viij. ordi. de valladolid p regẽ iohãnẽ. ij. anno. ↄ. cccc. xij. ¶ Et si vna cũ regis tributis ꝓdicta aljama vltra distribuãt inter se hoc faciẽtes ⁊ cõsulẽtes: cũ bonor ꝓditiõe morti subiciãtur. vt. e. ordi. de valladolid l. ix. Vide simile in epo. eps. 7. q. bb. ¶ Itẽ a villa vel loco sue habitatiõis ad aliã villã vel locũ inhabitãdi cã iude⁹: nec sarracen⁹ recedat sub pena bonor ⁊ corpor ꝓditiõis. vt. e. ordi. de valladolid. l. xvj. ¶ Et predictum iudeum: vel sarracenum: dominus in sua villa vel loco receptans p vice prima quinquaginta milia: ⁊ pro vice secũda centum milia soluat mor. pro tercia autem vice villa seu locum perdat. vt. e. ordi. de valladolid. l. xvij. ¶ Item iudei: vel sarraceni dominia castelle exeuntis bona que secum protauerint capienti applicentur. ⁊ ipe iudeus: vel sarracenus: regis sit captiuus vt. e. ordi. l. xxiij. ¶ Et cuilibet etiam extraneo conceditur quãlibet predictaruꝫ pecunialiũ penarum in dicto ordi. de valladolid per regem iohãnem. ij. statutarũ accusare cui tercia pars: ⁊ due alie partes regi applicãtur. Sꝫ nemo proꝑia auctoritate predictas penas exequatur vt. e. ordi. de valladolid. l. xxij. ¶ Judei loci vbi rex accedit p q̃libꝫ tora mõtarijs ꝺ bauia ⁊ de spinosa soluãt duodeci mor. semel i ãno licꝫ rex eo tpe ibi puries ac cesserit. Et regine officialibus i regis absẽtia octo mor. et ꝓncipis officialib⁹ sex mor. Et nullus eor officialis ab aliquo concilio nulla alia iura quacunq̃ ratione pretendat habere sub officij priuationis ⁊ septupli pena vt. l. cxl. 65. ordi. de segouia per regem iohannem. ij. et vide. l. vj. ordi. de burgos p regem iohãnem. j. era. ↄ. cccc. xvij. ¶ Item rescriptuꝫ excõmunicationis contra iudeum presentans capiatur donec talem cartam siue rescriptum iudici tradat regi mittendum. vt peŕ. xvj. ordi. de valladolid p regem alfonsum. era. ↄ. ccc. lxxiij. ¶ In iudicum salarijs iudei nõ contribuant. vt peŕ. xvj. ordi. de leõ per regem alfonsum era. ↄ. cccc. lxxxvij. ¶ Judei ꝑ pios habeat executores. ⁊ quantum pro executione recipere debent. vide peŕ. xv. ordi. de valladolid per regem iohãnem. j. anno. ↄ. ccc. lxxxv. Et vide q̃ scripsi. pignus. 7. q. e. sr ꝺ. probauit.

tra domũ [b] facere vt rustica. Nec vinum factũ p iudeũ bibat xpian⁹. nec ipe cũ xpiano balneũ intret. aut adiuicẽ iuitẽt. [c]

b ¶ Item nullus iude⁹ teneat in domo xpianum: aut xpianã ad seruiciũ [a] domesticũ: bñ tñ possũt xpiani alia ꝓuicia eis ex-

a ¶ Seruicium. olim contrarium statutum erat q̃ xpianus iudeor aut sarracenor famulus etiam pensionatus esse poterat vt peŕ. ii. ordi. de soria per regem iohãnem. j. era. ↄ. cccc xviij. Sed hodie iudei seu sarraceni xpianum ad famulatum tenentis bona confiscentur ⁊ corpus ad regis sit mercedem. vt. l. i. ordi. ꝺ bauiesca. trac. iij. per regem iohãnem. j. Sed vm. l. 4. ordi. de valladolid per regẽ iohãnẽ. ij. ãno. ↄ. cccc. xij. iudeus vel sarracenus penã duor milia mor. incurrit. Et i peŕ. 3. ordi. de valladolid p regẽ iohãnẽ. j. anno. ↄ. ccc. lxxxv. ẽt ꝺ xpianũ iudei famulũ iponitur pena. s. q̃ ꝺberat⁹ a pplo ipo expellaĺ. ¶ Jude⁹ aut iudea xpiani filiũ nõ nutriat. nec eꝺ xpian⁹ aut xpiana nutriat filiũ iudei. aĺ. soluet regi q̃nq̃gita mor. foro. l. li. 4. ti. 2. l. 4. Sꝫ hodie alia ẽ pena statuta ꝺ iudeũ. s. q̃ soluat duo milia mor. vt. l. 4. ordi. de valladolid p regẽ iohãnẽ. ij. ãno. ↄ. cccc. xij. Et ꝺ xpianã nutricẽ ẽt alia pena ẽ statuta. s. q̃ soluat sexcẽtos mor. vt peŕ. ii. ordi. de soria p regẽ iohãnẽ. j. era. ↄ. cccc. xviij. ¶ Jt si q̃ mutuat iude⁹ sup corpe xpiani p pignore ꝓdet ius crediti: ⁊ xpian⁹ recedet absq̃ pena pacto cõtrario nõ obstãte. fo. l. li. iiij. ti. ij. l. v. vide. pignus. 3. q. b. et q̃ ibi scripsi sr ꝺ. tantũdem.

b ¶ Extra domũ. q̃lr ⁊ vsq̃ ad q̃ntã sumã ⁊ i q⁹ locis pt iude⁹ i castella emere imobilia. vide fo. no. c. 57. ⁊ peŕ. i. ordi. de vall'id p regẽ hẽricũ. ij. ãno. 1406.

c ¶ Jnuitẽt. si iude⁹ vl sarracen⁹ iter xpianos come-

© Biblioteca Nacional de España

dat bibat: aut eoꝝ sit compater: aut ad xp̃ianoꝝ vadat honores: sepulturas: vel nuptias: penã duorum milia moꝝ. incurrit vt. l. 4. ordi. de valladolid per regem iohãnem. ij. ãno. 1412. Vide. cõpaternitas. 3. q. a. super v. leuantes. in fi.

a ¶ Medicina. iudeus aut sarracenus xp̃ianorũ nõ sit apotheca riꝰ. medicꝰ. nec cirurgicus. nec obsculenta: vel poculẽta eis vẽdat. alꝫ duoꝝ milia moꝝ. penam subeat et regis arbitrio corporaliter puniat. vt. l. ij. ordi. de valladolid p regem iohãnẽ. ij. anno. 1412. De medico. cõcor. pet. 10. ordi. ô burgos per regem henricũ. j. era. 1405. Sꝫ p l. iij. trac. iij. ordi. de briuiesca per regẽ iohannem. j. est cõcessum iudeo ꝛ sarraceno in necessitatis tẽpore xp̃ianũ medicare.

nec medicinã eius manufactam recipiat xp̃ianus sed si est in medicina [a] pitus eius consilio per manũ xp̃iani factam potest recipere. e. ti. l. viij.

c ¶ Item iudeus ꝛ iudea aliquod signũ [b] supra caput per quod cognoscatur portet: alꝫ pro qualibet vice qua nõ portet soluet decẽ morabitinos auri: ꝛ si nõ habet vnde soluat dentur ei decẽ flagella publice per locum e. ti. l. j.

¶ Que ẽ pena iudei blasphemãtis. vide blasphemia. 3. q. f.

¶ An debet iudeis dari iurisdictio sup xp̃ianos. sacrilegiũ. 3. q. e.

¶ Quinto quero in quibus nõ vtetur iudeus legibus fideliũ [c] vide que dixi s. proxima. q. ¶ Et scias q̃ post mortez xp̃i iudei nõ hñt de suo genere regem: nec sacerdotez ꝛ perdiderũt omia priuilegia in tantum q̃ nõ habent honores [d] aut officia publica: ex quibus possit xp̃ianos coherce/re. e. ti. l. iij. sacrilegium. 3. q. e.

p̃o vice secũda ꝛ centũ subeat flagella. ꝛ idem p̃ vice tercia ꝛ bona perdat. e. ordi. l. 15. ¶ Judei vl̃ sarraceni: nec barbã nec comã cuz nauacula vel forpice tundãt sub centũ flagelloꝝ pena: e cẽtuz moꝝ. p̃o q̃libet vice. vt. e. ordi. l. xviij.

c ¶ Fidelium. an iudeus vl̃ infidelis sub sũt legi fideliũ. ꝛ an possunt corrigi vel distringi per eam. h. i c. gaudem. de diuor.

d ¶ Honores Judeus non põt habere honores inter xp̃ianos sꝫ inter iudeos sic: iõ nõ põt esse tutor nec doctor. glo. i. l. nõnulli. C. ô iude. ꝛ barto. in. l. generaliter. ſ. eis qui iudaicã. ff. de decurio ¶ Regis

b ¶ Signũ. cõcordat. l. ij. ordi. de toro per regẽ hẽricũ. j. era. 1409. Qô signũ iudeoꝝ vel iudearũ rotundum ꝛ rubei panni in humero dextero a parte ante ꝛ manifeste portetur sub pena perditiõis vestimẽti cuius medietas iudici ꝛ medietas accusatori applicet. Et predictã penã etiã subituri si solatas caligas. vel desarpatas vestes portauerint vt. l. viij. ordi. de valladolid per regẽ iohãnem. ij. anno. 1408. Sꝫ itinerãti iudeo concessũ est predictũ signũ non portare manifeste per viã. Et nõ ꝓpria sed iudicis auctoritate q̃s iudeo auferat vestimẽta sic ꝓdita vt. e. ordi. l. 9. Itẽ capuciũ cũ lõga cauda siue chia iudeꝰ nõ portet sed circũquaq; vsq; ad punctã sutã facta ad modũ funiculi siue cornui. ꝛ desup vestimẽta nõ mantellũ sꝫ tabardũ cũ alis portet. alꝫ vestimẽta q̃ hẽt tũc inducta omia perdat. vt. e. ordi. de valladolid. l. xiij. ¶ Judee vel sarracene: concessũ est forrato cẽdalo mantelum longũ vsq; ad pedes ꝛ cũ eo capite coopto portare Sꝫ deauratos velos nõ defferat. alꝫ omnia que tũc defert vestimẽta perdet. vt. e. ordi. de valladolid. l. iiij. Itẽ iudeus nec sarracenus: masculus vel femina pãnũ pretiosũ vltra triginta moꝝ. qualibet virge non portet. alꝫ p̃o vice p̃ma indumẽta oia perdet. ꝛ idem

nec alterius xp̃iani: iudeus: nec sarracenus: esse potest almoxarif: nec maiordomus: nec a xp̃ianis aliud habere officium. vt pet. xj. ordi. ô burgos per regem henricũ. j. era. 1415. et peti. fi. ordi. de soria per regem iohanem. j. era. 1418. ꝛ pet 33. ordi. de madrid per regẽ alfonsũ. Itẽ q̃ iudeꝰ: nec sarracenus nõ sit regis nec regine vel infãtis officialis aut consiliarius habes statutum. pet. 10. ordi. de burgos per regẽ henricũ. j. era. 1405. ¶ Judei redditus regis vel alterius dñi in vasallos: vel ecclesie nõ arrendẽt: nec eoꝝ sint recaudatores. colectores. fideles. nec fideiussores. alias soluant rente valorem: ꝛ si vnde soluant non habent bona perdant ꝛ quinquaginta flagella publice subeant. Et eandem penam nisi flagelloruz subituri xp̃iani iudeis predictos redditus arrendantes: vel eis in renta partem dantes: vel ad hoc consilium aut consensum prebentes. ꝛ insuper ad castrum in vandalia constitutum relegentur per annum. vt in pragmatica sanctione. fi. ordi. de segouia per regẽ henricũ. iij. anno. 1406. Sed postea in. l. 5. ordi. de valladolid per regem iohãnẽ. ij. anno. 1412. alia est statuta pe. s. duoꝝ milia moꝝ. contra iudeum vel sarracenũ: qui offi

© Biblioteca Nacional de España

cio vtitur arrendationis vel procurationis: vel almoxarifati: vel maiordomie: vl recaudatoris redditus regis siue alterius domini: vel presonete: aut camposoris: vel si arma portauerit. Et xpianꝰ ad quod libet predictorum officiorum: iudeus: aut sarracenum: deputans penam predictam duorum milia mor. incurrit. vt dicta lege. v Licet in lege. i. ordi. de Briuiesca. trac. iij. oliz contra xpianum statuta esset pena septemiliū morabi. nisi essent eiꝰ captiui.

a ¶ Reficere. de hoc p. h. c. consuluit. de iude. et. l. fi. C. ō iude.

b ¶ Regis. an talem licentiam potest epūs dare videtur q nō h. in. c. cōsuluit. de iude. vbi dicit q nō pōt hoc equanimiter tollerari. sz gregorius tenet q pōt in registro. epistola. xxiiij licet Jo. an. in. c. iudei. de iude. teneat q nō.

c ¶ Cōuenire, concordat fo. r. li. iiij. ti. ij. l. fi.

b ¶ Item possunt antiqꝫ sinagogas destructas facere: vel reficere: [a] non plus eas ampliando aut erigendo: vel pingendo. nouas autem construere nequeūt absqꝫ regis [b] licentia. (i. si antiquas plus ampliauerint erexerint: aut pingerint: aut nouas cōstituerint) alias perdēt eas ecclesie maiori illius loci aplicādas. ¶ Et sinagogam nemo frangat (vt inde per vim aliquid extrahat.) nec hospitetur ibi: neqꝫ bestias teneat: nec iudeorum orationem impediat. bene tamē potest exinde malefactores eximere. e. ti. l. iiij.

c ¶ Item in die sabbati sācta sententia lata contra iudeum: aut ad eum diem citatio (vel executō) facta: est nulla: nec eadē die possunt per se: nec p procuratores: xpianos conuenire. [c] pro criminibus vero bene possunt eadē die capi. ¶ Et causa inter xpianum ⁊ iudeum est per xpianum iudicem [d] terminanda. Nec aliquis sine iudice iudeus capiat: aut res eiꝰ: aliquā cōuersus regis efficiūtur captiui vt. l. 3. ordi. de soria per regē iohānē. j. āno. 1418. Et q̄o si iudeꝰ xpianum cōuertat. vide j. 10. q. b. et que ibi scripsi.

g ¶ Liber. ⁊ hoc per modum q dicit. seruitꝰ. ii. q. e.

as quod abstulit restitutet duplicatum. e. ti. l. 5.

d ¶ Preterea iudeus xpiane se cōmiscēs capite punitur: ⁊ ipa punitur pena contenta. sarracenus 8. q. e. ti. l. 9.

e ¶ Item nec emere nec tenere debet iudeus xpianum in seruum [e] al' fuus efficitur liber etiam si iudeus ignorauit xpianū. si autem sciuit capite punitur. ¶ Nec iudeus ad fidem suam cōuertat in fidelem [f] seruum: al' erit liber. ¶ Et seruus iudei xpianum se faciens efficitur liber. [g] e. ti. l. x.

¶ Item non est iudeus relicti a fidele capax. peculium. 5. q. a.

¶ Quantum soluitur p littera qua quis fit executor debitorum iudeorū sigillum. 7. q. d.

¶ An repudiata a iudeo pōt de adulterio accusari. matrimoniū. 14. q. f.

¶ Quātum habet tabellio. a iudeo p littera debiti. tabellio. 7. q.

¶ Vide de eoꝝ diuortio diuortiū. 3. q. c. d.

a ¶ Sexto q̄ro quos iudices hēt iudeꝰ. dixi supra proxima. q. c.

d ¶ Judicem. taz in ciuilibus q̄m in criminalibus causis: iudei vel sarraceni per iudicem xpianum iudicari debent quocunqꝫ priuilegio in cōtrario non obstante. vt. l. vij. ordi. de valladolid per regem iohānem. ij. anno. 1412. licet olim aliter erat eis puisum. l. ij. ordi. de soria. p regē iohānem. j. era 1418. et ordi. de madrid per regē alfōsū. pet. 53.

¶ Nec iudeus: nec sarracenus: pro christiani debito capiatur: nisi pro regis debito. nec ecōtra christianus pro iudei vl sarraceni debito. vt lege. xv. ordi. de segouia p regem alfonsū. q hodie est reuocatū per pet xv. ordi. de burgos per regem henricuz. ij. era 1405.

e ¶ In seruum. de hoc per. h. in capitulo. nulli. de iude. ¶ Vide seruitus. ii. q. e. et que ibi scripsi.

f ¶ Infidelem. alterius secte infidelem iudeꝰ ad fidē suā nō puertat: al' tā iudeus

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Cõuersus. an infidelis cõuersus expellit a possessionibus suis. h. in. c. iudei. de iude. Et ibi vide an ꝯ uersus seruꝰ põt ꝓuari peculio. ¶ Itẽ an iudei vel infidelis filiꝰ puer sit inuitꝰ baptizandꝰ. h. in. c. sicut iudei. de iude.

b ¶ Cõmemoratione. vide q̃ di. xi. iiuria. 6. q. c.

c ¶ Succedit. sed videtur contra. hereticus. 6. q. b. Et. exhereditatio. ſ. q. f. vbi succedit filiꝰ catholicus excluſis nõ catholicis. ſz dicas ꝙ ibi de hereticis alijs a iudeis hic aũt de iudeis loquitur. ⁊ vide. C. de hereti.. cognouimꝰ. et autenti. idẽ eſt. ibi ſignata.

d ¶ Cõburãtur. vide. combuſtio. v. in quibꝰ. in vſi. itẽ iudeus.

e ¶ Occidet. flãmis eruritꝰ. Idẽ de faciẽte filiuz iudeũ aut ſarracenũ. fo. l. li. iiij ti. i. l. i.

f Occidetur. et eius bona regi aplicabũtur. Et q̃d ſi infidelẽ alteriꝰ ſecte iudeus ad fidem ſuã conuertat. vide ſupra. ſ. q. e. et q̃ ibi ſcripſi ſuper v. infidelem.

a ¶ Septimo quero an ꝯ pellitur ad fidem venire alias conuerti. dic ꝙ nõ. e. ti. l. vj.

a ¶ Octauo quero q̃d habet precipuum iudeꝰ ad fidem cõuerſus.[a] dic ꝙ nõ eſt a xpianis ob generis cõmemorationẽ[b] vituperandus: imo ſuccedit[c] cum fratribus iudeis. Et poteſt habere officia ⁊ honores xpianoꝝ. e. ti. l. vj.

b ¶ Et iudei conuerti volentes lapidantes aut occidentes: vel iam cõuerſum: comburantur.[d] p/cutientes autem: aut iniuriantes: emendã faciant peccuniariam: et inſuper arbitrarie caſtigẽtur. e. ti. l. vj.

a ¶ Nono quero que ẽ pena eum damnificantis. vide ſ. 4. q. in prin. et. ſ. q. c. et. s. a.

a ¶ Decimo quero que ẽ pena iudeum ſe faciẽtis. dic ꝙ xpianus ſe iudeuz faciens occidetur[e] ⁊ de eiꝰ bonis vt heretici diſponetur. e. ti. l. vij.

b ¶ Item conuertens xpianum vt iudeus efficiatur occidet[f]. (⁊ eius bona confiſcabuntur. Idẽ ſi xpi legem vituperãdo predicauerit.) e. ti. l. ij.

¶ Judas. vide. peculium. ſ. q.

Iudex. primo quero quis dicitur iudex. dic ꝙ iudicans cauſas. z. p. ti. iiij. l. i. Et vide princeps. i. q.

Iudex. ſi ad idem tribunal ſunt duo iudices ⁊ vnus incipit cauſam examinare ille debet eã proſequi ⁊ finire: alias iudicium erit nullum. bal. in. l. quiſquis. C. de ſpor. et ſump. fune. in fine.

¶ Et ſi ſunt duo iudices ordinarij qui in eodem pretorio permiſcue iudicant valet actus coram alio licz lis pendeat coram altero eorum. ſali. in. l. cum. te. C. ſi. cer. peta. ⁊ ſic videtur intelligendũ ꝙ notat bar. in. l. vnica. ff. de offi. conſu. ¶ Item iudex in quantũ poteſt debet inducere partes ad componendum inter ſe ſuper leuibus criminibus. vt. c. ti. de tranſac. ⁊ ibi Jo. an ſecus ſi crimẽ eſt graue vt ſimonia hereſis prodicio homicidium quia tunc etiam ſi partes cõponãt inter ſe iudex ex officio ſuo ꝓcedet contra infamatũ vt Jo. an. in. c. j. de collu. ⁊ p ſpec. ti. ō. ꝓpa. iudi. v. circa iudicẽ ⁊ ibi in. v. ceterum. ⁊ v. ſe. dicit ꝙ ſi agatur ciuiliter iudex eodem modo ſtudeat partes componere. ⁊ predicta dicit vera cũ ab initio iudici innoſcita ſunt iura partium. ſed ſi eſt in cauſa cõcluſũ ⁊ iudex videt eſſe ius elaruz ꝓ vna parte an iudex illam inducet ad cõponendum: dicit ꝙ hoc curioſis relinquit diſputandum. ¶ Singulari perſone ad omnes eius cauſas ꝙ ſeruatoꝝ ſi/ue iudex nõ concedatur. vt pet. lxv. ordi. de medina per regem Johannem. ij. anno. ꝏ. cccc. xxxiij. ¶ Nec medici: aut cirurgici: vel albeytares: ſigillatim (vide infra. 3. q. ſuper v. artifices.) ꝓprios habeant pretores vt. pet. .ordi. de çamora per regem Johannem. ij. anno. ꝏ. cccc. xxxij. ¶ Judices pro examinandis cauſarum proceſſibus nullum recipiant ſalarium ſub offi/cij priuationis pena. vt pet. lxxxviij. ordi. de medina per regem Johannem. ij. anno. ꝏ. cccc. xxxiij. ¶ Et hoc ſi ipſi iudices ſunt litterati vel penſionati. vt pet. ordi. de madrid per dictum regem Johannem anno. ꝏ. cccc. xxxiij. ¶ Judicum: nec concilij rectoꝝ: numerus non augeatur: neq; regis in contrarium reſcriptum impetratum valeat. vt petitione. viij. ordinatione. de madrid per regem Johannem. ij. anno. ꝏ. cccc. xix. ⁊ per eum pet. iiij. xj. xxj. dicti ordina. de medina. ⁊ per

© Biblioteca Nacional de España

eum.pet. .ordi.de palencia anno.1425. Et pet. .ordi.de çamora anno.1432.ad q̄ adde que scripsi.citatio.§.q.a.super.v̊.centum.v̊.itē concilium.Et huius rescripti virtute iudices algazeli aut rectores contrarium facientes ipo facto officijs priuantur.vt pet.46.dicti ordi.ō medina.¶Imperator concessit mihi pro semestri tēpore cōmoda cuiusdam iurisdictionis modo quidam cōmisit maleficium in fine mee iurisdictiōis de quo mea iurisdictione finita condemnatus est per principem in certam quantitatem ego peto a principe istam quantitatē: modo queritur q̄d iuris? ℞ dicendum est q̄ pertineat ad principem quia in penis criminalibus ante sententiā nullū ius habemus.vt.ff.de verbo.signi.l.aliud.§.inter multa.et.l.si qua pena? tu dicas q̄ si processum erat vsq; ad sententiā excluſiue pertinent ad me quia pro condemnato debet haberi qui proximus est damnari.℞ idem si distribute essent cōdemnationes inter me ℞ successorē meū nam cōmoda condemnationū ad eum pertinent qui cōdemnat.ar.ff.de mino.l.iij.§.i/Si statutum dicat q̄ cōmoda condemnationū pro certa parte sint iudicum iudex a quo condemnat ℞ iudex ad quem etiam condemnat nō erit cōmodum cōmune seo solius iudicis a quo licet executio sentētie fiat per iudicem ad quem quia iudex ad quē potius videtur esse confirmator q̄ dispositor/In spōtulis autē dic vt in auct.de iudici.§.sin autem labor.de quibns per bal.in.l.cum quidam.C.de fructi.et.li.expen.¶Uacante officio audi/toris vel regis pretoris alij de regis audientia debent eligere tres:℞ consiliari regis alios tres:inter quos rex ad predictum officium eligat plus ydoneum.vt.l.xxxv.ordi. de bruiesca per regem Johānem.j.¶Et pensionati auditores:seu curie regis pretores:sub officij priuatione a nullo regni dño dona nec pensionem recipiant. vt pet. i. ordi.de guadalajara.per regem Johānem.ij. anno.1436.℞ per eum pet.12.ordi.de toledo.āno. 1436.¶Coram regis auditoribus per vnum auditorem processi relatio fiat in scriptis per eum ℞ per partium aduocatos ℞ procuratores firmādam: qui si in assignato termino per ipm auditorem ad hoc vocati nō compareant decimā litis partem que mille mor.nō excedat soluant cuius due partes predicto auditori ℞ tertia algazelo attribuantur. q̄ etiam coram regis pretoribus in causis criminalibus in diffinitiua est obseruādū vt.l.i.ordi.de guadalfajara per regem Johānem .j.anno.1390.¶Quot debent esse regis auditores.℞ quomodo causas audire debent.℞ quot d̄bent habere notarios.℞ quis eis iuramentum recipere debet.vide.appellatio.§.q.b.sup.v̊.supplicari.v̊.quot debent.Et quomodo.℞ quando ab eorum sententijs potest appellari vel supplicari.vide.supplicatio.3.q.a. super.v̊. supplicatur. v̊.a sententia.Et.appellatio.7.b.a.super v̊. appellari.v̊.si a iudice.¶Priuatur officio iudex vel rector qui ob pecuniam vocem suam dat alicui ad aliq̄d publicum officium obtinendum. vt pet. .ordi. de toledo per regem Johānem.ij.anno.1436.¶Impetrans in patria sua iudicaturam cōmittit quasi sacrilegium.sacrilegium.3.q.e.¶Utrum priuatus potest resistere iudici vel executori vim inferente vide. executio.℞.q.a.super.v̊.resistētem.v̊. an priuatus. et.appellatio.3.q.e.super.v̊.appellare.¶Quando debet opponi hec exceptio tu nō es iudex. vide que scripsi.reus.§.q.a.super.v̊.declinatorias.v̊.i.et.v̊. et hec exceptio.¶Et quid iuris quando quis declinat iurisdictionem iudicis competentis. reus.§.q.a super.v̊.declinatorias.v̊.item qui declinat.¶Et q̄d quando iudex admittit exceptionem declinatoriā nō admittendam.vel pronuneiat se nō iudicem cum sit: ℞ an potest illam interlocutoriam mutare.vide.re⁹. §.q.a.super.v̊.declinatorias.v̊. quero nunquid iudex.¶Quis potest de incompetentia iudicis opponere.℞ vsq; ad quot tempus.℞ quo iure queratur v̊ ista incōpetentia.℞ an super hoc erit necessaria libelli oblatio.℞ quis debet probare super istam incompetentiam.℞ quid si dicit eum prius ignorasse iudicē suum.℞ qualiter probabitur.vide.reus.§.q.a.sr̄ v̊. declinatorias.v̊.item quero quis.¶Si ab initio ignorauit reus quia credebat iudicem esse suum post/ea sciuit ℞ sponte litigauit an valet iudicium. vide. reus.§.q.a.super.v̊.declinatorias.v̊.quid si ab initio.¶Item si pretermissa cognitione iurisdictionis iudex p̄cedat ad ulteriora an valeat processus.vide. reus.§.q.a.super.v̊.declinatorias.v̊.si pretermissa.¶Item quando quis cōseruat iudicem indemnez an intelligatur eum corrumpere.℞ an iudex potest recipere conseruationem indemnitatis. vide. solutio.8. q.bb.super.v̊.iudici.v̊.qui diffidentia.in versi.quero nunquid ille.¶Et de legato iudice.i.corregidori. vide plura que scripsi.legatus. Et vide que scripsi. pena.i.questione.a.v̊.si officialis.Et.solutio.8. q̄stione.bb.super.v̊.iudici.Et.iuramentum.℞.questione.d.super.v̊.triennium.v̊.quando moneta. Et.citatio.i.questione.a.v̊.et licet iudex. Et.iudeus.i.q. a.v̊.tam in ciuilibus.Et.doctor.v̊.in iudiciorum.Et nobilis.v̊.nobilium iudex.et. v̊. se. Et que scripsi. peccus.quasi per totum. Et.arrendatio.verbo.pretores.et verbo.Item pretor. et verbo. et pretores. Et.officialis. quasi per totum. Et.actor.§.questione.b.sup.v̊. iudex rei. ℞ per totam.q. Et.salarium. verbo.item iudex.et verbo.potestati. et verbo.pone q̄.Et.administrator.verbo.administrator ciuitatis. in versiculo. quero vtrum potestas. Et.testis. 6.questione.i.super verbo. in alterius.verbo. item an iudex.Et.confirmatio.verbo. nota q̄ iudices.Et rector.verbo.non nisi.Et.magnus.verbo.item an i presentia.et verbo.se.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Quotuplices. circa hanc questionem et se. vide. azo. in suã. C. de iurisdi. o. iudi. colũ. ꝑma.

b ¶ Cause. ⁊ auditor est ille cui ab aliquo iudice aliquid de medijs cause cõmittitur puta aliqs certꝰ articulus audiẽdus vel terminãdus seu examinãdus. et de eis officio et potestate. vide. spec. titulo. de auditore. libro. i. parti. i.

c ¶ Princeps. vide qualiter prescribens iurisdictionem potest hoc facere. prescriptio. sr. 3. q et fo. no. c. cx.

d ¶ Ordinarium. vide bar. in. l. more. ff. de iurisdicti. o. iudi. ¶ Quis dicat ordinarius. qs eum constituat ⁊ quis possit eẽ ordinariꝰ. spec. ti. de offi. ordi. li. i. pti. i. ¶ Itẽ a quo tempore iudex ordinariꝰ incipit habere iurisdictionem seu exercitiũ iurisdictionis. h. in. c. mandata. 2. di. de prescriptio. Et vide infra. e. 5. q. a. super v. iurabit.

e ¶ Artifices. collegia approbata possunt habere ꝓprios iudices ⁊ prepositos. vide supra i. q. v. nec medici ſi pñt inter se facere statuta ꝺ bijs que pertinent ad eorꝝ iurisdictionem. de statuto. concor. mercator. i. q. a. v. nota q. in pn. ſEt nota q si causa vertitur inter artifices ⁊ artem siue collegium cognoscit prepositus collegij. ¶ Item nota q bij qui presũt bijs artibus siue negociationib⁹ pñt cognoscere de oibus causis quas artifices habent inter se vel quas non artifex mouet artifici occasione artis: extra autem ea que pertinẽt ad artem non habent iurisdictionem: nec possũt facere statuta. Ex hoc habes q ꝓ cõsules notariorum possunt cognoscere cõtra notarios occasione artis non alia occasiõe. et glo. in. lege. per iniquũ. C. de iurisdi. o. iudi. dicit q ita seruat consuetudo. Ulterius nõ q collegia artium ⁊ artifices licet hẽant ꝓprios iudices nihilominus pñt cõueniri sub ptãte. ⁊ potestas dicit superior nõ soluz artiuz et artificum ſz etiã ꝓpositoꝝ iporum Quero vtr isti ꝓpositi indiget confirmatiõe superioris. cx. et glo. in. l. priuatoꝝ. C de iurisdi. o. iudi. dicũt q sic. ergo ꝑm hoc nec statuta eorꝝ valẽt nisi cõfirmentur ꝑ superiorem. de quo p bal. i dicta. l. ꝑ iniquuz. Et de hac cõfirmatione vide. mercator. i. q. a. v. nota q. in pn.

f ¶ Sublimauit. concordat. fo. no. c. cx.

g ¶ Infamis. Item nec põt eẽ iudex is q̃ aliquid fecit ꝓpter q minus valet vt in ista lege. partite

a ¶ Secundo quero quotuplex sunt iudices. dic q quidam sunt maiores vt in regis curia iudicãtes. ſAlij supra iudices. i. de appellationibꝰ a supradictis interpositis cognoscentes. ſAlij supra certum regimẽ: vt ꝑses qui supra iudices sue prouincie cognoscit. Alij sunt in singulis ciuitatibꝰ: aut villis positi ad iudicandum. ſAlij positi supra certi officij artifices. Et omes supradicti sunt iudices ordinarij. ſAlij sunt iudices delegati quibus a rege: vel a iudice ordinario: aliq̃ cause [b] iudicãde ꝓmittunt. ſAlij vocantur arbitri q̃bus a partibus certa potestas iudicãdi inter eos datur. e. ti. l. i.

a ¶ Tertio quero q̃s põt iudicem constituere. dic q solus princeps [c] ordinarium: [d] aut habens ab eo faciendi potestatem. ¶ Item artifices [e] pñt si bi adiudicãdũ in suo officio iudicem ordinariũ cõstituere. ¶ Iudices autem delegatos facit ordinari [g]. (et quis põt ordinarium iudicẽ facere potest ⁊ delegatũ.) ¶ Arbitros vero ꝓpter dũtaxat e. ti. l. 2. impator. 6. q. ¶ Et que sit forma litterre cõmissionis iudicature. scriptura. 3. q. e.

¶ Quarto quero qualis debz esse iudex. dic q legalis: bone fame: absq̃ cupidine: ⁊ ꝓpriam scientie habens ad iudicãdũ ⁊ longũ vsum: mansuetus: boniq̃ sermonis erga venientes corã eo: timensq̃ deum ⁊ illum q̃ in officio eum sublimauit: [f] ⁊ habẽs i se iustitiã ⁊ pietatẽ. e. ti. l. iij.

b ¶ Insensatꝰ aũt: aut mutus: surdus: cecus: aut habens in se aliquam infirmitatem ꝓpter q̃m iudicare impeditur: et est dubium an curabitur. Item infamis [g]: vel

© Biblioteca Nacional de España

vulgaris sermonis. et fo. no. c. cxj. Et. minus valere. 2. q. b. ¶ Et hec exceptiones de infamia et seruitute ꝛ similes habēt locū cōtra delegatū: cōtra ordinariū nō quādiu tolleratur. vt. 8. q. 4. c. nōne. ꝛ notat Inno. de offi. dele. c. cū sup. et Joan. in. c. scisci tatus. de rescrip. ꝛ sūt ꝓponēde ānte litē cōtestatā. vt ibi.

religiosus.[a] seu mulier:[b] nisi sit regina.[c] vel comitissa.[d] (aut alicui[e] terre dōmina ꝛ hoc faciāt de peritoꝝ cōsilio) Itē seruus[f] non pōt esse iudex si tamē creditur quē eē liberū acta per eum vt iudicē vsqꝫ ad tēpus quo scitur eum esse seruū valent cōmunis erroris[g] excusatione. e. ti. l. 4. infamia. 5. q.

a ¶ Religiosus. vide. religiosus. 30. q. ſr v. effectus. v. fi.

b ¶ Mulier. ꝯ cordat. cleri cus. 3. q. k.

c ¶ Regina. vide. c. dilectus filius. de arbi.

d ¶ Comitissa. cōcordat fo. nō. c. cxj. Et qui impediūtur q̄ iudices esse nō possunt. vide glo. de offi. dele. c. cum vicesimū. et azo. in suā. C. de. iudi. ſ. in cōstitutione. et. ſ. adultus. et. ſ. si vero.

e ¶ Seruus. concordat. fo. no. c. cxij.

f ¶ Erroris. opinio generalis reddit quem abilez ad iudicandum. vt. l. si arbitē. C. de sen. et inter. o. iu. Quero quid si re vera quis est liber et cōmuni opinione reputatur eē seruus ꝛ erat i possessione seruitutis. dic ꝙ sentētia valet: nam aut veritas facit actum valere ꝛ inspicitur veritas: aut error vel opinio facit rem valere ꝛ tunc inspicitur opinio. ꝛ ideo dico ꝙ si quis habetur ꝑ excōmunicato ꝛ nō est similiter valet. vt notat. glo. in. l. cum lege. ff. de testa. Quero dicta lege. si arbiter. loquitur circa personam delegati: sed quid si est circa personam delegantis puta communis opinio est ꝙ iste qui dat auctoritatem sit magistratus tamen re vera non est. respondeo si quidem habet titulum a superiore valet si est in quasi possessione. vt. ff. de offi. ꝓfec. l. barbarius. sed si nullum habet titulum quia nunq̄ fuit electus error cōmunis nullam dat sibi potestatē vt ergo cōmunis opinio operetur debet precedere aliquis titulus. vt notat Inno. de electi. c. nihil. Sed quid si iste delegatus erat reuocat⁹ ſz publice credebatur ꝙ non esset reuocatus. respondeo si quidem ipe sciebat se reuocatum ipō iure non tenet processus: secus si ignorabat. de quibus vide latius per bal. in dicta. l. si arbiter.

g ¶ Erroris. opinio generalis reddit quem abilez ad iudicandum. vt. l. si arbitē. C. de sen. et inter. o. iu. Quero quid si re vera quis est liber et cōmuni opinione reputatur eē seruus ꝛ erat i possessione seruitutis. dic ꝙ sentētia valet: nam aut veritas facit actum valere ꝛ inspicitur veritas: aut error vel opinio facit rem valere ꝛ tunc inspicitur opinio. ꝛ ideo dico ꝙ si quis habetur ꝑ excōmunicato ꝛ nō est similiter valet. vt notat. glo. in. l. cum lege. ff. de testa. Quero dicta lege. si arbiter. loquitur circa personam delegati: sed quid si est circa personam delegantis puta communis opinio est ꝙ iste qui dat auctoritatem sit magistratus tamen re vera non est. respondeo si quidem habet titulum a superiore valet si est in quasi possessione. vt. ff. de offi. ꝓfec. l. barbarius. sed si nullum habet titulum quia nunq̄ fuit electus error cōmunis nullam dat sibi potestatē vt ergo cōmunis opinio operetur debet precedere aliquis titulus. vt notat Inno. de electi. c. nihil. Sed quid si iste delegatus erat reuocat⁹ ſz publice credebatur ꝙ non esset reuocatus. respondeo si quidem ipe sciebat se reuocatum ipō iure non tenet processus: secus si ignorabat. de quibus vide latius per bal. in dicta. l. si arbiter.

g ¶ Viginti. imo viginti quinq̄ annos. fo. no. c. cxiij. Et ꝙ hic dicitur ō delegato. vide de offi. dele. c. cum vicesimum.

ꝛ octo ānis pōt iudicare lz nō possit per delegātē sub cui⁹ iurisdictiōe ē cogi. e. ti. l. v. vide. ii. q. a. ¶ Et an iudeus dz fieri iudex: vel xp̄ianus i sua patria. vide. sacrilegius. 3. q. e. iudeus. 5. q. ¶ Et q̄lis dz eē iudex curie regis. vide. rex. 15. q. ¶ Itē bon⁹ homo i lege prolat⁹ intelligit⁹ iudex ordinarius. regula. 2. q. regula. 30.

b ¶ Officiū. quot modis exercetur iudicis officiū. ꝛ an sine eo debet lis contestari. h. in. c. iudicis. 1. 2. di. de offi. iudi. ¶ Item vtrum et quando potest iudex officium suum impendere seu impartiri. h. in. c. significante. de appella. 2. di. et de hoc vide. spec. ti. de offi. iudi. li. i. parti. i. Ubi ꝙ scripsi. sportule. v. nunquid iudex. in versi. quero

c ¶ Item vel delegatus debet esse maior viginti[g] ānorum Sed si delegatus est minor: maior tamē decem

a ¶ Quinto q̄ro q̄liter iudex dz suū officiū[b] exercere. sciendum ꝙ ante quam ministrare icipiat

nunquid sportule. et v. sportule prestantur. ¶ Item nota ꝙ iudex maior nō debet se intromittere de causis ad minorem iudicem spectantibus. de offi. ordi. c. cum ab ecclesiarum. et. c. conquerente. et. c. pastoralis. et notat Inno. de offi. archi. c. dilecto. et de offi. dele. capi. ij. Vide circa hoc. citatio. 4. questione. d. Et. episcopus. 7. questione. ff. Et. officialis. v. nota ꝙ vnus. ¶ Nunquid superior possit cogere inferiorem ad pronunciandum. respondeo aut iurisdictio inferior habet originem ab ipso superiore ꝛ tūc potest cogi ad pronunciandum sed non ad sic pronunciandum: nisi si iste superior esset princeps. aut non habet originem ab alio sicut iurisdictio episcopalis non habet originem ab archiepiscopo ꝛ iurisdictio mercatorum non habet originem a potestate ꝛ tunc non potest cogi sed debet recurri ad principem vel eius locū tenentē. Quero nūquid superior pōt inhibere inferiori ne iudicet. respondeo si quidē inferior recognoscit iurisdictionē ab ipo supiore et tūc pōt: si ab alio ꝛ tūc nō pōt. vt nōt. ho. de offici. dele. c. volentes. et archi. xj. q. i. c. de prima. vnde si clericus contra laicū cora iudice seculari ꝓduxit falsos testes ꝛ pinde accusat⁹ de falso cora epo vel eps ꝓpter pēdētiā litis falsi nō pt inhibere iudice sclari

© Biblioteca Nacional de España

ne fingatur partibus ſuis quamq; accuſatio falſi ſit ꝓiuditialis ⁊ maioꝝ tamē hoc accidit ꝓpter diuerſitatem magiſtratuum quoꝝ quilibet habet iuriſdictionem principalem ⁊ diuerſi foꝛi. ⁊ ſi epiſcopus ꝓpter hoc excōmunicaret iudicem ſecularem excōmunicatio eſſet nulla cum inciꝑiat a ꝓcepto inualido. de quibus per bal. in l. non ſemper. colū. fi. C. quo ⁊ quando. iu. Circa hoc ꝺ clerico falſante. vide. teſtis. u. q. a ſuper ꝺ. iudex. ꝺ. periurus teſtis.

a ¶ Jurabit. de ofício rectoꝛie vl' ꝓtoꝛie: vl' merinitatis: vel alguazelati ꝓuiſus ad eum non recipiat' donec in cōcilio iuret q̄ ꝓpter eum obtinendum nihil dedit nec ꝑ miſit vt ꝑt. oꝛdi. de guadalajara per regem iurabit a mandatis regis obedire. ⁊ q̄ eius dñiuz ⁊ iura (vt regni reddi/tus) obſeruet. nec eiꝰ ſecreta reuelet. ⁊ quod eiꝰ damno poſſet enus obuiabit: aut regem ꝺ hoc certificabit. Itē q̄ vt melius ⁊ cicius poterit b ꝑz has leges c lites finiet: nec amoꝛe vl' odio a iuſticia deuiabit. nec a litigantibus: vl' litigare volentibus: aut ab aliꝭ ꝑ eis: dona recipiet d aut ꝑ miſſiones. Et iurat ī manu e regis: vel ſupꝛa ſancta euangelia eo cui rex mandet iuramentū recipiente. ¶ Inſuper ꝓeſtabit de poſt finitū officium ſtando per quinquaginta f dies in illo loco: ⁊ querelantibus de eius adminiſtratione quotidie ꝓeconizatōne facta ſatiſfacere cautionez. (ſ. ſufficientem: aut fideiuſſoꝛiam.) Et de querelis iſtis cognoſcet eiꝰ ſucceſſoꝛ vna cū aliq̄bus ꝓbis loci dicto iudici non ſuſpectis: aut maliuolis niſi ex hoc ſeq̄ret' moꝛs: aut mēbꝛi mutilacio tuc ei mittit' ad regem cum

nera vide. glo. et cy. in lege. i. C. ad. l. iull'. repe. et bar. in lege. datur. ff. e. ti. ¶ Et an iudices: vel arbitri ꝓ ſuo laboꝛe ⁊ ſalario aliquid poſſunt a litigantibus habere. vide etiam. h. in capitulo. cum ab omni. de vita et honeſta. cleri. et azo. in ſūma. C. de ſpoꝛtul'. et ſump. in iudi. ꝺ. fiunt ⁊ expenſe. ¶ Item an poteſt iuꝺex ſpōte datum accipere tempoꝛe ſue adminiſtrationis. h. in dicto capitulo. cum ab omni. 2. di. vide capitlz. ſtatutum. ꝺ reſcrip. li. vj. et cy. in auct. ꝓncipales. C. de iura. ca. ⁊ in lege. omnes. C. ad. l. iull'. repe. ⁊ glo. in lege. plebiſcito. ff. de offi. preſi. Et. bartu. contra eam in lege. lex. ff. ad. l. iull'. repe. qui tenet q̄ hodie licet accipere oſculentum. Ui de. ſimonia. 3. q. 3. ſuper ꝺ. ſimonie. ꝺ. item iudex Et vide. remiſſiones quas ſcripſi. coꝛruptio.

e ¶ Danu. merinoꝝ ꝓtoꝛes in regis manibus iurent vt ſcripſi. ꝛex. 15. q. 3. ſuper ꝺ. merinus. ꝺ. Item merinoꝝ.

f ¶ Quinquaginta. concoꝛdat. fo. no. c. cxiij. Idē dicas de legato iudice. i. coꝛregidoꝛ. vt ꝑt. oꝛdi. de toledo ꝑ regē iohānem. ij. ānō. 1436. An poſt ēt tenet' ſr cōmiſſis in officio. dic q̄ ſic ⁊ cōuenit' i ꝑria ſua vt nō ꝑ glo. ⁊ bar. i. l. ij. ff. ad. l. iull'. repe. Nō q̄ ꝑoꝛes hñtes arbitriū nō ꝑnt ab ſoluere ꝓtātē a ſindicatu: cū nec ꝓnceps poſſet niſi dicat ñ obſtāte tali lege. bal. i. l. mācipia. cc. fi. C. ꝺ ſer. fugi. An ptās q̄ ē cōdēnat' i ſindicatu debeat reddere ſalariū ꝑteriti tꝑis. dicas q̄ non q̄ ſatis eſt q̄ punit' vt ꝺz puniri: q̄ huiuſmodi culpa nō remouet vtilitatē officij a generali actu: ⁊ ideo non punitur niſi quatenus delinquit. adde q̄ notat bartu. in lege. abſenti. ff. de donati. de predictis per. bal. lege. ſi qui deſideria. C.

b ¶ poterit. an poteſt minuere penā a iure ſtatutam. ⁊ ſi hoc facit que eſt eius pena. h. in. ca. ex cauſis. 3. di. de offi. dele. ⁊ de rap. c. in archiepiſcopatu. Et vide. pena. ſ. q. c. ſr ꝺ. micius. ꝺ. itē an pōt. ¶ Iuꝺex q̄ dimittit malefactoꝝ impunitum debet puniri eadem pena qua malefactoꝝ. Joh. fa. lege. nulli hereticoꝝ. C. ne. ſanc. bap. rei. et. l. viij. oꝛdi. de toꝛo per regem enricum. ſ. era. 1409.

c ¶ Leges. concoꝛdat. fo. l. li. i. ti. vij. l. i.

d ¶ Recipiet. et recipiens a litigantibus etiam victualia perdet officium nunq̄ aliud habituꝛus: ⁊ reſtituit duplum regis camare: puniendus nihilominus regis arbitrio. etiam ſi ſit delegatus. fo. no. capitulo xxviij. Et eadem eſt pena algazeli: ⁊ eius qui ꝓ eo officium exercet: quid a capto indebite recipientis. fo. no. capitulo. xl. De pena iudicis recipientis mu/

© Biblioteca Nacional de España

de ſuffra. in fi. Sed de iure municipali contrariū ſcripſi. legatus. v. legatus iudex. in verſiculo. ⁊ ſi a non.

a ¶ Maleficij: an durante officio poteſt iudex conueniri. h. de maio. ⁊ obe. c. legebatur. Et vide. azo. in ſuma. C. vt omēs tā ciui. quā mili. iudi. et accuſatio. ſ. q. e. ¶ Item ſi quis accuſatur de crimine cōmiſſo extra adminiſtrationem pendente accuſatione remanet in officio adminiſtrationis. ſi de crimine cōmiſſo in adminiſtratiōe tūc pendente iudicio interdicitur adminiſtratio. bar. in. l. libert⁹. ſ. i queſtionibus. ff. ad munici. Vide. accuſatō 4. q. c. ſup. v. pendēte.

b ¶ Cōmiſit. cōcordat ad totam iſtam. l. partite. fo. no. c. cxiij.

c ¶ Veſperos. vide. fo. l. li. i. ti. vij. l. ij. ⁊ ꝙ legitur ⁊ notatur in capitulo. conſuluit. de offi. dele. et fo. iudi. li. ij. ti. i. l. xviij. in fi.

d ¶ Certo loco. iudex ordinarius debet iudicare in loco vbi conſueuerunt iudicare ſui maiores ⁊ ſedere in iudicando. Delegatus poteſt cognoſcere in quocunq; loco voluerit de cauſa ſibi cōmiſſa infra tamen iuriſdictionem delegantis. vt ſupra. ii. q. a. et hoc niſi ſi in certo loco eſſet deputatus quia tunc in illo ⁊ non alibi debet cognoſcere. vide infra verbo proximo. ꝙ ſecus eſt in iudice ordinario: niſi in caſu quando ſemiplene cognoſcitur et ideo iudices dum interponunt decretum in aliqua cauſa in carrera vel in domo poſſunt interponere dicendo eligo mihi iſtuz locum pro tribunali. Item fallit ſi conſuetudo ſe habet in contrariū. Item ſi partes cōcordant vt iudicet alibi valet: dum tamen ille locus ſit intra territoriuz. Item quid ſi partes concordant vt pronuncietur in alieno territorio vtrum poſſet fieri. vide ⁊ etiam de predictis per bartu. in lege. ius publicum. ff. de iuſti. et iu. ⁊ cynus. C. de epiſco. audi. lege. ſi quis ex conſenſu. ⁊ Inno. et ho. in capitulo. nouit. de offi. lega. ¶ Item delegatꝰ pape poteſt cognoſcere contra me vbicunq; iudex ordinarius poſſet contra me cognoſcere. h. in capitulo. dilecti. in fi. de. fo. cōpe. vide ſupra verbo proximo. ¶ Et in quo loco pares ſiue iudices vel arbitri iudicare debent vide. feuduz. 4. queſtione. a. ſuper verbo. feudali. v. ſi contentio. i verſiculo. quero in quo loco. et in verſiculo ſeq̄nti. Et vide que etiam ſcripſi. ſē tentia. 3. q. a. ſuper v. ſedende.

e ¶ Territoriuz. vide. l. ex̄ territoriū. ff. de iudi. Et ſ. glo. pri. v. i. i fi. Et. ſentētia. 7. q. b. ⁊ q̄ ibi ſcripſi ſr̄ v. territoriū. Et que ſcripſi. territoriū. Et. exercit⁹. 3. q. a. ſr̄ v. punietur. Et. religioſus. 10. q. a. ſr̄ v. obedire.

f ¶ Reſtituāt. ⁊ iſup ſoluet vigiti moſ. medietatē regi ⁊ aliā medietatē iudici illi⁹ territoriij. fo. l. li. i. ti. 7. l. 7

g ¶ Audire. vide q̄ circa hoc ſcripſi. ſentētia. 9. q. a. ſr̄ v. iudicātis. v. ſi iudex nolit. in p̄n.

h ¶ Generetur. iudices nō debēt pati cōtemni imo in quātum p̄nt debēt ſeruare honorē ⁊ dignitatem offi cij ſui. l. obſeruandum. ff. de offi. preſi. et in. l. i. i p̄n. ibiq; ſue dignitatis. ff. de poſtulan. Item contemnēs iudicem offendit rem publicam. ⁊ ſi officium iudicis contempti ſpirauit ſucceſſor in officio debet punire ⁊ ſi non punit tenebitur ad ſimilem penam. cy. in. l. i. ff. ſi quis. ius. di. nō obtem. 7. q.

i ¶ Prepedire. vide. aduocatus. 4. q. a. ⁊ que ibi ſcripſi ſuper v. interrumpat.

expreſſione maleficij [a] q̄ cōmiſit. [b] e. ti. l. vj. procuratoꝛ. ſ. q. a.

b ¶ Quo facto debz a mane vſq; ad meridiē: ⁊ a nona vſq; ad veſpos [c] (hoc verbū ꝙ dz tantū ſedere ſi negocioꝝ cauſarum multitudo hoc requirat.) i certo loco [d] ad iudicandū ſedere. ſz ratiōe alicui⁹ negocij magni bene p̄t in domo eē a turbatiōe gentiū ſegregatus. ¶ Habeant ſecuz ſcribas bonos: procuratoꝛia: petitiones: reſponſiones: depoſitiones: ſēſentias: ⁊ alia acta iudicialia ſcribētes. ¶ Inſup certos executoꝛes q̄ eius mandata exeq̄ntur. Nec extra ſuū territoriū [e] capiant: mulitēt: vel iudicēt quēq̄; niſi vt arbiter de pciuz volūtate: alias iudicatū nō valet: ⁊ pignoꝛa eius mandato capta cū pena dupli reſtituantur. [f] Et ſi iuſtitiā fecerit coꝛporalē patiet ſup plicij ſimilitudinē. Nec cogat extraneos niſi i caſibus pmiſſis coꝛā eo reſpondere. e. ti. l. vij.

c ¶ Itē dz audire [g] māſuete litigantes: nō tñ adeo ſit ſimplexq; honoꝛi ſuo cōtēpt⁹ generetur [h]. Nec ſedēs i iudicio q̄q̄; ſibi ad aurez ſinat loq̄. Nec pmittat litigātes ad iuicē rōnes p̄pedire. [i] e. ti. l. viij. eps. 9. q. r. ff.

a ¶ Probata. si egi vna actione & probaui in alia vt si egi actione depositi probatum est cómodatum an p iudicẽ fiet cõdemnatio vide. reus. ſ. q. c. ſr̃ v. qñcunq; v. in causa appellationis. in vſi. quero lite contestata. & vide ibi in vſi. precedenti. ¶ An potest iudex ſm ſuam cõſcientiam iudicare h. in. c. i. de cõſti. et. c. ij. ò offi. ordi. ¶ Itẽ quãdo potest iudex ſupplere de facto: vel de iure. h. in. c. bone. ij. de poſtu. prela. Et in quib⁹ ſupplere debeat. et qñ. & qualiter. azo. i ſuã. C. vt que. de aduo. ¶ Itez an iudex potest temp⁹ a iure: vel ab homine: abreuiare: vel prorogare. h. in. c. de cauſis. de offi. dele. i. di. ¶ Dilationes que aſſignãtur miſterio iudicis hee demũ iudice volente poſſunt ex cã moderari q̃ pendent ex iudicis conſenſu & arbitrio. ſed dilationes que aſſignantur ipo iure etiam inuito iudice iſte nõ pñt per iudicẽ moderari q̃ nõ ſunt iudici cõmiſſe nec etiam eius miniſterĩ requirũt. dy. in. c. indultũ. de regu. iuſ. libro. vj. facit. c. i. de excep. li. vj. et. c. frequẽs. de reſti. ſpoli. e. li. Sed pone dictat ſtatutũ q̃ contumax ponatur in bãno in quo aſſignetur ei per iudicẽ terminus octo diez in quo ſi non cõparuerit habeatur pro confeſſo nũquid iudex potest iſtũ terminũ minuere vel prorogare. credo q̃ nõ q̃ per ſtatutũ tradita est certa forma ſub certo & vniformi tẽpore moderatã: & ideo niſi ſeruetur forma ſtatuti nõ potest q̃s haberi pro cõfeſſo. bal. i auct. iubem⁹. colũ. fi. C. de iudi. Vide. accuſatio. 6. q. a. ſr̃ v. viginti. v. q̃ro nũquid. ¶ Licet ptãti concedat liberũ arbitriũ nõ tñ põt ius alteri⁹ leuare. vt ex de ver. ſigni. c. ſepe. i clemẽ. in glo. ſr̃ v. defenſiõis. Item ſi ẽ dictũ q̃ ptãs poſſit ſui volũtate nõ tñ pt iniq̃ agere. vt est expreſſũ in. l. cũ fili⁹. iũcta. l. i. ff. de mili. teſta. Et ſi ẽ dictũ q̃ ptãs ſiue iudex nullã iuris ſolẽnitatẽ teneat obſeruare. dicas q̃ per iſta verba tollitur omis ſolemnitas iuris ciuilis: ea vero q̃ ſũt ò iure naturali vel diuino remanẽt vñ cũ iure naturali vl diuino in ore duoz vel triũ ſtat omne verbũ ſufficit de maleficio conſtare per duos teſtes. vt. ff. de mili. teſta. l. i. et. l. lucius. et. l. diuus. e. ti. Et reo non potest aufferri ſua deffenſio cum ſit de iure gentiũ. vt. l. iuſticia. ff. de iuſti. & iure. Nec huius vigore poterit teſtes examinare parte abſente quia hoc nõ licet de iure gentiũ. Sed potest accipere teſtes ſine iuramento: vel diebus feriatis ob honorẽ dei q̃ hee ſolemnitates ſũt inducte a iure ciuili. Et an pretextu ſupradictoz verboz poterit admittere i teſtes perſonas a iure prohibitas. dicas q̃ q̃dam ſũt teſtes de quib⁹ ipa naturalis rõ ſuſpitionem hẽt vt falſũ dicãt vt inimicus capitalis & q̃ cõſpiratiõz facit de me & iſte nõ admittetur. vt de ſimo. c. per tuas. videt eni iure gentiũ phibit⁹ q̃dã ſũt q̃ alia rõe phibẽtur ppter ſui ſtat⁹ defectũ & tunc aut ſtat⁹ ei⁹ ẽ null⁹ ẽt de iure gẽtiũ vt ſerui & dãnati i metallũ q̃ perdiderũt ea q̃ iuris gentiũ ſũt & nõ admittentur. aut perdũt ea q̃ ſũt de iure ciuili tantũ i totũ vt deportatus in inſulam: vel in partem vt relegatus: & iſti pñt admitti. vt probatur. de teſta. mili. l. neq; enim. ſ. i. iuncta. l. i. e. ti. et predicta vera niſi verba ſtatuti aliud dicerent. Et ſi dicit non obſtante ſolemnitate iuris dum tamẽ de maleficio conſtet legitime ex hoc q̃ dicitur: legitime: in probatione requiritur ordo iuris licet in alio eſſet ſecus. vide. actor. 6. q. a. ſuper v. exigi. v. ſi in iudicijs. de predictis per bar. in. l. filius familias. ſ. i. a queſtione. iiij. vſq; ad. x. queſtionem incluſiue. ff. de donati. ¶ Item an iudex poteſt omittere ſolemnitates ordinis iudiciarij. h. in. c. de cauſis. de offi. dele. di. ij. ¶ Et vide. ſentẽtia 7. q. b. ſr̃ v. ſcriptis. v. item licet. Et que ſcripſi. ſumaria cognitio.

o ¶ Itẽ pſcrutet⁹ p vias q̃ b⁹ poterit veritatẽ: vl p cõfeſſiones: aut interrogatões: ſeu iuramẽta aut ſigna certa vel inſtr̃a ſeu teſtes palã iuratos & poſtea in ſecreto deponentes. & ſm probata [a] iuri/dice proferat ſententiã. e. ti. l. xj. vide. matrimonium. 12. q. a.

e ¶ Curet inſuper vt lites finẽ breuiter recipiãt: q̃ coram iudice iuſto nõ põt lis multũz dilatari. [b] Si tñ aliqua neceſſitate: infirmitate: vie pegrinatõnis: aut legationis: vel mortis: aut q̃ expirauit ei⁹ officiũ: litẽ coram eo iceptaz nequiuerit terminare ei⁹ loco poſit⁹ [c] eaz

b ¶ Dilatari. boni iudicis est lites dirimere. ff. ſi. cer. petra. l. quidam extimauerunt. & de do. et cõtu. c. finem. in prin. & melius in. c. iurgantium. de ſen. et re. iudi.

c ¶ Poſitus. quando renouatur iudex in tribunali de conſilio est vt fiat quedam productio actorum coram eius predeceſſore. bartu. in lege. is apud quem. C. de eden. ſed bal. ibi in colum. iij. dicit cum idem cenſetur iudex q̃ non est neceſſaria noua productio ad eſſentiam probationis nam cum inſtantia tranſeat ad ſucceſſorem iuriſdictionis ergo tranſeunt acta. vide. ff. de probati. lege. quotiens. ſ. fi. Et vide que ſcripſi. acta. v. acta que coram.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Remissus. vtrum propter iudicis negligentiã vel nõ exhibitionis iustitie: vel denegationẽ deuoluatur ad alium iurisdictio. h. in. c. qualiter. de iudi. Item an iudex ecclesiasticus suplet secularis negligentiam. ⁊ econtra. h. in. c. ex transmissa. et c. verum. de fo. cõpe.

b ¶ Judex. an quis in causa ppria possit esse iudex. azo. i sũma. L. ne ꝙs in ca. pro. iudi. ¶ Nemo est iudex in causa propa vide infra. 13 q. b. sup. v. omissionis. v. an delegatus. Juxta p̃dicta quero episcop⁹ pusinus mouet mihi litẽ super quibusdam reb⁹ dicens ꝙ sunt emphiteotice episcopatus perusini ⁊ ꝙ sunt ad eum reuerse ego hoc nego ⁊ dico ꝙ episcop⁹ de hoc non potest cognoscere sed debet agere coram archiepiscopo quero an ipe episcopus potest cognoscere: nec ne: questio stat in hoc nunquid ista dicatur sua causa. Inno. videtur dicere in. c. ex parte in xpo. ò ver. signi. ꝙ ipe nõ potest cognoscere. canoniste cõmuniter tenent contrarium quia ista nõ est causa psone sed ecclesie ⁊ vtilitas principaliter spectat ad ecclesiam vt notat post Inno. Jo. an. et. bo. in dicto capitulo. ex parte in xpo. ⁊ adde ꝙ notatur. in capitulo. dilectus. de penis. per Inno. ⁊ in spec. de iudi. ℌ. sequitur Quero episcopus de facto alienauit res ecclesie modo episcopus facit quẽdam procuratorem ad petendum reuocationem alienatorum queritur vtrum ille procurator potest coram ipomet episcopo agere nomine episcopi ⁊ episcopatus. credo ꝙ nomine persone iste procurator non admittitur: ꝫ in eo statu recipiens legitime diffiniat. ¶ Et taliter se hẽat iudex vt ob eius deffectũ nõ compareant coram rege litigãtes alias eius arbitrio punietur ⁊ in expensis condẽnabitur. Si tamẽ eo sine causa dimisso: aut propter iniustã appellationẽ: ad regem venerint litigantes castigabuntur et ad prioris iudicis examẽ remittẽtur. e. ti. l. xij.

f ¶ Item si iudex cautum nõ audet iudicãr mittat eum ad regis examẽ cuz processu: (s. si cum capto statiz processũ nõ miserit.) aꝰ regis arbitrio punietur ⁊ in expensis eum interesse capto cõdẽnabitur. e. ti. l. 14.

g ¶ Jtẽ cum sententia sua nõ est appellatione suspensa nõ sit ita remissus[a] quin executioni eaz mãdet expedire. e. t. l. 15. execution. 2. q. c.

h ¶ Item non moueatur iudex ad lachrimas: vel angustias: litigantis: sed aliam partem audiens iustitiam ministret. Nec signis aliquibus inuste litigans eum perpendat quia signum est inconstantis iudicis cuius vultus cordis secreta detegit. e. ti. l. xiij.

i ¶ Et cum in omni iudicio requirantur tres persone. s. iudex: actor: ⁊ reus: iõ nemo i causa ꝑpa sit iudex[b] ne duoꝝ locũ teneat. Nec iudicet in cã

L. ne quis i causa. pro iudi. An prelat⁹ potest esse iudex in causa sua: vel ecclesie sue. h. in capitulo ex parte in christo 2. di. ⁊ ibi. ino. de verbo. signi. super v. fecerũt ¶ Si aliquis delinquit contra officialem: ⁊ cõtra eius familiã an potestas possit procedere. di cas si quidem crimen est notorium ipe potest punire quia cessat ratio suspitionis. bar. l. si quis. ℌ. si quis coniunctum. ff. de penis. ⁊ dicit bal. in. l. generali lege. L. ne ꝙs in causa sua. iudi. ⁊ ibi lacius per cy. ꝙ in tali casu non indiget inquisitione sed sola punienti cohertione. si vero crimen non est notorium tunc bar. vbi supra distinguit aut delictum cõmittitur circa officium principaliter non circa personam suam ⁊ tunc potest procedere ⁊ punire: si vero delinquit circa personam ⁊ tunc non potest procedere. Et barto. in lege. senatus. ff. de offi. presi. querit quomodo cognoscatur an fiat iniuria iudici obtentu dignitatis: vel non: ⁊ dicit ꝙ aut iudex iniuriatus est cum exercebatur officium publicum et presumitur factum obtemptu dignitatis: si autem non exercebat officium publicum presumitur factum obtentu personalis inimicicie. ¶ Et an non solum sibi sed litiganti coram eo iniuriam factam possit punire iudex. h. de offici. delega. capitulo. quia quesitum et in capitulo. ex parte. primo. de verborum. significationum. 2. di. et. cy. in lege. prima. L. ne quis in sua causa. iudi.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Aduocatus. nūquid aduocatus potest eē iudex in causa i q̄ fuit aduocatus b.in. c.postremo.de appella. Et.aduocatus. 3.q.a.sup v.aduocatus.Et nūquid possit cāz delegare vide p eum in.c.cū speciali.e.ti. ¶ Ān potest quis eē aduocatus ptis ⁊ assessor seu cōsiliarius iudicis in eadem causa vide. l. fi. C. de assesso. ⁊ domest. ⁊ bar. i.l.maxime.ff. de hijs que in testa. de len. ⁊ in spec.titu.de assesso.li. i.pti.i. ¶ Itē an iudex debeat admitti: vel vocari ad processum suū vel sentētiā suam deffendendam.b.in.c.dilect⁹.de rescrip. Et licet iudex q̄ protulit sententiam inter partes nō sit citandus ad deffēdendum sententiaz suam tamē pōt vocari vt deferat testimoniuz de hijs que acta sunt cora eo. vide.testis.7.q m.et q̄ ibi scripsi.vel vt ex dictis eius instruatur iudex. Item si iudex ex inq̄sitione quam facit ex officio suo tulit sententiam tūc debet citari.Inno.in.c. de qua fuit aduocatus[a] vel consiliarius: quia si contra suum sentēciaret videret[ur] iniustus: ⁊ si p/uideret[ur] pcialis.e.ti.l.10 vide excōicatio. 9.q.a.

k ¶ Preterea nemo dz ordinarios de causa criminali sui patris: aut filij: vel familiaris: actiue: vl passiue: nec etiam de ciuili cognoscere.[b] sz referat regi alium iudicē daturo. Si tamē ē a rege delegatus[c] potest interdictas personas (etiam contra alias extraneas pso/nas) ius dicere. Et etiaz potest ordinarius vsq̄z ad litis contestationē ad prescriptionē interrūpēdam audire causā demū alij cōmittat.e.ti.l.9.

l ¶ Item preses prouincie curet tumultus i sua puīcia aut cōuenticula: ne fiant. et ne pax aut treuga violenter. Nec in sua familia recipiat malefactores sz capiēs eos ad bannientes remittat[d] puniē a dos.e.ti.l.xvj.

¶ Quando iudex cōpellet principalē per se respondere. Et iudex de iustitia requisit⁹ p aliū iudicem tenetur obedire. procurator.7.q.e.

¶ Qñ dz iudex ire ad litigantis domū. citatio. 4.q.b. iuramentū.u.q. testis. 9.q.

¶ Item mitius cum deo q̄z cum iudice agitur. iuramentum. 7.q.a.

¶ Itē probatio fit iudici nō pti. probatio.3.q.a.

¶ Quando potest iudex sine accusatione punire. testis.u.q.a.

¶ Sed si ad plures iudices rescriptū ipetret[ur] q̄s cognoscit q̄s eoz sit iudex. rescriptū.3.q.

¶ Quid debet facere iudex de bonis peregrini ab intestato decedētis. peregrinus.2.q.

¶ Qualr dz iudex docto ri veniēti surgere. studium.5.q.

Ān iudex vl ei⁹ familiaris pt emere i loco sue iurisdictiōis aliq̄d administratiōis tempore vide. venditio.2.q.c.

¶ Ān ex stipulatione iudicis queritur parti. stipulatio.4.q.f.

b ¶ Quas penas pt iudex inflingere. pena.3.q.

c ¶ Sexto q̄ro cora quo iudice tenet[ur] re⁹ rndere. vide q̄ dixi. actor.5.q.

¶ Cora quo sortit[ur] forū mulier q̄m voluit su⁹ iudex matrimonialr: vl al cognoscere: ⁊ eius familia. citacio.4.q.d.

¶ Coram quo cōuenit[ur] archiepiscop⁹. vide patriarcha.2.q.

in nostra. de pcu. circa finē. Et hoc intelligo in inquisitiōe facta in causa ciuili ꝑm Inno.in.c. cuz speciali. de appellati. et sali. i.l. si q̄s colū. fi. C. si reus vel accu. mor. fue. dicens q̄ iudex a cuius sententia in causa criminali appellatur no est citandus etiaz si per inquisitionē processit q̄ iudicium pmū redderet[ur] suspectū si coram superiore ad quem est appellatum se partem faceret ⁊ cū eo iudicium agitaretur: fatetur tamen eum vt iudicē posse instruere superiorem.

b ¶ Delegat⁹ vide. h. i.c. cū cōtigat. ō fo. cōpe. et i c. postremo de appella.

c ¶ Remittat Vide q̄ scripsi. castrū. 6. q.a. fr̄ v. do lose. v. nō q̄

d ¶ Cora quo Rex vel regina cū ad villam vel locū suū accedūt ibi citatiōes

© Biblioteca Nacional de España

facere: ⁊ causas diffinire ⁊ audire debent secundū ipius loci forum. nisi eorum curie citationes et causas quas facere audire ⁊ diffinire debent secū dum ipius curie forum vsum ⁊ consuetudinem. Et in recessu loci ipius lites ibi coram eorū quē libet incep/tas eiusdem loci pretori bus cōmit/tant eas i eo dem statu re cipientes le gitime finiē das. vt ordi. cur. li.iiij. ti tu.ij. l.iiij. ¶Si quis di cturus con/tractū simu latuz vt vsu rarum petit absolutionē iuramēti co/ram episco/po ⁊ absolu tus est talis de simulatō ne vl̄ vsuris certe de hoc nō pōt post ea agere in a lia curia: sed pōt expediri in eade curia eius epi qz idem debet esse iudex iudicij preparā/tis ⁊ iudicij preparati. bal. in l. ordinarij. colū. i. v℣. ℔o nota. C. de rei vendi. ¶Et coram quo iu dice quis teneatur respōdere vel nō. vide q̄ scrip si. forus. Et. re⁹. ℑ. q. a. sr̄ v℣. declinatorias. Et. ac tor. ℑ. q. a. p totū. et. votū. i. q. a. v℣. ⁊ sci iacobi.

a ¶Recusari. quid sit recusatio. quis iudex pōt re cusari. ⁊ quibus causis. ⁊ qn̄. ⁊ qualiter. ⁊ q̄s sit recusationis effectus. spec. ti. de recusati. li. i. par ti. i. ⁊ vide. h. in. c. sup q̄one. de offi. dele. ⁊ de fo. cōpe. c. si quis clericus. ¶Et licet quis dederit fideiussorem standi iuri adhuc potest iudicem re cusare. vt. ij. q. iij. ℑ. offerat. et glo. in. c. iter mo nasterium. de sen. et re. iudi. Et idem licet petat copiam libelli. vt scripsi. reus. ℑ. q. a. super v℣. de clinatorias. v℣. ⁊ hec exceptio. in versiculo p̄mo. et de iudicis declinatione siue recusatione. ibi p totum vide que late scripsi. Et vide etiam que scripsi. recusatio.

b ¶Recusationis. quando iudex dicitur suspectus de iure ciuili non est necesse causam inferere: sed secus de iure canonico. bar. l. quia poterat. ff. ad se. consul. trebe/Sed dic lacius cum queris an in li/bello recusatorio ratione suspitionis sit inserenda causa. glo. in. l. apertissimi. C. de iudi. determinat q̄ de iure ciuili non est inserenda ⁊ per consequens nec probanda: quia nemo tenetur probare q̄ non tene/tur allegare ta/men de calum/nia tenetur iura re ⁊ per iuramē tum iuum pro/babitur suspi/cio vide infra. e. super v. pre/stito. v. an sit/Et de iure ciuili ar bitri statim ve niunt ad merita cause principa/lis omisso arti/culo appellatio nis. Sed de iure canonico arbi/tri non habent cognoscere ni/si de causa suspi tionis ⁊ non de causa principa/li. vt in capitu/lo. legitima. de appella. libro. vj. in nouella. Vide infra. e. su per. v. delega/tus. v. an cau/sa. et v. se. de predictis per bal. in dicta lege. apertis/simi. C. de iudi. ¶Item an est iusta causa recusatio/nis familiaritas iudicis cum aduocato alterius par/tis. h. in. c. ex litteris. de offi. iudi. Item an est recusa/tionis iusta causa quia iudex habet coram alio con/similem causam. h. in. c. causaz que. de iudi. ¶Vel qz est pater: vel seruus: aut magister: litigantis: aut liti gans est familiaris. h. in. c. cum contingat. de fo. cō pe. vide infra. ℑ. q. K. ¶Item an socius scolaris: vel magister: delegatus potest recusari. h. in. c. cum. r. de fo. compe. alias de offi. dele. ¶Item an possum iu/dicem a quo appellaui in alia causa recusare. h. in ca pitulo. ad hoc si. de appella. ¶Item quid si impe/tratur iudex qui fuit in prima instantia aduocatus: vel consanguineus. h. in capitulo. postremo. de ap/pella. ¶Item si non opponitur recusatio si causa re cusatiōis est notoria an impedit̄ ꝓcessus iudicis. h. in. c. accedēs. sr̄. j. glo. vt. li. nō pt̄. ¶Itē an suffraga ne⁹ iudex in cā metropolitani pōt ob hoc recusari. h. in p̄dicto. c. accedēs. 2. di. ¶Itē an qz cōpatriota pt̄ iudex recusari. h. i dicto. c. accedēs. Et vide plures cās recusatiōis q̄ cōnumerātur. fo. l. li. i. ti. vij. l. fi.

a ¶Coram quo cōuenitur ex ratiocinijs post fact⁹ clericus. clericus. 3. q. ¶Itē que sūt cause d̄ fo/ro eccl̄iastico. ⁊ in q̄bus casib⁹ tenet̄ clericus co/ram iudice secl̄ari respō dere. clericus. 9. 10. q. ¶Si dubitat̄ an eps̄ iust̄ imponat subsidiū q̄s erit iudex. eps̄. 7. q. ¶Quam iurisdictionez habet regis hospiciari⁹ rex. 15. q. p. ¶Quā iurisdictionē hēt tenēs castrū in custodia castrum. 3. q. ¶De preda q̄s iudicat: adalilis. 4. q.

¶Coram quo cōuenitur scolaris. studiū. ℑ. q. ¶Quis cognoscit d̄ cau sa feudali. feudū. 9. q. a. ¶Quis est iudex super male dictis regi. rex. 2. q. d. ¶Coram quo agitur vi bonorum raptorum. ra pina. ℑ. q. a. ¶Coram quo petit̄ dam/nū. damnum. 4. q. ¶Coram quo cōuenit̄ mi les. miles. 9. q. captio. 2 q. c. patriaptas. 4. q. l. a ¶Septio q̄ro an pt̄ iud̄x recusari⁹ vt suspect⁹ dele gat⁹ pt̄ ante litē ꝓtestatā nō expressā recusatiōis b

causa prestito[a] a recusā-
te iuramento si petat[c] q̄
non malicioſe recuſat. et
tunc poteſt delegat[a] [b] p
tē compellere. ī. tres di
es arbitros eligere qui d̄
terminent queſtionē. (ſ.
principalē nō aūt ſuſpi-
tionis) ſicut ipe ſi nō fu
iſſet recuſatus: quib[a] diſ
cordantibus iudex ordi
narius illius loci eliget.
¶Sed ordinarius nō eſt
recuſandus[c] ſed ipe (ſ. or
dinarius quādo recuſa-
tus fuerit) per ſe eligat[d]
vnum vel duos qui v/
na cum eo[c] de cauſa co-
gnoſcant et in ea diffini-
ant. 3. parti. ti. iiij. l. xxij.
vide. litis conteſtatio.
3. queſtione. b.

a ¶Prestito. an ſit generaliter verū q̄ ſuſpicio probe
tur per iuramētū. vide ē. e. ſſ d̄. recuſationis. d̄. quā/
do iudex. in d̄ſi. ſ3 dic lacius. reſpōdeo aut iſta ſuſpi/
cio requirit cauſā allegari ⁊ nō probatur p ſacramē
tū: aut nō requirit cauſā allegari ⁊ tractatur de quo
preiudicio ⁊ tūc
probatur p ſa/
cramētū. ita col
ligitur ex theo/
rica. glo. in. l. a/
pertiſſimi. C. de
iudi. cōiūcta. l.
theſauros. ff. ad
exhi. de quo p
bal. in dicta. l. a
pertiſſimi. ¶Itē
nō q̄ iudicis re
cuſatio debz in
ſcriptis fieri. vt
de proba. c. q̄m
cōtra. in glo. ſu
per d̄. recuſatio
nis. ⁊ in glo. no
ta q̄. in. c. ſecūdo requiris. de appella. Cui debet of
ferri libellus recuſationis. dicas aut quis vult recu/
ſare preſentē vel cuius preſentiā de facili poteſt ha/
bere tunc debet libellū recuſationis ſibi offerre. aut
vult recuſare abſentē tūc poteſt offerre alij ſm for/
mā. l. cum ſpecialis. C. de iudi. Quero que ſit forma
libelli recuſatorij. dicas vt in. glo. l. apertiſſimi. C. d̄
iudi. in glo. que incipit. qui ſic concipitur. vide ifra
e. ſuper d̄. recuſandus. d̄. quero de iure. de quibus
per bal. in dicta. l. apertiſſimi. C. de iudi.

b ¶Delegatus. an cauſa recuſationis propoſita otra
delegatū ſicut arbitri eligēdi ad cognoſcendū de ea.
h. in. c. cū ſpeciali. et ibi per Inno. de appella. ⁊ glo.
in. c. ſi cōtra vnū. de offi. dele. Et vide ē. e. ſſ d̄. recu/
ſationis. d̄. q̄n iudex. in d̄ſi. ſed dic lacius. ¶Itē iudi
ce recuſato q̄s cognoſcit de cauſa p̄ncipali. h. in. c.
cū ſpeciali. ⁊. ōi. de appella. vide in predicto d̄ſi. ſed
dic lacius. ¶Itē an cauſa legitima recuſatiōis eſt iuſ
ta cauſa appellationis nō ꝓpoſita recuſatiōe. h. q̄
ſic: ſi eſt notoria: al' nō. in. c. cū ſpeciali. in fi. de ap/
pella. ¶Sicut appellatiōe pendēte nil debet inoua/
ri ſic etiā pendēte recuſatiōe iudicis. appellatio. 9. q
a. ſſ d̄. pendēte. d̄. in preiudiciū. in d̄ſi. vlterius ſcias
¶Itē an proceſſus factus per iudicē recuſatū ſit nul
lus. glo. q̄ nō in. c. quoniā. ſſ d̄. recuſationis. de pro
bati. et Inno. in. c. cum ſpeciali. ſſ d̄. ſuſpectū. de ap
pella. vbi dicit q̄ nō meminit ſe legiſſe q̄ ſit ipo iure
proceſſus nullus ſ3 q̄ dz annullari. cōtra tenet bar. ī.
l. q3 poterat. ff. ad trebell. ſ. q̄ proceſſus eſt ipo iure
nullus q3 recuſās ſtatim recuſatiōe ꝓpoſita ē exēp/
tus ab ei[a] iuriſdictiōe. ⁊ nota. ij. q. vj. c. quotiens. ī
glo. nota etiā. iij. q. v. c. q3 ſuſpecta. in glo. forte. ſed
Jo. calde. cōcordat iſtas opiones dicēs q̄ ſi recuſat[a]
pronūciauit recuſationē nō admittendā vel taci
te eā nō admittit ad vlteriora procedēdo recuſa/
to cōparēte nec cōtradicēte tūc eſt vera opio p/
ma ⁊ ē neceſſe appellari. vt. c. ex parte. de appel.
et nōtur. in. c. accedēs. vt. li. nō o. ſ3 ſi proceſſit
nō cōſentiē/
te recuſante
tacite nec ex
preſſe tunc ē
nullus proceſ
ſus: ⁊ ſic p/
cedit ſecūda
opio. ¶Ad
quid pōt iu
dex pendēte
recuſatiōe p
cedere. b. in.
ca. ſuſpitio/
nis. de fo. cō
pe. al'. de offi
ci. dele. Et
q̄ ſi p̄termi
tit cognitio
iuriſdictiōis ⁊ iudex p̄cedit ad vlteriora. vide. re[a]
ſ. q. a. ſſ d̄. decliatorias. d̄. ſi p̄termiſſa cognitōe.

c ¶Recuſādus. ſ3 per fo. l. li. i. ti. vij. l. pe. alio mo
do erat prouiſū circa iudicis recuſatiōz. ¶Que/
ro de iure ciuili an iudex ordinari[a] pōt rōe ſuſpi
tiōis recuſari. glo. in. l. aptiſſimi. C. de iudi. dicit
q̄ nō. tu dic q̄ aut eſt iudex ex p̄rogatiōe. aut ex
p̄ncipali iuriſdictiōe. primo caſu pōt recuſari an
te litē cōteſtatā. ſecūdo caſu nō pōt recuſari ſ3 dz
aſſociari ſibi eps ſi cauſa patitur vt q3 nō ſit cā
ſanguinis ⁊ tūc formabit libellus retento ꝓhe/
mio. glo. ſic cōcludēdo. q̄re peto vobis aſſociari
epm ſeu aſſociatū declarari. fallit rōne p̄cedētis
aduocatiōis vbi pōt ordinarius recuſari. ⁊ idem
vbicūq; eſſ3 ſuſpect[a]: eo q̄ nō eſt veriſſimile q̄
eſſ3 ſibi cōtrari[a]. vt. C. de appella. l. eos. in p̄n.
Sz de iure canonico ordinari[a] pōt recuſari legiti
ma cā recuſatiōis inſta. vt ex. de appella. c. ſecū
do requiris. de iſtis per bal. in dicta. l. apertiſſi/
mi. C. de iudi. q. ij. Vide. feudū. 9. q. a. ſſ d̄. feu/
dali. d̄. ſi cōtentio. in d̄ſi. quero ſi pares ¶Sz bo
die cū fit recuſatio tam in cauſa ciuili quā in cri/
minali ſerua practicam ſtatutam. fo. no. c. ix.

d ¶Eligat. ſ3 ſecus in electiōe cōſultoris quē ptes
debent eligere. al' ipe iudex eliget. vt ſcripſi. conſi
liū. ⁊. q. b. ſſ d̄. pitos. ¶Item ſi ordinarius velit
habere aſſeſſorem nō pars ſ3 ipe debet ſibi ſol/
uere ſalarium. h. et Jo. an. in. c. cum ab omni. de
vita ⁊ ho. cle. ſed vide ſpec. ti. de requi. conſi. Se
cus autem de ſalario conſultoris. vt. conſilium.
ſ. q. a. et vide que ibi ſcripſi.

e ¶Cum eo. et nota q̄ datis ſuſpectis ab vtra q̄
parte ad ipius iudicis requiſitionem ipſe iudex

© Biblioteca Nacional de España

poteſt poſtea quẽ vult aſſumere aſſeſſorẽ dũ ta/mẽ ſit integri ſtatus ⁊ fame: ⁊ nõ ſit excõmunicatus. vt per archi. in. c. ſtatutũ. de reſcrip. li. vj. ſſ v. ſumens. Sed quid in aſſũptione ſapientis ad conſulendũ iudici. vide conſiliũ. 2. q. b. ſſ v. pitos. ¶ Item nota q̃ aſſeſſor ad audiẽcias legitimo impedimento ceſſãte nõ vadẽs ſoluet partidamna et expenſas que ei⁹ culpa pp̃ter retardatum proceſſum ſubſtinuit. vt. pet̃ .ordi. v̊ vallad̃olid p regẽ Johannem. ij. ãno. 1442. Nõ p̃ot quis duobus magiſtratibus aſſidere ⁊ vtriuſq̃ iudicij curam peragere vt. l. fi. C. de aſſeſſo.

a ¶ Octauo quero an iudici defuncto debeãt ſalarium totius anni. viõ locatio. ſ. q.

a ¶ Nono quero q̃ eſt pena iudicis male[a] iudicãtis. prohibetur poſtulare. aduocat⁹. 3. q. ſ. ⁊ patitur alias penas de q̃b⁹ ſẽtẽtia. 9. q. ſolutio. 8. q. bb. omicidiũ. ſ. q. e.

¶ Et ſi iiuſte occidat iudex infidelis poſtea fidelis p̃ot eſſe clericus. ſec⁹. ſi iuſte. clericus. 3. q. c.

¶ Et negligẽs iniuriã illatam ſtudẽti vlciſci punitur vt. ſtudiũ. ſ. q.

¶ Itẽ ſi iniuriet verbis aut factis aliquẽ puniãt vt. iniuria. ſ. queſtione. i. vis. 3. q.

¶ Et ſi furetur regis: vel cõmunis: peccunias punitur vt. furtũ. 6. q.

¶ Qualiter teneãt de dãno per eũ vel ei⁹ mandato illato. damnũ. ſ. q. c.

¶ Et ſi iniuſte torqueat punit̃ vt. tortura. 9. q.

a ¶ Decimo quero an iudex p̃ot eſſe teſtis in cauſa ſui examinis. vide. teſtis. 7. q. m.

¶ Undecio q̃ro cui[b] debet iudex cauſas delegare. dic q̃ ſubdito ſue[c] iuriſdictionis: quia alium officialis negligens ſit deponendus. reſpõdeo quoddam eſt officium perpetuum ⁊ tunc nõ debet deponi: niſi culpa inducat depoſitionẽ vt q̃ delinquit in officio. C. de ſuſcep. ⁊ archa. l. ſi aliquis. in glo. ⁊ ad idez nunq̃ reuerti poteſt. vt nota in auct. de armis i fi. col. vj. quoddam eſt officiũ ad tẽpus vt officiuz poteſtatis ⁊ tunc propter enormia caſſari poteſt vt. C. ad l. iull. repet̃. l. fina. hoc tñ non poteſt facere niſi ſolus ſuperior vt in auct. de defen. ciui. ſ. interim. minoribus vero culpis nõ deponit̃ ab officio ſed punitur tempore ſindicatus. vt. C. vt omnes tam. ciui. l. i. ⁊ ſi eſt cõdemnatus i ſindicatu nũq̃ redit vlterius vt i dicta glo. in autentica. de armis. Nunciſ autem cõis p̃t de facili remoueri

aſſeſſor. quis eum debet eligere. qualis oz eſſe. q̃ ſit eius officium. an poſſit recipere ſalarium. Et de pena aſſeſſoris delinquentis. vide per ſpec. ti. de aſſeſſo. li. i. parti. i.

vide. executio. i. q. a. ſſ v. executio. v. ſi executores. o p̃dictis p bal. in. l. mancipia. C. de ſer. fugi. ¶ Nota q̃ qñ poteſtas facit iniuſtitiã aſſeſſores ei aſſedẽtes debent puniri niſi proteſtentur et ei cõtradicãt apõ acta. bal. l. quoniam. ij. C. de appellati.

a ¶ Male. vide ſupra. ſ. q. a. ſſ v. poterit. Et. ſententia. 9. q. a. b. ¶ Juſticie officialis officio ſuo abutens officio priuatur: ⁊ damna dupplicata reſtituat: ⁊ pro modo cõmiſſi corporaliter puniatur. vt. l. 121. ordi. de ſegouia per regem iohannẽ ij. anno. 1412. Et idez de iure cõmuni dicas q̃ iudex ꝓpter nimiã ſeueritatẽ: vel ſi male vtatur officio ſuo reppellitur ab eo. Et idez de domino erga ſubditos ſuos q̃ debeat priuari eoz iuriſdictione ⁊ dominio. vide. ſubiectio. v. item ſi ſubditi. et v. ſe. q̃ verum intelligas ſi doloſe ſuo abutat̃ officio vt tunc repelli debeat ab officio ⁊ ip̃m p dere. ſi autem per negligentiam ſuo abutatur officio debet al̃ puniri non autem al̃ ãmoueri: contra hoc facit. l. ſi quos. C. de offi. prefec. vbi dicitur q̃ etiam per negligentiam debet officiũ p/dere. de quibus per bar. l. de iure. circa fi. ff. de his q̃ ſui vel alie. iu. ſũt. Sz dic lacius cum q̃ris an

b ¶ Lui. cauſe delegatio iter ptes p regẽ facta ip̃o iure nõ valet nec p̃ceſſus inde ſecut⁹. ſz delegatiõe ip ſa nõ obſtãte iudex ordinarius de cauſa cognoſcat. predicta ceſſãt i regis recaudatorib⁹ ⁊ arrẽdatoribus vt pet̃. .ordi. de valladolid. per regem Johannem. ij. Anno. 1442.

c ¶ Sue. et iudex alteri iudici eo equali vel maiori cauſaz delegare nõ poteſt. vt inuit̃. 8. 13. q. c. ¶ An cauſa poteſt delegari non ſubdito. dicas aut delegatus iſte acceptat ⁊ valet delegatio. aut non acceptat et non valet delegatio. bal. l. in cauſarum. C. qui pro ſua iuriſ. ¶ Lum aliquid cõmittitur iudici ordinario per eius ſuperiorem non propter hoc videtur ſibi o legare ymo vt ordinarius cognoſcet ſi ei illud mãdatur q̃ virtute ordinarie iuriſdictionis facere poteſt. vt in. c. licet. de offi. ordi. et bar. in. l. de quibus. iij. oppo. ff. de legi. vide. h. in. capitu. exhibita. de iudi.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Item pone q̄ iudex incompetens delegauit causā cuidam habenti ordinariam iurisdictionem nō tamē in illa causa partes scienter litigauerūt quero an valeat processus. glo. in. l. in causarum. C. qui pro sua iurisd. sentit q̄ sic quia valet tanq̄ factus coram ordinario ex iurisdictione prorogata nō tanq̄ coram delegato. sed tu dicas q̄ si processit vt delegatus processus nō valet q̄a partes non intendebant procedere tanq̄ coram ordinario nec ipe assumsit hāc viam. Quero quid si delegans non habebat iurisdictionez a principio sed processu pēdente est eam ademptus an valeat processus. dicta. glo. sentit q̄ sic. veritas ē in contrarium: quia superueniens iurisdictio nō firmat retro factum a iudice incompetenti, de quibus per Bal. in dicta lege. in causaruz. C. qui pro sua iurisd.

a ¶ Infra territorium. vide supra. e. q. b. super v. certo loco. v. iudex ordinarius. ꝛ v. se.

b ¶ Delegare. an cōmissio inhabilis potest per delegatum vel per partes habilitari. h. in. c. nō nulli de rescrip. Itē an littere subreticie dent iurisdictionē. h. in. c. ad audientiam. e. ti.

c ¶ Imperij. quid est imperium simpliciter sumptum Item quare dicatur merum imperium. ꝛ quid ē merum imperium. Item quibus modis competat merum imperium. Item de exemplis meri imperij. et an missio in carcerem sit de mero imperio maiori. et an cause capitales dicantur de mero imperio. Item an merum imperium potest delegari. Item quare dicitur mixtum imperium. ꝛ quid sit mixtum imperium. Item q̄ bus competit mixtum imperium. Itē quot sūt gradus mixti imperij. vide p bar. in lege. imperiuz. ff. de iurisd. o. iudi.

non posset inuitum ad iudicandum compellere. Et talem causam ei ꝯmittat quam delegās ipse terminare posset. ꝛ sit delegabilis causa. Dandetq̄ ei vt infra territorium [a] ius dicat: quia extra nō posset. licet possit ordinarius extra territorium existens causam intra delegare. [b] Et delegatum sibi subditum cōmissionem recusantem potest cōpellere. (s. iudex.) 3. parti. ti. iiij. l. xvij. vi supra. 4. q. c.

¶ An clericus potest de causa seculari ex delegatione cognoscere. clericus. 4. q. r.

a ¶ Duodecimo quero q̄ iudicia sunt delegabilia Scias q̄ ea que sunt meri imperij: [c] vt mors: membri mutilatio: relegatio: sententia libertatis: aut seruitutis: nō competūt nisi regibus aut magnis principibus: nec ali⁹ hoc potest ex lōgo [d] vsu: aut genere acquirere: nisi eis a predictis simpliciter ꝯcedatur: vl̄ a legibus huius libri. Et licet iudices ordinarij possūt de istis iudicare: tamen nō possunt alijs delegare: nisi ex iusta causa se absentēt tunc enim delegāt vsq̄ ad diffinitiuaz exclusiue

¶ Que autem sunt mixti imperij vt tutoris ꝛ curatoris datio: missio in possessionem: ꝛ de causis vltra trigentos morabatinos auri cognitio sunt etiaz indelegabilia [e] nisi sit iudex circa negocia regis: aut causarum multitudinem occupatus: tunc vero delegat cognitionem ꝛ diffinitōnem. ¶ Ea vero que sūt a dicta sūma citra sunt indistincte delegabilia.

¶ Et priora vocantur maiora. Secunda media. Vltima minora. e. ti. l. xviij. prescriptio. 3. q. c. rex. 23. q. e. tutor. p ma. q. e.

d ¶ Lōgo. vide fo. no. c. lxiij. quē habes rex. xxiij q. e.

e ¶ Indelegabilia. vide. fo. l. li. i. ti. vij. l. ij. ꝛ iiij vbi dicit q̄ etiaz ea que sunt meri imperij sunt delegabilia etiam in diffinendo. Et vide azo. in sūma. C. de pedo. iudi. ¶. causas. Et ō iure canonico que sunt meri: vl̄ mixti imperij sunt delegabilia. h. in capitulo. fi. de offi. dele. ¶ Ille qui subrogatur in locum alterius debz esse eiusdez ordinis ꝛ conditionis cuius est subrogans seu in cuius locum subrogatur. ꝛ facit cōtra iudices ꝛ assessores iusticiariorum regni nam quando recedunt de prouincia ꝛ reuertuntur domū in locum suum subrogant vnum de aduocatis qui sūt de

© Biblioteca Nacional de España

eadem prouincia: qui nõ pñt: ꝛ si ergo nõ tenet surrogatio nec ꝙ faciũt tenet bal. in.l. parabolani. C. de epiſc. ꝛ cleri. facit que ſcripſi. feudum. 6. q. b. ſuper v. feudatario. v. quilibet volẽs. Sz de iure municipali hodie aliter dicas qp̃tores vel etiã alie iuſticie regni: nõ p ſubſtitutos ſed per ſemetipſos ſeruire ỏ bẽt iudicaturas. vt ſcripſi. legat⁹. v. legat⁹ iudex Licet inuaſ cõtrariũ. fo. l. li. i. ti. vij. l. ij. in fi.

a ¶ Delegat⁹. Nũquid delegatus põt cõmittere ea que ſunt nudi miſterij et nõ iuriſdictionis puta ỏmittit notario ſuo ex cauſa ꝙ examinet teſtes. glo. dicit ꝙ ſic. in. c. i. de offi. dele. in cle. vbi oio videas. de quo p bal in. l. a iudice. C. de iudi. Et vide. teſtis 6. q. i. ſſ v. receptorias. v. an delegat⁹. ꝛ v. itẽ qñ in pn. ¶ Vide plura q̃ de delegato ſcri. delegat⁹.

b ¶ Subdelegare. an talis hẽns collegã põt ſubdelegare. h. in. c. coꝛã. de offi. dele. Et ibi vide an impeditus impotẽtia iuris põt ſubdelegare. tenet ꝙ nõ licet nõ hẽat collegã. ¶ Delegatus ad vniuerſitatem cauſaꝝ redact⁹ ẽ ad iſtar ordinarij. q̃ro q̃ dicaꝫ delegat⁹ ad vniũſitatẽ cãꝝ. rñdeo ille cui reſpectu alic⁹ territorij fit ỏlegatio vt ſi delegãtur ſibi oẽs cauſe hoim alic⁹ caſtri vel ville. ſecus ſi fiat ſibi cõmiſſio ſine cõmemoꝛõne territorij qꝛ tũc nõ põt redigi ad inſtar ordinarij vt ſi cõmittãtur alicui oẽs cauſe q̃ ſũt inter ticiũ et ſeyum. de quo per bal. in. l. a iudice. C. de iudi.

c ¶ Cõteſtet. i hac. l. ptite eligiꝫ opio. glo. poſite i. l. minoꝛ. ff. ỏ iuriſ. o. iudi. ꝛ repbaꝫ. glo. poſita in. c. cum bertholdus. extra de ſen. ꝛ re. iudi. quã tenet Jo. an. in. ca. i. de procu. li. vj.

b ¶ Cognitio ſ. delegatus qui delegat cauſam reſeruata ſibi prolatione ſententie debet cauſam audire in principio. i. in conteſtatione. et in medio i. in receptione probationum. et in fine omnib⁹ recenſitis ferre ſententiam. cetera occurrentia expediat delegatus: puta dabit dilationes: feret interlocutorias: ꝛ ſimilia. ꝛ hoc intellige in iudice cauſe principalis: ſed iudex appellationis vel delegatus: etiam in cauſa principali retenta ſententia nihil cõmittit ſed per ſe cauſam audiat. vt in auct. ad hec C. de iudi. ¶ Nũquid inferior a principe poſſit cauſam delegare cum certi temporis prefinitione putaꝫ

a ¶ Decimotercio q̃ro q̃m poteſtatẽ habz iudex delegatus.[a] dic ꝙ delegat⁹ a principe poteſt etiã litem coꝛaz eo nõ incepta ſubdelegare.[b] ab ordinario aũt nequaq̃: niſi lis prius coram eo (ſ. delegato ab ordinario.) conteſtetur.[c] ¶ Itẽ pt cauſe cognitio et diffinitio delegari: vel cognitio[d] tãtũ ¶ Judex tamẽ poſit⁹ ad cognoſcendũ de cauſis appellationis ꝛ ſententiã

duoꝝ menſium. cy. in. l. properandum. C. ỏ iudi. tenet ꝙ nõ ſed bal. ibi i. ſ. ſin autẽ vtraq̃. in fi. recitãdo p̃ dictã. cy. opinionem tenet ꝙ põt: tñ ꝙ nõ finitur inſtãtia plapſũ duoꝝ mẽſiũ ſz delegans cognoſcet ex eiſdem actis et ſic ꝙ ſoluitur iudicium quo ad delegatuz nõ quo ad partes.

b ¶ Delegatus non poteſt delegare. ¶ Delegatus ad cauſam proprietatis nõ poteſt

vum ordinarius nõ põt ſolam cognitiõz delegare: ſed aut totaliter cognoſcat: aut etiã diffinitõ nẽ dimittat. e. ti. l. xix.

b ¶ Et is detur delegatus quẽ vtraq̃ pars petierit nõ autẽ ab vna (ſ. parte petitũ.) in alteri⁹ abſentia: niſi iudex cognouerit eum (ſ. delegatũ qui ab vna parte petitur.) probitate fulcitum. Nec excedat delegat⁹ terminos ſue cõmiſſiõis[c] alias cãs

e ¶ Cõmiſſionis

cognoſcere de cauſa poſſeſſionis ſuper qua non extitit delegatus vt in. l. ſi de proprietate. C. ſi a non. compe. iuſ. Quero quid ſi cauſa cõmittatur ſup fundo nõ expreſſo de proprietate vel poſſeſſione an integratur cauſa poſſeſſionis ꝛ proprietatis. reſpõdeo ſic quia cõmiſſio eſt inde finita. Quero an videatur cõmiſſa cauſa ſeruitutis. reſpondeo aut eſt ſeruitus vſusfructus ꝛ videtur cõmiſſa quia vſusfructus eſt pars dominij: ſecus in alijs ſeruitutibus. vt. ff. de lega. ij. l. cum filius. ſ. dominus. et. l. menius. ſ. fundo. Quero nunquid iſte qui impetrauit ſuper petitorio poſſit tranſire ad poſſeſſorium retinende. dicas ꝙ non quia non impetrauit ſuper poſſeſſorio: vel dic ꝙ ſi queſtio poſſeſſionis ſapit ordinem ad petitorium poſſit incidenter cognoſcere: alꝫ non. vt. l. ſi cui. ſ. ſi queratur. ff. ſi ſerui. ven. conſidera autez altera partium eligit agere petitorio vel impetrare ſuper eo et tunc nullum eſt preambulum iſtius petitorij. aut neutra partium vult agere petitorio ſed quelibet dicit ſe dñm ꝛ ſe poſſidere ꝛ tũc officio iudicis ſine libello diſcutitur q̃s poſſideat ꝛ hoc declarato onus agendi iniungitur nõ poſſidẽti. vt in. l. exit⁹. ff. de acqui. poſſe. ſed ſi vtraq̃ pars petit pronũciari ſuper dñio ꝛ nõ ſuper reſtitutione poſſeſſiõis q̃a quelibet aſſerit ſe dñm ꝛ ſe poſſidere tũc eodem modo iudex poteſt incidenter querere quis poſſideat licet in reſcripto non ſit facta mentio de poſſeſſione: ꝛ ſic intelligitur glo. poſita i dicta. l. ſi de ꝓprietate.

© Biblioteca Nacional de España

Quero quid si in rescripto fit mentio iuris puta cõ quiritur ticius de petro q̃ iniuriã sibi fecit in tali re ad ipm pertinentẽ de iure nũquid veniet possessoriũ ꝛ petitoriũ.dic q̃ sic vt nõ Inno. de rs. eccle.non alie.c.epi.et archi.xj.q.i.c.si quisq̃.Quero ad dicta.l. si de ꝓprietate. habeat locum in iuribus incorporalibus vt cõmissa causa quasi ꝓprietatis nõ intelligat cõmissa cã quasi possessionis.ꝛ videt dicẽdum q̃ idem sit vtrobiq; lz iura incorporalia in quasi possessione iporuz iuriuz nõ sit merũ possessoriũ vt si q̃s dicat se esse i q̃i possessiõe obligationũ ex assidua prestatione

Quero delegatus fuit iudex ſr iudicio retinẽde nũc pendẽte iudicio vnus spoliat alterũ nũquid coram eodẽ iudice obmisso iudicio retinende potest intentare iudicium recuperande.dic q̃ nõ ſz debeat intẽptari officiũ iudicis q; nihil debuit nouari lite pendẽte. vt nõt archi.2.q.i.c.in primis.de predictis p bal.in dicta.l. si de ꝓprietate.C.si a nõ.cõpe.iu.¶ An delegat⁹ potest cognoscere de nõ iurisdictiõe delegãtis.respondeo nõ ſz bene cognoscit de sua iurisdictiõe delegata ꝛ per quãdam cõsequentiã deordinaria: nõ tamẽ vt sup ordinaria iudicet: ſz bene põt iudicare se nõ ẽẽ iudicem.simile dico q̃ iudex põt cognoscere de ꝓuilegiato nõ de ꝓuilegiãte. vt nõ de ꝓuile.c.cũ venisset. per Inno.i.de tãgẽtib⁹ personã ſz nõ de tãgentibus potestatẽ vel mẽtẽ ꝓncipis q; sup mẽte sua ipe princeps cõsulendus est: nisi hoc pẽderet ex iure scripto ꝛ nõ per examẽ facti. vt de illa.l.nõ.ff.de vulga.ꝛ pupi.substi.l.ex facto.de quib⁹ per bal.in.l.si militaris.C.si a nõ cõpe.iudi.Si iudex delegat⁹ iniuste excõmunicatũ absoluit an põt de causa super q̃ fuit excõmunicatus cognoscere lz nõ fuit ei delegata. vide. h.in.c.prudentiam.in fi.de offi.dele. ¶ Item an potest iudex delegatus exequi sententiam suam.h.in.c. significasti.de offi.dele.di.ij. ¶ Item iudex delegat⁹ an potest inuocare auxilium brachij secularis. vide. h.in dicto.c.significasti.di. .Et vide.clericus.10. q.b.super v̄.inuocetur.¶ Itẽ si est delegatus ad causam criminis per hec verba.questionẽ que est inter iohãnem ꝛ guillermũ tibi cõmittimus decidendã:an criminali decisa põt cognoscere de ciuili.h.in.c.in litteris.2.di.i fi.de offi. dele.dicit q̃ põt.¶ Item an cuiuscũq̃ delegati negligentiam vel delictũ: põt iudex ordinarius loci corrigere vel emendare.h.i.c.significauit. de offi. delega. ¶ Si delegatus principis in causa sibi cõmissa delinquat ꝛ faciat litem suaz põt ex hoc cõueniri coram ordinario loci vbi deliquit: nã lz in processu dẽdo sit maior eo tamẽ cum deliqt efficitur sub eo ꝑm q̃. q; reatus oẽm honorem excludit de quo per bal.in auct.qua in prouincia. C. vbi de cri.agi.opor.

nisi de partium volũtate audiendo:vel nisi per modum recõuẽtiõis post respõsiõz rei. e.ti.l.20.

c ¶ Et scias q̃ delegati potestas soluitur reuãte delegante:aut si delegatus incipit esse equalis: vel maioris potestatis(ratõne officij.) quã delegãs aut mortuo:[a] seu ab officio delegante ante litẽ contestatã remoto: ſz si post litem cõtestatã moritur:aut remouetur delegans:potest nihilominus iudicare delegatus. e.ti.l.xj.

¶ An delegat⁹ super re põt etiã super fructibus sẽtẽciare:ꝛ an delegatio transit ad successorẽ vide.rescriptũ.2.q.c.

¶ Itẽ an valet sñia a pluribus delegatis:vno absente:vel cõtradicẽte: lata. vide. sñia.7.q.d.

An delegatus pape põt a se excõicatũ absoluere excõmunicatio.ii.q. vide de iudice. sententia. per totum.

a ¶ Mortuo. vide fo.iuꝺ. li. vij.ti. v.l.i. ¶ Et an morte delegantis: vel delegati: expiret mandatũ h. in.c.quoniam abbas. de offi.dele. ¶ Item si papa delegauit causam ꝛ delegatus est mortuus ordinarius non potest se intromittere de illa causa seꝺ solus papa licet delegatio sit consumpta. et idem si causa pendet in curia.bal.in.l. si vt ꝑponis.in colum.pe.C.quo.et quando.iu. ¶ Iurisdictio ordinaria non finitur morte concedentis.bar.l.i.§.si plures sunt magistri. in colum. ij.ff.si exerci.acti.¶ Item cum dicitur q̃ iurisdictio delegati extinguitur morte mandantis re integra:quero quando desinit esse res integra. Item si cõmittantur plures cause ꝛ delegatus incipit in vnam cognoscere: vel contra plures personas ꝛ incipit contra vnam:ante mortem delegantis:an extinguatur delegatio quãtum ad alias.Item cum morte mandantis extinguitur mandatum an extinguatur tanq̃ sit reuocatum a domino: vel qualiter.Item quid si delegatus mortem mandantis ignoret et procedit an acta valeant.Item vtrum morte delegati expiret mandatum an vero transeat ad successorẽ delegati. barto.in lege.more.maio.ff.de iurisꝺ.o.iu.¶ Et vsq̃

© Biblioteca Nacional de España

ab quot tempus potest delegatus: vel subdelegatus: iurisdictionem exercere. h. in. c. querenti. de offi. dele. ¶Item an reuocat prima cōmissio per secundam alij factam. h. in. c. pastoralis. ℭ. preterea. de offi. dele. et. c. conquerenti. in fine. ¶Item an vnus ex delegatis cū clausula: q̄ si non omnes post renunciationem ꝺ legatiōis potest penitere h. in. c. significantib⁹. ꝺ offi. delega. ¶Item si cōmittūtur in vno rescripto plures cause an perpetuata iurisdictione in vna sit perpetuata in alijs. h. in. c. licet vndiq̄ de offi. dele. Et ibi vide an per missionem littere vel nuncij: an reum citādum sit perpetuata iurisdictio. et in. c. fi. in fi. de offi. dele. Et bar. in dicta. l. more maiorꝫ. ff. de iurisdi. o. i. dicit q̄ cum in rescripto plures cause vniuersaliter sūt cōmisse q̄ perpetuata iurisdictione in vna in alijs est perpetuata. sed secus si cause nominatim sint cōmisse. q̄ tūc sūt plures delegationes. Item ibi tenet q̄ non reuocatur morte cum dicit cōmitto donec duxero reuocandū.

¶Iudicium. Quid sit iudiciū. ꝛ q̄ sint necessaria in eius cōstructiōe. ꝛ qualiter. ꝛ qn̄ ad effectum perducatur. quis sit eius effectus in principio: in medio: ꝛ in fine. vide azo. in suā. C. de iudi. Et vide etiā quid sit iudiciū. ꝛ quot ei⁹ species. per. h. in. c. forus. 3. di. de verbo. signifi. Quero quot respectib⁹ iudiciū possit dici extra ordinariū. dic aut cōsideram⁹ ipm ius q̄ ꝓponitur ꝛ tūc extraordinariū iudiciū est illud in quo procedit̄ per viā denūciatiōis: vel inquisitiōis. vt. ff. si cer. petta. l. si filius. et. ff. de bo. pos. l. seru⁹. ꝛ C. de liber. et eo. libe. l. i. ℭ. cū nō in eis. ordinarium vero est actionis serioſe. Aut consideramus solemnitatem qua ꝓponitur ꝛ tūc omia iudicia isto respectu possint dici hodie extraordinaria. vt. C. de foro. sub. l. i. et. ij. cum sine aliqua solemnitate ꝓponantur ꝛ qz olim omia cum solemnitate ideo omia ordinaria dicebantur. Aut consideramus iudicem coram quo questio vētilat̄ et tūc extraordinariū iudiciū est delegatū. Aut cōsideram⁹ ꝑsonam actoris vel rei ꝛ tūc extraordinariū iudicium est qn̄ al' inhabiles admittūtur. vt. C. qui. le. per. l. qui momentarie. et C. si per vim vl' alio mo. l. i. aut cōsideram⁹ modum ꝛ formā q̄ cognoscitur et ꝓceditur ꝛ tūc extraordinaria sūt in quibus ꝓceditur sine strepitu ꝛ figura iudicij. vt glo. in. c. quoniā contra falsam. de ꝓba. ti. ꝛ de ver. sig. c. sepe cōtingit. Aut consideramus rem ipam siue materiā de qua agit̄ ꝛ tūc extraordinaria sūt quib⁹ de re inominata vel a regla excepta seu sub ipa nō cōprehensa discutitur vt. ff. de extraor. cri. per totū. Et ibi nota in glo. Rce. Aut consideram⁹ finē ad q̄ tē dit̄ ꝛ tūc extraordinaria dicūt̄ in quib⁹ sūia vl' executō ex causa alterat̄. vt. ff. de iniur. l. añpe. ꝛ fi. de quib⁹ per sali. in. l. incerti. C. de interdic. colū. pe.

¶Iudex. q. d. i. fideiussor. 4. q. 2 symonia. 3. q. stipulatio 6. q.

¶Iudicio sisti. vide. actor. 5. q. a. stipulatio. 6. q. ꝛ. fideiussor. 7. q. k. l. m.

¶Iudicatum solui. vid ꝓcurator. 7. q. c.

¶Iuramētum. primo quero quid est iuramentum. dic q̄ iuramētum est alicuius rei attestatio cum denominatione dei: vel alicuius rei sacre. 3. p. ti. ꝓ. l. i.

¶Secundo quero quot uplex [a] est. dic quod triplex. voluntariū. necessarium. iudiciale. ¶Volūtarium est a ꝑte parti delatum (s. extra iudiciū.) ꝛ per illud finitur lis sicut per sentētiam. nec cogitur ꝙs illud recipe: siue ex delatiōe: siue ex relatōe. Necessariū ē cū iudex ex officio alicui parti detulit qꝺ non potest referri [b] (s. per partem parti aduerse.) nec excusatur nisi iusta causa. Iudiciale est quod ex officio iudicis iniungit̄ vni parti vel vtrique. Et ꝺr̄ quia ad ꝓbationem plene non sufficit. Et ꝺr̄ iudiciale quia ꝓcedit ex officio iudicis. Et ꝺr̄ supletorium quia supplet ꝓbationem. Et ꝺr̄ purgatorium quia purgat ꝓbationem. Et ꝺr̄ decisorium quia decidit causam. Et ꝺr̄ necessarium quia ad ꝓbationem plene sufficit. Et ꝺr̄ voluntarium quia ꝑs ex sua voluntate ꝓmittit. Et ꝺr̄ delatum quia ꝑs alteri detulit. Et ꝺr̄ relatum quia ꝑs alteri relatum. Et ꝺr̄ extra iudiciū quia ꝑs extra iudiciū ꝓmittit. Et ꝺr̄ iudiciale quia ꝑs in iudicio ꝓmittit. Et ꝺr̄ ꝓmissorium quia ꝑs ꝓmittit. Et ꝺr̄ assertorium quia ꝑs asser

sari: nisi ex iusta causa. ⁊ si cui deffertur ⁊ nolit iurare debitur pro conuicto[a]: ⁊ fit hoc iuramentū qñ quis de rapina vel dolo: conqueritur: quo probato lz de rerum qñtitate vel valore nō probet extimabit iudex arbitrarie res amissas ꝑsona ꝓquerētis cōsiderata ⁊ mādabit eū super extimatione iurare ⁊ per inde tantū habetur ac si p testes ꝓbaret. [b] Et si petitio a decē mo'batinos citra per vnū testē[c] probetur deffert iudex hoc iuramētum (⁊ istud iuramentū ⁊ etiā aliud iuramētum qđ iudex ex officio suo possit ꝑstare dicitur iuramtū necessariū) parti quā sibi videbit certius dicere veritatez. lz si actor velit hoc iusiurandū subire qn sibi deferatur nō pōt reus ipe/dire. Judiciale dicit qđ pars parti deffert i iudicio coraz iudice. ⁊ istud pōt recusari [d] vel referri nec ille cui reffertur pōt recusare alia causa cadet (s. iudicis sñia secuta.) e .ti.l.ij. vide ī.e.q.d. vis 4.q. dolus. 6.q. mercator. 3.q.

¶ Tercio qro qs potest illud defferre: vel recipe vide que dixi s. ꝑti. q.

¶ Et scias q minor vigiti qnqz annis. aut prodigus. aut fatuus. vel sub alterius potestate (vt filius sub patris potestate etiā si sit maior. 25. ānis aut seruus sub dñi potestate) aut cura cōstitutus nō pōt sine ei[9] sub quo ē mādato defferre: ⁊ si cōtra factū est sñia sup hoc lata in ei[9] preiudiciū nō valebit. Necz etiā nocet patri si filius in causa peculij defferat iuramentū nisi dedit ei (s. pater filio) liberā administratō nē peculij in iudicio ⁊ extra. lz si alicui p̄doctōz deferr' vz qđ iurat ad cōmodū[e] sui vel pris vel dñi sicut si ipemet iurret Nec talis fatuus vel impuber auctorari: an vt sic rndeat cōfitendo vl negādo ⁊ nō puto q in hoc debeat auctorari q hoc nō cadit in scientiam tutoris vel curatoris. tu dic q prima examinatio an sit respondendum que debet fieri causa cognita sine dubio requrit ꝑsentiā

a ¶ Conuicto. iurare recusās in deffectu probationis cadit a causa. fo. l. e. ti. l. pe. vide infra. 3. q. d. super. d. consensu. et. 12. q. a. super d. criminali. d. lz in causis. et super d. fuisset. Et de calumnia iurare recusās non ipo iure sed per sententiam habetur pro conuicto. vt. e. q. a. ff d. fuisset.

b ¶ Probasset. vide que dixi ī. 7. q. c. et. 19. q. a.

c ¶ Testem. vide quando ē locus huic iuramento glo. in l. admonendi. ff. de iure iurā. Et q̄ scripsi. ī. 4. q. a. Et 18. q. a. Et que plenius scripsi. actor. 4. q. e. super d. probatōne. d. regula ē. in dsi. secundo fallit. Et. pbatio. 2. q. a. sup d. negās. d. inopia pbationū.

d ¶ Recusari. ymmo habet electionem iurandi vel defferendi. fo. l. li. ij. ti. 12. l fi. et sic habes per istam. l. fo. electā opīonem glo. positam in l. i. C. de re. credi. s. q iudiciale iuramentū non pōt recusari nisi ex causa: q̄m tenet. glo. in. l. generaliter. §. omne. super d. approbatū. Et ibi cy. sed p istā l. partite est approbata alia opinio. glo. posita in. l. manifeste. ff. de iure iuran. q indistincte pōt recusari nisi fuerit susceptum

¶ Et creditur vinearū custodi iuranti aliquē i vineis dānū fecisse si clamauit ꝑmis hoīb' trāseuntibus dicēs illū intulisse damnū. fo. l. li. iiij. ti. iiij. l. vij. ⁊ vide que circa hoc scripsi. custodia. d. quero q sit

¶ Itē credit' dño iurāti se fecisse solutiōz salarij famulo vsqz ad vnū morabatinū. e. fo. et. ti. l. 8.

e ¶ Comodū. vide s. 7. q. f. Quero an minor iuret de vitate dicēda. dicas ꝑm glo. i auct. ꝑncipales. C. de iura calū. q vbi nouit vitatē pōt interrogari sr vitate: qz ille est de vitate interrogādus qui melia eā nouit. tamē dz respōdere cū auctorita te tutoris. infans aūt nō pōt interrogari quia nihil nouit nā etas eius q videt ignorat. reuoco ī dubiū qñ minor rndet de vitate debeat tutor l curator suā autoritatē iterponere bar. i. l. videm[9]. ff. de i litē iuran. dicit q duplex ē act[9] ꝑm[9] ē vt cognoscat an minor debeat interrogari vl nō: ⁊ ista examiatio dz fieri cuz ipo tutore et ei[9] autōitate nā hec iuris diffceptatio nō cadit i pupillū. qđ ē actus respōdē di ⁊ iste ē duplex: aut emi vt tutor auctoretur vt respōdeat et

tutoris vl' curatoris tam nō req̃ritur ei⁹ cōfessu vl' auctoritate q̃ hoc pendet ex auctoritate ⁊ arbitrio iudicis q̃ etiam iuito mādat q̃ respondeat. vt in .c. ij. de confe. li. vj. in ista ergo ꝑma discptatiōe dz tutor vel curator adesse: sz in ipa respōsiōe dz tutor vel curator auctorari et cōsentire nō solū vt respōdeat sz vt sic respondeat ne minor per suā simplicitatē pclitetur. et si nō vult consētire vt sic respōdeatur sicut cadit i sciētiā pupilli vel adulti forte pōt ml'ctari: vel ab officio remoueri. ⁊ hoc i ciuilib⁹: sz i criminalib⁹ dic vt nō ꝑ cꝫ. in. l. claꝫ. C. de aucto. prestā. de ꝑ

pubes punitur si mēdatiū iurat.[a] e. ti. l. 7. 3.

b ¶ Itē nō potest procurator iuramentū decisoriū aduersario defferre: nisi habeat mādatū speciale vl' generalē ⁊ liberā ptātez aut est in rē suā cōstitut⁹ (vt si vēdidi tibi ius qđ cōtra terciū mihi cōpetebat ⁊ vt melio⁹ eū petere possis te in eo iure qđ tibi vēdidi cōstitui procuratorē.) Et iuramētū extra hos casus delatū nec ꝑ dest dño: nec nocet. e. ti. l. iiij. procurator. 7. q.

c ¶ Et sciēdū q̃ iuramētū ab vno de vniuersitate in deffectū ꝓbatiōis bona fide super re vniuersitatis delatuz tenet.[b] e. ti. l. x.

d ¶ Et circa hāc delatiōez scias q̃ anteq̃z cui defertur iuret pōt defferēs penitere nec pōt postea iterato defferre. ¶ Et ē iurādū ꝑ modū ꝑ quē iuramētū deffertur. ⁊ si referat' ꝑ eūdē modū (vt si defferebā qđ pars aduersa iuraret ad euāglia vel al' ⁊ sic mihi dz referri.) refferatur ⁊ tenet' iurare cui reffertur: vel aliter recedere[c] aduersariū liberādo vel soluere. Et si sup vetitis defferatur nō vz iuramētū etiā si fiat. ¶ Itē delato iuramēto vt q̃s simplici verbo iuret sufficit[d] q̃ dicat crede mihi sicut i deum credo. (⁊ sufficit ēt si dicat crede mihi.) ¶ Itē si pato iurare (i. circa iuramētū pstitū deponere.) ps remisit (aut noluit q̃ iuraret. i. circa pstitū iuramētū deponeret.) iuramētū pinde ac si iurassz habetur. ¶ Itē semel iurare recusās nō pōt post ea sine ptis cōfessu[e] iurare. e. ti. l. 8. vi' circa hāc questionē. i. 18. q.

a ¶ Quarto q̃ro sī q̃bus[f] iuratur seu deffertur iuramētū de necessario. vi de s. 2. q. Nec ē sup vetitis iurādū s. 3. q. 9. et infra. ii. q. a. Et scias q̃ omnis causa criminalis potest in subsidium (. i. si alias probari non potest.) terminari iuramento[g] de partium vo-

b ¶ Sufficit. vide .ij. q. a. sī ꝟ. q̃ sī. ꝟ. itē qui.

e ¶ Cōfessu. ⁊ nō veniēs ad iurādū i termino ꝑfixo cadit a cā. ⁊ si venit ⁊ aduersari⁹ nō vult ad recipiēdū iuramētū erit absolut⁹ q̃ iuratur⁹ erat. fo. l. li. ij. ti. xij. l. añpe. vi' s. 2. q. sī ꝟ. cōiūcto

f ¶ Quib⁹. ⁊ i q̃b⁹ casib⁹ licitū ē iurare. vide de electi. c. significasti. glo. scilicet seruanda.

g ¶ Iuramēto. an i criminalib⁹ fit loc⁹ delatiōi iuramēti. dicas q̃ quēcq̃ agit' ꝺ crīmine ciuilī tūc si q̃dē ē actio ꝑpetuata ē loc⁹ delatiōi iuramēti. sz si ageret' actiōe populari dic vt l. eū q̃. ff. in popularib⁹. ff. de iurē iurā. Si vo agitur crimialī tūc aut loq̃mur de iuramēto deferēdo a pte aut de iuramēto deferēdo a iudice. ꝓ casu si q̃dez accusat' de iudicio publico Et tūc nō ē loc⁹ delatiōi iuramēti añ litē cōtestatā

dictis per bal. in dicta auct. principales pso. C. de iura. calū. ff. obtuari. colū. vj. et circa hoc vi de. cōfessio. ff. q. a. sī ꝟ. pubes. ꝟ. q̃ro vtz. i vsi. q̃ro q̃ de. Et tortura. 2. q. a. sī ꝟ. minor.

a ¶ Iurat. vide que dixi infra. 7. q. i. et. e. q. in fi. sī ꝟ. pupillum.

b ¶ Tenet. etiā sentētia sup hoc lata nocet alijs de vniuersitate. sentent' a. 6. q. 9. in fi. Et vide. actor 2. q. n. super ꝟ. pe e e.

c ¶ Recedere. vide s. 2 q a. i fi.

nec pōt litē cōtestatā q̃ negociū nō est proprium accusantis: sed reus pōt defferre iuramentū ad cōdēnationē accusatori vt quia dicit volo esse condemnatus si accusator iurauerit. et in iudicijs priuatis tunc antequā perueniatur ad iudicium potest quis iuramentum defferre: sed postq̃ deuenitur ad iudicium non potest quis iuramentum defferre cum non possit desistere ⁊ iō est sicut i publicis. Si q̃rit' de iuramto q̃ deffertur a iudice in defectū ꝓbatiōis ⁊ tūc reo ad absolutiōz bene pōt defferri: ⁊ dicit' iuramentum

© Biblioteca Nacional de España

purgatoriū nō
ant cōdemnato
rium. de quib⁹
per bar. l. mari
tus. ff. de q̄sti.
Et vide q̄ circa
hoc scripsi. p̄
batio. 2. q. a. ſr̄
v. inopia p̄ba
tionū. circa p̄n.
Et. captio. 3. q.
a. 7 q̄ ibi scripsi
Et positio. v. q̄
ro nū quid inter
rogatiōibus. in
vſi. ité nō tenet
quis respondere
positioni crimi
nose. Et an in
criminib⁹ iure
tur de calūnia.
vide j. 12. q. a. 7
q̄ ibi scripsi ſr̄.
v. criminali.

a ¶ Matrimonia
lis. an super cau
sa matrimonia
li conuersionis
vel mōchatiōis
potest defferri
iuramētum. b.
in capitulo. mu
lier. de iure iu
rando. Et vide.
matrimonium.
13. q. a. 7 que i
bi scripsi super
v. probet. v. ité
an stetur.

b ¶ Ante senten
tiam. vt infra.
12. q. a. et ibi e
tiam scripsi su
per vbo. post
litem.

c ¶ Juramenti.
An iuramentuz
extenditur ad fa
cta: seu statuta
futura. h. in ca
pitulo. clericꝰ.
de iure iuran.
Et vide per euz
in capitulo. pre
terea. de testi. co.

luntate. ſz lz sint iudicia
magna: vl̄ vnꝰ bonꝰ tes
tis cōtra reū criminis nō
pōt iudex accusatori dif
ferre iuramētū nisi accu
satus essz vilis: 7 iudicia
sufficiētia ad torturā: et
accusatoz bone fame: iu
diciūqz nō sāguinis. Jtē
cā matrimonial' a vl̄ q̄n
do q̄s petit religiosū vt
sui ordinis. vel super ali
quo facto vel dato. aut
super aliquo statuto vl̄
eiꝰ vero itellectu. vel sr̄
cōsuetudine: pōt deptiū
voluntate expediri iura
mento. e. ti. l. 10.
¶ Qñ ad decreti p̄mi p̄
cedit iterpositōz q̄ iura
mētū p̄us p̄stabit mitē
dus. actor. 4. q. 8.
¶ Qualiter super expen
sis factis statur iuramēto
vincētis. primū decretū
6. q. b. citatio. 8. q. a.
¶ Qualiter nuncians no
uum opus tenetur iura
re. nunciatio. 4. q. c.
¶ Quando legatariꝰ sub
conditōne quid iurādū
tenetur iurare: vel non.
conditio. 5. q. k.
¶ Qualr̄ dz iurare d̄ stā
do mādatis ecclesie qui
absoluitur ab excōicatio
ne. excōicatio. 11. q. f.
¶ Qualr̄ cōsecrād⁹ tene

a ¶ Quito q̄ro quo tpe d̄
fertur iuramētū. dic q̄ si
ue defferatur a pte vel a
iudice: vel ēt si sit iuram
tū de calūnia: pōt p̄stari
i p̄ncipio cāe. vl̄ q̄ncūqz
an lītiam. b e. ti. l. 22. 18.
a ¶ Sexto q̄lr̄ defferet. vl
de 3. 2. et. 3. q.
a ¶ Septimo q̄ro q̄s ē effe
ctꝰ iuramēti. c dic q̄ p il
lud finitur lis sicut p sen
tētiā. d vide 3. 2. q. Nec
restaurat p̄textu instr̄o
rū postea reptoz si ē iu
ramētū volūtariū. (qz i
iuramēto volūtario nō
decipitur iudex sz ps ad
uersa 7 cōtēnitur deus.)
sz si de mādato vel cōsē
su iudicis fuit delatū in
stauratur: qz i eo decipi
tur iudex et aduersarius
cōtēnituꝛqz deꝰ: 7 ideo
mitiꝰ cū deo q̄z cū iudi
ce agitur. ¶ Est tñ casꝰ i
quo iuramētū nō opat
irreuocabilē decisiōz: vt
si asserēs sibi legatū fac
tū ante testamēti apitio
nem ex heredis dilatiōe
iuret q̄ compto contra

de iure iurā.
7 glo. in. ca.
ex parte. de
cler. nō resi.
¶ Ciuitas pu
lina fecit q̄n
dā cōtractū
7 sindicꝰ hz
mandatū ad
ōhēdū cū iu
raméto 7 iu
rat q̄ro q̄d
opatur hoc
iuramētū nā
ciuitas aiaz
nō hz vt no
tat Inno. in
c. grauē. de.
sen. exco. rñ
deo aut loq̄
mur quo ad
reatū piuriꝰ
7 tūc non o
būgātur nisi
iurātes 7 mā
dātes. aut lo
q̄mur quo
ad ppetuuz
esse ōctus 7
dico q̄ istud
iuramētū re
p̄sētat rē pu
blicam locō
maioris vt
nō restituat
i itegrū: sic
dicimꝰ de mi
noze iurāte.
facit. c. p̄sen
tiū. de testi.
li. vſ. vñ q̄n
tū ad firmā
dū actū idez
dicas in ciui
tate q̄ i mi
noze. In ec
clia āt p nul
lū iuramētū
pōt fieri q̄
nō hēatur lo
co minoris:
7 istud ē fa
uoze eccl'ie.
de quibus p

¶ Et an extenditur iuramentum ad ea de quibus noꝝ fuit cogitatum. h. dicto. c. clericꝰ

bal. C. de re. credi. l. generaliter. circa medium.
b ¶ Sententiā. et iuramentum sr̄ ōctib⁹ p̄stitus

© Biblioteca Nacional de España

hēt paratꝫ executōnem sicut sētētia. bar.i l.iusti rādū.ff.ō iu re iurā. Idez si iuramētuz sit iudiciale. vt executio. 2.q.a. sr̄ ō. q̄lr̄.ō. nota q. in p̄n.

a ¶ probatꝫ Q̄nq; āt maioris effect⁹ est p̄batio p testes q̄m p iuramētū.dā nū.6.q.c.

b ¶ Uēdicatō nē.an ex iuramēto competit actio. h.in.c. cum veniſſēt . 2. di. de insti.

c ¶ Alios. vi de.j. e.q.b.

d ¶ Successoribus.qñ iuratur de futuro an q̄ntū ad eū cui iuratur sit p sonale vl̄ ex tēdat ad successores iuramētū.h.i. c. veritatis. de iure iurā. ¶ Utrū heres vel successor laici iurātis sr̄ cō tractu possit trahi cora iudice ecclīastico. h. tenet q̄ nō i c. ōitatis.de iure iurā. et ibi Jo.an.ꝫ iurās trahi potuiſſꝫ rōe iuramēti. Et hoc nisi iudiciū eēt iā ceptū cū defūcto. vt Jo.an.c.fi. ō foro cōpe.li.vj.i nouella. Jtē iuramētū defūcti i extremis posit⁹ afficit heredē 7 facit eū de foro ecrio ex inspectione testamenti nō stabitur iuramēto. Sed si legatarius dicat heredis fidei secrete cōmiſſū fuiſſe legatū tenetur heres iurare (ſ. ad instantiā legatarij.) vel refferre: nec tale iuramētum infringitur etiam si nō cōpareat in testamento scriptum legatum. e. ti.l.xxiiij.

b ¶ Et q̄muis magne virtutis sit iuramentū nō tamē p̄eiudicat ius habēti qui cum iurante nō cōtēdebat. sed solū contēdenti. e.ti. l. 9. vide supra.e.q.d.

c ¶ Et in tantū nocet iuramentū contendēti q̄ iuranti cū aduersarij volūtate: vel ex iudicis delatione sibi dotē promissā aut se emisse: vel pignori dediſſe: tradetur id super quo iurauit quēadmodū si probaſſꝫ. a 7 soluto matrimonio restituetur mulieri vel eius heredi talis dos. soluet tamē iurans mutui quātitatem: aut eius precium nisi hoc se soluiſſe iurauit. e.ti.l.xij. vide supra e.q.e.

d ¶ Et si a possessione rei sibi tradite pretextu iuramenti cadit iurās habet cōtra qualēcunq; detinētem vendicationē: b nisi tercius nūc tenēs sit verus dominus rei cui nō obest iuramentum inter alios c delatū. ¶ Re⁹ aūt iurās rē nō eē petentis lꝫ cōtra differētē (ſ. iuramētū) q̄mdiu possidet defēdatur nō tn̄ cōtra eū vl̄ cōtra aliū hēt actiōꝫ (ſ. rōne p̄stiti iuramenti) amissa possessiōe. secus si iurat rem esse suā: q; tūc hēt actiōꝫ cōtra deferētē e.ti.l.13. solutio.6.q.

e ¶ Jtē actore rei delatiōe iurāte sibi deberi debetur ei id q̄d iurat etiaꝫ si re vera nil debebatur. ¶ Jtē sicut p litis cōtestationē ita p iuramētū interrūpitur p̄scriptio a deferente inchoata. e.ti.l. xiiij. vide i.e.q.c.

f ¶ Jtē iuramētū prodest iurāti 7 successorib⁹ d ei⁹ etiā singularib⁹. 7 nocet ei p̄tra quē iuratur 7 ei⁹ heredib⁹. ¶ Jtē iuramētū tutoris: serui: vel filij familias prodest e pupillo domino: vel patri. ¶ Jtē si vnus ex reis (ſ. in solidū obligat⁹) debēcleſie.ab.in.ca. fi.de sepultu.et Jo.an.in.ca.fi. de fo7.cōpe.li. vj. ¶ Jtē rōe iuramēti ad obſuantiam cōtractus prestiti licꝫ quis efficiat de eccliastico foro 7 iudex hoc casu audiat cōquerentem non tamen poteſt ciuiliter iquirere ex officio. Item vbi est iuramentum non seruatur in foro epiſcopi ius ciuile seo canonicum. bal.in.l.i.C. de re.credi. columna.iij.licet leges que quādoq; re probant vel remittunt iuramēta sint seruande vt etiam dixi supra.i.q.ō. an p Et. anca. in. c. ea que fiunt. de re.iur̄.li.vj.vbi etiā dicit q̄ qñ ē q̄o de iuramēto in fo.iudi. vtrū sit licitū vel illicitū q̄ spectat ad eccliaſticū iudicē. ꝫ si de viriḃ iuramēti nō dubitat ꝫ cōtēdit vt p̄uet a gēdo vl̄ excipiēdo rōe alicui⁹ i tereſſe q̄ isto casu vterq; ē iudex cōpetēs. 7 dicas sm̄ bal.in dicta l.i. C. de re credi. q̄ lite mota i iudicio seculari pōt hēri recurſus ad eccl̄z rōne iuramēti vt moneat iudicē seculare sup faciēdo obſuari iuramētum. 7 q̄ sup hoc nō obstat exceptio litis pendentis.

e ¶ Prodest. vide supra.3.questione.a.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶Secundū. an est validū secū/dum iuramētuz contra primuz vel cōtra ꝑmaz promissionem. h.in.c.veniēs. de iure iu.

b ¶Nō secunda. si iam lata est sē tentia ⁊ alia fer tur ex nouo ꝓ/cessu indistincte valet secūda si/ue secūda noce/at reo siue acto ri.sentētia.5.q. c.sz si post pri/mā sentētiā da/retur alia sentē tia ex eisdē actis tūc essz nulla in distincte siue cō cōdaret cū pri/ma siue discor/daret siue faciat pro reo siue pro actore.de q̄bus p bar.in.l.nam postea.§.si dā/netur.ff.de iure iurā.¶ide q̄ cir ca hoc plenius scripsi.sentētia. 7.q.6.super v. primam.

c ¶Sētētia. vide sentētia. 6.q.c. sr̄ v.reptorum.

d ¶Restituitur. qñ firmat iura/mētū ea q̄ alias nō esset firma. h.i.c.debitores 2.di.de iure iu. ⁊ bar.in.l.si q̄s pro eo.ff. de fi/deiu.¶Jt̄ an iu ramentū inter/positū sup alie natione: vel nō alienatōe rei sue teneat ⁊ factū ꝯ illud faciat non tenere.h.i.c. cū otingat.de iure

di socijs: vel ex reis cre/dendi iuret vel defferat prodest: vel nocet cete/ris socijs.¶Jtē iuramen tū rei ꝓdest fideiussori. Jtē fideiussoris reo si iu/ret se soluisse.sed si iurat ñ fidiussisse ꝓdest sibi sz nō reo ꝑncipali.e.t.l.17.

§ ¶Sz q̄nq̄z iuramētū nō finit totalr̄ litē: vt si mu lier vt vētris noīe in pos sessiōe mitteret̄ iurauit se prægnantē ex mortuo q⁊ hoc nō obstāte q̄ret̄ an iam nat⁹ sit fili⁹. Nec etiā nocet ꝓtui si ipa ad/uersario detulit iuramē/tū lz ipa nō mittat̄ ī pos sessiōz noīe vētris. Pro/dest tñ in hoc iuramētū matris asserētis filiū de fūcti: q⁊ trāsfert ī aduer/sariū onus ꝓbandi con trariū.e.ti.l.xvij.

b ¶Et lz in ꝑncipio istius q̄stionis dixerim q⁊ iura mentū ⁊ sñia in īponē/do finē litib⁹ parit sūt au ctoritatis. tñ reuocato ī dubiū p̄stito iuramēto: (s.p quē lis fuerat finita ꝓmo.) si secūdo iuret̄ ē validū secūdū[a] (s.p quē lis denuo ē finita.) Sz si cōtra sñiam diffinitiuaz appellatiōe nō suspensā secūda sñia ꝓferat̄ iter easdē ptes tenet ꝓma nō secūda.[b] (sz nō sit ī lite fi nita ptis iuramēto: q⁊ si

so agat̄ sr̄ eadē re ⁊ rel pōdēs sine iuramēti iā li tis finite exceptōe succū bat tenet ꝑm iudiciū et nō primū.)

¶Jtē iurās aduersariū li bertū suū q̄rit in eo iura p̄onat⁹ nō tñ succesiōz sz p sñiaz q̄rit etiā succes siōz. Jtē reuocat̄ lis p iu ramētū finita ꝓtextu in/strōz nouiter reptoz cū ea distinctiōe q̄m dixi § in ꝓnci.b⁹ q̄onis: nō tñ sñia[c] nisi in cā regis: vel boni cōmunis toti⁹ reg/ni.e.ti.l.15.sentētia.5.q. c.et.6.q.c.

i ¶Quandoq̄z ecōtra est maioris auc toritatis iuramentum q̄z sententia: quia pubes contra iuramentum nō restituitur[d] lz lesus. [c]sed cōtra sñiaz sic.¶Jtē iurās se nō debere q̄ reve ra debebat si postea p errorē soluit repetit vt īdebitū solutū: q⁊ quo ad modū est p iuramētū liberat⁹ lz nō quo ad deū. Sz si p sñiam absolui/tur ⁊ postea soluit non repetit: quia naturaliter nihilominus remanet o bligatus.[f] e.ti.l.xvj. scriptura. 3.q. ff.restitutio. 2.q.b. venditio. 7.q. a.solutio.8.q.g.

¶Jtē iuramentū validat libelli in/certitudinem. actor. 4.q.a.

¶Item liquidat debitum ad primi decreti interpositionem.primū de/cretum.4.q.sententia.4.q.

¶Item eius vigore datur quarta.p ductio.probatio.8.q.

¶Item vocatur pars ad videndū iurare testes. testis.5.q.

iuran. ⁊ Jo. an.ī.c.licet. e.ti.li.vj.

e ¶Lesus. q̄ ꝑiudicat si/bi minor p iuramētū: et q̄ nō.b.in. c.cōstitut⁹. de in inte.re sti. mino.3. di.¶rca hoc vide confes sio.5.q.a.sr̄ v. impube/ris.v.q̄ro v trū ꝓdigus. in v̄si.quero q̄ v adlto.

f ¶Obligat⁹ ¶ide bar.in l.vbicunq̄. ff.de fideiu.

© Biblioteca Nacional de España

¶Item facit admitti opponẽtem instrumẽti falsitatẽ. scriptura. 6.q.g.
¶Item facit q̃ heres nõ possit venire cõtra ea q̃ iurat testatorĩ testamẽto eẽ vã. scriptura. 6.q.m.
¶Item facit creditori p̃denti instrumẽtũ debiti aliud ex registro tabellio. 6.q.
¶Item excusat iudicem male iudicãtem a pena. sententia. 9.q.
¶Item eius prætextu admittitur quis in alio fũdo ad colligendos p̃prios fructꝰ ibi cadẽtes. dominium. 3.q.
¶Item facit q̃ dictũ vnius testis nõ impediret contrahi matrimoniũ ĩter spõsos p verba d̃ futuro. matrimoniũ. 16.q.
¶Item sufficiẽter p̃bat filiationẽ quo ad alimẽta prestãda. sñia. 4.q.a. alimenta. 5.q.d.
Itẽ q̃q̃ facit pupillũ[a] posse manumittere ancillam. libertas. 2.q.a.
¶Itẽ q̃q̃ excusat pastorem a solutõne pecudis amissi. locatio. 8.q.f.
¶Nõ tamẽ firmat p̃missiõz: dolo: vi: aut metu factã. stipulatio. 6.q.m. vide ĩ. 9.q.e.
¶Itẽ q̃q̃ admittit ad accusatiõz eũ q̃ alĩ nõ admitteret. accãtio. 5.q.
¶Itẽ impedit augeri numerum prebẽdarũ iuratũ. beneficiũ. 4.q.
¶Itẽ facit q̃ ab alio absoluatur excõmunicatus q̃ nõ poterat absolui nisi p papã. excõicatio. 11.q
¶Side iuxta hãc. q. ĩ. 17 q. vide alium effectum. scriptura. 6.q.m.
¶Octauo quero q̃ est pena recusãtis iurare. vide ẽ. 2.q.a. Et. 3.q.ĩ fi. Et vide infra. 12.q.
¶Nono quero q̃ est pena non seruantis[b] iuramẽtum. scias q̃ non ad/

a ¶Pupillum. an pupillus tenetur ex iuramento glo. dicit q̃ sic in doli capace. c.i. et archi. in. ca. quãuis pactã. de iure iuran. li. vj. sed glo. tenet ꝯtra in. l. fi. ff. de libera. cau. et in. l. qui iurare. ff. de iure iuran. et in aũct. sacramenta. et ibi cy. C. si aduer. vẽ. et hoc vltimũ tenet. h. et Jo. gose. in colec. de ĩ inte. res. c. ꝯstitutus. dicens q̃ ex quo appareat manifesta lesio ĩ cõtractu q̃ euidenter appareat q̃ in illo actu non fuit doli capax. vide. c. in presentia. de proba. v. preterea. ibi enim exponit Jo. d̃ lig. s. tenere pꝰ pubertatẽ.

b ¶Seruãtis. que sit pena periurij. h. ĩ c. querelaz. de iure iurã. Qualiter de iurantes habeãt p̃puniri in foro ciuili sic distingue. aut q̃s iurat per sacramenta p̃hibita vt p sanguinez p capillos per viscera et sic per humanitatẽ dei: tũc siue verũ siue falsũ iuret in iure fori vltimo supplicio mactãdus est. vt in aũct. vt nõ luxu. ꝯtra natu. nec iure. ℌ. et qũ q̃dã. q̃ intelligendũ ẽ si de cõsuetudine faciũt hoc iurãtes: si tũ bis vel ter iurẽt: vel blasphemẽt: nõ sic sũt puniẽdi. Aut iurat p̃ sacramẽta licita vt p deitatẽ saluatoris et huiusmodi: et tũc aut iurat verũ et nõ punit. aut nõ iuratur vez et sic deiurat aut q̃ritur de p̃sona accessoria vt de teste et tũc punitur et de falso accusari põt. vt. ff. de hijs qui no. infa. l. lucius. de quo vide infra. 10. q. b. sĩ d̃. iurans. et. falsitas. 2. q. a. sĩ d̃. testificante. aut queritur de principali p̃sona et tunc subdistingue: aut quodã calore iurauit et tũc nõ hẽt vltorẽ nisi deus vt. ff. d̃ re. credi. l. iuris iurãdi. et ff. de re. iuĩ. l. q̃ calore. aut cũ d̃ liberatiõe iurauit et tũc refert aut iurat de p̃terito: aut de futuro: si de p̃terito aut iurauit pte vel iudice nõ deferente vt q̃ iurat rem nõ obligatã ad decipiẽdũ aduersarium tũc põt inquiri et puniet crimine stelionatus. vt. ff. de cri. stelli. l. de piurio. aut iurat de p̃senti vel p̃terito pte vel iudice d̃ ferẽte: et tũc aut q̃ritur nũq̃d retractari põt et dicẽdũ q̃ non regulariter. fallit. C. de re. credi. l. fi. et. l. admonẽdi. ff. de iure iuran. aut queritur nũquid alio modo puniatur et tunc si p deũ iurauit nõ punietur vt dicta. l. iurisiurandi. ſz solum deũ hẽt vltorẽ: si vero iurauit p p̃ncipez tũc hẽt vltorez p̃ncipem et punietur ſm. l. duo patroni. ℌ. fi. ff. de re. credi. aut iurauit de futuro et tunc aut piurauit se ex causa legitima legibus inserta et nõ puniet iure fori. vt. ff. qui satisf. cogun. lege. fi. vel non ex tali causa et tunc aut iurat tale quid q̃ alterius non interest fieri vt nõ comedere carnes et adhuc solũ deũ hẽt vltorẽ. aut iurat tale q̃d q̃ ĩterest alteriꝰ fieri vt q̃ iurat se datuz vel factuz: et tunc aut erat debitum effi/

© Biblioteca Nacional de España

caciter ꝛ punitur optime ꝑm formã. l. si quis maior. C. de transacti. vbi dicitur ꝙ qui venit contra transactionẽ iuratã per deũ: vel principẽ: infamatur: pena soluit: sibi datum reddit ꝛ actionẽ perdit q̃ parti applicanti obseruati applicatur. aut nõ erat efficaciter debitum ꝛ tunc iure nr̃o nõ punitur. vt. ff. de pac. l. iure gentium. ℣. ꝛ generaliter. ꝛ. ℣. pe. de predictis per cy. in. l. iurisiurandi. C. de re credi. Sed hodie de municipali iure castelle alia est pena q̃a nõ seruãs iuramentũ ad obseruantiã cõtract⁹ prestitũ bona ꝓdit fisco applicanda. vt pet. .ordi. de valladolid ꝑ regez iohãnem. ij. anno. 1442.

adimplens iuramẽtum: captionis: infirmitatis: niuium: aut aquarum impedimento: vel vi: aut inimicoꝝ iter detinenti um: aut quia is cũ quo ꝓmissa mittebat nõ iuit vel perdidit seu asporta uit. vl̃ quia rex aut dñs: eũ qui iurat alibi ire nõ ꝓmisit[a] implere. [b]aut cũ iurasset mandato arbitri parere quia precepit inhonesta[c] non paruit: aut impossibilia: seu talia ex quorum implemẽto totam: aut maiorem partem substantie foret perditurus: aut precep/tum sit ei in interitu salutis eterne: aut is cui de/bꝫ satisfacere remisit[d] vl̃ ante tempus proroga/uit. [e] vel sub spe future numerationis cum iuramento se obligauit: aut armorum depositarius quãdocunq; peterẽtur cum iuramento promisit restituere nec tamẽ eũ ti contra regem: aut regnum: vel fatuizanti dã/num facturo: restituit: nõ erit propterea periurio maculat⁹. e. ti. l. 27. arbiter. 4. q.

Item que iuramẽta pñt remitti. ꝛ per quẽ. h. in. c. tuis. de testi. ꝛ Inno. in c. ij. de renũci. Et vide q̃ circa hoc scripsi j. ir. q. a. sr̃ v. calũmnia. v. q̃ro an iuramentum.

Utrũ qñ lex vel statutũ defert iuramentuꝫ potest queri de periurio. glo. in l. i. C. de re. credi. dicit ꝙ sic. sed cy. tenet cõtra. C. si. aduer. liber. l. i. ſꝫ tu dicas aut lex deffert ꝛ vltra procedit permitẽdo queri de periurio vel prohibẽdo et tũc dꝫ stari dispositioni legali. vt in auct. nouo iure. C. de pe. iudi. qui ma. iudi. aut lex nõ procedit vltra q̃ tantũmodo deffert ꝛ tũc habes vnã glo. que dicit nõ credi iuramẽto nisi defferatur in defectũ ꝓbationis. vt nõ in. c. statutũ. sr̃ v. iuramẽtũ. de rescrip. li. vj. de quo ꝑ bal. C. de re. credi. l. i. colũ. i.

a ¶ permisit. an clericus qui iurauit soluere censum patrono tenetur illud soluere prohibente episcopo h. in. c. significauit. de censi.

b ¶ Implere. an ī iuramẽto intelligitur excepta supioris auctoritas. h. in. c. veniẽtes. de iure iurã. Et scien dũ ẽ ꝙ oia q̃ impediũt cõtrahi peririũ itelligũtur excepta ꝑm bar. in. l. ꝙ te. ff. si cer. pe. et in. l. labeo. ff. de iure iurã. per. c. licet. et. c. breui. de iure iuran. i volumine. et in. li. vj. Itez si aliquis impetrat in aliqua ecclesia vbi est certus numerus canonicoꝝ iuratus nullã faciẽs mẽtionẽ de iuramẽto ꝛ canonici nulla exceptione opposita eũ recipiãt an sint canonici periri vel excusẽtur ꝓpter auctoritatẽ litterarũ supioris. archi. xix. di. c. in memoriã. tenet ꝙ sũt periri q̃ ꝑ iuramentũ tenetur ãs excipe licet ꝓhibeꝯ agere. vt de iure iurã. c. i. et. c. debitores. ꝑm vim.

c ¶ Inhonesta. vide. c. quitauallis. ō iure iurã.

d ¶ Remisit. qñ possũt partes sibi iuicẽ remittere iuramentũ: vel nõ. h. in. ca. preterea. de sponsa.

e ¶ Prorogauit. sꝫ pone ꝙ prorogauit terminuꝫ vsq; ad talẽ diẽ adueniẽte die illa nõ satisfecit iurãs nũquid erit periurus. h. in. c. preterea. de apel. in. fi. dicit ꝙ sic q̃ terminus videtur esse prorogat⁹ cũ suis accessoriis q̃ ex pacto partiũ pendẽt: vt iuramentũ: pign⁹ rei ꝛ pene promissio. secus si accessoria nõ pendent ex parte partium sed iudicis vel fideiussoris vt excõmunicatio: aut pignus tercij: quia tũc nõ incideret in excõmunicationem nisi prorogatio esset a sensu ꝛ auctoritate iudicis: nec tenetur fideiussor vel pignus sine nouo domini vel fideiussoris consensu ꝛ vide ibi Inno. Sed Jo. de lig. in dicto capitulo. preterea. de appellati. dicit in excõmunicationem ꝙ si pars vtitur verbo prorogo non facit euitare censuram vltra terminum a iudice assignatum: sed si dicit satisfactum habeo tunc sic: ꝛ sic secundum suam opinionem quesstio ista de excõmunicatione procederet in hoc vltimo suo membro non in primo. vtrum procedet in primo membro si fit prorogatio de assensu ꝛ licentia iudicis vt ibi dicit. h. vide bart. in lege prima. ℣. ꝛ post operis. ff. de no. oper. nunci. ¶ Item si iuro soluere die dominica non sum periurus soluendo nocte sequenti vsq; ad mediam noctem. h. in capitulo. consuluit. ff. nevero. de offi. dele.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Rex. vide que scripsi. rex. 2. q. c. super. ṽ. donare. ṽ. si rex.

b ¶ periurus. vt in. c. peruenit. et in. c. sicut. ij. extra. de iure iuran. ¶ Item si iuro nō reuocare vicariuz vel procuratorē possum reuocare: nec suz periurꝰ si ex iusta causa reuoco: si autem nō subest iusta causa sum periurus. h. in. c. tua nobis. ṽ offi. vica.

¶ Itē an capitulum ex causa potest venire contra cōsuetudinez: vel cōstitutiōez iurataz. glo. 2 di. c. in hijs. et. h. in. c. cū in cūctis. de hijs que fi. a ma. par. capi. ¶ Itē an iurās nō petere rē suam vl ecclie sue posset absq; periurio petere. h. i. c. i. de iure iurā.

¶ Item qualiter iuramētuz: vel votū potest in melꝰ cōmutari. h. in capi. ij. de iure iuran. ¶ Itē si debitor iurat soluere vsuras: an debet eas soluere: et postea petere. h. in. c. debitores. de iure iuran. et. c. tuas. de vsur.

¶ Solus papa potest prestare auctoritatē veniendi contra iuramētuz licitum: vel dubiuz. Item vbicunq; obseruātia iuramenti inducit peccatū mortale: vel veniale: potest quis propria auctoritate contra illud venire. h. in. c. si vero extra. de iure iuran. Vide infra. 10. q. a. ¶ Itez vtrum potest super iuramēto dispensari. et per quez. h. e. ti. c. quāto. in. fi. vide. Inno. in. c. venerabilē. super. ṽ. illicitaz. de electi. ¶ Itez an iurans non cognoscere cōcubinaz potest sine periurio eaz ducere i vxorem. h. in. c. nostrā. 3. di. de iure iuran. ¶ Itez an cōiuges qui iurant nunq; separari possunt ex causa separari. vel si se abiurāt: an possunt cōmisceri: sine periurio. h. in. capi. tua nos. de iure iurā. ¶ Item an valet iuramentuz contra legē. h. in. capi. quēadmoduz. de iure iuran. ¶ Itez si iuro non esse cōtra te: an possum esse contra te p filijs meis. h. in. c. petitio. de iure iurā.

b ¶ Itez non est periurus rexª q; ob damnū vel detrimentuz sui regni iurauit: non implēs: cuz semper debeat augere: non minuere regnū.

¶ Idē de prelato qui in damnum ecclesie iurat.

Itez duobꝰ vicissim q̄ facturos iurātibus vno eorum prius iuramentū frangente nō est alius periurusᵇ qō promisit non adimplens: quia frangēti fidez: fides frangatur eidem. Nisi in matrimonio vbi etiaz vno coniuguz fidem adulterando rumpente nō debet propterea alter frangere fidem datā. Nec etiaz in treugua citra corporum lesionē facta: nisi aliud i eius interruptione exprimatur. e. ti. l. xxviij.

c ¶ Item in iuramētis verba fraudulenta: vel dubia sunt cōtra dolosum (.i. prestantē iuramentū sub verbis dolosis: aut dubijs.) interpretanda: (.s. secundū mentem illius qui nō cōmisit doluz nec verba dubia protulit.) et probato dolo nō ligat (.s. illuz qui non fecit doluz: secus aliū qui dolum fecit: aut verba dubia protulit.) iuramētū: nec dolosus a periuro erit excusatus.

¶ Itez iurans licita non excusatᶜ ob vim illatāᵈ: nisi vt iuraret vt religionez ingrediretur: vel cū aliqua contraheret: aut propter nuptias donaret: passus est in presionez: seu ablatus rei ecclesie: vel regis: cogatur iurare se non petiturū: aut nil dicturū. e. ti. l. fi. vide. stipulatio. 6. q.

d ¶ Preter predicta autez

¶ Itez an prelatus qui iurauit nō alienare rem ecclesie: potest hoc non obstāte i casu pmisso aliquā alienare cuz consensu capituli. h. in capi. vt sup. de re. eccle. nō alie. et in. c. tua. de iure iuran. Idē ibi p Jo. an.

c ¶ Frangat. q̄ndo habet locuz ista regula frangendi fidez: ⁊ cetera. vide per. h in capi. ij. in fi. de iure iuran. et ibi dicit q; non habet locū circa diuersa capitula: quia separatoruz separata debet esse ratio. C. de dona. inter. vi. ⁊ vxo. l. marito. et vide. h. in. c. constitutꝰ. de penis.

d ¶ Illataz. vide contra fo. x. libro. ij. titu. xij. l. fi. De hoc vide. h. in capi. si vero. in fine. ṽ iure iuran. vbi dicit q; illud nō obseruans: nō incurrit periuriuz: nisi alias esset in precepto. et tūc non ex vi iuramenti: sed precepti tenetur ad obseruātiaz. ¶ Itez vtrū per metū cadentez in constantē virum cū iuramento renunciās iuri suo: vel aliquid promittēs: et postea p missuz soluens vel implēs: potest illud ius renūciatum vel illud solutū vel adimpletuz repetere. h. in. c. ad audientiā. de hijs que vi metus ve cau. fi. Et cir-

© Biblioteca Nacional de España

ca hoc vide q̃ scripsi. metus. v. met⁹ elidens. in vsi. quero quid si per metũ.

a ¶ promittens. vide. min⁹ valere. per totũ.

b ¶ periur⁹. vtrũ iurãs me nõ accusare põt licite me denũciare. h. i. c. veniẽs. 3. di. de accusa.

c ¶ Testis. vt fo. l. li. ij. ti. viij. l. viij. Et vide. testis. 7. q. a. sup v. infamis. v. itez vtrũ et quãdo.

d ¶ falsuz. vide q̃ de hoc scripsi. s̃ 9. q. a. super. v. seruantis.

e ¶ Deliberãdũ. vide q̃ scripsi. j 12. q. a. sup. v. crimiali. v. item an petenti.

f ¶ Obseruanciã ocorrat. fo. l. e. ti. l. ij. Vide. s̃. 9 q. b. super. v. p iurus. v. solus papa.

g ¶ Vltor. o hoc lati⁹ vide. s̃. 9. q. a. sup. v. seruantis.

h ¶ Jurans. si testis tẽpore prohibito iurat licet piuret nõ dz pũiri nisi a deo. o hoc dic p cy. i. l. i. C. o sepul. viola. et ibi videas etiam bar. et bal. i. l. decernim⁹. in fi. C. de arbi. Itẽ bar. in l. si quis legat⁹. in pri. colũp. fi. ff. ad. le. cor. de fal. dicit q̃ testis etiã non iurat⁹ qui falsuz deponit punitur de falso. Et de pena piuri testis. vide supra. 9. q. a. sup. v. seruãtis. v. i. et. v. se. in vsi. aut iuratur. in prin. Et falsitas. 2. q. a. sup. v. testificante. v. et si iuratus. et. v. se.

i ¶ Qualiter. si dico pmitto sub periculo anime mee iuramentuz est. h. in. c. cleric⁹. de iure iuran. in fine. ¶ Itez qui tenetur iurare an sufficit ei simpliciter iurare. h. in. c. ad abolendaz. 4. di. de hereti. An quis obligetur si promittat vel dicat sub virtute iuramẽti prestiti de preterito. dicas q̃ quãdoq̃ iuramentũ

iurãs: vl' omagio facere q̃d pmittẽs[a]: erit si non implet q̃d pmisit periurus[b] nec potest eẽ testis[c] nec alteri equalis. e. titulo. l. xxvj.

¶ Non seruãs iuramentuz est infamis. infamia. 3. q. c. vide infra proxima. q.

¶ Non seruat[e] iuramentum super manopolio. mercator. 2. q. b.

a ¶ Decimo quero. q̃ est pena falsuz[d] iurantis. cauere debet pars vl' testis ne falsũ iuret: etiã in iuramẽto ei⁹ crudelitatis: et si est dubi⁹ dabitur ei tẽpus ad deliberandũ[e]. Nec debz inuanũ sine iusta causa iurare. Et iurãs principis: aut patrie dedecus: (seu damnũ) seu cõtra salutez anime sue: nõ tenetur ad iuramẽti obseruãtiã[f] licet debeat de tali temeritate puniri. e. titu. l. i.

b ¶ Et generaliter scias q̃ de periurijs inuolũtario aut iudiciali iuramento solus deus est vltor[g]. Oz testis falsuz iurans[h] scienter tenetur pti ad id q̃d eius pretextu perdidit: pena falsi nihilominus puniẽdus. In criminalibus substineit supplicium q̃ pars eius falsitate sustinuit. eo. titu. l. xxvj. falsitas. 2. q. a. vide. s̃. 3 q. a. in fi.

a ¶ Undecimo q̃ro. qualiter[i] est iurandum[k]. dic q̃ non per celũ: nec per terram: nec per creaturã: nisi sit sancta: vt p sanctaz mariã: vel per euãgelia. (aut per aliaz rez sanctã vel sacrã.) e. ti. l. i. Et vide. s̃. 3. q. d.

b ¶ Et debet venire corã iudice iuratur⁹: nisi sit a

p̃stituz cõprehẽdit id de quo agit: et tũc obligatur vt glo. i. l. si que. C. de venden. re. ciui. li. xj. Quãdoq̃ iuramẽtuz in p̃teritũ fuit interpositus sup alia re: et tũc nõ valeret tale dictũ promitto vel dico sub virtute p̃stiti iuramẽti. vt in. c. pe. de iure iurã.

de quib⁹ p bar. in dicta l. si q̃. circa mediũ.

k ¶ Jurandũ. diuerse iuramentorũ forme in iuris corpore continentur q̃s hic breuitatis causa obmitto: sed te ad loca vbi inuenire poteris remitto Juramentuz accusatoris: vel testis: in causa matrimoniali: vel testium sine dolo aliũ: vel etiaz aliorũ habes. 35. q. vj. ſ. ecce. et c. se. et extra o testi. c. fraternitatis. et per spec. ti. de teste. ſ. se quitur. et. testis. ſ. q. b. De sacramẽto calũnie p spec. o iura. calu. ſ. nũc dicamus. et. ſ. restat. v.

sed pone. et. iuramẽtuz. 12. q. a. De sacramẽto q̃ prestat qui vxorẽ recõciliat. vide p spec. de spõsa. ſ. fi. De sacramẽto separatiõis viri et vxoris spec. ti. de diuor. v. in fũma. et impotẽtia. 2. q. d. e. De sacramento redeuntis ab hereſi: vel a quolibet horrẽdo crimie hẽs. i. q. vij. c. quotiens. cx de purga. cano. c. inter. de cõsecra. di. ij. c. ego. 11. q. iij. cũ aliquis. 12. q. ij. de iure. De iuramẽto q̃ impator prestat domio pape. 63. di. tibi. Et nota q̃ cuz primo eligitur in regem prestat illud iuramentũ legato apostolice sedis: postea vo quã

© Biblioteca Nacional de España

do coronat' iterū illud p̄stat domio pape. De iuramento q̄ vasallus p̄stat domino. 22. q. fi. de forma. et p̄ spec. ti. de feud. et feudū. 6. q. a. et vasallus. i. q. a. v. vasall' dño. De iuramēto cō purgatorū: et eorū qui se purgāt. ex de purga. cano. c. quo tiēs. et. c. cō stitut'. 2. q v. auditū. 2. c. omnib'. 2 per spec. ti. de abolici. 2 purga. J. fi. et ipotētia. 2. q. d. e. De iuramēto q̄ patriarche: episcopi: vl archiep̄i p̄e stāt dño pa pe. ex de iu re iurā. c. ego. c. di. mea ex. d priuil. c. antiquaꝝ. et iuramētū. u. q. in fi. fr. v. vasallus. Qualiter: et q̄ iurat ep̄s archiep̄o. ex tra d iure iu ran. c. null'. et. c. intelle cto. et de re. eccl. nō alie. c. si quis. 23 di. c. q̄q̄. ex de maio. 2 o be. c. dilecta Qualiter ab bas iurat episcopo. de simo. c. ne dei. Qualiter. 2 qua: rex iurat in coronatiōe. de simo. c. veritatis et. c. intellecto. et. rex. 23. q. e. forma iuramenti qd̄ p̄stat qui instrumētuz reficere petit. spec. ti. de instru. edic. J. post q̄. v. vbi autez. et. tabel lio. 6. q. f. Qualiter. et que iurant aduocati bo die p̄ius q̄ admittant' ad postulandū. in consti. grego. x. de postulan. et ibi vide. spec. et aduoca tus. 3. q. f. Qualiter clericus iuret episcopo: vel capitulo. de verbo. significatiōe. c. cuz clerici. et. ecclesia. i. q. v. itez si cleric'. Que. et qualiter iu rat clericus. 93. di. q̄q̄. et. 8. q. iij. artald'. De sa cramento qd̄ p̄stant milites. 2. q. i. prohiben tur. et melius per spec. ti. de procura. J. i. v. itez q̄ est miles. et ti. de accusatore. v. itez excipit' q̄ est miles. et. miles. 6. q. b. forma iuramenti minoris in venditiōe rei sue p̄stitū. spec. ti. de empti. 2 ven. J. nunc dicenduz. in prima forma. et. v. illud. et. scri ptura. J. q. ff. forma iuramenti qd̄ p̄stat vxor exi stens in minori etate: vt nō veniat contra alienatio nez rei dotalis. spec. ti. de em pti. et venditi. J. tercio. v. q̄d si vxor. et. v. et nota generale. forma iuramen ti qd̄ p̄stat fra ter: siue cōsors: super habendo ratuz q̄ per fra trem vel cōsor tem factū est. e. J. v. porro. forma iuramēti qd̄ p̄stat abbas: vel prior: posi tionibus respō dens. extra de te sti. c. ad hoc. ali as incipit. p̄e sentiuz. propp̄e principiū. forma iuramēti ex timantis iniuri az. spec. titu. de iniur'. v. et nota et iniuria. 6. q. c. Itez qualiter iuret iud̄ex. extra de iure iuran. c. veniens. et iu dex. J. q. a. forma iuramēti ei' qd̄ ab excōmu nicatione absol uitur. spec. ti. de sentētia. J. vt autez. v. porro. et. ex cōmunicatio. u. q. f. g.

deo honorabilis vt p̄ se ad litez nō veniat: sz per p̄curatorē: vel domina aut dōicella: aut vidua honesta: aut senex: vl infirmus: qui extra domū nō pergit: vl sine mortis piculo ad iudiciū veni re nequiret. tūc eni mittat iudex ad talium domos iusiurādouz. Et hoc intellige in iuramēto calūnie. (et idem credo in quouis alio iuramēto.) e. ti. l. xxij.

¶ Qualiter iurat x̄pian' habet'. e. ti. l. xix.

¶ Qualiter iurat iude'. e. ti. l. xx.

¶ Qualiter iurat sarracenus. e. ti. l. xxj.

¶ Qualiter iurat testis. testis. J. q. b.

¶ Qualiter iurat ps vo lēs p' termios plures testes p̄ducere. testis. 3. q.

¶ Qualiter iurat inquisitor. inquisitio. 4. q.

¶ Qualiter iurat notarius instrumēta trāssume re ex alteri' regist̄o. scriptura. 3. q.

¶ Qualiter capt' super crimine debz stati iurare de veritate dicenda. captio. 3. q. a.

¶ Qualiter iurat tabellio. tabellio. J. q.

¶ Qualiter sigillator. sigillum. 6. q.

¶ Qualiter iurat vasallus[b]. vide. feudū. 6. q. a

¶ Qualiter iurat tutor. tutor. 2. q. rex. 23. q.

¶ Qual'r iurat regis officialis. rex. 16. q. a.

¶ Qualiter iurat miles. miles. 6. 8. q.

a ¶ Judeus. et si iurat per christū tenetur ad obseruantiaz iuramenti. Inno. in. c. et si x̄p̄s. de iure iuran.

b ¶ Vasallus. qui prelati tenentur p̄stare fidelitatis iuramentuz pape. et an eius cardinales tenētur. Itez an suffraganei metropolitanis. vel canonici episcopis. h. in. c. antiqua. 2. distin. de priuile. Et de clerico qui tenet' ecclesie Kathedrali p̄stare iuramētū cui p̄stabit. vide. ecclesia. i. q. v. itez si clericus.

¶ Qualiter vasallus: vel domestic': et subditus iurare debet domio. vide vasallus. i. q. a. v. vasall' domino. ¶ Itez in omni iuramēto excipitur imperator siue rex. Et an ipse iurans: aut eius vxor: vel fili' ex cipiātur. vide. vasallus. i. q. a. v. nota q̄ oīs. Et ex

© Biblioteca Nacional de España

cipitur antiquior dominus. vasall⁹. 4. q. e. super. v. guerraz. v. contra quos.

a ¶ Calumnia. quid sit ius iurandū calumnie. et quis debeat iurare. et quando. azo. in suā. C. de iure iurā. propter calup. dan. Et ibi vide que sit pena nolentis iurare de calūnia. ¶ Et curator datus bonis absentis iurat de calūnia. vt extra de iure iuran. c. ceterū. glo. pe. de quibus vide latius per spec. ti. de iura. calum. li. ij. pti. ij. ¶ Si contentio est inter dominuz et vasallum. de feudo an vasall⁹ a domio poterit exigere sacramentum calumnie. dicas q nō. sed nec domin⁹ exigere poterit a vasallo: alioquiz si exigerit et ipse cogetur iurare. vt. c. in quibusdaz. de consue. rec. feu. coll. x. feu. ¶ Nūquid imperator debet iurare de calumnia si per se litigaret. dicas q non: quia legibus non subiacet. Quero. an procurator fisci debet iurare de calūnia. dicas q potest iurare de calūnia. bal. in auten. in isto iuramento. C. de iura. calum. et. latius per euz in. l. cuz et iudices. C. de iura. calum. Et ibi etiaz vide per euz q debent iurare de calūnia litigantes: et aduocati: sed hoc qđ dicitur de aduocato non est in consuetudie vt ibi. ¶ Nota q persone in quibus nō est discretio iuris et facti non debent iurare de calumnia: et minores reputātur huiusmodi. vt auten. principales. C. de iura. calum. Sed vide in fra. e. q. b. et que ibi scripsi sup. v. minor. et. 18. 19. questiōe. a.

¶ Quero. an iuramentū calūnie potest remitti. obmitti eniz potest: sed a parte parti non potest remitti: qui semper possit exigi saltiz ex officio iudicis. sed a iure potest remitti sicut remittitur parentib⁹ et patronis. bal. in. l. cuz et iudices. C. de iura. calū. Et vide supra. e. 9. q. a. super. v. remisit.

b ¶ Post litez. vel etiam postea quandocūq; ante cōclusiōez. vt extra de iura. calum. c. i. li. vj. et nota in. c. ex litteris. glo. fi. de iure iuran. Et quādocq; ante litem contestataz. de quo per cy. C. de iura. calū. l. ij. Sed quero an etiam post cōclusum in causa iudex ex officio potest exigere calūnie sacramentū vel veritatis. dic q sic. vt supra. J. q. a. et nota in. c. i. de iura. calum. libro. vj. De quo per bal. in. l. in omnibus.

¶ Qualiter iurat rex. rex 23. questiōe.

¶ Qualiter iurat personeta. preda. 2. q.

¶ Qualiter iurat alfaq̄cus. alfaq̄cus. 3. q.

¶ Qualiter iurat iudex. iudex. 5. q. inq̄sitio. 11. q.

¶ Nunc veniam⁹ ad iuramentū de calūnia.

a ¶ Duodecio quero. q̄s iurat de calūnia⁸. dic q hoc iuramētuz debz prestari ab vtraq; pte statiz post litem[b] contestatā in quacūq; causa ciuili: vl criminali[c]. Et si actor id prestare nolit debet re⁹ absolui. si reus fuerit rebellis in nō iurando debet dari pro cōuicto[d] sicut si cōfessus fuisset[e]. Et istud vocatur ab aliquibus iuramētum de manquadra: qz sicut manus est quadrata et continet

C. de iure iuran. propter calū. dan. Et partem interrogare. vt interrogatio. 4. q. a. super. v. quā docunq;.

c ¶ Criminali. sed in causis spiritualib⁹ non iuratur nisi de veritate dicenda. Si tamen de calūnia iuretur bene valet. Ut in glo. fi. in. c. ex litteris. de iure iuran. Hodie vero etiaz in spiritualibus iuratur de calūnia. vt in. c. i. de iura. calū. libro. vj. Sed bal. in. l. cuz et iudices. C. de iura. calum. dicit q in spiritualib⁹ iurat simul de calumnia et de veritate dicēda. vt in. c. ij. de confe. li. vj. ¶ Et dicit q istud est vtile scire: vtruz in causa spirituali ille q nō vult iurare habeatur pro confesso: et breuiter dicit si non vult iurare ex quo tenetur iurare habetur pro confesso in sui preiudiciū non vt p hoc aduersarius acquirat tituluz in causa spirituali: vel alias beneficiali. vt eleganter notat archi. in dicto. c. ij. de cōfe. li. vj. de quo per bal. in dicta. l. cuz et iudices. ¶ Item an i criminali iuret de calūnia. dic q sic si non infligitur pena sanguinis. alias secus. h. in. c. i. de iura. calum. Et tūc an venire debet principalis ad iurandū. vide. procurator. J. q. a. sup. v. admittit. v. quero an saltiz. in v. si. fi. ¶ Et an in criminali iuretur decisorie. vide supra. 4. q. a. et q̄ ibi scripsi super. v. iuramēto. ¶ Item an petenti dabitur tēpus ad deliberā duz an iuret de calūnia. glo. in. l. fi. J. q si actor. super. v. rei qualitas. C. de iura. calū. tenet q sic cōcordat. s. 10. q. a. sed cy. in pn̄. l. i. J. q. C. de iura. calū. tenet q nō dabitur tale tempus ad deliberanduz an iuret de calumnia.

d ¶ Conuicto. vide supra. i. q. a. super. v. cōuicto. et. 3. q. o. super. v. consensu.

e ¶ fuisset. an ipso iure: vel per sentētiaz. dic q p sententiā. vt. C. de iura. calum. J. q si actor. i. l. fi. cuz glo. et in auten. principales. ibi posita. Et an ante sententiā potest contumatiā purgare et iurare: vt euitet hanc penaz actor vel reus. tangit candelabrū in. c. fi. de iura. calum. et Jo. fa. C. de iura. calū. in. l. ij. et tenet ibi q sic. Et idez te

© Biblioteca Nacional de España

net bal.et.glo.in predicta auten. principales persone.ex quo sequitur qđ licet actor noluerit iurare de calũnia si tamen iudex fert sententiaz pro actore valet:si autez cecidisset a causa ipso iure: sentẽtia ista esset nulla. vt ibi p bal.in.ℑ.q si.

a ¶ Quicq. et articuli iramenti calũnie sunt sequentia in. l.ista parte.et etiaz secundũ bal. primus est: q lis sibi videtur. secundus:q si queret verum non inficietur.tertia:q nil dabitur p obtinenda lite: nisi put ius disponit. ꝗrtus:q vt lis tardet dilatio nulla petetur. quit q nõ grauabit aduersarium in hoc nere probandi in quo debet ipsuz releuare per propriaz confessiõez.bal.in auten.principales persone.C.de iura.calũ.colũp.ij.

digitos quincq. ita hoc iuramentũ prestans iurat quincq[a] primum. q lis sibi videtur iusta.Secundo: q quotiẽs in iudicio queratur: dicet q credit verum esse. Tercium: q non dedit: nec promisit: nec dabit:nec promittet iudici:aut notario:aliquid non cõsuetum. Quartuz q non producet falsuz instrumentum:nec testez.Quintũ: q nullam petet malicios dilatiõez vt dilatet Et primo actor[b] secũdo reus principales iurent. non autez procurator[c]. Et ab aliqua parte petito hoc iuramẽto si pars est presens debet venire si autẽ absens[d] est mittat iudex litteras iudici loci vbi est q recipiat ab ea dictũ iuramentuz:et remittat sibi scriptum et sigillatum:et iudex ille debz hoc facere.e.ti.l.xxiij

b ¶ Procurator autez vniuersitatis[e] capituli: prioris:abbatis:magistri:cõuẽtus:vel episcopi[f]:qui iurandi de calumnia in animaz constituentis recipit specialiter[g] potestatem in lite per euz incepta poterit id pstare. sed si dominus incepit: ipse tenetur iurare[h].nõ tamẽ infec. Sed bal. in.l.cuz et iudices. C. de iura. calũ.dicit q habens mandatuz ad iurandum de calũnia tenetur iurare de calumnia in animã propriam: vt in.c. ij.ℑ.procuratores.de iura. calum.libro.vj.ſz q dominus potest dare potestatem procuratori prestãdi iuramentuz super animaz ipsi domini.vt in.c.fi. de iuramen. calum.libro. vj.t per bar.in dicta lege.qui bona. ℑ.alieno. Vide infra.e.q.b.super.v. vniuersitatis. et super. v.iurare. et.18. q.a.

b ¶ Primo actor. quero cuz in actione proposita primo iuret de calumnia actor:postea re. quid in exceptione in quo reus dicitur actor.baldus. et glo.in lege.cum et iudices.C.de iuramẽ.calũ. dicit q primo debet iurare actor originarius q iste qui excipit.

c ¶ Procurator. Vide infra.e.q.b. Utrum procurator nolens iurare de calũnia debeat habere speciale mandatum. h.in capi.i. in fi. de iuramen. calum.et.c.nullaz.eodẽ titu.libro.vj.et spec.in. e.ti.ℑ.restat videre.circa fi.v. Itez etiam clerici. et.v.sed nũquid dicens.et glo.in.c.pe. super.v. ab ipsis.de iura.calum.libro.vj.tenent q sic ¶ Et licet procuratori non sufficeret habere mandatũ generale ad iurandum de calũnia:sed q exprimat in tali causa vt etiã tenet Ja.bu.in.l.si procurator.et bar.in.l.qui bona.ℑ.si alieno.ff.de damn infec. dic tamẽ q cõmunis obseruãtia a qua nõ est recedendum habet qđ sufficit dicere generaliter:licet non exprimat in qua causa:quia videtur exprimi.vt in capi.non solum.de iura.calũ. in clemen. ¶ Procurator tenetur iurare de calũnia in animã domini et suaz.vt glo.ab ipsis.in.c.pe.de iura.calum. li.vj.et bar.in.l.qui bona. ℑ.si alieno.ff. de damp.

d ¶ Absens.pone constitui procuratorez ad iurandũ de calumnia in animã meam aduersarius dicit q ego comparez:quia melius noui factũ.respondeo in iuramento calũnie non debet hoc ventilari. vt notat in.c.fi.de iura.calum.libro. vj.in nouella. et p bal. de pace constã.ℑ.nomina vero.

e ¶ Uniuersitatis.nota q in causa vniuersitatis est iurandum de calumnia sicut in causa singulariũ personaruz:iurabitur tamẽ per administratores ciuitatis nomine:vel p sindicũ legitime ordinatuz:et erit forma iuramenti:qz iurabit in animã cõstituẽtiuz: non in aĩa ciuitatis:qz ciuitas caret aĩa.vt notat Inno. i.c.graue.de sen.exco.de quo p bal.in auten. principales psone.C.de iura.calũ.ℑ.hoc etiaz.

f ¶ Episcopi.an episcop per se põt litigare:et de calũnia iurare.h.in.c.cũ in causa.de iura.calũ.

g ¶ Specialiter. vide.ẽ.e.q.a.et que ibi scripsi super. v.procurator.v.vtruz procurator.

h ¶ Jurare. hic videtur reprobari qđ dicit cy.in.l.fi. ℑ.si autez abfuerit.C.de iura.calũp.i.q.et i auten. principales.2.q.vbi tenet ambos debere iurare de

© Biblioteca Nacional de España

calũnia. et vide ibi euz in. ℑ. hoc etiã. Vide. s. e. q. a. super. v. procuratoz. v. fi.

a ℂ Euãgelia. sed vide q̃ scripsi. episcopus. 2. q. in. fi. sup. v. tangere.

b ℂ Tutoz. vide infra. 18. q. a.

c ℂ Curatoze. q̃ro qui sunt legitimi admiſtratores qui iurãt de calũnia. dicaſ q̃ auteñ. pricipales. C. de iura. calũ. dat regulã generalẽ q̃ omnes qui auctozitate legitima. i. auctozitate iuris vl̃ iudicis gerũt negocia aliena hij sunt legitimi administratozes ex hoc sequitur q̃ pater quia auctozitate iuris est legitimus admiſtratoz iurat de calũnia. Itẽ actoz tutozis vel curatozis: q̃z constituitur p decretũ iudicis. Item et hoſpitalarij nã hij per superiozes ordinantur. Itez sindic⁹ vniuersitatis nam ibi iteruenit decretuz magiſtratus. Regula ergo est iſta q̃ legitimuz admiſtratoreꝫ duo faciunt. s. decretũ legis et decretũ iudicis. alij vero nõ appellãtur legitimi admiſtratozes: ſed adminiſtratoreſ ſimplices. Juxta p̃dicta aduoco in dubiũ: an q̃ dictuz est de patre sit ſimpliciter verũ q̃ ipſe iuret de calnmnia. reſpõdeo q̃ aut iudiciuz fundatur in patre: et tũc pater iurat: aut in filio patris voluntate. et filius est etatis legitime: tunc iurat filius conſenſu tamen patris. vt gloſa in dicta autentica. pricipales. Conclude ergo ſic ex predictis q̃ quidã sunt legitimi adminiſtratozes minozum. quidaz etiam maiozuz: nam licet filius ſit quiquagenarius pater habẽs vſumfructũ est legitim⁹ adminiſtratoz. primi ergo iurãt de calũnia nõ diſtincto q̃ ipſi cauſã agãt: vel dominis agẽtibus aſiſtant In ſecundis vo dicta diſtinctio ẽ fiẽda ſm glo. i dicta auteñ. pricipales. de quib⁹ ibi p bal. in. ℑ. q̃ obſeruari

d ℂ Minoz. Vbi minoz hz legitimaz p̃ſonaz ipſe iurat de calũnia. vt gloſa. et bal. in auteñ. pricipales. ℑ. q̃ obſeruari. C. de iura. calũ Sz vide que ſcripſi. s. e. q. a. ſr̃. v. iuramentũ. v. nota q̃ p̃ſone. et. ℸ. 18 et. 19. q. a.

e ℂ In litem. quid ſit iurare i litem. et vnde dicaſ. et quis defera hoc iuſiurandum. et q̃liter. et cui et propter q̃ et in quib⁹ actionibus. et quis ſit effectus iuriſiurandi. Azo in ſuã. C. de in litẽ iur. Itez quando. et in quib⁹ caſibus habeat locuz iuramentũ in litẽ. vide etiã bar. in. l. actionibus. ℑ. plane. ff. e. ti. ℂ Itẽ vtrũ contra reuz conuentũ in iudicio ſufficit ad p̃bãdum intereſſe per ſoluz iuramentũ in litem actoris p̃onee agentis ad intereſſe. h. in. c. cũ dilect⁹

tenetur epiſcop⁹ euãgelia[a] tãgere: ſed ſufficit coram eo proponi. Itez tutoz[b] vel curatoz minoris: iurat de calumnia: nec cogitur aliud dicere niſi quod ſcit vl̃ credit. Itez de curatoze[c] hoſpitalis. Et ſi ſit plures (. ſ. curatozes) ſufficit vnuz iurare: nec poteſt ꝺ hoc excuſari. Sed ſi minoz[d] est boni intellectus in lite per euz incepta poteſt de calũnia iurare. Procurator vero in rem ſuã iurat de calumnia: quia ad eum pertinet damnũ litis et cõmodum. e. titulo. l. xxiiij.

a ℂ Terciodecimo quero quãdo iuratur de calũnia. vide ſupra. ℑ. q. a. et 12. q. a. et litis conteſt. 3. q. a.

a ℂ Quartodecimo q̃ro. in quib⁹ cauſis iuratur de calũnia. vide ſupra. 12. q. a.

a ℂ Decimoquito quero. quid est iurandum cum iuratur de calumnia. vide ſupra. 12. q. a.

a ℂ Decimoſexto quero. qualiter punit recuſans de calumnia. vide ſupra 12. q. a.

a ℂ Decimoſeptio quero quis est effect⁹ iuramẽti de calũnia. dic q̃d excuſat ab expenſis. ſentẽtia. 3. q. e.

ℂ Subſequenter videamus de iuramento in litem.

a ℂ Decimo octauo q̃ro. quis iurat in litez[e]. vide ſupra. 2. q. a. duz loquitur de iuramẽto neceſſario: (et defertur hoc iuramentuz actori: vt per euz probetur rei valor. cum ſoluz eius dominiũ probauit. vel probetur per euz rei quantitas: an valor cuz vis vel dolus quez a reo ſuper ea recepit ſit probatuz. et vide extimatio. v. itẽ iudex.) quia nõ defertur niſi domino litis: aut tutori. Sz tutoz non cogitur iurare

de hijs que vi. me. vel cau. fi. 3. di. Vide de hoc iuramẽto in litem. vis. 4 q. c. et que ibi scripsi super. v. in litem. ⁊ super v. rep. Et q̃ scripsi. interesse. v. quid est interesse. in versi. quero q̃liter interesse. circa medium. Et actor. 4. q. e. sup. v. probatione. v. regula ẽ. Et probatio. 2 q. a. super. v negans. v. copia probationũ.

a ¶ personaz vide supra. 12. q. a. sup. v. pcuratoꝛ v. pcuratoꝛ tenetur.

b ¶ Ipsemet. vide supra. 12. q. b. sup v. minoꝛ. Et e. q. a. super v. calumnia v. nota q̃ p sone. et infra. 19. q. a.

c ¶ Affectione. vide que in simili scripsi. vis. 4. questiõe. c. super. v. in litẽ. v. si dãnum. in versi. quero an hec.

d ¶ Quãtitate. p modum positum. supra. 2. q. a.

in facto alieno: et si iuret: concipiat verba in personaz[a] pupilli. sed ad ultus ipsemet[b] iurabit. Alia autez iuramenta tenetur tutoꝛ facere et cõpellitur. e. ti. l. 5. vide supra. 12. q. b.

a ¶ Decimo nono quero. super quibus iuratur in litez. dic q̃ si tutoꝛ vl' curatoꝛ recusat reddere rationem finita tutela vel cura: aut res tradere minoꝛi: aut inuentariũ nõ ostendat: (aut dolũ alicui quem in rebus minoꝛis cõmisit.) iurabit adult[a] in litem taxata per iudicez certa quãtitate: et iurat de affectione[c]. sed cõtra heredes ei[a] (.s. tutoꝛis vel curatoꝛis.) nõ iurabit (.s. adultus) immo iudex iformabit se ꝺ bonoꝛuz quãtitate[d] et redditibus eoꝛũ: et secundũ hoc condemnabit heredes. et si de hoc nequid iformari extimabit quãtũ valebãt bona cõi extimatiõe: et vsq; ad hanc extimatiõez iurabit: nisi ob eoꝛũ (.s. heredũ) dolu. vel culpã: (.s. euenit aliqꝺ interesse: aut damnũ minoꝛi) q̃ tunc idez est qꝺ in tutoꝛe vel curatoꝛe. e. ti. l. vj.

¶ Itez cõtra tignũ mala fide mittentez iuratur in litem. actoꝛ. 4. questione. l.

¶ Itez contra rẽ exhiberi petitaz in aliam speciẽ trãsmutantez. actoꝛ. 4. q. o.

¶ Idez si exhiberi nolit. actoꝛ. 4. q. o.

¶ Et ad quid tenet[c] seruũ nõ exhibẽs et quid cõtra euz iuratur. actoꝛ. 4. q. o

¶ Item iuratur cõtra mẽdatiose respõdentez rem que vendicatur se tenere? actoꝛ. 8. q. c.

¶ Itez contra expoliantẽ missuz ex primo decreto super dãnis ⁊ interesse. primuz decretũ. 6. q. a.

¶ Item contra iudicez male iudicantẽ. sententia. 9. q. a.

¶ Itez contra negantẽ depositum. depositus. 10. q. a.

¶ Itẽ contra vendentẽ ignoꝛãti rez destructam. venditio. 3. q. l.

¶ Item cõtra permutãtez rem non tradentez: et econtra non implentẽ cõtractuz inomiatuz. pmutatio. 5. q. q.

¶ Itez contra nauis gubernatoꝛez eam dolose faciens perire. nauicularius. 4. questiõe. b.

¶ Itez contra debitoꝛẽ pignus tradere nolentez super interesse. pign[a]. 7. q. e.

¶ Item contra creditoꝛez pignus restituere nolentez super interesse et pignoris valoꝛez. pign[a]. 8. q. b.

¶ Item contra reuz qui quid promisit mihi vt seruuz manumitterẽ nec soluit ad manumissi extimatiõez et interesse. solutio. 8. q. c.

¶ Item cõtra repudiantẽ hereditatem nolentem res hereditarias creditoꝛib[a] tradere. deliberatio. 6. q. b.

¶ Item contra officialez malicios denunciantem super damnis. accusatio. 4. q. ꝺ.

¶ Itẽ cõtra iniuriãtez sup extimatione iniurie. iniuria. 6. q. a. c.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Jurisdictio. Jurisdictio quid sit. et qualiter distinguatur. azo. in summa. C. de iurisdi. iudi. Item quid est iurisdictio in genere sumpta. et vnde dicat iurisdictio. Item vtruz imperium merũ et mixtuz cõprehendatur sub hoc genere qđ est iurisdictio. Itez quot species cõtineat sub se iurisdictio prout est genus. bar. l. imperium. in princi. ff. de iurisdi. iudi. Item quid est iurisdictio stricte sumpta. ꝛ quot sũt gradus iurisdictiõis. vide per bar. in dicta. l. imperiuz. in fi.

¶ Itez qualiter vniꝰ iurisdictio ordinaria vel delegata per aliaz potest preueniri. h. in. c. plerũ ꝙ. de rescrip.

¶ Item cuz dubitatur an quis habeat iurisdictionem an presumitur habere vel debz probare. h. in. c. cum in iure. de offi. dele.

¶ Itez vtrum et quãdo exercens iurisdictiõez in loco aliquo: vel personis: acquirat possessionem: vel quasi: iurisdictionis: generalez: vel qualem. Et vtrũ et qualiter episcopus vel alius habens iurisdictiõnez: vel aliud ius a iure statutuz vel consuetudine. illud amittat. h. in. c. dilectus. 4. di. de cape mona. Et vide. possessio. 8. q. b. super. v. possessionez. v. item si scio.

¶ Item nunquid iurisdictio iudicis possit prorogari. et qualiter. et in quibus. h. in. c. p. et. g. de offi. et po. iudi. dele. i. di. Vide que de hac prorogatione iurisdictionis plene scripsi. actor. s. questione. a. sup. v. conueniat.

¶ Quid iuris si pretermissa cognitione iurisdictionis iudex procedit ad vlteriora. vide. reus. s. q. a. super. v. declinatorias. v. si pretermissa cognitiõe.

¶ Imperator concessit cuidaz nobili iurisdictionẽ in quodaz castro: non dico in feudum sed simpliciter: an sit confessio realis: an ad vitaz tantum. bar. dicit ꝙ realis: vt ipse notat in. l. pater. ff. ỏ serui. lega. Ludic ꝙ aut est simplex cõmissio et est personalis. De offi. dele. c. ex delegatorum. aut est concessio: tunc aut est facti dignitati et est perpetua. idez si territoriuz territorio sit concessum. de insti. c. cuz venissent. aut est facta persone. et tunc est personalis ff. de seruitu. l. vt positionuz. de serui. rusti. predi. l. pecorũ. aut dubitatur et tunc videtur pociꝰ cõmissio ꝙ concessio: quia talia non consueuerunt concedi nisi cũ maxima deliberatõe. vt nota i. l. humanum. ff. de legi. ꝛ quia in arduis videtur electa industria. Si autẽ non est mera concessio: sz cessio et vera trãslatõ vt si baro vendidit suum territorium: vel donat tunc est realis. vt l. si pactum. C. de probati. de quibꝰ per bal. in. l. liberti. C. de oper. liber. colum. ix. Et vide que circa predicta scripsi. executio. 14. q. a. super. v. habiturus. v. heres et honoratus. in vsi. quero nunquid predicta. Si vendidi omnes possessiones quas habeo in castro: an videor vendere iurisdictionez. dicas ꝙ non: si habeo iurisdictionez ratione persone: sed si ratione possessionis: tunc venit in possessione: et sic si habeo iurisdictiõez vi territorij: vendito territorio vendo iurisdictiõez. sed si habeo vi alterius priuilegij non vendo. bal. in libro. feu. c. quidaz capitaneus. colũ. xvj. de capi. qui. cu. ven.

¶ Cuz iurisdictio data est ea quoq; concessa esse videntur sine quibus iurisdictio explicari nõ potest. vt. l. ij. ff. de iurisdi. iudi. Vide que scripsi. cõcessio. v. i.

¶ Item circa iurisdictionis materiam vide plene per. spec. ti. de iurisdi. ordi. iudi. li. i. pti. i.

¶ Et vide. rescriptum. 3. questione. n. super. v. tacens. v. finali. Et venditio. 3. questiõe. m. sup. v. vendi. v. cum duo. Et. contractus. v. si laicus. Et iuramentum. 7. q. f. super. v. successoribus. v itez ratione. Et. forus. per totuz. Et. iudex. 13. q. (c. super. v. mortuo.

¶ Jurisdictio quid sit. et qualiter distinguatur. azo. in summa. C. de iurisdi. iudi. Item quid est iurisdictio in genere sumpta. et vnde dicat iurisdictio. Item vtruz imperium merũ et mixtuz cõprehendatur sub hoc genere qđ est iurisdictio. Itez quot species cõtineat sub se iurisdictio prout est genus. bar. l. imperium. in princi. ff. de iurisdi. iudi. Item quid est iurisdictio stricte sumpta. ꝛ quot sũt gradus iurisdictiõis. vide per bar. in dicta. l. imperiuz. in fi.

¶ Itez iuratur super hijs que habes de iuramento necessario. supra. e. 2. q. a. et. vis. 4. q. c.

¶ Item in lege acquilia super extimatiõe rei. dãnuz. 6. q. e.

¶ Jurisdictio. vide. clericus. 4. q. b. a. f. l. et. 9. q. i. k. l. excõmunicatio. 5. q. a. b. c. et. 16. c. episcopus. 2. q. imperator. 6. q. princeps. i. q. rex. 23. q. rescriptum. 2. q. 5. et. 3. q. 9. nauiculariꝰ. 3. q. societas. 6. q. meruz imperium. per totũ. mixtũ imperium. per totuz. forus. per totum.

¶ Justicia. primo queritur. quid est iusticia Justicia est virtus radicata perpetuo durãs in iustorum voluntate: ius suuz equaliter vnicuiq; tribuẽs. 3. parti. titu. i. l. i. rex. 9. q.

a ¶ Secũdo q̃ritur. ad quid prodest. dic ꝙ licet homines moriant̃: ipsa tamen semper remanet in cordibus superviuentium. et licet in dies septies cadat iustus humane nature fragilitate eiꝰ tamen voluntas semper

¶ Justicia.

© Biblioteca Nacional de España

debet esse prompta ad mandata iu
stitie implenda. Haz in se compre/
hendit ista ceteras virtutes: quia si/
cut fontis perhēnis aqua versus ori
entez nascitur: ita respicit iustitia ve
ri solis ortum. i. christi: et sicut eius
aqua semper fluit: et est ceterorum
desiderabilior presanitate eius et sa
pore sic iustitia nunq̄z deficit et desi
derant eam petētes: et quemadmo
duz in estate frigida: et in hyeme ca
lida: contra temporuz qualitates re
peritur: ita ius ex iustitia procedens
contrariatur hominuz maleficijs. e.
titu. l. i.

b ¶Et ideo diligenda est tanq̄z parēs
et est tanq̄z domino obediendum:
custodiaturq̄z sicut vita: quia per e/
am viuit homo bene: et mēsurate
absq̄z errore: et ei⁹ premio boni me
liores: eiusq̄z formidine mali boni:
efficiuntur. eodez titulo. l. ij. premi/
um. 2. q.

¶Et turpe facit qui iustitiā celādo
vendit. solutio. 8. q. d.

¶Item vera iustitia cum cordis do
lore et vera ratione fieri debet. epi/
scopus. 7. q. b.

¶Et princeps faciens iusticiam que
rit sue gentis amorez. Imperator. 3.
questiōe.

¶Item in lege iacet iustitia. rex. 2.
questione.

¶Et sine abstinentia ire: et odij: nō
potest iustitia exerceri. rex. 9. que/
stione.

¶Et est mediatrix inter deuz et mū
dum iustitia. rex. 19. q.

a ¶Tercio quero. quot sūt iuris pre/
cepta. dic in iustitia comprehendū
tur omnia iura. et iustitie et iuris prece
pta sunt honeste viuere: alterum non
ledere: ius suum vnicuiq̄z tribuere: et
hoc implens satisfaciat deo et homini
bus: et semetipsi. tercia partita. titulo.
i. lege finali.

a ¶Quarto quero. que est pena iustitiā
impediētis⁹. vide. guer/
ra. 6. questione. rex. 21.
questione.

¶Justus. vide. iustitia.
2. q. a.

¶Jus. vide. iustitia. 1. 2
3. q. consuetudo. 5. que/
stione. rescriptuz. 3. que
stione. sentencia. 7. que/
stiōe. regula. 2. q̄stione.
regula. xij.

¶Jussus. vide castrum.
4. questione. a. heres. 3.
questione. conditio. 5. q. aditio. i. que
stione. rescriptuz. 3. questione. e.

a ¶Impediētis. vide. captio. i. q. a. super. v. ca
pi. v. i. et. ij. Et. 6. q. a. super. v. puniendus. Et. 5. q. a. super. v. capitis. Et. po/
tens. v. potētes ¶Jus. An v/
tens pro se ali/
quo iure teneē
ipsū recipere cō
tra se. h. in. c. ex
litteris. de vi. et
ho. cleri.

¶Athedraticum. vide. mo
nasterium. 3. questione. a.
et. 6. questione. a.

¶Kalende. vide. stipula/
tio. sexta questione. e.

¶Abor. vide. Episcopus. i.
questione.

¶Labia. vide. blasfemia.
3. questiōe.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Vide que scripsi. plus. v. i. Et. iniuria. 2. q. b. sup v. iniuriaruz.

Laicus. Si prelatus vel episcopus cõsentire nõ vult laico decimas: vel aliud ecclesiastici iuris: mo/ nasterijs vel canonicis offerenti cui debet hoc denũciari vt ipsuz p hibeat. h. in. c. nullus. de iure patro. ¶ Vide que scripsi. ec/clesia. 9. q. a. su per. v. laici. et super. v. domi/bus. Et. electio i. q. b. super. v. circa. Et. papa. 4. q. d. super. v conferre. Et. penitentia. 4. q. e super. v. nõ va/let. Et. contra/ctus. v. si laic⁹. Et. captio. i. q. super. v. causis. v. laicus pro. Et. alienatio. 3. questiõe. d. su/per. v. donare. Et. beneficium. 6. q. in fine. su/per. v. recipere. v. i. Et. hereticus. 6. questiõe. a. super. v. bona. Et. monasteriuz. 4. q. a. super. v. seculares.

¶ Lac. vide. rex. 13. q.
¶ Laicus. vide. ecclesia. 9. q. a. sententia. 7. q. b. patron⁹. 4. q. p. titulus decime. 3. q. e. f. g. obla/tio. 4. q.
¶ Lana. vide decie. 5. q.
¶ Lancea. vide. almoca tenus. 2. q. preda. 2. q.
¶ Lapis. vid. ecclesia. 3. q. b.
¶ Lapilli. vide. domini uz. 3. q. m.
¶ Lapidatio. vid. sarra cenus. 8. q. pena. 5. q. b.
¶ Largitas. vide. rex. 9. q. n.

¶ Lapilli. Nomina lapiduz preciosorum. et de cu iuslibet eoruz colore. vide late per archi. de peni. di. i. c. precipimus.

¶ Laus. An alium laudare sit peccatũ. h. in. c. mã data. de presumpti.

LEgatum. Quid sit legatuz. quis possit le/gare. et cui. et a quo prestanduz relinquatur legatum. et que possint legari. et qualiter leget et quibus actionibus petatur legatuz. azo. in suã. C de lega. ¶ Item quando satisdatio debeat interponi pro legatis. et pro quibus legatis. et quibus debeat satisdari. et qui debeant satisdare. et qualiter sit sa/tisdanduz. et quid veniat in satisdatione. et quid iu/ris fit si heres nolit satisdare. vel si ab aliquo nõ sit satisdatum. azo. in suã. vt in posse. lega. vel fideico. cau. mitta. Et de hac satisdatiõe pro legato. vide. sen tentia. 4. q. a.

¶ Testator instituit heredem filiuz: et post mortem filij relinquit mihi domuz: mortuo testatore: filius adiuit hereditatem: et fecit inuentarium contra quẽ egit mater ad dotez pro qua restituenda vendita est domus predicta: deinde filius decessit: et ego legata rius vendico ipsaz domum: queritur nũquid possiz dicas si quidẽ iure creditoris solutio facta est nõ reuocatur. vt. C. debi. vendi. pig. impe. lege. i. 7. ij. Si vero ipse filius vendiderit et non creditrix tunc res euinci potest ab emptore. facit. C. de v/suca. lege. ij. et. l. peto. ℣. prediũ. per bar. ff. de le ga. ij. et de le ga. iij. l. pa/ter filium. in princi. Et ca ue tibi ꝙ il/le leges vidẽ tur dicere ꝙ etiaz ipse he res possit vẽ dere ex neces saria causa qõ est verũ quando le/gatuz est re/lictum in pe nam alienan tis: quia ne/cessaria alie natio extra penam est: sed quando est simplici/ter relictum et consistit i specie alie/nata tal' spe cies legata auctoritate solius heredis alienari nõ poterit: sed per iudicem et creditores potest ser/uato iuris ordine. de quibus per bal. in. l. scim⁹ colũ. xv. C. de iure de liber.

¶ Latro. vid. testis. 7. q a. sepultura. 7. q. homi/cidiuz. 6. q. captio. 2. q. significatio. 2. q. citatio. 5. q. c. excõmunicatio. 9. q. furtũ. 6. q.
¶ Latus. vide. euchari/stia. 7. q.
¶ Laus. vide. rex. 8. q. b
¶ Lector. vide. clericus. i. 4. q.

LEgatuz. primo que ro. quid est legatũ. dic ꝙ est donatio i testa mẽto: vel codicillis. reli cta. 6. pti. ti. ix. l. i. Nã in testamẽto vel codicillis

¶ Si testator mandat legatario ꝙ edificet hered/di domum: vtruz debet edificare sumptibus he/redis: an proprijs. dicunt doctores ꝙ recurren/dum est ad coniecturas: nam si est amplum lega tum sumptibus legatarij. si paruuz: sumptibus heredis. text. in lege titius. ff. de lega. iij. videtur determinare ꝙ iste non tenetur nisi ponere ope/ram et precium opere lapides autẽ et tigna que in edificio remanent inserta et in substantia edi/ficij perseuerant: debet ponere sumptibus here dis. de quo per bal. in. l. vt nomen. ℣. ne autem. colum. iij. C. de. cadu. tollen.

¶ Testator legauit fratribus predicatoribꝫ cen tum: et prior eorum bibliam: nunquid prior de beat habere aliquam portionem de centum. dic ꝙ si testator loquitur abuersatiue: vt quia di/xit prior vero lego bibliam: et tunc prior nõ ad mittitur ad vtrũqꝫ. alias secus. de quo per bal. in. l. cum questio. C. de lega.

¶ Testator relinqt patrimoniũ suũ fratribꝫ de

© Biblioteca Nacional de España

monte malua: postea papa cassauit eos tanq̃ superuacuos et fictos homines in ecclesia dei: queritur quid debeat esse de bonis. respondeo: vacant ecclesie romane conuertenda in meliores vsus. vt nota in.c.i.de reli.do.li.vj. Sz si dicti fratres non sũt cassi sz trasslati ad aliuz ordinem certe ad illuz ordinem essent trãslata bona: quia fortuna caput sequitur. ff. de secun. tabu.l. qui ex liberis. ℣. testamento. et ita notat io. an. in dicto. c.i. in nouella. de quo p bal. in.l. monumenta. C de lega.

¶ Et q̃d iuris de legato vxori que sc̃ cũdo nubit. vide. vxor. v item si testator. ¶ Si q̃s legat lectuz vxori q̃ continẽt i hoc legato. vide matrimoniũ ℣.q.f. super v. nubere. v si aliquis.

¶ Vide que scripsi. vsus fructus. 2. questione. a super. v. fideiussoribus. v. cautionez quam. Et citatatio. 9. q.b. super. v. heres. Et heres. 6. questiõe. m. super. v. hospitalis. Et. vis. i. questiõe. v. itez interdictum. Et. vxor. v. si maritus legat. et. v. pone q.

a ¶ Non valet. vide. heres. 6. q. a. b. et. C. de fidei co. l. questiõez ex facto.

b ¶ Legari. vtrũ episcopus potest dare vel relinquere alijs sua ecclesia pretermissa. h. i. c. si quis episcopus. de here. Itez an clericus possit legare vel donare concubine sue. cy. tenet q̃ non in.l.ij. C. de dona. inter vi. et vxo. q̃d intelligo verum: nisi in tẽpore mortis clerici cõcubina existeret bone fame vt notat glo. in.l. miles ita heredez. ff. de testa. mili. et de hoc plene. 86. di. e. qui venatoribus. et p bar. in.l. affectionis ff. de donati. Sz si clericus ei legauit: et heres ei contulit: heres ab ea repetere non potest: sed fiscus ab ea repetet. cy. in.l. ij. C. de condi. ob tur. cau. Itẽ per militẽ armate milicie: aut p aduocatum qui est miles legalis militie: legatuz vel donationem eorum concubine factum non valet. bar. l. miles. ℣. i. in fi. ff. de re indi. q̃d est intelligẽdum cuz predicta distinctione de clerici concubina.

¶ Et scias q̃ licet fratres p̃dicatores sint mẽdicantes potest eis legari: quia viuere volũt vt notatur in. c.i. de reli. domi. li. vj. super. v. domum. vbi dicit glo. q̃ prohibiti acquirere dom̃ in ciuitate p̃t eis legare vt vẽdant. de quo per bal. in.l. cum questio. in fi. C. de lega. Vide que circa hoc latius scripsi. religiosus. 2. q a. super. v. nõ. habere. v. quero an.

c ¶ Sufficit. licet aliter in herede. heres. 4. q. b.

d ¶ Incertitudinem. An incertitudo viciet legatum. item quid in heredis institutione si continet incertam personaz an vicietur. vide bartholum. in.l. quidaz. ff. de re. du. Et vide. heres. 13. questione. e. super verbo. filium.

e ¶ Non nocet. sed nocet error in nomie cõi. vt infra

nõ factuz legatũ non valet nisi testator inter liberos disponat. e. ti. l. 34.

a ¶ Secundo quero. quis potest legare. dic q̃ is q̃ testari: vel codicillare. e. ti. l. i.

a ¶ Tercio q̃ro. cui potest legari[b]. dic q̃ ei qui p̃t heres instituí. quãdoq̃ tamen est capax legati q̃ non p̃t instituí heres. heres. 3. q. c. et ibi vide qui nõ possunt instituí. et. peculiuz. 5. q. a. Et licet tẽpore testamẽti non sit capax sufficit[c] q̃ sit liber (. s. a tali in capacitate) et capax tẽpore mortis testatoris. e. ti. l. i.

b ¶ Et scias q̃ seruo heredis non p̃t pure legari. sed ad diem: vel sub cõditione (. s. libertatis vt seyo heredis mei seruo centuz lego si vsq̃ ad talem diẽ per dominuz fuum manumittatur.) sic. et si liber fuerit cuz cesserit dies habebit illõ. Sz si seruo instituto ei⁹ dño quẽ legetur et efficiatur ante aditiõem liber (vel alienetur per dominum suuz.) habebit domin⁹ legatuz et ipse hereditatem. e. ti. l. viij.

c ¶ Si autez legatur ticio: et sunt duo ticij: nec de quo sensit testator appareret non valz legatũ propter incertitudinez[d]. Sz vbi de psona constat error nominis vel cognominis nõ nocet[e]. e. ti. l. ix

d ¶ Itẽ defuncto relictuz: vel ei qui i vita decessit testatoris: seu ppetuo exulat: nõ trãsmittit[e] ad legatarij heredẽ. e. ti. l. 35.

¶ Ecclesie potest legari etiaz a nõ prochiano: sz quãtuz habebit de hoc legato eccl'ia sua prochial'. vi. ibi. sepultura. 3. q. f.

a ¶ Quarto quero. quali

© Biblioteca Nacional de España

ter legatur. dic q̄ p verba itelligibilia. vt credo te daturum tantū ticio: vel volo q̄ des: vl̄ similia. Et error i nomie cō/muni vt argentū pro auro nominādo viciat (etiam si constet de qua re alia q̄z nomiata senserit testator.) legatū. sec⁹ in nomine proprio: si de p̄sona p̄stat[a]. e.ti.l.xxviij

b ¶ Item potest legatū in arbitriuz heredis cōferre. (vt lego tibi centū si heres meus viderit qd̄ equū aut iustum fuerit. et heres prestabit legatū nisi probet nec iustū nec equū esse.) et etiam in liberā (et tunc liberū erit ipsi heredi prestare: aut non prestare: etiam non signando causaz quare non vult prestare.) volūtatez ei⁹: sz nō tercij[b]: vt si voluerit: aut p̄ bono habuerit. sz bene valet legatū factū vni si alius tercius quez fecerit. eo.ti.l.xxix. vide heres. 6.q.e.

c ¶ Itez si lego tibi centuz q̄ habeas qñ heres me⁹ voluerit: nec heres i vita declarauit quādo heres eius tenet statiz ad legatū. Si autē lego tibi si voles nec i vita declares velle nō debet tuo heredi. e.ti.l.xxx.

d ¶ Cum vero legatur q̄ dētur tali centuz quādo fuerit vigīti q̄ttuor ānoruz āte eo mortuo ei⁹ heres non habebit legatū Sed si lego tibi libertatez quando filius meus habebit quatuordecim annos filio ante illaz etatem mortuo valet legatum fauore libertatis. e.ti.l.xxxj.

e ¶ Itez sciendū q̄ nō potest quis cōtra iuris dispositiōez testari[c]. nec de sepultura quid iniustuz: vel inconsuetum[d] ordinare. et habebit legatarius relictuz sibi vt iniusta: vel incōsueta faceret (suple licet non faciat) in sepultura. e.ti.l.xxxij.

f ¶ Et scias q̄ possuz grauare meum heredem ex testamento: vel ab intestato (.s. illuz qui succedit⁹ erat ab intestato.) aliquid alij dare. et etiaz legatariuz[e] vsq̄z ad legati valorem[f]. Sed si filium maiorez decem annis cum dimidio exheredez ei pato substituto pupillariter non possuz substitutū in aliquo dādo grauare. Licet heres heredis vel legatarij tenetur sicut is cui succedit. eodē titulo. lege.iij.et.iiij.

g ¶ Preterea possuz meum heredez: vl̄ legatariū grauare: vt heredi suo quid dare vel facere mandet. sed si dico: mando q̄ si talis (euz nominādo: secus si generaliter nominando mandet: vt si dicat quicūq̄z fecerit heres mei heredis etc.) fuerit heres mei heredis det tantuz tali non valet: quia non in iudicio meo est heres: et quez non honoro: nec honorare quero. e.ti.l.iiij.

h ¶ Itē p̄t legari pure: vl̄ sub p̄ditiōe[g]

tā nō p̄t legatuz petere vt.l. qui heredi. ℈. fi.ff. de cōdi.ꝛ demōstra. Aut causa ē inserta per viam

---

p̄rima.q.a. Et an est facienda vi: i noie.h.in. c.relatū.ij. ō iure pa.di.i.

a ¶ Cōstat. vt.ℨ. p̄rima.q.c.

b ¶ Nō tercij. vide.heres. 6.q.e sup.v. voluntate.i. vsi. delegato autez.

c ¶ Testari. vide de testa. ca. tua nob. glo.i.i.fi.

d ¶ Incōsuetum. vt puta ossa sua in mari proiici: vel similia. vt.c tua nob. de testa.glo. ij.i.fi.

e ¶ Legatarium. vid̄.locatō. q

f ¶ Ualoreꝫ.sz legatari⁹ rogat⁹ seruū suū manumittere tenet si legatuz recepit: etiaz si min⁹ valet. vt.j.ℨ.q.b.

g ¶ Conditōe. de iure legati quādo fit sub cōditiōe: vl̄ sub modo. vide azo.in suā.L. ō hijs q̄ sub mo.lega. et de modo seu cōditōe deficiente qñ hēt p̄ipleta.h.in.c. sicut ex litteris. ō spō Quidaz legauit filie cētuz vt nubat nūquid p̄t filia legatū petere āte causaz impletaz.i. anteq̄z nubat. distigue aut causa est inserta per modū cōditiōis: verbi gratia relinquo illi centuz si nupserit i casu isto ante causaz iple

modi vt q2 dicit testato2 reliquo tali decẽ vt nubat: tũc subdistingue: aut testato2 agebat q̃ legatarius deberet causaz iplere statiz: aut q̃ non stati: sed cũ deliberatiõe: vt quia legauit alicui vt nubat naz nuptie debẽt fieri cũ deliberatiõe. p2imo casu reffert: aut ẽ causa iplenda de eodem legato: aut aliunde si de ipso legato est causa implenda: verbi gratia testato2 legat alicui fundũ vt eius partẽ det titio i casu isto añ q̃ causaz impleat potest legatũ petere tamẽ caue bit ꝺ iplẽdo vt.l. si mulier. ſ.i. ff.de condi.et demoſ. aut modus vel cã p modũ iserta erat iplenda de alio q̃ de legato: vt lego tibi domũ vt heredi meo des decẽ: tũc heres potest legatariũ repellere donec causaz ipleuerit etiaz si velit cauere de implẽdo. Secũdo casu p2incipali quãdo causa est implẽda cũ deliberatiõe vt cã nuptiarũ: semper sufficit cautio. vt. ff. de cõdi. et demoſ. l. ticio cẽtuz. ſ. pe. Sz pone ista filia petit legatũ et cauit de modo implẽdo: postea decedit modo non impleto nũquid illud legatum transmittat ad suos successo2es an vero heres qui soluit possit repetere: vel mero iure vel virtute cautiõis. dicas p9 multo2ũ docto2uz opiniones q̃ aut legatur sub conditiõe et causa que est vbicũq̃ cõditioni causa inest vt si nupserit: et tunc nõ fit transmissio: ad hoc. ff. de verbo. obli. l. a ticio. vbi dicitur q̃ conditioni nuptiarũ causa finalis in esse p2esumitur. Aut relinquit sub die incerta: et sub causa vt cuz nupserit et idez: quia dies incertus habetur p2o conditiõe et ratio legandi habet p2o causa: et ista sunt vera: nisi conditio vel dies amoueatur; verbi gratia pater reliquit filio i potestate si nupserit vel cũ nupserit ista enim dos destinata a patre succedit loco legitime: et nõ remouet cõditio et dies incert9: et vsq̃ ad legitimaz remanet conditio pura et trãsmissibilis. sed si nõ est talis persona vbi sit necesse reliqui p legitima: tũc istud relictuz tanq̃ ad pium vsum factũ censet. de q̃bus vide pleni9 per bal. in. l. generaliter. C. de epis. et cle. Vide que circa p̃dicta scripsi. conditio. ſ. q. r. sſ. ꝺ. nupseris. Et vide. i. q. et. 4. q. a. sſ. ꝺ. mod9. et. ſ. q. r per totũ.

que fit per si: etante conditõis implementũ non soluetur.

¶ Itẽ sub mõ q̃ fit p: vt: et statim ꝺz solui cauẽti legatario de modi cõpleme̅to: et modo ipleto: aut iplere neq̃unte legatario: q̃rit legatari9 dñium rei legate. Itẽ legat sub causa per. q2. ꝛ respicit tẽpus p2eteritũ: et dabitur etiaz si cã nõ sit vera: q2 falsa cã[a] nõ viciat legatũ. e. ti. l. xx. xxj.

i ¶ Et si cõditio potestatiua p casuz in psonaz impletis: vel eius i quo[b] deb3 ipleri defficiat: habetur p2o impleta. sed si facto tercij[c] casus venit in psonaz ei9 in quo debet ipleri habet p defecta: nisi sit conditio libertati apposita cui9 fauo2e habetur p impleta. (Sz facto tercij impediat ipleri.) Sz cõditio mixta: casu: aut facto legatarij defficiẽs habet p defecta: si aut facto ei9 i quo erat implẽda defficiat habetur p ipleta. e. ti. l. xxij. cõditio. ſ. q. r.

k ¶ Itẽ põt legari etiaz generaliter. et seruo: vel alio animali: in genere legato si testato2 b3 vnuz io est dãduz. (vel alium locũ ei9 eque bonũ ẽ dãdũ) si plures eligit[d] legatari9 nõ melio2ẽ: nec ma

a ¶ falsa cã. q̃ falsa cã: vl falsa demostratio: vl mod9: vel cõditio. viciet legatũ. azo. i suã. C. ꝺ fal. cau. adiec lega.

b ¶ In quo. testato2 relinq̃t fratrib9 p̃dicatoi b9 cẽtũ p sepultura tãdez decessit excõicat9 ita q̃ sepeliri non possit q̃rit v ꝛ trũ fratribus de

beat legatũ. dicas q̃ relictũ debet: q2 cõditio hẽtur p ipleta ex quo p testato2ez stat quomin9 ipleatur bal. i. l. cũ auũ. colũ. fi. C. ꝺ insti et substi. sub cõdi.

c ¶ Tercij. circa hoc vide q̃ scripsi. cõditio. ſ. q. r. sup ꝺ. nupseris. ꝺ. conditio nubendi. in vſi. quãdo quis impedit.

d ¶ Eligit. cuz legat alicui serui optio si heres ãte electionez aliquẽ eoruz alienauit vel manu miserit non tenet manumissio vel alienatio: ꝛ cedit ille legatario si eũ duxerit eligendũ. de cõcessi. p2e. c. quia cunctis. et ibi materia. q̃ non habet locũ in contractib9 inter viuos. vt ibi plene per Jo. an. ¶ Item cuius est optio in legato generis. h. in. ca. iudicante de testa. Itez nota q̃ si quis habẽs tres lãces: maiorẽ: et minorez: et minimã dixerit lego minorez medie estimationis lancez legasse videtur. vt. ff. de auro. et ar. le. l. qui lancẽ. res enim que minor est nõ vtiq̃ minima est: sed omnis minima minor est. Sed secus est cum quis duos fundos eiusdez nominis habens legauit fundum cornelium: et esset alter maioris precij: alter

© Biblioteca Nacional de España

minoris.minor enī videt legat⁹ si maiorē nō potuerit docere legatari⁹.vt.ff.de lega.i.l. apud iulianuz. §.scio.de quib⁹ p azo.in suā.C.de fideicōmis.

a ¶ facultates.an debēt cōsiderari proprietates facultatuz seu accessiones.bar.ff.ad trebell.l.imperator.

Itez quid iuris sit cuz alicui alimēta legātur:et vsq; ad quantū temp⁹ prestari debent. vide.l. mela.ff.de ali.ɔ ciba.le.et.l.hereditatū. ff. ad. l.falci. ¶ Itē an legatis alimentis debeat precuz: vel ipsa species.bar.l.si alimēta.ff.de ali.ɔ ciba. lega. et p euz i.l.pecunie. e.ti. ¶ Itē quādo petūt alimēta pterita an peti debet ipa species debita: vel extimatio. bar. l. libertis.ff. de ali. et ciba.lega ¶ Itē an preciū prio portare alimenta venit in legato alimētorum. Itez an debeāt prestari alimenta in domo legatarij vl heredis.Itez an gabellam alimētorū debeat soluere legatarius vel heres. bar. in lege.si alimēta.ff.de ali.et ciba.lega. Item quot specialia habet fauor alimentoruz.bar.in.l.mela.in prin.ff.de ali.et ciba.lega.

iorē domū:nec dispēsatores: qz sciūt hereditaria negocia.sz si nullū habz emet heres mediocrem quē ipse(.s.heres) elegerit. Domo aūt in genere legata: vl hedificio:si vnaz hz testator illa debetur.si plures vna quā heres elegerit.si vero nllaz hēt non valet legatū. e. ti.l.xxiij.

l ¶ Legatis autez alimentis sine q̄ntitate pstabū/tur sicut testator psueuit et si nō cōsueuit secūduz psonā legatarij et hereditatis facultates[a].(.s.secūduz hereditatis quātitatē in q̄ successit qui ea pstare tenet)e.ti.l.xxiiij

m ¶ Optiōe aūt alic⁹ rei legata legatari⁹ semel eligēs nō pōt variare. Sz si leget i electiōe tercij eo infra ānuz nō eligēte(aut eligere nequeūte) eliget

n ¶ Et si duo sūt quib⁹ legat serui optio et discor dēt in electiōe mādet iudex sorte dirimi vt quez sors ptulerit eligat et habeat rē ptis extimatiōez alteri arbitrio bonoruz viroruz soluēdo. Idē est si vni optione legata eo añ electiōez relictis pluribus heredib⁹ defuncto si heredes super optiōe discordēt.e.ti.l.xxvj.

o ¶ Preterea si legatuz est purū:vl i diē certā:mor tuo testatore dominiuz rei sic legate trāsit i legatariū[b]:et trāsmittit[c] eam ad heredē: sz post testatoris mortez:et ante aditam hereditatē decedat legatarius. Si vero sit legatuz conditionale[d] moriens legatari⁹ ante conditionis existentiaz non trāsmittit imo remanet

riis obesse:et maxime si sit fideicōmissuz vniuersale. baldus in lege.res inter.colūp.i.C.qui res iudi.non.no.Sed ex testamento fratris rupto p querelā non debentur legata. exheredatio. §.q̄stione.h.sup.v. diffamatū.v.et circa.in vsi.sed nunquid.

¶ Et vtruz debeant relicta ad pias causas si postumus: vel alius sit preteritus ignoranter.vide. testamentū. 3.questiōe. a. super. v. nō possunt. v. itez vtruz quando. in versi. modo circa voluntates. ¶ Itez an debeant legata ex testamento facto per viz. vide testamētum.8.que/stiōe.a.sup. v.testari. v. an debeant. in principio ¶ Et casus i quibus licet legatum sit purum non trāsfertur eius dominiuz post testatoris mortez nisi post aditam heredi/tatez. vide infra.ii.questi

b ¶ Legatariuz.etiam si heres repudiet hereditatē: qz nichilomin⁹ tenet legatuz.fo.no. capi.xxxvj. Et sic nō habet locuz opinio posita per bar.in.l.si nemo. ff.de testa.tuto.Et est correcta.l.ij.C.si.omni.ca.testa.Et quod dicit.intestatus.i.q.a.

¶ Quero. si pronūciatur heres indignus: nunquid preiudicat legatarijs.dic q̄ nō. Quid si ex forma statuti cassatur institutio heredis: quia non insinuata. respondeo nō probas extraordinarias causas legata

one.a. Et vide que scripsi.aditio.3. questiōe.a. super. v.adita.

c ¶ Transmittit. vide infra ista.q.q.r.Et supra.3. q.d.et.§.q.l.super.v.non valet.v.ij.

d ¶ Conditionale. quid iuris si legatuz est in diem incertaz vel sub conditione. vide.azo.in summa. C.quando dies le.§.vbi autez. Quero. testator filio preterito extraneuz instituit heredē sub conditiōe a quo multa legata reliquit: mō filiꝰ preteritꝰ statī succedit:legatarij volūt petere legata nō spectata cōditiōe institutōis:sz pteritꝰ dicit q̄ cō

© Biblioteca Nacional de España

legatus apud testatoris heredem: nisi legatarius habuit cõiũctus: vl' substitutum: tunc enis impleta postea conditione admittitur substitutus: vel coniũctus. e. titu. l. xxxiiij. vide supra. 3. q. 9 stipulatio. 6. q. 9.

p ¶ Et cuꝫ pluribus vna res cõiunctĩ re (re et verbis dicitur legatum fieri cuꝫ testator coniunctim pluribus nominatis reꝫ aliquã eis coniũctim legauit.) et verbis: vel re (re tantũ dicitur legatus fieri: vt quãdo pluribꝰ singulariter nomĩatis in eadeꝫ scriptura eadẽ res cuilibet eoꝝ legatur in solidum.) tantũ legat': si vnꝰ viuo testatore p̃/moritur: vel non habeat partẽ: acrescit ceteris[a] eius pars. e. ti. l. xxxiij.

q ¶ Quod autem diximus[b] legatũ ad heredes legatarij trãsmitti: ex quo fuit legatario acquisitũ fallit in legato fossionis minere: vel lapidicine scindende: quia nõ trãsit ad heredẽ nisi specialiter testator exp̃mat. e. ti. l. 27.

r ¶ Idẽ si testator legat seruiciũ serui sui: qꝝ intelligit' ad vitã legatarij dũ taxat. eo. titu. l. xlvj.

s ¶ Potest etiaꝫ legari instrumentũ debiti: et ĩtel ligitur p hoc debitũ legatũ. Sed si testator mãdat q̃ debitor suus soluat debitũ testatoris creditori nõ potest ob hoc agere (etiã si ipe testator dixerit q̃ creditor possit petere vt ipse testator.) creditor cõtra debitorẽ: sed cõtra heredẽ: et heres ꝓtra debitorẽ: vt soluat creditori. e. ti. l. xlvij

a ¶ Quito q̃ro. a quibꝰ et de q̃bus rebꝰ legat'. dic q̃ etiaꝫ de rebꝰ heredis vel legatarij. vt vidisti. s̃. p̃ria. q. f. g. Et scias q̃ ab vno ab intestato successuro specialiter nomĩato coram testibus premoriat': ab intestato relictũ non tenet' soluere aliꝰ vlteriꝰ (sed secus si nõ sit vlteriꝰ: sꝫ eq̃lis gradꝰ) gradus. Idem si libertus dicto mõ suo patrono reliquat: si premoriet' (.s. ante aditã hereditatẽ) patronꝰ: et filij eius liberto succedunt: quia non soluent sic relicta. e. ti. l. v.

b ¶ Itez sciendũ q̃ legato seruo vt statiꝫ legatariꝰ eũ manumittat non põt

---

ditio apposita ĩ institutiõe heredis videtur repetita ĩ legatis ꝛ fideicõmissis. ff. in. l. q̃ filio. ff. de heredi. instĩ. dicit q̃ legata q̃ nõ suspẽdunt' a p̃pa cõditione ĩserta heredi scripto statiꝫ debẽt' a p̃terito. sꝫ bal. ĩ auten. ex cã. colũ. pe. C. de liber. p̃rete. videt' tenet' cõtrariũ.

a ¶ Ceteris. ꝺ hoc instĩ. de lega. ff. si ea dẽ res. Et vide. j. 6. q. a. ff. ꝺ. revocatur. ꝺ. qñ legat'. Et. emphiteoꝰ. i. q a. ff. ꝺ. here duꝫ. ꝺ. pater fcepit. ĩ ꝺsi. fi. ¶ Inter legatarios ꝛ fideicõmissarios ẽ locꝰ iuri acrescendi tñ nõ acrescit inuitis: volentibus aũt acrescit p̃ virilibus portionibꝰ cuꝫ suo onere. sꝫ si sunt ꝺbis disiuncti nõ dicit' p̃prie acrescere: sed non discrescer': et ideo nõ sentit onus qꝺ nõ ẽ ad suã p̃sonã appositũ: nec suo legato annexũ. vt. l. vt nomẽ. ff. ibi aũt. C. de ca. tollẽ. Quero. q̃re heredibꝰ acrescit inuitis et nõ legatarijs. respõdeo qꝛ ĩ hereditate ẽ ratio ne testatoꝛ ꝺcedat p parte intestatꝰ que ratio cessat in legato puro. Quero secundum cp̃. legata est eadeꝫ res disiunctiꝫ duobus vnꝰ acceptauit legatũ: alter nõ dum acceptauit nec repudiauit: queriꝫ nũquid acceptans poterit interim totũ legatuꝫ petere: vel vẽdicare. respondet cp̃. q̃ interiꝫ admittitur ad totũ: secus in hereditate: quia non admittitur interi: nisi ad partem. ꝺsidera isti duo legatarij faciũt partes per concursum ipso iure si legatuꝫ est purus: ergo agnoscens nõ potest petere nisi partes suam: si ergo vult totaꝫ petere faciat assignari terminũ collegatario ad accipiendũ: vel repudianduꝫ. si autem vni esset legatũ pure alteri sub conditione: tunc dies legati cedit statim et insolidus et ideo totũ peti potest interiꝫ quia cessat concursus. de quibus per bal. in. l. vt nomen. ff. vbi autẽ. C. de cadu. tollen. colũp. p̃ma.

b ¶ Diximus. s. supra ista questiõe. o.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Imponi. nec fideicōmisso potest grauari etiaz si vice operarū rogatus fuerit ꝺo ꝓestare. vt.ff.de lega. i. l.plane si filiuz. ſ.fi.et.l. videnduz. et de lega. iij.l.ſi mulier.ſ iulianus.

b ¶ Rez tercij. intellige totaz forē alienaz: quia si cōmunis erat vel ius aliquod testatoꝛi in ea habebat id ſolum debeꝫ.vt.ff. de lega.i.l.v.ſ.fi. et.l.ſi domꝰ.ſ. fi.et de lega.iij. l.iulianus. et.l. que habebat.ꝛ de vſufruc. lega.l.ſticho. Itē an legatū rei aliene valeat. ne ve. et de valoꝛe legati rei alieni h.in.c.filius.de teſta.Et de hoc qꝺ ſupꝛa ꝓxima.q.tetigi. vide ibi latiꝰ p.h. in dicto.c.filiꝰ.

¶ Qui legat reſ in quibꝰ habet vſumfructuz illud ius legaꝝ videtur.vt.l.vxoꝛ patrui.C.de lega. Et per hoc conſuluit bar. ꝙ ſi emphiteota legat funduz emphiteoticuz: et talis eſt emphitheoſis qꝺ finiebatur moꝛte ꝙ heres non tenetur iſtā emphiteoſim reꝺimere a domino et ꝓestare legatario huiꝰ ꝓetextu aliuꝺ onus imponi.ſecꝰ ſi poſt tempꝰ eſt manu / mittendꝰ:tūc enī poteſt apponi onus conſideratо ſeruicij comoꝺo. Nec ſeruo i teſtameto manumiſſo cui nil aliuꝺ relinquitur pōt onus iponiª.

¶ Sed legatariꝰ rogatus ſeruū ſuuz manumittere tenetur ſi legatuz recepit etiaz ſi minꝰ valet.ſeꝺ ſi eſt alienus nō tenetur ꝓ eo plus q̄z recepit ꝺare. Itez legans quātitatem nō poteſt in maioꝛē quātitatē grauare. e.ti.l.vj.

c ¶ Itē poſſuz rogare quē cuz filio meo inſtitui: vt meuz filium cū ſuis inſtituat: et tenetur quatenꝰ aſcenꝺit(.ſ.illuꝺ qꝺ ꝛecipit ab heredіtate i qua fuit inſtitutus.)cuz fructibus inꝺe perceptis.

¶ Itez legatariꝰ certe rei rogatus eā alij reſtituere tenetur ſi eaz habet:aliаs ad cedendуz actionē ſubſtituto. Et ſi plus q̄z res illa ei relinquitur: et habeat: et ſua culpa res reſtituēꝺa perꝺitur: vel negligentia impetendo noteꝫ:tenebitur ſubſtitutio. Seꝺ ſi aliuꝺ ei legatuz non fuit:non tenetur niſi ꝺe ꝺolo.eo.titulo.l.vij.

d ¶ Et nō ſoluz poteſt teſtatoꝛ rem ſuaz: vel heredis legare. ſeꝺ etiā rez tercij[b]. circa qꝺ ſcias ꝙ ſi ſcit eaz alienam tenetꝫ heres eaz emere: et legatario ꝺe ſcientia teſtatoris ꝓbanti ꝺare. vel ſi nō poteſt eaz habere iuſtam extimationez ꝺuoruz bonoꝛū viroꝛum arbitrio. ſi vero ignoꝛauit eam alienaz nō valet legatū: niſi ſeruo alieno libertatem:aut vxoꝛi:vel conſanguineo legatū relinquat.e.ti.l.x.

e ¶ Itez teſtatoꝛe rem ſuā pignoꝛataz minoꝛi ꝑcio valoꝛis ſcienter legante aut ꝓ tāto quātuz valet: vel plus(etiaz ſi eam legat ignoꝛanter vel ſciēter.)luet eam heres ꝺe bonis teſtatoꝛis. Seꝺ ſi ꝓ minoꝛi ꝓrecio erat pignoꝛata teſtatoꝛe ignoꝛante luetꝫ pecunia legatarij.e.ti.l.xj.

f ¶ Preterea poſſunt legari fructus naſcituri. Et ſi res ꝺe qua ꝺubitatꝫ: an viuat legetꝫ cauet heres ꝺe ea cuz habuerit reſtituenꝺa:et queret eaz ꝺe ſuis expenſis. e.ti.l.xij.

g ¶ Res autem ſacra: vel principis (vt theatra oꝛtus et ſimilia: et intelligas ꝙ non poſſunt legari ab extraneo:ſeꝺ ſecus ab ipſo ꝓncipe) aut cōitario hoc ipſe ponit i. l. qꝺ in rerū ſ.i.ff.ꝺe lega.i. Itē ait ꝙ licet non finiatur moꝛte tamē eccleſia non tenetur ei ꝓestare paſcentiā vt ipſe nōt. e.ti.ſ.fi.l.ſi ꝺomus. Et i hoc male ꝺicit: quia ſpeciale eſt i q̄ꝺbuſdam perſonis quibꝰ eccleſia non tenetꝫ ad paſcētiaz. vt in auten.ꝺe nō alienan.emphi.pꝰ pri. ergo non in alijs.et facit qꝺ notatur per cy. in.l. emptoꝛē.C. loca. Sz q̄ꝺ ſi emphiteota efficiatur ꝓꝓietarius vtruz ſit extinctuz legatuz ꝺicas ꝙ ſic: quia extincta eſt emphiteoſis ꝓꝓietate ſuperueniente.ꝺe q̄ꝺbus p bal. i ꝺicta.l. vxoꝛ patrui. C. de lega. i pri. ¶ Si teſtatoꝛ emit rez et nō ſoluit ꝓrecium: nunquiꝺ legatariꝰ agēs contra vēꝺitoꝛez: tenetꝫ ſoluere ꝓrecium ꝺe ſuo?

© Biblioteca Nacional de España

an vero teneat heres sibi subministrare. dicas q̃ heres dz soluere. cõcor. bal. i. l. prędia. C. de fidei co. et idez dico si pars prędij erat iã soluta: et ps nõ. Sz dubitat q̃d si testator legauit fundũ emphiteoticũ p̃ quo nõ soluit canonẽ. vnde erat i dubio: an ecclesia vellet retrahẽ nec ne: nunquid si ecclesia retrahit aliq̃d debeat legatario. dicas q̃ nõ: q̃ sola spẽ legare videt et idõ nil debet vt ff. de lega. i. l. seruũ filij. in prĩ. Quero. testatorẽ alienã legat dño consenciẽte: ꝛ testator ignorabat rẽ alienaz cõsenciens vo scie bat rẽ suã nũ q̃d valz legatũ. dicas q̃ sic. vt. ff. q̃mo. pig. vel ypo. sol. l. sicut. ſ. vẽditiõis. pone ergo q̃ rem meã leganti cõsensi nũquid possuz cõueniri actiõe ex testamẽto vt rẽ prestez. respõdeo nõ: q̃ iste cõsens⁹ est nud⁹ et ex pacto nudo nõ agit̃ et multo minus ex isto cõsensu: q̃ ille qui cõsentit alteri non cõtrahit: seo poti⁹ dicitur pati. vt. l. si post. in fine. de manu vin. sz si aduersarius meus possidet possuz repelli. ar. ff. de dona. l. si tibi dederiz. nisi consenserim ob causaz que secuta nõ sit: quia tunc nullo modo p̃iudico mihi. vt. l. cũ quis decedẽs in presenti. ff. de lega. iij. Quero de re dotali: An possit legari. glo. dicit q̃ nõ. in. l. dotalem. ff. de mili. testa. quia nõ est in cõmercio. seo doctores hoc cõmuniter reprobãt: quia immo est in cõmercio saltiz permutatiõis: nõ obstat dicta glosa: quia ibi non tenet legatuz quantũ ad dominium in legatarium transferenduz: seo bene tenet quantũ ad extimatiõez. Quero vtruz ille qui habet partem legando rez cui assignãt confines et circũferentie totius rei intelligatur totaz rem legare an vero solũmodo partem suaz respõdeo: si est cõis cuz herede videtur legare totã rez. i. partẽ suã ꝛ ptẽ heredis: nisi testator restrinxit se addiciẽdo meam. si autez erat cõmunis cum extraneo: non videtur legare nisi partẽ suã et circa hoc vide bar. in. l. cuz filius. ſ. diuus. ff. ỏ lega. ij. vbi dicit q̃ si testator habet prio prietatem in aliqua re: et heres habet vsumfructuz: vel testator habet partẽ et heres habet partez: si testator legat illam rem: an videat legare partẽ vel ius q̃d habet. dic q̃ non imo totaz: quia iura que dicũt q̃ q̃s videt legare ius q̃d habet in re habẽt locũ q̃ndo est alteri⁹ q̃z heredis. Et dicit etiaz bar. in. lege. qui concubinaz. ſ. qui fundum. ff. de lega. iij. q̃ si testator promisit tibi dimidiã fundi deinde illũ fundũ legauit mihi q̃ illa ps q̃ alteri debet nõ videtur legata mihi. de quo etiã p̃ bal. i. l. prediũ C. de fideico. in colũ. iij. Dubitat vtruz in testatore presumat sciẽtia vel ignorãtia. respõdeo aut ius cõsistit in facto proprio: et presumit sciẽtia q̃ q̃ oblitio mẽtes hoiuz sepe circũueniat: tamẽ obliuio non presumit: aut consistit in facto alieno: et si quidem sepe tractato atq̃ discusso p̃sumitur scientia: si autẽ indiscusso presumit ignorãtia. vnũ scias q̃ ille qui non possidet: nec tituluz habet presumit scire rẽ alienaz ex naturali ratione: quia q̃d suuz nõ est ad alium pertinet. de predictis per bal. in. l. cum alienam. C. de lega.

tatis: seu edibus afixa: vel seruus christian⁹ infideli non potest legari: nec debetur extimatio. Idez si res legata postea sine heredis culpa venit ad casuz quo legari non posset. (quia tũc eius extimatio etiaz non debetur.) e. ti. l. xiij.

b ¶ Itez si feudum (vt castrum: villã: vel fundũ: seu prediuz) certo seruitio deputatũ testator leget ei quez scit illud seruiciuz facere non posse: valet legatũ quantũ ad extimationez. Sed si legatarij impotentiã ignorauit nil debetur: nisi sicut testator possz legatari⁹ deseruire. e. ti. l. xiiij.

i ¶ Itez possunt legari in corporalia et nomen debitoris: et si postq̃z legauit exigat⁹ testator videtur reuocasse legatuz: secus si eo non petente debitor soluat. e. ti. l. xv.

k ¶ Item creditor pignus debitori legans nõ videtur debituz legasse: sz pignus. e. ti. l. xvj.

l ¶ Item si lego tibi centũ que mihi debes: si non debeas habebis ea de bonis meis. Sed si lego tibi centum que tibi debeo cuz nihil deberẽ nõ valet[b] legatum. (licet nõ ratione legati. ac tamen ratione debiti est heres obligat⁹ ad soluendũ) e. ti. l. xix.

a ¶ Exigit. vide que circa hoc scripsi. ĵ. 6. q. a. super. v. reuocatur. v. si testator. in vsi. quero quid si testator. vsq̃ in fi. v.

b ¶ Non valet. si testator legat tibi rez tuã propriam non valet legatũ. C. de lega. l. propriã rez. nisi i duo

© Biblioteca Nacional de España

bus casib⁹ ibi notatis i glo. ¶ Si legatus liberatiõis est personale ad heredes non trãsit. Et quid importet liberatio debiti alicui facta tas inter viuos quas in vltima voluntate. vide late. per bar. in l. aurelio. ff. de libera. lega. Et vide que scripsi. liberatio.

a ¶ Reuocatur. vide infra. 7. q. a. et que ibi scripsi. Et supra. 3. q. d. super. v. rẽ tercij. v. qui legat. in vsi. fi.

¶ Si testator pignorat rez legatam: non videtur p hoc legatum reuocare. vt in lege. qui post. C. de lega. Si vero alienat legatum distinguitur: an ex necessitate vel voluntate vt ibi in glo. ¶ Si testator legat res suas que habz in aliquo loco: et postea vẽdit vnam ex illis: tamen contractus erat nullus: illa res non includitur in legato. vt scripsi. significatio. i. q. a. sup. v. significatio. v. significatõ ẽ. in vsi. sed quid si testator. Quero. quid si testator permittit heredi vt possit vendere rem legataz. respondeo per hoc legatũ non extinguitur. vt. l. postqz. ſ. fi. vt lega. vel fideico. Quero an sit verus indistincte q alienatio voluntaria legatum extinguat. respõdeo q ita demuz est verũ si res est tradita vel precium est receptuz: alias solus contractus legatum extinguere nõ videtur.

¶ Quero. testator legat rem vel eius extimationez: an habeat locuz supradicta distinctio. respondeo nõ immo semper debebitur extimatio. vt. l. lutius. ff. de lega. ij. ¶ Quero. testator voluntarie alienauit rem legataz: deinde emit ipsaz: an reintegretur legatũ. di cas q non. vt. ff. de adimen. le. l. cum seruus. fallit fauore libertatis. vt. ff. de manu. testa. lege. verum.

¶ Quero. an dicta distinctio habeat locum in re legata sub conditione. respõdeo non. immo siue volũtarie siue necessarie alienat legatum extinguitur. vt. l. stichus qui meus erit. ff. in fi. ff. de lega. i.

¶ Quero. quid si testator exegit nomen debitoris: deinde sibi iterum mutuauit: an legatũ sit extinctum. vide. l. lutius. ff. de lega. ij. ¶ Quero. testator legauit certã pecuniam deinde ex ea emit rem: an legatus sit extinctuz. vide. l. ſ. si rem. ff. de lega. iij. et. l. pater. ff. de adimen. le. Quero. An sola sententia qua debitor condemnatur ad petitiõem creditoris legãtis reuocet legatum. respondeo nõ nisi subsequatur exactõ p tex. in lege. nepoti. in fine. ff. ỏ fun. instruc. ¶ Quero. quid si legauit nomẽ debitoris contra quem egit et adiudicata sunt sibi eius bona ex secundo decreto: an legatum sit reuocatũ attende hic naz legatum quando exspirat quia testator signa penitentie ostendit: nam cum rez legatam ad aliuz sponte applicat manifestum est q vult adhimere: cũ enim vni attribuat alijs negare videtur: quandoqz legatum exspirat rei legate interitu: vt quando legatur actio: seu nomen debitoris. et post legatus testator liberat debitorez: et tunc aut solutione eius q debetur: aut pacto vel acceptilatioue. primo casu aut est consumptũ qỏ soluitur: aut stat: siquidem est consumptuz legatum extinctũ est rei interitu. si autem non est consumptũ: tunc aut solutio fuit in re debita: et durat legatum: naz quis actionez legat rem legare videtur: sed illa res durat: ergo durat legatum. aut solutio fuit facta in

a ¶ Sexto quero. qualiter reuocatur legatũ. dic q si rem legatã testator donat videtur reuocasse legatuz. secꝰ si vendit: aut permutat vel pignoret: quia debetur (nisi heres probet testatorẽ animo reuocandi hoc fecisse.) extimatõ. (et si sit pignorata debetur ipsa res legatario: et luetur de bonis testatoris). e. ti. l. 17. 40. et vide. s. pria. q. i. ¶ Nõ reuocat legatũ p rũptionẽ testamẽti. inofficioſuz. ſ. q. Et vide alios modos qbꝰ reuocatur. hereditas. 13. q. a. e.

b ¶ Item põt reuocari expresse taz in testamento qz in codicillis. et etiam ipso facto vt per cancellatiõez testatoris vel alterius eius mãdato. sed si sic mãdato et legi posset: vel per quincz testes probari: legatum valet. e. titulo. l. xxix.

c ¶ Item testatore: ex lana vel tignis: legatum: edificiũ: vel pannũ facientе reuocatur legatuz. Et quadriga: aut currus: legato: debet etiaz bestia ducens curruz: vel quadrigam: qua mortua interijt legatum: nisi aliaz eius loco apponat testator. e. ti. l. xlij. ¶ Item executor testamẽti negligens perdit legatuz. executio. 14. q. ¶ Et quãdocz per secũdum testamentuz imperfectum reuocat legatũ

© Biblioteca Nacional de España

alia re: et tūc in vniuersali legato nō est dubitatio naz in vniuersalibus succedit vna res loco alteri⁹: sed in singulari legato est dubitatio: et i solutū acceptaz per testatorē posse p legatariū vē dicari sicut si pecunia debita soluta fuisset testatori ⁊ adhuc staret i arca ipsi⁹. si vero testator liberauit debitorē gratis tūc nulla ē dubitatio qō extinctū est legatū cedēdaruz actionū.

¶ Quero testator credēs habere debitorē quē nō habebat: qz soluerat procuratori suo ei legauit liberatiōez an valeat legatuz. dicas q̄ non. vt. ff. ō liber. lega. l. fi. in fi. de p̄ dictis p bal. i. l. qui post ¶. de lega.

¶ Quādo legat eadē res duobus i diuersis oratiōnibus nunquid legādo secūdo videtur reuocata a primo. dicas q̄ nō. nisi sit legata secūdo facta cōmemoratiōe primi legati: nā si dicit q̄ ticio legaui lego seyo trāslatu est legatū i seyuz: et hoc veruz: qz videt loqui: sec⁹ si diceret. Itē qō legaui ticio lego seyo nā dicto itez est cōiunctiua nō aduersatiua: nō tn̄ p̄pterea sunt verbis contrarie. sed re tātuz. de quo p bal. l. si forcidianū. ¶. de lega.

a ¶ Legatū. q̄ actiōes cōpetāt legatario p̄ legato vide. h. in. c. raynūci⁹. 3. di. de testa. ¶ Si legatarius rez legataz occupat cū vicio denegat ei legati petitio. vt in. l. nō dubiū. ¶. de lega. Quero quid si testator p̄misit legatario occupare. respō deo pōt impune. Quero. q̄d si legatari⁹ est executor testamēti. respōdeo pōt sibi ipsi soluere. de quib⁹ p bal. in dicta. l. nō dubiuz.

b ¶ Jure legati. etiā si donatio reuocet. ff. de adi. lega. l. cum seruus. et. l. rem legataz. Et vide supra. 6. q. a.

in primo. testamentum. 7. q̄stione.

¶ Et mulier infra annū luctus nubens perdit legatum a viro. matrimoniuz. ſ. q.

a ¶ Septimo quero. quis potest legatū⁹ petere. In primis scias q̄ non potest petere is cuius legatuz est reuocatū de quo supra proxima. questione. p totum.

¶ Item si rez legatā quesierit legatarius ex titulo donationis a testatore: vel ab alio facte nō potest eam petere iure legati⁹. secus si sit donata seruo legatarij per extraneum (. s. non per testatorez: nec per eius heredez sed per alium cuius erat res legata) quia nichilominꝰ petet extimatiōez. Sed si titulo oneroso q̄ratur: potest nichilominus extimatiōez iure legati ab herede petere. e. ti. l. xliij.

b ¶ Itez eādē rem vni in diuersorū testamentis legata: si prius ab vno cō sequatur extimatōez potest ab alio rem petere: sed si prius rez taliter q̄ ab eo euelli non possit: consequat̄ non potest postea extimationez petere. e. ti. l. xliiij.

c ¶ Preterea vnus ex heredibus parte hereditatis obmissa potest petere prelegatum: nisi testator specialiter vnuz sine alio recipere prohibuerit. e. ti. l. ij.

¶ Et agit post mortez testatoris legatari⁹ pro re legata furata. furtuz. 4. q. 3. vide. dānuz. 3. q. a

¶ Itez legatum seruo factum petit dominus. seruitus. u. q. d.

¶ Si pater primo legat filie p dote vel simpliciter: et postea id qō legauit in dotē dedit tradēdo legatuz petiō pōt. vt in. l. filia. ¶. de lega. Sz q̄ro nūquid legatū sit extinctū. respōdeo q̄ nō est extinctuz legatū sed petitio legati: ⁊ ideo hoc cāu dos nō venit i collatōe qz ius dotis: et ius legati sunt vnita. Quero. q̄d si plus legauit: ⁊ postea minus i dotē dedit respōdet dinus q̄ videt minuisse legatuz. Sed dñs olō. dicit contrariū. Bar. tenet opinionē dy. qñ pater legauit p̄ filia maritāda: qz ea maritata finita est causa legati: sed vbi pater legauit pro dote vl noie dotis: tūc nō est finita cā cū dos possit augeri cōstāte matrimonio: et ideo tūc ē vera opinio. olō. p̄m bar. Tu dic indistincte id qō dicit olō. Quero. q̄d si legauit fūduz p̄ dote: postea pro ea i dotē dedit centū: vel ecō tra legauit centū pro dote: et postea dedit funduz p̄ dote: nūquid per hoc recessiuz est a legato. dic q̄ sic: qz trāslatū est in aliaz rem: nec curo in hoc cōcurrētez quātitatē: qz in specie tota quātitas cōfunditur. Sed quid si matrimoniū nō tenuit. videt et tūc translatuliſſe legatū. ff. de adi. lega. l. lega. ſ. pater. Quero quid ecōtra: pater primo dotauit postea legauit: an filia debeat habere vtrūq̄. respōdeo prim⁹ act⁹ do

© Biblioteca Nacional de España

randi est necessarius. secūd⁹ actus legādi est volūtarius: et dz aliquid opari: vñ aut est circa aliā rem et tūc vtrūq; cōsequēt filia. vt. ff. de vsufruc. le. l. si alij. §. reruz. Aut circa eandē rem: et tunc aut pater erat debitor: vel qz non soluerat. vel qz solutū exegerat: et tūc presūmit qd aio cōpensandi. vt. ff. so. ma. l. si cuz dotē. §. si pater. aut pater erat ex obligationis vinculuz cōstitut⁹: et tunc videtur legasse ad augmētū. vt. l. si pater ff. de colla. do. vnde scias qd si relinq̄tur nō ob eandez causam: sed expressa diuersa causa vel ratiōe legādi vtrūq; debet: qz diuersa rō diuersuz parit effectū de istis p bal. i dicta. l. filia. C. de lega.

a ¶ Octauo q̄ro. quo tempore est legatū petēduz[a] dic qd species pure legata statī adita hereditate pōt peti i loco domicilij heredis: aut vbi est maior ps hereditatis: vl' vbi est res: et ibi est tradēda: (.s. in quolibet triuz predictorū locoruz vbi petita fuerit.) nisi testator locuz vbi traderet' expressit. et si heres maliciose transportet eā suis sumptibus reducat eaz. Legatū autez: ponderе: numero: vel mēsura: cōtentuz potest peti i loco domicilij heredis: vl' vbi est maior ps hereditatis: aut vbi heres soluere legata icepit. seu testator solui iussit. Et causa legatorū est breuiter[b] absq; malicia terminānda. e. titu. l. fi. vide. executio. 13. q. a.

a ¶ Nono q̄ro. quo loco est petenduz legatū. vide supra p̄xia. q.

a ¶ Decio quero: quo tēpore requiritur qd sit capax legatarius. vide. s. 3. q. a.

a ¶ Undecimo q̄ro. quando cedit dies legati[c] vide supra. 3. q. a. b. et. 4. q. o. et. 8. q. a.

¶ Insuper est sciendū qd legatuz libertatis seruo testatoris relicto: vel alterius rei ei legate: (.s. in eodem testamēto) cedit (.i. transfertur dñiuz talis legati i legatariū adita hereditate et nō āte.) annū aut petitur prestita cautione de restituendo rē cū fructib⁹ seu vsuris medij temporis si nupcie fuerint otracte scōm qd tradituz est i auteñ. cui relictū. C. e. ti. aut relinq̄t pure hoc addito qd interueniētib⁹ secūdis nuptijs amittatur et tūc incōtinēti peti poterit: sz tempore secūdaruz nuptiarū p̄detur. Et idē puto dicendus quando alimēta relicta sunt mulieri quādiu honeste steterit i domo p̄mi viri videlicet qd incōtinēti pcipiet alimēta vsq; in tempus secūdaruz nuptiarū et demū illis supuenientib⁹ p̄ro futuro tempore p̄dat. de quibus per bal duz in dicta. l. legē iuliaz. C. de interdic. colū. pe. Et an tūc sit prestāda cautio mutiana. vide que scripsi. vpor. v. pone qd testator. Et conditio. §. q. l. super. v. cautio.

b ¶ Breuiter in executiōe relictorū ad pias causas potest procedi de plano. spe. ti. de instru. edic. § nunc aliqua. et bal. in. l. habeat vnusquisq;. C. de sacrosanc. eccle.

c ¶ Legati. de hac questiōe vide. azo. in sūma. C. quādo dies. le. vel sideico. ce. ¶ Si vir vxori legat vsuzfructū vsq; ad decez annos: et antea vxor moritur an statiz cedat dies legati. vide vsufruct⁹. 6. q. a. super. v. morte. v. dixit testator. ¶ Quidā legauit filie centū vt nubat: nunquid

a ¶ Petenduz. de hoc vide azo. in suā. C. vbi fidei co. pe. opor. ¶ Legata ānua in principio cuiuslibz āni sunt soluēda: et hoc veruz qñ é vna prestatio: secus si plures. Quero quid si legat' diuersis oratiōib⁹ vt lego tibi primo anno decē. itez lego tibi secūdo āno decē. respōdeo deberi i fine cuiuslibz anni. Et aduerte glo. ordinaria i. l. si cui. ff. de lega. i. dicit qd vbi legatur annuū sine cōmemoratōe āni qđ i principio anni soluēduz est: sec⁹ si legaret' annuū cuz numeratōe annoruz mēsium vel dierū: qz tunc esset soluēduz illud legatū indubitāter in fine anni: et incipit glo. si elapsis. Sed certe illa glo. intelligit' quādo vnū legatum fauore debitoris est distributū per tempora vt annua bina trina die. sec⁹ si anni sint denūerati causa demostratiōis: vel multiplicāde obligationis. de quib⁹ per bal. in. l. si cōpetēti. C. quādo dies. le. ce. Et vide. stipulatio. 6. q. e. et que ibi etiā scripsi sup v. cuiuslibz anni. ¶ Cū relinquit' vxori: vel alio sub conditōe nō contrahēdi secūdas nupcias. videas in glo. et perpetuo. in fi. C. de indic. viduo. l. legez iuliā.

c ¶ Si vir vxori legat vsuzfructū vsq; ad decez annos: et antea vxor moritur an statiz cedat dies legati. vide vsufruct⁹. 6. q. a. super. v. morte. v. dixit testator. ¶ Quidā legauit filie centū vt nubat: nunquid

© Biblioteca Nacional de España

pōt fflia le/gatuz petere ante causam impletā. vi/de. supra.4 q.h.sup.v. sub modo. v. quidaz legauit. Et vide etiaz que scripsi supra 8.q.a. sup. v. petendū.

a ¶ Adita. vide q̄ scripsi. additio. 3.q a .super. v. adita.

b ¶ Soluēduz ꝛ q̄ sit pena legatū infra annuz aut tē pore debito nō soluētis: aut defuncti voluntatem nō implētis vide. execu/tio.14. q.et q̄ ibi scripsi super. v.ha biturus.

c ¶ Accedit. quādo maritꝰ legat vxori sue dicēdo reliquo vxo ri mee domū i q̄ simꝫ ego et ipsa habi tamꝰ cū oi/bus bōis q̄ i ea sunt: vel vt claudit i nocte et ape ritur i mane vide.l.si fun dus legatꝰ. cū suis ocoꝛ dātijs i glo. all. ff. de le/ga.iij.

¶ Si testa/toꝛ legat oia que i domo sua erant nō

demuz adita[a] hereditate. Idem si seruus testatoris: vel vsusfructꝰ: vel habitatio alicui legetur. eodez titulo.l.xxxv. vide infra.13.q.b. aditio. 3.q.a.

a ¶ Duodecimo quero. an potest legatarius par tem legati capere: et par tem repudiare. dic q̄ nō siue sit rei certe: siue vniuersitatis: eo (.s.legatario.) autē mortuo die legati cedente potest quilibet eius (.s. legatarij) heredez partem suā capere(siue legatum sit certe rei: siue vniuersitatis.) etiā si alij non recipiant Pluribus autem rebus ei legatis potest vnaz recipere: et aliam obmittere: nisi vna cuz onere: alia sine legetur sibi. Vnaz si legantur quinquaginta: et seruꝰ vt manumittatur: si velit quinquaginta obmisso seruo recipere nil habebit: et seruus erit statim liber. e. titu. l. xxxvj. vide. 7. q. c.

a ¶ Tredecimo q̄ro. qualiter est legatum soluendum[b] dic q̄ tenet heres rem legataz tradere legatario si eaz ad manꝰ habet: alias indulgetur ei per iudicē tempus. si est aliena: nec potest cōmode emi: sufficit extimationez soluere. Idez si est institutus seruus testatoris: et eius pater: aut filius: vel alius eius propinquus consanguineus: alij legatus: quia liberat extimatiōem soluendo. e. ti. l. xxxviij.

b ¶ Et insuper qd̄ rei legate edificatiōe: plantatione: seu aluuiōe accedit[c]: debetur legatario: et si res erat testatoris debentur etiaz fructus ab adita[d] hereditate. si autē alienena a die qua requisitus heres per legatariū eam noluit comperare: tenetur ad rez et fructus: vel ad extimatiōez. (.s. rei legate et fructuū eius. eo. titu. l. xxxvij.

c ¶ Re autem legata perdita: vel perempta sine culpa heredis negligentia: vel mora: non tenetur heres nisi ad cauenduz de ea inuenta tradē da. ¶ Nec ad quid tenetur heres qui seruum legatum cuz sua vxoꝛe in adulterio deprehensum occidit. e. ti. l. xlj.

¶ Nec est soluendus revocatuz legatum. vt supra. 6. q. per totū.

¶ Nec est soluēduz legatum quod peti non pōt vt. 5. q. per totū.

d ¶ Et scias q̄ si eadez res vni in eodē testamento videt legasse instrumētū q̄ ibi reperit. ff. de lega. ij. l. gayus. i pri. ¶ Item si testatoꝛ legat oēs res suas q̄ sunt vel reperiri possunt i tali villa: seu domo sua: ꝛ ipse lōgo tpe superuixit: et multa acquisiuit talia: postea acq̄sita nō veniunt in isto legato. bar. l. si ita legatū. colū. pe. ꝛ si. ff. ꝺ au. et ar. mun. ꝛ orna. Et q̄ñ aliq̄ verba p ferunt indifferenti te ad qd̄ tēpus debēt referri ad p̄sens vel ad futuruz tēpus. ibi vide per euz.

d ¶ Ab adita. vtruz fructus rei testatoris pure legate sunt legatarij a die moꝛtis testatoris. dicas q̄ nō: quia nō est dominiū cōfirmatuz: sed pēdet: isti ergo fructꝰ medij tēporis cedunt lucro hereditatis et p cōsequens futuri heredis: hoc tenes p cy. Qd̄ intellige nisi testatoꝛ rez legataz tradiderit vel licentiaz dederit accipiendi possessionez: qz tūc legatū redigit ad instar donationis causa moꝛtis: et lucratur fructꝰ a die moꝛtis: imo forte a die traditio

© Biblioteca Nacional de España

nis.de quib⁹ p bal.l.l.in legatis.L.ꝺ vſuſ.et fruc. le.Et vide.locatio.ſ.q.c.ſup.v.expellere.v.vtrum emptor.in fi.Et fruct⁹.i.q.a.ſup.v.reſtituere.v.ſz nunquid.quaſi per totuz.

a ¶ Debeť.qñ pluries reliquiť alicui vtrũ debeatur ſemel tantũ vel pluries. bar. l. cũ certũ. i fi.ff. de adi. et tranſ. lega.

b ¶ Uolũtatez.et ſi teſtatoris volũtas nõ põt impleri vt ipſe p⁹cepit ꝺuertiť legatũ i alios vſ⁹ h.in.c.nos qui dez.de teſta.

¶ Quid fiendũ ſi bona teſtatoris nõ ſufficiũt ad legata ſoluẽda. vide.fo.l.li. iij.ti.v.l.iiij.Et nõ ꝙ legata minuunť qñq; p pter defectũ pri monij: vt ſi teſtator legat pl⁹ q̃ habeat. Qñ q; p falcidiã.vt l.i quarta. ſ.i. alias.l.in quãti tate.ſ.fi.ff.ad. l.falci. Et etiaz legata ad pias cauſas recipiũt diminutiõez p⁹ pter defectuz pr̃imonij.de iſtis p bar.l.ſed nec in ea. in fi.ff.ad.l.falci.

ſepius legatur ſemel de/ betur⁸. Sed ſi eſt i nume ro:põdere vel menſura: et legatari⁹ pbet teſtato rem ſepi⁹ legãdo voluiſ ſe ſepius deberi: ita ſol/ uetur. Secus ſi in diuerſis(vt in teſtamento vel codicillo: vel duob⁹ te ſtamentis:quoꝝ legata poſſũt eſſe valida.vt ha bes teſtamentũ.7.q.e.) ſcripturis: qr tũc ſepius debeť:(.ſ.res legata cõ ſiſtẽs in pondere:nume/ ro vel menſura.) niſi he res probet teſtatorez vo luiſſe vnã fieri preſtatio nez.e.ti.l.xlv.

¶ Et fiat ſolutio ſecun/ dũ teſtatoris volũtatẽ[b]. executor.10.q.

¶ Et ſi de eius volunta/ te ambigiť qualiter ver ba eius ſunt intelligẽda ſignificatio.2.q.ꝺ.

¶ Et qualiter ſoluiť re/ lictũ eccl'ie nõ parrochi ali.ſepultura.8.q.

¶ Et cui debeť legatuz ãcille dotalis.dos.13.q.

a ¶ Quartodecimo q̃ro. an bona teſtatoris ſunt p⁹ legato tacite obliga ta. vide.pignus. ſ.q.b.

¶ Legat⁹.vide.patriar/ cha.3.q.a.excõicatio.11. q.b.patron⁹.3.q.e.p⁹ curator.4.q.ꝺ.rex.15.q x.citatio.4.q.a. venditio.3.q.g. vectigal.4.q a.tutor.2.q.e.ſarracen⁹ 7.q.f. appellatio.3.q.i. papa.4.q.ꝺ.

¶ Legatus. Inquiſitor ibi et legat⁹ iudex eſſe nõ põt.vt peť ordi.de ocaña p regẽ iohãnez.ij.ãno 1422.Et ſit ſuſpicioẽ carẽs: et nõ potẽs legatus iu dex.vt.e.ordi.de ocaña.peť.iiij.

¶ Legat⁹ iudex legari nõ ꝺz niſi ad cõciliꝰ vel ei⁹ ma ioris ptis petitioẽz.vel ſi rex informatioẽ prebabita eũ legari arbitrat⁹ fuerit: q̃ iformatio ꝺz prebaberi in curia ſi põt alias i ipſius cõciliꝰ loco:et tũc rex in quiſitor miſtrabit expẽſas.vt peť.xiiij.ordi.de pa/ lẽquela p regẽ iohãnez ãno.1425. Et iuſticie officia les ſcãdala q̃ corrigere nequeũt ſub officij priuatioẽ regi notificẽt qui nõ generalẽ ſed ſpecialẽ inquiſito rez legabit: vel legatũ iudicẽ. et nõ rex:nec cõcilium ſoluẽt ei iſto caſu ſalaria.i.expẽſas:ſz culpabiles:vl iuſticie officiales ob quoꝝ negligẽtiã talis inq̃ſitor vel iudex legať.ad hoc vide peť. ordi.de toledo p regẽ iohãnez.ij.anno.1416.et vide.j.v.ſe. Et hoc caſu predicti iuſticie officiales interim eoꝝ officijs iuſticie ſint ſuſpẽſi Et iudicioꝝ legatoꝝ iuriſdictio durare debet ſaltim p annos duos.vt peť. ordi.de burgos p regẽ iohãnez. ij.ãno. 1419. Sz poſtea p eũ ſtatutum eſt q̃ eorum iuriſdictio vltra annũ durare ꝺz:7 ſi vltra annũ concilium petendo legatũ iudicez velit habere nõ ipſe ſemel legat⁹ ſed ali⁹ legetur. vt peť. ordi.de ãno. Sed i peť.ij. ordi. de vallado/ lit p eundez regẽ iohannez.ij.anno. 1442.dicit q̃ ſi i primo ãno i ſua iudicatura bene conuerſatus fuit qꝺ tũc põt ibi legari anno ſecũdo.Et ſi anno primo legati iudices vl' inquiſitores adꝺplere neglexerit q̃ ad eoꝝ eſt officiũ cõcilio eoꝝ ſalariũ reſtituant:licz de iure cõi cõtrariũ ſcripſi.iudex. ſ.q.a ſup.v.quiquagita. v.an ptãs.Et vn⁹ i duobus ſepatis locis eodez tpe legat⁹ iudex eſſe nõ põt. Et legati iudices p ſe et per ſubſtitutos ſeruiant ipſuz legatioꝝ officiũ.licet de iure cõi contrariũ ſcripſi.iudex.12.q.a.ſup.v. indelegabilia.v.ille qui.Et q̃ſi de oĩbus predictis a pricipio iſti⁹.v. legatus iudex.vſq; hic vide p regem iohãnez.ij. peť.49.ordi.de medina.anno.1433. Et per euz peť. ordi.de madrit anno.1433.eſt ſtatutuz q̃ etiã pretores locoꝝ per ſe et nõ per ſubſtitutos pretorias ſeruiãt.Et de legato iudice tã circa predicta q̃ circa alia.vide p dictuz regem iohannez.ij.peť.iij.ordinatioẽ de çamora anno.1432. Et peť.lxiij.ordi.de madrit p regẽ alfonſuz. et p eum.peť.viij.ordi.de leon. Et peť.i.ordi.de ſo/

© Biblioteca Nacional de España

ria per regez iohannẽ.i.era.1418.Et peť.xvj.or di.de torderillas per regẽ henricũ.iij.ãno.1401. et p eũ peť.vj.et.viij.ordi.de toro.ãno.1409. et p eũ peť.iij.ordi.ď burgos.ãno.1411.Et peť. xxx.ordi.de burgos p regẽ iohannez.i.era.1417. Et p̃dictoꝝ iudicorũ legatorũ:quã etiã rectorũ vł officialiũ cõcilij p̃curatiões. i.salaria soluantur de p̃rijs redditib⁹ eiusdẽ cõcilij:quib⁹ deffientib⁹ cõitas ipsi⁹ cõcilij soluat.vt peť.xlij.ordi.de alcala p regẽ alfonsuz.Et si nõ ad cõcilij sz ad singulariũ p̃sonarũ petitiõez deť legat⁹ iudex tũc tales denũciantes vel petẽtes eius soluãt salariũ.vt peť.xvj.ordi.de torderillas p regẽ hẽricuz.iij.anno.1401.et in dicta peť.xiiij. p̃dicti ordi.de palençuela ãno.1425.Sed si p̃pter officialiũ iusticie negligẽtiaz:vel p̃pter aliorũ culpam legat⁹ iudex vel inq̃sitor mittať quis tũc eis soluet salaria.vide.s.ď.primo.ďsi.ij. et vide i ďsi.i.Et vide etiã.inquisitio.9.q.a.sup.ď.ponit. et munus.ď.mulier i loco.in ďsi.venio ad secundũ in fi.¶Itẽ iudex legatus p ipso habẽdo officio nihil det nec p̃mittat:et de hoc i loci cõcilio vbi legať p̃stet iuramentũ.vt peť.iij.ordi.de guadalajara per regẽ iohannẽ.ij.anno.1436.¶Itẽ quid sit legat⁹.ꝛ q̃liter sit tractãdus.qualiter cõstituatur.que sint species seu genera legatorum. quid ad legati p̃tineat officiũ.et q̃ sit ei⁹ iurisdictio seu potestas. vtrũ possit beneficia cõferre. que sint ei interdicta et soli apostolice sedi reseruata.quãdo et vbi valeãt suaz iurisdictiões exercere.qualiter eius potestas seu iurisdictio finiať spec.in ti.de legato.li.i.p.i.¶An legat⁹ potest cognoscere p viaz simplicis querele vel appellatiõis.h.in.c.i.de offi.lega.¶Itez an legat⁹ põt cognoscere de appellatiõe ad papam:vel ad aliũ superiorẽ.h.in.c.constitutus.de appella.

¶Et a legato iudice nõ appellatur ad p̃sidem sed ad regez.vt scripsi.appellatio.s.q.c. super. ď.principem.ď.si procõsul.¶Itez an legat⁹ potest cognoscere de exemptis vel causis eorũz.h. in.c.q̃ translatiõem.de offi.lega.¶Itez an legatus potest cõferre beneficia.h.in.c.dilectus. de offi.lega.¶Item an reseruatio beneficij per legatuz facta exspiret legatiõe finita.h.in.c.cuz dilectus.de iure patro.¶Itẽ quid potest legatus exercere extra suaz prouinciã.h.i.c.nouit. de offi.lega.¶Item an statuta per legatũ in sua prouincia facta sunt ꝑpetua.h.e.titulo.c.neminez.¶Itẽ an legat⁹ pape viuet de p̃curatiõib⁹ subditorũ.et legatus imperatoris de bonis imperatoris.h.in.c.accedẽs.de p̃script.Et circa has p̃curatiões vide q̃ scripsi.s.ď. legatus iudex.in ďsi.i.et.ij.et.ď.et predictorũ.cuz cõcordãtijs ibi allegatis.et visitatio.i.q.ď.an p̃scribẽs.et.2.q. per totuz.et. 3.q.b.sup.ď.archiepiscopo.ď.si cocurrũt. Et.6.q.6.q.b.iofficiosuz.i.q.e.

¶Legitima.vide.testamentũ.3.q.d. conditio 5.q.o.falcidia.2.q.c.d. successio.i.q.g.donatio

¶Legitim⁹.primo q̃ro. quis filius est legitimus.dic q̃ ex legiti/ a.super.ď. trigita.¶Itez an legatus potest interpretari suam cõstitutiõez p̃finitã legatiõez ho.tenet q̃ nõ. in.c.ex parte.de verbo.signi. Et ibi vide q̃ nõ potest facere statuta contra ius.Et vide que scripsi. iudex.5.q.a. super. ď.quinquaginta.in p̃in.Et feuduz.5.q.a. super.ď. p̃lat⁹.ď.feuduz dare.i ďsi.querit de legatis.

¶Legitima.An per statutũ legitima debita iure nature potest aufferri.dicas aut subest causa puta ingratitudo vera vel p̃sumpta:et nõ est dubiuz q̃ potest aufferri. et adde qđ notatur in.l.cuz ex filio.in principio.ff.de vulga.substi.Aut non subest talis causa:sed subest quedaz ratio positiua:puta excludũtur femine:ꝛ remanet masculus per quẽ dom⁹ conseruatur in esse:et tũc dicit dy.q̃ legitima nõ potest aufferri per statutũ.vt ipse notat in.c.indultũ. de regu.iuris.libro.vj.et.cy.C.de nupť.l.sancim⁹. Tamen cõsuetudo contraria valebit ita tamen qđ licet tollatur legitima nõ tollatur portio alimentorũ. Aut tale statutuz non habet in se rationez p̃latio nis:sed est omnino irratiõabile:vt si diceret q̃ succedat primogenitus: et nõ secundogenitus: tũc puto q̃ tale statutuz in legitima nõ valet: si autez limitaret portionez tũc valet:nisi limitareť in fraudez alimentorũ.de hijs per bal.in.l.cuz lege.C. de episco. et cleri.¶Qui in danda legitima que sola relicta est vsq̃ ad sententiã fuerit contumax ipsaz duplicatam soluere cogitur. vt.l.si quis in suo.C.de inoffi. testamen.¶Quanta est legitima descendentiuz.vide. testamentũ.3.q.d.et que ibi scripsi super.ď. bonorum.Et successio.i.q.g. Et quãta est legitima ascendentiuz.vide.successio.i.q̃stione.g.et que ibi scripsi super.ď.tercia.et super.ď.naturalis. Et quanta est legitima fratruz.vide exheredatio. 5.q̃stione.h.super.ď.diffamatuz.ď.et circa.in versi.quero ego. Et quanta est legitima patroni. vide. patron⁹.4.q.f. ¶Et vide que scripsi.patria potestas.3.questione. a.super.ď.vsufructus.ď.mater relinquit. Et repudiatio.i.q̃stione.a.ď.si filius.Et.testamẽtum.3.questiõe.d.super.ď.grauamẽ.Et.inofficiosuz.i.q.e.super.ď.sciendum.

¶Legitimus.An in dubio p̃sumiť quis legitimus.h.in capi.latoz.qui fi.sunt legi.

¶Itez vtrum et vsq̃ ad quot tempus potest queri de aliquo an sit legitim⁹.h.in capi. peruenit. eodẽ titu.¶Itez que proles est legitima. et que nõ

© Biblioteca Nacional de España

h.in.c.ex tenore.e.ti.Et vide eũ in capi.proposito. de eo qui du.in matri.Et vide.clericus.4.q.n.sup. v.vxor.v.an filij.

¶Ad sciendum vtrũ quis dicatur legitime natus nõ inspicitur tempus conceptiõis sed part⁹.baldus in lege. nuper. C. de natu.liber.

a ¶Uxores.an talis est legitim⁹ quo ad ordines ante susceptos. h.in.c. tanta.q̃ fi.sunt legi.

¶Item per cõse quẽs matrimo/ niuz filij legiti/ mantur quo ad parentuz succes sionem. fo.l.li. iij.titulo.vj.le/ ge.ij. Sed nota ad hoc q̃ filij nati ex concubi na ĩdubitata le

mo matrimonio genit⁹ vel etiaz illegitimo vno coniugũ legitimuz credẽ te:licet super hoc lite pẽ dente generetur. Ioez si ex concubina libera:vel sua ancilla generetur: et postea in vxorẽ ducat[b] et p hoc ãcilla libera effi citur.4.p.ti.xiij.l.i.

¶Et cuz alter coniuguz legitimum credit matri/

moniuz si fuerit clande/ stinũ non sunt filij legiti mi.matrimoniũ.13.que stione.b.

a ¶Secũdo quero. quid habet precipuũ filius le gitimus.dic q̃ habet pa ternos honores: et suc/ cessiones:et potest ad sa cros ordines promoueri dignitatesq̃ ecclesiasti/ cas:seu honores secula/

feu.contro. fue.iter.do. et agri.coll. p.feu.Et dic latius cũ q̃/ ris : an filij nati ex ince/ stu sint legi timi. distin/ gue vterq̃ sciuit matri moniũ ince/ stuosum : et filij nati ex eo sunt spu/ rij.aut vter/ q̃ ignorauit vl alter: tũc filij sunt le/

gitimentur per sequens matrimoniũ iuxta.c. tanta. extra.qui fi.sunt legi.quo ad successionem.requiri/ tur q̃ de matrimonio fiat instrumentuz: et etiam de dote: alias solum habilitantur quo ad recipiendos ordines.baldus in.l.si qua illustris.C.ad sc. consul. orfi.Uide.feudum.8.questiõe.a.super.v. nepos.v. naturales.in vsi.et ex predictis.

¶Quero vtrũ legitimatio per matrimoniuz potest fieri vltimo vite spiritu.dicas q̃ non: quia dos inter uenire non potest cum vtilitate officij.vt.ff. de iure doci.l.iulianus.licet enim matrimoniũ teneat in sub stantia sua: quia vsq̃ ad vltimuz vite spiritu potest contrahi tamen non tenet quo ad substantiaz dotis que requiritur in legitimatiõe prolis de iure ciuili. De quo per baldũ.in lege.tanq̃.C.de fideico.

¶Si clericus in minoribus constitutus non est be/ neficiatus et retinet concubinam filij:tunc nati legi timantur per sequens matrimoniuz. Sed si clericus est beneficiatus et tenet concubinam filij:tunc nati per subsequent matrimoniuz nõ legitimantur. bar tholus.l.in concubinatu.ff.de concubi. circa finez. De quo vide infra in glo.super.v. ducatur. in vsi. secũdo.an filius.et in vsi.quarto.

¶Irritum matrimoniũ non conualescit: licet cesset impedimentũ:et sic patet: q̃ filij ante concepti non legitimantur:licet postea super matrimonio sit di/ spensatum per papã: vt notat cy.ff.de sta. homi.l. paulus.quia matrimoniũ sequens non legitimat in cestuosos:nec natos de adulterio: nam legitimatio requirit q̃ ab initio potuerit esse matrimoniuz:licet non esset.de quibus per baldũ in lege. ex libera. C. de suis.et le.here. et notatur per euz in lege. nuper. C.de natu.liber. ¶Item cuz per matrimoniũ ex dispensatione pape non legitimẽtur incestuosi . vt etiaz supra.v.proximo dixi:ideo oportet q̃ fi at mentio de ipsis.vt.ff.de sta.homi.l. paulus. et ibi per cy.et per baldum.in.l.naturales. si de

gitimi. Pone berta accepit in maritũ quendam sacerdotez qui fingebat se laicum: et ipsa mulier hoc credebat: quia iste sacerdos erat anglicus: et ista mulier erat hyspana. dic q̃ filij nati ex isto matrimonio sunt legitimi: et sunt sui et in pote/ state qõ est mirabile. Et idem dicas de eo qui i/ gnoranter contraxit cũ moniali. Et de eo qui cõ traxit ignoranter cum coniugata. Et cuz ignorã tia facti presumatur iste qui vult dicere istos fi/ lios illegitimos debet probare sciẽtia. Licet cy. in dicta lege.paulus.dicat q̃ non sunt legitimi . De predictis per baldum.in lege.qui contra.C. incestu.nup. Uide que circa p̃dicta de legitima/ tis per matrimoniũ scripsi.feudũ.7.q.a. super. v.nepotes.v.naturales.

b ¶Ducatur. vbi est consuetudo q̃ primogenit⁹ succedat an iste ex concubina primo natus prefe ratur secundo nato legitimo postq̃ venit primo legitimo. Secundo: an si filius clerici beneficiati in minoribus legitimetur per sequens matrimo nium q̃ pater cuz fomicaria matre contraxit. de isto vide etiam supra.e.v.si clericus. Tercio: an consuetudo supradicta preiudicet filio secũdoge nito iam clerico in successione. Quarto. an sola spõsalia non secuta copula faciunt hãc legitima tiõem. Quinto: an nepos legitimus ex naturali legitimato succedat in feudo. Ad primã.h.in.c. tanta.qui fi.sunt legi.tenet secundo natũ prefer ri licet sint opiniones contrarie. Ad secunduz te net q̃ sic; licet bartholus tenet contra in.l.fina li.ff.de concubi.et scripsi.ẽ.glo. prima.v.si cle ricus. Ad terciã distingue.vt in dicto capi. tan/

© Biblioteca Nacional de España

ta per.h.Ad quartã tenet ibi.h.q̃ non.Ad quã tam tenet etiaz ipſe q̃ non.

a ¶ Illegitimus.an illegitimi poſſunt ad ordines: vel eccleſiaſtica beneficia promoueri.h.in.c.nimis.de fi.preſby.et Inno.in.c.niſi.ſſ.v. notos. de denũci.

LEgitimatio. Quib⁹ modis hij q̃ naturales tantuz ſunt ius legitimoruz adipiſcant. azo.in ſũma C. de natu. libe. ſ. ſup ẽ vt videam⁹ vſq̃ in fi.ti.

res:habere. que illegitimis⁹ denegant⁹. 4.par. titulo.xiij.l.ſecunda. filius:z.q.

LEgitimatio. primo quero. quis poteſt legitimare. dic q̃ princeps[b] ſecularis quoad omnia temporalia tantum.

papa quo ad ſpiritualia dũtaxat[c]:et etiã quo ad temporalia vbi habz tẽporalem iuriſdictiõez.4 p.ti.xv.l.iiij. vide princeps.i.q.b.

b ¶ Itez poteſt pater filiũ naturalẽ ex libera concubina etiã legitimis exiſtẽ

telligatur legitimatus ad regiaz dignitatẽ. reſpõdeo non vnde non ſuccederet in regno:niſi hoc nominatim dictuz ſit ab imperatore.Sed pone q̃ eſt nominatiz dictũ eſt tamen conſuetudo q̃ ſuccedat primogenitus:nunq̃d iſte intelligatur primogenit⁹. conſidera q̃ primogenitus dicit⁹ dupliciter. vno modo primogenit⁹ natu.alio modo dicit⁹ primogenitus a iure. ſi igitur iſte naturalis fuerit primogenit⁹ natu:poſtea natus ẽ alius legitimus et naturalis et tercio naturalis fuit legitimatus:

b ¶ Princeps.cõcordat ſo.l.li.iij.ti.vj.l.fi.An imperator põt legitimare in terris eccleſie. dic aut bona legitimandi ſunt de terris eccleſie et nõ valet legitimatio imperatoris Aut ſunt i territorio imperatoris: licet perſona ſit de terris eccleſie:et tũc valet legitimatio impatoris.Aut bona ſunt partiz in terris eccleſie:et parti in terris imperatoris et tũc legitimatio quo ad illoruz bonoruz ſucceſſionez que in terris iperatoris ſunt valet quo ad illam partez: ſed quo ad aliam partez que eſt in terris eccleſie non valet.vt.ff.de bo. aucto.iudi.po.lege.cum vno.ſ.ſi is qui. ſiue tractet de ſucceſſione teſtati ſiue inteſtati.Ex hoc apparet q̃ ad feuduz eccleſiaſticum imperator legitimare non poteſt. nec econtra papa ad imperialez feudum:quia vnus non poteſt ſe intromittere de iuriſdictiõe alterius.Sed bal.in lege.oportet.quita colum.C.de no.codi.cõpo. dicit q̃ ſi imperatoris legitimatio in terris eccleſie fit ad poſtulationez patris q̃d tũc valet:quia neminẽ ledit:niſi fiat poſt mortem patris: et poſt aditã hereditatez ab agnatis.Et nota q̃ princeps non poteſt legitimare naſcituros ex aliquo qui nõdum ſunt concepti.vt ibi bal.Quero an in priuilegio legitimatiõis q̃d cõcedit imperator ſit neceſſe apponere clauſulaz non obſtãti tali lege.dicas q̃ non in filijs qui concubinatu ſunt:ſed ſecus in filijs ſpurijs.bar.ff.ad.l.falci.l.ſeyus et augeri⁹.Quero.vtrũ legitimatus ad feuda intelligat⁹ ſub iſto generali vocabulo legitimatus ad feuda dignitatis.reſpõdeo non. naz talis legitimatio nõ extenditur ad cuncta:nec ad dignitates:quoniã princeps in hoc ſe reddit dificilioreꝫ in concedẽdo.vide infra.e.q.d.ſup.v.epiſcopali. et feuduz.7.q.a.ſup.v.nepotes.v naturales.pone q̃ ſit expreſſe legitimatus ad quãlibet dignitatẽ nunquid in non primogenitus eſt:et ideo legitimus et naturalis eum excludit:ſi autez legitimatio preceſſit natum filij legitimi:et naturalis:tunc eniz quidam dicunt legitimatum preferri:q̃d veruz puto in patrimonialibus:ſed non in regalibus.et vide infra.2.q.b.ſup.v.epiſcopali.et.feuduz.7.q.a. ſuper.v.nepotes.v. naturales.et rex.23.q.b.ſuper.v. primogenitus.v. nota q̃ propter.in vſi.pone q̃ rex.Item pone quidam erat filius ex adulterio et inceſtu natus fuit legitimat⁹ tanq̃ ſpurius tamẽ non fuerunt expreſſe qualitates ſpurietatis:nũquid valet legitimatio. dic q̃ ſi ex clauſulis nõ obſtantium poteſt appe de mente imperatoris: vt quia eſt ibi clauſula non obſtãte lege.vt in auteñ.qui mo.na. effi.ſui.ſ. fi. tunc valet legitimatio: quia licet per clauſulam non obſtante non augeatur gratia.vt.c.i.de preben.in clemẽ. tamen declarat intentio circa conſenſuz.ſi autez clauſula non obſtãte eſſet in nube: et ille qui legitimat eſſet plurimũ odioſus.vt quia ex ſacrilegio vel monachatu non ſufficerent verba generalia q̃ tã odibiles non cõprehendunt.ar.ff.de lega.ij.l.lucio. ſ.titius damna.et facit.c.i.de fi.preſby. De vno quero dominus comes ſabine cõmiſit in feudũ quoddaz caſtrũ cuidã militi pro ſe et heredibus ſuis procreatis: et procreandis: et ſciebat comes q̃ iſte miles nõ habebat aliquem filiuz procreatum:niſi quendaz filium naturalem: nunquid ſuccedet in feudo. dicas q̃ ſic:quia ex ſcientia augetur effectus qui ex ignorantia defficeret.vt.ff.de teſtamen.tuto.lege.ſi quis.de predictis per baldum in lege.tanq̃.C.de fideico.

¶ An imperator poteſt filium legitimare:vt ei ſuccedat.Item qui ſunt alij inferiores qui poſſunt legitimare.et ad quid. et de effectibus legitimationis. Vide hoſtienſem in capitulo.venerabilẽ.qui fi.ſunt legi.

c ¶ Dumtaxat.de hoc vide. h.in.capi. venerabilem.

© Biblioteca Nacional de España

qui fi.sūt.legi. Et ibi vide: an papa potest legitimare natum ex copula prohibita iure diuino perpetuo impediméto. et tenet q̄ nō. Et ibi vide effectus legitimatiōis.

a ¶ Curijs. vide infra.e.q.v.et q̄ scripsi.super.v̄ curie.

b ¶ Non habēte sec⁹ si legitimos habebat.vt infra.2.q.sup.b.

c ¶ Confirmāte. an cuz quis legitimat̄ sint citādi quoruz interest dic q̄ sic. vt lege.nam ita.ff. de adopti. et vide.c. per tuas. qui fi.sūt legi. Et vide. dispensatio.v̄.quis dispēsat.et.v̄.itez an valet.

d ¶ Cognoscit.si quis me nominat filiū an per hoc mihi queritur ius filiationis.h.in capitulo.per tuas.qui fi.sunt legi. columna.i.

e ¶ Curie.vidē supra eadez questione.b. et infra.2. q̄stiōe.b ¶ Legitimatio filij que fit per oblationez curie non habz locum nisi in ipsa ciuitate legitimāte vt scripsi.statutum.v̄.vtruz statuta.in v̄si. quando q̄ statuta sunt. ¶ Sicut per oblationez curie filij legitimantur ita p oblationem in monasteriū.vt scripsi.testamentum. 3.questiōe.a.super.v̄.non possunt.v̄.itez vtrū quādo.in v̄si.i.arta hoc quero.

f ¶ Episcopali.de hoc per.b.in capitulo.q̄ dilectio.

tibus offerēdo in curijs[a] regis:aut consilij ciuitatis:vel vile seruiciū legitimare. sed ex ancilla ne quaq̄ legitimis existēti/bus: sed si legitimos nō habet potest concubina pri⁹ manumissa.e.ti.l.v

c ¶ Item patre legitimos non habēte[b] et i testamēto dicente se velle filios suos naturales fieri legitimos heredes 7 pricipe hoc confirmāte[c] viso testamento erunt legitimi et heredes.e.ti.l.vj.

d ¶ Preterea si pater filiū naturalez in scriptis coram duobus testibus et tabelliōe: aut ea propia manu scribente in filiuz cognoscat dicēdo q̄ cognoscit[d] euz in filiū suuz efficitur p hoc legitim⁹: nisi eum expressit natura lem. Et talis cognitio legitimat etiā alios ex eadez matre genitos: licet de eis nō fecerit mentionez. Et omnes predicti in hac.q. legitimati etiā succedunt cōsanguineis Semetipsum autē curie[e] principis offerēs: aut cōsilij seruicio:licz per hoc sit legitim⁹:et pater succedat: si patrez et matrē nominet:et legitimi patri offerentis non existāt non tamē succedit ab intestato ceteris cōsanguineis.e.ti.l.vij.viij.

e ¶ Itez si pater filiā naturalem cuz maiore iudice (alias cū tenēte aliquod officiuz de maioribus ad vitaz.)ciuitatis:aut ville: ad vitaz admīstrationez tenente matrimonia liter copulet erit per hoc legitima.e.ti.l.viij.

a ¶ Secundo quero.quis est legitimatiōis effect⁹. dic q̄ legitimatio pape non videtur dispensare vt habere possit dignitatez: nisi exprimat: nec tunc intelligit[f] de episcopali[f].e.ti.l.iiij.

b ¶ Itez legitimati aliquo modo preterq̄ p papaz succedunt patri etiaz ab intestato etiaz vna cum legitimis[g].nisi semetipsū curie offerens qui legitimis existētib⁹ ei non succedit.e.ti.l.ix. ¶ An aūt succedit patronis cōsanguineis.vide.supra.i.q̄stione.v.

ō cōsangui. et affi. et Inno. in capi. dilectus. de cōcessi. pre. et per.ar. in c.i.fr.v̄. p/moueri.ō fi. p̄sbr.libro. vj.et vide supra.i.questione.a.super v̄. legitimatio.v̄. an impator. i v̄si. quero vtrū legitimat⁹.

g ¶ Legitim⁹ Immo non succedūt cuz eis etiam si per patrem fit receptus in suū et heredē. foro legu.li.iij.ti. vj.l.v.et.fi. et vidē.e. fo. libro.iiij.ti. xxij.l.i. Et i autenti. qui mo.na. effi. sui. ℣. si q̄s ergo. in fine coll. vj. Qui daz legitimari fecit filiuz naturalem: q̄ filios nō hēbat postmoduz legitimos suscepit:an legitimatio reuocet.et cy.arguit q̄ sic p l.si nūq̄. C. de reuo. dona.i oppositū ioucit.de itti.actaq̄.pri.l.ij.et de natu.liber. l.pe.cū sy.et ita dimittit. sed adde q̄ hec vltima vera: q̄ bñficiū pricipis debet esse māsurū. vt. c.decet.de re.iur.li.vj.et q̄ legitimatio cōcernit psonaz nō res:7 sic est irreuocabilis.vt libertas vide.s̄.i.q.a.sup.v̄.princeps.v̄. an impator.in v̄si.quero vtruz.de predictis per sali. in dicta.l.

© Biblioteca Nacional de España

si nunq̃. C. de reuo. do/na. et etiam per bar. in. l. ex facto. ff de vulga. et pu. sb̃sti. co lũ. ij. ꝛ spec. ti. de succesſi ab inteſ. cir/ca fi. et ibi. Johan. an. i addic.

a ¶ Honores Itez redigun tur in patriſ ptãre q̃ eos legitimat vt in auteñ. qui mo. na. effi. ſui. ſ. gene/raliter. coll. vij.

Leno. Sũt le nones q̃dã q̃ ex cauſis illicitis ꝛ crudelib⁹ et odioſis inue niũt occaſio nez nefando ruz lucrorũ: et circuũt ꝓ uicias et lo/ca pluria cũ iuuẽcũlis mi ſerandis eas ꝓmiſſiõib⁹ decipientes: et tradũt vo lentes ad lu xuriaz: et ac cipiũt q̃ſtuz miſerabilem ex corpe ea/rum acquiſi tum: qui de bet expelli a ciuitate tanq̃ peſtiferi et deuaſtato res caſtitatis. vt in auteñ. de lenoni. coll. iij.

c ¶ Itez legitimati admit tunt ad tempozales ho nozes[a] ſicut legitimi. eo. ti. l. ix. in fi.

¶ Sz poteſt clericus eſſe legitimat⁹ per papam. clericus. 3. q. a.

Leno primo quero. quis eſt leno. dic q̃ ꝺcipiẽs mulieres vt for/nicentur. 7. ꝑ. ti. xxij. l. i.

a ¶ Secundo q̃ro. quotu plex eſt. dic q̃ quicuplex Quidã enz ſunt ribaldi meretrices publicas cu/ſtodientes. Alij media/tozes inter hoies et femi nas. Alij ſuas ancillas: vel alumnas: ꝓſtituen/tes: et lucrũ earuz recipi entes. Alij ſuarum vxo/rũ lenones. Et alij cõſen cientes q̃ in eozũ domi/bus cõiugata: vl̃ alia bo ni generis fornicet̃: pre cio ob hoc recepto. et ꝓ pter eos bone male: et male peiozes efficiuntur e. ti. l. i.

a ¶ Tercio q̃ro. quis põt lenonem accuſare. dic q̃ quilibet de populo. eo. ti. l. ij.

a ¶ Quarto q̃ro. q̃ eſt pe/na lenonis[b]. dic q̃ ribal/dus de quo. ſ. 2. q. cuz meretrice quaz cuſtodit expellit̃[c] a villa. Locãs (vel alias preſtãs) autez ſcienter domũ ad mere/tricium: perdit eaz regis camere applicandã cuz decẽ libras auri. Proſti/tuẽs vero ancillaz ſuam perdet eaz: et ipſa conſe quet̃ libertatẽ. Si autez eſt alũna libera dotat eã vnde viuere poſſit i ma trimonio collocata. et ſi non habet vnde dotet: vel dotare nolit: occide tur. Leno aũt ꝓprie vxo ris[d]: vel virginis: aut re/ligioſe: aut honeſte vi/due: ſeu coniugate[e] pro precio: (.ſ. ſibi promiſſo vel dato) occidetur. Et idem de lena. e. ti. l. ij. vi de. teſtis. 7. q. a.

¶ Leo. vide. ſocietas. 5. q. homicidiũ. 5. q. dam nuz. 6. q.

¶ Leproſus. vide. ſpon/ſalia. 6. q. matrimoniũ. ii. q. decime. 4. q. d.

¶ Leticia. vide. rex. 9. q.

¶ Leuita. vide. clericus. 4. q̃ſtione.

C. ad. l. iul̃. de adulter. Quero que ſit pena hu ius lẽocinij. dic q̃ eadez q̃ adul terij. vt. l. ij. ff. ad. l. iul. de adul ter. Et an nõ ſo lũ ſciẽs ſed etiaz qui ſuſpicat̃ de vxore ſua: et eaz retineat cõmit/tit lenocinium. dic vt in glo. di cte. l. crimen. vi delicet aut paci entiã ſuam velit obumbrare pre textu ignozãtie et icredulitatis: quia in actibus veneris eaz non deprehendit: li/cet forte aliqui ſibi ferãt et tũc excuſat̃. aut nõ poteſt ſuam pa cientiã obũbra re dicẽs ego nõ credebaz: et ta/men viderat ſco larem et plures loquẽtes cuz ea man⁹ i ſinu ei⁹ tenẽtes: vel eaz oſculantes: ꝛ ſic ſuſpicari debu/it vehemẽter: et tũc ñ excuſat̃ a crimĩe lenocinij vt. l. mariti. ff. de adulter. Ho/die qui ſciẽs eã retinet in crimĩe lenocinij nõ in/cidit vt nõt glo ſa. C. ad. l. iul̃. ꝺ adulter. lege. ſi/ne metu. et ſimiliter qui damnatam reduxit in crimi/mine lenocinij non incidit. vt. C. eodẽ titulo. auteñ. ſed hodie. licet glo. in dicta. l. crimen. dicat contrari um. de quibus per ſalice. in dicta. l. crimẽ. et. per euz vide in dicta. l. ſine metu. C. e. ti. vbi vide etiaz glo.

b ¶ Lenonis. vide q̃ ſcripſi. alimenta. 4. q. c.

c ¶ Expellitur. concoꝛdat que ſcripſi ſupra. i. que ſtione. a. in fi.

d ¶ Vxoris. vide. adulteriũ. 8. q. a. et que ibi ſcri/pſi ſup. ꝺ. pena. ¶ Crimẽ lenocinij comittit qui ſciẽs vxoꝛem adulterã non dimittit vt. l. crimen.

e ¶ Coniugate. Lena coniugate: aut deſpõſate: et int/tens eam: citra coitum ponuntur in poteſtate v ri: vel ſponſi citra moꝛtem et leſionem de eis pro libi/

© Biblioteca Nacional de España

to facturi. Si autez coitus sequat pro cõiugata occidatur lena. p vidua vero honesta seu virgine: perdet quartaz partem bonorũ si habet centum morabetinos: si vero minus habet soluet viginti morabetinos. et si eos non habet erit captus per quartam partez anni. fo. legũ. li. iiij. titu. p. l. pe.

LEx. q̃do sit lex. q̃do constitutio principis. quid edictum. a quo debent cõdi. et q̃liter. et quãdo. et quis interpretatur leges. et quis debz obseruare leges. et q̃ sit pena non obseruantium leges. azo in sũma. C. de legi. et cõsti. prin. ¶ Ius ciuile proprie dicit romanorum. seu quoddã etiã est ius ciuile cuiuscũq; alterius ciuitatis puta veneciarum florentie: bononie: qd ius municipale appellat: quia ó iure omnes ciuitates excepta Roma municipia vocantur.

¶ Leuca. vide. rex. 25. q b. preda. 2. q. cc.

¶ Leuitas. vide. captio. 2. q. b. iniuria. 4. q. a.

LEx. Primo quero. quid é lex. dic q̃ est castigatio: vel doctrina scripta: reprimẽs vitam hoĩs ne malũ faciat[a]. et docens q̃ sunt fiẽda. prima p. ti. i. l. ij. vide. regula. i. q. a.

a ¶ Secũdo quero. qualis debz esse lex. dic q̃ leges debẽt esse perfecte (. i. q̃ ratione nitant.) et facte sup hijs que possunt occurrere secundum naturaz: bonisq; vocabulis: intelligibilib9[b]: et retentiuis composite. Nec debent adinuicẽ esse cõtrarie[c]. e. ti. l. iij.

a ¶ Tercio q̃ro. qualiter est lex fienda. dic q̃ cum consilio pborum sapientium. Et eius ius anteq̃ publicetur est diligenter scrutandũ. vt euitato errore ei9 cõditor laudet et popul9 ad regis obedientiã magis teneatur. e. ti. l. iiij. ipator. 2. q. b.

a ¶ Quarto q̃ro. quis est legis effectus. dic q̃ eius bono ostẽditur: noticia amor: z timor dei: dñiq; naturalis obedientia: et fidelitas: atq; dilectio x̃pi vt q̃ quisq; sibi fieri nõ vult: alteri nõ faciat. Et seruatis hijs quietantur homines: proficiunt: z ditantur: multiplicatur q; popul9: crescit res publica et bonus: atq; ma/ telligitur ope exceptionis. bar. i. l. si quis. C. ó cano. fruc. vr. li. xj.

¶ Vbi habemus casũ legis: nõ debemus ire p argumẽta et ratiões. vt. ff. de legi. l. nõ omniuz. Et erubescimus cũ sine lege loq̃mur vt auteñ. de trien. z se. ℔ cõsiderem9. coll. iij.

¶ Sicut pm ptum est leges legib9 z statuta municipalia eiusdez municipij inuicez concordare: sic et municipalia statuta legib9 cõcordari debent. ó quo

Idem possum9 dicere de cõstitutiõibus regni francie: anglie: castelle: aragonie: appulie. etc. q̃ sint iura municipalia vel leges municipales: ius ciuile romanuz dicitur ius cõmune: q2 cõe est toti mũdo. ius autem municipale nõ extenditur extra territoriũ regni vel municipij. et ideo dicit ius talis regni vl municipij. Istius autẽ iuris municipalis talis regula datur q̃ tales constitutiões siue statuta aut leges prevalent iuri cõmuni in locis suis: etiam si essent cõtra dispositiõez iuris cõmunis. nisi talis constitutio vel statutum expresse reprobaretur p ius cõmune de preterito vel de futuro. s. q̃ facta non teneant vel fienda non valeant: tales igitur constitutiões: siue statuta prohibita non valent: nec tenent de iure: vt habetur in auteñ. cassa et irrita. C. de sacro sanc. eccle. et in auteñ. nauigia. C. de furtis.

¶ Per legem generalez nunq̃ derogatur priuilegio singulari: nisi fiat mentio de ipso. bal. in. l. non plures. in fi. C. de sacro sanc. eccle. ¶ Item nota q̃ quando lex dicit simpliciter nõ valet: et tunc intelligitur ipso iure. seu si dicit nõ valeat si per te fuerit aliquid factuz vel obmissum: et tunc in

latius scripsi. cessio. 7. q. a. super. v. effectus. v. quero in quibus. in vsi. quero si statutũ.

¶ Quot modis fit fraus legi. vide que scripsi. fraus. ¶ Et que consuetudo legi deroget vel nõ vide consuetudo. 6. q. a. super. v. viginti.

¶ Que est pena allegantis leges falsas: vel correctas. vide. falsitas. 2. questione. a. et que ibi scripsi super. v. allegante. ¶ Et vide que scripsi. conclusio. v. et dicas secundo. Et. rescriptũ. 3. q. b. super. v. naturale. Et. religiosus. 13. q. a. super. v. leges.

a ¶ faciat. quãdo lex extenditur ad preterita habes in. c. quoniã. de consti.

b ¶ Intelligibilibus. Et debent esse honeste. foro legũ. li. ti. l. ij.

c ¶ Contrarie. cui stabitur de duab9 legibus contrariis. h. iu. c. vtrũ. de cogna. spiri.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Item vbi lex nō distinguit an hō distiguere debet.h.i.c.qō sup hijs.de vo et vo.redemp.

a ¶ Refrenat'.cōcordat fo.l.li. ti. l.iij.

b ¶ Noua. quādo statutū imponit minorē penaz ad id qō plꝰ est pōt agi ad penā iuris cōis impo nēdaz:et nō videt' ei de / rogatuz nisi expresse dica tur:vel aliq bus presumptiōibꝰ ap / peat q vo / luit ab anti qua recedi . bar.i. l.i.ff. vi bo. rap . Sz cy. tenet cōtra in.l.q sepultura.C de sepul.vio Item postq̄z iposita ē pe na p statutū nō p̄t iponi péa iuris cō mūis. nā cū vtraq̄z accā tio tēdat ad vindictā igit' idistincte vna tollit' p aliā bar.in dicta l.i.ff.vi bo. rap.

licia refrenat'[a] e.ti.l. v.

b ¶ Et lex noua[b] posita in hoc libro valebit sicut leges iste[c].e.ti.l.xij.

¶ Et miti⁹ agitur cuz lege q̄z cum homine. arbiter.s.q.b.

¶ Item quādo est per leges castelle q̄stio dirimēda:vel per extraneos vide.pbatio.6.q.e.et.infra.8.q.

¶ Item sententia regis habz legis potestatē[d].vide.regula.i.q.

¶ Jus sanguinis lege tolli non potest. regula. 2. q. regula.xxxiij.

¶ Vide de legis effectibus.infra.8.q.a.9.a.b.

a ¶ Quinto quero.qualis debet esse legis cōditor. dic q̄ dz amare deuz: et in ea condēda preoculis eum habere vt sit perfecta et iusta[e]. Item debet iusticiaz et bonū cōmu / ne diligere : et scire bo / nuz ab illicito separare: nec pudeat euz si sibi iustum videbit' eaz corrigere.e.ti.l.vj.

b ¶ Item scias q̄ imperator aut rex i sua dominatione: vel alius eius māda to potest legez super tē / poralibꝰ condere: et nō alius[f].e.ti.l.vij. impera tor.2. q̄stione. priceps. 1.questiōe.

a ¶ Sexto quero.qualiter est lex intelligenda[g]. dic

c ¶ Legef iste et libros extranearū leguz in iudicio adducēs ad iudicāduz vel litigandū p euz soluet regi quigen tos solidos:nisi duxerit i legū castelle concordātiaz.fo.l.li. ti. l.i.Et cōcordat ad fi.huiꝰ legis.e.fo.li.i.ti.ij.l.i.Et scias q̄ in regno castelle primo dirimit' questio p.fo.no. seu ordinatiōez quā rex alfonsus in curijs de alcala fecit.demū p forum iudicuz.et per forū legum: et alios foros in locis qui eis vtūtur:et in rebꝰ quibus eis vsi sunt:nisi i hijs q̄ rex duxerit emēdanda: et in hijs que cōtra deū et ratiōez fuerit.quibꝰ nō sufficiētibꝰ iudicat' p septē ptitas:et eis nō sufficientibus recurrit' ad regē.fo.no.c.64.Et vide.pbatio.6.q.e. Sz de iure cōi recurritur ad ius cōmune.vt.ff.de legi.l.de q̄bꝰ.cuz.l.se.et.C.de eman. liber.l.i. et ordi.cur.li.iiij.ti.iij.l.i. Rex iohannes.i.in ordi.de bruiisca tercio tractatu.pet'.xix statuit q̄ iudiciales cause primo dirimerent' per eius ordinamētorū leges quibꝰ nō sufficiētibus per suorū antecessoruz regū leges. Et postea idē de suis ordinamētoruz legibus statuit eius successor rex Johannes.ij.i pet'.86.ordi.de medina āno.1433

¶ Et cuius glose vel doctoris opinio:vel decisio in iudicio admitti debet: vel non. vide que scripsi.doctor.v.in iudiciorum.

d ¶ Potestatem . an dispositio testatoris hz vim legis.cy.in.l.i. C.ō.pac.Et an testatoris dispositio potest legi derogare. h. in capitulo. requisisti.3. di.de testa.

e ¶ Et iusta. concordat foro legum.libro. titulo. l. ij. et foro iudi. li. i.ti.ij.l.iij.

f ¶ Nō aliꝰ. hoc itelligas de lege generali: sz legē specialē bñ pōt facere sibi vnus q̄sq̄ pplꝰ. h.i. c.cū tāto.de cō sue. colū.fi. Et de hoc vide que latiꝰ scripsi. statutuz.v. primo q̄ro.vsq̄z ad vsq̄ q̄ro secūdo principaliter.

g ¶ Intelligenda. an debeamus seruare verba an mentez legis:mens legis idem est q̄ ratio legis. vide.h. in capitulo.q̄uis.de priuile.Et vide bal.in lege. nō dubium.C.de legi.vbi dicit q̄ bartholus hoc declarat per tres questiones. Et primo querit an statuta recipiant interpretatiōez extensiuā. dicas secundum bartholuz.aut vis extēdere legem vigore alterius legis extendentis:et hoc potest fieri.ff.ad mace. lege. sed iulianus.§.mutui. Aut vis extendere a te ipso : et tunc ad casum talem sine quo id quod disposituz est per legē non potest habere effectuz:et licet tunc extendere.vt lege.si ita stipulatus fuero per te.ff. de verbo.obliga.et ita loquitur glosa in dicta lege.nō dubiuz.Aut ad alium casuz similem vide Bartholuz in lege.si constante.ff.solu.matrimo. 9.questiōe.et tunc aut in illo casu reperitur iuris dispositio cōtraria:et non licet extendere.faciūt notata per dy.in capitulo.in argumentū.de regu.iuꝰ.li.vj.si vero non reperitur disposituz contrariū tunc licet extēdere ad similia.ff.de legi.l.non possuz.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Lu verbo vno posses dicere: aut statutuz cõtinet ius singulare tũc non fit extensio de similibus ad similia. Aut continet ius generale: tunc potest fieri extensio de similibus ad similia: quia ista est natura generalitatis. vt.l.leges vt generales. C. de legi. Adde qȝ licet consuetudo et statutũ interdũ extendãtur tamẽ secȝ est in prescriptiõe: qz ꝓscriptio cõsistit i actibȝ limitatis: z nõ egreditur formaz ipsorũ actuum. Sequit videre de interpretatiõe restrictiua: an habeat locũ in statutis. dicas secundũ bar. an ista restrictõ fit ꝓ aliã legez: tũc ista restrictio ꝓcedit: qz illa est interptatio ꝓbabilis et necessaria et inscriptis redacta. ff. de iniuſ. vo. l. ꝙuis. Si vero quis vult restringere a se ipso ꝓpter aliquã equitatẽ suadẽtem: tunc aut vult restringere vt aliquis lucret: et nõ potest vt.l. prospexit. ff. qui et a. qui. scõm bar. aut quis vult restringere legem ne quis indebite lucret: et hoc potest facere. vt.l. vt gradatiz. ff. de mune. et ho. aut vult restringere ne aliquis patiat damnũ indebite: et hoc potest fieri. vt. C. de noxa. l. si secundũ. et. C. de iure de libe. l. fi. et ibi glo. Et hoc habes qȝ quãdoqȝ recedi tur a verbis legis per dispositi extensiõez quandoqȝ per generalitatis artatiõez. Sequit videre de tercio an potest recedi a verbis per impropriã expositiõez secũduz bar. sic distingue qȝ aliquãdo quis vult tra here verbũ legis ad aliũ intellectum impropriuz per aliam legez: et tunc potest: et ita loquitur glo. in dicta. l. non dubium. sed si de hoc legẽ non habemus: tunc regula est qȝ stamus ꝓprie significatiõi verboruz. Fallit si alia apparet mens legis q̃ colligitur ex pluribus. primo si sensus proprij contineret iniquitatẽ: tũc intelligimȝ scõm impropriũ. vt.l. ambigua ff. de legi. Secũdo quãdo ratio legis repugnat nam ratio legis mẽs legis est. vt. ff. solu. matri. l. cuz mulier. et per dy. i. c. fi. de regu. iuſ. li. vj. Tercio: si cõis vsus loquẽdi repugnat proprie significationi: tunc mẽs legis est vt intelligamus secundũ vsuz cõmunẽ loquendi: licet sit impropriuz. Et ideo ex predictis apparet qȝ si statutum dicat qȝ faciens sanguinez in palacio puniatur: qõ tunc nõ punitur faciẽs ibi flebotomiã: quia statutum non potest sic intelligi vt incidamus in obsurduz. Eodem modo si statutũ diceret qȝ homicida decapitaretur: debet intelligi de homicida voluntario nõ de casuali. Item nec de homicidio licito: quia talis intellectȝ est absurdus. Sed pro declaratiõe predictoruz quero quãdo dicatur cõstare de mente. glo. in dicta. l. non dubiuz. dicit qȝ quãdo mens. i. ratio est scripta. sed tu dicas quãdo statutũ fundat in ratõe naturali. i. q̃ est de iure naturali: vel que est ꝺ iure gẽtium qȝ tũc dicit appa rere de mẽte ac si mens esset scripta i ipso statuto. de predictis ꝑ bal. i dicta. l. non dubiuz.

qȝ bene et recte in saniori et meliori parte secunduz eius verba. Nec debet ꝑ abreuiaturasᵃ scribi. e. ti. l. viij. vide significatio. 2. q.

a ¶ Septimo quero. quis potest eaz interpretari. scias qȝ nullȝ nisi conditor potest legis dubium declarareᵇ e. ti. l. ix. vl cõsuetudo. significatio. 3. q. consuetudo. 6. q. a.

a ¶ Octauo quero. qualiter est legi obediendum. dic qȝ sub dicti conditoris ligantur ei⁹ legeᵈ. Itẽ non sub dicti ratione cõtractus: vel delicti in eiȝ territoriõ celebratiᵉ. e. ti tulo. l. x.

¶ Ipse tñ cõditor eis nõ

a ¶ Abreuiaturas. ad hoc facit q̃ scripsi. tabellio. 6. q. c. sup. ꝟ. cẽtuz. ꝟ. qñ notariȝ. in ꝟsi fi.

b ¶ Declarare. cõcor. fo. no. c. lxiiij.

c ¶ Ligant. et a quo tẽpore leges ligãt vide allegata. eucharistia. i. q. e. sup. ꝟ. sciãt. ¶ Leges castelle omnes licet earũ alique nõ fuerit in vsu debẽt obseruari: nisi per cõductorẽ vel eiȝ succesſores reges reuocate. vt pet. xx. 2. ordi. de cordoua ꝓ regẽ hẽricuz. iiij. anno. 1455. ¶ Itẽ quãdo nõ vtimur aliqua lege in iure posita an ꝓ talem desuetudiez lex tollat sicut ꝓ cõsuetudinẽ õriaz tollit. videt qȝ sic. inst. i ꝓhemio circa fi. i glo. nota legez tolli. vide. l. de quibus. ff. de legi. cũ glosa finali. et glo. extra. de consue. capitu. cum dilectus. super. ꝟ. legũ interpres. et quod ibi notatur. vnde gratianȝ in. c. pperanduz. de postulã. quẽ hodie nõ habemȝ intelligit per desuetudinẽ i. cõtrariuz actũ: alias sequeretur qȝ qui allegat ius haberet probare qȝ omnes vterentur eo qõ est inconueniens. et vide Jo. an. post hostiẽ. de treu. et pa. c. i. et per anto. de bu. de consue. capitulo. cum tanto.

d ¶ Lege. vide que scripsi. impatoz. 6. q. b. super ꝟ. legem. ¶ Leges fori noui sunt obseruande in quocũqȝ loco regnoruz castelle: etiã si sit locȝ ecclie vl alteriȝ dñi. Et eas nõ obseruãs erat vt nõ obseruãs sui regis et domini leges. fo. no. c. 65. Et idez dicas de alijs constitutiõibȝ seu legibus ꝓncipis seu dñi donãtis locũ ecclesie. bar. in. l. hostes. ff. de cap. et postli. reuer.

e ¶ Celebrati. vide. ꝓbatio. 6. q. e. Et. eucharistia. i. q. c. Et q̃ scripsi. actoz. 5. q. a. sup. ꝟ. cõueniat et sup. ꝟ. perpetrati. et sup. ꝟ. contractȝ.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Ligatur. princeps vtitur iure cõmuni et exceptio que obstat alij: obstat principi. vt. l. ex imperfecto. C. de testa. Et hoc qõ princeps vtat legibus est verus in actibus procedentibus ab ipso. vt. C. de legi. l. digna vox. et in actibus directis seu inceptis in ipsũ vt i dicta l. ex imperfecto. Sed qõ dicit de actibus procedentibus ab ipso distinguitur: aut quo ad possibilitatẽ: et vtit iure p̃pio nõ cõi. vt. l. pe. C. ó dõa. iter vi. et vxo. Aut quo ad solẽnitatez ꝛ idẽ vt in auten. de non aliena. ſ. si min⁹. Aut quo ad equitatẽ vel equalitatem q̃ in cõtractibus requiritur: et tunc vtit iure cõi: et obligat de iure gentium. vt. ff. de publica. l. cesar Et nota i dicta l. digna vox. per. cy. vide. bar. in tractatu de aluuionib⁹. de q̃b⁹ per bal. in dicta l. ex impfecto. C. de testa.

ligatur[a] sed bene facit si secundũ eas viuat vt dicta. l. x.

b ¶ Debet nãq; rex legem tanq̃ suaz facturã et honorem custodire. populus vero quo ad tẽpora lia: taz masculi: q̃ femĩe tanq̃ suaz vitã et tutelã e. ti. l. xj.

a ¶ Nono quero. quis excusat legis ignorantia. dic q̃ nemo a legis pena iuris ignorãtia prętextu[b] excusat. e. ti. l. xiij.

b ¶ Nisi stultus qui ꝓpter delictum nõ tenet legis pena. Nec pupillus: vel pupilla minores duodeciz (. s. pupilla.) vel quatuordeciz annorũ: de luxuria. (. i. ꝓpter luxuriã non tenent legis pena) Sed nec (. i. nec tenet) de homicidio: furto: vl' falsitate: aut alio errore: si est infra decimũ annũ cuz dimidio. e. ti. l. xiiij. vide. eucharistia. i. q. c. accusatio. ſ. q. c.

¶ Que est pena religiosi presbyteri: aut in dignitate constituti: leges aut medicinaz audientis. religiosus. 13. q. excõmunicatio. ſ. q.

¶ An mulier: agricultor vel miles excusant a legis ignorãtia. solutio. 8. q. a. b. c. e. vide de hoc. ignorantia. per totũ.

a ¶ Decimo quero. an valet ꝓmissio facta contra legem. vide. stipulatio. 6. questiõe.

a ¶ Undecio quero. que ẽ pena legis acquilie. vi de damnuz. 6. q.

¶ Libido. vide. matrimoniũ. 3. q

non punit debet legis transgressori aliqua pena imponi. et videtur q̃ non: quia cũ pene sint odiose nõ debet habere locuz nisi in casibus expressis in iure: iste est text⁹ notabilis in. l. si quis. ſ. diu⁹ aut marcus. ff. de religi. Sed glo. in. l. nemo martirũ. C. de sacro san. ec. dicit cõtra: q̃ eo ipo q̃ lex vetat tacite punit: et ẽ pena arbitraria. cõcor. bal. in. l. non dubiuz. C. de legi. q̃rẽs qualiter puniatur transgressor leguz vel statutorũ: ꝛ hoc ó pena extrinseca non de pena annullatiõis de q̃ loquit dicta. l. nõ dubiũ. et ibi dicit q̃ vbi repitur certa pẽa determiata q̃ illa est imponenda. ſz vbi nõ reperitur lege determinata qõ tũc est pẽa arbitraria. ſz ipse bal. i dcã l. nemo martirũ dicit q̃ dcã glo. dicit verũ i cãu dcẽ. l. nẽo martirũ. q̃ tale cõmerciũ. s. exhũare corpa martirũ: ꝛ portare extra eccliaz habz i se delictũ et tẽdit ad iniuriã dei ꝛ martyris: sec⁹ vbi nõ hz i se delictũ: vt patz i eo q̃ emit rẽ minoris ꝓhibitaz alienari: q̃ tũc nõ punitur ex hoc aliqua pena arbitraria. de quibus per bal. i dicta l. nemo martyrũ. in pri. C. de sacro sanc eccle. Item an lex iniusta ligat in foro conscientie. et q̃ dicitur iusta vel iniusta. h. in capitulo. sicut tuis. 3. distinctiõe. de simo. Itez vtrum et quando debẽt leges sacros canones imitari. et an in foro ecclesiastico leges valeant alegari: seu canones in ciuili foro. h. in capitulo. intelleximus. de no. oper. nunci. Et ibi vide q̃ in bijs in quibus leges canoni non sunt contrarie intelligitur esse confirmatum a papa et corroboratum etiaz super rebus: vel personis ecclesiasticis. de quo vide glo. 23. questiõe. viij. c. conuenior.

b ¶ Prętextu. et q̃ prętextu iuris ignorãtie nemo excusetur a legis pena concordat. fo. iudi. li. ij. tl. i. l. ij. et fo. l. e. ti. l. pe. Et de hac iure ignorantia vide que scripsi. ignorãtia. ¶ Item an factuz cõtra legem valet. h. in. c. ad apostolicam. 2. di. de regula. Et an valet iuramentuz contra legem. h. in. c. quẽadmodum. de iure iuran. ¶ An legis auxiliuz aufertur cõmittenti in legem. h. in. c. quia fruſtra de vsuf.

¶ Quis dicitur transgressor legis. h. in. c. dudũ. ij. de elec. di. i. Et ibi i fi. vide qua pena punitur legis transgressor. ¶ An quãdo lex prohibet sed

© Biblioteca Nacional de España

et.8.di.capitu: quo iure.et.96 di.c. bene quidem.§.i. et ibi hoc tenz archi. vnde papa suas dicit leges.6 q.iiij.c. cum inter. licet contra videtur notare. 4.di.c.i. glosa. ecclesia.

¶Liber. Vide que de libris antiquis:seu curie ciuitatis.seu de libris mercatoruz:aut camposum: aut aliorũ scripsi. ꝓbatio.6.q. a.sup. v.probandũ. v sepe contingit. et.v.si queris ꝺ iure. Et.scriptura.6.q.m. sup. v.deberi. v.itez nota ꝙ.et.e.q. k.sup.v.cõparatiõem.v.quibus concurrẽtibus.in fi. Et q̃ scripsi. edictio. quasi per totuz Et executio. 9. q.a.super.v.cõputuz. Et.societas.i.q.a.v.socij et institores.

¶Liber tas. vi ꝺ que scripsi.donatio.2. b.sup.v.ad sententiam.v. quero vsq; in vsi. si autem esset facta.

¶Liber. vide.diuisio.5 q.damnuz.6.q. significatio. 2.q.libertas. per totum.

¶Libertus.vide patronus.4.q.1.8.et.5.a.

¶Libertas.primo quero.quid est libertas dic ꝙ est naturalis facultas eius qꝺ cuiq; facere qꝺ libet: nisi qꝺ vi: aut iure prohibetur.4.par. ti.xxij.l.i.

a ¶Secundo quero.quis potest libertatem dare. dic ꝙ domin⁹ seruo i iudicio[a]: vel extra. et non debet hoc facere ꝑ procuratorez: seꝺ per semet ipsuz:vel aliquẽ de descendentibus: vel ascendentibus eius mandato et littera(vel sine littera et coraz quinq; testibus debet fieri mãumissio.) et quinq; testib⁹.Et etiam in testamento[b]:tunc eniz oportet ꝙ domin⁹ sit maior quattuorꝺeciz annis:inter viuos viginti.Si tamen seru⁹ fit ei⁹ filius:(vt qz habuit euz in sua ãcilla.) aut parẽs frater:pedagogus: vitricus:aut ab eo nutritus: seu eruit euz a morte vel infamia: aut velit eũ ad negocia procuratorẽ cõstituere habentez annos decem et septez. aut ancillã causa ducẽꝺi i vxorem velit manumittere: et iuret infra sex menses eaz ducere.potest maior septẽnio cum tutoris auctoritate hijs coraz iudice probatis manumittere(.s.seruũ vel ancillã.) e.titu.l.i.

b ¶Itẽ vnus de dominis põt seruũ cõmunem manumittere[c] alijs inuitis soluto precio ceteris iusto arbitrio iudicis. et si nolint illud recipe facit illud deponi iudex in loco certo.e.ti.l.ij.

¶Itez rex vel imperator potest alteri⁹ seruo dare libertatẽ.premiũ.3.q.

a ¶Tercio quero. cui potest dari[d] hoc patet ex dictis.§.prima.q.

a ¶Quarto quero.ex quibus causis seruus consequitur libertatez. vide. aliquas supra.2.q. Itez seruus nũcians monete dentur.et cõtra quos. et quando possit moueri.z quis in agẽdo probationis onus subeat.z quis sit iudicis officium in cognoscendo: vl in pronũciando. vide azo in sũma ¶.de libera. cau.

b ¶Testamẽto.quis videatur directo libertatem relinquere. Et quis possit dirɛcto mãumittere. et quis possit manumitti dirɛcto et in qua voluntate.et q̃liter.et quis sit eius effectus.azo. in summa.¶.ꝺ testa manumit.

¶Item que libertas dicatur fideicõmissaria. quis possit eam relinquere.et qualiter. et q̃liter subueniatur libertatibus fideicõmissarijs. azo. in sũma. ¶. de fideicomis.liber. ¶Item an peculiũ eius qui manumittitur remanebit apud euz: vel non.azo. in sũma.¶.de pecu.eius qui.liber.me. Vide.seruitus.u.q.ꝺ.super.v.acquirit.

a ¶In iudicio.quid sit concilium. et vnde dicatur.et que libertas dicatur vindicta vel dar vindicta.et q̃s possit vindicta manumittere. et quis nõ.et quis valeat manumitti.azo.in summa.¶.de vindic.liber.et apud conci.manu. ¶Item quid iuris quando libertas datur in ecclesia.azo.in sũma. ¶. de hijs qui in ecclesia manu.Itez que dicat liberalis causa.et quibus actionibus exerceatur liberale iudiciuz.quibus

c ¶Manũittẽ.ꝺ hoc vi ꝺ azo.i.sua.¶.ꝺ f.co.ma.

d ¶Potest dari.et cui ĩpetuũ: vel ad tẽpus non põt dari libertas.azo.in suã.¶.qui nõ po.ad liber.per. Vide.venditio.6.q.h.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ fabricatõez.vi̊ fo. iudi.li.vij.titu. vj.l.i. et azo. in suã. L. pro qui. cau.ser.acti. pre.liber.

fabricatiõez[a]. aut virgi/nis raptorez. seu ducem militie deſertorez: aut a/liuz militez (.ſ. militie de ſertorẽ) detegat. ¶el vi dicet necez domini: aut occiſorez accuſet. vel p/ditiõez regi: aut regno machinataz denũciet: eripitur pro premio in li/bertatẽ. et primis tribus caſibus da tur domino preciũ iuſtum per regẽ e.ti.l.iij. Et de duob9 vltimis vide venditio.6.q.b.

b ¶Itez ſi dominus ancillam publice proſtituat efficit᷑ per hoc libera. o/dio proſtituentis.e.ti.l.iiij. vẽditio. 5.q.leno.4.q.

c ¶Item ſi ſeru9 cuz libera: aut ancil/la cum libero: domino ſciẽte nec cõ tradicente contraxit matrimoniuz: efficitur per hoc liber. Idez ſi domi nus cuz ancilla contraxit. eodez titu lo.l.v. matrimoniũ. 5. queſtiõe. le/gitimus. i.q.

d ¶Item ſeruus ad ſacros ordies do/mino ſciente et conſentiẽte promo/tus efficitur liber. [b]ſi aũ t ignoret poteſt infra an/nuz poſt ſcientiã ſubdia chonũ ad ſeruitorem re ducere: poſtea nõ. Dia/chonũ autez: aut preſby terũ non reuocat: ſz ipſe dabit domino ſeruuz e/quiualentẽ: vel precium qõ ante promotiõez va lebat. Si autem fiat epi/ſcopus dabit domio tales duos ſer uos ſicut erat ipſe. e.ti.l.vj. clericus. 9.queſtiõe. b.

b ¶Liber. Si autẽ aſerue/rit dominus euz liberũ te netur ſolue/re qõ cõtra bentib9 p/miſit: et regi quinquagi/ta morabeti nos. fo. l.li. iiij. titulo. xj l. finali.

e ¶Itez ſi ſeruus bona fide inter pre/ſentes decẽnio: vel vicẽnio inter abſen tes: pro libero ſe gerat preſcribit liber/tatem. ſed ſi mala fide expectantur tri/ginta anni. Si autez fugit ad terraz infi deliuz quantũcunqz ibi ſit erit liber: ſi/cut econtra chriſtian9 a ſarracenis i ter ram fugiens xp̃ianorũ. e.ti.l.vij. furtũ 4.q.n. dominiũ. 3.q.bb.

¶Item ſi per dominũ infra certuz tem pus mandet᷑ ancilla manumitti: et ma licioſe differtur ſtatiz efficit᷑ cum par/tu libera. ſtatus. 3.q. venditio. 6.q.

¶Itez infidelis mancipiũ efficit᷑ liber ſi baptizetur. ſeruit9. u.q.e.

¶Itez ſi dominus exponat eũ. alimen ta. 7.q.c.

¶Item ſi pater reſtituat preciuz pro fi/lio quez caſu premiſſo diſtraxit. patria poteſtas. 3.q.d.

¶Itez ſi per dominũ inſtituitur ſeruus heres. heres. 3.q.

¶Item ſi detur ſeruus in tutorem filio domini per eũ. tutor. 3.q.d.

¶Item ſi infidelis ſeruũ infidelez con uertat ad ſectaz ſuam. aut emat ſeruuz fidelẽ. iude9. 9.q.

¶Item ſi religionem intret: nec domi/nus infra trieniũ petat euz. religioſus. 8. queſtiõe.

a ¶Quinto quero. quis eſt effectus liber tatis. vide ſupra. 2. q̃ſtione. Eſt enim amica nature: et ideo iudex ſemper de bet eam iuuare. regula. 2. queſtiõe. re/gula. i.

¶Item eius fauore alius ſine manda/to poteſt pro eo qui dicitur ſeruus in li bertatem pro clamare. procurator. 3. q̃ſtione.

¶Itez quãdoqz eius fauore valet lega tuz: quod alias non valeret. legatum. 4.q.d.i.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Liberatio. Si ex centuz mihi debitoꝛ ſoluiſti quinquagita ego quitaui te ſimpliciter: an eris a toto liberatus: vel ſoluz a ſolutis. ħ. in. is qui. in fine. de ſoluti. et cp. C. de excepti. l. ſi ex maioꝛi. ¶ Et vide q̄ ſcripſi. legatuz. ſ. q. l. ſr̄. v̇. nō valet. v̇. ſi legatū. et. 6. q. a. ſr̄. v̇. reuocat᷑. v̇. teſtatoꝛ. in v̇ſi. fi.

¶ Liberatio. vide. ſolutio. 6. q. et. 8. et. 4. reuocatio. i. q. procuratoꝛ. 7. q. a. vide. quitatio.

¶ Libellus. Quid ſit libell⁹ et vnde dicatur quot ſūt libellorum ſpēs. quot mōis accipit᷑ libell⁹ q̄d cōtinere debet libell⁹. an libellus ſit de ſubſtantia iudicij. an actoꝛ poſſit a libelli proſecutiōe deſiſtere. an libellus poſſit mutari: vel emendari. quis ſit libelli effectus. in quibus cauſis libellus offeratur: vel non. et a quo libellus offeratur: et cui. quādo et vbi libellus offeratur. q̄liter concipiatur libellus. qualiter porrigatur: et recipiatur libell⁹. qualiter impugnet᷑ libellus. et de cautelis circa libellū. ſpec. ti. de libe. cōcepti. libꝛo. iiij in principio. Ad hec de libello adapta que ſcripta ſunt etiaz per ſpec. ti. de actiōe: ſeu peti. Et vbi etiā in ſpeculo diuerſe libellorum forme inueniantur. vide per euz. e. titulo. ſ. poſtremo. ¶ Qualiter. et quādo libellus offerri debet ab actoꝛe. et per reuz recipi. et per iudicē reo tradi. vide etiaz per eundez ſpec. titu. de libe. oblati. libꝛo. ij. parti. i. ¶ Item an concluſio inepta viciet libelli petitionez. Inno. in. c. examinata. de iudi. glo. pe. ¶ Item an debet admitti libellus conditionalis: vel diſiunctiu⁹: ſeu alternatiuus. ħ. in capitulo. conſtitut⁹. de in inte. reſtitu. 2. di. Et vide. locatio. 9. q. a. ſuper. v̇. dupluz. v̇. colonus. in verſi. quero quo iure. ¶ Quero. vtrū duo inſolidūz obligati poſſunt inſolidum cōueniri eodez libello. breuiter dic cp ſic proteſtando cp eſt content⁹ vnica ſoli di ſolutiōe: licet ſpec. in titulo. de ſenten. ſ. ſpecies. v̇. fi. dicat cp non tenet niſi in parte fuerint condemnati in alia vero parte fuerit abſoluti: et male: quia ſufficit de toto eſſe pronunciatū diuiſione facta inter plures. de quo per bal. in lege. ſi non ſinguli. colūp. ij. C. ſi plu. vna ſen. Et vide. ſtipulatio. i. q. a. v̇. quero ſi vnus. in verſi. q̄ro an plures. ¶ In vno libello poſſunt diuerſi diuerſis actiōibus conueniri quia concluſio videt᷑ relata ad quemlibet eoꝛuz ſecundum naturaz ſue cauſe vnde non dicitur agi inepte. cp. in. l. eo qō. C. ſi cer. peta. Lu dic cp ſi petant diuidi libellum cuilibet per ſe offerendus eſt libellus non inmiſcendo cauſaz vel perſonam que non facit ad factū. vt in auten. offeratur. C. de edendo. ſi autez eſſent conſoꝛtes eiuſdez debiti: tunc poſſunt eodez libello conueniri. et idez ſi principalis et acceſſoꝛius: niſi obſtaret beneficiū excuſſionis diuiſionis vel oꝛdinis. vt. C. de ſoluti. l. reos. de quibus per bal. in dicta. l. eo cp. vide. ſtipulatio. i. q. a. v̇. credioꝛ habet. in prin. ¶ Quid ſi in libello eſt petitū cogi et non eſt petituz condemnari. reſpōdeo ſi non requirit᷑ libellus procedit iudiciū. ſecus ſi libellus requirit᷑ quia tunc ſi non eſt petitū cōdemnari: nō poteſt condemnari igitur nec etiā bal. in. l. diuus. C. de execu. rei iudi.

per. g. matrimoniuz. 15. q. iniuria. 5. 6. q.

¶ Libra. vid᷑ ſacrilegiū. ſ q. ſtudiū. ſ. q. mercatoꝛ 2. queſtiōe. accuſatio. 9. q. furtum. 6. q. leno. 4. colū. ij. ¶ Nota cp in libello meo poſſuz facere mentiōez de exceptione rei: et de replicatiōe mea vt dico cp ſi dicis cp es emancipat⁹: dico cp emācipatio non valuit. Item poſſum dicere in libello cp debes decem ex mutuo: et ſi dicis cp feci pactuz de non petendo: dico cp poſtea feci pactum de petendo. hoc dicit Inno. extra de reſcrip. c. ſuper litteris. poteſt ergo intemptari actio et replicatio ſimul: et tunc contra excipientez nō erit opus alia replicatione. de quo per baldū in. l. ſi cum pater. C. ſi aduer. rem iudi. ¶ Procedit libellus cuz peto rem ſi extat alias peto extimatiōez. et etiaz ſi ſimpliciter dicerē peto rem et extimationez: quia ſemper videoꝛ petere illud quod de iure poſſuz petere: et oꝛdine et modo qui de iure permittitur. ſpec. de obligati. et ſoluti. ſ. ſequitur. v̇. quid ſi libellus. de quo bal. in. l. ſancim⁹. C. de ſacroſanc. eccle. Nota cp due ſunt petitiones vna fructuū alia fundi: et non admittitur comulatio. vt ſcripſi. fructus. i. q. a. ſuper. v̇. fructus. v̇. quero nūquid fructus. in verſi. i. Sed vide ibi an veniant fructus ſine vlla petitione.

¶ Et an procedit libellus in quo petuntur fructus preteriti non ſpecificādo qualitatez ſeu valoꝛez fructuum. vide. fruct⁹. i. q. a. ſuper. v̇. fructus. v̇. an procedit. in verſi. i. ¶ Nunquid libellus ſit inſerendus in citatoꝛio. vide. citatio. 3. q. a. ſuper. v̇. qualiter. v̇. nunquid libellus. Et primuz decretū. 6. q. e. ſuper. v̇. innocētia. v̇. contra abſentez. in verſi. quero an in cedula. ¶ Adulter et adultera non poſſunt ſimul eodez libello accuſari. vt. accātio. 7. q. a. ſup. v̇. qualr. ¶ An mandās et mādatarius pūt ſimul eodez libello accuſari. vide. mandatuz. 3. q. a. ſuper. v̇. mandatari⁹ v̇. differentia eſt. in verſi. quero vtrū mandans. ¶ An in eodē libello quis poteſt accuſari de homicidio et robaria. dic vt. C. de homici. alias ad l. come. de ſicca. l. ſi quis homicidij. ¶ An libellus accuſatoꝛius ſit ipſo iure nullus ſi non continet locuz et tempus. vide. accuſatio. 6. q. a. ſu

© Biblioteca Nacional de España

per.v̇.designatis.v̇.quero an sit.in versi.in criminalibus. Et plura que de libello accusatorio scripsi. vide ibi. et super.v̇.mensez. Et in.i.q.a. super.v̇.accusatio. quasi per totuz. Et actor.4. q.a.super.v̇.libellus. Et.6.q.a.super.v̇. exigi. v̇.i.et.ij. Et. falsitas.2.q a.sup.v̇. testificante. v̇ testis studiose.in fine. Et mutuũ.3.q. b.sup.v̇. termino. Et. error.v̇.error scribentiũ. Et. reus. ſ.q a.super.v̇.exceptiões.v̇.exceptio libelli. Et.dolus.4.q.a.super.v̇.in factuz. Et.restitutio.2.q a.super.v̇.probet.v̇.restitutio minorũ.in versi. et per hoc. Et iniuria.6.q.c.super.v̇. extimationez. Et.7.q.a. super.v̇.postea.v̇. sui natura.in versi.quero nũquid sit. Et executio.2.q.b.sup. v̇.mobilibus.v̇.et facit. Et.stipulatio.i.q. a.v̇. quero si vnus conreorum.in versi.quero an plures rei. Et feuduz.8.q.a.super.v̇. priuatur.v̇.cũ ciuiliter. Et.hereditas.13.q.a.super. v̇.quinquẽnium.v̇.quantuz tempus.in v̇si. sed nũquid. Et cessio.7.questiõe.a.super.v̇.effectus.v̇.an post in versi.quero quid operat̃.et in v̇si.sequẽ. Et. fideiussor.7.q.b.super.v̇.conueniri.v̇.sed de iure cõmuni.in versi.itez quid si reus.i fine. Et sententia.3.q.d.super.v̇.non venit. Et.ſ.q.a. super.v̇.emendari.v̇.quero an.in versi. itez iudex. Et.7.q.a.super.v̇.nulla.v̇. sentẽtia obmisso.in versi.quero.an ex libello. Et consuetudo.4.q. a.super.v̇.iudicatum.v̇.an omnia.in v̇si. quero an consuetudo. Et.homicidium.ſ.q.c.super.v̇. occidendi.v̇.qui non ex proposito. in versi. sed dubitatur. ¶Si ex ꝓposito facto resultat apta actio licet exprimatur inepte procedit libellus: et libellus est semper tollerandus si aliquo modo potest substineri. Inno.in.c.examinata.extra de iudi.de quo per bal.l.nulli prorsus.C.de for. et impe.acti. Et Innocen.in dicto capitulo.examinata dicit ꝙ libellus ineptus non debet statiz reici: imo ꝙ iudex stabit vsq; ad sententiaz: quia per acta declarari poterit: an sit aptus vel non: et qõ tunc pronũciabit prout inuenerit.

¶Licitum. An qõ non directo licet: liceat p consequentiaz. cp.in.l.quotiens.C. de iudi.

¶Licitatio. Quinq; sunt necessaria ad hoc ꝙ valeat licitatio seu venditio. primo ꝙ debitũ sit. secundo: ꝙ bona fide res vendatur. tercio: ꝙ iusto precio. Item quarto: ꝙ res subastet̃. quinto: ꝙ presidis auctoritas interueniat. hec notat glo.in.l.i.C.de prescrip.trigin.vel qua.an.

¶De iure ciuili in venditiõe rei ecclesie: vel minoris requiritur subastatio. Sed secus de iure canonico dũmodo fiat venditio in casu licito et bona fide. bal.i auten̄.hoc ius.colũp.iij. ¶.de sacrosanc. eccle. Sed vide ꝙ etiaz de iure ciuili in re minoris nõ requiritur subastatio de necessitate. venditio.2.q.b super.v̇.decreto.v̇.itez nota.in fine. Et in reb' fisci requiritur subastatio. vt. vectigal.2.q.a. 7 etiaz ibi scripsi super.v̇.arrendatur. Et an executores vltimarũ voluntatũ si vẽdant debeant facere subastatiões. Et an idem cũ venditur res minoruz. vide plene de hijs et alijs vtilib' circa hoc per bar.in.l.alio.ff.de ali.et ciba.le. Et infra tempus in subastatiõe statutuz quilibet veniens admittitur: licet res alteri fuerit venditа. vt in.l.si tẽpora.C.de fide.inſ.et iure.aſ.li.ꝛ. ¶Quero vtruz dicta.l.si tempora. habeat locuz in venditione rerum priuatorũ vel ciuitatis. glo.ibi dicit ꝙ non. Sed tu dicas ꝙ veruz est quantũ ad hoc qõ in venditionibus reruz ciuitatis: vel priuatorũ sit adiectum certũ tempus a lege. sed si adieceret̃ per officium vendentis suo arbitrio: tunc dicta.l.si tempora. posset habere locuz: quia quilibet veniens infra temp' admittitur sine dubio si nulli iaz esset facta venditio: sed si alteri esset facta simpliciter ad huc admitteret̃: quia intelligitur esse facta: nisi meliorem conditionẽ attulerit alius infra temp' apposituz subastationi. vt i dicta.l.si tempora. et ibi glo. possent tamen in venditõe esse apposita talia verba ꝙ per ea appareret esse receſſuz ab alio precone facto in alia subastatiõe. sed si esset alius priuatus vendens vl alius officialis habens ad hoc auctoritatez dicta.l.si tempora locũ haberet: nec alius admitteretur: secus si potestatem non haberet: ita debes intelligere dictaz glosam.

¶Quero. vtrũ post lapsum primũ terminum bãni endi possit fieri de nouo preconium: et dare aliaz dilatiõez. glo.ij.in dicta lege. si tempora. dicit ꝙ non. quod puto veruz si in ipso termino aliquis obtulerat cui ius erat quesituz. ex quo habes notare ꝙ isti termini extra iudiciales intelligũtur peremptorij: licet hoc non addiciatur. Idez nota pro terminis qui interponũtur pro interpellatiõibus: et protestationib': et similib' actibus extraiudicialibus. predicta vera nisi esset persona per quaz posset peti in integrum restitutio: tũc eniz posset impetrare restitutionez: vt maius tempus apponeret̃ in licitatiõe.

¶Quero. quid si ille qui primo obtulit: minus obtulit: sed nunc velit offerre plus q̃ secundus an admittatur. glo.in dicta.l.si tempora. dicit ꝙ sic et bene. ¶Quero. cuz in venditione rerũ ciuitatis nõ sit statutuz tempus a lege: an ciuitas de hoc possit pro priaz legem facere. dicas ꝙ sic. De predictis per bar. in dicta.l.si tempora. Et qualiter debet fieri subasta

q.hereticus.6.questiõe.
¶Licitũ. vide. clericus. 4.q.k.
¶Licitatio. vide. preda 2.q.c.executio.2.q.d. fructus.3.q. venditio.2 q.d. vectigal.2.q.a.pignus.7.q.

© Biblioteca Nacional de España

a ¶ Locationi.cõcordat fo.l.li. ti. l.vij. Item vtruz succesſoz teneatur ſtare locatiõi facte per predeceſſozez.h.in.c.querelã.ne prela.vi.ſu.i.di. ¶ Vide que ſcripſi infra.4.q.a. ſuper.v.exſpirat. Et.5.q. c.ſuper.v.conuenerit.

b ¶ Tempore. vide de hoc.ff. de loca. et cõduc. l.itez querit. ſ qui impleto tẽpore ¶ tẽ ſi finito locatiõis tẽpore: primus oductoz offerat tantũ quantum ſecũdus in loca tione prefertur. bar.in.l. cõgruit.et in.l.predia in fi.C.de loca. prie. ciui. et fiſca.li.xj. Sed caſuz habes contra bar. in.l.nemini.C.de loca Sed in emphiteuſi primus emphitheota offerens tantũ quã tũ ſecundo prefertur ſecundo. vt emphiteoſis 4.q. a.ſup. v. habebat.v. q̃d ſi finita.

c ¶ Lãto precio. ciuitas cõduxit quẽdaz doctorẽ cũ certo ſalario pro vno anno: quo finito: ille doctoz receſſit: demũ interpoſitis pluribꝰ ãnis iterato: iſte doctoz reeligit ſine repetitiõe ſalarij: certe illud ſalariũ videt nũc tacite repetitũ. Et idez dicas i fundo.et i ſimilibꝰ.bal.i.l.etiã ſi nõ.i fi.C.de iure doci.

d ¶ Urbanũ. hodie dicas idẽ in vrbano q̃d de ruſtico dictuz eſt.fo.l.li. ti. l.pe. Nec dominꝰ etiaz poteſt expellere conductorez vt ibi. Et de hoc vide. l.idem q̃ritur.ff.loca.et.l. qui ad certũ.e.ti.

e ¶ Locare. conductoz poteſt rem conductã alteri locare: niſi ſit actuz q̃d alteri locare nõ poſſit. vt.l.ne mo.C.de loca.et conduc. Sed quid ſi locauit alteri non eque idoneo.glo.in dicta.l.nemo.dicit q̃ non poteſt.et ideo dominus poteſt euz expellere. Item quid ſi in aliuz vſum.reſpondet dicta glo.q̃ non poteſt: nã vſufructuarius hoc non poteſt q̃ habet plenius ius ergo nec inquilinus. Quid de ſcolaribꝰ ſi vnꝰ receſſit: An poterit cameram ſuaz locare alteri glo. dicit q̃ nõ. inſt.lo ca.in fi. q̃ ẽ verũ ſi ſocionis predij ruſtici pertinẽs illud videtur recõduxiſſe eo ãno tãto precio[c] ſicut in precedenti. Sed ſi eſt vrbanũ[d] ſecus quia non ſoluit niſi pro rata temporis q̃d plꝰ extitit reſpectu anni preteriti. Et ratio diuerſitatis quia in ruſticis poſſit tali tempore dimitti q̃ illo anno nõ fieret ibi cultura. In vrbanis autem quãdocunq̃ poteſt locare: vel ſeruiciuz habere.e.ti.l.xx.

a ¶ Tercio q̃ro. quis poteſt locare[e]. dic q̃ locare conducere: et arrendare vl̃ bonos moꝛes. Et ante tempꝰ mortuo locatore: vel conductore: (vt habitatiõis) tenetur heres ſtare locatiõi[a]. e. titulo.l.i.

b ¶ Itez quando fit tacite iſte contractꝰ: nã conductoz finito tẽpore[b] locationis predij ruſtici pertres dies vel plures tenens illud videtur recõduxiſſe eo ãno tãto precio[c] ſicut in precedenti. Sed ſi eſt vrbanũ[d] ſecus quia non ſoluit niſi pro rata temporis q̃d plꝰ extitit reſpectu anni preteriti. Et ratio diuerſitatis quia in ruſticis poſſit tali tempore dimitti q̃ illo anno nõ fieret ibi cultura. In vrbanis autem quãdocunq̃ poteſt locare: vel ſeruiciuz habere.e.ti.l.xx.

a ¶ Secundo quero. qualiter fit locatõ. dic q̃ poteſt fieri conſenſu: cõtrahentiuz ſicut emptio: et ad tempus certũ: vel ad vitaz vnius: et pacta ſuper hoc conuenta ſeruãtur: niſi ſint contra leges

Ubi nõ. vbi te et q̃ aut ſit loca v. ſtare ad dz q̃ tenet ſuccess ptẽ wacionẽ aut mutuũ tẽp. et nebur ꝓpter tel. ſ. ꝓ ꝓ ſuccess locatione q̃ locatio et contractus q̃ ꝓpter q̃ ꝓpter q̃ q̃ ꝓpter q̃ q̃ ꝓpter q̃

mittere: quia non est honesta persona. Itez in re cōmuni spectatur arbitriuz boni viri: licet in re propria quis possit preferre iniquuz equo. et ad de quod notatur in. ſ. fi. inſt. loca. in glosa fina li (Sed in lege. iubemus. C. de sacro sanc. eccle. di cit ibi glosa q debemus venire ad diuisionem ad euitandū cōtenciones inter nos (De predictis p baldum in lege. q̄q̄. C. q̄ testa. fa. po. colū. ij. (Tamē dicas q si duo habent hospicium q̄ cō sueuit locari z vnus vult locare: et alter non: iudex equ⁹ coget eos stare eq̄tati etiam sine diuisione domi nij: et consi drabit q cō suetudo ē altera natura. vt per eum i dicta lege. q̄q̄. in fine. (Quero. nun quid prelatus possit locare predia suoruz membrorum. respondeo non vbi distincta est admi nistratio: et membra habent proprium rectorem. alias sic. vt de iudi. c. cuz deputati. et in. capitulo. i. de pac. in clemen. et per bal. in. l. emptorez. C. de loca. et conduc.

potest qui emere et vendere: nisi miles[a]: vel curialis: qui nō possunt cōducere predia rustica ne regis seruiciū impediat[r] e. ti. l. ij.

¶ Non tamē potest domuz ad meretriciū locare domin⁹: alias punit[r] leno. 4. q. a.

a ¶ Quarto quero. de quibus reb⁹ fit locatio. dic q quelibz res in cōmercio hominū existens potest locari vel arrendari Item vsusfruct[b] alicui⁹ rei pro certo precio annuatiz. sed tunc mortuo conductore exspirat[c] locatio cum de sui natura morte vsusfructuarij finiatur. et restituitur proprietario cium heredi: vel permittitur habere fructus anni defunctiōis cōductoris: e. ti. l. iij.

¶ Que est pena bononie conducentis domuz scolaris non finito locationis tempore. excōmunicatō. ſ. q. a. Et an hoc potest fieri in alijs studijs. studiuz. ſ. q.

a ¶ Quinto quero. quanto tempore durat locatio. vide supra. 2. q. a. z 4. q. a. Et est sciendum q non potest cōductor ante tempus expelli[d]: (nisi dom⁹ domini corruit vel minatur ruinaz: nec aliam habet vbi habitet[e]. Aut si in vicinitate sua habet inimicicias.

¶ Miles. nec potest agi ex tali locatione predij rustici facta militi: vel curiali. nisi locator credebat militem esse paganuz: vel curialē esse priuatum. azo. in suā. C. de loca. et conduc. ſ. cōtrahitur locatio. v. itez eo notato.

b ¶ Ususfructus. si aliquis locauit fundum suum ad pensionez parcipiendā in pecunia: ita q fructus omnes remanerent apud colonuz: domin⁹ ad tributa non tenet[r]: nisi aliter cōsuetudo se haberet. hoc verū in realib⁹ oneribus (in collectis vero q̄ imponūtur psone p reb⁹ est inspicienda psona cui imponūtur. bar. in. l. i. ff. de ano. et tribu. libro. x. (Vide vsusfructus. 4. questione. a.

c ¶ Exspirat. sed morte conductoris non exspirat locatio vsus: vt locatio dom⁹: quia heres tenetur stare tali locationi. vt supra. 2. q. a. in fi. Quero. vtruz finiatur ius locatiōis morte locatoris. dic aut locator habebat i⁹ perpetuuz: aut habebat ad vitam suā. primo casu non finit[r]. secūdo casu sic. Aut querimus an morte cōductoris finiat[r]. dicas aut conducitur res et non finitur. aut vsusfructus rei et finitur. bal. in. l. si domina. in fi. C. de vsusfruc.

d ¶ Expelli. si dominus de facto spoliauit colonuz vel inquilinum subuenit[r] ei officio iudicis vel per canonē. reintegrāda. 3. q. i. et. procedit sumatiz licet in actione ex conducto esset necessaria solemnitas iudiciorz. baldus in lege. edem. C. de loca. et conduc.

e ¶ Habitet. quero de quibus vsibus loquit[r]. l. eodez. de quo etiaz per spec. ti. de petito. et posse. v. sed nū quid depositarius.

¶ Conductor indebite expulsus petit penaz promissam: et ponitur in fruitione si fuit apposita clausula rato manente pacto: et si non soluit pensionem: potest eam retinere pro pena et gratis fruere conductionem. vt lege. si de fundo. C. de loca. et conduc. Et nota q licet sit apposita clausula rato manente pacto tamen contractus claudicat: quia illa videtur apposita saltiz in fauorem obseruantis.

¶ Quero. quid si conductor expellitur per viz a tercio. respondeo vt per cy. in dicta lege. si de fundo. Et certe refert: aut persona est causa damni: et non egreditur personam. aut casus fortuitus est casus dāni: et tunc nocet domino. De quibus per baldum in dicta lege. si de fundo. Vide. vis. quarta questione. l.

© Biblioteca Nacional de España

L.de loca.et conduc.quando domin⁹ vult expellere inquilinuz/respõdeo: si dominus indiget domo pro sua habitatione/vel quia ipse vel filius eius vult ducere vxorem/vel quia ibi vult facere artem lane/vel aliaz artem honestam/vel hijs similia/Et an hoc sit simpliciter verum q̃ si locator domus velit ipsam inhabitare vel reficere possit per hoc expellere conductorez/vide.h.i capitulo. propter. de loca.et conduc/Et ibi in fine. per euz vide q̃ idez in inquilino qui potest ante tempus domuz deserere ex causa orta de nouo.vide infra.e.in versi.et dicit/Sed nonne locator potuit predictos vsus prospicere et considerare cum locauit domuz.respondeo q̃ tenet̃ considerare omnia.s.propinqua.Ea enim que sunt satis remota non. vide infra.e.in versi. quero de qua.et versi.se.¶ Quid si non debet ducere vxorez ipse sed frater/respondeo nõ est proprius vsus domini:et ideo potest ob hoc inquilinus expelli/Quid de patre et matre indigentibus habitatiõe ex noua causa iusta alias honesta et probabili/respondeo idem q̃ si filius indigeret.ff.de inofficio.testamen.l. naz et si parentibus/Et dicit bal.in dicta.l.eodem. q̃ si inquilino superuenit necessitas cõducendi meliorez domũ propter vxorez quã ducere debet q̃ tamen non potest migrare: licet velit soluere pensionem pro rata temporis:quia inquilinus potest relocare alteri: et sic damnuz euitare.vt ibi per euz in fi. vide supra.e. in versi.i.quasi in fine/Sed quid si ista dom⁹ est ita ampla q̃ vter q̃.s.locator et conductor possunt habitare.respondeo locator non cogitur stare simul in habitatori presertiz qui posset insidiare pudicitie.

¶ Quero.de qua necessitate loquitur dicta.l.eodem.q̃ respondeo de necessitate improuisa: naz si sciuit causam esse vel futuraz esse:non habet predictum beneficium dicte.l.eodem.C.de loca.et conduc. vt ibi dicit glo.vide supra.e.versi.i.in fine.et infra glo.proxima.v.quero si tempore.quia qõ prouideri debuit improuisi casus naturaz nõ habet/Sed quid si i ista necessitate incidit culpa sua vel aliqua speciali inimicitia.respondeo sibi imputet.vt.ff.loca. et conduc. l.si merces.§.culpe.naz ex qua culpa tenetur ex eodem non agit/Sed nunquid dicta.l.eodem.habeat locum in colono sicut in inquilino. respondeo non : quia littera dicte.l.eodem.de ede tantuz conducta loquitur.et quia dicta.l.eodem.priuilegiuz cõtinet non debet extendi/Quero. cum dominus possit sua auctoritate intrare domuz suam ãre requiritur hec probatio que coraz iudice fienda est: de qua fit mentio in dicta.l.eodem.respondeo:quia iudex propter conuersiaz partiũ aditus erat: vel a dño: vel ab inquilino: has eniz querelas: quia nõ sunt proprie loquendo petitiões:sed implorationes et querele audit iudex sine libello vnde postq̃ iudex est aditus debet spectari eius auctoritas. Quero.quid si dominus falso pretextu qõ volebat pro sua habitatione expulit inquilinum:et statiz postea locauit alteri. respõdeo tenetur inquilino ad interesse. et si obtexit iudici: tenetur crimine stelionatus:et si inquilin⁹ velit reuestiri de habitatione: potest hoc petere: superuacuuz enim est credere q̃ voluit pro sua habitatione ille qui postea non habitauit.de predictis per bal.in dicta.l.eodem.

¶ Reparatiõz/quero si tempore locationis: vel tempore quo recepit mercedez:dom⁹ indigebat eadez refectiõe vel paulo minori/respondeo: nõ auditur locator.vt glosa in lege.eodem. L.de loca.et conduc.quia nõ patrocinatur necessitas ei qui sponte posuit se in ipsa:sed secus est si necessitas postea creuit vltra quã a principio credere tur.de quo ibi per bal.vide supra glo.proxima. vsi.i.et vsi.quero de qua.et vsi.se/Et an isto casu potest post refectionez compellere conductorem vt ibi habitet vel soluat totaz pensionem . vide.h.in.c.propter.de loca. et conduc.s.di.

¶ Item si aliquis emit fructus alicuius molẽdini: vel alterius edificij: et est destructuz: et eget refectione et magna impensa propter qõ fructus interiz non percipiũtur. si est locatio sine dubio refectio pertinet ad dominuz: et debet fieri mercedis remissio/Sed si sit venditio ita q̃ sit venditus vsusfructus:et tunc dicas q̃ est considerandum ad quez pertinet refectio: et dicas q̃ in reficiendo sunt duo.s.cura siue solicitudo refectiõis et istud simpliciter pertinet ad vsusfructuariuz : quia omnez curam rei videtur suscepisse:nisi carere velit vsusfructu.secunduz qõ videtur in refectione est impensa:et ista siquidem est magna pertinet ad proprietarium. et si vsusfructuarius fecerit a proprietario repetit: et iste vsuffructuarius petet pecuniaz pro impensa ante q̃ impendat ipse: et si dominus cessauerit sibi pecuniam dare ad refectionez tenetur ad interesse vel actione exempto. Et predicta sunt vera quando edificia seu molendina durant: licet in aliqua parte destructa ita q̃ vsusfructus integer remanet. Si vero molẽdina seu edificia totaliter essent destructa:tũc de refectiõe nõ esset tractandũ: qz vsus

© Biblioteca Nacional de España

fructus esset finitus: nec restauraretur: licet res repararentur: nisi poneres dicta edificia alicui locationi alterius vniuersitatis vel rei accedere. de quibus per bar. in.l.dotez.ſ. qui maximos.7. 8.9.qq.ff.de publica.et veti. Cide infra.6.q.c

tem. Et istis casibus restitu et conductori precium pro rata[a] temporis. ſItem potest expelli si deteriorat rem conductā[b]. ſvel cōgregat ibi malas[c] feminas: aut homies ex quibus sequitur vicinie malum/ Aut si ad quadrienniuz: vel quinquēnium conduxit: annuatiz p certo precio et per bienniuz[d] in solutionem cessauit. eodez titulo. lege. vj.

b ¶Itez potest expelli (.ſ. per dominū domus etiam ꝓpria auctoritate.) si preciū locationis tempore debito nō soluat. e.ti.l.v.

c ¶Et scias q̄ emptor rei

super.v. nō tenetur.v. q̄ro quādo dicatur.in vſi. ſz quid si nihil. Et q̄ dicitur supra: si ē locatio. vel si est venditio. dicas q̄ si est locatio an venditio stabitur verbis: vt si dico emo sit emptio: et si dico loco sit locatō. vt ibi per eum in.ſ.questiōe.

a ¶Pro rata ſidez fiet si domino reficere recusante inquilinus dimittat domū.fo.l.li. ti. l.ij.

¶Quero ſquando locator ante tempus expellit conductorez fiat remissio mercedis pro rata temporis.dicas secundū.glo.in.l.edem.C.de loca.t conduc.q̄ sic quando causaria necessitas interuenit: vt propter vsus proprios vel refectionez rei ſecus si propter abusuz inquilini: naz cū per culpaz suam stetit quominus habitet habetur pro habitante in sui preiudicium: et ideo debet soluere integraz pensionez illi⁹ anni/ de quo per bal.in dicta.l.edem.in fi.Et vide etiaz per.b.in. c.propter.de loca.et cōduc.4.di.

b ¶Conductaz ſconcordat foro legū.libro. ti tu. l.iij ſEt hoc qō in hac.l.partite dicitur si deteriorat rem conductā quomodo intelligatur. respōdeo deteriorando rez nō paruz sed multū et hoc multū vel modicū quantū sit relinquit arbitrio iudicis secundū qualitatez et quantitatez rerum et personaruz ſSed quid si non destruxit sed vendidit tanq̄ proprietari⁹. respōdeo: et tūc male versatur respectu proprietatis alias cōtract⁹: quia facit id qō est contra naturaz contractus. ſSed quid si ex pluribus rebus male versatur in vna. respondeo distinguendo vt in re debitoria. de edili.edic.l.plura. Et si vnaz meliorauit: aliaz deteriorauit: in illa meliorata non fit compensatio. sed si eandez rem in vna parte meliorauit: et in altera deteriorauit fit cōpensatio cessante dolo. ff.de nego.gest.l.si negocia.et.l.de illo.ff.pro so.de ꝑdictis.p bal.in.l.edem.C.de loca. et conduc.colū.vj.v.ſequitur in littera.

c ¶Dalaq.et tunc quādo ante tempus expellitur debet soluere integram pensionez illius anni. vt supra e.ſuper.v.pro rata.v. quero quando ſSi inquilin⁹ male versatur circa mores: sed nō circa rez: nec in p̄iudiciū domini: vt quia tenet ibi meretrices: tunc ex loci et qualitate personarū ē diffiniendus: nam si conductor est sacerdos nō est verisimile: q̄ si domin⁹ cogitasset ei locasset si autez est scolaris ⁊ iuuenis debuit hoc presumere per locum a cōmuniter accidentibus ſItē si domus est inter honestos nō videt presumi: secus si iuxta lupanare ſSed quid econtra si domin⁹ inuito inquilino immittat ibi meretrices. respōdeo potest migrare. bal.in.l.edez.C.de loca.et conduc.colūp.vj.v.ſz quid si male versatur.

d ¶Bienniū. vide.fo.l.li. ti. l.iiij ſSed si ante q̄ expellatur soluat: non potest expelli: licet biēnio cessauerit. v.e.ti.et.l.iiij.et glo.in.c.pe.de.loca. Et vide infra. e.6. q.a.ſuper.v.quādo debet.v. quero quo tempore.in vſi.tercio casu. Et emphiteosis.3. q.a.ſup.v.biēniū.v.nota q̄ taz.in prin. Et quanto tēpore debet cessare cōductor vel emphiteota i solutione canonis vel pensiōis anteq̄ possit expelli. h.i c.potuit.3.di.de loca.et conduc.

¶Pone ſlocaui tibi domū: et tu locasti ticio: ticius soluit tibi: et tu non soluisti mihi: an possuz expellere ticiū ſdicas q̄ non: quia teneor stare inquilino cū habeas hanc potestatē a me. vt.ff.de pig.l.solutuz. ſ.si domū.et.ff.de ser.rus.pre.l.cū esset. ſSz nūquid pro vno nūmo non soluto potest inquilinus expelli ſrespondeo non: quia equitas non dicat hoc.ar.ff de cōdi.et de.l.quāuis.et.ff.de ininte.resti.l.scio. Nisi in vno nūmo representatur honor domini. vt i emphiteosi et feudo nostri tēporis. nam que sunt parue potentie et quantitatis quādo sunt magne considerationis: quia sunt magne qualitatis. et vbicunq̄ non habem⁹ ius scriptuz debet sequi equitas. extra.de transac.c.fi.et vbicunq̄ alicui aliquid cōmittitur intelligitur ei cōmitti equitas: nisi scriptura legis reperiatur in contrariuz. vt est ibi tex. valde notabilis. de predictis per bal.in lege.edem. colūp.v. C.de loca.et conduc.

¶Nūquid colonus ptiarius ad longū tēpus possit statiz cū nō soluit expelli. respōdeo sic: q̄ nō seruat

© Biblioteca Nacional de España

ſocietatez conductiõis. ſi autem eſt quaſi colonus: quia prestat mercedẽ in alia re quã i pecunia erit i/dez qõ in vera locatione nũmis facta. bal. in.l.edez. colũ.iij.C.de loca. et conduc. Certuz eſt q̃ poſſum expellere colonum mea auctozitate: quia non poſſi det. ſed quid ſi colon⁹ meus alteri locauit: vtruz poſſum expellere ſecundõ conductozẽ mea auctozitate. Et bar. ff.ſi muli. ven.no.l.i.§.ſi neceſſario. dicit q̃ ſic. ſed habes caſum in.l.certaz.C.Ut in poſſe.lega. q̃ poſſeſſoz nõ poteſt deijcere detentozez qui habet cauſam ab alio ſed dictuz ſuum non teneas quia naturaliter et ciuiliter poſſidens poteſt quemlibet deijcere ne ſua poſſeſſione priuetur. vt notatur in.l.i.§. interdicto. in glo.ordi.ff.vti poſſi. de quibus per bal.in dicta. l. certam. ¶ Sed nunquid colon⁹ qui propter non ſolutam penſionẽ expellitur maturis fructibus debet rehabere precium operarũ. reſpondeo ſic: quia non delinquit circa rem quaz bene coluit. ſed circa perſonam domini. ff.fami.herciſ.l.funduz qui. C. de vi et vi.arma.lege.colonus. de quibus per baldu3 in lege.edez. C.de loca.et conduc.colũp.iij. ¶ Sed quid de eo qui emit fructus ad luſtrum. i. ad longum tempus an poſſit expelli ſi non ſoluit precium. dicas q̃ ſic: quia ſimili eſt conductozi. vt i clem. monaſteriũ de re.eccle.non alie.et per.bal.in.l.edez. C.de loca. et conduc.colũp.iij.

locate (vel arrendate.) poteſt expellere[a] conducentez ante tempus: niſi aliud cõuenerit[b] inter eũ et vendentẽ. vel niſi fuerit locatio ad conducentis vitam. vel pro ſe et heredibus. non autem

a ¶ Expellere. concordat. l. emptozez. C. loca. et vide que ſcripſi infra glo. proxima. Utruz emptozi cedãt penſionis rei empte. dicas q̃ penſiones preteritozũ annozuz non veniunt: nec prestande nec cedende: niſi aliud actum ſit inter partes: naz id qõ prius agit poſtea repetitum videtur. Item ſubde quid de penſionibus preſentis anni. reſpõdeo non cedent emptozi ſi fructus agri fuerint collecti licet nonduz dies eas ſoluendi venerit. Et ſubde quid ergo ſi non ſunt collecti penſio tamẽ ſoluta eſt. reſpondeo non prestabit eaz venditoz emptozi. ſupple ſed conſulet ſibi emptoz per expulſionez coloni. Et ſubde ſed ſi nondum eſt ſoluta penſio diuiditur inter eos pro rata anni. Idez tenet barthol⁹ in lege finali. ff. de iure fiſ. Et a ſimili videt idem dici poſſe in legatario vt penſiones pertineant ad heredem vſq; ad aditaz heredi/tatem: poſtea ad legatariuz. De predictis per baldũ in lege. legatozũ. C. de vſuris et fruc. lega. colũp. iij.

b ¶ Conuenerit. ſucceſſoz ad quem non deſcendit obligatio perſonalis. i. ſucceſſoz ſingularis non tenetur ſtare colono: vel inquilino: niſi ius coloni vel inquilini ſit reſeruatũ in contractu. ff. de acti. emp. l. ſi mercede. §. finali. circa quod vide. vſuffruct⁹. §. queſtiõe. a. ſuper. v. cedunt. v. an vxor. in verſi. que ro maritus. quia ex pacto domini queritur ſingulare ſucceſſori ius excipiẽdi: quia intereſt domini. ar. ff. de pac. l. reſcriptum. §. finali. et eodẽ titulo. l. ſi merces. §. qui fuunduz. vel niſi ſucceſſor ſit ex legis diſpoſitione. vt. ff. ſolu. matrimo. lege. diuor/tio. et. l. ſi filio. §. finali. naz lex nemini vult face/re iniuriam: vt ibi nota. Idem in eo qui ſuccedit ex iudicis diſpoſitione: naz idem iudex ſemper intelligitur reſeruare ius tercij. ff. de bo. aucto. iudi. po. lege. in venditione. §. i. et extra. vt lite non conteſt. capi. quoniaz. per inno. Idem in vxore: et eſt ratio i vxore: quia ẽ quodã modo vniuerſalis ſucceſſoz cum dos dicat vniuerſitas: et quia poteſtatez dedit marito: et maritus eſt quodãmodo procurator vxoris i re dotali: nec eſt vxor immo eſt anteceſſor. vide circa hoc limitationẽ per Bartholuz in lege. ſi filio. §. fina. ff. ſolu. matrimo. vbi etiam dicit bartholus q̃ hoc etiaz fallit fauore fiſci. et ibi etiam diſtinguit in eo qui eſt ſucceſſoz ex neceſſitate. Quero. nũquid ſucceſſoz prebende teneatur ſtare colono. reſpondeo non: quia ſucceſſoz non habet cauſam ab eo nec tranſmiſſionẽ: ſed ſuccedit per viam priuationis ex natura ordinis et noue creationis. ſed vide que circa hunc et ſequentẽ articulum ſcripſi infra. e. v. cuz rector. Et vide. ſimonia. z. queſtione. g.

¶ Quero quid in ſucceſſore in prelatione vel rectoria. reſpondeo tenetur ſtare rebus bona fide geſtis et recte geſtis cum debita ſolẽnitate: quia eadez perſona per ſignificationez eiuſdem officij eſſe videtur. machinatiõibus autez et fraudibus ſui anteceſſoris ſtare non tenetur: quia in ſegetẽ ſucceſſoris falcez mittere non potuit anteceſſor. de re. eccle. non alie. §. hoc conſultiſſime. §. finali. libro. vj. et per ar. 12. queſtiõe. ij. capitulo. alienationes.

¶ Quero an emptor tenetur ſtare inquilino cui per inſtrumentuz bona ſunt obligata. reſpondeo q̃ ſic per bartholũ. ff. qui mo. pig. vel ppo. ſol. lege. i. et. ff. como. lege finali. per ey. Sed pone q̃ colonus fecit multas expenſas: nũquid ſub illo pretextu poterit retinere. reſpondeo q̃ ſic. vt. ff. de vi et vi. ar. l. colonus: ex quo ſeminauit metet ſaltiz tanq̃ partiarius parciet fructus cũ emptore ex quadam equitate incidenti ex iure conſuetudinario. Sed nunquid partiario colono tenetur emptor ſtare. dicas q̃ non: niſi pro illo anno quo laborauit fundũ et fecit ſumptus: quia non tenetur inuite fieri ſocius.

© Biblioteca Nacional de España

Quid in colono ad longuz tempus. dic q̄ emptor cogitur stare ei: quia habet vtile ius in re sicut habet emphiteota. Et idez dicas in cōducto re ad longuz temp⁹. vt bar. in l. si. filio. ℣. si vir in quinquēniū. ff. so. matri. et. ff. de cōtra. emp. l. si aque ductꝰ. ff. ō ser. rusti. prē. l. per quez locum. tamen colonus tenebit ei vti li actione locati datiua a lege: vl̄ actione in factū ō vl̄ officio iudicis ad futuraz mercedem: quia ex quo emptor cogitur stare ei ergo reciproce colonus cogitur stare illi. vt. ff. ō vl⁹ fructuem ad cane. l. si vsusfructus nomine. glo. q̄ incipit. i fi. potest etiaz cōueniri dominus vt iura cedat contra colonū. Et dicas q̄ licet cōductori non sit constitutuz ius in re si singularis successor non succesſit conductori in plenum vt q̄ est missus in possessiōez causa rei seruande cogitur stare colono. vt dicit bar. in dicta l. si filio. ℣. si vir. Quid si instrumentū dicat pro se et suis successoribus et cetera: an obligat singularez successorem. dic q̄ non. C. de eden. l. quedam. ℣. non autē. ff. de ver. obli. l. stipulatio ista Denuo quero quidaz dixit loco pro me et filijs meis: modo filius repudiauit: an heres extrane⁹ teneatur stare colono. respondeo sic: quia subrogatur loco filij in successione et iudicio. ff. ad trebell. l. si postulante. in fi. prin. Idem dico si hereditas iacet quia loco filij heredis hereditas habetur: nec pretori hereditati: sed filio abstinenti subuenit. de predictis per bal. in l. emptorē. C. de loca. et conduc. Et vide. h. in capitu. querelam. ne prela. vi. su. di. i. ¶ Cum rector ecclesie potest locare ad modicū tempus q̄ consuetudo interpretatur ad decē annos: ponamus q̄ iste rector interiz mori/tur et in primo anno perceperat pensionez pro nouē annis queritur an eius successor teneatur stare colono. et videtur dicendū q̄ sic sicut dicimus in mulie/re que tenet stare colono mariti: et sicut illa recuperat pensionē pro rata temporis soluto matrimōio ita hic successor recu/perat ab heredi bus p̄decessoris Dicas ſm inno ex. ne. p̄la. vi. suc. fi. q̄ aut locat administrator pre bēde noie ecclie aut noie sui ipsius. primo casu si locatio ē fctā noie ecclie ex cā p̄babili: successor tenet stare colono ne otra hētes cū p̄decessore decipiant. ſcō casu ānō noie sui ipsi⁹ in administratiōe p̄ bēde iste nō pt obligare successorez: qz sua obligatio personalis nō sequit fūdum. vide circa

expellit locatoris heres conductorē[a]. et quando emptor expellit restituit (.ſ. conductori.) venditor salariū pro rata temporis. e. ti. l. ij. xix.

¶ Et quia de restitutiōe salarij feci mentiōez[b] scias q̄ si conductor impedit vti re locata: vel arrendata: per dominū in casu nō premisso: vel p aliuz[c] quē dominus potest prohibere: tenet ei domin⁹ ad damnū ⁊ lucrum quod inde erat habitur⁹ si p̄hibitus nō fuisset. Idez si ex iusta causa prohiberi non potest impediēs: quaz (.ſ. causaz) sciebat locator tempore locatiōis. ſz si ignorabat tenet dumtaxat ad recepta. Et tenet (q̄ cūq̄ sit: siue locator siue alius.) iuste impediens conductori ad melioratiōis extimatiōez. Et predicta habent locuz: nisi conductor tēpore cōtractus sciuit posse iuste impediri: tūc enim denegatur ei actio cōtra locatorez. e. ti. l. xij.

a ¶ Sexto q̄ro. quādo debet[d] solui precium locationis vl̄ arrēdatōis. dic q̄ tēpore conuēto. et si nil conuenit secundu3 consuetudinē loci contract⁹ et si nec ē cōsuetudo soluit in fine anni. e. ti. l. iiij ¶ Et scias q̄ iudices curie: vl̄ officiales regis. et

hoc notata per cy. C. loca. l. emptorez. de predictis per bal. in l. iubemus. C. de sacro sanc. ec. Et vide q̄ scripsi supra. ℣. proximo. in ℣si. quero nunquid. cuz versi. sequen.

a ¶ Conductorez. sed potest expellere heredē cōductoris vsusfructus: quia non trāsit ad heredez: sed exspirat morte conductoris. vt supra. 4. q. a. et vide que ibi scripsi super. ℣. exspirat.

b ¶ Mentiōez. ſ. supra. e. q. a. de qua restitutiōe salarij vide etiā q̄ ibi scripsi sup. ℣. pro rata.

c ¶ Aliū. ad hāc legez ptite. adapta ea q̄ de vēditione scripsi. vēditio. ſ. q. k. sup. ℣. defendere.

d ¶ Quando debet. vide de hoc per ho. in capitulo. sicut nobis. de sen. et re. iudi. Quo tempore inquilinus debet soluere precium locatiōis. dicas q̄ aut est actū q̄n soluat et ispice pactū. aut nō ē dictū q̄n soluat: et inspice cōsuetudinē generalē. i. q̄ cōiter inter boies cōsuetū est fieri et pasci/sci. C. de fideiuſſ. l. ſi.

© Biblioteca Nacional de España

Aut nō apparet de cōsuetudine: quia varia vel nulla est: et tūc aut loquimur ꝺ mercede alias mixta rei et opere: et dic vt per bal. i. l. aduersus. C. de loca. et cōduc. Aut de mercede rei: et tūc aut loq̄mur de obligatiōe: et de exactione: aut de expulsiōe. primo casu aut est ꝑsona in qua pōt obligatio radicari vniformiter: et cedit in principio tēporis: aut distributiue radicat: et distributiue cedit. vt. ff. de fideiu. l. si a colono. et. ff. de sti. lege. si seruꝰ cōmunis. ſ. finali. Secundo casu dominꝰ in iudicio non potest exigere nisi finito tēpore: quia ordo est ꝙ agēs ꝓueniat implendo. ff. de edili. edic. l. ediles. ſ. ordinē. inquilinus tamē si ante soluat nō dicitur indebite soluere: sed sibi cautiꝰ prouidere. ff. de loca. et cōduc. l. sed addes. de hoc vide. emphiteosis. 3. q. a. sup. v. solutiōe. v. an qui allegat. in fi. Tercio casu dominꝰ non pōt expellere inquilinū nō soluentē nō precipiti festinatione: sed adhibita discretiōe. i. post duos menses post q̄ incepit. sed circa hūc articulus vide latiꝰ supra. ſ. q. a. et que ibi scripsi sup. v. bieniū. In colono puto ꝙ debeat soluere tēpore quo fructus ꝓcipiuntur vel parū post: quia vsq̄ tunc videt fides adhibita de mercede cuz rustici raro pecuniā habeāt nisi fructibus habitis. potest etiaz dominꝰ fructus stantes ad huc intra funduz existētes retinere loco pignoris et ꝓhibere ne colonꝰ exportet. In partiario colono certū est ꝙ anteq̄ colligat soluere nō potest: sed eis recollectis imediate debet soluere secundū consuetudinez loci et aliorū locoruz et colonoruz circunstantium. de predictis per bal. in. l. edez. colū. i. C. de loca. et conduc. Circa hoc vltimū vide infra. 7. q. a. super. v. predio.

¶ Faber qui prestitit operā et non mercedez recepit petit mercedē cuz vsuris. vt. l. aduersus. C. de loca. ⁊ conduc. et est ratio: quia dominꝰ hedificij habet rei operate fructus et gaudium. ff. de acti. emp. l. curabit. Quando debeāt soluere artifici vtrū ante opus factū: an i medio operis: vel i fine. an de tēpore in tēpus. glo. in dicta. l. aduersus dicit ꝙ finito opere. et videmꝰ ꝙ artifices cerdones piliparij ⁊ sutores ita de facto seruāt. Sed edificatores non seruant hec: q̄ ista interpretatio esset eis nimis honorosa: et ideo media via eligitur per quā vtriq̄ parti cōsulitur. ff. de soluti. l. cuz stichus. ff. loca. l. insulā. in fi. alias possunt cessare ab opere. ar. ff. man. l. si vero nō remunerandi. ſ. fi. cū. l. se. et. ff. de lega. iij. l. lucꝰ. Licitatores autez pauperes et manuales qui alimentis indigent debēt aliq̄ habere de mane vt possint laborare: quia qui nō manducat nō potest laborare: ⁊ hoc cōsonat equitati: q̄ verba debēt intelligi secundū qualitatē personarū. ff. de oper. liber. l. ex artifici. vt cy. in dicta. l. si aduersus. vide aduocatꝰ 8. q. a. sup. v. salariū. v. nūquid aduocato. i vſi. in aliis aūt. Et hec sunt vera quādo quis ꝓmittit operā in opere: sed si vnus ꝓmittit operaz in genere vt famulꝰ qui ꝓmittit vno anno seruire expensis dñi ꝓ certo precio: nō debet habere mercedē nisi in fine tēporis et si ante recedit imputet sibi: quia videt ꝓmittere nō recedere interiz. Et adde ꝙ qui conducit opus ad mensurā: quia nō potest mensurari anteq̄ fiat prius debet fecisse anteq̄ agat. vt. ff. loca. l. qui insulaz. ſ. qui edē. de predictis per bal. in dicta. l. aduersus. Qui promittit opus vt domuz: debet facere domū snis fabris et expensis. ff de ver. obli. l. contractꝰ. ſ. itez qui insulam. Sed qui promittit operaz seu artem: aut hoc facit ex mera liberalitate seu curialitate: et debet rei recipere impēdia. ar. ff. como. l. in rē. ſ. possint. aut non ex mera liberalitate seu curialitate. sed ex alia qua recōpensatiōe: tūc debz se alere suo sumptu vt. e. ti. l. suo sumptu. et. l. suo victu. Et ex hoc apparet ꝙ cōducti ad aliq̄ laboriciniū debent facere expēsas sibimet: nisi aliter se habeat cōsuetudo que semp debet attendi vt. C. loca. l. licet. Concordat bal. in. l. quoniā liberi. in fi. C. de testi. licet glo. ibi teneat cōtrariū. Et idez videt de vasallis et alijs debitoribꝰ qui omni eoz sumptu tenentur impēdere debitū. de quibꝰ ꝙ bal. in. l. liberti. C. de oper. liberto.

a ¶ Totius anni. de salario potestatū vide q̄ not tat ꝙ cy. et alios. ff. de offi. asse. l. diez functo. dominꝰ cy. dicit ibi ꝙ si mortuus est potestas heredes eiꝰ nō debēt habere salariū nisi pro rata tēporis quo potestas exercuit officiū. Sed glo. dicit indistincte ꝙ publica salaria debētur pro toto illo tēpore quo debebat stare in officio si est annus vel anno minꝰ non vltra vt notatur in. l. si vno. ſ. itez cum quidā. ff. loca. Bar. tamen in l. si preses. ſ. diuus. ff. de va. et extra ordi. co. tenet in potestate ꝙ debetur heredibꝰ salariū totius tēporis. et tu hoc teneas: q̄ hoc tenet hec lex partite. licet bal. in infrascripto. ſ. ceteri vero. dicat ꝙ hoc nō credit dicēs ꝙ potestates nō tā eligūtur q̄ conducūtur: vel ꝙ est contractus innominatus facio vt des: et ideo ꝙ si per casum fortuitū impeditur factuz ꝙ nō pōt agi de mercede. de quibus per bal. c. quia principe. ſ. ceteri

magri docētes sciētiā liberalē: habētes ānuati salariū certū: a rege: ciuitate vel cōmuni: si postq̄z officiū incepit exerceri moriatur totius anniꝰ salarium debetur eoruz heredibus. Sed aduocatus a clientulo: aut officialis mecanicus: habebūt

© Biblioteca Nacional de España

vero. q̃s dica. dur. mar. co. coll. p. feu. ¶ Si aduocat⁹ nō ꝑt iplere aduocatōez aliquo casu: vel est mortu⁹ añ̄ꝫ aliq̃d faciat: vtrū totū salariū ei debeť. Itē q̃d si aliq̃s elcūs ē ptās: ꝛ añ̄ꝫ incipit officiū moriť: vl ꝑ⁹ acceptū offm̄ durāte officio: vl añ̄ꝫ vadat ad ei⁹ exercitium mutat statū: vel insurgit q̃daz tiran⁹ vel alia cepta: ita ꝙ exercitiū nō remanet libez ptāti vel aliq̃d fit ꝙ ptās sine verecūdia ibi remanere nō ꝑt: an dz hēre totū salariū. Itē quo tpe sibi debeat solui salariū. Itē an ptās: vl doctor: vel aduocat⁹ q̃ moriť: vel alter ifirmať dz seruire p seip sū vel p substitutū. Itē q̃d: si stetit p aduocatuz vl doctorē: vel ei⁹ culpa: an dēat hēre salariū. vide bar. i. l. pses. ſ. diu⁹. ff. de va. ꝛ ex ordi. cogni. ¶ Vide de salario doctoris. studiū. q. q. c. ꝛ que ibi scripsi sr. v. salariū. Et ó salario aduocati: seu mediciali. vide. aduocat⁹. 8. q. a. sr. v. salariū. Et de salario ptātis: seu medici: ꝛ alioz. vide que scripsi. salarium. v. potestati.

scōz laboris[a] extiatiōez: vl si vult totū salariū facit ei⁹ heres ceptū aduiplere. e. ti. l. nona.

a ¶ Scōm laboris. Si dns famulū sine culpa añ tē p⁹ expellat soluet ei totū salariū. ꝛ si famul⁹ sine culpa dni añ tēp⁹ recedat ꝑdit salariū: ꝛ tātūdē de suo restituet. fo. l. li. iiij. ti. iiij. l. viij. ¶ Sz póe: famul⁹ me⁹ nō vult mihi seruire ego volo eū expellere: ꝛ de ꝑterito tpe nil volo ei reddere. rñdeo: si tm̄ dānū patior ex recessu q̃tū cōmodū habui ex seruicio ꝛ accessu: nō teneor ꝓpt cōpēsatiōez hic inde. si āt nō ē mihi dānū nec interesse: soluere debeo ꝑ rata tpis. sz si nō ē act⁹ in quo cōsideret interesse pecūiariū sz public⁹ bonor: vt in doctore cōducto ad lectura: vel i medico oducto ad practicā: i quo vn⁹ casⁿ tm̄ ꝑt valere q̃tū mille nil ei debeť q: nihil videť adipletū: cū aliq̃d nōbiliter supest adiplēdū ꝛ ꝑ eū stat. ff. de manu. testa. l. si ita fuerit. Et hāc distictiōez de famulo recedēte i salutato hospite pōit bal. i. l. aduers⁹. C. ó loca. ꝛ oduc. Et idē dico i edificatore q̃ pmisit mihi facere domū certe formę: q: si recedit ab ope nil ꝑt petere: q: pēsitatio debeť ꝑ forma q̃ nō ē nisi i re Et ē simil stipēdiario q̃ cōducit ꝓpt ifortuitos casⁿ: vt si recedit añ tēpus nil hēat. si vero cadit portio opis ꝛ eq̃litas tpis: tūc attēdit rata tpis facit q̃d nō. ff. de loca. ꝛ oduc. l. si vno. ſ. itē cū q̃dā. Et idē in aduocato q̃ dimittit litē idiscussaz tpe substātiali: ꝛ tpe periculi iminētis q: nil habebit ꝛ habitū reddit. Circa hūc articuluz vide. aduocat⁹. 8. q. a. sr. v. cētū. in. vsi. ꝛ si aduocat⁹. De predictis p bal. in. l. edē. colū. iiij. C. de loca. ꝛ oduc. ¶ Si famul⁹ ifirmať: dns nō dz ei dare salariū tpe ifirmitatis. bar. i. l. ope testamēto. i fi. ff. de lega. ꝛ fideicō. licet iuuat ōriū. glo. i. l. arbo

ciat ei⁹ heres ceptū aduiplere. e. ti. l. nona.

rib⁹. ſ. de illo. ff. de vsufruc. ꝛ quēad. q̃s vta. frua. ꝛ ipe bar. i. l. ope. ff. ó vsufruc. lega. dicit idē de bernarijs siue famulis ptātū ifirmis occasiōe officij: q: eſ set eis lucratiuū salariū cū opa nō ipēdať: ꝙ bal. in l. liberti. C. de oper. liber. colū. vj. dicit eē vez: q: eſ set ō naturā cōtract⁹ locatiōis ꝛ oductōis qui vult iplemētuz hincinde. sz ipse bal. i. l. cū q̃daz circa fi. C. de odi. iser. dicit ꝙ si famul⁹ sit ifirm⁹ ita ꝙ nō possit seruire ꝙ dz nihilomin⁹ hēre salariū seo curat⁹ dz seruiciū adiplere. q̃ó dicit vez etiā i stipen diarijs. sz si sūt capti ab hostib⁹ ꝙ nō debēt habere salariū. sz de ꝑdcō iplemēto seruicij vide. j. e. v. itez si ille. Dns tenet tm̄ facere expēsas famulo ifirmo si ex pēsa ē modica: al sec⁹. bar. in. l. si cū dotē. i. ſ. colū. ff solu. mri. Et idē dicit bal. i. l. ꝙ i vxore. i fi. C. de nego. gest. ꝙ tenet ptās facere suis iudicib⁹ infirmis si medicine sūt parū sūptuose: al sec⁹. ¶ Si oduxisti operas cuiusdā seruitoris: an possis illū seruitorē alteri cōcedere eo iuito: vl alicui cedere. Dic siq̃dē ipe p misit tibi seruiciū ocernēs psonā tuā: ꝛ tūc nō poteris alteri delegare. si vo pmisit aliud: puta sicut scribere ꝛ sillā: tūc poteris alteri delegare. sz si pmisit tibi simplr: dic pmissiōez eē fcāz de opib⁹ officialib⁹ ꝛ alijs scōm q̃litatē pmittētis vt dcm̄ ē: ꝛ scōz hoc poteris alteri delegare eū. bar. l. si nō sortē. ſ. libertus ff. de cōdi. inde. colū. pe. Sz bal. i. l. liberti. C. de op. liber. dicit ꝙ illū q̃ pmisit mihi scribere libz: vel facere aliū famulatū possū alteri delegare si nihil ei nocet: sec⁹ si ei nocet. vt. ff. solu. mri. ij. q̃ó vez i fcō ꝙ ꝑt a psona separi ꝛ alteri ꝑstari: sec⁹ si sit fcm̄ isepabile. ff. de odi. ide. l. si nō sortē. ſ. libert⁹. v. sz si delegat⁹. ꝛ dicit ꝙ sicut i obseq̃alib⁹ opis nō possit interuenire cessio sic nec trāsmittit ad heredē extraneū Adde q̃ó nō. isti. loca. ſ. fi. ꝛ C. de serui. l. aquā. de q̃b⁹ p bal. i dcā. l. liberti. ¶ Itē si ille q̃ dz ꝑstare operas nō ꝑt ꝑstare vno tpe sz vult ꝑstare alio tpe: an ꝑt. glo. i. l. cū q̃dā. ff. loca. ꝛ cōduc. dicit ꝙ sic. sz bar. ibi i. ſ. itē cū q̃dā. i fi. dicit ꝙ q̃n aliq̃s dz opas q̃n ex illo opis dz resultare aliq̃d cozp⁹: vtputa si debes facere domū: vel facere libz: ꝛ tūc cū idē esset liber nūc scriptus ꝙ fuisset hinc ad vnū annū potes nūc scribere. si vero ex illis opis nō dz resultare certū cozp⁹: vtputa dēat famul⁹ seruire mihi: ꝛ tūc aut debebat opas certo ꝛ limitato tpe: vt puta seruire isto mēse ꝓxio februarij: ꝛ tūc nō ꝑt seruire alio: q: alie opes sūt. si vo debebat seruire vno āno: vel vno mēse nō determiato quo āno vl quo mēse: ꝛ tūc ꝑt seruire ꝛ ꝑstare alio tpe. de q̃b⁹ p bar. i dcā. l. cū q̃dā. Sz bal. i. l. liberti. C. de op. liber. i. vj. colū. dicit ꝙ q̃n nō ē tēp⁹ opi limitatū a ōnētib⁹ si ē limitatū tēp⁹ a natura ita ꝙ i tpe pēdet effcūs rei ꝙ tūc nō succedit tē p⁹ tpi: sec⁹ si iñ nō pēdet effcūs. vt. ff. de vsufruc. le

© Biblioteca Nacional de España

ga.l.si vsusfructꝰ mihi i biēniū.ꝛ.ff.de ōbē.ēp.l.si debitoꝛ.ʃ.si verisīle.ff.loca.l.si vno.ʃ.itē cū ꝗdaz. in fi.magne glo.

a ¶ Nō tenet.an ppt̄ sterilitatē vicio rei locate: vl̄ casu fortuito cōtigēte sit ꝓ rata pēsiōis remissio faciendā.h.i.c. ppter sterilitatē.de loca.ꝛ oduc.di.i.

¶ Quero: qñ emo fructꝰ fundi i plēs ānos vno ptio: an si vno anno otigit sterilitas possit et dēat fieri remissio ptij. vide p bar.i.l.dotē.ff. de publi.ꝛ vecti.i.q.iiij.v.vj

¶ Itē qñ dicat sterilitas: vl̄ dānuz itollerabile ad hoc vt hēat locum remissio mercedis.ꝛ q̄ꝫ tuz. vel ꝗd. vel quātā q̄titatez dāni reqrat. bar.l.si merces. ʃ.vis maioꝛ.ff. loca.

¶ Quero qñ dicat sterilitas anni.rñdeo sterilis annꝰ idē ē dictꝰ ꝙ ifructuosꝰ. i.i quo nō ꝓcipit dimidia eiꝰ qđ cōitꝛ cōsueuit fructificare.colonꝰ igit il lō āno nō respōdebit dño tāq̄ nūmis colēs ſz tanq̄ ptiariꝰ nō deductis expēsis vt extra. de deci.c. tua nos. Uel dic ꝙ dicit sterilitas qñ si nō fieret diminutio ꝗs celi vicio dānificaret vltra dimidiā iusti ptij

¶ Quero: oduxi molēdinū i piculoso flumie: qđ postea fluminis ipetu destructꝰ ē petit pēsio opponitur de casmate: replicat natura illiꝰ fluminis ꝛ vicium illiꝰ loci qꝛ i arenā ē sitꝰ mobilis ꝛ actus ruine. rñdeo pēsiōez nō deberi qꝛ casma ē i substātia rei cōducte ꝛ ꝓ re q̄ nō ē nō debet pēsio seu merces. Idez si ppter isolitū motū aq̄z molēdinariꝰ migrauit. ff. loca.l.si habitatoꝛes.ꝛ.ff.de migrā.l.i. Quero ꝗdaz emit pedagiū a cōi alicꝰ loci accidit mortalitas vnde gētes nō trāsiuerūt p locū illū:ꝛ sic nō potuit pedagiū ꝓcipi: nūqđ fiet remissio mercedis. dic ꝙ qꝛ homines trāsire ē a casu nō a certi tpis q̄litate vñ oductoꝛ a casu ꝛ fortūa cōduxit: ideo ēt si nihil ꝓcepit ꝺz soluere qđ ꝓmisit. vt notat̄ ꝓ bar.l.dotē.ʃ. q̄ maximos.ff.de publica.ꝛ vecti. Sz ꝗd si pedagiū nō potuit ꝓcipi ppter guerrā. vide.ꝛ.e.v.si emo pedagiū

Quero: ꝗdā oduxit molēdinū.ſ.destructū cū pacto ꝙ ipm deberet reparare: reparauit ipm: ꝛ iteruz est destructꝰ ita ꝙ fructus ꝓcipere nequit: an fiat remissio mercedis.ꝛ q̄stio stat i hoc: an itez debuerit reparare nec ne.ꝛ dic ꝙ nō ꝺz reparare itez: ꝛ ideo fit remissio. Sz ꝗd si ꝓmisit reparare ꝛ māu tenere reparatū rñde tūc ꝺz munire totiēs quotiēs opꝰ ē Sz ꝗd si nihil ē dcm̄ de reaptare. rñdeo si magna ē ipēsa pertinet ad dñm q̄ tenet̄ tradere molendinū istructū.ff.loca.l.ſz ades.ʃ.i. nec ꝓius tenetur molēdinariꝰ ad pē siōem. vide ē.ʃ.q.a. ſr. v.reparatiōnē.v. Itez si aliq̄s. Quero: nūquid emptoꝛi fructuū futuorū fiat remissio sicut conductoꝛi. dic ꝙ sic. Sz ꝗd de eo q̄ emit vsūfructum formalē. rñdeo nō fit remissio: quia ius vtēdi erit ꝛ ꝓ cōcessiōe iuris nō ꝓ fruitiōe fci se obligauit. ꝛ sic refert vtrꝫ ptiū cōcernat ꝓceptiōis effectuz: ꝛ tūc nō fit remissio qꝛ ē i pēdēti: aut ꝑmū cōcessiōis actū: ꝛ tūc fit remissio qꝛ nō ē i pēdēti. Quero: vtrū ppter fructuū paucitatē seu exiguitatē fiat remissio. rñdeo nō nisi sit tāta exiguitas q̄ ad sterilitatez excedat. ꝛ ideo nō ꝓcedit libellꝰ in quo petit remissio exiguitatis fructuū qꝛ nō cōcludit de iure. Quero ꝗd si fructꝰ sūt percepti ſz erāt ab aere ita ifecti ꝙ q̄si statim sūt destructi. rñdeo nec hoc casu fit remissio qꝛ de fructuū viciositate nō tenet̄ locatoꝛ. Idē si cōductoꝛ dānificaret ppter valorē fructuū puitatē. Quero: colonꝰ ptiariꝰ fecit mltas expēsas: ꝛ oēs fructꝰ nō attigāt medietatē expēsarū: vtꝫ remittat̄ ei ꝗcq̄z. rñdeo nō. qꝛ ptiariꝰ socius ē: ꝛ ex vera societate ꝺz eē ꝑticeps ifelicitatis De ꝑdcis ꝑ bal.i.l.licet.C.de loca.ꝛ conduc. Si emo pedagiū i quicq̄ ānis vel decē ꝓ mille si cōtigit vno āno ꝙ ppt̄ guerrā nil ē ꝓceptuz nō possum petere ꝙ mihi fiat remissio ꝓcij. vel si est solutū nō possuz repetere.ꝛ hoc vez qñ guerra nō ē ppter aliquā culpā ciuitatis vtputa ppt̄ guerrā q̄ ē i frācia eq̄ nō vadūt anglia. vl̄ ppter guerrā q̄ ē i apulia eq̄ nō veniūt ad nūdinas parisius ppter qđ ex tali pedagio nihil ꝓcipit. sed si ciuitas ipa ifert guerrā alij ciuitati vl̄ alia ciuitas sibi ppter ĩimicitias nō cure iuste vel ĩiuste tūc ciuitas tenet̄ publicāo ad ītereſſe ꝛ ꝑt peti remissio ꝓcij si nō ē solutū: qꝛ illa violētia nō infertur

c ¶ Qñq̄z tñ nō tenetᵃ cōductoꝛ ad solutōez: vt si oēs fructꝰ rei locate occasiōe nō multū cōsueta destruāt sicut inundatiōe: pluuia: nimia grandine: igne: sole: vēto nimis calido: exercitu ĩimicoꝛuz: aut alioꝝ assonata: auibus: locustis: aut vermibꝰ: nō tenet̄ ad reddit̄ arrēdatoꝛ. Sed si ps fructuū remāsit eligit arrendatoꝛ reddit̄ soluē: aut

d ¶ Si tamē ad casum foꝛtuitum se obligauit arrēdatoꝛ: vl̄ cū ad duos vl̄ plures annos arrēdasset ꝛ potuit deductis expensis ex fructibus cū vbertate ꝓcedentis vel subsequentis anni sterilitas deductis expēsis fructus dño restituere. Sz si culpa arrēdatoꝛis: vl̄ vicio terre: vel ꝑ se fructꝰ consumūtur pereunt pericu lo arrēdatoꝛis. e. ti. l. xxij

© Biblioteca Nacional de España

ꝓpter ĩimicitias vẽditoris: alʾ secꝰ. de q̃bꝰ p bar. i.l.dotẽ.§.q̃ maꝓos.ff.de publi.ꝛ vecti.q.iij.sz tu scoz bal.circa hoc ẽt distigue: aut supuẽit guerra ꝛ icursꝰ ꝓcoꝝ hostiũ pꝰ ꝺtractũ locatois: et tũc remittit pẽsio: aut añ erat guerra ꝛ tũc iputã dũ ẽ eis q̃ sciuerũt ꝺditionẽ ꝛ statuz rei vĩ nõ excusãt a pẽsione. bal. de pace cõstã. §. vasalli q̃ tpe. Sz q̃ꝺ si pedagiũ nõ pt ꝯcipi ꝓpter mortalitatẽ. vide. s. ꝺ. ꝓrio. i. ꝺ si. q̃ro q̃ꝺaz emit.

a ¶ Cõputari q̃ro q̃ũ dicatur vbertas suplatiua dãni ꝓpt̃ sterilitatẽ ꝺtigẽtẽ. rñdeo q̃ ꝺiũctis ãnis neuter dicit sterilis ſm glo.i.l.lz. ¶ de loca.ꝛ cõꝺ.tu dic q̃ cõiũctis ãnoꝝ redditibꝰ nõ remanet deceptꝰ vltra dimidiã iusti pcij: si igitur vniuersa locatiõe ispecta emergit tollerabile dãnũ nõ fit remissio: secꝰ si itollerabile. i. vltra dimidiã iuste mercedis q̃ i vno ãno planũ ẽ si i frumẽto nihil collectũ ẽ sz ex oleo suppletũ ẽ q̃ꝛ toti⁹ ãni vnꝰ fructꝰ ẽ. ff. solu. ma. l. diuortio. §. q̃ i se merces. Quero: q̃s ẽ iste annꝰ q̃ supplet vices alteri⁹ ãni. rñdeo ꝓceꝺẽs suplatiuꝰ: sequẽs ẽ suspẽsiuꝰ ꝺonec venerit: ꝛ tũc cũ venerit supplebit. et si interi ꝺns remisit ꝛ postea ãnꝰ fertil supuẽit nõ nocebit ꝺño ista remissio ꝓpt̃ eq̃tatẽ supueniẽtis casꝰ. vt. ff. loca. l. si vno. ꝛ hec ꝺa sũt i eaꝺẽ cõductiõe: sz si nouꝰ ãnꝰ sit noua ꝺuctio nõ supplet: qꝛ nõ ẽ ex eoꝺem contractu: nisi ꝑ modũ ꝓrogatiõis fieret. ff. de ꝓca. l. si manente. De ꝓcis p bal. in dicta. l. licet. C. de loca. ꝛ cõꝺuc.

b ¶ Duplicat. An augmẽtatis redditibꝰ ꝺz augmẽtari pensio. h. in. c. cum clerici. de pac. ꝛ in. c. ꝓpter sterilitatem. de loca. ꝛ conduc.

c ¶ Locatiõis. ꝺcoꝛdat fo. k. li. ti. l. si. Et vide j. 8. q. n. ff. ꝺ. ꝓdita. ꝺ. sz põe. i. ꝺsi. si. Quero: q̃ꝺ de rebꝰ famuli q̃ mercede seruiuit i domo scolaris an ꝑ illo ſuicio res q̃s portauit i domũ scolaris sũt obligate scolari. dic q̃ nõ: qꝛ nõ ẽ lege cautũ nisi de ꝺucẽte domũ vel agꝛ. Quiꝺ de cõducẽte nauĩ. rñdeo nauis cõpat̃ ꝓio vibano nõ rustico ꝺputari[a]: tenetꝰ ad precij solutõez. Item si res sine maiore agricultoꝝ industria: vl̃ cultura: ꝺupluz eiꝰ qꝺ solebat attulit ꝺuplicat[b] ꝺño merces illiꝰ ãni: qꝛ ad quez exſpectat periculũ ſpectare ꝺz cõmoꝺũ. e. ti. l. xxiij.

a ¶ Septio q̃ro. an res cõductoris sũt ꝑ pẽsiõe locatiõis[c] obligate. Dic q̃ i ꝺomo iuẽte ẽt locatoꝛe ignoꝛãte sũt citra ꝙuẽtionẽ obligate. Jꝺẽ ꝺe iuentis i ꝓrecio[d] rustico locatoꝛe sciẽte: ꝛ ꝑt ea retinere ꝓ pignoꝛe. e. titu. l. quinta.

a ¶ Octauo q̃ro. an rei locate deterioꝛatio ꝑtinet ad cõductoꝛẽ. Dic q̃ taliter: ꝛ tl̃i tpe ꝺz ꝙductoꝛ colere ꝑꝺia: vt ipa: vl̃ arboꝛes nõ deterioꝛent. ꝛ si hmõi ꝑtextu: aut ꝑ eiꝰ ĩimicos ꝺãnum ibi fiat: tenetur ad id arbitrio ar. cõtra. ff. ꝺ vi ꝛ vi. ar. l. i. §. si q̃s de naui. Quiꝺ ꝺ molẽdino. rñdeo molẽdinũ ꝺpat̃ ꝓio rustico potiꝰ q̃z vibão. Jꝺẽ i fũdo rurali. Quero: q̃ꝺ de rebꝰ ephiteote: vtq̃ ꝑ cẽsu sint tacite obligate. ꝛ q̃ꝺ de ꝺucẽte ad lõgũ tpꝰ q̃ loco ꝺñi hẽt. rñdeo res iuẽte ꝛ illate ꝑ isto cẽsu sũt tacite obligate qꝛ ista ꝺuctõ dicit. vt isti. loca. §. aꝺo. Quero an vestimẽta quotidiana sint tacite obligata rñdeo nõ: qꝛ nõ plꝰ opat̃ tacitũ q̃z exꝑssũ. ff. de pigno. l. obligatiõe nãli. Quiꝺ de mercibꝰ venalibꝰ: ꝛ pecunia. rñdeo nec ista vidẽt ibi eẽ ꝓpter scelerẽ motũ. ff. de pigno. l. debitoꝛ. ꝛ. ff. ꝺ lega. ij. l. gayꝰ. Quiꝺ si iq̃linꝰ q̃ꝺã itulit q̃ postea mutato ꝓposito remouit. dic q̃ cũ sel̃ inciderint in obligatõe remanẽt obligata. ar. ff. ꝺ ꝺsti. pecu. l. vĩ fal sa. Quero nũ q̃ꝺ i ista tacita obligatiõe veniãt res aliene bõa fiꝺe possesse. dic sic: secꝰ i possessis mala fiꝺe. ff. de pigno. l. si ab eo. Sz q̃ꝺ si ꝺns rei sciuit. dic q̃ nõ nocet silẽtiũ nisi sit dolꝰ admixtꝰ. l. ꝛ si sine. ff. ad velley. Quero q̃ꝺ de rebꝰ minoꝝ vl̃ ecclie. dic q̃ sũt i ista obligatõe. vt nõ. ꝑ glo. i. l. mulier. ff. ꝺ legi. tu. nec dicit ledi mioꝛ vbi ẽ eiꝰ obligatio legal̃ ꝛ ꝓbabil̃. Quero: an locatoꝛ ꝺomꝰ possideat iuẽta ꝛ illata absq̃ alia ap̃hẽsiõe. cy. i. l. certi. C. de loca. ꝛ cõ. ꝺicit ꝑ sic. sz tu dic õriũ ẽẽ vez. Quero si locatoꝛ sibi pspexit spẽal̃r de obligatõe earũ rez: an alie res ibi sint obligate. cy. i ꝺcã. l. certi. ꝺicit q̃ nõ: sz tu dic q̃ res spẽal̃r ꝛ nõ spẽal̃r obligate icidũt i obligatõez. Sz pone q̃ res nõ sũt iposite i ꝺomo sz exĩ in porticu. dic q̃ sũt obligate. Quero nũ q̃ꝺ seruiana hẽat locũ ꝑ resꝰ iq̃lini. dic q̃ sic: qꝛ ꝓpotheca eẽt alʾ ianis ꝛ vacua De ꝑcis per bal. in ꝺcã. l. certi. C. de loca. ꝛ cõꝺuc.

b ¶ Precio. saluianũ iterꝺcm ꝺatʾ locatoꝛi ꝑij rustici õ colonũ ꝛ eiꝰ heredẽ. ꝛ cui ꝺet̃. ꝛ õ quẽ. ꝛ q̃ꝺ differat a seruiana actiõe. azo i sũ. C. de ꝑca. ꝛ sal. it̃. i fi. Quero an res colõi ptiarij sint obligate ꝑ ptiaria pẽsiõe vl̃ portiõe. dic q̃ sic ſm glo. istit̃. de acti. §. itẽ seruiana. qꝛ eaꝺẽ ẽ rõ q̃ ẽ i eo q̃ nũmis colitvl̃ alia re ꝓmissa puta certa mediatõe fruẽti colit: ꝛ qꝛ ẽ q̃ꝺã societas velata sb̃ cõtractu locatõis icluſa ꝛ iõ näz ꝺuctõis locatõisq̃ sapit. de quo p bal. i. l. certi. C. ꝺ

© Biblioteca Nacional de España

loca. ꝛ conduc. Et vide supra. 6. questione. a. super. v. quādo debet. v. i. circa fi.

a ¶ Judicis. Vide de foro legum. li. ti. l. v. vbi habes q̄ conductor tempore debito nō colens prediuz rusticū potest abeo expelli: et soluet etiam interesse arbitrio iudicis.

b ¶ In culpa spectat ad mulionem si mercantie sint deuastate: ex eo q̄ mulus cadit si mulus nō erat bonus et sufficiēs ad dictum pondus: alias pertinet ad mercatorem. ¶ Item spectat periculum ad mulionem si propter aliquam pluuiam mercātie sūt vastate: dum tamen per iter volūtarie fuerit tēpore dicte aque eum alibi posset moram facere et non in dicta aqua. bal. in. l. nuper. C. de naufra. libro xj.

c ¶ Casum. Aut aliter vsus ē q̄ conuenerat. foro legum. li. iij. titu. xvij. l. vj. Et vide. e. ti. l. prima. Et. commodatuz. 6. q. a. super. v. vsu.

iudicis[a] et hominum in hoc peritorum. eodē ti. l. septima.

b ¶ Non tamen tenetur onera portans de fractione: vel perditione si nō fuit in culpa[b]: nec tenetur de interitu cōductor vel perditione: vel deterioratione casu contingente: nisi de casu fortuito se obliget: vel mora: seu culpa precessit casū[c]. e. ti. l. viij.

¶ Item artifex margaritam frangens tenetur de casu fortuito si se ad euz obligauit: sed tenetur de culpa (etiam si se ad culpam non obligauit): vt imperitia: nisi se perituz et sine culpa probet. Idem dico de alijs officialibus: et medicis: et cirurgicis hominuz et bestiarum errantibus culpa vel imperitia: et estimatur damnuz arbitrio in talibus expertoruz. e. titu. l. decima. Vide. homicidium. 4. questione b. damnuz. quita questione. g.

d ¶ Itez si immoderata disciplina moritur: vel leditur discipulus: si est liber tenet (scilicet de dāno: quia si moritur nō potest estimari liber homo sed castigans patiet alicuius iuris penam) magister[d] ad arbitrium iudicis ꝛ bonoruz hominū. si seruus: de morte tenetur ad estimationē ꝛ dāna. si deteriorat[g] ad dāna et deteriorationis estimationem. eodez titu. l. vndecima.

e ¶ Item lotor: sutor: vel tinctor pannorum tenet ad arbitrium virorū de perditionis vel deteriorationis estimatione sui culpa[e]: vel muriuz rosu/ra contingente. eodē ti. l. duodecima.

f ¶ Preterea pastores habentes salarium eligant aquas: et pascua: atq; p estate refugia et hyeme gregib9[f]: alias tenentur de culpa per dominū p bata. et si non probet (. dominꝰ) excusantur si probent (scz pastores) et iurent non fuisse in culpa. e. ti. l. 15.

g ¶ Item faciens opus iusto p̄cio q̄ sui culpa: vel falsitate (scz operis) anteq̄ perficeretur corruit tenetur[g] ad precium ꝛ interesse (vel opꝰ reficere) Sed postq̄ est perfectuz vocat dñs magistros: et dicunt opus falsificatuz erratuzue tenet reficere si per totū.

e ¶ Culpa. Vide fo. iudi. li. viij. titu. iiij. l. xxj.

f ¶ Gregibꝰ De pena duentis porcos de pascuis ante solutionez grādis. Vide foro iudi. lib. viij. titu. v. l. iij.

g ¶ Tenetur. Quidā a me dietim ad aliquod opꝰ conducitur: nunquid tenetur si vicioſum opꝰ facit. Dicas breuit̄ q̄ nō si talit̄ qualiter scit facit. Et quia iō dietim vt deoz conducere vt dictī possiz repro bare: si ergo non repro/bo imputez mihi. ꝛ quia non astrinxit se ad certam operis qualitatez: nec ad opus certū. Si autem ad mensuram vl ad summaz locauit operas suas tenetur de culpa: et sic ō vicio operis. vt. l. ea lege. ff. de loca. et conduc. vbi ponitur ista distinctio.

De quibus per bal. in. l. aduersus. C. de loca. et

© Biblioteca Nacional de España

conduc.

b ¶ Perdita. Quidã i domo mea me patiente posuit librum suum: nũquid ego tacite videar suscepisse custodiã cp. in l. inuitus. C. de p curatoꝝ. dicit q sic: vl propter nimiaz amicitiaz puta socialis affectionis: vel propter sanguinis charitatem puta ratione coniũctionis. De quo ibi etiam per bal. in. iij. colũ. et per bart. in l. ait prętor. ff. nau. cau. sta. ¶ Item pone q in stabulo dimisi manticã meam: et perdita est: nunquid hospitator tenet Dico q res cõsiderat in hospitio et cõis custodia: vt quãdo equs est in stabulo: vel alia res qui sui natura nõ potest claudi: et in illis rebs dico eum teneri postq̃ posite sunt i locis cõsuetis Nam p conductionem habitationis tenetur custodire res inuectas et illatas: vt ff. de furtis. l. ait prętor. ¶ Item pone q in stabulo dimisi equm meum: et ipse fugit: nunquid hospitator tenet Dico q non: quia non est custos animaliũ: sed rerum inuectarum et illatarum. ff. de furtis. l. ait prętor. ¶ Item pone q in stabulo dimisi equm meum: et ipse fugit: nunquid hospitator tenet Dico q non: quia non est custos animaliũ: sed rerum inuectarum et illatarum. ff. de furtis. l. ait prętor.

aut precium restituere z interesse. Sed si dicunt non eius culpa: sed alia de causa corruptum: nõ tenetur. eodem titulo. l. decimasexta.

b ¶ Item tenetur dominus preciuz soluere magistro qui opus promisit ad domini contentationez facere: licet dicat (scz dominꝰ) se non contentari si viri boni arbitrentur opus fore bonũ Idez si promisit (scz magister) q̃ donec cõtentetur (scz dominꝰ) periculo magistri periret (scilz opus). Si opere cõsummato moriat dominus an contentet dicere: vl dixit q̃ non contentat. quia si cadit vicio operis: nec culpa mgri: aut postquaz dixit se cõtentum (supple cadit opꝰ) non tenetur magister. eo dẽ ti. l. xvij. Vide. opus. 7. questione.

i ¶ Insuper tenetur dominus arrendatori soluere melioratiõnis expensas operis noui: plantatiõis ue: nisi aliter conueniat quia sicut soluit deteriorationem iustũ est q̃ habeat melioratiõis remunerationem. eo. ti. l. xiiij expense. z. q. dominiuz. z. q. oo.

k ¶ Item dominus nauis sine voluntate magistri gubernãs: tenetur de extimatione rerum perditarum naui imperitia (s. domini) periclitante. Idem si absq̃ sciẽtia mercatorum: vel voluntate de naui locata in aliam (scz nauem deteriorez) que naufragit (vel alias periclitauit) transportauit merces. e. ti. l. xiij.

l ¶ Itẽ tenetur locator vasorum fractorum vl dissipatorum etiaz ignorãs de perditione: vel deterioratione liquoris: si cõductor ignorauit. Sz locator pascui non tenetur propter herbam morti / feram nisi sciat: non tamen habebit salariuz locationis. eo. ti. l. xiiij. vẽditio. 7. q. g.

m ¶ Nec etiam tenetur locator de re perdita in apotheca locata: nisi in se custodiaz recepit: aut eius culpa doloue perdatur: de casu autem fortuito nõ tenetur. e. ti. l. xxv

n ¶ Preterea recepti i cauponа: stabulario: vel naui sciente (.s. q̃ tales res ꝑdite ibi ꝑpositę fuerũt) dño: vel eius locũ tenẽte: recuperant ibi perditaꝰ (vl deteriorata) dñi negligẽtia culpa seu dolo. sz nõ tenet dñs d casu nec tenet si añ̃q̃ recipet eas dixit q̃ custodirẽt res suas qz si perderẽt nolebat tenẽri: aut si eis dixit domũ ad ptẽ vl ar

sequẽs videtur esse in sua custodia. ¶ Item sũt quedaz res que indigent speciali custodia: et tunc de eis tenetur: dum tamen in loco specialis custodie fuerint repositę. et circa ista tenet hospitator d facto viatorum: nõ tamẽ de his que ꝑuideri nõ potuit. Et etiaz licet nesciat tenetur: quia durum esset z forte periculosum hospiti omnia que portaret ostendere. vt per glo. z bar. in l. ait prętor. ff. recepit. ff. de nau. cau. sta. Et per cp. C. de loca. z conduc. l. certi iuris. q. i. Et ad predicta facit q̃stio: quam bal. in dicta. l. certi iuris. ponit de fardello posito in hospitio: an hospitator videatur recepisse saluas fore res quas non vidit quia erant absconse in fardello et dedit eo modo quo bar. in supra proxima questione.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Sed pone duo sunt arbergerij vl arbergatores vicini: modo tot hospites veniūt ad vnuz q ipse mittit res ad hospicium alterius: nunquid iste alter tenetur de leuissima culpa. Rñdeo non: quia hoc facit causa amicitie: nō causa hospitij. ff. nau. cau. sta. l. iij. ſ. eodem modo. Sed pone: hospitator seu arbergator recepit mulas: deinde apud eū sunt arrestate p officiales ciuitatis: an ex tūc tenetur de leuissima culpa. Dicendū est q nō quia nūc tanq̄ sequester: non tanq̄ hospes ē censendus: mutauit enim officium voluntarium in necessarium. vt. ff. de loca. et cōduc. l. videamus. ſ. qui vinum. et. ff. de fideiu. l. fina. ¶ An ille qui vno die hospitatur inquilinus illius diei dicatur: ita q hospes possit retinere fardellum suuz pro scoto et pensione. Respondeo q sic. ff. solu. matrimo. l. diuortio. ſ. q in annos. De predictis per bal. in l. certi. colum. j. ij. C. de loca. et conduc. Et vide etiā que scripsi. furtum. 4. q. i. super. v. stabularius. et super. v. familiares. Et que scripsi. depositum. i. q. a. v. si ego depono.

cham cum claue: vt ipsi custodirent[a] eas. eo. ti. l. xxvj. Vide. furtum. 4. q stiōe. i.

o ¶ Item aliter tractantes peregrinos q̄z cōvicinos suos in rerum custodia: z rerum venditione: extra ordinarie puniūt[r] iudicis arbitrio. eodē ti. l. xxvij.

¶ Locator prestat custodiam. depositum. ii. q.

a ¶ Nono quero. que est pena conductoris rē nō restituentis finito locationis tempore. Dic q si perseverat vsq̄ ad sentētiam tenetur in duplu[z][b]

et damnis (scz culpa cōductoris contingētib[9]) rei. e. ti. l. xviij. vide. vis 4. q. ſ.

a ¶ Decimo quero. an de locatione domus debet solui decima. vide. decima. 4. q. q.

¶ Locupletatio. Vide. regula. 2. questiōe. regula. 17.

¶ Locum tenens. Vide. aduocatus. 3. q.

¶ Locutio. Vide. religiosus. 6. q. rex. 8. q. et. 13. q. guerra. 6. q. bellum. i. questiōe.

¶ Loc[9]. Vide. stipulatio 6. q. e. actor. ſ. q. a.

libet veram: primaz si a principio restitutio fuit petita sine pena vt postea peti possit ante sententiaz. secundam si a principio sit petita: vt sic actoris sit electio quā ex predictis petat: nō tamen iudicis officio: sed conditione ex dicta. l. nō ab re. Nota tamen ex secūda q libellus conditionaliter admittitur. et est hoc generale vbicunq̄ commissio penependet a p cessu cause. ¶ Quero dicta. l. nō ab re procedit quando locator tēpore locatiōis possidebat: z conductor ei obijcit q est aliena. sz quid si obiicit q ē sua z vt suā vult retinere: q nec conductio vel locatio tenēt. Respondet glo. in dicta. l. qō etiam quo ad hoc est idem. Sz tu dicas q locum non habet vbi sit propria conductoris. Vel dic secundum bal. in l. si quis. colū. ij. C. de loca. z conduc. q conductor si confitetur se habere causam a locatore z sic se cōduxisse a locatore nō potest referre q̄stionē dominij nisi prius restituat possessiōem: aut negat se habere causam a locatore: z tūc potest. Et nota etiaz q pōt excipere q tēpus cōductiōis nō ē finitum. z subiūgit dicta glo. z bene q merces erat integre soluta z ideo q nō potest expelli. Vel dicit dicta glo. q vult rē cōductā retinere p expensis vtilibus vel necessarijs factis in re. ¶ Quero: vtrum cōditio ex dicta. l. detur contra conductoris heredem. Dic q sic. qō intellige verū si heres sciuerit rē conductam: vel iustam causam ignorantie habet: quod sufficit ad euitandam dictā penā. Quero: an dcā. l. nō ab re hēat locū in creditore q debito soluto nō restituit pign[9]. Dicas q non: q vt dicit ibi glo. dcā. l. ē special' i trib[9] casib[9] io ñ extēdēda. v pdcis p sali. i dcā. l. nō ab re. C. vñ vi.

a ¶ Custodirent. Ut scripsi. depositum. i. q. a. v. si ego depono. in. vsi. idem q dico.

b ¶ Duplum. Vide. l. si quis conductionis. C. de loca. et conduc. Et qualiter formabitur libellus super hac lege vide ibi in glo.

¶ Colonus: vel inquilinus: seu precario tenens ab alio: si vsq̄ ad sententiaz restitutionez moratur sine causa: condemnandus est vltra rei restitutionem in ipsius rei extimationez. vt. l. non ab re. C. vnde vi. ¶ Quero: vsq̄ ad q̄tum tempus possit restituere vt euitet penam. glo. ibi dicit q vsq̄ ad temp[9] sententie. ¶ Quero: quo iure predicta pena petatur. Quidam dicunt q iudicis officio. Alij q conditione ex dicta. l. non ab re. vt ibi in glo. ego puto quā

© Biblioteca Nacional de España

¶ Lucrum. q̃d ē lucr̃. h. i. c. pastoral. de deci. ⁊ p̃mi. Et q̃d iuris de cõiugũ lucris fcis durante mr̃imonio. vide. adulteriũ. 10. q. d. sr̃. v. applicabũt. q̃si p totũ. Et. vẽditio. ſ. q. r. sr̃. v. dotis. et cõiũx p trãsitũ ad secũda vota liberis extãtibus talia luc̃ p/dit. vt scripsi. mr̃imoni uz. ſ. q. f. sr̃ v. succedẽti b⁹. v. q̃ro ti ci⁹. i. vsi. q̃/ro pone q̃.

¶ Lucrũ. vide. rex. 9. q. vẽditio. ſ. q. adulteriũ. 10. q.

¶ Lucerna. vide. ep⁹ 7 q

¶ Lud⁹. vide. ep⁹. 7. q. bb. cleric⁹. ſ. q. a. excõi/catio. ſ. q. b. dolus. 7. q. taxillus.

¶ Luere. vide. pign⁹. 2. q. legatum. ſ. q.

¶ Cõſuetudo q̃ diſponit q̃ vir lucret certã ptẽ bonor̃ i bõis vxoris ñ hz locũ i feudis. vt ſcripſi. feudũ. 8. q. b. sr̃. v. alienet. v. ois alienatio. in. vsi. q̃ro an cõſuetudo.

¶ Lud⁹. q̃d ſit lud⁹. ⁊ qñ p̃mittit. ⁊ q̃lr ex permiſſo agat. ⁊ qñ p̃hibit⁹ puniat. azo i ſũma. C. de reli. ⁊ ſũp. fune. ſ. accedam⁹ ad ſequẽtẽ ptẽ. ⁊ ſ. aleator at ẽ. ¶ Quis lud⁹ ẽ p̃hibit⁹: ⁊ q̃s ñ. h. i. c. clerici officia. de vi. ⁊ hon̄. cle. Itẽ an lud⁹ p̃t eẽ meritũ vl̃ vt⁹. ⁊ an coꝛeãtes: vel ludoꝛ iſpectores: aut ioculatoꝛes peccẽt. vide. h. i dcõ. c. clerici officia. ⁊ de excel. pla. c. iter dilcõs. ⁊ Jo. calde. in dcõ. c. clĩci officia. ⁊ ibi glo. ⁊ Inno. i. c. q̃. de immu. eccl. ¶ Itẽ dico q̃ luſoꝛ ali⁹ ẽ honoris ⁊ laudis amatoꝛ: ⁊ iſte lud⁹ ẽ p̃miſſus. vt. ff. ad. l. aq̃. l. q̃ actiõe. ſ. ſi q̃s i colluctatiõe. alius luſoꝛ ẽ alieni fraudatoꝛ: et iſte ludus nõ ẽ licit⁹. vñ ille q̃ ludit cũ mõacho q̃ nõ hz p̃pũ: vl̃ filiofamilias q̃ ludit pecuniã p̃ris; vl̃ cuz iſtitoꝛe q̃ ludit pecuniaz dñi ſui ſciẽter: nõ ſolũ nil lucrat̃ ſed tenet̃ furti. Itẽ dico ſi ludit cũ falſis taxillis q̃ tenet̃ furti: nec fit dñs pecunie: vel ſaltim extra ordinẽ pũit⁹ ⁊ reſtituit pecuniã: q̃ turpituꝺo ẽ ſoli⁹ ſic vincẽtis. Ali⁹ ẽ lud⁹ nature recreatoꝛ: ⁊ iſte ẽ p̃miſſus vt i auteñ. alearũ vl̃. C. de aleatoꝛi. Ali⁹ ẽ foꝛtune p̃ſcrutatoꝛ ſeu tẽtatoꝛ: ſicut accidit i ludo taxillor̃ vbi induſtria cũ foꝛtũa p̃miſcet̃. Tũc dicas q̃ ſi ludit̃ bona fide ſiue i pua q̃ſtitate ſiue in magna lud⁹ ẽ p̃miſſ⁹: ⁊ q̃ par piculi cã: q̃ pariter vtriq̃ ſubiacet foꝛtũe facit hũc ludũ eẽ p̃miſſuz. vñ q̃ bõa fide ludit i foꝛo cõſciẽtie nõ tenet̃ ad reſtitutiõez: nec cõfeſſoꝛes faciũt de hoc cõſciẽtiã. Et ſcũs tho. dicit q̃ vbi ẽ de conſuetudine patrie lud⁹ ẽ licit⁹: ⁊ nõ artat̃ q̃s ad reſtituẽdum: nec in cauſarũ foꝛo nec in foꝛo penitẽtie. Itẽ dicit Jo. an. i. c. clerici. v. vi. ⁊ ho. cle. i nouella: ergo ſi ſtatutũ loci vt hodie ẽ ſtatutũ i caſtella: de quo. j. v. p̃rio feci mẽtiõez: mulctaret vel puniret ludẽtẽ hz iſte lud⁹ nõ ſit p̃pe turpis: q̃ tñ ẽ reprobat⁹ victoꝛ tenet̃ victo ad reſtitutiõez ⁊ i via foꝛi ⁊ i via poli. ⁊ ſi neſciret cui viciſſz dz erogare paupib⁹. de p̃dcis p bal. sr̃. Rca. C. de cõdi. ob tur. cau. Et an amiſſũ i ludo p̃t repeti. vide ẽt p. h. i. c. clerici officia. 3. di. de vi. ⁊ ho. cle. ¶ Taxillor̃ luſoꝛ p p̃ma vice cẽtũ: ⁊ p ſcõa ducẽtos: ⁊ p tercia vice tricẽtos ſoluat mor̃. quos ſic deiceps ludẽs p q̃libz vice ſoluat. Quo nõ exiſtẽte ſoluẽdo p p̃ma vice decẽ: ⁊ p ſcõa vice vigiti: ⁊ p tercia vice trigita dies i carcere vicul mãcipet̃. Et p i ludo amiſſo recuperãdo pdẽs õ lucrãtez ifra octo dies agere põt: infra quos eo ñ agẽte q̃libz agere p̃t. ⁊ nemie agẽte ludex ex officio ſuo agat ſub ſexigẽtoꝛ mor̃. pẽa: quoꝛ medietas accãtori ⁊ alia medietas regis camere applicat̃. vt. l. vj. tractat̃. iij. oꝛd. de bziuieſca p regẽ ioãnẽ. j. Et adde q̃ dicit̃ i. l. v. oꝛd. ò vallaꝺol. p regẽ ioãnẽ ij. ãno 1408 vbi cauet̃ q̃ vltra alias pẽas ſtatutas taxillor̃ luſoꝛi quocũq̃ loco vel tpe ẽt ſi die natiuitatis dñi ludat ſi a rege hẽat certã rationẽ q̃tatõez aut mercedẽ q̃ p̃ma vice tercia ptẽ. ⁊ p ſcõa vice medietatẽ. ⁊ p tercia vice totã illi⁹ ãni pdat vſq̃ i decẽ milia mor̃. q̃titatẽ. Sz ali⁹ a pdcõ p vice p̃ma ludẽs ſoluat q̃ngẽtos mor̃. Et p ſcõa ſoluat mille mor̃. ⁊ p tercia mille ⁊ quigẽtos mor̃. ſoluat. Et ſi vñ ſoluat nõ hz i picota nuꝺe poſit⁹ ſtet ab oꝛtu vſq̃ ad occaſũ ſolis. ⁊ iudex ex officio ſuo ſr̃ hoc iq̃rat: ⁊ ludẽtiũ pẽas recupet: al̃ ipe eas ſoluat. vt i dcã. l. v. ¶ An ludẽtes ad taxillos tota die puniãt̃ p vno delcõ vl̃ plib⁹. Dic q̃ ſi vno ſero tm̃ luſi plurib⁹ vicib⁹ totũ illud dicit̃ vn⁹ ludus donec ſit habit⁹ p cõpleto ⁊ ſoluto ⁊ recedẽtib⁹ luſoꝛib⁹. Itẽ ſi õ tenoꝛe ſtatuti q̃s ducat plẽs famulos q̃ vnũ ẽ delictũ p oib⁹ famul ⁊ ñ vnũ delictũ p quolibz famulo. Itẽ dico ſi õ tenoꝛe ſtatuti q̃s vltra numerũ ſtatutũ ad ꝺuiuia ducat. de q̃b⁹ p bar. i. l. inficiẽdo. ff. de furt. ſ. ifãs. Sz i arma portãte vide õ. armatura. v. an pẽa. i. vsi. ſz q̃ro q̃d. ¶ Taxillor̃ luſoꝛ tabulari⁹ p q̃libz vice q̃ ibi fuerit luſores ſoluat qui q̃ mille mor̃. vt pet̃. oꝛd. de toledo: p regẽ ioãnẽ ij. ãno. 1436. ¶ Si ille q̃ ludebat facit amico ſuo inſtrumẽtũ q̃ ñ luderet; al̃ q̃ ſolueret tm̃ noie pene vz inſtrm̃. bar. l. ex pte. ff. de v. obl. ¶ Nũq̃d ille q̃ vincit ad ludũ azardi vl̃ ad aliũ ludũ dicat̃ hẽre titulo lucratiuo. dic q̃ ſic: q̃ oẽ q̃d ex maleficio q̃rit̃ dicitur lucratiuũ. ⁊ ideo filiꝰ p̃nt revocare ea q̃ p̃ pdidit in ludo vſq̃ ad legitimã ipoꝛ q̃d dici p̃t i ludo illicito Sz ſi lud⁹ ẽ de ſui natura licit⁹ videt̃ ſec⁹: q̃ nec fuit fraudis cõſiliũ ſz vincẽdi ppoſitũ: nec cã ẽ lucratiua. de quo p bal. l. ſi i fraudẽ. in fi. C. ſi in frau. patro. ¶ Vide que ſcripſi. armatura. v. Item ſi ſtatutũ Et. algazelus. v. et pena. Et. venditio. 2. q. a. ſuper. ver. non valet. in fi. Et. homicidium. 4. q. a. ſuper. v. currens.

© Biblioteca Nacional de España

Luxuria. De pena hois seu feie publice luxuriantis. fo. iuo. li. iij. ti. iiij. l. xvij. ¶ Et o pena custodis carceris cū icarcerata muliere ibi luxuriāte. vide. captio. 3. q. b. sr. o. custodiēda. ¶ ibi ēt vide o luxuria tutoris. de q vide ēt. adulteriū. 4. q. b

a ¶ Seducere. Dolosa psuasio pl⁹ est qz violēta coactio. h. in c. cōtingit. de sē tē. excō. di. i. circa fi. Et p cp. i. l. raptores. L. o rapto. vir. i. iij. oppo. vide q v bi dolosa psuasio nō pbat vl nō psumit tūc cōsensus ammouet iniuriam et doluz nisi adest violentia: quia tunc fit iniuria patri domino ¶ consanguineis. ¶ Stuprum cōmissum cuz domina cauponē punibile: sz nō est punibile cōmissum cum eⁱ familia i caupona ministrante. vt. l. que adulteriuz. L. ad. l. iul de adu. Vide q scripsi. stuprū.

b ¶ flagellatus. Sed si cum religioso: vel religiosa sub matrimonij figura: vl aliter perpetretur luxuria: tunc perpetrans exulatur non distinguēdo honorabilē a vili. fo. l. li. iiij. ti. viij. l. ij

c ¶ familiaris Hodie autē familiaris cū dñi nota cōcubina: vel domicella q in domo nutritur: aut couigera: vel cōsanguinea dñi in eius domo morāte: seu filij eius nutrice durante tempore ablactionis coiēs occidetur: ¶ ipsa datur dño qō voluerit de ea facturo vsq ad mortē inclusiue Et si cum pediseca alia a predictis cōmittat luxuria q eoz generos⁹ fuerit iacebit in cathēa vno anno alij vero nō generoso dabuntur publice centum flagella Si autem cum dñi cōsanguinea: vel filia in domo habitante contraxit sponsalia aut nuptias absq dñi mandato perpetuo exulet: moriturus si reuertat. ¶ ipsa exheredetur bonis ppinquioz cōsanguineo applicandis. vide. matrimoniū. 13. q. c. sr. o. arbitraria. o. ¶ hic Et pdicta

¶ Luminare. Vide. prognans. 3. q. b.

¶ Lux. Vide. missa. 7. q.

Luxuria. Primo qro q ē luxurie pēa. Dic q carnaliter religiosam: aut viduā hōestā: vel virginē cognoscēs grauiter errat Dnec excusat dicens q pcessit de eaz volūtate: q modo⁹ violētie ē vanis pmissiōib⁹ mulierez seducere[a]. 7. p. ti. xix. l. i.

b ¶ Et hij q de adulterio vel icestu pñt accāre pñt ¶ de coitu pdcāz: ¶ īfra eadē tpa: ¶ coram eisdē iudicib⁹ Et si re⁹ ē honorabilis: poet medietatez bonoz regi camere applicādā Dsi aūt est vilis: pquiquēniū i īsulā relegabit flagellat⁹[b] Dsz si ē seruus: aut domestic⁹ familiaris[c]: cōburet Dsz si mulier est vilis: nulla est pena[d]: nisi vi oppressa fuerit. e. ti. l. ij.

¶ De luxuria p vim: vide. vis. 4. q. p. Per adulteriū. adulteriū. 10. q. ¶ Per sodomiā. sodomita. 4. q. ¶ Per lenocinium. leno. 4. q. a. ¶ De iudei luxuria cum xpiana. iudeus. 5. q. o. ¶ De sarracēi luxuria cū xpiana. sarracenus. 8. q. a. ¶ De clerico luxurioso. clericus 5. q. c. o. e. f. g. ¶ De incestus luxuria. incestus. 5. q. a.

a ¶ Secūdo quero. an pupill⁹ potest puniri de luxuria. vide. accusatio. 5. q. lex. 9. q.

d ¶ pena Dimmo nullam patit penaz nō distiguēdo honestā ab alia si voluntarie ipa ad domū homis ad hoc accedat: nisi sit cōiugata fo. l. li. iiij. ti tu. vij. l. fi. Et hoc credo fore vez vbi dolosa psuasio non interuenit: quia dolosa psuasio non pl⁹ est qz violenta coactio. vt scripsi. s. e. q. a super. o. seducere. et vide. vis. 4. q p. super. o. arbitrio. o. ¶ q supra.

© Biblioteca Nacional de España

¶ Incipit tabula breuis ac perutilis huius voluminis peregrine: a glosatore bonifacio: dicta bonifacia. ℘er quã facillime omnes dictiones in hoc volumine contente inueniri poterit vna cũ glosis ⁊ approbationibus pluriũ tam iuris ciuilis ⁊ canonici doctorũ dictis et allegationibus approbatis et nodos iuris enucleatis.

De littera A

Abbas	fo.	ij.	Ager	fo.	xxxiij.
Abiscere	fo.	ij.	Agnus	fo.	xxxiij.
Aborsus	fo.	ij.	Ala	fo.	xxxiij.
Abolitio	fo.	ij.	Alea	fo.	xxxiij.
Abreuiatura	fo.	ij.	Alapa	fo.	xxxiij.
Absolutio	fo.	ij.	Aleuosus	fo.	xxxiij.
Absencia	fo.	ij.	Alleluia	fo.	xxxiij.
Abstinentia	fo.	ij.	Allegatio	fo.	xxxiij.
Acceptare	fo.	ij.	Allienatio	fo.	xxxiij.
Accrescere	fo.	ij.	Alimenta	fo.	xxxv.
Accessorium	fo.	ij.	Aluuio	fo.	xxxvij.
Actio	fo.	iij.	Alfaquecus	fo.	xxxvij.
Actus	fo.	iij.	Algara	fo.	xxxvij.
Acta	fo.	iij.	Algazelus	fo.	xxxvij.
Accolitus	fo.	iij.	Almorarif	fo.	xxxvij.
Acquirere	fo.	iiij.	Almocatenus	fo.	xxxviij.
Acetum.	fo.	iiij.	Alquimia	fo.	xxxviij.
Acies	fo.	iiij.	Altare	fo.	xxxviij.
Actor	fo.	iiij.	Alternatiua	fo.	xxxviij.
Accusatio	fo.	xv.	Amen	fo.	xxxviij.
Adalilis	fo.	xxiij.	Amicitia	fo.	xxxviij.
Adam	fo.	xxiij.	Amicus	fo.	xxxix.
Adiutorium	fo.	xxiij.	Amor	fo.	xxxix.
Adiectus	fo.	xxiij.	Ambaxiator	fo.	xxxix.
Adiectio	fo.	xxiij.	Amputatio	fo.	xxxix.
Aditio	fo.	xxiij.	Amplexus	fo.	xxxix.
Admirandus	fo.	xxv.	Anathema	fo.	xxxix.
Administratio	fo.	xxv.	Annexum	fo.	xxxix.
Adoptio	fo.	xxvj.	Anniuersarium	fo.	xxxix.
Adulatio	fo.	xxvij.	Anima	fo.	xxxix.
Adulterium	fo.	xxvij.	Animus	fo.	xxxix.
Aduocatus	fo.	xxx.	Annotatio	fo.	xxxix.
Aduenticium	fo.	xxxij.	Annulus	fo.	xxxix.
Affabilitas	fo.	xxxij.	Annus	fo.	xxxix.
Affectus	fo.	xxxij.	Ancora	fo.	xxxix.
Affinitas	fo.	xxxij.	Antesignarius	fo.	xxxix.
Affirum	fo.	xxxij.	Antipapa	fo.	xxxix.
Afflictio	fo.	xxxij.	Antiquitas	fo.	xxxix.
			Angelus	fo.	xxxix.

© Biblioteca Nacional de España

Appellatio fo. xxxix.
Appensio fo. lj.
Apes fo. lj.
Apocha fo. lj.
Apostata fo. lj.
Apostolus fo. lj.
Apostoli fo. lj.
Apothecarius fo. lj.
Aqua fo. lj.
Aqueductus fo. lj.
Ara fo. lj.
Arbitrator fo. lj.
Arbiter fo. lj.
Arbitrium fo. lv.
Arbor fo. lv.
Arcus fo. lv.
Archipresbiter fo. lv.
Archidiaconus fo. lv.
Archiepiscopus fo. lv.
Arma fo. lv.
Armatura fo. lvj.
Arrendatio fo. lvj.
Arrogatio fo. lvj.
Arre fo. lvjj.
Articuli fo. lvij.
Asinus fo. lvij.
Assisinus fo. lvij.
Assonata fo. lvij.
Asta fo. lvij.
Astrologia fo. lvij.
Auaricia fo. lvij.
Atrocitas fo. lvij.
Auis fo. lvij.
Audacia fo. lvij.
Auferre fo. lvij.
Auditus fo. lvij.
Augere fo. lvij.
Augurium fo. lvij.
Auris fo. lvij.
Aurum fo. lvij.
Auctoritas fo. lvij.
Auxilium fo. lvij.

De littera B.

Basilica fo. lviij.
Balistarius fo. lviij.
Balneare fo. lvij.
Bandera fo. lviij.
Banitus fo. lviij.
Baptismus fo. lix.
Barbitonsor fo. lx.
Bedellus fo. lxj.
Behetria fo. lxj.
Bellum fo. lxj.
Beneficium fo. lxj.
Benedictio fo. lxiiij.
Bestia fo. lxiiij.
Bigamus fo. lxiiij.
Bibere fo. lxiiij.
Bolus fo. lxiiij.
Bonitas fo. lxiiij.
Bonus vir fo. lxiiij.
Bona fo. lxiiij.
Blasfemia fo. lxv.
Breuiloqua fo. lxv.

De littera C.

Calumnia fo. lxv.
Calcaria fo. lxv.
Camelus fo. lxv.
Camerarius fo. lxv.
Camera fo. lxv.
Cancellacio fo. lxv.
Canalis fo. lxv.
Canonizatio fo. lxv.
Candela fo. lxvj.
Canonicus fo. lxvj.
Campana fo. lxvj.
Cancellarius fo. lxvj.
Cancellaria fo. lxvj.
Cantica fo. lxvj.
Canis fo. lxvj.
Campus fo. lxvj.
Cadauer fo. lxvj.
Calculum fo. lxvj.
Caput fo. lxvj.
Capitis fo. lxvj.
Capella fo. lxvj.
Capiscol fo. lxvj.
Capitulum fo. lxvj.
Capar fo. lxvj.

© Biblioteca Nacional de España

Captio fo. lxvj.
Captiuitas fo. lxx.
Carnes fo. lxxij.
Charitas fo. lxxij.
Character fo. lxxij.
Cardo fo. lxxij.
Cardinalis fo. lxxij.
Carcer fo. lxxij.
Carmen fo. lxxiij.
Carceragium fo. lxxiij.
Carta fo. lxxiij.
Caſtratus fo. lxxiij.
Caſus fo. lxxiij.
Caſtigatio fo. lxxiij.
Caſtrum fo. lxxiij.
Caſtitas fo. lxxvij.
Caſtrenſe fo. lxxvij.
Cathena fo. lxxvij.
Cathezíſmus fo. lxxvj.
Caupo fo. lxxvij.
Caualgata fo. lxxvij.
Cauſa fo. lxxvij.
Cautio fo. lxxviij.
Cecus ſo. lxxviij.
Celum fo. lxxviij.
Celatio fo. lxxviij.
Celeritas fo. lxxviij.
Celata fo. lxxviij.
Cenſura fo. lxxviij.
Cenſus fo. lxxviij.
Centiſſima fo. lxxix.
Cera fo. lxxix.
Cereus fo. lxxix.
Certificatio fo. lxxix.
Cerurgicus fo. lxxix.
Ceſar fo. lxxix.
Ceſſatio fo. lxxix.
Ceſſio fo. lxxix.
Ciuitas fo. lxxxj.
Ciuis fo. lxxxj.
Cirotheca fo. lxxxj.
Circuitus fo. lxxxj.
Ciſmaticus fo. lxxxj.
Cimiterium. fo. lxxxj.
Citatio fo. lxxxj.
Coadiutor fo. lxxxvj.
Codicillus fo. lxxxvj.
Conoſcere fo. lxxxvij.
Cognatio fo. lxxxvij.
Cogitatio fo. lxxxvij.
Cohors fo. lxxxvij.
Cohabitare fo. lxxxvij.
Coitus fo. lxxxvij.
Collatio fo. lxxxvij.
Collegium fo. lxxxvij.
Columna fo. lxxxvij.
Colluſio fo. lxxxvij.
Colonus fo. lxxxvij.
Comedere fo. lxxxvij.
Comiter fo. lxxxvij.
Commodum fo. lxxxvij.
Compaternitas fo. lxxxvij.
Commodatum fo. lxxxviij.
Comparatio fo. lxxxix.
Comes fo. lxxxix.
Conſcientia fo. lxxxix.
Concordia fo. lxxxix.
Comentarienſis fo. lxxxix.
Commiſſio fo. lxxxix.
Communio fo. lxxxix.
Comenda fo. lxxxix.
Conuiuium fo. lxxxix.
Congregatio fo. lxxxix.
Conſeruatio fo. lxxxix.
Conſiliarius fo. lxxxix.
Condemnatio fo. lxxxix.
Confraternitas fo. lxxxix.
Contrarietas fo. lxxxix.
Conduco fo. lxxxix.
Coniunctio fo. xc.
Coniunctus fo. xc.
Compendioſa fo. xc.
Conſenſus fo. xc.
Conſul fo. xc.
Compenſatio fo. xc.
Concubina fo. xcj.
Confeſſio fo. xcij.
Conſilium fo. xciij.
Contumacia fo. xcvj.
Coniunx fo. xcvj.
Conductio fo. xcvj.
Contractus fo. xcvj.

© Biblioteca Nacional de España

Conuenticula fo. cxcv.
Confirmatio fo. cxcv.
Concussio fo. cxcv.
Consanguinitas fo. cxcv.
Coniuratio fo. cxcvij.
Conclusio fo. cxcvij.
Constitutio fo. cxcvij.
Contemptus fo. cxcvij.
Combustio fo. cxcvij.
Contritio fo. cxcvij.
Conuenire fo. cxcvij.
Conditio fo. cxcvij.
Consecratio fo. c.
Consuetudo. fo. cj.
Concilium fo. ciij.
Confidere fo. ciij.
Contributio fo. ciij.
Compromissum fo. ciij.
Copia fo. ciij.
Corona fo. ciij.
Coronatio fo. ciij.
Corruptio fo. ciij.
Cor fo ciij.
Corus fo. ciij.
Corporales fo. ciij.
Correctio fo. ciij.
Corrigia fo. ciij.
Cubare fo. ciij.
Culpa fo. ciij.
Cuneus fo. ciiij.
Cultura fo. ciiij.
Cupiditas fo. ciiij.
Curator fo. ciiij.
Cura fo. ciiij.
Curia fo. ciiij.
Custodia fo. ciiij.
Clamis fo. ciiij.
Clam fo. cv.
Clauis fo. cv.
Clausula fo. cv.
Clericatus fo. cv.
Clericus fo. cv.
Clipeus fo. cxiiij.
Crapula fo. cxiiij.
Creditor fo. cxiiij.
Credere fo. cxiiij.
Crimen fo. cxiiij.
Crisma fo. cxiiij.
Crucifixio fo. cxiiij.
Crux fo. cxiiij.
Crudelitas fo. cxiiij.

De littera D.

Dampnum fo. cxv.
Debitum fo. cxix.
Debitor vi cesio fo. cxix.
Decretum fo. cxix.
Declaratio fo. cxix.
Decanus fo. cxix.
Deceptio fo. cxix.
Decime fo. cxix.
Defensio fo. cxxj.
Defectus fo. cxxj.
Defloratio fo. cxxj.
Degradatio fo. cxxj.
Delegatus fo. cxxij.
Delegatio fo. cxxij.
Delictum fo. cxxij.
Deiectio fo. cxxij.
Delicatus fo. cxxij.
Delicie fo. cxxij.
Deliberatio fo. cxxij.
Demon fo. cxxij.
Denunciato fo. cxxiij.
Denaturatio fo. cxxvij.
Denarius fo. cxxvij.
Detratio fo. cxxvij.
Depositum fo. cxxvij.
Depositio fo cxxvij.
Depredatio fo. cxxvij.
Deportatus fo. cxxvij.
Desperatio fo. cxxvij.
Detectio fo. cxxviij.
Deuisa fo. cxxviij.
Deus fo. cxxviij.
Diabolus fo. cxxviij.
Diadema fo. cxxviij.
Dictamen fo. cxxviij.
Diachonus fo. cxxviij.
Dies fo. cxxviij.
Dieta fo. cxxviij.
Difidatio fo. cxxviij.

© Biblioteca Nacional de España

Dignitas fo. cxxix.
Digitus fo. cxxix.
Dilatio fo. cxxix.
Dilectio fo. cxxix.
Distributiones fo. cxxix.
Dispensatio fo. cxxix.
Dispensator fo. cxxix.
Discussio fo. cxxix.
Disciplina fo. cxxix.
Disputare fo. cxxix.
Distinctio fo. cxxix.
Discordia fo. cxxix.
Diuinatio fo. cxxix.
Diuisio fo. cxxx.
Diuorcium fo. cxxxiiij.
Diuicie fo. cxxxiiij.
Diuersitas fo. cxxxiiij.
Dissoluere fo. cxxxiiij.
Dimidium fo. cxxxiiij.
Doctor fo. cxxxiiij.
Dolium fo. cxxxv.
Dolus fo. cxxxv.
Dominium fo. cxxxvj.
Dominus fo. cxxxix.
Domesticus fo. cxl.
Domus fo. cxl.
Domicilium fo. cxl.
Donatio fo. cxl.
Dormiens fo. cxlv.
Dos fo. cxlv.
Dubium fo. cl.
Duellum fo. clj.
Duodecuplum fo. clij.
Duplum fo. clij.
Dux fo. clij.

De littera E.

Eucharistia fo. clij.
Euenire fo. cliij.
Euellere fo. cliij.
Euictio fo. cliij.
Ebrietas fo. cliij.
Eclipsis fo. cliij.
Ecclesia fo. cliij.
Edificatio fo. clvij.
Editio fo. clvij.
Effusio fo. clviij.
Egenus fo. clviij.
Elemosyna fo. clviij.
Ellectio fo. clviij.
Elementum fo. clxj.
Elephans fo. clxj.
Emancipatio fo. clxj.
Emenda fo. clxj.
Emergens fo. clxj.
Emologatio fo. clxj.
Emptio fo. clxj.
Empitheosis fo. clxj.
Ensis fo. clxv.
Episcopus fo. clxv.
Epistola fo. clxx.
Equus fo. clxx.
Eques fo. clxx.
Equitare fo. clxx.
Equa fo. clxx.
Equipolens fo. clxx.
Equitas fo. clxx.
Equalis fo. clxx.
Error fo. clxx.
Ersculentum fo. clxx.
Esse fo. clxxj.
Etas fo. clxxj.
Eractio fo. clxxj.
Eraminatio fo. clxxj.
Ercomunicatio fo. clxxj.
Erceptio fo. clxxviij.
Ercubie fo. clxxviij.
Ercusatio fo. clxxviij.
Eremptio fo. clxxviij.
Ercutio fo. clxxviij.
Exercitus fo. clxxxvij.
Eremplum fo. clxxxviij.
Eremplaris fo. clxxxviij.
Erhumare fo. cxc.
Erilium fo. cxc.
Erhibere fo. cxc.
Erpense fo. cxc.
Erpressio fo. cxciij.
Explorator. fo. cxciij.
Erpulsio fo. cxciij.
Erpuere fo. cxciij.
Exorzista fo. cxciij.

exercitus in q. c. 1. exhereditatio. fo. clxxxvij

© Biblioteca Nacional de España

Extrahere fo. cxciij.
Extimatio fo. cxciij.
Extraneus fo. cxciij.
Expositus fo. cxciij.
Extendere fo. cxciij.

De littera F.

Fabrica fo. cxciiij.
Facere fo. cxciiij.
Facies fo. cxciiij.
Falcidia fo. cxciiij.
Falsitas fo. cxcv.
Fama fo. cxcix.
Familia fo. ccj.
Familiaritas fo. ccj.
Fames fo. ccj.
Femina fo. ccj.
Fenum fo. ccj.
Ferrum fo. ccj.
Ferus fo. ccj.
Ferie fo. ccj.
Festinitas fo. ccj.
Fetor fo. ccj.
Feudi fo. ccj.
Fictio fo. ccvij.
Fideiussor fo. ccvij.
Fidelis fo. ccxiij.
Fidei commissum fo. ccxiij.
Fidelitas fo. ccxiij.
Fides fo. ccxiij.
Filius fo. ccxiiij.
Fines fo. ccxv.
Fiscus fo. ccxv.
Fossadera fo. ccxv.
Fons fo. ccxv.
Forus fo. ccxv.
Formosus fo. ccxv.
Fortalicium fo. ccxv.
Fortitudo fo. ccxv.
Fornicatio fo. ccxv.
Fuga fo. ccxvj.
Fumus fo ccxvj.
Furtum fo. ccxvj.
Futurum fo. ccxxj.
Fur fo. ccxxj.
Furiosus fo. ccxxj.
Furnus fo. ccxxj.
Fusio fo. ccxxj.
Fluuius fo. ccxxj.
Frater fo. ccxxj.
Fraternitas fo. ccxxj.
Fraus fo. ccxxj.
Frenum fo. ccxxj.
Frigiditas fo. ccxxj.
Fructus fo. ccxxij.

De littera G.

Gallina fo. ccxxiiij.
Gallus fo. ccxxiiij.
Gaudium fo. ccxxiiij.
Genua fo. ccxxiiij.
Gentilis fo. ccxxiiij.
Generosus fo. ccxxiiij.
Generale fo. ccxxiiij.
Gestus fo. ccxxiiij.
Gustatio fo. ccxxiiij.
Guerra fo. ccxxiiij.
Gloria fo. ccxxv.
Grammatica fo. ccxxv.
Gradus fo. ccxxv.

De littera h.

Habitus fo. ccxxv.
Habena fo. ccxxv.
Heres fo. ccxxv.
Hereditas fo. ccxxv.
Hereticus fo. ccxxviij.
Hermofroditus fo. ccxxviiij.
Herba fo. ccxxviiij.
Hyems fo. ccxxviiij.
Homo fo. ccxxviiij.
Honus fo. ccxxviiij.
Honores fo. ccxxviiij.
Honestas fo. ccxxxv.
Hore fo. ccxxxv.
Hospitale fo. ccxxxv.
Hospes fo. ccxxxv.
Hospicionarius fo. ccxxxvj.
Hostiarius fo. ccxxxvj.
Hostis fo. ccxxxvj.
Humilitas fo. ccxxxvj.

De littera I.

hominidium. fo. ccxxxj.

© Biblioteca Nacional de España

Yattus fo. ccxxxvj.
Janitor fo. ccxxxvj.
ieiunium fo. ccxxxvj.
Ignis fo. ccxxxvij.
ignorantia fo. ccxxxvij.
illustris fo. ccxxxvij.
illegittimus fo. ccxxxvij.
imaginatio fo. ccxxxvij.
Imperator fo. ccxxxviij.
iniuria fo. ccxxxviij.
Infans fo. ccxlij.
incertitudo fo. ccxlij.
infernus fo. ccxlij.
infirmari fo. ccxlij.
infirmitas fo. ccxlij.
incendium fo. ccxlij.
indebitum fo. ccxlij.
incidium fo. ccxlij.
incidens fo. ccxlij.
incipere fo. ccxlij.
indiffinita fo. ccxlij.
infinitas fo. ccxlij.
innocenti fo. ccxlij.
indiuiduum fo. ccxlij.
indulgentia fo. ccxlij.
Incola fo. ccxliij.
incensum fo. ccxliij.
incestus fo. ccxliij.
incantator fo. ccxliij.
incursus fo. ccxliij.
infamia fo. ccxliij.
Infidelis fo. ccxliiij.
infancon fo. ccxliiij.
ingerere fo. ccxliiij.
inibitio fo. ccxliiij.
innimicicie fo. ccxliiij.
Immunitas fo. ccxlv.
innouatio fo. ccxlv.
inoficiosum fo. ccxlv.
Impossibilitas fo. ccxlvij.
impedimentum fo. ccxlvij.
impotentia fo. ccxlvij.
Impericia fo. ccxlviij.
insigma fo. ccxlviij.
insidie fo. ccxlviij.
instantia fo. ccxlviij.
Insula fo. ccxxxvij
Institutio fo. ccxlviij.
insinuatio fo. ccxlviij.
instrumentum fo. ccxlviij.
insania fo. ccxlix.
Insula fo. ccxlix.
interpres fo. ccxlix.
intentio fo. ccxlix.
interlocutio fo. ccxlix.
impubes fo. ccxlix.
inuenire fo. ccxlix.
integra fo. ccxlix.
intestatus fo. ccxlix.
interruptio fo. ccxlix.
interdictum fo. ccxlix.
interesse fo. ccxlix.
Interpellatio fo. ccl.
interpretatio fo. ccl.
interitus fo. ccl.
Interrogatio fo. cclj.
inquisitio fo. cclj.
Inuasio fo. ccliiij.
inuestitura fo. ccliiij.
inuentarium fo. ccliiij.
Joculator fo. cclvij.
ipocrisis fo. cclvij.
ira fo. cclvij.
irregularitas fo. cclvij.
istoria fo. cclvij.
iter fo. cclvij.
iudas fo. cclvij.
Juder fo. cclix.
Judicium fo. cclxvij.
iudicio fo. cclxvij.
iudicatum fo. cclxvij.
iuramentum fo. cclxvij.
Jurisdictio fo. cclxxiiij.
iustitia fo. cclxxiiij.
Justus fo cclxxv.
ius fo. cclxxv.
iussus fo. cclxxv.

De littera K.

Katedralicum fo. cclxxv.
Kalende fo. cclxxv.

De littera L.

Labor fo. cclxxv.
Labia fo. cclxxv.

© Biblioteca Nacional de España

Lac fo. cclxxv.
Laicus fo. cclxxv.
Lana fo. cclxxv.
Lancea fo. cclxxv.
Lapilli fo. cclxxv.
Lapidatio fo. cclxxv.
Largitas fo. cclxxv.
Latro fo. cclxxv.
Latus fo. cclxxv.
Laus fo. cclxxv.
Lector fo. cclxxv.
Legatum fo. cclxxv.
Legatus fo. cclxxvj.
Legitima fo. cclxxvij.
Legitimus fo. cclxxvij.
Legitimatio fo. cclxxviij.
Leno fo. cclxxviij.
Leo fo. cclxxviij.
Leprosus fo. cclxxviij.
Leticia fo. cclxxviij.
Leuita fo. cclxxviij.
Leuca fo. cclxxviij.
Leuitas fo. cclxxviij.
Lex fo. cclxxviij.
Liber fo. cclxxvj.
Libertus fo. cclxxvj.
Libertas fo. cclxxvj.
Liberatio fo. cclxxvij.
Libellus fo. cclxxvij.
Libra fo. cclxxvij.
Licitum fo. cclxxviij.
Licitatio fo. cclxxviij.
Licentia fo. cclxxviij.
Liuies fo. cclxxviij.
Linea fo. cclxxviij.
Lingua fo. cclxxviij.
Linum fo. cclxxviij.
Lis fo. cclxxviij.
Litigiosa fo. cclxxviij.
Littera. fo. cclxxviij.
Litis contestatio fo. cclxxix.
Litus fo. ccxcj.
Locatio fo. ccxcj.
Locupletatio fo. ccxcvij.
Locumtenens fo. ccxcvij.
Locutio fo. ccxcvij.
Locus fo. ccxcvij.
Lucrum fo. ccxcviij.
Lucerna fo. ccxcviij.
Ludus fo. ccxcviij.
Luere fo. ccxcviij.
Luminare fo. ccxcviij.
Lux fo. ccxcviij.
Luxuria fo. ccxcviij.

© Biblioteca Nacional de España